De lumina trinitate et fide catholica

Reuerēdissīo īm xpo patri ac domino domino henrico dei gē cia Cantuarien. archiepiscopo totius anglie primati ℔ apostolice sedis legato vestre reuerendissime paternitatis Capellan⁹ deuotissim⁹ quilielm⁹ lyndewode inter vtriusqz iuris doctores minimus. curie vestre cantuarie officialis sumpsius recōmendationē humillimā Et cū reformacōne debita suscipe pīsens op⁹ De stre paternitatis reuerendissime hortamētis instigatus: iamdudū ea que sanctorū patrū cantuarien ecclesie archiepistoporū p̄decessorū vestrorū temporibz: vestrisqz sub annis in psilijs pincialibz cantuarien. pincie edita sunt statuta: sedula mentis intētōc ℔ frequētis lectoris studio revoluens: cū in ipsis plura nimia sub multitudine edita. quedam scripturarum vicio corrupta. nōnulla etiam propter plemiorum plixitatem confusionem in ducencia. aliaqz ipsorum vaga ℔ ab mērito autore pdeuncia. multa insuper eorum tēporalia. seu omnino superflua fuisse dspexerim: ea que de ipsis vtiliora fore censui: resectatis supfluis ℔ quibusdam ex eis abbreuiatis correcte in vnum opus collegi: ℔ sub congruentibus titulis ad instar libri decretaliū serioſus collocaui. demūqz post hispanici litoris sulcata maria: ℔ a regno portugalie reditum: pijssime memorie henrico rege anglie quinto: in cui⁹ legacōe tūc eram vltimo die augusti Anno dīn M.CCCC.xxij. apud Boseñ. vicennarium in francia vita finitor reassumpto officialitatis officio. Anno tūc sequenti eadem statuta glosare pposui ad cuius ppositi executionem: eo fortius impellebar. vt saltem studio tali in legum ℔ canonū aliarūqz scripturarū fundamētis: magis michi ipsi pficerem. causarūqz et negociorum minime tm̄ discussioni arduarūqz ℔ dubitabilium questionū materijs sup quibus crebre interrogatus ℔ consultus fueram: apcior ℔ paracior ad ciendis redderet. Considerani equidem ℔ q̄q̄ dstitutiones ex interioribus medullis scripturarū ℔ sanctorum canonum: indubitatisqz tam theologorum q̄ iuris canonici ℔ ciuilis autenticorum dictorū ſ̄nijs ad vtilitatem memorate pincie Cantuarien. subditorū extracte. A quā plurib⁹ dicte pincie tam patribus alijsqz prelatis ℔ iudicibus q̄ ipsorum subditis neclectui q̄ dammodo habeantur: adeo q tēporibus hijs xpauci sunt qui ipsarum obseruacōni vt ratio exigit inuigilent In ipsis tamen vt satis liquet: plurima ad fidei fortificationem morum reformationem animarumqz salutem necessaria otinentur. quas reuera eo citius pristino studio reuocandas. ℔ tam ipsorum prelatorum ℔ iudicū q̄ subditorum animis eo acceptiores ℔ tenacius imptimandas fore arbitratus sum. quo magis constitutionū ipsarum clarior ℔ ad inuestigandū aprecior intellectus extiterit: quātoqz eisdem vsuri ex ipsis fructum vberiorem nouerint puenire Vt igitur tantorum patrum laborum industria luculencius in atrio militantis ecclesie refulgeat: constitutiones ipsas ex scriptis doctorum approbatorum ſm continencia verarum conclusionum earundem: in quā ingenij mei modulus eas comprehendere potuit apparatus cum muliere pauperecula offerre studij in gazaphilacium ecclesie anglicane in quo quidem opusculo plena fatere occasione ℔ pretextu multipliciū ingruencium negotiorum quibus sepissime p̄peditus fueram esse omissa: que alias huic opi diligēciori studio inscripsissem. Cum itaqz pater reuerendissime testante legali eloquio in actibz humanis mchil adeo facile neqz pfectum reperiri valet quin multiplici nostatur subiacere defectui hoc opus qđ ad dei honorem comē vtilitatem anime mee salutem ℔ maxime vitorum ecclesiasticorum simpliciū pfectū nō ex appetitu consequende laudis sed ex caritate semīnde veritatis: grādi solicitudinis studio opilare decreui. Et qđ eo q̄ de statutis in consilijs pincialibus editis principaliter tractet pinciale nuncupandū censui. vestre paternitati reuerendissime q̄ vere iuris lucernam in ecclesia anglicana noui radiātem tum opantis ℔ opis submissione in omnib⁹ sicut decet offero corrigendum. In quo si quid veritatis inueneritis: queso vt id vestre prudencie discretio soli principio veritatis ascribat. A quo vt ait apostolus etiam nō ex nostra sufficiencia pcedit. Mee autem insufficiencie ascribatur quicquid in hoc opere reprehensione dignum existat Ceterum cū hoc opusculum sustinentes meliorib⁹ rationibz roborantes ℔ merito reprehendentes amplector: ℔ velut agnus coram tondente obmutescens detrahentibus nō resistam protestor q̄ si me in hoc ope talia forsan scripsisse otigerit que qđ absit sunt seu sapiant otra veritatem legis diuine canonice vel ciuilis ea ex nūc reuoco ℔ habeo pro nō scriptis Dicqz in fidei firmitate summo lapide angulari dño nr̄o ihesu xp̄o indissolubiliter innex⁹ in⁹ ip̄i⁹ noie ℔ ad xp̄iane fidei corroborationem hoc opus inchoare decreui a titulo seu rubrica.

Ignoꝛãcia ſacꝛ dotum et infra ne quis per ig noꝛanciam ſe ex cuſet quin ſciat articulos fidei quos omnes eccleſie miniſtri ſcire tenentur eos ſummaria vt ſequitur perſtringimus breuita te Sciendum eſt ſeptem eſſe fi dei articulos pertinentes ad mi niſterium trinitatis quoꝝ quatuoꝛ pertinent ad diuinitatis in trinſeca tres vero pertinent ad effectus. Primus eſt vnitas di uine eẽncie in trũ perſonarũ idi uiſibili trinitate iuxta illud Cre do in vnum deum. Secundus ẽ credere patrem ingenitum eẽ de um Tercius eſt credere filium vngenitum eſſe deum. Quar tus eſt credere ſpiritum ſanctũ nec genitum nec ingenitum eſſe deum ſed a patre ⁊ filio procedẽ tem. Quintus eſt creatio celi et terre hoc eſt omnis viſibilis et inuiſibilis creature a tota indiui ſibili trinitate. Sextus eſt ſancti ficatio eccleſie per ſpiritum ſan ctum ⁊ gracie ſacramenta ⁊ cete ra omnia in quibus cõmunicat eccleſia xp̃iſtiana in quo intelli gitur q̃ eccleſia in ſuis ſacramẽ tis ⁊ legibus per ſpiritum ſanc tum omi hominꝫ quantumcum qꝫ peccatoꝛi ſufficit ad ſalutem ⁊ q̃ extra eccleſiam non eſt ſalus Septimus eſt cõſummatio ec cleſie per gloꝛiam eternã in car ne ⁊ anima veraciter reſuſcitan de ⁊ per oppoſitum intelligitur dampnatio eterna reprobozum Item alij ſeptem articuli perti nent ad xp̃i humanitatem Pri mus eſt incarnatio ſeu vera car nis aſſumptio ex ſola per ſpiri tum ſanctum virgine gloꝛioſa. Secundus eſt veri incarnati dei natiuitas ex virgine incoꝛrupta Tercius eſt vera xp̃iſti paſſio ⁊ moꝛs in cruce ſub tiranno pi lato Quartus eſt deſcenſus xp̃i ſti dei ad infeꝛos in anima quie ſcẽte coꝛpoꝛe in ſepulcro ad ſpo liationem tartari Quintus ẽ ve ra xp̃iſti reſurrectio Sextus eſt vera xp̃iſti ad celos aſcenſio Se ptimus eſt ipſius venturi ad iu dicium certiſſima expectatio

Ignoꝛancia ſacerdotũ et infra Iſtud capitulũ diꝛ uiditur in duas ptes principa les in quarum prima auctoꝛ p modum exoꝛdij mittitur tol lere a miniſtris eccleſiaſticis ignoꝛanciam p̃ ſertim circa articulos fidei ſm̃ ſecũda ibi iſtuꝫ dum declarat vſqꝫ in finem capituli ⁊ quatuoꝛ ꝛem ſunt articuli fidei: quoꝝ ſeptem pti nent ad deitatem ſeptem ad humanitatem ⁊ ſecũda ꝑs ſubdiuiditur in duas ptes ſecũda ibi Item alij ⁊ eſt ꝑs huius capituli j de offi cio archipſ biteri c.i. de ſacramentis iteran dis c.ij. Et eſt ſciendum q̃ ignoꝛancia quez dam eſt bona quedam mala quedam indiffe rens: bona eſt ignoꝛãcia eoꝝ que dant oc caſionẽ ad peccandum q̃ neſcire melius eſt q̃ ſcire xxxviij.di.c.quis. Mala eſt ignoꝛancia quãdo ea que dei ſunt ignoꝛantur quia talis ignoꝛans ignoꝛabitur c.di.q̃ ea Ignoꝛancia indifferens eſt in hijs in quibus michil inter eſt ad regnum dei vtrum ſciantur an non xxij.q.j. in quibus de ignoꝛancia primo mo ſumpta vel tercio modo hic non agitur: ſed ignoꝛancia ſecundo modo ſumpta: videlicet in quantum aliquis ignoꝛat ea que dei ſunt vel que ſcire tenetur Mancta lis ignoꝛancia eſt inexcuſabilis ſm̃ ea que notantur p Jo.an. in regula iuꝛis preſumitur li. vijmõdi igno rancia mala eſt ⁊ periculoſa quia mater eſt re ctoꝝ errorũ xxxviij.di.c.i. ⁊ vt ibi dicitur in ſacerdotibus maxime dei eſt vitanda ⁊ ſci cit ad idem xxxvij.di.in ſi. In iſtis nãqꝫ qui docendi officiũ in populo ſuſceperũt neceſſa ria eſt ſcientia eoꝝ viz adminus illorum que legũtur in canone que ipſis di.xxxviij. ⁊ ad p̃dicta faciũt notata per paulũ in cle.i. de etate ⁊ qualitate d. ſciencia. Juxta p̃dicta q̃ ro nũquid ignoꝛancia ſit peccatũ guil. in de cle. de etate ⁊ qualitate diſtinguit Nam ſi ſit ignoꝛancia circa ſcienciam iuꝛis naturalis tunc eſt peccatum ⁊ hoc verum eſt in adultis j.q.iij.q̃ notandũ. Si ſit circa legem humanã

I

positiuam tñc in hijs que tenetur quis ex officio scire est peccatum vt in dicto c. que ipse sis ꝑall. In aliis vero que nō sunt necessaria ad salutem ꝛ in hijs quibus nō competit scire ratione officij vbi quis ex malicia vel ex contemptu non vult scire etiam est peccatum xxxviij. di. si iuxta cum similib⁹ alioqn Di huiusmodi ignotancia non veniat ex malicia nec ex contemptu tunc nō est peccatum sed potius est pena sine defectus xv. q. i. ꝑ. i. ꝛ ibi de hoc in summa p Jo. cum dict. di. quis p modum recitationis ꝺcor. Jo. de ligmano in e. c. de hac materia viz ignotancia cū suis membris ꝛ distinctionibus legitur. i. q. iij. ꝺcō c. notandum ꝛ ibi p Jo. ꝛ notatur etiā in regula iuris ignotancia l. vi. p Jo. an. tā in glosa ordinaria ꝙ in nouella ꝛ ibi multū hinc p dignum tangitur etiam in. l. qui contra. C. de inest. nupc. p chynū in. l. si. adulc. ℭ stupꝝ. ff. ad. l. ml. de adulc. p Barthū. Vt qt materia capituli ꝓsentis loquitur de ignorancia eorum quā homo scire tenetur ꝛ sciscere posset si vellit Juxta questionem ꝓtactam posset queri de alia questione viz nūquid ignotancia excusat a peccato in toto vel in tanto ꝛ hec questio moueri potest ꝓpter eos ꝙ sub colore ignotancie nituntur errorem suum palliare ꝺtra illud ꝛ legitur ꝛ notatur in ꝺstitutione octoꝺ honoris ecclesiastici ꝛ p Jo. de athona sup verbo auertere ꝛ ꝓpter illud qꝫ ꝺcitur in regula iuris ꝓall. viz ꝙ ignotancia facti non iuris excusat. In hac qstione phillippus de pgamo sup librū cato simis secunda pte metrice. xxiij. sic dicit quesdam est ignotancia iuris verbi gracia nescire ꝙ de iure furtū vel homicidiū vel aliquid huiusmodi sit peccatum ℭ hec ignotancia aut est inuincibilis ꝛ inuoluntaria aut est vincibilis ꝛ voluntaria: puta qt furiosus ignorās iuta omittit furtum vel homicidium vel huiusmodi tunc si sine culpa sua defectus ille sibi acciderat qt forsan a natiuitate fuit demens ita ꝙ num ꝙ potuit habere noticiam illius iuris excusatur a peccato in toto p talem ignorantiam Et idem dicendum est de eo qui in aliquo casu dubitans ꝺsuluit eos quos rebuit pitos a quibus tamen aliter informatus est ꝙ habeat in se veritas excusatur ℭ a peccato si fecit ꝙ i se fuit ꝛ qntū potuit vt sciret. Di vero in hanc ignotanciam i excusabilem ꝛ inuincibilem ꝺciderit culpa sua dando opā rei licite vbi gracia p vigilias vel abstinenciam vel huiusmodi tūc etiam ignorancia talis excusat eum a peccato Di vo ad hoc ꝺcenerit p opus illicitum tunc ꝑm quosdam excusatur m parte sed nō in toto ar. canonis di. l. sexte quidam tamē dicūt ꝙ peccatū sequens excusatur a toto si nullum hz vsum rationis ꝛ hoc ꝓbabilius ꝛ verius vide ar. ad hoc xv. q. i. aliquos ꝛ c. sequenti. Di vero secūdo casu qñ ignorancia est vincibilis ꝛ voluntaria tunc si fuerit affectata non excusat pmmo est peccatū speciale ꝛ ꝺcitur ignorancia affectata viz qñ aliquis ꝓt scire illud ad quod tenetur ꝛ non vult vnde talis ꝺcitur potius ꝺtemptor ꝙ ignorans. Vnde beatus bernardus contra tales sic ait Nō scire ꝺbes ꝛ nō vis nō p ignorancia sed p ꝺtemptu iuꝺicabitur ꝛ notatur ꝺcō c. ignorancia p Jo. in no. li. vi. parū post principium Di vero ignorancia nō sit affectata sed solum qt neglexit discere tunc excusat a tanto ꝛ non a toto ar. ad hoc xxxij. q. vij. quemadmodū Alia est ignorancia facti vt si quis rem quam accipit nescit esse alienam sed putat esse suam. vel in alio casu vbi quis ignorat ipsam veritatem facti ꝛ hic distingue Aut ipse agens ignoranter si sciret circumstanciam que trahit in peccatum id nō faceret pmmo hoc cognito doleret se fecisse ꝛ tunc talis ignorancia excusat a toto: si tñ ꝺbita diligencia ꝓmissa fuit que si ꝓmissa non fuerit excusat solum a tanto. Aut ipse agens ignorāter si sciret circumstanciam peccati michilominus illud faceret nūc non excusat in aliquo in premissis cōcordat tho. de Aquino secūda secūde. q. lxxvi Requis supple de sacerdotibꝫ vel etiā de hijs qui in plebe ꝯstituti sunt hec em dictio qꝫ est indiffinita vñ omnes ꝓtehendit vt in. l. si ita relictū. ff. de. l. ij. ꝛ nō solum masculinū sed etiam femininū ꝓtehendit saltem quo ad intentionem ꝺcentis hanc ꝺstitutionem Nam femine tenentur scire articulos fidei sicut ꝛ masculi ꝛ sic sub dictione generis masculini ꝓtinentur ꝛ femine Ꝺco cuius materie pleniore declaratione vide notata xvij. q. iij. Di quis suadente m magna glosa p archidiaconū. De hac materia notatur in c. Raynaldus extra de test. sup ꝺ. masculo p hostien ꝛ in c. generali de elect. li. vi. glosa ij. p Jo. an. ꝛ card. ti. de disput. ꝛ alleg ℸ. post hec xxx ꝯ. ꝛ dicto c. Raynaldo in principio p Jo. in no. ꝛ in. l. quocumqꝫ. C. de ꝓ. fugit p chy. ꝛ in. l. i. ff. de ꝺ. sig. p Barthū. quā materiam hic tractare omitto sed alias dicam deo dante. Per ignorantiam que vt dixi ꝺ in glosa prima in hijs que tenetur homo scire est valde periculosa sed maxime in articulis fidei quos quilibet scire tenetur ꝑm notata p Jo. xxiij. q. i. c. scisma sup ꝺ. ignoranti vbi dicit ꝙ ignorancia iuris nō excusat in articulis fidei quos omnes scire tenentur ad ꝙ all. xxxvij. di. c. vlti. Et ꝺcor. Bē ꝺpost. post innotāñ. extra c. ti. c. firmiter. saltem in adulc Et idem puto de ignorancia facti vbi factum est ommibus publicum vnde ꝛ iudeos nō excusat ignorancia Di dicant se ignorare xpti stum adhuc venisse ar. ad hoc xvi. di. ꝙ dicitis xij. q. ij. qui diuinis xx. di. si decreta eū similibus Sed tñ non ꝙ ad equalem sciencia

Ignorācia sacerdotum et infrane quis per ignorantiam se excuset quin sciat articulos fidei quos omnes ecclesie ministri scire tenentur eos summaria vt sequitur perstringimus breuitate Sciendum est septem esse fidei articulos pertinentes ad ministerium trinitatis quorū quatuor pertinent ad diuinitatis intrinseca tres vero pertinent ad effectus. Primus est vnitas diuine eēncie in trīū personarū idiuisibili trinitate iuxta illud Credo in vnum deum. Secundus ē credere patrem ingenitum eē deum Tercius est credere filium vngenitum esse deum. Quartus est credere spiritum sanctū nec genitum nec ingenitum esse deum sed a patre & filio procedēte. Quintus est creatio celi et terre hoc est omnis visibilis et inuisibilis creature a tota indiuisibili trinitate. Sextus est sanctificatio ecclesie per spiritum sanctum & gracie sacramenta & cetera omnia in quibus cōmunicat ecclesia xpristiana in quo intelligitur q ecclesia in suis sacramētis & legibus per spiritum sanctum oīi homini quantumcumq; peccatori sufficit ad salutem & q extra ecclesiam non est salus Septimus est cōsummatio ecclesie per gloriam eternā in carne & anima veraciter resuscitande & per oppositum intelligitur dampnatio eterna reprobozum Item alij septem articuli pertinent ad xpi humanitatem Primus est incarnatio seu vera carnis assumptio ex sola per spiritum sanctum virgine gloriosa. Secundus est veri incarnati dei natiuitas ex virgine incorrupta Tercius est vera xpristi passio & mors in cruce sub tiranno pilato Quartus est descensus xpristi dei ad inferos in anima quiescēte corpore in sepulcro ad spoliationem tartari Quintus ē vera xpristi resurrectio Sextus est vera xpristi ad celos ascensio Septimus est ipsius venturi ad iudicium certissima expectatio

Ignorancia sacerdotū et infrā Istud capitulū diuiditur in duas ptes principales in quarum prima auctor p modum exordij intitur tollere a ministeris ecclesiasticis ignorantiam p̄ sertim circa articulos fidei: in secūda ibi Istis dum declarat vsq; in finem capituli q quatuor certum sunt articuli fidei: quorū septem pertinent ad deitatem septem ad humanitatem & secūda ps subdiuiditur in duas ptes secūda ibi Item alij & est ps huius capituli j de officio archipr̄ biteri c. i. de sacramentis iterandis c. ij. Et est sciendum q ignorancia quedam est bona quedam mala quedam indifferens: bona est ignorācia eorum que dant occasionē ad peccandum q̄ nescire melius est q̄ scire xxxviij. di. c. quis. Mala est ignorancia quādo ea que dei sunt ignorantur quia talis ignorans ignorabitur e. di. q ea Ignorancia indifferens est in hijs in quibus nichil interest ad regnum dei vtrum sciantur an non xxij. q. ij. in quibus de ignorancia primo mō sumpta vel tercio modo hic non agitur: sed ignorancia secundo modo sumpta: videlicet in quantum aliquis ignorat ea que dei sunt vel que scire tenetur Manifestalis ignorancia est inexcusabilis sm ea que notantur q Jo. an. in regula iuris presumitur li. vi. hymōdi ignorancia mala est & periculosa quia mater est oīm errorū xxxviij. di. c. i. & vt ibi dicitur in sacerdotibus maxime dei est vitanda & facit ad idem xxxviij. di. in fi. In hijs tāq; qui docenda officiū in populo susceperūt necessaria est scientia eorum viz adminus illorum que legūtur in canone que ipsis di. xxxviij. & ad p̄dicta faciūt notata per paulū in cle. i. de etate & qualitate d. sciencia. Nūq̄ p̄dicta ignorancia sit peccatū: guil. in dec. cle. de etate & qualitate dist inguit Nam si sit ignorancia circa scienciam iuris naturalis tunc est peccatum & hoc verum est in adultis j. q. iij. Q notandū. Vi sit circa legem humanā

De summa trinitate et fide ca tholica.

I

positiuam tñe in hijs que tenetur quis ex of ficio scire est peccatum vt in dicto c. que ipse ponit. In alijs vero que nō sunt necessaria ad salutem ꝛ in hijs quibus nō competit scire ratione officij vbi quis ex malicia vel ex contemptu non vult scire etiam est peccatum xxxviij. di. si iuxta cum similibꝰ alioqn Di huiusmodi ignorancia non veniat ex malicia nec ex contemptu tunc nō est peccatum sed potius est pena sine defectus xv. q. i. ℈. i. ꝛ ibi de hoc in summa ꝑ Io. cum dict. di. quis ꝑ modum recitationis scor. Io. de lignano in e. c. de hac materia viz ignorancia cū suis membris ꝛ distinctionibus legitur. i. q. iij. dō c. notandum ꝛ ibi ꝑ Io. ꝛ notatur etiā in regula iuris ignorancia l. vi. ꝑ Io. an. tā in glosa ordinaria ꝙ in nouella ꝛ ibi multū bene ꝑ dignum tangitur etiam in. l. qui con tra. C. de mæst. nupt. ꝑ chynū in. l. si. adulē. ℈ stupꝝ. ff. ad. l. ml. de adulē. ꝑ Barth. Vt qz materia capituli ꝓsentis loquitur de igno rancia eorum quā homo scire tenetur ꝛ ffcis ce posset si velit iuxta questionem ꝓtactam posset queri de alia questione viz nūquid ig norancia excusat a peccato in toto vel in tan to ꝛ hec questio moueri potest ꝑpter eos q̄ sub colore ignorancie nituntur errorem suum palliare ꝯtra illud q legitur ꝛ notatur in cō stitutione octoꝝ honoris ecclesiastici ꝛ ꝑ Io. de athona sup verbo auertere ꝛ ꝑpter illud qđ dicitur in regula iuris ꝓll. viz ꝙ ig norancia facti non iuris excusat. In hac q̄ stione phillippus de ꝑgamo sup libꝝ cato nis secunda ꝑte materia c. xxiij. sic dicit ques dam est ignorancia iuris verbi gracia nescire re ꝙ de iure furtū vel homicidiū vel aliquid huiusmodi sit peccatum ℈ hec ignorancia aut est inuincibilis ꝛ inuoluntaria aut est vincibi lis ꝛ voluntaria: puta qz furiosus ignorās iu ra omittit furtum vel homicidium vel huius modi tunc si sine culpa sua defectus ille sibi acciderat qz forsan a natiuitate fuit demens ita ꝙ nunq̄ potuit habere noticiam illius iu ris excusatur a peccato in toto ꝙ talem ig noranciam Et idem dicendum est de eo qui in aliquo casu dubitans ꝛsuluit eos quos re putauit pitos a quibus tamen aliter insor matus est ꝙ habeat in se veritas excusatur enī a peccato si fecit qđ i se fuit ꝛ q̄ntū potuit vt sciret. Di vero in hanc ignorancia i ex cusabilem ꝛ inuincibilem acciderit culpa sua dando opā rei licite vbi gracia ꝑ vigilias vel abstinenciam vel huiusmodi tūc etiam ignos rancia talis excusat eum a peccato Di do ad hoc aduenerit ꝙ opus illicitum tunc ꝑm quos dam excusatur in parte sed nō in toto ar. cū nonis di. l. sexe quidam tamē dicūt ꝙ peccatū sequens excusatur a toto si nullum hꝫ ꝛsum rationis ꝛ hoc ꝓbabilius ꝛ verius dicēt ar. ad hoc xv. q. i. aliquos ꝛ c. sequenti. Di vero

Nō Gig de ignorancia assect

Nō Gig de ignorancia facti

secūdo casu q̄n ignorancia est vincibilis ꝛ vo luntaria tunc si fuerit affectata non excusat ymmo est peccatū ꝑticulare ꝛ dicitur ignoran cia affectata viz q̄n aliquis ꝓt scire illud ad quod tenetur ꝛ non vult vnde talis dicitur potius obstinator q̄ ignorans. Vnde beatus bernardus contra tales sic ait Nō scire debes ꝛ nō vis nō ꝑ ignorancia sed ꝑ obstinatū iu dicabitur ꝛ notatur dō c. ignorancia ꝑ Io. in no. li. vi. parū post principium Di vero ig norancia nō sit affectata sed solum qz neglexit discere tunc excusat a tanto ꝛ non a toto ar. ad hoc xxxij. q. vij. quemadmodū Alia est ignorancia facti vt si quis rem quam accipit nescit esse alienam sed putat esse suam. vel in alio casu vbi quis ignorat ipsam veritatem facti ꝛ hic distingue ℈ Aut ipse agens ignos ranter si sciret circumstanciam que trahit in peccatum id nō faceret ymmo hoc cognito doleret se fecisse ꝛ tunc talis ignorantia ex cusat a toto: si tñ debita diligencia ꝓmissa fu it que si ꝓmissa non fuerit excusat solum a tanto. Aut ipse agens ignorāter si sciret cir cumstanciam peccati nichilominus illud face ret hic non excusat in aliquo in premissis cō cordat tho. de Aquino secūda secūde. q. lxxvi Requiris suplē de sacerdotibꝰ vel etiā de hijs qui in plebe ꝯstituti sunt hec em̄ dictio q̄s est indefinita vñ omnes ꝓhendit vt in. l. si ita relictū. ff. de. l. ij. ꝛ nō solum masculinū sed etiam femininū ꝓhendit saltem quo ad intentionem ꝓdentis hanc ꝛstitutionem Nam femine tenentur scire articulos fidei si cut ꝛ masculi ꝛ sic sub dictione generis ma sculini ꝓmentur ꝛ femine Pro cuius mate rie pleniore declaratione vide notata xvij. q. iij. Di quis suadente in magna glosa ꝑ archi diaconū. De hac materia notatur in c. Rayn aldus extra de test. sup d. masculꝰ ꝑ hostien ꝛ in c. generali de elect. li. vi. glosa ij. ꝑ Io. an. ꝛ card. ti. de dispūt. ꝛ alleg ℈. post hec ꝓt spēc. ꝛ dicto c. Raynaldꝰ in principio ꝑ Io. in no. ꝛ in. l. quocumq. C. de ℔. fugit ꝑ chy. ꝛ in. l. i. ff. de d. sig. ꝑ Barth. quā materiam hic tractare omitto sed alias dicam deo dan te. Per ignorantiam que vt dixi ō in glosa ꝓxima in hijs que tenetur homo scire est valde periculosa sed maxime in articulis fidei quos quilibet scire tenetur ꝑm notata ꝑ Io. xxiij. q. i. c. firma sup d. ignoranti vbi dicit ꝙ ignorancia iuris nō excusat in articu lis fidei quos omnes scire tenentur ad ꝙ all. xxxvij. di. c. vlti. Et nota. Ber. ꝯpost. post in notabil. extra c. ti. c. firmiter. saltem in adulē Et idem puto de ignorancia facti vbi factum est omnibus publicum vnde ꝛ iudeos nō ex cusat ignorancia Di dicant se ignorare xpm stum adhuc venisse ar. ad hoc xvi. di. qđ dicit tis xij. q. ij. qui diuinis xx. di. si decreta cū si militibus Deo tñ non ꝙ ad equalem sciencia

Nō Gig de ignorancia invincibili ꝛ involuntaria et de ignorancia vincibili ꝛ voluntaria

articulotum fidei non obligantur omes tam
sacrdotes q̄ alteri de plebe qđ die vt dicam in
fra d. sciat **De exemplo** Palliando viz er-
rorem suum ptexta ignoracie contra id qđ
dixi supra in glosa Prima d. sed qua in pn
cipio **Quinq;** i. non ꝯ sic ponitur negatiue
qñq; vero sumitur affirmatiue p q̄ de qđ
habes notatum. l. d. h. i. ff. de tu. ꝯ cu. datis ab
hijs vbi de hoc p accurs. ꝯ notatur in simili
l. non dubium. ff. de leg. iij. p **Barth.** **Prius**
ex quo supradictum est q̄ vnusquisq; tenet
scire articulos fidei vt in glosa sup d. p igno
rantiam hic posset quer. ñunquid in mō sci-
endi debeat inter omnes esse equalitas siue
parilitas dic q̄ non qz hij qui habent curam
animarum ꝯ debent alios docere debent scire
fidei articulos explicite ꝯ distincte vt. s. scis
ant eos explicare ꝯ defendere xxxviij. di. c. i.
ꝯ ij. ꝯ sic intelligitur hoc dictum q̄ ignoran
cia non excusat eos qui p̄sunt curе animarū
quin sciant articulos fidei. Epi vero de ipis
debent reddere rationem omni petenti xxxvi
di. q̄. eccē xxxviij. di. q̄. omnes non tamen tenē
tur rndere sine deliberatione. Aliis vero qui
sunt simplices vel laici sufficit q̄ credant eos
implicite sicut credit ꝯ docet ecclesia catholi
ca. Et idem dicendum est si tales clerici sint
ꝯ nō habent vnde studio intendere possūt ꝑm
quosdam p quibus facit xxi. q. i. clericus in fi
di em̄ habeāt expensas ꝯ mōs peccant nisi
plus sciant q̄ laici. Sed qnid de laicis ītatis
nūquid magis distincte tenentur scire ꝯ cre
dere articulos fidei q̄ alij simplices laici Dic
ꝑm Bern. o post. q̄ rationabile est vt sciant
magis explicite non tamen precaūt mortali-
ter si distinctius non sciant vel non sint soli
citi de hijs sciendis quia eorū pfessio ad hoc
non est ꝑm eum Et hoc verum puto si nō cō
tempnant scire cum possent scire ar. eorum
que inscripsi supra glosa prima ppe finem.
Clerici vero salua distinctione inter cura-
tos ꝯ non curatos tenentur eos scire ꝯ cre
dere sicut supra dictum est Quoquin peccāt
mortaliter nisi ex causa legitima cū minus
scientibus vt p̄sit curе animarū fuerit dis
pensatum ꝑm q̄ hoc notantur in c. firmiter
de summa trinitate ꝯ fide catholica p **Inno.**
ꝯ **Bern.** o post. post eum **Articulus** sic di
ctos qz attant nos ad credendum. Nam vt
dicit **Rich.** de sancto victore articulus est in-
diuidualis veritas de deo supra rationem nos
artans ad credendum: quādoq; articulus est
pars intentionis continens id q̄ actor p̄ba-
re intendit de testibus c. p̄sencium li. vi. ꝯ ibi
sic notatur p **Jo. card.** ꝯ **arch.** Quandoq; ar
ticulus est idem q̄ membrū sic dictum ab ar
ticulo. i. membro ꝑm archi. in c. accusatus
de hereticis li. vi. qñq; ponitur p capitulo vt
l. nō possunt ff. de leg. Quādoq; ponitur p dic
tione vt l. hoc ar. ff. de hered. instit. Quando-

hz ponit p tempore vel termino vt in c. in
quadā extra de cele. missi. ibi in articulo mor-
tis ꝯ. **Fidei** hic posset tractari illa mate-
ria quid sit fides ꝯ qt modis sumitur cum a
lijs p quorum declaratione te remitto ad ho
stien in summa e. ti. ꝯ p eū in lectura e. ti. sic
p rubrica ꝯ p **Jo.** in no. post eum. **Mini-**
stri hoc intelligas de eis quibus regimē ple
bis est cōmissum quia ratione suiipsi9 vel ad
docendum alios incumbit scire ea que ad fi-
dem ptinent ꝑm ea que supra dixi in glosa su
pra d. sciant **Minister** namq; generaliter di
citur qui q̄ mandat superior exequitur xv.
q. i. nec hijs xxiij. q. v. non solum. Et ppie
refertur ad eos qui officia ecclesiastica admi
nistrant ar. lxxxi. di. oportet cum similib9 vt
supra **Minister** sumitur p rectore vel guber
natore ecclesie iuxta notata p archid. in c.
primei. d. ministris de offic. ord. li. vi. ꝯ c. licz
ranon de electione d. greg. e. li. p eūdem **Sci-**
re tenentur ꝑm distin. quā dixi supra d.
sciat **Sciendum** secunda ps huius capitu
li **Septem** hic vide q̄ dicam infra sup d.
alij septem **Misterium** i. secretum siue ab
sconditam dispensationem. i. q. i. multi circa
medium vel misterium. i. secretum Dicitur
ei misteriū a mistis. q̄ est secretum quasi oc
cultum secretum vel quia in se continet pos
significationem vel intelligenciam tem secre
tam ꝯ latentem p hoc vide q̄ notat archid. in
dicto c. multi statim post principium qui di-
cit q̄ sacramentum ꝯ misterium idem sunt.
sacramentum tamē ppie dicitur illud qđ vi-
detur **Misterium** vero q̄ per id significatur.
dicitur ergo misterium trinitatis qz de trini-
tate noticiam non habemus p sensus exte
riores ꝯ corpeos sed per intellectum interio
rem qui secreto ꝯsistit in diuinitate trinita-
tis. Hic nota q̄ multiplex inuenitur trini-
tas in scripturis Est enī trinitas increata de
qua hic ꝯ supra de summa trinitate ꝯ fide ca-
tholica ꝯ extra e. ti. in antiquis ꝯ li. vi. ꝯsto-
cle. de qua queritur quare vocatur summa ꝯ
quare trinitas nota e. ti. q̄. i. ꝯ ij. p hostien. in
summa. Sunt etiam trinitates create inter
quas una ē q̄ vecidit scz rōnalis concupiscibilis
ꝯ irascibilis. Alia ē per quā homo vecidit scz
suggestio diaboli dilectatio sensualitatis ꝯ cō
sensus rationis: que tria significata sunt per
serpentem mulierem ꝯ virum in paradiso vi.
d. q̄. sed pensandum in principio. Tercia ē
in quam vecidit homo viz ignorancia veri im
potencia boni concupiscencia mali. Quarta
p quam resurget. s. fides spes ꝯ caritas de qui
bus habetur de con. di. ij. quia passus. Quin-
ta est p quam reparamur ad graciam. s. tri-
plex substancia qđ est in ꝯpo videlicet deitas
anima ꝯ caro extra e. ti. c. firmiter. Est ꝯ a
lia ꝑm quam reparamur viz spūs aqua et
sanguis. spūs inq̄ sanctificacōis aqua abluc̄

nis sanguis redemptionis de qua habetur in canonica Jo.i.c.v. Estq; trinitas alia per quam ad graciam ꝓfitemamur vt sunt tres dotes animę.s.cognitio dilectio ⁊ comꝑhensio Est preterea multiplex trinitas in creaturis que est vestigiū ⁊ beatissime ⁊ increate trinitatis ⁊ de hoc vide ī sup d.trinitate. **Diuinitatis intrinseca** i.ad diuinitatem in seipsa. **Effectuū** i.operationem diuinam ⁊ huic Jo.an.ocor.extra e.ti.c. firmiter d.confitemur in addic. **Primus** s.articulus pertinens ad misterium trinitatis ⁊ ad deitatis intrinseca. **Unitas** per vnitas excludit numerū deorum vt.s.nō sint dij plures sed solum vnus deus nec vnitas ponit in deo quantitatem quia nec numerus nec quātitas in deo est vt nota per Jo.an.in c. fideli d.vnus e.ti.in cle:de hac vnitate scribit Jo. ẋpi.vbi dicit ẋpus vt cognoscat te solum deum ē.⁊ leuitic.vi. Audi israhel dominus deus tuus deꝰ vnꝰ ē: ꝓqđ excludit error gentilium ponencium plures deos Est itaq; in deo vna vnitas ꝑpter simplicitatem ⁊ immutabilitatem ⁊ ꝓpter vnitatis create similitudinem quia sicut vnitas a nullo defenditꝫ omnis pluralitas ab eo defluit sic deus a nullo ⁊ omnia ab ipso Item sicut vnitas de se gignit vnitatem ita deus pater de se gignit alterum sꝫ filium vt dicit Augꝰ.vel alterum sꝫ similem vel alterum a se/adde hic qđ dicam infra d.vnum deum **Essencie** essencia substancis ⁊ natura in diuinis dant item intelligere ꝑm qđ notatur in t.dampnamus parū post principium extra e.ti.ꝑ Jo.an.in addi. ꝑ quo facit qđ legitur e.ti.c.firmiter in principio Et nota ꝙ in diuinis ꝑt tria repetimus ad maiorem expressionem.si ēm ad diuinam ēnciam habeatur respectus quasi mathematice.i.abstracte nō reducta ꝓfideratione ad ꝑsonas sic ꝙꝫ essencia Di ꝓsideretur secrete habito respectu ad ꝑsonas.i. in quibus consistit sic est substancia:qua in qualibet ꝑsona substat ⁊ est tota vt in dicto.c. dampnamus d.nos autem Sed vtroq; mō quasi consideratione vniuersali sic est natura quia naturale est diuine essencie ꝙ sit vna ⁊ ꝙ in ea sint ꝑsone:simplex tū est ⁊ in partialis ⁊ indiuisibilis put ista notantur e.ti. in cle.fideli cathꝫ.d.omnibus ꝙ Jo.an. Et nota ꝙ in hoc ꝙ dicit vnitas diuine essencie in trium ꝑsonarum ⁊c. tollitur error siue heresis arriani q̄ posuit ꝙ patri ⁊ filio ⁊ spiritui sancto sicut sunt diuersa nomina ita sunt diuerse substancie xxiiij.q.iij.c. quidam d. arriani **Trium personarum** s.patris ⁊ filij ⁊ spūs sancti de quibus habes ex e.ti. c.firmiter in principio: de quibus etiam dicitur tres sunt qui testimoniū dant in celo, pater verbum ⁊ spūs sanctus. Ita Jo.v.⁊ e.ti.c.dampnamus ⁊ c.in quadam de trinitate

⁊ in hoc destruit error sabelli qui posuit vnā essenciam sed negauit trinitatem ꝑsonarum dicens ꝙ vna ꝑsona quādoq; dicitur pater quādoq; dicitur filius quandoq; dicitur spiritus sanctus xxiiij.q.iij.quidam d.sabellianis:contra cuius heresim veram ponens fidem beatus Bernardus de consideratione sic ait: dicimus inquit patrem.dicimus filium. dicimus spiritum sanctum non tamē tres deos sed vnuꝫ subā vna est ꝑsone tres sunt.vna substancia: tres ꝑsone.vna substancia sunt vna natura vna essencia vna deitas:⁊ ita dicamus itaq; tres ꝑsonē sed nō ad ꝓiudiciū vnitatis dicamus vnum sed nōn ad confusionem trinitatis:non querat quis quomō hoc poterit esse sed sufficiat tenere sic esse nō hac rationi perspicuum sed fidei persuasum sacramentū hoc magnum est.⁊ quid reverēdum non scrutandum nā scrutari hoc temeritas est credere pietas nosse vita eterna. hec Bernardus. **Indiuisibili trinitate** Indiuisibili dicit qđ opera trinitatis inseparabilia sunt de con.di.d.saluator:⁊ hic nota ꝙ beata trinitas tribus modis nobis innotescit nam patet in scripturis:ostenditur in figuris:⁊ relucet in creaturis. Legitur Gen.i. Faciamus hominem ad ymaginem ⁊ ad similitudinem nostram si ēm non essent plures ꝑsone non diceretur faciamus sed faciā Item si tres ꝑsone essent ⁊ non vna substancia non diceretur ad ymaginem nostrā sed ymagines ꝓsimiliter patet Ysa.lxi.vbi dicitur ter sanctus in laudem trinitatis⁊ subiungitur dns deus sabaoth ꝑpter ꝓfessionem diuine vnitatis.sic etiam in psalmo.deus miseratur nostri dicitur ter deus viz sic benedicat nos deus deus noster ⁊ benedicat nos deus ⁊ tū seniel ponitur hoc pn̄.eum dum subiungitur metuant eum omnes fines terre.

Item apostolus sic ait ex quo omnia ⁊c.ip;i gloria in secula ad ro.xi.vbi nota ꝙ hec ꝓpositō ex antetioritatē dicit ⁊ ē a nullo hoc ā patri suemit qui est principium sine principio.sed hec ꝓpositio ꝙ notat operationem sine medium ⁊ esse ab alio vnde ꝙ hoc intelligitur esse filius qui est principium de ꝓncipio hec autem ꝓpositio notat ꝓseruationem ⁊ ē ab alijs ⁊ ꝑterea cōpetit spiritui sancto qui est continencia omnis boni. Ostenditur quoq; beata trinitas in figuris nam figuratur per tres amicos Job.ij.c. Item ꝙ tres digitos quibus exprenditur moles terre psa. xl. Item ꝙ tres ciuitates refugij deutro.iiij. Reluret ⁊ in creaturis nam in magnitudine creaturarum cognoscitur potencia patris in dispositione.sapiencia filij in ornatu bonitas spūs sancti in q̄libet indiuiduo inuenies aūt vnitatem speciem ⁊ utilitatem quorum primū patri secūdum filio tercium spiritui sancto.suemit.in sole quoq; videns essenciam

splendoꝛem ⁊ calozem in quibus patrem et filium ⁊ spiritū sanctū cognoscens. Item in anima ꝑm memoriam intellectum ⁊ voluntatem ꝛsiderate pōtes psonarum trinitatem. Item in ierarchia celesti superiori deus ē in thronis vt maiestas. in Cherubin vt veritas in seraphin vt caritas. ex predictis pz ꝙ tam in creatura corpoꝛali ꝙ spūali ꝙ etiā ex hijs ꝛpositis beata trinitas cognoscitur tñ diuersi mode ꝓut vnū dicitur creatoꝛis vstigiū Aliud dicitur eius similitudo ⁊ aliud ymago ꝑm Tho. de veritate li. i. iuxta illud ſuple de q̄ habet ot in simbolo stz maioꝛi q̄d cantatur in missa ⁊ de hoc habetur mencio extra e. ti. sup rubꝛica p Bet. ⁊ hostien. ⁊ alios ibidem vide infra e. d. vnū deum. Credo in deū hic notatur ꝙ aliud est credere deum ⁊ aliud credere deo ⁊ aliud credere in deum. nam credere deum est credere ipsum esse credere deo ē credere verbum eius credere deum est credendo amare deum ipsum ⁊ credendo eum ni re ac membris eius incoꝛporati primū ⁊ secundum bonoꝛum ⁊ malorum est. sed tercium ē bonoꝛum tantū quia credere deum ⁊ credere deo bonis ⁊ malis ꝛmune est sed in credere bonoꝛum specialiter est de hoc [illegible] ni versus Crede deo credasq; [illegible] de valere. Quod credas in eum ꝙ [illegible] eum Vnum deum hec dictio vnum non habetur in simbolo apostoloꝛum sed ponitur in simbolo misse. de deo autem ꝙ vnus est. s. li quito de ꝛsideratione sic ait Multa dicūtur esse in deo ⁊ quidē catholice sed multa vnum verbi gracia diuinus magnum bonum iustū ⁊ huiusmodi multa alia sed non nisi vnum omnia in deo cum vnum quippe est sed non vnicum nō enim ptibus ꝛstat vt coꝛpꝰ: nō affectibus distat vt anima: nec forma substat vt omne quod factum est ipse est namq; sibi forma ipse sibi essencia est. non est formatus deus sed forma est. non est effectus deus sed effectio. non est compositus deus sed mere simplex est. Simplex vtiq; ide est ꝙ vnū nam causa simplex est ꝙ vnus est. ⁊ si dici solet vniuersus est hinc de eo boecius: hoc vere vnum est in quo nullus est numerus nullū in eo aliud preter id quod est. ⁊ sequitur compata hinc vnionem quod vnū dici potest ⁊ vnum non erit: est namq; vt ait idem vel vnitas multiplex viz collectiua qua multi lapides faciunt aceruum vnum ⁊ est vnitas constitutiua quia multa membra vnū coꝛpꝰ constituūt Est vnitas ꝛiugatiua qua sit vt duo coꝛpoꝛa in anima vna efficiantur vna caro Est etiam vnitas naturā qua ex anima et carne nascitur vnus homo. Est quoq; vnitas potestatiua qua homo virtute non instabilis non dissimilis alios meteri nititur Est ⁊ vnitas ꝛcitanda qua ꝙ caritatem multoꝛū homin ū est coꝛ vnū ⁊ anima vna Est ⁊ vtq; ea qua anima vtis omnibus adherens deo vnus spicitus est Est insuper dignatiua q̄ dominus noster dei verbo in vnam assumptus est psonam sed hec omnia modicū aut nichil sunt ad illud summū ⁊ vt ita dicam vnire vnū: vbi vnitate ꝛsubstancialitas facit nā huic vni ⁊ uis illoꝛum si assimileꝛ erit q̄damodo vnū. si ꝛpes nulla. ⁊ cōcludit dicens ergo inter omnia que vnū vere dicūtur actem tenet vnitas trinitatis qua tres psone vna substancia sunt Hec Bet. Secundus suple articulus ptinens ad misteriū trinitatis ⁊ ad diuinitatis intrinsecā. ⁊ sicut precedens articulus se habet circa vnitatem diuine essencie sic iste articulus ⁊ ij. sequentes se habent circa distinctionem psonarum scz ⁊ patris ⁊ filij ⁊ spūs sancti. Credere. i. cum assensu cogitare ꝑm Aug⁹. ⁊ notatur ꝑm archid. de con. di. ij. credere in principio. Patrem pater nomen grecum est. i. genitoꝛ vel dicit panchachet. i. omnia seruans. ⁊ nota ꝙ deus dicitur pater multipliciter primo dicitur pater eterna generatione Ysa. liij. generationem eius quis enarrabit. De cūdo predestinatione ad eph. iij. gracia vobis ⁊ pax a deo patre ⁊c. Tercio creatiōe deut. xxxij. nūquid non est ipse pater tuꝰ qui possedit fecit ⁊ creauit te. Te fecit ꝑm coꝛpus creauit ꝑm animam possedit ꝑm vtrūq; Quarto redemptione Ysa. lxxxviij. Tu domine pater noster ⁊ redemptoꝛ noster: q̄ sacramentali regeneratione. v. petri. i. benedictus deus ⁊ pater domini nostri ihu xpi ⁊c. xj. q. ij. qui abstulit Decto ficri instructione io. i. dedit eis potestatem filios dei fieri. Septimo gracie adoptione ad roma. viij. accepistis spiritū adoptionis ⁊c. xxx. q. iij. p adoptionem. Octauo glorie collatione ad Gala. xiij. Itaq; iam non est seruus sed filius. Primo modo sumitur pater psonaliter ⁊ ille modus soli patri ꝛuenit. Quarto modo effectiue solum sed etiam pro misterij exhibitionem sumitur personaliter ⁊ ille modus soli filio ꝛuenit ꝑm ꝙ modus redemptionis fuit per mortem filij. oēs alij modi tribus simul personis ꝛueniūt q̄ indiuisa sunt opera trinitatis nisi forte aliquis istoꝛū modoꝛū ꝛueniat alicui psone p appropriationē ⁊ hic adde q̄ notatur xxij. q. ij. c. queritur. d. diaboli p arch. Ingenitum Sic dictū ab eo ⁊ ab alio non sit Vnde Aug⁹. li. xv. de trinitate. pater inquit solus non est de alio ideo solus appellatur ingenitus non quidem in scripturis sed in ꝛsuetudine disputancium ⁊ de re tanta sermonem quale in voluerūt proferencium Esse deum hoc eīm scz deū esse sic patet omne namq; creatum indiget alio vt sit ⁊ iterum illud alio vt sit ⁊ ita erit in infinitum procedere vel erit ibi circulus vel peniet ur ad aliquid q̄d sit ꝙtanū. Circulus

alitem non erit in rebꝰ singularibus qm̃ aliqꝺ oporteret esse prius ⁊ posterius seipō nec erit pcessus in infinitum qꝛ vniuersitas causatorum tota causata est siue sit finita siue infinita ergo indiget aliquo vt sit qꝺ aliquid erit extra vniuersitatem causatorum ⁊ hoc deus est a quo fluūt omnia ꝯm Tho. de veritate li.i.c.i.in fine ⁊ ille articulus ꝓtinetur in symbolo dum dicitur patrem omnipotentem Tercius articulus ꝓtinēs ad diuinitatis intrinseca ⁊c. **Filium** ſ. secundā psonā in deitate ⁊ hic nota ꝙ inter omnes emanationes pfectissima est generacō quia penitus assimilatur genitum suo genitori quod emanationes alie nō faciunt cum ergo copiosissime fontꝭ bonitatis competat emanatio pfectissima ostat ꝙ pater qui est fons bonitatis generat filium equalem sibi cui omunicat plenitudinem sue maiestatis vbi supra c.v. **Unigenitum** ocor. extra de ẽ. sig. c. nam ⁊ ego ⁊ dicitur vnigenitus quia in vnitate persone a deo patre ẽ genitus Deus em̃ pater non potest alium generare nō quidem ppter impotẽciam dei patris sed quia hoc nō pmittit ordo originis in diuinis Di em̃ possit alium filium generare posset esse in diuinis plures ꝙ tres psone quod est incōueniens. vnde de necessitate fuit ꝙ esset vnigenitus nō quidem necessitate coactionis sed necessitate naturalis cōmunicationis q̃ deus pater cōicat necessario essenciam suam filio ꝙ opationem intellectualem. quomodo aliqualiter patet in igne qui de se gignit splendorem. ⁊ si ignis ab eterno fuisset splendor ab ipso genitus fuisset ab eterno. vt dicit Aug⁹. vi. de trinitate. ꝓterea inconueniens ⁊ impossibile videretur deum genuisse alium filium quia sic essent duo filij. quare autē hoc non potest esse. Est ratio qꝛ principium ꝺuctionis habēs terminū ꝺuctum ad equalitatem suam virtutem ꝺuctiuam nō potest in alium terminū ꝺuctibilē stante ꝓtiore termino extendere. quia iam ꝓmus terminus nō esset adequatus sue virtuti sed deus pater ꝑ opationem intellectualem ꝺucit filium equalem quia cōmunicat sibi suam essenciam ideo ꝺucto vno filio q̃ deus ꝓtius nō potest alium filium ꝺucere. potest tamen personam spūs sancti ꝺucere ꝙ actum voluntatis. nō ꝙ actum intellectus. ⁊ tm̃ vnū spm̃ sanctū ꝙ rationem eandem. hec notat paulus e.ti.c.i.in cle. ẽ. vnigenitū **Esse deum** ocor. cle. fide eodē ti. vnde in essencia substancia ⁊ natura filij est vnum cum patre ⁊ in hoc dampnantur boeciani qui dicebant dissimilem patri filiū ꝛxiiij q.ij. quidam ẽ. boeciani ⁊ iste articulus sumitur ex symbolo cum dicitur ⁊ in ihm̃ xpm̃ filium ejus vnicum dām nostrum **Quartum** ſ. articulus ꝓtinens ad diuinitatis mysteria spm̃ sanctū ⁊c. articulꝰ sumitur ex symbolo dum dicitur credo in spm̃ sanctū. ⁊ hic aduerte ꝙ spūs sanctus multis modis sumitur dicitur em̃ spūs sanctus actiue eo ꝙ spiret Jo. iij. Spūs vbi vult spirat ⁊ ꝑm hunc modum hoc nota spūs omune est omnibus tribus psonis sed spiritui sancto ouenit ꝙ appropriationem. Alio modo dicitur spiritus a spirando passiue eo ꝙ spiretur ⁊ hoc modo ꝓprium est spiritui sancto qui procedit ꝙ modum spirationis nō solum autē dicitur spūs sꝛ additur sanctus. quia sanctus idē est ꝙ mūdus vel firmus vel sine terra que nō solum ouenīt ei quō ad se sed etiam in cōparatione quo ad nos. Nam ꝙ gracia spūs sancti a peccatis mūdamur i bono firmamur a terrenis sepamur. sanctus ergo est nō solum in se sed quia nos sanctos facit ea sanctitate de qua ait dyonisius. Sanctificatus est ab omi immūdicia ⁊c. hec Tho. vbi supra li. i.c.ix. Unde vt ait Bernꝝ. in sermone de pẽthecosten qui incipit ꝙ libenter pater est spiritus filius spūs est. spūs sanctus est spūs ipse tm̃ spūs sanctus quasi spāliter dicitur spiritus qꝛ ab vtroqꝫ ꝓcedat firmissimū ⁊ indissolubile vinculum trinitatis hic em̃ spiritus sanctus dicitur donum dei altissimū ⁊ hoc ꝓut ꝺatur ad nos Item fons vnius qꝛ septemplici riuo donorum nobis fluit. Item dicitur ignis quia affectū accendit Item caritas non solum quia est amor patris ⁊ filij sꝛ quia nos amantes facit Item spiritalis unctio quia omnes tribulationes mūdanas suaues facit ⁊ iocūdas. Item dextere dei digitus quia sicut res corpales digito demōstrātur ita ꝙ spm̃ sanctū res oīnō spūales oculo spūali Item dicitur paraclitus quia consolationes celestes mentibus instillat Item dicitur magistrꝝ optimus quia intellectum ad cognitionem dei ⁊ suiipsius illuminat Et hic adde quod notatur in c. fideli ẽ. spūs per archid. li. vi. **Nec genitū** hic nota ꝙ hec dictio genitus importat tria viz distinctionē generationem ⁊ esse ab alio quorum tantū duo sunt in spū sancto. ſ. distinctio ⁊ esse ab alio: sed non tercium. ſ. generatio que tamen cum teteris duabus ad filium pertinet q̃ dicitur esse genitus ꝙ eternam generacōnem vt in c. dampnamus extra e.ti. ⁊ habet eē ab alio quia a patre ⁊ distinguitur in ꝓsona qꝛ alia est ꝓsona patris alia filij alia spūs sancti vt legitur in c.c. **Nec ingenitū** hinc ōc. Aug⁹. ad orosiū ꝓut cum recitat magister in sentencijs li. i.c. iiij. di. xiij. vbi sic ait Spiritum sanctū nec genitū nec ingenitum fides vera declarat quia si dixerimus ingenitū duos patres affirmare videbimur. si autem genitum duos filios credē culpamur sicut em̃ solus filius dicitur genitus sic solus pater dicitur ingenitus eo ꝙ ab alio non sit hoc ibi. Sed cōtra hoc opponitur de eo ꝙ ꝺt Jhero.

ditẽ̃ret spiritũ sanctũ fore ingenitũ sicut sta
tim sequitur in di.ꝓdicta vbi etiam datur so
lutio talis viz ꝙ Aug⁹ accepit ingenitũ pro
eo vel quod ab alio non est ⁊ sic solus pater
dicitur ingenitus nõ autem spũs sanctus Dz
Hero. accepit ingenitũ. i. non genitũ ⁊ sm
hoc spũs sanctus potest dici ingenitus Ad cu
ius declarationem nota ꝙ hec ꝓpositio in po
test sumi priuatiue ⁊ potest sumi negatiue si
sumatur priuatiue tũc priuat principalẽ sig
nificationem termini in quo ponitur vnde in
hoc termino ingenitus In sumptũ priuatiue
priuat generationem tantũ aliis manentibz
que importat hec dictio genitus et quibus di
xi supra glosa prima vnde dicendo hoc mõ in
genitũ. est sensus. i. res distincta ⁊ habens eẽ
ab alio sed nõ generata ⁊ conuenit spiritui san
cto. s. esse ingenitũ vt dixit Hero. Di vero
ꝓpositio in valeat negationẽ hoc est si ponatur
negatiue tũc si sit negatio extra omnino ni
chil ponens ⁊ sic negat omnia. Illa tria pre
hunc terminũ genitũ importata tunc sm hoc
non dicitur de essencia diuina Di vero sit ne
gatio in genere. i. negans aliquid in termio
⁊ aliquid relinquens tunc sm hoc negacõ pt
negare hoc ꝙ dico ab alio generationẽ relin
cto tercio scilicz personali distinctiõe ⁊ sic tã
tum valet quãtũ innascibilis ⁊ sic tantũ de
patre dicitur ⁊ sic sumitur sm Aug⁹. ⁊ eti
am in hoc loco **Esse deum** ex hoc confundit
errorem macedonij qui dicebat spiritũ sanctũ ñ
esse deum xv. di. c. i. **A patre et filio** assi
mile habes in c. damnamus vltra mediam
extra e. ti. de hc. di. v. saluator **Pariter** si
mile habes in c. firmiter extra e. ti. ⁊ hoc dix
it ad ostendendũ ꝙ spũs sanctus procedit a
patre ⁊ filio nõ vt a duobus principijs sz ab
vno principio non duabus spirationibz sed
vna spiratione sup quo habes textũ ex e. ti.
c. fideli li. vi. **Prudentem** supple eterna
liter vt in c. fideli pall. ⁊ idem intelligendum
est de eius processione temporali qz procedit ad san
ctificandum creaturam sm Aug⁹. li. xv. de
trinitate ⁊ habetur per magistrũ in sententijs
li. i. di. xiij. Et ꝙ intellectũ clariori omniũ p
cedentium ⁊ sequentiũ ⁊ssertim nominũ ad
trinitatem pertinentium ⁊ terminorũ quibz
vtũtur autores circa materiam ipsam trini
tatem cõcernentem vt melius intelligas ea
que in hoc c. ponũtur Nota ꝙ omne nomẽ qđ
de deo dicitur aut est essenciale aut personale
le aut nocionale Essencialia sunt que essen
ciam significant ⁊ significant quid ⁊ predicã
tur in quid. Personalia dicũtur que personã
significãt ⁊ sunt quem ⁊ predicantur ĩ quẽ
vel inquis Nocionalia sunt que personas no
tificant ⁊ significant quam ⁊ predicantur in
quem vel in que. Et nota ꝙ nomina essencialiũ
qualiter sunt deus deitas creatura nat̃a quę
dam sunt substantiua quedam adiectiua sub
stantiuã sunt vt diuinitas deus creator ⁊ si
milia ⁊ horum quedam sunt abstracta quedã
concreta quedam media. Abstracta sunt que
absolute significant diuinam essenciam vt es
sencia deitas bonitas ⁊ huiusmodi ⁊ de hijs
datur hec regula ꝙ semp supponũt ⁊ signifi
cant cẽnciam nec possunt trahi ꝑ aliquod
coniunctũ ad supponendũ ꝙ persona vnde talia
nomina coniuncta cum ꝓpositionibz vel nomi
nibus vel verbis vel participijs nocionalibz
reddũt ꝓpositiones falsas in quibus ponũtur
vnde omnes tales ꝓpositiones sunt false cẽn
cia generat vel generatur cẽncia est de cẽn
cia vel essencia est apud cẽnciam ⁊ huiusmo
di. Et est tenendum ꝙ ista nomina abstrac
ta pura cẽncialia predicantur de qualibet ꝑ
sona ꝙ se ⁊ de omnibus similibz singulariter
sed non pluraliter vbi gracia pater est deit
tas filius est deitas spũs sanctus est deitas. ⁊
hij simul sunt vna deitas ⁊ non tres deitates
Concreta dicũtur que significant quasi for
mam in subiecto vt deus creator ⁊ similia ⁊
de hijs datur regula ꝙ generaliter significãt
essenciam vbicũqz ponantur licet quandoqz
supponant ꝙ cẽncia quãdoqz ꝙ persona Me
dia sunt que habent modum ⁊ formam ⁊ sig
nificationem abstractorũ sed vsum ⁊ officiũ
concretorum vt lumen sapiencia principium
⁊ huiusmodi Ista cm sicut abstracta predi
cantur de qualibet persona ꝙ sc. ⁊ de omnibz
simul singulariter sed non pluraliter vt ẽ di
ctum supponũt ꝙ personis sicut concreta
vt cum dicitur lumen de lumine sapiencia de
sapiencia principiũ de principio ⁊ huiusmo
di adiectiuorũ nomina Alia significant pure es
senciam nichil notando vt ens bonus ⁊ hu
iusmodi Alia aliquid notando de hijs tamqz
que nichil notant eadem datur regula sicut
de substantiuis concretis Eorũ vero que alia
quid notant quedam notant priuatiue q
dam positiue priuatiue vt eternus et immẽ
sus. Eternus em̃ principaliter significat diui
nam cẽnciam ⁊ secũdario notat carencia
finis ⁊ principij. Vnde cum dicitur deus est
eternus sensus est deus est sine diuina cẽn
cia ⁊ caret principio ⁊ fine. Item immẽsus
principaliter significat diuinam cẽnciam se
cũdario priuat certa mensuram localem et
sic de similibus ⁊ de hijs datur eadem regula
que de premissis sz ꝙ predicatur de omnib9
personis insimul ⁊ diuisim singulariter ⁊ nõ
pluraliter vt patet est eternus filius est eter
nus spũs sanctus est eternus non tamẽ tres
eterni sed vnus eternus. Item nominũ que
aliquid notant positiue quedam notãt ef
fectum in creatura quedam respectũ ad crea
turam Eorum que notant effectũ quedam
notant in habitu quedam in actu in habi
tu vt iustus misericors. ⁊ ista predicantur de
deo ab eterno quia ab eterno fuit iustus et

miſericors in actu vt iuſtificans & miſerator & huiuſmodi. Et illa predicantur de deo ex tempore vnde hec propoſitio eſt vera deus incepit eſſe miſerator qñ incipit miſereri. Eorũ autem que ꝺnotant reſpectũ quedã ꝺnotãt reſpectũ creatoris ad creaturas vt deus ẽ refugium & ſimilia quedam reſpectum perſone ad perſonam vt ſimilis equalis ſimilis enim principaliter ſignificat diuinam eſſenciam ſe cũdario autem ꝺnotat diſtinctionem pſonalem vnde licet hec nomina eẽncia ſignificent cum ratione ꝺnotationis predicantur de pſonis ſimul ſumptis pluraliter & non ſingulariter vnde non dicitur pater & filius ſunt ſimilis ſed ſimiles. Item adiectiuorũ quedã ſunt ptitiua vt aliquis alius & huiuſmodi q̃ dã numeralia vt vnus duo tres & oĩm illorũ ꝑna eſt doctrina. Nã in neutro genere ſubſtantiuato ſunt eſſencialia & predicantur de perſonis ommibus ſingulariter & nõ pluraliter vnde bene dicitur pater & filius & ſpiritus ſanctus. In genere maſculino & femininо ſubſtantiuata ſunt perſonalia vnde hec eſt vera ꝓpoſitio pater & filius ſunt duo. Si duo ſit maſculini generis ſi ſit neutri eſt falſa. Item huiuſmodi nomina adiectiue tertie ſequũtur naturam ſuorum ſubſtantiuorum vt quãdo ſubſtantiua ſunt eẽncialia ſunt & ipſa adiectiua ſimiliter. Si vero ſint perſonalia ſimiliter & ipſa adiectiua ſunt perſonalia. vnde hec propoſitio eſt falſa pater & filius ſunt vnus ſed hec eſt vera ſunt vnus deꝰ. Perſonalium nominũ quedã predicãtur de vna perſona tantũ vt pater & filius & ſpiritus ſanctus quedam de duabus ita q̃ de vtra q̃ vt pater & filius ſunt vnum principium ſpiritus ſancti ſed notandũ q̃ cũm pater & filius ſunt vnum principium ſpũs ſancti hec dictio vnum recipit vnum ſupſtantiuũ ꝑ formã & non ꝑ ſuppoſitio. Principium em̃ ſupponit ibi ꝑ pluribus perſonis & ſignificat vnã nacionem ſcz ꝯmunem ſpirationez patꝛ igitur & filius vna & eadem ſpiratione ſunt principium ſpũs ſancti vt hic. Item quedam predicantur de duabus perſonis ita q̃ de neutra vt pater & filiꝰ ſunt duo. ſic q̃ ly duo ſit maſculini generis & nõ neutri. Item quedam predicantur de tribus pſonis ita q̃ de nulla ſeorſum vt trinitas quedam de ſingulis ita q̃ nõ de ommibus ſimul vt ypoſtaſis vel perſona & hoc in ſingulari ſed in plurali bene dicitur pater & filius & ſpũs ſanctus ſunt tres ypoſtaſes ſeu pſone. Nocionaliũ nominũ que perſonas notificant talis eſt modus quia aliquando dicũtur diſtinctiones eo qꝺ diſtinguunt perſonas. Aliquãdo relationes quia ꝑ ipſas pſone ad ſe mutuo referantur. Aliquando ꝓprietates quia ꝓprie inſunt perſonis. Et nota q̃ nulla nocio ꝓprie inest diuine eẽncie ſed tantũ perſone quia eſſencia nõ diſtinguit

Neq; diſtinguitur. Et ſunt quinq; nomina notionalia viz paternitas filiacio ꝓceſſio innaſcibilitas & ꝯmunis ſpiratio quorum tria competunt patri ſcz innaſcibilitas paternitas & ꝯmunis ſpiratio duo filio ſcz filiatio & communis ſpiratõ. vnũ ſpiritui ſancto ſcz ꝓceſſio vt hic. Et nota. nota q̃ iſtorũ notionaliũ nominũ. quedam ſunt abſtracta & ſubſtantiua vt paternitas & innaſcibilitas. & hec predicãtur de eẽncia vnde & hec eſt ꝓpoſitio vera eẽncia eſt paternitas & ecõtra & ſic de alijs. Quedam ſunt concreta & adiectiua vt innaſcibilis generãs naſcens ſpirans & ꝓcẽs & iſta numq̃ de eẽncia predicantur ſiue ſint nomina ſiue verba ſiue participia vnde talis ꝓpoſitiones ſunt falſe eẽncia generat vel generatur vel eſſencia eſt generans vel generata qꝛ notant diſtinctionem in diuinã eẽnciã contra id quod habetur in c. damꝑnamus & c. firmiter extra de ſti. Quintus. ſ. articulus pertinens ad effectus. ſ. operationes diuinas vbi agitur ꝯſequenter de tribus articulis. quorum primus eſt ille quintus in ordine circa operationem diuinam in collatõe nature. Secundus viz ſextus in ordine collatione gracie. Tercius videlicet ſeptimus in ordine in collatione glorie. Creatã. Nota ſm Tho. q̃ ſumme bonitatis triplex ẽ effluxio. ſ. q̃ generationem q̃ ſpirationem & q̃ creationem. due prime emanationes ſunt ab eterno. tercia eſt ex tempore. Et ſciendũ eſt q̃ inter generare creare & facere eſt differencia. quia per creationem res exit in eẽ de nichilo. per generationem exit in eſſe de aliquo. faciente aliquid de ꝓpria ſubſtancia. facere vero eſt opare de materia aliena. Celi et terre. Juxta illud Geñ. i. In principio creauit deus cẽlum & terrã hec nota ſm tho. qꝺ circa mundi cõſtitutionem quatuor erãt errores. quidam enim dicebant mũdum eternum. Alij dicebant mundum factum & habuiſſe materiale principium. & non eſſe de nichilo. Alij dicebant deum ſuperiores creaturas ꝑ ſe ꝑduriſſe ſed inferiores per miſterium antelorum. Alij ponebant duo principia ſicut manicheи vnum ſummũ bonum & aliud ſumme malum. dicentes incorruptibilia eẽ a bono principio ſed corruptibilia a malo principio. hoꝝ errores omnes excludit moyſes in predicta primum cum dicit in principio. ſecundum duum dicit. creauit. tercium. cum dicit. deus. quartum cuum dicit. cẽlum & terrã. Iſte articulus ſumitur hic ex ſimbolo apoſtolorum in principio ibi creatorem cẽli & terre. Omnis viſibilis et inuiſibilis. Ita creature hoc dicit ad tollendum errorẽ ſiue hereſim manicheorum de qua in gloſa ꝓxima ſupta. qui dicebant inuiſibiles & ſpũales creaturas creatas a principio ſumme bono. viſibiles vero & corꝑales a principio ſumme

sumptio. Et nota q iste articulus pertinet ad xpi ꝛceptionē in vtero matris in qua cō ceptione in instanti fuit ibi sepatio sangui nis ꝙsolidatio manjo & deificatio Et q ista nō fuerūt facilius patet ex scriptura q dicit femina circumdabit virum Jere.xiij.pz etiam virtute agentis spūs sancti cuius est subito opari Sed est stiendū sm Aug⁹ q q uis xpi membra corporis in ceptione ꝑfecta & ꝑfecta vsq ad anime susceptionem tam distinctio tam qua suit & tenuis q humano visui vix posset subici qz in tanto suit minus corpus illud q alius ceptus cum formatur quātum j xlvi.dies augeri possz in vtero vñ miraculosum fuit q in tam quo corpore tam ꝑfecta fuit anima. sed hoc factum fuit ideo vt cō ceptio xpi quantum ad tempus manendi in vtero non esset nostre redemptioni dissimilis & predicta que dixi ꝓbantur in cle. ficet ca tholice e.ti. vbi de hoc q Jo. an. & goff. d. vnitas & ꝛcor. vil. & pan. e. d. **Vera carnis assumptio** hoc exponit q ꝓius dixit incarnatio & hoc dicit ꝓpter manicheos qui dixerūt xpm nō veram acceꝑisse sed fantasticam & hinc ire ꝛcor. illud quod habes extra e.ti. c. firmiter dum dicit verus homo factus. Dixit posset queri quare opus assumptionis nostre nature nominatur incarnatio & nō animatio cum tamen a digniori res ꝙsueuerunt nominari. Dic sm tho. q hoc est ꝓpter multas rationes Primo vt expressior essz noticia Secundo vt ꝙfundior explicetur dignacō miserantis Tercio quia magis est nobis nota ps carnis. Quarto vt maior humiliatio exꝑ matur eo & magis distat a deo caro q anima & q caro est a parentibus ꝓpagata Anima vero a deo creata & infusa **Ex Ma** suple virgine gloriosa vt sequitur & hoc verum saltem quo ad carnem vt dixi supra d. incarnatio. & hoc dicit vt tollat errorem carpocracianorū qui dixerūt xpm esse ceptum & pgenitum de vtroqz parente. & ad illud tollendū subdit q spm̄ sanctū sez spūs sancti cooperatione extra e.c. firmiter & sic habes hic illum articulum de quo loquitur in simbolo apostolorum qui ceptus est de spū sancto Et nota q hec ꝓpositio de quādoqz denotat causam efficientem. vt ibi ceptus de spū sancto. quādoqz denotat materiam vt cū dicitur xpc natus ē de virgine. quādoqz denotat idemptitatem essencie vt cum dicitur filius natus est de patre. quādoqz denotat transsubstanciationem. vt cum dicitur corpus xpi sit de pane. quādoqz omnem vt cum dicitur creatura sit de nichilo sm Tho. li. quo supra ꝓte in q. d. q autem hic in ltra dicit q spm̄ sanctū scias q ly q dicit rationem principij respectu ꝑsone de q fit loquutio & etiam respectu operis vt dicit Tho. li. quo supra c. vij. **Virgine gloriosa** suple maria que gloriosa dicitur ꝓpter q

suos in quibus nulla creatura potuerit sibi cō pari Primo ꝓpter puritatem sanctificationis in vtero q quam in ea fuit originalis cum ꝑ expiatio gracie infusio & fomitis restrictō Secundo ꝓpter puritatem innocencie in vita in qua vixit sine omni peccato & hoc oportuit maxime esse gracie que non solum natura ipsius ꝑficeret sed eam supra legē corrupte nature extolleret Tercio ꝓpter puritatem virginee castitatis in qua excellit angelos & homines. angelos autem qz ꝑ Jheron. hoc timuit q virtutem castitatis q in angelis est necessitatis nature. Homines vero qz exemplar primum fuit virginitatis iuxta illud ps. Adducentur regi virgines post eam Quarto ꝓpter puritatez sanctificationis ex superuentione spūs sancti & ꝑsencie dei. Cum enim esse matrē dei sit dignitas superior que pure creature ꝛcommunicari pt. necesse est graciam ad hoc disponentem esse maiorem omni gracia pure creature oportet itaqz sanctificationem siue priuilegium sanctificati omnis matris dei omnem in hac parte sanctificationē aliorum excedere **Secundum** s. articulus ptinens ad xpi humanitatem **Incarnati dei** q hoc tollitur error nestorij de quo habes xxiij.q.iij. quidam d. nestorij qui dixit q beata maria nō fuit mater dei sed hominis xtra quem errorem loquitur canon xvi. di. c. vi. dē. ecia. m. et ibi so. **Natiuitas** suple ex vtero qse & qui puer. em̄ q innotescit de qua natiuitate habes de cse. di. iij. c. qui in maternis **Alia** est natiuitas in vtero de qua natiuitate habes supra i primo articulo & de cse. di. iij. firmissime **Tercia** est natiuitas gracie quando quis nascitur ꝓ baptismū de qua habes in dcō c. qui in maternis **Quarta** est natiuitas glorie quādo viz deposita vetustate pene homo nascitur ad gloriam de cse. di. iij. post baptismū & sic mors sanctorū natalis dicitur xxiij.q.ij. sanc. de duobz primis loquitur archid. dicto c. firmissime i glosa ad de vt hoc melius intelligas. sed quo ad alias natiuitates magis plene habes q eundem c. di. c. si baptizata d. regenerationis & ꝑsertim de tercia & de quarta habes glosaz acc. ff. de ruis leg. l. cum quidam. **Ex virgine** suple maria que ante partum & in partu & post partum fuit virgo xxvij.q.i. nuptiarū. Quare autem xpc nasci voluit ex virgine multiplex causa siue ratio assignatur Prima est vt sicut mulier ad huc virgo viz eua fuit cā peccati sic mulier ꝛgo esset causa salutis Secunda quia partus corrupte cum esset preconceptionis non esset sufficiens remediū vt tolleret posset peccatum. Tercia est quia decuit vt ille qui in celis erat sine matre esset in terris sine patre ne duos patres videretur habere sm origenem & beatum Aug⁹. in quadam omelia sup illud Iuxta j. post̄ ꝛsumus

li sunt dies marie ꝛc. Quarta est quia sicut primus homo factus est de terra virginea sic decuit xpm esse de carne virginea natus. Quinta est vt virginem q votum virginitatis emiserit vt dicit Deu. et habetur in canone xxxij.q.v.c.i.post mediam extolleret ⁊ exaltaret. Sexta est vt verificaretur ppheria ysaie vij. Ecce virgo accipiet ꝛc. Sed q're potius de maria virgine q̄ de alia voluit nasci habes nota tm p Jo.an.in c.sicut d.virginali extra e.ti.in cle.qui dicit q ratio ē q sicut ex superbissima natus est morbus sic ex humillima inchoari debuit medicina vñ dño nomine eius ipsi virgini dictū est Aue Alia ratio quia sicut ad humilitatem dei filius voluit incarnari sic summe humilem eligere debuit in qua ⁊ a qua tanta humilitas deberet inchoari alia ibi videas. **Incorrupta** fuerit semp nō solum ante partū sed in partu ⁊ post ptum ⁊ propterea dicitur in c. firmiter pal.c. hec sancta trinitas maris semp virgie in quo tollitur error eudij qui dixit mariā virginem cepisse ⁊ peperisse sed ex Joseph Alios postmodum filios genuisse. **Tertius** est articulus carnēs xpi humanitatem. **De ra xpi passu** sm humanitatem que erat passibilis non tm sm deitatem que sunt impassibilis vt in dcō c.firmiter.c. hec sancta trinitas vbi per modū figure Deu.sup d.impassibilis ponit hos duos retrus oppidiosos Mil Isaac patitur aries sit victima xpō Met deitas patitur cum moriatur homo Et nota q ad tollendum errorem manicheorum de quo habetur xxiiij.q.iij.quidam verb. manichei qui sicut posuerūt xpi corpus fuisse fantasticum ⁊ non verum ita passionem xpi non in veritate sed in fantasia esse arbitrantur ponitur in textu hec dictio vera iuxta illud Ysa. liij.vere languores nostros ipe tulit ꝛc. **Et mortuus** hoc dicit ad tollendum errores Galliam qui xpō vnam vitam posuit sed incorporalem ⁊ immortalem contra quem errorem dicitur.i.petri iij.xpc semel pro peccatis nostris mortuus est. **In cruce** scot.cec. in c.firmiter ⁊ in cle.fidei pa.l. Quare autē xpc mortem crucis elegit multiplex assignat ratio ⁊ quibus notatur in dicē.cle.fidei dc.cruci p Jo.an. Gessianū ⁊ paulum in quibus locis quatuor rationes ponūtur quare voluit mori in cruce. Prima est vt aere pendens ad oculum ostenderet se mediatorem dei et hominū pro quo habes scripturam.i.ad thi. ij.⁊ di.x. quoniam. Secunda est vt dampna que per lignum puenerant p lignū tollerentur Tercia vt dyabolus qui ligno vincebat p lignum vincretur vt habetur in ꝓfatione de sancta cruce de quo legitur de dsc.di.i.inuemmus Quarta vt ostenderet pro quibus paciebatur. Paciebatur enī pro choro angelorū regendo ⁊ hoc significat supior ps cruc

cis paciebatur etiam pro existentibus in limbo saluandis ⁊ hoc significatur p ptem inferiorem crucis paciebatur quoq; p amicis redimendis ⁊ hoc significatur p dexteram ptem crucis ⁊ pro inimicis reconciliandis ⁊ hoc significatur p sinistram ptem vnde ⁊ quatuor fuisse ptes crucis xpi describūtur vt dicit augustinus in hystoriis viz ardus in inferiori pte.s.pcc.ps eleuata cypressus transuersalis palma supiꝰ eleuata sine tabula de oliua vbi notandum vltra doctores ꝓdictos q dicē.quatuor brachia crucis significant quatuor virtutes quibus extendi debet homo noster interius Significat enī ps supior caritatem inferior humilitatem a dextris obedienciam a sinistris pacienciam. vel in quatuor brachijs crucis quatuor beneficia crucis designantur signat enī ps supior ianue celestis apparitionem.ps inferior inferni destructionem. ps dextera gracie collationem sinistra vero peccatorum remissionem. ⁊ ꝓdicta quatuor signa crucis ⁊ quatuor alia designātur. signat enī ardus altitudinem ostemplationis Cypressus famam bone opinionis.palma fructum iusticie.oliua lenitatem misericordie. hec tho.vbi supra li.iij.c.xx. **Sub tyranno pilato** hic nota sm Jo.an.qui sic notat in cle.vnica de baptismo magna glosa q tyrannus proprie est qui in re publica non iure principatur Et ad id quemit id q habes in simbolo passus sub poncio pilato crucifixus mortuus ⁊ sepultus **Quartus** s.articulus ptinens ad xpi humanitatem. **Descēsus xpi** dei hoc dicit quia homo nō descendit sm thomā de veritate li.iiij.c.xxi. cum vnio aie ad corpus facit hominem xpc eo tempore quo corpus eius fuit in sepulchro nō fuit homo licet anima ⁊ caro tūc essent vnū cum verbo sine diuinitate **Ad** inferos Inferni sm ysid.li.ethi.xiiij.c.x. sic dicti sunt q anime adhuc vsq; ibi deferantur ⁊ idem est infernus qđ infernus quia sm eundem ysid. p habet esse in vmbelico terre Et nota q vna cā quare xpc voluit descendere ad inferos. sm Tho.li.⁊ c.pt oximo pal. Est vt tantus esset descensus quantus fuit liberandorū casꝰ Primus enī homo sic in statera liberi arbitrij positus erat vt posset ad vitam ascendere vel ad mortem descendere prout vellet sed peccato pacto sic brachium alterum statere peronus culpe depressum est vt esset in ymo infernī altrum vero in summo celo. Non ostenderet brachium depssum nisi descenderet alterum brachium descendet itaq; dns ad infernum vt hominem captiuum eleuaret vsq; ad celum Alia ratio est sm eundem viz vt sicut viuus fuit lumen mundi p ꝓsentiam corporalem ita mortuus esset lumen infernī p diuinitatis maiestatem ⁊ vide qđ dicam infra glosa sequente. **In animo** p mortem

nam q; xpi anima sepata est a corpte. sed diuinitas indiuisibilis vtriq; s. carni & anime mansit vnita vt dicit Tho. loco primo vbi supra anima xpi p triduum mortis sue cum sanctis patribus in limbo fuit ibidem & ibide fuit latro cui dns dixit hodie mecum eris in paradiso Et dicit p nomine paradisi notatur dei fruitio quia pacta passione tam ipse latro q; alij qui erant in limbo viderunt deum p essenciam Et p melioti intellectu pmissoru. Nota q nomen inferni sumitur duplicitr scz p pena & loco pene sm primu modu dicitur q demones semper portant secum infernum sm alium modum quo viz infernu sumitur p loco pene Nota q est infernus quadruplex vna. s. dampnatoru in quo est pena sensus & dapni ac tenebre exteriores & interiores. i. priuatio luminis delectantis & absencia gracie & iste infernus semper habz lucum & supra hunc locum est purgatoriu in quo est pena sensus & dampni ad tempus et sunt ibi tenebre exteriores sed non tenebre priuationis gracie ad hunc autem locu xpc descendit ac suos inde liberauit & sic infernu mouerdit quia ptem abstulit partem reliqt Mottem vero quo ad electos penitus destruxit iux illud Osee xiij. ero mors tua o mors ero morsus tuus inferne. Et hic nota q per tenebras exteriores intelligitur priuatio luminis delectantis sm Origenem vt supra dixi p interiores vero tarencia gracie sine veritas cordis. Tercius est limbus puerorum vbi n est pena sensus sed pena dampni tn mitissima sed eternalis & sm doctores est ibi exsalencius gaudiu q est aliquod gaudium naturalis nudi. Quartus est limbus patruni in quo fuit pena dampni temporalis ad istu etam infernu xpus descendit & omes ibide existentes eduxit ad alia duo inferna non descendit xpus. Nota q pena dampni ide est q tarencia visionis dei & hoc est ppter originale peccatu sicut dicitur epte. ij. omes nascimur filij ire. s. in pna natiuitate carnali filij ire id est debitores pene eterne. **Expoliationem tartari**, i. infernus & dicitur tartar9 eo q omia illuc turbata sunt vel a tremore frigore quod est algere & frigere. s. quia lux & sole non ret quia illic nec vapores sunt qui ex solis luce gignuntur nec flatus qui eius motiz mouentur sed perpetuus stupor sm ysid. loco vbi supra. Et intelligas q dicit spoliationem tartari sm ea que dixi in glosa pdicta. **Anima** namq; xpi post mortem descendit ad infernu siue ad limbu ad liberationem eoru q xpi membra existentes de hoc seculo transierut Diabolus em du manus in eu extendit i quo nichil iuris habuit metito in alios potestate amisit sm tho. de. c. xxi. in pncipio. **Quinquagesimus** viz articulus timens ad humanitatem xpi. **Vera**, hec veritas pbata fuit p angelos

bi patet Matth. xxvi. dixit eni p ipius xpi inimicos vt patet c. s. vbi habet q quida de custod. ecuerf. & istem p om: stionem Jo. vlt. ad ostendendu q non fiebat arte magica Item p assumptionem ad ostendendu corpus suu non fore fantasticu Item p ostensionem cicatricum ad ostendendu resurrectione ipaz facta in eo de corpte quo passus est Item p ingressum ad discipulos ianuis clausis vt sic ostenderet se resurrexisse in corpore glorificato Jo. xx. c. **Resurrectio** supple in carne vt in c. firmiter ex e. hec sancta trinitas quia sm diuinitate que est inmortalis p se solu resurgere erat inconueniens sed anima redeunte ad carnem surrexit in carne sm Jo. an. in addic. dicto hec sancta. **Dextus**, s. articulus pinet ad xpi humanitatem. **Dexa ipsius**, s. xpi ad celos pluraliter loquitur quia est celum aereu celu ethereu celu cristallinu & celu empireu & istud in ps. dicitur celu celorum ad que ascendit xpc iux illud in simbolo apostoloru ascendit ad celos **Ascensio**, s. in corpte & anima vt in c. firmiter hec sancta ex e. ti. Et nota q ascensio xpi ptie dicitur de xpo qui virtute ppria ascendit Sed assumptio dicitur de matre xpi que virtute xpi assupta fuit Evolatio vero ad sanctos alios ptinet & fit angeloru ministerio sm tho. qui dicit q locus evolanciu est distinctio celorum locus assumpte virginis est sup choros angelorum locus vero xpi ascendentis est vltra celu assumpte virginis. **Venturus** supple & ultimus arti culus concernens xpi humanitatem. **Ad iudicium**, s. finale & ultimu vbi iudicaturus est vivos & mortuos & reddituru singulis sm opa sua put hec & alia legunt dicto c. firmiter q. hec sancta pxe finem Et hic nota sm Richardu triplex est iudiciu Primu est vniso: mz hoc est iudiciu psentis ecclesie que no iudicat nisi solu de qualitate retributionu in genere. s. q bonis bona mala malis reddantur ij. q. i. lotharius sm numeru & quantitatem retributionem nescit. xi. q. i. sacerdotibus Secundum dicitur mixtiforme. s. illud q quilibet experitur in morte accipiendo sententiam de omnibus bonis vel malis que gessit sed non omnia bona vel mala statim recipit quia recipit in anima sanctu & non in corpore & in anima Tercius est conforme. s. vltimu iudiciu quado sm numeru & quantitate recipit quisq; bona & mala in corpore & anima. & hoc vltimu iudiciu erit horribile ex omni parte quia supra erit ignis ante rius subius patens infernus intq cognoscentia remotorus extra nubes grens a celestis peccata accusancia & finistris testimonia terrencia circa illos bon angeli in infernu propellentes ibidem omnes sancti sententiam iudicis approbantes & omnes mali cum suis pcis dapnatorum cognoscetes. **Expectatio**

de hijs habes in euāgelio Iuxe xpi. fm quos dā vel si talis istud intelligere de expectatiōe aūxpi potes & hac expectacōe loqui fm aplm ad hebre. x. cū similibz Circa hāc materiā. s. finalis indicij vide si placent ea que notātur ex e.ti.c.sicmitur v. circa finale indiciū cū ꝝ sequenti p Jo. in coll.

HAtissimus & infra attendant sacrdotes q cū cō munionem sacramenti ꝓtrigunt simplicibus paschali tempore vel alio solicite eos instruāt sub panis specie eis simul dari corpus & sanguinem domini immo xpm integrum viuū & verum qui totus est sub specie sacramenti docrant etiā eosdem q id quod eisdem temporibus in calice propinatur non est sacramentum sed vinū purū eis hauriēduz traditum vt faciliuꝰ sacramentum gluciant quod deperūt Solis enim celebrantibus sanguinem sub specie vini cōsecrati sumere in huiusmodi mmoribus ecclesijs est concessum instruāt etiā eos dez sumptum ore sacramentum nō nimis dentibus cōmunere sed tritum modi de sorbere perfecte ne perticulam aliquam euemat in dencium interstitijs vel alibi remanere.

HAtissimum Hec ostitutio fuit Johannis peckam Cantuarien. archiep. sicut & ꝓdens & in hoc c. facit tria. Primo ponit que sit vel debeat esse fides vera circa sacramentū eucharistie ministratū simplicibz in pascha vel alijs temporibz Secūdo ibi docrant tradit doctrinā circa illud q eisdem temporibz ꝓmat in calice Tercio ibi instruant tradit doctrinā circa modū sumendi ipm eucharistie sacramentū & j hic decidūtur primo ꝓfatio auctoris deinde illud qđ habetur j de pen. & remiss. c. altissimus j de porbijs c. altissimus & de re. miss. e. c. Sacerdotes suple curam animarū habētes sive sint plebani sive rectores seu vicarij ꝓtui Nam ad tales qui ꝓsunt cure animarū ex officio ptinet ꝓpulū sibi subiectū informare iuxta ea que notantur d. e. c. glosa. i. & d. ministri e. c. Sed nūquid ide est dicendum de sacerdotibz ꝓchialibz qui sunt

vicarij nō tamen ꝓpui sed temporales & habent exercicium & regimen curē animarum fm ea que notantur in clem. vnica de officio vicarij in magna glosa p quā videtur q non nam talibus permittitur illa sola docere que continentur in ostitutione Johannis archā que incipit ignorancium sacerdotum &c. vt legitur j de hereticis c. ij. sacerdotes uero sed istud de quo hic fit mencio nō obtinetur in dicta ostitutione ignorancia &c. ꝓmittitur eis informare populū de septem sacramentis vt patet j de offic. archiꝑ sditer j c. i. in pncipio quorū vnū est sacramentū eucharistie j de sacramentis iterādis vel nō c. ij. de cōse. di. i. omnis xpianus ergo licet eos docere illud sine quo circa informationem veram illius sacramenti non possit haberi clara noticia eiusdē ar. l. cui iurisdictio ff. de iurisdictione omni judic. extra de offic. delega. preterea vbi de hoc cum similibus maxime cū oriri permit sident sine qua impossibile est placere deo vt dixi & c. primo d. sciat vnde licet ista doctrina non obtineatur p expressuz in dicta ostitutione ignorancia continetur cū sub ea implicite & p modum coherencie alias em̄ sequeret absurdum viz q talis sacerdos non possit informare simplices circa veneratione eucharistie ptra id quod ordinatū est j de reli. & vena. sanctorum c. ij. sic nec circa formam baptis. in causa necessitatis ptra id quod habetur infra de baptismo c. i. nec est psumendū q auctor illius ostitutionis j de hereti. c. i. voluerat vno flatu per illas dictiones illa sola alias ostitutiones rationabiliter editas tollere vt lege si quando in pncipio. C. de inofficio. test. & c. ecclesia le. ij. extra de elect. Cōmunionem simile habes xxvi. q. vi. qui recedunt & c. de hijs & hic ponitur omnumo pro omnione illa scz qua xpiani adulti omnicantur & pticipant de sacramento eucharistie pro quo bene facit de cōse. di. ij. quotidie in pncipio e. di. c. omnis homo & c. seculares Quandoqz omnio ponitur p omni obseruancia sine societate in c. ex lris extra de rescriptis. l. di. otinentes in pncipio ij & .q. i. multi, Sacramenti scz altaris de q habetur e. ti. c. firmiter q. vna quod etiam vocatur sacramentum eucharistie vt in c. omnis vtusq; extra de pr. & re. & inquātum ōt sacri simpliciter non specificando sacmētū potest intelligi vt dicit sacramentū pter excellenciā & antho. sicut habes in simili inst. de iure naturali q. sed quecies & ibi per arnesiū. Excellit em̄ istud sacriū alia sacramenta de cōse. di. ij. nichil. i. q. i. multi & pter verum ratione subiecti & sanctitatis. xcv. di. otre vbi de hoc per Jo. & arch. d. xpō. Simplicibus dicit non instructis sive ignaris misterioꝝ in que cōcernūt sacramentū sic dicas simplex dr ignarus forentiū negotiorum i. q. i. debito. q.

I

ſnaſſem ff. de ybā. q talis ſimplicitas nō eſt
p̄cise vituperanda imo vt in pluribz eſt tali
ſimplicitati gaudent vt.l.vlti .C. de teſti.
bz q.l.ſcimus in fi.C.de iure deliberandi vel
qz tū reprobat vt xxxix.di.c.petrus q in oſti
tutione othonis cū nō ſoliū. Et nota q ſim
plex dicit.i.ſine plica duplicitatis vñq de ꝺ de
ſimplex ex hoc q in eo ꝺnulla diuerſitas pciū
exiſtat nec pluralitas ypoſtatū ſm q notat
Io.m no.extra e.ti.c.firmiter in gloſa q̄ que
incipit ſubſtācia ergo diuina vbi ponit quod
p̄ter ſimplicitatē p̄dictā q̄ eſt in deo Eſt das
q̄ ſimplicitatē alio mō q hoc duplicit Eſt e
nī ſiplicitas q̄ ſignificat caret cia dolq hec dici
tur ſimplicitas colūbina q eſt ꝺmendabilis
xvi.q.i ſi cupis Alia ē ſimplcitas q̄ ſigt ma
vencia diſcretiōis et hec vituperabilis xxxvi
di.in principio et ꝛc hoc notat xxxix di.dcō c.
petrus p io.q e.c.p archidi.q̄ dicit q aliqñ
ſimplicitas eſt ꝯtraria duplicitati l.v.t.c.
de furtis inſtit.de fidei ꝺmiſ.here.q̄. qt qñqz ex
ſimplex idē eſt q purus ex de purgat ra.c.vl.
Aliqñ ponit p claritate iij.q.ix.puta q ſim
plex xxiij.di.qui epus Palchali tēpore
quo tā maſculi q̄ femine poſt adultā etatē
tenētur eukariſtie ſacramētū recipe niſi ad
tempus de ꝛſilio ſui ſacerdotis duxerit abſti
nendū vt pz in c.ommis utriuſqz ſexus ex de
pe.q re.q facit ad idem de ꝛſe.di.ij.q ſi nō
frequētius vbi additur de ſe.pentecoſt.q nas
ti.dm vide j gloſa prima .Aliū.ſ.in pncip
coſt.q natali dm nā q hīs feſtis ſecularis
tenētur ꝛmunicari alias inter catholicos nō
habebū tute de ꝛſe.di.ij.ſeculares q de cleri
cis ſecularibz ſatis poſſet dici quorū vita de
bet eſſe religioſior q̄ laicorū di. iiij. demi pt
nā quo ad laicos puto nō artari niſi ſemel i
anno viz in paſchali tempe vt in c. omnis p
alle.vel qđ hic dicit vel alio p̄t itelligi de hijs
qui i infirmitate ꝛmunicāt vel de hijs qui ob
deuotionē alio tpe ꝛmunicari volūt nā talis
hus nō debet denegari dū tū ſunt diſpoſiti ad
illud ſumendū etiā ſi ad furcas vel ad patibu
lū quis duceretur xxvi.q.vi. ſiquis xiij.q.ij.
queſitū. Panis ſpecie ſimile habes de ꝺ.
di.ij.ſpecies Et nota qđ dicit ſub panis ſpe
cie ad excludendū errorē eorū qui dixerūt q
in ſacro altaris ſimul ꝺmaneat ſubſtācia pa
nis q ſubā corpis xpi qđ eſt ꝺtra ꝺbū xpi di
centis hoc ē corp9 meū ad oſtendendū itaqz qđ
in hoc ſacramēto nō remaneat ſubā panis ſed
ſolū ſpēs viz accidētia ſiue ſubiecto dicit ſub
ſunt opiniones q̄s recitat Werū.ex de cele.
miſſ.c.cū marthe ſup ꝺ.veritatē q ponūtur in
iiij.li.ſm.arū di.xi.c.ij.q ſequētibz q recitant
q hoſtien.in dcō c.cū marthe q barū. ſecūda
approbat in c.firmiter.q̄ona ex e.ti.viz q ſubā
panis q ꝺm deſinit ex p9 ꝛſecratōz q tm
accidētia remanēt ſz ſapor.color.pondus. et

ſub illis accidētibz ē corp9 xpi q hule dcor.q̄
hic dt ſub panis f.ē Quare aūt ſub ſpē pānis
q vini ſumat corp9 xpi.multiplex eſt rō ona
eſt ppter vitandū horrorē ſi ſumerel i ſpecie
carnis vel ſanguinis de ꝺ.di.ij.panis circa me
diū q c.ſotte. Alia eſt ad vitandū paganorū
deriſionē qui nos deriderēt bibēdo cruorē ho
mims occiſi de ꝛſe.di.ij.verū ppter finē Ter
cia ppter meriti ex fide acquiſitionē de ꝛſe.
di.ij.quid ſit ppter finē p̄dict.dcor. Tho.de vo
catī.li.vi.c.xiij.qui dt q corp9 xpi ſumit
velatū accidētibz ꝓmo ppter meritū ꝯtū ad
bonos qt ſm Grego.fides nō hz meritū vbi
humana rō p̄bet experimentū. Decūdo ppter
dignitatē quo ad malos exceptū de beth ſamis
tibz q̄ percuſſi ſunt eo q archa dñi viderūt.ij.
Regū iij.q. Tercō ppter imbecillitatē q̄tum
ad cēnes nō cēm poſſim9 videt claritatē corpo
ris xpi glorificati q p hac materia vide nota
p Io.de ꝛſe.di.ij.c.forte pall.cirg.ſ.ſimplici
bus ſacrm ſumētibz Dimul dari corp9 q
ſanguinē vt ſequit na ſub vtraqz ſpē xpc to
tus integer q indiuiſus ē.ſ.corp9 q aia q de9
ac p hoc vtrobiqz ē vnū q ſipliciſſimū ſacrm
ſub ſpē nāqz panis ē corp9 xpi p puerſionē
q ſanguis p connexionē q aīa p diuctōez q de
itas p vnionē. Ista eīm ꝯtuor non p̄nt diuidi
nec ſeparī abinuicē Et eodē mō dicēdū ē de
ſanguine ſm tho.vbi ē.c.xi. q tāgit p hoſtiēſ
in c.cū marthe ex de re.miſſ.q.ſtuiſti in pnā
cipio q Io.an.p9 cū ſed melꝰ de ꝺ.di.ij.cō
pim9 p Io. Pz cū qrit qre ſanguis diuiſim
a corpe conſecratur dic q rō p̄t ſumi ex uſu ad
quē ē ſacrm ordinatū qt mādutacō ex cibo q
potū conſiſtit. Alia rō p̄t ſumi ex eo q p ſacra
mētū repſentat qt i paſſione ſanguis xpi a cor
pe diſus fuit xpm integrū dc.de dc.di.ij. Sanguis
ij q c.qđ ſit ſanguis dic vt j ꝺ.totꝰ Dimū
et verū de ꝛſe.di.ij.oia q c.ſotte q t.ſicut
verus Et nota q dt verū ad tollendū errorē
eorū q̄ ponūt in hoc ſacrō nō eē corp9 xpi ſm
veritatē ſed ſolū ſm figurā quā opinionē re
citat hoſtien.in dcō c.cū marthe q.i.ꝺ. veritas
ē q dt eā oio eē erroneā q hereticā vel ꝛoco
dicit veru ad excludendū opiones q̄ ponūt ibi
ſolū eē corpus xpi miſticū put tāgit de ꝛſe.
di.ij.in illo p Io.tutus de ꝛſe.di.ij.q mā
ducat vt hoc melꝰ intelligas ꝛſidetare debes
q̄ cū diuinitas ꝺbi ſiplet totū mūdū q ſit vbi
qz vt in c.quid ſit ſanguis de ꝛſe.di.ij.ſacrū
mū ē ſibi ſubām panis ſuo ꝺbo in corp9 ſuū
uertere ſic q ſuū corp9 augmentū ſiue dis
minutōne nā ſumat ex hoc nā ſic de9 propigit
ex ꝺbis q elemētis q ꝺbo appoſito ad elemētū
fieret ſacrm.i.q.i.detrahe voluit ei q q̄n p̄ſbi
ter dt hec ꝺba pane in materia debita p̄ſente
hoc eſt corp9 meū cū intēcōe debita q in ea q
ſe reꝑſita q panis puertat in corp9 xpi de ꝺ.
di.ij.panis hoc itaqz ſit virtute ꝺborū xpi nō
ipſi9 pferētis vt ibi dt q ad virtutē mirabi

I

rũ ꝓmissorũ scire debes ꝙ deus ẽ pñs multiꝑpliciter. vno mõ potẽcialiterꝫ sic est vbiqꝫ vt ꝫ dictũ est Alio mõ gracioſe. ꝫ sic ẽ in ꝓpoſitis ita ꝙ nõ in ꝓpositis Tercio mõ corporaliter ꝫ hoc dupliciter. vno mõ qñ subẽ sub ꝓpꝛijs suis dimensionibꝫ ꝫ mẽsurijs ꝫ hoc mõ est in cælo talis viz ꝫ tãtus q̃tus fuit in cruce in corpe tñ glorificato. Alio mõ put eiꝰ dimẽtiones subsunt mediãte subã ꝫ hoc mõ est in q̃libet hostia integer ꝫ totus nã in hostia est subã eiꝰ tota nõ mediãtibꝫ dimensionibꝫ ꝓpꝛijs.i.ꝓpria q̃ntitate sed ipa q̃ntitas ꝫ alia accidẽcia ex naturali cõmunicancia subsunt mediãte subã sic ꝙ subã dñatur ibi ꝫ accidẽcia oio accædũt ꝫ ꝙ oia vñ cũ subã sit indiuisibilis ꝫ inuisibilis ꝫ ꝙ oẽs ꝫ accidẽcia que ꝙ oia ipam in hoc casu hñt seq̃ secꝰ tñ est in alijs rebꝫ in quibꝫ subã regulat ꝑm se ꝫ ꝑm sua accidẽcia qz mediãte q̃ntitate diuidit ꝫ mediãte q̃ntitate videt ꝑm voil qui sic notat in c.si dñm sup ẽo forma de ꝓbꝫ ꝫ veneracẽ ſtõrũ in cle.ꝫ facit ad p̃dicta qõ notat in c.cũ marthe ex̃ de cele miss.d.veritatẽ d.sed nũquid ꝑm tho.ꝙ Jo.in coll.dt etiam tho. in dicto c. xi.palle.ꝙ xp̃e totus sic ẽ in tota spẽ ꝙ in q̃libet eiꝰ pte siue spẽs illa sit integra siue diuisa ꝫ ꝙ hoc nõ ẽ ibi vt circũſcriptus vel occupãs locũ vel hñs situ vel ꝙ ceptibilis vel ꝙ aliquẽ sensu corporeũ exm̃ de ꝑmone mulẽ.plato qz q̃libet auditorũ recipit illud totũ vñ q̃uis ꝑmo sit vnicus in ꝓsente totus tñ est in quolibet audiẽte Circa hãc materiã viz de mirabilibꝫ circa istud sacramẽtũ ꝫ alijs dubijs videre ꝓteris ꝙ Jo. an ꝫ vil.in dcã cle.si dñm ꝫ dcõ c. cũ marthe d.ꝑmutare ꝙ Jo.in no. Specie sacramẽtt.i.spẽ panis vñ hic scias ꝙ circa eucharistiã q̃dã est sacrm̃ tm̃ ꝫ nõ res dt species panis ꝫ vini ꝫ sic sumit hic ꝫ Quoddam est res ꝫ sacrm̃ vt corpꝰ xp̃i verũ q̃ traxit ꝺ virgine q̃dã est res tm̃ ꝫ nõ sacrm̃ vt corpꝰ xp̃i misticũ ꝙ q̃ plenꝰ vide in c.marthe ex̃ de cele.miss.ḣ.ex ea d. distinguendũ Dorcant scda ps. i calice qui debẽt cẽ ex auro vel argẽto de ꝺse.di.i.calix nõ aũt de ligno ꝓpter ꝑositatẽ nec de vitro ꝓpter fragilitatẽ nec de cupro qz ꝓuocat vomitũ nec de aur calco q̃a ꝺtrahit rubiginẽ de ꝺse.di.i.vasa ꝫ c.sequẽti ꝙ Jo.ꝫ c.fi.de cele.miss.d.lignũ ꝙ li.ꝫ etiam ꝙ hostien. Sed nũquid licet ꝺsecrare in calice stagneo dic ꝑmi canones q̃ fit saltẽ ꝓpter paupertatẽ sicut legit in dicto c.ꝫ calix de hoc tñ reperitur ꝺstitutio Nic. interdicẽs ne epus benedicat stagneũ calicẽ j de cele.miss. c.precipim̃ sed illã intellige ꝑ illũ canonẽ ꝫ calix viz nisi ꝓpter paupertatẽ. Propinatur.i. porrigit sine ministrat. Nũ est sacramẽ tũ qz añ ꝺsecrationẽ nec panis nec vinum etia in altari positũ est sacrm̃ nec sacre rei signũ qz ꝺse.di. ij.panis est in altari ꝫ ibi pre

Jo.d.sacrm̃ sed demũ post ꝺsecrationẽ tunc ẽ sacrm̃ e.d.añ benedictõnẽ ꝓpterea dt sacramentũ sacrificiũ visibile est sed inuisibile sacramentũ.i.sacre rei signũ e.di.sacrificiũ vñ vt idẽ sequit sacrm̃ est inuisibilis gre visibilis forma. Vinũ purũ Sed que est rõ q̃re laicis nõ datur eucharistia sub duplici specie.dic vna rõ est qz sic possent etendere qz totus xp̃c nõ esset sub eadẽ spẽ ꝺtra illud qõ dicit ẽ sup d.simul dari Alia rõ est ꝓpter picuũ qz de facili posset effũdi sanguis. Tercia ẽ vt veritas rñdeat vmbre quia in lege nõ habebãt offerẽtes de libamine ꝑm tho.vbi ẽ c.ix in fi. Alia ꝑt esse rõ qz nõ eẽt decẽs nec secundũ vt tm̃ ꝺsiderẽt de sanguine q̃tũ sufficeret vni magne pechie in qua sunt q̃nqz milia ꝙ sonarũ nec posset altare tale vas in quo ꝺsecretur recipe ad qõ faciũt notata ꝙ anthonii de butrio ex̃ de cele.miss. c.ex ꝑte ꝫ huic glose addẽt qõ notat de ꝺse.di.ij. ꝺpimus in addiẽ.dic ad huiꝰ declarationẽ ꝙ archi. Glutiant.i.in ventrẽ trãseãt vel recipiant hic posset q̃ri nũquid postq̃ sit eucharistia in ventrẽ receꝑta desimit ibi eẽ sacramentũ Jo. de deo de ꝺse.di.ij.c.nõ ille videt sentire ꝙ postq̃ ingrediat ventrẽ nõ sit sacramẽtũ qz licet tũc sacramẽtũ nõ sit tñ si euomerit cũ veneratione est seruãdũ qz fuit sacramentũ Alij dicũt q̃diu sit sacramentũ ꝫ tãdiu corpꝰ xp̃i sit insumente donec ſperies est in ore sed q̃ cito sapor nõ sentitur stati desunt esse sacmẽtũ ꝫ corpꝰ xp̃i desunt esse sacramẽtum in sumẽte ꝫ notat ꝙ 10.c.di.c. tribꝰ sup d.ꝺmistere. Dz hugo de scõ victore dicit ꝙ q̃diu manẽt ille species tã diu sub illis est xp̃c integer vñ si intrãt ventrẽ sub illis manet q̃diu sunt ibi ꝫ notat e.di.c.ñ iste p̃all.ꝙ ar.ꝫ dc. tho.vbi ẽ c.xij.qui dicit ꝙ dũ definũt forme tũc desinũt ibi eẽ corpꝰ ꝫ sanguis xp̃i ꝫ ad idẽ vide notata ꝙ archi de d. di.ij.c.siquis ꝙ ebrietatẽ. Sed hic posset q̃ri vlteriꝰ an eucharistia sic receꝑta nutriat an nõ Jo. de deo de ꝺse. di.ij.c.p̃all.videt sentire ꝙ nõ ꝫ idẽ Bed. in c. si iudeos ex̃ de iudeis d.offendere vñ dt petrus ꝙ nõ vadit in corpus vt illud nutriat sicut ceteri tibi intrãt tñ ꝫ est ibi sub specie sacramẽtali q̃diu illa durat ꝫ sic tenẽt theologi ꝑm archid.qui sic notat in dcõ c.non iste qui textꝰ est ambrosij qui dt ꝙ nõ est cibus corpalis sed spũalis ꝫ hoc verũ intelligitur quo ad rẽ otentã sub sacrõ nã illa res otẽta sub sacramẽto nõ mutat in mãducãtẽ liz sub stãcia ꝫ veritas intrẽt sub speciebꝫ in corpꝰ sz spẽs in corpꝰ ꝺmẽdetis ꝺuertũt ꝫ sic in aliud corpꝰ ꝺuerti ꝑnt ipaqz accidẽcia in suo cẽ accidẽtali ñ nutriũt sed eo mõ q̃ in aliud ꝺtũt alid sub eis creat vel redit bñ nutre ꝑnt ꝑm ꝙ notat in c.cũ marthe p̃al.sup d.miraculo d.sed nũquid nutrire ꝙ Jo.i roll.ꝫ in d.ꝑtem ꝑti ꝙ eundẽ vbi sup hoc ponat veritas rõnes

ad hoc monetur ꝑm tho. q̄ ē tho. in ij. de trinitate ꝓail. dcō c. xij. dicat q̄ licit in sacrō altaris nō fuit subā panis ⁊ vini sed accidēcia ip̄a tñ accidēcia eadē hñt effectū vt priꝰ viz sanciare inebriare ⁊ hmodi **Poliꝰ celebrātibꝫ**, i. sacerdotibꝫ hoc sacrm̄ officientibꝫ vt pz in t. firmiter q̄ vna ex̄ e. ti. ⁊ ex hoc q̄ dicit solis celebrātibꝫ licet ꝓcipe eucharistiā sub duplici spē vel ꝓcipe sanguinē sub spē vini potes colligere q̄ aliꝭ etiā qui sunt diaconi ⁊ subdiaconi nō est ꝓrigendū istud sacrm̄ nisi sub spē panis tm̄ ꝑtim ni ecclesiꝭ minoribꝫ vt sequit ⁊ vide qd̄ dicā j̄ d. minoribꝫ ecclesiꝭ **Sed** ctra hoc opponit de eo qd̄ notat Innoc. in. c. ex ꝓte de cele. miss. qui dt q̄ celebrās missam pt aliq̄d de sanguine dimittere in calice vt cū vnio apposito ministret aliꝭ omunicātibꝫ q̄ ꝑ hoc allegat cōsuetudinē cistrōēsiū ⁊ quoꝝūdā clericoꝝ **Et** idem notat de ose. di. ij. oꝝimꝰ ꝓ archi. **Volūmō** soli celebrātes recipiūt sanguinē ꝑ se sub specie vini osecrati vt hic ⁊ hoc absq̄ omixtiōe alterij liquoris sed in casu posito ꝑ Innoc. sic omunicātes nō recipiūt sanguinē ꝑ se sz vna cā sanguine recipiūt vinū purū qz illud vinū impositū nō dtiꝫ in sangumē nec ꝓptr̄ actionē vim desinit ibi eē sanguis q̄diu remanēt accidēcia qui priꝰ erāt put notat hostien̄ ⁊ Jo. an. in dcō c. cum martha dlo circumfusum ⁊ est tertius ibi in q̄. quesiuisti **Minoribꝫ ecclesiꝭ** hic vocat minores ecclesias siue capellas rurales vel etiaz i vrbe q̄ sunt parochiales ⁊ dicūt minores respectu ecclesiarū cathꝫ que sunt maiores ecclesie ꝓij. q. iiij sicut antiquus ad quas dicbz rogationū ire debēt sacerdotes ad lathamas faciendū ꝉxxviij di. q̄n̄ ꝓsbiteri vbi de hoc p Jo. ⁊ archi. **Sed** nūq̄d in istis ecclesiꝭ cathꝫ ⁊ aliꝭ maioribꝫ licet nō celebrātibꝫ dū omunicāt recipe sanguinem xp̄i in spē vini dē ex hac lra q̄ sic. ar. sumpto a ctrario sensu qd̄ est in iure fortissimū vt in. l. i. ff. d̄ effico ei cui mā ē iuris dic ⁊ hoc bn̄ putarem vñ saltem q̄ ad mīstrā tes sacerdoti celebrāti q̄ sm̄ osuetudinem diuersarū ecclesiarū ip̄i sacerdotes omunicant recipiendo etiā corpꝰ ⁊ sanguinem ⁊ sic solz obꝫuari dū papa solempniter celebrat nam postq̄ papa ꝑ calamū ptem sanguinis hauserit residuū tradit diacono hauriendū ⁊ qd̄ teneat talis osuetudo facit notata per inno. i. c. ex parte ex̄ de ce. mss. sz melius ꝑ hostien̄ e. ti. c. cū martha q̄ q̄siuisti vbi. circūfusum vbi ponit exemplū de cistercientibꝫ sic inquiens frēs inq̄t dicant in cuentu sacerdos q̄ tenet calicem cū sangne vices qd̄ q̄ntitas sangmis nō sufficēt oibꝫ fribꝫ ponit ibi modicū de vino ⁊ c. ꝑ hoc em̄ qd̄ dt videt q̄ q̄ntitas sangmis nō sufficēt ⁊ c. dt aptē inuere qd̄ si sufficit licet sacerdoti ipis dicātibꝫ ipm̄ sangnem mīstrare ⁊ facit ad ꝓmiū. de ose. di. ij. ꝑ acta. ⁊ di. i. c. ꝓpos dco ⁊ optime di. ij. c. dū frangit ibi dū sanguis de calice in ora fideliū fudit ⁊c. **Et rūcertū** de hac ossiōe i spē nō memini me alibi legisse. sz qd̄ celebrātes tā i minoribꝫ q̄ i maioribꝫ erāt sumē nō tm̄ corpꝰ sub spē panis sz sangnem sub spē vini est nō tm̄ ossumptū ꝑ ptū vt pz de ose. di. ij. oꝝimꝰ ⁊ facit ad id qd̄ habet ni c. ex pte ex̄ de re. miss. ibi totū ⁊c. **Sultritāt** ij. pars c. nō **Detribz rū minere** ꝙ possit a[illegible] q̄rere ex q̄ in sacrō est idē corpꝰ qd̄ natū erat de vgine qd̄ ꝓnoꝫ bat de cruce de ose. di. ij. oia nuq̄ ote sumpta tū cētibꝫ tract⁊ ⁊ coiat dic q̄ liz in sacrō p. idē corpꝰ vt ꝙ allegat ñ tñ est in sacrō corē mē qz nō sub ꝓprijs dimencōibꝫ seu q̄ntitatibꝰ vñ tritio fractō siue cōitio nō sit in corpore xp̄i sed in spēbz q̄bz mediātibz est ibi subā ⁊ veritas corporis ꝑm Jo. in coll. dcō c. cū martha d. veritatem d̄s. sed nūq̄d **Frāgitur tritū modice** vide q̄ dixi in glosa ꝓcedēti rō at huiꝰ doctrine habet j̄ c ne ꝓticula ⁊c. **Sorbere perfecte**, i. plenarie deglutire adq̄ ꝓdest sorbicō vini cū eucharistia mīstrati ñ eim̄ dz i ore vel alibi p sumētē refuari put recitat de q̄dā femia q̄ sacrō retento i ore ossurabat maritū suū credēs sic plꝰ ab eo diligi ⁊ quō i ore ipiꝰ mulieris ouersū fuit i carnē ⁊ ñ potuit ex̄hi put plenius videt poteris ex̄ de re. miss. sup ru. ꝑ Jo. i no. **Ne perticula** ꝓponit r̄nē q̄re nō dz nisi modicu trāe vñ nō q̄ q̄diu remanēt spēs sub q̄libz ꝓticula hostie oriret vrū ⁊ totum corpꝰ xp̄i de cō. di. ij. dū frāgit vbi Jo. ponit exēplū de specio i plūres ptes fracto vel diuiso sz ꝑ tho. illō exēplū ñ ē cō uenies qz i specio ñ ē sor absolute q̄stens in subo imo generat ex ēuerbacōe ⁊ ꝓ oēs una ymago resultat fracto ait specio siut milte superficies ⁊ ꝓ oēs milte reflexiones ⁊ sic multe ymagies resultātes dic g̃ q̄ sor accidētalis cōtinet q̄ntitatē sic albedo q̄ fudat i superficie densitate ē tō i tō ⁊ ps in pte sed substalis est i toto ⁊ tō i q̄libet pte sic sor substalis ligni tō est in toto ⁊ tota in q̄libet pte qd̄ patet cū diuisiōe qz tōlitas soris substalis ñ respicit tōlitatē q̄ntitatis sic ē i formis accidētalibus **Corpꝰ** at xp̄i otinet absolute sub spēbz ⁊ hoc ñ uenit xp̄i sube mediāte q̄ntitate vt dixi ō dlo totꝰ sed rōe sube in q̄ tū spēs panis ē cōuersa ⁊ iō añ fraccōz siue tritionē ē totū i toto ⁊ totū i ꝓtibz qz sic vbicūqz tō erit natapanis si nō fuisz fcā uersio sic fit uersio ne sub q̄libet pte spēi ē tota matria corporis ꝑm totā suā q̄ntitatem vt dixi ō d. totus ⁊ ex hoc pēs notatū dcō c. cū martha d. veritatē d̄s. sed nūq̄d ē totꝰ ꝑ Jo. an. in coll. **Interstitijs**, i. mt cētes vel iuxt redies decii **Vel alibi**, i. in foramibz decii forsan vel i iugius **Remanere** ⁊ sit ēmanere cor pꝰ xp̄i q̄diu spēs ibi manerēt vt dixi ō d. glo ciat ibi videas

Sequitur Ex tūc

de hijs habet in enãgelio Iuxte xxi. sm quosdam vel si vrijs illud intelligere de expectatione antixpi pctes de hac expectatione loqui ꝑ aplm ad hebre. x. cum similibus circa hãc materiam sꝛz finalis iudicij vide si placeat ea q̃ notantur extra e. ti. c. firmiter v̊. circa finale iudicium cũ v̊f. sequenti ꝙ Jo. in coll.

Johannes pecham

Dia incõtinencie vicium ꝛ infra constitutionem domini octobom contra concubinarios editam precipimus inuiolabiliter obseruari ommibusqꝫ ꝛ singulis coepiscopis suffraganeis nostris in virtute obedientie ꝛ sub pena suspensionis ab officio ꝛ beneficio quam in ipos ferimus si sponte circa hec fuerint negligentes firmiter iniungendo mandamus quatinus constitutionem predictam faciãt in quatu oꝛ anni principalibus capitulis ruralibus per se vel per eorũ officiales vel saltem per decanos rurales vel gerentes eorum vices distincte ꝛ aperte coram toto capitulo exclusis laicis recitari quam recitationem pro momtõne hẽre volumus vt libere contra omnes vitiosos huiusmodi procedi valeat ne causari possint cum ad executionem priuationis in eos late sententialiter in constitutione p̃dicta processum fuerit se momtos nõ fuisse siqui autem predicte constitutionis retitationem malicioſe impedierint excommunicationi subiacerant ipso facto Siquis vero neglexerit eam recitare vel decanus vel gerens vicem eius omni sexta feria in pane ꝛ aqua ieiunare teneatur nisi infirmitas impedierit donec in sequenti capitulo ipsam recitauerit seu fecerit recitari

Dia incõtinencie Hec constitutio fuit Johannis pecham apud tedyng. ꝛ suplet ad constitutionem Octoboni que incipit Ꝑ indecorum Et habet quatuor ptes principales In prima precipit constitutionem illam ptius editam firmiter obseruari. In secunda ibi omnibus mandat eam tertis temporibus sub tertia pena publice recitari. In tercia. Siquis autem imponit penam impedientibus ipsius recitationem In quarta Siquis vero adicit penam hijs qui eam neglexerint recitare Et infra sub isto infra cõtinebatur in antiqua quomodo vicium incõtinencie clerum maculat ꝛ in scãdalum plurimorum lamentabiliter de hone stabat quam materiam eo ꝙ est tractata sufficienter per Jo. de athona in constitutione othonis licꝫ ad pfugandum hic recitare omitto nam liber cõmunis est Sed quia occurrit materia loquendi de incontinencia que quãdoqꝫ ꝑt dici vicium quãdoqꝫ non. Nota ꝙ incontinencia potest attendi circa aliquid tripliciter Uno modo ꝑprie ꝛ simpliciter Alio modo ꝑprie sed non simpliciter Tercio modo nec ꝑprie nec simpliciter sed ꝑm similitudinem Primo modo loquitur hec lra de incontinencia put attenditur circa concupiscẽcias delectationes tactus que luxuria nũcupari potest ꝛ in clericis maxime est vitanda ꝑt in ti. de vi. ꝛ hone. cle. ꝑ totum ꝛ hoc modo incõtinencia bene dicitur vicium duplici modo. Primus est inquantũ ſe incõtinens recedit ab eo ꝙ est ꝑm rationem. nam talis motus concupiscẽcie prędit totaliter ꝑm sensum siue sensualitatem ꝛ non ꝑm rationem. Alio modo hoc fit ꝙ talis se miungit quibusdam turpibus delectationibus xxxij. q. vij. ũ solum hic est qd̃ phũs in vij. ethꝫ. dicit ꝙ incõtinencia nũcupatur non solum sicut peccatum quod. s. est per recessum a ratione sed sicut malicia quedam inquantũ. s. ptanas concupiscencias sequitur. Secundo modo incontinencia vt dixi ponitur ꝑprie viz inquantũ homo recedit ab eo ꝙ est ꝑm rationem sed ũ simpliciter viz quãdo aliquis non seruat modum racõnis incõcupiscencia bonorũ diuiciarum ꝛ aliorũ huiusmodi que ꝑm se videntur eẽ bona circa que non est incõtinencia simpliciter sed ꝑm quid ꝛ sic incõtinencia est vicium siue peccatum non ex eo ꝙ aliquis se ĩmisceat ipsis concupiscencijs sed ex eo ꝙ non seruat debitum modum rationis viz incon cupiscencia rerum per se appetẽdarũ Tercio modo incõtinencia dicitur eẽ circa aliquid ũ ꝑprie sed ꝑm similitudinem puta circa cõcupiscencias eorum quibus non potest aliquis male vti vt circa cõcupiscencias virtutũ circa que potest aliquis dici incõtinens ꝑm similitudinem quia sicut ille qui est in cõtinẽs

totaliter ducitur p concupiscẽcias malas ita aliquis ducitur pr concupiscenciam bonam que est ſm rationẽ & talis incõtinencia nõ ẽ vicium siue pcatũ sed ptinet ad pfectionẽ virtutis hanc materiam hales tractatum p philippum de pgamo sup catonem prepto ſ me ptis quarte metrice vbi agitur de viij. ali signo ad finem. **Constituciunem.** ſ. de qua supta sit mencio in principio capituli & ex hoc d. facit ad titulum istum **Octobus** ni tunc sancti Adriani diaconi cardinalis & apostolice sedis legati qui i ecclesia cathedrali sancti pauli londoñ. nono kalẽdas maij Anno dñi M.CC.lxviij. pontificatus dñi clementis pape iij. anno quarto celebrauit concilium pñtibus ibidem Bonifacio cantuariẽſi. & waltero eborũ archiepis ac aliis epis abbatibus prioribus decanis archidiaconis & aliis de clero regni Anglie Scocie Hybernie & wallie Anno regni regis henrici filij regis Johannis. liij. put in libris quos vidi satis clare tepitur **Concubinarius** Illos videlicet qui suas tenẽt & habent concubinas Et p huius materia plenioti indagatione Nota q concubina in scripturis diuersimode sumitur qñq; cõcubina ponitur sine sumitur p vxore legittima sicut patet in libro iudicum vbi sepe legittima vxor dicitur concubina ſm hugonem & notatur p ar. di. xxxiij. ℌ. concubina in fi. sup hoc est hystoria satis clara Judicum xix. c. Qñq; concubina dicit illa que non vxor solempniter ducta sed uxor est & habetur loco vxoris xxxiij. di. siquis non habet & c. sequente qũ tñ in effectu dicitur vxor & talis est q̃ non licet dimittere ſm quosdam. ff. de concubinis. l. in concubinatu maxime cum hoc vir non fuerit pcstatus vt ibi in glosa & l. in libris. ff. de ritu nupc. p antecessũ qui glosauit totũ ius ciuile concubina dicitur que nõ assumitur affectu vxoris sed pocius fornicatios talis viz q̃ velit & valeat dimittere xxxiij. di. c. audite & hec vere & proprie dicitur concubina iuxta nota p Jo. xxxij. di. i summa ſm hũc tercium modũ tam laicus q̃ clericus potest dici concubinarius Sed priõ vel secundo modo pt tunc dici de laicis et in hijs quibus licet ducere vxorem quales sunt eletici j subdiaconatũ constituti xxxviij. di. c. de hijs & xxxij. di. c. siquis eorum & c. lectores Nam hijs qui in sacris ordinibz ostituti sunt vxorem ducere non licet vt patet in cle. vnica de ɔsanguinitate & affinitate Unde si queras in talibus qui vxorem habẽt vel fore concubinas quomodo cõcubia dinoscit quo ad eos quibus licita est coniunctio siue copula coniugalis qui quãdoq; sub specie vxoris detinẽt concubinas vide nota p hostiẽſ. & Jo. an. in nouella in c. illud ex de ꝓsumptionibz Mã ſm eos vbi mulier cum viro comedit in eadem mensa & in eodem disco & vir eam honeste monuit ad ecclesiam mittit & in lecto suo recipit tũc ꝓsumitur q̃ ipsam vxorẽ habeat, sin autem eam mittat ad aquam & induat vestibz vilibus & habeat lectum sepatum ad ex tñ accedit quãdo sibi placet tunc ꝓsumit concubina cum hoc tamen vt dicit hostiẽſ. ibidẽ fama ꝓncipaliter attenditur Sed quia ꝓdicta in clericis in sacris ordinibz constitutis locum non habent quibus tam vxores q̃ alie licet alia carnalis cõmixtio in ecclesia orientali est phibita xxviij. di. c. cetera nimus & q̃st p totum. Ideo pr Jo. de athona in ostitucõne othonis licet ad pfugandum d. concubinas hoc qđ dicit hostiẽſ. in clericis non procedit & hoc verũ est nec puto hostiẽſ. de clericis talibus intellexisse qui vxores ducere nõ possũt & si fecerint excõmunicati sunt vt in cle. omni ta de ɔsanguinitate & affinitate palle. in talibus itaq; clericis ſm io. de athona in loco pallie. ipsorũ concubine discerni possunt p mores apositos quia fornicatio mulieris in extollencia oculorum & in palpebris eius cognoscet. puerb. xxxj. c. & ꝓdicta que dicit Jo. athona vera ee puto ad pñsumendũ p incõtinencia mulieris non tñ ad pñsumendũ p concubinatu vnde p concubinatu pñsumendum existimo qñ clericus simul in vna domo forsan alicui mulieri familiariter cohabitat vel ad eam vel cũ ea suspiciosis accessis vel ingressum sepiꝰ habeat ita & ppter huius cohabitationẽ vel frequentem accessum vel incessum oriatur contra eos scandalum siue infamia p quibz bene facit xxxiij. di. quorundam & c. lris ex de pñsumpc. & de Co. clerico. & mulierũ p totum p ꝓdicta cum non sit plenaria pbatio nisi publice eam detinent p quo vide nota p eundẽ Jo in ostitut. palle. d. publice & c. tua de cohabitatione cle. & mul. d. euidenter p Bern. **Precipimus** Ex hoc apparet q̃ extra faciens peccat saltem ille qui est subditus pcipientis nam vt ait Greg. i epla ad iouinianũ & ponitur in canone xiij. q. i. qđ pcipit Qđ inquit pcipit impat qđ ipat necesse est fieri si ñ fiat ponam habet & sequitur vbi ocilius dat officientis arbitrium ẽ vbi ꝓceptum necessitas obsequentis vt viz obediat & huic uxor xix. di. c. nulli vnde solet dici q̃ hoc dbũ pcipimus habet vim sentencie diffinitiue vt in c. ꝓto extra de translatione epõrum & facit ad hoc c. in hijs ex. de verborum significatione & notatur p Innoc. & hostiẽſ. dcõ c. ꝓto vero pcipimus & c. cum ab vno de re iudic. p archi. li. vi. dicit etiam idem archid. in rosario de ose. di. i. c. pcepta in principio q̃ a pcipio is dicitur ꝓceptum quasi pcedentis sine excellẽte p subditum capitur ad quod facit. xxxij. q. i. integritas vnde ꝓceptũ obligat semp̃ put recitat idem archid. & hoc ꝓceptum ſm eundem archidiaconũ in ꝓceptis

negatiuis secus tamen in affirmatiuis qui
sic doctrinam tradit de pr.di.v. in princip io
Quandoqz tñ hec verbum ꝑcipimus ponitur
admonitive siue suasive xxij.q.i. Dat gendū
& ibi p archi.d.ꝑcipiunt Quādoqz importat
remissionem siue suasione.l.di.studeat d.ꝑci=
pimus p eundem archid.& xxxi.di.tenere p
eundem vbi recitat multas xcor. in d.ꝑci=
piebatur licet itaqz vt ex ꝑdictis patet hec
dictio ꝑcipimus diuersimode sumatur ſm di
uersitatez materie subiecte vt alias contigit
xtradictio siue legum correctio. In ꝓpria
tamen significatione hec dictio ꝑcipimus im
portat aliquid de voluntate & auctoritate su=
perioris faciendum vel non faciendum vt no
tatur in dicto c.ꝓtexta in principio. vnde sic
intelligende ille cui precipitur tenetur ꝓtem
ptum adimplere nisi iustam habeat excusacō
nem quare hec non debeat vel non possit vel
nolit facere vt patet in c. si qñ extra de re=
stitutis & sup hoc vide q notatur. xxiij.q.i.
militare circa medium p archid.& vide qd di
cam ĵ d.observari **Immutabiliter** i.ab
qz vlla violatiōe ita.s.q ipsa xstitutio in om
ni sua xte integraliter observetur iuxta ordi
nationem & voluntatem ipsam sic statuentis
Est enī violare idem quod infringere xxv.
q.i.violatores quādoqz penūtur p contemptu
xlviij.di.verum. **Conservari** Sed cū dic=
ta xstitutio octobon p ipsum qui erat ma=
ioris auctoritatis qt per legatum a latere e
rat edita& debite publicata viz ix.kalen.maij
Anno dñi M.CC.xliij.vt patet in flori
bus hystoriarum sub hoc anno & notatur in
xtremio xstitut.octobon.Nos igitur d. di=
gnum duximꝰ p Jo.de athona & dixi supra
d.octobon ad quid ꝑcipitur hic dictum xsti
tutionem observari cum per prius sufficien
ter ligabat dic q istud est ꝓtextum potius
executivum illius quod primo statutum est
& auctoritatiuū viz cum istud ꝓtextū ē ad
excitandum negligentes observare xstitutio
nem ipsam qt quādoqz magis tenetur qd spe
cialiter imputatur & que notabiliter sunt ma=
si specialiter notantur videntur esse neglecta
L. Item apud labicnem.ff. de iniu=
riis Cum itaqz ad hoc istud quod hic dici
tur sit xstitutionis ꝓsentis executiuū Que
ro nūquid xtrauenies peccet mortaliter qđ
sic facit c.primū ad fi.de etate & qualitate m
cle.& facit ad idem lxiij.di.quia per ambitio=
nes lxi.di.statuimus & sic videtur tenere vo.
dicto c.i.de etate & de offic.ord.c.i.m cle.d. in
tungimus qui ad hoc alleget viij.di.denigz Et
ad idem faciunt notata per archid.de sepultu
ris c.i.d.obediencie li.vi.& eo li. quia plerig
qz de officio ordinarij glosa fi. p cunde & cla
rius ibidem per Jo.an.& hoc verum quo de
bijs qui voluntarie sine xtemptibiliter & si=
ne rationabili causa transgrediuntur ꝓptū

legis siue xstitutionis aut canonis facit ad hoc
q legitur & notatur per doctores de trenga&
pace c'i.de cele.miss.c.dolētes de rēsibz c.cum
de elec.generali d.ibidem9 p io.an.li'vi.nā
tales imprdiant finem quem legislator intē
dit vbi tñ nō voluntarie nec xtemptibiliter
Sed ex causa rationabili aliquis transgredi
tur canonē vel xstitutionem ꝓpter nō pre=
cat mortaliter ſm Tho.& recitatur p archi.
lxxvi.di.vtinam & notatur per paulum in di
cta cle.prima de etate& qualitate d.offensam
& vide quod dicam d.mandamus. **Omnibz**
qz Secunda pars c. ad dām eius qđ sequit
Et singulis Nota ſm Jo.de atho.qui sic
scribit super xstitutione othonis que sic in=
cipit Sacramenta vero in singulis q hec di=
ctio omnis sumit suam significationem diui
ctim ab vniverso vt patet in lege si ius qui
ducenta vtrum.ff.de re.dubijs hec autem di
ctio singuli diuisim vniversitatem signat vt
extra de statu mo.c. in singulis & l. singulis
.ff. de exceptione rei iudicate vnde qđ hic
dicitur omnibus vniversaliter & collective
ponitur quod autem sequitur & singulis po=
nitur ad significandum vniversos distributi=
ue. **Et episcopis** licet enī ordo episco=
porum distinguatur in patriarchas archiepi
scopos metropolitanos & epōs sicut legit xxi.
di.cleros in principio omnes tñ alij vno eo
dem que vocabulo ipi nominātur vt patz in
e.c.subsequenter d.omnis autem. **Sufftra**
ganeis sic dictis quia archiepiscopo suffra
gari & assistere tenent votati enī sūt in ptē
solicitudinis archiepi non in plenitudinē po=
testatis ix.q.iij.c.i.& c.sequenter. **Obedi=**
ētie simile habes ex eo q legitur in c. dilec=
tes ad finem ex de cele.miss.vbi notat Bern
q ꝓpter inobedientiam possunt subditi eorū
beneficijs ꝓuari p quo allegat extra de ma=
ioritate & obedi.c.illud. sed melius facit c.ti.c.ij.
vbi de hoc in glosa Et q subditus tenetur obe
dire suo superiori & quomodo & in quibus no=
tatur in c.ad aures de tempotibus ord. per
Bern.& alios viz p hostien.& Jo.in novel=
la Graviter enī peccat qui obedientiam in
fringit vt notatur per archid. de sepult.c.i.
d.obedien.li.vi.vbi de hoc sunt multe xcor.&
ꝑsertim si vigilat extra leges siue cōstitutōes
p superiorem rite & rationabiliter editas et
promulgatas maxime cum xstitutiōes ipe sint
ꝓceptorie. Secm hostien.qui sic notat dicto
c.ij.de maio.& obe.& c.inter extera d.ꝑcipi=
mus de offic.ord.p eundem & hoc verū si spon
te & sine causa hoc facit ſm Innoc.qui sic no
tat de xsuetudine sup ru.in fi. Et nota circa
hanc materiam obediencie & obediencia que
debetur homini ab homine est debita minori
ad maiorem Reuerencia vnde si mandatur
id quod iustum est obediendum est si iniustū
nequaquam si dubium tunc illud ꝓpter ho=

A

nūm obedientie est explendum. xxiij. q. i. qđ
culpatur de sen. exđ. c. uterum. ℌ. potest li.
vi. de hac materia videre poteris ℭ notabili
ter de maio: ℭ obe. super Fiu. pre Tar. libro
vi. vbi circa hoc videre poteris quasdaz aucto
ritas beati Bern. ℭ Ric. de sancto victore.
Dub pena ℭ sic ista ꝯstitutio ꝓnalis est
viz ꝓne Jam late ꝙ patet ex hoc ꝙ dicit tex
tus Inferimus ℭ. vide ꝙ ibi dicā ℭ nota ꝙ
vtilitr adicitur ꝓna quia alias ꝯstitucio si
si sit ꝓnalis modicam vtilitatē affert vt no
tatur in cle. de eta. ℭ quali. glo. i. ꝓr Jo. an
vñ imperfecta dicitur ꝯstitucio que penā cō
tra facientibz nō imponit vt lc. ℭ notat de
sensi. c. ij. in ꝓncipio li. vi. ℭ ibi notatur ꝓr
rard. Jo. ℭ archi. **Suspensionis** ab offi
cio ℭ beneficio circa effectū ℭ naturam isto
rum terminorum vt ea que circa hanc mate
riam notantur ꝓr doctores melius intelli
gas est sciendum ꝙ in iure multiplex inuenī
tur suspentio siue multe sunt spēs suspentio
nis quas videre poteris recitatas ꝑ Jo. an.
de ꝓnis c. cupientes in sua magna glosa i cle
qui ibidem recitat. circa. xxiij. species inter
quas ꝯtinetur illa de qua hic fit mentio viz
ab officio ℭ beneficio Et ꝓt sit qñqz simpli
citer vt hic ℭ in c. tam lris ex de testibz ℭ c. i.
de fis nupcijs ℭ c. tuarum de ꝓuile. quādoqz
huiusmodi suspnō ē determinata ad tempꝰ
satisfactionis vel restitutōis vt in c. quia se
pe de electione ℭ c. exigit de cēsi. li. vi. quādo
qz sit suspentio ab offitio tm̄ ℭ hoc quādoqz
simpliciter vt in c. quia in ommꝰ ex de vsu
ris ℭ in cle. i. de rebus ecclesie nō alie quādo
qz suspenditur ab officio per annum in c. vl.
ℌ. vt autem de officio de le. li. vi. ℭ c. cū eter
ni de re. iudic. c. li. quandoqz ꝓr trienniū c. si
ad finem de clamorst. despon. ℭ in cle. i. de hę
reticis ad finem. est etiam suspentio a bene
ficio tm̄ ℭ hec quādoqz fit a beneficio habito
simpliciter vt in c. michil ex de elect. quādoqz
est determinata vsqz ad sex mēses vt in cle.
ij. de vi. ℭ bone. cle. quādoqz ad triennū vt in
c. ij. de re. ecclesie non alie. li. vi. cum similis
bus hec etiam suspencio quādoqz fit a benefi
cio optinendo vt in ꝓdicta cle. ij. de vi. ℭ bo.
cle. ℭ ne in agro. ℌ. si quis de sta mo. c. li. vñ
circa suspensum ab officio tm̄ est aducrtendū
ꝙ sic suspensi officiū versari potest circa plu
ra viz circa officium diuinū circa officiū tem
porale ℭ circa officiū eo modo sumptū quo ali
quis exerret ea que pertinent ad executios
nem ordims vel potestatis sibi ꝯmisse. Unde
dubitari potest a quo vel a quibus actibz sus
pensus sit talis qui tantum ab officō suspē
sus est Jo. de deo xxiij. q. i. audiuimus glo
sa puta dicit ꝙ talis non potest facere ea que
sunt officij puta celebrare diuina ℭ similia ꝙ
hoc tamen non imprditur facere ea que sunt
iurisdictionis postea, in summa de officō ordi

ℌ. quid Si religiosi dē. qualiter impedit di
cit ꝙ suspensus ab officio est suspensus ab or
dinaria potestate Innoc. ℭ Bern. ℭ ꝯposto.
post eum in c. cum dilectus extra de ꝯsuetu
dine ad specialiora ꝓgredientes dicūt ꝙ suspē
sus ab officio tantum non potest eligere nec
eligi in dicto c. cum dilectus cum ꝯcor. nec
potest postulare vt patet in c. i. de post. pla. in
si. nec inuestiri nec prebendam dare vt in. c.
qm̄ alias incipit quia diuersitatem extra de
ꝯces. pben. nec etiam excōmunicare potest ꝙ
doctores pdicti et hoc verum in eo qui est
suspensus ab homine vel etiam a canone si sit
publice denūciatus alioquin i suspenso a ca
none non denūciato q̄diu tolleratur in suo
statu valz ꝙ ꝓr eum agit ꝓut sic notat ibi
dem Bern. ꝯpost. dicto c. cum dilectus ꝓpe si
nem ꝙ quo faciunt iura viij. q. iiij. nōne ℭ. l.
barbarius ff. de officio ptoris ℭ c. ed ꝙbandū
extra de re iudic. ꝙ quo dic vt dicam i eadem
glosa ℌ. fallit tantum: sed nota ꝙ huic ꝙ
dixi viz ꝙ suspensus ab officio tantum non
possit ꝓcedere prebendam ꝯtradicūt aliqui vt
Jo. in dicto c. cum dilectus ꝙ quo dicit vin
cencius ꝙ epūs suspensus ab officio bene cō
fert pbendas sed canonicus non ℭ ratio est
diuerh quia in epō alia sunt ordims alia iu
risdictionis vnde licet suspendatur in vno vi
deliret in ordine in alio tamen non est suspē
sus videliret in iurisdictione ar. l. si. dom9 de
furtu. vr. p. ff. sed canonici nullam habentes
iurisdictionem non habent ꝯferre beneficia
nisi ex eo ꝙ sunt canonici Cum ergo cano
nicatus insurgit ex clericali officio ℭ recepcō
ne in fratrem patet ꝙ quando canonicus su
spenditur ab officō michil officij sibi retinet ℭ
ita ex officio ꝙ non habet michil agere pote
rit ℭ de hoc notatur c. audiuimus xxiij. q. i.
in glosa adde scio ꝙ archi. qui etiam dicit ꝙ
suspensus ab officio tantum licet non posset
excommunicare eligere tamen potest ℭ alia
facere que sunt iurisdictionis Et illud dictū
archi. intelligo verum sm̄ ea que supra dixi
viz distinguendum inter suspensum ab homi
ne ℭ suspensum a canone ꝙ quo etiam faciūt
notata ꝙ hostien. in summa extra de elect. ℌ. ℭ
quia nullo ℌ. Item iure circa medium fal
lit tamen in electione siue postulatione siue
sit suspensus ab homine vel a canone ℭ suspen
sio etiam sit occulta non tamen valet electō
nec postulatio ꝙ talem facta vt plane notat
in c. gratum de postulatione plato. ꝙ Innoc.
dum tamen postea de huiusmodi suspensione
ꝯstat vt ibi dicitur talis etiam suspensus ab
officio tantum ab homine vel etiam a canone
ℭ ꝙ sic suspēso publice denūciatus si interim
scienter immisceat se diuinis ꝑm sententiam
doctorū efficitur irregularis cui ꝯcor. ꝙ no
tat pol. in clem. vt hij de etate ℭ qualitate v.
versum ꝓpr si glo. ℭ nota in simili xi. q. iij. ℭ

siquis epūs in cōsilio sup verbo prius ꝙ archi. & idem archi.c. siquis episcopus dampnatus verbo diaconus eadē questione notat ꝙ talis etiam deponēdus est & allegat ad hoc c.latores extra de cle.excommuni ministrante. Istud tamen dictum in suspenso ab homine uel canone ad tempus fallit in suspenso propter crimen ꝙ post penitenciam nō imposuit ordinis executionem p qua materia vide ꝙ legitur & notatur extra de renūc.c. nisi cum pridē mō.propter cōscienciam fallit etiam in suspenso propter defectum vt est illegitimus & corpe viciat? Iterꝫ fallit in suspenso a cōfesso vt put hic notantur de cle.ex ministrante c. si.p hostien.& Jo.in no. Sed quero vbi in una psona plura occurrunt officia diuersa & talis sit simpliciter suspensus ab officio a q officio dicitur esse suspensus dic ꝙ ab eo in q erit sibi minus grauamen quia in penis benigniori interpretatio est facienda vt in regula iuris in penis li.vi.& p hoc facit ꝙ notatur in c.i.de decimis ō.officijs p paulum in cle.nec obstat huic dicto ꝙ legitur & notatur in c. cum eterni de re.iudic.li.vi.vbi de hoc per doctō.in ō. officij qui dicunt ꝙ debet intelligi de officio diuino nam illud verum est quādo ex mente legem ordentis oportet sic intelligi vt ibi patet in textu vbi subdit ꝙ si sic suspensus durante suspensione immisceat se diuinis sit irregularis ex hoc ei ꝙ dicit si se immisceat diuinis satis ostenditur fuisse de mente statuentis ꝙ esset suspensus ab officio ordinis alias autem si de statuentis mente nō appareat tene vt prius dixi.et ad hoc facit notata p Jo.an.in dicto c.i.ō.officijs li.vi. Hꝫ modo vt videam? aliqua circa suspensos a beneficio tantum vbi nota ꝙ licet suspensus ab officio tantum nō possit eligere nec eligi sm ea que supra dixi Suspensus tamen a beneficio tantum eligere potest vt in c.cum voyntoñ.extra de elect.elegi tamen nō potest ad illa beneficia a quibus suspensus est vel ad beneficia in illa ecclesia in qua suspensus est vt in c.si cptomissarius de elect.li.vi.talis etiā si a beneficio tantum suspensus est celebrans non efficitur irregularis quia ibi non est cōtemptus clauium nec propterea amittit ipm ipso iure beneficium a quo est suspensus nisi hoc expresse in canone caueatur nam tunc amittit suo casu & non alio vt in c.cupientes ¶.ceterum de elect.li.vi.nec de talibꝫ cauetur in iure ꝙ sunt irregulares & hoc sufficit vt notat Inno. extra de renūc.c.nisi cum pōe ¶.ysone & videt textꝫ de seu excōic.c.is.qui li.vi. Sed nūquid talis a beneficio tantū suspensus possit ministrare in suo beneficio fuit prius archidiacono nus in dicto c. cupientes.¶.ceterum dicit ꝙ sicꝫ non tantum in officio suo potest ministrare sed etiam ob causam necessariam potest ad hoc compelli sicut archi.ib idem in vrto beneficijs & per hoc to. taliter privationem ipsius beneficij nisi aliā causam rationabilē allegauerit allegauit de cle.non resi.inter quatuor & c.pruemit le.ij de appellationibus Et cum archi.dcor.archi. & Jo.an.in c.c.super e.ō. alioquin si subsit alia causa rationabilis quare non deberet cōpelli tunc superior per alium facit deseruire ecclesie de fructibus ipsius beneficij ar.predictorum iuriū & facit ad hoc c.penulti. extra de cle.non residen. Ipse quoqꝫ suspensus interim habebit necessaria ad viuendum de eodem beneficio sm Bern̄.qui sic notat dicto c.cum voyntoñ.glosa notata & sic notatur in simili dicto c.si cpromissarius ō.beneficijs p archi.li.vi. Sed nūquid suspensus a beneficō tantum interim ingerens se beneficio sicut pius sit huiusmodi beneficio priuatus dicit ꝙ non sed aliunde' ueniet puniendus sm Jo. dicto c.pupientes.¶.ceterum vbi priuetur & dcor.ar.c.ō.& idem notat Jo.an.in cle.ij.de vita ō.suspensus dicit tamen ꝙ talis tenetur ad restitutionem pro quo dicit vt ibi. & hoc verum nisi contrarium expresse statuatur exemplum habes in cstitutione othonis licet ad p fugandum vbi de hoc per Jo.de athona super ō.ipsis Sed cum hic loquitur de suspensione ab officio & beneficio coniunctim posset per aliquem forsan bene prudentem dici hoc ꝙ dicit a beneficio superfluit nam suspensus a beneficio per consequens suspensus est a beneficio vt volūt aliqui doctores p quibus facit quod legitur & notatur lxxxi.di.siquis sacerdotum & c.sequente. & notatur in c.latores extra de cle.exco. ministrante p Bern̄. super vbo officio & c.sequente.& notatur in c.cum dilectus extra de consuetudine ō.suspensus circa medium per eundem sic videtur sentire post.put eum recitat Jo.an.in c.cū etiā ō.officij de re iudic.li.vi.distinguendo tamen inter suspentionem factā ab homine & suam a canone vt in primo casu qui suspēsus est ab officio sit suspensus a beneficio. Hꝫ secundo casu non huiꝫ tamen dicti expresse cōtrarium ponit Jo.xxxij.di.c.per hec in principio archi.tū residēs videt in id qđ prius dictū est distinguendō . tamen inter suspensum ex leui causa viz propter infamiam vel propter scandalū & suspensum ex causa magna vt.s.in primo casu suspenso ab officio nō subtrahatur beneficium qđ non nisi ex magna causa subtrahi debet xvi.q.vij.muentum secūdo casu sic vt c.cum inter extra de purg.canonica & idem est si suspensus contempnat suspentionez vt in c.cum bone extra de etate & qualitate & hanc distinctionem posuit goff.in c.pastoralis extra de appell.tau.& vinc.dixerūt ꝙ suspenso ab officio subtrahi debet beneficiū qū sic suspensus est in mora petendi absolucōnem alias non ij.q. v.super causa ad qđ facit

L

nē se vacante c.vnico ℌ.cū vo li.vi. Has etiā opiniones recitat Jo.an.in cle.cupientes ad finem magne glo.v.videas ⁊ vide si placz qđ notatur dicto c.cū etrni v.officio p archi. li.vi. Vnde circa hanc materiam si queratur an suspensus ab officio fit eo ipso suspensus a beneficio distingue aut huiusmodi suspenco est perpetua aut tēporalis si perpetua tunc suspensus ab officio etiam suspenditur a beneficio cum beneficium detur propter officiū vt in c.quis per ambitiosam de rescriptis li.vi. ⁊ iuribz superius allegatis beneficium enim est sequela ad officium vnde si causa propter quā sit extincta ergo ⁊ eius sequela vt in regula iuris accessorium Si vero suspensio sit temporalis tunc aut infligitur ab homine vel a iure si ab homine tunc aut p graui causa aut leui si p graui tunc suspensus ab officio videtur suspensus a beneficio vt in c.cum bone extra de etate ⁊ qualitate ⁊ c.pastoralis de appe. ⁊ c. apostolice de exceptionibus cū similibz si pro leui causa tunc aut suspensi cō tempnit suspensionem ⁊ est in mora petendi absolutionem aut non si ꝯtempnat vel sit in mora suspenditur ab vtroqz vt supra dixi. Si non tunc remanet suspensus ab officio tantum nisi exprimatur de beneficio vt hic ⁊ c.quia sepe de elect.li.vi. ⁊ c.exigit de cens. e.li.nī dcor. Si autem pro magna causa sit suspensus tunc eī a beneficio videtur suspensus vt predixi vbi vero aliquis est suspensus ab officio a iure si suspensio sit perpetua dicitur sicut supradixi ⁊ si sit temporalis tunc cū sit penalis inflicta vna non videtur inflicta alia nisi exprimatur sm archi. in c.cum etern. palle. In ipsos. s. suffraganeos qui cum de eis fiat mencio vt haut incidāt penam ratione ipsa ligantur alias autem p penam huiusmodi latam in genere non facta de eis mētione in specie non ligarentur vt legitur in c.quia periculosum de sententia excōmunicationis li.vi. Et hic aduerte q̄ hec ostitutio quo ad hanc penam ligat solum epōs ipsi9 statuentis. Suffraganeos non autem ipsorum subditos vt satis apparet ex littera. sed quid si ipse metropolitanus in diocesi sua non fecerit dictam ostitutionem octobon huari sm qđ mandat fieri per suos suffraganeos an ipse met ligetur hac pena q̄ sic faciunt omnia illa iura p que arguitur ⁊ faciens ostitutionē penalem ligatur eadē ostitutione si cōtraferit de qua materia plenius tractatur in c.ij.de ostitutionibus v.punigātur vbi. idē etiam credo si ipse per archi.li.vi. Incontrarium faciunt iura ibi all.pro pte altera vna cum suis remissionibz quas ibi videre pteris ⁊ eo li.de sen.ex.c. statuimus p eundem archi.v. ostitutionibz vbi habes argumenta pro ⁊ ctra ⁊ vide p hoc q̄ notatur extra de sententia excōmunicationis ℌ. ⁊ que sit vbi.

quid si epus p hostien. in simili sed dic breuiter in hoc casu q̄ metropolitanus in sua dyocesi nō obseruans vel obseruari faciēs illud qđ hic mandatur nō incurrit penam hic latam quia ꝯcernit eius suffraganeos in specie q̄ patet ex hoc q̄ dicit in ipsos ⁊c. Decus forsan cēt si hec pena fuisset lata in quoscūqz cōtra facientes i genere nā tūc ⁊ ipe metropolitanus ea ligari posset sedm notata p archi. ⁊ alios doctores in locis pall. non tn defitror qui metropolitanus in ea pte negligēs penaz in ostitucione ipi9 dñi oct oboni latam eo ipso incurrat viz q̄ suspensus sit ab vsu dalmatice tunicle ⁊ sandaliorum donec a se negligentibus exeuciens ea que ibi statuta sunt duxerit exequenda. Ferimus Et sic hec ē pena sētētie late quam incurrit inobediens ipso iure executio tamen huiꝰ pene fieri nō debet nisi prius p ipsum ad quem ptinet sententia declaratoria sup hoc fuit vulgata vt legitur in c.cum sm leges de hereticis libro sexto. Sed nūquid hanc penam incurrit episcopus sic negligens nulla monitione premia videtur q̄ sic ratiōe sumpta ex regula magistrali qua dicitur q̄ pena in statuto apposita verbis affirmatiuis incurritur pena ipso iure sine admonitione vt in c.siquis suadente xvij.q.iij.de pēn de.multa. ℂ de secūdis nupciis l.i.⁊.ij Et notat hec regula in c.extirpā de pēn.p hostien. ⁊ Jo.an.in no. sup glosa vlti.⁊ notat etiam v q.i.c.quidam glosa addc de ista ⁊c.p archi.⁊ notatur p eundem in c.licet canon v.monitione de elect.li.vi. Ecōtra videtur q̄ non nam iuxta eandem regulam magistralem vbi pena in statuto apponitur verb negatiuis vel equipollentibus tunc non incurritur pena sine monitione preter dicti sed hic imponitur pena contra negligētes procurare seu facere vt recitetur ostitutio de qua preferetur sub verbis in vim negatiue ꝯceptis quia si circa hoc fuerint negligentes que quidem negligencia equipollet vim negatiue sez non facere id qđ mandatur ergo sm regulam predictam absqz monitione non incurritur pena Et hoc verum putarem si huic ostitucōni penali ꝯcepte sub terminis vim negatiue equipollentibus in ipsa ostitutione non apponeretur tempus nam si tempus apponitur ipsum interpellat absqz monitione alia ⁊ sic stat c.licet canon palle.⁊ c.cum in cunctis extra de elect.cum similibus ⁊ sic dictam regulam intelligit Jo.an. vbi supra vnde cum hic sit tempus ad faciendam dictā ostitutionem recitari limitatū puto q̄ episcopi de quibus hic loquitur non obseruantes hanc ostitutionem absqz monitione aliqua incidant in hanc penam argumento pmissorū Si quis cū hoc ideo dicit q̄ si absens fuerit a sua diocesi vel infirmus vel alia racōnabili de causa impeditus vō incurrit hanc

I

pēnam ad quod de facit notata in t. si cle ricus de pben. ō. negligenter p Jo. an. li. vi. non em̄ potest dici sponte negligere qui pote diuersitatē de ore. preben. & c. vltimo de elect statum faciendi q incumbit nō habēt vt c. qz circa hoc sic q infra statuit & fieri p̄cipit **Negligentes** hec em̄ negligencia eo ipso pbatur q epis vel earū officialibus aut dem nis vel eorum vicem gerentibus non ratio na biliter impeditis non sit exercitio eius q hic mandatur fieri p quo faciūt notata per arch. in c. romana de cens. ō. negligencia li. vi. **iiiūgēdo mādamus** & sit p̄ceptum im portat cui obediendum est vt dixi supra verbo obedien. & ō. p̄cipimus & ō. obseruari. Sed quid si istud q hic mandatur nō fuit motibz vtriusq; obstantissimo quodāmodo abijt in dis suetudinem nūquid ex hoc excusentur nō ser uantes hanc constitutionem vel alias peccant & sint tanq̄ constitutionis seu canonis transgres sores puniendi videtur q sint excusabiles nā vbi lex motibus vtriusq; non approbatur nō facit reū ei9 transgressorem sicut legitur iij. di. leges & sic videtur sentire Bern̄. in c. j. de treu. & patr glosa ij. & Innoc. extra de consuetudine super rubrica in fi. Contra tamē videtur nam cum hec constitutio obtineat p̄ceptum ergo eam nō seruās peccat & vt trās gressor puniendus est ar. eorum que stripsi supra ō. obseruare ar. eorum que notantur in c. dolentes extra de vele. miss. glosa vlti. per Bern̄. vnde nec consuetudo nec dissuetudo ex cusare potest in hoc casu a peccato ar. eorū q legūtur & notantur de consuetudine c. fi. p tot. Innoc. & hostien. & Jo. in no. p̄sertim cum hec constitutio ab inicio licet abat nec tempo est modus tollende obligationis vt. l. obligatio num l. ij. de act. & ob q. placet ff. & sic sentire videtur hostien̄ dicto t. i. de treuga & pace ō. pasche ōb. sed queritur p cuius opinione fa cit xij. di. c. i. ī principio. lxxxij. di. c. proposuisti in fi. nec obstat iiij. di. leges cum suis concor. qz illa iura intelligēda sunt in illis statutis seu legib9 que p̄ceptoria nō sunt ponit exemplū de c. statuimus extra de maio. & obedi. circa hanc materiam aliqui distinguūt inter consti tutiones quibus imponitur pena ipō facto vt patet hic & in talbus dissuetudo nō excusat quia eo ipso q aliquis tali constitutioni cōtra facit incidit in factum dampnatum ar. ad hoc xxiiij. q. i. c. i. ij. & iij. in constitutionibus verbo quibus non est pena impposita sed infligenda bene excusat dissuetudo & sic stat dictum de cretum leges cum concor. Alij. sic dist. vt in n oc. & expost. q si tale sit p̄ceptum contra q nō licet legem statuere sine peccato tūc nec p cō trariam dissuetudinem vel consuetudinem licet tali contrauenire vt dicto c. fide consuetudine al. autem si licet legem cōtrariam facere sic etiā potest p consuetudinem tali statuto derogari p

sertim si introducatur p eum vel eius auctoritate qui posset dictum statutum prius edi tum tollere de hoc notatur extra de consuetudine sup rubrica p Innoc. & Jo. in no. ad fi. & vide si placet qd notatur dicto c. leges iiij. di. p arch. si velis hanc materiam vlterius di latare videas henricum de bowyco in c. dudū ij. de elect. extra & adde qd dicam infra de sa cra vnctione c. i. ō. reluctantes & nichilomi nus vt instruaris in hac materia si queratur an faciens contra legem peccat mortaliter sci re debes q in quātum lex siue constitutio est p missoria siue consultoria contrauentio nō illaq̄ at ad peccatum vbi autem lex siue constitutio tetat siue phibet tunc si lex illa contineat p̄cep tum illaqueat ad peccatum de maioritate et obedientia c. ij. xiiij. q. i. q p̄cipitur Et ē hoc verum quādo constat de mente legem condentis q vult illaqueare contrafacientem ad peccatū. Si vero sit dubium de ipsius mente tunc si materia sit simpliciter p̄ceptoria p quecum q̄z verba loquatur siue dicat rogo vel hortor censetur facere illo animo vt p̄ceptū seruet in quo casu si verba sonent alias in p̄ceptum quia verba sunt impatiui modi inducūt laq̄ um alias non ex quo verba sunt omnino hor tatoria vel consultatoria & sic stant dicta arch. xvij. q. i. reuertimi ō. hortor vbi expomit hortor .i. p̄cipio xij. q. i. dilectissimus xi. q. iij. Rogo de ō. simi fi. c. exiui q. item quia p̄terea in cle. vbi autem materia est simpliciter consultoria quibuscumq; verbis loquatur siue per verbū p̄cipimus siue per alia verba impatiui mo di vel aliter non illaqueat ad peccatum xix. q. ij. Dignis ingenuo p Jo. xxxi. q. i. hac ra tione Mater impatiuū debet dici p̄cepto ium vel p̄ceptum vel non sm naturam materie vt dicit Jo. xxviij. q. i. nō solū & ē bonus tex tus in dicto c. exiui q. Item quia p̄terea & sa cit l. cum patre q. mando cum glo. ff. de lega tis. ij. quādoq; l. emanat in materia differen ti quia nec est consilij nec p̄cepti sed pariter se habet ad vtrumq; & tunc ponderanda sunt verba si sunt consultoria vel hortatoria & sim plicia vt statuimus volumus & similia & non inducunt p̄ceptum nec contrafacientem illa queant ad peccatum si autem verba sonēt in preceptum vt p̄cipimus mandamus iube mus & similia vel vitamus in materia negati ua quia omnis phibitio habet in se p̄ceptū vt dicit arch. vi. di. in summa xij. di. interdi xit tunc illaqueat ad peccatum vt dicit tex tus in dicta cle. exiui & hoc verum vbi man datum sit principaliter fundatum sup vtilita te eius c. mandatur vt dicit textus in dcō. q. mando si autem verba nō sunt expressa p̄ce p̄tiua nec verba impatiua tūt si consuetudo ha beat q sint p̄cepti in aliqua materia illaq̄ ant ad peccatum vt dicta cle. exiui q. p̄tete rea ad fi. Et idem erit si ōba dirigantur ad

L

Psonam vt dicit Barth. ff. de fideiusso. l. si quis p eo. Si vero osuetudo non dispomit aliquid de intellectu vbor̄ & tūc aut materia in qua p̄ferunt attentis circūstāc̄is est grauis & ponderosa & verisimiliter notata tūc in dubio p̄sumitur p̄cepti ḥa impatiū est p̄cepti p̄j. q. i. si precatum & sic intelligitur dict̄ arch. iij. di. & si in legibus Si autem materia est leuis & non verisimiliter ponderata & tunc nō est p̄cepti sed exhortationis vt dicto. ḥ. Item quia p̄terea maxime quādo cō cernit fauorem eius cui impatur vt dicto. ḥ. mando cum glosa etiam si verba dirigantur ad psonam qui textus multum facit cōtra Barth. in l. siquis p eo. ff. de fideiuss. hec glosa sumpta est ex dictis antho. de butrio ex de osti. c. nam ocupiscenciam in fi. Faciāt istud factum ocernit diligenciam qua abbates tenentur epi vt ceritetur dicta ostitutio octotoni Non enim tenetur eps nec eius officialis eam recitare tenetur esse vigilans vt p̄ se vel officialem suum videat qd recitet tempotibus & locis hic statutis. Capitulis ruralibus licet sciendum est q capitulum quandoq; ponitur p loco in quo fiunt omnes tractatus collegiatorum vt in clem. j de regularibus quandoq; ponitur pro loco in quo fiunt distipline delinquenciū vt in c. reprehensibilis in fi. ex de appel. quādoq; ponitur p decretali vel alia certa distinctione sacre scripture vt in c. cum super extra de sepulturis put hec notantur per viol. dcā clem. i. vbo in caplō. Jo. an. extra de rescriptis c. caplm̄ sancte crucis de varijs significatōi hujus dictionis c. ponit hunc vsum. Distinguit minuit lorat collatio fertur sm primū modum videlz ad notandum distinctionez decretalis & aliorum librorum vt in c. & in dubijs extra de sen. ex. c. iuxta modum secūdum significat diminutiuū huius nominis caput Dcm tercium modum significat locum in quo fiunt omnes tractatus vt supradixi & facit q legitur in c. causis de electionibus vltra medium ibi fores capituli &c. Quarto modo sumitur p collectione personarum admixtem de hijs que eis incumbūt in locis ad hoc assignatis tractantium vt dicto c. capitulum & hoc modo sumptum supponit quandoq; p personis congregatis in ecclesia metropolitana vel cathedrali. Quādoq; p psonis congregatis in ecclesia cuentuali regulari vel collegiata exēpla patent de metropolitana in decretali post electionem de institutionibus de cathedrali patet in c. cum vos de hijs que fiūt a pla. sine dec̄. capituli de elec. c. inassana & c. se. de cuētuali regulari patz in c. quamuis de offic. ord. li. vi. Et harum quelibet potest dici ecclesia collegiata larga sumpto vocabulo secūdū illud quod dicitur. ecclesia collegiata est collectio hominum

simul viuencium & eleck. c. quia sepe in p̄mit cipio li. vi. per arch. ppie tamen loquendo c. dicitur respectu ecclesie cathedralis cuentus respectu ecclesie regularis collegiū respectu ecclesie inferioris vbi est collectio viuenciū in omum p quo faciunt notata per arch. de offic. ord. c. quis vbo capitulum cum duabz glosis sequentibus li. vi. Quando vero capitulum ponitur p collectione pluriumz non omuniter viuencium sed ob tractatus cōmunes inter se habendos ad aliquem locum confluencium exemplum patet in c. generalibz monachorum & aliorum regularium de quibus legitur in c. in singulis extra de sta. monachorum sm quem modum collectio rectorum vicariorum & aliorum virorū ecclesiastic̄orum ad huiusmodi tractatus omunes inter se habendos etiam dicitur c. vt hic Et quia vt omuniter huiusmodi capla celebrantur in locis minus insignibz viz in rure constitutis hic est q capitula ruralia dicūtur vt hic apparet & hec capla quādoq; appellātur cuentus in ostitutione otonis c. sacra ad finē vbi de hoc p Jo. de athona vbi cuentibus & horū c. quedam teneretur de tribus ebdomadis in tres quedam semel in quarta anni & hec dicūtur c. principalia propter maiorem influenciam cleri & quia in hijs de negocijs arduis tractatis osuevit de quibus quia magis mitūtur osuetudini patrie q̄ iuri omuni hic de eis vlterius scribere omitto. Per le si forsan p̄sentes sunt alias omuniter sufficiet vt per suas ītas fieri p̄cipiat vel per nūcium vt in regula iuris qui facit per alium li. vi. p̄ sertim cum nō deceat statuz pontificalem in singulis c. huiusmodi psonaliter interesse & sic error. ea que notantur p Jo. an. in addic. extra de dolo & otu. c. venerabilis vbi vel alios qd. dic vt j glosa prima vel certū nūcium officiales hij em̄ qnq; missi dñici nūcupāt in c. ij. ex de regularibus & c. primū de frig. & malc quādoq; tam̄ dicitur officialis is cui epus vices suas omittat vt notat Bern. in c. iij. extra de institutionibus glosa. i. vbi tractatur de officialibus & eorum potestate per Innoc. hostien. & Jo. in no. hic vero sumit officialis p eo cui generaliter omittitur causarum cognitio p epm & talis officialis habz idem auditorium cum epo ipsum deputante. de appellationibus c. romana in p̄incipio li. vi. Unde a tali officiali nō appellat. s. ad ipsum epm sed ad eum ad quem appellari deberet ab ipso epo put legitur in e. c. talis etiam officialis dignitate fungitur ad effectū q sibi valeant cause omitti a sede apostolica vt in c. & si principalis de rescriptis in clem. vñ merito tali iniūgitur executio eorum que ratōne iurisdictionis pertinēt ad epm vt hic Nz nūquid epus omisso suo officiali vel etiā ipo officialis in casu huiusmodi ostitutionis pos-

ſit ꝓ̄ alium facere vt dicta ꝯstitutio octobꝰ
ni recitetur nō incurrendo ꝑnam hic limita
tam videtur q̄ ſic ar. regule iuris qui p aliū
li. vi. cum ſuis ꝯcor. ibi alleg. p doctores Et
ad idem facit alia regula poſita in e. ti. que di-
citpoteſt q̄s p alium q̄ poteſt p ſeipm & huic
bene ꝯcor. q̄ legitur & notatur in c. mulieres
extra de ſententia excōmunicationis vbi de
hoc per Deriū Ecōtra videtur nam hic videt
induſtria ꝑſone eſſe electū ad munus ipſi⁹ of
ficij ergo factū p ſe explicandum p alium ex
plicare nō poteſt ar. l. inter artifices. ff. de ſo-
lutionibus & c. vlti. cī de officio dele cum ſi-
milibus magis namq; teneri ſolet q̄ ꝑ ipm
poteſtatem habentem imputur q̄ ſi illud fe-
cit nūcio mediante vel lr̄is. Circa hunc arti
culum poteſt dici q̄ cum ſm hanc ꝯstitutio-
nem pumatur ſola ſpontanea negligēcia eꝑi
nō poſſēt intelligi ſponte negligentes ſi p lr̄as
vel p nūcium mandēt dictam ꝯstitutionem
recitari vnde ſi recepto mandato ipſi dece-
ſſus vel eius vicem gerens cui ipſum manda
tum dirigitur non pareat ꝑter ꝑnam ipſe de
diencie & ꝯtemptus incurrat ꝑnam contra
nō recitantes inferiūs limitatam Sed quia
officialis in hoc caſu ſpecialiter ad hoc expli-
candum eſt electus maxime cum de ꝯſuetu-
dine ſoleat ſeu ſaltem deberet quatuor ꝑnci-
palibus capitulis ꝑcedere puto q̄ ſi iꝑe offi-
cialis fuerit negligens q̄ ex huiuſmodi negli
gencia eꝑs qui erat diligens officialē ad hoc
dirigendo nō incurrit hāc ꝑnā nā cū p ipm
non ſteterit ſibi nō ē imputandum vt in re
gula iuris imputari li. vi. nec negligencia of
ficialis debet epō nocere. l. ſiquis in ſuo. C. de
in offic. eſta. & l. ſcimus de ꝑmiſ cum ſimili-
bus Si vero ꝯtingit officialem iꝑdire legit
time quominus poſſit actus ꝑſonaliter p ſe
explicandum ꝑficere tunc puto q̄ per aliuꝫ
illud quod incumbit poterit explicari nō vt
hoc alteri deleget ſed vt miſterio altrius in
terueniente ipſemet hoc feciſſe videatur p q̄
facit. C. de ca. tollen. l. vnica. ℞. ne autem in fi
ne & ff. de adminiſtra. tu. l. ita tamen ℞. geſſiſſe
cum ſimilibus & bene facit ff. de ꝯſti. pecunia
l. & licet cui etiam ꝯcor. notata in dicto c. ve
nerabilis extra de dolo & ctu. ꝺ. vel alios
p Jo. an. in addī. vnde ꝑclarioꝛi ꝑmiſſorum
intellectū eſt notandum q̄ q̄dā ſūt facta que
nō poſſunt expediri p inſtrumentum ſeu mi
miſtrum ſeꝑatim ab ipſo corpore vt adulte-
rium & tunc qui facit p alium nō videtur re
re id feciſſe ſed interp̄tatiue feciſſe dici p̄t q̄-
dam ſunt facta que poſſunt explicari p inſtru
mentum ſeu mimſterium ſeꝑatim a corpore
vt petruſſio homicidium & ſimilia que poſſunt
ꝑpetrari ſagitta vel lapide omiſſo & hic aduer
te nam quādoq; illud inſtrumentū quo me-
diante talis actus ꝑpetratur agit de neceſſita
te nec poteſt non agere & tunc qui facit medi

ante tali inſtrumento ſeu miniſtro vere facit
& ſic ſtat lex Item mela in ꝑncipio ff. ad le.
aquiliā. Quandoq; inſtrumentum ſeu mini
ſter quo mediante ꝑpetratur actus agit in
virtute ſue ꝑprie libertatis vt ſi mando ho-
mini habenti intellectum ꝑcutere vel occi
dere tunc ille ꝑcūciens vel occidens hoc fa-
cit ex libero arbitrio vnde iꝑe vere facit ego
autem tantum videor ꝓ̄bere cauſam quia mā
datum meum nō ē neceſſaria cauſa actꝰ ſui
& ita intelligitur l. item ſi obſtitrix ff. ad. l.
acquiliā cum ſimilibus modo ad ꝓpoſitum ꝺ.
mandatur aliq̄d alteri q̄ poſt ſuſceptū man-
datum ipſe ſuſcipiens neceſſe habet facere ſal
tem neceſſitate iuris quia de iure obligat ad
illud ꝑficiendum tunc ille qui mandat vere
facit id quod fieri mandatur p quo facit q̄ꝺ
legitur in l. pē in fi. ff. de ma. vindict. & ff. q̄ꝺ
quiſq; iuris & c̄. l. iij. ℞. ſi curator ſm barth⁹.
qui hanc theoricam ponit in l. ſed & ſi vnꝰ ℞.
ſeruus ff. de iniurijs qui & predicta intelligit
eſſe vera vbicumq; mandatur alteri id q̄ꝺ li
citum eſt vel honeſtum nam poſt ſuſceptum
mandatum ille cui aliquid huiuſmodi man-
datur hoc facit neceſſitate iuris ſm eum ſecꝰ
tū eſt in mandato illicito vel inhoneſto q̄ꝺ nō
obligat recipientem mandatum ex neceſſita-
te legali vnde in hoc caſu mandans vere noīi
facit ſed interp̄tatiue & ita loquitur lex. i℞.
deiecſſe ff. de ri. & vi. ar. & l. ſi pat ff. de hijs
q̄ī fran. credit ꝺcludo ergo iuxta ꝑmiſſa q̄ꝺ
epūs vel eius officialis in caſu noſtro man-
dans ſuo ſubdito que ſibi obedire tenetur vt
dictam ꝯstitutionem octoboni auctoritate &
nomine ſuis faciat recitari ſi fiat id q̄ꝺ man
datur vere id facere videtur & ſic non incur-
rit ꝑnam hic poſitam ar. rationū & iuriuꝫ
p̄all. Saltem de hac dictione notat archi⁹.
de reſcriptis c. ſtatutum ꝺ. ſaltem li. vi. vbi
dicit q̄ quandoq; hec dictio ſaltem eſt ꝯiunc-
tio aduerſatiua quandoq; ꝯiūctio diſiuncti
ua q̄ dic vt ibi notatur in hoc loco vt michi
videtur hec dictio ſaltem eſt ꝯiūctio diminiti
ua ſm intellectum quem ponit Barth⁹. in l.
i. ꝺ. ſed quid ſi dixit ff. de iure codicillorum ē
eīm ſenſus q̄ epus vel eius officialis poſſit et
p quemcumq; eius ſubditum iſtud negotiū
facere explicari ſz ad mim⁹ q̄ faciet vt explice
tur ꝑt decanum vel eius vicem gerentem et
ad hoc facit q̄ꝺ legit. C. de emend. ꝓpinquorū
l. i. Decanus rurales de quibꝫ lequitur
decretalis ad hoc ex̄ de officio archidia. et ſūt
hij decani t ꝛales ad aliq̄d miniſterium ſub
epō vel archiꝺ. exercendū ꝯstituti vt notat
in e. c. ſup ꝺ. ab omnibus p Innoc. & hoſtien
ꝯcor. in e. c. & hos vocat Jo. an. in add. to ſtes
ſmodales de quibus ſit mencio extra de teſt.
cogendū c. ꝑterea nec habēt inſtitutionem ca
nonicam ſ. mō̄ m beneficio ſm doctores.
ꝑdictos & de huiuſmodi decanis etiam habē

& cens. c. cum aplūs in ostitutione othonis
p in quodam & ostitutione qm tabellionum
& dicūtur cessani eo p cessem clericis siue pos
chijs psint sm papiam & notatur. l. di. in ma
pite post principiū p archid. in rosario & su
cit ad idem. C. de cessancis. xij. vbi de hoc sup
rubrica. **Vices eorum** / otra hoc opponi
tur nam cum huiusmodi cessani sint vicarij
episcoporum & archidiaconorū vt notatur p
Innoc. in c. ad hoc extra de offic. archi. videt
p episcopi alium vicarium ostituere nō pos
sunt in c. clericos extra de officio vicarij so.
ibi loquitur de vicario ostituto ad curā ani
marum vel ad diuina cui regulariter nō licz
vicarium substituere hic loquitur de vicario
gerente aliquod officium vel administratio
nem exteriorem qui bene potest alium substi
tuere loco suo ar. l. peuratorem ℣ si. manda
uerit ff. mandati & l. neqz tutores. C. de pcu
ratoribus sed huic solutioni obstare videtur
l. a iudice. C. de iudicijs p quā l. dicit goffre.
p nec talis vicarius possit aliū sibi substitue
re vnde sm alios dici potest p hic loquit sm
osuetudinem pr quam huiusmodi vicarij a
lios loco suo substituunt & secus tamen esset
de iure omuni & huic solutioni osonare vide
tur glosa cardinalis de officio vicarij c. i. li. vi
sup vbo vices Hostien. & Jo. an. in dicto c.
clericos dicūt p vicarius infirmus vel aliter
rationabiliter & legittie ipeditus licet non p
petuo ad tempus tamen potest alijs omitte
re vices suas p quo alle. li. i. Primo respon
so ff. de officio eius cui ma. est iurisdictio nō
tamen sic p ipsi totaliter exonerentur et hu
ic dicto ocot. notata p vil. in c. vnico de offi
cio vicarij glosa sua magna vbi. vi. in clem. &
ocot. paulus e. c. v. vicarij osimile etiam no
tatur in c. cū. ex eo de elect. v. deseruiatur p
archi. li. vi. & ibi de hoc p Jo. in no. & p eun
dem in c. inj. de officio archipbiteri sup ver
bo cum omnibus. **Distincte** vt. s. non fiat
cum tali velocitate p ab audientibus non pos
sit intelligi sed singulas clausulas cum con
grua punctuatione pferendo. **Aperte** id
palam & alta voce vt possit recitans ab omni
bus audiri. **Coram toto capitulo** i. in
psencia tocius capituli cui ocot. p legitur in
l. i. ℣. i. ff. de pcura. & in hoc casu requiritur p
illi de c. id p cotam eis recitatur audiant & i
telligant alias autem non dicitur fieri cotā
eis ar. ad hoc in l. cotam ticio ff. de verborum
signi. cum ocot. ibidem. **Exclusis laicis**
sit dictis a laos grece quod est populus latine
xij. q. i. duo sunt qui qz clericis opido sunt
infesti c. clericis de immunitate ecclesie li. vi
merito ab hoc actu viz recitationis dicte cō
stitutionis excludūtur ne audientes recitati
onem eiusdem forsan otra eos ex ipsorū ma
licia scelus ampius debacarēt **vna manuēs**
regulare em est p grauem penam qualis est
priuatio beneficij vel alia huiusmodi pcede
re debet monitio xij. q. vj. indigne vbi de hoc
p quo etiam faciunt que legūtur & notātur
in c. i. de vi. & hone. cle. in clem. osimile habes
de sen. excō. c. ostitutionem li. vi. de quibz vna
cum sententia doctorum in eisdem locis colligit p huiusmodi moniti o fieri dēt nomina
tim & ideo non sufficit p fiat in genere cui
tamen otrarium hic innuitur viz p hec recitatio facta in genere sufficit vt habeatur pro
monitione Sed dic hoc ideo debet fieri qz in
casu dicte ostitutionis p indecorum de cui
recitatione hic loquitur non requiritur mo
nitio homims qz il. ipsa sine ostitutio limi
tat tempus infra p debet resistere & illud tē
pus satis interpllat vt notat Jo. de athona
in ostitutione othonis licet ad pfugandū d.
infra mensem & facit ad hoc v. q. i. quidē & ex
tra de locato & conducto c. si. ad si. Sed ad tol
lendum omne dubium ex superabūdāti vult
odito: huius ostitutionis p huiusmodi rus
bria & recitatio habeatur p monitice ne pos
sint hij de quibus loquitur dicta ostitutio se
excusare per ignorantiam dicte ostitutionis
vel alias allegare p tantam punitionem de
bet tanta monitio pcedere vt est pretactum
nam qui semel certus est iterum super eo
facto certioti non debet ff. de act. empti. et
vēn. l. ij. in fine. **Nullum** vū & alij ctiaz hoc
velle debent nam talis voluntas legis habet vi
gorem inst. de iure naturali ℣ sed p principi
Et hec voluntas est satis osona rationi vt si
viciosus huius vellet pretendere ignorantiā
ostitutionis predicte p non debet audire et
huic ocot. in simili qđ notatur in c. i. de sen.
excōmu. li. vi. v. volumus p arch. & ostitutio
ne othonis vsum peuratoris v. volumus per
Jo. de athona. **Libere** non absolute obliga
tione siue exemptione quod non premisit mo
nicio. **Vicinum huiusmodi** s. clericos
publice suas detinentes ocubinas & sic loqui
tur hic de vicio qui insitit animam & qđ p
redit ex animo p quo facit quod legitur & no
tatur ff. de edil. edcō l. i. ℣ interdum cum ℣ se
quenti de hoc vicio dic plene. put notatur p
Jo. de athona in ostitutione othonis licet ad
pfugandum dē. **Caulari** i. oqueri. **Exe
cutionem** facta prius declaratione ipse de
facto suis huiusmodi fuisse & eorum priua
tos licet em ipso iure priuati sint necessaria
tamen est sentēcia declaratoria vt notat Jo.
de athona dicta cōstitutione othonis licet ad
pfugandum vbi habes super hoc remissiones
ad archi. de homicid. c. i. in fi. li. vi. & c. li. c. feli
cis de pnis in glosa v. infames p eundem. **Cō
stitutione predicta** s. octobris que in
cipit p indecorum. **Si quis** sercia pa. **Ma
licise** quomodo autem pbabitur aliquem
maliciose fuisse notatur in ostitutione otho
nis sicut v. audiamus vbi. allicet per Jo. de

athena ꝙ ꝓ isto vide quod notatur in r. tum plures de officio delegati ꝺ. malicioſe ꝓr archidiaconū li. vi. ꝙ de ſimili modo loquēdi habes in c. nobis eẋ de ſymonia vbi habes ꝛeor. ꝙ malicijs hominū nō eſt indulgendum nota ibi p Bern. ꝺ. malicioſe ꝓ quo etiā vide notata ꝓr Jo. an. in c. vt circa de elect. ꝺ. mali cijs ꝙ glosa ſequenti li. vi Ipso facto ꝙ ſic eſt ꝛſtitutio late ſententie cui ꝛeor. qꝺ no ⁊ tatur p Jo. an. in c. q̄ ſit ꝺ eo ipō li. vi. ꝙ ꝓr archidiaconum e. ꝺbo requiritur tū ſētencia declaratoria ſm doctores ẋdictos p quo etiā nota arch. de penneiꝺ. c. i. glosa vlt. li. vi. ꝙ optime i c. felicis ꝺ. infamis de pnis e. li. p eiꝺem Si enim vero quarta ps Neglexerit de materia negligencie dixi ſupra ꝛ. negligentes ꝙ dicitur negligens ille qui eſt deſidioſus vel incōſideratis ad ea que agere debet cum non ſubſit rationabile impꝺimentū vt notat Jo. an. in c. ſi clericus de ẋ̄tendis li. vi in ꝺ. negligenter ꝙ in hoc caſu videtur p negligencia modicum differat a ꝛtemptū p ut alias notatur ꝓr Jo. an. in c. cupientes de elect. ꝺ. ꝛtempſerit li. vi. de quo etiam notatur ꝓr Jo. de athena in ꝛſtitutione ethonis c. baſilicarum ꝺ. negligi qui dicit ꝙ vbi negligencia cepit ortum a culpa ẋptia tunc negligens medicum differt a ꝛtemptore cum ita qꝫ mandatum fuerit ꝺcano vel eius vices gerenti ꝓr epiſcopum vel eiꝰ officialem vt recitet vel recitari faciat dictam ꝛſtitutionem ꝙ hoc non facit ſcienter ꝙ voluntarie verum eſt q ꝛtempnere videtur quod idem eſt qꝺ a ſpernari vel non curare ꝙ hoc verum eſt quā do non ſub eſt cauſa vt no. in c. i. de appel. li. vi. ꝺ. otēp ſerit ꝓr arch. ſi aūt nō voluntarie aut ſcienter vel .pcius ex quadam deſidia ꝙ incōſideratione quod erat agendum omiſe ⁊ rit tunc non videtur ꝓptie ꝛtempnere ſed po ⁊ius negligere modicum tñ diſtant in hoc cō tempnere vel negligere vt ꝓdixi. Vel ꝺecanum ex hoc patet q actus recitationis tā tum ꝛtermit ꝺecanum vel eius vicem gerens ⁊ tem quo ad pnam que ſequitur ſed actus di ligencie vt recitetur pertinet ad epiſcopū vel eius officialem vt ſupra patet Quid igitur ſi in c. ſint plures ꝺecani ꝓr quem eorum fiet huiuſmoꝺi recitatio dic q ille ꝓr quem epiſcopus vel eius officialis id fieri mandaverit recitabit nam vnuſquiſq eorum tenetur in hoc caſu obꝺire cum mandatum ſit ſatis licitum ꝙ canonicum ꝯ. q. vij. ſacerdotes de tēpo. ord. ad aures vbi de hoc alias aūt ſi non mā detur q pni in ſpecie ꝙ uto ꝺecanum loci in quo vel obstatur t. ad hoc teneri. Vel eius vicē gerens viz ꝺecano legittime impꝺito vel quādoq ex conſuetudine pertinet alium loco ſuo ponere vt ꝺixi ſupra e. ꝺ. vices eorūdem Et ſexta feria i. die veneris ꝙ notatur q feria pmitur hic q die ebdomade ꝙ dicitur feria a fā

to ſmi ꝓſiō. eo q in ea ſit tempus dictionis a fando in diuino officio vel humano vt notat ꝺe ꝛſe. di. iij. ꝛnūciandi in principio ꝓr archidiaconum in roſario ꝙ ſimile habes in c. i. de re. ꝙ vne. ſanctorum. ℌ. intelleximus ꝺbo quintam feriam ꝓr Jo. in clem. Alio modo dicuntur ferie ꝛut notatur in ti. de feriis q hoſtiē. in ſumma Panem et aquam hic igit habes vnam pnam qua quis puniꝰ negligencia aliam habes ſupra in principio viz ſuſpenſionem ab officio ꝙ beneficio quandoq eſt pna negligentis depoſitio ꝛi. q ij placuit ⁊ bi de hoc ꝓr archidiaconum in roſario quan doq eſt pna excōnīcationis duorum mē ſiuꝫ. i. q. i. ꝺcquid qñq eſt pna amotionis a beneficijs extra de officio cuſtodis c. i. ꝙ circa hoc vide q notatur ti. de ſuſpend. negligencia ꝓla ℌ. qua pna ꝓr hoſtiē. in ſumma. Sed hic quero nūquid iſte qui tenetur ieiunare panem ꝙ aquam ſeruet pnitenciam iniunctam ſi eo ꝺieq̄ debet ieiunare prorſus nihil comedat neqꝫ bibat omiſſis argumentis dico q nō quia in ieiunio indicto a iure ſiue p hominē iſte eſt vltimatus abſtinendi modus. ſ. abſtinere ab alijs cibis ꝙ potibꝫ q̄ a pane ꝙ aqua vnde rationabiliter intendendo non poteſt ꝺici ſub intentione mandantis vt ſtꝫ ieiunaturus nichil comedat neqꝫ bibat p̄ſertim cū dicat beatus Hieronimꝰ cuilibet ieiunare ꝺe benti ſint inquit tibi ieiunia pura ꝙ moderata. i. cotidie eſurire ꝙ cotidie prandere de rō. di. v. ſint tibi vbi notatur ꝓr Jo. q non debet quis pr totum diem abſtinere forma igitur mandati eſt diligenter ſeruanda ff. mandatis l. diligenter de reſcriptis cum dilecta ſꝫ in caſu noſtro nichil comedens aut bibens nō ſeruat mandatum igitur ꝛc. Teneatur. hic eñ dictio teneatur neceſſitatem importat ſic alias ponitur in c. duobus de reſcriptis li. vi. vbi de hoc ꝓr arch. in ꝺ. teneatur ꝙ ibi vide ꝛeor. ſi placet quandoq tñ hec dictio non importat neceſſitatem vt notat idem arch. in c. q̄ ſit ꝺ. teneantur de elect. li. vi. ꝙ verū eſt quod ibi non importat neceſſitatem abſolutā ſed cauſatiuā ſic nam ſi velit conſentire ex neceſſitate tenetur hoc facere infra menſem alioquin puniꝰ eſt iure ſibi conſenti vt ibi ꝺicitur ſed nūquid ipſo iure virtute huius ſtatuti teneatur ſic negligēs ieiunare vel requiritur ad hoc ſententia hominis dic q ꝓr ſententiam ar. notatur tum in c. ſi diligēti ꝺ. cauſam ꝛdat ꝓr Bern. nam vbi ⁊ſtitutio pna lis loquitur ꝓr verba p̄ſentis tēporis vel futuri vt ꝛuta, cadat punietur amittat ꝙ huiuſmodi debet intelligi ꝓr ſententiam vt in glo ſa p̄alle. cui ꝛeor. hoſtiē. ꝙ Jo. an. in no. ꝙ hoc verum niſi ꝺiuertatur aliqua dictio ꝓriuatiua vt ſtatim mox vel eoipſo omnino vel aliqua ⁊ſimilis nam tunc intelligitur ipſo iure vt in cantat. de ſ. ſpū. nupcī. i. ꝙ idem ē

vt sez requiral sentẽcia si lex vtatur certꝫ ꝑfixti temporis vtputa sit priuatus ⁊ huiꝰ modi ꝙ quo facit. l. iubemus. ℣. sanc. C. de sacro sanctis eccles'ijs vbi de hoc ⁊ l. in trinitatis. C. de iurisd. omniū iudicū vbi de hoc ꝙ chi. ℣. ij. queritur ⁊ ocot. cum predictis barth. in l. imperator. ff. de iure fisci nam cum inter lectus vtrorum sit dubius debet fieri interpretatio in benigniorem partem vt notat Jo. an. in c. ij. de hereticis vbi modetur li. vi. premissa vero ꝑm baldum qui de hoc notat in l. iubemus ꝑall. vera sunt siue ꝑna sit afflictiua vt in dicto t. si diligenti siue actionis exclusiua vt extra de iuramento calump. c. fi. vbi tamen est ꝑna iurisdictionis prohibitua vt si lex dicat non reddatur ius tunc intelligitur ipso iure ꝙ quo facit. C. de hijs qui ad ecc̃. confugiunt. l. si seruꝰ ibi ordat ⁊c̃ vbi ꝑm dictum ꝑtendens non requiritur sententia declaratoria hic tamen sciat ꝙ in ꝑna lata a iure si super facto oriatur dubium necessaria ē sententia declaratoria ꝙ quo notabiliter facit textus in l. eius qui delatorem. ff. de iure fisci ⁊ facit qđ notatur aūt de tabell. ℣. penul. vbi dicit glosa ꝙ si tabellio ꝙ sententiam legis est priuatus tabellionatu hoc tamen non est declaratum per sententiam iudicis sed est occultum ille tabellio est in quasi possessione officij ⁊ valent sua instrumenta qđ est notabile ⁊ ꝙ hoc idem quod scripsi supra c. đ. ipso facto vnde ex premissis videtur ꝙ decanus vel eius vicem gerens dicitur ꝑcelli ieiunare vt hic dicitur per decretum superiorꝰ nec ad hoc precise astringitur ipso iure Et hic vide ꝙ scripsi infra de clandest. desponsa. c. qꝫ ex tractibus ℣. quis ⁊ d. sit suspensus. **Infirmitas** nota non dicit debilitas quia debilitas non prestat tantam excusationem sicut infirmitas Nam infirmitas est q̃ motivo in. tr. uenient. vires corpales enervat ⁊ cuiqz rei agende impedimentum est. ff. si qs cau. l. ij. ℣. siquis iudicem debilitas vero fiat corpus attrectat non tamen ab agendis impedimento est sed quo ad excusationem a ieiunio puto ꝙ non solum infirmitas sed etiam magna debilitas sufficiet ar. ciꝰ ⁊ legitur in constitutione othonis audiuimus vbi debilitas sicut ⁊ infirmitas dat excusationem monachis ab esu piscium ⁊ vt possint comedẽ carnes infirmitas itaqz excusat a ieiunijs vt comedantur carnes tempore quadragesimali sicut legitur in c. ij. in fine de obseruatione ieiuniorum vbi etiam in ℣. precedenti patet ꝙ infirmitas ⁊ debilitas quo ad ieiunia ad pia reputantur vnde dicit canon ꝙ infirmis nõ est penitencia imponenda sed amicorum orationibus ⁊ elemosinis subleuãda ꝛxxi. q. vij ab infirmis. ⁊ nota ꝙ duplex est infirmitas vna anime ⁊ alia corporis xv. q. i. ℣. ij. ⁊ ℣. item qz xlix. di. hinc ⁊ cin infirmitas anime vicium dicitur qua infirmitate a deo sepatur tñ tamen infirmitas nõ est peccatum sed pena peccati vt patet in loco prallegato xv. q. i. infirmitas corporis est duplex. vno modo languor nature que est deficientia armis vt legitur dicta q. i. ℣. vt itaqz Alio modo vt ibidem dicitur infirmitas corporis ē qua elementorum seu humorum discordia turbata caro ipsa afficitur ⁊ tandem ipsa dissoluitur Sed quero quomodo probatur infirmus dic ꝙ per medicos vt. l. si semel. C. de re militari li. xij Item potest probari per proceptum iuramentum ipsius infirmi cum alijs iudicijs q̃ possent apparere per aspectũ ar. l. minor. xxv. annis ex aspectu ff. de minoribz potest etiaz probari per testes ꝑm Barth. qui hoc notat in l. quesitum ff. de re iud. ad finem. **Donec** sume quod est infra d. recitauerit ⁊. sic statim vt recitauerit relaxatur sibi dictum ieiunium etiam absqz facto hominis cui ocot. ꝙ notatur extra de etate ⁊ qualitate vt hic qui d. donec per Jo. an. in clem. ⁊ dicit hic similiter habes in c. quia sepe de elect. li. vi. sic etiam in consimili notat de suspenso donec ⁊c̃. in esti tuc̃e otho. domus dei d. donec per Jo. de athona qui dicit ꝙ idem est etiam de sententia interdicti lata donec ⁊c̃. per quo allegat c. non est extra de sponsalibus Sed quid de excõmunicato donec recitauerit vel donec satisfecerit an statim post recitationem vel satisfactionem sit absolutus ꝙ non facit quia in absolutione ab excommunicatione requiritur certa forma cum iuramento ⁊ alijs que habentur extra de sẽtẽcia ex̃. cum desideres vnde Jo. in no. in c. fi. de matrimonio contracto contra interdictũ ec. ad finem dicit qđ in hoc de necessitate requiritur absolutio ⁊ idem ipse tenet in c. i. de decimis d. donec in clem. circa hoc vñ de ꝙ dicam infra de foro competenti c. i. ℣. qz do d. satisfecerit **In sequenti capitulo** intelligendum est de proximo vt l. eũ qui kalendis ff. de verborum obligationibus. Sz quid si in sequenti r. etiam neglexerit recitare in hoc casu puto quod negligencia inicidat in contemptum ⁊ quod arbitrarie possit puniri alia ꝑna q̃ hic posita ff. de iure delli. l. i. de offi. deleg. c. de causis **recitauerit** si non fuerit impeditus **Seu sic** sez dstim a ctr ⁊. apte cotã toto capitulo **Fecerit recitari** per alium sez ipso legittime impedito vt supradixi ⁊c̃.

Johannes Stratforth.

Exteriꝰ habitus' ⁊ infra auctoritate concilij precipimus vt locorum ordinarij quibus de subditorũ ex-

tessibus spectat inquirere in locis sue iurisdictioni subiectis per se vel per alios annuatim inquirant super obseruatione constitutionis per nos edite de habitu clericali Et cōtra nos hac parte constitutionem ipsam per penas in eadem limitatas diligenti cautela faciant obseruari &c̄.

Exterior habitus et ītra. hic dicitur quoddam prohemium ipsius auctoris ad dicenda et est pars huius infra de vi. & hone. cle. c. exterior habitus **auctoritate cōsilii. s. prouinciali.** Nam est cōsilium generale ꝙ solus papa conuocare solet. ij. q. iij. alias d. mandastis & xvij. di. quasi per totum est & prouinciale quod sit auctoritate metropolitani in sua prouincia xvij. di. propter ecclesiastica & extra de accus. sicut olim. Est enim prouinciale xxxviij. di. c. quando **Precipimus** videtur itaq; contrafacientes precēt pro quo dic vt supra cap. proximo d precipimus **ordinarii** nota q hec dictio ordinarius principaliter habet locum de episcopo & aliis superioribus quia soli sunt vniuersales in suis iurisdictionibus xi. q. i. de psona vbi de hoc de iure omnium solus epūs est ordinarius super omnes subditos suos vt notatur per hostiē. in c. olim. extra de officio archipbiteri sup d. renūciet. Sed sunt sub eo alij ordinarij hij viz quibus competit iurisdictio ordinaria de iure priuilegio vel consuetudine vt legitur & notatur i c. que in ecclesiarū extra de officio ordinarij & sic notatur e. ti. c. pastoralis per Goffre. & p Barth. brixiē. xxvi. di. p lectis sup verbo iurgia vbi de hoc notatur per archi in rosario & de hoc notatur etiam in c. ordinarij locorum de officio ordinarij li. vi. glosa. i. p eundem Et vide qd notatur p hoc per eundem archid. in c. vt animarum glosa iij. de constitutio. li. vi. cum ergo hec dictio ordinarius sit generalis ad quoscumq; habentes iurisdictionem ordinariam vt patet ex predictis Quero de quo ordinario sit hic intelligendū videtur q de epō iux tā ordinariam illaq; qua dicitur q nomine ordinarij simpliciter sumpti debet intelligi solus epūs prout notatur in c. licet canon de elect. d. ordinarius li. vi. p archi. vbi habes remissiones & ad idem faciūt notata p card. in c. ordinarij locorum de officio or. li. vi. d. locorum & ibi per Jo. an. e. d. Econtra facit illa clausula generalis que sequitur quibus de subditorum excessibus spectat inquirere &c̄. que clausula potest referri ad quemcumq; iudicem qui preest iurisdicti ordinarie p qua sentencia faciūt notata p Jo. an. de vi. & hone. cle. c. i. d. monachi li. vi. Circa hūc articulum solet dici q in hijs que sunt ordinis vel spūalis dispensationis appellatione ordinarij ometur solus epūs extra de elect. cum ex eo li. vi. Et sic intelligi possunt notata p archi. in dicto c. licet canon li. vi. & huic accor. notata p wil. de testamentis c. omco. d. locorum ordinarijs in cle. & c si. d. ordinarios de statu monachorum in cle. p eūdem Sed tamen paulus in illis duobz locis intelligit ibi dicta posse habere locū in q̄libet habente iurisdictionem ordinariam sub cuius iurisdictione potest factum cadere de q̄ agitur Nam in iurisdictionalibꝫ quilibz habens iurisdictionem ordinariam dicitur ordinarius vt supra dixi & patet per paulum in locis p̄all. & huic aduert quod notatur in cōstitutione othonis extra latronū d. loci ordinarium p Jo. de athona Sed quicquid sit in alijs casibus puto q in casu huius constitutionis illi sunt dicendi ordinarij ad quos de iure vel consuetudine aut priuilegio pertinet institutio & destitutio pīsertim cum pena tendit in priuationem beneficiorum delinquencium contra statutum de quo hic fit mencio & continet in se diuersas pnas vt patet infra de vita & hone. cle. c. exterior habitus & p ista sentencia facit q notatur in c. ordinarij p card. li. vi. d. locorū & e. d. p Jo. In alijs vero pnis leuioribus que possunt infligi per quemcumq; qui pest iurisdictōi ordinario puto q omnis talis in ea pte possit dici ordinarius argumento pmissorum **Inquirere &c̄.** Quero qui sunt hij ordinarij ad qs spectat inquirere de excessibus subditorum videtur q ad solos epos vel eorum superiores hoc spectat. Nam officialis episcopi non inquirit de huiusmodi excessibus nisi ad hoc haberat omissionem in specie ab episcopo vt legit in c. licet de officō vicarij li. vi. videtur igit q inferior officiali in iurisdictione non possit saltem ad finem qd ipē idem qui inquirit peccatum corriget vel reformet cui satis occurrit qd notatur per hostiē. in summa extra de accus. sup rubrica de inquisitio. ℣. quis possz inquirere vbi dicit q inquirere possunt hij qui possunt corrigere vt episcopi & eorum superiores scz archiepi & patriarche & p hoc vt videtur immendo q inferiores de huiusmodi inquirere non possunt dicit tamē q q̄libz is qui nō potest corrigere inquirit ad hoc vt superiori denūciet non tamen auctoritate propria sed superioris sui p quo alle. c. sicut olim extra de accus. de test. cogendis p̄terea. C. de accusatio. l. ea quidem & ad pmissa accor. notata p speculatorē ti. de inquisitione ℣. i. dp. Item opponitur Econtra videtur q inferiores episcopo possint inquirere saltez hij qui habent ordinariam iurisdictionem de consuetudine priuilegio vel de iure nā vt notat speculat

In loco pallc. illi qui possunt corrigere crimi
subditi possunt super eius excessu inquirere.
Sed multi sunt inferiores episcopis q̄ pñt
corrigere Nam capitulū potest corrigere cri
men canonici de capitulo vt in c. irrefragabi
li extra de officio ordinarij & p̄ sequēs in
rit de crimimbus canonicorū sed illud opti
net de consuetudine. secus tamen est de iure
cōmuni Sed q̄ solus ep̄us tamq̄ ordinarius
cognoscit de causa criminali vt notatur per
Wern. in dicto c. irrefragabili de capitulū ip
sum Dic etiam ea que de consuetudine perti
nent ad archid. non sunt eis auferenda de ex
cessibus p̄la. ad hec. Dic quoq; abbates & p̄
ctes in suos subditos iurisdictionez exercēt
vt ipsorum excessus corrigāt & reforment de
maio. & obedien. c. cum in ecclesijs sed melio
de prescriptio. cum olim Decani etiam eccle
siarum cathē. & collegiatorum excessus subdi
torum quādoq; corrigūt & reformāt de appel
lationibus dilecto sic etiam & alij miseriō
res de consuetudine vel priuilegio vt in c. cum ab
ecclesiarum extra de officio ord. Circa hunc
articulū dic q̄ inferiores episcopis de consuetu
dine p̄scripta possunt corrigere plana & sim
plici scz quado pena non est talis que inducat
depositionem vel p̄petuam suspensionem q̄
talis correctio siue punitio est inscriptibi
lis ab inferiore ep̄o ar. ad hoc extra de consuetu
dine quanto p quo etiam facit q̄ notatur de
cēse. ecclesie vel alta. c. aqua & sic stat c. cū
contingat extra de foro competenti sm hosti
ensem & Io. an. qui sic notant in dicto c. ir
refragabili pro quorum dicto bene facit qđ
legitur in dicto c. cum olim de p̄scriptionibz
ibi in leuioribus culpis &c. Unde archi. qui nō
solo nomine episcoporū sed nomine suo pro
prio visitant inquirunt & corrigūt prout legi
tur in constitutione othonis de archidiacō
nis in arduis tamē tenentur referre ep̄o ex
tra de officio archidiacōni c. ad hoc. Et sen
tencie p̄misse cōuenit qđ notatur in c. i. đ of
ficio ordinarij in cle. đ. epis p Io. an. & e. c.
đ. ad quod per paulum & p hac materia eti
am vide notata p Io. in coll. dicto c. cū con
tingat extra de foro competenti multum te
ne in dicto c. irrefragabili in p̄cipio p eun
dem. **Iurisdictioni subiectis.** Quia
extra territorium sibi nō est parendum. ff.
de iurisdictio o indic. li. **Vel alium.** Per
hoc videtur q̄ loquitur de episcopis qui p su
os archidiacanos vel eorum officiales facīūt
inquiri de excessibus subiectorū de officio ar
chid. c. ad hec de officio vicarij c. licz li. vi. vel
potest loqui de inferioribus qui etiam p eo
rum officiales possunt hanc inquisitionē fa
cere cum sit actus delegabilis vbi ad inqrē
dum non eligitur p̄sone industria extra e. r.
venerabili & sic notatur in c statuimus de of
ficio delēg. p archi. li. vi. đ. inquisitioni Sed
contra hoc opponitur de e. si. extra de officio
deleg. vbi legitur q̄ inquisitio alicui omissa
nō potest subdelegari solutio illud verū erat
sm illa iura qū mandabatur inquiri de p̄one
tate p̄sone promouende in quo casu videtur
electa industria inquirere detentis hodie ta
men videtur hoc expeditius in c. vnico de of
ficō delegati in cle. hic tamen nota q̄ si in cō
missione vel mandato posita fuerit hec clausu
la per se vel per alium tunc bene potest subde
legare textus est in c. is cui de officō dele. li.
vi. vnde cum hic dicatur p se vel per alios nō
obstat c. dicto §. Sed adhuc opponitur Nāz
cognitio criminalis & inquisitio sup crimen
cōtinet merum imperium sed cause meri im
perij nō sunt delegabiles ff. de officio eius cui
mā est iurisdictio li. i. in principio Nec ea q̄
sunt meri imperij possunt per libellum expedi
ri ff. de officō p̄cōsul. l. nec quicq̄ & huic sen
tencie videtur concordare vnū. cē de frigi. &
malefi. c. si. Dolucō cāe meri imperij nō dele
gātur de iure ciuili regulariter vt in pcord.
pallc. fallit tamen in casu absencie ipsius iu
dicis cognituri vel legitur & notatur dēā. l.
p̄ma & ibi p Barth. vel dic q̄ de equitate cō
nomia etiam ea que meri imperij sunt pñt
omitti sm quā omnia omitti pñt & p̄sertim
ea que contēnūt vltimū supplicium & mēbri
mutilationē p quo vide q̄ legitur & notatur
in c. in archiepiscopatu extra de raptoribus
vbi de hoc per Innocēn. & alios & notatur
in simili per hostien. de officio ord. qđ ad se
dem vbi de hoc etiaz habes glosaz Wern. in fi
ne p̄me glose ad hoc videtur sonari textus in
dicto c. licet li. vi. vbi de hoc per archid. in đ.
committatur & vide quod dicam infra ver
bum inquirant. **Annuatim**, i. singulis an
nis sic habes in simili. C. quādo dies le. credit
l. i. **Inquirant** per modum inquisitionis
generalis vt satis colligitur ex lra sequenti
ibi sup đ. obseruatione &c. Nō nota sm Io.
an. in add§. qui sic notat§ in c. qualiter & qū
l. ñ. extra de accus. sup đ. puenit quod est in
quisitio generalissima que sit mero iudicis
officio in generali vel p̄uinciali cōsilio de qua
fit mencio in c. sicut olim extra de accusatōe
Alia est generalis que fit de statu ecclesie ci
uitatis castri vel loci p̄sertim dum p̄la
tus visitat extra de offic. ord. c. i. & c. irrefra
gabili & hoc etiam fit ex mero iud dicis offi
cio & quandoq; aliquo impetrante vt ibi no
tatur Alia est specialis vel singularis cuius
exēpla videre poteris i loc pall. & vt vult spec
ti. de inquisitione. Quādo autem đ. vt autem
comprendiosam inquisitionis siue sit genera
lissima generalis siue specialis alias singula
ris due sunt species vna videlicet p̄paratoria
alia solempnis p̄paratoria regulariter sit in ge
nere & sine exactione iuramenti de cālūn. ro
mana. Sane li. vi. Solempnis vero sit cum

ſuramento extra de accuſ.c.qualiter l.i.& t. ſequenti qđ autem hic dicitur inquirant ſup obſeruatione intelligitur de inquiſitione que eſt preparatoria ad ſolempnē. Nā ſi p hanc inquiſitionem inuematur aliquem nō ſeruare dictam ꝯſtitutionem bene potēſt ex hoc vlterius procedi ad eius punitionem per inquiſitionem ſolempnem vel aliter ꝓut de iure fuerit procedendum Et nota q hec inquiſitio generalis potēſt fieri tribus modis. Primo modo quo ad pſonas & quo ad delicta vbi gracia inquirit ordinarius ſi ſit in loco iuriſdictionis ſue aliquis clericus vel laicus qui ſit vicioſus vel male uerſationis. Secūdo modo eſt generalis quo ad pſonas ſed nō ad delictum ſingularis vtputa ſi inquiratur an aliquis ſit infra iuriſdictionem ipſius inquirentis qui omiſit tertū crimen & ſic ſtat li.i.C.de ꝑuaricatoribus & l.iiij.ℌ.i.ff.ad l. iul. pecul. Tercio modo potēſt eſſe generalis quo ad delicta ſed ſpecialis quo ad pſonas viz qñ inquiritur ꝯtra certam pſonam crimine non expreſſo & ſic intelligi potēſt.c.ſi extra de pur.canonica puto em hanc inquiſitionem de qua hic dicit inquirant &c. Sortiri naturam ſecundi modi iuxta quem huiuſmodi inquſitio eſt generalis quo ad pſonas clericorum delinquencium ſed eſt ſpecialis qđ ad non obſeruationem ꝯſtitutionis de qua hic loquitur & fit hec inquiſitio ꝑcipaliter ad crimen vel defectum inueniendum cū facilitis potēſt fieri per alium cui is qui potēſtatē habet corrigendi & puniendi hanc potēſtatē inquirendi omiſerit vt in c.ſicut olim ex de accuſ.C.ꝺ accu.l.ea ꝺē & ſic nō obſtāt iura allegata ſupra in gloſa ſuper ꝺ.vel alios nā adueniēdum crimen potēſt fieri inquiſitio etiā per nō habentem iuriſdictionem vt in dictis ꝯcor.ſed punitio fieri debet per ipſum qđ poteſt huiuſmodi iuriſdictionem & ſic intelligi ꝑ eſt q infra ſequitur ꝯtrarios &c. & ꝑmiſſis ꝯcor.notata ff.ad l.m de adult.l.ij.ℌ.ſi publico ꝺf.p declarandā p **Barth.** **Super obſeruatione** Et ſic materia ſup qua inquiritur eſt ſpecialis ſed quo ad pſonas eſt generalis vt dixi ſupra in gloſa precedenti &c. **Per nos** ſcz Johannem ſtratford. **Edite** ſm quotationē quā ego vidi **Anno dñi M. CCC.xliij.** **Contra reos** .i. culpabiles & ſic hic intelligitur reus a reatu licet omnino dicatur reus a re que petitur extra de ꝺ.ſig.c.ſolue.ℌ.reus & hinc ꝯcor.qđ legitur & notatur de re.iudic.c.cum eterni ꝺ.reum per Jo.li.vi. **Conſtitutionem ipſam** hec ꝯſtitutio habetur infra e.ti.de vita. & hone. cle.c.exterior habitus. **Penas in eadem limitatas** bene dicit penas in plurali. nā primo infligitur pena ſuſpenſionis ab officio monitione tamen premiſſa Deinde ꝑ viam aggrauationis pene ſuſpenſionis a beneficio

nulla monicōne premiſſa Tercō puniantur in erogatiōe quarte ptis beneficiorum ſuorū facienda pauperibus pochianis beneficiorum ſuorum ante ipſorum abſolucōnem. Quarto puniūtur pena ꝓuacōnis ſi immiſcuerint ſe diuinis vel adminiſtrauerint in ſuis beneficijs ſicut ꝓius & hec vera de beneficiatis penas vero nō beneficiatorum videre poteris in dcō c.exterior habitus infra e.li.de vi. & ho. cle.ℌ.nō beneficiati. **Diligenti cautela** que nichil aliud eſt q̄ diſtretio ꝑ quam puidetur euentibus ꝯrarijs ſm Jo.de athona q̄ ſic notat in ꝯſtitutione othonis qñ tabellionum ꝺ.cautela. **Faciant** .i.capellam ad eiꝰ obſeruationem &c. **Idem**

Prius autem conſilij cōſtitutiones & prouiſa remedia precipimus in noſtra prouincia Cantuarienſi futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari mandātes noſtris coepiſcopis & ſuffraganeis vniuerſis vt ipſas conſtitutiones per ſe vel per alios vt iuſ exigit publicent et faciant publicari ac in publicam vocem deduci ad vtilitatem communem laudem & gloriam nominis iheſu xpriſti

Prius autem concilij iſtud capitulum ſumptum eſt ex clauſula finali ſtatuti dum Johannis ſtratford & nota q̄ cilium dicit ā conſi. & cilium tilere em̄ idem eſt q̄ ſuemire dicitur itaq; concilium. quia in eo homines congregantur & ſuemūt ſicut cilia oculorū claudendo ſuemūt vel dicitur cilium a conſcio ſcis quia in eo plures ꝺſciūtur & conuocantur ſm hugonem qui hoc notat xv. di. c.i. & ibi p archiđ. ſup ꝺ.concilium vel dicit concilium quaſi concidium.ꝺ.mutata in l.eo quod in vnum dirigit omnem mentis intuitum xv.di.canones ꝺ.ſinodus & p vsil.in principio clem.ꝺ.concilio in hoc loco & ſimilibz ſcribitur p c.ſed cilium ꝓut ſumitur p deliberatōe ſiue reſponſione viri prudentis & cōſulti lxiij.ꝺi.obedientibus vbi de hoc p archiđ. ꝺ.concilio ſic debet ſcribi p.C. nam in hoc ea ſu deſcendit a cilo lic. **Conſtitutiones** que ſunt plures & in hoc libro ſic collocantur p ordinem prima habetur ī c.i.primo **Alia** eſt iſta tercia ponitur ī ti.primo c.dierum q̄rta de ſequeſtratione poſſeſſ. & ſtatuc.c.frequens ſexta de vita & ho.cle.c.exterior habitus ſeptima de ſcmato & octauo c.licet ciuitas ꝺ.do

ñatõne cord. dlore. nona de testamẽtis sta
tutum decima e.ti.ita quorundam vndecima
de sepulturis qt sepe xp̃i de decimis error dã
pnabilis decimatercia e.ti.quãꝫ decimaquar
ta e. ti.inmoderata decimaquinta de inumu
nit.ecc̃.c.accidit decimasexta e.ti.secũdi pn
cipis decimaseptima quia sumus decimaocta
na de cla.destina.desponsatione humana ocu
pistencia decimanona de sentencia excõmũni
cationis superno dei munere vicesima de d.si
gni.quãꝫ excellentibus he cũ ostitutiones
edite sunt per Johannem stratforde Anno
dñi M.CCC.xliij. **Pruisa remedia**
hoc eñ ostistunt in executione penarum in ip
sis ostitutiombus apprehensarum que quidẽ
remedia licet bene & sancte puisa sunt moder
nis tamñ temporibus nõ audent eas executio
ni demandare que autem sit causa nescio di
cere nisi quia vel metricie dicitur prelati mu
lti de iure suo male tuti licet cornuti non au
dent cornibus uti. **Pruincia** illi eñ qui
non sunt de puincia statuentis non artãtur
vt ex eam obseruent ostitutiones p eum edi
tas ff. de iurisdictiombz o. iudic̃. l. vlti. hij tñ
qui sunt de eius puincia artantur p ostitucõ
nes ipsas vt plene notantur de sen. excõmum.
c. romana d. sententie p archid. & e. d. p card.
ti. vi. Sed si quis existens de puincia non ob
seruet has ostitutiones vel eius otrauenit
existens extra puinciam an incurrit penas
in eisdem limitatas vel nũquid possit otra eũ
prodi fm remedia in hijs ostitutiombus pui
sa & inuenta per premissa videtur q nõ quia
extra territorium ius dicenti impune non
paretur vt in l. vlti. pall. & ad idem facit c. vt
animarum de osti. libro. vi. vbi videtur text⁹
tus in terminis Jn hac questione diuersi di
uersa senciũt quorum opiniones recitantur
in dicta l. extra territorium vbi de hoc p bar
tho. & plene per chimũ in l. cunctos populos
. C. de summa tri. & si. ea. Sed quicquid scri
batur fm varietatem opinionum dic q subdi
tus delinquens extra territorium statuentis
ex ipso statuto nõ ligatur pena statuti & hãc
oclusionem sequi videtur Jo. an. in no. de cõ
stitutiombus c. pdicto vt animarum li. vi. su
per d. furtum & pcot. petrus in anthotano in
c. postulasti de so. pr. dñ. vi. opponitur & hoc
verum fm cum nisi statutiz expresse dispone
ret de subdito alibi delinquente qñ bene possz
ut l. si. ff. de decre. ab otd. fac. & hinc dicto dñ.
Barth. C. de summa tri. l. i. Si tñ delinquat
huius subditus otra ius omune etiam extra
territorium sui iudicis p eo q ius omune ar
tat vbiqz & debet ab omnibus obseruari vt i
c. i. cũ e. ti. bene potest puniri pena iuris cõis
sed non pena statuti fm petrum in loco pal
legato Sed quid erit in casu oppo si homo
de puincia alia otrauenat alicui harum cõ
stitutionum existens infra puinciã statuens
ns & an teneatur vel ligetur ex statutis istis
quicquid sup hoc scribãt alibi doct. dicatur q
si extraneus ignorauerat statuta huiusmodi
& ipsius ignorancia non fuit crassa & supina
tunc non ligatur textus est in dicto e. vt ani
marum pallegato & hoc verum qñ transgre
ssio huiusmodi non est delictum misi ratione
statuti sic fieri phibẽtis nec respicit publicã
vtilitatem si autẽ respiciat publicã vtilitatẽ
bñ ligat extraneos vt in l. i. q. rura rarmis ff. de
officio pfecti vrbis cui acor. sentencia Ja. de
ra. in l. cunctos populos. C. de summa tri. et
fi. ea. vbi de hoc p chym. dñ. quero ergo ad finẽ
Si autem huiusmodi transgressio alias ẽ de
lictum etiam si non esset tale statutum tunc
ligatur extraneus & potest puniri in loco de
licti vt in autentica qua in puincia . C. vbi
de crimine agere oportet etiam in pena stati
taria fm chym. ibidem & potest esse ratio quia
vbi circa eandem rem vel personam plus de
linquo qñ putarem punitur delictum ad limi
tes delicti & non ad limites intentionis ff. de
furt̃. l. vulgaris q. sed & siquis ff. de iurijs . l.
eum qui nocentem q. penulti. antonin tñ in c
ij. extra e. dñ. ex hijs dicit indistincte se puta
re q non debet puniri pena statuti sed solum
pena iuris omunis pro quo facit quia pena
nona addita antique non punitur ignorans
& quia hoc delictum omittitur otra diuersas
iurisdictiones & auctoritates scz otra auctoritatem pape & alterius statuentis particula-
riter vnde cum in delictis circa diuersas res
aut personas non extenditur delictum vltra
ppositum ad diuersam rem aut personam ig-
notam vt dicta l. eum qui q. pe. & dicta l. vul
garie q. sed & siquis satis videtur q extrane-
us ignorans penam statuti ea non ligatur fu
detur tñ q si tanto tempore traxerit motam
in loco q verisimiliter poterũt informari de
ostitutiombus statuti vt in ipso foret sapis
ignorancia hec ignorare q tũc punietur eti
am pena statuti psumitur namqz scire mo-
res eorum inter quos est conversatus de elect
si postq & in c. innotuit Et idem si esset pro
pinquus loco & assiduam ibi faceret conversa
tionem & si omñiter tale factum sit p lon-
gã alia ppinqua dampnatum fm ea que notat
Jo. an. e. ti. sup rubrica in add. ad spec̃. Et
ad hoc faciũt notata p archid. xij. di. illa d. vene
rit &. C. de summa tri. l. i. p Barth. **Futu-
rijs temporibus** hinc concit quod legit
& notatur in c. fi. extra e. ti. vbi. de hoc. C. de
leg. l. leges cum eñ ostitutio est noui iuris
promulgatiua regulariter respicit tantum fu
tura & non preterita vt notatur p Jo. an.
in c. de testa. dbo tertio de concess. pben. li. vi
secus tamen vbi est antiqui iuris declarato-
ria vt ibi notatur p eundem sed protanto q
posset quis dubitare de diuersis ostitutionib⁹
one memorie Johannes stratford & quibz

habet locum hec clausula s̄n sint iuris noui p̄ nulgatiue vel antiqui iuris ꝺeclaratorie ꝛ ea occasione vel alia dubitari posset an respi= rent p̄terita vel p̄sencia ad omne dubiū tol= lendum statuit ꝙ futura tantum respiceret ꝛ sic non respiciūt p̄terita nec p̄sencia Cu= ius rei dubia videre poteris in locis quemen tibus p̄ ꝯstitutiones eiusꝺem infra i.e.li.sub suis titulis collocatas **Obseruari** Dz ꝺ̄ si earum obseruancia fuerit tam p̄ subditos p̄termissa q̄ per iudices ꝛ p̄latos superiores quo ad penas infligendas neglecta prout p= babiliter ꝺe huiusmoꝺi ꝛ negligencia est ti= mendum dicit ꝙ inquantum huiusmoꝺi con stitutiones sunt preceptorie siue phibitorie ꝺ̄tra faciens peccat mortaliter si hoc scienter fecerit p̄ qua sentencia facit p̄x.di.nulli vbi ꝺe hoc p̄ hugonem ꝛ aliꝺ idem notantur plu= res ꝺoct.in c.ceteresāda v̄.ꝺampnabiliter ꝺe ꝓcess.p̄ben.p archꝺ.li.vi.ꝛ hec vera puto post q̄ inter subditos huiusmoꝺi ꝯstitutiones fu erint ꝺebite publicate pro quo vide q̄ ꝺicam infra v̄.publicent nec ad non obseruancias earumꝺem aliqua rationabilis causa vrget p̄ quo ꝺic vt ꝺixi supra e.ti.c.i.v̄. p̄cipimus ꝛ v̄.obseruari ꝛ an tales excusentur p̄ non p̄sum vide e.c.sup v̄.mandamus **Vel alium** sic ergo industria p̄rsona non est electa pro quo vide ꝙ stripsi supra e.c.v̄.proximo. **Vt ius exigit publicent** pz infra sex mē sium spacium ad minus po st ꝯsilium prouin ciale finitum xviij.di' ꝺeclarnimus conuocatis ad hoc vt ibi ꝺicitur vniuerso clero ꝛ popu= lo sue ꝺioc̄.ꝛ ꝺebet fieri hec publicatio in epi scoporum synodis vt in c.sicut olim extra ꝺe accus. Si tñ infra tempus p̄ꝺictū metro= politanus ꝯstitutiones p̄ ipsum editas man= ꝺat publicari tunc hec publicatio fieri ꝺebet ꝑm formam mandati cui parenꝺum est vt ꝺi xi supra e.c.i.v̄.obediencie ibi videas **Faci= ant publicari** p̄ suos officiales archiꝺia conos ꝛ alios iudices eis inferiores ꝛ subie= ctos **Publicam notionem** i.noticiam nam ꝯstitutio aꝺ eum puenerit lxxxij.di.p= posuisti in fi.vbi ꝺe hoc ꝺe ost.c.ij. vbi etiā ꝺe hoc ꝛ hoc verum puto ꝺe ꝯstitutionibus ordi nariorum quorum| ꝯstitutiones non ligat ignorantes nisi ignorancia huiuiusmoꝺi fue rit crassa ꝛ supina ꝺe ꝯstitutionibus vero p̄n cipis solet ꝺici quod ligant elapsis ꝺuobz mē sibus post earum publicationem ante vero ignorantes non ligant vt notatur p̄ Bern̄. ꝺe ꝯstitutionibus ꝺicto c.ij.p Jo.an.in da= ta sexti libri v̄ꝺ.quero an xvi.di. quod ꝺicit p̄ archꝺ.lxxxij.di.pposuisti v̄.si.p eundem ꝛ c. i.ꝺe ꝓcess.p̄ben.v̄.ꝺebuissent p̄ eūdem nec ob= stat ꝙ quāꝺoq̄ p̄cipitur ꝯstitutiones p̄ncipis p̄ eos publicari ꝺe p̄nitencijs cū infirmitas ꝺ̄ꝓ.al.ꝺe accu.sic ꝓlirñso.i.ꝺe simonia q̄ simo niam ꝺ̄ꝓ.si.cum similibz quis hoc sit pp̄tr mu lieres ꝛ rusticos milites ꝛ alios simplices q̄ possunt iuris ignorancia allegare ff.ꝺe pba cōne cum ꝺe mꝺebito ꝺ̄ꝓ.i.ꝛ tractatur.i.q.iiij ꝺ̄ꝓ.penulti.ꝑm hostien̄.qui sic notat extra e. ti.ꝺ̄. quanꝺo ꝯstitutio in summa statim post p̄incipium. Circa hanc matꝛiam ꝺico alia rr viz ꝙ ꝯstitutio statim que est ꝺita ligat scientes vt l.i.ff.ꝺe ꝺecre.ab ordine fac̄. ꝺe ig notantibus v̄.ꝺistingue nam si ꝯstitutiones sint p̄iudicium afferentes ꝛ sint generales tunc ligant post ꝺuos menses vt ꝓꝺictum est ꝛ hoc verum nisi prolixius vel rerisius tē pus fuerit appositum ar.aꝺ hoc ꝺe p̄ben.cum singula li.vi.aut vt in priuat. ꝺ̄ma circa fi. coll.v.leges vero siue ꝯstitutiones municipa les aut circa certam p̄uinciam vel ꝺioc̄.ordi nate vt hic habent ligāt post modicum tem pus arbitrio statuentis ordinandum ita ꝙ quis possit in supina ꝛ crasse ignorancia vt le= gitur in ꝺicto c.vt ammarum ꝺe ost.li.vi. Si vero ꝯstitutio sit afferens comoꝺum sta tuti suum opatur effectum ar.C.ꝺe ꝺecur.l. penulti.m fi.li.x.ꝛ notatur p̄ Bartꝯ.in le ge omnes populi.v̄.quinto quero.ff.ꝺe iusti= cia ꝛ iure vel ꝺic ꝙ ꝯstitutio iuris antiqui ꝺe claratoria statim ligat ꝛ eius in genere p̄su mitur sciencia vt ꝺicit glosa Jo.an. in pro= mio clem̄.v̄.' ceterꝺ Et iꝺem in extrauagā tibus reductis aꝺ corpus iuris, vt notat paulus in prohemio clem̄.v̄.ceterꝺ ꝛ hoc ve rum quanꝺo p̄rius fuerūt publicate Si vero sit constitutio noui iuris eꝺitoria ꝛ consti tutio ipsa sit generalis. Tunc si ꝺispenat q̄ ligabit statur ꝺispositioni ꝺe p̄ben.cum singu la li.vi. Si non ꝺispenit quāꝺo ligabit tene quoꝺ notat paulus in ꝺicta glosa v̄. ceterꝺ Si autem ꝯstitutio sit p̄ticularis ꝺic vt no tat Jo.an.in prohemio clem̄.ꝺicto v̄. ceterꝺ ro. Si vero sit p̄uincialis tunc ꝺic vt notat p̄ hostien̄ in summa e.ti.ꝺ̄ quanꝺo incipit cō= stitutio ꝛ p̄ ampliatione matꝛie viꝺe nota= ta p̄ henricum extra e.ti.c.ij. **Vtilitatem cōmunem** Talis em̄ ꝺebet esse lex siue cō stitutio iiij.ꝺi. erit autem cum ibi notatis. **Laudem** i.exaltationem laꝺare em̄ ē iꝺē quoꝺ est extollere vi.q̄.i.sunt plurimi p̄ ar= chꝺ.in p̄incipio **Gloriam** i.summū ho= notem **Jhesu xpristi** Jhesus interpreta tur saluator xp̄us iꝺez est ꝙ vnctus a quo ꝺi cūtur xp̄iani vt notatur in c.ceret ꝺe immu= nitate ecclesie v̄. Jhesu xp̄i.p Jo.li.vi. ꝛ eo v̄.p archꝺ. Ratio autem quare a xp̄isto ꝺicū tur xp̄istiani ꝛ non a Jhesu Jhūani est vt notat ibi archꝺ.quia rem significatam hoc no mine xp̄e scz vnctionem nobis ꝺemonstrauit Nam vt ait apostolus omnes nos ꝺe plenitu ꝺine eius accepimus ꝛ vnctio eius ꝺocet nos ꝺe omnibus c.cum venissent extra ꝺe sacra vn ctione Sed rem significatam hoc noīe ihesus nos ꝺemonstrauit nobis interpretatur enim

ꝯ huiusmodi. Nota vero vt porcus capta
vrnex ꝯ similia ff. de abigeis l. i. Cum itaqz
ꝑr se omne moueñs dici possit animal vt sus
pta patet Querit Numquid illud qđ hic di
citur locum habet de quibuscunqz animalibz
siue domesticis siue feris videtur ꝙ sic saltem
de hijs quorum dominiū nostrū esse potrit
hoc igitur dico quia quedaz sunt animalia fe
ra ex̄ nostram custodiam vel vsum existen-
tia ꝯ nullius i bonis sunt Quedam vero sunt
ꝑ nos occupata ꝯ sic non solum sub nostrō
vsu sed etiam ꝓprietate ꝯ dominio constituta
vt patet in̄stituť. de rerū diuisione. ℊ. fere igi
tur bestie vbi innuitur ꝙ animalium nom-
ne nō solum continentur bestie sed etiā vo
lucres ꝯ pisces dum dicit animalia que in ce
lo terra ꝯ mari nasc̄untur videtur ergo ꝙ si
testans habuerit tria vel plura animalia si
ue huiusmodi animalia ꝟsistūt in natura bes
stiarum quadrupedum aut pcorum siue volu
crum aut piscium quod locum habet qđ hic
dicitur dummodo huiusmodi animalia in bo
nis ipsius defuncti fuerit ad quod facit text9
p̄tens dum dicit cuiuscunqz generis aiali
loquit ei generaliter vñ gñaliter debet intelli
gi ff. de aliatoribus. l. i. ℊ. penulti. loquēdo ſm
ꝓprietatem ꝯ vini termini animalia puto qđ
ꝑdicta sint vera ita ꝙ iuris rigore tertium
aial existens in bonis defuncti ꝯ ad eiꝰ vsum
seu comodum deputatum quodcunqz fue-
rit faceret ſm animal debere refuare ꝑ mor
tuario hec tamen generalitas restringit qñ
qz ex mente loquentis quia de talibus nō co-
gitauit ff. de transact. l. cum aquiliana qñqz
ex non verisimilitudine de decimis c. ij. ℊ. i. li.
vi. de officio vicarij c. cūm in generali e. li.
quādoqz restringitur siue artatur ad solita ꝯ
consueta tantum ff. de damn̄. infect. l. si. finita
in principio Ꝯtem artatur ex consuetudine
lo quētis ff. de vsufructu l. semx mus de hijs
restrictionibus ꝯ alijs notatur in c. genera
li de re. iuris li. vi. ꝑ tard. Ex quibus satisvi
detur dicendum ꝙ hec generalitas animalia
restringi debet ad id qđ consuetum est fieri.
vnde debet intelligi de animalibus quadrupe-
dibus que sunt ad vestendum apta vt porci o
ues ꝯ ꝟsimilia aut de hijs que sunt vsubz bo-
mim comeda vt equi boues asini ꝯ huiusmo
di que aiala ſm pſid. li. etℏ. c. i. pcora appel
lantur sic enim obseruat consuetudo que est
legum optima interpres ff. de lēgibz l. si in-
terpretatione. Optima. c. aiali cui de iu
re si intelligas stricto tūc ei debetur cui for
san ꝑr ipsum testatorem dispositum fuerit i
specie sinautem in specie de eo non dispo-
erit sed in genere forsan tunc tradit sub admi
nistratione eorum quos sibi executores de-
putauerit ex vi clausule de residuo bonorum
vel alterius clē generalis. Sinautem nullos
fecerit executores sed forsan intestatus decef

serit tūc tradit sub administratione ecclīe
quibus ordinarius id duxerit omittendum
ſm ea que legūť infra eo li. de test. ita c. quoꝝ
dam. Potest etiam ista lra intelligi de iure
ꝟsuetudinario Et sic sequenda est consuetu
do que ꝙ illre habetur ff. de legibus l. de qui-
bus. C. que sit longa consuetudo Hic ꝯ pote
ris ponere exemplum in herietis soluendis
in quibus qñqz alij ꝑferūtur ecclesie ꝯ in ca
sibus similibus Reternatu suple ꝙ ipsum
mortuarium sit ꝙ inde non disponat in p̄iudi
tium illius cui de iure vel ꝟsuetudine debebis
in euentum mortis supuenientis Et hoc in-
nuūt illa verba que sequūtur sine dolo frau
de ℭ̄. Et hanc reseruationem sic fieri debe-
re puto si ipse decedens sit mentis compos ꝯ
intelligens aliōquin si sit alienatus a mente
vel alias distractus debet hec reseruatio fieri
ꝙ administratores bonorum suorum Eccle
sie luę hoc statim determinatur ex eo ꝙ se
quitur a qua ℭ̄. Et sic vigore huius ꝟstitu
tionis non debetur mortuarium illi ecclesie
cuius non fuit pochianus licet infra eius pa
rochiam decesserit Ex consuetudine tamē de
qua loquitur in fi. tene potest illi ecclesie vbi
moritur deberi mortuarium licet ibi non fue
rit pochianus vt viz ecclesia illa de rebus qs
ibi habuerit primam forsan vel secūdam for
san meliorem habeat nomine mortuarij Et
ꝙ ꝑferatur ecclesie vbi fuit pochianus in op
tione illius rei Et nichilominus ecclesia vbi
fuit pochianus etiam posset habere mortua-
rium de alijs rebus put se habuerit ꝟsuetudo
in hac ꝑte Est tamen verū a ꝑte iuris ꝙ cū
talia non debeantur nisi ratione iuris pochi
alis ex eo viz ꝙ decedens fuit pochianus ꝯ vt
pochianus ecclesie vbi habuit domiciliū ꝯ in
qua solebat audire diuina ꝯ recipe ecclesia-
stica sacramenta put legitur ꝯ notatur in c.
ij. de sepulturis ℊ. cum ab eo li. vi. licet causa
aliqua limitata ꝑ quam non transferetur ip
sius domicilium talis se transferat ad locum
alium ꝯ ibi moriatur non tamen debetur ec-
clesie infra cuius pochiam moritur aliquod
mortuarium saltem in p̄iudicium ecclesie ꝑ-
ochialis ipsius defuncti vbi habuit domiciliū
facit optime ad hoc c. ijs qui de sepul. li. vi.
vbi de hoc ꝑ doctores Sed quid si erat do-
miciliatus in diuersis pochijs ꝯ vtroqz ma-
nens ꝟsueuit ꝓcipe sacramenta Quid
vtraqz ecclesia habebit mortuariū vel earum
altera ꝓsertim cum hec ꝟstitutio non sta-
tuat nisi de vno animali viz de secūdo melio-
ri omissis argumentis dico ꝙ estimatio huꝰ
ius animalis debet diuidi inter ipsas ecclesias
dum tamen in ipsarum pochia sua domicilia
equaliter collocauerit textus est in simili ex
tra de sepulturis c. ij. li. vi. cui ꝟcor. in simli
l. ticie textores ff. de l. i. ꝯ notabilit c. relatū
in fi. extra de test. secus tamen esset si in vno

loco instructus esset nam à maiore facienda est denominatio ar. ad hoc. ff. de stat. ho. l. qri tur sm card. in dicto c. ij. Et id q dicit de duabus ecclesijs potest intelligi de pluribus. sm Jo. in no. v. duo dict. c. ij. li. vi. **Sacramenta recipit** hec constitutio tm ostendit receptionem sacramentorū non ante auditōnem diuinorū Unde si in una ecclesia vel capella audiret diuina in alia recipiet sacrā illa ꝑferri debet in qua recipit sacrā vt hic patet & hoc puto esse uera msi consuetudo patrie aliud exigeret. **Sine dolo** i. calliditate fallacia vel machinatione ad circūuemendum vel decipiendum ecclesiam in ea ptr adhibenda sit cm sumitur dolus. ff. de dolo. l. i. Et dolus huiusmodi ꝑbare ꝑt ex psumptionibus iectu ris vt legit in c. ij. de renūci. li. vi. Est nāq; vicium animi q ex qualitate facti cognoscit. ff. de exceptiōe dcli. l. i. in fi. C. de rest. iden. vēd l. dolus & huiusmodi dolus quādoq; ꝑsumitur viz qñ facti qualitas ad psone de cuius dolo agit circūstancias relatas ex iuris interpretatione dolum extinet. vbi gratia infirmitate puentus & lāguens in extremis hns tria aialia vel plura nulla necessitate ductus alienat oīa animalia sua hic ꝑsumitur dolus. Nam soluere mortuariū stante constitutione ista est debitū cuius quidē debiti solucio est necessitatis. ff. de minori l. qd si mōr. Restitucō igitur alienādo rem illam cuius rendicio nō ptse extpati cū eo qd sibi de necessitate incumbit scz soluere siue reddere mortuariū facit dolū ꝑsumi. ff. de hijs qui in fraudē credi orum l. oīs. Lucius & dcō t. ij. de renūc. pall. sic q; & dolꝰ quandoq; probatur qñz estimatur qñq; circumstatur quandoq; indicatur vel demonstratur pone exempla per ea que notantur in c. scienti de re. iuris ꝑ cart. li. vi **Fraus** De hanc qui allegat ipaz probare debet sicut & qui dolum allegat ff. de ꝑbaē. l. quoties. Q. qui dolum & q̄diu cōsistit in animo absq; eui dencia exteriori ꝑt purgari ꝑprio iuramēto extra de exceptiōibus pastoralis sm Jo. de athona qui sic notat in constitutione othonis. **Alicubi auditum** v. callide in primei pio Di vero progrediatur ad executionem actus qui sequent sequitur ex dolo tunc ꝑbatur ex psumptionibus indicijs & verisimilibz cōiecturis. C. de dolo. l. dolum huiusmodi etiam probatio siue inuestigacio multiplex est vt patet in loco palle. ꝑ Jo. de athona ad cuius declarationem etiam faciunt notata & allegat in glosa pudenti Et sm papiniānū fraus cōsiderari debet non solum ex euentu sed ex cōsilio ff. de re. iuris l. fraudis ex quo videt qd fraus non est sine dolo & sic ibi sentit glosa. Differunt tamen dolus & fraus sup quo glosa in l. iuris gencium. Q. dolo. ff. de pact. ponit tres opiniones sm quarū prima dicit dolus e genus. fraus est spēs & sic inest dolo fraus sicut genus inest speciei Sed prima opinionem approbat ibi barth. quo ad solutionem contrarij de quo ibi loquitur glosa qui etiam concludit qd dolus & fraus important idem in effectu. **Cōtradictūe** prius em̄ remouet quācūq; euasionem occultam que possit fieri ex cordis imaginatione dū dicit sine dolo & fraude ia remouet euasionem artam ꝑ inobedientiam siue rebellionem manifestam dū dicit sine contradictione qualit & simile habes de cons. ꝑben. constitutus Sed q̄ro quo iure tenentur subditi suffraganeorū obedire huic ordinatōi maxime cum constitucio liget tm̄ subditos constituentis. C. de summa tri. & fi. ca. l. i. in principio cum similibus dici ꝑt qd autoritate puincialis concilij i quo si hec constitutio ꝑ archiepm fuerit edita ligat omnes de puincia xviij di. c. vlt. de arcuꝰ sicut olim de ꝑben. graue de sma excōiiac. a nobis cl. primū & ibi notatur ꝑ Innoc. & de locat. c. i. ꝑ hostiēn. pro quo bene facit viij. di que extra vbi de hoc per archid. pro quo vide qd notatur de sma excē. c. romana v. sme per card. & archid. li. vi. Sed verisimile est hanc constitutionem non fuisse editam in concilio puincialis vt dixi supra v. synodali ad finem.

Pro recūperatione hic sume illud q̄ sequitur viz sm melius aial post obitum reseruetur. **Subtractionis** suple ignoranter facte nam si scienter & voluntarie subtraxerit decimas psonales seu oblationes debitas ecclesie & decime ille vel oblationes extenderunt se ad magnam quantitatem viz vltra estimationem aialis secūdo meliotis non est iusta recōpensatio. vt forsan pro decimis vel oblationibus extendentibus se ad valorē xx. solidorū soluceret vnū animal quinq; solidorū Et iste intellectus satis colligitur ex intēg. Sed quid si nullas decimas vel oblatiōes huiusmodi subtraxerit an tenetur seruare animal sm melius de quo hic dicitur puto qd in hoc respiciendum est ad consuetudinem diucius usitatam vt patet ꝫ e. r. Q. hac aūt. **Decimarum personalium** que debentur ex negociacōe artificio scientia milicia & huiusmodi que potius respiciunt psonam q̄ rem & tales solui debet ecclesie v. quis audit diuina & ecclesiastica percipit sacrā vt in c. ad apostolice extra de decimis & xvi. q. i. q̄sti. Judei tamen has decimas psonales soluere non tenentur quia eorum psone non sunt de corpe ecclesie prout notatur in c. de terris extra de decimis glosa prima ꝑ Ferū. nec debet ecclesia huiusmodi decimas ab eis recipere ne videatur eorum psonas approbare iuxta nota tam per Jo xvi. q. i. c. x. sup v. negocio Tu dic & si iudei inhabitant locis vbi xpiani solebāt habitare & faciebant oblationes & solucbant

decimas psonales ipsi iudei facient oblatiões
& simili modo soluent decimas psonales. ne
ecclesie que ab inhabitantibus loca huius-
modi solebant recipe oblationes & decimas
psonales fiat piudicium p ipos iudeos & hoc
tenent doctores de vsuris c. quoto. Et circa
hoc vide que diram i de decimis c. sca ecclesia
d negociationum **Oblationum** quarum
appellatõe generaliter intelligẽdo otinẽtur
oia que quocũq; titulo ad ecclesiam pue-
netint in c. cum inter extra de dbo. sigñ. siue
sunt mobilia siue immobilia Est tamen dra
inter oblationes que fiunt altari & alias ob-
lationes vt ibi notat Innoc. spaliter do lo-
quendo dicitur oblatio id qd in missa offert
sacerdoti que in pcipuis festiuitatibus debita
& necessaria est vt in c. dñicis extra de poch.
sm hostien. qui sit notat in c. cã extra de d.
sig. & sic sumitur hic pro cuius materie decla
ratione scire debes quid est oblatio q̃ sit ec-
clesie siue de bonis mobilibus siue immobili-
bus p modum donationis inter viuos Alia
est oblatio que sit ad instar donatiõis ex cã
mortis & tales oblationes ab inicio sunt ĩ-
tuite nec possunt aliqui ad eas faciendum cõ
pelli In alijs vero sm hugonem quilibet po
test cogi p excõicationem vt in c. omis xpia-
nus de pse. di. i. Alij tamen intelligunt il
lud c. de oblatiõe intrioi vel bonoꝝ exerũ
inter quos & Ray. hostien dicit qd in pcipu-
is festiuitatibus tenetur quis offerre & cogi
pt maxime cum sit quasi generalis psuetu-
do vbiq; terrarum & sic intelligit hostien. il-
lud c. omis xpianus & intelligit festiuitates p
cipuas dies dñicos & alios dies festiuos xut
sic notatur p eũdem de poch. ĥ. in quibus in
summa sua. ego aũt puto psuetudinem super
hoc forte attendendam cui satis ouenit qd legi
tur in c. ad apostolicam extra de simonia Et
ibi notatur p Innoc. & de poch. sup rubrica
per eundem sed melius ibidẽ per Jo. in ño.
& pcor. notata p archid. in dicto c. omis xpi
anus & de decimis c. quãuis per Jo in no.
Secundum melius animal hic vide
qd scripsi supra d animalia **Reseruetur**
/ suple per ipsum detinentem vel alias vt dixi
supra d reseruato **Dolt obitum** Quid
igitur si paterfamilias adhuc viuens infirmi
tate tã de qua moritur detentus propter ne
cessitatem & ad releuamen paupertatis vel i
digencie sue vẽdat aliqua animalia sua sic qd
post obitum suum nulla remanent de quibꝰ
solui valet mortuarium huiusmodi quid e-
rit eccl'esie faciendum Dicendum puto qd si
dolo vel fraude oño ressantibus fiat talis ali
enatio tunc ecclesia nichil habebit psertim.
cum liceat vnicuiq; de re propria pro libito
ad suam vtilitatem propriam disponere. l. ni
re mandata. C. mandati & l. id q̃ nostruz. ff.
de re. iuris a otrario sensu p quo optime fa

rit ĥ. siquis in l. non solum. ff. de alie iudicij
mutã cã facta. nec debet ecclesia esse solicita i
vita alicuius sui pochiani de bonis suis ar. ff
de acqui. hrẽ. l. qui supstitem Di autem dolo
vel fraude facta sit huiusmodi alienatio tũc
puto alienationem huiusmodi in quantum
tendit in piudicium ecclesie fore reuocandã
maxime vbi emptor erat ptinps fraudis et
hoc p officium iudicis vel additione ex hac cõ
stitutione ad instar alienationis facte i frau
dẽ patrom ar. ff. siquis in frau. ptom. l. i ĥ. ij
& ff. qui in frau. credi p totũ Tradit eptor
sit bone fidei tunc dimittem q̃ illud decundũ
melius animal restitueretur ecclesie & de as
lijs bonis defuncti redderetur emptori preci
um. si tã ipm animal. habuerit ex titulo lue
tiuo tunc cum sibi dampnum non inferatur
bene possit huiusmodi alienacio reuocari to-
taliter ar ĥ. simili modo in l. qui autẽ ff. qui i
frau. credi. Si vero sit facta alienacio omiũ
bonoꝝ tũc eo ipo psumitur fraus & hz locũ
osto. bo. me Johãnes Andreas q̃ habes j.
de donac. c. cordis dolore ibi videas **Pro sa**
lute aĩe sue que osistit in peccati remissi
one qd non dimittitur nisi subtractũ restitu
atur extra de vsuris cum tu. **Ecclesie sue**
huiusmodi i. s. a qua sacramenta recepit
Quod si duo secunda pars **De mãsue**
tudine ecclesie mansuetus sm papiam
est qui nullam iniuriam irrogat & notatur.
xxi. q. i. Dos autem dbo mansuetos per ar-
chid. xij. q. i. fraternitatis d mansuetudine p
eũdem qui notat vi. bona debita mansuetis de
pe. di. ij. c. i ĥ. querendum d mansuetudinem.
hec itaq; virtus in psonis ecclesiasticis cõ-
mẽdabilis ẽ sic tñ q̃ mãsuetudo otnet rigorẽ
& rigor regat mansuetudinem sicq; alterum
omẽdetur ab altero ne rigor sit rigidus nec
mansuetudo dissoluta xlv. di. sunt namq; essz
eñ valde rigorosum vbi tñ duo sunt anima
lia & vnũ debetur forsan dño tenumẽti vel al
ter de iure vel psuetudine q̃ ecclesia recipet
sm melius animal. nullo relicto vxori vel li-
beris defuncti psertim vbi sunt inopes & e-
gentes **Exactio quelibet** si igitur absq;
exactione gratis offeratur videtur q̃ illud
oblatum ecclesia recipe non prohibetur. vt
sic sumatur exactio pro petitione siue ouen-
tione iudiciaria q̃ inuitus soluere oportet. ff.
de leg. in l. fide omissa ĥ. si eem. in isto tñ ca
su videtur otrarium. s. q̃ etiam a volente nõ
recipiatur pro quo facit textus hic dum di-
cit exactio quelibet remittatur Impie. n.
dicitur exactio prout sonat ipeticionem re-
mitti sed prout sonat in solutionem pro
pie dicitur remitti dicere ergo quelibet ex-
actio remittatur pinde est ac si diceret q̃ so-
lucio remittatur & pcor. in simili viz q̃ etiã
a volente non recipiatur. C. de falsa mo-
net. non pbeu. l. i. ii. xij. & faciunt notata per

I

archidiaconum & Rescriptis c. statutum ꝺ. exigat li. vi. Ad eꝯ quod ꝓius dixi puto verius nam exactio dititur remitti quando ius in ipa re ad mortuarium extens remittit. pro quo faciunt notata viij. q. iij. c. talia per Jo. Et sic licet etiam in hoc casu istud secundū animal debeatur ecclesie debet tamē ex mā suetudine remitti sic qꝺ non exigatur cū effectu **Mortuarii** sic dicti eo ꝙ relinquit ecclesie pro anima defuncti vt notatur de officio ord. ꝙquerente ꝺ mortuariorū p Bern & quia tūm mortuo tempore sepulture consueuit ad ecclesiam deferri cui ꝙuemūt nota per Jo. an. de sepul. c. i. ꝺ. eis quibus in clem **Mulier**. i. uxor quandoqz ponitur pro impubere quandoqz pro virgine quandoqz pro corrupta que dic vt notatur xxxij. q. ij. mulierum per Jo. **Minime roberceatur**. huius rationem & iure canonico reſciuili nō inuenio viz quare in hoc casu per mortem viri ꝺebeatur mortuarium & non per mortem uxoris presertim cum causa mouens ꝺentē que est substractio decimarum personalium & oblationum vt supra patet sub tit decisa eque possit ꝯtinere prsonam uxoris sicut & mariti. ¶ Sed forsan contra attendebat modum soluendi ꝺirectas vbi a viro mortuo & tāquam principali et capite domus a dīs. s. capitalibus exiguntur & non ab uxore mortuo uiente viuente viro sed non est par ratio vt patet ex predictis **In domo** intellige non tm̄ sm̄ proprietatem domus sed in domiciliō Unde siue in propria domo siue in ꝺucta. uel gratis inhabitet locum habebit qꝺ hic dicitur ar. l. lex cornelia. ℌ. de mū. ff. de iniurijs sic tamen qꝺ familiam teneat & hoc ē qꝺ sequitur **Cum familie regimine** & nota ꝙ familie appellatōne ꝯtineri pssunt omnes qui in seruitio alicuius sunt sine liberi sue ꝓ ff. de edil. edic. l. ediles. ℌ familie & de public. & vecti. l. uℌ famule & hoc modo intellige qꝺ hic dicitur. Cum autem familie vocabulum datie sumitur habes ff. de ꝺ significa. l. pronūciatio per totū & de triplici genere familie nota arch. de ciuil. c. licet ꝺ. familiaritus li. vi. sed quid si mulier post mortem mariti solos habens filios uel solas filias uel filios & filias uel forsan nepotes uel neptes simul in domo & non alios famulos neqz liberos neqz ꝓnos an tales ꝯtinentur appellatione familie in casu isto videtur ꝙ non qz feminarum liberi in eius familia non sunt sicut legitur ff. de ꝺ. significa. l. familie puto tamen qꝺ sic. illa ꝯsideratione qua familia cōstitutur collectio psonarum sub regimine alicuius existentium vt dicta l. pronūciatio. ℌ. familie appellatio in principio non obstat lex all. in ctrarium qz ibi ponitur familia pro pteſtate vt ibi dicit in glosa Unde licet femina non habeat liberos in pteſtate post mortem mariti eos tamē tene pt habere sub regimine & sic dicantur de eius familia vt predixi Vel aliter dici potest ꝙ hec littera non dicit familie sue uel familie simpliciter & sic potest intelligi de hijs omnibus que sub unius potestate sucrunt qui re ctr eiusdem familie siue una familia appellantur vt dicta l. pronūciatio ꝺ ꝙmuni iure vt pocius respiciatur natura ꝙ ius. sed quid si unum uel duos suientes habent & non plures an ditetur habere familiam videtur ꝙ sic ff. de vi. & vi. ar. l. i. ℌ. familie vbi familia dicit fecisse ꝙ ꝙ unum factum est ctra tamen facit qꝺ legitur in l. detestatio ff. de ꝺ. signific. ℌ. unicus vbi dicitur ꝙ nec unicus nec duo famuli faciunt familiam Circa hoc estimo uerum ꝙ etiam duo non faciunt familiam immo tres ad minus vt l. neracius e. ti. ꝺ de hoc sed per unum bene retinetur ius familie ar. l. sic ℌ. si. ff. qꝺ cuiusqz ꝺiuersitatis nomine & notatur dicta l. detestatio per accursiū. Si tamen hec mulier secum habeat duos sibi ministrantes ipa existēte tercia dico illos tres ꝯstituere familiam nam & domus siue caput domus numeratur & ꝺtinetur in familia. vt dicta l. pronūciatio ꝺ ꝓ patrisfamilias & l. familie in principio & notatur de ꝓscr. pben. c. post electionem glosa iij. nec obstat l. i. ℌ. familie ff. de vi. & vi. armata qz ſ. ciale est in illo interdicto in odium violenti vt patet in dicta l. detestacio per accurs. **Viduus** idest non maritata & dicitur vidua quasi a viro ꝑdua. l. separata ab iduo ꝙ idem est ꝙ sepo uel diuido vt notat Jo. de athona in ꝯstitutione octoboni ecclesiarum ꝺ viduatis & proprie dicitur vidua que desijt esse nupta quandoqz tñ dicitur vidua etiam que nūq̄ fuit nupta. C. de dict. viduit. toll. per totū & est textus in l. malum. ℌ. vidua ff. de ꝺ. signifi. de hoc etiam notatur. C. qñ inter nup. inter pu. & vi. l. i. ꝺ ꝓ. modo quero per chy. **Per annum** hec ꝓpositio per sigt ꝺtumationem temporis vt vidz totus annus ꝺtumetur in viduitate & huic ꝺcor. notata per archid. in c. ꝺtumacia de hereticis li. vi. ꝺ per annum vbi de hoc sunt ꝺcor. Dignat nāqz pfectionem siue cōplectionem vt l. urbana ℌ. prnoctare ff. de ꝺ. significa. vt notat in tle. cām. de elect. ꝺ. per lecto. per Jo. quandoqz per denotat cām rivi di. vi. die ꝺ per quos per archid. ex hac littera pz ꝙ si mulier manens vidua infra annū detrserit qꝺ non debetur mortuarium cuius rationem non video nisi dicatur ꝙ pr tātū tempus retinet domicilium viri pmortui ar l. filij. ℌ. ad municipales & . C. de bo. mat. l. si. ꝺ de hoc p chy.. C. de ꝯsen. sto. l. i. li. x. sed p rationem illorum iuriū non solum hoc retineret pr annum sed etiam quādiu vidua manēret que igit sit ratio dicat apollo **Supervixerit** supple & in eadem viduitate decesserit nā si nupta fuerit alteri tunc si de

cetet viuente secundo marito non esset cō-
pellenda ad mortuarium soluendū vt patet
hic in textu. **Formam superius scriptam** viz de restituendo sm melius animal vbi
sunt tria aialia **Hec aūt** tercia ps in qua
p̄cedencia restringūtur ne noceant ꝯsuetudi-
ni laudabili aliter obstante **Interpreta-
cione** viz supr̄ dicto statuto roberti woyn-
chilsee hec nāqz ꝯstitutio q̄ assc̄ripsi Symo
in longham licet erronee in quibusdā libris
male scribitur Stephanus longton qui lō-
ge p̄cessit Robertū woynchilsee. vt patet ex
cronicis verisimilibus itaqz est q̄ fuit edita
p simonem Islep cui eam intitulaui vt i su
pscriptione interp̄tando declarat dictam cō
stitutionē Roberti que est infra de sepultu-
ris c.fi. & hoc bene licet successori qui ꝯsidera
ta iurisdictione & dignitate reputatur eadez
psona cū ꝑdente ar.l.ꝑponebatur ff.de iudi
cijs hoc nāqz nō facit vt priuatus sed vt ar-
chiepūs cui dicto ꝯcor.q̄ notatur p barth̄
ff.de appell.l.ab executione vbi.quero vtrū
vnus iudex vbi videre poteris multa notabi-
liter posita sup materia interp̄tationis quasi
p̄r totā legem & optime facit de inst.& iure
l.omnes vbi.vnico p̄cipaliter quero cū vbi.
sequentibus per eundem & de hac materia no
tatur de postul.pla.c.i.v. interpretatus p b.
& alios doctores ibidē pi.q.i.t. sicut p Jo.&
archid. **Consuetudini laudabili** ad
quā tuanda possunt cōpelli ꝯtrafacere volen-
tes prout legitur extra de symonia.c.ad apo
stolicam vbi hostien. ponit exemplū de ꝯsue-
tudine que est venetijs vbi post mortem alic-
cuius soluitur ecclesie decima omniū bonorū
mobiliū Item in britannia soluitur tercia &
potest dici ꝯsuetudo laudabilis omis illa que
nō est ꝯtra fidem nec ꝯtra bonos mores & q̄
est pia erga deū & ecclesiam pi.di. ꝯsuetudine
vnde in aliquibus locis ꝯsuetudo est vt etiaz
lectū habeat defuncti vel eius vestes vt notat
hostien. ditto c.ad apostolicā **Super mor
tuariis** s.soluendis vel non soluendis **In
nostra prouincia** ex hoc videtur q̄ su-
pradicta ordinacio prius ꝯtrariebat diote-
sim quā prouinciam vt dixi supra v. **Spon-
dali** vt sic aliud videatur velle in dioc. & ali
ud in prouincia sed puto quantum ad con-
suetudinem laudabilem idē tuari debere vtro
biqz qr appellatione prouincie ꝯtinetur etiā
dioc. ciuitas & ecclesia metropolitana de p̄tē.
c.quis in fine li.vi. Et nota q̄ dicit in prin
cipia nostra qr ad prouincia alterius nō posset
extendere statutū suum q̄ dic vt dixi supra
ti.proximo .q. huius aūt v prouincia **Alio-
ter obseruate** viz q̄ predictū est de sol-
uendo sm melius animal ex tribus **Preiu
dicium** generari ꝯstitutio nāqz cōstituco
ni sr̄ali non p̄iudicat nisi de ea fiat mentō ex
pressa de ꝯsti.c.i.li.vi. **Consuetudo ec-
clesiastica** sive sit vniuersalis p̄r totā p̄-
uinciam sive p̄ticularis. pro cuius materie
pleniori declaratione & noticia vide notata
de consuetudine sup rubrica p Jo. in no. & p
chy. C que sit longa consuetudo l.ꝯsuetudi-
nis & e.l.p̄r Barth̄. in repiticione dict̄ le-
gis **Ad solutionē** tercia pars in qua sta
tuitur remedium ꝯtra non tuantes p̄missa.
Mortuarii pro quo vide supra e.c. super
eo verbo locotum in quibus agitur de huius
modi mortuarijs. **Ordinarius** viz eos q̄
p̄sunt iurisdictioni ordinarie sive sint ma
ioris sive minoris dignitatis dū tamen pos-
sint vti c̄nsura ecclesiastica pro quo dic vt j
glosa p̄ri. & quare dicatur ordinarius vide ē.
de ꝯstitutionibus c.exterior habitus v ordi-
narij. **Cēsura ecclesiastica** i.p suspen-
cionem excōicationem vel interdictū extra
de v.signific.c.querenti & simile habes vt lic
non ot.c.tue Et dr̄ūt c̄nsura ecclesiastica
& animaduersio ecclesiastica qr c̄nsura ē cir
ca p̄nam spūalem animaduersio circa p̄nā
temp̄ralem vt notat archid. de homicidio.c.i.
v. animaduersionis li.vi. Et de exc̄p.c.fi. in
fi.per eūdem Hanc c̄nsuram fulminare pos
sunt ecclesiarū p̄lati quibz ab homine lege
vel canone aut ꝯsuetudine tribuitur iurisdi
ctio ordinaria de officio ord.c.cum ab eccle-
siarum & c.quantū p Innoc. hostien. & Jo-
an. in no. & de officio archid. cū satis vbi de
hoc p̄r hostien. & sic archidiaconus p̄t hanc
c̄nsuram fulminare vt patet in locis predi-
ctis & notatur xxiij.q.iij. tā sacerdotes p ar
chid. simplices tamen curati hoc nō possunt
hodie qr p̄scriptum est ctra eos vt notant
doctores in dicto c.cum ab ecclesiarum & po
test hoc verum intelligi q̄ non excōicent p-
sonam certam sed generaliter sic de officō or
dinarij c.ij. Et pro hac materia vide notata
hostien. in summa de sēa excōicationis .q. ōs
p̄t excōicare vbi ne dū aūt ius vsqz in fi. An
autem ꝯsuetudo possit hanc potestatem da-
re priuate persone vide notata p̄r doctores
de so.ꝯpe.c.cum ctingat &c.

Edmundus

Dilus rectoz deciās
ecclesie sue non dum
perceptas vendere p̄
sumat ante annūciati
onē beate marie virginis a quo
die fructus de consuetudine ce-
dere debent ad ipsorum rectoruz
si ante huiusmodi fructuum per
cepcionē decesserint debita vel le
gata persoluenda.

I

Rotum rector, supple vel vicarius vbi est prpetuus ℊ de ordinatõe vicarie sue habet recipe decimas de quibz hic loquit̃ p q̃ et quid i potest hec dicõ rector vide j̃ d. rectorũ Et etiam nota ea que scripsi supra c. pxi. d. de rectores ecclesiarum **Decimas** de quibus si ne loquamur de prdialibus siue de psonalibus siue mixtis in casu huius stitutionis recurrendum est ad consuetudinẽ ℊ j̃ patebit d. cõsuetudine **Ecclesie sue** supple ptinentes. **Non omni perceptas** de ptis namq; satis liceret sibi disponere vt hic ℊ suis de eis fidelem ℊ debitam faciat dispnsationem xxxi di. oio ℊ l. di. c. studeat Est namq; taliũ fructũ prceptorum dns ℊ eorum habet pprietatem quantũ ad dispnsationem predictam vt notat archid. de rescriptis c. statutũ d. suo p prio dsus finẽ glo. li. vi. vt est textus in c. cõsuetudinem de cle. non resid. e. li. p quo vide que infra dicã sup d. legata **Dẽdere non plumat** potes intelligere mmutabiliter vt viz p illam venditionez nõ transferat ius decimarum p viã alienationis prpetue sz hoc non fuit de mente dentis hanc stitutionẽ iqt hoc nõ liceret de iure omuni vt loquitur ℊ notatur de rerum pmut. e. vlti. sed intellige vendere. s. mmutabiliter vt viz ante annũciationẽ beate marie virginis non vendat prceptionem fructuũ nõ dũ prceptorum qd tũ alias potuisset ad modicum tẽpus ad instar vsufructuarij ff. de vsufruct. l. arboribus §. vsufructuarius ℊ de locato ℊ conducto c. vẽa ℊ ne plati vites suas c. querelam prceptio nã qz fructuũ futurorũ recte emit ff. de otrahẽda. ẽp. l. nec ẽpt. sed quid si de facto vẽdat an teneat vendicõ facta añ istud tẽpus hic limitatũ videtur q̃ non qz ista vendicio facta est otra phibitionem huius stitutionis igitur non tenet ar. l. nõ dubiũ. C. de legibus prsertim in otractibus vt ibi solet notari ℊ facit ad idem regula iuris que otra li. vi. cum ibi ad hanc ptem alle. p Jo. an. ℊ di. in quibus etiam locis videre poteris multa argumenta in otrariũ ad que sufficiat remittere ℊ vtũtur argumenta prdicta p ℊ otra sup hoc qd id qd otra leges factũ est haberi debet pro infecto ad cuius otrarium faciunt oia illa iura que dicunt q̃ licet aliquid fieri non debeat factũ tamen tenet ꝑm que videtur qd licz hic phibeatur vendicio facta tamen tenet. sz puto otrarium esse verũ viz qd in hoc casu nõ teneat vendicio facta otra phibitionem hãc pro cuius declaratioue ℊ pro ordia oppositorum siue distinctionũ sup hoc positarũ dic aut lex siue cõstitutio aliquid fieri prohibẽs habet cãm phibitionis rationabilẽ annexã aut non. si habet cãm rationabilem annexã aut illa causa est prpetua aut tempalis. si prpetua tũc non tenet factũ otra phibitionez ei

ns ℊ sic stant notata per Bern. in c. tua de sponsa. duorum ℊ x. di. vides ibi de hoc p Jo. ℊ archid. ℊ p accurs. dcã l. non dubium vbi vero causa prohibitionis est tmpalis tunc aut illi phibitioni apponitur decretũ ne qd fiat cõtrarium tũc factũ otra prohibitionem non tenet ad qd optime facit qd notat in cle. i. de iure patronatus d inhibentes per Jo. ℊ e. c. d districtius per paulum si vero ñ sit decretũ appositũ tũc bene tenet factum in otrarium vt ibi notatur si vero legi siue cõstitutioni aliquid fieri phibenti non sit causa annexa tunc subdistingue aut lex vel constitutio ipsa stat in nudis finibus prohibitionis vt hic aut procedit vltra primo casu otra factũ non tenet qz sufficit qd lex hoc phibeat vt in l. non dubium pall. ℊ sic intelligi potest opinio q̃ recitat Jo. an. in dicta regula iuris que otra ppe fi. ℊ opinio q̃ ponit dy. in e. regula ds. fi. li. vi. q verum intelligo nisi alia lege caueatur qd teneat ℊ sic stat dictum archid. de Restriptis c. si in eo tmpe d prouideri li. vi. ℊ Jo. in nõ. de regularibus ad apostolicam verbo optineat. secundo casu quando lex prohibitoria procedit vltra tũc sm modum ad quem vltra procedit. tenet aut non tenet vt notant doct. predict. in locis pxi. alle. ℊ docto. archid. de religios do. c. vnico d prohibitionem li. vi. Et notatur p chy. dict. l. non dubium ds. vij. opponitur predicta intelligo vera in otractibq ℊ i hijs que si non obstaret prohibitio essent licita. si autem delictum otineant ℊ alias essent licita tũc otra factum vno respectu non tenet. tenet enim in otrafacientis incõmodũ. vt ex illo facto siue delicto puniatur sed nõ tenet ad eius cõmodum vt ex eo aliquid cõmodi consequatur ℊ sic stat dict. Chy. dict l. nõ dubium ds. iiij. ponitur cum etiam dicto docto. Jo. an. ℊ dy. in regula iuris predicta que otra li. vi. **Ante annũciationem**, i. diem quo celebratur festum annũciationis beate marie ℊ supple diem finituz ar. l. qui ante calendas ff. de vertorum oblig. quã l. sic intellgit ibi archi. Nam vt dicit idẽ doctor in l. ij. ff. si certũ petatur. Heredit̃ rei sz aduerte pro huius declaratione quãdoq; hec dictio ante respicit terminum mstantaneum. i. qui finitur in instanti vt si dicat ante mortem quia mors in vno instanti est tunc namq; ante sigt tempus quod precedit qãqz hec dictio respicit terminũ qui habet tractũ ℊ durationem aliquam vsq; ad prfectionem eiusdem vt in hoc exẽplo ante kalendas que incipiunt de mane ℊ terminãtur in sero ℊ in casu nostro ante annũciationez. i. diem annũciationis qd quo ad ipsius festi celebrationem sm consuetudinem regionis pius incipit ℊ tardius terminatur vt in c. qñ extra de feriis vnde in talibus iste dictõ

Nõ an teneat vendicio facta ante annunciationẽ nisi nou

Nes ante kalendas ante annūciationem ℭ hu
iusmodi debent intelligi ante kalendas sim
tas vel ante festum siue diem finitum all. ad
hoc l. stipl̄ones non diuiduntur ℌ penult. ff.
de v. obli. ꝺ ℭ hoc in tex. ℭ glosa in l. qui ante
kalendas ꝓall. l. eum qui ita ℌ. qui ita e. ti.
ℭ sic stat decretū lxxvi. di. ℌ. non aūt ibi non
ante diem pentecostē ℭc. Et pro hoc optime
facit auctentica hic finit lex vᵗ. Si vassallus
ibi ante kalendas marcij ℭc. quandoq; ista
dictio adicitur termino qui habet tractum
ℭ durationem post suam pfectionem vt dica
tur ante nuptias nam postq̄ nupcie pfecte
fuerunt durant donec alter moriatur vel di
uertat ℭ tunc intelligitur ante nuptias. s. cō
tractas vt l. scimus. C. de nupc̄. Unde ſm p̄
dicta videtur quod ante festum annūciatōis
finitū non posset fieri ista vendicio de qua hic
loquitur Sed ctra hoc oppomitur nam quā
do v. dies appomitur vel tempus in fauorē ali
cuius debet intelligi eo modo quo possit ma
gis vtere ad fauorem eius cuius cā appomi
tur vt. l. si ita fuerat libertas ff. de manu test̄
ℭ l. eum qui kalendis in fi. ℭ l. qui rome. ff.
de v. oblig. Sed hic vt videtur tempus appo
nitur fauore rectoris qui non posset dispone
re de huiusmodi fructibus cum ante eorum
pceptionem a fre iuris cōis non sunt sui ad
instar vsufructuarij sicut patet instit. de re
di. ℌ is vero ergo licet ante diem non possit
eos vendere ipō tamen die hoc poterit Nam ℭ
debitor qui promisit certo die soluere licz an
te finem dieꝝ non possit debitū ex eo exigi cuz
in eius fauorem dies appositus sit potest tam
illud ante diem soluere si velit quia totus di
es est in potestate promittentis vt dicta l. eum
qui kalen. ℭ inst de v. oblig. ℌ. in diem vñ pa
ri ratione videtur qꝺ in casu nostro totus di
es cadit ad comodum ℭ dispositionem rectos
ris in cuius fauorem vt videtur appositus
est p quo ℭ bene facit l. qꝺ quis ff. de acc̄. ℭ
obli. ℭ de solut̄. qꝺ in diem solet namq; dici
qꝺ in fauctalibus sufficit inicium tempis ve
nisse vt notatur per ac cur̄. l. iij. ℌ. minorem
ff. de minoribus ℭ per. c. cum in cunctis ex
tra de elect. v̄ exigerit per bern̄. ℭ pro hac p
te optime facit l. Amiculus. ℌ. i. ff. de v. signi
fic̄. vbi videtur casus in effectu ſm vnam lit
teram quid dicemus michi videtur primam
partem veriorem. scz qꝺ debet intelligi illo mo
do p ante diem annūciationis finitum possit
vendere fructus huiusmodi nec obstāt alle
gata in contrariū que cōcludunt de fauore ob
alicuius grām introducto viz qꝺ ad eius ma
gis comodum facienda est interp̄tatio qz hoc
fatetur ꝺ fauor vertitur respectu vnius tm̄.
vt patet in legibus pro illa pte allegatis Ali
ud tamen est vbi tm̄ vertitur respectu duorū
ad diuersos fines tendencium Verbi grā vbi
tēpus appomitur gratia stipulatoris vel gra
cia creditoris eius ꝛc cui aliquid debet tan
tū tunc ad eius comodum debet inferri prin
cipium temporis vt dicta l. si ita fuerit ff. de ma
nu test. cum simil' ꝺz pro hoc facit l. si ita. ℌ. pe
gasus ff. de leg. ij. vbi vero tempus appomitur
gratia rei vel gratia debitoris tantum tūc de
bemus respicere finem temporis qz alias foꝛ
san esset contra eius comodum vt l. qui aū ka
lendas cum similibus aliis ad hoc supius al
le. ℭ facit bene ad hoc l. qui hoc anno ff. de v.
obli. vbi vero tempus appomitur gratia vtri
usq; tūc debet expectari tempus finitū vt so
let notari drā l. qui rome ꝺ de hoc ℭ ibi nota
per Barth. parū post principium. modo ad
ppositum in casu nostro vt michi videtur tē
pus istud annūciationis appomitur grā duo
rum viz rectoris incumbentis beneficio qui
forsan tota peme deseruiunt ecclesie ℭ nulla
vel pauca emolimenta cum nulla vel modica
interim de ipā percipit ecclesia nec perci
pere potuit ℭ quia nisi esset ista consuetudo
all. ad debita sua psoluenda obstante iure cōi
nō posset disponere de fructibus non perce
tis vt p̄dixi Item appomitur gratia eius q̄
sibi successurus est si forsan rector ipe mori
atur ante pceptionem fructuum ℭ ante an
nūciationem vt viz tunc fructus reseruent
futuro successori vnde cum gratia vtriusq;
hoc tempus appositū sic videtur qꝺ finis dici
inspiciendus est ℭ fauor magis debebitur suc
cessori p quo facit ius commune q̄ morienti q̄
immittitur extra ius commune. licet consuetudine
innetur vt in c. p̄senti extra de officio ord. li
vi. Et ad istud facit id quod sequitur in tex
tu ibi Et quia die ℭc. ac si. excluderet pro q̄
vide q̄ dicam ī glosa xxi. nec obstat l. ānicā
lus ff. de v. signific̄. que tamen secat me mira
re qz vt appet ibi p glosam lra in textu illi
us legis est diuersa ſm diuersos libros ℭ ī
mimus credendum est lre que dicit ante xij.
diem ℭc. cum ab illa lra plures libri distor
dant ℭ dicunt ante decimū diem ℭ vbi vna
lra habet utroq; alia littera habet neutro.
Aliter dic q̄ stante littera ante xij. diem ad
huc non obstat quia sic ibi tenebatur expresse
vt dicit glosa dum addit inchoatum vel loqui
tur vbi tempus est adiectum gratia creditō
ris tantum vt p̄dixi alias viderentur alia iu
ra viz l. qui ante kalendas ℭ similia supius
all. esse correcta cum tamen legum correctō
est vitanda. C. de offi. do. l. omnia ℭ c. cum ex
pediat de elect. li. vi. Item nisi intelligatur
hic de die finito resultaret malus intellectus
scz qꝺ in tanta solempnitate vacandum esset
emptioni ℭ venditioni ℭ negocijs secularī ℭ
bus contra illud qꝺ legitur in c. primo de feriis
maxime cum talia vix fieri possunt sine pecca
to de pen̄. di. v. c. qualitas ℭ c. negocium Sed
quero quando dicemus in casu nostro die an
nūciationis incipe ℭ quando finiri dic qꝺ cir

T

in hoc possumus habere triplicem respectum
unum quo ad festiuitatem siue celebrationē
diuini officij & tunc incipit in primis vesprīs
& finitur post secundas sed vt prius vel tardius
incipiet & finiatur relinquitur cōsuetudini
extra de feriis c.ij. Aliū respectū habere
possumus ad diem naturalem qui ptinet ꝓ
iiij. horas & sic incipit media nocte & termi
natur media nocte ff. de feriis l. more roma
no licet ꝑm aliquos accipiat in ortu solis et
finiatur in occasu vel ꝑm quosdam incipiat
in meridie finiatur in meridie pro vt notat
Jo. in no. m c. ꝙsuluit de offic. deleg. Tertiū
respectū habere possimus quo ad diē artificia
lem qui incipit in solis ortu & terminatur
in occasu vel incipit de mane & terminat an
te noctis tenebras vt in dcō c. ꝙsuluit & aut.
de iudicibus ℊ. sed debunt collatione vi. Et no
tatur in l. vrbis ℊ. cuiꝰ cūqz diei ff. de vbo sig
nificō. vbi de hoc vnde in casu nostro puto hūc
diem incipe in media nocte & terminare in
media talis namqz dies aptus est ꝓtractibꝰ
vt dcō. l. more romano vbi de hoc & dicto c.
ꝙsuluit & de feriis c.ij. ꝺ prius incipe ꝑr b.
& hostien. vt sic iuxta supius dicta necesse est
hunc diem pfecte & integraliter labi vt sit si
at computatio ad vltimum momentū iuxta no
tata per accur. drā l. iij. ff. de mmoribus ℊ. mi
norem ꝺ in momentū & pro vt notatur i dic
to c. cum in cunctis ꝺ exegerit prefecti cū
in casu nostro sit dare tam fauorem q̄ odium
vt ibi patet Dz cū a pte iuris cōis prelatus
ecclesie p̄t ad tempus modicum vt puta bien
nium vel triennū fructus ad ecclesiam suam
spectantes locare & vendere sicut legitur i c.
nestra de loc. & ꝺuc̄. & in c.i. in si. de re ec
clesie nō ali. m cle. mirum est q̄ hec ꝙstitucio
hic prohibeat venditionem decimarum max
ime cū locare fructus arrendare ad firmam
tradere & vendere idē sint. vt notat in dicta
clem. i. ꝺ venditiones ꝑr vo. dic qꝺ illa duo
c. lequntur in rectore prelato alicuius mona
sterij qui si vendiderit vel locauerit huius
modi fructus & forsan interim moriatur ni
chil ex hoc adquiritur alteri q̄ ipi monaste
rio vel alias successori suo ad vtilitatem mo
nasterij Dz hic loquit de rectore ecclesie pa
rochialis vel alterius ecclesie. talis viz cuius
iure vendendo fructus vel locando si interim
moreret eos vel eorum precium forsan trās
mitteret ad suos hered. vel executores p̄ter
tu ꝙsuetudinis de qua j loquitur Et ideo vo
luit auctor huius ꝙstitutionis q̄ antequam
ꝙsuetudo ipsa posset habere locum non hēret
libertatē locandi vel ꝺ vēdi tuōdi fructus &
sic etiam obstat r. querelam extra ne pla vi.
suas vbi loquitur de rectore ecclesie pochia
lis qui dimisit fructus ecclesie sue ad firmā
pro tempe septennij qui nisi effectus locati
onis illius veneret in vtilitatem ecclesie non
obligaret successorem vt patet in glosa & sic
vtilitas que poterit accrescere suis executori
bus ibi non ponderatur secus tamen in casu
nostro A quo die. s. annūciaotime inclu
so vt patet ex pdictis & sic hec monasillaba a
in hoc casu stat exclusiue put alias stat exclu
siue in multis alijs locis & nichilominus qñ
qz inclusiue super quo doct. sunt varij in suis
opinionibus de hac materia tractat archiꝺ.
xxxi. di. aliter ꝺ a subdiacano de p̄ben. c. statu
tū ꝺ a die li. vi. & ibi ꝑr Jo. an. & notabili
ter tangit etiam archiꝺ. de elect. c. i. ꝺ a die.
e. li. & ibi etiam ꝑr Jo. an. p spē. titulo de
citatione ℊ. viso in si. notatur etiam de appel
lac̄. c. sicut in clem. ꝺ a die p gesp. & pan. & p
Jo. in collec̄. de appel. c. sup eo ij. super hoc nō
inuemi doctrinam claram sed tamen tibi tra
do talem qualem. dic igitur aut hec mona
sillaba A ponitur a iure vel ab homine si a
iure aut in ipō iure cautū est expresse qꝺ in
cludat vel alias qꝺ excludat & tūc illud ser
vari debet qꝺ iure cīca hoc cautum est vt pa
tet in c. pia de exceptionibus li. vi. & de rest.
spol. e frequens e. li. cum similibz. aut de hoc
nichil cauctur expresse & tunc vbi hec mona
sillaba A ponitur in iure & exclusiue sumpta
repugnaz alteri iuri vel legi tūc ꝓpter stra
tietatem vitandam stat inclusiue. Et idem
erit si inclusio foret altrri iuri ꝺtraria. quia
tūc exclusiue intelligitur Quandoqz vero p
ponitur ab homine tūc si certum sit siue exp̄s
se siue p coniecturas de volūtate hominis illa ꝑ
uari debet si dubium sit tūc si exclusio ꝺtime
at odium & inclusio fauorem vel econtra sem
per ꝑsiderato fauore includit vel excludit et
sic sentit chy. C. de nup̄. l. a caligato & gesp.
in clem. sicut pall. Di autem materia in qua
profertur sit indifferēs quia non habet plus
odij q̄ fauoris nec p̄t constare de intentione
ꝓferentis tūc si referatur ad ipm pferentē
assumi debet intellectus qui fuit ꝺtra illum
vt regula iuris preall. ꝺtra eum & huic di
stinctioni concordant notata p dīcū de santo
gemō dicto c. statutū de p̄ben. li. vi. vbi nota
glosa qui tamen magis late tangit hanc ma
teriam &c. Fructus suple & non ꝓpter vt
j patet & possunt intelligi fructus dupliciter
vno modo vt appellatione fructus ꝓtehen
dūtur omnia illa que pernūt decimas. que
quidem decime ꝓsistunt in ꝓceptione fructu
um. Alio modo vt appellatione fructuū cō
prehendantur omnia illa que pernunt gle
bā ecclesie. Et hoc siue fructus huiusmodi
sunt industriales siue naturales de quibz ple
ne tractatur in l. tertiū. C. de rei vendicatiōe
ꝑr chy. p̄t namqz ꝙsuetudo de qua hic loqui
tur habere locum tam de fructibus siue dec
imis tam maioribus q̄ in minoribus q die vt
infra glosa ꝓxi. Et nota q fructus nomine
ꝺtinentur videmie messes fenum herba & hu

Nō que grimonia ꝛ ndio fenu

* Nō quoniā pmdebit Successori qđ omēs fructus tam minores quā maiores primo ad defuncti.

iusmodi ꝙue de fundo ꝓueniunt Item lana ouiū ⁊ fetus pcorum epe seruorum et animalium pcōes ediū ⁊ pdictorum arbores rodue ⁊ geminales lapidicina renascens similiter terre cretisodine argenti fodine ⁊ auri fodine vel cuiuscūqz alterius materie fuerint ve arene ꝓut ista legūtur l.diuorcō dīcto ff. sc.ma.aucupotum quoqz ⁊ venationum ac piscationum redditus i fructu sunt ff. de vsu fruct.l. Item si fundo ℌ aucopotum Sed q̄ eo nūquid appellatione fructuū veniunt decime psonales que prouenient de negociatione nullus est fructus vt notat hostien. post Innoc.in c.pastoralis glosa.i. vbi ꝙd monit extra de decimis vbi facit differentiam inter fructus ⁊ lucrū dico ꝙ de fructibus solūt decime non deductis expensis secus tū sit de lucro sup q̄ loco Jo.an.in no.sed in add.clarius dicit ⁊ lucrum est id qđ venit ex industria vel labore hominis absqz virtute generatiua vel germinatiua ⁊ hoc lucrum prouenit quandoqz ex negociatione vt si emerē p x.⁊ vendo pro xv. Item interdum quasi de negociatione puta id qđ datur doctori p doctrina vel aduocato pro aduocatione Interdum sit extra omnem negociationem vt in eo qđ aut donatur vel ad eum venit vsu gtui to vt inuemendo thesaurum absconditū de q̄ habetur instit.de rerī ℌ thesauros nā thesaurus in lucro computat sed non in fructu ff.so. ma.l.diuorcio ℌ sed ⁊ si vsufructus vt aut doctor pdictus ꝓsideret varijs modis vno modo prout legitur c.quis de rest.spol.cum suis ꝛcor. Alio mō vt i ꝓpoe declarū vel iurisdicōne ecclesie saltem ad finem ⁊ ante omnia deducātur expense vbi dist.inter fructus ⁊ reddi tus nam fructus ꝓprie dicūtur ꝙ principaliter ꝓueniūt de manu dei licet secūdarie ꝓueniunt interueniente opa hominis sicut patet in hijs que obueniunt ex virtute generatiua vt in fetu animalium pistibus ⁊ huiusmodi Item germinatiua vt sunt frumentū ordiū auene faba pisa ⁊ huiusmodi licet in hijs operetur manus hominis tamen non pt homo talia producere sine virtute dei opante ad generationem. Redditus autez dicitur qui principaliter prouenit ex industria hominū licet in eo operetur ⁊ manus dei puta ex moledmo pntione domus ⁊ similibus.hec tamen q̄ ipe ꝓhendit sub appellatione reddituū sed non ecōtra vt notat Jo.an.in c.generali v fructus de elect.li.vi ⁊ e.t.v.redditus p archid. appet itaqz ex pdictis qđ id qđ prouenit ex negociatione ⁊ alijs huiusmodi non debz dici fructus sed lucrum ⁊ hoc puto rerum respectu rei de qua prouenit secus tamen dicere respectu ecclesie cui debetur decima. Nam decima illius lucri bene potest dici fructus respectu ecclesie ⁊ idem dico in oblationibus p quo apte facit littera in extranagante Jo

hannis sustepti regiminis vbi appellatione fructus ptinetur omnis vtilitas ad ecclesiā ptinens hoc patet ibi ex hac in totum vt ex hac nichil inde percipiunt ⁊c. ⁊ huic sine ꝛcor. qđ notat Inno.de v sigmfic. cū inter v.nūcō maxime si fiat otemplatēne ecclesie vt ibi dicitur pro quo etiam facit textus in c.cā e.ti tulo ⁊ sic sentire videtur vo.in glosa dicti extraung.sustepti regiminis v osueuit vbi inter fructus non decimales numerat oblationes etiam cotidianas distributiones Et facit ad hoc qđ decime ⁊ oblationes ad paria reputantur de decimis c.quis ⁊ in plerisqz locis omnis vtilitas ⁊ prouentus ecclesie stat in decimis psonalibus ⁊ oblationibus ⁊ ad premissa facit c.statutū de elect.in clem. vbo vndecūqz ⁊c. Fateor tamen ꝙ vbi fructꝰ hꝰ modi ⁊ generaliter omes aduentiones ecclesie pertinent ad defunctum tūc prouidebitur successori de tali portione vnde poterit honeste sustinere se ipsum ⁊ onera ecclesie vsqz ad receptionem nouorum fructuum supportare. sicut legitur ⁊ notatur de offi.ord.c.pnti ℌ. porro li.vi.de Restriptis c.si propter p Jo. an. ⁊ archi.e.li.vbi de hoc. De consuetudine Decus tamē esset de iure coī pm ꝙ fructus non dum percepti per defunctum ptinēt ad successorem vel alias expendi debent in vtilitatem ecclesie de offi.ord.c.cum nos ⁊ e. ti. c.presenti li.vi.⁊ de elect.c.quia sepe e.li. et qđ hic dicit de osuetudine intelligē de pscripta vt r.inj.de osuetudine li.vi.de offic.ord.c. pnti e.li.nam verbum osuetudines simplicit prolatū intelligitur de prescripta vt probat de elec.c.cumana maxime cum sit ctra ius cōmune vt sit in casu nostro cui ꝛcor.nota ta per archid.de osuetudine c.fi.v osuetudine li.vi qđ mirabilemmue.i.multo fortius esset. si tanto tempe reseruaretur ⁊ ipsius ctra rij non esset memoria de v.sigmfic.super quibusdam ⁊ de pscriptio. c.i.li.vi. Et nota ꝙ ista consuetudo fortificari potest ex hoc ꝙ alias loquitur in simili de vassallo qui si moriatur ante kalendas marcij nullo filio relicto fructus queruntur domino si moriatur post kalendas tunc ptinebunt ad hered.vel executores vasalli Autētica hic finit lex.ℌ si vasallus coll.decima Et optime facit c.si propter de restriptis libro sexto vbi patet de osuetudine fructus primi anni possunt deberi etiaz singulari psone ⁊ sic mortuo vel hered.⁊ videtur expeditū in textu extrauagantis suscepti regiminis pall. In hoc namqz casu osuetudini stādū est si de ipsa appeat ar.c. relatū rij.ℌ licet.de testes nec potest ista osuetudo impugnari tanqm ecclesie onerosa qua per eam principaliter non piudicatur ecclesie sed successori ⁊ sibi imputet qui tale beneficium assumpsit Et ꝙ ista osuetudo sit toleranda videtur qđ defunctus habeat dispositionē fru

tium ꝯ non dum ꝑ tex totum notauerũt hu go. ꝯ lau. xij. q. ij. alienationes Inno. ꝯ hoſt c. tũ in officijs de teſtis in principio magne gloſe Ad qđ etiam adducunt notata in c. ſig nificatũ de pben. d. anuersariũ p Jo. in no. ſz melius p eũdem in regula iuris nemo poteſt plus vbi recitat plura argumenta pro ꝯ con tra finaliter tamen concludit pro valore conſue tudinis ibi videas archid. tñ vt ibi patet te nuit ctrarium p magnas ꝯ fortes rationes que ibi allegantur hanc inſuper materiam videre potes p cardinal. de rebus eccleſie non alienandi r. hoc conſultiſſime d. immobila. hec materia etiam tractatur p hoſtien. in c. ſane de peculio clericorum ꝯ p archid. xij. q. v. de ſtamenta vbi recitat ſup hoc multas opinio nes tandẽ diſtinguens inter fructus ꝓceptos ꝯ ꝓcipiendos Sed de hoc die vt ſupra ꝯ vt di tam infra vbi legata Sed hic quero ſupius dixi q valet conſuetudo vt fructus futuri non ſolum ꝓcepti ſed ꝓcipiendi timeant ad diſ poſitionem defuncti Et qđ ſi uiuat vltra an nũciationis diem mortis virginis ꝯ tũc debe dat fructus ipos tranſmittat ad ſuos execu tores pono ia q ſit alia etiam conſuetudo vt di cerit Epus p tempore vacationis eccleſie p ripiat integros fructus eccleſie ꝓcuraturus. eos ad vtilitatem ſuam vel vt de eis diſponat p libito que quidẽ conſuetudo bene valet vt in dicto c. ꝑſenti de officio ordinarij li. vi. cum concordancijs mõ ſi mortuo rectore poſt ãnũ ciãc. eccleſia vacauerit forſan vſq; menſem. Octobris ita q interim crescant fructus au tũpnales ꝯ fortaſſis tali tempe q tã fructus maiores q̃ minores interim obuenunt quę ritur quis iam debet ꝓferri in hoc fructus nũqđ epus vel executores defuncti omiſſis ar gumentis dico q fructus ꝓtinebũt ad execu tõ. defuncti ſaltem ad tm quantũ tribuit cõ ſuetudo hoc ideo dico qr ſi conſuetudo tribuat de functo omia obuenientia ad eccleſiaz forſan p annum poſt eius mortem vel vſq; ad certũ tempus tũc tempe vacationis epus nichil ha bebit de obuentionibus vſq; ad illud tẽpꝰ cõ pleti ſinautẽ conſuetudo tribuat defuncto cer tos fructus forſan maiores dũtaxat tũc reſi duos qui non cadant ſub conſuetudine pro vt ctingunt hẽbit epus tempe vacationis ꝯ q executores debeant ꝓferri oſtenditur ſic nã maioris efficatie in caſu iſto eſt conſuetudo qđ vult fructus certi in comodũ defuncti quam illa que vult eos certi in cõmodum epi ꝓba tur ſic. per conſuetudinem que dat eos epo ni chil ſibi queritur nec re nec ſpe anteq̃ vacet etiam nec tũc poteſt aliquos fructus facere ſuos niſi pro vt eos ꝓcipiendis ſtatim non habet ius Sed tũc demũ cum durante vacatione collecti fuerint ad i ſtar vſufructuarij qui tũc demũ facit fru ctus ſuos cum fuerint ꝓcepti ff. de vſufruct. l. arbotibus. ℌ. Julianus ꝯ quibus modis vſu fruc. amittitur l. ſi fructuarius i ſi. ꝯ de vſu ris l. qui ſit ℌ. in alieno Sed in caſu huiꝰ cõ ſtitutõis ſm quam hic loquitur Rector ve niens poſt annũciac. ſtatim habet ius ad fruc tus non ſolum quos tũc viuẽs ꝓcepit ſz etiã ad eos qui poſtea illo anno ꝯ ſi ante moriat ꝓcipiendi ſunt quia ſtatim ſibi dẽntur vt ꝫ patet vnde ꝯ illud ius ſibi queſitũ ꝑ conſue tudinem bene tranſmittit a tempe mortis ad execũ. licet rem de facto non habuerit nec ſit diſpoſita vt adhuc habeatur Simile pat in vaſallo vt ſ̃ dixi ꝯ ad hoc bene facit l. defũ cta ff. de vſufruct. ſed melius l. poſt duos. C. de aduocatis diuerſorũ iudicũ ſic etiam alias dominiũ rei legate licet ipa res nõ apprehen datur recta via tñ ſit in legatariũ ff. de fruc tus l. a ticio Unde iſtud ius ſibi queſitũ amit tere non debet ſine facto ſuo vt in regula iu ris id quod noſtrum ff. e. ti. hoc autem fa ctũ ꝑ qđ amitteretur iſtud ius non poteſt eſſe mors que non potest dici eſſe factũ ſuum ſed potius eſt factũ dei pdicte etiam ſentẽcie conſonare videtur glo. card. de offi. or. r. pnti. in d reſeruari li. vi. Sed ſi ipe viuus p aũ nũc. ꝓcepcõi fructus renũciat bñficio vel fctõ ſuo mterueniente vacaret tũc crederem illud ius eſſe extimetũ ſic q fructus ptimerent ad epiſcopuz ſi attingerit tempe vacatõis quia iſta conſuetudo non ꝓiudicet ſibi in caſu mortis. vt dicam infra d deceſſerint Sed iuxta predi cta quero cum fructus ptimeant ad defũctũ quomodo prouidebitur illi qui ſuccedit in be neficio ꝯ nichil vel modicum ꝓcipit non em pt viuere tenetur nec cogendus eſt proprijs ſtipendijs militare de pſtripẽ. c. cum ex offi cij Et equũ eſt qđ qui ſeruit altari eciaz vi uat de altari de pben. cum ſm aplm dic q in hoc caſu qualitas conſuetudinis attendenda eſt Nam ſi conſuetudo fuerit vt executores defun cti recipiant omnia obuemencia ad bene ficium ꝑ annum poſt mortem defuncti tũc habebit lorum prouiſio illius extrauagãtis Jo. xxij. ſuſcepti regiminis Si vero conſuetu do ſit vt executores ꝓcipiãt dũtaxat fructꝰ autũpnales vel aliquam certam portionẽ ob uentionum tũc reſiduum cedit ad comodũ ſucceſſoris q ſuſtentatione ſua ꝯ oneribz ſup portandis In illo nam reſiduo habet ius cõe ſuum locum qđ vult fructus ptimẽ ad ſucceſſorem vt ſupradixi Sed quid ſi iſtud reſi duum non ſufficiat ad victum ipius ſucceſſo ris ꝯ ad onera ſupportanda. dic tũc illud q minus eſt debere ſupleri ex fructibus qui in telligi debent deductis hijs que neceſſaria ſũt miniſtris ꝯ ſuitoribus ꝯ incumbentibz one ribus vſq; ad nouos reddituꝫ ſupportandis vt in c. ꝑſenti. ꝓterea de offitio ord. li. vi. et hic vide qđ dicam infra d. decesserint. Et

"Nõ scio huc quo ꝓtinebit ſuꝑ qđ fructꝰ ꝓtinent ad defuc

dere.i.incipere ceteri ff.de vbis significa.l.tedi
die statim namq; ceptur fructus licet eo-
rum. Receptio differatur **Ad ipsorū re-**
cturum. Cōmuniter loquendo intelligas
de rectoribus ecclesiarum pcḥ.vt in c.dile-
ctus de sequestratione possḥ.potest etiam in-
telligi de oī prelato ecclesie iuxta notata p
archid.in c.psenti v Rectoribus de officō or
li.vi. Pro quo facit c.de Rectoribz extra de
cle.egro.xlv.di.licet ꝯ pcor.notata per card
de sma excōicationis c.i.v quisquis vḥ. ꝯ di-
co Et quo ad ꝟsuetudinem de qua hic loqui
tur puto ꝙ ꝟsuetudo posset esse tam de recto
ribus maiorum administratio nūquā mino
rū vt sic appellatōe rectorū ꝟpḥendat vicari
os ꝑpetuos vt innuit glo.archid.in dict v re-
ctoribus ꝙ verum esse intelligo. vt viz talis
ꝟsuetudo possit ꝟcernere vicarios ꝑpetuos si
cut ꝯ rectores non tamen sic qđ ꝟsuetudo q̄
ꝟcernit rectores extendatur ad vicarios ta-
lis namq; ꝟsuetudo cū onerosa sit stricte de-
bet intelligi sicut ꝯ privilegium de ptiuil.c.
porro pro quo vide notata per Inno.ꝯ Jo.
in no.de officō archi.c.vl. Et id qđ dixi ta-
lem ꝟsuetudinem locum posse habere in vi-
ris verum intelligo vbi est eis portio limitata
cuius comoda ꝯ puentus ecia post mortē cō
tingentes ad eos ptinere possent si ꝟsuetudo
ita interꝑtata fuerit ꝯ ptinebit ad defunctum
id qđ supest deductis oneribz alijs de quibꝰ
dixi supra v ꝟsuetudine in fi. **Si aut fru-**
ctuum. Duple ꝯ post annuciac.vt supra
patet. **Decesserint.** Sed nūquid idē erit
si alio modo vacauerit ecclesia puto ꝙ non
qz ꝟsuetudo prudens in casu mortis non ex-
tenditur ad alios casus ar.c.susceptum de re
scriptis li.vi.ꝯ facit l.cōmodissime.ff.de libe-
ris ꝯ postu. Unde si ante receptionem fru
ctuum benefitō expresse renūciauerit vel aliud
beneficium cum pacifica possessione eiusdem
assecutus fuerit de fructibꝰ prioris beneficij
nō ꝑceptis nichil habebit saltem de bijs que
obueniunt ecclesie ratione decimarū Et idē
puto de bijs que obueniunt de gleba ecclesie
Talis namq; renūcians benefitio expresse,
saltem vbi tenet renūciatō statim ꝑdit ius
qđ habet in illa ecclesia cui renūciauit de re
nūciac.c.ex transmissa. Talis namq; est ad
mstrat fructuarij qui liz fundum in quo ha-
bet vsufructū seminauerit ꝯ alias circa cul-
turam sumptus fecerit si tamen ante ꝑcep-
tionem fructuum decesserit vel alias vsum
fructum amiserit nichil de ipsis fructibz ha
bebit sed ptinebunt ad eum cuius est solū.ff.
de vsur.l.qui scit.ḥ in alieno ꝯ.ḥ. sequenti ꝯ
l.si fructuarius.ff.qui mo.vsufruct.amitt.
Instit.de rerum di.ḥ bijs verosꝑdicta in-
telligo vera nisi quādo fructus ecclesie de no
uo assecut.debentur alteri in quo casu. licet
ꝑimum beneficium pacet quo ad titulum vt
ꝑdixi non tamen censetur vacare quō ad fru
ctū.de ꝑben.c.si tibi accesso li.vi.vbi de hoc ꝑ
doctores. **Renata** ex hoc apꝛet ꝙ beneficia
tus testari potest de fructibus ecclesie. ꝯ hoc
verum de ꝟsuetudine etiam de fructibz non
receptis vt hic ꝯ dixi supra de verbo ꝟsuetu
dine vnde a fortiore valet ꝟsuetudo vt possit
testari de ꝑceptis secus tamen est de iure cō
muni de testis c.i.ꝯ c.relatum verum quia ē
ꝟsuetudo ꝙ anglia quodammodo genera-
liter vt viz beneficiatus testetur de mobilibus
adquisitis ex fructibus ecclesie saltem ꝑcepti
bis ꝯ quandoq; non ꝑceptis vt hic nulla ha-
bita distinctione vtrum beneficiatus ipē ha-
buerit ad mīstrationem siue non. **Omit-**
to hic illam materiam Nez an beneficiatus
possit licite testari de rebus adquisitis intui-
tu ecclesie tractare tāq̄ supfluam quā tam̄
si videt voluerit recurre ad notata ꝙ hostien̄
de prec̄.clericorum r.sane ꝯ de re. eccle. non
al.hoc ꝟsultissimo ꝑ card.ꝯ c.presenti de of
fic.ordinarij li.vi.per Jo.an.sed melius de
testis c.i.per Jo.in coll.vbi tractat an vale
at sup hoc ꝟsuetudo ꝯ recitat in effectu ea q̄
tetigi supra v ꝟsuetudine Et circa hoc vide-
re potueris satis notabiliter ea que notantur
in dict.c.sane de pre.clericorum per henricē
de Bovyco vnum tamen aduerte qđ cū doct
ꝑdict.sequātur distinctionem illā viz de ha-
bente administrationem vel non habente mi
chi videtur ꝙ quo ad ꝟsuetudinem habitam
in Anglia de qua supra dixi vna cum iur cō
muni ꝯ opinionibus doctorum ad quas re-
missi oꝛtet ꝟsiderare qualitatem habentium
ad mīstrationē Nam alij sunt qui admi
nistrant in beneficijs maioribus vt episcopi
ꝯ eorum superiores qui in quantū hūt bona
sue edmīstrationi ꝯ dispositioni Sepatim
limitata possunt virtute ꝟsuetudinis si sit ta
lis de fructibus sue administrationis ꝑcep-
tis ꝯ etiam non ꝑceptis ad aliquod tamen
rationabile tempus ꝑcipiendis testari vt ex
supradictis patet Et idem intelligo de qui-
buscūq; inferioribus beneficiatis secularem
admīstrationem habentibus quorum por-
tio est ad ipōrum solam dispositionem limi-
tata ꝯ assignata Decus si sit cum alijs cōmu
nis quia tunc intelligo bona ipa de admīs
stratione huiusmodi questa non posse ꝙ ip-
sum admīstratorem disponi in ꝑeiudicium
cōitatis utputa collegij vel alterius corporis
ecclesiastici pro quo faciunt que leguntur ꝯ
notantur de religi.domi.c.quia ꝟtingit ꝯ de
testamentis c.relatum ij.ḥ.nomine In hoc ta
men casu puto ꝙ talis admīstrator possit
dum viuit ꝯ sanus est moderate donare de do
nat.c.ceterum ꝯ infirmus vel moriturus ele
mosinam facere de testamentis c.ad hec Sed
quero quid si rector vel hmōi beneficia
tus decedat intestatus ꝯ non disponat de fru

rtibus sic ꝙ de iure cõi ecclesia ñi eis suꝑ
uet de testis c. relatũ hꝯ nomine & ꝓ isto bꝛ
ne facit c. ij. de ꝓmiss de ꝯsuetudine tamen pos
set esse ꝙ ꝑt epm vel aliũ ad quem ꝑtine
ret bona intestatoꝝ tueri deberent distribui
ad decedentis debita soluenda ꝑsertim in casu
huius ꝯsuetudinis que viuenti post annũcia
tionem dat non solum dispositionem fructu
um sed ipos fructus dicit namqꝫ hic littera
ꝙ fructus a die annũciac. rdũt rectori ad le
gata vel debita soluenda. Cum ergo loqua
mur disiunctiue sufficit alterum esse verum
Inst. de hꝛedibꝫ instituẽd. ꝯ penul. & ff. de ỽ
borum obli. l. Si ita quis stipuletur de ꝑ
scriptis inter ceteras cũ ibi notatis & sic suf
ficit debita esse soluenda licet nulla sunt lega
ta. sed quid si nulla legata reliquit nec te
status est non sunt eis debita aliqua an fru
ctus huius modi ꝓtinebunt ad dispositionem
illoꝝ qui de alijs eius bonis administrãdo
disponũt vel ꝑtinetũt ad ecclesiam videt ꝙ
ad ecclesiã qz hit exprimit causa finalis ha
bendi istos fructus dum dicit ad legata & c̃.
ꝯ soluenda hꝛc em causa finalis est vt videtur
introductõis & subsistencie huiusmodi ꝯsue
tudinis qua cessante causa cessari debꝫ effectꝰ
.C. de epis & clericis l. generaliter de appell.
c. cum cessante maxime cũ predictis omnino
cessantibus nulle alie remanẽt reliquie ar. c.
si pauper de ꝓben. li. vi. ff. de accio. & obligati
onibus l. qui cũ hꝛede cũ simili de quibꝫ no
tatur in c. deꝛet de regulis iuris li. vi. prec dy.
Preterea qđ sit causa finalis ꝓbatur nam
vbi causa vel eius impletio ꝓtinet quid fauo
rabile & non tantũ ꝓmittit interesse eius q̃
debet causam implere. sed alterius causa fina
lis talis intelligitur ff. de leg. iij. l. si tibi lega
tũ & eo ti. l. pater filiũ. ꝯ tusculanꝰ & notatur
.C. de renũc. l. siquis pro redẽptione ꝑ Chy.
& ꝑ eũ dẽ dicta. l. generaliter. C. de epis & cle.
& recitatur ꝑ Jo. an. de renũciac. c. post trãs
lationẽ super glo. at. est ibi vꝭ. quid si dubita
tur & de iureiur. Et si ꝛ̃c v. sed si dubitatur
ꝑt henricũ de bowyco sed in casu nostro cau
sa istiꝰ ꝯstitutionis est cã fauorabilis vt stiꝫ
ret soluantur legata vel debita & nõ tm̃ ꝓti
mit interesse ciꝰ qui cam implere debet viz de
bitoris sed etiam creditoris & sit alteriꝰ er
go hec cã est finalis cã sed hoc puto esse verũ
viz qđ sit cã finalis huiꝰ ꝯstitutionis siue cõ
suetudinis non tamen puto esse verũ qđ ces
sante hac cã cessabit ꝯsuetudo vel eiꝰ effectus
& hoc siue cã ipsa dicatur perpetua siue tem
poralis Nam si cã dicatur esse perpetua tunc
etiam obseruancia consuetudinis erit perpe
tua. si vero temporalis tunc qz hic non exprii
mitur ꝯsuetudinem siue ꝯstitucõz cessare per
cessationem cẽ non cessat ipsiꝰ effectus iuxta
notata per henricũ de bowyco in c. predicto
& si ꝛ̃c̃ parũ ante finem ꝓ q̃ allegat xxxij.

i. dixit dñs & sumit ex dictis arcꝫ. in c. ne
ophitus lxi. di. Et notatur per Dern. dicto
c. post trãslationem de renũc. ỽ. cessante in fi.
& ibi ꝑr Jo. in no. qui dicit ꝙ cẽ cessatio nõ
est modꝰ reuocandi ꝯstitutionem ibi videas
& laciꝰ si volueris in locis p̃all. & ff. de donac̃
l. ij. ꝯticio per Barthꝫ. Vel dic ꝙ cũ queriꝫ
nũquid cessante causa legis cessat lex hoc po
test dupliciter intelligi Uno modo sic sz an
in casu in queni causa legis se non extendit
cesset lex vel eiꝰ dispositio Et verũ est sic qz
vbi causa est separata separatum debet esse ius
Et hoc verũ in causa finali secus in ipulsiua
ff. de postulando l. i. ꝯ. sexũ Alo modo potest
intendi sic an sz cessante cã cessat lex in eo
qđ principaliꝫ dispomit Et verũ est ꝙ in cã
impulsiua non cessat dispositio vt dicit. ꝯ. sex
um. si vero causa sit finalis tunc si lex sic di
spositiua & in fiendo sic ꝙ lex nõ dũ est in per
fecto esse tunc cessante cã cessare debet dispo
sitio Et hoc verum quando cessat causa spec
fica. si autem lex sit in suo perfecto esse et cã
est generalis tunc cessante causa generali nõ
cessat lex sed reuocari debet de deci. c. sugge
stum. si vero lex sit ꝯmunis vel ius ꝯmune &
causa sit perpetua tunc non est dubium quin
legis obseruancia sit perpetua. si vero causa
sit temporalis dic vt dixi supra vbi. & hoc pu
to fallit tamen hoc dictum si interueniat ne
cessitas l. v. di. Festis Item si vtilitas lxi. di.
nephitus Item si pietas xx. q. iij. Iudimenꝫ.
Item si ꝯsuetudo x. di. leges & predicta intel
lige quando causa funditus cessat vt notat di
nus in re. iuris decet p̃all. Et premissa no
tantur de renũciac. c. post translationem vbi.
xmio ad vꝭ ꝙ Anto. de butrio & hic vide qđ
dicam infra de Judicijs c. excussp. ỽ. per rec
tores Unum tamen scias sm Anthonũ p
dict. ꝙ finalis dicitur illa que ex toto & fun
ditus animũ niouz disponent. alias vere simi
liter non facturum Impulsiua est que imꝑel
lit statuentem qua cessante statuens nichilo
minus sic erat statituꝛus Quid autem in du
bio sit dicendum remittit ad notata ꝙ bar
thꝫ. ff. de donationibus li. ij. ꝯ. ticio decem Ex
predictis ꝓz ꝙ liz nulla sint decedentis legata
siue debita & sic cesset causa ꝯsuetudinis nõ ta
men cessabit eius effectus sed ꝙ fructus ipsi
alĩde disponentur ꝓ salute anime sue per
eos qui alia bona sua administrabũt & nõ ꝓ
timebũt ad ecclesiam vel ad eius succesꝭem
nec ecclesia vel successoꝛ poterit ipsos fructꝰ
stante tali ꝯsuetudine vendicare msi forsan cõ
sideratione alicuius debiti. Nam recte ꝯside
rando vt michi videtur vix erit vnum in mũ
do inuenire qui erit dare debitum quo ad ꝑ
sonam defuncti siue ꝓ reparatione faciendaꝝ
siue ꝓ oneribus supportandis vel alijs oc
currentibus que potius declarari pñt ex ve
ritate facti ꝙ ex certa positione iuris.

Edmundus

Os qui non de legitimo matrimonio nati sunt & absq; dispensatione sufficienti ordinati fuerint Eos enim qui non suis episcopis preter licenciam suorum episcoporum seu prelatorum ad sacros ordines promoti fuerunt ab executione ordinis sic suscepti suspendimus donec dispensationis gracia fuerint consecuti Item determinamus quod hij qui in cōsciencia peccati mortalis prius perpetrati vel propter questum temporalē tantum sacrum ordinem susceperint officium suum non exequantur nisi prius a peccato huiusmodi per sacramentum penitencie fuerint expiati

Os qui hoc capitulum attribuitur edmundo archiepiscopo & habet principaliter duo dicta secunda ibi determinam⁹ **Dō legittīo matrimonio** vt quia matrimonium contractum in gradu prohibito vel potest exponere nō legittimo matrimonio .i. extra matrimonium legittimum vt puta de adulterio stupro mestu fornicacione & huiusmodi tales namq; ordinare non debet. Sicut legitur & notatur de filijs presbitorum .c.i. et ultimo de seruis non ordinā t. consuluit dicitur enim communiter per doctores dictis .c° primo de filijs presbiterorum qō illegittime nati non possunt ordinari ad sacros ordines sine dispensatione pape nisi ingrediātur religionem quo casu possūt ad omnes sacros ordines promoueri eciā sine dispēsacōne vt ibi notant Inn. oē hostiēn & Jo. an. & alij possūt tamen illegittime nati promoueri ad ordines minores ex dispensacione epi pro ut legitur de filijs presbiterorum c.i.li.vi. **Dispensacione sufficienti** videlicet pape in maioribus ordinibus licet sufficiat epi in minoribus vt dixi in glosa precedēti et in religiosa ius cōe dispensat vt ibi etiam dixi Sed quero nūquid eo ipo q papa vel epūs ordinat vel mandat ordinari illegittime natū videtur eū eo dispensare super executione ordinis sic suscepti dic. in papa q si ignoranter hoc faciat non intelligitur dispensare de elect. dudū le. ij. in fi. & de pb. c. non potest li. vi. cum ibi notatis Petus si sciat ipsum quē ordinat vel mandat ordiari esse illegittime natū & sine per hoc indigere dispensatione & super hoc dirigat intentionem suam nam tunc intelligitur cum eo dispensare ad quod facit racō autem qz dignitas collata per principem facit infamiam aboleri. C. de nupc. l. impialis. q. similes & instar sacrilegij est dubitare an sit dignus quem primceps elegerit saltem ex arta sciencia. C. de crimine sacrilegij l. ij. & accesso vno omnia videntur eē accessa siue quibus illud accessum explicari non potest ff. de iurisdic omīi iud. l. cui iurisd. extra de offic. deleg. prudencia. q. si. cum similib⁹ nec obstat decretalis Di sunim⁹ pontifex de sententia exc. in cle. vbi loquitur quando papa per factum suū non intendit eū absoluere cui annuciat nec cetera que ibi ponūtur approbare secus eēt si intentio pape super hoc extenderetur vt in c. ītas de pbabione in cle. vnde cum in hoc casu actus iste alias eēt illegittime factus intelligit sic fieri vt valeat sm intellectum faciētis qui alias valeret citra dispensaticnem & extenderetur legittime factus nam tunc intelligitur dispensare nisi hoc exprimat vt in c. non potest. q. si. de pben. li. vi. vbi autē inferior papa vt puta episcopus talem illegittime natū ordinat vel facit ordinari & scienter non videtur cum eo dispensare nisi precedat summaria cognicio super causa dispensationis puta an sit necessitas vel vtilitas seu alia causa & qō super hoc epūs interponat suum decretum sm opinionem q ponūt Anch. geffre. & Hostien. de scismaticis r. ij. & Bern. & Hostien de oc. pben. ītas hu lau. Barth. Brixcnsen & arch. xliij. di. in summa & idem arch. notat l. i. di. qui in aliquo l. iiij. di. qui suus absente elect. licet canon v. carere li. vi. Et de hoc vide notata henrici de bovo, co in c. veniens de filijs pbit. Michi tamen videtur qō si epūs pmissa cognicione summaria super dispensacōne facienda talem ordinauit vel mandauit ordinari intendens cum eo dispensare sed dicta dispensationis non exprimat intelligi debet cum eo dispensasse & sic notat Jo. an. dicto r. ij. de scismaticis cui assentio **Ordinati fuerunt** siue ad minores siue ad maiores ordines cum indistincte dicat ar. l. de prio de public. acc. cum similibus **Eos etiā** iste est secundus casus in quo ordinatus suspenditur ab executione ordinū **Non suus epūs** suus enim episcopus ee dicitur quo ad ordines dandos is in cuius dioc. habet domicilium sicut legitur in c. cum nullus in principio de temporibz ord. li. vi. quilibet enim istorum potest talem ordinare & sibi licenciā de qua hic dicitur accedere vt patet ibi **Seu prelatorum** hoc dicit quia etiam episcopus potest ordere dimissorias ex speciali privilegio indulto sibi super hoc facto vel casuu

dñe pte scripta vt dixi supra.c. proximo ¶. dioc̃esano in fi. **Sacros ordines** qui stricte loquendo sunt quatuor tantum scz subdiaconatus diaconatus presbiteratus & episcopatus in quib; ptimecia requiritur xxxij.di. c.i.xxviij.di. decernimus Large tamen loq̃ndo omnes ordines & minores dicuntur sacri vt notat Jo.dicta di. xxxij. in summa & archid. de temp.ord.c.i.d.ordines li.vi.vnde & alias de iure omni verū ē scz q̃ ordinatus a non suo episcopo non solum ad ordines maiores sed etiam minores incurrat hanc pnã sicut legitur & notatur de temporibz ordinã: de in c.eos qui d.is qui iura li.vi.& sic hic appellatione sacrorum ordinū quo ad hoc contimentur & minores vt in regula iuris odia li.vi. cum ꝛcor. **Executione ordinis** in quibz ꝛsistat executio cuiusqz ordinis habes in canone clerce xxi.di.quasi a medio c. vsqz ad fi.ibi videas. **Dulpendimus** & sic videtur q̃ illegittimus & etiam suscipiens ordines ab alieno epō per hanc ꝛstitutionem ñ est ipso facto suspensus sed per sententiam homims suspendendus ab executõne ordinis sic suscepti Sed qñ ordinatus a non suo episcopo sit ipō iure suspensus notant card. & Jo. an.de temporibus ord.c.cos li.vi.vbi de hoc q̃ Jo.an.d.statuūt q̃ card.d.iura & archid. sup c.d.qui omnes dicūt q̃ talis quo ad executõnem est ipō iure suspensus. Dic igitur q̃ ordinati a nō suo episcopo quo ad se sunt ipso iure suspensi ix.q.ij.lugdunenſ non tñ quo ad alios sed sunt per homines suspendendi vñ licet talis exequatur officiñ suum antեq̃ interdicatur sibi por homnem non tamen efficitur irregularis exequendo p qno facit extra de tic.exc̃.mi.c.si celebret Decus tamen si exequitur officium post interdictum homims vtputa sui episcopi vt notat hostien.d eo qui ord̃ furtive suscepit c.i.glosa qz nō sunt & Jo.an.dicto c.cos & nota per hanticum d towyco extra de temp.ord.c.quod translationem vbi videre poteris remissiones ad doctores alios vnde ex hoc qd ita dicit suspendimus non autem suspensum denunciamus videtur q̃ potius gerat viam sententie homims q̃ iuris vt actendant notata p archid.lxxvij di.c.placuit glosa ij.qui sic intelligit decretū vel non est opos extra e.ti.c.suspendimus & vnde sic intelligendo talis ordinem susceptuz exequens efficitur irregularis iuxta sententiam pdictam & hoc verum puto quo ad ordinatos ante hanc sententiam tamen inquantum hec sententia quouismodo respicere potest futura benigmus est dicere q̃ ista sit sententia legis mortue quia ꝛstitutiones perpetue non autem viue legis temporalis & sic ñ incurrit irregularitatem msi per homi nē interdicatur vt dicūt doctores pdicti.in penalibus namqz benigmor interpretatio facienda est ff. de penis c̃. interpretationes **Donec dilpenlationis** & sic videtur q̃ c̃cito fuerit cum eo dispensatum potest exequi ordines susceptos & ad hoc actendūt notata p Jo. an.de offic̃.ord̃.c.pſenti d.quousqz li.vi.sed melio per eundem in clem̃.i.de decimis super d.donec Sed puto in hoc casu esse expediens vt per iudicem pnũcietur p sufficiente dispẽsatione quia de ea potest dubitari vt notatur in simili per Jo.an.in glosa clem̃.pdicte maxime vbi talis fuerit etiam suspensus ab homine vt pdixi & vide quod scripsi supra de ꝛsti.c.quia intrōtmencie sup d.donec. Sed q̃ro per quem fit ista dispensatio dic per illum cuius auctoritas sufficisset a principio. vnde in illegittime nato q̃ ad minores sufficit dispensatio sui epi in maioribus vero requiritur dispensatio pape iuxta ea que scripsi supra e.glo.i. In eo vero qui sine licencia ordinatus est a non suo episcopo sufficiet dispẽsatio facta per suum episcopum qui potest illã ordinationem habere ratam ix.q.ij.lugdunẽsis & sic sentire videtur archid.de temp.ord̃.c. eos qui d.iura li.vi. &c̃. **Graciam** simile habes de elect̃.licet canon li.vi.vbi de hoc per archid.in d.graciam qui notat q̃ multis modis dicitur dispensatio & super hoc dat remissiones ibi videas. **Item decernimus** secũda ps. **Conlciencie** i.cognitione suipsius cordis ſm papiam & sic notatur p archid. xxviij.q.i.omnes. **Peccati mortalis** nō distinguūt hic de quantitate nec de qualitate peccati tam distinguere poteris vt notat extra e.ti.ex tenore per Beriñ. Innoc̃.hostien & Jo.an. vnde quo ad huiusmodi materie intellectum est aduertendum qd olim diuerse opiniones super hoc viz an peccatum mortale impediat aliquem in susceptis ordinibz vel suscipiendis ministrare quam materiam satis diffuse tractant doct̃.in dicto c.ex tenore que quidem opiniones satis expedite sunt p decretalem vltimam eiusdem tituli que dicit q̃ peccatum occultum non enorme post pre actam penitenciam non impedit in susceptis ordinibus exequendis nec in suscipiendis ministrare ſm hostien. Jo.an.in add. d dicta decretali ex tenore dicit q̃ bonagny.& moderni dicūt non esse curandum de distinctione quã ponūt doctores in dicto c.ex tenore qz hodie quãtumcumqz quis est criminosus occultus pter homicidiam post peractam pnitenciã in susceptis administrat & ad superiores ascendit sed ante penitenciam mouendꝰ est vt in susceptis non ministret extra e.c.vlti.tamẽ id quod de homicida dictum est intellige de quocumqz criminoso cuius crimen post pactam penitenciam impedit ordinis executionem de quo habes multa exempla posita p doctores extra de renũciat̃.c.nisi cum pridem ¶.p ꝛsistencia criminis Regula enim est q̃ recipiens

ordines sacros in pctō mortali suspensus
est quo ad se ab executione huiusmodi ordi
num quousq; egerit pnitenciaz vt notatur
per doctores in dicto c.ex tenore & c.si.eī de
temp.ord.& ad hūc finem oratur cōstitutio
ista que vult qđ non ministret in ordine sus
cepto dum erat in pcato mortali occulto
antrq̄ p sacramentum pnitencie fuerit expi
atus.de crimnoso nō occulto vide notata e.
ti.q̄.p̄trea vbi. cū queritur p hostien. in sum
ma vbi distinguit inter enorme & mediocre.
Prius perpetrati suple & sic si existēs
in pcato mortali fuit ordinatus & sic recipi
ens ordines tumulavit pcatū pcato q; li
cet existens in pcato nō possit prohiberi ne
ordinetur extra de simonia c.ex hac pcat ta
men sic recipiens ordines.i.q.i. erga simoni
acos & pterea merito debet abstinere ab ex
ecutione ordinis vsq; quo pnitencia fuerit
expiatus Sed quid de pccante post ordinem
susceptum dic q; temporta pnitencia p̄t sta
tim exequi officium licet melius faceret si p
ius pnitenciaz ageret in toto vel in parte vt
notatur per Innoc.dicto c. ex tenore & hoc
verum nisi sit tale crimen qđ post peractā pe
nitenciam impedit executionem de qua mate
ria vt dixi notatur per doctores extra de re
nūciac.c.misi cum pridem.q̄.pto scientia cri
minis. **Vel propter** hic est alius casus in
quo requiritur expiatio pr pnitenciam an
te executionem ordinis. **Questum.i.** acq̄si
tionem vel lucrum **Temporale tantū.**
nullo habitu respectū ad officium qđ est ordi
ni annexum siue ad laudem dei hoc enim in
cideret in viciū simonie lxxiiij.di.c.si.p Jo.
& arch̄.petes ponere exempla in hijs qui ordi
dinantur potius vt gaudeant p̄uilegio clerica
li in rebus q̄ vt deuoti seruiant in gradu su
scepto.Vel pone exemplum in eo qui reci
pit ordinem non ob deuotionem erga dm̄ sz
pter habendum aliquod temporale beneficī
um & talis namq; intentio est corrupta intē
tio huiusmodi principaliter vertitur sup lu
cro sine beneficio habendo & est pccatum q̄
tamen pr pnitenciam expiari p̄t vt hic ad
de q̄ communiter notatur in simili de simonia
q̄ qualiter omittatur in principio p hostien̄
in summa vbi tractat illam materiam an ser
uire alicui pter beneficium habendum sit si
monia ibi videas & nota glosaz in osimili ma
teria quam pomt Jo.an.de clericis nō resid̄
c.i.glosa fi.li.vi. **Patrum ordinem** viz
subdiaconatum vel superiorem p quo vide su
pra e.d. sacros ordines & sic videtur q̄ istud
de quo hic dicitur non habet locum in ordi
nato ad minores ordines licet huiusmodi or
dines quandoq; dicūtur sacri vt dixi in loco
palle. **Non exequantur** tales nāq; quo
ad se suspensi sunt licet non quo ad alios.i.q
vi.sacerdotes de cohabit.clic.& mu.c.vl' & nō

abstinere debent vsq; quo p penitenciam fre
trū reconciliati vt hic.sed nunquid si tales in
terim exequātur ordinem susceptum sint ir
regulares puto q̄ non nisi p decretum homi
nis fuerit prius interdicta huiusmodi execu
tio vt dixi supra d. suspendimus. **Per sa**
cramentum penitencie bene dicit sa
cramentum penitencie quia penitencia volū
taria p se assumpta non sufficeret sed requi
rit q̄ fiat auctoritate ecclesie & potestate cla
uium & sic loquitur de penitencia exteriori q̄
sit ad arbitrium hominis que ppie sacramē
tum est non autem illa que sponte susceptā ē
hm Thomam de veritati.li.vi.c.xviij.Et hu
ius sacramenti penitencie partes integrales
sunt tres viz confessio contricio & satisfactio tali
ter em assumpta penitencia est fructuosa de
pn̄.di.iij.perfecta & sic intelligas hoc qđ hic di
citur de vera penitencia & non ficta pro quo
vide l.di.c.vt constitueretur & c.precedenti Sed
numquid requiritur q̄ penitencia inūncta sit
pacta vel sufficiat qđ sit incepta in c.ex tenore
de pālle.dicitur qđ sufficiat partem penitēn
cie esse factam & arcor.extra de furtis c. vlti.
sufficit namq; incepisse ff.de auro & argento
leg.l.& si non sunt q̄.argento cum arcor. de q̄
bus videre poteris ti.de tutore.q̄. generaliter
vbi.qui si cepit vbi sunt argumenta pro & cō
tra p sp̄r.& q̄ sufficit se egisse partem penitē
cie congruam licet non totam estimo verū vbi
delictum est mediocre & non est notoriū vt
patet ex dictis supra.alle. secus forsan est
dicendum in manifestis siue notoriis vbi re
quiritur cpletio penitencie l.di.c.bene & c.se
quent. **Expiati** i.expurgati siue mūdati &
osimile habes l.di.c. de hijs clericis & de hac
expurgatione siue mūdatione que fit p pni
tenciam habes e.di.& purgabit &c.

Idem

In primis & infra ōnes qui irregularita
tem in ordine susceptō vel añ vel post ord
dines susceptos constat contra
fisse misi cum eis dispensatum fu
erit expresse per eos qui cū eis
dispensare poterint ab officij ex
ecutione denūciamus esse suspē
sos donec cum eis super hoc le
gittime fuerit despensatum. **Ir**
regulares vero quo ad premissa
intelligimus homicidas aduoca
tos in causa sanguinis simonia
cos interuentores simoniacarū
pactionū & quia labe illa infecti

ſcienter ordines ſuſceperūt ab hereticis ſiſmaticis vel nominatim excōmunicatis ſcienter ordinatos Item bigamos corruptarum maritos deo ſacratarum virginum violatores excōmunicatos ⁊ furtiue ordines ſuſcipientes ſoztilogos et eccleſiarum mendiarios et ſi qui alij huiuſmodi exiſtant ⁊c̄.

In primis et infra ⁊c hec cōſtitutio non eſt noui iuris ordinatiua ſed ꝓius iuriū habitorum executiua ſiue declaratiua ⁊ intitulatur edmūdo in quibuſdam libris. Et ſciendum eſt ꝙ ſub ꝑte iſta deciſa ꝛtinetur integra ꝙ miniſtri eccleſie maxime ſacerdotes habent diligenter diſcutere ꝛſciencias ſuas q̄les ad ordines acceſſerit ⁊ q̄ fine ⁊ eſt ꝑs huius ſupra e.c.eos Et habet duas ꝑtes ſecūda ibi **Irregularem** In prima denūciat omnes irregulares ſore ſuſpenſos ab executiōe ordinum quicuſq; fuerit cum eis diſpenſatum In ſecūda parte recitat diuerſos caſus quibus irregularitas incurritur quo ad hoc vt ordinatus ſit ſuſpenſus ab executione omnes hec dictio de ſui natura ⁊ ꝑtia ſignificatione ſtat collectiue ꝗut notat accurſ. ff. de leg. ij. l. ſi. pluribus quandoq; tamen ponit diſtributiue ꝙ quo vide notata ꝙ Barth. in l. hoc ar. ff. de hered. inſt. ⁊ notat ad idem ff. de no. op. nūc. l. ij. nūciatio ꝙ eundem **Irregularitatem** que nomen acꝛpit a regula q̄ ſtatuit apoſtolus ſeruandam in ordinatione clericorum cuius ꝛtrarium dicitur irregularitas. i. ꝛtra regulam ⁊ ſic notatur xl. viij. di. c. quoniam multa d. ex quacumq; ꝑte arch. lxiij. di. valentinianus in ſi. Et nota ꝙ irregularitas eſt q̄ddam impedimentum ꝓueniens ex ꝛſtitutione canonum ⁊ non extēditur niſi quatenus inuenitur iure inflicta d. ſententia ex. c. is qui li. vi. vbi de hoc notat p archi. e. li. de temp. ord. c. i. d. irregularitatis ꝙ eundem qui remittit ad notata ꝑ hoſtien. extra de clerico ex. mi. c. ij. Et nota bulit vide de hoc de homicidio c. i. d. irregulares ꝙ wil. in cleñ. Et nota ꝙ irregularitas ꝑsone quandoq; ꝓuenit ex defectu ſiue peccato vt patet in illegittimo nato in bygamo ⁊ corrupte marito ⁊ alijs defectibus de quibus legitur ⁊ notatur r l. di. nemo ꝛſidat ⁊ lxiij. di. ꝙ totum Quandoq; irregularitas ꝑsone ꝓuenit ex inobediencia qua viz non obedit ꝓlatis eccleſie nec ritus eccleſie obſeruat ꝙ quo dicitur vt notatur infra e. c. d. diſpenſare poterit Et tales dicūtur irregulares r. d. quia ſm regulam apoſtoli ordinari ꝓhibentur ſed q; ex

ben regulam aliorum ſunt Quādoq; irregularitas ꝛtrahitur ex peccato ſine crimine talj viz ꝙ impedit ne ordinatus remaneat in ordinibus ſuſceptis quo ad executionem ner ꝙ mouentur ad maiores ⁊ poſt peractam penitenciam abſq; diſpenſatione pape vel inferiorum ꝓlatorum de quibus notatur de temp. ord. c. dilectus per Innoc. hoſtien. Io. an. ⁊ de hijs omnibus videre poteris exempla infra ꝙ ꝓximum huius c. ⁊ vide qd̄ dicam infra d. diſpenſare poterūt dd. circa hunc ⁊ que circa hoc notat Innoc. de renūc. c. niſi cum pridem d. irregularitas **In ordine ſuſcepto** i. in tempore ſuſcipiendi ordines pone exēplum niſi ſcienter ordinato ab hereticho vel ſiſmatico ⁊ huiuſmodi ⁊ infra patebit **Vel ante** pone exemplum in homicida voluntario vt infra patebit **Vel poſt** pone exemplum in homicida ⁊ in eo qui ſuſpenſus ab executione officij michilominus miniſtrat in officio ſicut ꝓius de re. iudi. c. i. in fi. li. vi. cum ſimilibz. **Conſtat** ſcz ꝙ rei notorietatē facti euidentiam vel per confeſſionem in iudicio emiſſam ar. eorum que leguntur de cohabit. cle. ⁊ mul. c. ſi. Et idem intelligo ſi conſtat per alias ꝓbationes legittimas que ꝓbatiōes habebunt locum ex conſideratione legum ⁊ utriū quibus cauetur aliquem eſſe irregularem nā nemo cenſeri debet irregularis niſi caueatur de hoc expreſſe in iure vt in c. is qui de ſentē cia ex̄. vnde vbi iura determinūt aliquem eē irregularem ſufficit qd̄ conſtet de facto tali ꝓpter qd̄ incurritur irregularitas de iure ſic tamen ꝙ ꝑs ſit p̄ſens vel ꝙ contumaciam abſens **Cum eis** ſcz qui contraxerūt huiuſmodi irregularitates **Expēlle** non igitur ſufficit diſpenſatio tacita que videtur forſan fieri ſi ille qui poteſt diſpenſare cum irregulari facto aliquid ſeruit circa talem ex quo facto videretur tollere huiuſmodi irregularitatem vtputa ſi ſciens eum irregularē mandaret ſibi. vt miniſtret in ordine ſuſcepto vel eum ꝓmouerit ad ordines non dum ſuſceptos. Et huic dicto ſcor. notata per doctores extra de filijs preſbiterorum c. ꝛtremens de ſciſmaticis c. ij. et c. ſi romanꝰ pontifex de ſententia ex̄. in cle. ꝙ doctores vbi de hoc dcleg. q̄. qualiter autem dd. dicūt per ſpe. ⁊ hoc verum puto in alio q̄ in papa Decus tamen dicerem in papa ⁊ eſt ratio quia papa eſt ſupra iura. C. de legibz. l. digna. ff. de legibus l. ꝓtinceps ⁊ in eo ſufficit ꝓ ratione voluptas inſt. de iure naturali q̄. ſed qd̄ principi. Inferior vero papa tenetur obſeruare formam iuris omnis ⁊ ad nimꝰ qd̄ p̄cedit cauſe cognitio pro quibus videas qd̄ ſcripſi e. ti. c. eos d. diſpenſatione ſufficienti. **Diſpēſare poterint** ſolz autem dici cōmuniter ꝙ doctores qd̄ ſup irregularitate ſolus papa diſpenſat vt notatur per Vernñ. et hoſtien. in c. clerici. de cle. exc. mi. ⁊ de officio

legat. ℭ. trāslationem idem notatur ti. de leg. ℌ. iuxta v̄ḥ. Item nota q̄ suspensus per spēm. ℭ. ℌ. nūc de episcopis v̄ḥ. sed numquid p̄t epūs notatur etiam l. di. miror p̄ Jo. ℭ archḥ. ri. q iij. si quis epūs dampnatus p̄ Jo. ℭ archid. super v̄. diaconus ℭ ix. q. lugdunens. glosa aū penulē. p̄ Jo. ℭ ij. q. v. que de causa v̄. omittimus p̄ archḥ. ℭ est textus de re. iudi. c. cum eterni in fi. ℭ de sententia exēm. cum medicinalis li. vi. vbi hoc. Idē tenent Innoc. hostien. ℭ Jo. de tensibz in c. exigit v̄. suspensos li. vi. Et sic notatur per viol. ℭ gesḥ. de cognatione ℭ affinitate c. i. in clem. v̄. otrahentes ℭ p̄ henricum de bohoyco in dicto c. clerici de clerico excōmunicato minist. Circa hūc passum est aduertendum q̄ irregularitas otrahit multis modis Quādoqz ex crimine quādoqz ex defectu quādoqz ex inobediencia seu violatione tensure ecclesiastice vtputa si excōmunicatus suspensus vel interdictus scienter ingerat se diuinis ℭ in hoc casu verum est q̄ solus papa dispensat ℭ sic stant omnia iura superius alle. cum dict. doct. supra recitatorum. Sed vbi irregularitas otrahitur ex crimine cōmisso tunc si tale sit crimen qđ post penitentiam peractam impedit executionem ordinis etiam solus papa dispensat vt notatur ti. de legatis ℌ. nūc de episcopōrū v̄ḥ. Item in hijs q̄ spēm. Et qui sunt casus illi notant doct. ex de renūciat. c. nisi cum pridem ℌ. preter scientiam ℭ ponūtur ti. de legat. ℌ. iuxta v̄ḥ. sunt q̄qz p̄r spēm. Hoc tamen fallit vbi expresse cauetur q̄ epūs potuit dispensare ℭ quādo dispensat. o non est reseruata pape exemplū p̄z l. di. presbiteros cū sua glosa Si vero sit crimen q̄ post penitentiam nō impedit ordinis executionem nec aliquem ad ordines ascendere tunc m adulterio ℭ in minoribus crimimibus possunt epi dispensare nisi expresse p̄hibeantur in iure vt legitur ℭ notatur in c. at si clerici extra de iud. patet exemplum in c. si. ℭ c. ex tenore ex de tremp. ord. ℭ de furtis c. vltimo cū sua glosa Vbi vero irregularitas cōtrahit ex defectu si defectus ille sit a natura vtputa m defectu naturalium tunc ad minores ordines dispensat epūs sed ad maiores solus papa de fili. presbit. c. i. li. vi. Et idem est vt videtur solus papa dispensat si aliquis cū defectu corporis nascat quia viz sit corpore viciatus. i membro notabili q̄ dic vt ex v̄ corpore viciatis p̄ totum ℭ idem est vbi irregularitas prouenit ex euentu siue ob defectum sacramenti vt in bigamia ℭ marito corrupte vbi etiam solus papa dispensat sicut in alijs casibus nisi in aliquo casu circa p̄missa inuenit episcopo cessum vt dispenset ℭ sit breuiter dic q̄ regulare est q̄ solus papa dispensat cū irregulari fallit tamen aliquociens in casibz quibus p̄mittit episcopis dispensare de quibus multa videre poteris p̄ spēm. ti. de legato ℌnūc de episcōpōrum p̄ totum ℭ ℌ. specialiter videas ibi v̄ḥ. verum vt q̄ fundamento distinctionis predicte ℭ sup hoc videas notata p̄ hostien. in summa ti. de dispensatione qui potest de pen. ℭ remiss. ad fi. ℌ. quis potest dispensare

Officij executione intellige de solempni executione tali viz que ptinet ad ordinē quem optinet ℭ sub ratione ipsius ordinis. Que autem sint illa que ad vnumquēqz ordinem ptinent habes xxv. di. plectum vñ talis irregularis de quo hic loquitur se immiscere non potest officio ecclesiastico vt videlicet publice ℭ solempniter ministret in ordine suo tempore quo dicūtur vespere matutine misse vel alie hore canonice put notatur de sententia ℭ re. iud. c. cum eterni v̄. dampnabiliter ℭ v̄. ingesserit q̄ archḥ. li. vi. priuatim tamen ℭ per modum suffragij potest dicere horas suas ad quas tenetur ratione ordinis assumpti vt notatur ibidem per eundem ℭ hoc puto verum si extra ecclesiam hoc faciat secꝰ si in ecclesia que ad talia deputatur ℭ sic sentit Innoc. de exces. pla. c. tanta potest talis tamen audire diuina in ecclesia vt notat ibidem archid. de sen. exē. c. cum medicinalis v̄. irregularitatem ℭ v̄. diuinis hoc verum si hoc nō faciat ex otemptu sed ex deuotione vt ibi notatur in hoc xxx. hostien. extra de excess. pla. dicto c. tanta anthonius de butrio ibi dicit q̄ interessens cum alijs tempore diuini officij habens p̄eminenciam ibidem vel auctoritatē est irregularis Decus si simpliciter absq̄ p̄ eminencia vel auctoritate interfit nam in p̄mo casu videtur participare officio diuino in secundo non alle. ad hoc c. i. ℭ fi. de clerico excōmunicato mi. ℭ c. ti. c. illud. Si tamen aliquis p̄ter irregularitatem. de qua hic loquit excōmunicatus sit vel ab ingressu ecclesie suspensus non potest etiam audire diuina existens in ecclesia vt notat archḥ. de sententia exē. c. is qui glosa iij. li. vi. vbi sup hoc alleg. May. Et ad predicta recte notata p̄ Veñ. ℭ hostien. de clerico excōmunicato mi. c. si q̄s epūs ℭ per Veñ. c. ti. c. illud ℭ xxviij. di. p̄ sbiterum p̄ Jo. ℭ archḥ. ℭ notatur p̄ archid. iij. q. vij. ℌ. tria v̄ḥ. interstatur sup v̄. quare ℭ p̄ card. dicto c. cum medicinalis v̄. ab ingressu ecclesie li. vi. ℭ p̄ gesḥ. de regularibus c. vt professores v̄. locum in clem. ℭ p̄ viol. ℭ gesḥ. de sele. miss. c. graui v̄. puritatem in clem. ℭ hoc quod hic dicitur viz q̄ irregularis debet abstinere ab executione officij de nec fuit cū eo dispensatum non habet locum ad minores ordines sed ad minores hoc notat hostien. de clerico excōmunicato mi. c. illud in fi. ℭ Jo. an. de excess. p̄la. c. fi. ℭ archḥ. dicto c. cum eterni v̄. ingressu li. vi. ℭ xi. q. iij. si quis episcopus damnatur v̄. restitutionis p̄ eundem ℭ ti. de legato ℌ. iuxta v̄ḥ. quid de simplici clerico q̄ spēm. ℭ notabiliter de hoc videas de cle. ex.

cõmunicato mi.c.si quis epc̃ p̄ henricum de bovpeo in vlti.di.sua Sed quero numquid beneficiatus incidens in irregularitatem & sic p ofequens suspensus ab executione officij vt hic sit etiam eoipso suspensus a beneficio dic & non Nam cum ista sit pena iuris non debet extendi fm hostien.qui hoc notat de sen & re.iuδ.c.cum eterni v.officij li.vi. Decus esset si esset inflicta ab homine fm eum & ibi post multa argumenta notat archδ.e.c.e cõ etrni sup v. officij li.vi. Et p hoc vide qδ scripsi supra de osti.c.quia in otimencie v.ab officio & beneficio ad fi.glose **Elle sulpen-tan** a iure prius ordinato nõ p hanc ostitutionẽ **super hac** scz vt possunt exeq̃ officiũ suum. **Legittime dispensatũ** viz ex iusta causa & recta ac cum cause cognitione habita scz ponderatione ad necessitatem & vtilitatem & alia de quibus videre poteris ti. dele gat.ℌ.genera & ℌ. qualiter añ in principio p spẽ. **Irregulares** secunda pe **Premissa** viz vt sint suspensi ab executione officij vsqzquo cum eis dispensetur. **homicidam** intelligitur de voluntarijs extra de homic̃.c. lator & non solum de eis qui facto hominem occiderũt Sed & etiam si eorum precepto sine consilio hoc factum sit ex̄ de homic̃.c.sicut dignum vbi de hoc per Innoc̃.& hostien.de pe-nis c.felicis v.consilium li.vi.p archi.l.di.si qs viduam & si occisus sit iudeus paganus vel sarazenus l.di.c.de hijs & c.clericum Et idẽ intellige de hijs qui ratum habent homicidi um nomine suo omissum extra de simonia si cut tuis ff.de vi.& vi.armat.l.i.ℌ. quociens & i.q.iiij.quia p̄sulatus & notatur per Jo. & archi.dicto c.siquis viduam & xvij.q.iiij. c.omnes in glosa adde fm lau. Bern̄.p archid.& idem est si homicidium committatur ex necessitate euitabili l.di.de hijs clericis v. de hoc. Decus omnino si fuit inevitabilis. nam tunc nec quo ad peccatum nec quo ad irre-gularitatẽ imputatur l.di.qz te v de hoc p ar chi.in glosa penulti.& videtur textus de homi cidio c.i.in clem̃.pro quo vide glosa Jo.an. ibi sup v.nullam osimiliter irregularis est q casu occidit vel etiam dando operam rei licite non adhibuit omnem diligẽciam quã potu-it & debuit ff.ad l.acquliã l.qui occidit ℌ.pe-nulti.l.di.sepe & notatur per hostien. ex de te sti.c.sicut nobis l.di.clerico q si dederit ope-ram rei illicite sive adhibuit diligenciam si-ue non est irregularis tam quo ad ordines susciendos q̃ susceptos l.di.clerico & c.siqs voluntate & extra de homicidio c.otimebatur & c.dilectus & notatur per Bern̄.& hostien. in dicto c.sicut nobis & xvij.q.i.qui bona p archi.in magna glosa & de homicid.ℌ. qua pe-na vf.vero facto per hostien.in summa & per Jo.in summa ofess.e.ti.q.xix. per ast exeñ.li. pi.fi.de moderatis ordinandorum ar.vi.& nota

q̃ tuni homicida voluntario solus papa di-spensat q pretest licz cum difficultate hoc faci-at pro quo vide qδ legitur & notatur extra de presbi.ben.c.ppositi & notatur per hostien extra de cle.pugn̄.in du.c.i.& xxiiij.q.viij. oc cidit p archi. Item cum homida ex necessita-te euitabili solus papa dispensat l.di.de hijs i homicidio etiam casuali vbi non adhibuit di ligenciam sive dederit opam rei illicite sive licite solus papa dispensat l.di.clerico & de ho micido tua nos & hoc idem quo ad ordines sa cros vt ad eos promoueatur vel in eis valeat ministrare extra de cle.pugn̄.in du.c.ij.& idẽ quo ad beneficium tum cura vt ibi notat ho-stien. Sed quo ad beneficium simplex vel mi nores ordines epus potest dispensare fm ho-stien. ibi & idem notat de homic̃.c.otimeba-tur & c.ad audienciam etiam Jo.an.ibi post eum plura de hac materia videre poteris de homic̃.c.sicut dignum p henricum de bovpeo di.viij. **Aduocatos in causa sangui-nis** sive pro actore sive pro reo l.di.aliquã tos vbi de hoc p Jo.& archi.& p spẽ.ti. dele gato.ℌ.iuxta vf.si eñ criminalis & ti. de ad-uocato.ℌ.i.vf.in causa autez criminali & hoc verum vbi ex aduocatione huiusmodi sequi tur mors & aduocatꝰ in mortem inten-dit vt patet in locis p̄allegatis. Et nota-tur per Innocenciũ.extra ne clerici vel mo na c.sentenciam vbi etiam hostien.dicit q̃ so la aduocatio in causa sanguinis nõ facit quẽ irregularem nisi sequatur mors & p mate-ria plenius vide per hostien. de homicidio c. ad audienciam qui dicit q̃ aduocatus in cau sa sanguinis potest defendere reum & non m mirrere irregularitatem maxime vbi non se quitur mors nec mutilatio membri Et idẽ fm eum vbi mors secuta est vel mutilacõ qũ mors ipsa vel mutilatio non sequitur ex di-cto vel facto ipsius aduocati & ponit ibi qua-tuor cilia quibus aduocatus in causa sangui nis potest euadere irregularitatem & eandem materiam tractat Jo.an.de postulando c.i. & henricus de bovpeo dicto c.ad audienciam Sed quicquid dicatur tucius est q̃ clericus non postulet nullo modo in causa sanguinis pro quo vide si placeat ea que legũtur & nc-tantur in ostitutione octoboni c.iuxta sacro rum & per Jo de anthona in secũda pte glo-sa prima Et nota q̃ id qδ hic dicitur de ad-uocato in causa sanguinis habet locum in iu dice assessore notorio dictatore & teste prout notat spẽ.ti.delegat.dicto ℌ. iuxta vf. si eñ criminalis **Ypocritarum** sive in ordine si ue in beneficio vt infra dicam in ordine nã-qz susceptο sive crimen sit occultum sive ma nifestum sive p̄simtione tempis suspensus est ipso iure quo ad se & quo ad alios ab execu-tione ommũ ordinũ etiam suscipiendorũ ex-tra de simonia c.tanta & c penulti.in fi.i.q.i.

repiuntur etiam c.quibusdam ℔ sic notatur p Jo.dicto r.repiuntur ℔ ꝑr Jnnoc.de simonia c.p tuas ij.d.mimstraret ℔ ibi p ber. ℔ hostien.℔ Jo.an.℔ p archi.i.q.i.ordinationes Si vero aliquis sit simoniacus in beneficio recepto tunc si crimen est notorium vel manifestum est suspensus quo ad se ℔ omnes alios vt dicto c.repriuntur ℔ ita intelligit Dinc.c.accusatum extra de simonia Et verum est si beneficium sit simplex argumento eorum que legũtur ℔ notantur de statu monachorũ c. monachi vbi notat petrus de sam psona abbas ℔ Jo.℔ p simoniam omissam etiam in beneficio simplici efficitur quis irregularis ℔ quo ad ordines.si vero crimen sit occultum tunc suspensus est quo ad se sed ñ quo ad alios qui eius officium licite audiũt sicut de alio quolibet criminoso.i.q.i.sacerdotes tales namqz licite exequuntur officium post penitenciam sed beneficium retinere nõ ꝑssunt extra de simonia c.de regularibz sm Jnnoc.℔ Hostien.qui ita distinguũt dicto c.tanta ℔ huic dist.ꝓsenciũt lau.Dinc.℔ Jo. an.dicto c.accusatum ℔ archi.l.di.c.de hijs vero in glosa adde idem notat ℔ notatur in dcõ r.accusatum ℔ ꝑr henricum de borbono.sed quero quis dici debeat simoniacus ordine vel beneficio dic ꝙ is qui pecuniam vel aliud tẽporale ꝑr se vel alium dedit alteri ℭ ordinatori vbi aliter non fuisset ordinatus vel beneficiatus i.q.i.ℭ pio ℔ c.quesitum i q.iij. sicꝫ obierit ℔ c.fi.℔ o.vi.c.omco secus si aliter fuisset ordinatus vel ad id beneficium ꝓmotus nam tunc nõ est simoniacus vt notat astex. li.vi.ti.de simonia ar.ix.q.pone ꝙ aliquis dignus ℔c. si vero sic dederit ipsi ordinatori vel ꝓmotori siue alias esset ordinatus aut ꝓmotus sine non simoniacus est sm Jnnoc.℔ hostien.extra de simonia c.tanta ℔ idem notat archi.i.q.vi.ℏ.si. glosa si.Decus tamen est si alius ab ipso ordinato tale quid dederit ipe ignorante sm doctores predictos in loris pall. Sed certe dicitur in textu ꝙ simoniacus ℔ alij hic enumerati sunt ab executione ordinũ suspensi donec fuerit cũ eis legittime dispensatum Quero ergo quis potest cum tali simoniaco in ordinibus dispensare dic ꝙ papa licite potest cum tali dispensare non solum vt in ordine susceptο possit mimstrare ℔ etiam ad superiores ascendere ℔ in eis licite ministrare.i.q.i.si quia simonia ℔ c. gracia ℔ c. si qs cum similibus ℔ est expressum de simonia c. penulti.vbi de hoc Quãdoqz tamen cum talibus papa non ꝓsueuit dispensare ob certas causas quas recitant hostien.℔ Jo. an.de a ꝓst.c.si.℔ notatur p Jo.de deo ix.q.i.in summa ℔ ꝑr astex.li.vi.ti. de collatione ordinũ in fi.℔ ti.de dispensatione ar.iij.in inferiori item papa quãtum est ad dispensationem sup simonia in ordinibus vel circa eos dic ꝙ vbi ex ꝓacto siue ex intentione intervenit simonia ꝑr ipsum ordinatũ vel ipso sciente ℔ post ratificante expresse vel tacite commissa tunc nullus nisi solus papa poterit cum eo dispensare vt extra de simonia c.nobis ℟ c.penultι.℔ notatur ibi p Bern. ℔ ꝑr Jo.i.q. iij.ex multis in fi.℔ i.q.v.ꝑsencium ꝙ verũ est etiam supr ordine illo vel alio prius susceptο vel sustipiendo quorum omniũ executionem amittit vt notat Jnnoc.de simonia ꝑr tuas ij.℔ c.penulti.℔ archi.i.q.ij.ordinationes glosa iij. Si vero talis simonia sit omissa ipso ignorante vel sciente ℔ extra dicente ℔ in aliquo non ratificante tunc si sit cõmissa ab inimicis vel in fraudem aut ꝓiudicium ipsius ordinãdi non nocet nec est necessaria dispensatio extra de simonia nobis ℔ c.sic tuis Si autem ab amicis facta sit ℔ non in fraudem seu ꝓiudicium ordinandi tunc in ordine simoniace suscepto dicit Jnnoc.extra de simonia c.de simoniaco ꝙ episcopus in hoc casu poterit cum tali dispensare vt in c.ꝓsencium.i.q.v. ℔ hoc verum dum tamen prius renũciauerit executioni ordinis sm Jo. in summa con.ti.de simonia q.xxv.in principio ℔ q.xlviij.dicũt etiam lau.tan.hostien.℔ Jo. an.in c.palle.de simonia predicta forma vera vbi simonia est occulta secus si sit manifesta nam tunc solus papa dispensat extra de simonia c.de regularibus ℔ c. nobis in fi. in aliis vero ordinibus non simoniace receptis potest ipsos recipiens mimstrare sine dispensatione non tamẽ potest ꝓmoueri ad nouos ordines absqz hoc ꝙ dispensetur cum eo in illo ordine simoniace obtento sm Jnnoc. hostien.℔ Jo.an.in dicto c.de simoniace. consimiliter vbi quis adeptus est dignitatem ℔ ecclesiam curatam vel aliud beneficium simoniace ipso sciente ꝓsciente vel ratum habente tunc si retineat beneficium non ꝓt episcopus cum eo dispensare super executione ordinum quia nõ ꝓtest esse vere penitens nisi dimittat beneficium sic obtentum de accu c. inquisitionis ꝙ si beneficium dimiserit ℔ regerit penitenciam tunc potest cum eo dispensare super executione ordinum siue ante siue post receptorum sm Ray.℔ hoc credit vil. super Ray.sete verum siue loquamur de ordinibus quos non recipit ad titulum beneficij sic acepti siue de illis quos recipit ad titulum dicti beneficij Et sic notare videt archid.i.q.v.ꝑ sencium glosa penulti.non tamen potest episcopus dispensare cum tali vt habeat beneficium in eadem ecclesia respectu eiusdem beneficij sic adepti sed respectu alterius sic tunc debet tantum in minoribus ordinibus mimstrare ℔ ad superiores non ascendit.i.q. v.c.i.Unde in hoc casu episcopus non potest dispensare cum tali vt promoueatur ad ordines non susceptos sm Jnnoc.dicto c. de sy-

moniam vt tamen obtineat beneficiū in alia ecclesia potest epūs cum eo dispensare ꝛ etiā vt ministret in ordinibus susceptis ſm Anthoniū de butrio in dicto c.simoniam vbi vero omittitur simonia in dignitate vel beneficio turato ipso beneficiato ignorante vel sciēte ꝛ ptradicente ꝛ in aliquo non ratificante tunc si ab inimicis ꝛ in fraudem omissa sit huiusmodi simonia non nocet extra de simonia c.nobis si ab inimicis tunc si promotus statim vt nouit dimisit beneficium ꝛ illud beneficium sit dignitas Bern̄.extra de renūciat. c.post translationem videtur velle q epūs eo casu non posset dispensare ꝛ mouetur ex hoc q ibi dicitur q potest dispensare cum adepto beneficium quasi secus sit in adepto dignitatem Hostien̄.tamen dicit q ex euidenti vtilitate potuerit dispensare alias opus est psona media i.q.vij.ꝛ si illa ꝛ sic sentit ibi Jo.and Potest tamen epūs cum eo dispensare super ordinibus susciendis ꝛ absq dispensatione potest talis in susceptis ordinibus ministrare ſm archi.i.q.v.c.i.d.renouemus Si vero in hoc casu sit.s.ignorancie talis expectet sententiam tunc in tota illa vacatione ecclesiaꝛ vel dignitatem habere non potuit extra de electi c.si alicuius Et verum vbi necessitas nec vtilitas ecclesie aliud suadeat.i.q.vij.q. nisi rigore In alia tamen vacatione poterit eps cum eo dispensare ar.dicti c.si alicuius Si do beneficium simoniace adeptum sit simplex tūc si renūciat sponte potest epūs etiam quo ad illud dispensare si ignoranter beneficium habuerit p simoniam Si autem scienter tunc ex euidenti vtilitate beneficij poterit cum eo dispensare alias non. Si vero non renūciat sed expectet sententiam non fiet dispensatio respectu eiusdem vacationis nisi vtilitate vel necessitate suadente ar.dicto c.si alicuius sed respectu alterius potest fieri dispensatio. Et premissa intellige vera vbi non est omissa simonia cum epō dispensante nam si cum eo esset omissa in nullo casu dispensaret vt notatur.i.q.v.pēsentium in glosa Interuen tores qui aliter dicūtur mediatores de testi.e.t.li.vi.ꝛ hu legem vocantur pfenetr.ff. de pfenticis l.i.ꝛ ij.ꝛ talis si in spūalibꝫ recipiat salariū vel aliquam remissionem quo di temporalis simoniacus est de simonia cum essent ꝛ infamis est.i.q.i.c.siquis epūs ꝛ.q.iij.c.siquis pbendas ꝛ notatur dicto c.i.d.mediatores p Jo.ꝛ archi.li.vi. Simoniacarum pactionum siue circa ordines siue beneficia vt patet ex hijs que notantur supra in d.simomacos Quid ergo dicā de hijs qui hijs diebus sunt mediatores in permutacōnibus beneficiorum fiendis dic q tales si sint mediatores in tractatu permutationis beneficiorum qui quidem tractatus trahit in cupiditatem vel pactum inhonestum seu alias illi citius vel aliter inter personas permutare volentes occasione huiusmodi temporalis interuentionem vel pactum ea occasione deducti tūc tales simoniaci sunt reputandi vt hic .et faciūt ad hoc notata p doctores extra de transactionibus c.super eo maxime vbi non interuenit auctoritas superioris pro quo faciūt notata p Innoc.c ti.c.statuimus glosa ij.d.h.ſ ſi aliquis ꝛ de hoc etiam vide notata p doctores in c.questitum de rerum permut.ibi p Hostien.ꝛ Jo.an.in add.ꝛ in no. Labe.i. putredine macula pruine ruina siue miseria. Infertis viz simoniaris vel simoniace scienter promotis vel ordinatis talis namq si moniacus vel simoniace ordinatus cum executionem ordinum non habeat nō potest ea dare alteri i.q.vij.dampertum ꝛ nota per hostien.in summa de simonia h.qua prima in principio d.h.ꝛ hoc intellige p Jo.an.de simonia c.per tuas ij. Scienter secus si ignoranter vt patz dicto c.tuas ij. Hereticis suple ordinatos q est infra si eīm aliquis recepit ordinem epalem in ecclesia ꝛ postmodū lapsus fuerit in hereſim vel scisma seu aliter in hereſi vel scismate fuerit ordinatus tamen in forma ecclesie talis offert caracterez prrij di.h.verum ꝛ c.ad hec ꝛ sic notatur per Jo. i.q.i.in summa ꝛ per Innoc. de hereticis c. fraternitatis ꝛ hostien.post eum in e.c.ꝛ extra de temp.ord.h.ꝛ a quo d.h.dicas ergo per e.hostien.in summa sua. Unde licet ordinati a talibus si recipiant execucōnem ordinis in habitu vt notat Innoc.de scismaticis c.i.in glosa quo ad executionem d.h. nos dicimus actu tamen nō habebūt executionem antep̄ cum ipsis ordinatis fuerit dispensatum ꝛ hoc siue scienter siue ignoranter fuerint ordinati ſm Bernhardū .ꝛ hostien.dicto c. i.de scismate sup d.irregularitas ꝛ notatur p hostien.dicto h.ꝛ a quo d.h.dicas ergo Sed tūc quero quis cum talibus potest dispensare dic q in episcopatu habendo solus papa vt notat hostien.de scismaticis c.ij.glosa si.ꝛ i summa e.ti.h.quid inris d.h.ego distinguo ꝛ idem Jo.an.dicto c.ij.ꝛ idem dicēdum in abbate monasterij exempti h eos ar.extra de consuetudine c.cum venerabilis ꝛ de renūciat.c. pe nulti.ꝛ si.m alio vero beneficio siue ordine dicendum est q hereticus vel scismaticus aliquos ordinans demū conuersus ad vnitatem ecclesie ꝛ reemptus in suo ordine sine honore cū ordinatis a seipso dispensare non potest i.q.v principium ꝛ notatur p Bern̄. Innoc. Hostien.ꝛ Jo.an.dicto.c.ij.de scismaticis Sed si loquamur de dispensatione alterius q ipsius hereticici vel scismatici ordinātis tūc si scienter quis recipet ordines ab hereticio vel scismatico vel etiam excōmunicato solus papa dispensare potest Si vero ignoranter a tali recepit ordines ꝛ ignorācia illa fuerit crassa

ę supma ę tunc solus papa dispensabit. Dixit autem fuit ignorancia ꝓbabilis propriꝰ epūs qui nō deliquit poterit dispensare extra de ordinatis ab epō ęc. c. i. ℌ. si. ę c. ij. delinquens vero nō poterit vt dictum est ę ad p̄missa vide notata p archi. ix. q. i. in summa sup v. rata habeti ę p henricum de bowpco extra de scismaticis c. i. ℭ Scismaticis sup hoc dic in glosa p̄cedente. ℭ Nominatim excōmunicatis hec sumptū fuit ex dictis Innoc. de scismaticis c. i. in glosa penulti. in si. vbi vidē poteris per eum plura circa hoc scripta.

ℭ ed circa hoc tamē dic vt legitur in c. si. de ord. ab epō qui renunciauit episcopatui vbi patet q ordinatus ab excōmunicato recipit caractrem non tamen executionem ę hoc verum siue sciens eum talem vel ignorans an ordinatus sit nam vtrobiqꝫ necessaria est dispensatio vt notat Jo. ix. q. i. in summa ę dē Jo. an. de scismaticis c. i. super glosa ij. ad finem magne supplctionis ę de ord. ab epō. c. i super glosa. si. tamen cum sit ordinato ignoranter ex ignorancia probabili dispensat episcopus. si vero scienter solus papa vt dicitur c. i. ę. c. ij. de ord. ab epō ęc. si autem ordinatus quis fuerit a nominatim p̄sciso ę scismatico sic q duo vicia occurrūt tunc solus papa dispensat sic stat c. ab excōmunicatis ix. q. i. cū ibi notatis. ℭ Scienter idem si ignoranter vt dixi in duabus glo. p̄cedentibus. ℭ Bigamus hij em̄ ordinati nō debent de bigamis c. i. ę si ordinati fuerint executionem ordinis nō habent e. ti. c. ij. vbi de hoc ę intellige bigamos siue interpretatiue siue vere de quibꝰ notatur dicto c. ij. p Bern. super v. bigamꝰ sed lacus est e. ti ℌ ij. ę iij. p hostien. in summa Hic tamen nota q licet bigamus ordinatus ipso iure sit suspensus ab executione ordinū vt dictum est etiam prohibetur ordinari papa potest tamen cum tali dispensare vt promoueatur saltem ad minores ordines et vt exequi valeat in susceptis ę sic notat Innocencius ę hostien. in c. super eo extra de bigamis. in sacris vero ordinibus prius per bigamū receptis quo ad executionem etiam papa dispensat l. di. c. quicumqꝫ penitens vbi sic notatur per archi. quo ad bigamū ad ordines promouendū etiam potest papa dispensare ex plenitudine potestatis vt notat hostien. ę Jo. an. dicto c. super eo ę notatur per archi. xxxiij. di. si sit diaconus sed melius in c. lector papa tamen de potestate sua recte regulata ñ potest dispensare vt bigamus promoueatur ad diaconatum ę ℑsubdiaconatum vt notat hostien. ę Jo. an. dicto c. sup eo sed sup ordine subdiaconatus potest dispensat vt dicto c. lector ꝑm Innoc. ę hostien. e. c. Ejus vero sup sacris ordinibus cum bigamo nullo modo dispensare potest quo ad minores vero bene potest propter necessitatem vt notat Hostien. in summa sua ti. de bigamis ℌ. si. in si. ę idem archi. dicto c. lector Jo. tamen an. dicto c. super eo tenet in contrarium p decre. vniam de bigamis li. vi. Sed opinio Jo. an. vera est in clericis qui pre bigamiam ꝓdiderūt statum siue priuilegiū clericale sed opinio hostien. ę archi. locum habet in laicis bigamiam contrahentibus qui numq̄ habuerūt statum clericalem nec clericale priuilegiū ę hanc concordanciā ponit henricus de bowpco dicto c. sup eo. iij. di. sua ꝓpe finem. ℭ Corruptarum maritos supple si eas carnaliter cognouerūt alias autem contrahens cum corrupta cā nō cognoscens nō incurrit bigamiam Ray. in summa sua vbi ℭ Item quid si aliquis ę notatur p hostien. in summa de bigamis ℌ. penultimo. vbi. viij. queritur. Et intellige hoc ę ꝙ dicitur de corrupta nō mente del alias sine viro sed ex actuali commixtione viri vt plenius notatur de bigamis c. sup eo. p henricum vnde si duxerit sic corruptam ab alio viro eā cognoscat efficitur bigamus secus si fuerit prius corrupta a seipso ę nō ab alio viro vt notat Jo. xxx. q. v. qualis ę Bern. de bigamis c. debitum in si. ę de clericis coniugatis c. sane ę tan. ę Barth. brixen. in questione de minoribus aliquis cognouit virginē ę gosfre. in summa de bigamis ℌ. ℭ Item queritur quid siquis p archi. ę xxxij. di. nemo ę Jo. an. de clericis coniugatis c. i. li. vi. ę hoc tenet henricus de bowpco dē c. sup eo di. i. vbi alij multi doctores in idem concor. viz Ray. in summa de bigamis ℌ. ℭ Item queritur quid si quis ę tho. in scriptis ę astex. li. vi. ti. de monogamo q. vtrū ille. hugo vero ę Jo. fun. in dicto c. q̄lis ę hostien. in summa e. ti. de bigamis ℌ. penultimo. di. vi. queritur ę pluribus aljs locis de rent contrarium quorum sine videtur concordare barth. brixen. xxxij. di. nemo ę archi. de clericis coniugatis c. i. li. vi. ę p̄de auc. dicto c. sane ę Jo. in coll. de bigamis c. debitum ℭ primam opinionem tenet ibi Jo. de lig. ę Bonifacius in suo catholico c. bigamus ę maxime p illam rationem quia in hoc casu nec vir nec mulier diuisit carnez suā i plure ꝙ videtur sufficere de bigamis c. debitum in si. xxvi. di. accu cius ℭ de hac materia notatur in c. tā ta qui filij sunt legitimi vbi Jo. an. respondit ad motiua hostien. p opinione contraria ibi videas ℭ Sacratarum virginum de quibus legitur xxxij. q. i. p totū ℭ Violatores hij em̄ sunt ipso facto excōmunicati in constitutione Johannis pecham que incipit ℑ de penis c. tātum inualuit ę tales si clerici sint deponendi xxvij. q. i. siquis ejus ę p cōnes irregulares quia omne crimen qđ exigit penam depositionis efficit irregularem vt notatur ti. delegato. ℌ iuxta d. gentral. per quicumqꝫ p spē. tales enim sacrilegi sunt vt xxvij. q. i. ſtiendum potest tamen cum

talibus p eꝝm dispensari xxxvij.q.i.c.virginē
& ad hoc bene faciūt notata p doctores in cle.
unica xpe si de consanguinitate & affinitate in q̄
tum tales sint excōmunicati vide qd dicā in
fra glo. xxima. **Excōmunicatos** hij eṁ
suspensi sunt ab executione ordinū vt patet
de sententia excōmunicationis c.cum eorum
& per quem possit cum talibus dispensari vide
ibi in tex. & de aliis occurrentibus ad mate-
riam vide ibi per doctores & vide qd dicam in-
fra glosa xxima **Furtive**, vtputa si citra
scientiam sui episcopi ordinatus sit sine ex-
aminatione xxiiij.di.quādo epūs lxiiij.di. ex
scientiam & nota per Dcrū.& hostien.de eo
qui furtive ordines recepit r.i glosa.i.sed ple-
nius de hac materia vide p hostien.in summa
c.ti.i.& p totum qui dicit q̄ etiam ordines
furtive recipit qui cum quatuor minoribus
una die recipit subdiaconatum e.ti.c.cū hijs
& hoc verum puto qui cum quatuor minori-
bus ordinibus una die recipit si sine scien-
cia episcopi hoc faciat vt predictum est. Item
furtive dicitur recipe ordines si duos ordines
simul recipiat e. ti.c.innotuit. Item si uno
ordine omisso saltum fecerit de clerico p sal-
tum xmoto r.unico Et omnes tales sunt su
spensi ab executione ordinum quousq; dispē
setur cum eis e.ti.c.innotuit. Unde sciendū
est q̄ si furtive recipiens ordines sit etiā ex-
cōmunicatus minore excōmunicatione epūs
cum eo potest dispensare cum nō mueniatur
phibitum sm Jo.in summa xfessi.ti.de lapſ
& dispnſ.q.ix. Si vero sit excōmunicatꝰ ma
iori tunc episcopus non dispensat si velit in-
gredi in religionem sed solꝰ papa siue de mi
noribus siue de maioribus loquamur ordini-
bus p henricum de bovyco e.ti.c.i.in fi. vt i
telligatur poteris misericorditer xmdere sez
de licencia papę & notatur p Dcrū.e.ti. cū
hijs d.xmittas & hoc tamen q̄ dixi de mino-
ribus de maioribus sunt opiniones vt viz su
p minoribus posset in casu xdicto epūs dispē
sare hoc sentit hostien.in dicto c.cum hijs &
in summa e.ti.& a quo. Alij tamen dicunt q̄
exquo excōmunicatus maiori excōmunicatiō
ne recipiens ordines minores est irregula-
ris vt legitur & notatur de sen.exc̄.c.cum il-
lorum & sic notatur per hostien. de clerico ex
cōmunicato mi.c.clerici apparet euidenter q̄
solus papa cum talibus dispensat vt dicto c.
cum illorum nam cum irregularibꝫ solus pa
pa dispensat sm henricum de bovyco qui ad
hoc allegat Innoc.extra de temp.ord.c.dile
ctus & archi.i.di.nō osdat & tan. & Vinc.et
Jo.an.dicto c.cum hijs hoc notat henricus
de temp.ord.c.xsultationem d. si vero nō. vbi
dicit qd si ordinatus furtive nō est excōmuni
catus nec aliqua macula damnabili respre
sus tunc cum eo potest epūs dispensare tā su
per suscepto q̄ suscipiendis vt deō c.i. de eo
qui ord.sur recipit & faciunt ad hec notata p
Jo.an.dcō c.cum hijs ò vero furtive aliqs
recipit plures ordines vno die viz sacrū cū
nō sacro vel duos sacros tunc eo remanēte
in seculo epūs dispensat sup executione i mi
noribus nō tamen maioribus vt notatur in
dcō c.cum hijs Si vero transeat ad religio
nem tunc abbas suus cum eo dispensat vt ibi
patet, **Fortilegos** tales si clerici sint de-
bent deponi xxvi.q.v.non oportet & c. siquis
epūs qd intellige vt notatur de sort.leg.ꝯ. q̄
pena p hostien.in summa & de hijs plenius vi-
de xxvi.q.iij.& q.v. per totum. **Ecclesia-
rum incendiarios** tales namq; sunt ip
so iure excōmunicati.extra de rapt.& incēd.
c.in lris & c.questi de sen.exc̄.vbi de hoc et
tales postq̄ sunt denūciati nō possunt absolui
nisi per papā in dcō c.questi c.ti.c.tua nos
nisi in mortis articulo vt dcō c in lris nec re
fert an talis denūciatio fiat in genere vel in
specie dum tamen fiat p eum qui habet pote
statem ad hoc p quo videre poteris plenius ea
que notat sup hoc henricus dcō c. questi ibi
videas. **Alij huiusmodi** s. suspensi ab exe
cutione officij potes ponere exemplum in p-
moto p saltum extra de cle.p saltum pmoto
p totum q̄ dic vt ibi per Hostien.in summa
Item in illegittimo & inordinato ab alio e-
piscopo q̄ dic vt supra e.ti.c.ecs. Item de cor
pore viciato extra de corpe viciat.p totum.
Item de ordinato ab epō qui renūciauit epi
scopatui extra de ord.ab epō &c.

Quia quidem et infra epūs noster iu-
risdictioni subiectus
qui scienter clericum
vel parochianum alterius episco
pi ordinauerit sine ipsius episco
pi licencia speciali ab illius ordi
nis collatione ad quem talem su
sceperit vel ordinauerit vsq; ad
condignam satisfactionem se no
uerit esse suspensum omnino &c

Quia quidem et infra hec
constitutio in libro quem vidi at-
tribuitur Ricardo archiepiscopo
Cantuarien.& est solum iuris cō
munis executiua siue declaratiua vt ex eadē
apparet, **Episcopus** scoppū.qd est intro-
dere vel specularj componitur cum epp.qd ē
supra & dicitur epūs quasi supra speculator
& supintendens curam subditorum gerens &
dicitur ab epi & copos qd est labor quasi sup
laborans.i.sup gregē suū & est nomē oneris

nō bonoris vt vult papias Et de primo mō loquit canon xxi.di.c.cleros de scō.viii.q.i. qui epatū **Nostre iurisdictioni subditus** plane mēthigendo loquitur de suffraganeis qui immediate subsunt iurisdictioni archiepi extra de offic.ord.c.pastoralis de appellationibus cū m sit romana li.vi. cum sentencia doctorū i hac parte **Hijs** enī potest archiepus legem statuere ꝛ eos suis ostitutionibus ligare. **Sed** numquid istud habet locū in episcopo extraneo qui forsan motatur infra primciam archiepi dicō ꝙ si talis sit infra dioc.archiepi domiciliatus tunc ligat cū cum ex hoc ꝙ motatur infra suam dioc.sit eius ordinariius ꝛ subiectus extra de officio ordinarij qm̄ secus tamen si motetur in aliena dioc.viz suffraganei ipsius archiepi tunc nō est subiectus archiepi vt legitur ꝛ notat dicto c.pastoralis de officio ord.ꝛ notatur dicto c.qm̄ p **Bern**ū.d.vicarium terne ergo .dicit nostre iurisdictiom subiectus quia p cōstitutionez istam nō potest ligare nō sibi subditum de ostitutiombus c.ij.li.vi.cum ibi notatis sed aliter ligatur a pte iuris omnms ad idem statuentis vt infra per alle. patebit **Scienter** psumitur cm̄ stiens msi pbet ignorantiam ꝛ sufficit ignorantiam pbare per ppium iuramentum vi notatur e.ti.r. eos d.scienter per Jo.an.ꝛ arch.li.vi. Et hoc verum sm paulum ibi quādo ius nō psumit contra huius modi ignorantiam nec aliquid sup illa determinat ꝛ quādo nō agitur de pudicō alterius de procuratori.c.ex insumatione. Si autem ius psumat otra talem ignorantiam ꝛ vltrā hoc aliquid determinat super illa tūc nō sufficiet solum iuramentum extra de regularibus c.vidus. **Clericum** .i.prius ordinatum siue in ordinibus maioribus siue in minoribus nam ꝛ tales clerici appellatur xxxij di.seriatim ꝛ notatur extra de pben.c.ij.glosa prma per **Bern**i.vnde postꝙ aliquis in sorte dm̄ assumptus est clericus efficitur xij.q.i.clericus etiam si primam tonsuram tantum habeat de etate ꝛ qualitate ord.c. cū cōtingat. **Parochianum** suple laicum pus ñ ordinatu vt differat ꝙ prius dixit clericū pochia em̄ sepe ponitur p dioc.sicut notatur xxiij.di.psbiteri d.pochia p archidiaconum Item ꝛ pochianus intelligitur quilibet habitans infra dioc.ꝛ simile habes e.ti.c.eos ꝛ c.vlti.li.vi. **Ordinauerit** cum dicat generaliter intelligi debet de quotumq; ordine et etiam de prima tonsura ꝛ est textus in simili e.ti.c.fi.li.vi. **Epi** vel alterius potestatem de hoc habentis ꝙ dic vt dixi supra e.c. eos q̄ supra d.seu prelatorum ꝛ c.i.d.vicarij generalis **Alius ordinis** ꝛ sic nō aliorū ordinum p quo faciūt notata e.ti.c.eos d.ordinum p arch.li.vi.ꝛ dcor.ex.e.ti.c.fi.li.vi. **Condignam satisfactionē** hec satisfactio sine pena limitatur ad vnum annū e.ti.r.eos ꝛ c.fi.li.vi. **Nouerit esse suspt** cum suple non auctoritate huius statuti sed auctoritate iuriū superius allegatorum ꝛ sic hec ostitutio solummodo est iuris pcedētis declaratius vt dixi in principio

Walterus

Quom quāta ꝛ j prohibemus nequis abbas vel prior monachos vel canonicos suos ab alio episcopo ꝙ loci dioceſa no faciat ordinari nisi cum litteris dimissoriis ipsius episcopi vel in eius absencia vicarij sui generalis

Quom quanta et infra hec cōstitutio cum multis eiusdem date sine temporis in quibusdaz libris intitulatur simoni mepham archiepo Cantuarien.ꝛ forsan monit sic scribentes quia hec ostitutio ratum alijs eiusdem temporis est in pte cotationem omnem Anno dm̄ M.CCC.xxij.ꝛ intitulatur concilio Oxon.ij. Sed verum est sm cronicos ꝙ anno predicto sedit in ecclesia Cantuarien.archiepus walterus cognomēto Raynolds. cui successit simon mepha Anno dm̄ M.CCC xxiij.ꝛ sic potius sm cotationem illius temporis debet attribui walthero archiepiscopo ꝙ predecessori predicti simonis mepham nā simon mepham edidit ostitutiones illas que incipiunt zelari oportet de quibus patebit infra i hoc libro loco suo. Et est ps huius infra de scrutinio in ordine faciendo c.omico. Et de clericis pegrinis c.i.ꝛ nota ꝙ sub ista parte decisa obtinebatur quomodo cum reuerentia ꝛ deuotione ad sacrm̄ est accedendum. pmo quia a nullo offertur nisi ab episcopo.secundo quia nisi certis temporibus certō quia pmisso ieiunio nō solum ab ordinando sed ab omni ministerio plene **Abbas** sic dictus ab abbe patre quia est pater monachorum sm Janu enſ.in suo catholicon ꝛ dcor.glosa Jo.an.de rescriptis c.i.d.abbates in cle. Et proprie habet locum hec dictio de hijs qui psunt religiosis Sed quādoq; pona secularis qui pest cure animarum curatur abbas sicut notat de consuetudine c.i.d.officia in fi.p arch.li.vi. **Prior** .s.quētualis quia est loco abbatis ꝛ sic intelligi potest vbi ecclesia nō habet abbatē sed solet regi solummodo p priorem claustralem namq; si habet abbatem supra se hoc ꝙ hic dicitur nō procederet nisi de mandato abbatis de statu monachorum ꝛ monachi in fi.

& e.li.c.cum ad monasterium.¶. tales cum similibus. **Vel canonicos** s. regulares qui etiam quãdoq; reguntur per abbatem quandoq; per priorem. **Auct dioc.** in non exemptis hoc plane predit secus tamen videtur i exẽptis nam tales nõ solum possunt suis monachis primam tonsuram ofere. Sed etiam aliens vbi ad hoc fuerint inuitati dum tamen sic ordinati etiam sint exempti sic notat archi. de pnile. c. abbates ò. nec eos li. vi. cum ergo possunt tales ordinare multomagis videtur ꝙ possint eos ab alio episcopo q̃ dioc̃sano fuere ordinari tales namq; abbates exempti gerũt vices epi ꝙ vt notatur in cle. i. ti tr. ec. non alie. ò. pprij pr̃ Jo. Sed huic dicto videtur otradicere ordinalis de pnile. c. i. ò. rasibus alijs li. vi. vbi dicit in crismate oleo sancto ofecrationibus basilicaruq; & ordinationibus clericorum subesse debẽt exempti episcopo dioc̃sano & predicta ab eo petere debent de p̃striptio c. veniens. ¶. crisma xvi. q. i. interdicimus cum similibus. et istud verius est nisi incõtrarium pnilegiati existũt vt in c. cum nullus de temp. ord. li. vi. vel nisi hoc habent ex ofuetudine p̃stricta cui standũ est vt notat ibi Jo. an. ò. episcopo & archid. ò. indultum. Quãdocunq; em̃ ꝛ sone religiosorũ exemptæ sunt in quas nihil ꝙ ordinatiũ iure suo attemptari potest xvi. q. i. super vnde nec ipsas ordinare nisi poterit de licencia vel pnilegio papali & ad hoc bene facit de pnil. c. auctoritatẽ li. vi. & possunt huiusmodi exempti dare l̃ras ꝛmendaticias suis monachis ad ordines quando sunt ita exempti & dioc̃sani non habent in clericis suis ordinationez vt Innoc. notat in decretali i. de clericis peregrinis alias est glosa sup rubrica & notatur dicto c. cum nullus ò. in nõ exemptis ꝙ Jo. in no. **Litteris dimissoriis** hic em̃ cõmendaticie vocari solent vt notat Jo. an. de temp. ord. c. cum nullus in principio li. vi. & dicũtur dimissorie quia per eas epus dimittit subditum suum & licenciat vt alibi possit promoueri & quia alius epus possit eum ordinare **Iuliane epi.** s. dioc̃sam nam alius inferiors episcopo hanc licentiam non ꝛedit vt in c. cum nullus de temp. ord. li. vi. Quid aũt si dicendum de abbatibus vel aliis plãtis exemptis dic vt supra ò. dioc̃sano Et ex hoc patet & etiam archiepus iure metropolitico nõ potest has l̃ras dimissorias ꝛedere cui decretãt notata ꝙ Jo. in no. dicto c. cum nullus ò. dioc̃. & p archi. ix. q. iij. c. p singulas ibi vide & hoc puto verũ extra tempus visitationis metropolitice nam durante visitatione bene cõcedit dimissorias & potest ordinare clericos dioc̃. p ipsum visitatẽ & sic ex ofuetudine obseruat **Absencia** s. ex dioc̃. suam ꝙ quo vide notatum ꝙ Jo. an. & archi. dicto c. cum nullus ò. remoti. **Vicarij generalis** q̃ nõ solum hanc licenciam ꝛedit sed etiam capitulum sede vacante & etiam is ad quem tunc administratio huiusmodi pertinet in spũalibus vt dicto c. cum nullus vnde & archiepus Cantuarien. hanc licenciam ꝛedere potest maxime vbi ad eum in solidũ adnistracõ huiusmodi spectat ex ofuetudine p̃stricta. sz q̃d si ex vi oppositionis administratio non pertineat libere ad capitulum nec libere ad archiepm sed per nominationem capituli aliquis p archiepm assumitur ad administrationem huiusmodi p tempore vacationis numquid tunc potest capitulum p se vel archiepus per se dare hanc licenciam dico ꝙ non nisi in cõpositione aliqua clausula specialis hanc potestatem reseruet ipsorum alteri sed hec potestas ptinet ad ipsum qui nomine tam capituli q̃ archiepi ibidem deputatur vt in spiritualibus administret

QOm̃ quãta et j nullus ad ordines accedat vel admittatur nisi canonice fuerit examinatus minores clerici ad inferiores gradus non admittantur nisi ydoneos habeant pr̃sentatores & per testimonium eorum admittantur **Nullus** etiã simoniacus homicida excõmunicatus vsurarius vel alias habens canonicum impedimentũ ad quoscumq; ordines presumat accedere vel ad eosdem presentetur aut quõdolibet admittatur.

QOm quanta et infra. Hec ostitutio est vna earum que intitulatur concilio Oxoñ. ij. de quo dixi supra c. primo. quãta in principio & est ps huius supra c. primo quanta & infra de cle. peg. e. c. & habet duas ptes principales secũda ibi **Nullus** etiam in prima statuit ꝙ sine debita examinatione nullꝰ ordinetur in secunda ꝙ criminosi & habentes canonicum impedimentum non ordinentur **Ordines** s. maiores vt differat a ph̃. seq̃nti ibi minores &c. Sed quantum est ad examinationem idem est in minoribus & maioribus quia vtrobiq; non debet fieri ordinacõ sine examinatione precedenti vt xxiiij. di. c. plti. **Accedat** s. ppria auctoritate se ingerendo. **Admittatur** s. auctoritate ordinãtis vel aliter per examinatorem. **Canonice examinatus** de hac examinatione q̃ per quos & de quibus fieri debet habes xxiij

di.c.qñ.debet eñ examinator inquirere de vi
ta genere patria etate institutione fine ti° or
dinandi Item loco vbi versatus est de ofti
encia fide & huiusmodi que leguntur dicto c.
qñ. Item de hijs que cernunt regulam apo
stolicam de qua fit mencio p hostien.in sum=
ma de temp.ord.h.& cui & ponit ad thimoth
c.iij.& de hijs tractat p ordinem in decretis
di.xxvi.paucis interpositis vsqz ad di.xlix.
Nam licet p̃ma regula specialiter loquatur
in ep̃o ordinando habet mchilominus locum
in quolibet ad sacros ordines promouendo vt
notat hostien.dicto h. & cui in fi. Et nota q̃
de iure omnium hec examinatio pertinz ad ar
chidiaconũ de officio archid.ad hec alias si sit
absens ep̃us potest p se examinare si velit vel
alijs ydoneis circa latus suum committere ſm
hostien.in summa.e.ti.h.quãdo d. si dicis. De
forma autem examinacc̃nis notat ibi hostien
h.que sit forma in principio Sed quero nũ=
quid in principio indistincte quilibet ordinã
dus debet prius examinare dic in primis ig=
noto q̃ sic xxiij.di.c.vltimo secus in noto &
digno c.di.c.nullus & sic notatur p archid.di=
cto c.vlti.& i.e.ti.h. quid iuris in principio p
hostien.in summa. Et circa hanc materiam
vide notata per Jo.de athona in constitutione
othonis sacer ordo d.illicatos & glosa sequen=
ti **Minores** s.citra subdiaconatum **Su=
periores gradu** s.lectoriatum hostiari
atum exhorcistatum & accolitatum & dicitur
gradus quia gradatim ordines sunt sumendi
sicut patet ex natura ti.d cle.p saltã promoto
& legitur & notat lxxij.di.c.i.& ij. **Admit=
tantur** supple ad ordines illos **Ydoneos**
viz archidiaconos vel alios p hoc p ordinato
rẽ deputatos vt dixi supra glosa de hac **Pre
sentatorem** hic nota q̃ in ordinibus cele=
brandis primo fit examinatio sz p tres dies
ante diem ordinum celebrandorum xxiiij.di.
quando & tunc in die ordinũ celebrandorum
archi.vel.examinator alius ad hoc deputatus
in actu celebrationis ordinũ p̃sentabit epi=
scopo ordinanti ipsos ordinandos vt legitur
extra e.ti.c.i.qd quidem c.licet loquatur in
sacris ordinibus tantum tñ ex mente huius
constitutionis vult statuens aliquod fieri in or
dinandis ad inferiores ordines licet non sub
eadem solempnitate nam in eis debet fieri ex
aminatio sicut in maioribus vt supra d. or=
dines Tales etiam presentare debent epõ li=
cet non ſm solempnitatem illius c.vnici ex=
tra eodem tamen audiuimus ſm formam cõ
stitutionis othonis que incipit sacer ordo &
sic sentit ibi Jo.de athona d.ordinare & pos
sunt hic etiã intelligi p̃sentatores ydonei hij
qui p̃sentant monachos regulares vt fratres
qui de consuetudine admittũtur ad ordines su=
os sine aliqua examinatione & hoc satis con=
di possit minoribus ordinibus vt hec cum ta=
les sint vt communiter in hijs que pertinẽt ad
eorum officia exercitati etiam satis noti et
ingressus religionis in eis tollit irregularita
tem si que p̃sserit de filijs p̃soit.c.i. & vlti.
vbi de hoc per Bern.& hostien. & Jo.m no.
Et propterea minor in eis requiritur exami=
natio In maioribus vero ordinib9 puto ip
sos de iure fore examinandos licet non ado
inuenit sicut sunt examinãdi seculares **Nul
lius etiam** secunda ps **Symoniacum**
hic videras quid scripsi supra ti.primo c.vlti.
d.simoniacos & tam p̃ isto q̃ p̃ alijs hic sequ
tibus vide notata p hostien.in summa de tẽp.
ord.h.& cui sub explanatione prime regule q̃
ponit criminosos non esse ordinandos sed de
bere esse irreprehensibiles & vide que dixi su=
pra ti.primo c.eos qui d.peccati mortalis &
si velis vide seriatim ea que scripsi supra ti.
primo c.in primis d.homicidas vsqz in finez
vbi tales denũciantur suspensi ab executione
ordinum susceptorum hic vero phibentur or
dinari **Canonicum impedimentum**
puta bigamie vel aliud q̃ possit puenire ex
defectu q̃ ex crimine **Quolcumqz ordi=
nem** sic non solum maiores sed etiam mino
res & hoc intellige sine dispensatione pro quo
vide ea que scripsi supra ti.primo c.in primis
d.dispensare poterit et subsequente questio
ne p totum **Presumat accedere** sz se
ipsum ingerendo **Presentetur** s.p exa=
minatorem viz archid.vel aliũ ad hoc deputatũ
Admittatur s.p examinatorem vel meli
us p ordinatorem Sed quid si aliquis istorũ
fuerit de facto ordinatus numquid teneat or
dinatio. Et an talis recipiat caracterem dic
q̃ si ex pte ordinantis non fuit defectus pmo
ipse ordinans est rite consecratus in episcopũ
ſm formam ecclesie tunc quo ad caracterem
tene tenet ordinatio non tamen quo ad exe
cutionem dum tamen & ipse ſm formam ec=
clesie ordines conferat sic notatur per hostien.
de temp.ord.h.& a quo d.dimis ergo in sum=
ma & bene facit ad hoc.i.q.i.si qui a simonia
cis & sic in ista materia notatur per Innoc.
de scismaticis c.i.glosa quo ad executionem
in principio & decor.notata p archid. de temp.
ord.super rubrica li.vi.

Panni crismales nõ
nisi in vsum ornamẽ
torũ ecclesie cõuertã
tur similiter alia or=
namenta ecclesie que pontificalẽ
accipiunt benedictionem nullo
modo in prophanos vsus depu
tentur Et archidiaconus in sua
visitatione an hoc obseruetur di
ligenter inquirat

Iuni hoc capitulum habet tria dicta in primo mandat q̄ panni crismales solū vertantur in vsum ornamentorum ecclesie In secūda ibi **Similiter** mandat q̄ ornamenta q̄ episcopum benedicta non vertantur in ppha nos vsus i tercia ibi. **Et archidiaconus** ortatur archidiaconū vt sit diligens circa ob seruationem p̄missorum **Crismales** i. q̄ bus induitur baptizatus post crismationem in vertice ꝙ est vestis candida de qua habetur ꝙ quid sigm̄fiet de cōse.di.iiij. post baptismū ꝙ c. sequenti, **Ornamentorum** ecclesie non dicit mīstrorum ecclesie ꝙ dic ornamētorū viz suppellicionum vl aliter ad inuolue dum altaria ad cooperiendum cruces ad faciē dum amictus ad repandum albas huiusmodi vnde male faciunt qui de eis pannos lineos faciūt vl vestes alias ad vsum p̄prium ꝙ p̄mendi sunt **Similiter** secunda pars. **Ornamēta ecclesie** sic dicta quia eorū cultu viri ecclesiastici ornantur ꝙ ecclesia de corātur. **Benedictionē** vestimenta namq̄ ꝙ alia ornamenta quibus dño mīstratur non solum debent esse honesta sed etiam sacra ta siue benedicta de cōse.di.i. vestimenta ꝙ dest hic benedictio fieri ab epis non autem a simplici sacerdote de cōse.di.i.c. ex inconsulto **Prophanos vsus**, i. non sacros **Deputetur** sic nec ligna ecclesie dedicate debēt ad aliud opus conuerti nisi ad aliam ecclesiaz vel p̄fectum clericorum in loco aliquo honesto sic quod ad opus laicorum venti non debent de cōse.di.i. ligna Consimile statuit de pallijs altaris cathedris candelabris uelis ꝙ alijs vestibus sacris vetustate cōsumptis vt non ve tantur in p̄phanos vsus sed īmendijs dētur ita q̄ cineres in baptisterio vel in puteo aut in fosso panniculorum iactentur ne intro eūcium p̄dibus conculcentur vel cōmquinent e.di.c. altaris **Et archidiaconus** tercia ps **Visitacionis** de qua notatur infra de officio archid. c.i. ꝙ de cen. c.i. Et visitatio potest fieri singulis annis extra de offic. archi c. mandamus **Huc** s. q̄ supradictum est viz q̄ nō conuertent crismalia in alios vsus q̄ cir ca ornamenta ecclesie ꝙ circa ornamenta sacrata non deputentur in vsus p̄phanos

Diligenter. idest .sedule sine studio ut se hm Januen. **Inquirat** s. de plano ꝙ sine rigore per viam inquisitionis generalis que potest fieri etiam fama non precedente maxime cum fiat tantum ad corrigendum vt notatur extra de accus. c. qualiter ꝙ quando ij. d. preuenerit per Joh. au. Et est textꝰ in c. romana de renū. q̄ sane in principio li. vi. Et hic vide que scripsi supra de ost. c. extra vt habitis v. inquirit

Walterus

Sacerdotes ꝙ infra a dultus confirmandus per sacerdotem loci vt prius confiteatur admonendus est ꝙ sic postea cō firmetur et ad confirmationem veniat ieiunus ob reuerenciam sa cramenti frequenter etiam mo ueantur parentes per sacerdo tes vt paruulos baptizatos ad confirmationem ducant non diu expectent aduentum episcopi sed p̄o confirmatione pueros ad eū ducant vbi eum p̄ope adesse au dierint post baptismum q̄ ci tius poterant secumq̄ fascias si ne ligaturas deferant competen tes paruuli quoq̄ cōfirmati ter cia die post confirmationem de ponentur ad ecclesiam ꝙ fron tes eorum per manus sacerdo tum in baptisterio propter reue renciam crismatis abluantur et ibidem ligature eorum tunc īsi mul concrementur Item ad cō firmationem nullus puer tenea tur a patre vel mrē vitrico vel nouerca Et volumus q̄ hec prohibitio sepe pro sacerdote in ecclesijs publicetur ꝙ sciant pa rentes ac alij qui pueros tenent ad confirmandum q̄ spirituale vinculum in hoc sacramento ita contrahitur vt in baptismo

Sacerdotes Ista constitutio in titulatur in titulo Oxon. ij. Et habet quinq̄ partes in prima po nitur doctrina obseruanda circa adultos confirmandos in secunda ibi **Frequenter** ponitur exortatio obseruanda circa cōs firmationem puerorum in tercia ibi **Parentibus** instruit quid fieri debeat post confirma tionem susceptam in quarta ibi. **Item ad confirmationem** prohibet certas perso nas ne teneant pueros in confirmatione In quinta ibi **Ut scriptum** docet q̄ in confirmatio ne contrahitur cognatio spūalis sicut ꝙ in ba ptismo Et infra hic dicitur p̄ certum q̄ sacerdotes frequenter moneant populum vt

post baptismum q̄ citius fieri poterit faciant pueros confirmari **Adultum** i. maiorem xiiij. annis p̄ cuius intellectu notat q̄ tres sunt etates hominis prima infancia ꝫ terminatur in septimo anno secūda dicitur puericia ꝫ terminatur in xiiij. anno tercia dicitur adulta ꝫ tas sine adolescencia ꝫ terminatur xxviij. anno vel xxv. anno ꝑm iura. ff. de minoribꝰ l. iij in fi. quarta dicitur iuuentus ꝫ terminatur in quinquagesimo anno quinta est etas seniorꝫ. i. grauitas ꝫ terminatur lxx. anno. sexta est senectus que nullo annorum termino finitur senū vero est vltima ps senectutis ꝫ terminatur in morte ꝑm ysid. Et nota in prohemio li. vi. d. pfecti p Jo. an. licet nō eo mō sed melius de cle. eg. c. i. d. semio p archid. c. l.

Sacerdotem loci siue sacerdos ille sit rector vicarius aut sacerdos parochialis sub alio habens curam animarum. Nam vtrobiq; ap pellatione sacerdotis in casu isto debet intelligi de habente curam animarum. Et nota q̄ illum quem j c. cum sacri. vocat p̄sbiterū hic vocat sacerdotem ꝫ dicitur sacerdos quasi sacra dans xxi. di. cleros ante medium ꝫ sic hec dictiones p̄sbiter ꝫ sacerdos sinonoma sunt lxxxi. di. si qui amodo ꝫ r. sequenti. **Cū fiteatur** istud sumptum fuit ex decreto vt ieiuni. de pse. di. v. Et dic ꝓfiteatur. i. protesta sua declaret coram sacerdote in foro penitencie in sacramento isto sic confirmationis data gratia extra e. ti. c. vnico. q̄. quia vero p̄ns qd̄ verum est si digne ꝫ a digno sustipiatur. tales namq; sunt effectus sacramentorū ipsa accipientibus quali corde ꝫ conscientia accedant i. q. i. q̄ hec ꝫ ideo sunt malis ad iudiciū de pse. di. ij. c. ꝫ sancta ꝫ nota q̄ non penitentibus sacramenta dari non debent xv. di. illud q̄ dix vt in glosa xxima **Admouendus** ꝫ intellige q̄ ista monitio fieri potest tam in genere q̄ in specie in genere etiam vbi confirmandus non est suspectus de aliquo crimine vt viz sacerdos dicat in genere moneo omnes sub cura mea existentes q̄ nemo eorum qui adultus est accedat ad confirmationem nisi prius confiteatur peccata sua. in specie etiam p̄t fieri admonitio talis ꝫ si confirmandus de peccato suspectus non sit sed si non confiteatur tam̄ propter peccatum occultum nō potest a sacramento repelli alioquin si peccatū eius sit manifestum potest a sacramēto repelli donec cōfessus fuerit ꝫ de eius penitencia constiterit ad quc tenefacit de pse. di. ij. non prohibeat vbi patet ex textu ꝫ ꝑm doct. q̄ propter occultū peccatum non debet aliquis prohiberi a recepcione sacramēti licet vt abstineat sit admonendus ꝫ honestius quo fieri poterit induendus pro qua etiam materia vide notata ꝫ hostiēn. in summa de etate ꝫ qualitate q̄. ordo ꝺ̄ q̄ si clericus ieiunus sic loquitur de retū vt ieiuni. ij. pse. di. v. hoc tamen non est de substancia sacramenti sed de bene esse ꝑm Tho.

Frequēter secunda ps ꝫ dic frequenter .l. assidue ꝫ sic non solum bina vice vt solet notari de vi. ꝫ hone. cle. c. monasteria d. frequentare per Bern. Sed quocies opꝰ erit ꝫ sic frequēter idē ē q̄ studiose ita q̄ licite et ꝛtinue sacerdos de quo hic loquitur sit intentus hijs que sic mandantur. Et ad hoc faciunt notata per Jo. de athona in cōstitutione othonis ad baptismum d. frequenter. **Matrimonium** tam in specie q̄ in genere. **Parentem** i. pater ꝫ mater Sed hic habes scire q̄ nomine parentum intelligūtur large loquēdo pater auus ꝫ pauus ꝫ deinceps omnes superiores ac etiam matre ꝫ auia ꝫ pauia. ff. de d. sig. l. appellatōe parentis ff. de iu. ius vocando l. quiq; q̄ parentes recta tamen significatione parentes vsq; ad tritauum ꝛmētur ꝫ superiores dicūtur maiores ff. de gradibus l. iuris cōsultus q̄ parentes vnde licet iuxta cōmunem intellectum nomine parentum intelligantur pater ꝫ mater quo ad diligenciam faciendam in premissis hijs tamen deficientibus vel forsan negligentibus puto q̄ vsq; ad tritauum eis hoc onus pertinere debeat maxime cum ad eos cura liberorum ptineat dū remanserunt in eorum potestate vt in dcā l. quiq; q̄ parentes ꝓall. ꝫ ar. ff. de hijs q̄ sunt sui vel alieni iuris l. nam ciuiū ꝫ l. sequente, nec solum naturales ꝫ legittimos i hoc casu parentes intelligo sed etiam naturales tantum vt colligitur dicta l. quiq; cum sequentibus. sed numquid id quod hic dicitur habet locum de parente ſpūali qualis est baptizans ꝫ leuans in baptismo videtur q̄ sic nō ꝫ hij tenentur curare que pertinent ad salutem anime ipsius baptizati de pse. di. viij. vos autem vnde ꝫ pater adoptiuus ꝫ parentum nomine ꝛtinetur ff. de in ius. vocando. l. adoptiuum. Sed ex mente huius cōstitucionis nō puto eos ad hoc teneri vt secū eos ducāt de cōfirmatione sed ad hoc curandum bene puto eos teneri vt dictum est **Parvulos** i. infantes qui dicūtur paruuli etate. iuxta illud Math. xvi. sinite paruulos venire ad me vel dic paruulos fidei nouitate. i. ad corinth. iij. tam̄q̄ paruuli in xp̄o lac potum vobis dedi dicūtur tacmen quandoq; paruuli in sensu. i. ad corinth. xiiij. nolite fieri paruuli sensibus sed malicia paruuli estote. Item dicūtur paruuli effectu. i. corinth. xiij. cum essem paruulus. Item dicūtur paruuli humilitate Math. xi. abscondisti hec a sapientibus reuelasti ea paruulis Item paruuli. i. male cogitationes ꝫ illiciti motꝰ iuxta illud psalmiste paruulos allidet ad petram de p. di. iij. in salicibus vbi de hoc per archid. **Baptizatus** non ante baptismū debent cōfirmari sed post de pse. di. v. nouissime **Ducāt** loquitur de non adultis qui petendi confirmationem discretionem non habent. **Diuersi** post

baptismū Et dicitur diu quandoqz p x.ān ꝙ nos.ff.qui ę a quibz l.si rum fide omiss.Ḣ aristo quandoqz diu dicitur per spacium vnius anni.ff.de sucessorio edicto. l.i.Ḣ.largius ali quando intelligitur de bpennio ff.locati l. cū dru.C.de omni agro deserto l.quicunqz quā doqz de quadriēnio ff.de vsu l.ꝗuis. Quandoqz dicitur diu.i.vltra sex menses de ꝺesſi.ꝑs ben.c.ij.de fideiusſo.c.fi. Et sic potest intelligi hic vt stz infra sex menses vel ꝙ cicius fieri poterit ita ꝙ parentes non sint circa hoc negligentes de hac dictione diu notat accursius in dicto Ḣ aristo ę arch.iij.q.ij.si epūs in fi. **Pueros** quos prius dixit puulos hic dicit pueros ę xptie intelligitur puer qui est maior septennio sed minor xiij. ānis de etate ę qualitate c.ij.glosa.i. ę in phemio li. vi.ad finem in principio magne glose p Jo. potest enim ꝺtingere ę dūm baptizatus in sans est non sit ꝺfirmatus vnde in puericia poterit ꝺfirmari quia ꝺfirmationis sacrāmentum si possit haberi non est amittendum ę ē sacramentum necessitatis sic ꝙ ꝺtempni non debet prout notatur.i.q.i.Ḣ.sed notandum ad ſ ꝙ arch̄.propę ad septem miliaria vt habet ꝺmūs vsus **Quam citius poterint.** Istud determinat id ꝙ supra dixi nec diu ę. **Fascias** fascia ſm Januen. dicitur vestis qua puer inuoluitur quia in modum fasticuli corpus ligat ę inde fastiliale latum singulum quo puer circumligatur in fastijs patet ergo quantum est ad propositum in casu nostro dictator erranit hoc vocabulo **Fastia** potuit enī dixisse fasciolas que parue fastie dicūtur quibus vulnera ligātur nam de intentione istius ꝺstitutionis est vt parentes secum adducant ligaturas de panno lineo vel alia materia decenti ę honesta quibus circumligare debeant ę possint caput ꝺfirmandi ę ę hec ligatura ſm Thomam vocatur vitta q dicit ꝙ quedam sunt circa ꝺfirmacōnem que non sunt de esse sacramenti sed de bene esse q̄ rum vnum est vt ieiunus ę a ieiuno dicit. ſm ꝙ per aliquem episcopū p̄sentetur Tertium est ꝙ vitta capiti circumligetur prout hec ipse notat. li. vi. de veritate c.x.propę fi. **Ligaturas** declarat primo corrigit id qđ p Ās dixit fastias ę nota ꝙ ista ligatura ordinatur vt per eam lotus vnctione deſicetur et in quibus locis talis ꝺfirmatus seruatur sub quadam disciplina custodiendo crisma ne vſqz ad septem dies per quos repꝛesentantur septem dona spiritus sancti caput lauetur ꝙ vt ista notantur de ꝺse.di.v.nouisse.p Hug ę arch̄.sed hodie apud nos tu die vt ordinatur infra Ḣ xx primo puuli quoqz **Deferāt.** idest de loco vnde veniunt secum ferant **Cū petentes** hec opetencia ꝺsiderabitur respectu longitudinis ę latitudinis pannorum ad ligaturas de quibus prefertur. Ordinato tam sufficit enim ꝙ eam longitudinem habeant vt caput ꝺfirmando cum spacio id circumligandi circuire valeāt in latitudine vero vt locum crismationis cooperire possint vt dixi supra ꝺ.ligaturas Errant em̄ qui ligaturas adeo breues ę strictas deferunt vt potius circa collum quam caput eas ligare oporteat ſz licet in adulto modus ligature ę obseruandi crisma seruari possit vt predictum est in puulo tamen cum ligature ipse nō possunt qñqz ob diuersa agenda circa custodiam ipsius puuli immmencia p tres dies seruari in capite puto esse sufficiens ꝙ post deſicationem crismatis in fronte remoueatur a capite et vsqz ad illum diez tercium maneāt circa collum ꝺfirmati. **Parumli quoqz** tercia ps **Tercia die** hugo recitat de vij.die vt supra ꝺ.ligaturas hic vero statuitur de die tercia ob memoriam trinitatis vel ob memoriam domini nostri ihesu cristi qui tercia die ē surrexit ę potest dici tres dies vna die intermedia sic ꝙ dies qua sit ꝺfirmatio ꝑputetur pro vna ad quod facit lēa que sequitur post ꝺfirmationem vt dicit post diem ꝺfirmationis sed contra hoc opponitur de appell.c.sup eo ij.in fi.cum suis ꝓcor.ff.de ꝺ.sig.l. amiculus ij.q.dij.Ḣ.biduum ꝺf.si aduersus de exep.pia Ḣ.si quis li.vi.de testi.spol.frequens e.li.in q̄ bus omnibus patet ꝙ dies quo sit citacō vel quo recipiuntur lē non includitur ę istud verbo pbabilius viz tercia dies dicat duobus diebus intermedijs maxime quando dies quo sit ꝺfirmatio ante ipsam ꝺfirmationem quasi totaliter lapsus est ita ꝙ modicum vel nichil de ipsa die supꝛest ad quin si maior pars diei post ꝺfirmationem supest satis ꝺsonū est vt computetur p vno die vt sic ꝓcor.opinio Jo. ę vberti q̄ recitat speculator ti. de appell. Ḣ.restat ꝺ.sed numquid. **Deportentur.** patet ꝙ loquitur de infantibus puulis qui p se ire non possunt **Ad ecclesiam** non ergo ad domum vel cameram sacerdotis. Sed quid si ecclesia multum distat ę capella propꝛ est an sufficit ꝙ differatur ad illam capellam omissa ecclesia puto ꝙ sit dum tamen in ipsa capella sit baptisterium de quo hic loquitur textus ę ꝙ parentes illuc adducentes puulū sint ibi pochiani quo ad sacrum baptismum **Frontes** istud est vnum de substancialibus hui9 sacrāmēti vt crismatio fiat in fronte ę quare dicam infra sez c.ꝺfirmationis ꝺ.ꝺfirmatus **Per manus sacerdotum** non per manus parentum nec aliorū ministrorum ecclesie tamen de mandato sacerdotis vel eo diucius absuturo poterit illa lauatio fieri per diaconum nam ę baptism9 in tali necessitate sit per diaconum de ꝺse.di iiij.ꝺstat **Baptisterio** i.loco ꝺ i ecclesia sit baptismus nō em debes intelligere ꝙ ista lauatio fiat in fonte baptismali nec de aqua

fontis sed debz fieri in loco vbi situatur fons
viz iuxta illum fontem Ibidem sic in bap
tisterio iuxta fontem Ligatur quibus ma
xima ad conseruationem trismatis ligabant
tunr in illo tpe quo fronte s abluuntur ita
q fiat in cōtimenti nec debent ligature vltra
as seruari vt quidā faciunt ꝫ male ꝫ hec dic
tio tūc est aduerb'um tpis ꝫ hic est futuri
tem potiꝰ.quandoqz est p̄teriti tempus. vt si
diam tūc vt suscepta dabis ꝫc.ꝫ sigt aliquā
do extremitatem tpis ff.de odiō.ꝫ de demōst.
l.iij.ꝫ quandoqz refertur ad oditionis ex
istenciam non ad tempus implicitū cōdicōe
ff.de testam.l.penul. Quandoqz hec dictio tūc
sequit duas oditiones quarum vna est expꝰ
sa alia tacita ꝫ in hoc casu dictio tūc refertur
ad expressum ꝫ non ad tacitū ff.de vulg. su
stit.l. in substitutione ꝫ de hac dictione no
ta conse.di.iij.c.tūc valete in principio pre
archid.ꝫ prr Jo.de athona ostitutione otho
nis q̄nto v tūc Iulianus presupponit plu
res esse ligaturas q si solum vna fuerit debet
etiam tūc absq; vltriori cōseruatione obu
ri. Conrrementur.i. conburent ratio ē
ne ad opa illicita deuemāt vtpota ad sortiles
gia vel alia illicita exercendo possunt tamē ad
eūdem vsum in alijs confirmandis seruari ꝫ si
militer fieri potest de pannis trismalibus de
cōse.di.iij.c.si quis voluerit. Item ad cōs
firmationem quarta pars Puer suple
nec infans nec adultus ꝫ proprie dicitur pu
er qui maior est septēnio minor tamen xiiij
anris ꝫ dicitur puer quasi a puritate sine p
uitate pilorum ꝫ aliarum rerum quibus ha
bundant exercentes puericiam. Et nota q
puer dicitur quandoqz ex natiuitate vt ibi.
puer nat9 ē nobis.qñqz ex etate vt qr infra
xiiij.annos sicut predixi. Item obsequio et
sexu puritate ꝫ iuxta illud dīn ad Jeremiā.
Puer meus es tu noli timere sm Januenſ
in d puer ꝫ notat prr archid.xxij.q ij.si q̄ls
ad fi. Teneatur quare ab alio tenetur cō
firmandus ratio est quia ante cōfirmationē
se robur standi spūaliter habere non debet p
sumere ꝫ ideo conueniens est vt ab altero tene
atur ad signandū q p se stare non posset. de
cōse.di.iij.in catharismo ꝫ c.non plures ꝫ c
in baptismate sm Thomam Et nota de cōse.
di.iij.spūs in principio p archid.nec refert
an tenens sit vir vel mulier sm Thomam li
cet conueneicius sit vt vir teneat masculū et
q mulier teneat feminā Patri. intelligas
de patre naturali ꝫ hoc siue sit pater natura
lis ꝫ legitimus siue naturalis tantū. Eē
ide m intelligas q dixi in precedenti glosa de
patri victrici Ille qui duxit aliquam mu
lierem in vxorem que prius habuit filios vel
filias ex alio marito dicitur illis filius vel fi
liastus prius genitis victricus est eis vir pa
tris ff.de gradibus l.nō sciēt.q matre vel ali
ter vbi.m.q gradus ante vnde tales de vxore
sua prius genitos non debet tenere ad cōfir=
mationem vt hic Nouerca.i.vxor patris
super inducta que liberis prius ex ipō viro de
alia muliere genitis diritur nouerca instiū de
nupt̄ q affinitatis.ff.de ritu nupt̄.l. adopti=
nus q.nunc videamus. Hec prohibicio
.s.ne pater mater vitricus vel nouerca ten=
at filium suum vel vxoris sue aut cōuerso in
confirmatione ratio huius prohibitionis est
qr sicut prr patismum sit p confirmationem
otrahitur cognatio spūalis vt j dicit Vnde
si vir leuet filiuz suū vel vxoris sue in baptis=
mo vel teneat ad confirmationem facit vxo
rem sibi omatrē ꝫ est inter eos cognatio spi
ritualis vnde olim statutū fuit q tales debe=
rent separari xxx.q.i.c.i.ꝫ ij.hodie tamen ca
dmatū est otrarium viz q sive scienter sive
ignoranter hoc fecerunt non tamen debēt pp
ter hoc separari ex de cognatione spūali essi vir
ꝫ sit cognatō spūalis superuenēs p matrimo
niū otractū ñ dirumit mīmoniū vt ibi plz
ꝫ sic stat textus de cognatōe spūali c.i.li.vi.
vbi dum dicit post otractū Depe.i. multo=
ciens sive frequenter q quo vide q scripsi su
pra c.d.frequenter Aliquando tamen sepe
interligitur de duabus vel tribus vicibus Vt
notat archid.de electione c.qr sepe glosa j li
bro vi. In ecclesia.s.cum populus affluc
rit causa audiendi diuina. Et sciunt quin
ta par s. Parentes sic pater mater vic=
tricus ꝫ nouerca de quibus dictū est m.q. pri
mo Alij.s.qui non sunt parentes Qui pu
eros suple vel etiam adultos Ad cōfir=
mandū.i.ad recipiendum sacramentū con
firmationis Spirituale vinculum.i.
cognatio spūalis Hoc sacramentum.s.cō
firmationis Sic.i.eisdem modis in baptis
mo de hoc est textus de cognat.spūali c.i.li.
Et nota q hec cognatio spūalis otrahit in
hoc casu inter confirmātem ꝫ confirmatū Cō
inter filios tenentis ꝫ confirmatū Item in
ter vxorem tenentis prius cognitam ꝫ con
firmatum Item inter tenentes ꝫ confirma=
tum Item inter tenentes ꝫ parentes cōsie i
mati sicut plenius videre poteris in dicto c.
primo in textu ꝫ etiam p doctores

Quom magna reuerentia deferatur oliū in=
firmoz̄ ad infirmos
et ipsos iuūgant sa=
cerdotes cum magna deuotiōe
et oratiorum celebritate que ad
hoc sunt ordinate moneant po=
pulum sepe sacerdotes cum ma

gna deuotione eos saltē qui sūt etatis xiiij. annorum ℈ supra ad extreme vnctionis sacramentuz ℞ipiendum. Et quod post sacramentum susceptum licite possit reuerti ad opus coniugale. Effectus enim istius sacramenti patet ex verbis apostoli Jacobi dicentis. Infirmatur quis ex vobis inducat presbiteros eccle sie vt orent super illum vngētes eum oleo sancto in nomine domini ℈ oratio fidei saluabit infirmum ℈ alleuiabit eum dominus ℈ si in peccatis sit dimittētur ei.

Quum magna hec constitutō habet tres partes in prima statuit vt sacramentū extreme vnctionis reuerenter ℈ deuote ministretur. In secunda ibi **Moneant** dicit quibz detur hoc sacramentū ministrari. In tercia ibi **Effectum** querit quid sit effectus huius sacramenti. **Reuerētia** vz cum superpliticio ℈ stola tū sine lumine ℈ sine cāpane pulsatōne que duo debent dūtaxat haberi in deportatione sacramenti eukaristie ad infirmum vel alium extra ecclesiam communicandum. **Oleum infirmorum** hoc est oleum ab episcopo benedictum de quo legitur de sacra vnctione e. vnico. ℌ. ad exhibendum ℈ xco. di. illud ℈ de quo videre poteris in his que sequūtur. Et licet ex eis que leguntur in dicto ℌ. ad exhībendum videatur sumi qd oleum Catechumenorū ℈ oleum infirmorū idem sunt. verius tamen est q̄ diuersa sunt ℈ diuersam accipiunt benedictionem sicut ℈ in pontificali plenius continetur. **Ad infirmos** ex hoc patet et subsequentibus qd ad habendum hoc sacramentū non debet illud nolens recipere venire vel portare ad sacerdotem. Sed sacerdos debet accedere ad infirmum. Et nota q̄ infirmus dicitur .i. sine forma ℈ sine colore ſ Januenſ. **Sacerdotem** pluraliter loquit ℈ sic videtur q̄ duo ad minus debeant id facere ff. de test. l. vbi numerus cum scot. sed tu dic q̄ vnus sacerdos p̄sente clerico vel etiā solus sine clerico potest infirmum inungere extra de ō. significē. c. quesiuit in principio ℈ hoc intelligat de necessitate que legem non habet ſm Durā. idem viz vbi non est nisi vnus sacerdos ministrans in ecclesia qui nec habet sacerdotē socium nec clericum qui valeat sibi assistere nam si eo modo potest haberi vnus clericus tunc debet adesse clericus ipse adminus

ār. de vi. ℈ ho. cle. c. vt quisq; Alioquin posset secum habere vnum laicū litteratū quez si habere nequeat neq; clericum tunc potest ipse sacerdos solus totum qd collationem dicti sacramenti pertinet explere ℈ sibi ipsi respondere vt dicto c. quesiuit. **Magna deuocū ne** .s. sub timore dei ℈ obseruatione diligēti eorum que pertinent ad istud sacramentum vt viz diligenter intendat his que faceret ℈ verba habent proferre circa ministrationem sacramenti ad qd potest applicari nota p arch xvij q. iiij. quisquis ō psonis ecclesiasticis. **Orationum** in hoc em̄ sacramento forma verborum est deprecatiua quia istud sacramentum videtur valere quasi p modum suffragij datur em̄ ad effectū quem homo p opa propria posset cōsequi nisi infirmitas impediret ℈ forma quā instituit grego. est talis p istam vnctionem ℈ suam pissimam misericordiaz indulgeat tibi dominus quicquid deliquisti p visum vel p tactū ℈c. Alia autem forma quā instituisse dicitur Ambrosius est vel inducta ut sic dicatur vngo istos oculos oleo sanctificato In no. pa. ℈ fi. ℈c. Sed hec forma ē de bene esse non de necessitate sacramenti vnde nec vsus eius est generalis sed tantū apud quasdam ecclesias seruatur ℈ permittat ante formam deprecatiuam vt notat Jo. ī summa ostes. li. iij. ti. xxiiij. q. cxli. Et nota ℈ in aliquo sacramento forma verborum est in sola oratione vt hic in quibusdam sacramētis consistit in sola enūciatione sicut patet in baptismo in aliquo sacramento stat forma verborum tam in oratione q̄ enūciatione vt in sacramento penitencie ſm Thomam. **Celebritate** .i. solempnitate. **Maneāt** secunda ps. **Populum** .s. sub eius cura ℈ regimine exigentem. Et dicitur populus collectō tam nobilium q̄ ignobilium eiusdem ville siue ciuitatis institutis de iure naturali ℌ. plebiscitū. **Saltē** dictio aduersatiua est cū diminucōe p syncopam tracta ab hac dictione salutem ℈ est tractum a captiuis qui quando capti erant ex timore non valentes loqui integre dicebant saltem ac si dicerent q̄ capientes ipsos reciperent omnia eorum bona dimittendo eis dic saltem ideſt vitam ſm Januenſ. vnde dic saltem ideſt ad minus. **xviij. annorū** in hac etate dicuntur adulti vt dixi supra e. ti. t. sacerdotes ō. adultus ℈ istud sacramentū non dabitur nisi adultis qui peccata venialia videntur habere extra que institutū est ſm Thomam ad qd faciunt notata p Jo xco. di. c. p̄sbiteros ℌ. sed istud ō sanctificatio. **Extreme vnctionis** dicitur vnctio q̄ non debet fieri nisi laborantibus in extremis in periculo mortis constitutis quando. s. desinit auxilium humanum ℈ non potest succurrere nisi virtus diuina Dams autem non datur hoc sacramentū quia habet aliud remedium

ſcz pñiteñciam ſm Thom̃am & ad idē notat ar.c.olim xco.di.r.p̃ſbiteros **Opus coniugale** ſuple ſi eualuerunt **Et cius** quarta pare. **Apoſtoli Jacobi** o.r. **Infirmatur** hoc dicit ad memoriam q̄ non debet dare niſi infirmis illis diz qui ſunt in pericu lo mortis & intellige naturalis quando mors iminet ex defectu nature nam latrombz qui occiduntur non dabitur nec preliaturis in ꝓelio vel duello quia tales ſm fortunā ſunt in periculo mortis non ſm naturam **Indulgat** hic includitur poſtulatio vel deſiderium infirmi vbi innuitur vbo q̄ non debet dari niſi petentibus vbo vel ſigno manifeſto & habēti tunc vſum liberi arbitrij qui ſoli petere poſſunt vnde ꝓfecit dici non eſt vngendus furioſus mario puncto dicitur mario a morte eo q̄ in eo non viget intellectus & hoc intelligas verum niſi furioſus haberet diluc.da intervalla in quibus ſacrā recognoſceret quia ſic ei ī ſtatu illo ꝓferri poſſet in articulo mortis **Presbiteros eccleſie** ex hoc patet q̄ nō debet dari niſi per ſacerdotes et ſic non a laicis nec a diaconibus & in neceſſitate p̄t dari per vnum p̄ſbiterum vt dixi ſupra e.v. ſacerdotes **Orēt ſuper illum** hic ponitur modus & vide q̄ dixi ſupra e.v. orationum **Ungētes eū oleo** hic ponit qualis debet eſſe materia viz oleum oliue conſecratum ab epiſcopo in omnibus namq; ſacramentis que indigent materia ſanctificata ꝓtius ſanctificatio materie fit per cp̄m & vſus quandoq; per ſacerdotem vt oſtendatur ſacerdotalis potēſtas ab ecclēſiaſtica diriuata nec debet balſamū poni in materia huius ſacramenti quia balſamum ꝓpter odorem q̄tinet ad bonitatem ſume qua de vtero non indigent ꝓpter ſe exeuntes ſed indigent mitore oſciē qui per oleū ſignatur **In nomine dñi** iſtud dicit formam conſecratiōis olei ſm aliquos vel dicit formam iſtius ſacramenti q̄ ſit in nomine dñi **Et orō fidei** i. fideles p̄ſbiteri vel ſm fidem facta ſaluabit infirmum. ſ. ab infirmitate ſpūali que trahitur per venialia q̄bus etiam anima debilis efficitur ad exequēdum actum gratie & glorie Item ab infirmitate corpali maxime quando ſanitas corpalis expedit ſanitati ſpūali. interdum namq; ſanitas corpalis vtilis eſt ad meritum glorie cū laude Item ad deuotionem excitandam ſm Thomam tria ſunt quaſi omnia dicta precedencia & ſupra hys videre poteris notata de ſacra vnctione c.vnico p io. in coll. **Alleuiabit eum dñs** ſ. ab infirmitate duplici de qua dixi in gloſa xxima **Iuncti** ſ. venialibus vt dixi ſupra v. xxiij. anno rum **Dimittētur** ei. ſ. ex vi ipſius ſacramenti.

Verbum

Quod ſacri criſmatis confectio de anno in annum per locorum epiſcopos ſit agenda. iuxta ſacrorum canonum ſanctiones & id ipſum criſma per eoſdem confectum annuatim fidelibus ſit tradendum & vetus ſeu quod ſupereſt de veteri criſmate ſit in ſacris eccleſijs cōburendum/preſbiteri quoq; qui p̄ ſunt eccleſijs aut per ſe aut per diaconos aut ſubdiaconos a locorum epiſcopis annis ſingulis ante paſche ſolempnitatem. vel quam cicius fieri poterit ſacrum criſma a ſingulis eccleſijs petere teneantur adeo vt quiſquis de alio criſmate quam de iſto nouo quod ꝓpria epiſcopi largitione ſeu conceſſione acꝛepit baptizare vel baptizatum in vertice vngere niſi ꝓeoccupante morte tēptauerit ipe in ſe dampnationis manifeſtatur ꝓtuliſſe ſententiam Quidam tamen ignorancia craſſa ducti que dolo dicitur eſſe vicina vel ſpiritu contumacie ſacris in hac parte canonibus reluctantes quod a crimine idolatrie ſen peccato ariolandi non multum abeſt vetus criſma alicubi per biennium alicubi per triennium et eo amplius reſeruantes eodem in baptiſmate et alijs ſacrificijs damnabiliter abutuntur nouum ab epiſcopis locorum de anno in annum nec petentes Quod ne fiat decreto diſtricte precipimus ſub pena ſuſpencōnis q̄ ferimus in contumaces contrarium facientes Quod id ipſum de ſacro cathacuminorum oleo ſano accipiendum credimus intellectum et

I

Cum sacra ista ostitutio est ioh̄annis pręham ꝙ habet tres partes **In prima** recitat quid fieri debet circa ꝯfectionē crismatis eius ꝓficionem ꝙ vsum in secunda ibi **Ꝺ ad iūm** innuit prius ordinata circa crisma sore extendenda ad oleum catheczuminorum. **Crismatis** crisma grece dicitur vnctio latine vnctio seu facta de oleo sanctificato **Vt** notat archid. in xcv.di. illud ꝺ crismate ꝙ quā dicit sacramentū in quantū viz miūgatur corpi puta in confirmatione ꝙ nota per archid. q. i. multi ꝺ crisma **Et** nota ꝙ crisma sit ex oleo ꝙ balsamo e. ti. c. i. m principio vbi videre poteris quid importet mimisterij **Cōfectū** i. consecratio. **Anno īanū** idest quolibet anno intelligas in cena domini de ꝯ.di.iij litteris **Et** in ostit. octoboni pastor bonus ꝙ ibi in ꝺ. faciant per io. de athona ꝙ legitur ꝙ notatur de reli. ꝙ vñ. stōrum c. vnico. Ꝕ. in die ꝙ potest ofici etiam tempore interdicti de sentēcia excō. c. qm̄ li. vi. **epōs** ad quos solos ꝓtinet crismatis cōfectio xcv di illud xxvi. q. vi. si iubet **Sacrorū canonū** viz allegatorum supra duabus ꝓximis glosis. **Per eosdē** scz locorum epōs suple vel alios de mandato suo ꝙ ipsorum auctoritate si rationabiliter fuerint impediti. **Annuatim** idest quolibet anno. **Fidelibus** i. credentibus qđ credendum est ꝙ sic fidelis dicit qui seruat fidem quā promisit deo notatur in simili per archid. de summa tri. ꝙ fide ca. c. i. in principio li. vi. vnde idem est dicere fidelibus .i. xpicolis **Tradendū** suple petentibus vt infra patet in textu ibi petere teneantur ꝙ intellige tradendum gratis sine precio vel re aliqua loco precij. i. q. i. statuimus de simonia ea que alias dicitur symonia. i. q. iij. si quis ꝛ retinendas de symonia c. non satis et in constitutione othonis sacrā. **Vetus** Dic ergo vetus dicitur qđ annum excedit simile habes xxxv. q. viij. c. i. ff. de public. ꝙ rect. l. vltiꝓ. quociens sit ꝙ vetus vinum dicitur ꝙ ānū excedit ff. de vino tri. oleoq; le. l. vetus ꝙ vide circa hoc notata per archid. de elect. c. generali ꝺ noua li. vi. **Contremandum** de ose. di. iij. litteris sic ꝙ palle altaris ꝙ ea que de sacrario sunt vetustate corrupta irrendi debent de ose. di. i. altaris **Et** ratio est quia talia male tractati non debent nec ad vsus prophanos conuerti vt ibi patet. **Et** ex loco apparet ꝙ non licet nouum crisma misteri ꝙ veteri ꝙ tamen apud multos male obseruatur. **Pōbiterī** hic ꝓmt quomodo crisma preti debet ꝙ nota illud qđ presbiter dicitur quasi prebens iter ꝙ sic est nomen latinum. vel presbiter grece senior latine ꝛm ianuenſ. ꝙ sic est ꝺ. q. vij. terminationes ꝺ. natu. vbi de hoc per archid. ꝙ lix. di. officia ꝺ impleat per eundem. ꝙ quandoq; hec dictio presbiter denotat ordinem quandoq; sapienciam quandoq; etatem notatur xcv. di. cleros in fi glosa tm̄ per archid. hec aūt tria ꝓtinent ad eos qui pesse debent cure animarum in ecclesijs pochialibus. debent namq; esse presbiteri ordine de elect. c. licet canon. li. vi. debet esse sapientes in doctrina xliij. di. sit rector. debent etiam esse etate distreti ad minus xxv. annorum de elect. c. cum in cunctis. Ꝕ. inferi ortꝺ **pōnunt ecclesijs** s. vt earum rectorēs vel vicarij pbiteri pochiales ꝙ sic dic ꝺ sunt ꝓ modum tituli vel alio mō canonico ꝙ in quantum dicit ecclesijs simpliciter debet intelligi de quibuscūq; ecclesijs etiam cathedralibꝰ in seruitoribus siue collegiatis siue pochialibꝰ dūmodo in eis crismatis vsu opus sit ar. ad hoc xcv. di. pbiter **Sed** quid dices de ecclesijs seu calibus non cathedralibus vbi ad vsum sacramentorum indigent crismate dic. qđ a. episcopo loci petere debent vt etiam si sint exempte nisi ex priuilegio eis oppetat ab alio ꝙ eos eligendo id petere ꝛm Io. dicto c. presbiteri xcv di. ꝙ est textꝰ de pscrip. c. veniens Ꝕ. crisma et hic vide ꝙ scripsi supra de temp. ordi. c. fi. ꝺ loci dioc̄esano. **Per se** s. vbi sunt ppinqui ecclesie cathedrali j octo vel decem miliaria: vt notat Io. de ose. di. iij. c. omnitem vbi ꝺ diaconus ꝙ ꝛm archiꝺ. xcv. di. pōsbiteri. **Diaconus** ortꝺ hoc opponitur de ose. di. iij. pbiteri vbi dicit ꝙ debet hoc fieri ꝙ ipm̄ qui ē eiusdem ordinis sed dic illud correctū ꝙ c. oī tempore ꝺ sequens vbi Io. soluit vt dixi glosa xxi. **Subdiacanus** ortꝺ xcv. di. presbiteri vbi dicit vel ꝙ illum qui sacramentū tenet **Sed** subdiacanus non potest tenere vel tredi sacramentū xxiij. di. non oportet ergo ꝙ c. dic illud loqui ꝛm antiqua tempora quando subdiaconatus non erat sacer ordo ꝛm archiꝺ. **Sed** quid si non sit diaconus nec subdiaconus dic in hoc casu vel vbi sedes episcopalis multū distat ꝙ tūc vnus eligetur ab archidiacono qui omni anno sibi ꝙ sociis offerat crisma ꝙ debet quicumq; transiens secū habere tres ampullas vnum ad crisma altera ad oleum catheczumenorum aliam ad oleū infirmorum hoc notat archiꝺ. in dicto c. presbiteri xcv. di. **Sacrorū epōs** s. j. quorum dioc̄. ecclesie ipse site sunt non ergo ab alienis epis crisma petendum est nisi ratione priuilegij id ipis petentibus oppetat vt supra dictū est ꝺ. pōsunt ecclesijs **Sed** quid si epūs loci nec ꝙ se nec ꝙ alium de mandato suo cōficiat crisma j dioc̄. nūquid tūc licet petere ab alieno episcopo puto ꝙ sic maxime ꝙ si in episcopo ppio rationabile subsistat impedimentū absq; culpa sua ꝙ tunc de licencia sui episcopi pōt peti crisma ab epō alterius dioc̄ sicut ꝙ in tali casu possunt ordinandi de ipius licencia recipe ordines ab alieno epō de tempore ordinandorum c. cum nullus li. vi. **Dm**

aūt epūs loci non ꝓssit crismā ꝓficere quia forsan suspensus est a pontificialibus vel alie ꝓr culpam suam est impeditus tūc crede ꝙ si ne licentia sua hoc idē possunt ar.eorū q̄ legū tur de tēp.ord.c.eos in fi.li.vi. Et idē puto si epūs ipē in officio suo circa hoc fuerit negligens & remissus ar.ad hoc lxv.di.si forte. Sz nūquid epūs alterius dioc.teneatur crisma tradere ꝑsbiteris alterius epi dic ꝙ si absente cā rōnabili nō dederit peccat qr epi tenentur ad inuicē sibi auxiliū ꝓbere xi.q.i. pōtifices Sed ne ꝙ hoc generetur aliquod ꝓiudi ciū epō loci estimo ꝙ caucius facient subditi, si ꝙ metropolitanū postulent sibi ꝓuideri qui ꝑt supplere negligentiam epi suffraganei sui & supplē negl.ꝑl.ꝓr totum **Ad quē** si de facili nō ꝑt heri recursus vt cito ꝓuideat tunc fiat in casu necessitatis vt ꝓus dixi. **Ante pasche solēpnitatē** sicut scribē in decreto ꝑsbiteri xcv.di.& hoc solēpnitas incipit in sabbato scō viz in vigilia paschē. missa nāq illius diei trahitur ad diē sequetē de ose. di. iij.in sabbato ꝙ arch.& pz exposse de ꝯ.di.iiij. c.de catechumenis & c venerabilis in quibus dicitur ꝙ catechumini baptizari debēt in solēpnitate paschē & est intellectus post bnēdcō nem fonciū a quo tpe ꝓpata est materia aq̄ ad baptismū & ꝑt dici ꝙ hec solēpnitas du ꝛ rat a tpe bnēdictionis fonciū vsq; ad octauū diē ꝙ ptz qr tociens in ecclesia prædit ad fon tē baptismalē ad oñendū ꝙ ecclesia pata in trim quoscūq; prius catechizatos recipe ad baptismū & estimo satis accordare cū omnibꝫ liceat generalis baptismus debeat fieri in sabbato sancto statim expleta bnēdictione fonci um de ose.di.iiij.nā rōne & c.seqnēti. vñ sic intelligendo remanet dnbiū de eo ꝙ hic dicit an ꝑsbiteri de quibus hic loquit teneant̄ petere crisma añ solēpnitatē paschē mœptā vel sufficit ꝙ hoc fiat añ eandē finitam & p melio ri intellectu huius questionis vide ꝙ scripsi ē.de consuetudine c.nullꝰ rector sup v.añ enūciac.vbi in casu simili dixi ꝙ dz intelligi ante solēpnitatē sumtā p rōnes quas ibi videte po teris Et sit pro hic intelligendo. dū tū ex mora peticōnis periculose nō differat baptis mus in tali festiuitate imminens qr de mēte hu ius institutionis est ꝙ in solēpnitate paschali ꝑsbiteri qui hnt baptizare & ungere baptizā dos hoc faciant cū nouo crismate vñ si in sab bato scō vel paschali solēpnitate durante im mineat baptismus siendus añ illā diem crisma nouū debet peti & heri dū tū distancia lo ci vbi officitur hoc patiatur & hoc est ꝙ sequi tur in textu **Vel quā citius fieri poterit** vbi em officitur crisma in ecclesia cathedrali que distat a loco baptismi forsan p centū miliaria vel āplius vt est pone exēp.ñ. in dioc.in colmen.nō est iputandū ꝑsbitero siue curato si in ipo sabbato scō non habeat nouū crisma cū esset impossibile & ad impossibile nemo obligatur ff.de re.iuris l.nemo & c.ne mo e.ti.li.vi. Sufficit itaq; ꝙ curatus faci at ꝙ in se est & istud tpus erit arbitrariū cū lege vel cū canone nō sit limitatū ff.de iure ō li.l.i.& de offic. deleg.c.de cāis sicut alias i rō simili notatur p Jo.an.& card.de elect.c. q̄ sit d.q̄ tocius li.vi Et p archi.e.d.dēt eū sta tim ꝓpare se ad trāseundū vel vt mittat aliū iputādū tū est sibi si inimus ꝓoneū nūciū ad hoc ꝓtendū miserit vt notat archi.dcō c.ꝑsbiteri xcv.di.& p hoc faciūt notata p Jo.iij. q.vij.in ḡuibus glo.i. Sed quid si ante nouū crisma hītū immineat puer baptizādus quē ꝓcentes petent statim ab.sq; mora baptizari ꝑsertim vbi tūc tpis elapsum ē qđ ꝓtuit ha buisse nouū crisma & non hēt. dic ꝙ in casu mortis imminētis ꝑt baptizare cū veteri crisma vt d dcm est Sed ex cām mortis ꝓsulo q̄ differat baptismū quousq; habuerit nouū crisma qđ si hoc differri nō posset nec expedi at forsan ꝓter aliqđ periculū imminēs tūc po test puerū baptizare & differre crismationē q̄ hēt sequi baptismū vsquequo hēat nouū crisma nā crismatio in ōtia ꝑt postea supple ri si ob aliq̄ necessitatē fuerit omissa de ꝯ.di. iiij.c.nullus & facit ad hoc in ar.i.q.i q̄.quō. ab hereticis in fi. **Singulis ecclesiis** ñ ergo sufficit ꝙ vnus ꝓtat p multis alijs ec clesijs forsan ecclesie sue ꝓximis sed requi rit ꝙ quilibet ꝓtat p ecclesia sua sed vbi est magna distancia locorū istud cēt minis durū & ꝓpterea satis rōnabile & ꝓximis honestati vt archi.p se vel p aliū nūciū ꝓoneū ꝓtat p suo archidiaconatu vel decanus p suo decana tu sicut dcm est d e.r.q̄ subdiaconos in q̄ casu puto ꝙ absq; symonia nūcio ipm crisma de ferenti ꝑt p singulas ecclesias p suis sumpti bus & labore a iq̄ remuneratio fieri dū tū eo ꝑtextu epō vel ipius ministris p crismate hm do michil soluat nā hoc symoniacū cēt vt dixi d.e.v.tractādū nō em est absurdū vt ille q̄ vi te oim effūdit sumptus & suos ipēdit labores ab oīibus aut in cōi vel singulariter mercē dē accipiat cū nō teneat ꝓpriis stipēdijs mi litare de ꝑscript.c.cū ex officij ꝓre fine Et vnusquisq; p se crisma petiturus sumptꝰ fo ret aliquos facturus sine quibꝫ nō possit ipe ꝛ ret ad epm accedere vel aliū suo loco trans mittere. **Petere** intellige cū effectu vt.s. adhibeāt diligencia & hēant id qđ ꝓtūt req̄ rit em diligencia ex ꝑte ꝓtentis & ꝓximꝫ hanc peticionē exaudiri ex ꝑte epi qui nō ꝑt petita negare qr tenet tradē ꝙ ptz d in pu rio dū dicit ānuatim fidelibus sit tradēdum ōbū itaq; petere est intelligendū cū effectu si cut alias egit & notat de elect.in̄ li.vi. vbi electus q̄ ꝓsentit electioni de se facte tenet ꝓtē confirmationē & ibi Jo.an.& card.sup v. ꝓtē dicūt sufficit si ꝓtē ligat nō optineat.

ita' q̄ nō stet p̄ ipm. **Teneātur** ex necessitate p̄ quo vide ea que scripsi supra de ost̄i. quia in otinencie v̄. te neantur. **Aden.** i. tantum. **de alio crismate** istud sumptū est ex decreto de ose. di. iiij. Si quis de alio. **Cuā de icto noua** c sic non licet vetus c nouū simul miscē q̄ ptz qz vetus dz cō cremari vt s̄ dcm̄ ē c hoc vrū puto p̄ ānū elapsum sed j̄ annū hoc bene liceret si inciperet deficē oleū bn̄dictū qz tūc p̄t misteri oleū nō sacrū c illud q̄ p̄us sactatū est trahit ad se nō sactatū ex de p.ec. vel.al.c.q̄ in dubijs. **Largicō** h excludit p̄ciū q̄cūq; c dic p̄pria largitione qn̄ epus tradit p se p̄m. **Cū cessione** vbi mādat tradi p aliū. **Baptizatū**. i. in baptismo. **Iniūgere** vel dic melius baptizare. s. in aqua ad baptismū bn̄dcā in qua infundi dz crisma sicut ptz de ose. di. iiij. in sabbato. **Vertice** i. sup̄ prima parte capitis ibi em̄ dz baptizatus p̄ sbiterū vngi crismate. ut ptz de sacra vnctione c. vnco q. si. vbi etiā hēs quid illa vnctio signifiet. **Occupāte morte** idē hēs de ose. di. iiij. si q̄s de al. in tali em̄ casu necessitatis lex ponenda non ē de osuetudie c. q̄nto c sic necessitas facit licitū q̄ alias esset illicitū sed sic cessa ñ dñt alias trahi in oseq̄ntiā de reg. iuris c. in argumentū. **Tēptauerit** i. p̄sumpserit. **Dāpnatōis**. i. ppter q̄d dāpnari dz. **pretulisse smam**. i. hoc fecisse ppter q̄d sma in eū ferri dz xxiiij. q. iij si quis nō recta sed melius xi. q. iij. placuit vniuerso c t. de illis. p̄sbiter nāq; vngēs baptizatū de veteri crismate nisi in articulo mortis deponēdus ē vt notat Jo. an. de sen. ex. c. r. q̄n vbo nō existit li. vi. allegat ad hoc r. siq̄s de alio de ose. di. iiij sed illud c. hoc nō dicit. s. q̄ sit deponēdus vñ archi. in c. c. de sen. ex glo. vltra. dicit cū ppter hoc puniendū. Et auctor huius ostitutōis limitat hāc pnā ad suspēncōem ipō fecō vt j̄ ptz in fi. ibi suspēdis c. dic vt ibi. **Sed in q̄ntū** talis est violator canonū nec eos observat acrius puniendus est q̄ dic vt notat j̄ d reluctātes. **Quidā tū** dz vbi ponitur mobediencia p̄ sviteroū otra p̄missa. **Ignorantia crassa** hoc est q̄n aliquis ignorat id qđ publice ftm̄ est in ciuitate vel q̄n aliqs ignoret id qđ apud oēs alios vicinos ē satis notū vt notat archi. de ost̄. c. vt aiarū d crassa. li. vi. vbi dat multas remissiones sup̄ hoc c talis ignorātia nō excusat vt ptz deō t. vt aiarū sed in sacerdotibus vitiū abilis est xxxviij di. c. i. ad qđ vide qđ scripsi ō de sum. tri. c si. tā. c. ignorancia in pncipio vñ cū illud q̄ hic dicit p̄us fuit apud oēs p̄ sviteros notū et publicū ignorās hoc dz hēre ignorancia crassam q̄ non excusat vt ptz ex pmissis. **Dolus**. s. p̄sumpto ex q̄litate facti q̄ dolus p̄sumitur vbicūq; qs facit qđ scit vel scire debet se facere non debere. C. de in iurijs l. si nō conuicij c ad legē cornelia de sicā. l. i. in quo casu iuris ignorātia nō excusat c tō est qz talis p̄tēdat ignorancia eius qđ ē publice notū c sic i lata culpa. ff. de d. ob. l. idē die. q. vltimo et talis culpa dolo equat vt ibi c notat p dignū in regula iuris ignorātia li. vi. **Esse vicina** hoc dicit qz ignorancia crassa non est vere dolus sed meidit in dolū p̄sumpc̄. sicut alias solet dici de lata culpa ff. de d. significē. l. lata vñ lata culpa c ignorātia crassa pari passu ambulāt. Est em̄ lata culpa nō intelligere q̄ alij intelligūt qui sunt eiusmodi ōditōnis et ppterea in sacerdotibus ignorātia iuris cō mūnis ptimētis ad officiū suū ē lata culpa q̄ vicina ē dolo eo q̄ est dolꝰ p̄sumptus p cui⁹ materie declaratione ālioti vidē poteris notata p barth. ff. depositi l. q̄ nerua vbi diffuse tractat de lata culpa c quō equipat dolo et quō nō otraria viz qz bn̄ intelligit canones p̄cipientes otrariū c tn̄ nō vult eis obedire sed stiēter otrafacit vñ otumax idē ē q̄ subditus iniurioſius repugnās otēpnens siue mo tediens h Januenh. **Canonibus** q̄ ab oībus dñt custodiri c oēs ligat de ost̄. c. i. d de hoc. **Reluctātes**. i. iotedietes siue resistētes tales nāq; trāsgressores canonū ḡuiter sunt puniendi maxie vbi canon ipe hētur in vsu c non ē sublatus p osuetudinē rōnabiliter introductā in otrariū nā si auctoritate osuetudinis faceret q̄s otrariū vbi canō non ipetat p̄ceptū vel p̄hibitū non esset puniēdus c sic p̄t intelligi id qđ notat archi. xxv. q. i. violatores idē dico vbi non ē talis osuetudo sed stante canone in suo robore aliq̄d facit otrariū vrgente necessitate q̄ non hēt legē de osuetudine t. q̄nto de d. di. v. discipulos hēs exēplū in hoc c. occupāte morte c̄. c videt expssum deō e violatores vbi volūtarie c̄. c notat ibi p archi. vbi vero canon otinet p̄ceptū vel p̄hibitionē tūc cessante casu necessitatis vel alia cā rōnabili punit trāsgressor ipius canonis ar. i. q. vij. si q̄s odiū c deō c. violatores c xix. di nulli vbi de hoc p Jo. c idē sentire videtur p archi. c Jo. an. de elect. c. generali li. vi. c notat p w. in extuagant. Jo. xxij. execrabilis in fi. si aūt ex cā rōnabili ouemat aliq̄s tali viz cā q̄ si legislator sciret non distingueret i eo casu canonē quandō tūc non dz puniri vt trāsgressor de obsuatōe ieiuniorū c. deciliū c notat lxxvi. di. c. post hastha p archi. glo. ad huius intelligenciā c idē dicūt aliq̄ vbi canon ñ est otensu vtenciū appbatus sed potius corruptela otraria obfuscatus c sic notāt vinc. h. c Innoc. de trenga c pate c. i. qz talis corruptela liceat non excusset a toto excusset tn̄ a tāto ar. de sponsa duorū c. fi. Sed circa hoc vide q̄ dixi de ostit. c. i. d. mandamus c e. t. d obsuari ibi videas Si vero canon ñ otineat p̄ceptū neq; p̄hibitionē otinet tn̄ diffinitionē sed talis canon ñ est motibus vtenciū ap

ꝑbatus tūc non ꝓhibet trāsgressor ipius ca
nonis ꝙ sic stat dm archid. iiij. di. leges ꝙ ḳ.
hec ꝙ si legibus serua tñ esset si canō talis sit
moribus retinciū appbatus xi. di. in hijs vbi
do canon nō otinet ofiliū vel exhortationem
tm tūc otrauenientes non punit nisi ofiliū
m'e sit ofiliū reuerencie ꝙ omino sequendū
ē vi. di. testimoniū ꝙ notat ꝙ ḃ. de etat. ꝙ q̄lita
te. c. ad aures Sed tūc q̄ro q̄ erit pena trā
sgressionis canonis dic ꝙ si in canone ponat
certa pena debet infligi vt notat p card. de e:
lect. c. cupientes ḳ. si vero in distordia ꝺ ꝓuenit
li. vi. alias aūt erit pena depositionis nij. di. ḳ.
vlti. ꝙ dcō c. nulli xix. di. ꝙ dcō c' violatores.
ꝙ sic ꝓt intelligi ꝙ notat Jo. an. in c. qm̄ de
sen. ex̄c. cuius dctm ꝓsui ē ꝺ smam. dico tm ꝙ
cū ꝙ ꝑma offensa non ꝺz deponi vt ptz xxiiij
q. iij. de illicita ix. q. vlti. c. penul. ꝙ notat per
archi. xix. di. in summa in si. ꝙ de hoc ꝙ io. an'
de appellatōibz c. vlti. glo. vlti. circa mediū li.
vi. in no. ꝓt tñ esse vt aliquis violat canones
credēs ꝙ ecclesia romana n̄ hz ptātē canonis
odi ꝙ talis punit vt hereticus xix. di nulli.
fus. ꝺ. de hoc ꝑr Jo. an. ꝙ notat de cleric. c. ge
nerali p card. ꝙ Jo. an. glo. nota ergo in hoc
passu dicit dm̄nus de scō Jeminiano dicto c.
generali ꝙ veniens otra canonē otēpnendo
ptātē auctoris ꝙ illā negando punit vt here
ticus vt ē dixi ꝙ xtor. paulus in cle. i. de c
tate ꝙ q̄. ꝙ etiā talis ē infamis vt notat glosa
vi. q. i. infames si ꝺo nō otēpnat auctoris po
testatē sed obſuationē canonis. tūc si canon
sit ofilij ꝙ illud ofiliū sit pfectōis vemēs cō
tra n̄ peccat motaliter nec venialiter Et sic
stat glo. Jo. an. in dcō c. generali si ꝺo sit cō
siliū reuerentie tūc veniens otra talē legem
peccat venialiter ꝙ notat archi. vi. di. testiū al
legās glosam si. in c. ad aures de cta. ꝙ q̄lita.
ꝙ idē notat xxv. di ḳ. alias sup glo. sed nonne
xxv. q. i. violatores ꝙ dicit ofiliū pfectōis qñ
licite q̄s ꝑt resistē actui ꝙ ipē velens ſuare cō
siliū vt ex eo magis placeat nō resistit sic in:
telligit glo. ꝺ. ꝓpter deū de maio. ꝙ obe. c. solis
te. ofiliū ꝺo reuerentie est qñ supior ofulus
it in materia q̄ aliās deret ſuare nō tñ vult
omino ꝙcipe vt notabl̄ sentit glosa si. in c.
ad aures ꝓall. vbi ꝺo canon ē ꝑcepti tūc si nō
sit receptus p subditos otrauementes n̄ pu
nit iuxt notata p glo. ꝙ doct. de treuga ꝙ pa
ce c. i. iij. di ḳ. leges Vn aūt sit receptus p sub
ditos tūc si in eo apposita ē pena illa ē otrafa
cieti iponenda de offic. dele. c. ꝺ cāis Si ꝺo p̄
na nō sit ipposita tūr sic veniens otra canonē
ꝑcepti nō vmt aio otra finē canonis liceat ve
mat otra ipm canonē non peccat mortaliter
Exēplū ptz i ieunio ꝑcepti q̄ si q̄s ex cā rō
nabili non ſuat maxie tali q̄ si legislator sci
isset nō ꝑcepisset talis n̄ peccat mortalit qz n̄
repugnat omino fini ꝙ intentioni legis siue
canonis Conclusio ē archi. lxxvi. di. vtina Si

aūt veniat otra canonē ꝙ cius finē semel tm̄
non ē deponēdus vt notat pau. dcā cle. i. Si
pluries otrauemiat ē deponendus ꝙ sic pdicit
glo. Jo. an. dcō c. generali li. vi. Vltiō. s. rē
tuctari ꝙ nō obedire sacris canonibus pūa
latrie istud sumit ex decreto stiendū in si.
viij. q. i. ꝺ dz quasi atiloādi ē peccatū repug
nare ꝙ q̄si stelus pdolatrie nolle adquiescere
ꝙ ad id facit xxi. q. viij. c' si q̄s ferm̄ps ꝙ lxx
xxi. di. q̄ sunt in si. ꝙ. i. q. iiij. ḳ. Jtē precati Et
vide ꝙ dcā j glo. xxi. Et hic nota ꝙ pdolatrā
n̄ solū ofiderat circa cultura pdolorū sed etiā
alijs modis viz p rebellē inobedientiā vt hic
Jtē p eucharistie susceptionē indignā xxxij.
di. ḳ. porro Jtē p estuantem auaritiā vi. q. i.
in pncipio. Jtē p sortilegiorū obſuanciā xx
vi. q. ij. sors ꝙ q. v. in pncipio. Pctō ariō
landi istud qđ hic ꝺz de pcō ariolandi ꝙ de scē
lere pdolatrie sumit originaliter i. Regū x. c.
ex ꝺbis samuelis ad saulē regē israel. ꝓpter
dm̄ inobedientē Et nota ꝙ ariolor. aris. est
ꝺbū deponens idē est ꝙ diuinare ꝙ diriuat ab
hz ariolus li. id ē diuinator q̄ circa aras pdolo
rū nepharias p̄es facit ꝙ funesta sacrificia ꝙ
Januen'ū pcīi ariolandi ꝺz inobedientia.
qz sicut ariolus ꝺz q̄ sequit volūtatē suā i sa
crificijs ꝙ n̄ obedit deo siue p̄ceptis mīstro ꝺ
rū dei sit in casu nō est de illo q̄ nō est obedi
ens sacris canonibus ꝙ in effū tm̄ est dicere
ꝙ ille pctm̄ paganitatis incurrit q̄ se xp̄ianū
asserit ꝙ sedi apostolice obedire otēpnit Qđ
errat. i. deuiat Baptismate. i. sacrō bāp
tismi Aliis sacrificijs si istud qđ hic ꝺz
in ostitutione viz in crismatōe ꝙ baptismate
faciendā q̄ crismatio p̄p̄s. iteros cōit bap
tizantes sit q̄nqz p infusionē crismatis in fō
tē baptismalē in ipius bñdcōne vt dixi ē e. ꝺ
baptizare q̄nqz sit p baptismū in ꝺtine bapti
zati vt hz ꝺz dū intelligat tm̄ de crismatōe fā
ciendā p simplices p̄sbiteros ꝙ n̄ de ea q̄ fieri
ꝺz p solos epos q̄ etiā nūcupant uestō qđ im
portare ꝺeat hec clausula q̄ loquit de alijs sa
crificijs n̄ eā occurrūt menti mee alia sacrifi
cia deo ꝺebita in quibus vtrudū sit crismate
p simplices p̄sbiteros nisi in baptismate dū
taxat Crismatio nāqz m fronte eis n̄ ꝺeꝺi
tur vt ptz j c. pxi. ꝙ legitur ꝙ notatur de cō
suetudie c. q̄nto nec crismatio q̄ fit in p̄sona
regū nec crismatio q̄ fit in p̄soms epōrū ofe
crandorū nec crismatio q̄ fit in p̄soms sacer
dotuz ordinandorū de quibus legit de sac' vn
ctione c. vnico nec crismatio q̄ fit in bñdcō
ne calicis ꝙ patene ymmo talia ptimēt ad so
los epos vt ibi ptz vicet ergo ꝙ istud ꝙ hz ꝺz
ab hijs sacrificijs ꝙ Donet in malū ꝙ in ve
titū non aūt in ꝓmissum vt viz si cū crisma
te veteri p p̄sbiteros de quibus hz loquit quic
quid facit illicitū ad deceptionē plebis in sua
is sacrificijs pphanis ꝙ plebiū deceptoris ꝙ
hoc sonat dictio abutūt q̄ statim sequit Ꝺcō

ne idē possit fieri i nouo crismate nesciō quid a p te iuris hec clausula ipotit ꝛ ꝫ notat q̄ sacrificiū ꝛ misteriū dicit nā sacrisitiū ē q̄ p̄ce mistica sacrificiū fcm̄ ē i.q.i. multi ꝛc. visibile sacrm̄ est. muisibilis gē visibilis sotā de p.di.ij. Sacrificium misteriū ē actus visibilis sacrō applicatus. secretā i se ōtinens disp̄sationē i.q.i. multi. dā pnabilē innuit q̄ in hoc peccat mortalē sic distingue de hijs j in fi. de exc̄.pl.tāta in fi. de ōc̄.p̄bē. de tertiāda li.vi. nā q̄ scienē facit ōtra p̄ceptū vel p̄hibitionē canonis peccat mortalē fix. di. nulli ꝺ de hoc p hugē notat p archi. dcō t. de tertiāda ꝺ dāpnabiliter li.vi. Abutūtur. i. male vtūtur vel peruerse. unuū. s. crisma Accipiētes ꝺ forsan differt ab alijs ꝛ eis offert. Per petētes. s. sub forā p̄dcā. Eugubij. ps ꝛ dic q̄. s. vt baptismus siat cū veteri crismate. Dextro p hoc ñ apparet id qđ pius fcm̄ ē sed sub pena p̄cipit ne siat dextro ꝛ similē hēs in cle. abusiombz de pe ꝛ re. ꝺ dextro p ve. q̄ illud qđ ibi ꝺz allegat cōtra dcā host. in c. si. de sponsa. duorū sup ꝺ. dextro sed si velis vlterius scire de significatōe horū ꝺborū dextro vbi ponūtur ostituc. de nouo edita vide notata p io. gesp. ꝛ pau. i phrio cle. ꝺ. de xtro ꝛ p card. ꝛ archi. de elect. c. puida. ꝺ. dextro li. vi. P̄cipimus vñ ōtrasaciens peccat mortalē. p q̄ vide q̄ stripsi ō isto e. c. ꝺ reluctātes sed melius ō. de ost. c. i. ꝺ. p̄cipimus. Sulp̄cīū generaliter dicit vñ multiplex sit suspicio siue multe sunt spes suspitōnū de quibus circit xxiij. recitat Jo. an. in cle. cupientes de pris in magē sua glo. Quero de q̄ suspitōe dēt intelligi q̄ hic ꝺz p̄t dici q̄ intelligat de suspēcōe aboffici ꝛ bñsitio p Innoc. q̄ in ostili sit notat de eta. ꝛ q̄li. c. cū bona glo. i. i p̄ncipio ꝛ sic sētit henricus de hoyopco de ostuꝺie c. cū oli i p̄ncipio. sed p huius materie maiori declaratōe nota q̄ vbi pena suspitōis simplē ꝛ idēterminate infligit nulla spie suspētōis adiecta vt ꝫ ꝛ potes ponē exēplū xxi. q. iij. c. nullus tūc si q̄ras de q̄ spie suspētōis ꝺz intelligi dic q̄ sine talis suspensiō pferat a iure vel ab hoie tñ ñ possit pferri nisi p viā sme aut diffinitiue. aut intlocutorie vel equalētis ostiderata persona ōtra q̄ pfert vel i qua cadē hz ostiderato viz an sit epūs inferior ve superior clericus secularis religiosus aut forsan laicus ꝺ ali. de mente vel intentōe infligentis hāc penā ñ ostat ꝺz intelligi de tali suspitōe q̄ sit minoris penalitatis ff. de p̄is l. si pses ꝛ l. iterp̄tatōe de pe. di. i. pene ꝛ de re. iu. c. in p̄is li. vi. Preterea dixi ꝺ alias de mente ve intentōe infligētis ñ ostat. qr ꝺ. pfert ab hoie si de ei⁹ intēcōe forsan p acta p̄cedētia vel alie ostarz ꝺ q̄ suspitōe itelligebat illa deberet infligi ar. ff. de hijs q̄ notat ifamia l. ij. cognomie ꝺh sed si sine. ꝺ suspectis tu l. hec em̄ ꝛ forsan i hoc casu iudex q̄ sic tulit sma pt sua intēcōez declarare de q̄ spie suspēcōis itellexit maxie si sit ordinarius q̄ dic vt notāt doct. C. de appell. l. ab executore ꝛ ff. de re iudic. l. paul⁹ al. āt vbi talis sma ferē a iure dicit vt p̄dixi ē q̄ ꝺz itelligi de min⁹ penali ꝛ p forti si

catōe p̄missorū bñ faciūt notata p doct. de iur. iur. c. q̄nto ꝺ notat gos. ꝛ host. q̄ vbi pene capitales sūt multe put notat ff. de pu. iudic. l. ij. l. i. C. de falsa moneta q̄ ipomit penā capitis illi q̄ falsat monetā ciuitatis ꝺz intelligi de miōri. s. de pena exilij seu deportatōis q̄ sunt pene capitales. vt dcā. l. ij. ꝛ horū sma recitādo applbat io. an. dcō c. q̄nto sup glo. j ex q̄bz videt q̄ sma suspētōis hic lata ꝺz intelligi de minus penali ab ingressu ecclesie ꝛ hoc puto verū ñ obstāte q̄ talis de q̄li ꝫ ꝺz deponēdus esset fm canoēs vt p̄dixi. ꝛ sic sentire videt io. de atho. in ostitucōe othonis tāte. ꝺ suspēdat. Ferim⁹ ꝛ sic ē sma lata ñ ferenda p q̄ vide q̄ dixi ō. de ost. c. i ꝺ. ferimus. Cūtumaces. s. scient ꝛ volūtarie ōtrasacientes vel vngentes i ꝺtice ꝛ vtere crismate sed nūquid ista pena hēat locū in epis q̄ forsan in crismatōibz p eos faciendis vtūt vteri crismate dic q̄ ñ qr de hijs i hac pena infligēda ñ fit mētio spialis ꝺ sen. exc̄. c. qr piculosum li. vi. qđ tm̄. iij. ps ꝛ dic id tm̄. s. q̄ ordinat ō de crismate s. vt officiat de āno in ānū ꝛ q̄ añ pastha vel q̄ citi⁹ fieri poterit petat in singulis ecclesijs ꝛ q̄ vet⁹ cōburat ꝛ de veteri ñ fiat vnctio sed de nouo. Catherumizatorū. i. de nouo instructorū siue informatorū i fide ñ dū tñ baptizatorum ꝫ Januen. ꝛ ꝺz catechumi nus q̄si minus catha. xxv. di. plectis eodē ꝺ. p ar chiꝺ. de ose. di. iij. catechuminū i p̄ncipio. per eūdem oleū. s. p epm bñdictō ꝛ notat scm̄ de q̄ hēte sac̄ vnctōe c. i ō. ad exhibēdū ꝛ ō. qr vnū xp̄m ꝛ cū hoc oleo vngit baptizādus bis añ baptismū. s. semel in pectore ꝛ semel int scapulas vt legit dcō c. vnico ō. pall. qr ꝺ ꝺ videre poteris qđ significēt he vnctōes ꝛ ō hoc oleo legit de p. di. iij. c. dcīde ꝺ de hoc p archi. credim⁹ nota ñ dicit determinamus nec statuimus nec alicq̄ tale q̄ sonat i leg. sup hoc ordiacōne sed tm̄ opinatie dicit credimus cuius opinio fūdari p̄t ex ¡paritate tōms ff. ad l. acquil. l. illud videt em̄ par tō q̄ oleū scm̄ q̄lz āno remouet sicut ꝛ crisma ꝛ q̄ in cathacismo fiāt vnctōes ñ de veteri oleo bñdicto sed de nouo vñ bñdictio olei ꝛ ostectio crismatis piter recitāt i dcō. ō. ad exhibiendū ex. de sac vnctōe c. vnico ad inuēdū forsan q̄ eadē die deat oleū bñdici ꝛ crisma ofici ꝛ hoc ꝺm puto q̄ ad ofum vetis olei forsan reꝑuati vltra ānū ñ intelligo id qđ dcm̄ ē de vsu crismatis saltē ex necessitate qr iura loq̄ncia de crismate nulla faciunt mētionē de vsu olei sci q̄ si canonū ꝺditores voluisset hoc exp̄ssisset ꝺ dec. c. ad audiam fateor tñ q̄ ex honcstate ꝺz id fuari i vno sic i alio sed tñ hoc ad oleū catechumitorū de q̄ ꝫ loq̄t ñ obꝺuet put ē statutū i crismate puto qđ vngēs baptizā do oleo vtiq̄ stiēt cessante ctiā casu necessitatis ñ sit puniendus nec pena canonis de q̄ ō dixi nec pena huius ostitutōis. Qr penalia hmodi pocius sunt restrigenda q̄ ap̄lianda de re. in⁹ c. odia li. vi. In pena nāq̄z nō ē arguendū ad si nllia de pe. di i. ō. pene p quo bñ fatiūt notata p card. ꝺ. v. sacramentorū de tēp. or. c. i. li. vi ꝛ p ar. ibi i ꝺ ordiēs

Onfirmacōis & ĩ ō negligē
tes cōfirmacōis suscipere sa
crm̄ statuimus quod nul
lus ad sacrm̄ corporis & sanguinis
dn̄i admittatur ex articulo mortis
nisi fuerit cōfirmatus vel nisi a re-
ceptōe rōnabiliter fuerit impeditus.

Onfirmacōis. istud c.ē Johānes pre
cha sicut & prēdes Et ĩ. sub ista ptē de
risa otinet in intrḡ quō multi & q̄si vni
uersi baptizati forsan ob ñ vigilancia curatorū
lz hmōdi baptizati essent dierū malorū inuolati
ñ tñ recipiūt cfirmatōis sacrm̄ negligēteg.
loq̄t de adult. vt ĩ patebit nā in carentibz discre
tōe vt sunt pueri & infantes ñ pt ppe tm̄ negligē
cia sz i adulto ex eo appareat negligencia q̄ pt hē
re epm̄ q̄ cū cfirmet & ñ curat acrdē vt cfirme
tur ali. si ñ potuit hēre pntiā epi ñ pt hēri negli
gēs ar. de elect. i. vlt. de or. pbē. qz diuersitatē Dz
vbi pt cfirmari & ñ vult talis negligēcia icidit i
cēptū nā negligē & otēpnē quodāmō paria sūt
lz cm̄ de sui natā sint diuersa vt colligit xx. di. si
decreta qnqz tñ iura pmistue vtūt hys finis vt
notāt arch. & arch. de elect. c. cupientes ò otēpse-
rit li. vi. & h nota q̄ vbi negligētia capit ctū a
culpa pā a vtputa qz monit & iduit p curatū
suū acrdē ad cfirmationē ñ vult sz negligit cfir
mari dū hz copiā epi q̄ possit & vlit cū cfirmare
tūc talis negligētia cpat ñ solū otēptui sed etiā
dolo ar. c. omci in si. de cr. pbē. in cle. & faciūt nos
tata p io an. glo. si. de appell. c. ab eo li. vi. sed qñ
negligēcia ortū hz ex ñ diligētia vel culpa alti
vtputa curati tūc ē excusabilis ff. de vētre ispici
endo l. i. q. denūciat ff. de adulteris l. denūciasse cū si
milibus & notat p io. de ath. in osti. othois basil
carū ò negligi cfirmacōis. i. crismatōis in
frōte & sit x solos epos de consuetudie. c. q̄nta & est
eibz fidelibz necessaria de c. di. v. c. i. & i hoc sacrō
spūs sci grā augmtat vt cfirmet ad pugnā spūa
lē e. di. spūs sūs & e nouissie & iō in frōte vt a
recipiētr fides xpi sine erubescētia pdicet vt legi
tur dc̄ c. nouissie sacrm̄ hoc sacrm̄ nūciatū fu
it p xpm̄ qñ manū pnulis iposuit marc. iiij. & est
sacrm̄ pugnātiū & dat ad robur vt dixi ō glo. xx.
& nota q̄ sex sunt de subā huius sacri quorū duo
sunt ex pte ipius sacri viz matia crismatis & for
mā dnōrū de c. di. v. nouissie vbi de hoc p arch. q̄ reti
net opinionē hug. viz q̄ posset hoc sacrm̄ cferri si
ne ōbis dūmō fiat crismatio i frōte sz p̄ dcm̄ tē
pus ēt thrologi ei fōr dnōrū signo tē signo crucis
cfirō tē crismate salutis Jo noie pa. & dz fie
ri cū signo crucis vt p dat de c. di. v. c. nūqd alia
duo sunt ex pte cfirmatis viz dignitas pōtifical.
de c. di. v. manū & itencio debita nā si epus nullo
in ō itēdat cfirmare nichil agit nec ēt i baptismo
h hug q̄ de hoc notat de c. di. iiij. solet q̄ri hoc. tñ
dicit q̄ sufficit si contraria itēcō ñ ass. put ipe hoc
notat de bap. q. qd sit effcūs ò. sit ergo & q. q̄ sit ei
ue fōr ò q̄ sit vax tiz hāc matriā ñ z sequor h

sz refuo dōnec p dei volūtatē venīā ad ti. de bap.
& ei effcū ĩ hoc li. Statuimus pretuitatē sīgt de
cōsec. c. i. & n. li. vi. nullo itelligit de adultis corpo
ris et sāguinis de hoc sacrō dixi ō de sū.
cri. & si. ca. c. altissimo. & hoc sacrm̄ tenet q̄lz adul
tus semel i āno ad mino paschate pceptum de re. &
re. c. ois admittat sic ergo talis ñ cfirātus se
forsan cū aliis ingerēs pt repelli a cōione vt h
vī. Dz otra hoc oppoit de c. sacerdos ex de offic.
ord. vbi apparet q̄ ēt criminosus ingerēs se dnō ñ
ē repellēdus sz potius puati inducēdus & admonen
dus ne dnōnē recipiat sz dic q̄ illud hz locū ò cri
men ē occultū & sacerdoti tāq̄ deo in foro pnali
notū in q̄ cāū ēt id dicendū crederē de ñ cfirma
to si viz alij id ignorāt hoc tñ notū essz sacerdoti
qz in cāū ppt scādalū vitandū estiō q̄ sacerdos ta
lem quē sciret ñ esse cfirmatū se ingerētē cū ali
is ad dnōnē po. it admittēt q̄ publice reiret alio
quin si nullū exinde scādalū otra ipm̄ ñ cfirātū
ocurrēt bñ puto q̄ possit eū ñ admittē vt hic ñā
de pacto vel cilio sui sacerdotis pt & dz ēt adul
tus a cōione abstinē vt legit de pe. & re. c. ois vs
usqz articulū mortis nota hm Januen. ar
ticu idē ē q̄ pm̄ artus. i. digit. itē ē pe otōis
solā relationē signi. itē articulus. i. finis. itē ē q̄
dā color rethō tic. itē ponit p mōnto sue hora
vt h. itē idē ē q̄ pfura ò articulo. itē. i. species nu
meri & qō hic adde dixi ō de sū. c. & si. ca. c. i. ò ar
ticulos vñ h ponit articulus p tpe vel hora & sci
te dēs q̄ ptās alicui restricta in pnā sue in sui
ipius sue alterius laxat in pluribz & ē libera in
articulo mortis ptz excplū h vbi liez ñ cfirāto
deneget eucharistia dū sano ē tñ vbi ē in articulo
mortis ordit cfile hēs de pni. & re. c. q̄ in te in
pn̄o & e. ti. c. dn̄o q̄ in si. ñ ein dez vt xpianus abs
qz viatico recedat de hoc seculo dn̄ tñ penitēs sit
l. di. penitentes in si. cfile hēs de excōicato a dele
gato papē q̄ nullo alio q̄ ipe vel papa pt absolue
fallit tñ in mortis ar. vbi simplex sacerdos hoc
pt de offi. ord. c. pastoralis. q̄. ptea. sic ēt pluriēs cle
ricū cuio absolucō reseruat sedi apost. pt i mortis
ar. absolui p aliū xvij. q. iiij. si qs suadente & cfile
hēs de sen. excō. c. q̄ de hijs cōfirmato rō pt eē
qz licz p baptī mū effcūs sit plene xpianus pleni
tudie sufficientie xpi mo tñ pt fieri xpianus deo si
bi ad pugnā spūalē coopante de c. di. v. c. i. cfir
mat nāqz hoc sacrm̄ grāz datā in baptismate et
ppat ad malicia spūalē & ad cfessione cstātē nos
ms xpi aiat nā prio vt cfirmamur dn̄ xpm̄ pat &
spūi sō roeqlē i ōbus fōr sit expssio tmtatis vt
cfirmamur in eo hūanā naturā & ipm̄ crucis sup
pliciū ptulisse sit crucis signo. in frōte ò ipō iō
sit ad signādū audaciā cfessionis q̄ impedimtū ē
tiōr & decūdia q̄ spi. lē manifestat in pallore & tu
bore frētis ex ppmptatis vellule pmagialis p tho
& hēt crucis signo sit cū crismate q̄ cficit ex oleo
& balsamo vt hēam q̄ inti cfcie puritatē q̄ itelligi
tur p cleū & exti bone fame mtel. p balsamū. ex de
sac. vnc. c. i. q. ad exhibēd impedit qz ñ potuit hē
re copiā epi q̄ eū cfirāret vel qz infirmus erat
nec potuit accrdē ad locū vbi erat epus & sic p
q̄ baptizato non cfirmato ministrari pt sacri..

eucharistie qñ nō stetit p eū q ñ fuit ofirmatus sed vellet ofirmari si nō esset rationabili impedimentū. Item in mortis articulo vt dictū est (walterum.

SAcerdotes et j Caueant diligenter parētes ne paruulos suos perferant iterato cōfirmandos cū et ipsi paruuli per ipm sacramentū iteratū efficiantur irregulares si masculi fuerint & ipsi parentes ex tali negligencia graui sedm canones subiaceant vltioni.

SAcerdotes Pars huius est ti.pr.c.sacerdotes & hz tres ptes in prima ponit phibitionē ne iteret ofirmatio puulorū in secūda ibi Cū et ipi declarat i speciali pnā quā incurrit recōfirmatus In tercia Et ipi oū dit etiam parētes ad hoc opantes forte pmendos Caueant i. obseruent videant pspiciant vitent vel causa aliquid vitandi cautelā adhibeant ꝓ Januēp. Diligenter i. studiose Parentes i. pater mater vel alij de quibz dixi supra ti.pr.c.sacerdotes vbo parētes hic tū videtur stricte intelligendū de pōre & matre ppter dictōnem suos que sequitur dic em puulos suos sz in dcō.c.sacerdotes supra ti.pr.dicit solū puulos absqz dictione suos Iterato cōfirmandos tria enim sunt sacramenta que iterari nō debent sz baptismus ofirmatio & ordo de baptismo & ordine habetur prima questione pma.c.sacramenta & c.manus & de ofirmatōne habes de c.di.v.c.dictū est & c.c.de homine & c.c.de hijs Di tñ dubiū sit de ofirmatione dic vt dixi ñ c.i.de baptismo viz q possit ofirmari hoc mō si es ofirmatus ego te nō recōfirmo sed si ñ es confirmatus signo te signo crucis & ofirmo te crismate salutis In noīe patris & filij & spūs sancti Cū et ipsi paruuli sequida ps effiçiantur irregulares sz quo ad promotionem ad ordines vel bñficia li.distm.qui in aliquo pma.q.vij.qui in qlibet qd dic vt scripsi j e.c. qd in ostitutiōe i. iterare vbi hoc notatur de re baptizato nec minor etas pt talibus in toto licet in tanto subuenire vt vz facilius ad eis dispenset ar. ex de apostatis.c.ex litrā Et sic pumtur ibi recōfirmatus sine culpa non tñ sine causa ad quod videre potes concor.in.c.sine culpa tene.iuris p card. Jo.an. & dig.li.vi. Nz p pm quius ad ꝓpositū de con.di.iij.c. qui bis p Jo.vbi p archid.sup hoc ponūtur opiniones declinat tñ in illā opionē tamq tutiorē q etiam ignoranter rebaptizatus vt ordinē

pt in dormiēte & cotidie pt ordinare in puulis nō possit promoueri absqz dispensatione ex ali legat ad hoc.i.q.iiij.placuit Et facit q legit de con.di.iiij.c.eos in fi. & notat ibi archi. q illud qd dz de re baptizato sz q nō possit ordinari absqz dispensatione habet locum in reordinato & confirmato ar.lxviij.di.c.i.& de.o.di.c.dictū ē cū similibz Valculi ē em de substācia sacramēti ordis inter cetera q ordinandus sit masculus nō femina p q materia plem9 videre poteris de tēp.ord ō. Et cui i pncipio p hostien.in suma & Ipsi parentes.iij.ps, Secundū canones de canonibz loquentibz de iteratione baptismatis pz aliqualiter p ea que scripsi infra.e.c. qd in ostitutōne v. iterare Et qd idem sit cēsendū de iteratione ofirmationis sicut de iteratione baptismatis scripsi supra isto e.c.v. irregulares ad fi.& pbatur p canonem de o. di.v.dictū & c.sequenti quā tñ pnā limitam inmfligant canones parentibz que puulos suos faciūt recōfirmari in specie ñ inueni vñ in hoc can.puto forte recurrendū ad di.q posui circa baptismū j e.dicto c. qd in ostitutione vbo iterare Ultimi nam si scienter hoc fecerūt possūt excōmunicari ad instar scienter rebaptizatis vt dixi supra dicto vbo iterare j e.c.q in ostitutione immo potius iuxta hanc lram que loquitur in cāu. negligencie videretur pnam arbitrariam forte imponendam vt ibi dixi (Idem

SAcramentum extreme vnctionis āno elapso pt licite iterari vt videlicet quolibet anno semel conferatur in graui infirmitate de qua metus mortis immet ego to &c.

SSacramētū nō diuiditur, anno elapso iste annus computari debz nō de momento in momentū sed de die in diem.ff.de v.sig.l.animaulus nō statim & hz ānus dies CCC.lxv. & sex horas.ff.de statu liberis.l.ū. heres.q.stichus Et si sit annus bisextilis numerat p āno CCC.lxvi. dies vt notatur p card.ex de re iud.cū eterni v.ānū & v.durante p card.li.vi. Iterari quatuor em sacramenta sunt iterabilia videlicet eucharistia de qua pz de o.di.iij.cotidie Itē matrimoniū de quo patz xxx.q.i.aliant ex de sponsis impt.p totū. Item pmitencia nō solempnis ex de pe.& re.c.omnis Solempnis vero nō iteratur vt volūt aliqui & notatur p Jo.l.di.quis xxviij.di.pbiter lxxxi.di.si qs epus xxx.di.si quis pbiter de pen.di.iij.re piūtur & hoc verū msi ofuetudo sit in cōtrarium ppter iterationē delicti sicut in multis locis de ofuetudine obseruatur vt dz de pe nis.c.i.& notat p archid.dictis c.quis glosa

ti.

Item extrema vnctiõ iterꝫatur elapso anno vt hic istud .n. sacramentũ cum sit medicina corpis ꝫ anime aduenientꝫ mortꝫ apponi ꝑt xcd. di. illud ex de offic. archi. c. ij. alia vero tria sacramenta non iterantur vñ versus Fons ordo crisma non cetera sunt iterãda Et rõ est quare illa tria non possunt iterari Quia in prima collatione cuiuslibet eorũ ꝑimitur catech. anime qui etiam in morte non sepatur ab ea Vnde si aliquis sustitaretur non esset rebaptizandus vel ordinandus vel reconfirmandus. sed secus in alijs quatuor sacramentis ꝫ probatur hec diuersitas ab Aug⁹ .xxxij.q.vij. licite ꝫ. i. q. i. quod quidã ꝫ notatur per archi. xcd. di. ecce. **Quolibet anno semel** huic xcor. quod dicit Tho. de veritatibus li. vi. c. xxxij. q si sepe quis ad mortem infirmatur sepe potest iungi. sed in vna infirmitate non debet bis iungi nisi eadẽ infirmitas vltra annũ protrahat ꝓpter vnã infirmitatem nequaq̃ bis inungatur ꝫ super hoc notatur prẽ Jo. in summa ofes. de sacra vnctione q. vlt. ꝫ vide j glosa proximã, **Graui infirmitate** dicit em Thomas prout eum recitat Jo. d. ẽ. q quedam sunt infirmitates que non sunt diuturne. vnde si incis datur hoc sacmẽtum tunc cum hꝰ ad statum illum peruenit q est periculum mortis nõ recedit a statu illo nisi infirmitate curata ꝫ ita iterum debet iungi sed si residuum paciatur ꝫ alia infirmitas ꝫ poterit fieri alia inunctio ꝫ hoc verum dum tamen non fiat nisi semel in anno vt hic. Quedã vero sunt egritudines diuturne vt ethica ydropisis ꝫ huiusmodi in talibus non debet fieri vnctio nisi qñ videntur perducere ad periculum mortis Et si hꝰ idem piculum euadat eadem infirmitate durante ꝫ iterum ad similem statum per illam infirmitatem reducatur potest iterum iungi qz iam est quasi alius status infirmitatis quãuis non sit alia infirmitas simpliciter ꝫ iõ iteratur hoc sacramentũ qz imprimit effectum non perpetuum sed debilem ꝫ cũ predictis xcor. petrus Sed Albertus dicit q si vltra annũ durat morbus post acceptã vnctionẽ iterari ꝑt vnctio ꝫ cã huius est qz non iudicatur idem morbus numero qui est sm psectam mutationem supioris ꝫ hec sma residet in hoc quod hic dicit. ꝫ de hac materia videre poteris astex. li. vi. ti vlt. de extrema vnctione in fi.

Quod in cõstitutione ꝫ j si forte contingat pueros propter mortis articulum a laicis baptizari caueant sacerdotes ne baptismum legittime factum audeant iterare.

Quod i cõstitutõne pars huius est j de baptismo q in cõstitutõe ỏ habes illud qs dicidit sub dictione j hic posita **Forte** euẽ tũ sigt hic quandoqz est nota aspecois de testamentis c. ingredientibus ỏ forte p Ber. qñ qz est tempame ntum philo. [illegible] ij. Si mulier. Ḣ. si rẽ ỏ forte. **Puerorũ** idem intelige si sint adulti vel alterius etatis **Mortis periculũ** j quo casu satis licet laico vel patri proptiũ filium baptizare ꝫ baptismus in hoc casu p laicũ factus alias tñ rite vt j diam verbo legittime bene tenet ꝫ sufficit ad salutionem de c. d. iij. in necessitate ꝫ c. scñi sic etiam in mortis periculo licet aliquid facere q alias nõ liceret patet exemplũ e. di. c. de tecuminis. ꝫ tribus c. seqntibꝫ ꝫ ad hoc vide quod scripsi s. ti. pri. c. ofirãtois ỏ articulũ mortis. **Laicis** i. hijs qui nullum ordinẽ receperunt in ecclesia ꝫ dicitur laicus ca. cũ. i. popularis. vnde laos grece idez est q populus latine xij. q. i. duo sunt Vnde etiã viratus dum tñ nullum ordinem habeat in ecclesia laicus appellatur ꝫ nota id quod hic dicitur de laico. s. q potest in casu necessitatis baptizare locum habet a fortiori. in quocũqz etiam clerico citra ordinem ꝑsbiteratus vnde pro vero teneas q ex casum necessitatis solus sacerdos est debitus minister ad sacramentũ baptismi notatur per hosti. i summa de baptismo Ḣ. si quis possit ꝫ dc' doct. theologi pro quotũ dictis facit de pe. di. i. quem penitet de d. di. iij. ostat ꝫ c. mulier ꝫ peccatret mort. non sacerdos ex articulum necessitatis baptizãdo cũ tñ debita intentõe ꝫ i fortã ecclesie tenet baptismus ad effectũ q sic baptizatus non debet rebaptizari ꝫ idẽ dico de ñ baptizato baptizante. qz bonitas siue sanctitas ministri non est de necessitate baptismi. sed de ogruencia de d. di. iij. c. baptismus vñ ꝫ si baptizans non credit sacrm̃ baptismi. nec aliquod ibi fieri spũale dũmodo in genere intendat facere q facit ecclesia valz baptismus sm Ray. i summa. e. ti. vij. ds Solus ꝫc. Et probatur dicto c. mulier ꝫ xxx q. iij. sup quibus ꝫ melius de d. di. iij. romanꝰ cum tribus c. sequentibus ꝫ notatur de baptismo c. de quibus p hẽre ỏ plenius videre poteris. **Sacerdotes** ad quos ex causam necessitatis ptinet baptizare. vt dixi in glosa precedenti. **ne baptismũ** siue per laicũ sine per clericũ ꝫ per paganum in casu necessitatis **Legittime factum** intellige de baptismo flumins ad cuius essenciam vt legittime fiat duo sunt necessaria. s. verbum ꝫ elementũ aque forma ỏbrum est vt dicatur sic. Ego baptiso te In nomine patris ꝫ filij ꝫ spũs sancti ex de baptis. c. primo Sed licet hoc pnomẽ ego omittatur valet Et hec dictio amen nihilominus valet baptismus.

licet tucius sit qđ ꝑ dictiones exꝑtimantur ꝑm Tho. in vlt. ꝑte summe. q. lxvi. ar. v. Et nota q̄ si baptizans in baptizādo nulla v̄ba ꝓfert non est baptizatꝰ legittima qz alterū essentialiū deficit. ſ. v̄bū vt dicto c. i. & de d. di. iiij. ꝑpie & i. q. i. detrahe q̄ si ꝓferat verba impertmencia tū ad baptismū tunc idem est qz pia reputāt nulla v̄ba ꝓferre & ꝓferre alia q̄ sed iptmencia. ff. de v. ob. l. i. ℣. si q̄s ita & l. inter stipulantem. ℣. si stipulanti cū similib⁹ Aut ꝓfert verba ꝑtmencia sed mutando formā & ꝑ hec mutacio sit circa formam intelligibilē & circa sigñm seu modum significandi cōmis vt si diceret ego baptizo te In nomine genitoris & geniti & flāmis almi non tenebit baptismus qz genitor & genitus ñ signt ꝑsonas modo ꝓmcipali sed actus nocōnales ꝓcius ꝑm petrū & notatur ꝑ Innoc. de baptismo. c. primo glosa ij. in ꝓncipio. & ibi ꝑ hoſt. & Jo. an. ꝓst eū & de d. di. iiij. multi ꝑ ard. in glosa penult. dicit etiā beatus Thoās sup. t. iiij. sārum q̄ si dicat baptizo te in nomine trinitatis nō valet baptismus & hoc verū intelligo si solum fiat iplicite. baptismus nāqz fieri debet in nomine trinitatis sic ut ꝑ sone explicitentur de d. di. iiij. multi. & c. in synodo Et licet ī ꝓmitiua ecc̄. inspirāte spū sancto apostoli baptizabāt in nomine xꝑi ad ampliationē laudis nois xꝑi hodie tamen talis baptismus non valet vt notatur ꝑ hug. & archi. de d. di. iiij. A quodā & ꝑ hoſt. ī summa de baptismo ℣. que sit eius forma v̄b. q̄d si dicat & his cōi. io. ī sūma d. ofes. rub. de bap. q. xij. & astex. li. iiij. e. ti. ar. vi. q. iij. & breuiter dico q̄ si dimittatur alias omittatur aliqua dictio de substancia v̄borū ad baptismū ꝑr xꝑm instituto rū nō valet baptismus nec intelligo si addatur aliqua dictio que non sit de forma baptismi vel si v̄ba dñr ordie ꝓpositoꝝ Tho. & notatur de baptismo ℣. que sit eius forma v̄b. q̄d si aliquod v̄borū cū sequentibus ꝑr hoſt. in summa formē nāqz v̄borum nihil addendū vel detrahendum est de d. di. iiij firmissime & c. de arrianis ℔ hoſt. in loco ꝑal. & dē. Innoc. & Jo. an. de baptismo c. i. glosa vbi ij. tñ v̄ba substancialia formē baptismi mutantur in aliud ydeoma ita tamē q̄ sit nec modus significandi & eadem significacio talis mutacio non obest nā forma talis ꝓcij at tendenda est q̄ verbalis de d. di. iiij. retulerit & in hoc dc. hoſt. in summa dcō. ℣. q̄ sit eius forma ad si. & Jo. an. de baptismo c. i. et idem ē vbi talis mutacio verborū ex qua non mutatur vera signō forme vt patet in dicto c. retulerunt q̄ si ī ꝓtolatione v̄borū fiat aliqua distōtinuacio siue interposicio modica vtpota rōne tussis vel respirationis aut alterius impedimenti huiusmodi nō nocet argumto C. de testamentis. Cum aūctas secus si fit magna talis. ſ. que actum euidenter diſtonti nuat nā tunc nocet ꝑm hoſt. ℣. ꝑall. v̄b. quid si ꝑplorationē. ex ꝑte elimenti requiritur Aq̄ naturalis vñ in saliua vel in vino aut alio liquore nō tenet baptismus & idem ꝑm hoſt. si liquor alius aque sit admixtus ꝓout ipse hoſt. notat dcō. ℣. que sit eius forma v̄b. q̄d si alius liquet. aliq̄ tñ distīguūt an maior pars sit de aqua nota ꝑ Jo. de d. di. iiij. c. baptismi vicē v̄ necessitatis & gosſt. ī summa de baptismo ℣. Item q̄d si aque Dāctus Tho. dicit q̄ si ex mixtura desimt spēs aque tunc in tali liquore baptismus non tenet secus si maneat spēs aque vnde in aqua maris Item in lexino & in aquis sulphuris & in alijs aquis que ex terra ꝑr quas transiunt mutantur. ꝓtest fieri baptismus non tamen in aqua q̄ rōne luti admixti desimt habere puritatē suam sicut nec in brodio pinguiū carniū pusla vel vina aut aqua quā faciunt alcunniste admistenda metalla nec ī aliqua aqua rosacea aut alia artificiali quacūqz ꝓtest fieri baptismus ꝑm Thomā & alios theologos ꝓout notat Jo. in summa d. di. de sacrāmētis ītrandis vel non Rub. de baptismo. q. xiij. ego vero si puerū in tali aqua ꝑmixtā contingeret forsan baptizari ꝺsuleē vt rebaptizaretur sicut ꝓueniret vbi dūbi ū ēde baptismo vide licet hoc modo si es baptizatus ego ñ rebaptizo te in nomine patris & filij & spūs sancti iste modus in casu dūbij ꝓbatur ex de baptismo. c. ij. scire etiā debes q̄ si vnus ꝑferret v̄ba alius v̄o baptizat non tenet baptismus ꝑm Innoc. & hoſt. de baptismo c. debitū requiritur itaqz q̄ ille qui ꝑfert verba ipm baptizandū imergat vel aliud faciat equiualens vt. ſ. eū aqua aſpergat & videtur casus ī. c. i. ex de baptismo Et potest vnus simul plures baptizare sicut patet de d. di. iiij. c. ꝑpie circa medium ℣. hoc autem & hoc verū dūmodo ītendat oēs baptizare hoc tamen fieri nō debz sine magna necessitate ꝑm Tho. in vlt. parte summe qōe lxvij. articulo vi. ex predcīs colligere potes in quibusdā quādo baptismus ē legittime factus quando non. quantum est ad materiā ꝓsentis tituli sup alijs dicā deo dante ī de baptismo & eius effectu Audeāt hec dictio innuit arroganciā siue temeritatem dcor. in simili. C. vnde vi. si quis in tātā de sepul. violꝰ l. pgit d. audacia de censibus. t. exigit li. vi. dicitur itaqz audacia in malo quando sit aliquid ꝺtra ius vt notatur viij. q. i. audaet. glo. ī ꝑr archi. & de hijs que vi metus. vꝰ cā. si. cꝰ vnico. d. audacia li. vi. ꝑ eūdem & in locis predictis videre poteris quomodo sumitur quandoqz in bono Iterare semel enim baptizatus non debet rebaptizari q̄ si fiat rebaptizans grauiter punietur & pna ꝑm leges vlt. supplicium. C. ne sanctū baptisma itretur. l. ij. & hoc verum vbi constat de baptismo precedenti ꝑfcē fcō. viz tā

baptizãte q̃ baptizato ſm cãnonẽs do. ſi tã lis clericus ſit deponi debet de p.di.iiij.eos et c.q̃.bis laicus vero excõicari debet nec talis poterit ordinari li.di.q̃.in aliquo.i.q.vij. q̃. in qualibet niſi diſpenſatione habita. ⁊ hoc verũ ſi fcm̃ ſit publicũ ſecus ſi ſit occultum nã tunc pacta ꝓhibita ꝓmoueri ſine diſpẽ ſatione vt notatur per Hern. ⁊ hoſt. de apoſ ſtatis c.ex irãrum Et ſciendũ q vbi ſcient. ſit iteracio baptiſmi ꝓpus legittime fcõ tã re baptizans q rebaptizatus efficitur irregula ris vt notatur deõ c.ex irãrum ⁊ in ꝓcall. canone q̃ in aliquo p archi. dh. rebaptizatiq̃ idem notat de p.di.iiij.qui bis gloſa ĩ Si ve ro non ꝓſtat vtq̃ ſz alteri tm̃ tunc ſtiens ꝓcumtur vt ẽ.dixi ignorans vero probabili ter excuſari debet. C. de tabul. l.generali li. x. ſed ſi eius ignorancia fuit craſſa ⁊ ſupina. debet punirí arbitrarie ar. eẽ. de offic. de. l. c. de cauſ. in ſi. vbi vero vtq̃ dubium ẽ debet bap tizari ſub ꝯditione ſm formam poſitam eẽ de baptiſmo c.ij. de qua dixi ẽ. e. d. legittime fa ctum dh. ego vero Sed tunc quero q̃re bap tiſmus legittime factus non debet reiterari dic q ſex poſſunt aſſignari cauſe. vna ẽ quia caret car. qui ibi ĩprimitur indelibilis ſicut in confirmatione ⁊ in ordine ⁊ cũ quadam conſe cratione datur ⁊ ideo ſicut alie conſecratões non reiterãtur in eccleſia ſic nec baptiſmus Secda rõ eſt qz originale pcm̃ contra quod pnt̃ datur nõ iteratur Tercia eſt qz baptiſ mus morti xpi aſſimilatur nã in morte xpi baptizamur p quam morimur peccato ⁊ re ſurgimus in nouitate vite xpus aũt ſemel tã tũ mortuus eſt ⁊ iõ nec baptiſmus debet ite rari Quarta eſt qz p baptiſmum fit vniuer ſalis purgatio peccatorũ vñ ſi iterari poſſet. daretur hominibus incẽtinũ peccandi has q̃ tuor rões aſſignat Tho. in vlt. parte ſumme qõe xlvi. articulo ix. Quinta ro eſt qz baptiſmus eſt quedam ſpũalis generatio vñ ſicut generatio in vtero non ꝓt reiterari ſic nec baptiſmus vt dicit Aug⁹. ſup Jo. c. iij p quo facit qz ars mutatur naturã in quan tum ꝓt inſt. de adoꝛt. ꝟminorem. iſta enim generatio ſpũalis carnali equipatur xxx. q. iij. ita diligere. C. de nupc̃. l. ſi quis alũpnam Sexta eſt qz baptizatus per baptiſmũ adq̃ ritur deo ⁊ transit in dominiũ ei⁹ de p.di.iiij poſtquam vñ ſi iterum baptizaretur ſeque retur noua ⁊ iterata ac multiplicata adquiſ ſicio dñij q eſſe nõ poteſt qz quod ſemel meum eſt amplius ex eadẽ cauſa meũ fieri non ꝓt. ff. de adquirenda poſſeſſiõe l. iij ℈. ſi ex piu ribus de fide inſtru. c. int. delictos m ſi. maxi me cum caret. p quem adquiritur ſit indelibilis vnũ tamen ſcias ſm hoſt. per Jo. ãn. de baptiſmo c.i. q ea que non fuerint facta vel dicta per laicum vel aliũ q̃ p ſe iteruz qui in neceſſitate baptizauit per ꝑſ viterum ſunt ſupplenda ſicut ſunt catheꝛizacio appoſicõ ſa lis iunctio cereus ac oĩa alia excepta imerſi one cũ placõne vtrum ⁊ hoc verũ vbi tenet baptiſm⁹ alias in dubio dic vt in c.ij. eẽ de baptiſmo et vt ſupra dixi.

Ignorancia ſacerdo tũ ⁊ j Septẽ ſunt g̃ cie ſacramenta. quo rum diſpenſatores. ſunt ꝓlati eccleſie quorũ quilibet ab hominibus debent recipi xpi anis vtpote baptiſmus confir macio penitencia eukariſtia ſuo tẽpore ⁊ extrema vnctio que tã tum illis dari debent qui grauis infirmitatis indicijs videntur mortis appꝛopinquare pericu lo quibus ſi fieri poteſt detur cũ ſint cõpotes mentis ⁊ rõis ⁊ ſi contingat eos frenesi vel alia q̃ cũq̃ alienatione mentis labora re ſi ante alienacõnem erant de ſalute ſua ſoliciti cõſulimus nihil ommus hoc ſacramentum eis fiducialiter miniſtrari. credimus em̃ ⁊ experimentis didicimus quantũcũq̃ frenetico ſi tamẽ ſit ꝓdeſtinationis filius ipſius ſu ſtepcionẽ vel ad habendũ diluci dũ niterualliũ vel ſaltẽ ad ſpũale cõmodũ vtpote ad augmentum grẽ pro futurũ Sunt ⁊ alia duo ſacramenta. ſ. ordo ⁊ matrimo nium quorũ primũ perfectis cõ uenit Secundũ vero noui teſta menti tẽpore ſolũ cõuenit imper fectis ⁊ tamen ipm̃ ex vi ſacra menti credimus largiri gratiã ſi ſincero aio contrahatur.

Ignorancia ſacerdotum ⁊ j ps huius eſt ẽ. de ſumma tri. ⁊ ſi. ca. c. i. ⁊ j de offi. archi ꝑſ. c. i. ⁊ diuiditur in duas ptes in pmã de ſacramentis eccleſie recitat ea q̃ ſunt ne ceſſitatis cũ determinatione ſup ſacramento extreme vnctionis In ſida ibi Sunt ⁊ duo recitat ſacramenta que ſunt neceſſitatis.

Septẽ ſacramenta que figurantur per ſepte ſignacula quibus fuit veteris teſtamenti pagina ſigillata Apoc. v. Itẽ per y ij

quibus angeli cecinerunt Apoc. viij. Et p vij. stellas quas habuit similis filio hominis in dextra Apoc. i. Item per vij. panes quibus dñs turbas saciauit Math. xv. Item per vij. oculos sup vnū lapidem Zach. iij. et p vij. lucernas tabernaculi suppositas candelabro Zach. iij. Item per vij. circuicōnes iericho iosue vi. Item per vij. locōnes naamā in iordane iiij. Reg. v. Hec autem sacramēta vij. sunt que disponūt ad vij. virtutes habendas nā baptismus est sacramentum fidei cōfirmacō spūs eukaristia caritatis penitencia iustitie extrema vnctio perseuerancie q̄ est fortitudinis complementum ordo ymagō trimomū tempancie Dñ & hec vij. sacramēta ordinantur otra triplicem culpā & otra quadriplicem pnā baptismus em̄ ordinatur otra pcm originale pūa otra mortale. extrema vnctō otra venialia ordo otra ignorancia eukaristia otra malicium cōfirmacio otra impotenciā matrimoniū otra ocupiscēciam etiā excusat sm Tho. de veritate li. vi. t. iiij. Nec sic dicta nō qz in eis gratia substantialiter otinetur vel casualiter efficax ē cū in sola aīa habeat collocari & a solo deo infundi sed qz in illis & per illa grām curacōis a summo medico xpo oportet haurire. licet nō sic obligauerit potenciā suā sacramētis qm̄ etiam per alias res grām suam cōferre valeat sm Tho. & nota q̄ sacramenta habent semp sigcōem veritatis sed nō semper habēt efficatiā curacōis que nō est ppter defectum ex pte ipius sacramenti sed ex parte suscipientis qz grā nulli dat repugnāti & ipugnati fontem grē Dñ sacramenta nō sanctificant nisi accedentes digne & absqz oi fictōne. sm Tho. li. i. ā. c. iij. dicit tamen q̄ nō nūq̄ ytute sacramentorū sit aliquis de attrito otritus. ita q̄ defectus dignitatis vel ppacōnis ex pte suscipientis suppletur virtute diuina i sacramentis dūmō nō accedat sciens in mortali peccato vel pposito peccandi & hic dicē q̄d dicam ī ppe si. d. graciā **Sacramenta**. sic dicta sm Aug9. qz sunt sacre rei signa sz hoc pocius dicitur sm ethimologiam noīs vocabuli q̄ inxta diffinicēem licet petrus in scriptis sup iij. sen. di. i. videtur sic diffinīt dicēs q̄ sacramentum est sacre rei signum Sed aug9. in li. de doctrina xpiana dicit q̄ sacramētū est inuisibilis gē visibilis forma vel aliter sic sm eundez sacramentū est illud ī quo sub tegimento rerum visibilium diuina Virtus secretius operatur salutē hugo. de sancto victore dicit q̄ sacramentū est materiale elimentum extrinsecus oculis suppositum ex institucōne signs ex similitudine representās ex satisfactōne aliqua inuisibilem grām cōferens. ut ista notat Io. in summa cō. ti. de sacramentis nō iterandis q. i. & hanc vlt. recitat aste. li. iij. ti. i. i principio Io. in no

de sacrīs iterādis vel nō iterādis

extra e. li. sup rubrica ponit duas diffinicōnes viz vnā sm grego. & aug9. quā tamē impugnat alias ponit sm albertū Et est eiusdem effectus cū diffinitione quā posuit hugo. de scō victore Et scias sm Io. an. in loco pall. ad finem q̄ sacramenta sunt instituta ppter tria. primū ppter humiliationem. vt dū homo rebus insensibilibus & inferioribus se subicit reuerenter ex hoc apud deum amplius mereatur ad quod facit xi. q. iij. q̄d ergo. scō ppter eruditionem ut p illud quod sotis in spūe visibiliter cernitur ad cognoscēdum inuisibilem sacramentorū vtutem eri diamur ex de sac̄ vnctione c. vnico in principio Tercio ppter exercitationem vt vitet ocium ad hoc etiam de renūc. c. Nisi cū pōe. Verū & ista sumūtur de magistro iij. sen. in principio **Dispensatores**. i. distributores siue ministratores **Prelati ecclesie**, hic vocantur plati ne dum supiores vt epi sed & inferiores vt archidiacoui pbiteri plebani & rectores ecclesiarum ad quod facit de officō ord. c. cum ab ecc̄arum de offic. dele. si quando notatur de foro xpe. c. i. d. p. prelatos p tard. li. di. vñ quo ad hanc dispensacōnem quilibet qui pest cure aīarum dicitur esse plat⁹ dūmodo habeat potestatem sacrā dispnsandi vnde hic nota q̄ circa dispnsacōnem sacramentorum quedam respiciunt excellenciam dignitatis vt sacramentū ofirmacionis & ordinis q̄ duo osequūt & dispnsātur solum p epos Vnde in istis duobz quod dicit hic plati &c. debet intelligi de prelatis maioribus quedam sunt sacramenta que recipiunt indigencia necessitatis vt baptismus & matrimoniū quorum vnū regenerat alterum vero generat & horū dispnsatō psonis inferioribus conceditur & maxime in articulo necessitatis Quod dico rōne baptismi vbi etiam laicus pt ofere sacramentū vt ptz supra e. c. i. quedam sunt sacramenta quasi media vt eukaristia pme & extrema vnctio Et istorū dispensacio ad solos pertinet sacerdotes qui sunt quasi in medio inter epos & minores psonas ostituti sm T. ho. li. vi. de veritate c. vnico Scias tū q̄ oīs sacerdos non est ydoneus dispensator horum sacramentorū nā sacrm extreme vnctōnis vel eukaristie clericis aut laicis ministrare vel matrimoniū solempnizare nō debēt sacerdotes religiosi absq̄ sacerdotis pochial. licencia spiali quod si fecerint ipo fcō sunt excōicati de fur. c. i. in cle de alijs etiā pbiteris que non habēt exercitionē offi. sacerdotalis intelligo q̄ q̄diu remanet potestas eorū ligata nō sunt ydonei ministri ad sacramenta huiusmōi que ad solos pbiteros ptinent ;admīistranda Si tamen tales sacramenta ministrauerint bñ tenet collacio sacramenti qz excōicati symoniaci scismatici depositi suspensi vel interdicti

uerā ꝺferāt ſacramenta dūmodo hoc faciāt in forma eccleſie ſm hoſt. qui hoc notat de tē tribus oꝛdꝫ. ꝫ a quo ꝺſ. hoc igitur. Et dicit tractus Thoās ꝙ ſacramenta miniſtrari poſſunt a bonis ꝫ a malis ꝫ a fidelibus ꝫ infidelibus infra eccleſiā ꝫ eꝝ qꝛ ſi diſpenſari poſſūt tm̄ a bonis nullus eſſet certus de ſuſceptione ſacmenti cū nullus ſit certus de bonitate miniſtri ſicut nec de ꝓpria ꝫ ita oporteret ſemp iterari ꝫ malicia omnis ꝙuiditaret aliene ſaluti. **Quinq;** .ſ. ſeptē ſacmentoꝝ. **Quia** qꝛ .ſ. que immediate ſeq̄ntur. **Debēt reci** pi ex neceſſitate vt apparet ex illa dcone ꝺ tēt ar. de cle. miſſarū c. ex ꝓte ꝫ ſic hꝫ clauſula innuit ꝙ hec v. ſacmenta ſunt ſacmenta neceſſitatis quod dic vt notat archi. i. q. i. non dū qui dicit ꝙ ſacmentoꝝ quedā ſunt generalia ſine neceſſaria alia ſunt ſpialia ſiue voluntaria. **Generalia** dicūtur que oēs oꝛtinguntꝫ oībus ꝙuenant ꝫ dicūtur neceſſaria qꝛ ſine eis vix vel nūq̄ ſalus hēri poteſt ꝫ ſunt hec quinq; que hic in textu recitantur. Scias tm̄ ꝙ hoꝝum baptiſmus ꝓprie ꝺꝛ ſacmentū neceſſitatis qꝛ i quibuſdā vt i pueris nulla ſal9 ſine illo eē ꝓt de ꝛ. di. iiij. ſꝛ nulla ꝺꝛ pueris ſiue alijs ꝓt eē ſalus i adultis ꝺo ꝫ diſcretis ꝓt eſſe ſalus ſine aliquo hoꝝ qui qꝛ ſacmentoꝝ nō dico ſpreto ſed nō recepto nā in adultis requirit in nndacō baptiſmus interior vel exterior requirit. Item cō firmatio interior vel exterior. Item peepcō eukariſtie coꝛde vel oꝛe ſic etiā adultis ſine pēna interiori vel exteriori. Item ſine extrema vnctione interius vel exterius facta ſal9 eſſe nō ꝓt. Nā ſi in aliquo iſtoꝝ ſacmentoꝝ nō poſſet adultus in forma eccleſie recipe ſacmentū quo ad actū extrinſecus oſtendenduꝫ ſufficit ſi illud interius recipiat ꝙ vera ſicꝫ quā habet in codē ſacmento vt patet ex premiſſis ꝫ his que p̄dcā ſunt nō. nota. ꝙ Ver. ꝫ hoſt. de tranſact. c. veniens gloſa prima.

Baptiſmus iſtud ſacmentum eſt introitus ianua oīum ſacmentoꝝ. xxxij. diſt. verū ꝫ t. ad hoc. Et in neceſſitate ꝓt a quocūqꝫ ꝺferri dūmodo ꝺferat in forā eccleſie ꝺ ꝛ. di. iiij. ſed ꝺſtat ꝫ t. mulier ꝫ t. neceſſitate ꝫ nota de tranſactionibus in c. veniens per Ver. ꝫ alios dixi ſupra. e. c. i. ꝺ legittime factū. **Cōfirmatio** iſtud eſt ſacmentū pugnantiū ꝫ dat ad robur. de ꝛ. di. v t. i. ꝫ ij. ꝫ dixi ē. ti. primo. c. ꝺfirmatōis ꝺ. ꝺfirmatus. **Penitencia.** Iſtud eſt ſacmētū reconciliū de. ꝓ. di. i. c. ij. ꝫ eſt de neceſſitate ſalutis oībus peccato ſubiacētibus i hoc cm̄ ſacmento ꝙatur ꝺtis paſſionis xpi per abſolutionem ſacerdotis ſimul cū ꝙpe ꝓnitētie qui cooꝙatur ad deſtructionē peccati vñ dicit Aug⁹ ſup Jo. qui creauit te ſine te nō iuſtificabit te ſine te. vñ iſtud ſacmentū poſt baptiſmum eſt neceſſariū ad ſalutē ſicut medicō coꝛpalis ꝓſtꝫ homō in moꝛbū periculoſum inciderit ſm aſtex. li. v. ti. ij. arti. iiij. dico tamen ꝙ licet laico ꝓt quis ꝺfiteri in neceſſitate vt ꝙ hoc appareat eccleſie de ſua contricōne nō ꝓt tñ laicus abſoluere vel ligare cū non habeat claues eccleſie de offic. oꝛdꝫ. c. paſtoral. gloſa. ꝙ caſu in fi. p Ver. ꝫ e. t. per hoſt. ꝫ dc. geſp. de ſepult. c. ſup cathedram ꝺ. ꝺfeſſiones in cle. **Eukariſtie** iſtud eſt ſacmentū progedientium vñ ꝫ viaticū dicit. xxvij. q. vi. qui recedunt ꝫ t. ſi quis de coꝛpe ꝫ dicitur eukariſtia ab eu quod eſt bonū ꝫ caris ꝙ eſt gratia vñ eukariſtia. i. bona gꝛatia vel grārum actio. Quid eſt em̄ melius. quid gtioſius ꝙ coꝛpus ꝫ ſanguis xpi ſm Ja nuenſ. ꝫ iſtud ſacramentū licet non poſſꝫ cōfici niſi ꝙ ſacerdotē de ſumma tri. c. i. ꝙ. vna ꝓt tamen miniſtrari in neceſſitate ꝙ diacono ſubꝺiacono xiiij. di. diaconos vbi de hoc. **Suo tempore** i quolibet viꝛ adulto ad minus ſemel in paſcha extra de ꝓ. ꝫ re. c. omnis vtriuſqꝫ Item ſm aliquos canones in pentecoſt. ꝫ natali dm̄ de ꝺ. di. ij. ſeculares. i ifirmitate vero quociens de moꝛte timeat vide quod ſcri xpi ſupra ti. pri. c. ꝺfirmationis ꝺ articulo. mortis ꝫ vide etiā quod ſtrix ſi ē. de ſumma. tri. ꝫ ſi. ca. c. altiſſimus ꝺ paſchali tpe ꝫ gloſa ſequenti. **Extrema vnctio** de ꝙ dixi ē. ti. pri. c. cū magna per totū ꝫ de tpe ꝺferē di iſtud ſacramentū ꝫ de eius effectu patet i in textu ꝫ iſtud ſacramentū dicit exeūcium qꝛ tm̄ exeūtibus de hac vita ꝺfertur vt i diſcam. **Que.** .ſ. vnctio extrema. **Grauis infirmitatis** hic vide quod dixi ſupra ti. pri. imo c. cū magna ꝺ infirmatur iſtud em̄ ſacmentū eo ꝙ eſt medicina coꝛpis ꝫ aīe aduenient moꝛte ꝺferri ꝓt ꝫ ꝺꝛ ſi ꝓtatur xcv. di. illud ꝫ eꝝ de offi. archipſ. c. ij. ꝫ vide quod dicam i c. c. ſacrificiū ꝺ gui infirmitate. **Iuxta** .i. ſigms **Appropinquare** ſic appareat ꝙ ſi ſit viriſimilis ſpes de ꝙualentia non debet miniſtrari hoc ſacramentū ꝺbi tamē timetur de moꝛte non debet collō eius mmiuꝫ differri vt i patet ex textu. **Quibus** .ſ. infirmis. **Miniſtri ꝓt** hec poteſtas miniſtri ꝓt vno mō a ꝓte iuris viz ſi pena vngēda ſit catholice diſpoſita ad ſacramentū recipiendum ꝙ quo vide qꝺ dixi ē. ꝺ gre vel ꝓt ꝺſiderari a ꝓte facti vt videlicet ſi de facto nullus rōnabile impedimentū ocurrat aut ex ꝓte ſacerdotis hoc ſacmentū miniſtraturi vel ex ꝓte infirmi illud recepturi. **Detur** .ſ. gratis non vendatur nec etiā ꝙ textu ꝛ ſuetudinis iuxta quā forſan miniſtranti hoc ſacmentum aliquid ſolebat dari miniſtrato ſacmenti ꝺferatur. Sed poſtq̄ ſacramentū miniſtrauit licite ꝓt exigi id qꝺ ꝺſueuit ſolui a ꝙ te ꝺſuetudinis in ea ꝓte laudabilis de ſymonia c. ad apli tā cū ibi notatis ꝫ vide in ꝺſtitucione o thoms ſacrā ꝫ ibi in ꝺlabꝛ ꝙ Jo. de Athō.

Cōpotes i. sensu seu voto potentes vel dic opotes mentis. i. sane mentis sic al. dicitur in simili ex de tep. ord. c. vel non est cōpos **Et si cōtingat** vbi. **Freneti.** i. rabie vel ipeti mēto mentis ꝑm Januenſ. **Alienacōne mentis** vtputa insania siue furia. vel intellige de quacūqz sensuū distructione seu ꝓturbatione ꝑ quā ipeditur pectus intellectus sine seusus ipius infirmi. **Ante elite natiōē.** s. dū erat sane mentis **Salutis** intelligas de salute aie q̄ ꝑ oibus debet inquirere homo iuxta illud Math. vi. primo querite regnū dei ꝛc. Est em infirmitas aie piculosissima qz tunc aia nullam habet potēciā se sistendi pcō vñ ad auxilium grē est recurrendū viz ad ecclesie sacrā que instituta sunt in medicinam humani generis hec aūt medicine inuente sunt ad sanandas infirmitates anime ad adiuuandū virtutes cis aūt infirmitas spūalis aut est culpe aut est pene infirmitas culpe est triplex originalis otra quam ē baptismus actualis mortalis otra quā est pmitencia actualis venialis otra quā est extrema vnctio. **Infirmitas** pene est q̄druplex. s. ignorancia otra quā est ordo impotēcia otra quā est ofirmatio malicia otra qnā est cuka ristia Concupiscencia otra quā est matriō miū. Et ad adiuuandū virtutes hec medicie ordinantur alias opantur vt dixi ē. e. vbi. vij merito et recurrendū est aie infirme ad has medicinas ꝛ hoc est q̄ intendit hic textus dū dicit se salute sua soliciti viz q̄ in primo recurrebat infirmus ad sacramentū pmitencie q̄ ofessus est vel cū otritione. prima voluit ofitri sed alienatione mentis ipeditus hoc facere non potuit. **Cōsulimus** non pmit hoc ꝑ modum preceptī sed osilij vñ hoc facē vel non facere remanebit in arbitrio ꝛ discretione sacerdotis xxiij. q. iij. c. quisquis ꝛ c qđ ꝓcipitur Expedit tamen q̄ quis osilio sapientū se ofirmet lxxxiiij. di. c. i. Et licet osilium pfectionis non teneatur quis sequi tū osilium reuerencie sequi tenetur notatur p Ber. de etat ꝛ qualitate c. ad aures glosa fi **Nihil nuimus** idest non obstāte freneti vel mentis alienatione **Hoc sacramentū** s. extreme vnctione. **Fiducialiter.** i. osidenter ꝛ sine timore **Credimus ei** vbi. ꝛ dic credimus idest in mente osideram⁹ vel ad hoc animū inclinamus vel credim⁹. i. ꝑsumimus ex de supt. c. q̄sdā **Experimētis** i. probationibus ex ꝓtis em credendū est qz rem certius nouerūt. ff. de l. ij. l. le gatis suis ꝙ. ornatricibz ꝛ facit. C. de iudicijs. l. certi iuris ꝛ circa hoc vide notata p card. in c. q̄ sit d experiencia de electi. vi. **Predeltinacōis** est em ꝓdestinacō ꝓpatio gratie in presenti ꝛ glorie in futuro ꝑm Januenſ. ꝛ nota q̄ ꝓdest. acō tantū i tono sumitur. s. de bonis saluandis **Sed** ꝓtia omniter de bonis ꝛ malis est etiā ꝓdestinatio sed Aug⁹. gre ꝓpatio qua ab eterno deus bonum bono ꝛ amicis bonis quos ꝓscuit ofotmes fieri ymagine filij sui bona sine meritis ꝓpauit ꝛ intelligas bona. i. graciā nō āt vitā eternā qz illa ex labore ꝛ meritis acquiritur xxxiij. q. iij. opt meri ꝛ notat de pe. di. iij. si ex bono ꝑ arch. idem tñ i dcō c. optime dixit q̄ licet ꝓdestinatio sit ꝓprie tm de bonis ꝓdictis tñ qñqz extendit ad bona alia q̄cūqz ꝛ sic sumitur ꝑ dispositōne aliqñ etiam extenditur ad mala ꝑm Ambro. qui dt quos ꝓstunt deus hāc vitā in peccato terminaturos ꝓdestinauit supplicō interminabili puniendos aliqñ plus extendit vt sumat ꝑ sentencia Dñi dt Aug⁹. Querūqz sit deus ꝓdestinauit ꝑm hoc mali dicūtur ꝓdestinati improprie tñ qz vt dixi ꝓprie ꝛ ꝑ se dt tm de bonis sed ex aliquo adiecto extendit vñ soli electi dicūtur ꝓdestinati ꝛ in malis sola ꝓsciā dei intelligenda ꝛ soli reꝓbati dicūt ꝓstiti ꝑm eum ibi videas Et ꝑ hac matria videas ea que legūtur xxiij. q. iij. vasis ire ꝛ ibi d. ꝓdestinacō ꝑ archid. ꝛ si vis plura videre circa hāc matriā ꝓdestinationis vide notata per Jo. in toll. de summa tri. ꝛ si. ca. c. i. vbi. est ꝛ sciēdū ꝛ ibi vide quasi ꝑ duo folia **Dilucidū interuallū** i. clarū sparium tēpus gmaticalit loquendo. Est em dilucidū idē q̄ clarū interuallū dz idē q̄ tempis spaciū ꝑm Januēſ. vñ dilucidū interuallū dz istud spaciū temporis quo furiosus amens ꝛ insaniens sine mente raptus sexallis ireneticus de quo hic loquit clarū sensum habet ad rationabiliter loquendi ꝛ intelligēdi. C. qui testā facere possunt. l. furiosum **Spūale cōmodū** de hoc omodo statim exemplificat ibi **vtpote** ꝑm Januēſ vtpote idem est q̄ añq̄ sed iste sensus nō ouenit huic lre sed melius dixisset puta q̄ idem est q̄ vbi gra vel sicut ꝑm eūdem vel dic q̄ vt pote hic est coniunctio expositiua ꝛ sic idem significat q̄ vtputa **Augmentū grē.** s. pri⁹ recepte in collatione aliorū sacramentorū necessariorū ad salutē viz baptismi ofirmationis pmitencie ꝛ eukaristie post que sacramentū istud tamq̄ vltimū ofert dz vt supra dixi vbi extrema vnctio ꝛ mde q̄ dicā j vbi. pri. d. gram. **Dūt et duo** secūda ps **Alia sacramenta.** s. a quinqz predictis **ordo** istud est vnū de duobz sequētibus ꝛ sextū in numero alias onumeratis ꝓcedentibz et nota q̄ ordo ꝓut est sacramentū ecclesie vt hic est signaculū qđā ꝑ qđ spūalis ptestas tradit ordinato ꝑm Januenſ. ꝛ ꝑm Tho. istud sacramentū ꝓtinet ad generationē spūalem **Matrimonū** vero de quo sequit ꝓtinet ad generationē carnalē ꝛ istud sacramentū nō ouenit omibz sicut ꝛ matrimonū de quo sequit ꝛ hec duo sacramenta dicūtur voluntaria qz cum eis ꝛ sine eis salus esse ꝓt ꝛ istud

sacramentū. s. ordinis ꝺz sacramentū dignita
tis qz a dignioribz. i. solis epis ofert vel qz ñ
nisi dignis offerri ꝺz de etate ꝫ qualitate c. cū
sit ars ꝫ p istud sacramentū ecclesia regitur
ꝫ p istud habentur alia sacramenta. Matri
monii istud est septimū de sacramētis ꝓdi
ctis ꝫ nō ꝟuenit oīibz sicut nec ordo ꝫ ideo
ꝺz volūtariū qz istud sacramentū subire sim
plici ter nemo ꝟpellitur inuitus sicut nec re
cipe sacramentū ordinis ſm hostien. ex e. ti.
Quot sunt spēs ad fi. in summa quorū. s.
duorū sacramentorū. Primū. s. ordo per
fectis. i. hijs qui omissis temporalibz reb9
diuinis ministrare cupiūt. Et nota q pfectus
ꝺz qñqz ex securitate summe virtutis ꝫ ostri
ēn. qñ nullus sīz peccati venialis vel mortalis
sibi ostius est immo ita securus est q si sta
tim moreretur euolaret ꝫ talis hz vitā in pa
ciencia ꝫ mortē in desiderio ꝺz etiā pfectus
habitu ꝫ abrenūciationis ꝓpij vt religiosi
ꝫ hec pfectio est ostilij nō ꝑcepti qñqz quis
dicitur pfectus ratione sufficiēcie ſm q oīs
tonus est pfectus. Ītē ꝟpatione ſm q oīes
clerici debent esse pfecti ꝟpatione laicorū et
sic loquitur hic ꝫ nota q est pfectio ꝑlato
rū cuius signū est ponere ammā p cuibus de
pe. di. ij. Di quis tantā. Item ꝟtemplatiuo
rū cuius signū est relinquere oīa ꝫ otinen
ter viuere xxij. q. i. duo sunt ꝫ de tali pfe
ctione loquitur hic nā ad clericos tamq̄ pfe
ctos ꝓtinet temporalia ꝟtemnere nil preter
xp̄m querere c. q. c. clericus Item totaliter
orationi ꝫ ꝟtemplationi intendere dō. c.
duo sunt debent etiā iniurias pacienter tole
rare xiiij. q. i. q debetur. et de hoc videas nota
ta p archid. xiiij. q. i. c. i. in ꝓncipio tales nā
qz qui totū suū studiū deputāt ad vacandum
deo ꝫ rebz diuinis ꝟtermissis alijs nisi quātū
necessitas p̄sentis vite requirit pfecte dicun
tur ꝓfectione caritatis que est possibilis in
hac via sed hec pfectio nō est oīmus cīmibz
vnde respectu taliū hij qui sunt ciugati ꝫ pos
sessionibz vacāt terras colūt ꝫ temporalib9 se
immiscent quales sunt laici vt legitur deō c.
duo sunt dicti pūt i. fecti vt j ꝺz Ordīm. s. de
dictis duobz sacramentis Noui testamē
ti. i. ꝓmissionis eternorū que ꝓmissio facta ē
p xp̄m ꝫ ꝺz nouū ad dīam veteris in quo p
mittebant transitoria ꝫ terrena de cele. mis.
c. cū marthe. q. ceterū. imperfectis. i. lai
cis qui respectu clericorū dicūtur imperfec
ti vt notaui supra ꝺ. pfectis vel dic imperfe
ctis. i. hij qui ꝟtemplationi ꝫ orationi cū p
posito castitatis vacare nō cupiūt sed rerū
temporaliū solicitudini plis generationi insi
stere ꝟcupiscūt talibz namqz solis noui testa
menti tempe ꝟuenit sacramentū matrimo
nij Et nota q hoc ideo dicit qz in nouo te
sta mento clericis saltem in ordinibus sacris
existentibz nō ꝟuenit sacramentum matri
monij ꝓmo si matrimoniū ꝓtraxerūt de fa
cto nō tenet sed ex hoc ipo iure sūt excōicati
de ꝟsang ꝫ affi c. i. i cle. ymmio nec tēs oiū
gati pūt ordinari sic ut post factū ordinē sns
ceptū vxorib9 sicut pus adhereāt ex de cleri
cis ciugatis c. ij. ꝫ hoc verū est apud latinos
in ecclesia occidentali secus tū est apud gre
cos in orientali qui licet in sacris ordinibz
ostituti nō ꝟtrahūt vtūtur tū matrimomo
pri9 in minoribus ordinibz ꝟtracto de cle. cō
iugatis c. cū olim. Et hic colligere potes ex
hoc ꝫ dicit sacramentū ꝟuenire solis pfectis
q ostituti in minoribz ordinibz numerāt in
ter impfectos nā ꝫ hij matrimoniū ꝟtrahe
re possunt xxxij. di. si quis corū ꝫ dicto c. cū
olim Et hoc verū intelligo qñ ꝓpositū pfecti
onis assumpte dereliquerūt alias vero manē
te eodē ꝓposito int pfectos numerari potrūt
xp̄m sīz sacrm matrimonij. Sacramē
ti de cuius natura est vt gratiā ofert vt di
cā j v. gram Credimus opmando vt nō
diffiniendo animū tū magis ad illā ptē appli
cando siue inclinando Et ꝟsimile habes supra
eodē vbi. credim9 em Gratiam, de natura
em sacramēti est vt ofert gratiā lxxv. di. q.
i. ꝫ c. i. ꝫt. q. a pluribz. i. q. i. multi ꝫ dixi sup
eodē v. gra In sacramēto tū matrimonij vo
luūt aliqui q nō ofert gra tū qz pecunia me
diante ꝟtrahit xxx. q. v. aliter tū qz infideli
bus ꝟuenit de diuorcijs q̄to quibz certū est
gram nō dari j. q. i. multi ꝫ c. siquis inf thc
ologi tū dicūt q si fideles vtant orationib9
ꝫ ea intentione qua debēt ꝟtrahunt ꝫ al. ad
recipiendū gram se habilitant aliqua dat g.
cia in sacramento matrimonij nā cici9 deus
eis dat plē forciores reddūtur ad fidē inuicē
seruandā magis abūdāt in temporalibz ꝫ diu
cius ꝫ osolacius viuūt p quorū opinione fa
cit hystoria tobie vi. ꝫ vij. c. Et eorū opimo
mi ostentit Jo. an. de sacra vnctione c. i q. i.
ꝺ. sacramentū qui dicit q in matrimonio cō
fertur gra ꝟtra triplicē mordinationē ꝟcu
piscencie. Cōcupiscencia enī inclinat ad mul
tas mulieres sed p gratiā sacramenti homo
adhereat vni soli qz ciugi ꝫ inde oritur bonū
fidei Cōcupiscencia etiā inclinat ad delā dele
ctationē sed gra sacramenti inclinat ad plis
creationē ꝫ inde oritur bonū plis. Cōcupis
cencia etiā post impletionē generat fastidiū
qz luxuriosus post libidinē expletā querit ali
am Sed in matrimonio dat gratia q semp
vult esse cū vna sic vt nō separētur ꝫ sic ori
tur bonū sacramenti nec obstat ſm eū q ma
trimoniū ꝟtrahitur pecunia mediāte qz illō
to erat pcter onera matrimonij ar. in eo
q legitur ꝫ notatur de vsuris salubriter ꝫ qz
pocius ordinatur ad carnalitatē. s. plis creā
tionē q̄ ad spūalitatē si aūt de benedictione
recipetur p̄ciū essz symonia de symonia c. cū
in ecclesie Ad id qd dicit de infidelibz quib9

istud sacramentū ē omnino qđ eis nō dat grā dicit qđ id nō est ex defectu sacramēti sed ex īhabilitate ipōrū ac si existēs in mortali recipet eucharistiam vel fictus vel odicōnalē coactus recipiat baptismū hoc Jo.an.ī loco p allegato **sincero animo**, s. propter ipsa bona matrimonij de quibz dixi in glo. pxi. non causa lucri temporalis tantū vel libidinis explende tantū ē dic sincero. i. puro animo si a re mundo sm Januens. Nō si vir ē mulier otrahant ad inuicem sub ea oditione q̄ non habeant plem ex tali otractu non sit matrimonū qz totaliter deficit bonū plis. Item si otrahūt eo animo vt nō seruent sibi fidem mutue seruitutis. i. vt nō omittant impeditur matrimoniū qz in hoc deficit bonū fidei Item si otrahant eo animo vt q̄nūq̄z in vita eorū viz aliqđ tempus ab inuicem separē tur impeditur matrimoniū qz deficit sacramentū sm Hug. quē sic recitat archid. xxvij q. ij. omne bonū ē facit ad p̄missa id qđ legit ē notatur extra de oditionibus appositis c. fi. in fine Fiubrica de filijs p̄sbiterorū

Johannes pechā

QUm a iure sit inhibitū ne absq̄z dispēsatōe apostolica preficiātur filij rectorū aut p̄sbiterorū in ecclesijs in quibz p̄ces eorū immediate seu proximo ministrarūt ē constat ipa bñficia vacare si cōtrarium de facto fuerit attemptatū p̄cipimus vt p̄lati de ecclesijs sic vacantibus diligenter inquirant ē iuris exigencia de eis non differāt ordinare cauciis p̄cauentes de cetero ne tales ad hmōdi bñficia vllo titulo admittant ne cōtra iusticiam hereditati crucifixi per surreptionem locus successioni patreat ēt.

QUm a iure diuidit in duas partes principales Hodā ibi **Precipimus** in prima recitat id qđ p̄us ordinatū est circa filios p̄sbiterorū nō promouendos ad beneficia in quibz patres eorū immediate ministrauerūt in secūda **Mandat** sive p̄cipit tris ē quarto subnectit rationē mādati sive p̄cepti **Prima** p̄cipit p prelatos sup prius ordinatis diligēter inquisitionem fieri **Secunda** ibi, **Et iuxta** mandat q̄ iuxta compertam inquisitionez fiat super ipsis compertis ordinatio ḡ iuris exigēciam **Tercia** ibi **cauciis** hortatur ad bonam cautelam in futurū **Quar**

ta ibi **Ne contra** subicit rationem prius dictorum **A iure sit inhibitum** sz̄ p ut sequitur in textu ē de hac inhibitione habes extra e. ti. c. ij. ē iij. ē iiij. ē quasi p tōtū **Dispensatione apostolica** ex e. ti. c. penul. ē vlti. p isto tū vide q̄ dicam j̄ v̄. ministrarūt **Rectorum** etiam si rectores ipsi non sunt p̄sbiteri vt differat ab hoc qđ sequitur p̄sbiterorū ē ad hoc facit extra e. ti. c. extra ibi sacerdotum vel clericorum **Immediate**, i. nulla p̄sona īermedia ibi ministrāte nam p̄sona media purgaret rei vicium extra e. ti. c. extra omissa **Proxima** Expositio est eius q̄ dixit immediate **Ministrarūt** hic aduerte quia istud qđ hic dicitur. s. q̄ filius rectoris siue p̄sbiteri non potest promoueri in ecclesia in qua pater eius pr. ministrauit absq̄z apostolica dispensatione potest intelligi diuersimode potest intelligi q̄ nō potest intitulari in eadem ecclesia posito q̄ in eadem ecclesia sunt diuersa beneficia potest etiā intelligi de filio talis rectoris siue sacerdotis legittimo ē etiam de illegittimo potest etiā intelligi id q̄ dicitur de filio sacerdotis tā de sacerdote beneficiato q̄ nō beneficiato viz de sacerdote pocb. q̄ cuius materie plenioti declaratione nota ē hec phibitio locum nō habet in filijs p̄sbit. qui ministrant in ecclesia vt vicarius temporalis qualis est sacerdos parochialis vel alius capellanus ibi ministrans sine ti. p̄petuo extra e. ti. c. constitutus in eorū qui beneficiū optinuit p modū tituli loc̄ habet vt viz distinguatur vt sequitur inter eum qui ministrauit de p̄terito in eadem ecclesia p viam tituli p̄petui ē tunc hoc casu si ille filius fuerit illegittimus quia p talem beneficiatū extra matrimoniū genitū z est dic q̄ in eadem ecclesia potest optinere beneficiū simplex ē ex dispensatione episcopi illud sz̄ q̄ pater suus non habuit non tamen dignitatem p̄sonatum vel beneficium curatum sine dispensatione pape extra e. ti. c. i. li. vi. Sed si pater eius principaliter in ecclesia ipsa p viam tituli p̄petui ministrauit vel beneficiatus extitit absq̄z dispensatōne pape in eadem ecclesia p̄moueri non potest etiam si religiosus existat extra e. ti. c. cum decorem vt notatur p Bern. e. ti. c. ad audiendam ē q̄ Hosten. post eum Et p ray in summa e. ti. q. qđ de legittimis. ē q̄ Hosten. in summa e. ti. q. quid si filij dē. quinymmo Ecclesiam dō quā pater suus prius obtinuit sine aliud beneficium ecclesiasticum curatū dignitatem pe seu p̄sonatum absq̄z dispensatione pape obtinere non potest nisi in beneficio eodem media p̄sona interuenit simplex beneficium qđ immediate optinuit pater suus optinere nō potest sine dispensatione pape extra e. ti. c. penulti. Et est ratio quia in isto casu est duplex impedimentū qđ plus impedit q̄ vnū. ff. ad

.l.iij.ℏ.fi. Tuctē. de ꝯsanguineis ℊ vbi ad fi. coll.ix.e.ti.c.ij.li.vi. Et notatur ti.de leℊ.ℏ. nūc ostendendū v.lxiij.p ſpē. ℊ p card. isto e.ti.c.i.v.naturaliū li.vi. Dnū tamen nota q̄ ſi pater fuerit vel eſt rector alicuius ec̄le: ſic filius ſuus non potest esse vicarius in ec̄lē ꝓrius nec ecōtra niſi ꝓius illud beneficiū qđ in eadē habebat pater obtinuerit alia mo dia ꝑſona extra e.c.michael. Sed cū p̄dicta ſecum habeant in illis quid dicemus de filio legittimo viz de eo qui natus est de vxore le gittima ante ſuſceptionem ſacrorūm ex: dinum dic vt in ecclesia vbi pater ē ſuit nec est beneficiatus potest beneficiari ſine diſpen ſatione ar. de hoc de ꝑſumpt. dudum ℊ extra e.ti.c.cum decorem ℊ c.ad obtendam In ec clesia vero vbi pater ſuus est beneficiatus po: test obtinere beneficiū dūmodo idem benefici rm immediate nō occupauit pater ſuus ex: tra e.ti.c.ad hec vbi sic notatur ꝙ Hoſtien. in ecclesia vbi pater ſuus nō est ſed ſuit bene ficiatus ſi tū in illa ecclesia nō ſit certus nu: merus beneficiorū ar. ex̄ de ꝓbend.c.dilectus Si vero sit ibi certus numerus beneficiorū tūc beneficiū qđ erat ꝓris ſui ſi ꝑſona media intreuenerit habere potest vt dcō c.ex trans miſſa etiā ſi pē ſuus diſpenſatiue fuerit illa media ꝑſona ſm hoſt eñ. in ſumma huius ti. ℏ.qui filij v℔.quid ſi filiꝰ Et idē dic ꝙ ſi mes dia ꝑſona nō intreuenerit ſm hoſtien. ex̄ e.ti. c. ex ꝓte ſaltem ex diſpenſatione cpi ℊ idē tra: net in ſumma e.ti.ℏ.qui poſſent diſpenſare v. ſi vero Et idem tanc. ℊ Jo.an. in dcō c.ex p tres ℊ ray. in ſumma huius ti. ℊ Jo. in ſumma ſacerd. e.ti.q.v. Et tanc. ℊ goffre. ex̄ de elect. c.inctuit ℊ Jo.an. ℊ archidiaconꝰ e.ti.c.i. v.diſpenſati li.vi. Et nota e.ti.p henri.c.ſi. quis in tali filio legittimo nō est niſi vnū im pdimentū ſcz quia est filiꝰ ſacerdotis qđ nō nocebit tantū ſicut duo impedimenta de p̄bē. e.is cui ℏ.ſi vero li.vi. aliud vero beneficiū in eadem ecclesia ꝙ non habuit pater ſuus bene potest habere extra e.ti.c.ad extirpādas a cō trario ℊ de p̄ſumpt. c.dudum fallit tū in tan c.michael quia ſi pater ſuus fuit rector talis filius nō potest esse vicarius vel ecōtra vt ibi absq; diſpenſatione Sed nūc quero nūquid filius ſacerdotis ex vxore legittima gentus in ſacerdotio vel in ſacris ordinibus cenſeri debet legittimus vel illegittimus dic ꝙ ſi fue it conceptus ante ſuſceptōnem ſacrorum or dinum cenſebitur legittimus extra qui filij ſunt legittimi c.ij.ff.de ſtat.li.l.qui in vtero ℊ notatur per Hoſtien. ℊ Jo.an. extra e.c. ītas Si vero fuit conceptus poſt ſuſceptionē ſacrorum ordinum tunc ſi pater fuit ordina tus ignorāte vxore vel inuita talis filius erit legittimus xxxij.di. ſi vir de cuerh. ciugat c.quidem ℊ c.placet Decus ſi vxore conſen: ciente l.xxvij.di.epiſcopue benedictōnē xxxij di. ſeriatim cum ſimilibus: Et idem ſi vxor ſcripſit et non contradixit quia debet cen: ſeri legittimus. liiij.di.ſi ſeruus. xxvij.q.i. agathoſa ſic notatur per Hoſtien. in ſumma iſto e.ti.ℏ.quis poſſit diſpenſari v.quid ſi ſa: cerdos Et per aſtex.li.vi.e.ti.arti.iij.q. ℏ.d ſi preſbiter ℊ per card.lxxxi.di.miniſtri. ℊ p henri.dicto c.ītas **Contet** a parte iu: ris **Vacare** de filijs preſbiterorum c.ij.iij. ℊ iiij. ℊ c.quoniam ℊ quaſi per totum ℊ dic vacare de iure quia inſtitutio talium abſq; diſpenſatione plenia non tenet extra e.ti.c. ſi. **Contrarium**, i. ſi tales preficiantur ec cleſijs in quibus patres eorum p̄ri. immedia te miniſtrarunt **Precipimus**, ſecūda ps ℊ cuius effectus ſit per dictio precipimus vi de qđ ſcripſi ſupra de conſti. c.i.v. precipimꝰ **Prelati** videtur intelligendum de maio: ribus ſcz epiſcopis per id quod ſubdit non diſ ferāt ordinare ℊ ibi ne tales admittant ℊ̄. Nam regulariter ordinatio eccleſiarum et admiſſio ad eas pertinet ad epiſcopos ℊ ad ī inferiores vide j vbi inquirant vel potest in telligi etiam de minoribus dum tamē ad eos pertineat inſtitutio ſiue ordinatio eccleſiarū de quibus agitur ℊ habent in eiſdem viſitatio nem cleri ℊ populi ℊ iuriſdictionem ordina riam iuxta notata per Jnno.c. ℊ alios docto res in c. cum ab eccleſiarū de offic. ord. **Inqui rant**, ſ. inquiſitione generali que fit in viſitationibus ℊ nulla fama precedente de of fic. ord. c.i. ℊ c. irrefregabili ℊ fit talis inqui ſitio ſummarie ℊ de plane ſiue receptione iu ramenti de cenſibus c. romana ℏ. ſana li.vi. In qua inquiſitione ſi detegatur aliquis oc cupare beneficium in quo immediate preſu: it pater ipſius potest prelatus ipſe viſitans vlterius procedere contra talem ad inquiſicō nem faciēdam generalem ℊ debet ſeruari for ma. quam habes in c. qualiter ℊ quando l.ij. ℏ debet de accuſat. Et puto ꝙ archid. ℊ prela: ti inferiores poſſunt in ſuis viſitationibus de talibus inquirere per modū generalis in: quiſitionis non vt ipſi poſtea ſpecialiter in: quirant nec talem ab eccleſia amoueant ſed vt epiſcopum ſup talibus certificent Et hic videas ꝙ ſcripſi ſupra de oſti. c. exterior habi tus vbi inquirere ℊ vtrū inquirant Sed q̄ ro cū hec inquiſitio tendat ad amotionē illi: us qui aſſeritur filius eius qui proximo ℊ im: mediate miniſtrauit in eodem beneficio ſi is ad cuius amotionem agitur negat illū qui proximo miniſtrauit in dicto beneficio fuiſ: ſe patrem ſuum quomodo probabitur cons tra eum dic ꝙ ſi natus fuit in matrimonio eo ipō ꝙ conſtat illum qui proxime mini: ſtrauit in dicto beneficio fuiſſe maritum matris ſue tempore conceptionis ℊ etiam nativitatis eiuſdē p̄bat ſatē p̄ſumtiue ipſe

maritū fuisse ipius de quo agit ꝓm nā qui rūqz semen opposuit marito adquirit qui ē dns vētris. ff. de. in ius. voc. l. qz sempr ff. de hijs qui sunt sui vel alieni iuris. l. fi. ū Et hoc verū vbi maritus ipe ouersabatur cū vx ore tpe quo erat ille de quo agitur ꝛc ꝓptus vt dicta l. filium Si vero natus fuerit ex cō cubina vel al. ex matrimoniū tūc ꝓbabit ꝑ famā ꝑ cognitōnem & affectionē & etiā ꝑ testes Conceptus em & natus ex illa quā sacerdos publice tenet in domo eius vt ocubinam ꝑsumit filius illius . C. de nupc. l. Si vicinus ꝓbabitur etiam ex hoc q ille vocabat eū ꝓm & sic ẓiter habebatur & noiabatur filius eius apud alios ex de ꝓbationibus c. p tuas Item ex possessione filiacois. C. de ꝓbationibus. l. non nudis & nota p barth. ff. de q. l. iḡ ad questionez de hac materia videre potes qđ notat p Ber. & host. & alios ex e. ti. c michael. et e. ti ḡ qualiter ꝓbabitur p host. in summa dē. natural. tm Si etiam ostet sacerdotē cum muliere peccasse & postea filium qui ex ea natus est & ab ea nutritus est filiū suum noiabat ꝛc. eum vt filium tractabat. ꝛc ꝑsumitur esse filius eius. C. de probacōnibus. l. non nudis. C. de testi. l. neqz pfessio de ꝑ supt. c. i. ff. de in offic. test. l. si instituta ḡ. primo. Tamen ota tales presumptōnes admittitur ꝓbatio in otrariū ex qui sunt legitimi transmiss. sm Innoc. in dicto c. michael & sic notatur p hen. ex qui filij sunt legitimi c. p tuas & pro hac materia vide notata p barth. in l. ij ḡ. i. ff. de lib. agnoscendis.

Iuris exigencia ius exigit vt tales amoueantur & alij ꝓconci loco eorum ipis ecclesijs ꝓficiantur ex e. p totum Et in tali amotione si manifestum sit q filius imediate succedit p vi remouebitur sin aliqua testiū recepcōne ex e. c. qm ius etiā exigit q patrono ecclesie ꝺseruetur ius suum in ꝺserendo. in ꝑsentando seu noiando aut eligendo alium nisi forsan sciens talem in ipa ecclesia posuerit elegerit siue ad eam ꝑsentauerit seu noiauerit nā si sit epūs qui scienter otulit tali ecclesiam ipm ab ea remouere non ꝓt ex e. veniens sic forsan nec qui scienter ꝑsentaut talem ibi presentabit alium sed deuoluitur potestas ordinandi ad superiorem qđ dic vt ex de offic. ord. c. cum vos & ibi p Ber. & alios.

Nō differant in bnficijs ecclesiasticis ordinandis dilacō est periculosa. extra de elect. ne pro defectu cū ōi.

Cautius ꝑcauentes ꝺē. in quo ꝑcipit cautelam adhiberi.

Cetetero hic vide q scripsi s. de sacr vnctione c. cum sacri ꝺ cetetero

Ne tales .s. filij rectorum vel sacerdotū,

huiusmodi **iuris** in quibus patres eorū imediate ministrauerunt

Nulla titulo hic nota q titulus in iure diuersimode sumitur est em titulus quandoqz idem q detētacio. C. depositi. l. penult. & quandoqz ponitur pro cā q dniū transfert. C. in quibus causis cess. lon. tēpis ꝓscrip°. l. hereditatem quandoqz dicitur titulus. i. necessitas. C. de quibus mul. pstat. ḡs excus. l. i. li. x. quandoqz titulus dicitur signū vel ipm bnficium al. ipe ordo ecclesiasticus. vel quelibet dignitas vel plācō de elect. c. dudū ij. ꝺ intitulatam de offic. archipr. c. vt singule ꝺ titulos Item titulus est quedā substripcō siue supscriptio dnij ad denotandum q̄ noie vnius potentis possidetur. C. de hijs q potent noie & c. l. prima glosa j Archid. xxi. q. i. c. clericus dicit q titulus canonicus est ius spūale sine cā habēdi beneficium ecclesiasticū vel res ecclesie dispensandi Et talis titulus solis ꝛgruit clericis ibi videas

Alias etiā signacōnes huius dcōnis titulus notat archid. l. di. c. si quis diaconus ꝺbo titulū hic vero dic titulū signare vt describit archid. ꝺ supta & dic vllo titulo siue p viam collacōis ꝑsentationis noiationis siue electionis. seu postulationis institucōnis seu vniēde aut alterius quisionis cuiuscūqz hij nāqz sunt modi indu endi titulū in beneficō ecclesiastico de ꝓbendis c. cū in illis li. vi.

Ne cōtra ꝺē & ē rō ꝛcerneās ꝓmissa.

Iusticia, s. legem hoc phibētē ex e. c. cū ex transmissa & c. ad extirpandas vel dic iusticiā. i. iuris statū ex de ꝺ. signacōne c. forus. ḡ. primo

Hereditati crucifixi .s. portione ecclesiastica que alias m iure dicitur patrimoniū crucifixi ex de ꝓbendis c. cū sm aplm & sic dicitur ex eo q ipi xpo ꝓcioso sanguine hec portio adquisita est & suis fidelibus data hijs viz qui se eid spāli obsequio māciparunt spāliter nāqz viris ecclesiasticis hec portio assignata est vñ & ipsis viris ecclesiasticis & ipe xpus dicitur esse hereditas cuius obsequio deputati sunt xij. q. i. cui porcio & in ps

Cōserua me dne ibi. dūs ps here. me. &c.

Per surreptionē. i. latentē intoitū xxv. q. ij. c. dicēti vbi de hoc p rard.

Surrellium. suple hereditatis rie q non ꝓt al. habere locū in beneficijs ecclesiasticis de instituē. c. ad decorē vbi de hoc

Quōm quāta & j in hibnia vallia stocia vel alibi sine litteris ordinariorū suorū cōmendaticijs vel dimissorijs non admittantur a quocūqz j ꝓuincia nostrā ad ordims susceptī executionē misi magna necessitas inducat & tunc quod cū eis auctoritate sufficienti fuerit dispensatū super executione ordims memorati vel al. suis ordinarijs or

do sic susceptus ratificetur prouiso mhilommus quod nullo modo admittātur misi prius constiterit de eorū legittima ordinacione vite mūdicia pariter litteratura Item ꝓcipimus ne sacerdotes ignoti de quorū ordmatione non constat ad diuinorū celebracionē deseruiēdo ecclesijs admittantur misi de licencia epi dioc. cū per lras testimomales vel testiomū bonorum virorū eis de eorum vere constiterit ordmatione. & sufficienter fuerit facta fides.

Quu in quanta huius ps ostitutiomis habetur ē hoc litro de tēpribus ord. c cū quanta & de strutimio in ordine faciendo c. vnico & habet duas ptes principales sēda ibi. **Itē ꝓcipimus** In prima statuit q ordmati i hibernia wallia siue scocia vel alibi sine litteris ordmariorū suorum omendaticijs vel dimissorijs non admittantur ī ꝓmc. Cantuar. ad executionē ordims suscepti misi sub certis modis & forma **In secūda** ordmat qđ faciendū sit de sacerdotibus ignotis vndecūqz fuerint & quō admitti debent ad depiendum ecclesijs **Ordinati** siue ad ordines maiores siue mmores cū generalitēr loquitur vt l. de pcō. ff. de ꝓbliciana cū i. i notatis. Nā de hijs ordinibus etiā ostare debz sicut de maioribus ne p saltū quis ꝓmeneatur ex e.c.i. **Hibernis** q est ꝓuincia p se & non subest archiepo **Cantuar.** **wallia** in qua sunt qtuor epatus & subsunt archiepo Cantuar. **Scocia** hoc est regnū per se & hee tres ꝓuincie adiacent regno anglie de quibus rōne ꝓpinquitatis osueuerūt clerici arcedere in ꝓuincia **Cantuar.** **Vel alibi** intellige siue ī regnū anglie siue ex qr sp remanet eadē ratio vñcūqz tales ordmati vemant & ꝓpterea idem erit ius. ff. ad l. acquil. l. illud cū similibus fallit tñ si per papā vel de mandato eius ordmati fuerunt de ꝓpribus ord. c. i. li. vi. **Ne trīs** sume q est ī omendaticijs vel dimissorijs **Ordinariorū suorū** s. epoꝝ q rū sunt subditi qui in hijs que sunt ordims vel spetialis dispensatiomis applicatione ordinariorū timentur .i. eorum qui habēt iurisdictionem ordmariam & sub quorū i. riscictione pt madē fcm s. ue potestas de qua agitur ꝓ qua matria vide plenius ē de cōstitutiomibus c. exterior habitus ꝺ ordmarij sed quantū est ad matriā ꝓsentē. s. cessionem lrārū dimissoriarū videlicet q in eo mū dici debent ordmarij vide notata ē hoc li. de tēp. ord. c cum quanta ꝺ dioceseno cū glosa sequenti **Cōmendaticijs** sic dictis qr timēt testimonium sue omendationē de vita honestate & moribus ordmandi de quibus satis habes. lxxi. di. c. pmatus cū alijs c. ibi sequentibus & nota de hijs ex de clericis non residentibus c. fraternitati p Ver. & alios sed melius p Innoc. ex e. ti. c. i. hee tñ lre dicuntur alias formate de quarū forā hētur lxxiij. di. p totū & tales lre si essent pdite possunt pbari p testes ex de cle. peg. c. tue fm Hosti. & Abrem. Et has nō pnt recedere inferiores. Epi misi hoc habeant de cōsuetudine siue puliegio fm Jo. an. ex de cleticis nō residentibus c. fraternitati & hoc estimo vtrū quo ad ordines suscipiēdos ad quod vide ea que legūtur & notantur de temp. ord. c. cū nullus li. di. & p doctores in c. significasti ex de offic. arch. et notatur p Jo. an. in addi. dcō c. fraternitati Item quo ad recipiendū hmōdi clericum ad diuina m ordimbus susceptis dū tñ ipe q has lras omendaticias recdit not⁹ sit ecia psona credibilis nam nō solum epus sed quilibz bonus platus tales lras omendaticias recdere pt sicut notat Innoc. ex e.c.i. **vel dimissorijs** hee dicūtur p quas alijs dimittatur a iurisdictōne siue potestate sui plati fm Innoc. ex e.c.i. & dicūtur qlibz literales qn viz licencia datur ad aliquid faciendū ptputa ordines ab alieno epo suscipiendos de quibus lxxij. di. p totū & de temꝑib⁹ ord. c. eos & c. cū nullus & de ꝓben. c. si episcop⁹ li. vi. Et has possunt papa & episcopi suis subditis recedere. s. vt ipsarum vigore ipsas obtinentes valeant ab alijs epis ordmari vt supra dixi has tamen lras ad ordines nō pt cō cedere prelatus nō exemptus inferior epo vt patet dicto c. cū nullus & de offic. archid. c. significasti misi sibi hoc preterte de consuetudine prescripta ix. q. ij. epm vbi hoc notatur lauren. & Jo. an. dicto c. cum nullus q inferiores li. vi. Et idem est de puile. speciali vt ibi notatur Prelatus ꝺ exēptus cuin suis clericis ita q in eis epus loc. nō habet iurisdictionem siue ordmationem etiam si prelatus ipe nō sit episcopus potest tales lras recdere fm Innoc. ex e.c.i. ad quod facit dictum c. cum nullus q inferiores li. vi. Secus vero si clerici huius subsunt episcopo ad ordmationem extra de prescriptio. c. vemens & vide notata ꝑr Jo. xviij. q. ij. abbatibus & pr tard. de preuilegijs volentes in glosa vtputa libro vi. quia tunc quando subsunt huiusmodi clerici episcopo non potest talis prelatus exemptus recedere eis dimissorias ad ordines misi optineant hoc ex preuilegio speciali vel consuetudine prescripta hoc tamen scias q quo ad diuina officia celebranda tales lre tū valēt dūmō.

concedantur pr̃ eum qui eas cõcedere potest
vl aliunde possit ostare de ord⁹ atione ipa. s.
exhibentis ex e.c.ij. **Mõ admittantur**
sume q̃ est j̃ ad ordmis susceptis execucõm
Quocũq; s. curato vel non curato. ad
quem pertinet tales in sua ecclesia vel in lo
co cui pest admittere j̃ **Prouincia vel**
tram hoc dicit qz ex puincia non poterit
hec ⁹stitutio non subditos ligare. ff. de iurisd
dict. o. iudic. l. fi. & hic vide ea que scripsi su
pra de ostitutiombus c⁹ huius aũt ꝺ nostra
puincia. **Ordinis sic suscepti** s. sine li
tencia sui ordinarij **Execucõez** rõ est qz
tales ordinati a non suo epo sunt ipo iur̃ sus
pensi vt notat archi. de tẽp. ord. c. eos ꝺ iu
ra li. vi. **Necessitas** vtputa defectus mini
strorum **Autoritate sufficienti** s. pa
pe vel ipius legali vel al. epi sui proprij vt di
cam j̃ glosa proxima **Dispensatum** hec
dispensatio fieri potest per suum proprium epi
scopum vt notat archi. de tẽp. ord. c. eos ꝺ.
iura li. vi. **Per execucõem** Intellige sic
vt publice fiat vel solemne. ex e. c⁹tue nã in
secreto potest tollerari vt hij de quorum or
dinatione dubitatur in ordinibus susceptis
ministrent dum tamen de iporum ordinatio
ne sit ⁹iectura probabilis vt patet in dcõ c.
tue Et circa hoc vide notata pr̃ Innoc. ex.
de eo qui furtiue ordines re. c. si. **Suis or**
dinarijs quorum quo ad ordines suscipiẽ
dos sunt subditi **Ratificentur** hec ratifi
catio equipalet dispensationi Nam is qui po
tuit talem admittere ad ordinem & ipm vt ab
alio ordines recipiat licenciare potest ipius
ordinationem ab alieno epo factam ratifica
re ix. q. ij. lugdmẽs. & notat pr̃ archi. de tẽp
ord. dcõ c. eos ꝺ iura li. vi. puiso ꝺ **Nihilo**
minus i. est non obstante dispensatione de
quibus dicitur in textu **Nullo modo** i. si
ne pretextu vel ratificationis iporum ordi
num vel die nullo modo nec in publico nec i
priuato & hoc potes intelligere vm quãdo suf
ficienter constat qꝺ aliqui tales fuerint ordi
nati a non suo epo sine lr̃is dimissorijs vt di
citur in textu alioquin si in hac nõ ostet sed
de ordinatione talium sit ⁹iectura probabi
lis tunc ratione incertitudinis non debẽt ad
mitti in publico sed in loco secreto ordines
susceptos exequi possunt tollerari vt dixi su
pra c. ꝺ executiom **Admittantur** scilicz
quocũq; loco j̃ puinciam Cant̃. vt ẽ dictũ
est sed hic aduerte q̃ littera huius c. que ha
betur in principio potest intelligi dupliciter.
Uno modo potest intelligi sic quod ordinati
in hibernia Scocia vel wallia non admittã
tur in prouincia Cantuar. ad executionez
ordinũ sine litteris ꝺmendaticijs vel dimisso
rijs ordinariorum suorum & iste intellectus
quo ad litteras ꝺmendaticias bene possit pro
bari vt. s. tales non admittantur sine litte
ris testimonialibus ordinariorum suorum &
sic intelligendo esset sentire cum ℌ. sequente.
Et qꝺ ad litteras dimissorias que dant ad
ordines suscipiendos non possit iste intellect⁹
procedere nec etiam quo ad ordinatos i wal
lia que tota est de prouincia Cantuar. Alius
intellectus est vt hij qui ordinati sunt in
hibernia Scocia wallia vel alibi sine dimisso
rijs litteris ordinariorum suorum non ad
mittantur ad executionem ordinum huius
modi nisi vt hic tenetur in textu Et secũdũ
hunc intellectum glosauit hoc c. **Nisi pri**
us scilicet ante eorum admissionem **Con**
stiterit scilicet de tribus que sequũtur vi
delicet de iporum ordinatione legittima licẽ
cia de vite mundicia & litteratura Sed que
ro quomodo ostabit de hijs tribus maxime
vbi tales sunt extranei vel ignoti nec habent
litteras ꝺmendaticias super premissis dic q̃
super litteratura potterit constare per exami
nationem de vite mundicia constabit per ex
perientiam & approbationem sue conuersa
tionis extra e. c. inter quatuor De ipsorum
vero ordinatione legittima poterit constare
per litteras super ordinibus susceptis eis ab
ordinatore suo mꝺe factis q̃ dic vt extra e. c
. i. potest etiam constare per testes vt legitur
e. ti. c. tue hoc tamen scias q̃ vir bene notus
& bone fame qui vbi conuersatur longo tem
pore habitus pro ordinato non cogitur nec
per litteras nec per testes probare ordinacõ
nem suam quia presumitur talis pro rite or
dinato q̃ rite ordinatus est & tales presump
tiones sunt argumenta sufficiencia sue ordi
nationis extra e. ti. c. inf. & c. sequent. & ix.
q. ij. c. lugdmenſ. & notatur per Innoc. de
eo qui furt. or. re. c. innotuit & per archid.
dicto c. lugdmenſ. ꝺ ordinatur quibus etiaz
videtur q̃ talibus presumptionibus standuz
sit etiam si constet eum ab alieno episco
po ordinatum Nam cum hoc periculum in su
um & non alienum periculum ꝺgat minus
exacte probationes requiruntur ꝑm eos.
si vero presumptiones deficiant tunc nõ cre
ditur rite ordinatus nisi probet de sua ordi
nacõne Et etiam dicunt doct. predict. in dic
to c. innotuit loquendo de equitate q̃ si fac
tum est antiquum seu ordinacõ antiqua ni
si aliud probetur rite ordinatus presumitur
ar. in eo q̃ legitur & notatur de p̃sbitero nõ
baptizato c. fi. de presumpcõ. c. si sufficit eñ
q̃ sic agit sic contrahit & talis fuit & est ab
episcopo et vicinis cõmuniter reputatus or
dinatus ff. ad macẽd. l. ij. de sen. ex. in presẽ
cia. Sed in facto recenti. si episcopus non
propius referat sibi questionem de ordi
nationibus suis Tunc tenetur eum certifi
care ar. in eo quod legitur Et nota de cle.
ex mi. proposuit ℌ. penult & fi. Et videtur
expressum de cle. per saltum promoto. c

ōnicos. Alias ꝑ̄ potest sibi interdicē execu-
cēnē ordis iposterū quis q̄ ad ꝑteritū debe-
at sub dissimulatione transire ar. extra de
con.ee. vel al. c. aqua sed ſm rigorem iuris-
tunc ide in facto antiquo sicut in facto recē
ti ſm hoſt. ⁊ Jo. an. in loco ꝑall. Jegitti-
ma ordinacione viz ꝑr eum qui potuit
eis ordines cōferre q: erat eorum ep̄us. vel
talis qui de ip̄ius licētia ⁊ autoritate eos or
dinauit vel ali. ex parte iuris ordines eis con
ferendi habuit potestatem vt de hoc vitiō pa
tet exemplū in papa vel alio de ip̄ius mādā-
to de tempibus ordinā c. i. li. vi. ⁊ de alijs pa
tet veritas e. ti. c. sequentibus ꝑr totum.
Vite mūdicia que ꝟsistit in pluribz ꝓ̄ō
viz q: eorum vita ⁊ conuersatio sit casta ex de
vita ⁊ hoc cle. c. vt clericorū. Secūdo q̄ sit i
cibo ⁊ potu tempata e. ti. A ēpula. Tercio
q̄ non sit fabulis ⁊ omessationibus dedita.
xliij. di. c. omessationes ⁊ ꝑr totū Quarto
q̄ sit ordinibus ꝟsueta xxxvi. di. c. fi. v. q̄ se ñ
imisceant cetibus vbi cātātur anatema vel
exeranter inhonesta xxxiij. di. p̄ſ biteri. sex
t o q̄ ab ebrietate oio se abstineant p: dcō c.
a ēpu ag xxxv. di. añ oia ꝓ quo materia vi
de ea que notantur de tēp. ord. q̄ ⁊ cui vh. iij.
cum noua regula simul iuncta ꝑr hoſt. i sum
ma. Ītatur ⁊ sufficit q̄ littera sit ꝟpetēs
licet non emmeus ex de electione cuz nobis
olim Ite precipimus. ij. ps. Sacerdo-
tes textus p̄cedens habet locum in quocū-
q: ordinato sed q. iste loquitur tm̄ in sacerdo
tibus Ignoti non solum intellige de hys
qui sunt aliene dioc. iij. q. vi. ꝛegrim vi. q. iij
c. i. ⁊ ij. de ꝛo. di. vlt. non oportet qui ꝓpter
dicuntur ꝛegrini sed etiam intellige de mco
lis quorum vita genus ⁊ origo ⁊ irregulari
tas Ep̄o sunt incognita xxiij. di. q̄ ep̄us
xlij. di. quescamus ⁊ ad hoc vide nota ꝑr ar
chi lxxi. di. c. nulli pegrinorum vbi ponit dif
ferentiā inter ꝛegrinos ⁊ ignotos Nū tū
lte q: non habent līas ordinū nec testes.
nec alia argumenta ꝑr que ostendere possūt
de ip̄orum ordinatione Sed quid si ostendat
līas sup sacerdocio ⁊ non de inferioribus or
dinibus nūquid tales sunt admittendi dic q̄
non q: potest esse q̄ talis ꝑr saltum omissis
ordinibus forsan promotus est ⁊ in canone
vbi ponitur forma līarum ꝟmendaticiarum
viz lxxij. di. In noīe patris ⁊ e. sequenti dici
tur q̄ in ip̄is debet etiam fieri mencio de mi-
noribus ordinibus ⁊ q̄ gradatim ꝓmoti fue
runt ꝓ quo facit extra e. t. i. ⁊ hoc verū ē ſm
Innoc. nisi ordinator sit tante discretionis
q̄ ꝓsumatur eum non ordinasse n si ꝟ̄ſis lit-
teris inferiorū ordinum. Diuinorum ꝑr
hoc ⁊ dicitur j̄ defuiendo eccle ꝟs videtur q̄
loquitur de hys que gerunt curam aiarum
vñ sic intelligendo ꝓ hoc q̄ dicit diuinorū in-
telligo non solum missarum ceterarūq; ꝑti-
rum canonicarū celebrationem sed etiam sa-
cramentorū ministrationem ⁊ vide quod di
cam in glosa sequenti. Deseruiendo ec-
clesiis. s. in cura animarum vt dixi in glo-
sa p̄xima vel potest intelligi de hys qui sunt
admittendi in collegijs vel ecclesijs cathedra
libus in ordine sacerdotali vt viz nec hij ad-
mittantur nisi ſm modum hic limitatū Ad-
mittantur. s. per gubernatores ip̄arū ec-
clesiarū hec licencia equiualet dispensatio-
ni de qua loquitur in q̄. precedenti. sed illa di
spensatio locum habet in casu necessitatis dū
taxat hec vero licencia locum hēt etiam ex-
tra cām necessitatis est tamen hec licēcia dis-
pensacōnis sicut alias legitur. i. q. i. c. vlt. vn
de et licencia dicitur gra ꝑr quam. licet qō
antea non licebat vt notatur ꝑr x. in cle.
vlt. de electione vbi de hoc Ep̄i dioceſani
non ergo sufficit admissio sola inferiorū ep̄o
nec eius licencia ⁊ hoc verum nisi consuetudo
vel ꝑuilegium aliud inducat quod dic vt d. xi
supra e. d. ep̄is locorum. Cum per līas
sume quod est j̄ constiterit Et sic ex hac lit
tera apparet q̄ vbi non ꝟstat de ordinacōne
talis sacerdotis ignoti non debet ep̄us licen-
ciam de qua hic dicitur ꝟcedere ⁊ hoc satis i
nuit hec lra. Cum per līas ac si diceret.
q̄ antequā per līas vel alio modo vt sequit
ꝟstiterit de ip̄orum ordinatione non debet
ep̄us hanc dare licenciam Et sic hec dcō cū
signat principaliter tempus ⁊ secundarie cō
ditionem tacitaz ꝓ quo materia videas no
tata extra de ꝟdic. appositis super rubrica vh
ij. quero ꝑr Petrū de anchorano Tellijs
mates. s. super ip̄orum ordinacōne quod
dic vt extra e. t. i. Testimonium vnde p
testes ip̄orum ordinacio ꝓbari potest extra.
e. c. tue Bonorum virorum. i. tene fa
me ita q̄ sint credibiles prisone ⁊ dicit bo-
nus consideratione cū talis sit viz animi cui
non ꝓtexalet malum ſm Jan. enſ. Epi. s.
ep̄is Vere cōstiterit. non ergo sufficit
probacio facta ꝑr ꝓsumptionem vel inven-
mentum propinum super ꝛceptione ordinū
eorum de quibus hic agitur admittendorum
sed requiritur clara probatio

REuerendissime ſyno
do ⁊ infra nullus ca
pellanus admittatur
ad celebrandum in a
liqua dioc. nostre cantuarī. pro
uincie in qua oriundus siue ordi
natus non fuerit nisi deferat se-
cum litteras commendaticias
dioceſam sui Et nihilominus
aliorum episcoporum siue in

in quorum dioc̄esibus interim per magnum tempus conuersatus est in quibus expresse cauere volumus & mādamus de moribus & cōuersacōe eiusdē & an sit diffamatus de & super aliquibus nouis opinionibus in fide catholica aut bonis moribus male sapientibus, vel sit de eisdem ommino immunis alioquin tā ipe celebrans quam ipsū sic celebrare permittens acriter puniantur

Reuerendissime synode. Hec ostitutō sint edita pr dominū Thomā Arundell. in consilio celebrato Oxon̄. Anno dñi Millesimo CCCC. viij. Et ēst pars huius j de Hēis c. i. & de hereticis c. i. & per totum. Et hec constitutio vt mihi videtur est cōfirmatiua. pr. & canonum aliorū hac parte editorum vt executioni demādet̄ tur exhortatoria & executoria cū specialitate quadam inptionis vnius clausule quo ad opiniones fidei catholice aut bonis moribus ctrarias. Infra sub hac parte decisa otinetur vna aranga siue pfatō p. ipsum ostituentem ad statuendū ea que seqū tur inductiua quā potes videre in mtegra.

Nullus capellanus. i. nullus sacerdos admittatur sub forma posita s. e. c. i. Ad celebrandum in hoc differt a Hvlt. s. e. c. i. qr ibi loquitur de hijs qui celebrant deseruiendo eccleslijs. hic vero loquitur de hijs q̄ celebrant annualia vel aliter absq; hoc q̄ deseruiant eccleslijs. Aliqua diacesi etiam in dioc̄. cant quc est caput puincie. Oriundus. i. natus. Non fuerit sic apparet assumptum a contrario q̄ si fuit natus in illa dioc̄. in qua petit se admitti ad celebrandum vel alias fuerit in eadem ordinatus q̄ pt ad admitti ad celebrandum & si secum non defert lras ordinum vel alias ꝯmendaticias de q̄ bus hic loquitur Et quo ad ꝯmendaticias que solent dari clerico transituro in aliam dioc̄. vt dixi s. e. c. primo. puto hoc esse bene dictum Sed quo ad lras ordinum estimo q̄ etiam natus vel ordinatus in aliqua dioc̄. ad effectum vt admittatur in eadem dioc̄. ad celebrandum vt hic dicitur si eius vita genus & origo incognita fuit prout verisimile ottingit ō dioc̄. est āplā tenetur ostendere lras ordinum suorum per quas possit probare ordinationem suam ar. ad hoc xxiij. di. qñ ex⁹ xlij. di. quescamus & dixi supra c. primo. Ḡ. Item precipimus ō ignoti & non solum debet ostendere lras sup ordiñ pbiteratus sed etiam aliorum inferiorum ordinuz pro quo

dic vt scripsi s. c. proximo Ḡ. Item precipim⁹ ō ꝯstat Quid enim si natus in dioc̄. incolū alibi ordinatus sit forsan sine autoritate sui epi nūquid racione originis etiam si bñ notius sit excusabitur ab exhibitione lrārum ordinum alibi receptorum. non certe. & ide dico etiam quo ad lras ꝯmendaticias etiam si in eadem dioc̄. in qua natus est ordinatus sit dum tamen in aliena dioc̄. diutinā morā fecerit sic q̄ eius mores & conuersatio sunt icogniti Lras ordinum. s. omi tam maiorum q̄ minorum vt dixi supra c. proximo Ḡ. Item precipimus ō ꝯstat & hoc apparet ex hac lra que pluraliter & indistincte loquitur de hijs nā qz ordinans ordinato super ordinatione sua lras testimoniales ꝯficere & formare .i. q. i. legum & .i. q. ij. c. sicut & pro eis ꝯfectis carta cera sigillatione vel scriptura nihil exigi debet gratis tamen oblatum accipi potest si tuc hoc fiat ante ordinationem aut litteras huiusmodi receptas siue post pm archi. ibidem. & ad hoc faciunt notata per Jo. de atō. in cōsti. othonis sacramentum ō labe in principio Cōmendaticias de quibus dixi supra c. i. ō ꝯmendaticijs. Sui diocesani In cuius dioc̄. natus est ar. ff. ad municipales le. assumptio & .l. qui ex vno vel dic in cuius diocesi. domicilium habet Nam in vtroq; iur̄ potest epūs sue originis siue domicilij has lras ꝯmendaticias etiam ad ordines sibi cōferre de temporibus ord. c. cum nullus li. vi. Et posito q̄ talis natus sit in vna dioc̄. & ratione domicilij trahit morā in alia. tū p diocesanum simpliciter positum intelligo precius epm domicilij q̄ originis cui dcō satis cōsonant notata per Jo. an. de Imo. c. statutū glosa que incipit olim dicebam⁹ ō. fi. libro sexto. Et nihilominus in casu nostro possūt hec littere cōmendaticie concedi per non ep̄iscopum pm ea que scripsi supra capitulo proximo ō cōmendaticijs in fi. Episcopum siue vel aliorum quibus tales subfuerunt per modum iurisdictionis & qui de p̄ uilegio vel consuetudine possunt dare cōmendaticias ō gratia Cantellarius vniuersitatis Oxon̄. vel Cantabrigie. Interim. i. medio tempore post ordinem sacerdocij receptum & tempus de quo hic loquitur Magnum tempus ad minus vltra vnum annum. Nam infra annum potest dici tempus paruum siue breue ar. eorum que leguntur & notantur de vi. & ho. cle. c. v. li. vi. & specialiter ibi per Jo. an. ō breuiloti & pro hoc vide notata per doct. de rebus ecclesie non alie. c. i. in cle. viz per Jo. an. ibidem ō tempus modicum. vbi inter ceteras opiniones ponit q̄ tale tempus an sit modicum vel magnum Et secundum quod spacium terminari debet relinquitur Judicis arbitrio Et huic dcō consencio et sic sentit gesper.

In quibus scz lris ꝛmendaticijs **Erūle cauerit** hic nota ꝙ exꝑssum dicit vno de tribz modis ꝺz cū exꝑssum vno modo id qꝺ in genere dicitur vt.l.si.in si.cū ibi notatis .C.ꝙ cū eo. Alio modo dicitur exꝑssum qꝺ ſpecialiter exprimitur.ff.ad.l. Cornelis de fal.l.i.ꝯ inter ſpliū ꝫ dicta l.finali .C.ꝙ cū eo ſm aliam opinionem.tercio modo ꝺz expreſſum id qꝺ ſingulariter ꝫ ꝫptio nomine exprimit vt.l.qꝺ in terūꝯ ſi.ff.de leg.i.vbi.de hoc ꝫ notat ꝙ barth.l.i.ff.de vulg. ꝫ pupilla ſubſtitucōe ꝫ ꝙ circa hoc inde notata de reſcri.c. duobz ꝙ Jo.in no.li.vi.vnde quantū eſt ad c.noſtrū appꝫet ꝙ ſufficit exꝑſſionem de q̄ hic loquitur forte generalem vt videlicet ſtrictus lras ꝛmendaticias de quibz hic loquit in genere talem ꝛmendet ſic vt dicat eū habere bonos mores ꝫ eē ꝛuerſationis honeſte ꝫ nullatenus diffamatū de hereſibz ꝫ erroribus nō autem opz in ſpecie vel ſingulariter deſtendere ad diſtribendū ipius mores vel cōuerſationis modum licet quo ad ordines ſic lxxij.di. In noīe patris ꝫc.de arter. **Moribus** virtutibz ſiue actibus virtuoſis. **Cōuerſatione** .i.modo viuendi **Nouis opinionibus** noua opinio ꝺz quę prius non fuit iuxta notata pard.de elect.c.auaricia ꝛ.nouū li.vi.ꝑt etiam dici noua opinio illa que prius fuit ſuſpecta ꝫ ꝙ eccleſiā reprobata mō tñ eſt renouata ad qꝺ inde notata ꝙ Jo.de atho.m phemio ꝛſtitutionū othonis ꝛbo renouat vnde nouū ꝺz reſpectu ſ̄cipiē ꝯ.s.ꝙ nūq̄ fuit vij.q.i.nō autē. Item nouū dicitur ꝙ deſijt eſſe ſed ē renouatū xviij. q.ij.de monachis ꝫ vtroq̄ iſtorū modorum ꝑt ſumi hic Et ꝙ hoc vide notata ꝙ paulū in cle.ut pictes de pems ꝺ.ꝺ nouo **Catholica** vniuerſali **Male ſapientibus** .i.malam ſapienciam inuentibz **Omnino** .i. penitus ſiue ex toto viz vt nec de talibz opinionibus ſu pctus ſit ar.de hereticis.c.accuſatus i ſ̄cipio li.vi. **In minis** .i.alienus exps vel ſine ꝫte **Aliquin** .i.aliter vel.i.ſi ꝓdicta nō fiant ꝫ ſic hec diccio ꝛtinet in ſe plenam cxtationem ad qꝺ facit.l.ſi.ſimita ꝯ. ex hoc edicto.ff.de dampno infecto ꝫ ibi notatur Et de ſui natura importat ꝛditionem ut plenius videre pteris ꝙ bartho.ff.de condic. ꝫ remō .l.i.ꝺ.viij.quezo ꝫ eſt hic ſenſus Si talis ſacerdos de quo hic dicitur admittatur ad celebrandū ſine hoc ꝙ oſtendat lras ordinū ſuorū ꝫ ꝙ habet lras ꝛmendaticias put hic dē **Tam ipſe celebrans** ſuple ꝙ eſt ꝯ putamentur. Et nota ꝙ iſte pimitur in caſu iſto ꝓpter inobꝺienciam quia ꝛtra formam huius ordinationis ꝑſumit celebrare. licet cū ꝛſtitutio hic exꝑreſſe nō ꝓhibeat eū admitti ad celebrandū ſicut ſupra eſt in pncipio tū tacite videtur huius ꝛſtitutionis latoꝛ voluiſſe ꝫ al ſqz oſtentione lrarū de quibz hic ꝺz ſicut nec ꝺebet admitti ſed nec ipſe ſe ꝺebet ingē ad celebrandū Et puto ꝙ ea que hic dicūtur n telligi ꝺebēt de tali qui publice celebrat ſecus tū eſſet ſi in ſecreto hoc faciat ex deuotione vt legitur eē c.c.tue **Arriter** .i.aſpre vel fortiter **Puniantur** ſtiliez pena arbitraria ex quo pena hic nō limitatur eē de offi.dele.c.de causis cū cōt.

QT archidiaconi ſecūdū aplm nō q̄ ſua fūt q̄rāt ſed que iheſu xp̄i in ſua viſitatione pro fideant ꝙ canon miſſe emendetur et ꝙ ſacerdotes rite noueṝint proferre verba canonis et baptiſmatis ꝫ ꝙ in hac parte ſanum habeant intellectū doceāt ꝫ laicos in qua forma baptizare debeāt in caſu neceſſitatis vt ſaltem hoc ſciant facere in aliquo ꝓcomate pꝛouideant quoqz diligēter archidi. ꝙ iuxꝝ formā generalis cōcilij. Euchariſtia criſma ꝫ oleum ſanctum ſaluo ſub clauibus recōdantur fideli cuſtodia deputata hēant ꝫ archidiacon in ſcriptis redacta ōma ornamenta ꝫ vtenſilia eccleſiarū veſtes quoqz ꝫ libꝛos que ſingulis annis ſuo faciant cōſpectui preſentari vt videant que fuerūt adiecta per diligēciam perſonarū vel que tempore intermedio per ipſarū maliciam vel impericiā deperierunt Item pꝛouideant de poſſeſſionibus vt ita ſingulis annis pꝛoficiant ne eccleſia ſuo iure defraudetur

QT archidiaconi iſta ꝛſtitutio ſint ſtephani quondam Cant.archiēp.edita in ꝛcilijs oxoñ. Anno dñi M.CC.xxij. Et ponit plura que ꝑtinent ad officiū archidiaconi in ſua viſitatiōe. Et ſunt huius c.quinqz ꝑtes **In prima** docet quid faciet archidiaconus circa ꝑſbiteros celebrantes in ſecunda ibi, **Doceāt** inſtruit quid agere debeant circa laicos In tercia ibi **Pꝛouideant** tradit doctrinam quid agere debeant circa euchariſtie criſmatis ac olei ſancti cuſtodiam. In quarta ibi **Habeāt** ꝓuidet circa libꝛos ꝫ alia ornamenta eccleſie

I

In quinta ibi Ite prouideāt. ordinat de diligencia adhibēda circa pfectū possessionū ad ecclesias ptinenciū fm **Aplm** .i. ad cotinth.c.x. **Que sua sunt.** i. ad suam ptilitatē ex de cēs.c.pcurationes **Ihū xpi** .i. ad honorē ihū xpi & salutē aiarum **Visitacione.** de q hēs ex e.c. mandamus & hāc visitationē fm quosd ā exequitur archid. in archidiaconatu iure cōi vt ex. e.t.i.& .c. ad hoc.q.i. & ij. sic notat host. dcō c. mandam⁹ et archid. xciiij. di. c. ij. glo. fi. sed alij inter ās vo. de monte laud. ex de cēs. c. i. glo. penulti. mle videt tenete ctrariū p quibus dic q visitacōes p modū structacōis simplicis tāq̄ viarius Exi hēt archid. a iure cōi vtim c. supra rius allegat. Sed in tali structacione vt noie suo correctiones faciat ptrq̄ in leuioribus nisi ꝯsuetudo hoc sibi tribuat ius non habet. Et nota q archid. etiā si non subsit cā potest semel in anno visitare vt dcō c. mandamus Sed si subsit cā sepius visitandi potest & sepius in anno visitare vt ptz j e.c.& ex. de cēsibus c. cū venerabilis nec obstat ex e.c .i. vbi dicit q debet visitare si velit fm xpi. ibidem **Canon misse.** de hoc canone habes ex de cele missarū c. cū marthe. in ptncipio vbi dicit host q canon misse accipit pro illis vbis xpi de quibus fit trāsubstanciacio panis & corpotis & vini in sanguinē licet qui dā simplices sacerdotes intelligāt quicquid ē in secreto misse et stricte intelligendo canonē puto q host dicit verū est nāq̄ canō idē q regula. iij. distinctione **Canon misse** vero pprie dicitur euharistie ꝯsecratio. alia autē ea que vel sacerdos dicit vel chorus canit grārum actiones sunt vel certe obsecrationes de ꝯ. di. ij. vtrū in fi. vñ canon misse vere dicitur regula illa p quā euharistia ꝯficitur hoc ē illorū vbrum p que panis in corpus & vinū in sanguinē trāssubstanciantur. De quibus legit dcō c. cū marthe large tñ intelligendo canonē misse in ex cōem intellectū simpliciū sacerdotū denotat totam secretam missepo st ꝯfationē q in secreto dicitur sex de causis ās recitat Jo. an. dcō c. cū marthe v canone in nouella. **Prima** est q dñs cordis non vocis clamorem attendit **Secunda** ibi ne sacerdos in longo clamore deficiat. **Tercia** ibi ne impediat populus orare **Quarta** ibi ne vba tanti misterij cotidiano vsu vilescāt **Quinta** est q hec ad solū sacerdotē ptinent **Sexta** est ne vba canonis sepius audita distant a laicis & locis incōgruis recitent & de canone isto mō sumpto loquit glo. archid. de ꝯ. di. i. Jacobus glo. adde ad huius dcī et c. de pmpnis v grārum actiones Sed i hoc loco estimo huius ꝯstitucōis latorē intellexisse de canone misse tā pmo mō q alio modo sūpto vt viz **Emēdetur.** i. correctre & lra a & ē bene legibilis scribat cui ꝯsonat id q

sequit in lra huius ꝯstitucōis istud videlicet **Et quod sacerdotes rite nouerit proferre verba canonis** & dic canonis. i. sacmentaliū vbrū de quibus legit ex d celebra. miss arū c. cū marthe fm pmū intellectū vel canonis. i. oim que seqnt pfacionē vsq ad orōnem dñicam iux notata p archidcō c. cū ympnis glo. pall. **Et baptisuatis.** de hijs vbis plenius dixi ē. de sac. itrād c. i. d legittime factū **Et pdictis** ōc. x. q. i. c. placuit. **In hac parte.** s. circa vba canonis & formā baptismatis. **Sanū intellectum.** i. fidelem intellectū siue catholicū Et ex hoc apparet q in archidiacono requirit scripturarū sciā quō nāq̄ posset in alijs canonis misse vbrū baptismatis sanū intellectū exqrere nisi ipe pus eade sano sapuerit intellectu nā non ꝯuenit talē alijs pfici in magistrū q nondū sc nouit esse distipulus xlix di. sacerdotes & ad pmissa bene facit q legit ex de elect. c. cū in cūctis. q. inferiora **Dū reant.** ij. ps **Laicos.** i. populares tales viz qui sunt lrārum sciā ignari. dicit eīn laicus a laos q est populus xij. q. i. duo vel sic dicit a laos q est lapis. i. durus siue lapideus siue sciā lrārū Sed si lrātus ās sit dū tn inter clericos ordinatus non fuit laicus appellat arch. dcī c. duo sunt xij. q. i. **Formā.** hanc formā habes ex de baptismo c. i. & j de baptismo. c. i. **Necessitatis.** in quo casu non solum laicus xpianus sed et paganus baptizari pt qđ dic vt ē. de sac. non itrād. c. q in ꝯstitucōne d legittime factū. **Prouideāt** tercia ps. **Generalis cācilii.** ex de custodia euharistie. c. i. **Euharistia** sic dicta a caris q est gratia & eu qđ est bonum. i. bona gratia vel gratirū actio Dñ euharistia dicit sacramentū panis & calicis. s. sacramentum corpis & sanguinis xpi quasi bona gratia quid em est melius ād gracioſius corpe & sanguē xpi fm grego. et ponitur in canone. i. q. i. vltra mediū. **Crisma et oleum sanctum** de hijs dixi supra de sacra vnctione c. cū sacri. **Dub clauibus** simile habes ex de custodia euharistie. c. i. **Fideli cultodia.** s. sacerdotis j de custod. euhari. c. i. q. sacerdotes & sic sentire videntur host. ex de custo. euhari. q. fi. in ſuma **habeāt etiā** quarta pars **Inscriptis** vt hec scripta in dentata forent bonum esset sic vt vna pars remaneret penes archid. alia penes pochianos per modū cirogphi alias sing phi que scriptura dicit indentata Sed dnt sirogphus et singphus. qz singphus ē scriptura inter creditorem et debitorē indentata

L

in duas scissuras līis capitalibus scribebatur hec dictio sine ꝑ ꝑphus sed cirographus dicitur q̄ manu vnus tm̄ puta debitoris scribitur & ꝓnes creditorē telimquit aliqñ tm̄ ꝓmissue sumit ſm Januenſ. de cirographo ſit mencō xc. iij. di. c. iuꝫ sanctorū in textu & ibi e. d. p archi. & ff. de. le. iij. l citogꝑphū. **Ornamēta** que sic dicta sunt qz eorū cultui ecclesie ornatur & decorātur sunt nāqz ornamenta ſ Januenſ. dcitus gloria laus dignitas siue p̄ciosa vestimenta seu iocalia quoruz cultui ecclesie decorant. **Utensilia** .i. ad vtendū apta si sine necessaria hic aut alibi vocantur ciminis lia sicut legitur ex de offic. ar. c. ea que & ix q. ij. aplīcos. Et p hoc vtensilia intelligantur vasa ecclesie quecūqz sacrata vel nō sacrata. **Ecclesiarum** de hijs habes. j. de eccles. edi. c. vt pochiam. **Vestes** quoqz. ſ. sacer dotales diaconales & alias tā ad altaria q̄ ad alia loca in ecclesia & ecclesie ministros p̄tinentes de quibz le. de q. di. i. vestimenta et de hijs habet j dcō. c. vt pochiam de eccles. edi. **Libros** de hijs & habet dcō c. vt poch. ibi & ſ. vis scire quid timet appellacōe libro rū inde. ff. de. l. iij. lege librorū in ꝓncipio.

Singulis ānis nā singulis annis visita re possunt vt dixi & e. d. visitacōe. **Presentari** ſ. p pochianos vel deputatos ad iusto diā p̄dictorū. **Videant** sic ergo archidiaco nus ꝓsonaliter accedere debet ad locū visitan dū non aūt dz ad hoc mittere aliū et si faciat non habebit ꝓcurationes debitas rōne visita tionis ex de crim. c. ꝓcurationes idemarijs Decus tm̄ vt ille que mittit noie suo recipi at ꝓcuraciones p se & suis in victualibus ar chi. ad hoc de offi. ord. c. ſi epūs li. vi. et . j. de crim. c. i. & c. felicis de crim. li. vi. **Personarum** potest intelligi de diligencia rectorum qui apud anglicos vocantur ꝑsone vt notat archi. de ꝯsuetudine c. i. d officia li. vi. ſed ñ puto hanc expositcem fore de mente statuen tis qz istud onus. ſ. quidendi de ornamentis vasis libris & huiusmodi nō ptinet ad rec tores. ſed ad pochianos j de eccles. e. di. c. vt pochiam. Et iō dic in hoc loco noie per sonarū ꝓprehendi vniuersitatem corpus siue collegū eorū ad quos spectat de talibus ꝓui dere & sic sumit. ff. de fide iusso. l. mortuo fate dz tm̄ q si aliq̄ bona ad ecclesiam ptinencia. derelicta sint per malicia vel ignicia rectoris siue ipius curati q̄ tūc ad iudicium ullius ar chid. tenebit ecclesia de equiualenti satisface re. **Malicia** que dolū & fraudem importat vt notat Joh. de athō. in ꝯstitutione octo bom. **Sacrorū** d. malicia ad qd inde nota ta de offic. Judic. de le. c. vt plures d mali cō ſeli. vi. p archi. Et licet omnibus hominum malicia viā ꝓcludere impossibile sit vi. q. i. si oia xxxi. q. i. hac rōne in ſ. ipis tm̄ hominum malicys obuiandū est iuꝫ posse de sacer. c. vt circa d de hoc p Jo. an. d malicijs & glo. se quenti li. vi. Et ad idē vide notata de symō. e nobis p d. **Ignorantiam** hoc em̄ culpe. annu meratur ins t. de leg. acq̄ Ꝑter ea. ff. de re. iur. l. ignicia cū sc. Sed quero si bona spectā cia ad ecclesiā saltē de hijs que pertinent ad onus pochianorū vt ea mueniant fuerint p malicia vel ignicia alicuius vel aliquorū de ipsis pochianis deperdita an archidiacos nus possit ipos quos repit in culpa sodēpnare ad satisfaciendū de bonis seu rebus eiusdē spēi equiualentibus. videt q̄ non qz solū nus da statutatio absqz correctione ꝓtequā in le sionibus iurgijs ptinet ad archi. put notāt doct. xciij. di. c. siquis & ibi p archid. nā gra uiora deferri debēt epō. & sic videt sentire ar chid. xxxv. di. c. plectic d de hoc & iura loquē & a de offic. archid. vt videt locum habent cir ca clericos non aūt circa laicos ex eodē ti. p totū cui ꝯsonare videt glo. d. ex de pmis c. li cet glo. i. ecōtra videtur q̄ pt nā archi. i hijs que spectāt ad visitationem suaz habet iuris dictionem suam sal tē de ꝯsuetudine etiā sup laicos videt ergo q̄ pt oia exercere sine qui bus iurisdictio sua explicari non possit vt in. l. cui iurisdictio. ff. de iurisd. omn. iudic. vns de vbi pt cognoscere poterit pnūciare & etiā sodēpnare ar. ad hoc ex de causa poss. & ꝓpter f. cū supra de offic. de le. c. ex līis aū si viribus & sic sentit Inno. ex e. c. ad hoc archi. l. de j re. ff. de iudic. cui dicto acord (Jo. in coll.. c ad hoc ꝓall. & hoc puto verū de ꝯsuetudine & in quātum cognitio & reformacio huius modi spectant ad fori ecclesiasticum. Unde & archi. lāicos pro non reparatione eccle sie punit & eis sup hoc penam ipomit. j. e. c vlt. & facit ad idē ex de offic. ord. c. i. **Ite m prouideant** Quinta pars **Possessionibus ecclesiarum** .i. bona sine rebus iure & noie ecclesie posse ꝓ. accipit. nāqz pos sessio pro re possessa. C. coia vtriusqz iudi cij vel possessionū qñz etiaz sumitur pro vsu. ff. de vbrū significatione. l. qo. C. de adquis renda posset. l. licet vñ cū hoc dictō possessio sit nomen verbale est equiuocum vt sit rei possesse passio et possidentis actio vt notat ꝓr card. de ꝓben. c. si tibi occeso d vacare li. vi. Et q̄ hic dicit de possessionibus intellige si de possessiones ipse fuerint sub dispensatōne seu regimine rectoris seu vicarij aut aliorū ministrorum ecclesie & aliorum pochianorum nū in vtriusqz regendis & gubernādis ne depiant pudere debet ar. vt hic & in ꝯsti tutione othonis de archiacomis d de hoc Et puto in hoc loco nomine possessionum intel ligi debere non solum emolimenta & iura ad sustentationem ornamentorū & fabrice ec clesie siue liminarium ordinata legata vel a lias quouismodo ꝓparata & adquisita ſz etiā decias oblationes & huiusmāi iura in quibus

ecclesie possesse sunt ꝙ quie iparum rectores siue de iure siue de ꝯsuetudine recipere ꝙ hēre solent Singulis ānis ꝯbi archidiaconus visitat vt ꝓdixi Proficiant .i. crescant vel augeantur ꝙ sic referatur iste profectus ad possessiones vel dic proficiant actiue vt videlicet ipi archidiacom ꝓuideant vt possint proficere singulis annis circa possessiones ecclesie conseruandas ꝙ ne ecclesie suo iure defraudentur Sua iura siue ius ipsum ꝯsistit in decimis oblatōibꝫ mortuarijs aut alijs rebus vt sic hꝝ clausula referatur ad curatos vel iparum ecclesiarum rectōs vel si ꝑ hoc referas ad ꝑochianos dic suo iure eo videlicet quo aliquid ꝓuisum est ad ornamenta seu fabricā ecclesie vel ipius luminaria aut alia huiusmōi substituenda.

Pecchā.

Eodem etiam temporibus et ī De publicatione articulorum fienda quibus sentencia excōmunicationis incurritur ipo facto archidi. diligenter inquirant. Et quociens ꝓesbiteros mouerint instructōnē moralē videlicet xiiij. articulorum fidei decem mandatorum decalogi duorum preceptorum euangelij septem operū misericordie. ꝙ septem peccatorum criminalium cum sua progenie septem virtutū principalium ac septem gratie sacramentorum seu excōmunicationum. sententias suis temporibus misericordie predicasse seu pupliasse tociens eos arguant et pena canonica castigando suppleant cōpellant quod temere ꝯmiserunt.

Eodem etiam hec constitutio habet duas ꝑtes in ꝓmā mādat ꝙ archi. inqri de publicatione articulorum quibus ipo facto incurrit aliquis excōiationis sententiam In secūda ibi Et quociēs ordinatur ipos archidiaconos vt puniant negligentes in publicatione huiusmod ꝙ etiā curatos qui nō prediant doctrinam moralem que incipit. Ignorantia sacerdotum de qua etiam ꝓxime titulo proximo c. i. Temporibus ī. posuit in principio dicte moralis doctrine que incipit ignorancia sacerdotum de qua etia pa-

tet ī ti. ꝓximo c. i. ꝙ ī Sub hac decisione ponūtur in integra multi articuli quibus incurritur excōiationis ſna ipo fō ꝙ ponūtur ī de sen. excō. c. cū malū Publicacōe .i. dimulgacōe siue patētō maiestacōe ipa ſcā ꝯ ipontatꝝ hꝝ clausula hēs notatū ꝑ archi. in c. felicis ꝺ infamis de ꝑ. li. vi. ꝙ nota ꝑ doct. in c. quā sit de elect. li. vi. ꝺ eo ipo ꝙ est dē ipo facto ac si diceret ipo iure. s. nullo ꝑsonis ministerio interueniente ꝙ notatur ꝑ archiꝺ. de Rest. c. i. ꝺ ipso iure li. vi. Inquirāt ſm modum de quo scripsi supra de constit. c. exterior habitus ꝺ inquirant ꝙ i hoc loco non solum archidiacom procedunt vt inquisitores sed vt iudices ꝑ patet ī vbi mādat negligentes circa premissa per ipsos archidiaconos canonice pūri ꝙ facit ad idem id quod notatur ꝑ ꝺ. ꝙ aliod in c. exhibita. eō de iudic. vbi inquirent Et quaciens .i. ꝙt vicibus Presbiteros s. ꝓochiales ꝙ curam animarum habentes Moralem .i. ad mores pertinentem vel de moribus tractantem xiiij. articulorum fideiꝙ de hijs plenius vide supra de summa tri. ꝙ si. c. i. Decez mādatorū de hijs ꝙ alijs que seqntur vide ī ti. ꝓxi. c. i. Gēe sacramentarum de hijs vide ꝺ. de sacra. iterā. vel non iteran. c. si. Excōicationū ſnām Intellige de hijs que recitantur ī de sen. ex c. cū malum Nam de hijs ſpāliter intellexit constitutiones sicut apparet ex integra alij cū articuli publicandi sunt pari ratione videlicet ꝑ ignorantiam aliquis ipsorum aliquo inuoluatur Sed quero si articuli in quibus incurritur excōicatio nō publicent an nihilominus ignorantes ligent ꝑ ostitutōes ipsas excōicacōez fulminātes ac si ad ipōrū noticiā aduenirent dic a principio ꝙ non nisi ipsorum ignorancia ēssa sunt aut supina de hoc hēs textum de constit. c. vt animarū ℣. i. li. vi. Et ē verum in statutis inferiorū a papa constitucio vero pape generalis post duos mēses cōputandos a tempore publicationis eiusdē generaliter facte in consistorio ligat etiam ignorantes ꝑut notat archiꝺ. lxxij. di. proposuisti ꝙ Jo. an. in dec. li. vi. quod verū puto quo ad eos qui inter hoīes uersati fuerūt ꝙ capaces fuerūt ad intelligendū id qꝺ statutū est. Decus tamen dicerem si non essent ad sic intelligendum capaces ꝯputa. quia a tempore editionis ipius statuti erant decima furia detenti vel mente capti et ꝑ talis ignorans fuerit pupillus ꝙ non doli capax vel si forsan adultus esset ꝑc illud tamen tempus fuerat ī carcere clausus vel in ꝑtemo vel in insula ī habitabili absq; conuersatione hominum talis nāq; ignorancia cum sit probabilis bene excusat ꝑm Henric. qui de hoc notat ex de constitutionibus c. Agnoscentes circa medium Et hic vide que scripsi supra de ꝺo. c. vlt.

dbis ꝓblicā notōnē vel dic ꝙ in delictis re
quirentibus dolum tacite vel expresse vt legi
bus ponentibus penam ꝓsonaliter afflicti
nam vt patet in .l.m actionibus.ff.de in lit.
iurēdo vel qz expresse in le.sit mencō dicti vel
quia lex loquitur per verbula de iure exigē
cia dolī.vt.l.i.ff.de furtis.C.de falsis.l.exem
plum vel qz lex punit fem ꝙ ꝓncipaliꝫ ifer
tur ꝓsone vt in.l.ij.ff.de iniurijs in talibus
emnis ignorancia que non habet i se dolu
Verū rez latissimā culpam que idē e ꝙ dolꝰ
presumptus excusat. licet habeat in se latam
culpam leuem vel leuissimam.nam in talibz
culpa non equiparatur dolo vt dicit glo.dic
ta.l.in actionibus punit tamē ꝓ modo culpe
minus quā si dolose deliqsset .ff. ad.le.cor.de
sicā.l.lex cornelia secus tn esset si ignoran
cia haberet in se dolum verū vel ꝛsumptū qz
ē ipsa ex supina ex de otō ab epo q.resig.capit
.i.l.i fi.de cle.excomi.mim.ſt c. ad aplice in
delictis non requirentibus dolum tacite vel
expresse vt quia non sciunt mencionem do
li nec lex loquitur ꝓ verba que de iure habēt
in se dolum vel qz punitur delictum non in
personam sed in rē.vel qz delictum punit pe
cunialiter in oībus hijs ignorancia q̄ ha
bet in se latissimam culpam vel atam culpā
non excusat qz lata culpa in talibus equipat
dolo Sed si ignorancia non habeat in se do
lum neqz latissimā culpam nec latam sed ha
beat in se culpā leuē vel leuissimā tūc in pe
nis ciuilibus parti applicandis pmittur ꝙ mo
do culpe vt scilicet ꝙ culpa leuissima leuissi
me ꝙ leui leuiter puniatur.ff. de re. iuē. .l.
ꝙ calore cū ibi notatis Si vero pena sit cri
minalis debet eciam puniri ſm qualitatē cul
pe vt.l. respiciendū.ō delin .ff.de penis ꝛ sic
ibi textus ꝛ glo.ꝛ Bart.ctra notata ꝙ cy.
in.l.si quis nō dicā.C.de epis ꝛ clericis i fi.
Unde iuxta premissa ignorancia iuris natu
ralis qz includit in se latissimam culpam vt
sit dolum presumptum non excusat ignoran
cia vero iuris positiui ꝛ cōmunis limitati et
certi qz de eo est casus legis cuz habeat in se
latam culpam eo ꝙ omnes scire debēt leges
ꝛ lata culpa.est ignorare ꝙ oīes scire debēt
ut notat Barth.in.l.ꝙ vnā.ff.de positi ymo
ꝛ latissima dicitur vt sentit glo.io. an.
de sstiā.c.ij.li.vi.talis ignorancia non excu
sat ꝛ hoc verū qñ lex illa fundatur sup cōibz
regulis secus si esset lex singularis.vel.al.oc
culta ratione discrepans a cōibus regulis.
qz in talibus non esset culpa lata talem legē
ignorare ad quod facit.ff.de iur.ꝛ facti igno
rancia .l. rc.ꝫ penult.ē.s.si uitus applicatur
qui ignorat ut ra cōia ꝛ certa. Si autem lex
sit dubia in suo intellectu vt qz habet plures
intellectus vt qz diuerse sunt opiniones do
ctorum hanc ignorare non est lata culpa.
sed an sit leuis vel leuissima relinquitur ex

timationi boni viri scilz iudicis ꝛ ē. ꝙ est
intrinsecū questionibus dubijs in ꝙ nulla sit
omnis opinio ignota.in tali casu est satis
phabilis ꝛ magis imputatur deceti ꝙ non
clare conditū ignoranti ex de sstiā.c.si. Si
vero lex dubia siue nitrinata habet cōem opi
nionem vel potest decidi ex similibus tūc si ē
in loco ō est copia iuris peritorū talem legem
ignorare est esse in lata culpa qz debet scire
ꝙ potuit ab alijs sciri si non est ibi copia pe
ritorum tunc ignorancia habet in se aliqualez
culpam sed non latam facit nd hoc glo. ioā.
q.iij.ꝙ.sed notandū in iure vero municipali
siue statutario dic ꝙ in hominibus ciusdē mu
nicipij vel hijs qui longam moram ibi trax
erunt ꝛ sunt eiusdem conditionis ꝛ capaces
sensu ad sciendū.l.talē idem est dicendū sicut
in scia ꝛ ignorancia iuris cōis in hominib9
do alterius municipij ignorancia tegit.extin
dit oīem culpam sicut ignorancia facti que
petitissimos fall.ff.de iuris ꝛ fact.ignorancia
.l.ij.regit.dico ꝙ pōt esse tales circūstācie
ex quibus concluderem culpam phibita quia
factū est cōmuniter dāpnatū ꝛ qz i causa du
bij non consulit petos cū posset in talibz nā
qz presumitur scia inst.vi.to.rap.ꝙ.qz tū et
licet ignorantia posset phari per iuramentū
ppriū ō homicid.sign.siasti fallit tn qz ve
hemēs presumpcio est incōtrarium ſm Jo
thomū de dattio ꝙ sic notat in r.cognoscen
tes ex de rēstic. Statuit in temporibus ſ.
in qualibet qrta anni semel ad min9 j ti.ex
imo c.i.in principio ꝛ hoc verū quo ad dic
trinaz moralem de q̄ ibi loqtur.sed quo ad
publicationem articulorum de quibz supra
dictum est tempora ad hoc statuta habes j de
sen.exē.vlt. Publicalle hoc refert ad dictrinā
moralez. Publicalle hoc refert ad execōis
sententias tuctēr nā que freqnti preuari
catione ictrantur frequenti sententia puni
ri debent ex de penis c.i.ō de hoc Arguant
.i.reprehendant. Pena canonica de pe
nis quas infligunt canones multe notantur
ex de offic.ord.c.ad refrmandā ō canonibus
per Bern.ꝛ alios doct.ꝛ alie notantur
de penis.ꝫ. quot sunt sexs per hoste.in summa
ꝛ intellige hanc penam fore arbitrariam eo
ꝙ non est expressa sicut.in simili notatur
ꝙ car.de supple nec p.c.i.ō pena li.vi.talis nā
qz pena canonica dici potest eo ꝙ per canoni
cos sit dirigenda vt ibi notatur unde cū mul
te sunt pene canonice potest penam infligēs
ab earum aliq incboare sm qualitatem culpe
sic ꝙ incipiat a leniori ipi culpe co rnīdente
Et sic sm aggnationem culpe aggraustur
ꝛ pena ar.ad hoc de.offi.ordi.c.qz li.vi. Et
ibi notatur per archid.ō primo Sed quero
nūquid archidiacon possint tales punire pe
na pecuniaria videtur ꝙ non Nam hic con
ceditur archidiacons castigatio siue punicō

ãt ꝛ̃ꝛat ꝓ ꝓnam ⁊ nomiam que tñet esse
ſp̃ualis ⁊ ceꝛ alis ſm exigenciam delicti ſi
tut apꝑaret ex locis ſupꝛadictis in quibꝫ ca
net de penis canonicis inter quas non repꝛeti
tur ordiãt de aliqua ꝓna pecuniaria ſaltẽ ra
tione iuriſdictionis ſp̃ualis infligenda ergo
ꝯ.ꝓo hoc faciunt ea que leguntur ⁊ notan-
tur extra de ꝓnis c.licet vbi apꝑaret expꝛſſe
ꝙ per archid. pena pecuniaria non eſt impo-
nenda cui etiam dcõ dr̃. notata per hoſt. in
ſumma de offic. ord. ℣. quis pertinet vbi debet
etiam in principio vbi idem notat hoſt. non
ſolum in archidiacono ſed in quouis ordina
rio maiori iudice eccleſiaſtico nec obſtat ex
de raptoribus c. In ecchiꝑatu quia loquit
vbi iudex eccleſiaſticus procedit vt delegatus
iudicis temporalis ſicut etiam in c. vlt. ex̃ de
maledic. loquitur de pena pecuniaria per iu-
dicem temporalem infligenda nec obſtat c.
poſtulaſti ex̃ de iudic. vbi per iudicem eccleſia
ſticam ponitur pecuniaria qꝛ decretalis illa
loquitur de iudeo cui nõ potuit imponi pena
ſpũalis ⁊ erat de iuriſdictõne temporali ip-ſi
us epi Nec etiam tñetur ad c. ij. de delictis
puerorũ cum aliis ſimilibus vt viꝫ locuꝫ ha
beant vbi delinq̃ntes ſunt de temporali iuriſdic
tione eccleſie ⁊ qõ archidiacon̄ ꝙ delicto nõ
poſſũt infligere penas pecuniarias patet nõ
ſolũ dcõ c. licet etiam xciij. di. c. dein Et hoc
verum ſm Jo. ibi niſi hoc eis ꝛportat de con-
ſuetudine ꝑ ſcriptꝫ ta in quo cũ ꝛt dicit ta-
lis pena nõ debet infligi ꝙ eodem pꝛcto niſi
ter in anno ⁊ pro hac opinione Jo. faciunt
ea que notantur per archi. de ſentẽcia ex̃. ve
nerabilibus vbo pecuniar. li. vi. Circa hanc
materiam ſolet dici ꝙ vbi pena pecuniaria ẽ
in iure ſtatuta ipſam infligere potest is ꝙ po-
teſt de ipſo delicto ⁊gnoſcere. ff. de iudic. l. ij.
℣. vlt. ex̃ de raptoribus c. in archiepatu cum
dcõ. alias per Ver. in dcõ c. licet de penis vbi
vero pena ſpũalis vel coꝛpalis limitata ẽ tũc
illa mutanda nõ eſt niſi per eum qui ꝓt ſuper
eo ꝙ quo infligitur pena diſpenſare Di vero
nulla pena limitata eſt tunc ad arbitriũ iudi
cis poteſt intelligi vna vel alia etiam pecunia
ria ex̃ de offic. deleg. c. de cauſis dũmõ iudex
talis ſit qui poſſit in hoc d. ſpenſare ſic notat
ber. in dcõ c. licet ⁊ ipm in hoc ſeq̃ntur quaſi
oĩes doct. Unde ſm hoc apꝑaret ꝙ archidia
con in caſu nr̃o nõ poſſunt pnam pecuniari
am infligere quia non poſſunt circa non ob
ſeruanciam eorum que hic dicuntur diſpen
ſare Et hoc verum niſi eis hoc ꝛportat de con
ſuetudine ſcripta vt ſupꝛadixi ⁊ faciunt ad
hoc notata in dcõ c. licet per Innoc. ⁊ Jo.
an. mno. Caltigirone deest corrigendo ſi
intelligas de leui coꝛrectiõe ſatis eſt in-
tellectus etiam a ꝑte iuris cõis vt ſeq̃ntes
quentes coꝛrceant archidiacon̄ ſaltem vice
epi ex̃ ⁊. c. ad hoc ⁊ ibi notata. ⁊ per Innoc.

In ꝺ corrigat vt autem nomine ſuo ꝓprio
hoc faciant non poſſunt niſi ex priuilegio vel
cõſuetudine preſcripta hoc habeant ſm quoſ
dam ꝙ quibꝫ facit ex̃ de ex̃. ꝑ habẽt c. ad hoc
cum ſimilibus alij tamen dicunt idem in hoc
caſu qõ prius dictum eſt vt ſcilicet in leuio-ri
bus poſſunt corrigere etiam de iure cõi i ar
chidiaconatu eis ſpãliter aſſignato Sed pri
to prius dictum verius nec obſtant iura al
legata in cõtrarium ſi bene inſpiciantur.

Compellant. Sed nũquid poſſunt ꝙ cẽ-
ſuras eccleſiaſticas expellere dic ꝙ per ſuſpen
ſionem ad modicum tempus bene poſſunt vt
notatur per Innoc. dcõ c. ad hoc ꝺ corrigat
⁊ dixi ſupꝛa gloſa ꝓxima excõicare etiam po
terunt abſqꝫ ſolempnitate de quo etiam ſit
mencõ xi. q. ij. debet ⁊ c. ſi. Et hoc probatur
ex̃ de pb̃. referente de ſentẽcia ex̃. venerabili
bus. i. Meſ. li. vi. Et ſic ſtat nota per ar-
chid. xxiiij. q. iij. tam ſacerdotes ⁊ per Innoc
⁊ hoſt. ex̃ e. c. ad hoc fateor tamen ꝙ vbi con-
ſuetudo eſt in cõtrarium archidiacon̄ nõ po
ſſunt excõicare ⁊ ſic intelligo illud de quo ha
betur xvi. q. ij. vij. ⁊ xxiiij. q. iij. corripiatur
⁊ idem ꝙ dixi in excõicatione intelligo etiaꝫ
in ſentẽcia maledictiõis eorum que leguntur i
c. romana in princ. de ſen. ex̃. li. vi. Tenue
re. ex hoc ꝙ iuri reſiſtat ex̃ de ſen. ex̃. c. dile-
cto ⁊ notatur e. ti. c. cũ medicinalis ꝺ teme-
rarius per archid. li. vi. Et dicitur temere
fieri. i. preſumtuoſe ſatue ſtulte ſine cauſa vel
ſine conſilio ſm Januenſ. vel temere dicitur
. i. ptinaciter vel ptrue ſm vo. in clc. fidei. ꝺ.
temere de ſumma tri. ⁊ fi. ca. Et de hoc etiaꝫ
notatur ꝙ card. dcõ c. medicinalis ꝺbo teme-
rarius li. vi.

Walterus

Sunt eccleſiarum rec
tores ⁊ ꝯ ꝓuideãt
archidiacon̄ vt lim-
thiamina ⁊ alia orna
menta altaris ſicut decet ſint ho
neſta et quod libꝛos habeat ec-
cleſia ydoneos ad pſallendũ pa
riter ⁊ legendum ⁊ ad minus du
plicia ſacerdotalia veſtimenta et
vt honoꝛ debitus diuinis offici
is in omnibus impendatur pꝛe
cipimus etiam vt qui altari mi
niſtrat ſuppellicio induatur

Sunt eccleſiarum. In hoc c.
quatuoꝛ tanguntur que ſpectant
ad ꝓuidenciam archid. Primũ
eſt circa pallas ⁊ ornamenta a ta
ris vt ſint honeſta Secundum vt libꝛi tam
ad pſallendum quã ad legendum ſint cõꝛtẽ

trs. Tertium vt vestimenta sacerdotalia ad minus duplicantur Quartum vt deseruientes altari supplicijs induantur **Linthiamina**, ostensie habes ī de celebracōe missarū c. linthiamina de d. di. ij. c. si qs p negligēciā Et hic aduerte q linthiamen ppie sumptū vel iuxta cōem modum loquendi ponitur p linthio lecti sive pparato ad lectum ea vero que pparant ad altaria dicuntur nunc palle nūc vlamina de d. di. i. c. altaris & i. c seqnte **Ornamenta altaris** qualia sunt frontilia curtine circa huiusmodi **Dicut decz** hec decencia respici debet sm qualitatem ecclesie & ipius facultates vt sez sm q ecclesia magis habundat in facultatibus sic meliora & pretiosiora habeat ornamenta **Honesta**. i. munda non rupta non conscissa; infra de cele. miss. c. linthiamina ī principio de d. di. i. c. vestimenta **Et quod libros**, ij. ps. **Ydoneos** idest aptos siue conuenientes **Psallendum** idest cantandū videlicet in matutinis missa vesperis & alijs horis canonicis talis em cantus inuentus est vt ad cōpunctionem puocet animas audientiuz vel di. cleros vltra medium multi tamen sunt q dum miserabiliter psallunt audientes magis ad lamentationem q ad cōpunctionem. impellunt vt ibi dicitur sed & bene psallenti cauendum est ne magis fauorem populi querat dum psallat quā laudem dei quia dum in cantando ad fauorem populi blanda vox queritur agrua vita deseritur xcij. di. cantantes sed melius facit e. di. c. in stā. **Et legendū** de istis libris quorum sumptibus prouideri & quales esse debent legitur ī de eccle. edific. c. vt pocz. **Et ad minus** tercia pars **diu plicia** sez vnum pro dmcis aliud pro feriatis diebus **Sacerdotalia** loquit i paruis ecclesijs v forsan non est nisi vnus sacerdos celebrans diuina. & vix hijs diebus reperiuntur qui velint in certis ecclesijs curā exercere pter eorum exilitatem sic q in eis non oporteat induere de vestibus diaconalibz nec subdiaconalibus cum nō sit in eis ad hoc dare ministros aliàs videtur contradictio c. vt pocz. ibi vestimentum principale cum casula &c. **Et vt honor** quarta pars **Diuinis officijs** que consistunt in vij. horis canonicis videlicet matutinis ī. iij. vi. ix. vesperis & cōpletorio de quibus pti legitur xc. di. c. psbit. sed plenius ibidem c. sequenti in hoc tamen loco puto q principaliter intelligatur de officio misse q apparet ex cō qō sequitur qui altari &c. q etiam officium i seruicio diuino poptimū est vij. q. i. illud & c. sequenti **Altari ministrat** videlicz psbitero celebranti assistens & idem in misse tē pore ministrans vel pterit intelligi de sacerdoti de quoris tempore accedente ad altare vt aliquid faciat vel disponat circa corpus xpi **Vt** videlicet illo tempore sit indutus superpelliticio. & iuxta cōem intellectum dic superpelliceo ideſt veste linea ad talem vsum preparata de qua tamen veste non memini me legisse in toto corpe iuris canonici vel ciuilis nec etiam in sacra scriptura sit tamen de eo mencō ī de ecclesijs edificandis c. vt pochiani. et potest signari per tunicam lineam qua induebantur filij aaron In vetri le. de qua legitur exod. xxviij. ad fi. Sed estimo q propie superpellicium est indumentum de pellibus confectum sed in nostro cōmuni vsu intelligitur vt prius dixi.

Archidiacon

Archidiaconi & ī mīū gimus archidiaconis & eorum officialibus vt in visitationibus ecclesiarum faciendis diligentem adhibeant consideracōnem ad fabricam ecclesie & maxime cācelli si forte indigeant reparatione & si quos inuenerint defectus huiusmodi certiz sub pena pstigant terminum ī quem emendentur vel supleantur per se & suos inquirant si in parochia in qua officium visitationis ipēdunt in rebus vel personis aliquid fuerit corrigendum & excessus si quos ibidem inuenerint vel tunc vel in proximo capitulo corrigantur.

Archidiaconi. hec constitucō habet duas partes In prima ostenditur vt archidiaconos vel eorum officiales fiat diligencia circa repacōnem nauis ecclesie & tunce li In secunda ibi per se hortatur vt fiat diligencia circa excessus quos archidiaconi in suis visitacōnibus reppererint corrigendos **Officialibus** de hijs habes extra de noui operis nunc c. penult. d. legitur de offic. archid. **Visitacōnibus ecclesiarum** hic videt innui q offic. archid. possit visitare quod tū non ē verum saltem iuxta pprio potest tamen hec facere iuxta archidiaconi vbi ipe archidiaconus est impotens quod dic vt dixi supra c. c. i. d. vicerat **Fabricam ecclesie** ideſt staturā siue cōstructionem que consistit in parietibus fenestris & tecto Et ex hoc q dicit ecclesie. apparuit ecclesiam integram videlicet nauem cum cancello circa cuius repationem ī sua visitatione debet inuigilare epūs. x. q. i. vtcumque et duobus capitulis sequentibus

vnde ℊ archidiac⁹ ō⁹ qui vicarius epi ē ex
e.c.i.ℊ c.ad hoc idem facere debet. **Maxime**
hic vt videtur hec dictō maxime abundat cū
appellatione ecclesie contineatur ℊ cancell⁹
vt dixi in glosa precedenti sic alias abundat.
.ff.si quis omissa cā testi.l.iiij.circa medium
ℊ.l.licet in fine. Quandoqz ponitur cōparatiue
vt notatur ex de sponſ.c. sponsam p ꝟ. Et
solet dici vbicūqz sensus implicitus per hanc
dictionem resultat iuri ⁊trarius tunc abun
dat .C.de ma.testō.l.vlt.ℊ.sin aūt ℊ notatur
.C.de restitu.vend.l.si pater ꝟsic.ij. queritℊ
p chi.super hoc vide notata per henr.de fil. pf
bit.c.ad abolendā ℊ de sen.ex̄.c.vniuersita
tis distℊ.j ℊ per dei grām cum deliberatione.
alibi dicam. **Cancelli** ℊncellus est inter
sticiū ꝓpugnacula murorum quale ē quod
claudit chorum a naui ecclesie Papias dicit
cancellus est cantorum excellens locus ℊ cō
simile verbum habes in constitutione octo
boni ip̄obaui ℊ cancello. **Reparacionē**.
hec r.patio de iure cōi pertinet ad eum qui
recipit q̄rtam illam que ab antiquo assigna
ta est fabrice ecclesie ꝛij.q.ij.q̄tuor ℊ de iure
cōi pertinet ad rectorem qui habet ip̄am q̄r
tam non aūt ad pochianos x.q.iij.c.vnire ꝟ
de hoc ℊ notatur de pe.ℊ re.c.i. in ꝑncipio
ꝟ fabrice p archi.li.vi Cōsuetudo tamē trās
fert onus repationis saltem nauis ecclesie ī
pochianos ℊ similiter cancelli quandoqz si
cut satis constat in ciuitate Londoñ. in mul
tis ecclesiis ℊ hanc consuetudinem seruare
debent opelli pochiani vbi talis est ꝛsuetudo
ℊ sic notatur ex̄ de ei.edif.c.i.per Jo.an.in
no.ℊ hanc materiam lacius prosequi si vis.
p⁹out notat Jo.de atō.in dicta constitutio
ne ip̄obam ꝟ tenentur vbi primo concludit
q̄ licet ꝛsuetudo excusat rectorem a solutio
ne sumptuum non tū liberat eum a solicitu
dine ℊ cura circa ip̄am repacōem impendēd
ℊ q̄ teneatur audire ꝛpotum expēsarum et
petitum fabrice relictorum Secundo cōclu
dit q⁹ in casu dicte consuetudinis pochiani de
bent contribuere ad fabricam ꝑm portionem
terre quā possident ℊ maneriū animaliū q̄
tenent ℊ nutriunt ī pochiam In cadē etiā
glosa idem Johānes plura ponit ad que te
remitto ℊ que potius cōcernūt materiam q̄
alibi ꝟuenientius tractabitur ideo hic ptrās
seo Videas tamen circa hoc si placet notata
per henr.ex̄ de eccle.edifi.c.i. **Certum** sum
me quod est ī terminū Et nota quod certū
dicitur illd̄ quod apparet ex se. quid quale
quantum ve sit adiecto ꝑprio nomine vel a
lia demonstratione.ff.si cert.pet.l.certum
Certum etiaz dicitur id quod per ipsū ostē
sionem p̄t reddi certum licet ab initio fue
rit incertū patet exemplum si ꝓmitto vinū
existens in certa domo cuius certitudo potest
haberi ex ostensione ipsius ꝛim.ff.de ꝟ.ob.l.
vbi autem ℚ.sed qui vinū Et notatur de ꝟ.
sig.c.ostitutionē ꝟ fecissi per card.li.vi. Et
sic certū dicitur illud quod per aspectū vel a
lias de facili potest fieri certū ar.ff. de damp
no infect.l. dampni ℚ.sabini.ℊ de hoc nota
tur de elect.c.forte ꝟ euidenter per archid. li
bro sexto. Item certū dicitur id quod ē cla
rum siue manifestū ℊ nullatenus obscurum
xi.q.iij.certū ℊ notatur de elect.c.in electio
ne ꝟbo merita per archid.li.vi. **Sub pena**
ex quo pna non limitat erit arbitraria ex
de cssic.del.c.de causis cū similibus hec autē
pna excōicationis non poterit esse in quan
tū concernit pochianos vt ꝟniuersos qui te
nentur ad fabricam nauis ecclesie. Naz pna
excōicationis non infligitur in vniuersitatē
de sen.ex̄.c.romana in fi.li.vi. Licet posset
infligi in singulares ꝑsonas singulariter
que in ea ꝑte essent culpabiles Et idem pu
to in hoc casu quo ad suspensiones penam ta
lem videlicet q̄ ñ potest cadere in pochianos
tanquam cōitatem possz tū archid̄ in hoc ca
su si defectus fuerit enormis apponere penā
ne tēpore limitato elapso in ipsa ecclesia ce
lebrentur diuina vsqz ad ꝛgruam repatio
nem factam vt sic pochiani puniant ad sus
pensionem siue interdictuz loci ar.ad hoc ex̄
de sponſ.c.non est vobis Si vero aliqui sint
qui teneantur ad repationem ⁊tribuere. ℊ
dum possunt nolunt vel nimis remissi sūt ta
les monicione premissa p̄t ad huiusmōi con
tributionem compellere per excōicationis pe
nā ne propter eorum culpam etiam ecclesia
diu maneat irrepata ar.ad hoc dcō c.roma
na propr si. Sed nūquid gardiani ecclesie ad
huiusmodi repationem faciendā ℊ al.ad ꝟ
na ecclesie disponēda electi possint ꝑr penam
huiusmodi scilicet excōicationis vel suspensi
onis aut per penā aliam ꝛpelli ad repationē
de q̄ hec dicit estimo q⁹ si sufficiēt.habeant in
manibus vel eorum diligenciam sufficienter
habere possint vñ fiat rei acō huiusmodi tūc
si circa hoc negligentes extiterint possunt ꝑr
cēsuram ad hoc cōpelli Aliquin si per eos nō
steterit non esset ꝛtra eos ꝛtendendum ar.
ad hoc de re.iuris c. imputari li.vi.cum sīmi
libus Sed cū archidiaconi ex ꝛsuetudine ꝛ
scripta imponunt penas quandoqz ꝓcuniari
as quod dic vt dixi ē.e.c.eisdem ꝟ.pena tano
mica ℊ maxime in casu de quo hic loquitur.
videlicet p repācōe ecclesie Quero si pochia
ni incidant in hanc penam cui applicabitur
ipsa pna p̄t dici q⁹ si archidiaconus habeat a
liunde sufficienter vñ vniat tūc penā ipsam
conuertere debet in pios vsus videlicet paupe
rū aut alias in vtilitatem ecclesie ex̄ de penis
c.j sciteri xxiij.q.v.dicat aliquis iij. di. ius
militare xvi.q.vij.c.i. Si vero non habeat.
vñ debite vniat tunc illam potest conuertere in
vsue suos ex̄ de cff.c.ord.c.dilectus ℊ facit q⁹

netatur ꝑt archidiaconum xxiij.q.v. si vo gleſa ante penultima in ſi. ℔ de ſen.excō.c.ve nerabilibꝫ.℞.demq; li.vi.℔ p geſſ. ex̄ de cleꝛc.ſtatutū in cle. quantū vero eſt ad repatio nem videtur hec materia decidi j̄ de cenſibus c.quanis lex nature.℞. Item qꝛ ò de hoc ò. nequit impugnantes. **Emendentur**.ſ.de facto non dum incepē vt repentur **Duplicantur**.ſ. incepta ſed non xpleta **Per le** ſecunda pars **Et ſuos**.ſ.officiales ℔ mini ſtros quibus in notoꝛijs creditur vel ſi jura ti ſint nullos exceſſus ſe delaturos niſi de qui tus xſtat vel alias ꝙis regnat infamia. **Inquirant**.intr.ligas de inquiſitione genera li de qua dixi ſupꝛa in xſtitutione exteriꝛ. habitus ò inquirant ℔ fiat hec inquiſitio ſim plicit℔ de plano ſicut legitur ex̄ de accuſac̄. c.ſicut olim ad ſi. **Rebus**.ſ.ptinentibus ad eccleſiam de quibus habes j̄ de eccle.edific. vt ꝓcthi.℔ ē.e.c.i.℔ dic in rebus.i.circa res .ſ.aut male geſtas aut male cuſtoditas ℔ hic appellatōe rerū intelligo ptineri iura ad ec cleſiam quecuiſmodo ptinencia ar.ff.de ò.ſig .l.rei appellatōe **Perſonis** ſiue clericoꝛum ſiue laicoꝛū. **Tunc**.ſ.in ipſa viſitatione vel tempe viſitationis **Proximo** hic vide qꝛ ſcripſi ē.de xſtic.c.i.ò capitulis curalibus **Corrigatur** ſic ergo patet ℔ correctio crimiū etiam pertinet ad archid.℔ huic cō cordat id quod legitur in xſtitutione otho nis c.de archidiaconis vbi de hoc ꝑt Jo. de atē.in ò corrigenda Sed ꝓ hoc dic vt dixi ē de xſtic.c.exteriꝛ habitus vbi inquirite.

Ignozancia ſacerdo tū ℔ j̄. ꝑcipimus vt quilibet ſacerdos ple bi ꝓſidens quater in anno • hoc eſt ſemel in qualibet quarta anni die vna ſolēpni vel pluribus per ſe vel per aliū ex ponat populo vulgariter abſq; cuiuſlibet ſubtilitatis textura fā taſtica xiij. fidei articulos decē mādata decalogi duo ꝑcepta e ūangelij viz gemine caritatis vij opera miſericoꝛdie.vij. peccata mortalia ſua cū progenie. ſeptē virtutes principales ac vij.grē ſacramenta. Et ne quis a ꝑdic tis per ignozanciā ſe excuſet ex poſitis xiij. fidei articulis ſub ti tulo cōgruenti cetera ſub quadā vt ſequitur perſtringimus ſum maria breuitate decē enim man datoꝛū ꝑcepta veteris teſtamen ti tria ordinantur ad deum que dicūtur mandata prime tabule. vij. vero ad proximū que dicun tur ſecūde tabule mandata. In primis prohibetur omnis ydo latria cū dicitur nō habebis de os alienos coꝛā me in quo im plicite prohibentur ſortilegia et omnes incātationes cū ſuperſti ciombus caracterū ℔ huiuſmo di figmentoꝛum In ſecūdo mā dato cū dicitur nō aſſumes no men dei in vanum. prohibetur principaliter hereſis vniuerſa ℔ ſecūdarie omnis blaſphemia et irreuerēs dei nominatio ℔ pre cipue i periurio In tercio mā dato memento vt ſabbatum ſa ctifices ꝑcipitur cultus religiōis xpiane ad quē indifferenter cleri ci ℔ laici obligātur. Dici ſciendū ē obligacō ad feriandū in ſabba to legali ſecūdū formaz veteris teſtamēti expirauit omino cū ce teris in lege cerimoniis ℔ ſuffi cit in nouo teſtamento modus vacādi diuino cultui diebus dñi cis ℔ ceteris diebus ſolemnibus ad hoc auctoꝛitate eccleſie deputa tis quibꝫ diebꝫ modus vacandi nō ē ſumēdus a ſuperſtitione iudaica ſed a canonicis inſtitutis Primū ſecūde tabule mādatū ē patrē ℔ matrē explicite tēpoꝛaliter ℔ ſpūaliter honoꝛare impli cite aūt ℔ ſecūdarie oīnis hō pro ſui ḡdus merito ex eodē manda to intelligitur honoꝛādus In hoc mādato aūt intelligitur n ſo lū pater ℔ mater carnaliter ve rū ℔ ſpūaliter vt pater ſit ꝑlatus eccleſie mediatus vel imediatus mater aūt eccleſia cuius ſunt fi lij catholici vniuerſi Secundū ē non occides in quo explicite inhi

betur illicita persone alicuius interēpcio cōcēsu vbo opere vel fauore. Implicite vo ois iniusta alicuius persone lesio inhybetur sp ūaliter vo occidūt qui detrahūt vel qui innocētes oppzimunt. Terciū mādatū est non mechaberis in qno explicite inhybetur deutro. xxiij. vbi dicitur nō erit meretrix de filiabz Israel. nec scortator de filijs israel. Inhybetur etiā in eodē mādato ois cōiūctio viriz mulieris ꝙ bona matrimonij nō excusant ois etiā volūtaria pollucio quociūqz mō studiose vel voluntarie procurata. Quartū mādatū ē non furtū facies in quo explicite prohibetur clandestiā cōtractō rei alieni iuito dño iplicite vo ois iniuriosa seu per vsurā seu per violenciā seu per metū rei vsurpacio aliene. Quintū mandatū ē. nō loqri cōtra fratrē tuū siue proximū falsū testimoniū in quo explicite prohibetur falsa testificacio ad nocendū iplicite aūt falsa testificacio ad indignū cōtra merita promouendū in hoc etiā mādato oē mēdaciū sed pernicios pcipue cōdēpnatur. Sextū mandatū ē nō cōcupisces domū proximi tui suplē cuz eius iniuria in quo mādato implicite prohibetur cupiditas. Possessiones immobilis catholice pcipue cuiuscūqz. Septimū mādatū ē nō desiderabis vxorē proximi tui necqz seruū neqz ancillā nō bouē nasinū nec oīa q illius sūt in quibz oīus cupiditas possessiōis alienę quātū ad res mobiles cōdēpnatur. his aūt decē mandatis superaddit euāgeliū duo viz dilectionē deiz proximi deū diligit q pdcā mādata ex amore ę ñ ex timore pene custodit proximū au tē dz q̄lz diligere sic se ipm vbi hec cōiunctio sic ñ dicit equalitatē. sz confirmitatē vz diligas proximū tuū sic te ipm hoc ē ad bonū ę ñ ad malū. ę sic te ipm. hoc ē spū aliter ę ñ carnaliter. secundū ꝙ carnaliter dicit vicium. Ite q̄ntū te ipm hoc ē in prosperitate ę aduersitate sanitate ę infirmitate. ite quātū te ipm respcū tēporali. sz pro tāto ę plus diligas oēm hominē ę singulos ꝙ oēm affluēciā tēporalē. Ite sic te ipm pro tāto ę plus diligas proximi tui aiam siue aie salutē eternā ꝙ propriā tuā vitā tēporalē sic etiā anime tue vitā dēs preponere vite carnis tue Ite qualr teipm vt viz oīi homini in necessitate subuenias sic tibi velles in necessitate cōsimiliter subuenri hec em oīa intelliguntur cū dr diliges proximū tuū ę. Septē aūt mie sunt opera q ex mathei euāgelio pate sunt q sunt pascere famelicū potare sicientē hospitē recipere vestire nudū. visitare infirmū cōsolari carcerē. mācipatum. Septimū ex tobia colligitur ꝙ ē sepelire corpora mortuorum. vij. vo pctā mortalia sunt superbia inuidia ira odiū accidia auaricia gula luxuria. ę ē superbia amor exellēcie propie. de qua oriuntur ia tācia ostētacio ypocrisis stismata ę similia. Inuidia vo ē odiū felicitatis aliene de qua oritur detractio murmuracio dissēcio peruersa iudicia ę similia. Ira ē appetitus vindcē ę nocumēti alieni q cū perseueret i cor de sit odiuz de qua oriūtur persecutiones vborum ę scōrū plage homicidia ę similia. Accidia ē tediuz boni spiciualis ex quo

hō nec̄ in deo nec in dulcib⁹ laudi
bz delcātur ex q̄ seqūtur ignauia
pusillanimitas desperacio & simi
lia. auaricia ē imoderatus amor
mobilis vel imobilis affluētie vel
illicite adq̄rēdo vel illicite detinē
do ex q̄ oriūtur fraus furta sacri
legiū symonia & oē turpe lucrū
Gula ē imoderatus amor delcā
cōis sēm̄ gustū in cibo & potu i
in q̄ quintuplr̄ pcētur viz in tē⸗
pore qn̄ cōmeditur nimis mane
vel nimis tarde &c̄. Itē in q̄lita
te qn̄ q̄rūtur cibaria nimis deli⸗
cata. itē in q̄ntitate qn̄ nimis cō
meditur aut bibitur quod ē vilis⸗
simū genus gule. ē em̄ nimiū in
cibo & potu qn̄ corpus aggr̄uat.
vel quādo ipedit sensū interiorē
aut exteriorē seu quādo ledit cor
poris sanitatē. itē i aurid̄itate seu
wracitate. & vltiō incuriosa ali⸗
mētorū pparacōe pro gule deli
cijs excitādis q̄ quinq; cōtimēdur
m hoc vsu. pre propere laute nī
mis ardēter studiose. luxuriā nō
opz notificare cuius isamia aerē
implicit vniuersū. vij. vtutes prin
cipales sunt fides spes caritas q̄
ad deū ordinātur & iō theologice
appellātur. prudēcia tēperācia iu
sticia & fortitudo per q̄s ad seipz
& proximū hō ordinātur. Et ē ac
tus prudēcie bonū eligere actus
iusticie rcē facere. actus tēperācie
nō ipleri delicijs. actus fortitudi
nis nō dimittere bonū agēdum
pro augustijs & molestijs q̄bus⸗
cūq; Et dūr hec iiij. vtutes car⸗
dīales hoc ē pncipales qz istis iiij
plures alie sūt subiecte de quibz
suprad cīm ē in suo loco.

Penitencia sacerdotū & ī
bunus c.ps est s. de summa tri. &
fi. ca. c. i. de sac. ūk. c. ij. & istud c.
tēt p. icipaliter duo dcā. In pmo
dat papm̄ de arta doctrina facienda ocerne

te mores hoim̄ p sacerdotes curā aiarū hītes in ecclesijs pochialibus. In secūdo ibi et ne declarat doctrinā ipam distinguendo. ea m vi. dcā. Prima in decē. ij. declarat decē mādata decalogi. Secūdo ibi. hijs aut tē declarat duo pcepta euāgelij. Tercū ibi. Ter aūt declarat que sunt opa mie. Quarto ibi. septē declarat q̄ sunt pcā mortalia. Quinto ibi. septē virtutes septē virtutes principales declarat. Sexto ibi. de septē remittit ad locū v tractat de septem grē sacm̄etis. Primus. hic vide quod scripsi ē. de pstiē. c. i. v pcipimus. ūl. dcā. p viam cure. quater ī anno. huius exposicō stati seqūtur i textu ibi hoc est semel in q̄libet q̄rta anni. licet enim annus dividat in q̄tuor tē pa viz i ver quod incipit in medio februarij vel ppe & durat p tres mēses dcm̄ in estatem q̄ durat tantū 3° in autūpnū q̄ etiā tātū durat. quarto i hiem̄ q̄ etiā tot mēsibz durat vt nōt azcurs. ff. de aq̄ cot. & estiua. l. i. q̄ esta tē annus tū vsualis q̄ incipit in ianuario pmo die & durat vsq; ad ianuariū anno revoluto vt notat archi. de rescriptis c. si pter v āni li. vi. & q̄ habet CCC. lxv. dies. ff. de statu libris. l. cū lxtes. q̄. stichus diuisus in q̄tuor ptes hz p pma q̄rta iij. mēses. s. ianuar feb. & mar. vel quod ē vig computando p dies & horas habet lxxxxi. dies & vi. horas vñ prima q̄rta incipiendo a media nocte p9 vltimā die dcēb. terminat ad mediā noctē pme diei aplis nūctis sibi sex hoīs diei naturalis seq̄ntis. secūda q̄rta terminat in media nocte vltē diei iunij nūctis sibi sex horis dici naturalis seq̄utis Tercia q̄rta terminat ī media nocte vltē diei septēbris nūctis sibi sex hoīs diei naturalis seq̄ntis. vltiā q̄rta terminat in media nocte vlt. diei dcēb vñ sufficit illud q̄ p̄cipitur fieri alicq̄ die solēni quocūq; ī alī quē dictarū q̄rtarū sine ī principio medio vel ī fi. etiā vlt. diei ipius q̄rte. ff. de v. ob. l. si ita stipulat⁹ fuero. ff. de v. sig. l. sic̄s sic dixerit. ex paret tū de volūtate ostituēt fuisse vt hec doctrina fieret certis tēporibz sic collegi ē. de offi. archi. c. eisdē tēporibz viz illis tēporibus de q̄bz legit ī de sen. excō. c. vlt. Sexto. dīm̄ vel alia q̄ pochi. de mādato ecclesie docemunt ad diuina. pluribz viz si vno die tota ista doctrina exprdire n̄ poterit nā licet pluribz diebus p̄ticulati mīstret semel tñ dumtaxat fit integr̄ & hoc quod ē. dixi & semel in q̄libz q̄rta anni n̄ vt illud l. semel ītel ligat. ī. semel sic alias sumit. ff. de iure patronatus. l. si lib cō. §. fi. sed semel viz p9 ī scīs cēis totalitate p singulas q̄rtas āni exp̄nda per lr si lcm̄e ipedi 9 n̄ fuerit. per alīū. s. locū suū i cura sua tenētē vt pcta p̄sonaliter pochiatē siue ī sua ecclā vel ex diuinis officijs exeq̄ndo assuetū populū. i. ta nobili. q̄ ig⸗no. mst. de iur. nat. ge. & pl. baptismū an appro⸗

populi vniuersi ciues intelliguntur vt ibi. et hoc verum in hijs qui sunt eiusdem professio ms secus si fuerint diuerse professionis Vt sunt clerici et laici xij.q.i.c.duo sunt vnde in terdicto populo non est interdictus clerus. nec econtra de sma excōicationis c.si sma li. vi.iuxta quod videtur q hic per populum in telligantur solum laici quibus maxime conuenit hec doctrina puto tñ q ꝫ clericis intēēntibus non debet illud quod hic precipit o mitti quia est vtq; statuta hec doctrina tōis esse debet ꝫ vtq; ē necessaria **vulgariter** silicet in lingua materna ꝫ vulgari anglica videlicet anglicis gallica gallicis ꝫ est idez di cere **Vulgariter** idest non īrāte sed ad intellectum vulgi i.cōitatis plebiū vel ꝺmoran cium **Subtilitatis** que si sit fantastica et ad veritatem dicendorum minus fructuosa. vel nutilis aut alias pricioſa reprobanda ē extra de iudicijs c.dilci cum ōc.ibi notatis ꝫ xxiij.q.i.sticisma ꝫ xxxvij.di.relatum sin aūt sit vtilis ꝫ rationabilis tendens ad indagacō nem intellectus alicuius veritatis talis subtilitas approbatur extra de ferijs capella9 in si de celebratione missarum c. cum marthe de translatione epōrum c.ij.q.i.v.dicunt g9 ꝫ sic notatur per hosť.dicto c. dilecti Vñ vana subtilitas respuenda est.C. de legibus .l. vlť.illa etiam que imitatur vbis ꝫ recedit a mente inritū ēt de v.sigñ.c.intelligencia Et nota dcō c.dilecti per Jo.an.ꝫ per hosť.dcō c.capellanus sic etiam subtilitas que est circa medullam matrie est laudabilis non autem illa que consistit circa vocem tñ sicut notatur xij.q.v.c.obitum per archi. **Textura tantaltica**, est emm textura idem q experimentum vel mfarcō qua aliquid quod alias apparet latenter abscondit ctiā hec multociens fit ex ymaginatione que alias sancta sua dicitur dum aliud forsan aliquis ea curiositatis scripture addiscit vel admisect q̄ qđ in ea plane posita continetur ꝫ per talem adiectionem siue mixturam verus vt sepe ſcontingit non habetur vel alias obfuscatur intellectus. **Xiij.fidei articulos** de hijs sufficienter dixi ē.de summa tri. ꝫ fi.ca.c.i. **Decem mandata** de his seriatī legitur j.e.c.A.vbi decem emm vsq; ad vbi his aūt. **Decalogi** sic dicti a decimi ꝫ logos quod est sermo fm Januenſ. Et est decalogus sermo decem preceptorum de hoc decalogo habetur deutro.x.ꝫ exod.xx.c.xxxij.q.iij.meretrices **Gemine caritatis** silicet dilectiomis dei ꝫ proximi de quibus habes j.e.c. vbi.his aūt **Opera misericordie** de his habes j.e.vbi.septem vero **Septem virtutes** de his habes j.e.v.septem virtutes. **Vre sacramenta** de his habes supra de sacramentis iterandis vel non c.ij. quod est pars huius **Et ne quis** secunda pars pn cipalis etiā dic ne quis scilicet ad quē spectat ista docere predictis scilicet doctrina sine expositione eorum que statim j dicuntur. **Per ignorancia** que in his vituperanda est in habente curam animarum quod dic vt dixi supra de summa tri.ꝫ si.ca.c.i.glosa. prima **Titulo cōgruenti** .s. supra de sūma tri.ꝫ si.ca.c.i. **Sumaria brevitate** idest cōpendiosa breuitate tali videlicet que i paucis totum continet sicut alias patet exemplum in proiemio institutionum ꝫ p totum librum **Decem emm** Hic incipit agere de decem preceptis decalogi de quibus premisit ꝫ nota qđ decem mandata possunt figuratiue recolligi in corpe humano tripliciter Primo in decem articulis pedum vt per eorum numerū assit memoria decem mandatorum ad dirigendam in nobis gressus affectōnum. Secūdo per decem digitos manuum p quorum munerum ad eē deret memoria decem mandatorum ad regendum actus nāturum oprationum Tercio per decem organa quinqz sensuum sunt enim in corpe humano duo oculi ad videndum due aures ad audiendum due nares ad oderandū due fauces ad gustandum ꝫ due manus ad tangendū ex quorum munero adesse nobis debet memoria decem mandatorum ad moderandum actus nostrarum conversationū Et nota q iste numerus sumitur hoc modo vt sez horū tria que sunt prime tabule ordinent nos ad deum ꝫ hoc tripliciter Uno modo per meditationem cordis ꝫ ad hoc dirigit tercium precep tum sez sanctificatio sabbati quoad aliquod tempus deputatur ad vacandum diuinis cessando de omnibus que etiam diuina perturbare possent Alio modo per reuerenciam oris quod fit dum deus laudatur ꝫ nomen eius ī reuerencia tenetur ꝫ ad hoc dirigit secundū mandatum. Tercio vt in ope seruicium debitum deo exhibeatur quod latria dicit ad cuius actum ordinatur primum preceptum per prohibitionem contrarij.vij.alia precepta ordinant nos ad primum ꝫ hoc dupliciter. Uno modo vt beneficium ei impendatur quod maxime parentibus faciendum est. Unde in primo precepto secunde tabule honor parentū ꝓcipitur in quo intelligitur oīne beneficium proximo exhibendum Nam honor iste non solum attenditur in reuerencia sed ī administratione eorum que proximo sunt necessaria Alio modo vt primo nocumentum non inferatur ꝫ ad hoc pertinent vi.precepta que sequūtur ꝫ sic ordinantur Nocumentum proximo inferri potest tripliciter corde ore ꝫ ope Corde dupliciter quadoqz respectū rei racionalis contra quod dicitur non concupisces vxorem proximi tui vel prohibetur cupiditas rei alienc que est cum c.ide; corpus ꝫ sibi is iuncta. Et etiam cupiditas re

alicne que est cum eo idem corpus sed ex eū dum dicit non seruum non ancillam ꝛc. qñ qz respectu rei irrationalis cum dicit nō cu piscos res proximi tui nō agrum nō domum ꝛc. Ore vel alias verbo infertur primo no cumentum Et contra hoc dicitur non loq ris xtra proximum tuum falsum testimonium Opere vero notetur primo triplicit vno modo in psonam ppriam & hoc prohibetur dum dicitur nō occides Alio modo in suos & xtra hoc dicitur non mechaberis Tercio modo in sua & xtra hoc dicitur nō furtum fa cies **Deteris testamenti** quod scz hic eorum vitulorum sanguine fuit dedicatum & tmpore alia pmittebat cum tamen testamentum nouum quod est xpi sanguine ꝺsecratū mittat eterna dicitur itaqz vetus testamentum quia transitorium aliud dicitur nouū. quia eternū ex de cele. missarum c. cum marthe. cetrū **Tria** s. prima in ordine de quibus j patet **Ad deum** s. ordinandus vel diligendum **Prime tabule** Josephus q fuit doct. hist oricus dicit q precepta diuina fuerunt pr eqs partes in duas tabulas distincta sic q quinqz fuerunt in vna quinqz in alia Sed origenes Aug⁹. & a. ij. doct. mistici dicunt q in prima tabula ordinebantur solū tria precepta que ordinant ad deum & horuz dicta sequitur autor in hoc loco & de tabulis hijs videre poteris Deutro. v. c. **Septem vero** s. sequencia & suple ordinantur ad pximum. s. diligendum. **Secūde tabule** eo qđ dicta precepta fuerunt in duobus tabulis lapideis vt habetur deutro. quinto. **In primo** s. precepto prime tabule **Omis ydolatria** que est triplex respectu triplicis secte. s. infidelium vtputa iudeorum paganorū Item hereticorum & etiam malorum xpianorum Sunt enī in hoc primo p̄cepto tres clausule prima est illa que sequitur hic i textu hoc videlicet **Non habebis deos alienos** & istud preceptum principaliter ordinatur ad deum patrem cui tanquā ad fontale principium tocius deitatis est pat. oēdū .i. de diuina vnitate & xtra hanc clausulam veniunt indei & saracem qui deos habent alienos Judei videlicet messiam. i. anxpm saracem vero machometū Secūda clausula est n facies tibi sculptilia hoc est ymagines fictas que nullius rei naturalis sunt representatiua Et xtra hoc faciunt hereticj q non credunt de deo nisi q ymaginatione in fantasia fingūt Tercia clausula ē neqz oēm similitudinē. s. rei nālis ymaginē q ē i celo desup vt solem et lunę & q̄ in terra deorsum vt hois bouis & similium Neqz eorum que sunt in aquis. idest pisciū contra hoc faciunt mali xpiani Super hos nēqz & ambicōsus colunt similitudinem eorum que sunt in celo desup nam. talis si p omnia diligunt excellentiam & pfectiones Auarus colit similitudinem eorum q̄ sunt in terra autū scilicet & argentum & terrenas diuicias & nūmū colit sicut dīm Onde auaricia est ydolorum fructus sm apostolū ad ephē. quinto. voluptuosi vt sunt gulosi et luxuriosi colunt similitudinem eorum que sunt in aquis videlicet carnis voluptatem et delicias de talibus dicitur quorum deus venter est quia gloriantur in ꝺfusionem ipoz ad phili. iij. Ex p̄missis apparet & reprehendi non debent veri xpiani qui faciunt ymagines nō vt eas tanquam aliquid nummis habentes colant vel adorant sed ad memoriam & recordationem sanctorū quos representant eas venerantur de .ꝺ. di. iij. c. platū & c. se. talis nāqz honor nō est latę sed dulie sm Thomam **Omnia sortilegia** idest diuinationes & maleficia xx vi. q. v. c. sortes que omnino illicita sunt patz e. cē. q. ij. ℣. hijs vt & c. sequenti & quasi per totum & de hijs et eis concernentibus plenius videre potes xx vi. q. ij. illud & per totam cām illam & notat per hoſt. in summa ex de sortileg. quasi per totum Sed spāliter in ℣. quot sunt eius spēs et ℣. In quo casu ibi videas q materia & remissiombz **Incātatiōnibus** & vt puta in tollectionibus herbarum que medicinales sunt aliquas obseruationes attendendo nisi sim tum vel orationem dominicam xx vi. q. v. c. ūliceat ꝺ de hoc per archid. & idem in alijs similibus Dicuntur enim incantatores hij qui artem ꝺbis faciunt sicut legitur xx vi. q. iiij c. primo. **Cum superstitiōnibus** supstitiōsum est omne illud quod ab hominibus fit ad colendum creaturam vel partem creature sicut dīm vel ad inuocationem demonum vel ad exercendum magicas artes de quibus habentur multa exempla xx vi. q. ij. c. illud & generaliter omne illud quod ponit spē in aliud preterquā in dīm xx vi. q. v. non liceat.

Caracterum idest figurarum siue litterarum Solent enim aliqui aliqua diuina ꝺba supet se gestare circa collum vel alibi quibus cauendum est ne talis scriptura fiat ad inuocationem demonum ne re contineat aliquid falsitatis sic eius effectus non possit exspectari a deo qui non est testis falsitatis Cauendum est etiam ne cum verbis sacris contineantur aliqua vana videlicet signa siue caracteres inscripti preter signum crucis. vt notat archidiaconus dicto c. non liceat.

Figmentorum possunt enim dici figmēta omnia talia que non habent in similitudine sua realem existenciam. Sed finguntur ab animo hominis vt sunt illa que habent caput hominis et corpus bouis & hmodi. Vel possunt dici figmenta prout aliqui fingunt nomina hebraica angelorum & ea litteris siue carminibus inscribunt Et in modo scribēdi spem ponūt ac etiam in ligaturis

ℓ alijs vnitatibus ſuis confidunt vt ꝺ gratiꝰ
ꝙ tres in qua portãt reliquias ſit q̃dratꝫ vel
triangula vel aliud huiuſmodi quod non ſit
nec fiat ad reuerentiam dei ſ archi. in loco
ꝯall. ℓ idem intelligo de hijs qui portant bre
uia quibus inſcripta ſunt nomina non vſita
ta quaſi nomina dei ineffabilia ℓ etiam de ta
libus quibus aſſeritur ꝙ quicũqꝫ breue tale
ſuper ſe portauerit non periclitabitur ſic vel
ſic aut illud vel illud bonum ſibi continget
ſm vo. ſuper Mat.ti. de ſortilegijs ℓ fratrem
Jo. in ſumma confeſ.e.ti.q.xiij. de hac ma
teria nota plenius per henricum ex de ſortis
legijs c.primo diſt. In ij hic agit de ſecun
do mandato prime tabule **Non aſſumes
nomen dei tui in vanum** ℓ iſtud pre
ceptum pertinet ad filiũ qui eſt nomen pa
tris ℓ eſt de iuramenti veritate ℓ dic in va
num. i. pro nihilo vel pro re que non eſt in
iurando **Hereſis vniuerſa** hec aũt cõ
ſiſtit in corde aut in ore vel in ope corde cõ
ſiſtit in omnibus hijs qui nomine tm̃ ſine
re dicitur xpiani Tales nãqꝫ licet ſacramen
tum baptiſmi receipint tamen rem ſacramẽ
ti. i. gratiam non habent ℓ ſic nomen dei ſus
munt in vanum **Ore aũt** hoc accidit mul
tis modis videlicet per variã iurationem ꝙ
voti tranſgreſſionem per vanam predicatio
nem talẽ viz que ſit mala intentione et per
inanem oratiõnem de qua dicitur popu
lus iſte melabijs honorat cor aũt eorũ lon
ge eſt a me **Item opere** hoc attingit max
ime in ypocritis quorum opera conſiſtunt i
ſimilatõe opis ℓ rationis ñ i pietate cordis ℓ i
omnibus iſtis conſiſtit hereſis. i. diuiſio per
quam deuiatur a vera fide que non habetur
ſine operibus bonis ꝯ. iij. **blaſphemia**
que dicitur religioſa repreh̃encio detractio.
vel vituperacio ꝓprie tamen ℓ ſtricte loquen
do blaſphemare eſt deo iniuriam irrogare.
videlicet aliquid attribuendo ꝙ ei non conue
nit ℓ hoc eſt contra miſericordiam aut cum
ab eo remouetur id quod ei conuenit ℓ hoc
eſt contra dei iuſticiam aut cum creature
attribuitur illud quod eſt ꝓprium dei Et
hoc eſt contra eius maieſtatem ſm Januen
ſem et de huiuſmodi baſphemia habes xxij.
q. i. ſiquis per capillũ et que ſit prima blaſ
phemia extra dm̃ vel ſcõs hẽs extra de male
dict. c. ſtatuimus hij. ñ. qui per mteſtina vel
membra dei dei ſaltẽ talia ue eſſent in homi
nibus inhoneſta iurãt deo blaſphemiam ir
rogant vt in dicto c. ſiquis per capillum nec
tales creduntur a peccato mortali ſm Tho
mam. **Irreuẽs dei nominacio** otiꝰ
ta cum iurat per vulnera xpi ſm Thomam
periurio ꝙ ſit tribꝫ modis ſcz iurando cõ
tra conſcienciam iurando illicitum vel rem
dando extra iuramentum ſic itaqꝫ potes notare
et quod nomen dei multis modis iuramꝰ

in vana: vno modo ꝑ frustracõnem ſa
cramenti vt quando quis non credit vt hę
reticus vel credit ſed ſe non diſponit vt vsu
rarius vel quando grãm ſuſceptam in ſacra
mento non cuſtodit. Deꝺo modo per voti
fractionem videlicet quando votum irracio
nabiliter differtur vel quando volens mu
tat voluntatem vel a poſtatice rebellat Ter
cio modo per blaſphemi hominis locutionẽ.
hoc eſt per locutionem maledicã qũ maledi
cit deũ Item per locutionẽ falſidicam. vt ſi
de deo aſſerat falſum ℓ neget verum Item ꝙ
locutionem exprobriоſam vt cum quis loqꝰ
tur de ſecretoribus mẽbris xpi in quibus ꝙ
nobis factus eſt humilis Quarto modo i va
na predicatione quãto mõ i mẽuota oratio
ne Sexto mõ in ypocritica conuerſatione.
In tercia ſ. mandato prime tabule **Me
mento** hoc dicit vt iſtud mandatum magis
imprimat memorie ℓ ad hanc memoriã ꝺ dã
mouere debent homines tam natura ꝙ ſcrip
tura ſm naturam nãqꝫ omnia poſt laborez ap
petunt quietem exemplũ patet in herbis ſe
getibus ℓ plantis ℓ arboribus que ſuo modo
fructificando laborant in vere eſtate autũ
no. ſed in yeme queſcũt ſcriptura etiã mo
net ad hoc qꝺ ꝺs poſt opatõez ſex dierũ q̃z
creauit ois requieuit die ſeptimo Gẽneſ. ij
Dic etiam apoſtoli martires ℓ alij ſancti.
poſt eorum laborem in hoc ſeculo iam requi
eſcunt in celo. Item ad habendum hanc me
moriam moueret nos voluntas diuina que ẽ
vt i die feſto. vacetur diuino cultui vt j ꝑ
aliter aũt qre dicat mẽto videl. nocte lẽa
trutro. v. ibi memento ꝙ et ibẽt fuiens in e
gipto ℓ. Et ſequitur idcirco precepit tibi
vt obſeruares diem ſabbati **Sabbatũ** hic no
ta ꝙ ſabbatum qñqꝫ ſumitur pro die ſeptiõ
ℓ ſic ſtat proprie ℓ interpretatur requies qꝛ
illo die auctor omnium requieuit ab oñi op
re ſuo Geñ. ij. ponitur ℓ ſabbatum quando
pro tota ſeptimana vt ibi ieiuno bis in ſab
bato. Luc. xviij. quandoqꝫ pro quolibet die
ſeptimane vt ibi prima ſabboti. i. prima die
poſt ſabbatum ſecũda die ſebbati. i. ſecunda
die ℓ. ꝓprie aũt ſabbatũ dicitur dies ſepti
mus vt predixi ℓ tropologice figurabat ceſ
ſacõem a peccato allagorice quietem corpis
xpi in ſepulchro Anagogice requiem eternã
in celo. **Sanctifices** i. ſanctũ ℓ mundum
venerando ſeruet generaliter. ſ. illo die a vi
cijs ceſſando ſpaliter ab opibus corpalibus
que impediunt vacationẽ ad deũ abſtinendo ſpe
cialiſſime contẽplacioni diuinorum totalis
ter merendo ꝺnõ prima eſt neceſſaria ſecũ
da debita tercia perfecta. **Religioſiſſime**
ſic dicte qꝛ per ea xpiani religantur ad
cultum vnus dei vinculo fuiendi ꝑ yſidorũ.
Sep aliter poteſt dici qꝛ religio virtus que
ſuũ totũ habere ꝙ d. ñ. nã nõ alius cultũ ceri-

monia que offert & habet in se tria siez per
quā homo intelligit quid credendū sit sperā
dum per quam concipit quid sperandum sit cari
tatem per quam aduertit quid amandū sit.
hoc notat archi. de regularibus c.i.d. religio
n's li.vi. & nota bene quod dicit xpiane quia
ad cultum religionis iudaice qui obseruant
sabbatum ad lram in die septimo nō astrin
gimur vt infra patet & super hoc habet sen
tencia Beati Gregorij in canone pruemit
de c.di.iij. **Ad quem** .s. cultum **Ferean**
dum .i. ab operibus puilibus cessandum et
solemnizandū **Sabbata legalia** quod cele
bratur ad lram die septimo vt supradixi.
Formam veteris testamenti iuxta
ta quam non licuit etiam cibos preparare i
sabbato nec vltra vnū miliare exire. actuū
primo c. ibi sabbati habēs it. **Expirauit**
omnia de cō.di.iij. pruemit & huius loco
successit dies dominicus non qđ ex vi precepti
veteris legis sed ex cōstitutione ecclesie & con
suetudine populi xpiani & ideo non est ita ar
cta prohibitio opandi in die dnico sicut in die
sabbati fuit in antiqua le. sm Tho. in summa
quem sic recitat Jo. in summa cōfes. libro p
mo ti.xij.q.vi. **Ceremonijs** ex hac littera
videtur q preceptum de observacōne sab
bati in veteri testamento fuit cerimoniale:
sed Jo. de deo vi.di. Mō est peccatum dicit
q fuit sacramentale & cum eo dc. hrnē. ex.
de cōstitutionibus c.i.di.i. vers Et ne pro
cedas Cerimonialia. n. pcepta sm eos fuerūt
ea de quibus ad lram racō reddi potuit vt i
circumcisione per quam dāmpnacōnis pri
cipium vitabatur ex de baptismo c. maiores
Item in observatione sabbati cuius racio
fuit qz illo die dominus requieuit ab oi ope
re quod patratu fuit Gen. ij. Sacramentalia
fuerunt quorum ad lram non fuit dare ra
cōnem vt sunt illa non arab. in bouem & asi
no non seres vestem lana lino qz contextum.
non seminabis agrum diuerso semine circa
hanc materiam dicit Januens. q in veteri
testamento erant precepta moralia qualia
erant precepta decalogi de quibus hic habe
mus Item iudicialia qle est illud si emeris
seruum ebreum &c. exodi. xxi. & illa pertinent
ad pacem inter homines seruandam.
Cerimonialia erant cerimonialia & hec erant dūpis
sacrificiorum in discretione ciborum in expi
acione in mundiciarum & in observatione
solempnitatum de quibus habetur in leuiti
co. fere per totum. Erant etiam promis
sa ad alliciendum sicut promissio terre fluētis
lac & mel exod. iij. & alia huiusmodi fuerūt
etiā sacramentalia que erant figure sacramen
torum noue legis sicut est sacramentum pha
se. Exod. xij. sacramentum vitule rupte nu
meri. xix. Et sic expedictis apparet q sacri
ficio sabbati fuit morale in quantum cer
timetur inter precepta decalogi que sunt mo
ralia fuit etiam cerimoniale in quantū con
cernit observationem solempnitatum vt di
cunt Jo. & Henē. vel alias in quantum cō
cernit solempnitatem sacrificiorum Nam &
cerimonie dicuntur ipsa sacrificia que modo
non sunt in vsu sm Januens. pro quibus ad
uerte quod sicut dicit Thomas in summa q.
xxij. arti. iij. & recitat eum. Jo. in summa
confes. libro primo ti.xij.q.v. Preceptum
de sanctificatione sabbati literaliter intellectū
fuit pti morale quia natura ad hoc inclinat
vt homo aliquod tempus vite sue deputet ad
vacandum diuinis fuit etiam cerimoniale i
quātū determinauit ali qđ determinatū tempus i
signum creationis mundi vel in quantum fi
gurauit quietem fruicionis dei que erit in
patria Cum hijs etiam cōcordat Thomas
in scriptis super iij. sent. di. xxxvij. qui etiā
dicit qđ fuit & iudiciale quantum ad modum
vacationis ab operibus determinatis Et in
quantum ordinabatur ad quietem laborantium
cium quod pertinebat ad iusticiam dūnatiuā
que est inter dominum et seruum & predicatis
sccot. Thomas libro quinto. de veritate.
elxi. Qui dicit qđ in precepto hoc quoddam
est morale vt vacacō que est ad deum oran
do colendo meditando quoddam cerimoniale
vt assignatio diei Septimi qui figurabat
tropologice cessacionem a peccato allegori
ce quietem corporis xpi in sepulchro.
Anagogice requiem eternam in celo Dns
de sm quod sabbatum dicitur requies siue
vacacio ad dm Dic dies dominica potest dici
dies sabbati & quelibet dies statuta ad diui
nam veneracionem quibus cessandum est ab
opere seruili idest a peccato & ab opere im
pediente vacationem ad deum **Diuino**
cultui idest veneracioni siue religioni quā
credentes exhibemus deo. **Diebus domi**
nicis idest feria prima que ideo dicitur do
minicus dies quia illo die dominus resurrexit
lxxv. di. qđ in die & quicquid i sigue a dño
constitutum est illo die factum est. vt ibi di
cit & vt dicit canō in die dnica nihil aliud a
gendum est nisi deo vacandum. Nulla ope
ratio in illa die sancta agatur. nisi tm pn
nis et psalmis & canticis spiritualibus dies
illa transigatur de c. di. iij. c. ieiunia. **Die**
bus solemnibus s. de hijs habetur de c.
di. iij. c. i. & extra de feriis c. conquestus Et
pro hoc vide infra de feriis c. ex feriaturis p
totum. **Auctoritate ecclesie** Pro
isto dic vt in remissionibus quas habet in
glosa proxima et bene dicit autoritate eccle
sie quia quedam sunt solempnitates siue fe
rie que non inducuntur ab ecclesia sed ab
unde videlicet a principibus secularibus quā
doqz propter victoria habita de hostibus vel
qz tali die vxores duxit. vel qz ei filius natus

est ꝙ hꝫ dicuntur ferie ꝙ repentine de qui
bus ꝙ aliꝫ habes ex de feriis.q. qualiter disti
guant per hoste.in summa v etiã habes ꝙ fe
rie solẽpnes qnqz indicũtur a principibz sed
nõ obreuerentiã dei sed aliꝫ de cãie. **Quis**
libus diebus s.dnicis ꝙ solempnibus vacã
di.s.ab opibus seruilibus **Superstitiõe** q a
religione de qua dixi ẽ.v religionis xpiano
differt in hoc qz religio ꝟsistit in vtute ꝙ sus
pticio in vicio.i.in cultu illicito notatur p
archi.de regularibus.c.i.v.religionis li. vi.
Et vide qõ dixi supra e.v. supstituciombus
Judaica qui solum sensum lẽali adhęrit.
Canonicis institutis nota non dicit
ab euangelicis institutis neqz apostolicis sed
canonicis in signũ qõ mutacio solempnita
tis sabbati in diẽ dnicam ortũ habuit a cons
titucione ecclesie vt dixi s.v expiranit omẽ
no sed hic quero que sunt illa opera a quibz
cessandũ est diebus dnicis ꝙ aliꝫ festiuis ꝙ q
sunt illa quibus vacandũ est **Jo** in summa
ꝟfessorũ .li.i.ti.xij.q.vij ꝙ sequentibus hãc
materiã extense ptractat cuius scripta ꝟ re
citate esset nimis onerosum hñt tñ istã sen
tentiã ꝙ ab oĩi peccato illis diebus principa
liter abstinendũ est. qz peccatũ est maxie
opus seruile eo ꝙ faciat hominẽ ſũ diabo
li Deãidarie abstinendũ est ab opibus me
chanicis ab agricultura a mercatis ꝙ a pla
citis ꝙ hoc verũ nisi qñ otiatiũ exigit neces
sitas vel pietas ex de feriis c.nquestus pro q
materia scire debes qõ oĩe opus maxime de
bet prusari a fine intento ꝙ qõ illud dicitur
opus ſuile qõ opponitur liberali. vnde fines
illi qui sunt circa spũales corpis actus libera
les dici debent illa vero que recipiunt bona
corpis ipsius opantis tanꝙ finem primum
ꝙ pptium ſuilia sunt censenda etiã licet ma
terialiter sint spũalia circa cuius materie no
ticiã melioꝛẽ **Nota** ꝙ opũ exteriorũ que fa
cit hõ quedã sunt q tam materialiꝫ quã fi
naliter sunt seruilia vtputa terram colere a
grũ seterẽ mercata vel placita exercere cau
sa lucri pptij vel dñi sui vel magistri ad cu
ius nmodum opas illud opat.etiã plura hu
iusmodi ꝙ a talibus oĩno cessandum est di
ebus dnicis vel festiuis equalis solẽpnitatis.
ex vi huius precepti ꝙ hoc verũ nisi interue
niat necessitas aliqualis nõ dico extrema sz
rõnabilis patẽt,exẽpla ex de feriis c.i. ꝙ licz
cũ octob.nec video q causa pietatis huius
modi opera fieri possunt talibus diebz quic
quid alij dicunt nisi quatinus aliqua ratio
nabilis necessitas includitur nec obstant ea
que leguntur e ti.c.nquestus in fi. vbi glosa
intelligit pietatẽ ꝟsistere quo ad placita exer
cenda in causis debilium ꝙ miserabilium per
sonarum qz satis ꝟstat hanc pietatem quan
dam rationabilem necessitatem includere et
sam intelligo de similibus exemplis in quis
bus versat pietas nã semper illa pietas vnã
rationabilem necessitatem includit si bene in
spiciat ꝙ aliꝫ ex sola causa pietatis nisi esset
rationabilis necessitas nõ licet huiusmodi o
pera huiliabus talibus diebus exercere **Alia**
sunt opera que sunt materialiter ꝙ etiã fina
liter liberalia siue spũalia qualia sunt libare.
otare pulsare ꝙ huiusmodi. ꝙ talibus dictis
diebus vacandum est ꝙ viuaciter insistendũ
Quedam vero sunt opa que materialiꝫ sũt
spũalia sed finaliter seruilia vt cogitare de a
liqua defensione in iudicio facienda ad ꝟpriũ
lucrũ tempale vel alterius cui in hoc profi
cere intendit vel de aratione **Alio** ve negos
cio tempali post lapsum diei dnice faciendum
ꝙ in hijs casibus ꝙ similibus mihi videt sic q
opans peccat mortaliter si ratione talis opa
rationis ea que ad dei cultũ ptinent ꝙ ad q
obligatur scienter omittat **Sunt** etiã opera
q materialiter seruilia sunt. finaliter tamen
sunt spũalia et talia hijs diebus fieri possunt
habes exemplum de eo qui ad mandatũ xpi
tulit grabatũ suum in sabbato Joh. quinto
Tollere grabatũ sunt opus ſuile materialiꝫ
sed finaliter erit spũale qz fiebat ad miracu
li declarationem ꝙ ad incredulotũ in fide cõ
firmationem ꝙ potestatis xpi oĩtionem.
Primũ cum de tabule Illud primũ
mandatũ est qttũ in ordine sed est primum
in vij.mandatis q ordinant ad deũ **Matrẽ**
et matrẽ carnales, videlicet ꝙ spũales vt
j ptz Est em̃ pater carnalis hõ q est princi
pium per generationem q ad eẽ nature. est
etiã ipse pater spũalis homo q ẽ principium
ꝙ ministerium regenerationis q ad eẽ gra
cie de qbus j ptz **Explicite** s.sicut littera
sonat et precepta dant **Temporaliter**
.i.temporali obsequio et hoc tripliciter primo
qz ab eis recepimus eẽ debemus eis tempora
lem reuerentiam. Secũdo qz ab eis recipi
mus nutrimentum debemus eis tempalẽ di
ligenciam vt sicut nutrierũt nos in iuuen
tute sic nos nutriamus eos in senectute.ter
cio qz ab eis recepimus documentum debe
mus eis imitationẽ ꝙ obediencia **Spũaliter** po
test intelligi in reuerencia ꝙ obediencia. sed
diuersimode ſm diuersitatem patrum qz pa
tri spũali debemus obedire in spũalibus pa
tri seculari Dicut regi in tempalibus patri
vero carnali in dispositione rei familiaris
Honorare s.tempali obsequio ꝙ reuerẽ
cia ꝙ obedientia vt ẽ.dixi. implicite idest ſm
legem nature inate nam quicquid in hijs p
ceptis mandatur explicite **Hoc** idem conti
net lex nature explicite ſm Thõ. omnis ho
mo hoc dicit vt ostendatur dñs qui est patre
omnium spũaliter non includi in hoc pcep
to Nam hoc preceptum proprie ordinatur
ad proximum vt predixi **Gradus meri**
ti hoc dicit qz diuersꝫ respectibus dicit quis

pater ꝫ ſm merita diuerſoꝝ graduum Eſt
eñ pater creatione ꝫ ſic deꝰ dicitur pat oi
um eꝛ de ſumma tri.ꝫ ſi.c.i. Item deꝰ di
cit pꝛ recreatione vel regeneratione xij.q.
ij.ꝙ abſtulerit Eſt etiã pater auctoritate ꝫ
ſic epi ꝫ ꝓlati dicũt patres di.xvi. c.di.
ſi deꝰ eſt etiam pater tempie antiquitate
eꝛ de ſepulturis c. fraternitatem Item dici
tur pat ſacra.collatione ſic baptiſ. vel cfir
mac. vel pria eꝛ ꝙ ognac. ſpuali ꝓr totũ
Item dicit pater iuris fictione vt adopti
uus eꝛ ꝙ ognatione legali c.vno.ff.de adopt
p totũ.ẽ quoq; pater in opinione ꝫ ſic Jo
ſeph.dicebatur pater xpi eꝛ de ꝙ ſignic.c.io
ſeph. Item carnali generatione vt hic Jtẽ
p̃eſtinatione.item doctrina vel officio.item
auctoritate vel dignitate.item etate de qui
bus magis late notat xxij.q.ij.c.querit ꝓr
archi.ꝙ dico ni Et quocũq; modo de p̃miſ
ſis ſumat pater in q̃ntum refert ad homine
habet locũ hoc p̃ceptum vt hic xtꝰ Medi
atus ſicut papa archiep̃us ꝫ huiuſmodi.
ſub quibus ſunt alij medij tanq̃ parẽtes Im
mediatus vt pꝛ curatus qui abſq; me
dio ꝓeſt alicui qui etiaꝫ pater dicitur vt pa
ter eꝛ ſuptadictis Secundũ ẽ.ſ. mandatũ
ordinans ad ꝓximum. Non occides hu
mine.i. iniuſte ꝫ dicitur occiſio hominis in
iuſta tripliciter primo eꝛ causa vt qñ alios
occidit ſine culpa. Deꝰ ex ordine vt cũ ille
q̃ non eſt miniſter legis occidit. Tercio ex
alio vt qñ etiã miſter legis occidit ex libidine
vindicte non ex amore iuſticie. Illicite.
hoc ideo dicit qꝛ ille qui eſt ex auctoritate iu
dicis aliquem occidit non facit hoc illicite xx
iij.q.v. miles dñmo facit amore iuſticie Nec
etiã occiſio que fit ad ſuipius defenſionẽ nõ
eſt oino illicita eꝛ de homicidio c.ij. Simi
liter ſi in iuſto bello laicus aliquem interfici
at ſine pena eſt xxiij.q.i. ꝺ culpatur. pſene
.i. corpis humani aiati hoc dico ꝓpter eos q̃
curant abortum fieri Nam tales ſi anima
ſit infuſa ſunt vere homicidie ij.q.v. ꝓfuniſti
qꝺ ſi anima nõ ſit infuſa huiuſmodi abortũ
curans nõ reputatur vere homicida xxij.
q.ij.c. quod vero ꝫ hoc verũ quo ad crimen
licet quo ad penitenciam aliud ſit dicendum
ar. ff. ad.l. aquil. vel ſi fuus ꝺ ſi mulier ꝫ ad
.l. corne. de ſic.l. ſi mulierem Consensu. i.
tacite viz non ꝓhibendo du pt Item nõ in
ꝓdicendo dũ pt xxiij.q.iij. qui pt ꝫ c. vle. lxx
xvi di. facientis eꝛ de homicid. c. ſic. dignũ vel
dic ꝓfenſu. i. voluntate nã in talibus etiã vo
luntas attenditur ad .corde ſic.l.in .le. ꝫ .l.
diuus de ꝓ.di.i. oñis iniquitas ꝫ Verbo. ſ.
mandato ꝓfulendo vel ſuadendo Opere. i.
actu ſui ore qꝛ occiſorem defendit aut ſuſti
nebit eꝛ de cle. pugnat in duello c. henricus.
Perſone leſio ꝫ non ſolum leſio ſꝫ oĩs
malus motus ad nocendũ hic phibetur de ꝓ

di.i.c. homicidiorũ ꝫ hoc verũ ſiue ſit cordis
tñ vt ira ſiue oris vt obumelia ſiue opis vt
ꝑcuſſio citra mortẽ vel depilacio ſm Tho ꝛ
mã ꝺ veritatibꝫ li.v.c.lxiij Spualiter hoc
dicit qꝛ vſt orriſio nõ ſolum corpalis ſꝫ ſpũ
alis de qua j ſequitur Ded iſtud ſpuale ho
micidium interpretatiue ſit duobus modis
Uno modo omittendo alio modo omittendo
de primo modo ſtiliet omiſſionis ſtatim ſe
quitur dum dicit Qui non reficiunt
nã necare dicitur qui negat alimenta .ff. de
libe.agnoſcendis .l. necare de hoc legit lxxx.
di.c. non ſatis. Detrahunt de hoc ꝫ alijs
ſequentibus legitur de ꝓñ. di. i. c. homicidio
rũ ꝫ c. ſequenti ꝫ iſta ſunt omittendo Qꝫ
primũ. i. p iniuſticiã de hoc legit de ꝓñ. di
i.c. oñis iniquitas Et hijs addere poſſes et
odium de quo etiã loquitur dict. c. homicidi
orũ. Confundũ. ſ. male p ſuadendo aut
male exemplo alliciendo de ꝓ. di. i. noli puta
re ꝫ ſic quinq; ꝛſibus omittitur homicidiũ
ſpuale ꝫ ſic notatur xxiij.q.v. cum hõ ꝓr
archi. Terrium ꝛ ãdatum ſecunde ta ꝛ
bule Non mechaberis quid importet ſe
quitur in ſca Adulterium xxxij.q. iij.
meretrix ꝫ xptic dicitur adulterium ubi
celebrati coniugij iura violanter xxxij.q. iij.
nemo vel ad adulterium dicit alterius thori
violacio xxxvi.q.i. lex illa ꝟ cũ ergo Fur
nicatio hec aũt fieri videat eſſe genus cu
iuſlibet illiciti coitus qui fit eꝛ vxoꝛẽ legi. et
ſic ꝛhendit inceſtũ raptũ ꝫ etiam ſtuprum
Tamen ſpualiter intelligitur in vſu vidua ꝛ
tũ vel meretriciũ vel cubinarum xxx.q.i. lex
illa. Deutronomie c. xxiij. Meretrix que
meretꝛ pretium libidims xxxij.q.iij. metri
tra Aliter dicit meretrix que multorũ libi
dim pꝛ xxxiiij. di. vidua. Scortator ideſt
ſcortum exercens eſt eñ ſcortũ item ꝙ me ꝛ
retrix. Viri et mulieris ſuple naturaliter vel aliter facta Bona matrimonii.
que ſunt tria. ſ. fides ꝓles ꝫ ſacramentũ de q̃
bus ſupra dixi de ſacra. itẽ ãd. c. ignorantia
ꝺ grãm. Non expulsant ꝫ ſic eꝛ vxoꝛẽ le ꝛ
gittimam oĩs coitus ſub hoc ꝓcepto otinc
tur ꝫ oñis membrorũ generationi deputa
torũ vſus non legittimus phibetur xxxij.q.
iij. oĩs mechꝰ Voluntaria pollutio ꝺ
qua loquitur beatus Jheronimus xxxij.q.
iij.c. in eo ꝫ ideo dicit voluntaria qꝛ aliud eſt
de pollutione non voluntaria que plures in
ſompno otingit qꝺ die vt legitur ꝫ notatur
pi. di. teſtimoꝺ ſꝫ prnſandum ꝫ c. ſequenti.
Quartum mandatum eſt ſecunde ta
bule Non furtũ facies quod hoc impor
tat ſtatim ſequitur Clandestina. i. la ꝛ
tens ꝫ occultꝫ dicitur. n. furtum a furuo .i.
uigo qꝛ clã ꝫ obſcure fit ꝫ plurimũ ꝫ de no
cet. ff. de furtis. l. i. Contractio aliud con
tractꝰ ꝫ eſt ꝺtractꝰ idem ꝙ in quibus

tractatio ꝫ est otractare tꝛo loco ad locū mo
uere.ff.de acquire possessione.l. rei.ℌ. si rem
vnde sola cogitatione nō offendit quis con
tra hoc p̄ceptū facit siue modica sit siue mag
na quia in hoc casu nō rei furate quantitas
sed mens furantis attenditur Just.de re.di.
ℌ.gallinarū xiiij.q.vi.c.vl. ꝫ dic rei mobilis
qꝛ rei immobilis nō sit furtū Just.de vsuris
ℌ.qđ autem. Item dic rei cotpalis qꝛ incot
palia otractari nō possunt.ff.de acq̄re.re.do.
l.seruus qui bona fide.ℌ. incotpa. **Aliene**
hoc dicit qꝛ i re que plene est pp̄a nō omitti
tur furtū p quo vide nota p Hosteñ.in sum
ma extra de furt.ℌ.quid sit furtū parum post
principiū ꝫ idem est de re que nullius est vt
notat ibi hostieñ.vbi. iō etiā **Inuito dño**
hoc dicit nam si putat dñm otrsurū fuisse si
ue vero siue falso hoc putet nō omittit furtū
qꝛ michil dolo facit.ff.de furt.l.inter omes.ℌ.
recte ꝫ qꝛ inuitus dici nō p̄t dñs qui rem ha
buit p derelicto vel p iecto cedit in potestatē
accipiendi vel vtendi p debito.ff. de furtis
.l. falsis.ℌ.siquis.ꝫ.ℌ.si iactū. Et nota q̄ otra
ctio rei aliene p̄t licite fieri Inuito dño in
tribꝫ casibꝫ. Vnus est q̄n fit ex obediencia ū
autem ex cupiditate sicut fecerūt filij israhel
auferendo vasa egipciorū xiiij.q.v.dixit dñs
Alius est q̄n fit ex cautela vt siquis furetur
gladiū furiosi ne sibi vel alijs noceat Tercius
est q̄n fit de necessitate causa famis inmi
de o.di.v.discipulos nā i hoc casu tūa debēt esse
sua Et hoc intellige verū in cā.magne ne
cessitatis ꝫ in hijs que sunt necessaria ad vi
uendū xlij.di.c.i.ꝫ xlvij.di.sicut hij lxxxvij.
di.c.paste ꝫ c.non satis talis namqꝫ potius
iure suo naturaliter sibi competenti vsus esse
quā furtū fecisse dicitur.ff.p socō.l. merito.
Iniuriosa sume qđ est j **Vsurpatia** ꝫ
pone exemplū in sequentibꝫ expone exē
plum in specie in eo qui iniuriose retinet pe
nes se id qđ p̄timet ad aliū vbi gra **A** credi
tore debitū vel a mercenario mercedem vel i
eo qui spiritualia occupat beneficiū ecclesia
sticū vel qui male dispensat bona ecclesiastica
xxiij.q.iij.c.tres psonas Et p hac ītā ē tex
tus xiij.q.v.c.penale **Fraudem** vt omi
niter sit in negociando **Vsuram** de qua suf
ficient tractatur extra de hijs vsuris p totū
violencia vt in rapia xiij.q.v.c.penale **me**
tū p hoc vide ea que notantur extra de hijs
que vi.metus vel causa fiūt p totū **Vsurpa**
tiu similē hēs xiij.q.v.penale **quitū Mā**
datū sit tabule secūde **Non inquires** ꝫ
sic istud p̄ceptū accrescit nocumētū primi q̄
venit ab ore **Fratrem suū** intellige nō
solum de carnali sed de eo qui fide ꝫ natura
est frater p quo sciendū est qđ frater dicit
multis modis q̄nqꝫ ratione sacramēti in ba
ptismo xi.q.iij.ad mensam ꝫ predit hec fra
ternitas qꝛ viz vnū habent genitōrem patrē
cēū ꝫ vnā matrē ecclesiā xij.q.vj.qui abstu
lerit fratres etiam dicūtur ratione cogna
tionis spūalis extra de cognāc.spūal. c.i. et
iij.fratres etiam dicūtur ratione ordinis vt
epi vij.q.i.quia sup ꝫ e.stias.fratres etiam
vocātur ex humilitate ꝫ reuerencia xij.q.i.
delectissimi extra de excess.p̄la.c.i. Item fra
tres dicūtur ratione officij de offi. delegati.
c.i.li.vi. Item ratione institutionis in eccle
sia vi.q.i.terrulas de rescriptis c.cum a deo.
Item est frater carnalis viij.q.i.olim de si
monia Et si questiones Item frater dicitur
rōne religionis ex de regularibus p totū de
electionibus cū in vetri cum similibus ꝫ no
tatur p Jo.an.in add. ex de regularibus c.
Johannes vertio fratris. **proximū** nō so
lum intelligas sm appropinquationē respe
ctu loci vel sanguinis sed etiam conditionis
nature sm quā oīs homo dicitur primus.
Est cīm sm theologos quadruplex rō proxi
mitatis qꝛ est proximus natura eo q̄ eandē
habet naturam cū alio sm q̄ differt homo a
ceteris creaturis.est etiam proximus origiē
qui ab vno natus est cum alio sm q̄ differt
homo ab aialibus nam non omnia aialia ab
vno.est etiam proximus hereditate cui eadez
hereditas promittitur cuz alio sm q̄ differt
homo a demonibus qui ab hereditate celesti
excluſi sunt nec possunt iam peruenire.est eti
am proximus intencione vel lege sm q̄ eadem
intencio ligat omnes ꝫ sic omnes ligamur
xpisto beneficio incarnationis ꝫ sm hoc dif
fert hō ab angelis put hec notat nothinghā
super illud euāgelij sMath.xxij. Diliges pxi
mum tuum sicut teipsum.et hinc dē. Jan.
epūs.in suo catholicō c.proximus vbi dicit q̄ pr
imus dicitur cōditione prime natiuitatis q̄
ad naturam spe conversationis quo ad hereditā
tem celestem ppinquitate cognationis quo
ad originem ꝫ ratione beneficij exhibitōnis
quo ad xpi incarnationem **Falsum te**
stimonium quid hoc importat statim insi
nuat **Falsum testimonium** testis fal
sus vt dicit yspolitus in libro de summo bono
c.lx.tribus est obnoxius viz deo quem con
tempnit iudici quem decipit innocenti quez
ledit pro quo plenius videre poteris extra de
crimine falsi c.falcidicus testis ꝫ ibi in glosa
etiam per doctores. **Ad vocendum**. hoc
potest intelligi ad differenciam eius q̄ sequit
ibi.s.falsa testificatio ad proficiendum.et sub hoc
membro intelligi potest omnis inordinatio ligue
contra proximum vtputa murmur platrium
mendatium detractō scurrilitas vilicium cō
tricio bonorū virorū derisio prauum cōsiliū
seminacio distordiarum stulta promissio ma
ledictio adulatio iactancia secreti revelacio
ꝫ alia huiusmodi **Indignū** i. talem qui
contrarium habet dignitati ꝫ qui nullo modo
promouendus est vel dicitur indignus pri

natiue.i.qui priuatur dignitate nō tñ eiꝰ cō
trariū hñs ꝙ cū tali ppt necessitatē ecclesia
tñ poterit dispensari vt promoueatur sicut tñ
vt interim addistat ꝑm quosdā. licet multi
valentes dicant ↄtrariū quia in promouendo
maxime ad aram animarū nō sufficit pmo
venti vt sciat ipm quem promouet nō esse ma
lū sed necesse est ꝙ sciat eum esse bonū p ra
tionē qualē possibile est habere de homine ex
tra de elect.mcḣ.est ꝙ notatur.i.q.j.c.si qui
p archḣ.**Promouendū** siue ad ordines si
ue beneficiū ecclesiasticū extra de etate ꝙ qua
litate ord. p totū. **Omne mendacium**
octo em̄ sunt genera mendaciorū vt ait aug̃
primum est qđ sit in doctrina fidei vt si dicat
xp̃m nō esse natū de virgine secūdū est ꝙ nul
li prodest ſz alicui obest vt mēdaciū detractiōis
ꝙ falsi testis in causa criminali tertiū est ꝙ a
licui prodest ita vt alteri obsit vt falsum testiō
nū in causa pecuniaria.quartū est ꝙ sola nē
ciēdi fallendiqz libidine fit sine causa vel vti
litate.quintū est ꝙ fit sola placendi cupidine
vt est mendaciū adulatorū.sextū est ꝙ nulli
obest sed alicui prodest ad vitandum periculum
rerum. septimum est ꝙ ꝙ nulli obest sed al
teri prodest vt si quis nolens hominem ad mor
tem quesitū ꝓdere mentiatur advitandū pri
culū psone.octauū est ꝙ nulli obest sed ḣc
prodest alicui vt ab immūdicia corpali menci
ens aliquem tueatur de hñs legitur xxij.q.
ij.p totū **Perniciosum** octo genera mē
daciorū p̄dicta reduci possunt mḡaliter ad
tria nam mendaciorū aliud est pmciosum et
malignitatis aliud est officiosum siue pietā
tis tertiū iocosum siue iocositatis.primū no
cet primo ꝙ semp est peccatū ꝑm quosdā. se
cūdum nulli obest sed alicui prodest.tertiū nec
obest nec prodest.primū ophendit qñqz genera
p̄ma.secundū alia tria.tertiū additur predi
ctis ꝑm ray' ꝙ quosda alios ꝙ de hoc notatur
xxij.q'ij.c.nequis doctores tam̄ theologi vt
Alexander anglicus Bonauentura Richar
dus Thomas ꝙ petrus dicūt ꝙ mendaciū io
cosum nō superadditur sed ophēdit in se quar
tū ꝙ quintū genus quare sciendū est ꝙ men
daciū habet p formali opletiō intentionem
fallendi Est namqz mendaciū falsa significa
tio vocis cum intentione fallendi vñ ꝑm intē
tionem dicentis habet mendaciū diuersificari
Si em̄ intendat prodesse sic est officiosum si
delectari sic est iocosum si ledere sic est pmicio
sum **Perniciosum** autem ↄtinet tria p
ma genera nam vt possit aliquis ledere in spi
ritualibz sic ↄtinet primū genus vt in tem
poralibz ꝙ vt alicui obsit ꝙ nulli prosit sic est ḣ
genus si fiat vt alicui obsit ꝙ alicui prosit sic
tertiū genus iocosum vero mendaciū ↄtinet
quartū ꝙ quintū nam si mentiens intendit
delectare seipsum sic est quartū genus si intē
dit delectare aliū sic est quintū genus menda
ciū vero officiosum ↄtinet tria dicē. nā si in
tendit prodesse alteri in rebus sic est sextū ge
nus si in corpe sic est septimū si in anima sic
est octauū **Sextū mandatū** .s.secūde ta
bule **Non concupisces** hic phibetur af
fectus qui ↄsistit in ↄcupiscencia oculorū nō
illa que precedit ex contractione fomitis vel de
lectatione sensualitatis quia impossibile ē qđ
illa ↄcupiscencia non sit in nobis sed phibet
illa ↄcupiscencia que precedit ex ↄsensu ratio
nis **Domū** ꝙ ac rem immobilem ꝙ pati ra
tione nec agrū nec villam **Iniuria** nā cū
eius voluntate ꝙ beneplacito hoc satis liceret
Cupiditas que regulariter sonat in vici
am ꝙ ↄsistit in acquirēdo ꝙ est radix om̄iū
malorū xlvij.di.c.bonorū **Possessionis**
immobilis hec ponitur possessio p re ipsa
sic alias ponitur.C. de pact.inter empt. ꝙ vē
dit.l.in mitio ꝙ ibi p archḣ.ꝙ dixi supra de of
ficio archḣ.c.i.d.possessiombz ecclesiarū **Ca
tholici** i.recti ꝙ fideles in lege xp̃i ꝙ idem
est de possessiombus saracenorū ꝙ aliorū infi
delium eorū viz que prius nō fuerūt in mam
bus xp̃ianorū qđ dic vt notatur xxiij.q.vij.
c.si de rebz p archḣ.ꝙ extende materiā si vlis
iuxta notata p hostien.extra de voto ꝙ voti re
dep̄.c.qđ sup **Septimū mandatū** .s. se
cūde tabule **Non deliberabis** idem im
portat sicut illud qđ supra dixi non concupi
scens uam vbi exod.c.xx.dicitur nō desiderab
Deutro.v. dicitur non concupisces **Proxī**
mum ꝙ sic rem rationabilem que est sibi cō
iuncta ꝙ cū eo idem corpus **Neqz seruū**
in masculino sexu ꝙ sic neqz rem racionalē
que est extra corpḡ suū nec est sibi p̄sona cō
iuncta **Neqz ancillam** in sexu femineo
ꝙ signficat eam que est seruilis ↄditionis.ff
de.l.iij.l.huius legatis **Non bouem** ꝙ sic cō
prehendit rem irrationabilem **Nec illi**
us sunt. .s. impriek.ꝙ ↄmimo vel alio mō
legittimo equualenti cuius materie indagi
nem hic ptranseo **In quibus** pluralit lo
quitur quia supra in hoc mādato de pluribḡ
fecit mentionem **Possessionis aliene**
hic sumitur possessio tā p re ipsa vt supra di
xi in primo mandato d. possessionis immobi
lis q̄ etiam domino ꝙ proprietate nam inquā
tū hec dictio possessionis refertur ad seruum
ancillam ꝙ bouem ꝙc. ꝙ azmū designant rem
ipsam inquantū vero refertur ad illam clau
sulam omma que illius sunt designat **domi**
nū ꝙ proprietatem ꝙ sic al. sumitur.liij.di.
abbati vbi ↄ hoc p archḣ. in d. possessio. ꝙ iij.
q.i.redimte grāda glosa.i. **Nobilez** quātū
etiam appellatione ↄtinentur ꝙ se mouētes
ff.de d. signific.l.mouenciū **Ius autem**
secunda ps **euāgelii** matḣ.xxij. **diligi**
ses deū ait em̄ sic Diliges dñm deū tuū
ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex
tota mente tua Ex toto corde vt sꝛ cor tuū.

non sit inclinatum ad vllius rei dilectionem magis q̃ dei Et ex tota anima.i. certissimo animo in veritate & firmitate fidei Et ex tota mente vt sez omnes sensus tui deo vacent cuius em̃ intellectus deo ministrat cuius sapiencia sm deum est Cuius cogitatio ea que dei sunt tractat cui9 memoria que bona sunt recordatur tota mente diligit deū hec Crisp. in impfecto sup math̃. xxii dic sm Augustinū toto corde.i. intellectu sine errore tota anima.i. voluntate sine ctradictione tota mẽte .i. tota memoria siue obliuione vel dic ex toto corde.i. sapiẽter ex tota anima.i. dulciter ex tota mente.i. fortiter sm Januen̄s. et de isto vide qd legitur de pe.di.iij. Caritas. **Et proximū** hec em̃ dilectio differt a dilectione dei quia diligere deū est velle ei bonum qd habet. s. q sit omnipotens summe bon9 & huiusmodi Item diligere deū est eius precepta seruare cū intentione fruendi eo Item diligere deum est voluntatem dei voluntati sue pferre sed diligere pximū est velle sibi summū bonū nō per essencian sed p graciā Item diligere pximū est idem velle & idem nolle in bono Item diligere pximū est ei successum bonū optare & querere. Item diligere pximū est velle ei hoc q̃ ipsi. Item deus diligendus est in se & pter se sed pximus in deo & pter deū **Predicta mandata** .s. decalogi. **Ex amore** huius amoris multi sunt gradus primus est quādo homo diligit se pter se & talis amor nō est bonus. secūdus est qū diligit deū pter seipm hominē. i. ob suā priam vtilitatem & iste amor est mercenarius & est bon9 si principalis finis sit de9 Tercius est quādo diligit deū pter ipm deum & iste amor est valde bonus Quartus est quādo homo diligit seipm pter deū & iste amor est optimus quia in tali amore nichil querit homo de suo etiam in seipso sed solummodo que dei sunt **Timore pene** iste timor potest dupliciter csiderari. Uno modo vt dicat initialis, alio modo vt dicatur seruilis inicialis est quo quis timet gehennā & dei offensam & habet duos oculos vnum ad deū aliū ad penam & de hoc habes de pe.di.iij. Hec que dñ. sicut vera. seruilis est quo quis timet pcare pter penam gehenne ꝓncipaliter et de hoc habes xxiiij. q. iij. c. hec autē in fi. **Proximū tuū** .i. omnē hominē sm Aug. **Dicut teipm** & quomō istud dz intelligi statim sequitur ps sexta ex. **Equalitatem** sez in omnibz qz licet homo debeat velle primo suo tm̃ bonū quātū vult sibipsi nō tamen tam intensa voluntate hoc facere tenetur qz ordinē caritatis intensius vult homo bonū sibipsi q̃ alicui alij ar. C. de seruitut. & aqua l. pses & csequenter omeniqz alij quo magis sibi ciuctus est cognatione affinitate oratione vel beneficijs sm Jncolū. dicto xxvij.

qui dicit q quō ad quantitatē bonī optati debet equaliter diligere pximū sicut seipsum nō tm̃ quo ad intentionem bonī optati quia citius eligeret sibi vitam eternā q̃ alij si pximo neretur vni tm̃ recipienda. **Conformitatem** vt sez tm̃ bonū spūale vel tempale optet homo suo pximo quātū sibi. **Malū** nō em̃ amat seipsum qui diligit miquitatem sed diligere se est velle seipm a malo auerti & ad summū bonū auerti & sic debet pximū diligere sm Jncolū. vbi supra. **Dicitur** caro em̃ in scriptura qñqz sumitur sm naturā vt ibi Verbū caro factū ē Jo. i. qñqz sm culpam vt ibi caro cenpiscit aduersus spm̃ &c. ad Galla. v. qñqz inf̃ corruptibilitatē vt ibi memoratus est qz caro sanguis spūs vadens & nō rediens in psalmo sic igit carnalitas put sonat culpā signficat vicium inf̃ qd dz caro & sanguis regnū dei nō possidebūt **Affluentiā temporalem** em̃ de ordine dilectionis magis diligere hominē qui deū est idem in natura q̃ bona temporalia & mūdana de pe.di.iij. Caritas dñ. diligere pximū. q. iij. debet homo **Vite carnis** ex de pe & remiss. cum infirmitas **In necessitate** de mō subuentionis huiusmodi vide qd legit xxxvi.di.c. non satis **Velles** Math. vij. et in principio decretorū. **Hec sunt** iij. pars **Misericordie** .s. corpalis. Est etiā misericordia spūalis que est septuplex & ipsius ops ctinentur in hoc vrsu Cōsule castiga dimitte solare ferora Consule.i. dore ignorātē & dirige dubitantē vñ in hoc intelligitur duplex spūalis clemosina.i. doctrina & cilium xl.di. disciplina xliij.di. sit rector castiga sez delinquentē xlv.di. tria solare.i. csolare tristē dimittere .s. delinquentibz in te. l. di. csideratū dū fert.i. porta iniquitates aliorū p cpassionē iij. q. ix. **Judicate** xv. di. vera iusticia & c. c. retedite. **Ora** .s. p omnibz di. xxxvi. c. **Si qs** vult **Euāgelia** Math̃. xxv. **Pascere famelicū** .i. esurientē & hoc est opus misericordie ora miseriā defectus cibi **Sitiētē** ora miseriā defectus potus **Peregrinum** longe a patria sua iter agētē & sic stat in bona significatione qñqz sumit in mala pte p cportato sic notat acurs. inst. de herō. inst. .q. fi. & p illud opus succurrit miserie que est defectus hospicij **Vestire nudū** ora miseriā que est defectus indumēti **Infirmū** ora miseriā q̃ est sanitatis puatio **Carceri mancipatū** ora miseriā q̃ē defectus libere potestatis sui corpis & suorū mēbrorū **Tobia** tobie ij. **mortuorum** hoc miseri cordie opus vt ait Jncolū. dicto c. ij. forte plus viuis q̃ ipsis mortuis impendit q magis est ad solatiū viuorū q̃ mortuorū nichil em̃ recipit defunctus sibi ex eo qd sepelit **De ptē vera** que vt ait Crisp. signa sunt in vij. pcipuis que terra pmissionis israhēli pmissa

tenebāt ꝫ est quarta pe **Capitalia** que alibi diāūtur criminalia xxij.q.i.pdicandū diāūtur etiā mortalia xxv.dis.termin9 ꝫ nota ꝙ xptia p̄cepta capitalia ſm iura ſunt illa q̄ importāt penā capitis depositionē exiliū vel xpt̄uam carcerationē large tn̄ loquēdo pc catū capitale dr̄ peccatū mortale qr̄ deformat caput anime.i.mentē ipſi9 ꝫ ſic ſumitur hic vel iſta diāūtur capitalia qr̄ ex eis oriūt omnia mala nullū em̄ peccatū vel malū est qđ n̄ ab aliquo horū originē trahat. **Superbia** hec omnis mali inicium dr̄ esse ecc.ix. tam ꝓpt causam que inuenitur in omni peccato qr̄ in omni peccato Inuenit cōtemptus dei qui ē quedā causa peccati Iste autē ctemptus est auersio a creatore q̄ ē in oi pcto vbi ꝓponit bonū commutabile bono icōmutabili. qr̄ sic sine caritate alie vtutes nichil sunt ita sine ſuperbia alia vicia nichil sunt abstrahe superbiā ꝫ habe bis graciā qr̄ superbis deus resistit ꝫ humilibꝫ dat graciā iacobi iij.c.tum qr̄ superbia ꝑmū fuit peccatu hoc em̄ genere peccauit dyabolus in celo ꝫ primꝰ homo in paradiso tū qr̄ ex ea alia vicia nascūtur ſm ptꝰ ꝫ posterioꝝ hoc ē mediate vel immediate nā superbia que vult omnes excellere dolet si aliquis ei equat et sic ex ea nascitur inuidia Inuid9 vero quia de ſuccili irascitur ei cui inuidet iō ex eo nascit ira ſed ira cū nō potest ſe vindicare tristatur et sic ex irs nascitur accidia Accidia vero ꝛſolationē querens facit auarū Auaricia cū in temporalibꝫ abūdat p̄t magis exercere gulā Gula vero xpt̄r ventris repletionē de facili ſpūmat in libidinē ꝫ ſic generat luxuriam

Excellencie proprii ꝫ iste amor ſue appetitus p̄cipue cōſiſtit circa dignitates vel honores pz exemplū in peccato primi angeli qui eminenciā appetiit ꝫ iſtud viciū est valde timendū nā vt ait Aug9. ve mihi auriga ē ſuperbia. neccesse em̄ est vt in p̄ceps eat **Jactā cia**.i.arrogācia ſiue vanitas qua quis enumerat bona ſua vt laudabilis appareat differūt em̄ ſuperbia ꝫ arrogantia Nā ſuperbia est ſuperg̃iēs mentis elatio de eo qđ n̄ est arrogancia vero est manis gloria de eo qđ est de ſuperbia em̄ nascitur arrogancia nō niſi p̄ceſſerit occulta elatio mentis nō ſequitur apta iactancia laudis **Ostentatiō**.i. frequens extensio vanitatis vt quis videat de hac ſpecie ſuperbie dr̄ ſic oīs ſuperbus est habitu ſuperfluꝰ mœſſu pomposus vultu erecta facies vega truces oculi de loco vertat ſapioꝝ ſmias ſuas verba ꝫ facta iactat ꝫ reuerencia in obſequio nō obſeruat **Ypocriſis**.i. ſimulatio qñ aliquis ſimulat ſe esse ꝙ non est hꝫ em̄ in ope exteriori apparencia bom cū tn̄ de ſeipō ſit malus xi.q.iij.ſi quis vro **Scismata**.i.diuiſiones ab vnitate virtuoſa quandoq̄ ꝛc. **Humilia** vtputa inobediencia otencō p̄ maria diſcordia nouitatū p̄ſumptio inobedi

ens em̄ in nullo vult videri inferior Cōtencioſus nititur vincere cū clamore ꝫ ꝙ hoc apparere. ptinax autē factū ſuū malū vel dictū defendit ne erraſſe videat diſcors oīe dictū ſuū in otrariū ꝓpter vanā gloriā. Nouitatū ꝓſumpt.noua dicit vel inuenit vt laudet Et notatur hic p Bern̄. qđ gradus ſuꝑbie ſunt xij.viz curioſitas mentis leuitas mepta letitia iactancia ſingularitas arrogācia ꝓſumptio peccatorū defenſio ſimulata ꝓfeſſio rebellio libertas peccandi conſuetudo de quibꝫ notat in li.iij.de verit.c.xv. **Inuidia** hec em̄ vt ē dixi ſecūdo loco oritur ex ſuꝑbia eo ꝙ ſuꝑbꝰ dolet qū aliquis ei equatur **Felicitatis alienę** hanc diſcriptionem ponit Aug9. ſup Jo.damaſ.dicit ꝙ inuidia est triſtitia de bonis alienis ꝫ recidit in idē Et nota ꝙ iſta triſticia p̄t ctingere quatuor modis. vno mō qñ aliquis dolet bono alterius ſolū illa ꝛſideratione qua timet nocumentū ſibi ipſi vel alijs bonis viris p ipm̄ inferri ꝫ talis triſticia nō est xptie inuidia ꝫ p̄t esse ſine peccato vt dicit Grego.xxij.moraliū Alio mō p̄t quis triſtari de bono alterius nō ex eo ꝙ alius habet bonū ſed ex eo qđ ſibi deest illud bonū et talis triſticia dr̄ ꝓprie zelus ſm ꝓbm ij.rethoricoꝝ ꝫ ſi ille zelꝰ ſit circa bona honeſta laudabilis est vtputa circa virtutes. ſi autem ſit circa bona temporalia p̄t esse cum peccato ꝫ ſine peccato. Tercio modo triſtatur quis de bono alicuius eo ꝙ illi cui accidit illud bonū est eo indignus ꝫ ſolum oritur de bonis temporalibus ꝫ talibus que poſſunt prouenire dignis ꝫ indignis ꝫ hec triſticia ptinet ad bonos mores ſed ſm doctrinam bone fidei hec inuidia prohibetur quia temporalia bona q̄ indignis qñq̄ ex iuſta dei ordinatione diſponūtur vel ad eorum correctionem vel dānationem ad hec xlvij.di.hij. Quarto alis quis triſtatur de bono alicuius inquantum alter excedit ipſum in bonis ꝫ hec ꝓpria est inuidia ꝫ hec ſemper est mala quia dolet quando gaudendum est. ſi tamen talis inuidia ſit ꝑfecta ſcz in motu ſenſualitatis ſolū ſic ē venale nam primi motus inuidie qñq̄ etiam in viris perfectis inueniuntur. **Detractio** hec conſiſtit in admchilando vel diminuendo bonum alterius vnde aymo dicit detrahere ē aliorum bona inuertere vel negare vel ſic detractio est reuelatio defectus abſentis facta alicui vt ipſum in bono minorem exiſtimet ꝫ ſm has duas notificationes diſtinguūtur ſex ſpecies detractionum viz tres ſm primū ꝫ tres ſm ſecundam. Tres ꝓme ſumuntur reſpectu bōi viz cum quis negat bonum alterius aut tacet vbi non debet aut illud minuit tres ſecunde ſumūtur reſpectu mali videlicet cum quis revelat alterius peccatum vbi non debet illud aggrauat aut fingit ꝙ nō est

murmuratiō.i. obloquucō indebito mō

tontra dictum vel factū alicuius facta et hec reprobatur xrdi.c.alienus & c.sequenti. et nota q̄ ē murmur species inuidie vt hic matthei xxij.vbi dr murmurabāt aduersus patrem dicentes hij nouissimi vna hora venerūt &c. Et est murmur species superbie lucę vij videns phariseus qui vocauerat eū ait intra se hic enim si esset ꝓpheta sciret &c. Est etiā murmur species auaricie.vnde Jo.xij.quare hoc vnguentum non venūdatur &c. Est quoq; murmur species impacientie Numeri xi.ortum est murmur ꝓpuli quasi. dolentium pro labore ostra dñm. Et est murmur conscientie siq̄ quando aliquis murmurat sibi ipsi qđ contra dñm est ab alio coactus patet exemplum in figura Numeri xxij.de asina balaā que murmurabat facere contra domini voluntatem **Dissencia**.i. discordia. **Perversa inuidia** & hic sumitur iudicium non solum pro actu iusticie sed etiam pro ostemptu & actu quolibet humane & iudicatorie opinionis ad quē vel in quo quilibet mortalis sua credulitate firmatur & tale iudicium procedit ex suspitione que si sit in malum habet ortum in vnum ex tribus sequentibus quōq; pnenit ex hoc q̄ aliquis male officitur ad alium Cum enim quis ostempnit vel odit alium vel ei inuidet ex leuibus signis extimatur mala de ipso suspitione illa qua leuiter credit illud quod apetit Tercio modo patet ex longa experiencia. Unde ꝑm ꝓphm v.rethorice senes sunt maxime suspiciosi. qr multociens experti sunt aliorum defectus p me due manifeste pertinent ad peruersitatē affectus Tercia vero causa rationum suspitionis diminuit inquantū experiencia ad certitudinem pficit que est extra raconem suspitionis Et nota q̄ triplex est gradus suspitionis Primus est vt homo ex leuibus iudicijs de bonitate alicuius dubitare incipiat & hoc est venale & leue peccatum & pertinet ēm ad temptationem humanam sine qua vita ista non ducitur vt habetur in glosa sup illud pma ad corinth.vij.Nolite aute tempus iudicare Secūdus gradus est cum quis p certo maliciam alterius extimat a leuib9 iudicijs & hoc si fiat ex aliquo graui est peccatū mortale inquantū non est sine odempcu proximi vnde glosa ibidem subdit & si igitur suspitiones vitare non possumus quia homines sumus Judicia tamen.i.diffinitiuas ipas cōtinere debemus Tercius gradus est cum aliquis iudex procedit ex suspicōne sola ad aliquē odemptandū & hoc pertinet ad iusticiam vnde est peccatum mortale ꝑm phm. Jo. de pgamo in li. Cathonis pte psalca pcepto xvij minime. **Judicia similia** habet ēm inuidia ꝑm Gregoriū quinq; filias prima ē odium occultum quod est velle malum alicui et nolle bonum Secunda exultatio in aduersis proximi Tercia est afflictio in psperis proximi. Quarta est suspitacō quod est detractio latens Quinta est detractio que fit in apto intendit qz melior apparere illo cui detrahit Ira etiam hoc in loco oritur ex inuidia: qr inuidus de facili irascitur ei cui inuidet. **Diuidicte** hanc descriptionem tradit Aug9. ꝑm quosdam vel potius sic Ira est vlciscendi libido sic ponitur p Aug9. de ciui.dei.li.xiiij vel describitur sic Ira est impetus concitati spiritus.i.a mente rationabilis que est natura spiritualis & per iram precipitatur in furorem hec diffinitio patet xuerb.xvij.vel sic ꝑm phm Ira est accensio sanguinis circa cor **Rancumenti alieni** hec enim est ira per se malus siue vicium quando videlicet hō appetit seipsum de proximo vindicare cum tamē illam vindictā deo reseruaret sine iudici sub deo constituto Alia est ira per zelum & hec ē virtus iusticie quādo viz homo irascitur delinquentibus iuxta illud pe. Irascimini & nolite peccare & eccle.vij.melior est ira risu &c. **Fit odium** q̄ nichil aliud q̄ ira inueterata de vindicatione semper cogitans hic tamē nota q̄ odium dispositiue solū oritur ex ira sed directe & formaliter oritur ex inuidia nā per inuidiam fit bonum proximi tristabile & p̄ osequens odibile.ex ira autem causat odium p quoddam augmentum nam primo per iram appetimus malum primi ꝑm quandā mensuram inquantum.s.habet rationē vindicte postea per continuationem & diuturnitatem ire peruenimus ad hoc q̄ homo malum primi absolute desiderat q̄ timebit ad rationem odij vnde patet q̄ odium ex inuidia oritur formaliter & directe ꝑm rationem obiecti Ex ira vero solum dispensatiue **Verborum** vide ēt j.d. similia **Factorum**. pone ēt per sequencia **Plage** idest vulnera que non sunt ad mortem **Homicidia** idest hominū occisiones & similia sunt ēm ire filie sex ꝑm Grego. Prima est rixa que est audax voluntas vindicandi iniuriam facti ꝓpter iniuriam Secūda est timor mentis que est voluntas vindicandi vel al.aduersantem propter estimatas inimicicias Tercia est contumelia que est voluntas se vindicans p expto bratione malorum. Quarta est clamor q̄ est voluntas se vindicans in exaltando vtrem per vituperium ad aliorum aures proueniens Quinta est indignatio que est voluntas se vindicans per signum moleste exterius declaratum. Sexta est blasphemia que est voluntas se vindicans p opprobrium deo vel sanctis illatum. **Accidia cū** hec enim oritur ex ira quia iratus cū̄ n̄ potest se vindicare tristatur & sic ex ira nascitur accidia **Tedium** idest fastidium indignatio siue anxietas boni spiritualis hec descriptio Augustini aliter describitur sic Accidia est ex suffocat

rebus vel carnis desiderio turbate mtis anxietas vel sic sm Thomam. Accidia est de virtutum laudabili exercicio vtriusqz homis detectio languida. vel dic sm eudem Accidia est diffidencia de ppriis viribus etiam cum auxilio dei implendi ardua & q hic dicit spiritualis boni non intelligas de quocumqz bono spuali sed d bono illo ad quod tenetur homo de necessitate intendere vnde si quis tristatur de hoc q aliquis cogit eum implere opa virtutis que facere non tenetur non est peccatum ecidie sed quando tristatur in hijs que minent ex necessitate facienda ppter deu notatur xxv.di.q.crimins d.de istis peccatis p archid **Ex qua**.s.tedio. **Ex qua**.s.accidia **Ignauia** pigricia tarditas **Pusillanimitas** sic dicta quia pusillo animo modicam habet fiduciam aggrediendi bonum **Desperatio** que est relaxatio mentis ad peccandum vt dicit Augustinus & solet puenire ex nimia tristicia puerb.xxvi. in morte anime deicietur spus. **Similia** Ad accidiam enim xvi.vicia pertinent viz torpedines mollicies somnolencia otiositas dilatio tarditas negligencia imperseuerantia remissio dissolutio iniuria ignauia inconstancia tristicia tedium vite & desperatio **Auaricia** hec oritur de accidia. cum enim homo perdidit solationem superne visitationis tunc querit consolationes terrenas & sic auarus **Amor** qui al. sm augustinum dicitur libido Sed cum hac diffinitione hic posita concor. Tullius qui dicit q auaricia est immoderatus amor habendi vel sm Varronem. Auaricia est quarumlibet rerum insaciabilis & inhonesta cupido & sm apostolum est idolorum seruitus ad eph.vi. **Affluentie**.i.diuiciarum que consistunt tam in bonis mobilibus q in immobilibus. **Illicite acquirendo** hec dicitur cupiditas **Detinendo** hic ppie est auaricia & pro hac materia vide ibi canonem sicut hij xlvij.di. **Fraus**.i.deceptio que communiter intercenit. In negociatione p cuius materie maiori declaratione vide notata supra de consuetudine c.i. d.fraude **Furta** hic vide si placz ea que notantur supra e.c.sub iij.mandato scilicet tabule non furtum facies **Sacrilegium**.i. rei sacre violacio vel vsurpatio & committitur tribus modis ratione persone cum quis vulnerat vel verberat clericum xvij.q.iiij. si ratione loci cum quis ecclesie vel simiterij immunitatem violat xij.q.ij. de viro extra de immu.eccle.per totum Ratione rei cum res consecrata vel sacro vsui deputata vsurpatur & hoc sive auferatur sacrum de loco sacro vel non sacro vel no sacrum de sacro vt xvij.q.iij. quisquis **Symonia** que est negociatio spua is & facit domum dei domum negociationis de q plem vide potis ex de spoma p to. **Turpe lucrum** otputa de vsura & rapina de meretricio & al. iniustam exactionem p negociationem illicitam p aduocationem sive postulationem iniustam falsa iudicia per sortes & corruptionem p piuria et p dolum Item per mendacium acquisitum Auaricie enim filie sunt xij. viz Vsura rapina talliatio iniusta fraus negociatorum deceptio aduocatorum acceptio numerum symonia pmotio consanguineorum precaria anacoritarum .i.illorum qui promouentur fauore & potencia principum dolus auaricia sciencie & iniquitas lusorum & hec notantur in dicta salutis c de auaricia ad finem Thomas autem li.iij.c. xix.dicit sm Grego.q auaricie filie sunt viij Prima est obduratio cecidis que fit cum ttē do & per Vsidorum vocatur inhumanitas Decūda violencia que fit nocendo alicui p facta mala & p Vsidorum dicitur rapacitas Tercia ē inquietudo que ē appetitus lucri Quarta periurium qđ sepe incidit in emptione et venditione Quinta fallacia que fit per verba deceptoria in occulto. Sexta fraus que ē deceptio pfecta sed hec in presencia illius qui decipitur Septima pditio que est idem q deceptio que fit in absencia decepti **Gula** hec procedit ex auaricia quia quādo aliquis abū dat in temporalib9 potest magis exercere gulam **amor** aliás appetitus sm illos qui dicunt q gula est immoderatus appetitus edendi & potandi. **Gultum** delectatio enim gulosi est in gustu sicut luxuriosi in tactu **Cibu et potu** dicit enim augustinus q gula est immoderata cibi & potus auiditas al.dicitur vorax edacitas nature sinibus non contenta **Nimis mane** videlicet quando aliquis precuenit horam comedendi maxime in diebus ieiuniorum figuram ad hoc habes de ionata qui meruit mortem quia tempus constitutum anteruertit primo Regum xvi.& vide que leguntur de conse.di.i.c. solent **Nimis tarde** iij.di.de miqz de conse.di.v. sint tibi **Nimis alligare** xliij.di.c.i.i& ij. de cōse.di.v.non dico **Nimis delicate** de q bus Ouidius est virtus placidis abstinuisse cibis figurani habes de filijs israhel numeri xi.etiā de diuite qui cotidie epulabatur splēdide Luce.xvi. **Nimis comeditur** excedendo mensuram sue nature proportionatam. nam hec mensura non consistit in cibi quantitate sed in comedentis qualitate quia quod vni est mensura debita alteri est excessus **Vilissimū** hec enim crapula dicitur de qua legitur extra de vi.& ho.cle.c.a crapula de cuius vilitate sic ait Hiero. multi impaciencia gule vomitu remediantur & q turpe ingerūt turpius eiecerant de cōse di.v.c.ne tales circa medium **Et est nimiū** hic declarat quomodo intelligitur nimietas cibiqz **Corpus aggrauat** abundancia nāqz ciborū mortium generat molestias ingerit & egri.ones

generet vt ait Io.os aureum de conse.di.v nihil enī **Interiorem sensum** qui ẽm animam tripliciter consideratur vt ait Im colīn.dicto xv.primo in memoria ꝫ intelligẽ cia ꝫ dilectione trinitatis que supra ipam ẽ Secundo in cognitione ꝫ amore ordinato suiipsius ꝫ eius qđ sibi par est Tercio in co gnitione regendi ꝫ administrandi ea q̄ sub se sunt ꝫ sic ẽm eundem Incolīn. spiritua les sensus amme sunt tantum intelligencia in tellectus sciencia ars prudencia siue consiliū Aliter autem ẽm Bern'. quinq; sensus ani me sunt Primus amor quo parentes diligi mus qui est sicut tactus Secundus amor io cundus q̄ diligimus socios ꝫ est sicut gust9 Tercius amor erga omnes homines iustus qui est sicut odoratus. Quart9 erga inimi cos amor violentus q̄ est sicut auditus Quī t9 erga deum amor sanctus siue deuotus qui est sicut visus. horum autem quinq; sensuum vinculum ꝫ immobilitas vt non possint agẽ re peccatum. peccatum est ꝫ presertim gula siue ebrietas vt hec in cetera peccata Crapu la enim perturbat cerebrum ꝫ per consequens debilitat ingenium ꝫ mentis oblivionem in ducit obcecat conscienciam ꝫ sepelit ratio nem extra de vi.ꝫ.hone.cle.c.a crapula **Exteriorem** vtputa visum auditum ꝫ alia hu iusmodi tales nīq; qui nimium comedunt atq; bibunt ꝫ s̄ pius quid loquūtur nescīūt sed sine sensu in cēt sepulti.xv.q.i.sane **Corporis sanitatem** Excessus enim cibi et potus morbum facit molestias ingerit egri tudines generat consumit ꝫ computrescere facit corpus humanū carnem macerat egri tudine diuturna ꝫ tandem morte crudeli con sumit de conse.di.v.c.nichil enim **Inedita te** hec est quarta species gule quando quis comedit nimis ardenter vel festinanter nam non vsus ciborum sed concupiscencia in vi tio est xli.di.c.i.figuraz habes de esau qui xp ter auditentem cibi vendidit p̄mogenita gen. xxv. **Preparatione** de hijs quinq; habe tur in canone de conse.di.v.c.qui.q; **Erit tandis** contra quod sic ait Bernardus ī dapor sed fames excitet appetitum **Luxuri am** que est ex immundis desideriis vemens lubrica mentis ꝫ carnis prostitutio seu alias libidinose voluptatis appetitus talis videtur qui ex consensu rationis est. Nam talis ap petitus est mortale peccatum quando ratio non cohibet huiusmodi appetitus cum possit **Mitificare** sic per suas differencias que sunt octo. Prima est formatio que est sclu ti enni soluta. Secunda meretricium qđ fit dupliciter sic saciatio libidinem cum diuer sis sectando vel cum publice venali concūben de. Tercia est adulterium quo cōiugalis tho rus violatur. Quarta stuprum quo virgi nis integritas corrumpitur. Quinta est incō

kinencia qua ꝫo sacratus lediter in cleri cis in sacris ordinibus religiosis ꝫ in hijs q̄ emisetunt votum continencie. Sexta inte stus quo vinculum consanguinitatis ꝫ affi nitatis vel compaternitatis corrumpitur. Septima peccatum contra naturam vel so domia qua naturalis vsus coeundi peruerti tur Octaua libidinosus vsus coitus coniu galis **Terem inficit** fetat enim libido ex tra đ p̄sump̄. cū i iuuentute ꝫ sup hoc vide no tata in constitutōe othonis licet ad profugan dum per Io.de at'ona Et nota exemplum de angelo qui ad aspectum mulieris luxurioſi obturauit nares vt legitur in vitas patrum **Septem virtutes** quinta pars **Prin cipales** sic dicte qz sub eis alie virtutes cti nentur vt infra patet in tra ad deum hec ẽm tres virtutes theologice scz fides spes ꝫ cari tas a sequentibus differūt quia hec tres mo uent in finem sed sequentes mouent ad ea q̄ sunt ad finem Item harum trium obiectum est deus sed cardinalium virtutum finis est ipse deus sed non obiectum proprie Item hec tres habentur per infusionem alie vero per acquisitionem Item hec tres mouent ad opera ex rationibus sumptis a iure diui no. Sed alie a iure naturali Item hec tres attenduntur quantum ad actus interiores. Alie autem quo ad opera exteriora Item hec non habentur sine donis ꝫ alie sine donis haberi possunt Item hec sunt discretiue actu um in deum sed alie sunt distretiue actuum in proximum Item in hijs habitus generat actus sed in alijs actus generant habit9 ẽm qđ dicit philosoph9 quales sunt in q̄tum actus tales sint habitus **Theologice** sic dicte q̄m principaliter in dm̄ dirigunt fides enim dirigit ut summe verum credendo ꝫ as sentiendo Spes in summe arduum inten dendo ꝫ expectando Caritas in summe bonū desiderando ꝫ amando. Etiam hec virtutes multipliciter differunt inter se Pri mo ẽm actus proprios nam fides facit deo as sentire spes in deo confidere caritas deum di ligere Secundo ratione subiecti nam fides ẽ in rationali spes in irascibili caritas in con cupiscibili Tercio ratione subiecti nā fides est circa vnum spes circa tedium caritas cir ca bonum. Quarta ratione affectus nam in p̄ senti fides deum sequitur spes in vtrum comi tatur Caritas penitus amplexatur Quin to ratione finis quia per fidem deus cogno scitur vt veritas per spem habetur vt eterni tas per caritatem diligitur vt bonitas **Pru dencia** sic enim in sequentibus recitat q̄tu or virtutes cardinales que de se per se patēt **Ad seipsum** hec enim quatuor virtutes animam homini reddunt stabilem ꝫ quadra tam. prudencia namq; animam tenet in veri tate materiali ne per ignorantiam vel erro

tem vel curiositatem retrdat ab ea Temperantia tenet eam in necessitate ne per superfluitatem vel diminutione ab ea retrdat fortitudo eam tenet i quadam equalitate ne aduersitas eam deiciat & sic hec tres animā tenent quo ad seipsum sed iusticia tenet eā in proximi vtilitate non vt ei nou noceat sz pocius vt eius vtilitati intendat Vel aliter hec quatuor virtutes motus principales anime dirigunt. prudencia enim dirigit actum racōnalem. qui est discernere inter bonum et malum vel inter duo bona q̄ melio9 est vel inter duo mala q̄ maius est malum. Temperancia dirigit actum concupiscibilem qui est circa bonum & delectabile. Fortitudo dirigit actum irascibilem qui est aggredi arduum & sustinere quod est difficile ad sustinendum & iste tres dirigunt actus principales triū virtium quantum ad se. Sed iusticia actus illos dirigit respectu proximi. ipsa enim circuit omnes vires sicut dicit glosa psalmi super Genē. ij. Et proximum habes exemplū in glosa vtrobique Bonum eligere. de hoc dixi supra vbi ad seipsum & hoc actui & sequentibus conuenit illud Tullij. qui dicit prudencia est eligere q̄ diligendum est fortitudo nullis anelli molestijs temperancia nullis illecebris. iusticia nulla superbia Et alibi per eandem prudencia est in preuidendis insidijs iusticia est in subuenendo miseris fortitudo Est in perferendis molestijs. temperācia in non exercendis delectationib9 p̄auis Cardinales sic dicte quia sicut hostium vertitur in cardine & ista in hijs vertitur & regitur vita hominis vocantur etiam politice quia hominem ordinat in vita ciuili: dicuntur etiam humane quia humano studio acquiruntur nisi diuinitus infundantur appellantur & consuetudinales quia non ex vno actu sed ex consuetudine nascuntur vel quia honestas humana se magis exercitat in hijs q̄ in virtutibus theologicis Aliter hec quatuor virtutes dicuntur politice sm q̄ regant vitam hominis quo ad opera exteriora prout pugnant cōtra vicia & hoc modo sunt inicipiēcium dicuntur etiam purgatorie sm q̄ sunt iam in victoria viciorum & consistūt partim intra partim extra & sic sunt profitentium dicuntur etiam purgati animi sm quod iam deuictis vicijs quiescit homo vita ita q̄ raro primi motus insurgunt & hoc modo pertinent ad perfectos dicuntur etiam exemplares prout sunt in mente diuina. nam sicut omniū rerum due exemplar est ita & ydee virtutum in eo consistūt plures alie q̄s ponit philosophus ij. ethicorum circa finem vi i preter prudenciam & iusticiam ponit et enumerat octem virtutes morales videlicet fortitudinem temperanciam honestatem amoenam me gnanimitatem curialitatem libera-

litatem magnificentiam magnanimitatem affabilitatem & eutropoliam que est virtus circa ludos & solacia sunt enim quidam in ludis & solacijs nimis abundantes vt histriones quidam nullum solacium recipere volentes & tales dicuntur agrestes & histidi horum medium tenet eutropolia que recipit solacia honesta sm q̄ oportet & vt oportet De viij. septima pars Duo iuncta videlicet vt supra de sacramentis iterandis c. ij. Edmūdus

Item commoneant sacerdotes mulieres prēgnantes de parochia sua vt cum tempus partus instare intellexerint sibi prouideant q̄ aquam promptam & paratā habeant pro partu si immineat necessitas baptizando & quod propter iminens periculum confitēatur sacerdoti ne subito preoccupate non possint cum voluerint copiam habere sacerdotum Oxonien. primo

Item commoneant Ista cōstitutio facit duo. Primo ponit doctrinam quam seruare debent mulieres prēgnātes i stante puerperio circa prouidenciaz partus in necessitate baptizandi. Secūdo ibi Et quod propter dat doctrinam necessariam quo ad statum ipsarum mulierum propter periculum mortis imminentis. Sacerdotes scz custam habentes animarum vt infra patet ibi de parrochia sua. Intellexerint scz ipse mulieres Aquam qualis erit hec aqua vide supra de sacramentis iterandis c. i. d. limē factum ibi. ex parte elementi Et paratā expone & pro. dest. quia idem significat hec dictio prompta & hec dictio parata simile habes di. ij. plebiscitum & ibi per archidiaconū. Pi necessitas in casu necessitatis etiam potest domi a quocunqz baptizari dū tamen intersit intentio baptizantis & seruetur forma ecclesie q̄ dic vt supra de sacramētis iterandis c. i. d. a laicis Et quod propter secunda pars Periculum scilicet mortis ipsarum mulierum Confiteantur scilicet peccata sua Sacerdoti suple proprio curato vel alteri de ipsius licencia extra de pemtenē. & remissio. c. omnis vtriusqz sexus Copiam habere forte propter distanciā magna a loco vbi est sacerdos vel potest intelligi propter hoc q̄ non viris tā prie

partiendi conuenit interesse sed in causa necessitatis hoc non inuenio prohibitum ymmo satis hoc liceret potius q̄ mulier sine cōfessione periclitaretur

Stephanus in Oxon. concilio

Presbiterorum & infra presentis consilij diffinitione districte duximus iniungendum vt rectores & vicarij plebes sibi commissas pabulo verbi dei secundum quod fuerit eis inspiratum informare procurent ne canes muti merito iudicentur cum latratu salubri a caulis dominicis luporum spiritualium morsus non expellunt illud etiam euangelij memoriter retinentes quod in nouissimo examine visitatores infirmorum premio remunerabūtur eterno quociens fuerint accersiti celeriter accedant et hilariter ad egrotos.

Presbiterorum et infra hec sunt constitutio stephani archiepiscopi Cantuarien. edita in cōsilio Oxon. & facit principaliter. tria. Primo hortatur curatos ad predicandum suis subditis verbum dei. Secundo ibi illud enim hortatur eosdem ad celerem visitationem infirmorum. **Et infra** sic continetur in integra presbiterorum parrochialiū animos ad ea que magis nostris temporibus expediunt exercenda studio suis excitare volentes cis &c. **Presentis concilij** celebrati videlicet oxon. Anno domini M. CC. xxij. regnoq; regis Henrici tercij filij Johannis viij. **Pabulo** verbo dei Istud pabulum maxime necessarium est ad salutem populi xpistiani quia sicut corpus materiali sic anima spirituali cibo nutritur eo q̄ nō in solo pane viuit homo sed de omni verbo quod prodit ab ore dei extra de officio ordi. c. inter cetera. **Canes muti** Ysa. lvi. et xliij. dist. sit rector vbi archidyaconus notat q̄ malus prelatus aliquando dicitur lupus rapiens predam lxxxiij. di. mich. I quandoq; canis impudicus ij. q. vij. qui nec ¶ Item ecclesiasticus ij. q. vij. non omnis ¶ Item sal insatiatum ad nichilum proficiens ij. q. vij. nō omnis ¶ Item porcus xliij. di. in mandatis ¶ Item gallus & gallinacius idest capo q̄ sicut capo nō cantat sic nec malus prelatus ¶ Item non generat non pugnat pro subditis ¶ Item sicut capo non vocat gallinas sic & malus prelatus non vocat pauperes ¶ Item insatiatum ad nichilum proficiens ij. q. vij. non omnes. ¶ Item sicut capo se impinguat sic malus prelatus et ideo cum querat epulis & deliciis ¶ Abunde dare eicitur in ignem inferni xxxv. di. ecclesie principes **Latratu** idest predicatione vel doctrina prelatus enim qui in doctrina mutus est non est vere prelatus cum officium prelati non exerceat sed solum similitudinem habet prelati sicut ydolum quod non exercet officium hominis sed solum simile est homini & non est homo tales enim recte dici possunt ydola de quibus dicitur Baruth. c. vltimo Lingua eorum polita a fabro & nō possunt loqui **caulis** .i. ouilibus et simile habes xxiij. q. ij. resecandi **Luporum spiritualium** idest demonum iuxta illud euāgelij lupus rapit et dispergit oues vel dic luporum idest hereticorum vel ypocritarum qui veniunt in vestimentis ouium. ¶ Intrinsecus vero sunt lupi rapaces Math. vij. de consec. di. iij. ¶ Quomodo circa medium Et nota q̄ lupus licet ouina pelle tectus tamen cognoscitur ex tribus. Primo quia dentibus mordet sed ouis non. ¶ Mordet enim ypocrita bones et eis detrahit et sic cognoscitur per actum. Secundo cognoscitur per vocem Unde crisp qui vocem humilitatis et vere confessionis omittit ouis est qui vero contra veritatem blasphemans vlulat contra deum lupus ē Tercio lupus p cibum cognoscitur: quia virtuosus velut ouis pascitur herbis virentibus idest celestibus amenitatibus. Viciosus autem velut lupus pascitur voluptatibus Unde ad Romanos viij. dicit apostolus qui sunt in carne que carnis sunt sapiunt. **Illud etiam** secunda pars **Euangelij** Math. xxv. **Accersiti** idest vocati prout communiter solent parrochiani curatum ad infirmos vocare sed per hoc non excluditur quin etiam non vocatus talis curatus teneatur infirmos sue parrochie visitare vt dicat cum apostolo quis infirmatur & ego non infirmor xxiij. q. i. que dignior & xlv. di. recedite **Celeri** et idest sine morosa tarda cessatione videlicet ne quid sua culpa tardius fiat ad quod vide notata xciij. di. c. i. per archi. & extra de pœni. c. vltimo glosa pma in fine per **Hilariter** nam illarem datorem sui seruicij diligit deus ij. Corinth. ix. Ut videlicet non ex tristicia animi hoc faciat aut ex necessitate coactus vt alias inutus & nō

L

pontaneō deſiderio ꝛc. Idem

QVm hoſtis et infra ſtatuimus vt nullus epiſcoporum prouincie noſtre quemquaꝫ ad vicariam admittat niſi velit in eccleſia in qua ei vicaria conceditur perſonaliter miniſtrare ac talis exiſtat qui infra breue tēpus valeat in preſbiterum ordinari Quod ſi admiſſus fuerit aliquis ꝙ noluerit in preſbiterum ordmari vicarij beneficio ſpolietur

QVm hoſtis hec conſtitutio ſtephan Cantuarien. archiepiſcopi edita in conſilio Oxon. primo ꝙ eſt xiiij. in ordine ꝙ habet duas partes principales In prima ſtatuit circa ea que obſeruari debent inadmittendis ad vicarias perpetuas in ſecunda vbi Quod ſi ſub certa qualitate adicit penam Epiſcoporum ad quos ſuple regulariter ſpectat admiſſio curatorum ad beneficia eccleſiaſtica quibus immineat cura animarum extra de inſtitutionibus c. ex frequentibus vbi tamen huiuſmodi admiſſio pertinet ad alios tenentur ſeruare illud quod hic dicitur ſicut alias nota extra de officio ord. c. cum vos v. pronunce ibi dum dicit vel alius prelatus ad quē pertinet inſtitutio notatur ibi per Jo. an. in additionibus parum ante finem qui in hoc allegat c. cum venſſent de inſtitutionibus. Ad vicariam ſuple perpetuam ꝙ habes ſimile in conſtitutione othonis ad vicariam vbi de hoc per Jo de athona gloſa prima vbi tractat quis dicatur vicarius perpetuꝰ quis temporalis ꝙ ꝙ quatuor ſunt genera vicariorum ibi videas Delit hodie per conſtitucōnem othonis ad vicariam talis debet ad hoc artari per iuramentum alioquin ipſius inſtitutio ipſo iure eſt nulla vt ibi patet Perſonaliter miniſtrare predicta cōſtitutio othonis artat talem vicarium ad reſidentiam perſonalem nec loquitur de miniſtratione Sed Jo. de athona ibi in v. reſidenciā dicit ꝙ hoc nedum ſtatuitur ppē eorum cōtinuum officium in miniſtrando ſacramenta ꝙ ſacramentalia ſed etiam propter hoſpitalitatem tenendam ꝙ ſic intelligit idem Jo. id locum habere non ſolum ratione reſidencie ſed etiam vt perſonaliter miniſtraret ſacramenta ꝙ ſacramentalia ex hijs videtur ꝙ talis vicarius non poteſt alium ſibi aſſumere coadiutorem adminiſtrandum ſacramenta ꝙ ſacramentalia ꝙ hoc verum eſt de ignoto vel peregrino extra de clericis peregrinis per totum de temp. ord. c. i. li. vi. ꝙ notatur per Io. de monte landino de offitio vicarij c. vnico in clemen. gloſa magna vbi. vij. an tales Decus tamen eſt de bene noto ꝙ de cuius ordinatione conſtat quia talem etiam ſi ipſe vicarius preſens ſit poteſt ipſum ſecum in ſui adiutorium aſſumere dūmodo ſtatutum ſynodale vel prouinciale hoc non impediat vij. q. i. c. illud ꝙ c. nichil ꝙ notatur per eundem vbi. gloſa pcalle. vbi. vi. an. tali vbi vero talis vicarius perpetuus abſens eſt a ſua vicaria poteſt ad modicum tempus videlicet per vnū duos vel paucos dies dummodo hoc fiat ex magna cauſa ꝙ non nimis frequenter alium loco ſuo ponere extra de appellationibus c. proueint ij. Alias autem nō poſſet ſcām hoſtien. extra e. ti. c. clericos ꝙ in ſumma ne prelati vices ſuas ad finem vbi. ſed nunquid poteſt ꝙ ratio eſt quia tenetur perſonaliter reſidere etiam deſeruire vt dicta conſtitutione ad vicariam vt hic extra eodem ti. c. vltimo ꝙ notatur dicto c. clericos per Henricum. Breue tempus ſcilicet in proxima celebratione ordinum ſic limitatur in dicta conſtitutione ad vicariam Preſbiterum ſic igitur non eſt opus vt tempore ſue admiſtrationis ſit preſbiter ſed ſufficit ſi ſit diaconus ꝙ ille ordo requiritur in eo ad minus vt patet in dicta conſtitucione othonis ad vicariam Delit quia nichil ſibi obuiat de canonicis inſtitutis nec ratione etatis nec defectus aut alterius cauſe cuiuſcumq; cuiꝰ ratione non poſſit ad ſacerdotem promoueri Noluerit mutata forſan voluntate prioris ꝙ de tali mutatione voluntatis habes in c. cōmiſſa de electione li. vi. per quod c. apparet ꝙ ſi euidenter conſtet admiſſum huiuſmodi non poſſe ordmari in ſacerdotem in proxima celebratione ordinum adhuc non debet ipſa vicaria alteri conferri ante illud tempus elapſum Spolietur pt ſententiam ar. notatorum p Bern. extra de foro competenti c. ſi diligenti vel cauſam predat ꝙ vide ea que circa hoc notaui ſupra de conſtitutionibus c. primo vbi tenentur Et hodie per dictam conſtitutionem othonis ad vicariam talis non ordinatus in preſbiterum ceſſante impedimento legittimo ipſo iure ipſa vicaria eſt priuatus

QVoniam autem ꝙ infra ſtatuimus vt vicario perpetuo ad minus

I

reddit⁹ quinq; mercarū assig-
netur qui sc; pro quinq; marcis
solet dari ad firmā vel possit nisi
forte in illis partibus wallie sit
in quibus propter tenuitatem
ecclesiarum minori stipendio vi
carij sint cōtenti. Prouideat quo
q; diocesanus Episcopus pen-
sata ecclesie facultate vtrum vi-
carius onera ecclesiastica subire
debeat an persona aut ad ea si-
mul debeat conferre vterq; pro
uiso tamen q⁹ archidiaconus lo
ci siue ab illis aut altero eorū de
beat procurari vna tamen pro-
curatione sit contentus

Quoniam autem Ista consti
tutio fuit eiusdem cuius ꝯ supra-
d cta ꝯ est xxj. in ordine ꝯ ℸ. sub
hac parte decisa continetur in in
tegra quomodo sicut multociens abundan-
cia rerum temporalium non nullos segre-
gat ꝯ abducit ab officio sibi commisso sic in
opia quosdam facit infelicitr mendicare vo
luit itaq; statuens prouidere regimini ec-
clesiarum in vtroq; casu habita moderatio-
ne temperie ꝯ istud c. diuiditur in tres par-
tes In prima prouidetur circa congruā por
tionem assignandam vicarijs perpetuis in se
cunda ibi Prouideat statuit quid fi-
endum circa onera ecclesie. in tertia ibi.
Prouiso discernit quid obseruari de
beat circa procurationem ordinarij visitan-
tis Ad minus sic q⁹ infra istam summam
non debet fieri assignatio nisi vt infra sequi
tur in textu ipsam tamen augmentare bene
licet ꝯ expedit Redditus huius vocabuli si
gnificatione intelligitur omne fructus et ē
generalis ad omnem vtilitatem notatur per
archid. de elec. c. generali v. redditus li. vi.
ꝯ per Jo. an. c. c. ꝯ e. v. quinq; mercarum.
Ista summa tēpore huius constitutionis re
putabatur sufficiens ꝯ hoc videtur ex alia cō
stitutione eiusdem qne est infra de cle. nō re
sid. c. cum hostis ℌ. ij ꝯ in antiqua sic incipit
ꝯ quia inhonestum est post hanc tamen con-
stitutionem per constitutionem symoms pl
ep̄ Cantuarien. archi. hec summa quoad ha
bentes curam animarum etiam solum licet
fuerint vicarij temporales videlicet presbite
ri sub rectoribus vel vicarijs parochiales li
mitata fuit ad sex marcas demū vero sub sy-
mone sudbury archiepiscopo Cantuarien. ex
tensa fuit etiam quo ad tales vicarios tem-
porales ad octo marcas vel alias ad quatuor
mercas cum cibarijs sicut de predictis patet
ꝯ legitur infra de celebratione missarum c.
effrenata vnde si in vicarijs temporalibus cō
sideratis temporū qualitate hec summa a qu-
q; marcis sic augmentata ꝯ nichilomin⁹ ta
li salario sacerdotes ipsi non contentāt ī plu
ribus locis hijs diebus nisi decem ad minus
mercas pro salario recipiunt. Multo ma
gis apparet q⁹ summa stiliret quinq; mar
carum non erit hodie sufficiens tali vicario
perpetuo de quo hic loquitur maxime atten
tis ꝯ consideratis hominibus ei ꝯ siqui sint
incumbentibus ratione residencie vtputa in
hospitalitate ꝯ in alijs de quibus notat Jo.
de athona in constitutione othonis ad vicari
am in multis glosis quas ibi videre poteris
considerauda namq; competencia beneficij
sufficiencia nō solum respectu per se sed eti-
am respectu onerum imminencium illo be-
neficio respectu persone haberetur consideracō
ad nobilitatem scienciam ꝯ dignitatem ℌm
q⁹ notat Bern. extra de rescriptis c. cum a
a deo v. sufficiente ymmo etiam ad mores v
tiosos ℌ notata ibidem per hostien. ꝯ debet
etiam illa sufficiencia attendi respectu one-
rum scilicet vt sibi sufficiat ꝯ suis. l. di. stude
at Et q⁹ aduenientes possit recipere ꝯ intra
episcopalia persoluere extra de prebend. c. de
monach. vbi de hoc per hostien. ꝯ pro ista suf
ficiencia nota inde ꝯ per Jo. an. de preben. c.
. i. li. vi. m nouella ꝯ in constitutione otho-
nis alicubi vbℸ. pingui q⁹ Jo. de athona ꝯ in-
fra e. c. v. ad firmam ꝯ vbo ad tenuitatem.
Assignetur stilicet tempore ordinatio-
nis ipsius vicarij vel saltem antequam vica-
rius in ipsa ecclesia instituatur ꝯ dicto c. de
monachis etiam nota ℌm quosdam q⁹ hec as
signatio primo debz fieri per patronum qui
si infra sex menses expectatus portionem cō
gruam non assignaucrit tunc episcopus por-
tionem ipsam assignabit ꝯ vicariam institu
et auctoritate sua extra de supp. nec prela.
c. ij. ꝯ notatur dicto c. de monachis vbo assig
natum per hostien. ipsum tamen dictum
hostien. non procedit hodie vbi presen-
tatus fuerit indignus quia si presentatus sit
dignus episcopus tenetur eum admittere.
sed potest elapso tempore congruo per eū pa
trono ecclesie prefigendo admisso presenta-
to potest portionem sufficientem assignare si
patronus ipsam assignare dissuleuerit vel ne-
glexerit prout legitur in clemen. prima de iu
re patronatus vbi de ista materia legitur et
notatur Ad firmam Ista videlicet vt ꝺ-
cumq; alijs suis laboribus nec non sumpti-
bus ꝯ expensis fiendis circa leuationem et
collectionem huiusmodi reddituum et dedu
ctis vbit de claro soluere ipsi vicario quinq;
marcas sic q⁹ vicarius de ipsis quinq; mer-

cis sustentet se & suos & supportet onera ecclesie immunencia Scom quem intellectum satis rationabiliter dici posset talem portionem esse sufficientem quia porcio assignanda debet esse talis vnde non solum vicarius sustentari valeat arte viuendo in penuria sed vt sibi & suis sufficiat in victu & vestitu & lecti sternijs & alijs oneribus ar.xxxi.di.ommno & notat dicta clemen.i.v.congruaz per paulum vnde & in hac sufficiencia attendi debet vt porcio vicarij sit talis. que sibi ad minus & vni clerico vel pluribus sm qualitatem et quantitatem prochie sufficiat in victu & vestitu extra de vita & honestate clericorum c. vt quisqz. Item quo ad hospitalitatem tenēdam & iura episcopalia soluenda vt in c.primo de preben.li.vi. Item quod prouidere psonis coniunctis indigentibus extra de cho. cle. & mu .c.i. Et de tali sufficiencia loquitur c.extirpande extra de preben. & notatur per hostien.dicto c.de monachis & de preb.c. .i.per Jo in.o.& de statu monachorum c.i. per e. Jo.li.vi. Quod si intelligatur q vicarius habeat summam habeat de claro omnib9 sumptibus expensis & oneribus aliunde supportandis vt de hac summa solus ipse sustineatur adhuc non censebitur porcio congrua vt patet ex superius allegat.v.quimqz mettatum Et sic saluari non potest honestas persone sue que multum ponderari debet vt patet in dicta clemen.i. de iure patronatus .q. vltimo. Et hic vide quod dicam infra e.v. conferre **Nisi forte** Excipit ab eo quod prius dixit **Partibus wallie** non dicit de tota wallia sed de quibusdam eius partibus Et hoc idem quod dicit de partib9 wallie dicit etiam habere locum in partibus anglie cum eadem sit ratio vtrobiqz ff.ad.l.aquilia.l.illud sit scilicet talis vicaria **Tenuitatem** idest exilitatem. Considerande enim sunt facultates ecclesie in assignāda vicarij portione extra de vi.& ho.cle.c. quomā vt ait scriptura Hic etiam & mos patrie attendi debet vt hic in textu nam in persōis equalibus min9 sufficeret in quibusdam partibus q̄ alijs prout in simili notat Jo.in.no.de preben.i.li.vi.vbi dicit persōis eq̄libus min9 sufficeret in prouincia wallie q̄ in anglia vbi sunt maiores sumptus Ad quod facit xciij.di.quisquis extra de donationibus inter virum & uxorem cum apostolus q.si. **Minueri stipendijs** idest fructu laboris siue meritis & sic ponitur hic stipendiū pro vtilitate siue fructu qui proueniet ex redditib9 assignatis ad victum & sustentationem vicarioz de quibus hic agitur Alias vero proprie loquendo stipendia dicta sunt que p sumptibus dabantur militibus & hoc ideo quia p stipes idest exigua eis dabantur ff.de v.sig-

nific.l.si ager q stipendia vel die minori scilicet dio idest beneficio siue officio Consimile habes xxxvi.di.qui ecclesiasticis in principio v stipendijs per archid. **Sunt contenti.** Hoc enim sufficit vt vicarius instituendo9 vicaria liceat quantumcumqz modica sit contentus potest enim quo ad sufficienciam portionis habende siue assignande illi iuri q̄ tod in ipsius fauorem interdictum est renūciare extra de regularibus ad apostolicam. C. de legibus.l.quod fauore & facit ad hoc ff. de no. op.nuc.l.i.q.& post operis Sed nunquid vicarius admissus & in tali vicaria modica existi institutus voluntarie eandem recipiens a principio absqz assignatione huiusmodi portionis possit ex post facto petere vt sua porcio augmentetur videtur q̄ non quia si scienter ipsam recepit videtur porcione antiqua licet modica & insufficienti fore contentus. Potest namqz renunciare iure pro se introducto vt predixi. Vnde cum in sua admissione vel potius ante eam non petit porcōnem sufficientem sibi assignari sm formam c.i.de iure patronatus in clemen. Imputet sibi q̄ ad tam tenuem ecclesiam siue vicariam pmi serit se promoueri Ad quod faciunt notata per Jo.xci.di.clericus qui ponit exemplū in matrimonio carnali vbi vir nubens scienter mulieri que ei debitū reddere n̄ pt tenetur eam nichilominus alimentare & sibi imputet q̄ talem duxit. Ad hoc allegat xxxij.q.vij.hij qui sed melius facit eadem causa. q.v.c. si vxorem. Et istud sic confirmatur nam prouisio canonis super assignatione huiusmodi porcionis edita loqui videtur de assignatione fienda ante admissionem ipsius vicarij & non post Vnde in t. de monachis extra de prebend. mandatur q̄ episcopus nullum admittat in vicarium ad presentationem religiosorum nisi tantum sibi assignetur de prouentibus ecclesie vnde iura episcopalia possit persoluere & congruam sustentationem habere ex quo textus innuitur q̄ assignatio portionis debet precedere et eo modo videtur sonare littera decretalis prime de prebend.li.vi. vbi illud idem extenditur ad presentatos etiā per exemptos sic etiam in simili concordare videtur textus de iure patronatus c.i.in principio in clemen. vbi fit extensio & etiam declaratio huiusmodi iurium precedentium Sed predictis non obstantibus tu dic contrarium quia licet in iuribus predictis statuatur q̄ episcopus nō admittat vicarium ad presentationem alicuius nisi tantum sibi assignetur vnde iura episcopalia possit persoluere et congruam sustentationem habere non tamen in ipsis iuribus dicitur per expressum q̄ hoc prius fieri debet ante admissionē sed potius innuit q̄ pt

feri post admissionem vnde tertius in illa cle
men.i.de iure patronatus.¶.i.in fi.dicit q di
oc̃esanus elapso termino limitato ad portio-
nem ogruam assignandã debet p̃sentatũ ad-
mittere & qđ ad eũ deuoluat potestas assignã
di porcionem vbi dicit Jo.an.& vo.q nõ re
fert vtrum assignatio portionis p̃cedat ad-
missionem vicarij vel sequat cũ quibus con
cor.paulus ibidem v.admittere & stephanus
e.v.& potest esse ratio nam sicut presentan-
tes prius possunt presentare & postea porcõ
nem assignare vel econtra sic diocesanus p̃-
mo potest admittere & postea assignare por
cionem vel econtra nec obstat q̃ s allegat q̃
vicarius in hoc videt renũciare iuri in ipsius
fauorẽ introductõ q nõ p̃t qz iste fauor non
solum introductus ẽ in fauorẽ ipsi9 sed i fa
uorẽ ecclesiarũ & etiã aiarũ vt patz in decõ c.
p̃mo de p̃ben.li.vi.vñ tali fauori nõ posset re
nũciare etiam si vellet prout notat Jo.an.
in dicta clementina prima de iure patrona-
tus & pro hoc remittit ad notata per eũ post
Innocenci9 & Bern.compos.de Rescriptis
c.cum delecta super quarta glosa Et q for-
san vicarius colludere posset cum patrono
de non petendo congruam porcionem hic est
q non solum ad ipsius instanciam. Sed ex
officio poterit diocesanus procedere ad assig
nationem huiusmodi ne iuri publico dero-
getur sic notatur dicta clementina.i.v.opri
lip vo. **Prouideat** secunda pars & dic p-
uideat.s.tempore assignandi porcionem vica-
rij **Diocesanus** sic igitur & prouisio non
prejudicabit ad alios inferiores qui de priuile
gio consuetudine prescripta vel alias institu
unt vicarios eis presentatos Consimile ha-
bes in clem. prima de iure patronatus vbi p
uisio assignationis porcionis vicarie extinct
ad diocesanum sic q non ad inferiorem ordi
narium qđ patet in c.de monachis vbi lo-
quitur papa episcopo wigorn̄ & sic diocesano et
idem terminus restituitur in c.primo de p̃ben
li.vi.cuius verabuli prestatio occies vt dicit
Jo.an.in dicta clem.i. restituti notat ibi idẽ
Jo.an.in v.diocesanus quod ordinarius in
feriet episcopo non potest porcionem assigna
re nec terminũ ad ipsum assignandum limi-
tare sed q ad termini prefixionẽ & porcio-
nis assignationem recurret ad episcopũ dicẽ.et
idem paulus .e.c.v.diocesan. **Ecclesie fa-
cultate** onera eã subire debent iuxta fa-
cultates ecclesie extra de vi.& ho.cle.c.quoni
am de officio ordinarij conquerente & intel
lige q hic dicit ecclesie facultates prout vide
liret in redditibus habũdat manus vel min9
sic q ille apud quem remanet ius vniuersa-
le percipiendi fructus ecclesie subire debeat
hec onera non autem ille qui habet ius par-
ticulare iuxta notata per vo.de censibz c. pri
mo vbo episcopalia & q Jo.de athona in cõsti-
tutione octodom quoniam alienationes vel
bo incumbencium Potest tamen episcopus
in assignatione portionis vicarij onera sibi
limitare vt videlicet iuxta receptionem pro-
uentuum sic supportat onera argumento ad
hoc de re iuris c.qui sentit li.vi. & dicto c.i.
de sentẽ.cle. **Onera ecclesiastica**.s. ea
que auctoritate ecclesie sunt imposita forsan
in fundatione seu tempore donationis rerũ
& si laico fuerint assignata vt notat hostien.
extra de censi c.i.v.ecclesiasticis vel potest di
cere ecclesiastica talia videlicet quibz grauari
potest ecclesia & sunt hec onera varia & di
uersa Quedam enim sunt que dicuntur epi
scopalia de quibus legitur extra de officõ or
dinarij concurrentiq inter hec continentur
synodaticum cathedraticũ quarta decimatio
num & mortuariorum vbi de consuetudine
debentur Item procuratio nomine visitatio
nis & subsidium caritatiuũ onus etiam eccle
siasticum est receptio nũciorum sedis apostoli
ce extra de censibz c.cum instancia & nota-
tur de p̃bend.c.i.v.onera p Jo.li.vi.qui eti
am addit receptionem hospitium repatio eti
am ecclesie & maxime cancelli est onus eccle
siasticum vt in constitutione octobom imp-
bam & pro hoc vide ea que scripsi supra de of
ficio archidiacon c.archid.v.reparatione ẽ
& onus ecclesiasticum si vna ecclesia de deci-
mis vel oblationibus aut alienis quentibus
sit pencionaria vel portionaria alteri eccle
sie sic notatur per Bern.extra de censibz c.
p̃mo v.seruicõ in fine inter hec onera nume
rari possunt panis vinum cera oleum & om
nia alia q̃ necessaria sunt ad cultum diuinũ
de quibus habes extra de officio sacriste & de
officio custodis per totũ sed hic aduerte ad
finem vt scias que onera sint ecclesiastica si-
ue subsidiaria pertinent ad ecclesiam & q̃ nõ
quia onerum quedam sunt honesta quedam
sordida horum quedam sunt ordinaria quedã
extraordinaria Ordinariorum vero alia p-
sonalia alia realia alia mixta.rea ium autem
quedam prestantur a rebus & per res ipsas a
personis & per personas ipsas ratione rerum
vt.l.nouerum.¶.patrimoniorum.ff.demu.
& ho. Extraordinariorum autem alia cõcer
nũt pietatem alia publicam vtilitatem. alia
capitancam voluntatem quibus presuppositis
nota q sordida onera nullo modo subit
ecclesia nec etiam clerici verbi gracia Cal-
cis coquendi arene fodiendi & alia huius.no-
di de quibus sunt multa exempla in.l. nume
rum vsq ad ¶.patrimoniorum.ff. de nume.
& ho. Ordinaria vero onera secularia que
sunt mere secularia & sunt mere personalia
talia videlicet in quibus oneratur ipsa per-
sona vt aliquid faciat sumptibus proprijs
non pertinent ad ecclesiam nec ad clericos
nec talia per se aut suos fieri tenentur pri-

I

s.ff.e. ecclesiarum seruos fallit tamen hoc vbi agitur de custodia ciuitatis cōtra hostes extra de immu. eccl̄esie c.peruenit sic etiam nec onera psonalia seularia que onerant psonam aliquid faciendum sed cum sumptibus alienis non pertinent ad eccl̄esiam extra de immu.eccl̄esie c.non minus vbi de hoc Ordinariarum autem onera seularia realia que concernūt mere res ipsas bene pertinent ad eccl̄esiam quia res transit cum suo onere xvi.q.i.si quis laicus cc.notata per h. ex̄ de tenſ.c.i.fallit tū hoc in rebus illis in quibus a principio fundatur eccl̄esia. quia viri eccl̄esiastici nec de decimis ꝛ oblationibꝫ nec de terris ꝛ locis ad fundandum eccl̄esiā eius qꝫ cimiteriorum pꝛæſſ. domibus etiam ac ortis iuxta eccl̄esiam positis ymmo nec de māso eccl̄esie debet aliquod huiusmodi seculare impē dere extra de tenſ.c.i.d.de hoc onera do mixta seularia ea viz que ptim sunt personalia ptim realia viz vbi interuemt ministerium psone ꝛ etiam sumptus facti de propꝛijs facultatibus vt in.h.mix̄ dcā.l.numerum.ff. de numeri ꝛ hoc non ptiment ad viros eccl̄esiasticos put notatur.C. de sacro. stis eccl̄esi.l. placet dſ.modo vniamus p chy.ex̄traordinaria vero onera vbi concernunt pietatem secūdū quosdam spectant ad eccl̄esiam vtputa refectio pōtium ꝛ viarum.C.de sac°. stis eccl̄e l.ad instructionem Item refectio siue reparatio eccl̄esiarum p vo. qui sic notat de vi. Et hoc clericis.i.d in rebus in clem.post.tū in summa sua de immu.eccl̄esiarum.h. a quibus muneribus dſ.vnde ad extraordinaria ꝛ dſ.sequenti vsqꝫ ad finem illius.h.concludit q ad extraordinaria onera etiam que concernūt pietatem nō tenentur viri eccl̄esiastici ex debito sed potius ex caritate ꝛ consimiliter dicit in hijs que concernūc publicam vtilitatē sez qđ ad ea non tenentur nisi gratis eccl̄esia velit ad hoc aliquid dare ꝛ ad hoc faciat illud quod legitur in dicto c.nou minus de immu eccl̄esie In hijs vero que pertinent ad voluntatem capitaneam nullatenus tenetur ec.lesia ꝛ contra hoc ibi hostien.allegat multa super quibus se refert ad leges nouas ꝛ in quibusdam ad consuetudinem Sed ecce ad meliorem intellectum premissorum quero in q differunt ordinaria onera ꝛ extraordinaria super hac materia diuerse fiunt sine doctorū chyn9.C.de sacro etiam.l.placet dicit qđ onera ordinaria sunt que habent regulare p stationem ꝛ tributa ꝛ tenſ. Extraordinaria sunt que extra regulam prestātur vt.C. de sup iudicio.l.i.archid.in rosario dicit xvi. q.i.nouarum q onus ordinariū est illud q certis temporibus soluitur extraordinarium vero est illud q casu accidit Bar.l.hij qui ff. de iure immu.dſ.quero que dicātur dicit q oneraordinaria sunt que imponūtur a prin cipe vel a lege allegat.pro hoc.C. de hijs qui pu.mu.vacati recipiūt.l.i. Et ideo putat q collecte que imponūntur a lege municipali edita in ciuitate sup hoc a toto populo dicat onus ordinarium Et idem putat de hijs que imponuntur a papa clericis vel ab imperatore laicis Sed collecte que imponūtur a magistratibus vel a maioribꝫ alijs ve prepositis ciuitatum vel locorum etiam habentibus ad hoc auctoritatem dicentur onus extraordinarium al. pro hoc.l.in honoribus.h.qui munus ff.de vacatione ꝛ excusatione numerum ꝛ ec̄ dictam.l.vniam.C.de hijs qui pu.mu vacāt.re.vbi etiam de hoc notatur in glosa. Sed istud dictum Barth̄.sane intelligas de impositione videlicet pape vel principis vt scilicet intelligitur de impositione que non est voluntaria sed que fit per viam legis constitutionis vel statuti ꝛ sic intelligit glosa in dicta.l.vnica.C.de hijs qui pu.mu.vacatio recipiunt Juxta premissa quero nunquid reparatio cancelli que imminet prelato eccl̄esie sit onus ordinarium vel extraordinarium istud prodest inuestigare propter compositiones que pluries sunt inter rectores ꝛ etiam vicarios vt videlicet vicarius sustineat omnia onera ordinaria ꝛ rector onera extraordinaria vel econtra q sit extraordinarium videtur Nam onera extraordinaria sunt illa que non habent regularem prestationem sed ex casu accidunt prout supradictum est Sed reparatio cancelli vt videtur regularem prestationem non habet quia non ratione temporis limitati nec ratione quantitatis summe expendēde ergo ꝛc. Preterea reparatio huiusmodi dependet a casu Quandoqꝫ ratione tempestatis per quā tollitur coopertura Quandoqꝫ ex violentia predonum per quos franguntur hec hostia fenestre ꝛ huiusmodi ꝛ varietes Item quandoqꝫ per incendium ꝛ alios casus fortuitos Rationabiliter itaqꝫ vī q potius onꝰ sit extraordinarium q̄ ordinarium vnde ꝛ subsidium caritatiuum scilicet quod per episcopū ab aliquam ingruentem necessitatem exigitur a clero vt in c. cum apostolus extra de tenſ.onus ē ordinariū qt ñ cuerit cū limitatōe certi tpis nec cū limitatōe certe q̄ntitatis soluēde sed dz eē maiꝰ vel minus iuxt necessitatem imminentem vt ibi apparet ꝛ ad hoc facit.C.de censibus.l.i.ꝛ.li.decimo sic etiam et reparatio pontium ꝛ viarum inter onera extraordinaria numerat.C.de sacro sanc ecclē.l. ad instructionem Et in auctoritate de ecclesiasticis titulis.h.ad hec Coll.ix.ꝛ nota extra de censibus.h.a quibus dſ.extraordinarium per hostien.in summa ꝛ de vi. et hone.cle.c.i.verbo in rebus per vil.in clem. qui etiam plane dicit q refectio eccl̄esie est onus extraordinarium ꝛ cum vil.per viam

recitacōnis dcor. Henricus de bowyco ē de
inum.eē.c.nō mūn9. Di igitur repatio ec-
clesie sit onus extraordinariū p ons & repa
tio cancelli Cū idem iuris sit de pte quo ad
ptem sicut de toto quo ad totū.ff.de rei ven
dic.l.que de tota ecōtra p repacō cancel.i sit
onus ordinariū vī nam ouera ordinaria sūt
illa que habent regularem presentationem
vt ait Cynus in loco pālle. Regularis vero
pstatio nichil aliud est nisi pstatio a iure p-
uidens ex iure namqz sumitur regula nō aūt
ex regula ius.ff.de re.iu.l.i. Vnde illa pstā-
tio q̄ indicit lex statutū vel costitutio om-
uersaliter ligans eos pro quibz & cōtra quos
ordinatur pro regula haberi dz.eo q omnes
tales regere & regulare debeat iij.di.canon &
c.regula. Sed a pte iuris hoc est vrū qđ re-
patio cancelli ymmo & ipsius ecclesie conce
mit plātū ecclesie & cū artat ad refectionē &
repationem ciusdē x.q.iij.c.omo vbi de hoc
& notatur de pr.& re.c.i.in principio v̄.fabri
re p archi.li.vi. Videtur ergo q illud onꝰ tā
q̄ a lege impositū & interdictū censeri debeat
ordinariū & non extraordinariū & hec sen
tēcia cōfirmari videtur ex dictis Barth. vbi
supra qui ponit q ordinaria sunt illa que im
ponūtur a principe vel a lege & p ista pte eē fa
cit q̄ solutō cathedratici sinodatici & procurā
nū rationē visitationis & alia hmōdi de quibz
no dubitatur quin sunt onera ordinaria suū
capiūt effectū ab impositione legis vt in dē
c. oquerente cū similibz ergo ē.p p̄missorū
veritate inuestiganda estimo sic dicendū Sant
eīm prelatus ecclesie habet aliquid perpetuo
assignatū ad fabricā eccl esie vel cancelli vel nō
habet.si habet verbi gīa quarta de qua loqui
tur decretū xij.q.j.c.quatuor vel aliud equi
ualens q̄ sufficit ad huiusmodi repationem
tunc quia ex iure omuni vel alias ex ordina
tione iuris omnis repatio hmōdi ad eum
ptinet sicut satis liquet x.q.iij.c.vuo puto
q hmōdi repatio in hoc casu ptinebit ad eū
sic vt sit onus ordīariū quia a iure omuni ī
positū Si vero portionē assignatam habeat
sed i la nō sit sufficiēs tunc inquantū sufficit
erit onus ordinarium in quātū vero nō suf
ficit dicitur onus extraordmariū vbi plures
in eadem ecclesia sunt beneficiati singuli tenē
tur pm qđ p̄cipiūt de puentibz ecclesie offer-
re ad huiusmodi repationem nam qui emo-
limentum precipit debet sentire & onus ex-
tra de cenſ.c.i.in cle.cū ocor. si autem vnus
tantū in ecclesia beneficiatus sit tunc ad ipm
ptinebit totaliter repatio cum totales pue-
tus recipiat q si ea fabricā nō sit aliqua por
cio deputata vt predixi vbi sunt plures bene
ficiati in eadem ecclesia vt est videre in recto
re & vicario nec est sup repatione aliqua or
dinatio & compositō facta puto q singuli pm
portionē quam de ipsa ecclesia p̄cipiūt ad re-
pationem conferri debent vt sic onus repa-
rationis sit onus extraordinarium quemad
modum solet fieri in refectione poncium et
viarum pub.i arum & sic intellige dictū vo.
in dicta clemen.i. de vi.& ho.cle.v̄. in rebus
& hoc ar.dictis ad hec de ecclesiast.titulis et
huic distinctioni concordare videntur nota-
ta per Hostien' & Jo.an.extra de ecc.edifi.
c.quicumqz & per archid.xij.q.j.dicto c.q̄-
tuor in glo.a adde de hoc legitur sed forsan di
ces etiam muentum q prelatus habeat por-
tionem sufficientem pro reparatione nō ha
beat tempꝰ certum Sed ex causa euenit dic
quia in hoc casu magis debet inspici aptitudo
rei quam ipsum factum sicut videmus in ser
uitute stillicidij que est seruitus continua
non quia stillicidium semper cadat sed quia
ad hoc aptum est vt assidue cadat.ff. de serui
tutibus vr.p.l.fotamen sic etiam aqua dici-
tur cotidiana non quia cotidie ducitur: sed
quia apta est cotidie duci.ff.de aqua coti.et
esti.l.i.§. cotidiana Vnde quia in casu no-
stro inspecta aptitudine potest omni āno im
mitere reparatio bene potest dici onus ordi
narium tamquā habens regularem prestacō
nem licet quolibet anno de facto reparatio-
ne locus non indigeat Et facit ad idem.ff.de
fluminibus & nequid in flu.publico fiat.l.i.
§. Ītē fluminū Ex p̄missis potest inferri q
etiam vbi aliqua portio est assignata ad re-
parationem cancelli vicaria tamen solum do
tatur in certa portione prouentuum ecclesie
obueniencium extra portionem illam que de
putatur ad fabricam tunc reparatio cancelli
quo ad vicarium dicetur onus extraordina
rium licet sit ordinarium quo ad eū qui ha-
bet dictam portionem Si tamen portio illa
vel eius pars transeat in portionem vicarij
inquantum transit pertinebit ad eam tam-
quam onus ordinarium alias autem dicetur
onus extraordinarium Quod si dubium sit
an aliqua portio fuerit assignata ad fabricam
In hoc casu ratione incertitudinis iudicabo
sicut de re que non apparet vt sz tunc dica
tur onus extraordinarium ar.l. in le.ff. de
contrahen.emp.& ven. Persona.i. rector
vulgare anglicorum Ea sz onera ecclesia-
stica Simul sic q vnus non teneatur sepa
ratim ferre onera pro vna parte & alius p
alia parte Sed q simul hoc faciūt vt dicam
ī glosa proxima Conferre sz vbi nō as-
signatur portio sufficiens vicario ad sustinen
dum omnia onera sed quedam remanent o-
nera pertinencia ad rectorem supponenda po
test enim esse q rector qui habet sub se vica-
rium sustineat omnia onera pertinencia ad
ecclesiam sola sustentatione vicarij excepta ī
quo casu sufficit rectori ipsum vicarium de-
centem tractare & sibi sustentationem agru
am & sufficientem prestare vt plane habetur

I

de iure patronatus c.i.ℌ.saue in clem. ℰ in hoc casu nichil ptmebit ad vicarium quo ad onera sed sufficiet epō videre qō sustentatio sua sit sufficiens ℰ circa hec puto facta fuit p uisio huius ⁊stitutionis que loquitur de ąna qz mercis. Potest etiam esse ꝙ tanta porcio assignetur vicario ꝙ ipse solus debeat omnia onera sustinere ℰ rector nulla ℰ sic puideri melius foret vt viz aut rector sustineat omnia onera ad hoc facit de ⁊se.di.ij.primo .ff. de adminis̄tra.tu.l.ā queritur Nā pticularis exactio habet magna incomoda extra de censibz c.cum instancia.ff.de exercitoria act l.ij.ℰ bene facit ad p̄missa de capell.mo.c.i.li. vi. Et sic intelligūt doctores illum ℌ. sane de iure patronatus c.i.in clem. Di tū ad certa onera sustinenda ℰ nō ad omnia assignetur porcio vicarij tunc equū est vt vterqz subeat onera sibi incumbencia Dicut aūt onera nō sunt specificata que sustinebit vnus que alius tūc ex ordinatiōe episcopi fieri poterit ꝙ certa forma simul ⁊ferūt ad huiusmodi onera viz vnusquisqz ꝑm facultates eū ctingentes ℰ ad p̄missa facit quod legitur ℰ notatur extra de p̄scrip.c. accedens **Prouiso tū** tercia pars **Archidiaconus** dicit idem intelligas de quocumqz alio visitante iure ordinario cum vtrobiqz sit eadem ratio ergo et idem ius ff.ad.l.aquiliā.l.illud nā ⁊cor. **Ab illis** ſ. rectore ℰ vicario simul. **Altera eorum** quia solum a rectore vel solū a vicario **Debeat** ſ.vigore ordinationis in assignatione porcionis vicarij **Procurari** intellige in victualibz ꝑm exigenciam iuris cōmunis extra de censibz c.cū apostolus ℞ censibz c.romana ℌ. pcurationis li.vi. ℰ e.ti.c. exigit Item in hospitio nō tñ in soluendo p uenturis equoꝝ vt notat archi.in dicto.c.si ꝑ.victualibz Consuetudo tñ optatur in pluribus locis vt pcuratio huius sumatur in pecunia que ⁊suetudo bene ꝑtest precedere vt sumatur a volentibus vt in extrauaganti bñ dicti ꝓ.qđ incipit vas electionis in princi et est textꝰ in c.felicis de censibz li.vi. **Vnatim** ſ. pcuratio vt sequitur acsi diceret nō debet exigere vnā pcurationē a rectore ℰ aliam a vicario vnde si pcuretur in victualibus p rectorem nichil debet recipe a vicario nec econtra Sufficit em̄ si ab vna ecclesia vnā hoc est vnius diei pcurationē recipiat vt dō c.felicis de censibz li.vi. vbi ꝓ ꝙ ecclesia si plures ecclesias in die visitauerit ñ recipiat nisi tantū vnam pcurationē illam viz quam peripiet a loco ꝑsonaliter visitato **Fit contextus** ſ.archidiaconus

Stephanus Cant̄

Statuimus auctoritate p̄sentis concilij vt prelati singuli elemosinarios honestos habeant Et vt ipsi p̄lati iuxtā apostolū sint hospitales ℰ vt hoīs competentibus ℰ pauperes audiendos et iusticiā exhibendam suam in pnblico exhiberi p̄sencia procurent et m persoms proprijs cōfessionibus audiendis interdum interfint et penitencijs iniungendis

Statuimus istud est c.ij.editū ꝑ Stephanū archiep̄m Cantuarien. in cilio Oxon. ℰ facit quatuor primo ordinat ꝙ episcopi habeant elemosinarios honestos secūdo **Et vt ipsi** ꝙ sint hospitales tercio ibi **Et vt hoīes** vt sint parati ad audiendū querelas ℰ causas paupū quarto ibi **Et in persoīs** ꝙ psonaliter audiant confessiones subditorū **Prelati** epi de hijs em̄ psonaliter loquitur hoc statutum vt ꝑz ibi in ecclesijs suis cathedralibz ℰc. **Alias** autē episcopis iferiores plati dicūtur ꝑ quo vide ꝙ scripsi supra de sacramentis iterandis vel non c.ignotancia v. plati ecclesie **Eleūsinarios** i. elemosine distribuende collectores vt obseruatores ℰ eiusdem distributores ⁊sistere em̄ debet elemosina plati qñqz in elemosina corrad.i exhibenda paupibz ℰ alijs indigentibz ꝑm opa misericordie spūalia de quibus dixi supra de officio archiepiscopi c.i.ℌ. Dex autem v.misericordie ℰ glosis sequentibz nō em̄ vt ait Greg̃. sufficit episcopo lectio ℰ oratio nisi assit elemosine largicō lxxxvi.di. fratrem nec debet elemosina vni tantū sed diuersis ꝑm exigenciam psonacum distribui vt patet in e.c. Oportet igitur ꝙ ipsius elemosine dispositor fidelis ℰ circumspectus sit ℰ quo ad officiū illud viri ℰ honesti recipiantur Elemosine em̄ largitio ꝑm quos datur tradit sub precepto ℰ hoc verū est de eo ꝙ homini supfluit vel obi aliquis est in extrema necessitate positus lxxx.di.pasche ℰ notatur p archid.lxxvij.di.sicut hij. Alias autē est de concilio ꝑm eum ℰ cor. in illud idem Thomas secūda secūde.q.xxxij. Et vt mihi videtur ista constitutio que vult vt episcopi habeant elemosinarios honestos ad mentem statuentis debz intelligi de elemosinarijs operū misericordie corporalis que licet possunt ℰ deberent episcopi in eorum psonis exercere possunt tñ causis rationabilibz impediti illud officiū ꝑ aliū expediri sic tñ ꝙ saltim elemosine spūali impendende sepius et psonaliter intersint vt ꝫ patet de audiēdo cōfessiones ℰ iniungendo pnas que namqz absolute loquendo melior est ꝙ elemosina corporalis ℰ exterea est illi magis insistendū ℰ hoc ostenditur triplici ratione prima est quia

illud quod exhibetur nobilius est. s. donū spūale q̄ pertinet corporali. Secunda ratio est quia spūs cui subuenitur nobilior est corpore. Tercia ratio est quo ad actus quia spūales actus sunt corporalibus nobiliores potest tamen contingere q̄ corporalis elemosina sit p̄ferenda spūali in aliquo particulari casu puta siquis fame deficeret. Nam talis potius foret pascendus q̄ docendus hec notat phūs de p̄gamo sup catonem prima p̄te metrica p̄rpto xxxv. d̄b. p huius p̄cepti intelligencia Sed quero nūquid elemosinarius ad distribuendum elemosinam corpaliter de p̄tatus posset licite sibiipsi aliquid reservare de ipsa elemosina Astex. li. v. ti. de elēosina dicit q̄ licet proprie loquendo nullus possit sibiipsi elemosinam facere cum elemosina sit opus misericordie que quidem elemosina nō est ppte ad seipsam tū ex psona alterius potest forte sibi elemosinam facere Nā cum elemosinarū futurus sit distributor pt̄ q̄ ipē elemosinam accipe sibi si indigeat eo tempore quo alijs administrat Sed q̄ ad subuenient sibi in corpalibz nā satis melmat ideo de hoc non oportuit dari p̄ceptū sed solū de subueniendo anime ad quod nō ita multi inclinātur Unde dicitur eccle. xxx. miserere anime tue placens deo hec astex. in oco p̄allegato. **Honeltas** i. seruantes honoris statum absq̄ nota turpitudinis ſm Januen. diuiatur naniq̄ honestas ab. honor sicut maiestas a maior ſm pristianū sed stricte sumit̄ p castitate corpis vt notat Jo. an. inno. de vi. & ho. cle. sup Rubric. li. vi. **Et vt ipsi** secunda p̄s **Curta expeditū** primo ad thymoth. iij **Hospitales** hospitalitas em̄ maxime a prelatis & religiosis seruanda est lxxxix. di. volumus sic etiam a sacerdotibz et clericis xlij. di. p totum de p̄ben. c. de monachis vbi de hoc p doctores Sed circa hāc materiam aduerte q̄ hospitalitas quedam est caritatiua & p̄tinet ad officiū pietatis xlij. di. q̄. i. c. quiescamus Alia est quod sit ex debito seruitutis. C. de epi & cle. l. i. & de immu. eccle. c. iij. hospitalitatē primo mō dict. clerici beneficiati seruare tenētur lxxxv. di. florentinū & in scot. palic. & dicetur casus i extra uaganti Ic. xxij. execrabilis in principio vbi de hoc p gest. d. debita Et in hac hospitalitate vbi sic beneficiatus potest ommbz abūdare tunc debet dari ommibz indigentibz patēt ex de loth. & abraham Gen. xviij. & dicto c. quiescamus Si autē no p̄sit ommbz abū dare tūc in p̄ferēdo aliquos debet seruari doctrina ambros ij lxxxvi. di. nō satis hospitalitatem do secūdo mō dictā clerici nō tenent subire etiam beneficiati vt dicta. l. i. C. de epi scopis & clericis & dicto c. i. p̄allegato et hoc est verū nisi concessione possessioms ecclesie donate aliquid tale fuit reseruatum ar. ex. de cens. c. i. & c. quanto. Ratio autem quare primo modo clerici debent eē hospitales quia domus clericorū vt ait Jero. oibz dnt esse cōmunes xvi. q. i. ij. & c. qm̄ quicquid Jxm qz hospites hortantur esse & hospes esse nō potuit quia hospitalitatis hortator esse nō potuit qui domū & p̄tiam hospitibz clauserit xlij di. ij. **Et vt horis** tercia ps. **Competentibus** hec oportencia attendi debet tam respectū iporū p̄latorū q̄ suorū subditorū p̄mo respectu p̄latorū vt. s. hora sit sibi oportēs talis viz vt nō retrahāt a diuinis officijs q̄ etiam dicenda sunt horis oportentibz extra de ecle. miss. c. i. Secundo attendi debet respectū subditorū vt. s. hec audiēcia ñ fiat minis ō mane vel de sero sic q̄ subditi nō possunt comode ad eos accedere **Ad pauperes audiendos** hoc em̄ vt pauperibz pateat esse debet gloria cp̄i xij. q. ij. gloria quos etiam in suis querelis eo citius audire debet quo forsan si eos vt ab alijs audiātur assignet cū nihil habeant q̄ offerant nō solū audiri ostmpnentur Sed etiam ostra veritatem opprimētur cito namq̄ violatur auro iusticia nullam qz rē ptimescit culpā q̄ redimere nūmis estimat xi. q. iij. pauper. Et pt̄ in casu isto intelligi paup qui victū laborando querit vel q̄ quinquaginta aureos nō habet in bonis dt l. nōnulli. ff. de accusāc. & notatur q̄ accurs. ff. de extus. tu. l. pauptas alias autē dicitur pauper qui laborare nō potest xxxi. q. i. quomodo Sed hic intelligo pauperē hominē illū qui ñ abundat bonis terrenis sic vt iur. s pitis q̄ sposulat nō habet quid rependat & talis quilibet p̄sumitur nisi p̄betur diues sicut notatur q̄ Jo. an. de re. iuris c. semel li. vi. vñ & pauper dicitur quasi parū habens vel parū potens licet aliquid habeat tū dicitur paup Sed inops dicitur qui nichil habet ſm archid. viij. di. quo iura d. pauptas debet igitur eps huiusmodi paupibus nō solū p̄uidere vt audiātur vt p̄cium sed etiam vt aduocatos habeant si illud petant maxime si femine sunt aut pupilli debiles vel hij qui sane mentis nō sunt & si nō petūt debet illud & sponte facere. ff. de offi. p cos. l. nec quicquā ℞. obseruare **Iusticiam faciendam** Intellige nō solū ipsis paupibus sed quibuscūq̄ etiam diuitibus & aduerte q̄ licet statuat paupes sore cū benignitate audiēdos nō tn̄ p̄cipit eorum petitiones sed iusticiam nam pupi in mala causa nō debet iudex esse misericors **In publica** vbi viz absq̄ impedimento possūt subditi ad eos accedere & dici potest locus satis publicus ecclesia cathedralis dum ibi fuit alioquin si in aliquo maneriorū suorū fuerit eiusdem manerij capella vel ecclesia prochialis vicinus locus vel alius ad hoc assignandus in q̄ ad eos publice p̄t haberi recursus **Ore tenus** am. s. corpalem sic vt querelantes q

sonaliter audiee valeant vt ipsi possint eum ꝑsonaliter alloqui.ff.de ẏ.ob.l.i. in ꝓncipio Non autē sufficit qō sit ꝑsens vt sorte exis stens in camera ipōs de longe exaudiat sicut solet dici familiam esse ꝑsentem si sit in illo loco vbi dictū audire potuisset. C. de hijs q̄bꝫ vt indignis .l. talis in ꝓncipio vbi de hoc ꝙ chy. multipliciter namq; dicitur quis ꝑsens vt notatur in aucto. de sacerdotibꝫ in ꝓmei pio ẏ.pñtes **Et in perlatis** quarta pe. **Confessionibus**.s.qui sunt animē Nō em intendit de illis que sunt in foro iudicia li de quibus habetur ti. de ofes. ꝙ totū. Epi eī officiū est vt ofessiones audiat subdito rū sibi ofiteri volenciū vt notat Jo.an.de pe nitē.& remiss.c.ij.li.vi.& maxime in casibus reseruatis de quibus notatur ꝙ eundem Jo. ibidem ẏ.reseruātur & ꝙ hostien. in summa ti.de pe.& remiss.q.quibus ofiteudū sit ẏ.nec in hoc & ꝙ ꝓncipaliter hoc pertineat ad epi scoꝝ.s.audire ofessiones subditorū legitur & notatur extra de offic.archiꝑsbiteri c.iij. vbi de hoc ꝙ doctores Ipse em numerat in ter ꝓprios sacerdotes vt plene notat ꝙ hosti en.in summa de pe.& remiss.q.cui ofitendum sub q.verum & de hac materia & ꝙ Jo. in sū ma ofessionū.q.lvij. **Interdum**.i.aliquo ciens **Penitencijs iniungendis** In quibus magna discrecōe opus est in hijs em iniungendis attendi debet qualitas perso narū viz an sit liber vel seruus dives vel pau ꝙ si pauper vel adultus iuuenis aut senex ꝑ latus vel subditus religiosus vel secularis cle ricus vel laicus vir aut mulier ꝺiugata vel soluta ꝺsiderari etiam debet grauitas peccati vt viz ſm diuersas circumstancias maior vel minor penitencia iniungatur oportz itaq; in huiusmodi penitencijs iniungendis ꝺfessorē esse discretū & cautū ad cuius informationē ꝓficit videre notata ꝙ hostien. in summa ti.ꝑ allegato q.que penitencia sit ꝙ peccatis singu lis iniungenda ẏ totū &c. ¶ **Quinticum**

Item statuimus q̄ episcopi in suis syno dis et alijs cōuocati ombus & singuli ar chidiaconi in suis capitulis & ca pellani ecclesiarū parrochialiuꝫ in suis ecclesijs ter in anno denū cient omnibus qui clericali pre cilegio gaudere ooluerint quod habitum clericalem nec non co ronam tonsuram patenter in lo cis debitis defferant cōpetētem & maxime coram suis ordina rijs & in ecclesijs & in cōgrega

tionibus clericoꝝ

Item statutum ꝙ hec constitutiō est bonifacij archiepiscopi et est xxv.ponens quandā pnisionē cir ca eos qui volant gaudere pnile gio clericali. **Synodis** hec dicūtur cōuen tus ꝺgregationes seu & ꝓsolitorū & debēt fieri ẏ eos annuatim ex de accus.c. sicut oli in fi.& ad eas tenentur venīt omnes illi qui sub illo epō habent curam animarū extra de ria.& obe.c.sup hijs ẏ.de hoc **Alijs cōgre gationibus** quas ex varijs causis facere potest epus videlicet ppter subsidiū caritatis nū exhibendū extra de cens.c.cū apostolus ꝙ ter visitationem exercendam vt in e.c.& de cens.c.romana li.vi.in principio & xpter p dicationem verbi dei vt in c.inter cetera ex tra de officio ord.& i alijs que varijs de cau sis possunt occurrere **Singuli archidia coni** nō igitur sufficit q̄ hoc fiat ẏ vnū vice oim **Capitulis** nota bene ꝓprietatē termi norum nam episcopis attribuit synodos ar chidiaconis vero capitula & ꝺcor. illud quod habes in simili pterino clem.ꝺ. ocilio ꝙ voil. & hic vide si placeat q̄ scripsi supra de ofitiis tiombus c.i.ꝺto capitulis de ruralibus in fi. capellam rectores qui debent esse capellam in fra annū de elect.c.licet canon li.vi. Item vicarij perpetui qui debent eē capellam ad mi nus in ꝓmis ordinibus sequentibus vt in constitutione othonis ad vicariam & ꝓt etiā intelligi hec lra de capellis prechialibꝫ q̄ sunt vicarij tempotales de quibus notatur de offi cio vicarij c.vnico glosa magna ꝙ voil. in cle men. **Quis ecclesiam** ex hoc apparet au ctorem sensisse de ipsarum ecclesiarum pre latis siue curatis perpetuis ad quos ꝓmci palitor cura animarum & administratio re rum ecclesie spectant q̄ apparet ex hoc q̄ di cit suis &c.fateri satūtis ꝺuenit vt & talium mercenarij qui vicarij tempotales dicu atur vt dixi in glosa precedente hec & similia satis possunt exprdiri Dua namq; dici potest eccle sia aliquo respectu.s.ratione cure q̄ admi strat ẏ cuius meliore declaratione nota q̄ regulariter hec pnomina possessiua meū tuū suum dominū significant vel quasi ff.de lega. iij.l. seruos de an.& ar. leg.l.quintus sal lit tū quādoq; ex natura eius cum quoquis loquitur vt si dico lego seruo omnē pecuniā suam intelligitur nō de vero domino sed in ꝓprie vt habere potest vt.ff. de manumiss.l. iij. in principio & idem patet in monacho & similibus sullit etiam ratione psone loquen tis vtputa colonus dicit campum meum vel custos equorum dicit equū meū nam intelli tur quantum ad curā & solicitudinem vt no tatur in l.ij.in principio ff.de orig.iuris & fa cit.l.qui pupillū q. Item quercit.ff.de nego. sullit Tercio ratione rei de qua quis loquit

vt si aliquis dedit omnibus famulis suis, non
cē intelligitur q̄ eos habeat in domino vt
.l. ℭ si nō exhibuissent. ff. i. ff. de publiō. ℭ rec
tiga. Dic itaq; in casu nostro ecclesia p̄t dici
mpellari p̄rochialis siue vicarij temporalis ra
tione curé ℭ solicitudinis quam gerit in ea
p̄dicta fundantur sup dictis Barth. ff. de au
ro ℭ argēto legato. l. quintus. ℌ argēto ter-
in anno ſm tres tercias viz semel in singu
lis quatuor mensib⁹. Clericali p̄uilegio
quod ꝓsistit in multis viz quia non debent a
laicis iudicari extra de foro competenti c. ij.
Item q̄ laicos sup rebus ecclesiasticis coā
iudicibus ecclesiasticis possunt inuenire e. ti.
c. si clericus ℭ c. cum sit Item q̄ laici vel alij
non sui iudices ipsos detinentes violēter abſ
q; lesione in custodia publica vel p̄uata sunt
excōmunicati de sen. exc̄. c. nup. Et breuiter
loquendo istud p̄uilegiū ꝓsistit principaliter
in duobus. Primo vt clerici non vexentur
in eorū p̄sonis vt supradictū est et ptz xvij
q. iiij. c. siquis suadentr. Secundo vt nec vex
entur aliquibus exactionibus in p̄sonis vel i
rebus. C. de episcopis ℭ cle. l. i. ℭ. ij. ℭ notat
de bigamis c. altercationis ꝺ. p̄uilegio q̄ Jo.
an. ℭ ca. li. vi. ℭ p vo. de vi. ℭ hone. cle. c. i. ꝺ.
in rebus ℭ ꝺ. p̄sonis in clem. Circa hanc mā
teriam tu dic laicus q̄ p̄uilegiū clericale cō
sistit in xiiij. Primo in hoc q̄ nō inuemātur
cotam iudice seculari extra de foro cōpetenti
c. si diligenti. Secundo q̄ verberās clericum
incidit in canonem xvij. q. iiij. c. siquis suadē
te. Tercio q̄ nō vocantur ad onera secula-
ria extra de imu. eccle. c. nō min⁹. Quarto q̄
possunt facere collegium vbi hec laicis non li
cet extra de reg. domibus c. fi. Quinto q̄ pos
sunt vendere rem concessam ecclesie ante tra
ditionem. C. de sacro sanctis eccle. l. fi. Sex
to q̄ eodem p̄uilegio gaudet p̄sona ℭ familia
Septimo q̄ facientes statuta ꝺtra clericos
sunt ipso facto excōmunicati de immu. eccle-
sia c. eos qui li. vi. Octauo q̄ soli clerici pos-
sunt beneficiū eccl'esiasticū optinere de trans
acti. ex hīs. Nono q̄ p hās impetratas con
tra laicum cum clausula generali nō p̄t cle-
ricus cōuenīri notatur p Bern. de rescrip-
tis c. sedes. Decimo q̄ de causa ciuili nomine
spōtularū non tenetur dare nisi quatuor si-
liquas. C. de epis ℭ cle. auc. sed hodie hec tñ de
iure canonū non detractur extra de vi. ℭ ho.
cle. c. cum ab omni. Undecimo q̄ de acquisi-
tis laīcī sunt in potestate patris possunt testa
ri. C. de episcopis ℭ cle. auct. p̄sbiteros. Duo
decimo q̄ sine ꝺsensu patris agere possunt p
rebus suis recuperandis notatur q̄ archid ia-
conū de iudic. c. fi. li. vi. Decimotercio q̄ non
possunt pignorari vt notatur p hostien. ex de
etate ℭ qualitate c. iudeorū laīcī. Inno. ibi
ꝺtra. Decimoquarto si scienter dño seruus
efficiatur clericus liberatur a dñi potestate
hec notat bertrandus in clem. i. de vi. ℭ hone.
cle. Habitū clericalem q̄ quo vide ex-
tra de vi. ℭ hone. cle. c. clerici e. ti. c. ij. in cle.
j e. ti. c. exterior habitus. Coronam. hoc
est signū regni ℭ p̄fectionis cum sit circula
ris ℭ carens angulo in signū carencie sordiū
quia vbi angulus ibi sordes. Clericos namq; se
ipsos ℭ alios regere ℭ a sordibus mūdare de-
bent ℭ sic in cro regnabūt xij. q. ij. duo ℭ sit
corona ex rasura in summitate capitis ℭ tō
sioe capillorū i pte capitis inferiore ℭ sic cir
cul9 capillorū p̄ptie dicitur corona put no
tatur q̄ Jo. an. in clem. ij. de ℭ hone. cle.
ꝺ. tonsuram. Et incipit a beato petro cui gē
tiles raserūt caput desup in modū spine. Ipe
vero hoc ꝺuertit in memoriam dñice passio-
nis qui corona spinea vsus est ℭ notat xxiij
di. phibete q̄ archis. Tonsuram hec con
sistit in p̄cisione capillorū ex p̄tem feriori
vt notat Jo. an. in clem. ij. de vi. ℭ ho. cle. ꝺ.
tonsuram ℭ debet fieri sup aures sic q̄ aures
pateant xxiij. di. c. penulti. Et est signum q̄
p̄cidenda sunt vicia cordis ℭ corpis ne inui
tum diuinorum impediant vt notant doctō-
res in locis p̄allegatis. Patenter. i. publi
ce sic q̄ videri possunt. Deferant si nanq;
clericus deferat habitū ℭ tonsuram clerica-
lem regulare est q̄ gaudere debeat p̄uilegio
clericali maxime vbi nō est ꝺiugatus ℭ non
delinquit cōtra statū ordinis clericalis pro
qua materia vide plenius que notantur ex-
tra de vi. ℭ hone. cle. c. ex lītis in tercia di. per
henricum de bowyco. Si vero sit ꝺiugatus de
facto ℭ de iure quia solum in minoribus cō-
stitutus ℭ ex illo ꝺugio incurrit bigamiā li.
cet deferat habitum ℭ tonsuram non gaudet
p̄uilegio clericali nimio tali sub anatheimate
phibetur deferre habitum ℭ tonsuram cleri
corum de bigamis c. vnico li. vi. vbi vero nō
est bigamus etiam si deferat habitum ℭ ton-
suram siue sit ꝺiugatus siue nō tñ p̄pter ex-
erciciū vite inhoneste puto ioculatoris go-
liardorum ℭ aliorū huiusmodi ꝺtinuatū p̄r
annū vel breuiore tempore post trinā admo
nitionem si nō resipuerit carebit p̄petuo p̄-
uilegio clericali de vi. ℭ ho. cle. capitulo. vni-
co li. vi. Si vero exerceat officium carnificū
macellariorū tabernariorū ℭ huiusmodi tūc
tene qđ legitur ℭ notatur in clem. i. de vi. ℭ
hone. cle. Si aute in nullo p̄missorū culpabi
lis fuerit sed tñ tam habitū q̄ tonsurā dereli
quit q̄diu sic steterit carebit p̄uilegio clerica
li de cle. ꝺiugis c. vnico li. vi. Si tñ postea ha
bitū ℭ tonsurā reassumpserit gaudebit p̄uile
gio clericali ad qđ faciūt nota q̄ card. ℭ ar-
chid. in dicto c. vnico de cle. ꝺiuga. ℭ q̄ Jo.
an. extra de cle. ꝺiuga. c. Johan. Tum-
peretur. vt. s. differant a religiosis ℭ si-
mile hatres de vi. ℭ ho. cle. c. clerici ℭ ibi i glo
sa ꝺbo ꝺgruentem sed melius q̄ hostien. Ma

rinte hic ponitur vt dictio compatiue ac si diceret in alijs locis cetet patenter portare habitū ꝛ tōsurā sed multo magis coꝝ psonis ꝛ imlocis subscriptis ꝛ sic suitur ppie ꝺ. insimili ex de spōsalibz c. sponsū ꝺ maxime p ℞. ꝛ de filijs presbiterorū c. ad abolēdam vbi de hoc ꝛ sic idē iplicat in casu ꝺuerso. De pe tñ habūdat vel ponitur pro tātū vt patet xviij di. c. puenit xi. q. iij c. i. cū ꝺcor. Circa hoc dicit Jo. an. in dicto. c. ad abolendā ꝙ vbi drō maxime ꝺuertitur ꝺbis saꝛientibz cam si nalē tūc habūdat vel ꝓitur p tātū dū vero ā nectitur ꝺbis sapiētibz causam ipulsiuā ꝛ hoc ꝺstat vel saltem dubiū est tunc stat propie scz. cōꝓtatiue ꝛ denotat idem i casu cōuerso ꝛ vt hic vide quod stripsi supra de offi. archi. c. olim ꝺ. maxime **Coram ordinario**. i. patrutibz ordinarys ꝛ id vidētibz. ff. de ꝺto rū sig. l. coā ꝛ qui in hoc casu dicuntur ordinarij videre potes supra de ꝺstitutionibz. c. exte riot habitus ꝺ. ordinarij **In ecclesijs** ex isto ꝛ ex hoc qꝺ sequitur vt viz in ꝺgregacō mbz clericoꝝ apparet auctoꝛē veluisse ꝙ hij qui volūt gaudere ꝓuilegio cleticali cētt por tare habitū ꝛ tonsurā ad mim9 in locis ꝓub licis ꝛ ad extra cui ꝺcor. in simili id qꝺ legi tur in ꝺstitutione ottoms qm de habitu ꝺ. de hoc p Jo. de athona nā licet in locis ꝓua tis vtputa in domo ꝓpria vel alibi extra con spectū populi aliquis nō differat huiusmodi habitū coronā ꝛ tonsurā nichilomim9 gau debit ꝓuilegio clericali dū tñ patenter ad ex hoc faciat ad qꝺ faciūt notata p voil. de pi. et hone. cle. c. ij. ꝺ. publice in clem.

Robertus

Presbiteri ꝛ infra capel lanis ad celebrandum in quacunqꝫ ecclesia no stre ꝓuincie receptis debet in iungi in virtute obediēcie vt sint pntes in diebus dominicis ꝛ se stiuis ac alijs quādo ꝛ vbi ma tutine misse et alie hore cū nota dicūtur canentes ꝛ legentes psal modizātes super quibus ab eis in populoꝝ redemptione iura mentum recipi volumus ꝛ pre stari Item presbiteros huius modi iuramento volumus astrl gi ꝙ rectoꝛibus vel vicarijs et precedentibus ecclesiarū seu ca pellarū in quibus celebrauerunt non detrahent sed quod eis hu militer parebunt ꝛ debitam reue

reuerciam faciant ꝛ impendant

Presbiteri Hec ostitutio est roberti wyncheIsee Cātuarien. archiepi ꝛ est ps huius j de iu. iu. c. pbiteri ꝛ de celebra. miss. e. c. ꝛ de pni. ꝛ remissionibz e. c. ꝛ habet duas ptes. In prima statuitur ꝙ pbiteri celebrā tes in ecclesijs ex debito obediencie teneantur interesse horis canonicis que dicūtur cū nota In secūda ibi **Item ūl biterna** statuit quomō ipsi pbiteri pstabūt rectoribz ꝛ vica rijs alijs ve psidentibz ecclesiarū i quibz celebrant obediencia iuratonā. **Capellanis** siue sint prochiales siue cantorias habentes aut annalia p diuis vel defunctis celebrantes **Quacunqꝫ ecclesia** siue metropolitana cathedrali collegiata ꝺuentuali aut prochia li ꝛ idē intelligo si sit capella ar. j de iur. iu. c. pbiteri ibi capellis ꝛc. **Receptis** p eos ad quos ptinet ꝛ dic vt pz ō de cleticis pegri nis **Debet iniungi** s. p ipos qui dictis ec clesijs psident ꝛ notat qꝺ dici ꝺz ꝙ ex debito tenētur psidentes videre ne sub eis in eccle sijs mimstrātes negligāt honoꝛē cultus diui mi vt hic pz **In virtute obediencie** q scz tenētur obedire canombz ꝛ ostitutionibz rite editis ꝛ publicatis qꝺ dic vt notat. xxv q. i. violatoꝛes p archidi. vel dic obediēcie q scz tenētur cutatis ecclesiarū in quibz celebrant obedire vt j patebit Et nota ꝙ obedi ēncia ostitit in tribz scz reuerēcia exhibenda mādato sustipiēdo ꝛ iudicio suteūdo reuerēci am debet minor maiori vt viz sibi assurgat locū primū in sedendo vel standō vel eūdo sibi redat mādatis ꝛ sui maioris honestis dū tam ad ministrationē vel officiū in loco illo habe at parere tene tur nō tenet tñ ipius iudicio misi iurisdictionē in ipm habeat put notatur xciij. di. in summa ꝛ bā faciūt notata p ber. ex de temp. ordi. c. ad aures glosa ij. ꝛ in ostitutionē octoboni pastoꝛ bon9 ꝺ. obediēci: ꝙ Jo. de athona nec ppter talē obediēciā debet sic obediens dici subditus illius cui talē obedi enciā pstat nisi hoc faciat eo animo vt sit ei9 subditus de restitutione spo. c. olim in fine de glosa ij. ꝛ notatur hm tardi. q' het ꝺba in vir tute obediēcie pctm mortale important si cō tra factū fuerit sic ipē notat de sepulturis c. i. ꝺ. obediēcie li. vi. Sed circa hoc vide ꝙ scri psi ē de ostitutionibz c. i. ꝺ. obediencie ꝛ vide qꝺ dicā j e. c. ꝺ. parebūt **Diebus dñicis** quibus totaliter cio est vacandū de ose. di. iij ieiunia ꝛ ideo dies illa est magis venerandis qꝫ in eo mūdus sumpsit exordiū ꝛ ꝙ resurre ctionē xpi mors interitū ꝛ vita accepit prin cipium lxxv. di. ꝙ die ¶ Magna emm est hui9 diei progatiua nā die dnico osecrātur epi vt dcō c. ꝙ die hac die placitis nō est ms stendū xv. q. iij. ꝙ totū nec hac die dz sup scā euāgelia iurare misi ꝙ pace vel alia necessitate

nec etiã hãc dse meretã teneri dicit ex de se tñe c.i. Et hic vide qõ scripsi ẽ de officõ at chipf biteri c.i.d.diebz dñcis & v. expirauit omnino. **Festiuis** quibus habes de ose. di.iij.c.i.ex de feriis c.questus & j de feriis c.ex scripturis & p totũ. **Alias** s.nõ festiuis Cũ tempus sigt **Obi** significat locũ & est sensus q quacũqz hora sit seruiendũ deo siue de meridie siue post meridiẽ siue de nocte qõ illo tpe debent pfbiteri de quibz hic loqr officijs interesse & osimiliter in loco siue sit in choro siue ex chorũ. **Alie horę** s. prima tercia sexta nona vespe & opletoriũ ex de re. missarũ c.i. Sed quid dices de antiphona beate marie vginis que solet cantari ppe noctẽ an vigore huius statuti teneãtur ille antiphone interesse dic q si illa antiphona ponitur statim finito opletorio tũc tenẽtur interesse qz que in otimenti fuerint messe videl. l.lectiff. si vertũ petatur & que religiosis adherent religiosa sunt ff.de rei vendi.l. que religiosis Di vero illa antiphona cantet post magnũ interuallũ opletorio finito vel forsan pbi nõ dz opletoriũ cũ nota tũc ad interessendũ et nõ arguitur p hãc ostitutionẽ q solũ loquitur de matutinis mss.& alijs horis quarũ ista nõ est vna & facit ad pmissa id qõ legitur & notatur de ose.etc.c.i.li.vi. fateor tñ qõ ad pceptũ psidentis ecclesie capellani huiusmodi tenẽtur illi antiphone cantande interesse & illã cantare in hijs nãqz que ad ipõ officiũ spectat sibi parere tenẽtur vt notat bet.dicto c.ad aures de temp.ord.maxime cũ tale pceptũ tendat ad augmentatione cultus diuini etiã vide q dicã j d.pare bũt Et videtur expssum j.e.li.de vle. miss. t.pbiteri. decreuimus in pncipio ibi & a liijs diuinis officijs &c. **Cum nota** s. catu & sit p notas.i.certa signa ad artẽ illã inuenta. Et hee note nõ sunt lĩe sed figure aliqõ q se signãtes ff.de lib.poss.l.fz cũ patrono q.notis. Aliter vero nota idem ẽ q infamia ff.de hijs qui nõ in fa.l.ij.q.i. Item nota idẽ ẽ q repẽsio ff.p socõ.l. nũcio .itẽ nota dicitur idẽ q iudiciũ signũ vel cicatrix put nota tur ixxxij.di.monachus & Jo. Canẽtes vtputa inuitatoria ympnos antiphonas rñsoria graduale & huiusmodi **Legentes** videlicet lectiones epistolas euãgelia & huiusmodi. **Psalmodizãtes** i. psalmos canentes Et ex hijs potes colligere q qui vt pfertur debet interesse huiusmodi officijs diuinis cũ nota nõ debent interesse in ecclesia vel in choro vt matutinas vel alias horas priuatim dicant sed debent cũ alijs cantare legere & psalmodizare quibz tñ diligenter attendendũ est vt magis corde q voce cantent xcij.di.c. cauentes nam plerũqz sit vt in sacro misterio dũ blanda vox queritur ogrua vita negligatur e.di.c.in sancta. **Super quibus** s. vt sic

fiat.s dz officijs interfint cantando legẽdo et psalmodizando. **Ab eis** s. capellanis **fieri tenet** s. ad celebrandũ in ipsa ecclesia vel alias in dñco vel alio die festiuo post receptionẽ suã j de iureiu. c.pbiteri qõ c.est ps huius. **Fieri** p psidentẽ ecclesie vt j de iureiu.pbiteri in pncipio. **Preferri** p ipm sic receptũ. **Item presbiteros** secunda ps. **Iuramenta** sic ergo apparet q isti de quibz hic loquitur pstabũt obedientiã iuratoriã Jurabũt namqz q nõ detrahent pdictis & q eis parebũt & reuerentiã facient vt j pz Sed ctra hoc opponitur Cã epus a subditis suis nõ exigat obedientiã iuratoriã nisi ab hijs quibz omisit curã animarũ ex de iureiu.c.nullus de maio.& obe.c. legebatur Si ergo epus hãc obedientiã nõ exiget ergo nec inferior curatus qui est minor cũ nõ debeat licere curato inferiori qõ nõ licet ipsi epõ qui in dignitate & etiã potestate pellat ar.ex de elect.c.cũ in rectis in pncipio & ibi p Bern. d.multo fortius Soluitur dic q illud qõ habetur in dicto c.nullus regulare est fallit tñ vbi est osuetudo pscripta q tales simplices sacerdotes etiã nõ curati debent iurare sicut patet in simili ex de d.sigñ. cũ clerici placentini Fallit etiã vbi tales alias fuerũt rebelles vel sunt de rebellione suspecti ex de via & ho.cũ in ecclesijs fallit etiam vbi sup hoc est statutũ speciale vt hic maxime vt hic subsint & obediant rectori vicario vel alter psidenti ecclesie in qua celebrãt ar. ex de officio archipbiteri c.vt singule Dos sunt namqz archiepi & epi ostitutiones facere iuris omnis declaratorias & renouatorias possunt vt vbi pena deficit in iure possũt penas apponere & veterem penã augere pñt etiam ostitutionibz papalibz addere & eas supplere. Et ad correctionẽ morũ statuta facere pceptoria phibitoria & penalia dũ tñ ius omne nõ subuertant fm hostiẽ.qui hoc notat vt dicto c.vt singule & id Jo.in no. post eũ. Possunt etiam in hijs que ad ipsorũ iurisdictionem ptinent statuta facere dũ tñ legibz generalibz nõ obsistũt put notat p Jo. an.in no.ex de offic.le.c.vlti.in pncipio cũ itaqz osuetudo possit hoc opari q simplices sacerdotes tenentur iurare obedientiã vt ẽ ergo & statutũ illud opari pt. Cã ius scriptũ statutũ & osuetudo equari videntur ex de iureiu. vementes xi.di. in hijs ff.de legibz.l. de quibz. Item statuta & osuetudines equãtur de ostitu.c.i.li.vi.de elect. qz sepe de ca.mo. c.vnico e.li.& facit ad hoc.l. Item eorũ.ff.q cuiusqz vniuersi. nciẽ in pncipio cũ ocor. ibi all.& ex de osuetudine c.cũ dilectus de rest.in integrũ c.ij.cũ similibz Sed q sano intellectui eius qõ hic dz estimo sic fore occurendũ q istud iuramẽtũ nõ sit exigẽdũ ab hmõi capellanis siue causa vt sic fiat concordia

I

inter hoc qđ hic dicitur ꝫ inter illa que legũ tur in dicto c. nullus ꝫ c. cũ in eccles̃ys. Item viz ꝙ si capellam ipsi suis p̃sidentibz retella: re inciant tũc liceat ab eis hoc iuramentũ exigere. Et iste intellectus satis cuenit huic ꝫ. Nam hic nõ dicitur ꝙ debent statim in sua admissione p̃stare siue iurare hanc obedi enciã sed statuens vult ꝙ tale iuramentũ de beat ab eis p̃stari ꝫ hoc satis p̃t fieri cũ opus fuerit vt sic dcor. iuribz p̃dictis **Astringi** nõ ponit de certo tempore ꝫ ideo opz vt in: telligatur ꝑm alia iura ꝙ dic vt in glosa p̃e denti ad finem. **Vel vicarijs** vbi forsan nõ est rector nam si sit rector ꝫ vicarius vtriqz si petatur debet p̃stare iuramentũ saltem in hijs que concernũt ipsorũ statũ ꝫ vbi porcio vi carij ꝫ etiã administratio sunt separate a iure rectoris. Nam in hoc casu sicut rector p̃t p: uidere sibi ꝫ statui suo sic vicarius ꝙ quo vi de ea que scripsi supra de consuetudine c. i. d. re ctores ecclesiarũ. **Presidentibus** talibz viz qui nec di. ũt rectores nec vicarij vtpu ta decani p̃positi magistri custodes gardiani plebani archip̃sbiteri ꝫ alij consimiles. Dz nũ quid capellanus coductiꝰ temporalis qui sub rectore vel vicario aut alio p̃sidente gerit cu: ram animarũ possit istã obedienciã exigere. dic ꝙ ipso qui eñ delegauit p̃nte absqz eius mandato nõ potest qz in p̃sencia maioris cõ: sat potestas minoris ex̃ de priuilegijs c. antiq̃ vbi ꝙ Berñ. d. misi. in vrbe. Et facit ad hoc de officio ꝙ consul. l. i. in principio xxi. di. de miqz ꝫ hoc verũ in hijs que sunt honoris ꝫ p: eminencie vt patet in dcã constituti. Potest tamen ipe p̃nte curam sibi omissam vt prius ministrare si nõ fuerit expresse reuocata xi. q. i cuemt. C. de donationibz l. in hac sacratissi: ma. Secus si fuerit reuocata ar. ff. de iudic. l. iudiciũ. C. de officio rectoris quincie. l. po: cioris ex̃ de rest. spo. audita cum ibi notatis. In absencia autem delegantis vbi ĩ modi: cũ tempus ipse delegatus est reuersus etiam nõ p̃t hãc obedienciam exigere nisi de hoc ha: beat mandatũ speciale. Secus autem tñ est si longo tempe fuerit absuturus Et ad hoc fa ciũt notata ꝙ Bartꝫ. ff. de officio consul. l. offi ciũ ẋp̃. Item est argumentum. Et faciũt ad idem que legũtur ꝫ notantur. ff. de iudicijs l. si longius in principio. ff. de va. ꝫ excuſ. mu: nerũ. l. penulti. in si **Capellarum** petes in telligere de capellis que ex gracia ꝫ nõ ex de bito habentur In quibz capellis celebrantes p̃stabũt obedienciã ꝫ iurabũt curato matri cis ecclesie vt hic timetur Ad qđ facit ꝙ le gitur ꝫ notatur in constitutione octobon gra vbi de hoc Potest etiam intelligi istud de ca pella cuꝰ est pars siue membrũ matricis ec: clesie vel ab ea dependens vel eidem annexa. Dic etiam qđ in ea sit dare curam animarũ ꝑm ea que legũtur ꝫ notantur de p̃bendis c. extirpandis ꝫ de ecclesijs edificandis c. ad au diencia de etate ꝫ qualitate c. eam te vbi de hoc. p̃t tercio intelligi de capella dignitatem hãte vt exemplũ extra de priuil. c. cũ capella Patet etiam in capellis rectoris ꝫ alijs diuer sis que sunt in anglia Nam quomodocum: qz sinuatis capella semp capellani ministran tes ibidem tenentur p̃sidenti cidẽ capelle in hijs que ad eius officiũ ptinent obedire vt hic patet **Non detrahent** neqz verbo ne qz facto Est enim verbo detrahere bonũ alicu ius negare vel inuertere ꝫ notatur de pẽi. di. i. homicidiorũ ꝙ Io. vel aliter detrahere est defectũ alicuius absentis alicui reuelare vt ipse in bono minorẽ estimet Et in hoc dif fert a otumelia qz otumelia est dictũ oppro briosum in facie alicuius manifeste platum Sed detractio sit in aliquo absente ꝫ nõ au dientr. ꝫ otumelia derogat honori. eius cui sit sed detractio derogat eius fame Facto autem detrahere est omodũ vel vtilitatem a licuius impedire vel diminuere. ꝫ otra bonũ vtrũqz punitur j de iureiu. c. p̃sbiteri ꝫ de cele. miss. c. p̃sbiteri qui sunt ps huius de hac materia detractionis dixi supra de offic. ar: chip̃s. c. i. vbi agitur de inuidia d. detractio. ꝫ p hac materia vide notata ꝙ archid. vi. q. i. c. summa ꝫ p̃denti **Humiliter** No: nem eñ oditiones habere dz obediencia scz vt fiat libenter siue cordis murmuracõe hu: militer sine vocis contradictione celeriter sine dilatione hillariter sine tristicia vel merore integraliter sine opis diminutione simplici ter sine mandati nimia discussione prudẽter sine maifesto errore veraciter sine fictõe pseueranter sine intermissione Dñ beatus verũ inquit obediens nescit moram nec mandato pcrastinat sed aures parat auditui oculos visui manus opi pedes itineri ꝫ sic se totũ interius colligit vt impatis exterius adim: pleat voluntatem hec notantur viij. q. i. scies dũ in prin. ꝙ archid. **Parebũt** i. obedient ꝫ intellige hoc ꝙ hic dicitur maxime circa ea que in isto c. ꝫ j de iureiu. c. p̃sbiteri ꝫ de pr̃e. c. p̃sbiteri ꝫ de cele. miss. c. p̃sbiteri statuũ tur in ceteros methilomin9 que in p̃dictis lo cis nõ exprimũtur dũ tñ ad officiũ huiusmo di p̃sidentes timeant ꝫ etiam obedire tenen tur vt patet ꝙ notata ex̃ de temp. ord. c. ad aures glosa ij. chorũ regere antiphonas ꝫ res: põsoria incipere lectiones legere missas cer tas ꝫ alia diuina seruicia certis diebz ꝫ tem poribz celebrare ex̃ de officio archip̃s. c. i. ni si. ibi aũt cui ipsi iniungeret ꝫ c. ti. c. offi. ꝫ ad idem facit c. ti. c. ij. dicebit enim p̃sidens ꝙ diui nũ officiũ recto tramite dirigatur ita ꝙ de bitus ordo seruetur nec ꝓpostere dicãtur hos re ꝫ ꝙ nõ fiat in legẽdo vel psallendo dictio: nũ vel sillabarũ sincopatio otra id de quo le gitur de cele. miss. c. dolentes. ꝫ ꝓiecta ꝓbatur

ex de offic. archip. biteri c. ij. dz etiã ymodi p
sidens videre ne capellam in ipsius ecclesia mi
nistrãtes sturilitatibz magis aut discursiom
bz indulgeãt vt pz in dcõ c. ij. in hijs itaqz e
alijs similibz tenẽtur ymodi capellani ipi p
si dentis mandatis parere e obedire Dz qro
nũquid aliquis capellanorũ huj excusati pos
sit ab interessendo officijs diuinis que dicũtur
cũ nota si eodẽ tempore vocatus sit vt matu
tinas horas vel vespas dicat ac recitet ex chor
rũ cotã eo cuj sumptibz recipit stipendiũ
suũ dic aut iuramentũ pstitit in sua admissi
one put cauetur õ in pncipio huius capituli
aut nõ si inrauit tũc sine licencia pscẽtis nõ
dz matutinas horas vel vespas dicẽ ex chorũ
sed alias tenẽtur eas dicere in choro cum
alijs dicer etiã si sine nota dicũtur j de cele.
miss. c. pbiteri. de creuim pñt tñ cũ licẽcia
pscntis ex cã pdicta vel alia rationabili ma
tutinas e alias horas ex chorũ dicẽ dũ tñ pre
ej absenciã cultj diuinj aut alias honestas
diuini officij nõ minuat forsan xpter pauri
tatem mimstrorũ vel qr substancia dirigendi
chorũ in cantu e psalmodia resicet in psona
istj sic absuturi facit bñ ad pmissa xcij. di.
clenther ius. Debent nãqz hore canonice ctiã
tpe mter dũ p viros ecclesiasticos dici in cõ
muni ar. ad hoc de pe. e te. c. e in te. de sentẽ
cia excõmunicõis c. alma mẽ. adicim li.
vi. e debẽt dici in choro bñ facit ex de te. miss.
c. dolẽtes ibi chori silenciũ fugiẽtes eẽ nec obs
stat Di dicas pdicta locũ habere in ecclesijs
cathedralibz e collegiatis qr icõ intelligendũ
est in ecclesijs prochialibz saltẽ illis diebz q
bus populus solet confluere ad diuina vt in c.
i. ex de cele. miss. e notatur in e. c. in pma dis
stinctione p henricũ e hoc uerũ maxime vbi
est dare copiã sacerdotũ e aliorũ mimstrorũ
ad officiũ diuinũ publice decantandũ Ad
ea qõ
si capellanus talis pacto spali sit astrictus sol
uenti stipendiũ suũ vt cotã eo forsan in eccle
sia ex chorũ vel alibi recitat matutinas quo
ciens ab eo illud exigere voluit nũquid vigo
re ta is pacti poterit a pdictis excusari dic q
ex temporã illa quibz matutine e illa diuina
officia celebrãtur in ecclesia bene pt excusari
nõ tñ horis illis quibz dz officiũ diuinũ in ec
clesia in omuni pactũ nãqz puatorũ huic iu
ri publico derogare nõ dz. ff. de pac. l. si vn9
q. pacta e p hostien. in summa ex de foro cpe
tenti c. si diligenti e inquãtũ tale pactũ ten
dit ad impossibilitatem iuris vel facti nõ te
net ex de pactis c. si foret enim impossibile vt
simul eodẽ tpe capellan9 hmõdi daret diui
no officio in choro e ad illud recitandũ cotã
alio ex chorũ excludendo igit dico siue capella
mus hmõdi ad ea que in hac ostitutõe mãdã
tur iurauerit siue nõ semp tenet ad mãdatũ
ecclesie pscntis in hijs e alijs de quibz õ di
xi parere e etiã obedire alias aũt pt tãq̃ in

obediens puniri vt bñ nota dcõ c. dolẽtes per
Bern. e q tales pmissiões pñt eẽ sub caucõe
iuratoria ab huj capellanis exigi bene facit
xxiiij. di. q̃q̃ vbi de hoc p Jo. d. sicõ. **Debi-
tã reuerencia.** Reuerentia em debet su-
perioi vt minor sibi assurgat nec sedeat ipõ stã
te xciij. di. nõ opz nec equali sede ff. de offic.
psid. l. obseruandũ e vt eũ salutet cũ reuerẽ
cia forte meliando e piliũ remouendo e sic
em interpat6 consuetudo e legit c. de offic. di-
uersj. iudic. l. si dz eẽ. maior pcedere minor ut
to sequi dz em minor suo superiori parere sa
ciendo in diuinis officijs seruicia consueta ex-
tra de ma. e obe. statuim9 vbi de hoc p Bernũ
glosa si. e notatur p hostien. in summa e. tit.
in quibz.

QAgna nobis e infra di
stricte precipimus quat-
inus rectores e vicarij
ar alij ecclesiarũ curati patem in
quantum in eis est cũ omnibus
habentes parochianos suos mo
ueant vt in vnitate fidei e pacis
vinculo vnũ corpus sint in cri-
sto inimicicias si exorte fuerint
in suis parochijs diligenter sedã
tes amicicias copulantes discor
dantes ad cõcordiam reuocãtes
quãtum in eis est nõ permittẽtes
q̃ sol occidat super iracundiam
parochianorũ suorũ

QAgna nobis et infra, ista
constitutio dz fuisse Edmũdi archi
epi in qua pmo pcipit curatis vt
pacẽ cũ cũctis habeãt secũda ibi.
Parochianos, prochianos suos ad pacẽ
e concordiã noueãt e iudicãt tercia ibi. **Ini-
micicias,** q̃ discordãtes inquantũ potermt
ad vnitatẽ reuocãt **Alijs** eiusdem status q̃
les sunt hij notati vel q̃ sunt iferioris status
nã sub clausula nõ otmẽt maiores sed eq̃les
vel minores ex de re. c. sedes apostolica Et sic
hoc qõ hic dz nõ arctat archidiaconos diaco-
nes vel eos qui rectoribus vel vicarijs sunt
maiores **Pacẽ** pax sm hostien. est finis di-
scordie sic notat de treuga e pacẽ. quid est
pax in summa sua archi. de offic. legati c. i.
li. vi. d. pace dicit q̃ pax est trã quilla libtas
adhoc xxiij. q. i. noli vbi etiã notat id q̃ hosti
en. e dz pax a pactione nã pactio que fit p
pace publica pax vocat ff. de pacẽ. l. i. c. de ca-
duc. toll. l. vnica in pncipio dz etiã pax fuicõ
eq̃litas vt neqz incri neqz possessioms alicu
ius cã ad pcialitatẽ declinet auct. de mãd. pu
si q. quemes coll. iij. **Quãtũ in eis** ẽ dc.

iij.q.vi. Quippe inſi. vbi vt ꝙ neceſſe ē vicia eccleſiaſticis vt quatū in ſe eſt pacē quā pōſ eāt ſuare ſtudeāt ad oēs **Cū qbus habētes** Iſtud ſumit de epiſtola pauli ad romanos xij. & qō dicit ⁊ūū in eis eſt nā nix aut nullatenus fieri ꝑt vt pax cū oībz ſeruetur Si eñ paganū iudeū vl hereticū mereris pueris ille qui te otēpſerit nō vult tecū habere pacē ſic & hominē xp̄ianū ſi caritate fraterna increpaūis relinquētē dū tua increpatio ſibi diſplicet cū illo pacē habere nō poteſ ſufficit tū tibi vt animū ita paratū ſerues & quietū vt cū eo pacē hēat illū diligēdo licet ip̄e ſe a te ſeparet hec remig. in loco pallegato & crot. in ſimili xi.q.iij.c. inter vba. **Pa rochianos** ſecūdū dcm **Vnitate tidet** ad eph̄e. iij. de hac vnitate ſic ait ꝺnō michil otrariū diuerſitatis ꝓſonarū ferat vbi effigiē ſ̄ctitatis vnitas ſideri reputat vij.q.i. michil de iſta vnitate legit xxiij.q.i. loquitur & hec vnitas tollit oīem hereſim & errorē e.q.c. alienꝰ. Itē omnē diuiſionē & oē ſtiſma e.q.c. ſtiſma ꝙſiſtit namqz hec vnitas in mēbrorū ad caput ꝛiūctiōe qz nō ſe vnitati ꝺmunicat qui ꝑtē facies a capite ſe ſepat vt dcō c. ſtiſma in ꝓncipio. **Pacis vinculū** .i. dilectiōe dei & ꝓximi ꝺz eiñ dilectio vinculū qz duos ligat ſcz deū & hominē & ſuū ꝓximū & eas pacificat bñ & caritas dei & vinculū ꝑfectionis ad collo. iij. & hoc iō qz ꝑ illam oīa bona hḡt ne pereāt **Vnū corpus** .ſ. miſticū. ſ. eñ in corpe hūano multa membra faciūt vnū corꝓꝰ miſticū cuiꝰ caput eſt xp̄c oculi ſunt apoſtoli & predicatores aures ſunt fideles auditores nares ſunt qui vim diſcretōis hñt inter odores virtutū & fetores viciorū Et ſunt qui dño alloquia aliꝭ erudiant. i. doctores manꝰ habent qui opantur vñ alij viuāt prēs ſunt qui in negocijs ſecularibz ad vtilitatē ceterorū diſcurrūt iſta eñ mēbra vnū corpus efficiūt inter que nullam ꝺueit ee diſtordiā cū ad inſtar. mēbrorū corꝓis hūani vnūqōqz eorū alteri neceſſariū ſit nec ꝓſſit vnū alteri dicē nō es michi mēbrū neceſſariū **In xp̄o** .ſ. capite & dic in xp̄o. i. cū xp̄o ſic etia alibi ꝓmt vt ibi i baculo meo trāſiui bis iordanē iſtū. i. cū baculo meo **In imicitias** iij. de m. **Exorte fuerit** hec eñ horrere ſolet iter hoīes ꝓpter diuerſas cauſas qñqz ꝑ abūdātiā ſiue cupiditatē bonorū temꝓ aliū pz exēplū circa paſtores habrahā & loth ſtis ſui Gen. xxvi. qñqz ex impatientia cordis nā hō iracūdus ſuſcitat lites et in medio pacē habēciū immittit inimicicia ecc. xxviij. qñqz orit inimicicia ex ꝺbis qñqz ex factis qnqz ex iīis ſicut al. ſolet dici iniuria alicui facta q̄ eſt occaſio inimicicie qō dic vt notat ex de minoris. q. ḥt modi ꝑ hoſtien. i ſumma qñqz orit ex ḟapno alicui illato circa diminutionē patrimonij qō dic vt notat ꝑ hoſtien. in ſumma ti. de ḟapno dato ꝑ totū **Et dātes** .i. mulcētes trāquillātes lemātes ſuis oꝓtētes & ſic ſedate eſt q̄ſi ſecūtes pacificos facē ſm Manuel. **Amicitias** q̄ ſm tullium ſunt iſe velle & nolle in rebz honeſtis & nota ꝙ amicicia plus importat q̄ amor qz ad rōez amoris ſufficit ꝙ hō vellet bonū q ꝺcūqz alicui ſed ad rōnē amicicie optz ꝙ aliās velit ei bonū qō vult ſibi vt ſcz velit ꝺuerſari cū ipō & quiuē cū illis q̄ maxie amat vñ inter multū diſtātes eſſe ꝑt amor ſed nō amicicia qz ū ꝺuerſant ſimul ꝙ ꝓpriū eſt amicicie ſm Manuel. in ſuo catho. c. amor **Copulantes** hāc copulationem ꝙ munera fieri nō ꝺuemit ar. ff. de donac. inter vi. & vx. l. iij. in ꝓncipio qz amicicia q̄ ſit vel. hēbit iterūētu munerū illis ceſſantibz cito diſſoluit ſm yſpderū de ſummo bono vñ metrice ſcribit Cū fortuna manet vltro generāt amici Cū cecidit turbi vertit is ꝺta fuga. Debēt eñ in copulacōne amicicie ix. eē q̄ ſequūtur vt ꝙmaneat ad eſſe viz caritatiua affectio vna nimis ofencō mutua ſubleuatio nociuorū ab vtroqz repulſio adiutorij ꝙpta collō. vſuſqz ab alio mutua veneratio ſupioris cū inferioti pariſicatio pia inter eos ꝙpaſſio & bñficio ſuꝓrtatio Hys eñ interuemētibz erit copulatio amicicie ꝺtuoſa & eiuſdē obſeruatiuū Et hic ſi vis amplius ꝓſequi vide nota ꝙ philippū de ꝙgamo ſup li. catonis ſup ꝓma ꝓte metrica vnde cū poſſis ēē. **Diſcordātes** hic aduerte ꝙ diſcordia mentiū multociēs mdutit ſeparationē corꝓū l. vi. di. iſmael & orit qñqz materia diſcordie ex cultus diuerſitate ꝛc. di. c. platū qñqz ymo maxime ꝙ linguā malā q̄ ſeminat diſcordias inter fratrē & frēs hꝰ malū eſt aīo & detestabile apud deū ꝙuer. vi. c. aliis etiā de cauſis de quibz dixi ſ. e. d. exorte fuerint & cuius detestacōis ſit hec pena ū. ſ. diſcordie potes ꝓcue videre ꝛc. di. ꝙ totū **Cū cordiā** de qua in mēbris ſuis gloriat deꝰ ix. q. iij. archiepus hec eñ vt ait ſaluſtiꝰ eſt nutrix amotis ꝙ quā pene res creſcūt & quā ceſſante & in diſcordiā ꝺſa. res aggregate ee maxime dilabūtur **Renūcātes** hoc eñ ad officiū ꝓlati ſpectat vt diſcordātes ſiue clericos ſiue laycos magis ad pacē q̄ ad iudicium coherceāt ꝛc. di. ſtudendū & bū facit e. di. diſtordātes & c. placuit & c. ꝓcipimꝰ ex e. ti. c. i. **Quātū in eis** eſt hec clauſula exꝓſcit eorū diligēciā ſic ꝙ ex ꝑte eorū n̄ ſit aliquid ꝙ eis imputari poſſit & vide qō dixi ſ e. ꝺ. cū oīnibz hñtes **Nō nimiētes** ſufficit itaqz ꝙ faciāt diligencia ſuā **Vel nō occidat** ſumitur de epiſtola pauli ad eph̄. iiij. & notat ꝙ hec auctoritas dupliciter ꝑt intelligi. vno mō ſicut ꝺbi gēa ſi aliqs ad tēpꝰ fuerit cmotius aduerſus ꝓximū ſuū añ ſolis occaſuꝫ fiat inter eos reconſiliacō vel aliter ſic ſol. i. xp̄us qui in ſcriptuꝛis ꝺr ſol iuſticie nō occidat. i.

nō retrdat a discordātibz ꝓpter ymanēnciā
ire ꝫ peccati sui Iracūdiā differūt em ira
cūdia ꝫ ira qz iracūdia importat diuturnita
tē maiorē ꝑ ira nā iracūdia dr ofuetudinem
irascēdi sed ira dr simplicē passionē cui vix
resisti ꝑt in suis motibz vult ergo ꝙ ymanē
cia ire tollat ꝫ nō in metito qz vt dr Job v
vi tū iustū interficit iracūdia sup quo textu
sic ait btūs Grego. māsuetudo inquit in no
bis ymaginē dei seruat qui semp trāquillꝰ est
sed ira dissipat que nos mītis vtutibz ꝓuat
q dū quietē mētis tollit spūs sanctus ibi nō
requiescit

Greū.

Ceterū districtius duxi
mus inhibendum ne ar
chidiacon vel eorū offi
ciales aut alij iudices pro bono
pacis si quādo discordātes se si
bi inuicem volūt cōcordare ali
quid exigant sed licēcia petita li
ceat partibus a lite per cōpositi
onē discedere quādocūqz voluē
rint si tamē lis cōpositionē ad
mittat nec ꝓpter hoc penam
aliquā eis infligāt nisi eis de in
iustitia actoris vel rei cōstiterit

Ceterū hec ostitutio facta fuit
tpe stephani archiepi edita i cō
cilio Oxoñ. ꝫ est xxiij. in ordine

Alij iudices hec lra nō time
tur in antiqua sed a paritate rōnis hic posita
est vt sz idē intelligat de alijs iudicibz sicut
de archidiacono nis ꝫ eorū officialibz ꝫ est expſ
sum in ostitucōe othonis ceterū vbi habes q
si in oībz idē ꝙ hic statuit ꝫ adicit pena in
ostitutiōe octoboni cū ptes **Unus pariu**
de qua plura dixi ē ti. xxi. ꝫ ad hoc bonū la
borare debēt iudices summo ope vt pz in cō
stitucōe alle. ē c. xxi. v. tenocātes ꝫ dicā j v.
exigāt **Discordātes**. i. litem inter se mo
uētes ꝫ loquit de discordia que orit ex lite
iudiciali vt j pz v. a lite. **Quūt cūcordia**
re forsan motu ꝓprio vel ad instigationem
aliorū vel aliorū ad quorū officiū spectat di
scordātes ad concordiā reuocare de quibz vide
j glosa prima **Exigāt** istud intelligi ꝑt si
forsan ipsi iudices ꝙ bono pacis inter hmōdi
litigātes ptes suas interposuerūt ad ipos cō
cordandū nā ad hoc tenētur ex sacrorū canō
cū instituit. vt pz in decr. posit. ē ti. xx. c. vni
eo v. tenocātes ꝫ ad hoc facit ꝙ legit ꝫ notat
ex de trāsactionibz c. vlti. ꝫ de mutuis pti. c
i. q. vlti. v. q. ij. si pmates in quibz casibz patz
ꝙ iudex pmo ꝫ añ dia dr ptes inducere ad cō
cordia si ꝑt etiā istud intelligi ꝑt ꝫ si absqz
iudice ptes voluerūt inter se ponere nā vtro

hz ansu vt hic apparet nō debet impedici nec
ab eis aliquid dz ꝙ iudicē vel eius ministros
ea occasione exigi Sed ārio quo colore ꝑt iu
dex aliquid exigere a ptibz volētibz vt sic inter
se concordare qđ est hic inhibitū prędat
sup aliquo dubio dic ꝙ ad hoc possit iudex mo
neri ꝙ iura illa q volūt ꝙ actor sub pena pse
qui deberet causam ad finē vbi cā nō mouet
ex officio vtriusqz ptis c. de epis ꝫ cle. auct.
generaliter cū similibz Itē ꝙ reus protestabi
tur litē infra duos mēses. C. delit. protest. auct
libellū qz licet ab inicio nullus apelli deberet
agere ꝑt tū postq agere cepit cogi vt pseue
ret ꝫ causam vsqz ad finē deducat. C. quomō
ꝫ qñ iudex auct. qui semel ꝫ hoc in causa ciui
li ꝑt em esse ꝙ causa sit criminalis vel alias
talis in qua possit dubitari an ponēdo ponē
tes inciderēt in penā turpilianam ff. ē. C. ad
turpil. ꝙ totū ꝫ ne videātur collusisse ex de
collutione teg. c. i. v. de hoc ꝙ Bern. v. grām
Sed contra ꝓmissa hic ꝓiudicatur illa rōe qz iu
ra ꝓdicta lcrū hnt alteram pciū ad iudiciū in
stante istud vero locū hz vtroqz ad concordiā
consentente ꝫ hoc minuūt dba hic in textu po
sita se. sibi adinicē ꝫ ꝙ qua materia magis vi
deas apte j v. oppositionē admittat **Licēcia petita** licet nō obtēta licet al. legit ꝫ nota
tur ex de regularibz c. licet vbi de hoc ꝙ Bern
v. licencia Sed in ostitucōe othonis ceterū ꝓ
alle. nō requirit petitō licēcie vñ in hoc videt
ista ostitutio correcta ꝙ illā cū fuit posteriꝰ
edita ꝑt tū vtraqz saluari vt viz ob honestate
iudicij ꝫ ob reuerenciā iudicis petat licen
cia licet nō optineat vt sic legum vel consti
tutionū correctio euitet cū expediat iura in
tribz concordare de elec. c. cū expediat li. vi. vel
istud posset intelligi ex eo ꝙ aliqñ in hmōdi
oppositionibz requirit iudicis auctoritas vt
notatur dco c. i. de collucōe v. grām ꝙ Bernñ
ꝫ hostiēn. ꝫ al. doct. qđ dic vt ibi **Partibz**
nō dr ꝑti qz ad effectū ꝙ desistat a lite mcho
ata requirit aut in totū actor renūciet liti
c. de pact. l. postq aut vt hoc faciat de consensu
alterius ptis nā siue actor siue reus ꝓ litē in
choatā instet vt cā sine lis finē habeat altera
forsan ptē dilacōes querēte audire debet ꝫ ꝑt
causam ad finē deducē sicut legit ꝫ notat. C.
quomō ꝫ qñ iudex aut qui semel ꝫ quo ad
psonā actoris litē differētis est hoc verū qñ
actor vultꝫ animo desistere a quocū qz pres
su vlteriori vt in dcā auct. qui semel secꝰ cū
est si pcessit inchoato omisso velit de nouo for
mare aliū pcessum nā tūc nō videt desistē nec
frustrari litē ꝙ dic vt notat chi. C. de edendo
l. edita v. vij. queritꝰ in fi. **A lite** ꝙ hoc appa
ret ꝙ loquit de lite iudiciali que ꝓprie dr lis
mexie in cā ciuili vel pecuniaria ff. de v. sig. l.
litē quidā tñ dicūt ꝙ lis pdicat tā de ea q ha
betur ex iudiciū ꝙ de ea que habet in iudicio
se d ꝓprie loquendo puto ꝙ hic intelligi dz de

L

lite iudiciali tali vi3 in qua fit litis otestatio
p quo bene facit ex de d.fig.c.ex pte secūdo ꝙ
notat .C. de transactionib3.l.cās ꝙ ibi p ch
nū nā otrncio que habetur mter aliquos ex
iudiciū magis dicitur distordia ypte q̄ lis
Compositione i.pace vel accordiā hz nā
qz verbū opono plures significacões que oti
netur versib3 Componit seprlit diungit fin
git ꝙ armat instruit mformat pacificare sa
tisfacit. Et pt hec oppositio fieri etiā si agatur de
crimine ꝙ tō reddit.ff. de no.op.nūc.l.i. ⁊
ꝙ post op.ꝙ nota .C. de trāsactionib3.l.transi
gere qz dic vt j d.oppositionē admittat **Cui**
cuiqz voluerūt sue ante litē otestatā sue
pt ꝙ accor.in simili in ostitucōe otthomis rete
cū palle. **Compositionē admittat** hic
nota q̄ queda est oppositio amicab lis ꝙ gra
tuita talis vi3 que fit absqz conuentione pacto
modo conditione seu spe recte remuneracōis
alia est oppositio nō gratuita vi3 que fit aliq̄
dato retento vel pmisso que si fiat añ negō
ciū in iudiciū deducatur pactio est si postea
transactio dr ꝙ sic sumi videtur hic dū dr p
lite discedere ꝙ intelligi dz super re dubia et
lite incerta .ff. de transactionib3.l.i. ꝙ p totū
ꝙ in hoc casu videndū est qualis sit cā qz que
dā sunt cause mere ciuiles quedā sunt cause
ciuiles in quib3 agitur de crimine priuato.
Quedam eti sunt cause criminales de quis
bz agit de publico crimine ff. de publicis iudi
ciis p totū ꝙ oriūtur ex lege publicoꝝ iudi
ciorū Quedā sunt cē populares d. ſ. dtik in
teresse publicū quedā sunt cause mixte vt pz
de procurat.c.tue quedā sunt cause spūales vt
j patebit in causis itaqz mere ciuilib3 regu
lare est q̄ pt fieri oppositio gratuita ꝙ etiā nō
gratuita que dicitur trāsactio c. de trasacco
ne .l. causas ꝙ p totū fallit tū in alimentis
futuris in vltima vlūtate relictis sup quib3
nō valet transactio nisi fiat auctoritate i. dis
cis.ff. de transacco.l.cū hij fallit secūdo in re
lictis in testamētis de ꝙ sup quib3 transigi nō
potest nisi prius inspectis verbis testi.ff.e.l
de hijs fallit etiā i matrimoio ꝙ machmacō
ne ꝙ similib3 vbi vertitur piculū anime ex
c.vlti.⁊ dic vt j patebit Decias tū ⁊ p huius
modi causis ciuilib3 ante litem otestatā pt a
gens desistere q̄n vult nō solū p gratiā sed p
pria auctoritate .C. vt nemo inuitus agere
cogatur.l.cū p totū ꝙ hoc verū nisi diffamauerit
aliquem qz tunc licz nō oppellatus p̄cise age
re oppellitur tū causatiue vt scz abnisamia de
sistat aut agat. C. de ingenuis ma.l. diffama
ri post litē vero motam pt desistere totaliter
renūciando liti. C. de pact.l.postq̄ de renūcia
tē c.veniens si ſ. de d.o iudiciū nō pt q̄n tō
tra cū tāq̄ otum aut em predatur. C. quomō
ꝙ q̄n in.dex auct.qui semel de dolo ꝙ otu. c.
causam saluo ꝓpter periculū possessoris ex de
test.c. significauerūt. Reus autem ante litem
motam de iniurie nō pt qz in iudiciū redditur in
iuriū. ff. de d.ob.l. inter stipulantem ⁊ i.l. ite
etiā mota nō pt q̄n remedys debitis cōtra
rū predatur In causis do ciuilibus vbi agit
de crimine priuato vtputa furto ꝙ aliis hu
iusmodi in quib3 principaliter offenditur p
uatis puto qz bene liceat oponere ꝙ transige
re sine iudicis auctoritate cū nō reperiatur ex
phibitū ꝙ intelligo glosam accurs.c.l.trāsige
re d. publicis ꝙ facit ad hoc. C. de furtis. l. p
desitionē fallit tū in actione famosa vbi non
pt transigi ex pte actoris absqz iudicis au
ctoritate nec etiam ex pte rei sine pena infa
mie quia transigens huius habetur p confesso
ꝙ infamatur ex hoc. ff. de hijs qui notantur
ifa. l. furti ⁊. pact. ꝙ ⁊ qui iussu d. ⁊ causa est
criminalis ꝙ agitur ex crimine priuato tunc
ante inchoatum judicium accusator volens de
sistere potest pasciſci ad impediendum scīm
sed non aliū. ff. ad.l. in de vi pu. l. qui in tu ⁊.
si. ad.l. in de adulc. l. maritus ⁊. si negauerit ꝙ
hoc verum qū actio competit non solum si
bi sed alijs. ff. de iniurijs. l. lege cornelia in
choato autem iuditio accusator ex gracia de
sistere nō potest ipune nisi vt j dicā In cau
sa mere criminali nec etiā p pactū nec trās
actionem qui punietur ad minus pena ex
ordinaria sed auctoritate iudicis bene potest de
sistere vt infra dicam. Vbi ergo causa est
omnino criminalis ꝙ agitur de crimine pub
lico si crimen ipsum est capitale. qz ex inde
sequitur mors aut ditio libertatis vel ciui
tatis tunc accusator postq̄ se instripserit ad
penam talionis ꝙ postq̄ decerit fidemissores de
iudicio sisti non potest absqz licencia obten
ta desistere legittime siue pena calumpnie ff.
ad tur. l. in sengtus ⁊. qui prime pio ꝙ. l. ab ac
cusatione ꝙ. C. ad tur. l. i. Di vero ante inscri
ptionē hoc velit facere postq̄ tū reū contenerit
ad ipsum accusandū tūc in crimine publico
ingerenti penam sanguinis verū est regulari
ter ꝙ licet transigere ꝙ pasciſci Vt d icta
.l. transigere .C. de transactio. ꝙ hoc verum
sine sit tale crimen q̄ ingerit penam mortis
siue mutilationis membri q̄ etiā crimen dr
capitale auct. de eol. al ⁊. phibemus coll. 1ª
nam in hoc casu scz mutilacōis mēbri est ea
dem ratio scz redempcō sanguinis regularit
diri quia fallit in crimine adulterij vt pz in
l. transigere ꝙ est ratio quia illud crime ni
mis frequentatur xxxij. q. vij. quid in omnis
bus ꝙ ideo magis p sequendū quia multis ꝑ
sentib3 opus est exemplo ff. de penis. l. aut fu
ctu ⁊. vlt. alia ratio ē quia leges ꝙ canones in
subditis pudiciciam inuolatam preteritis ex
punt auct. de lenonibus in principio colla.
iij. ꝙ in prohemio decretaliuz fallit secūdo ea
dem ratione in raptu ff. ad.l. in de vi. publica
qui cetu ⁊. qui vocantem vbi de hoc in glosa
Fallit tercio in incestu argu. l. si adulterium
⁊. incestu ff. ad. l. iuliam de adulteriis ꝙ xxx
xij. questione septima. c. adulterium Fallit

quarto in crimine lese maiestatis fallit p. in crimine hereseos c. de hereticis auct. gazaros fallit vi. in crimine patrie expugnate vel q̄n puniet̄ur admin⁹ pena ex̄traordinaria Dz auctoritate iudicis tene p̄t desistere vt j̄ dicā in causu criminali p̄dic. fallit vij. generaliter i crimini bz exceptis qz nō paciscendo sed suā innocentiā demonstrando rei se debent purgare ff. de bo. eorū qui añ sententiā mortem sibi ꝓsciuerūt. l. ij. cū ibi notatis in casu vero quo crimen huiusmodi nō iugerit penā sanguinis tūc regulariter ñ p̄t transigere vt dicta. l. transigere ij⁹ rōso. Et est ratio ꝓpter publicū zelū & publicam vtilitatem seu publicū interesse puniendi delicta ff. ad. l. aquil. l ita vulneratus ꝑ fidemissoribz. l. si a reo. q̄. id qđ vulgo ex̄ de sentēcia ex c. vt fame In hijs dic q⁹ accusator ante inscripsionē licite p̄t desistere de accuſ. c. veniens. ff. ad turpill. l. qui desistit. Post inscriptionē vero desistere nō p̄t sine abolitione legittime impetrata & ꝓsa alias autem desistens incideret in turpill. & illa pena puniretur & tamq̄ infamis repelleretur a potestate accusandi sed impetrata abolitione p̄t impune desistere ij. q. viij. libello rū. ff. de accuſ. l. libellorū & talis desistencia sive transactio sine abolitōne nocet poterit reo quin possit accusari ab eodem qui desistit añ inscriptionē factam licet nō possit iterū accusari ab eo qui desistit Ipse tñ reus sic transigens habebitur p ꝓfesso & instanciā incohatam poterit iudex ex officio finire & illū de dolo ꝓdempnare ex̄ de collu. debe. c. i. Quare etiam in talibz nō licet transigere Assignatur p̄t alia ratio Nam si sup publicis criminibus possit trāsigi de facili diuites mouerētur ad delinquendū qz cor ūpendo aduersarios p̄ penumiam euaderent ar. ff. de pactis dotali. l. cuemire hoc tñ fallit in crimine falsi vt patet dicta. l. transigere vbi ratio redditur in glosa Alia ratio est qz sicut in pena sanguinis licet transigere qz ibi homo adnihilatur & deformatur Ita & in pena falsi qz inter homines falsus ad nichilatur qz ab hominibz tenetur fine ꝓsciencia & in perdente famam peior est vita q̄ mors ar. C. de apost. l. hij qui. Ex predictis itaq; potes ꝓcludere qđ vbi potest transigi de crimine tūc ex pte accusatoris effectus est q⁹ desistens nō est infamis nec repellitur ab accusatione aliorū nec etiā eiꝰ cū quo transigit sup aliquo crimine Alius effectus est qz desistens euitat penā talionis & calumpnie Item non habetur p ꝓfesso de delicto calumpnie Effectus ex parte rei est qz licite transigendo non habetur p̄ victo de delicto vbi alias hētur p victo siue p cōfesso. ff. de priua. l. in ommbz & de hijs qui notā. l. qm̄ & l. athletas in fi. Decūdus est q⁹ transigēdo accusator repellitur ab eius accusatione. Terciius est qz ex eadem instācia nō poterit ad p̄ticionē accusatoris vel testis vel etiam iudicis dāpnari vbi alias possit altro accusante vel nouam instanciam inchoāte ne potest dampnari In causis vero in quibꝰ transigi nō p̄t effectus est a pte accusatoris qđ cadit in omnes penas turpillia & infamis efficitur vbi post inscriptionem sine lite desistit & etiam puniri p̄t pena calumpnie quasi ꝓfessus se calumpniasse Item p hoc quasi infamis repellitur a potestate hūc vel aliū accusandi Ex pte rei effectus est qđ p talem exactionem nō repellitur accusator licet ex desistencia repellatur Item reus in hoc casu habetur p ꝓfesso vt p̄dixi Itē ex eadem desistencia poterit ipse dampnari ex officio iudicis .C. de abolitio. l. ij. & ex̄. de colu. dek. c. i. in popularibz do. causis quales sunt h canoēs cau se beneficiales de elect. cū dilecti nō p̄t transigi in p̄iudiciū alterius agere volentis quando agitur ad remonendū prelatum malū ratio est ꝓpter interesse ecclesie Alias autē in huiusmodi causis popularibz idem dicendum est q⁹ dictum est in ciuilibus vt sz in eis sicut possit ingratuita pactio que magis p̄t habere locum in criminibz ſm canones nō habet locum pena sanguinis xxiij. q. viij. hijs a quibus extra ne cle. vel mo. c. sententiaz sanguinis & de raptor c. i archiepiscopatus & notatur p hostien. in summa de collu. dete h. qualiter & ij. q. iiij. c. i. d. in ommbus p Jo. & ibi p archidiaconū & hec que p̄dixi locū habent in causis criminalibus In causis vero spūalibꝰ dic q⁹ in matrimonio vt aliqđ extra matrimoniū statuatur nō habet locum ꝓpositō nec transactio sicut legitur & notatur extra e. c. si. & huius cause matrimoniales dicūtur mixte ſm canones quia sunt partim ciuiles part in criminales extra de ꝑcurat. c. tue & in hijs stias q⁹ in desistēcia graciosa absq; pacto vel transactione idem dicendū est q⁹ dictū est in ciuilibus hoc saluo q⁹ idez iterato agere volenti nichil obstat ex̄ de re iudic. c. lator & c. sanguinei. Item in hijs ptibz desistentibz p pactū nō tollitur facultas iudici quin ex officio posset eandem instanciā pseq̄ vel aliam inchoare de clamdest. desponſ. c. cū inhibitio de fri. & male c. si. Ded p viā transactionis quo ad instanciā possunt ptes sibi p̄ iudicare ex̄ de integ. rest. c. ex litis Dz ad substanciā matrimonij non de transl. c. si. de eo qui cognō. ꝺ. vx. sue c. sup eo. Iudici vero volenti eandem instanciam vel aliam psequi nō p̄nt ptes p̄iudicare Si vero agatur ad separationem thori bene possunt ptes sibi p̄iudicare etiam ꝓsitendo extra de diuorſ hijs c. i. & transigendo de iureiu. c. quemadmodum tamen quo ad finem & potentiam denunciandi peccatum transactio vel pactum non excludit denunciantem vt patet dicto c. quemadmodum In alijs autem causis spiritualibus dic

p viam compositionis amicabilis ita q̄ fit gratuita absq; quentione pacto modo dicto nec seu spe aliqua remunerationis bene potest lis sopiri extra de pact.c. cum pridem ℰ de transact.c. statuimus ℰ c. deinde ℰ hoc nedum inter clericos sed etiam laicos ℰ sic intelligit hostien. dictū c. statuimꝰ Sed etiā p compositionem nō gratuitā que fit aliquo dato retento vel promisso ℰ que si fiat ante negociū ℰ iudiciū deductū dicitur pactio sed postea dicitur transactio ex̄ c.c. sup eo ibi in litigiū deducto ℭ. etiam licet causam sopire vbi datur spūale p spūali eiusdem generis p viam seu modum permutationis licite supioris auctoritate nullo otractu illicito seu pactione interuenente inter ptes approbate extra de rerū permutatione c. quesitū ℰ ibi p innoc. ℰ alios ℰ c. ad questiones ℰ p totū secus tñ si pactio inter ptes interuenerit in facto permutationis vel ante vt volūt doct. in loc. p̄ allc. Et hoc vera puto in rebꝫ spūalibus que possunt adinuicem permutari quia multe sunt res spūales inter quas vel in quibus nō recidit permutatio vtputa in sinodochijs hospitalibus leprosarijs seu elemosinarijs ℰ huiusmodi in quibus nō est dare titulū institutionis canonice put notatur in cle. p lras de p̄bend. vbi de hoc p voil. ℰ geb. d. noscātur. Item in hijs in quibus ius solū ad rem ptinet ex gratia sedis apostolice ar. ex̄ de rescr. c. in nostra ℰ in extrauag. Jo. xxij. execrabilis ℌ. p hoc vt notat voi. ℰ in ex̄trauag. eiusdem Jo. que incipit sedes apostolica d. ius ad rem. Item in alia re spūali que habetur nō p modū beneficij neqꝫ institutionis canonice vtputa porcionis decimarū vel aliud huiusmodi ar. de rescr. permutacōe c. licet li. vi. ibi sua beneficia vt autem spūale detur p spirituali nō per viam permutationis sic vt p̄fertur auctoritate superioris facte sed p quentionem habita inter ptes siue auctoritate superioris non valet pactum siue compositio in dicto c. quesitum et c. ad questiones ℰ notatur per Inno. c. ti. c. statuimus glosa ij. d. sed si aliquis ℰ p Bern de magistris c. pe. in fi. q̄ vero spūale detur p temporali maxime siue superioris auctoritas tr non licet vt dicto c. sup eo extra e. ti. cum ibi notatis si tam assit superioris auctoritas ℰ factum versetur in beneficijs ecclesiasticis loquendo de beneficio vt beneficio nō licet sic componere vt dicto c. sup eo ℰ de re. permut. c. fi. misi fieret cū auctoritate pape qui possit in tali casu dispensare vt notatur de translatō ne epōrū c. p9 translationem cum similibus si vero loquamur de beneficio vt proprietate tunc bene licet p̄ Bern. ℰ hostien. dū tñ caueatur ne temporale pro spirituali detur sed p temporalibus annexis spūali vt in dicto c. ad questiones ℰ probatur istud dictum in c. ex qui de eo qui mittit iposse. causa rei seu

uande li. vi. Dant nichilominus alia spiritus alia in quibus pactio vel transactio non potest interuenire absq; spmonia vtputa in sacris sacramentis ecclesie vt notat alias Bern Hostien. de offic. de c. ex pte. i. Di vero loq̄mur de decimis ℰ pmicijs tunc bene valet tō positio vt pbatur extra de renū. c. quanto et ibi per hostien. ℰ extra de decimis c. ex multiplici d. de hoc **Propter hoc** s. quia recedūt a lite p accordiam. **Penam ea inflixerint** tamē pro calumpnia ex̄ de calumpnia p totum ℰ p collutione vt extra de colluc. deti. c. i. ℰ ij. ℰ ibi notatur in c. i. p Bern. d. graciam. **Nisi eis** sc̄z iudicibꝫ ℰ excipit ab eo quod prius dixit. **Justitia auctoritate** s. quod calumpniose proposuerit **Vel rei** sc̄z quia sit in causa ꝺempnacōis ℰ qz crimina vndecumqz clarueruṅ pumēda sunt de colluc. detegenda c. i. **Cauſtiterit** sine per protestatum coram eis habitum sine alias probationes vel forsan per inquisitionem ex mere ex officio captam ar. ad. hoc dict. c. i. de collu. ℰ de spmonia c. licet ℌ. cuz igitur d. nos ut p̄diximus.

QUoniam per aduocatos multociens matrimonia perturbātur statuimus vt sententia lata pro matrimonio aduocatus qui contra illam steterit hoc ipso per annū aduocatione priuatus existat nisi iudex eum in ipsa sentēcia propter instum errorem vel probabilem ignorantiam expresse habeat excusatum

QUoniam aduocatus Hec constitutio fuit edita p stephanū Cantuarien. archiepm in cōsilio Oxon. ℰ habet tres ptes in prima ponitur cōstitutionis cā secūda ibi. **Statuimus** ponitur ipa cōstitutio in tercia ibi. **In per** ponit exceptionem **Aduocatus** sup. infideles ℰ maliciosos quorū malicijs instituta repit ℰ liciū pressus in nimijs subterfugijs impeditur in cōstitutione octobris laudabilē in principio **Matrimonia perturbantur** videlicet per querelas iniustas ℰ appellationes friuolas ℰ alia remedia exquisita que per consilia huiusmodi aduocatorum preuersorum inueniuntur **Statuimus** secunda pars **Sententia** sc̄z diffinitiua ℰ intellige de sententia lata per eum qui ad hoc habuit potestatem ℰ q̄ sententia illa a parte iuris sit aliqua nam in casu quo sententia

esset nulla estimo q̄ hec pena nō haberet lo cū & dr sīa nulla multis de causis notantur p Jo.an de re.iudi.r.i.li.vi. & p spe de sīa plationē ℊ.iuxta a principio **Pro matrimonio** .s. iungendo est eī hec causa.s. matrimonialis in multis p̄uilegiata vt notatur ex̄ vt lic.ī ostēs .c.i.v.nō vsqzquaqz seruat p Bern.legit extra qui matrimoniū accusare possūt c.videtur & ibi de hoc v.fauorabilis p hosticn.qui multas recitat p̄rogatiuas & sup hoc tradit versus quos ibi videas **Advocatus** gener aliter intelligendo aduocatus dicitur qui otrauersijs agendis quoquo studio opatur. Vnde & in hoc casu forsan dixerūt aliqui q̄ procuratores aduocati dn̄r ar. ff.de va.& ex̄or .cog.l.i.ℊ. aduocatus v.q.iij c.vlti.stricte tn̄ loquendo dicitur aduocatus qui est patronꝰ cause & vocatur togatus. C. de aduoca diuerso in.l.sanccimꝰ & .l.aduocati & de talibz intelligitur.ff. de postu.l.ij ℊ. nit p̄cor.ff.de offi.pconsu.l.nec quicq̄ v.obstare & q̄ procuratores licet assistāt cause nō dicūtur aduocati tenet Barth. in dcā.l.i.ℊ. aduocatos & est ratio ꝑm eū qr in eis nō cōcurrūt ea que de necessitate requirunt in aduocato.s.q̄ sit p qūmqūniū in iure & qđ doctor inuenerit eū picia iuris instructū. C. de aduocatis diu. iudi.l.neinē nec obstat id qđ dicitur ī illo ℊ.aduocatos quoquo studio & q̄ ꝑm glosam ibi dcxt intelligi sine debet ad esse in allegationibz tm̄ siue vsqz ad litem cōtestatam tm̄ siue in causa principali nō in cā appellationis siue in vtraqz siue in vna tantū ac etiam siue in vno loco sine in alio siue in quolibet **Steterit** siue in prima siue in secūda instancia vt j dicam v.iustū errorem & potest istud intelligi sic q̄ ly steterit significet actū etiam vnicū postulandi in iudicio p ut timet ad officiciū aduocati cuius officiū est stare nō sedere. C. de postulando.l. q̄s quis in fi. & p̄t intelligi vt hec dictio steterit ipor tet actū otinuatū in iudicio & sic significat p seuerancia qđ verius credo nam pena que ipso iure incurritur vt hic nō omittitur ex delicto inchoato nō ꝯsummato sicut notat de re.iu.c.m penis p Jo.imo.li.vi.ibi omnino videas pro argu. & vide qđ dicam infra v. errorem & v.ignorantiam **Ex ipsa.s.** q̄ sic steterit otra sententiam p matrimonio latā & ex ista lra apparet q̄ non requiritur in hoc casu sententia hominis licet vbi dubiū forsan esset qr sic aduocatus sup hoc ad sui excusationem vellet contendere declarare posset finaliter talem p annū esse priuatū officio aduocandi ad qđ bene facit qđ legitur & notatur in c.q̄ sit de elect.li.vi. & ibi p Jo. an. v. ex ipso & ꝯcor.ibi archid.in e.v. **Per annū.s.** a tempore sententie late in illa instancia in qua postulauit **Aduocatione** i.officicio aduocandi simile habes.ff. de offic ꝑfecti vbis.l.i.in fi. priuatus existat.s. ipso iure absq; facto hominis salua declaratione in casu dubij p quo vide ad qđ scripsi supra de ostī.c.quia incōtinenter v. teneatur omnino videas **Sed** quero nūquid talis sic ad tēpus priuatus officio aduocandi sit solū priuatus illo officio quo ad ꝯsistoriū siue ad curiam iudicis coram quo sic aduocauit vel generaliter sit in quacumqz curia existente in p̄uincia odentis hanc ostitutionem q̄ locum habeat solū in curia eius coram quo postulauit videtur nam cum hec sit constitutio penalis nō specificans curiam in qua talis nō debet postulare graue esset q̄ cōprehenderet omnes curias p̄uincie cum regulariter aliqs puniri debeat in loco illo siue curia illa in q̄ deliquit. C. vbi de crimine agi oportet aūcten. qua in p̄uincia & in penalibus pene pocij sunt restringende q̄ ampliande. ff. de penis.l.inter ꝑtatione & de re.iu.c.in penis li.vi.p̄terea cū ista ostitutio in hoc casu sit obscura minimū punire vt videtur est sequendū ar .c. in obscuris de re.iu.li.vi. Nam & si ostitutionis latos sic penam ad totam p̄uincian extendere voluisset hoc exp̄ssisset ex̄ de dēī.c. ad audienciam nec verisimile est eū sensisse alia cura q̄ illa in qua cum solito iuramento aliquis est admissus in aducatum ar. C. de iudi. .l.rem non nouam.ℊ.patroni autem causarū cōtra. videtur s.q̄ hec pena p totam p̄uinciam huiusmodi aduocatum ligabit Nā hec dictio aduocatione posita hic in textu ponitur indiffinite & generaliter ergo & generaliter & vniuersaliter debet intelligi maxime cum sit indiffinita constitutionis regulam tradere cupientis argumento notatorum p cardi.de elect.c.vt circa li.vi.v.ecclesiasticorum & q̄ extendatur per totam p̄uinciam statuentis optime facit lex ex ea causa.ff.de postulando vbi dicitur q̄ interdictus p̄sidem postulare non recte postulat in ea p̄uincia qua fuit p̄ses qui contra eum sententiam dixit ibi videtur casus & istud puto verum Nam alias forsan sequeretur q̄ delictū huiusmodi aduocatum remaneret impunitum q̄ esse non debet.ff.ad.l.aqui.l.ita vulneratus posset em̄ esse q̄ iudex coram quo talis aduocaret esset commissarius spiritualis & delegatus qui nullam curiam haberet cuius coram eo ventilia finita & sic hec constitutio foret in eo causa illusoria Sed quero nunqđ aduocatus huius durante anno de quo hic dicitur posset extra iudicium adire iudicem nō allegando sed rogando pro se vel amico suo dic q̄ sic nam talis non dicitur aduocare et idem dico si manēs in domo sua det consiliū parti & notatur de variis & extraordinariis cognitio.l.i.ℊ.aduocatos p Barth. aduocare namqz est desiderium suum vel amici sui in iudicio pandere.ff.de postulando.l.i.ℊ.

postulare. **Nisi iudex** tercia pars vbi ex=
cipit a p̄missis **Iosa cōia** sz diffinitiue la
ta p matrimomo siue in prima instancia si=
ue in secunda si tamen intelligas de senten=
cia lata in secunda instancia oportet q̄ intel
ligas de sententia prima confirmatoria nam
si primam sētenciam infirmauerit excusabi=
lis est aduocatus qui contra eum stetit in se
cunda instancia maxime si primam sentn=
ciam iudex inuenerit nullaz vel alias ex eisdē
actis ad nullandam ad quorum maiorem de
claracionem vide que notantur p spē. ti. de
sententia & hijs que eam sequūtur. ℣. iuxta &
℣. sequenti ex finali namqz conclusione ap=
paret talem aduocatum cum iusticia feciſſe
ar. ad hoc. C de iudic. l. rem non nouā in si.
exitus namqz acta probant vt ibi patet **In
stum errorem** Vbi ℣. in. l. celsus. ff. de
vsuris tradit doctrinam de errore iniusto iu
sto iustissimo dicens q̄ error iniustus est er=
ror iuris vt. l. numq̄ in principio. ff. vsurc
& l. si fur ℣. primo. ¶ Item error iniu=
stus est qui cōsistit in facto p̄prio nullo alio
cui aliquis crederet id suadente vt puta pūto
me rem emisse vel rem michi donatam fuisse
cum sic non fuerit. Dic stat. l. quamq̄. ff. ad
vel ia Error vero iustus potest consistere in
facto proprio aduersario vel alio cui credere
debeant id suadente sic stat. l. ij. ff. pro suo &
ff. pro soluto. l. si existimas Error autem iu=
stissimus est in facto alieno vt in. l. q̄ vulgo
ff. pro empē. l. ij. & pro suo. l. vlti. Est enim
error iustissimus ex euidencia rei . vt puta
in pupillo qui est magnus & ideo puto eum
puberem cum nō sit. ff. p emptore. l. ij ℣. si a
pupillo Item si ex fama publica seu opimo=
ne vicine inducitur iustissimus error vt. l.
cum quidem ℣. q̄ dicitur. ff. de acquiren. here
di. Et nota errare est aliud pro alio putare
& differt ab ignorancia quia ignorare est de
iure vel facto tali videlicet q̄ quis tenetur
scire & notatur p archid. xxxviij. di. c. q̄uis
& xxij. q. ij. c in quibus. Vnde poterit esse q̄
aduocatus forsan ex certa relatione parentū
vlterius litigancium vna cum fama publica
vel opinione vicine probabiliter putauerit
inter eos de quorum matrimonio agitur fo=
re consang initatem vel affinitatem in gra
du prohib to aut aliud impedimentum per=
petuum cuius occasione nō possit tenere sen
tencia pro matrimonio lata cum tamen re=
uera nullum tale fuerit impedimentum .
in hoc casu iustus error primo iustiſſimꝰ suf
ficit ad executionem ipsius aduocati dum ta
men rei veritate cognita a patrocinando de=
sistit nam ad hoc tenetur sicut patet. C de iu
dicijs. l. rem non nouam ℣. patrom autē cau
sarum & ff. de iudicijs. l. desistisse in fi. Et in
hoc casu videlicet quādo aduocatus scit se so
uere iniustam causaz & non desistit potest hec
constitutio intelligi vt locum habeat in pri=
ma instancia ad quod facit littera hic in tex
tu ibi nisi iudex eum in ipsa sententia & c̄ que
littera videtur sonare de sententia lata p ma
trimonio etiam in prima instancia & hoc ve=
re potest procedere cum aduocatus sit in do=
lo ſm iura predicta & q̄ publica fama causet
iustum errorem probatur per. l. miles ℣. mu
lier. ff. de adulē. & consimiliter facit relatio
facta a fidedignis vt. l. qui cum maior ℣. pe=
nultimo & fi. ff. de bo. li. & notat. ff. ad. l. cor=
neliam de falsis. l. atletas v̄. ij. notatur p bar
tho. & ad turpillia. l. i ℣. i. v̄f. vlterius procedo
per eundem. **Probabilem ignorancia=
am** hanc oportet ut in facto consistit quia
ignorancia iuris non est probabilis vt nota
tur per Johannem an. de postula. prelato.
c. vnico v̄. probabiliter li. vi. & ad idem facit
glosa eiusdem de consanguinitate & affinitate
c. eos v̄f. stienter in cle. Et probabilis igno
rantia facti excusat vt enim notat Hostien
sis extra de sagittā. c. vnico in fine qui ad
hoc allegat c. apostolica de clerico excommu=
nicato mi. vbi de hoc & notatur per accurſ.
in. l. regula. ff. de iuris & facti ignorancia et
potest in casu nostro esse probabilis ignoran
cia si forsan in prima instancia ignorauerit
veritatem facti de quo ad hibita omni dili=
gencia non fuit vel forsan fuit tamen contra
veritatem informatus & potest dici probabi=
bilis ignorancia si iudex in secunda instan=
cia confirmauerit sententiam primam non
ex eisdem acti. sed ex nouo propositis & pro
batur coram eo Poterit enim esse q̄ iudex
primus sententiando pro matremonio ma=
le prouinciauit & q̄ ex eisdem actis senten=
cia debuit infirmari in quo casu excusabilis
erit aduocatus licet stetterit contra senten=
ciam prius latam pro matrimonio. Vnde si
ex nouis propositis in secunda instancia ſm
ea que leguntur in. l. pro hanc. C. de tempo.
& repa. appellationum & non ex primis con
firmata fuerit prima sentencia excusabilis
erit aduocatus tamen probabiliter potuerit
hec de nouo proposita ignorare ad que tene
facit quod notatur ij. q. vi. omnimodo per
Archidiaconum. **Expresse** vt scilicet in
ipsa sententia aliquid exprimatur quod tra
here debet in huius aduocati excusationem
& puto q̄ in hoc casu sufficiat vt quouismo=
do de mente vel intentione iudicis constet q̄
velit aduocatum in ea parte fore excusatum
sicut alias notatur de rescriptis c. duobus p
Johannem inno. li. vi. vbi de hoc plenius vi
dere poteris pro remissionibus & solutione
contrariorum huic sentēcie concordat dictū

Bartß.ff.de vulg.& pupill.substit.l.i.in pn=
cipio ꝺ.ij.principaliter vbi dicit q exꝑssum
dicitur tribus modis. Uno modo exꝑssum di
citur illud qꝺ in genere dicitur vt.l.fi. in fi.
cum ibi notatis. C.qꝺ cum eo. Secũdo dicit
exꝑssum id qꝺ specialiter exprimitur vt.ff.
ad.l.cornel de sica.l.i ℌ.inter filium. Tercio
modo dicitur exꝑssum id qꝺ singulariter et
p ꝓprio nomine exprimitur vt.l.qꝺ in rer ũ
ℌ.fi.ff.de legat.ꝓmo.

Johannes peckam

Ueloces ad audiendum
& infra nullus decretoꝝ
permittatur aduocatio
nis officium publice exercere ni
si prius admodum per triennũ
audierit ius canonicũ & ciuile cũ
debita diligencia huius autẽ rei
fidem vbi nec de condigno ap=
paret testimonio nec per facti e=
uidenciam propio faciat iura=
mento.

Ueloces ad audiendũ et i
tra Ista ostitutio fuit fratris
Johannis peckam archiepiscopi
Cantuariẽ. edita aꝺ̃ lanctiꝫ
& est ostitutio penulti. & otinet tres partes
In prima ponitur exordiũ qꝺ otinetur sub
decisa & sumptũ fuit ex epla iacobi.i.c. In
secũda ibi. Nullus ponit suam ostitutionẽ
In tercia ibi. Huius aũt prius ordinato
rũ disponit & statuit ꝓbationem. De cete=
ro sic ergo vt videtur resecit futura tn & p
terita tollerat vt extra de electione c. quari
cie ℌ.fi.li.vi.q die vt notatur in ostitutione
othonis c.ecclesias ꝺ. decretoꝝ p Jo. athona
& importat hec dictio noui iuris decisionẽ nõ
autem antiqui declarationem vt notatur de
elect.c.puida e.ꝺ. p card.li.vi. Et circa hoc
vide notata p Jo.an. in phemio cle.e.ꝺ. &
e.ꝺ.p gess. & paulũ nec semp hec dictio app
bat ea que ꝓsserũt vt notat uil.de pr. & re
c.si.e.ꝺ.in clem. Permittatur, i. tollere
tur put al.de hoc & multiplici sigmficatione
huius dictionis pmittere notatur ij.di.om
nis autem lex ꝑm ic, vel dic pmittatur.i.con
tedatur sed al.exponitur de etate & qualitate
c.vnico p card. & card.li.vi. Publice, i.co=
ram iudice vel publice.i. notorie vel palam
de vsu fruct.c.i.ꝺ.publice p arch.li.vi.publi
ce namqꝫ adeo fieri dicitur q cmnbz patet
ff.de suspectis tu.l.i ℌ.sequens sed in hoc pu
to publice debere intelligi respectu nõ solum
iudicis seu fori seu curie & multitudinis .i.
ꝑsenciũ put al.notatur in c.si.de vi. & hone.
cle.ꝺ.publice p uoil.in clem. & sic publice di
citur coram populo vel publice.i. omnibus

coram multis ad qꝫ vide notata in ostitutio
ne othonis licet ꝺ.publice p iohathona prius
.s.antequã illud officiũ exerceat. Per trie=
nnium de iure ciuili limitatur quinquennũ
vt pz m phemio ff.ℌ. Sed qr solutũ & legit
& notatur. C.de aduocatis diuersorũ iudicũ.l.
iubemus nec video quid moueret statuẽte n
ad limitationem minoris tempis nisi intelli
gas hoc.s.vt aliqꝺ aduocet in curijs pedanijs
& inferioribus vbi nõ tractantur cause gues
sed modici ponderis in talibus namqꝫ suffi
re videtur q aliquis sit exercitatus in causis
& habeat practicam cum speculatiua p trien
nũ vt hic & facit ad hoc. C.de iudicijs.l. cer
ti iuris. i curijs tñ maioribz & quibz tractã
tur ardue cause opus est in aduocatis maior
sciencia vt ꝺ ã.l. iubemus cũ scor. Audi=
uerit vt discipulus sub magistro siue docto
re nec refert vt videtur an. in studio genera
li vel alibi audiuerit dũ tñ ad sciendũ suã di=
ligenciaz adhibuerit quia hic loquitur gene
raliter absqꝫ specificatione loci sed otrariũ
puto vt deceat iura audire sub doctore in lo=
co vbi iura huiusmodi publice docentur ar.
.l.nemini citra mediũ c.de aduocatis diuerso
rũ iudicũ & in phemio.ff.ꝺ hic autem Jus
canonicũ. i. ab ecclesia seu viris ecclesias=
ticis institutũ & dicitur canonicũ a canõ qꝺ
est regula recte dicit nec aliquãꝺ a ꝺirsum
trahit vel recte regit & normam recte viuen
di ꝓbet & ad id quod distortũ prauũ corrigit
ij.di.c.canon. & c.regula Et ciuile cu n
principalis intẽtio statuentis vt appareat in
integra sub pte decisa versetur circa aduocatos
in causis ecclesiasticis puto q sufficit vt
talis audierit ius ciu le ꝑm tem.ssiones que
ponũtur in glosa iuris canonici & sine quibꝫ
iura canonica ꝑsertim in iudicijs nõ possunt
bene intelligi neqꝫ sciri. Alioquin si studium
suum diuideret nũc vnũ nũc reliquũ audien
do non posset in sciencia vnus vel alterius p=
fitere quia dũ ad vtramqꝫ festinauerit neu=
trũ bene pageret. C.de assess.l.nemo iuxta il
lud qui binos lepores vna sectabit ꝓra vno
quandoqꝫ qñ carebit vtroqꝫ. Diligencia
ad quam plura sunt necessaria que tradit ho
stien. in phemio summe sue sub hijs versibus
Si quisquã cupit i iure ꝓfultus haberi. Cõ
tinuet studium velit a quocumqꝫ doceri. In
uigilet nec vincat eũ tortura laboris forcior
insurgat cunctisqꝫ retencior horis Huius
autem, Tercia pars Rei q p tiennium
sic audierit ius canonicum & ciuile fidem
idest pbationem Testimonii, s.p testio=
nii doctoris sub quo studuit. C.de aduocatis
diuersorũ iudicior̃. l.nemini circa medium
poterit etiam in hoc casu sufficere sua testio=
nalis cancellarij vniuersitatis i q studuit
vel poterit hoc probare p testes Facti per
euidenciam, quia positis ad examen non

est reptis habilis nec in iure pius respectu temporis trienniij iuramentu sic ergo sufficit ad effectum qd pmittatur publice postulare deficiente condigno testimonio vel facti euidencia Si iuret p triennū se audiuisse ius canonicū & ciuile cum debita diligēcia Sed quero quid operabitur ꝓstatio huius iuramenti cuz p facti euidenciam appareat int sufficiens Dic q operatur ad hoc vt per illū ꝓbet se p triennū audiuisse iura ñ tñ ad hoc q ꝓpterea iudex teneat admittere eū ad officiū aduocandi nam licet iudex prestito huius iuramento possit eum admittere non tamē ad hoc tenetur quia nō quicquid iudicis potestati omittitur iuris necessitati supponitur ff. de iudicijs vel nō quicquid Et in euētū quo debeat in aduocatū admitti etiam cū det ꝓstare iuramentū ab aduocatis in sua admissione exigi consuetū de quo legitur in cōstitutione octobon laudabilem & C. de iudic vl. rem nō noua. Q patronj autem causarum

Johannes perhenu

Exhorrenda & infra statuimus vt nullus decanus seu archidiaconus vel eius officialis vel officialis episcopi sigillum suum alicui procuratorio apponat nisi hoc ab eo petatur publice in iudicio vel extra iudicium vbi is qui procuratorem constituit & quē constat esse verum dominū presens personaliter hoc requirat vt fraus quelibet excludatur. Quicunqz vero decanus archidiaconus vel eius officialis seu etiam officialis episcopi ex certa malicia contrarium fecerit per triennū ipso facto ab officio & beneficio sit suspensus Quicunqz etiam aduocatus fictum vel falsum procuratoriū fieri procurauerit suspensus sit per triennium ab officio aduocandi & inhabilis sit ad beneficium ecclesiasticū obtinendū Quod si sit vxoratus aut bigamus excōmunicatione subiacet ipso facto. Et quod per talē fictum vel falsum procuratorez actum fuerit vel procuratū modis omnibus pro infecto reputetur procuratos autem ipse tocius falsitatis intentatos ab oī actu legittimo perpetuo repellatur Et hij omnes insuper nichilominus si super hoc conuinci valeant parti lese ad interesse & restituenda dāpna omnia teneantur

Exhorrenda Hec fuit constitutio fratris Johannis peckam archiepiscopi Cantuarien. edita apd lameth Anno dñi M.CC. lxxxi. & est xx. in ordine & habet duas partes principales secūda ibi **Quicunqz etiā** in prima facit duo qz primo statuit qd debeat quari circa procuratoria sigillo sigillāda secundo ibi. **Quicunqz vero** ponit penam contrarium ex certa malicia facienti. In secunda pte facit quinqz quia primo ordinat penam contra aduocatos non vxoratos qui procurarūt fictum vel falsum procuratoriū. secūda ibi q si ponit penam si sit vxoratus. tercia ibi **Et id quod** addit pnā quo ad nullitatem processus habiti vigore talis procuratorij. quarto ibi. **Procuratum** imponit penam ipsi procuratori tale procuratorium occupanti. quinto ibi & hij limitat penam omniter extra omēs ꝓdictos **Nullus decanus** siue ecclesie cathedralis nam & omnes hij sigilla autentica habere debeant put legitur in constitione othoms qm tabellio ad nū vsus **Officialis episcopi** qui etiam sicut ceteri hic enumerati sigillū autenticū habere debent & diligenter ꝓsidera q hec constitutio tm facit mencionem de quatuor ꝓsonis viz decanis archidiaconis Officialibus archidiaconorū & officialibus episcopo ū vñ cum hec constitutio sit penalis Alij vt puta abbates necnd missarij generales & huiusmodi etiam habentes sigilla autentica nō attantur pena huiusmodi ostitutionis nam in pnis nō est arguendū ad similia de pe. di. i. q. pne nec debent pnā in excedere casum suum nisi esset oīmmoda similitudo. Nam in hoc casu nō dicitur fieri extentio pne put notatur de temp. ord. c. i. d. italie p Jo. an. li. vi. **Sigillum suum** quod quale esse debet & quomodo custodiri & quibus līis apponi videre poteris in dicta constitutione othonis q̄ nam tabellionū viz **Procuratoria** idest mandato siue līis in quibus ostenditur potestas ꝓcessa alicui ꝓcuratori **Petatur** s. a ostituente ꝓcuratorem **Publice** i. palam sez q nō fiat in abscondito forsan in aliquo angulo vel alias clanculo **In iudicio** idest coram iudice in causis cognoscente **Extra iudiciū** forsan in domo sigillum apponētis vel alio loco honesto **Constet** supple ipse q̄ apponet sigillū suū **Verū dominū** s. ma

se in quā constituitur pre curator **Carpa**
raliter .i. psona propria ⁊ sic non suffi-
cit vt hoc faciat per alium vt euitetur fraus
que posset fieri per suppositam psonam.
Quicūq; vero secunda pars ptime par-
tis **Certa malicia** quia viz apponens si
gillum scit eum qui petit sigillum apponi nō
esse verum dūm causę ⁊ dolose hoc petere vel
si hoc ignoret non tamen facit suam diligenti
am vt sciat qz sic incidit in latam culpam q̄
dolo cōpatur ad quod vide qđ stripsi supra d̄
sacra vnctione ℣.i.d̄ .dolo ⁊ glosa sequenti.⁊
sic p̄t dici in casu isto certa malicia quādo ex
proposito aliquid sic fit quod includit dolum et
falsitatem de renūc.r.cum illud in si in consti
tutione tle.⁊ facit extra de ꝓscript.c.super
lris ℣.i.de p̄sumpc̄.c.i.de appell.c.suggestum.
℣.vltimo ⁊ sic exponitur per host.de causa pos
sef.⁊ proprietatis c̄pastoralis ℣.vltimo in si
ibi malicia.i.dolo ⁊ notatur in constitutio-
ne othonis sacrorū ordinum d̄ malitiam per
Jo.de athona Si tamen deranus vel aliquis
eorum qui hic nominatur sigillauerit procu
ratorium absente eo qui constituit procura
torem ⁊ illud nullatenus per se ptente sed p
alium puta per filium famulum vel amicum
sic tamen qđ possit verisimiliter constare ap-
ponenti sigillum de voluntate constituentis⁊
q̄ nulla fraus interueniat puto qđ talis etiā
extra iudicium appoponens sigillum ipi procu-
ratorio etiam in absencia constituentis⁊ ip
so psonaliter id non ptente non incurrit
penam huius cōstitutionis quia ℔ cessat ma
licia de qua hic loquitur nam ad effectuz vt
incurrat penam requiritur qđ maliciose hoc
faciat vt ℔ appet. **Cōtrariū fecerit** .s.
procuratorium sigillando aliter quam ℔ or-
dinatur Sed ecce dicitur ℔ qđ nullus istorū
℔ enumeratorum apponat sigillum suum ni
si sēm modum ℔ limitatum Quid ergo si a
lius sigillum apponat nūquid is cuius est si-
gillum ex hoc incurrit hanc penam vidi em̄
in aliquibus locis viz in dioc̄. Patrū qđ dam
rurales sigillāda per eos vt cōmuniter ex
hibent per alios vtputa per procuratores
qui assidue vacant consistorio quibz tradūt
sigilla sua quasi per totum tempus admini-
strationis sue sic ⁊ officiales archidiacono-
rum multociens clericis registri sui liberant
sua sigilla custodienda ⁊ gubernanda vt faci
lius expediri possint circa eorum officia exer
cenda ⁊ gubernanda quo ad sigillationez ip̄a
rum posset ergo dubitari in casibus hijs ⁊ si
milibus nūquid appo sigilli facta per illum
cuius custodie ⁊ regimini est omissum affici
at ipm cuius principaliter est sigillum pena
hic limitata in casu q̄ cōstat ipm sigillum ex
parte apponentis sic appositum ex certa mali-
cia omissis argumentis mihi videtur in hoc
casu distinguendum aut ijs cuius est sigillū
mandat ipm sigillum apponi per alium aut
non mandat tūc aut stit fraudem intervenī
re vel non scit. si scit incurrit penam argum̄
to l.i ℣.deiecisse ff.de vi.⁊ vi.ar.cum simili-
bus Si fraudis non sit cōstius sed solum sic
mandauit fieri si illa ignorantia fuerit pro-
babilis ⁊ non affectata quia adhibuit oñez
diligentiam possibilem ad sciendum sic q̄ in
illo nulla potuerit reperiri malitia siue dolus
excusatur vt supra dixi sup verbo malitia in
pncipio. Secus non adhibuit diligentiam
suam saltem ubi potuit ⁊ debuit sed sine inue
stigatōne aliqua mandauit sigillum apponi
estimo qđ non sit immunis ab hac pena quia
dolo saltem presumptiue non caret vt ibi pz
per remissiones maxime cū apponens fuit in
đo dolo qđ hoc maliciose fecerit vt sup̄ p̄sup
positum est ⁊ diligenter haberet prospicere
cui sigillum suum traderet gubernandum vt
in constitutōne othonis qm̄ tabellionū d̄. p̄-
all.⁊ in hoc casu cum versetur ipius delictum
circa huiusmodi constitutōnis non observa
cōnem videtur contempnere ⁊ sic per conse
quens malicose agere argumento notatorū
per archi. in c.cū plures d̄.malicōse de officō
dele.li.vi. Si autem non mandauit sigillum
apponi nec illud fieri consensit nec ratū ha-
buit Sed custos sigilli absq; ipsius manda-
to scia per suasione consensu rati de habi
cōne cum suo nomine ageretur illud appo-
suit non incidit in penam ℔ limitatam quia
ipe hoc fecisse non videtur nec vere nec inter
pretative Ad cuius materie declaratōnem cla
riorem ⁊ vt scias quando ille qui mandat a
liquod fieri secuto facto vere dicatur illud fa
cere vel interpretatiue Nota qđ quando ali-
quis mandat alteri aliquod facere quod post
susceptum mandatum ille cui mandatur ha-
bet necesse facere necessitate ciuili. qz forsan
obligatur ad hoc eo qđ illud quod mandatur
est honestum vel si dūs mandat seruo aliq̄d
qđ non cadit in graue delictum tunc ille ve-
re facit cuius mandato sit. ratio est quia in-
strumentum quo mediante agit de necessita-
te saltem ciuili agit sic stat l.pater in fine ff.
de ma.vin.⁊ qđ quisq; iuris l.iij ℣.si pro-
curator Si tamen mandatum fuerit illicituz
tūc quia ille per quem quis facit non facit de
necessitate nature quia liberum arbitriuz ha
bet nec de necessitate lega.i. Quia rei turpis
nullum est mandatum. tūr ille qui mandat
vere non facit sed interpretatiue ita legitur lex
i ℣.deiecisse ff.d̄ vi.⁊ vi.ar.⁊ l.si p̄ ff.d̄ hijs
que in frau.cred̄.cum similibus Sed pre ni
ssis videtur obstare c.mulieres extra de sēa
exc̄.in si.vbi dicitur quod ille vere omittit.
cuius auctoritate ⁊ mandato aliq̄d factum ē
Sed dic hoc fore verum quo ad peccatum qđ
exstitit in animo secus tamen quo ad ipm fa-
ctum. sic notatur ff.de iniurijs l.sed si vnus

H̄ seruus ꝺ tamen nō ꝑ bart̄ḥ. ꝯ vide circa hoc q̄ scripsi supra de ꝯstitutōnibus c. quia incontinentie ꝺ vel eorum officiales vltra medium glo. Ista trū est ergo ꝯstitucō h̄ē sētencie late ab officū et būficio hīr vide q̄ scripsi supra de ꝯstitutōnibus c. quia incontinentie c. ꝺ. ꝯ. Cuicūq; etiam ij. pars principalis Aduocatus cuius officium non est sigillum apponere sed suo clīctulo in hijs que sunt iuris ꝓsulere ꝯ eius defectum in iuditio ꝯponere ꝯ ꝓ cō ꝓbitē ꝑstare ff. de pōst. l. i. vt dixi supra de ꝑstulan. c. i. ꝺ. aduocatus Fictū. i. simulatū siue ꝯpositū cum verum non sit etiam hoc qd̄ hic dicitur fictū idē importet qd̄ falsum. Notes igitur intelligere id quod sequitur vel falsum vt ly vel ponatur declaratiue. Solet namq; dici q̄ quando hec dcō vel ponitur inter sinonema non sepit incertitudinem neq; alternationem Sed declarationem vel ampliacionem nam tunc ponitur ꝓ sensu notat̄ p doct. de tēst̄ie c. ranūtiꝫ vbi coram quo ibi fideli cōmissi vel substituticmis ꝯ. ꝯ ibi notatur per Jo. an. sup ꝺ. substituecmis ꝯ. Vel falsū. ꝓ eodem supponit vt sit intelligat falso mō fictum ad qd̄ vide notata in glosa precedenti. Potest tamen inter predicta aliqua dari differentia vt. s. fictum dicatur ꝓcuratoriū qñ intruemt ꝑsena ficta cū simulata ad cōstituendum ꝓcuratorem ac si esset verus dominus. falsum. Vero est quando oīmo non apparet aliquis constituens sed est ex mera falsitate ꝯpositū siue fabricatū Procurare rit non dicit fecerit sed ponit id qd̄ minus est vt si ad hoc ꝯsuaserit vel concilium dederit vel solicitauerit ꝯ intelligc cum effū Nā si effectus non fuerit secutus non incurret hanc pnam quia vbi pna imponitur ipō iure non incurritur ex delicto inchoato nō cōsummato vt alias dixi supra de postulando c. i. ꝺ. steterit Vulpēlus lit sez non ipō facto sed ex pactata sma vt videtur prima facie quia nō addit ipō facto sunt nāq; hec verba si ꝯpensus sit habencia intellectū dubium ꝯ ꝙ debet fieri interꝝtatio in benigniorem partez vt notat Jo. an. de hereticis c. ij. ꝺ. in decret. li. vi. ꝯ ad hoc facit l. iubemus ḡ. saue. C. de sacro sanctis eccle. l. in criminali. C de iurisdictio. omni. Judic̄. l. In criminali vbi de hoc p chyr. vbi. ij. queritur ꝯ vide ea que scripsi ō. de ꝯstitutōmbus c. i. ꝺ tneatur Sed ꝯtra videtur nam supra statuit apponenti sigillum ex malicia pnam suspentōnis per triēnniū ipso facto ꝯ ꝙ apponendo pnam aduocato vxorato etiam statuit pnam excōicationis ipō facto videtur ergo tam ex effectu clausule p̄tentis q̄ sit sequentis q̄ hec pna debet intelligi in pst̄a ipo facto vt viz hec abiectio ipso facto que sequitur tanq̄ suspensiua sic intelligatur vt non solum detrimentat pnam limitatam aduocato limitato seu bigamo que est excōicatio sed etiam limitatam aduocato nō ligato nec bigamo que est suspencionis ab offitio aduocandi per triennīū ꝯ inhabilitationis per idem tempus ad beneficia ecclesiastica Et istum intellectū puto veriorem arc. eorum que leguntur ꝯ notantur ff. de lega. j. l. talis scriptura ḡ. si. extra de appell. c. ij. rec̄ris. ḡ. antepenul Inhabilis sic intelligas ipso facto vt dixi glosa p̄cedentiꝯ de ꝑsimili pena habes in extrauaganti Jo. xxij. execrabilis. ḡ. statuimus ꝯ de pnis c. i. de vita ꝯ honestate clc. c. ij. ꝯ de statu regularium c. ne in agro vbi. q̄ si nullam in clem̄. Et hanc pnā inhabilitatis imponere possunt legatus ꝙ latere ꝯ etiā cpus tam clerico q̄ laico ꝛm vo. in spēc. ti. ij ḡ. supest vbi. Sed nūquid pt vt nota dcō c. ij. de vi. ꝯ honest. cle. ꝺ inhabilis per gesh et pau. Būficium ecclesiasticum quod cūq; suple tale viz qd̄ institutionem canonicam requirit vel titulum canonicum sine būficialem etiā si prestimonia pncio sit prout notare videtur Joh̄. an. dcō c. ij. de vi. ꝯ ho. cle. in clem̄. ꝺ quodtū q; benefitium ꝯ ad hoc vide q̄ notatur de p̄ben. c. si motu proprio li. vi. p archidiaconū Optinendū etiā p vi am pmutationis si aliud prius optinuit. nā de obtētis pena hec locum non hēt sic sentit paulus in simili de pnis c. i. ꝺ. optinendum. in clem̄. Sed nūquid talis interim possit eligi ad episcopatū vt qd̄ sic quia noīe beneficiorum non ꝯprehenditur epatus extra de ꝓbē. p̄ben. dilectus est em̄ culmē dignitatum de p̄ben. venerabilꝯ c. cum olim Cōtrariū puto q; si indignus est minori fortius maiori de elect. cùm in cunctis ꝯ facit qd̄ notatur c. ti. scriptum xxij. di. nos ꝑsuetudinem de filijs p̄sbit. c. i. li. vi. Et notatur de sta. regularium. c. ne in agro vbi q̄ si nullam ꝺ ecclesiasticum p pau. in clem̄. Sed quid si talis inhabilitatus interim de facto recipiat beneficiū ecclesiasticū an ex hoc sit ir regularis dic q̄ non. cū nec tales etiam diuina celebrantes forent irregulares notat Innoc. de renūciat̄. c. misi cum pridem circa fi. ꝯ quia iure tantū nō restituit ar. ad hoc de sma excōmunicationis c. is qui li. vi hec notat gesh. w. ꝯ paulus in dcā tle. ij. de vita ꝯ ho. cle. Tenetur tamen ad restitutionem fructuum receptorum per pau. Quod si lit ꝛm dictum secunde partis. Peratus quo casu de iure non pt habere beneficium ecclesiasticum extra de cle. coniug. c. i. ꝯ c. q̄ a te. ꝯ sic pena inhabilitationis in in eo locum habere non pt stante coniugio intur eum ꝯ vxorez suam Bigamus qui etiā beneficium ecclesiasticum optinere nō pt cū nec ad ordines promoueri possit extra de bigamis p totum. ad quod vide que scripsi supra de temp. ord. c. in pmis ꝺ bigamos Excōmunicationi. s. maiori nam excōn. us

natio simpliciter prolata videtur de maiori extra de sententia exc̄. c. si quē xi. q. iij. debēt p Jo. **Jūa facta** hec adiectio potest determinare omnia p̄cedentia ab illo vſq; quicūq; etiā vt viz aduocatus siue ziugatus siue non ziugatus faciens extra istam ſtitutionez ipso facto hāc pnā incurrat & de hoc supra dixi e. d. suſpensus sit in fine ibi videas **Et id qđ** Tertium dictū secunde partis **Actū fue rit** siue vbo siue re. ff. de v. siḡ. l. labeo & istud intellige quo ad ea que proprie respiciūt factū vt sunt zfessiones attestationes & cetera huiusmodi **Vel procuratū** hoc intellige circa ea que zcernūt iuditium vt sunt citacōnes satisdacōnes & alia huiusmodi huic glose & p̄denti nō. notata p Jo. an. de v. siḡ. c. sepe v. defensiones legittime in clem̄. qui remittit sup hoc ad notata p Innoc. & host. extra de testi. c. cām que & in idē nō. arch̄. de electionibus c. indempnitatibus v. figura li. vi. **Pro iuſtcia** nō. C. deleg. l. non dubiū Et intellige pro infecto viz quo ad comodū facientis vel alias eius pro cuius vtilitate sic factū est vt. s. nec vnus nec alius zmodū inde zsequatur habebitur tamen pro facto q̄ ad incomodū ipsius vel cuiuscūq; alterius in ea p̄te culpal ilis sine delinquentis aut zmodum habituri vt viz ratōne talis facti puniatur pro qua materia vide que alias scripsi supra de ſtitutioni. c. nullus rector v non p̄sumat in fi. **Reputetur**. i. sentiat siue habeatur supple cotam quocūq; iudice talis falsitatis noticiam habente Sed quero quid si is cuius nomine talis falsus procurator mter uenit stiens cām nomine suo agi tacet. & sic tacite patitur causam agi ad finem vel ea finita ratū habet id quod nomine suo factū & procuratū est an tunc teneat sic actū vel procuratū die in p̄mo casu sz vbi scit & tacet q̄ fit si bi p̄iuditium. nā ex voluntate sua talis videt agere Unde cū posset prohibere & nō prohibet sibi p̄iudicat ar. ad hoc ff. de re. iud. l. sepe & facit q notatur extra de testi. veniens le. ij glo. sed quero debuit nāq; ipe cuius nomine sic agebatur protestari q̄ factū talis ficti vel falsi procuratoris sibi displicebat. C. de filijs famil. & quēadmodū patet p hijs teneat l. ij. li. x. Et sic notatur de procur. c. qui ad agendū v admitti non debet pre si glo. p arch̄. li. vi. Et idem dicit ar. si expresse ratifiret factū siue procuratū p talem procuratorem alias etiam notatur de arbitris c. per tuas in glo. penul. Et in premissis nō. Jo. an in no. dicto c. qui ad agendū v non debet & sic respondetur ad vtrūq; quesitū & ad istud vltimum faciunt ea que legūtur & notantur ff. de iudi. l. licet anthonius de butrio de rescript. c. ex p te dectam circa hoc dubium sz nūquid stiens in usam nomine suo agi & tacens videtur ratū habere dicit sic aut agens est alius procur. in

veritate in illa causa tū non habet mandatum & tūc dño stiente & non contradicente valet q̄ agit de offic. deleg. cū olim. i. si agens in veritate sit procur. in eadem causa sed tempore q̄ gerit est reuocatū eius mandatū tūc si dominus expresse dicit se ratam non habere non valet q̄ agitur si dñs nichil dixit tūc valet q̄ agitur & sic stat dom̄ Innoc. in c. ex pte decani de rescript. & archi. decō. c. qui ad agendum Et ratio est propter bonum iudicium ar. eorum que notat Innoc. de rescript. c. sup litteris si autem nullum mandatū habet nec vnquam habuit tūc aut illa que agit tendunt ad comodum dñi & verum est quod tacēdo videtur ratificare & hoc modo p̄dit dom̄ dñorum de rota in conclusione lxiij. vbi dicunt q̄d si me tacente & presente aliquis appellat a sententia contra me lata ipa appellatio me defendit Di autem ad mcōmodum dñi tūc nullo modo p̄iudicant & ita stat dom̄ Innoc. in c. quēuis de re iudic. Et hec sunt vera in extraneo Jn ziuncta autem psona chy. in l. mandatū. C. mandati dicit q̄d tacendo videt dominus consentire allegat notata ff. so. ma. l. q̄ dotem & ibi plus dicit q̄d. si agens noie alterius esset valde amicus idem esset quia talis censet psona ziuncta in hoc tamen puncto. dicit anthonius q̄d non placet sibi illud q̄ dicit de amico quia iura loquentia de ziuncta psona loquuntur de ziuncto sanguine non amicicia iuxta notata in c. non nulli de rescriptis Et p̄dicta intellige vera quando est certū q̄d nō habet mandatū. sed quando est dubium an habet mandatū tūc si agit & dñs scit & tacet presumit habere mandatū & ita procedit dictū Innoc. c. cum in iure de offic. deleg. Et in hanc sīam xcor. dīcus de sancto gemmiano dicto c. qui ad agendum ℣. i. li. vi. **Procurator aūt** quartū dictū secunde partis **Intentatur**. i. factor siue operator **Actu legittimo** actus legittimi sunt qui quatūq; iuris stripti pte sunt iuuenti & notat per dignum in regula iuris actus legittimi i principio li. vi qui potit exemplum in electionibus postulatōibz & alijs que ibi videt poteris. sed melius per roff. in libris suis titulo de actione ofesso. Et valde grauis est pena ista ñ quasi per omnia a iure scripto introducta. dicunt actus legittimi empcō vēdicō locatio zductio societas mutuū depositum & alij q̄ plures sine quibz vix potest cōsistere vita hominis equiualet igitur excōicatio cōi que sepat communione hominum & participatiōe sacramentorum. primo vt videt pena ista maior est excōmunicatione. quia excōmunicato licet in pluribus actus legittimos exercere potest etem excōicatus ad sui defensionem appellare & cetera mdō facere & exercere que ad eius defencōnem pertinent put legitur & notatur de excpt. tū inter glo-

.l. ℰ penul. ℰ c. dilecti ℰ c. signauerunt cum glo. ℰ c. finali Potest etiam matrimonium ꝯtrahere vt notat io. xcv. di. illud qui ad hoc allegat c. significasti in fi. extra de eo qui duxit in matrimonium ℊ poll. ꝑr adulteriū. ꝑt etiam testari vt p plura argumenta recitat Jo. in no. de sen. exc̄. c. determinus li. vi. Potest etiam plura fatere que ibi recitantur p eūdem. si ergo eadem fatere non ꝑssit is cui interdicuntur actus legittimi satis apparet hac ꝑna excōmunicatōi fore maiorꝫ cū tamen excōmunicatō dicatur maior ꝑna q̄ sit in ecclesia dei. dic ꝙ excōmunicatio ē ma = ior ꝑna ecclesiastica ꝯsideratōne anime ℊ li gat xxiiij. q. iij. certum est ℰ que est dignior corꝑe. Alie tamen sunt maiores alijs respectibus vel dic illud quod hic dicitur de actibꝫ iuditialibus a quibus talis est merito repellendus cum eā circa iudicialia deliquid iustū est namqꝫ vt ꝑna sit ꝯformis delicto xciij. di. si ꝙs Vel ꝑt intelligi de iudicialibus ℰ hoc videtur innuere textus dum dicit omni actu legittimo Et tūc intellige de omni tali actu qui possit tendere ad eius honorem ꝯmodum seu vtilitatem Secus tamen si tenderet ad ipsius incōmodum prout alias dici solet de excōmunicato ℰ notatur in c. pia de exceptionibus sup glo. Jo. que incipit olim erat ꝑr Jo. in no. li. vi. Perpetuo (iste hoc nō) fuisset expressum tamen subintelligitur quando ꝑna imponitur ꝓpter delictum ℰ tempus nō adicitur l. i. di. c. i. ℰ extra de ꝯst. c. ex litis ℰ hoc verum siue imponatur pro delicto simpliciter siue pro causato a ꝯtumacia xi. q. i. rursus ℰ c. quicūqꝫ de etate ℰ qualitate cum bone de hereticis cū ꝯtumatia li. vi. Secus si ꝑna imponatur p ꝯtumacia tantum vt notat Innoc̄. ℰ host. ℰ ꝯpost. in dicto c. ex litteris ℰ de hoc ff. de post. l. puto ℊ i. ℰ C. e. ti. l. i. ℰ de isto sic notatur de rebus eccle. nō alie c. i. ò ꝑnam suspēcōmis ꝑr pau. in clem. qui dicit hoc maxime verum quando delictum est tale q̄ ꝓpetuam ꝑnam possit requirere allegat ad hoc xiij. q. ij. apostolicos ℰ c. mouem Jn hoc passu anthonius dicto c. ex litis dicit ꝙ vbi causa exigit ꝑnam ꝓpetuam tūc ꝑna erit ꝑꝑtua Si causa exigat ꝑnam temporalem tunc erit temporalis ff. de suspectis. tu. l. hec em̄. Jn dubio vero si ꝑna infligat ꝓ delicto tūc si ꝑna est momentanea itelligitur ꝓpetua. si successiua vt est priuatō officij vel artis tūc vbi ꝓfertur cū causse cognitione intelligitur ꝓpetua Vel sine causse ꝯgnitione intelligitur tēpalis vt notatur in l. si. ff. de penis ℰ ꝙ Innoc̄. de offic. de leg. c. fi. ℰ de eta. ℰ qualit. cum bone hoc tamen fallit in sētencijs qui iniecto vinculo exigunt absoluti onem vt in suspntione ℰ excōmunicatōne, quia intelliguntur dōner absoluantur vt dicit innoc. dcō c. cum bone Quandoqꝫ ꝑna imponitur ꝓ ꝯtumatia ℰ tunc si ꝯtumatia transit in specifim̄ aliud delictum ꝑna intelligit ꝓpetua de cle. non refid. ex tue Si ñ trā sit in specificum delictum sed stat in suo genere ꝯtumacie tūc ꝑna intelligit tempalis vt dcō c. ex litteris Si autꝫ sit dubium an ꝓ contumatia an ꝓ delicto imponatur, et tunc ꝑna debet presumi temporalis vt sit ꝓpter ꝯtumatiam ipposita quia in dubio debet in penis fieri interpretatio in benigniorem partem vt in re. in. penis de re. iur̄. li. vi. Revelatur. s. ꝑr exceptionem sicut alias solet dici de excōmunicato de exceptionibus c. pia in principio ℰ nichilominus repelli potest ex officio iudicis etiam si reus nō excipiat vt legitur de excōmunicato dcō c. pia in fi. Et hij Quintum dcm̄ secunde partis. Omes scz tam decanus archidiaconus seu eius officiales seu ali. officialis. cp̄i tale falsuz ꝓcuratorium sigillans quā aduocatus illud fieri procurans ac etiam procuratorium ipm̄ occupans ℰ hoc intelligitur vbi oēs sunt in dolo ℰ vide que dicam ℩ glosa vltima. Nichilominus. i. sine dubio non minus sic exponitur ꝑr archid. de sēna ℰ re. ius. c. cum eterni ò nichilominus li. vi. vbi ponit oē. ℰ est sensus q̄ stantibus penis predcis nichilominus debet etiam restituere dampna ℰ interesse ꝓ ti lese. Super hac Si quod ꝑr eorū malitiam falsitatem siue dolum ratione talis ficti vel falsi procuratorij pars lesa siue dāpnificata sit. Conuinci valeant sic igit̄ requiritur causse cognitio ℰ sufficit cos conuinci. ꝑr ꝯfessionem ꝓptiam vel ꝓ testes aut alias ꝓbatōnes legittimas viz ꝑr facti euidēciam vel ꝑr p̄sumptionem violentam ar. ad hoc in hijs que leguntur ℰ notantur de restituit. spol. c. cum ad sedem ò. nos ꝓris cuz glosa ibidem Parti lese siue fuerit actrix siue rea Sed quō poterit pars dicti lesa cū ꝓcessus nō teneat vt supra patet ò ℰ id ꝙ ꝑr talem. dic quia antequā cognoscat veritas estuatur falsitas oportebit forsan expendere set exponere multa ℰ potest hec lesio persistere ñ solum in bonis sed etiam in fama statu ℰ honore ipius partis Interesse plenius hāc materiam. s. interesse plenius videre potris tractari ꝓ chy. C. de sēna que ꝓ eo ꝙ interest l. cum sup eo quasi ꝓ duo folia. vnum tamen nota ꝙ ꝓbacō, huius interesse potest fieri in hoc casu p iuramentū ipsius lesi sic sētit Verū. extra ꝙ me. causa c. vlt̄. ℰ est racō qz insurgit illud interesse ex malitio sectus esset si insurgeret ex ꝯtractu vt ibi notatur ad hoc facit xij. q. iij. ℊ si. ò. de hoc ꝓ Jo. ℰ oē. host. dicto c. vlt. ò sacrm̄ Sed tu circa hoc plenius dic vt notatur in dcā l. sup eo ò. quinto loco ꝓ chy. Ad p̄missa vide notata ꝑr Innoc̄. ℰ host. de sēna exc̄. c. sacro. ℰ ꝓ cardinal. ꝑrch̄. ℰ Jo. in no. de sēna exc̄. c. cū medicinal

ꝑ.interesse li.vi. Dāpnū vñ.l.tā extrinsecū ꝙ itr inseca cū ꝫ dāpna insurgūt ex delicto ar.ad ꝯ ff.de furt.l.si quis vxori ali.l.si pu mias ℔. si seruus sit etiam notatur alias in ostitutōne othonis ad eligendum ỽ resar ciendū ꝑr Jo.de athona qui dicit ꝙ dāpnū generaliter ⁊timet oīe illud ꝙ est diminutō patrimonij vt notatur de offic.ōtō.c.si ānō mici li.vi. Et sic sub dampno ⁊timentur expē se litre alias quādoqz ponātur vt diuersa ex tra de iniur.c.in nra vbi de ꝯ ꝙ Bern. et alios doct.huic tñ dcō Jo.de athona vi qñ vrnient extra rē que dicūtur extrinseca con tradixere videt ꝯst.in dcō c.in nra ſpe.in ti. de fruct.ꝙ interesse ℔.vide ꝺ'in summa Ded intellige ꝯst.ꝙ ſpē vt loquantur in ⁊tractu bus vel quasi ꝙ nō est ⁊trarietas nām cum dcō Jo.cē.thy.pe.ꝙ alij vt plenius patz.C. de ſma que ꝑ eo ꝙ interest l.i.ꝺ. Est secun da diuisio vbi ponūtur alie distinctōes circa hanc matriā quarum vna est talis vbi quis facit qđ facere nō ⁊buit tunc ⁊mit oīe dāp num extrinsecū ff.de furt.l.inficiando de in tem iurando l.nūmis Verus tamen est quā do nō ē factū quod fieri debuit ff. de act.epē. l.si sterilis ℔.cum ꝑr venditorem ꝙ hec distinc tio incidit in ea que distinctio inter damp na obuenientia ex delicto. ꝙ ea que obue niunt ex ⁊tractu Teneantur .s. ꝑr sen tentiam. Et hoc patet ex eo vt supra dixi. si oīnes valeant cē. Et hic vide q̄ sup̄ scripsi de ostitutionibus c.i.ỽ.tentatur Ded que ro supra dictum est ꝙ omnes hij vlz sigillās quam procurans ꝙ etiam occupans falsum procuratorium tenentur ad dampna ꝙ inter e esse partis lese Nūquid igitur eorum singu li tenebuntur vel alias vno soluente ceteri li berantur potest dici ꝙ cum ꝓ soluz agatur ad interesse sine dampna nō autem ad pnā vno soluente alij liberabuntur Secus esset si age retur ad pnam quia tunc pna vnius nō li beraret alium sic notat ꝯ.q.ij. mouemus ꝙ Jo.ꝙ archi.ꝙ extra de hijs qui vi. metus ve cā c.ij.in glosa ꝙ ff.de iurisdict.om.iudic. l. adeo ꝑr accurs ꝙ nota illam glosaz circa hec materiaz aducte aut queris nūquid vbi plu res delinquant vno ꝛuento ceteri liberātur. an vno soluente ceteri liberantur ꝙ die vbi il lud ad quod agitur est pna ex parte rei tā men interesse ex parte agentis prout est i ca su huius ostitutionis tunc si omnes ceteres sunt ꝛmunicato ꝛcilio vnius ꝛuentio libe rat alios ſm dy.qui sic notat ff.ꝙ vi. aut clā. l.semper ℔.si in sepulchro hec verum intelli gas ſm ia.de act.ſ.quod vnius ꝛuentio alios liberat de rigore vt dcā l.ſp.℔. si ni sepulchro Ded de ętate non liberantur ꝛuentione ſz pręceptione ar.l.si ex duobus ℔.i.ff.de precul ꝙ l.ꝓceptione ff.de hijs qui ciecerunt vel ef fuderunt Hi vero delinquerunt ꝙ quilibet ꝙ

ꝓio animo tunc aut ⁊currerunt in idem tē pus sic delinquendi ꝙ vnius ꝛuentio liberat alios ꝓceptione secuta dict.l.℔.pe.ff.de hijs q̄ ciecerunt vel effuderunt ꝙ l.i.℔.i. ꝙ penul℔.ff. de eo ꝙ quem factū est Si vero diuersis tem poribus tūc vno soluente alter non liberat. vt l.qui re.℔.i.ff.de furt.hanc theoricam ponit in dcā l.semp Barth℔.si in sepulcro vbi po tes videre quid dicendum est si pena vertatur tam ex parte agentis quam ꝛuenti. Quam materiā de presenti omitto quia forsan eaz alibi magis ad ꝓbitū tractabo cē.

Explicit apparatus primi libri. Incipit liber secūdus de Judiciis

In causis ꝙ ꝯ statuimus vt decani rurales nullā cau sam matrimonialē decetero audire ꝑsu mant sed earum examinacio nō nisi discretis viris cōmittatur. quibus assidentibus si comode fieri poterit postmodum pro nūcietur sentencia.

In causis hec ostitucio fuit sta pham archiepi Cantuarien. edi ta in ꝯsilio Oxon. primo ꝙ ha bet tres partes in prima statuit ne decani rurales ptesumant audire causas matrimoniales. in secunda ibi sed earum statuitur quibus examinatio earum debet cō mitti in tercia ibi Quibus cē. statuit qđ fieri ⁊beat quo ad pronūciationem in eisdē causis et infra hic decidit quomodo i cau matrimonialibus distretō est necessaria ꝙ iō piculosum est eas a simplicibus tractari ꝙ p terea statuit vt sequit Decani rurales de hijs legit de officio archidiacanoni ad hec i fine vbi dicit innoc. ꝙ sunt ꝑsone habētes quedam officia ꝛmuniter ſpectantia ad ēpm ꝙ archidiaconū ꝙ ideo ꝛmuniter eorum re ceptio ꝙ amotio ꝑtinet ad vtrūqz vt ibi di citur in textu vel eorum officium est tempo rale ꝙ non ꝑpetuum io.an. in addit. aliter in telligit ꝙ decani dicuntur archipte ſ iteri te les viz qui ꝑpetui sunt ꝙ non ā mouentur si ne causa ꝙ alios vocat testes ſinodales de qui bus habetur de test.cog.ꝑtrea xxxv.q.vi.e pistopus in ſinodo ℔. Item tū io. in no. sup̄ c.r.ad hec ꝛcor. cum innoc. ꝙ Bern. nā aliud dictū eiusdem io. habet locum in decanis p ꝑpetuis prout sunt decani cathedralium ꝙ ec clesiarum collegiatarum ꝙ aliarum ecclesia rum a quibus ꝑpetuo intitulantur. unde pro

huius materie intellectū ꝓbabis qđ iura cū nūt de decano multiplicater. est em decanus sic dictus qz pest decē militibus. C. de decanis li.xij.p totū ē ibi notatur sup Rubrica est etiā decanus ruralis vt prediximus ē de quo tenetur extra de censibus c. ū apostolus in cstitutione othonis qđ in quodā ē in cstitutione qm tabellionū · rsus est etiā decanus ecclesie cathedralis vel collegiate de quo legitur extra de app.c. dilectus filius de rescriptis eā te de sīa exē. dilcō h.vi.lx.di.c.i.ē ij. cū similibus. de decano vltimo mō sumpto ꝙ loquitur hec cstitutio nec de decano primo mō sumpto sed solū de decano sumpto secūdo mō ē de istis decanis satis cstat quasi p totū regnū anglie ē circa hec decanos vide qđ scripsi supra de cstitutionibus c.i.d. de decanis rurales Nullā cām matrimonii plē. ſ. nec ad matrimoniū contrahendū nec ad matrimoniū diſſuadendū qz vt robigj agitur desedere matrimonij ē eius viribus extra de csang. c.i.ē p cōs ñ possunt audire cās matrimoniales nec etiā accessorias extra de consuet. inter virū ē vxorē c. de prudentia nam phibito principali phibetur ē accessorium siue pemsso principali permittitur ē accessoria. ff. de preb. leg. l.i.ē ij.ē sanant notata p doc. de rescriptis c. accessoriū li.vi.ē multū bene de cstitutionibus c. nā cauſistentia Audire ſe ſumāt. ſ. cognitionaliter ē p cōs nec decidere magis namqz est cām decidere q audire seu examinare vnde si phibetur qđ est minꝰ multo fortius qđ est magis extra de elect. c. ū in electis ū circ. ibi positis ē extra de officio delega. sup questionū h. intentionis ē ad hoc facit qđ legitur in cstitutione othonis ū non solū ppe si.ē intellige hic qđ hic dicitur audire non psumant sēz rōne officij sui vel pretextu alicuius csuetudinis nā ū tales decani rurales nō sunt ppetui ē quicquid faciunt non suo sed alieno noie faciunt etiam rōne csuetudinis pstribere nō possunt ex de csuetudine c. vltimo ē. C. de pscript. xxx. annorū male agitur ymmo nec illis qui eos cstituerint hanc potestatē adquirūt nam illi hoc nō intendant extra de officio delegat. ū sup. C. si quis sibi vel alteri l. multū interē Et notatur dcā cstitutione ū nō solū vſ. si qui p io. de athona Alia rō huius cstitutionis potuit esse qz vt citer tales decani rurales sunt ipiti ē iuris ignarī vt notat etiā p io. de athona in eadē glosa An aūt ex consuetudine spāli forsan hoc potuerūt vide qđ dicā j d. viris discretis Sed earū ij. pars. examinaciū que cstare debet in audiendo iura ē allegationes ptiū ac ea que in fcō cōsistunt vna cū phationibus mi ea ꝙte recipiendus circa tñ cē decisionē ad quod facit in arg. qđ legitur in cstitutione othonis ū nō solū ē. si qui vero ē sic scribit videt io. de athona e. cstitutione d. tenetur. vel pt exponi examinacio. i. iudicū sic dici solet de hac dcōne examen vt notatur de ap. c. l. d. examen p archid. li.vi. ū regulariter sit verū de qua re iudex cognoscit de eadē pnūciare debet. ff. de iudic. l. de qua re vt sic examinatio idē intelligatur quod equalis iudicatio discussio vel diligens inuestigatio sed ad mentem statutis puto ꝙ primus intellectus sit verior p quo vide quod dicā j glo. vlē Discretus dicit · tertio hic nota ꝙ discretio idē est quod discussio scia discussio vel quacūlibet veri csideratio ad quod tendant ꝙ iamnense ē dicitur discretio cim virtutū est mat extra de officio custodis c.i. et hec discretio csiderari debet in hac materia maxime vt hijs ad quos talis cā cōmittitur sciat discernere circa ea que in talibus causis a ꝓbe iuris canonici sunt pōderanda extra de csang. ē offi. ei. i. m fine qui si in iure ciuili pcia habeat tanto magis ad hoc erit dispositus ad quod facit id qđ legitur in dcā cstitutione othonis ū non sit soluz dſ. ꝓpterea vbi etiā videtur qđ sufficiat tali vt habeat oculos iuris exercitū. Sed nūqđ decanus rurales ex omissione spāli possit cognoscere in cā matrimoniali si sit vir discretꝰ ē iure peritus puto ꝙ sic si talis omissio non ceperat eius officiū principaliter sed potiꝰ eius circūspectionē ē prudentiā sed contra hoc opponitur p ea que legūtur in cstitutione octoboi iudicij robur vbi statuitur quod cause nō committantur nisi psonis in dignitate vel officio cstitutis aut cathedralū vel aliarū collegiatarū canonicis solutio illa cō stitutio nō fuit a subditis acceptata vt dicit ibi io. de athona glo. si. vnde nō videtur artare ad quod ibi remissiones · ē hec verū maxime ū de iure cōi ordinarius quilibet in causarū cognicōibus omittere valeat vices suas hijs qui pcia ē exercitū in talibꝫ hūt etiā alijs q̄ i dignitate vel officio cstitutis aut canonicis cathedralū ecclesiarū ꝓut plenius notatur in c. statutū de rescriptis primo rūso m glosa si hec clausula p archid. li. vi. Unde si talis decanus rurālis alias sit ad talia discretus sciens ē ꝓcuctus bñ pt talis cā sibi omitti ad quod bene facit nota in cle. ē si principalis. d. foraneo p gesta. io. et pau. de rescrip. cōmittatur p eos ad qs pertinent hec iō dico ꝙ principaliter hec potestas. ſ. tā cognoscendi q̄ omittendi pertinet ad epos de ex. cath. pcel. c. accedentibus vbi de hoc pt nihilominus hēns ex pilegio vel consuetudine pscripta cognoscere in cās matrimonialibus vt ibi notatur p barthꝫ. ē host. sic etiam archid. possunt de consuetudine cognoscere in cās matrimonialibus nō tñ de iure cōi extra de cstitut. sponsam. c. licet primo rūso vbi dicit hoc p Innoc. glo. i. pnt etiā decani ecclesiarum cathedralium ē collegiatarum qui presunt

iurisdictionē etiā in dictis ānis cognoscere ⁊ eas omittere si ꝯsuetudo hoc hēat fiant de hoc legit ⁊ notāt in dicta ꝯstitutōe othonis aī ñ solū ꝓ si. ¶ Sed quero nūqd dicam q̄ subsunt archiepō Cantuarien. ⁊ p eū deputant in locis vbi hz prauiare iurisdictionē vt puta de annus shorhā in dioœsi wsen. de crop doñ. in dioœsi wyton. ⁊ alij ꝯsilēs possint ex ꝯsuetudine ꝓscripta cognoscere in causis matrimonialibz Videt q̄ sic Mā tales in locis suis hñt iurisdictionē archidiaconales nec aliam subsunt nisi solū archiepō eos deputanti aī tū ceteri dicam rurales etiā vt citer subsunt archidiacōnis vt pz in c. ad hec de offic archi. sed dico q̄ tales i q̄tū sunt remotiui ad nutū nō p̄nt talē ptātē p̄scribere vt dixi su ⁊ pra d. audire p̄sumāt Deaus tñ putarē si p prie eēnt ⁊ hērent talē decanatū p modū tituli. nā tūc possent de ꝯsuetudine talē iurisdictō nē acquirere fiant ⁊ archid. ¶ Ad qđ facit notata in dicta ꝯstitutōe othonis aī nō solū p̄. si qui glo. i. p Jo. de athona ⁊ ex de offi. ord. c. aī ab eccles arū p Jnno. ⁊ alios Et ideō qđ de p̄dictis dixi etiā dico de decano ec ⁊ clesie de arraby quo ad subditos illi⁹ decana tus sz q̄ ex sola ꝯsuetudine absq; omissiōe archiepi nō p̄t cognoscere in cāis matrimo nialibz. nā aī omissiōe patrōz qđ bñ possz ar. ex de offic. dele. si p debilitatē. ¶ Sed nūqd suffiat generalis ꝯmissio vel alias requirit in cā matrimoniali ōmissio sp̄ālis. Quod requiritur omissio sp̄ālis videtur ex eo qđ alias legit de patronis Mā patronus hñs generale mandatū nō p̄t agere vel defendere in cāis q̄ requirūt sp̄āle mandatū vt p̄tz. e. ti. c. qui ad agendū vbi dicit io. an. p̄m vnc. qđ etiā in cā matrimoniali requiritur sp̄āle mandatū Vnde aī arguendū sit de mandato patronoꝝ ad mandatū iudic. ⁊ eōtra. ff. de iurisdict. om. iud. l. ⁊ qz videtur qđ etiam sub omissione generali ñ veniūt cāe matri⁊ moniales. ⁊ sic sentire videt io. de athona in ꝯstitutione othonis aī non solū d. magna. vbi dicit q̄ sub iurisdictione generaliter dcā non trāseūt cāe alioꝝ natūrā hñtes extra de offitio vicarij c. licet ⁊ c. fi. li. vi. et sortiſ⁊ cat hoc dcm ex eo qđ cā matrimonialis ē de cāis maioribus extra de cōsang. ⁊ affi. c. i. ⁊ fi. nec eā omittit papa nisi ex̄ō fiant plenius notāt de rescript. c. statutū d. in hijs casibus p archi. li. vi. et qđ sit de maioribus cāis no tat gesh. de paurat. c non p̄t d. guiotz i clem Et ꝯtr. io. an. in add. de paūr. c. querelā d. ḡuibus cāis ⁊ host. ibi e. d. ¶ Omissis argu mentis in ꝯtr. dic q̄ in officiale epi p̄m ap̄ale ⁊ eius vicarij in tp̄alibus ⁊ spūalibz generale quorū vtrūqz ꝯstat ide ꝯsistorium hēre aī ex̄ō fiant p̄tz de ꝯsuetudine c. nō mu⁊ tamus li. vi. iūctis notatis hijs q̄ notant ibi de p archi. d. ad fcim d̄p. Jtē si ab officiali

ēc. Junct. eī. hijs q̄ notant p innoc. extra de offi. dele. c. licet in fi. p ōmissionē generalē trāseūt oia q̄ sunt iurisdictōnis quo ad ognitiōnē cārū. exceptis hijs de quibus legitur et notat dict. c. licet ⁊ c. vltiō de offitio vicarij li. vi. ⁊ alijs sp̄aliter in iur. exceptē. Et idem intelligo de officiali quē dat capitl vel alius ad quē spectat sede vacante Est nāqz sic de⁊ putatus officialis iurisdictionis ep̄alis Ad qđ facit de ma. ⁊ obe. c. vnico li. vi. Et ꝯsimiliter puto de officiali electi cōfirmati ñ dñ cō secrati ex̄ de elect. trāsmissam maxime qz ad officij iurisdictionem cōsecratio nihil addit fa⁊ cit de tēp. ord. aī nullus. q. i. in fi. li. vi. ⁊ nota tur in simili p io. an. gesh. ⁊ paul. de rescript. c. ⁊ si primāpalis d. officialis i clem. Tales nāqz officiales respōdi hīto ad cārū vniuer⁊ sitatē vicas epōrū gerūt ⁊ in eos cārū ognitio trāsfert p omissionē officij generaliter sibi facta vt p̄tz dō c. licet de officio vicarij li. vi. Et p hoc ordinarij sunt cēsendi vt no tat dō c. ⁊ si primāpalis p gesh. glo. i. qui etiā ibidē in d. officialis ꝯtr. aī hijs q̄ su⁊ pra dixi Dñ in talibus puto qđ p omissiō⁊ nē officij seu alias p omissionē generalē trās⁊ fert in eos ognitio etiā in cā matrimōniali ai⁊ us cōgnitio p̄tinet ad epm vt p̄tz dō c. ac⁊ cedentibus de exceptibus platorū. Deaus tñ estimo in officialibus forāneis etiā iporū epō rū q̄les inter cetēros dici p̄nt decani de q̄bus ē. quesiui. ¶ Nec obstat si dicat forsan qđ ta les sunt dati ad vniuersitatem cārū qz non generaliter vbicūqz epūs hz iurisdictōnē sunt sed p̄ticulariter in certa plaga vel certo loco p̄tinenti ad iurisdictōnem ipius epi Et tales ñ hñt idē ꝯsistoriū aī ex̄ō sed ab eis ad epm ē appellandū vt clare fatūt notata p wil. in d. dō c. si primāpalis glo. ij. in fi. sed melius e. c. d. sextaneo p gesh. ⁊ paulū Sed contra p̄⁊ missa ostat videre an sz omissio talibz facta fit oio generalis vel alias an hēat aliq̄ spā⁊ lia exp̄ssa. ¶ In p̄mo casu regulariter ñ tūc fit potestas cognoscendi in cā matrimoniali casu aī sit de maioribus cāis vt p̄dixi maxiē nī tales a p̄te iuris ois d̄tute hmōdi omissi⁊ omis non sint capaces talis iurisdictōnis. In se⁊ cōdo casu dist. aut illa spālia exp̄ssa sint ma⁊ iora q̄ sit cā matrimonialis. vel ad minus sunt eqlia ⁊ tūc sub tali omissione trāsit etiā cā matrimonialis Di verō ñ sint eqlia sz mi⁊ nora tūc virtute talis omissionis nō trānsit causa matrimonialis Et ad hoc faciunt no tata extra de rescriptis c. sedes per Bern. et alios de p̄bend. c. qui ad agendum li. vi. Et eodem titulo c. non p̄t in clem. cum ibi notatis ¶ Sed cum abbates decani eccles⁊ siarum cathedralium ⁊ archidiaconi et alij q̄ non de iure commun Sed de consuetudi⁊ ne p̄ssunt cognosc. re in causis matrimo⁊ nialibus. que habent suos officiales et

ꝑ quos exercent generaliter ea que spectãt ad iurisdictionem suam nunquid in tales ꝑ generalem ꝯmissionem transit potestas cognoscendi in causis matrimonialibus videtur ꝙ sic nã si cognitio talis cause ꝓtineat ad ꝯmittentem ergo ad eius officialem si idem ꝓtestatiu habeat et a tali officiali ad ꝯmittentem nõ sit appellandũ sed ad illum ad quem appellaretur ab ipso ꝯmittente ita notatur ꝙ Bern. de appellationibꝫ c. di lecti filij ꝓtor in magna glosa ẏ. de appellationibus ꝫ est textus de appellationibus c. romana in principio libro. vi. Unde si in officialem episcopi hac cõsideratione deberet transire causa matrimonialis pari ratione transire debet ad officiales inferiorũ si sit eadem ratio extra de osti. c. translato. ff. ad legem aquiliã. l. illud extra de translationibus epõrum c. inter quatuor. i. de exceptõ. si inter ꝙ. ultimo. ¶ Econtra vt nã ob auctoritatem episcopalis officij sui in multis defertur vt patet in c. qz in pontificali de officio deleg. li. vi. Maior etiam prerogatiua debetur eius officiali. unde ꝫ tali. Cause committi possunt a sede apostolica. non tamen officiali archidiaconi. vel alterius inferioris vt clare notat gest. dõ c. ꝫ si principalis ẏ. officialis in clem. q ni etiã dicat ꝙ nõ est eadem ratio in officiali episcopi ꝫ officialibus aliorũ si de iure ꝯmuni nõ solũ episcopus sed etiã officialis habeat territoriũ siue districtũ ꝙ tamen nõ habent inferiores prelati nec eorũ officiales sic plene notat in c. si cõtingat de so. ꝛpe. per Hostien. Et ad hoc facit ꝙ licet archiepus alius ve prelatus sui ꝓtit talis iurisdictio ꝙ annus dissuetione ꝫ scientia prima facie ꝓsumitur possit de ꝛsuetudine in tali causa cognoscere nõ tamen sic poterit eius officialis nam vt ꝯmuniter tales officiales modicam peritiam in iure habent ꝫ sic eadem ratione reprelli dentur a talibus qua ꝫ decani rurales vt dixi supra e. ẏ. audire ꝓsumant. Puto igitur se curii vt in sua ꝯmissione specialiter potestas cognoscendi etiam in causis matrimonialibus iuxta illud tene certũ ꝫ dimitte incertũ ex de sponsa. c. inuenis. ¶ Quibus certa ꝛs ꝫ dic quibus sic vnus distinctus. hys. s. quibus causa huiusmodi fuerit ꝯmissa. Absidentibus sic ꝯmittenti. Di communi de hoc quandoqz exponitur sic. i. sine turpitudine vel infamia ff. de iure dotiũ l. annus ꝙ. i. alias dicitur ꝛmode posse fieri inspecta qualitate ꝛsonarum locorũ temporũ ꝫ etatum ff. de ẏ. obli. l. ꝯtinuus ꝙ ij. ꝫ notatur de electione c. sapientes ꝙ. actorũ ẏ. ꝛmode ꝑ cardinalẽ li. vi. Item ad hoc ꝙ ꝛmode aliquid fiat considerari debet impedimentũ vt notat archa. dicto c. sapientes ẏ. ꝛmode in principio vnde dicitur quis posse ꝛmode aliquid facere nã ad hoc faciendũ habet opportunitatẽ notatur ꝑ vsil. in clem. i. de penis ẏ. ꝛmode in principio ꝫ c. ẏ. ꝑ Joan. ꝫ paulũ in qui bz locas potenis viare ꝓlum ꝓtinentia ad intellectũ huius dictionis ꝛmode. In hoc vero loco intelligo ꝛmode fieri posse si venire ad assidendũ ꝯmittenti nõ expostat graues labores aut sumptus quia forsan locus nõ multum distat ꝫ ãto potest iri ꝫ reuerti absq; preiudicio ordinis siue rerum. Postmodum post examinationẽ cause Sententia scz diffinitiua Pronũcietur scz per eos qui causas ẏmõdi ꝯmiserunt. ¶ Sed ctra hoc opponitur de eo ꝙ legitur in ꝯstitutione othonis ubi nõ solũ in si. vbi apparet ꝙ hij qui de ꝛsuetudine vel preuilegio pnt cognoscere in cãis mrimonialibz si solũ pnt cognoscere sed etiã finare requisito tamen super hoc cõsilio episcopi ꝫ optento. ¶ Solutio illa ꝯstitutio loquitur de hijs qui iure sibi in ea pte optenti cognoscũt nõ nõe ꝓprio. Sed hec loquitur de hijs qui nomine ꝓprio sed alieno cognoscũt habentes solũ potestatẽ ad examinandũ. non autem ad decidendũ ꝫ hoc satis colligitur ex eo ꝙ supra dicitur in textu sed earum examinatio ꝫc. Sed adhuc etiam ctra hanc solutionem opponitur ꝫ videtur ꝙ sic intelligendo hec cõstitutio sic iuri ꝯmuni ctraria. ¶ Nam de qua re iudex cognouit de eadem pnũciare debet ff. de iudicijs l. de qua re ꝫ de causa possessoria ꝫ ꝓpriet. cũ sup. Et vbi est semel acceptũ iudicũ ibi finire bz ff. e. ti. l. vbi. Solutio hec ꝯstitutio loquitur in iudice ordinario qui causam alteri delegat vnde cũ ꝯmittentis ꝫ ꝛmissarij quo ad hoc idem sit auditoriũ si ꝛmittens solam examinationem ꝯmittat reseruata sibi sententia ꝙ potest. ¶. de iudicijs aũt ad hec ꝫ ꝛ. sup questionũ in principio extra de officio dele. vel si causam totaliter delegatam ad se reuocet ꝙ etiam potest vt legit ff. de re iudi. l. quod iussit. ꝫ ff. de iudicijs l. iudicũ tunc videtur idem esse iudicũ ꝫ causa apud eundem agitari hec solutio colligitur ex dictis Barth. dicta. l. vbi accepũ vers. quo quid sit iudex

Quidam ruralium ꝫ infra Statuimus vt nulli tradatur certificatorium vel alias cõcedatur sub sigillo alicuius decani ruralis designatum msi prius in aliquo die solempni intra missarum solempnia in ecclesia vbi citatus fouet latere vel amplius cõuersatur publice recitetur hoc

adiuncto moderamine vt cita-
tus sufficientes habeat inducias
vt die & loco sibi prefixis cōpetē
ter valeat cōparere. Quod si ali
quo casu tm tpūs artet quod di
lacioni locus non pateat citacio
ne facta publice coram testibus
detur certificatorium in ecclesia vel
in vno loco publico coram testi
bus fidedignis ita qp dies citacio
nis & locus in ipo certificatorio
exprimātur Et sic nullo mō cer
tificatorium ante citacionem fa-
ctam Et hoc inrēt decani rura-
les fideliter se facturos in epis-
copali sinodo omni anno

Didam ruraliū Hec ostitu
tio fuit Johannis pecham apud
lambeth & habet duas ptes prin
cipales seāda ibi Quod si alī
qua Prima subdiuiditur in duas In pri
ma statuit quid seruari debeat circa ea certi
ficatoria sigillanda sigillis decanorū ruraliū
In seāda ibi Hoc adiūcto. Ponit qō-
dam moderamen circa eandem materiam He
āda ps principalis sat ta. pmo ponit mo
dū citandi certificandi qn ppt breuitatē tē
poris non est locus dilationi. He aūdo ibi.
Et nullū phibet ne fiat certificatorium an
te citationem factam Tertio ibi. Et hoc.
mandat sup hoc a decanis recipi iuramentū
Et infra. Hic deliditur quomodo decani
rurales prima corrupti sigillabāt multo ci
ens falsa certificatoria & alijs malicijs cir
ca ea vsi sunt in prudiciū multorū vnde circa
ea fecit prisionem vt sequitur Tradatur
Idest de facto siue realiter tribuatur Cer
tificatorium Idest lra responsiua directa
iudici super mandato quod ab eo emanauit
ad aliquem citandum Et de hoc videre pote
ris qd legitur in ostitucōe octhonis tāto in
fi. vbi de hoc & in ostitucōne octoboni que in
cipit ita mortaliū. Concedatur Idem in
porta fiant id quod supra dixit tradatur vel
potes intelligere co nādatur etiam verbo ni
si sub forma hic assignata vel die tradat quā
do ipsemet decanus citat Concedatur vero
intelligas quādo alio citante requiritur ci9
sigillum Sub sigillo Idem intellige etiā
sine sigillo ne forte falsum vel fabricatum si
gillū tali lre apponat Decani ruralem
cuius officiū est in causis ecclesiasticis cita
ones ei transmissas exequi vt plenius legi
tur & notatur i dictis ostitutiombz tanto et
ostitutione ita mortalium & cuius sigillum
in talibus est auctenticum vt in ostitutione
othonis quomā tabellionū vsus Prius sci
ante sigillationem Die solempni Idē
festino puta die dmco vel alio ab ecclesia so-
lempniter celebrari indicto intra missar
um solempnia sc̄z sumpto offertorio
antequā sacerdos incipiat secretam misse nā
cuementia tpis attendi debet. et pptera ta
lia dictis tpibus fieri mandantur. qz hys
diebus verisimile est pochianos fore i mis-
sa pūtes Et ad hoc tenentur de cōsecra. di. 1.
c. & hoc in ecclesia sed quid si citandus in
diebus huiusmodi solempnibus cōsueuit au
dire diuina in capella dependente ad ecclesia
maiori vel alias eidem ānexa quia forsan ta-
lis capella habet iura & insigna pochialia p
ut obseruatur in pluribus partibus anglie
nūquid sufficit quod hic dicitur fieri in capel
la fiat non in ecclesia matrici. dic qp sic qz et
ipa capella ecclesia dicitur de imm. eccle. c.
ecclesia & de capellis monachorū p totū. & qō
hoc de quo hic dicitur fieri debet in tali capel
la facit textus hic qui dicit vbi citatus &c.
Fouet larē i. vbi hz domū in qua morat
& fouet ignē. est em lar laris idem quod do
mus. & dicitur a largior iris vel a largus.
qz inde predit largitas. & dicitur lar laris
idē qō ignis vñ in antiquorū puer. dicit vi
di larē in laribus. i. ignē in domibus pm In
nuen. & sic idē est fouere larē qō hēre domici-
liū Et ad hoc nota. qō legitur in textu l. vl.
C. vbi senatores vel clarissimi alias est lex
ij. & incipit Senatores vel potes exponē la
rem. i. familiā Et sic exponitur p Innoc. in
c. ex pte extra de foro cpe. ò. replicatū. Et si
mile hēs. C. de incolis. l. ciues li. x. Sed qd
si sit domiciliat9 vel habeat familiā in duobz
locis vel diuersis ecclesijs dic q ad citatio
nē de q̄ hz loqt̄ sufficit eā fieri in ecclia vel lo
co vbi citatus habitat tpe citacōnis dūmo-
do sit j̄ iurisdictōz citari mādātis nā si fuerit
extra eius territorium non pt ibi citari secū-
dum quosdam vtm cle. pastoral. de re. iudi.
sed debet iudex scribere iudici illius territorij
vt ipe eū optentu nutue vicissitudinis citet
vel citari faciat ar. ad hoc ff. de requirendis re
is l. diui hypresiden s & sic omuniter seruatur
sed quod apte iuris teneat & possit fieri talis
citatio notant doct. viz per chy. i l. oēs. C.
de cīis & cle. & card. de so. cm. c. romana q. cō
trahentes li. vi. Tu vero circa hoc vide qp di-
cam j̄ e. c. ò citationem rectam Amplius
cōuersatur forsan vbi larē ypriū siue do
micilium non hēt vt qz fuiens est vel si for
tassis artifex sit qui suum artificium exercē
do in varijs locis victum quert vel alit̄ adq
qz domicilio ypctio in domo alterius mosā
trahit Alio modo pōt ponere exemplum de
eo qui in aliquo loco domicilium habet non
tamen ibi omuniter mōratur. sed alibi vbi

ostituit sibi tabernam p gulā hetcum ārmatarium vel officinam sm ea que leguntur in l. hetcos absens ff. de iudic. in quolibet namq; istorum casuū ę in similibus debet fieri recitatio de qua hic loquitur in loco illo quo tabellio citandus comunitet notatur ę habitare consuevit sed quid citandus sit vagans p nundum nec in aliquo certo loco se figit dic qđ tunc sufficit hanc recitationem fieri in ecclesia illius loci vbi psonaliter apprehensus ē ę citatus ę pr hoc faciunt notata dcā l. hetcos absens v debēt p acaur. ę. C. vbi de crimine agi vz. li. glo. si p eūdem. ę ad idem faciunt notata p barth. dicta l. hetcos absens vsi aulo quero quid si debitor. ę decor. notata p chy. dcā l. i. C. vbi de crimine agi oz Publi ce. i. in arto sit qđ ab cīibus audiri possit non em debet fieri in aliquo loco ecclesie secrete sed palam populo id audiente ę sciente Fieri retur. s. certificatorium non em intelligas qđ citatio debeat sic fieri sed solum citationis recitatio vt pr hoc ostare posset q decanus apponens sigillum non est in dolo vel fraude sigillande forsan fictū vel falsuz certificatorium. Hoc additā sm dcm prime partis Sufficientes inducias. hec sufficientia estimari debet quando tm tēpis supest quod a tpe citationis facte citatus possit comode accedere ad locuz iudicij die sibi limitata ę prefixa vel per p̄rogatorē ibi oppere Alias em si citatio esset peremptoria ę terminus mmis breuis daret materiā appellandi extra de dilationibus c. i. v. de hoc p Bern. qui dicit q sufficientia tēporis debet cōsiderari ex qualitate cause ę locorum distātia ę etiam ex qualitate psone ad quod bene facit de appellationibus c. cum sit v. etiā de hac notatur pr Bern. ę melius de prorō. c. dilectus v otendere pr Bern. eūdem vbi dicit q idutie citatorie sunt arbitrarie ę concor. archi. v. q. ij. pnā in principio ę spē. ti. de citatione ꝙ. nunc de tēporū ad si. Et de tali sufficientia tpis decernere pertinet ad arbitrium boni viri prout notat Innoc. i dcō c. i. ę ad hoc allegat l. otinuus ff. v. ob. ę nota q quando citatio fit tali tempore q citatꝰ non pt in die limitato venire talis citatio nō valet. a d hoc optime facit l. aut qui aliter ꝙ. si quis ff. quod vi. aut clam. ę ibi sic notat pr barth. Sed huic dcō otradicē videt Joan. extra de regulis iuris c. nemo pt li. vi. q̄ dicit q talis citatio licet sit impossibilis nō tamen est oīno inutilis. ę allegat ad hoc host. ę goffr. extra de dolo ę cōtumacia c. ad dilecti qui dicunt q licet tales non possunt venire in termino tenentur tamen venire post quam cito potuerint hanc materiam potuis plenius videre pr hostē ę Jo. an. dicto c. dilecti sed eius declarationem omitto ali. dei gratia Di occurrat de ea plenius dicturus.

vnum tm nota quod illud quod prius dictū est approbat osuetudo maxime vbi agit ad pias instanciam Deus tamen vbi agitur ex officio vel ad salutem anime ę sic stat dictuz c. cum dilecti cum similibus sm q ibi notat Jo. in coll. anthonius ni dcō c. cum dilecti. tenet dcm bartholi nisi sit ita q iudex prorogauerit terminū ad diem sequentem vel ad diem osuetū prorogari Nam tunc citatō attat ad validandū actū ę ad oēpnationē expensarum. Di vero prorogat in vltriorem diem non attat prorogacō nisi intinetur absenti pr c. osuluit de offitio deleg. ę ratio q ponitur in dicto c. cum dilecti tūc concludit quando remanet vis citationis lapso die vt qz citatur ad totam causam qz tunc bñ sunt duo in citatione sz vt oppeat ę vt ad diē cō peat Sed vbi citatio artat ad certum diē ex diei euentu preceptum finitur ad illud tpus determinatum ę ideo p̄ceptū tunc non ocludit duo ę hoc tenent dm de rota sua oclusione cccxxviij. ę sua oclusione cccix. Dic dies em sine terminus in citatione limitari debet viz quo die citatus oppere debeat ff. quod vi. aut clam. l. aut qui aliter ꝙ. si quis Ex quo textu notat barth. quod citatio debet ee clara ę limitata alias non oz huic tamen dcō otradicere videtur id quod legitur extra de appellationibus c. cum pati in si. vbi sit citatio sine pfixione termini ę iuxta quod arguit io. an. in add. q citatio sine pfixione termini ę hoc dicit placere vil. in spē. ti. de citatione ꝙ. sequitur vlt. quid si non pfixerit sed ibi etiam in nouella idem io. dicit q terminus ibi pfixus erat licet de hoc non appeat i antiqua ę decor. cum dictis barth. oz q sine die non teneat citatio decor. re. de bella. plita vt tractat eum chy. C. de feriis. l. dies festos ad finem qui ad hoc allegat l. ita stipulatus in principio ff. de v. oblig. Pro quorum opinionum diuersitate poterit sic dici scilicet q ratio illa que approbant citationem sine pfixione termini loquuntur in citatione iuris vel principis in citatione vero aliorum procedit opinio altera oz vt fiat cum limitatione termini ę sic sentire videtur henricus de Boyco dicto c. cum pati dist. ij. ę potest ee vō in principe quia solutus est legibus. C. de legi. digna voz ę q sibi placet legis habet vigorem vt iusti de iure naturali ꝙ. sed principi. ę vt michi videtur hic modus citandi est fa notab iliot quam si pfigitur dies certus. nam in hoc casu non artatur ad oppendum ñ quācito comode poterit prout vult spē. in loco pall. facit ad hoc l. si pauhum ꝙ. si. ff. de statu liberis Jacq fiat em dies oppitionis in citatorio exprimi debet sic ę locaus. ff. q vi. aut clam. l. aut qui aliter ꝙ. si quis ibi ę v. ę. et de hoc legit ę notatur extra de testibꝰ c. vlti. vbi de hoc pr bern. v. indeterminatu.

debet eñ locus opitionis esse certus .ff. de iudic. l. si locus alias eñ intelligitur de illo loco in quo iudicari cōsueuit vt ibi patet .et debet locus honestus esse nam in loco inhonesto non teneretur citatus opere ff. de arbitris l. si aũ dies ℣. si arbit ad finem Et q locus debet esse certus facit in ar. C. quō qñ iudex l. si vt ppōs Sed quid si aliquis citatus est q opeat coram iudice londeñ. vel in alia villa certa non tamen specificatur locus ville in quo debeat opere an teneat tacitus citatio ex pdictis apparet quod sic quia si sit locus tali iudici ad iudicandū deputatus & in illo alias iudicare cōsueuit . de illo loco debet intelligi vt patet dicta l. si locus & ad idē facit ff. de inst. & iure l. penulti. in fi. Si autem non habeat certum locum ad iud. candū tunc si vir notabilis auctoritatis sit debet citatus eum in loco habitationis sue quere re ar. ad hoc in dicta l. si aũ dies ℣. si arbit. versꝰ. quid tñ & ad hoc facit notata per io. an. in c. cum ex litteris de elect ℣. q si per xx. dies ꝺ proposita in fine li. vi. Alias autem si mandans aliquem citari si persona modice auctoritatis existat nec certam habitationē habeat sic quod citatus propter incertitudinē pbabiliter ignoraret vbi coram eo deberet opere puto q talis citatio non artaret citatum ad ostituendum procuratorem ar. eorum que notantur per bernñ. dicto c. vlti. glo. ꝑall Sed quero quomodo potest procedere citatio quam facit archiepus cantuarieñ. quādo scribit subditos vt coram eo speāt certo die vbicūq; fuerit in sua prouincia vel dioc. aũ ex te ostat talem locum esse omnino incertū ex iuribus superius allegatis pro questionis solutione veritatis huius quesiti debes scire q archiepiscopus cantuarieñ. est legatus sedis apostolice natus sicut legitur extra de officio legat. c. i. Et ad legatos dicte sedis spectat vt in citationibus & aliis formis sequent stilum curie romane qui super iuris fundāt vt notat spec. ti. de leg. ℣. superest ꝺ. vlti. ostile & quod mos curie romane sequendus est notatur bene per host. c. ex litteris ꝺ. motis nostri extra de osti. papa vero quando citat aliquos vocat eos ad presentiam suam vt i c. ij. de restriptis de dolo & contumac. cum dilecti de exces. prela. tanta vel vt se presentēt suo ospectui de restitutionibus in integrum c. cum ex litteris in fi. de dilationibus c. ex parte fuit de dolo & contumac. a veritatis de testibus cum olim de appellationibus cum parati de sententia excō. conquesti de elect. c. quamuis in vi. de post. prela. c. penul. quādoq; citat ad audientiam suam de elect. c. cum inter universas quandoq; vt speant apud sedem apostolicam de elect. c. i. li. vi. & c. sapientes e. ti. de officio ord. c. quamuis e. ti. sed quocunq; modo tum predictorum fiat talis vocatio in singulis patet talem citationem procedere sine limitatione certi loci quia licet ostenso loco vbi est curia tempore citationis emanantis satis verisimile sit citatum posse & debere opere in eodem loco Si tamen interim curia ad alium locum translata fuit necesse est vt in alio loco citatus speat ar. eorum que leguntur in c. ne romani de elect. in clem. nam vbi est curia sive audiencia ibi censetur papa esse presens vt ibi notatur per io. wil. et paulum. Et sic patet ex predictis quod exō archiepiscopus cantuarieñ. est legatus sedis apostolice & ad legatum pertinet in citationibus se conformare stilo curie romane qui ad istar pape cuius vices gerit potest ad locum indeterminatum citare **cōpetenter** .i. congruenter sex hora debita & alias iuxta formam citationis sibi facte sex personaliter. si sic citatus sit alias autem per procuratorē legitime constitutum & cum consilio sibi in ea parte necessario **Quod si aliquo** secunda pars principalis **Tempus artet** s. executionem mandati & citatorij, **dilacionem** pono exemplum mandatarius forsan recepit mandatum die dñico post missam vel tali tempore quod quo ad recitationem certificatorij de qua loquitur hec constitutio non posset fieri dicta recitatio nisi fieret in dñica sequente quia interim non euenit dies solempnis vel si euenisset tamen exspectando diez illum non posset iudex certificari die ad opendum prefixo propter brevitatem temporis medij inter tempus sigillandi certificatorium & diem quo debet opere citatus **citatione facta** supple iuxta formam mandati & que debet precedere sigillationem certificatorij vt patet infra ℣. & nullo modo. **publice coram testibus** hoc intellige de bene esse non tamen de iuris necessitate. quicquid notet spēc. circa hoc ti. de citatione ℣. sequitur ꝺ. sed nūquid credetur . vbi videt innuere quod citatio debet fieri coram testibus & alias non sit credendum soli nūcio certificari etiam si sit nūcius publicus sex illud dictum spēc. intelligo verū vbi alius vir honestus iurat se non esse citatum vel vult probare contrarium nam nūcio non est sic credendum quin aliunde possit recipere rudex informationem & probationes incōtrarium si offerantur ar. ad hoc extra de in integrum rest. c. ex litteris de presumpc. c. illud de pscripc. ad audientiam & & ad hoc bene facit unt notata per hostien. c. cum parati extra de appellationibus sed melius de dolo & contu. sub rubrica de otiis ℣. qualiter ꝺ. ℣. si absens p eundem in summa vbi tenet qđ prima facie credit nūcio iurato ñ tñ sic quin alius posset probare contrarium & io dicit tutius ee vt citatio fiat coram testibus p q allegat c. sacro. extra de sent. excō. & cum hostien. concor.

Jo.in coll.de do.& ptil.cum dilecti ad fi.qui etiam dicit ꝙ tutū est citationem fieri eorum testibus ꝓe forte si nūcius moriatur anteꝙ certificet nō possit ꝓbari citatio Sed licet nō fiat coram testibus bene tamen creditur soli nūcio ꝙ quo in suo officio ꝓsumitur nisi illa ꝓsumptio alia ꝓsumptione elidatur. & sic ex dictis ꝓdictorū doctorū apparet eē arbitriū iudici an credendum sit nūcio etiā iurato vbi alius oppositum dicit. Et sic sentit etiam archid. lxxxij.di.c.ꝓposuisti. Idem tamen archid.in c.venerabilibus de sententia excō.li.vi.d.citatus dicit ꝙ tali nūcio creditur donec oppositum ꝓbetur Et ꝙ prima facie creditur nūcio notat Hostien.de ꝓbationibus c.quoniam contra falsam d.citationes. Si tamen negetur ꝙ solū nūcium nō connumeretur negans vt dicto c.facto &.C.de aucō.l.i.h.xij .C.de acauſp.l.singuli ff.de iusto.re.l.diuus Chynus circa hoc dicit quod creditur nūcio qui refert se citasse dūmodo ad hoc habuit cō missionem vel mandatum. Nam creditur alicui in officio suo.C.de falsis l.si quis de actio vbi refert aliquid qđ nō accidit factum fuit: vt puta aliquem omisisse aliquod maleficiū tunc non creditur sibi nisi hoc ꝓbet Hec notat chynus.C.qui accuſ.nō pōt l.ea quidem vſ.iuxta ꝓmissa Et cum hoc dicto Chyn. not.barth.ti.quomodo in crimine lese maiestatis ꝓcedi debeat ꝙ. ad hec d.ꝙ nūcium in fi.coll.ix.ff.de officio ꝓfecti vrbis l.oīa vſ.viti.ꝙ eūdem Jo.an.in add.ad spec.dō ꝙ.sequitur vſ.nūquid. Super hac materia tractat multas opiniones quasi communiter credendum tam ciuilistarū ꝙ canonistarum. Inter has vero opiniōes vna fuit qđ sol nūcio publico & iurato in citationibz creditur simpliciter. Nūcio vero priuato licet iurato non creditur nisi ꝓsumptiue que tamen ꝓsumptio possit elidi p ꝓsumptionē alicui vel ꝓbationem contrariam. Alia opinio fuit qđ nūcio publico & iurato creditur ꝓma facie non tamen quin p plenam ꝓbationem possit ostendi contrarium. Tertia opinio fuit qđ tali nūcio non creditur nisi ꝓbet citationem p duos testes aut publicū instrumentū. Quarta opinio fuit qđ in iudicio ecclesiastico nō creditur tali nūcio sed in foro seculari sic. Quinta opinio fuit qđ hoc seruēda cēt consuetudo ciuitatis patrie. Sexta fuit qđ in minoribus causis creditur tali nūcio in maioribus vero non. Septima fuit qđ sit in arbitrio iudicis. an credendū sit nūcio tali nec ne inspect.ꝓsonarū & negocij qualitate Et hec opinio communiter approbatur vt supra dixi Tu igitur circa premissa sit dictus nūcio cuicumqz habenti potestatem a iudice ad aliquem citandum retenti se citasse vt fuerat sibi demandatū siue nūcius fuerit publicus vel priuatus iuratus vel nō iuratꝫ credit simplē vbi in cōtrariū nullus apparet contradicto Potest namqz index sibimet nūciū constituere.C.de ſpōsal.l.vj. auct.de iudicē.neesse coll.vi. Et licet talis debeat iurare se suum officium facturum legaliter ar.C.de fi.instru.l.ꝓpationes de sacrōdis nupciis l.hac edictali.ꝙ.hijs illud & in auct.iusiurā.quod ꝓstatur ab hijs eē. Potest etiam tamen sine iuramento tale officiū exercere ar.C.de arb.& auct. determinus & notatur p bartḫ.dcā coll.xi.vſ. p nūciū &c. in principio Unde nisi talibus crederet nocua vtilitas esset in eorum officio Et sic intellige notata p ſpēc.ti.de citatione.ꝙ.sequitur vſ.sed nūquid creditur in principio Si vero post relationem factam contradictor aliquis apparat vt puta persona que dicitur citata ad impugnandum ꝓcessum iudicis.dicit se non fuisse citatum tunc in nūcio priuato non iurato dico quod non est sibi soli statim credendum nisi ꝓsumptiue ea scz ꝓsumptione qua ꝓsumitur aliquem nolle falsum dicere. Et etiam si iuratus sit ea ꝓsumptione quod nolit deiurare.i.q.vj.scimus. Et ad hoc facit.C.de testib;.l.iusiurandi Un si talis nūcius non iuratus solo verbo asserat se eum citasse Alius vero etiam iuratus asserat contrarium aim eque ꝓsumatur p vno sicut p alio.videtur rationabiliter dicendū q vna ꝓsumptio habet elidere aliam. Et hoc maxime vbi nūcius huiusmodi nō est aliàs ad tales citationes deputatus sed ad vnicā forsan citationem illa vice faciendam assumptus. Ad hoc facit notata p Bern. & innoc.de ꝓbationibus cum in contra falsam d.citationes & que notat Bern.de appellationibus c.cum ꝓpositi.d.nūcius. Si vero nūcius est publicus & ad citandum generaliter assumptus non tamen iuratus tunc sibi soli non creditur vt dicta l.iusiurandi Si vero sit & iuratus tunc si is qui dicitur citatus esse tamen iuramento neget se fore citatum.iudex in ſpecta. personarū negociiqz q& citate arbitrabitur an magis sit credendum nūcio q̄ ꝓti. si namqz ꝓs negans se esse citatum sit persona alias honestior & grauioris opinionis potius est sibi credendū maxime cum iuramento q̄ nūcio qui non est eiusdem opinionis vel honestatis Et sic intelligo notata p Hostien.& sequacos suos in dicto c.cum ꝓpositi & dō c. qm contra falsam d.citationes Ubi vero ps que dicitur esse citata est leuioris opinionis siue honestatis q̄ est ipsen ūcius tūc potest dici & sic standum est nūcio nisi plene ꝓbetur contrarium Nam in hoc casu ex pte nūcij sunt tria. videlicet eius officiū quod est publicum eius iuramentum & eius opinio celebrior Cū tamen ex pte negantis se citatum solum concurrat ꝓprium iuramentum. Et sic bene stā

notata per geſſr. de elect. c. quod ſitut & per arch. c. venerabilibz d. citatus in fine li. vi. de ſententia excōmunicāt. & ſic ſaluari potrſt dictum Jo. de deo quod ꝓnit circa hoc lxxx ij. di. propoſuiſti d. nō ꝓbatur & ſic poſſunt intelligi notata per Cyn. & Barth. in locis ꝓtall. & hoc verū intelligo vbi parti ex hoc nō auferetur niſi modicum dampnum ſeu ꝓiudicium vtputa quod teneatur ſolum reſpōdere libello vel vt ſoluat moderatas expēſas quia in termino nō oꝓuit ad hoc extra de ꝓcura. c. audit. C. de iudicijs l. ſcimus. Quod ſi inter nūcium & eum qui dicitur citatus ſit forſan omnino equalitas vel modica differēcia in opinione fame & honeſtate & eciam ratione iuramenti cōcurrāt quia vnus iurat ſe citaſſe alius iurat ſe nō fuiſſe citatum tūc etiam vbi modicum vertitur ꝓeiudiciū puto ſatis fore credendum nūcio ratione publici officij quod gerit in quo alium excedit, argumento. C. de teſtibus l. iuriſiurandi. de fide inſtru. cum dilectus. Si vero in hoc vltimo vel alias in proximo ſuperiori caſu vertatur graue ꝓeiudicium vtputa amiſſio cauſe vel quia in cauſa criminali forſan non oꝓtens bānitetur vel habetur pro cōuicto, vel alias grauiter puniretur in hijs & ſimilibus puto quod eo qui dicitur citatus ad id negante cum iuramento non eſt credendum ipſi nūcio etiam publico & iurato niſi ꝙ eum citauerit effectualiter & legittime probet. & ſic intelligi potrſt dictum ſpī. dicto ℔. ſequitur vb. ſed nūquid in verſiculo ego dico quod nūcio & ſic bene ſtat opinio vnicuiꝙ tenetur archidiaconus dicto c. venerabilibus d. citatus libro ſexto. ſi tamen conſuetudo patrie alio modo interpretatur illā puto ſequendam Vnde dicit Johan. an. in ſuis additionibus ad ſpī. loco ꝓtall. quod conſuetudo italie eſt vt credatur nūcio ſimpliciter ibi poteris videre remiſſiones & nomina dect. qui tractarunt de hac matria et vbi. ſed quia taliter qualiter tetigi materiā quomodo ſit credendum nūcio referenti ſe citaſſe vel non ſit credendum nūcio referenti ſe citaſſe Jam quero an citandus teneatur ipſum credere eſſe nūcium ſic vt trucetur obedire eius citationi. dic in locis illis. in ꝙbus nūcij habent certa ſigna per que eorum officium cognoſci potrit ſi ſint miſſi a iudice ordinario bene tenetur quis talem credere nūcium & idem eſt ſi nulla talia ſigna habeant eſt tamen eorum poteſtas per totam iuriſdictionem ipſius iudicis ſatis nota et eorum perſone ſatis note & ſic notatur per Barth. dicto ℔. ad hec coll. xi. d. per nūcium ꝓtall. in nūcijs autem delegatorum dicit non eſt eis credendum abſq; litteris citatorijs ſub ſigillo ipſius iudicis allegat ad hoc c. prudentiam extra de officio de legat. & concor. ſpē. titulo ꝓtall. de citatione ℔. ſequitur verſiculo vtrum autem. ego autem puto quod talia ſigna de quibus ꝓdixi & etiam ipſius perſone noticia bene ſufficiunt ad hoc vt credatur eſſe nūcius iudicis non tamen vt ex hoc credatur commiſſionem ſibi factam vt citet aliquem in ſpecie. Nam licet ſit nūcius ſine apitor generalis etiam iuratus non tamen poterſt aliquem citare abſq; preceꝓto iudicis. C. de exhibendis reis lege nemine de quo preceꝓto tenetur citandum reddere certum ſi hoc petat & ſic ſentire videtur Johan. an. in additionibus ad ſpē. loco ſuperius allegato. In dubio tamen conſulo vt ſic citatus coram iudice cōpareat quia preſumendum eſt talem nūcium iuratum neminem velle citare abſq; mādato & ſi certificet talis nūcius ſeipſum citaſſe creditur ei quouſq; aliud appareat vt predixi & ſic tenebit proceſſus in ea parte factus.

Certificatorium quod cōſtinere debet tenorem mandati & formam et modum executionis per mandatum facte. ita quod forma mandati diligenter ſeruetur extra de reſcriptis cum dilecti.

In eccleſia que eſt locus publicus eo quod ibi ſepe fiat congregacio populi argumento ff. de ſuſpect. tu. l. i. ℔. conſequens. C. de vſuris. lege. acceptam. ℔. ſecundo.

Loco publico coram teſtibz ſcilicet magis vicino videlicet mercato nūdinis vel loco alio vbi eſt populi congregacio & concordat ad hoc notata per wilhelmum in clementina. cauſam de electionibus verbo publico & gloſa ſequenti. Super hoc verbo dicit ibi paulus quod in talibus quis locus dicitur publicus relinquitur arbitrio boni viri eo quod non poſſet lege terminari Et ſufficit quod fiat tot et talibus preſentibus quod bene poſſet talis publicatio diuulgari & quod debet fieri in loco vicinori facit de foro competenti capitulo primo in clemē.

Dies citationis hec enim apponi precipitur vt poſſit apparere an habeat tempus ſufficiens ad compareudum. Etiam vt ſi falſo modo teſtificetur. poſſit forſan probare illo die ſe fuiſſe continue abſentem a loco in quo certificatur fuiſſe citatus ſecundum ea que leguntur & notantur extra de teſtibus capitulo ex tenore. C. de contrahen. et cōmittenda ſtipulatione lege. optimam.

Locus ſcilicet in quo dicitur fuiſſe citatus Et nota quod locus etiam apponi precipitur vt eſſent fraudes que alias poſſent interuenire.

Exprimantur per certificantem ſe citaſſe.

Et multa modo fiat certificatorium Hic ponitur ſecundum dictū ſecunde partis principalis

ritationem factam, hic notatur q̄ ctā
cio sit aliquando vna vox aliquando per lit
teras. vna vox sit quandoq; per ipsum iu
dicem ore ppio. quandoq; per notarium si
ue tabellionem suum. quandoq; p ptem quā
doq; p pronem quādoq; p nūciū. ꝫ sic vna
vox sit quinq; modis de quibus habes exē
pla ti. de citatione q̄ sequitur in principio p
longum ꝓssum p spē. p lras vero duobus
modis uno modo p lras ipsis citandis di
rectas Alio modo quando littere alteri tra
dūtur vt aliquem citet prout notat spē. ti.
pall. q̄. iam de citatione sed in hoc casu sq; quā
do dirigūtur lre alicui vt aliquem citet potest
dici. citatio nixa sq; tam per lras q̄ vna vo
x. est igitur. alia species citationis per solas
lras quando sit per edictum ꝫ de tali modo
citandi dicam infra c. proximo hijs modis
citandis potes addere alium modum qui sit
per l. mortuam de elect. c. i. ꝫ c. cupientes li.
vi. cum similibus. sit etiam citatio quandoq;
verbalis quandoq; realis vt notat accur
sius ff. de iu. ius. vocan l. sed ꝫ si ꝫ nota eti
am p card. de foro cpe. c. romana q̄. extrahen
tes glo. li. vi. hic tamen nota q citatio fieri
debet fm formam ostentam m mandato iudi
cis vbi reperitur per aliū hoc est vt citandus ci
tetur aut personaliter vel ad domū vel aliās
per edictum ꝫ quod compeat aut personali
ter aut per proclamatorem cum expressione
cause diei ꝫ loci hoc patet per spē. dicto ti. de
citatione quasi per totum. Sed tunc quero
numquid citandus si fuit extra loca iurisdi
ctionis iudicis citare mandatis possit eius
auctoritate citare extra ipsius iurisdictionē
in hac questione varie sunt opiniones card.
in loco pall. videlicet dicto q̄. extrahentes di
cit q in cōtractibus nō potest fieri citatio re
alis ꝫ verbalis sed verbalis tantū bene po
test fieri etiam extra territorium fatetur ta
men ceruus fore q fiat in iuris subsidium
per iudicem territorij in quo citandus mo
ratur Et q talis citatio verbalis in ostra
tribus posset fieri extra territoriū citantis
tenet Jo. an. in nouella dicto q̄. extrahētes
qui super hoc in oppositū multa scribit ꝫ hu
ic dicto addit. chy. Jacobz de ar. C. de episco
pis ꝫ cle. l. omnes q̄. verum si apparitor vbi
videtur casus ꝫ ad argumenta in cōtraria re
spondet ꝫ primo ad l. si. ff. de iur. o. iudicū de
ost. c. ij. li. vi. Nā illa iura loquūtur in ius
dicentem extra territorium qđ non licet sed
citare non est ius dicere sed potius require
re ad quod facit quod notat card. q̄. extrahen
tes dicens q actus citationis non est iu
risdictionalis vnde licet ea que sunt iurisdi
ctionis non possunt exerceri in territorio al
terius ea tamen quorum effectus fertur in
tra territorium mandari et bene possunt fie
ri ad ef̄ fm notata chy. dicta l. omnes ad ta
lem pastoralis de re iud. vbi dicitur non va
lere citationem que fiebat extra regem cedlie
in territorio ecclesie ꝫ sic extra territorium
suū sed debuit fieri p iudicem loci in iuris
subsidium. Respondet q imperator ibi nō erat
iudex ex loco delicti ꝫ sic nō obstat quia lo
quimur in extractib9 Alias solutiones ibi
videre poteris ad quas te remitto Paulus
in dicta clem. pastoralis vbi arguit post q̄ a
dam ar. extra opinionem p̄dictā dicit q iu ꝫ
dex met extra suū territoriū citare nō potest
quia talis citatio habet vim sententie quaz
ferre non potest in territorio alieno. ꝫ idem
dicit de citatione reali que fit p captionem de
qua habetur de sententia ex̄. si clericos li. vi
vbi tamen subditus sine mādo domicilij fo
rsan qđ habet in territorio suo absens est in
territorio alieno tunc etiam per lras ꝫ per
nūcium p preconē ꝫ edicta potest eū verba
liter citare Ratio est quia talis p alium citari
nō potest nam cum citatio respectu p̄cipis
pcedit a superioritate talis alibi nō delinqns
nec extrahens alium non habet superiorem
nisi iudicem domicilij. qz sola sistencia rei tā
situs nō facit eū subiectū fecit ad hoc de foro
cpe. qđ clericus ꝫ ibi p Hostien. ff. de iudic
l. heres absens q̄. numquid de temp. ordinan
dorum cum nullus li. vi. vbi vero citandus
non est de foro citantis nec ratione delicti l
extractus tantum. tunc talis citatio p lras
p preconem vel edictum ꝓsonam eius non
arctat vbi apprehensus est extra territorium
sed debet citatio fieri per iudicez loci vbi mo
ratur vt in dicto c. pastoralis tū quo ad ex
cauōz in rebus q̄s forsan talis habet infra
territorium bene potest fieri citatio etiam ex
tra territoriū vt predictū est sic possunt in
telligi notata p Innoc. de foro cpe. licet p
Jo. an. in c. c. ꝫ cum dicta sententia pauli
tractatiue ocor. Barth. i coll. xi c. iq̄. ad hec
d. p edictum d. sed an. p̄dictis Barth. vera
predictus in l. i. ff. de requir. reis d. ij. nota
dicit q quandoq; sunt plures iudices habē
tes iurisdictiones sepatas tamen ille iurisd
dictiones habent dependenciā ab vno prin
cipe vt patet exemplum in ꝓsidibus pro
uinciarum sub imperatore vel vno rege ꝫ tūc
vnus potest citare vtrio in territorio alterius
vt dicta l omnes q̄. si vero apparitor cum si
milibus quasi hoc videatur permissum ab il
lo principe facit ad hoc l. Quero. ff. de solu
tionibus ꝫ ff. de adminstra. tu l. ticium q̄.
tutores quidam habent iurisdictiones di
stinctas ꝫ separatas ita q vna ab alia non
dependet nec sunt sub eodem domino exem
plum patet in papa ꝫ imperatore fm opi
nionem que vult q imperium non dependa
at ab ecclesia ꝫ tunc vnus non citat in ter
ritorio alterius ꝫ sic stat dictum c. pasto
lis sed tenendo qđ imperiū dependeat ab eccl

quod est verius tunc licet vnus iudex possit citare in territorio illius cui nō subest vt i dicto ℣. si vero aplitor cum similibus tamen m feriot interritorio maiotis a quo habent iu risdictionem propter eius reuerentiam citare potest. pro quo allēgat in ar. ff. de dampno infect. l. iiij ℣. si tamen vicinū sit & sic vt dicit stat c. pastoralis. Ex premissis potest colligere pro veritate huius materie distinctionem que sequitur Aut iudex qui vult citare aliquez in territorio sine iurisdictione alterius exercenda huiusmodi iurisdictione p latus est superior eius in iurisdictione aut vult aliquem citare aut in huiusmodi iurisdictione exercenda est eius subditus & inferior Vel alias nec sibi pest nec subest sed vterqz habet suam iurisdictionem ab alio distinctam & separatam in primo casu scilicet qū in exercitio huiusmodi iurisdictionis ē omnino superior bene licet quemāiqz etiam subditum ipius inferioris citare. patet exemplum in papa qui potest vbiqz citare cum sit vicarius xpisti cuius est terra & plenitudo eius de iudic. c. i. in clem. potest etiaz poni exemplum in legato sedis apostolice qui in prouincia sibi decreta potest vbiqz citare de offic̄ lega. c. i° Sed melius pone exemplum in epō qui per totam dioecesim citat etiam infra loca vbi archidiacoui habent iurisdictionem. Secundo casu quando citare volens est omnino subditus eius in alius territorio vel iurisdictione vult citare tunc dico quod non potest talis inferior citare in loco iurisdicti onis speciali sui superioris nec ratione delicti contractus aut rei de qua agitur sed debet sibi supplicare vt in iuris subsidium eum citet ipe superior vel citari faciat & sic potest intelligi dictum c. pastoralis & ad hoc faciunt ea que leguntur & notantur de maioritate & obedien. cum inferior & ibi per innoc. Tertio casu scilicet quando loquitur in duobus habentibus iurisdictiones distinctas quorum neuter alteri pest vel subest tunc subdistingo aut vnus illorum vult citare illum qui ommno est subditus alterius & tunc nō potest vt dicta l. si. ff. de iuris om. iudi. cum similibus aut vult citare eum qui ommno est suus proprius subditus licet pro tempore habat motam in iurisdictione alterius & tunc dico q̄ per nūcium litteras p̄conem & p edictum tali scilicet modo quo se non ostendat habere iurisdictionem in loco vtputa q̄ non mittat preconem cum tuba seu alia que notantur in c. q̄ clericis de foro cōpetenti & per Inno. in c. dilectus de capell. mo. nec ponat edictum solempniter sed per viam intimationis verbaliter potest eum citare non tamen realiter nec in persona propria, prout notat pau. in loco preall. & in hoc casu si nō cōparuerit potest non solum contra eum procedere quo ad missionem in rebus quas habet infra territorium eius sed etiam eius psonam excommunicare & sic intelligo dictum ℣. si. d. aplitor cum similibus Nam in hoc casu non est necesse locum in quo citatur esse de iurisdictione citantis vt alias patet in arbitro ff. de arbitris l. sed si interpellatur. ℣. i. & in canonicis citantibus ad elect. extra de elect. bene cum similibus Unde citatio huiusmodi facta per suum proprium iudicem artat eum qui non habet alium iudicem per quem ita citari posset vt predixi. et huiusmodi citationis effectus erit vt imponatur sibi pena corporalis quando illa pena statim infligitur a iure communi vt quia l. statim imponit penam infamie delinquenti. iij. q. vij ℣. porro Et ratio est quia impotur a iure communi cui omnes subsunt de cō sti. c. i. & idem si sententia habeat executionē a iure quo ad actum priuationis fiant propter delictum clerici qui beneficio priuatur de cle. non residēd. tue Quia quantum ad priuationem ipō iure trahit secum executionē, licet secus quo ad executionem facti de foro cōpetenti c. postulasti Et sic sentit paulus de dicta clemen. pastoralis. d. iuuentus Sed secus esset si requireret executionem hominis ministerio aut vult citare talem qui in totū non est sibi subditus sed principaliter ē subditus alienus sibi tamen tenetur subesse ratione delicti contractus domicilij vel rei infra eius territorium constitute. & cetera. dico quod si velit ratione delicti eum citare non potest nec ad finem vt procedatur contra eum in persona neqz in rebus Et sic nota per Innocentium extra de foro cōpetenti. c. postulasti circa medium & bene probatur. in dicta clemen. pastoralis & sic notatur de foro cpetenti c. i. per Johannem in coll. vbi sed nūquid iudex delinquentem. hoc intelligas verum quando contra absentem nō potest procedi ad sententiam diffinitiuam contra absentem valebit citatio ex quo territoria eos differunt in iurisdictione vniuersali sed in partiali casus est in dicta extra vagant. ad reprimendam & sic intelligit ea ibi Barth. & facit ad hoc de dolo & contumacia veritatis Si vero ratione contractus i suo territorio miti vel rei quaz habet infra territorium suum existentis vellt eum citare. Tunc dico quod verbaliter hoc facere potest per nūtium preconem litteras. vel per edictum vt predixi non tamen per se nec realiter & in hoc casu effectus talis citationis erit vt procedatur contra eum ad missionem faciendam in rebus tantum non autem in psona quia in hoc casu psonā eius excōicare non potest & sic possunt intelligi ea que legūtur & notantur dicto ℣. structores c. romana de fo. cpe. libro sexto & sic notat dō c.

fi. dñ. sed numquid iudex cōtractus in prīm cipio p io. in coll. Quod autem dixi q̄ persōnam excōmunicare non potest intelligitur verum quando persona non erat preuenta citatione antequam exiret territorium quia si erat preuenta potest eā excōmunicare vt notat innoc. de foro cpt. c. si. & in c. preterea de dilationibus in glosa magna & notatur per io. calder. c. i. de raptoribus & per dominicū in scō geminiano de foro cpt. q̄. ꝯtrahentes li. v. Et hoc tertium dictum scilicet de partis principalis & intelligas illud quod hic dicitur & hoc &c. referri non solum ad id qđ dictum est & ordinatum in q̄. primo, Decani rurales de hijs nominatim & specialiter istud ordinatur quia per eos populus q̄ per alios qui habent sigilla auctentica multe fiebant fraudes vt patet supra in principio in ptr. de cāsa. Omni anno hoc ideo dicit fortassis quia q̄libet anno mutantur decani & fiunt noui aliàs si postq̄ semel iurati essent non oporteret huiusmodi iuramētum renouari nisi subesset causa suspitionis vt notatur xxiij. q. viij. c. vt priorem per iohānem

Symon mepham

Item omnes illi et infra vt immunitatis ecclesiasticæ violatores qui videlicz de domibus maneriis granchijs aut aliis locis ad archiepiscopos episcopos vel alias personas ecclesiasticas pertinētibus quicquā preter voluntatem aut permissionem dominorum vel eorū qui sunt huiusmodi rerum custodes deputati abstrahere cōsumere cōtractare ve p̄sumpserint abstrahi consumi vel contractari fecerint seu huiusmodi abstractionem consumptionem vel cōtractationem suo nomine vel a familiaribus suis factam ratam habuerint occasionem difficultatis citationis eorumdem non euitent sicut pluries fieri consueuit ne contra eos ea occasione procedi valeat vt deberet de fratrum nostrorum & totius concilij cōcensu & assensu decernimus quemcumqz violatorem huiusmodi si personaliter inueniri et tute adiri valeat personaliter fore vocandum. Si vero non inueniri vel non tute adiri valeat tūc in domicilio si quod habeat citari tute qno possit Si vero in domicilio quod habz citare tute neqeat tunc in ecclesia parochiali ipsius domicilij vel si nullū habeat vel nou constet enm habere domicilium tunc in ecclesia cathedrali loci quo immunitas ecclesie dicitur esse lesa & mchilominus in ecclesia parochiali eiusdem loci si tute fieri possit citationem decernimus fore faciendam huiusmodi q̄ citationem in domicilio vel in ecclesia publice vt premittitur factam volumus nō solū in casibus supradictis sed etiam in omnibz casibus cōstitucōis dñi octoboni quōdā apostolice sedis legati in anglia que incipit ad tutelam sic artari citatum ac si esset per citationē personaliter apprehensus eiusdem qz citationis virtute cōtra eum posse procedi ad omnem effectū ad quem posset si citatus personaliter extitisset Prefatos etiā & quoscumqz alios ecclesiastice libertatis seu immunitatis violatores decernimus in loco delicti etiām si ibidem non inueniantur tam ex officio iudicis q̄ ad partis instanciam conuenīri Utrum autē huiusmodi violatores ecclesiastice libertatis seu imunitatis inueniri seu tute adiri valeāt domiciliū ve habeāt vel nō volumus i dubio stari certificatorio illius cui mādatur citacio vt faciēda & i p̄missis casibz & alijs iniuriā iusticiā debitā facili

assequãtur districte hoc approbante consilio prouinciali precipimus vt omnes iudices ordinarij nostri Cantuarien. prouincie semuicem sine aliqua difficultate iuuent in citacionibus et execucionibus faciendis ac quibuscumq; mandatis licitis exequendis

Item omnes illi Hec cõstitutio fuit edita per symonẽ Mepham in consilio suo prouinciali celebrato Anno domini Millesimo ccc.xxij. Et habet quatuor dicta. In primo dispomit de modo citandi violatores immunitatis ecclesiastice in casibus contentis in constitucione Octoboni que ad tutelam. et extendit eundem modum citandi ad omnes casus in secundo ibi. Prefatus etiam statuit quoscunq; violatores immunitatis ecclesiastice posse conueniri in loco delicti licet ibi non inueniantur Terão ibi. Ceterum autem ordinat quod stetur in huiusmodi citationibus certificatorio illius cui mandatum dirigitur In quarto ibi. et vt iuxta premissis precipue vt iudices ordinarij sue prouincie iuuent se mutuo in executionibus faciendis. Et infra Hic datur quod hij de quibus loquitur hec constitutio hic in principio declarati sunt per statuentem violatores ecclesiastice libertatis. & immunitatis hic ipso facto excommunicati per constitutionem bo. me Stephani archiepiscopi edit. in concilio oxon. de qua habetur infra de sen. excommunicat. c. auctoritate dei patris & cetera. Immunitatis ecclesiastice idest libertatis ecclesiastice ar. ff. de iur. immunitat. per totum Et concor. notata per archid. xvi. q. i. generaliter d. immunitate qui dicit quod immunitas est libertas cõpetens iuris ecclesiastici in psonis rebus & locis pr eas pertinentibus alias dicitur priuilegium oportet in premissis vt notat io. xij. q. i. cum duo satissimam in principio. Videlicet quod. prius dixit in genere iam declarat in specie. Domibus sue proprijs siue alienis dum tamen aliquo iure ad personas seu locum infra scripta pertineant ar. ad hoc ff. de iniuriis l. lex cornelia. §. domum & vide quod dicas infra d. pertinentibus & intelligo non solũ de domibus quibus inhabitatur sed etiam de hijs que ad inhabitandum ordinate sunt. in quibus aliquid causa custodie reponitur ff. de verbo. signific. l. in lege tensoria. et domus generaliter intelliguntur que cunq; edificia ff. de legatis .i. l. domus & que consistunt ex solo et superficie ff. de rei ven. l. solus & sic intellige hic siue sint in vrbe vel in ruris posita ar. ad hoc ff. de verborũ signific. l. fũdi. Manerijs sic dictis a manendo. & in quibus habetur mansus vel habentur mansi est enim mansus quantitas terre que cum vno pari boum coli potest vt in c. i. extra de censi. & x. coll. si desen. contro. c. i. & intellige hic maneria non solum domus ipsius manerij sed etiam mansos agros & vineas et loca ipsis manerijs pertinencia argumentũ ad hoc ff. de rei ven. l. que religiose ff. de iudic. l. insule. Grangijs sic dictis a granis que ibi reponuntur & dicuntur grangie domus sine edificia non solum vbi reponuntur grana vt sunt orrea. sed etiam vbi sunt stabula pro equis bostaria siue presepia pro bobus & alijs animalibus case pro ouibus pastoria pro porcis & sic de alijs que pertinent ad oeconomiam & sunt loca deputata pro seruientibus ad agriculturam & opera rustica & de eis fit mentio in c. auctoritate extra de cens. Alijs locis scilicet quibuscunq; edificatis clausis vel aptis cultis vel inculcis aquosis vel inaquosis. nemorosis vel campestribus & cetera dummodo ad personas infra scriptis pertineant. Personas ecclesiasticas. scilicet clericos in quocunq; ordine constitutos preter quos etiam cõprehenduntur sub hijs personis ecclesiasticis templarij hospitalarij conuersi & quilibet religiosi vt notatur per cardinalem de minorijs d. personis ecclesiasticis libro sexto. & concor. io. an. de elect. c. sciant autem verb. ecclesiasticas eodem libro & notatur xvij. q. iij. c. quisquis. & cum hic generaliter loquatur de rebus ad personas ecclesiasticas pertinentibus Puto quod non solũ istud debeat intelligi de locis ecclesiasticis. sed etiam de alijs puta patrimonialibus & priuatis ad ipsas personas ecclesiasticas quouismodo spectantibus Fuffitit enim q̃ persona ad quam locus pertinet sit ecclesiastica licet locus ipse non sit ecclesie & hoc patet ex eo quod sequitur seu ad ipsas ecclesias. & cetera & pro isto faciunt que leguntur & notantur de vita & honestate clericorum. vbi de hoc per wilhelmum d. in rebus. & ad hoc facit dictio seu quod statim sequitur. et est dictio ampliatiua ff. de an. & argẽ. lega. l. si quis ita legitur & notat lxiij. di. ego vbi de hoc per iohannem. Ad ipsas ecclesiastas ex hac littera & precedenti videtur q̃ auferentes bona aliqua que non pertinent ad ecclesias vel personas ecclesiasticas non includuntur sub hac constitucõe & sic auferẽtes

res proprias vel alienas que non pertinet ad ecclesiam nec ad personas ecclesiasticas non artantur hac constitutione sed littera sequens innuit contrarium ibi vel earum qui sunt huiusmodi verum austoris &c. dic vt ibi & infra glosa prima **Pertinenti huius** verbum pertinere latissime patet quia non solum spectat ad ea que nostri dominij sunt sed ad ea que iure aliquo possidemus li cet dominij nostri non sint & etiam ea ad nos pertinere dicit que nob ex aliq̄ tractu debentur ff. de ō. sig. l. verbum illud **Vnde** & res pignorata ad nos pertinet & bona fide possessa vt dicit ibi glosa & ad hoc facit q̄ legi tur ff. de rebendo. l. siquis ex argentarijs §. p fine & not. notata per **Barth.** extra de si. instr. inter dilectos ō. pertinere licet ergo res non sit propria ipsius ecclesie vel persone ec clesiastice dum tamen in ea aliquod ius siue interesse habeat sufficit vt locum habeat hec constitutio ad quod facit. l. super possessione. .C. de transact. ibi ad que res pertinet &c. **Cuicquam** dest aliquam & sic etiam si modicum sit habet locum constitutio iuxta notata per **Barth.** ff. de acquirenda hereditate. l. si seruum & notatur plane in glosa extranagantis Jo. xxij. suscepti regiminis §. si. ō. quicquam. **Preter voluntatem** idest absq̄ voluntate & sic dictio preter stat exclusiue nam si cum voluntate domini hoc faceret non haberet locum q̄ hic dicitur ff. de furtis l. qui vas §. qui ex voluntate & vt melius in hoc articulo procedas nota q̄ hec dictio preter diuersimode sumitur in iure Dumittur enim quandoq̄ pro contra vt notat Jo. an. de elect. c. si aut. ō. preter li. vi. alias ponitur pro extra vt notat ibi Archidiacon in principio & in vtroq̄ casu stat exclusiue Aliquando ponitur pro vltra vt in c. decet de immunitate ecclesiarum ad si. li. vi. vbi de hoc per archidiaconum ō. preter & sic sumitur inclusiue tamen de sui natura hec dictio habet excludere vt notat idem archid. c. ad apostolice ō. preter de re. iudic. li. vi. & sic stat hic sic vt excludat voluntatem ¶ Quomodo autem quandoq̄ ponitur inclusiue quandoq̄ exclusiue potes videre remissiones quas ponit super hoc archidiaconus xiij. q. ij. ebron vbi circa hoc ponit hanc theoricam q̄ quandoq̄ illud quod sequitur dictionem preter de sui natura alias de iure includi sub eo q̄ precedit tunc ponitur exclusiue verbi gratia lego tibi omnia animalia mea preter talem equum constat enim q̄ equus continet de sui natura appellatione animalium vnde in isto exemplo & similibus stat exclusiue. vbi vero id quod sequitur non apprehenditur de sui natura sub eo quod precedit verbi gratia lego tibi omnia animalia mea preter talem ci plum argentum in hoc casu & similibz stat inclusiue & huic dicto concor. paulus in cle. fideri de summa trinitate & fide catholica ō preter. Idem tamen paulus in cle. multorum. ō. canonic de penis dicit q̄ quando dictio preter sequitur propositionem affirmatiuā stat exclusiue. Si vero sequitur propositionem negatiuam stat inclusiue Allegat petrum de bell. practica. C. de transact. l. iiij. ibi enim dicit petrus q̄ vbi dictio preter sequitur propositionem affirmatiuam & comprehendit aliq̄ quid q̄ non continetur sub precedenti propositione tunc includit. Si vero comprehendit tunc quid quod continetur sub precedenti propositione tunc excludit vbi autem sequitur negatiua semper includit vt dicta. l. iiij. cum similibus Bern. ord. in c. dudum le. ij extra de elect. dicit q̄ in materia favorabili vt̄ uta in testamentis hec dictio preter stat inclusiue. In materia vero odiosa vtputa in dispensatione super illegitimitate stat exclusiue **Barth.** in l. i. ff. de pignoraticia actione in fi. dicit q̄ quandoq̄ dictio preter apponitur parti contentorum sub premissis & ponitur exclusiue quandoq̄ apponitur ei q̄ sub premis non continetur & ponitur inclusiue et istud dictum barth. recidit in id idem q̄ supradictum est per archidiaconum quo ad p̄sens michi placet dictum petri de bell. petti ca in dicta l. iiij. hic tamen nota q̄ aliud est facere preter voluntatem & aliud contra voluntatem ¶ Nam facere aliquid contra voluntatem est aliquid facere quod directe obviat voluntati ad hoc nō consentienti sed cō tradicenti. ¶ Sed preter voluntatem facere est aliquid facere illo ignorante vel non consentente cuius voluntas siue consensus in ea parte requiritur licet expresse non cōtradicat ff. de furtis. l. qui vas §. vetare sic & alias dicim9 aliquid fieri contra legem vbi directe aliquid fit cōtra verba & mentē legis quid fieri vel non fieri prohibentis Sed p̄ter legem fieri dicitur id quod alio modo fit quā lex statuit vel consentit fieri illud tamē factum nec ipsi legi nec lex ipsa facto contrq̄ dicit nec repugnat ad quod faciunt notata per Bern. de sen. & re. iudi. .c. Causam que glosa prima vbi de hoc sunt concordantie **Aut permissionem**. intellige expressam vel sic permissio sumatur pro concessione sic alibi stat videlicet de etate & qualitate c. vnico li. vi. nam sola permissio prout sumitur pro tollerancia non sufficeret. quia non quicquid homo tollerat id approbat xxxi. q. i. hac ratione & ratio est quia in p̄s iudicialibus presumitur quis nutus ff. de furtis l. qui vas §. vetare absens namq̄ et ignorans non videtur consentire vt ibi patet Inno. nec quandoq̄ sciens maxime si sit absens ff. de noxali act. l. in delictis in principio immo & si p̄s cet sciēs & intelligēs

rem suam vel sue custodi cōmissam auferri p
solam taciturnitatez ñ videret ꝙsentire vt. l.
filius Finitus ff. de ꝛaū. & ff. de auc. tu. l. iij.
¶ Posset tamen hic distingui an inter ause
rentem & ipm a quo auferur ꝓsserit alius
quis structus ex alius natum trneretur
pati rem huiusmodi auferri & tunc tacens
habetur pro ꝙsenciente. C. de adquirēda poss
l. ij. si vero talis structus non preesset sic.
in modico ꝓiudicio tacens videtur ꝙsentire
vt l. quam tiberonis ℣. sunt quedam ff. de
preal. & ff. cōi di. l. sabinus & l. latro in sua
glo. ¶ In magno autem ꝓiudicio non vi
detur consentire ff. de furt. l. plē. & notat. C.
de adquir. pos. l. ij. Hanc materiam laci9 vi
dere potetis tractatam per barth. in lege que
dot. ff. so. matrimonio per colūpnam ante fi
nem. Dominorum scilicet huiusmodi re
rum seu bonorum ad personas ecclesiasticas
& ad ipsas ecclesias pertinentium. & ex hoc
loco apparet quod persone ecclesiastice dici
tur dm quod satis dici potest saltem m pez
rpetuis & bonorum ecclesie quo ad fidelem dis
pensationem. sic nota' arch. de rescript. sta
tutum ℣. assessorem d de ypolio li. vi Jo. tam
de athona prout ipe de hoc notat in constitu
cione Octoboni xpiane d. alimonia dicit hoc
esse verum impprie loquendo de dominio. nā
proprie & simpliciter psone ecclesiastice non
sunt dm extra de donacionibus c. fraternita
tem. et istud dictum posset satis conordi sic
vt prondat in rebus ecclesiasticis. secus ta
men in rebus priuatis & patrimonialibus
ipōrum clericorum Nam in hijs ipsi clerici
dm sunt. vnde littera ista que loquitur dis
junctiue dum dicit dominorum vel eorum ec.
¶ Potest sic exponi vt hy dominorum refes
datur ad personas ecclesiasticas & bona eo
rum patrimonialia in quibus sunt domini
Quod autem sequitur vel eorum qui sunt
custodes ec. Referatur ad id quod prius dix
it ad ecclesias pertinentibus. nam harum
rerum viri ecclesiastici potius sunt custodes
q dm vt patet in locis preall. iste tamen in
tellectus non est cōmunis apud omnes qz
communiter intelligitur alio modo prout dicā
infra glo. pri. & d. custodes. de hac materia
videlicet an clerici sint dm rerum ecclesiasti
carum tractat arch. in loco preall. Et card.
de rebus ecclesie non alienandis c. hoc cōsul
tissimo d. ipārum & d immobilia li. vi. ¶ In
dicto d. ipārum ad finem dicit card. quod q
ad dm bona ecclesiastica sunt christi tanquā
capitis Dicit vero ecclesie que est congrega
cio fidelium tamq corpis quo ad orbitū si
ue sustentationem dicit quod sunt pauperū
sed quo ad vsum & ministrationem sunt ip
sorum clericorum Vel eorum sic. de athona
in constitutione ad tutelā. ℣. ad hoc exponit hāc
litteram vt referatur ad seruientes qui ha
bent custodiam rerum sub ipis viris eccles
asticis quos ana textus iste vocauit dnos.
& sic communiter intelligitur alium intellectū
posui supra glosa proxima, Rerum pertinē
tium ad personas ecclesiasticas vel ad eccle
sias cultudem vt sunt prepositi & ballimi
quilibet seruiens in officio sibi commisso. item
parati & sotestarij & alij quarenuarū custo
des qui sub viris ecclesiasticis rerum & lo
corum custodes deputati sunt. ¶ Et puto
quod etiaz si res laici sit omissa custodie ali
cuius persone ecclesiastice ita quod teneā
tur pro ea respondere si talis res sit de locis
illis de quibus hic dicitur sine ipius volun
tate & permissione subtracta quod locum ha
bet presens constitutio ¶ Potest enim es
se quod per eum pertineat ratione pigno
ris vel quia eam conduxit vel quia eam ha
bet precario vel per viā commodati seu deposi
ti Unde cum istis casibus & similibus peric
lum rei possit in casu suo ad custodem talem
pertinere in eodem casu putarem hanc con
stitutionem habere locum vt dixi supra d pa
tinentibus ¶ Abstrahere idest in aliaz
partem trahere latenare vel abstinere stōm
tanuensem Consumere idest vastare de
struere vel in malo expendere & sic non soluz
contrahit extraneos sed etiam familiares.
qui forsan in malis vsibus consummūt bo
na dominorum suorum Et ponitur hic con
sumere in malo ¶ Quandoqz tamen sonat
in bonum vt patet ff. quod metus causa l. vi
deamus & l. sequenti ¶ Contractare.
animum furandi importat ff. de furt. l. i ℣. si.
& potius significat factū circa tam rem mobi
lem q immobilem vt ibi patet in glosa. et c
contractare aliquid de loco ad locum moues
re ff. de adquir. pos. l. rei ℣. si res vt notat bar
tho. dicta l. i. ¶ Presumpserint in ma
lo hic sumitur presumere aliquid ad non at
tendum committere ¶ Quandoqz tamen sus
mitur in bono prout notat arch.. de rescript
c. statutum d. presumat libro sexto d. de hoc
sunt concor. ¶ Fecerint istud non conti
netur in dicto q ad hoc in constitutione oc
toboni que incipit ad tutelam Sed potest col
ligi ex eo quod ibi legitur in ℣. nos igitur
vbi loquitur de auferentibus rez alienas po
situs causa securitatis in ecclesijs vel eorū
cimiterijs vel infra cepta ecclesiarum. & sig
nanter attende quod hic dicitur fecerint ma
gis namqz importat quam si dixisset man
dauerint. ¶ Nam in hoc casu siue mandaue
rint procurauerint solicitauerint excitaue
rint seu ad hoc induxerint aut consilium de
derint. Dic quod fuerint causa vel occasio
talis malefacti tenentur et tigantur in hac
constitutione. ¶ Verbum namqz facere
omnem causam complectitur ff. de verborū.
significat. l. verbū facere. et huic sine ꝺcor. ff

de iureiur. l. nō solent in principio ℊ ff. pau
lus Alias est ff si mandato vt dicit barth
qđ non refert quibus verbis quis utatur
sine dicat volo mando rogo cōsulo vel quibus
cumqz alijs verbis utatur ad effectū qđ ali
quis talis teneatur minutarum actione.
Non nomine Sume quod est infra ca
tum habuerunt Alias autem ſ non suo sed
alieno nomine factum sit non tenentur per
ratihabitionem vt in c. ratum de re. iur. li. vi
Immo requiritur etiam ꝙ ille cuius nomi
ne factum est sit talis qui ab initio potuit ill
ud facere ℊ mandare aliter ratihabitio non
obest ar. C. de adu toll. l. iĝ. ne autem In li
bris enim quo ad penam ratihabitio non
equipatur mandato facit de sententia exō.
c. cum quis li. vi. ¶ Opus etiam est vt id
quod nomine alicuius factum est ratū ḣs
habeat vt nomine suo gestum Alias si ra
tum habeat nō tamen vt nomine suo gestū
immo voleat nomine suo fuisse factum non
tenetur per talem ratihabitionem vt bñ no
tatur. ff. de vi. ℊ vi. armata l. iĝ. sed ℊ si cum
quis ꝙ acurs. glo. i. ℊ sed. ibi Barth. qđ
tene menti. ¶ Et ad premissa facit notata
ꝙ paulum in clem. i. de penis d. facta ℊ glosa
sequenti ℊ que notat archid. de penis c. feli
cis d. habuit li. vi. A familiaribus etiā
si nō nomine suo factum sit vt videtur ℊ hoc
innuit hic difficultas vel que ponitur hic i tex
tu vt differat a precedentibus sed puto qđ
etiam si a familiaribus tale quod factum sit
duo volente vel ignorante sola ratihabitio de
minus nō ligat nisi nomine suo factum sit vt
dixi in glo. præcedenti Et ad hoc facit quod le
gitur dicto ḣ. sed ℊ si cum quis cum ḣ. se. ff.
de vi. ℊ vi. armata nisi quatenus aliquid ad
dum mediantibz hmodi familiaribz pueneri
vt ibi legitur ℊ notatur Difficultatis,
sz veniendi ad personas eorum qui citandi
sunt quia forsan latitant vel qz impediūt per
se ℊ per alios ne ad eos pueniri possit cita
tio vel qz locus ubi sunt non est tutus Et
sic. in simili de iudicijs c. i. in clem. Et idē
intelligo si propter metum vel potentiam cita
di vel suorum difficultas hec emerserit vt in
c. causam ḣ. si. de elect. in clem. Eorundem
sz violatorum immunitat. ecclesiastice De
fratrum nostrorum ds. ubi prædit ad
statutum Violatorem huiusmodi sz
in casibus superius recitatis. Di perso
naliter inueniri ponit ordinem citandi
ℊ cōsimilem modum habes de elect. c. cau
sam in clem. ubi de hoc ꝙ paulum in d. talem
ℊ de foro ope. c. i. ℊ ibi ꝙ eūdem in d. domum
Tute adiri sz tam ratione itineris ꝙ ob
metum forsan persone citande vel suorū. Et
talis metus non debet esse vanus sed verisi
milis ar. de spon. veniens. ff. ℊ metus causa
l. metum Prouident em iuris viri ne non

valenti citari iudicem de appellationibus ex
pte ita ꝙ puniri debet iudex apparitori ℊ ex
actori vt lite non ston. qñ ℊ c. accedens
Debet tamen hoc exprimi in citatione. ff. de
transact. l. cum hijs. si pter de appellationi
bus Romana. ḣ. cum autem li. vi. ℊ notatur
in clem. i. de iudic d. tute ꝙ paulum Perso
naliter Ex hijs que hic dicūtur patet qđ
si citandus possit inueniri ℊ ad eum tutus sit
accessus quod debet citari personaliter. Ad
quod vide que super hoc plenius notantur
ꝙ Hostien. extra de eo qui mit in pos. causa
ri seruande c. vlti. Et ad hoc nota. notata in
dicta clem. de foro ope. ꝙ gess. ℊ paulū nam
si personaliter non sit citatus dūmodo tute
talis citatio potuit fieri non reputabitur cō
tumax vt ibi notat paulus verbo personali
ter Ad quod alle. de do. ℊ stū. cum olim de
cle. non resid. ex tue Et circa hoc vide quod
dicam infra glo. pri. Si vero non in
uenirit Ex hac lra ℊ sequenti satis patet
quod in huiusmodi citatione fienda ordo ser
uandus vt sz primo citentur personaliter
si inueniri ℊ tute adiri possent Alioquin tūc
demum vt sequitur Et sic ab initio non po
test fieri citatio ad domum etiam in hijs ca
sibus nec in alijs Et huic nota. notata ꝙ dy.
ℊ Barth. ff. de damp. infec. l. iiij ḣ. ait pter.
Et nota. notata ꝙ Barth. in glo. c. causam
que de do. ℊ stu. ¶ Sed cum hic dicitur si in
uenire non valeat ℊ. Queve de quo loco de
bet hoc intelligi aliqui dicunt sufficere ad ef
fectum vt aliquis citetur ad domum qđ non
inueniatur in iudicio vt in dicto ḣ. pter dic.
Et nota. notata per Bern. in glo. c. causam
alias in ḣ. abesse dicta. l. iiij Et hoc intelligit
ibi Barth. esse verum in hijs que requirūt
celeritatem vt patet in cautione dampni in
fecti ff. de damp. infect. l. i. et etiam in alijs
que ponūtur ff. de appellationibus vel. l. si.
Alias autem debet intelligi quod non pos
set reperiri in ciuitate vel in villa quā cōsue
uit morari vt in auct. de exhi. reis ḣ. si vero
quidam coll. v. ℊ sic sentire videtur Innoc
dicto c. vltimo extra de eo qui mit. in pos. cā
sam seruande in d. veniens alij dicunt quod ꝙ
sonaliter citari debet si sit infra iurisdictio
nem citantis vel alias infra prouinciam lo
quendo de prouincia vulgari ar. ad hoc iiij.
q. v. quisquis de dolo ℊ stū. c. ait olim ibi
si in hibernia ℊ. Et sic notat archidiacon.
i ij. q. ix. caueant glo. adde. ad idem. ℊ Hen
ricus dicto c. causam que de dolo ℊ stu. vbi su
per hoc remittit ad hostien. qui sic notat ibi
dem ℊ dicit ꝙ citatio ad domum non debet fi
eri vbi quis fecit fuisse presentiam sed
debet fieri in vltimum refugium ℊ huic sen
tencie concordat Paulus in clementinis.
quānis de so. ope. d ꝙ sonal. ℊ de elect. c. cau
sam d. talem vbi de hoc notatur per eundem.

& ꝓsimiliter notatur ꝑr arch. de fo. cōp. c. i. & ibi ioan. & nant li. vi. tunc ſꝛ quando non poſſunt inueniri vel ad eos non patet tutus acceſſus requiritur itaq; diligens requiſitio talium antequam fiat citatio ad domum. vel alias ꝑr edictum vt patet hic. Danum igitur eſt conſilium vt iudex antequam decernat citationem fiendam ad domum diſtruat & diligenter inquirat vt citando inueniri poſſit vt ſit ſm diſtantiam loci abſentie cet dilationem ipſi citando ad q̄ bene facit quod legitur in dicto ℔ ſi do quide aūt. de exhi. reis ſed licet ſic non fecerit tamen bene tenebit ꝓ actus iudicis obſeruando formam hic poſitam vt notat barth. in dicto ℔ pretor ait de dēp. in fō l. iiij. Di tamen dilationē nimis breuem dederit dat parti materiam appellādi extra de dilationibus c. i. Domicilio. i. ad domicilium vel ante domicilium quia domum ad citandum ingredi non licet ff. de in ius vocando l. pleriq; alias tenetur iniurias cum ſm vinc. & abbatem & ſic notant de ꝛo qui. mit. in poſſ. cauſa rei ſeruande c. vlti. Et ꝛcor. paulus de elect. c. cauſam d. in domo in cle. Sed quare non ſit hic mentio de procuratore. citando ſi quem dimiſit cum alias in huiuſmodi citationibus faciendis ordo ſit vt perſona principalis citetur ſi valeat inueniri alioquin eius procurator ſi quem dimiſerit quo nō inuento tunc demū fiat citatio ad domum vt notant doctores in dcō c. cauſaz que de re. & ꝛtu. dic iſtud debere ſic ſubintelligi vt in hoc ꝓueniant iuri omnia ar. ad hoc ff. de exhib. tu. l. ſtipe oportet ſed melius de uſu. l. ſi ſtipulatus de li. & poſtu. l. gallus ℔ quidā recte & deleg. ij. l. ſi legati ſui noie vel poteſt dici q̄ iſtud ſit in hijs caſibus ſpeciale vt ſꝛ ꝑr ſtatutum aliquid ſubtrahatur iure cōmuni cum alias nil operetur. ar. ad hoc ff. de rei ven. l. non ſolum de leg. iij. l. iij ℔ item vel iſtud intellige quando ſatis nullum ſtat eſſe procuratorem conſtituentis ſed tamen eſſet ſi de procuratore ſtaret. et ad hoc faciunt notata ꝑr barth. dcō ℔ procurator ſi quero an debeat. ¶ Sed licet dicat ℔ textus tales de quibus hic loquitur ſolent citandos in eorum domicilio melior tamen eſt ſet littera & magis procedens alijs iuribus quē ex tali citatione loquūtur ſi diſſet domicilio q̄ domicilio differunt namq; domicilium & domus Nam domus dicitur quā quis habitat quoq; modo inhabitat etiam ſiue ſit ꝓpria ſiue aliena abſq; domicilio ſiue familia verbi grā pone exēplū in eo qui ad tempus notat in aliquo loco non tamen animo ſtituendi ibi domicilium vt patet in eo qui cauſa ſtudij tantū morat̄ in aliquo loco ff. de in ius. l. lex cornel ℔ domum ad fi. domicilium vero habere quis dicitur in tali loco vbi maiorem partem rerum ſuarum habet vel alias ſolet latem & aſſidue uerſatur. C. vbi ſenatores vel clariſſimi l. ſenatores. & alijs modis notatis ꝑr terrā. extra de reſcript c. dilectus filius vbi dicit q̄ habens eccleſiam vel prebendam in aliquo loco non ꝓpter hoc intelligitur habere ibi domicilium ¶ Quan doq; tamen domus & domicilium equipātur vt notat Jo. an. de preben. c. pīti d. domus ꝓpria li. di. Sed tamen ibi ponūtur vt diuerſa Nam ſola domus poſſeſſio quā forſan q̄s habet in aliquo loco non facit domicilium ff ad municipales l. libertus ℔ ſola vnde paulus in cle. i. de foro ꝛpr. d. domum intelligit ſed quod ibi dicitur de domo q̄ quis inhabitat non autem de domicilio & idem ipē notat de elect. c. cauſam d. habitare & ꝛcor. ibi doct. alij extra hanc materiam vlterius vide infra d. domicilij & q̄ ibi dicam. ¶ Sed quero nū quid talis poſſit citari ad ſtationem vbi ſolet ſan. ſolebat ſtare ad artem exercendam dic q̄ non ſed debet hec citatio fieri ad locum vbi ſimiliter notatur vt l. i ℔ ymittitur ff. de liberis agnoſcendis vbi de hoc ꝑr barth. qui ſimiliter ſentit de hoſpitio in quo aliquis pauliſper inhabitat vt ſꝛ ſub hoc modo citari vbi non citetur quia illud non eſt habitare vt l. i. ℔ habitatores ff. de hijs qui deiecta vel effuderunt ſi tamē habet domum vel ſolet manere ibi familia licet fuerit abſens. pōt tamen ibi citari vt notat glo. dicta l. i. et ad hoc facit ff. de uſu & habitac. l. ſi maritus. & deleg. iij. l. queſitū ℔ i. ¶ Cum igitur iuxta premiſſa domus intelligi debet de illa in q̄ magis familiariter habitare ſolent puto q̄ in hoc caſu modicum differunt domus & domicilium Nam ſepius in iure premiſſue ſumitur Cute citari poſſit ſume hic litteram que eſt infra citationem determinus &c. Et dic tute ſꝛ abſq; periculo perſone citantis & cōcor. idem quod legitur in dicta clem. cauſam vbi de hoc q̄ geſſ. d. tute ſi vero dē. In domicilio ideſt ante domicilium vt p̄dixi tunc. ſꝛ quando habet domicilium ſed ibi non preſt tute citari In eccleſia parochiali ſic ergo non ſufficit q̄ fiat in cimiterio vel loco adherenti ipſi eccleſie dum tamen poſſit intrare eccleſiam cui ꝛcor. notata ꝑr paulū dicta cle. cauſam de elect. d. in eccleſia vbi poterit videre motiua in oratorio & ſolucōnes ipius domicilij ſꝛ vbi tales cōmuniter ſolent habitare vt ſic large ſumendo domicilium & domus idem ſignificant licet alias quē. ſumantur vt diuerſa vt dixi ſupra d. domicilio. ſed quero quid ſi habeat duo domicilia & quandoq; habitat in vno quandoq; in alio dici p̄t q̄ citatio huiuſmodi fieri debet. ibi vbi citandus magis habitare cōſueuit. ar. ff. de d. ſig. l. maiorem ſed ſi equaliter habitaret in duobus locis tunc citans eligere poſſit in quo loco velit citare licet ſe rarius

sit q fiat in vtroq; fuit ō hoc de sepult. c. cum quis li. vi. q notatur p Jo. an. in dicta clem. causam d. omnitur Ego autem puto quod debet citari vbi degit vel tenet domicilium tempore citationis ar. dicti ḡ ptor ait l. iij. de damp. infec. sed quo ad intimationem de qua loquitur dicta clem. causam bene pro vdit dictum Jo. an. Vnde si in duobus locis equaliter habitat inspici debet tempus citationis. q sic notatur in dicto ḡ. ptor ait d. sed quid si maiori p Barth. q dcit. paulus in clem. cām d. habitare de elect. Vel si nullū habeat sez domicilium vt infra sequitur Non curet sed neq; iudex neq; executor mandati ad citandum eum sez ad citandum Domicilium. i. certum habitationis locum vt patet ex premittentibus potest enim quis in pluribus locis habere domicilium vt notant Bern. q Innoc. de ma. et obe. c. omnes q statim cum quis vendit rebus suis de loco ꝓsumitur habere animū mutandi domicilium vt notatur per Innoc extra de renūc. c. iij Hic tamen loquitur textus de eo qui nullum habet domicilium vel non ostat de aliquo q habeat quia forsan vagabūdus est in quo casu fiet citatio vt sequitur Tunc sez quādo sub forma premissa non potest fieri citatio In ecclesia cathedrali simile habes de elect. c. causam de so. spe. Quis in cle. Et ex hoc q dicit in ecclesia patet q non debet fieri in cimiterio neq; in claustro si tamen possit ingredi ecclesiam ad quod vide glosam quam posui supra d. in ecclesia pochiali vbi de hoc remisi Auct etiam si locus huiusmodi ab ep̄o illius diocesis exemptus sit. Immunitas ecclesie ſuple in aliquo casuum hic enumeratorum Et nichilominus. i. non minus q dcit. de re iudic. c. cum eterni d. nichilominus q archid. li. vi. Eiusdem loci sez vbi immunitas de esse lesa Iure fieri istud semper considerandum est vt notat gest. de elect. c. causam d. tute in clem. Citationem sume put sequitur determinamus sore faciendam q intelligē faciendam otra violatores huiusmodi immunitatis q dic citationem. i. executionem siue actum citationis. Sed quero nunquid indistincte quilibet iudex possit in tali casu istum modum citandi solis ordinarijs iudicibus q delegatis a principe consuemit. C. quomodo q quando iudex autenti. qui semel fieri tñ debet otra eos qui curant ne ad eos citatio perueniat vel ad quorum facta non potest tute agi de iudic. l. i. in cle q sic apparet ex textu huius ostitutionis in principio. i. occasione difficultatis q̄.

Et dixi supra d. difficultatis. Iste cēm modus citandi sez qui fit in ecclesia cathedrali vel pochiali vel alio loco publico non apprehensa ꝓsona ꝓsonali citatione est quodāmodo citatio pre edictum que solum conuenit personis supradictis vt patet ex iuribus ꝑall. q notatur in coll. xi. ḡ ad hec d. p edictum in principio p Barth. Dnum tamen scias q vbi aliquis in causa de qua agitur nūq; fuit in mūdo tunc q prima facie non potest citari ad domū nisi persona non valeat apprehendi Aliquādo si incipit litigare q post nō cōparet in iudicio potest citari ad domū q talis citatio sufficit vt. l. ab eo. C. quomodo q quando iudex cum ibi notatis q auct. qui se mel ibi posita q est hec cōclusio Barth. ff. de liberis agnosc. l. ij. ḡ pmittitur dd. ij. note.

Huius municionis dd. ad tutelam de hac ostitutione octobon. ḡ. si. sumptum fuit id quod ponitur in principio huius ostitutionis ni chilominus in eadem ostitutione exprimuntur alij modi violationis libertatis siue immunitatis ecclesie viz primo de bijs qui ꝓsonas ad ecclesias cimiteria siue claustra earum fugientes violenter inde abstrahūt Secundo de bijs qui taliter fugientibus victū necessarium prohibent. Tertio de bijs qui res alienas in locis ꝑdictis depositas violenter aut hostiliter asportant asportauerint aut asportationem huiusmodi suo nomine factam vel a familiaribus suis vtā habuerint aut abstrahentibus prohibentibus vel assistentibus huiusmodi prebuerint publice vel occulte auxilium cōsilij vel cōsensum premissa legūtur ibi ij. ḡ. nos igitur q ibi in fi. statuitur idem cōtra ecclesiarum mendiatores q earum effractores Vnde in omnibus istis casibus habet locum cōstitutio ista sic Citare sez ad cōparendum Personali ter hic aduerte q vbi aliquis apprehensus est personali citatione si sic citatus nō comparet efficitur vere otumax in non veniendo cessante rationabili impedimento quare non venit non auditur appellans put clare notat Bern. ꝓpost. de elect. c. statuimus d. de facto proponitur dd. Dumodo fuit quesitū all. ad hoc. ff. de appellationibus l. ex ofensu ḡ. viij. Verum tamen est vt dicit meo q̄ citatus est ad domum vel in ecclesia sic q citatio non apprehendit eum ꝓsonaliter all. ad hoc. l. ab eo. C. quomodo q quando iudex nō talis non vere sed interpretatiue dicitur otumax q huic sententie dcit. Jo. an. in clem. vnica de do. q otu. d. manifeste in principio q dcit. ibi gest. q vol. q paulus e. d. barth. vero dicta l. ex ofensu dicit q vere cōtumax est non solum qui personaliter est citatus sz etiam ille qui nouit se esse citatum etiam ad domum vel in ecclesia vel in alio loco Est igitur sm eum vere otumax qui nouit se citatū legittime q aim potuit ve. re nō venit in termino quo aliqz enim modo cognouerit se citatum sufficit vt l. Item venit ḡ. a quo. ff. de pet. hered. q ad idem facit lex in dicta. l. ex

ſenſu ꝙ.vlti. ℓ ibi notatur etiã ꝑ ac̃ŕ ℓ ad hoc facit notata ff. de in integrum re ſtiẽ.l.inter minores verſ. vnio ad quintam ꝑ e.barthꝫ. qui ſuper hoc ponit longam diſti ctionem Ex quorum oĩm dictis patet quod ad effectum vt aliquis cẽſeatur vere cõtus max requiritur quod nouit ſe citatum legit time ℓ quod ſic nouit tpe congruo tali vide licet quo potuit virtute huius citationis cõ pere in termino vnde pinde eſt ſi citationez ꝓueniſſe ad notitiam citati ℓ eum eſſe i ipſa citatione perſonaliter appꝛehenſum ad ef fectum vt poſſet contra eum ꝓcedi tanquã contra ꝟtumacem Et hoc eſt quod hic intẽ dit dicere ℓ vide quod dicam ĩ v. effectum

Citationis ſi ſic facte ad domum vel in eccleſia pochiali vel cathꝫ. vt hic dicitur.

Omnem effectũ ſumme litteram q̃ ſe quitur ad quem ℓc̃. et dic oĩem effectũ ſtili vt reſultantem ex iure. ¶ Dico quod mate rie declaratiõe habes ſupra quod in ꝟſtitu tione octoboni ponitur pena talium ℓ etiã mo dus puniendi ℓ puẽdi cõtra tales ſiue ſit clericꝰ ſiue ſint laici ℓ Pena eſt excõmunicatõ lata a canone modus procedendi eſt vt ſiue laicus ſiue clericus ſit delinquens quod ꝓ cedatur ꝟtra eum monitione premiſſa ad ſa tiſfaciendum inter certum terminum tacos nabiliter preſigendum Alioquin quod ter mino huiuſmodi elapſo pẽdatur contra ta lem ꝑ alias penas ibi limitatas. ℓ hoc oꝫ intelligi vbi conſtat de delicto niſi ſolum ꝑ ſuggeſtionem denũciationem vel dampnum paſſi vel alterius cuius intereſt Tunc vidẽ dum eſt an talis citatus ꝛpet vel non ꝛpet Di ꝛparet tũc aut inſtat cõtra eum acauſa tor vel non ſi ſic tũc procedi debet . vt notat ſpec.ti. de acauſ.ĝi. Di vero non ꝛpet acau ſator vbi pꝛditur ꝑ modum acuat . tunc dic vt notatur e.ti.ĝ. ¶ Quinto tractandũ eſt ſi vero inſtante acauſatore acauſatus nõ ꝛparet tũc dic ℓ tene doctrinam quam ponit ſpec.ti.ꝑdicto ĝ.ſequitur videre. Vbi vero iudex procedit ꝑ viam denũciationis tunc tenendus eſt modus quẽ notat ſpec. ti. de denũciatiõe.nunc dicendum. Quod ſi ꝑ viã inquiſitionis procedatur dic vt ꝑ eundem ti.de inquiſic. ꝑ totum ℓ ꝓcipue ĝ. Hũc tractatum ſumarie vero potes colligere ea que in hoc caſu requiſita ſunt ex hijs que no tat hoſtienſis de do.ℓ otũ.c.veritatis di.i.ibi videas **Prefatos** ſecunda pars ℓ dic̃ pꝛ fatos ſciliꝫ de quibus hic loquitur ℓ deã ſtitutione octoboni ad tutelam. ¶ **Cum ℓ cũq; alijs** . ſciliꝫ a predictis ℓ ſume id quod eſt infra violatores ℓc̃. **Eccleſiaſ tice libertatis** que conſiſtit in multis que ꝑ longum ꝓceſſum recitat Inno. in c. nouerit extra de ſententia excõ.qui ibi diſtin guit inter libertatem eccleſiaſticam ꝓout cõ

tenuit eccleſiam vniuerſalem ℓ ꝓout cõtra xit aliquam eccleſiam ſingularem dicens qõ violans libertatem alicuius eccleſie ſingula tis non incidit in penam excõmunicationis de qua ibi loquitur textus Sed habet intel ligi de libertate eccleſiaſtica generali ℓ ꝛcor: Jo.an. ibi in nouellis. ℓ de tali libertate põt ℓ vt puto debet intelligi hoc quod hic dicit. hoc ſaluo quod ſiatur in dicto c.nouerit ratio ne pax ſtatuent. illud intelligitur de eccle ſia vniuerſali ℓ eius libertate ſic in hoc loco ratione archiepi cantuarien. ſic ſtatuentis . debet hoc intelligi de eccleſia puncte ſue ℓ li bertate eiuſdem eccleſie in quantum libertas huiuſmodi ſe extendit vltra libertatem eccle ſie vniuerſalis aliquid continet ſpãlitatis obſeruate forſan in prouincia cantuarien

Loco delicti non intelligas pꝛciſe de lo co vbi delictum omiſſum eſt ſed de territorio iuditis cuius eſt iuriſdictio in loco illo. nõ eñ debet iudex artari ad vnũ angulum iuriſ dictionis ſed poteſt cognoſcere in quocũq; loco exiſtente ĩ iuriſdictionem ſuam vt legi tur in c.cũ epus de offi.ot.li.vi.ℓ ibi notat in v. ſedere ꝑ archꝫ. Et quod ratione deli cti ſortiatur.quis ſortum li ꝛt aliter non ſit ſubditus eius in cuius territorio deliquit . notatur .C.vbi de crimine agi oportet auct. qua in puncta ℓ ibi pꝛcbi.extra de rapt oñ c.i.vbi de hoc ꝑ bern. ℓ alios. ℓ quõ in ta libus poteſt fieri remiſſio tractatur in locis põdictis ℓ de ſo. ꝛpr.c.romana ĝ. ot trahentes p doct. in li.vi. Optime tamen ꝑ Jo:an. ℓ paulum in clem. paſtoralis de re iudic. v. de more v vide quod dicam infra v. inuent.

Non inueniatur hoc intelligo ſic vt deli quens remittatur ad locum delicti vt in auct vt nulli iudicium. ĝ. ſi vero quis ꝓhenſorũ. coll. ix. quia ſi inueniatur ibi bene poterit ci tari Alias aũt ſi non inueniatur ibi deb; re mitti ꝑ iudicem infra cuius iuriſdictionez degit vt notatur in dicto c.i. de raptoribus nam talem qui ſolum ſubeſt alicui ratione de licti non poteſt iudex citare extra ſuum terri torium vt dixi ſupra e.c.i.v. citationem fa cetam vltra medium glo. **Nulle** nota nõ di cit debere ſed poſſe vñ iſta littera facit ad hoc quod in delictis nõ dz fieri remiſſio de neceſ ſitate Nam ex hoc quod dicit poſſit ꝛueniri non arctat quin etiam vbi degit poſſit ꝛueni ri ſi velit is cui dampnũ illatũ eſt ℓ ſic vide tur notare acauſ.l.ſi cui ĝ. ſi. ℓ ſic videtur ſentire Inno.dicto c.i.de raptoribus Hoc aũt intelligit hoſt.verũ in leuibus delictis. Nam in grauibus vt dicit fiat remiſſio ex neceſſitate vt ipe notat e.c.. Circa hoc dicit paulus quod vbi petitur remiſſio in foro ec cleſiaſtico bene procedit dictũ hoſt. ℓ ibẽ intel ligit in foro ſeculari ſi petat remiſſio de hijs locis que ſunt eiuſdem domiñ ℓ iuriſdcois

ꝫ dependent ab vno superiore. Di vero locꝰ sunt diuersi dominij ꝫ diuerse iurisdictiõis nec dependent ab vno nõ est de necessitate sciendã remissio nisi hoc habeat consuetudo et sic potest intelligi dictum acursij. ꝫ sequacius hoc notat panor. in dicta clem. pastoralis de re iudi. v. de morte in principio Barth. vero in dicta l. si quis tamen sacrilegium tenet cum hostiẽ. sed q̃ de necessitate debet fieri remissio si petatur ar. dicti ḡ. si quis vero cõm pretensorum ꝫ hoc vt dicit importat v. Iubemus ibi positum quod est verbum necessitatis Et hoc verum puto si velit penam inobedientie euitare quo ad superiorem qui sic ei iussit ꝫ vide quod dicam ĩ v. inuent **Cum uenire** In quo casu semper necessaria est citatio qñ non nisi in loco delicti delinquẽs inueniatur non potest fieri per iudicem loci delicti sed oportet quod fiat in iuris subsidiũ per iudicem. sub quo degit vel de eius mandato vt dixi supra v. non inueniantur. Sed hic quero supradictum est q̃ puniendi sunt tam̃ violatores ecclesiastice libertatis nõ solum faciens sed mandans ratum habens ꝫ alij superius enumerati. Nunquid ergo mandans ꝫ ratum habens ꝫ alij supradicti possunt cõuenire in loco delicti cõmissi vel in loco mandati vel ratihabitionis dic q̃ in loco delicti ar. ad hoc ff. vi. bo. rap. l. p̃tor ḡ. hoc autem edicto ꝫ notatur per Barth. ff. de iniurijs l. non solum ḡ. si mandato ꝫ ff. de fideiussoribus si vt premitur. **Utrum autem** tertia pars. **violatores** sed de quibus loquitur constitutio octoboni ad tutelã **Inuenirj** sed personaliter **In dubio** vt puta q̃ sunt aliqui qui dicant citandum posse personaliter ꝫ tute aditi ꝫ quod in alio vero loco habet domicilium Alij forsan asserunt cõtrarium vel forsan super hoc sed q̃ latitat ꝫ inueniri non possit vel quod ad eum tutius non patet accessus vel quod vertũ nõ habet domicilium iudex aliquod habet iudicium non tamen certum neq; clarum prout alias notatur in simili. C. de pact. l. i. vers. ij. Quero pri chyp. vbi tractat quomodo efficiat res dubia ꝫ an per solam negationem efficiatur res dubia ꝫ cõcludit quod non nisi ad hoc assit aliquod iudicium magis meliuans ad vnam ptem q̃ ad aliam ibi videas Ita tali enim dubio credendum erit nũcio certificanti vt hic dicit Ad quod vide glosam que ponitur infra v. illius **Certificatorio** In quo mandatarius siue nũcius debet referre se fecisse fm formam cõmissionis sibi facte sic q̃ fm ordinem cõtentorum in commissione referat in certificatorio prout veritas se habet ad quod faciũt notata p Barth ff. de damp. infect. ,. iij. q̃ prator art vers. Sed quid debet nũcius sed melius per paulũ in c. cum causam de elect. v. talem Illius sit lit

mandatarij siue nũcij aut cõmissa est citatio Et hoc verum quando iuratus est fideliter exequi cõmissionem sibi factam ꝫ fideliter referre. ar. ad hoc. C. de testi. l. iusiurandi sed ar in hoc dic vt dixi supra e. e. quidam contraliũ v. coram testibus vers. tu igitur vel potest dici istud fore speciale in odium huiusmodi malefactorum vt sed excedatur vm soli in hijs q̃ sibi mandata sunt etiam sine iuramento sicut alias legitur in c. ij. de foro ope. in clem. ꝫ ibi notatur per Jo. an. v. assertionibus ꝫ e. v. per paulum. **Et vt in premissis** quarta pars **Et alijs** sed casibus superiꝰ non enumeratis. Possunt enim occurrere alij casus in quibus necessarium ꝫ vt iudices mutuo subueniant ꝫ inuicem se iuuent, vtputa quando agitur cõtra exactores vel alios qui sunt diuersarum dioc. vel iurisdictionũ sic q̃ oportet omnes simul cõuenire nec sufficit agere cõtra vnum prout in cõsimili notat Barth. in pluribus heredibus qui tenentur aliquam personam alere. ff. de alimentis leg. l. solent vers. quid si heredes **Iuditiam debitam** Hanc cõsequitur dampnũ passus per cause terminationem. liz namq; dum proponitur dicitur causa dum discutitur dicitur iudicium dum finitur debito modo dicitur iustitia extra 8 v. sig. c. sortis quo tatur per ar. de iudicijs super rubrica li. vi. **Approbante** simile habes de peni. c. i. in clem. de excess. prelatorum e. archiepo e. li. **iudices ordinarij** Ex hoc apparet qd hec cõstitutio in delegatis non habet locum ꝫ hoc verum nisi in delegato a principe qui in causa sibi cõmissa est maior omni ordinario de officio ord. c. pastoralis Tali namq; delegato tenentur ordinarij etiam obedire vt pz de offic. deleg. c. sane cum pluri. **inuicem** simile habes extra de treuga ꝫ pact. c. i. in fi. **inuent** Ex ista lra videtur q̃ vbi iudex loci in quo commissum est delictũ petit delinquẽtes citari vel remitti ad locum delicti tunc iudex loci vbi delinquens moratur tenetur ex necessitate hoc facere. istud probatur ex littera superiori que dicit approbante cõcilio precipimus fiant alias imperator in casu cõsimili dicit iubemus auctẽ. vt nulli iudicum q̃ sicq; vero quis cõprehensorum coll. ix. ꝫ dixi supra v. posse Et ad idem facit quod hic dicit sine difficultate ꝫc. vbi excludit cõtradictionem ꝫ excusationem quamcumq; Et hoc in casu isto verum maxime cum omnes iudices ordinarij de quibus hic loquitur sunt subditi precipientis Et in suo principali cõcilio sic statuentis fieri. vnde tenentur. tales statuta ommno seruare quia per totam prouinciam ligat de sententia excõ. c. Romana q̃. vero vbi de hoc per ar. v. sine ꝫ e. v. per io. an. li. vi. Sed quero nunquid iudex delicti possit cõpellere iudicem sub quo degit delin

quens vt eum citet vel remittat. ex premissis videtur quod sic et ad hoc facit littera q̄ sequitur quibusq̄ mandatis superioris namq; est mandare inferiorum obedire xiij q.i. quod prefatur. & sic tenent iacobus de Sauena. petrus de bell. ptic. & chy. C. vbi de crimine agi oportet auct. qua in quincia. et istorum sm̄e doct. hug. vt patet in glo xlv. di. c. fortr. vbi tamen io. de deo tenet cōtrarium. & dicit quod talis expulsio debet fieri per illius iudic. superiorem cui scribitur. et sum hac sm̄a doct. io. an. de re. iudi. c. pastoralis d. more in cle. doct. etiam paulus in c. d. qui dicunt quod non obstat illud quod dicitur in dicto ℔. si quis vero expresserunt dicit impator iubemus &c. quia verū est qđ illud verbū iubemus est necessitatis respū impatoris iubentis p quem non obediens posset puniri sed talis iussio siue punicio per hoc non datur requirenti, iuxta quorū sm̄am pt dicit simili modo quod licet hic dicat precipimus &c. quod est verbū necessitatis qđ verū est respū archiepi qui alias pt eū cōpellere & punire non tamen respectu requirentis. et sic intelligo dictū bartℏ. quod ponit in l. si qui ff. de acuſ. de quo dixi supra e. d. posse Fateor tamen quod si requirens alias sit indic. requisiti superior vt puta metropolitanus requirit suffraganeum tunc pt eum ad hoc compellere & arctare. pro quo facit doct. doct. romana ℔. attendentes in fi. li. vi. de officio or. pastoralis in prin℔cipio Et sic notat paulus. in dicta clem. pastoralis verb̄ more pall. **Citationibus** vbi sit citatio facta per iudicem loci vbi reus reperitur, alias non haberet locum siue efficaciam nisi fiat per iudicem vbi reus morabatur vel de eius mandato quod dic vt dixi supra c. ti. c. ij. d. citationem factam **Executionibus** tam ordinariis quam delegatis fortassis ipsius citati ℔ alia decreta ipsius iudicis cognoscendis. Judex namq; qui cognoscit potest diffinire & pronūciare sed executio fiet p iudicem vbi reus degit in multis casibus, prout legitur & notatur extra de foro cōpet. c. postulasti **Mandatis** propter stat respectu superioris Sed respectu inferiorum impropre Dic sit vt oportet preceptū vel iussum Nam tunc scilicet quādo scribit inferior vocando seri bi debet & nihilominus mandatū appellatur ff. mandati l. i. Cuia non refert an dicatur volo vogo mando vt ibi dicitur. Non enim semper intelligitur mandare pro precipere sed quandoq; ponitur pro vocare. vt notat archi. de elect. c. fundamenta d. mā data libro sexto.

Stradford.

Excussis et j. Item q; epi et archidiacoi et eorum officiales eorumq; cōmissarij. ci faciōes primarias pro correctionibus delinquencium fieri per rectores vicarios seu parochiales sacerdotes demandant ipis frequēter imponitur quod super hijs quibus sit citacio confessiones citatorum occultas in foro anime eis factas peruerse reuelant Qua propter in ipsos scandalizantur turpiter et illis ex tunc parochiani peccata rēnuunt confiteri. Statuimus q; huiusmodi citaciones primarie dictorum ordinariorum fiende auctoritate per rectores aut alios predictos decetero non mandentur sed fiant per officiales apparitores aut ministros alios eorundem. Si vero huiusmodi citaciones primarie rectoribus vicarijs aut presbiteris demandentur ipi super hijs parere minime teneantur sed citaciones ipse primarie facte per eos ac exinde consecute censure vel processus sint ipo iure irriti et inanes.

Excessus et j. ista constitutio ascribitur Johanni Stradford non tn̄ habetur in pluribus libris nec obtinetur inter constitutiones suas que sic incipiunt Exposam xpi &c. rationabilis tamen est ista cōstitutio & habet tres partes in prima ponit causam deinde huius constitutionis in secunda ibi. **Statuimus** ponit suū statutum. in tercia ibi **Si vero** determinat otrariū si fiat non attare illum aut mandatum dirigitur Et quod processus inde secutus ipo iure sit irritus & inanis **Eorū** scz eporum & archidiaconorū. **ordinarii** vtputa tales qui eliguntur ab vniuersitate vel collegio de quibus plenius notatur extra de officio or. c. nō ab ecclesiarū per innoc. & ibi post cum. **Eorum** scilicet ordinariorum

Commissarij Quilibet epi ordinarij
potest ea que ad eius iurisdictionem spectã
alios omittere ff. de iurisd. o. ind. l. eum qui
uua sua glo. **Primarias** idest prima
emanantes **Correctionibus** Intellige
ge de hijs qui eam suis omissionibus habit
pretestatem sibi datam in speciali ad corrigen
dum & reformandũ crimina & excessus Nã
in generali omissione talia non transcũt de
officio vicarij ii. vi. **Delinquentium** su
ple infra iurisdictionem suam. Alias
autem si delinquant ad extra forsan non pos
sent eos corrigere Pro quo dic vt dixi su
pra de ostitutionibus c. huius autẽ d. no
stra prouincia Et ad hoc vide notata per pau
lum in clem. pastoralẽ. d. iuuentus & re iu
dicata **Ipsis** scz rectoribz & aliis curatis.
Iniungitur scz per ipsos sic citatos vel
alios qui sunt eorũdem citatorũ factores.
Super hijs scz delictis **Occultas** idest
in secreto vel in abscondito factas **In fo**
ro anime Hoc dicit ad differentiam con
fessionis que fit publice in foro iudiciali vn
de si talis curatus habens forsan in pochia
sua ecclesiasticam iurisdictionem publice in
iudicio audierit cõfessionem pochiani sui ex
missam super aliquo crimine p eum omisso.
vel si talis ofessio aliter q̃ in foro anime eti
am occulte sibi fit facta tamq̃ priuato pro
& non habet locum ista ostitutio **Irre**
tant qd nullo modo fieri debet prout legit
de pe. & re. c. omnis vtriusq; q. treneat **In ip**
sos scz curatos **Scandalizantur** Eu
me ĩtam que est infra pochiam & dic scanda
lizantur idest offendũtur vel ruine occasio
nem accipiunt sm Januen. & no. archid.
de offitio legati c. i. d. scãdala li. vi. & de pac.
c. vlti. d. scandala c. li. Et no. wil. in clem
i. de offitio ord. d. scandalum. Posset enim
hoc scandalum oriri. ex hoc quod estimaret
crimen suum deuenisse ad noticiam iudic. ex
denũciatione ipsius curati vel pcãus ex eo
quod per citationem videtur patrocinare cri
men sibi in foro anime prius confessatus
cum tamen ante ipsa in citacõnem fuissz a no
tãa ricinorum abstondituũ Et vt dicatur in
dicto c. ois vtriusq; d pe. & re. sacerdos nõ dz
reuelare peccatum sibi ofessum nec signo ner
nutu vel alio quouis modo **Et illis** scz cu
ratis **Ex tunc** scz postq̃ sic scandalizati fu
erint **Parochiani** non solum phi qui per
eos citati sunt sed etiam alij **Peccata** ad
que de facili labitur humana natura auct. de
monachis q. si vero circ. i. phi. q. i. omnis
Fecerint idest rcusant vel recusant **Hu**
iusmodi secunda pe **Huiusmodi cita**
tionem scz primarie vt sequitur & que fie
ri dcernũtur pro correctionibus delinquen
tũ & sit in aliqs citationibus post primã ci
tationem etiam in huiusmodi correctionum

causis non loquitur hec ostitutio nec etiam
in citationibus primarijs que decernuntur
in alijs causis **Dictorum ordinarius**
cumscz episcoporum archidiaconorũ eorũ
qz officialiũ & aliorũ ordinariorũ **Per re**
ctores scz quo quid si in ecclesia sint vn
rector & vnus vicarius & ad vicariũ pertinz
exercitiũ aue animarũ in solidum sic qd rec
tor nõ audit cõfessiones pochianorũ num
quid in hoc casu locum habeat hec cõstitutio
videtur q sic nam verba que ponũtur in con
stitutione scz a d. **Statuimus** vsqz ad finẽ
generalia sunt nec faciunt mentionem vtrũ
rector talis habuerit curam animarũ nec ne
seu alias eius exercitiũ vnde indistincte de
bent intelligi ar. ff. de seruitutibus vr. p. l.
seruitus cum glo. Ad idem facit lra hic que
dicit q tales citationes nõ debent mandari
rectoribus vicarijs vel psbiteris. Et sic vi
detur excludere quoscumqz tales ne etiaz ad
eos mandata dirigantur Ad hoc facit de cõ
fugio leprosorũ c. ij. glo. ante penulti. ff. de
alleatoribus l. i. ꝯ. penulti. Econtra vide
tur q in hoc casu locum non habeat hec ostitu
tio videlicet attenta causa mouente ad sta
cõstituendũ que est scandalum qd insurgere
potuit ex tali citatione pro eo & ex eo quod
citatus prius audiuit cõfessionem citati in
foro anime quã quidem cõfessionẽ nullo mo
do debuit reuelare Hec vero causa cessat in
casu isto ergo cessante causa ostitutionis cess
sabit effectus eiusdem extra de appellationi
bus cum cessante. C. de episcopis & cle. l. ge
neraliter Solutio michi videtur qd etiã
in casu hic posito locum habebit hec cõstitucõ
qz hec causa hic expressata que scz mouebat
condere hanc cõstitutionem fuit causa impul
siua non finalis. Hoc probatur sic vbi causa
legis cõdende habet respectũ ad preteritũ vel
ad psens causa illa dicitur impulsiua vt clas
re notat Barth. ff. de condi. & de. l. demon
stratio ꝯ. quod autem d. viij. quero vnde ta
li causa cessante non tamen cessabit lex siue
cõstitutio vt ibidem dicit Et hoc idem notat
ff. de donationibus l. ij ꝯ. citatio d. si. & ibi
ponit differentiam inter causam & rationem
legis cõdende. dicens q causa est de preterito
Ratio autem respicit futurum. vnde si causa
accipiatur pro eo quod preteritũ est vel psens
pcãus est impulsiua q̃ finalis & ea cessante
non cessat effectus legis vt ff. de postulando
l. i ꝯ. sexum Si vero causa accipiatur pro ra
tione distinguit aut est perfectus & tũc cess
sante causa non cessabit effectus legis vt. l.
si. ff. vnde liberi. Si sit actus persitiendꝰ
tũc aut supersunt reliquie vel non si sic tunc
cessante causa non cessabit effectus vt l. ij. ff
rerum amotarum & l. ex duobus ff. de vulg.
& pu. substit. si nulle reliquie supsunt tunc
cessante causa cessat effectus vt in l. generaliter

.C. et epi & cle. aũ itaq; in constitutione ista causa exprimitur p verba pũtis tpis dicit em sic qt epi et aũ citationes demandant. & ideo curatis imponitur quod peccata cõfiteantium reuelant Et propterea parochiani scandalizantur & eis rẽnuũt confiteri Patet iuxta premissa hanc esse causam impulsiuam. q̃ cessante nõ cessabit ostitutio vt predixi. et dato. quod esset causa finalis tamen non cessaret constitutio. Ad quod vide quod plenius scripsi supra de cõsuetudine c. nullus v. legata Et iuxta dict. nam ꝓmissam dico etiam quod hec cõstitutio nõ solum habet locũ in curato qui audiuit confessionem sui parochiani sed etiam in eo qui nõ audiuit Mã vtrobiq; liceret esset causa cõdendi ostitutionem ũ tamen cessat cõstitutionis effectus vt supra vel ex predictis **Predictus** scilicet vicarios & capellanos parochiales vnde hec cõstitutio nõ obuiat quin alij capellam stipendiarij & cantarias in tali loco habentes teneãt & debent exequi talia mandata si eis dirigãt **Decetero** & hoc apparet quod istud respicit futura & nõ preterita neq; presencia. & hoc verũ quo ad effectũ cõstitutionis seruande. nõ tamen quo ad causam vt cõdemnetur ipa cõstitutio impellentem qnia causa ipa potius respicit tempus preteritũ vel ad tunc presens vt dixi in glo. precedenti **Non mandent** sed qd si sup q̃ crimen emanat talis citatio sit alias publicum siue notorium in prouincia parochia vbi citandus moratur Nũquid tunc tale mandatum possit dirigi curato. vt eum citet nõ obstante hac ostitutione videtur quod sic quia in hoc casu non pt sibi imputari reuelatio peccati cum alias sit apud alios publice notũ Dico tamen contrarium scilicet quod nõ debet tale mandatum dirigi sibi. & si dirigatur nõ tenetur illud exequi quia in illo curato qui nũquam audiuit alicuius confessionem non potest timeri de reuelatione peccati quod nõ audiuit nec citra suum parochianum potuit sibi talis reuelatio imputari & tamen in casu talis nõ cessat hec ostitutio vt dixi supra d. p rectores. vñ nec cessabit etiam in casu isto ar. notatorum in glosa predicta. **Officiales** hoc refert ad episcopos & archidiaconos **Decanus** hij sunt ministri tam episcoporum q̃ archidiaconorum nõ tamen aliorum ordinariorum extra de officio archid. c. ad hec ad finem.

Apparitores sic dictos quia faciunt se eos apparere in cõspectu iudicum vel qr ipsi ad obsequendum semper apparent & sũt parati Et de hijs loquuntur l. omnes. ꝯ. verum si apparitor. C. de epis & cle. hij vocantur quandoq; nisi extra de imu. eccle. c. i. Quandoq; n. ey de offi. ordi. cle. prudentiam de appellationibus aũ quãdoq; officiales iiij. q. iij ꝯ. aliqñ in principio. C. de accus. l. ea quidem

Quandoq; notarij vt xxiij. q. v. circa principio Quandoq; apparitores. vt hic & extra de homicidio tua propter finem & .C. li. xj. in multis titulis de apparitoribus Quãdoq; executores .C. de spectul. l. ij. vbi dicitur quod tales possunt ad voluntatem iudicis remoueri. quãdoq; portarij extra de ꝓnil. cum olim. quãdoq; cursarius siue cataliciam. C. de bonis ꝓscript. l. penulti. in fi. quandoq; ministri xxxiij. q. v. si homicidio & c. aũ minister. Quãdoq; viatores iust. de actionibus ꝯ. tripli. quãdoq; causas ꝓparantes auct. de iudicibus ꝯ. audient vs. hij q̃ causas ꝓparant &c. **Ministros alios.** potest hec dictio minister importare idem qđ apparitor vt dixi supra glo. prima. hic tamẽ puto quod differencia inter apparitorem & talem ministrum de quo hic loquitur nã apparitor est. qui officium publicum in talibꝰ executionibus fiendis administrat. sed minister prout hic sumitur potest esse quilibet priuatus ad executionem huiusmodi faciendam missus. & dicitur minister quasi minor in statione. & idem est quod seruiens. quandoq; minister idem est quod aliquod officium gerens & designat sacerdotem diaconum et subdiaconum xxiij. di. ꝓ. iteri vbi de hoc per archid. in d. minister. quandoq; minister ponitur pro rectore vel gubernatore de officio ordinarij c. presentij d. ministris p archi. li. vt **Si vero** tercia pars **Citationis huiusmodi** scilicet secrete ad correctiones delinquenciũ **Primarie** idest prime sed quid si prima citatio nõ sit peremptoria an secũda citatio possit dirigi curato ipius citãdi. dic quod sic quia cõstitutio ista nõ loquitur nisi solũ de prima & vbi de tribus edictis peruenitur ad peremptorium dicũt iura tres esse citationes & nõ vnam tantum prout legitur ff. de iudiciis l. ad peremptorium. cũ l. sequentibus & .C. quõ & quãdo iudex l. tres. sed qd si incitatione nõ exprimatur delictum prout multi iudices scribũt in correctionibus faciendis. sed solum citant vt aliquis cõparcat rũsurus ni causa correctionis animę sue. nũquid in hoc casu possit citatio dirigi curato ipius citandi. ad effectũ vt teneatur ipm citare nõ obstante ostitutione ista videtur quod sic quia hic cessat causa monens ad editionem huius ostitutionis que est euitatio reuelationis ofessionis ipius parochiani & scandali exinde secuturi sed vt predixi in d. per rectores cessante causa huius cõstitutionis nõ tamen ipsa cõstitutio vnde inxta ea q̃ ibi dixi. patet quod talis citatio non curat curatũ sed locũ habebit etiaz in hoc casu constitutio Item talis citatio alias est inualida. quia in citatione debet exprimi cã ob quam aliquis vocatus est v. q. ij. c. viti. iij. q. ix. iudicas & notatur iij. q. ij. si epus

p Jo. de dilationibus t. ij. ann glo. ibidem. **Prelbiteris** sz pochialibus vt supra dictum in textu. **Demandentur** sz de facto **Julia** sz mandatis. **Super hijs** sz que mandantur vel die ipsis sz mandatis citatorijs super hijs sz citationibus si end. **Minime** p nō **Teneantur** Ratio est quia tale mandatū est illicitū qz ctra prohibitionem huius cstitutionis & sic habes hic vnum casum in quo subditus nō tenetur obedire mandatis sui superioris aliū casum habes si mandatū vergat in periculū anime vt puta si papa mandat puideri impubri de beneficio curato qđ de hoc notatur p archid. de rescriptis c. si eo tempore d. mandauimus li. vi. Hic etiam vbi mandatū superioris ē expresse ctra legem & de hoc satis cstat subditus nō tenetur tali mādato obedire qđ notatur p dy. de re. iu. c. qđ quis mandato li. vi. Et de hac materia sz quādo sit obediendū superiori quādo nō notatur plene p hostien. in summa de sententia excō. quibus ex causis dē. qđ si prelatus vsqz ad cōqualiter pferatur **Per eos** sz rectores vicarios vel pbiteros pochiales forsan timentes ne tradāt in peccatū inobedientie vel in cstemptū erga superiorē **Exinde** sz virtute talis citacōnis & certificatorij sup eadem. **Censure** i. sententie siue suspēsiones siue excōmunicacōes siue interdicti Hec eīm tria obtinentur in appellatione cnsure ecclesiastice extra de d. significē. c. querenti. Et est cnsura idem qđ severitas vigor mensura vindicta potestas vel sententia sm Januen. **Procellus** i. obuiancia terminorū & aliorū que fiūt in iudicio post receptū certificatorū de & sup citacōne prius en anante vsqz ad pnūciationem finalem in negocio de quo agitur de tali processu loquitur glo. in. l. platam. C. de sīes & inter loqūc. o. iudic. **Ipso iure** si ergo nō est opus execūtione sed tantū vt sup hoc fiat declaratio vt videtur ad qđ facit notata p act. de elect. c. qm sit d. eo ipso li. vi. & e. d. p io. an. sumitur enim hic ipso iure. i. legis sine cstitutionis potestate sic qđ nō sit opus facto hominis ar. ad hoc. C. de inofficioso testamento l. cū scimus ff. de ritu nup. l. palam. q. qui in adultrio Et ad hoc vor notata p io. an. de rescriptis c. i. glo. li. vi. vbi sup hoc in simili recitat opiniones diuersas sz inno. in c. prudentiam de offic. dele. q. vi. item bern. pad. extra de rescriptis c. super lītis Et ofte militer notat ibi archid. glo. i. & predictis vor. io. an. & paul. de & gesp. de rescriptis c. i. in clem. **Irriti** et **Inanes** simile habes in c. i. de rescriptis in clem.

I

Bonifacius

Ontingit aliqñ quod clerici siue de letu personarum qpp mi facto nou fuerit deprehensi nec cōuicti tamquaū facinorosi vel suspecti de crimine seu delicto vel iniuria personali capiūtur per potenciam laicalē & in carcere detrudūtur nec reddūtur ordinarijs eos requirētibus secūdū canones libere iudicādi Et si clerici quibus crimina iponūtur cotā iudicibus secularibus vocati nō cōparuerīt fortas bānitūtur a regno Quia vero mhoc libertas ecclesiastica confūditur cū clericus a laico iudicatur Statuimus quod si clerici sic capti noti fuerūt & honesti capiētes ipsos et eciam detinētes et cōtra requisicionē ordinariorum reddere recusantes per locorum ordinarios publice excōicati nūciantur Loca etiam in quibz detēti fuerint et terra capientium et detinētiū supponātur ecclāstico interdicto donec ordinarijs eorū reddantur et super hmōi excessu satisfecerīt competenter Illi autem qui eis taliter falsa crimina imposuerūt seu malicioſe confinxerunt commenta vel fraudes propter que capti fuerūt et iniuste detenti excoicati similiter uūtientur cū sint excōicati autoritate consilij Qron ipso facto Clerici vero vagi & ignoti capti ex causis aliquibz & detenti si i possessione clericatus inuenti fuerint per locorū ordīarios requirantur a dño rege vel ab eo qui habet potestatem reddendi eosdē vt ipos restituat per ecclesiam libere iudicandos Et si denegentur procedatur contra resi.

stentes ꝙ detentores per penas supernus recitatas Quod si clerici redditi pro transgressione aliqua personali amerciati fuerit a iudice seculari prelati huiusmodi ad amerciamenta exsoluēda predictos clericos non compellant cum a non suis iudicibus fuerint condempnati. Et si propter hoc prelatos distringi aut attachiari contingat se defendant contra huiusmodi attachiationes vel districtiones per remedia antedicta Idem fiat quotienscumqz fuerit emerciati viri ecclesiastici per iudicem secularem pro hijs que ad forum ecclesiasticum mere pertinere noscuntur.

Contingit aliquando. Istud est statutum Bonifacij archiepi prout sunt plura alia ī i.li. inserta ꝙ p maiori pte ostitutiones ipius Bonifacij sunt penales ꝙ cōtrarium libertatez ecclesiasticam ꝙ eius violationem sed quia in paucis seruantur hec cōstitutiones ideo eorum glosationem breuius pretransio Infundo tamen ostendere in quibus concordāt aut discordāt ꝙ vbi in iure communi fundati possunt ꝙ istud capitulum facit quinqz. primo ponit casum huius statuti recitando quedam grauamina clericis per iudices secularis illata secundo ibi **Cuius uero** prouidet contra predicta grauamina pro penam inferendam ipsis iudicibus tercio ibi **Illi autē** statuit penam contra imponentes vel fingentes aliquid de se crimina aduersum clericos propter que capti fuerint vel iniuste vexati quarto ibi **Clerici uero** ostendit quid fieri debet vbi huiusmodi clerici sunt vagi ꝙ ignoti. Quinto ibi **Quod si clerici** prouidet cōtra amerciamenta clericorum facta per ipsos iudices secularis **clericis** Intellige non solum de existentibus in ordinibus sacris sed etiam de habentibus primam tonsuram extra de presbit. c. ij. glo. i. ꝙ facit xi. q. i. de prisona **Deletum** ad st differentia ꝙ simile habes .C. de postu. .l. quisquis ꝙ idem est dicere sine deletu quod passim vel indistincte ff. de ritu nupciarum l. palam in principio

Personarum scilicet non ponderando quod tales sunt clerici ꝙ persone ecclesiarū priuilegiate qui per laicos iudicari vel distringi non debent extra de foro cpe. c. ij. **In ēm** scilicet flagicioso vel aliquo tali pter que merito puniri deberant **Deprehē** si littera ista apte laudet illi optimom q̄ vult quod iudex secularis possit clericum in aliq̄ flagitio deprehensum capere ꝙ detinere absqz pena excōmunicationis. sic sentire videtur hosti. extra de iudicijs c. cum non ab homine glo. v. qui dicit quod clerici sic capti vt eorū crimen fiat notum pñt detineri p xx. horas Pro quo all. ff. ad l. iul. de adult. l. capitē. ꝙ xxx. Jo. lxxxi. di. c. presbiter ꝺ. captus. xxx. etiam lau. ꝙ vin. c. in dict. c. cum nō ab homine ꝙ barth. brix. l. di. de hijs. ij. sic etiā sentire videtur host. saltem in eo casu qui sequitur si videlicet clericus cum vxore / matre sorore vel filia alicuius capiatur. prout ipse sic notat extra de sēma excōmunicationis c. si vero. vlti. ꝺ. turpiter iuuentum sic etiam videtur sentire ab Jo. an. in addicōmbus. dict. c. cum nō ab homine maxime vbi licentia prelati haberi nō potest ꝙ timetur de fuga all. legem ff. de hijs qui in fraud. exc. ait prestot alias aūt nō possit detineri etiam in crimine iuuentus nisi in casu dicto c. si vero in fi hijs cōcor. Innoc. de sēma exī. c. vt fame hostien. tamen in hoc vlti. dicit otrarium quod etiam vbi timetur de fuga laicus de propria auctoritate nō potest capere clericum vel tenere inuitū absqz hoc quod incidit in canonē si q̄s suadente xvij. q. iij. arch. lxxx. di. presbit in fi. refert host. nolle decidere an tales incurrant excōmunicationem vel nō henricus de Boyco in dict. c. cum nō ab homine dicit q̄d regulariter nullus clericus nō superior vel laicus potest capere vel detinere clericum inuitum absqz hoc quod incurrat penam excōmunicationis nisi hoc faciat de mandato iudicis ecclesiastici cui subest huiusmodi clericus qui capitur ꝙ dicit quod stabit illi canonj siquis suadente nisi inueniat eam p aliū canonem similis auctoritatis reuocataz ar. C. de testamentis l. scimus xviij. di. q. i. hāc etiam opinionem tenēt vil. ꝙ gesp. extra de offi. ord. c. i. super ꝺ. clericalis Jo. m coll. dicto c. cum non ab homine dicit quod etiam vbi timetur de fuga non potest laicus capere clericum absqz hoc quod incurrat penam canonis illius siquis nisi sua spāliter interesset all. ad hoc notata de homicidio c. vnico in fi. in clemen. ꝙ sic intelligit notata per bern dict. c. cum non ab homine cum suis sequentibus. **Credit** etiam idem Johannes laicum capientem clericum delinquentem. cōstitutum in fuga fore excommunicatum nisi statuto vel consuetudine excusetur.

Nam vt dicit ibidez in quinda officiales et ne secularis statuto prouincialis sup hijs excusantur Bertrandus in dicta clem. ista de officio ord. dicit q capiens clericū delinquē tem de animo fuga timetur nō incidit in sententiam qz excōmunicatio nō infligitur nisi pro mortali peccato xi.q.iij. nemo Dz ille nō peccat qui aliquid facit legis auctoritate xxiij.q.iij. qui peccat. C. de adulc. l. graues Alias autem vt dicit datur occasio delinquendi Et vt dt de mētrimoniū istud satis sol igitur Et ad hoc facit quod notatur de sententia excō. si clericos li. vi. ¶ In hoc passu mihi videtur vt apparet ex premissis quod vbi captio clerici fit per laicum de mandato iudicis ecclesiastici aui subest huiusmodi clericus tunc capiens non incurrit penam excōmunicationis sic q in capiendo nō apponatur maior violencia quā requirit resistencia capiendi extra de sen. excō. c. vt fame palle. q sic stat dictum Bern. in dicto c. aū nō ab homine glo. i. q legitur q notatur de sen. excō. c. si clericos li. vi. Nic intelligo notata p io. l. di. de hijs vbi sit notatur p archid. in glo. adde vi xtur q si capiens sic etiam intelligo notata p Jo. c. di. c. si quis diacon9 q ixxi di. p̄sultr Et hec est cclusio Bern. expssa extra de pnis c. tue q facit ad hoc notata p eūdem de pnil. c. ex pte ¶ Sed si quereris nūquid laicus xpiana auctoritate sez nō expecta to mandato iudicis ecclesiastici aui subest talis clericus possit clericum facinorosum capere q detinere Puto distinguendum an sez ip sius laici talez clericum capientis vt capiatur q puniatur interfit vel alias cius nō interfit si nō interfit dubiū nō est quin incidat in penam canonis vt patet de sen. excō. c. ij. in fi. vbi de hoc in glo. qz in tali casu aliquis est se immiscere rei ad se nō pertinenti. ff. de pe. iuris. l. culpa si vero interfit capientis siue aut eius interesse est publicū aut priuati. si publicum vt puta clericus se immiscet semnormitatibus talibus videlz que turbāt totam patriam quia sedicciosus est vel mouet guerras vel ē publicus latro insidiator viarum aut depopulator agrorum q similis enormia nō fuit cōmisit Puto q in hoc casu q similibus licet publicum officium gerentibus laicis si timeatur de fuga talis clerici sinouosi q si de facili nō potest iudex suus adiri q sine mandato iudicis ecclesiastici talis capere q detinere vt p̄sentetur ordinario suo canonice puniendus Et sic intelligo notata p Jo. an. q Jo. in coll. in dicto c. aim nō ab homine Istud namq interesse dcernit tē publicum cuius interest ne maleficia maneant impunita de sententia excō. c. vt fame. ff. ad. l. aquiliā. l. ita vulneratus Et ad hoc faciunt que leguntur q notantur de sen. excō. c. ppiū dimus q c. ti. aū nō ab homine c. q. viti. C quā do liceat vnicuiq se vindicare p totū si vero interesse capientis sit priuatim tūc refert Aut sua interest respectu psone pprie vel verū tūm aut respectu alterius In primo casu licet laico tali resistere q eū capere q detinere ar. ad hoc extra de sen. excō. c. ij. cū similibz. in scdo casu videndū est an psona talis sit psona coniuncta seu alias pximqua vel alias psona remota. si sit psona coniuncta vel pximqua vt puta vxor mater filia vel soror ipsius laici cum qua laicus ipse forsan repit eum tunc potest agentem tunc etiam xpiana auctoritate licet talem capere absq; pena excōmunicationis vt legitur dicto c. ij. vsus finem In aliis autem psonis vel pter eas non licet talem capere sine mandato iudicis ecclesiastici vt ibi dicitur in fine quia sua sic nō interest sicut in precedentibus ¶ Nec obstant p̄missa notata p hostien. vol. gesp. q pentiū in locis pall. qui dicit se velle a tenere regule generaliter loquenti cē. qz regula illa loquitur in illo quia suadente diabolo q temere nichil in clericum nisi malus violētas sed in casibus p̄missis per iniectio fit nō suadente diabolo sed suadente iustitia q lege permittente animo auctoritate faciens nō peccat. Unde in tali iniectiōe nō est temeritas q sic vt ab pio sentit Bertrandus in loco palle. ¶ Nec cōuincti sue le p suos ordinarios nā coram laico nō potest dici clericus esse quia q saltem vt ex hoc odempnetur quod dic vt legitur q notatur extra de iudicijs c. at si clerici. Et intelliges eos conuictos per sentēciam confessionem propriam vel facti euidentiam extra de obli. cle. vel mul. c. nostra. Tū quam similitudinarie ponitur q similiter ponitur antē. de exhibendis q introducendis reis. q. optimum. ff. de petul. l. ij. q. si filiusfamil. quandoq; tamen est expressius veritatis vt notatur de maioritate q obedientia c. solite d. tamq; Facinorosi, sic dicti quia faciunt quod alteri nocet pm Januen. ¶ Dulpetti Hic nota quod est suspitio tria temeritas verisimilis q violenta Prima euanescit. secunda inducit presumptionem. tercia condempnationem notatur p Bern. de purg. ca. c. siquis de gradu vi. q. i. ones p. Jo. ij. q. i. primo per eundem q tangitur de presump. c. c. quanto in glo. vbi ponit p̄sumptionem q suspitionem vt idem in sigmatione Et pot. archid. dicto. ouces vi. q. i. qui q tricesimum addit quartum genus suspitionis siue p̄sumptionis Et dicitur suspicio siue presumptio necessaria Et dicitur iuris q de iure q in hoc differt a violenta quia non recipit probationem contrarium Et ideo dicitur esse iuris q de iure qz determinatur psumitur sic ee vel nō ee q pter talē psumationem statuit pz exemp. lū ex. de cond. apponit q tuas. de spōns. in prin de illis aū sup.

Temeraria igitur presumptio siue suspicõ rebelli debet nec habet mouere aimũ iudicis ij.q.i.primo ℰ dict.c.oñes. ℰ hec suspicio surgit a malis hominibus ℰ ex causis vilibus puta videnl aliquem loqui cum muliere ℰ statim suspicantur malum cum tamen dubia in meliorem partem interpretanda sint de re iudicata c. estote Probabilis vero sine verisimilis suspicio surgit ex aliquibus suspicionibus pueniẽs ℰ fama crebrescente ℰ talis presumptio siue suspicio inducit purgationem vt in dicto c.si quis ex gradu. ℰ dicit presumptio iudicis recipit tamen probationem in contrarium extra de renũciacõne. sup hoc violenta presumptio oritur ex verisimili probatione. ℰ dicitur presumptio iuris ẽ. ℊ. chyrographum apparet cancellatum vñ ius presumit debitorem liberatum ff. de probacõnibus l.si chyrographum ℰ presumit ius qñ nullus renũciet personatui alicuius ecclesie. ℰ postea recipiet vicariam eiusdem de presumptionibus c.quia verisimile talis tamen presumptio recipit probationem in cõtrarium extra de probationibus c.proposuisti. **De crimine** que dictio quid importat legit ℰ notatur xxv.dis. crimine vbi notat Jo. quod crimen sumitur quatuor modis ℰ in quo differũt crimen ℰ delictum vide in glosa sequen **Delicto** differũt eñ peccatum delictum et crimen Est eñ peccatum idem qđ malus actus. delictum boni defectio ipost delictum. Crimen autem est graue peccatum ac causacõne ℰ damnatione dignissimum Dic notat in regula iuris peccatum in principio p Jo an. li.vi. vel dic q delictum est genus generalissimum siue veniat ex animo siue nõ Crimen vero est genus subalternũ ℰ cõtinet sub se furtum ℰ adulterium ℰ alia que ex animo proueniũt ℰ cõscia. sic notatur per arch. de cle. cõiu. c.vnico ẽ. delictis li.vi. qui sup hoc remittit ad l.i. C. si aduersus delictum **Iniuria personali** hec est oñis culpa siue offensa que in crimine siue delictum nõ incidit patet exemplum Inst. C. ℰ ff. de lege aquil per totum **per potenciam**. in malo hic sumitur potencia pro oppressione sicut alias legitur. C. de hijs qui vi. me cã. l. penulti. ℰ si **In carcere** hoc etiam fieri nõ debet per prelatum ipius clerici si clericus velit dare fideiussores de parendo iuri put legitur de sentẽtia extra. c. ij clericos li.vi. Multo fortius ñ potest fieri per laicum. possunt tamen clerici facinorosi per laicos capi ℰ incarcerari de mãdato superiorum suorum scilicet prelatorum. vt ibi dicitur ℰ detineri donec dederint fideiussores vt ibi patet **Ordinarijs** scilicet ipsorum clericorum **Requirentibus** possunt enim ordinarij iudices clericorum eos per iudices seculares captos ℰ detẽtos repetere ℰ ipsos iudices seculares requirere vt eos remittant ad forum ecclesiasticum iudicandos de siña extra. c.si iudex. li.vi. Et ad idem facit q legitur ℰ notatur de foro cõpe. c.nullus **Canones** de hoc legitur ℰ notatur extra de iudicijs c.aim non ab homine. ℰ c.at.si clerici. **Libere** idest sine impedimẽto fori secularis ℰ simile habes de elect. c. cũ ex eo vbi de hoc per arch. ẽ. libere li.vi. Et **si imponũtur** supra dixit de clericis captis pter suspicionem nũc loquitur de hijs quibus crimina per accusationem sunt imposita coram iudice laico **Vocati** idest citati. **Fari hanniũtur** tanquam pter eorum cõtumaciam aim tamen in veritate cõtinuare nõ sunt quia talis citatio eos astare nõ potest aut non subsint iurisdictioni ipsius qui eos sic vocari fecerit ar. ad hoc ff. de iudic. l.ij. vbi dicit barth. quod vbi in forma citationis iudex secularis mandat aliquem citari nominando eum clericum vel pbiterum sic quod ex forma citationis ostat eum nõ esse subditum ipsius citantis talis citatio nõ artat citatum. ℰ pterea vt dicunt aliqui in suis citationibus omittunt ponere aliquam demonstrationem ex qua possit demonstrari clericus vel sic pter dubium retineatur ire ad allegandum priuilegium. sed in hoc male agunt Cõcludit tamen quod ex tali vocatione vel passu inde secuto. etiam si sit dubium respectu iudicis vel auctoris si tamẽ sit veritas talem citatum si esset presens nõ deberet cõpelli subire iudicium non tenet prestitus cõtra eum ex quo possit sibi oriri magnum preiudicium vt dicta l. ij. ℰ ff. iudicium solui l.vltr bonus **Quia vero** secunda pars **Libertas ecclesie** que in quibꝰ cõsistit notatur de siña extra. c. nonerit p Innoc. ℰ ad hoc remissi supra de iudicijs c. Item oñis ẽ. ecclesiastice libertatis **Confundi tur** idest decipitur vel frustratur sm Januens. vel die cõfunditur idest extinguitur Dic stat ff. de negoc. gest. l. fideiussor in principio ℰ hinc dõ xxxt. xi.q.i peruenit in si. **Iudicatur** quod esse non debet xi.q.i. persona ℰ c. peruenit ℰ c. nullus clericus Et c. clericum fallit tamen in casibus que notantur p Jo. xxiij.q.v.c. principes **Voti** simile habes de sententia extra. c.si iudex in principio li.vi. **Honesti** supple maxime quia ℰ si inhonesti ℰ vere crimiosi forent nõ possent eos detinere nec iudicare si a suis ordinarijs petant vt sic liberent iudicãdi p ecclesiã facit ad hoc de fo. ope. c.si diligenti xi.q.i. molita ℰ c. seqnti ℰ ad idẽ facit ẽ. posite supra e. ẽ. indicat **capiẽtes** supple sine mãdato ordinariorũ ar. c. vt fame ex de siña extra. ℰ c.si clericos e. ti. li.vi. **detinẽtes** pt ei eẽ q detinẽtes sit alij ab ipis capiẽtibus. vñ multo magis fiet qđ ẽ ordinat si eedẽ ipsoẽ fuerit capientes ℰ hij q detinet magis naqs ẽ captũ detinet

tinere ne p ecclesiam iudicetur q̄ tantūmodo
capē vt patet ex dicto c.si iudex de sententia
exc̄.li.vi. **Contra requisitionē** Hanc
requisitionem pt facere prelatus etiā de cleri
co nolente q̄ se laicum ostitente vt notat in
noc̄.dicto c.vt fame. Ratio est q: sit iniuria
ecclesie ar.ad hoc de sen.exc̄.c.contingit ij.q
i.in primis in principio dicit etiam ibi In
noc̄.q episcopus qui est ordinarius capien
tes siue detinentes pt p modum inquisitionis
z reddere otra detinentem q: crimen sacrilegij
est clericū detinere xvij.q.iiij.quisquis q̄ c.
si deinceps q̄ c.sequenti Et hoc verū si fama
est eum esse clericū Si vero sit notoriū tunc
sine inquisitione requirit eum q̄ excōmunica
rat detinentem. **Ordinariorum** scz pro
priorū ipsorū clericorū Et hic notatur q
appellatio ordinariorū proprie loquendo dat
intelligere eos qui sunt iudices ordinarij
in suis diocesibz q̄ citationibus Hic tamen
puto intelligi de omni iudice ecclesiastico qui
in clericos huiusmodi habet ordinariam iuris
dictionem. Ad quod facit de puil.c.abbates
in si.li.vi.xxiij.q.iiij.administratores. Et
nota.notata p Jo.an.de testamentis c.
Joannes d.diocesanū q̄ de vsur. c.q̄q̄ d. ordi
nario li.vi.p e.q̄ de sen.exc.c.vt fame p an
thonū de butrio **Reddere recusantes**
nō solum ergo tenentur capientes sed etiaz
detinentes q̄ ipsi ordinario petenti reddere re
cusantes vt hic habes **Locorum ordi**
narios scz in quibus tales clerici detinen
tur Et potes intelligere sine huiusmodi ordi
narij sint epi vel alij prelati inferiores ha
bentes tamen ordinariam iurisdictionem in
ipso loco.q̄ facit ad hoc notata per Jo.an.
ar.d.q̄ archid.de offic.ordinarij c. ordinarij
loco.tū d.loco.tū li.vi.q̄ dixi supra e.d.ordi
nationem Et hic aduerte q hec lra in hoc
loco facit dram inter ordinarios requirentes
huiusmodi clericos q̄ ordinarios quibꝫ in
cumbit exequi censuras de quibus hic loq̄
Nam quo ad requisitionem vt reddatur cle
ricus detentus sufficit vt fiat per ipsum qui
est iudex ordinarius ipsius clericū sed quo
ad fulminationem censurarū inbet fieri p or
dinarium loci vbi degūt ipsos clericos capien
tes detinentes vel sic captos q̄ detentos red
dere recusantes vel p eos in quorū locis ta
lis captio vel detentio facta est **Excommu**
nicati quo ad capientes hoc habetur ex ca
none si quis suadente xvij.q.iiij.q̄ c.iij.q̄ c
vt fame de sen.exc̄. Item quo ad detinen
tem clericum quod sit excōmunicatus patet
de sen.exc̄.c.nuper cum similibus. **Nuncie**
tur Sed ante hanc nūciationem requirit
sententia declaratoria vt in c.cum sm leges
de hereticis li.vi Nec opus est monitione
in hoc casu sed sola citatione vt scz capientes
q̄ detinentes veniant allegaturi causam rea
nabilem quare declarari nō debeant incidisse
in dictam sententiam Potest namq; esse qd
capiens q̄ detinens aut recusans huiusmo
di clericū reddere possit cum summa iustitia q̄
tare qz licet sibi iuste liceat a prie iuris. vt di
xi supra e.d.deprehensi q̄ ad hoc facit qd legi
tur q̄ notat p doctores de pēn.c.licet ij.li.
vi.q̄ ibi p archid.d.vocato Sed melius e.d
p Jo.an. Optime vero facit ad hoc notata
p doctores de renū.c.si.in clem.vbi de hoc dō
stiterit p Jo.an.q̄ gesp.vil.q̄ paulū q̄ ad
idem facit. C.si p vim vel alio mō l.si.de ma,
q̄ obc.c.inter quatuor **Loca etiam** dī. q̄
sic intelligē hic locorū appellatione nō solū
castra forsan seu psonas in quibz tales deti
nētur obtineri Sed etiā districtū q̄ territo
ria villas oppida vrbes ciuitates q̄ munici
pia q̄ burgos in quibz hmōdi loca ostiterint
q̄ simile habetur de penis c. felicis libro.
vi.q̄ e.ti.c.i.in clem.q̄.infēdis ad fi.q̄ ad hoc
facit extra de d.sig.c.cū in plibz in fi. **Ter**
re Potes intelligere qd harū appellatiōe
nō solū obtinētur terre proprie sed q̄ hre q̄ sunt
de eorū iurisdictōe pnt alias notat in simi
li de postu.plac.i.d.terrā propriā p terrā. vbi
de hoc Intelligi etiā pt de terris dotalibz nā
q̄ hre in domino mariti sunt. C. de rei vend.
l.doce.ff. de auro q̄ argento lega l.q̄ntus nō
tā de terris eis impignoratis nisi sit dictū
sic terre quas tenētur q̄c̄. hm Jo.an. dicto
c.i.sup glo.p dicta q̄ host.archid. de sentē tia
exc̄.c.si sententia glo.ij.li.vi. nec debet istud
interdictū extendi vltra vnā dioc̄. sicut ali
as legitur in fili de penis c.i.in clem. quod
si habeant terras in diuersis diocesibz tunc
fiet pnt ibi statuitur **Detineūtur**, nota q
quo ad interdictū nō repetit reddere recusan
tes sed tantū capientes q̄ detinētes aū tan
tū sub excōmunicatōe decreuerit ipsos recu
santes oppīhendi vt supra pz. sed qd ibi dicit
reddere recusantes dz referri ad id qd pus di
xit capientes **ecclesiastica interdic**
tū sic deō ad dram interdicti ptinij Inst.de
interdict is in principio q̄ ad dram interdicti q̄ est
pena iuris ciuil pnt legit ff. de penis l.moris
vbi hec d multiplicia interdicō. q̄ nota q̄ interdi
ctū ut h̄ pmit spectat ad loca suspecta āt ad
psonas sm goffre.q̄ sic notat de ma.q̄ obe.q̄
hinc q̄ q̄ tractat cū archi.xxiij.q.i. omis in
add.add notat goffre.vbi dt archi. q̄ loca q̄
interdicit sed subiicit interdicto ppter homines ar
ad hoc de puil.c.petist. homines em sunt q̄ delin
quūt no res auct.tenia principio.q̄. dz vol.ij
Aliqn tū q̄ homines interdicit ex de offi. del.c.
sane.s goffre.q̄ sic not ex de re.do.cū dilectus de
hoc notat ci k.de exactoribz pl.c.vlti.q̄ de pri
cleri celebratis siue officiatis in loco interdicto
hēt de cle.ex mi.postulastiq.vltī. Nā s goffre.
q̄ host. ibi nō agit de cle.exe.siue interdicto mi
nistrante sed de clerico non interdicto offi

tiarũ ecclesiarũ interdictam. Donec si me quod est infra. Reddantur & sequitur. Satisfecerint &c. & hic ponitur hec dictio donec pro vsq; & significat durationẽ temporis sic alias inuenitur de offi. dele. c. dei legatus libro sexto Quãdoq; ponitur pro q̃ diu de v̄. sig. c. abbate ad fi. Quandoq; sumit pro antequam de iudic. c. i. & hic vide qđ dicam infra v̄. satisfecerint. Ordinarius eorũdem nõ dicit ordinarios locorum in quibus detinentur sed ordinarios eorũdem clericorũm & sic ex hac litera habes q̃ requisito clerici capti & detenti per laicum debet fieri per eum qui est iudex ordinarius ipi9 clerici. Satisfecerint. duo igitur requiruntur in hoc casu ad effectum quod relaxetur hoc interdictum vnum est q̃ persone sic capte & detente suis ordinarijs reddantur Deinde dum est q̃ capientes & detinentes satisfaciant cõpetenter q̃ simile habes de senẽ. c. cleri. ni cle. Sed hic quero nũquid persona reddita & facta satisfactõe de q̃ p̃ loqr̃ de ipo relaxatione dem sũ fcõ pois io. an. i dcõ c. fi. videt inuere quod nõ inuno opus est relaxatione iudicis all. ad hoc de cẽs. c. q̃q̃ i fi. li. vi. & dc. simo. i fili de etã. & q̃li. c. cũ bone võ sua est quia posset dubitari de satisfactione vno forsan dicente forte satisfactum alio asserente in contrarium Jo. tñ an. circa hoc alibi dicit quod in tali casu sufficit qđ iudex declaret sup satisfactõe cẽ. sũ alia absolutõe & relaxatõe hoc ipe nõt i cle. i. de decimis v̄. donec & sic videtur obtrudi mere glose quam posuit in dicto c. fi. de rensibꝫ Idem quoq; Jo. in c. quia sepe de elect. v̄. donec libro sexto dicit quod fit a satisfactione sine restitutione de qua hic loquitur eo ipso tollitur huiusmodi censura absq; facto hois & idem tenet de officio ord. c. presenti v̄. quousq; eodem libro Sed in dicto c. quia sepe. Archidiaconus recitat opinionem ostiensis circa quam dat remissiones ibidem in v̄. restituerint. & similiter ij. g. v. c. presbiter v̄. exequatur Bern̄. in c. nõ est de sponsi. tenet qđ in casu illius decretalis non est opus ministerio hominis. & idem tenet de matrimonio contracto extra interdictum ecclesie c. de muliere. fatetur tamen ibi quod tutius est quod absolutio impendatur ad cautelam. Innoc. vero in c. sic de cohi. cle. & mu. videtur sentire quod in casu huius dubij nõ est necessaria absolutio. & sic ostendere videtur glosa quam posuit in c. cum bone de etate & qualitate Cum primo dicit. Innoc. tenet vsi. de penis c. ij. circa finem v̄. satisfecerit ge. h. de pnil. c. ij. circa finem dicit q̃ quandoq; aliquis suspenditur a deo propter peccatum & talis statim cum satisfecerit desinit esse suspensus & interim celebrans nõ incurrit irregularitatem dicit quod sic intelligi potest quod notat Innoc. de cohi tentione cle. & mulie. c. sicut sed si sit suspensus ab homine vel a iure celebrans est irregularis & post satisfactionem est necessaria absolutio vel sñe relaxatio. sic intelligit notata p̃ Inno. de etate & qual. cum bone Jo. an. indicto. c. cum bone in casu satisfactionis distinguit inter satisfactionem que facienda est iudici & eam que satisfaciendo est alteri extra iudicialiter In primo casu quando in ici suspendenti fieri debet & facta est satisfactio statim tunc absq; relaxatõe tollitur censura In secundo casu non sed opus est absolutione vel ad minus declaratione q̃ est congrue satisfactum Ratio huius dicti posset esse qz factum vsq; ad cuius executum censura est inflicta est in primo casu satis notum. sic q̃ non tenotatur in dubium illud iam esse completum vnde non est necessaria absolutio nec etiam declaratio iudicis & sic stant notata in c. non est de sponsi. cum similibus vbi vero venotatur in dubium prout potest contingere de secundo casu scilicet quando satisfactio est extraiudicialis vbi forsan dubitatur de satisfactione completa vel restitutione aut alio simili vtputa reddicione clerici vt hic tunc necessaria est ad minus iudicis declaratio & sic potest intelligi dictum factum vel aliud qđ fieri debet esse cõpletum tunc cum de hoc constet nõ est necessaria absolutio vel censure relaxatio. & sic intelligi p̃t quod notat Inno. in dicto c. sicut licet tutius esset sñam relaxari pt notat bern̄. in dcõ c. de muliere pall. p̃miss̄a que dixi vltra Jo. an. in dcõ c. cum bone colliguntur ex dictis henrici de Bonyno c. c. cum bone Jo. in coll. dicit in c. c. cum bone quod in sña suspensionis vel interdicti lata sub illa forma donec aliquis satisfecerit aliquid restituerit aliud ve quicquam impleuerit ipõ facto completo cessat censura absq; relaxatione Deus tamen est sm eum in sña excõic. nam in sña exc̄. opus est absolutio sm eũ qui ad hoc all. de iudicijs c. i. & dicit qđ p datur vtrũq; in dict. c. de decimis in cle. vbi ibi notat p Jo. an. v̄. donec sed huiusmõi dicti sui nõ reddat rõnem Paulus vo in dict. clem. i. de decimis recitando dictã opinionem assignat rõem istã qz in sña excõicationis requirit certa forma quo ad absolutionẽ vt pz in c. sũ desideres de sña excoicationis. talis tñ forma nõ requiritur in relaxione suspensionis vel interdicti & similiter hec ratio ex dictis post. in c. fi. de matrimonio contracto contra interdictum ecclesie v̄. donec. Sed istam rationem paulus reprobat in loco preall. & bene iudicio meo Tu ergo dic cum paulo ibidem cuius dictis adhereo q̃ quandoq; tẽpus vel factum additur absolutioni fiende. quandoq; durationi sententie. Primo casu absolutio semper est necessaria. Paulus ibi ponit exemplum per capitulũ pocula nos de sña excõicationis & c. conquesti.

ē.ti.ꝑ ꝑ c. ſignificauit de officio ordinarij. Secūdo casu nō est necessaria absolucō ſz ſufficit iudi c. declaratio facta ad hoc de immu. ec clesie aducrſus in fi. de ſponſ. nō est lxxxi. di. Hi qui sunt cū ꝺcor. ſm hanc theoricam tene ne stat dictū Jo. an. de cēnſibus in fi. clem. ꝺ. donec in quātū ꝓ illo dicto allegat c. ꝙ ꝙ in fi. de cēnſibz li. vi. qꝫ in illo c. ꝙꝙ temp⁹ seu alias factū adiectur absolutioni fiende. vt ibi patet Et qꝺ dicit paulus de absolucō ne idem intelligo de relaxatiōe sentencie ar. dicti c. ꝙꝙ in fi. **Competenter**, i. cōgrue vel alias dicit archiꝺ. de cēnſibz c. ꝙꝙ ꝺ. octe nter li. vi. Et dicitur cōꝑtens satisfactio iuxta cōsideratione variam viz quādoqꝫ cōside ratione loci quādoqꝫ ratione ꝑsone vt dicit ibi archiꝺ. Cōꝺ dic vt ꝑ cū ibi notatur Alij dicunt hanc ocꝑtenciam debere cōsiderari ſm arbitriū iudic. ar. c. de cauſ. extra de offic. de le. sic dicit geſſ. de cēnſibz c. ſi. in fi. ꝺ. ocꝑtens ter in clem. vnl. ibi dicit hoc cōsiderari debere cū ratione dei tū ratione ꝓtis tū ratione iu dic. Unde quia tres offendit tribz videt obnoxius alle. Ad hoc extra de falſar. c. i. Et hoc in isto casu puto verū vt ſtz satis facere debeat deo iudici ꝙ ꝓti. **Illi autem** tercia ps **Clericis** ſtz sic vt pmittitur captis ꝙ detentis **Cumenta**, i. fraudes. mendacia. machimamenta vel alias ficte in animo ocꝑtus admuentiones ſm Januen. Et ꝺcor. card. de in mtrḡt. testi. c. i. ꝺ. comētū li. vi. io. an. ibi exponit comentū idest deceptionez vel maliciosum tractatū Et simile verbū habes de testibus cogendis ꝓuenit in fi. Alias ve ro comentū vt notat card. in loco ꝑallegato intelligitur expositio alicuius libri nō cōside rans structurā verborū siue dictionū patet exemplū in chymo barth. ꝙ alios qui in suis cōpilationibus sententiā cōsiderant ꝙ nō ver borū structurā Sed etiam prædit petrus de anchorano ꝙ doctores nouelli super decreta les Et iuxta hūc modum in hac cōpilatiōe ꝓpoſui materias occurrentes tractasse Sed qꝫ nō solum sapientibz sed insipientibz vt lo quar cum apostolo ad roma. i. debitor sum Et ꝑsens opus nō precipue nec principali ter vtilis scribo sciencia lectorū ꝑdit. sed potꝰ simpliciter lectis ꝙ pauca intelligentibz ꝗ rū labor vt plurimū magis assuescit in inspi ciendo cōstitutionibz puncialibz ꝙ alios ec clesie cōstitutionibz generalibz ꝓpterea ad fa cilliorem harū cōstitutionū intellectū qui ex verborū serie cōpositione ꝙ earūdem significa tione resultare pt ad maiorem vtilitatē sim plicū in hoc ope studere volentiū sic vt patet prædere. dignum duxi aliqua iuxta verborū ꝓ prietates ad vtilitatem eorūdem studentiū interserens que ex ipsarū cōstitutionū sēntē cia sumi seu alias ꝗmenter tractari minime potuissent **Iniuste** Penas si iuste pro quo dic vt dixi supra c. ꝺ. deprehensi **Simi liter** vt ſtz supradictū est de capientibz cle ricos ꝙ eos detinentibz quos mandat pub lice denūciari excōmunicatos **Consilij ob tū**, de hoc cōsilio habetur infra de sententia excō. c. i. Et est de eo quod hic dicitur tantū in ḡ. i. eiusdem cōsilij vbi excōmunicantur omnes illi qui ecclesias malicioſe suo iure ꝓuare presumūt aut per maliciam libertates earūdem infringere vel perturbare ostendunt **Clerici vero** quarta ps **Vagi**, i. per pa tras discurrentes siue instabiles vagari nā qꝫ animi instabilitatem sigt vt notat archiꝺ de rescriptis c. vlti. ꝺ. vagandi li. vi. Et dicū tur vagi siue vagabūdi qui nō habent certū domicilliū Ad quod facit glo. ff. de damp. in fect. l. iiij ḡ. prætor ait. Et ita videt sentire Innoc. in c. si. extra de eo qui iuit in poſ. cau sa rei seruanda in vlti. glo. Et sic sentit glo. in l. heres absens ff. de iudic. Et de tali va gabūdo tangit glo. i. C. vbi de crimine agi op tet Et notatur ꝑ barth. dicto ḡ. ait ꝓtor. ff. vlterius dicitur **Ignoti** pone exemplū de clericis pregrinis c. i. ꝙ c. tue. **Possessione clericatus** Hec possessio declarat ex delatione habitus clericalis videlicet ton sure ꝙ vestis clericalis dūmodo ante captionē ꝓlicē se nō gesserit ꝑ laicū vt legit de sen tencia excō. c. si iudex ḡ. idem esse li. vi. **Iocorum ordinarios** Nota nō dicit ſimpli citer ordinarios sed addit locorū sīz eorum in quibus deprehensi sunt tales clerici. Nā cum tales vagi ꝙ ignoti capiuntur nec sci tur qui sunt eorum ſpeciales ordinarij bene requiri dēt ꝑ eos in quorum locis siue iu risdictionibus detinentur Nam sicut alias tales vagabundi vbiqꝫ sortiuntur forum ꝙ conuenire possunt in eorum ꝓiudicium vt notatur ff. de iudic. l. heres absens. C. vbi de crimine agi oportet. l. i. ff. de campno insec to. l. iiij ḡ. prætor ait. ff. ad municipales. l. eius in fi. Dic in eorum releuationem pos sunt vbiqꝫ tueri ꝙ defendi per eosdem iudi ces nam vtrobiqꝫ eorum subditi intelligun tur vt patet ex iuribus predictis. **Adam pnarege** Prest ab hijs qui vite regia fū guntur vel dicquod super hoc exigat proter uia ministrorum quod dic vt legitur infra de penis. c. i ḡ. statuimus **Habet pote statem** vt puta regis cōnestabularius iudi ces nec non vicecomites ballini ꝙ alij qui sub rege ꝙ eius vice funguntur potestate ta li in quantum tale factum eorum vel eorum alicuius potestatem cōcernit. **Per eccle siam** seruato tamen moderamine quod ha bes idest iudices ecclesiasticos quibus ta les a parte iuris subesse debent **Detinen tur** supple sine iusta causa **Ecclesiam** ser uato tamen moderamine iuris quod habes infra eodem libro de penis capitulo primo.

Quod si clerici quinta pars trãsgrek
tione ide miuria sine preuaricatione tali vi
delicet que nõ mãdat in felomã. personali
di sic dicta quia solum delinquentẽ z persona
cõtermit vel quia ea occasione cõpetat actio
psonalis ditata. Mercciati ideſt mul
tati ꝫ est vulgare anglicorum prelati scili
cet ipõrum clericorũ nõ suis iudicibus
pter extra de iudicijs c. at si clerici et ff.
Propter hoc scilicet quia nõ expedit
clericos ad huiusmodi amerciamenta solue
da. Distringi scilicet in rebus attachi
ari scilicet in persona. De defendant
ex hac littera patet quod prelati sibi iniu
rias punire possunt propria auctoritate Et
simile habes xlv.di.ꝫ qui emendat vbi sunt
argumenta pro ꝫ contra per io. ꝫ huic dõ
fauet cõtra extra de prõ. c. dilectus vbi patet
quod iniuria facta iudici debet reformari per
superiorem Ratio est quia nemo est prudens i
us iudex in sua causa. C. ne quis in causa sua
l. i. Sed pro littera ista optime facit de sen
tencia excõmu. c. dilecte libro sexto vbi pa
tet quod prelatus extra potentiam laicalem
spũali gladio videlicet censura ecclesiastica se
tueri potest. ꝫ nota quod ad talem tuitionẽ
vel defensionem nõ requiritur monicio pre
ut notat innocen. de cens. c. venerabili i mag
na glo. vltra medium. Circa tamen hãc
materiam videlicet quando iudex aliquis pos
terit iniuriam sibi factam auctoritate pro
pria punire vel in causa sua iudicare. Dic
quod papa in causa sua priuata que nõ tan
git ecclesiam nõ potest esse iudex sed debet eli
gere arbitros vt notat glo. xvi.q.vi.c.i. vel
potest illam causam alteri delegare sicut impe
rator qui tractat causam suam per procu ra
torem ff. C. si aduersus fiscum l. ij. vbi cã
nõ ẽ priuata ix suus papa sed ecclesie tũc ip ꝫ
se papa potest cognoscere sicut patet quare
do disputatur de exemptione ecclesiarum vt
notat glo. ni c. cũ venissent extra de iudic. ꝫ
hec vera in causis ciuilibus. in criminalib9
autẽ. si agat de hereſi papa potest iudicari ab
alijs xl.di. si papa. ꝫ ni hoc casu erit iudex cõ
silium vt notat archid. de hereticis c. m fideli
si vero agatur de alijs eius delictis factis
vel dictis aut eius sententia nullus potest
cognoscere nisi solus deus ix.q.iij. nemo ꝫ c
cuncta per mundum ꝫ hoc verum nisi crimi
na eius sint enormia ꝫ sepius monitus no
luerit se corrigere ꝫ ex eis scandalizatur vni
uersalis ecclesia quia tũc etiam posset puni
ri eum etiam sapere videatur hereſim ita nor
tat glo. xl.di. si papa vbi vero loquimur de
crimine emisso in eum vel iniuria tũc si in
iuria ipa sit notoria potest esse iudex in causa
sua propria xxiij.q.i.ij. guisallarius si vero i
uuia non fuerit notoria tũc de illa faciet per
alium inquiri. C. si quis imperatori maledix
erit l. i. ex quo iniuria tangit personam pro
priam. si vero iniuria tangit ecclesiam tunc
siue sit notoria siue non potest ipsam punire
re vt notat io. an. de prõ. c. i. libro sexto In
iudicibus autem inferioribus ꝫ maxime q
ad propositum huius c. dic quod vbi impedi
tur seu turbatur iurisdictio iudicis vt hic ini
uitur tunc potest illam iniuriam punire auc
toritate propria vt legitur ꝫ notatur de offi
cio deleg. c. i. v. ecclesiastica p innocen. ꝫ est
ratio quia ex quo iurisdictio est sibi cõmissa
per cõsequens ꝫ omnia sine quibus iurisdic
tionem illam explicare non potest ff. de iur.
om. iudi. l. ij. de officio deleg. c. preterea ꝫ c.
saue ij. ꝫ c. prudentiam q. vlti. ꝫ quia regulas
iter aui libet iudici concessum est iurisdictio
nem suã defendere penali iudicio ff. si quis di
centi ius nõ obtẽperauerit l. vnica in princi
pio maxime si iniuria talis sit notoria vt le
gitur ꝫ notatur de penis c. i. li. vi. Alias au
tem in cã xpia ejus ciuili ꝫ priuata nõ pt es
piscopus cognoscere sed eligent arbitri xi.
q. ij. c. si clericus. si vero talis iniuria siue
causa cõtermit ecclesiã tali prelato omissaq po
test etiã hmodi iniuriã auctoritate xpia pu
nire vt legit ꝫ notat xlv.di. ꝫ qui emendat.
xxiij.q.iiij. guisillarius vbi de hoc per io. et
notatur p inno. ꝫ host. de penis c. aĩ dilaĩs
pall. mi hoc eĩm casu nõ est iudex in cã sua sz
ecclesie quod satis fieri pt vt notant inno.
ꝫ host. de elect. c. nosti. ꝫ p host. de v. sig. ex p
te. i. v. inhilominus in fi. ꝫ intellige vera hec
qñ est notorũ quod res sup quibus agitur
sunt ecclesie nec p aduersariũ negatur tũc po
terit ejus monicione prmissa hũc notorium
sacrilegum excõicare. ꝫ ita intelligitur vno
mõ ij. q. vij. si quis erga. nec est iudex tũc in
causa ppria ex quo notoriũ est non requirit
cã e cognitio ij. q. i. manifesta sed ẽ pocius ex
ecutor si vero aduersarius negat rẽ de q agi
tur esse ecclesie ꝫ oñdit aliquid propter qõ
res efficit dubia vt qr petit iurisdcõ ꝫ pduci
tur puilegiũ exẽpcionis tũc nõ poterit ꝛguo
stare sed superior erit iudex. C. si a. nõ xpe. iu
di. p totũ xi. q. iij. clericus sm inno. de v. sig.
s. ex pte. Possit tn distingui in isto casu qñ
agit de re ecclesie sue qõ aut res illa spectat
ad mẽsam ppriã ipius plati ꝫ tũc nõ pt esse
iudex si nõ videt cã ecclesie sz ppria xi. q. i.
q manumittit. ꝫ ita sentire videt inno. in c.
insup de testis aut agit de cã criminali ipius
platiꝫ planũ ẽ qõ nõ pt esse iudex. C. ne qs
in sua cã p totũ vbi ipe dicit commisisse crimi
ne si aũt crimẽ sit illatũ otra eũ vt iniuria si
bi frã ꝫ ipa iniuria ñ cõtermit eccliaz sz psonã
plati epi viz vel superioris sub papa tũc si iniu
ria sit notoria vel alias manifesta potest
eam in subditos proprios vel extraneos
in sua iurisdictione delinquentes propria
auctoritate punire secunda questione septiã

Si quis ā ꝓpio ꝫ in dicto c.i. de ꝓmis li.vi vbi de hoc per Jo.an.d. punire Archiepus vero sacre potest put legitur in c.c.in si. Si vero sit occulta non potest eam punire sed ꝙ sequitur apud supiorem ar.xxiij.q.iij. In ter querelas ꝫ q.v. de occidend aim similbz Hoc tñ casu si poterit talē pūnire poterit tamen eum in arcēribz ponere ꝫ reseruare sue ressori cognitionem ff de offic.pfid.l.senatꝰ ꝫ est dictum clyni post Jacobū de arenis in l.i.C. ne quis in sua causa Et potest ybari p textum.i.q.i In primis i duobz locis infra Vel vero iudex ordinarius vt puta decanus archid. ꝫ alij huiusmodi nō possūt vllo modo iniuriam ꝓpriaz punire sed talis punitio debet fieri per superiorem Et sic potest intelligi opinio archid.in c.all.ꝫ qui emendat in c.si quis ab episcopo glo.fi.ij.q.vij. vbi dicit quod si litigator dicat iniuria iudici ordinario non ipse puniet sed superior ꝙ c pall. dilectus de ꝓmis Modo vero inter ꝓmissa potest esse ista Nam inferior prelatus de facili potest adire episcopum qui ꝓpe est ar. ad hoc de temp.ord.c.cum nullus ¶ episcopo de offic.o ord.c. Romana ¶ officiales li.vi. Non tamen sic est in iniuria facta episcopo vel superiori maxime per aliquem de extra suā diocesim existentem vbi non potest haberi recursus ad aliquem de diocesi ratione delicti preter quam ad eum cum de iure cōmuni ipse solus habeat forum seu territoriū in sua diocesi ad puniendum extraneos ibi delinquentes prout notat Innoc. sed expressius hostiēn. de foro cpe. cum contingat ¶ Nec mirum si deficiente copia iudic possit de iniuria notoria sibi facta iniuriantem punire ar. eorum que leguntur ꝫ notantur. C quādo liceat vnicuiqz sine iudice se vind. per totū ff. de hijs que in fraudem creditorum. l. ait pretor. ¶ si debitorem. C. de dec. l. generali li.x. ¶ De hac materia bene notatur ꝙ benedictum de bonon de offic dele.c.i.di.ij. in principio. Remedia antedicta scz per excōmunicationem ꝫ interdictum suple priuato modo de quo habes infra e.li. de ꝓmis c.i. Idem fiat vbi. Mere pertinere. sup hoc habes plures casus infra de ꝓmis c.i. in principio ibi videas Et ad idem vide infra c. proximo. ¶ Idem

Circumspecte agatis ꝫ infra de negocio tangente norwycensem episcopum ꝫ eius clerum non puniendo eos si placitum tenuerint de hijs que sunt mere spiritualia videlicz de correctionibus quas prelati faciunt pro mortali peccato vt puta pro fornicatiōe adulterio ꝫ huiusmodi pro quibus aliquando infligitur pena corporalis aliquando pecuniaria maxime si cōuictus fuerit liber homo ¶ Item si prelatus punat pro ecclesia non facta cimiterio non clauso ecclesia discooperta vel non decenter ornata in quibus casibus non potest infligi alia pena ꝙ pecuniaria ¶ Item si rector petat a parochianis suis oblaciones vel decimas debitas vel consuetas vel si rector contra alium rectorem agat de decimis maioribus vel minoribus dummodo non petatur quarta bonorum alicuius ecclesie ¶ Item si rector petat mortuarium in partibz vbi mortuarium dari consueuit ¶ Item si prelatus alicuius ecclesie vel aduocatus petat a rectore pensionem sibi debitam nam omnes huiusmodi pensiones petende sunt in foro ecclesiastico. ¶ De violenta etiam manuum iniectione in clericum ꝫ in eam diffamationis placitum tenebitur in curia xpistianitatis dummodo ad correctionem peccati agatur ꝫ non petetur pecunia

Circumspecte istud c. non est constitutio prouincialis. Sed emanauit a decreto domini regis quomodo videlicet iusticiarij sui missi in dioesi norwycen. ad aliqua ibidem ex parte regia faciend ꝫ inquirend se quo ad clerum eiusdem dioesis abstinerent ab intrusionibus diffinitis ea foro ecclesiastico ꝫ ecclesie iudicio terminanda ꝫ decidenda Et nota ꝙ in hoc c. recitantur in specie xiij. casus siue articuli in quibus cognitio mere pertinet ad iudicem ecclesiasticum Plures casus habes infra de ꝓmis capitulo primo in principio.

Norwicen. epm rex em̃ misit certos iusticiarios suos ad procedendũ sub certa forma contra epm norwicensem & alios de clero sibi adherentes quibus postea rex stripsit vt hic habetur **Placitum** idest item si ue cõtrouersiam seu alias iudicũ. & dicitur placitum a placo places p antifrasim qz ñ placet hm Januensem. & habes simile extra de.ferijs c.i.xv.q.iiij.c.placita **Mere spũalia** sic dicta quia nõ habent mixturã temporalium **Videlicet** exempli gracia hoc ponitur **Prelati** stiliet quibus hoc cõpetit a pte iuris preuilegij vel consuetudinis. prescripte **Mortali peccata** nõ intellige de omni peccato mortali sed de tali cui9 punicio de sui natura spectat ad forum ecclesiasticum Mã si ratione alicuius peccati mortalis cognosceret ecclesia sic pcret temporalis gladij iurisdictio cũ vix esset dare cãm qui rõe pcti possit deferri ad ecclesiam sic notatur per cardinalem de relig.do.c.i.q. ad hec d.totaliter & per io.an.de iudic.c.nouit quibus cõcor barth.in coll.xi.c.i.d.denũciacõnem dñ.cõtra istam. **vtputa** idest d.grã **Fornicatione** stiliet simplici que ẽ soluti cũ soluta. Et sic hic habes quod fornicatio est peccatum mortale cui concor.canon. xxxij.q.iiij.omnis mechia vbi de hoc per io. & patet ex verbis Aug9 .xxvij.q.i.nubendi & notatur per io.xxxij.q.iiij.nemo Et probatur ex dictis apostoli ad eph9.v.c.ibi omnis formicator ẽc. **Adulterio** quod p pcie sit vbi cõiugij iura violant xxxij.q.iiij. nemo & huiusmodi d.gratia stupro incestu & aliis que sub peccato luxurie cõtinentur. hijs potes addere alia crimina que etiã sunt tractanda & punienda in foro ecclesiastico videlicet sacrilegium crimen vsuratiorum hereticis symonia & piuriuz que notantur p bernardum in c.cũ sit de foro cõpetenti d. malefactores Et ad hoc quod facit xxiij.q.iij.ec & ex vbi p dictis articlis cõuincunt mspectatores nugarum consultores mathematicorũ phanatici augures auruspices & ebriosi. Alia autem recitantur per hostien. in summa de penitencijs & remissionibus H. de quibus peccatis dñ. que auct.sint peccata mortalia vbi inter cetera recitat vicia contra naturam & ydolatriam enumeratis pluribus aliis vbi etiam seriose tractat de septem peccatis mortalibus & septem spũtus ibi videas & de acaph H. quis sit effectus d.sed que sunt illa pter eundem. **infligitur** stiliet p iudices ecclesiasticos **Pena corporalis** stiliet in corpe & corpaliter pagenda. vtputa disciplinacio publica coram processione vel in aliis publicis locis pagenda de qua legitur de penis c.felicis H.cum autem li.vi. **Pecuniaria** que per quem possit aut debeat infligi in pte notaui supra de offi.arch.

& eiusdem d.canonica pena & alibi per dei gẽ am magis apte dicam. & vide quod dicã infra glosa proxima **Liber homo** hec littera cõtinet illam theoricam que ponit vt aliter punictur seruus aliter liber homo prout legitur & notatur ff.de iurisdictio.omnium dic.l.si quis id H.in seruos & ff.de pe.l.ni fa notum. & videtur hec littera innuere quod libero homi non sit imponenda pena corporalis sed magis pecuniaria & vt homo seruilis conditionis puniatur in corpe homo vero liber pecunialiter puniatur. & sic i hoc casu locum habet qõ quam querit io. de atho na in constitutione othonis de archi.vbi crimina puniantur vbi post aliqua argumenta cõcludit quod hoc relinquendum est discretioni & arbitrio iusti iudicis ibi videas hoc tamen scias quod pena maior corpalis debet i poni vili quam nobili Deus tamen in spũali vel pecuniaria notatur de cens.c.ij.d.inferiores per iohan.an. & ibi per Card.d. benefacio libro sexto & notatur xxiiij.q.i.qui contra p io.extra de iur.iur.cum quidaz vbi de hoc Et ad hoc facit lex pedius ff.de mens. Nu.naufrag.C.de summa tri. & sic catholica l.nemo ij.ff.ad legem iuliã.de vi.publica vel priuata l.suos vbi de hoc per accurs. Et cum hec materia dicat secundum doct. quod i pena corporali plus puniũtur ignobilis quã nobilis in dignitate positus sed plus in dignitate positus quam priuatus in pena spũali & in pena pecuniaria secundum peccatis quãtitatem si cõstet quis plus cõtempserit quia quantitas peccatis metitur ex quantitate cõtemptus sed dubium est in dignitate positus plus censetur cõtempnere ideo plus puniũt item in posito in dignitate plura cõcurrũt q̃ ex eo maior notatatur ingratitudo quanto maioribus fungitur domus gratuitis a deo item quia in eo magis trahitur exemplum & maior datur alijs audacia delinquendi et sic in se & in alium deliquit & quia delicta sua magis nota sunt quia pluribus patent De hac materia notatur per iacobuz de bello visu in lege presbiteri .C. de episco. et clericis et per Hyp .C. de summa trinitate et fide catholica l.nemo.i.q.iij. saluator per io. p.q. vltima presbiteri de translation prelatorum c.si.in vlti.glo.de statu mo.ea que supra per glo.ij.et contra premissa opponitur extra de officio iudic.delegat.c.sane ij.respondeo Soluo verum est quod desertur in dignitate cõstituto ab initio vt ibi sed patefacto delicto plus est puniendus quam alius xi.q.iij.presertim. Sic notatur de statu mo. c.ea que per petrum de ancho. & anthonium de butrio qui dicãt quod si aliubi cõtrariuz inueniatur spãle est vt ibi patet in religiosis & notatur etiam dict.c.cum quidam de iure iur.per io.in coll. **Item si prelatus**

ꝺ. Manlꝭ/ pone ẽxẽplũ vt in ꝟstitutio
ne othonis basilicarum ꝺ. dioꝛsanus vero.
Cimiteria sic dicto actuus qꝺ est dulcis
ꝯsterion q ẽ statio inde cimiteriu. i. dulcis
statio siarum vel potius corporum alias di
citur quasi cimister qꝛ ibi cims mortuorum
tritur ꝑm Januẽ. Privata ſz in libris
vestimentis ꝯ alijs ad diuinũ cultum neꝛſ
sarijs. Cuã pecuniari sup hoc tu die vt
dixi supra de offic archiꝺ. c. archiꝺ. ꝺ. sub
pna. Item si rector ꝺ. Decimas
debitas/ siue prediales siue ꝑsonales nux
ta notata ꝑ innoc. de decimis supꝛ rubrica
Vel consuetas hec lẽa precedens potest
sic legi vt dictio oblationes referatur ad id
quod dicit consuetas sic referendo singula sin
gulis iuꝛ quẽ intellectũ ꝑssit hic tractari vi
la materia an in solutione decimarum locuꝫ
habeat consuetudo quam materiã hic ꝑtran
seo tractare eo q textus iste non est auten
ticus sed tantum ad declarationem iuris ec
clesiastici ꝑ regem explanatus Delire
ctor ꝺ. Alium rectorem eadem possent
aliqui sentire de vicario maxime tali cui pro
pria porcio limitata ꝑm ea que dixi supra de
consuetudine c. nullus glo. i. ꝯ e. ti. c. i. ꝺ. recto
ꝛes ecclesiarũ. Sed puto contrarium fore ve
rum ſz id quod hic dicitur non habet locuꝫ
in tali vicario qui supra se in e. loco rectorẽ
habet nam in hoc casu quo ad ius patronꝰ
tus qꝺ hic ponderatur ꝑm leges regni ñ hꝫ lo
cũ illud motiuum iuris regij cum porcio vi
carij semper depndeat a iure rectoris tamq̃
principali. secus tamẽ diceꝛem in tali vica
rio qui integraliter retinuit omnia emolimẽ
ta ecclesie iure perpetuo aliquam forsan por
tionem exinde a se exsoluẽdo alteri prout de
premissis in casu consimili patent exempla
de iure patronatus c. i. vbi de hoc ꝑ doctoꝛes
ꝛes m. q. sane in cle. Et ad premissa facit lẽa
que sequitur ibi quarta pars bonorum ecc
lesie non autem dicit vicarie sed ecclesie nus
ius appellatione ꝛprehenditur integra porꝛ
cio ad ecclesiam pertinens extra ne prelati
viceꝛ suas c. vlti. vbi de hoc in glosa. Quar
ta pars bonorum/ diligenter ꝯsideꝛa
tam istam ꝛ nota q aliqui libri habẽt sic dũ
modo non petatur quarta ꝑs ecclesie Aliq̃
libri addunt hanc dictionem bonorum Sed
nõ inuenio sic scriptum dummodo non peta
tur quarta pars oblationum vel decimarum
Et vtrũ est q ꝓhibitiones regie que occasio
ne istius quarte emanant fundãtur vt vidi
super ꝯiudicio q in ea ꝑte potest afferri pa
trono ecclesie circa ius patronatus Sed vt
michi videtur saluo iudicio melioꝝ si agere
tur inter duos rectoꝛes etiam de totalitate
oblationum vel decimarum ad alteram eccle
siam ꝑtinentium non posset habeꝛe locum re
gia ꝓhibitio saltem occasione preiudicij.

qꝛ exinde possit generari dicto iuꝛ patrona
tus quale ius maxime fundatur ex altero ꝺ
hijs tribus videliꝫ ex ꝯstructione fundaꝛ
tione vel dotatione ecclesie vt notatur pleni
us per Jo. an. in add. de iure patronatus c.
nobis ꝺ. ꝯstruxit Et ꝛatꝛ p eũdem in e. c.
ꝺ. circa materiam huius rubrice vbi ponit
descriptionem siue diffinitionẽ iuris patro
natus dicẽs quod ius patronatus est bono
risitum ius onerosum ꝯ vtile ꝛpectu alicui
in ecclesia pro eo q dioꝛsani auctoritate
illam fundeuit ꝯ dotauit vel ꝟstruxit ipã vel
is a quo iustam causam habet. Ex quibꝫ pꝛ
q ius patronatus ꝛspicit non oblationes
vel decimas ad ecclesiam prouenientes ſz po
tius ꝟstructionem vel fundũ in quo situatur
ecclesia ꝯ dotem eidem assignatam vnde si sae
per hijs ꝛtexitur litigium forsan bene ꝓ
cedeꝛet id quod hic dicitur cum ex hoc para
retur ꝓpatrono preiudicium. Secus tamẽ
credo vbi agitur ꝓ oblationibus vel deca
mis vt premisi cum cis. euictis nichilomi
nus ius patronatus ipsi patrono saluũ ꝯ
integrum remaneat. Item si rector ꝺ.
Mortuarium ꝛ hac materia vide qꝺ scri
ꝑsi supra de consuetudine c. i. quasi ꝑ totũ.
Item si prelatus ꝺ. ꝯ dic prelatus vt
puta Epus archiepus vel abbas vel alius
ꝟsimilis cui forsan debetur talis pensio ex
aliqua iusta ꝯ rationabili causa vt hic puto
appellatione prelati ꝟtinetur etiam rectoꝛ
ecclesie pochialis cui forsan ab alia ecclesia
vel capella pensio debetur ꝓ quo sanctũ no
tata de foro ꝛpe. c. romana ꝺ. prelatoꝝ p tot
dimalem ꝯ archiꝺ. li. vi. Coniugatus. i.
patronus simile habeꝝ extra de iure patro
natus c. ꝗtrea ij. Et dicitur aduocatus qꝛ
tueri ꝯ defendere ecclesiam ꝯ eius iura tene
tur ad instar aduocati qui in iudicio can
sam alicuius defendit facit quod legitur ꝓvi
q. vij. filijs ac nepotibus Deuotionem q̃
imq̃tũ hic loqꝫ in de pono ipsum ꝛt limite
fundacõis eidẽ saluẽda ꝑ ea q̃ legũt ꝯ notan
tur in dicto c. ꝑterea ij. de iure patronatus
in alijs seruia quod legitur ꝯ notatur de ven
dꝫ c. ꝓhibem⁹. De violẽta ꝺ. Curia
christianitatis. i. ecclesie in qua seruan
tur leges xꝑi alm tñ in foro regio seruen
tur leges mũdi Correctionem ſz cano
niam Non petatur ſz in libello siue in
ꝯclusione libelli ꝙuentionalis.

Stratford

Verum mualescens
malicia ꝯ infra
nostre prouincie non
nulli alijs malignari
conantes hruia regia de cõpoto

seu trangressione vel alia contra illos quibus nocere desiderant ad extraneos cõmitatus in quibus sui nũquam fuerunt aduersarij nec contraxerunt vel deliquerunt ibidem bona neradministrauerint mihi cuiuscũqz fraudulenter et malicioſe impetrare presumunt & adeo contra eos ignorantes clam prosequũtur in illis quod vt legantur vel foris baniantur de regno vnde cum processus et sentencia contra ignorãtes et taliter indefensos habiti a iure merito reprobentur nec sit malicijs hominum indulgenduz Statuimus vt quicumqz clerici vel laici in nostra prouincia talia surrepticie fraudulenter vel malicioſe decretum vt premittitur impetrantes et prosequẽtes facientes et procurantes seu ad ea impendentes scienter consilium auxilium vel fauorez aut ea rata habentes suo nomine facta maioris excõicationis sentiam incurrunt ipso facto.

Dierum inualescens hoc est constitutio Johannis stratford archiepi que diuiditur in duas partes In prima ponit causam statuendi In secunda ponit statutum ibi vnde cum fit processus & vtere. ¶ Dierum inualescens malicia idest hominum in diebus viuentium dies enim ipi de se mali nõ sunt sed dicunt mali propter malicias hominum que in eis cõmittuntur Propterea dicit apostolus redimentes tempus quia dies mali sunt de symonia dilectus ¶ Breuia idest litteras sub quadam breuitate scriptas & breue idem importat quod precarptũ vel citatio & i eo cõtinetur grauamen super quo procedit actor iste agendo siue prosequentis ¶ Alia scilicet breuia forsan occasione debiti vel prosecutione alterius ¶ Comitatus comitatus dicitur Comitis dignitas vel tantum spacium terre quantum tenet comes vnus ¶ Inuenisem & de hoc vocabulo fit mentio v. coll. de pace tuenda ¶ si clericus. ¶ Quam sue

eruntscilicet domicilialiter vel forsan cõpaliter presentes nam si ibi essent domicilialiter ne possent ibi cõuenire. C. vbi de crimine agi oportet l. i. cõtraxerũt si enim ibi cõtraxissent bene possent ibi cõuenire. quia ratione cõtractus sortitur quis forum vt legitur & notatur de foro cõpetenti c. ex mana ¶. ostraheter libro sexto deliquerũt nam cõne delicti posset ibi conueniri si ibi quis deliquerit. C. vbi de crimine agi oportet aut qua in prouincia ¶ Administrarunt hec etiam de cã sortitur quis forum vt patet ff. de iudicijs l. heres absens ¶. i. ¶ Impetrare & etiam prosequi vt sequitur. ¶ Adeo idest ni tantum Eos scilicet quibus nocere aspiunt ¶ Ignorantes quia siue monicio siue citatio vera vel ficta nũquam ad eorum noticiam tacite vel expresse peruenerat nec aliqua pmonicio Clam idest latenter vel occulte ¶ Vt legantur idest alieni a legibus regni effici untur & extra legis & regis protectionem ponũtur & habes simile de naturalibus libertis l. senatores & ad hoc facit ff. de decre. ab ord. fac. l. vlti. in grec. prout notat Cyn nus in dcã. C. senatores ¶ Foris baniuntur de regno de hac pena banmitionis fit mencio & penis c. i. in clem. & de statutis & consuetudinibus contra libertates eccles sie editis in multis c. ibidez coll. & xv. q. iiij c. fi. de pben. c. ad audientiam de iur. iur. cum olim Vnde cum pr[illegible]tellua. Secunda pars ¶ Reprobentur scilicet a iure vt predicitur in textu & ad hoc facit ff. que sentencie sue appone recidunt l. i ¶. Item cũ ex ditto et est ibi expressum ¶ Malicijs hominum ff. de rei ven. l. in fundo Talia scilicet breuia ¶ Surrepticie aducrte ad tria hic posita scilicet surrepticie fraudulẽter & malicioſe que tria oportet simul concurrere ad effectum vt habeat locum hec pena hic posita Et quartũ est vt legatio inde secuta ad quod faciunt notata de sententia & re. iudic. c. ad. contra iusticiam & d. multiplici li. vi & archi. & eo c. per Jo. Imo. dcs. in glos. hoc est ibi quartum &c. ¶ Impetrantes siue per se siue per alium nam qui per alium facit ipe hoc fecisse videtur de re. iur. c. qui per alium libro sexto ¶ Prosequentes. dic vt dixi in glo. proxi. ¶ Facientes scilicet illa breuia vel die vt scripsi supra de iudicijs. c. Item omnes illi d. fecerũt ¶ Ea scilicet breuia impetranda eorum que per executionẽ scienter Quomodo autem aliquis sine intelligat vide notata per archi. de electione c. audientes d. noticiam libro sexto & eodem d. per card. ¶ Concilium similiter habes de prnis c. felicis li. vi. vbi de hoc per archi. d. cõcilium Et intellige de excõicatio nõ nudo sed fraudulento vt notatur de sna excõmunicationis c. nuper glo. y. Et facit ad idem de ho

micidio sit dignum. Clericos de uenū. c. sus ne ff. de ui. iur. l. consilij & c. fi. c. nullus ex cō silio. li. vi. vbi de hoc p dp. & ff. de d. sig. l. sepe in fi. Inst. de obligat. q̄ ex delicto nasc. ḡ opz.

Consilium autem prestatur suadendo vo landō impellendo instruendo uel utilitatez in de seauram ostendendo vt notat Innoc. de homicidio ad audiendam & ꝓbatur ff. de furtis l. in furti. ḡ. consilium de consilio uero nu do hic nō ꝓuidetur de quo regulariter quis nō tenetur Justi. mandati. ḡ. tua gracia vbi de hoc in glo. Et ad hoc vide quod notatur ō prīs c. i. d. consilium p paulum in clemen. Consilium. Dest opem put alias legitur ff. de furtis i. in furti. ḡ. opz. Et hic intelligo auxilium pro quolibet adiutorio sez mutue tur preasa sine qnicqd aliud fiat quod ad sui ꝓpositi oplectionem tendit ar. ad hoc ff. ad l. Jul. maiestat. l. iiij. post principium ibi ai tus ut opa &c. Fauorem. ppt. de remitē. c. i. d. fauorez in clem. vbi de hoc p paulū qui in casu illo intelligitur nō de fauore simplici sed fraudulento vt dixi supra d. consiliū Et ad effectū quod fauens mādat hanc pnam puto nō sufficere q̄ tal fauor sequatur ipm malefactū sed requiritur qd ipsum preadat uel ocomitetur ad minus ꝓout in dicto c. notatur ibi paulus d. fauorez etiam Jo. an. d. defensauerit circa medium glo. licet aliud sit in fautore hereticī vt ibi notat auius sa not etiam attenditur post delictū omissum & sententiam latam. Et sez impetratione ta lium breuiū necnō ad ꝓsecutionem & ꝓsecussum ac sententiam vt legationis uel banni tionis inde secuta. Nomine Iesu. Hic vi de quod notaui supra de iudic. c. Item om nes d. suo nomine. Ipso facto siue minis sterio hominis requiritur tamen sententia de claratoria vt legitur in c. cum sm leges de he reticis li. vi. Sed cum rex per totū regnum habeat iurisdictionem & potestatem cognoscē di in solidum & in quolibet loco regni per se & alios officiales & ministros suos iuxta ea que legūtur & notantur in simili de offi cio ordinarij c. cum epūs li. vi. Et notabili ter ibi p archid. in d. sedere vbi dat plures ra missiones vnde est quod in hoc casu imponi tur tam grauis pena cum id quod legitime sit pe nam nō mereatur. C. de adult. l. grece Maxime etiam cum in hoc casu interueniat restriptū ipsius principis quod in tali casu sufficit vt legitur. C. de iurisdict. o. iudic. l. in criminali & de dilationibus. l. si qñ. Dic qd istud ideo sit quia ille qui ocenitur non est ad hoc vel alias ad ibi respondendū legitime vocatus neqz sm formam iur̄ pmonitus sz latenter & surreptitie creditur otra eum ig norantem & absentem quod fieri nō debet ꝑ ea que legūtur & notantur extra vt lite non ocr. c. quoniam frequenter vbi de hoc d. sa

cris canonibus per Bernardum. Alia ra cio potest esse quia cum in singulis comitatū bus statuti sunt iudices ordinarij p causis subditorum illorū comitatuū iudicandis iu dices ipsi nisi sint negligentes nō debent o mitti aucte. vt differentes iudices ḡ. i. & de mandatis principū ḡ. sit tibi Unde propter refrenandā malicīā taliū impetrandū & ad euitandum peccatū mortale exinde alias se cuturū maxime cum tanto ꝓiudicio tam ꝓso ne q̄ rerum ipsius sic vtlegati merito statu ta est ab ecclesia ista prna

Idem excussis & infra Con sideratores ex eo quod quidam episcopozuz archidiaconozū & ali orū ordinariozum officiales sua consistoria. sessiones & capitula de tribus in tres vel de quatuoz mi quatuoz septimanas anims sin gulis celebzantes per varia lo ca suarū iurisdictionū et decana tuum nostre prouincie illuc fre quenter quo victualia venalia cū difficultate optinere valeant de clinantes rectores & vicarios ec clesiarum in locis quibus huius modi sua celebrāt consistoria ses siones seu capitula vel uicinis si milibus sumptibus onerant ex cessiue ac scandala & calumpnie materiam suscitant eo grauius quod si per rectores & vicarios ecclesiarū huiusmodi splendide nō procurentur ad votum ipsos laboribus vexantes quesitis co lotibus & causis confictis infe stant grauiter & molestant Pro pter que & alias iniustas causas presentis statuimus declaratio ne concilij quod huiusmodi con sistoria singula sessiones & capi tula in locis iurisdictionū & de canatuū predictorū magis nsi gnibus vel saltem in quibus vi ctualia cōmuniter valeant inue niri venalia de cetero celebrentur Quodqz officiales & ceteri ordi

nariorũm ministri suorũ sumptibus dominorum tam in huiusmodi celebracione consistoriorum sessionum et capitulorum quam in alijs actibus quos pro suis exercẽt dominis faciunt q incumbunt. Citaciones autem ad consistoria sessiones et capitula huiusmodi in alijs locis quã expressis superius celebranda et processus quos in eis contigerit imposterum fieri Ipso iure decernimus fore nullos ac officiales predictos pro suorum dominorum expediendis negocijs sumptus a dictis subditis exigentes seu ipsos occasione non prestacionis sumptuum huiusmodi infestantes eo ipso ab officio et ingressu ecclesie suspẽsos volumus remanere

¶ Ecclisie etc. Ista constitucio attribuitur Johanni strat sed non tamen reperitur inter constitucones eiusdam quarum exordium incipit spõsam xpi &c. Et diuiditur in tres partes In prima exprimit causam statuti In secunda ibi. propter que ponit statutum ¶ In tercia ibi Citaciones adicit penam contra facientibus Consistoria scilicet quo ad episcopos differũt enim consistorium a tribunali nam tribunal est locus in quo sedet ordinarius inferior vt notatur vi.q.ij. anteriorum ad hec verba cõsistoria per archi. Sed consistorium est locus in quo sedet primarius ad iudicandum varia loca q satis licet ff. ea que leguntur & notantur de officio ord. c. cum episcopus li.vi. ¶ Decanatum. scilicet curialium per quos huiusmodi capitula solent celebrari. ¶ vicinis similibus scilicet vbi cum difficultate reperiũtur victualia Calumpnie idest iurgia vel accusationes. C. de penis l. sumus Diebus illis scilicet quibus tenent cõsistoria sessiones. & capitula huiusmodi Procurentur scilicet in victualibus pro se & suis ministris cum tamen in hoc casu nulla procuratio eis debeatur vt infra sequitur Votum idest deuocionis Ipsi scilicet rectores vel vicarios propter que secunda pars ¶ Iniustas causas que scilicet sepe excogitantur a talibus officialibus ad vexacionem subditorum habent namq ad instar fathane nocendi modos xvi.q.ij.c.i. Concilij de tempore huius cõcilij nichil certum reperiri pt cõcilient tamen in eo edita magnam equitatem. Magis insignibus vtputa ciuitatibus mundijs burgijs super quibus oportet recurri ad opinionem cõmunem prouincie ar ff. de suppell. le. l. labeo & notatur de sic. c. presenti v. locis magnis per tex. & compost. q dicat quod loca huiusmodi debent esse talia q in eis inueniantur hospicia pro aduẽtantibus & eorum enectionibus & quod ibi reperiant victualia cõmuni pretio. Nam aliqua sunt loca magna vbi tamen non inueniũtur predicta vel saltem cum magna difficultate i. ie clam inueniũtur talis locus non est pconcessus sm eum. & huic dicto cõcor. hec littera q vult hec fieri in locis magis insignibus Saltem hec est cõiunctio aduersatiua & diminutiua innuens vt si fieri non possit vt predicatur ad minus fiat hoc modo satis. C. de ea mens. propinquorum l.i. & notatur ff. de cõdicill. l.i. vbi. quid si dixit p barthi. cõmuniter vtputa in villis vbi tenentur nundine seu inercata rerum venaliu n maxime victualium Quodq officiales vbi ordinariorum scilicet sup adictorum ministri puta clerici scr binatarij apparitores & eorum seruientes Dñorum ipsorũ videlicet quorum nomine hec agunt. & dicũtur dñi a domo aui presunt sm Januens. Alijs actibus vtputa inquisicionibus fiendis & alijs quibuscumq dum tamen actus ille non sit visitacio ordinaria ¶ Nam si per modum visitacionis ordinarie veniat tunc possunt recipere procurationes que debentur ratione visitationis extra de cens. c. procurationes quod dic vt ibi legitur & notatur & j hoc eodem li. de cens. c. i. Que inscribunt sume quod supra dicitur sumptibus dñorum suorum citationes quarta pars Alijs locis scilicet minus insignibus vel vbi victualia non possunt cõmuniter & facili haberi. In eis scilicet locis minus insignibus &c. ipso iure & sic non est opus execucione pro quo vide quod scripsi supra de iudicijs c. extitit v. ipso iure Negociis suple que non consistunt in visitacione ordinaria vt dixi supra v. actibus. Exigentes si ergo gratis absq exactione sumptus eis ministrentur non habebit locum hec pena ar. ad hoc. xviij. di. de eulogijs vbi de hoc per Jo. & ncol. ac arch. ff. de origine iur. l. ij. glo. vlti. ipsos scilicet rectores vel vicarios vel alios subditos Infestantes scilicet vexantes molestantes vel inquietantes eo ipso absq homine ministerio Ab officio scilicet sue administrationis in quo delinquit. & sic pena sit cõsentanea delicto ar. ad

hoc extra de re eccle. non alienan. c. ij. vbi de hoc per Bern. glo. si. sed melius de iure pa tronatus c. pastoralis in fi. Et de transla tionibus episcoporū c. quanto Aliter aut hic sit suspensus simpliciter ab officio non specificando a quo officio dic vt dixi supra de cōstitutionibus c. i. d. ab officio & beneficio vsq. Sed quero vbi gc. Ingreditur eccle sie Dic ergo punitur taliter delinquens pe na duplici contra illud quod legitur de iudi cijs c. at si clerici in fi. Sed dicit ibi Bern. q quādo pena vna non est sufficiens tūc du plici pena potest aliquis puniri Ad quod al legat ibi plures doct. Et in idem doct. ibi Inno. Et hijs doct. quod legitur de re iu. c. i. in fi. li. vi. & de penis c. felicis c. li. & de pe nis c. i. in clem. Quandoq; enim ex vno delic to plurium surgit offensa & tunc delinquēs pluribus penis puniri potest Et sic habes li mitationem ad dictum c. at si clerici de iud. allegatū & sic stat illud c. i. de re iud. li. vi. & hic Sulpicius Hec pena imponitur si ne prefinitione temporis Unde de sui natu ra est perpetua extra de constitutionibus c. ex litis vbi de hoc per Bern. Et hoc verum est quando talis pena imponitur propter crimē qd acquirit penam perpetuam alias secus Vel si dubitetur an pena debeat esse temporal vel perpetua debemus interpretari in benigniorem partem ar. ad hoc de re iud. c. in penis li. vi. Et sic sentit Jo. an. dō c. ex litis & dō c. in penis Tu dic q cum hec pena hic infligitur pro crimine & a statuto perpetuo ipsa etiam pena debet intelligi perpetua Pro quo ve ne facit quod legitur & notatur de officio le gati c. viti. vbi de hoc per Jo. an. in no. maxi me cum imposita sit cum cause cognitione. & huic sententie doct. henricus de hostien dō c. ex litis ad fi. dist. doct. etiam Jo. in collec tario e. c. qui dat remissiones ad archid. de re. iudi. c. ad apostolice glo. ij. li. vi. cum aliis remissionibus quas ibi videre poteris sed si vis super hoc perfecte instrui vide henricum in loco allegato.

Mephan

Animarū saluti pro spicere cupientes in cium ordimur de fon tibus saluatoris. sta tuimus itaq; & ordinamus vt di es illa sancta parascenes qua sal uator noster dominus ihūs cri stus pro salute hominū precio sam animam suam post multa flagella posuit in cruce secundū ritum ecclesie in lectione cum si lencio in oratione cum ieiunio in rompūctione cum lacrimis fe stine celebretur. Auctoritate etiam presentis concilij districtius inhibemus ne decetero quis piam seruilibus ip sa die intendat operibus: vel quenis alia ex erceat que a pietatis cultu fuerint aliena Per hoc tamē legē pauperibus non imponimus nec diuitibus prohibemus quin ad agriculturā pauperū promo uēdā suffragia consueta caritatis intuitu submministrent

Animarū saluti Ista constitutio fuit simonis mephan Et habet duo dicta In pmo ponit ptemiū sine exordium. In secundo ponit statutum. Statuimus Secunda ps fuit tria primo statuit diem parascenes festiue celebrari Secundo ibi Auctoritate Inhibet illo die fieri opus seruile Tertio ibi. Per hoc modificat dictam inhibitionem. Ordinamus Idest mandamus Pontilium saluatorium Idest de passione seu vulneribus xpisti de quibus quidam deuotus fecit Fundūt riuos sanguinis vne saltando a tis auctis currant veniant ad fontes vene ptoris, mirum potum optēt cum iustis pe catores fons hic fluit refluit amores et do lores In hijs enim fontibus angeli quasi teli volucres bibunt sue crime restaurationē viri iusti qui vere dicūtur homines bibūt re demptionem Penitentes quasi reptilia bi bunt veniam & proficientes quasi quadru pedia hāriūt disciplinam Statuimus secunda ps Parascenes Idest preparationis sic dictis qz in sexta iudei preparabant ea que erant necessaria ad sabbatū fm Januen. In cruce Quare autem xpistus voluit mori in cruce vide quod scripsi supra de summa trinitate & fide cathō. c. i. d. in cruce Ritum Idest consuetudinem sine morem Lectionem Intellige non solum de lectura lectionum que solent legi in ecclesia tempore diuini officij sed etiam de lectura psalterij & deuotarū meditacōnum ac etiam hystoriarū que ad deuotionem poterūt animū excitare dum tamen ob talem lecturam officium diui nū nō omittatur nec impediatur talibus cū lecturis non solum hac die sed etiam alijs vacare debent clerici maxime sacerdotes nec debent se gentilium nec poetarū libris legēdis

lugere ꝑsertim hijs que ad luxuriam vel ad vanitatem ꝓuocant xxxvij.di.sacerdotes ℭ quasi ꝑ totum. ¶ Potes etiam intelligere id quod hic dicitur lectione g̃.s. de lectione euangelij ℭ omeliarum quibus ꝑpulus instruendus est vt sic lectio ꝓdicationem ℭ doctrinam imꝑtet fiat alias legitur xxxvij.di.c.turbat in fi. qui etiam dñs ꝑcꝛ.apostolus dicens ita ad thym.iij.attende lectioni exortationi ℭ doctrine g̃.ℭ puto laicis litteratis licitū est hac die legere passionem xꝑi ℭ alia que ad deuotionem ꝑtinent nō tamen ꝛomandas vel alias scripturas vanas vt de clericis ꝓdixi. ¶ Silentium potes intelligere de silencio seruando a parte ipius legentis vt scilicet silenter ℭ ꝛōtemꝑlatus legat vel potes intelligere de silencio tenendo a parte audientis vt scilicet dū lectiones leguntur audientes silentium teneant vt potes intelligere de silencio seruando hac die vt videlicet nec in ecclesia nec extra alios quos indistinctis ꝛocibus strepitum faciat. aut quibuslibet tumultibus alios ꝑturbet nec obstantibus disceptationibus tumultuosas ꝛoces effundet attendens cultum suum iustida ꝑdit quando silencium deuotionis obseꝛpendum turbo ꝛfundit v.q.iiij in loco ¶ Quinto que quia sic vnde dicit que sit eius diuisio ad quem sit ꝓtrigenda. ¶ Ad quid qualiter vbi ℭ quis sit effectus notat plenius de reliquijs ℭ vñ. sanctorum c. si dñm in cle.d.sedulas ꝑ Jo.an.minus glosam in effectu sic sumarie ꝛepilogo. dico enim q̄ oratio est ꝓfectio detentum cum assensu ac mentis si deū vt vult damasꝛenus quo ad primum dicitur oratio quasi oris fusio. vt scilicet ꝛationabile ꝓtatur Quo ad secundū ponitur in quatuor scilicet obsecrationem ōnem ꝓfectionem ℭ gratiarum actionem de quib9 loquitur apostolus ad philip.iiij. ℭ enim ꝑm damasꝛenum obsecratio ꝓfectio ꝓ ꝓcatis quo vnusquisq; ꝛpꝛius ꝓcꝛ ꝓcatis vnam deꝓmitur oratio qua aliquid offerimus siue vouemus deo postulacōnem quam ꝓ alijs emittere solemus vel ꝓ nostris vel ꝓ ꝓace terre seruitute actiō vel ꝓ rebus ꝛemꝑtalibus Gratiarū actio est quando mens vel ꝓterita vel ꝓsentia amplectens. vel futura deo gratias agit Thom̃ ℣ Mich. de lira ℭ vlt.glo. Jo.an.ꝓbat vt orando ꝑmo ad deum accedere ꝑ mentis eleuationē ℭ ꝓ ꝛocatur oratio que est assensus mentis in deum ꝑcando quod queritur deꝓcꝛ. mata ꝓponere saltem ꝛecto mentali. Et hic ꝛocatur ꝓfectio. ¶ Tercio quod ꝓponens se disponat vt audiri debeat ℭ hic vocatur gratiarum actio nam vbi aliquis gratis. se ostendit de ꝛceꝓtis beneficijs meretur ꝛ ¶ Quarto q̄ exꝑimat ꝑ

lud ꝑ quod fiat exaudibilis ex ꝑte dei ℭ ē eius sanctitas ℭ hec ꝛocatur obsecratio. si s aut est quando dicimus ꝑ natiuitatem tuā libera nos dñe g̃.ℭ hoc quo ad tertium quo ad quartum ꝛro ꝓtrigenda est oratio ad deum ꝑncꝑaliter ad sanctos ꝛro non tanq̄ ꝑ eos implenda sed vt eorum meritis et ꝑcibus orationes sortiantur effectum vnde a sancta trinitate ꝑtimus vt nostri miseriatur ab alijs sanctis vt orent ꝓ nobis ℭ nostras orationes quas ad eos ꝛerbo vel ore fundimus deo manifestante ꝛognoscunt. Debet quo ad quintum ꝓtrigi ꝑ bene dispositum ℭ contritum ac ꝑnitentem nam ꝑ ꝛatorem ꝑm desiderium ꝑcauti nō audit deus ex misericordia sed ad vindictam quandoq; duin ꝑmittitur amplius ꝛuere in ꝑcatū dicit.august.dicens deus quedam negat ꝓpicius que ōrdat iratus precatorez ꝛo uno enim desiderium ꝓcedit ex desiderio bone nature deus exaudit non quasi ex iustitia sed ex pura misericordia. ¶ Quo ad sextum in oratione petenda sunt ꝑncꝑaliter a nime salutifera secundario bona ꝛemꝑtalia nō vt finem ꝓstituamus in illis sed vt sint adminicula beatitudinis ꝓsequende vt scilicet quasi instrumentaliter deseruant ad sustentationem vite ꝛemꝑtalis exercende ad actus virtuosos. ¶ Quo ad septimum ꝓsti in summa deꝓmit.q.quis sit effectus dñs. carnis aūt macerac̄ dicit q̄ xiij.ꝛequiritur in oratione que ibi videre poteris.sed Jo. an. in loco ꝓall.dicit q̄ modus orandi requirit quatuor scilicet ꝓumiliacionem ꝛorporis deuotionem ꝛordis attentionem ℭ breuilo quium ꝓ primo all.scripturam eccle. xxx v.oratio ꝓumiliantis se ꝑnetrat nubes et debet hec ꝓumiliacio fieri ꝑncꝑaliter obtentu deuotionis non ꝛecreationis ꝛorpalis Dicendum ꝓbatur extra de ꝛoto c. mag ne circa fi ℭ augustinus ait ¶ Quid ꝓdest strepitus labiorum si mutuin est ꝛor et Gregorius in moralibus ꝛeraciter orare est amare ꝑ ꝓpunctione gemitus nō ꝛerba ꝓposita sonare ℭ iterum animarum ꝛerba sunt ipsa desideria in quibus tanto quis minus clamat quanto quis minus deꝑierat. Tercio ꝓbatur de ose.di.v.nūquam.et dicit Gregorius illam orationem deus non audit qui ille qui orat nō attendit ℭ hoc verum intelligo quando attencio nullo modo ōm ꝓiungitur Nō em̄ requiritur q̄ attencio semper maneat in oratione ꝑ essentiam actus sed ꝓfectio est quod maneat ꝑ virtutem q̄ ē quādo bona attencōe quis ad orationem accedit ℭ si in ꝓsecutione mens ad alia rapitur. semꝑ em̄ ꝑime intentionis vis ꝑmanet nisi tanta sit euagatio q̄ attencio omnino deficeat Tūc em̄ habet locum illud Cipani su ꝑ oratione dñica Quomodo in quid audiā

te a deo repulsus ut tipsum nō audias q̄ute
tū ꝓbatur ſMath̄.vi.vbi dicitur ñ oīuenie
tis nolite multa loqui Et ſcit de ꝯſe.di.v.
non mediocriter breuiloquiū tamen non eſt
de neceſſitate orationis ua n oratio nō ſolū
ſm ſuam cauſam que eſt deſiderium caritatis
ſed etiam ſm ſeipſam poteſt eſſe diuturna cū
ſtus enim prouocauit orando luce vi. alibi
etiam dicitur Oportet ſemper orare. g nō
deſinere verum ſm Aug⁹. ad proband. mul
ta loqui in orando eſt rem neceſſariam ſuper
fluis agere verb̄ cum plurimūq; hoc negoti
um plus gemitibus q̄ orationibus agatur
Ideo mouemur ad breuiloquium. nā ut vos
ſūt ſancti breuis g frequens debet eſſe orā
tione immorantibus nobis aliud cordi in
gerat imminus ¶ Et nota q̄ oratio ꝯmu
nis que fit per miniſtros eccleſie in perſonā
totius populi vt innoteſcat ei p quo fit me
rito ex inſtitutione debet eſſe vocalis ſed ſin
gularis q̄ ꝺs p ſe vel alio potrigit de neceſſi
tate non debet eſſe vocalis ¶ Diungitur tamē
vox triplici de cauſa. primo ad excitandū mē
tionem deuotionem Verbis namq; g ſig
nis nos ipōs interius excitamus ad ſanc
tum deſiderium augendum dicit Aug⁹. ad
ꝓbam ſecundo ad reddītionem debiti vt ſcil
et ſeruiat orans deo ſm se totum ſūz corde
g corpore de ꝯſe.di.v.nnnq̄. ¶ Tercio ex
quadam redundancia ab anima ad corpus ex
vehementi affectione vnde p̄s. Letatum eſt
cor meum exiliuit lingua mea ¶ De viij.
patet math̄.vi.vbi dicitur cum oraueris in
tra cubiculum tuum g clauſo oſtio ꝛc. ſuꝛ
quo loco dicit Coſſianus ¶ Intra cubiculū
oramus cum a cogitationum g ſollicitudi
num ſtrepitu corde remoto ſecrete g familia
riter preces noſtras ſoli deo referimus.
Nota tamen q̄ in eccleſia principaliter ora
tiones fieri debent vt patet extra de purga
tione poſt ꝓtium c.vnico de immu.eccle.c. de
cet li.vi.de cele.miſſ.c. i. in clem ¶ Attende
tamen vt dicit Bern̄. in li. meditationū q̄
vbiūq; fueris iuxta temetipſum orare debes
ſi longe fueris ab oratorio nō quereas locū
quoniam ipſe locus es. Et vt dicit Jo. an.
in loco ꝓallegato nō refert vtrum deſuꝑ
orientem vel occidentem locum re. ideo alibi
oremus deum vel miſſas dicamus nam de
vbiq; eſt licet ob certas cauſas magis ꝺue
niens ſit verſus orientem orationes funde
re miſſas celebrare prout notatur xi.di. ec
cleſiaſticarum vbi de hoc per archid. ¶ Cir
ca nouum dico quod orationis effectus eſt
duplex. nam habet virtutem merendi g etiaꝫ
impetrandi de quibus patent exempla p io.
an. in loco ꝓallegato ¶ Et no
ta q̄ ad primum effectum non ex neceſſita
te requiritur q̄ attentio aſſit orationi p to
tum ſed vis prime intentionis totam ora
tionem meritoriam facit g ſimiliter ad ſecū
dum effectum ſūz impetrandi ſufficit prima
intentio quam deus principaliter intendit
¶ Tercius vero orationis effectus e quę
dam ſpiritualis mentis refectio Et ad hūc
effectum de neceſſitate requiritur in oratiōe
attentio vt predixi ſupra dī. quo ad ſeptī
mū g inſuper nota q̄ per orationem merea
tur homo a temptatione liberari Eſt namq;
oratio ſm Aug⁹. oranti preſidium aduerſa
rio mœrendū angelis ſolatium deo gratum
ſacrificium g valet principaliter contra ſpi
ritualia vicia quia vt dicit Hieronim⁹ ora
tione ſanantur preſtes mentis Ieiunio au
tem preſtes corporis Ideo ut oratio habeat effi
caciam impetrandi patet iuxta illud Hoeij
dicentis. non em̄ fruſtra in deo ſpes ponā
tur. preces namq; que recte ſunt meſſia a
ere eſſe non poſſunt Item iuxta illud beati
Bern̄. in meditationibus Ex duobus me
quit vnum indubitanter ſperare debem⁹ aut
dabit nobis quod petimus aut quod nouit
eſſe vtilius ¶ Cum ieiunio Dimile habes
de ꝯſe.di.iij.c. rogationes vbi ieiunijs et
orationibus ieiunium annectitur Hoc eſt
quia vt dixi in glo. precedenti Et ſumitur ex
Hieronimo c.ix. vnicuiq; vulneri ſua adhi
benda eſt medicina Non enim ſanat omne
quod ſanat balaneum. Oratio itaq; ſanat
preſtes mentis ſed ieiunium ſanat preſtes cor
poris ¶ Compunctione Eſt peccatorū
cum nouore recordatione Hec enim vt ait
Criſoſtomus de cord. cōpunctione li. ij. ſo
la eſt que animam poteſt facere veſtē pul
cram ſine delictam deſiderare cilicio amaꝝ
de amaras lacrimas g vſum fugere mundi
lem Hec enim ſicut ignis omnis anime pe
cuit vitium g amoris inflammat mœrendū
Et ſicut nequit ſtare puluis ante faciem vē
ti. Ita nichil male cogitationis in anima re
ſidere poterit vbi compūctio cordis affuerit
Dr hac quoq; ſic loquitur Gregor. xxiij.
moraliū c. xiij ¶ Quatuor inquit ſunt qua
litates quibus anima iuſti viri in compūc
tione contritionis vehementis afficitur cum
actuum ſuorū malorū reminiſcitur. conſide
rans vbi fuit an in iudicio dei metuens ſen
tentiā ſeu queren g cogitans vbi erit aut
ſi mala vite. preſentis. ſolerter attendens
merens conſiderans vbi eſt Aut ſi terna ſu
perne patrie contemplatur que quia nec dū a
dipiſcitur lugens conſpicit vbi non ē. huic
ſententie ꝓcorreſpondet de ſummo bono li. ij. c.
xij. Quatuor inquit ſunt quibus mens cō
punctа ſalubriter vulneratur ſcz memoria
preteritorum fletuum priorū futurorū re
cordatio longanqua horum exitus cogitatio
g deſiderij ſuperne patrie inflammatio ¶ Cū
lacrimis Hec em̄ doloris intus ſed ex
ſed fluit g meditatio peccati Juſtinus loc.

suis exultationibus. si ꝓuiã sentis quẽ velãt
ero refero qt medius est. Di medeã appe
tis aut nõ plorus signa eñ doloris frustra
ri nõ possunt lacrime fluentes quicquid ap
petũt acꝛipiũt. ℰ nota ꝙ lacrime emendabi
les sunt in septemplici dãia. Dũt eñ lacrime
timoris que flent declarãt innocẽciã in ex
cusatione ꝓtꝛ exemplũ de susanna dañ. xiij.
Dũt ij. lacrime doloris que menẽs alle
uiant angustiã in ꝛristacõe iuxta illud ꝑs.
fuerũt michi lacrime mee panes die ac nocte
ℰc. Dũt iij. lacrime ꝛpassionis q̃ ꝓximũ ad
iuuãt in de solacõe ꝓꝛ exemplũ de xp̃o in sus
citatione lazari Jo. xi. Dñt iiij. lacrime de
notionis que deũ de'ectãt in ꝛemplacõe ꝑs.
Qui seminãt in lacrimis in exultacõe me
tent. Dũt v. lacrime ꝙpꝛie ꝛgnicõis que
diabolũ fugant in temptacõe. Judit st. xiij.
stetit Judith ante lectũ orans ai lacrimis
ℰc. Dũt vi. lacrime interue ꝛricõis que de
lictũ lauant in ꝛfessionẽ ꝓꝛ exemplũ de pe
tro q̃ ꝓst negacõez dñi ℰ magistri egꝛess. fo
ras fleuit amare ꝓꝛ etiã de magdalena que
lacrimis rigauit pedes saluatoris. sunt vij.
lacrime feruide dilectionis que petitũ impe
trãt in orõne ꝓꝛ exemplũ ꝓmo regũ ꝓiõ
dũ esset anna amaro aio co ꝙ sterilis esset
orauit dñm flens largiter. Festiue. i. ad
instar diei festi. Auctoritate etiã dẽ.
Seruilibus sume ꝙ statim sequitur opibꝫ
ℰc. Et ara hec vide ꝙ scripsi ē. de officõ or
dinis. Viteri c. i. v. canonicis institutis. Alia
s. opa pietatis cultu. i. misericordie que stu
det ad releuandas ꝓximorũ miserias ℰ nos
tra ꝙ pietas aliqñ dicitur donũ spũs sancti.
ℰ in hoc differt a misericordia qt misericor
dia studet ad releuandas miserias ꝓximorũ
ex hoc ꝙ sunt diuicti vel ꝛsanguinitate vel fa
miliaritate vel saltẽ nature similitudine i om
nibus aliquid humanũ pro mensura accipis
ens. sed pietatis donũ mouet ad releuandũ
eorũ miserias ex aliquo dño. s. in quantum
sunt filij dei vel dña similitudine insignitis
Per hec tũ ꝺſ. pauperibus. hic vide
ꝙ scripsi ē. de officio ordinarij c'i. v. pauperes
ℰ in hoc casu intelligo pauperes eos qui ani
malia seu bestias nõ habent ad arandũ nec
sufficiãt ad aliorũ opas ducendũ. Agri
culturã. ꝛor. huic sñe Jo. in summa ꝛfes
sorũ li. i. ti. xi. vbi dicit ꝙ diebus dñicis ℰ in
maioribus festiuitatibus festis xp̃i ℰ beate
marie ꝺgnis die etiã apl̃orũ petri ℰ pauli ñ
licet arare agros pauperũ vel alia opa seruili
lia ad opus eorũ exercere ceteris tñ festiuis
diebus credit hoc licere sm ꝛsuetudinẽ regio
nis quã sit epus loci ℰ nõ erubat dũ tñ
hoc laboratores nõ reuocent ab audiendis di
uinis q̃ tenent audire ℰ ꝙ talia ꝓcipaliter
fiant ꝓpter deũ nõ ꝓpter affectũ carnalẽ aut
spẽ remunerationis terrene tu sine in pascu hoc

minũ labor tanciũ aut animaliũ ℰ ꝙ necessitas
paupertatis illius aui hec fiũt hoc videat exi
gere. Suffragia cõsueta. s. ministrãdo fa
uentes vel animalia vel alia que aliqz ad tan
le opus necessaria ℰ ꝛsueta caritatis intuitu
ℰ sic gratis vt dixi supra agricuꝛam ꝙ
ꝓ se. glo.

Idem.

HOc hec quia inter
omẽs sanctos me
moria beatissime ꝺ
gimis marie ma
tris domini eo fre
quencius agitur atqz festimus
quo maiorem graciam apud de
um qui eius conceptionem pre
destinatam ad vnigeniti sui tem
porale ꝛigimen ℰ ommũ salu
tem veraciter ordinauit creditur
inuenisse vt per hec salutis no
stre quamuis remota ꝓmordia
in quibus deuotis occurrit mẽ
tibus spiritualium materia gau
diorum deuocionem ommibus
augeat ℰ salutem. Venerabilis
Ancelmi predecessoris nostri qui
post alia quedam antiquiora
solempnia conceꝓcionis solenne
super addere dignum duxit ves
tigijs inherentes. Statuimus et
firmiter precipiẽdo mandamus
quatinus festum conceꝓcionis
predicte in cunctis ecclesijs no
stre Cantuariensis prouincie fes
tiue et solempniter decetero ce
lebretur.

HOc hec ꝛstitucio est eiusdem
anni ℰ pendens ℰ hz ij. decã In
prima ponit exordiũ ℰ cãm statu
endi In ij. ibi venerabilis pre
dit ad statutũ faciendũ. Matrẽ dñi hoc di
cit ad tollendũ errorẽ nestorij qui dixit ꝺgi
nẽ mariã nõ dei sed hois genitricẽ vt aliã pe
sonã carnis aliã faceret deitatis cuius opi
nio dãpnata est in cõcilio ephesino sicut legi
tur xvi. di. c. vi. sinodus. Maiorẽ graciã
ceteris nãqz grã ꝙ ꝓtes dat Maria vere si
mul se totam infudit gratie plenitudo vt di
cit Jheronimus ad paulũ ℰ eustochiũ ℰ in
eade epla ꝙ eũdẽ matre ab angelo salutatur

ḡ grā ꝑdicat plenā ꝑ quā largo sc̄i sp̄ūs ym
bre supfusa ē ois creaturis. ⁊ ibidē ꝺr decrebat ꝺ
gine obūbrari muneribz vt eēt grā plā q̄ de
dit cēl gloriā terris ceū hoibz pace q̄ refudit
sup̄ gētibz finē vicijs vite otdiē ⁊ moribz disci
plinā Eius sēz marie Cōcepcōz ꝑdelcti
natā. de hac ꝛcepcōe sic ait anselmꝰ in li. de
ꝛcepcōe ꝺgis glose Palacii mḡt ipatoris
delicatis vsibz ꝛstruēd vitat fundamētū inau
dītū ⁊ inualidū sz fortū nobili ⁊ firmo fūda
mēto totū supmittit regale edificiū sz sapia dei
añ oia secla mariā sibi ꝓposuit in hitaculū ꝛ
struē si ergo aliq̄ alicꝰ pcci macula eiꝰ ꝛcep
cio corrupta fuit nūc fundamētū hitaculi dei
structure supstrate nec ꝛgruebat nec suffice
bat nei cohēbat sz distrahebat. ⁊ sequē ibidē
videor michi mḡt videt q̄ si q̄d originale pcci
in ppagacōe mris dei extitit ꝛpagatū ⁊ētū
nō ꝛpagate pl fuit Ex hoc loco arpet anscl
mū velle imuē ⁊ ꝛcepta fuit ꝺgo maria sine
pcō originali sz Io. ꝺ do ꝺ ꝛse di. iij. c. i. ꝺt eā
fuisse ꝛceptā ⁊ ppter eiꝰ ꝛcepcōz ñ fore celebrādā Et huic sme ꝛcor. q̄si oēs doctores ex
cepto āselō sic recitat bonauētura li. iij. di. vi
q. ij. ⁊ btūs ḃ. in epla ad eccias lugdunē. pꝰ
multas rōnes vrgētissimas excludit sic de ꝛce
pcōe eius dicē mḡt illā ceptā ex pctō ori
giale ñ ē ꝺgime hōrare sz hōri detrahē libēter
ergo ꝺgo glosa hoc hōre carebit q̄ l pctū hȝ
rari l falsa sītas vē induci. ⁊ dī. Io. i voll. ꝺ
sum. tri. c. firmit ꝺ. sz nūq̄d btā maria hys
tū ū obstātibz ꝓ ordinat vt fuet fue ꝛcepcō
nis solēnitas quā deuocōz ñ impbāt doctoēs
vt pz ꝑ spēc. ⁊ Io. in no. in loc. pall. marie
si hec solēnitas referat ad eiꝰ sctificacōz in vte
ro q̄ ad ipiꝰ ꝛcepcōz carnalē vt vult Io. in
sum. ꝛfessorū li. i. ti. xij. c. ij. in fi. Unigeni
ti. Hic vide qꝺ scripsi ō de sum. tri. ⁊ fi. ca. c.
i. ꝺ. vnigenitū Tēporalē originē. i. ma
rnacōz quā tpalē hūit ex mre ai tū pns e
ternalit nascēt de pte Per hoc sēz statutū
qꝺ seḋt vel ꝑ hoc sz vt magis ⁊ frequēnaꝰ ha
beat meoria btē ꝺgis. ⁊ sic in hoc loco istud
ꝓnomē licz ñ sit demōstratiuū ad oculū. ē tñ
demōstratiuū ad oculū mētis put alias pz i
cotpalibz q̄ demōstrāt ꝑ hoc ꝓnomē ȝ ⁊ hec
⁊ hoc pz exēplū ff. de no. o. nūc. l. hoc edcō ⁊ l
hec actio ff. de calūp. Et nōt dcā l. hoc edicto
in ꝓncipio ꝑ barthȝ. Remota ignorātia
Fuit nāq̄ marie ꝛcepcō ꝓmotiū nēe salu
tis remotū valde rē pāi sue natiuitatis ex vi
tio sz remotiꝰ respāi ānūciacōis dīne icar
nacōis in q̄ erat ꝓmotiū ppinquū hūane
saluacōis Venerabilia anselmi scam
da ꝛs Ipius sēz btē ꝺgimus solēnia viz
natiuitatis anūciacōis purificacōis ⁊ assum
ptōis de q̄ꝺ ȝ legit ex e. c. oqſtȝ. Super
addere de isto scō anselmi pz in legēda q̄
nōnulli libri hūt in ꝛcepcōne btē marie vbi
utuntur sup hoc diuersa miracula ⁊ ponit i ꝛ

gēda aurea ſm ātiq̄s libros Statuimus
nouā ostitucōz de notat sensus si dixisset inor
uam9 ex de offic. ord. c. vt litigātes ꝺ. statui
m9 ꝑ Io. an. li. vi. Et de clerico nō resid. c.
vnico ꝺ. recipit ꝑ cūct⁹ ecclesiis. s.
tā regularibz q̄ secularibz Item

Ex scripturis ⁊ j De fra
trū nrōrū cōsilio dies se
stos pntibz inserere dux
imus quibz ab vniuersis seruili
bz operibz etiā rei publice vtilibz
per uostrā cūtuariē sez prouinci
am fuit rationabiliter abstinēdū
In pziniis sacrū diē dnicū ab
hora diei sabbati vespertina in
choandū nō ante ipam puemen
do ne iudaice professionis parti
cipes videamur. Quod etiā in
festis q̄ suas hnt vigilias obser
uetur. Ite festū natiuitatis dn̄
sanctorum stephani Johannis
euāgeliste Innocentuz Thome
martiris Circumcisionis domi
ni Epiphanie dn̄ purificatio
nis beate marie virginis | sancti
mathie apostoli Annūciationis
beate marie Pasche cum tribus
diebus sequentibus | sancti mar
ci euangeliste Apostolorū phi
lippi et iacobi Inuentionis san
cte crucis Ascensionis domini
Penthecostes cum tribz diebus
sequentibus Corporis xpisti.
Natiuitatis beati Johannis ba
ptiste Apostolorū petri ⁊ pau.
li Translationis sancti thome
martiris | sancte marie magda
lene | sancti iacobi apostoli | sancti
laurencij Assūptionis beate ma
rie | sancti bartholomei Natiuita
tis sancte marie Exaltacōis san
cte crucis Sancti mathei apo
stoli ⁊ euangeliste | sancti micha
elis Sancti luce euāgeliste Apo
stolorum Symonis et Jude.
Omnium scōrum | sancti andree
apostoli. sancti nicolai Cōcepcō

mis btē marie. ſancti thome apoſtoli. ſolēpnitas dedicacionū eccleſiarū parochialiū ⁊ ſcōrū i quorū honore eccleſie parochiales dedicantur Alia feſta q̄ in ſingulis dioc̄. dicte pronuncie per locorū ordinarios ex certa ſciā peculiariter inducūtur ⁊ j. Neliquis em̄ ſcōrū feſtiuitatibz impune poterint opera fieri conſueta

Eſcripturis hec eſt cōſtitucō Simonis Iſlepe Cantuarien. archiepi ⁊ hz iij. dicta. In pmo q̄ſi in ſumma ponit ſuā intencionem In ij. ibi In primis indeterminate pcedit ad eandem In iij. ibi. Neliquis em̄ declarat ſup non determinate poſitis Et j hic deſidit vna longa arāga in q̄ prīō ponebat p̄ facō ſtatuētis dicte recitabant cauſe impellentes quas videre poteris in antiqua **Rei publice utilibus** hijs videlicet que exprdi ri ſolent p mercenarios ⁊ mecanicas artibus inſiſtentes vt patet m in tegra vnde et hec inter ſuilia opa numerantur vt hic ⁊ ar ca hoc vide q̄ ſcripſi ō. de officio archipſbiteri c. i. ꝺ̄ſ. in tercio pcr totū ſed maxime ſup ꝺ. canonis inſtituties **Regulariter** hec iō dicit q̄ non indiſtincte diebz hic enumeratis eſt abſtinendū ab hoīni ope ſuili nā facere opa hijs diebus que pertinent ad quidētiā neceſſariorū tam ſibi q̄ proximis ſic ſeruā do perſonam vel res non eſt illicitū exemplo machabeorū qui pugnātes ſabbato exauſant ⁊ ſimile eſt de quocūq; dāz no rei ex teriorīs imminente citando. Matḥ. xij. Quis erit ex vobis hō qui habuerit vnā ouem ⁊ cadet vt in ſabbato in foueā ⁊ē. hec Thomas. qui dicit, petrus in ſcriptis ⁊ dicit tḥomas in ſumma q. xl. articulo. iiij q̄ obſeruacio feſtorū ñ impedit ea que ordinant in hoīm ſalutē etiaz corporalem vñ medici poſſunt mediari hoies i die feſto ſic em̄ bellare licet hijs diebus ad vtilitatē rei publice vbi neceſſitas exigit ne deus tēptari videat tali tñ neceſſitate ñ eſt licitū bellare hijs diebus ſed dīt hoies diuinis vacare huic ſme dicit Haymūdus e. ti. q̄ volū. dicens q̄ ſi vrgeat neceſſitas vel arcte vel fructus colligere in diebus dñicis l alijs feſtis ꝓpter pericula hoſtiū q̄ alijs diebz accident vel occiderint eos Datis videtur q̄ eccleſia tūc poſſit indulgere eos qui iuſtū hēnt bellū ⁊ qui tanta neceſſitate artant operari in diebus dñicis ⁊ alijs feſtiuis ꝓter q̄ i maioribus anni ſolēpnitatibz ⁊ tūc etiā ſi maior appeat neceſſitas ad victū ſuū ⁊ ſuſtentacōnē neceſſariā adquirendā ita tñ vt de illis ſtudeāt p poſſe largiorem elemoſinas erroga re extra e. c. licet xxiij. q. viij. ſi nullā. ſic etiā diebus dñicis ⁊ feſtiuis ꝓterq̄ in maioribz anni ſolempnitatibz q̄ negocium tpus eſt ad capiendū allecia licet tali piſcacōi vacare. vt dō c. licz. ſz etiā eiſdē diebz licet immittere nū dinōe aq̄rū aperire ſtrobes vineis ⁊ ſultos frumentis. C. deſer. l. omnes iudices In tali tñ necitate hñda eſt licencia epi. ſi omode fieri poſſit. alioquin ſufficit licencia curati ꝓpij ⁊ poſſit eſſe neceſſitas talis ⁊ tā notoria q̄ ſufficeret neceſſitas ꝓpria ſm Io. in ſumma ꝺ ſeſ. e. ti. q. xiij. qui etiā in c. ibidē ꝓpi. ſeq̄nt dicit q̄ de neceſſitate ob quā ꝓt aliquis vacare operibus ſuilibus in diebus feſtiuis ñ ꝓt tradi certa doctrina ſed pocius relinquit arbitrio boni viri vbi ſup hac materia poteris plura videre et h̄ vide q̄ dixi ō. de off. cō Archipſbiteri c. i. q̄. in tercio ꝺ. canonicis inſtitutis **Die dñice** qui inter ſummas ⁊ pāpuas feſtiuitates obtinēt ⁊ hūc diem colere debemus ꝓpt honorē ⁊ gaudiū reſurrōis dñice de ꝺſe. di. iij. ſabbato ⁊ vide q̄ dixi ō. de officio archipſbiteri c. i. ꝺ̄ḥ. in tercio ꝺ. diebz dñicis **Veſpertina** ⁊ē. extra e. ti. c. i. tñ quo ad feſtorū initiū ⁊ finē conſiderāda eſt conſuetudo diuerſarū regionū iuxta eorū qualitatē vt. ſ. fiant magnificencia eorū ea exigit celebrari ſic ꝓpe incipiant ⁊ tardius finiant. **Indaice prohibitionis** qui ſolempnizant ſabbatū de ꝺſe. di. iij. poenit ⁊ ſatis hoc e. di. c. i. Dō etiā. ſ. vt celebrent a veſpa in veſpam vigilias ſic dicās q̄ in eis ñ ſolū ieiunādū eſt ſed vigilijs ⁊ orōibus pnoctanter inſiſtendū. lxxvi. di. noſte. ⁊ nota q̄ a ꝑte iuris cōis feſta infraſcripta hñt ſuas vigilias viz. natal dñi aſſumpcō btē marie. oim aplōrū etiā btī mathie ꝓut legit de obſeruac. ieiuniorū c. i. ⁊ c. ꝺ̄ſiliū Item feſtū paſche ⁊ pentecoſt. vt pz dō c. noſte ꝓter has ordinauit eccla vigiliā ſancti Johis baptiſ. ⁊ ſancti laurencij ac feſtiuitas oim ſcōrū q̄ populus trahūt ex cōi obſeruacia cū ꝓcepto eccle q̄ aliquo canonis auctoritate vñ vt dicit io. an. dō c. i. de obſeruac. ieiuniorū de feſtiuitat. btē marie ſolū feſtū aſſumpc̄. tāq̄ ꝓncipalius vigiliā hz. ad q̄ facit q̄ legit de ſen. exc̄. c. alma. q̄. adiectmus li. vi. thome martiris q̄ erat archiepus c. tuar q̄ ſub henrico rege anglie ij. poſt cōqueſtum martirizatus eſt de eius tñ feſtiuitate inū re terras nec in canonibz nec in decretalibq̄ fit mencō ꝓut pz deſer. c. q̄ſtus de ꝺſe. di. iij. c ij. in quibz de hmodi feſtinis diebz fit mēcio huius tñ loca poſſit ni eiſdē feſtū ſancti ſilueſ. q̄ tñ apud nos ñ obſeruāt nec in hoc loco obſeruari ꝓpoſit ⁊ ꝓt eſſe vō q̄z licz ꝺſuetudo cōne eccle ſuāda ſit i nuditiis ex de re. iud. in cāis Item in ſacris ex de hēticis ad abolēdā etiā ni ieiunijs ſolēpnibz q̄ oībz indicāt ex ꝺ obſeruāt ieiunio. c. ij. ñ tñ i dīnis officijs nā i eis q̄libz eccla ſuat ſuā ꝺſuetudinē. xij. di. illō al. tenet

ꝯsuetudinē metropolitane ecclesie ſuape xij. di. de hijs ſ hostien. q̄ ſic nōt ex de ferijs c. ij Et hec puto vera q̄n viz in illo die ſci ſilue ſtri nō opz abſtinē ab opibz ſuilibz mānualib z ſz a placitis ę actibz iudicialibz ſic vt pz in dō c. oq̄ſt⁹ **Purificacōibz** de hac fit mētio dō c. i. de ꝯse. di. iij, **mathie** de hoc ſe ſto hēs de obſnacōe ieiunoꝝ c. i. **Walche cū tribz** dcā decre. oq̄ſt⁹ ę de ꝯse. di. iij. c. i. diait de vij. diebz ſequētibz ę etiā p̄dictib⁹ ſz hec intelligo va q̄ ad iudicia. Iſtud aūt q̄ ad alios labores hoim in opibz ſuilibz ę me chaīc. **Marci euāgeliſte** iſtud appbat in c. gloſus de cel. ę vr. ſan. li. vi. vbi ſtatuit q̄ feſta oīm apl̄oꝝ ę enāgeliſtarū ę q̄tuoꝛ doctoꝛ ſz grego. aug⁹. amb. ihero. celebrāt ſub officio duplici. **Philippi et iacobi.** Iſtud colligit ex dō c. gloſus li. vi. **Inuē tionis ſcē crucis** cō. de ꝯse. di. iij. c. cru cis vbi dt glo. q̄ celebrā⁹ feſtū crucis q̄ in ea facta fuit nrā redēpcō feſtū vo aſiue aī inſidēs xp̄c venerabat a p̄plo nō olim⁹ q̄ laus illa erat p̄uana de q̄ nō ē aīmādū **Alcē tionis** q̄ āt dz de tribz diebz rogationū p̄ dēctibz vt pz in c. i. de ꝯse. di. iij. nō obſuat q̄ ad intentū h⁹ ꝯſtitucōis liz obſuet apud aliq̄s q̄ ad iudicia. **Pētecoſtē cū tribz** Aliq̄ libri dō c. oq̄ſt⁹ de ferijs hnt in ſra aū duobz Textus vo in dō c. i. de ꝯse. di. iij dt ſic ſi ſci dies p̄tercoſten nec determinādo ad duos nec ad tres. ꝯſuetudo vo aī ſtandū eſt interp̄tat de tribz nō ſolū q̄ ad iudicia ſz etiā quo ad ſuilia opa nō exercēda **Corporis xp̄i** de hoc feſto ę de mdulgēcijs ꝯceſſis ipm celebrātibz hēt in cleñ. ſi dñm de cel. ę vñ. ſcōꝝ Hoc inſup feſtū ſolēpnizātibz ę offi cijs duimus in eccleſijs vbi celebrat intereſ ſentibz papa martin⁹ q̄ntus āno pontifica tus ſuj. j. ap̄liauit indulgētias antiq̄s viz ā no dn̄i M. CCCC. xxix. ꝯcessit oībz ę ſin gul vere p̄nitētibz confeſſis ę cōtritis q̄ in vi gilia cīuſdē feſti ieiunauerint vel alias de cō ſilio ſui confeſſoris aliud op⁹ piū in eadē vigi lia fecerint C. dies Ite ſinglis intereſſenti bz in p̄mis veſpis matutine miſſe ę ſeq̄dis veſpis ipius feſti ducētos dies. p q̄libz ipa rū horaꝝ Hijs vo q̄ p̄me tertie ſexte none ę cpletorij cīuſdē feſti officijs interfuerint p q̄libet earū lxxx. dies Hijs vo qui j octa uas ę in octauis interfuerint p̄mis veſpis matutinis miſſe ę ſeq̄dis veſpis p q̄libz ea rū ānū dies Illis āt qui p̄me tertie ſexte none ę cpletorij officijs interfuerint p ipa rū q̄libet xl. dies. Poſſitē vo q̄ dictis diebz miſſas ſuas devote celebrauerint ę p pace eccleſie oranerint p ſingul miſſ. ānuz dies Ipſis vo qui in ipo feſto paſſionē in q̄ euchariſtia deferri ꝯtigerit ꝯtinuo ſe auti fue rint ſingul ꝯcessit ānū die⁹. Horūq̄ ſin gul qui in dō feſto ſacrā ꝯmunionē vel pre

tint etiā ānū dies indulgēcie de miūctis eis penitencijs ꝯcessit āmis ſingnl in p̄petuū du raturē Cōcessit inſup xp̄ifidēlibz qui ſacrdo tē eucharistiā q̄n̄q̄z deferentē ad infirmū p̄ cesserint vel ſeauti fuerint cū lumine acēnſo ānū dies Hijs q̄z qui tali tpe abſq̄z lumi ne venerencia p̄ēdendo vel ſequēdo tanto ſpa tierint ſacramēto ſingnl ipōrū q̄nquaginta di es vt ſupra ꝯcessit totiēs q̄tiens hoc egerint etiā mp̄petuū durake Hui⁹ vo indulgēcie ve ra bullā ego vidi ę plegi aui⁹ effectum ne a memoria recederet hic inſcribē auraui **Trāſ lacōis ſcī thome** hoc feſtū n̄ p̄decit a iu re omum ſed ꝯſtitucōe ſpāli **Marie mag dalene** hoc etiā feſtū poſt⁹ p nouā ꝯſtitu tionē eccleſie introductū eſt q̄ p canones vel de cre. antiq̄s ſic etiā ę feſtū exaltacōis ſan cte crucis de q̄ ſtatim ſequit **Dcī michae lis** ſci penultimo die ſeptēbris ę dz dedicacō ſancti michael vt pz pall. c. oq̄ſt⁹ **cōceptū nis** de hoc dixi ſupra c. pz. **Dedicationū** cō. de ꝯse. di. iij. c. i. ę di. i. c. ſolēnitates ę c. ſequēti. **parochialiū** Ite intelligo de ca thedralibz ę alijs etiā regularibz ę collegia tis ar. dicti c. ſolēnitates de ꝯse. di. i. q̄ indis ſtincte loquit ſed ꝑ ſpāliter loquit de pochi alibz q̄ in ciuitate poſite ſunt vt ꝯiter vel ſi in ci uitate vel mūicipio ſint Hparū tñ pochiani magis aſſueſcūt hmōdi opibz ſuilibz q̄ mini ſtrātes in eccleſijs cathedralibz regularibus vel collegiatis. **Iocorū ordinarios.** i. epōs qđ pz ex hoc qđ s dixit dioœſibz ęī Et ex hac lra appet q epūs in ſua dioœſi pt ſta tuere aliquē ſem ſolēniter venerari abſq̄ au ctoritate ſedis apl̄ice Et hoc intelligo verū de ſcō p ſedē aplicā ꝑius canonizato Deaus tū eſt de eo qui nō dū p ſedē aplicā eſt cano nizatus Ad qđ vide notata p Innoc. ę hoſ ſtiēn ex de rel. ę veñ. ſcōꝝ c. vnico li. vi. **Et infra** Hic ꝯtinebat in antiq̄ mādatū direc tū ſub certa forma ad exequtionē h⁹ ꝯſtitu tionis **Relinquit** ſequēda ps. **Dcārū feſtiuitatibz** Exalt feſtū ſancti Georgij pt patet infra c. primo.

M effabilis ę j Nos qui dei laudē in ſcis ſuis in quibz glōſus exiſtit in nr̄a prouincia cupimuſ ampliari regnis ę regni incolarū ad hoc hortatibz excitati confra trūqz noſtroꝝ ę cleri prouincie noſtre ducti cōſilijs quinimo ę noſtri prouincialis cōſilij ro bore ac decreto ſuffulti antiquo rū patrū piū erga ſcōs dei deuo cōis affectū proſeqntes feſtū bea ti georgij martiris ſb officio du

plici & ad modū maiozis dupli cis festi tā per clerū q̄ per po pulū dicte prouincie vniuersas ecclesias eiusdē de expsso cōsen su nostrorū fratrum cleri ante= dicti wlumus statuimus & pcipi mus annis singulis perpetuis futuris tēpozibz solēpniter cele= brari et in ipso festo ab oīi ser uili opere per oīes ciuitates & loca ipius prouincie sicut & pro vt in festo natalis dīi pcipimus feriari quo magis in ipo festo plebs fidelis ad ecclesias conue niant deū laudēt & ipius & oīm beatozū patrocinia deuocius im plozēt & pro rege ac regni salute instent frequēcius & exozēt. Ad hec dicti prouincialis cōcilij au ctozitate determinamus & ecia statu imus per pntes q̄ festa sancto rū dauid & tēdde epozū & wene= fride vginis decetero per totam prouinciā nostrā andictā suis tē= pozibz viz sancti dauid prio san cti tēdde sedo mēsis marcij die= bus wenefrede aūt tercio die no uēbris cū regimine chozi & nouē lcōmbz perpetuis futuris tēpo= ribus eciam celebrentur

Nexhabilia hec osto fuit henri ci Chychele archiepi cantuarien. moderni qui hanc ostitucionem spāliter edidit ad exitacionē re gis henrici anglie quinti in xtes notmanie trāsituri & hz ij. decā. In prima statuit circa festū sancti geozgij solēpniter & festiue celeb= brandū In ij. ibi Ad hec statuit circa alia tria festa sub noue lcōmbus annis singulis celebrāda et j. h deādit magna aranga circa exoidiū ostōis gloriatus exiltit de rel & rū. stōtū c. vmco li. vi. hortatibus .i. suasionibus vel instigacōibz Antiquorū prm fuit qd legit decō c. vmco in fi. de reliq is & rū. stōtū li vi. offitū dupliciter sin le hēs decō c. glosus vbi archūs glosa ante= penulti. dicit q̄ quedā festa dicit in totū du plicia & quedā simplr duplicia & quedā semi duplicia p quotū declaracōe remittit ad tō nabile dīm voil. duranti li. vij. rubrica de festiui tatibus stōrū. quedā aūt Jo. an. cec. glo. si. ponit opinionē de festis duplicibus vt .s. ea dicāt festa duplicia in quibus tota antiphoā dicāt añ ps. & post ps. aū alias nō totū sed so lū pncipiū dicāt añ ps. finaliter tū sup hoc re mittūt ad clericos. ego vo sup hoc te remitto ad vsuz sarū ecclesie ꝑ quē est recipio festa du plicia quedā festa duplicia maiora quedā fe sta duplicia minora quedā festa duplicia in feriora & sunt supr hijs regule posite in ozi dinali ad q̄s te remitto. Maioria duplici bus nō est ergo tante solēpnitatis in eccla sicut sunt festa pncipalia tū quo ad abstinen dū ab opibus hnilibus est eiusdē dignitatis vt j ptz in textu per populū hoc iō addit q̄ quedā sunt festa duplicia. quo ad officium diuinū diendū in ecclesia p clericos pz exē= plū in festis iij. doctorū Itē sancti augusti ni anglorū apli sancti edwardi regis & alio rū hmodi qui seruili opere, sed nūqd licet hac die ac alijs diebus festiuis facere radi barbas vel ferrari equos Jo. in summa cō fes. li. i. ti. xij. c. ix. in fi. dicit q̄ vbi aliqs ante non potuit sup hoc omode puidere credit tas les forte excusabiles de ipis vo barbarijs & ferrarijs credit q̄ sint excusabiles si pncipa liter ꝓpter necessitatē eorū quibz hmodi ope ras iprdunt hoc facūt sui aūt pncipaliter pp ter questū hoc facūt vel impba lucrādi auri= ditatē nō reputat eos excusabiles. Carnifi ces etiā & pistores de hijs diebz pparāt ea que dāt vendere in crastinū in mercato & sta cōibus suis & extra q̄ pparāt victualia hijs diebus si tū die pcedenti nō poterūt omode ppare pparata suare sine piculo nō credit qō pcedēt mortaliter putat etiā q̄ iusto metu dnorū laborātes in diebz festiuis hmodi ex cusant nō tū putat eos excusari qui aliq̄ re here tenent ad omodū aliorū si vectura hu iusmodi faciāt diebz festiuis vt liberius die bus pfestis pnt vacari necessitatibz pprijs nisi arta necessitas sit in cā. sed q̄vo quid de hijs qui vadūt ad mercata q̄ fiūt diebz dmi cis vel alijs festiuis maxie papius vt in ca su huius ostōis nūquid pecent mortaliter. dic si aliquis aliqñ p sua necessitate sic q̄ nō fiat ex osuetudie hoc faciat ñ pecat mortalit seus. si ex osuetudine hoc faciat vel al. ex im pba aupiditate lucrādi sicut facūt mercato res qui ꝓpter frequētandā mercata aut nū dinas vix aut nnq̄ intrāt eccl̄as tales nāq credit ide io. pecare mortaliter & osilr eos q̄ remūt ad mercata phita p eos in suis dioc. in tm q̄ si epus excōicauerit oēs q̄ veniunt ad hmoi phita mercata si aliq̄ de aliena dioc. sponte illuc venerit incidūt ipam sñaz eo q̄ tōe delicti efficiuntur de iurisdcōne illius epi Dicit tū mercata que fiūt de victualibz n es sarijs ad die quātūcūq̄ solempne. viz de pane. vino. carnibus gallinis. anseribus & hmōdi nō esse illicita aut facile phibenda dū

tū ꝓpter hoc se ꝓchiam nō subtrahāt a di
uino ſeruicio hoc ipe notat loco ꝑalle. c. xij.
Ad hec ſequida ps. Regimie chori ꝗd
hoc iportat remitto te ad ordinale ſarū eccle

Anglicane prouincie
& infra De ſtatutū no
ſtrorū & cleri in ꝑſen
ti cōſilio ꝑſenciū vo
lūtatibus & aſſenſu & mchilomi
nus ad xp̄iamſſimi p̄incipis & re
gis noſtri inſtancia ſpāle ſanctiſ
ſimi cōfeſſoris & pontificis Jo
hāms beuerlaco memoriā vbiq̄
per noſtrā prouincia votiuis et
deuotis affectibꝫ duximus exal
tandā Statuimus igitur & de ꝑ
dictorū fratrū noſtrorū conſilio
& aſſenſu pro perpetuis futuris
tēporibꝫ ordinamus ꝙ feſtū de
poſitioms dicti ſancti. quod ſep
timo die maij viz in craſtino ſā
cti Johāms añ portā latinā di
noſcitur cōtingere ad modū feſti
vmus cōfeſſoris & pontificis paſ
chalis tēporis cū regimme chori
ſcdm vſum ſarū eccleſie per pro
uincia noſtrā antedictā futuris
tēporibꝫ perpetuo celebretur Ce
terū qz in feſto trāſlatioms eiuſ
dē ꝙ. xxv. die mēſis octobris es
cia ānuatim cōtingit de ſanctis
criſpino & criſpiano ſcdm vſum
ſarū eccleſie cōſueuit quaſi oms
eccleſias ꝑdicte prouincie cele
brari & ſeruiciū fieri. ab antiqno
ne vnius feſti introductio dimi
nutio alterius exiſtat ſed magis
ſub vna celebritatis leticia dictl
martires vna cū ꝑfato cōfeſſore
alunſico pariter hōrētur de fra
trū noſtrorū & cleri ꝑdictorū cō
ſenſu vnanimi ſtatuimus determi
mus & ordinamus ꝙ decetero
ſingulis anms dictus dies. xxv.
mēſis octobris vbiq̄ per prouin
cia ꝑdictā cū noue lectionibus ce
lebris hēatur quarū tres p̄me

erūt de proprietate ſanctorū criſ
ſpini & criſpiani tres medie de
trāſlatione ſancti Johāms euan
geliſt plurimorū martirū cū ſer
uicio ſcdm vſū ſaz̄m talibus fi
eri cōſueto

Anglicane ecclelie Iſta cō
ſtitutio eſt eiuſdē c9 & ꝑdēs. et
bz duas ptes p̄ncipales. ſequida
ibi Ceterū. Prima diuidit in
duas In quarū p̄ma intentū ſuū declarat
circa ſolempnitatē feſti depoſitiōis ſancti Jo
hāms de beuerlaco in ſua p̄micia celebrāda. in
ſequida ibi Statuimus p̄cedit ad ſuū ſta
tutū Secuida etiā ſubdiuiditur in duas par
In p̄ma declarat mentē ſuā circa trāſlatiōez
eiuſdē feſti celebrāds cū incremento feſtiuitatis
alterius eodē die occurrentis In ſequida ibidez
De fratrū noſtrorū Progreditur ad
ſuū ſtatutū. Regis noſtri ſez petitū ꝗns
à Statuimus ſequida ps p̄me p̄tis, fra
trū noſtrorū concilio. Iſta verba vt
videtur ſunt neceſſitatis poti9 ꝙ ocgruētie qz
ardua negocia nō niſi cōſilio ofratrū expedi
uida ſunt de hijs que ſi. a. ꝑla. ſine cōſenſu ca
pituli c. nouit & c. ſequēti de inūd. c. nū deputa
ti etiā in papa qui liz ſit ſolnt9 legibz tū ſm
leges viue dz. C. de leg. l. digna. ix. di. iuſtum
xij. q. ij. nō licerat ſic notat ꝙ card. de hereti.
c. ſup eo e. d. li. vi In hoc tū ꝛtradiāt alij do
ctores dicētes ꝙ papa ꝑt talia expedire ſine
eis qz etiā ipe eſt s cōſiliū generale de clerc.
ſigmficaſti de cceſſ. ꝓbend. ꝓpoſuit. Et hāc q
tē tenet hugo iij. di. leges dicens ꝙ ipe hab
bet plenitudinē ptātis ix. q. iij. cōſcus c. pre
ꝓua palē. & idē dt de impatore vt ſez poſſit q
cūqz ad eū ſpectātia ſine cōſilio ſuorū baronū
facē. nec ē credēdū iohāni mōacho q̄ erat ar
dinal & ſuſpect9 erat qđ voluit tenē cāz ꝓpaz
ſic iſta notat dn̄s de ſtō gemiano dōo c. ſu
per eo pall. & q̄ ad ea q̄ hūt fieri in cōſilijs p
uincialibz put ꝫ loq̄mur faciūt ad p̄miſſa q̄
legūt & notāt in c. gue. ex de pb. & ix. q. iij. c
nll9 ꝓmas Depoſicōis .i. ſue mortis.
ſue nāqz iuſt9 ho depoſita vetuſtate pene na
ſcit ad glaz & dz iō dicos ſcōrū natal xxiij.
q. ij. ſane Olū carū eccle, opponit contra
hoc xij. di. de hijs vbi ordinat ꝙ officiū dimi
nū fuari dz & diū p totā prumcia ſm modū
& vſum metropolitane eccle & cocr. ad hoc de
cōſe. di. i. altaria & di. ij. inſtitutio. Solutio
die ꝙ hoc qđ allegat p contrario verū e a pte
tuis cōis Illud tamenqđ hic dicit de vſu ſa
cū tenēdo ortū hz ex longa cōſuetudine q̄ nō
ſit rationabilis tenenda eſt ſic ſentit archid.
dicto c. altaria Et notatur de offic. ordi. q. qđ
p̄net ſub q. ſunt autem dē. officium varij
& hoſtiēſ. in ſūma & de ſup. ne. ꝑla. c. i. p mīs

ꝺ. cæſſum ꝺſ. officium varium li. di. vel dic ad ſolucionem ⁊trarij ſufficiat ſic ſore hic ſta tutū maxime cum quaſi tota prouincia hūc vſum ſequatur ſcat Inſti. de vſuc. ℈ furtiue. ℈ Inſtit. qui ℈ ex quibus cauſis ma. ñ poſ. in principio ff. qui ℈ aquibus l. preſeꝛit

Epus namq; ſarum in collegio eccl⁹m eſt preſentiꝝ ℈ temporibus quibus archiepiſ⁹ cpus cantuarien. ſolempnit⁹ r celebrat diuina preſente collegio eoꝝ chorū ni diuinis officijs regere debet ꝛ obſeruancia ℈ cō ſuetudine antiqua ¶ Certum ſecūda ꝑs principalis eiuſdem ſtilicet ſancti Johānis. Quaſi per omnes hoc ideo dicit qꝛ non omes eccleſie totius prouincie ſeruāt vſum eccleſie ſarum ſed habent vſum proprium ab ipſo vſu ſarū eccleſie diuerſu ℈ ſatis licet ratione conſuetudims vt predictum eſt ſupꝛa ꝺ. vſum ſarum eccleſie. ¶ Celebritatis idſt ſolempnitatis cultus ſiue veneracionis ¶ Dekratrum noſtrorū. ſecunda pars ſecunde partis Dicelimul quintus iſto die qui tunc accidebat die veneris fuit bellum de Agincourte in picardia. Anno dñi M.cccc.xv. ob cuius victoriosuꝫ exitum dictus Rex Henricus quintus p⁹curauit ꝑr eccleſiam anglicanam ſic ordinari prout hic habetur ℈ ſic non ſolum hoc feſtum numerari poteſt inter ferias ſolempnes ſed etiam ꝛcentinas de quibus plenius tractatur e. ti. ℈. qualiter diſtinguantur ꝑr hoſtien in ſumma.

Sequeus peruerſorum et infra. Preſentis ſtatuimus deliberacione conſilij quod in prouincia noſtra violatores ſequeſtrorum per epiſcopos aut vicarios ſuos generales ipſorum ve officiales ex cauſis iuſtis et veris in bonis eccleſiaſticis aut a liis in caſibus a iure permiſſis interpoſitorum poſtet contra. publicacionem debite facta in locis quibus bona ſic ſequeſtrata conſiſtunt maioris excōmunicacionis ſenteuciam ipſo facto incurrant Si tñ a ſequeſtro fuerit appellatū et appellacio legittime proſecuta ea pendēte poſſeſſores bonorū ſequeſtratorū et alij libere ℈ impune vtantur eiſdem

Regnes peruerſarū hec eſt oſtō Jo ſtratford archiepi q̄ diui dit in duas ptes. i pria poit ſtatutū pale ⁊tra violatores ſeq̄ſtri cōnū interpoſitarū p eos eorū ve vicar. generales aut officiales Jn ij. ibi. Si tñ apm ſtatutū modificat in cāū applōis interpoſite ab hmodi ſequeſtro. ſequeſtrorū. q̄ fuerit altrō de duobus modis viz aut de cō cenſu pcāū aut iudicis auctoritate. ſequeſtrū eſt cm prio mō ſumptū rei q̄ i ⁊troverſia de duct cū conſenſu partaū apud tertiū depoſito ff. depoſiti l. licet ℈ l. ei. apud in pncipio ℈ talis ſequeſter tm potestatis hz in ipſa re ſequeſtrata quātū inter ptes ꝛuenerit vt dcā l. ei q̄. ſi. ℈ talis ſequeſter etiā ſi de hoc nihil actū ſit poſſidet ad effectū q̄ neuter ⁊tendēs tū poterit rōe poſſeſſionis ipius rei ſe iuuare re ⁊tra aliū licet ⁊tra talū victor ſe iuuare poterit niſi in ⁊trariū aliquid exp̄ſſe inter cō tendentes ipos ꝛuentū ſit ſcat ad hoc ff. ſi fuitus venditꝛ l. locā corpus q̄. ꝛpetit ℈ ſic ſtat l. intereſſe puto q̄. de adquirend. poſ. ℈ dicta l. licet. Sequeſtrū vero iudicis auctoritate interponit q̄nq; ſit de re nō ⁊tenciosa et hoc dupliciter viz ad iuris aliarius ꝟſuacōnē put de hoc pt⁹ exemplū familiar. l. redere q̄. ſi. ℈ l ſeq̄nti aut aliarius oneris cuitacionē ſic ꝛz exemplū. C. de vſur. l. acceptā ff. e. ti. l. ticij debitor ℈ tūc ſeq̄ſtratio ē ſui iuris tuendi ſeu oneris euitandi grā apud aliū de poſito. ſi vero fiat de re ⁊tenciosa tūc ſequeſtratio ē rei poſſeſſe ſeu detente aut fructus eius q̄ in ⁊troverſia vtit a poſſeſſore ſeu detentore iudicis officio ex cā ſepacō ℈ penes aliū depoſitō hec notant in re. iur. lo aupletari li. vi. p carō. ſtati poſt pncā. vbi p longū pteſſum tractat de materia ſeq̄ſtracōis ℈ vide qō dicā j ꝺ. iuſtis ℈ ꝺ. a iure pmiſſ. ¶ Epūs ſic ergo hec oſtō nō hz locū in ſequeſtracōibz interpoſitis p inferiores ordinarios vtputa abbates decanos archi. ℈ hmodi vicarios generales horū ptās differt ab officialiū pncā aliū ptāte de quibz ſeꝛt i textu nā officiales dicūt quibz tārū ogmico generaliter p hītes iuriſdcōnez eccleſticā omittit ℈ in tales trāſfūdit ogmicō cārū totus dioc. ñ tū iāſticō nec ordinō ſine priico erinū vt legit in e. licet de offic. vicar. li. vi. nec pnt aliq̄s amouere a bñficijs nec oferre bñficia niſi ſpāliter fuerint talia eis omiſſa. ſed vicarij generales oia pdcā facere pnt ꝺtute officij exceptā collacōe bñficiorū vt pt⁹ de officō vicarij c. vlt. li. vi. ℈ notat p ho. de offi. vicar. c. i. m glo. magn. ꝺſ. circa q̄rtā m cle. vbi bene notat de ptāte tā hmodi vicar. q̄ etiā officialiū officiales pncipal qui officiales. ē qui ſcribit placz hō tūc ptātē officialiū aliq̄ tractādo inſerere vñ nō q̄ official. epi i iur. potat q̄nq; miſſ. dñicis. ex ꝺ rā. c. ij. de fo. ℈ mal. c. i

dictūr officialis aū ep̄us vices sua omit
tit ꝫ notat Bern̄. ex̄ de institutionibz c.iij.
glo.i.vbi.tractat de officialibz ꝫ eorū ptāte
p Innoc.hostien.ꝫ Jo.an. Et vtrū ē largę
loquēdo de officiali qđ quilibet aū ādmīstra
tio alicuius officij omissa ē p̄t dici official'. C.
de appellacōibz l.iudicibz de hereticis c.vo
lētes ℔ notarij in clem. Hic tn̄ official' su
mit p eo aū causarū cognitio generaliter per
ex̄m tamq̄ officiali omissa. tāq̄ officiali Jo
dixi qz sola omissio generalis cognoscēdi in
causis nō sufficit ad ostituendū aliquē offici
alē p̄ncipalē absq; hoc qđ illđ ex̄p̄mat p cō
mittentem vbo vel in scriptis sic qđ de eius in
tencōe ostet ar. ad hoc xcvij. di. c. si. vbi nota
tur p Jo. Et facit ad idē lxiij. di. lecti. ꝫ. C.
de mād. p̄ncipū. l. vnica vbi pz q̄ nō ē habens
dū p ostituto in dignitate missus a p̄ncipe ni
si q̄tenus ex eius lītis clarnerit ꝫ facit. C. de
iur. fisci. l. prohibitū li. x. Cū itaq; official' dig
nitatem habeat vt ℩ patebit necessaria ē certa
ratio siue specificatio sui officij. nā etiā non
oēs deputati ad vniuersitatē cārū sunt offi
ciales sed plures eorū vocāt omissarij g ne
tales vt pz in dioc. cantuar. ꝫ plurib; aliis
locis. Qpz igit vt de ipōrū officio ostet aut
p lītas vt dictu est aut aliūde p expressionē in
tencōis omittentis Vno quo tene faciunt
notata xcvij. di. nobilissimis statim post p̄n
cip. ū p archid. ꝫ facit ad idē aute. vt litig. in
cent. ℔. qui vo coll. ix. Hc. maxie va itels
ligo in regionibz illis vbi iudicū officia per
diuersa nomia distinguūt. nec puto sufficē lo
cū vbi talis iudex tenet curia vt viz vōe lo
ci dicat official' misi ostet deputantē sic volu
isse Bonus nāq; de se nō sufficiat ad dandū ta
lē auctoritatē xl. di. mnlti misi aliud fuerit de
ostuetudine introductū vt sez quicūq; iudex
uerit in illo loco vbi est ostitorium episcopale
eo ipō censeat official' Talē vero ostuetudi
nem fore dolose notat vil. in clem. vnica de
officio vicarij glo. vlti. In quo casu sm ipm
auctoritas officij. appropriat ipsi ostitorio
p̄cā q̄ ipsi officio sic q̄ ostitorium facit offici
alē quicūq; sit ille sed nō econtra de hoc voca
bulo official' dicit vil. in clem. ꝫ si p̄ncipal
de rescriptis qđ dicit ab officio ℔ qđ idē ē qđ
nocere qz tales vt plurimū nocent maxime
subditis quibus p̄sunt Istud distū vil. bñ
nemit officialibz largo mō sumptis Juxta
quē vnusquisq; hns admīstrācōz aliquaz
dr official' maxime aū eorū officiū ꝫ sollici.
tudo ostatur circa p̄mias leuādas ꝫ collis
gēdas Deus tn̄ dicere millis quorū offi
cia ꝫ solicitudo ostant. in exhibitione iusticie
q̄les esse dnt officiales archiepōrū ꝫ epōrū
quibz p̄ter sue dignitatis honorē cause que
alijs officialibz inferiorū iudicū omitti ne
queūt tāq̄ viris honestis iustis ꝫ scientificis
ℓ sede aplica omitti ostueuerūt ꝫut notat de
rescriptis c. statuū d. canonic. p archid. q no
tat q hmōdi officiales eorū hnt dignitatē
ꝫ ipsorū auditoriū est idē aū auditorio ipōrū
epōrū de ostue. c. nō est li. vi. Horū cm offici
um ℔ nō ab officiēdo. i. nocendo sed ab effi
ciendo qz singul iusticiā faciūt atq; reddunt
Horū em officiū maxime ostistit in causarū
cognicōe que p omissionē eis etiā generalit
facta in eos dtute ipius officij transfūdūt
de officio vicarij c. licet li. vi. assat tn̄ corū
ptās in crimiū correctione exceſſuū punīti
one ꝫ a beneficijs vel admīstrācōibz amo
tione nec etiā p̄t ostare bñficia absq; omis
sione spāli vt de p̄missis patet dcō c. liz ꝫ c.
si. c. si. ¶ De ptāte dō hmōi officialiū ꝫ q̄
mō hnt ordinariā iurisdictionē notat dcō c.
licet glo. ij. p Jo. an. li. vi. Qui etiā ultra p̄
missa ab eorū ptate excepta nomit q nō p̄nt
dare lītas omendaticias ad ordines alle.
ad hoc de temp. ord. c. nā nullus ℔. i. li. vi. ex
cipitur etiam casus decretalis in c. i. de offi.
ord. in si. li. vi. vbi statuit q official archie
piscopi nō p̄t suspēdē epz suffraganeū vel
archiepi vel in eū ferre sen̄tiā interdicti ipō
archiepō existēte ℩ renuncia sua vel cura illā
¶ Et nota q ptās horū officialiū nō solū
p reuocationē sed etiam p mortem deputan
tis cessat ar. ad hoc de officio vicarij c. roma
na li. vi. ¶ Mortuo tn̄ epō transfertur de iure
omuni iurisdictio in c. sede vacante vel in ali
um p̄t de ostuetudine p̄scripta fuerit obstua
tū de ma. ꝫ obe. c. i. li. vi. ¶ Nō igit quemt vt
is in quem trāsferet iurisdictio inuitus hēat
officialē sibi forsan odiosum ar. notatorū q
vil. in dicta clem. ꝫ si p̄ncipal glosa fi. in fi.
¶ Sed q̄ro in quibz differūt hij officiales
ab alijs iudicibz q epōs deputatis dic q in
multis differūt Primo q hnt idē anditorū
um aū epō de appellationibz c. romana li. vi.
in p̄ncipio Nec ab eis appellatur ad epōs
sed eos ad quos appellaret ab ipis epis vt
ibi. pz non tamen sic est in alijs qui nō sunt
officiales p̄ncipales q̄les sunt offi cia
les foranei etiam ad vniuersitatem causarū
in certa ptē dioc̄ deputati eq̄li tn̄ vnus
eorū residet in loco p̄ncipaliori nam ille ten
ebitur officialis p̄ncipalis ab alijs ℔ bñ
p̄t appellari ad ip̄m epm vt notat vil. dicto
c. ꝫ si p̄ncipalis glo. ij. differūt etiam in hoc
qz hij officiales sunt ordinarij vt supra dix
i. ¶ Alij vero sunt delegati differūt etiam in
dignitate animus ostemplacōe possunt cāe eis
a sede aplica omitti nō tn̄ alijs vt pz ex su
pradictis ꝫ dicto c. ꝫ si p̄ncipalis Sed qđ
si epus habeat duos officiales in diuersis
locis deputatos in solidum ꝫ omittitur cā
a sede apostolica officiali simplr aū eorū vi
detur cā omicti dic q p̄ncipaliori ar. notato
rū dicto c. ꝫ si p̄ncipalis glo. quid ergo q Jo.
an. quietā dicit qđ si sint duo eq̄ p̄ncipales

ſie q̄ neſciatur quis ſit principaliot tūc ſeruari debet ſm eum id quod notat Bern. in magna gloſa vbi. ſi. extra de offitio del. c. qui abbas videlicet q̄ is erit iudex de quo ſenſerit impetrator rei ſi reſcriptū impetratuz fuerit a duobus vnuſ q; aſſerit ſe intellexiſſe de vno alius de alio tunc ille ſit iudex cui ſe prius fuerint preſentate p̄o quō fatit de reſcriptis c. capitulum ſancte ctucis de appellationibus vt debitus Di vero ſimul eſſet p̄ſentacio facta tūc digniot debet preferri ſi equales ſunt ſorte diuimatur ff. de iudic. l. ſed cū ambo xxdi. q. ij. ſotis nō eſt. Sed pone q̄ cauſa omiſſa ſit officiali q̄ ante finitam cām deſunt eſſe officialis an remeneat index dic ſm Jo. an. in loco preall. q̄ ſi nō erat exp̄ſſum ptoptium nomen deſunt eſſe iudex. alias vero ſi fuerit expreſſum remanet iudex vbi aliud eum nō impedit q̄ ocot. in ſimili notata p̄r archi. de reſtriptis c. ſtatutū v. cōmittuntur q̄ ibi etiam p̄r card. v. canonicis li. vi. Et ocot. notata per Jo. an. de offi. del. c. quis c. li. in nouella

Caulis iuſtis

harum vna eſt quando interuenit oſenſ. pcūm ff. de ſolucionibus l. ſi ſolituruſ ff. depo. l. liget de v. ſig. l. ſequeſter Item ſi vxor dotali ſi ſoror mariti interuenit ff. ſoluto. matri. l. ſi eam dotem §. ſi vero dotis vel quādo maritus manere non potreſt q̄ ſtandalizaretur ſi mulier miniſtraret extra de donac. inter vi. q̄ vx. p̄r veſtras. Et idem ſi tam maritus q̄ vxor ſint ſuſpecti de dilapidacione.

In iſta etiam cauſa eſt quandoq; aduerſarij cō tumacia precipue intuitu religionis cuius p̄ textu mitius agendum eſt extra de dolo. et otu. c. ij. Eſt etiā iuſta cauſa quando perſona a qua res mobilis petitur ſuſpecta eſt et timetur de eius fuga ff. qui ſatis dare cogūtur l. ſi ficeriuſſor §. vlti. ff. de offi. p̄ſidis l. ſe natus. C. de agricolis q̄ cenſitis l. litibz li. xi. Alia cauſa eſt fauor preſumptus ex p̄te iudicis cuius familiaris ſorte furtū paſſi reperit rem furtiuā vt patet in dicta l. ſenatus Cauſa inſuper iuſta eſt propter cōditionem perſone vt ſi ſeruus proclamat in libertatem vt tūs ſequeſtrentur res peculiares. ne dñs eas diſſipet. C. qui ad li. procla. nō licet l. ij. C. de aſſercōe toll. l. i. §. ſuper peculio q̄ idem ſi dñs ſeruū ſuū vel liberū hominē mercennariū ſuū vel vaſſallū male vel inuriioſe tractauerit ſi ab alio quē dñm tales recognoſcūt petantur poſſunt nāq; ſequeſtrari ſi timeatur per certas ſuecturas q̄ propter hoc poſſeſſor grauior eis exiſtat ar. ad hoc ff de offitio p̄fecti verbis l. i. §. q̄ aūt iuſtic. de hys qui ſunt ſui vel alienī iuris §. dñorum q̄ optime ff. de adult. l. ſi poſtulauerit §. idem cum ſimilibus dicitur etiā cauſa iuſta cōſeruatio virginitatis quando ſcilicet maritus petit vxore virginem ſibi reſtitui que negat matrio. otractū ſequeſtrabitur nāq; puella q̄ uſq; cauſa fuerit terminata extra de ſponſ. c. ex tūa locī Juſta etiā cauſa eſt trepidatio mulieris aliuſ reſtitucio petitur ni ei p̄r cautionē ſufficientē mederi non potreſt eo q̄ vir proſequitur odio capitali extra de reſtituc. ſpol. c. litteras §. vlti.

Dicitur etiā cauſa iuſta appellatio interpoſita ab executore vt videlicet interim ſi ſit res mobilis ſequeſtretur ipſa res. ſi immobilis ſequeſtrentur fructus. C. quorū appellationes non recipiūt l. ab executore Eſt quoq; cauſa iuſta quando colonus negat penſionē deberi ei qui petit cū longo tpe ceſſauerit. C. de agric. q̄ cenſ. l. litibus. Item quando queſtio eſt de poſſeſſionē q̄ non poteſt probari quis poſſidet ff. de adquirēda poſſeſſione l. in ſequeſtro Item quādo poſſeſſor victus appellauit q̄ incepit diſſipare vel alienare fructus ij. q. vi. quoī. extra e. c. vlti. ff. de appellationibus l. impatores.

Item vbi quis miſſ eſt in poſſeſſionē cauſa rei ſeruande ſi alienet ſit ſequeſtracio fructuū. extra e. c. dilectus

Item in re litigioſa xi. q. i. c. vlti. Item propter otumaciā nolentis manere ff. de coll. bo. l. i. §. ſuper

Item ne impediatur vendendi cōmoditas ff. de dolo. l. ſi oleū hos cāus notat poſt. in ſumma extra e. ti. §. q̄ an ſit licita q̄ vide q̄ dicā infra e. v. p. miſſ. et veris nō ſolū requiritur cauſaz ſequeſtracionis eſſe iuſtā ſed etiā oportet q̄ ſit vera q̄ ſic ſup hoc requiritur cauſe cognicō ſaltē vt ſuper hoc iudex de plano inquirat q̄ ſū marie ſe informet ar. de offi. pro conſul. l. nec quicquā §. de plano q̄ de offitio preſidis l. ſe natus q̄ fieri debet ā cauſe cognicione notat Jo. in coll. extra e. ti. c. ij. q̄ card. in c. lo cupletari de re. iuris li. vi. q̄ paulus in cle. ad cōpeſcēdas e. titulo v. beneficiū vbi. ſi. glo. de ret etiā fieri parte vocata q̄ pīte vt notatur in locis preall. Aliq; puta cotalibus q̄ huiſmodi ſuper quibus eccleſia poteſt cognoſcere ſuo iure. **Jure permiſſis** hoc dicit quia regulariter omis ſequeſtracio eſt prohibita iuxta naturā tituli. C. de prohibita ſequeſtracio ne per totū fallit tamen in certis caſibus ibi notatis per chy. q̄ horū plura notat bern. extra eodem titulo gloſa vlti. vbi ponit xi. cauſas ſed poſtien. ibi addit plures de quibus dixi ſupra e. v. iuſtis q̄ predictis caſibus adde cauſam oſtiē. e. e. ti. ad cōpeſcēdas vbi dicitur q̄ in cauſa beneficiali ſi conſtra poſſeſſorem qui tū triennio pacifice non poſſedit ſeruatur in actis ſīa diffinitiua tūc iudex ordinarius debet ſequeſtrare beneficiū etiam ſi ſit dignitas vel beneficium curatum Item ne partes veniant ad rixam. ſequeſtracio quandoq; interponitur videlicet vbi duo ostendunt ſuper aliqua re et parāt ſe ad arma cauſa fructuum colligendorum vel alias fiat ad hoc de iure patronatus c. i. q̄ ij.

ff.de vsu fruct.l.equissimū ꝯ notatur e.ti.in ꝓmcipio ff. Sed nunquid ꝑt spē. De hac materia poteris videre amplius ꝯ plenius ꝙ archid.xi.q.i.c. qꝛres ꝯ e.ti.c. Ad cōpescendas d.beneficiū cipsum ꝙ paulum in clem. **Interpositorum** patet itaqz quod loquitur de sequestratione que fit iudic. potestate ꝯ hoc fit qñqz ipius iudicis officio mero qñqz officio iudicis mercennario quandoqz ad ꝑtis ꝓtestationem. Quam materiam latius videre poteris in locis ꝓalle. supra ad si.glo.prima. **Post publicationem** sic ergo ante publicationem de qua hic loquitur etiam post decretum sequestrationis interpositum violans huiusmodi sequestrationem non incurrit penam hic positam inferius etiam si publice in iudicio multitudine populi presente ipsa sequestratio publicata fit prout alias in simili notatur ꝑr Jo.an. d.publice in clem.i. de sepulturis. Nam ad effectum huius pene requiritur publicatio in locis quibus bona sequestrata consistūt vt patet hic in textu. **Debite factam** scz coram multitudine populi videlicet in ecclesia aliquo die festo dum populus confluit ad diuina vel tali modo quod publice omnibus vicinis patet ar. notatorum ꝙ Jo.an. dicto d.publice in clem.i. de sepulturis. Et vide quod scripsi supra de iudic.c.ij.d.loco publico. **In locis** Non intelligas determinate de locis sed de pochia infra quam loca ipsa cōtinentur vel de loco publico vicino sic ꝙ talis publicatio possit peruenire ad noticiam inhabitantium loca illa vt dixi supra glo.prima. **Excommunicationis sententiam** Simile habes in clem. ad conuulsionarios extra e.ti. Sed numquid eius violās huiusmodi sequestrum incidat in hanc penā dic ꝙ sic quia id quod in c.quia plurifariam de sententia excō.li.vi. locum habet in sententia excōmunicationis suspensionis ꝯ interdicti non autem in sententia excōmunicationis prout notat Jo.an. dicto c.ad audientiam scendas d.si quis Et adde.gesse.e.d. ꝯ etiā paulus d.incurrat **Di tamen** secunda ps. **Fuerit appellatum** Duple ex hoc ptz quod loquitur de sequestro interposito iudicis auctoritate nō autem ex ꝑtium conuentione Sed qnero quomodo possit trueve appellatio interposita a tali sequestro quod interponitur ex iustis causis ꝯ veris. ꝯ in casu a iure permisso an appellatio impedire non debeat ne fiat id quod a lege fieri determinatur ff. de appellationibus vel. vel nō l.vlti. Dic quia forsan iudex proæssit ad sequestrū absqz cause cognitione ꝯ ꝑte non citata qđ nō licet vt dixi supra e.d.veris vel quia aliunde grauauit ar.ad hoc est quorum ap.nō vel. l. ab exactore cum similibus **Determinata** Nota non dic finita siue determinata sed sufficiat ꝙ appellans sit diligens in prosequendo appellationem interpositam vt habeat locum quod hic dicitur legitime itaqz appellationem prosequi intelligitur qui facit suam diligentiam vt eam possit infra annum terminare vt in clem. sicut de appellationibz. Alias autem si cessante legittimo impedimento in prosecutione huiusmodi negligēs sit tota manz prioz sententia extra de appellationibus c.sepe ff.de hijs qui notantur infa.l.furti ℣.i. cum glo.ibidem. Et nota ꝙ ad prosequendum appellationem non statuitur terminus a iure sed ad finiendum statuitur annus vt predixi ꝯ ex causa biennium vel vltra de appellationibus ex insinuatione ꝯ c.oblate ꝯ c.ex ratione Iudex tamē a quo statuere ꝑt tempus ad prosequendum de appellationibz c.personas vbi de hoc Ipse etiam appellans poterit sibi tempus statuere tamen arbitrio iudicis vt ibi patet Poterit tamen prosecutio appellationis de consensu pcium progari vltra terminū iuris vel bonis de appell.c.ꝓdiu in clemē. **Otantur eisdem** Ratio est quia appellatio legitima non solum suspendit sed extinguit pronunciatum ff.ad turpill.l.i.in fine. ꝯ notatur de appellationibus c. pastoralis d. dormitasse ꝙ Bern. ꝯ ea iuste interposita nichil est in terim innouand.ij.q.vi.appellationc hez fallit in certis casibus ibi recitatis in glosa. Unde in hoc casu appellatio interposita ꝯ prosecuta saluat eos a vinculo excōmunicationis cōꝙ alias incurrerent ipō facto violādo sequestrum vt hic patet Nam suspēso prelati scz sequestro suspenditur ꝯ accessoriū videlicet excommunicatio que sertur occasione violationis ipius sequestri ff. de ꝑcul. lega.l.i. ꝯ ij.ff. de distractione pignorum l. nū soluende. Sed quero quid si appellatio ꝙ prosecuta fuerit pnūciata iniusta nūquid tūc appellantes incidūt in hanc sententiā tamqm violatores sequestri videtur ꝙ non ꝑr hoc quod dicit hic textus eos vti posse bonis huiusmodi sequestratis libere ꝯ impune nec ē conueniens vt vna ꝯ eadem lex operetur diuersos effectus sibi ctrarios quales sunt vti sine pena ꝯ vti incurrendo penam ar.ff.de negg.l.fine ꝑredictaria cum concor.ibi allegatis nec sic occupando poterunt dici esse in culpa cum hoc faciant huius constitutionis auctoritate iuxta quam aliquid faciens non peccat Preterea appellatio legitime interposita reseruat statum appellantis integrū etiā si de crimine capitali dampnatus sit ff.de testamentis l.qui a latronibz. Et sententia lata extincta est ꝑr appellationem sequentem ff.ad turpill.l.i.in si. Et notatur ꝑr arcursium ff.de hijs qui no.in fa.l.furti ℣.i.vn de ꝯ dampnatus super crimine appellatione sequita dicitur non dampnatus ff.de penis.

l.ij ℣.vlti. Integer namq; remanet status hn⁹ usmodi appellantis ff.ap.interpo.nil no uari l.vnica ℣.integer Et talis testari potest ℭ alia facere sicut prius ff.de iniusto rup.ir ritoq; testō.l.si quis filio ℣.hij aūt oēs.

¶ Contra videtur q̄ tales sucūbentes i cā appellationis incidant in hanc penam nam ex hoc apparet primam sententiam interpositionis sequestri fore iustam ℭ appellatio nez esse iniustam ℭ per cōsequens q̄ tenuit sequestrū ℭ q̄ appellans iniuste interi occupauit bona sic sequestrata In tali namq; casu vt videtur rata manet prima sententia scilicet sequestrationis extra de appellationibus c.sepe ℭ c.cū sit romana ad cuius distrti fortificationem facit l.furti preall.℣i. vbi dicitur q̄ dāpnatus super crimine famoso appellans effectualiter non prosequens suam appellationem efficitur retro infamis p̄ terea appellans deficiens in probatione appellationis sue censetur ab initio non appellasse ℭ sententia prius lata in suo robore permanet.C.tēpo.rep̄c.ap.l.vlti.℣.illō sed si istius bona sequestrata sunt non appellasset occupando eadem bona incurrisset sententiaz excōmunicationis de qua hic loquitur ergo idem erit in questione nostra tum prior sententia non manebat firma Et ad huius articuli fortificationem faciunt notata. Ja.de Butrigar.ni l.rlā.de sīmain pass.qui dicit q̄ in hijs que retro finguntur omnia rescindūtur pinde ac si ab initio sententia prima pronūciasset all.ad hoc ff.de suis ℭ leg.hered.l.pe multi ¶ Quid dicemus ceteris in casu questionis nostre michi videtur primam partē sententiam scilicet q̄ appellatione pronūciata iniusta non iuuāt appellans in sententiam excōmunicationis de qua hic fit mencio tanquam a retro ℭ hoc per rationes ibi℔ pro q̄ te illa tactas ¶ Nec obstāt motiua in cōtrarium videlicet c.sepe de appellationib9 vbi dicitur q̄ rata manet sententia prima nec illa l.furti ℣.i.vbi dicitur q̄ taliter dampnatus cessante appellatione efficitur retro infamis Nam iura predicta loquuntur in eis q̄ non prosequitur appellationes interpositas sed propter lapsum fatalium appellationes ipe habentur pro desertis patet iste intellectus primo ex littera illius decre. sepe ℣. saluis ℭ c.ibi appellationem suam prosequi non curantibus ℭ. Secundo ex littera decē l.furti ibi omnia tempora prouocationis lapsa sunt ℭ intellige prouocationis prosequē de vt ibi notatur in glosa Dic etiam intelligitur l.illa vlti.℣.illud .C. de tempo.ℭ repē. appellationum vt patet ibi in textu ¶ Vnde pro huius clariori intellectu habes .cōsiderare circa appellationēm a quocūq; grauamine interpositā tria tempora Primum tempus est ipsa appellatione pendente illud videlicet quo durat prosecutio ipius appellationis ℭ de tali tempore loquitur hec cōstitutio q̄ satis apparet ibi in textu ea pendente ℭ. Et sm hanc ꝯsiderationem dic quod pendente appellatione appellatio extinguit sīmam et eius effectum in totum in causis ciuilibus similiter etiam in causis criminalibus preter quā quo ad bonum in quibus quo ad quid remanet aliquis effectus p̄me sīme. C. si pen.app.mors interuenerit l.iij.ℭ .C.si reus vel accusator mortuus fuerit l.vlti ¶ Secundum tempus post appellationem interpositam ꝯsiderandum est videlicet cursus fatalium ad defectū prosecutionis . quo casu appellatio dicitur deserta ℭ manet infirma prima sīa vt ni dicto c.sepe .ℭ in hoc casu ſfingitur nūquam esse appellatum ℭ sic stat allegatū in dicta l.vlti.℣.illud.C.de tempore ℭ repē.ap ¶ Tertium tempus p⁹ appellationem interpositam ꝯsiderandum est in quo forsan sīa prima est cōfirmata tanquā iusta ℭ appellatio pronūciata iniusta. vt in casu questionis nostre ℭ tunc habet suum effectum prima sīa non vt a retro sed a die cōfirmationis eiusdē ℭ sic actio oritur ex sententia cōfirmante non autem ex cōfirmata. prout plenius notatur per Cyn..C.de appel.l.eos vbi.vij.queritur ℭ hanc theoricam premissam potes colligere ex notatis p bartho.dicta l.furā ℣.i. Sed quid sequestratio ē per ep̄m eius vicarium vel officialem interposita ℭ debite publicata nichilominus bona occupantur vt prius nūquid occupans possit tanquam violator sequestri denūoari excōmunicatus infra decem dies ꝯcessos ad appellandum videtur q̄ non sm ea que notat acurs.ff.iul.no.pen.appellacōe l..i.vbi dicit q̄ infra tempus datum ad appellandū non potest fieri execatio ℭ ꝯtr.ibi alij doctores ¶ Sed e cōtra videtur nam vbi sīa lata statim trahit secum executionem ibi appellatio subsequens non sucurrit quin statim incurratur ipa pena ff.de penis l.qui vlti.ℭ l. quo ad statum ℭ sic expectare tempus appellationis interponēde frustratorium esset ar.C.de probationibus l.ad probationem . sed verius est quod sīa excōmunicationis lata trahit secum executionem vt legitur et notatur extra de appellationibus c.pastoralis ergo non oportet tempus datum ad appellandum expectare sed statim potest fieri execatio seruato tam̄ processu legittimo ꝯra ipm violatorem sequestri vt scilicet vocetur allegaturus causam rōnabilem quare nō debeat pnūciari incidisse in ipam excōmunicationis sententiam. ℭ q̄ non expectato tempore ad appellandum cessio possit fieri execatio facit l.addict.C. de appellationibus In hoc passu dicit Barth.dicta l.qui vlti.℣ illa l. prima ff. nil.no. pen.ap. loquitur in causis

nalibus ſeales tamen dicendum eſt in crimi
nalibus finaliter tamen dicit que eſt excusa
tio que ſit a iure vtputa quod efficiatur in
famis vel q̄ ſit excōmunicatus vt hic ⁊ tūc
talis excusatio poterit ſtatim fieri vt dicta. l. ꝯ
vltimo ⁊ dicto c. paſtoralis ⁊ ff. de hijs q̄
nō ir fa. l. furti in principio Quedam eſt ex
cusatio que debet fieri ab homine ⁊ illa vt pu
tat nō debet fieri infra x. dies ⁊ ſic ſtat l. i.
ff. mil. no. pen. ap. nec obſtat dicta l. addē
quia ibi fiebat excusatio ante ⁊ male faciebat
iudex ſic faciens ſm eum. Michi autem vide
tur in caſu noſtro ſic dicendum ſi notorie cō
ſtet ſequeſtrationem eſſe validam ⁊ vite la
ſtam poſt violationem ciuſdem debite publica
te poterit violans non expectatis x. diebz de
nūciari excōmunicatus ſi vocatus nullā pro
ſe cauſam rationabilem allegat ratio eſt ꝗa
dato q̄ in hoc caſu appellauerit ſequeſtrans
nō tenetur deferre appellationi extra de ap
pel. cū appel. li. vi. Si autem obſtet ſeque
ſtrationem nō tenere de iure cautus eſt q̄
abſtineat ſequeſtrans ab vlteriori proceſſu
ar. l. i. ſi duobus ꝯ ſinautem. C. omnia de le
gatis In dubio autem etiam abſtinendum
eſt ꝓpter appellationem forſan ſuper tanta
rum in quo caſu cognitio veritatis ſez an ta
lis occupans bona huiuſmodi ſequeſtrata
ſit excōmunicatus pendet ex euētu future pba
tionis vel nō probationis ſuggeſtorū in ap
pellatione ſique mterpoſita ſit vt dixi ſupra
in ſi. queſtionis p̄cedētis ⁊ ad hoc facit̄ no
tata per hoſtien. dicto c. paſtoralis ꝯ nos ita
qz. d. ſecum trahat

Ordō primus

Ecclepra ⁊ infra In
hibemus ne quis ec
cleſie ſue renuncians
a ſibi ſubſtituto recipi
at vicariam eiuſdem cum vehe
menter poſſit preſumi q̄ talia fi
unt per illicitam pactionem.
Quod ſi ſecus ab aliquo p̄ſum
ptum fuerit ille vicaria ⁊ alius
perſonatu priuentur.

Ecclepra et infra Iſta cōſti
tutio fuit Stephani archiepiſco
pi edita in cōſilio Oxon. ⁊ habet
tres ptes In prima ponit quan
dam inhibitionem In ſecūda ibi Debem⁹
ter ſubdit ſue inhibitionis rationē. In ter
cia ibi Quod ſi apponit penam contra fac
entiū. Et infra hic redditur quodda p
num z̄ penā ad dicenda ⁊ eſt ps huius in

ſtra de ꝓteſ. pben. c. ne lepra. Eccleſie ſue
ſuple ꝓbendalis p̄bendalis vel alterius aiꝰ
cuiqz in ſe vicarium habent. Et nota q̄ de
materia ſimili loquitur decretalis quia veri
ſimile extra e. ti. Renūcians. Hec autem
renūciatio fieri debet in manus eius qui ha
bet poteſtatem eam admittendi ſiue talis ſit
epūs ad quem hoc pertinet in ſua dioceſi de
iure omuni ſiue inferior prelatus qui hoc po
teſt ex conſuetudine prescripta vel priuilegio ſpe
ciali extra de renūc. c. admouet nam ibi nota
tis ⁊ e. ti. c. tum illuſio v. beneficio in princi
pio in clem. Unde ſi in manus talis renun
ciatio facta ſit etiam ſponte nō tenet vt legi
tur e. ti. c. quod in dubijs ⁊ hoc verum in p̄
iudicio ecclefie vel illius ad quem pertinet
reſignationis admiſſio vij. q. i. non oportet
valet tamēn preiudicium reſignātis vt ſez
ipſum beneficium nō poſſet repetere maxime
cum reſignatio ſit per ordinarium ſm goffr.
lauren. vinc. phy. egi. ⁊ bern. dicto c. qd̄ i du
bijs vil. naſo ⁊ hoſtien. in e. c. ostendiunt p
textū ibi qui dicit nō tenere renūc. Innoc.
dicit cui adhereo qd̄ p talem reſignationem
admittitur poſſeſſio beneficij non tamen pro
prietas Ratio eſt quia poſſeſſio ſolo animo
admittitur. C. de acquir. poſſ. l. licet Et huic
dicto ostr. henricus in e. c. Et ad hoc facit̄
notata p archid. xvij. q. ij. gonſalus Pro
prietas vero nō admittitur qz ſine conſen
ſu ſuperioris nō tenet reſignatio vt p̄dixi ſ
Innoc. dicto c. qd̄ in dubijs Et hoc verum
niſi reſignās velit intrare religionem arcio
rem extra de regularibus licet de regularib⁹
c. beneficiū li. vi Et notatur p archid. xviij
q. ij. abbas in quibus autem caſibus nō te
net renūciatio notatur de renūc. ſuper rubri
ca per card. li. vi. Hoc tamen ſcias q̄ ordi
narius vbi non admittit reſignationem de
aliquo beneficio facta non m manus ſuas
ſed alienas qui nō potuit eam recipere. ſed
ſtat in deliberatione vtrum velit admittere
nec ne. Si interim ſic integra renūcians pe
mitat poteſt ſine noua inſtitutio ne iterum il
lud idem beneficium occupare vt prius Nā
cum non perdat proprietatem vt predixi. vi
detur ſufficere tollerancia p̄lati q̄ ipm pote
rit retinere ar. ff. qui mo. pig. vl. ypo. ſol. l. vo
luntate ⁊ extra de renūc. c. vlti. ſic notatur p
archid. de renūc. c. ij. v. renūciet ds. ſed pone li.
vi. Et idem videtur ſore dicendum etiam ſi
renūciet in manibus illius qui habet pote
ſtatem admittendi reſignationem dum tamē
hoc faciat non p ſe in ꝑſona ſua ꝓpria ſed p ali
um puta per procuratorem vel per litteras
Nam ſi in perſona propria renuncict planū
eſt q̄ renūciatio tenet nec vlterius poterit
redire vij. q. i. q̄ preclaroſum de ofe. di. iiij. q̄
ris prout ſic notat archid. in dicto c. ij. v. re
nūciet in principio Et hoc verum niſi

statim penitens renouet ipam renūc. & tunc reaperiabit beneficium potius implorato iudicis officio quam iure actionis extra de pactis aī ptidem vi.q.iij.denīq; & ibi p io. & ad hoc faciunt notata in dicto c.ij.de renūc in fi.per Jo.in no.li.vi.& facit ad idez nota ta per paulum in c.aim illusio de renūc.d.& tendū in cle. Circa premissa tamē puto distinguendū inter eum qui resignat beneficiuz simplex tale videliet q non habet aiaī animarū & eum qui resignat beneficium animatū vt videliet in primo casu aim eius solius interfit statim in eius preiudicium teneat resignatio etiam absq; ossensu superioris secus tamen si imineat aia animatū qz iam nō solum eius interest sed etiam aliorum quibꝰ tenetur predicare vnde in hoc casu necessaria est tacita hitio epi vel ipsius qui potest de iure vel cōsuetudine talem resignationem admittere & ad hoc faciūt notata per archid. dicto c. pituloſum add.sed iurandū est & vi.q.iij.de inq; add.idem notat hic Jo. **Substituta** supple auctoritate illius ad quem pertinet institutio in ipo beneficio, nam ipe renūcians auctoritate sua minime possit ibi substituere vt titulum habeat in ipso beneficio extra e. instōbus i c.ex frequentibus imo non patronus qui non habet potestatem nisi in solum ad ecclesiaz presentandi extra de iurē patronatus c.aiaī Et facit de re. iuris beneficium li.vi. **Recipiat** supple per viam presentationis simplicis puto tamen q per viam permutationis admittendo & auctorizando per episcopum vel aliū ordinarium ad quē pertinet institutio vt dixi supra glosa proxima hic possit fieri extra de rerum permutatione c.quesitū & c.aī vniuersorū racō mea est quia in permutatione fienda totum pendet ab auctoritate superioris & non a voluntate permutantium vt dicto c.quesitum qua auctoritate ꝓsupposita cessat presumptio. de qua hic loquitur & not.in simili lapsus de rerum permut.c.vnico in cle.ptout eum ibi notat Jo.de lig.dh.sed quid si habens beneficium pingue &c. **Vicariam eiusdem.** Intelligas de vicaria perpetua prius in eadem ecclesia ordinata per modum beneficij de quali vicaria loquitur ostitutio othonis ad vicariam & extra de officio vicar.quasi per totum Sed quid si aliquis renūciauit beneficiō & alius in eius locum canonice subrogatus est de nouo ordinat ibi vnam vicariam de cōsensu epi & prōm q satis licet extra de offi. vicar.c.iij. Modo ad istam vicariam presentat illum qui prius fuit ibi rector & ipsaz ecclesiam resignauit an in hoc casu posset is qui resignauit reape huiusmodi vicariam hec licet tex. stricte sumpta faciat q non posset eque intelligi de vicaria iam existente ve futura vt prouidit potest timere de illicita pactione v

hic dicit Sed puto q in hoc casu bene posset recipere vicariam quia iste textus debet intelligi vbi rector renūciat ea intentione vt sit vicarius Et q vicarius sit rector prout legit in simili extra e.c.quia verisimile in quo casu est vehemens presumptio de illicita pactione vt hic dicit ꝓsumptio cessat in casu questionis vnde et si rector qui renūciauit ecclesie vbi est vicarius postea mortuo vicario ꝓsentetur per suum successorem ad dictam vicariam estimo q non offenditur ista constitutio **Cum vehementer** secunda pars **Preiumi** Ista presumptio insurgit ex hoc q non est verisimile q quis velit renūciare maiori beneficio p minori extra c.c.quia verisimile licet secus sorct econuerso extra de cle.non resid.c.i.& nota q doctores de presumpc.varie loquūtur Tractatur em de hac materia extra e.ti.p hostien.in summa.q.ij. & eodem ti.q.ij.per spec.l.iiij.di.fraternitatē l.di.ferrum ff.q metus cā.l.non est verisimile xliiij.di.multis & extra e.ti.quia verisimile de renūciac.vi.q.i.oues. per archid. Ex dictis predictis potest colligi q ꝓsumptionum quedam est temeraria. & hec a iure reprobatur ij.q.i.c.i.& vi.q.i.c.oues queda est probabilis surgens ex suspitionibus et fama & tūc potest iudici purgatō ij.q.v.ꝓbi ter & hec aim vno teste facit plenam probationem de presumpc.illud.C.ne de sta.defunctorum l.ij. Quedam est presumptio violenta & ista sufficit ad exempnationem de ꝓsumpc.c.ij. **Recipit** tamen probationem in cōtrarium de probationibus proposuisti & ista appellatur iuris tm Quedam est presumptio necessaria que est iuris & de iure de spons.c.is qui tamen extra ipam admittitur ossessio partis vt dicit glosa singularis autē de equalit dotis.q.si aūt mulier col.vij. De vehementi presumptione non solum patet in hoc loco sed etiam extra e.c.litteras. vbi notat tenē.q talis presumptio nō sufficit ad exempnationem maxime in grauibꝰ causis de hac materia plenius videre potens dicto c.is.qui.per tenē.de Bowpco **Illicitam pactionem** que in spūalibus omnino reprobatur quia continet symoniam. extra de pactis.c.si.vbi de hoc & ad materiaz faciunt notata de preben. signatū tentesima di.in ea per Jo.xvij.q.ij.c.elenthorio p eūdem Sed quero quare sit hic presumptio in deteriorez partem aim in dubijs presumi debeat in meliorem & benigniorem partem extra de presumpc.e.dudum ff.de matestō.l.p uos q.de leg.ij.l.aim pater. ff. vogo dic q hic agitur de salute anime vnde presumitur in duriorem partem. sicut alias legitur extra de sponf.c. Juuenis lxviij.di presciteri talis em interpretacio licet sit durior est tamē melior & tucior de ose.dl.iij.paruulos Et

notatur p Bern. de scrutineo in ordine faciendo c. unico glosa vlti. Quod si tertia ps ab aliquo scz rectore vel vicario. Percussum fuerit sonat in vitium liz qñ qz sumatur in bona pte sic alias in malo sumitur vij. di. qui contempta x. di. c. ij. xvij. di. c. multi. Hee enim duc dictiones ausi fuerint & presumpserint vt omnimodam important contemptum vt notat Innoc. de sentē tia exc. c. vt medicinalis glo. vlti. li. vi. Et oc. hostien. e. c. d. irregularitatem Ille scili cet renuncians ecclesie vel personatui Alius scz qui erat vicarius & sic recipit personatum vel ecclesiam Personatu. Est pelatura siue titulo ad personam siue rectorē ipsius ecclesie pertinentē. Est enim hec distinctio persona vulgare anglicorum & ponitur pro rectore Dicas tamen q de personatu doctores varie scribunt Nam archidiaconi & archipresbiteri in cathedralibus ecclesijs dicuntur habere personatus sicut notatur d. re scriptis c. statutū d. personatum li. vi. p archid. cognoscitur enim personat9 pm eū quā do aliquis habet prerogatiuam in choro vel in capitulo in optionibus in prouisionibus & vocibus dandis & huiusmodi pre aliis cānonicis eiusdem ordinis nō tamen hij qui sunt in maioribus dignitatibus constituti notatur de consuetudine c. i. d. officia circa medium glo. per eundem archid. qui ad hoc dat remissiones ad Innoc. & hostien. in c. dudum ij° de elect. & de pben. c. d. multa Unde vt dicit card. de elect. c. vt circa d. personalium personatus & dignitas vero supponunt pro eisdem licet in aliquibus locis rectores ecclesiarum vocentur persone & sic habent personatum non tamen dignitatem & sic sumitur in loco isto pm sententias doctorum in locis pallc. quibus etiam addere potes notata in dicto c. i. de consuetudine per Jo. in no. li. vi. in d. personatus Et circa hoc vide que dicam infra de vi. & ho. cle. c. i. d. dignitatib9 priuentur scz per sententiam. Non em̄ est istud statutum sententie late sed ferende Ad quod faciunt notata per Bern. extra de so pe. c. si diligenti d. causam perdat Et ad hoc vide notata que scripsi supra de constitutionibus c. i. d. teneatur Unde licet presumptio de qua hic loquitur textus vehemens sit & sic licet in casu isto si nichil proponeret in contrarium posset talis presumptio oppari ad sufficientem probationem vt dixi supra d. presumī potest tamen recipere probationes in contrarium vt ibi dixi Est enim ista presumptio nō iuris & de iure sed iur. tantum prout notatur vi. q. i. oues in fi. p archid. Et ostien. extra e. dicto c. qz verisimile Et nota q̄ hre due presumptiones differunt Nam presumptio iuris est quando ius presumit pro vna pte & tollerat sententiam sic ferri. nō tamen dicit q̄ contrarium nō probetur habes exemplum ff. de hijs que sunt sui vel al. iur. l. filium de re iud. l. officium cum ostē. presumptio iur. & de iur. que sic formata est vt nō recipiat probationē in contrarium habes exemplum ff. ad vell. l. ā tique de re. iud. l. res iudicata. C. ad macēd. l vlti. extra de sponsa. is qui cum similibus. potes istam materiam vlterius prosequi iuxta notata per dyn. C. de probationibus. l. si. ne possidetis dñ. ij. queritur vbi de hoc hz longam glosam quam posuit henricus de bonyo dicto c. is qui vltra medium

Capō. primo.

Presenti statuto diffinimus vt episcopus ab eo qui pntatus sibi fuerit recipiat iuramentum quod propter presentationem illam neqz promisit neqz dederit presentanti nec aliquā propter hoc inierit pactionē maxime si pntatus ipse super hoc suspectus fore verisimiliter videatur

Presenti. Hec est constitō stephani archiepiscopi edita in concilio Oxon. i. Episcopum. Jō intelligas de quocumqz alio ad quem de iur. consuetudine prescripta vel priuilegio speciali pertinet potestas instituendi in beneficio ecclesiastico. presentatum pntatio pertinz ad patronum ex vi iuris patronatus nō autem ocssio etiam si sit patron9 ecclesiasticus de iure patronatus c. nobis. xvi. q. vij. de ctrimmus Deuis tamen in ecclesia collegiata de elect. c. sacrosancta vbi de hoc & c. massana. collatio vero pertinet ad eū qui potest ofere aut vult absqz facto alteri9 de pben. si tibi absenti li. vi. & e. ti. c. licet & c statutum cum similibus De quibus & quo modo differunt collatio prouisio presentatio dispositio electio institutio inuestura & indūctio Notatur de pben. c. cum in illis d. collationem & glos sequentibus per archid. li. vi. Juramentum hoc autem vt consideretur ipsius descriptio dici potest assertio vel negatio de aliquo licito possibili & honesto facta rei attestatione firmata. & intelligo sacra cum ideſt euangelium vel fidem Mā p fidei interpositionem obligatur quis facere per iuramentum extra de pla. vices suas. c. querelā de arbitr. peruenit Jurari enim debet p rem sacrā

non aūt per creaturas non sacras ſm goſſē iurare eīm licet per creaturas sacras in casi-bus a iure expteſſis vtputa per crucem pre-cipue ſi fuerit ꝺsecrata. Item per manū epi xxij.q.v.qui periurat Item per euāgelium xxij.q.i.ſi aliqua Item per ordinem.i.q.viij quotiens Item per altare xxij.q.ij.habem⁹ notatur per hoſtieñ.extra de iure iure c. & ſi xpc.ḣ.i.ꝺ.creaturā Et nota ꝙ in iuramētis que in iure precipiuntur vt eſt iuramentum teſtis & calumpnie ſemper eſt iurandum ſu-per ſancta dei euāgelia. extra de iuramento calumpnie c.vlti.xi.q.i.teſtimoniū Et idem intelligo in omnibus alijs iuramentis q̄ a iure vel a iudice ex neceſſitate ꝺeferūtur & ideō ſi partes promiſerint aliquid iurare. nulla forma diſtincta notatur per Jō.in ſumma. ꝺſeſ.li.i.ti.ix.q.viij. **Propter preſē-tationem** hoc eīm ſimoma eſſet maxi-me ſi propter promiſſum vel datum haberet preſentationem fuerit cauſa finalis & ſic ꝙ hec dictio propter ſignificat appropriationē prout notatur in gloſa vbi.ſuper Hay.de ſi-monia ḣ.v.& ꝺcor. Jo.in ſumma ꝺſeſ.li.i.ti. i.c.xij. Et faciunt ad hoc notata in textu et ꝙ ꝺoct. de prebē.c.ſignatum & lxiij.di. Aga-thoſa ꝺ.ordinacione per archid. **Promiſe-rit** intelligas ſine nudo verbo ſeu pollicitati-one ſeu ſponſione ſeu ſtipulacione hanc pro-miſſionē oporteat intelligi ff.de edilicō edō l.ſtiendum ḣ.i. **Dederit** intelligas nec permutādo nec cōpenſando ff.de ꝺ.ſig.l. dediſ-ſe Item nec prius datum cōfirmando ff. de officio proconſu.l.ſi in aliqua primo Reſpō-ſo. Item nec legatum relinquendo ff.de lega-ti.l.ſi idē ſeruus in ſi. Item nec remittendo ff.de cond.cauſa data l.ſi mulier **Aliquid** hec dictio etiam rem modicam ſignificat ad ꝙ facit & legitur de ſimonia c.i.& c. non ſatis ſed melius e. ti.c.ex tue facit tamen cōtra. e.ti.& ſi queſtiones Sed dicunt aliqui intē-tionem in hac re conſiderandā. vt ibi notat ſuper ꝺ.intencione & hoc verum ad inducen-dam ſimoniam mentalem que per penitentiā abolebitur extra de simonia c.vltimo Nam ſo-la intentio ſimoniam conventionalem non in-duceret ſm hoſtieñ. Tu dic ꝙ modicū ex pac-to & intencione hoc recipiendi pro ſpūali in-ducit ſimoniam Si de hoc cōſtet in dubio eſt differencia inter modicum & magnum quia modicum preſumptiue non presumitur datū propter intencionem habendi ſpūale multū ꝺo.ſic vt i dicto c.& ſi queſtiones vnde ſi tē-pore preſentacionis habitr preſentatus mi-ſerit exenma preſentanti vel aliquid dederit non preſentacionis cōtemplacione ſed ali-as dabitur nec ex pacto ſed gratis ſicq̄ ꝙ ad numerum quantitatem non accedat puto ꝙ non ſit ſimoniacum Cauendum tamen eſt ne in talibus vl propter ea animus preſen-tantis principaliter moueatur ad ſic preſen-tandum & ꝙ tam ex parte preſentantis q̄ p̄-ſentati abſit cōtrupta intencio faciūt ad hoc notata per Archid.i.q.i.c.eos glo.vlti. Ꝺed etiā cum munus ſiue ꝺonum non tantuz poſ-ſit eſſe in manu ſed etiam ab obſequio ipi p̄-ſentanti .i.q.i.ſunt non nulli Quero nū-quid is qui ſuum ſeruicium aliqui ꝺederit p annum forſan vel biennium aut amplius ſtā-ꝺo in ipſius preſentantis obſequijs poſſit ſa-na ꝺſcientia iſtud iuramentum preſtare. dic ꝙ ſi huiuſmodi obſequiū fuerit impenſuz p̄n-cipaliter pro beneficio obtinēdo promiſſo pa-cto vel conuencione ad hoc interueniente nō p̄t qz eſt ſimonia extra de ſimonia c. tua de pac-tis c.vlti.i.q.ij.q̄ pio Si vero promiſſio pa-ctum vel conuencio non interuenerit nec prin-cipaliter ad hoc dirigatur intencio dantis. vel ſeruientis p̄t quia non eſt ſimonia ar. lxi.di.quid proderit Et notatur de ſimonia c.tum eſſent per hoſtieñ.vbi aūt principali-ter ſeruit aliquis intencione beneficium cō ſequendi ceſſante tamen promiſſo pacto vel conuencione talis non poteſt ſecure iurare qz ſm verū.eſt ſimonia hoſtieñ.tamen dicit Et melius ꝙ non eſt realis ſimonia ſed menta-lis que per penitenciam tolli poteſt de ſimo-nia c.ſi.& huic ſententie ꝺcoꝛꝺare videntur vbi. & geſp.de re.eccle.non ali.c.i.ꝺ.ad mini-ſtrationem .in cle.& hoc puto verum qz ſer-uiens eſt dignus vt notat Jo.i.q.i. ſunt ū nulli glo.iij.& ꝺcor.vbi.& Jo.an.dicto c. tum eſſent.ſecus tamen ſi ſit indignus ad ꝙ faciunt notata i.q.i.ſi qnis neqz ꝺ.amote p Jo. Tu dic ꝙ vbi intencō ſeruientis & p̄-ſentantis adaptatur ad certum beneficium tunc poteſt procedere opinio gloſe ibidem Alia opinio procedit quando intencio non adaptatur ad certum beneficium ſic notat an-thonius de butrio dicto c.ex tue qui dicit hoc tenendum menti .hanc materiam videlicet. quando munus ab obſequio eſt ſimonia tra-ctant Jo.in ſuma ꝺſeſ.li.i.ti.i.c.xij.et aſtex-ti.de ſimonia arti.tercio ꝺḣ. circa ꝺo mun⁹ & archid.i.q.i.ordines glo.vltimo vbi dicit ꝙ dare beneficium pro ſeruicio licito ſic ꝙ ly p nou notat causam finalem ſed potius excita-tionez ad ſic dandum non eſt ſimonia & hoc verum puto quando excitatur animus pre-ſentantis non reſpectu obſequij ſed reſpectu meritorum preſtantis obſequium quibz om-mitis dandum eſt beneficium pro meritis nō autem pro ſeruicio quia ſicut dicit quidam ſapiens aurie prelatorum probatoria ſunt clericorum. talia autem merita probari non poſſunt per dacionem pramie ſm Archid. in loco preall **Preſentanti** In hoc eīm caſu ſimoma eſſet vt no. Innoc. & hoſti. de ſimonia c.tanta.& archid.i.q.vi ḣ.vlti.glo. ſi. Quod ſi non preſentanti ſed alij aliquid pa-

miserit decerit vel super hoc pactionez inuenit tunc si alias beneficium habiturus fuisset ñ est simoniacum ar.i.q.vi.ℭ.si. Si vero alias non fuisset habiturus esset simoniacum .i. q.ij.ℭ pio ℰ c.quesitum ℰ q.iij.si quis obie cerit Cauendum tamen est ne aliquid huiusmodi detur intentione corrupta que in foro anime suffficit vt iudicetur simonia de simonia c.tua ℰ c.si. **Propter hoc** scilicet vt presentetur. **Pactionem** duo que precedunt loquũtur de persona presentantis tantum vt ibi patet. sed ista clausula est generalis que non solum respicit presentantem sed etiam alios quod dic vt dixi supra d. presentanti ¶ Sed quero cum presentatio non sit res spũalis sed quoddam ius resultans ex iure patronatus vt dixi supra c.d. presentatus Unde est ℭ dando aliquid temporale pro tali presentatione est simonia. Dic ℭ stricte vel proprie loquendo de spũali nec ius patronatus nec presentatio est res spũalis. Nã spũale stricte vel proprie loquẽdo dicitur illud solum quo spiritus sanctus habetur vel virtus gratum faciens vel quo datur sacramentum vel quo sacramentum habeti significat vt prophecie donum ℰ potestas faciendi miracula. Large autem vel communiter accipitur ſm quod comprehendit non solum predicta sed ℰ ea que sequũtur ex sacramento ordinis ℰ etiam id quod antecedit admissionẽ alicuius persone ad beneficium ecclesiasticum obtinendũ vt pũta ius patronatus ℰ psentationem que competit ratione iuris patronatus ad osequẽdum p̃ inuestituram illud beneficium ad quod presentatur. Hec enim presentatio dicitur quoddam spũale inquantum auctoritas presentandi respectu rei ad quam presentatur spũale est aliquo modo. inquantum illa auctoritas non est spiritualis sed ꝑpatua ad actum auctoritas p̃ncipalis que est institutio siue in restitutu ℰ est extrinseca ad iunctum principali cui preuium est sic est annexum spũali sicut id quod ad alterum ed mimicando ordinatur Predicta colliguntur ex notatis p̃ archid. p̃ri. q.vij. pie meutis in glo adde ¶ Ad cuius intelligentiam ℰ per Jo. in summa ofess. li.i. tit.i.c.i. **Maxime** ¶ Circa intellectũ huius dictionis dic vt dixi supra de offic. ord. c. Itẽ statuimus d. maxime. **Super hoc** scz qd aliquid promisit vel dedit vel pactus est p̃ presentatione **Dubitetur fore** Hec enim suspectio oriri potest ex eo quod prius in casu simili malefecit ff. de ac cap. l.si aũ ℭ. hinc scz ¶ Et facit ad hoc regula iuris semel malus potest etiam insurgere ex presumptione iuris de qua dixi supra ti. p̃ri. c. vnico d. p̃sumptionibus ¶ Itẽ ex signis verisimilibus ℰ ex fama vj. q. d. c. p̃sbiter ℰ q.i.c. deus omnipotens ℭ quãdo autem Item ex mala conversatione ff. de admis.

in.l.si plures **Verisimiliter** Jorst probabiliter Est namqz suspitio temeraria probabilis ℰ violenta de qua materia notatur vi.q.i.c. ouez nec archid. Et circa hoc vide que dixi supra de foro ope.c.i.d. suspecti

Bonifacius

Venit ℰ infra Statuimus vt laici vbi de subditorum peccatis ℰ excessibus corrigendis per prelatos ℰ iudices ecclesiasticos inquiratur ad prestandum de veritate dicenda iuramẽtum per excõmunicationis sententias si opus fuerit compellãtur. ¶ Impedientes vero ne huiusmodi iuramentum prestetur per interdicti ℰ excommunicationis sententias arceantur

Venit et infra Hec est ostitutio bonifacy archiepiscopi Et habet duo dicta In primo ponit statutum cum pena contra non parentes In secunda subiungit prnam contra impedientes **Et infra** Hic datur causa editionis huius statuti videlicet prelati ecclesiastici procedebant ad inquirendum de criminibus vel excessibus subditorum suorum ℰ laici suffulti potestate dominorũ temporalium in huiusmodi inquisitionibus tacti noluerint iurare de veritate dicenda. Ideo statuitur prout hic continetur Et est pars huius infra de prnis c.cuenit **prelatos.** Idest episcopos abbates decanos archidiaconos ℰ huiusmodi ad quos ratione prelaturarum suarum de iur. ℰ consuetudine prescripta aut priuilegio talia competunt **Judices ecclesiasticos** scz a supradictis commissos ℰ deputatos **Inquiritur** ¶ Circa hanc materiam vt scias per quos possit fieri talis inquisitio ℰ quo vide que scripsi supra de constitutionibus c.exteriori habitus d. inquirere ℰ d. vel alios ℰ d. inquirant **de veritate dicenda** sume quod sequitur iuramentum ℰc. Et de isto modo iurandi legitur ℰ legitur de iudiciis c.i.li.vi. vbi plenius diuerse notat. p archid. d. dicenda Et debet prestari prout littera sonat ℰ eodem modo responderi cum tamen in iuramento sufficiat respondere p illud quod aliquis credit aut estimat vt notat Jo. an. dõ c.i.

ꝺ.dicenda ꝫ 2oo.Arch.de testibus c. pre
sentium ꝺ.veritate vbi dicit quãdo iuratur de
veritate dicenda tm ponens quam respõdẽs
nõ quod credit scit ꝙ nouit dicere debet Ar.
iij.q.ix.hortamur Et ad idem facit notata
per Dern.de iure in.c.ex litteris glosa .i.
vbi dicit ꝙ hoc iuramentum in causis spũa
libus presentatur ꝫ 2oo.de iurã.calumn.
c.i.libro sexto Si duna fuerit vide
liꝫt ꝙ alias iurare nolũt cõpellãt oppo
nit contra hoc de censibus c.romana ꝺ.sane li
bro sexto Sed dic ꝙ illud locum habet in in
quisitione ꝑparatoria ad solempnem Nam
in inquisitione solempni bene recipitur iura
mentum vt hic ad cuius rei meliorem intelli
gentiam vide que notaui supra de cõstitucio
nibus c.exteriorꝫ habitus ꝺ.inquirunt. hoc
em̃ scias ꝙ a principio vbi inquisitio sit ge
neralis non debet exigi iuramentum per qđ
aliquis prematur alicuius occultum prodere
vel cogatur Exquo tam̃ crimina sine iuram̃
to referuntur corrigenda poterit inquisitor.
super hijs exigere iuramentum vt notat Jo
han.an.dicto c.romana ꝺ.coactione ꝫ 2oo
c.ꝺ. Impedientes non solum clerꝰ
cos vt patet in integra Iuramentũ
huiusmodi scilicet de veritate dicenda.
Interdicti hoc est vnum de censuris ec
clesiasticis sicut ꝫ excõicatio ꝫ suspensio ex
tra de verbo.sig.querenti Est enim interdi
ctum censura ecclesiastica in penam crimi
nis vel offense lata arcens precipue populũ
ne cõmunicet sacramentis Ecclesiastica iõ
dixi ad differentiam interdictorum legalium
que olim erãt solempnes verborum conceꝑ
tiones quibus preter aliquid fieri iubebat
vel prohibebat maxime aim depositione vel
quasi inter aliquos ordenbatur ꝫ ex illis
quedam erãt restitutoria quedam exhibito
ria quedam prohibitoria Instic.de in
terdictis per totum .Sacramentis iõ dixi
vt notetur differentia effectus excõmunica
tionis que separat etiam a cõmunione fideliũ
ꝫ sic habet similitudinem cum excõmunicatõ
ne minoꝝ qne a sacramentis tantum sepe
rat iij.q.iiij.engeltrudam Unde aim excom
municatio minoꝝ ab aula recesserit Interdi
ctum videatur quodãmodo in eius loaim
mutato nomine surrexisse Et excũicatõ
tiũ succesiue intelligo vt scilicet primo fera
tur sententia interdicti ꝫ postea si opus fue
rit exigente cõtumacia feratur sententia ex
cõmunicationis Nam crescente otumacia
crescere debet ꝫ pena ff.de pñ.l.relegati vl po
tes intelligere ꝙ vnam istarum exercuat il
lam videlicet quam magis videris expedire
Ad quod faciunt que leguntur ꝫ tenentur
de officio delega.capitulo Bene ;Regularis
ter tamen intelligendum est a minori. vt ibi
dicitur ꝫ notatur Et ad premissa facit

ꝙ legitur de ꝺ.significãt.c.querenti. Arce
antur idest referentur vel retrahuntur alis
ac prohibentur.

Constitucio Roberti
wynchelsee

Presbiteri stipendia
rij ꝫ infra Presbite
ri predicti die domi
nica vel festiua post
admissionem suam iurabunt co
ram rectoribus vicarijs vel eo
rum vicem gerentibus mitra mis
sarum solempnia Alioquin co
ram locorum ordinarijs aper
tis coram ipsis sacrosanctis et
inspectis quod ecclesijs paro
chialibus in quibus diuina cele
braut earum qꝫ rectoribus vi
carijs ac ipsorum loca tenenti
bus vel eis quorum interest nul
lum omnino inferent dampnuꝫ
seu preiudicium circa oblacões
porciones obuenciones denari
os perquesitos tricenalia seu iu
ra quecumqꝫ quocumqꝫ nomi
ne censeantur Immo quate
nus in eis est eosdem seruabũt
indẽpnes in ꝑmissis ꝫ singulis
ꝑmissorũ Jurent eciã spãliter di
cti sacerdotes ꝙ odia scãdala rix
as ꝫ cõtencões inter rectorem ꝫ
parochianos nullo mõ suscita
bũt aut aliquo mõ fouebũt sꝫ qꝫ
tenus in eis ẽ cõcordiã nutriẽt ꝫ
seruabũt inter eosdẽ. volumus in
super ac firmiter imugẽdo man
damus quatinus ꝑsbiteri supra
dicti diuina nõ ꝑsumãt in eccles
iis seu capellis hmoi celebrare pri
usquã ꝑstiterint sub forã pdcã iu
ramẽtũ. si tñ rectores vel vicarij
aut ceteri sepradicti voluerint et
pecierint sic iurari decernẽtes ꝙ
si qui ꝑsbiteri hmoi cõtra pro
hibicõez hãc in loco sic eis inter
dicõ celebrare ꝑsumpserit eo ipo ir
regularitatẽ incurrãt ꝑter alias

penas quas canones sacrarum constitucionum violatoribus ordinant infligendas ¶ Quod si predicti capellani sic vt premittitur iurati coram iudice competente super violatione iuramenti huiusmodi per probationes legittimas fuerint conuicti aut super hoc diffamati se purgare nequiuerint ommuo amoueantur & tamdiu periuris interdicatur eis diuinorum celebratio in prouincia nostra donec cum eis super hoc canonice fuerit dispensatum & infra ¶ Dicti vero rectores vel vicarii seu eorum loca tenentes debent benigne recipere eorum iuramenta predicta et de p̄missis ac aliis in hac statutis habebunt copiam conscriptam in ecclesiis suis

Presbiteri stipendiarii hec constitutio attribuitur roberto roy nebelsee archiepiscopo Cantuariensi. Et est q̄s huius supra de maioritate & obe. c. presbiteri & infra de cele. miss. c. presbiteri & de penit. & remiss. c. p̄ebendi Et habet quatuor dicta In primo statuit circa iuramenta que prestabunt capellani stipendiarii vel beneficiati in ecclesiis vel capellis parochialibus In secundo ibi Et vgl iumus Odmat quod dicti presbiteri non celebrarent diuina in huiusmodi locis ante prestationem huius iuramenti si presidentes ipsis locis hoc voluerint. In tertio ibi . Quod si Prouidet de pena non seruantium huiusmodi iuramenta In quarto ibi Dicti vero vult q̄ hij qui habent recipere huiusmodi iuramenta benigne hoc faciant & q̄s huius constitutionis copiam habeant in ecclesiis suis Et infra Hic additur illis quod habetur de cele. miss. c. presbiteri in principio vsq; ad finem determinus Predicti scz stipendiarii aut alij propriis sumptibus vel per alios sustentati vt patet infra de celeb. miss. c. presbiteri in principio. Die d̄ mēa. Dume quod est infra iurabunt &c. Sed contra istud opponitur extra de feriis c. i. Ubi dicitur q̄ iuramenta die dominico recipi non debent nisi p̄ pace vel alia necessitate Notes dicere sm Bern. ibidem q̄ hic mitruemit necessitas ratione obedientie que continetur sub isto iuramento Exponit namq; Bern. ibi pro necessitate iuta p fide p obedientia p forma alias. ad hoc c. significasti de elect. Et host. May. in summa li. ij. ti. v. xl. vbi addit etiam iurandum esse pro indempnitate ecclesie vt in casu isto. Dic etiam cum istud iuramentum interponatur ppter pacem conseruandā ne dum inter iuratum & huiusmodi presidentes sed etiam inter iuratum & suos parochianos licet illud exigere etiam die dominica vt ibi dicit textus p pace &c. Innoc. dicit illud eloqui de honestate nō de iuris necessitate Et host. ibi hostien. d. sacramenta. Et idem Jo. an. ibi in no. vel sm eundem in addic. Notes illud intelligere in iudicialibus que illo die cessare debent vt ibi &. C. de feriis. l. dies festos Et hoc iuta vtrum vel dic qd illud debet intelligi de iuramēto solenni videlicet super sancta dei euangelia pro vt alias legitur xxij. q. v. decreuit. Unde cū hic non statuatur iurari deberi super euangelia sed tantum presentibus sacrosanctis & inspectis non obstat dictum. c. i. Quod ad missionem que fieri debet p rectores vel vicarios aut eorum deputatos. Et in hac admissione consideranda est constitutio quā habes supra. de clericis ægri. c. i. &. ij. Cū tam rectoribus Dest eis presentibus audientibus & intelligentibus Alias non dicitur fieri cōa ff. de d. sig. l. cōa tutio Vices gerentibz scz presbiteris pochialibz aut curatorū absentiū paratoribz. Missarū solennia vt hoc fiat in cōspectu populi et sub eius testimonijs Aliquin Dest alias vel aliter vt sit aduerbium qualitatis p hypothesim Papias vero dicit alioquin. i. si minus vel si non vt sit obiectio rationalis vel collectiua sm Januen. Et exponitur alioquin. i. si nō ff. de damn. infect. l. si finita. ꝯ. ex hoc edicto & ibi per actum. Unde si dicas alioquin idest aliter tunc ponitur alter & actiue vt scz istud iuramētum prestetur vel coram ipsis curatis vel coram locorum ordinarijs Si vero exponitur alioquin idest si nō tūc ponit ordinem scz vt prestetur hoc iuramentum coram rectore vel vicario si hoc preferint vt infra e. ꝯ. Et volumus in fine Alioquin idest si ipsi capellani hoc fecerint & si ipsi curati coram eis sic iurare non cōsueuerint sed potiꝰ vt prestetur huiusmodi iuramentum coram ordinarijs tunc cōa ordinarijs vocantur & ibi presteant istud iuramentum Et istum puto huius lre vnicum intellectum Ordinarijs non respectus infra missarum solennia vt supra dixit sed sufficiat vt fiat in iudicio coram ipsis vel in tempore visitationis Aut alias sub testimonio publico. Apertis Hec dictio innuit sacrosancta de quibz dicitur ī talia esse debere que claudi & aperiri pñt vtputa liber & hmōi & dñt

aperire vel videre possit Jurans qualitatem
ri super quam iurat vide infra glosa proxi=
ma ¶ Sacrosanctis non dicit euange
lijs vnde vt videtur subicit quod sit liber sa
cer in quo sint euangelia · vel quod sit ali=
qua tabula non clausa in qua sint sacre reli=
quie reposite vel quod ipsa sacra posita sint
forsan in aliquo vase non clauso . Vtputa
pixide. aupa . vel archa ad hoc preparata
¶ Super tabula namqz licet Jurare vt
dixi supra eodem .c.i.v. iuramentum & vide
quod dicam infra glosa proxima ¶ Et in
spectis nota nō dicit tactis sed tantū tria
hic ponderat scilicet q̄ res super quam iura=
tur sit sacra q̄ sit aperta & non clausa & quod
videatur vnde pro intellectu huius materie
scilicet si iuramento nūquid debeat iurare su
per euāgelium vel super rem aliam & an res
super quam iuratur debet tangi . vel sufficit
q̄ sit presens & videat nota ꝛsiderandu fo
re an certus modus iurādi sit limitatus nec
ne. quādoqz em̄ in legis dispositione vel ho=
minis limitantis iuramentum fit mentio .
de iuramento prestando simpliciter absqz a=
lia qualitate ptz exemplū de iure, iur̄. per to
tum libw sexto de testibus p̄sentium eodez
libw de exceptionibus c.pastoralis et in ta
li casu sacramentum quod infra dicam pu=
to sufficere q̄ iuretur illo modo quod iura=
mentum obliget ip̄m iurantem siue fiat per
rem siue per librū sacrorū euangeliorum.
siue super altare siue super crucem vel aliam
rem sacrā vel alia simili interpositione obli=
gatur sic iurans extra ne prelati vices suas
c.querela de arbitris c.peruenit & ad hoc sa
lutat notata de sepulturis c.i.v.fide interpo
sita per Archidiaconum libro sexto de iure
iur.c.& si xp̄c v.aliud per Innoc.qui dicit,
quod iuramentum est quando aliquis dicit
pialo animo sue & ad hoc allegat c.fraterni
tatem de frig.& malefi ¶ Si vero iuramen
tum quo ad modum iurandi sit per legem .
vel partes limitatum tunc illa limitatio de
bet seruari dum tamen sit licita ff.de iure iur̄
l.iij ℌ. vlti. tum legibus sequentibus ¶ Alio=
quin autem si nulla sit talis limitatio tūc suf
fiat sic iurare quod obliget iurantem vt pre
dixi nisi aliud in cōsuetudine fuerit in talib9
obseruandum hoc dico propter iuramenta
que in iure p̄cipiuntur vt est iuramentum
testis & de calumpnia & huiusmodi naz in ta
libus vsus & consuetudo optinuerunt vt iu
retur super euangelia & idem intelligit In=
nocentius vbi supra in omnibus alijs iura
mentis que a iure vel a iudice vel a partibz
ex necessitate deferuntur & etiam vbi par=
tes premiserunt iurare nulla forma distin=
cta vel limitata & extra. post eum hostien.&
Jo. in no. in e.c. quādoqz fit mentio de iura
mento prestando corporali absqz alia limita=

tione vel qualitate adiecta patet exemplum
de hereticis c.ad abolendam ℌ. statuimus de
sententia exc̄. venerabili de elect. vbi pericu=
lum ℌ super hijs & c.vt circa & c.pro parte
tot libro sexto & tunc puto sufficere si iure=
tur tactis sacrosanctis licet non sint ibi euā
gelia Corporale namqz iuramentum requi=
rit tactum vt notant Card. & alij doctor.
dicto c. vt circa nec sufficit leuare manū ver
sus ecclesiam vel altare vel aliam rem sacrā.
Immo corporaliter debet tangi cum manu.
si habeat alias cum lacerto vel humero vel
capite non autem cum pede sm card. in loco
preall. super verbo corporali eodem v. p Jo.
& doct. wilhelmus de hereticis c.i v. corpo=
rali in clemen. vbi enim legis dispositio vult
super q̄ iuratus tangi & limitari id super qđ
iurari debet oportet modum illum obserua=
ri ptz exemplū. C. de iudic. l.rem non nouā
ℌ primo autem causarum. quandoqz tamen
legis dispositio non artat ad tactuz sed vult
q̄ iuretur presentibus sacrosanctis & īspe=
ctis vt hic & dicta l.rem non nouam ℌ. cum
igitur. & tunc sufficit sic seruari Simile ha
bes de iuramento calumpnie c.si. vbi episco=
pus iurans de calumpnia ob p̄eminenciam
dignitatis episcopalis priuilegiatus est vt
non tangat sed sufficit q̄ iuret presentibus
sacris per ipsum inspectis ¶ Tucius tamē
est vt etiam episcopus quando iurat tāgat.
id super q̄ iurat vt volunt Jo. Card. & Ar
chid. dicto c. vt circa. quedam enim sunt in
quibus episcopus etiam de iuris limitacōe
tangere debet sacrosancta videlicet in abiura=
tione hereſis .i.q.vij. quociens . Item quā
do se purgat sr̄ crimine simonie extra de pur
gac̄. ca. c. quociens . quandoqz etiam fit men
cio de iuramento vt videlicet fiat super san=
cta dei euangelia absqz illa limitatione cor=
poraliter vel q̄ etiam tangantur patet exem
plum dicto capitulo quociens de purga. ca.
& in hoc casu requiritur tactus q̄ satis deno
tat hec dictio super & idem erit si dicat ad san
cta dei euāgelia Sic q̄ facit ff. de odiō. & de
monstra. l. non putabam. quādoqz limitatur
modus iurandi cum omnibus predictis vi
delicet q̄ iuraturus prestet iuramentum ad
sancta dei euangelia per eum corporaliter ta
cta vt in clemen. ℌ. porro de hereticis & tūc
modus limitatus satis est planus & aper=
tus & sic seruandus & nota quod vbi in iu
ramento limitatur vt fiat corpo. non sufficit
vt videantur sacrosancta sed requiritur tac=
tus licet aliqui dicant quod sufficit visus si
cut contingit in apprehendenda possessione.
ff. de adquirenda possess. l.ij ℌ. si per vendito=
rem . nam in illo casu ratio est quia illud op=
peratur intencio tam tradentis quam re=
cipientis sm Johan. an. qui sic notat in di
cto. c. i. de hereticis in clemen. v. tacta .

Et ocvt. ibi paulus e. d. autus etiam dicta bene faciunt ada e que supra dixi ibi super d. euangilia Fateor tamen q vsus communis obseruat vt in actibus iudicialibus ꝛ extra iudicialibus grauibus ꝛ maioribus iuret. tactis euangelijs vel alijs rebus sactis. pmo quandoqz tacto qualicumqz libro Qui quidem vsus vbi agitur de iuramento corporali prestando sine aliquē qualitate bene potest prouenire vt notatur in dicta clem. l. d. tacta per Jo. an. Unde si super quocumqz libro aliquis in tali casu iuret dirigendo intentionem suam ad obligandum se deo ꝛ dicere veritatem Credo enim q ex tali iuramēto obligatus sit licet supra hoc sint argumēta ꝛ opiniones prout videre potetis in auctentica sacramēta puberum. C. si aduersus vendic. d si. xi. quero per ch. Jura tenentur videlicet sacerdotibus parochialibꝰ aut hijs quos in sua absencia sues deputauerint procuratores vel assignatos Quorum interest vt puta firmarijs forsan vel alijs psonis que in obuentionibus ecclesie certam habent portionem quandoqz duas partes quandoqz terciam partem quandoqz mediam partem prout in multis ecclesijs obseruatum est quarum talem ꝛ ego quendam opinari de obuentionibus quibꝰ cūqz ad infra vel ad extra pertinentibus ꝛ venientibus ad eandem non recipiens nisi terciam partem. quibusdam religiosis viris duas partes obtinentibus Oblationes quid harum appellatione continetur vide quod scripsi supra de consuetudine c. i. d. oblationum ¶ Et nota q hmiusmodi oblationes que diebus dominicis ꝛ festiuis ꝛ alijs cotidianis fiunt in ecclesia debentur ipsius ecclesie curato cuius officium est orare pro peccatis populi x. q. i. quia sacerdotes ꝛ c. hanc consuetudinem ꝛ xvi. q. i. doctos nec debent oblationes huiusmodi ad alios presbiteros in eadem ecclesia celebrantes ad quorum manus forsan offeruntur pertinere ratio est quia offerentes non sunt sui parochiani Fallit tamen vbi consuetudo est mouentrarium ¶ Item fallit in ecclesia vbi episcopus celebrat sue dioc. ¶ Nam tunc oblationes factas ad manus suas recipiet ipse ꝛ non curatus ecclesie. Est namqz parochia sua extra de raptoribus c. i. Caueat tamen episcopus ne nimis in ecclesia vna hoc frequenter vt sic graue preiudicium curato afferat. nam tunc oblationes huiusmodi non habebit ar. extra de decimis c. suggestum. ꝛ ecce vera sm hostien. maxime quando episcopus visitat prout ipe hoc notat de parochianis ꝛ alie parochi. q. in quibus dh. quid ergo in summa ꝛ sic notatur c. ti. c. vt dominicis dh. Sed quid si episcopus per Jo. in coll. Insuper in hac materia scire debes. q ad obs

lationes teneri potest aliquis quadruplici ratione Primo ex conuentione precedenti verbi gracia vt occupans aliquem fundum vel aliquam demum certis temporibus offeret aliquod certum. Et talis oblatio habet rationem census ¶ Secundo propter precedentem promissionem seu deputationem vt puta quando aliquis inter vinos vel ex causa mortis aliquam rem mobilem deputat ad suum vsum ecclesie Tenetur namqz stante tali voluntate promissum implere ꝛ prestare. Tertio propter ecclesie necessitatem videlicet si ministri ecclesie non habeant vnde sustententur. quarto propter consuetudinem sm quam fideles tenentur certis festiuitatibus facere aliquas oblationes consuetas. Et hanc consuetudinem possunt parochiani compelli seruare non per curatum sed p episcopum de simonia c. ad apostolicam de matria predicta ti. de decimis ℌ. xix. per Raymūdum ꝛ per Jo. in summa confessorum li. i. ti xv. q. i. Portionem. potes ponere exemplum in eo qui in aliqua ecclesia recipit non totum sed portionem aliquam vt puta terciam partem vel aliquam aliam quotam extra de d. sig. c. cum inter ꝛ c. ex parte iij. Et potes ponere exemplum sm ea que leguntur ꝛ notantur extra de testis c. requisitis extra de sepulturis c. cruciferi ꝛ c. de hijs.

Denarij perquisiti Aliqui libri habent sic p requestis. ꝛ sunt hij denarij qui in aliquibus ptibus consueuerunt dari curato p habendis memorijs defunctorum. ꝛ ab aliquibus dicuntur denarij memoriales quia vt habeatur memoria defunctorum solent solui ꝛ possunt dici pro requestis quia prones curatum sunt requeste vt aliquo certo die specialiter oret p anima alicuius defuncti vel possunt dici denarij pquisiti. qz ex deuotione recipiuntur a parochianis dum p sacerdotem domi visitantur vel quia dantur in penitencijs iniungendis Facunt notata p hostien. de d. sig. c. ad inter d. parochiani.

Tricēnalia Dicit triginta ha Solet nasci aliqui facere celebrari triginta missas sm certū ordinē institutū vt dicitur p beatū gregoriū Soluūtqz aliqs certū celebrāti p suo labore vel dicūtur trigennalia ea scz que obueniūt in solēnitate diei trigesimi eosdem. scz rectores ꝛ vicarios ꝛ eorū vices gerentes Indempnes ꝛ sic nō suffiat eis vt a malo abstineant. sed facere debent id quod bonum est xxij. q. v. de forma Jurent etiam dh. Specialiter solet namqz plus timere q aliquis specialiter poliatur q̄ q̄ sponsione generali concluditur xxiij. di. q̄ q̄ vbi habes pot. per Jo. Odia Odium enim ꝛ emulationes clerici tam in se q̄m in alios fugere debent xxiij. di. Hijs igitur. ¶ Et intelligas de odio prout sumitur in malo ꝛ

dirigitur contra personam alicuius & aliusmodi odio dixi supra de officio Archipresbiteri c.i.vs. Item. v. odium. ¶ Quandoqz enim sumitur odium in bono vt sciliet quis odiat in homine peccatum non tamen eius personam lxxxvi.di c.odio. ¶ Et ad idem vide notata de re' iudic. capitulo primo. v. odium per Archidiaconum libro sexto.

Et est odium inimicicia & vltione cogitãs vt sumitur in malo & tale odium nõ potest esse sine peccato sm Thomã vnde .i. Io. iij dicitur omnis qui odit fratrem suum homicida est & facit de premi.di.i. homicidiorum Dicit em lincolñ.dicto xxi.ppe finem. Qui odit aliquem vellet ipm quem odit priuari vita corporis aut parte vite in membris mutilatis vel saltem vite Jocunditate m possessionibus ablatis Nec verisim le est odientẽ qui vellet partem vite auferri vt limitet suum velle ad aliquam partem certam ꝙ velset auferri & nõ maiorem & licet vna pars esset ablata non tamen sic saciaretur eius odium sed vellet aliam auferri & sic de singulis donec auferatur totum Vnde si ita est sequitur ꝙ qui odit quia in voluntate habet totã vitam auferre homicida est ¶ Noli igitur odire quia aut odis naturam aut vicium Si naturam tripsum odis xpm hominem odis ymmo & deum amatorem humani generis odis quia nemo potest diligere amatorem illius quem odit quod si deus odis nec lucem recto oculo respicies ¶ Si ergo recto oculo lucem nõ respicis in tenebris es propterea dicit scriptura Qui odit in tenebris ãbulat & in tenebris ẽ. si vero odis vicium oportet vt illud occidas qđ melius facere ñ possis ꝙ vt bono repenso pro malo id facias.

Scandala est em scandalum dictum vel factum minus rectum vel signum alius occasione aliquis trahitur ad cõtensum alicuius peccati & prebet alicui occasiõem offensionis vel ruine sic notatur de 'officõ delega. c.i.d. scandala per Archidiaconum li.vi. Scandalon em grece latine sonat offensio. vel ruina vel rixa Et dicitur scandalũ quãdo subito inter aliquos oritur offensio vel pugna vt notat etiam Arch. de pactis c.vlti.v. scandala libro sexto. & cum premissis cõcor. notata per vsil. de officio ord. c.i.v. scandala in clemen. ¶ Rixas. Rixa dicitur quedam inuasio que inter multos committitur & solet oriri ex litibus & contencione ff. de acc. & obli. l. seruus nõ in omnibus & nõ solum in multitudine sed inter duos rixa committi dicitur ff. vi bonorum raptorum l. ꝓtor autem ij. ¶ Quid ergo & vt dicit Thomas in summa q. xli. articulo primo Rixa dicit quandã inuasionem in factis quando videlicet ex ira aliqui se inuicem pernicũt in priuata pugna nõ ex publica auctoritate sed magis ex mordinata voluntate &, semper importat peccatum & in eo qui alterum inuadit iniuste est mortale peccatum In eo autem qui se defendit potest esse sine peccato veniali & quandoqz mortali sm diuersum modum se defendendi. Nam si solo animo repellandi iniuriam illatam cum debita moderatione aliquis se defendat nõ est peccatum nec potest proprie dici rixa ex parte eius Si vero cum animo vindicte vel odij vel cum excessu debite moderationis se defendit semper est peccatũ. sed veniale quidem. ¶ Quãdo aliquis motus odij vel vindicte se immiscet vel cum ratio nõ multum excedit moderatam defensionem Mortale autem est quãdo obstinato animo in impugnãtem insurgit ad eum occidendum vel grauiter ledendum Sic notatur per Johan. in summa cõfes. li.iij. ti. xxxiiij. c. CC. xxvij. **Cõtẽciones** Contencio quãdam contrarietatem importat in locutione & hec cõtrarietas potest attendi dupliciter. vno modo quantum ad intencionem. ¶ Alio modo quantum ad modum in cõtencione considerandum est vtrum aliquis cõtrariatur veritati & est vituperabile vel falsitati quod est laudabile In modo autem cõsiderandum est vtrum talis modus contrariandi deueniant & personis & negocijs vt sic sit laudabilis. vel alias excedat cõuenientiam personarum et negociorum vt sic sit vituperabilis Sumẽdo itaqz contencionem prout est impugnacõ veritatis & habet in se modum mordinatum sic est mortale peccatum vnde hoc modo diffinitur contencio ab Ambrosio dicit enim ꝙ contencio est impugnacio veritatis cum cõfidencia clamoris Si autem contencio dicatur impugnacio falsitatis cum debito modo acrimonie Sic contencio est laudabilis.

Si vero in hoc casu habeat sic potest esse veniale peccatum nisi forte tanta mordinacio sit in contendente qđ ex hoc generetur scãdalum Vnde Apostolus cum dixisset ij. ad thimotheum ij. noli verbis contendere subdit. ad nichil enim vtile est nisi ad subuersionem audientium hec thomas. in summa questione xxxviij. articulo primo & Johan. in summa consel. libro tercio titulo xxxiiij. c. CC xxdi ¶ **Suscitabunt** scilicet a principio per se vel alios. ¶ **Sustinebunt**. scilicet prius suscitata. ¶ **Fouebunt** scilicet clam vel occulte vt differat a precedenti quod est sustinere & significat aptam manutencionem & sic hic tria prohibentur scilicet premonitorialis horum que hic dicuntur suscitacio aperta eorũdem sustentorum manutencio & secreta eorũdem nutricio.

Quatuma in eis contor. id quod habes xi. q'iij. Inter verba & dixi supra. de treuga & pace capitulo vnico v. cum omnib9

¶ **Volumus** secũda pars ¶ **Summa**,

Intellige non solum de missis. sed de aliis officijs Nam omnes hore canonice appellatione diuinorum continentur de cele. miss. c. si. in clem. de immu. eccles. c. dcet li. vi. de offic. ord. c. si canonici e. li. **Presumant**. ptemptum g inobedientiam significat in loco. Ad quod vide quod scripsi supra de presumptionibus c. vnico d. presumptum fuerit **Celebrare** Dicit solempnizare frequentare venerari vel colere sm Januen. **Dicta merit** dñs. in quo modificat quod prius dixit Hoc enim quod hic dicitur potius modificationem respicit q̄ conditionem sicut alias notatur in simili de sponsa. c. i. d. conditione. archid. li. vi. ¶ Unde nota q̄ hec monasillaba si quandoq; facit conditionem ff. de conditionibus g de monstr. quasi per totum. Nūq; non facit conditionem sed dispositionem puram vt puta in casu quo illud est expressu subintelligit de ōdicōe ff. de odi. g de monstr. l. aliquando g l. conditiones extrinseas. ¶ Quandoq; facit modificationem vt predixi Quandoq; signat admonitionem ff. de tutelis l. muto. ℣. hanc autem g ibi de hoc in d. non conditionem pr acaut. ¶ De ista materia potes videre notata p Innoc. extra de presumpt. c. vltimo g p Jo. an. in clem. prima de offic. dele. d. reperint g plura alia de natura huius dictionis si potes videre p Barth. de odi. g demonstr. l. i. a. dñs. videndum vsq; ad dñs. secundo quero **Pecierit**. Non enim sufficit eorum voluntas sed requiritur actus petendi ff. de d. ob. l. quicq uid Unde si huiusmodi rectores vel vicarij sic iurari non pecierint tunc satis licebit presbiteris de quibus hic loquitur celebrare diuina eo non obstante quod non prestiterūt istud iuramentum ar. sumpto a contrario sensu ¶ Natura namq; huius dictionis si est vt ex ea resultet validum argumentum a contrario sensu ff. de officio eius cui in ane iurisdictio l. i. Et notatur. C. de episcopis g cle. l. conuenticulam p chy. **Hic eis interdicto** sez contra prohibitionem huius ōstitutionis que vult q̄ talis sacerdos non celebret in ecclesia vel capella aliqua infra p uinciam Cantuarien. vbi prius iurauerit vt hic dicitur si sic iurare p eum cuius interest requisitus fuerit g sic loquitur de interdicto etiam prout sonat in censuram ecclesiasticam de d. sig. querenti. Est namq; tali presbitero ecclesia vel capella quevis dicte prouincie si sic exactus iurare recusauerit quo ad celebrationem diuinorum prohibita g interdicta vt hic patet **Presumpserit** Hec presumptio probatur ex hoc quod constet eum requisitum fore ad iurandum q̄ vout hic statuitur g quod recusauit iurare g q̄ postea celebrauit in tali ecclesia vel capella sibi interdicta **Irregularitatem incurrat** hec irregularitas prouenit ex inobedientia quia nō paret preceptis ecclesie p quo vide que scripsi supra de temporibus ordinando. c. in premiis d. irregularitate g d. dispensare potrint Et nota q̄ tal ē similis suspenso a celebratione diuinorum a canone qui si interim celebret in suo officio fiat prius efficitur irregularis de re. iudi. cum eterni de sententia excommunicationis c. cum medicinalis li. vi. vbi de hoc Et sufficit quod a parte huius constitutionis expresse cautum sit tales fore irregulares de sententia excommunicationis ig qui li. vi. vbi de hoc per archidiaconū d. supposito g glosa sequenti g ōptime p archidiaconum super d. irregularitatem sed ō tra hoc quod dicitur hic videlicet tales presbiteros esse irregulares si celebrauerint in huiusmodi ecclesijs vel capellis ante huiusmodi iuramentum prestitum si ab eis exigatur opponitur sic quia prohibitio sola episcopi vel superioris ne celebretur in aliqua ecclesia non facit celebrantem contra tale preceptum irregularem nisi ipsa ecclesia fuerit specifice interdicta potest poni exemplum vbi propter controuersiam patronorum episcopus clausit ostia ecclesie g tollit reliquias. precipiens ne quisquam ibi celebret prout notat Innoc. de exces. prela. c. tanta g speculator ti. delegato. ℣. proposito d. Illud queritur Unde cum hic non dicatur ecclesiam fore interdictam in specie sed potius prohibitum esse ne ibi per tales presbiteros predicatur videtur q̄ sic celebrantes non incurrant irregularitatem ar. premissorum ¶ Solutio licet ecclesia per hanc constitutionem non sit interdicta generaliter aut specialiter quo ad ipsam ecclesiam Est tamen interdicta quo ad tales presbiteros inobedientes non tamen respectu loci aut ipsius ecclesie sed respectu persone in ipso loco celebrare prohibite g interdicte facit ad hoc natura tituli de clerico excommunicato deposito vel interdicto ministrante ff. de interdictis g vel. per totū de sententia excommunicationis cum illorū de matrimonio contracto contra interdictū ecclesie c. iij. g per totum Ex quibus allegatis patet quod interdictum g prohibitio supponunt pro eodem g vbicumq; interdicitur persona ab ipō qui ad hoc potestatem habet ne celebret vel in diuinis officiet si contrariū faciat efficitur irregularis xi. q. iij. si quis epūs in cilio de clerico excōicato ministrāte c. clerici g c. seqnti ai silibz **violata ribz** Circa qd̄ vide q̄ scripsi s de sacra vncti one c. i. d. reluctātes **Quod si iij. ps Cū petēte** hec petēcia respāi amocōis de q̄ loquitur cōsiderari pt dupl̄r vno mō mqntū cermit capellanos forsan in alia bñficio ecclastico d. gracia in aliqua cantaria perpetua In aliqua ecclesia fundata intitulatos alio

modo in quātū concernit alios capellanos non beneficiatos. sed stipendiarios tantum vel annalia ibi celebrantes. ¶ In primo namq; casu dicetur iudex competens is cuius est talem admittere & institui ex in tali cantaria vt sic officialis episcopi in hoc casu nō erit iudex cōpetens nisi talis potestas sibi spāaliter sit omissa de offic̄ vicarij c.licet libro sexto In alijs vero prefbiteris non beneficiatis erit quo ad hoc iudex cōpetens ille qui in ipso loco habet iurisdictionem ordinariam vel delegatam ab eo. extra de offitio ord.pastoralis Mesponso primo de app.dilecti filij prioris & ibi notatur in fi.magne glose sed quid dicemus si habēs cātariam in aliqua ecclesia ad quam nō' admittitur per episcopum nec vllam habet institutionem ecclesiasticam in eadem sed forsan rigore fundationis eiusdem eam recipit ex donatione aliquotum laicorum & etiam p eosdem amoueri debet ab eadem in casu quo fuerit āmouendus nūquid in hoc casu ipi laici dicā debeant iudices in ea parte competentes videtur q non quia non est dicendus iudex qui nulli iurisdictioni. C. p̄est de iure o.iudi. l.i.& l.priuatorum vnde cum tales non dicantur p̄esse alicui iurisdictioni non possunt dicā iudices competentes et sic non teneb t processus coram eis habitus nec sentencia per ipsos lata/vt patet in legibus preall. & extra de foro cōpetenti c.significasti. ar. sumpto a contrario sensu ¶ Preterea cum causa ista sit de se mere ecclesiastica quia super periurio nota extra de iudic.c.nonit.q.ſi. & insup dēbeat eadem causa inter personas ecclesiasticas quia inter rectores vel vicar̄. ex vna parte & ip̄m capellanum ex alia parte patet q causa ipsa omnino tractanda erit coram iudice ecclesiastico ad quem pertinet inter tales cognoscere & iudicare extra de foro cpet̄ti c.i.& c.si quis & c.si diligenti cum similibus ¶ Econtra videtur q sic nam in casu posito nō q talis capellanus habet in tali cantaria non est aliquod spūale nec vt videtur spūali annexum sed est quoddam temporale ad ipius sustentationem limitatum vel magis est hoc pro suis benefactoribus deo p̄ces fundere & eius obsequijs insistere teneatur vnde vt videtur talis capellanus admittat vassalli qui licet sit clericus tenetur causam feudi coram domino ipsius feudi etiam laico agitare debet etiam causam de qua queritur coram istis laicis mouere & defendere & ipsorum iudicium subire ar.eorum que leguntur & notantur de iudicijs c.cetrū̄ de foro cpetenti c.verum In quo etiam casu cōsiderari debet q fiat pluries ocurrit amo cō talium capellanorum ad tales laicos forsan ex defuncti voluntate qui sic disposuit & ordinauit pertinet, vnde cum hanc voluntatem seruari opteat & eam etiam ecclesia tueri habeat & ñ impūgnare. C. de sacrosanctis ecclesijs l.i.de episcopis & clericis l.nulli tāconaliter vt videtur posset concludi talia forte laicorum huiusmodi iudicio relinquenda. sed p̄ q dixi puto verius nec obstat allegata in contrariū quia q dicitur de feudo videlicet quod debet causa tractari coram domino verum est vbi agitur de ipso feudo Et in casu concernente ipsum feudum. alias vero agi deberet coram ordinario vt notatur in dicto c.veterum per ber̄. Innocēt. hostien. & Jo.an. sic hic iuxta argumentum sumptum non agitur de iure huius cantarie. sed agitur an habens ipsam cantariam iuramentum p se interpositum violauerit nec ne in quo casu iurisdictio non potest ad tales laicos pertinere vt apparet ex predictis. ¶ Nec obstat quod dicitur de voluntate defuncti seruāda nā eius voluntas non potest esse tante efficacie. vt tollat iurisdictionem ordinarij in suo subdito nec potest facere quin ius cōmune suum locum habeat ff.de re. iuris l. id q nostrum extra de testis c.requisisti post p̄incipium cum glosa & per Johan.an. Et ad hoc facit ff.delega.i.l.nemo potest & l.si quis inquilinos .q. si quis scripserit poterit ergo ordinarius talem propter periurium decernere amouendum & de.amouere sic q talis periurus etiam facto amoueatur per laicos qui sibi dictam cantariam conferunt & sic tales laici erunt executores sentencie ipsius ordinarij sicut alias notatur de foro competenti c.postulasti. ¶ In quo casu si tales laici nolint mandata ordinarij exequi possunt si eis subditi sint ad hoc per censuras ecclesie apelli de foro competen. capitulo romana q. contrahentes in fine libro sexto extra de offitio ordinarij c.pastoralis i p̄n. & facit notata p pau. de re.iud. C. pastoral. d. mot. m clemen. si vero non sint sui subditi debent per suum superiorem compelli siue superior ille sit ordinar̄. & mutue vicissitudinis optentu hoc facere debeat ad q vide que scripsi supra de iudic̄. c. Item omnes illi q. & vt in premissis d. innuent siue sit metropolitanus qui vigore appellationis ad eum interponende vel alias ab inferioris negligē etiam vel iure legationis. si legatus natus sit per viam simplicis querele hoc agere debeat extra de offitio ordinarij c. duo & capi. pastoralis de supp.negligatione prelatorū. per totum & extra de offitio legati capitulo primo. ¶ Probationes legittimas, quatum sunt multe species scilicet per testes per instrumenta per confessionem partis per facti euidentiam extra de restitutiō. spoliato. capitulo cum ad sedem prope finem. ¶ In textu vbi glosa addit quintam. videlicet violentam presumptionem.

I

Hijs hostien. in summa ti. de probationib9 ⁊ q̄ quot sunt species in principio. Addit alias quatuor stiliæt ꝓr famam ofendens tem extra de testibz c̄ ꝓterea ff. de testibz l. iij Item ꝓr iuramenti delationē xxi. q. iij. dis lectio. ff. de iurciur̄. l. manifeste extra de iure iur̄. c. vlti. Item ꝓr oculorum inspectionez de frigē mal. c. fraternitatis ⁊ c. vlti. Item ꝓr libros antiquos ⁊ scripturas antiq̄s extra de ꝓbaē. c. cum causam xxiij. q. ij. c. sane. ij. ff. de alto. scri. l. i. de hijs latius ibi tra ctat hostien. qui etiam dicit qđ quandoq; sit probatio ꝑ lr̄as epi extra de ꝓbaē̄ c. post cessionem ⁊ ibi supr̄ hoc tractat ꝓr longum passum. ¶ Et nota q̄ huiusmodi pbationuz quedam sunt. plene quedam semiplene ꝙt plenius notatur · ff. de testibus l. testium ḡ. ij. v. spm̄ ꝓr accurs. vbi inter cetera dicit q̄ multe semiplene ꝓbationes simul collecte faciūt plenam fidem Et quādoq; semiplena probatio facit plena m fidez videliæt vbi tra ctatur de modico preiudicio notatur extra de ꝓbaē. c. iij. v. sup̄stit. clerici ꝑ Bern̄. Sed in casu nostro non possunt omnes hre speci. es simul ꝯcurrere liæt plures earum admi miculatiue possunt ꝓesse Potest enim casus de quo hic agitur plene probari ꝓr testes. Item ꝓr confessionem propriam ⁊ ꝓr facti euidentiam videliæt cum notorium sit talē presbiterum aliquid fecisse quod tendit in vi olationem sui iuramenti extra de accuḡ. c. es uidentia de cohī. clc. ⁊ mul. c. fi. ¶ Sed que ro numquid ista violatio iuramenti possit ꝑ bari ꝑ instrumentū omissis argumentis dic q̄ si violatio iuramenti fiat ratione alicui9 societatis iuite seu contracte in preiuditiuz rectoris vel viarij vel ratione pacti seu cō iurationis iuite contra enm bene potest ta lis violatio probari ꝓr instrumētū in quo cauetur tale pactum vel talem iuratio nē fuisse initam Dic etiaz quod habeatur instru mentum sup̄ prestatione iuramenti Alias autem nō potest fieri probatio ꝑ instrumen tum nisi admiculatiue maxime vbi agitur criminaliter (Ad quod faciunt notata ꝑ chy. C. de ꝓbaē. l. sciant in fi. ff. ad turpill. l. in se nātus ḡ. i. ꝓr Barth. Hi tamen agatur ci uiliter potest crimen ꝑ instrumentum pro bari vt notat chy. in loco p̄alle. Ratio est quia in criminalibus debent fieri probacōes luce clariores vt patet dicta l. sciant. C. de p bationibus ¶ Hanc matriam latius vide re poteris de re. iud̄. semel malus ꝑ Jo. in no. li. vi. ⁊ ꝑ henricum de bouyco de maio. ⁊ obe c. cum in ecclesijs. ij. q. vj. plerumq; ꝑ archid. **super hoc** sc̄z violatione iura menti. **Diffamari** Ita q̄ publica super hoc laboret infamia extra de accuḡ. c. inquisi ticnis ni fi. Et q̄ huiusmodi infamia sit a pud maiorem ꝑtem ꝓchie in qua talis fa

rrdos moritur ſm Bern̄. ibidem glo. vlti. Et ad idem facit de purg. ca. c. nos inter ⁊ c. cum dilectus in fi. Rumor vero ad hoc non ſufficeret ar. xxiij. q. iiij. non inuenitur iuxta fi. vbi de hoc ꝓr Jo. d. rumoribus Et eſt rumor quando aliqua pars vicine aliquid dicit non tamen maior pars ſm Hoſtien. Tu tamen dic clarius · Rumor eſt ꝓtiala tis aſſertio ex incerto auctore ⁊ ſola ſuſpi tione ꝓueniens ⁊ minus probat q̄ fama. Fama eſt omnium vicinie acclamatio. Rumor vero cum pauci aliquid dicunt nō ta men publice vt ſatis probatur extra de re gularibus c. cum ⁊ notatur ꝑ ſpēc. ti. de notoī. crimimbus ḡ. nūc de rumore ⁊ notatur xxxv. q. vi. ſi duo add̄. adde rumor eſt q̄ archid. **Nequiuerint** Dic ergo defec̄s in purgatione iuī fictione cenſetur eſſe con uictus de purg. ca. c. inter ſollicitudines in fine vbi de hoc Et ad idem dcor. ꝑ archid. de ꝓbendis c. accuſatus d. octa li. vi. Et facit ad idem de ſimonia ad hec ⁊ c. inſinuatum ⁊ de purg. ca. c. cum ꝑ. **Amoueantur** de ho rum amotione quedam dixi ſupra e. d. opes tenete ibi videas ⁊ quo ad hoc quod dicit om nino habes ſimile de elect. c. licet canon li. vi vbi archid. ponit dcor. in d. omnino. Et de hac dictōne notatur de vi. ⁊ ho. clc. c. i. d. om nino ꝓr Jo. in clem̄ ⁊ ꝓr paulum e. d. Et expone hic omnino ideſt penitus vel perpe tuo Dic expone ꝓr Jo. ⁊ pau. in locis p̄all. licet non ad intellectum littere ibi poſ te vt ibi patet vel dic omnino ideſt vt hec pe na que hic ſtatuitur pro periurio non com mutetur in aliam ¶ Unde cum hec ſit pena regularis et conſueta ꝓpter infamat ff. de hijs qui no. infa. l. i. in fi. Et vide quod di cam infra verbo diſpenſatum **Et tamquā** d̄ſ. Et nota q̄ hec dictio tamq̄ eſt expreſſiua veritatis. ſimile habes de ma. ⁊ obe. c. ſolite vbi de hoc ꝑ Bern̄. d. tamq̄ **Interdicatur** ſtiliæt ꝓr penitenciam unde contra ta le interdictum interim celebrans diuina in fra prouinciam efficitur irregularis (Ad qđ faciunt notata xi. q. iij. ſi quis epiſcopus in conſilio de vita ⁊ honeſtate clericoꝝ. c. vt cleri corū ḡ. ſi quis igitur de excōm. prela. c. tanta **ſuper hoc** vt ſcilicet non obſtante violas tione ſui iuramenti poſſint diuina celebrare infra prouinciam **Tamquā diſpenſatum.** (Ad hunc effectum requiritur primo penitencie integra ꝓtractio de iudicijs at q̄ clerici ſuper quo vide quod ſcripſi ſupra de tes tibus ordinandorum c. eos qui gloſa ꝓ nullius ſed ⁊ poſt penitenciam ꝓtractam nō poteſt conuictus de periurio ⁊ pro tali ꝑ ſen tenciam declaratus diuinum officium in ſuo ordine exequi fiat prius abſq; diſpenſacōe Ratio eſt nam talis declaratus ⁊ iuris eſt infamis extra de teſtibus c. teſtimonij ·

II

est infamis saltem infamia iuris est irregu
laris li.di.qui in aliquo ij.q.iij.Ḡ. notanduz
.C.de infamibus l.i.dicto c.testimoniñ Un
cum conuictus de periurio sit infamis .
infamia iuris vt predixi in hoc requirit dis
pensacio pape ad quem pertinet huiusmodi
infamiam relaxare nō autem ad eum vt sen
tire videtur archi.ij.q.iij.Ḡ.huic colligitur in
glosa adde tu dic Et sumitur in glosa Inno
cen.de re iudic.c.cū te d.infamia ℰ ocor. ibi
Zeninus de Bowyco in ij.di.vltra medium
Sed quero nūquid post dispensationem ca
nonicam possit talis capellanus in talibz ec
clesijs officiare in quibus solet a capellanis
tale exigi iuramentū Et nūquid ab eis tale
debeat exigi iuramentum.videtur q non nā
iuramentum semel de periurio conicti non de
bet reiteri extra de purgatione canonica c.i.
nec talis debet admitti ad iusiurandum vi.
q.i.quinumq; xxij.q.v.puuli cum similibus
Sed in oppositum facit de maio.ℰ obe.c.i ec
clesijs vbi etiam periurus admittitur intriz
ad iurandum Solucio dico q bene tenētur
tales periuri iterum iurare ℰ ad huiusmodi
iuramenta debent admitti pro tuitus rei eui
dencia scire debes q aliq est iuramentum ho
notis vt est iuramentum testis ℰ iuramen
tum purgatoris ℰ similia que sunt ad iurā
tis honorem ℰ ad talia non admittitur pīu
rius vt in primis ocor extra de testibus c.te
stimonium de hereticis c.accusatus Ḡ.iiet li
bro sexto Aliud est iuramentum oneris vt
est iuramentum de stando mandatis ecclesie
de calumpnia ℰ de veritate dicenda ℰ huiusmo
di ℰ ad talia de ne cogik sm Innoc.ℰ host.ℰ
Jo'an.de presumpc.c.lit terras ℰ ocor.Jo.
ℰ archi.dō c.paruuli ℰ bern.de appellatio
nibus c. cōm ℰ gesh.de regulaī c.i.in clem.
ℰ henr.dicto c.cum in ecclesijs di.ij.vnde ex
predictis a paret q cum huiusmodi sunt iu
ramenta oneris ad ea que potest talis capel
lanus admitti ℰ etiam cōpelli fateor tamen
q talis posset esse dispensatio ℰ eius virtus
vt possent admitti tales etiā ad iuramenta q
non solum sunt oneris sed honoris ar. ad
hoc de re.iudic.cū.i.ℰ a.ℰ notatur per vinc.
de testibus c.testimonium ℰ ad hoc facit dic
tus Ḡ.licet in c.accusatus de hereticis li.vi.
ℰ ocor.notata per Jo.in add.in dō c.testis
monium in ij.glo.vlt.sed nūquid papa ℰ glo
sa sequenti Et j hic deducitur illud q ha
bes i.e.li.de re.mis.c.presbiteri Ḡ.de extrema
vsq; ad finem ℰ infra eodem libro de penit.
ℰ remis.c.presbiteri. Dicti vero quarti
pars .Benigne idest suauiter blande ℰ cū
tali alloquio vt eos muitent sua dulcedine
ℰ benignitas q per hoc nititur huius cōstitutio
nis lator removere rigorem ℰ austeritatem
De extremis scilicet que in hoc e statuū
tur Statutis scilicet iuxta de maioritate

De appellationibus

ℰ obe.c.presbiteri infra de extremis.c. presbi
teri ℰ deprenit.ℰ remis.c.presbiteri.

Johānes stretford.
De appellationibus

Frequens peruersorum et infra. Si ab
interposicione sequestri fuerit appellatuz
et appellacio legittime prosecuta ea pendente possessores bo
norum sequestratorum et alij libere et impune vtantur eisdem

Frequens hec cōstitucio est Jo
hannis stratford. Cantuarien.
archiepiscopi ℰ est pars eius su
pra de sequestre possh.ℰ fruct. c.
frequens ibi habes idem q hic dicitur. sed
ideo hunc dsialum in hoc loco repecij vt dic
tus Inueniretur cum ad materiam vtriusq;
ti. faciat. sequestri suple interpositi per
episcopum vel eius officialem vel eius vi
car.in spūalibus generalem Nam in seques
tris interpositis per inferiores nō habet lo
cum cōstitucio ista vt patet in dicto c.frēqs
preall.supra de sequestrac.possh.ℰ fruct.
Appellatū intelligе de appellāte q n fuit
vere cōtumaxnā de ocumax n auditur appel
lans ℰ intelligе verum cōtumacem illum q
inuentus ℰ personaliter citatus essante im
pedimento legittimo non cōparet in termi
no prout plenius notatur per Jo.an. de do
lo ℰ ocuma.c.si ante d.manifeste in clemen.
ℰ ocor.vil.e.d.ℰ idem paulus e.d.ad si.glo
Ad effectū em vt aliqs dicatur vere ocumax
duo requrūt.s.q cognouerit se citatū legittē.
Item q potuerit venire ff.de appellationibz
l.ex consensu ℰ ibi notatur per bartḥ.qui di
cit q sufficit quocūqz modo cognouerit vt l.
Item veniunt Ḡ. a quo ff.de pet. hereditatiz
vnde sm eum citatus ad domum. si ad eius
noticiam congruo loco ℰ tpe peruenerit dici
tur verus cōtumax glo.etiam aurf. in dcā
l.ex cōsensu dicit q verus cōtumax est qui
inuentus et citatus dixit se nolle venire et
hoc intelligit Jo.an.forte verum quando hoc
dicit in iudicio seus extra iudicium prout
ipse sic notat de sma ext.c.venerabilibus .Ḡ.
seus d.in iudicio li.vi.ℰ hoc intelligit bar
tho.verum in eo qui non est citatus pempt
seus si fuerit citatus peremptorie Nam tūc
sive in iudicio sive extra hoc dicat dicendus
est vere cōtumax sm bartho.qui sic notat di
cta l.ex cōsensu. ℰ idem ipse notat .ff. de in
integrū restituc.l.si vlt.vsque ad quintaz vbi

ꝓsequenter dicit ꝙ ille contumax nō potest
appellari quī pr contumaciam non venit vt
dicit textus in l. ꝯ post edictum in fi. ff. de tu
dic. ꝯ debet intelligi de contumacia eius qui
potuit venire ꝯ non venit in termino peremp
ptorio Finaliter vero concludit ꝙ verus cō
tumax tam apparenter ꝙ existenter est qui
inuentus ꝯ citatus dixit se nolle venire vel
qui inuentus dixit se venturum ve michil di
xit ꝯ postea non venit absq; aliqua causa ta
lis enim nō audietur appellans. potuit enī
venire ꝯ noluit ꝯ sic non solum est cōtuma
cia sed contemptus iudicis. vbi vero cita
tus dixit se uolle venire mutato tamen pro
posito voluit venire sed dolo aduersarij impe
ditus est aut alio casu absq; culpa sua talis
est verus ꝓtumax apparenter sed non exi
stenter vnde si vult appellare non audiatur
a iudice a quo appellatur nec admittet eiꝰ
appellatio tamen coram iudice ad quem est
appellatum probando causam impedimenti
prorogetur super appellatione sua fiant si es
set admissa ff. de appel. vñ. l. sciendum ꝯ reputabitur non verus ꝓtumax. ꝯ idem dicit de
eo qui fuit inuentus ꝯ dixit se venturū vel
qui michil dixit ¶ Nam si non uenit est ve
rus ꝓtumax apparenter ꝯ si tamen coram
iudice appellationis probet impedimentum
non reputabitur ꝓtumax existenter. ꝯ ideo
prorogetur in appellatione vt supradictum est
Dic ergo patet ꝙ verus ꝓtumax in non ve
niendo apparenter ꝯ existenter· nullo modo
auditur appellans Contumax autem verꝰ
apparenter non existenter licet non audiatur quo ad iudicem a quo tamen bene audit
quo ad iudicem ad quem. ꝯ ꝙ verus contumax non auditur appellans intellige verū
si non venerit iudici sedenti pro tribunali Alioquin si venerit iudici sedenti pro tribunali
bene potest appellare ff. de in integ. resti. l. dis
nos ¶ Sed quid dicemus de citato ad do
mum an contumax ni non veniendo audiri
debeat appellans dic si citatio ꝙ venit ad eiꝰ
noticiam ogruo tempore ꝯ cum posset venire non venit tūc eius appellatio reiicitur
a iudice a quo qnia sibi non liquet ipsum fo
re verum ꝓtumacem sed si coram iudice ap
pellationis probetur ipsum sciuisse ꝯ ꝓtempsisse venire non proceditur super eius appellatione. C. de de iud. l. ꝑperan. vm ☞. sui autē
in fi iuncto ☞. precedenti ibi ꝓte actoris nu
inme inuenta hec Barth. dicta l. fi. vbi etiam
dicit ꝙ si taliter citatus ꝯ sciens se fore citatum ex causa rationabili que posset ipm excusare a contemptu nolnit venire sine aduocato credit ipsum audiri appellantem qz cessat
uera ꝓtumacia. sed quid si procurator sit vere ꝓtumax an dñs audietur appellans. videtur ꝙ sic nam ex facto procuratoris non punietur dñs xt. l. i ☞. si patī. ff. si quis ius dicen
ti nō obtemperauerit ꝯ sic sentit Barth. in
loco pall. Cui ꝓcōr. notata ꝙ Innoc. extra
vt lite nō pēn. i. in fi ¶ Concludit etiam ibi
Barth. ꝙ si tota causa fuerit agitata p pro
curatorem ꝯ dñs forsan citatus ad audiendum
sententiaz nō venerit vel dixerit se nolle ve
nire vel michil dixit nō dicetur verus contumax qui non tenetur ire licet posset si volue
rit vt l. procuratoribus. C. de procuratoribus ꝯ ideo cum habet iustam causam nō debet pati penam cōtumacie siqui nec tenetur qui
habent iustam causam non veniendi vt l. cōtumacia ☞. i. ff. de re. iudicata **Prosequuta.**
Hic nota ꝙ ad prosequendum appellationem
non statuitur terminus a lege sed ad simem statuitur annus vel ex causa biennium vel
vltra de appel. ex nisi nuatione ꝯ c. oblate in
glo. non potest ꝯ c. ex ratione Iudex tamen
a quo potest statuere terminū ad ꝓsequēdū
infra quem si non prosequatur cōpellat appellans stare sine prioris iudic. de appel.
c. ꝓsonas licet prior iudex fuerit delegatus
e. ti. c. ad aures Et dicitur quis prosequi
appellationem qui lras impetrat de exceptionibus c. dilecti Potest etiam appellans
sibi ipi statuere terminum ad ꝓsequendū nō
tamen ps appellata vt notatur de āppel. c.
cosdi. v. ꝑncipales ꝓsone p archid li. vi.
si vero nec iudex nec ps appellans talē terminum ꝑfixit expectabitur terminus legis
vt patet dicto c. oblata ꝯ nota ꝙ licet iudex
ꝑfigat terminum ad ꝓsequendum appellacōnem non tamen ex hoc videtur deserere appellatiom vt notatur de appellationibus v. remittenda p Jo. li. vi. ymo si appellans non
ꝓsequens appellationem infra terminum a
iure vel homine sibi ꝑfixum probari velit se
fuisse legitime impeditus admittetur ad hoc
antēq̄ lis ꝯtestetur in causa appellationis
de elect. c. i. v. procedatur p archid. li. vi. Et
si vna die fuerit quis impeditus de anno ap
pellationis prosequende habebit integrū an
num de elect. c. si electionem glo. fi. p Jo. an.
li. vi. **Pendente** Quod si ea pendente aliqua fuerint innouata seu attēptata quomodo debeant reuocari notatur multum bene de
appellationibus c. non solum v. reuocandū
p Jo. an. li. vi. Et notabiliter hanc materiam dilatat petes ꝙ ea que notat card. de elect. c. sapientes ☞. fi. v. a gratia li. vi. **Pulsatores banorum** hij enim appellatione pendente licite re prius possessa vtuntur dū
modo michil illicitū vel dolosum circa eam in
ptis ꝓiudicium innouent vel imminuent ff.
de rei vend. l. vltiq; in fi. ex vt lite pendente c.
j. viij. q. iij. non ne Alioquin si illicite vel
fraudulenter circa possessionem rei de qua agit
aliquid attemptent ꝙ modum attemptati
reuocabitur extra vt lite pendente ꝙ totum
de āppell. c. bone. ff. de edil. edō l. ediles ☞.

Item stiendū de āquā plu. arč. l. Item ℊ. ofictū ꝫ huic dicto ꝺcor. notata. in cle. vlti. vt lite pēn. ꝺ. Innouari per Jo. an. ꝫ ꝺcor. paulus e. ꝺ. et alij ſuple ab eis cauſam hēntes.

Cū ſtituria Symonis Mepham.

IN conſilio Oxonien quoddam dicitur emanaſſe ſtatutū quo inter cetera prohibetur quod a nullo grauamine iudiciali ante diffinitiuam ſententiam friuole appelletur Quod qz omnes aduocati et procuratores illius conciſtorij ad obſeruacionem huius ſtatuti aſtringi debeant vinculo iuramenti ꝫ alijs in ipſo ſtatuto contentis Si contra illud venerint affligendi Mos huiuſmodi ſtatutum quod et ſi rolore verborum ſuperficialiter pallietur ad auferendum tamen oppreſſis appellacionis remedium extitit reliter introductum Et quicquid ex eo vel ob id fuerit ſubſecutuz penitus reprobamus. Et omnes illos qui ad huiuſmodi obſeruacionem ſtatuti preſtiterint iuramentum abſolnimus ab eodem.

IN conſilia Ista conſtitucio fuit ſymonis Mepham ꝫ habet duas partes principales In p recitatiue ponit vnū ſtatutū edit in dioč. Oxonien. ntra appellationes ad ſu priorem interponendas per ſubditos ſub certis pnis ab eis pnia inde ſecuturis In ſecunda ibi. Nos huiuſmodi reprobat illud ſtatutū abſoluens iurantes ab obſeruatione ipſius iuramenti Concilio ideſt ſynodo epiſcopi nāqz in ſuis dioč. faciunt ſinodos metropolitani vero concilia extra de arcih. c. ſicut oli Quādoqz tamen congregacio facta per epiſcopum dicitur conſilium xxxviij. di. c. qū pro quo vide ſupra de ꝓſtitutionibus c. extra nos habitus glo. i. ꝫ de ꝓſuetudine c. i. ꝺ. ſinodali Statutum poteſt enim epiſcopus in ſua dioč. ſtatuū facere quo ligari debent ſui ſubditi put legitur ꝫ notatur de maiorita te ꝫ obe. c. ij. ꝫ ibi per bern. gloſa. i. ꝫ tale ſtatutū dicitur canon epalis vt ibi dicitur aui ꝺcor. ꝙ legitur ꝫ notatur iij. di ℊ. porro xvij di. in ſumma ꝫ xviij. di ℊ. i. Et ſi tale ſtatutū poſſit ꝫ debeat ſuare ſine ſcriptura plene diſputatur per Jo. an. de re. iuris c. nemo li. vi Nota tamen ꝙ cōtra canones nō potest epiſcopus aliquid ſtatuere de officio archipſbiteri c. ſi. vbi de hoc per Jo. in no. ꝫ ad hoc vide que ſtripſi ſupra de maioritate. ꝫ obe. c. i. ꝺ. iuramento Grauamine iudiciali ſcilicet illato per viam interlocutorij vt differat ab appellacione a diffinitiua vt ſequitur ꝫ potuit moueri ad ſic ſtatuendum quia a tali grauamine nō licet appellare niſi expſſa cauſa extra e. c. vt debitus ꝫ c. cū cauſam vbi de hoc ꝫ plū est nullam eſſe cauſam ꝫ eſſe pnā vel friuolam vt patet infra ꝺ. friuole. ꝫ dicitur grauamen iudiciale ℊ inſertur ali aui iudicialiter in aliquo actu iudiciali ꝫ in iudicio de app. c. cotꝺi. ꝺ. iudicio per card. ꝫ Archi. ꝫ dicitur iudicium ex quo quis citatus eſt de foro ꝓpetenti c. penui. de officio de leg. c. gratū ꝫ intelligas de grauamine illato vel ominato vt notat Jo. an. in no. dcō c. ꝺ. grauamine Et iudex nāqz qui ominat de hijs que pertinent ad iuriſdictionem ſuā bene tenet appellacio alias nō ff. ℊ metus cauſa l. ij. ꝫ l. vltima ℊ. i. ꝫ notatur per Jnno trič. de appell. c. cauſa ceſſante ꝺ. ommando, ante diffinitiuam potuit mouere ſtatuentem id ℊ legitur ꝫ notatur ff. de appellationibꝫ rect. l. ij vbi apparet quod ante diffiniti uam non licet appellare ab interlocutoria, ſi grauamen poſſet reparari appellacione a diffinitiua ꝫ facit ℊ legitur ꝫ notatur. C, quorum appell. nō rec. l. ante ſine tu tamen vide ℊ dicam infra hoc titulo e. ꝺ. ſtatuti ꝫ hic nota ℊ ad hoc vt valeat appellacio in iudicio facta. Ante ſiam diffinitiuam, requiritur decem quorum ſi vnum defuerit nō valebit Primum eſt cauſa grauaminis illati vel ominati de appell. c. cum ceſſante Secundum ℊ cauſa ſit liā eodem titulo. c. cum ſpiali ℊ. exceſſu Tertium eſt ℊ cauſa ſit vera e. ti tulo interpoſita. Quartum ℊ ſit expſſa e. ti. c. cum cauſam. Quintum ℊ nō fuit admiſſa appellantis petitio vt notatur dicto c. interpoſita Sextum ℊ quia nō admittebatur fuit appellatum e. ti. c. dilecto ꝫ c. vltī Septimum ℊ fiat ex ſcriptis Octauum ℊ petantur appli. nonum ℊ ſi appellatus hoc pecierit veniat inſtructus appellans hec tria colliguntur de appell. c. cotꝺi. li. vi. Decimum ℊ fiat infra decem dies vt e. li. ꝫ e. ti. c. romana extra de cōſtr. vtili c. bone de re. iudič. c. cum inter ꝫ c. qꝺ ad conſultationez ſm hoſt. qui ita notat in dcō

c. tibi Et notat ij.q.di.c. non ita v. dcā g archid. **Friuole** Dicitur enim friuola appellatio que est vana g inanis .C. de rest. ven.l. quisquis Talis enim iniuriam facit iudici qui frustratorie ab eo appellat. C. qñ quoc. non est necesse l. vltima g legitur g notatur.l.di. siquis preposterus Et sic notatur per archid. de appel. cum appellationibz glo. i.li.vi. vel potest dici appellatio friuola quando nulla causa est expressa vel non legitima dato q sit vera vel licet sit iagittime est tam manifeste falsa sic notatur de do. g otu.c.vnico v. manifeste in principio glo.p Jo.an. in clem. Et ex hoc vt videtur posset iustificari hoc statutum eo maxime qđ friuolis etiam appellationibus nec iustitia deferat nec sit a iudice deferendo sicut legitur in c. cum appellationibz e.ti.li.vi. Sed super hoc dic vt habetur infra e.v. pallietur **Quodqz vñ huius statuti** g sic in specie prestaretur iuramentum de seruando hoc statutum vbi videndum Primo est an de iure valeat tale statutum sint obligatorium Quo ad primū quod valeat statutum videtur Nam episcopus in sua diocesi potest statuta condere g de certa facere de ofe.di.iij.c.i xi.di. catholica de ma. g otc.c.ij. vbi de hoc g dixi supra v. statutum inter subditos g alios ligat maxime vbi huiusmodi statutum est iuri cōueniens Conuenit enim iuri ciuili quod prohibet aī sententiam nisi in certis casibus appellari. extra e.. Super eo g. C. quorum appellatio non rec.l. ante sententie Et specifice consuluit legi secūde. C. de episcopali audiētia q expresse de clericis loquitur g satis constat q huius legis magna est equitas que ad vitandos labores g sumptus pertinet g vult finem litibus imponi de do. g otu.c. finem g c.fi. Et temeritatem appellantium audaciaz refrenat de elect. Quis in principio li.vi.

Preterea pactum g statutum multotiens in iure ad paria reputantur de sepul.c.dudum. Ḣ.nos etenim in clem. ff. de pact. l. pacisti g l. nou impossibile Sed appellationi non solum interposite sed etiam interponende venit iari potest q pactum ergo g q statutum. de primo patet ij.q.vi. Siquis libellos de officio del. gratum de testibus cum remisset. de secundo patet. C. de temp. appel. l. vlti. ad fi. ff. qui g aqui. l. iḣ. Siquis g notatur de arbitr. cum dilectus in fi. secunde glose. vbi de hoc q Jo. an. Item consimiliter ius scriptū Consuetudo g statutum parificantur de iur iur. venientes xi.di. in hijs de consti. c.i.li. vi. de elect. quia sepe de ca. mo. c. vnico e.li.

Sed ius scriptum quandoqz prohibet appellari vt notatur q vol. in spec. de appel Ḣ. in quibus Appellatio etiam an valeat vel non iudicatur sm consuetudinem sup qua fundatur extra de eo qui mut. mi pos. c. cum rem[issum] fet. Sic ergo pari forma erit in statuto ar. l. Item eorum ff. quod cuiuscumqz vniuersitatis no. in principio facit ad idem de consuetudine cum dilectus cum similibus g p istā contrariari potest quia etiam a parte canonum friuolis appellationibus non est deferend. e.ti.c. cum appellationibus li.vi. Opponitur tamen g videtur q tale statutum ñ valeat Nam episcopus nichil statuere potest in sinodo quod obuiet canonicis institutis extra de ma. g otc.c. quod super his Sed canonica instituta permittūt grauatos appellare etiam ante sententiam ij.q.vi. in principio g per totum extra e.ā.c. cum sit g c. vt debitus g sufficit quod causa si esset probata deberet legittima reputari vt patet dō c. vt debitus Ergo statutum episcopi hoc prohibens non valet Nam inferior legem superioris tollere non potest de elect.c.ij. in cle. Preterea episcopi in preiudicium iur. etiā inferioris statuta facere non possunt extra deposito c.ij. Et vt ibi dicunt Innoc. hostiens. g abbas episcopus etiam cum capitulo non potest facere statutum in preiudicium aliorum nisi hij quorum interest consentiāt vel saltem sint presentes ergo a fortiori hoc facere non possunt in preiudicium superiorum Et quod per statutum nō potest ledere ius superioris patet de iur iur. venientes q etiā c. loquitur in tali iure quod habet superior, vt scilicet ad eum possit a grauaminibus appellari. Et q appellationibz ad eum interpositis deferri debeat g bene facit ad hoc de officio ord. c. licet. Et hanc partem reputo verior tum ratione superioris cuius ius in ea parte lederetur p statutum tum ratione litigātis p meterloc. utoriam grauati Nam hic presupponit grauamen dum dicit a grauamine iudiciali tum ratione absurditatis inde sequiture quia si vnus episcopus sic posset statuere. Simili modo posset hoc facere vnusquisqz g sic vniuersaliter frustraretur ius cōmune tum. quia si teneret statutum sic episcopus auctorizaret in facto proprio vel sui officialis cuius est idem consistorium extra e. romana primo responso Et q non posset auctorizare in facto pprio patet in clem. de re. eccle. non alie. c. si vna. secunde responso vbi habes dō. p Jo. an. in glo. ij. Hanc materiam dilatare poteris per ea que notantur e. c. fi. sup glosa vlti. p Jo. an. in no. li. vi. vbi si volueris poteris colligere plura argumenta in eadē materia g solutiones contrariorum Et p hac conclusione faciunt notata p Bart. in .. fi. ff. de aqua .plu. arc. vbi conclusionaliter dicit ñ valere statutū quod non appelletur vbi statuens solam habet cognitionem in causa principali g non in causa appellationis quia sic statuit super hoc quod non cadit sub iurisdictione sua. Secus tamen esset sm eum si in

ij.ℭ iij.instãcia possit ognoscere Quo ad ij. quesitũ vide j.glosa pxi. ¶ Iuramenti. hic videndũ est si tale iuramentũ in cãu quo ꝑstitũ fuerit obliget ipm iurantẽ ℭ que dixi supra glosa pxima faciũt pro ℭ contra nã si teneat statutũ quod est primꝛpale bene tenebit iuramentũ ꝙ est eius accessoriũ ℭ econtra si nõ teneat nõ ligabit iuramentũ ar.degule iuris accessoriũ li.vi.ad ꝙ etiã faciunt notata de foro competenti c.si diligenti glosa.si Tu tñ lacius contra hoc scias ꝑm doctores ꝙ iuramentũ illud quod derogat caritati non obligat iurãtem ad obseruandũ id quod iuxat ℭ quia omia precepta diuina ℭ cõsilia ordinãtur ad caritatem iuxta illud finis ꝓcepti est caritas nullum iuramentum est obligatoꝛium ꝙ derogat alicui ꝓcepto ℭ cõsilio diuino vnde cum quodlibet peccatum mortale derogat alicui ꝓcepto diuino quia est cõtra aliquod diuinũ ꝓceptũ ℭ etiam quodlibet peccatum veniale derogat alicui ꝓcepto diuino in quantũ est quedam obligatio a rectitudine ꝓceptoꝛũ diuinoꝛũ ℭ dispositiõ ad mortale peccatũ ideo scindit ꝙ nullũ iuramentũ de faciendo peccatũ aliquod mortale vel veniale est obligatoꝛium xxij.q.iiij.si aliquid ℭ c.diffinitio. ¶ Similiter si iuramentũ vergat in priorem exitũ non ligat ℭ dicitur vertere in priorem exitũ vi modiꝰ ¶ Primo cãi iuratur aliquid quod est mortale in se. ¶ Secãdo cum iuratur aliquid ꝙ ẽ veniale in se. ¶ Tertio cãi iuratur aliquid indifferens ꝙ ex circãstantia efficitur mortale vel veniale.quarto cãi iuramentũ excludit opus pietatis ex caritate faciendũ. quinto cãi excludit opus de genere bonoꝛũ Sexto cãi excludit opus indifferens pia intentione ꝙ deo aut proximo faciẽdũ prout ista c.si aliquid per archi.in principio ℭ sumpta sunt hec glosa de Johan.in summa confes.li.i.ti.ix.c.xiij.vbi vlterius dicit idem Jo. ꝙ in primis tribus casibus iurans auctoritate ꝓpria potest obuenire Sed est ei imponẽda ꝑnitencia ꝙ temerario iuramento In reliquis tribus dicit quod quãuis huiusmodi iuramenta nõ sint obligatoria non tamẽ ex prodit ꝓpria auctoritate obuenire tum propter reuerentiã sacramenti tum ꝑpter scandalũ quod exinde simplices incurrerẽt Sed ꝑtenda est absolucio a superiori qui de facile tale iuramentũ relaxabit vel potius ostendit sic iurãtes nõ esse obligatos. ¶ Predicte sentencie doctor.thomas in summa ar.viij ℭ in scriptis articulo iij.q.i. Potest itaqꝫ ex premissis concludi ꝙ cãi tale statutũ non teneat vt supra dixi ꝙ obsequens iuramento inde dependens ℭ ei accessoriũ non potest obligare iurãtem.est nãqꝫ tale iuramentum non solum in cautũ siue temerarium sed etiã excludit opus pietatis quo releuari debent oppressi maxime per ipoꝝ procuratoꝛes ℭ aduocatos qui ipos clientulos gratuatos per iuris remedia defendere debent q̃ nõ sunt subtrahenda de extra.c.cãi inter. ℭ c.signauit ℭ excludit opus saltem indifferens pro primo faciendũ vnde per consequẽs nõ est obligatoꝛium vt predixi contra illud ij.q.vi. Omnis cognitus.c.romana extra e.t.cum spiritali ℭ porro remedium ꝙ esse nõ dz esse vt ptz in regula iuris indultum libro sexto.ℭ contra ius naturale ẽ ꝙ licet vnicuiqꝫ se ab iniuria defendere ad ꝙ facit ꝙ legitur de re.iudic.c.pastoralis .ſdẽ.pisana in clem.quicquid ¶ Ex eo vtputa iuramenti de eo seruando prestationem ¶ Ob id vtputa pene a contrafacientibus ex actionem ¶ Reprobamus huius reprobacionis effectus est vt nullum obliget in futurũ tale statutũ ad ꝙ facit dictio premitur hic posita que idez importat ꝙ omnino prorsus vel ex toto prout aliàs notatur de officio ordi.c.ordinarij locoꝝ v.premitur libro vi.per archid. ¶ Et omnes vbi. ¶ Absoluimus videtur ꝙ talis absolucio nõ esset necessaria nã cãi iuramentũ tale nõ sit obligatoꝛium. vt dixi supra v.iuramenti videretur non esse opus absolucione cũ absolucio presupponat vinculũ.

pretextus. Dic ꝙ iste in hoc casu opus fuit absolutione quia licet non posset tale iuramentum firmare statutum quod editum est contra canones vt colligi potest per doctores ex notatis in regula iuris non est obligatorium li.vi. tamen non esset expediens vt sic iurans scienter & voluntarie auctoritate propria cōtraueniret sicut dixi supra e. dicto v. iuramenti prope finem. Nam iuramentum licet vsquequaq; non obligatorium est tamen seruandum quādoq; vt satis fiat conscientie prout notatur xxij.q.iij. si ad precatū per Jo. & sic ista absolutio ad cautelam & de facto potius sit ꝙ de necessitate sicut alias legitur & notatur de iureiurando c. cum quidam in fi. & potest exponi absoluimus idest absolutos fore ostendimus sicut alias exponitur xv. q.vi.c. auctoritatem in glosa adde dicas per archid. Et est hic notandum q; regulariter nulli licet propria auctoritate venire contra iuramentum suū extra de elect. c. venerabilem ℣. vltimo. Fallit tamen in certis casibus primo quando eius obseruancia vergeret in dispendium anime. Secundo quando vergeret in dispendium omnium bonorum vel maioris ptis aliquius sine quibus non posset vitam temporalem agere xxij.q.iij ℣ finali in fi. Tercio quando tendit in deteriorem exitum eadem causa & q.c.si aliquid. Quarto si sit prestitum de re tercij scilicet ecclesie per prelatum extra de iureiurando c.ñ. de elect. c. nosti. maxime si sit prestitum contra primū iuramentum per eum factum de non alienando res ecclesie. Quinto si sit prestitum contra ius publicum auctoritate & vtilitate extra de foro xpi. c. si diligenti. Sexto quando est prestitum contra primum iuramentum licitum extra de iureiurando c. intellecto. Septimo quando ius condicionis apposite hoc sustinet c. ti. c. quemadmodum quandoq; etiā vrgentissima necessitas hoc inducit vbi scilicet superioris licencia haberi non potest xi. q.iij. antecessor. Item magna spiritualis vtilitas prout notat Inno. dicto c. venerabilez & facit in ar. extra de obseruatione ieiunorum c. consilium Et de premissis videre potes notata per wil. de iureiurando. c. roma ni super verbo respondit in clem.

Explicit liber secūdus
Incipit liber tercius

Oxoñ. prima

Ut clericalis ordinis honor debitus obseruetur presentis cōsilij auctoritate determinamus vt tam archidiaconi ꝙ decani & omnes alij in personatibus & dignitatibus constituti. Item omnes decani rurales & presbiteri decenter incedant in habitu clericali & capis clausis vtantur.

Idem quoq; obseruent officiales ipsorum archidiaconorum cum fuerint in consistorio. Et nec ipsi nec alij clerici comam nutriant sed honeste tonsi & coronati conuenienter incedant nisi forte iusta causa timoris exigerit habitum trāsformari. Crapula quoq; ebrietate & alijs que honestatem eorum deformant omnes omnino clerici abstineant & vigilanter. Et ad hec omnia studiosius obseruanda secundum formam generalis concilij a suis superioribus districtius compellantur

Ut clericalis. Hec cōstitutio stephani archiepi edita in concilio Oxoñ. primo. Et habet duas ptes principales. In prima ponit ordinem honestatem habitus clericalis In secunda ibi. Crapula &c. ponit ordinem abstinenciam & honestatem contra vicium gule. Prima sic quinq; Nā primo ponit motiuū ad ordinanda. Secundo ibi Presentis ponit suum statutum circa habitum clericale Tercio ibi Idem quoq; Extendit quoq; suum statutum ad personas pus non enumeratas quo ad certa loca Quarto ibi, Et nec ipsi ponit aliud statutum de coma non nutrienda & super honestate & congruencia tonsure. Quinto ibi, Nisi forte excipit a prius statutis quo ad transformationem habitus ps autē huius est infra ti. primo c. i. de testis c. i. Ordinatio dicit Hugo de sancto victore q; ordo

est signaculum quoddã sacrũ in quo spũalis potestas traditur ordinato ad officiũ. ℭ sm petrũ in scriptis suprã iiij. sententiarũ di. xxiij. actus exterior dicitur signaculum esse sicus nitrior dicitur potestas sed exercitiõ illius potestatis dicitur officium ℭ vt volunt theologi quasi omnes solum sunt vij. ordines videlicet hostiariatus lectoratus exorcistatus acolitatus subdiaconatus diaconatus ℭ presbiteratus. vnde sm eos pma tõsura que ponitur psalmistatus non est ordo sed solum dispositio ad ordines sic etiaz episcopatus sm eos nõ est ordo in quantũ sacramentũ sed dignitas aut sme nota. notatur per Archi. xxi. di. cleros glosa adde quicquid dicatur. Ordo nãqz sumitur multipliciter. Nam aliquando est nomen dignitatis ℭ sic papatus dicitur ordo Aliquando est nomen officij ℭ sic psalmistatus dicitur ordo Aliquando est nomen spũalis potestatis ℭ sic diaconatus dicitur ordo ℭ hoc vlãmodo accipitur quando ordo dicitur sacrm sm quammodum psalmistatus non est ordo sed officium quoddam annexum ordini lectoris Nã lector legendo exercitat intellectũ sed cantando devocionem effectus Et sic vacatur p archid. dicto c. cleros glosa adde hoc tenet Dicas tamen sme quo ad primã tonsuram obviat expresse textus in c. cum contingat in fine extra de etate ℭ quali. vbi patet q̃ in pma tonsura offertur ordo clericalis ℭ est ille ordo artius in ecclesia dei per quem datur officium cantandi in ecclesia prout ibi notat hostien. glosa. vnde ℭ tonsura clericalis appellatur de etate. ℭ qualita. c. nullus li. vi. ℭ de pnd. c. abbates e. li. ℭ pro hac opinione. facit q̃ legitur dicto c. cleros in principio. ℭ notatur ni fallor in prohemio li. vi. d. Episcopi per Jo. an. vbi ponitur ix. esse ordines in ecclesia dei inter quos enumerat psalmistatũ ℭ episcopatum vt ibi patet ℭ idem notat Jo de deo dicto c. cleros d. psalmista ℭ idem hostien. ℭ host. archidiaconus de tempo. ordi. c. nullus d. tonsuram libro sexto Et de hac materia etiam q̃ tã psalmistatus q̃ episcopatus sunt ordines in ecclesia clare notatur de ord. ab epo q̃ venit. epat. ℣. i. ni principio per hostien. in summa Die vide q̃ diam infra de eo qui furtiue ordines rec. c. i. d. ordinibus ¶ Decani siliçt ecclesiarum cathedral. ℭ nota hic q̃ arguendo ex ordine scripture hyius dignior est Archidiaconus q̃ decanus hoc idem probatur ex locatione titulorum in antiquis vbi primo agitur de officio archidiaconi postea de officio archipresbiteri. Et vt legitur de officio Archipresbiteri c. i. Archip. soiter qui idem est q̃ decanus subesse debet in ommbus mandatis archidiaconi vbi pro hyius maioritatis declaratione dicit Dectũ. q̃ Arch. maior est dignitate nõ tamen ordine. Innocentius hoc intelligit verum vbi Arch. maior est de consuetudine ℭ de hijs que ad ipius officium de iure vel ẽsuetudine pertinẽt hostien. intelligit Archidiaconum esse maiorem ratione iurisdictionis ℭ extra ecclesiam ℭ in hoc decanus sibi subesse debet infra ecclesiam ℭ in celebratione diuinorum ℭ quo ad ordinem archidiaconus debet subesse decano Si tamẽ archidiaconus esset presbiter q̃ esse potest. tũc tam ratione ordinis quam iurisdictõis precelleret decanum sed in hijs oĩbus considerãda est ecclesiarum ẽsuetudo sm quã sim pliciter loquendo maior est archidiacono vel ecõtra ℭ sic notat Jo. an. in no. dicto c. i. in fi. Post hostien. qui dicunt q̃ diuersis respectibus vnus est maior alio super quo potes ibi videre exempla. ¶ Personatibus vt sunt nõ solum predicti sed etiam alij inferiores prelati vt notat arch. de rescript c. statutum d. personatũ sed melius de ẽsuetudine. ci. i. d. officia libro sexto Et circa hoc vide q̃ scripsi supra de presumpc. c. vnico d. personatũ ℭ vide q̃ diam infra glosa proxima Hic tamen nota vltra premissa q̃ quicũqz habet dignitatem habet personatum sed nõ ecõuerso prout notat arch. dicto c. i. d. officia ad fi. glose vbi etiam dicit q̃ persona dicitur quandoqz curator alicuius ecclesie poch. extra de cõsuetudine c. ex parte de app. c. personas et tales nõ sunt in dignitatibus cõstituti ad q̃ facit i. q. iij. qituin quãuis dicantur prelatiõs officium in poch. ecclesia exercere extra de cle. egº. c. tua Verius tamen dicit in Archipresbiteris ℭ prepositis ℭ decanis pochialium ecclesiarum de quibus habetur l. di. in capite nam illos dicit in dignitate cõstitutos ad q̃ allegat de offitio ord. cum ab ecclesiarum de preben. c. cum olim Est enim istũ nomen persona vulgare anglicorum. prout legitur ℭ notatur de instic. cum venissent in prouincia vero tales vocantur priores. Interim laboris appellantur abbates q̃ de talibus personis loquitur textus de officiõ vicarij c. ij. ¶ Dignitatibus Circa hoc vide quod dicam infra d. officiales ad fi. Et nota q̃ personatus ℭ dignitas fere supponunt pro eodem nisi sit alicuius loci cõsuetudo in contrarium vt notat Card. de elect. vbi circa d. personatuum libro sexto ℭ de eis vt dicit idem indictum est habendum extra de elect. c. dudum ij. de preben. c. de multa ℭ dicit fere propter personatus prout vulgariter sumitur in anglia Nam tales personatus nõ sunt dignitas sm Innoc. dicto c. de multa glo. fi. ℭ per tria dignitas personatus ℭ canonia quandoqz equipantur de elect. c. i. libro sexto Alibi equipantur dignitas personatus ℭ beneficium aim cura animarum extra de fil. presbit. c. minus alibi beneficium

tuā habentes ꝫ ꝓsonatus de elect. c. dudū
ij. Alibi ꝓsonatus ꝫ ordo presbiteralis exa
tra ne cle. vel mo. sup sp̄nala ꝯ quia vero Et
pro eo quod hic dicit dignitatibus ꝫc. nota
ſm card. qui sic scribit de elect. c. si forte v. di
gnitatem li. vi ꝙ appellatione dignitatis cō
tinetur omne beneficium aim digne benefi
cia conferri habeant de rescriptis c. cum ac
tore Et a digno desendit dignitas que homi
nibus integri status conferri debeat. C. de di
gnitatibus l. iij. l. vij Et hoc verum puto lar
ge sumpto vocabulo dignitatis. Nam ꝓprie
loquendo de dignitate credo episcopalis dicit
dignitas liij. di. si verum ꝯ. de episcopis
de translatione episcoporum c. inter cetera
lia de hereticis c. ad abolendam ꝯ statuimus
ꝯ. duitas Dic etiam abbates dicuntur esse
in dignitate vt notat Innoc. dō c. de multa
glo. fi. Item prior conventualis dicitur habe
re dignitatem de rescriptis c. ꝫ si principalis
in clem. Item officialis epi. vt ibi patet in
textu ꝫ per doctores iuncto c. statutum de re
scriptis li. vi. Circa quod vt plenius ma
strucis vide notata ꝓ Jo. in no. dicto c. de
multa v. ꝓsonatus vbi inter cetera dicit ꝙ
dignitas debet intelligi ſm institutionem ꝓ
menam vel cōsuetudinem in ea ꝫte obseruā
tam vt videlicet illa dicatur esse dignitas q̄
pro tali in ecclesia habetur vt nominatur. ꝫ
idem intelligit de ꝓsonatu. Paulus vero in
dicta clem. ij. de etate ꝫ qualitate v. dignita
tes dicit ꝙ dignitas in larga significatione
ſm quod est quedam ꝓeminentia in gradu
cōprehendit ꝓsonatum tamen stricte sump
ta accipitur pro episcopatu ꝫ maioribus Co
gnoscitur vero vt dicit ꝓmo ex administra
ne verum ecclesiasticarum aim iurisdictione
lxxxix. di. nolumus Et hoc intelligo verum
quando administratio sibi assignatur pro ꝓ
prio Secus si ad tempus. vt notat Jo.
an. de ꝓben. c. de multa Secundo cognoſci
tur ex nomine ꝫ prelatione quam habet in
choro ꝫ capitulo de consti. num accessisset de
consuetudine tum olim Tertio ex consuetu
dine loci xij. di. consuetudo ꝓsonatus vero
vt dicit ibidem in glo. sequenti cognoscitur
ex prerogatiua quā habet in capitulo In op
tionibus possessionibus vocibus dandis ꝫ si
milibus Et hic nota pro declaratione ꝓ
missorum ꝙ vbi a iure imponitur nomen ben
eficio quod sonat in nomen dignitatis illud
beneficium transibitur dignitas Et in mise
ricordiis epō ius non imponit nomen digni
tatis sonans in dignitatem nisi archidiaco
natui ꝫ archipresbiteratui ꝓpter iurisdictio
nem ꝫ ꝓeminentiam quas habent super alio
os ꝫ presertim in subditos ꝫ in ꝓsonas et
clesiastimos vt patet expresse in titulis de of
ficio archid. ꝫ archipsbiteri ꝫ ymo licet ar
chidiaconum nullan. habeant iurisdictionem
ex consuetudine tamen tractione nominis sor
tiat in dignitatem vt predixi Et hec est cō
clusio dnorum de rota ocluſione dixij. Ex p̄
dictis deciditur an ꝓsonatus sit dignitas
nec ne quia ꝓsiderare debemus an in eo con
currat aliquod signum de supradictis Nam
tunc dicitur dignitas. Alias non Unde ꝓ
pter prerogatiuas in choro ꝫ capitulo in op
tionibus possessionibus ꝫ vocibus dandis ꝫ
similibus plus ꝙ alij canonici eiusdem ordi
nis Minus tamen ꝙ alij dignitates haben
tes qui in predictis prerogatiuis preferun
tur eisdem non dicentur habere dignitatem
sed ꝓsonatum Et sic intelligi possunt iu ꝫ
ra que ponunt dignitatem ꝫ ꝓsonatum vt
diuersa Ex hijs etiam deciditur de officio an
sit dignitas ꝯsiderando an in eo concurrat ali
quid ex signis predictis Et ideo iuxta quan
doq̄ dicunt officium dignitatem vel ꝓsona
tum. i. q. iij. episcopus de cle. non resid. c. iij.
de ꝓben. c. ij. Quandoq̄ litigare dicitur
officium xvi. q. i. de ꝓsentium in fi. Item is
cui omissa est dispensatio habet officium vt
patet in prohemio libri sexti. Item habens
dignitatem secularem vel tabellionatus de he
reticis c. vt. officium ꝯ. ad conscribendas li.
vi. Item prepositura dicitur officiū de elect.
c. dudum. i. Item plebania de sta. mo. ꝯ ad ti
morem. Et ideo quandoq̄ officium
ponitur vt differens a dignitate ꝫ ꝓsonatu
de ꝓben. quia sepe. ꝫ. c. si. li. vi. Dicitur etiaz
officium simplex scilicet quando quis habet
administrationem aliquarum rerum sine ac
liqua prerogatiua chori vel capituli vltra ali
os sui ordinis sicut sunt prepositi quarundā
ecclesiarum. Et idem si quis habet id aū est
onus annexum siue honoris prerogatiua vt
sunt sindici procuratores ꝫ huiusmodi de q̄
bus i. q. iij. saluator Item vide dominus
lxxxix. di. officium Si autem habet quis of
ficium aim iurisdictione vt camerarius pa
re dici potest dignitas ff. de officio ꝓfecti an
gustalis. l. i. ff. de officio presidis. l. legatus
Ex hijs etiam deciditur quid de plebanis ꝑ
rochis ꝫ aliis similibus quia si preficiuntur
prefiuntur ecclesijs collegiatis ꝫ ipi sunt
caput ecclesie ꝫ habeant ꝓeminentiam ꝫ iu
risdictionem in canonicos ꝫ illi teneantur
eis obedire dicuntur habere dignitatem facit
ad hoc de officio ord. c. cum ab ecclesiarū Et
ita dicunt dñi de rota in loco ꝑalle. Et pro
hoc facit quod notant doctores de ꝓben. nisi
esset ꝫ in clem. ꝫ si principalis de rescriptis,
vbi distinguūt de prioratu si sit dignitas an
sit collegiata vel non. Et hec materia notat
de consuetudine c. i. ꝓ dnam de sancto gem
niano post Jo. archid. ꝫ alios Nec hec
etiam materia scilicet quot modis sumatur
dignitas notatur ꝓ Bern. de rescriptis c.
sedes v. dignitates de cle. non resid. c. iij. ibi.

dignitates per eūdem iiij. di. demiqz glo. i. ꝙ Jo. ꝫ vide vltra hoc quod dicam infra de cō. ꝛſ. preben. c. ij. d. dignitates. ¶ Item omnes dñi. Deuenter hec deanda habere po teſt reſpectu ad formam vt infra eodez c. pri Item ad longitudinem brevitatem vel am plitudinem infra eodem c. exercitor habitus in principio ꝫ ad alia que hic ꝫ in dictis ca pitulis videre potris. ¶ Habitu clerꝛ tali Iſte habitus quo ad colorem nō erit rubeus neqz viridis vt legitur extra eodem t. clerici ꝫ hoc intelligas verum ea vſa iactan cie seu voluptatis Nam vſus veſtium seu ci borum non culpatur ſed iactantia ſiue volu ptas xli. di. c. i. ꝫ ij. ꝫ c. patrimoniam. vnde ſm regionis conſuetudinem hijs veſtibus pñi poſſunt clerici Ita ꝙ nimis fulgidis nec nimis ſordidis veſtibus ſe ornent quia cō ſe formare ſe debent moribus illorum cum quibus viuūt xli. di. c. i. Ḣ. vlti. Et ſic nota tur eodem titulo Ḣ. ij. dñ. ¶ Item conſiſtit in habitu per Hoſtien. in ſumma ꝫ vt dicit Johan. ſuper dicto c. clerici quare magis di ſtri colores prohibeantur cū alij ratio reddi non poteſt vt l. nō omnium ff. de legibus Erit etiam iſte habitus de panno plano nō dgato nec partito ſicut legitur eodem titu lo c. ij. in cle. Vbi contrarium facienti impo nitur pena quam ibi videre potris ꝫ ibi m ſi. prohibetur ne clerici maxime beneficiati publice vtantur caligis ſtacatis viridibus vel rubris pena tamen premedens in eodez c. ſuper hoc non artat vt vult ibi Johan. an. d. ſanctioni qui etiam notat in clemen. i. de e lect. gloſa ſi. ꝙ licet arcti colores ꝫ forme ꝙ hibeantur clericis vt ſupra dictum eſt tamē non habent certum habitum eis deputatum nec in colore nec in forma. Et ideo poſſunt qualitumqz veſte vti eorum ſtatui congrua tuti dummodo eis non ſit expreſſe prohibi ta ꝫ concordat wilhelmus c. ij. glo. ſi.

Capis clauſis concor. dicta decret. cle ricis dum dicit deferat clauſa deſuper nidamē ta ſe propinquius quia in terminis in cō ſtitutione othonis. Quoniam de habitu et conſtitutione octoboni cum ſancti Ḣ. ſtatuimus dñ. qui autem ꝫ dicitur capa a caput quia eſt ornamentum capitis vel dicitur a capio capis quia quaſi totum hominem capi at ſm Januenſ. ꝫ concor. notata de ſta. mo c. ne in agro d. capā per Johan. an. in clem. ꝫ eodem d. per paulum Iſtud itaqz vt ſcilis cet certi viri eccleſiaſtici vtantur capis clau ſis terna vice ſtatutum eſt primo per Ste phanum Cantuarien. archiepm vt hic Se cundo ꝙ othonē ſe. ap. legatū in dcā cōſtōe qm de hinc Tercio ꝙ octobonū etiā ſe. ap. lega tū in dcā cōſtōe cū ſancti Sed tn vt experien cia docuit nō obſeruat quo ad hoc fiat nec quo ad plura alia vbi poſſz dubitari qz nō obſerz

uātes precent vel unquid nō obſeruantia po terit tales excuſare Jo. de athona. m dcā cō ſtitucione qm de habitu d. capis clauſ. ponit ꝙ fundamento ꝙ ſubditi nō admiſerūt has cōſtōes ꝫ preterea arguit ꝫ ꝙ eas nō artans tur allegat ad hoc iiij. di Ḣ. leges ꝫ c. demiqz. in ſi. ꝫ notata p bern. ꝫ innoc. de treng. ꝫ pa te c. l. Dubſequnter ponit vnā diſtinctionem cuius effectus eſt ꝙ in cōſtōe p̄ceptoria Si maior pō cōitatis ipam obſeruat nō obſer uantia minoris pūs nō excuſat nec impedit artationē cōis xvi. di. qd dictus lxxxij. di propoſuiſti Ḣ. ſi. ꝫ hoc dm niſi legiſlator ſtiēter hoc tolleret xxviij. di. de ſyracuſtane Ḣ. ſi. ſi dō a nullis acceptet tū eius nō obſeruācia vel nō acceptatō generat ſcandalū vel indu cit peccatū vel ſubuerſionē bonorū morum tūc nō obſtante tali nō vſu bn tenet ꝫ artat cōſtō Genus tū eſt ſi cōſtō ipa nō eſſet ſcan dali vel peccati inductiua vel occaſio ſubuerſi onis bonorū morū nā tūc nō obſeruāda bn excuſaret ſaltē a pena tpali vt notat deō c. demiqz glo. ariqz vbi dō nō obſeruantia cōſtō nis nō eſt occaſio ſcandali vel peccati nec tē pit ad ſubuerſionē bonorū morū tūc vbi ipa cōſtō hz penā annexā artat etiā non admiſſa quia in hoc caſu vſus contrarius ſemper ē dāp natus dum tamen ſtatuens ſit talis qui hz ptātē ſtatuendi ſic ſtat c. i. de vi. ꝫ ho. cle. in clem. ꝫ id intelligit ſi ſtatutū interdixit vſuz vel conſuetudinē contrariū licet pena exactiua ñ ſit annexa ac. C. de furtis auct. nauigia. C. de vſuris l. eos ſi dō ñ habeat penā annexā nec ꝑſ contrarius in ipa cōſtōe reperiat tūc cōis ob ſeruāda prualet cōſtōm ꝫ excuſat ſic ſtat iiij di. leges ꝫ facit ad hoc de eta. ꝫ qli. c. generas lē in cle. vbi de hoc p ro. m pnā. huic dō io. de athoñ. addit ꝙ dixi ō. de ſāc vnctōe c. i. ō. red luctātes ꝫ de cōſtōibz c. i. d. mādamus ꝫ d. ob ſuari Idē quoqz ꝺ. officiales archi Diaconorū aduerte ꝙ iſta cōſtō. p via de creti aſtrigit ad geſtandū capas clauſas ar chid. ꝫ decanos ꝫ oēs in pſonatibz ꝫ dignita tibz cōſtitutos Itē decanos rurales ꝫ p̄ſbi teros gnaliter. officiales etiā archid. cū fue rit in viſitatio de quibz eſtiō ꝙ ꝺ facit men tionē ſpālē vt poſſit dram inter eos ꝫ officiat epōrū q̄ cōprehendūt ſub hijs q̄ in dignitate ſint vt dixi ō. de ſeqſtra. poſ. ꝫ fruct. c. frequēs. d. officiales principales ſine qua tn nūcapas cōne dignitatis nō cōprehendūtur officiales ar chidiaconorū nec etiā ſub noīe pſonatꝰ nec decanatus nec p̄ſbiteratus cū ſepius obſtina gat nō nullos archidiaconorū officiales fo re abſqz ordine ſacerdocij inſtitutos Inſup aduerte ꝙ quo ad hoc ꝙ hic dicitur de vtens de capis clauſis conſtitutio Othonis qui incipit quoniam de habitu hoc extendit non ſolum ad p̄ſbiteros vt hic ſed ad inſtitutos ſi ſacros ꝫ ſic ad diaconos ꝫ ſubdiaconos.

¶ Constitutio vero octoboni qui incipit ñ sancti hoc limitat solum ad ostitutos in sa & rrdocio ad decanos ad archidiaconos & ad dignitates quibus immineat aim animarum Vnde que ist arum constitutioum alteri p̄ ualeat est videndum Et puto quamlibet valere nec vni per alteram derogari aim in nulla earū sit aliqua clausula alteri constitutionum predictarum derogans Sed quod in una minus dicitur in alia exprimitur Nam legum correctio est vitanda de elect. c. aim exprdiat li. vi. aim decr. ibi positis. Credo tamen q̄ hoc quod hic dicitur de dignitatibus in genere spetialiter declarctur p constitutionem octoboni Cum sancti vt scilicet intelligatur de dignitatibus habentibus aiarum animarum vt ibi dicitur. Et huius materie clariorem noticiam videas notata per ard. de ost. c. i. d. decorare li. vi. **In consistoriis** Et sic alibi ad hoc non artantur nisi q̄tenus sint in numero aliorum hic nominatorum ¶ **Et nec** dñ. **Ipsi** scz superius recitati **Clerici** scz quicumq̄ vt sic incudat etiam habentes primam tonsuram dumtaxat de etate & qualitate aim contingit de foro scr. c. ij. **Comam** Dst capillos Simile habes extra e. ti. c. clericis & c. siquis & c. clericus **Nutriant** qua si ōtrascerint inuiti per suum archidiaconum tondeantur extra e. c. clericis & xxiij. di. clerici. **Tonsi.** Hec tonsura sic fiet vt aures sint patentes xxiij. di. non liceat ij. & hoc si religiosus sit alius Si scalaris dimissus. Et sic q̄ inter presbiterum & alios inferiores sit differencia prout notat Hostien. extra c. clerici d. congruentem **Coronati** Rasura superiori & tonsura inferior faciunt de circulo capillorum coronam. De hac vide quod dixi supra de officio cadmarij c. ij. d. coronam **Tonsurantur** scilicet sm modum quem dixi supra d. tonsi. Et faciunt ad hoc notata p paulum e. ti. c. ij. d. clericales in clem. **Nisi forte** Excipit ab eo quod supradixit de clericali habitu ferendo **Tunicis** Simile habes extra e. clerici vbi hostien. idem intelligit de quacumq̄ iusta causa et decr. Jo. an. in no. d. necessitatis & vide quod dicam infra glo. prima. **Transformari** Dic nota q̄ causa peregrinationis vel alia honesta licitum est clerico habitum transformare & laicalem accipere vt patet dicto c. clerici Et decr. xxi. q. iiij. epi ¶ Monachus vero vt vult hostien. de statu mo. ij. in summa ¶ **In omni** debet ferre habitum suum. etiam si episcopus sit vt patet dicto c. clerici ad fi. Et hoc verū nisi scandalum generaret vel loca minus tuta trāseat Nam nunc superius potest mutare habitum & se aliis disformare sed vestem propriam non derelinquet nam sub superiori tenetur ipsum deferre quantū cumode potest.

Et sic intelligit dictum c. clerici dñ. & tacernas & e. ti. c. cum qui ¶ Sed numquid liceat clerico in tali casu transformare tonsurā fiat & habitum videtur q̄ non quia hic & in dicto c. clerici textus tantū loquitur de trāsformatione habitus. Vnde si legislator idē voluisset de tonsura hoc dixisset ar. ad hoc de decimis ad audienciam Sed puto contrarium esse verum a paritate rationis ff. ad l. aquil. l. illud Et ad hoc faciunt notata extra e. ti. c. siquis ex clericis vbi de hoc per Bern. Mā vt ibi patet in textu clericis comam relaxare non licet Fallit tamen in causa iusta vt patet in glosa. **A crapula,** Beūda pars Et hic nota q̄ crapula dicitur nimia omestionis voracitas de cons. di. ij. Triquis quasi trida epula qua stomachus granatur. iij. di. denicz vi. di. testamentum. Et simile habes extra e. a crapula. Et scias q̄ crapula sumitur quandoq̄ pro excessu in cibo de quo ecclesiastici xxxvij. dicitur propter crapulā multorum multi perierunt ¶ Et de cons. di. v. nichil. Quādoq̄ ponitur pro excessu in potu & cibo simul ad Roma. xiij. non in omessationibus & ebrietatibus &c. **Ebrietate** sic dicta ab e. quod ē extra vel sine & bria quod est mensura Idest sine mensura.

Quomodo autez ex ebrietate multa mala sequūtur notat Aristo. li. vi. secretorum Mā obscurat intellectum impedit sensum turbat cerebrum debilitat virtutem naturalem. generat oblitionem omnes quinq̄ sensus ledit quibus regitur & dispergitur tota operatio corporalis. appetitum fugat Juncturas corporis debilitat. tremorem membrorū generat. limpitudinem oculorum obscurat. calorem accedit circa epar & eius sanguinem grossum reddit corporis colorem denigrat. Exinde etiam veniunt timor & tremor & horror & in somnijs locutio fantastica visiones corruptio oris debilitatio genitalium destructio sensus abhominatio stomachi vomitum distemperat corruptionem generat corporis grossitudinem & sepius leprum inducit. hoc dictum detestatur Aug⁹. sic dicens Ebriosus inquit cum absorbet vinum absorbetur a vino. Abhominatur a deo despicitur ab angelis detestatur ab hominibus. Item Aug⁹ Ebrietas aufert memoriam dissipat sensum confundit intellectum concitat libidinez Jnuoluit linguam corrumpit sanguinem omnia membra debilitat diminuit & omnem salutem exterminat ¶ De hoc etiā vicio sic ait beatus Gregorius. Ebrietas est blandus demon. dulce venenum. suaue peccatum quia qui habet non se habet quā qui facit non facit peccatum sed est totus peccatum Igitur propter premissa & quia ebrietas est fomes ac nutrix omnium viciorū xxxv. di. ante omnia. ¶ Deo clericis maxime vtitur,

Deformant vtputa q laicis maxime in choro ℓ in agendis diuinis officijs nimium miſtrantur extra e.c.i.xv.q.vij. in noua deformat etiam honeſtatem clericalem tonſure nicõgrueucia vt ſupra patet Item imo deſtia arborum Item rapidus ℓ feſtinãs. inæſſus quia vt ait Auguſtinus Incõpoſitio corporis qualitatem indicat mentis et inæſſus modo citus modo tardus inſtabilitatem demonſtrat xli.di.ℊ. vltĩ. Conſiſtit etiam hec deformitas in vanitate habitus vt ſupra dixi Item in mala ſocietate quia ſepe cõſortia malorum bonos mores corrũpit xxxiij.q.i. ſepe preſertim in cohabitacione mulierum extra de cohabitaũ. cle. ℓ mulie. p totum. Item deformatur hec honeſtas cum clericus ſe immiſcet negocijs ſecularibus extra ne cle. vel mo. per totum Item intendendo minis ℓ ioculatoribz tabernas ingrediendo niſi tempore itineris Item ad aleas ℓ taxillos ludendo vel eiſdem intereſſendo de quibus ℓ alijs plura videre poteris notata extra eodem ti. ℊ.ij. per hoſtien. in ſumma Omnes clerici etiam primam tonſuram ſolummodo habentes Nam ℓ hij clerici appellantur extra de etate ℓ qualita. c. cum ſingat Et vigilanter ℊ. nota q dicit vigilanter Nam vigilare debet erga ſubditos cura ℓ ſollicitudo prelatorum. xij.q.i. in ſcripturis de acuſa. c. qualiter ℓ quando. n. ℊ. ad corrigendos Sed cum hec ſtitutio nichil lucri temporalis importare valeat in burſis prelatorum pauci ſunt vel nulli qui eam exequantur ilim tamen vt ꝯmuniter prelati circa obſeruanciam illarum ſtitutionum multum inuigilent quarum p textu pene alique prauiaũ. a ſubditis leuari poſſint prout alias notatur in cõſtitutione othonis Nõ de habitu ℊ. clauſis capis per Jo. de athona. Generalia conſilia extra e.c. clerici Superioribus ſuple heretibus ſuper eos iuriſdictionem vt ſũt Epiſcopi archidiaconi ℓ eorum officiales. ac alij quibus de iure vel conſuetudine aut alias hoc incumbit prout notatur ℓ exemplifican poteſt per dect. de offic. ord. c. cum ab eccleſiarũ vbi de hoc per Innocen. hoſtien. ℓ Jo. an. ℓ quaſi per totum.

Johannes Perham.

Quamuis religiosi et infra Statuto adhe rentes domini octobo ni quondaz in anglia apostolice sedis legati Ordinamus ℓ districte precipimus vt quilibet clericus constitutus in sacris ordinibus vestem exteriorem gerat dissimilem militari. vel laicali vtpote anterius ℓ posterius non birratam vel saltez ex forma sua militari vel laicali congrua honestate dissimilem. Et qui secus facere presumpserit quamdiu forme contrarie habitũ tulerit ab ingressu ecclesie suspendatur Et quia predictus legatus contra clericos portantes insulas aut tenas coram prelatis aut coram populo publice deferentes statuit Vt si moniti minime se emendauerint ipso facto ab officio suspencionem incurrant in qua si per tres menses perstiterint ex tunc a beneficio sint suspensi a qua suspensione absolui nequeant nisi data sexta parte ecclesiasticorum bonorum suorum per manus epoꝝ pauperibus eroganda nichilominus penis alijs puniendi ad arbitrium prelatorum. Nos huiusmodi statutum aduertentes modice efficacie actenus extitisse pro eo q inmorates prelati huiusmodi clericos / monstruosos monere non audeant. propter quod in penas a dcõ legato statutas videtur pusillanimitatis sue merito incidisse ℓ raro clerici huius episcopoꝝ aspectibus se presentant. Statuimus vt si monicione cessante cum clericos iuris ignorãcia non excusat predicti clerici sue proteruie merito quociensciumqz publice coram populo vel platis huiusmodi insulas portauerint nisi forsan in itinere penas omnes incidant supradictas. Mandamus insuper vt imposterum de talibus per de-

canatus singulos fiat inquisitio specialis & cuiuscumq; sint gradus vel excellencie contra ipsos in forma canonica procedatur

Quamuis Hec constitutio domini Johannis prelpā edita apud lambeth Et diuiditur in quatuor ptes. In prima ad hoc ostendo statuto octoboni prius edito ordinat de differētia habitus clericalis. ab habitu militari vel laicali cum appositione pene. In secunda ibi Et quia fecerint statutum prius editum contra clericos publice portantes insulas siue tenas cum pena contra tales in eodem statuto apposita. In tercia ibi. Mandamus statuit inquiri contra violantes ea que statuta sunt Et quod contra eos in forma canonica procedatur Et infra Hic deciditur vna longa aranga. de qua patet in integra Octoboni scilicet in constitutione que incipit Cum sancti Sacris ordinibus. In hoc vt videtur ista constitutio differt a dicta constitutione octoboni. quia ibi primo statuit quod vniuersi clerici gerāt vestes non breuitate nimia ridiculosas vel notandas. Sed vltra tibiarum medium attingentes Postea. statuit quod in sacerdotō & etiam in dignitatibus ceratis constituti vtantur capis clausis Sed quia inferiores clerici extra sacerdotium constituti licet forsan vestes gerent non breuitate nimia ridiculosas vel notandas sed vltra tibiarū medium attingentes eas tamen in forma habuerunt consimiles vestibus militum & aliorum laicorum. ¶ Unde hoc hic prohibet saltem clericis in sacris ordinibus constitutis. In hijs namq; exigitur maior honestas ar. C. de episcopis & cle. l. presbiteri.

Exteriorem. Per hunc enim habitum exteriorem habitus interior designatur sepe vt legitur in constitutione octoboni Cum sancti in principio Et ideo oportet hunc habitum talem esse vt in nullo corda videntiū scandalizet vt ibi dicitur. Et ad hoc faciunt notata vt in c. deus qui extra eodem ti. vbi de hoc per Hostien. d. ni vnum Et per Jo. in no. glosa hoc intendit Et sic ad habitum gerendum sub habitu exteriori non extenditur ista constitutio. ¶ Faciunt ad hoc nota per paulu in clem. ne in agro de statu monachorū d. vestis Et ad prmissa facit qđ hic in clem. ij. isto c. ti. vbi prohibet clericis subtracta pena ne veste virgata vel pertita vtantur publice quam alias secreto gerere possunt non incurrendo penam vt volunt doctores hic d. publice. Militari vt puta cum

acutis vel aliquis intextutis aut aliorum colorum ornamento in vestium summitate qđ clericis non licet maxime in sacris ordinibus constitutis xxi. q. iij. omnis iactancia ad finem Laicali. Exemplum statim sequitur vtpote &c. ¶ Et potes ponere exemplum sm ea que leguntur infra e. c. exteriori parte diuisa que scribit vestem notabili et breuem vel strictam potius militibus vel laicis & clericis fore congruentem. Birretum Birretum sm Januen. dicitur grossum vestimentum inde birratus birreta birretum Dest birro indutus Et isto modo sumitur xxx. di. c. Siquis vivorum vti de pce per archidiaconum d. birris. Et sm istum sensum dat intelligere q clerici huiusmodi non debeant vti vestibus vilibus vel abiectis que sint contra ipsorum honestatem. Birretum aliquando ponitur pro gremio vt aliqui intelligunt illud quod legitur de sancto berino qui potauit primas ardentes in birro suo licet in dicto loco birretum vt supra dixi possit supponere pro aliquo vestimento de grosso panno quo vsus est vnde capiendo birretum pro gremio potest esse hic sensus vt clerici non habeant vestes ante & retro birratas idest scissas siue diuisas aut cōplicatas ex qua fissura siue plicatura multa fiant gremia Qđ quod facit xxi. q. iij. postquam ibi in superfluitate fissure &c. Formalug scilicet ipsius vestis clericalis. Dissimilem concor. xxi. q. iij. c. nullus & c. se. ¶ Et qui vt. Quamdiu Sic ergo deposita illa forma cessat pena absq; relaxatione facienda per hominem Pro quo vide plenius que dixi supra de foro competenti. c. i. d. satisfecerint. Ingressu ecclesie. De tali suspensione loquitur c. sane extra de officio delegati de sentencia excommunicationis facto in principio de sententia excommunicationis vbi patet q talis suspensus ingerens se diuinis in ecclesia in suo officio agens sicut prius efficitur irregularis nec debet talis nisi penituerit in ecclesia vel cimiterio sepeliri nec suspenditur eius effectus per appellationem sequentem Potest tamen talis extra ecclesiam celebrare diuina vt notat ibi Jo. an. d. in ca. non inaurendo irregularitatem Tales etiam suspensi scilicet ab ingressu ecclesie durante suspensione non debent ecclesiam intrare etiam causa orandi. Qđ quod facit quod legitur & notatur de pnitē. d. i. c. qui sanctus & xxxiij. q. iij. Debitum propria vbi de hoc in glosa notatur de officio dele. c. quia pontificali d. ingressus q archidiaconum li. vi. ¶ In hac materia potes dicere q suspensus ab ingressu ecclesie ad orandum in ecclesia tempore diuinorum officij vel per eam transeundo sine oratione nō pt eam intrare v. q. ij. c. pūti & dicto c. de aut

quando vtro nō celebrantur d'ūa .nec cā
sa ozandi sed alias trāseundo pro factis sua
is potest ecclesiam intrare ſm Innocēt. de
sententia excō.c.sacro in hoc tamen Jo. Cal
drini in tractatu suo de ecclesiastico interdi
dicto ij.membro vſ. Sed queritur videtur
dicere otrarium Innocens q suspensꝰ ab in
gressu ecclesie nulla de causa potest euz intra
re vnde ꝯ sepiliri in ea non potest vt dicto c.
is sui. Sed hoc verum est nisi penituerit vt
ibi dicitur nec obstat c.presall.is sui quia lo
quitur tantum de celebratione diuinorum ꝯ
c.presenti supra allegatum prohibet audicio
nem ꝯ sic referūtur ad tempus quo celebrā
tur diuina facit q notatur i.q.i.stuoet extra
tempus diuini officij potest intrare vt vide
tur ꝯ sic notat archi.de officio vicleg.c. Quia
pontificali d. Ingressus libro sexto. Sus
pendatur scilicet per sententiam vt vide
tur ar.notatorum per Bern.ꝯ alios de so
lo restituti c.si diligenti d.causam perdat su
per quo vide ꝯ notaui supra de ostitucioni
bus c.i.d.teneatur. Et quia secūda pars
Jnfula q vulgo mitre dicuntur. vt
patet in ostitucione octoboni cum sancti .h.
statuimus gesp.in c.ij.extra e.in cle.d.insu
lam notat insulam posse dici vestem pomposaz
pcta ad vsum extraneas ecclesiaſticas quaz sode
tatum Alias ſm eum insula idem est q mi
tha ꝙ vulgare quarūdem regionum Et ſm
Jo.an.sumitur quandoqz pro ebrona impe
rali .C. de quadri.prescri.pc.l. ſi. quandoqz
alba sacerdotalis capitis ꝯ cucur.
paulus ibi in d.sen.vol.dicit q insula est ve
stis candida pro capite qua induunt libere
de lumbardi formata desuper varijs pellibus
a parte inferiori pre totam Januens.dicit q
insula est fasciola sacerdotalis capitis alba in
modum diadematis a q̄ vitte ab vtraqz pte
dependent que insula intrant ex hijs michil
aliud intelligere possum nisi q hijs de quib9
hic textus loquitur q vsuz insularum omnis
ornatus capitis superfluus sit prohibitus
maxime in forma superius expressata. Te
nia vna ſm Januen.dicitur a teneo nes
ꝯ est tena vittarū extremitas dependens di
uersoꝝ colorum Vitte autem sunt que cri
nibus innectūtur quibus fluentes religan
tur capilli sic dicte q vincant In dicta ta
men ostitutione octoboni cum sancti videtur
q glo. Jo.de athona in d.capitas ꝯ d.pos
te q insula ꝯ tena supponūt q eo tempore
Mitre simple in capite sacris tū esset si in si
nu vel in crumena talia gestauerit vt eis fo
ris vtatur tenorte vt notat Jo.de athona.i
ostōe q dicta cum sancti d postare vū ꝯ pos
sint in camera sua poterit aliquis tali insula
vel tena vti nullā mutando penam ad q ſa
cient notata q vol.de vi.ꝯ ho.cle.c.ij.d.pue
blos in fine, qui videtur sentire q tali insula

vel tena sub capitio causa frigoris vel infir
mitatis vti nō sit prohibitū Et predictis cō
cor.gesp.ibidem c.d.moniti etiā.que suffitit
ad ostituendū aliquē in mora siue dolo ff.de
eden.d l.quedaꝫ.hijs aūt cum glo.ꝯ hec mo
nicio fieri deberet p ordinarium delinquētis
vt infra apparet in vſ.nos huiusmodi Ex
tunc sez elapso spacio trium mensium a tē
pore suspensionis ab officio A beneficio
ex hac ſra videtur suspensus ab officio vtra
quus matrie declaracionem vide q stripsi ī
de ostōibus c.i.d.officio ꝯ beneficio vſ. ſed
modo videamus Quid vulpenij scil vt
ipo facto ſm ea que stripsi supra de ostitucio
nibus c.i.d.teneatur. Vulpenijs scilicet
a beneficio ꝯ idem intelligas de pria
suspentione scilicet ab officio prout clare fa
cit textus illius constitucionis octoboni cū
sancti .h. si qui vero ibi ab huiusmodi senten
cijs ꝯ. Data sic ergo requiritur q sol
uatur pena ante absolutionem statio est qz
hic fertur sentencia suspensionis propter of
fensam magis quam obstinacian extra de d.
sig.c.ex parte .i. Ecclesiasticorum
bonorum textus in dicta ostitutione cū
sancti dicit de vij.pte reddituū anni illius ſ
quē textū oz hanc ſrām intelligi sed videtur
q nec vna ſra nec alia pt rōnabiliter stare.
nā talis qui suspensus est a bñficio michil p
cipiet de prouētibus ipius bñficij durante
ipa suspensione maxime cū etiā sit suspens ab
officio vt hic pt̄z p quo vide q notat de elec.
c.si. cōpmissarius d.bñficijs p archi.li.vi. ꝯ
e.ti.c.generali d.aliquid pcipe p eūdem ꝯ ex
tra de appellacōibus c.pastoralis d. subtra
hūt p terū. Quō ergo aū relaxacionē hmoi
suspentionis posset rōnabiliter dare seu sol
uere sextā pte reddituū illius anni vel bono
rū suorū ecclesiastice oū tū durante suspensi
one michil de ipo bñficio pcipit pt dicit q tex
tus in dcā ostōe cū sancti que loquit de vi
pte reddituū dz intelligi nō quo ad ipam rē
sed q ad valoꝛē ꝯ estimacōez q̄ hz soluere de
bonis aū adquisitis nā talia bona bñ diuine
pcipia ipius bñficiati quo ad fidelē despensati
onē vt notat archi.de rescriptis statutū .h. ac
cessōtē d.de ppio li.vi.ꝯ pt intelligi ſra ista
que dicit bonorū suorū ecclesiasticorū vel ti
tu hoc dic q dicā j.c.pri.d.vnius anni epi
tū nō ergo archidiaconorū vel aliorū nisi
de mādato epi Pauperibz cū ergo hec
potō ad certū vsum limitata sit nō pt ad ar
bitriū epi in alios vsus uerti sed paupibz
debet erogari ſm modū quē hēs. C. de epis
ꝯ cle.l.siquis ad declinandā ꝯ circa hoc vide
q dicā infra de cle.non resi.c.inde admis d
pauperibus parochianis Penis ali
quibus hoc intellige ſm litteram illius constitu
tionis cū sancti q dicit saluis alijs penis ꝯ
ritem. Et sic videtur q tales duplici pena

putiri possint ꝛtrā illud quod legit ꝑ nodat de iudicijs c at si clerici in si. Nisi forsan dicat quod pena prius inflicta nō sufficeret vt ibi notatur per Bern. ꝑ alios Sed aduerte ꝙ talis ipso facto sit suspensus ab officio demū etiam a beneficio nulla monitione prehabita vt infra dicit nō hoc etiam vt nolit absoluatur absq; solutione sexte pūs bonorum suorū ecclesiasticorū factis est pena dura Dic tamen nō obstat sm illā ꝯstitutionē nī sancti vbi absq; monitione nō incurrit illā penā Iuste ergo illius ꝯstitutionis latore statuit prelatis potestatē infligendi penā arbitrariā que tūc infligi potest nī non incurrit alia pena suspensionis eo ꝙ nulla monitio sit facta Hic vero nī absq; monitione statim eo ipso incurratur pena suspensionis ab officio Et sic post lapsum trium mensium pena suspensionis ꝑ beneficio etiā nī illa aggrauatione de soluendo sextam ptem ꝛc. nō videt ofa nū fore nec iuri nec rationi vt talis nichilominꝰ puniret Aliūde ad arbitriū sui prelati qz sic nō duplicī sed quadruplicī deberet ꝛtrictione ꝛtrī vel potes aliter dicere ꝙ vbi pena adicitur in aliqua ꝯstitutione ndua accumulatiue prius aliis ab alia lege prius statutis tūc vtraq; pena potest infligi nec vna tollet vtriquā Et sic stat qđ hic dicitur Et sic vide qđ dicam ī de clamdest. desponſ. c. hūana ꝓuidentia v. nichilominꝰ aliter.

Nos hui⁹ mod⁹ clerici ꝛcta ps **Minores prelati** scz archidiacoui ꝑ similes iurisdictionem habentes **Huiusmodi clericos** siue in insulas siue terras publice deferentes. **Nunc truncos** sic dictos qz statim mōstrat q̄les sint in eorū vanitatibz **Non audent** forsan ꝓpter eorū potestatem ꝑ hortescentiam Talis tamen timor reprehensibilis est vt infra patet v. pusillanimitatis **Prorsus ter quoq;** scz qz tales nō arcent mouere. **Penas** scz penam ꝑ sic ponitur plurale p singulari sicut alias notatur inst. de iure personarū in principio Nam archidiaconis ꝑ minoribus prelatis infligitur solū pena suspensionis ab ingressu ecclesie sicut patet constitutione nūm sancti. Precipimus autem archidiaconi vero **Videntur** scz apparent ꝑ significat hec dictio realitatem existentie sicut alias legitur ff. de arbitris. l. ꝙd tamen. ꝯ. si arbiter de leg. iij. l. ex imperfecto nisi dicas tales ob aliquam iustam causam non audere facere huiusmodi monitiones. Nam iusta causa timoris tales bene posset excusare a pena licet etiam malum inde non esset consecutum ff. locati. l. hābitatores. ꝯ. si. cum ꝛcta. ibi positis in glo. **Pusillanimitatis** scz pusillanimi siue timidi. Et est pusillanimitas vicium per quod aliquis timet aggredi ea que sunt aggredienda. Dicitur etiam audacia est vicium per quod aliquis aliqua egredeindo vltra presumit ꝙ ratio exigit Inter que duo extrema virtus consistit in medio que dicitur fortitudo vt notatur ff. c. ij. d. audacia li. vi. **Presentant** scz ꝙ episcopi non vident eos talia portantes ꝑ sic eis monitiones non faciunt cum per facti euidentiam hec eis non constat per hoc tamen episcopi non excusantur quin incurrant penam dicte constitutionis cum sancti. Di super hijs non faciant inquiri vt ibi patet. **Statuimus** ꝙ. **Monitōne cessante** Sed quomodo potest archiepiscopus qui est inferior tali legato tollere statutum ipsius legati vel aliquid statuens in contrarium contra illud quod legitur de electi. c. ij. in clem. cum ꝛcta. ibi positis per dicta ꝑ res Dic ꝙ constitutio Octoboni non statuit simpliciter vt fieret monitio sed conditionaliter dicit si moniti ꝛc. Et sic ibi monitio non erat omnino necessaria nisi ad hoc quod alias non incurretur pena ibi posita **Clericus** Duple maxime quia idem est de laicis quod dicit vt legitur ꝑ notatur in regula iuris ignorancia li. vi. **Iuris** maxime ad suam professionem spectantis Vero quo vide quod scripsi supra de sacra vnctione c. i. ꝺ vltima Istud autem ius hodie est expressum c. ti. c. ij. in clem. vbi prohibetur certis clericis delatio talium insularum **Non excusset** de re. iur. c. ignorancia li. vi. i. d. iij. ꝟ. notandum vbi distinguitur inter ignorantiam iuris naturalis ꝑ ciuilis Sed tu certa dicas plenius vt notatur per dy. in dicta regula. ꝟ ignorancia vt dixi supra de officio archidiaconi c. eisdem v. excommunicationū sententias **Predicti clerici** Oportet ꝙ hoc intelligas de constitutis tantum in sacerdocio vel dignitatibus aut animarum habentibus vel canonicis ecclesiarum cathedralium prout legitur in dicta constitutione cum sancti. ꝟ. Di qui vero **Vel terrie** scz superbie siue terribilitatis aut sevoctatis **Quocienscumq;** Ex ista littera apparet ꝙ deferentes huiusmodi insulas non possunt incurrere penam constitutionis huius ratione vnius vicis tantum sed etiam propter quamcumq; vicis qua tales insulas portauerint ¶ Sed contra hoc opponitur ff. de furtis i. infidiantes. ꝯ. infans vbi patet ꝙ p ꝛtumatione temporis non sequitur pluralitas delictorum. Circa declarationem huius puncti Barthi dicto ꝯ. Infans dicit ꝑ quedam delicta fuit negligendo quedam faciendo alius distinctionis primum membrum hic omitto ad presens ꝑ quo ad ea que sunt in faciendo vt hic scias ꝙ horum quedā sunt delicta momentanea quam etiaz materiam hic pertigit. ¶ Alia vero sunt delicta habentia causam successiuam ꝑ horum quedam sunt in qui

bus animus plurimum operatur patet ex emplum in hereti. C. de hereticis autem. entes Item in furto vbi requiritur animus furandi Item in retentione possessionis vbi requiritur animus vt l. in principio .ff. de adquir. pos. & in istis pro toto tempore. nullum maleficium est & sic stat dictus .G. ifas nisi possessio interrumpatur & satis ad idem ff. de adquirē pos. l. si is q̄ p empt. G. penult. & l. qui bona fide. G. si. eodem titulo Sed magis actus corporeus vt portare arma vel vestes prohibitas vt hic & similia que actum persone mere dēarnūt & putat Barth. q̄ cum talia naturaliter interrumpantur tenemus dicere q̄ pro qualibet vice sit vnum delictum vt l. sotamen ff. de seruitu. vr prediorum satis ad idem ff. de furtis l. q̄ destinauit de oper libert. l. i. ¶ Et idem est in illis actibus qui habent successionem ex retractatione pro vt notat Barth. in loco preall. & vt sit quo ciensum q̄z talis deliquerit toties puniat stat ad hoc l. cum māpium ff. de edil. edicto & l. sitie tenemus ff. de d. oblig. Et pro dissolutione materie si forsan queratur an in talendo totiens in penam suspensionis totiēs requiratur absolucio vel sufficiet vna p omnibus vide notata per docto. de sententia excōmunic. c. cum pro causa ibi per Bern. Jun. Io. an. hostien. Jo. an. & optime per hentic. In hac materia tu dic q̄ quando excōmunicationi vel suspensioni contrahit multiplicatio cause & vinculi q̄ multe sunt cause excōmunicandi & multe excōmunicationes tunc si omnes in absolucione sint prefite & ex omnibus facta est absolucio liberatus est satis. l. sub pretextu. C. de transact. Si ex omnibus causis petita est absolucio prosicit quoad illas tantum de quibus facta est absolucō q̄ illa non est effectualis donec absoluatur ab aliis iuxta notata de sententia excō. c. ofsicij Si ex aliquibus petatur absolucio & facta est absolutio indistincte valet solum quo ad expressa facit l. si de certa. C. de transact. Quandoq̄z excōmunicationis vel suspensionis multiplex est causa & vna excōmunicatō vel suspensio tunc si sīma est lata sp̄aliter & singulariter ex qualibz causa tunc idem dico q̄ supra dixi in pluribus sentencijs latis ex pluribus causis vt in precedenti membro. Si vero iudex tulit sententiam ex altera tantum de quo cōstat tunc si causa ipsa sit tacita aliis expressis non valet absolutio Si est expressa aliis tacitis ex certa scientia & dolose etiam nō valet absolucio. Si autem causa principalis est expressa alie tacitis ignoranter valet absolucio quia illi nō erant cause omnino inducētes ad absolutionem concedendam vt dicit in simili. extra. in c. super litteris de sponsalibus Si vero lata est sententia ex pluribus causis si

mul iunctis cum altera tacita non valet absolucio qui pro illa tantum non fuit excommunicatus Si est dubium an ex vna causa vel pluribus sit excōmunicatus tūc si queli bet de se ē sufficiens presumpcio est q̄ ex qua libet singulariter lata fuerit sententia Si altera tantum est sufficiens tūc ex illa presumitur lata sententia Si omnes simul iuste sunt sufficientes sed separate nō presumit ex omnibus occasionata simul Sic notatur per Anthonium de butrio dicto c. cum causa preall. ad fi. ¶ Publice hoc expedit statim ni littera cum dicit coram populo vel prelatis & hinc q̄ dicit publice dcor. littera clem. j. e. ti. vnde occulte hoc faciendo nō incurrit has penas vt ibi notatur per doct. ¶ Non tamen hoc suple in capite vt legitur in dcā clemen. ij. vt notat ibi gesp. q̄ secus esset si huiusmodi insulam in alia parte corporis deportaret prout ipē notat ibidem d. in capite. Nisi forsan excipit ab eo q̄ supra dixit. In itinere dcor. q̄ habes in dicta clem. ij. dum dicit preter q̄ ex rōnabili causa. &, & intelligit ibi vol. rationabilem causam sticet pluuiā vel periculosam pertinacionem. Penes omnes scilicet tam suspensionis ab officio quā a beneficio & dissoluendo patet item sextam vt supra dictum est Non tamen intelligas q̄ in omnes penas simul incidit sed successiue prout statutum est in dicta constitutione cum sancti hoc saluo q̄ hic non est necessaria momcio vt predictum est. Mandamus quarta pars. ¶ Talibus scilicet et publice portantibus insulas siue penas. Peccatum scilicet mortales. ¶ Inquisicio spālis per quos fieri debeat hoc inquisicio hic non statuitur sed in dicta constitutione cum sancti mandatur hoc fieri p archiepos episcopos archidiaconos & alios prelatos in suis iurisdictionibus Sed quo modo ad tales prelatos inferiores spectare potuit officium inquirendi & talia puniendi vide supra de constitutionibus c. exteriori habitus. ¶ Gradus potes intelligere de gradu scolastico vel etiam ecclesiastico & est gradus idem quod status siue dignitas q̄z ad talem statum siue dignitatem gradatim est procedendum ff. de muneribus & ho. l. vt gradatim lix. di. per totū & facit. C. de aduocatis diuersorum iudicorum. l. petitionem excellencie forsan quia ratiōe iurisdictionis alijs preeminent vel alias ratione originis siue sanguinis alios excellūt & ex hoc loco potes colligere quod apud iudicem non debet esse acceptio personarum facit de cōse. di. iiij. nec quam̄ xxvi. q. vij. c. sacerdos Et est expressum de re. iuris c. in iudicijs vbi de hoc p dy. & alios Procedatur suple p eos quorū iurisdictioni subsunt siue ipi iurisdictionem habētes sint episcopi siue archidiaconi siue

Exteriorꝝ habitus et in
fra Hoc sacro appro
bante consilio statui
mus & precipimus
q̄ quicumq; obtinentes benefi
cia ecclesiastica nostre p̄uincie
in ordinibus sacris potissime cō
stituti vestes & tonsuram clerica
les deferant suo statui competē
tes ¶ Si qui autem clerici no
stre p̄uincie publice incedentes
in ea veste superiori breui aut
stricta notabiliter aut cum lon
gis & latis exc̄ssiue manicis cu
bitis circumquaq; non tegenti
bus sed pendulis crinibus intō
sis barbis ve prolixis aut anu
lis suis vtantur digitis publice
Alij quā quibus ratione digni
tatis & honoris hoc cōgruit seu
in p̄missis vel aliquibus p̄re
missorum superius expressatis
excesserint nisi infra sex menses
a tempore cōmissi excessus hu
iusmodi moniti se correxerint et
effectualiter huiusmodi dimit
tant excessus ecclesiastica haben
tes beneficia post̄ predictorum
lapsum terminorum sex mensiū
ipso facto ab officio suspensionē
incurrant. ¶ In qua si per tres
menses seq̄entes steterint a su
is ex tunc beneficijs ex tunc nul
la requisita monitōe alia sint ipo
iure suspensi ¶ Nec ex tunc per
suos diocesanos quibus eorum
absolutionem p̄sentis auctori
tate consilij reseruamus p̄ius
ab huiusmodi sentencijs absol
uantur q̄ quintam partem pro
uentuum vnius anni suorum be
neficiorum ecclesiasticorum per
soluāt p̄r diocesanos episcopos

in quorum diocesibus huiusmo
di beneficia optinent pauperib;
in locis beneficiorum suorū de
gerentibus infra tres menses post̄
modum fideliter erogandam.
¶ Et si suspensionibus huius
modi durantibus diuinis seu ad
ministrationibus dictorum be
neficiorum se ingesserint vel mi
scuerint sicut p̄ius ex tunc di
ctis beneficijs sint eo ipso p̄iua
ti ¶ Non beneficiati vero clerici
publice & cōmuniter pro clericis
se gerentes si in predictis exces
serint vel eorū aliquibus nisi mo
niti infra sex mensium spacium
se correxerint cum effectu eo ip
so sint inhabiles per quatuor mē
ses ad beneficium ecclesiasticum
obtinendum ¶ Et preter hec in
vniuersitatibus dicte p̄uincie
studio litterarum vacantes & pro
clericis se gerentes si se a p̄mis
sis effectualiter non abstineant
ad quoscumq; gradus ecclesiasti
cos & honores in ipsis vniuersi
tatibus ipso facto reddantur in
habiles donec suis moribus ac
q; gestu maturitatem exhibeant
honestis scolaribus competen
tem saluis penis alijs editis cō
tra huiusmodi delinquentes.
Presenti tamen cōstitutione no
lumus prohibere q̄m clerici a
pertis & patentibus super tuni
cis vel alias mensalibus munitu
patis cum manicis competenti
bus locis & temporibus opportu
nis ac etiam itenerantes pro eo
dumtaxat tempore quo per pa
triam iter faciunt breues & stric
tas vestes sibi assumere & illis
vti valeant prout eis videbitur
expedire ¶ Verum cum fronte
liba cetetos redarguere nequeāt
episcopi si seipsos & domesticos

proprios non corrigant in hac parte. ¶ Statuimus q̄ episcopi prouincie venustatem in tonsuris vestibus & ceteris supradictis obseruēt & a suis clericis cōmensabilibus faciant obseruari.

Exteriur habitus Ista constitucio fuit dñi Johannis stratford Cantuarien. archiepiscopi. Et est pars eius supra de cōstitucionibus c. exteriot & dicitur in septem partes In prima que est pars decisa recitatur pena inōuenientia ante istam constitucionem tam in habitu quam in tonsura & ceteris apparatibus per clericos Cantuarien. prouincie usitata In secunda ibi **Hoc** casu quo ad optinentes beneficia ecclesiastica Primo ordinat vt gestant habitum & tonsuram clericalem suo statui expedientes In tercia ibi **Si qui autem** statuit generaliter circa omnes clericos beneficiatos cantuar. prouinc. aliquo dictorum inōuenientium vtentes vt si moniti nō destiterint certas penas incurrant In Quarta ibi. **Non beneficiati** prouidet circa nō beneficiatos. etiam cum adiectione pene In quinta ibi **Et preter** aggranat huiusmodi penas cōtra studentes in vniuersitatibus ¶ In sexta ibi ¶ **Prelenti tamen** modificat statutum quo ad certa loca & tempora In septima ibi. **Verūtamen** statuit quid faciat episcopi circa se ipsos & suos cōmensales et infra sub ista parte decisa cōtinetur in mitra qua quomodo exterior habitus mores & cōditiones intrinseci personarum frequenter ostendit & quomodo clerici qui esse debent speculum & exemplum laicorum tam in vestibus & tonsura quam ornamentis equorum & aliis apparentibus grauiter ecclesiam scandalizabant & etiam statum clericalē per suas ypocritas varias inconuenientes de quibus alique ponūtur infra in textu vbi. si qui autem in principio Alie ponūtur infra e. dē pena vbi. expressatis in glosa. ¶ **Beneficia ecclesiastica** nota q̄ appellacione beneficij ecclesiastici continetur nō solum beneficium cum cura sed etiam prebenda de rescriptis e. postulasti d. beneficio per tertū. & cōcordat. Rych. de preben. c. si motu proprio d. beneficiis libro sexto & rescript. c. gracia e. li. & breuiter in hoc loco intelligo obtineri appellacione beneficij dignitates personatus prebendas & ecclesias omnes & alie quecūq̄ cū animarū cura que cum titulo habentur & in institucione nomen sui habuerint notata p Johannē. de deo. c. beneficium libro sexto

Patissime Dicitur cōst. tuti in ordinib⁹

nō sacris ad hoc attentur multo forcius hoc facere debent constituti in sacris xxi. q. iiij. epi. C. de episcopis & clericis l. prefoiteri.

Competentes Circa hāc vide que dixi supra e. c. i. d. habitu clericali. **Si qui autem** tertia pars Clerici etiam tonsuram p̄mam dūtaxat habentes extra de etate & q̄litate c. cum contingat publice hoc em̄ maxime ponderantur vt hic patet & supra e. c. i. & ij. & xxx. e. ti. c. i. & ij. in clemen. vbi cōcordit. notant docto. q̄ in occulto videlicet in camera vel alijs locis priuatis dimittens habitum clericalem & alio vtens non incurrit penas in ea parte statutas ¶ **In ea** stilicy prouincia veste superioni hanc vestem magis ponderant iura q̄ vestes inferiores ex quibus aim visui nō patrāt ita de leui nō generatur scandalum & quia habitus exterior & signum habitus intrinseci vt dixi supra e. c sub parte decisa & supra c. c. quāuis d. exterioꝛem. ¶ **Breui**, debent em̄ vestes clericorum esse talares xxiij. di. c. p nullē. vel ad minus vltra medium tibiarum siue patet in cōstitutione octoboni aim sancti q̄ statuimꝰ. **Stricta** talis em̄ forma posset magis dici laicalis q̄ clericalis Nam clericis nō competit corporis formam ostendere sed potius occultare. ¶ **Notabiliter** potest dici vestis notabiliter brevis quando non opit genua est etiam notabiliter stricta quando non potest clausa reuersari vltra caput. ¶ **Longa** vltra extremitates digitorum. **Latia** Sic vt sequitur ibi cubitos &c. ¶ **Excellime** Excessus em̄ siue nimietas euitari debet q̄ pene nichil immensum bonum est auct. vt determinatus sit numerus clericorum in p̄cepto coll. i. & medium tenere honestum est. & cōmendabile presertim in moribus vt h & extra e. c. clerici & de officio custodis c. i. Item in abstinētia iiij. di. demiq̄ ¶ Item in opinionibus de offic. del querenti. ¶ Item in verbis xliij. di. sit rector Sic notatur p hostien. e. ti. c. clerici d. nimia brevitate **Non regentibus** vbi namq̄ manice apte sunt & multum late ad omnem eleuacionem brachiorum apparent cubiti qui quidem cubiti vsq̄ ad manum diuntur extendi vt vult inuenit. quod tamen hic reprobatur ¶ **Pendulis** scilicet manicis que si essent clause & non pendule sed brachio adaptate bene tegerent cubitum Quid ergo dicemus de manicis latis pendulis nō aptis sed clausis & cubitum cooperientibus quibus hys diebus vtuntur multi etiam clerici Dic q̄ licet tales manice clericorum statui non conueniant tū eis vtentes non incurrunt penam hic posi tam quia statutum penale non excedit limitacionem in eo positam ff. de pe. l. interp tacione & in regula iuris in penis libro sexto de pe. di. i. pene licet posset dici etiam in hoc

casu locum habere hanc constitutionem nec debet dici extendo cum per omnia sit eadem ratio prout alias notatur de temp.ord.c.i. &p.ptalie per Jo.an.li.vi. **Iuxta** istud est illud quod sequitur de barbis prolixis & est contra omnia illa statuta que volunt qđ clerici comam non nutriant de quibus dixi supra e.c.i.d.comam & glo.sequenti **Annulis** Istud prohibetur extra e.c.clerici **Nec** annulum pro sumitur matrimonii xxx.q.v femine de prosumptionibus c.illud in fine. **Publice** vide quod dixi supra c.d. **Dignitatis** vt sunt epi & supriores qui sunt spensi ecclesie & per quorum mortem diuinatur ecclesie viduate de postul.pla.bone.i.& ij. de elect.ne pro defectu & ipsum deserit episcopus in quarto digito vt sciat se sermientem ecclesie corde & animo Fertur namq; in digito illo venam ex que a corde procedit xxx q.v.femine. **Abbates** vero & alij prelati asnulis vti non debent nisi hoc eis ex priuilegio competat sicut legitur de priuilegijs c. ad apostolice li.vi. Potest tamen cl.riais insiguum possessionis per annulum de beneficio miestiri de sen.& re.iudicata c. cum olim de conces.plen.c.proposuit **Expressatis** sic mi integra super parte de casa vbi recitat de capucijs cum tepicis mire longitudinis ac zonis stipatis preciosis mire magnitudinis bursis & etiam cum ymaginibus varijs sculptis auemalatis & auratis cultellis ad motum gladiorum dependentibus caligis etiã rubeis staccatis & viridibz sellis cum crocarijs sotularibus rostratis & nasis multimode ac ecornibus ad colla pendentibus capitogijs ac clocis furratis nimis large locutus est auctor qz clem.ij.e.ti.non prohibet nisi capitogium vel tabardum furratum ad ceam quod est veste inferiori notabiliter breuius vt ibi patet **Excesserint** Excessus enim siue mmoetas reprehenditur vt hic vt dixi supra e.d.excessiue **Cauniss ex cessus** ecor.notata per Jo.in clem.ij.e.ti d infra mensem & per paulum e.d.monit.s. per suos ordinarios.vnde si monitio non intervenerit non habebit locum pena hic posita. ¶ Et aduerte qđ tempus sex mensium de quo hic loquitur currit non a tempore monitionis. Et sic sufficit monitionem sequi excessum non solum forsan statim in primo vsu ipsius vestis vel rei prohibite sed etiam quandocumq; post ante finem dictorum sex mensium Intelligas tamen hanc monitionem debere fieri tempore congruo ar.ff.locati l.si mercedes.§.conductor Dic videlicet vt monitus possit excessum dimittere & de alijs sibi sueuentibus absq; excessu ante finem dictorum sex mensium prouidere. Et satis ad hoc de sententia excommunicationis c.constitutionem li.vi. Et credo qđ sufficiet talis monitionem fieri non solum in specie sed etiam in genere cum hic non mandet legislator ea debere fieri nominatim prout alias precipit in clem.i.e.ti.& de sententia exc.d.c.constitutionē li.vi. Tantum uanq; opabitur monitio generalis quo ad omma quantum spe cialis quo ad quedam specialia ff. de admi. tu.l.si duo ni si.ff.pro socio l.actione.§. renū ciare **Effectualiter** Dic vt tali apparatu dimisso eundem vl similem non reassumat **Sequentes** scz dictos sex menses. Et sic anteqū incurratur pena suspensionis a beneficio o zlabi li.ix.mēseq **Ex tunc** i. post nouem menses simtos vel alias dictis trib⁹ mensibus vltimis plene elapsis Nam hec dictio tunc.extremum tempus sigt ff. de pdiē.& de.l.si.is §.si ita **Pulsenti** Simile habes supra e.c.proximo **Nec ex tunc** scz postq̄ fuerint suspensi non solum ab officio sed etiam a beneficio **Diocesanus** sic ergo hec absolutio non potest fieri per iudic epō inferiores **Seu seruamus** Hec reseruatio vt videt frustratoria est Mā vbi absolutio a pena canonis non est ipsi statuenti specialiter reseruata ipso iure potestas absolvendi remanet penes ordinarium inferiorez extra de sententia exc.c.nuper. Sed dic qđ hec reseruatio operatur hoc quod non licet inferiori epō hanc absolutionem impēdere Mā qđ in quibusdam cōceditur in alijs negatur. .C.de patria.l.maritus ff.de pœnis.l.qđ la⁹ beo vel potes hoc intelligere sm opinionem illorum qui ponūt qđ a pena statuti prouiā alis ad archiepiscopum extinet absolutio. Cui opinioni contradicit Jo.an.in no.de pēn.c.graue d.relaxetur nisi quatenus reservauerit sibi absolutionem in ista statuto Et ordi.archid.xvij.di.c.i.statim post principium Et Jo.de athona in principio in prohemio constitutionū othonis d.consu. Dic ergo vt prius dixi **Sententijs** scz suspensionum ab officio & beneficio Et simile habes in constitutione octoboni Cum sancti. §.Diqui vero & retigi supra e.c.pri.d. suspensione **Quitam partem** supra e.c.pri.& dicta constitutione Cum sancti Ponit mira su simili penam sexte partis Et circa hoc vide quod scripsi supra e.c.proximo d.ecclesiasticorum bonorum **Quinus anni** Aduerte quod in constitutione octobon Cum sancti. textus loquitur de sexta parte reddituū illius anni in constitutione Johannis pecchan. proxima precedenti dicit de sexta parte beneficiorum suorū ecclesiasticorū per rationes ibi allegatas Sed vltra per me ibi dicta potes dicere qđ hec pena stiliet suspensionis a beneficio vna cum solutione sexte partis vt patet in locis precedentibus vel alias quinte partis vt patet Loco adiecta est vt soliceret timore talis pene citius se corrigat qđ

quens de suo excessu net est verissimile q̄ pā
detur se longo tempore fructibus sui bnes
ficij destitui ff. de vsuris l. cum de. mōbito.
vtilius est vt statim se corrigens ante abso
lucionem suam quintam vel sextam partem
beneficij sui per vnum annum q̄ q̄ suum ex
cessum contumando interim perdat proūct
eiusdem forsan omnes vel maiorem partem
eorūdem iuxta moram suam in suspensione
huiusmodi. ¶ Quam si diucius contra se
gnare pacatur sibi imputet q̄ de suo bnes
ficio nichil aut modicum recipiet & egestate
prematur cum male merito iustum sit ege
state labore ff. depositi l. bona fides ¶ Be
neficiorum ecclesiasticorum etiaz
plurium si ea habeat talis clericus infra iu
risdictionem iudicis eum a principio mouē
tis vt a talibus desistat Nam cum istud sta
tutum sit penale monicio omnis iudicis nō
potest artare quo ad beneficia que habet i iu
risdictione alterius ff. de iurisdict. om. iu
dic. l. vlti. de consti. c. ñ. ℣. vlti. libro sexto.
Diocesanos non ergo per misericordes p̄
latos vt dixi supra c. proui. d. Episcoporū.
diocesibus facit hec littera ad ea que dixi su
pra eodem verbo beneficiorum ecclesiasticō
rum. ¶ Beneficiorum Hec litera li
mitat locum in quibus prouentus predicti de
bent pauperibus erogari. ¶ Cum in con
stitucione octaboni cum sancti & supra eodē
c. proui. Dicat fiat mencio de huiusmodi p
te prouentuum eroganda licuit tamen ip
sis dyocesanis ad libitum erogationem hu
iusmodi facere nullius loci respectu habito
q̄ tamen sm Constitutionem istam facere li
cet ad q̄ facit. C. de episcopis & clericis l.
Diquis ad declinandum ℣. hec tamen.
Degentibus Ita q̄ sint ibi parochiani
& non transeuntes notam ad extra ¶ Post
ea scilicet post obtentam absolutionem sic
fideliter quod nichil retineant ad vsum suum
proprium vel ad ea quicquam aliunde expen
dant. ¶ Et si ℣ Sulpensionibus.
pluraliter loquitur vnde per hoc apparet q̄
aliud esset si vna earum esset sublata. altera
manente & ficiad effectum q̄ habeat locum
pena priuationis que sequitur requiritur q̄
hec due suspensiones concurrant. Et ideo
si durante prima suspensione scilicet ab offi
cio tamen ante mansum secūde scilicet a be
neficio sic suspensus ab officio ingereret se di
uinis sicut prius non esset propterea benefi
cio priuatus licet propter hoc incurrerit
irregularitatem vt legitur & notatur de sen
tent. & re. iudi. c. cum eterni libro sexto.
Et q̄ duo predicta concurrere opus est ad
effectum incurrendi penam priuationis hic
positam Faciunt notata per Archidiacon̄
dicto c. cum eterni d. m. ultiplicia. & super hoc
vide que scripsi supra de foro competenti c.

Dierum d. surrepticie. ¶ Diuinis respe
ctu suspensionis ab officio. ¶ Adminis
tracionibus respectu beneficiorum vt se
quitur ex tunc idest post talem ingressionem
quo ad diuina vel administrationem quo ad
beneficia. Nam ipsis suspensionibus simul
concurrentibus sufficit ad effectum incurrē
di penam que sequitur q̄ contra vnam earū
delinquat & hoc patet sufficienter ex dictio
ne seu que hic ponitur disiunctiue dum dicit
diuinis seu administracionibus. Sic enim
sumitur hec dictio seu. ff. ad trebell. l. i. ℣. sub
lata. C. de sacro eccles. l. generali. C. de d.
significā. l. cum quidam circa medium Nam
dogz tamen ponitur amplatiue vt legitur et
notatur de Auro & Argento le. Siquis
ita vbi de hoc per acurs. Sed melius per
Bartholum. ¶ Priuati In hoc tamen re
quiritur sententia declaratoria secundum ea
que leguntur de hereticis cum sm leges li
bro sexto. ¶ Non beneficiati Quar
ta pars ¶ Gerentes Hoc enim sufficit
quo ad possessionem clericatus & vt pro cle
rici reputetur & habeatur donec constet de con
trario Prout legitur & notatur de sentēt.
excommunicāt. c. Si iudex libro sexto.
Monitis per suos ordinarios. ¶ Spā
cium a tempore commissi excessus vt su
pra dicitur. ¶ Inhabiles Circa hāc pe
nam vide q̄ dixi supra de proūcā. c. vnico d.
inhabilis ¶ Quatuor menses Simi
le habes eodem titulo c. ñ. in cle. vbi loquis
tur de sex mensibus. ¶ Optinendum.
Et sic priuatur spe. qui non potest priuari
re xviij. q. i. c. i. ¶ Et preter quinta pe.
vbi aduerte quod hij qui se gerunt pro cle
ricis & student in vniuersitatibus siue si t
beneficiati siue non vltra penas predictas.
incurrunt etiam penam hic limitatam vide
licet inhabilitatis ad quoscumqz gradus sco
lasticos ad q̄ facit littera que infra ponitur
saluis penis alijs & cetera ¶ Vniuersi
tatibus videlicet Oxon̄. & Cantabrigie.
hec autem vniuersitates prout alie huius
modi alio nomine studia generalia nūcupā
tur de sepulturis c. dudum ℣. Mos autem i
clemen. & constituuntur ex priuilegio vel cō
suetudine cuius inicij non est memoria pro
ut notat ibi Johan. an. d. generalibus Et
ad hoc all. c. tue. extra de cleric. non resid. De
priuil. c. ñ. libro sexto. Et in prohemio di
gestorum ℣. Hec autem tria & concor. gess.
ibidem eodem verbo dicunt autem studia ge
neralia in quibus docetur sacra pagina iu
ra & artes sm Hostien. dicto c. tue & debet
esse in locis in signibus vt patet in pro
mio ff. ℣. Hec autem tria Et notatur di
c. dudum d. generalibus vbi distin. diuersa
genera studiorum. ¶ Studia littera
rum de istis studentibus & eorū priuilegijs

legitur ⁊ notatur de ꝓuilegijs c.ij.li.vi. ibi vide as. **Donec.** Et sic ex hac rōlligitur: qđ talia dimittendo ⁊ apparatū honestū capiendo eo ipso ressabit hec ꝑna Tita qđ vide alias ꝙ me scripta supra de ꝯstitutionibꝫ c.i.q. si.d donec. **Festu.** Dest actu vel cotpis agitatione **Maturitate** i. discretionē siue sapientiā vij.q.i. no tantum. Quiqz maturus idē est qđ festiuꝰ de ꝑni.di.iij. si ex bono. Item maturus i. aptus thow xxvij. q.i.c. i. de hijs notatur xxiij.q.viij. Quemot in ꝓpio ꝙ archid. **Competentem.** Hec ꝑsona diligenter cōsiderari debet vt se cōformet in habitu tonsura ⁊ alijs apparatibꝫ ꝓmissis hijs inter quos cōuersantur ⁊ qui apud eorū iudices ⁊ rectores reputantur scolares honesti. Facit ad hoc notata xli.di.c.i.d. habitu clericali. **Salutis.** Hec ira fiant ꝙ eo qđ dixi supra c.d ⁊ ꝑter **Editis** hijs videlicet de quibus habetur supra c.c.i. ⁊ ꝯstitutione othonis qm de habitu ⁊ ꝯstitutōe octoboni sācti ⁊ c.ti.c.ij. in clem. **Presenti** secta ꝓs **Apertis** scz in ꝑte anterioꝛi. **Supertunicis.** Has statim declarat in textu. **Mensalibus** sic dictis quia in eis solebant vtentes sedere ad mensam. Et erant huiusmodi supertunice antique vestes ꝓparate ad prandum vestibus magis ꝓciosis maxime tempe prandij vel cene quibꝫ tempibꝫ solent comedentiū ⁊ bibentiū vestes abo vel potu ab ore cadente deturpari. **Competentibus.** Dictis videlicet ad brachia ⁊ alibi tos circumquaqz tegentibus. **Intra** videlicet vel secrete in ꝓpria domo. **Temporibus.** scz diebus festiuis ⁊ nō festiuis qm non solent supervenire extranei. Deus tamen diuersum si essent in loco alieno vel in ꝓsencia extraneoꝝ aut alicuius multitudinis. ¶ Ad quod sunt qđ supra ponitur in hac ibi publica ⁊ cē. **Itinerantes** scz fiant sequit. **Per patriam** no tamen ꝙ capos spaciando nec in villis vbi habitant itinerando sed diu longum iter agere habent videlicet gra peregrinationis vel alia de causa. Ad qđ vide que legūtur in ꝯstitutōe octoboni aī sancti. statuimus. **Debebitur expedire.** Ex hac ira apparet ꝙ talis clericus itinerans possit si velit transire. si velit vsqz ad natos vel strictura ad instar dyploidis qđ tamen nō esset honestum ordini clericali. Et ideo dic ꝙ hoc quod hic dicitur videbitur expedire denotat arbitrium boni viri. ¶ Ad quod facit ff.de fide ōnuss.li.l.libertas. Unde non potest talis clericus eligere modū vestium quem vult sed tales quales bonus ⁊ honestus vir elegerit Duo autus intellectu scias ꝙ volūtas liberum ⁊ arbitrium boni viri differūt de volūtate enī est ꝙ sit libera nec ꝓt cogi necessitate precisa. C. de heredibꝫ Inst.l.aī ꝓponas. Sed quadam necessitate ꝯsequente vt si quis velit sugere tormenta ꝙ ꝯsequens vult illud sine q tormenta fugere nō ꝓt. Et sic coacta volūtas est volūtas ff.qđ me.cā.l.si mulier.ꝯ. metu. Et est volūtas libera qt libere venit antecedens ⁊ ex illo libere deducitur ad volendū cōsequens dicit etiam philosophi ⁊ theologi ꝙ voluntas nūqꝫ appetit nisi bonum vel apparens bonū. Nam licet qnqz appetat qđ cognoscit esse malū sub ratione boni delectabilis vel apparentis ix si volenti. Et talis volūtas sine sit regulata siue nō dicitur voluntas libera. Sed vbi talis volūtas est ratiōe regulata dicitur arbitrium boni viri. qz sicut bonus vir arbitrabit ff.de iudic. solui.l. vir bonus ff.pro socio.l. si societatem ⁊ arbitrio rū. Appet itaqz ex ꝓdictis ꝙ quo ad vsum talium vestium requiritur discretio vtentis si sit bene regulata. Nam vt ꝓdixi hec verba videbitur expedire denotant arbitriū boni viri qđ debet ratione regulari. Nō autem volūtatem liberā que ꝓt ratione nō regulari. Facit ad hoc notata ꝙ Barth. in extrauagāti ad reprimandā d. videbitur expedire vol. ix. **Verum** septima ꝓs. **Non corrigant.** Corrigere em debet ꝓmo seipm qui vult alios corrigere de sta.mo.c.vltū. vbi de hoc p d. d. seipsis ⁊ ibi sup hoc sunt multe owordāte. **Statuimus** ꝓh. **Pennitatem.** i. pulchritudm em decore seu decencā. **Facit ad seruari.** Simile habes in ꝯstitutōe othonis. qui de habitu ad finem.

¶ Ordō prima.

Ta clericalis ordinis ⁊ infra. Clerici beneficiati aut in sacris ordinibꝫ cōstituti in hospicijs suis publice tenere cōcubinas non audeāt nec etiam alibi cum scandalo accessum publicum habeant ad eas si forte eorū concubine monitione publice ꝑmissa ab eis non recesserint ab ecclesia dei quam sic infamare ꝓsumunt expellantur nec admittantur ad ecclesiastica sacramenta Et si nec sic duxerint abstinē dum excommunicationis mucrone percellantur ⁊ tunc demū contra eos inuocetur brachium secular. Ipsos autem clericos per subtractionem officij ⁊ beneficij ⁊ canonica monicōe ꝑmissa volumus coherceri.

III

Stephanus i cõcilio gñ. T clericalia Hoc est statutum Stephani Archiepi stopi in consilio Oxonien. et est pars huius supra titulo proximo c.i. g infra de testamentis c.i. g habet quatuor dicta In primo statuit ne clerici beneficiati vel in sacris constituti publice teneant cõcubinas nec cũ scandalo accessum habeant ad eas. In ij. ibi Et si forte ponit modum procedendi contra eorum cõcubinas g prima prima primo eis infligendam. In tertio ibi Et siant addit contra eas aliam primam g alium modum procedendi. In Quarto ibi ipsos autem ordinat ultra punitionem ipsorum clericorum sic delinquentium. Et ij. hic dicitur q habes supra titulo proxi. c.i. Beneficia ecclesiastica qualicũq; beneficio q habetur per modum officii g per institutionem canonicam vt dixi supra ti. proximo c. exterior de beneficia ecclesiastica Sed quid dicemus de decanatu ecclesie sancti Martini magni londoñ. g aliis q pertinent ad donationem regine vel aliorum dominorum temporalium sic q talia occupãtes non habent institutionem ab episcopo nec inductionem ipsi9 auctoritate sed omia expiunt per ipsum regem g alios viros temporales de eorum mandato. Nũquid tales q ad casum istum g etiam quo ad vestes que deferri habent a beneficiatis g penas in ea p te inflictas de quibus dixi g patet in textu supra titulo proximo c. vltimo cõprehendantur appellatione beneficiorum videtur q nõ saltem de beneficio ecclesiastico q sine institutione canonica optineri non potest vt legitur in regula iuris beneficium libro sexto. Tales enim decanatus vt in pluribus non subsunt episcopo nec eorum decani ab eo nec ab alio iudice ordinario ecclesiastico institutionem acipiunt vnde videtur q decanatus huiusmodi non sint beneficia ecclesiastica vel alias q iuri episcopali est in eis g extra ea derogatum cõstat namq; q instõ ad effectum q sit canonica debet fieri per episcopum xvi. q. vij. c. nullas cum pluribus c. ibi sequentibus in quibus patet q nec reges nec principes aut laici siue consensu episcopi possunt clericos in aliqua ecclesia instituere vnde suprmissa vt apparet aut talis institutio facta per regem est vsurpata g facta contra iura aut alias dicã debet talis decanatus non esse beneficium ecclesiasticum Argumento p̃ missorum aui etiam dicto concor. q legitur de precibus c. ex iniuncto ad fi. Preterea sepe videmus q clerici etiam de bonis ecclesiasticis in certis vel dictis pretigiendis quedam assignantur ad suam exhibitionem. g sustentationem pro certis laboribus g oneribus subeundis que tamen sic assignata quis ad ipsorum vitam ducerent beneficia tamen ecclesiastica dici non possunt xx. q. ij. q cũq; suffragio xvi. q. i. c. possessiones etiã si mortuo possessore talis iuris siue officij detrahat idem ius siue iudicium alteri in eodem onore succedenti cõferri. Ad q notabiliter facit extra de magistris c. q non nullis si ergo talis prepatio in hijs que precedunt de rebus ecclesie non censeatur beneficium vt expdictis appareat multo magis hoc dicendum est cum talis pretepatio solum cõsistit in rebus temporalibus prout de facto est videre in dicto decanatu sancti Martini magni nec obstat q dicatur q eidem decanatui alique ecclesie sint annexe vnite g appropriate quia eas tenet ipse decanus non vt beneficium sz vt proprietatem prout alias stat c. extra pastorali extra de iure patronatus siant ibi c. intelligit Johan. an. g in regula iuris beneficium de. optiñ. libro sexto Et pro hac sententia multum bene facit q legitur de preben. c. per litteras in clemen. vbi patet quod hospitalia leprosariam zenodochias g huiusmodi licet habeant ecclesias cimiteria decimas g alia in ea ecclesiastica non tamen continentur appellatione beneficiorum ecclesiasticorum quia ea habent vt accessoria non tamen per viam principalitatis. Preterea ad naturam beneficij ecclesiastici non electiui spectat vt sit permutabile cum alio beneficio vbi subest causa racionabilis g lia per superiores approbanda siant patet ex natura titulorum de rerum permuta. c. in antiquis libro. sexto g in clemen. Sed ni decanatu sancti Martini magni g similibus non habet locum permutatio vt infra dicam. ergo talis decanatus non sapit naturam beneficij ecclesiastici. Quod permutatio in talibus locum non habeat ostenditur Nam i permutatioe beneficiorum requiritur consensus g auctoritas episcopi extra de rerum permuta. c. quesitum g c. cum vniuersorum Cuius officium in talibz ex est causa necessaria vel vtili ipsi beneficio, beneficiatum de vno loco ad alium transferre vt patet in dicto capitulo. quesitum. Vnde alius aui hoc de iure non conceditur hoc vsurpare non debet. i. q. i. q. si aut ergo de priuileg. c. Bene cum concord. ibi notatis. Est enim Episcopus in beneficijs ecclesiasticis preordinator g dispositor xxv. di. Perlectis Et vnaquaq; ecclesia regenda est prouisione episcopi x. q. i. decretum g capitulo. regenda cum similibus. Cum ergo in dicta ecclesia Episcopus loci potestatem non habeat nec preordinationem aliquam. primo nec quiuis alius iudex ecclesiasticus satis apparet q decanatus ipse non sapiat naturam beneficij ecclesiastici g cetera. Item Ad confirmacionem huius dicti appellati potest quod

in plurib⁹ alijs deſidat ipſe decanatus que ſapiunt naturam beneficij eccleſiaſtici Non enim eſt in eius collatione ſiue preſentatione certum tempus limitatum nec otra patronū aurit deuolutio cū tamē in beneficijs eccleſiaſticis otrariū obſeruetur ex de conſ. ꝓben.c.ij.viſitatur etiam vt pluries p meve laicū qz per regis cancellariū qui de neceſſitate nō erat clericus ſed ꝓt eſſe vir in ſtatu laicali ꝓſtitutus cū tamen beneficia eccleſiaſtica ep̄os pro viſitatoribus habere debeant de cenſibus in antiquis & in ſexto quaſi per totum de p̄ſcripc̄. c.ū ex officij ū ſimilibus

Ad oppoſitū videtur Nā illud beneficium dicitur eccleſiaſticū q̄ quis optinet per modum tituli & iur̄ ꝓpetuo put notatur de rel. do.c.quia ꝓtingit d.beneficium per paulum in cleñ.& per Jo.an.in ad ic.de cleric.coniugatis c. Johannes dſ. Quarto veniamus ad tagenda & ratione cuius ſit intitulatus facit fructus ſuos & tenetur ad horas canonicas ſicut alij clerici quibus p̄eſt vt notat paulus in loco p̄alle. Sed in decanatu de q̄ loquimur conſertur titulus & etiā habetur inductio licet nō p̄ conſensum ep̄i expreſſum ū ſit p regem & ipſius mandato ex conſensu ep̄i tacito vt infra dicam Et ꝓfertur nō ad tēpus ſed perpetuo obligatur inſuper ad horas canonicas ſicut ceteri clerici quibus preeſt vt predicta vt eſtimo colligi poterunt teſtu ndatione eiuſdem ergo &c.

Quod autem ſufficiat conſensus ep̄i tacitus licet nō expreſſus in hac parte Notat Bern̄ ſm vnam opinionem in c.cum paſtoralis. d.legittimo de iure patro.que etiam opinio ibi recitatur p hoſtien̄ Et hanc ſententiam poſuerūt vincentius & phy.extra de inſtitutionibus c.ex frequentibus licet alij teneāt otrariū vt notatur xvi.q.vij.Si quis dicens ꝓpos p archid.Cum predicta etiā opinione ꝓtdare videtur vinc̄. Innoc̄.d nō c.cum paſtorali d.legittima in fi.gloſe.qui dicit q̄ tacitus cōſensus habetur p titulo alle. ad hoc extra de his que fi.a pla.ſine cōſenſu capitulj c.ij.& iij.Et idem notat archid.i.q.i.nullus epūs in glo.adde hoc tene p regula. Et ꝓpt.petrus de anchorano in dō c.cum Per extra vbi res aliqua optinet in ſe qualitates diuerſas eam talem iudicabimus qualē magis apparet patet exemplum ff. de ſta.ho.l. queritur ff.de teſtibus l.repetendarū ℌ. fi.cū ſimilibus Unde cum in decanatu predicto ſit dare vnam vel duas qualitates que illū nō oſtendūt eſſe beneficium eccleſiaſticū vt pura donationem regiam Et alia de quibus ſupra dixi plures tamē habetq̄ litates alias p q̄s apparet ipſum eſſe beneficium eccleſiaſticum Habet namq̄ omnia inſignia beneficij eccleſiaſtici qz hz eccleſiam nauē ſcz & chorū & cāpanile cū tamq̄ amb̄ caplm clauſtrū & ſimilia

Habet inſuper bāptiſterium pochianos & miniſterium ſacramentorum & ſacramentalium que omnia miniſtranda ſunt per decanum vel alium de ipſius mandato prout hec omnia patent de facto & de notorietate facti p manentis extra que non oportet iura allegare Habet inſuper immunitatem eccleſiaſticam ta p perſonis q̄ rebus inuolantiū ad eandem preſertim hijs rebus que infra precinctum eiuſdem inueniūtur Habet etiam iuriſdictionem eccleſiaſticam a iuriſdictione epiſcopi nullatenus dependentem ſed ab ea diſtinctam & ſeparatam Igitur ex hijs omnibus & ſingulis ſimul cū dictis eo q̄ multa plura inſurgūt que mag̃ oſtēdūt ipſius qualitatē eccleſiaſticam q̄ temporalem videtur q̄ ſm id qđ in ea magis exiſtit principale iudicari debet ar.p̄miſſorum Ad quod etiam faciunt iura .C.de donac̄.l.ſanctimus ℌ. ne at ff.de auro & argen.leg.l. & ſi nō ſunt ℌ.fi.de leg.iij.l.leg ℌ iij.cū ſilibus Similiter hanc p̄tem confirmare videtur iura quibus cauetur q̄ reges anglie licet nō de iure ſcripto tamen de conſuetudine legittima preſcripta oſeruant quoſdam decanatus & p̄bendas que ſunt ſui patronatus iure ſuo abſq̄ conſenſu epi ſaltem expreſſo patet exemplum de decanatu & prebn. eccleſie ſancti petri de curia in ciuitate Ceno manenſi in normannia vbi rex anglie Johānes ratione ducatus ſui Normannie ꝓtulit decanatū & prebendas & decanatum dicte eccleſie ſancti petri vt plenius legitur in c.cū inter de conſuetudine in parte deciſa que deciſio habetur in compilatione antiqua vt vidi & perlegi in compilatione & notatur per Jo.z.di.c. Imperium qui dicit hoc procedere in preuilegio ſuper hoc ſpecialiter indulto. Tenere tamen dicit q̄ rex Anglie qui eſt dominus omnium eccleſiarum Anglie & Normanie que ab eo magna feuda habent Quandoq̄ ratione patronatus quā doq̄ ratione feudorum confert prebendas ipſorum Inquibuſdam etiam dum ſedes vacat vt extra de iure patronatus c.ex diligenti que hodie non habetur in noua compilatione decretalium ſed bene habetur in antiqua in compilatione vbi eam vidi Et in quibuſdam eccleſijs vt patronatus earum dem ſemper confert prout patet in caſu noſtro videlicet de decanatu ſancti martini & aliis ſimilibus quod infallibiliter verum eſt quando ex preuilegio vel auctoritate pape hoc facit prout notat Johannes xvi.q.vij. in ſumma ad finem Et ſic concludit Archidiaconus dicto c. Imperium in fine.

Ecce quia iam vidimus motiua ad vnam partem. Et ad aliam reſtat inueſtigare veritatem queſiti. Et an donatio regia cū inductione ſeu ita abſq̄ auctoritate ep̄i ſufficiat p ti.canōico vt ſic dicat bñficiū eccleſia

stiũm vel non ecclesiasticum. Pro huius solucõne pono q̃ expedito q̃ si rex sup hoc sufficienti priuilegio sit fulcitus aut auctoritate pape talem muestituram faciat etiam sine ɔsensu episcopi sufficit pro titulo canonico. & habetur talis muestitura loco institucionis canonice fiant apparet ex hijs que dixi in vltimo ar. ꝑm notata per Jo. de deo & archid. facit ad hoc q̃ legitur lxiij. di. adrianus ij. & q̃ notatur de elec. c. q̃ fiant v. nommacõ epõrum per Inno. Instar namq; sacrilegij est dubitare an is sit dignus quem papa elegerit maxime si hoc fiat ex certa sciencia. C. de crimine sacrileg. l. ij. Si autem rex hoc nõ faciat auctoritate pape nec eius super hoc priuilegio fulcitus sit sed solum ex diuturnitate temꝑis epõ forsan hoc sciente & tolleratte hoc faciat tunc licet rex vt patronus laicus possit dare clerico tẽpalia que ad ecclesiã spectant & vassalagia & huiusmodi non tamen potest dare iure suo potestatem circa spiritualia videlicet circa ea que pertinent ad regimẽ ecclesiasticum & ministracionem sacramentorum & sacrãlium nec non circa ecclesiastice iurisdictionis exercicium & huiusmodi que iure spũalia sunt nec in hoc casu potest sibi ꝑ desse prescripcio etiam longissimi temporis. quia talia spũalia non possunt per regem possideri & pr ɔsequens nec vt transeant sub sua potestate ꝑssunt prescribi nec ɔsuetudine retroduci extra ĩ ꝑscripc. c. cãm que de re iuris sine possessione li. vi. & sic notatur de pben. c. ij. v. pontificem ꝑ Card. libro sexto nõ obstante q̃ rex vnctus non sit mere persona laica sed mixta ꝑm quosdam & est expressum xvi. q. vij. c. si quis deinceps & c. sequenti q̃ decreta sp̃ialiter loquũtur de regibus & ꝑncipibus nec obstat q̃ supra allegaui de ɔsensu epi tacito vt scilicet habeatur pro titulo. quia illud locum habet in titulo quo ad prescriptionem faciendam per clericos qui forsan ecclesiam reaperuit de manu laici talis nã q; ɔsensus tacitus sufficiet eis ad prescribendum cum ecclesiam possidere habiles sint prout patet in dicto c. cum pastorali Illa tamen iura non arguũt q̃ donacio laici non prebeat ei titulum canonicum vt patet in dictis c. si quis deinceps & c. sequenti nec etiam titulum prebendi extra de decimis c. dudum.

Ad fortificationem premissorum possunt induci omnia iura que volunt q̃ institutio auctorisabilis que ad solum epm pertinet ɔ officio deleg. c. super eo de excess. prelat. c. iij. lib. xxvi. quas posui supra in principio huius glose non posset prescribi etiam per personam ecclesiasticam vt notatur per Jo. an. inno. de officio ar. ch. c. cum satis v. lia spoliati & c. c. ꝑ hostien. v. nunam saltem nisi hoc primo habuerit de ɔcessione episcopi. vt notat hostien. e. ti. l. fi. ad quod facit de institutionibus c. cum

remisserunt onde concludunt q̃ licet archidiaconus possit ecclesiam aliqui ɔdere vbi de cõsuetudine forsan ɔfert beneficiũ sicut pt̃ poni exẽplũ de excess. pl. c. ij. & preben. referente tñ is qui recipit talem collacionem antequam ingrediatur possessionem debet requirere ad episcopum vt videlicet auctoritatem ab eo recipiat in administratione spũaliuz alias eñ diceretur fur & latro vij. q. i. non furem & c. demiq; & beneficium sibi vsurpat de iure patronatus c. relatum Si igitur hec vera sint in persona ecclesiastica que alias esset talis iuris capax multo magis hoc fateri oportet in rege qui non est persona ecclesiastica. sed secularis vt videlicet posset talẽ beneficiuz cõferre vel donare collatorius tamen ingredi debet auctoritate epi & nõ regia tñ ar. premissorum & ad idem faciunt notata per Innoc. & hostien. de ꝑuileg. c. ɔsentes. Q. sane d. questiones emergunt libro sexto. Posito ergo q̃ rex habeat sup hoc ꝑuilegium & fultus sit auctoritate papali tunc satis ɔstet talem muestituram esse loco institutionis canonice quam alias faceret episcopus Et sic p̃ consequens dicetur beneficium ecclesiasticum vt vt dicto c. beneficium de re. iuris libro sexto Si vero nõ habeat super hoc priuilegiũ nec auctoritate pape hoc faciat licet non teneat institucio tanquam facta ab eo qui non habet potestatem vt predixi & propter hoc collatorius sit ab huiusmodi decanatu remouendus vt patet dicto c. si quis deinceps & sequenti cum multis aliis positis in c. q. tamen dico q̃ hoc non obstante dicti debet beneficium ecclesiasticum ac. eorum que posui supra ɔ. preterea vbi res Nam licet institucio non sit canonica non tamen sequitur q̃ non sit beneficium ecclesiasticum Nota regula iuris beneficium debet intelligi q̃ illud beneficium quod est ecclesiasticum non potest optineri sine canonica institutione vt iaz predixi Sepius enim contingit q̃ aliquis sine institutione canonica occupat aliquod beneficium Et tamen nichilominus satis cõstat illud beneficium forte ecclesiasticum. Patet itaq; ex predictis q̃ istud non est bonum argumentum A in ecclesia quam possidet non habet institutionem canonicam ergo nullus ius habet in ea Et est propterea ab ea removendus. Hanc materiam preterea hic perstrinxi quia semel noui decanum. dicti decanatus qui cum eo habuit plura beneficia alia fuisse priuatum omnibus beneficiis ecclesiasticis que habebat & dubitabatur an esset priuatus sancti martini quem tunc optinuit cuius dubij solucio patet ex precedentibus & etiam quod talis incidit in penas contra beneficiatos limitatas Et hoc verum in quantum subest iurisdictioni statuentis Alioquin ratione exempcõnis

nō arbitrabitur pēnis huiusmodi sed nichilo minus quo ad alia reputabitur benefitat⁹ Iu sacris Idem intelligas de constitutis in inferioribus ordinibus xxxij.di.interdixit extra de cohabita. cle.⁊ mul.c. si autem Hospitijs suis licet enim hospitū strictē sumptum intelligitur de loco vbi aliquis modico tempe moratur Hic tamen sumitur large pro domo quacumq; quā clericus inhabitat facit ad hoc xxxij.di.hospitiolum Publice. Simile habes in constitutione othonis licet ad psequendā Et in casu isto dicitur publicē fieri quando omnibus patet ⁊ sic dicunt sanū.latere nō potest ar. ad hoc extra qui mā.ar.pos.c.si. Et faciūt notata per gess. et viol.de vi.⁊ hone.cle.c.i.in clem.d. publicē. Sed cum hic prohibeat clericis publicē tenere suas concubinas Nūquid hoc licet eis facere occulte videtur q sic Nam vnū prohibendo aliud videt ordere de psumpt.c.nonne xxvi.qualis Et etiam arguo a contrario sensu quod est fortissimū ff.de officio eius cui mādata est iurisdictio.l.i. Et in casu similis prohibitionis sic sentire vident quasi omnes doctores in c.i.de vi.⁊ hone.cle.in clem. vbi prohibetur clericis ne publicē exercēant officiū carnificiū aut tabernariorū Occulte tamē hoc pūt put ibi volunt doctores non incurrendo penam ibi positam Hic etiā prohibetur clericis ne publicē gerant certas vestes vt patet in clem.ij.de vi. ⁊ hone.cle.⁊ .ti.primo c.i. ⁊ vlti.⁊ quasi p totū Occulte tamen eas gerendo nō incurrūt pēnas ibi limitatas vt vult doctores in clem.ij.d.publicē Sed tu dic q nec publicē hoc licet nec occulte Nec habz locum argumentū a contrario sensu Non enim tenet talis argumentatio qn̄ ex eo sequeret absurditas put notat de foro cōpe.c.significasti p Bern̄. Et idem est vbi ius in contrariū inuenitur de elect.c. cū in cūctis ℣. inferiores de etā.⁊ qua.inde⁹ Et in hoc loco dī. Joan.de sen.exī.c.ex frequētibz ℣.nos igitur d observare Item gess.in clem.i.de elect.d.altrius Et in clem.ne in agro de sta,mo.d. seculares p eūdem Et in hanc sententiā cō⁹dant notata p chyn.in l.otiumeliam.C. de epis ⁊ cle.⁊ p hentium in c.phibeas de magistris di.ij. Et idem notatur in dicto c significasti p Jo.in viol.ad fi. qui etiam dicit q non tenet qn̄ est contra bonos mores Et ad pmissa dī.notata p viol.in dicta clem.⁊ p archid.in c.generali d.ad fructus de elect.li.vi de etā.⁊ qua.c.pmittimus in principio per Jo.an.e.li. ¶ Circa hanc materiam archid xvij.q.ij. gonsaldus ponit quedam alia q ibi videre poteris vnum tamen scias q̄ quedam sunt que cū cause sine rationes sunt pretue ⁊ numq̄ cessant ⁊ in talibus argumentum a contrario sensu nō tenet. Patet exemplum in pcta l ouenticulam vbi causa fuit ratio phibitionis est turbatio fidei vitanda que causa numq̄ cessat in quocumq; loco fiant ouenticule patet etiam exemplum in hoc loco vbi causa huius phitionis est mōtinē tia que reprobatur maxime in clericis di.xxxiij.p totum Hec autem causa nō cessat siue concubine teneatur publicē siue occulte q; q; cumq; modo fiat est peccatum Nec ob q̄ dicunt doctores in dicto c.i.⁊ij.de vi.⁊ hone.cle.vbi patet quod licet publicē illa nō debeant fieri possunt tamē talia facere occulte. q̄ hoc est verum ad effectum euadendi pēnā que licet infligatur publicē talia prohibita facientibus nō tamen extenditur ad occulte facientes ⁊ sic excusantur quo ad culpam put notat paulus dicta clem.i.d.personaliter. Cū cubinas Hic vide quod scripsi supra de constitutionibus c.i.d.concubinarios Cū scan dalo videtur ergo q̄ sine scandalo hoc pūt ar.sumpto a contrario Sed contra hoc dic vt dixi supra c.t.sup d.publicē Accessum publicum Per hoc nō videtur contrarie vt licet habere accessum priuatum Nam in omnibus istis cessat argumentū a contrario vt p dixi Ad eas scz concubinas Et si fuerit secunda pars Publice premissa sic q̄ probari possit de sententia excōmunicationis c.sacro Et potes istud intelligere de monitione publica ⁊ facta generaliter vt videlicet sufficiat monitiō nē fieri in genere q̄d quācumq; clericorum concubine ab eis recedant ī certum tempus limitandum per ipsum monentem Sed sanctius ⁊ magis iuri consonum eas nominatim monere ⁊ in specie q̄m q̄ hoc fiat in genere Ad quod faciunt notata p Jo.an.⁊ viol.in cle.i.de vi.⁊ hone.cle.vel hoc notatim. Et ad hoc vide quod legitur in glosa viol.super Nay.e.ti.℣.ix. Et ponitur egio.per Jo.in summa confessorum li.iij. ti. xxx.c.xij.vbi poteris videre motiua ad vtrā q; partem Et ibi tractatur vna constitutio Gale apostolice sedis legati in francia contra tales concubinarios maxime vbi publice ⁊ cum scandalo detinent suas concubinas vt videlicet monitione premissa nisi eas amoueant incurrant excommunicationis sententiam ipso facto quam tamen non incurrant vt ibi notatur nisi publice hoc faciant ⁊ cum scandalo Et est ratio quia cum illa constitutio sit penalis non transgreditur casum suum quo ad incurrendum penam licet nichilomins a culpa ⁊ a peccato non possint excusari vt dixi supra verbo publice ad finem glose Ab ecclesia dei Post ecclesie ingressū. Expellantur scilicet per sententiam.

Sacramenta sic itaq; hoc q; hic cõtinet tm nimotem excõis sentenciam cõtinet q; excludit a pceptione sacramentorum nõ autem a cõmunione fidelium de exceptionibus c. a nobis de cle. ex mi. si celebrat & arca hoc vide que notantur per archi. de sen. excõ. c. statu m; d. minori li. vi. **Et si nec** tertia pe **Excõis mucrone** q; dicit excõis intelli ge de maiori extra de sma excõis c. si quem Quod autem dicit excõis mucrone ponitur ad differentiam mucronis ecclesiastice disci pline de quo habetur xxi. q. ij. vih. in fi & de purgaõ. canonica inter solicitudines ad fi. vbi ponitur pro degradacione dicitur etiam mu crone ecclesiastice aiaduersiois de homicidio c. pro humani q; nos tanto li. vi. & sic in eccle sia dei est duplex mucro. s. temporalis & spña lis de quibus habetur in c. dilecto h. & quo niam de sentẽn. excõ. li. vi. **Percellãtur** .i. terrentur vel prauidantur sed putem q; pie pertinet ad corpus percellere ad aiam s Januenh. tunc demum ideſt post inflictã ma iotis excõis sententiaz de qua etiam loquitur c. si audiue extra de sententia excõ.

Brachium seculare xcor. xxxij. di. c. eos qui & simile habes de iudicijs c. cum nõ ab homine & xxiij. q. v. administratores vbi tractatur per archi. qui sunt illi iudices qui possunt inuocare brachium seculare & cõclu dit q; episcopi & eorum superiores hoc possũt Inferiores tamen prelati ordinariam iuris dictionem habentes non possunt inuocare brachium seculare sed smas ipõrum exeqn tur episcopi vt legit & notatur de offic. ordi num ab ecclesiarum & ad hoc facit de offic. ar chipresbiteri c. olim. de episcopis est expres sum de offic. ord. c. i. An vero iudex delega tus possit inuocare brachium seculare notat archi. in loco preall. Sed melius per henri extra de officio del. c. significasti & de hoc qñ remittendum est ad brachium seculare notat de offic. del. c. vnico d. vitres suas per vil. in cle. **Ipso aũ iij. pe Subtractione.** Ista subtractio pt equualere suspensioni ab officio & beneficio q; potius est talis q; pe petua. nã si esset petua potius sonaret in pri uacionem vel depositionem q; talem suspen sionem Sed licet prima vice a minore pena inchoanda sit ex de testibus cogendis ca pitulo. ij. Videtur tamen q; consideratis cir cũstancijs & qualitatibus psonarũ & maxi me qualitate malicie & pseuerancia in crimi ne possit & debeat hic subtractio p̃cedente mo nicione de qua hic loquitur intelligi de sub tractione totali. tali nãq; que sonet in depõ nem quo ad officiũ In priuationem quo ad beneficium **Ad quorũ vtrũq;** facit q; legitur & notatur de eta. & qual. ord. c. que ro & ibi per bern. in glo. vlti. Sed melius ibi q; Inno. qui intelligit in illo casu subtra ctionem officij & beneficij debere intelligi de subtractione ad tempus .s. donec pervenerit monicioni sibi facte Sed hostien. ibi videtur sentire q; debeat intelligi de priuatione tota li & pro opinione hostien. fac. de offic. vicar. c. fi. vbi loquitur de subtractione prouentuũ bñficij que multũ distat a subtractione bñs ficij vt ibi patet in textu dũ dicit vel vicaria rũ pro & vtra facit q; legitur & notatur i cõ stitucione othonis licet ad pugnandã & ibi in d. beneficijs ecclesiasticis p Jo. de athoã. In hac materia habes scire q; hec pena subs tractionis beneficij qñq; respicit aliquid as gendũ de iuris necessitate q; ius statuit alis quid precise fieri debere vtputa q; abbas ordi netur in presbiterum archidiaconum curatus ecclesie parochialis in sacerdotem in fra annũ & hmõi tũc si hoc nõ fiat tpe suo ressante impedimẽto nõ debet intelligi de sub tractione sz priuacione totali sic stat c. i. ex tra de eta. & qual. & c. cum in canctis h. inse rta de elect. de offi. vic. c. fi. de elect. c. licet. canon li. vi. cũ similibus Cũq; hec pena re spicit aliquid agendũ non ex legis ordinacõ one absoluta sed q; ob aliquã vrgentẽ vtilis tatem vel necessitatem sic euenit fieri & tunc monicione p̃missa vt id fiat si non obediat pena subtractõnis beneficij erit talis videli cet quousq; obediatur vt dicit Inno. in dcõ c. queris extra de eta. & qual. & hoc dm qñ i monicione no est tempus adiectũ si tñ tem pus adiectum fuerit tũc non obedientis in fra illud tpus pena erit subtractio totalis que sonat in priuacionem et pt esse da opi nio host. & idem q; dixi de vrgente necessitate vel vtilitate intelligo etiã procedere in casu magne honestatis ecclesie vt in casu huiꝰ cõs stitucionis que vult vt ministri ecclesiastici in sacris ordinibus constituti viuant caste. et q; non teneant cõcubinas vnde si vtra facies tes moniti vt eas abdicant non obediant ips sis monicionibus possunt ad hoc compelli p subtractionem beneficij sic vt priuentur ips so beneficio extra de cohabitaõ. clc. & mulie. c. sicut ad extirpandas & in constitucione otho nis licet ad profugandum & ad premissa cõs cordãt notata per Johan. an. de elect. c. licet canon d. priuatus libro sexto **Tantam admonicionẽ** hec debet esse trina vel vna pro omnibus continens in se aliquos tũ dierum cõpetentium intervalla q; dic vt legitur in c. constitutionem de sententia ex cõmunicacionis libro sexto **Ei** licet possit fieri penaliter tamen debet fieri propcius no minibus expressis saltem in penalibus Vt patet dicto c. constitutus & de vita & hones state clericorum i. c. i. m clemen. Et dixi su pra d. publice premissa & extra hoc vide quod scripsi supra de constitucionibus c. i. d. pro monicione.

Richardus

Si qui clerici infra. Subdiaconatum constituti matrimonia cõtraxerint ab vxoribꝫ suis nisi de communi consensu ad religiouem transire voluerint & ibi in dei seruicio permanere. nullatenus sepereentur sed cum vxoribus viuentes ecclesiastica beneficia nullo modo percipiãt.

Qui aũt in subdiaconatu vel supra ad matrimonium conuolauerint mulieres remittentes et innitas relinquant

Si qui clerici Hec constitutio attribuitur Richardo archiepi & scopo & habet tria dicta In primo statuit q clerici in minoribus ordinibus coniugati non debeant ab vxoribus separari nisi de cõmuni cõsensu velint ingredi religionem. In secundo ibi Sed cum, vult q tales cõiugati non percapiant beneficia ecclesiastica In tertio ibi Qui autem Determinat quid sit agendum de existentibus in sacris ordinibus volentibus ad matrimonium Infra subdiaconatum vt puta psalmista hostiarius lector exorcista vel acolitus de quibus legitur xxv.di. licet. Contraxerint Et hoc satis liquet extra e.t. i. Communi consensu viz ipsorũ cõiugum Et hoc intellige post carnalem copulã & matrimonium cõsummatũ Nam licet matrimonium inter aliquos fuerit cõtractum & solempnizatum nõ tamen per carnalem copulam cõsummatum licite potest alter cõiugum altero inuito religionem intrare extra de cõuersione coniugatorum c.ij Debet tamen esse post carnalem copulam & matrimoniũ cõsummatum e.ti.c.i. nam tunc requiritur cõsensus vtriusq vt ibi patet Ad religionem aliquam scz de approbatis extra de religiosis domibꝫ c.si. Dic viz vt vir tãm sciat ad religionem virorũ mulier viz vxor ad religionem mulierũ. Et textus iste loquitur sm iura illa que volunt q vbi coniuges post carnalem copulam mutuo cõsentiunt conuerti ad domũ & seruare cõtinentiã q tunc vno eorum religionem intrante alter etiam tenetur religionez intrare si sit inuenis sicut legitur in c. vxoratus & in c. ad apostolicam extra de conuersio coniug. Alioqn si inuenis nõ sit nec de eius lapsu timeatur sufficit vt continentiam seruare voueat sic q maneat in seculo aut in propria domo vel alibi vbi deo seruire honeste valeat vt patz in c.palle. Quod si alter coniugum dissentiat alteri vt ingrediatur religionem. Die tamen dissentiens non permittit continentiam seruare permittens potius vt sic ingrediens religionem reuocetur saltem officio iudicis vt notat Bern. dicto c.vxoratus glo.i. Et host. ibi sy.dmt. goffre. Bern. hostien. & Jo.an. de cuerb. coniug. c. significauit & Hostien in summa e.ti. qualiter vers. ergo stiendũ & archid. xxviij.q.ij. agatosa glosa adde Sed contra potest etiam dissentiens sic ingredientem iuxta suo reuocare si dolo mediante consensit extra de cuerb coniug. veniens Et sic notat Jo.an.e.ti.c.ex parte Sed quid si vir cõsentiente vxore sacros ordines recepit nunquid vxor teneatur religionem intrare vel sufficit ei remanenti in seculo castitatem seruare Dic q sufficit si viuendo in seculo cõtinentiam seruare promittit prout notatur per Jo. xxviij.di. quia sunt Et satis ad hoc quod legitur & notatur de cuerb. coniugatus vbi de hoc per Bern. glo. si. vinus dictus sequor nec obstat c. sane e.ti. qz specialis est in vxore promota ad episcopatum. Nullatenus separentur Ex hac litera apparet q licet clerici in minoribus cõstituti possint licite matrimonium contrahere & teneat contractus huiusmodi ipsis tamẽ coniugibus omni assensu religionem ingredientibus matrimonium huiusmodi separatur quod potes intelligere de separatiõe quo ad carnalem copulam non tamen quo ad vinculum matrimonii matrimonij vel potes hoc intelligere vt etiam hec separatio intelligi debeat tam quo ad carnalem copulam q quo ad vinculum matrimonij Et in casu religionis iste est verus intellectus vt scz eorũ altero ad religionem volente ante carnalem copulã soluatur vinculum matrimonij extra de cõuerb. coniug. c.ex parte ij. ibi. nos tamen & notatur de voto & voti redẽpcõe c. vnico p Jo. an. li. vi. Debet tñ in recepcõe sacri ordinis vt notat ibidẽ idẽ Jo. Vbi vero matrimonium fuit carnali copula cõsummatũ tunc ingressus religionis vnius coniugũ tñ nõ soluit vinculũ matrimonij Vz si ambo ingrediãtur religionẽ pfessione solẽni emissa tunc quo ad vinculũ soluit idẽ matrimoniũ xxvij.q.ij. scripsit nobis in pncipio Sed cũ viris Secunda pos Ecclesiastica beneficia Illa viz que canonicũ titulũ requirũt. Nã absq; titulo simplex beneficiũ quasi stipendium obtinere potest clericus coniugatus videlicet tam

pulsandi cāpanas vel accendendi luminaria
claudendi hostia & huiusmodi. Prout notat
pr hostien. extra eodem ti. c. Johannes & c.
c. pr Jo. an. in no. & in add. dē. quarto vide
amus. Nullo modo hoc intellige vt dixi
supra glo. pxi. s. pr viaz tituli ad q facit ex
tra e. c. diuersis fallacijs & c. sane & c. ad fi
nem. Possunt tamen ex dispensatione pape
beneficium qualecūqz optinere etiam epatū
xxviij. di. Ide sira. sane de clericis. contra. pteben. c.
proposuisti de sta. mo. cum ad monasteriū ad
fi. & notatur pr hostien. in summa de fil. pbi
torū. q. fi. in fi. Ex dispensacōe vero epi
scopi vel alterius papa inferioris dignitatē
aut prsonatum vel beneficium cum cura aut
beneficia maiora optinere non possunt vt pz
dicto c. sane & c. diuersis fallacijs Beneficiā
um vero simplex si vult viuere clericaliter &
habitum & tonsuram gerere & a mercimoni
is abstinere ex dispensacōne epi optinere po
test xxij. di. si qui vero lxxxi. di. dictum xij. q
. i. quia tua & dicto c. Johannes Sic nota
tur pr Guoffr. & phi. extra eodē c. cuz dilec
tum & pr spēc. titulo delegat. q. nunc de epo
rum d. xxi. Et pr henric. dicto c. diuersis
fallacijs di. prima Sed quero nūquid bene
ficium clerici coniugati q prius optinuit va
cet ipso iure dic q si mōiomū tenuit tūc stati
vacat vt legitur & notatur extra eodem c. i.
Si vero nō tenuit forsan ex defectu contem
sus vt puta ratione iusti metus vel q vter
qz vel alt cōtrahentium patitur defectū etas
tis legitime ad contrahendum tunc etiam nō
censebitur beneficium tale vacare licet talis
contractus faciat sponsalia Nam fiat p pro
missionem q facit quis profitendo non va
cet ipsius beneficium de regnlaribus c. bene
ficium libro sexto Ita nec pr sponsalia
Item fiat nec pr acceptationem scabini an
te habitam possessionem vel per ipsum stete
rit quo minus haberet non vacat primū be
neficium de preben. c. licet libro vi. Ita nec
pr ponsalia Et idem dico si defectus oriens
processit a furore maxime si furor fuerit ex
parte clerici secus si ex parte mulieris Nā
tunc sm quosdaz ad iustar eius qui aī sang
uinea trahit videtur q beneficium perdat se
at namqz q potuit licet equius sit dicere q
beneficium non perdat plusq si cum magis
ne contraxisset vel cum dormiente sm Jo. an.
qui sic notat de clericis coniugatis c. Johan
nes di. de ij. vbi vero mōiomū tenet ex con
tensu sed obstat ordo contrahentis tunc si nō
contraxit bigam nam de rigore iuris statim
perdit beneficium Sed ex̄s super hoc potest
cum eo dispensare extra eodem c. sane xxviij
di. presbiter Si vero propter alig impedi
mentum tunc non tenuit videlicet propter
consanguinitatez tunc videtur habere beneficiū
pro derelicto sm damasenū. & bartho. brixē

nisi infirmitatem prelati in cuius manibus re
nūciare deberet hoc fecerit. Nam in hoc casu
licet teneat renūciatio tacita quo ad eum ñ
tamen quo ad superiorem quin illum inuitū
possit in beneficio retinere alias facile esset p
latū illudere cōtra id q habetur de renūc. c.
admonet prout hec notat Jo. an. in loco p
all. terñ. vero in c. i. extra eodem tenet indis
tincte q statim perdit beneficium ad q facit
lxxxi. di. c. eos qui Sed hec vera dicā possunt
vbi matrimonium tenuit vt predixi. Qui
cūt iij. ps. Relinquāt predic tales sunt
ipso facto excōicati vt legitur in cle. i. de cog
sanguinitate & affinitate

Henricus Chychle

QUm ex eo quod cle
rici cōiugati bigami.
nec non laici iurisdi
ctionem ecclesiasticā
exercere ac de crimimbz & excessi
bz ad forū & coherciones eccleſie
pertinentibus interdum suo in
terdum sub alieni nominis vm
bra seu velamine inuestigare et
inquirere ea que punire & corri
gere ac excōmunicacionum lit
teras & suspencionum decerne
re presumunt ac negociorū cor
rectionum huiusmodi scribe et
registrarij ac registrorū eorūdez
custodes existunt non modicum
paciatur ecclesia scandalum Ac
ecclesiastica vilestat auctoritas
pariter & censura nos igitur hu
iusmodi scandalis occurrere vo
lentes & ecclesie honestati decori
qz prouidere volentes sacrorum
inuitando Vestigia canonum p
sentis auctoritate concilij ordi
namus & statuimus q nullus
clericus coniugatus bigamus si
ue laicus quouis exquisito colo
re sub suo vel alieno nomine in
fra nostram Cantuarien. pro
uinciam decetero iurisdictionem
spūalem exerceat qualemcumqz

Nec in causis correctionum scilicet cum ad correctionem ammne vel ex officio iudicis procedi tur scriba aut registrarius aut registri correctionum huiusmodi custos quomodolibet existat.

Quod quicunqz ordinarius episcopo inferior seu iurisdictionem optinens ecclesiasticam clericum coniugatum laicum vel bigamum ad premissa vel eorū aliquod assumere vel recipere vel post duorum mensium spaciuz a tempore pnblicationis huiusmodi constitutionis in officio iurisdictionis huiusmodi tolerare scienter seu retinere presumpserit vel admissum vel in posterum admittendum realiter non amouerit penam suspensionis ab exercicio iurisdictionis huiusmodi tolerate scienter nec non ab ingressu ecclesie incurrat ipso facto. Citatione s insuper processus siue actaqz gestaqz quecunqz per eosdem clericos coniugatos laicos siue bigamos habita siue facta in premissis vel aliquo premissorum per moduz superius expressatum sint nulla cassa irrita & inania ipso iure Ademqz clerici coniugati bigami siue laici premissi vel eorum aliqui contra prohibitionem eō sil ij se ingerentes sententiam maioris excommunicationis incurrant ipso facto

Henricus chycheley

Quia ex eo. Hec est constitutio domini Henrici ch, eley Cantuarien. archiepiscopi. Et habet quinqz dicta In primo recitat motiua huius constitucōis edende In secundo ibi. Nos igitur Procedit ad statutum. In tercio ibi. Quod. Addit penam ordinarijs |otrasgredientibus In quarto ibi. Citationes. Apponit penam circa processum & acta in contrarium habita In quinto ibi. Ademqz annectit penam clericis coniugatis bigamis vel laicis contra hanc constitutionem se ingerentibus. Bigami. licet iam non cōiugati Et hic notetur q bigamus dicitur aliquis dupliciter scilicet vere & interpretatiue vere qñ quis duas habuit vxores legittimas successiue & vtramqz carnaliter cognouit Interpretatiue vero dicitur bigamus multis qz modis. Primo quando quis contraxit cum vidua prius ciugata & ipō cognens etiam eam cognouit faciunt notata de testibus c. tam lris d. vidua p Bern. Secūdo qui contraxit cum prius corrupta liz hoc ignorauerit xxxij. di. nemo per Jo. & intel. lige hoc de corrupta realiter & de facto nō autem de ea qne sola mente corrupta est Et q cum ea contrahens etiam eam cognouerit Tercio qui habuit duas vxores ante baptismum vel vnam ante & aliam post xxvi. di. vna tantum xxxiiij. di. siquis viduam Quarto qui castitatem promissam violat xxvij. q. i. quotquot Et hoc intellige vbi contrahit matrimoniū vt ibi innuitur Et facit ad hoc j c. penulti. Quinto qui vnam de facto stiēs impedimentum alteram de iure vel corruptā de facto vel duas de facto duxit vxores & eas cognouerit xxxiij. di. xpiano de diuerc. gaudemus de bigamis nuper & c. a nobis Dextro si vxorem adulteram cognouerit xxxiij. di. si autus Septimo qui repudiatam duxit extra de bigamis c. i. Et intellige repudiatam ideſt dimissam ob causam fornicationis .l. di. siquis viduam vel repudiate diuntur ille que xpter consanguinitatem vel aliud impedimentum separātur prius cognite scōm Jo. an. dicto c. i. Et ista partim notantur de bigamis per Bern. & c. tit. quot sunt species per hostien. in summa Laici & non cōiugati Et diunt laici nō solū illterati sed etiam literati dū tn p̄mā tonsurā nō receperint Jurisdictionē ecclesiasticā que cōsistit in hijs que dixi supra de foro xpc. c. tradite agatis & misa de penis c. i. in principio Dertinētibz de hijs videre poteris in remissionibus positis sup glo. xxi. & de so. xpc. h. iij. parum ante finem p hostien. in summa Quo qua forsan recepit iurisdictionem ei⁹ prouentibus ad annuū sensum qō nō licet infra ne prelati vices suas c. vnico.

Client nominis ſcz magiſtri ſui aui ſub
eſt ſicut ſepius videmus fieri p officiales.
archidiaconorum ⁊ aliorū inferiorū prela-
torū qui oīa quaſi que ad correctionez cri
minum ptinent expedire ſolent p ſuos cleri
cos. Inueſtigare. i. explorare vel inqui
rere ⁊ ſic dictio ⁊ que ſequitur ponitur expo
ſitiue pro id eſt ſimile habes ff. de pactis l. ſi
mitra. Determere nō dicit excōmunica
re vel ſuſpendere ⁊ forſan legiſlator ex certa
ſcientia ſic ſcripſit vt innueret q̄ pſonis pre
dictis etiam determendo nō licet ſe intromit
tere de rebus ſpūalibus extra de iudicijs de
terminus vbi etiā prohibetur ne prelati lai
cis talia omittant nec laicus poteſt habere
iuriſdictionem in clericum c. ti. c. vnico li. vi.
An vero laicus de mandato ſupioris poſſit
excōmunicare vel ſuſpendere notatur p Jo.
xxij. di. q. verū v. ducibus qui dicit de prece
pto pape hoc bene poſſet facere Secus tamen
eſſet de mandato inferioris vt ibi innuit ſa
cit ad hoc xcvi. di. c. i. vbi de hoc ⁊ notat xcvi
di. c. bene quidē v. laico p Jo. Sed melius c.
c. v. romanū p eūdem. Alij tamen dicunt q̄
laicus de mādato epi pōt excōicare ⁊ ſuſpēdere ad
q̄ ſacit xvi. q. i. plures nam excōmunicare ⁊
abſoluere ē iuriſdictionis extra de clerc. trāſ
miſſam ⁊ ideo cadunt in laicos ſm goſſr. ſed
prima ſua approbatur p notata Innoc. et
hoſtiēn. de arbitris c. pingit Sed melius p
Innoc. de ſen. exc. c. illorum v. abbatis ⁊ no
tatur xcvi. di. c. bene quidē in addic. vlt. p ar
chid. ⁊ de offic. del. c. ab arbitris gloſa. i. per
eūdem li. i. ⁊ de hac materia plenius vide de
iudic. c. determinus p hostien. de Bovovo.
Scribe. i. notarij qui ſcribunt acta coram
eis habita ⁊ ſic ſcriba nomen eſt offic. cij.
Regiſtrarij qui ſcribūt acta ⁊ procēſſ. in
diam in librum regiſtri redigunt. ſcādalū
hoc ſcandalum inſurgere poteſt ex hoc q̄ per
hoc offenditur libertas eccleſiaſtica q̄ vult q̄
laicus non ſit iudex clerici de foro oꝛden c.
ij. ⁊ q̄ laici de ſpūalibus ſe non debeant in-
tromittere de iudic. c. determinus xcvi. di. c.
bene quidem xvi. q. vij. laicis. Non igi
tur ſecunda pars. veſtigia canonum
quo ad clericos coniugatos nō bigamos habe
mus canones q̄ pariſicantur laicis ⁊ p ta-
libus reputantur xij. q. i. duo ſunt vbi dicit
q̄ hij quibus licet vxores ducere laicis cō-
numerantur ⁊ tales coniugati ſi nō gerant ha
bitum ⁊ tonſuram clericales nullo gaudent
priuilegio clericali ſicut nec laici Quod ſi ha
bitum ⁊ tonſuram gerant huiuſmodi ad huc
ñ gaudent priuilegio clericali ſicut nec repu
tabūtur clerici ni duobus caſibus ſcz quo ad
canonem ſi quis ſuadente xvij. q. iij. ⁊ quo
ad priuilegium fori de quo habetur de ſo. cō-
petenti c. ij ſicut clare patet in c. vnico extra
eodem libro vi. de bigamis q̄ ſunt denudati
oīm priuilegio clericali ⁊ q̄ numerandi ſint
inter laicos patet de bigamis c. vnico li. vi.
⁊ q̄ laici etiam nō coniugati neq; bigami nō
debeant iuriſdictionem ſpūalem exercere vt
clericos corrigere aut punire patet ex alle-
gatis ſuper eodem v. determere ⁊ v. ſcandalū
Decetera ⁊ ſic p̄terita nō punit nec circa
ea ſtatuit ſz ſolūmō circa ſuta ſile hēs in ex-
hrmio cle. v. de exercitio per Jo. Spūalez
hanc ſupra notauit eccleſiaſticam Exerce
at ſcilicet vt iudex vel vt habens poteſtatez
iudicandi. vel aliquid inter partes vel ex of-
ficio determinandi laicus naq; nō poteſt eē vi
carius vel officialis epiſcopi. prout notat
ab. ⁊. pe. de ſap. exl e. c. ij. pro quibz bene facit
de appell. c. romana in principio libro ſexto
⁊ notatur extra de cleri. coniug. c. Johannes
per anthon. dſ. ad quintum ⁊ not. ibi petrus
de ancho. dſ. quinto quero Nec in cau-
ſis dſ. correctōnū has vt videt diſtin
guit legiſlator duplicē conſideracionē vt ſequit.
Scilicet cum ad correctionem hec
eſt vna conſideratio vel vbi hec eſt ſecunda
conſideratio Nec. ītū hec littera poteſt intelli
gi vt habeat locum vbi ex iudicis officio pro-
greditur ſolūmodo ad correctionez anime abſ
q; alicuius partis inſtancia ſit quod littera
precedens intelligatur vbi procedit ad cor-
rectionem anime ad alicuius partis inſtan-
tiam Aliter iſta littera poteſt intelligi vt etiā
vbi procedit ex ſolo officio iudicis li-
cet nō ad correctionem anime procedat q̄ ꝫ
ſtatuitur ⁊ iſte intellectus ſatis colligitur
ex hac dictione del cuius natura eſt vt diſ-
iūgat inter diuerſa quando ſcilicet ponitur i
ter plura prout bene notatur per Barth. ff
de aqua plu arc. l. ſupra it. ḡ. officiū ad ſi.
Nec obſtat littera que ſequitur ibi correctō
nem ⁊ē. quia illa littera dat intelligere q̄ hij
de quibus ſtatuitur nullo modo pōt eſſe ac
ſtores regiſtrorum huiuſmodi correctionuz
⁊ nihilominus prohibentur eſſe ſcribe vl re
giſtrarij in cauſis correctionum vbi iudex p
cedit ad correctionem anime. vel etiam vbi
alias procedit ex officio prout innuit litte
ra hic poſita ſi plane intelligatur ⁊ intelli-
gas ad correctionem anime procedi quando
nō agitur ad penam canonicam ſm qualita-
tem criminis vel delicti infligendam emende
tur de crimine extra de acuſ. ſuper hijs. ſed
ex cauſa motiua huius conſtitutionis que re-
citatur in principio huius capituli. ⁊ ſm q̄
debet colligi mens ipſam videntis vt dicam ī
de teſtis c. ſtatutū v. verbis infraſcriptis ap
paret q̄ ſtandū ſit illi intellectui qui ponit
hanc conſtitutionem locuz habere vbi iudex ex
officio procedit in cauſa correctionis dūtax
at quia in ratione huius conſtitutionis motiā
nō ſit mendo ſi in alijs caſibus procedatur
ex officio q̄ in cauſis correctionum vt patet

inspicienti. Aliter potest ista lra intelligi etiam vbi proceditur ex solo iudic officio licet non ad correctionem procedat quod hic statuitur Et horum intellectus satis colligitur ex hac dictione vel alius natura est vt distinguat inter diuersa quando scilicet ponitur inter plura prout bene notatur p barth ff. de aqua plu. arc. l. supra iter. officium ad finem. Registri correctionum. Hic ergo in aliarum causarum registris custodiendis hoc non habet locum immo vbi nō agitur ex officio iudicis nec ad correctionem alterius de quibus hic loquitur bene pōt esse scribe & registrarij & registrorum custodes nō murrendo penam hic positam. Quo modolibet. Potest quonis modo Et e vna dictio alius simile habes de elect. c. inter plures li. vi. vbi archidiaconus sup c. v. dicit q hec dictio est distributiua modorum & exponitur ibi idest quocumq; vel quolibet modo Et vlterius dicit q si ei postponatur negatio removet illud quod sequitur ab omni eo q distribuit Et sic est idem dicere quomodolibet non idest nullo modo. Et ibi potes reperire concordancias super hac dictiōe ad quas ibi remittit archidiaconus. Quodq; tercia pars. Episcopo inferior. Hoc idem dictum est propter id quod legitur & notatur in c. quia periculosum de sententia excommunicationis li. vi. vt sic per expressum excludatur episcop⁹ contra hāc constitutionem faciens a pena suspensionis que hic infertur infligitur quam etiam si hoc additum nō fuisset nō murrisset Nam illa decretalis quia periculosum loquitur tantum de sententia suspensionis & interdicti quas nō murrunt epi & eorum superiores nisi de eis ad illas murrendas fiat mencio specialis vt ibi patet Sed sententiā excōmunicationis bene murrerent ipso iure p cōstitutionem sententiam latam vel mandatam vt ibi patet & notatur p Jo. an. in v. suspensionis. Obtinens sitz vt ordinarius vel forsan vt delegatus Et sic dictio seu suppraposita ponit ampliatiue nō vt diuersitatem signifiet Vide alias ponitur de lit. contest. c. i. li. vi. vbi de hoc v. finita p card. & lxiij. di. Ego lodowycus v. sen⁹ p Jo. Premilla sitz iurisdictionez spūalem exercendam vel vt sint scribe aut registrarij vel registrorum custodes in causis correctionum animarum vel vbi proceditur ex iudicis officio. Alinuere sitz de nouo Et idem intelligas de eo q statim dicit rcō per. Quorum meritum. facit ad hoc notata per Bern. de ost. c. ij. & per Jo. an. in dicta sexti li. bri vbi. quero autem. Publicatius. Quando vero vel per quos debz fieri talis publicatio & quando censetur esse facta talis publicatio nota per ea que scripsi supra. de cōstitutionibus c. fi. v. publicent et v. publicam notionem. Jurisdictionis. Ex hoc loco apparet q pena impta posita nō habet locum in eis qui tales tempore constitutionis assumptos vel receptos tolerauerint vel retinuerint etiam scienter in officio scribe registrarij aut registrorum custodes. Nam dr videtur clausula ista specialiter loquitur de officio iurisdictionis exercende non autem de officio scribe registrarij vel registrorum custodes Sed dic q illud quod hic sequitur sitz seu retinere presumpserit &c. referri debet nō solum ad id quod dictum est de officio scribe registri & registrorum custodis. Id quod facit lra precedens ibi ad premissa vel eorum aliquod & etiam lra que sequitur ibi & admissum &c. non amouerit. Per non ab ingressu ecclesie. Et sic dupliciter penam mutuit Simile habes supra de foro comp. c. si. v. ingressu ecclesie. Citationes quarta pars. Superius exprellatum sitz si exercuerant iurisdictionem spualem vel si fuerint scribe registrarij aut registrorum custodes in negotio correctionis animarum vel vbi agitur vel proceditur ex officio iudicis. Idē quinta pars. Sungerenter etiā de mandato vel cōmissione eius ad quem pertinet talis iurisdictio. Nam tale mandatum siue cōmissio nō excusat contra prohibitionem huius concilij de qua habetur supra e. nos igitur. Sed numquid per viam dispensationis possit clericus bigamus bigamus vel laicus talia que hic eis prohibentur exercere nō obstante cōstitutione ista dic q de dispensatione pape bene potest clericus bigamus talia facere & exercere & etiam laicus vt patet ex eis que dixi supra v. decernere. Et id puto etiam in bigamo cum quo etiam quo ad ordines papa posset dispensare vt dixi supra de temp. ord. c. in primis v. dispensare potuit. Sed melius e. c. v. bigamos. Puto tamen q nec archiepus poterit dispensare cōtra omnia que hic prohibentur Nam hic prohibet ne clericis cōiugati vel bigami vel laici iurisdictōz spūalē qualemcūq; exerceant & vt dixi supra c. v. decernere circa hoc fol⁹ papa dispensat Faciunt ad hec notata xxxij. distinctum & ij. q. v. mēnā & per hostien. de etate & qualitate c. ij Et per archidiaconum lxxxix di. Judicium super v. omittātur Nam nullus laicus quantumcumq; religiosus habere debet dispensationē spūalium vel etiā clericorum xcvi. di. bene quidem xvi. q. vij. laicis lxxxix. di. quoniam in quibusdam & c. inducatum de constitutionibus c. ecclesia de rer. ecc. nō alie. cum laicis. Et notatur de decimis c. quis per Bern. Et q laici non debeant exercere iurisdictionem in clericos etiā de mandato episcopi patet de iudiciis c. determinamus Et notatur de arbitris c. continget per Bern. & hostien. Ut autem tales

clericā uiugati bigāmi vel laicā possint eē scīe registratij vel registrorum custodes in cau sis correctionum vel vbi proceditur ex offi cio iudicis videtur non improbabiliter dicē dum q nec epūs nec archiepūs possit circa hoc dispensare. Nam si epūs otra statutum proprium dispensare non potest vt clare no tat archi. de elect. c. licet canon v. cauere verb vnū tamen libro sexto. Dic videtur q nec archiepūs dispensare poterit otra statutūm per se editum & hoc sentire videtur ibi archi. expresse qui idem q dixit de episcopo intelli git in iuribz odiosis ab alijs superioribus & hu ic sme accor. videtur Jo. an. in no. de tēpō. ord. c. dilectus v. dispensatio. Idem tamen Jo. an. in no. dicto c. licet canon tenet otra num dicns q nō sunt mutanda que diuti nā obseruationem habuerūt ff. de legibz. l. in summe & hanc partem tenet Joh. de san. quia par est potestas inducndi & tollendi. de pnā. di. i. & idem tenet lap. dicto c. licet ma non dicns q hoc tenuit Innoc. de sta. regu larium c. cum ad monasterium. & idem tenet Jo. an. in regula iuris cui licet de regul. iuē libro sexto. paulus dicto c. licet Canon re ducit opinones ad accordiam dicns q aut ex ipsa ostitutiōe est alteri ius quesitum et tūc epūs non potest dispensare sicut procedit opinio archi. aut alteri non est ius quesitū & nunc potest & ita procedit alia opinio nec ob stat ratio archi. qui dicit q dispensationes sunt odiose quia idem esset dicendum cōtra omnes dispensationes quia sunt odiose et otra ius inducte sed planum est q ille qui potest ius condere potest illud tollere extra de elect. c. significasti & c. innotuit cum mul tis osimilibus & sic ratio archi. non obstat sm paulum.

Stephanus in tuncia Oxonien.

STatuimus et infra. Episcopi in ecclesi is cathedralibus resi dere procurent in ali quibus maioribus festis et sal tem in aliqua parte quadragesi me prout anime sue saluti vide rint expedire.

STatuimus. hec ostitutio fuit Stephani archi. in otilio oxonie en. primo. Cathedralibus non aūt intendit auctor de colle giatis nā cathedrales ecclesie sunt epōrum sponsa et transla. epōrum c. vlti. in ostitu one octobōni pastor bonus & ad hoc bene fa cit vij. q. i. placuit Sed quidē si epūs in di uersis ecclesijs diuersas habet cathedras sic aut patet in ecclesijs Bathon. & wellen.

Item lecturold & Couentr. dic q potest qui busdam festis seu temporibus residere i vna quibusdam in alia pro quo faciunt notata p Jo. an. de preben. c. non potest d. retinere li. vi. facit ad hoc ff. ad municipales l. assump tio. Ḡ. viris prudentibus & hoc verum quan do loca sunt vicina xxij. q. v. ita nos ad fi. sz vbi loca non sunt vicina ita q omode nō pt vtriqz deseruire. tūc sm Jo. an. in loco pre all. potest eligere in quo loco voluerit residere & hoc verum intelligo quando ecclesie sunt equales sed si sint inequales debet residere i maiori & digniori & in alia obseruiat p vica rium facit ad hoc c. exstirpande Ḡ. qui vero de preben. & sic notat p anthoniū de butrio dō c. non potest. Residere simile hēs in ostitu cione othonis quid ad venerabiles & in osti tucione octobōni pastor bonus & de hoc legi tur & notatur vij. q. i. quemit & c. sequenti

Maioribus festis de iure cōi epūs te netur diebus dnicis in ecclesia sua psonalis ter interesse de cōse. di. iij. epūs vbi de hoc q Jo. & archi. hic tū addit de festis maioribus & notatur q de istis festis maioribus legit vij. q. i. si quis i clero et de sūa ex cō. c. Ad mir mater. Ḡ. pennltū. li. vi. & notatur extra de feri pis licet d. in maioribus p verū. in ostōe do othonis quid ad venerabiles dicitur q epis scopi debent in suis ecclesijs interesse pre cipuis festiuitatibus diebus dnicis in qua dragesima & in aduentu In ostitucione oc tobōni pastor bonus specialiter dicit de die ce ne vt. s. tunc in suis ecclesijs sint presentes ad osidendū crisma parte quadragesime vl tra istam ostōnem statuit dns otho. in dō c. quid ad venerabiles quod diebus dnicis Item in quadragesima & in aduentu sint in ecclesijs suis cathedralibus residentes & vl terius statuit in ostitucione octobōni vt pa tet ibi & dixi in glo. precedenti. Viderint expedire hec clausula denotat arbitrium tom viri pro cuius meliori intellectu vide q scripsi supra de vi. & ho. cle. d. videbit expedit

QUm hostis antiquus Ej Solerter vigilare debeat ne talibus cura gregis dnici cōmitta tur qui aut negligūt aut ignorāt custodie sibi cōmisse vt decet in cubare vigilanter. Statuimus itaqz vt nullus epūs ad vicariā quēquā admittat nisi velit i eccle sia i q ei vicaria cōceditur perso

sonaliter ministrare ac talis exi-
stat qui infra breue tempus va-
leat in presbiterum ordinari.
Quod si admissus fuerit aliquis
& noluerit in presbiterum ordi-
ri & vicarie beneficium spolietur
¶ Et quia inhonestuz est vt ec
clesie propter minores redditus
pastoribz maneant desolate pre-
senti decreto statuimus vt eccle
sie que in redditibus vltra quin-
qz marcas non habent non nisi
talibus personis conferantur
que resideant in eisdem & in pro
pria persona ministrēt ¶ Quod
si forte tales admissi fuerint qui
residere noluerint aut etiam ec-
clesie ministrare cum non nisi
laboz antibz pans dominicus sit
largiendus ecclesijs ipsis pre-
missa admonicōne debita per di
ocesanum epm spolientur

QPm hoc tit. Hec constitutio ē
eiusdem anni est superior Et hz
principaliter dno dicta. Primo
declarat quibus omittenda ē ai
ra animarum Secundo ibi. Statuimus
ordinat circa admittendos ad vicarias perpe
tuas Tercio ibi. Quod si addit modum
puniendi secūdum dictum ibi. Et quia Fa
cit duo primo statuit circa collacōnem eccle
siarum certi modi valoris ¶ In tercio ibi.
Quod si forte ordinat de pena infligen-
da Et ps huius est supra de officio vicarij
c. cum hostis. Valenter Idest sapiēter in
geniose sagaciter caute vel diligenter. Sta-
tuimus &c. Episcoporum & hoc loz
quitur in spiritali quia ad eos de iure omnium
spectat Institutio & admissio in vicarijs de
quibus hic loquitur xvi. q. vij. c. nullus. p
quo vide notata supra de cohabitatione cle.
& multi. c. i. d. beneficiati Tu vero idem intelli
gas de alijs quibus opetit forsan de preui-
legio vel consuetudine prescripta presenta-
tos admittere vel beneficia huiusmodi cōferre
Pro quo vide quod dixi supra de offic vi
carij c. i. d. episcoporum. Vicariam sibi et
perpetuam. Nisi velit Quomodo ergo cō
stabit de hac voluntate die q per promissio-
nem ipsius instituendi Hodie namqz iura
ti admittendus ad vicariam quod persona
iuxta & cōtinue residebit in eadem sicut patet

in constitutione othonis ad vicariam. Pro-
naliter Suple & cōtinue vt legitur in
dicta constitutione othonis ad vicariam vbi de
hoc per Jo. de athona. & dixi supra de officio
vicarij c. i. d. ministrare. Breue tempus
scz in proximis ordinibus Et sic requiritur
q talis admittendus in vicariam ad minus
sit diaconus vt patet dicta cōstitutione ad
vicariam. Quod si dñ. Noluerit Illud
nolle ostenditur per factum contrarium scz eo
ipso quod non est ordinatus extra e. c. rela
tum vbi de hoc per Hostiē. & Innoc. Spo-
lietur Hodie talis ipso iure priuatus est
per cōstitutionem othonis ad vicariam. Et
quia secunda pars. Pastoribus. Iste
curatus nam & parochialis sacerdos dicitur
pastor xxv. di. ecclesie Item plebanus lxij.
di. si in plebibus. Iuxta vero dicitur oues.
vij. q. i. oues Et sic notatur de elect. licet ca
non vbo gregorius per archid. li. vi. Reddi
tibus Horum nomine omnis fructus in
telligitur vt notat archid. de elect. c. generali
h. d. redditus li. vi. Quinqz marcas de
hac materia vide supra de officio vicarij c. ij.
Relideant scilicet ad effectu. ¶ Et no
ta q cum effectu residere dicitur qui continue
in suo beneficio moratur. C. de mercatis. l. de
notum li. xij. non tamen sic amare intelligi
debet vt nunqm inde recedat Nam verba cui
li modo sunt intelligenda ff. de seruitu. l. si cui
tum decor. quas ponit archid. de elect. c. licet
canon d. residentiam li. vi. Et hoc verum est
in habentibus dignitates Et in hijs qui ha
bent diuersa beneficia dependencia puta vnuz
intitulatum aliud annexum de elect. dudū
& in hijs qui habent beneficia dependencia de
preben. extirpande & c. exposuisti ¶ Vbi re-
uo beneficium habet onus annexum vel ha-
bet vnum ministrum solum strictius sumit
d. residencie vt patet de pben. c. signatum de p
ben. extirpande In loco autem vbi plures
sunt ministri latius sumitur lxxxij. di. propo
suisti Vnde licet variis modis sumatur ver
bum residencie Callida tamen interpretatio
numqm facienda est sed talis vt cessent fru-
dres & negligencie de officio archid. ea que.
Sed numquid dictio obtinus quo ad residen-
tiam aliquid magis importet. puto q non.
Nam id quod obtinuum dicitur interpelatio
nem patitur de frig. & malefic. c. si. ff. de ver.
inst. l. ex facto. Q. retum autem Stillicidium
enim non semper cadens habet causam cōti-
nuam. ff. de seruit. vr. pdi. l. foramen ff. de
aqua tolle & esti. l. i. Q. cotidiana facit ad pdi
cta l. di. si quis voluntarie ff. de vr. ob. l. con
tinuus in principio de cō. & de. l. si quis ita
legauerit Hec notantur extra c. c. ex parte
per Jo. in no. Et per archid. dicto c. licet a
non vbo residentiam & per petrum de anch-
na dicto c. ex parte ¶ Premissa secuntur ad

ꝑ testis qui deponit se vidisse ticium dece annis obtinue possidere bene ꝓbat nam nō oportet ꝙ omi momento eum viderit sed sufficit ꝙ omi anno eum colligere fructus ꝛ hec est cōclusio barth. ff. de cond. ⁊ demon. l. si quis ita legauerit sed melius ff. de. matrimonio l. i. ℔. nunc ad solutionem per eundem

Propria persona mansuria est ꝑsone extra est de offic. deleg. c. fi. ⁊ d. residere ꝑsonaliter personalem deuocat ⁊ ꝙ beneficiatus in ecclesia parochiali aliqua tenetur in eadem ꝑsonaliter residere habes exemplum extra de rescrip. extirpande vbi excipiuntur certi casus in quibus ꝓt beneficiatus talis deseruire ꝙ substituti Scias tamē ꝙ vltra enumeratos in dicto c. extirpande plures est expressus casus in quibus etiam fallit ꝙ ibi dicitur videlicet ꝙ debeat deseruire ꝑ se ipsum vbi autem habet aliquis duo beneficia quorum quodlibet requirit residentiam nam cum non posset se in duo diuidere seruiet alteri ꝑ vicarium

Secundo fallit ratione occupationis vt in episcopo qui habet plures vicarios de officio archi. c. i. ¶ Tertio ratione ostitutionis vel rationalis ꝯsuetudinis vt quia beneficiatus ꝓpter est ⁊ oportet aliūde querere residuum victus sui Sed quia ꝯsuetudines in talibus possunt esse diuerse. scias ꝙ ille qui ratione talis ꝯsuetudinis se forsan absentat vbi ecclesia indiget tenetur dare ⁊ dimittere vicarium qui vices suas in sua beneficia adimpleat extra e. c. penul. ¶ Quarto fallit ratione dispensationis de filijs presbiterorum ꝓposuit ¶ Quinto modo ratione remotionis loci de ele. di. c. viii. ¶ Sexto ratione religionis. de donationibus c. ꝯsultationibus ¶ Septimo ratione diuerse nationis de offic. ord. cū ¶ Octauo ratione predicationis e. t. inter alia. ¶ Nono ratione debilitatis infirmitatis ⁊ hec potest esse tempalis vel ꝑpetua extra de clerico egro. per totum. Decimo ratione peregrinationis terre sancte extra de voto c. si. ¶ Undecimo ratione absentie probabilis puta studij ⁊ hoc de lima presbi extra e. c. prelati de ꝯse. di. iiij. nō oportz Duodecimo ꝓpter augmentationem dāni ut alibi vij. q. i. illud ⁊ c. nichil ¶ Quia si forte ℣. panis dominatus. i. sustentatio ꝙ provenit ex redditibus ecclesie ¶ Et nota ꝙ in iure reperitur multiplex panis Est enim panis cinosine lxxxvi. di. pasce xlvij. di. sicut ij Item eukaristie de cele. miss. c. cū marthe. Item retributionis siue penitentie xxiij. q. iij. quisquis. Item doctrine de offic. ord. inter alios ¶ **Premissa monicione** sibi habe de cle. non resident. c. ex tue alia similis Sed opponitur istum hec ⁊ videtur ꝙ non sit necessaria monicio vt videtur posse colligi de pecun. c. extirpande vbi apparet ꝙ nō requiritur monitio in beneficio absq; monicione precedente

de est ipso beneficio priuatius Sed die ꝙ pena priuationis de qua ibi loquitur habet locum in illo casu quo non dat vicarium in ecclesia poch. que est annexa dignitati vel prebende in ecclesia cathedrali ⁊ sic dictio alioquin ibi posita debet referri non ad vtrūq; casum precedentem sed ad proximiorem facit l. si idē ff. de iure om. iudi. vnde in eo qui tenetur residere in persona propria habet locum monitio vt hic dicitur vnde dicunt Inno. hostien in dicto c. extirpande ꝙ ad effectum vt aliqs sit priuatus beneficio suo ipso iure propter non residentiam requiritur monicio cōgruo loco ⁊ tpe. ¶ Item assignatio per suum iudicem ⁊ expectatio aliqualis post lapsum termini facit ad hoc extra e. c. ex parte cum duobus c. sequentibus Sed quero cum non residere sit delictū postquam cōstat de delicto notorie quia non residet quare requiritur alia monicio est enim in dolo eo ipso ꝙ non facit quod facere debet vt l. dolus ff. man. ¶ Dolus dicunt ipsi quandoq; pena apponit negatiue vel verbis equiualentibus vt si dicatur si non residerit in ecclesia stias te priuatum ⁊ in hoc casu opus est monicione ⁊ observatis que dixi priuatus est sine alia sententia vbi vero additur affirmatiue vt in c. si quis suadente xxj. q. iiij. cum similibus ipso facto sine monitione penam incurrit Et idem est vbi irrogatur infamia ipso facto ff. de ritu nuptiarum l. palam ℣. que i. adulterio Et quod dictum est de negatiue videlicet ꝙ monitio requiratur verum est vbi tempus nō est limitatum alias si tempus esset limitatū tunc elapso tempore incurreret penam impositam ostō negatiue vt patet in c. licet canon de elect. ℣. is etiam li. vi. Ratio est quia elapsus termini a iure statuti interpellat ꝙ homine extra de elec. c. potuit ⁊ fiat notatur per Jo. an. dicto c. licet canō in nouell. paulus ibi soluit aliter aut imponitur pena simpliciter ex non residentia ⁊ tunc requiritur monitio aut imponitur alia qualitate adiecta videlicet vt resideat cum qualitate ordinis ⁊ tunc non est opus monicione Nam primo casu potest residere cum minoribus ordinibus Sed secundo casu de quo loquitur dictus ℣. is etiam debet residere cum ordine ꝑsbiteriali Sed prima solutio videtur melior quia solutio pauli ostendit tantum diuersitatem illius ℣. is etiam ab eo ꝙ notat Inno. an. in dicto c. extirpande sed non tollit contrarium de pena que imponitur facto negatiuo quia ita est factum negatiuum non residere in minoribus ordinibus sicut non residere sine sacerdotio sic dominicum de sancto geminiano dicto ℣. is etiā precall. ſpoliet̄ur ꝛcor. extra e. c. ex tue vbi dicit hostien. sup. ꝙ spoliari ꝙ non requiritur sententia sed debita ecclesia. Alij tamē vacans Et sic absens

spoliati videtur. Et habes simile de pben. e referente Et cum dicto hostiē. predicto dor dat petrus de ācheromana c. ex tue dē. quito nomen anthonius tamen ibi dicit quod tucius est quod priuetur pr sententiam antequam beneficium alteri conferatur ar. de pben. c. i. de cæs. pben. c. cum nostris ꝙ c. licet Et ad idem faciunt notata doct. extra e. ti. c. quali ꝙ ter.

Pecham

Preterea ꝙ infra Statuimus vt rectores qui in ecclesijs ñi faciūt residencia cōpoza lem nec habent vicarios per yconomos suos hospitalitatis gratiam exhibeant iuxta quod suffi ciunt ecclesie facultates adeo vt saltem parochianorum pauperū necessitati subueniatur extreme Et qui ibidem veniunt transeūtes qz predicant verbum dei necessaria recipiant cōpotis alimenta ne ecclesie ipsorum īmopie violencia a predicantibz merito deferantur. dignus enim est operarius cibo suo nec quisquam tenetur propzijs stipendijs militare.

Preterea. Hec est constitutio Johannis pecham archiepiscopi apud lambyth. Non faciūt residenciam Duple etiam adhō e licenciati per suos episcopos vel alios ad quos pertinet Nam si sine licencia nō residerent nō solum tenerentur ad obseruanciam huius cōstitutionis sed alias contra eos p redi posset ꝑm exigencias aliorum iurīū in ea parte statutorum Et qualis erit talis p ressus notatur in parte extra e. c. clericos p Verū. Sed melius vt lite non ꝓtest. c. q̄m frequenter in glo. de hac absencia Et notatur pr Innoc. extra e. c. ex tue ꝙ pr Joh. ꝙ archiđ. vij. q. i. c. quia frater Et potes de ea hoc videre notata in dicto c. ex tue pr petrum de anchorano ꝙ pr anthonium. Nec habent vicarios Hec ītā īmuit ꝙ hij qui sub se habent in beneficijs suos vicarios exīmuntur a residencia personali Et hoc posset fatis oādi vbi ecclesia parochialis est alicui pbende vel dignitati. Nam tunc persona principalis exīmitur a residencia personali pr vicarium vt patet de pben. c. extirpande. Ratio ē quia tenetur residere in beneficio maiori vt ibi dicitur Hec tamen ratio locum non habet vbi in vna ecclesia ē rector ꝙ vicarius que quidem ecclesia ab alia non dependet Unde optinens talem ecclesiam non exīmitur a residencia propter vicarium quem ibi habet Nec obstat si forsan dicas ꝙ talis rector nō habet curam animarum sed vicarius nam habitu ꝙ quo ad proprietatem cura est penes rectorem principalem sed quo ad exercicium ꝙ effectum est penes vicarium notatur dicto c. extirpande đ. ix. Nota pr petrum de anchorano Et ad idem faciunt nota tata pr Jo. an. ꝙ card. in c. super eo de pben. li. vi. Hic tamen aduerte ꝙ hec ītā bene facit ꝙ innuit ꝙ rectores habentes sub se vicarios non tenentur ad hospitalitatem de qua h loquitur nisi dicas ꝙ hic cessat argumentum a contrario sensu Fallit em hec argumentatio quando vsus repugnat in contrarium vbi pi supra de cohabitatione cle. ꝙ mul. c. i. vbi publice Dolunt enim iura ꝙ curati ꝙ plati ecclesiastici sint hospitales lxxxix. di. volumus xxj. q. i. quia tua ꝙ q. ij. mos est apostolice sedis. Et licet iura specialiter loquantur predicta similiter de episcopis Idem tamen intelligas de alijs clericis xvi. q. i. qui quicquid Et facit xlij. di. c. i. ꝙ c. quiescant Et vide que circa hoc dixi supra de officō de diuersis c. i. đ. hospitales Yconomus yconomus est qui res ecclesiastica gubernanda mandatur. C. de sacro ecc. l. iubemus Et q̄ sit differencia inter yconomū ꝙ vicedominum siue diaconum ꝙ actorem notatur xvi. q. vij. qui in quibusdam pr Jo. Et dicitur yconomus non solum in rebus episcopi sed aliorum clericorum vt notatur lxxxix. di. diaconum ꝙ Jo. ꝙ i. q. iij. saluator đ. prepositum ꝙ eūdem. Sed quero numq̄ talis yconomus possit ē laicus dic ꝙ ad spūalia laicus non potest de rebus ecclesie se intromittere etiam de mandato episcopi vt dixi supra de clericis. cuius. c xlii. glo. fi. nec etiam potest laicus negocia ecclesiastica tractare nomine suo proprio tamq̄ ius in eis habens x. q. i. c. i. ꝙ ij. ꝙ iij. ꝙ quasi pr totum Faciunt ad hoc notata pr Innoc. ꝙ hostien. de iudicijs c. decernimus ꝙ per Jo. an. de procur. c. i. li. vi. Nomine vero ipsorum clericorum vt sic fructus ecclesie percipiant ad firmam ꝙ sic bona ecclesiastica administrent bene possunt laici admitti de locato ꝙ conduc. c. nostra ꝙ ne prelati vices sue c. querelam. Circa quod vide infra de locato ꝙ conducto c. ij. ꝙ iij. Alia vero negocia ecclesie tractare tamq̄ procuratores vel sindici bene possunt extra de sindico c. vnico de sententia ex cōmunicatione c. vsque finaliter

ꝯ c. vt fame ℌ. si. ꝯ eodem titulo c. si clerici⁹ libro sexto. **Hospitalitatis** hic vide ꝙ dixi supra de offic. ord. c. i. v. hospitales et ꝙ rectores ꝯ viarij debent esse hospitales. legitur ꝯ notatur de preben. c. de monachis vbi Johan. an. intelligit hanc hospitalitatez debere fieri solito ꝯ ōpetenti modo quia non posset omnes recipere vnde solet dici Et nō datur per Philip. de elect. dudum ꝙ illa eccl̄ia tenuis est que non potest honeste prouidere prelatum nec hospites recipere vt dō c. de monachis ꝯ per hoc concludit ꝙ eccl̄esia debet esse ditissima cum omnes hospites indistincte recipere teneatur xlij. di. quiescat⁹ mus ꝯ domus clericorum debent esse cōmunes xvi. q. i. c. vltimo. **In cōtritum** vez vo arguit sufficere ꝙ habeat necessaria. que necessitas restringit ad victum ꝯ vestitum. xij. q. i. episcopus Soluendo vero dicit hec omnia consideranda ꝑm qualitatem persone ꝯ situm ecclesie ꝓbatur primum xli. di. nō cogantur De secundo exemplificat plus indigere ecclesiam que est in via ꝯ loco patenti quam illam que est extra viam ꝯ in siluis ꝯ consuetudo maxime est consideranda iiij. di. etiā vnde vltra⁹ dotari debent ecclesie in anglia vbi requiruntur maiores expense quā in prouincia vbi sufficiunt expense minores Faciunt ad hoc notata per Johan. in no. de prebē. c. cum ꝑm v. quantitate. **Facultates** dic de hijs vt supra glosa proxima. et vide dicta hoc ꝙ dixi supra. de offic. viar. c. Quoniam autem v. tenuitate **Saltē** ex hac cōiunctione aduersatiua apparet ꝙ non ma dauit. legis lator⁹ eos de quibus hic loquis tur etiam ad omnem hospitalitatem sed ad congruentem ꝯ ad minus eam que sequitur **Parochianorum** non dicit omi sed vt sequitur pauperum nec intendit vltimate de omni paupere parochiano sed de eo qui indiget necessitate extrema ꝯ hoc est ꝙ sequitur. **Necessitati extreme** De hac necessitate aliqua dixi supra de offic. ord. c. i. v. celebrationes Dicitur enim infra Johā. iij. Qui viderit fratrem suum necessitatem habere⁹ ℣ clauserit viscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in illo tenetur itaqz ꝙ libet maxime vir ecclesiasticus necessitatem habenti subuenire ex caritate ℌ Sed quia in omni necessitate nō potest quis alteri subuenire ideo tenetur saltem in necessitate extrema succurrere Et intelligo necessitatem extremam non tantum in mortis articulo. vt alias legitur xxvi. q. vi. c. Hijs qui ꝯ q. vij. tempora plenitudine Sed etiam quando is qui necessitatem patitur sustentari nō potest In illo enim casu habet locum illud. Ambr. Pasce fame morientem si non pauisti occidisti lxxxvi. di. pasce Et predicta intelligo pro tanto vt talis sustentatione propria

ꝯ suorum ac omi sibi incumbentium superest illud namqz superfluum de necessitate precepti est talem necessitatem patientibus erogandum xlvij. di. sicut hij ꝯ que apud nos reputari debent superflua iudicare debemus non considerando ad omnes causas que cōtingere possent in futurum sed ad ea que probabiliter ꝯ in pluribus occurrunt hijs que dixi xcor. Thomas in scriptis super iiij. di. xv. ꝯ addit ꝙ tunc intelligendus est casus extreme necessitatis future misi ei subueniatur et cum aliquis videt alios impotentes vel peregrinos ad subueniendum ꝯ pauperem indigentem cibo ꝯ potu ꝯ alijs vite necessarijs nec uer sibi posse satisfacere tunc non posset tenuari natura cum fame vel sitī consumpta. hec Thomas ꝯ ad idem faciunt notata ꝙ hen riam de Bonoꝓto de penitē. ꝯ remiss. c. ex eo di. iij. ℣. Aut queris de quinto. Sed quid si plures sint egentes cui vel quibus debet citius subueniri dic aut vnus est ma⁹ his egens quam alius ꝯ illi est citius succurrendum lxxxvi. di. Nō satis Aut vterqz equaliter eget ꝯ tūc si sufficiat succurrere am bobus debet vtriqz subuenire vt in c. preallegato. Si vero nō sufficiat gratificatiōm loc⁹ est. ff. ad sill. l. si quis in graui ℌ. si aūm omnes. ꝑm hostien. qui sic notat de donationibus c. **Predicant verbum dei** hij enim ex debito hospitalitatem retipi debēt vbi sunt noti vel etiam ignoti cōstat tamen eos fore missos ad predicandum Si vero dubitetur an missi sunt ad predicandum debent examinari an ita sit nec debēt retipi misi hoc cōstet ad ꝙ facit ꝙ legitur extra de hereticis auz ex iniuncto ꝯ nota ꝙ nō omnis qui vult predicare debet ad hoc admitti Nam mere laicus nec publice nec priuate potest predicare. vt patet dicto c. Cum ex iniuncto ꝯ eodem titulo c. sicut ni vnō nec etiam mulier xxiij. di. mulier quod intelligas ascendendo pulpitum ꝯ faciendo sermonem ad populum notanter per Archi. dicto c. mulier loquendo de ecclesiis habes sicut ꝙ papa vbiqz potest predicare xix. d. in memoria. **Episcopi** dō vbiqz possunt predicare misi ꝑr diocesanos prohibeantur ꝯ expresse iuxta illud ℣Matℌ. vltimo Euntes in mundum vniuersum predicate ec. ꝙ dictum fuit apostolis in quorum loco succedunt episcopi xxi. di. in nouo Auctoritatem tamen predicandi alijs dare nō possunt misi in propijs dioc. xvi. q. vij. nullus omnino inferiores prelati siue curati. subditis sibi cōmissis predicare etiam si fuerint diaconi tantum xvi. q. i. adiicimus alijs etiam officium predicandi cōmittere possūt in cura eis cōmissa dum tamen tales sint ꝙ ad hoc approbati ꝯ vocati fuerint vt sunt doctores in theologia vel alias ꝑr episcopum approbati facit ad hoc ꝙ notat Innocen. de

L

In decimis ℭ infra
Huiusmodi approbatione consilij statuimus quod religiosi in nostra prouincia beneficia ecclesiastica appropriata optinentes sēm beneficiorum huiusmodi facultates annis singulis paupertibus parochianis beneficiorum eorumdem certam elemosine quantitatē ordinariorū ipsorum locorum moderandam arbitrio per ipsos episcopos distribuere compellantur per penam sequestrationis ℭ subtractionis fructuum ℭ prouentuum beneficiorum huiusmodi donec in premissis paruerint competenter

In decimis Hec constitutio scribitur Johanni stradford. sed nō continetur inter eos quarum prefatō incipit sponsam xpisti sanctam. Beneficia ecclesiastica. sive sint curata sive nō Nam pretendas habent religiosi vt est ponere exemplum in ecclesia sarum de prebenda de lodres ℭ de pbenda Thirborne In hoc enim casu hec dictio beneficium large sumi debet cum materia sit favorabilis scilicet dacio elemosine. Facit ad hoc c. penulti. de d. sig. Deus esset in materia odiosa vt patet extra de pben. c. vltimo. Pauperibus parochianis Illis videlicet qui magis pauperes sunt. C. de episcopis ℭ cle. l. si quis ad declinandam. Et auctē. de eccle. titul. ℣. Si quis in nomine coll. ix. Facit ad hoc notata de testamentis c. iudicante d. monasteria per Berū Et circa hoc vide notata per archid. de testamentis c. i. d. pauperes li. vi. Elemosine In hoc differunt religiosi habentes ecclesias appropriatas ab aliis rectoribus qui nō tenent Nam rectores huiusmodi tenentur ad hospitalitatem in loco beneficij maxime pro pauperibus parochianis suis in extrema necessitate constitutis vt patet supra e. c. primo. Hij autem religiosi non tenentur ad hospitalitatem huiusmodi sed ad elemosinam in premia largiendi vt hic patet. Vtilitas rigorum. Idest episcoporum que expositio satis colligitur ex hoc quod infra dicit p ipsos epos ℭ. Arbitrio Idest iudicio ff. de arbitr. l. iij ℣. Quandoqz arbitrio ponitur

hereticis c. excōiamus ℣ si vero glosa. nota ergo q abbas. Et idem ibi hostien. post enim Et archidiaconus dicto c. adiimus addit. adde. Sed ora. xcvi. vii. ℭ gesh. extra de pbendis c. i. super d. licencia speciali in clemē. Hij vero qui nec prelati nec curati sunt nō possunt predicare nisi mittantur ab hijs qui hoc facere possunt ad Roma. x. xxiij. q. iij. displiat Nec ob xcij. di. in sancta. vbi dicitur q diaconus predicat quia hoc intelligitur ex delegatione vel ibi predicationē appellat idem q lectionem euangelium legere ibi ſm Jo. Nec ob xix. di. ſm ecclesie vbi dicitur nō refert quis vel qualis predicet sed que predicet quia loquitur ſm antiqua tempora. Vel dic nō refert quis sez episcopus vel alius ad hoc auctoritatem vel potestatem habens vel ibi loquitur de secreta predicatione que fit q viam monitionis quam quilibet potest facere xvi. q. i. c. i. ℭ. c. Juxta Et pro hac materia vide notata per hostiensem de hereticis c. ad ex iniuncto di. ij Corporis alimenta ea scilicet que illa vite necessaria sunt taliter predicanti in cibo ℭ potu nō autem vt ratione illi predicationis circuendo pochiā mendicet ℭ plurium dierum victum accipiat ſm nō enim potest nec debet talis maiori prerogatiua gaudere q ordinarius visitator qui ratione spūalium que ministrat omnia procurare in die dumtaxat in victualibus contentari debet extra de censibus c. procurationes de officio ordinarij c. si episcopus li. vi.

Unde si mendicantes faciunt contra apostolum predicantem qui ne hijs quibus predicabat gravis existeret manibus propriis victum querebat. de censibus c. cum apostoli in principio Et hoc innuit constitutio ista que super hoc vt appareat volens tollere talē mendicationem ordinat vt taliter predicantes dumtaxat ad hospitalitatem recipiantur Inopie scilicet nō residentium Inopie violencia passive intelligas sez a pte eorum qui predicare sunt dispositi si ad hospitalitatem recipiantur qui alias si non pascantur vel ad hospitalitatem nō recipiantur violenter quodammodo ratione inopie repellūtur Dignus est dī. Cibum xvi. q. i. apostolice Et sic si corporalem sustentationē habeat non debet alunde mendicare vel elemosinas querere de sent. excōmunicatio s nis cum voluntate. Proprijs stipendijs de prescriptionibus c. cum ex officij.

Johannes stradford

pro mera voluntate. C. de fact. eccle. l. i. qui
qz pro dispensatione. C. mandati. l. in re. mā
data. Quandoqz pro necessitate vel officio.
C. de aduocatis diuerſ. iudic. l. ſtimmus.

Sed quero nūquid is in alterius arbitriū
res posita est possit ius istorū religiosorum
ledere & sua voluntate vti q non facit l. stilus
fūi. in principio ff. de donatiō. & hoc est verum
Pro quo dic vt plene notatur & d. fig. c. ſe
xt in clemen. dē. non sic tamen in glosa ſuper
d. defensiones per Johan. an. & ſm Barth
est casus legis in l. i. eodem titulo. Solet
itaqz dici q is in alio arbitrio aliquod po
nitur nichil iniustum facere debet q si fecerit
reuocari debet ad arbitrium boni viri ff. pro ſo
cio l. ſi ſocietatem Et notatur xxiij. q. vij.
Quemadmodum per Johan. ad idem fa
cit notata de priuileg. c. Episcoporum d.
arbitrium per Card. libro ſexto Et ad hoc
habes gloſam notabilem de elect. c. cauſam q
d. pēnea per Bernard. & in casu noſtro in
telligo hunc bonum virum esse debere iudicē
ipſius episcopi immediatum ff. de re. iudic.
l. m per ſonam §. generaliter & ff. pro ſocio l.
Societatem §. arbitrorum. Sed melius
ff. de verb. oblig. l. continuus §. tum ita Et
l. vir bonus ff. iudic. ſolui cum ſimilibus.

Sed hic quero quid ſi Episcopus negli
gens fuerit circa quantitatem huiuſmodi e
limoſine arbitrandam an poſſit compelli eā
ſuo arbitrio moderari potest dici q precise ñ
potest compelli Sed cauſatiue ſic ſtiliet vt
alias in penam negligentie ſue illa potestas
deuoluatur ad ſuum ſuperiorem ar. l. cum ita
§. ff. de leg. ij. & l. huiuſmodi in principio.
ff. de leg. i. faciunt ad hoc notata per doctores
C. de Episcopis & clericis l. nulli vel potes
dicere q inquantū hec conſtitutio artat epi
ſcopum eam exequi & est per eum admiſſa.
potest Archiepiſcopus cuius ipſe episco
pus ſubditus est eum cōpellere eam exequi
ſi velit maxime cum tendat ad pias cauſas
ſunt Ad hoc q legitur & notatur. C. Qui
pro ſua iuriſ. iudices dare poſſūt l. vnica ex
tra de offic. ord. c. paſtoralis & in casu quo
ergendus ſit ex officio ſuperioris cogi debet
Ar. dicte l. nulli. C. de Episcopis & cleri
cis. Secundo quero Si episcopus hāc
elemoſinam non fuerit arbitratus nec eam
moderauerit an nichil minus debeatur Die
q ſic quia hic nulla expectanda est conditio
que poſſit arbitrium ſine moderationem diſ
ferre Pro quo dicto bene faciunt notata q
Ceruſ. ff. de lega. ij. l. i. d. condicio. Unde
ſi Episcopus hanc ſummam non modera
uerit infra annum nichilominus Archi
epiſcopus vel eius officialis Anno ipſo ex
officio eam moderare potest & religioſos ip
ſos ad ipſius ſolutionem compellere Ad q

facunt notata de ſup. ne. prel. c. i. d. ailpis
ipſis per Card. libro ſexto Et dē. deſes epi
ſul per eundem. Tertio quero nūquid fa
cta moderatione huius ſumme per Epiſco
pum oriatur ex hoc iſtis pauperibus aliqua
actio Videtur q non qz nō perſone iſtorum
pauperum ſint certe non potest conſtare
quibus eorum applicetur obligatio que eſt
mater actionis perſonalis qualis eſſet iſta
Inſtituē. de actōibz §. i. Puto tamen quod
ſi in parochia eſſet collegium pauperum q
tunc eis tanquam perſone ſatis certe dare
tur actio ff. de fideiuſ. l. mortuo. Si non ſit
collegium tunc fiat alias fauore pietatis.
valet relictum pauperibus licet perſonis in
certis. C. de Epiſcopis & clericis. l. Id q
pauperibus poſſet dici q eis etiam compe
tat actio ex eodem fauore cum pauperes in
caſu noſtro certi ſint Videlicet vnius certe
parochie. C. de Epiſcopis & Clericis. l.
Si quis ad declinandam §. Hec tamen ibi
certe eccleſie & certem. Et hec actio oriri po
teſt ex conſtitutione iſta tanquam quodam
preambulo impleto per arbitrationem e
piſcopi Ad q bene faciunt notata per Bar
tholum ff. Pro ſocio l. ſocietatem §. arbitro
rum dē. Quero vtrum ex ſententia Bea
tius tamen est q eis per officium iudicis q
actioni deſeruit ſuccurratur vel per epiſco
pum qui est in hoc caſu ipſorum procurator
legitimus vt hic patet & dicta l. Si quis
ad declinandam. Alias autem in defec
tum Epiſcopi deuoluatur hec potestas ad
Archiepiſcopum vel eius officialem vt pre
dixi. Quarto quero quale erit equum ar
bitrium ſuper moderanda Iſta ſumma vide
tur q erit equum ſi ſe non extendat ad me
dietatem prouentuum Argumentum ad hoc
C. de reſidend. vendic. l. ij. Poſſet dici & me
lius q eſſet equa moderatio vbi non exten
dit ſe ad ſextam partem facultatum benefi
cij De in dicta l. Societatem §. primo Et
eodem titulo l. Unde ſi nerue cum l. ſequen
ti. Tu vero ſuper hoc vide quod per dri gra
tiam dicam infra De locato et conduct. capi
tulo ſecundo. d. iuri conſona & cetera.

Distribuere compellantur Spe
ctat ergo ad religioſos pertinet huius elemoſi
ne diſtributio Sed eius moderatio & ad diſ
tribuendum compulſio pertinet ad epiſco
pos. Sequestrationis. Quam
interpoſitā per Epiſcopum vel eius offici
lem ſi violauerint excommunicati ſunt ipſo
facto Supra de ſequeſtratione poſſeſ. & fruc
tuum capitulo vnico & cetera. Subs
tractionis vt videlicet auctoritate Epiſ
copi tantum ſubtrahat de prouentibus
quantum diſtribui debeat inter ipſos pau
peres. Vel potes intelligere quod de

mandato epistopi subtrahi debent eis fruc
ttus & prouentus ipsius ecclesie donec huic
statuto & moderationi epistopi distribuen
do summam per eum limitatam paruerint
cum effectu. Simile habes de etate & qua
litate c.quoties in fine de officio vicarij c.vl
timo Et ista subtractio est quasi quae
dam suspensio a perceptione prouentuum ip
sius beneficij Ad quod facit de appellationi
bus c.pastoralis in fine. **Donec in pre-
missis** Sic ergo statim vt paruerint rese
dabit sequestratio vel huiusmodi subtractio
Quod dic vt dixi supra de foro competenti.
c.i.d.satisfecerint.

Stephanus in con
silio Oxon.

QVi iuxta sanctiones canonicas & infra.
Statuimus & sacro approbante cōsilio di
strictius inhibemus ne deinceps
ecclesia aliqua pluribus rectoribus
quorum vterq; sit persona
committatur regenda. In ec
clesia autem vbi plures persone
existunt statuimus vt singulis de
cedentibus accrescat viuentibus
porcio decedentis donec ad vnū
solum illius ecclesie personatus
peruenerit Nec deinceps plu
res vicarij in eadem ecclesia con
stituantur. Aliis ecclesijs ab
hoc statuto exceptis que ab anti
quo diuise fuerunt

QVia iuxta Hec est cōstitutio
Stephani archiepistopi edita in
concilio Oxon. Et habet quatu
or dicta In primo statuit ne vna
ecclesia committatur pluribus rectoribus.
In secundo ibi **In ecclesia** vult q status
plurium rectorum redigatur ad vnum In
tertio ibi **Nec de cetero** ordinat q in vna
ecclesia non sunt plures vicarij In quar
to ibi **Infra** Hic additur vna inductio
facta argumentatiue a matrimonio carnali
quod non patitur simul & semel plures ma
ritos ad matrimonium spūale de quo hic lo
quitur prout patet in integra. **Deinceps**
Simile habes in constitutione othonis ca
sit ars.ff.has igitur. vbi hoc exponit Jo. de
athona ideſt tempore futuro **Ecclesia ali-
qua.** sm materiam subiectam intelligas de
parochialibus per hoc quod dicit rectoribus
vel vicarijs Et consimiliter loquūtur con
stitutiones legatine edite in hac parte videli
cet othonis que incipit cum sit ars & con
stitutio octoboni que incipit vnitatem Pos
test tamen ab exemptitate rationis idem dici
de cathedrali vel collegiata Nec obstat qđ
habes in extrauag. Jo. sedes apostolica vbi
papa diuidebat duos episcopatus in vnum
episcopatum vnum in duos quia hoc tenere li
cuit ad maius augmentum cultus diui no
mi & ob maiorem salutem animarum vt ibi
dicitur Sed hic & in constitutionibus pre
allegatis prohibetur solum voluntaria siue im
proba diuisio ecclesiarum Hic soluit ibi Jo.
de athona in constitucōne cum sit ars.ff.has
igitur v.diuisiones vel posses aliter dicere q
illa diuisio facta fuit de vna ampla dioecesi vt
inde fierent due dioeceses habentes singule su
um episcopum Non autem quod in vna dio
oecesi sint duo episcopi qui duo habeant pres
esse vni ecclesie tamq̄ duo capita. Nam hoc
esse non deberet vt hic & in constitutionibus p
allegatis & infra ladus dicam **Pluribus
rectoribus.** scilicet sub modo qui sequi
tur sic videlicet vt vnusquisq; eorum pari po
tione in ecclesia habeatur institutus & alteri
alter non subsit hoc namq; esset in vno cor
pore duo esse capita quasi monstrum contra
illud quod legitur vij.q.i.in apibus de pre
ben.c.tue & c.maioribus de officio ordinarij
quia plerisq; vnde sicut vna persona non pos
test de iure habere plura beneficia curata de p
bendis c.de multa. Dic nec vni ecclesie cura
te possunt plures persone presse in solidum.
xxi.q.ij.sicut vbi de hoc per archidiaconum
verbo matrimonia. Et hoc verum per viam
tituli perpetui. Deus tamen per distinctio
nem officiorum vel alias vt plures tempo
raliter exercerent curam animarum vt est vi
dere in pluribus capellanis parochialibus in
vna ecclesia & sic intelligo glosam Innocēn
de prebendis c.cum non ignores glo.i. Alio
ud enim est plures sacerdotes in vna eccle
sia esse quorum quilibet habeat curam in soli
dum Aliud vero ecclesiam ipsam esse pluri
um sacerdotum vt notatur de hoc in simili de
prebend.c.i.in cleri. **Sit persona.** Ideſt
rector Et loquitur sm vulgare anglie vt ta
men vnus sit rector & alter sub se vicarius
in eadem ecclesia nō prohibet hic nec etiā alibi

in quantum vocalo licet Johan. de Athonā videatur sentire contrarium in dicta constitutione cum sit arcd. ꝓsonatus ¶ In ecclesia. Secunda pars ¶ Plures personas Dest rectores existunt loquitur secundum tempus huius constitutionis ꝑtē decedētis vbi gīa Di sint quatuor vno mortuo portio sua remanet tribus alterō de tribus decedente portio sua diuidatur int̄ duos Alterō vero moriēte de duobus vnus qui supuiuit integrum habeat ꝫ hoc est ꝙ sequitur donec ad vnum ꝫc. Nec deceterō iij. pars ¶ Plures vicarij supple ꝓpetui sed ꝙ vnus sit ꝓpetuus alius tpalis non prohibetur nec alibi habes ergo ex hac constitutione ꝙ vna ecclesia non potest habere plura capita nec de rectoribus nec de vicarijs ꝓpetuis Sed cōtra hoc opponitur ꝫ videtur ꝙ vna ecclesia posset diuidi in duo beneficia fiant ꝫ vna domus in duas habitationes ff. cōia ꝑdiorum l. si quis duas ℣. Solutio vna domus ne ꝓtest diuidi vt de vna fiant due oīmo sed patet sic ꝙ vtrūq; sit domus ꝓr se ꝫ habeat propriam limitationem ꝫ pari forma vñ volo ꝙ de vno beneficio pingui fiant duo beneficia quorum quodlibet habeat suū rectorem l viarium ꝓr se vt patet de ꝓbend. c. vacante non tamen sic vt sub nomine vnius beneficij intelligatur vtriq; quasi dimidius rector vel vicarius quia vnitas non recipit diuisionem xviij. q. i. loquitur ꝫ hec solutio colligitur ex glosa verū. de ꝓbend. c. tue d. sectōez ibi videas ¶ Alijs ecclesijs iij. pars. Ab antiquo scilicet a tpe cuius cōtrarij memoria hominum non est extra de d. sig. c. super quibusdam ℣. preterea sic intelligit hāc antiquitatem Jo. de athona in cōstitutione octoboni vnitatem d. antiquitatis in principio in quo casu quid faciendum sit. patet ibi ℣ super hijs Sed tunc posset queri quomodo probabitur huiusmodi antiquitas scilicet a tpe cuius contrarij non est memoria dicit Jo. de athona in loco preall. sm hostien extra de d. sig. c. quid ꝓr nouale ꝫ Innoc. eodem titulo c. veniens ꝫ sm Jo. an. de p̄a scripc̄. c. episcopū libro sexto. m si. ꝙ testes dicunt si habeant talem conscientiam ꝙ sem ꝓr sic viderunt a suis maioribus ita ē nec unquam audierunt vel sciuerunt contrariū ꝫ ꝙ cōis opinionis est ꝙ sic fuit a tpe ꝫ ꝙ tempus cuius cōtrarij non est memoria et hunc modum probandi approbant q̄si omnes doct. ꝫ requiritur ꝙ testes sint itaqui vidi in quorum noticiam cadit scientia illius rei ff. de flu. l. i. ℣. i. sm Johan. an. in no. potest fieri ꝓr instrumenta cum sit negatiua ꝫ non sit res de qua instrm̄ rogari vel confici possit licet reus sit in negatiua determinatiue ꝫ restricta vnde notatur de elect. c. bone cō

tratium tamen cum sit actus affirmatiuus bene recipit probationem ꝓr instrumentum ꝓr ꝙ patre potuit memoria oturij actus Sed tunc quero cuius etatis esse debēt huiusmodi testes videtur sufficere si sint xiij. vel xv. annorum ar. ad hoc de testibz licet ex quadam vbi non exprimitur alia etas in testimonio de auditu ergo idem videtur dicendum i testibz de visu. i cōtrariū videl ꝙ ad minus debent esse liij. annorum vel saltem tanti tpis vltra xl. annos ꝙ fuerint testimonij capaces tpe quo videre mœpuūt facit ad hoc ꝙ notatur xxxvij. di. relatum m vlti. glo. vt sic saltem probent possessionem xl. annorum ꝫ prescripdonem de visu facit ꝙ notat glosa de prescripc̄. c. cum nobis ꝫ Innoc. ꝫ host. de d. sig. veniens vbi dicunt ꝙ ista ꝓbatio habet locum a centum annis supra nam ꝓpter impossibilitatem probandi admittitur talis probatio vnde cum infra centuz annos facile sit probare possessionem ꝫ prescriptionem de visu non debet sufficere testificatio de auditu nisi a xl. annis supra ꝫ hoc puto verū ad probandum titulum ꝫ facit ad hoc predictum c. licet ex quadam m si. vbi testis qui testificatur ex auditu debet etiam in aliquo gradu testificari de visu ꝫ ꝑdc̄ sīe videtur esse lapus ab dicto c. episcopum de prescriptio. libro sexto.

Constitucio Johannis Decham.

HOdistis ꝫ infra. Determinus iuxta formā generalis cōcilij omnia beneficia curam animarum habencia que de facto optinent Hij qui dispensacionem apostolicam super pluralitate beneficiorum huiusmodi non habent per beneficij receptionem ꝙ vltimo recuperūt ipso iure vacare. ¶ Et licet iuxta rigorem constitucionis domini Octoboni sic recipiens plura beneficia vltimo ipso iure sit priuatus cum secundū eandē determinatur institucio irrita ipo iure. Precauere tamen volentes ne

rigorẽ videamur coarctũare ri
gori mentemq; constitutionum
tam consilij generalis ꝓ etiam
domini octobom clarius aduer
tentes quarum neutra in preop
tenta vltimum tamen reseruat
tis ⁊ vltimo simul priuat cũ cõ-
cilium generale solũ aufert ꝓpo-

¶ Constitutio vero octobom m
stitutionem in vltimo beneficio
decrenat irritam ipso iure preop
tento tamen ipso iure non priuat
Nos misericordiam cum rigo-
re miscentes permitimus vt is
qui plura beneficia curam ani-
marum habencia absq; dispen-
satione apostolica fuerit assecu-
tus vltimo beneficio sic optento
iuxta generalis consilij tenorem
sit contentus nisi forte ex temeri
tate contenderit etiam preopten
tum improbe retinere. In quo
casu ipsum nec primo nec vltiõ
dignum ymmo nec medio nec a
liquo indicamus. ¶ Sed poci-
us ea ipso iure vacare quibz om
nibus quatinus de facto eadem
detinet occupata censemus per-
petuo spoliandumq; infra. ¶ De
cernimus etiam ⁊ perpetua sta
bilitate firmamus vt quicumq;
in posterum plura beneficia cu-
ram animarum habencia seu ali
as incompatibilia absq; sedis a-
postolice dispensatione receperit
vel assecutus fuerit per modum
institutionis vel commende seu
custodie vel vnum titulo institu
tionis ¶ Aliud titulo commende
vel custodie preter modum illũ
quem constitutio gregoriana edi
ta in consilio lugdunen. permit-
tit eo ipso sit priuatus ommibus
sic obtentis beneficijs ipso facto
sententia excõmunicationis per
maneat innodatus a qua non ni

siper nos aut successores nostros
vel sedem apostolicam absolucõ
nis gratiam valeat promerere

¶ Odistis fratrem. Hec est cõ
stitutio Johannis peckam apud
wodyng. Et habet duo dicta prin
cipalia Secundum ibi Decer
nimus etiam In primo statuit curam op
tinentes plura beneficia incompatibilia si
ue dispensatione apostolica Et quomodo pa
pa mãdauit viua voce archiepiscopo huic Jo
hanni quod statueret talia in sua prouincia sa
nare debite reformari vnde procedit vt hic se-
quitur Decernimus ⁊c. Generalis
consilij de preben. c. de multa Cura ani-
marum Large intelligas sm Innoc. ⁊ ho
stien. dicto c. de multa videlicet siue in foro
penituciali siue alias curam habeat ⁊ siue
sit ecclesia cathedralis parochialis vel capel
la habens parochianorum curam de iure vel
de facto dummodo parochiam habeat in qua
ius parochiale exerceat remittit hostien. ad
notata de cle. non resid. quia non nulli. Et
dum sit dignitas vel officium siue ecclesia fu
erit multi sunt archipresbiteri archidiaconi
decani qui nullam habent ecclesiam aut ꝑsunt
habent tamen iurisdictionem super multas
ecclesias de elect. dudum ij. cum similibus.
Hijs vero petrus de anchorana dicto c. de
multa dñs. ¶ Secundo quero adiciens dicit
Tu adde ad predicta extrauag. execrabil ad
fi. vbi quantum ad dictam modificationez de
qua ibi. Illud beneficium intelligitur cura
tum quod parochiam habet in qua est cura
animarum non per vicarios sed per rectores
res aut ministros ipsius beneficij vel illorũ
temporales vicarios exercenda ¶ Dicitur
etiam beneficia curata illa quorũ ministris
racõne beneficiorum huiusmodi competit vi
sitare inquirere procurationes exigere iustas
dere excommunicare a talibus sentencijs ab
soluere de consuetudine vel iure quo aliq; no
mine censeatur. De facto. Hoc idco dicit
quia de iure talia non possunt obtinere vt in
fra patebit Non habent ⁊c sic plura talia
beneficia simul de iure obtinere non possunt
de clericis non resid. quia non nulli ⁊ dicto
c. de multa de elect. dudum ij. dñs. nos igitur.
Beneficium Duple curam animarum has
bentis. Ultima receperunt Duple.
possessione eiusdem etiam secuta Nam alias
sola receptio non sufficeret ad hoc quod hic
dicitur (Ad quod concor. notata per Bern.
dicto c. de multa d. post receptionem. Si ve
ro tale beneficium receperit quis ⁊ per eum
stetrit quo minus possessionem huiusmodi
eiusdem habuit ¶ Habet etiam los
cum quod hic dicitur sicut alias legitur de
electione capitulo Commissa libro sexto

Si vero litigauerit super ij. beneficio noduz ac prehenso non vacat primum. Secus si post apprehensionem sibi super eo litigiū z a statur vel etiam emeratur nam primum re tinere non potest Immo sibi imputet. qui non inquisiuit diligenter de hoc de restrip tis s. in nostra dixit tamen Jo. an. q̄ bñ fa ceret prelatus primi primum sibi emendare donec litigat super scdo q̄ est iusta causa cō mende de acaiſ. si obstiterit remittit ad nota ta de hoc plenius p̄t cum de cæſ. preben. aū nostris **Vacare** etiam si primum non pos sidet sed habet in eo ius in re. vel ad rem vt c gratie de rescriptis in clemen. q̄ idem intelli gas si recipit sibi iuste vel iniuste nā tunc etiam vacat primum vt c. eum qui de prebē. libro sexto Hec est exclusio petri de anchona dicto c. de multa v. tertio nota **Et licet** vñ **Octoboni** que incipit xpiane fiant recipi ens scilicet sine dispensatione aplica. **Plu ra beneficia** hec pluralitas debet intelli gi ad minus de duobus ff. de testibus l. vbi numerus sed aduertendo bene cōstitutionē octoboni videbis q̄ ista littera ñ bñ stat. vt dixi infra glosa proxima **Ultimo** scilicet ipsorum beneficiorum aduerte bene Si intelligas hanc litteram de eo qui de facto re cipit sm beneficium curatum sine dispensatio ne vt scilicet eo sit priuatus ipso iure male intelligis nec sic cauetur in dicta constitutō ne octoboni quia sic esset extra c. de multa sed si intelligas de eo qui cum dispensatione ob tinens duo talia beneficia simul postea abs q̄ dispensatione recipiat tertium vt videlicz ipso tertio sit ipso iure priuatus sic bene in telligis. Nam sic stat q̄ imposterum eadem constitutione vbi colligitur q̄ hic dicitur q̄ ibi textus loquitur de eo qui presentatus e vel alii conferitur beneficium ecclesiasticum. cū prius sine dispensacōe habuerit plura be neficia curata. **Loquitur** enim textus ille pluraliter de beneficijs prehabitis vt ibi vñ de ista littera male adaptatur ad illam vt ap paret ex premissis. **Sit priuatus** hoc statim declarat vt sequitur. **Institucio** si intelli gas de institucione tercij bene intelligis. q̄ hinc intellectui conor. q̄ legitur q̄ nota tur de offic. ord. e. ordinarij locorum li. vi.

Precauere tamen. vñ. **Rigorem** scilicet per hanc constitutionem introducen dum **Rigor** scilicet ipsius constitucionis domini octoboni que sm intellectum scriben tis continet rigorem cum tamen talis rigor ibi non continuatur vt dixi supra v. vltimo q̄ v. institucio. **Concilij generalis.** de preben. de multa. **Octoboni** que inci pit xpiam verum est in casu suo scilicet vbi p̄ sus simul optinuit plura beneficia sine dispē sacone Secus si vnum tantum vt p̄dixi. **Preobtenta.** Nota singulariter loquit

de vno beneficio iuxta tenorem c. de multa. Secus tamen esset si plura simul probi nuisset vt predix: super quo vide q̄ legitur de offic. ord. dicto c. ordinarij locorum ℣. vlti mo li. vi. **Non priuat.** sicut nec de iure potuit nec ad hoc attendebat vt patz ex hijs que predixi. **Nos misericordiam.** vñ Et notatur q̄ ista miserivordia pcōus dici potest iniustitia Nam misericordia quaz hic ostendit huius decreti auctor est expresse cō tra decre. ordinarij locorum de offic. ord ℣. vlti. li. vi. quam tollere vel alterare non po test archiepiscopus nec aliquis papa inse riorz prout plenius notatur de officio archi presbiteri c. vt singule per Johan. in nouel. q̄ dixi supra de maioritate q̄ obedientia c. i. de iuramento. **Permittimus** Ista per missio nichil potest operari quin locum habe at lex superioris nisi forsan dicas q̄ valeat q̄ ad ipm permittentem vt scilicet ipse nō pos sit titulum talis impugnare ex parte namq eius cui hoc permittitur pōcus debemus re cipere quod in hoc casu a iure statuitur quaz q̄ ab ipso qui circa hoc potestatem non habet permittitur iuxta notata per Card. de etat. q̄ qualitat. ord. c. permittimus glosa prima libro sexto Talis namq permissio quz nic hil aliud est quam quedam tollerancia. **Vt** notatur ij. di. Omnis autem lex per Joh. non potest excusare eum cui sit talis permis sio quin ligetur lege superioris aliud statu entis vt predixi. **Plura** idest duo. **Ultimo** sic itaq electionem non habebit quam velit habere prout alias dicitur de preben. c. referente pro quo vide q̄ dictam infra glo. super v. sit contentus. **Sic obtenta.** scilicet sine dispensacione generalis concilij de preben. de multa. **Sit contentus.** non enim potest postquam sm plene assecu tus est illud deserere q̄ ad primum reuerti. Quia primum statim vacat per assecucionē secundi vt patet dicto c. de multa Sed oppo nitur de c. referente extra de preben. vbi dat optio q̄ voluerit habere Soluco ℣ b. ibi illz oli vt ibi alii hodie petrus q̄ ab. dicit q̄ illō c. referente etiā hodie locū here p̄t qui. s. epus p̄mo curati n̄ vult here tutū trāsitū ad sibaz ecclesiā nā si sine licencia trānsunt p̄t here ra tū q̄ nō tutū hmodi trānsitū q̄ quodāmō opti onē hz primi vel sibi ire tñ sma videt iniqua vt viz epus sic possit talē impedire forsan pro uno minimo bñficio q̄ sub eo hz. sed dicit ad hoc io. an. iputet sibi qui se intitulari primisit q̄ agat cōtra superiorē vt sibi dare licencia com pellatur ar. de iure pōnatus c. nullus Ecce in hoc passu hōs videtur q̄ circa beneficia huiusmodi iura sunt varia Nā c. quia non nulli de cle. non resignitat collacōem secūdi c. referente. p̄ceall. dat electionem quā eccle sia maluerit retinere c. de multa dicit primū

vacare pr̄ adoptionem & si ostenderit retinere primum carebit vtroq; ¶ Circa hoc dicit Joan. dicto c. referente q̄ illud c. p̄t intelligi de collaī. ante concilium generale vel loquitur quando quis habebat duas quarum vtraq; erat insufficiens Sed modo vtraq; est oppulenta. ¶ Tu vero dic secundum petrum de anchorano c̄ referente vbi. quinto. nota aut potest in beneficiato notari ambitio vt quia quis obtinuit plura beneficia curata & vltra ea iam recipit aliud sine dispensatione sufficienti & tunc non tenet collatio siue institutio vltimi vt dicatur in dicto c. q̄ nonnulli & est expressum de officio ordinarij c. ordinarij locorum in fi. li. vi. ¶ Aut nō potest notari in eo talis ambitio. vt qua habenti vnam solam ecclesiam alia offertur. Tūc subdistingue aut eam consequitur suo proprio facto vel alieno Si proprio aut ostendit primū cum vltimo retinere & tunc carebit vtroq; . Si non ostenderit primum retinere tunc secundum retinebit. Et per assecutionem secūdi vacat primū vt patet dicto c. de multa. Si vero secundum beneficiū assequatur facto alieno tunc habet electionem vt in c. gratia de restrictis li. vi. Et idem dicendum est quocienscūq; ex prouisione suprioris alterum ex beneficijs adeptis cogitur resignare vt scilicet tunc adoptionem habeat Idem etiam dicit petrus predictus de beneficijs acquisitis siue facto suo vt sēz sibi optio ordinatur de p̄ben. c. si pluribus li. vi. **Nec vltimus** Similes habes in c. de multa nam ostendēs vtrūq; retinere cum super hoc dispensationem nō habeat priuabitur vtroq; ¶ Hodie vero ista pena aucta est per extrauag. execrabilis vbi dicitur q̄ si recipiens secundū beneficium primū quo priuatus est ipso iure absq; more dispendio vero & facto in manibus ordinarij sub testimonio publico nō dimittat priuatus est etiam & inhabilis ad sacros ordines & beneficia hec ibi leguntur in fi. quia vero Considera igitur quomodo sucurrisse circa huiusmodi pluralitatem prohibitam pretenderunt iura Primo videlicet vt habenti plura beneficia detur optio vt in c. referente ¶ Secundo vt non teneat collatio vltimi vt in c. quanō nulli. ¶ Tertio q̄ per assecutionem secūdi vacaret primū vt in c. de multa. Quarto vt nisi realiter dimittat primū priuatus sit vtroq; vt extrauag. execrabilis vnum tamē hic nota quod ad interpretationem & suppletionem constitutionis de multa que loquitur in beneficijs secularibus emanauit alia vtru q̄ bus cauetur q̄ idem sit in dignitatibus regularibus de p̄ben. cum singula. li. vi. Et q̄ potest esse dubium in regularibus mandatis emanauit cle. quia regulares de sup. nec pl. Emanauit etiam super hoc c. si tibi commisso de p̄ben. li. vi. Et c. super eo que limitant constitutionem de multa que vult q̄ per assecutionem secundi vacet primum vt scilicet hoc habeat locum quando fructus secundi alteri non debentur ad tempus Alias durante tē pore non censetur vacare primū saltem quoad fructus Item c. de multa habet locum in beneficijs curatis quorum vtrumq; est principale & per se stans Secus si canonicatui sit annexum de p̄ben. extirpando ¶ Et quod idem sit in vicaria perpetua quod in alio beneficio curato habes de officio vicarij c. i. in clem. **Nec aliquis** Talis namq; qui post adeptionem secundi ostendat sine dispensatione retinere & primum nec vult infra mensem dimittere illud incidit in penam extrauagantis execrabilis de qua dixi supra c. d. nec vltimo in principio **Ipso iure vacare** Primum enim ipso iure vacat per assecutionem secundi vt in c. de multa Secundum vero vacat ipso iure eo q̄ primum nō dimittitur infra mensem vt in c. execrabilis. **Quibuscunque** scilicet preoptentis & iam vltimo habito **De facto** quia de iure non sunt sua vt supra patet. **Perpetuo** Sed num quid talis possit de nouo ad vnum de ipsis beneficijs admitti per nouam presentationem vel collationem Dic quod vbi talis incidit in penam inhabilitationis vt patet in extrauagante execrabilis nō potest aliquo tempore ad illud admitti, nisi sup hoc fuerit cum eo sufficienter & legitime dispensatum Di autem pena inhabilitationis eum non afficeret non potuit etiam illa vice aliquod beneficium huiusmodi obtinere vt in c. committitur de electione li. vi. Facit ad idem c. licet canō e. ti. in principio ibi alij consentiunt &c. Et de statu monachorum ne in agro q̄. ceterum in fi. in clem. **Et infra** Hic additur primo quid fuerit faciendum de beneficijs huiusmodi ante hanc ordinationem vacantibus. ¶ Secundo quid fuerit faciendū de hijs qui ante illud tempus talia beneficia possiderunt ¶ Tertio quid agi debeat quo ad eorum cessores **Decernimus etiam** Secunda pars principalis vbi nota quod licet ea que supra diuntur a principio huius c. nō sunt perpetua sed tantum pro tempore illo decreta inquantum non concernunt nisi preterita Illa tamen que sequuntur adhuc ligant inquantum hec ordinatio protenderetur ad futura Simile habes in extrauganti execrabilis vbi omnia que ibi dicta sunt vsq; ad q̄. Di qui vero temporis fuerunt temporalia tantum Illud tamen quod in illo q̄. statuitur quia protendebatur ad futura adhuc manet. Et sic sentire videtur Jo. in vol. dicto c. de multa v̄. quid si clerico cōferantur in fine **Perpetua stabilitate** Ista iūxta hoc quod dixi supra glo. pri. precedenti **Incompatibilia** videlicet ea quibus im

minet aūs aliarum vel qs requirunt reſi
dentiam de ꝯſuetudine vel ſtatuto ſm Innoc̄
in c. cum iam dudum de ꝓbend. & c dudum.
ſeāndo de elect. & hanc opinionem Innocen.
approbat ꝯſuetudo quā ſāt paxa & tollerat
vt notat Jo. an. de Reſcriptis c. gratia libro
ſexto d. de iure teneri. licet a'ie ſuper hoc ſint
opiniones varie quarum vna videlicet goſſ̄
ibi recitatur dicte vero ſententie etiam con
cordare videtur archidiaconus in dicto c.
gratia d. ſimul nequeant libro ſexto vbi di
cit q incōpatibilia ſunt dignitates & perſo
natus & alia que reſidenciam exigunt perſo
nalem ex ſtatuto ꝓuilegio vel cōſuetudine
approbata ſic intelligit q legitur de clericis
non reſidētibz c. clericos & eodem titulo c. re
latum & lxx. di. ſanctorum ſm hoſtien. vñ eti
am prehende. que de conſuetudine priuilegio
vel ſtatuto requirunt reſidenciam perſonalez
ſunt beneficia incōpatibilia vt ibi notatur.
vbi etiam archi. ſuper hoc recitat opiniones
alias & dicta diuerſa & hoc verum intelligo.
vbi quis preciſe tenetur ad reſidenciam De
cus tamen ſi ad hoc ſit artandus per ſubtra
ctionem beneficij ad q faciunt notata p pau
lus de Reſcriptis c. gratie d. beneficium i cle
men. vbi etiam ſuper hac materia ponit voil.
vnam longam diſtinctionem ſuper d. de iure
patro gloſam recitat henric. de Bovpō. in c.
de multa de ꝓbn. di. i. qui quiēd de iu. re com
muni ſit dicendum dicunt q dicta opinio in
noc. ſeruatur de facto pro qua facit dictū c.
gratia libro ſexto & c. gratie in clemen.

Diſpenſacionis hic aduerte q ſiant quā
dam volunt poteſtas que ſm antiqua iura da
batur epiſcopis ad diſpenſandum ſuper plu
ralitate beneficiorum reſtricta eſt p c. de mul
ta & ſic ſentit ibi bern. glo. ſi. ſaltem in digni
tatibus & beneficijs curatis Sed circa hu
iuſmodi beneficia ſimplicia bene poterunt epiſcopi diſ
penſare ſm bern. Cui etiam accor. Innocen.
dicens q ſi ſimplicia ſint in diuerſis epiſco
patibus diſpenſato vtriuſq epiſcopi con
ſentiat vt notat bern. in c. dudum ij. de elect.
Diſpenſat etiam epiſcopus circa curatum &
ſimplex de dē. preben. c. litteras. Alij dicūt
pōt papa de ſimp. ab & hoſtien. q vbi diſpen
ſato ſit ob vtilitatem eccleſie ex̄us poteſt diſ
penſare circa duo curata ſi fieri debeant propter
ꝓpria ꝓpter meritorū tunc ſolus papa diſ
penſat vt dicto c. de multa ſed verum ē q pri
mam opinionem ſeruat curia ſcilicet q ſolꝰ
papa diſpenſat & pro ea faciunt c. ſuper eo &
c. non poteſt de ꝓben. li. vi. & c. cū ſingula & c.
ſi. & de offic. ord. c. ordinarij li. vi. & pro illa
opinione q in dignitatibus & curatis ſolus
papa diſpenſat facit bn di. cū c. de multa nam
cum nullus dubitet quin papa poſſit in tali
bus diſpenſare nugatorium foret hec ibi exp̄
mere niſi dicerent intelligi de ſolo papa & ſic

tur exp̄ſſus dicto c. dudū q. verū pcm vt de
a hac materia potes amplius laxare fim
brias p ea que notat henr. de Bovpō dō
c. de multa di. iij. **Reciperit** intellige effe
ctualiter poſſeſſione ſeruata vt dixi ſupra i pri
cipio d. receperunt & intelligo q plura talia
beneficia ſimul retineat alias ſi ſucceſſiue re
cepit vno ſolo otento non mādaret in hac
pena vt patet in c. de multa **Vel allecti
us fuerit** idem importat vt ſupra dixit
recepit & ſic dictio vel ſtat expoſitiue & iſtud
intellige ſm ea que dixi in gloſa precedenti.
Inſtitucionis & ſic p modum tituli na
ſcatur eſſet in p̄ſtimonijs & pcaſionibus que
non intitulantur xvi. q. i. poſſeſſiones & ſic
pōt intelligi c. grā de reſcriptis li. vi. e. ti. d. g
ſic in clemen. **Cōmēde** / dō. ad hoc de elect.
c. nemo deinceps vbi patet p docto. viz Jo.
Carō. & archi. q ſiant nec pōt habere duas in
titulatas ſic nec poteſt habere duas emēda
tas **Cuſtodie** vt in c. cum vos extra de of
ſic. ord. & iſta cuſtodia idem eſt q cōmenda.
vt notatur de elect. c. nemo deinceps d. omē
dant p archi. li. vi. & ſic dictō. ſeu. hic poſita.
ſtat ampliatiue ſicut & dictio ſiue que verba
diſiungit ſed ſenſum ciungit vt notat bartꝰ
ff. de re dubijs l. ſi is qui ducenta q. vtrū ꝺ̄ꝰ
ſexto opponitur **Aliud titula cōmēde**
extra iſtud opponitur de elect. c. dudum ij q.
partibus ergo ꝺ̄ꝰ. inſup & xxi. q. i. qui plus
ero in quibus patet exp̄ſſ: q licet vnam ec
cleſiam habere intitulatam & aliam emenda
tam & ſic ſentiunt docto. cōiter dicto c. Ne
mo deinceps d. vnā libro ſexto vnde ſm pre
miſſa hoc q hic dicitur ſtare non poteſt.
vt videtur ſed clauſula ſequens limitat mo
dum dicendi ad tempus non imperpetuū
ibi preter modum &c. & ſic non obſtant.
Modum illum vt ſcilicet is qui emenda
ſiet ſit in etate legitima & ſacerdocio & q ſit
tantum vna neceſſitate euidenti vel vtilitate
ipſius eccleſie ſuadente & q non duret vltra
ſex menſes. **Gregoriana** de elect. ne
mo deinceps libro ſexto **Sic obtentis**
.ſ. pluribz curatis ſine diſpenſatione vel i cō
mendis p̄ter modū p̄dcm ipōq fcō hec clau
ſula vltra iura alia ē nouū ius otinens **In
nuatus** quo ad optinentes ſimul ſine diſ
penſacōe plura bñficia incōpatibilia bñ pōt
ſtare hec pena de q̄ alias michil ſtatutū ē max
ime q̄ archiepi poſſint ad oſtōes romanorū
pontificū adeere ſalua ipſorū ſubā vt notat
p hoſtien. & Jo. an. in c. vt ſingle de offic. ar
chiēpiſ biten & idē intelligo de obtinentibz ſil
duas eccleſias in cōmenda vt dcō c. nemo.
deinceps. ſed in obtinentes vnā eccleſiā intī
tulatā aliā emendatā non poſſet habere locū
hec pena. ſ. excōis late niſi vt j dicā q hoc eſ
ſet reſtringere poteſtatē dāſā a ſupiore ſaltē
p obliquū q nō licet de re. iuri. q̄ quid li vi.

Est enim licitum a plē iuris omnis vni
persone simul habere vnam ecclesiam intitu
latam ℰ aliam commendatam vt predixi su
pra d. aliud ti. commēde Non potest ergo cō
stitutio etiam penalis alicuius inferioris di
ctam l. superioris tollere vel refrenare vt no
tatur in dicto c. vt singule per hostiēn. ℰ Jo.
mi no. Et est expressum de ma. ℰ obe. c. qō su
per his Sed melius de elect. c. ij. in clem.

Stephanus

QVia iuxta ℰ infra sta
tuimus ne prelatus a
liquis cum ecclisiam
aliquam contulit vel
prebendam fructus eiusdem ec
clesie vel prebende nondum col
lectos sibi presumat aliquatenus
vsurpare vel pro institutione vel
missione in possessionem vel carta
super hoc facienda aliquid aude
at extorquere vel ab officialibus
suis vel archidiacons suis ali
quid sustineat extorqueri

QVia iuxta Hec est constitucō
Stephani archiepi edita in cōsilio
Oxon. Et est pars huius quā
habes de offic ordinarij qt iux
ta Contulerit scilicet iure proprio diffe
runt collatio presentatio institucō prouisio
ℰ alia huiusmodi de quibus dixi supra de in
triurando c. i. d. presentatus Esset enim in
oportunum vt ille qui confert ecclesiam iure p
prio aliquid inde sibi retineat vel pro eius
cui confertur institutione vel inductione ali
quid exigatur Esset enim hoc quedam spēcia
es simonie i. q. iij. Si quis dator ℰ c. sequē
ti Fructus eiusdem Qui cōuerti debet
in vtilitatem ecclesie vel alias reseruari sutili
vo successori nisi aliud fuerit de premiligio vel
consuetudine de officio ordinarij c. presen
ti li. vi. Presumat in vitium sonat Et ho
die si sic faciens episcopus fuerit ab ingres
su ecclesie est suspensus donec reapta restitue
rit Inferior vero episcopo ab officio ℰ be
neficio suspensus est quousq restitutionem
fecerit vt patet in dicto c. presenti de officio
ordinarij li. vi. Hinc patet quod legitur de
cretibus c. prohibemus ℰ vt ecclesiastica bene
ficia siue di. cē. r. vnico dē. omnibus vbi tra
ctatur per doctores quādo liceat episcopo fru

ctus alicuius beneficij sibi applicare qtan
do nō ibi videas per Jo. in no. prtium de ar
chidiacona ℰ henricum de hostiēsi de di. vi. Iuste
tutione que collationem sequi debet sicut
alias dictum in simili de re iudi. c. cum ali
quibus Et est institutio idē quod inuestitu
ra seu admissio ad beneficium ecclesiasticum
que quandoq idem est quod ipsa cōcessio si
ne collatio de cōcess. pben. c. post electionem.
Et quomodo diuersis modis sumitur insti
tutio notatur per archid. de preben. c. cum in
illis d. institutionem li. vi. Misisse in
possessionem Hec dicitur inductio qnē
de iure cōmum ad archid. pertinet de officio
archidiacon. Ad hec ℰ c vt nostrum. Car
ta sic dicta a carendo quia carnibus caret.
Et est proprie loquēdo carta cum nichil in
ea scriptum est. Hic tamen vt apparet pōni
tur non solum pro ipsa nuda carta sed etiaz
pro ipsa littera que in ea scribitur Illud qō
sequitur ibi super hoc faciendā Debet namq
qz admissus ad beneficium ecclesiasticum ha
bere litteras testimoniales super sua admis
sione quas in carta scribi necesse est infra
c. ex solito Consimilis tamen litera habetur
de simonia c. i. vbi Jo. an. super d. cartis su
ppremit Deest scribendas per hoc vt cōcipio
dans intelligere quod etiam pro pretamento
nichil debet exigi Super hoc scilicet col
latione institutione vel inductione Extor
quere Deest extorquendo exigere. Hic vi
de quod dicam infra glosa vltima. Officia
libus Hec dictio officialis hic large su
mitur pro omni illo qui sub huiusmodi pre
lato officium exercet siue sit officialis siue
consistorio qui proprie dicitur officialis de
que ℰ eius potestate plenius dixi supra de
sequestratione possessionum ℰ fructuum c.
i. d. officiales siue sit eius cancellarius siue
gistrarius vel ad scribendum in aliquo offi
cio deputatus. Nam omnes tales generali
ter loquendo dicuntur officiales. C. de epis
copis. l. iudicibus de hereticis c. volentes ℞.
notarij in clem. Archidiaconis suis
ad quos pertinet admissos ad beneficia in
possessionem eorumdem mittere de officio ar
chidiacon ad hoc. Et ex hac litera apparet
qz episcopi possint ℰ debent facta minus ca
nonica archidiaconorum suorum in hijs
que spectant ad eorum officium reformare
ℰ corrigere. Ratio est quia archidiaconus
subest episcopo de officio archidiacon c. i. et
sine ipsius mandato non debet aliquem in
ecclesia instituere eodem titulo nec satis
nec in corporalem possessionem inducere eo
dem titulo ad hec dē. in quadam Extor
quere violentam exactionem imponat sed
numquid absq tali exactione licebit ab hu
iusmodi instituto aliquid retinere videtur q
nō sm ea que legit in fi. de simonia f. i. vbi

ānetūr q̄ p ordinacione vel vsupallij l̄ arre
tis inde fiendis nō licet aliquid dare vnde cū
dare libertatem significet ff. de adimēd. l. non
re ligatā ę dare sit ꝓhibitū p oēs ę recipere
cū vnū non possit fieri sine reliquo ę hoc ve
rū puto vt viz sic dare vel recipe fiat princi
paliter p institucione vel missione in possessi
onem p viā exactionis vel pacti tacitū seu ex
ꝓsi seruis si fiat gratis sine exactōne tali seu
pacto ę pura intencione put videt exp̄ssum.
i. q. ij. sicut ę sic notat post. dicto. c. i. in fi. sed
quid dicemus de notarijs qui scribūt lrās
institōis ę mandata ad inducendū an illi pos
sint aliqua p suo labore recipe de ꝑmedi pro
motis exp̄ssis videtur q̄ nō cū nec p carta li
cat quicquid recipe vt hic ę dō c. i. de simō
nec pro calamo vt etiā ibi ptz ę dicto c. sicut
enim ē contra tū videtur nā nemo tenet būsi
nū dare de ꝓprio x. q. ij. ꝑcie nec tenet pro
prius stipendijs militare de p̄sumpc. c. aut ex
officij Solucio videt quibusdā q̄ notarius
qui salariū recipit de publico nichil recipiet
alioquin si nō recipiat salariū de publico bñ
p̄t pro suo labore recipe huic tū sine otra di
cit laur. in dicto c. i. de symonia vt ibi ptz in
glosa ę etiā Jo. in dō c. sicut enim qui dicit
q̄ ēpus dz talibus scribentibus de suo pro
videre ę sic sentire videtur glo. in dō c. i. de
symonia que residet in opinione laur. Dz cō
tra p̄mis opponē de eo q̄ legit auc 8 sanctis
simis epis q̄ p consuetudinibz vbi appet q̄ p
stituendis p̄bitēris vel in ecclesia ponen
dis licet aliquid certū recipe sm ecclesie fa
cultates Sed dic q̄ illa lex corrigit p iura
canonica que reprobāt talē consuetudinem put
notat p terrū. ę alios de simonia c. cū i eccl̄i
corpe ę c. nō satis ę q̄ consuetudo ñ potit epōs
ecclē. ę p̄cū ministros in talibus exactare sa
tis ptz de simonia c. veniens ę c. sicut p tot
to ę c. in tū. q̄. sic dicto c. nū in ecclesie i. q. iij
si p̄cipuas vbi dicit q̄ si ēpus gratis epatū
suscepit ita mēbra eiusdem epatus gratis di
stribuat. quibus iuribus difficile est respōde
re nisi quis dicat q̄ ēpus nō habuit gratis
ius epatū ę ideo non disponit gratis mēbra
eiusdem Ecre viterius in hac materia p̄t di
ci q̄ q̄nq̄ aliquid offert sponte nō current
aliquo pcō ostōe vel consuetudine ę tale licet
ei est recipe vt in c. dilectus ij. in fi. q̄nq̄ ali
quid accipit vigore pacti ostōis uel consuetū
dinis. ę tūc aut recipiens est salariatus de
publico ę nō licite recipit vt notat in c. i. ex
tra de magistris Aut nō est salariatus de pu
blico ę tūc dic aut officiū recipientis est de
substancia rei agende vtputa institōis in casu
primo capituli aut ordinacionis in cū suo.
Viterius de rei. spūalis ministrande ę non
licet recipe Si vero officiū tale quid recipi
enti nō est de substancia rei gerende tūc dic q̄
si salarium solutum quemit scribenti ostenta

de labore suo ę negocij qualitate licita est re
cepcio vō est q̄ non debet cogi p̄prijs stipen
dijs militare vt in c. cū ex officio de p̄scrip̄.
Si autem salariū q̄ soluit nō quemit osten
tato labore ę qualitate negocij tūc nō est lici
ta recepcio primo recipiens amittit symo
niā vt notatur in dō c. i. de symonia vbi sic
notat p anthoniū de butrio qui dicit q̄ pro
notarijs fuit stilus curie romane sm quem
sunt taxata oia būficia sm qualitatem ipsorū
in solucōe q̄ fit p notarijs.

Eadem in eadem cōstitucōe.

QUum sedē apostolicā
ę infra. Statuimus
vt si quis ad eccles
iam aliquam nullo cō
tradicente presentetur canonice
episcopus presentatum ipsum.
dum tamen ydoneus sit nequa
quam admittere differat. vltra
duos menses. Alioquin quic
quid ex eadem ecclesia post ta
lem presentacionem fuerit for
te perceptum illi cum institutus
fuerit restituatur quatenus fru
ctus illi ad episcopum peruene
nerunt. Idem ab Archidia
cono obseruetur Si per eum ste
terit quo minus canonice presen
tatus infra predictum tempus
fuerit admissus nisi causam ra
cionabilem coram suo superio
re duxerit assignandam cum su
per hoc fuerit requisitus ab eo.
Quare videlicet eum non ad
miserat infra tempus in hoc cō
cilio diffinitum

QUum secundum Apostolicā
hec constitutio est eiusdem anius
ę precedens ę habet duo dicta
Secundum ibi Idem Ar
chidiacono Primum facit duo Nam
emm statutum ę penam non seruantis Se
cundum etiam facit duo nam extendit suum
statutum cum quadam exceptione Et ta
cita hic additur q̄ epi ę viri ecclesiastici ñ
debent intendere auaricie que est peccatū ser
vitus Nulla contradicente qualiter
autem quemire debeat ordinarius ad noticiā

alis contradictionis poterꝫ videri expressus
infra de iure patronatus c.ij. **Canonice**
qꝫ ꝓsentans est in quasi possessione ꝓsentan
di de iure patronatus c. ꝙsultationibꝫ & ꝓ
sentatus est persona ꝑonea de offiō. ordō. c.
cū vos Et qꝫ ꝓsentatur tempe debito de iu:
re patronatus c.iij. **Quamvis** Hoc intel
ligitur etiam si nō esset expressum de elect. cu
sum que ff. de mu. & ho. l. vt gradatim in ꝓn
cipio Et nota ex hac ydoneitate quo ad ben
ficiū curatum ꝙsiderari debet inter ætem
etas ꝓmouendi vt scz sit in xxv. anno de
elect. c. cum in cunctis ḣmsericea Et quod
sit ꝛmendandus scientia & moribus vt ibi
dicitur Requiritur etiam q̄ possit infra an
num promoueri ad sacerdotiū de elect. licet
extra li. vi. Requiritur etiam q̄ sit cōstitu
tus in ordine clericali de institutionibꝫ c.ij.
Admittendus vero ad vicariam debet esse ad
minus diaconus sic vt proximis ordinibus
possit ꝓmoueri ad sacerdotiū in constitutione
othonis ad vicariam **Duos menses** Ca
textus ille presupponat ꝓsentationem et ꝛ
nomē factam Personamqꝫ ꝓsentatā esse
ydoneam quare nō ordinauit presentatū de
bere admitti cum absqꝫ causa rationabili nō
debent ecclesie diu vacare de offitio ord. cum
vos de cæs. ꝑben. c. nulla Est enim in talibꝫ
mora periculosa de elect. ne pro defectu Tres
do q̄ constituentem mouere potuit quod li
cet ab initio acepta tali presentatione non
apparat contradictoe tamen nō debet ꝓsen
tatum mox admittere qꝫ inter presentatio
nem patroni & admissionem epi debet cadere
tempꝫ in truallū & hoc exiter examinatio
nem quam post presentationem clericū sibi fa
ctam debet epūs facere & nō repente admitte
re quia velox consilium cōsequitur penite
tia facit xliij. di. ponderet Potest etiam alia
esse ratio ne prestea forsitan cōtingat aliam q̄
sonam ad idem beneficium presentari q̄ alius
Sepe namqꝫ contingit aliquem esse in pos
sessione presentandi qui tamen nō est verus
patronus extra de iure patronatus c. cōsul
tationibꝫ vbi traditur doctrina qd in tali casu
agendum sit. Tutum ergo est vt in talibus
fiant ꝙclamationes siue inquisitiones fiant
alias notat Jo. an. de elect. c. si. glo. viti. li.
vi. Et in ꝓsentatiōne necessarium est vt ibi
notatur per eūdem glo. ij. Vō em̄ hic dicit
sine ꝛtradictōe &c. Potest intelligi vbi plu
res patroni simul presentant vnam psonam
nullo eorū ctradicente. Alias seruari debet
quod legitur de iure patronatus c. qm̄ in qꝛ
busdam iūcta clem. vlti. e. ti. Vnde in tali ca
su vel vbi similiter timeri possit de variatione
iuris patronatus fienda est super hoc inquisi
tio vt patet infra de iure patronatus c. pre
terea iam. circa quam fiendam & extra ex
pediendā limitatur istud tempus duorū mē

sium vt predixi **Aliquin** scz si differat
vltra duos menses post **Factam** a quo tē
pore quesitum est presentato ius ad ipsam rē
scz ecclesiam etiam si patronatus laicus sit
vt notat Bern. de officio legati c. dilectus
Dic quod veritate talis presentationis po
test retrahi se admitti ad ipsam ecclesiā ō iure
patronatus c. cum autem & c. pastoralis. &
hoc vltimum intelligas nisi patronus laicus
alium presentauerit variando qui sit ꝙ epi
scopū admissus vt dicto c. pastoralis Nam
tunc primus presentatus admittit ius prē
di ecclesiam vt ibi dicitur Et sic per presen
tationem factam per laicum acquiritur ius
ad rem ꝛmutabiliter tamen Sed per ꝓsen
tationem patroni clerici acquiritur ius mō
mutabiliter vt notat Bern. dicto c. dilectꝰ
Et per doctores de re iudi. cum Bertoldus
vbi de hoc per hentricum di. i. **Preceptum**
scilicet per epm̄ qui forsan habet custodiaꝫ ec
clesie vacantis vt infra sequitur **Illi** scilicꝫ
presentato **Institutum** fuerit tunc enim
habet ius nō solum ad rem sed in re de iure
patronatus c. quedam autem. Et sic stant
notata per Innoc. & hostien. de officio legati
c. dilectus ¶ Ex hac enim institutione ac
quiritur titulus siue possessio nondum sit ad
epta Nam in beneficialibus beneficiorū tra
ditio nō auget effectum tituli precedentis &
sine traditione transfertur dominū vt c. si ti
bi absenti de preben. li. vi. & c. cum qui e. ti.
Non tamen debet sic institutus possessionē
ingredi auctoritate ppria vt habet dicto c. cū
qui ò. & hoc p archid. Vbi quo vide pre me
scripta. infra e. c. Item quia ò. certificatori a
ctus lītis Et ad premissa facit notata p ar
chid. dicto c. si tibi absenti ò. collatio q̄ eun
dem & per petrum de anchorano de iure pa
tronatus c. quodam autem ff. quarto auc
nota. Necessaria est enim possessionis adep
tam sine ea nō possit quis licite ipsa qre ad
beneficium ptinēt ministrare prout notat in
noc. de cæs. ꝑben. c. ꝓposuit **Ad** cuius rei
Potest enim esse q̄ vacante ecclesia de cōsue
tudine pars fructuum p tempe vacationis
ptinet ad epm̄ & alia ꝙs ad archid. vel alii
que cōsuetudo bene valet de offic. ord. c pre
senti li. vi. Vñ nō est equū vt in hoc casu epūs
suoꝝ ius amplius restituat q̄ q̄ ad eum tunc
sit vel prouenire debet ff. si. cer. pe. l. si. me & ti
tium de rei vendi. l. si. fundum cū similibus.
Idem ab archidiacono &c. Secunda
ps Et dic idem vt supra fructus quatenꝰ
ad eum pueneriūt restituat **Tempus** scili
cet duorum mensium **Admittit** scilicet q̄
epm̄ vt puta quia archidiaconus sic remis
sit negotium inquisitionis sibi directe quod
ob eius defectū epūs nō potuit presentatum ꝛ
expedire infra tempus hic limitatum vi ꝓ
tes intelligere quod hic dicit admissus &c.

Hāliat per archidiaconum in cuius quo episcopus competenti tempore mandauit sic presentatum & per eum institutum admitti per archidiaconum quo ad inductionem in corporalem possessionem ipsius beneficij que quidem admissio quo ad hoc spectat ad officium ipsius archidiaconi de offic. archi. c. ad hec & c. vt nostrum Et huic intellectui concordat littera que sequitur ibi cum non admiserit ibi videas. **Superiore** videlicet episcopi qui est eius superior immediatus de officio archidiaconi per totum. **Alias** si episcopus circa hoc negligens fuerit tunc Archiepiscopus de sup. ner prelat. c. i. libro sexto de offic. ord. pastoralis. **Assignandam** videlicet quia non potuit post receptionem mandati ad inducendum eum infra dictum tempus moueare vel quia infirmus vel alio iusto impedimento detentus. **Ab eo** scilicet superiore. **Cum** scilicet presentatum. **Non admiserit** scilicet cum inducendo in possessionem suam. Nam admissio que sonat in institutionem auctorizabilem. ad solum episcopum pertinet de offic. ord. cū vnus de parendis. in laterā nen. de veli. do. c. de zenodochijs de hereticis cum ex iniuncto nisi ex confessione episcopi prima archidiaconus tale ius quesierit vt est videre in archidiacono de Apelemon d. extra de institutionibus cum venissent vel posset hoc & hic dicitur non admiserit & cetera Intelligere cū. cum episcopus cōmiserit archidiacono potestatem huiusmodi presentatum ad ipsam ecclesiam admittendi & satis licet extra eodem c. ex frequentibus de re. iud. cum textibus. **Tempus** scilicet duorū mensium

Constitucio Johannis Peckham.

Exsolito cursu causarum et infra Statuimus vt vnusquisq; Episcopus clericum quem ad ecclesiam aliquam admittat litteras patentes super sua admissione concedat inter alia continentes In quo consistat ordine etiam quo titulo ad huiusmodi beneficium admittatur.

De Institucionibus

Exsolito. Hec est constitucio Johannis Peckham Archiepiscopi apud Lambeth Et infra hic dicitur quomodo propter defectum litterarum de quibus hic sequitur veritas sepe proclamabatur Et ideo statuit vt hic continetur. **Episcopus** idem intelligas de quocumq; alio qui habeat potestatem instituendi **clericū** requiritur enim q instituendus in beneficio ecclesiastico clericus sit Quatuor enim requiruntur in promouendo scilicet etas scientia mores & ordo vt notat Johan. an. de preben. c. si clericis d. alijs libro sexto Et q beneficiandus esse debet ad minus habens primam tonsuram vt legitur & notatur de transact. c. ex litteris de rescript. c. adeo iuncta glosa penulti. **Ecclesiam** Idem intellige a quocūq; alio beneficio et ecclesiastico q datur in titulum perpetuum **Litteras patentes** Hoc enim littere in beneficialibus habentur loco tituli vt notat bern. cōpo. de rescriptis c. super litteris. questione penulti. vnde si littere tales sint defective videtur sm eum q titulus sit vicios. Ar. ad hoc ff. de re eorum l. i. ij. q. i. legum autus tamen contrarium vt in casu nostro tenet Johannes de Athona in constitucione othonis ad vicariam. d. fore nullam nam sm eum institucio in beneficio pt alio modo probari quam per tales litteras c. de fide instr. l. fi exercendis quamuis litteris apostolicis habeat locum id q notat bern. cpo. in loco predicto ponit enim Jo. in glo. cōstic. predicte. rationē diuersitatis inter litteras ad beneficia emanantes a sede Apostolica Et litteras de quibus loquitur hec constitucio Et sic declarat dictum bern. cpo. positus in dicto c. super litteras Ait enim q in litteris apostolicis est dare diuersitatem formarum que diuersitas nunc dat vnum titulum nunc alium facit ad hoc. C. de mā principium l. vnica Sed in constitucionibus beneficiorum est dare vniformem titulum auctorizabilem & in forma consimilem. vnde in tali casu defectus in littera institutionis non redderet titulum vitiosum maxime cum exhibens huiusmodi titulum sit in possessione pacifica ipsius beneficij **Ordine** debet namq; instituendus in beneficio ad minus habere primam tonsuram vt sit in ordine clericali de institutionibus c. ij. & notatur de regula iuris c. i. propositi. per Jo. an. libro sexto Et ad hoc facit c. si clericis de preben. eodem libro & de transact. c. ex litteris in promouendis quoq; ad quedaz beneficia ecclesiastica requiritur ordo certus vtputa in vicario quem ad minus oportet esse diaconum vt legitur in constitucione othonis ad vicariam vnde in ordine admissi in huiusmodi litteris facienda est mencio vt sic videatur si sic admiss. tempore admissionis

Item quia archidiaconi & mfra Sacro approbāte consilio statuimus vt hij qui admissos ad beneficia ecclesiastica ad mandatum superiorum tenentur inducere pro inductione huiusmodi facienda sumptibus cō tententur moderatis videlicet si archidiaconus inducat xl. denariorum si suus officialis duorum solidorum perceptione pro singulis suis & suorum expensis pro dieta penitus sit contentus Ipsius tamen inducti vt p̄mittitur optione seruata an in huiusmodi quantitate pecunie siue in alijs necessarijs ipsum inductorem & suos voluerit procurare Si quid vero vltra hoc ab inductoribus occasione premissorum recipiatur vel recipiant quicquam amplius propter inductionem faciendam per ipsos vel inductionum certificatorias litteras facere & inductis tradere exequisitis ve colonibus differre illos contingat indebite culpabiles in hac parte suspensionem ab officio & ingressu ecclesie tam diu incurrere volumus ipso facto donec hec contra receptа soluentibus restituantur & leso sua culpa satisfaciant in premissis.

Item quia archidiacono. Hec constitutio ascribitur Johanni stradsord non tamen continetur inter eas que ponuntur sub plenario q̄ incipit sponsam xpisti sanctam sed nichilominus rationabilis est magna equitate suffulta Et habet principaliter dicta. In primis ponit statutum in quo monent feode eorum quibus tenentur inducere institutos in beneficijs ecclesiasticis saltem pro actu inductionis. In scā da ibi Si vero Ponit penam contra facientes in cōtrarium Circa illa de illo consilio

fuerit capax ipsius beneficij. Sed quero in literis institutionis aliquis promoti ad beneficium ecclesiasticum non sit mencio clericatus nec in quo ordine erunt tempore admissionis numquid talis defectus videt institutionem & reddit titulum vitiosum Dicitur q̄ sic quia hec littera non testificatur de qualitate necessaria sed ordine vel clericatu & omittitur qualitas necessaria extrinseca que de facili non presumitur sed patet probari ff de pub.ac.l.quotiensq; ꝯ.vltimo. Non enim presumitur in alienatione facta per pupillū interuenisse tutoris auctoritas nisi probetur vt ibi patet. Unde que dicit beneficiatus tpe admissionis fuisse cōstitutus in ordine clericali hec probet. C. de vsur. l. i. Inō trarium facit inst. de fideiuss. ꝯ. vltimo vbi omnia presumuntur solenniter acta. Et facit ad id. C. de stipulan. & cōmit. l. i. ff. de pact. l. nuptias gentium. ꝯ. quod forte In hac q̄stōe michi videtur q̄ talis defectus non noceat si aliū de constet institutum tempore institutionis fuisse in ordine requisito e constitutum quia veritas rerum erroribus gestorum nō violatur. ff. de offi. pp. i. illicitas ꝯ. veritas. Si autem eo tempore nō fuerit in aliquo ordine constitutus tunc satis constat ipsius titulum fore vitiosum racōne ngn capacitatis eiusdem vt supradixi. Si autem dubium sit an tunc fuerit ordinatus nec ne presumā eum absq; ordine vt sonat littera nisi probet se ad tunc fuisse clericum vel in ordine requisito constitutum Ratio est quia talis solennitas extrinseca non presumitur nisi probetur vt predixi Nec obstat quod dicitur presumi omnia solenniter acta vt in cōtrarijs allegatur quia illa contraria loquūtur in solennitate intrinseca que presumitur inesse vt legitur & notatur in l. sciendum ff. de ō. ob. maxime vbi talis solennitas sit formalis licet secus dici posset si solennitas esset materialis prout plenius notatur in dicta l. sciēdum ꝯf. vt ergo Quo titulo scilicet siue per viam presentationis nominationis collationis aut prouisionis aut aliam viam quamcumq; per quam deuenire quis possit vt instituatur beneficio ecclesiastico. Et sic titulus hic sumitur non pro ipsa institutione sed pro medio siue via quo vel qua pertenitur ad eam. Et sic idem est quod causa habendi ipsum beneficium Quomodo ibi sumatur titulus multis modis dixi supra de filijs presbiterorum c. vnico ꝯf. ullo titulo videas igitur.

Johannes stradford

aliquid certum in regnis vel etiam nō ut pi vij quo tpe vel sub quo fuerit celebratum **superioris** vt puta archiepi epi l alterius ad quē de iure vel cōsuetudine spectat cleri cos in ecclesijs instituere ⁊ nota q dicit ad mandatum superioris Nam nec archi. nec quis alius debet aliquem ducere in ecclesiam absq; mandato instituentis de institutōibꝫ c. ex frequentibus alias sic inductus censetur intrusus sm Jo. an. de offic. archi. c. vt nostrum qui p hoc allegat de preben. e. Cum iam dudum. **Teneantur** ex hoc appet q ñ sit in archidiaconi potestate inducere vel non inducere postquam super hoc mandatum recepit a suo superiore quia tenetur eius mandatis obedire ⁊ sic necessitatem importat aut cō eo, notata per archi. de rescript. c. duobus d. tenentur e. li. per eūdem. **Pro inductione** idest sumptibus faciendis circa inductionem vt patet ex sequentibus. **Moderatis** moderatio signficiat seu respicit abbreviationem ⁊ diminutionem pcedus q̄ augmentum de d. sig. c. fi. arm glo. d. moderātes de preben. statutum d. moderandum per Jo. ⁊ Carb. li. vi. **Archidiaconus** cuius officium est admissos ad beneficia ecclesiastica inducere in corpalem beneficij possessionē ⁊ de officio Archi. e. ad hec ⁊ c. vt nostrum.

xl. denarios que summa sufficere videt pro quatuor personis ⁊ totidem equis arm vno summario Sed opponitur de censibus c. cum apostolus vbi patet q Archi. visitās pro unctionem recipiet pro vij. equis Sed facto cōstat q vij. equi arm personis inedentibus non possunt in dicta sustentari honeste cum xl. denarijs ergo ⁊c. Solucio ibi limitatur precise numerus vij. equorum. Sed alternatiue vij. vel quinq; Unde considerato minori numero bene sufficiet hec summa maxime arm inductione faciendā nō oportet archidiaconum tot equitaturis stipari sicut in sua visitatione vbi opus est vt plures habeat ministros videlicet officialem suum ⁊ registrarium preter alios suos familiares et seruientes pro tunc sibi ⁊ suis necessarijs quos tamen secum habere omnes non oportet in hoc actu. **Officiales** sit itaq; ñ requiritur in inductione q archidiaconus in persona propria hunc actum exerceat sed potest illam expedire per alium vt hic patet.

Quarum solidorum videlicet pro duobus vel tribus equis ad minus. **Singulis exercitiis** etiam in victualibus pabulo equorum secretarium ⁊ huiusmodi **Dicta** idest pro vno die ⁊ intelligo de die naturali que est xxiiij. horarum ff. de fer. l. mort. ad leg. aquil. l. ita vulneratus. Et notatur de d. sig. l. ij. ⁊ vlti. per acursi. Et q dicit dicta intelligas de vulgari sm consuetudinē patrie iuxta notata per Bern. de Rescriptis c. non nulli d. duas dietas vbi cō. Phy. vinc Goffre. Innoc. ⁊ Bern. ope. ⁊ facit ad hoc c. presenti ℣. loca de preben. li. vi. **Quantitate pecunie** scilicet xl. d. vbi inducitur per ipsum archidiaconum aut duorum solid vbi inducitur per ipsius officialem Sed qd si inducatur per alium q̄ per ipsum archi. vel per eius officialem. tñ de mandato ipsius archidiaconi An tunc archi. aliquid posset peti pro tali inductione dic q non sed taliter inducens habebit ab inducto expensas necessarias suo statui cōpetentes sub moderatione que cōceditur ipsi archidiacono vel eiꝰ officiali si ipsorum alter huiusmodi inductionem personaliter fecisset vt hic ordinatur. facit ad hoc q legitur ⁊ notatur de Rescriptis c. statutum a ℣. insuper vsq; ad finem in textu ⁊ per doct. li. vi. **Necessariis in victualibus** scz expensis equorum. **Si quid vero** ij. pars. **Ultra hoc** idest vltra summam predictam vel vltra sumptꝰ necessarios vbi inducendus hoc noluerit. **Pre millarum** scilicet sumptuum ea ratione faciendorum. **Recipiatur** sic vt apparet pena sequens non respicit soluentem sed recipientem dumtaxat nec refert vtrum arm exactione recipiatur vel sine exactione ⁊ sic etiam gratis oblatio recipi non potest absq; pena fiat alias cōsimilis prohibitio habetur de censibus c. ij. cauent li. vi. **Inductionem faciendam** intelligas de actuali inductione vt differat ab eo q supra dixit pro inductione ⁊c. q dic vt ibi dixi supra eodem d. certificatorias litteras quibus iuxta mandatum superioris certificari habent inducentes an institutum realiter induxerint numero ⁊ hec littere certificatorie vulgari locutione vocantur littere inductionis ipsius instituti eo q testimonium perhibent de ipsius sic instituti inductione Et vt videtur huiusmodi inductio corpalis dicenda est pos tituli qz sine ea non perficitur canonica institutiō que dat titulum in beneficio ecclesiastico vt plenius notatur per dy. de re. iuris c. i. li. vi. Et hoc. notata per archi. in c. eum qui prebē. li. vi. vbi dicit q occupans beneficium ecclesiasticum sine hoc q habeat possessionem autoritate superioris censetur intrusus Cui hoc. notata per eūdem de elect. c. auaricie confirmetur li. vi. ad idem faciunt notata q Jo xxvij. q. ij. Si quis desponsatam. Et alias videretur q pro nichilo esset inductio vel installatio de quibus loquūtur iura xxiij. di. i nomine domini xcij. Si quis episcopus ordinatus cum similibus Innoc. tū hostien. ⁊ Bern. ope. in c. transmissam de elect. dicunt q statim post cōfirmationem vel institutionem potest quis auctoritate propria nanciscī possessionem ⁊ ministrare in temporalibus ⁊ spūalibꝫ Et huic opinioni adhęret paul

in clem. ij. de etate ⁊ qlitate v. pacifi vbi ponit rationes ⁊ allegat plura iura pro vtra qz parte facienda Concludens ⁊ iura inducionem in possessionem de necessitate non requirunt presertim vbi ius acquiritur ex institutione Non autem ex possessionis traditione de rr. iuꝝ. c. i. li. vi. Verum tamen est vbi traditio requiritur ad translationem dominij. C. de pact. l. traditionibꝫ Justi. de rr. diꝫ pr traditionem cum similibus ¶ Circa hanc materiam dicit Archid. xvi. q. ij. in summa vbi papa archiepus vel epus nitur confirmatio cōfirmat vel instituit tunc sic institutus vel confirmatus potest sine alia inductione ministrare. Et sic potest saluari opinio Inno. ⁊ sequacium. Verum tamen est vbi non confirmatus loci sed alius confirmat vel instituit. nam tunc necessaria est inductio que fieri debet auctoritate eius qui pest cum ⁊ reginimi ipsius beneficij Et sic stat opinio aliorum Pro quo allegat c. pastoralis in fi. de pnd. li. vi. xvi. q. v Diꝫ ⁊ episcopoꝝ Et huic di. tamꝫ satis eque cō. dominatus de sancto geminiano in dicto c. eum quidꝫ. in super de pben. li. vi. qui dicit ꝙ primum membrum verum est. vbi beneficium est vacans quo ad possessionem Verum si non esset vacans nam tunc non posset propria auctoritate possessionem intrare vt in c. licet de preben. li. vi. Petrus de ancharana in c. ppsuit de pben. dicit ꝙ in minoribus beneficijs requiritur inductio siue installatio nisi incōtinenti fit consuetudo ¶ Nam in hoc casu cōsuetudini standum est ꝑm enim. In actibus vero quo ad effectum ministrandi vel causam in iudicio deducendi dicit ꝙ necessaria etiam est inductio Nam exercicio actionum ⁊ potestas ad ministrandi non pvenit ex titulo sed ex possessione extra de iure patronatus c. cōsultationibus Anthonius de buttrio in dicto c. transmissam ponit vnam longam distinctionem que ponit diuersitatem Primo inter beneficia quorum natura exposcit confirmationem. Secundo inter beneficia que non requirunt confirmationem sed sola interuenit installatio. Tercio inter beneficia que nullam requirunt installationem nec etiam confirmationem Et intelligit confirmationē etiā pro institutione ⁊ collatione auctorizabili vt sic idem sit confirmationem habere ⁊ alios quos loco confirmationis accipere. Pro vt alias notatur pr Innoc. ⁊ Bern. xpost. in dicto c. transmissam Primo casu dicit consuetudinem ⁊ hoc triplicis ter Nam si consuetudo disponat vt non confirmatus administraret concludo talem consuetudinem non valere quia esset grauis ecclesijs de rr. iudi. cum causam ⁊ quia ꝙ eam videretur eneruari bonum obedientie xdij. di nulla ⁊ tmprctur nerius ecclesiastice discipline de consuetudinē cum inter Pro quo faciunt notata Innoc. ⁊ aliorum doctorum dicto c. transmissa ⁊ c. cum venerabilis de cōsuetudine vbi videtur casus Si vero consuetudo disponat confirmatum non ministrare ante installationem tunc seruanda est cōsuetudo Nam sicut alias in possessione transferenda operantur consuetudo de consuetudine. c. ij. sic in ea impedienda ⁊ in effectu confirmationis turbanda operabitur. Si autem consuetudo nichil disponat tunc ꝑm Innoc. dicit ꝙ ex sola confirmatione consequitur confirmatus ius ad ministrandi vt in c. nosti ⁊ in transmissam de elect. etiam in temporalibus ⁊ spūalibus in iudicio ⁊ extra all. ad hoc c. cum deputati de iudicijs Et hec dicit esse vera etiam in canonicatibus ⁊ alijs beneficijs in quibus administratio est diuisa vbi vero pretende sue administrationes nō sunt diuise sufficit in canonicis receptio et loco confirmationis est quod recipitur eius iuramentum obedientia vel professio. vel alias quod pr eum ad quem pertinent tenuit panni altaris campane vel aliquod simile xx iij. di. acolitus ⁊ c. sequenti de ma. ⁊ obe. c. le gebatur Consequitur etiam confirmatus vt dicit pr hanc confirmationem ꝙ auctoritate propria potest nancisci possessionem ff. de acquiē. pos. l. cum heredes ⁊ hoc si non sit contradictor Nam contradictor si quis sit oportet docere de confirmatione facta ab eo qui habuit potestatem confirmandi licet nō de iustitia sue electionis Et est ratio ꝙ possessores verum ecclesiasticarum non liberantur. soluendo nisi soluant prelatis vel hijs ꝙ tuitione confirmationis defenduntur. ff. quod cum falso tu. l. i. Fallit tamen qō dicit de confirmatione vbi contrariō est super nullitate confirmationis vt quia opponitur crimen cum infamia vel quando cōtenditur ob replicia de actu c. accedens ⁊ c. super hijs de causa pos. ⁊ xpriet. cum olim ⁊ c. cum super. Et sic possunt intelligi si quis ordinatus nō fe xxij. di. Et hec intelligit vera quando ius confirmandi ⁊ installandi pertinet ad eundē Verum tamen si pertineant ad diuersos sic ꝙ confirmatio pertinet ad vnum ⁊ inductō ad alium non sub eō qz illa preconfirmatio nem non datur ius administrandi ante inductionem factam pr eum ad quem pertinet vt notat archid. xvi. q. ij. in summa Et nota ꝙ regulariter confirmatus non administrat Fallit tamen in papa de elect. c. licet Fallit etiam in casu c. nichil c. ti. Fallit etiam in clericis quibus conceditur administratio ante confirmationem de sup. nec pria. c. i. Fallit etiaz in abbatissa electa a duplo maiori xxv vt in decre. intempnitatibus de elect. li. vi. Fallit hoc quando nō confirmatus habet licentiā administrandi ex auctoritate sua

priotis vt notat Innoc. de simonia c. sicut
q dic hodie vt in c. Quaricde de elect. li. vi.
Eodem casu similiter in beneficijs quib⁹
non intervenit confirmacio sed sola installa
cio tunc talis actus habetur loco cōfirmac
onis vnde in preben. diuiß talis installacio
sive investitura tribuit ius administrandi In
prebendis autem non diuisis loco confirma
tionis est quod recipitur eius iuramentum
professio vel obediencia vel q dentur pāni al
taris campane vel aliud simile vt predixi su
pra in ꝓh. si autem cōsuetudo nec refert an re
cipiens sit epūs alius ve prelatus ad hoc
habens potestatem. Tertio casu scz vbi nec
sit confirmacio nec installacio tunc potestas
administrandi recipitur ex solo habitu pos
sessionis Est tamen differencia inter eos q
istos qui habent solam installacionez loco cō
firmacionis Nam confirmati vel sic installa
ti admittuntur nomine beneficiorum suorū
ex quo de ꝯfirmacione tali cōstat nec potest
obici q sunt iniuste promoti quia confirma
cione q tuicione tutorum omnia roborātur
ff. q aut falso tu. l. i. Hij vero qui nec ꝯfir
mantur nec installantur non habent necessa
se probare nisi solam possessionez que eis suf
ficit ff. siv sussi. pe. l. vti. ꝯ. i. Ex premissis sa
tis apparet q inductio non est pars tituli
in hijs q ꝯfirmacionez institōez vel collacionez
a potestate ad hoc habente recipiunt. Sed in
hijs qui solam installacionem recipiunt ip
sa installacio sive inductio habetur pro ipso
titulo Est tamen inductio necessaria ad efs
fectum vt institutus possit licite bona talis
beneficij ministrare q dic vt dixi supra eodē
titulo c. Cum sm apostolum d. institutus
sunt. Facere. i. in sotmam cōprehensum
sub scriptura q sigillo redigere q sic facere est
aliquid ex presenti materia operari. Trade
re alias enim non videtur plene facere ff. de
leg. i. l. si ixtes. Differre sic ergo duo
hic restantur quorum singula inferunt re s
nam inferius limitatam videlicet litteras in
ductionis non facere q tradere. Item eorū
factionem q traditionem. Indebite q
exquisitos colotes deferre. Indebite q sis
ne rationabili causa q ressante rationabili i
pdimento Sed nūquid archidiaconus vl
tra sumptus pro dieta de quibus hic loquis
tur extra possit aliquid ab inducte recipere
nomine feodorum sibi q suis officiarijs sol
uendorum forsan vbi consuetum est aliquid
certum loco talium solui per ipsos inductos
non incurrēdo penam huius constitutionis
Quod non patet littera huius constitutio
nis que dicit vel quicquam amplius recipi
ant propter inductionem eā. Nisi forsan in
telligas litteram illam scz propter actū ins
ductionis qui consistit in labore corpali q i
sumptibus exponendis Et sic feoda cōsueta,

nichilominus recipere valeant cum in hac cō
stitucione non prohibeantur expresse q max
ime cum penalia sint restringenda ff. de penis
l. interpretacione cum similibus q hoc puto
verum quia per talem receptionem non in
currunt hanc penam Sed alias vt simonia
ci punire possunt quia contra receptionem fe
odorum prohibicio videtur expressa in c. nō
satis de simonia vbi nec ab eo vbi etiam sta
tuitur in talibus consuetudinem non valere
q facit ad idem eodem titulo c. Jacobus nec
obstat si dicas c. non satis loqui de cōmissis
ne cure que sit per episcopum non autem de
inductione que sit per archidiaconum qz ea
dem ratio est in vno sicut q in alio Nā vtrū
qz est quid spūale pro quo non debet pecu
nia exigi vt ibi patet q est expressum eodem
titulo c. in tantū ad fi. q facit ad hoc sup hoc
libro de institucionibus c. i. d. de hoc dixi sup
d. extorqueri. Ab officio scilicet archi.
sine ministerio q exercet sit culpabilis. et ī
gressu hec ei due pene hic habentur p vna
Nam vbi due pene imponūtur pro vno delic
to dicitur pena vnica q non due q dcor. in si
mili de sen. exē. c. i. ꝯ. caueant libro sexto sm
dnōs qui ibi sic notat ipso facto scilicet abs
qz sēa hominis opus tamen est declaracio
ne de hereticis c. cum sm leges libro sexto
Donec q. sic ergo facta restitucōne statim
absolutus est q dic vt scripsi supra de so. pō
c. i. d. satisfecerint. Et lesa hoc intellige in
casu dilacionis faciendi q tradendi litteras
sup inductione cuius pretextu forsan quia i
visitacione ordinaria vel metropol. vel alias
in indicio de sua inductione non potest docē
re propter carenciam huiusmodi trārum les
sus q dampnum passus est. Satisfaciat
scilicet restituendo dāpna q interesse ipsi dāp
num passo alias satisfaciendo voluntati ipsi
us lesi prout notatur in simili de vsur. c. ꝙ
d. satisfactum per archi. li. vi.

DE lepra q infra Ste
phanus in concilio
Oromeū. illud absur
dum reputamus om
nimo vt aliquo existente persona
vnus ecclesie alij de consensu il
lius persone aliquid cōferatur in
eadem ecclesia nomine persona
tus nisi persona prior ecclesiam
totā prius simpliciter dimiserit re
signandā Item statuimus q
non liceat alicui aliquid in eccle
sia assignare cuiq nomine bñficij

quasi hoc liceat obtinere cum a⁹ lio beneficio cui cura commẽda fu erit animarum.

Et sepe Hec constitutio Sce pham archiepiscopi edita in con silio Oxon. primo. Et est po hu ius supra de presumpt. ne lepra Et habet duas ptes que de seipsis satis pa tent. **Perlong** Idest rectore Et loquitur ſm vulgare anglicorum. **Ecclesie** In qua scilicet vniuersaliter intitulatus est Et ad ⁹ uerte ad idem quod dicit vnius ecclesiẽ. Mã ecclesia vna etiaz de consensu intitulati in ea dem manente vnitate in plures titulos dini di non potest vt hic ꝙ in constitutione octo boni vnitatem. **De consensu** Contra vi detur de ecc. edi. c. iij. vbi apparet ꝙ sine con sensu rectoris potest de proueniens eccle ⁹ sie alteri beneficium assignari etiam in titulũ vnde multo fortius hoc potest fieri de consen su rectoris. ¶ Solutio illud c. iij. loquitur vbi de pingui beneficio ꝙ ampla parochia fu ⁹ unt duo beneficia ꝙ due parochie sepate. sic ꝙ quelibet ecclesia suum rectorem habeat qđ satis licet vt ibi. Hic vero loquitur de duo bus rectoribus ponendis in vna eadem ec ⁹ clesia vnitate manente quod non licet vt ple nius dixi supra de preben. c. i. ibi videas.

¶ Item op. de c. per tuas iij. extra de simo nia vbi patet quod de consensu rectoris ec ⁹ clesie potest aliquis intitulari ad eandem Et facit ad idem de iure patro. c. penultimo So lutio c. illa loquũtur de titulo cõcesso pmo ꝙ uendo ad ordines nimis tituli assignatio nõ facit sectionem beneficij quo ad titulum per petuum Nec obstat patrono quin possit mo tuo vel cedente rectore alium libere ad totum beneficium presentare vt legitur in dicto c. penultimo. nec taliter intitulatus habet ti ⁹ tulum sub nomine personatus quod hic pro hibetur sed solum vt aliquam percipiat por cionem pro sustentatione vite que ſm So stien. in dicto c. per tuas debet esse ita tenu is quod per hoc non videatur sectio etiã fru ctuum inter eos **Aliquid** Idest aliqua por tio nomine personatus videatur in titulum beneficij vt sic in eadem ecclesia sunt duo re ctores intitulati vnitate manente vt tamen ibi sit rector ꝙ vicarius perpetuus bene licet ad portionem vicarij aliquid de consensu re ⁹ ctoris assignare. Nam in hoc casu non sunt duo capita sed vnum licet sint duo beneficia distincta in vna ecclesia sicut patet in episco po ꝙ decano Sed nonne iuri pro se introdu cto potest quis renũciare extra de reg. c. sta tuimus Quare ergo de consensu rectoris nõ potest in eadem ecclesia aliquid conferri alte ri nomine personatus cum in hoc casu solum iuri proprio ipsius rectoris derogetur So lutio per talem collationem non solum dero gatur iuri ipsius rectoris priuato Sed etiã iuri publico quod prohibet sectionem bene ficiorum de preben. c. maioribus Unde nul li iuri renunciari non potest de foro ppe. c. si di ligenti cum si **Ecclesiam totam** Idest totum ꝙ integrum ius quod habet in eccle sia **Simpliciter** scilicet absqz conditio ne vel pacto vel aliquid conferatur in eade aliqui nomine beneficij perpetui. **Sicsimili** **dam** Ex hac littera apparet ꝙ facta tali re signatione possit aliquid conferri de fructib talis beneficij nomine personatus licet non conferatur sibi integrum beneficium Et hoc probare videtur dictio nisi hic in textu posita ibi nisi persona prius cẽ. acsi expressius di ⁹ ceret si rector velit in totum renunciare nic potest alteri certa portio assignari nomine p sonatus Et idem puto verum sic vt ipsa ec clesia vacante de eo qđ prius erat vnum be neficium fiant duo beneficia separata ꝙ qui libet dicatur prelatus pro se ꝙ sic stat c. va ⁹ cante de preben. Unde nota ꝙ vacante bene ficio vt in eo creetur nouus titulus quatu de requiruntur. ¶ Primum est vt destinatio animi vt scilicet fiat non animo semdendi be neficium manente ipsius vnitate sed vt fiat animo creandi duo beneficia ꝙ duo iura ꝙ di uinum altum augmentandi Secundo vt fi at cum consensu eorum ad quos pertinet vt puta patroni episcopi ꝙ capituli Tertio qđ fiat ex causa rationabili. Quarto ꝙ facultа ⁹ tes suppetant pro duobus intitulandis. hoc notat hostien dicto c. vacantis Et post eum pet. de anchorana ꝙ anthonius. **Item statuimus** Secunda pars **Neqz alio rum** patrono neqz rectori neqz vicario. **Cum qz** Et sic videtur nec promouendo ad ordi nes Quod dic ſm doctores in c. per tuas. iij. de simonia de iure patronatus c. penulti. de fil pbit. c. proposuit Et vide quod dicam infra d. beneficij Et nota ꝙ talis presentatus ad ordines ad titulum alicuius ecclesie non habet ius in ecclesia ex aliqua institu ⁹ tione sed habet solum petitionem alimento rum ex presentatione acquisitam ſm paulũ qui sic notat de iure patronatus c. ij. d. re ⁹ ctoris in. clem. **Beneficii** Intellige de ta li beneficio in quo requiritur institutio a ⁹ nonica Deus tamen esset in beneficio tem porali ad vitam conferentis forsan concesso sine fiat in pensione certa de portione recipiẽ da Nam talem pensionem vel portionem be ne potest rector alicui in ecclesia sua etiam sic ne ꝛsensu. patroni vel episcopi cum in hoc ip sius solius sit preiudicium vt dicit paulus in clem. presall. in fi. glo. pẽdentis. ¶ Potest etiam conferre alicui ordinando titulum in ecclesia sua vt scilicet alimentetur frugaliter et

hus huiusmodi alimentationem ꝓtendi nō duxit citra tempus talem titulum conædē tis ꝓout sentit Johan. lxiij. di. principali & etiam petrus de Ancho. dicto c. penultiō. de iure pō. licet glosa ibi vacillet. Quasi hoc, scilicet beneficium sic assignatum et nota q hec dictio quasi stat similitudinarie & nocet. in simili de pbend. l. si procuratorem in fi. ff. ex quibz ca. maiores l. ait pretor. H. Item ei vbi de hoc in glosa Quandoqz hec dictio quasi e nota veritatis extra de cōsuetu. c. parochianos vbi de hoc per Bern.

Clio beneficia, scilicet curato vt sequi tur tali videlicet q cum beneficio de quo hic loquitur sit incōpatibile Pro quo vide quod scripsi supra de prebend. c. audistis H. dicimus d. Incōpatibilia. Cura animarum, sicle principaliter Dicus si secunda die d. gnāa in ecclesia parochialis curata prebenda annexa de prebendis c. super eo libro sexto. Et que sunt illa beneficia quibus annexa ē cura animarum vide supra de prebend. c. audistis d. cura animarum

Constitucio Bonifacii

Nostris maioribus & infra Statuimus q clericis pauperibus Aque benedicte bñficia conferantur. Et quia inter rectores & vicarios ecclesiarum & suos parochianos super collacione huiusmodi beneficiorum lites non nūquam audiuimus suscitari quas sicut cordi nobis amputare debemus decernendo statuimus vt idem rectores & vicarij quorum magis est scire qui ad huiusmodi beneficia existunt ydonei tales clericos in predictis beneficijs preficere studeant Qui iuxta corda eorum sciant et valeant in diuinis officijs sibi congrue deservire & suis velint obtemperare mandatis. Quibus si parochiam maliciose subtrahere velint elemosinas consuetas ad ipsos largiendas sibi solicite moueantur. Et si opus fuerit per quascumqz censuras ecclesiasticas districtius compellantur.

Bonifacius.

Nostris maioribus Hec constitucio Scribitur in quibusdam libris Bonofacio archiepiscopo Et in quibusdam Roberto wyncelsee Et habet tria dicta. In primo decernit q officium aque baiulatus conferat vt beneficium ecclesiasticum. In secundo ibi Et quia statuit illud conferri debere per curatuz ecclesie. In tercio ibi Quibus & cetera. vult parochianos compelli ad presentandū ipsis aque baiulo elemosinas consuetas. Clericis Non ergo laicis Et intelligas illum quo ad hoc esse laicum qui non est ordinatus licet alias sit competentis litterature xij. q. i. duo sunt de eta. & qualita. Cum contingit Si etiam bigamus sit licz prius fuerit ordinatus Tamen inter laicos debet computari quia talis omni priuilegio clericali nudatus est de bigamis c. altercationis libro sexto Si autem fuerit cōiugatus non tamen bigamus dum tamē habitum & tonsuram gerat clericales habebitur vt clericus in duobz vt scilicet in persona gaudeat priuilegio clericali Juxta c. Hi quis suadente xvij. q. iiij. Et vt non trahatur coram iudice seculari de cle. cōiug. c. vnico libro sexto In ceteris vero habebitur vt laicus Quia quod de vno conceditur in alio denegetur xxv. di. Qualis & propter ea dicit Franciscus quod clerici coniugati in ecclesia stabunt inter laicos & non inter clericos & all. Johan. an dicto c. vnico & sic nota. in c. primo. de vita & honestate clericorum vbi. nota sm petrum de Ancho. Unde ex premissis apparet quod istud officium de quo hic loquitur non debet conferri clerico coniugato Quia clericus iste habet deseruire presbitero in altari secum cantare et epistolam legere De vita & honestate clericorum c. vt quisq; Sed vt predixi clericus coniugatus non stabit nec sedebit inter clericos sed inter laicos ergo & cetera.

Puto tamen q indefectum clericorum non coniugatorum bene possent assumi ad tale officium clerici coniugati dummodo non sint bigami & gerant habitum & tonsuram clericales ar. ad hoc de vel. do. c. inter quatuor.

xxviij.di.& sy nauſane & clerico coniugato
c. Johannes. Nec obstāt prius allegata
quia in hoc casu necessitas excusat maxime
adiuuante ad hoc consuetudine. Juxta nota
ta per Innocentium dicto c.i.de vita & ho
nestate clericorum. Pauperibus.
Quibus scilicet parentum & propinquo
rum bona non suffragantur i.q.ij.clericos.
Aque benedicte De hac habetur de con
secratione distinctione iij. Aquam. Et ibi
patet ad quid ordinatur et de eius effectu.
& quod delet veniale & quod nō est sacramē
tum sed sacramētale notatur ibi per archid.
Item de figuris veteris testamenti quo ad hu
ius aque aspersionem habes de conse.di.iiij
nec quemq̄. Beneficia Large sumitur hic
dictio beneficium prout est beniuolus actus
tribuens gaudium capienti vt in libro seu
dorum ti in quibus casibus seu.amit.c.ober
tus.q.in primis. Unde prestimonia & pensio
nes & alia huiusmodi que seruitoribus & mi
nistris ecclesiasticis conferuntur absq; titu
lo beneficia dici possunt xvi.q.i.possessores.&
dixi de hoc supra de cle.coniugato c.i.d. eccle
siastica beneficia. Et quia Secunda pa.
Suscitari Parochianis forsan asserenti
bus collationem huiusmodi ad eos spectare
a rectoribus vel vicarijs contrarium asse
rentibus. Imputare. Concor.extra de
do.& otiu.c.finem litibus vbi de hoc sunt dē.
Sed melius ad propositum.xc.di. placuit.
& c.studendi. Rectores et vicarij In
telligo hoc singulariter vt scilicet in eccleſia
vbi est rector fiat hoc per rectorem. Ubi ve
ro solum est vicarius hoc fiat per vicarium.
Sed quid si sint in vna ecclesia rector & vi
carius quis eorum conferet istud officium.
videtur quod vicarius quia cum eius sit cu
ra animarum vt dixi supra de cle.non resid.
c.preterea d.vicarios & maxime adiutorium
ordinatur talis clericus vt in c.vt quisq; de
vita & honestate clericorum per vicarium ip
sum vt videtur veniat eligendus cuius est
talem sibi eligere qui sibi in hijs que ad eius
officium spectant valeat deseruire Puto ta
men quod per rectorem debet institui qui in
ecclesia principalis & caput existit & a cui
ure tanq̄ principali vicarij pendo dependet
Sufficit enim curum gerenti quod clericū
secum habeat vt in dicto c.vt quisq; liceat ip
se eum non eligat vt ibi innuitur Unde fiat
non absq; patrono cuius proprium est mi
nistros principales ecclesie presentare Po
test aliquis in ecclesia institui xxi.q.vij.de
cernimus Dic nec potest talis clericus in
stitui ab q; rectore cuius est proprietas cu
re in eadem vt dixi dicto c.preterea verbo vi
carius supra de clericis non residentibus.
Potest tamen non incongrue dici quod ta
lis clericus inst.tui siue deputari debet per
vtrumq; scilicet tam per rectorem q̄ per vi
carium tamē vtriq; eorum talis clericus mi
nistrare & subesse debeat sicut contingit in de
cano rurali qui eligitur tam per episcopum
q̄ archidiaconum cum sit minister communis
vtriusq; extra de officio archidiaconi c.
ad hec in fine Magris Duple q̄ parochia
norum Et considera bene hanc litteram.
Non autem dicit quod rectores & vicarij
magis sciunt qui sunt idonei ad tale offici
um sed quod eorum magis q̄ parochianos
rum est scire qui sunt idonei. Potest enim
esse quod aliqui parochianorum viri bene
literati magis sciunt tam in lectum q̄ in cā
tu & alijs in furn ecclesiam & extra per tales
clericos agendis qui sunt idonei q̄ ipsius
ecclesie rectores vel vicarius. Sed magis
pertinet talia scire ad ipsos rectores vel vi
carios q̄ ad parochianos quia magis de
ea talia versari debēt ipsorum rectorum & vi
carioꝝ officia & ipsi magis scire tenentur
Ad quod faciunt per me superius notata de
summa trinitate & fide catholica c.i.verbo scis
at.& verbo videas. Perficere studēt.
Ad prelatum enim pertinet in ecclesia sua
inferiores ministros suos instituere nec po
test patronus tale ius sibi vendicare prout
clare notatur lxiij.distim.principali per Jo.
& etiam per archidiaconum Et ad idem ap
plicari potest quod legitur & notatur de filijs
presbiterorum c.proposuit cum sua glosa.
Si ergo hoc patronus in ecclesia facere nō
potest multo minus hoc poterint facere paro
chiani. Corda eorum scilicet rectorum &
vicariorum & dicit illud intelligi inquantū
humana fragilitas scire patitur extra de scru
tineo in ordine faciendo c. vnico. Sciant In
hac scientia requiritur vt sciant lectiones &
epistolas legere responsoria & gradalia & hu
iusmodi cantare xxv.di.perlectis vsq. ad acco
litum cum duobus vsq. sequentibus. Valeant
scilicet de iure & de facto De iure vt qui
non sunt bigami vel alias coniugati. Pro
quo die vt dixi supra e.d.clericis de facto. ita
vt non sint mutilati egrotantes vel alio im
pedimento canonico detenti extra de corpore
vitiato & clerico egrotante per totum. Di
uinis officijs scilicet missa matutinis &
alijs horis canonicis xij.distim.de hijs xcij
distim.c.vltimo. Congrue Dest conueni
re videlicet temporibus debitis. Deserui
re Hoc quod hic dicitur non solum intel
ligas de officijs inquantum sonant pro ho
ris canonicis sed etiam in sacramentis & sa
cramentalibus ministrandis quorum mini
stratio nulli dubium quin sit officium diui
num. Obtemperare Idest obedire Mā
datis maxime circa ea que ad officium di
uinum pertinent Pro quo vide supra de ma
ioritate & obedientia c.i.verbo parebunt.

Cuibus Tertia pars Malicioſe poſ
ſent enim parochiam eos forſan de facto cō
pellere quia per eos vel per eorum conuen
ſum non ſunt introducti quorum tamē mas
licijs obuiandum eſt de reſcriptis c. Dedere
nec eſt per iudicem iuſtum huiuſmodi malis
cijs indulgendum eodem titulo c. plerumq;
q eo ipſo presumitur malicia q eis ne pre
ſunt Dicit alias notatur de iure patrona
tus c. paſtoralis ꝺ. malicioſe per verū. q̄ re
muneratus pro pl quarum ſubtractione ex
tri ita mundus fame q penuria pereunt xvi.
q. i. Neuertimini Et ex hoc q dicit elemoſi
nas potes colligere q tales clerici non po
ſunt aliquid vendicare per viam certi benefi
cij ſine votacionis ratione ſui aque baiula
tus Sed ipſa ſuſtentacio per eos colligi et
leuari debet a parochianis ſm morem q cō
ſuetudinem patrie et hoc eſt q ſequitur. Cō
ſuetas hic em conſuetudo conſiderari debet
ſ morem antiquitus obſeruatum que eā
am in quantum contrarit augmentationem
cultus diuini in eccleſiaſticis officijs volun
tarie imutari non debet Sed ad hoc parochi
ani compelli poſſunt per epiſcopum vt infra
ſequitur pro quo vide q dicaz in glo. ſi. mu
neratur ñ ſolum per ipſos curatos Sed
potius per locorum ordinarios Et nota q
monicio precedens facit non parentem eſſe
in dolo ff. de edendo l. quedam ℣. Is autem
am glo. Et debet talis monicio eſſe canoni
ca de qua habetur de app. c. reprehenſibilis
glo. ꝯ. Et debet eſſe trina vel vna pro omni
bus habens aliquorum dierum cōpetencia
intervalla de ſen. excommunicationis c. con
ſtitutionem libro ſexto. Omnis cuerit
Juliart quia aliter obedire nolunt. Quat
cumq; ceſſuram quarum tria ſunt gene
ra ſcilicet ſuſpencio excōmunicatio q interdi
ctum de ꝺ. fig. c. querenti. Cōpellātur Cō
tra iſtud facere videtur c. vt quiſq; de vita et
honeſtate clericorum vbi apparet q clericus
huiuſmodi debet ſuſtineri de bonis eccleſie di
cunt namq; ibi doctores q eccleſia in tantū
debet dotari vt ditatus ſe cum poſſet habere fo
cum vel ad minus clericum qui poſſit q debe
at ea facere que ibi recitantur Sed dic quod
iſtud de quo hic loquitur habet locum a par
te conſuetudinis quam eo q laudabilis eſt.
ſeruare tenentur parochiani q ad hoc com
pelli poſſunt extra de ſimonia ad aplicaz vbi
de hoc illud vero loquitur de iure communi q
ex honeſtate non ex neceſſitate ſm Petrum
de Ancho. in dicto c. vt quiſq; in principio q
notatur q in hac materia poſſet dici conſue
tudo laudabilis illa que forſan eſt introduc
ta vt vnuſquiſq; pater familias die quolibz
dñico clerico differenti aquam benedictaz ali
ad ſm exigentiam ſtatus ſibi tribuat Et q
in natali domini habeat a ſingulis domibus

ibus vnum panem q etiam certa ova ad pa
ſcha q in autumpno certas garbas poſſz ecā
am dicā conſuetudo laudabilis vt clericus ta
lis ſingulis anni quarterijs aliquid certum
habeat in premia ad ſuam ſuſtentacionem q
colligi debeat q leuari in tota parochia. Ta
lis namq; conſuetudo tanquam laudabilis ē
ſeruanda q ad hoc compelli debent parochia
ni officio iudicis licet iure actionis talis ſu
ſtentacio preſti non poſſit fieri ad premiſſa pa
di. in hijs aim ſimilibus ex quo enim paro
chiani tanto tempore ſic ſoluerunt preſumi
tur ab initio ſe ad id voluntarie obligaſſe nō
enim cogēdus ē talis clericus expenſis pro
prijs militare x. q. vlti. relatis xij. q. ij. ca
tatem Et hec vera intelligas quando paro
chiani ſunt ſoluendo Alioquin nuntius de
bet talem clericum exhibere vt in dicto c. vt
quiſq; preall. q facit ad hoc xij. q. iij. cauēdū.
q hoc verum ſi beneficium ſuum ambobus ſuf
ficiat vt dixi ſupra in principio gloſe.

Conſtitucio Johannis Stratford.

Eurientis auaricie q
Infra Preſentis cō
cilij prouiſione Sta
tuimus q quicum
q clerici ad dignitates perſona
tus officia vel prebendas aut a
lia beneficia eccleſiaſtica quorum
q pleua q occupata de facto ſe
preſentari ſeu ea ſibi cōferri per
quemcumq; decetero procuran
tes ſi directe vel indirecte virtu
te breuium Quare non admiſit
vel quare impedit q cetera. Cum
ſimilium tacito in dictis breui
bus de beneficiorum poſſeſſori
bus q eis vocatis rite non amo
tis contra epiſcopos ſeu alios
in ſeculari curia proſequantur.
niſi de tamis vacacionum preten
ſarum ad ordinariorum man
data inquiri q poſſeſſores per iu
dices eccleſiaſticos competētes
canonice primitus amoueri fa
ciāt maiores excōmunicacionis

sententiam incurrant ipso facto & tamquam sic excommunicati ad beneficia talia nullatenus admittantur sed inhabiles ad ea perpetuo cēseantur.

¶ Si vero contra hoc quisquaz moccupato beneficio instituitur seu admissio huiusmodi omnī iuris effectu careat.

¶ Et quicumqz sic instituens vel admittens iure prepcio vel delegato taliter presentatū vel collatum in obtento per alīū beneficio ipsius possessoris sufficiēti auctoritate in fore ecclesie sencialiter non amoto ab officio & beneficio tam diu nouerit se suspensum donec benefitium possessori reserceatur vt cōuenit omne dampnum Et institutus taliter vel admissus si se in occupato per alium beneficio contra hoc paciatur induci censeatur intrusus & penas intrusionis constitutionis octobom que incipit Amoris propeij contentas necnon alias a canonibus & sanctis patribus inflictas ipso facto incurrat. ¶ Per premissa tamen non intendimus ordinariorum potestati quin beneficia ad eorū collationē spectencia quouismodo de facto occupata non de iure conferre poterāt derogare nec eorum collationes beneficiorum admittentes constitutione huiusmodi coartari

¶ Sententia Hec est constitutio Johannis stradford non tamen alique eorum que continentur sub constitutionibus que mūpiunt sponsam xpisti sacrosanctam Et habet tria dicta pn

capalia In prima fuit statutum penale contra procurantes se promoueri ad beneficia ecclesiastica que sunt plena de facto licet non de iure & que cum hoc omisso processu canonico contra inambentes tales in foro ecclesiastico mouendo vrant ordinarios vel alios per breuia regia in foro seculari ratione non admissionis sue vel impedimenti quo minus admittantur ad eadem. In secunda ibi Si vero statuit quid in hoc casu fieri et seruari debeat tam in persona admittentis quam admissi contra predictum statutum & eiam qui patitur se induci in possessionem talis beneficij In tertia ibi Per premissa Protestatur de non arctando per hoc statutum episcopos quin possint beneficia ad ipsorum collationem spectancia quibus alij de facto inambunt conferi & quod collationi ipsorum collationem suam possent admittere isto statuto non obstante Clerici. De hijs loquitur quod laici ad beneficia de quibus hic loquitur non sunt capaces de instit. c.ij. cum ibi notatis per doctores Dignitates dignitas personatus & officium vt notat Jo. de preben. c. de multa sunt de symonia fiunt colligi potest in c. cum accessissent de constitutionibus Et facit ad idem de rescriptis c. ad aures & hoc verum sumendo vocabula in genere sumenda. tamen stricte & in spē differunt fiunt de rescriptis c. statutum in principio libro sexto de consuetudine c. i. de eo qui mit. in pos. c. eum qui de preben. quia sepe eodem libro de iudicijs c. ij. in cle. & in extranagante execrabilis Est ergo dignitas spēaliter loquendo vt notat Jo. an. & Innocentius Illa que secundum institutionem vel consuetudinem ecclesie habetur p dignitate. Unde pro dignitate qui preest aliis quibus & habet iurisdictionem licet nullam habeat administrationem temporalem Unde dicitur habere dignitatem vt in c. vol umus. lxxxix. dist. Et sic temporali administratio non concludit dignitatem sed requiritur qđ habeat officium perpetuum & administrationem perpetuam de statu monachorum c. ij. Unde & illi qui habent aliquod officium sine administratione & sine iurisdictione sunt sunt sinistri procuratores pulsatores campanarum & huiusmodi non dicuntur habere dignitatem Deus tamen esset si haberent aliquam iurisdictionem ff. de offi. procon. asia Et idem quod prius dictum est de dignitate dicunt doctores predicti de personatu. vt videlicet ille dicatur personatus qui de institutione vel consuetudine ecclesie talis habetur & reputatur & hic loquendo de facto prout dicunt. ¶ De iure vero cognoscitur dignitas vel etiam personatus eo ipso quod aliquis habet sibi subiectos ratione iurisdictionis perpetue. ¶ Ergo

ſm Johan. an. Aliter poteſt dici ſm Archidiaconum de conſuetudine c. i. libro ſexto. Dignitas cognoſcitur altero tribus modis. Primo quando beneficium habet adminiſtrationem rerum eccleſiaſticarum cum iuriſdictione vt dicto c. volumus. Secundo ex eo quod habet nomen dignitatis cum prerogatiua in choro & capitulo. extra de cōſuetudine cum olim. Tertio quod conſtitutio vel conſuetudo eccleſie habet quod beneficium habeatur & reputetur pro dignitate hec dicit Archidiaconus prouidere de iure communi. Sed contra conclusione clxxxviij. dicunt q̄ ex aliqua conſuetudine & reputatione eccleſie cath̄. de iure communi nullum beneficium ſonat in nomen dignitatis vel perſonatus excepto archidiaconatu & archipreſbiteratu propter ēminentiam & iuriſdictionem quam habent ſupra alios. Patet in titulis de officio archidiaconi & de offic. Archipreſbiteri per totum. In eccleſia vero collegiata vbi de illa prouidetur per viam electionis & confirmationis epiſcopi ſadunt ad hoc notata de offic. ord. c. cum ab. eccleſiarum predictis conueniunt notata p̄ vil. in cle. i. de preb. vbi dicit q̄ dignitas eſt p̄ eminentia in eccleſia quo ad forum contentioſum gradum tenens. Nec quandoq; dicitur perſonatus quia honoratur perſona.

Quandoq; officium quia officiatur de conſtitut. cum acceſſiſſent. Quandoq; vero habz nomina ſpecialia vt cuſtodia de inſtitut. c. ſi. Succentoria de exceſſ. plat. c. inter decanus de Reſcriptis ad aures propoſitum de re. iudic. c. cum olim de Archipreſbiteratu & prioratu eccleſie ſecularis dicit q̄ ſi ſaltem habeat in modicis ſpūalem iuriſdictionem in foro contentioſo excommunicando ſuſpendendo vel interdicendo ſonat in nomen dignitatis de elect. dudum ij. q. tandem ſi nullam habeat iuriſdictionem. Sed ſolum viſitat & vertit epiſcopo tunc ſimplex officium habet ſecundum eum. De prioribus regularibus dicit q̄ ſi immediate preſunt collect. vel conuentui & ſunt principales dicuntur habere dignitatem ſm ea que notantur de Reſcriptis c. & ſi principalis in clemen. Perſonatus hij ſm quoſdam cognoſcuntur. ſm modum poſitum in gloſa precedenti. Vel die ſm Archidiaconum q̄ perſonatus ex prerogatiua chori vel capituli in actibus ibi agendis poſt exiſtentes in dignitate videlicet ſecunde ſtrende & huiuſmodi de elect. dudū ij. Officia hec cognoſcuntur ex habitu adminiſtrationis videlicet quando aliqui habent adminiſtrationem rerum eccleſie ſicut prerogatiua chori vel capituli vltra alios ſui ordinis & idem ſi quis habet id q̄ habz ordinem annexum ſine honoris prerogatiua ſm Archidiaconum dicto c. i. de conſuetudine.

Prebendam prebenda differt a canonia. Nam canonia eſt ius ſpūale q̄ aliquis aſſequitur in eccleſia per receptionem in fratrē & aſſignationem ſtalli in choro & loci in capitulo de qua plenius notatur per vil. in cle. ſi iuxta de preben. Prebenda vero eſt ius ſpirituale recipiendi certos prouentus p̄ meritis in eccleſia competens percipienti ex diuino officio aū inſiſtit & naſcitur ex canonia tanquam filia a matre prout notat vil. picto c. ſi iuxta d. prebendam. Et ſic nota q̄ prebenda eſt nomen iuris quia non conſtituitur tantum ex poſſeſſionibus ſed ex iure canonie aū annectitur quē ſine reddit nō poteſt conſtitui quia ſic non eſſet quid prebendatio prebetur i. q. iiij. Si quis obiecit.

Quicquid Aliter titulum canonicum requirendo de facto liceat non de iure q̄ ſot ſan inuenies iuſtum titulum non habz ō ferri forſan per executorem prouiſionis apoſtolice vel alium qui non eſt ordinarius collator propter id quod dicitur. i. e. c. ſi. Nam ad effectum q̄ per tales poſſet fieri collatio requiritur quōd beneficium vacet de iure & de facto ſm Goffr. in ſumma de conſuet. preben. in principio & notatur per Archidiaconum de preben. c. licet epiſcopus ō. conferre libro ſexto. Ad q̄ facit de conſuet. p̄ben. c. cum nūs & c. litteras. Et circa hoc pide notata per Bern. poſt. de Reſcriptis. Capitulum ſancte crucis gloſa quia que ſtiones ō. Sed nūquid executor ad prouidendum datus quemcumq; qui non eſt ordinarius collator vt dixi gloſa proxima

Procurantes Hoc q̄ hic dicitur videtur fundatum eſſe ex dictis hoſtien. in ſumma titulo de conſuet. preben. & vtrum i principio. Sed hic queritur quid ſi gratis ipſis a principio ignorantibus ſint preſentati ad aliquod tale beneficium vel illud fuerit eis collatum abſq; prouiſione eorum nūquidſi admiſſionem talis beneficij proſequentur p̄ breuia regia vt hic innuitur abſq; eo q̄ inuenies de facto prius amoueatur per iudicem competentem ſint per iſtam conſtitutionem ipſo facto excommunicati videtur q̄ ſic quia licet in penalibus non debet fieri laxa extenſio de pēn. di. i. pene cum ſimilibus tamē vbi omnino ſubeſt eadem ratio debet idem iō ſeruari etiam in caſu non expreſſo. Ad q̄ faciunt notata in c. i. de tempo. ordina. ō. ptime per Johan. an. libro ſexto. Et illam glo. dicit petrus ſore ſingularem. Anthonius de butrio in c. ſi. de conſuetudine prout eum recitat dominicus de ſancto Geminiano dicto c. de Tempo. ord. ponit pro concluſione vera q̄ conſtitutio penalis licet detur ommino ſimilitudo. Et ſubſit eadem ratio. Non tamen recipit per ommem extenſionem ad non expreſſa. Quia talis extenſio ſic

vel pro hominem non habentem potestatem
contendi legem Et probat expresse in c. cō
stitutionem de regularibus li.vi. Vbi statu
tum loquens de predicatoribus ℰ minori
bus non habet locum in alijs mendicanti
bus licet subesset eadem ratio sed sit proui
sio auctoritate illius qui legem potuit con
dere Sed scire debes q̄ ex ratione legis vel
cōstitutionis potest per illam legem vel aliā
cōstitutionem fieri extensio in multis casibus.
¶ Primo quando verba constitutionis vel
statuti possunt trahi ad casum in quo idez cō
cludit maioritas vel paritas rationis etiam
sm latissimam significationem verbi cū ver
ba statuti permittat occidere ergo multo ma
gis vulnerare. quia vulnerans potest dici
occidere quo ad vulnerantis intentum. ff. ad
l. aquil. l. Illud patet etiam exemplū in sta
tuto quod prohibet filiam succedere existente
masculo nam extenditur ad nepotem a maio
ritate rationis. ff. de v. significa. l. librorum
sm notata nicholai de mastallis in. l. i. C.
que sit lon. consu. ¶ Et quod fiat extensio a
paritate rationis distincta significatione vo
cabula ad latam faciunt notata Jo. an. de ele
ctione c. finali glo. ij. li. vi. vbi notatur q̄ ver
bum electionis extenditur ad presentatio
nem Et concor. notata per paulum in clem̄
i. de elect. v. eligatur. Solet namq; dici q̄
in bijs que sunt favorabilia animę. tunc
licet sint dampnosa rebus fiat extensiō vt no
tat Bartł. C. si adversus vendic. auctor. fas
cem̄ puberum Et hoc quod dixi de extensio
ne vocabuli fienda a maioritate vel paritate
rōis verum est nisi vbi statutum quod exten
dit ad penale ℰ correctionem simul. ¶ Nam
tunc arguendo a maioritate rationis habet
locum extensio non tamen a paritate ratio
nis Et sic stat notata Jo. an. in regula mu
tus ignorancia li. vi. ℰ sic stat glo. Jo. v. in
eisdem in clem̄. vt hij de etate ℰ qualitate Pro
cedendo quando casus ad quem fit extensio ha
bet se correlative ad casum expressum ℰ est
eadem ratio ℰ hoc est verum nisi lex aliibet
ex correlativis seperatim imponat suam pe
nam Patet exemplum in ordinatore ℰ or
dinato de temp. ordi. c. ij. li. vi. Item in ma
rito ℰ vxore vt in. l. ij. C. de indicta viduitate
℞ Item in emptore ℰ venditore de locato c.
ij. iij. l. i. C. ne fiscus. doctum dentur Et si
cut notata per Bern̄. in l. librorum ff. de
bijs qui no. sa. Facit l. emptor. C. de rescin
dend. Et ad hoc optime facit glosa Jo. in v.
reus de confessi. c. ij. li. vi.
¶ Tercio quando regula antiqua extendi
tur per nouam legem ad alium casum com
prehensum in prima Et sic pariunt illa duo
Vnde in illa materia in qua fit paritatio sta
tutum in vno ad alium extenditur. vt si sta
tutum dicat qui potest ordinallariu. q̄ sta
tutum in filio locum habeat in seruo. Vnde
si postea nouum statutum disponat in vno
tantum in alia materia extenditur ad reli
quum Non autem in diuerse materia notat
glo. ℰ Bern̄. in l. quod non ratione ff. dele.
ℰ in l. si quis seruo. C. de furtis. Faciunt ad
hoc notata per Jo. an. in c. constitutōz de re
gularibus ℰ in regula que a iure de re. iur. li
vi. Et pondera quod dicitur in eadem mate
ria in qua est facta paritatio quia secus es
set si materia esset diuersa. Vbi quo optis
me facit glo. Jo. in c. i. ne cle. vel mo. v. decla
ramus li. vi. ¶ Quarto quando plura ha
bent se consecutiue vnius ad alterum quia
si fiat mutatio in vno fiet mutatio in altero
Nam certa etas est determinata in dignita
tibus inferioribus est determinata ordini.
¶ Si ergo etas habentibus ordinem ar
rum ℰ certa etas restringitur in dignitate
restricta censetur in ordine. vt notatur de ele
ctione c. cum in cunctis. ¶ Quinto quando
duo sic se habent quod vnum mensuratur ad
instar alterius Nam publica honestas men
suratur ad instar graduum in consanguini
tate ¶ Si ergo coniunguntur gradus in con
sanguinitate coniunguntur ℰ in affinitate vt
notat glo. de consanguinitate ℰ affinitate nō
debet fieri etiam glo. Jo. an. in c. quis de of
ficio ordinarij v. prout sunt li. vi. ¶ Sexto
quando duo communiter reperiuntur pari
ficari a iure in dispensationibus fiat est vis
dere in postulatione electi: ne prouisione ℰ p̄
sentatione que per iura in multis locis pa
rificantur. Vnde talis paritatio assueta fa
cit quod statutum in vno casu extenditur ad
reliquum vt notat Jo. an. in c. si postq̄ de ele
ctione v. prouisione li. vi. ℰ per e. in clem. i.
de officio vicarij v. sacerdotium cum similibz
Et ad hoc facit notabiliter auct. de nō elig.
ij. nubentis ℌ. i. v. quia vero ℰ ℌ. colligen
tes Et hec dicas vera quando communiter
reperiuntur a iure paritatis casus si aliquo
casu reperirentur paritata ℰ non commu
niter quia tunc in illo casu non paritato di
spositum non extenderetur ad reliquum. vt
notat glosa v. non obstante de electione c.
dudum ℰ glosa. Jo. an. in verbo parochialis
de electione licet canon li. vi. Et faciunt nos
tata in auct. q̄s actiones. C. de sacrosan. ecc.
¶ Septimo quando habent se ita gradatim
quod vnum mensuratur gradatim ab alio
in aliquo accidenti vt quia determinatum est
certum tempus ordini subdiaconatus ℰ cer
tum ordini diaconatus ℰ certum ordini pre
sbiteratus ¶ Nam facta mutatione in vno
ex gradibus facta videtur mutatio in alijs
vt notat glosa. Jo. an. in clem. generalem de
etate ℰ qualitate Faciunt ad hoc notata cly
peus ℰ Bartholus in l. Illud. C. de sacros
san. ecc. xxij. di. huic ℌ. huic datur intelligi

¶ Octauo quando aliqua habent se vt pre-
ambula ad actum ¶ Et ordinatur in eum
dem finem actus vt est Postulatio electio
collatio & psentatio que tendunt ad finem
prouidendi ecclesie vacanti ¶ Quia suppositis
rationis pdemptitate dispositum in vno ex-
tenditur ad reliquum de postul. prel. c. si. glo
sa si. per Bernardum. Item glosa in c. quaz
sit per Johan. an. libro sexto & concor. nota
ta per Paulum in clemen. i. de elect. ¶ No-
no quando constitutio loquitur in casu sin-
gulari verbi gratia vt si quis produxerit fal
sum testem puniatur Nam idem intelligi de
bet de producente plures ff. de iure om. iudic
l. si. & facit l. iij. ℔ nego. ff. de nego. ge. Et ibi
per Bartholum concor. etiam notata Joh.
an. de re. permutat. c. i. v. aliqui. libro sexto.
de offic. deleg. c. i. v. auiumqz eodem libro

¶ Decimo quando fit extensio ad casum fi-
ne quo dispositio alias structura effec-
tum ff. de iudic. l. ij. Et notatur per Bartho
lum. C. de legi. l. non dubium & optime facit
ad hoc de elect. si postquam li. vi. ℔. si electus
¶ Undecimo quando illud a quo fit exten-
sio sum eo ad qd se habet vt locus illius sub-
rogatum Unde stricta dispositio in vicar. epi
scopi habet locum in vicar. capituli vacan
te sede vt notat glosa Johan. an. in clemen.
Et si principalis in v. principal. ad finem &
faciunt notata Ja. de Butrig. in l. placet. C.
de sacro. eccle. ¶ Duodecimo quando id ad
qd fit extensio saltem in parte est idem cū ex
presse dispositum ita qd non dicitur fieri exten-
sio ad penitus separatum vbi est eadem vel ma
ior ratio & ita potest intelligi glo. Johā. an.
in c. sciant cuncti de elect. libro sexto in ver-
bo cōsanguineos. Tertiodecimo quando ex
trema includuntur sub lege interpretata vn
de si vna lex interpretatur antiquam licet in
terpretans loquatur vno casu tamen exten
ditur ad omnes casus inclusos subinterpre
tata vt notat Jo. an. de Restriptis c. dispen
dia libro sexto v. questiones in no. ¶ Et nos
ta ad hoc glo. Johan. an. super v. consuetudi
ne in cle. stat. de elect. ¶ Quartodecimo In
similibus conuerso vbi subest eadem ratio & sic
stat glo. Johan. an. de tempor. ord. c. i. v. pla
ne sm vnam opinionem Et hoc verum est.
nisi talia sint expressa Exempli gracia quia
tunc talia non restringunt dispositionem de
priuil. si papa libro sexto. Secus si exprs
mentur dispositiue nam tunc non extenditur
tur ad casum conuersum Et sic intelligit di
cta glo. Jo. in v. pialie Et omnia premissa
locum habent in extensione actiua Passiue
aūt indistincte fit extensio Nam si statutum
aliquod disponat de aliquo fiendo vel non fis
endo obseruando vel non obseruando subeū
do vel non subeunde & huiusmodi tunc statu
tum huiusmodi rapit omnes declarationes

tiones et dispositiones iuris de qui-
bus iura in illa materia loquūtur Patet ex
emplum in ordine subdiaconatus qui olim
non erat sac. de eta. & qualita. a multis Sed
hodie est sacer vt ibi patet Unde quicquid in
ordinibus sacris alibi in iure statuitur in il
lo quoqz seruari debere intelligitur de huis
non ord. c. miramur faciunt ad hoc notata p
Ja. de Butrig. in l. placet. C. de sacro eccle.
faciunt ad hoc notata in cle. i. de offic. viear. ō
no nouembris & v. sacerdotum ad si. glo. per
Jo. an. & de hereticis c. xpianos in textu et
glosa si. per eundem & concor. in hoc sentētia
Bartho. ff. de iustitia & iure l. omnes popu-
li & l. si constante ff. soluto matrimonio Et
optime facit textus ff. de muneribus & one-
ribus l. iℊ. i. ¶ Expremissis itaqz patet qd
constitutio stricta vel penalis ab homine nō
potest extendi vnde si lex vel statutum exten
dat dispositionem per hoc non videtur exten
dere penam nisi exprimat habeas sup hoc glo.
singularem in l. si. ff. de in ius vocā ¶ Breui
um hic vide qd super hoc scripsi supra de sco
cōpetenti c. dictum v. breuia Et nota qd bre
uia & similia sua nomina sortiuntur ad istar
inter dictorum que dantur in iudicio posses-
sorio de quibus dicit Thynus. C. quorum
bonorum super Rubrica qd quedam eorū sus
munt nomina in primis verbis edicti vtpu
ta quorum bonorum quorum legatorum vn
de vi vti possidetis vtrobi Quedam vero su
munt nomina a materia vt est videre quasi i
omnibus videlicet interdicto ne vis fiat ei
Item interdō ne quid in loco publico. ne
quid in loco sacro de tabulis exhibē. & huius
modi & hoc modo sumunt hec breuia sua no-
mina. ¶ Tertio modo sumunt nomina ab
auctore qui ea originaliter introduxit vt pa
tet in interdō salmano & huiusmodi.
Similium Scilicet que tendunt ad pos-
sessionem adipiscendam. ¶ Tacita vide-
tur ergo qd hoc expresso non maiorent pe-
nam sequentem Argumentum sumptum a
contrario & hoc puto verum ceteris vna cū
hoc connexentibus videlicet qd maimbentes
sint prius rite amoti per iudicem ecclesiasti
cum competentem Nam hoc est principalis
intencio statuentis & nisi tales possessores
prius amoueantur non habeat locum prose
cutio per huiusmodi breuia Unde licet pre-
sentatus vel collatorius beneficij ipsam pre
sentationem vel collationem fieri non procu
rauerit sed absqz sua procuratione ipsam
habuerit vt tetigi ea supra eodem v. procu-
rantes in principio Et cum hoc in impetra
tione breuium huiusmodi non fecerit & v.
expresserit Inmaimbendam possessoris ¶ Et
si maimbens fuerit canonice amotus propp
ter hec non euitabit hanc penam.
Quia alias sequeretur quod principalis

effectus huius constitutionis ꝑ tales ꝓ
triam soluentur contra ea que dixi supra e.
ꝺ.prouenientes ꝺ̄ſ.tertio sillit. Et ad hoc
facit ilꝫ que sequitur Et eius vocatis &c
vt sic hoc intelligas si prosequens tacerat in
cumbentiam quis vtiliter incumbens sit
ad respondendum supra hoc coram suo ordina
rio vocatus non tamen canonice amotus vt
stiliet non obstante vocatione taliter prose
quens sit excommunicatus tum ꝓpter dolū
& malitiam resultantes ex tali contumacia
extra de sententijs c.super litis tum quia me
cumbens licet vocatus tamen non est amo
tus Sed si exprimeret incumbentem fore a
monum cum tamen hoc in veritate non est ve
rum licet ad paria reputentur tacere verum
& exprimere id quod est falsum vt dicto c. su
per litteris tamen non putatem sic prose
quentem incurrere penam de qua hic loqui
tur constitutio eo ꝙ constitutio maxime pe
nalis in hoc casu non recipit extentionez ad
casum contingentem in alia materia ꝙ expſe
sata vel cum qui potest cadere sub natura ma
terie expressate vt dixi supra e.super ꝺ.pro
curantes. Rite hoc infra erit canonice. et
dicitur fieri rite seruato processu legittimo
ſm iuris solennitatem ff.de bo.pos.contra ta.
l.non putauit.ℌ.non queuis vbi de hoc p acc
cursum ꝺ.rite Et differunt rite & recte. qꝫ
rite significat iuris solennitatem vt predixi
Sed recte significat iusticiam cause prout de
hoc legitur & notatur in l.ij.ff.de mossitoso
testamento & ibi per Bern. Episcopus.
ad quos principaliter pertinet tales admit
tere & instituere extra de hereticis aim ex in
iuncto in fine alias posset hic esse littera cō
tra ipsos scilicet inuidentes. ¶ Nam & ipsi
quādoqꝫ possunt dici impeditores execucio
nis presentationis vel collationis in ea pa
te facte quatenus nituntur suam incumben
tiam defendere vt sic contra ipsos incumben
tes procedat breue quare impedit. Contra
episcopum vero & alios ad quos pertinet ad
missio procedat breue quare non admisit &c
Alius Ad quos forsan de preuilegio vel
consuetudine prescripta talium admissio spec
tat vel potes referre illud quod hic dicit ali
os scilicet ipsorum incumbendum procura
tores tales qui ipsis incumbentibus assi
stunt tamquam pars. Prosequantur.
Sed quando videtur talis prosecutio incep
ta ad effectum incurrendi hanc penam vide
tur ꝙ per solam arrestationem vel vocationez
ad iudicium ar.ad hoc de foro competenti c.
si diligenti vbi sufficit aliquem trahere ad iu
dicium velitum ad effectum incurrendi pe
nam in canone limitatam Facit ad idem xi.
q.iij.molita & c.placuit. C.de iurisd.o.iudi.
l.in criminali Econtra videtur lic.ꝺ̄.incurs
sum ar.l.amplius.ff.rem ra.habeto & l.ꝗm
tis ff.de iniuꝫ.vbi.& l.si conuenerit. ff.de
iure o.iudi.primo quod sola querele depo
sitio sufficiat ad effectum pene incurrende vi
detur per decre.grauem extra de excess. prela.
Sed illud est propter excessum grauem re
spectu subditi ad suum episcopum per breuia
de quibus hic dicit prosequatur in alia se
culari Dicitur ꝙ statim eo ipso incidat in
hanc penam ar.illius decre. Sed quo ad ali
os est dubium propter predicta iura Item
propter alia que volunt quod finis litis sit
expectandus ff.de mossitoso testamento.l.
pap.ℌ.meminisse de bo.li.l.qui tamen maior
ℌ.accusasse quod me causa l.si cum exceptio
ne ℌ.hec actio. In hac materia aliqui dicunt
quod de rigore statim committitur pena sed
de equitate non ante litis ꝺ̄. Et sic senti
re videtur glo.de foro competenti ꝺ. causam
perdat in c.si diligenti & ibi per Hostiens.
& archidiaconum dicto c.molita Jo.an.di
cit quod vbi trahens aliquem in iudicium
vetitum in hoc pertinax est tunc statim inci
dat in hanc penam Secus si non pertinaci
ter hoc fecerit tunc expectabitur litis ꝺ̄.
Alij volunt quod attendi debent verba. Nā
si verba sint de non trahendo vel non vocā
do & huiusmodi tunc eo ipso quod trahit vo
cat vel aliquid huiusmodi facit committitur pe
na vt in primis concordat. Si verba sint de
non agendo vel non mouendo litem tunc re
quiritur litis ꝺ̄.vt in secundis ꝺ̄. Si ver
ba sint de non accusando & huiusmodi tunc
expectabitur sententia vt in vltimis ꝺ̄.
Hec distinctio videtur probari per Thy.l.
in criminali. C.de iure o.iudicum Et nota
tur per henricum dicto c. si diligenti. di.ij.
Barth.dicta l.in criminali distinguit inter
penam conuencionalem & penam legalem vt
scilicet in pena conuencionali considerentur
verba conuentionis vt puta non conueni &
re contrauersiam non mouere in iudicium
non vocare & similia
¶ Quibus casibus quoquo modo copue
natur controuersia monetur statim vel in
iudicium vocatur statim committitur pena
& in l.si quis maior. C. de transact. & l.di
uus & l. sed si ita ℌ.ante litem ff.de pri. here
ditatis & hoc verum ſm eum siue agendo si
ue excipiendo hoc fiat vt.l.non solum ℌ. Si
status ff.de procur. ¶ Si vero verba sint
non petere non eligere vel alia similia. tunc
expectabitur litis ꝺ̄ vt predictum est fal
lit tñ in casu l.i.c.de plus petit & vide du
plicis delicti vt ibi patet Vbi vero pena ve
niet cōmittenda ex dispositione legali tūc cō
mittitur ex fine iudicij vt dicta l. qui aū ma
ior ℌ.accusasse ff.de bo.libertorum & l.in ser
uitutem ℌ.precisse c.ti. Et hoc puto verū qñ
dispositio cōcernit causam criminalem vt pa
tet in accusatione Secus si ciuilem vt agen

ē huiusmodi vt infra dicam Anthonius in dicto c. Vi diligenti dicit q vbi imponitur pena pro trahere vel venire ad iudicium vltiū vel auxilium iudicis non cōparentis ponere tunc si sit pena hominis statim incurritur impurgabiliter Si vero sit pena iuris tūc etiā in cōtinenti incurritur si hoc fiat aim pertinacia Et hoc verum de rigore iuris ē sic intelligit dictum Cyn. in dicta l. in terminali. Aliquin si non fiat aim pertinacia purgabiliter cōmittitur vsq; ad lit̄ ꝛt vt in c. placuit ē c. molita ꝛcall. Si vero pena veniet cōmittenda quia mouet questionem tunc si sit pena hominis intelligitur per solam citationem ff. de transactionibus l. qui fidem ff. ad trebell. l. Lucius Titius heredes Si sit pena iuris intelligitur per lit̄ ꝛt c. finiū reg. l. ij. aim glosa Si autem veniat cōmittenda ob causam vel litem motam tunc habet locū l. causas .C. de transact. Si vero pena omittit ꝛtebrat ex clausula habere licē tunc cōmittetur per solam cōtrouersie motionem ff. de ꝛb. li. l. stipᵃ ista habere licere Et hoc vt dicit Anthonius paucis additis colliguntur ex Barth. dicta l. amplius ff. tem. habeti vnde in casu nostro vt ex predictis appareat aim hoc sit pena iuris non hominis requirit processum saltem vsq; lit̄ ꝛt. nisi aim pertinacia prosequatur Nam tunc de rigore statim incurreret penam nisi facta lit̄ ꝛt. Vnde ꝛcessit proposita oppinione illa que vult q nō dicitur prosequi nisi ad minus litem cōtestetur cōsulit facit reus clericus ad iudicium secularē vocatus Si non propenat declinatoriam fori sed protestetur se nolle nec tenere respondere Nam tunc si actor instet vt respondeat reus faciet protestationem q non tenetur respondere ē sic contestetur litem ē tunc bonus erit pene quo ad actorem Sed q tenet Anthonius in loco pall. Et nota hic Jo. an. ꝛ quando in tali prosequente dicit detrahit pertinacia quando non relinquitur Arbitrio boni viri ē venit ad simile notatum de preben. c. de multa ē .C. ne filius pro patre aut habita glo. f. ¶ Mili de ranfis. Ex hac litera apparet q primus per processum canoniam maimbens amoueatur nec hinc talis prosequens non extimat sed tenetur maibentiam de facto sic amoti non iam vt hanc petiam Et hoc probatur ex natura dictionis nisi hic posite que petita post negationem affirmatiuam ꝛt hic negat ad q primus positum est insti de iure pertinentium ca. ff. de act. ē ob. l. obligationum ferē. cōdicio pro qua materia vide q notatur in regula iuris creatum per dig. li. vi. Et de cōsti. c. i. b. nisi per Archi. eodem li. ē de cleticis peguino. nec per Jo. in coll. ¶ Vacarcuum Nota q bñficiū dicitur vacare multis mōis scilicet per mortem per renūciationem per priuationem per translationem ē positionem translationem ē pmutationem Prout notat Jo. an. de Restrictis c. si propter d. vacabunt li. vi. Pro maiori materie amplioti declaratione potes quo ad translationem ē permutationem videre nostra per archi. e. c. d. vacabunt ē per Jo. an. in no. in glo. moste ē. c. e. li. Vacare etiam dicitur beneficium q caret ministris de elect. vt circa d. vacent p archi. li. vi. Vacat etiā ecclesia que habet pastorem hereticum. extra de schismat. c. i. d. firmitate per bern. vacat etiaz primum beneficium per assecurationem senādi incōpatibilis de preben. c. de multa vbi d hoc Sed aduerte q beneficium vacat quādoq; de facto ē de iure vt puta p mortem ē quilibet alium casuum vacationis vbi cessat titulus ē vbi non est dare personam imāibentem possessioni eiusdem vbi vero de facto persona imāibit possessioni beneficij cessante tū vero titulo tunc dicitur vacare de iure sed non de facto. Vacat āt de facto ē non de iure q̄ possessio amittitur sed proprietas retinetur vt puta in renūciatione facta non tamen admissa per eum in cuius manibus sit resignatio sic q renūcians non imāibat possessioni extra de renūciat̄. c. admonet Vacat etiam de facto ē non de iure quando prelatus est inutilis vt legitur ē notatur de translat. epo cum c. ij. ij. q. i. in primis ¶ Ordinariorum eorum videlicet ad quos pertinet administratio ē institutio i huiusmodi beneficijs vacantibus Et nota q dicit ordinariorum vt hoc det intelligere q per mandata iudicis secularis non debet fieri inquisitio de qua hic loquitur videlicet de modo vacandi nisi inquisitio per modum qui habetur infra de acuh. c. i. vbi de hoc ¶ Possessores supple solum de facto imāibentes ecclesiasticos non ergo q seculares. ¶ Competēter nūquid officialis episcopi in hoc casu sit iudex cōpetens q non videtur textus in c. i. de offic. vicarij libro sexto. vbi patet q officialis episcopi non potest aliquem amouere a beneficio nisi hoc habeat ex cōmissione spiāli Sed illud loquitur de amotione que sonat in priuationem iuris ē tituli ab initio potest cōferre vt notat ibi Ca. d. glo. vltima. Sed hic loquitur de amotione non a iure seu titulo sed possessione cui māibit de facto. vnde ad hanc amotionem puto q officialis sit iudex cōpetens aiz hic non sit cā criālis nec agitur de crimine vel amotione beneficij huius maimbentis propter crimen. sed vt declaretur illum nullum ius habere in beneficio ipso faciunt ad hoc notata per Inno. in c. querelam in principio extra de elect. ē per Jo. an. vt lite non ꝛt. c. quoniā frequenter q porro super prima glosa Et pro ista cōclusione faciunt notata per dominicū de sancto geminiano in dicto c. licet de offi. vicarij

li.vi.dñ.sed pone quod epūs Nec obstat qđ
ibi obiicitur per lapum ab videlicet quod ex
hoc dantur officiali via ad cognoscendum de
institutione epi contra illud quod legitur ℊ
notatur xxi.di.inferior ℊ cle.ne romani de e
lect.quia in hoc casu officialis non cognoscit
principaliter de institutione facta per episto
pum Sed an inambens possit de iure illi be
neficio inambire. Tamen hoc supra di
xit vide Et dic canonice hoc est non per vio
lentiam sed per protestum canonicum sez vo
cato possessore vt ostendat de iure suo per qđ
occupat tale beneficium. Et datur practica
ad hoc de p̄ben.c.licet epūs v̄.vocato per Jo.
an.li.vi.ℊ c.v.p archid. ¶ Et nota ℊ hec
vocatio fiet non solum vt veniat opponitur
quare non debeat fieri execucio collationis
scilicet missio in possessionem beneficij Sed
etiam vt veniat ostensurus de iure suo. Et
hoc verum vbi iudex procedit ex officio Vel
si procedatur ad instantiam p̄tis vocabitur
vt veniat oppositurus quare non debeat fie
ri execucio collationis vt predixi ℊ quare ip
se possessor a possessione non debeat amoueri.
¶ Nam in primo casu vbi agitur ex officio
tenetur facere fidem indici de suo iure c.ti. de
officio ordinarij c.ordinarij li.vi. Maxime
quando contra inambentem facit ius com
mune vt patet in c.ad audientiam de resti.spol.
c.i.li.vi. Et sic stat c.licet epūs de preben.li.
vi.sm lax̄.ab ibi. Et facit in simili de prescri
ptis c.i.e.li. Sed vbi agitur ad instantiam
p̄tis non tenetur facere fidem p̄ti.de iure suo
vt l.Cogi.C.de pre.hereditatis Et sic nota
tur per archid.dicto c.ordinarij locorum v̄.
exhibere li.vi. ¶ Processus autem in hac
materia vt dicit lapus ab in loco p̄alle. erit
vt fiat cognitio summarie siue libello de plas
no sine strepitu ℊ sine figura iudicij vt in cle
dispendiosam de iudic.ℊ in cle.sepe de v̄.sig.
Et sufficiet collatorio ostendere titulum su
um vel de eo facere fidem licet non probet il
lum esse canonicum quia presumitur canoni
cus si possessor non neget eum esse canonicū
Nam tunc debet probari canonicus vt no
tant doctores Innoc. Hostien.ℊ Jo. an.
de iudicijs c.sicut de cens.preben.quia actus
Si vero opponitur contra ostendentem ta
lem titulum crimen cum infamia audietur.
Alias non extra de accus.c. attendens. Si
vero opponatur defectus vel quid aliud nō
ostendens a crimine non audietur nisi in ob
tinenti fiat probatio Ratio est quia in hoc
casu etiam appellatio interposita non impedi
et missionem in possessionem nec effectū collā
lationis vt notat hostien.ℊ Jo.an.de appel.
constitutus vnde multotiens exceptio p
posita hec non potuit vt bene faciunt notata
Jo.an.post Inno.ℊ hostien.de offic.dele. ca
n. iuxta super glo.ij.c.expeditis ℊ de consti ℊ

matione vtili.c.i. Primitus animaduerti
Hec tm̄ potest intelligi duobz modis. Uno
modo vt hec amotio fiat antrq̄ prosequatur
inambentem episcopum vel alios per bre
via predicta in curia seculari Et hunc intel
lectum satis amplector. ¶ Alio modo potest
intelligi vt hec amotio debeat fieri antequaz
fiat collatio vel presentatio vbi primo quo
ad collationem scire debes ℊ collatio potest
habere respectum ad papam. Item ad eius
legatum. Item ad executorem tm̄arum apo
stolicarum Item ad capitulum ecclesie cathe
dralis Item ad episcopum prout ista funda
tur in locis diuersis dispersis in corpore de
cretorum ℊ decretalium n Jn papa dic sm an
thonium ℊ collatio per ipsum facta de b.nefi
cio cui alius inambit de facto licet nō de iu
re etiam vbi talis possessio est colorata nō de
net nisi ipso prius amoto etiam si papa mo
tu proprio talem faceret collationem licet
Jo. caldrini in hoc casu teneat quod valeat
talis collatio per c.si motu proprio de pre
ben.li.vi. Que tamen opinio non placet an
thonio nisi papa ex certa scientia conferret qz
non est intentionis pape etiam quo ad non
coloratam possessionem alteri preiudicare ℊ
clausulam motu proprio ergo a multo fortz
ori hoc loquam habebit in possessione colorata
Jn alio vero ordinario quicumqz sic dicit
quod vbi possessio inambentis est incolora
ta tunc indistincte valet collatio vt in c.licet
episcopus de preben.li.vi. Nam ibi constat
bat possessionem inambentis non fore colo
ratam quia pacifice assecutus est aliud bene
ficium cum primo cui inhibebat de iure inca
patibile Si vero possessio beneficij cui inhi
bit fit colorata tunc videtur sentire Anthos
nius ℊ illud beneficium siue hoc sciat siue hoc
ignorat conferens alteri conferri non potest
nisi prius cassetur colore ipsum beneficium
possidentis sicut alias solet dici in electionis
bus de elect.c.auditis ℊ in collationibus vi
detur expressum de expressibus prelatorum c.
inter dilectos Item in executore tm̄arū apo
stolicarum dicit ℊ vbi possessio inambentis
est incolorata possessio non impedit collatio
nem sed possessionis traditionē impedit pos
sessore non vocato vt in c.licet epūs Si au
tem possessio inambentis sit colorata siue
executor hoc ignoret siue sciat dum tamen in
ambentis possessio sit recens quia obtenta
post impetrationem alterius vt quia forsan
per suum executorem tradita est sibi possessio
in exclusione alterius prouisoris in codz de
beneficio tunc bene valebit collatio alteri vide
licet primo impetranti per suum executorem
facta colore ipsius possidentis prius nō cas
sato. ¶ Ubi vero talis possessio fuerit antiq̄
quia obtenta ante impetrationem alterius tūc
non tenet talis collatio nisi prius cassetur

volet possessionis ipsius inãbentis ꝛc nol
lat Anthonius de Butrio in c.aũ nostris.
extra de cæs.pretẽn.vbi multũ late tractat
hanc materiam post recitata quedam collata
ex dictis Petrũ.ep̃o.in c.capitulũ sancte ro
cio de Restitutis in glosa sua magna ꝑ post
Innoc.host.ꝑ Jo.Caldrini in dicto c.aũ
nostris Sed ecce hinc ꝑ supradixi ſm An
thonium videliꝫ ꝑ ordinarius non potest
conferre beneficium aũ alius de facto mam
bit habens possessionem colentam nisi pri⁹
talis color cessetur studiderit videl petrus
de ancho.dicto c.aũ nostris vbi si contra ꝑs
dicta ꝑ etiam Jo.an.in eodem c.ꝑ Innoc.
ꝑ c.de multa Ex quorum dictis appet ꝙ li
cet inãbens habeat possessionem colentam
tamen ordinarius perpetuus qualis est epi
scopus potest vti collatione sua ꝑ talis bene
ficium conferre non cessato etiam colore pos
sessionis ipsius inãbentis ꝑ idem sentire vi
detur Jo.Caldri.in dicto c.aũ nostris.po
nens tamen differentiam inter ordinariũ ꝙ
petuum qualis est legatus pape.v.s.ordina
rius perpetuus ꝑ naturalis qualis est epi
scopus possit talem collationem facere etiaꝫ
non cessato colore possessionis ipsius inã
bentis Sed ordinarius non perpetuus ꝙ
lis est legatus talem collationem facere nõ
possit nisi prius cessato colore possessionis hu
iusmodi inãbentis ꝑ hoc in odium restripto
rum se. apostolice que in hoc casu exorbitãt
a iure cõmuni Et pro opinione istorũ facit
ꝙ legitur extra de elect.c.aũ in auctis ℣.aũ ut
vo ibi libere disponant ꝛc.ꝑ in c.de multa de p̃
ben.sed illa duo c.loquũtur vbi possessio ẽ m
colenta quia pro assecutionem alterius bene
ficij de titulo factus est non titulus fiant eti
am patet in c.licet episcopi de preben.li.vi
Allegat etiam Caldrinus ad fortificationẽ
dicti sui hoc ꝙ habetur in cle.ꝑ si apostolice.
de offi. ord.Anthõ tamen dicit ꝙ c.aũ in
auctis non extenditur ad collationem qui
iustamen rationẽ non video Allegat insus
per pro opinione sua textum in c.quia diver
sitatem de cõcess.preben.vbi possessio colenta
insurgens ex cõfirmatione pape facit ꝙ nõ
promouatur ad ſm antequam cõfirmatus re
signare cõpellatur Ad hoc tamen respondet
Jo.Caldrini ꝙ illud fiebat ex superh.bun
dati fiant alias legitur ꝑ notatur eodem ti
tulo videliꝫ de cõcess.preben.c.exposuit Et
michi videtur ꝙ c.inter dilectus preallega
tum pro Anthonium non multum vrget qz
loquitur vbi collatio secuta fuit facta est ꝙ eã
dem personam que non potest variare Nec
tamen esset si prima collatio facta fuisset pre
alium Nam tunc nõ obstante possessione co
lenta que forsan insurgeret ex tali collatio
ne non impediretur ordinarius collator quin
possit in cõferendo pti iure suo dum tamẽ nõ
fiat inductio nisi prius possessor canonice ad
moneatur hunc intellectum videtur approbare
glosa Petrũ in dicto inter dilectos v.ir
tutem Et potest intelligi glosa Jo.an.in dic
to c.licet v.cõferre li.vi Vel dic aliter ꝑ me
lius ꝙ in dicto c.inter dilectos facta est se
da collatio de beneficio ꝙ erat plenũ de iure
ꝑ de facto Sed nos loquimur vbi beneficiũ
vacat de iure ꝑ non de facto sed est solum pos
sessio colenta procedens ex titulo nõ do si qs
lum colento Sed ecce hic opus est videre q
que sit possessio colẽta ꝑ que non colenta
Et dic ꝙ possessio non colenta est qñ quis
privatus est de re sibi cõtenti per sententi
am iuris vt quia possidet duo canonica vel duas
dignitates vel vbi post tempus de assecu
dis episcopus lapsum retinet beneficia prio
ra vt in dictis c.aũ in auctis ꝑ de multa
Item ſm Jo.Caldri.in dicto c.aũ nostris
possessio non dicitur colenta vbiãqz deficit
potestas in cõferente all. c. illa extra ne se
vac. Item quando quis est privatus ti
tulo sententia hominis vel iuris Illa vero
dicitur colenta quam precedit titulus cole
natus vb illo qui potest cõferre ꝙꝙ nimus
iuste sit colenatus extra de renũciac.c.in pe
senda vel alia electio est cõfirmata per supe
riorem licet alias sit inualida ipsa electio vt
notat hostien.in summa de cõcess.preben.ℌ.ij.
post principium Sed nũquid illud ꝙ dictũ
est in collatione habeat locum in presentati
one dñatus in dicto c.licet episcopus de pre
ben.v̊.viti.dicit qđ sic ꝑ hoc tenent vt asserit
dñs de rota q.cecũ. Que mapit nũquid pa
tronus quia si potest fieri collatio ꝙ ẽ plus
quam presentare vt in c.dilectus ex offi cõ le
gati poterit ergo fieri ꝙ est minus vt in re
gula iuris qui potest li.vi.ꝑ hoc verum vbi ĩ
mbens est privatus per sententiam homi
nis vel iuris Secus si sit privandus ꝙ sen
tentiam prout notat lapus de castilione.
in sua allegatione cxxviij.in fi.ipsa facto re
quiritur tamen declaratio iudicis vt patet ĩ
c.aũ ſm leges de hereticis libro sexto ꝑ hoc
intellige verum quando factum non est notoꝛ
rium Sed si factum sit notorium ꝑ iudex as
signauerit ad examinandum factum ꝑ non sit
examinatio potest fieri examinatio absqꝫ vlla de
claratione ꝑ ita potest intelligi vno modo c.
ordinarij locorum v̊.ꝙ si forte de offic. ordi
li.vi. Et notatur per dñm in dicto c. aũ plu
res ℌ.cõsistationis v̊ nota ꝙ super facto.

Tanquam excõmunicati hec dõ tan
quam est hic expressiuũ veritatis prout ali
as notatur de maioritate ꝑ obe.c.solite v.tã
quam . Alia scilicet eadem pro quib⁹
prosequitur vt sic habetur Perpetuus
idest quãdiu vixerint ff.pro sodo l.i. Et
Vera secunda pars Cõtra hec.i.contra
modum supius ordinatũ. Occupata suple

pr̃ alium qui eidem incumbit & facto licet
vacet de iure **Instituatur** siue post collā
tionem siue post presentationem vt hic dici
tur pro actuatum **Admittatur** scilicet qui
p̃sentatus est & non sit collatio **De facto**
ac si diceret quia de iure non valet talis insti
tutio vel collatio **Pro** quo dic vt dixi supra
c.d.primitus amoueri **Iuris effectum**
Est enim iuris effectus vbi sit institutio &
admissio auctorizabilis in aliquo beneficio
hijs que de iure requiruntur cōcurrentibus
q̃ taliter instituti virtute institutionis hu
iusmodi non solum habeat ius & titulum ad
ipsum beneficium sed etiam in ipso q̃uis ad
huc possessionem non habeat. **Pro** quo vide
notata per Jo.an.de re.iure.c.i.li.vi. & ex
tra de institutionibus c.auctoritate per do
ctores. **Et** pro hoc quod dixi de possessione
vide per me notata supra de institutionibus
c. **Item** quia d.līas ĉertificatorias. **Quis**
cumq; scilicet alius ab ordinario pr̃petuo
& naturali de quo videbis infra eo. vltimo.
d.ordinariorum **Iure proprio** vt puta
capitulum ecclesie cath. de cōdæs. p̃ben.c.ij.
Potest namq; institutio & ad beneficia ad
missio non solum ad episcopum sed etiā quā
cumq; personam ecclesiasticam pertinere dū
tamē illud habeat primo ex concessione epi
scopi & postea tali titulo precedente legitti
me prescripserit tale ius vt patet extra de in
stitutionibus cum venissent vbi de hoc p hos
stiēn & Jo.in no. Possunt etiam iure pro
prio instituere & admittere hij qui ex pueni
legio speciali hoc possūt prout notat Jo.xvi
q.vij.in summa ad fine **Et** nota. ad hoc lxiij
di.adrianus ij. **Item** capitulum iure pprio
hoc facit sede vacante de institutionibus c.i.
li.vi **Delegatq** obtenta executor litterarū
apostolicarum **Item** hij qui alias de iu
re priuilegio vel consuetudine instituere nō pos
sunt nisi ex priuilegio speciali cōmissiōe ex
tra de institutionibus c.ex frequentibus de
re iudi.cum Bertoldus. **Taliter** scilicet
prouocantem presentationē sibi fieri vel d c
taliter scilicet dum alius est in possessione fa
cti maxime si.colorato **Obtenta** supra di
cit occupato. Sed ex hac dictione obtento
apparet q̃ statuens vult de tali beneficio qđ
prius optinuit canonice & sic cum titulo iu
sto licet iam forsan de iure titulus huiusmo
di ex aliqua causa probabili deficiat tali vide
licet que si esset probata deberet quo ad vaca
tionem iuris legittima reputari & sic posses
sio sua nō est colorata sm illa que notaui su
pra c.d.primitus amoueri dē.sed ecce hic os
pus **Ipsius** scilicet beneficij **Dimittendo**
re Ex hac etiam dictione apparet q̃ nō in
telligit de nudo detentore sed de tali qui ināi
tenēcia iuris adminaliū seu saltem iuris co
lore suffragatur vt alias patet in l.vnā nos

stris & c.līas extra de præs.p̃ben. **Sufficienti auctoritate** Sufficiens erit au
toritas ordinario conferente vel admittē
te si per ipsum vel per alium eius mandato
& nomine fiat amotio de quo hic loquitur.
vt patet in c.licet epūs de p̃ben.li.vi. aī ibi
notatis per doctores. Et idem puto si quo
libet ad quem pertinet talis collatio vel ad
missio iure suo ar.l.ij.ff.de iurisd.o.iudi. de
officio deleg.p̃terea & c.prudentiam In dele
gato autem etiam idem puto si in delegatio
ne sua inseratur illa clausula amoto quolibet
illicito detentore extra de præs.p̃ben.c.propo
suit Et dato q̃ illa clausula non inseratur
michi tamen videtur potuit manutenentem amouere
re quia data iurisdictione dantur omnia sine
quibus vt in c.preterea & c.prudentiam fil
pra alle. **Foro ecclesie** non ergo in foro
seculari **Sententialiter** seruato scilicet
processu legittimo sed q̃ verbalis amotio
l ĕ realis absq; tali præssu ñ sufficiat. **Pos**
sessori non dicit detentori sed plus mere
ligit vt videlicet colorate possideat ratione ti
tuli colorati precedentis vt dixi supra d. pos
sessore. **Omne dampnum** supple qđ pas
sus est occasione admissionis & institutio
nis huiusmodi **Et instituto** dē. **Ta**
liter manutenente scilicet prius non amoto
Contra hoc scilicet statutū **Inutilis**
Ratio est quia in instituente vel admittente
defuit potestas Cui occor. quod legitur & no
tatur extra de præs.p̃ben.c.quia diuersitatez
nec valeat possessionis adeptio siue iusto ti
tulo precedente vt ibi. **Et** facit ad idem de p̃
ben.c.eum qui li.vi. **Amotis propriis**
vbi de hoc per Jo.de athona & in constitutione
othonis ad eliendum d.intrudi & glo. vlti.
per eundem **Alias** scilicet intrusionis pe
na **A canonibus** In penea extra ordina
ria potes ponere exemplum extra de exæs.p̃
latorum c.ij. **Item** ad materiam faciunt ad
hoc notata de præs.preben.c.quia diuersitatē
per doctores & per Inno.de elect.c. dudum
de resti.spo.c.in litis & de elect.c.michil glo.
fi.per Bern̄. Et ibi per Innoc̄. Sed optius
me per anthoninm Nota etiam de hoc de sig
nificatis c.i. & ibi per Inno. & Jo.in no.
Et late tratur materia de prebendis c.eum
qui per doctores li.vi. **Item** lvij. di.c.i.lxiij
di. Si per ordinationem **Tantis patri**
bus qui fuerunt auctores dictorum cano
num. **Per premissa** tercia pars **Ordi**
nariorum scz perpetuorum & naturaliuz
videlicet eorum qui sunt perpetui & natura
les respectu legatorum sedis apostolice qui
nō sunt ppetui sed tempales vt dixi d. pri
mitus amoueri & etiam respectu aliorū qui
licet ordinarij dicantur tamen principales or
dinarij nō sunt sed eo subsunt nisi priuilegio
speciali ab eo eximantur. **Quamq;**

mūdū. Scilicet possessio incumbentis. sit colerata siue sit non colerata sic ista littera sāt contra opinionem Anthonij de butrio de qua dixi supra c.d. primitus ameni videlicet q vbi possessio incumbentis est colerata quia tunc etiam ordinarius nutu alio non potest beneficium tale conferre nisi prius cassetur color huiusmodi Cuius tamen opinioni alij doct. contradicunt vt ibi dixi quibus et ego assencio nam alias non video in quo deficeret potestas talis ordinarij a potestate aliorum nec aliter posset littera ista saluari que dat ordinarijs liberum potestatem conferendi beneficia ad eorum collationem spectancia vbi occupata sunt de facto non de iure **Occupata** de significacōne huius verbi vbi notant Jo.an. & archi. de elect.c.generali d.occupare li.vi. & eodem titulo c.quia sepe d.occupant de prescript.c.ſi d.occupandum per eundem **Non de iure** quia veritas tituli non adest eorum maimbende licet colorem habeant eo q auctoritate illius qui eis conferre vel eos instituere potuit beneficium ingressi sunt de iure tamen non possunt tali beneficio maimbere non propter defectum ex parte conferentis vel instituentis sed propter defectum ex parte sua racione cuius non possūt de iure beneficiuz huiusmodi optinere ad q faciunt notata p hostien. in summa titulo de cōcess. preben. q. Et pcm dd. sed q dixi **Admittit autem** nam situt ordinarij libere potest conferre sic collatarius libere potest collacionem admittere nec inualet in prnam positam supra eodem d. si vero iudicij tamen non potest nisi iuxta formam limitatam in dicto c. licet episcopi de preben. li.vi.

Cranien. prima.

Ecclesiarum indemnitatibz consulere cupientes · presentis cōcilij auctoritate duximus statuendum vt nullus abbas vel prior **Nullus omnino** archidiaconus vel decanus nec alij habentes personatuz seu dignitatem Sed nec clericus inferior possessiones vel reddituz dignitatis vel ecclesie sibi commisse consanguineis vel amicis suis vel quibuscumq alijs vendere impignorare infeudare de nouo · vel quolibet modo alienare presumant nisi forma canonis obseruata. Siquis autem contra hoc venire presumpserit Et quod in hac parte presumptis fuerit viribus careat & presumptor dignitate vel personatu Vel ecclesia quam sic lesit per superiorem spolietur nisi q alienauerit infra tempus a suo superiore prefixum sine dampno ecclesie fuis sumptibus duxerit reuocandum. Ad quoq qui ecclesiastica bona reperit decretoriu et commonitus ea presumpserit delinere excommunicacionis sentencia parcellatur donec restituerit ea nullatenus absoluendus. Idem eciam & prelati maiores obseruent.

Ecclesiarum indemnitatibz Hec est constitucio stephani Archiepiscopi edita in cōcilio Oxonien. primo & facit q-tuor Primo ponit statutum de rebus ecclesiarum non alienandis. Secundo si quis punit clericos contrafacientes. Tercio ibi is quoq ordinat prnam cōtra cmentes nolentes res huiusmodi restituere. Quarto ibi Idem etiam extendit statutum ad prelatos maiores **Decanus** scilicet ecclesie cathedralis vel alterius collegiate cuiuslibet et ex ordine huius littere appet q decanus sit inferior archidiacono & verum est de iure commuui quo ad iurisdictionalia & alia de q bus patet extra de offic. archipr. sciteri c.i. de decanis tamen eo q presbiter maior est archidiacono in ordine vt notat Bern. dicto c.i. vnde si archidiaconus essz presbiter videret omnino decano preferendus & hoc fatet ibi hostien. nisi de consuetudine ecclesie aliud fuerit obseruatum. **Personatum** de personatu & dignitate quomodo differunt dixi supra de cōcess. preben. c. Esuricntis auaricie d. dignitatis & glo. sequenti de vi. & ho. cle. c.i. d. dignitatibus **Clericus inferior** vt puta rector vel vicarius alius vt verum ecclesiasticarum administrator. **Pallet signes** idest terras & res ecclesiasticas siue bona ad ecclesias pertinencia que ideo possessiones appellantur quia a viris ecclesiasticis ad vsum & vtilitatem nomine ecclesie possidentur xij. q. ij. quicquid & circa hoc vide

quod scripsi supra de offitio archidiaconi. c. i. d. possessionibus Et per hoc quod dicit possessiones dat intelligere proprie de immobilibus extra e. ti. c. possessiones vel ideo ea q̄ ad ecclesias pertineent possessiones dicūtur quia in solo vsu sunt non autem in proprietate quo ad clericos. Et sic intelligi potest textus ff. de d. sig. questio. Pro quo vide q̄ scripsi supra de iudicijs c. Item omnes illi d. dominoꝝ **Redditus** quę sit differentia inter fructus & redditus notatur in c. generali de elect. li. vi. d. redditus & per Joh. & archidiac onum & q̄ redditus fundi differt ab vsu fructu habes .ff. de vsufruct. leg. l. fundi **Consanguineis** Die dictis quia nati sunt de eodē sanguine vt satis colligit xxxv q. iij. c. i. & ij. & c. progenem & q. iiij. petrle Facunt etiam ad hoc notata de sponsalibus c. i. d. consanguinitatis per archidiac onum li. vi. ¶ Et nota q̄ talis consanguinitas in donatione vel donatione inducit suspitionē Quod donatio sit viciosa. x. q. ij. episcopus lxxxix. di. dicentis Nam in clamdestinis et domesticis donationibus facile quid fingitur pro negocij qualitate. C. de donationibꝫ l. donatio. ij. Et notatur per Bern. extra de eccle. benefic. siue. di. dilect. c. vnico d. carnalitatem Et simile huic habes xij. q. ij. quis quis **Amicis** de hijs legitur ff. de d. sig. l. late aut pē amicos **Vendere** Huius distinctionis effectus omnem alienationem comprehendit ff. de statu libis l. sta:. liberi q̄ si. ff quibus mo. pignus vel ypotheca sol. l. siant de q̄ venditionis vnde & fructus vendere locare vel arrendare vel ad firmam dimittere idē significant de re. ecc. non alie. c. i. d. venditiones per vil. in clem. **Impignorare** pignus proprie loquendo habet in re mobili ff. de d. signifi. l. plebs q̄. pignus Improprie tamen pignoris datio loquendo habet in re imobili vt ibi dicit glo. Et sic stat hic inquantum loquitur de possessionibus non impignorandis q̄ numerantur inter immobilia vt dixi supra d. possessiones Quo aūt differūt pignꝰ & ypotheca legitur & notatur instituta. de actionibus q̄. inter pignus **Infeudare** Idest in feodū dare sic videlicet vt capiens sibi & successoribus suis fructus & vtilitatem rei in feudum concesse percipiat dominio penes concedentem remanente faciūt notata per Hostien. in summa de feudis q̄. **De nouo** an aliquam tamen feudum per hoc concedere nō prohibetur extra de feudis c. ij. cum concordancijs ibi positis in glo. penulti. ad finem facit Ad idē q̄ legitur & notatur xxiij. q. ij. non satis ff. de iurisdict. omn. iud. l. ij. q̄. restare Nec obstat si dicas feudum antiquū forsan consolidatum cum proprietate & sic forte extinctum cum de natura rei extincte sit n̄ renouari. vt l. qui res q̄. arcā ff. de solut & l. de iure patronatus li. vi. & l. p̄nlus ff. de acquir. poss. Nam in hoc casu attenditur nastum rei ad illum vsum destinate ar. ff. de fideiusso. l. si tutor & l. id quod de donac. Facit etiam quod notatur in c. lēgs de restrictis in cle. **Alienare** phib. tio ista de alienando possessiones vel redditus ecclesie stricte intelligendo includit prohibitionem omnis actus maxime per quem dominiū transfertur .C. de fundo do. l. i. large tamen loquendo alienare videtur qui rem etiam patitur vsucapi & qui non vendo ius suum amittit ff. de d. sig. l. alienationis cum sua glo. Dicas tamē q̄ proprie nō dicitur res alienata q̄diu ei dominiū remanet apud venditorem ff. de d. sig. l. alienatum. In larga vero significatione vocabulo alienationis cōtinetur conditio donatio venditio permutatio emphiteos perpetuus cōtractus extra e. ti. c. nulli. Vbi de hoc potes ēē tota hoc vide nōta de offi. dele. c. irrenouabili. d. omne genus. C. de rebus alienis n̄ alienandis l. sanctimus Et ad materiā de ne fiat glo. in c. cum apostolica extra de hijs que fi. a pla. sine consensu capituli d. alienare per Bern. **Formationis** sic xij. q. ij. sine exceptione licet alij dicant solennitatem illius aucten. Hoc ius potectum de qua habetur x. q. ij. fore seruandam Alijs vero placet quod sufficit seruare solennitatem sm locī cōsuetudinem approbatam ¶ Inter quos sunt Goffre. & alanus in dicto c. nulli allegant ad hoc c. Di quis extra e. ti. Innoc. dicit q̄ standum est cōsuetudini illius ecclesie quo ad solennitatem circa res alienandas dūmodo talis consuetudo non sit grauis ecclesie ne alias cōtradicere videatur de re. ius dic. c. cum causa. Hostien. tamen non placet vt cōsuetudo aliquid operetur in tollendo solēnitates Pro quo facit c. i. e. ti. li. vi. Jo. an. dicit q̄ cōsuetudo bene potest tollere solennitatem aucten. Hoc ius potectum que solennitas introducta est de iure ciuili allegat de donac. c. pastoralis cum ibi positis & notat In solennitate vero requisita per c. sine exceptione xij. q. ij. non potest operari talis consuetudo cum talis cōsuetudo foret grauis ecclesie extra de cōsuetudine c. i. & dicto c. i. extra e. li. vi. Puto tamen q̄ si consuetudo aliquid adderet solennitati requisite a iure cōmuni et non detraheret quod talis cōsuetudo valeret si esset ad vtilitatem ecclesie Allegat notata de cōsanguinitate & affinitate c. quod sup hijs Et sic sentire videtur Barth. C. de sacro ec. aucten. hoc ius potectum Et tenuius de hoc vero dicto c. nulli di. i. in fi. **Si quis aūt** Secunda pars **Viribus careat** Constat extra e. c. Si quis vbi apparet q̄ talis alienatio facta contra iuris prohibitionem nō tenet immo est ipso iure nulla.

¶ Sed cōtra hoc opponitur xij. q. ij. si qua

de rebus vbi dicetur q̄ talis contractus teneat Sed die q̄ illud q̄ ibi dicitur reuocato &c. debet intelligi scilicet quatenus de facto processit vt ibi notat Archi. & in simili Host. glo. Host. extra ne. se. vac. c. i. v. sede vac. Sed quero exquo illud c. sine exceptione xij. q. ij. vult in alienatione rerum ecclesie interuenire tractatum an illud seruari debeat in quilibet alienatione per quemcunq; fiat videtur q̄ sic per hanc constitutionem que generaliter omnes comprehendit tam inferiores q̄ superiores & sint ad idem. c. i. e. ti. li. vi. Sed ibi notat Paulus q̄ in alienatione bonorū ecclesiasticorum aliorum locorum ab ecclesijs cath. non requiritur tractatus sed solus cōsensus superiorum Nam vt dicit c. sine exceptione loquitur solum de bonis ecclesie cath. in quibus debet precedere tractatus Sed c. ab batibus xij. q. ij. & c. in vendicionibus xvij. q. iiij. que loquūtur in alienationibus inferiorum non loquūtur de tractatu sed solū de consensu episcopi. ¶ Dicit ergo q̄ quando episcopus est principalis alienans tunc requiritur tractatus cum suo capitulo vt dcō c. i. eodem titulo libro sexto. & xij. q. ij. sine exceptione Sed quando episcopus est auctorizans in facto alterius subditi inferioris. tunc non requiritur tractatus cum capitulo suo sed sufficit consensus episcopi & huic sententie scot. notata per Jo. an. in addic. ad spec. super Rubrica de cle. egrot. vbi dicit q̄ tractatus in actibus capituli non requiritur nisi in casibus a iure expressis Et ad hoc facit textus in c. ij. eodem titulo in principio libro sexto Circa hoc vide c. i. eodem titulo que loquitur in alienatione ad tempus. nō modici spolietur. i. ab administratione suspendatur simile habes extra de cle. nō resident. c. ex tue vbi de hoc in glo. v. spoliari Del potes dicere spolietur vt scilicet beneficium suum libere detur alteri non expectata privationis sententia sic hostien. ibi. ¶ Tu die spolietur. i. a beneficio & administratione deponatur xij. q. ij. diacon & c. quisquis. pena namq; male alienantis est pena deposicōnis vt ibi & notatur dicto c. Siquis extra eodem titulo v. penam & C. de sacro eccle. l. iubemus Hyconomus Nihil quod Expicit ab eo q̄ prius dixit de spoliacione sic alienans. ¶ Tempus hoc tempus erit arbitrarium eo q̄ certum tempus non limitatur ff. de iur. delib. l. i. & erit tale tēpus infra q̄ fieri potuit inuocatio de qua hic loquitur q̄ dic. vt notat hostien. in summa extra eodem titulo q̄ que sit pena v. ecclesiam. ¶ Sine damno simile habes. C. de sacro ec. l. iubemus Hyconomus enim sic alienata restitui nō debent alias enim si detrahet redderetur non videretur reddita ff. commodati l. iij. Hi. & nota extra eodem titulo Hq̄ que sit pena per host. in summa Cuiq; cūptibz Sed quid si predictum cuersum est in vtilitatem ecclesie nūquid ecclesia tenetur restituere predictum dic q̄ nō de rigore iuris sed de equitate canonica sic vt notat paulus in cle. i. eodem titulo Et circa hoc vide notata per bald. C. de sacro ec. l. iubemus & per Chy. eodem titulo aut. qui res cunq; cūdīt & sic in hoc casu licet venire contra factum proprium contra illud de quo legitur & notatur in c. diuersis fallacijs extra de cle. coniug. vbi de hoc per Host. Innocen. & alios & de elect. c. nosti per hostien. notatur etiam per Barth. in l. post mortem ff. de adopt. Item in hac materia qui est breuiandum videlicet quando quis potest venire contra factum proprium quando non dist. aut actus de iure sortitur effectum aut non Si sortitur effectum interuenit tamen error huiusmodi regulariter reuocatur ab eo qui erravit ff. de iuris' & facti ignorancia l. error & l. regula Si autem error non interuenit & actus huiusmodi de iure tenet tunc si talis actus de sui natura sit reuocabilis vt vltiā voluntas sententia interlocutoria & similia potest quis venire contra factum proprium vt in regula iuris q̄ semel placuit per dignum de regula iuris libro sexto. ¶ Si autem actus huiusmodi non sit de sui natura reuocabilis tunc postquam tenuit non potest quis venire contra vt l. sicut. C. de act. & obli. fallit tamen beneficio minoris etatis imbecillitatis vel alio iuris beneficio vt in titulo de minoribus ad vell. ad mace. cum similibz ¶ Secundo casu quando actus de iure non sortitur effectum tunc refert an quis velit venire contra factum suum agendo vel excipiendo Si agendo tunc aut actus est nullus in fauorem tercij Et hoc casu faciens actum non potest ad eius reuocationem de iure tercij allegare. vt l. si traditionibus. C. de suo pig da. ma. ¶ Si autem non sit nullus in fauorem tercij sed alia ratione tunc si ille qui fecit actum nullum vult ipsum rescindere nomine alieno vt prelatus nomine ecclesie bene potest vt hic & extra eodem c. nulli & C. de sacro ec. l. iubemus Hyconomus aut vult rescindere nomine suo proprio & ad suum proprium commodum cum si allegaret propriam turpitudinem non potest vt l. si seruus plurium Hsi. ff. de leg. i. & l. cum professis. C. de reuoc. donationibus Si vero non allegauerit turpitudinem propriam tunc si actus sit nullus fauore iuris publici potest venire cōtra. ¶ Si autem sit nullus fauore ipsius priuati tunc si scienter factum non potest venire contra vt l. post mortem ff. de adopc. ¶ Si ignoranter potest vt l. ij. C. si aduersus rem iudi. ¶ Vbi vero aliquis vult venire contra factum suum excipiendo tunc allegando propriam turpitudinem non potest vt dicto H.

ſi. Si autem non allegauit p̄optiā turpitu
dinem tunc potest vt in pacto nudo ꝯ ſimili
bus vt l. iuꝝ gentium ff. de pactis. hanc di
ſtinctionem ponit in effectu petrus de ancha
rano in dicto c. diuerſis fallacijs dñ. iij. opo
nitur. Sed aduertte ad hoc quod dixi vbi ſa
tium est ipſo iure nullum facientem talem a
tum posse venire ꝛra ymōdi nomine alieno
vt prelatus nomine eccleſie. Hoc intellige
verum q̄diu stat p̄latus de elect. c. noſti vbi
de hoc facit ad idem xij. q. ij. non licet. Beatus
ſi sit vxuoratus xij. q. ij. mouemus. Hoc etiā
qđ dictum est prelatum dum in officio ma
net posse reſtituere factum ab eo de iure nul
lum. Intelligas verum in tali prelato qui n̄
potest ſup ſic faciendo diſpenſare. Nam talis
qui potest diſpenſare facit vt recipiens rem
teneat ſine pacto donec reuocetur ꝯ ſic ſen
tit hoſtien. dicto c. diuerſis fallacijs. Et qđ
dictum est de diſpenſatione intelligas quādo
aut cauſe cognitione scienter fecit iuxta no
tata doc. in c. veniens de ſil. p̄ſbit. ꝯ de ſeiſ
matitis c. ij. Et faciūt ad hoc notata p. Jno
noc. dicto c. diuerſis fallacijs. Hoc quo
qz quarta ps. Quia ſupra dixit de poſſeſſo
ribus ꝯ redditibus. Hic vero latius lo
quitur dum dicit bona que designant tā mo
bilia q̄ immobilia vt notatur in ſimili p. ac
hyđ. de offi. ord. c. preſenti v. bona li. vi. Nā
ſicut bona eccleſie immobilia prohibentur a
lienari niſi ſub certa forma fit ꝯ bona eccleſie
mobilia pretioſa xij. q. ij. gloria epi ꝯ de elec
tione c. quod ſicut in fi. Et de hoc notatur
per doctores extra e. c. nulli ꝯ optime ibi p
Lanciam de bonopo di. ſua prima. Sz hic
quero nūquid nomina debitorū numerent
inter mobilia vel immobilia. Est vna gloſa
que dicit q̄ ſi in actione veniant mobilia tūc
numerantur inter immobilia. Ita notatur
in aucten. de non alie. q̄. i. coll. ij. Alij dicunt
Inter quos Jac. de arenis ff. de v. ſig. l. mo
uendum. Et etiam Oldardus in quadā que
ſtione que incepit ex francie dimiſit omnia
mobilia ſua ꝯ. Quod nomina debitorū ſunt
tertia ſpecies de per ſe. nam nō ctraū ſcribun
tur loco vt puta inco ꝛporalia. C. de p̄ſcriptis
lon. tem. l. vlti. cum tamen mobiliū ꝯ immo
biliuꝝ appellatio cadit in hijs que loco ctraū
ſcribūtur. Et hoc puto verum quando nō eſt
neceſſe vt nomina debitorū neceſſario cedāt
alteri ſpeciei. Sed qñ est neceſſe vt cedant al
teri ſpeciei puta cum queritur de actionis ali
cui cōe ꝓhibita vel ꝓmiſſa ſm leges in bonis
minorū ꝯ ſm canones in bonis eccleſie tūc
enim habet locum dicta diſtinctio vt ſi in ac
tione obtinetur quid mobile inter mobilia
computetur. Si immobile inter immobilia. ꝯ
ſic notatur in l. crupillus ff. de auctoritate tu
p. Bartl. Glo. vero Jo. an. de re. eccl. non
alie. c. ij. q̄ incipit nota iura dicit qđ ymodi
ſuccrabilia ennumerantur inter immobilia.
Petrus tamen de anchorana in dicto c. nul
li ad ſi. tenet quod prius dixi. Et ꝛra. Jo.
de ymola in dicto c. ij. extra e. li. vi. dicens,
Nō ſunt ſpecies diuerſe p ſe. Ad qđ alle. l.
a dino pio ff. de re iudi. Unde ſi legata ſunt
bona immobilia ꝯ mobilia tunc ꝯ actiones
non tranſeunt in legato qz nō eſt neceſſe qđ
ad alterū horū applicetur. Si vero eſſz neceſ
ſe qđ ad alterum horum applicetur. tūc lo
habet glo. in aucten. de nō alie. ſi. i. coll. ij. vt
predixi. Et facit ad hoc l. ſi ad reſoluendū. C.
de p̄dijs minorū. Sed qđ redditus annui cō
putentur inter immobilia patet. C. de ſacro
ſan. ecc. l. Jubemus ꝯ in clem. exiui. de pas
diſcoq. aumqz annui de v. ſig. Istud autem li
mitat verum frederiais de ſems in conſilio
xiij. quando redditus ymōdi annui referun
tur ad longum tempus ꝯ ita intelligit clem
exiui. p̄allegatam. Sed ſi relatio fiat ad modicum
tempus tūc non computantur inter immobi
lia vnde ſm eum ſi legarentur alicui redditꝰ
annui vſqz ad vi. vel viij. annos nō computā
tur inter immobilia. Alle. ad hoc clem. i. e. ti
ubi redditus poſſeſſionum equipantur immo
bilibus qñ refertur diſpoſitio ad longū tem
pus. Beatus ſi ab breue tempus. Recepit
ſuple per modū aliquem de quo ſupra. Cum
monitus. Regulare enim est penam excō
municationis de qua ſequitur p̄dere debet
admonitio extra de ſententia excōmunicatō
nis c. ſacro cum ſimilibus. Detinet. In
telligas ſi ſcienter ꝯ mala fide recepit etiam
pretio non reſtituto. Beatus ſi ignoranter.
Nam tūc cum bona fide bona huiuſmodi p
cepit equum est vt ſibi reſtituenti bona pre
eū detenta reſtituantur ꝯ pretiū per eū ſolu
tum extra e. c. ad audientiā vbi de hoc p tertū
ꝯ alios ex quorū dictis apparet q̄ vbi non
ſeruatur ſolennitas requiſita in alienatione
rei eccleſiaſtice tūc eam recipiens cenſet ma
le fidei poſſeſſor. Et hec vera quo ad perſonā
alienantis vbi forſan pretiū remanet penes
eum. Si vero pretiū fuerit conuerſum in vti
litatē ecclesie. An debet reſtitui vide que ſcri
pſi ſupra e. ꝟ proximo v. ſuis ſumptibus. Per
cellatur. nō ipſo iure ſed per ſententiam
boni viri videlicet iudicis exigentis ſuperioris ipſū
alienantis. Non enim habes intelligere qđ
ipſe alienans reſtituens factum ſuum pro
prium vt hic dicitur erit iudex in cauſa ſua p
pria. Sed ſuſtinebit partes actoris vt ſuum
at poſſeſſorem tamē rem totā iudicet opte
ti ſm ab qui ſic notat in dicto c. ad audientiā
ꝯ notat p. anthonium in e. c. Absoluēdus.
Apparet ergo qđ licet recipiens talis moni
tus reſtituerit tamen ex ipſa reſtitutione nō
liberatur a dicta excōmunicationis ſenten
tia abſqz hoc qđ abſoluatur. Et habes ſimi
le in clem. eos qui de conſanguinitate ꝯ affinitate

tūra q̄ vide que scripsi supra de fo. xpe. c. i. ō
satisfecerint. ¶ Idē etiam iiij. q. 3. Mai-
res. s. q̄ sint abbates de quibus supra i pn-
cipio ē sic ex hoc ista ostitutio extendit ecīaz
ad eos obseruēt, intelligas q̄ ad obser-
uanciā de nō alienando quouismodo absq; so
lempnitate requisita non tamen quo ad penā
infligendā de qua pfert q̄ ipam penā in pre
sonas hmōdi maiorū prelatoeū nō icnouāt
ē sic quo ad eos hmōdi pena habetur pro o
missa prout aliās faciunt notata in cle. ij. de
v. ē ho. cle. in fi. ē ibi p Jo. in ō. sanctionū.

VT secundū canoni-
cas sanctiones ē. j.
Volumus vt prelati
domorū religiosarum
corrodia vel stipendia clericis
vel laicis nō vendāt nec gratis
cōcedant imperpetuū vel ad tem
pus nisi vrgens necessitas expo
sat ē diocesani eccedat assēsus.

VT secundū canonicas hec
est ostō eiusdem anius ē supior
ē non d iuidituir sed est ps hui9
j de sta. regul. vt sm canonicas.
Volumus solet dici q̄ in principe suppliat
in tōe voluntas Inst. de iure naturali ꝙ sed
q̄ principi ff. de adtrebell. l. q; potest. sed si
eius voluntas suffulta sit tōne magis effi-
az est vt notat archi. de sen. ex̄. c. i. ō. volu-
mus li. vi. tō aūt sit voletis patebit ex j di
ctis. Religiosarū nota q̄ dicit domos
tū religiosarū non aūt ecclesiasticarū vt pre
hoc videat in hoc statuto includit non solum
loca dedicata sed etiā non dedicata dūmo dis
uino aliqui vel exibz pietatis deputata sint
vt sunt hospitalia que aliqz nolie vocāt ē ca
lia loca hmōdi ordinario loci de fundacōe iuc
ōi seu consuetudine legittime ꝓscripta subdita
ē subiecta de quibus plenius notat de rel. do
q̄. i. p host. in summa e. ti. c. de sinodochijs q
doct. pt tū esse q̄ loca hmōdi nō sint subdita
ēo sed forsan alteri ex fundacōe priuilegio vel
ꝓscripcōe canonica vt in cle. q̄ ottingit de rel
do. In quo casu puto q̄ nō heat locū ostitus
tio ista q̄ requirit cōsensum dioesani vt j pa
ret Sed potius eius iuri sdictioni sub
est talis locus, loca etiam ad hospitalitatem
tenendam auctoritate epi ordinata religiosa
sunt de re. do. c. ad hec corrodia q̄ alio nolie
vocant libacōes in cōstōe octobom volentes
Stipēdia se dicti a stipe eo q̄ p stipes. i.
modica eraz colligāt que etiā tributa appellā

tur ff. de ō. sig. l. agri. Januen. dicit q̄ stipen
diū est idem q̄ lucrū pcīū vel fructus laboris
Sed xpe die dicit mercēs q̄ dat militibus sed
tū nota q̄ in dicta cōstōe octobom volentes
nō sit mentio de hmōdi stipendijs sed solum
libertacēibus que alio nolie vocant corrodia
vt hic ꝙ Jo. de atho. ibi. Non vēdāt simi
le hēs dicta cōstōe octobom volentes ē e. ti.
c. ii. in cle. gītis cedant otor. cle. i. c. ti. dū di
cit quouismodo cōcedat sed in q̄ntū hec cōst
phibet stipendia etiā gratis contēdi oppoit
xvi. q. i. c. possessiones vbi ptz q̄ psone bene
merite pt platius aliquid cā remuneracōnis
dare ad tempus ē optime facit ad idem xij.
q. ij. c. quia q̄z suffragio Soluto dic ea q̄ ꝙ
dicunt deberi intelligi sm ea vt stz psonis nō
bñ meritis nō concedant hmōdi stipendia.
vt hic sed personis bñ meritis sic vt ibi vel
dic q̄ in quantū huiusmodi stipendiū sonat i
pensionem annuā vel in tributū annuū con
cessuz sine rōnabili cā sic habet locū q̄ hic dz
sensus tū ex cā condigne remuneracionis vt
ibi pro solucōe facit extra de syndico c. om ē
eo ē notat in dicta cle. i. ō. possessiones q̄ vo.
vbi tūra hanc materiā videre poteris plures
questiones nec debet hoc intelligi de stipendi
is consuetis que solent dari mercenarijs ē
seruientibus Sed de stipendijs pudicialibz
ut notat ibi paulus ō. possessiones. ¶ In
perpetuū etiā vsq; ad vitam dantis vel
recipientis vt in dicta cle. i. e. ti. ē facit ff. p
socio l. i. vbi de hoc vel potes intelligere imp
petuū idest sine tpis prefinicto. e ff. de exep
cione dcti l. pueri. i. Primus tū intellectus
satis cōuenit iuribus in hac materia loquen
tibus vt ptz x. q. ij. perpetua. Ad tempus
etiā certū vt dicit dicta cle. i. Necessitas
vt q̄ alias tali domui magnū periculū im-
mineret nisi forsan reuelari posset ex pecunia
recipienda pro tali corrodio vel stipendio ꝙ
gess. dicta cle. i. super ō. necessitas vt q̄ fors
san alias perirent molendina domus huius
modi vt explicant ibi vo. super eodem ō.
Et dioecesani hic aduerte q̄ in constitu-
tione octobom volentes non sit mentio de cā
necessitatis nec etiam de consensu dioesani
Sed simpliciter prohibet huiusmodi corro
dia vel liberationes contēdi sub pena suspen
sionis ab officio donec eas reuocauerint
Sed illa constitucio differt ab ista quia lo-
quitur solum in casu vendicionis sed iste lo
quitur etiam in casu gratis concessionis il-
la cum pena ista sine pena Scias tamen q̄
cle. i. eodem titulo in huiusmodi allegacionis
bus non requirit consensum dioesani vbi p
latus vendens habet sub se conuentum.
Nam tunc sufficit hoc fieri de consensu con-
uentus. Et hoc verum intelligit ibi Jo
han. Andr. Quo ad euitacionem pene il-
lius cle. ¶ Sed quo ad validacionem.

ꝺtractus requiritur ꝺfensus ep̄i vt ipse ibi notat sup ꝺ. non habeat. Hoc tamen scias ꝙ hodie standū eē. Puto illi cleī. i. etiam q̄ ad cæssiones cōtrodicēū de quibz hic loquitur ꝫ etiam liberationū de quibus loquitur ꝫstitutio octobon volentes Nam vt michi videtur huiusmodi cōtrodia ꝫ liberationes ꝺtinentur sub ꝺ. iura pōsito in dicta cle. vbi paulus dicit iura idest ius petendi pensionē ꝫ huiusmodi Et inquātū hic dicit ꝺfensum dioc̄sani requirendum hoc intelligas in non exempt̄. In exempt̄. namq; requiritur ꝺfensus eius au immediate subsunt vt notant doctores dicta cleī. i. ꝺ. plati ꝑpriꝰ **Accedat assensus** Non ergo sufficit p̄tere eius assensum nisi habeatur Et que sit differentia inter decretum auctoritatem ꝺfensum ꝫ collaudationem notatur p̄ Jo. an. c. ti. c. i. glo. penulti. li. vi.

Quāū. primo.

Ut vere videamur ꝫ infra Statuimus vt ecclesie cærtis persoꝫnis deputate nulli dētur ad firmam nisi iusta causa subfuerit ꝫ a suo epiſcopo approbata vt tunc de eius consensu alicui persone ordinate dētur ad firmam de qua verisimiliter p̄sumi debeat quod fructus ecclesiarum in bonos vsus cōuertat

Ut vere videamur Hec est ꝫstitutio stephani edita in ꝫsilio Oxoñ. i. Et nō diuitur, **Ecclesie**, Idest fructus ac puentus ad ecclesiā p̄rtinentes ꝫ obuenientes vniuersaliter āi administracōe ꝑtinēte ad easdem Et sic ecclesia hic sumitur nō p̄ corpe materiali sed rēgimine ꝫ administracōe vniuersali spūaliū ꝫ etiam tēpaliū ecclesie ꝫ p̄ platurā eiusdē Nōq; tñ ecclesia in talibz sumitur p̄ fructibus ꝫ obuentiombz tantū nō autem p̄ p̄elatura c. querelā ꝺ. ecclesiā ex̄ ne cle. vel mo. vbi notat ꝙ multis modis sumit ecclesia ibi videas ꝫ ī dicam **Certis personis** vt sunt rectores vicarij ꝫ alij qui cærta administrationē in ecclesijs ꝫ habent nō in cōmuni sed nomine ꝑprio ꝫ ip̄ius ecclesie Incærtas vero psonas intelligere potes qñ administratio bonoꝝū ecclesie cærmit corpus aliqđ vel ꝺmunitatem vt puta capitulū cuentū vel collegiū Et sic cærte ꝑsone dicūtur psone singulares Incærte vero psone dicā p̄nt ꝑsone ꝑlures immerm vnū corpus statuētes Sed hoc intellectui ol stare videtur id qđ notat ꝺ. ct. ꝺ ep̄is ꝫ cle. l. io qđ pauperibz vbi notat ꝫ hētur ex cæstu ꝙ legatū relictū pauperibus nō videtur legatū incærtis psonis sed cærtis Item si loquamur de corpe vel collegio non dicetur p̄sona incærta sed cærta qz est p̄sona repsentata ꝫ vice p̄sone fūgit ff. de fideiuss. l. mortuo Et si dicas qđ iō pauperes ꝫ hmōi collegia hntur p̄ p̄sonis cærtis sez ob faciliorē pietatis put sentire vī glo. in l. i. C. de sacro ecc. ordī est q̄ad pauperes nō tñ ē verū q̄ ad collegia qz illa hnt p̄sonā cærtā repñtatā vt ꝺt ibi. in dicta l. id qđ pauperibz allegans ad hoc dictā l. mortuo qz collegiū vice p̄sone fūgitur vt ibi Nestio itaq; ꝙ p̄dicta qđ velit ꝙ innuere p̄ hoc qđ ꝺt cærtis p̄sonis nisi etiā q̄ sub hac limitacōe oppōnātur ecclesie deputāte nō solū p̄sonis singularibz sed etiā vniuersitatē vel collegiū facientibz Hic ēt cærta eē ꝺt nō sclū que noīe specifico sed eā q̄ demōstracōe q̄ vice noīs fūgit insinuat ff. si cærtū p̄tet l. cærtū. p̄t tñ dici ꝙ hmōdi ꝺfuctuāriis auctoꝝ hic loq̄tur de p̄sona put sumitur p̄fe ꝫ vera significacōe vocabuli Est enī p̄sona vōnal create individua subā put nōt Jo. an. ex̄ de cōst. p̄ben. c. nulla. ꝺ. sex mēses in nouella ꝫ c. romana de sen. excō. ppe finē ꝙ eiūdē li. vi Loq̄tur itaq; ꝙ de p̄sona vera. sed dcā. l. mortuo loq̄tur de p̄sona ficta ꝫ repñtata Et regulare est ꝙ statutū maxie penale loquēs de p̄sona vera nō extēdit ad p̄sonā repsentatā ex̄ de p̄ben. c. ḡue Et q̄re aliud statuatur de ecclesijs deputat hmōdi p̄sonis singularibz q̄ de hijs que deputāt collegijs ꝫ sic ꝙ sonis repñtatis ē ppt residenciā q̄ magie requirit in vna p̄sona q̄ in alia Et sic apparet ex intē in p̄ncipio vbi ponit cā huiꝰ statuti .ſ. qz vt bucōis denarij ñ dat nisi laboranti in vinea dñi nec vinū ꝺz de altari nisi q̄ fuerit altari **Nulli**, Et sic nec clerico nec laico. **Ad firmā**, Nomen vocabuli significatio tendit in ꝺtractu locacōis ad modicū tēpus ꝙ quā nō trāsfert dominiū vtile nec directū ex̄ c. vna **Iusta cā** vt puta qz ecclesia vel p̄latus ad eo ḡuat exr alieno qđ nō nisi ꝙ aliū possit relevari. qđ dic iux̄ nōta p̄ hostiē. ꝫ ioan. ex̄ de eta. ꝫ qua. c. ex vōe **Suo epō** fiant ergo ptēs archid. ñ sufficit Dz ꝺtra hoc opponit ꝙ id qđ hēs in ꝫstitucōe othonis cū lacis vbi ꝺt alternatiē q̄ quēcio firme ꝺz fieri in p̄ncia epi vel archid. Dñ sufficit q̄ archid interſit licet epūs hoc ignoret ar. ad hoc. ff. de re. iuī. in alternatiuis li. vi. Solū ꝫstitutio othonis loq̄tur in firmacōe ꝛuencōis sicut vbi sufficit archid. ex̄ p̄ntem vt ibi. Per hoc tñ nō excludit ꝺfensus q̄ requirit vt fiat talis quēcio put hic ꝺz vñ qñ ecclesia daret ad firmā Primo adhibet it ꝺfensus epi vt hic postea tñ sufficit q̄ quēcio firmet in p̄ncia archid. vt ibi **Approbata** Requīt itaq; cāgnicō p̄ ep̄m seda anq̄ ꝛcedat ad ꝛnēcōez firmē sic al. m q̄libz disp. sacōe seda rēquit ex

cognido iuxta notata doct. in c. vtheins de fi
lijs presbiterorum & de scismaticis c.ij. Et
ad hoc sadnnt per me alias notata supra de
tempo. ordi. c. eos qui ꝺ. dispensatione suffici
enti. ¶ Vt tunc scilicet post approbatio
nem huiusmodi sic factum cum cause cogniti
one est enim de natura huius dictionis tunc
vt denotat extremitatem temporis ff. de con
dic. & demonstrac. l. iiij. ¶ De eius scilicet
episcopi consensu in hoc differt ista constitu
tio a dicta constitutione othonis cum laicis
Quia ante omnia requiritur consensus epi
scopi vt hic licet sufficiat in firmatione con
uentionis adesse presencia archidiaconi Vt
ibi & nota q dicit consensu non autem decre
to nec auctoritate que in quo differunt remi
si supra c. proximo glo. fi. ¶ Ordinate.
ad minus ergo requiritur ordo psalmistatus
videlicet prima tonsura que sm opinionem
multorum dicitur ordo ad q vide per me scri
pta supra de vita & honestate clericorum c. i.
ꝺ. ordinis Et ex hoc vt hic dicitur persone
ordinate ꝯnituntur q laico non possūt dari ec
clesie ad firmam & hoc videtur expressum ex
tra ne cle. vel mo. c. sm institutis in fi. Circa
hoc vide q dicam infra eodem c. post ꝺ. eccles
astitis. ¶ Dentur ideſt conædantur aut.
de equalis collatis ℌ. penulti. Dicit enim Jo.
de Athona in constitutione othonis eccleſia
as in principio q licet dare signifiert dñm
transferre tñ per adiunctum vtputa ad fir
mam in feudum & huiusmodi mutatur eius
natura all. ff. de re iuris l. non videtur data
in principio & ni fi. glo. aut de fide instr. ℌ. Si
quis igitur in glosa iproprie coll. vi. barth.
in l. sure debemus ℌ. si a sure ff. de ꝺ. ob. dicit
q in contractibus & stipulationibus verbū
date regulariter ponitur pro tradere. ¶ De
una scilicet persona ordinata. ¶ Quiuer
saliter. i. vniuersali consideratione siue re
spectu videlicet primo & principaliter respe
ctu regiminis ipsius ecclesie Secundo respe
ctu persone cui tradenda est ad firmam Vt
scilicet sit persona sufficiens & ad hoc di. posi
ti. Tercio respectu persone locantis vt sit fi
bi fidelis necessarius vtilis respectu etiā pa
rochianorum vt scilicet inter eos resideat.
vel saltem eis congrue deseruire faciat respe
ctu etiam ommum que ecclesie incumbunt.
soluendorum & subeundorum pro quibus vi
de q dicam infra super ꝺ. bonos vtus presu
mi debeat Nota q non dicit de qua notū sit
vel verum sit sed de qua presumi debeat & ha
bes simile in presentando ad ordines sacros
de quo non requiritur vt presentans asserat
eum dignum sed q reputat eum dignum Ju
quantum tamen humana fragilitas nosce
re permittit extra de stratineo in ordine faden
do c. vnico & nota q ista presumptio insurge
re debet ex aliquibus vel similibus iudiciis

is vt notat ibi glosa ꝺ. gratia quia in alijs
actibus cum similibus bene & laudabiliter
se habuit Quod si dubitetur qualis si tunc
in casu quo se non in erat potius debet pre
sumi bonus q̄ malus Si vero aliquid fieri
petendo se ingerat tunc quo ad eius bonita
tem vel ydoneitatem naturalem vbi in plūs
vel in presens non apparet de aliqua ei⁹ in
habilitate debet etiam presumi potius bonus
q̄ malus Ratio est quia naturaliter quili
bet creatur bonus & ideo presumitur eandem
naturalem bonitatem inesse non obstante o
riginali peccato a quo ꝺbitur sacri repatus ē
nisi constet post repationem a peccato ipsum
fuisse malum quia tunc habet locum regula
que dicit semel malus ad huc presumitur ēſ
se malus ve. iuris libro sexto Sed si quere
tur de bonitate illius accidentis ad bonitatem
naturalem ita q̄ sit annexa bonitati intrinſi
ce naturali tunc de tali bonitate accidentali ñ
presumitur vt notat glosa de elect. c. si forte.
sit q̄ sit libro sexto Et hoc verum quādo nul
lum apparet testimonium bonitatis illi⁹ vt
presumptio Secus si de illa bonitate appa
reat aliquod testimonium vel aliqua p̄sump
tio nam tunc presumitur de tali bonitate pa
tet dicto c. vnico preall. & hic alia autem est
bonitas vtputa diuitiarum & tunc si pri⁹ de
cimas non habuerit non presumitur iā di
ues quia quilibet nascitur nudus Job. i. vel
vij. di. sicut vnde talis presumitur ad huc mi
si probetur restitus quia diuide tanquaz ac
cidentales defacili assunt & absunt vt in ℌ. si
magistratus l. i. ff. de magistratibus conue
niendis aūt vt omnes ob. Jnō ℌ. i. coll. v.
Hanc materia n laicus tractat Anthoni⁹
dicto c. i. Et habetur de materia de prescrip
tionibus c. fi. & dicta regula iuris semel ma
lus. C. de probac. l. actore per Thy. & Jaco.
de butrig. fructus ecclesiarum non dicit ec
clesias sed fructus ecclesiarum & hic intelli
ligo appellatione fructum continere omnez
vtilitatem & omne comodum ad ecclesiaz p
tinens pro quo laicus vide quod scripsi su
pra de consuetudine c. nullus rectore ꝺ. fruc
tus. ¶ Bonos vtus scilicet sm qualita
tem ipsi firme adherentem vt scilicet primo
& principaliter deseruiatur ecclesie laudabi
liter in diuinis de elect. licet canon li. vi. sedo
vt sonātur onera ad ecclesia ptinentia de q̄
bus laicus dixi ō. de offic. vic. c. q̄n aūt. vt
onera ecclesiastica. Tercio vt firmā fideliter
soluat locatori put inter eos conuentū fuerit.
ex ne pl. vic. suas c. q̄relā vbi appet q̄ conuen
cōnes hmodi hinc inde sint suade. q̄rto q̄ ea
q̄ ad lucrū suū recipit circa sumptos suos ho
nestos. & ñ voluptuose expendat nō em̄ ē di
cens vt bona de obuentionibus ecclesiarum
proueniencia in voluptatibus quouis. modo
expendantur.

Tendētes ē j. eccleſie ad firmā uullis dentur niſi perſonis eccleſiaſticis ſanctis ⁊ honeſtis quas locorum epiſcopi libere valeant coherere. ¶ Proui ſo etiam vt pauperibus parochianis de huiuſmodi pinguis porcio iuri conſona ſcd̄m arbitrium epiſcopi aſſignetur ſub teſtimonio quatuor ſide dignorum parochianorum eiſdem fideliter erogenda. ¶ Et vt ab huiuſmodi firmis omnis contractus ymaginarius ſubducatur quo in perſonis clericorum falſo ſuppoſitis vel ſub nomine baiulatus eccleſie ad firmam laicis concedun tur ſacro approbante conſilio ordinarius vt ſi quis clericus in tali verſucia repertus fuerit puniatur ſcd̄m ſtatutum ſancte memorie domini Octoboni ⁊ grauius ſi prelati viderint expedire.

Tendentes Hec eſt cōſtitutio Johānis pecham archiepi Cantuarien. edita apud lambyth Et diuiditur in duas ptes In prima ſtatuit de eccleſijs nō tradendis ad firmam niſi perſonis eccleſiaſticis. Et hoc ſub certa puiſione. In ſecunda ibi. Et vt ab huiuſmodi ordinat de pena ptrauenientibus etiā uolore ymaginato imponenda Et infra Sub hac parte decisa approbat id quod ſtatuāt eſt ſupra in cōſtitutione precedenti Et ponit causam prohibitionis firmarum eccleſiaſticarum qt ꝙ eas pauper a ſuis ſuſtentationibus defraudantur Eccleſie Id̄ eſt obuentiones eccleſiaſtice integrales ad̄ pertinentes eiuſdem vt dixi ſupra glo. prima Mili perſonis eccleſiaſticis Hic aduerte ꝙ psona eccleſiaſtica dicitur non ſolum psona ordinata ſed quecunq; alia mīſterio eccleſiaſtico deputata Unde conuerſi penitentes templarij ⁊ hoſpitalarij miniſterio eccleſiaſtico deputati dicūtur psone eccleſiaſtice vt notat Jo. xxij. q. iij. c. ſi quis domum xij. q. i. c. duo glo. i. Item quecunq; psone regulares dicūtur perſone eccleſiaſtice xxvij. q. i. vt lex ⁊ notatur de iniurijs c. vnico d. eccleſiaſticas ꝙ tamē. ⁊ de elect. ſciāt ad̄s

ti d. eccleſiaſticos ꝙ Jo. li. vi. Cum itaq; huiuſmodi ꝓſonarum eccleſiaſticarum plures ſint in ſtatu laicali ⁊ nō clericali quales ſunt templarij ⁊ hoſpitalarij ⁊ multi qui dicuntur uerſi apparet ꝙ talibus laicis eccleſie poſſunt tradi ad firmam. ¶ Sed cōtra hoc obpponitur de c. ſm inſtituta extra ne cle. vel mo. vbi ſimpliciter ſtatuitur ne laicus eccleſias teneat ad firmam non diſtinguēdo vtrū ſit laicus profeſſione ⁊ habitu nec ne. Sed illud puto intelligendū de hijs qui ſunt mere laici tam habitu ꝙ profeſſione Nam conuerſi ⁊ alij ꝓpe icti diuino officio manūpaſti. licet non ſint ordinati tamen ratione profeſſionis ⁊ habitus differunt ab alijs laicis Et ſic ſentire videtur henricus in c. dearmi mus de iudicijs d̄. de ſecundo modo ſubdiſtinctionis Et ad hoc optime facit c. quis de decimis ibi in ſeculo remanentes ⁊c. Et hic ſtare debes ſm eundem henricum qd̄ regulariter verū eſt quod laici nō p̄nt nec debent teuere eccleſias ad firmam vt patet dicto c. ſm inſtituta ⁊ ex̄ de eta. ⁊ qua. c. ex ratione. Et arrh. lxxxix. di. Judicatū d. omittantur vbi dicunt ꝙ ſi eccleſia ſit onerata exc alieno Dic ꝙ nō poteſt miniſtris ꝺmode puideri niſi habeant releuamen a laico tūc ſi ſit eccleſia religioſorum deficiente religioſo aut ꝓuiſo cōmitti debet de re. ecc. nō alie. c. poſſeſſiones. ⁊ in eius defectum clerico ſeculari de reli. do. in ter quatuor Quo etiaz deficiente ob magnā neceſſitatem poterit epūs diſpenſare vt eccleſia omittatur laico ꝙ diam firme ad tempꝰ extra de locato ꝺ conduto c. veſtra Ita tamen ꝙ non laicus ſed clericus nomine laici adminiſtret ibidem vt dicto c ex ratione. Et facit ad idem de iudicijs c. ex ſpeciali. Alioquin vt laicus miniſtret opus eſſet recurrere ad papam. ij. q. i. mennam ⁊ xxxij. dist. verumtamē c. ad hec. Et idem credit archidiaconus ſi ſit eccleſia clericorū ſeculariū Fatetur tamen henricus in loco p̄alle. videlicet dicto c. tamen nimus d̄. aut queris nūquid p̄nt facere nō mine alieno ꝙ decimas vel alios reddituſ eccleſie laici poſſunt tenere ad firmam vt in dicto c. veſtra extra c. ti. Et ꝺcor. Hoſtienſ. quo ad decimas dicto c. ſm p̄alle. Sed ſ. vide in clem. vnica de exceſſibus prelā. d. ad finem tenet ſimpliciter quod conceſſio ed firmam potest fieri etiam laicis pr̄ beneficiatis vt in dicto c. veſtra Et ꝺcor. vbi ibidē. ſz eorū opiones intelligo verū ſi ꝺa q̄ dicit ſupra vt viz fructus poſſent tenere ad firmā nō tm̄ ipſas eccleſias ad̄ plena adminiſtratiōe. ⁊ intelligo de plena adminiſtratiōne ſic vt clericus preſideat laicus et dñetur. ſenus tm̄ vt ſub clerico ipi clerici vices adminiſtrent in ſpalibz Et ſic intelligo notata ꝙ hoſtien. in ſumma ti. ne p̄lati vices ſuas d̄. ſed ⁊ videt Sanctus. i. in fide purus ⁊ a peccato mun

dis ꝛ bonis moribus pollentibꝫ xl.di. nos qui Honeſtiꝰ idest hꝫs qui honeſtis statum ſeruant ꝛ in quibus nichil reperit turpitudinis ſatiunt ad hoc notata in conſtitutione octoboni cum ſancti ꝺ. honeſtatis Aliter idest non obſtante conditione vel ſtatu recipientis talem firmam. Vtputa quia ꝑſona exempta eſſet vel alias adeo potens q̄ non poſſit per epiſcopum coherceri ꝛ hēs ſimile de offic.ordi.c.ordinarij locorum li.vi vbi de hoc ꝺ.libere per Archidiaconum ꝛ de offic.del.c.cum plures ꝺ.libere per eundem. Prouiſo etiam ēē. Pauperibus parochianis Hic vide q̄ ſcripſi ſupra de cle.non reſ.preterea ꝺ.pauperum cum glosa ſequenti ꝛ eodem titulo in decimis ꝺ.pauperibus parochianis. De firmis huiuſmodi nota non dicit eccleſias huiuſmodi. nec de fructibus eccleſiarum ſed de firmis ꝛ extra. Vnde hic nota q̄ firma ponitur pro ſenſu ānuo temporali quem recipere habet locator a conductore ꝛ ſic exponitur per Johan.an.in addi.extra eodem c.veſtra Vbi dicit hoſtien.q̄ licet ſenſ ille conſiſtat in certa pecunie ſumma ſine certa qualitate fructuum annuatim reddenda non refert Nā vtroq; caſu dicitur eſſe firma aut dicto nouo.extra ne prelati vic.ſuas c.querelam alibi Johan.an.exponit firmas idest ficta vel conductiones ſic exponit in c.ſm ne clc.vel mo. Iſta verba vt michi videtur ponderari debēt propter portionem de qua ſequitur erogandam vt videlicet an ſolui debeat de conſenſu illo quem recipiet locans vel de lucro ſortſan prouenturo ipſi qui ad firmam recipit Et p hanc litteram que dicit hanc portionem ſore ſoluendam de huiuſmodi firmis in quātum firma ponit p cēſu annuo vt preſertur videt q̄ debeat ſolui per locantem qui cenſum recipit. Sed ſm aliam expoſitionem ſcilicet vt firma ſumatur pro conductione videtur q̄ debeat ſolui per conductorem Sed infra conſtitutione proxi.videtur quod debeat ſolui communiter per vtrumq; michi videtur in caſu iſto q̄ ſolui debeat ex portione quam recipit locans prout alias notatur in ſimili p Jo.de athona in conſtitutione octoboni in ſpignum ꝺ.prouentuum ꝛ eſt ratio quia largitio elimoſine inter pauperes principaliter pertinet ad ipſum arbitrium vt ſi erga eos hoſpitat vt plenius videre poteris ſupra De cle.non reſ.c.preterea ꝺ.hoſpitalitatis et ꝺ. neceſſitati extreme hoc tamen intelligo in caſu quo dimittens eccleſiam ſuam ad firmam non reſidet in eadem prout alias patet in dicta conſtitutione preterea ſupra de cle.nō reſi..vbi vero rector vel prelatus legitime dimittit beneficium ſuum ad firmam ꝛ nichilominus perſonaliter reſidet in eodem. eſtimoi q̄ portio de qua hic loquitur non debet aſſignauda niſi talis prelatus ſuper non dando huiuſmodi elimoſinas ꝛ de non ſufficere ꝺo pauperibus parochianis fuerit probabiliter ſuſpectus vtputa quia non tenet hoſpitalitatem ſed aliarius parochianorum cōmenſalis eſt ꝛ omnia quaſi de firma huiuſmodi prouenientia conſuenit imburſare ꝛ nichil vel modicum in elimoſina tribuere Fateor tamen q̄ ſi inter locantem ꝛ firmarium conuentum ſit vt ipſe firmarius portionem huiuſmodi ſoluat tunc portio ipſa per ipſum firmarium veniet erogarda Argumentum ad hoc ff.depoſiti l.i.ꝯ. Si conuenerit. Pinguis porcio ſm facultates eccleſie ꝛ conſiderata qualitate ꝛ indigentia perſone locantis De vita ꝛ honeſtate clericorum. c.quoniam vt ait ꝛ de Inſti.c.i.vbi de hoc debet etiam conſiderari numerus ꝛ indigentia huiuſmodi pauperum ad quod ſatiunt q̄ ſcripſi ſupra de cle.non reſ.c.preterea ꝺ.neceſſitati extreme ꝛ de offic.vic.c. Quoniam autem ꝺ.tenuitatem. Iuri conſona vi deliꝫt quarta pars ſm canones xij.q.ij.cō feſſo ꝛ c.quatuor ꝛ c.mos eſt alias poterit eſſe ſexta pars ſm ea qne leguntur in conſtitutione octoboni cum ſancti ꝯ. Si qui vero Et ſupra de vita ꝛ honeſtate clericorum. c.quamuis Vel poterit hec dictio portio arbitrari ad quintam partem iuxta ea que habes ſupra de vita ꝛ honeſtate clericorum. c. exteriot habitus Ego autem reputo hanc portionem fore iuri conſonam ſm ea q̄ ſcripſi ſupra eodem ꝺ.pinguis portio. Arbitrium epiſcopi Hic vide que ſcripſi ſupra de cle.non reſ.c.in decimis ꝺ.arbitrio. Aſſignetur ſic ergo in hoc caſu ſola aſſignatio pertinet ad epiſcopum non autem diſtributio Secus tamen eſt in caſu illi9 conſtitutionis exteriot habitus ſupra de vita ꝛ honeſtate clericorum vt ibi patet. Sine teſtimonio concor.xij.q.ij. quatuor ad fi. Quatuor quare magis quatuor q̄ plures vel paucorū numerus in hoc caſu ei ſtatur nō reddi n̄ pt niſi q̄ ſic placuit inſtituēti facit ad hoc l.nō oīm ff.de legibꝫ vbi de hoc ſufficiat eī ita ſcriptū eſſe ff.q̄ ꝛ a quibꝫ l.pſcript Fideliter i. integre ſine diminucōe ꝛ ſ indigentiā ipōrū pauperū viz vt digēti magis deꝫ facit in fili xij.q.ij.vulcane vltra mediū ꝛ c.cæſſo. Erogāda ſ.p locantē niſi aliter inter ipm ꝛ conductorē conuentū ſit vt dixi ſ.ꝺ de firmis hmodi Et vt ij.ps. Pmagius rius i. ſictus ſiue ſimulatus vt ſequitur ꝺ .ſ.ctractu falſo Sumptuoſitas vt qꝫ fingit eccleſiā dari ad firmā clerico aī tñ in vitate aliud agat qꝫ tradit laico iuxta illud q̄ metrice dicit q̄ nō eſt ſimilo diſſimiloqꝫ q̄ eſt ꝛ hēs ſile ī c.pr.ꝛ ad materiā poteris applicare ea q̄ legūtur ꝛ notant. C. plus valere qđ agit p totū. C. ſiquis ſibi vel alteri l. multū interē

Batulatus quia fingunt aque bauclus so
re firmarii cum non sit laicis sz tam ha
bitu q̄ pfessione Juxta ea que scripsi supra
e.d. ecclesiasticis Sacra approbante
dō Si quis clericus siue sacerdos siue
diaconus siue cantor siue lector. C. de episco
pis & cle. auctē. pbiteros xi.q.i. de psona
Item appellacōe clericorum intelligūtur et
nomīa secularia extra de d. sig. c. cū tibi de p̄
uil. c. p exemptionem li. vi. Et solet dici q̄
appellatione clericorū omnes tam maiores
q̄ minores cōtinentur notatur per Bern.
de d. sig. cum tua d. beneficiorū notat tū arg
de clerico evocante li. vi. d. episcoporū. Quō
hec dictio clericus ex vi. verbi nō apprehendit
episcopum sed cum adiuncto sic inquantum
illud adiunctum potest operari epm. Large
tamen loquendo appellatione clericorū cōti
nentur omnes in ecclesia ad diuinū officiū
ordinati xxi di. cleros. Et a pte significatio
nis huius vocabuli clericus. Quod q̄ etiā
apprehendit religiosos ordinatos. Ad quod
facit glo. pauli in clem. i. de vi. & ho. cle. d. cleri
cos Et apprehendantur etiā in casu isto fa
cit optime constitutio Johannis stradford
que statim sequitur ibi videas. Aduerte
tamen q̄ hec clausula. Si quis clericus &c.
Potest intelligi dupliciter Uno mō sic. Si
quis clericus sz beneficiatus ecclesiam suā
dans ad firmam Alio modo sic Si quis cle
ricus suple offendens in persona sua talem
detractum ymaginatum fieri Sed primum
intellectum puto magis aptum pene ordina
in cōstitutione octoboni de qua sequitur licz
sm alium intellectum talis clericus propter
suam versutiam veniet per suum ordinarium
arbitrarie puniendus. Dolum Idest do
lo calliditate deceptione fraude vel malicia.
Et habes simile. C. de adulteriis l. ita nos
ad fi. Octobonj Duple quod est indig
num incipit & est ipsi pena applicatio ter
cie partis puentuum ad firmam dimissarum
fabrice cathedralis ecclesie vt ibi patet. Ar
bitrio sm circumstancias aggrauantes Nā
pena infligi debet sm gravitatez delicti xxiij
q. i. nō afferamus

Stradford

Licet hoīe memorie
& infra Hoc prouin
ciali consilio approbā
te constitutionibz pri
us editis adiciendo statuimus
quocienscunqz ecclesiasticum be
neficium nostre prouincie cleri
co & laico ad firmam ex nunc di
missum fuerit vel instrumentis
super huiusmodi firmarum di
missione confectis nomen laici
um clerici nomine ammodo in
seratur vel clericum fingatur so
re firmarium cum non sit seu si
laici fructus redditus & preuen
tus dimissorum beneficiorum
ad firmam suo nomine colligāt
& eos directe in suos vsus con
uertant huiusmodi contractus
non teneant nec ex eis aliquis
obligetur alteri. Sed si
ex nunc huiusmodi beneficia tra
dentes & recipientis ad firmam
partis tercie preuentuum bene
ficij sic dimissi vel estimationis
ipsius si ambo sint soluendo cō
muniter aut tradentis tantum si
soluendo recipiens non existat
fabrice ecclesie cathedralis loci
solnenda pena plecti volumus.
appositione nominis clerici nō
obstante Et quia religiosi & a
lij beneficia ecclesiastica nostre
prouincie in propriios vsus tenē
tes se constitutionibus dictis as
serunt non ligari Presentis ap
probatione consilij statuimus q̄
si ipsi beneficia huiusmodi vel su
as quas virtute approprcatio
nis in eis decimarum aut pro
uentuum percipiunt portiones
ad firmam tradiderunt clericis
non obtenta diocesani licencia
vel laicis quouis modo seu ali
as qualitercumqz contra presen
tem aut aliarum cōstitutionum
tenorem exercuerint pena predi
cta decretoo percellantur

Johannes Stradford

Licet bone memorie. Hec constitucio est Johannis stratfordt. Cantuarien. archiepiscopi & habet principaliter duo dicta. In prima ponit constitucionem adiectiuam sue quedam adiciendo constitucionibus. in hac materia consimili precedentibus in secunda ibi **Et quia** statuit illud idem seruari debere in religiosis personis quo ad beneficia & possessiones eis appropriatas & vnitas. **Et infra** hic deridetur causa editionis huius statuti scilicet propter fraudes & diuersa machinamenta ad inuenta contra statuta prioris & etiam propter diuersas absurditates inde secutas vt patet in integra. **Prouinciali concilio** q̄ pōt interesse tunc in hoc concilio an videlicet omnes q̄s tum interfuit quo ad validationē huiꝰ statuti ignoratur hoc dico propter ea que ꝓ statuitur & vt melius aduertas que infra dicam. Nam plura hic ordinata videntur iuri cōmuni repugnancia. Sciare enim debes q̄ est concilium generale prouinciale & synodale de quibus dixi supra de constitucionibus c. exterior habitus d. concilij & verū est q̄ ad prouinciale concilium vocandi sunt episcopi & non alij de necessitate xviij. di. quidem & c. episcopus & c. placuit. Si tamē alij venant admittendi sunt q̄ dic vt extra de hijs que fiunt a prelatis sine consensu capituli c. fi. reperiuntur etiam alij de quorum factis agitur vel quia ipsorum concilium est necessarium l xiij. di. obuentibus de alijs vero que prouincialia concilia concernunt potest videre notata per Innoc. & Jo. an. extra de preben. c. graue. **Prius edita** scilicet stephani in concilio Oxonien. de qua supra c. cui. Item othonis in constitucione ecclesias & constitucione eaum laicis. Item octoboni que incipit indignum. Item Joh. pecham de qua supra c. proximo. **Adiicit** Dicit ergo nichil mutat nec tollit de constitucionibus prius editis sed eis adicit vt ꝫ patet & verum est q̄ constitutiones legatinas non poterit archiepiscopus tollere quia inferior non potest tollere legem superioris de elect. c. ne romani in cle. & ibi per Jo. an. in d. inferiores & per voil. in d. non potest innatr tamen potest inferior legem illi penam adiciendo hic notata per voil. ibidem & Innoc. ibi paulus d. non potest & gesp. eodem d.

Ecclesiasticum beneficium. in hoc differt ista constitucio a precedentibus quia hec constitucio loquitur generaliter de quocumq̄ beneficio ecclesiastico sed constitutiones alie loquūtur de ecclesijs. **Affirmā** non dimittendis vt in eis patet largior est enim significatio beneficij quam ecclesie. potest enim esse beneficium licet non fuerit ecclesia Vnde appellatione beneficiorum prebende & maiores dignitates continentur de d. sig. c. tua Item canonia vt notat Archidiaconus de preben. c. si motu proprio d. beneficium Et circa hoc vide q̄ dixi supra De vi. & ho. cle. c. exterior habitus d. beneficia ecclesiastica Sed quero nūquid beneficium ecclesiasticum q̄ habetur non vt beneficium q̄ institutionem canonicam sed vt proprietas cōprehendatur sub hac constitucione ad effectum q̄ non valeat dimitti ad firmam quin maneatur pena huius constitucionis Nō non cōprehendatur faciunt notata de eo qui mittit in poss. causa rei seruande c. vnico li. vi. vbi de hoc d. vitoꝰ per Jo. an. & eodem c. d. in hoc casu per Card. & sentit Jo. de Athoñ in cōstitucione octobon indignum d. ecclesie firma Sed contra hoc opponitur infra eodē q̄. si. vbi statuit hoc idez seruari debere quo ad religiosos in ecclesijs & portionibus eis appropriatis solue vt ibi diam clericis & laicis cōstitutiones prius edite disposuerunt tantum ne laicis per se ecclesie vllo tempore dentur ad firmam hic vero dispōit q̄ idez locum habeat etiam si clericus sit adiunctus. Sed contra hoc opponitur nam licet in casu spūali laicus per se non posset esse arbit nec valeret cōpromissum in eum factum extra de arbitris c. contingit Cōpromissum tamen in laicum & clericum factum bene tenet Vt notat ibi bern. in glosa maxime cum magis dignum trahat ad se minus dignum. extra de cō. ec. c. q̄ in dubijs de preben. c. si is autem li. vi. Solucio est cōmunis quia illud locum habet vbi cōpromittitur in clericum & laicū auctoritate superioris scilicet iudicis qui potuit de ipsa causa cognoscere siue iudex ille fuerit ordinarius siue delegatus & in hanc solucionem nota. ibi quasi omnes doct. Nam in laicum solum compromitti non posset In hoc casu absq; auctoritate pape vt volunt ibi doct. post glosam & q̄ auctoritate superioris possit cōpromitti in clericum & laicum. Est ibi textus in c. per tuas prope fi. ex qua solucione apparet eadem ratione q̄ auctoritate talis superioris possit beneficium ecclesiasticum tradi ad firmam clerico & laico sil. non autem laico per se solum. Sed aduerte non videtur omnino equalis ratio in compromisso super re spūali & in dimissione beneficij ecclesiastici ad firmam Nam per firmam huiusmodi laicus posset consequi regimen & superioritatem super clericos q̄ non esset decens neq; honestum nec super hoc prodesset auctoritas alterius nisi pape ij. q. v. Mēnam cum similibus vt dixi supra eodem c. videntes d. ecclesiasticis nec etiam posset laicus in ecclesia ministrare vt ibi dixi & hec est finalis causa prohibitionis quare prohibitum est ne beneficia ecclesiastica dentur laicis ad firmam vt patet in constitucione otho

mis ecclesias ꝯ constitutionē aim laicis quē
causa prohibitionis non cessat etiam vbi cle
ricis tali loco adiungitur vt hic Vnde non
valet firme dacio nisi auctoritas pape inter
uenret vt patet ex premissis Et ad hoc qđ
vbi prohibetur aliquid cōtrahi in psonā lai
ci Illud idem fieri non potest etiam in psonā
clerici ꝯ laici cōiunctim Facit notata per
Hostien. in summa de offitio del. ℣. cui possit
dī. quid si delegetur Allegat ad hoc c. Mas-
sana de elect. de osti. ecclesie sancte marie de
immu. ecc. c. aduersus Et per eundem etiam
in summa ti. ne clerici vel mōachi ℣. que sunt
permissa clericis dī sic ꝯ multo magis Nec
obstat ꝙm eum quod potest cōpromitti in cle
ricum ꝯ laicum super re spūali vt predictum
est quia ꝑesse eccl sie ꝯ eam regere ꝯ spūalia
administrare maior est potestas ꝙ potestas
cōpromissoria. Vnde non sequitur ꝙ si a tu
re id quod minus est cōcessum videtur licet ecōtra bñ
sequeretur vt patet de decimis c. tua ꝯ c. ex
parte Et sentencia arbitri nō per omnia sen
tencia est. ff. de his qui no. in sa. l. quid ergo
℣. ex cōpromisso Et breuiter cōcludit ibi ho
stien. ꝙ omnis casus qui cōtra hoc a iure vel
papa non cōceditur expressim intelligitur de
negatis quia quod de vno cōceditur de alte
ro denegatur extra de presumpc. c. nōne Et
nota cōtrarium ad premissa qđ vbi cōtractꝰ
efficitur ex duobus quorū vnū reddit ipsum
validum Alterum vero ipsum reddit inuali
dum inspici debet id quod nocet non id quod
prodest vt l. si vir vxori ff. de donato. vbi de
hoc per bartℏ. Et ad hoc vide notata l. si spō-
sus ℣. si maritus ff. de donac. inter virū ꝯ vxo
rem ꝯ quod ibi notatur **Ex nūc** Ex hoc
apparet hanc cōstitutionem esse noui iuris
promulgatiuam. Ita quod respiceret futura
ꝯ non preterita Et hic vide quod dixi supra
de cōstitutionibus c. huius autem consiliꝫ.
d. futuris tempibus **Instrumentis** sic
dictis quia causam instruūt. C. de fi. instru.
l. in exercendis Et quomodo differt instru
mentum a lītis notatur per voil. in cle. i. de p
cur. d. instrumento Et ꝙ instrumenti appel
latione testes cōtinentur Habes extra de te
stibus cogendis c. peruenit vbi de hoc Et hic
vocat instrumenta lītas que fiunt super con
tractu inito inter cōtrahentes Et solent fie
ri huiusmodi instrumenta non ad validatio
nem cōtractus Sed vt cōtractus per ea fa
cilius ꝓbari possit xxv. q. iij. c. postea ꝙ Jo.
ff. de fide instru. l. in re ꝯ l. se. **Nomen lai
ci** Sic ergo ad maiorem penam huius
cōstitutionis sufficit vt in instrumento con
uentionis inseratur nomen laici licet de fa
cto laicus se de firma huiusmodi non intro
mittat. Stabitur namq; tali scripture ꝯ ei
credendum est maxime contra eos quorum

nomine fit. l. q vij. Saluberrimū etiam si ꝑ
uata scriptura sit Et vt eam ostendant per
censuras compelli possunt put in simili legi
tur de vsur. c. vnico in cle. vbi de hoc per Jo.
an. d. rationum Et huic sententie dōct. ff.
de edendo l. quedam ℣. penulti. ꝯ ibi in glosa ꝯ
extra de fide instru. c. ij. ff. depo. l. publia ℣. si.
Et talis est cōtractus iudicandus qualis
apparet ex verbis etiam instrumento de stri
ctis. nisi ex circumstantiis appositis aliter
presumatur extra de pignoribus c. illo nos
Sed quid si nomen laici fuerit līris siue
instrumentis huiusmodi inscriptum ipō ig
norante Numquid vigore talis inscriptio s
mis debeat sibi in aliquo ꝓiudicari. dic qđ nō
ymmo ille qui nomen huiusmodi inscribi fe
cit tenetur pena falsi faciunt ad hoc ea que le
gūtur ꝯ notantur de his que fi. a ꝑla. sine cō
sensu capituli c. quanto ℣. absencium vbi ḡ
hoc in glo. Et potes intelligere hoc quod
dicit hic de nomine laici non apponendo sti
pulacionem per viam principalitatis Sed vt con
tractus referatur tam in personam clerici ꝙ
laici ꝯ tunc recidit in idem quod dictum ē su
pra in casu proximo. vel sic potes intelligere
vt laicus adiciatur accessorie tanq̄ fideiusse
pro clerico non tamen vt administrator ma
nifeste firme huiusmodi Quo etiam casu in
quantum nomen laici adiicitur in instrumē
to effecto sup dimissione talis firme reddit cō
uentionem inutilem vt infra patet. Et sic
ex his que hic dicūtur habes quod vtile per
inutile vitiatur ratione prohibiti ne dum re
aliter sed etiam verbaliter adiuncti Et sic
hec prohibitio habet locum non solum in ad
iectione reali sed etiam verbali Et ratio po
test esse propter annexionem vel quia vnum
est alteri accessorium Secus tamen esset si
forent diuersa ꝯ separata ff. de minoribus l. etsi
am ff. de negg. l. eum actum ꝯ l. at. qui natu
ra Ad quod etiam faciunt notata per Inno
de hereticis c. fraternitatis vbi de hoc per ip
sum in glosa hoc habet locum Et facit ad idē
glo. Jo. an. in cle. i. de decimis v. immiscens
tium Et circa hoc potes videre pro ꝯ contra
ꝯ solutiones per dyg. in re. iur. vtile. li. vi.
Fingatur prout dixi supra c. proximo
v. falso suppositis. Est enim regulare quod
in contractibus rei veritas potius ꝙ id qđ
fictum est prospici debet. C. plus valere qđ
agitur l. i. ꝯ. ij. ꝯ per totum. C. si quis sibi vel
alteri l. multum interest. **Fructus reddi
tus et prouentus.** Que sit differencia
inter fructus ꝯ redditus dixi supra de consue
tudine c. nullus vector v. fructus Prouen
tus vero ꝯ obuentionum nūcupatio genera
lis est ꝯ omina que prouenīūt quocunq; no
mine cōtinentur ff. de vsufru. l. vsufru. legato.
Hic obuentionū vocabulum omnia que
obuenīūt continet ff. de v. sig. l. obuenit Et

ſtauit ad hoc notata per archid. de offic. ordi. c. preſenti v. Obuenientia libro ſexto.

Sub nomine huic littere concor notata per archid. xvi. q. ij. in nonanis et per hoſtien. extra de etate. et qualit. c. ex ratione et intelligas ſuo nomine vt ſcilicet tanquam principalis adminiſtrator eccleſie colligat hmõdi fructus reditus aut prouentus vt notat hoſt. in loco prealle. **Beatus** tunc eſt ſi hoc faciat vt nudus miniſter clerici prout notat Hoſtiensis de iudic. c. determinamus vbi. ij. Sed q̃ritur an poſſit conſtitui proprio nomine Et faciunt notata per hoſtien. in ſumma ſua extra ne prelati vices ſuas vbi. poteſt igitur

Directe dum ſunt in campis vel oblationes dum ſunt in eccleſia et manent ſub nomine decimarum vel oblationum colligendo Sed poſtquam per clericum recepti et collecti fuerint et verſa fuerint in catalla bene poſſunt laici per viam emptionis vel alias hmõi modi obuentiones de manu clerici recipere et ſic indirecte per mediam perſonam. Vt notat hoſtien. in dicto vbi. poſt igitur. ad quez remiſi ſupra in fi. gloſe precedentis

In tuum vſum ſcilicet ipſorum laicorum ſecus tamen eſt ſi nomine prelati eccleſie vel clerici fierent et ad ipſius vſum obuentiones huiuſmodi colligant vel recipiant tanquam miniſtri ipſorum platorum vel firmariorum Ita q̃ nullam in ea parte habeant adminiſtrationem in eccleſia nec ſuper perſonas eccleſiaſticas vt predixi et ad ea que hic dicuntur bene facit c. quãuis extra de decimis vbi patet q̃ decime et alia in eccleſijs obuenientia ñ ſunt laicis concedenda et hoc eſt omnino verũ ſic intelligendo vt obuentiones huiuſmodi vel decimas habeant per viam tituli et iure ſuo. Verus tamen eſt ſi in laicum trafferat mera facultas facti percipiendi fructuũ q̃ viã ſirem. Nam veri facti exercitium ſine titulo bene adit in laicum poteſt enim laicus eſſe procurator in cauſis ſpiritualibus de procur. c. i. libro ſexto Et ſic notat Petrus de anchon. dicto c. quãuis et ad idem facit l. neceſſarium ℔. ſi. ff. de priuilo et primo. vi. vbi patet q̃ ius ſibi cõpetens non poteſt quis a ſe totaliter abdicare et in alterũ trãſferre ſed bene poteſt cõmoditatem vtendi tranſferre.

Huiuſmodi contractus ſcilicet ſuper decimis quadrupliciter ſpecificati. Primo videlicet in dando quodammodo teneficiũ eccleſiaſticũ ad firmã clerico et laico ſimul Secundo in inſerendo nomen laici cum nomine clerici in inſtrumento huiuſmodi firme conficiendo. Tercio fingendo clericum eſſe firmarium cũ non ſit. Quarto vt laici prouentus decimas beneficiorum ad firmã dimiſſorũ in ſuos vſus directe conuertant. **Non teneãt** ſcilicet meo iure quia tales contractus fiunt contra iuris prohibitionem Et iõ me

ñito reprobantur vt in reg. iuris que cõtra. li. vi. C. de legibus et oſti. l. non dubium vbi de hoc Dic etiam contrahentes non dicãtur habere bonam fidem vt in regula iuris qui cõtra iura nec ignorancia iuris in hoc caſu excuſat vt ibi notat dig. cum quo etiã concor. alij vt ibi patet Et hic ſcire debes q̃ quando lex vel ſtatutum reſiſtit contractui precipiendo ne fiat dirigendo preceptum ad perſoñas ne contrahant vt hic tunc non tenet cõtractus nec oritur obligatio ciuilis vel naturalis nec poterit actendere ſicut iuſſit. C. que res pen. non poſſunt per totum de ſacro. ec. l. iubemus. C. de agric. et cen. l. quemadmodũ li. xi. Et q̃ tali caſu obligacio naturalis non naſcatur probatur ex l. eos ℔. i. ff. de vſuris cõiuncta l. Si non ſortem in principio ff. de condic. indebiti et ſic ſtat l. non dubium. C. de legibus. Item etiam dicendum eſt ſi prohibicio fiat ex parte vnius tantum nam tunc et etiam non queritur obligacio etiam naturalis vt. C. ſiquis alteri vel ſibi l. ſi. ff. de cõtra empt. l. non licet Et eſt ratio quia obligacio naturalis dicitur de iure gentium. vt inſtitutionũ ℔. naturalis ff. de ſoluc. et de re iuris l. cum amplius in ſi. de iure gentium debemus obedire maioribus vt l. veluti ff. De miſti. et iure Ille ergo qui contrahit cõtra prohibita legum facit contra ius gentium vnde merito non obligatur etiam naturaliter ſm Bart. qui ſic notat ff. de fideiuſſoribus l. cum lex vbi. premiſſis et vide infra glo. ſu.

Obligetur ſcilicet nec ciuiliter nec naturaliter ff. de fideiuſ. l. ſed ſi ſm nam verum eſt q̃ vbi lex vel ſtatutum reſiſtit obligacioni tunc nec oritur ciuilis neq̃ naturalis obligacio vt l. ſi non ſortem in principio ff. de condic. indebiti et notatur p̃ Bartho. dicta l. ſed ſi ſm vbi. quero vtrum. Sed certe hic habes q̃ talis contractus non tenet nec ex eo oritur aliqua obligacio Quid ergo poſt huiuſmodi contractum de facto nutum laicus vigore eiuſdem recipit decimas vel alios prouentus ipſius beneficij nũquid tenetur ipſos reſtituere locanti vel ipſorum eſtimacionem videtur q̃ non. quia locanti in hoc caſu non cõpetit actio vt hic patet et cum hic cõtractus hic inde factus ſit contra iuris prohibitionem videtur q̃ in hoc caſu tanquã in turpi cã melior erit condicio poſſidentis ff. de condic. ob turpem cauſam ſi ob turpem. Sed hoc non puto verum quia ſic reportaret lucrum vnde mereretur penam q̃ eſſe nõ debet ff. de neg. ge. l. ſi heredit. Dic ergo qõd ſic precepta reſtitui debent officio iudicis q̃ declarabit contractum huiuſmodi non tenuiſſe Et ſic contrahentes ſore puniendos in ſolucione tercie partis de qua hic dicit nec obſtat q̃ dicitur ratione turpitudinis meliorẽ eſſe conditionem poſſidentis quia hoc verum

ēſſet q̄ factum eſt de ſe ē p̄r ſe turpe ſcias ſi ex eius aliqua circūſtancia vel qualitate adiecta ſit turpe vt hic nam tunc nō erit me licet conditio poſſidentis vt patet extra de ſy moniā veniens. Pro qua materia vide notata p̄r archid. de teſtibz c. i. glo. viii. ll. vi. Sed ſic Et dic ſic vt ſupradictum eſt videlicz cle rico ē laico vel etiam clerico cum adiectione nominis laici vel fingendo clericū firmariū cū nō ſit vel vt laicus ſuo nomine ē ad vſus ꝓprios prouentus eccleſiaſticos colligat. Tradentes Completum actum ſignifi cat q̄ in hoc caſu p̄rficitur ex conſenſu ꝺtrahen tium Nam in realibus ad effectum ꝺmit tendi penam nō ſufficit actum fore inchoatū ſed requiritur completio actus vt dixi ſupra de poſtulando c. i. ꝺ. ſteterit Et hoc verū in trelligas quando in cōtrahendo ad validatio nem contractus tunc neceſſe eſt q̄ ſcriptura illa redigatur in mundū ē ſigilletur vel ſal tem ſubſcribatur per ptes ꝺtrahentes ſm̄ conſuetudinem regionis. Ad que vide notata p̄r hoſtien. in ſumma ti. de empt. ē vend. §. ē de quibus rebus ꝺh. p̄ficitur ergo emptio. Ad firmam que tendit in ꝺtractum loca tionis ē conductionis ad modicum temp̄ vt dixi ſupra c. c. i. ꝺ. ad firmam Unde alias ven dendo ē ſic recipiendo fructus eccleſie ſiue be neficij de anno in annū q̄ p̄llas diſtinctas nō ꝺmitteretur hec pena nec etiā donādo nec alio modo licito eos in laicum tranſferendo Et idem puto in obuentionibus altaris ſi videlicet ad ſtipendium capellanoꝝ ē aliorū miniſtrorū forſan laicorū aſſignentur dum modo p̄r laicum directe nō recipiātur vt ſu pra dictum eſt. Tercie partis Simile habes in cōſtitutione octotoni indignū. Be neficij ſic dimilli Hec lra dat intelli gere de beneficio integrali non diuiſo q̄ par tes Sed cōſtitutio octotoni indignum ſpe cialius loquitur cū dicit tercia parte prouē tuum huius ꝛi q̄ de facto ad firmaz dare ē vt p̄r hoc ꝺt intelligere penam predictā ha bere locum non ſolum in integro beneficio. ſz etiam eius p̄te Sed tu intelligas illam cō ſtitutionem ſm materiam ibi ſubiectam. vt videlicet illa clauſula huius ꝛi ē. referatur ad dignitatem officium ꝺcanatum archidia conatum. Prouentus ſpūalis iuriſdicti onis vel ex penitencia vel altari vel eccleſie ſa cramentis prouenientes prout ibi patet in ꝺh. prouide. Et ſic bene ſtat q̄ hec pena locū non habet niſi vbi integrum beneficium cum plena adminiſtratione datur ad firmam Et ad hoc bene facit textus illius cōſtitutionis indignum ꝺh. que omnia vbi vult eandem p̄ nam locum habere cum laicis datur eccleſia ad firmam Sic loquendo de beneficio integ li vt p̄dixi. Eſtimationis ipſius ſz tercie partis Et iſtud ponit vt collatur du bium de tercia p̄te prouentuum in caſu quo prouentus huiuſmodi nō extent ſed cōſum pti ſunt. In quo caſu optare curreret ad eſti mationem. Nam habens rei eſtimationem rem ipſaz habere videtur ff. de vſufru. l. ſi. oſ fructus legatus eſt §. i. Nec debet in hoc caſu tercia p̄s eſtimari ſm affectionem ff. ad l. aquil. l. ſeruum. ſi ſeruum. Sed eſtimari de bet ſm eccleſie ſue beneficij prouentus ſiue redditum ar. ad hoc dcle. i. l. ſi fundum vbi de hoc in glo. Sed quero quomodo debent iſti p uentus eſtimari an ſcilicet ſm taxam benefi cij. vel alias ſm verum valorem beneficij vel ſm ſummam p̄ro qua dimittitur ad firmam Ex lra hic poſita apparet q̄ hec eſtimatio de bet fieri ſm verum valorem dum dicit tercie p̄tis prouentuum qui quidam prouentus omnia ad beneficium ſpectancia reſpiciūt vt dixi ſupra ꝺ. prouentus Et hoc puto verum quando integri prouentus tradūtur ad firmam vt hic ē tunc eſtimatio huiuſmodi pro uentuum debet fieri ſm quantitatem ē quas litatem fructuum ē rerū de quibz huiuſmo di prouentus ſurgūt ē ſm conditionem pa trie non ſm alicuius affectionem ſed ſm cō munem eſtimationem Facit ad hoc quod no tat accurſ. in l. C. de veſti. vend. iuncta l. p̄ ulla ff. ad. l. falcidiam vbi etiam de hoc p̄r dat tz. Item quero nūquid hec tercia p̄s ſine eius eſtimatio debeat oſiderari quo ad pro uentus vnius anni tantum vel alias omnū annoꝝ p̄ro quibus forſan ꝺuentio inita eſt vt puta trium quatuor vel quinq̄ vel alias ſicut ꝺuentum fuerit. Io. de athona in cōſti tutione octotoni indignum ꝺ. prouentuum in principio videtur ſentire q̄ hec pena ſolui debeat p̄ro quolibet anno talis dimiſſionis ad firmam Ratio ſua eſt qz quolibet anno habentur prouentus Ad quod allegat ibi iura que quomodo faciunt ad propoſitū non bene intelligo Sed michi videtur q̄ nec in caſu illius conſtitutionis indignum nec in caſu illius cōſtitutionis ſit hec pena cōmit tenda niſi p̄ro vna vice vel p̄ro vno anno tā tum. Ratio eſt qu a vt ibi ē etiam hic pact cōtract9 huiuſmodi nō tenet nec exinde con tur aliqua obligatio Et ſic quo adiuē. effec tum nulli prouentus ex tali cōtractu obue nire poſſunt tali ꝺuctori ymmo integraliter remanere habent penes locatorem qui eſt ve rus adminiſtrator boni ecclesie. Iniuſte igitur eſſet vt cōductor tali pena anima affi geretur cū nullum cōmodum ex tali ꝺtractu ſit p̄ſecutus vt ſic accidunt ea que leguntur in regula iuris qui ſentit li. vi. ē ff. e. ti. l. ſm naturam Sed q̄ opinione Io. faciunt iura que vtiunt quod tot ſunt locationes quot ſunt anni ff. de ſtip. ſeruorum l. ſi ſa9 cōmunis §. cum ſervus fructuarius ff. de ān annis leg. l. ſi ānos vbi legata in annos ſin

gulos sunt plura ꝛ non vnum ꝛ ꝛct. eodē titulo l. cum in annos .C. de aduoc. diuers. iudic. l. post duos ff. de acc. empc. l. si sterit. ℔. Sed hijs non obstantibus dico q̄ i casu nostro vnū tantum est locatio ꝛ non plures ad quod bene facit l. senatus ℔. si. ff. De donac. causa mortis sed melius ff. de ō. obligationibus stichum ℔ stipulatio vbi de hoc in glo. optime. facit l. si a colono ff. de fideius. ꝛ hic leges loquūtur in contractibus prout loquitur hic constitutio nec obstat l. Si seruus prealleg. que etiam in contractu locationis q̄ quando stipulans ab initio est capax totius obligationis tunc tūa stipulatio senetur vna vt dicta l. si stichum ꝛ hic secus tamen est quando stipulans non est ab initio capax totius obligationis vt in l. all. in contractibus vel dic aliter ꝛ melius quandoq̄ stipulatio tūa sit per expressam numerationē temporum ō. grā loco tibi fructus ecclesie mee ad quinquennium numerando annos ꝛ stipules a te quod primo anno soluas michi ꝓ. Item secundo ꝓ. Item tercio ꝓ. ꝛ sic de ceteris ꝛ verum est q̄ in hoc casu quot sunt anni tot sunt stipulationes ꝛ sic stat l. pluribus ℔. ff. de ō. ob. Quandoq̄ talis stipulatio sit absq̄ numeratione annorum ꝛ tunc videndum est an aliquid implendum sit per stipulatorem an nichil sit per eum impleuduz hoc enim casu quo nichil est per eum impleudum si stipulatio cōmitti debet omi anno nouum alicuius conditionis ō. grata si fuerit in nouam tunc quot sunt anni tot sunt stipulationes sic stat l. vbi aūt ℔. penulti. ff. de ō. ob. Si vero debet cōmitti indistincte solo ꝛcursu temporis tunc est vna pro omni tempore ꝛ sic stat l. si stichum ℔. stipulatio preall. ꝛ dicta l. senatus ℔. si. si ō per stipulatorē aliquid ē implendū tūc si illd implēdū cohereat persone tot sunt stipulationes quot sunt anni. ꝛ sic stat dicta l. si seruus cōis ℔. cum seruꝰ ff. de stipulac. seruorum ꝛ dicta l. si sterilis. ℔. si. ꝛ dicta l. post duos cum similibus. Si vero illud implendum non cohereat persone. tunc est vna ꝛ sic stat l. si a colono ff. de fideius. vnde in casu nostro licz locatoc teneatur ad aliquid implendum videlicet conductorē assecurare de fructibus tamen illud implendum persone locantis non cohereat ergo ꝛc. Premissa notantur per barth. in dicto ℔. cū seruus l. si seruus ff. de stipulatione seruorum ōꝺ. ponitur extra glo. ꝛ optime facit. Sunt notata per eundem c. l. ōꝺ. dicit hic q̄ mixtum Si ambo scilicet dantes ꝛ recipientes. Sint soluendo alias aūt sufficeret inopia ad exclusionem potentis extra de solutionibus c. odardus cum concor. ibi posit per glo. ꝛ nota q̄ aliquando esse non solue do probatur ex eo q̄ ostiatim mendicat sine fructu vel quia redit bona fm Jo. an. Qui sic notat dicto c. odardus ego autem puto illum in casu nostro dicā non soluendo cū constat manifeste eius facultates non sufficere ad solutionem eius rei que inmumbit. Immo est impar oneri iniuncto ff. soluto matrimonio l. si ostante in principio ꝛ sufficit hoc probari per vulgi opinionem. vt notat glo. in l. vbi. C. de iur. dcium. ad q̄ optime facit ff. de exhib. tu. l. paupertas vbi de hoc ꝛ potes tuam hoc videre notata per Bartholū in dicta l. si ostante. Communiter sciliez pro diuiso vel pro parte virili facit ad hoc ff de stipul. seruorum l. seruus cōmunis ita ꝛ l si seruus cōmunis sit. Quandoq̄ tamen sumitur cōmuniter pro indiuiso ff. de re. dō. cum qui sub tutela sunt l. magis ℔. si. C. de de cōmun seruo ma. per totum Et ista littera videtur soluere dubium de quo querit Jo de Athona in ostitucione octoboni indignuz ō. prouentuum vbi arguit ad hanc partem scilicet q̄ hic pena de soluendo hāc terciam p̄tem in quantum imponitur pro delicto personali damnato respectu vtriusq̄ ptis debet leuari cōmuniter ab vtraq̄ parte fualiter tamen recedit ab hac opinione ꝛ declinat in illum q̄ leuari debet solum a locante racio sua est quia locans certat de lucro captando sed conductor certat de dampno vitando. Alias enim rationes ibi ponit quas videre poteris si placeat Sed quicquid ibi dixerit Jo. de Athona hic statuit contrarium cum quadam adiectione videlicet estimationis huiusmodi terde partis que eque considerare potest conducentem sicut locantem ꝛ alias sequeretur delictum ipsius conducentis remansurum impunitū tamen q̄ esse non debet ff. ad leg. aquil. l. ita vulneratus ꝛ optime ad propositum huius constitucionis facit ff. de publicanis l. si multi ō. de administratione tut. l. tres tutores in principio tradentem tantū ꝛ sic quilibet in solid. obligatus est ꝛ saltem locator vt hic patet ad q̄ vide q̄ notatur i similli ff. de publicanis dicta l. si multi per actū. Fabrice sic ergo non alteri vsui etiam pio ꝛ per quam leuari debeat notat iohan. de athona in dicta constitucione indignum ō. fabrice ecclesie cathedralis. Quid si sint due ecclesie cathedrales illius loci prout est videre in ecclesia Bathon. ꝛ wellen. Item in ecclesia Couentren. ꝛ Lychefelden. puto q̄ magis indigenti dabitur ꝛ hoc arbitrabitur episcopus ad q̄ facit. C. de episcopis ꝛ cle. l. si quis ad declinandam ℔. sin autem ampliores auct. de eccle. ti ℔. si quis inhonime coll. ix. ꝛ hoc verum nisi per coniecturas aliud constare poterit vtputa q̄ vni earum magis est subditus ꝛ ad eam magis accedere assuetus ꝛ sic potest intellig q̄ legitur infra de testis c. statutum ℔. penulti. Ibi quius erat subditus ꝛc. Quod si huiusmodi

ecclesie equaliter indigeant tunc dignicei et
clesie dabit fiant alias notatur in simili de cā
missa officiali vbi sunt duo officiales. Et
notatur p Jo.an. in clem. ℓ si principalis de
in stripcis glo.quid ergo. Et de hoc dixi su
pra de sequestru. pos. ℓ fructuū c.i.d. officia
l.s ff. sed quid si epūs vt si in dignitate eq
les sint eqliter debet diuidi inter eas ar.ad
hoc. C. de legatis l.si fortidianū ℓ de sepultu
ris c.cum quis H.cum ab eo li.vi. vbi ad ma
teriam bene notatur per doct. Et ad hoc dū
facit ff. de re.iudi.l.paulus. C. si plures vna
sententia condempnati sint.l.i. Et sic sentit
Jo.an. dicto c.cum quis de sepulturis li. vi
in nouella. Pena plecti Doest puniri ℓ
intellige nō ipso iure sed per sententiam ai
quise cognitione precedente Sed ctra istud
opponitur de hijs que legūtur ℓ notantur.
extra de pēnis c.ij. ibi legitur ℓ notatur qđ
pena apposita ctractui inualido non tenet.
Unde cum iste contractus vt hic apparet in
textu nō valeat pr cosequens vt videt. nec
pena apposita valebit. ¶ Pro qua ma
teria habes hic cē. in glo.ij. Solutio Illud
locum habet in pena conuencionali vt ibi pāt
que deficiente principali sez ctractu tenere ñ
pt vt in re.iuris acutissimum li.vi. Sed hic
loquimur in pena legali que principaliter or
dinatur ad puniendum taliter cōtrahentes.
Et ideo sublato cōtractu tamē inualido mi
nus nihilominus dē pr se stat pena in se valida.
Hec solutio cōfirmatur per dicta Innocēti
extra de predictis c.pleriqz ℓ pr ea que no
tat chy. C. de epis ℓ cle. l. ¶ Si quis nō di
cam dd. x. ctra opponitur Sed iterum oppo
nitur Nam que contra leges fiunt pro infe
ctis habentur. C. de legibus l. nō dubium.
Et in re. iuē. que ctra li. vi. Unde cum iste
ctractus sit habitus ℓ initus ctra legez ha
bebitur p infecto. Et sic pena exinde sequi ñ
poterit vt videtur. Solutio dic qđ habetur
pro infecto quo ad comodum ctrahentiū vt
sez inde mihi retineant. Sed habetur p facto
ad eorum mālmodum vt sez inde puniantur
Hanc solucōnem ponit chy. C. de legibz dtā
l. dd. quarto opponitur. Sed hic quero num
quid ista pena videlicet tercie ptis puentuū
exacta stabit ctractus in se validus Et vi
detur q nō ymmo vtraqz pena habebit locū
videlicet pena nullitatis ctractus ℓ etiam
hec pena specialis Dic alias videmus in alie
natione rei ecclesiastice nō seruata forma le
gis extra de re. ecc. nō alie. c. Si quis ꝓfes
tworū Et. C. de sacro. ecc. l. Jubemus Ḣ. sa
ne Econtra videtur quid vbi locum habz pe
na specialis ℓ certa non habet locum pena ge
neralis Pro eodem facto a lege cōminata ff
de penis l. sanctio legum Nam species gene
ri derogat vt ibi patet Unde cum hic sit vna
pena generalis sez inualidatus contractus.

Item alia specialis videlicet tercie ptis q
uentium videtur q pena speciali exacta ces
bit prima. Dec est verisimile delictum vnum
lege eadem varijs estimationibus ꝯtrariū
vt ibi dicitur ad finem Et pro ista parte
ne facit sententia quam ponit chy. de sepul
chro violato l. qui sepulchrum vbi ponit hic
tyraniam q vbi pr eandem legem introdu
citur pena generalis ℓ pena specialis tūc m
rium est q sanctio legis generalis cessat pr
specialem Dec vbi vna lex introducit penam
generalem Alia lex introducit specialez tūc
simul contrariū vt est videre de pena l. non du
bium. C. de legibus ℓ de pena dicta l. Jube
mus Ḣ. sane Sed hic eadem cōstitutio intro
ducit penam generalem videlicet nullitatem
talis ctractus ℓ hanc penam specialem scili
cet solutionis tercie partis quentium ad fa
briam ecclesie ergo ℓ ¶ Ctra premissa tu
dic q qñqz pena generalis que fertur a lege
est incerta ℓ talis pena nō refertur ad pnā
specialem specificatam siue in eadem lege sit
siue in diuersis hoc siat ℓ sic stat dicta l. sanc
tio legum sm intellectum glo. ibidem. Nūs
qz vtraqz pena est certa ℓ ab eadem cōstitutiō
ne prolata ℓ tunc etiam pena generalis non
refertur ad specificatam penam Et sic stat di
cta lex sanctio legum sm intellectum dcg. ibi
Quandoqz vero pena generalis que est incer
ta infertur a lege vel cōstitutione Sed pena
alia specialis in eadem vel alia lege vel cōsti
tutione limitatur inferenda ab homine ℓ tūc
vtraqz habet locum etiam quo ad crimen
ℓ quo ad executionem Et sic sm hoc hec cō
stitutio que generaliter introducit penā nul
l. talis ctractus huiusmodi ipso iure ℓ ni
chilominus introducit penam specialem scili
cet solutionis tercie ptis quentium que q
hominem est infligenda. vt predixi in vtroq
casu quo ad penas huiusmodi est seruanda.
Et ad hanc solutionem bene facit notata q
Barth. in dicta l. sanctio legum parum post
principium. Vel dic aliter vbi lex prohibe
aliquid predit vltra penam imponendo aut
certum est de mente legis verbi gratia q a
ctus nō valeat ℓ q pena certa infligatur vt
hic tunc stamus certo Sic stat lex dicta l.
Jubemus. C. de sacro. ecc. ℓ l. i. C. de sepul
chro violato. Aut est dubium de mente le
gis tūc si pena que apponitur respicit annul
lationem ipsius actus verum est q actus ipse
est inualidus. Sic stat lex ptoz aut Ḣ. hoc ma
xime dictum ff. de no. o. nūc. ℓ lex. Si vero nō
remunerandi Ḣ. vel turpis ℓ lex iuris gentiū
Ḣ. pacta que cōtra ff. de pact. Si vero appo
natur pena extrinseca videlicet talis qui sic
fecerit soluat decez nomine pene vel aliud hu
iusmodi tunc si talis pena non effz pena actu
remanente inualido. verum est q actus ipse
remanebit validus sic stat. l. olim. ff. de donac

Si autem pena possit committere aim actus nullitate tunc si nullitas actus respicit pro iudicium eius tantum ait pena imponitur. verum est q actus est nullus sic stat l. prima ff. de hijs que pro non scriptis habent. Si vero respicit alterius preiudicium tunc non est nullus vt l. filius famil. q. si. ff. de fal sis ff. et re iuris l. nemo videtur dolo facere. Et ibi glosa notabilis premissa colligun tur ex scriptis bartho. ff. de no. om. nūc. l. pe vt ait. q. hoc interdictum vñ. Item nota ex hac lege. ¶ Nominis clerici iūcti aim nomine laici vt prefertur. ¶ Non obstā te. c. ex. ff. de arbit. l. prodius. ¶ Et quia. secunda pars. ¶ Religiosi stricte intelli ge pro hijs qui aliqui de religionibus appro batis professi sunt aim habitus assumptio ne. licet quandoq; clerici seculares et etiā laici dicantur religiosi prout notat archidiaco nus de hereticis c. vt officium v. religiosus. libro sexto. ¶ Et alii non religiosi. Ora prius vsus scilicet sm ea que notant do ctores in c. pastoralis extra de priuileg. et vide hoc vide q dicam infra e. super v. asse runt non ligari. Constitucionibus hic dictis scilicet de quibus dixi supra eodem c. v. prius editis. ¶ Asserunt non liga ri. q. tene vt videtur q beneficia ipsa tenent non vt beneficia sed vt proprietatem quorū aim exercetur per vicarium perpetuum con stitutum in eisdem. Et sic sentire videtur io. de Athona in constitucione octoboni indigs num v. ecclesie firma qui allegat ad hoc nota ta per doct. in c. super eo extra de transact. et ibi per Bern. glo. i. Allegat etiaz ad hoc no tata per viol. in clemen. frequens de exæss. prelatorum v. aurum animarum et glosa se quenti iuncta glosa eiusdem viol. in c. primo de iure patronatus super v. compelli in clem. Sed hic aduerte vt intelligas quando tene ficium petitur vel tenetur vt beneficium Jo. de Athona in loco preall. videtur intelliges se būficiū teneri vt proprietatem ñ aūt vt be neficium quia non obtinetur per institucio nem canonicam nec consideratur vacatio p mortem prelati Sed cōmoditas fructuum percipiendorum aliquibus conceditur per su periorem alio vtputa vicatio aurum anima rum mihi gestuvo ad q vltra supradicta alle gata remittit ad decisam in c. dilecto extra de v. sig. Sed michi videtur q allegata per eū si bene inspiciantur non faciunt plane ad hoc que allegat Nam glo. Bern. in c. super eo. de transact. intelligit ecclesiam peti vt proprie tatem quando due ecclesie siue duo episcopi litigant super aliqua ecclesia vel aliquid ec clesie quia alter dicit eas illi subiectas al ter qui possidet hoc negat et q pretactus eccle sie formatur respectu subiectionis potius q respectu fructuum colligitur ex c. audetis de rest. in integrum colligitur etiam ex hijs que notat Inno. de donacōibus c. pastoral glo. i. et sic stat c. dilecto de v. sig. vt pz in in teg. et ad hoc optime faciunt notata p Inno de priuil. c. pastoralis v. epali vñ. Item dici mus q licet ecclesia aliqui loco sit subiecta ec clesie plene iure intelligit q sit sibi subiecta in spūalibus et tpalibus non aut vt faciat fru ctus suos nisi conredens ipsos fructus pri us habuerit et dcor. ibi host. et Joh. an. et sic ecclesia que dat in proprietatem trāsit p omne ius q habuit donās et pt fieri talis donacō ec clesia ipsa nō vacante vt legitur et nos stat de donacōibus c. postulacōibus et insupe quo ad proprietatē ecclesia pt pscribi vt pz in c. ultra pastorali de iure pronatus. et pt etiā interuemente pacto prmutari vt in c. questio nes extra de re prmut. qt talis prmutacio est realis vt ibi dicit petrus de ancho. sed q laci ore declaracōe prmissorū et aliorū hanc mate riā extirpendā hēs scire qd ecclesie pnt ec re lijoh subiecte multis de causis et multis mo dis et tū in ipsis religiosi ipsius fructus ad vsus proprios non recipient put ista materia lacus tractat in c. de monachis de pbendis et c. in lateranensi vbi de hoc per bern. et alios quasi oēs Dūt em qnq; ecclesie eis subiecte vōe fundacōis in quo casu si fundacōe epi re ligiosi fundatores nichil sibi reseruarunt de dño vtili ecclesie sic fundate dotatarū tūc ip si religiosi quibus vōe fundacōis huiusmo di illa ecclesia sic est subiecta in ea a guberna tore eiusdem tantūmodo hnt ius exquirēdi cōnē et administracōe tpaliū non tū pnt ea suis vsibz appropriare eo q bona ipa i toto sint hmoi loca trāslata Sed si in fundacōe re tinuerint proprietatē hmodi bonorū dño vti li eorūdem bonorū ibidem administraturis et recturis solūmō decesso tunc prelatus loci fū dātis in loco sic fundato si nō fuerit ecclesia pochialis pt ad libitū ponere presbiterū vel monachū iuxta facultates ecclesie vnum vel plures et eum vel eos ad libitū remouere ex tra de sta. mo. c. cum ad monasteriuz. Quales de priuileg. c. i. ad fi. libro sexto sed talis sic ibi positus debet respondere epo de spūalibus licet non habeat populum respondebit enim qualiter celebret qualiter oret ecclesiam. qualiter officiet et huiusmodi vbi etiam pro uidebit episcopus quomodo ministrabūtur ipsi presbitero vni vel pluribus et sue familie ecclesiastica sacramenta x. q. i. c. i. et per to tum Et hoc verum maxime vbi talis eccle sia non est fundata in aliqua parochia aliq aurarius habeat ibidez iure suo talia minis tra re et sic sentit Jo. an. c. de monachis in hoc etiam casu habes considerare q ex pte loci re ligiosi fundātis tale ecclesiā que apud non nullos vocat priouatus vel obiāt ecclia ipa priouatus seu obiā hētur et tenet tanquam

proprietatis non autem ad̃m̃ beneficium.
Sed verum est q̃ in casu premisso perse ecc̃
talis ecclesie sine prelatui aut obedientie tam
tenet nō vt proprietatem sed vt beneficium
licet nō fuerit in eadem perpetuo institutus
Et ex hoc sufficiēter ꝓbari vt ex hijs que le
guntur & notantur de supp̃. nec ꝓ̃ia. c. q̃ res
gulares cum glo. Jo. an. ibidem ꝺ. tru omni.
in clem. Ex quo etiam apparet q̃ ad effectū
vt aliqua sustentatio prouemens ab ecclesia
dimitur beneficium ecclesiasticum non refert
an sit perpetua videlicet ad mortem recipien
tis vel temporalis scilicet q̃mdiu ordinario
placuerit dum tamen recipiente mortuo vel
amoto sit idem beneficium alteri pro benefi
cio ecclesiastico conferendum. ¶ Et hoc verum
est vbi administratio talis beneficij cōcernit
administrationem spūalem vt puta celebra
tionem diuinorum ministrationem sacramen
torum & sacramentalium. Item exercitium
iurisdictionis spūalis & huiusmodi & sic nō
obstant que posui supra de cōhabi. cle. & mu.
c. vt clericalis ꝺ. beneficiati ꝺ̃s. preterea sepe
videmus vbi potest videre totum processum
ibi positum. Quandoq; religiosi fundant ec
clesiam pochialem que habet populum & tūc
nulla ordinatione propria nullo vt pacto li
ceat eis minuere iura epalia quando talis ec
lesia sit subiecta episcopo loci ordinario de ꝓ
bitis c. accepimus x. q. i. c. i. & ij. & c. noue
rint nec possunt bona eidem collata ad vsus
proprios retinere quia sic facerent de ea pri
oratum vel grangiam & non subesset episco
po lege diocesana xvi. q. i. tum pro vtilitate.
de arb. c. fi. Sic notat Jo. an. in dicto c. de
monachis. Verum tamen est q̃ in hoc casu
talis ecclesia eis subdita est ratione mtis ꝓ
tronatus cuius virtute non solum possunt
ad eam presentare sed etiam exigere ratiōē
de administratione temporalium vt predixi.
Habent etiam ex hoc ius custodiendi bona
ecclesie vacantis de offic. ord. cum vos & de
appellationibus bone mem Jnno. ¶ Aliquā
do religiosi habent ecclesias eis subiectas nō
ex propria fundatione sed alterius donatio
ne siue cessione & tunc optet videre qualis
est donans Nam quandoq; contingit q̃ talis
donatiō fit per laicum sine cōsensu episcopi et
iure patronatus Jn quo casu transit in ꝓ
fos religiosos ius patronatus quod erat
apud laicum. Nam tale ius bene potest dari
clerico per laicum sine cōsensu episcopi de ius
re patronatus c. i. li. vi. Transfertur eciam
potestas custodiendi & administrandi bona ec
clesie pro tempore vacationis eiusdem & etiā
exigendi rationem de administratione tem
poralium vt predixi. Sed in vsus proprios
nichil habebunt ex tali donatione Et hec ve
ra sm anthonium de butrio sine talis donatiō
facta sit in fundatione ipsius ecclesie sine p̃

fundationem Nec refert sm eum an ecclesia
sit consecrata vel non xvi. q. vij. in summa vbi
de hoc per Jo. ¶ Quandoq; laicus donat ec
clesiam cum consensu episcopi & tunc si hoc
fiat post ecclesie fundationem completam nō du
bium quin transeunt ea que ad ius patro
natus pertinent vt predixi Juxta dictū c. i.
de iure patronatus li. vi. Et insuper licet ip
se laicus patronus nō posset nisi solummodo
clericum ad ecclesiam ipsam presentare. non
autem bona ipsius ecclesie vacantis custodi
re & pro tempore vacationis eiusdem ea ad
ministrare nec etiam ipsa plena ab eius re
ctore rationem siue administrationis in tem
poralibus eiusdem exigere & per consequens
illud ius quod non habuit transferre nō po
tuit vt in regula nemo plus iuris ff. de re.
iu. tamen clericus vel persona ecclesiastica
que ui ea habet ex occasione laici ius patro
natus potest predicta exercere non ex pote
state iuris supradicta patrono clerico oc
currentis De istorum habes de institutionibus
c. ex frequentibus de officio ordinarij cum
vos cum ibi notatis de priuilegijs cum et
plantare q̃ in ecclesijs. Et sic intelligenda ē
glo. Dicū. in dicto c. de monachis que tenet
q̃ per temporalem donationem talem transe
unt in ipsos religiosos temporalia ecclesie
sic dotate videlicet vt ea habeant modo quo
predixi non autem vt ea habeant in vsus pro
prios ¶ Et hoc intellige omnino verum nisi
in casu quo laicus de facto tenuit ipsam eccle
siam quo ad bona temporalia in vsus pro
prios Nam in hoc casu vt retrahantur a ta
li laico ipsa bona satis possunt per talem do
nationem transferri in ipsos religiosos etia
am vt ea habeant in vsus proprios reseruā
ta congrua portione pro sustentatione mini
strorum in huiusmodi ecclesia seruire & mi
nistrare debendum Et isto modo stat decre
tum xvi. q. i. c. vltimo Et facit c. cum apostо
lica de his que fi. a prela. sine consensu capi
tuli ¶ Et idem intelligit anthonius quando a
principio laicus fundat ecclesiam tribuendo
ei bona temporalia & eam statim subiicit lo
co religioso de consensu episcopi nam tunc
possunt huiusmodi temporalia in ipsorum ꝓ
fus conuerti seruata congrua portione mini
strio ipsius ecclesie vt predixi ¶ Quan
doq; religiosi obtinent ecclesiam ex concessi
one episcopi. Et si talis concessio fiat reli
giosis exemptis vel alteri persone non subie
cte cum illa clausula pleno iure

¶ Tunc si donatio huiusmodi sit facta epi
scopo tunc & secundum anthonium functio
nes sic quod donatio tenet omnia iura trans
fert. in ipsum translata nullo iure excep
to secundum Jnnocentium Ratio est quia
episcopus cui sit donatio est capax omni
um huiusmodi iurium.

Si vero huiusmodi donatio fiat monasterio exempto cum omnibus suis cellis tunc si ecclesia donata non habet populum omnia iura etiam episcopalia videntur donata quorum prelatus illius monasterij est capax ad que fatunt notata per Jo. xvi. q. ij. c. visis Et per Innocentium dicto capitulo pastoralis

In hoc tamen casu translata non est potestas deponendi vel suspendendi perpetuo ratio est sm Anthonium quia prelatus monasterij non est huius rei capax. Dicit tamen q credit episcopum donantem hec a se abdicasse Unde in casu q imminet casus talis depositionis vel suspentionis perpetue primo est recursus habendus ad episcopū sm quosdā Et sic sentire videtur glo. in dicto c. q. in ecclesijs Innocentius tamen dicit q in tali casu habetur recursus ad papam qui est Immediatus superior exemptorum Et sic intelligit Anthonius et Innocentius de privil. ex ore in glosa magna circa medium.

Si vero ecclesia sic donata habet populum tunc episcopo remanent omnia iura episcopalia quo ad populum Quia licet ecclesia sit exempta tamen populus non est exemptus de privil. recipimus Unde ministrabit sacramenta confirmabit in fronte et huiusmodi que non potest prelatus monasterij de conse. ecclesie. vel altaris c. aqua instituet etiam sacerdotem quo ad curam super populum vt notat hostien. dicto q. in ecclesijs habebit etiam iurisdictionem super populum et sic visitabit et inquirit quomodo curatus ministrat sacramenta populo nam de istis sacerdos curatus respondebit episcopo Sed quomodo regit ecclesiam et suscipiet ab eis Respondebit monasterio sm hostiensem. in lo. ut prealligato.

Quandoq; episcopus donat ecclesiā plebano iure monasterio exempto. non quo ad cellas sed quo ad corpus monasterij tantum dic per omnia vt dicam quando talis donatio fit loco non exempto nam in hoc casu etiam monasteria huiusmodi subdita sunt episcopo quo ad cellas que non sunt exemte vbi ergo talis donacio fit monasterio non exempto cum clausula pleno iure tunc quia omnia iura ecclesie sunt in dispositione episcopi Hinc est quod in tali concessione transeunt omnia iura huiusmodi tam spiritualia quā temporalia Notatur per Jo. xvi. q. ij. c. visis Et sic monasterium huiusmodi potest bona ecclesie taliter donate uti frui ipsos proprios fructus tamen conservata sustentacione pro ministris sm statutum ordinum ipsius ecclesie vt videlicet nullo modo minister in ecclesia ab antiquo positus vel visitatus diminuatur Sed numerus ministrorum in statu antiquo observetur et si aliqua pars eorum congruam sustentacionem sua

prefit illud tedat in q; propios usus ipsorum

Dicas tamen in hoc casu quod eorum que sunt episcopalis ordinis nil per talem donationem transfertur sm Innocentium Qui sic notat de donationibus c. pastoralis Nec possent tales religiosi talia recipere aq; mallet episcopo sed a proprio ea recipient nisi a sede super hoc fuerint priuilegiati aut p̄scriptionibus muniti de prescripc. veniens Instituere autem et desistere auctorizabiliter non potest talis prelatus virtute talis donationis quia talem potestatem scilicet committendi curam vel deponendi a cura non possūt religiosi habere nomine proprio Sed tanq; vicarij et vices gerentes episcopi auctus cōmissione possunt hoc facere et si male in hac parte se habuerint potest episcopus eis talem potestatem tollere et eam revocare de accusat. qualitat et quando le. ij. Visitacio etiam in hoc casu reservatur episcopo maxime prelato ipsius monasterij negligente sm quosdam Sed tu dic quod non solum talis prelatus ecclesiam ipsam potest visitare sed etiam episcopus Unde si ambo contrarij debet episcopus preferri notata doct. de offic. ord. c. pastoralis et c. quāto et capitulo nō ab ecclesiarum.

Potestas autem deponendi vel suspendendi perpetuo non transit per talem donationem nem facit ad hoc xvi. q. ij. vij. per q. c. sicut tenet Hostien. de prebendis. c. de Monachis. et clare notatur per Bernardum de privil. c. nō et plātare q. in ecclesijs d. pleno iure.

Per hāc ergo clausulam pleno iure non transfertur potestas cognoscendi in causis criminalibus vt p̄t dicto capitulo vij. Ubi dicit quia sacerdotum per episcopus audiatur Putat tamen Anthonius quod leues correctiones et iurgia levia audire et expedire possit talis prelatus Ar. de offic. Archidiacono. c. ad hec Et sic stat Johan. xvi. q. ij. Visis potest tamen vt vicarius episcopi sacerdotem male administrantem punire et etiam ab ecclesia removere Et si dicas hoc ambo contrarium debet episcopus preferri vt predixi. Ea etiam que sunt preeminentie episcopalis in tali concessione non transeunt Unde nec cathedraticum nec canonica portio sm Hostien. de donationibus capitulo Pastoralis Ubi vero talis ecclesia conceditur alteri persone subiecte Utputa Archidiacono vel Archipresbitero tamen ea solum transeunt que competunt officio eius cui conceditur. De quibus habetur De officio Archidiaconi per totum Et de officio Archipresbiteri c. i. Ad quod etiam faciunt notata per doctores in dicto c. pastoralis habemus etiam attendere q; epūs quandoq; donat ecclesiam quo ad tpalia tantum in quo casu videtur quibusdam q; do-

naddoñ possunt illa dessipabilia suis proprijs
vsibus applicare reseruata tamen congrua
portione persbitero in ecclesia administrantis
vo. Et sic sentire videtur glosa in dicto ℞. in
ecclesijs Hic tamen aduerte quod in hoc ca
su tria iura ipsis vel gioso acquirantur.

¶ Primum est potestas presentandi vectorem
vt ibidem instituatur. ¶ Secundum est
quia per hoc habent potestatem inquirendi de
vita clericorum & statu ecclesie scilicet an bo
na sint male alienata vel male gubernata.

¶ Item qualiter gubernentur possessiones & si
aliquid corrigendum reperiatur debent nunc
tiare episcopo xvi.q. vij. filijs & nepotibus
de statu monachorum c. penultimo. & sic
Hostiensem super dicto ℞. in ecclesijs

¶ Tertium est quia habebunt custodiam
ecclesie talis vacātis vt predixi non ta
men faciant fructus suos virtute talis do
nationis. ¶ Et hoc verum est intelligendo de
bijs de quibus clerici debent sustentari Cō
sequenter etiam tales ex huiusmodi dona
tione quod contingat collectam imponi ec
clesia tali modo subiecta potius debet eis con
ferre q̄m episcopo ¶ Non autem possunt ex
tali donatione instituere de capellis dona
chorum capitulo primo.

¶ Aduertendum est etiam q̄ quandoq;
episcopus concedit monasterio ecclesiaz sim
pliciter nec addendo pleno iure nec exprimē
do quo ad temporalia. Et in hoc casu sunt di
uerse opiniones Sed tu reuertere ad c. pasto
ralis de donationi. Nam si episcopus ali
qua habet ibi temporalia illa tantum trans
eunt vtputa certa portio fructuum possessi
onum non autem decimarum sm Innocen
tium Si nulla talia habet sed spiritualia tā
tum. Illa videtur donare. vtputa quartam
decimarum & oblationum & similia q̄ sunt
spirituales redditus x.q.i. antiquos.

¶ Quod si nulla talia in ipsa ecclesia ha
bet tunc omnes prouentus ecclesie donasse
videtur vt eos possint ni vsus proprios re
tinere salua semper portione vectoris eccle
sie que non potest minui per talem donatio
nem nec per hanc confessionem transfertur
potestas instituendi vel destituendi primo in
stitutio sive vectoris sive vicarij fiet per epi
scopum de prebendis extirpande de preui.
pastoralis Et sicut vbi episcopus aliquid
habet in ecclesia talis simplex donatio operā
bitur quantominus potest quia est preiudi
cialis episcopo & successoribus suis. Quan
doq; episcopus concedit ecclesiam in vsus pro
prios ipsorum religiosorum ¶ Et tunc dic
quod per istam clausulam da tuq; intelligi q̄
si talis ecclesia populum non habeat nec est
collegiata tunc religiosi ipsi sine episcopo po
nent ibi aliquem vicarium & reuocabunt ad
libitum. Item stat c. consultationibus et do

nationis & monasterium intelligitur prela
tus talis ecclesie & illa ecclesia intelligitur
locus spiritualis vel administratio vel grā
gia monasterij de confirmatione vtili vel in
utili c. peruenta de censibus c. si. per quam di
cit Hostiensis q̄ nec pro annatione habe
bit episcopus ibi debent tamen religiosi eccle
siam ipsam conseruare in suo statu vt felicius
ibi sint tot clerici numero quot esse consue
uerunt licet non sint perpetui quia animas
diuinus per talem donationem nimi non
debet de consti. c. finali nec status ecclesiarum
& c. de supp. nec prela. c. ij.

¶ Item sacerdos ibi existens respondē
bit episcopo de spiritualibus & ipsi religiosi
omne id quod obuenit vltra vite necessaria
ipsorum clericorum de redditibus ipsius ec
clesie conuertere possunt in vsus proprios
sm Innocentium de preben. in lateranensi
Nec possunt religiosi ipsos clericos expelle
re nisi fuerit iusta causa. Nuta paupertas
ipsorum religiosorum xlij. di. diaconi. vel
quia huiusmodi clerici sunt vitiosi & incorri
gibiles vt scilicet tunc iusti comedant labo
res impiorum ne clerici vel monachi c. relatum
sm Hostiensem in dicto c. In latera
nensi. Si vero talis ecclesia non ornata fu
erit collegiata tunc etiam religiosi non pos
sunt eos expellere sine magna causa de statu
monachorum c. ij ¶ Sed debent esse perpetui
& si delinquant non punientur per abbatem
sed abbas contra eos inquirat & referret epi
scopo de officio archidiacbni c. i. sm Innoc.
in dicto c. In lateranensi Hostiensis tamē
ibi dicit q̄ sola denunciatio in hoc casu perti
net ad abbatem sine exercitio iurisdictionis
& hoc puto verius. Vbi autem talis eccle
sia est parochialis & ornata tunc nisi aliud
dictum sit necesse habet abbas ibi ponere ves
titorem vel vicarium perpetuum qui sine aus
toritate episcopi amoueri non debet de sup.
nec prela. c. ij. de prebendis extirpande de pre
uil. pastoralis vbi de hoc. Hec glosa sumpta
est ex dictis petri de anchorano & Anthonij
in dicto c. de monachis Et colligitur ex no
tatis doct. in dicto c. de monachis & c. in la
terancn. de prebendis in c. consultationibus
& c. pastoralis de donationibus in c. & plan
tatis ℞. in ecclesijs & c. pastoralis de preuil.

¶ Dic tamen vltra premissa habes scire
quod sicut ex predictis patet vbi ecclesia te
netur vt proprietas non semper importat
exemptionem fructuum in proprios vsus.
sed potius subiectionem vna consideratione
vel alia que potest colligi in premissis ¶ Dic
etiam stat c. cum venerabilis de exceptioni
bus. Nec video q̄ per confessionem vel ap
propriationem ecclesie factam loco religio
so sub aliquo modorum de quibus premit
tur ¶ Desinet ipsa ecclesia esse beneficium

ecclesiam ymmo semper remanet in statu
suo saltem quo ad diuina ibi celebranda sa
cramenta & sacramentalia ministranda et
numerum ministrorum qui diminui non de
bet vt patet ex premissis Licet fructus ta
lis beneficij qui remanent vltra necessaria
ad sustentationem hujusmodi ministrorum
& onera eis incumbentia in certis casibus
possint in vsus proprios conuerti ipsorum
religiosorum vt supra dictum est. Et circa
hoc vide quod diam infra eodem d. appro
priationum. Presentis concilii dñ.
Statuimus sic ergo patet q̄ est ius non
um de offic. ord. c. vt litigantes d. statuim⁹
per Joh. an. libro sexto Et quomodo istud
statutum possit iustificari non obstantibus a
lijs iuribus que videntur contraria vide in
fra per glosas sequentes & presertim glosa
si. Si ipsi scilicet religiosi & alij supra
dicti. Beneficia hujusmodi scilicet ec
clesiastica qua tenent in proprios vsus qō
quomodo intelligi debeat dixi supra in glosa
super d. non ligari ad si. dñ. quandoq; epis
copus. Del luay sume quod est infra po
siones approprtiationum potes largo mo
do intelligi appropriationem locum habere
in omni casu quo ecclesia tenetur vt proprie
tas siue agatur de ipsius totalitate siue de ei
us parte prout huius rei exempla collige a
te potes supra eodem d. non ligari Sed hic
habes intelligere de appropriatione benefi
cij pro vt sonant in casum illum quo bene
cium datur in vsus proprios que concessio
nius effectus sit patet supra eodem c. dicto
d. non ligari ad si. Sed hic aduerte quod
q; iura loquuntur de casu vel de re do
nationis ecclesie facte loco religioso vel alte
ri Quandoq; de casu vel iure vnionis siue an
nexionis facte tali loco Que duo vt vide
tur ponūtur vt diuersa in clemen. si vna De
re eccle. non alienan. Ibi dum dicit vniatur
aut religioso loco donetur & cetera. Et in
appropriationem litteris solet supplicari vti.
hijs terminis vnim⁹ annectimus & incor
poramus & ad eam in proprios vsus perpe
tuo obtinendam concedimus que omnia et
singula quandam diuersitatem important a
lias esset nugatio & mutatio terminorum
quod reprobatur in iure ad quod vide nota
ta per Bern. de maioritate & obedientie c. so
lite d. tanquam Et quia videmus supra in
glosa magna quem effectum importat dona
tio siue concessio in proprios vsus restat q̄
videre quem effectum importat talis vnio an
nexio siue incorporatio. Et nota q̄ multi
plex est vnio de qua materia notant doct. ne
se. de. c. i. Et notatur per Paulum in clem
Cum venani glosa ante penulti. & xvi. q. i.
Et temporis qualitas per Archidiaconum
Fit enim vnio ecclesiarum, quando vna

subiatur alteri vt predictum est ni glosa su
per d. non ligari Et per talem vnionem nō
preiudicatur diocesano cui subeat nisi fiat de
eius consensu de donac. c. inter dilectos eti
am si confirmetur per papam nisi id in con
firmatione exprimatur de confir. vtili vel in
vti. c. si. Fit etiam vnio ecclesiarum sic q̄
vnus sit prelatus ambarum xvi. q. i. & tem
poris qualitas vbi de hoc & tunc vtraq; res
manet in statu suo vt prius exepta sola pa
latura. Fit etiam vnio duarum ecclesia
rum adinuicem & tunc consuetudines & pri
uilegia qui in altera earum habentur melio
ra & humaniora tenenda sunt Argumentū
ad hoc de pe. di. i. medicamentum xxxij. q. i. nō
est aulpandus Et notatur dicto c. c. i. ne. se
vac. d. vniendo per Bernardum. Fit quo
q; vnio ecclesiarum cum conuentualis in ca
thedralem erigitur & idem est prelatus vtri
usq; & hanc facit solus papa sm doct. in dō
c. i. Et scias quod quo ad casum nostrum de
bet intelligi vnio per viam subiectionis De
qua subiectione dixi satis supra in glo. magna
Nam per alias vias predictas non ha
bet locum cas nosc. Et vt michi videtur
ecclesie parochiales ad religiosum locum p
prie non sit vnio Sed potius donatio & hoc
satis ostenditur ex textu illius Clemen. si
una in principio Vbi dicitur quod vna ec
clesia alteri vel dignitati alicui prebende vni
atur aut religioso loco donetur & cetera Ex
quo textu apparet vnionem concernere alte
ram ecclesiam dignitatem vel prebendam
Sed donationem concernere locum religio
sum & premissis bene consonat quod legitur
in Clemen. ne in agro. q. ad hec de statu Mo
nachorum vbi apparet quod vnio proprius
locum habet in rebus que sunt eiusdem natu
re vt puta in duobus prioratibus vel duabz
administrationibus vel obedientijs in qui
bus religiosi subiectionem habent vt ibi pa
tet. Sed verum est quod ecclesia paro
chialis secularis & qui solet deseruiri p cleri
cos seculares non est eiusdem nature cuius
est ecclesia regularis vt inter eas proprie ñ
cadit vnio Licet fructus talis ecclesie pos
sint incorporari alijs fructibus ecclesie re
gularis sic vt religiosi ipsos fructus percipi
ant in vsus proprios reseruata congrua
sustentatione p̄bo ministris in tali ecclesia
deseruituris Vt plenius dixi supra in glo
sa magna Et sic stat textus in Clemen. fre
quens q. quidam de exces. prelatorum Ibi
dum dicit quarum fructus & cetera.

In eis scilicet beneficijs ecclesiasticis.
Decimarum sume quod est Infra por
tiones. Frumentum Horum ap
pellatione continentur in casu suo etiam de
cime & obligationes & quoq; alia eis vti
tas appropriacōes hūmodi obuemencia vt dixi

ſupra e.d. Preuentus ꝙ eſt expreſſum in e.ij de decimis libro ſexto. **Portiones** Hec portiones potuerunt peruenisse ad laicum religioſum de conceſſione etiam laici cum ſolius dioceſani conſenſu vt habetur de decimis recto. preuentibus quas laicus talis ab eccleſia alia habuit in feudum ab antiquo de hijs que ſi.a parla. ſine conſenſu capituli cū a poſtolica Et hoc verum ſi tales portiones decimarū eis donate fuerunt ante cōcilium lateranen. qđ celebratū fuit. Anno dñi M.C. lxxix. tempe alexandri tercij qui fuit ſeneſ ſm quod notat petrus de anchorano dicto e. cū apoſtolica Et nō. ibi Jo.an. Item archidiaconus de decimis c.ij.li.vi. Et henricus de boyno de decimis c. ꝙuis Nam ante illud cōcilium bene potuerūt laici decimas in feudum retinere ꝙ eas alteri eccleſie vel monaſterio dare. Non tamen poſt tempus dicti cōcilij vt patet per doct. in dicto c. cū apoſtolica **Ad firmam** que cōceſſio ſonat in contractū locationis ad modicum tempus ſic ꝙ ex eo nō transferatur directum nec vtile dominii extra e.c. veſtra **Non obtenta** Dume qđ ſequitur licentia Et ſic habes hic ꝙ etiā religioſi non pūt beneficia eis appropriata vel portiones decimarū eis appropriatas tradere etiam clericis ad firmam ſine licentia dioceſani primitus obtenta Huic ſententie cōtraire videtur id quod ſtatuitur ſupra e.c. i. Sed contradicere videtur qđ ſtatuitur in clemē. i. de re.ecc. non alie vbi in hijs que tendunt in alienationem ſufficit conſenſus conuentus nec requiritur conſenſus epi Et vbi agitur de locatione ad firmam p modico tempe nec requiritur conſenſus conuentus niſi epi vt ibi patet ¶ Solutio hoc verū eſt ꝙ nō requiritur conſenſus epi quo ad inaurrendā penaz ibi ſtatutam Sed quo ad validationem cōtractus requiritur cōſenſus epi. Et ſic ſentit ibi Jo.an. vnon habeat. Et ſtripſi ſupra de re.ecc nō alie.c.vlti.d.dioceſani Item opponitur de c. veſtra extra e. vbi apparet ꝙ religioſi iura ſibi pretendūt in eccleſijs eis appropriatis hijs cū quibus ſuam conditionem melioare valent etiam laicis pūt ad firmam tradere non obſtante ſtatuto dioceſanorum edito in cōtrariū. Ergo multo magis pūt hoc facere clerici ¶ Solutio textus ille nō excludit quin conſenſus dioceſani ſit requirendus maxime vigore ſtatuti ſpecialis ſup hoc editi vt hic. Eſt namqz in iure clericis prohibitū firmas conducere cauſa lucri licet non cauſa neceſſitatis extra ne cle. vel mo. c. ſm. Non mirum ergo ſi circa hoc requiritur conſenſus epiſcopi vt hic ſtatuitur Ad qđ etiā ſtatunt que ſtripſi ſupra e.c. vendentes d. eccleſiaſticis. **Dioceſanorum** Non ergo ſufficit cōſenſus archidiaconi Imo quo vide ſupra e.c.i.d. ſuo epiſcopo. **Laicis nunquam** Conco. extra ne cle. vel mo. c. ſm de decimis c. ꝙuis Sed opponitur de c. veſtra extra e.ti. vbi non obſtat ſtatutū epiſcopi quin laico poſſint tradi ad firmam fructus decimarum. Dolutio locatio perpetua prohibetur laicis fieri vt in dicto c. ꝙuis & de pēſtripē. c. cauſam Temporalis vero locatio fieri debet vt in dicto c. veſtra. Nam ex tali locatiōne temporali transire poteſt in laicum quoddam temporale ius ad fructus percipiendos vt in dicto c. veſtra iure ſpirituali penes eccleſiam remanente vt in dicto c. ꝙuis ¶ Sed contra hoc opponitur & videtur ꝙ laicus non poſſit hēre exercitium rei ſpūalis nec vtendi cōmoditatem lxxxix. di. Judicatum Dolutio ibi vētat adminiſtrationem laico ſuper clericos. ſed c. veſtra permittit fructus locari laico ex quo plus offert & in hoc prouidetur vtilius eccleſie de ſimonia q̄ relata Et ſic ſtatutum eſt irrationabile ſibi contrarium nec ſeruaretur in hoc iuramentum de hijs que ſi.a maiori parte capituli c. i. ſm Jo.an. in dicto c. veſtra ¶ Unde quod hic ſtatuitur ꝙ beneficia religioſorum quomodolibet non dentur laicis ad firmam nec etiam portiones decimarum aut aliorum prouentuum quos habent religioſi in ipſis eccleſijs intelligo procedere ſm tenorem dicti c. ꝙuis vt ſtilicet laici in beneficijs huiuſmodi adminiſtrationem non habeant per talem cōceſſionem nec vt decimas aut alios prouentus eccleſiaſticos percipiant cuꝫ in eis ius habentes. Sic enim intelligi debent cōſtitutiones & ſtatuta alia in hac parte loquencia. Cum inquantum poſſumus cōtrahere iuuenum vitare debemus de elect. c. cū expediat li.vi. Alias autem ſi intelligamus iſtud ſtatutum loqui de ipſis fructibus beneficiorum vel portionum quouismodo non contradendis laico ad firmam ſic expreſſe cōtradiceret dicto c. veſtra contra quem tenorem non valeret ſtatutum editum preſumenti omnem qui legem ſuperioris tollere nō poteſt de elect. c. ne vomam ꝙ. nos inter in clem. cū decet. ibi poſitis in glo. Jo.an. d. Inferiores **Contra preſentem** Duplex conſtitucōnem Et intellige contra fieri ſi clerico & laico detur firma vel ſi nomen laici iungatur cum clerico vel clericum fingatur firmarius cum non ſit vel ſi laicus ſuo nomine & in vſus ſuos proprios cōligant fructus redditus vel prouentus beneficiorum vel portionum huiuſmodi locatorum. ¶ **Aliarum conſtitutionum.** De quibus dixi ſupra e. in principio verbo editis ¶ **Pena predicta** ſcilicet tercie partis prouentuum beneficij ſic dimiſſi ſeu portionis ſic dimiſſe. ¶ **De cetero percellantur.** ¶ Sic ergo hec conſtitutio reſpicit futura & non preterita ſecundum ea que dixi ſupra

eodem ꝺ. statuimus. Sed quero quomodo
ꝓssit hoc statutum ligare religiosos qui pri
us ad talia non artabantur vt hic apparet
maxime cum istud statutum videatur esse cō
tra libertatem ecclesie vt notant doct. in dō
c. vestre extra eodem titulo quod etiam ca
tulū dirigitur religioꝭ vt patet in eius ſup
ſcriptionibus Ecce si cōsideremus causaꝫ
statuti que in talibus attenda est vt volunt
doct. in dicto c. vestra. vt quia forsan ex tali
locatione imineret aliquod ꝓiudicium eccles
sie vel eius ministris vel exinde generaretur
scandalum breue teneret tale statutum & sic po
stet ꝓcedere ꝙ hic statuitur & idem esset. si
religiosi ipsi fuissent presentes in edicōe ips
ius statuti & non contradixerunt. Quo ꝙ
facit de ma. & obe. c. si. fm Bern. in dicto .c.
vestra & facit ad idem regula iuris qui tacet
de re iuris libro sexto Sed Jo. an. ibidez te
net contrarium sciliꝫ ꝙ tale statutum non
ligat eos nisi expresse consentiant all. nota
ta per Innoc. de elect. c. ingeniosi. maxime
cum tale statutum sit eis ꝓiudiciale & cre
mentivum & cum Jo. an. concor. Antheni
nus nisi causa magna & rationabilis sic statu
endi subesset Nam tunc valeret statutum eti
am sine consensu ecclesiarum inferiorum fm
eum Sed quid si religiosi contrafacientes
sint exempti die ꝙ non ligantur tali statuto
nisi idem expresse consentiant exemptis ca
pitulis eorum non exemptis propter quas
ligant vt legitur & notatur de priuil. c. ex os
te Subsistencia itaqꝫ huius statuti quoad
religiosos poterit esse ratio cause edictionis
eiusdem ꝑ quā causa patet indecisa huiꝰ sta
tuti vel alias vt dixi oportet istud statutum
intelligi fm ea que scripsi supra eodem ꝺ. &
nismodo & illum intellectum reputo iuri cō
muni fore satis consonum & tam ꝺbis quā
fine huius statuti satis ogruū & conuenien

Constitucio Edmundi. De pignoribus.

INhibemus ne pig
nus retinere quispiaꝫ
contendat postquam
de fructibus sortem
percepit deductis expēsis quo
niam vsura est.

INhibemus Hec constō attri
buitur Edmundo Archiepo. et
non diuiditur. Pignus sic di
citū qꝺ a pugno in pugnū datur.
& proprie est rei mobilis ff. de ꝺ. sig. l. plebs
& pignus & quō differt ab ypotheca habes
inst. de act. & inter pignus & ꝙ differt in sca

lo nois sono quo ad obligacionem habes ff
de pignoribus l. res. ℣. si. cum sua glo. In lar
ga aūt significatione pignus est non solū rei
mobilis sed immobilis etiā nā pignus di
citur obligacio rei licite pro debito imita. Ot
notat host. in summa extra e. ti. ℣. i. & facit ad
hoc ff. e. ti. l. i. ℣. cum pdicta de fructibus apparet
ꝙ loquitur vbi res immobilis datur inpig
nus & simile habes extra e. c. illo vos & c. cū
alias vbi patet ꝙ fructus percepti ex re pig
norata extenuant debitum & cōputantur in
sortem & sic fit expensacio futuri ad prauiā
& de specie ad quantitatem circa ꝙ vide notata
doctorū in c. ad vestra. i. extra de iur. iure. Et
ibi per petrū de ancho. & antho. de butrio.
Sortē i. principale debitum alii cōtra dcm
c. ali alias. Perceperit sed ꝙ non dū ꝙ
cepit sortem de fructibus sed per eum stetit
quo minꝰ pcepit nūquid fructus ꝺs ꝙibꝰ
re potuit debeant cōputari in sortez glo ꝺ. ex
tra e. c. alī contradicit ꝙ sic Jo. an. super hoc re
mittit ad notata per host. in summa e. ti. ℣.
qui efficaciter ꝺbi. sed nūquid dic vt vbi De
ductis expensis fructus nāqz diciūtur
qui deductis supsunt. C. de fructibz & litis
expens. l. i. & habes simile extra de iure iur. c
ad nram l. i. de vsuris c. i. vbi de hoc in glosa
sup ꝺ. expens. Sed quero quid sit res pig
norata ostat in ipso fructu vtpote in fructi
bus prorū ꝙm ancille & aliis hmodi q̄ na
ta sunt vel nasci possunt nūquid tales fructꝰ
debent cōputari in sortem dic ꝙ sic ar. ff. e. ti.
l. & que non dū deductis tamen expens vt ℣
dicitur & facit ad hoc ꝙ habes de vsur. c. ij. &
etiā scias ꝙ si quis prauia sibi mutuata ob
liget rem aliquam inpignus cuius vsus pre
cio estimari potest ille qui mutuauit debet cō
putare vsum illius rei mestimationem eius
ꝙ mutuauit Alioquin esset vsurarium ℣ tha
mam in summa questione lxxviij. & hoc verū
nisi sortz esset talis res cuius vℏ. sine prēcō
solet contrahi inter amicos vtputa liber ac co
modatus & huiusmodi & quo ad deductionē
expensarum vide notata per terrī. de vsur. c. i.
ꝺ. expens vsura est concor. extra de vsuris c.
i. & est ratio quia recipiendo vltra principa
le debitum fructus rei inpignotate vel ipso
rum partem sic vltra sortem recipet & per
consequens cōmitteret vsuram extra de vsu
ris c. i. & ij. & c. conquestus de empc. & vens
dic. ad nostram Sed melius de vsuris c. vl
timo xiiij. q. iij. in c. vsura & c. pleriqꝫ Scia
as tamen ꝙ istud fallit in certis casibus
quos enumerat hostien. in c. cum Contra.
extra eodem titulo sed latius de vsur. in sum
ma ℣. An aliquo casu vbi super hoc ponit ꝺℏ
cum expositione eorūdem

Constitucio Johannis Stratford.

ORdis dolore coactꝰ timur ⁊ infra. Presentis consilij omnes ⁊ singulos in nostra prouincia qui mortis vicine cōiecturam verisimilem obtinentes ex malicia siue fraude vniuersa bona seu quantitatem eorum tam notabilem vel aliter inter vivos donare seu aliter alienare p̄sumpserint sic ꝙ ecclesia vel siue alij creditores quibus sic donantes siue alienantes efficaciter tenebantur suis iuribus. ¶ Uxores vero ⁊ liberi eorumdem suis portionibus de consuetudine vt de iure ipsis debitis irrecuperabiliter defraudantur ¶ Assistentes insuper languentibꝫ in extremis⁊ alijs huiusmodi dōationes alienationes fieri consulentes ⁊ temere procurantes ipsosqꝫ languentes ⁊ alios consilijs aut suasionibus peruersis a voluntate testandi nequiter auertentes ex quibus liberam testamenti factionem impedire ⁊ ecclesias et alios supradictos suo iure non ambigitur malicioſe priuari ¶ Dicteqꝫ fraudis siue malicie consciios aut sic donata siue alienata recipientes ⁊ ad hoc consilium dantes auxilium vel fauorem maioris excommunicationis sententiam incurrere volumus ipso facto. ¶ Donātes insuper bona sua huiusmodi in ipsa prouincia aut ea alienantes taliter propter sui grauitatem exc̄ssus non obstante quacumqꝫ alienatione absolutione impensa a predicta sententia ecclesiastica careat sepultura ¶ Ceterum ne prebationis fraudis ⁊ malicie in hac parte difficultas hanc prouisionem reddat inutilem Statuimus ꝙ quociens cumqꝫ aliqui dicte prouincie sua bona omnia sic vt prefertur donauerint aut alias quouis titulo alienauerint seu in q̄ntitate tam notabili quod appareat de residuo ecclesijs vel creditoribus alijs de suis debitis vxoribus ⁊ liberis de suis portionibus suprādictis non posse satisfieri sicut deceat donatio seu alienatio huiusmodi per maliciam siue fraudem eo ipso fieri censeatur malicie siue fraudis probatione vlteriori minime requisita

ORdis dolore. Hec est cōstitutio Johannis stradford archiepiscopi ⁊ habet tres partes. In prima statuit vnum statutum penale contra donātes vel alienantes bona sua in fraudem creditorum suorum. Item contra eos in talibus assistentes ⁊ talia procurantes Item contra auertentes quostumqꝫ a voluntate testādi Item contra talis malicie consciōs Item contra tales donationes recipientes ⁊ ad hoc consilium auxilium vel fauorem prestantes In secunda ibi. Donantes. Addit penam ipsis donantibus vltra penam primitus ordinatam In tertia ibi Ceterum. Statuit super probatione fraudis in missibus premissis Omnes. Et sic comprehendit tam clericos ꝙ laicos Et satis apparet ex integra Nam qui omnes dicit nullos excipit xix.di.c.i.circa medium Et singulos Hoc ideo addit quia dictio omnes est copulatiua collectiua non distributiua ff. de legat.ij.l.si pluribus in glo. Et hoc verum quando dictio omnes ponitur pluraliter Et si ponitur in singulari numero stat distributiue prout notatur ff.de sta.ho.l.iij. Et est casus ff.de iust.fisti l.monach. Et circa hoc possent videre notata in l.hoc.articulo ff. de ver. sig. Instituendis per Barthol. Mortis vicine hec vicinitas non solum ex se sed sano attendenda est tum propter hore seu temporis viuendi dubietatem tum propter vite humane fragilitatem propter ꝙ sic dixit Innoc. in li.i.de miseria condicionis humane c.xxvi. subito inquit aim non suspicatur homo infortunium accidit calamitas iruenit morbus. Invadit mors intercipit ꝙ nullus euadit ⁊ talis consideratio est mors

ſis non inſtantis ſed future ſcit nãqz quilibet q̃ mori debet licet mortis horum ignorꝛ ff. de edic. ꝯ demon. l. i. Sed ſi loquitur aũ tres de talibus qui habent imminentis mortis verſimiles coniecturas vel per alienacionem ſenſuum q̃ preditur guſtus deſicit vis ſus ꝯ virtus naturalis alcetis exſtinguit ꝯ alia huiuſmodi que egrotantibus contingũt ſic etiam ꝯ proximali ꝯ propinque mortis cauſa donatur quando etiam a ſano timore hoſtium predonum vel ob potentis viri crudelis odium aut metum nauigationis ineunde ff. de donac. cauſa mortis l. iij. Item quia aliquis eſt pr̃ inuidioſa loca iturus vel qz etc de effectus eſt legitur ibidẽ l. iiij. ꝯ. v. ſic videtur vt donatio talis non reuocetur in hoc caſu donatio ex tali cauſa facta equatur donacioni inter viuos ff. de donac. cauſa mortis. l. vbi ꝯ l. ſenatus ℔. mortis cauſa **Cuiter** iuram ideſt iudicium ſuſpitionem opinionem ſuſpicioſam cogitationem vel eſtimacionem **Ex malicia** que pbat fiat ꝯ fraus ꝯ dicitur j℔. vltĩ. **Fraude** que preſumptiue probatur vt patet ſupra e℔. ſi. ꝯ quali differt a dolo notatur ff. de pactis l. iuris gentium ℔. dolo in glosa et circa hoc vide q̃ dixi ſupra de conſuetudine c. i. v. dolo ꝯ de fraude. ¶ **Vniuerſa bona** horum appellacione cõtinentur tam mobilia quaz immobilia ꝯ ea que in dño alienus ſunt Et que bona fide poſſidentur edes ſuperficiat ꝯ vecti ꝯ gales ꝯ agri. ꝯ ea que in actionibus ꝯ petitionibus ſunt ff. v. ſig. l. bonorum ꝯ l. proinde Immo appellacione bonorum continetur omnis vtilitas ff. ſiquis teſtamento liber eſſe iuſſ. ſit l. i℔. hec actio ꝯ circa hoc vide notata per Archidiaconum de offic. ord. c. preſenti v. bona libro ſexto Sed melius ff. de auro ꝯ argento legato l. quintus ℔. argento q̃ Bartho. ꝯ q̃ hic dicit omnes bonis ve rus ad donationem que fit metu mortis i ſtantis ſm ea que leguntur ꝯ notantur. ff. de probacionibus l. patronus ꝯ ibi per acc. qui dicit q̃ facilius preſumitur fraus i hijs donationibus que fiunt cauſa mortis. quam in hijs que fiunt int viuos ꝯ ibi vide tur ratio maxime cum omnia bona alienat. **Inter viuos** ſcilicet ſine vlla mortis cogitacione Inſti. de donac. ℔ ſunt ꝯ alie ꝯ hec clauſula loquitur quando omnia bona alienãtur Sed pone tam notabilis q̃ de reſiduo non poſſit ſatiſfieri creditoribus quod etiam inter viuos facere non licet vt hic patet ſic q̃ fraus inter eſſent ad q̃ bene facit ff. Si quid in fraud. patroni. l. i. in principio ꝯ optime facit l. ſi quis de hijs que in fraudem creditoꝝ. vbi dicitur q̃ habens creditores ſciens q̃ bona ſua non ſufficiũt creditoribus Si aliquam partem eorum alienet videtur fare in fraudem. ¶ **Quare** libertatem ſigni

ficat abſqz neceſſitate cõpulſionis ff. e. l. i. ꝯ ff. de re. jud. l. donari ꝯ q̃ donacio omnium bonorum facit preſumi fraudem vbi donãs habet creditores habes in ſimili ff. de hijs q̃ in fraud. cre. l. omnes ℔. lucius. **Aliter** ſcilicet quam donando ꝯ ſic habes q̃ donacio eſt ſpecies alienacionis ẽ. de. re. extra de re. eccle non alie. nulli. ¶ **Alienare** intellige de tali alienacione per quam tranſfertur dominium. C. de fundo dotali. l. i. ꝯ conſimili d. vtitur iuris conſultus in dicta l. omnes ℔. lucius ff. de hijs que in fraudem. credit. de iure fiſci l. in fraud ℔. i. Et ad idem facit gloſa. acc. urſ. que habetur ff. de probac. l. qui teſtimonium d. modum. Sed contra hoc opponitur ff. ſiquis a parente manumiſſ. ſit l. non vsqz vbi dicitur q̃ iniquũ eſt ingenius hominibꝰ non eſſe liberam rerum ſuarum alienacionẽ. Dolucio illa lex loquitur habet vt fiat alienacio modis ſolitis ꝯ in caſibus non prohibitis vt dicit ibi gloſa Sed quid ſi aliquis nõ donauit vel alienauit omnia bona ſua ſimul. ſed per vices diuerſas ſic q̃ nichil remanet vel ſaltem id q̃ remanet non ſufficit ad ſoluendam debita nũquid in hoc caſu pſumat fraus dic q̃ ſic ꝯ ſuper hoc habes textũ cum gloſa. ff. de leg. iij. l. nomen ℔. filio ꝯ ibi per accurſ. p. tote omnis ſubſtancia ꝯ notat per bartho. dõ ℔. filio ¶ **Preſumpſerint** temeritatem ſignificat ꝯ aliquid fieri auctoritate propria cum id de iure non poſſit facere Sic notat Anthonius de Butrio extra de nuũ. c. decernimus ad fi. v℔. vltra nota **Eccl̃a** ſume q̃ eſt j̃ ſuis iuribus defraudetur Et potes ponere exemplum quo ad eccleſiaſticos ſic donantes Quia per tales donaciones ſubtrahitur onus reparationis cancellarium librorum ornamentorum manſorum ꝯ aliarum rerum eccleſie ad ſua onera pertinentiũ ſic patet in integra Et q̃ dicitur de reparacione librorum ꝯ ornamentorum ꝯ aliorũ huiuſmodi intelligas de hijs locis in quibus talia adunt ſub clericorum onere a pte conſuetudinis in ea parte obſeruate vel etiã laicorum qui ratione adminiſtracionis ſibi cõmiſſe tenentur de talibus reſpondere per tales etiam donaciones fraudari poſſet eccleſia tam per clericos q̃ per laicos mortuarijs. ꝯ alijs iuribus ei debitis ¶ Item fraudari poterit debitis quibus huiuſmodi donantes forſan per viam opoti ſeu adminiſtracionis alicuius tenentur eccleſie ꝯ perſonis eccleſiaſticis reddere rationem non ſolum ratione opoti reddendi de prouentibus rerum ſpũalium ad ius eccleſie pertinentium Item poteſt ponere exemplum in collectis tributis cenſibus ꝯ alijs iuribus ad regem de iure vel conſuetudine ſpectantibus Et potiſſime in hijs que ratione criminis ad fiſcum deuoluuntur circa que fraus cõmitti non debet ff.

de iur. fisci l. in fraudem §. i. Circa alius ma-
terie declarationem habes scire q quandoq;
quis donat vl alienat bona sua ante delictū
omissum Et hoc facit proponendo omittere
delictum. Et sic propter delictum omitten-
dum Ju quo casu non dubium quin sit fa-
ctum in fraudem fisci q suspitione prene q sic
stat l si aliquis ff. de donationib9 causa mor-
tis q dicta l. in fraudem Et optime facit ff.
qui q a quibus l. si autem maritus in fi. pre
sumitur namq; hoc esse factum metu prene in
currende propter delictum omittendum. Et
hoc presumptio colligi potest sex modis Pri
mo alienauit donando omnia bona sua ff. de
hijs que in fraudem creditorum l. omnes §.
ludos Et idem est si vendat omnia bona sua
vt notat glo. ff. de probationibz l. qui testiū
d. modum Et facit l. in fraudez pall. ff. de iu
re fisci Nec obstat si dicas hoc esse factum nō
in fraudem creditoris quem habuit donato;
tempore donationis sed potius eius qui fu
turus est creditor Jn quo casu bene tenet do
natio facta ante obligationem cum tali credi
tori etiam fisco imitam. C. de iur fisci l. i. li. vi
quia probato q tempore donationis subesset
quedam causa vt puta inimicicia capitalis.
Vel alia propter quam verisimiliter deuentu
est ad delictū sufficit ad presumendum de fraū
de facit ad hoc. C. de donat. ante nupt. aucte,
sed iam q de renūc. c. fi. li. vi. cum ibi notatis
q dicta l. si autem maritus in fi. ff. qui q a q
bus q ff. verum amotarum l. si mulier in pn.

Secundo presumitur fraus etiam vbi do
natio fit coniuncte persone. C. c. l. data q l. pe
nultima Circa primū ff de to. libertoriū Fies
quiritur tamen q causa precedat propter quaz
presumitur fraus Alias sola proximitas non
sufficeret vt l. Di quis post hoc vō. si quid. C.
de bonis dampnatorum Et idem erit in ven
ditione dum tame emptor ad finem venditi
onis huiusmodi revocande sit propinquus frau
dis ff. de hijs que in fraud. creditoris l. ait pretor §.
si quis propinquus Et propter situationem pres
sonarum presumitur extra emptorez quia de
bet esse ar. leg. octaui gradus ff. vnde cognati
q l. si tutela. C. de in integ. restit.

Tercio
presumitur fraus si post donationem vel ven
ditionem donans vel vendens reperiatur pos
sidere. l. si quis supposuisse. ff. qui mo. pig.
vel hypo. soluitur q l. si is qui. ff. de acquir. he
red. Sed scias q in hoc casu potius dicitur a
lienatio simulata q imaginata q vera q fa
cta in fraudem

Vide namq; alienationes
differunt quia alienatio simulata est vt in l.
emptor patet ff. de aqua q la. arc. q l. nuda ff
de extraheuda empt. q l. imaginaria ff. de re
iur. q l. qui sub imagine. C. de distract. pig.
rum Et in talibus non requiruntur acti
ones revocatorie quia alienata sic de bonis ñ
exeunt. Vera tamen est quando sit alienas

tio vera q in fraudem. quia tunc necessarie
sunt actiones revocatorie. Hec puto in hoc
casu sufficere quod alienans se constituat se
posse possidere nomine donatorij vel ementis
quia vbi est presumptio q suspicio fraudis
requirit traditio corporalis vt l. i. C. de sub-
fragijs Di tamen donans vel vendens respon-
deat alteri de fructibus non presumitur alie
natio fictitia Alias secus. C. de aquil. q eni
fi. l. litibus q. ff. de act. l. empt. l. Juliano §.
possessor. Et ne talis alienatio presumatur
fictitia requiritur spm quosdam veripiens pos
sideat diu absq; reuersione ad alienantem vi
delicet ad minus per triennium. C. de apoch.
pub. l. vl. vel die verius hoc deberi determi ar-
bitrio iudicis ex qualitate personarū ex fa-
ma loci q alijs locis dicturis verisimilis.
Die tamen alienans sibi reseruauerit usu-
fructum non habent locum predicta vt l. q
quis. C. e.

Quarto presumitur fraus qū
alienatio facta ē clam. ar. l. vl. ff. de ritu nupt
q l. non estimo ff. de administra. tu. Jn emp
tore tamen requiritur q sit propinquus fraudis
vt dictum §. propinquus Et semper intellige qō p
rerdat causa z preter quam alienans verisimi-
liter prerogatiuit maleficium omittere vt pre
dixi.

Quinto presumitur fraus si de pro-
pinquo sequatur delictum vt. l. veteri. ff. de p
uil. cred Et notatur per chy. in l. si quis post
. C. de damp. Jn venditione tamen oportet
emptorem fraudis esse propinquum vt predixi.
Et facit ad predicta quia ex eo quod in ali
enti secutum est presumitur animum pre-
fuisse. Id quod optime facit aucten. maio-
ris. C. qui da. tu. posset tam maleficium sic o
mitti quod non presumetur animum preui-
fisse vt si aliquis occidat hominem ex mopi a
nata vxe.

Sexto presumitur fraus quā-
do donatio sit cum conditione illa. Si contin
gerit bona sua publicari ff. de stip. seruorum
l. vlti. q l. summa cum ratione in principio.
ff. de pactis. Et omnia predicta procedunt
vbi sit alienatio inter vnos

Si vero fiat
donatio causa mortis tunc secuta sententia
dampnatoria indistincte revocat vt l. si vxo
. C. de donationibus inter virum q vxorem.
Si vero sapiat naturam vtriusq; sz donatio-
nis inter vivos q donationis inter mortuos
causa mortis vt in donatione facta viagi tunc
regulariter etiam secuta sententia dampna-
toria non revocatur Fallit tamen in hijs ca
sibz ibz aliqs potest dampnari post mortē
propter immanitatez criminis si sequatur sen
tencia post mortem. q sic potest intelligi am
bic statutus §. maritus. ff. de donat. inter virū
q vxorem ſ quam criminari tenet vt. l. si vxo
. C. de donat. inter virum q vxorem pallet.
Quandoq; donatio vel tanis alienatio sit post
delictum omissum tamen ante accusationem
Et tunc si sit tale delictum propter quod ipse

hãe statim bona delinqntis sunt ꝯfiscata
& tunc non valet donacio neqz alienacio. zz
non habet dominiuz cuum illud statim amis
serit patet exemplum .C. de inestis nupc.
aut. intestato & c. sm leges de hereticis libro
sexto. Item etiam dic vbi statim ipso iure ñ
ꝓdtur dominium interdicitur tamen sibi ip
so iure administracio vt l. quesitum ff. qui &
a quibus & l. ex iudicorum ff. de acuis. fallit
tamen in alienacione neꝯssaria vt l. reos ff.
de solucionibus & l. alienaciones ff. familie
hercis. vtputa pro suis alimentis aduoca
tis & scripturis ad eum pertinentibus Si
vero pro tali delicto non interdicitur admis
nistracio ipso iure tunc regulariter patet in
l. asserituz ꝯ. in reatu ff. de iure fisci Si alie
nacio est reuocabilis vt manumissio talis a
lienacio censetur inter dicta vt l. qui pene.
ff. de manumiss. Sed si est reuocabilis ñ in
terdicitur vt l. post contractum ff. de donacõ
nibus causa mortis vbi tamen. in fraudem fas
cta apparet reuocatur vt l. si aliquis preall.
ff. de donac. causa mortis & dicta l. in fraudẽ
ff. de iure fisci hoc siue ex causa lucrativa sit
ne onerosa fiat donacio vt ibi expresse inno
uit textus Quandoqz donacio fit post actusa
cionem inceptam & tunc si ante acusationem
alienare non potuit nec potest post vt dictis
legibus Sed quando ante acusationem ꝑ
mittitur alienacio neꝯssaria vt predixi tunc
dic aut apparet dilatus & tunc permittitur
alienacio vt l. reos ff. de soluc. Se non ap
parat tunc non permittitur vt l. si. in fi. de re
quir mis. Quandoqz donacio fit post litis
cõtest & tunc ex glo. legis ex iudicorum. ff.
de acusac. videtur ꝙ non potest fieri alienacõ
& ratio ad hoc vrget quia res effecta est litis
giosa post lit. cõ. Sed vid. de ai. in l. non so
lum in fi. cum l. sequenti ff. de vsufr. in intr ꝙ
gnum dicit ꝙ non efficitur litigiosa. Racio
sub est quia cum agitur principaliter de vin
dicta non de bonis fiat l. ꝑꝑꝯ. nichil enz glo
sa ff. de aqua pluu arc. Cuncta qz bona non
efficiantur litigiosa & ante sententiam non
habet ius fiscus tunc omnis contractus ce
lebratus post lit. cõ fuisset celebratus ꝟ cuz
Quandoqz donacio fit post sententiam & tũc
vbi sententia suspenditur appellacione bene
valet sed venit renouanda vt legitur & nota
tur l. de regnis. ꝯ. a quo ff. de admist. tu. &
hoc officio iudicis ad quem spectat retractas
re innouata appellacione pronuntis hoc no
tat barth. ff. de donac. l. post contractum. a.
ꝟ. sed mirando seu vsqz ad finem Alii cre
ditores Hij quandoqz dicuntur condicõ
nales tales videlicet quibus non dum com
petit actio sed est competitum vel spẽ habet
vt ꝯprat ff. de ꝟ. sig. l. conditionales. & sic
potest dici ecclesia creditor vt in casu nostro
Item fiscus Item vxor & liberi & alij de ꝯ

bus hic sit sermo Alio modo dicuntur cre
ditores hij quibus exq uacumqz actione vel
prosecucione quidquam debetur sic tamen ꝙ
ex ceptione perpetua remoueri non possint et
hoc verum siue obligatio sit pura aut in diẽ
vel sub condicione ymmo & si ex contractu
debeatur qui contractus etiam non consi
stat in mutuo ff. de ꝟ. sig. l. creditores & ibi su
per hoc vide duas legẽ. sequẽtes Et ex hoc ꝙ
dicit hic alij creditores Innuit ꝙ ecclesia &
Nec dici debeant talium creditores vt sic di
ctio alij stet inclusiue non tamen sic semper
stat vt patet xxvi. di. demde alias incipit des
niqz in principio & ibi per Jo. ff. de prouid
l. nou solumꝯ queritur per acutꝯ de rescrip
tis c. sedes per Bern. Efficaciter Hec
efficacia insurgit ex quatuor que numeran
tur insti. de oblig. ꝯ. sequens diuisio nam aut
quis obligatur ex contractu. vel quasi aut
ex malificio vel quasi vt ibi patet Si ex cõ
tractu habes exempla ab eodem titulo ꝙ dis
uersa membra & diuersos titulos vsqz ad ti
tulum de oblig. que ex quasi contractu & ex
tera. vbi agitur de efficacia secunda vel ter
cia videlicz ea que prouenit ex maleficio trac
tatur insti de oblig. que ex delicto nascuntur
cum pluribus titulis ibi sequentibus vide
licet vsqz ad titulum de obli. que ex quasi de
licto nascuntur vbi agitur de quarta efficã
cia. Tenebantur scilicet donantes vel
sic alienantes & potes intelligere ꝙ dicit te
nebantur scilicet tempore donacionis facte.
ꝙ tunc habebant creditores quibus efficaci
ter tenebantur Potest istud sic intelligi te
nebantur scilicet tempore mortis licet non
tempore donacionis ꝟ. gracia aliquis tempo
re quo fecit donacionem bonorum suorũ nul
los habet creditores in quorum fraudẽ pos
sit talis donacio fieri Sed post donacionem
factam ante mortem suam incipit forsan ec
clesie vel regi vel alijs creditoribus efficaci
ter obligari hic possit dubitari an habeat lo
cum ꝓna huius constitucionis tanquam ta
lis donacio sit facta in fraudem & videtur ꝙ
non nam creditores qui non sunt non ꝓnt
dici fraudati cum omnis priuacio presuppo
nat habitum insti. de capitis. diꝯ. Seruus
ant & videtur textus ff. de his que in frau
dem cre. l. ait pretor ꝯ. ita demum &. C. de iure
fisci l. i. li. x. Sed ni ꝛtrariũ facit glo. in aut
sed iam. C. de donac. ante nupc. vbi de hoc per
Ch. Circa hoc dic quod si appareat & certũ
sit donacionem factam esse non solã in frau
dem creditorum preteritorum. sed etiam in
fraudem futurorum tunc etiam habet locum
hec constitucio vt dixi supra eodem ꝟ. Nec
in principio & ꝟ. creditores Et sic stat no
tata in glosa dicte ant. Sed iam & ibi Per
Ch. ꝯ. vij. queritur & facit ad hoc c fi. de re
nũciat. li. vi. Nec obstant all. in contrariũ

quia loquitur vbi certum est. nō fuisse factū
pr fraudem vel al. dubium est Sic videtur
sentire Dern̄. in dicto ℊ. Ita demum pālle.
Iuribus Post hijs que de iure vel cōsue
tudine eis debentur. Alio modo diuersimo
de sumitur ius. prout plenius notatur l. su
pientes de elect. ò. iuribus li. vi. pr Card.
& iura incorpalia sunt siue notatur de rr. ec.
non alie. c. ij. ò. iura per Joan. & archid. li.
vi. ¶ Et que dicantur iura notat paulus de
rr. ecc. non alie. c. i. ò. iura Aliter Horum
nomine que continentur habes ff. de ò. sig. l.
librorum & l. cognoscere ℊ. librorum. Hijs
in portionibus quo ad has portiones
in anglia quatum ad vsdes Item quantū
ad libros optet reuertere ad iura regia & re
gni & singularium locorum consuetudines.
Et hoc est quod statim sequitur de cōsuetu
dine vel de iure eis debitis. Irreparabi
liter quia scilicet donatio perfecta est & cō
summata & sic ꝑm iura vel cōsuetudines reg
ni non dantur super talibus donationibus
vel alienationibus actionibus ca torie. aim
tamen de iure ciuili & notantur de institu. de
act. Item si qui in fraudem vbi de hoc in glo
sa & patet ff. de hijs qui in fraudem ꝓcr̄. l. i.
ij. iij. & iiij. & quasi per totum. ¶ Sed quer
vo si donatori vel alij recipientes bona huius
modi sint pati tam ecclesie ꝙ regi. ꝙ etiā vx
dei & liberc alijs qz creditoribus quibus tum
qz satisfacere stante donatione huius modi in
suo robore. Numquid in hoc casu locum habe
at pena huius cōstitutionis videtur ꝙ non
quia iam non est defraudatio irreparabilis
Sed puto otrarium quia hec reparatio nō
contingit a parte necessitatis sed ꝙ optinēs
talia bona possit ad talia soluenda compelli.
Sed pcāus cōtingit ex voluntate talia bo
na optinentis quia ad hoc artari non potest
de iure Nam non quicquid voluntati alicu
ius cōmittitur iure necessitati subiicitur. ff.
de iudi. l. nō quicquid. C. quomodo & quādo
iudex. l. i. ff. de offi. ꝑsid. l. sepe. Et potius de
bent intelligi vt talis reparatio fiat de iure
per iudicium quod cadit in inuitum ꝙ ex vo
luntate donatorij que varia potest esse ff. ad
trebell. l. quia potest ℊ. ¶ Nam licet in hoc
casu videatur cessare causa constitutionis non
tamen cessabit ipsa constitutio quo ad penam.
Pro quo vide quod scripsi supra de iudic. c.
exauss. ò. per rectores & de consuetudine c. nul
lus ò. legata. Et bene faciunt notata p Jo.
an. xij. q. ij. apostolicos ò. exponatur Hz nō
ne recipies v. na aliqua vniuersa aliarius te
netur respondere creditoribꝰ l. dicit quod sit
ff. de donac. l. hereditatem ergo per talem do
nationem & eius reaptionem non possunt
creditores queri se esse fraudatos Solu
tio illud locum habet vbi donatio vniuersi
bonorum fit per nomen siue vocabulum iu
ri siue successionis vtpote hereditatis. vt ibi
patet Venio tamen est quando dantur sub
nomine bonorum ex dispositione hominis vt
hic Sic stat l. mulier ff. de iur. doc. sic soluit
dy. ff. so. ma. l. si marito dc. Barth. in dicta
l. hereditatem Aliter soluit pr. prout eum re
tpiat Dyn. C. ad l. Jul. de vi. publica l. suto
ris ibi videas Sed quid si donatio huius
modi bonorum facta sit ad illum finem vt do
natarius soluat debita donantis & eis solu
tis retineat sibi residuum. vel illud in alios
vsus ꝑm voluntatem donantis conuertat nun
quid tunc habet locum hec ostitutio. dic qꝫ
non quia si non seruetur modꝰ vel causa do
nationis potest reuocare donatio vt. C. e. ti.
l. si qui pro redemptōne vbi de hoc Assistē
tes & in ge ꝙ infra sequitur ꝙsulentes
& procurantes &c. quia sola assistentia perso
nalis non esset sufficiens causa ad incurren
dum penam hic statutam absqz pluri. Infa
uentibus in extremis sic ꝙ sint in peri
culo mortis instantis vt dixi supra e. vertiu
mortis viatice. Et alijs hanc litteram alie
qui libri non habent sed occurrens est hec lit
tera propter alias qui licet non langueant
in extremis sunt tamen infirmitate vel ad ad
uersa valitudine detenti vel alias in periculo
mortis constituti Juxta ea que leguntur ff
de donac. causa mortis l. iij. iiij. & v. & l. sena
tus ℊ. mortis causa Justum enim est vt assi
stentia de qua hic loquitur afficiat etiam assi
stentes & sint ꝙsulentes vel procurantes
hijs qui non infirmantur sed sani sunt tamē
mortis ꝺtemplatiōe tales donationes vel a
lienationes faciunt vt potest colligi ex hijs
que leguntur in dicto ℊ. mortis causa Et po
test hec dictio alijs referri ad eos qui etiaz
donantibus vel alienātibus inter vivos assi
stunt vt hic dicatur Huiusmodi dona
tiones scilicet omnū bonorū vel tante qn
titatis quod residuum non sufficiat ad satis
faciendum creditoribus. Consulentes.
Potest ad hoc ad illud quod supra dixit
¶ Assistentes vt prodixi vel potest in
telligere ꝙsulentes scilicet quoscunqz licet n
fuerint personaliter assistentes in actu talis
donationis Et hic vide que scripsi supra de
foro ecc. c. dilectus inualescens malicia ò. cō
silium Temere Super hoc vide notata p
Card. de sen. exc. c. i. ò. temerarius & p Jo.
an. ò. qui vult ꝙ sine dolose sine negligen
ter sine salte hoc fecerit temere fecisse videtur
Procurantes Hic vide que scripsi su
pra de procuratoribus ò. procurauerit Hz
consuluit hijs Fraudulentibus ꝙsilium
importat ff. de furt. l. qui seruo in principio
Et potest tale consilium esse bonum & potest
esse malum ff. de seruo. cor. l. ij. ꝙ suadere Et
ideo hic dicit peruersis suasionibus Et di
cerunt suadere & mandare ff. depositi l. ij. ꝙ

ptio nam mandator dicitur ille qui mandat aliquid fieri propter se ipm mandantem ad satisfactionem sue voluntatis nulla tñ data pauma qt si pauiam dederit tunc conductor intelligitur. Sed persuasor dicitur qt persuadet aliquid alteri propter illum cui fit persuasio. Nunc sine dicatur mando sine rogo sine consulo sine alijs verbis dñi tamen hoc fiat quia cuius aui persuasio vel mandatū sit semper intelligitur persuasio siue aliū ḡ non mandatū facit ff. mandati l. ij. Sed quero quid si ille cui fit persuasio erat nichilominus id aliasfacturus an tunc teneatur persuadens in hac questione ista materia requirit aliquā indagationem de qua ad presens fienda non plene vacat tpus remitto de sup hijs ad notata p barth ff. de iniurijs l. non solū ℣. si nō dato ꝙ deuiamus ad persuasorem. Ad voluntatē testandi sume q est j auertentes in hoc ēm casu non valeret pcm quo posset impedire libertatē testi factionem. C. de pactis. l. pactū q totali rō qt est contra bonos mores vnde non valeret etiā in eo casu iuramētū extra de iure iurā. c. cum ottingat saltem si dolus ex parte interuenerit vt ibi patet q Cyn. dicta l. pactum ḡ ad premissa bene facit l. stipulatio hoc modo ff. de v. ob. vbi habes q stipulatio que impedit libertatē testandi faultatem est contra bonos mores vbi de hoc habes notata per bartho. ex alijs dictis aliqua hic inserere curam reprehendit enim ibi opinionem quam ponit dig. in c. q semel ad fi. de vt. iuris li. vi. vbi dixit dignꝰ q per viam contractus posset quis disponere vnde non liceat recedere a voluntate prius ordinata v. gra Si contingat eum aliud testamentum condere q donat omia bona sua qua opinionem dicit ibi barth. non tenere p dictam l. stipulatio hoc modo qr sm eum tacita donatio aufert libertatem testi factionem. Et est contra bonos mores vnde volens vt alii quis post mortem suam habeat omnia bona sua hoc sm barth. facit per promissionem animo donandi inter vivos vt l. vbi mortis ff. de donat. causa mortis ḡ an tunc valeat q agitur tangit Cyn. in l. fi. C. de pctis. Sed in hoc casu sm barth. oportet attendere an promittat hereditas ḡ sic tunc reuocandi. Nā tunc nō valet dicta l. stipulatio ḡ. C. de transactionibus l. cum donationis in fi. nec etiā valet pactum vt quis nō instituat aliquē etiam si iuramento firmetur sm Innoc. in c. fi. de pcis. Si vero promittat bona sua omnia presenda ḡ futura etiam non valet quia aufert libertatem testandi faultatem per indirectum. facit ad hoc insti. ad leg. falc. in principio dicunt. l. ij de bonis ff. ad legem falc. Aut promittit bona omnia non addendo presenda ḡ futura ḡ tunc valet promissio. C. vt nichil. agi. ḡ contra possem l. i. ḡ l. heres

ditatum de bo. aucto. in poss. rō est quia postea poterit lucrari ḡ hoc lex presumit vt l. si defunctus. C. arbitrium tu. ḡ in illo lucro poterit testari ḡ sic per hoc non auferetur libera testandi faultas ḡ idem dicendum est Si quis donet omnia bona sua presencia ḡ futura reseruata sibi certa quantitate vel re. Aut si quis vendat omia bona presencia ḡ futura re. Nam in primo casu potest testari de quantitate vel re reseruata In secundo casu testari deberet de pcio nam in tali venditione nō venit predium ar. l. dampni ℣. ai patietem ff. de dampno infecto hec notantur p barth. in dicta l. stipulatio hoc modo Que licet recte procedant quo ad hoc vt non auferatur alicui libera testandi faultas non tamen recte procedunt ad euitandum penam huius constitutionis si in tali donatione vel alienatione sit dare fraudem vel maliciam in preiudiciū creditorū de quibus loquitur hec ostō Cuthus scilicet suasionibus literam nichil em magis debetur hominibus ꝙ vt vltime eorū voluntatis liber sit stilus. C. de sacro ec. l. i. Et quomodo de iure ciuili puniatur prohibens vel impediens aliquem testari habes. C. ḡ ff. siquis aliquem testari prohibuerit. p totū. Testamenti factionē de hac libertate vide que dixi supra super d. voluntate testandi. Supradcūs. s. regem vxores liberos ḡ creditores ḡ alios. Non ambigitur idest non dubitatur vel non est opinabile pmo certum circa q vide notata De iudic. c. i. d. ambiguum per card. li. vi. Dcē ng ds. Conscius idest simul scios vel scientes vt sonat in malum vt scilicet consilij. dicantur consencientes ḡ talis malicie i sciendo participes ratione consensus ḡ sic dissencientes ḡ agentes pari pena puniūtur Vt hic ḡ dixi. de sen. excō. c. nuper ḡ c. quante de offic. deleg. c. i. vbi de hoc in glosa d. pari pena Accipientes ds. recipientes hij differunt ab accipientibus vt legitur ḡ notat ff. de contr pleg l. cum quis ℣. si. ḡ intellige de hijs qui scienter receperunt Alias enim sententiā excōmunicatōis non incurret aliquis nisi qr scienter agit contra legē prohibitionem Et quō presumatur sciens vel ignorans potest colligere ex notatis per arch. de tēpe ord. c. eos d. scienter li. vi. Sed quo ad donationē videtur q etiam ignoranter recipiens tenetur licet non fecerit fraudis participes Nam cum iste sit titulus lucratiuus suffiat qd sit fraus ex parte debitoris tantum. C. de revocā. hijs que in fraudem cred. l. penul. ḡ ff. de hijs que in frau cre. l. qui aūt ℣. hoc edictō vbi de hoc in glosa ḡ insti de actō. ℣. item siqs in fraudem per actum. dic q hoc vm est quo ad effectum reuocationis siende vt ibi non tñ quo ad finē incurrendi excōmunicationē de qua hic loquitur facit ad hoc de osang. et

affinitate t.vlti.in cle.g ibi ꝑr Jo.an.g ali
cs d.scicutur. Et ad hec vide consilium Cies
hoc vide qđ scripsi supra de foro cpt.c.di a
etum d.consilium. Auxilium. Quo illo
etiam vide dictum c.dictum d auxilium Fa
uorem vide pro illo dicto c.dictum d.fa
uorem. Voluntas. Hec voluntas in legis
latore pro ratione habetur vt notat archid.
de elect.c.quia sepe d.quibusumqz li.vi.
Donantes secunda ps. Omnibus scilicet
omnes. Taliter scilicet in portione tam no
tabili quod de residuo nō potest satisfieri cre
ditoribus g sic siant nō licet creditores frau
dare in toto hic nec in pte. Absolutio g
nē que nemini in mortis articulo denegari
debet extra de sententia excōmunicationis c.
quod de hijs. Et potest fieri per quemcumq
qz habeat in. potestatem g exercitium clauiū
de offic.ordi.c.pastoralis xvij.q.iij.si quis
suadente ymmo potest fieri a laico in mortis
articulo vt notat Host.in dicto c.pastora
lis d mortis articulo. sed in hoc Jo.an. in
c.tex. cōtradicit qz licet in casu necessitatis
vel propinq confiteri proximo digunus sit ve
nia tamen proximus ille qui non est sacer
dos potestatem soluendi non habet textus ē
expressus de pni.di.i.quem penitet vltra me
dium Et sic.notata per Innoc.in dicto c
pastoralis qui ibi notat quod archid.nō ꝑ
biter nō potest absoluere excōmunicatos g
hoc verum in foro penitencie. Secus tamen
in foro contentioso Et q absolutio excōmuni
cationis vel alias in foro penitencali pertis
neat solum ad sacerdotem notat Innoc. de
cōsuetudine c.quāto in d.necessitate Et sic.
ibi Host. cpo. Et optime facit ibi textus
in c.nuper ad finem extra de sententia excō
municationis. Unde licet in articulo mor
tis tali non sit absolutio deneganda etiaz ab
excommunicatione inflicta a iure vt patet
dicto c.suadente cum similibus tamē a pna
que sequitur ex hoc minime liberat. Et hoc
q dicit quacumqz absolutione si loquaris de
absolutione iudiciali potes intelligere sive ve
re fiat sive nō ad cautelam de qua notant doc
tores in c.solent de sententia excōmunica
tionis li.vi. Sed hoc exemplum non est bo
num quia a sententia iuris vt hic non habz
locum absolutio ad cautelam prout notatur
per Card.dicto c.solet glosa i.dē. que sententia.
Duo quo dic vt ibi patet .pt igitur alis
ter dici quacumqz absolutione sez sive soleni
ni sive non solenni q q vide notata de hijs q
vi.me.de.ca.c.unico d.q quicqz q archid.li.vi.
Vel dic q quicqz scilicet sive foro contentioso sive
in foro pnē sive sit facta in specie sive
in facta in genere g sive facta sit eo vivens
vel eo mortuo vt infra diam vltius finez
huius glo. Sed numquid talis absolutio si
fiat per viam potestatis iurisdictionis ōtra

tiose possit fieri nulla satisfactione premissa.
videtur q non extra de d.sig.c. ex pte xvij.
q.iij.c.de quorundam vb de hoc per Joh.
d.satisfactionem Et sic.que legitur g notatur
de sepul.c.cum qua g ibi per archid.d.restituere
sint li.vi.maxime cum ista excōmunicatio sit
pro delicto vt hic pz Et pro manifesta of
fensa Sed contra extra de appellationibz c.q
fronte vbi apparet q quacumqz de causa ali
quis sit excōmunicatus debet absolui prestita
cautione de parendo iuri ¶ Sed dic illam
clausulam alia qualibet de causa debere intelli
ligi isto modo vt dicas alia qualibet de causa
scilicet recurrente cōtumaciam vel a cōtuma
cia recedente vel ab offensa dubia vel q offen
sa ex qua solus deus offenditur sm Jo.
an.g postiē.ibi. Nā si offensa sit certa g ma
nifesta oportunus interesse alicuius ptis tūc
etiā in excōmunicatione lata a iuris cōstitu
tione vel a canone vt hic requiritur satisfac
tio ante absolutionem extra de sententia ex
communicationis c.ea nascitur g c.pochianos
de rapt.c.i.de usur.cum tu.xxiij.q.viti. pssi
ma. Et idem dico si principaliter g immedi
ate concernat ecclesiam facit de sen.excō. cū de
siderens ff.si.g c.questig notatur ij.q.vij.ac
cusatio glo.penulti.p Jo. Sed melius de iu
dicijs c.i.di.ij.per penitentiam Et predicta in
telligo vera si absoluendus soluendo sit. Se
cus si fuerit non soluendo Nā tunc absolui po
terit recepta ab eo cautione de satisfaciendo g
si quādo obtigerit eum vel re ad pinguiorem
fortunā extra de solnē.c.odardus ¶ Sed
nunquid ad hāc absolutionem fienda requi
ritur vocatio eorum quorum interest vbi ex
cōmunicatio est inflicta a canone vel a consti
tutione vt hic dic q sic qz talis excōmunica
tio semper infligitur pro manifesta offensa.
¶ Unde non debet talis absolui nisi offensa p
te vocata g ei prius satisfacta vel saltem ea cō
tumacie absente vt dicto c.pochianos cum
alijs suprius allegatis Si tamen per non
vocata nec vlla satisfactione premissa fiat ab
solutio bene tenet notatur per Host.g Jo
ānes.de offic.ord.cum ab ecclesiarum g p Jo
ānes.in c. ea noscitur g per spc.ti.de sentē
tia ff.nūc dicam9 vbi.sed pone excōmunicatus
Fallit tamen hoc vbi ius prohibet expresse
absolutionē fieri satisfactione non premissa.
Patent exempla de elect. qz ꝑ ad finem
li.vi.de sepul.c.animarum de cruribus c.g
g in si.e.li.de sequestratione poss.c.vnico in
clem.cum ibi notatis per gesp.super d.prius
Et hanc materiā vlterius prosequere si pla
cet per notata hostien de homicidio de offic.de
leg.c.cum contingat di.iij. In foro vero pe
nitencie maxime vbi quis est in mortis arti
culo. Puto q non solum in excommunicatio
ne inflicta a iure.sed etiam ab homine potest
simplex sacerdos absoluere de pe.di.i.quem pe

ntet de sen.excō.c. non dudum. Alioquin si in excōiacione moritur ꝙ in eo vnio appa uerint signa penitencie siue cōtricionis po terit absolui post mortem ꝙ hoc pr eū qui ip sum viuū ꝙ sanum absoluere debuisset extra de sīa excō. a nobis ij. vbi dicit glosa super ō. forma seruetur ꝙ talis absolucio oppetatur ad hoc vt talis possit sepeliri in cimiterio ꝙ p eo possit orari. Sed tū ostm hoc hic statuitur expresse ꝙ non obstante quacūq; absolucōe talis careat ecclesiastica sepultura vō est pp ter grauitatem excessꝰ vt hic dicitur in textu ꝙ xxxi. notabi pr arch. de tempo. ord. c. eos. ō. suspensos li. vi. vbi vō ꝙ simpliciter sacerdos tem sit talis absolucio etiam in mortis arti culo nō pri debet cautio de satisfaciendo vt ex ea minus possit agi cōtra heredes defuncti p pt notat Innoc. de sepultur. c. vlti. ꝙ debet hec cautio fieri vbi sic excōiatus ad satisfa ciendum potens est alias si impotens sit fiet in euentum quo peruenerit ad pingniorem fortunam de solucionibus c. odardus. Ca reant sepultura intelligē non ipso iure sed pr sententiam quia hec res cause cognicionem exposcit ꝙ hoc patet ex eo ꝙ j. sequi tur in ff. ibi ne probacōis fraudis ꝛc. sed contra istud opponitur p c. vlti. extra de sepulturis vbi patet ꝙ absolutus a sentencia canonis non impeditur sepiliri in ecclesiasti ca sepultura quia talis non decedit in pcto mortali āi penitrat se talem fraudem fecisse ꝙ delictum sum ꝛfess sit. Solucio istud ordinatur ex causa. s. ad maiorē terrorē put alias legitur ꝙ notatur de torneamentis c. l. ꝙ de raptoribus c. ij. maxime vbi satisfacas re nō pt vt hic innuitur alioquin si satisfacere pōsit ꝙ ab eo ꝙ eius heredibus hec satisfac cio exigi valeat non denegabitur ei eccleſias stica sepultura de raptori c. in litteris vbi de hoc in glo. sup ō. sepelir. Ceterū iij. pars Difficultas hoc dicit qr ō fraudez ꝙ ma liciam allegat fraudem ꝙ malitiam huiusmo di probare tenet ff. de probac. l. quotiens ff. qui tolum ꝙ vide si placeat que scripsi supra de consuetudine c. i. ō. fraude vt ibi ertur. s. in gialo viatne mortis qr gialū non solum obligre pt in infirmo sed sano prout legit. ff. de donac. causa mortis l. iij. ꝙ in duabz le gibus sequentibus ꝙ e. ti. l. senatus. ꝙ mor tis causa. Quintus titulus, s. p quez tollitur dim sic qr alienacio sit perfecta ꝙ irre uocabilis vt supra dim est in ꝓi. Ecclesia iij. exemplo habes ō. e ꝓi. ō. ecclesia. Bona clericorum hic quo ad vsorem de iure ciuili pōt p natura ti. C. ꝙ ff. vnde vir ꝙ vxor p totū. Quo ad liberos pōt p natiuū termino rum. C. ꝙ ff. vnde liberi p totū ꝙ pōs ponest exemplum p id qr habes scriptū ff. de hijs que in fraud. ꝛsoni l. s. Non posse satisfacere. s. integre ꝙ in tot. Nam pecunia

satisfactio non sufficiet ad euitandum hanc penam. Vt hic patet nisi creditor ad hoc cō senserit nā satisfactum tunc esse dicitur quā do voluntati creditoris satis fit licet debitū integrū non soluatur ff. de pig. actōe l. si rem alienam. ꝙ satisfactū ꝙ ff. de solucōibus l. satisfactio. Eo tpō. xxxi. ff. de hijs q in fraud. creō l. omnes. ꝙ. Lucius de renūciac. c. si. ad si. li. vi. ꝙ hoc dm in donacione omnium bonorum vt patet dicto ꝙ. Lucius. Secus tamen est i alie nacione pticularis bonoꝝ cum vt ibi dicit glo. Nā in alienatione partis pōsumitur fraus nisi p betur vt notat acarisi instī ō acc. ꝙ. Itē quis in fraud. que sīa videtur obuiare huic litterē que vult idem etiam in donatione pticularis bono rū sed dic qr illa sentencia locū habet vbi agi tur de donacione reuocanda propter fraudē hic vero loquimur non vbi agitur de donacō ne reuocanda sed de fraude aliasꝙ puniendā. ꝙ vbi donacio sit in tam notabili quantitate qr satis euidens cē nō posse satisfieri creditoribz de residuo vel dic aliter qr si inter viuos vel etiam mortis causa aliquis donet omnia bo na sua ꝙ eo ipso pōsumitur fraus sine alia pbacione ꝙ idem si causa mortis vicine donaverit non omnia sed partem. Di tamen inter viuos donet solum partem bonorū non pōsumit fraus nisi petatur ꝙ sic stat l. prōnū cum sua glo. ff. de probac. vbi fundat ista solucio

Stephanus de pecunia clericorum

Quia plerique ꝙ j. Salubri prouisione determinamus ne clerici beneficiati fructus ecclesiasticos in laico feodo reponāt domos ve aut possessiones laicas ad opus concubinarū vel filiorum emere presumant. Nec ad opus eorum domos cōstruant in feodo laicali. Nec etiam pecuniam submministrent ad huiusmodi emenda ad opus eorū. Vt sic illis subtrahatur occasio malignandi. Si quis autem super hoc habeatur insta racōne suspectus nisi ad arbitrium superioris se purgauerit ipsius superioris arbitrio puniatur.

Quia plerisq; Hec est cōstitutio stephani cantuarien. archiepi edita in cōsilio Oxon. ꝑmo. Et habet duo dicta secundum ibi **Si quis autem.** Primum facit quatuor ꝓ ut patet. In secunda statuitur de pena ꝑtra facientibus arbitrarie imponenda. **Decernimus** Ex hac dictione apparet q̄ ista cōstitutio ē aliorū iurium declaratoria vt ꝓz ex de iudi. c. decernimus li. vi. **Beneficiati,** sic ergo de non beneficiatis nō habet locum ꝓa cōstitutio quia quod de vno est expresse prohibitum in alio casu videtur omissum de presumꝑ. nonne ainı ibi notatis in glosa. **Fructus ecclesiasticus** Jest de ecclesia et rebus ecclesie ꝙ eius nomine prouenientes vt puta de āmas ꝙ alia huiusmodi extra e. ꝑt totum. **Laicu feodu** Alludit vulgari locutioni patrie ꝑm quam laicum feodū vocatur omne illud quod non est inter possessiones ecclesiasticas deputatum. **Reponāt** Ratio est quia in tali feodo prelatus ecclesiasticus non habet liberum exercitionem contra occupantes talia bona. Ad quod faciūt notata supra de locato et conducto c. ij. vbi de hoc. ꝺ. libero. Sed quid si feodum tenetur ab ecclesia. numquid liceat in tali loco fructus huiusmodi reponere. vbi tamen ipsum feodum tenetur ꝑr laicum videtur ꝙ sic si tū ibi prelatus ecclesiasticus possit exercere iurisdictionem tam temporalem ꝙ spūalez Ne cle. vel monachi. c. epūs li. vi. Sed puto cōtrarium nam licet epūs in talibus ꝙ tē poralem iurisdictionem habeat tamen q̄ tales fructus in tali feodo repositi subiiciūtur execution fiende per ministros iurisdictionis temporalis ꝙ nō spūalis Sic reponēs merito timet puniendus Nec refert an ille sendum sit ipsius clerici proprium quia de ipsius proprio patrimonio laico vel sit alienum dummodo non sit spūale nec ecclesiastici um. **Domus vel** Sm dictum ꝙ appellatione domus quid cōtinetur. vide supra de iudi. c. Item omnes illi ꝺ. domibus. **Possessiones laicas** Jsunt que cōsistunt in laico feodo ¶ Et nota ꝙ possessiones dicuntur eo ꝙ potius cōsistunt in vsu q̄ proprietate ff. de ꝛ. sig. l. questio Et vide quod dixi supra de rebus. ecc. non alie. c. i. ꝺ. possessiones. ¶ Sed numquid possessiones ecclesiasticis liceat laicus emere videtur ꝙ sic a contrario sensu Sed dic ꝙ non Pro quo vide qđ scripsi supra de cohabi. cle. ꝙ mul. c. i. ꝺ. publice. **Del kilarum** Horum appellatione omnes libri continentur ff. ꝺ. sig. l. filij appellatione etiam vulgo concepti ff. ad turpill. l. ij. **Emere** Hec dictio ꝑtium interuenire significat debere Institu. de contrahen. emp. ꝙ vn. ℔. i. ꝙ includit ꝓmutationem ff. de edi. edicē. l. secundum ℔ emptorem. C. de rerum ꝙ

mutū. l. ij. vbi de hoc. ¶ Et nota ꝙ verbo emptionis omnis alienatio comprenditur sicut ꝙ ꝺ. venditionis ff. de de statu lib. l. liberi ꝙ ceteris ℔ si. Ista enim sunt duo coexclusa ꝙ na vnde statutum in vno locum habet in reliquo ff. de acceptil. l. si. vbi de hoc per Bern. qui etiam ad hoc allegat l. si. C. de indicta viduitate Cum itaq̄ vendere locare arrendare ꝙ ad firmam dimittere ad pacta reputantur vt notat voil. in clem. i. de re. ecc. non alie. ꝺ. venditiones Appet rationab. liter posse cōcludi ꝙ ille qui ad opus baubine non potest domum vel possessiones tales emere nec potest ipas coducere vel per viam arrendationis seu firme ad tales opus recipere Et hoc verum omnino intelligas scilicet ꝙ talis emptio fieri nō potest de prauia ꝓuenientē vt de ꝓuentibus ipius ecclesie quia talis emptio esset quedam de lapidatio tenorem ecclesie. extra e. c. inquirendum ainı si. Et quedam spēcs sacrilegij esse vt ibi dicitur. **Nec ad opus** Tertium dictum ꝑmi ptis. **Eorū.** scilicet baubinarum vel filiorum Sed numquid ad opus ꝓprium possunt huiusmodi possessiones emere de bonis ecclesie dic ꝙ sic dū tamen eas dimittant ecclesie de aiūs bonis acquisite sunt extra e. c. vt vnusquisq; quia de talibus testari vel aliter disponere non possunt de testamentis c. quia nos. **Construxerint** Jdest edificent vel edificari faciant. Et intellige de bonis ꝓuenientibz occasione beneficij vel ecclesie vt ꝓdixi. **Laicali feodo.** Supple nec alieno nec in ꝓprio ¶ Sed quid si clericus beneficiatus de facto edificat in ꝓprio de bonis ꝓuenientibz ex suo beneficio numquid erit edificium videtur ꝙ erit ipius edificantis vt scilicet cedat solo. ff. de re. di. l. in tantum Jo. xxij. q. ij. apostolicos ꝺ. destruisse vt solū credit edificio ꝙ sic erit ecclesie in eius huiusmodi Conc. spe. ti. de emp. ꝙ vendic. ℔. tertio loco. ꝺ. hic autem scias Sed ibi Jo. an. in add. ad spe. putat ꝙ sic dicens ꝙ res sit cōmunis Sic ꝙ edificium spectet ad ecclesiam ꝙ alia ad heredes edificantis. Et ratio sua ē ne ecclesia locupletur cum aliena iactura cōtra legem Nam natura ff. de odicē. inde ne fiat ecclesie patiat iniusticiam de donat. inter vi. ꝙ vx. c. fi. Cum enim regulare sit ꝙ edificium cedat solo vt supradictum est sufficiat ecclesie quod sibi seruetur edificium absq; eo ꝙ edificium trahat ad se solum. ¶ Alia ratio est quia iuri scripto non cauetur expresse ꝙ id quod ex bonis ecclesie factum est pertineat ad ecclesiam quia potius hoc introductū est ꝑ interpretationem magistrorum ꝙ ꝑtius in ea parte expressum Et huic dicto Jo. an. xxx. anthonius de butrio e. c. inquirendum. **Nec etiam** Quartum dictum ꝓmi ptis. **Eorum eorum** scilicet baubinarum vel filiorum Et idem intelligas si plures hoc

tur in vsum ecclesie quam vexit defunctus.

¶ Clericalis hec est constitutio Stephani edita in Conālio Oxō. primo ꝛ habet duo dicta. ¶ ibi **¶ Quod si** deinceps ꝛ est ꝓ huius supra de vi. ꝛ ho. cle. c. vt clericalis

Legittima testamenta ea videlicet q̄ sunt de bonis propriis non contemplatione ecclesie adquisitis ex̄ e. c. i. ꝛ c. cum in offi eius ꝛ c. quia nos ꝛ hec verum de iure cōmuni seu de cōsuetudine c. nullus ꝺ. legata. nam de consuetudine potest clericus beneficiatus testari etiā de bonis ecclesie contemplatione adquisitis vt ibi dixi ꝛ nota ꝙ dicit testamenta legittima nam aliqui sunt quidam testamenta sunt illigittima qz non p̄nt licite condere testā de quibus notatur per card. de vsur. c. ij. glo. vlti. ꝺ. fi. ꝛ quedam sunt testamenta illigittima ratione voluntatis vt puta qz voluntas est irrationabilis vel contra bonos mores ꝛ talia testamenta nō dīnt demandari exequtioni ¶ quedam sunt illegittima ratione solempnitatis non seruate ꝛ talia nichilominus exequtioni demandari debent notatur in c. Johannes ad fi. extra e. fi. ꝙ antho. de butrio **Iuficiatorū** de hijs primipaliter loquitur eo ꝙ bona ecclesie in malos vsus nouerti non debent sed successoribus remanere nam clericus non beneficiatus de peculio aduentitio ꝛ adquisitis ex labore suo honesto donatione propinquorum aduocatione huiusmodi potest licite testari. vt patet extra e. c. i. ꝛ c. quia nos ¶ Item clericus qui in ecclesia recipit aliq̄ modoz non pro viam tituli sed pro viam stipendij personalis potest de tali cōmodo testari etiā de iure cōmuni extra eodem c. relatum ꝺ. ceterū

Volumus obseruari ꝛ bene quia vltima voluntas defuncti que est rationabilis est omnino seruanda de testis tua glo. ij. xiij q. ij. vlti. voluntas pro Jo. **Nolumꝰ tamen** simile habes. C. de donāc. inter vi. ꝛ vx. l. ij. **Concubinis suis** sed cōtra hoc opponitur ff. de donāc. ante nupc. l. iij ¶. i. ff. de donāc. l. affectionis grā ꝛ l. donacōes in principio in quibz legibus appet ꝙ donatio fcā cōcubine vel etiā meretrici bene tenet Solutio illud regulare est donatio facta cōcubine teneat fallit tamen in milite armate milicie. C. de donāc. inter vi ꝛ vx. l. ij. Item in milite inermis milicie ꝑm Richardū malūbra ibidē. nā tali nō solū ꝓhibet donatio sed etiā ipe concubinatus. C. de epis ꝛ cle. l. eū qui ꝑm cyp. in dcā l. ij. ꝛ hz loqī in oi clerico ꝑ barth q̄ sic notat dcā l. affcōio fuit ad hoc l. miles in prin. ālī glo. ff. de re iudicata. Sed qz premissa loquūtur in donatione scias ꝙ id est in legato ff. de testō militari l. Miles ita ¶.

fuere ad opus cōsanguineorum suorū ¶ quicquid de bonis ecclesie emerint vel ad ipsi erint ad ecclesiam pertine re debet extra eodem t. i. ꝛ quasi pro totum nec de eis possunt clerici beneficiati testari exemplum de testamentis c. cum in officijs **Vt lig** scilicet per prohibitionem hanc. **Alijs** scilicet clericis beneficiatis **Occasiū** que possit insurgere ex contractu eius ꝙ hic statuitur ꝛ differunt occasio ꝛ causa nam occasio consistit in facto. ꝛ est iniusta sed causa consistit in iure ꝛ est iusta prout notat Archi. de Restriptis c. statutum ꝺ. occasionem libro sexto. ꝛ xi. di. consequens pro eūdem de ma. ꝛ obe. c. solite In principio per hostien. **Malignandi** idest maligne vel malitiose agendi **Et quia** ij. pars **Super hac** scilicet ꝙ supra dictum est ꝛ potes intelligere vt demonstret omnia precedentia vel ꝙ demonstret solum illud ꝙ proximo dictū ē scilicet de subministratione pecunie Est enim pronomen demonstrationis ad oculum vt l. nemo ff. de heredibus instituendis refertur tamen quandoq; ad oculum intellectus vt notat Bar tho. ff. de no. o. nūcl. i. in principio **Iusta ratione** hoc ideo dixit quia suspitio oriri vel insurgere potest ex fundamento iniusto Vbi quo vi ꝛ ꝙ ipse supra de foro cōpetenti c. i. ꝺ. suspecti arbitrium quale erit istud arbitrium vide ꝙ ea que ipse supra de cle. non resi. c. in decretis ꝺ. arbitrio **Superioris** scilicet episcopi vel archidiaconi aut alterius qui supra taliter delinquentem preest iurisdictōi ordinarie **Purgauerit** libro purgatio iudicii potest propter publicam infamiam vel propter scandalum subortum vel propter veheme tem suspitionem nam horum quodlibet per se sufficit licet nulla inquisitio precesserit prout notat Hostien. de purg. ca. cum ¶ ꝛ ibi per Jo. an. Sed propter solam dispositionē superioris non debet indici purgatio ij. q. v. omnibus per Jo. Sed probabilis suspitio superioris ꝛ aliorum sufficit de offic. ord. ex parte glo. fi. ꝛ ibi per Innocen. **Quia dum arbitrarie** vt hic patet ꝛ facit ad hoc extra de offic. del. c. de causis ālī ꝛcor. ibi pōs fus in glosa

Constitucio Stephani

¶ Clericalis ꝛ infra Licet legittima testamenta clericorum beneficiatorū decredenciū velimus obseruari nolumus tñ quod cōcubinis suis aliquid in testamento suo relinquant quod si decretero factum fuerit totum illud arbitrio episcopi conuerta

mulier ℊ ff. de his quibus vt indig. l. mulier ℊ notatur per Barth. dicta. l. miles ff. de testamen. qui etiam ibi dicit ℊ legatum relictum per aduocatum domine sue non tenet. Aliquid etiam quantumcunqz modicum ff. de acquir. hered. l. ij. versum ℊ pter ait. vbi de hoc per Barth. In testamento fuit. Item est etiam ex causa donationis vt dixi supra d. nobilis suis. Quod de cetero. secunda pars. Totum illud scilicet sit vt dictum (Arbitrio episcopi. Sed num archidiacono vel alij inferiores episcopo possint facere talia quando in vsum ecclesie vt hic dicitur videtur ℊ non ex eo quod hic dicit epus eligende industriam persone existentis in illa dignitate facit ad hoc de elect. c. cū ex eo ℊ nos super hoc li. vi. ℊ ibi per Jo. an. in d. epi. Et hic aduerte ℊ appellatione epi in iurisdictionibus reprehenditur confirmat' licet non consecratus. Item capitulum vacante sede quando fuerit in iurisdictione epali de sup. nec. prela. li. vi. Item omnes illi qui iurisdictionem epalem exercent ex commissione iuris. Facit ad hoc notata de maiorit. et obedientia c. i. in principio per Jo. an. Et sic notat Fredericus de sems consilio xxxv. Dec quero quid veniet in hoc arbitrio nūquid vt episcopus possit assignare tali conuentui dic ℊ non sed totum applicabitur ecclesie vt hic dicit. Sed arbitrium episcopi erit in hoc vt scilicet limitet in quos vsus conuertj debeant res sic legate. Plum ecclesie. scilicet siue ad fabricam siue ad ornamenta ecclesie siue ad reparationem cancelli siue ad ipsius ecclesie vtilia ℊ necessaria ℊ circa alia dubia que possent moueri super arbitrio de quo hic loquitur vide supra de cle. non resid. c. iij. in decimis d. arbitrio. Quam rexit. Et sic loquitur de beneficiato habente ad minus administrationem qui sm iura cōmunia non potest testari de fructibus siue administrationis. Vbi quo vide notata per Jo. an. de offi. ord. c. presenti d. reseruari li. vi. Sed quid si defunctus sic legans nullam habuit ecclesiam sed solum beneficium in ecclesia vt puta preposituram archidiaconatum cantoriam vel aliud beneficium huiusmodi. Quomodo debet sic legata dispoi debent in vsum ipsius beneficij ℊ ad onera beneficij supportanda. Circa que vide notata per Jo. an. dicto c. presenti. ℏ. oneribus li. vi.

Idem

Om viris religiosis nō liceat possidere proprium qui sec̄ sua pa. reiter in ipo religionis

ingressu domino dedicauerunt sententialiter diffinimus vt nulla persona in regulari ordine cōstituta condere testamentum presumat cum nichil suum temporale habeat quod transferri valeat in dominium alienum

Dom viris. Hec constitutio est eiusdem auctoris est superior Et facit tria. Primo recitat motuum ad suum statutum. Secundo ibi. Principaliter procedit ad statutum. Tertio ibi. Cum nichil. ponit exceptionem sui statuti. Religiosis de quibus debet intelligi vide infra glosa proxima. Proprium. dicitur proprium quasi priuatum a communione ℊ ab alijs separatum nota per archidiac. de rescriptis c. statutum d. de suo proprio li. vi. in principio Et isto modo religiosus non potest habere proprium de statu monachorum c. cum ad monesterium in fi. vbi de hoc xij. q. i. non dicatis etiam de permissu per latā vt ibi patet cum sua glosa saltem vt possideat nomine suo proprio. Secus tamen si possideat nomine abbatis vel mōasterij prout notatur per Abb. in clem. ne in agro de statu monachorum d. proprietatis. Potest etiam religiosus habere prebendam distinctam vel pensionem annuam de bonis monasterij non vt proprium sed vt horum dispensator sed sub obedientia abbatis sic vt eam superiori possit mutare ℊ tollere facit c. nisi essent de prebn. cum ibi notatis per Inno. in d. prouidentiam. Et intelligas illud quod hic dicitur locum habere in his qui aliquam de religionibus approbatur ingressi professionē expressa vel tacita ad eandem obligantur Illum solus ingressus absqz professione non impredit ingredientem quin habeat ℊ quandoqz possit testari post habitum religionis assumptum dum tamen neqz expresse neqz tacite professus sit facit xij. q. ij. c. vlt. in fine vbi de hoc per Jo. in d. sanctimonialibus ℊ notatur de regularibus c. beneficium d. assensus per archidiaconum li. vi. Et ℊ tales qui ingrediuntur monasterium siue religionem infra annum probationis nulla professione interim facta retineant proprium ℊ possint testari notatur extra c. c. quia ingredientibz per Inno. ℊ posticē. ℊ probatur per aucten. ingressi. C. de sacrosan. ecc. vt intelligatur de effectuali ℊ permansuro ingressu Et sic intellexerunt glo. ℊ clare probatur xix. q. iij. quia ingredientibus vbi de hoc per Joh. ℊ sic notat expresse Archidiaconus in dicto c. beneficij versu assensus

libus sexto. Qui dicit q talis est prohibitus. quo ad hoc sui iuris ꝯ sue proprie voluntatis Bal. ad hoc. C. de sententia passis l. vlt. Et idem tenent doctores extra eodem t. Omnia ingredientibus Et ibi per Anthonium de Butrio in nouella ij.

Hec et sua quid importat hec clausula potest colligere ex notatis per Hyp. C. de sacro. vt. aut. ingressi ꝺ̄ viterius pmodo aum alijs ꝺ̄. ibi sequentibus ꝯ extra de probat. c. in presentia ꝯ dicam infra glosa proxima.

Pariter idest simul ꝯ intelligas per exp̄s sum ꝯ nichilominus si de bonis non expressimat pro dedicationem psone que est principalis ꝯ expresse videntur dedicari ꝯ bona tā quam tacite accessoria circa q vide notata q Hyp. dicta aut ingressi ꝺ̄. Item circa hoc dicitur ꝯ hoc intellige verum de eo qui ingreditur religionem approbatam ꝯ vbi tenet ingressus nisi prius disposuit de bonis Nam si quis ingreditur religionem non approbatam non ligatur nec quo ad personam nec p consequens quo ad bona Notatur per Hostien. de regularibus c. is qui ꝯ per archi. de regularibus c. constitutionem ꝺ̄. in illa li. vi ꝯ de regularibus c. eos ꝺ̄. religiosi in clem. per gosf. quo ad bona vt non transeant vbi non tenet ingressus persone facit de vita ꝯ honestate clericorum c. fi. Nam vbi non tenet expressam nec tenebit tacitum ff. de seruit vrbic. pred. l. ij. in fi. aum concor. Si vero ingressus quis fuerit religionem approbatā ꝯ non tenet ingressus non tenebit dedicatio bonorum in quantum sunt accessoria persone sed exiens reuocabit bona sua sic tenet glosa. C. de sacro ec. aut ingressi et probatur ex hijs que supra dixi ꝯ infra dicam. Nam ingrediens ꝯ infra annum probationis nulla facta professione exiens reuocabit bona de vnic. c. ex transmissa de regularibus c. statuimus multo igitur magis hoc fiet quando ingressus ab inicio non tenuit quia multa inuenduntur contrahenda que non diuimūt in materia de regularibus ad apostolicam ff. de his qui sunt sui vel alie iuris l. patre furioso Si vero teneat ingressus ꝯ remanet in monasterio ꝯ ante ingressum disposuit de bonis suis in personam alterius vel aliorū ꝯ monasterij tunc non transferuntur bona ad monasterium Circa ꝯ vide notata xix. q. iij. si qua mulier ꝯ c. sequentibus Sed si ante ingressum nichil disposuit verum est q quamdiu steterit non professus tacite vel expresse potest de bonis suis testari vt dixi supra in ꝺ̄. p. proprium nec in hoc casu aliquid ad monasterium pertinebit facit ad hoc textus De sanct. ex̄. c. religioso libro sexto ꝯ de regularibus c. statutum. libro. Si tamen talis ingrediens nullo testō facto moriatur infra annum pro bonis tunc fiant per mortem vi

detur confirmasse personam suam ad religionem. ¶ Et sic bona videtur confirmasse. ad monasterium ꝯ hoc verum vbi pure ingreditur ꝯ sine aliqua condicione quo ad bona ꝯ de hoc constat facit ad hoc ff. de in diē adictione l. ij. ¶ Si dubium sit tunc presumitur pro monasterio quia summa est racō. q̄ pro religione facit ff. de rel. ꝯ sūpt. fu. l. sunt persone Et hec fuit sententia Jacobi de Ra. nēna ꝯ Petri de bell. ptica dicta aut ingressi Et pro hac sententia facit ꝺ̄ baptismo c. nam josue. ℌ. penultimo ꝯ fi. ibi notatis Si autem post annum probationis professi sit. facite vel expresse tunc tam persona transeunt bona de probat. c. in preteritis ꝯ dicā aut ingressi Si vis āplius hanc materiā dilatare videas Henr̄. de Bonyco dicto c. in pueritia di. ij. ¶ **Religionis ingressu** Hec littera professionem presupponit Nam ante professionem non dicitur quis effectualiter religionem ingredi de sen. ex̄. c. religioso ℌ. quamuis libro sexto Et interim retinet proprium vt dixi supra eodem glo. proxi.

Dedicarunt idest consecrarunt vel copularunt. ¶ Aliter exponitur per archi. Inaut ingressi. C. de sacro ec. le. qui exponit dedicant idest transferunt vt ibi patet.

Personialiter ij. dictum. ¶ **Nulla persona** idest neqz masculus neqz femina In regulari ordine vt benedicti basilij vel augustini xviij. q. ij. Pernitiosa in principio. vsil. tamen in Clemen. i. de decimis ꝺ̄. religiosi loco basilij ponit franciſci ꝯ de supp̄. nec preiud. c. vnico ꝺ̄. regulares in Clemen. Et ex hoc q dicit regulari ordiē apparet q ū cōprehendit heremitas Nam heremita retinet proprium ꝯ potest testari xix. q. iij. ℌ. contra De elect. cum ad monasterium per Innocen. Religiosi tamen sunt si profitentur in manus episcopi de regularibus protecto q Johan. an. ꝺ̄ sed nūquid episcopi ꝯ talis qui non est obligatus certe religioni potest dare vxorem de conuersis coniuga. c. ex parte q. glosa fi. ꝯ de vita talium notat Archid. diacon. de ex̄. prelat. c. i. libro sexto Idē card. ꝺ̄. irrita de vsur. c. ij. Innocen. dicto c. Cum ad monasterium Johan. etiam de hijs tractat xvi. q. i. qui vere Et Innocen. de fide instrū. c. cum Jo. ꝯ vsil. de Preben. c. ij. in clemen. ¶ **Condere testū** concor. xix. q. iij. c. Quia ingredientibus Sic etiam sunt multi alij qui testamenta facere nō possunt videliat furiosos. C. qui test. fa. po. l. furiosum. ¶ Item Tarentes quibusdam censibus eodem titulo l. diserel. ¶ Item Qui propter morbi acerbitatem non possunt articulate loqui nec scribere eodem titulo l. iubemus. ¶ Item Patentes defectum etatis ff. eodem l. qua etate Item patiens defectum sue potestatis. C. qui testa fa. po. l. seruum

ꝑē dāmpnatis ℞ Item si quis naturalem vel ciuilem c.ti.Lecto qui. Item committens delictum de quo potest accusari post mortem .C. qui testāmēta facere possunt l.ij Item vsu fructarij manifesti de vsuris ꝓꝓ li.vi. Item excōmunicatus ſm quosdam. Vtr quo vide notata ꝑr Jo. in no. de sententia excōmunicationis c. Ad terminū li.vi. ℰ tangitur de vsuris c. finē. d. irrita ꝑr ard. li.vi. qui etiam ibi recitat plures ꝑsonas quibus non licet testari Et circa hoc potes videre plures casus quos ponit spec. ti. instru. editione §. ꝙ prudiose in principio Cum nichil Tertullianum dictum Quum temporale xij.q. ij. non dimittur vbi glo. dicit ꝙ etiam vsque quo petitur non est sua

huiusmodi dicē distributionē precipimus obseruari quod circa prouisionem executionem superius est prouisum ne aliter executioni vel distributioni se immiscerent sub pena anathematis inhibentes vnde qui sufficienter cauere nequeunt sciant se tam ab executione ꝙ a distributione bonorum huiusmodi presentis diffinitione coufilij perpetuo elongatos .

¶ Constitutio Johannis Pecham

¶ Religiosa sinceritas ℰ infra ¶ statuto de lambyth quo est prouisum salubriter ne aliqui religiosi cuiuscunq; professionis existant sint executores testamentorum nisi de licencia ordinariorum ℰ voluntate ¶ Addicimus statuendū quod nullus religiosus promittatur executor existere alicuius testamenti nisi superior suus caueat pro suo religioso huiusmodi ꝙ sufficienter exequetur ℰ fideliter reddat ℰ integre rationem de residuis si que fuerint de dampnis que per ipsum emerserint loci ordinario absq; difficultate qualibet respondebit ¶ Et quia nonnulli religionis habitum deferentes licet non sint executores tamen distributores efficiuntur bonorum defuncti ex meritate propria vel imminentia aliena ex quo magnam provenire vidimus bonorum huiusmodi lesionem ¶ Idem circa

¶ Religiosa sinceritas. Hec est constitutio Johannis Pecham edita apud lambyth Et habet tres partes In primo ponit statutum statuto prius edito additiuum In secunda ibi Et quia Item quod ordinatur circa executionem vltimarum voluntatum quo ad religiosos statuit etiam obseruare circa distributionem bonorum. In tertia ibi Vnde qui Addit clausulam restrictiuam religiosorum non cautum vt hic statuitur. Statuto scilicet bonifacij ℰ incipit Item statuimus auctoritate presentis consilij. Et quia eius tenor hic totaliter inseritur Ideo ubi ꝙ hic in hoc operre non loquatur De lambyth Hoc consilium bonifacij celebratum fuit anno domini M.CC. lx. ſm aliquos libros quos vidi. Cuiuscunq; religionis siue professionis siue monachalis siue canonicalis siue fratrum mendicantium siue non mendicantium Dicit Jo. an. c. ti. c. religiosus glo. ij. li. vi. Vel dic ainscunq; professionis id est quantumcūq; religionis siue ordinis regulam professus sic dum ainn claustralis existat. Licencia Que si extorta sit non dicitur licentia de elect. c. quorundam li. vi. vbi de hoc ardhidiaconum d. obtenta Et de hac licentia constare debet Alio modo ꝙ per assertionem ipsius religiosi Alias posset dici quod idem iuris esset de eo quod non est ℰ de eo quod non apparet ff. de otrahen. emp. l. ij. ℰ l. fundi cum si. Et intelligas ꝙ hec licentia debet prendere actum recipiendi officium de quo loquitur hec constitutio. Facit ad hoc .C. de sanctis. etc. l. i. de epi. ℰ cle. auctentica Et notatur per Bartholum in l. si autem ff. de aqua plu. arcendum. vbi dicit quod vbi requiritur iussus debet prendere ff. de acquirenda hereditate lege. si quis

Si quis michi bona ℔ iussum ¶ Sic eti3 am mandatum vt l. Si vero non remune3 randi ℔ Si post venditam ff. Mandati.

¶ Vbi vero requiritur Auctoritas Illa debet exhiberi in ipso actu incontinenti an3 te vel post. Insti. de Anto. tu. ℔. tutor aim si milibus Quando vero requiritur cōsenℓ sus voluntas tunc potest precedere vel sequi. vt dicta l. si autem ℓ. C. ad maced. l. fi. ff. de solut. l. tutum Sed quando requiritur licēs tia debet precedere vt predixi ℓ facit ad hoc c. religioℓ eodem titulo libro sexto de regulari bus licet ℓ cle. vlti. de elect. Si autem requi ritur consilium debet etiam precedere ff. de ad ministrat. tu. l. fictum ℓ menium facit ad hoc ꝙ se vide. c. vnico libro sexto. Et volūtℓ te videtur ℓ hec duo scilicet licencia ℓ volū tas hic ponūtur vt diuersa siant patet ꝙ hāc coniunctionem ℓ anius natura est vt copus let inter diuersa ff. de hered. nisi. l. interdū Differunt enim in hoc casu vt predixi supra in glosa precedenti Volent tamen aliqui di cere ꝙ licencia intelligitur libera voluntas. sine causa sic videtur sentire Innocen. de sta tu mo. c. cum monasterium de licencia in prin cipio barth. de ff. de alimentis legatis l. alia ℓ prudo vlterius dicit ꝙ verbū licencia ip3 ponit arbitriū boni viri ℓ hoc sic probāt hoc nomen licencia destendit a verbo licet ꝙ tan tum est dictu quantum licitum sit Sed nō est dubium quin ista verba si tibi videtur in strumi vel licitum imponant arbitrium boni vi ri vt l. siue cōmissa ℔ ff. de leg. iij. ℓ l. si sic ℔ ff. de leg. i. ℓ c. Sed hec materia modium nouerit casum nostrum nisi quo ad hoc vt sic heres non possit administrare ad libitū sed arbitrio boni viri michi autem videtur ꝙ in casu huius constitutionis licencia ℓ vo3 luntas modium differunt qz in licencia in3 est voluntas est tamen verum ꝙ licencia tri buitur ex vi auctoritatis voluntas vero acs quirit ex vi libertatis que potest precedere ℓ se qui vt dixi supra glo. p vsi. Ordinarij3 rum hec dictio potest intelligi in casu nō ſ solum de episcopis sed etiam archidiaconis abbatibus ℓ aliis quibuscumqz in hac parte iurisdictionem ordinariam habentibus ita ꝙ vide ꝙ scripsi supra de constō. c. exterior habitus v. ordinarij sed huic littere obstare videtur quod habes de testis c. religioℓ ℔. i. li bro sexto. vbi appet ꝙ sufficit hanc licentiā petere a suo superiore immediate scilicet ab bate ℓ conuo. ad idem c. si religiosus de elect libro sexto. Et faciunt notata dicto c. religi osus de testamentis libro sexto. v. superio3 re suo per Archidiaconum Solucio qz ex3 pedit iura iuribus concordare de elect. c. cuz expediat libro sexto Dic ꝙ habeti debet licen3 ſ tiam ℓ scilicet abbatis propriij ℓ etiam ordinarij Requiritur em licencia abbatis vt

ꝑz in dicō c. religioℓ qz tale religioℓ. sine eo nec ꝑz velle neqz nolle vt ibi dicit requirit eti3 am licencia ordinarij vt vigore huius statu ti ꝙ in hoc non derogat iuri papali sed accu mulat ℓ hoc satis licet vt notant Hostien. ℓ Jo. in no. de offic. Archipresbiteri c. Ot singule maxime propter causas hic in textu subsequenter allegat. Sed quid si abbas vel superior immediatus dederit hanc licentiam ordinarius tamen non vult eam concedere. nec voluntatem suam adhibere dici potest ꝙ in hoc casu superior illius ordinarij consu lendus est ℓ ille remedium adhibebit argu mentum ad hoc de iure patronatus c. nulli Sed ille textus melius facit ad ꝙ papam in hoc casu haberetur recursus Puto tamen ꝙ Archiepiscopus vel eius officialis In hoc casu possit istud remediare eo ꝙ de consti tutione prouinciali agitur cuius ipse auc3 tor est ℓ executor esse debet iuxta notata de cto. de preben. c. grave ℓ faciunt ad hoc notata Jo. an. de elect. dicto c. religioℓ libro sex to v. optenta. ¶ Adiciendum. sic ergo constitutio Bonifacij non est sublata Sed stat vt prius in suo robore. ¶ Nullus re3 ligiosus Intellige principaliter de clau3 strali qui non habet velle neqz nolle Tum tamen non clausstralis velle ℓ nolle habeat vt notat glosa xvi. q. i. de monachis hic tas men possunt indistincte intelligi de quocum qz religioso professo siue sit redactus ad clau strum siue non Et sic continet etiam Abs batem ℓ priorem ac etiā talem qui extra mo nasterium preest alicui ecclesie parochiali vl alteri loco ad ꝙ facit hec dictio vniuersalis. nullus vt sic acedant notata Jo. an. de de cimis c. religiosi glosa. i. in fi. in clemen. Permittatur Hoc dicit ex eo ꝙ supra dixit Argumento sumpto a contrario ꝙ de licencia ℓ voluntate ordinarij possit esse exe cutor dat ergo auctor ipsi ordinario legez ꝙ non permittatur talis religiosus exercere. officium: executoris nisi faciat prout patet in textu ℓ dic permittatur idest concedatur. vel potestas detur Sic alias ponitur hec di ctio permittere de eta. ℓ qualita. ordinand. c. vnico in principio vbi de hoc per Card. et Archidiaconum libro sexto. ¶ Sed nū3 quid in hoc casu sufficit tacita permissio ordi narij videtur ꝙ sic dum tamen constet de li3 tencia expressa sui immediate superioris. Juxta illud c. religioℓ codez titulo libro sex to ꝙ capitulū eius commune contineat huic constitutioni in quantum per eam illi uti obuiari posset oportet preferri maxime ei inferiori legi superioris derogare non pote rit de elect c. Ne romani ℔. i in clemen. cum similibus. ¶ Ista tamen littera innuit Contrarium. Et hoc puto verum maxi3 me per hoc ꝙ dicitur infra ad fi. ꝙ tales qui

non possint dum vt hic statuitur sint ante
riorate huius consilij ab huiusmodi execu
tione & etiã distributõe ppetuo elõgati Nec
obstat dictum c. religiosus quia illud c. & hec
constitutio bene cõpatiuntur se adinuicem
vt infra patebit Executur Sume quod
est infra testamenti vt differat ab eo qui vt
iudicium exequitur & in effectum deducit
.C. de exec. mi iudic l. executorum Multa
phibent nemq; dicitur executor Est enim ex
cutor testamenti vt hic. Item mi iudicis
vt predixi Iudex etiam delegatus dicitur ex
cutor. C. de iudi. l. aptissime & l. si. Item ex
cutor idest viator vel nũcius insti. de acti. §.
tripli. Item executor idest notarius .C. de
episcopis & cle. l. cum clericis §. h. Demitter
scias q in iure vocantur executores sen
tentiarum negotiorum preceptorum testa
mentorum & gestarum. De primis plene
habes de offic. delẽ. c. pastoralis §. quia vero
de. iudi. c. de uero & c. quod ad consultatiõ
ni De ij. & iij. habes de oblig. ad võc. c. vnico
de offic. del. super questionum post principiũ
ff. de neg. g. l. licet §. si executor de testibus l.
fi. de immu. ecclesiarum c. i. De quarto scz de
stamentorum de testamentis c. ij. li. vi. De
testamentis Johãnes pce Jo. an. in nouel
la. De quinto scz gestarum notat idem Jo.
de anã. pcm. c. si scli li. vi. in no. statum post
principium. Et quia materia nostra est de
executoribus testamentorum Videas q hu
iusmodi executores diuersis nominibus ap
pellãtur prout plenius patet de institutorum
edicto. nunc vero aliqua ni principio post spẽ.
Quos superius. Duple immediate vt
notant doctores c. ti. c. religiosus d. supra
ri li. vi. Nam & a tali superiore tenetur pe
te licentiam & obtinere ad effectum quod pos
set esse executor testamenti vt ibi patet. Et
notat hanc cautionem non debere exigi ab ip
so religioso qui est ordinatus executor sed ab
ipsius superiore pro eo vel de eius licentia a
vel tutio est quia subditus non habet pote
statem cauendi saltem sine licentia sui supe
rioris vt patet ex supradictis allegatis qz non
habet velle neqz nolle. Religiosa scz exe
cutore nominato Et aduerte quod generali
ter loquitur de omni religioso non differen
do ad religiosos spẽdem Et tamen sciendũ
q licet cum tali cautione de qua hic loquitur
possit religiosus admitti executor vt hic pa
tet Fallit tamen in fratribus minoribus si
cut clare legitur in c. exiui §. verum de. v. sig.
in clem. Sufficienter Sufficiens cau
tio dicitur pignoratitia vel fideiussoria vt notat Jano. de vesti. spo. c. ex transmissa in fi. all. ff. mandati l. mandato §§. Et
tenet impem illa que magis est timenda scz
q. v. prodest vt lite non ostã. quomõ fecquis
tur Et dcor. notata per mtr. de dolo & culpa

8. sufficienter ij. vi. Sed melius ibi per ar
chi. Et dicta hoc vide notata per doct. de pig.
& fi. vbi de hoc in glo. d. y donea. Sed quid si
ille furiosi non possit cauere p pignora nec
per fideiussores. videtur q sufficiat mudo ma
tutoria prout notat archi. in loco prealle. Fa
cit ad hoc optime de donat. inter vi. & vx. c. p
vestras Sed in hoc casu vbi non pt cauere vi
detur q non est admittendus vt executor ar
ff. de vsufruc. legato. l. vxori Et sic in simi
li sentire videtur glo. .C. de vsufruc. l. vsufru
ctu in fi. i. glo. Et hec opinio vt esse instice
liret prima sit benignior pm Hostien. & Jo.
an. in dicto. c. viti. Sed tu dic q si psona a q
& pro qua exigitur cautio sit persona suspe
cta aui de facili non est credendum patet loci
opinio secunda. Si vero sit persona credibi
lis stabitur eius iuramento Si tamen po
stea incipiat talis administrator esse suspe
ctus in sua administratione poterit ordina
rius per sequestrationem vel alia iuris re
media eius malitie obuiare p vt notat ar
thonius in simili dicto c. viti. de pignoribus
ad finem. Sed numquid hec cautio possit
remitti Dic q per testatorem non potest re
mitti sed per ordinarium vel cum in eius fa
uorem hec cautio introducta est potest remit
ti Sic videtur sentire glo. in dicto c. viti. Et
facit ad hoc .C. de pignoribus l. i. & .C. vt in
possess. legia l. stire. Contra tamen videtur
quia per remissionem huius cautionis pote
rit iste executor inuitari ad delinquendum et
ad male disponendum Unde videtur q remis
sio nun potest fieri ff. de pact. l. si vnus §. illo
& de pact. dota l. conuenire Tu dic q vbi pos
test aliunde prouideri de remedio contra ea
lum & fraudem que contingere possint in per
sonam executoris tunc potest remitti hec
cautio Alias autem remitti non potest Fa
ciunt ad hoc notata per Barth. C. de pig. di.
cta l. i. Sed quid si prelatus religiosus vtpu
ta abbas vel prior sit deputatus executor
quomodo practizabitur hec constitutio Dic
quo ad licentiam vt possit suscipere in se tale
officiũ vñ vt ossus sui superioris immediati
vt dictum est supra de religioso non prelato
ac eius quod dixi supra e. d. nullus religio
sus Constat enim q appellatione religioso
rum continentur abbates extra de simonia
c. fi Et abbates sunt sub obedientia & regi
mine episcoporum xxiij. q. ij. Abbates &c.
si quis abbas Et facit xxiij. di. nulla. ix. q.
iij. c. ij. Sed quo ad quoz d qua hic fit mẽ
tio Puto quod si in eodem ordine talis pre
latus habeat superiorem tunc ille superior te
nebit pro eo vt hic dicitur. Alioquin si in
eodem ordine nullum habeat superiorem po
terit cauere pro seipso dummodo fiat de con
sensu sui conuentus Item illud ne
tam de rescriptis capitulo eodem.

Et fiat ad hoc c. abbates de restitutis in
clemen. & ea iudic. c. cum de presenti.
¶ Fideliter faciat iuxta dispositionem
defuncti. ¶ Integre: idest sine diminu
tione. Fiat inventa: idest compotum siue ra
tiocinium sic fiat alias de clerico egrotante c. vi
sita. & presenti libro sexto Et nota q religi
osus etiam exemptus non solum potest vo
cari ad huiusmodi reddendam rationem ex
ordinatio Sed etiam ad hoc tenetur satis
a parte iuris textus est in c. vnico eodem ti
tulo in clemen. non obstante sua exemptio
ne vt ibi patet Sed quid si testator voluit.
ne executor teneatur reddere rationem Dic
q in arbitrio iudicantis erit vt non obstan
te voluntate predicta pensata fama testatoris
& executoris & qualitate & quantitate rei de
qua quaritur nihilominus rationez exigat
& in aliquibus credat suo iuramento. C. de
donat. l. penulti. c. de alt. prest. l. ij. & in alijs
casibus reperiat plenam probationem. C. de epi
scopis & clericis l. i. & arbitrabitur tali
ter q si sit locus minus plene executioni ma
gis fraudi & talis presumitur fuisse mens te
statoris Quia non est verisimile q testator
apposuisset clausulam illam in exclusionez vo
luntatis sue vel potestatis ordinarie ¶ Sed
magis vult voluisse fide vtriusq scilicet execu
toris & ordinarij facit ad hoc ff. de test. tu. l.
ij. & l. qui nominibus & l. luctus ff. de admi
nist. tu. & extra eodem tua nos. Est enim re
gulare quod in remissione generali nūquam
veniat vt dolus siue fraus remittatur ff. de li
be. leg. l. si quis rationes cum concor. quas
lacius videre poteris in capitulo. Johannes
extra eodem per Johan. in no. & in addic. ibi
sed ex hijs. Relictis hijs videlicet que
per testatorem specificata non sunt. sed sub
clausula generali transeunt ¶ Sed contra
istud opponitur & videtur q de tali residuo
ordinarius non habeat se intromittere Nā
officium ordinarij se non extendit nisi ad re
licta ad pias causas vt videntur tenere alij
qui doctores extra eodem c. si heredes Et co
tra ubi etiam videtur textus loqui dumtaxa
at in hijs que relinquūtur ad pias causas.
Sed ibi & etiam eodem titulo in c. nos qui
dem potes dicta hoc videre notata Innocen.
& hostien. qui dicunt q quelibet voluntas te
statoris rationabiliter potest dici pia & ser
vari debet. C. de sacro ec. l. i. facit ad hoc text
in dicto c. & heredes & etiam in dicto c. tua.
ibi dum dicit vniuersa & ibi plenarie & mul
tum facit ad hoc dictum c. religiosi eodem ti
tulo libro sexto vbi indistincte conceditur.
religioso vt possit esse executor q non esset si
officium non esset pium Sed quia super hoc
sunt opiniones Ideo dicit Johan. an. in di
cto c. Johannes q ille opinio que habet q
episcopus solum se intromittere debet de pijs

sic cautis sit verum quando inter laicos agitur
via ordinaria pro executione legati illa vero
que vult vt de omnibus se intromittere pos
sit da sit quando ex officio suo procedit ad vi
sitationem defuncti executione debiti facilitat de
mandari & ea hac conclusione vid. anthon. de
ro. Jo. ibi. quinto quero. Predicta intelligo
verum maxime qn. illud q est residuū relinqui
tur ad pias causas vt sic accedat q notat
Jo. an. in addic. ad specul. ti. de instr. edit. q.
nunc do aliqua ibi sed an simplex commissari
us de prima ad fi. vbi dicit q ain c. vltima de
iudicijs xiij. q. ij. non distinguit inter causas
pias & publice interfit vltimā voluntatē ex
equi ff. quēadmodum test. ap. l. l. Jdeo actu
facto suspecti executoris est publica maxime
qū pia sine relictis expedire non pūt vt in
tecte. Johannis preall. Et circa hanc ma
teriam adde notata in constitutione octoboni
libertatem q Jo. de anth. in sua magna glosa
ibi nūquid executor caueret De dampnis
sic ergo pro tali executore requiritur cautio
ne videlicet res sue admin strationi commissas
saluas fore vt hic appet pūt esse ratio qz aut
talis proprium non habeat censetur eē non
soluendo facit ff. de an. le. l. liberto q. largius
Sed huic rationi obstat intellectus mens
illius q. largius qui est quando testōt ignor
auit paupertatem ipsius executoris vt ibi
patz in glosa ¶ Unde in hoc q testator statuit
hunc esse religiosum & per consequens non
soluendo videtur eius fidem approbare. Et
propterea non tenetur satis dare Justi de sa
tisd. tu. q. i. & facit ad idem ff. si aut plus quaz
per le. falc. l. dimus. C. de episcopali audia. l.
de creationibus & q talis religios. non satis
dabit expresse notat Jo. an. in add. ad specul
ibi. q. si heres add. illa in fi. Sed in contrari
um facit l. si a pluribus ff. de leg. i. Volnō q
ibi. Executor qui a testatore recep t cōmo z
dum tenetur cauere vt ibi & sic potest intelli
gi quod hic dicitur executor vero merus qui
nullum cōmodum recipit a defuncto non te
netur satis dare vt in alijs allegat. vel dic alis
ter q cautionem de implendo onere specialis
ter iniuncto talis executor in quantum est
minister nudus non tenetur per se nec per
alium prestare vt supradictum est Heres ta
men est si cum ministro sit legatarius. Nam
hunc tenetur cauere sed non satis dare Dic
stat dicta l. si a pluribus preall. vbi vero sine
ministro est legatarius tantum tunc tene
tur cauere & etiam satis dare vt l. si tibi. ff.
de leg. iij. & l. quibus diebus q. i. ff. de cōd.
& demonstra. ¶ Sed preter hanc cautionē
videlicet de implendo onere iniuncto vel eas
am illaz de seruando executores indempnes
de qua potest intelligi dicta l. Di a pluribus
est dare aliam cautionem Videlicet assan
tium partes vocari. ¶ Et tunc si sit

legatarius tantum. Non tenetur fatisdare
ꝑ l. pranis in principio ff. de ali. legatis
Si vero sit minister non tamen nudꝰ tunc
cogitur autem vt dicta l. pranis ij. respon-
dō tamen satisdare eo ꝙ ipsius fides sit ele-
cta a testatore facit l. furnio ꝯ. i. ff. quādo di-
es. cedit. Et sic videtur sentire Barth. in di-
cta l. dimus qui dicit ꝙ merus executor nō te-
netur cauere nec satisdare vt ibi patet Et sic
est ꝙ nudus minister dicitur qui ex volun-
tate defuncti nullum sentit commodum sic
sentit glo. ff. de le. ij. l. si quis tacto. Et facit
ad idem l. simplicius. Alias incipit si mu-
lier ff. de donac. inter virum ꝛ vxorem.

¶ Sed aduerte vt melius intelligas predi-
cta quandoqꝫ in aliquem conferuntur verba
dispositiua expresse vt in tali exemplo. lego
Johanni decem que velo eum restituere Mar-
tino volendo ꝑ hoc eum aliquod cōmodum
sentire ex legato nam ꝛ tunc erit legatarius
vt dicta l. simplicius Si vero in aliquem cō-
feruntur verba dispositiua nec tacite nec ex-
presse sed solum ei committitur executio fa-
cti cum aliquo commodo tunc si non ex ipso
legato defuncti ꝑr eum exequende sed aliun-
de commodum habere debeat vt puta pro se
ipso videlicet quia aliquid certum sibi lega-
tur ad commodum ꝓprium preter legata ex-
equenda tunc dicitur executor sed non me-
rus quia potest conuenire a legatarijs vt di-
cta l. si a pluribꝰ ꝛ talis debet satisdare de red-
dendo ꝑtes cæssantium que in casu nostro cō-
prehendūntur sub istis residuis que non pos-
sunt cedere sub legato istius non meri exe-
cutoris vt dicta l. pranie ꝑall. Et sic intelligi-
tur quod hic dicitur ¶ Vbi vero in aliquem
non confertur dispositio nec tacite nec expres-
se nec commodum aliquid sentit ex voluntā
te defuncti sed committitur sibi executio sa-
cti solummodo sine aliquo commodo tūc est
merus ꝛ nudus executor ꝛ sic stat l. siquis
tacto ff. de le. ij. ꝛ dicta. l. pranie Sed melius
dicta l. si quis tacto Et ex hijs patet solucō
eorum que supra ꝙ contrarijs allegantur.
Iuri ordinario ꝓcipaliter intellige de
loci diocesano vt patet extra e. ti. c. Johan-
nes Habet nichilominꝰ loanu in quolibet a-
lio qui in loco habet iurisdictionem episto-
palem vel quasi quod esse potest de ꝓui l. c. ab-
bates in si. li. vi. Et ad idem facit quod legi-
tur de vsuf. c. quamquam li. vi. **Difficul-
tate** forsan aliquando executionem vel ali-
ud huiusmodi quod possit reddi tionem talis
compoti seu rationis differre. ¶ Et tu-
a hoc vide quisionem quam habes e. ti. c. vni-
co in clem. ¶ **Et quia** secunda ꝓ **Habi-
tum deferentes** Aduerte non dixit re-
ligiosi sed religionis habitum deferentes ꝑr
hoc innuendo quod non omnes qui religio-
sis habitum gestant sunt religiosi Nam hu-

bitus nō facit monachum sed professio de
regularibus c. peruenit Et licet professus ge-
rat habitum sue professioni congruentem ta-
men potest esse ꝙ monachꝰ non sit religiosus. l
potest intelligi de hijs qui ꝑr gestationem
habitus fingunt se monachos vel religiosos
ꝛ non sunt de quibus legitur ꝛ notatur ex-
tra de regularibus c. vt clericis **Exe-
cutores** Gayle in testamento deputati.
Distributores non tamen ad hoc offici-
um deputati ꝑr defunctum sed aliunde vt ꝫ
patet in littera. Si autem velis scire quale
sit officiū distributorū vbi deputati sunt sub
eo nomine ꝑr defunctum Et an sint dicen-
di executores vide notata ꝑr spe. titulo. de
fust. edic. ꝯ. nūc vero aliqua dē. sed an distri-
butor vbi concluditur tam ꝑr speculatorem
ꝙ ꝑr Jo. an. in additionibus ad spe. quod
in effectu idem si quis faciant aliquem deputare
executorem distributorem vel solutorem fa-
cien: a tamen est vis in modo deputandi vt
hic patet in d. sequentibus presertim dē. ꝛ
fiat quod executores **Temeritate pru-
dentie** quia ꝑr testatorem non deputati se in-
gerunt ad hoc **Imprudentia aliena** qꝛ
forsan executores deputati tales ad distribu-
endum bona defuncti eligunt ꝛ assignant.
Ex quo scilicet facto supradicto incōgruo
ꝛ inconueniēti **Lectionem** Hec est prin-
cipalis causa huius statuti vt apparet ꝛ est
multum rationabilis cum ad ordinarios ec-
clesiasticos spectet vltimas voluntates de-
functum tueri ꝛ exequi vt dixi supra d. ca-
duis. **Obseruari** Duple in personis re-
ligiosorum huiusmodi **Re aliter** Duple
ꝙ de iniuncta voluntate ordinariorum ꝛ sub
cautione de qua premittur. **Distributius**
ri etiam si talis distributio eis committa-
tur a defuncto cum eadem sit ratiō sicut in ex-
ecutione ff. ad l. aquil. l. illud extra de con-
stitu. c. translato ibi quod de bonis. **Sub
pena anathematis** idest eterne maledi-
ctionis. xxiij. q. iiij. guilisanus de re iudi. c.
ad apostolice vbi de hoc verbo anathematis,
per archidiaconum li. vi. qui dicit quod ana-
thema nichil aliud significat ꝙ separationem
a deo xxiij. q. iij. artum est Et est ire que-
dam comminatio non pena sententie late vt
notat Jo. an. de bigamis c. i. Et etiam ar-
dinalis ꝛ archidiaconus vtrobo anathematis
li. vi. Et hoc verum vbi sic datur a lege Se-
cus tamen si feratur ab homine. vt notat
Bartholus de sagittarijs c. i. Sed ladus
per hruniam de bonifacio qui dicta hoc om-
nium dicta recitat ꝛ maxime archidiaconus
xxiij. distinctione. Solomitane.

¶ Nū tamē est ꝛ scias ꝙ anathema differt
ab excommunicatione quia excommunica ꝛ
dio fit sine solempnitate Anathema nim so-
lempnitate notatur per Jo. an. de iud. c. ad

non ab homine potes etiam sicut hoc q̄ dicit sub pena anathematis an sit late sententie vel secus videre notata doctorum de symo nia c. sint huius de iure patronatus c. relatū ubi Anthonius dicit q̄ hec verba sunt sen tentie secunde & non late. Et idem notat in c. cum omnes ad fi. extra de testis ratio est nam ista verba sub pena anathematis posi sunt duplic intelligi sic Anathematis lato & anathe. secunde sic ipse notat ex de loc. & con dut. c. i. parum ante finem Unde in. pars Sufficienter cauere scilicet supra di ctum sed nūquid in hoc casu sufficiet vt alius q̄ suus superior pro tali religioso caueat videa tur q̄ non per ea que supra dicta sunt quia constitucio ista vt patet ex superioribus ve quirit cautionem ipsius superioris pro suo religioso ergo ex vi huius constitucionis ñ est admittendus alius cum persona quo ca uere tenet est specialiter electa de officio de iur. c. fi. Quod tamen q̄ de voluntate & con sensu talis superioris concurrente ad hoc erit eam consensu ordinarij possit per alium pre stari hec cautio quia non sic eligitur industri a persone ipsius superioris ad cauendum q̄n per alium possit fieri hec cautio prout innuit hec littera que dicit cauere nequeant loquen do scilicet de ipsis religiosis qui reputati sūt executores vel distributores huiusmodi bo norum facunt ad hoc notata Dern. in dō c. vlt. d. personaliter. Bonorum huius modi scilicet testandum vt patet ex supra dictis. Sed quid erit in casu quo aliquis de cedat intestatus nūquid religioso possit com mitti administracio bonorum sic defuncti est simo q̄ sic dū tñ concurrant ad hoc licēcia sui superioris immediati vt dicto c. religiosi li bro sexto. Item voluntas & consensus ordi narij qui eum deputabit cum cautōe de qua hic loquitur maxime vt talis in hoc casu sus tinet vices episcopi vel ordinarij ad quem spectat talium bonorum administracio. C. de episcopis & clericis l. nulli & tunc talis non dicetur executor testamentarius neq; legitimus sed datiuus facit insti. de attil. in ḡ. nos au tem. ff. de ali. leg. l. iij ḡ. solet & videtur i ca su nostro fore expressum titulo de instr. edic. ḡ. Nunc aliqua dō quid si vnus erat tantum in fi. pre spēi. Concilium sic ex vigore hu ius constitutionis ipso iure hoc prouidit. Excommunicatus & sic ipso facto Alias si hoc scīa tuerit per sententiam dixisset clou a gando.

Constitucio Symonis Nepham

Item quia locorum ordinarij circa insumacionem testamento rum et commissionem adminis stracionis bonorum per cautes las exquisitas contra huiusmo di executores testamentorum vt ab eis eo cicius pecuniam ex torqueant se vt dicitur hactenus reddiderunt onerosos. Statu imus q̄ pro Insumacione te stamenti pauperis cuius In uentarium bonorum centuz so lidos sterlingorum non excesse rit michil penitus exigatur

Item quia locorum. hec constitucio fu it edita per Symonem Nepham & hz duo dicta In primo ponit motiuum sui statuti. In secundo ibi Statuimus ponit statutum Insumacionem id est publicacionem de qua legitur & notat l. publicati. C. de testis. & ff. quemadmodum testā aperiantur l. sed si quis hec autem publicatio de consuetudine anglie pertinet ad iudices ecclesiasticos si aut patet in constitucione octoboni libertā tem Deus tamen est de iure cōmuni vt pz .C. e. i. consulta diualia & l. testamenta cum ibi notatis & .C. de episcopis & cle. l. repeti ta nec obstat c. nos quidem & c. si heredes et .c. tua extra eodem in quibus videtur talis spectare ad episcopum quia loquūtur in actu executionis vltime voluntatis non autez in sumacionis siue publicacionis testi vt ibi pz & sic stat l. nulli. C. de epis & cle. & q̄ consuetu do possit tribuere iudicibus ecclesiasticis ta lem potestatez probatur. C. de e mancipacōe liberorū l. i. in fi. xi. di. consuetudinis. C. que sit long. consuetudo l. ij. ō leg. l. de quibus aut post. sup hoc vide q̄ ēt dicā j c. pr. ḡ. testis q̄ diuersas glo. Cūmillionē administracionis hec vt videtur non est necessa ria qz executor deputatus ad voluntatem de functi explendā pt eā ex sciā ppria explere C. de epis & cle. l. nulli ḡ. & si quidem & quo ad iuramentum de ratione fideliter reddenda sufficit vt videtur q̄ illud post administracio nem finitam pstat. C. de donac. l. si quis q̄ tē tempcōe ḡ. i. & facit ad hoc qz nō talis sit exe cutor testarius videtur q̄ persona sua sit in hoc sufficienter approbata p testatorē qui eū de putauit ciram q̄ vide q̄ scripsi ō c. ex xi. d. de dāpnis Ero solucōe pmissorū q̄ dca l. nulli ḡ & si quidem loquitur in nouo executore te stamētario qui nullū modū petit pt de bo nis defuncti & qui satis dare non tenet sicut plenius dixi ō fe. xi. in d. dāpnis nō tñ pt

hoc ex assatu quia etiam ꝯ si esset non ui
tus vt tollatur fundis suspdo tenet ad
ministrationem sustinere eorum iudex com
petens. Sentit aliter legitur in simili de ad
ministra. bo. furiosi qui licet datus fuerit in
testamento ꝯ propterea non tenetur satisfa
re et fideliter administrando tenet tamen si
quis tutor administrationem sustinere fuerit
legitur. C. de epali audienda l. de creationibus
Nam cum iuramento et fideliter administra
do vt ibi patet fuit ad idem. C. de euocatio
nul. ãnone. l. penulti. in principio li. xij. C.
de aurū fa. l. si. in fi. ꝯ i cle. ij. ℣. Ille et de vsu
ro. Et dicta hoc vide qđ viterius dicam infra
e. c. proximo. ℣. Inhibemus ỻ. promittant.
Cautelas Post frustratiões mentiões
sue mutilationes ff. de ỻ. sig. l. si calumpnia
tur in principio Decimam Instructa si
gnificatione significat pecuniam numeratam
tantum. C. de non numerata pecunia per to
tum. Large vero sumendo denotat quicq̃ ho
mines in terra ꝯ in suo dominio habent. i. q.
iij. c. totum. C. de consti. pecunia l. iij. ff. de ca
lumpniatio l. i. in fi. ꝯ l. ij. ꝯ iij. cum simili
bus. Ad que et dicta ea potes addere quod
legitur ꝯ notatur in l. pecunie verbum ꝯ. l.
pecunie nomine ff. de ỻ. sig. Extorqueāt.
non solum talis extortio clericis prohibe
tur primo ꝯ huiusmodi testamentorum in
sinuatio siue publicatio eis prohibetur de iu
re vt patet. C. de episcopis ꝯ cle. l. vtpote
cum al. que supra c. allegantur sub ỻ. institu
tionem Et tacõ redditur in iuribus ibi all.
quia obprobrium est clericis si velint se osti
dere pitos negociorum forensium. Sta
tuimus seqda pte. Vna inventarium
Non dicit pro registratione scripture ꝯ a
liis latoribus dicta hoc scindis vnde quid in
istis fieri seu seruari debeat vide infra e. c.
Ideo quorundam ỻ. amplius dicam. Duas
partes Aduerte hic ꝯ ex istis que sequun
tur quod pauper dicitur qui in bonis habet
centum solidos Alias tamen lex dicit pau
perem esse qui non excedit in bonis l. aure
os vt. l. nõnulli ff. de acusa. Et dixi supra ℣
officio ordinarij c. i. ỻ. pauperes audiendos
Quomodo autem differunt aureus ꝯ soli
dus vide infra e. c. ỻ. solidos. Inventarii
um De hoc habes xij. q. ij. auctorem ꝯ q. v.
c. sicuti Et dicitur inventarium scriptura in
qua omnia que inuenta sunt cõscribuntur.
Et repetitur in iure inventarium multiplex
videlicet tutorum ꝯ curatorum. C. de admi
nistratio. tu. l. tutores Item orphano tuo a
plurimum siue hospitalicorum de relig. do. c. quia
contingit ỻ. Illis etiam in clem. Item pre
lati in rebus ecclesie xxviij. di. sicut sane xij
q. i. de manifesta Item heredis. C. de iure de
liberandi. l. sanctimus vbi plura videre pote
ris tam per textum q̃ per doctores de cõ

filium inventarij ꝯ eius effectu. ℣ De hoc
inventarijs ꝯ eorum effectu sufficienter tra
ctatur per spec. de instrumentorum editione
℣ dico te impugnãdus testamenti ẽ q̃ in
fi. ꝯ etiam vltra premissa inventarium cõfi
cendum per executores vltime voluntatis de
functi vt hic Et tale inventarium etiam fa
cere tenetur episcopus qui est legitimus ex
ecutor. C. de epis ꝯ cle. l. nulli. ℣. ij. Et fatet
. C. de donationibus. l. si quis pro utempõ
re ꝛc. l. C. de bo. proscrip. l. si quis Dic igitur
ꝯ quilibet alius qui est in testamento depu
tatus vniuersalis executor omnium bono
rum sicut patet in tutore ꝯ curatore. C. de ad
ministra. tu. l. tutores Verum tamen est in
eo qui ad certas res distribuendas datus ẽ
executor. C. de in litem dan. tu. l. ad ea tenet
dum Dicit etiam contingit in tutore bo.
dato ad certam rem vel speciem ff. de to. au
dit. in pos. l. si. ff. de ven. in pos. mit. l. ỻ. Hoc
si principium cum aliis verb. quas ponit spe
cu. de instru. edi. ℣. nunc vero aliqua dñ. Sed
an teneatur inventarium facere Ratio est qa
nichil est quod in eo ponatur vel scribatur si
inuenisse inventarium namq; idem est quod
receptorium eo ꝙ res recte in eodem describã
tur ff. de administra. tu. l. tutor qui recepto
Iurabit tamen quod ea que sue administra
tioni cõmissa sunt fideliter fecit ꝯ adimple
bit. C. de epi an. de creationibus ꝯ notatur
per spec. ti. de autore ab vniuersitate consti
to ỻ. primus autem. Centum solidos
Solidus aureus ꝯ nũmisma idem sunt sicut
notatur in glo. C. de veteris nũmismatis po
testate super turbim Et nõ. ad idem glo. l. ij
cletus. C. de susceptoribus ꝯ archariis li. x.
vbi patet quod lxxij. solidi faciunt libram. Et
fiebant hij solidi de auro vt notat glo. predic
ta de re. nũ. potestate Et predictis adde glo.
ff. de minus. voca. l. fi. d. aureos ℣ Hic tamen
solidus sumitur pro xij. denarijs Anglica
nis Et est solidus vulgare Solidus vero pri
mo modo sumptus dicitur solidus legalis
sterlingorum nomen erat nomen argenteꝰ
monete. Et habebat similitudinem denarij
modo vniuersalis hoc saluo quod in vna fa
cie habebat effigiem amici que vocatur ster
lus Anglie a sterlinge Et horum xxvi. pe
debãt vnciam cum tamen xxij. denarij viri
faciebant vnciam. ℣ Quero ergo numquid
rex hoc statutum facere debeat cõsiderata va
letur in moneta iam currente vel alias sm va
lorem tantum summe in sterlingis videtur qđ
debet cõsiderari sm valorem sterlingorum qui
currebant tempore statuti edicti. ad hoc extra
de arrh. cum olim nam ibi notatis per doctores
Red. dic ptrarium quia vbi dispositio fur
git ex statuto vt hic licet moneta sit diminu
ta in valore tamen debet consideratio respectu
monete nouo currentis ꝯ nõ respectu antiq

Statutū Johannis Stratford.

Statutum bone memorie Bonifacij quōdam Cantuarien. archiepi predecessoris nostri circa bona intestatorum & ascripticiorum aliorūq; seruilis condicionis hominum vltimas voluntates quod incipit Ceterum contingit interdū &c. A multis in dubiū reuocatum nouiter recensentes quibusdam ad id additis & aliis ab eo subtractis sub verbis infra scriptis Decernimus sic imposterū firmiter obseruandum Ceterū contingit interdum q̄ laicis aut clericis diuino iudicio decedentibus intestatis dñm feodorum nō permittunt debita defunctorum solui de bonis mobilibus eorūdem nec in vsus vxorum suarum liberorum suorum vel parentum vel aliter per disposicionem ordinariorum bona predicta pro ea portione que sēdm̄ consuetudinem patrie defuncto contingit permittunt distribui pro eius anima Aliis siquidem ascripticijs

& aliorum seruilis condicōis hominum nec non solutarum & cōiugatarum mulierum & suarum propriarum vxorum vel eciam aliorū impediunt vel impediri procurant factionem liberam testamenti & ipsius executionem & dictorum testanciū voluntatem vltimam tam contra iura q̄m cō suetudines ecclesie hactenus approbatas in dñe maiestatis offensas & lesionem iuris ecclesiastici euidentem. Vnde nos presentis auctoritate concilij omnes & singulos in hijs vel in eorum aliquo decretoo delinquentes maioris excōmunicacionis sentencia fore decernimus Innodatos Testamentis insuper cora ordinarijs locorum ad quos pertinet probatis & approbatis hūmodi testamentorum probacio & approbacio nisi racione laicalis feodi si id in testamento aliquo legari contingat nullatenus a laicis requiratur. Nec impediant clerici vel laici cuiusuis condicionis homines seu impedire procurent quo minus testamēta et voluntates vltime defunctorum procedant & consequantur effectum in hijs que ligari p̄nt de cōsuetudine vel de iure. Si vo sint qui contra hec de iure p̄sumpserint in futurum sciant se p̄sentis auctoritate concilij maioris excōis sentencia esse inuolutos Ac contra eos & alios in premissis nequiter excedentes tanquā contra violatores & perturbatores ecclesiasticarum libertatum gladium spūalem decernimus exserendum Inhibemus eciam ne cuiq̄ executori testamēti cuiusc̄unq; administracio permittatur de bonis alicuius testōris nisi

Quod nullus moneta p oēs vicetur intelligi statutum vt scilicet intelligatur de nonagenario vtri. C. qui ad to. poss. admittit post l. prud. in fi. C. de ost. pr. l. ij. de vi vx. actio go l. i. extra de osti. translato & notat ti. de solue. nunc do aliqua ad fi. p spē. extra de rest. c. quanto vs. Est tū aduertendum q̄ antiq. de butrio vbi q̄ ij. folia tractat materiam falsationis & mutacionis monete et ista hec videre poteris notata q̄ hanc. ff. de stat. l. paulus. Exigatur non ergo prohibet gratis oblatū accipe vt videtur sed tu hoc cōtrariū q̄ in hoc casu etiam gratis oblatū videtur esse ex actū aim istud sic statutū sit pretextu pauptatis vt p̄z in textu facit ad hoc. C. de falsamo hospitibus non p̄bendo l. i. li fi. ff. q. ij. quendū in fi. i. q. ij. placuit & notatur q̄ arch. de Rescriptis f. statutū d. exigit libro sexto.

prius fiat inuentarium fidele de dictis bonis sumptibus funerarijs & circa confectionem inuentarij huiusmodi apponendis dūtaxat exceptis ¶Inuentarium vero huiusmodi locorum ordinarijs tradi volumus infra tēpus eorum arbitrio moderandum ¶Et postēp eorum ordinarijs iuxta morem probatum fuerit testamentum non committatur aliquibus in bonis huiusmodi executio seu administratio nisi talibus qui debitam administrationis sue possint & si oporteat sufficienter caueant ac fideliter promittant reddere rationem cum super hoc per locorum ordinarios congrue fuerint requisiti ¶Item statuimus presentis auctoritate consilij ne aliqui religiosi cuiuscunq; professionis existant sint executores testamētorum nisi hoc de ordinariorum voluntate & licencia concedatur Et quod de portione contingēte defunctum etiam parochialis ecclesia ius percipiat consuetum ¶Statuimus ēterea quod nullus executor aliquid sibi appliet vel appropriet de bōis defūcti cuius testamētū exequitur titulo emptionis vel aliter nisi fuerit sibi a testatore donatum & inter viuos vel in suo testamento sine vltima voluntate relictum aut quod pro ipsius executoris labore ordinarij arbitrio fuerit ordinatum vel si quid fuerit sibi debitum a defuncto aut pro moderatis expensis sue administrationis sub pena suspensionis ab ingressu ecclesie quam contrafacientes incurrere volumus ipso facto cuius absolutionem non obtineant donec applicata vel appropriata sic indebite sibi restituerint et ecclesie cathedrali fabrice cuius defunctus erat subditus duplum appropriatorum vel applicatorum sibi ipis soluerint competenter de propriis suis bonis ¶Omnia vero & singula supradicta mandamus per ecclesias singulas nostre cantuariensis prouincie bina vice annuatim solenniter publicari

¶Statutum Hec est constitutio Johannis stri fotd Cātuarien archiepi Et habet duas partes principales Deaunda ibi Ceterum contingit. ¶In prima ponit decretum super antiquo statuto per hanc cōstitutionem reformato. In secunda recitat statutum ad reformationem reductum Secunda pars principalis habet sex dicta principalia In prima facit duo quia primo restat malicam plurium circa testatos & intestatos decedentes & circa impēdimenta testamentorum vrtiarum psonarum primo ostata Deaunda ibi. Unde nos Contra malicam & impedimenta huiusmodi condit statutum penale In secundo ibi Testamentis. Etiam facit duo primo statuit circa testamenta non approbanda per laicos nisi in certis casibus nec per quoscuis quo minus procedant quouis modo impediendo Deāda ibi ¶Di vera adiit penam cōtrafacētibus Tertium dictum ibi Insuper statuimus disponit de administratione executoribus cōmittenda vel non cōmittenda & de inuentario faciendo Quartum ibi ¶Item statuimus Ordinat circa religiosos in executores admittendos vel non admittendos. Quintū ibi Statuimus ¶Disposuit circa psonas executorum quo ad bona eis non applicanda nisi sub certa forma Sextum ibi Omnia vero vedinat ea que hic statuta sunt crebre in ecclesijs publicari. Predecessoris. Que sit differentia inter predecessorem & antecessorē notatur de pact.c.quia ex eo d. antecessoribus li.vi.per archid. Intestatus. Quid de hijs vide que dicam n.per c.primo d.intestatos ¶Scriptici. De hijs vide infra proximo post d.scripticiorum. Contingit In quibusdam libris incipit Quandoq; etiam. Recensentes. Sunt remunerantes procurantes vel aliter procurantes ¶Additum quod satis licet etiam si non esset lex patis sed suprioris fiunt dispositiones

ꝑpria de maioritate ⁊ obediencia c.i.d.iura
mento. **Verbis infrascriptis** vba em̄
intencionē deseruiunt de ap. c.ij. loco de d.
sig.e. intelligencia aūt ij.c.sequentibus.
Mens non sic stabitur verbis q̄ retardatur a
mente vel intencione statuentis vt legitur ⁊
notatur dicto c. intelligencia ⁊ faciunt ad id̄
notata ꝑ ibi. de prouis. c. ꝑpetuo glo. fi. ⁊
q̄ mens legis debet inspici potius q̄ vba sa
cient notata Jo.an. de elect. c. si ꝑsquam.
d. mente li.vi. vbi dicit q̄ licet constitucio sit
penalis ⁊ ꝑ consequens stricte ſm vba in
telligenda inspici tamen debet mens quia v
ba deseruiunt menti ⁊ non econtra vt pre
dictum est ⁊ quia hec materia forsan alibi a
lio optime non occurret Quero quando a
liquid dicatur esse de mente legis colligitur
ex notatis in c. quanto de priuileg. ⁊ mens
legis potest considerare dupliciter est enim
mens cōprehensiua legis ⁊ mens extensi
ua seu extensa Ex mente legis cōprehensi
ua aliquid colligitur diuersis modis. Pri
mo ex cōi vsu loquendi quia ille priualet oī
rigori ⁊ significacioni verborum ff. de leg. iij
Libertum q̄q tamen cassius. **Secundo**
colligitur mens cōprehensiua legis si aliter
intelligendo sequeretur absurditas vel aliq
absurdum cum lex debeat esse possibilis ⁊ ho
nesta nij. di. erit et nota ꝑ barth. in l. om
nes populi ff. de iust. ⁊ iure ſm quem sic po
tes ponere exemplum dicit lex faciens homi
cidium crimen si seruetur precise verba
legis tunc furiosus vel se defendens de capi
tabit ⁊ hoc est contra ius vt in cle. si furi
osus de homi. Unde hoc non videtur esse de mē
te legis cōprehensiua poteo etiam ponere ex
emplum ꝑ dictum c. si postquam. **Ex**
isto colligitur hec mens quando ꝑ eandem
constitucionem vel aliam apparet aliquid
Exempli gracia positum vt in l. i. ff. vti possi
detis dicunt q̄ licet verba edicti loquantur
de fundo tamen in domo etiam locum habet
Alias habes exemplum Canon prohibet
transire conferri nisi ꝑ mutantibus in cle
men. i. de ro permut. istud etiam locum hab
et si dicat ⁊ permutat. vt notatur in locis p̄
allegatis. **Tercio** colligitur si in lege illa esset
appositum tacō vt tunc mens que ex illa col
ligitur dicatur cōprehensiua. vt notatur in
cle. i. de elect. **Mens** autem extensiua seu ex
tensa legis dicitur illa que colligit ex ydēp
tificacionis non scripte vt in l. i. C. de in
fir. filiis fact c. inter utrosq; ni si. extra de
sponsis de translat. prebend. c. ij. **Secūdo**
quero nūquid in penalibus constitucio ex
tendatur ad cōprehensiua sub mēte dic q̄ ad
illa que sunt mentis cōprehensiua tenet extē
dantur vt dicto c. si postquam vbi de hoc est
glo. Jo. an. d. mente sed quo ad mentem ex
tensam vel extensum vbi constitucio est pe

nalis non sit talis extensio de elect. c. statu
tum li. vi. Et notatur ꝑ Jo. an. in regula
iuris odia li. vi. Si vero constitucio nō sit
penalis tunc sit extensio quo ad illam men
tem extensiuam quia proceditur ad aliq̄
ſm quam expressum in cōstitucione per ra
cionis ꝓmptitudinem vt dicto c. inter utes
rus sum similibus hanc materiam notat do
minicus de sancto Geminiano post Joh. de
ymola in dicto c. si postquam super dicta glo
sa Jo. an. de elect. li. vi. **Ceterum cauti**
tit ij. pars principalis. **Clericis** istud
fuit additum constitucione Bonifacij in qua
solum tenebatur de laicis vt patet in antiq̄
Diuina iudicia idest pena inflicta a deo
ponitur namq; iudicium quandoq; pro pena
vt notatur ꝑ Card. de iudicijs sup Rub.
de fi. li. vi. vbi dicit q̄ xv. modis sumit iu
dicium ⁊ nota q̄ dei iudicio aliqui non puniūtur
pt in futuro non puniantur xxiij. q. v. quod
ergo Justoq; iudicio aduersa quandoq; bo
nis eueniunt vt ex hoc magis humilientur
⁊ meritantur vi. q. i. oues in fi. Si etiam iu
dicio dei agitur quandoq; vnus ex flagellis
corrigitur ⁊ aluis obduratur xxiij. q. iiij. na
bugodonosor. **Aliter** q̄ hic dicit diuino
non iudicio ⁊c. potest exponi idest dispositio
ne diuina disposuit namq; deꝰ quandoq; suo
iusto iudicio vt morientes libera dispositio
ne bonorum temporaliuni careant que forsan
in vita nimium amauerunt vel q; cōtra sp. ab
usi sunt vel non concessa rapuerunt **Intes**
tatus Intestatus dicitur qui cum potuit nul
lum fecit testamentum vel sed eius heredi
tas adita non est vel alias ipsum testm̄ po
stea est irritum siue ruptum ff. de suis his he
red. l. i. in principio vbi de hoc ⁊ ibi etiā pa
tet q̄ qui non potest testari p intestato dici
debet sed improprie quia potius talis dica
tur intestabilis quam intestatus prout no
tat ibi Barth. vbi tamen cōmunis vsus lo
quendi reputat tales intestatos potius sta
bitur cōmuni loquendi modo q̄ proprie sig
nificationi verbi ff. de leg. iij. l. liberorum. q̄. q
cum cassius prout notat barth. in loco pre
all. q̄ dicit q̄ presupposito statuto q̄ vult epi
scopum succedere illi qui decedit intestatus
vbi post mortem ruinpitur testm̄ vel heres nō
vult ad hanc hereditatem episcopus ex pro
pria significatione vbi non succedit qt tem
pore mortis non fuit intestatus sed testat
tamen iuxta cōmunem modum loquendi ꝑ
quem talis dicitur intestatus episcopus suc
cedet vt supra dictum est Unde ⁊ si exeau
tores vniuersales qui loco heredis sunt. vt
notat spec. ti. de instrumentorum edic. ⁊. nunc vero
aliqua dē. item pone q̄ aliqui volunt onus
executionis in se suscipe nec eorum aliquis
hoc velit tunc talis pro intestō habebitur ad
effectum q̄ executio pertineat ad episcopum

ñ. premissorum Et sicut ad hoc. l. intestatus ff. de d. fig. insti. & hoc. qui ab intestato in fine dicto **Dantur feudorum** Quia sub quibus sic decedentes bona habuerint Et potest intelligi de dominis tam spualibus q̃ temporalibus in suis feodis. **Defunctorum** sive clericorum sive laicorum **Solum** silicet pro eos ad quos bona huiusmodi venire ab intestato que ad quos pertinere debent vt debitum infra c. primo. **Nobilibus** bona immobilia talium vbi nõ sunt spualiter disposita sm mẽ ciuilia certo modo disponi debent quem modum hic non prosequor quia potius in hijs standum est regni legibus & consuetudinibus quas alijs in eisdem partibus remitto declarandas. **Oppidum** Potes hoc referre ad laicos & etiam ad clericos vnigatos. **Vel aliter** Quia quam ad solutionem debitorum suorum vel in vsus vxorum liberorum vel parentum. **Dispositionẽ testamentariã** potes intelligere hac dispositionẽ ad ordinarios ptinẽ nõ solũ in eo qđ fecit sed etiam in eo quod prouidit silicet in solutionem debitorum & quo ad vxores liberos & parentes. Circa quod videre poteris infra c. primo. **Ad quẽ** silicet bonorum huiusmodi dispositio pertinere debeat. **Pre dicta** silicet mobilia. **Ea portione** non ergo portione tangente vxorem vel liberos. **Consuetudinem patrie** non dicit regni & hoc iõ qr per totũ regnũ forsan non è vna in hoc vna & eadem cõsuetudo sz diuerse sunt consuetudines sm patriarum diuersitates. ¶ Potest enim esse cõsuetudo generalis alicuius prouincie Item specialis alicuius ciuitatis territorij vel loci prout notatur gl. in summa de consuetudine c. cum dilectus per hostiẽ. & Jo. in nouella Est enim cõsuetudo patrie sive regionis diligenter attendenda ff. de si. instru. l. cum talamonis §. a senatũ ff. de pcu. le. l. dominus §. testamento cũ glo. ff. de an. & ar. le. l. prdialis §. argumentum cum glo. **Defuncta tantummodo** vt puta medietas tantum dicatur esse vxoris & nulli liberi. Alioquin si etiam supersunt liberi quod tunc defuncti potuio sit tertia pars alijs duabus vxori & liberis remanentibus. ¶ Sed quero quid si in vna patria sit consuetudo q̃ bona diuidantur in tres ptes In alia patria est consuetudo quod omnia ceduntur ad vtilitatem vel alias ad liberos si defunctus habuit bona in vtraq; patria quid fiet de bonis Dic q̃ bona debent distribui sm vtramq; consuetudinem vt videlicet bona in vno loco diuidantur in tres partes bona vero in alio loco distribuantur sm illius loci consuetudinem facit. l. pupillo de aur & tu da ab hijs & ff. de administra. tu. l. fictum §. tuto Et sic in simili sentire videtur cyn. C. de summa trini. & fit arg. l. cuncte populos

ff. hic queritur. ¶ **Alii sic** videtur ff. **Scriptitiorum** Qui sunt coloni qui per xxx. annos fuerunt in solo. C. de agricolis & censitis l. cum filius & sunt duobus modis aut prestriptione aut duplici confessione per scripturam bis factam. C. de agricol. & censitis l. cum simus Et nota l. iij. di. gratis. glo. i. pr. Jo. Et nota q̃ huiusmodi astricti sunt liberi. C. de epis & cle. Jubemus autem. de sanctissimis epis & astrictos coll. xj. C. de agricol. & censitis l. cum filius §. cum autem. Nec obstat. l. nec diuersus. ff. quo ad dños non differunt a seruis sz quo ad extraneos sic puto vt notat ff. de pac. l. summa & tales testamentum facere possunt vt hic & notatur insti. de inut. stipulationum §. i. d. quos vide in glo. Et nota. sic. ff. de in strumentis edic. c sprudioso §. quid de astricto Et hoc verum est inter certas personas vt ibi dicitur & notatur ff. de testamentis l. si quemadmodum §. item primum & barth. **Aliorum** Et hoc quod dicit aliorum forsitan additionis videtur mouere quod hic dicitur aliorum referatur ad precedenda mouendo quod astricticij fuerunt serui Sed iudex vt dixi in glo. precedenti silicet q̃ tales astricticij non sunt serui sed liberi immo ex hac lñ apparet q̃ tales astricticij non sunt serui quia hic nõ dicit alij serui sed alij seruili cõditionis Et sine dubio q̃ hec dictio alius non semper referatur ad precedenda put notatur ff. de pact. l. nõ solum & queritur in glo. d. uetteros vbi de hoc sunt multe note. **Seruilis conditionis** Nota non dicit serui. Nam vere serui non possunt testari ff. qui testamentum facere possunt l. finis qui nec seipsos nec bona habent immo pro nullis reputantur ff. de regulis iuris l. quod attinet Caute ergo dicit seruilis cõditionis vt ostendat aliquos esse seruilis cõditionis non tamen seruos Sunt enim non serui sz seruilis cõditionis tenuis. C. In quibus causis coloni rapite tenũtur dños accusare pot l. ij. Item originarij hij silicet qui asscripti ejus pati sunt. C. de agricolis & cen. l. cum filius & cum autem Et idem si mater sit astricticia licet pater sit liber. C. e. ti. l. si & l. ne diuersus Sunt etiam seruilis cõditionis si non sunt omnes coloni perpetui de quibus legitur. C. de mendi. validis. l. vnica li. xi. Item coloni conductionales de quibus legitur e. ti. l. cum filius §. i. Item inquilini cõductionibus seruilibus astricti. C. e. ti. l. diffinimus Item liberi qui stant in agris dñorum operi rustico & seruili insistentes. C. de manumissionibus ad nullum obsequium vocentur l. ij. xi. **Nominatim** potes hoc intelligere & supponat tam pro masculo q̃ pro femina ff. de d. fig. l. homines Potes etiam intelligere vt loquitur solum de masculo eo q̃ statim ff.

quitur de feminis Sed primum intellectum puto vtricem nam in sequenbb9 loquitur de hijs feminis que non sunt seruilis condicionis sicut patet in textu Salutatii, summe q̄ sequitur mulierum ꝫ dicitur mulier soluta que legi viri vinculo matrimoniali non astringitur Juxta illud Apostoli mulier alligata est legi quanto tempore vir eiꝰ viuit q̄ si dormierit vir eius liberata est a lege cui vult nubat ī domino. i. ad corinthꝫ. vij Sed quero nūquid mulier sponsa alicui9 de futuro possit dici soluta dic q̄ non stante contractu ex parte iuris quia tenet promissū adimplere ꝫ ad hoc obligatur licet ad hoc cōpelli non valeat Potest namq; de consensu viri ꝫ suo contractus illud dissolui extra de sponſ c. preterea vtrumq; possunt a tali contractu recedere vt ibi patet. Potest etiā alē sponsorum ante carnalez copulam altero cōtractum ād implere differente ꝫ huiusmodi contractu resilire extra de sponſ c. de hijs vbi de hoc ¶ Et vt istam materiam melius intelligas nota q̄ sponsa de presenti nullo modo potest dici soluta nisi ad effectum intrandi religionem ante carnalem copulam extra de conuerſ cōiug. c. ex publico Sponsa vero de futuro vtroq; volente potest esse soluta vt dicto c. preterea altero vero recusante cum tuto impedimento allegato sic q̄ ñ minus protrahatur ad impletio contractus non potest solui sed tenetur ēxspectare donec cesset necessitas ff. de sponſ l. sepe Vbi vero minus p trahretur adimpletio ad priuatum forum sponsionis esset in mora debet volēti sponsalia solere per ecclesiam subueniri Ar. de eo q̄ consanguineam vxoris sue cog. c. Jordane ꝫ dicto c. ex publico vbi vero ex parte recusan ꝫ tis nullum pretenditur impedimentum Si persona sit debet compelli per ecclesiam ad sic implere promissum nisi ostendat causam rationabilez quare nolit extra de iure mūr. quēadmodum de sponſ c. si inter de sponſ duorum l. i. Si vero absens sit sic vt compelli nō possit tunc exspectabitur ad arbitrium iudicis cum aliud non sit in iure expressum vt l. i. ff de iure lib. ¶ Premissa colliguntur ex dictis pape de Ancho. dicto c. de illis ex quibz patet q̄ talis sponsa non potest dici omnino soluta cum sine causa diuōrtio huiusmodi sponsalia solui non debeant sed iudicium eccl: sic. ex parte regulariter sit requirendum Ar. xxxiij. q. ij. regulare ꝫ xxxo. q. vj. multorum Conjugatarum suple personis alijs vt inferat ad ea q̄ sequitur Proprijs vxoribus hic aduerte quod sicut ex hac litera pz omnes persone hic enumerate censentur esse testabiles videlicet astricti ꝫ alij seruilis cōditionis vtriusq; sexus hoies mulieres etiam solute ꝫ coniugate ꝫ breuiter sicut q̄libet persona que nō est specialiter

De testam. et vlti. volūtatibz

in iure prohibita potest testari Sunt eñ certe persone prohibite quas recitat glosa in l. si quetamus ff. e. ti. ꝫ de hijs notatur p spe cu. ti. de instr. edic. ℞. cōpendiose ꝫ dixi supra e. c. viris ad si. super v. condere testm ꝫ nota q̄ licet hij casus plures sint reducā tamē possunt ad quinq; Quandoq; enim quis prohibetur testari propter defectum fue potestatis vt filius seruus Monachus ꝫ obsides Quandoq; propter defectum mentis vt impubes furios mente captus ꝫ prodigus. Quandoq; propter defectum sensualitatis. vt cecus surdus ꝫ mutus Quandoq; malone penalitatis vt dampnatus ad mortem deportatus condempnatus de crimine qno efficitur intestabilis vel de quo post mortez inchoari potest accusatio Quandoq; mōre dubietatis vt quia dubitatur de statu alicuius Ista cum suis declarationibus notant dicta l. si quetamus ℞. venio ad glo. per Bar tho. vnde cum inter personas exceptas non cōprehendatur mulier cōiugata mirum est q̄ nostris diebus mariti nituntur vxores suas a testificatione impediire habent enī pro se opinionem quod vxor nulla bona habet. vnde testari possit sed omnia ad maritum pertinent sicq; sine mariti licencia vxor non potest condere testamentum que opinio quo ad bona propria ipsius mariti forsan possit procedere Sed contra hanc opinionem etiam quo ad bona mariti propria militat l. aduersus. C. de crimine expilate hereditatis vbi dicitur q̄ vxor est socia diuinig humani cōꝫ ꝫ ideo societas vite eam facit quodammodo dñam rerum mariti ff. rerum amotarum Et maritus vocat vxorem dñam ff. de leg. iij. l. vxorem in principio Scias tamen q̄ vxor permittente marito etiam de bonis mariti potest pro seipsa ꝫ pro anima sua elemosinam facere vt notat Bartꝫ. dicta l. i. ad si. Mant in hoc casu permittitur donatio vt l. si sponſ. ℞. concessa circa si. ff. de donac. inter vi. ꝫ vxorem Ex quibus nature tituli satis liquet q̄ vir habet bona distincta per se ꝫ vxor etiam bona distincta per se alias enim non posset procedere prohibitio illa que vult q̄ constante matrimonio vir non possit donare vxori neqz vxor viro nisi essent bona propria distincta que essent inter eos hinc inde donanda ꝫ est expressum extra de donac. inter virum ꝫ vxorem c. ij. vbi patet q̄ bona prouenientia cōmuniter ex bonis viri ꝫ mulieris debent diuidi inter ipsum virum ꝫ mulierem. soluto matrimonio Sic etiam soluto matrimonio debet restitui mulieri dos eius occasione prouenies eodem titulo c. i. vltimo q̄ restitutio non fieret nisi bona essent ipsius mulieris faciunt ad hoc notata so. ma. p totū ꝫ etiā ostante matrimonio pt dos cuerti ad mulierē in casu ff. so. ma. l. si constante.

¶ Sed contra hoc opponitur nam maritus est dñs rerum dotalium. C. de rei. vx. l. dos iusti. quibus alienare licet vel non ꝯi. g quesita per vxorem constante matrimonio presumuntur quesita de bonis mariti ff. de donat inter virum g vxorem l. quintus mitius. C. e. l. etiã Sed de bonis mariti vxor testari nõ ꝑt nisi eo permittente vt predixi ergo nec de talibus bonis testabitur Solutio legis ille loquũtur vbi ñ ꝓstat vnde vxor huiusmodi bona acquisiuit. Veruntamen esset vbi constat ꝙ mulier acquisiuit talia de bonis proprijs vt ibi patet Quandoq; enim contingit ꝙ mulier pauper g inops nubit viro diuiti. In quo casu locum habet quod pro hac tractatu allegatur Verum tamen est si mulier diues nubat viro pauperi vbi non presumitur vxore aliquid acquisisse de bonis viri modicum vel nichil habentis quia de bonis que non apparent non potest lucrum proficisci vt in simili notat anthonius de butrio extra de praulio clericorum c. inuestigãdum dẽ. iij. opponitur Et quod dicitur maritum esse dominũ rerum mulieris siue vxoris verum est in dotalibus vt patet dicta l. dote in quibus maritus quamdiu bene ministrat non est suspectus . nec vergit ad inopiam est dominus quo ad administrationẽ Ꝑ. tamẽ vxor est huiusmodi rerum dña put notat ibi. dicta l. dote Et ad hoc facit l. vbi. C. de iure dotium Et sic patet quod licet in rebus dotalibus maritus sit dñs non tamen sic in rebus paraphanalibus Nam res paraphanales sunt proprie illius mulieris etiam stãte matrimonio vt legitur g notatur. C. de pactis inuenẽ. l. si g l. hac l. de quibus vxor libere testari potest vt ibi innuitur. Et dicũtur bona paraphonalia que vxor habet extra dotem vt dicta l. hac. l. Et quod de illis bonis maritus non est dominus sed remanent sub dispositione vxoris Est casus ff. de iurecons. ium l. si ego ꝙ autem dotis causa **De etiã aliorum** ¶ Hec clausula potest intelligi vt referatur ad voces aliorum ꝑ eorum de quibus supra dixi. Dod sic intelligendo videtur esse superfluum cum prius dixerat de voluntatibus vltimis solutarum g ligatarum non impediendis Ideo melius intelligendum est vt hec dictio aliarum referatur ad voluntates aliorum quorũcumq; hic nõ expressatorũ **Factionẽ iberã** intelligas hoc quo ad disponentem vel disponere volentẽ Et de hac libertate aliqua dixi supra de donatione c. vnico d. voluntate testandi g d. libertate Ipsius filiet testamenti etiam liberi vel non liberi condit **Executionem** Intelligas hic fines quo ad executiones pertinentium executoribus testamentarijs legittimis vel datis **Dictorum testamentium** filiorum assignatorum aliorumq; scriptis conditis

his necnon mulierum solutarum g ligatarum g aliorum quorumcumq; testantium. **Voluntatem vltimam** Duple impediunt videlicet quo minus fiat vel factum exequtionẽ habeat Et aduerte quia prius dixi testamenti factionem Hic vero addidit vltimam voluntatem. ¶ Possit ergo dubitari in quibus differunt testamentum g vltima voluntas. ¶ Potest dici ꝙ testamentum dicitur quando sit cum solennitate requisita de ꝙ notant doct. extra e. ti. c. cum omnes. Item quando est perfectum g ꝛsummatum Est tamen vltima voluntas ff. de . fide . ꝛmissarijs lib. l. in testamento. C. de fide ꝛmiss. l. ij. Et ꝙ testamentum imperfectum probat voluntatem defuncti notat Barth. in dicta l. in testamento. Sic etiam donatio causa mortis potest dici vltima voluntas sed non testamentum ff. de donat. causa mortis l. thais vi. de de hoc ibi Et vbicumq; defuit solennitas a lege requisita Constat tamen de dispositione bonorum facta per defunctum que postea non mutatur. hec potest dici vltima voluntas extra e. c. iudicante g c. cum omnes. C. e. ti. l. hac ꝛsultissima ꝺ ex imperfecto g extra e. c. cum tibi Codicillus quoq; pro vltima voluntate habetur vt notat petrus de ancharano. extra e. ti. super rubrica dẽ. tertio quero **Extra iura** ¶ Sicut patet ex supradictis allegatis per diuersas glosas **Consuetudines ecclesie** que volunt ꝙ nedum executio huiusmodi testamentorum g vltimarum voluntatum sed etiam insinuatio eorundem pertineat ad iudicem ecclesiasticum vt predixi supra e. c. Item quia dẽ. insinuation e **Iuris ecclesiastici** Di intelligas de eo qd prius dictum est videlicet de hijs qui non permittant bona testatoris distribui vel dispone per ordinarios satis constat de lesione iuris ecclesiastici de qua hic loquitur vt ex supradictis apparet Si vero intelligas de impedientibus liberam testamenti factionem quo ad ascriptitios g alios superius relatos non video saluo eo ꝙ infra ditam in quo per hoc leditur ius ecclesiasticum cum nichilominus commissio administrationis ab intestato in bonis talium ordinarijs sit salua Et quo ad ea que dicta sunt in dicto d. aly siquidem. Potes hanc lesionem referre ad eos q impediunt vel impedire procurant executionem huiusmodi testamentorum quando facta sunt quorum iuris pertinet ad ecclesiam extra e. ti. c. tua nos cum ꝛcor. vel potest hec lesio intelligi de lesione iuris ecclesie quod sibi competit in insinuatione g approbatione testamentorum generaliter ꝙ sua ecclesia indirecte auferatur cum testatores sic vt hic dicitur fuerint impediti ne faciant testamenta ꝛm ea que leguntur g nominantur supra de donat. c. vnico **Quidam**

¶ Presentis auctoritate concilii ex hac trā patet q̄ hec constitucio quo ad penam in ipa afflictam magis attribuenda est Johanni stratford qui fuit huius constitucionis reformator q̄ bonifacio qui erat eius dem primus auctor. ¶ Omnia nāq; nostra statuimus quibus auctoritatem imptimur. C. de vet iur enucl. l. i. ¶. sed si quid Et qui vō sub aliter factum emendat laudabilior est eo q̄ primo inuenit vt ibi dicitur in e. ¶. In hijs. Jn hijs q̄ supius dicta sunt eorum aliquo et sic non requiritur vt delictū alicuius vrsel sua omnia p̄dicta coniunctim sed sufficiat quo ad hanc pnam q̄ fiat in aliquo per se diuisim. ¶ Delinquentes sic ergo patet q̄ a liquo p̄dictorū facere est delictum q̄ quō differt a pctō & a crimine notatur in regula iuris pctm̄ nr. Jo. an. li. vi. Est etiam quod libet p̄missorū pctm̄ mortale & hoc satis probatur ex eo q̄ pro quolibet tali facto infligit pna excōis que non infligitur nisi pro pctō mortali xi. q. iij. nemo eorum. ¶ Innuda tus & sic est sententie late Testamētis. ¶. 5 ij. partis Ad quod pertinet ius m vt cōiter loquūtur de epis vt de epis et cle. l. nulli extra e. c. tua & c. Jo. hec tamen pritas vt notat Jo. de atho. p̄t pūnere inferioribus ordinarijs sic ipse notat in constitucione Octoboni libertatem d. ordinario cēpit & dixi supra e. c. religiosa sanctitas. Sed ordinatio vbi vero dicendus diuersis epis scopis vel diuersis ordinarijs subest quid si eni debeat loquitur in dicta cstōe libertatem precepi. Sed illa cstō loquitur tm̄ in clericis beneficiatis & ibi notatur p̄ Jo. de atho. sed in hoc casu siue sit clericus siue laicus circa quid sit a pte iuris cōis faciend videmus a pte consuetudinis talium testā per metropolitanum insinuari & ad eius ordinationē oia plenarie expediri maxime vt sic decedentes in diuersis dioc. bona notabilia habuerunt Et dicit q̄ de hoc dicam infra eodem ¶. d. laicis

Probatis hec probacio potest fieri per instrumentum in testō nūcupatiuo vt clare notat bart. ff. e. ti. l. heredes in principio & idē dicit etiam in testō non nūcupatiuo saltem quo ad probationem solempnitatis licet nō quo ad probationem voluntatis per testes cū probari p̄t vbi duo integri testes sup hoc producuntur & clare deponūt extra e. tū. c. cū omes nec requiritur p̄ biterū yoth. adesse nisi in loco quo fit testm̄ sit talis consuetudo q̄ vt notat antho. in dicto c. cū omes Sufficit nāq; quo ad equitatem canonicā vt p duos testes integros oni exceptione maiores fallacie non obstantibus constet de voluntate defuncti ad effectū vt demandetur execucioni si ne sit facta ad pias causas siue ad non pias vt etiā dicit ibi anthom9 nec refert sm eum vt sit testm̄ huiusmodi factum in terris ecclesie siue in terris imperij siue in foro canonico siue ciuili Ratio sua est quia alias nullo retur precatum cum omnis suadeat equitas vt indubietam voluntas defuncti impleatur. C. de sacro ec. l. i. & hoc etiam dicit ē verum licet testes intressentes ad hoc vocati non essent cuius tamen contrarium tenuit fredericus de suo consilio ¶ Quij. ego vero Anthonio nam eius opinionem in anglia approbat generalis consuetudo.

¶ Approbatis Hec approbatio pertinet ad iudicem competentem Et licet de iure ciuili ad hanc approbationem faciendam sit iudex competens in sua iurisdictione iudex laicus vt dixi supra eodem c. Item quia laicorum d. insinuationem & patet. C. e. l. testamenta & l. consulta diualia. C. de episco & epis & cleric̄ l. repetita De consuetudine tamen hec approbatio in anglia pertinet ad iudices ecclesiasticos episcopos videlicet & eorum officiales pro qua consuetudine satis c. tua nobis extra eodem titulo & sic notatur per Hostien. de fide instr̄. c. si instrumenta. glo. i. vbi plene videre poteris materiam publicationis & insinuationis testamentorum & ibi dicit Hostien. in d. eorum ordinatio posse dici q̄ in possessionibus ecclesiasticis talis insinuatio pertinet ad iudices ecclesiasticos Sed in possessionibus temporalibus pertinet ad iudices seculares & sic non obstant leges preall. vel aliter sm̄ eum leges predicte intelliguntur de religiosis & regularibus q̄ sonis qui non debent se forensibus negociis immiscere extra de syndico c. vnico de postulando c. ij. Finaliter vero dicit q̄ leges p̄dicte non ligant clericos nisi quatenus per papam fuerint approbate facit ad hoc x. di. c. ide constitucionibus c. ecclesia sancte marie & cum pridam sententia Hostien. consor. Anthonius in eodem c. d̄p̄ venio ad testium. ¶ Sed nūquid talis approbacio vel insinuatio potest fieri per non ordinarium iudicem sed per talem qui est al. commissarius ipsius ordinarij vel per eum delegatus Anthonius in dicto c. Di instrumenta dicit q̄ sic Dummodo habeat ad hoc speciale mandatum non enim sufficeret generale prout patet in textu dicti c. Di instrumenta ibi specialiter & extra. Et sic opinio Goffri. Ymarn. et Hostien. qui dicunt ibi. quod officialis episcopi vel eius vicarius generalis non posset facere talem publicationem non procedit. Quia veritas est q̄ hij comprehenduntur sub nūcupatione ordinariorum de offic. dic. c. licet libro sexto. Et dixi supra de sequestra. possess. & fructuum & c. vnico d. officiales. ¶ Laicalis feudi Talis videtur q̄ non tenetur ab ecclesia sed est de feodo mere temporali & in hoc videtur hec littera sequi opinionem illam de qua dixi supra

lo proxima dſ. & ibi dicit non tamen omnino quia illa opinio vult ꝙ de talibus bonis sola insinuatio pertineat ad iudices Nec ut eo constitutio vult ꝙ talis insinuatio possit fieri pr vtrumq; Primo videlicet pr iudicem ecclesiasticum crimde pr secularem. Si id scilicet secdum laicale **Legari contingat** prout sepe fit in multis ciuitatibus anglie quarum ciues & burgenses pr suas libertates possunt in suis testamentis non solum mobilia sed etiam immobilia disponere & legare **Laicis** Scilicet iudicibus secularibus ¶ Sed queuo in casu quo testator habuit bona in diuersis dioœsibus numquid vbi testamentum est semel coram vno iudice ecclesiastico probatum & approbatū possit postea pr alium iudicem ecclesiasticum probari & approbari. In hac questione videtur ꝙ quo ad probationem & approbationem sufficit si semel coram uno iudice probatum & approbatum sit maxime coram ordinario loci vbi notorius est testator vt in cōstitutione octoboni libertatem in si. Nec oportebit illud iterum approcare ar. C. de consetu. l. neq; Sed quo ad cōmissionem administrationis bonorum & auditionem compoti potest se intromittere quisq; ocamarius loci vbi bona sunt repta ar. ad hoc ff. de exa. tu l. iuris pitos §. i. & C. de incolis l. ciues l. Et simile habes de temp. ord. cum nullus. li. vi. & C. vbi tu. retantur l. vna Et sic videtur sentire Jo. de athona in dicta cstitutione libertatem d. sidem. Hodie autem in anglia archiepiscopus cantuarien. in sua prouincia tam quo ad probationes & insinuatiōes huiusmodi testamentorū cꝫ etiam quo ad cōmissionem administrationis bonorum & audicionem compoti omnia talia expedit vbi decedentes habuerunt bona notabilia in diuersis dioœsibus sue prouincie Et pro hac prerogatiua faciunt notata pr spēc. ti. de mstru. edic. §. nūc vero aliqua dſ. Sed coram q ibi vel coram indice vtriusq; loci cēc ¶ Sed quia apud ꝙ plures dubitabitur que dici debeant bona in isto casu Hic aduerte quod loquendo sm rationem que pro lege habetur etiam vicem legis habet prima di. consuetudo & non solum sm rationem sed sm iuris & sanctorum patrum cōstitutiones in hac parte editas bona illa non possunt dici notabilia quibus habitis nichilominus remanet homo pauper Sed habens in bonis minus centum solidos sterlingorum vt patet supra. e. ti. t. proxima Ergo habens in bonis minus centum solidos sterlingorum nō dicitur habere notabilia Et pre vera sunt ossideratione harum cstitutionum Preterea ossideratione legali pauper dicitur qui non habet in bonis quinquaginta aureos vt notatur ff. de exau. tu. l. paupertas vbi de hoc in glo. & in

rum est quod idem est aureus & solidus Ita enim signant vt dixi supra e. proxima d. solidos ¶ Vt ergo scias quantum valent quinquaginta auri legales de moneta anglie in curvente habes scire primo quod lxxij. auri legales faciunt vnam libram auri vt dixi in e. proxima d. solidos Vna autem libra de moneta angle consistit ex quinquaginta nobilibus & sic ex xvi. libris xiij. solidis iiij. d. vsualibus. Per rectam itaq; computationem constat ꝙ vnus aureus legalis de moneta anglie iam curvente extendit se ad quatuor solidos vij d. cum obulo & parte quarta quadrantis Et ita lxxij. auri legales faciunt de moneta anglie xvi. libras xiij. solidos iiij. d. vno obulo magis in toto Et sic tantum quātum quinquaginta nobilia vno obulo minus vnde patet ꝙ quinquaginta auri legales faciunt de moneta anglie xi. libras xi. solidos vi. d. & di. q̄drn. Ex qua ratione concluditur ꝙ bona que non extendūt se ad tantum valorem non possunt dici notabilia eo ꝙ illis habitis nichilominus remanet homo pauper vt predixi Preterea fideliter attendamus fundamentum constitutionis simonis mepham supra e. proxima d. statuit ꝙ pro insinuatione testamenti alicuius pauperis cuius inuentarium tantum solidos sterlingorum non exœsserit nichil pro hoc exigatur experiemus illam tractam fuisse ratione legis cōsult. diualia. C. de testamentis vbi statuitur ꝙ insinuatione testamenti alicuius inuentarium precium tantum aureorum non excedit iudices ad hoc deputati vel coram officiarij negil audeant assequi Cum igitur vt supra dixi aureus & solidus a parte iuſ. idem significent concludi potest quo ad mentem iuſ. quod pcius debet intelligi de solido legali ꝙ vsuali Intelligendo itaq; de solidis legalibus patet iuxta computationem predictam q tantum solidi legales valent de moneta anglie iam curvente xviij. lib. iij. solidos quadra. Et sic quo ad insinuationem testamentorum illa vt videtur debet dici summa notabilis & non minor sive in pecunia sive in precio sive in alijs rebus existat de hijs i iuris tribus ossiderationibus determinationem & viam iuſ. aliam relinquo melius sapienti **Nec impediat dſ. Cuiuscunq; vite conditionis homines** solidi sint sive sint liberi sive sint sm seculares sive religiosi Et sic hic dictio homines est nomen natum casus pluralis numeri. **Procurēt** Nam qui pr alium facit pr seipsum facere videtur in re. iuris qui facit li. vi. **Testamenta voluntates** Hec littera potest intelligi coniunctim quia quandoq; vna cū testamento pfecto pter illud phat ꝙ via codicilli Alia voluntas vltima testatoris testamento prius facto superaddito & illud nō mutās

potest etiā legi disiunctim vt sic hec monasil laba et alius est proprīū diungere stet disiū ctiue & sic stat multocies vbi iuris dispositio alias repugnaret ff. de v. sig. l. sepe. vt ergo scias quando diuncta ponitur pro disiuncta aduerte q copulatiua qñq3 ponit iter cō traria & incōpassabilia & tunc resoluitur in disiunctiuam sic stat l. si titio fundū ff. de vsu fruct. leg. Qñq3 ponitur inter ea que aliquo respectu sunt idem & tunc si vnū necessario i est alteri abiicitur & resoluitur in adiectiuum ff. de pactis l. i. ibi placitū & consenſ. i. placitus consenſ & sic possit sumi hic vel dicatur testamenta & voluntates. i. testamentarie voluntates Si vero sint vnum qz vnū est genus alius ſ. cōs contenta sub genere vel vnū est spēs aliud ipsius speciei indiuiduū tunc qñq3 restringitur genus per spēm qñq3 non vt bene notatur per dy in regula iuris genera per spēm li. vi. Sed plenius in l. quesitum ℔ pnulti. ff. de fundo instr. vbi de hoc in glosa Quādoq3 copula cadit inter diuersa & tūc si sint duo substantiua stat proprie & ad vnam dispositionem reducuntur sic stat l. huiusmodi ℔ titio ff. de leg. ij. l. & l. si duobz e. ti. si copula ponat inter adiectiua tūc illa adiectiā copulāt respū alicuius substantiui & c dō copulatiua stat ypē et requirit conenſ vel usq3 vt in hoc exemplo titius est albz & magnus sic stat l. seruus vrbanus in fi. de leg. ij. & l. titie textores de leg. i. aut illa adiectiua copulantur neutraliter non respectu alicuius substantiui vt lego tibi empt & para & tunc paratum est ac si copula caderet inter duas orationes in quo casu si copula interueniat per modum accidentis stat proprie vt l. si hered. ff. de xb. institutionum & l. si is qui dotem ff. de re dubijs sin autem copula non interueniat respective tunc requirus non est necessarius si in quolibet procedit dispositio vt l. i. ff. de hijs qui no. infa. cum similibus & sic stat hic vt sez talis sit sensus impedientes testā quo minus procedant. et impedientes vltimas voluntates quo minꝰ procedant eo ipso incurrunt penam ĩ scripta Est enim regulariter verum q. vbi due orationes ponūtur copulatiue non principaliter sed respective ad aliud tunc requirit conarsus vtriusq3 vt dicta l. si hered. Sed quando plures orationes non copulantur respective ad aliud sed quelibet potest intelligi principaliter per se tunc copula ponitur magis causa cedinis quam cōiunctiue & iō non requiritur conatus vtriusq3 facit ad hoc bene textus in l. ea tamen adiectio ff. de leg. ij. & circa hoc potes notare dicta Bar. & ho. in dicta l. si hered3 sed plenius in dicta l. si is qui dotem de rebus dubijs ℣. vtrum per eundem procedant istud & illud q sequitur non sequantur effectum & cetera. possunt intelligi vt supponant pro eodem Et sic hec monasillaba & non copulat inter diuersa. sed debet exponi & pro idest vt dicatur sic procedant & consequantur effectum idest consequantur effectum vel potes referre singula singulis vt sic dicas quo minus testamenta procedant & voluntates suum consequantur effectum & dic procedant in toto vel in parte nam & quelibet pars testamenti siue dispositionis testatoris potest dici eius. voluntas facit ad hoc ff de ri ren. l. que de tota

Effectum Effectus vltime voluntatis est vt ꝑm eam pronūcietur et ei omnino stetur si iusta sit facit in aut. de nupc ℣. dispoāt. Item q executorum deputatio largatorum solutio & prestatio & cetera. In testamento vel in vltima voluntate iuste dispositā locum habeant Faciunt ad hoc notata extra eodem titulo ℣. quis sit effectus per hostien. in summa Et nota q ex isto loco colligitur practica communis qua sucurritur executoribꝰ contra non executores occupantes bona defuncti in toto vel in parte vt viderint tales occupantes si non restituant bona pronūcientur incidisse in hanc penam eo q impediunt effectum vltime voluntatis defunctoriz Et quia materia ista est cotidiana circa eaz formo aliqua dubia que sequūtur.

Primo quero nūquid contra tales occupatores deberet fieri requisitō de reddendo hiusmodi bona ad effectum q alias sine tali requisitione non deberent dici impedire quo minus procedant testantium vltime voluntatis quo ad incurrendum hanc penam videtur q sic Nam sicut regulariter procedit qui certus ē cōtrahere non debet ff. de act. empt & ven. l. i ℣. i. & ℣. si intelligatur econtra videtur Nam talis requisitio vt videtur habet vim monitionis facit ad hoc clemen. i. de decimis ibi post requisitionem & cetera. Sed ibi sententia excommunicationis infligitur a canone non est necessaria monitio. vt patet in capitulo comprehensibilis extra de appellationibus ergo & cetera.

Soluitur quandoq3 in iure expresse cauetur vt precedat requisitio siue monitio Et tunc non debet omitti patet exemplum de decimis c. i. in Clemen. de statu monachoꝝ cum c. ij. ad finem eodem libro de vita & honestate clericorum c. i. eodem libro de sententia & excommunicatō. c. i. libro sexto. cum similibus Ratio est quia ni hoc casu denūciatio cum requisitione est de substantia. sic etiam alias stat l. denūciasse ℣. i. ff. de adulteriis Si autem factum sit tale in quo iura non cauent an facienda sit requisitio vacue tunc regulariter est & ignoreans factum ex quo sequitur pena iuris non tenetur scias tñ est si scienter hoc faciat de sent. & affi. c. eos qui in clem. & ibi per Johan. an. super ℣. Dilecti.

Mutē vbi ꝛſtat ꝺcdꝫpūēz bona ꝺfuncti ſtiꝫ
ꝙ abſqꝫ illis bonis nō ꝓt ipleri eiꝰ voluīas
talis occupans ſcienter eo ipſo incurrit hāc
ꝓnam abſqꝫ denūciatione ⁊ requiſitione.
Nam enim qui certus eſt credi non debet
in regula iuris eum qui li.vi. Secus tamē
eſt ſi ignorauerit. Nam tunc opus eſt denū
ciatione ⁊ requiſitione vt ſupra de neſciente
fiat ſciens Et talis requiſitio ꝓtis etiā vni
ca ſuffiᵭ ad conſtituendum ſic occupantem
cōtumacem ad finem amittendi hanc pnā
ar.dict.cle.i.de crimi. cum ſimilibus Si ve
ro dubium ſit an ignoret vel ſciat tunc ſcīm
quoſdam pſumitur ſciens. Et ſic videtur
ſentire dꝫ.in dicta re.iuꝝ.eum qui Sed mi
chi videtur n ꝰſu noſtro quod in dubio ꝓ
ſumetur ignotans vt opus ſit requiſitione
cum denūciatione. Ratio eſt quia ſtatutuꝫ
illud ſit pnale debet interpretatio fieri in be
nigniorem partem ff.de pr.l.interpretatione
⁊ c.in pe.de re.iuꝝ.li.vi. Sed numquid li
belli oblatio ſuffici.t pro requiſitione. dic ꝙ
non ſaltem ad effectum amittendi hanc pe
nam quia non ꝓt libelli oblationem ſed ꝓt
litis ꝯteſt.conſtituitur quis in mora. Fa
cit ad hoc dicta.l.denūciaſſe.ꝙ. quid ergo.ff.
de vſuꝝ.l.mora.ꝙ.ſi certum pe.l. viuū ⁊ .l.qꝫ
te cum ſimilibus Sed ſecundo quero nūd
quid teſtato: habet in bonis centum diſpe
nit ex eis quinquaginta certis executorib⁹
deputatis qui habent omnia bona defuncti ex
ceptis viginti qui detinentur a quodam alio
qui non eſt executor: Numquid cōtra talem
poteſt inſtitui hec actio ſoluat quod pronū
cietur in hanc pnam tamē impediens quo
minus proueniat voluntas defuncti Videtur
ꝙ non Nam cum executores bona ſufficien
tia habeant vnde poterunt implere voluntā
tem defuncti abſqꝫ ſic ꝓt aliuꝫ detentis hu
iuſmodi detinens non poteſt dici impeditor
voluntatis defuncti Et hoc puto verum ſi bo
na illa ſic detenta· nec de genere nec in ſpecie
essent ſub diſpoſitione teſtantis. Alioquin
ſi in illis viginti contineantur ſub aliquo le
gato generali vt puta ad ſolutionem debi
torum vel huiuſmodi tunc bene proꝛidit hec
actio Et idem erit ſi poſt diſpoſitionem bo
rum aliquorum factam in ſpecie ſequatur di
ſpoſitio aliqua ſiue in ſpecie ſiue in genere q
ad reſidua Nam tunc omnia bona cadūt ſub
voluntate defuncti Sed quid ſi teſtatoꝛ
nullam mentionem fecit de reſiduo bonoꝝ
ſic quod reſiduum non cadat ſub diſpoſitione
teſtantis expreſſa numquid tunc habeat lo
cum hec pena contra detentores illius reſi
dui Videtur ꝙ non quia non poteſt dici alī
quis impedire voluntatem de qua non con
ſtat ar.l.liberos in ſi.ff. de exp.di. inſti.e.q
ſeruus autem de reſponſ.in puberū c.ad diſ
ſoluendum Immo quo ad reſiduum non dis
poſitum videtur decedere inteſtato ſicut ali
as dicitur in militē ff.de mili.teſta.l.ſimiles
vnum. Solutio ſi apparet teſtatorem hoc
voluiſſe tunc dicit debet mitteſtatus quo ad hu
iuſmodi reſiduum Alias autem ſi de volun
tate teſtantis ſuper hoc non conſtet illud re
duum pertinebit ad executores Facit ad hoc
.C. de teſtamento milit.l.iij.vbi de hoc inſti.& hered.inſti.ꝙ.precedens ff.e.ti.l.interdum.ꝙ.i
⁊ l.ſi quis ita cum ſimilibus. Et hec verū
ſunt vbi executores ſunt ſine hered.eo ꝙ nō
eſt alius heres inſtitutus. C. de epi.⁊ cle.l.
ſi quis ad declinandam.ꝙ.litem nam vnde cum
tale reſiduū mittere debeat ſub adminiſtratione
executorum ſaltem ex voluntate defuncti ma
nifeſtis apparet pnam hanc habere locum
contra bona huiuſmodi occupantes tamē
contra impedientes voluntatem defuncti **Le
gari poſſunt** Hic aduerte quia quando
qꝫ non tenet legatum ratione legantis per ſo
ne que eſt mitteſtabilis Et tales perſonas
plures numerat ſpēc.ti.de inſti.edic.ꝙ. com
prendioſe in principio Quandoqꝫ ratione per
ſone sui legatur quia nō eſt forſan capax rei
legate patet exemplum inſti.de leg.ꝙ.legan.
Et tales perſone multe ſunt quas nume
rat ſpēc.in dicto.ꝙ.comprendioſe v.oppono.
Quandoqꝫ ratione rei legate quia nō poteſt
legari ipſa res inſti.de leg.ꝙ.non ſolum. vbi
de hoc ff.de leg.i.l.apud Jul.ꝙ. conſtat. Et
eſt regula re quia omnia poſſunt legari que
non ſunt prohibita ff.de leg.i.l.extra. **De cō
ſuetudine** Hoc dicit quia in regno An
glie varie ſunt conſuetudines ſm varia loca
Nam in quibuſdam locis poſſunt legari eſſe
am res immobiles vt puta tenementibus bur
gis ſuper hoc priuilegiatis. In hys autem
locis vt cōmuniter hoc non proꝛidit. **Si
vero** ꝙ. **Contra hec** ſtatuit de quo di
ctum fuit ſupra ad ꝙ teſtamentis ꝛc. **Dicit
le Dume** quod eſt infra maioris excōmu
nicationis ſententia inuolutos. Et ſic hēs
hic ꝙ per hanc clauſulam ſciant ſe ꝛc. datur
intelligi ꝙ hec eſt ſententia lata ⁊ non ſecun
da Simile habes extra de teſt.cogen.c.ij.de
app.⁊ preterea ij. **Contra eos.** ſtatuit de
quibus ſit mendo a principio huius ꝙ. de te
ſtamentis ꝛc. **Alios** eis forſan aſſiſtentes
conſilium auxilium vel fauorem prebentes
Eccleſiaſticarum libertatum hec
libertas in quo conſiſtit plenius notatur p
Innocentium in capitulo nouerit de ſenten
tia excommunicationis. ⁊ tangitur per ar
chidiaconum de iureiurando c.i.ꝙ. liberta.
li.vi. Sed hic poſſet queri vnde proue
nit hec libertas que ad caſum noſtrum vide
tur namqꝫ quo ad primum quod eccleſia nō
habeat ſe intromittere de tali approbatio
ne teſtamentorū ſed potius ſpectaret ad ma
giſtratus ſecularis vt in l.ofiuſta duabus. C.de. ōi ſuc

ti quibus dixi supra eodem d. approbatis. Dic q̃ hec libertas quo ad approbationem huiusmodi fundatur super consensu regio et aliorum proceꝝ in talibus ab antiquo cõ asso in ista de Immunitate ecclesiarum c. acq didit nodiate peruersa ℔. quidam etiam. Item super consuetudine in ea parte de scia encia Regum Anglie diuꝰ conseruata. de qua consuetudie q̃ in talibus sufficit dixi supra eodem d. Approbatis libertas vero ecclesie quo ad fm scilicet puniendum impe dientes quo minus testamenta q̃ vltime voluntates defunctorum procedant cetum habet a priuilegijs etiam in ea parte contesſ q̃ a consuetudine similiter de scienda Regum Anglie diuꝰ obseruata Et potuit habere cetum ex hijs que leguntur q̃ notantur. C. de episcopis q̃ clericis l. nulli q̃ l. siquis ad declinanda ff. de pet. hered. l. hereditas pro pe si. extra de testamentis c. tua nam similis bus. Gladium spũalem i. est excõez que alias dicitur mucro prout legitur in c. dilecto de sen. exc̃. q̃ ibi per Archidiaconum in d. mucrone libro sexto. Exercendum Ista littera videtur contraria littere superiori Nam ista littera sonat in sententi am non latam sed ferendã sed superius dixit tales ipso facto sententia excõicationis nodum solutos ergo contradictio vt videtur Sed hanc litteram intellige quo ad exactiõ onem sententie q̃ ipsius publicationem sine denũciationem litteram vero primam intelli ge quo ad ipsam sententiam que ipso iure in curritur q̃ facit ad hoc in simili c. vltimo de sponsibus in clemen. Inhibemus etiam Tercia pars ij. partis. Executa rij. scilicet testamentario prout colligi potest ex eo q̃ sequitur infra ibi alicuius testoris q̃ autem Cuiuscumq; scilicet diuitis vel pauperis. Permittatur id est conce datur fuple ad ordinario sic alias sumitur de eta. q̃ qualita. ord. c. permittimus libro sex to. Prius scilicet ante commissionem ad a ministrationis q̃ scias quo ad executorem le legitimũ onoꝝ. C. de episcopis q̃ clericis. Nulli ℣. Cum autem quo ad executorem te stamentarii qui nullo herede instituto habe loꝝ heredis maxime vbi est vniuersalis. C. de episcopis q̃ clericis. l. Diquis ad declinã dam ℣. Hinc ita Requiritur etiam antequam se immiscreat inuentarij confectio saltez pro seruitate vt scilicet non teneatur vltra vi res bonoꝝ reptorum iuxta formam l. scis mus. C. de iure deliberandi. si tamen inuen tario prius non confecto se immiscreat ad a ministrationi bonoꝝ defuncti artis cas q̃ tus expensis videlicet pro expensis funerũ pro testamenti insinuatione pro inuentarij confectione pro necessaria bonoꝝ conser uatione tenebitur: singulis creditoribus res

spondere vt patet dicta l. scimus ℣. in com putatione q̃ ℣. sui vero post Dic etiam tuto res ante omnia inuentarium facre debent. C. de administratione tu. l. tutores. vel aditoꝝ tores similiter q̃ executores datiui ante om nia inuentarium facre debent Ar. l. C. de epi scopali audientia l. de creaciombus ℣. Hinautem q̃ ℣. si. Sed hic aduerte q̃ isti exe cutores quo ad confectionem Inuentarij. in casu huius constitucionis magis assimu lantur tutoribus quam heredibus quia hꝛe des si velint nullo inuentario facto possũt hereditatem adire vt predixi sed tutoꝛ nõ po test nec debet contingere administracionem aliquam in bonis pupilli nisi prius confe cto inuentario. C. arbitrium tutele l. finali. Fallit tamen in rebus que seruande seruari non possunt ff. de administra. tu. l. tutoꝛ. qui reportorium nota tamen q̃ si non confe cto inuentario tales administrent valet q̃ p eos actum est possunt tamen remoueri ut su specti Argumentum ad hoc. ff. de suspectis tu. l. iij. ℣. tutores possunt etiam maiorari vt ibi dicitur. Inuentarium hic vide q̃ dixi supra eodem c. Item quia locoꝝ d inuentarium q̃ si vis scire qualiter debet fieri inuentarium q̃ an debeat fieri coram iudice q̃ que res debent poni in inuentario q̃ qualis ter debent in eo scribi q̃ de ceteris hanc ma teriam tangentibus potes videre per Bar tholum ff. de administra. tu. l. tutoꝛ qui repoꝛ toꝛium per longum proœssum.

Sed quero nũquid confectio inuentarij possit per testatorem remitti dic q̃ sic vt l. si. m si. C. arbitrium tu. Et verum intellige in si iudex in confirmando executore aliud ex causa racionabili visum sit ar. l. m confirmã do q̃ l. vtilitatem ff. de confirmando tutore. Consuetudo potest excusare tales a confecti one inuentarij ar. ff. de legibus l. de quibus q̃. C. que sit longa consuetudo per totum sic nota per ſpc̃. titulo de instrumentoꝝ edic. ℣. dõ dꝫ Quid si sit de consuetudine.

Ordinarius etiam potest confectionem inuentarij remittere quando videlicet expe dit quantitatem bonoꝝ non manifestati. ff. de tut. aut. l. ij. ℣. tractari d. Igitur si ma ter. C. de alim. pu. pst. l. si. C. quomodo et quibus quarta pars detur l. ij. predicta no tantur dicta l. tutoꝛ qui reportoꝛium dꝫ ꝛs nio ad secundam q̃ dꝫ sequentibus per bar tholum. Fidele Hanc fidelitatem po tes decernere per ea que notantur in lo cis ad que superius remisi q̃ per ea que no tat ſpc̃. vbi supra glosa proxima. ℣. dõ quasi per totum. Dictis huius Hectoꝛa intelligi debent de coꝛporalibus q̃ etiam incoꝛporalibus de quibus apparet obligacõ nes vel alĩ instrũ. debita tamen que debuit defunctus alys non oportet poni in inuenta

rio Ratio est quia non sunt bona defuncti sz aliena facit ad hoc l.si.C. de ali.pu.pupilli.

Possunt tamen inseri si videatur expediens Item debita ipsi defuncto et quibus non re peritur instrumentum vel obligatio nō apo tet inuentatio inseere antequam veriſiātur Ratio est quia prius ipsa debita non reperi untur sic saltem vt manibus tractari possint ꝫ apprehendi Facit ad hoc insti.de rerum di vi.ſ. Item lapilli.C. de fideiuſſ.l. Marſato rum Sed postea quando talia debita reperta sunt poni debent in inuentario sint res de no uo obuenientes vt.l.tutor ds.ſ.ſ. tali.C. de aſſ.fur. Predicta notat Barth. dicta l.tu tor ds.quero que res potes etiam hijs que supra dixi addere notata per C hy.C.arbi.tu dicta l.vltima. Funerarijs Simile ha bes.C. de inōcti.l.ſcimus ſ.in. computatio ne Confectionem inuentarii Hijs addit dicta l.ſcimus ſ. proximo pcall. etiā ſumptus factos circa ſinuationem teſta menti Sed q̄re circa hic non excipiuntur quia hodie tales ſinuationes gratis pos sedere debent vt legitur infra e.c. Ideo quo tundam in principio ibi videas vel hoc dico ſit quia ſinuatio teſtamenti debet fieri poſt predicta expedita ſcilicet ante commiſſio em adminiſtrationis Et ſic circa hoc nichil hic immutatur Dumtaxat. Poſt tantum ſi mile habes de iureiu .c.i. vbi de hoc e.t. per archidiaconum li.vi Notes etiam circa hoc videre que notat idem archidiaconus de re ſcriptis.C. ſtatutum d.dumtaxat e.li. Exi gentijs. ſed de quibus bona ſeruari debent dicti ſumptus ¶ Dic de hijs que ſeruan do ſeruari non poſſunt vt patet ff.de admi niſtra.tu.l.tutor qui reperiorum in ſi. Illa namq; que dilationem non recipiunt poſ ſunt geri ante confectō inuentarij vt ibi pa ꝫ idē e de hijs q̄ de necessitate confectō inuentarij perdūt vt perſtrumatio rerū hereditariarum ff.de acquiē.hered.l.ariſto.ꝫ de iure deliberā di.l.ariſto. Et idem intelligas de hijs que defuncto poſſunt prodeſſe ꝫ non obeſſe vllo modo ꝫ l.ſi.C.de tutoribus ꝫ aut.qui ſatis non de. Et ſic notatur per Barth. dicta l. tutor ad ſi. Inuentarium vero ab Ar chorum ordinario Poſt epiſcopis pro ut alias notatur in clem. ad compeſcendas d.loci ordinarium in clem. per geſſ. qui per ordinarium loci intelligit epiſcopum vt ſic ſinuatur proprie ¶ In hoc tamen caſu per ordinarium loci intelligi poteſt omnis ille ad quem pertinet expeditio rei de qua agitur. Ad quo vide que ſcripſi ſupra de cōſtitu.ſ.exterior habitus d.ordinarij. Tra di non dixit eorum ordinario inuentarium debere fieri quia quo ad executores ſufficit quod fiat extra iudicium ſed ad effectum vt ſi neceſſarium. ſatiat ſidem contra debitores quorum nomina in inuentario ſcribantur requiritur quod coram iudice fiat ff.de admi niſtra.tu.l.cirographis vbi de hoc per Bar tholum Dicas tamen q̄ in caſu noſtro expe dit vt executor tradat inuentarium inter ip ſum ꝫ ordinarium indentatum Dic q̄d vna pars remaneat apud ſeipſum ꝫ alia penes ordinarium. Infra tempus. Jura di cunt quod tutores mox vt creati fuerint de bent facere inuentarium. C. de adminiſtra. tu l.tutores Et hoc quidam intelligunt infra tempus quod datur hered. C. de iure delibe randi l.ſanctimus Quidam quod debet fieri infra quatuor menſes gloſa in dicta l.tutor res dicit quod debet fieri q̄ cito poterit Fa cit ad hoc ff.de cōdi.ꝫ demonſtra.l.hec con ditio quod ſi non fecerit tutor erit in dolo. vt patet in l.tutor qui reperiorum pecalle gata ff. de adminiſtra. tutorum n. hoc tamen relinquim⁹ tempus ad arbitriū vt ſequitur Arbitrio Illud arbitrium fieri debet cum moderamine ſecundum exigentiam perſona rum rerum vel locorum. Non enim poterit ſic arbitrari vt alium ledat ff. de teſti.mili. l.cum filius coniuncta l.prima eodem titu lo Et notatur per Bartholum ff. de donatiō nibus l.ſi.filiusfamil. vbi de hoc. ¶ Iuxta conſuetudinem Poteſt conſuetudinem de qua dixi ſupra e.ſ. teſtamentis verbo approbā tis ꝫ gloſa precedenti l. Iſti talibus Di cetur ergo quod ordinarius poſſet removere executorem a teſtatore deputatum quo mi nus adminiſtret maxime vbi ſubeſt iuſta cau ſa vt puta quia non poteſt de ſua adminiſtra tione reddere rationem vt hic dicitur Et ſa tis ad hoc inſtitu.de ſuſpectis tutoribus ſ. ſuſpe ctus eſt ds.ſed antequam. Sed contra hoc opponitur Inſtitu. eodem titulo ſ. ſi. vbi patet quod licet aliquis ſit pauper fidelis ta men ꝫ diligens non eſt removendus.

¶ Solutio vbi contra aliquem perſa mittit de dolo quia antea doloſe in talibus ſe habuit bene poteſt removeri etiaz ante ad miniſtrationem ſibi commiſſam vt dicto ſ. ſuſpectus vbi de hoc in gloſa. Dic etiam ſi in fuga conſtitutus exiſtat ꝫ illa fuga habea tur pro delicto poteſt removeri vt notat Bar tholus vt l.impuberibus ff.de ſuſpectis tu toribus Et ad idem ſa.l.locorum C. de om ni agro deſ.li.vi.ꝫ in auctentico de exhiben dis reis ſ. ſi vero etiam quidem collatione o Sed propinquius ad propoſitum eſt de ex ceptionibus l.ij.li.vij. Et quando fuga red dat quem ſuſpectum notat Bartholus ff. ad Pillianum l. cornelia ibi videas. Dic autem hoc quod dicitur hic intelligere vbi ex cauſa ne paupertatis tunc ſi poteſt ſatisdare nō eſt removendus vt dicto ſ. ſi. Si autem ſatisdare non poſſit ꝫ alias diligens ſit non obſtabit ſibi ſola paupertas.

Nam suspectus dicetur non qui pauper est sed quem mores faciunt suspectum ff. de suspectis tu. l. suspectum. ¶ Debitam. sume q est infra vacionem ꝯ de hac vacione debita reddenda etiam per religiosos exemptos dixi supra eodem c. religiosa sinceritas v. vacionē Dolliut scilicet de iure ꝯ de facto extra de rescriptis scistitatus pro qua potencia vide notata per hostien. in summa titulo de Rescriptis ¶. fi. ¶ Est enim regulariter verum q si executor impotencia iuris vel facti impeditus sit quo minus exequatur q prestas agendi ꝯ distribuendi transfertur in episcopum. C. de episcopis ꝯ clericis l. nulli ꝯ l. siquis ad declinandam ꝯ hoc intellige verum vbi vnus solus deputatus est executor Secus si sint plures nam tunc vno difficente administracio remanet penes alios vt satis patet eodem titulo c. fi. libro sexto. Et nota q ideo dicit possint ꝛc. Quia quidam sunt q de per se non possunt vt puta religiosi q nec habent velle neq nolle vt legitur eodem titulo c. ꝯ. li. vi. Et simpliciter frater minor dicitur non posse de iure quia talia sunt fratribus minoribus prohibita vt in clemen. exiuiq; prouide ꝯ ¶. verum de v. sig. Sic etiā ꝯ seruus vt notat Jo. an. in add. ad spec. titulo de instit. edicti ¶. nūc vero aliqua vꝺ. quid de abbatibus add. congrue queritur ꝯ idem intelligit de quocumq; inhabiliq; idem dicas de omnibus illis qui non possunt esse executores defunctorum de quibus tractatur per spec. loco preall. a vꝺ sepe etiam vsq; ad vꝺ. insuper querendum per eūdem Quarteat. quia de ipsis non sunt sufficientes, Sufficienter caueant vt dixi supra eodem c. religiosa v. sufficienter. Promittat etiam cum iuramento q potest procedere ad ministracionem. C. de donat. l. siquis pro redemptione Nel. i. ꝯ. C. de episcopali audiencia l. de creationibus cum similibus Hic tamen videndum est an tale iuramentum a principio ꝑstitum sufficiat vt de reddenda racione de q̄ loquitur non teneatur vlterius iurare ꝯ videtur q sic nam sufficit q in vno negocio ab eodem persona semel iuret extra de elect. fusti de maio. ꝯ obe. cum in ecclesijs ꝯ c. letantur de iure iur. c. ꝯ si xpc ꝯ hoc verum nisi subsit causa de nouo exigendi iramentū facit ad hoc ff. de dampno in fo. l. qui bona ¶. siquis stipulatorius potest eñ causa subesse. qua primum forsan iuramentum solumodo erat de fideliter edministrando ꝯ non de fideliter ꝛꝛ utendo siue racionem reddendo Ons de in racione reddenda potest esse contra eum suspicio licet prius bene administrauerit ar. dicti ¶. siquis vbi dicit barth. q quando causa est mutata vl aliquid nouū occurrit quod mouere possit animi iudicis vt iterum iuretur tunc non obstante primo iramento de

bet iterū iurare. facit ad hoc ¶. fi. in l. quoc. ff. de nox. act. Reddere rōnē sed nūquid in reddenda vce sufficit vt executor iuret se distribuisse oīa ꝯ singula que deueniebant ad manus suas ꝑ voluntatem defuncti vel al re quiritur q singula specificet p pellas ꝯ p bet p testes Jo. an. in add. ad spec. ti. de instit edic. ¶. nūc vero aliqua vꝺ quid si executor iā habuit legatū add. per hunc ¶. tenet dicit q expensas notabiles non tamen ꝯ sup earū veritate sufficiet eū iurare ar. l. siquis pro redempcōe ¶. i. C. de donat. sic q primo casu specificet ꝯ postea de veritate earūdem iuret ꝯ p dicta vera intelligi pūt de tali executore qui tantus habitus ꝯ reputatus est bonus et legalis vt notat ibi spec. plura namq; sunt que de facili probari non possunt per testes ff. de re milit. l. non oēs ¶. a barbaris vbi vero sunt aliqua legata in spē que de facili oc currunt probanda forsan per testes tunc de illis debet reddi rō specifica In elemosinis vero iniunctis non oz ita arte siue rigorose procedere q non possunt tam faciliter probari immo in talibus sufficiet iuramētum ꝯ videtur sentire clyp. C. de epis. ꝯ cle. l. id q panpibus vꝺ. iij. quero ꝯ scias q hec rōnis reddicio regulariter fiet administracōe finita faciunt ad hoc notata q glosam in l. qui prosprio ¶. fi. ff. de procur. ꝯ l. sequenti ꝯ hoc verum de racione vniuersali Ratio tamen particularis gestionis potest etiam aute officiū finitum exigi saltem si executor aliqua male gesserit faciunt ad hoc notata per doct. C. de administra. tu. l. iij. ibi de hoc per Clynū. post Ja. de Ra. quem recitat Joh. an in add. ad spec. loco preall. vꝺ sed an simplex comissarius add. que incipit de episcopo Sed nūquid vnus executor tenētur reddere racionem alteri suo executori Dicetur q sic ff. de administra. tu. l. iij. ¶. i. ¶ Contra tamen facit. l. expressa. C. eodem titulo l. ij. ꝯ hoc verum est in iudicio vt ibi. ¶ Sed extra iudicium petere potest vnus racionem reddi ab alio. vt videat quomodo administracio procedit Vel hoc debet fieri per superuisorem Diquis sit qui fingitur vice tutoris honorari ff. De administracione tu. l. iij. ¶. i. Nam tales executores debēt sibi communicare actus sue gestionis Aliter non possunt compelli sibi reddere racionem ꝯ aliter deferre potest vt suspectus ff. de administra. tu. l. actus Et hec de lacio ꝯ etiam accusacio super hoc est publica. ꝯ cuilibet competit vt l. nulli. C. de episcopis ꝯ clericis ad fi. etiam in non relictis Ad pias causas cum c. vltima voluntas xiij. q. ij. Non distinguat ꝯ publice interest vltiās voluntates exequi ff. Quemadmodum testamenta ap. li. ¶ Et maxime quando pia fide reliquis expedire non possunt vt in capitulo Johannes extra de testamentis.

Super hoc scilicet de reddenda ratione. **Ordinarius** Simile habes in clem. eos qui de sepul. pro quam patet ne dum subditos sed etiaz exemptos ad hoc teneri sed ibi loquitur de religiosis. Et quod etiam alij ad hoc teneantur facit aucten. de sanctissimis episcopis ℔ prohibemos ℰ de ecclesiasticis titulis ℔ si quis edificationem. Alias quare fierent inuentarium nisi etiam redderent rationem legatarijs presentibus quibus forsan integre solutum non est aut ipsorum interfit. Facit ad hoc. C. de aucto. præst. l. fi. in fi. de elect. statuimus li. vi C si vt se ab hered. abst. l. i. ℰ aucten. vbi posita ℰ notatur p spe. dicto ℔ nunc vero aliqua d. sed an simplex cõmissarius. **Congrue** scilicet finita administratione ℰ hoc verum vt reddatur ratio vniuersalis Deus tamen si petatur ratio particularis vt dixi supra d. rationem d. ℰ scias **Item statuimus** Quarta pars seau. de pijs. Et quia textus ille in effectu ponitur supra e. c. religiosa sinceritas in puncto pio Ideo hic plures omitto glo. de quibus ibi videre poteris. **Defunctum** de hac portione haberi debet recursus ad consuetudinẽ loci vt scilicet aliquando sit tota substantia quando videlicet nõ supsunt vx. nec liberi. Aliquando media ps videlicet quando supre est vxor ℰ non liberi. Aliquando tertia pars videlicet quando supersit vxor ℰ liberi vel potes illud intelligere de portione forsan per defunctum loco religioso legata vbi elegit sepulturam anime loci prelatum vel alium forsan suum deputauit executorem Vno quo videre poteris que legũtur ℰ notantur in clemẽdudum de sepul. Et vide quod dicam infra e. d. consuetum **Parochialis ecclesie** scilicet in qua audiuit diuina ℰ recepit eccle sastica sacramenta de sepul. c. cum quis li. vi ¶ Et quid si parochianus erat in duabus ecclesijs ibi videas in textu ℰ per doctores Et potes videre super hoc que scripsi supra de consuetudine c. i. d. ecclesie sue **Consuetũ** Nota nõ dicit de iure omuni debitum sed potius se ad consuetudinem referendum Nam ℰ consuetudo rationalis ℰ prestricta pro lege habetur ff. de leg. l. de quibus. C. que sit longa consuetudo per totum Et potest intelligi ius consuetum mortuarium de bonis defuncti ecclesie debitum de quo iure dixi supra de cõsuetudine c. i. siq per totũ Potest etiã eẽ ius consuetum certa portio legatorum per defunctũ alteri ecclesie scilicet ℔ sue parochiali relicto rum In qua alia ecclesia forsan elegit sepulturam ipse defunctus ℰ hec portio vt communiter in quarta pte consistit Et dicitur canonista de sepul. c. ij. li. vi. vbi de hoc per Jo. an. d canonica Et circa hoc potes videre que legũtur ℰ notantur de sepul. c. de bijs ℰ extra e. ti. c requisisti Hanc tamen portionem qua consuetudo interpretatur vt patet de sepul. c. ecclesiastici. **Statuimus** Quinta pars seau de partis **Nullus executor** Et sic nec testamentarius nec legitimus nec datiuus **Aliquid** ℰ quantumcumqz modicum **Titulo emptionis** Simile habes in auth de ff. de obuen. emp. ℰ ven. l. si in emptione ℔ si. ℰ l. non licet. C. de sacrosan. eccle. aucten. quibuscumqz. Contra tamen facit l. non existimo ff. de admi. tu. per quam l. Jo. de atho na in constitutione octoboni libertatem ad si. tenet ℔ palam executor tamẽ quilibet alius potest emere rem defuncti non tamen clam. Et sic sentit glo. in dicto ℔ si. pralle. Et sicut ad idem l. cum ipse. C. de emptione ℰ ven ditione vbi de hoc cyp. Alij dicunt vt petrus ℔ in omnibus administrationibus quibus persona principalis non succedit in administratione verum est ℔ non potest administrator aliquis rem pertinentem ad suam administrationem emere. ¶ Secus est in his in quorum administratione succedit persona principalis vt est videre in pupillo qui finita tutela succedit in administrationem et talem emptionem facit rescindi notatur in dicta aucten. quibuscumqz per cyn. Sed opinioni Jo. de atpona acor. Barth. dicta l. si in emptione ℔ si. Et communiter omnes dicunt sicut legitur ℰ notatur dicta l. cum ipse. Et quo ad executores michi videtur gratia salubriter constitutionem illam ℔ dicta l. existimo non facit multum ad propositum casus nostri Illa namqz lex loquitur de mutuo recipiendo per tutorem non a pupillo sed a suis otutoribus de bonis pupilli In quo casu locum habet l. illa. Nec autem constitutõ locum habet in contractu emptionis ¶ In qua leges plane loquuntur. quod non possit fieri de bonis sue administrationi cõmissis ut dicunt prima iura presertim l. illa si in emp ℔ si. Aduerte tamẽ ℔ magna est differentia inter emptionem fiendam de bonis pupilli viuentis ℰ emptionem fiendam de bonis alienatis defuncti Nam in emptione fienda de bonis pupilli quacumqz via data. dum tamen pupillus ipse viuens sit vel alias ad adultã etatẽ venerit ℰ viuat semper remanet persona principalis que potest de damno suo conqueri vt supra dixi sm Petrum Non tamen sic est in dispositione bonorum defuncti qui non potest conqueri de mala administratione bonorum executorum suorum Et ideo videtur satis rationabiliter ordinatum ℰ statutum quod executores defuncti non emant nec aliquid sibi approprient de bonis defuncti nisi prout ibi statuitur.

¶ Juxta notata Petri pront eum recitat Cynus in dicta aucten tica quibuscumqz unum tamen scias quod opinio Johannis de athona ℰ aliorũ procedere pt vbi ℔ executor

vndita eſt alteri extraneo res defuncti bona fide & iuſto pretio q tamen pretium emptor ſoluere non curat Immo in uſu executor poteſt palam retinere rem ſic venditam ſibi ipſi & ad ſuum pretium in vtilitatem defuncti retinere Quia eſt quia in hoc caſu venditio fuit ab initio iuſte facta vnde emptore nolente ſoluere poteſt executor palam & bona fide rem huiuſmodi venditam ſibi retinere Ar. dicte l. non exiſtimo. & facit ad idem ff. de leg. iij. l. pater ℣. quamuis non enim videtur in hoc caſu noua emptio ſed antique empcōnis in perſonam executi tranſlatio prout clare notat per barth. ff. de adminiſtracōe tutorū l. tot veri vbi de hoc in glo. & idem erit vbi res venalis ē expoſita pro iuſto pretio puta centum quo caſu ſi non inuenitur quia plus offerat poteſt executor bona fide & palam eam emere non tamen clam ſic ſentit Joh. an. in add. ad ſpec. titulo de inſtr. edic. ℣. nunc vero aliqua dꝫ ſed quid erit in prelato add. que in tixit cōtumatur hic circa medium vt tū tollas argumenta que ſolent fieri de tutoribꝫ q poſſint emere res ſue adminiſtracioni ſubiectas vide que ſupra hoc leguntur & notantur in l. pupillus ff. de auctoritate tu. vbi barth. declarat hanc materiam in dꝫ qui ſic incipit Vltimo pro declaratione **Aliter** id eſt alio titulo quocumq. **Nili** excipit ab eo q prius dixit & ponit ſuam exceptionem quintuplicis conſideracōe vt ſequit. **Donatū inter vivos** hec eſt prima conſideracō quis autem ſit iſta donatio legit inſti. de donac. ℣. alie & hic te intelligere oportet q non de donac. perfectiſſima videlicet que ſit per rei traditionem ſed de ea que perfecta eſt tamē abſq traditione Nam ſi tradita eſſet non eſſet opus executori rem donatam recipere a ſe ipſo vel alio poſt mortem defuncti & hic apparet q donatarius facit executor defuncti poſſe rem ſibi prius a teſtatore donatam recipere auctoritate propria & hoc verum ſi nō detineatur ab alio Sed ſi detineatur ab alio. opus eſt auctoritate iudicis faciunt ad hoc notata de arbitris c. ex parte ℣. ſublato per Innocen. **Vel in ſua** Secunda conſideratio. **Fideicommiſſum** id eſt legatum **Aut quod** Tertia conſideratio. & **Labore** hoc intelligit in recōpenſationem laboris quando nichil executori relictum eſt vel non ſufficienter relictum Juſtum enim eſt vt illi conſequatur ſtipendium qui laboris impenderunt obſequium i. q. ij. ſacerdos xij. q. ij. eccleſiaſticis **Ordinarii arbitrio** ſic ergo non pōt remunerare ſemetipſum arbitrio proprio q ſic eſſet iudex in cauſa ſua propria Contra illꝫ & ne quis in ſua cauſa ius ſibi dicat q totum cum ſimilibus nec iudicio laici arbitrio hec fieri poſſet quia non eſſet in hoc caſu ius dex cōmune extra eodem c. tua nos maxi

me attenta cōſuetudine que iuri diſponenti hanc tribuit iudicibus eccleſiaſticis vt dixi ſupra eodem c. ℣. eccleſiaſt. libertatum. **Vel ſi quid** Quarta conſideratio **Vivi** ſcilicet executi **Debitum** ſuple alia ratione qua aliqua ex ſupra dictis tale enim debitum palam deducere poteſt executor vt notat Jo. de Athona in conſtitucione octoboni libertatez gloſa magna dꝫ. cōſequenter quero & q poteſt ſoluere ſibi ipſi facit l. quotiens ℣. ſiquis ff de adminiſtrac. tu. & notatur ti. de inſtr. edic. ℣. nunc vero aliqua dꝫ. ſed pone additionem per Johan. Andre. in add. ad ſpec. **Aut pro** Quinta conſideratio **Moderatis.** ſume q eſt infra expreſſi. Et hic nota quod licet executor de bonis defuncti nichil debeat retinere ad vſum ſuum proprium ve hic dicitur qui etiā dicto cōcor. q legitur eoꝫdem titulo. c. ij. ℣. ſane li. vi. Ibi ad implere &c. & facit ad idem extra eodem c. tua ad fi. ff. de leg. ij. l. iuſtus ℣. a te pro ſumptus tamen ad miniſtrationis occurrentes in litigio vel alio honeſto modo facient de bonis diſponentis ff. de de probat. l. qui proprio. ℣. litis extra de probat. c. cum pro cauſa & licet moderatio ſic fieri debet vt nec cōmodum neq dampnum ſentiat ff. q ad teſtā ap. l. ſed ſi quis ff. de teſt. l. iij. **Cuius** ſcilicet ſuſpenſionis **Nō obſtineant** ſcilicet dicti executores ſic ſuſpenſi. **Teſtituerunt** ſcilicet quo ad implecionem voluntatis defuncti quatenus in ſpē vel in genere de ea conſtare poterit **Defuncti** licet executor alterius dioc. fuerit. **Subditus** ſi in dioc. ſint due eccleſie cathe. tui earum ſoluetur hec prima die vt dixi ſupra de loca. & cōduct. c. ſi. ℣. eccleſie cathe. **Duplum** non cōputata in hoc duplo re q reſtitui debet Inſti. de oblig. que ex delcō naſcitur ℣. vlti. **Soluerint** facta igit ſolucōne huius dupli videtur q non ſit opus abſolutione ſed per hoc eo ipſo relaxatur hec ſētencia ſuſpenſionis textus tamen iſte in ꝑncipio ibi aliis abſolutione &c. Innuit contrarium ſupponens q etiam facta tali ſolucione neceſſaria eſt abſolucio tu circa hoc dicit vt dixi ſupra de ſoro cōpetenti c. i. ℣. ſatiſſecerint. **Proprijs ſuis bonis** per hoc Innuit q bona tali executori proueniencia a defuncto nō dicuntur bona ipſius executoris propria Que autem ſint bona ꝓpria notatur per arch. de Reſcriptis c. ſtatutum ℣. de ſuo. proprio & quid ſi talis executor fuerit clericus beneficiatus an poſſit ſoluere iſtud duplum de fructibus vel prouentibus beneficij ſui dic vt in eadem glo. per arch. Sed quia dicitur q executor nichil poteſt ſibi appropriare de bonis defuncti niſi in caſibus ℔ expreſſ. Quero quid ſi teſtator plura bona legauit ſed legatarij repudiant legata vel an ſit teſtatorem mortui ſunt an illa bona poſſit

sibi exēcutor ꝯpliatur Dic ꝙ si exēcutor sit nudus minister Ita ꝙ nullum ꝯmodum est habiturus tunc nonstāt tale aliquid sibi ꝯpliari. Vemus si non sit minister nudus ſz cum hoc sit legatarius ꝑ ius habens casus est in l. si quis tacito ff. de lic. iij. Et quis dicatur legatarius quis exēcutor merus. dixi supra e. c. religiosa d. damp̄nis Permissa iurisdictionem vbi testator de partibz dextre iudicum nichil disponit ꝑ fecit sibi exēcutores vnius vtriusq; tonoeum Nam tales loco heredū sunt ꝑ lucrantur illa ucc in spēe nec in genere p̄r testatorem dispōsita sunt. vt notat Jo. de athona in constitutione octoboni libertatem gl. sua magna v. sed numquid exēcutor vt Caueat tamen bene facit talis exēcutor si consilio ordinarij talia disponat prout in simili notat Jo. an. in add. ad sp. ti. de instrumenti editione. ℣. nunc vero aliqua v. ꝑ alias add. iiij. ad fi. vbi allegat l. legatum ff. de vsufruc. legato ꝑ l. quidam pdia c. ti. ff. de cō di. ꝑ dele. in testamento Item auctentica de ecclesiasticis titulis. ℣. si quis in causam ꝑ ℣. sequenti coll. ix. **Omnia vero** Dexta pars scande partis **Mandamus** quo modo p̄cepti impetrat ꝑ an nō obstāda hȳ mandati exāuset nota supra de constitutionibus c. i. v. mandamus. **Vna vice** nos modo qualibet anni mediatate semel Simile supra habes de officio archipresbiteri c. i. q̄s ter in anno ꝑ glo. sequenti **Solenniter** Idem publice populo conuocato sicut alias dictum est in dicto. i. v. solenn supra de officio archipresbiteri

Eidem

Ita quorundam et infra Statuimus ꝙ episcopi ꝑ alij inferiores ecclesiastici iudices nostre Cantuarien. prouincie de bonis clericorum beneficiatorum quos testari posse constat de consuetudine regni Anglie seu aliorum testamentum cuiuscumq; preterquam in casibus expresse permissis quouis quesito colore nullatenus se intromittant sed executores testamentorum ipsorum libere permittant disponere de eisdem.

Nec non ab intestato decedēcium solutis debitis eorundem bona que superexerunt pies causas ꝑ personarum decedencium consanguineis seruitoribus et propinquis seu alijs pro defunctorum animarum salute distribuant ꝑ conuertant nichil inde sibi retento nisi forsan aliquid pro ipsorum ordinariorum labore fuerit retinendum sub pena suspensionis ab ingressu ecclesie quam ecclesiasticos dices incontrarium facientes incurrere volumus ipso facto donec de p̄missis satisfecerint competenter

Ita quorundam et infra Hec constitutio est eiusdem status ꝑ p̄cedens ꝑ habet quatuor dicte. In primo prouidet ne p̄ ordinarium impediantur executores minus strare bona defuncti. In secundo ibi. **Nec non** prouidet circa bona decedentium ab intestato In tertio ibi. **Nisi forsan** Excipit ab eo quod p̄ius dixit. In quarto ibi. **Sub pena** Addit penam contrafacientibus. **Et infra** hic additur causa que mouebat ad editionem huius statuti **De hiis** scilicet eorum de clericis non beneficiatis iura cōmunia voluerunt vt de bonis suis possunt libere testari extra e. c. qui nos. **Quos testari posse** Ista lā potest legi implicatiue vt scilicet implicet quosdam clericos beneficiatos. Potest etiam legi restrictiue vt comprehendat aliquos ꝑ aliquos non Prout alias in simili legitur et notatur. C. de summa tri. ꝑ fide catho. l. omnes populos vbi de hoc in principio p̄ exꝑ. ibi oportebat. Et nota ꝙ cōmuniter ꝑ regulariter intelligendo p̄cedit hoc quod hic dicitur inter clericos beneficiatos potest tamen fallere in quibusdam vt puta religiosis beneficiatis qui testari non possunt extra e. c. quia ingredientibus vt dixi supra in his vbi etiam recitantur plures persone que non possunt condere testamenta vt ibi patet v. condere testamentum **Consuetudine** De hac consuetudine potes videre que scripsi supra de consuetudine c. nullus rectoꝝ v. legata **Aliorum** scilicet non beneficiatorum quorumcumq; scilicet siue clericorum siue laicorum **Preterquam** Hec dictio preter hic ponitur exclusiue Quandoq; tamen ponitur inclusiue. Super materia potes videre notata per archidiaconum de immu. ecclesiarum.

c. xtet ō. preter ℊ de re iudic. c. ad apostolice ō. preter libro sexto. Melius tamen notatur per paulum de summa tri. ℊ fi. ca. c. i. in principio in clemen. de penis c. multorum ō. ca nonis per eūdem ℊ plene xiij. q. ij. ebron ℣ archi. C. de transact. l. age. ꝑ Thy. extra de test. c. tua ij. per Jo. in coll. de elect. duduz ij. ō. de nouo per Jo. in no. ℊ dixi de hoc supra de iudicijs c. Item omnes illi ō. preter voluntatem. **Exprelle premillis** sume q̄ est infra nullatenus se intromittat ℊ quo ad mentem condentis habes plures casus ex pressos in quibus ordinarij possunt se intromittere de bonis testandum non tamen vt bona ipsa sibi ipsis applicent prout continetur in parte casa. Vnus casus est ad effectum probationis ℊ insinuationis testamē ti supra eodem c. proxi. ℣. testamentis. Alius casus est vt ab executoribus exigant inuentarium vt patet supra c. proxi. ℣. iubemus. Tertius est ad effectum cōmittende administrationis ipsis executoribus aliter q̄z faciendi que cōtinentur supra c. proxi. per totum vltimi exigendi ab eis rationem de sua gestione ℊ huiusmodi. sed hec non cōcernūt dispositionem concursz actualem sed potiꝰ authorizabilem ℊ preterea de potestate expresse conceſſa ordinarijs in bona defuncti per se vel suo nomine disponendis potes ponere exemplum per ea que leguntur ℊ notantur in l. nulli ℊ l. siquis declinandam. C. de episcopis ℊ clericis. Item per ea que leguntur et notantur in l. hereditas ff. de petitione hereditatis. Item extra de testamentis c. si heres tro ℊ c. tua nos ℊ Johannes cum similibz vna cum cōcor. ℊ remissionibus quas in glo sis predictorum iurium inuenies ℊ circa hoc vide notata per hostien. de iudicijs c. cum sit ō. dilecti supra eodem ℊ. C. cōia de successiōnibus omnes pessimi **Culore** per quem forsan fingant aliquid licitum vt eo pretextu cōmittant aliquid illicitum q̄ esse non debet. C. de sacro ecclesi. l. qui sub pretextu cum similibz ℊ potes ponere exemplum in casu questionis quaz mouet Jo. in no. eodem titulo c. ij. ℣. sane ō. libere li. vi. ℊ archi. supra c. ō. ℊ vide q̄ dicam infra eodem ō. libere. ¶ **Intromittant** scilicet ministrando huiusmodi bona vel ea manibus suis applicando. **Executores** sumpsit ad hoc ydoneos ne sit contra supra c. c. proxi. ℣. iubemus ℊ supra eodem c. religiosa pauperitas. **Libere** idest sine impedimento. ordinarij ℊ sic possunt huiusmodi exec. liberam administrare dum tamen bona fide id faciant ℊ absq̄z dolo ℊ fraude ff. mandati l. creditorum ℣. ludius cōcor. ad idem eodem ti c. ij. li. vi. ℊ ibi per archi. ō. libere ℊ ōs libē posse facē qñ non est opus requisitione alterius vt notant doct. dicto c. ij. ℣. sane. ℊ verum est q̄ ordinarius non debet se intromittere de bonis defuncti nisi in defectu aliorum. vt bene notat archi. dicto ℣ sane ō. libere vltra medium glo. vbi querit de tali questione Testator in suo testamento mandauit per suos executores expendi tm q̄ eis videbitur centū pro male ablatis mercibus nūquid hoc potuerint non obstante cōtradictione episcopi dicentis q̄ hoc pertinet ad eum hostien. in c. cum sit ō. dilecti extra de iudicijs dicit q̄ executores non possunt talia disponere quia est vnus de casibus ad episcopum specialiter pertinentibus Archi. tamen dicto c. ij. de testamentis li. vi. tenet contrarium per plures rationes ℊ allegat dicta plurium doctorum Jo. an. dicto c. ij. in no. videtur potius inuiti opinioni hostien. propter fraudē que posset interuenire in non plene restituendo. talia licet quo ad absolutionem a pctō suffitiat talia fieri per ipsum defunctum vel executores cum opinione archidiaconi cōcor. pauci in cle. dudum de sepult. ℣. per huiusmodi ō. a iure ℊ Jo. Caldrini in dicto ℣. sane Jo. delig. prout eum recitat dñs cus de sancto geminiano dicto ℣. sane dicit q̄ opinio hostien. est vera de equitate Sed opinio archi. est vera. de rigore iuris lapus ab. in cle. i. de penitentijs ℊ remiss. mutuat cōcor. opiniones illas sed eius distinctio non multum placet quia recipit diuersas impugnationes Alijs ergo videtur in hoc casu fore recurrendum ad cōsuetudinem patrie ℊ sic sentit Franc. de seis ordinario suo xxxviij. ¶ Ego autem puto q̄ q̄ ad regnum istud hec constitutio suffiat ad excludendum episcopum vna cum consuetudine in hac parte diuersa obseruata que talia relinquūt dispositioni executorum prout tenet archi. ℊ hic patet. ¶ **Decimo** ij. dictū. **Ab intestato** hic vide que scripsi supra c. proxi. ℣. i. dbo intestat ℊ q̄ vij. modis dicit aliquis decedere intestatus notat. C. de coll. l. vt liberis per ecurſ ℊ nota q̄ etiam pupillus ℊ alij qui non possunt condere testamenta iuxta cōmunem vsum loquendi dicūtur intestati si tales moriantur vnde vbi statutum concedit ordinario administrationez bonorum ab intestato decedendum habebit ordinarius administrationem bonorum taliter decedentium Nacio est quia verbum intestatus bene cadit in tales ℊ probatur insti. de hered. que ab intestato in principio vbi dicitur q̄ intestatus est qui omnino testamentum non fecit nota q̄ dicit omnino quasi diceret sine quia noluit sine quia non potuit. Si ergo dicas aliquem talem morientem esse intestatum proprie loquendo satis cōstat loquim esse statuto Si dicas talem fore intestatum improprie loquendo adhuc loquim habebit statutum quia tunc dicitur intestatus ſm cōmunem vsum loquendi ℊ verum est q̄ statuta debent intelligi ſm cōmunez modum

loquendi qui prevalet omni ꝓprie significa
tioni vt l.labeo de supell.l.ꝓr Barth.ꝑ.l.
librorum ℌ.quod tamen assimo de leg.iij.et
nota ꝓr petrum de ancharano extra e.t.cum
tibi ꝺ̄ſ.vltimo Et ex illo c.cum tibi potes
colligere quod qui extremam voluntatem ō
mittit dispositioni alterius non decidit intes
status dic vt ibi ꝓr Innoc.ꝑ alios. Bona
iustis debilium ere namqꝫ alieno reducto
que supersunt bona diuiduntur ff.de ꝺ.sig.l.sub
signatum ℌ.bona vbi in glo.sunt plures con
cordande. Diam causam vt puta inter p
sonas miserabiles videlicet pupillos vidu
as peregrinos ꝑ pauperes auxilio proprio
destitutos. Item ratione morbi vel eta
tis expositos vt lxxvij.di.c.ij. ꝑ ꝓr totum
dum tamen predicte persone pauperes sint
ꝑ non diuites extra de offi.dele.c.significan
tibus ꝑ ibi ꝓr Jo.an.in iiij.glo.ꝑ.v. Et p̄
dicta locum habent respectu personarum sic
spectu vero locorum potes ponere exemplū
extra de testamentis c.si.ꝑ in l.Di quis ad
declinandam ꝑ.l.orphanotrophos .C.de epi
scopis ꝑ cle.extra de reli.do.c.de sinodochijs
ꝑ c.sequenti xxiij.q.vlti.ꝑ c.Quis ꝑ l.sanctis
mus .C.de sacrosan.ecc.ꝑ ibidem l. Illud ꝑ
l.vnica .C.de medic.valid.li.xij.in pias cāꝰ
nūerat ꝙ velinquit ad custodiā ciuitatis ar.
ex̄ de immu.ecc.c.i. ꝑ ij. Item ad refectiō
pontium viarum murorum ꝑ fossatorum ci
uitatis castrorum ꝑ similia maxime vbi ne
cessitas immineat.C.de sacrosan.ecc.l.ad in
structionem.C.de operibus pu.l.omnes p
uinciarum cum similibus Item ad pias cau
sas numerantur legata ad ornamenta eccle
sie vel pro eius fabrica vel pro luminaribus
l.anniuersarijs vel alijs ad diuinum cultum
temporalem vel perpetuum spectantibus ex
tra e.ti.c.si. Et idem est ſm quosdaꝫ in hijs
que legantur pro emendandis forefactis.
Circa quod vide notata ꝑr spe.ti.de instru
edic̄ ℌ.nunc vero aliqua ꝺ̄ſ.de hoc autem que
ritur Et numquid legata pro male ablatis
dicantur legata ad pias causas. vide notata
ꝑr Jo.an.in add.ad spe.dicto ℌ. nunc vero
aliqua ꝺ̄ſ.ꝑ scias add.iiij. que sic incipit de
hijs ꝑ infra ad pias causas Etiam legatur
generaliter vbicumqꝫ legatur pro anima.in
quo casu legatum patri ꝑ matri relictum dū
modo sint pauperes .C.de episcopis ꝑ cle.l.
si quis ad declinandam ꝺ̄ſ.vbi autem ꝑ ꝺ̄ſ.
quis em̄ paupertas Di vero diuites sint
non videtur tale legatum relictum ad piam
causam.C.de sacrosan.ecc.l. Illud.Predicta
colliguntur ꝑr spe.dicto ℌ.nunc vero aliqua
ꝺ̄ſ.Et scias cum add. Jo.an.ibi positis.
Berlouis siue mastruis siue femine.
Decedentium Hic oportet distinguere
inter clericos decedentes ab intestato ꝑ laī
cos Item inter clericos beneficiatos ꝑ ꝺ̄
neficiatos ¶ Et scias ꝙ quo ad clericos
beneficiatos decedentes ab intestato de iure
cōmuni bona occasione beneficij prouenien
tia deferuntur successori ex̄ c.relatū.ij. ℌ. noie
¶ Alia vero bona que habuit clericus ratione
tamplatione persone prius deferuntur cons
sanguineis vt hic dicit ꝑ illis deficientibus
succedit ecclesia xij.q.vlti.vbi de hoc ꝑ q.iij.
c.quamqꝫ ¶ Et sic debet intelligi extra de
succ̄.ab intestato c.i. In clerico autem nō be
neficiato si decedat intestatus idem est quod
dixi in clerico beneficiato quo ad bona sua pa
tria que habet non contemplatione ecclesie
sed persone vt videlicet primo succedant cō
sanguinei siue sint agnati siue cognati Et sic
dicit ad idem.C.de hered. actionum l.i.ℚ.ꝑ.
iij. Hijs deficientibus succedit vxor si quaꝫ
habuit.C.de episcopis ꝑ cle.l.si quis presbi
ter.C.unde vir ꝑ vxor l.unica Omnibus au
tem predictis deficientibus succedit ecclesia si
cut patet in dicto c.i. Si tamen talis clericus
prius fuerit seruus tunc bona sua dūt
taxat diuidi in ℚtuor partes ex̄ de succ̄. ab intestato
c.ij. In laico āt decedente ab intestato defici
entibus consanguineis ꝓxore succedent si
scus. Unde breuiter scias quod in successio
ne ab intestato prima causa est libertorum.se
cunda ascendentium cum quibusdam collatera
libus si extent. Tertia transuersalium pro
pe in infinitum protenduntur Tertia vs
qꝫ ad decimum gradum protenditur sine sint
agnati siue cognati nisi.de legit .agn.succ. n
si. ¶ Istis autem deficientibus si extat vxor
defuncti ipsa succedit post.egm fiscus .C. un
de vir ꝑ vxor l.unica ¶ Extipiuntur tamen
quidam casus quibus alij preferuntur fisco
Puta decedit miles nauicularij cohortalis
fabricē.C.de here.naualari p totū ℙtē sed
libertatis imperialis .C.si so.l.nuper sine he
red.l.i.li.x. Sic etiam in bonis clerici intes
tati deficientibus predictis ecclesia preferā
tur fisco. ¶ Premissa colliguntur ex dictis
patris de ancharano extra de succ.ab intestato
super rubrica qui remittit ad chy.C. omnia
de successionibus Litaqꝫ Et quo ad eccle
siam quod in casibus premissis preferatur ec
clesia fisco in bonis clerici Notat idem Pe
trus e.ti.videlicet de succ.ab intestato c. san
cto.ꝺ̄ſ.vij. nota ad fi. Consanguineis.
Hec dictio generalis est tam quo ad clericos
ꝙ ad laicos ¶ Et nota quod clerici etiam
viuentes tenentur prouidere consangui
neis suis pauperibus vt notat glo.de obſ.
cle.ꝑ mul.c.i.ꝺ.submin strent Unde et eis
mortuis debet de eorum bonis ipsis subueni
ri vt patet ex precedentibus Facit ad hoc ff.
mandati l.si mandauero ℌ.si tibi lxxxvi. di.
non satis Et qui dicantur consanguinei pa
tet ꝓr postien̄.in summa ti. de ꝰsanguinitate
ꝑ affinitate ℌ.i.ꝑ ij.ꝑ per totum. Et patet

ꝫ dubijs in glo. precedenti ff. de suis ℰ legi. tumꝫ. l. iꝯ. si. **Seruitoribus** scilicet ꝑ seruicij meritū ar. eorū que leguntꝫ extra c. c. relatum ij. ℊ. licet ante ibi seruierunt ℰc. **Propinquis** horum appellacōe qui cō sanguinitate ꝑt colligi. C. de emendꝫ. propinq. rum p totam ℰ ꝑt dicti propinquius sine ra tione sanguinis siue cōe loci ꝑ̄ Januen. (Alijs etiam extraneis dūmodo sint pauꝑ res **Defunctorū** siue clericorū siue lai corum distribuant sic ꝙ non totū vni sed sin gulis prout opus habent ℰ ꝑ̄ qualitatem honorū xij. q. ij. vultrianę ad fi. cum ij. c. seꝙ quent. **Nichil inde** simile habes. C. de epꝰ ꝛistopis ℰ cle. l. siquis ad declinandam ℊ. sis quidem. C. de donat. l. siquis ꝙ redempc̄. ibi. omnem quantitatem ℰc̄. Et facit ad idē ex tra e. ti. c. tua nos. **Sibi**, i. ad vsum suū ꝑ prium ꝛoꝛ. ad hoc. C. de sacro ec. aut. ꝙ busꝰ cumqꝫ ff. de offic. ꝑsidis l. iij. nam sibi aliqđ retinendo videret se suspectū ergo id ex quo suspitio nascitur non ꝑt dici sibi ꝑmissū. ff. de falꝫ l. siquis legatū ℰ l. vxori. C. de exaꝰ tu. l. placuit. Contra tū facit. C. de sacro ec aut. si q̄ mulier aut de sanctiss. epis ℊ diaco nissam coll. xi. ff. de coll. bo. l. iꝯ. si. Jac. de arē sic distinguit aut executor est solus aut soci us. primo casu non ꝑt sibi aliquid retine re nec forte ꝑsone sibi valde ꝛiunctę lxxxix. di. ꝺenter ꝛ. q. ij. hęc ꝺꝫ in fi. ℰ dicta aut qui busdā extra de instit. c. si. ff. de iure o. iuꝺ. l. qui manꝺō ℰ hoc verum nisi ille ꝛiunctus sit summe pauꝑ. ar. ad hęc lxxxvi. di. paste Secundo casu potuit vt ꝑdicta l. ꝙ si vno ff. eiusꝙ vnicꝫ l. si pater ℊ. qui duos Sic notatur ꝑ Jo. an. in addꝺ. ad spec. ti. de instr. edℊ. nunc vero aliqua ꝺꝫ. sed quid erit in ꝑ lato addꝺ. que incipit cōsumatur hic alia. sed hic quero nuꝛ hoc ordinatū sit ꝙ sanguineis ℰ ꝑpinquis distribuantur bona decedentium ad intestato nūquid ordinarius possit aut de beat de iure aliō ꝑtem huiusmodi bonorū distribuere inter filios defuncti spurios vꝫ basterdos Joh. an. in addꝺ. preall. dicit ꝙ de ꝑa aliqualiter filiationis michil sibi debetur Talibus tū tanquam pauꝑibus qui michil ꝑ delictū paternum temerarunt ꝙ viā eles mosine ꝑt prouideri facit ad hoc extra de eo qui duxit in matrimoniū quam polluit per adult. c. cum haberet ℰ ꝙ ibi notatur in fi. vl ti. glo. de alijs questionibus que cōtingunt exequi licōs vide ꝙ spec. in dcō. ℊ. nunc vero a liqua ꝺꝫ. Item circa licōs vsqꝫ ad ꝺꝫ illud ex quam queritur cum addꝺ. Jo. an. ibi positis, verum tū nota ꝙ executor talis legitimus tenetur de bonis defuncti facere inventarium ℰ de earūꝺ dispensatione reddere rōem sicut plane legitur. C. de epis ℰ cle. l. nulli ℊ. cum aut. Jurisdictionem videlicet ordinarij cōtra epōꝫ ℊ. cōtra archiepō qui in hoc gerit vices ꝛ

chorū prouincie de quo loquitur ibi textus Archiepus aūt de administra. ꝙ eum contra suis cōfratribꝰ in ꝛalio prouinciali reddet rōem non tū ab eis siquid suspicose fecerit redarguendus est sed suo superiori videlicet pa pe sup hoc denūciandus ar. eorum que legun tur ℰ notantur extra de ꝑben. grauc. **Milicie karitatiꝫ** ij. dictum ℰ nota ꝙ hec dcō sortis tan ꝑt sumi hic assertiue sic alias sumit extra de venū. cer. c. misi tū ꝑtem ℊ. pro cōscien cia ℰ ibi per tem. in ꝺ. sortitan ꝑt etiā legi dubitatiue sicut alias sumitur in c. magne de vo. ℰ vo. re. vbi de hoc in glosa. ꝺ. sortitan **Fa cionabile** ista cōnabilitas taxatur infra c. c. proxi. ibi videas. **Retinendū** est enī regulare qđ pro debito naturali vbi non da tur actio ꝑt quis vti iure retentionis ff. cōi di. l. in hoc iudicium **Sub pena** iij. dictū. **Ecclesiasticos iudices** intellige de in serioribus ego nam exi hac pena non liga tur eo ꝙ de eis non fit mencio specialis **De** sima extra. c. ꝙt piculosum li. vi. **Ipsa facta** ℰ sic hec pena est sime late. **Donec** pro ista clausula quid importet vide supra de so. ꝛpe. c. i. ꝺ. donec ℰ ꝺ. satisfecerint **De ꝑmissis.** sez impedimentis que ad executoꝛeꝫ de qui bus dictum est in principio. c. Item de vsuꝛ pacione bonorum decedendum ab intestato ꝑt patet in ꝺ. nec non. **Satisfecerint** sez in primo casu vestiendo bona hys ad quos ꝑ tinet distribuenda Ju ij. casu distribuendo ip su vna vt hic mandatur cōpetenter circa hoc vide q̄ scripsi supra de so. ꝛpe. c. i. ꝺ. ꝛpetenter

Statutū Inuentarij Idem

Deo quoꝛūdam ℰ j. Statuimus vt pro probacōe vel approba cōe seu insinuacōe te stōꝛū quoꝛūcūqꝫ michil per epos seu alios ordinarios capiatur per cleros tamen scribentes in sinuaciones huiusmodi sez de narios duntaxat recipi permit timus pro labore. l. Quod si ali quod inuentarium bonoꝛum cu iuscūqꝫ defuncti in cōpoto trigin ta solidoꝛum summa reperiatur excedere quod tamen ad centum solidos minime attendatur pro cōpoto ℰ agendis omnibus cir ca ipsum acquietanciarum qꝛ lit

teris seu alijs quibuscumq; epi
scopi aut ordinarij seu deputati
ab eis & audientes computum
vel minister alij computo huius
modi attendentes vltra duode
cim denarios recipere non pre
sumant. Si vero centum soli
dorum aut vltra minus viginti
libris dicta contineant inuenta
ria computis intendentes & alij
predicti pro ipsorum labore ac
acquietanciarum litteris & alijs
supradictis trium solidorum per
ceptione penitus sint contenti.

Sed si viginti libras aut vl
tra minus tamen quadraginta li
bris vltra quinq; solidos pro la
bore litteris et scripturis alijs
non admittat. Si vero quadra
ginta librarum aut amplius mi
nus tñ centū librarū sūmā attin
gant huiusmodi inuentaria decē
solidos pro premissis recipiant
& non vltra. Si vero summā
centum librarum vel amplius
dicta contineant inuentaria mi
nus tamen centum quinquagin
ta librarum summam contineāt
vltra viginti solidos pro predi
ctis recipere non presumant.
Sicq; ad vlteriora ascensiue pro
cedendo pro singulis quinqua
ginta libris excrescentibus pre
ter & vltra dictos vigint solidos
alios decem solidos recipiant &
non amplius. Clericis tamen
pro singulis acquietanciarum lit
teris quas scribunt in hac par
te vltra premissos sex denarios
accipere non permittimus pro
labore. Si vero quemquam in
aliquo casuum predictorū vltra
summam pretaxatam q̄uis cau
tela in pecunia numerata seu re
bus alijs contingat accipere du
plum eius quod recepit vltra ſ

bitur cathedralis ecclesie loci in
fra mensem reddere teneatur
Alioquin episcopi extunc du
plum ipsum vltra predictum tē
pus restituere differentes stiant
ingressum ecclesie eis interdictū
Inferiores vero ab ingressu ec
clesie nouerint se suspensos quo
usq; de duplo huiusmodi dictis
cathedralibus ecclesijs plenari
am satisfactionem impendant.
In ipsa vero probatione appro
batione & insinuatione testamen
torū quorūcūq; vel postea aut
ān administracōis cōpotorū red
dicōe fidelē factas acqetanciarū
litterē testamentorum executo
ribus nullatenus concedantur sub
pena suspesionis ab ingressu ec
clesie per sex menses quam con
trafacientes incurrere volumus
ipso facto.

Deo gratias. Hec est cō
stitutio cuius est prevdens Et
habet quatuor dicta. In prima
taxat qui recipi vel non recipi de
beat pro insinuatione testātorū In secunda
ibi Quod si aliquid tractat quid recipi
debeat pro insinuatione circa auditionem cō
positum minus & magis In tercia ibi. Si
vero quicquam Addit primam contra
dicentibus In quarta ibi, In ipsa limi
tat tempus dandi acquietancias super admi
nistratione Et infra Hic datur causa
mouens editionem huius statuti que satis
patet ni integra Pro probationū.
Idest probationum receptione Approba
tione Idest decreti super valore testamenti
probatione Insinuationem Idest ap
acta iudic. publicatione vel transsumptione
C.e.ti.l.publicati vbi de hoc & dixi supra e.
e. Item quia loquens d. insinuatione Quo
cumcunq; siue diuitum siue pauperum
procerum vel plebeiorum Ordinarios
Agitur itaq; de ipsis iudicibus quos vult
sunm officium impendere gratis Et nota in
simili. C. de epi. & cle. l. nulli. §. cum autē. C.
e.ti.l. consulta diuersa Omnino Idest vi
lo modo de hac dictione omnino habes extra
de iureiurando c. & si xpūs ibi dico vobis nō
iurare omnino vbi exponitur omnino Idest
pro quacumq; causa leui Aliquando exponit

stiam omino idest nullo modo ff. de fideius. l. grece ꝯ illud sed ibi sic exponitur quia ne gatio subsequitur vnde dicit omino nō ob ligari sr̄aus esset si negacio precederet Item nonne.mi hac dictione omino ponit arch. de elect. c. licet canō v. omino li. vi. **per tic** xicas vbi **Dulinuacōnes** hnius mg. hi ex hac litterā appet approbationem ꝯ in sinuacionem supponere pro eodem. videlicet pro actu publicacionis ipius testamenti ali as si ponerentur vt diuersa reperiret q prī dixit de approbacione. hic tamen aduerte q clericus scribens huiusmodi insinuaciones li mitat pro labore tantum vi. cenar nūquid er go si contingat testes in probacione testam̄ examinari ꝯ oporteat eorum depositiones scribi contentabitur clericus scribens tantū vi. cenar puto q non ymmo ꝑm quantitatez laboris fiet sibi remuneracio ꝯ idem intelli go si testamentum prolixum sit in scripturis ꝯ ipsum oporteat regrossari vt viz eaz etiā tūc registrius pro suo labore congruam remune racionez recipiat ar. ad hoc aut de iudic ꝯ. ne aūt coll. vi. xij. q. ij. c. ecclesiasticis. C. de ofa ſic. perfect. pretore l. in nomine domini ꝯ. pre multi. ꝯ notabiliter ad hoc facit qđ legitur in extrauag. Jo. xxij. cum ad sacrosancte ꝯ. si v eisdem. **Per decretum** hec summa limita tur ad certum vt euitetur difficultas cōuen nēd cum notario quia alias certa hoc se ꝑ nem exhibuerit de Rescriptis c. statutum v notatum libro sexto. C. de iure fisci l. sacula tas li. x. Et si quernas quare cōstitucionis lator ad hanc summam taxauit ꝯ nō ad ama plicem vel minorem respondeo quia sic sibi placuit vnde est pro ratione voluntas. ff. de constit. princ. l. i. ꝯ talem summam pro labore arbitratus ē suffitere ar. C. de tempo inter re sti. l. super vacuam Sed quero cuius sumpti bus satisfiet clericis huiusmodi sententibz dic q hic sumptibus eorum qui prouarunt huiusmodi insinuationes fieri saltem de bos nis defuncti ar. ad hoc. C. de iure delib. l. sti c mus ꝯ in cōputacione. ¶ **Quod si alij quod** v. pars **In cōputo** scilicet numera tione siue calculacione summarum bono rum contentorum in inuentario **Triginta solidorum** scilicet vsualium de monet in anglie ¶ **Excedere** sic ergo in summis xxx. solidorum vel minus non habet locum q hic dicitur sed vsq ad summam illaz erūt cōputantes liberi. **Centum solidos** scili cet vsualis monete ꝯ sic intellige per totū capitulum Est tamen verum q l. cōsulta dis nalia. C. eodez titulo loquitur de. C. soliō nō vsualis monete sed legalibus qui solidi. in quibus differunt dixi supra eodem titulo c. Item quia locorum v. solidos sed plenius supra eodem c. statutum ꝯ. testamentis v. lai bos. **Vera cōputa** idest audicione cōputi t

attu cōputandi agendis omnibus siue in iu re siue in facto consistentibus **Circa ipm** scilicet cōputum sed quid si audicione cōputi immineat citacio aliquorum faciendi forsan ex decreto eorum qui sunt audi tores ꝯ iudices cōputi Numquid licebit hijs quorum interest ꝑ talibus aliquid vltra sum mam hic limitatez recipere videlicet vltra xij tena. de quibus infra sequitur estimo q sic quia hec potius conarrunt racionem cōpo si extrinsecam q intrinsecam maxime ai cō putus de se non sit perfectus neq plenus. hec namq constitucio habet intelligi de cōpoto pleno ꝯ perfecto alias autem nichil ac tum esse diceretur. C. ad sillei. l. cum sillei anuz nam legislator non videtur de re imperfecta sensisse vt ibi patet concor. habes ad idem e adem l. in glo. vlti. **Acquietanciarum** de materia acquietanciarum videre poteris notata per Cyn. C. de trasact. l. sub pretextu vbi. iuxta premissa queno ꝯ. C. de exacti. l. si ex maiore ꝑr eūdem ꝯ dicam infra e. ꝯ. vlti. **Alijs quibuscumq** hec clausula gene ralis cōprehendit omnes ras de quibus cō stitucionis lator non potuit prouidere in spē nam in constitucione aliqua non possunt sin guli casus occurre valentes cōprehendi ff. de legibus l. non possunt potes tamen istud in telligi pro membrana pro cera pro sigillo et alijs sine quibus talia expediri non possunt **Episcopi** de hijs principaliter loquit q eorum circa predicta principaliter versari debet officium vt patet in pluribus locis su perius alleg. **Ordinarij** scilicet inferio res epō. **Deputati** idest cōmissarij **Ab eis** scilicet episcopis vel inferioribus ordinarijs iuxta ea que dixi supra eodem c. statutum ꝯ. testamentis v. approbatis vbi sz nūquid **Audientes cōputum** idest au ditores forsan ad hoc deputati ministri alij. vtputa dictorum ordinariorum cōmissario rum vel auditorum clerici seruientes vel a lij in talibus expiendam ꝯ proximi habens tes ar. ad hoc. C. de iudic. l. certi iuris **Cō puti** idest calculacionibus **Intendentes** idest opam dantes. **Vltra duodecim** minus tamen licet recipe. C. de dilac. l. i. maxime vbi partes conueniunt de minori summa ar. ff. de no. op. nūc. l. i ꝯ. inde queritur sz si non conueniant ad minus debetur ista su ma **Recipere** etiam a gratis offerente ar gu. ad hoc de crim c. exigit de Rescriptis c. sta tutuz ꝯ. siquis aut li. vi. **Si vero vbi minus tamē** si ad modicū unm se extendat bene poterit habere q hic statuitur ar. de cō. di. iij. c. reuera ff. de i integ. resc. l. scio vbi de hoc. **Alij predicti** scilicet auditores cō missarij vel etiā ipsi episcopi **Labore** scilia cet in audiendo hujusmodi cōputum ꝯ vacan do eidem. **Alijs supascriptis** scilicet

quōcōdlibet agnōs **Depositus** ꝓpt ꝑ
sus ex voto Hic alias sumitur de officio ordi
nario c.cōdimur ꝙ.primus prī Jo.an.de
clerico egrotante c.primo prī archid.li.vi.
Sed si vinculi ꝙ Litteris stiliet ac
quietandarum **Et vera summam** ꝙ.
Non presumant Sed quid si inuenta a
tia huiusmodi exeudunt ītūi tibus dic tñe
quod pro singulis summis excrescentibꝫ ser
tabitur ordo predictus quousq; veniatur ad
alias ītutum tibus ℊ sic de ceteris strobis
q; namq; est eadem ratio vnde item erit
ius ff.ad .l.aquil.l.illud autem de pace iu
ramento fir.ℊ.ultimo extra de constit. vtili
.C.cum dilecta ℊ.nos igitur **Clericis tā**
men ꝙ Acquietanciarum litteris
Contra hoc videtur esse lex que ponitur su
pra in prohemio ibi acquietandarum litte
ris ℊ. ¶ Solutio litterā debet intelligi in
quantum ꝺarmit episcopos ordinarios cō
missarios auditores aut alios ministros ℊ
bus fortsan ex suo officio incumbit tales ac
quietancias scribere ℊ sigillare Hic loqui
tur in quantum cōcernit clericos scribentes
quorum labor non erit sine mercede. C.de ꝓ
curatoribus in vrbe l.agentes li.xii. Et di
xi supra e.ꝙ **Insinuationes** huiusmodi ad
fi. **Accipere** Non dicit quantum sed mo
derata debet esse talis acceptio vt stiliet qua
litas recipiendi moderetur ℊ ꝺmensuretur ꝑ
quantitatem laboris Non enim debet red
piens esse onerosus nec soluens minus ꝓ
mus Juxta illud onerosus creditor nec dele
gatus debitor audiendus est ff.de pignorā
act.l.si seruiens in fi.debet enim in talibus
attendi q̄ solitum est fieri de officio dilectus
ordi.dilectus de sententia excōmunicationis
venerabilis ℊ demiq; li.vi.cum similibus .
Utilius namq; ℊ consuetudo curiarum ℊ lo
corum singularium seruanda sunt ar.optī
mum ¶ Ad hoc de iure immutatis .l.i ℊ. sed si
que Et de constitutionibus ex litteris vbi de
hoc per hostien.de crimine fal.c.ꝙ grauī. ℊ 2
Inno.de officio leg.quod translationem

¶ **Si vero quemquam** Tercia pars
Duplum Simile habes de crēs.c.i ℊ cau
at li.vi.ℊ c.exigit c.li. Et in hoc duplo fort
san inuenit aliquod simplum. Illud scilicet
quod vltra recepit Facit ad hoc de crēs.c.ps
rentones in fi.vbi de hoc in glosa vltima Et
faciunt ad hec notata per doctores c. plerique
de immunitate ecc. Ibi tamen dicit Innoc.
q̄ illud quod iniuste receptum est restitui
debet illi a quo receptum est. ¶ Illud au
tem quod additur per viam pene habebit ec
clesia ℊ sic ꝑm hoc n. duplo inest simplum lit
tera tamen huius constitutionis videtur in
nuere quod istud duplum totum cedet no a
mine pene dum dicit duplum eius quod re
cepit Et ad istud facit insti. de obli. qui ex

male**fi**cio nascuntur ℊ.si. Huic tamen quod
primo dictum est videtur ꝺcrogare ff.de pu
nitā.ℊ vestigā.l.hoc edicto ℊ.quercntibus
vbi dicit Barth. quod tamen statutum est.
dicit q̄ aliquis soluat duplum tunc vnus est
simplum vt presentium ℊ aliud prnale.
¶ Ubi vero loquitur n materijs mere pe
nalibus duplatur illud quod erat simplandū
ff.quod metus causa l.si cum exceptione ℊ.i.
ℊ ℊ quadruplatur ℊ illud simplum in dubio
est duplo vt patet dicto c.querentibus.
Cathedralis ecclesie videtur posse
hoc forte restituendum ei a quo male receptus
est de crēs.c.exigit dici potest q̄ illud male re
ceptum restitui debet sacerdoum vero applica
bitur ecclesie cathedrali nomine pene sm In
noc.qui sic sentit de immunitate ecclesie c.q̄
plerique ꝺc.pauperibus Et ad hoc optime fa
cit iste textus eiusdem c.ℊ in c.pro monasterio
ties extra de crēs. Ista tamen lex videtur in
nuere quod totum istud duplum applicabi
tur fabrice ecclesie cathedralis vnde tunc de
bebit dicere quod preter hoc duplum simpli
ciam male receptum restituendum. Alias
precantum non dimittitur vt in re.iur.pre
cantum li.vi.maxime vbi persona recipiens ad
huit a quo vel a quibus recepit. Circa hanc
materiam scilicet male receptorum quomo
do quis teneatur ad restitutionem nota op
time de immu.ecc.c.q̄ plerique prī Innoc.et
de crim.ℊ remiss.c.si.prī Hostien.in summa
Auci scilicet ipsius recipientis vel dic loc
scilicet in quo aliquid tale receptum est ar.de
foro ecc.c.i ℊ.contulerunt cum glo.ibi
positis li.vi. **Infra mensem** Nimis ho
nesta de crēs.c.exig t li.vi. **Reddere** Quo
modo differunt reddere ℊ dare potes colligi
ex ff.depositi l.i ℊ elegant ff.de sta.li.l.stium
ℊ si heres vnum tamen pro alio quandoq; pu
nitur extra de decimis c.i.vsi decimarū dic
in nicolaum prī archid.li.vi. **Aliquin** scī
si non reddat **Ex tunc** scilicet lapso men
se ff.de condi.ℊ demon.l.iiij. **Episcopi**
rum quinquagenarium continentur ℊ archiepi
scopi vt notat Jo.an.de sententia excōmu
nicationis quia primatulosum ꝺ.de episcopis
li.vi.ꝺ.videas **Tempus** scilicet mensem
Restituere Prius dixit reddere Et simi
le habes in c.exigit palle.de crēs.li.vi. In
casu tamē nostro stat improprie vt satis pa
tet cum non loquatur de persona a qua rep
ptum est **Ingressum ecclesie** Cum ta
libus enim magis recipiendum est primo a leuiori
pena Cui ocot.de offi.dele.c.ij.li.vi. **Inter**
dictum scilicet ipso facto vnde si interim ce
lebrent in ecclesia sunt prius efficiuntur ir
regulares Et sic moriantur non debent sepe
liri i ecclesia nec i cimiterio de sententia excō
municationis c.is aut li.vi. **Inferiores**
Ex hoc quod hic sequitur potes colligere

q̃ magis punitur Iunior ꝙ maior ꝓ quã dic vt notatur ꝑ tern.q alios de iure inf. c.cum quidam.

¶ Officia et honesti etiã Suffi t dixisse solum ab officio. Nam suspensꝰ ab officio ꝑt consequens suspensꝰ est a tene fficio vi.q.i.siquis presbiter de app.c.ysatos mis xxxij.di.eos Tu dic circa hoc vt dixi supra de const.c.i.supre.d.ad fi. Sulpicius Leg vnde si interim vsi fuerint vt prius efficiantur irregulares nec possint absolui ab alio ꝙ a papa de sequen.q re.iudic.c.cum esset et sen.ext.cum medicinalis libro sexto.

¶ Quinimmo q sic facta restitutione statim sunt absolati lxxxi.di.si qui cum suis cõtra. ti simo c.non est q sic notat Io.an.de cam c.exigit d.quousq libro sexto. Et hoc verũ intellige q non requiritur sententia absolutionis Sed quia potest esse dubium an satisfecerit nec ne vero super huiusmodi satisfactione necessaria est declaratio Circa q vide q supra supra de foro cõpetenti c.i.d satisfecerit ibi plene.

¶ Plenariam. Simile habes de cens. capitulo Exigit libro sexto. Vbi est consuetudo littere. In ipsa vero Quarta pars dic in ipsa verũ in ipso actu probationis vel insinuationis. Postea scilicet in continenti sine ex intervallo. Ante sume q est infra redditiones q extera. Esset enim quedam manucmencia aliquem liberare a compoto qui nullum vel minus plenum compotum reddidit.

¶ Fideliter idest plenarie Extra eo dem capitulo. cum in tua vt sic dicto et ibi per me notatur pro idest q sic stet expositioni Ille namq; qui tenetur rationes reddere tenetur etiam de reliquis respondere ff.de cons dic.q demonstrac.l.quamuis q hoc verum in religioso in executore pretiantati senatus vmi persõh qui est in loco heredis vt dixi supra eodem c.statutum ꝯ.inhibemus d.reddere rationem q ꝯ testamentum d.Effectum ad finem eodem titulo Statuimus d.propriis suis bonis ¶ Sed quero nũquid ordinarius possit talem executorem liberare a compoto nec rationes reddenda videtur q sic fiant alias de confectione Inuentarij dixi supra eodem c.Statutum ꝯ.inhibemus d.inuentarium vel ordinarius etiam. Et sic per consequens poterit tum acquietare compoto nec recepto Estimo tamen contrarium esse vt supra Nam si testator non possit liberare executorem a ratione reddenda vt legitur extra eodem c.Tua nos q dixi supra eodem c.dilecto d.nõ multo minus ordinarius ñ potest ro est quia esset otra ius publicum ff.de adqui.re.l.quidam q cedens ff. de testamẽt. l.iure nostro nam similibus predicto nõ

qz rationis non solum contrahit ordinarium sed alios quorum interest vt dixi supra eodem c.Statutum ꝯ.inhibemus d.ordinarios filias si rationis reddito possit remitti defuncti darctur executoribus via omnino retinendi q sibi appropriandi contra illud q legitur extra eodem c.Tua nos ibi alijs vsibus q extera. Facit insti.vi. bon. rapt ꝯ. Sed ne dum talia de diuerc.quanto ꝯ.primum nimis cum similibus Sic videtur sentire Hostien.dicto capitulo tua nos d.testatoribus dixit tamen q vbi executor ex voluntate q ñ ex necessitate sumit in se tale onus non tenetur ad rationem nisi ex bono q equo iudicis arbitrio faciendam Argument.ff. de Manumiss.l.Qui filium ad fi.ff.de lib.leg.l. Aurelius ꝯ filias ad fi.q l.creditor ꝯ.inter extera q premissis adde que dixi supra eodem capitulo Religiosa d.rationem Sed ecce nam executor teneatur fideliter administrare bona defuncti q de eis reddere rationem vt hic dicitur q talis redditio rationis vt regulariter fieri debet administratione impleta Vt dixi supra eodem capitulo Statutum ꝯ. Inhibemus d.Reddere rationem d. Et scias Queo infra quod tempus debet compleri talis administratio circa huius questionis solutionem dicunt aliqui q hoc debet fieri secundum qualitatem minuncie executionis et sic non est dare tempus certum.

¶ Alij dicunt q debet fieri infra annum a die administrationis recepte .C. de episcopis q clericis l.nulli ꝯ.Cum autem.

¶ Tertia opinio est q annus debet computari a die facte monitionis per episcopum de executendo Auctentica de eccle.titul ꝯ.si aut qui facere de hered.q falsꝯ. Si quis non impleno extra eodem c.Nos quidem.

¶ Quarta opinio est q hoc tempus relinquitur iudicis arbitrio c.de causis extra de offic.deleg.ff.de iure celib.l.i ¶ Petrus de Anchon.dicto capitulo Nos quidem Dicit quod vbi tempus est limitatum per testatorem Tunc illud tempus currit a tempore date hereditatis q scientie ff.de testa.lib.l.statuliber.ꝯ. Si quis her. Alias autem vbi tempus non est limitatum dabitur terminus per episcopum ad implendum piam voluntatem testatoris Et tunc tempus currit a die monitionis vt dicto ꝯ.Si quis nõ impleno. ¶ Federicus de Senis dicat quod hoc tempus erit annuale tantum ¶ Vt dicto capitulo Nos quidem nisi ille ad quem pertinet fuerit iusta causa impeditus Et sic ipse notat consilio Centesimo viqesimoquarto. ¶ Et circa hoc vide notata per Speculatorem titulo de Instr.edic ꝯ. Nunc vero aliqua in verbo Illud etiam queritur. Et ibi per Johan.An.in addic.que incipit

Hic omnino vide Hodie videre quales ex
pense allocati debent exemtoribus in red
ditione compti Acquietancierarum lit
tere De hijs tedi remissiones supra e.c.d
acquietandarum Ded pone quod de facto ex
dimatus aute rationes fideliter reddidit fa
dit exemtoribus acquietandam generalem
ut videtur non reddendo rationem in quo
valet talis acquietan da Dic quod valet
quo ad ea que prius fideliter edmunistrata
sunt & in compotum deducta dum tamen do
tus & fructus absint Nam alias in generali
quietatione non veniunt gesta per dolum vel
fraudem ff.de libac.lega. l.luctus &.l. auto
dolus autelius in fine nisi etiam dolus ex
presse sit remissus vt in l.actione. C.de transi
act. Et hoc verum est vbi talibus executo
ribus aliquid deest qt forsan aliqua de bonis
defuncti subtraxerint vel aliqua retinent et
sic sunt in dolo nam tunc ad talia non exten
ditur talis acquetantia vt dicta l.luctus &
ff.de pactis l.tres fratres Si vero eis nis
chil deest tunc dolus videtur remissus Et
sic intellige glosaz quam habes dicta l.actio
ne. C. de transact. vbi vero talis acquietans
tia concernit admin stationem futuram nū
quam potest intelligi remissus dolus. Et si
hoc sit expressum sa.l. si vnus &. illud ff. de
pactis & l.quidam dicebus ff.de administra
tionibus tutorum Et sic stat l.Si quis ra
tiones ff.de liberac.lega. ymmo non obstan
te tali acquietancia tenetur ex bono & equo
reddere rationem vt predixi supra glosa pro
xima Hanc materiam habet Bartholus ff.
de liberac.lega l.ab aurelio &. Caius & nos
tatur per Petrum de anchorano extra eod
c. Johannes xx.quinto quem & alijs vbi se
quentibus Suspensionis Hanc pe
nam in hoc casu non incurrerent episcopi eo
quod de eis non fit mencio specialis vt pa
tet in c.quia periculosum de sententia excom
municationis li.vi. Per menses Incipi
endo hos sex menses post litteras huiusmo
di realiter confectas Nam pena que ipso iu
re incurritur non committitur ex dicto in
choato sed consummato sicut notatur de re
script.c.in penis per Johannem an. in nouel
la libro sexto. Vbi de hoc optime Johannes
stratford.

Constitutio Johannis stradford de sepulturis

Quia sepe & in
fra Statuimus
in nostra pro
uincia quod per
actis a viris re
ligiosis mos
fuerunt memoriis nulli in pri
uatis domibus in quibus mor
tuorum corpora vsqz ad sepul
turam frequenter requiescant de
cetero recipiantur ad consuetas
nocturnos vigilias peragendas
defunctorum amicis & propin
quis ac alijs forsan qui psalte
ria pro defunctis dicere volue
rint dumtaxat exceptis sub pe
na maioris excommunicatio
nis quam contra premissa vigi
lias facientes huiusmodi et re
ceptatores taliter vigilancium
non immerito poterunt formi
dare

Constitutio Johannis stradford de sepulturis

Quia cepit Hec est constitu
tio Johannis stradford Can
tuariensis Archiepistopi.
Et habet tria dicta. In pri
mo ponitur statuti edictio In
secundo ibi. Defunctorum ponitur quę
dam exceptio In tercio ibi Sub pena.
adicitur pene comminatio. Statuimus.
Ex hoc apparet quod est ius nouum. Ec
clesiasticis. Quorum officium circa ea
que sequuntur versari debet inter cetera eis
incumbentia Memoriis. Jest exequię
de quibus habes xiij.questi.ij.c. pro obtu
tibus & c.anime defunctorum & c.questione
c.non estimemus vbi patet. Ideo generas
liter pro regeneratis omnibus solempnes
orationes fiem quia non determinatus qui
sunt hij quibus prosunt aut quibus non
prosunt. Et ideo melius est vt talia fiant
fiant hijs quibus non obsunt nec prosunt
q̄ desunt hijs quibus prosunt vt ibi di
citur. Nulli Sume quod est infra vsurpa
tentur. Priuatis domibus, scilicet
extra ecclesias. Et item intelligo in

ecclesijs nam eadem ymmo fortior est ratio prohibitionis scilicet euitandi malas consuetudines & perpetrandi aliqua facinora. Vtputa fornicationem adulterium & huiusmodi que numerantur sub parte decisa. In hijs namq; fortior est ratio quo ad ecclesias quas decet omnem sanctitudinem et immunitat. eccle. c. Decet Libro sexto.

Sepulturam idest tempus sepulture **Frequenter** scilicet communem vsum patrie **Requiescunt** idest remanent **Frequentent** scilicet per inhabitantes domos huiusmodi consuetas Dic ergo consuetudo que trahit ad noxam & ad scandalum erudis eada ē viij. di. mala **nocturnas** diu turnas autem non prohibet Nam tenebre ad male faciendum aptiores sunt ff. de ventre inspic endo l. i. ḡ. tria lumina Vnde & furtum dicitur a furuo idest nigro quia sepius de nocte fit Instrue obl. que ex mal. na. ḡ. i. & qui male agit odit lucem. **Vigilias** Consimili ratione sublate sunt vigilie que solebant fieri in ecclesijs in vigilijs sanctorum de quibus legitur lxxvi. di. nostes. **Defunctorum.** Cum tū dictum **amicis** horum nūcupatio ne qui continentur habes ff. de v. sig. l. late sub ḡ. amicos & possunt dici amici Pater. mater Frater Soror & consanguinei defuncti. Item vxor & seruientes domestici Item Socius in hospicio vel in scolis Conubia vbi q̄ non sit diuersa amicus. **Notatur** ibidem in glosa quia talis amicicia parit ex causa inhonesta ff. de v. sig. l. liberorum sic enim & amicicia que est inter fures vt dicatur in glosa dict. ḡ. amicos **propinquus** scilicet ratione sanguinis vel affinitatis non autē ratione loci **et hijs** etiā extraneis **psalteria** idē credo in hijs qui alias orationes deuotas dicere velint Sed specialiter dixit de psalterijs eo q̄ cum psalmis ad sepulturam corpora defunctorum deducantur xxiij. q. v. placuit Vbi notatur pro quibus defunctis est orandum pro quibus non. **Et nota** q̄ psalterium in se virtualiter continet materiam vtriusq; testamenti Vnde licet sacre littere vniuersaliter perlecte & audite habeant quandam virtutem occultam fugandi demones allitiendi spiritus celicos placandi etiam trinitatem. Vt vult Origenes super Josue Ome. xx. habet tamen hoc specialiter scriptura psalmorum prout splendere declarat Richardus hampole in prologo psalterij sui sit dicens grandis inquid habundancia spiritualis solacij & gaudij quod in deo solo sentitur in eorum cordis descendit qui de nocte cantant aut dicunt psalmos ni laudem domini nostri Jhesu xpisti dulcedinem quippe distillant in corda dicentium delectaciones in mentes eorum infundunt & insuper animas inundant caritatis igne interius quidem in

flammando ac feruentes efficiendo decoros ac speciosos in conspectu dei reddendo perseuerantes q̄z in deuocione ad sublimitatē & complacionis ac sonum celicum sustollunt. Iquid plura cantelena psalmorum demones fugat Angelos in nostrum excitat auxilium vim prestat tollit deum placat perfectionem adducit prouehit insuper & restringit aucta aduersa & angustias animorum inter cor & pus & animam pacem statuens affert vltra spe desiderium nec non contemptum terreno rum. **Sub pena** Tercium dictum. **Receptores** Sine quibus tales huiusmodi vigilias exercere non possunt quid autem importet hec dictio receptatores. Notatur per archidiaconum de excessibus capitulo quia nimpe in verbo Receptatores libro sexto. **Taliter** scilicet quam prohibitionem istam. **Formidare** comminacio est non sentencia lata.

Constitucio Roberti vpnehelsee.

QVia inter rectores ecclesiarum & parochianos suos libēs cupimus extinguere que frequenter oriuntur. Statuimus si decedens tria ad minus Vel plura cuiuscumq; generis in bonis animalia habuerit Optimo cui de iure fuerit debitum reseruato ecclesie sue a qua recipit sacramenta dum viueret melius post optimum reseruetur.

Quia inter Hec est Constitucio Roberti vpnehelsee Cātuarien. Archiepiscopi secundum quosdam libros & habet duas partes. In prima parte constitucionis edende ratione Ju secūda ibi Statuimus sequitur ipsa constitucio **Rectores** idem si intra vicarios vt dixi de consuetudine c. i. v. Rectores **ecclārū parochianus**. qui sunt parochiam propriij qui aliem potes colligere extra de parochia. c. vt dominicis glosa prima per totum ardum Et c. ij, de sepultur. libro sexto. **Item** Simile habes supra de Treuga et pace per totum Et ibi ad propositum in verbo Renouantes.

Statuimus secunda pars **Decedentq** sine infra parochiam sine extra **Tria** Dic mile habes scilicet de consuetudine c.i.g ibi no ta glo.supra v. annuscunqz generis g extenus glo.sequentes quia per eas declarantur tres tria huius c. Nam ibi habes idem qđ hic dicitur cum aliis supadditis.

Constitutio Stephani de parochiis

ED instar patris familias euangelici plures operarios in vineam suam mittentes vt quod vnus non valet explere saltem sollicitudo perficerq plurimorum sententialiter diffinimus vt in singulis parochialibus ecclesijs quarum est parochia diffusa duo sint vel tres presbiteri pensate pariter magnitudine parochie g ecclesie facultate ne forte quod absit egrotante vno presbitero vel debilitato parochianis infirmantibus ac diuinis officijs volentibus interesse officia diuina subtrahantur vel negligentur sacramenta ecclesiastica.

ED instar. Ista constitutio fuit Stephani archiepiscopi in consilio Oxon.primo. Et habet duo dicta In primo ponit statutum Secundo ibi. **Ne forte** ponit rationem sic statuendi. **Euangelii** Math.xx. **Vineam.** Quid per hanc vineam intelligatur potes videre Guiss.gorham g nottingham supra e. euangelio **Specialiter diffinimus.** Patet ex hoc hanc constitutionem non esse noui iuris editam sed potius aliquius dubij tunc exorti diffinitiuam siue declaratiuam sicut alias solet dici de dictione determinamus de sententia excōmunicationis li.vi.e. determinamus similibus **Parochialibus eccle-siis** Que sunt iste potes colligere per docto res extra e.ti. per totum g precipue per Hostiensem in summa g Jo.an.ibidem super responso **Diffusa** Dest ampla **Duo sunt** Nume quod est infra presbiteri. Et nōta. in simili vij.q.i. Illud g i.q.ij.placuit ibi etiam gc. Facunt ad hoc notata per Dern. de consecratione ecc.c.cum sicut v. consecrāda de filijs presbiterorum c.proposuit lxxxi. di.in omnibus **Tres presbiteri** Facit ad hoc de consec.di.i.hoc quotiensqz. Sed ibi loquitur alio respectu Sed nonne isti presbiteri erunt omnes intitulati in tali ecclesia. Dic q non vnus debet intitulari. Alij vero erunt vt vicarij temporales. Vero quo vide que scripsi supra de prebendis c.i.d. sit persona **Magnitudine parochie** Dic quod vnus non sufficit ad deseruiendum aute **Facultatis** Dic quod sufficiat omnibus vij.q.i.illud. **Ne forte** Secunda pars **Debilitato.** Dic quod non possit ministrare in alia sibi commissa extra de clerico egrotante c.ij. **Infirmantibus** Dest infirmis quibus ad petitionem eorum sine traditione ministri debent ecclesie sacramenta supra de officio archipresbiteri c.fi. **Diuinis officijs** scilicet vesperis matutinis hore g misse **Volentibus** libertatem importat non necessitatem. Et intelligas istud de illis diebus quibus parochiani interesse diuinis officijs nisi velint debeant vt puta diebus non dominicis nec festiuis. Nam dominicis g festiuis diebus tenetur quilibet xpristianus interesse diuinis officijs g presertim misse in ecclesia sua propria extra s. c.vt dominicis de consecratione di.i.c. Si quis extra **Subtrahantur** Posset em contingere necessitas ministrandi sacramenta tali tempore quo dicā debeant diuina officia Vnde si non sit nisi vnus presbiter aut oporterbit subtrahi pro illo tempore diuina officia vel alias administratione sacramentorum Et hoc est quod sequitur vel negligantur gc.

Constitutio Johannis Pecham.

ATissimus de terra g infra. Nullus communionem prebeat diocesano alterius sacerdotis sine ipsius licencia manifestata. Quam ordinationē

non intendimus ad peregrinan
tes extendere nec necessitatis ca
sui derogare.

Johannis Pecham.

HAtissimus, hec est constitucio Johannis pecham & est ps hu ius supra de summa tri. & fi. ca. c. Altissimus in fra de sele. mis. e. i. Item de pñ. & re. e. c. Cōmunionē. i. sa cramentum eukaristie & vide circa hoc q̄ stri psi supra de summa tri. & fi. ca. altissimus v. cōmunionem Sacerdotis. idest curati Licencia. simile habes de priuil. c. i. in cle. vbi statuitur q̄ religiosi qui clericis aut lai cis sacramentum vnctionis extreme vel eu karistie ministrare matrimonia ve solempni zare presumunt non habitis supra hijs pa rochial presbiteri licencia spāli ipso fō sunt excōmunicati. Sed quid si parochianus di cat se habere licenciam hanc a suo curato an ministraturus hoc sacramentum habeat sibi credere Jo. an. dicto c. i. videtur sentire q̄ sic & concor. ibi paulus v. licencia qui allegat ad hoc de pñ. di. vi. placuit. Sed nūquid curatus non presbiter possit dare hanc licenciaz dic q̄ sic nisi per episcopum sit potestas aut vicario amissa qz tunc ille vicarius reputaret presbiter qui daret hanc licenciam sicut nos tat paulus in loco preall. v. parochial. potest etiam episcopus in sua dioc. hanc licenciam committere maxime vbi ecclesia vacat. Sic ea am Archipresbiter Ciuitatēs vbi potest au dire confessiones extra de offic. archipresbi teri. c. ij. non enim est absurdum curam eius dem loci & parochie pluribus in solidum esse commissam vt notat Innocen. de prebend. Cuz non ignores facit ad hoc q̄ notat host. de pñ. & re. omnes vbi dicit q̄ papa episco pus & eius vicarius legatus & eius pñciati us dicuntur proprij & immediati sacerdotes sic reputatur per paulum in loco preall. qui tamen non obstante predictis reputat secu lius vt impetretur licencia ipsius sacerdo tis parochial prout sonat littera ar. ad hoc extra de decimis c. ad audienciā. peregri nātes. viatoz nāqz cuiuslibet ecclesie parochi anus est Argumentum ad hoc ff. de iudic. liberos absens & circa hoc vide notata q̄ hos tien. in summa de pñ. & re. q̄. an confitendū sit statim post principiū necessitatis nā sunt necessitatis tempore potest quilibet pres biter confessionem alterius parochiani au dire xvi. q. vi. si presbiter cum similibus no tatis per Hostien. in summa. de penitēn. et Remiss. Cui confitendum vs. vij. tempore necessitatis sic potest et eukaristiam mini s

strare l. di. penitentes. i. q. i. c. Si quis hec ac faciunt ad hoc que dixi supra de donac. c. pmco. v. absolucione.

Constitucio Symonis Mepham De Decimis.

QVia quidam maledictionis filij in nubencium solemnijs purificacionibus mulierum mortuorum exequijs & aliijs in quibus ipse dominus in ministrorum suorum personis solebat oblacionum libamine populariter honorari ad vnius denarij vel alterius modice quantitatis oblacionem populi deuocionem restringere sunt moliti residuum oblacionis fidelium. suis pro libito vel alienis vsibus multociens applicantes.

Alij vero non attendentes. quod dominus omnipotens cuius est terra & plenitudo eius et vniuersi qui habitant in ea. Decimas in signum vniuersalis dominij sibi reddi preceperit & pro suo cultu easdem clericis assignauit. Aliquando maliciose impediunt impediri ve faciunt vel procurant viros ecclesiasticos ad quos spectat perceptio decimarum eorum ve seruitores quo minus liberum ingressum & egressum in predia & a prediis De quibus huiusmodi decime proueniunt habere possunt pro ipsis decimis colligendis custodiendis vel quo voluerint abducendis.

Alij eciam nisi prius crothe & calige seu quicquam. Aliud eis detur seu promittantur decimas huiusmodi.

aſportant & conſumunt aſportari cõſumi ve faciunt ſeu aliquod dampnum inferunt inferri ve faciunt in eiſdem ¶ Nos igitur peruerſorum dampnabilibus cõſiliis ſalubre remedium apponere cupientes mẽhil nouum ſtatuentes ſed antiquorum canonum ſtatuta in medium deducẽtes vniuerſos & ſingulos huiuſmodi inſtigatores impeditores & alios ſupradictos per quoruꝫ nephandas machinationes eccleſijs vel earum rectoribus vicarijs aut miniſtris quicquam dampni infertur aut ſubtrahitur honoris aut commodi conſueti ¶ Preſentis declaratione conſilij declaramus & pronuncia-mus omnes & ſingulos in premiſſis vel eorum aliquo in poſterum delinquentes vinculo maioris excommunicationis innodati reſeruata loci diocẽſano eoruꝫ abſolutionem preterquã in mortis articulo quouſqꝫ eorum miniſterio in contrarium laborantium eccleſijs fuerit popularis denocio efficaciter reſtituta ac viris eccleſiaſticis ſic leſis de huiuſmodi exceſſibus plenarie fuerit ſatiffactum.

Via quidam Hec eſt conſtitutio ſimonis mepham Cantuarien. archiepiſcopi Et habet duas partes principales In prima ponitur triplex motiuum ſiue occaſio huius conſtitutionis edende In ſecunda ibi, Nos igitur procedit ad ſtatutum penale Maledictionis. Idest pene eterne fiant notat card. de vſur. c. i. d. maledictionis & tex. ibi. c. i. d. maledictionem e. li. Conuenciũ ſolennijs de quibus patet extra de ferijs. c. capellanus. Hec enim ſolennia ceſſant certis temporibus videlicet a prima dominica aduentus domini vſqꝫ ad octauam epiphanie in-

cluſiue & a lxx. vſqꝫ ad octauam paſche inclu-ſiue. Et a primo die rogationum vſqꝫ poſt ſeptem dies pentheoſten elapſos. Unde in domnica trinitatis licite poſſunt huiuſmodi nuptie celebrari ſiue ſolenizari vt patet in dicto c. capellanus ad finem & ſic ſentit ibi Guthonius de butrio dum dicit Alij inquiunt in dominica in alb. non dominica poſt pentecoſten Et ſic hij videntur canonem violare Purificatiõibus mulierũ. de hijs habes extra de purificationibus poſt partum per totum. Exequijs de quibus dixi ſupra ti. proximo c. i. d. memorijs. Et de hijs legitur extra de ſimonia c. cum in eccleſia Et debent fieri ſine planctu xiij. q. ij. ꝙ prepoſterũ cum tribus c. ſequentibus Et alijs ſeilicet feſtis & temporibus quibus populus ſolebat deo offerre Dominus ille videlicet abſolute eſt dominus omnium & cuius ſunt omnia & qui nullo indiget ſed omnia poſſidet largitur & diſtribuit de quo ſtatim infra ſequitur & de quo dicitur math. xxi. dominꝰ hijs opus habet Miniſtrorum ſuarũ ſcilicet rectorum & vicariorum & aliorum animarum animarum habendum. Pro quo vide que ſcripſi infra de ſumma trinitate & fide catholica c. i. d. miniſtri Perlouis Tales namqꝫ perſone dominum qui eas miſit perſonam repreſentant ij. q. v. c. habet in fi. vbi patet ꝙ deus honoratur in perſonis miniſtrorum ſuorum Oblationum de hijs potes videre que dixi ſupra de conſuetudine c. i. d. oblationum. Iubamine Idest ſacrifitio ſiue placatione. Trias enim q in veteri teſtamento oblatorum triplex erat diſcretõ vna in animalibus & dicebatur ſacrificium nec ante octauum diem natiuitatis poterit offerri Alia in ſicca materia vt de ſimula pane & thure & hoc proprie dicebatur oblatio. Tertiam de liquidis vt puta vino oleo vel alijs Et proprie dicebatur libamen vel oblatio libatio Sed hijs nominibus ſcriptura indifferenter vtitur. Hic vero ponitur pro oblatione que fit in pane peccunia ſm modernos & ſic in materia arida. Populariter. Idest communiter vel in congregatione populi vel dic populariter Idest per ſingulos de populo Sic dicimus de actõe popularitatis oritur ſingul de popul. ff. de pplaribꝫ actionibꝰ totũ Dolet namqꝫ populus in talibus ſolennijs de quibus hic dicitur ſingillatim & capita ſingula aliquid offerre quorum deuotio retrahi non debet ſed potius augeri argumẽtum ad hoc mi clemẽ ſapientes de penis de decimis capitulo primo libro ſexto. Modice videlicet oboli vel quadrantis vt hic ſit minus denarius vel dic modicam quantitatem reſpici debere reſpectu populi ad talem ſolempnitatem confluentis vbi ſinguli conſueuerũt aliquid offerre & ſic hec modica qñ-

ficas relinquitur arbitrio iudicis ff. de legit
timis tu. l. legitimos in principio Vtias
tamen q modica summa in iure quandoq di
cit ꝙ duos aureos ff. de dolo l. si oleum in fi
nem l. sequenti quandoq duo pondo auri ff.
de iudic. l. sed & si susceptt. potest enim hec mo
dicitas de iure estimari ad quartam partem
ar. l. C. de in offic. test. sicis in suo i prin. alis
as potest estimari ad tertiam partez ar. l. no
minationū. C. de dedic. li x. Potes dicta hoc
videre l. hec adiectio ff. de ò. sig. vbi glosa. hec
relinqnit arbitrio bom iudicis vt predixi et
huic dicto adhereo **Restringere** quod si
cet non debet vt dixi supra ò. popularitet ad
finem glo **Meliduum** scilicet vltra qñ
titatem sic restrictam. **Oblacionis** scis
licet fiende vel que fieri deberet cessante tali
malicia **Nam** si oblacio facta esset & a sacer
dote vite dei eam recipiente pro ipsos offerē
tes vel alios esset ablata tunc locum habes
ret id quod legitur & notatur x. q. i. c. quis
& duobus c. sequentibus. **Duis** sume q est
infra visibus **Multocies** ex hac lit
tera potes colligere q huiusmodi applicacio
non fuit causa principalis mouens ad edici
onem huius statuti sed etiam q cessante ta
li applicatione quo ad residuum narratur
hic pna limitata etiam propter restrictionē
deuotionis populi **Alij vero** Sean
da causa mouens ad editionem huius statu
ti. **Terra** vt in psalmo xxiij. **Pleni**tu
do eius psalmo predicto & xix. q. ij. in ec
clesia **Decimas** tam prediales q̄ perso
nales. **Diuersalis dominij** extra
eodem c. tua nobis leuitici vltī. numeri xxv.
Reddi & sic ex debito xvi. q. i. decimas et
c. reuertimini **Precepit** & sic sunt sub
precepto vt pr multas auctoritates ostens
dit Innocen. extra e. supra Fiubrica & non
solum prediales sed personales quicquid su
pr hoc dicat Hostien. extra eodem c. in alis
quibus Nam hoc sentire videtur Augustis
nus xvi. q. i. reuertimini & q. vij. maiores
declarans hoc pertinere ad illud preceptum
euangelij **Reddite** que sunt cesaris cesari et
que sunt dei deo Item Ambrosius xvi.
q. vij. quicumq vbi Jo. de deo expresse con
cludit decimas etiam personales esse sub pre
cepto Hoc etiam apte dicit greg. eadem. q.
reuerti ibi precepti diuini & eterni **Facit**
ad hoc illud Jeronimi xvi. q. i. apostolicis.
hoc etiam declarat ecclesia scilicet decimas tā
prediales quam personales pertinere ad pre
ceptum diuinum extra eodem c. tua nobis
in fi. qui etiam declaracioni concor. Augusti.
xvi. q. i. decime Item Grego. de cons. di. v.
quadragesima in fine. Unde cōcludit An
thonius de Butrio q non soluentes decimas
personales dampnantur Hic ipse no. extra
eodem c. parochianos parum ante finem

Suo cultu Hoc igitur respectu non ca
dunt in laicum cum sit ius mere spūale sed
ex respectu quo soluūtur in signum dominij
possunt laici eas habere ex priuilegio sic no
tat Petrus de Ancho. extra eodem c. tua
nos ꝑ vij. nota. **Clericis** laici nams
q decimas iure suo recipere non possunt ex
tra eodem c. quamuis & c. ad hec **Mali**
tiose Malicia presumitur eo ipso quod im
miscent se rei ad se non pertinenti ff. de re iu
ris. l. culpa. **Impediunt** scilicet males
dictione filij de quibus supra dixit. **Faci**
unt scilicet per alios. **Ingressum** ha
bens namq seruitutem quamcumq in fun
do aliquo viam eo ipso habebit ad fundum ut
utatur seruitute ipsa ff. de seruitu. rusti. prēd
l. Item si ḡ qui habet & hoc verum siue sit
locus publicus vel priuatus vt ibi patet ra
tio est quia sine accessu nullus est fructus
ff. de seruitu. vtb. pō. l. bimas facit ad hoc. ff.
de contrah. empc. l. fundum ḡ in lege ff. si
vsufruct. pr. l. i. ḡ. vsufructus vbi de hoc i glo
sa & Bartho. in dicta l. bimas **Predis**
Predium est vocabulum generale ad fundū
agrum vel possessionem ff. de ò. sig. l. questio.
Colligendis loquitur sm constitucionē
locorum illorum quibus decime sparsim col
liguntur per agros quibus garbe decima
les a ix. partibus separate insultos proiciun
tur Sed nota q licet decima a ix. partibus
separata non sit potest tamen vendicare q sta
tim transit in dominium ecclesie ecclesiastq
traditione vt notat Johan. xvi. q. i. moderā
men & talis decima debet solui statim fructi
bus recollectis & de fructibus integris nul
lis expensis deductis extra eodem c. cum ho
mines Sed quid si consuetudo sit q colonꝰ
vel dominus predij exponat decimas collec
tas & in acerbum positas nūquid talis con
suetudo possit impune infringi vt videlicet de
cime ipse sparsim proiciantur dic q nō max
ime vbi talis consuetudo est prescripta & na
q talis consuetudo rationabilis & ecclesie
utilis & ideo inuiolabiliter obseruanda Ex.
de consuetudine c. i. a contrario sensu Nam
& colonus etiam de iure tenetur non solum
decimas huiusmodi colligere & cacerbare
sed etiam in cereum sacerdotis afferre xvi. q.
i. Reuertimini & q. vij. c. i. & sic tenet Johā.
an. extra eodem c. ex parte ij. & concor. ibi
Petrus de Ancho. & Anthonius de But.
qui etiam ibi dicunt quod sacerdos potest pro
hibere dominū fundi ne fructus colligat vel
exportet nisi eo presente vel eius nūcio ar.
ad hoc. C. quando & qui quarta pars. l. ij.
ibi sub aspectu animalium Et idem notat spa.
extra eodem. c. ad si. Ratio est quia habet
partem in fructibus. Igitur & in fundo qz
sunt pars fundi. ff. de vsu. l. fructus. Dic etiā
determinat guill. nazo per l. pauius ff. de

pau. ℊ l. si suspecta ff. de inoffi. testamento et .C. de litig. aucten. nunc si treues. Et idem te net Jo. an. in add. ad spec. c. ii. ad fi. Et hec ma ra sm Anthonium nisi consuetudo aliud ha beat sed non valeret ofuetudo que daret occa sionem furripiendi aucten. vt nulli iudicans .ℏ. quia nre Et sic tempat l. si publicanus ff. de publi. Cultoq; iendu stiliet ne furti pientur vel ne per bestias dissipentur Qui inquinerint Contra hoc opponitur supra de pbalio clericorum c. quia plerisq; Dona tio dic hoc quod hic dicitur intelligi debere ℊ illam Nam hec voluntas debet gubernari per rationem ℊ ratu prius allegata ordinata. Circa quod vide que dixi de cle. nō resid. c. in decimis d. arbitrio Alie etiam Tertius abusus Cirothece vel caligę Et sic do nū sine munus Dentur qđ omnino est pro hibitum xvi. q. vij. c. decimas Aspertans littera ista nō distinguit an aspottans sit lai cus vel clericus nec ego distinguo ff. de pub lic. act. l. de precio cum dcor. ibi positis. Nā ℊ clerici decimas prediales soluent sicut ℊ a liꝫ extra c. c. suggestum ℊ c. ex pte nec refert an talis aspottans sit diues vel pauper Nā pretextu pauperitatis non debet quis alienu tenere vel petere ff. de rebi nupt. l. palam De cima namq; est debita ℊ ideo iubetur reddi ñ autem dari extra e. ad apostolice Et huic sen tencie dcor. notata per Jo. xij. q. i. quia tua in glo. si. Et sic ꝺcludunt doctores extra e. c. cum homines. ¶ Sed quero quid si ali quis aspottans ferret decimas prouenientes de aliquo fundo per aliqua tempora vt puta per annum biennium triennium aut cum plius Iste sic aspottans vendidit vel aliena uit hūt fundum alteri. Nūquid iste emptor inquantum est possessor fundi possit occurri p decimis petitis Hec questio tangitur ex ra extra e. c. cum homines per totum de anchora no d. tercio quero Qui facit rationes ad vs truamq; ptem. Et finaliter dicit doctores tas nere quod sit in electōne actoris siue beneficia ti cōtra quem agat vel cōtra nouum possesso rem vel cōtra illum qui desijt possidere alle gat ad hoc notata de re. eccl. nō alie. c. si quis d. alienant per Bern. ℊ sic sm eum tenet do minus fredericus de senis cōsilio lxxij. ℊ ti gitur per arch. xvi. q. i. c. si quis laicus ad dictas quod percutiꝫ Et pro opinione facit c. pastoralis extra e. ti. vbi apparet ℊ decima est onus reale. Michi tamen videtur qđ in questione ista michi pocius competeret ac tio effectualis contra auferentem quia ead decime respicit eum qui percipit fructum Hinc est quod dño de pte sua soluāt decimas extra e. c. tua nobis Ille igitur qui fructus percipit ℊ non ille qui non percipit debet re gere ad solutionem facit ad hoc ff. de vsufruc. l. hactenus ℊ l. stipendia de impens. in re. d. pallis ℊ l. quero de leg. i. Constat em ℊ hij fructus debeantur ex predio non fundus ta men pro illis obligat ff. de stipulan. empc. l. vlti. Nec obstat c. pastoralis palle. quia lo quitur de fructibus indecimatis qui in aliꝫ transferuntur in quibus maior est ratio qđ cum onere transferuntur ℊ possessio Dico ta men ℊ fiat opinio ista sit equior Alia tam opinio quo ad commodum ecclesie est ma gis remediabilis Tu igitur sequere eā que magis tibi placuerit Hoc tamen intelligēdo ℊ si ab vno ectum reapata fuerit decima ali us pro hoc exonerabitur ar. ad hoc de re. in. c. bona fides li. vi. Dampnum forsan eas dispergendo vel ad pluuiam apiendo vel ali ꝑ ios bestias ad ducendum exponendo

¶ Nus igitur Secunda ps. Antiquorum canonum Ecce tres excessus hic tangūtur vnus quo ad delinquentes circa oblationes. In quo casu habes canones antiquos x. q. i. Quia sacerdotes ℊ ducibus c. sequentibus xiij. q. v. c. qui oblationes ℊ c. sequenti. Secunda est circa impedientes decimas percipi ℊ abduci pre eos ad quos p tinet vnde circa decime huiusmodi cadant sub precepto vt dixi supra e. d. precepit mo dis taliter precant qui easdem detinent ℊ sacrile gium incurrunt xvi. q. vij. c. decimas ℊ xvi. q. i. In canonibus vbi patet ℊ hij qui obla tiones vel decimas aliqua inuasione vel ty rannica potestate detinent nisi moniti se emē dauerint pretio anathemate feriendi sunt. Et premissis dcor. que legūtur ℊ notantur extra c. tua nobis ¶ Et ad premissa faciunt que legūtur ℊ notantur in cle. dispendiosam de iudi. Ex quibꝫ satis patet ℊ decime subs trahende non sunt sed si bene ofidero idē esset non soluere decimas sunt eas a ix. ptibus se parare ℊ postea impedire ne percipiantur vel ab ducantur qz soluere debet intelligi cum effec tu extra de cle. non resid. c. relatū cum dcor. ibi positis in glo. Tertius excessus est dicit exigentes dona vel munera pro solutione de cimarum cum tamen gratis solui debeant etī am nullis expens. deductis maxime in de cimis predialibus vt patet extra e. c. cum ho mines ℊ c. pastoralis Et quo ad casum no strum habes supra hoc canonem xvi. q. vij. c. decimas vbi de hoc per Jo. ℊ archi. Iu mo ditum vt scilicet canones antiqui ac. sint ℊ medium racōnabile inter preuersitatem de linquendum ℊ punitionem eorūdem. Sed quo modo antiqui canones in hac pte faciāt ad finem ℊ dclusionem huius statuti quo p nūciatur tales excōmunicationis sententia inuolui forsan nō bene video Tu tamen vide quod dicam infra e. d. inuolui Iniungatur ter quo ad primum excessum Impedien ter quo ad secundū Aliqs sez exigentes munera Pachtiatiques Simile habes

ptra eodem c. tua nobis in principio Mul
te enim vie patent hominibus ad malū aut. de
empc̄ & venditores coll. iiij. ¶ Ecclesiis sci
licet cathedralibus collegiatis vel poch. re
gularibus vel secularibus ¶ Ministris
eiusdem clericis inferioribus dapnū forsan
in dissipatione & devastatione decimarum et
pcipitur dampnum omnis diminutio patri
monij ff. de dampno infect. l. iij. ¶ Item a
missio lucri ff. nequid in loco publico. l. i §.
merito Et circa hoc vide notata per Archi
diaconum de offic. ord. c. canonica d. damp
nis libro sexto. Et nota q dampnum nisi
rens tenetur illud resarcire. licet ad illum
nichil peruenerit prout notat Johan. An.
de regula iuris c. petīn in fi. libro sexto. Et
hoc verum intelligas de dampno circa rem
non tamen de dampno extra rez notatur in
c. de nostra de jure iur. per Hermundum.
Honoris scilicet ecclesiastici dominij ma
gis quam propter ipsius auxilij xcix. di. c. ec
ce michilominus scire debes q sacerdos in pso
na dei cuius minister est honorari dicitur
j. q. v. habet in fi. Honorari etiam debet qz
est persona publica & eius oratio est quasi
oratio multitudinis & ideo melior est ceteris
paribus quam oratio persone singularis.
¶ Tercio honorari debet a subditis qz
prelatio se habet ad virtutem sicut causa ef
ficiens in alijs virtutem vnde ipsa prelatio
honorabilis Est etiam in persona indigna.
dicit namqz philosophus ix. ethi. Dignius
est in alijs causam virtutis quam in se tan
tum virtuosum esse. Commodi cōsuetudo in
primo casu supra positis potes ponere exem
plum si accedentes ad solempnia nubentium
purificationes mulierum mortuorum exe
quias & alias solempnitates diuinas & po
pulares solebant aliquid certum offerre vt
puta ipsorum quilibet denarium obolum vel
quadrantem aliam re rem qualemcumqz vel
si communiter duo vel tres aliquid certum
consueuerunt offerre q tunc habeat locum
& hic dicitur in casu q talis oblatio restrin
gitur. ¶ In secundo casu pone exemplum
retra que dixi supra eodem d. colligendis.
Est enim commodum ecclesie q decime in cam
pis siue agris sparsim proiecte vbi sic con
suevit fieri colligantur custodiantur & adu
cantur Est enim commodum ecclesie magis
vbi sic consueuit fieri vt decime non proiici
antur sparsim sed magis in vnum acervum
vel plures per ipsum decimantem recolligāt
Unde qui contrarium facit agit contra cō
modum consuetum declaratione Simile ha
bes de elect. c. perpetuo vbi de hoc d. declara
mus eodem libro. qui dicunt q per hoc intel
ligitur fuisse antiquum non autem nouum
Petrutillus coniunctum Aligna scili
cet singulariter Imposterum per hoc appa

vel hanc declarationem non concernere pre
terita sed solum extūc futura & sic vt dixi de
beat ius nouum potius quam antiquum cō
tra hoc tamen facit clausula supra posita ni
chil noui statuentes & cetera. et illa presen
tis declaratione concilij &c. vt dixi supra
eodem d. declaratione die vt infra glosa pri
ma ¶ Innolui Hec littera potest intelli
gi dupliciter vno modo videlicet vt ipso fac
to tales involuantur hac sentencia vel aliter
& mereantur involui per sententiam homi
nis Ita q si vnum intellectum sit sententia
lata sm alium sententia ferenda apparet ta
men q capitula superius alleg. d. antiquorū
canonum potius contineant excommunica
tionem ferendam quam latam Et sic sm il
los canones sequeretur sententiam de qua
hic loquitur fore ferendam & non latam. qz
hic refert se ad canones antiquos sic etiam
stat. C. indigne xij. q. ij. vbi loquitur de cons
simili materia. Sed forsan dicis q hec sen
tencia lata probatur xvij. q. iiij. Ces eccles
sie xi. q. iij. canonica de sententia excommu
nicāt. c. conquesti ¶ Responsio sm glosas.
eorūdem quod non obstant quia loquūtur
in alijs casibus vt in eisdem locis patet po
test tamen dici q vbi consuetudo loci habet
tales pro excommunicatis hoc sufficit quia
consuetudo est optima iuris interpres. Et
sic no. Jo. de eo in dicto capitulo omnes ec
clesie. sm quam opinionem posset iustificari
etiam sm antiquos canones id quod hic de
claratur videlicet eos de quibus hic loqui
tur sententia excommunicationis involui.
ipso facto per statutum enim hoc posse ordi
nari non est dubium Ut notat Archidiaco
nus dicto c. omnes ecclesie Sed in hoc casu
scilicet statuti noui non esset declaratio anti
quorum canonum hoc primus dicendum sed
potius noua ordinatio In hac itaqz mate
ria vt scias quando dici debeat sententia la
ta quādo ferenda veniit to te ad ea que remit
tendo scripsi supra de testamentis c. religiosa
d. sub pena anathematis sed forsan dicis tā
les sunt excommunicatos ipso facto in casi
bus hic enumeratis quia infringunt seu vi
olant ecclesie libertatem extra de sen. excō. c.
nouerit & sic apparet constituentem intel
lexisse infra c. proxima vbi. alij preterea & vbi
quidem insuper & per totum ¶ Respondeo.
hoc verum est in ecclesiastica libertate vniuer
sali De qua ponit Innocēn. multa exempla
dicto c. nouerit vbi inter cetera dicit q tale
est priuilegium de decimis primicijs & obla
cionibus scilicet q sint clericorum xvi. q. i. re
uertimini & c. decime Unde ex illo capite sa
tis placet eos de quibus hic loquitur sen
sententia excommunicationis ipso facto in
uolui ¶ Reservata Hic ergo habes vnū
primo tres de casibus episcopali absolucio

ti reſeruatis de aliis dicendū eſt infra loco ſuo ſub ti. de pr. & ur. Sed quero nūquid habens ab epiſcopo potſtatem abſoluendi in aſibz ſibi reſeruatis poſſit tales abſoluere ab hac ſententia Eſtimo q ſic dūmodo prius fiant que hic diuntur Nam ſuffiat huiuſmodi abſolutionem fieri aut pr eōm aut pr eū qui eius potſtate fungitur extra de offi. ord. c. inter alia in fi. Mortis articulo vide xxiij. q. iiij. c. ſi quis ſuadente de immunitate ecc. c. clericis li. vi. Iſte enim articulus ſemp exſpitur vt dixi ſupra de bonis. c. vnico d. abſolutione Et nota extra de offi. ord. c. paſtoral y Derū Quoniā mdam importat & hec clauſula que ſequitur preſuppoſit ſatiſfactionem debere p̄cedere abſolutionē Ratio eſt q excōmunicatio fertur ppter offenſam dei d. fig. c. ex pte. Iplorum ſcilicet ſic delinquentiū. Inimicorum ſcilicet malicie ſue priceps vt ſunt prius laborauit in malum Hic hūc eōrum laborat ad id qđ ē bonū Eſt em regulare qđ ſi vnū ſtructorum ſit malū. Aliud eſt bonū viij. q. i. ſtiendum. xxxij. di. poſpoſitoli Et notatur y Derū. de iureiur. c. intellecto glo. i. Eccleſia ſcz q̄ bus p̄iudicatū eſt Et intellige qđ ſub appellatione eccleſie ſtinetur p̄latus eiuſdē quoc aūqz nomine cenſeatur ex de teſtamentis c. relatū ꝙ. nomine. Populoꝝ deuotio ſcz q̄ ad primū exceſſū de q̄ ſit mēdo in principio huiꝰ ſtitutionis Hic leſio. Iſtud p̄t referri ad omnes tres exceſſus hic poſitos qz in vnoquoqz eorū eſt dare leſionem dampnū vt ſatis apparet & p̄batur ex lra q̄ ſequitur de huiuſmodi exceſſibz et. Decima rie ſcz ad omne dampnū rnāde malicie huiuſmodi ſtingens & puemens Satisfactionem hñ ſit plenarie ſatiſfactū relinquitur arbitrio bon iudic. ſicut alias in ſimili notatur y archid. de offi. ord. c. ſi canonica d. ſatisfacere li. vi. Cuius c. materia in māde bene ſatis ad fundandū ea que hic ſtatuūtur Et hec ſatiſfactio ſit nō ſolū p̄ſone dampnificatē ppter ſuū intereſſe ſed etiā eccleſie vt ſupra dictū eſt eo q eccleſiarū iuri & honori deuotio gatū eſt Facit ad hoc notata y archid. dē c. ſi canonica d. corrumpuntur.

Stradford

Exactis dampnabilis deuio execrati ſuarum animarum excidia ne deuitant dum fruguꝫ ſuarū decimam garbam ſoluentes pro labore metentibus ea minime computata non abſq; ex-

more calculi pro decima vndecimam ſoluant garbam contendē tes ſe mercenarijs de frugibus non decimatis poſſe pro autumpriali labore potiſſime ante decimationem ſoluere mercedem noui teſtamenti & veteris imperiū contempnentes. Quorundam etiam laicorum ſuperſticioſa malicia nouiter adinuenit quod garbas aliquas decimales nō tamē ſignatas pro decimis in ſuis terris dimittunt in ſeruientes viuorum eccleſiaſticorum garbas aut alias res decimis ſic dimiſſis nomine decime abducentes & aſportantes inſcelaratos exclamant eos qz areſtari ſeu attachiari faciunt ſicut fures ac ipſos et ipſorum dominos propter aſportationem & abductionem decimarum huiuſmodi infeſtant & multipliciter inquietant Ipſorum etiam aliqui pro eo quod garbarum & ſem ſeu rerum aliarum decime per ſolum eorum ducuntur vivos eccleſiaſticos & eorum miniſtros in foro ſeculari implacitant & grauibus fatigant laboribus & expenſis Alij preterea vias & itinera in predia & a predijs per que decimas oportet ſeu ipſe conſueuerunt abduci difficilia & per longos circuitus exhibent remota & per ea tantum decimas ducentes ſinūt tranſire ſeu duci vehicula difficulter contra eccleſiaſticam libertatem.

Quidam inſuper garbas expoſitas & aſſignatas pro decima non permittunt a ſuis terris abduci q̄diu quicquam in illis de bladis remanet eorundem ſed ipſos ſcienter tollerant a ſuis & aliorum animalibus cōteri & conſumi ac circa decimarū p̄ſtationē

collectionem & abductionem eā
rum impedimenta multimoda
inferunt & inferri faciunt ac pro=
curant in libertatum ac iurium
ecclesiasticorum violacionem &
preiudicium manifestum suarū
que periculosum animarum

¶ Nos igitur peruersorum hu
iusmodi conatibus & ausibus
dampnabilibus salutari reme=
dio cupientes occurrere omnes
& singulos ex nunc in premissis
vel aliquibus eorum in nostra
prouincia excedentes ac illicita
supradicta vel eorum aliquod fi=
eri mandantes seu eciam procu=
rantes nomine ve suo facta rata
habentes & accepta quorum ne=
phandis machymacionibus . iuri
seu consuetudini approbate ac li
bertati ecclesiastice quicqꝫ subtra=
hitur seu aliquid iniurie damp=
ni vel molestie infertur contra
ecclesiasticam libertatem presen
tis deliberacione consilij prouī
ciamus vinculo maioris excom=
municacionis Innodaui. eorum
q; absolucionē dioc. locorum p=
trꝫ in mortis articulo specialis
ter reseruamus .

¶ Excessus dampnabilis. hēr
est constituō Johannis strats
ford Cantuarien. Archiepiscop
pi & habet duas partes princi=
pales In prima recitat quatuor excess circ=
a solucionem decimarum . In secunda ibi=
Nos igitur contra huiusmodi excess facit
hanc constitucionem penalem . Excidia
idest interfectiones . Frugum harum ap
pellatione larga continetur reddit⁹ & nō
solum talis de qua frumentis & legumibz
verum eciā q; ex vino siluis oduis creti=
bus & lapidibus capitur ff. de v. sig. l. fru=
gum in principio . hic tamen stricte sumitur
pro fructibus qui solent in garbas ligari .
sic alias stricte sumitur ff. de aqua plu. arc .
l. ij. de eo . Differunt enim segites messes
fruges & blada. Sunt enim segites dum se
minantur Messes dum metuntur. fruges

dum fruūtur sm Januen. Bladum vero di
citur omne id q; in area teritur siue tritura=
tur Dic notat glo. ff. de v. sig. l. triticum Et
ibi etiam sic notatur per barth. qui dicit qō
appellacione bladi continentur etiam semē
lini & ceterorum que teruntur siue triturā
tur in area . Garbam vbe garbe etiam ad
fasciculos qui de silua cedua fieri solent extē
di possunt presertim cum & reddit⁹ silue &
due frugum nomine appellantur vt dixi su=
pra glo. proxi. Metentibus scilicet ipas
fruges & ex hoc v. apparet autorem hic lo
qui de frugibus in quantum ad messionem
aptē sunt vtputa de frumento ordeo fabis .
pisis auenis milio & ceteris huiusmodi que
meti solēt Ea scilicet decima garba minime
cūputata . contra illud de quo habes ex=
tra eodem c. ex nostra homines vbi dicitur q; dec
ima debet solui respectu totius ¶ Errore
calculi; idest computacionis . C. de errore
calc. per totum Potes sic ponere exemplum
In vna area frugum sunt in toto centū gar
be & sic pro decima debentur x. garbe si iste de
cem garbe soluant metentibus tunc rema=
nent solum lxxxx. garbe de quibus decima se
nō extendit nisi ad ix. garbas & sic fit fraus
in vna garba q; esse non debet quia decima de
bet solui sine diminucione aliqua vt patet di
cto c. ex nostra homines Sed quid si soluat me=
tentibus garba xi. aduerte per exemplum in
cōposito vbi sunt centum garbe in toto decā
vt predixi sunt x. garbe subtrahendo xi. gar=
bam pro metentibus erit subtrahere ix. gar
bas & sic remanent solum lxxxxi. garbe de q;
bus decima sunt ix. garbe fiat prius & vltra
hoc vna garba remanet arrens sub decima
garbarum aliarum vnde vtrobiq; est fraus
pro decia que in numero centenario esset
decem vt dixi supra glo. prox. Undecima
scilicet totius patet enim supra glosa prox=
ima q; xi. ps de centum sunt ix. garbas tan
tum & sic minus decima per vnam garbam,
& etiam soluendo prius decimam garbā me=
tentibus q; tunc etiam de centum non habz
nisi nouem garbas & sic nisi xi. garbā Cor=
respondencia enim sunt nouies vndecim Et
vndecies nouem vt satis ex predictis appa=
ret Contendentes & male primo prop
tera magis puniendum extra de preben. c.
de multa ibi contenderit cē. Mercenari=
is idest seruientibus conductis siue condu=
ctis . Autumpnali labore idest ex
pensis circa talia laborantibus in autumpn
no maior em̄ videretur racio vt deducantur
expensse talium q; aliorum laborancium circ=
a agriculturam sed verum est q; mille expē
se circa talia sunt deducende vt patet extra e
odem c. cum homines Ante decimacio=
nem scilicet totius nam post decimacionez
factam super integro non esset dubium .

Quod testimonium illud addidit
sunt aspera ista & que sunt vri duo Matth.
xviij. xvi. q. vij. maiores Et sic super hoc plu
ra vide potes que all. archi. c. ti. c. i. d. debi
tis li. vi. Deteris potes item hoc plu
res remissiones videre extra c. super rubrica.
per Iuno. Contemnentes & propter
eam magis punendis. Quarundam. se
unde pars Laicorum. de his specialis
ter loquitur quia magis laici talia consueue
runt facere Iuxta illud quod legitur de im
mu. eccl. c. clericis li. vi. Di tamen clerici ta
lia fecerunt. Quo quod vigore huius cons
stitutionis non ligarentur pena infra scrip
ta licet alias sm iura communis exigentiam
ligati sint tamq violatores ecclesiastice liber
tatis de sententia excommunicationis c. no
uerit. Superstitiosa. Idest contra ecum
& eius leges humanitus ymaginata Sup
stitiosa enim sonat in vitium sicut religio so
nat in virtutem prout notat archi. de regu
laribus c. i. d. religionis li. vi. Nouerit.
Hoc ideo q hec admonitio non comprehen
ditur inter alias que recitantur extra c. tua
nobis nec inter eas que numerantur supra
c. proxime. Decimales. Idest que vere
sunt decimales sm intentionem diuidentur
decimam p ix. partibus. Signanter. i.
aliquo signo apposito per quod cognosci pos
sunt pro talibus decimis prout in diuersis
locis solitum est obseruari. Terris. sine
sint agri sine predia sine possessiones sine q
umq alio nomine vocitentur. Dimittit.
supple alijs garbis non decimalibus inde ab
ductis. Ecclesiasticorum. ad quos per
tinent huiusmodi decime. Garbas. silicet
frugum manipulos in aliquam ligaturam
redactos. Alias rege. silicet non redactas
in tales ligaturam ad instar garbarum sunt
in multis locis solet fieri de pisis que non li
gantur sed in vnum acervum colliguntur.
Potes etiam hanc litteram intelligere de
feno & aliis rebus de quibus non solent
fieri garbe. De decimis. Deaus ergo esset
si sic dimissa essent de ix. partibus. Sic di
missam. Idest sine signo. Abducentes
quod satis licet cum constat nullas decimas
de terris huiusmodi fuisse receptas vel saltez
non integras decimas. Prouiso tamen q
verum sit has res esse decimales. Alioquin
esset dominus fundi consulendus pro arbi
trio habenda de pen. di. viij. c. ij. extra de
sponsa. iuuenis. Deleratos. vt puta rapa
tores predones & aliena asportantes iniuste
Exclamant. vaserando contra eos & ea
os tamq aliena auferentes diffamando.
Fures. silicet seruientes curiari & citari
verbo & facto. Attrectari. silicet per cap
turam corporis. Dicunt fures. cum tamē
non sint quia ad effectum q aliquis committ

fit furtum requiritur quod auferens habue
rit furandi animum & quod fuerit res aliena
cum certis de quibus dixi supra de officio
archipresbiteri c. i. §. quarium mandatum in
diuersis glosis ibi positis Sed in ista vos
tro verum est decimam etiam absq; traditio
ne statim trāsire in dominium ecclesie vt no
tat Jo. xvi. q. i. moderamine Et super hoc vi
de quod dixi supra c. c. proximo d. colligen
dis per totam glo. Iuxta. silicet seruien
tes Dominum. silicet quibus seruunt.
Decimarum huiusmodi. Dic ergo pa
pa posuit quod vere sint decime vt supra dixit
Iuxta tenent. Idest norunt. Iplorum eti
am. vel. Decime. Dic ergo pro rebus a
lijs que non essent decime non haberet locū
hec constitutio. Alij preterea. Terris
ne extensus. Dicas via autem de iure duili
mquantum est seruitus est ius agendi immē
tum vel vehiculum eundi etiam & ambulan
di Et continet in se iter & actum ff. de serui
tutibus rusticor. predior. l. i. §. via Et est
eius latitudo in directo viij. pedum in ampli
tu xvi. ff. de seruit. rustic. prad. l. vie latitu
do. Que enim sunt vie publice que priuate
que vicinales habes ff. ne quid in loco publi
co l. ij §. viarum & §. priuate. Itineris. Ius
potest sumi dupliciter vno modo pro mere se
ruitute Alio modo pro modicate eundi vt
notat dy. de re. iur. c. in toto li. vi. Et nota
tur ff. de adimend. leg. l. i. cum sua glosa.
Per que. silicet vias & itinera. Opus
fuit. silicet de necessitate quia non est dare a
liam viam accommodam Sic alias hec di
ctio oportet necessitatem signat. C. vnde vi. l
si. quando in si. ff. de bonis liberorum l. iij §.
vt patronus Quandoq; ponitur pro expe
dit ff. de leg. ij. l. non oportet Et de significa
tione huius dictionis notatur de pscript. s. i
d. oportet per archi. li. vi. de supp. negli. pla.
c. vnico d. cum oportuerit per vil. in clem.
Pulsi. silicet decime. Conuenerunt. In
telligo de consuetudine prestrepta sm eas q nos
tat bestien. extra e. c. ad apostolice d. diu ob
tentam Et facit ad hoc l. vie. ff. de locis & ti
nentibus publicis. Difficilia. silicet itine
ra forsan in locis montuosis petrosis lutos
sis & palludosis aut alias strictis vel noci
uis ff. ne quid in loco publico l. ij §. denio.
Angustos circuitus. vt puta arta silua
rel alia loca inclusa. Et per ea. silicet itis
nera longa & difficilia. Tantum. Dic q
non per alia loca consueta. Libertatem.
que est vt sint integre & sine diminutione de
time solui debent extra c. c. tua nobis &
c. ex parte Sic etiam eas libere vsupare & ad
ducere impedire nō debent et maxime per ea
os in ea parte vsitatos nemini preiudicium
afferentes Quod enim michi non nocet et
alteri prodesse potest hec sibi cōferre inuito

ff. de aqua plu. arc. l. in summa ℔. Item cre
ff. ℭ pro modico preiudicio neq; plus ne
q; minus vt ibi dicit glo. d. notatur. Qui
dam insuper quartus exactus. In illis
scilicet seruis Quicquid licet modium
Gladius ℭ hijs vide supra e. ℔. i. d. frugum
Remanet ℭ in hoc peccant qr crima sta
tim transit in dominum ecclesie etiam absq;
traditione. vt dixi supra e. c. proxi. d. colligē
dum circa medium ibi videas. Scicuter
seruus si ignoranter nisi esset ignorantia affe
ctata de qua dixi supra de summa tri. ℭ si. ca.
c. i. glo. i. ad si. Et circa dē. prout patet ℭ
dictum est supra e. proxi. dē ij. ℭ iij. Libertatem de quibus plenius patet per Inno
cen. de sentēn. excō. c. nouerit ℭ dixi supra eo
dem c. i. d. inuolui ad si. Iurium eccleſia
sticorum inter que consistunt decime et
oblationes vt hic ℭ c. proxi. per totum Et
quicquid domino consecratur numeratur in
ter iura ecclesiastica xij. q. ij. nulli licēat ℭ c.
quicūq; militum. Periculum anima
rum quia mortaliter peccant ℭ propter ta
lia excōmunicantur extra eodem peruenit.
xij. q. ij. nulli. Nos igitur secunda pars.
Salutari remedio eo qđ sequitur vi
delicet sententie excōmunicationis q; remedi
um salutare est quia medicinale prout legi
tur ℭ notatur de sen. excō. cum medicinalis.
libro sexto. In premissis scz coniunctim.
Aliquibus eorum ℭ sic diuisim. Fieri
mandantes id est precipientes Dco con
tra hoc opponitur nam res turpis nullus est
mandatum ℭ nullus est contractus ff. mand.
l. si vero non venumerandi ℔. res turpis ℭ l.
si a vno ℔. si. ff. de fideiuſ. videtur ergo q; ex ta
li mandato nulla surgit obligatio Solutio
rerum est q; nullum est mandatum nullus q;
est contractus quantum ad actionem patien
dam inter mandantem ℭ mandatarium sed ꝗn
tum ad actionem patiendam ei in cuius pre
iudicium mandatur bene oritur actio ff. de In
iurijs l. non solum ℔. si mandato Sed ques
ro quid si is cui mandatur non cōmittat il
lud maleficium q; sibi mandatur an teneatur
mandans ℭ presertim in casu nostro quo de
cernitur talem inducere in penam ex cōmunica
tionis q; non videtur ff. de d. fig. l. ſepe in fi.
Inſt. de ob. que ex del. nasc. ℔. ope in contra
rium videtur q; sic ff. de extraord. crimi. l. i.
circa principium Dolet dicit q; vbi delictum
est atrox tunc ex solo mandato quis tenet
vt puniatur pena extraordinaria vt in dicta l. i.
Aut vt puniatur ex ipso delicto q; mādat si
ei Di vero delictum sit leue tunc non tene
tur ff. de iure iur. l. Item apud ℔. si iurauerit
vbi de hoc per dyg. ℭ sic notatur per bartho.
ff. de iure iur. l. non solum ℔. Di mandato d.
hoc premisso ℭ subsequenter ibidem in dē. ſz
huiusmodi gratia ostendit q; quadruplex est
delictum vnum leue in quo nō requiritur do
lus aut dampnum iniuria datum ℭ sic stat l.
liber homo ff. ad leg. aquil. Item leue delic
tum est etiam si requiritur dolus versatur ta
men circa rem modicam ff. de re. iur. l. ad ea
facit l. si libertus ff. de furtis ℭ ff. de penis l.
respiciendum ℔. furta domestica ponūtur eti
am de delicto leui exempla ff. de actiō. l. leuia
Graue delictum est quodlibet crimen priua
natum q; requirit dolum ℭ parit magnum p̄
iudicium ℭ meretur ma nam penam vt furi
tum rei magne sicut patet dicta l. respicien
dum ℔. furta condita ℭ l. auxilium ℔. in deli
ctis ff. de minoribus Et notatur in dicta l.
ad ea ℭ idem est de qualibet iniuria que infer
tur in personam vt dicto ℔. mandato sm bar
tho. Est enim q̄libet iniuria personalis ge
nere reali ff. de penis l. in seruo in si. Grauio
ra delicta sunt delicta publica pro quibus
non imponitur pena mortis ℭ m hijs duo
bus loquitur glosa in dicta l. auxilium ℔. in
delictis ff. de minore Di vis vlterius quere
re an mandans teneatur ac si ipsemet fecisset
vere vel interpretatiue vide que scripsi supra
de proxi. c. exhortandi d. contrarium fece ℭ
d. ad tuum materie Nomine de suo hic
vide que super hoc scripsi supra de iud. c. item
omnes illi d. suo nomine. Iuri scilicet
cōmuni Approbate supple ℭ prescripte
Quicquam supple iuris honoris vel com
modi vt supra c. proxi. Subtrahitur
facit ad hoc xij. q. i. predia ℭ c. sequenti
Aliquid licet modium. Ecclesiastti
cam libertatem scilicet vniuersalem sm
notata Innocen. de sentēn. excō. c. nouerit et
idem intelligo si huiusmodi libertas sit gene
ralis quo ad vnam prouinciam vel ad vnū
regnum puta Anglie Nam consuetudo ali
cuiusibet regionis attendenda est ff. de ven. in
spic. l. i. in fine. Inuolui Et sic est late
sentendum ℔. vide que scripsi supra capi
tulo proximo. Inuolui diocesanus
Simile habes supra c. proxi. in fine.
Specialiter Ex hoc videtur electa indu
stria diocesam vt sic non possit hanc potesta
tem alij committere. Argumentum ad hoc
Extra de offic. delega. c. si. Sed ibi loquitur
vbi personaliter aliquod onus iniungitur.
Hic vero specialiter. vnde licet eius indu
stria quodammodo sit electa Potest tamen
in hoc casu aliter committere vices suas Di
ut patet extra De offic. ord. capitulo Iu
ster alia verb. finali.

Idem.

Quamꝓ ex ſolutenti⸗
bus bene decimas de
us frugum omnium
habundanciamq; poſ
ſeſſionum promiſerit vbertatem
tamen dolenter referimus ꝙ nō
nulli noſtre prouincie contra te⸗
ſtamenti veteris atq; noui doc⸗
trinam de ſiluis ſuis cæduis & li
gnis arborum cæduarum exciſis
circa que minus ꝙ circa fruc⸗
tus agrorum laboris impendunt
decimas deo & eccleſijs quibus
debentur notorie propter hoc ꝙ
in preteritum ipſas non dederūt
ſoluere contradicunt quod eſti⸗
mant idcirco non licere quia legē
moris ; de longa inualuiſſe con⸗
ſuetudine arbitrantur in dubium
etiam reuocantes quid ſilua
cædua ſit cenſenda ¶ Nos igi⸗
tur aduertentes qnod ſi ſua poſ⸗
ſeſſione eccleſia ſit defraudata diu⸗
tiue crimen propter ea nō immi
nuit ſed augetur ac fames & penu
ria omnium q; rerum egeſtas op
primunt bene decimas non ſol⸗
uentes huiuſmodi declaramus
prouiſione conſilij ſiluam cædua
fore cuiuſcūq; generis arborū
exiſtens in hoc habetur vt cæda⸗
tur aut eſt habilis ad cædendum
& que etiam ſucciſa rurſus ex ſci
pitibus aut radicibus reuaſcitur
ac ex ea decimā vt pote realem
& predialem baptiſmalibus ſeu
matricibus eccleſijs perſoluāda
nec non ſiluarum poſſeſſores hu
iuſmodi ad preſtationem deci⸗
marum lignorum ipſorum ex⸗
ciſorum in eis ſicut ſem & blado⸗
rum omni cenſura eccleſiaſtica
fore canonice compellendos.

Quamquam. Hec eſt conſtitu⸗
tio eiuſdem aiius & prudens Et
patet dnas partes. In ſecunda
ibi. Nos igitur In prima re⸗
fert quādam cōtradictionem ſuper ſolu
tione decimarum & vnum dubium In ſecun
da apponit remedium cum declaratione illi⁹
dubij Habundanciam. Malachie. iij. xvi
q. i. Reuertimini Dolentes Simile ha⸗
bes de celebratione miſſarum c. dolentes.
Veteris ij. paliponeuon xxxi. ibi omniū
que gignit humus ex. Siluis cæduis.
de quibus infra ſequitur. Lignis. horum
appellatione cōtinentur omnes arbores ge
neraliter proſtrate ff. de leg. iij. l. ligni ¶. circa
te proprie tamen lignum non ſignificat ma
teriam ad edificandum vel fulciendum ſed ad
cōburendum paratum vt patet in e. l. vbi eti
am apparet quod circa hoc cōſideranda ē cō
ſuetudo regionis quid videlicet cōtineatur ap
pellatione liguorum Nam & arundines lo
co lignorum in quibuſdam partibus habe
ntur vt ibi patet in ¶. lignorum appellatione
Et circa hoc vide que legūtur & notantur ff.
de d. ſig. l. arborum Arborum cædua⸗
rum arborum nomine que cōtineantur ha
bes ff. arborum furtim cæſarū l. iij. Que au
tem ſint arbores cædue patet inferius in tex
tu & legitur de hijs ff. ſoluto matrimonio l.
diuortio ¶. ſi fundum vbi notat Barth. qd
arbores fructifere non numerantur inter cæ
duas Et ibi etiam notatur in glo. Exci⸗
ſis ſiue de ramis ſiue de ſtipitibus. Et dic
exciſis. i. in minutas preias cæſis ff. de leg.
iij. l. ligni ¶. iij. Circa que ſcz ligna. Mi⸗
nus Sume qđ eſt ꝛ laboris Fructus a
grarij qui conſiſtit in frugibz & cultura ſe
minatione & alijs laboribz plures exigit ſum
ptus ex e. tua nobis in principio Impē⸗
dūt ſcz ſiluarū vel huiuſmodi arborum & lig
na excidentes Decimas ſcz hmōdi ſiluarū
cæduarū. Debentur Illis viz eccleſijs ꝛ
quarū pochiarū limites ſituātur. Dūt nāq;
hmōdi decime prediales ex. de poch. c. vlt. de de
cimis c. qm̄ Contradicūt ſcz p rationē
que ſequitur Legem moris. i. vſus vel cō
ſuetudinis Arbitrātur. i. eſtimāt & ma
le qr nō decimas nō ſoluere ſit peccatū mortā
le ex. e. puenit xij. q. ij. nulli & decime debētur
de precepto l. diuine vt pz ex. e. c. tua ꝛ ſuetu
do circa eas nō ſolnendas nō hz locū & pote
rūt siue loq̄mur de decimis prōdialibz ſiue pe
ſonalibz ſicut clare notat e. ti. c. i. d. decima⸗
rū p Jo. an. li. vi. In dubiū vō. ¶ Nos
igitur ſecunda ps Tua partiqua que
exiſtit in decimis & oblacōnibz Item in por
tione canonica proueniente ex funeribus.
Item in alijs que debentur de conſuetudine
extra de ſimonia c. ad aplicam & notatur p
Joh. an. e. ti. c. i. d. aliarum rerum li. vi.

Diutine.i.per longa tpa **Crimē** ſ. ſacīl legi qđ mairtunt detentores decimarū xij. q.ij.c.nulli. **Nō minuitur** ꝛc.extra de ꝓſuetudine c.cū tanto. **Fames et penuria** xvi.q.i.reuertimini ꝫ c.ſequenti ꝫ .q. vij.c.maiores. **Declaramus** eſt ergo nō noui iuris introductiua ſed antiquoꝝ iuris declaratiua de iure iur.c.i.ꝫ ibi ꝑ Jo.ď. declaramus li.vi.ꝫ de regulaꝝ.c.ꝟſtitutionē ď.porrogamus ꝑ eūdem e.li. **Siluā cedui** hec lrā que hic ponitur ſumitur de lege illa ſilua ædua ff.de ď.ſig.hic tñ plus habet in lrā ꝙ ibi. **Cuiuſcūqz generis** vide ꝛtra hoc ꝙ legitur ff.arborū fructiui cæſarū l.iij. **Vt cederetur** .i.que matura eſt et habilis ad ædendū In hac em ſignificatōne ſumit ff.de vſufruct.l.ex inſula ff.ſo.matri.l. diuerſo ℔. quedā in anno ff.de ꝛtraḥen.em ꝓōe l.cū manu lata ℔.ſilua ædua vbi ptz ꝙ arbores q̄ proferunt glandes dicuntur ædue **Et que** etiā hanc lrām ꝫ ſequentē ſic expone **Et etiā** ſuple illā declaramus ſore ſiluā æduā **Cue**.ſ.ſilua ſuecīſa rurſus renaſcitur ꝫ hec lrā ſumit ex deō ſuij iuris ꝟſulē.ff. de ď.ſig.l.ſilua in principio ⁊. **Reualcitur** ex hoc loco colligunt aliqui ꝙ alias ſilua nō dicatur ædua niſi ſuecīſa renaſcatur ſed hic intellectus nō colligit plane ex hac lrā. ponit nāqz hic ꝙ ſilua ædua intelligitur dupliciter Uno mō illa dicitur ædua que in hoc habet vt ædat ꝫ ad hoc habilis eſt arui ſcūqz generis arborū ſit licet ſuecīſa nūꝙ renaſcat ꝫ ſic ſtat primū dictū. Alio mō dicitur ædua q̄ ſuecīſa renaſcit vt ptz in ij.dicto ꝫ ꝙ ille ſit rectus intellectus ptz ex dictione **Etiā** hic poſita dū dicit textus ꝫ que etiā vñ licet in illa l.ſilua ædua ff.de ď.ſig.nō ponat hec dō etiā in textu ſubaudit tñ vt notat ibi glo.ď.eam eſſe ꝫ ſic hic ponitur ampliatiue ſicut alias ſimil ꝟſimiliter de preben.c. aū in illis vbi de hoc ď.etiā ſi aūa ꝑ archid.li.vi. ꝫ nota ꝙ ſint primū dictū hic poſitū ſatis colligit ꝙ ō groſſis arboribus proſtratis ſolvende ſunt decime ꝫ ſic tenent Innoc.extra e.noñ eſt ď. Jti ſi arborē ꝫ hoſt.ꝫ Jo.an.in no.ꝫ oēs q̄ ſi dct.in e.c. **Ex ea**.ſ.ſilua ædua **Reualcitur** ſic dicta qz prouenit ex re ipa ꝓdiale ſic dicta qz tōe ꝓdicti debetur extra de poch.c.cū ſtingat **Matricibus** i. baptiſmalibus hūs em eccleſijs.ſ.pochialibus ꝫ baptiſmalibus nō aūt in capellis ſubditis decime ſoluende ſunt xvi.q.i.de decimis extra e.aū ſtingat. vbi de hoc de ꝑſcripc.c.ex tuāſmiſſa cū glo. et notat xvi.q.i.c.quicūqz ꝙ Jo.ꝫ xiij.q.i.in ſumma hoc tñ potes intelligere verum vbi ea villa ſubdita nō hz pochiā xvi.q.i.eccleſie ꝫ c.quicūqz ſm Jo.caldum alius dcā ꝫ etiaz aliter veritat anthō.dicto c. cū ſtigat vbi vide poteris **Siluarū pulſationes** ex hac lrā vidē ꝙ decima hmōdi ꝑū dz a domi-

no ſilue ꝫ nō ab emptore loquit em de poſſeſſoribus ipſarū ſiluatū in quibz ligna exādū tur magis ꝙ de poſſeſſoribz ipſorū lignoꝝ q̄ rū poſſeſſio trāſfert ꝑ vendicōz fcā trāſi; ōe cū ſolucōe ꝑij l ſi venditor fidē emptoris ſe aut9 ſit Jnſti.de re diuiſ.q.vendite.tñ ꝙ emptor debeat decimas ſoluere facit bñ c.paſtoralis extra c.ti.ꝫ ꝛtra hoc vide q̄ dixi ō e.c. i° ď.aſportans. verū em eſt ꝙ decima ſequitur fructus ꝫ cū onere decime trāſferūtur fructus in alterū vt ꝑz dicto c.paſtoralis ꝫ ideo pctus petī debent ab eo qui recepit fruct9 ꝙ a dño fundi ꝫ ibi apparet nec obſtat ꝙ hic dicit ꝙ intelligi dz i caſu quo ipſe dñs ſilue poſſeſſē facit ſuccidi ſiluā abſqz hoc ꝙ trāſferat ipſi9 ſilue fructus in aliū ſic ꝙ directe ſilue cō moditas pueniat ad ipm dñm ipſius poſſeſſoē ſiue medio alterius ipam ad vtilitatē ſuam proſternentis **Excilarū** nō ergo crescentiū ſed a ſolo repatorū extra e.cū ꝓies **Sicut ceni** extra e.pueniet vbi ꝑ.de archo re tenet ꝙ in decima ſeni de molendinis piſtarijs lana ꝫ apibus q̄ de certis locis ꝓpiunt nō videt conſiderāda pochia habitacōis ſz loci vbi conſtit licet multū plus in horū fructu ꝓies induſtria operetur ꝙ locus facit. **Cē ſurā eccleſiaſticam** ꝛcr.extra e.pueniet. **Canonice** ſcilicet monicione ꝓmiſſa. extra e.c.pueniet.

Idem

INmoderate temeritatis ꝫ ⁊ Preſentis deliberacione conſilij Statuimus quoſcūqz laicos oblaciones in eccleſijs vel capellis aut cuiuſuis earū poſticu vel cimiterijs ſeu quocūqz loco diuino intuitu in noſtra factas ſeu faciendas prouincia occupantes auferentes ſeu diſponentes quouiſmodo de ipſis pre textu etiam cuiuſuis operis conſuetudims alio ve colore niſi de conſenſu eccleſiaſticarū perſonarum ad quas oblacionum huiuſmodi prece pcō pertinet et ex cauſa ſufficienti ꝫ legittima. per epiſcopum loci primitus approbanda ipſo facto maioris excommunicacionis ſentencie decernimus ſubiacere.

Idem.

Immutate Licet ostiatio
eiusdem autus est supra. Et ꝙ
diuiditur. Et infra. Hic addi
tur usurpatio laicorum dans oc
casionem huic statuto. Quocumq; lais
cus Clerici igitur sub hac cōstitutione que
est penalis non cōprehendūtur de pri. di. is
pne aim ꝛcor. Et ex hoc qđ dicit quocumq;
q; laicos innuitur quod etiam laici con
uersi. licet sint psone ecclesiastice non posi
sunt oblationes de quibus hic loquitur rec
pere sine pena hic statuta. Non enim negari
potest quin tales laici sint dicti supra de los
cato ꝯ eductο c. veniētes d. ecclesiasticis. Et
ad p̄missa facit qđ legit de elect. c. ex co in si.
li. vi. Contra hoc tamen facit extra de ele
mis c. ꝙis ibi in seculo remanenti. Dic vt
ibi per Jo. in no. videlicet ꝙ tales laici cona
uersi respectu ordinis possint recipere obla
tiones non tamen respectu psonarum ꝯ vi
de infra d. ecclesiasticarum suarum. Obla
tiones de hijs quod non pertineant ad la
icos dedi remissiones supra e. c. i. d. antiquo
rum canonum in principio. In ecclesijs
scilicet parochialibus. Cappellis etiam
habentibus populum vel non habentibus po
pulum de quibus patet ni constitutiōe octo
nis gracia. Porticu per quam sit aditus
in ecclesiam vel capellam. Et est ipsius po
ss. de damp. infect. l. penulti. de leg. i. l. extra.
q. hoc senatus. Et cum hoc ꝛcor. notata per
Jnnoc. de d. sig. c. cum inter glo. i. Diuinu
intuitu quia scilicet in loco oblationis si
xa est crux aliqua vel alicuius sancti ymago
vel aliquod simile ad diuinitatis vel humani
tatis xpristi vel alicuius sancti contempla
tionem pertinens Jh cuius pucrem ibi of
ferat quis munus suum pro peccatis x. q. i.
quia sacerdotes ꝯ c. se. Dicitur etiam obla
tio fieri intuitu diuino vbi nulla talis appa
ret rei coporalis substancia sed solum fit ta
lis oblatio ipsius dei contemplatione in re
medium pecaminum ipsius offerentis Du
te ꝯ oblationes defunctorum intuitu dei fas
cte p laicis auferri vel retineri nō debent xiij
q. vj. qui oblationes ꝯ c. sequenti vel ideo di
cit diuino intuitu quia si fieret oblatio intui
tu psone cui offertur vel intuitui certi vsus
vt puta pietatis vel elemosine faciende vel ad
fabricam ecclesie vel ad sustentationem pau
perum vel alicuius certi oneris in cumētis
ꝯ de offerentis intentione constat tunc ta
lis oblatio cōuerti debet ipsum destinatū es
se statu monachorum c. i. cum similibus vbi
de hoc per Jnnoc. Alioquin si non constat
de intentione offerentis presumitur fieri ins
tuitu diuino xiij. q. iij. pontifices extra de te
stamentis requisisti. Et si vis scire que res
tineantur appellatione oblationum vide qđ
legitur ꝯ notatur de d. sig. c. cum inter. Qꝫ

rupantes. In malo sumitur. Dic alias su
mitur de elect. c. generali ꝯ e. ti. c. quia sepe ꝯ
de officio ord. c. presenti li. vi. cum aliis cō
mu. quas ponit archid. dicto c. generali de
ocupare. Sumitur etiam quandoq; in bo
na parte vij. q. i. factus de pen. di. ij. cuius
dā. Et quid. de pen. di. v. numq̄ cum cōmu.
alle. in glo. predicta per archid. Et nota ꝙ
tales ocupantes cōmittunt furtum ꝯ sacri
legium non autem qualecumq; furtum sed
furtum qualitatis quod sit de re publica xxiij
q. iiij. quid ergo cum ibi notatis. Et facit
ad hoc notata per archid. de im integ. resti. c.
ecclesia glo. ij. li. vi. Quomodo autem dispen
sant ocupare ꝯ imutare notatur dicto c. ge
nerali d. ocupare per Jo. ꝯ archi. Quouis
modo. Omnem ergo modum cōtinet. sic
ꝯ hec dictio quoquomodo prout patet per
ꝛcor. de elect. c. in tempnitatibus d. quoquo
modo per archid. li. vi. Cuiuslibet operis
vt puta ecclesie edificande campanilis vel al
terius operis infra ecclesiam vel extra con
struendi. Consuetudinis. Siquidem
decimas ratione consuetudinis prescripte q
cipere non possunt laici de prescripc. c. causa
Dic nec oblationes. Nam decime ꝯ oblatio
nes quo ad hoc ad pena reputentur extra de
decimis c. ꝙis. Ecclesiasticarum per
sonarum. Earum numero cōtinentur ꝯ
laici conuersi ꝯ alij de quibus dixi supra de lo
cato. c. venientes d. personis ecclesiasticis.
Et nota ꝙ tales respectu personarum lis
cite recipere possunt decimas ꝯ oblationes.
vt notant doctores de decimis c. ꝙis. Et
hoc verum quando huiusmodi decime ꝯ ob
lationes ex concessione eorum ad quos per
tinet spectant ad huiusmodi laicos ad eccl
sustentationem vt in dicto c. ꝙis. Secus
vbi de iure vel consuetudine pertinent ad as
lios vt in casu huius constitutionis. Cau
sa sufficienti videlicet ad reparationem
ecclesie ornamentorum librorum vel aliarū
rerum diuino cultui necessariarum. vbi pe
ad quorum onus hoc pertinet sunt mopes ꝯ
forte reperitur onus qui pre suam industria
velit prouidere omnia necessaria tali rei vel
operi. Dic qđ posset habere oblacōnes in tali
certo loco prouenientes ad tempus. Et le
gittima. Hoc addit qz licet causa forsan su
sit sufficies tamē de se pia ꝯ meritoria non
tñ erit legittima nisi tum repugnāt ne ta
les oblacōes cadāt sub dispositiōe laicorū vt
dixi remissiones supra e. c. i. d. antiquorū ca
nū. Fatetur tñ vt p̄dixi ꝙ laicus tñi posset ꝑ
esse ecclesie ꝙ esset causa sufficies quam ep̄s
sibi posset ꝑcere oblationes de quibus hic
sit mentio ad temp9 ar. ad hoc extra de pēs
que fi. a p̄la. sine offensa capituli c. cum apo
stolica. Et vide que scripsi supra de lo
cato c. licet d. suo nomine ꝯ duabus glosis

sequentibus vide etiam supra de re. ec. nō alienand. c. vt fm canonicas d. necessitas. Episcopum loci sic ergo non pre archidiaconum vel alium ordinarium inferiorem facit q alias notatur in simili de elect. c. cum ex eo q nos supra & ibi per Johan. an. d. et pistopi & d. superiores per Archidiaconum libro sexto Quod enim de vno conceditur de alio videtur esse denegatuz de prestripī. c. nō ne cum concor. ibi in glosa. Primitus scilicet ante consensum rectoris vel vicarij alterius vt ad quem spectat oblationes huiusmodi recipere vel potes intelligere primitus idest antequam latius se intromittat de huiusmodi oblationibus etiam illo ad quez pertinent consentiente & hunc intellectum videtur velle notata supra de testa. c. religiosa sinceritas d. lianda.

Constitucio Roberti wynchelsei.

Quoniam propter diuersas consuetudines in petendo decimas per diuersas ecclesias inter rectores ecclesiarum et parochianos suos rixe & contenciones scandala & odia maxima multociens oriuntur. Volumus & statuimus q in cunctis ecclesijs per Cantuar. prouinciam constitutis vniformis sit petitio decimarum & prouentuum ecclesiarum. In primis volumus q decime de frugibus nō deductis expensis integre & sine aliqua diminucione soluantur & de fructibus arborum & de seminibus omnibus & de herbis ortorum nisi parochiam competentem fecerint redempcionem pro talibus decimis. Volumus & statuimus eciam q decime de fenis vbicumqz crescant. siue in magnis pratis siue in paruis sine in chyminis exigantur & pro

pt expedit ecclesie persoluantur. De nutrimentis autem animalium scilicet de agnis. Statuimus q pro sex agnis & infra sex oboli dentur pro decima.

Si septem sint agni in numero Septimus agnus detur pro decima rectori ita tamē q rector ecclesie qui septimum agnum recepit tres obolos in recōpensacionē soluat parochiano a quo decimam illam recepit. Qui octauum recepit det denarium. Qui vero nonum det obolum parochiano. vel expectet rectorem vsqz ad alium annum donec plenarie decimum agnum possit recipere si maluerit & qui ita expectat semper exigat secundum agnum meliorem vel tercium ad minus de agnis secundi anni et expectacione primi anni. Et ita intelligendum est de decima lane & porcellorum. Sed si oues alibi in hyeme. & alibi in estate nutriantur diuidenda est decima. Similiter si quis medio tempore emerit vel vendiderit oues & certum sit a qua parochia ille oues venerint earūdem diuidenda est decima sicut de re que sequitur duo domicilia. Si autem incertuz fuerit habeat illa ecclesia totam decimam infra cuius limites tempore tonsionis inueniuntur. De lacte vero volumus quod decima soluatur dum durat. videlicet de caseo tempore suo Et de lacte in autumpno & hyeme Nisi parochiani velint pro talibus facere competentem redempcionem & hoc ad valorem decime & commodum ecclesie.

De prouentibus autem molendinorum volumus q decime

integre soluantur & fideliter.

¶ De pasturis autem & pascuis tam de communibus q̄ non de communibus statuimus q̄ decime fideliter persoluantur & hoc per numerum animalium & decimum vt expedit ecclesie. ¶ De piscationibus & apibus sicut de omnibus alijs bonis iuste acquisitis que renouantur per annum statuimus q̄ decime solui tur & exigantur debito modo.

¶ Statuimus etiam q̄ decime personales soluantur de artificijs & mercāc̄ijs scilicet de lucro negociationis Similiter de carpentarijs & fabris textoribus pannorum oratoribus & omnibus alijs stipendiarijs ac operarijs vt videlicet dent decimam de stipēdijs suis nisi stipendiarij ipsi aliquid certum velint dare ad opus vel ad lumen ecclesie si rectori ipsius ecclesie placuerit. ¶ In petitione autem principalis legati volumus q̄ consuetudo prouincie cum possessione ecclesie obseruetur Ita tamen q̄ rectos ecclesie si fuerit vel vicarius in petitione sua vel capellanus ānuum deum in petitione illa habeat p̄ oculis. ¶ Nec quoniam nonnulli tur multi decimas sponte dare nolentes Statuimus q̄ parochiani moneantur primo secundo & tercio vt decimas deo & ecclesie fideliter soluant. Quod si se non emendauerint primo ab ingressu ecclesie suspendantur. & sic demum ad solutionem decimarum per censuram ecclesiasticam si necesse fuerit compellantur Si autem dicte suspensionis relaxationem vel absolutionem pecierint ad ordinarium loci mittantur absoluendi & debito modo puniendi. Rectores autem ecclesiarum seu vicarij siue capellani annui qui predictas decimas predicto modo seu propter formidinem hominum seu fauorem timore dei postposito vt predictum est cum effectu non pecierint pena suspensionis innodantur ipso facto donec dimidiam marcam argenti pro sua inobediencia archidiacono loci persoluant

Quoniam Hec est constitutio vberti voyncelsee Cantuarien. archiepiscopi sm aliquos libros. Sed in alios est bonifacij Mel a liaest constitutio communis episcoporum cōgregatorum apud merton in cmuni consilio prout vidi in vno libro valde antiquo. Et habet principaliter plura dicta videlicet quinq; In quorum primo ponit casum cuius huius cōstitutionis. In secundo ibi. In primis Retinet plura dicta distinguēdum diuersa genera decimarum. Circa que seriatim p. t suam ordinationem In tercio ibi In petitione disponit quid fieri debeat circa dispositionem mortuarij In q arto ibi Sed qm Dat modum procedendi contra nolentes sponte soluere decimas In quinto ibi. Rectores Statuit penam contra negligentes procedere contra huiusmodi nō soluentes Consuetudines Que quō locum habeant in decimis soluendis vel nō tenent doctores extra e.c. In alijs ubi patet Inno. post Bernardum q̄ consuetudo pt non soluantur vel minus plene soluātur decime non valet all. ad hoc xvi. q. vii. quia ibi extra e.c. non est & c. cum homines Et q̄ modo consuetudo locum habeat vel non circa solutionem decimarum ibi notatur per hostiēn. Melius tamen per Jo. in nouella et per petrum de anchorano & anthoninam de tertio post eum. ¶ Et nota q̄ in decimis rectoribus non valet consuetudo vt soluatur minus decima parte. Sed in personalibus sic notatur per vost. in ulem. ij. de iudicijs verbo prestationem. ¶ Decimas scilicet de hijs que inferius numerantur in textu Rectores Item intelligas de vicarijs qui scilicet debent decime ad ipsorum portionem pertinent Vide quo vide que scripsi supra de consuetudine c.i. verbo Rectores ecclesiarum.

Nota hic vide que scripsi supra de iu iur. c. pres biteri stipendiarij v. vias & pro verbis sequentibus ibi videas in v. contentiones & v. scandala & v. odia. **Prouinciam** aliqui libri hic habent archiepiscopatum sed hec dictio archiepiscopatum in quodam consilio provincali tento in ecclesia sancti pauli lon con. sub domino henrico Chichele archiepiscopo Cantuarien. de consensu prelatorum & totius cleri fuit subducta & loco eius posita hec dictio prouinciam me tunc existente p locutore ipsius cleri. **Vniformis** intelligo hoc sm formam mihi positam & de decimis infra scriptis & sic per hanc constitucionem non tolluntur consuetudines diuerse que consistunt in diuerso modo decimandi aliqui nanq decimant sm garbas eas proicio sparsim in sulcos alij decimant sm aceruos garbis iuxtam collectis Alij decimant non in campis sed in orreo proprio alij dicunt illam decimam ad arcium sacerdotis

Unde in talibus & similibus non potest esse vniformis prestitio decimarum saltem vt seruetur idem modus reddendi licet sit vniformitas vt integra soluatur decima sine diminucione extra eodem c. cum homines & c. omissum **Forenticum** qui scilicet non consistunt in decimis sed in alijs iuribus, vtputa oblacionibz mortuarij & huiusmodi & hic vide q scripsi supra de locato c. licet v. pen tus & eodem c. v. pretextuum **Cui primo** secunda pars **Frugibus** hic vide q scripsi supra eodem c. i. v. frugum **Non deductis expensis** conor. extra eodem c. pastoralis & c. non est & c. tua nobis que c. loquam habent in decimis predialibus de q bus expense non deduuntur licet in personalibus sint expense deducende & que sit ma do nota dicto c. pastoralis v. deduendas q Dern. & per alios doctores notatur **In terris** simile habes extra eodem c. tua nos nis & c. peruenit & c. in aliquibus que c. fac mut expresse contra opinionem quorundam theologorum qui dicunt sufficere aliquid da re pro decima de quo vide q no. Jo. an. eodem titulo c. i. li. vi. & in regula qui prior in quaestione potiorum per eundem in no. libro sexto. **Diminucionis** extra eodem c. tua nobis & c. ex transmissa & c. ex parte canonicorum. **Fructibus arborum** extra eodem c. ad apostolice **Semibus omnibus** que scilicet colliguntur siue in campis siue in ortis vtputa lini milij canabi & aliorum potiorum exparum Ysopi cauliū petrosilij Lapis lactucarum & aliarum herbarum huiusmodi & huic q dicit in omnibus semi nibus decimam soluant extra eodem c. ex parte canonicorum. **Herbis ortensium** vtputa porris caulibus salgea petrosilio nasis alleo & alijs huiusmodi herbis

aulsis vt collectis ad cibum antequam semen emittant & extra eodem c. ex multiplici ibi vniuersis legumimibus & cetera.

Et hic videre poteris questionem quam posuit Jo. an. de decima potatorum in c. qui prius de re. iur. libro vi. **nisi** excipit ab eo qd prius ordinauit. **Competentem** scilicet propter valorem ipsius decime **Redemptionem** sed an possit curatus superiores huius componere cum parochianis vt forsan aliquid recipiat minus decimo videtur q non Nam licet inter clericos bene teneat composicio super decimis vt patet extra eodez titulo c. ex multiplici de transact. veniens tamen inter clericum & laicum non tenet prout apparet De transact. c. statuimus & hoc fatetur aliqui verum sine auctoritate pape Dern. tamen dicit c. statuimus videtur sentire quod sufficit auctoritas episcopi & in hoc concor. ibi hostien qui dicit q illa decr. statuimus edita fuit ad consultationem laicorum & exponit litteram ibi Inter vos scilicet laicos vt si textus ille decidat q inter clericum & laicum possit intervenire composicio super decimis vt scilicet pro eis aliquid soluat annuatim maxime super minutis decimis prout ibi sentit Jo. an. in sex. ad fi. Dic tu q pro decimis subtractis in preteritum licite admittitur composicio et iam cum laicis extra eodem c. cum homines ibi dignam & cetera. Pro decimis vero non soluendis in futurum composicio facta cum laicis non tenet sine iudicis auctoritate. fiunt Nec consuetudo nec prescripcio iuuat laicum quo ad decimam prescribendam vel retinendam de prescript. causam cum similibus Talis tamen composicio cum clericis bene valet etiam sine superioris auctoritate vt dicto c. ex multiplici Ratio est quia laici eas possidere non possunt sed clerici sic extra eodem c. ad hec sic notatur per Petrum de Ancho. dicto c. Cum homines v. sed quero & extra. antho. e. c. **Talibus decimis** scilicet de fructibus arborum de seminibus & herbis ceterorum que reuera decime inter minutas computantur Sunt enim decime minute que proueniunt ex milo pauido menta & neto & similibus Juxta illud Luc. xi. De quz decimatis mentam & rutam & omne olus & cetera. Prout sic notatur per Hostien. eodem titulo c. ex multiplici v. minutis Qui etiam ibi dicit q in Anglia consistunt minute decime in lana & lino lacte caseis & agnis minute etiam decime consistunt in partu animalium pullis ouis & decimis ceterorum sicut notat Bernardus eodem titulo eodem c. cum in tua glo. i. decima etiam mellis & cere numeratur inter minutas c. ti. c. nucos **Palmum** vel **Fenum** licet hec littera plurialiter loquatur textus tamen iuris communis loquit in singulari put pz ex c. c. pueri

¶ Et nota q̄ semꝰ dicit nō solum quā
do sic natum est sed quando est viuus etiaꝫ q̄
in herba existens puto ut notant doct. Mart
vi. Et ibi videtur textus. Unde q̄ de herbu
pindi q̄ non sc̄ata si sic sumat vel necessaria
sit ad pabulum animalium vel bestiarum sol
uenda est decima vt hic q̄ in dicto c. prudenti
bꝰ Petrus de ancharano notat q̄ decima q̄
demus de molendinis pistarijs seno lana
q̄ apibus quia de certis locis percipitur est
pericula debetq̄ in talibus cōsiderari pau
pꝰia vbi tales consistunt licet hominis indu
stria in hijs multo plus operetur q̄ faciat ip
se loans Alle. ad hoc c. pastoralis extra de
Vbicunq̄ scilicet infra fines q̄ limites
parochie Duratis hic diuntur talia lo
bus ad fructum colligendum satis opus est
ff. de d. sig. l. puteum Paruis supleptuti
Thiminis Dest vias vel semitas q̄ est val
gare gallicorum Exigantur Dest esse a
ctualiter petantur q̄ dcor. extra de. c. pa
chianos Et sic ex hoc apparet q̄ in decimis
requiritur exactio siue monitio. Alias de
bens soluere nō cēsebitur in mora ar. ad hoc
extra c. non est ibi neglexerint q̄. q̄ c. fi. p
nemit. Et hoc verum intelligas quo ad hoc
vt non soluens possit excōmunicari quia exa
cōmunicatio non est ferenda propter delictū
sed propter cōtumaciam vt c. fina medicina
lis de sententia excōmunicationis li. vi.
Quantum vero ad mixtam non soluendo cō
tra iendam q̄ omnem eius effectum nō exa
de q̄ momento requiratur quia tempus solu
tioni appositum pro homine interpellat. vt
extra de locato c. potuit viuente quod nota
tur in c. tuerunt xvi. q. i. cum similibus.
Facit etiam ad hoc quod decime debentur ex
precepto diuino vt dixi supra c. c. i. d. prece
pit. Decant ergo mortaliter eas non solue
tes extra c. c. ex transmissa Ad hoc etiam fa
cit exodi. xxij. decimas q̄ primicias tuas nō
tardabis offerre Et hoc verum intelligas in
partibus illis quibus decime soluuntur et
predimantur Ubi vero non soluuntur nec pe
dimantur opus est monitione siue exactione
antēq̄ non soluens dicatur precare mortalis
ter Dic notat hostien. cum alijs extra c. c. a
nobis in glosa magna dē. quinimoq̄ ergo.
Prout expedit scilicet siue in feno sicca
to existente ipsius quantitate siue in feno
viridi siue alias in pecunia loco feni. Nonne
enim q̄ in chimmis vel paruis pratis de q̄
bus hic loquimur non potest colligi tantum
de feno quantum faciat aliquod notabile lo
co decime Sed sunt forsan nisi duo vel tres
carrculi aut forsan solus vnus carrulus in
hoc casu quia de facili non potest solui vera de
cima ipsius feni prout expedit ecclesie fiet ve
compensatio in pecunia sm estimationem ip
sius feni sint alias infra dicitur de agnis

qui se non extendunt ad decimam vnam.
De nutrimentis dē. Animalium.
Istam clausulam de nutrimentis animaliū
q̄. intellige de animalibus que decimare de
bentes nutriunt Sic enim exponitur extra
c. c. ex parte tua per petrū de ancharano dē.
Illud etiam. Et per Jo. an. de ecc. edisi. c.
animadiant d. nutrimentis q̄ gess. extra e. ti.
c. i. d. animalibus ni clem. q̄ per Joh. an. q̄
paulum c. d. De agnis. Idem intellige de
edis Nam q̄ hij in fructu sunt insti. de re. di
vi. q̄. in praedium. Et nota q̄ agni diuntur
quousq̄ sint etatis vnius anni ff. de leg. iij.
l. cum quereretur in principio Circa hoc tā
men cōsuetudo animos q̄ loci inspicienda est.
Nam in quibusdam locis ante ad tonsuram
venerint quinō loco sunt ff. de leg. iij l. legatis
sermis q̄. si. Per vbili Dec limitatio fit
sm estimationem vnius anni ad quinq̄ de
narios vt scilicet pro singulis capitibus sol
uantur singuli oboli ¶ Licet enim in qui
busdam locis plus valet quandoq̄ tamen
legislator constituit id quod cōmunius
q̄ frequentius accidit ff. de legibus l. nā ad
ea Septimus agnus quare magis se
ptimus q̄ sextus vel octauus soluat apollo
nius tamen considerat quod in hoc verisimili
ter releuantur ecclesia maxime in casu quo ag
nus plus valeat quinq̄ denarijs ¶ Nam
si valeat viij. ix. vel x. vel amplius habet ec
clesia integrum agnum resoluendo obolum
dumtaxat pro capite vnde q̄ in casu quo qui
libet agnus de vi. agnis valeret x. denarios
vel amplius magis q̄ obolum pro capite ex
igere non poterit quia licet vna consideratio
ne grauatus sit Alia tamen consideratione
releuatur ar. ad hoc ff. de iur. dcdum l. sucue
sam est q̄. i. cum concor. ibidem positis. Re
curret Jam intelligas de vicario Jure
compensationem scilicet trium agno
rum deficiendum de decima Decimam il
lam scilicet septimum agnum loco decime.
Parochiam Jam intelligas de eo qui
non est parochianus dum tamen habeat ag
nos infra parochiam alienam Sic q̄ ibi te
neatur soluere decimam agnorum Exper
tet scilicet vbi non sunt plene decime agni
sic vicesies vt nec septimo agno recepto pro
decima si tot sunt nec pecunia recepta loco de
cime vbi pauciores sunt q̄ septem expectet
ad proximum annum Donec plenarie
Dic ergo patet q̄ id quod defuit hoc anno
decimationis suppleri potest q̄ debet anno pri
mo sequenti Facit ad hoc multum notabi
liter xvi. q. vij. c. quinimoq̄ in principio ibi.
dum dicit minus fecit q̄ extra.
Huic tamē dicto obstare videtur opinio q̄
ponit Jo. de deo de cōse. di. v. quadragesima.
vbi argumentatiue innuit q̄ si rusticus hab
beat xx. ouibus vini soluta decima de f. Non

tractatur de aliis v. decimate sed die q̄ Jo. ibi in hac opinione non residet nec multum refert ratio per eum ibi posita ad illud tenendū si bene inspiciatur. **Possit recipere** hec dicenda habet respectum in casu quo existēs a retro uno anno tot habeat agnos q̄nto futuro q̄ de eis possit impleri decima sed quid si sic existens a retro in .ij. anno nullos habeat agnos nūquid tunc debeat aruatus expectare in alium annum vel potest tunc petere illam quem qui primo anno erat agnus septimus si extet vel alias eius loco possit petere vij. obolos videtur q̄ in hoc casu exsolvet supplementum anni futuri & hoc apparet ex textu hic qui dicit alium annum &c. Non enim dicit proxi. annū facit etiam littera hec que dicit donec plenarie &c. possit recipere Quod autem non possit vij. agnum primi anni vel primam loco agnoti .ij. anno vel tertio repetere videtur Quia a principio male eligendo fuit in culpa ergo in hoc sibi imputetur misti. q̄ cum eo qui in al. po. ff. ceterū aut qui mo. naturales effic. sui ff. i. coll. vi. Potuit enim ius suum habuisse ab initio in receptione septimi agni resoluendo tres obolos vel si pauciores erant recipiendo p quo libet capite obolum prout hic statuitur & q̄a hoc noluit alias aum vellet hoc facere nequit. C. Si quis sibi vel alteri l. multum interest in fi. facit ad idem l. Cuz emancipatis .C. de iure doc. l. si genero & hoc verum puto quo ad cōmodum persone differentis ab initio septimū agnum vel in numero pauciori. pro quolibet capite obolum recipere. Respectu tamen ecclesie cui debetur illa decima Et animus ius subtrahi non debet nec potest Inspectu illius qui ipsam soluere tenetur & alias a peccato non excusatur vt dixi supra eodem v. exigantur assistentibus agnis de quibus possit decima huiusmodi suppleri alijs animis puto q̄ potest estimatio ipsius decime exigi potius officio iudicis q̄ iure actionis nisi ope restitutionis sibi subueniatur equitate consideruta ar. ad hoc ff. de insti. act. l. habebat **Si maluerit** electionem ergo habet vnde si male elegerit imputet sibi ipsi Vt dixi supra in glosa precedenti & postquam semel elegerit variare non potest ff. de tributoria actione l. q̄ in hereden. ff. eligere maxime vbi nulla fraus interuenit ar. ad hoc ff. de optione legat l. cphi cum l. sequenti & facit ad idem eodem titulo l. apud ancillam. **Semper** id est omni tempore quo euenit talis casus sic exponitur ff. ſcl. matrimonio l. i. **Decertium** Cuius ergo in hoc casu erit electio. an scilicet aruati vel parochiani dic q̄ aruati Quia siant hic patet hec alternatiua cadit inter duos inter quos cadit affectio vnde vtrūq; est in obligatione ff. de v. oblig. l. si duo vel alterum tamen est in solutione vt ibi patet

si eligere secundum sic etiam & tertium possit eligere vnum tamen q̄ eligerit remanet in solutionem & q̄ aruati erit electio facit littera hic in textu que dicit exigat &c. & statuitur hoc in fauorem ipsius aruati ergo eius erit electio ff. de leg. ij. l. si ita relictum ꝯ. principio **Secundi aruij** in quo anno si nulli sint agni dic vt supra eodem v. possit recipere. **Pro expectatione** ex hoc etiam apparet q̄ istud ordinatum est gratia aruati vt de ipsius erit electio vt dixi supra v. vel alterum **Et ita** scilicet sicut predictum est de agnis. **Decima lane** vt scilicet si sint sex velleris soluz habeat aruatus pro quolibz velere obolum si sint septem velleris habeat septimam soluendo tres obolos vel expectet vsq; alium annum vt supra dictum est sed certe hic dicit decimam lane soluendaz nūquid hoc sic intelligendum de omni lana Est enim lana una cuma vt hic Item leporina anterina & capreina ff. de leg. iij. l. fi. Aui lana ꝯ. lana Dic q̄ sic nam de omnibus que sicclis homo adquirit debet soluere decimam extra e. c. ex transmissa vnde & de pellibus lanatis solui debet decima Argumentum ad hoc dicta l. si aui ꝯ. lane ad fi. & hoc verum vbi prius de vellere nō est soluta decima. Sed hic quero quid si in domo vnius patrisfamilias sint forsan quinq; vel sex persone habentes inter se .x. agnos vel .x. oues mixtos cum ouibus vel agnis ipsius patrisfamilias nullus tamen ipsorum per se habet septem agnos vel septem velleras nūquid de illis decem dabitur aruato vnus agnus vel vnum vellus nomine decime videtur q̄ sic Nam leuitici xxvij. dicitur ouis & bouis & caprc que sub virga pastoris transeunt quicquid decimum venerit sanctificabitur domino & non eligetur bonum neq; malum nec alterno cōmutabitur Sed dic q̄ auctoritas illa locum habet in hijs que decimare detentis propria sunt Constat enim quod animalia que gregibus alienis admixta sunt remanent eorum propria non quorum sunt greges sed quorum sunt ipsa animalia nec q̄ ad ius decimandi sapiunt naturam gregis sunt patet eodem titulo c. i. in cle. & ratio ē. quia separabilia sunt ff. de aqua cotid. & estiū. l. i. ꝯ. crebacius misti. de re. di. ꝯ. si frumentū potest tamen dici q̄ vbi filij vel filie in potestate patris existentes in prelio profectiōe habent huiusmodi agnos vel oues a bonis patris vel patris occasione prouenientes. tunc de talibus debet solui decima tanquam de bonis ipsius patris ar. ad hoc Justi. per quas psonas nobis ad ꝯ. i. circa medium nā glosa ibidem & idem puto de prelio aduēticio cuius vsus fructus ad patrem pertinet vt patet in loco prealle. v. quod autem dicit scilicet ipsarū verū que in fructu sūt & pro eis acquiruntur patet solue decimam seruā

ia proprietatis filio vel filiꝰ ad quem tal ad ꝙ pertinet. Sed si omes ꝺ͗, nemo de hoc tempe sciat de cæteris anni de temporibus di ci supra de officio archipbi c. ignorantia in principio. qualibet quarta anni. Et dicat pemo a ix. kal. decemb. s. festo sancti Clemẽ tis vsqꝫ viij. kal. marcii sic festum cathedre sancti petri ibi incipit ꝺ. ꝫ terminatur viij° kal. iunij in festo vrbani Estas incipit ibi ꝫ terminat nonas. kalen. septembris scilz festo sancti Bartholomei Autumpnus ibi incipit ꝫ terminatur ix. kal. decembris vnde ꝺ͗ Dat clemens hyemem dat petrus ꝺ. cas tradutius Estuat vrbanus autumnat bartholomeus Hic tamen ponitur hyemps large vt scilicet comprehendat non solum tempus predictum sed etiam partem autumpni ꝫ ptem veris vt sic appellatione pemis cõtineatur tempus quo solent ymbres ꝫ frigora occupare tertiam vt puta ab equinoxio autumpnali vsqꝫ ad equinoxium vernale vel sumitur hic pemps sm cõsuetudinem patrie vnius quam forsan circa festum sancti michaelis solent oues mutari de vna parochia in aliaꝫ ibi nutriũtur vsqꝫ ad festum purificationis vel sancti petri aut annũciationis sancte marie vel forsan a festo omnium sanctorum vsqꝫ festum philippi ꝫ iacobi sm varias ꝓuincias studines. Consuetudo namqꝫ patrisfamilias ꝫ etiam regioms est attendanda ff. de fundo instruc. l. cum delamonis ℣. asinam de pecul. leg. l. dominus ℣. testamento cum glo. Ester ce animus consideratio habetur respectu hyemis vt dixi in glo. precedenti Et facit ad id ff. de leg. iij. l. qui saltum Nutriantur Ibi certe quia de cibatione hic mihil loquitur tamen infra c. proximo loquitur de cibatione qꝫ c. videtur in quibusdaꝫ oppositum hijs que hic dicuntur vt infra patebit Quinta ꝺ͗ est decima Facit ad hoc ff. de leg. iij. l. qui saltum extra de testa. c. relatum ij. ad fi. qꝫ c. bene nota quia illud c. non dicit diuisionem equalem fieri sed congruaꝫ videlicet sm tempus permanendi in vna parochia vel in alia Hanc materiam scilicet vbi animalia nutriuntur siue in vna parochia siue in diuersis parochijs quomodo solui debet decima tractat hostien. in summa c. ti ℣. cui danda sit nota xiij. q. i. c. ecclesias ꝺ. pascit per Johan. ẽ e. ad apostolice ꝺ. personales p Bern. ꝫ etiam hostien. Et hec glo. tractant de hoc an decime animalium sunt prediales vel personales Et sunt argumenta pro vtraqꝫ parte Concluditur tamen ꝙ sint prediales cum dicit consuevit quod si continue pascantur et nocentur in vna parochia ibi soluenda est decima tamꝫ predialis. Et si per medietatẽ anni nutriantur ꝫ cubant in vna parochia ꝫ per aliam medietatem in altera dimidia de ꝑ tot decima equaliter vt hic dicitur ꝫ per totꝫ

thoese in dicto c. ad apostolicam Facit ad hoc de sepult. c. cum quis. ij. tũ soli. vi. Hostien. vero in summa dicit ꝙ debent dici mixta qꝫ tum ab opere hominis in custodiendo prouenirũt Alie etiam super hoc sunt opiniones quas aliquas ponit Hug. xvi. q. i. decimas. Item Innoc. extra e. c. cõmissum vsi. vers in clem. i. de decimis ꝺ. animalibus ponit vnam distinctionem ad cõsolandam opinionem Et dicit ꝙ loquendo de agnis lanatis ꝫ huiusmodi vt in casu nostro vera est opinio illa que vult ꝙ debeatur decima tam ꝑ predialis Pastor tamen qui huiusmodi animalia custodit soluat decimam de sua mercede tamꝫ ꝑsonalem hoc est in loco vbi audit diuina ꝫ recipit ecclesiastica sacramenta sicut miles de milicia extra e. c. non est Et sic de ista materia concernit materiam c. sequentis quod c. vt ibi dicam in quibusdam dicitur contradictorie huic c. in quantum dicitur hic decimam diuidendam Ibi enim vt videtur non eodem modo ordinatur. Unde pro declaratione huius materie habes considerare quo ad oues ꝫ animalia domestica decimas qꝫ de eis prouenientes quandoqꝫ oues continue pascantur ꝫ manent in vna parochia per totum annum Et tunc non est dubium quin decima lane agnorum ꝫ lactis debeatur illi ecclesie infra cuius parochiam sunt huiusmodi oues Et est decima predialis vt prædixi decima vero mercedis custodientium huiusmodi oues est ꝑsonalis vt notat vsi. in loco ꝺ͗ alle. Decima vero pasture in hoc casu non estimabitur si pastura sit propria ipsius cuius sunt oues vel alias sit sibi communis cum ceteris de parochia qꝫ decima debet sic depasci sine qua nutriri non possunt huiusmodi oues soluitur in decima lane agnorum ꝫ lactis Tamen quandoqꝫ pastura vel pascua cõmunis etiam alijs extraneis de alienis parochijs Et tunc considerari debet tempus more huiusmodi animalium in dictis pascuis vt infra e. ℣. de pasturis ꝫ infra c. proximo Si vero pastura sit aliena tunc si vendita sit vendens soluat decimam de precio tamꝫ predialem Si vero gratis donata sit tunc ipsam depascens soluet decimam sm estimationem ipsius herbe Hic intelligo nota per Inno. extra e. c. cõmissum. Et hoc verum quando in tali pastura donata pascuntur animalia nullam vtilitatem ecclesie alicui ad afferencia vt puta equi boues ꝫ asini etiam alia animalia non fructifera Si autem vtilitatem ꝫ fructum ecclesie afferant ad valorem ipsius herbe sciat est videre in omnibus puto ꝙ sufficiat decimam solui in fructu proueniente ex huiusmodi animalibus Quinta nota Innoc. ꝺ͗ alle. Quandoqꝫ oues p medietatem anni continue pascantur ꝫ cubant in vna parochia ad aliaꝫ medietatẽ pascuntur

ę subantur in alia ę tunc dividenda est decima vt hic ę sicut notant dect. in dicto c. ad apostolicę idem erit si continue pascuntur in una parochia ę continue maserint in alia. Arg. ad hoc ff. ad municipal. l. assumptō In hoc tamen casu dicunt quidam q de lacte fetus ę lana debitur decima illi ecclesie in cuius parochia pascua situata sunt quia ainc inde sustipiant totum nutrimentum tales decime pdiales consentur ar. extra e. cōmissum et ibi notat Thomas in summa et eum secuti sunt Jo. in summa cōfessorum li. i. c. iij. Alias tamen ę alij tenent vt predixi ę intelligo q decima dividenda est vt hic dicit nō omnino equaliter sed sm formam limitatam in extra c. proxi. ne alias sit huic contrarium vt poi dicam. ¶ Quando ꝫ ones non cōtinue sed interpolatim pascuntur in vna parochia quandoqz in alia ę tunc dic vt infra c. proxi poi plenius videre poteris. **Similiter** sumie q est infra dividenda est decima ę retenta. **Medio tempore** scilicet inter estatem ę hyemē vel prope finem estatis ę principium hyemis sotzan per xo. dies ante finem estatis vel xo. dies post aduentum hyemis Ita q istud medium tempus referatur ad tpus mediaz de quo vide notata per vol. de re ec. non al. c. i. d. modium tempus ę e. d. p Jo. an. in cl.ª a qua. **Parochia** suple ę q ibi cōtinue prius pascebantur ad modo estatis precedentis alias emm non haberet locaz q hic dicitur sicut patet supra e. c. d. dividenda est decima. **Decima** scilicet lane vt infra patet vbi dicit tempore tonsionis ęc. **Dua** Domicilia ff. ad munic. l. assumptō q. vi a pis prudentibus de septult. c. ij. li. vi. ¶ **Si autem** vō **Tullionis** patet ex hoc q loquitur tantum de decima lane. **De lacte** vō q dic lacte sive vaccarum sive ovium sive caseum nam in fraudem fructu lac lanaqz fetus haberet ff. de vsufruct. l. in fraudem. Insti. de. r. divi. ꝫ in fraudem **Dū durat** hoc declarat infra. **De caseo** prius omen dationem ponit arch. iiij. di. a lacte ponēs Ac si loqueretur in persona caseis hos versus Lunari medio me dicunt esse nocuū Sed tū ignorant aut no animētia ferum Exercitio vere esse ratiū q cōmoditate Languenti stomacho caseus addit opem Caseus ante cibū cōfert si defluat alvus Si cōstipetur terminat ille dapes Cui fidū stomachi dū sumptū cibaria trudit Dum digestiuā non minus ille iuuat Si stomachus languet ꝑ si minꝰ appetit ille Fit gratus stomacho. cōsilians q cibū ¶ Quod autem hic dicit de caseo suo tempore decimam solvendam intellige quando lac de quo fit caseus non est decimatum alias sequeretur q bis solveretur decima ciusdem fructus q esse non debet de re inf. c. bona fi-

de li. vi. Si tamen prius solverit quis decimam de lacte ę postea de ix. ptibus secerit caseum non decimabitur caseus Sed si caseus huiusmodi vendiderit de lucro ipsius casei solvet decimam personalem extra e. c. pastoralis **Tempore lucri** scilicet quando sit caseus ptpta in vere ę estate ę intellige vbi lac non est decimatum vt dixi in glosa precedenti vō quod autem. **De lacte** quando scilicet non sit caseus **Autumpnus et hyeme** hijs emm temporibus non solent fieri casei ę propterea debitur decima lactis Ex hic sumitur hyemps stricte pro quarta parte anni largius tamen sumitur supra eodem vō. hyeme **Cōpetentem** hec cōpetentia statim declaratur ibi ad valorem decime ¶ **Ad modum ecclesie** videtur ergo q tutator potest cōponere cum parochianis super decimis dum tamen exinde sequatur cōmodum ecclesie ę hoc verum quo ad decimas preteritas sed quo ad futuras non sine auctoritate ep̄i vt dixi supra e. c. h. redemptionem ę circa hoc vide notata per vol. q. vij. c. i. per arch. **De prouentibus** vō molendinorū edificatis ad ventum extra eodem e. extransmissa Et nocet. e. ti. c. prouent ę c. pastoralis ¶ **Integre** scilicet sine diminucōne sic vt solvatur decima prouentuum vere sicut prouentus accidunt videlicet decima mensura quorumcūqz granorum molitorum ad cōmodum dīm molendini vel molendinarij pertinentium ę sic non sufficit solvere decimam prout molendinum transit ad firmam qm in firma de verisimili non est verus valor cum firmarius ultra firmam aliquid speret lucri possum tamen dicere q si dominus firme solveret decimam firme ę firmarius decimam de suo lucro tunc esset satisfactum ecclesie facit ad hoc extra e. c. tua nobis prope finem Sed quia lucrum q forsan prouenturum est firma soluta pendet sub dubio iō caute agit vt detur decima sm q obveniunt prouentus ¶ Nec plus sm firmam si curatus hec malucrit potest fieri solucio decime Et scias q fructus prouenientes ex molendino decimabuntur tanquam pdiales non deductis expensis factis in re circa rem vel extra rem Sed si res ipsa vendatur tunc deducuntur expense facte in re circa rem ę extra rem ę de residuo. vel de lucro solvetur decima vō. gracia in molendino emi molendinum pro centum que centum sunt expense in re expendidi in reparationem molendini xx. hre sunt expense circa rem vel solui pro sementis ę mediatoribus contractus vel pro mercenarijs vel iumentis dicaz hre emm sunt expense extra rem ę sic toto expendidi centum xxx. retineo istud molendinū in manibus meis per sex Annos vt quolibet dictorum sex annorum recipio de prouentibus dicti Molendini decem.

De istis tenẽ quolibet anno dato vnum
nomine decime nullis expensis deductis sed
si in fine sex annorum vendidero istud mo
lendinum pro tantum quinquaginta solueret
tur decima personalis. Et sic intelligi debet
c. pastoralis extra e. sm Innocẽ. Ecce ex
hoc dicto Innoc. & hostien. apparet quod ex
pense facte extra vem non deducuntur vñ ex
pense facte in molendino circa mercenarios
immenta molas ferramenta & huiusmodi sm
eos non sunt deducende Jn hoc tamen casu
quidam alij doctores tenent contrarium vt
etiam ibi dicunt Innocẽ. & hostien. Quare
Jo. an. in hoc casu distinguit inter fructus q̃
germinant cuius distinctionem ibi videre po
teris Michi tamen placet dictum Inno. &
hostien. **De pasturis** vide
licet locis que pascendis pecoribus destina
ta sunt ff. de d. sig. l. silua vbi dua ḡ. pastua. Et
differunt pastua & pastura. Nam pastura
omne genus pascendi significat. sive fiat in
pratis sive in stipula sive in agris sive in cã
pis Sed pastua est locus principaliter de
putatus pecoribus pascendis vt puta in mõ
tibus montis mariste & planis non aultis
nec aratis **Communibus** loquitur sm
consuetudinem regionis sm quam licet auili
bet commorantu in certa parochia pascere a
nimalia sua in certo loco ad hoc deputato Et
preterea dicitur pastura communis Et ta
lis cõsuetudo tuenda est ar. ad hoc extra eos
dem cum sint & c. ad apostolice in fi. ff. si serui
uin. xxi. l. si quis diuturno de aqua plu. arce.
l. i ḡ. fi. extra de d. sig. c. super quibusdam Et
notatur extra de arbi. c. dilecti glo. i. per ho
stien. & Jo. in no. **Nunc communibus**
Jest priuatis **Decime** stiliat tamq̃ per
diales fiant notat Innoc. extra e. c. commis
sum Et vide quod scripsi supra e. c. d. decimis
da est. **Decima** stiliat quando animalia so
lum certis temporibus ibi pascuntur. Et sic
soluitur decima pro toto tempore Quo quo
videas infra c. proximo **De piscationis**
bus de hijs tractat extra e. c. pastoralis et
quo ad expensas deducendas vel non dic vt
solet dici in decimis molendini de quibus di
xi supra e. d. integre. **Animalium** dicit extra
e. ti. nũcios. Et intelligas decimam fore sol
uendam non de ipsis volatilibus sed de ceru
& melle sm offic. & hostien. ibi & dicit. Jno
not. e. Jo. in no. & antho. in e. c. Joh. tamen
fil. add. e. c. dicit q̃ etiam de ipsis apibus q̃
collecte sunt soluenda est decima. **Omnia**
dicit extra e. c. non est ibi de omnibus bo
nis &c. Cum igitur appellatione bonorum
continentur mobilia & immobilia extra de
testa. relatum videtur ex hoc q̃ etiam de im
mobilibus soluenda est decima Contrariũ
tamen tenet glo. extra e. c. pastoralis d. in ca
pro Et ibi videas per hostien. & c. fi. c. nõ est

per eosdem. **Iuste acquisitis** dicit extra
e. c. transmissa vbi de hoc. Et solet dici q̃ dec
ma predialis solui debet etiam de iniuste ac
quisitis vt tenet glo. ibi Et Jo. an. xvi. q. i. de
cime & Goffre. extra e. c. non est **De pa**
sonali vero decima solet dici quod licet de ille
cite acquisitis debeatur tamen non debet exi
gi Jta sic male & illicite acquirente nec red
pi a volente. Pro quo latius videre poteris
dicto c. ex transmissa per glo. & alios doctos
res qui ponunt exemplum in meretrice Tu
tamen dic sm Innoc. ibi q̃ a meretrice & ta
lijs huiusmodi q̃diu non penitent non debj
decima exigi nec eorum elemosina recipi Di
tamen penitent debet recipi. quia penitens
incipit esse q̃s prius nõ fuit l. di. ferrum Et
etiam si non penitet potest decimas soluere
oblationes & elemosinas facere de consensu
pioc. Et etiam hoc modo potest sacerdos eas
recipe sm hostien. ibi. Circa hanc materiam
vide notata per Innoc. de sen. excõ. c. cum vo
luntate. **Renouantur** vnde si eadem terra
bis, vel ter seminata fuerit vel sepius fructũ
prodeat totiens danda est decima extra e.
c. ex parte canonicorum fuit ad idem so. ma.
l. diuortio. ḡ. quod in anno **Debita modo**
quia hic loquitur de decimis piscationum vi
demus quis sit ille debitus modus. Dici
dici q̃ si pisces capiantur in loco incluso in
sm certam parochiam tunc illi ecle sic solue
da est decima tamq̃ predialis. Si autem loc
cus vbi capiuntur pisces non sit incluso
sed sit dare transursum de vna parochia in
aliam sicut videmus in flumine publico Jn
hoc casu decima erit personalis vt stiliat sol
natur illi ecclesie vbi capiens audit diuina
& recipit ecclesie sacramenta. Et hoc verum
est vbi alienus parochianus libere piscatur
in tali flumine Si autem non piscatur libe
re. precio dato vel aliqua portione piscium sue
de illo precio vel illa portione debitur decima
illi ecclesie infra cuius parochiam pisces
capiuntur De ceteris vero soluetur decima
tamq̃ personalis vt predixi. Jsta notantur
per doctores e. c. non est ibi per Innoc. hos
stien. & alios qui idem notant etiam in de
cimis animum & serarum Et faciunt notata q̃
vil. in clem. i. e. fi. d. in animalibus De pisci
bus vero qui in mari capiuntur vel extra de
feri c. licet glo. fi. videtur sentire q̃d sunt pre
diales Sed Jo. an. in add. ibi super glo. fi. di
cit q̃ dictum glose est verum quãdo piscatur
in vivario sive valle vel piscaria stabili infra
parochiam alicuius Nam tunc censetur de
cima predialis sed de lucro soluet decimas p
sonales sm goffre. Secus tamen quando ca
piuntur pisces in piscaria non stabili sicut
est in mari vel alijs magnis fluminibus q̃
tunc censentur personales. Unde quia dixi
in dicto c. licet stiliat vt agnum pecio debi

ecclesijs ꝛc. habet intelligi non p viam dicte me sed pr viam elemosine ꝛ sic dor. aī p dictis. **Statuimus** etiā dī. **Decimas personales** sic dicte quia potius respectu persone soluūtur ꝙ rei vtputa de artificio negotiatione ꝛ milicia xvi. q. i. decime Et nos tatur eodem titulo c. ad apostolice in glo. **Artificibus** idest lucro artificum ꝛ cō dor. xvi. q. i. decime. **Mercatoribus** hoc statim exponit scilicet de lucro ꝛc. **Lucro** quomodo differunt fructus redditus ꝛ lucrum notatur per doct. extra c. c. pastoralis ꝛ dixi supra de consuetudine c. i. d. fructus. ibi omnino videas **Negociationis** que sit in cōmerciis vbi scilicet aliquid pro alio quem datur vt maiora lucretur extra de d. fig. c. forus d. negotium Et scias q in istis decimis merę personalibus que considerantur ꝛ debentur ex solo lucro deducuntur expense tam in re ꝛa rem ꝛ extra rem facte. vt notant doct. eodem titulo c. pastoralis et dixi supra e. dī. de prouentibus d. integre Debent autem solui hec decime statim cū fructus percipitur sm quosdam ꝛ hoc securius est Satis tamen est soluere in fine anni propter inimicitias de pig. c. ex litteris xvi. q. i. reuertimini ff. fam. hercī. l. plane. ꝛ notatur q de solo lucro debetur hec decima vnde si ex arena mercem eam non vendat sed donet vel sibi retineat non tenetur decimare quia non lucretur ꝛ hoc verum sm Anthonium si pecunia de qua res fuit empta prius erat decimata Alias si non fuisset decimata decimabitur totum prout nunc valet. quia tota. res succedit loco pecunie facte ad hoc extra de priuil. clericorum c. si. **Carpentariis** idest artificibus lignorum **Fabris** hij sunt artifices ferri **Cementariis** hij sunt artifices lapidum. ꝛ in hijs ꝛ sequentibus sentire intelligi vt detur decima de solo lucro deductis expensis non tantum vtilibus ꝛ necessarijs sed etiam voluntarijs dum tamen non fiant in fraudem ecclesie sm Innocen. dicto c. pastoralis **Operariis** quales sūt regulares fossarij Messores Falcatores et consimiles qui pro ope diurno mercedz recipiunt **Stipendiariis** scilicet qui per annum pro certo salario deseruiunt **Debent decimas** scilicet de lucro non autem de magno stipendio sed deductis expensis **Certum** sive in pecunia sive in grano alia re ꝛa **Stipendiarijs** hoc itaqz ꝙ sequitur non habet locum de omnibus predictis sed de stipendiarijs tantum **Certum** sive in pecunia sive in grano alia re ꝛa certa. **Opus** scilicet fabricam vel vsum ornamentorum. **Lumen** coram corpore xpi crucifixo vel quinque ymaginibus ad honorez dei accendendum. **Rectori** sup̄le vel vicario **Placuerit** alias sive rectoris vel vicarij consensu hec cōmutacio fieri non poterit ff. de re. iur. l. id ꝙ nostrum ꝛ intellige talem consensum esse personalem nec debet preiudicare successori quin possit decimas huiusmodi ad manus recipere si velit ꝛ hoc verum msi auctoritas episcopi interuenerit extra de transact. c. veniens ꝛ c. decretum ꝛ c. statuimus et faciunt ad hoc notata extra eodem titulo Ex multiplici pro vern. glo. penulti. **In petitione** tercia pars **Legati principalis** Illud aliud dicitur mortuarium scilicet de consuetudine c. i. hic vero vocatur principale legatum quia crescentes solebant ꝛ in quibusdam partibus ad huc solent optimū vel sm optimum suum animal primo ꝛ ante omnia legata deo ꝛ ecclesie pro anima sua legare. **Consuetudo** scilicet prescripta. **Prouincie** idest parochie vel dioc. Hic enim sumitur prouincia sm quosdaz extra de sponsal. c. non est ꝛ sic sumitur. C. vbi de crimine agi oportet aut qua in prouincia non enim est in talibus per prouinciam metropolitanam cōsuetudo vniformis ꝛ ideo cōsuetudo alicuius loci inspicienda est ff. cōia prdio rum l. vendidit. **Cum pulsatione** quandoqz enim consuetudo est prescripta sola possessio sufficit ad tuendum ecclesiam i percep cione rei de qua agitur xviij. q. ij. c. vlti. per Jo. xvi. q. iiij. volumus Immo etiā si consuetudo non sit plene prescripta possessio continuata facit presumi pro iure ꝛ titulo possidētis siat notatur dicto c. vlti. per Jo. ꝛ Archid. **Vicarius** vbi scilicet petitio pertinet ad vicarium. **Capellanus animus** scilicet parochialis ꝛ aīe deseruiens cui ex suo officio incumbit huiusmodi mortuariū exigere in absencia rectoris vel vicarij extra e. c. si. **Habeat ꝫ oculis** considerando videlicet paupertatem siue inopiam eius a quo exigitur ꝛ ꝙ non sit nimis molestus in petendo forsan rem optimam de paucis quas habet parochianus non enim debet vt viri ecclesiastici sint improbi exactores de reb. c. ex parte. **Sed quauis** quarta pars **Spūte** idest sine cōpulsione **Maneantur** scilicet vt sequitur sed per quem fiet hec monicō hic non exprimitur sed ex subsequentibz apparet hoc fieri debere per curatum vt infra dicam. **Tercio** hec est monicio canonica sic vt fiat sm formam c. constitucionem de sen. libro sexto. **Decimas** scilicet tam prediales ꝙ personales **Deo** deus enim sibi in signum vniuersalis domini decimas reddi iussit locus tamen suo ad recipiendum eas de clericos deputauit extra e. ti. c. tua nobis **Fideliter** idest integre ꝛ sine diminucione vt extra eodem c. tua nobis in fi. **Non emendauerint** quia scilicet post trinam monicionem non soluūt decimas sed permanent in malicia sua. **Primo** eodem statuit

ſm puniendo vt ſcilicet inſpiciatur a lectori pena ſm ea que leguntur & notantur de offic. ordi. c. ſane. **Vel pendantur** per ipſum curatum vt apparet infra e. c. ſi. & licet modicum de qua hic loquitur ſieri in genere & ea cum ſuſpenſio fiat in conſimili dicitur de excõicatione extra de offic. ord. c. ſi ſacerdos, nam in ſpecie non poterit talis ſacerdos ſuis minare cenſuras vt notat Ianoc. de officio ord. c. cum ab eccleſiarum niſi hoc habeat de conſuetudine tu ſupra hoc vide & dicam infra de cenſuram eccleſiaſticam. Contra tamen hoc quod dicitur hic facit illa oim legum & iuris cum ſententia que vult q̃ propriam iniuriam non poteſt aliquis vindicare nec eſſe iudex in cauſa propria pro qua materia vide q̃ ſtrigi ſupra de foro cõpetenti c. i. de. defendat vbi mter cetera dixi q̃ aliud eſt procedere contra aliquem pro iniuria concernente perſonam ſuam propriam aliud pro iniuria concernente eccleſiam ibi videas. **Demum** poſt huiuſmodi ſuſpenſionem **Cenſuram eccleſiaſticam** ideſt excõmunicationem & nota q̃ hic cenſura ponitur antonomatice pro cenſura inter cæteras famoſiores. Conſtat tamen q̃ ſuſpenſio ſub cenſura continetur. extra de. ſig. c. querenti & hijs que hic dicuntur videlicet q̃ curatus poteſt fulminare cenſuras. contra ſuos parochianos cõtra. videtur tamen non xxvi. q. vi. in principio ſed melius ij. q. i. c. nemo cpus vbi de hoc per Jo. & etiam q̃ archi. qui ſm goffr. dicit q̃ etiam preſbiteri pochi, excõmunicare poſſunt vt patet dicto c. nemo cum ſimilibus ſic no. goffr. extra de elect. c. tranſmiſſam tales namq; prelati dicuntur extra de cle. egro. c. dia Prelati aũt habent iuriſdictionem de immunit. eccle. c. nõ minus vnde excõicare poſſunt alias em nulla eſſet iuriſdictio ſine coercõne extra de offic. de leg. c. ex litteris ad idem cõtra. Jo. ix. q. iij. c. ij. glo. vlti. & idem ſentire videtur poſt in ſumma de ſen. excõi. quis poſſit v. ſed quis eſt hic cum vi ſequent. Predicta ſm quosdam procedunt in habente curam vel parochianos ſibi ſubditos quando ſcilicet curatus procedit contra ſibi ſubiectos non tam vt excõmunicationem ſolempnem exerceat que dicitur anathema vi qua ſolempnitate habetur xi. q. iij. debent & xxvi. q. ij. viſis. Illo nãq; modo excõmunicare non poteſt quia talis excõmunicatio dicitur mucro epiſcopalis Vt notant bern. & poſt. de offic. ord. c. cũ ab eccleſiarum abſq; tamen illa ſolempnitate bene poteſt excõmunicare vbi ſic ſe habet conſuetudo preſcripta. Nam conſuetudo in talibus dat iuriſdictionem ix. q. iij. volumus de offic. ord. duo ſimul de foro cõpetenti cum contingat vbi de hoc per hoſtien. hoc idem etiam fatentur aliqui licet non ſit conſuetudo vt ſcilicet talis curatus etiam de ipſi cõmuni poſſit excõmunicare ſubditos ſuos pro quibus facit xxiij. q. i. c. hijs auctoritatibus vbi de hoc per Jo. & archi. Quia i hac materia ſunt diuerſe opiniones. Tu dic q̃ ſimplex curatus parochialis vt iudex ordinarius & cum cauſe cognitione non pt excõmunicare in ſpe. Generaliter tamen & ſine cauſe cognitione bene poteſt ſm abbatem qui ſic notat in dicto c. ſi ſacerdos Hic etiam ex cauſa poteſt ſpecialiter aliqui interdicere diuinum officium & eccleſiaſtica ſacramenta arg. dicti c. ſi ſacerdos & dicti c. nemo ij. q. i. & ſic intelligas q̃ hic dicitur de ſuſpenſione Nam in talibus non exigitur forma iudicij ſeu cauſe cognitio & in talibus ſufficit ordo ſacerdotalis vt notat archi. dicto c. nemo in glo. ſi. Si autem talis curatus non ſit ſacerdos, tunc non poteſt excõmunicare nec abſoluere quo ad poteſtatem clauium quam non habet de pnit. & re. c. omnis vtriuſq; Dum tamen ſcias q̃ in hoc quaſi omnes doct. dicunt ſi in huiuſmodi excõicationibus vel cenſuris conſuetudo eſt tenenda & tenet excõmunicato q̃ tales facta i genere maxime vbi epiſtopi hoc ſciunt & tollerant & excõmunicatos per tales reputant excõmunicatos & pro excõmunicatis abſoluũt prout eſt videre in diebus dominicis & alijs feſtivis quibus curati vſitatos ſotulogos & alios huiuſmodi cenſus ſciant excõmunicatos & etiam quando in aliquos pro dampnis quotum ignorant autores ſententias ferunt & hinc ſententie. contra. Thomas & Petrus in iiij. ſententiarum di. xviij. dicentes q̃ poſſunt excõmunicare in caſibus eis conceſſis a iure vel ab homine vel a conſuetudine & ſic notatur in dicto c. ſi ſacerdos de offic. ord. q̃ tenẽ. de Bonon. co. **Vt necelle fuerit**, ſz quia non obſtante ſuſpenſione pmanent contumaces nã ceſſante contumacia ceſſare debet & pena ſi de pnis l. relegati. **Cõcluditur** ex hoc apparet q̃ decima eſt in precepto & illam nõ ſoluere eſt peccatum nicetale alias non excõmunicarentur non ſoluentes ſm poſt. extra. e. pruenit **Si autem** vi. **Ad ordinarium** ſcilicet epm vel eius officialem & ſic nule habes xxvi. q. vi. in principio hic enim reſeruatur abſolutio ſupioti vt maior tribus ſit derelinquenti ad q̃ faciunt notata per Joh. xviij. di. c. ſiquis autem Alias autem regulare eſſet q̃ ille qui poteſt excõicare poteſt eum abſoluere de re. di. i. verbum Et notatur xxi. di. inferior per Jo. & de ma. & obt. c. cum inferior glo. i. per bern. facit ad idem q̃ legitur & notatur xxiiij. q. i. ſi petrus. **Omiſſi vi**, ſcilicet arbitrarie extra de offic. de leg. c. de cauſis. **Rectores aũt** quinta pars. **Predicto modo** ſcilicet per ſuſpenſionem & excõmunicationem. **Formidinem** ideſt timorem. **Famem** quia ſcilicet non capi

mul displicere Cum effectu sic ꝙ negligenda non possit sibi imputari Sui pēcig tis sit ,ad arbitrium superioris vt melli ꝙ de minoribus ar. l. in prnis ff. de prnis ꝛ de re. iuris c. in prnis li. vi. Iuuoluntur ferē de sententia de non autem late Iuuabentes ꝛta faciunt in non parendo huic cōstitutioni

Constitucio Roberti episcopi.

Quoniam vt audiui⸗ mus super decimis ꝛ nutrimentis anima lium inter ecclesiarū rectores propter amociones pe corum ad diuersarum pawochia rum pasturas diuersis anni tē poribus contencōnes multimo de oriuntur. Nos viam pa cis preparare volentes statuen do diffinimus ꝛ diffiniendo sta tuimus ꝙ ad ecclesias in quarū pawochijs oues a tempore tonsi onis vsq; ad festum sancti mar tini in hyeme continue pascun tur ꝛ cubant decima lane lactis ꝛ casei eius dez temporis licet po stea amote fuerint ab illa paro⸗ chia ꝛ alibi tondeantur integre persoluantur. Et ne fraus fi⸗ at in casu premisso precipimus ꝙ antequam oues amoueantur a pasturis vel eciam detrahātur ecclesiarum rectoribus sufficien ter desoluenda decima caueatur Quod si infra predictum tē pus ad diuersarum pawochiarū pasturam transferantur queli⸗ bet ecclesia pro rata temporis. portione decimam percipiet ea⸗ rūdem minori triginta dierum spacio in rata temporis minime computando. Si vero per to tum tempus predictum cūbant in vna pawochia ꝛ pascantur con tinue in alia inter ipsas ecclesias decima diuidatur. Quod si post festum sancti Martini du cantur ad pascua aliena ꝛ vsq; ad tempus tonsionis in vna vel diuersis pawochijs siue in propri is pascuis dominorum suorum sine alterius cuiuscūq; pascātur habita racione ad numerū ouiū um pascua estimentur ꝛ secun⸗ dum estimacionem pascuorūq; ab eorum dīms exigantur decime. Decima vero lactis ꝛ casei de vaccis ꝛ caprīs prouenens vbi cubant ꝛ pascuntur ibi soluātur. Alioquin si cubant in vna paro⸗ chia ꝛ pascantur in alia pa⸗ochia decima inter rectores diuidatur omnino. Agni vero vituli pul li equini ꝛ alij fetus decimales habita rōne ad loca diuersa vbi gignūtur oriuntur ꝛ nutriuntur ꝛ ad motam quam traxerint in eisdem particulariter decimētur Quid vero pro decima debe atur vbi lac propter vaccarū vel ouium ad caseum faciendum nō sufficit ꝛ quid pro agnis vitulis pullis equis velleribus aucis. aut alijs huiusmodi de quibus propter eorum modicitatem de cima certa dari non potest con⸗ suetudini locorum duximus re⸗ linquendum. Item precipi⸗ mus ꝙ siquis post festum sanc ti martini oues occiderit, vel si oues quouis casu fortuito mo⸗ riantur decimam legittimaz pa rochiali ecclesie soluere nō postpo nant. Et si oues extranee in ali⸗ enius pawochia tondeantur deci ma ibidē tradetur rectori eccle⸗ sie nisi sufficienter doceri possit. ꝙ pro decima sit alibi satisfactū vt solucionem ibidem faciendaz modo legittimo valet impedire

Quotiam ſm aliquos libros aſ
ſcribitur roberto roynchelſee ar
chiepiſtopo Cantuarien. vidi ta
men vnum librum manus anti
que vbi intitulatur & aſcribitur Octobono
quondam in anglia apoſtolice ſedis legato.
Et habet ſeptem dicta. In quotum primo
ponit motuum conſtitutionis eorum. In ſe
cundo ibi Nos viam Statuit circa oues
continue paſcendas & cubantes in vna pa
rochia vel paſcentes in vna & cubantes in a
lia a tempore tonſionis vſq; ad feſtum ſan
cti martini in peme qnomodo ſtiliet ſolue
tur decima In tertio ibi. Quod ſi pulli.
ordinat quid ſit faciendum poſt feſtum ſan
cti martini In quarto ibi Decimam ve
ro diſponit quo ad decimaz vaccarum & quo
rundam aliorum animalium In quinto ibi
Agni diſponit de decima agnorum & fetuū
aliorum animalium In ſexto ibi Orecti
nus & ordinat de decima ouium decimarum
poſt feſtum ſancti martini In ſeptimo ibi.
Et ſi nueg Statuit de decima lane omni
um extraneorum in parochia aliarius to
tarum. Horum. Horum appellatione
cõtinentur quadrupedes que gregatim paſtū
tur etiam oues ff. de leg. iij. l. legatis ℣. pe
nibus Nos viam ſecundum dictum Tu
ſcum que ſolet fieri vltra medium men
ſis may & ante medium menſis iunij Vſ
qz ad feſtum Hec clauſula poteſt legi et
hec dictio vſqz. ſumatur incluſiue vel vt ſuma
tur excluſiue de quibus habes multa exem
pla de reſtriptis c. ſi gratioſe v. vſqz per ar
chidiaconum li. vi. Poteſt etiam legi pro u
tra vt ſiliet dicatur vtrqz ad talem diem
Poteſt citra talem diez vt etiam ibi notat ar
chid. ¶ Vt tamen ſcias quando hec dictio
ponitur incluſiue quando excluſiue Scias q
hec dictio vſqz quandoqz ponitur non reſpe
ctiue & tunc includit de neceſſitate verbi gra
cia volo vt tibi prouideatur vſqz ſummam vi
ginti ſolidorum. In hoc caſu quia voluntas
mea nichil aliud reſpicit niſi rem completam
ſam Ideo de neceſſitate includit viginti ſoli
dos Facit ad hoc l. nam ſm ff. de leg. preſt.
Potes etiam ponere exemplum. C. de adopc
l. cum in adoptiuis ℣. ſed ne articulum ibi vſ
qz ad modum vſufructus &c. Quandoqz po
nitur reſpective videliet ab vno termino ad
alium Et hoc contingit quatuor modis.
Nam quandoqz apponitur ſuper loco quan
doqz ſuper tempore quandoqz ſuper numero
quandoqz ſuper gradu. De quorum ſingulis
notatur ff. de leg. iij. l. patronus ℣. ſiniprouiſū
per Bartℏ. quando apponitur ſuper loco ſup
numero vel ſuper gradu non eſt materia no
ſtra ſed quando apponitur ſuper tempore Et
hic aduerte q aut illud tempus quod appo
nitur vt terminus vt in caſu noſtro poteſt

obtineri ſub tempore terminato vt puta pro
mitto tibi dare centum vſqz ad feſtum ſancti
martini in peme tunc incluſiue vt l. eum qui
℣. qui ita ff. de v. ob. &c. l. qui ante lial. c. ſi.
Fallit tamen ſi reſultaret prauus intellectus
verbi gratia Statuo tibi terminum vt com
pareas vſqz diem dominicam Jam illa di
es ponitur excluſiue quia iſta dies non eſt
iuridica ita dz intelligi l. ij. C. de temp. ap. &
extra de dilat. c. vltimo. Item eſſet vera ſi
militudine vt ſi promittam tibi hodie vnū
caponem pro prandio vſqz ad diem veneris
Hoc autem caſu ponitur excluſiue quia die
veneris non omeditur carnes Facit ad hoc
l. ſempre ff. de re. iur. ¶ Quandoqz termin9
appoſitus per dictionem vſqz de neceſſitate
ſeparatur a terminato verbi gratia do tibi
adiutorem tutorum vſqz ad puberitatem pu
pilli & volo terminare pupillarem etatem In
hoc caſu pubertas non includitur primo eſt
de neceſſitate ſeparata a terminato ſiliez pu
pillari etate vnde ponitur excluſiue vt l. que
ſitum ff. de tutelis. Fallit tamen ſi de mente
teſtatoris vel otra hoc aliter apparet.
quia tunc iſta verba aliter & improprie ſu
mentur vt l. cum filio ff. de leg. iij. & l. pa
tet ℣. additionis ff. de condic. & demon. Et
predicta intelligas vera quando hec dictio vſ
qz apponitur ad determinandum tempora cõ
tinua ſed ſi apponeretur ad determinationez
plurium temporum diſtontinuorum vt pu
ta a tempore tonſionis vſqz ad feſtum ſancti
martini in peme quolibz anno tunc indiſtinc
te ponitur incluſiue ar. ff. de leg. in l. patro
nus ℣. improuiſo Unde ex doctrina appare
q hic ſumatur incluſiue vt ſiliet feſtum ſan
cti martini includatur Cuſtume Simi
li modo debet intelligi non ſiliet vt quolibz
momento ibi ſint ar. ad hoc ff. de leg. iij. l. qui
conabimam ℣. vxori ff. de annuis legatis l.
media ℣. vxore ami cõcor. poſitis per Card.
de v. ſig. c. ſi. v. cõtinue li. vi. Ad idem faciunt
notata per archid. e. c. & e. v. & etiaz per Jo.
an. e. c. Patruntur et cubantur Die
vt vtrumqz ſit verum Hec enim eſt natura
copulatiue vt ſtz vt vtrqz ps ſit vera inſti. de
hered. inſti. ℣. ſi plures ff. de v. ob. Si quis ita
cum dot. Eiuſdem temporis ſiliet q
tempore tonſionis vſqz ad feſtum ſancti mar
tini in peme incluſiue vt dixi ſupra e. v. vſqz
ad feſtum Et ſi bene aduertas inuenies hoc
tempus quaſi medietatem anni videliet ſex
menſe cõnumerando dies ab xi. die may. q
menſes ſolent oues tondi vſqz ad xi. diem
nouembris quo die contingit feſtum ſancti
martini & ſic integra decima illius temporis
ſiue in lana ſiue in lacte ſiue in caſeis debetur
curato infra cuius parochiam toto illo tem
pore paſcebantur & cubabant Hic tamen vi
detur repugnancia quo ad hoc quod dictū eſt

supra c. proxi. de decimis diuidendis sz vbi pr̃ medietatem anni pascũtur g̃ animalia in vna parochia g̃ pr̃ aliam medietatem pascuntur g̃ animalia in alia pro quo vide que dicam infra eodem ti. integre. Dolles stiliet post festum sancti martini. Integre id est absq; diuisione a'iae dimmutione quo ad tempꝰ illud Sed hic aduerte quia quo ad decimam lactis g̃ casei huiusmodi ouiũ satis p̃t stare de integra decima prouenient sub illo tempore vnde quo ad hanc decimam satis p̃t dubitari q hic dicitur quia cum lac g̃ caseus proueniant occasione nutrimenti receptꝰ in illa parochia vbi a tpe tonsionis vsq; ad dictum festum pascebantur g̃ animalia satis equũ est q̃ illo tempore soluatur integra decima lactis g̃ caseꝰ illi ecclesie vbi tunc cõtinue nutriebantur g̃ animalia debetur namq; talis decima ad statum tanquam predialis g̃ ad hoc facit textus supra c. proxi. h. de lacte vbi vult q lac decimetur dum durat caseus vero decimetur tpe suo Johã. quoq; an. in addic. ad spr̃. cõsulendus premiss. in titulo de decimis supra ij. libello ff. sed dubitatur ad finem dicit q de lana statim exigi potest decima. cum nulla sit causa differendi sicut est in agnis et alijs fetibus qui decimari debent ablactati p̃ vt notat idem Jo. an. extra e. c. ãi homines. g̃ idem intelligit de lacte g̃ caseo nisi sacerdos de consentiente q talis decime solucio differatur Sed licet predicta sm̃ sententiam huius cõstitutionis vtra sint quo ad decimam lactis g̃ caseꝰ tamen quo ad decimam lane q̃ non solet ꝯsolui nec potest solui antequã iterum tondantur oues videtur qd̃ constitutio ista non p̃t procedere vt sz integra decima illius temporis soluatur ipsi ecclesie vbi oues cõtinue pascebantur g̃ animalia maxime cum in cõstitutione precedenti ff. sed si oues statutum sit vt in casu ibi posito decime diuidantur Sed dic q̃ ista cõstitutio declarat siue supplet id q̃ in cõstitutione precedenti fuit minus dictum nam ibi exprimit tantum casum illum quo in estate sub qua cõprehendit partem vltimam veris g̃ primam partez autũpnales pascũtur g̃ animalia in vna parochia g̃ sic per medietatem anni in hyeme vero sub qua cõprehendit partem vltimam autũpni g̃ partem primam veris continue pascuntur. g̃ animalia in alia parochia vt scilicet tunc diuidatur decima lane Hic vero a dicta ordinatione non recedens statuit quid sit faciendũ in casu quo non fit dare equalitatem more in diuersis parochijs vt tunc diuidatur decima non equaliter sed vt hic dictum vt scilicz in casu hic posito animalia infra alius parochiam oues continue pascebantur g̃ animalia a tempore tonsionis vsq; ad festum Sancti martini in hyeme habeat integram decimam lane illius temporis non autem totius anni. Sed secundum numerum mensium Vt videlicet si sint sex menses habeat medietatem Si quinq; habeat pro rata illius temporis g̃ alij pro rata etiam alterius temporis prout infra statuitur g̃ ordinatur.

Et ne fraus ff. **Casu premisso** Scilicet quando vsq; ad festum Sancti Martini steterunt continue in vna parochia

Amoueantur Supple ad aliam parochiam g̃ remanent eiusdem cuius erant prius.

Distrahantur Idest vendantur Et supple siue statim siue alias quando animq; ante tempus future tonsionis.

Rectoribus Idem intelligas de alijs curatis, **Sufficienter** Sume quod est infra caueatur g̃ erit sufficiens cautio per pignora vel fideiussores ff. mand. l. si mandato h. vltimo. **Decima** Scilicet pro quantitate illius temporis.

Quod si ff. **Predictum tempus** Scilicet a tempore tonsionis vsq; ad festum Sancti martini. **Ad diuersarum** vt puta illius parochie vbi tonse sunt g̃ alterius vel forsan plurium aliarum quam illius vbi tonse sunt g̃ cetera.

Quelibet ecclesia Scilicet infra alius parochiam pasce sunt oues g̃ animalia **Pro rata** Idest pro parte sibi contingente. **Decimam** Scilicet lane quia decimam lactis g̃ caseꝰ ibi contingentis pro tempore illo integram accipiet.

Earundem idest omnium. **Minori** Sume quod est infra.

Spacio triginta dierum Scilicet continuorum non interpolatorum g̃ habet in se hoc tempus mensem communem. Licet menses aliqui in vno die excedant Hoc tet namq; Januarius Marcius Maius Julius Augustus October g̃ Decembr. Quilibet Mens xxxi. dies residui habent quilibet solum xxx. dies excepto Februario qui habet solum xxviij. dies Unde versus.

Junius Aprilis september atq; nouẽber.
Plus vno reliqui sed hz februarius octo.

Sed nũquid in hoc casu requiritur xxx. diem esse completum. vel sufficiat attigisse Tricesimum diem Hic namq; videtur q defectus vnius diei faciat vt in hac rata michil veniat. Solet dici quod vbi fauor tantum vertitur in causa Tunc sufficit diem inchoare. Si vero vertatur odium tantum. Tunc oportet impleri Si autem vertatur Fauor g̃ odium debet fieri computacio de momento in momentum. Notatur de electionibus Capitulo Cum in cunctis. v. Exigerit per Bernardum Et lxxvij. distinctione Capitulo. Subdiaconus Per Jehannem. Cum ergo Hic vertatur Illius infra Cuius parochiam pascatur sufficiet diem tricesimum attigisse.

Et quod hic dicitur de lana pro tempore xxx
pierum Intellige solummodo quo ad terri
mam lane que non subito sed magno tempo
ris processu siue successu crescit ⁊ augmenta
tur decima autem lactis statim post̄ recipi
tur lac prō potest ratione nutrimenti per eū
q̄. animus pavochiam oues pascuntur ⁊ au
bant vnde in decima lactis aut caseo nichil va
riet in rata ar. eorum que dixi supra c. d. in
tegre in principio. **Rata temporis** scilicet
vt quo ad decimam lane verbi gratia Dicut
integre triginta oues in grege Et sic inte
gra decima vellerum sunt triginta que forsan
ponderant viginti quatuor libras Nota hāc
decimam habebit integraliter illa ecclesia in
cuius animus pavochiam continue pascuntur ⁊
aubant per totum annum Si sint ibi p me
dietatem anni habebit medietatem scilicet q̄
duginta libras lane. Si per tres menses
habebit quartam partem videlicet viginti li
bras. ¶ Si per quatuor menses habebit
terciam partem scilicet xxxi. libras ⁊ dimi
diam ⁊ quart. Si per duos menses habe
bit medietatem quarte partis scilicet decem
librarum Et sic octauam totius ¶ Si per
vnum mensem ibi fuerint habebit duodeci
mam partem totius scilicet sex librarum ⁊
dimidium Si vero per quinq̄ menses ibi
fuerint habebit medietatem nimus duodeci
mam partem totius scilicet sex librarū ⁊ sic
habebit viginti tres libras ⁊ dimi. Et eodē
modo oportet de alia medietate anni
Computando Ratio potest esse quia mi
nori tempore lana modicum augmentatur.
Vnde latet huius constitutionis arbitra
tus est esse rationabile vt pro augmento tā
ti temporis soluatur decima **Si vero** v̄b.
Tempus predictum scilicet a tempore
tonsionis vsq̄ ad festum sancti martini in
yeme **Aubant** idest iacent **Decima** scili
cet lane lactis ⁊ caſei. Et sic per. xxx. superiori
bus. s. que habentur in ℔. nos verum **Dicit**
datur huic textui per. xxx. quod dixi supra c
xxi. ℔. Sed si oues v̄. diuidenda est decima p
pr finem glo. Hic tū aliqui libri hūt talē lec
tū in textu videlicet q̄ vector in animus po
chia aubant licet ibi caseus fiat decimā decis
me caſei ⁊ lactis dūtaxat papiet nā alias ex
stercoratione nō modicam meliorationē sen
tiat ⁊ papiat vtilitatem Hāc lectām reprobo
tamq̄ minus canonicā Primo q̄ p̄supponit
q̄ vnus clericus alteri clerico sibi equali et
sic par pari de iuribus pertinentibus ad ecclesiam
suā habeat soluere decimā qđ expresse est contra
ea que hic loquitur ⁊ notantur ex̄ e. c. no
nū genus ¶ Deinde q̄ sic contraderet sentē
tie quā ponūt doc. ex̄ e. c. ad apostolicā de decī
ma In tali casu diuidenda prout dixi supra
c. xxi. glo. superius alle. ad si. Posset tamen
iustificari iuxta opinionē illorū qui volūt q
potius residenda est pochia vbi pascuntur
quo ad solutionem decime q̄ pochie vbi au
bant De qua opinione dixi supra c. primo.
v̄. diuidenda est ad finem glo. Et hec opinio
in hoc casu est satis equa vt videlicet plus ac
cipiat is in cuius pavochia continue pascū
tur q̄ is in cuius pavochia continue aubāt
vnde quod hic dicit diu. datur ⁊c̄. Intellige
nō equaliter sed proportionaliter ar. ad hoc ex
tra de decim. c. relatum ij. in fi. ibi per estima
tionem congruam vt nota in glosa ⁊ per doc
tores Et sic multo maiōr pō assignabitur
ei cuius pavochia pascuntur quā ei infra q̄
pavochiam solummodo aubant. **Quod si**
post Tertium dictum ⁊ ex hoc quod dicit
post festum sancti martini hic includitur ⁊ di
ctio vsq̄ supra posita stat inclusiue **Aliena**
Idest aliarum pavochiarum vel alterius pa
vochie **Vsq̄** Inclusiue ponitur vt supra
In vna scilicet pavochia Assume quod ē
infra pascūtur **Pascantur**. de aubatione
non repetit **Estimentur** scilicet quātum
valeat pastura tot ouium per vnum mēsem
quia pro minori tempore non habet locum
solutio pro rata vt supra patet. **Eorum**
scilicet pascuorum **Dominus** Hoc verum
si pascua vendantur Secus si gratis ibi pa
scantur oues quod dic vt dixi supra c. proxi
mo. ℔. sed vt oues v̄. diuidenda est v̄b. si. glo.
Decime Non intelligas lane sed pertē in
huiusmodi pasturis simulse Ratio huius est
quia post festum sancti martini non solet col
ligi lac de ouibus nec de eo fieri caseus.
Et ideo vult q̄ decima soluatur secundum
estimationē valoris pasture pro tot ouib⁹
ibi depastis Alioquin si ibi aubarent ⁊ in
terim darent lac ⁊ fieret caseus tunc solue
retur decima lactis ⁊ caſei. Sicut contingit
vt vt dixi supra eodem verbo integre in prin
cipio ⁊ infra patebit m. ℔. decima vero De
cima autem lane in hoc casu soluenda est se
cundum ratum temporis in quo manent in
vna parochia vel alia. Nam si continue in
vna parochia pascantur ⁊ aubant etiam a
festo sancti Martini vsq̄ ad tempus ton
sionis nunc illa ecclesia habebit medietatem
decime lane.

¶ Et quicquid etiam commodi interim de
lacte ⁊ caseo ibidem euenerit vt dixi supra c.
v̄. eiusdem temporis ⁊ v̄. integre. si vero p to
tū illud tempꝰ continue pascantur in vna po
chia ⁊ aubant continue in alia seruabitur qđ
supra dī in v̄b. si vero p totū Si vero pascā
tur in diuersis pochijs diuidetur decima la
ne pro rata temporis quo in vna pochia vel
alia permanserint dum tamen in rata vnius mi
nus tempus non computetur q̄ xxx. dierū
vt supra dictum est Et circa hanc diuisionē
pone exempla vt dixi supra c. u. tota tempo
ra. ¶ **Decima vero** quartum dictum.

Capris item ast intelligendum de alijs animalibus de quibus sumitur lac. Et pascuntur sicq; vtrumq; conuenit. Soluantur scilicet integraliter pro illo tempore. Decima scilicet lactis & caasei. Aut. d. quintum dictum Nulli equini hoc adpitur ob differentiam pullorum gallinarum de quibus in villa qua natus sum scient decime solui. Giguntur idest coniuguntur. Oriuntur idest nascuntur. Nutriuntur idest pascuntur. In eisdem scilicet pascuis hijs diuersis. Particulariter idest pro rationaliter sic videlicet q; vnus non habeat totuz sed vnusquisq; pro tempore quo fuerint in sua parochia habeat partem. Quid vero dh. Non sufficit vt puta non est nisi vna vacca que forsan non nisi alternis diebus mulgetur. Pro aquis de hijs Et de lana habes ordinationem expressaz supra capitulo proximo .h. de nutrimentis.

Alijs huiusmodi vt puta porcell. Ne dicitatem vel quia non habetur nisi vnus tale vel duo vel tria. Consuetudini locorum que aliubi e vt pro quolibz vitulo tertium quid soluatur & consimiliter pro vitulo & alijs huiusmodi & q; consuetudo in decimis considerari debet. Legitur & notatur extra eodem capitulo in aliquibus.

Sed in contrarium facit quia decime debentur iure diuino. Extra eodem c. tua nobis ergo consuetudo non potest supra vel in ra aliquid statuere xxi. distinctione inferior. Solucio consuetudo locum habet in decimis multipliciter. Uno modo vt videlicet vni ecclesie & non alteri debantur. Extra eodem capitulo Cum sint homines & capitulo ad apostolice. Sed q; laici minus soluant quam decimam non potest consuetudine introduci quia esset contra ius diuinum plus tamen posset deberi ex consuetudine puta vi. vij. viij. vel ix. Et de tali consuetudine scilicet quando plus soluitur potest intelligi c. p dictum in aliquibus hm Dextrum de Anicio eodem c. vlt. opponitur ad fi. Pluribus etiam modis alijs habet locum consuetudo in decimis prout ibi ponuntur exempla per Johan. an. in nouella & que ibi videre poteris. Quod autem hic' loquitur de consuetudine locorum intelligas de tali consuetudine que non excludit solucionem decime sz de tali que limitat ipsius decime solucionem ad comodum ecclesie scilicet ad verum valorem vel amplius prout legitur supra capitulo proximo vlt. de laice. Item precipimus. Dextum dictum. Occideritz ut in quibusdam partibus Anglie solet fieri quandoq; ad staurum proprium quandoq; vt vendantur in mercato. Fortuita scilicet de morina. Decimam legitimaz scilicet h quantitatem temporis vt pre dictum est. Habita scilicet respectu ad tempus quo in vna parochia vel alia manserint. Parochiali ecclesie illi scilicet infra quos parochiam pascebantur & habitabant pro tempore in tota computando. Et si omes Septimum dictum. Extra nec scilicet alterius parochie vel tales que non sunt oues alicuius certus parochie tales enim dicuntur ignote. C. de hered. instit. l. extraneum. Ibidem Scilicet vbi tonditur. Sufficienter Scilicet per testes fideles & ydoneos vel per scripturam inde confectam. Quilibz scilicet per illuz animus sunt oues vel illum ad debetur decima. Alibi Scilicet vbi pascebantur in estate Vt dictum est supra eodem .h. primo Ibidem Scilicet, vbi tonduntur. Modo legittimo Scilicet per probationem legitimam Vt predictum est pius & alter.

Idem.

Sancta ecclesia & infra. Cum sacro eloquio iubente de omnibus que nouantur per annum nullo tempore exclusa decime sint cum omni integritate & absq; diminucione solnende Sicutaq; vnicuiq; capellano parochiali rectori siue vicario parochianos suos per censuram ecclesiasticam ad solucionem decimarum compellere. Omnibus & singulis rectoribus vicarijs et capellanis parochialibus & ecclesiarum parochialium curatis per nostram prouinciaz constitutis virtute obediencie mandamus firmiter iniungentes. quatinus diligenter moneant & efficaciter inducant & quilibet ipsoruz in parochia sua moneat & inducat q; p dicti parochiani omnes & singuli integre & sine diminucione decimas inferius annotatas ecclesijs suis persoluant scilicet decimā lactis a primo tempore sue nouacionis Tam mense Augusti

ꝑ in alijs mensibus de prouentibus etiam boscorum parua gijs siluarum ⁊ ceterarum si vendantur vinariorum piscatorum fluminum stagnorum arborum pecorum columbarum seminū fructuum ⁊ bestiarum gauenarum aucupicij ortorum curtilagiorum lane ⁊ lini vini ⁊ granorum in locis quibus fabricantur ⁊ fodiuntur cignorum ⁊ capouum auearum ⁊ anatū ouorum thenecij agrorum apum mellis ⁊ cere prouentuum molendinorum venationū artificiorum negociationum necnō ⁊ agnorum vitulorum pullorum ⁊ equinorum secundum verū valorem ⁊ ommū prouentuum verū aliarum de cetero satisfaciant cōpetenter ecclesijs quibus de iure tenentur nullis expensis ratione prestationis decimarum deductis seu retentis nisi tantum de prestatione decimarum artificiorū ⁊ negociationum. Quod si monitionibus suis parere contempserint per suspensiones excōmunicationes ⁊ interdicti sentencias eos ad prestationem predictarū decimarū cōpellant

Sancta ecclesia Hec ostitutio attribuitur ⁊ ascribitur Roberto roynchelsee archiepiscopo cantuarien. Et summarie recitat de quibus rebus ⁊ quomodo decime sunt prestande. Et habet tres ptes In prima recitat iura antiqua ⁊ ostitutiones prius editas In secūda ibi Omnibus mandat monitiones fieri pro decimis soluendis. ⁊ declarat specifice de quibus In tercia ibi Quod si precipit nolentes soluere compelli p censuras ecclesiasticas ⁊ infra Hic deridet multiplex malicia laicorū ostra iura ecclesiastica ⁊ presertim circa non solutionem decimarū Sacra eloquia Ieuitici xxvij. ij. palipomenon xxxi. Debentur ymmo ⁊ de omnibus que producit humus ij. palipomenō xxxi. Nulla tempora Patet ad hec ff. so. ma. l. diuersitas ℌ quod in anno ⁊ ex c. c. ex p te canonicorū ⁊ c. cum in tua. Diminutiua Sic ergo nō valet consuetudo vt mino decima soluatur vt dixi supra e. c. pxi. d. consuetudini locorū. Dicit etiam Aug⁹. qui vult indulgentiam peccatorum merari roddat debitam ⁊ de ix. ptibus faciet elemosinam xvi. q. i. decime in fi. Parochianus suus hoc loco intelligere potes pochianos etiam illos qui nō habent ibi domicilium sed habēt ibi terras possessiones vt alias ex quibus tenētur solue decimas Cui sme nota. notata p Jo. de athona in ostitucōne octoboni improbam d. tenentur Et hoc verū puto vt scilicet tales pōt moueri tamē pochiani in genere nō tamen excōmunicari si nō soluāt. qz licet terre sint infra pochiam psone tamen eius non sunt de iurisdictione eius infra cui pochiam sunt terre Ad aius maiorem declarationem vide notata supra de iudic. c. quidā rusticus d. ante citationem factam vsq. iiij. ans fu Censuram ecclesiasticam Cuius nomine ptinetur suspensio excomunicatio ⁊ interdictū de d. sig. qnerati. Et vide que dixi supra e. c. quoniam ppter vsq. Sed qm d. censuram Omnibus scz moncant tanq vi re vel vna pro omnibus sm ea que leguntur de sen. excō. c. ostitutionē. in fi. li. vi. Alias aliquis excōicans vel alia censura exercens pmiendus est put notatur de sen. excō. c. sacro obi de hoc plene Alias tū q qnqz ad effectū inaurrendi prna latam a canone vel a iure suffiat vna requisitio ptis dū tū probare possit ad effectum vt ostituat eū qui requiritur otumacem de decimis c. i. d. factū p Jo. an. in clem. Ecclesijs suis scz de predialibus vbi sita sunt predia de psonalibꝰ vbi ardiunt diuina ⁊ recipiūt ecclesiastica sacramēta extra e. c. ad apostolice. Lactis siue vaccarum siue ouiū vel caprarū aliorū re animalium de quibus colligitur lac Filis meis scz. scot. supra e. c. ꝑꝑ diuersas d. de laste Bolcorum idest siluarum de quibus dictū est supra e. c. ꝑꝑ Pānagijs idest pastu porcorū in nemoribꝫ ⁊ in siluis vt puta de glandibꝫ ⁊ alijs fructibꝫ arborū quarū fructus aliter nō solebāt colligi. Ceterarū scz arborū siluestriū si Debentur videlicet decimū denariū Si aūt no debentur scz pro ii gratis de huiusmodi fructibꝫ pascantur. Tūc qz tales fructus trāseūt ad suo onere sī e. c. pastoralis dominus potorū soluet decimā sm estimationem fructuū hmōdi ꝑ ut clare notatur extra e. ti. c. omissum ꝑ Jo. de. Vinariorū idest in locis quibus pisces pascuntur ⁊ impiguātur sm Januensem vel nō de sta. mo. c. i. d. saltus in cle. p Jo. an. Et de huiusmodi vinarijs habetur mencō ff. de vsufruc. l. vsufructuarum venari vbi venatium ponitur pro loco vbi fere includūtur

Piscatorium id est vendendum pisces & sic intelligas de lucro q querunt de piscib⁹ quos capiunt vel alias est in littera piscatorum & sic sumitur pro loco preparato arti ficiose vt ibi capiantur pisces extra eodez p uenit Fluuiatilium id est aquatum que sunt in fluuio Est enim fluuius pennis aquatum trans/flumen vero proprie est ipsa aq̄ sm ysid. Stagnorum stagnum est aqua artificialiter collecta non discurrens sz stās & est idem q lacus sm ysid. Quomodo autē de locis predictis & alijs piscationibus sol uenda est decima dixi supra eodem c. quoniā propter.q de piscationibus v. debito modo

Arborum etiam grossarum vt dixi supra eodem c. quāquam v. venasatur nec obstat q tales arbores non sunt in fructu ff. solu. to matrimonio l. diuerso.q. si fundum ff. de vsufruct. l. sed si grandes nā lapidibus que non venasantur nisi sunt in fructu. vt dcā. l. diuerso.q. si vñ in fundo & tamen de lapidibus debetur decima vt notat hostien. extra eodem c. peruenit hoc etiam sic probatur nam de ligno debeatur decima vt notat ibi hostien & dixi supra eodem c. quāquam v. lignis vbi patet q lignum proprie sumptum dicitur ad cōburendum non ad edificandum disponitur sed satis constat multas grossas arbores ad edificandum ergo si tales arbores prosternantur debet de eis solui decima pro batur etiam hoc per illud generale dictum q cult vt de omni eo q producit humus solu atur decima ij. pal. xxxi. nec obstat si dicat q de istis arboribz non consuevit solui decima nec vlla decima soluta est a tempore cuius contrarij non est memoria & sic in hoc videtur esse prescriptum extra de prescript̄. c. i. li bro sexto/quia verum est q prescriptio loci habere non potest vbi ille cui ius cōpetit agere non potest cum esset materia super q̄ expe riatur vt hic & in casu nostro vbi videlicet q centum annos vel ducentos forsan arbores in aliqua silua non fuerunt prostrate & sic ñ potuit peti decima & pro tanto dicit Innoc. q cōtra habentem merum imperium non p̄scribitur si centum annis non occurrat ca sus a quo posset dictum imperium exercere. extra de capellis mo. dilectus patet etiaz hoc per ea que notat Jo. an. de cle. coniug. t. Johannes vbi dicit q contra leges multas q̄ in practica non occurrunt non prescribitur Sed hodie eis vtemur si casus contingeret Item notat Cynus in l. ij. C. Que sit long. consuetudo/optime facit ad hoc l. arbori bus ff. nam & si agatur ff. de vsufruct. & sic notatur extra e. ti. c. quoniam in principio. q pr. de ancho. preterea thesaurus inuentus non est in fructu sicut patet dicta l. diuerso q. si fundum & tamen de thesauro inuento sol uenda est decima tanquam de lucro. & clare notat petrus de ancho. extra e. c. pastoralis ff. primo ad questiones/est enim lucrum q pe uenit ex negociatione Item ex quasi negoci atione vt in salario aduocationis vel doctri ne Item extra omnem negociationez vt si michi donas centum vel inuenio thesaurum quā quandoq totū cōsequor quandoq par tem Insti. de re. di. q. thesauros & q. sequenti vnde de omni lucro soluenda est decima

Pecorum de hijs dixi supra eodem c. proxi. v. pecorum

Columbarium alias columbariorum domus vel locorum vbi nutriuntur & producuntur columbe

Vetulinum De hijs dixi supra eodem c. quoniam v. seminibus

Fructuum hij sunt proprie agrorum & arborum Improprie vero dicitur fructus de animalibus sm ysid.

Bestiarum vagarum scilicet ferarum bestiarum que sunt sub custodia certorum custodū posi te vt patet in saltibus foresti parcis & alijs locis ad nutriendas feras bestias deputatis de statu mo. c. i. q. primo in clemen. & ibi per Jo. an. v. gnarenas & eodem v. per paulum & ibi etiam eodem v. per vil. qui in spē concordat expositioni predicte scilicet vt gnarena dicatur locus quo ad custodiam huiusmodi bestiarum & idem notat ibi gesselinus & dicitur gnārena a gnardia que idem est q custodia facit ad hoc natura tituli in li. feudorum de feudo gnardie & castaldie coll. x.

Aucupucij alias simile habes .ff. de vsufruct. l. Item si fundum q. auspiciorum et dicitur auspicium id est aspicio avium & talis decima censebitur predialis vel personalis sicut dictum est de piscibus supra eodem c. quoniam q. piscationibus v. debito modo. viz de avibus vbi includūtur in alio certo loco vt columbe in columbaria vel si capiātur in nidis existentibus infra parochiam alicuius tunc decima est predialis Alioquin si non includantur erit personalis vt notant doctores extra eodem c. non est

Curtilagiorū vulgare est non omnium priarum. sed certarum est enim curtis mansio vel ma neriū ad inhabitandū cum terris possessionibus & alijs emolumentis ad tale maneriuz pertinentibus put satis colligitur in li. feudorū ti. de controuersia instituit. q. si quis de manso coll. x. vñ curtilagiū dicit locus coniunctus tali curti vbi legūtur herbe vel olera sic dictus a curtis & lego legis pro colligere

Diuy id est duarū ad faciendū vnū. vel dic q decima ipsius vini nouiter facti debet solui quando ex consuetudine sic fieri solet Sicut in quibusdam partibus solet decimari cerui sia & talis decimatio est iustior quia si aratus reciperet decimas vnarum maturarum in domū possessoris collectarū forsan modicū recipet propter defluenciam liquoris ex ip sis vnis in ipsarum caricationē cōfractis

Grani genitale est cuiuslibet seminis per excellentiam tamen intelligitur specialiter de frumento sm Jacob. Tyrocinium. vulgare anglicorum est q̃ velet ad obtundū de terra dispositā preparata sicut patet in ista Eliē. q̃ aliis locis palucosis q̃ ligni appellatione continentur ff. de leg. iij. l. ligni & lignorum ff. quid mirum vbi etiam patet q̃ fentia que colliguntur de sterquilinibus animalium continentur appellatione lignorum & sic decimari debent. Fabricantur stilicet per artem aliquam sicut patet extra in tuis quas componunt tam nautes pelliam. Fodiuntur stilicet absq; tali arte sed solum fiunt mediante aliquo instrumento ad hoc preparato per quod aptantur & vsurpantur. Cignorum. Cignus genus auis est habentis plumas albas Et est dictio grecalatine vero dicitur olor q̃ quo ad pullos significatorum raptorum a iudo estimo q̃ decima debet predialis quia nascuntur in loco certo & suscipiuntur a loco certo Venus tamen diuersum si capiantur digni volantes a loco in certo sicut dictum est de piscibus supra e. c. quoniam & de piscationibus v. debito modo. Quarum Harum aliqui non soluunt decimas sicut nec de pullis gallinarum eo q̃ de ouis soluunt decimam. Consuetudo tamen in partibus meis habet contrarium vt supra tam de ouis q̃ de pullis soluant decimā Et hec consuetudo est valde rationabilis propter incrementum inde prouenies vel istud intelligi potest de anatibus feris. Cheneciis agrorum. Dest arborum crescentium circa agros pro clausura eorum. Quum. vt dixi supra e. c. quoniam ff. de prouentib⁹ p. molendinorum. Quarumcumque que silicet sunt de feris animalibus circa que tenet regulam quam posui supra e. c. quoniam &. de piscationibus v. debito modo. Doctores namq; circa decimas ferarum animum q̃ pisciū idem sapiunt extra e. c. non est. Negociationum. De hijs & pluribus alijs hic specificatis que numerantur inter decimas personales soluenda est decima deductis expensis tam necessarijs q̃ vtilibus & voluntarijs nisi fiant in fraudem ecclesie vt notant doctores extra e. c. pastoralis Et sic de solo lucro soluenda est decima in talibus vt ibi patet. ¶ Lucro ergo quid dicemus de artificijs & negotiationibus ciuitatis Romanorum. quia ex ordinatione antiqua in dicta ciuitate obseruata tenentur singulis dominicis diebus & in principalibus festis & sanctorum apostolorum & aliorum quorum virgilie ieiunantur offerre pro singulis domibus decem solidos reditus domus quas inhabitant vnum quadrantem Numquid exsentur pro huiusmodi oblationem a personalibus decimis que solui debent ex lucro artificij vel negotiationis quod non arguitur Nam decima predialis & personalis sunt decime omnino distincte & separate. Dic q̃ in eis non habet locum constitutio Et hoc satis patet quia in diuersis respectibus debetur vna videlicet predialis respectu rei. alia respectu industrie persone extra e. c. pastoralis & c. ad apostolice Patet etiā alia ratione quia decima predialis debetur ecclesie infra cuius parochiam predium situm est personalis vero debetur ecclesie vbi persona que debet eas soluere audit diuina & recipit ecclesie sacramenta xvi. q. i. questi. xiij. q. ij. i. Cum ergo verum sit q̃ pensio q̃ prouenit ex domo vel habitatione est redditus predialis ff. so. ma. l. diuersorio & in petitoriis & de illi redditu debetur decima vt notatur extra e. prouenit Dicitis concluditur q̃ solutio vnius non liberat ab obligatione alterius.

Preterea ius parochiale consistit nō solum in decimis sed etiam in oblationibus sicut extra e. sicut supra de rescriptis vbi decime & oblationes ponuntur vt diuersa vnde & quilibet fidelis tenetur in dominicis diebus & aliis festiuis duobus offerre. Et ad hoc noga potest sm consuetudinem regionis vt plene notat Hostien. e. ti. in summa &. In quibus ff. Sed numquid Allegat ad hoc de cō secra. di. i. Omnis christianus & c. si quis Illud intelligit de oblatione corporali non ergo solum mentali Cum ergo ordinatio ipsa talem redditum assignet ecclesie sub nomine oblationum videtur q̃ non sit habenda talis oblatio loco decime maxime personalis Preterea enim vbi aliqui possessiones adiacent onus certum vt stilicet aliquid certum sm redditum illius possessionis offerat cum inhabitans sint presupponitur in casu isto si possessio ipsa ad manus alterius venerit etiam si iudeus sit tenebitur ad solutionem oneris antedicti extra de vsuris c. quanto ad finem Facit ad idem extra e. c. de decimis. Talis namq; redditus est predialis Vnde iudei decimas prediales soluere tenentur et etiam oblationes que de decimis omnibus siue possessionibus & a personis inhabitantibus eas solui consuevit vt patet in auctoribus preallegatis non tamen ex obligatione persone sed rei Nam ad personales decimas nō tenentur iudei vt notant doctores dicto c. de decimis Et hoc verum per modum decimarum Venus tamen per modum interesse. Et sic possunt intelligi notata xvi. q. i. decime q̃ Jo. & archid. Et q̃ notatur q̃ Deum. ex e. tua nobis v. nequicie Cum ergo iudeus inhabitans talem domū tenetur ad oblationes pro alios ibi inhabitantes fieri consuetas non tamen tenetur ad solutionem decimarū q̃ sequitur q̃ talis oblatio nō pt nec debet reputari in solutione decimarū personalium.

Preterea ordinatio predicta indifferenter
artat quoscūqz inhabitantes siue sint artifi
ces vel mercatores vel quiuis alij vnde posi
to q domus aliqua inhabitetur per talē qui
non sit artifex nec negociator nec vllum lu
crum acquirat sed talis teneatur ad huiusmodi oblationes integre soluendas vt patz
ex superioribus satis apparet q talis obla
tio non pticipat de decimis personalibus
Preterea presupposito q talis oblatio sue
deret loco decimarum personalium in par
te vel in toto sequerentur quedam absurdi
tates ꝫ inconuenientie Primo q ille qui
non teneretur solnere decimas personales,
eo q nichil lucraretur per talem oblationem
solueret illud q non debetur ꝫ sic ecclesia re
cipet cōmodum de dampno alieno contra l.
nam naturā ff. de ob. inter Secundo se
quereter q mercator forsan in anno lucrās
mille eo q moraretur in domo alius pensio
non est forsan xx. solidos nichil aut modicū
solueret de suo lucro. Ille vero qui inhabita
ret demum alius pensio esset x. lib. dum ni
chil lucraretur in anno solueret q non esset
soluendum vt predixi non obstat si dicas q
oblatio que fit diebus dominicis sit decima
pars redditus qua decima deberet arratus
contentari tanquam pro decima prediali su
ut patet per naturam totius tituli de dec
mis vnde quicquid vltra hoc offertur in ali
is solempnitatibus debet cōputari pro solu
tione decimarum personalium quia vt pre
dixi sic sequeretur q non astrictus ad decimas
personales eas nichilominus solueret q es
set inconueniens. Est ꝫ alia ratio que
sequitur quia quelibet ecclesia parochialis
habebit dotem vnde ipsius arratus congrue
posset sustentari extra de cen c.i. de ose.di..i.
cremo xvi.q.vij.pie mentis ꝫ non solum p
se sed etiam alijs ministeriis vt patet in lo
cis predictis Patet exemplum in locis ru
ralibus vbi arrati habent mansum cum ter
ra gleba eis assignata ꝫ nichilominus vltra
hoc habebunt decimas ꝫ oblationes sicut pa
tet dicto c.i. de censibus Preterea ergo or
dinatum est q ecclesie dicte ciuitatis eo q ꝑ
sunt dotate vltra decimas redditus predio
rum que sumuntur per viam oblationis in
diebus dominicis habeant consimiles obla
tiones in alijs sanctorum festiuitatibus in
cōpensam dotis ipsarum ecclesiarum pro
ut satis colligi potest ex inspectione ordina
tionis predicte Unde per ordinationem hu
iusmodi non possūt arrati excludi a decimis
personalibus sicut patet ex premissis
Quod autem consuetudo non potest excu
sare non soluentes huiusmodi decimas per
sonales patet quia cadit sub precepto dīno
contra q non operatur consuetudo. ꝫ ārta
hoc vide que scripsi supra eodem c.i. precepit

Verū
Eorum valorem de agnis patet supra
eodem c. quoniam ℣. de nutrimentis De vi
tulis pone exemplum si vitulus valeat xx
denarios soluantur duo denarij ꝫ idem intel
lige de pullis equorum vt scilicet decimen
tur ꝑm valorem nisi sint tot quod solui pos
sit vna decima vel ad minus q sint septem,
vt dictum est de agnis supra eodem c. quo
niam ℣. nutrimentis Aerum aliarum
quarūcūqz scilicet quas producat humus
Deceter etiam pro preteritis facit ad
hoc xvi.q.vij. quicūqz Competenter, i.
cōgrue ꝑm consuetudinem patrie sic q non
soluatur minus quam decima quia debet sol
ui sine diminutione extra eodem c. non est.
Ecclesiis scilicet infra quarum parochias
predia constituta sunt de predialibus ex
tra eodem c. ad apostolice de personalibus re
tro illis ecclesijs vbi soluentes audiunt dīna
ꝫ percipiunt sacramēta ecclesiastica sicut pa
tet eodem c. potest tamen esse de cōsuetudine
prescripta alius contrarij non est memoria
q decime prediales soluantur alteri ecclesie,
q̄ illi infra alius parochiam predia sita sūt
de rest. spol. c. ad decimas libro sexto. ū ibi
notatis per doct. De iure idem si de cōsue
tudine vt dixi in glosa precedenti. Decima
rum scilicet predialium Illi tantum,
excipit ab eo q predixit q dicit tantum in
tellige quo ad decimas in hoc c. superius ex
pressat. sic vt intelligantur decime prediales
nam decime piscariarum bestiarum ferarum
auiū ꝫ venationum possunt in suis ca
sibus esse personales vt notant doct. extra e
odem c. non est ꝫ dixi supra eodem c. quoni
am ℣. de piscationibus v. debito modo Nego
ciationum suple vel quasi negociationū
vt de salario aduocati vel doctoris de milicia
ꝫ omni lucro xvi. q. i. decime ꝫ q. vij. quicū
qz extra eodem c. non est ꝫ c. pastoralis.
Quod si tercia pars Decimarum hui
usmodi ꝫ sic tam predialiū quaz personā
lium. Cōpellant quomodo autem in hoc
fiet dixi supra eodem c. quoniam ℣. sed quo
niam v. censuram ecclesiasticam ꝫ ex hoc lo
co potes notare q etiam decima personalis
cadit sub precepto ꝫ illam non soluens pec
cat mortaliter alias enim non excōmunicar
ent nolentes soluere vt hic precipitur Di
cit enim Anthonius de butrio extra eodem
c. tua nup Inquid per ecclesiam declaratum
videlicet hanc constitutionem ꝫ per canones
q decime debentur ex precepto diuino Dicā
ant propterea theologi quia ad eos nō spec
tat determinare primo ꝫ dicā sedis fuerun
būt declaratōi ecclesie xx. di. p totū ꝫ maxi
me c. de libellis hec ibi p anthoniū in iij. no
tula ꝫ de hac declaratōe fcā p ecclesiā habes
optime e. ti. c. tuā nob ad fi. vbi loquit tam
de decimis psonalibus q̄ pdialibz vt ibi pz.

Granū genitale est cebasilibet seminis pr excellentiam tamen intelligitur specialiter de frumento sm **Jacobū de Turonis** vulgare anglicorum est ꝙ velet ad obuendū de terra dispositū preparata fiant patet in insula Elicū. ꝙ alijs locis paludosis ꝙ ligni appellatione continentur ff. de leg. iij. l. ligni ꝙ lignorum ℔. quid mirum vbi etiam patet ꝙ fenalia que colliguntur de sterconibus animalium continentur appellatione lignorum ꝙ sic decimari debent **Fabricantur** scilicet pr artem aliquam fiant patet extra in tuis quas componunt tam natores pelliū **Fodiuntur** scilicet absq; tali arte sed solum fiunt mediante aliquo instrumento ad hoc preparato pr quod aptantur ꝙ operantur. **Cignorum** Cignus genus auis est habentis plumas albas Et est dictio grecalatine vero dicitur olor ꝙ quo ad pullos cignorum raptorum a iudeo estimo ꝙ decima debet predialis quia nascuntur in loco arto ꝙ suscipiuntur a loco arto Deus tamen diuersum si capiantur cigni volantes a loco in arto fiant dictum est de piscibus supra e.c. quoniam ℔. de piscationibus ỽ. debito modo **Quatum** Horum aliqui non soluunt decimas fiant nec de pullis gallinarum eo ꝙ de ouis soluunt decimam. Consuetudo tamen in partibus meis habet contrarium vt supra tam de ouis ꝙ de pullis soluant decimā Et pr consuetudo est valde rationabilis propter incrementum inde prouenies vel istud intelligi potest de anatibus feris **Cheneto** ℔. agrorum Forst arborum crescentium circa agros pro clausura eorum. **Quum** vt dixi supra e.c. quoniam ff. de prouentib℘ ỽ. molendinorum **Denationum** que scilicet fiunt de feris animalibus circa que tenet regulam quam posui supra e. c. quoniam ℔. de piscationibus ỽ. debito modo. Doctores namq; circa decimas ferarum auium ꝙ piscium idem sapiunt extra e.c. non est. **Negociationum** De hys ꝙ pluribus alijs hic specificatis que numerantur inter decimas personales soluenda est decima deductis expensis tam necessarijs ꝙ vtilibus ꝙ voluntarijs nisi fiant in fraudem ecclesie vt fiotant doctores extra e.c. pastoralis Et sic de solo lucro soluenda est decima in talibus vt ibi patet ¶ Lucro ergo quid dicemus de artificijs ꝙ negotiombus ciuitatis Non dō. quia ex ordinatione antiqua in dicta ciuitate obseruata tenentur singulis dominicis diebus ꝙ in principalibus festis ꝙ sanctorum apostolorum ꝙ aliorum quorum vigilie ieiunantur offerre pro singulis domibus decem solidos redditus domus quaz inhabitant vnum quadrantem Numquid excusentur pr huiusmodi oblationem a personalibus decimis que solui deberent ex lucro artificij vel negociationis quod non arguitur Nam decima predialis ꝙ personalis sunt decime omnino distincte ꝙ separate. Dic ꝙ in eis non habet locum constitutio Et hoc satis patet quia in diuersis respectibus debetur vna videlicet predialis respectu rei. alia respectu industrie persone extra e.c. pastoralis ꝙ c. ad apostolice Patet etiā alia ratione quia decima predialis debetur ecclesie infra cuius parochiam predium situm est personalis vero debetur ecclesie vbi persona que debet eas soluere audit diuina ꝙ recipit ecclesie sacramenta xvi. q. i. questi. xiij. q. i ℔. i. Cum ergo verum sit ꝙ pensio q̄ pcuenit ex domo vel habitatione est redditus predialis ff. so. ma. l. diuersis ℔. in petitionibus ꝙ de talli redditu debetur decima vt notatur extra e. preuenit Dato concluditur ꝙ solutio vnius non liberat ab obligatione alterius.

¶ Preterea ius parochiale consistit nō solum in decimis sed etiam in oblationibus sicut extra c. sicut supra de rescriptis vbi decime ꝙ oblationes ponuntur vt diuersa vnde ꝙ quilibet fidelis tenetur in dominicis diebus ꝙ aliis festiuis diebus offerre. Et ad hoc ego potest sm consuetudinez regionis vt plane notat Hostien. e. ti. in summa ℔. In quibus ỽ. Sed numquid Allegat ad hoc de cō secra. di. i. Omnis christianus ꝙ c. si quis Illud intelligit de oblatione corporali non ergo solum mentali Cum ergo ordinatio ipsa talem redditum assignet ecclesie sub nomine oblationum videtur ꝙ non sit habenda talis oblatio loco decime maxime personalis Preterea enim vbi aliqui possessiones habent onus certum vt scilicet aliquid certum sm redditum illius possessionis offerat eam inhabitans siue presupponatur in casu isto si possessio ipsa ad manus alterius venerit etiam si iudeus sit tenebitur ad solutionem oneris antedicti extra de vsuris c. quanto ad finem Facit ad idem extra e.c. de tertiis. Talis namq; redditus est predialis Vnde iudei decimas prediales soluere tenentur et etiam oblationes que de decimis bonibus siue possessionibus ꝙ a personis inhabitantibus eas solui consuevit vt patet in iuribus preallegatis non tamen ex obligatione persone sed rei Nam ad personales decimas nō tenentur iudei vt notant doctores dicto c. de tertiis Et hoc verum pr modum decimarum Deus tamen pr modum interesse. Et sic possunt intelligi notata xvi. q. i. decime ꝙ Jo. ꝙ archid. Et qđ notatur ꝙ Idem. ex c. tua nobis ỽ. nequicie Cum ergo iudeus inhabitans talem domū tenetur ad oblationes pr alios ibi inhabitantes fieri osuetas non tamen tenetur ad solutionem decimarū ꝙ sua tū sequitur ꝙ talis oblatio nō pt nec debet computari in solutione decimarū pr sonarum.

Preterea decimatio predicta indifferenter erat quesitq; inhabitantes siue sint artifices vel mercatores vel quicunq; alij vnde posito q domus aliqua inhabitetur per talē qui non sit artifex nec negociator nec vllum lucrum acquirat sed talis teneatur ad huiusmodi oblationes integre soluendas vt patz ex superioribus satis apparet q talis oblatio non pticipat de decimis personalibus

Preterea presupposito q talis oblatio fuerunt loco decimarum personalium in parte vel in toto sequerentur quedam absurditates & inconuenientie Primo q ille qui non teneretur solnere decimas personales eo q michil lucratur per talem oblationem solueret illud q non debetur & sic ecclesia recipet cōmodum de dampno alieno contra l. nam naturā ff. de ob. inter. Secundo sequeretur q mercator forsan in anno lucrās mille eo q moraretur in domo alicuius pensionem non est forsan xx. solidos michil aut modicū solueret de suo lucro. Ille vero qui inhabitaret demum alicuius pensio esset x. lib. dum nichil lucraretur in anno solueret q non esset soluendum vt predixi non obstat si dicas q oblatio que fit diebus dominicis sit decima pars redditus qua decima deberet aliquis contentari tanquam pro decima prediali sicut patet per naturam totius tituli de decimis vnde quicquid vltra hoc offertur in aliis solempnitatibus debet cōputari pro solutione decimarum personalium quia vt predixi sic sequeretur q non astrictus ad decimas personales eas nichilominus solueret q esset inconueniens. Est & alia ratio que sequitur quia quelibet ecclesia parochialis habebit decimam vnde ipsius curatus congrue posset sustentari extra de cen. c. i. de cle. di. i. Nemo xvi. q. vij. pie mentis & non solum p se sed etiam alijs ministris vt patet in locis predictis Patet exemplum in locis ruralibus vbi curati habent mansum aliam terram gleba eis assignata & nichilominus vltra hoc habebunt decimas & oblationes sicut patet dicto c. i. de censibus Preterea ergo ordinatum est q ecclesie dicte ciuitatis eo q ipsi sunt dotate vltra decimas redditus predictam que sumuntur per viam oblationis in diebus dominicis habeant consimiles oblationes in aliis sanctorum festiuitatibus in recompensam dotis ipsarum ecclesiarum prout satis colligi potest ex inspectione ordinationis predicte Unde per ordinationem huiusmodi non possunt curati excludi a decimis personalibus sicut patet ex premissis

Quod autem consuetudo non potest excusare non soluentes huiusmodi decimas personales patet quia cadit sub precepto dīno contra q non excusatur consuetudo. & ārta hoc pōt que scripsi supra eodem c. i. precepit

vetus
Eorum valorem de agnis patet supra eodem c. quoniam ℣. de nutrimentis De vitulis pone exemplum si vitulus valeat xx denarios soluantur duo denarij & idem intelige de pullis equorum vt scilicet decimentur ſm valorem nisi sint tot quod solui possit vera decima vel ad minus q sint septem, vt dictum est de agnis supra eodem c. quoniam ℣. nutrimentis Aerum aliarum quarūcūq; scilicet quas producat humus Deceter etiam pro preteritis facit ad hoc xvi. q. vij. quicunq; Competenter i. cōgrue ſm consuetudinem patrie sic q non soluatur minus quam decima quia debet solui sine diminutione extra eodem c. non est. Ecclesiis scilicet infra quarum parochias predia constituta sunt de predialibus extra eodem c. ad apostolice de personalibus vel illis ecclesijs vbi soluentes audiunt dīna & percipiunt sacramēta ecclesiastica sicut patet eodem c. potest tamen esse de cōsuetudine prescripta alius contrarij non est memoria q decime prediales soluantur alteri ecclesie, q illi infra alius parochiam predia sita sūt de rest. spol. c. ad decimas libro sexto. cū ibi notatis per doct. De iure idem si de cōsuetudine vt dixi in glosa precedenti. Decimarum scilicet predialium Illi tantum, excipit ab eo q predixit q dicit tantum intellige quo ad decimas in hoc c. superius expressat. sic vt intelligantur decime prediales nam decime piscariarum bestiarum seratum Anaucij & venationum possunt in suis casibus esse personales vt notant doct. extra eodem c. non est & dixi supra eodem c. quoniam ℣. de piscationibus v. debito modo Negociationum suple vel quasi negociationū vt de salario aduocati vel doctoris de militia & omni lucro xvi. q. i. decime & q. vij. quicunq; extra eodem c. non est & c. paschalis.

Quod tertia pars Decimarum huiusmodi & sic tam predialiū quaz personalium. Cōpellant quomodo autem in hoc fiet dixi supra eodem c. quoniam ℣. sed quoniam v. censuram ecclesiasticam & ex hoc loco potes notare q etiam decima personalis cadit sub precepto & illam non soluens peccat mortaliter alias enim non excōmunicaret nisi nolentes soluere vt hic precipitur. Dicit enim Anthonius de butrio extra eodem c. tua nup Inquid per ecclesiam declaratum videlicet hanc constitutionem & per canones q decime debentur ex precepto diuino Sileant propterea theologi quia ad eos nō spectat determinare primo & dicā sōrū sufficiunt declaratōi ecclesie xx. di. p totū & maxime c. de libellis hec ibi p Anthoniū in iij. notula & de hac declaratōe fcā p ecclesiā habes optime e. ti. c. tuā nobis ad fi. vbi loquit tam de decimis psonalibus q pdialibz vt ibi pz.

Quia vero non nunq̄ & infra monachi in ſtra xviij. annum non recipiantur niſi vrgēs neceſſitas vel euidens vtilitas inducat

Quia vero vnquamquam Hec eſt conſtitutio ſtephani archiepiſtopi Cantuarien. edita in conſilio Oxoñ. primo. Monachi vnde ſic dicuntur habes xvi. q. i. placuit commuui ꝯſilio xviij. annum Fundatur hec lra ſuper hijs que leguntur & notantur extra e. c. quia in inſulis vbi dicunt doct. q̄ in inſulis illud ſpeciale eſt propter aſperitatem loci & religionis que ibi aſperior ſolet eſſe Et non ſolum habet locum hoc quod hic ſtatuitur in monachis ſed etiam in fratrib⁹ & alijs religionib⁹ quarum obſeruācie ſunt dure & aſpere Nec obſtat licet inſula ſit delitiata qualis eſt anglia ſm quoſdam qui a ſufficit q̄ monaſterium ſit ſitum in inſula Et ſit ſeuere videntur ibi anthonius de butrio adiciens litteræ licet alij aliter dicant argumēto ſumpto a contrario ſenſu. Fatentur tamē doctores ſe non vidiſſe hoc ſeruari etiam in monaſteriis inſularibus Et ſuper hoc habes decretum xx. q. i. quia in inſulis & eſt palia. Non recipiantur ſtatuit ad profeſſionem & oportet q̄ intelligas de xviij. anno cōpleto ſiue alias ſolet dici de xiiij. anno extra e. c. ad noſtram Neceſſitas quia ſtatuit monaſterium caret miniſtris mihi deſeruituris Vtilitas ocul. ad hoc extra de etate & qualitate c. queris vbi vt notat hoſtien. ponderatur vtilitas ratione potencie ſcientie vel artificij vel quia ſunt in temporalib⁹ puidi

Derham

Sanctimoniales plurime & infra. Quedam in tantum decipiuntur vt cum fuerint etatis legittime doli capaces poſtq̄ vltra vnum annum inter moniales monaſtice vixerint putant ſe non eſſe profeſſas ac ſibi licere redire ad ſeculū propter quod benedictionem epiſcopalem cum ſolennitate voti emiſſi minime receperunt Nos vero huiuſmodi errorem excludentes preſentis auctoritate conſilij declaramus eas ipſo facto profeſſas exiſtere reputandas poſtq̄ vltra vnum annum vitā ſponte in collegio duxerint regulare adeo vt ad ſeculū redire nullatenus permittantur nichilominus ab epiſcopis cum ſolennitate debita conſecrandas ſuo tempore vel uelandas Idem etiam quantum ad profeſſionis vinculum ſentimus de monachis & religioſis alijs ſentimus quibuſcumq̄ ſi nichil obſtat canonicum & eos ſi vltra annum religionis habitum in monaſterio ſpōte detulerint & ipſo reiecto ad ſeculum redierint eſſe ſicut apoſtatas ab eccleſiaſticis beneficijs repellendos & ad repetenda ſua monaſteria ſecundum iuris exigentiam compellendos de quibus fiat diligens inquiſitio per archidiaconos quoniam multos huiuſmodi ſub ouino vellere lupinum animum nouimus pallidare.

Sanctimoniales Hec conſtitutio fuit edita per Johannez pecham Cantuarien. archiepiſtopum Et habet tria dicta In primio ponit vnum errorem quo ad ingredientes religionem maxime quo ad moniales. In ſecundo ibi Hunc errorem Hup hoc ponit prius ſtatutum In tertio ibi Idem etiam Extendit ſuum ſtatutum ad alios religioſos Et eſt pars huius infra de ſtatu regularium c. ſanctimoniales. Maniales De hijs & de earum clauſura videre poteris de ſtatu monachorum c. i. li. vi. Etatis legittime ſtatuit xij. annorum extra c. caim virum ad hoc in principio gloſe per Barth. Doli capaces. Sequitur enim q̄ ſint etatis xij. annorum quod ſint doli capaces quia etiam ſtatim poſt ſeptem annos ſunt doli capaces vt notat Bern. extra eodem titulo c. i. verbo tondeatur & de delictis puerorum c. primo gloſa prima per eundem

non intelligas sic q̄ omnis doli capax ē hꝫ bilis ad monachatū nisi etiam cōcurrat cū hoc etas distractionis vt extra eodem dicto c. i. sufficit tamen ad habendum clericatum Vt ibi bene notatur ꝫ hoc bene menti ¶ Vltra annum scilicet nō cōputato xij. sz anno q̄ cūqz sequenti quo sic ingrediens stetit in ipsa religione vrbi gracia mulier cōpleta etate xxij. annorum intrat religionez ꝫ ibi stat per annum integrum in hoc casu habet locum q̄ sequitur. Mutalitte scilicet in observā cōe regularem observandam a quibus. Vtrū tant ꝫ male xx.q.i. puelle ¶ Non esse professas ex eo videlicet quia professionem expressam non emiserunt vt infra sequitur Benedictionem equalem de q̄ habes xx.q.i. denotis ꝫ extra de tempo. ordi. c.i. De hijs que vi. me re cū c.i ¶ Nutu emissi scilicet per expressum Non erra rem secunda pars. Declaramus sic ergo non est noui iuris constitutio sed antiqui declaratiua Eas scilicet monales Ip so facto professas. s. tacite Vltra annum simile habes extra eodem c. ex parte. Ponte secus tamen foret si parte extra q̄ me causa c. i. xx. q. iij. presens Collegio scilicet tanquam monialis sic scilicet vt se i gerat actibus professarum extra eodem vsq; dum Regularem sume q̄ est supra Vitā ordi. id est in tantum. Nullatenus per mittantur cōcor. in simili xxviij. di. q̄ in a rrogasti sed melius quo ad casum istū extra eodem c. ex parte ꝫ intelligas ea que hic dicuntur quando habitus non sunt distincti quo ad monachas ꝫ professas si tū habitus essent distincti tunc quantocūqz tempore ḡs ferat habitum probationis non censetur p fessus sm Innocen. dicto c. ex parte ꝫ hoc ve rum intelligas quando est distinctio patēs videlicet in colore scissura vel forma q̄ dic vt in cle. eos eodem titulo ò. Jo. an. dicit q̄ in habitu nouicorum latenter distincto vel in distincto vel indistinctissimo dūmodo receptus fuerit ab adulto delatio habitus per annum inducit tacitam professionem ꝫ hoc indubitatum est delatio vero habitus nouicorum patenter distincti vel indistinctissimi. vbi receptus fuerit ab impubere per lapsum anni non inducit tacitam professionem i hoc casu verum est q̄ notauit abbas extra eodē c. consulti qui dicit se vidisse monachum qui gestauit habitum per xx. annos ꝫ tamen intrauit litteras de redeundo ad seculum Circa hanc materiam vide que leguntur ꝫ notātur eodem titulo c. cōstitutionem. ℣. si. li. vi. ꝫ vide q̄ diam infra ò. proxi. ò. religionis habitum ꝫ sic scias q̄ pubes obligatur ad religionem. vi. modis ¶ Primo si recepit habitum professoeum eodem titulo c. cōstitutionem in fi. libro sexto. ¶ Secundo si facit professionem expressam ¶ Tertio si renūciat mundo ꝫ eius pompis ꝫ beneficio dicī. st autumus eodem titulo. ¶ Quarto quando in cōi habitu annum probationis impleuit Et idem hodie in habitu latenter distincto eodez titulo c. eos in cle. ¶ Quinto si iurauit q̄ nūquam exiret de iure iuī. c. si vero ꝫ c. assimilatur q̄ me. cā. C. si. si aduersꝰ vendic. aut sacramenta. ¶ Sexto quando sub hac condicione fuit assumissus pubes vel impubes de fñ. non ord. c. eo licentius de cōdic. appo. c. ij. Impubes autem ingressus religionem cōpleto xiiij. anno obligatur iiij. modis. ¶ Primo quia tunc facit professionem i religione quam prius intrauerat ¶ Secundo si tunc recipit scienter habitū professoū. ¶ Tertio si tunc professionem prius factā ratam habuerit. ¶ Quarto quando complet quintū de annum annum in habitu indistincto non tamen indistinctissimo omnia ista patent eodem titulo c. i. li. vi. ꝫ ibi per doctores xx. q. i. in summa. Et vide infra eodem ò. religionis habitum ¶ Ab episcopis q̄ simplici enim sacerdote non potest fieri consecratio De qua hic loquitur xxvi. q. vi. c. i. lxviij. di quamuis solempnitate debita pro qua vocatus ad pontificale Duo tempore scilicet dum fuerint etatis xxv. annorum ꝫ non ante xx. q. i. c. placuit. Velandas scilicet velo consecrationis est namq; velum professionis ꝫ datur post xij. annos xx. q. ij. puella est etiam velum consecrationis ꝫ nō datur ante xxv. annos xx. q. i. placuit ꝫ est velum ordinationis q̄ olim imponebatur diaconissis in xl. anno est quandoq; velum prelationis q̄ in lx. anno datur abbatisse xx. q. i. nuncupatas de hoc quadruplici velo notatur p Jo. xx. q. i. ℣. velamen ꝫ est velum continentie observationis ꝫ hoc est viduarum extra qui cle. vel vo. consuluit ꝫ sm quosdam est velum conuersionis xxxvij. q. i. viduas. ¶ Idē etiam tertia pars Censemus id est iudicamus siue statuimus. Religiosis aliis q̄ suple quorum religio approbatur per sedem apostolicam nam in religione a sede apostolica non approbata portatio habitus nullo modo obligat de vel. do. c. ne nimia de vo. to c. vnico libro sexto. Et notatur per Archidiaconum in c. constitutionem super ò. in illa libro sexto ꝫ per Jo. an. ꝫ ges̄. in clem. eos eodem titulo ò. religione Contrarium q̄ ꝫ sic etiam in fratribus mendicantibus loquitur habet q̄ dic vt in c. non solum eodem titulo libro sexto. Canonicum tali enim professionem obsisteret non approbatio religionis vt dixi supra ò. religiosis Alijs obsisterent etiam omnes casus illi in quibus ingredi ens religionem non posset se religioni obligare Exemplum habes de impubere qui inuito patre non potest se obligare religioni

xx.q.ij.puellas. Aliud exemplum habes di
vxore que post carnalem copulam nō potest
se religioni obligare: inuito viro xxvij.q.vij
c.ij. Si quis cōiugum. Item in episcopo q
inuito papa non potest se obligare religioni
extra e.c.licet notatur xix.q.i. Due sunt glo
vlti. per Jo. Eos scilicet monachos q religi
giosos alios vltra annum. Simile habes
extra e.c.ex parte vbi de hoc glo. vlti. Et vi
de quod dicam infra glosa proxima. **Religi**
onis habitum Imputare q habente di
scretionis annos ingredientes religionem.
Hoc est satis certum q talis adultus scien
ter q sponte recipiens habitum nouiciorum
latenter distinctum vel indistinctum habitū
vel indistinctissimū illum deferens vltra an
num censetur tacite professus vt dixi supra
e.d. nullatenus permittantur. Et hoc verū
nisi protestatus fuerit expresse quod non in
tendebat profiteri etiam si vltra annum ges
serit huiusmodi habitum. Alias si simplici
ter protestatus fuerit quod per relationem
habitus non habuit animū profitendi tunc q
lapsum anni obligatur prout notat petrus
de anchorano extra e.c.ij.dh.iij.quero. Et
ibi etiam per Innoc. q Hostien. q Jo.an.
Si autem nullam protestationem fecerit
recurre ad c. i.e. ti.li. vi. distinguendo vide
licet inter illos qui portant habitum indi
stinctum indistinctissimum q distinctum Et
intellige inter habitum indistinctum quan
do inter professos q nouicios non distinguī
tur habitus. Sed inter professos q professos
q alios vitam canonum inter eos agentes ē
distinctio quo casu lapsus anni post etatem
discretionis inducit tacitam professionem.
Quod dic sicut legitur e.ti.c.is qui. ℣. quod
si per totum q ℣. se.li.vi. Habitus vero indi
stinctissimus est quando professi nouicij mer
cenarij deo obligati ac alij cum eis communem
vitam agentes similem penitus habitū indu
untur. In quo casu refert inter illos qui in
fra annū discretionis religionem intrauerūt
q illos qui post etatem seu in etate legitima
Primi namq nō obligantur ad religionem
nec intelligūtur tacite profiteri per lapsum ā
ni. Alij vero per lapsum anni obligantur sic
ut patet e.ti.c.is qui. ℣. quod si per totum.
q ℣. sc. Habitus autem distinctus quandoq
est patens qnq est latens patenter. Distin
guitur altero de tribus modis scilicet colo
re assura vel forma. In quo casu quādo habi
tus nouiciorum altero istorum modorū dis
tinguitur ab habitu professorum lapsus an
ni non obligat vt in cle. cos e.ti. vbi vero di
stinctio habitus est latens puta vbi habit9
sunt ommno similes tamen habitus pro
fessorum benedicūtur. Habitus vero nouis
ciorum non vel quia habitus professorū da
tur in capitulo. Habitus autem nouiciorū

in capitulo chori vel econtra vel quia habi
tus nouiciorum datur ab vno. Habitus p
fessorum ab alio vnus datur cum solennita
te Alius sine solennitate tunc obligat lap
sus anni vt patet in dicta clem. eos in prin
cipio in monasterio. Secus si extra monas
terū extra e.c. vt clericū Et nota. notata q
Jo.an. q paulum in clem. eos e.ti.d. religi
one. **Quinto.** Secus si statim extra e.c.
ū virum xx.q.iij. presens q e.ti.c. constitu
tione in fi.li.vi. ibi voluntarius q c. **Secun**
dum Sic dictum quia vnum sequitur alū
Circunstantibus em alijs alij succedūt fiunt no
tat archid. e.ti.c.i.d. seculum li.vi. Tu in hoc
loco dic seculum idest statum regularē Sic
sumitur dicto c.i. per Jo.an. in nouella. **Ap**
postatas Idest retro abeuntes l.di. pla
uit q apostate vbi de hoc per archid. **Bene**
ficium Duple obtinendis q nota. l. di. hij
qui. **Una monasteria** In quibus simili
ter recepti sunt sm iuris exigentiam. Circa
hoc videas quod legitur extra de apostatis e.
a nobis q extra e.ti.c.fi. **Compellēdus**
scilicet p presidentes capitulis generalibus
extra e.ti.c. non est Et tales recipe compel
lendi sunt etiam ipsorum prelati vt patet di
cto c.fi. **De quibus** scilicet religiosis se di
mittentibus habitū **Inquisitio** Simile
habes extra e.c.fi. q nota. C. de agricolis q
censi. l. omnes li.xi.. C. de seruis fug. l. inqui
renda q l. quicūqz. **Quinq vellere** idest
sub signis pietatis q innocentie Est autem
ouis animal innocens animal obediens
animal secundum animal immolatum.
Tales itaqz de quibus hic habetur pretend
dūt innocentiam q̄tum ad vultum obediē
q̄tum ad mandata seu p̄cepta secunditatis
efficentiam q̄tum ad opa deuotionis reue
rentiam q̄tum ad sacrificia. **Inuitum ani**
mum Idest in tristicia mentis ob
nem pretendit q mactandi q peccatū suū dissi
mulandi.

Stephanus

Quia iuxta scripture
testimonū vota no
stra tenemur deo sa
lubriter reddere que
vouemus. Decernimus an
nectendum vt epi formam pro
fessionis in sua cōsecracōe pro
tam bis in anno coram se legi faci
ant diligenter vt tanto melius
sponsionis propcie recordentur
quanto sepius fuerit eorum auri
bus inculcatum.

Quia tripte. hec est constitutio Stephani in consilio Oxonie. scriptum numeri xxx.ps.lxxv.ec cle.v. Is.lix.ex.e.magne & c.li et Vota sunt promissiones alicuius boni facte cum deliberatione xxvij.q.i.de diuisi q.si namq; fuerint de re mala vel sine delibe ratione vel sine discretione ex facilitate non obligat extra eodem c. vnicum & singularibus c.ad nostrum vbi de hoc p nostros.& arch.extra eodem c.i.glo.i.li.vi. Tenemur itaque hic aduertere. quia in voto obseruanda sunt tria scilicet Iudicii confirmatio & cõsummatio initiatur votum cum p positum tantum in animo seminatur & ex hoc non obligatur sic proponens extra e. iratus cum confirmatur per deliberationem cum cõsensu interiori & obligant quo ad deum maxime in foro penitentiali xxvij.q.i.qui bona & primen quo ad ecclesiam que non indicat de regalibus xxxij.q.v.xpiana extra de symonia sic tuis & c.sequenti cõsummatur cum propositum deliberatum ore exprimitur in quo ea su obligat quo ad deum & quo ad ecclesiam. extra.e.per tuas. Aduertendum scilicet constitutioni que loquitur de recidentia eporum in suos ecclesiis cath.certis temporibus & de qua habes supra de cle.non residen.c.i. Ordinarius quam videre poteris in libro pontificali bis in anno ratio huius inue nies sequitur. Sed nũquid sufficiet hanc laudem fieri hinc inde in vna die vel q fiat in binis diebus sibi prope succedentibus ad effectum vt satisfiat huic cõstitutioni puto q nõ ipsorum mente statuentis sed debet talis lectrum fieri in qualibet medietate anni siue pro p i. suo missum medium siue finem semel & sic in alia ipsius anni medietate faciũt ad hoc notata per Jo.an.de sta.mo.c.in singulis & de cõsang.& affi.c.q dilectio vel potes istud intelligere sm declarationem que ponitur in cõstitutione octoboni porro.q.si.vt scilicet per lectum fiat in initio aduentus & in capite ieiunii quadragesime quam se sic q ascultent & bene intelligant ff.de d.fig.l.quam faciant non expo oportet q ipsimet legant diligenter sic vt bene capiant & intelligant q legitur vt dixi supra eodem d.quam vt tanto hic possint ras sio premissorum manifesta idest multiplicata vel stricta.

Constitucio Edmundi Archiepi.

Precipimus vt sacerdotes sepe moueant populum Et maxime mulieres ne faciant vota sua nisi cum deliberacione et de consensu virorum suorum & concilio sacerdotum

Recipimus Hec constitutio attribuitur Edmundo Archiepiscopo Sacerdotes scilicet animarum habentes sepe bis vel trina vice in anno ad minus facit aut de testibus q.quia vno in principio & notanter per Archidiaconum de elect.c.quia sepe in principio libro sexto. Populum scilicet sue parochie & sibi subiectum. Mulieres que facilius solent vota emittere quam viri maxime cum sint in aliqua tribulatione & angustia posite & intelligas q hic dicitur de mulieribus coniugatis vt ibi patet de liberatione ad votum enim tria requiruntur ex necessitate Primum est deliberatio Secundum est propositum voluntatis Tertium est promissio in qua perficitur hijs sm quosdã addunctur alia duo scilicet pnũciatio oris et testimonium aliorum prout ista notantur per Jo.in summa.cõfessorum libro primo titulo octauo q.ij.consensu virorum Mulieres enim vxorate non habent voluntatem liberam vnde non possunt se firmiter obligare q dic vt plenius notatur eodem titulo.q.q vouere possit vir vxor cum vir sequentibus vt postien.in summa Dicas tamen q vxor sine cõsensu viri vouendo non peccat quia in tali voto intelligitur condicio. scilicet si suus superior consentire voluerit sm Thomam in summa articulo iij.hanc etiam materiam plenius videre poteris extra eodem titulo c.scripture vbi dicit Innocen.& cõmuniter alij doct.q vxor sine licentia viri non potest emittere votum abstinentie nec peregrinationis cum effectu q si fecerit maritus potest reuocare xxxiij.q.v.manifestum & idem econtrario quia vir & mulier non sunt in talibus ad imperium indicandi fallit in voto vltra matrimoniũ extra eodem c.ex multa.q.q autem & si ante nuptias alter eorum votum emiserit & non impleuit altero inuito non implebit illud post matrimonium cõtractum xxiij.q.i.noluit Cũ sit sacerdotum istud non est necessitatis sed potius securitatis Sed hic quero nũquid in periculo in infirmitate vel aliqua angustia posita vouens forsan de cõsensu viri teneatur reddere votum dic q sic si habuit intentionem obligandi se deo cogitans etiam de causa mouente ad vouendum scilicet infirmitate periculo. & huiusmodi etiam de fine scilicet euasione illius periculi vel angustie. sic tenet Archi.xvij.q.iiij.c.sunt qui opus & notatur per Jo. in summa confessorum libro primo titulo.viij.q.ij.

Cõstitucio Stephani. de statu Regulariũ.

Ut rectius geruntur omnia si exteriorū administratio claustralium responderit vite quieti statuimus vt tam obediēciales verum monasterij ꝑ prelati maiores quater vel bis ad minus in anno coram fratribus a cōuentu ad hoc deputatis vel coram superioribus iuxta monasterij consuetudinē reddant de receptis et expensis omnibus rationem. ¶ Ad hoc tamē illos prelatos ex ista constitucōne nolumus obligare qui possessiones habent a monachis vel canonicis regularibus separatas.

Ut rectius Hec est cōstitutio stephani archiepi in cilio oxoñ Et facit tria Primo facit motiuū siue rectitat motiuū statuēndi. Secūdo ibi Statuimus ꝓcedit ad statutū. Tercio ibi Ad hoc restringit statutū ad quosdam prelatos Administratiū. Hec dictio large intellecta ꝓhendit nō solū officiū aliqd in monasterio sed etiam dignitatē siut notatur de restriptis c.i.d.administrationibus ꝑ vel.in clem.& ibi ꝑ gess. e.d. Et dicuntur habere administrationes hij qui regūnt officia ordinata in monasteriis vt puta Camerarius vestiarius elemosinarius & huiusmodi vt notat archid.de cilio consuetudine c.i.d.administrationes li.vi. ¶ Et circa hoc vide notata de supp.nec.pla.c.vnico d.ad q.inistrationes in clem. Claustralium. qui sic dicūtur ea ꝙ licet administrationē ad ex. habeāt nichilominꝰ claustrū ressante solicitudine circa eorum officia exercere tenentur Alias aūt essent sicut pisces sine aqua xvi.q.i.placuit omni Quietis que cilistit in otemplatōe celestiū ex de renūc.c.misi aū ꝓ & q.nec putes vel dic quieti alicui sz q nulla administrationē hūt qui forsan alias non quietant nisi cognouerint statū monasterij. Statuimus Deinde ps Obedenciales Hij sunt qui sub obediencia suoꝝ prelatorū sunt & hūt certa officia administranda intrinsecus vel exterius ex e.c.ū ad monasteriū q.tales vbi tales administrationes dicūtur obediēcie Prelati maiores sz abbates & priores Aut bis ad minus Istud ꝑ cedit laxatur vt fiat saltem semel in anno in cō

stitucōe ottoboni de plātis Et nota.qd hēs de reli.do.c.qz cingit q.illi etiā vbi de hoc ꝑ Jo.an.d.cōnem Annus Duple quolibet Conuentu sz qū plures supiores redire debet cōnem Alioquin qū obedienciam nō dat rationem tūc tales reputari debēt ab ipō superiore viz abbate vel ꝑore & conuentu vel forsan a solo superiore vt apparet de reli.do.c.qz cingit q.illi etiā in clem.ibi alijs quibꝰ subsunt &c. Nec aliꝰ tñ est vt etiā fiat ei offensa conuentus vt hic supicribz Inferior sz obediencialis cōis abbatē Abbas aūt cōis ep̄o vt dicta clem.qz cingit q. Illi etiā Cōuentu diuīs que si sit rōnabilis seruāda est Et in diuersis locis diuersa ē ꝓ vñ cuiuslibet consuetudo singularis vnꝰ loci derogat iuri cōmuni in eod̄ loco ff.de leg.iij.l.de quibus glo.i.in fi.ff.de cōmuna ꝑdicēū l.vnditor q.fi. Reddant rationem Deest cupiū Et intellige qd erūt cuy hec requisiti sicut alias notatur ꝙ Jo. an.in dicta clem.qz cingit q. Illi etiā. Et hoc puto verū nisi cuetudo de qua supra dixi limitet tempus huius cupiū qz tūc absqz requisicōe dz se offerre ad cupiū qz tempus nō terpellat ꝙ homine. C.de contra stipu.l.magnū. ¶ Ad hoc autem tertia ps Prelatos Deest abbates priores Monachis sz sibi subditis ꝙ viā cuentus Separatas Deest diuersas vel discretas ꝑm ea que notantur & legūtur de rescriptis c.eodem. Et nota.notata ꝙ Jo.de athona in cōne ottoboni de plā.d.administratione sua

¶ Idem

Quia nō nūq̄ serpēs antiquus qui iugiter sedet in insidijs sanctis viris quanto magis eos inueniat solitarios & absq̄ cōsolatione mutua conuersantes tanto facilius eos interdum suis insultibus obruit & cōfundit Prouida deliberatiōe statuimus vt tam monachi ꝑ cōnici regulares & monales in vno dormitorio pariter dormiant & quiescant singulis personis lectis assignatis ¶ In vno etiā refectorio simul edant neq̄ per se cuilibet sed cōiunctim omnib̄ victualia ꝑparentur nec singulis eorum pro vestibus denarij tribuantur sed talia per certas per

sonas ad hoc deputatas ¶ Dusta camerarios suos et camerarias suas diligenter expediātur qui vel que sicut bona facultates domus sustinnerint indumēta ministrent Cum noua tradūt vetera ab eis recipiantur indumenta que in vsus pauperū vel alias necessitates de consilio abbatis vel abbatisse conuertantur ¶ Camerario autem et camerarie nō liceat alicui monacho vel canonico vel monali dare denarios vel aliquid aliud pro vestimentis ¶ Sed neq; monacho vel canonico vel monali liceat aliquid recipere & si fecerint & camerarius ab officio deponatur & monachus vel canonicus vel monialis Anno illo nouis careat indumentis.

Via non nūquam. Hec constitucio est eiusdem ordinis & principaliter facit duo. Primo ponit motiuum sui statuti. Secundo in prouida procedit ad statutum. Et in isto secundo dicto primo disponit circa religiosos quo ad loca dormiendi. In secundo ibi i vno disponit quo ad loca commendi Tercio ibi Nec singulis prouidet circa eorum vestes. Quarto ibi camerario prohibet ne pecunia detur loco vestium. Quinto ibi Sed monacho prohibet pro vestibus pecuniam dari seu recipi & addit penam contra facientibus. Serpens antiquus idest dyabolus alius alia nomina plura recitat archidiaconus xiij.di.c.Meretrici in principio vocatur enim lenietan vt ibi Item inimicus homo de elect.c.licet. Item hostis versutus xvi.q.ij.c.i. Item hostis antiquus ij.q.v.habet. Item nequissimus hostis ad Eph.vi. Item Superbus Job xxvi. Item mendax Johan.viij. Item homicida propter primam mortem quam intulit humano generi Gen.ij. Item Mundus Johan.viij. Item peccator iuxta illud Custodi me domine de manu peccatoris in ps. Item Immundus spiritus Luce xi. Item Malignus ps.xiiij. Item Mancipium .xl. di.Si papa. Item Magister electionis xlvj.di.capitulo primo. Item Belzabub xxi. distinctione.ij. Item Beemoth.de penit.di.i.principium. Item insidiator vij.q.quamuis Item Draco mundi xxxij.q.ij. capitulo pudor Item Lupus rapax de elect. ne pro defectu Item Antiquus sophista in constitucione Othonis cum sit ars in principio. In insidijs Ex hoc enim dicitur Insidiator vij.q.i.Quamuis iuxta illud vt possitis stare aduersus insidias diaboli ad eph. vi. Sanctis viris idest a peccato mundis in fide firmis & a terrenis sepatis. Solitarius idest singulares consolatione mutua que habetur ex societate plurium. iuxta illud melius esse duos simul quā vnū habent enim emolumentum societatis fue. Eccle.iiij. Prouida Secunda pars Non dormitorio canon.extra de Vita & honestate clericorum capitulo Quoniam. In quantum etiam de monalibus loquitur & q non debent se locare in singulis cameris habes xviij.q.ij.capitulo pernitiosum Singulis lectis Cum non debent esse alicuius lectis preciosiores vt patet in constitucione Octoboni.illud quoq;. In una ph. Simul edant non tamen carnes extra eodem capitulo cum ad monasterium.q. in refectorio & quomodo superiores possit & debet tales vocare ad recreacionem vide ibidem & in constitucione octoboni statuimus conuiuncti omnibus. quia pares sunt & sancte fraternitatis nomine equales Dicit legitur in constitucione octoboni illud quoq; & hoc verum nisi racione debilitatis vl infirmitatis q dic vt dicto capitulo cum ad monasterium.q.in refectorio & in constitucione octoboni de infirmis ¶ Nec singulis ph Pro vestibus que quales erunt vide in Clemen.ne in agro.eodem titulo in principio ¶ Denarij tribuantur. Simile habes in constitucione octoboni & quidem dicit tamen Anthonius in capitulo Cum ad monasterium extra eodem titulo ph.nec estimet q curia romana tollerat q regularibus aliquid taxetur pro vestibus vel pro eis detur aliqua possessiones & sic etiam ibi notauit vil.naso & Petrus de Ancho. ph. xvi.

¶ Nota quid ergo si Abbas cum conuentu causa vitandi scandalum & murmur facit statutum iuramento firmatuz q singuli monachi habeant certam pecuniam pro vestimentis. Nūquid Abbas possit illud statutum reuocare Johan.an.disputat hanc questionem in regula iuris non est obligatoriū & tenet q non quia causa statuti est laudabilis & sancta & sic iuramentum pt seruari sine interitu salutis eterne Et hoc verum intelligas nisi statutum tendit ad noxam nam tunc potius q tale ststutum nō artaret quin possit dissolui Argu.eorum que leguntur & notantur lxiij.dj.c.quia sancta romana q.fiat Et

notat ex e.ti.aī id mōnasteriū ex. quid si ab
bas p Jo.in collect. Talia sz vestimento
rū administrandē Certas personas p
pter diffinitatem que alias eximē sequeret
ratione inertitudinis Ad qđ facit ff. de fes
tamentaria tu.l.tutor inertus ex de rescrip
tis c.ad hec aī ibi notatis Camerarium
Ad quem sz officia ouem hmōdi sunt depu
tata Et de hys dixi supra e.c.d.administra
tio Diligenter sic sz p de ea te.aī s
fa querele nō sit locus Mā negligentia taliū
officiariorū in hoc casu nō dz remanere impu
nita ff.de offic. pcōs.l.dimus ff. Cui vel
que sz camerarij vel camerarie. Facultā
tes que in talibz inspicī debent ex de vita.&
ho.cle.c.qm̄ pod̄ p nobilitas psone Dīns
nāqz ꝙ ad hec p sanctā fraternitatē fiūt pa
res in ostitucōe octoboni Illud quoqz nota
indumenta Tradūt sz camerarij Ab eis
sz religiosis recipientibz hmōdi indumenta
Necessitatem vtputa in solutione debito
rū sic sz vt vendantur & p eis pecunia recī
piatur si monasteriū ere alieno forsan gra
uū sic nā necessitas facit licitū qđ alias essz il
licitū de pben.c.exposuisti x.q.iij.vnio de ecia.
& qua.cā tr.de re.ecc.nō ali.c.i.in clem. l pt
esse necessitas vt ex eis releuētur alij t ānī
sarctione indigētes vbi monasteriū est pau
per De cultu Simile habes ex e.c.ij. ad fi.
Et nota p aliud est aliquid facere de ossilio
alicuius Aliud aī ossilio aliud ossicio & alicui
nō facere sine ossilio Circa que vide notata p
archid.ne sede va.c.vnico d.aī ossilio li.vi.
Camerarius vs. Dare. Primo phibuit
in genere pecunia tribui p vestibiz Nūc illis
id est in specie phibet fieri p camerariū Aliq
quid aliud sz loco pecunie. Facit ad hoc
re.nō.aī qđ li.vi.aī ibi notatis Sed nec
canonicus vs. Recipere Supple p vesti
mentis Et sic habes hic triplicem phibitio
nem vnā in genere qua ad vniuersale regimē
monasteriī Aliā qua ad pticularē administra
tionem camerarij Terciā qua ad psonā
ipsius recipiendi Et quo ad phibitionē dandi
& recipiendi habes simile de cens.c.exigat li.
vi. Et si fecerint sz si camerarius pecu
niā vel aliquid aliud p vestibus dederit vel ve
stiendus aliqđ hmōdi recepit Ab officio
sz camerariatus Monachus supple vestiē
dus Et idē intellige de sequentibz Anno ij
Hic queritur a quo tempe computabit iste ā
nus Dicit glosa hoc inspicienda est cōsue
tudo monasteriī vt si aliquo certo tempore
solent indumēta dari monachis tūc illo āno
talibz nō dentur hmōdi indumenta Qđ si nō
fit cōsuetudo talis tūc ānus statim incipit
post receptionē hmōdi denarios ū vt sic com
putetur a die in diem ff.de d.sig.l. ānalus vel
pctis ii.telligere qđ ānus computetur ab inita
nacōne dīn̄ ex.iij.di. In nomine dīn̄ in pncio

pio Sed nūquid in hoc casu recipiens dena
rios p indumentis tenetur eos restituere
& etiam curabit vestibus illo anno die q sic
qr alias sequeretur q retinēret ppriū octa
illud qđ legitur ex e.c.aī ad monasterium in
principio Careat Si ergo talis religio
sus male vestiatur an possit de sibi donatis a
parentibus veste q emere vide notata p Jo.
de atho.in cstitutione octoboni qr vero d.gis
priū non habeat.

Idem

HEc quōniam sexum muliebrem cōtra versuciaz antiqui hostis minis fortē mul
tiplici remedio necesse est occur
rere & efficaciter communiri
Determinus vt moniales & re
tere mulieres diuino cultui dedi
cate velum vel peplum sericuz
non habeant nec in velo aurū ar
genteas neqz aureas audeant de
portare. Nec ipse nec mona
chi nec canonici regulares habe
ant zonas tericas vel auri vel ar
genti ornatum habentes nec bur
neto vel alio pānō irregulari de
cetero vtantur Neciantur etiam
iuxta dimensionem corporum
vestes suas Ita quod longitu
dinem corporum non excedant
sed pede sicut decz supertecto suf
ficiat eis cum Joseph veste mo
dui talari Et monialis conse
crata deferat anulū solaē vno so
lo sit conten ta. Si qui autem
contra hanc prohibitionem ve
nire presumpserint & commoni
ti se non correxerint regutari sub
iacerant disciplinc

HEc hec Hec est cōstitutio & est
eiusdem anime & superne Et ha
bet tria Primo prohibet superflu
um ornatum omnibus religiosis
Secundo ibi. Neciantur Statuit circa
longitudinem vestium Tercio ibi. Si qui
Addit penam. Finis sortem. di ātur

namq; mulier a mollis quasi mollier q̄ia mollis est ꝫ debilis respectu viri ꝫ ideo vir tus viri est maior ꝫ mulieris minor vt pa tiens vivo esset ne factis repugnantibꝫ libi do cogeret vivos alias appetere vel in aliꝫ sexum procurare ſm Januen. **Nemedꝫ** de quo in pte legitur in cōstitutione octoboni. **Cuiuscunq;** harum nomine cōtinentur etiam abbatissa de symonia c. fi. de puer. c. exor. **Deuirate** idest in dei seruitium per profes sionem vel vti professionis susceptōne trāsla tare ꝫ potes intelligere q̄ hic dicitur de vidu is iuxta ea que leguntur ꝫ notantur de regu laribus d. vidua **Velum** hoc ſm Januen dicitur matrimoniale pallium ex purpura signatum cuius fimbrie aurei stāmis summi tate resplendent ꝫ proprie est capitis hic ta men ponitur pro pallio pro pannis lineis quos monales gerunt sub mento. **Verum** si mile habes eodem titulo c. attendentes i cle men. vbi de hoc per Jo. an. ꝫ sp. ꝫ Paul. d. ves titis qui notant q̄ nullam debent habere se riam texturam xxi. q. iiij. c. i. **Nec ipe** sti cat monales **Iuxta sericaꝫ** dōct. in si mili quo ad cenatum superfluum eodem titu lo in clemen. ue in agro eodem titulo in prin cipio **Duruetꝫ** dōctra hoc sacit clemen ne in agro eodem titulo in principio vbi appa ret q̄ possunt vti panno burni coloris **Sos lucio** dic ꝫ ista debet intelligi ſm illaꝫ vel po test esse differentia inter brunū colorem et burnetuꝫ brunius enim color potest fieri ex lana ipsa absq; tinctura vt notant ibi ge sp. super d. colore ꝫ Jo. an. e. vbi quale est a pud nos russetum nigrum, burnetum vero requirit tincturam ꝫ artificiū tyminis quo ad colorem ꝫ sic non obstat. **Panno ir regulari** irregularis pannus dicitur om nis alius pannus q̄ paunus nigri brunī vel albi coloris vt patet per gesp. glo. fall. ꝫ clarius ibidem per paulum d. vestis. quid ergo dicemus de habitu frūm de Edynton de assyrigge cuius color est blodius inten si suis mixtus cum modico albo ꝫ sic non ē nig ger neq; brunus neq; albus ¶ Michi vide tur ſm intentionem dicte clementine q̄ non est habitus regularis facit ad hoc xx. q. i. c. vltimo ad fi. ꝫ consimiliter videretur fortsan quibusdam de habitu religiosorum monaste rij de Syon apud Sybene quorum habitus est de russeto albo sic facta per mixturam la ne albe cum modica parte lane nigre Sed il lum habitum reputo satis regularem eo q̄ nō requirit pretiosam tincturam sed sit de ipsa lana ipsius coloris nulla arte mutata nisi q̄ mixturam Argumentum eorum que dixi su pra eodem d. burneto nec obstat dictū c. vi sit. in fi. quia loquit de diuerso colore ſm affir mam vt notat ibi archidiaconus **Nectan tur** Secunda pars **Dimensionem** ꝫ

trensuram prout statim infra exemplificat ibi longitudinem et cetera, **Non excedāt** dōct. in simili dicta clemen. ne in agro q. i. cū ibi notatis **Superterra** idest supra **Eis** scilicet monialibus ꝫ aliis religiosis **Cum Joseph** gen. xxxvij. ibi fecit ei tunicam polymitam ꝫ cetera ꝫ infra eodem c dicitur nudauerunt eum tunica talari ꝫ polymi ta. **Et sola** vñ **Consecrata** hec consecratio non debet fieri nisi tertio diebus xx. q. i. deuotis ꝫ vidue consecrari non debent. vt ibi patet in fi. nec virgines ante. xxv. annos c. q. c. placuit ꝫ c. sequenti. **Anulum** qui est signum desponsationis xxx. q. v. nec ter desponsatur enim monialis in sua consecratione representatiua coniunctionis xpi ad ecclesiam quantum ad eius integritatem sicut per carnale matrimonium representatur cōiunctio spūalis xpisti ad ecclesiam q̄ ad eius fecunditatem notatur per archidiaconum xxvij. q. i. viduas in. vbi etiam ponitur ratio quare virgines consecrantur ꝫ nō vidua. Ratio est quia integritatis signatio plene potest esse nō continentia virginali sed est semiplena cōtinentia viduali **Et qui aute** tertia pars **Cūmupiti** regulare em est q̄ vindictam precedere debet mo. ratio **Et** dōct. in simili eodem titulo c. attendentes. ad fi. in clemen. **Discipline** simile habes eo dem titulo c. ne in agro ꝫ est regularis disci plina illa scilicet que a regula est introducta que si certa sit imponi debet (aliaꝫ autem erit arbitraria ſm q̄ notant gesp. ꝫ vil. dicto c. ne in agro q̄ siquis d. disciplime hostien. extra de regul. c. viti. dicit q̄ disciplina regularis consistit in vij. gradibus Primus est se creta monitio. Secundus publica correctio Tertius minor excōmunicatio. Quartus ieunij afflictio Quintus flagellatum vas pulatio Sextus ad deum oratio Septimus de monasterio expulsio Hec dicit colligi ex xxiij. c. regule de excōmunicatis ꝫ xxviij. c. de his qui sepius cor. eme. noluerint ꝫ predictis concor. paulus in dicta clemen. ne in agro d. disciplime.

Idem.

Ut secundum canonicas sanctiones abbatibus a quibus minores viuendi normam habent assumere super honesta conuersacione testium copiositas suffragetur ¶ Decernimus vt ipsi capellanos suos vel aliquem illorū singulis mutent

annis ¶ Qui autem habet vnū tantum illum mutet similiter ni si necessaria causa subfuerit qua tenus si de vita eorum quod ab sit scandalum oriatur tanto plu res innocētie sue habeant testes quanto eorum vita pluribus no bescit.

¶ Secundum Hec constitutio est eiusdem actus superior Et fa cit duo. Primo ponit motiuū hu ius constitutionis Secundo ibi. Determinamus ponit ipsum statutū Sanctiones .xj.q. vij. aū pastores de pse.di.i. Inhibemus Normam .i. regulā vel exem plum Conuersatione in qua debent ex tendere alios .iij.q.i.qualis Copiositas .i. multitudo Determinamus sc aliqua pars Ipsi scz abbates Vel aliquem .i. vnū eo rum Et ex hac lra apparet q abbas habēs duos capellanos potest vnum eorū con stanue retinere qz sm hāc lrām vel aliquem &c. Sufficit q vnum eorū mittet vnde vno duo rum retrūto potest alium & quemlibet sub rogatū in posterū mutare Hic q semp vnus & sibi placens & fauorabilis remanebit cum eo Erit nāqz in electōe ipius abbatis vnū retinere vel aliū sm naturā disiunctiue alius alterā ptem sufficit esse vera ex de rescriptis c. inter ceteras aū ibi notatis Mittent re quirit ergo hec mntatio factum abbatis nō autem aliquorū de conuentu Nā solus abbas hz potestatem in monasterio suo xviij.q.ij. nullam Potest tamen epūs hanc mutatio nem facere rationabili causa subsistēte vbi ab bas nō est exemptus xviij.q.ij. abbates Qui autem vñ. Vnum tantum scz ca pellanū Similiter .i. simili modo viz sin gulis āms Nisi causas subfuerit scz ple eum in illo officio retinendi vtputa q vir sanctus & deuotus est ad illud officium quouis alio in monasterio magis aptus Quatenus Hic ponitur ratio precedē tium Testes scilicet exteriores Est nam qz testis superior deus xi.q.iij. inter vba ibi Ecce in celo testis meus Item testis inte rior scz ostiencia vt pz in e.c. Item exterior scz sicut primus vt hic & xi.q.iij. nō sunt xij q.i. nolo Plurimus de cōsecratione di.i. Iubemus

¶ Idem

I Nhibemus ne mo nales infra cepta do morum suarum pre ter necessarias seruie tes ad cohabitandum mulieres recipiāt nisi epi diocesam accedat assensus ¶ Item tam a mona chis q canonicis regularibus q monialibus silencium preci pimus obseruari locis & tempori bus constitutis nec viris aut mulieribus absq licencia superi oris egredi liceat capta monaste rij sue domus nec sine certa cau sa & honesta egrediendi eis licen cia concedatur Ita q nulli clau stralium causa recreationis aut visitandi parentes pateat aditus exeundi nisi talis forte fuerit de quo michil simistrum possit aut debeat suspicari merito qui etiā semper collegam secum habeat Et quociens exeundi eis licen cia conceditur certus dies eidē in quo redire debeat prefigatur. ¶ Hoc quoq volumus obser uari vt vbicumq propter excessus alicuius si viderit episcopus vel abbas vel prior conuentua lis non habens abbatem expedi re vt quis ad tempus alibi mo retur ad domum aliam religio nis eiusdem in eodem episcopa tu transferatur vel si necesse fue rit ad alium etiam episcopatum dirigatur & per diocesanum cō pellatur admitti qui ibi in omni bus subiaceat regulari discipline Ita vt si ex mora ipsius eccle sia fuerit grauata in qua mora tur vice versa mittat aliquem de suis collegijs qui interim mo ram faciat in monasterio de linquentis nec prius ille qui de liquit in domum suam recipia tur quam si plene de commisso

penituerit & tunc per suum superiorem reuocetur. Si autē monasterium in quo moratur delinquens nemīē versa vice mittere voluerit ad monasteriuz delinquentis monasterium a quo eum ei vestes ministret

Prohibemus Hec est constitutio eiusdem cuius etiam sunt precedentes & disponit circa quatuor. Primo circa seculares mulieres non admittandas ad pernoctandum in domibus monialium Secundo ibi Item musam disponit circa silentium inter quosdā religiosos seruandum Tertio ibi. Nec viris disponit circa egressuz de monasterio Quarto ibi hoc quoqz disponit circa translationem religiosorum virorum ad alia loca Moniales quarum nomine continetur Abbatissa de symonia c. vltimo. Sepcta idest clausuras & intellige de clausuris non solum interioribus sed exterioribus Ad qđ sufficiunt notata in clemen. ne in agro. q. circa finis eodem titulo ꝺ. sepcta Damnamus carnem suple non interiorem que vitiatur claustro sed etiam remotiorem forsan propinquitas facit ad hoc glo. Pau. quā allegaui supra glosa proxima. Detestantes seruitutes Voluptuose itaqz & delicate per hoc excluduntur quales sunt ille que solum seruilibus operibus insistunt vel ad prefixum officium dumtaxat deputate sunt Item ad bella facienda assumpte ar. l. impense ff. de impēnis in res dotales factis & inter seruientes necessarias intellige coquinastas pistrices, pandocatrices furnarias & alias huiusmodi ad preparandum vel ministrandum victum alia deputatas & etiā ad alia quecunque necessitas assidue fieri exigit iuxta ea que leguntur de expensis necessarijs ff. de impēnis in res dotales factas l. i. & per totum Mulieres hanc verbulo continetur infans puella virgo coniuncta & omnes que sunt sexus femininij ff. de auro & argento leg. l. argento. q. mulieb. Seculares scias si conuersi nam tales gaudent eisdem priuilegijs quibus & hec quarum religioni se dederunt de sen. excō. c. ii. dubium aut sua glosa & huic q hic dicitur. contra. eodem titulo c. primo libro sexto.

Nec Extēpit ab eo q prius dixit. Dictum autem vnde archiepiscopi consenserunt non fuisse & hoc verum puto nisi p tempore visitationis metropolitane. vel alias vacationis ecclesie cathedralis sibi subiecte maxime vbi hoc habet consuetudo de offic. ordi. c. presenti libro sexto Nam alias de iure cōmuni hoc ii

posset hm q notatur de renū c. vltimo p doct. libro sexto Item tam secunda pars Silentium q est iustitie cultus v. q. i. in lo c & de silencij virtute bene notatur per vo l. in prohemio clemen. ꝺ. silentio in locis de q bus habetur eodem titulo c. cum ad monasterium q. refectorio Temporibus vtpote certis horis in claustro vt patet dicto. c. q. in oratorio Item post completorium debet seruari silentium vt patet in regula xlij. c. Nec viris tertia pars. & dic vitis idest monachis vel canonicis Mulieribus. i. monialibus Superioris scilicet abbatis vel prioris abbatisse alterius ve qui ad hoc deputatus est Egredi Simile habes in constitucione octobon moniales & eodem titulo c. vnico libro sexto. Sepcta domus hodie debeant omnes moniales recludi Ne exeant sicut legitur eodem titulo c. vnico libro sexto. Certa causa idest superiori cognita Eis scilicet monachis canonicis vel monialibus Concedatur scilicet per superiorem claustralium siue monachorum siue canonicorum siue monialium Nichil tamen vt quia ipsius mores boni sunt sufficienter in monesterio probati & habes simile in constitucōne octoboni moniales ad finem Qui etiam scilicet egressurus. Nec per idest omni tempore & omni loco. Collegam idest socium eiusdem religionis ff. de ꝺ. fig. l. collegarum Certus dies q dic vt infra eodem c. vltimo. Hoc quoqz quarta pars Excellum idest delictum & Ejus in visitacione sua vel etiam extra nam i monasterijs sibi subiectis dispositio spectat ad episcopum de rel. do. c. iij. vbi de hoc Prior tamen ventualis scilicet qui eligitur a conuentu & non est removendus sicut nec abbas absqz causa magna extra eodem c. monachi ad fi. Non habens abbatem si mile habes in clemen. ne in agro. q. si quis autem vbi paulus hoc intelligit de eo qui non habet abbatem proprium in monasterio vel in ordine & de tali priore fit mencio extra eodem titulo c. in singulis in principio & dicitur prior cōuentualis qui eligitur a cōuentu sicut abbas & est dignitas sicut abbacia vt notat archidiaconus in c. licet de preben. ꝺ. dignitates libro sexto De priore claustrali & aliis prioribus notabiliter tractat vil. in extrauag. execrabilis ꝺ. prioratus quis sit religiosus Ad tēpus s. arbitrariū nō tamen vt sit illi loco obligatus tanqm ibi locāli hēns qz religiosus nō pt hēre locāli in diuecesi monasterijs de rel. do. c. vltī. Domū aliā valet nāqz sepius pro aie salute loci mutacio Nā plerūqz qñ mutatur locus mutatur mētis effectus xxxi. di. valet Sed cōtra hoc opponit nā religiosi delinquēs dz ī ppō monasterio agē pnaz xxvij. q. i. iudicas & c. quemst

¶ Solutio missio ad aliud monasterium tue loau hz qñ xprium monasterium est negligens vel dissolutum alias nō sic notatur xvi q.i. quidam xxvi.q.i.si qua monacharū **Fit ligionis eiusdem** ssatio est ppter diuersparitatem habitus que nō debet esse in vno monasterio xvij.q.i.in noua **Necesse erit** qz forsan monasteria dicti ordinis eiusdem epatus sunt dissoluta **Diocesanum.** scz illius epatus ad quem mittitur **Cum vellatur** Hoc ideo dicit qz epūs alterius dioœsis viz a qua mittitur talis religiosus velimqnens nō pt expellere subditū nō suum vt talem religiosum recipiat Sed prius debz scribi epō illius dioœsis in quā mittitur subtractue viaſſitudinis obtentu vt ipse expellat abbatem vel priorem sibi subditum talē missum recipe Et in cuētu qp epūs aui sic in subditum iuris mittitur nolit talem expulsum nem aduersus abbatem vel priorem sibi subditū facere quis habet eū repellere vide in pte ſm ea que scripsi supra de so.exp.c. Item omnes illiç.e vt in premissis v.vnent Deū tamen quo ad hāc exclusionem haberur aliud remedium p c.vlti.de regularibz vbi patet qp talis expulsio fieri pt p presidentes &c. generalis **Qui** scz religiosus sic missus. **Ibi** scz in monasterio ad quod mittitur **In omnibus** scz regulare obseruandam in ommbus exernentibz. **Granata** qz forsan exceptus est vltra numerū limitatū vel qz facultates ecclesie nō pnt tot prsonis sufficere **Mittat** scz prelatus eū recipiens **Collegis** Idest ofratribz **Nec prius,** vbi. **Plene** expectando scz ibidem vsqz ad finem temporis limitati & perficiendo penitentiam sibi iniunctaz Et xxx.e.ti.c.ai ad monasterium.ç.ibi nec recipiant &c. **Commissi** Idest sore facto **Penituerit** Idest penitentiam egerit & expleuerit put satis ostendit dictio plene superius posita. Et istud intelligas qñ delictū est graue. Alias autem si esset leue vel mediocre sufficeret penitentiam esse inceptam licet nō esset expleta Vide quo vide que scripsi supra de trmp.ord.c.cum qñsta glo.penulti. **Tunc** extremitatem temporis sīgt ff.de cond.& demon.l.iiij. **Superiorem** scz eūm abbatem vel priorem qui eum illuc miserat ad penitentiam pagendam **Figuretur** Et sic apparet quod finito tempore non potest eo ipso redire absqz renouatione sui superioris Ratio est quia nōn habet velle neqz nolle xij.q.i.non dicatur sed est sub obedientia superioris sui extra e.c. ai ad monasterium ad fi. ¶ Quid ergo si ipsius superior eundem non reuocet finita penitentia nūquid prelatus monasterij ad qđ missus est teneatur eum vlterius retinere. Puto qđ ex necessitate non teneatur Non tamē debet eum inhumaniter expellere Turpius enim eicitur ꝙ nō admittitur hospes extra de inc.c.quemadmodum sed debet superior suus compelli eum reuocare nam & si apostata foret eum recipere tenetur extra de regularibus c.vlti. ¶ Si autem dō.monasterium Idest prelatus & conuentus monasterij & sic penitus continens pro statu. Nō monasterium est habitatio monachorum & aliorum religiosorum vt notat archiđ.de regularibus c.l.glo.i.li.vi. Et faciunt notata per Jo.an.de elect.c.in plerisqz v.monasterij in clem. **Neminem** scilicet de suis **Vestes ministret,** quarum etiam nomine cōtinentur hec que ad lectum pertinent ff.de an.& ar.le.l.vestes Ex hoc apparet alimenta gratis habebit de monasterio ad qđ mittitur. ¶ Sed contra hoc opponitur extra de regularibus c.vlti.vbi apparet qp de suo monasterio habebit omnia necessaria & sic tenz ibi Dern.glo.vlti.Cui obz.ibi Inno.hostien ibi dicit qp si talis religiosus ab initio habuit bona propria debet de eis ali vt dicit glosa Dern.allegat ad hoc xvij.q.vij.de lapsis. Si vero nulla habuit vel habita nō sufficiant tunc si tam primum monasterium qp ſm sufficiat prouidebit sibi primū in memoriam ꝑstine fraternitatis.C.de questionibz l.seruos ff.de re.iudi.l.non tantum ff.so.ma.l.si cum dotem.ç.sin autem tantus cum similibz Si vero primum non sufficiat tunc secundū prouidebit de insti.c.i.& c.auctoritate lxxxvi di.pasce & c.non satis ¶ Quod si neutrum sufficiat prouideat capitulum generale ar.ad hoc e.ti.c.in singulis.ç.i.ad fi. In subsidium autem ad episcopum recurrere debet ar.lxxxij. di.c.xij.q.i.precipimus & c.ecclesiasticarum Et omma hec possunt presidentes exequi auctoritate pape hoc saluo qp episcopum nequeunt coercere extra e.c.in singulis.ç.redimentur & c.finali.ç.quod si abbas de maioritate & obedientia c.cum inferior ¶ Hoc glosa hostien.non soluit oppositum quo ad illud qđ ibi dicitur Nam ista constitutio videtur vel le quod a primo monasterio habebit vestes. & a secundo habebit alimenta etiam dato qp vtrumqz monasterium sufficiat. Et forsan huius constitutionis lator motus fuit ad hoc ex quadam equitate diuidendi onera inter ipsa monasteria Sed quod dicit hostien. maiori militur equitati hoc saluo qp si per talem in mouasterio secundo augmentetur nullus diximus. Satis equum est vt ab ipso monasterio recipiat alimenta in quandam recompensam.

¶ Idem

OMnem autem singu
laritatem interdici
mus in refectorio Ut
cibus aliter vnicuiq; al
teri preparetur sed qui pest pro
uideat vt sibi interdum talia pre
parentur de quibus aliorum de
bilitas vel infirmitas prout vi
derit expedire valeat releuari.
Omnia autem victualia religio
sis apponenda sine subtractione
aliqua eis apponantur tam in cō
uentu q̄ alibi vbi reficiuntur Et
de omnibus appositis totuz re
siduum sine diminucione aliqua
detur in elemosinam per elemo
sinarium egentibus simul erro
gandum Ita q̄ nec Abbas nec
Prior nec elemosinarius possit
contra hoc dispensare. Et qui
cunq; statutum istud vel aliud de
indumentis admittere vel obser
uare noluerit si sacerdos fuerit.
a celebracione diuinorum Si mi
noris ordinis vel monialis a cō
municacione corporis xpisti vs
q; ad plenam satisfactionem fir
miter suspendatur Item pro
hibemus ne alique moniales sin
gulariter in refectoriis comedāt
carnes in quibus non solent cō
muniter carnes cōmedere. Ad
hec per nullam societatez vel cō
federacionem admittatur mona
chus in alterius monasterio ad
morandam faciendam nisi cum lit
teris episcopi sui vel abbatis vel
prioris conuentualis non haben
tis abbatem. Idem inter ca
nonicos regulares & moniales
volumus obseruari. Proui
deant eciam episcopi quot moni
ales in omnibus necessarijs su
stentari possint de bonis monas
terij Nec sustineant vltra nu
merum illum aliquam admitti

Nec eciam recipiantur aliqua
postquam redacte fuerint ad nu
merum illum. Et hoc firmiter
statuimus auctoritate presentis
consilij. Si autem decetero con
tra hanc formam aliquam con
tingat admitti tam Abbatissa q̄
priorissa deponatur. Idem
de magistris & prioribus mon
ales custodientibus Si contra
hanc formam moniales admise
rint duximus statuendum
Confiteantur eciam monia
les sacerdotibus sibi ab episco
pis deputatis. Clerici autez
vel laici frequentem non habeāt
accessum ad claustrum monia
lium sine racionabili causa.

Idem.

OMnem autem hec est cōstitu
tio eiusdem ordinis est superior et
principaliter facit tria. Primo
statuit area refectionem & alia
rum religiosorum Secundo ibi Ad hec statui
mus area motam eorum in alijs monasterijs
Tertio ibi Prouideant prouidetur di
uersimode pro statu monialium Sin
gularitas que in omni cōuersacione reprō
banda est xli.di.c.i. & maxime inter religios
os nam religioso extra claustrum singulari
tas non cōuenit extra eodem c. monachi.
Item nec quō ad habendum proprium eodē
titulo c.cum ad monasterium in principio.
Item nec quo ad singularem obseruanciā
am eodem titulo c.nolentes quia vt ibi di
citur qui cōmunem cum alijs vitam suscipi
unt similem sentiant disciplinam. In re
fectorio loco Scilicet deputato ad refi
ciendum de quo habes extra eodem titulo c.
cum ad monasterium q̄.in refectorio & in illo
loco refici debent ad minus due partes con
uentus in constit.octobovi statuimus.
Aliter idest alio modo vel de alijs cibis cō
formes enim debent esse in qualitate cibōrum
& potuum xli.di. Quod dicit Sed qui p̄
est hic respondet tacite obiectioni que posset
esse de debilibus & infirmis sibi similes ha
bes extra eodem titulo c. Cum ad monaste
rium q̄ postea ibi aut. se & cetera Interdum
non tamen cotidie Talia scilicet estu
lenta. Debilitas que sepius contin
git senibus & alijs quibus aliter quam pri

infirmitatem subtrahitur digne corporis.
Vel infirmitas ex hac distinctione vel ap
paret q aliud est infirmitas & aliud debili
tas Vno quo vide supra de osti.c.i.v. infir
mitas Et idem qđ hic dicitur de debilibz & i
firmis habes intelligere de delicatis hys viz
qui nō pnt uesti tibis omnibus nisi infir
mētur xli.di.nō cogūtur **Viderit expedi**
re Arbitriū boni viri denotat vt dixi plen
us supra de vi.& ho.cle.c.vlti.e.v. Patet ere
go q carnes nō pt fieri ppari p talibz qz
hoc esset otra atb.triū bom viri Nam hic lo
quitur de eo qui pest in refectorio in quo car
nes comedi nō pnt nec debent sicut legitur
dicto c.aī ad monasterium.q.in refectorio.

Immo nec extra refectorium de
bent monachi comedere carnes sine dispnsa
tione abbatis vt colligitur ex dicto c. aī ad
monasteriū vbi de hoc p doctores & pfertim
Jo.m no.prtros de ancharano & anthoni9
de butrio qui cum alijs dicūt q etiā mona
chus in studio exns nō posset comedere car
nes nisi de licentia abbatis facit de ose.di.v.
carnem Non enim reperitur locus in quo de
iure pnt comedere carnes nisi infirmitatis.
vt pz dicto c.aī ad monasteriū vbi.sed nec ex

Nec obstat q in regula phibetur eis esus
carniū quadrupedū ac si a otrario vellet q
bipedū carnes pnt comedere vtputa azno
rum carnē panonū pdicanus sapientum & alio
rum huiusmodi quia in hoc casu argumentū
a otrario sensu nō hz locū ratione absurdi
tatis inde sequitur Absurdū enim esset si nō
possent comedere carnes huiusmodi quadrupe
dū que ut communiter minus delicate sunt si
possent comedere carnes bipedum que pro de
licatis habentur Et q in hoc casu nō habz
locum argumentum a otrario sensu patet l.
quenticula aī ibi notatis .C. de epi.& cle.
Circa qđ vide que scripsi de whabi.cle.& mu
lieriū c.i.v.publice. Cue igitur aī abbas
vel alius presidens in loco sue prefectionis pos
sit talibz de recreacōe prudere sicut vic appet
sed plenius dicto c.aī ad monasteriū q. q si
quis de quibus tibarijs debet esse talis pro
videncia Dic aduerte verū esse q tales in
firmitorio de iure omni pnt comedere car
nes & alia tibaria quecūqz eis necessaria ad
salutem vt patet dicto c.aī ad monasterium
q. porro in refectorio satis ostat ex predi
ctis q talis recreatio nno pt fieri de carni
bus nec video q in alio loco etiā extra refec
torii q in infirmitorio possent mōachis mi
nistrari carnes sicut patet in dicto vb. nec
extra debet ergo talis recreatio qñ sit extra
infirmitorium fieri de piscibus salubrib9 la
cianys Aliys de vocum confectionibus
nō carneis debilitati vel infirmitati indigen
tium suementibus. Facit ad hoc cōstitutio
octoboni ad hec ibi alium apetentem &c.vbi

dicitur recipiūtur ād refectionem in prefens
dia abbatis dicunt aliqui quod eorum refe
ctio debet esse de carnibus posset sed hoc non
dicit textus dicto c.aim ad monasteriū sed
dicit melius & plenius Et hoc intelligit
Jo.an.q sieri debeat de grossis piscibus esti
mo q non intellexit de balenis cetis gran
dibus & alijs beluis marinis quia in veligi
osis sumptio talium pistium reprobabilis&
iiij°di.demiqz Sed debet intelligi de pistib9
salitis & duris qualis est fungia & alijs cō
similibus de quibus vt communiter viuūt
hospitales Si tamen eis ministretur de pis
cibus marinis vel aque recentis bonis incre
menti non salitis sed recentibus eas p gros
sis piscibus recipiant cum gratiarum actio
ne quia non video q de carnibus eis mini
strandum sit a parte iuris li ex consuetudo fa
ciat in contrarium que non obstat quia nō
q fit sed quod fieri debet inspiciendum est de
electione c.causam & multa per patentiam
&c.de preben.cum iam dudum nec contra re
gulam consuetudo videtur excusare mona
chos in esu carnium sicut nec contra regulā
valeret consuetudo contra votum continen
tie Quod tamen abbas in camera possit mo
nachos exhibere de carnibus facit quia ipse
abbas non potest esse sine hosp.tibus sm
regulam Sed hospites vt communiter com
dunt carnes ergo & abbas & monachi com
mensales qui debent se conformare in tibis.
Hic etiam comedunt carnes argumentum
ad hoc xli.di.quisquis. Sed dicit hostien.q
abbas melius faceret si causa hospitum non
comedat carnes Perfectius qz est & meli
us extra q tam ipse q monachi a carnibus
abstineant nisi ex causa debilitatis vel infir
mitatis vt predictum est Michi videtur qđ
dictum c.quisquis potius facit ad hoc q ab
bas debet se conformare sue regule vt scilicet
comedat pisces etiam in presencia hospitū
q carnes. Et hoc bene probat textus ibi in
vb.quisquis ò ibi metas consuetudinis vo
cetum &c. Nec esset perfectius q vnus vel
duo hospites supervenientes volentes com
dere carnes attraherent abbatem & forsan aī
eo plures de conventu Alias sm regulam
commesturos pisces vt ratione hospitum
comedant carnes quia sic minor pfectio suf
foraret prefectionem maiorem. Aim tamen
contrarium esset dicendum vt scilicet super
venientes sequantur mores eorum ad qs
accedunt etiam in tibis & potibus ac absti
nentiarum modis Et videtur super hoc tex
tus xij.di. Illa vb.mater mea.

Omnia autem versiculo **Sine lnb**
tractione Dest quod non minus mini
stretur vni q altri **Conuentu** Dest
refectorio vbi conuentus debet comedere.
Alibi vt puta in infirmitorio vel hospitum

ræpticulo vel in tamera Abbatis.

De omnibus Scilicet tam abis quam potibus totum rsiduum hoc statim declarabitur ex hoc q̄ dicit sine diminutione & cætera vnde ex hoc apparet q̄ dicit sine diminutione & cætera nichil debet reseruari ad cœnam etiam si panes aliqui tunc appositi remaneāt integri Aliqua etiam fercula remanserīt intacta nec de rna in aliud tempus eleēsina xiii. non ergo per quemāiqz de monachis ad libitum sed per eum qui tali officio prepositus est Potest tamen alius monachus de administratione sibi commissa elemosinam largiri Vt notat wil. de vita & honestate clericorum e. quoniam v. administrationem in elemen. & ibi concor. Jo. an. in v. conuertendum qui dicit q̄ licet religiosus non habens administrationem non potest elemosinam facere religios tamen existens in scolis de licentia sui abbatis bene potest elemosinam facere Allegat ad hoc hostien. in summa de pēn. & remiss. q̄ualiter & qualiter vb quid de sententiis aliis sententie concor. ibi gesp. in v. assignare vbi concludit gesp. q̄ etiaz monachus non habens administrationem Si viderit aliquem fame forte periturum bene potest facere elemosinam Nam tali casu quilibet ex p̄cepto ad hoc tenetur lxxxvi. distinctione nosatis & c. pasce. & quia tunc omnia hec sunt cōmunia xlvij. di. siait hij ff. ad leg. vo. de iactis l. ij. §. aim eadem & hoc vlti. intelligit verū Etiam si abbas contradixerit quia in hoc casu magis deo quam homini est obediendum. xi. q. iij. Julianus & premissis concor. Archidiaconus xij. q. i. non dicatis & concor. Johan. in summa confes. libro secundo. titulo viij. q. xxvi. Egentibus. Scilicet ad corporis sustentationem maxime hijs qui suis manibus laborare non possunt Nam qui laborare potest si se immiscet elemosine impatoris redigitur in seruitutem. C. de mendic. val. libro decimo. Et circa hanc materiam videas que scripsi supra de offic. ord. c. i. v. elemosinarios & v. hospitales Juxta q̄ q̄ro nūquid talis elemosina possit distribui in vsus scolarium profitere volentium in studio gramatice prout fieri solet & in quibusdam monasterijs in quibus de remanentibus monachorum in elemosinariam exhibetur tales scolares in magno numero videntur q̄ non quia tales aliunde laborando possunt sibi vite necessaria querere vt predixi ergo & cætera Maxime si occasione talium subtrahatur elemosina ab egenis & pauperibz magis indigentibus qui se ipsos releuare non possunt Nam sm indigentiam psonarū data est elemosina lxxxvi. di. fratrem nostrum Circa hunt passum aduerte quia hec questio mouebit aut in eo casu quo elemosinarius potest omnibus egentibus subuenire Et tunc tam istis quam ceteris satisfaciat Exemplo Loth et Abrahe xlij. di. quiescamus Si non sufficiat omnibus attendat ad regulam Ambrosij lxxxvi. distinctione nōsatis Vbi tradit nouem esse consideranda circa elemosinam distribuendaz. Prima consideratio erit respectu fidei vt scilicet fidelis & xp̄ianus preferatur infideli & pagano.

Secunda est respectu cause vt quia captiui ab hostibus elemosina indigent Tertio est respectu loci verbi gratia circa eos qui incarcerantur propter debitum & ibi diuersis sepplicijs fatigantur. Quarta ratione temporis Vt puta quia caristia est victualium & cætera Quinta est ratione modi vt non totum vni nec simul effundāt omnia Sexta respectu necessitudinis vt scilicet propinq̄s sanguinis sui alijs preferat ita viz vt eos pascat propter carnis sustentationem non autem dicit propter carnalem amorem Septima est respectu etatis vt scilicet Senes iuuenibus preferantur. Octaua est respectu debilitatis vt scilicet claudi cæci valitudinarij & similes preferantur sanis Nona est respectu nobilitatis siue vetustatis die qua quis ingenuos perdit natales Et hec consideratio attenditur maxime in hijs qui a diuicijs sine suo vitio ceciderunt in egestatem Ex predictis apparet q̄ elemosina de qua hic loquitur si possit fieri distribuenda est sm gradus predictos vbi maior ē indigentia Potest tamen pro parte religiosorum huiusmodi quantum est ad exhibitionem talium qui vt cōmuniter sunt eorūz cōsanguinei vel alia propinquitate eis ligati applicari sententia Augus. quam ponit In libro primo De doctrina xp̄iana vbi dicit q̄ hij qui sunt nobis magis coniuncti quā hij qui quidem forte nobis obuenerunt magis prouidere debemus Sed tu hic aduerte quia est circa coniunctionem huiusmodi discretō adhibenda videlicet vt fiat discreto sanctitatis & vtilitatis quia sanctiori indigenti ps̄enti & magis vtili ad cōmune bonum est elemosina ministranda sm Thomam in summa ex quo videtur quod talibus bene potest hec elemosina ministrari dum tamen se disponant ad ordinem monachatus vel ad ordinem ecclesiasticum suscipiendum ad hoc etiam facit q̄ dicit idem Thomas in summa q. xxxi Argumento tertio q̄ exhibitio caritatis & beneficiorum ad magis propinquos vel magis attinentes est extendenda Sed propinquitas vnius hominis ad alterum potest extendi sm diuersa in quibus homines sibi ad inuicem communicant Vt puta consanguinei naturali communicatione coniuges ciuili fideles spirituali & sic de alijs vñ sm diuersas coniunctiones sunt diuersa bñficia dispensanda Nam vnicuiq; magis adhibēdū

est beneficium pertinens ad illam rem secun-
dum quam est nobis magis coniunctus.
Et sic ex hoc passu apparet q hijs qui sto-
latizant in monasterio vt postea migrediatur
vel alias ordinem ecclesiasticū suscipiūt ali in
hoc alijs sanctiores existant q hijs a quibz
suscipiūt huiusmodi elemosinā quictiom spi-
rituali magis appropinquāt p alijs q talis
bus elemosina est sufficiens. Verū tn est q p
diuersitatem locorū temporū q negotiorum
magis subueniendū erit extraneo grauē pa-
tienti necessitatem q alteri etiā patri vel ma
tri tantam necessitatem nō patienti. In tali
bus igitur nō pt dari certa regula sed relinq
tur arbitrio boni viri q prudentis breue q san
cte ni fua sciencia sapientis. Hoc tn tene
ne q generaliter intelligēdo q elemosina dā
da est hijs qui suis manibz laborare nō pnt
vt dixi in pncipio. Simul Istud pt intelli
gi dupliciter. Vno mō respectu elemosine dā
de vt sz no fiat p vices sed simul. Potest eti
am intelligi respectu psonarū quibz dabitur
vt sz nō detur tementibz ad elemosinam di
uersis temporibz sed vno tempe. Quid igitur
erit in vno magno monasterio vbi dimittūt
magne reliquie nō remant ad elemosinā nisi
duo vel tres ali tn reliquie valeant sufficere
p vigmti vel pluribus psonis numquid hij
duo vel tres habebūt totam elemosinā. Die
q nō sed quātū sufficit ad eorū indigentiam
Nā vt tales petentes elemosinā suphabun
dent ad superfluitatem in elemosina recipiēda
nō est laudabile sed melius est pluribz in
digentibz ea largiri vnde ay. lus. i. ad ostm.
xiij. Si distribuero in cibos pauperū q vbi
glo. dicit q p hoc cautela elemosine docet vt
pluribus psit ner obstat q hic dr totū resi-
duū simul q c. dari debere sine diminucōne qz
dz intelligi qn numerus egenoū ad hoc suffi
ciat vt in casu nostro posito Puto q elemos
inarius potuit in villa vel locis ppe mona
sterin de elemosina hmōdi indigentibz puide
re. Erogandij gratis sz nō potest ergo p
elemosina aliquid recipiatur in quibusdā lo-
cis fieri osuevit q male. Prior. supple nō ha
bens abbatem. Dispensare. Habes ergo
hic vnū casum in quo abbas non dispensat.
Aliusest q nī monacho qui in apostasia reci
pit ordinē sacrū nō pt dispensare de aposta
sia c. vlti. q generaliter vt monachus alid
faciat ostra nus vel ostra regulā vel ostra bo-
nos mores nō pt dispensare ix. di. ecclesiasti
carū q c. osuetudinem hm quosdā. Tu vo
stra hoc latius videas ti. de legato in mate
ria dispensacōis. Q. sunt quoq p spī. q de sta
tu mo. c. ali ad monasteriū v. indulgeda per
Verū. xx. q. iiij. c. vlti. p Jo. Et quicum
qz vf. Istud sz de elemosina largienda.
Jumentis vt sz p eis premia nō de
tur ne qz recipiatur supra c. e. ij. Admitte

re sume qd sequitur noluerit q hoc intelli
ge post promulgationem eiusdē a quo tempe li
gat post duos menses etiam ignorātes ex a
tra ne cleri. vel mo. c. si. glo. vlti. de osti. c. ij.
glo. si. aucten. vt facte nō. osti. in pncipio.
Vno quo vide vt supra de osti. c. vlti. v. pub
licā notionē. Et ex hac lra apparet q subdi
tus tenetur omio admittere ostitutionē sui
superioris Vno quo vide que scripsi supra de
osti. c. i. v. pcipimus q v. mandam9 de sacra
unctione t. ali sacri v. reluctātes. Observa
re post adiuissionem. Minoris ordinis
vt puta diacon9 q circa illū ordinē. Corpo
ris xpi qd recipe tenātur ad min9 in pma
dnica cuiuslibet mensis sicut legit in clem. ne
in agro e. ti. Q fame. Plenā satisfactionē
que ostitit in observāda parū ostitutionum
q in agendo penitencia a superiore iniunctam
p omissis. Sed ecce supra in c. ij. huius tiu
li vbi phibet premia dari vel recipi p vestibz
Addit prnā danti vt sz amoueatur ab offi
cio suo. Recipienti vero q caveat nouis pās
mis eo anno. Hic vero addit prnā suspensio
nis a celebracōe diuinorū q a comunione cor
poris xpi videtur itaq q tales affici debēt du
plici pena ostra ea que legitur q notant de in
die. c. at si clerici ad fi. ali. ocor. ibi positis. Vo
lutio ista pena nō est sentencie late sed senten
de fiant nec illa supra e. c. ij. Et sic ali due pe
ne pro vno delicto statute inueniuntur. Io-
nus est gratificationi vel minor pena debet im
poni prout notatur in glo. Verū. c. de cauſ.
d. certa extra de officio ordi. q notatur in c.
in primis de re. iur. li. vi. per Jo. an. Firmi-
ter. Idest sine remissione. Suspendatur
scilicet per sententiam. Item prohibe-
mus dī. Singulariter non intelligas
de vna per se sed de pluribus quod satis pa
tet ex hoc quod dicit monales in plurali sed
quod dicit singulariter exponit idest non con
firmiter cum alijs vt dixi supra e. c. in prin
cipio verbo singularitas. In refectorijs
Idem intellige in alijs locis quia in hoc ca-
su non habet locum argumentum a contra
rio sensu vt dixi supra eodemque modo videtur ex
pedire. Quibus scilicet refectorijs. Non
valent omnio non debēt vt dixi vt patet su
pra e. c. v. viderit expedire. Nam principium
hums constitutionis generaliter loquitur
de omnibus religiosis. Et intelligi debet tā
de monachis q canonicis regularibus q eti
am monalibus vt patet supra eodem titulo
c. ij. Communiter. Idest in communi
modo reficiendi. Ad hec. Secunda pe
Societatem. forsan inter duo monaste-
ria contractam vt eorum monachos recipi-
ant mutuo. Consideratione vt pu-
ta causa docendi monachos. vel eos musicam
di in musica vel in cantu vel forsen quia in il
lo monasterio religio est arctior q melius

obseruātā Vno quo vide infra glosa xxima
marcam scilicet diuisinam pr quam videtur alienꝰ a suo claustro xx.q.iij. monachus Nam monachus in claustro sui monasterij debet remanere vt notatur pr archidiaconum ne cle. vel monachi c.ij.li.vi.& pertuo stare in eodem monasterio est de substātia professionis de iureiur. c. sicut vbi de hoc pr Hostien. nam in vocāe qua vocatus ē stare debet extra de regularibus c. licet. Et dcor. in simili xvi.q.i. qui vero Potest tamē ad tempus cum dispensatione abbatis esse absens vt ibi patet & xix.q.iij. statuimus.

Sed quid si monachus velit transire ad aliud monasterium cā sa maioris perfectiōis quia religio ibi magis viget & melius obsꝛuatur numquid habebit locum hoc quod hic dicitur vt scilicet non admittatur sine litteris ēpiscopi vel abbatis &c. Hic aduerte q quandoq; monachus transit de vno mōasterio ad aliud causa leuitatis & in hoc casu verum est q sine lr̄is nō debet admitti in alio monasterio xix.q.iij. statuimus| Et facit ad hoc quod notatur p Bern. dicto c. licet glo. sufficit igitur quandoq; transit causa perfectionis vite Et tunc si transit ad monasterium arctioris religionis sufficit vt petita licentia sui prelati licet nō obtenta hoc faciat si aut patet dicto c. licet Fallit tamen hoc si ex tali transitu sequeretur ḡuis iactura monasterio a quo transit vel etiam grauis standalum ratione transitus talis persone. Nam in hoc casu etiam si teneat transitus potest re peti nō iure ipso sed per viam restitutionis sm Innoc. hostien. & Jo. an. & alios qui sic notant dcō c. licet Ratio est quia si propter lesionem in rebus temporalibus restituri debet monasterio multo fortius hoc erit in lesione que sequitur ex alienacōne personarum

Vbi vero vult transire ad parem religionem tūc petita & obtenta licentia sui abbatis etiam cum dispensatione episcopi potuit trā sire Et q in hoc casu requiratur dispensatio episcopi & eius licentia notant Innoc. de rēnūc. c. vlti. & archid. de elect. c. si religiosus. glo. vlti. li. vi. & tangitur per eundem xx.q.i. monachum glo. vlti. & xxiij. q. ij. dd. sed quere de ēpen. c. cum singula in glo. mōachi pr card. li. vi. & ibidem per Jo. an. in uo. Et hoc verum intelligo vbi vult transire ad monasterium alterius dioc. Secus si eiusdem dioc. Sic notat anthonius de butrio vlra alios doctores in c. signatum extra de regularibus Vbi vero velit transire ad laxiorē religionem non potest nisi de licentia solius pape notatur per Jo. an. card. & alios dicto c. cum singula Quidam tamen doctores in hoc articulo dicunt quod potest sufficere licentia episcopi sicut poteris videre per remissiones extra de regularibus c. signatum vbi de hoc per Innoc. Hostien. & alios Vno quorum opinionibus concordandis antho. nus ibi sic dicit quod si nulla subest causa requiritur licentia pape Et sic intelligit glo. c. cū singula Si vero subest causa & ingrediens est maturus etate tempore recessus tūc si causa transitus exigit celeritatem sufficit licentia episcopi si non exigit celeritatem tunc requiritur licentia pape Et sic intelligit glosa in dicto se. cum singula. Et per hanc viam reducit doctores ad dcor. **Litteris episcopi** Hoc quod hic dicit de consensu episcopi Intelligit quando transit ad aliam dioc̄esim vt supra dixi in glosa proxima. Ratio est quia in hoc casu episcopus amittit clericum suum & ideo ipsius interest Ne sine licentia sua transeat Verus tamen est si velit trāsire ad aliud monasterium eiusdem dioc. Quia tunc sufficerent littere sui abbatis prout notat anthonius extra de regularibus dicto. c. signatum & dixi supra glosa proxima.

Vel abbatis non intelligas q vtrobiq; sufficit habere litteras vnius vel alterius sicut licet siue episcopi siue abbatis sed distributiue legas. vt scilicet in casu suo necesse sint littere abbatis & in casu suo necesse sint lr̄e episcopi secundū ea que dixi supra duabus glo. proxl. Et q littere in tali casu requirantur expresse xix.q.iij. Statuimus & xx.q.iiij monachum. **Prioris conuentualis** qui equipollet abbati vt dixi supra e.c. mihi & hemus q. hoc quoq; eodem v. & glo. sequenti **Idem** scilicet quod dictum est de monachis **Canonicis regularibus** qui non multum sunt seuienti a consortio monachorum xx.q.iij. c. presens ad finem. **Et obseruantiam** vt scilicet nō admittantur in alijs monasterijs sine litteris cōmendaticijs episcopi vel superioris. **Prouideant.** Tertia pars **Omnibus necessarijs** In quibus continetur victus & vestitus & repacō & sustentacio bonorum & edificiorum monasterij argumentum ad hoc ff. de vsuris fig l. impēnse Appellatione namq; necessariorum continentur Alimenta vestiarium et habitacio ff. de ali. & cibar. le. l. legatis Et l. vlti. Vno quo faciunt notata pr archid. de prebendis c. si episcopus v. Necessaria libro sexto **Substentari** suple sine penuria Simile habes eodem titulo c. vnico q. Dane li. vi, quo ad cedines non mendicandum Et concordant extra de Institu. c. primo. **Bonis monasterij** Dicit ergo secūdū facultates mediendi sunt expen, & & n solū sm numerum personarum possessiones querēde Lucen. determinatus sit numerus clericorum vltra medium. **Sustineant** Desit pactantur **Recipiatur** Scilicet per abbatissam & conuentum de nunc communi de regularibus c. si cum sua glosa libro sexto

Redarte fuerint forsan p̄ mercedem alia
rū vel forsan p amotionē aliquarū i alia mo
nasteria qz si fuerit ueresse numerū diminui
bene p̄nt alique amouere In qua amotione
dz haberi racō vt amoueāt debiliores. xviij.
q.ij.in nullo Et sic notatur p vinc. de ost.
c p antho.c pr.de ancho.de inst.c.i. **Firmē**
ter Simile habes xvi.q.i.c.i. **Si autē**
dē. Hanc formā sz vltra vot in numero
qđ absqz penuria p̄nt sustentari de bonis mo
nasterij **Quā priorissa.** suple vbi nō est
abbatissa **Deponatur.** Pena est q talis
receptio nō tenet c.ti.c.vnico ☩ sane li.vi.
Idem sz qđ deponat **Magistrū** de qui
bus pz exemplum in eodme gilberti de sem
pringham autus eodmis p̄ncipalis pē appel
latur magister. **Prioribz** put est videre in
Pinchoin.dioc.apud tolyngton.c apud sixill.
Custodiētibus. i.gubernātibz c de hijs
loquitur decretū xviij.q.ij.c.in actione Sz
hij in eodem monasterio aī monialibz mora
ri nō debent xviij.q.ij.diffinimus c c.in nul
lo sed habebūt monasteriū p se longe positū
a monasterio puellarū e.q.c.monasterua nec
in eodē choro ad psallendū aī monialibz de
bent in ecclesia sil interesse e.q.c. pmiosam
pre finem **Admiserint** p̄suppont admis
sionem huiusmodi p̄tinere ad episcopū ma
gistrū vel priorē qđ tn de iure omni nō pu
to verū qz de iure admissio huiusmodi moni
aliū spectat ad abbatissam vel prioressam vbi
nō est abbatissa c quentus vt dixi supra d.
recipiatur Nec videtur q tales magistri vel
priores sint deputati vt aliquā potestatez ha
beant saltem quo ad moniales nisi in ter
tijs casibus viz vno casu vt sint eis patres
spūales ad doctrine edificationem put hec vol
ligi p̄nt xviij.q.ij.c.in decima. **Statuen**
dum vt sz deponatur sic admittentes Op
tet vt istud intelligas de hijs qui nō sunt ex
empti. Nam exemptos ligare nō posset ista
constitutio nam extra territoriū c̄. de ost.c.
ij.li.vi. **Confiteātur etiā** dē. **Ab epi**
scopis Dic ergo nō p̄nt sibi ipsis confesso
res eligere sed ab epō deputatos reape. Ra
tio est qz epus hz curam omniū qui sunt in
sua dioc̄si c sumitur hoc ex c.qui religiosis.
xviij.q.ij.fallit tamen hoc qñ sunt p̄uilegiate
vt possint alijs confiteri iux̄ ea que legūtur et
notant de pen.c remiss.c.vl.vel ex sue religi
onis p̄mena institutione ordinatū sit quibꝫ
confiteri debeant Alias autem p̄dictis cessanti
bus confiteri debent curato ecclesie infra cu
yochiam degūt ex̄ de p̄nit.c remiss.c.omnis
utrusqz. Nam c hij ab epis deputati exi
stunt in hijs que ad curam animarū p̄tinēt
Clerici autem dē.c intellige de secularī
bus quoru appellatione nō obtinentur mo
nachi. Nam monachi viuere debent in cmu
ni vt pz c.ti.c.aī ad monasteriū Sed clerici
seculares p̄nt habere ppriū sicut notat dec̄i
de offic.ord.c.licet d.seculares. Et q tales
sūt monachi appellatione clericorū nō obti
nent nota antho.ex̄ de instit.c.i.ppter hoc
q ibi dicitur monachorū aut clericorū in hoc
tn casu idem q hic statuitur de clericis debet
intelligi de monachis xviij.q.ij.c.diffinimꝰ
c tribus c.sequentibz **Laicis** Simile ha
bes de vi.c ho.cle.c.monasteria **Frequen**
tem Iterationem sigt hm dec̄n.dicto c.mo
nasteria hostien.tn intelligit hoc hm modum
loquendi usitatum vt sz tūc dicatur frequē
tatio qñ homines incipiūt obliqui in tantū
vt fama pueniat ad prelatū lxxxvi.di.si quis
de acusa.c.qualiter ij.Unde hm eū hoc rema
net in arbitrio iudicant.ar.de offic.del.c.de
causis tu dic q si processit monitio etiaz se
mel c illuc redierit puniendus est ar. ad hoc
de cohabi.cle.c mul.c.ij.Et sic sentire vide
tur antho.c pr.dicto c. monasteria. **Clau**
strum monialium Deest ad ipsas mo
niales c sic obtinens ponitur p extento. Et
simile habes de exces.pla.c.si.nam nō solum
moniales sed nec earū loca debent frequen
tari quia hm hostien in dicto c.monasteria se
cr in tactis ab immunda cogitatione corpo
ribus fugit ipsa castitas de mincoribus xxxij
q.v.nec sola **Rationabili causa** osang
uinitas nō erit rationabilis causa nam cog
nati nomine poterit culpa tegi c ideo etiam
a consanguineis cauendum est de cohabi. cle.
c mul.c.i. Que igitur sit causa racōnabilis
relinquatur arbitrio iudic.extra de offi.del.
c.de causis vel poterit dici rationabilis causa
ppter medicos sartatectores carpentatores
c huiusmodi iuxta notata Jo.an.in c.prio
loso d.causa e.ti.li.vi.

Idem

Quoniam inter alia vi
cia impetus gule so
let non mediocriter
viros precipue eccle
siasticos infestare decernimus vt
nec monachi nec canonici regu
lares nisi horis statutis potatio
nī aut cōmessationi vacare pre su
māt Si vero sitierint impetra
ta licencia regulariter refectorio
intrōeāt c sic necessitati subuenāt
nō vt cōsulant voluptati Ab
hac autem generalitate infirmos
excipimus c eos qui sunt in ob
sequijs prelatorum.

III

Ad hec statuimus vt cum pro debilitate vel alia iusta de causa monachi seorsum in misericor- dia cōmorantur semper habeant secum duos ad minus semiores qui aliorum leuitates debita cor rectione cōpescant Et qui post- modum in capitulo testificentur qualiter misericorditer fuerint conuersati. Idem inter ca- nonicos regulares & moniales volumus obseruari

Quoniam inter alia Ista est constō eiusdem animus est supior & facit principaliter duo Primo statuit circa abstinentiam regula rium quo ad potationes &c. ij. ibi ad hec dis- ponit pro eatū regimīe dū sunt in misericor- dia gule de quo vitio plenius videre poteris supra de offic. archipbiteri c. ij. gula. Infestare aī tamē a crapula & ebrietate eos pre ceteris conueniat abstinere de vi. & ho. cle. c. a crapula Horis statutis suple & regulares obseruantias licet em qñ esuri- mus sine culpa cōmedimus v. di. c. vlti. in fi & quicquid & quantum placet xli. d. quisq; & c. delicie hore tamen statute seruande sunt & ad cōmedendum ꝓm canones statuitur hora terciarū xliij. di. non liceat cūmessacūi q clericis & religiosis omnino prohibetur sic ut patet xliij. di. per totum & dicitur com- messatio frequens & voluptuosa cōmestio ꝙ Januens. Vacare. i. opam dare Si ve- ro statuerint ōp. & nota q hic de esurie nichil dicitur & propterea quantum ad ome stionem extra tpa statuta hic nō prouidetur ꝓpetrata nō ergo suffiat petere licētiā nisi ꝓcedatur. Regulariter. i. ꝓm obseruātiā regularem refectorii nō aūt locūalium sed locī ad talem vsum deputatū Necessi- tati. s. corpis quo ad sitim Voluptati. i. delectationi ꝓm supfluitatem Ab hac ōp Infirmas eos viz qui p presidentem ad infirmitorii causa recreationis deputantur Excipimus vt scz nō teneantur ad ire re fectorium Obsequijs ꝓlatorum. i. ab- batū vel priorū quales sunt capellam & ad- ministrationem habentes ad extra hij nāq; ad triarium abbatis vel al officij sui si sic se habeat vsus pro tali necessitate trauersare pos sunt Ad hec secūda ps. Iusta de cau- sa Iudicio abbatis vel prioris relinquenda Seorsum extra locū cōsuetū ad refitiendū vt puta refectorium extra c. c. aī ad monaste rium. Cim refectorio & idem potes intelligere

De statu regulariū

de infirmitorio in casu suo Item de aula vel camera abbatis in casu suo nā in hijs locis non est opus prouisione de qua sequit qz i refectorio cunctos supuidet presidens eidem infirmitorio sola infirmitas omnia excusat aī supuisione infirmarij in aula vel in camera abbatis sufficit supuisio ipsius abbatis in cuius pūcia reficiuntur Oportet itaq; in telligere hoc qđ hic dicitur de hijs qui dispē- sative in alijs locis recreant. Misericor- dia. j. relaxatione austeritatis obseruancie re gularis ad tpus & loquit ꝓm cōsuetudines diuersorū locorū in quibus religiosi p septi manas alternatim recreantur & sunt exone rati a cho re & obseruancia claustrali Sem per, scz dum sunt in misericordia & intelli- gas cuili modo non scz vt omni hora & oīni loco sint aī eis pūtes Sed q aūt eis de mo nasterio egrediantur & regrediantur & inter rim aī eis in loco mie conuersentur non em intelligi debet de quolibet instāti ar. ad hoc ff de seruit. l. si aui ff. de edil. edicō l. quid si ven ditor vbi patet q nō debet fieri interpretatio amara faciunt ad hoc notata p archidiacōnū xxij. di. sacrosancta v. ostiū. & in cōne otho nis ad vicariā v. otinue p Io. de atho. dicas nam iure duorū ad minus stat testimoniū solidum de testibus! c. in omni Seniores Istud vt credo sumptū est de c. i. xij. q. i. Et nota q semior dicitur qñq; ratione etatis. qñq; rōne admissionis in religionem quan doq; rōne ordinis ꝓbiteralis lxxxiij. di. pot ro sed hic sumitur semior non solū pro ꝓbi tero sed pro semiore in religione nec requiri tur q tales simpliciter sint seniores sed suf ficit q sint de senioribus ad hoc ar. extra de e lect. c. cum dilectus vbi suffiat electū esse dig num licet multi alij fuerint digniores & ibi sic notatur p Io. an. v. digniores Aliquē duos oprehendit ad minus ff. de testibus l. vbi numerus & sic aī duobus seniorib; pos sunt esse quatuor in misericordia Correc ctione scz verbali que debetur senioribus sup iumiores non aūt econtra ij. q. vij. paul9 & hoc verū nisi malū exemplū senioris mino rem trahat ad interitū vt ibi patet Et qui scz seniores Misericorditer. i. in mise ricordia existentes Idē scz q dictum est de monachis.

Johānis de rupella

Sancte moniales plu rime in vagacōnis vi cio delectātes diue va gantis exemplo in cō simile corrupcionis scandalum. ymmo lōge perniciosius assidue prolabuntur cui periculo prouis-

dentes magis optantes earū sa-
luti consulere q̄ vanis earundē
desideriis complacere sub pena
excommunicationis totaliter in
hibemus ne qua illarum etiam
cum socia nedum sola apud pa-
rentes vel affines quantumcun
q; propinquos nedum apud ex-
traneos quantumcumq; fame
vel eminencie vel religionis ex-
stant vltra tres dies naturales
causa recreationis perhendinare
seu pro quacumq; necessitate vel
occasione vltra sex dies cessante
infirmitate commorari presu-
mant nisi locorum episcopis ali
ud aliqnociens ex causa necessa-
ria videatur de quo eorum cons
cienciam in tremēdo iudicio one
ramus ¶ Hanc autem ordina-
tionem ad illas non extendimus
que exterius coguntur mendica
re sibi necessaria dum mendicant

¶ Anetimoniales. Hec ostis
tuō est p. Jo. prcham edita cans
tuarien. archiepm. Et facit duo
Primo disponit circa absentiam
monialium a monasterio secūdo ibi. Hanc
autem restringit suū statutū quo ad quas
dam moniales Vagationis que psonis
religiosis phibetur xvi. q. i. quidā c. monas
chi & maxime monialibus siant pz e. ti. c. vni
co in pncipio li. vi. & c. attendentes in clem.
Dina suple filie iacob & lie de qua legitur
Gen. xxxiiij. qđ egressa vt videret mulieres
regionis vi. oppressa est a sichen filio e r ce.
Longe perniciosius quia peccatū dine
nō erat nisi simplex fornicatio Nō em legit
ipam tūc fuisse maritatā erat tū virgo & sic
in eius extinptione aggrauatū est peccatū &
omissum est stuprū vt pz ibi in textu sed in
corrupcione monialis nō solū omittit stu &
prū eo q; fuerit virgo sed adulteriū qz spon
sa xpisti xviij. q. ij. diffinimus. Item mae-
stus xvi. dl. virgines Item sacrilegiū xxvi.
q. i. virginibz Et forū omniū maestus est g
uius peccatū xxij. q. vij. adulterij Illudue
Jaest studiose vel frequenter Saluti cū-
sulere & merito qz de platorū manibus sa
lus animarū suarū subditorū exigit de fino

nia c. lz hely de offic. ord. irrefragabili Extra
municationis sez ferende Cui locta nō
em decet vt religiosi soli transeat extra septa
ta monasterij & maxime moniales nā etiam
abbatissa monasterii exire nō dz nisi cū bone
sta & decenti honestate siant pz e. ti. c. vnico &
re tri qn li. vi. & tūc nō nisi ex certa cā vt ibi
pz Quicqnid itaqz hic statuatur verū est de
iure omuni q; moniales remanere debēt sub
pprua clausura nec exire dēnt quouis modo
nisi in duobz casibz limitatis in c. vnico e. ti.
li. vi. Unus casus est qn aliqua monialiū ac
cidit infirmitas euidens talis viz ppter qm
nō pt sine gui periculo seu scandalo morari cū
alijs in monasterio hoc pz dict o c. vnico & ita
qz ¶ Secūdus casus est qn abbatissam vel
pdecessam oz exire cā homagij faciendi vel ad
pstandū fidelitatis iuramentū alicui pncipi
seculari put pz ibi dn. verū qn abbatissa. Et
ppterea ostitutio ista modicā vim optinet
respectu iuris omunis qđ tolli nō pt p osti
tutionē inferioris de electione c. ne romani
in clem. ¶ Si igitur quemus de quo opatur
ista ostitutio maxime cum Jo. prchā auctor
huius ostitucōis bene nouerat ostitutionē
illā honestatiuā e. ti. li. vi. Mānsionē bonā nō
video nisi qđ illa ostitucō tomfacij forsan nō
erat acceptata in anglia nec exercita put in pla
cibz monasterijs monialiū in anglia mō vi-
demus ad oculū vnde in hoc casu bene pedit
ista ostitutio que disponit circa ipsarū egres
sum. ¶ Sed tūc insurget dubiū quō possent
moniales resistere hmōdi ostitutioni pdicte
vt sez nō remanēat sic incluse Nescio rūdere
nisi ppter trepiditatem eorū quibz subsunt.
Cōsideranc em debes q; iniunctio illius ca
pituli pioloso dirigit epis quibz subsunt hu
iusmodi moniales vt pz in dn. abbates do.
Sed verū est in regno anglie put in maiori
pte q; moniales que regūtur per religiosos
sunt incluse Ille do que immediate subsunt
epis nō Et sic apparet qđ negligentia circa
moniales remanet ni epis nec pt circa illud
ius pscribi put ibi notat archid. sup d. obe-
dientie Et sic pscriptio eos excusare nō pt
Juz notata ibi p archid. qui allegat ad hoc
c. tanto extra de cōsuetudine Me dum sola
hoc ideo dixit qz cū socia posset exire videbat.
forsan quibusdā satis honestū ex causis ista
scriptis viz causa visitandi parentes vel ppin
quos qđ tū hic reprobatur nisi ad tempus rea
tū & cū licentia & hoc intelligas supra e. c. inhi
bemus nec virus Parentes sez patrē vel
matrem Affines vt puta sororem socrū
generum nurum nouercam vitricū vel pre
tuguū ff. de grad. l. nō facile Affines Pro
pinquos pt intelligi de propinquitate hu
gradus xxxv. q. i. de pripinquis vel pt intel
ligi de propinquitate respectu ipsius monas
terij & vterque intellectus est satis bonus

Extraneus sꝛ nulla cõsanguinitate l affi. eis coniunctos ꝫ nota q extraneꝰ dicat qñ qz omis citra parentem p virilem sexũ descendentem. C. de ri vẽie. act. l. i. ℔ extraneũ. Item extraneus .i. oñino ignotus. C. de hered. mistic. l. extraneũ Item extraneus .i. cõiunctus insti. de hered. qualis ꝫ dicat ℔ cæteri **Fame**, i. bone opinionis siue estimacõnis ff. de var. ꝫ extrnoꝝ. exg. l. cognitionũ ℔. estimacio **Eminẽcie**. i. status vel dignitatis **Religionis**. i. pfectionis vel sanctitatis. **Dies naturales** quarũ quilibet cõsistit ex xxiij. horis ꝫ cõprehendit diem ꝫ noctez ff. de ỻ. sig. l. ij ℔. utiusqz in glo. **Recreacionis**. i. solacij opus est eñ hõi vt qñqz habeat corpalem recreacionem Sunt nãqz in homine vt ait phũs vij. ethi. naturales motꝰ ꝫ operaciones ad laborem Labor vero est cõtristanꝰ nimis ratione in quantũ est labor quilibet laborans indiget quiete sic etiã quo ad tristiciam que ꝛsurgit ex labore indiget a liquo demulcente sic vt delectacio cõrpis moderata sit quies in bono delectante **Verbẽ diuare**. i. vnũ diem vel plures in otiũ transire ꝛm Januens. **Necessitate alia** viz a necessitate recreacionis potes ponere exemplum ob necessitatem alicuius medele faciendi vel recipiendi **Occasione** puta ꝛsolandum patientes infirmos vel forsan ipsorũ obsequis interessendi si mitrim moriantur **Vltra vi dies** suple naturales vt supra **infirmitate** forsan ipam arripiente dũmodo est ad extra. ꝫ sic infirmitas est sola causa cam excusans si sit prehendimans vltra tpus hic limitatũ Mihi ꝛcipit a prius dictis epis et sic abbatissa nõ pt licenciare vltra tpus hic statutũ **Aliquociẽs** nõ tñ sepe cã necessaria iudicio suo ꝛlinquendi de quo sꝛ licenciando ipsas moniales vltra tpus hic limitatũ **Carũ** sꝛ eporũ conscienciaꝫ onerandi ipsi ergo in hoc sibi ipsis eruit iudices prout notat al. arch. de ꝛscriptis c. statuimus ℔. assessorem d. ꝛlinquatur li. vi. **Hanc aũt** ij. ps **Illas** sꝛ moniales **Exterius**. i. ad extra **Cogũtur** sꝛ necessitate expulse, qz alias nõ hñt sufficienter vñ viuant ꝫ sic vt videt nõ loquitur de hijs quarũ ordo sustinetur sup mendicitate vide ỻ glo. p vxi. **mẽdicare** vtra istud opponitur d. c. ꝛ. oẽm ℔. prouideant ꝫ c. vnico ℔ sane e. ti. li. vi. In quibus locis ordinatur qd numerus monialium dz ita moderari in monasterio qd absqz penuria possint sustentari de bonis monasterij ergo si sic obseruatũ sit nõ habebit locũ q hic dicitur sꝛ q̃ cogantur mendicare ꝫ hoc verũ est in monasterijs nõ mendicantiũ Vt sic ptz dõ ℔. sane pall. Intelligas hoc ergo q hic dicitur quo ad moniales que viuunt ex mẽdicitate ꝫ nõ habent possessiones neqz reditus vñ viuant nec obstat q dicit hic cogũ

dur ꝫ c. qz illa cõactio pt verificari nõ solum vbi possessionatis deficiunt puentus tales sed etiã vbi nullas hñt possessiones sed viuũt sup mendicitate inerta siant faciunt fratres nã in talibus monasterijs nõ precipitur taxari numerũ siait ptz dõ ℔. sane pall. **Dũ mẽdicãt** ista lra dũ videtur ꝓsupponit q mendicantes moniales pñt egredi psonaliter ad mendicandũ hoc tñ nõ est verũ de iure cõi qz quo ad clausurã apprehenduntur omnes ꝫ singule moniales aiuscũqz sint religionis vel ordinis siait ptz e. ti. c. piaulos ℔. i. li. vi. nec pñt exire nisi in duobus casibus de quibz dixi ỻ e. d. aũ solita. oz itaqz vt istam ostõz intelligas de nõ inclusis prout cõiter stant moniales q totam angliam.

PLures inuenimus religiosas domus ordinis sancti Augustini q̃ pro eo q olim quibusdam matricibus ecclesijs vltra marinis adheserãt a quibus modo ymmo iã diuturno tẽpore seperate noscuntur occasione quarũdem cerimoniarũ a dictis matricibz domibz receptarũ per quas discrepãt a ceteris eiusdem ordinis domibz in cantuar. prouinc. cõstitutis nõ cõueniunt cũ ceteris in capitulo generali singulis triennijs iuxta consiliũ generale celebrãdũ ℔ Et qz turpis est pars que non cõuenit suo toto statuimus vt decetero oẽs huiusmodi domus salua cerimoniarũ suarũ obsernãcia specialiter moueantur per locoꝛũ epos vt conueniant cũ alijs canonicis in capitulo generali de regimine ꝫ reformacione ordinis cõiter tractaturi. Vel si inter eos quantum ad substancialia religionis sue sit nobilis. ℔ Vniuersitas sibi ipsis seperatim constituant capitulum generale Alioquin hoc facere per censuram ecclesiasticam compellantur.

Jures inuenimus Hec est ꝛstitutio stephani in ꝯsilio oxoñ Et hꝫ duo dicta sc̃iãdũ ibi. **Et quia** In ꝓmo recitat quãdã ab usionem In scãdo ordinat remediũ. **Sancti augustini** vt puta canonicorũ regulariũ ꝫ aliorũ qui ꝓfitentur regulã beati augustini Sũt em̃ tres regule a ꝑte iuris omnis quarũ alteri obligãtur religiosi viz sancti bñdicti basilij ꝫ augustini xviij.q.ij.ꝓnis cio sam vil.tũ in clem̃.i.de decimis ỽ. religiosi in mũdo militãt sub vna de tribꝫ regulis viz bñdicti augustini vel fr̃ancisci si franciscꝰ supplantauerit basiliũ nescio Scio tñ ſm decre ta Tercia regula de approbatis est basilij nõ francisci. **Matricibus ecclesiis** sic deis qꝫ ab eis tãq̃ filie a matribus ꝓcedebant Aliter dicitur matrix ecclesia illa que ẽ ma ior ꝫ baptismalis que ideo dicitur matrix qꝫ sicut mater generat sic illa regenerat ꝑ bapsmũ sicut sumitur de ꝑscripc̃.c.i.ꝫ c.ex trãsmissa de transact.c.ꝑterea ij. Et notatur ar sen.exi.c.i.ỽ.matricem ꝑ Jo.an.clem̃. ꝫ nõ ocr.ibi paulus e.ỽ. **Vltra montes** Inter monachos ꝓ exemplũ de cluniacẽsibꝫ Cisterciensibꝫ ꝫ cartusiensibꝫ. ꝓ etiã de domo sancti anthonij londoñ. cuiꝰ domus suprema est in regno Nauerme apud viennã ꝫ ẽ ordinis sancti augustini. Ptꝫ etiã hodie exẽplũ de domo de sion ordinis sancte Brigitte londoñ.diocẽ. cuiꝰ domus ꝑncipalis est in vasteua in regno swecie ꝫ viuũt sub regula sancti augustini. Dicta tñ domus de sion hodie nõ subiacet domui de vastena virtute ordinationis aplice quã ridi ꝫ palpam **Adhesrant** sibꝫ tãq̃ membra ꝫ ab eis dependentes ꝫ eis subiecte de rescriptis c.i.in clem̃. **Separate** forsan auctoritate sedis apostolice vel de ꝯsensu domus suꝑioris que bene potuit renũciare iuri sibi ꝓtenti in domo inferiori ꝫ sibi subiecta ex̃ de crimine falsi c.si. de ꝓuil. si de terra ff.de pact.l.pactũ etiã si illud ius si ue ꝓuilegiũ in ordi honorẽ inductũ sit. xvij.q. iij.vxor ꝫ ibi ꝙ Jo. Nec obstat c.si diligẽti in si.ex̃de so.ꝓpr.vbi apparet ꝙ iuri indulto collegio vel vniuersitati nõ ꝑt renũciari quia ius ꝓtens alicui collegio vel vniuersitati ꝑ singulariũ ꝑsonarũ renũciationẽ nõ ꝑt tolli vt ibi ꝓz sed ꝑ renũciationẽ vniuersalem ꝫ collegialiter facta sic Ad qs̃ faát dictũ c.si de terra nam si ibi tacite tollatur ꝙ ꝓuilegium collegio ꝓtens ꝙ nõ vsum ergo multo fortius si poterit fieri ꝙ expssum requiritur tñ in hoc casu tractatus qui solet haberi in aliis nationibꝫ ex̃ de hijs que fi.a ꝑla.sine ꝯsensu capituli c.tua nuper. **Ceremoniarum** que ꝯsistũt in variatione obsequiorum in discretione ciborũ in differencijs festiuitatũ in expiatione immũditiarũ in observatione solẽpnitatũ in differencijs vestiũ ꝫ hus

huiusmodi **Per quas** ceremonias **Discrepant**.i.discordant. **Ceteris**.i.ceteris nã ỽ. ceterorũ omnia ꝯprehendit ff.de ỽ.sig.ceterorũ Et dicta hoc vide nõta ꝙ Jo.an.e.ti.c.vnico ỽ.ceterorũ lis vi. **Ordinis** Ordo ꝫ religio idem signt siat plane concludit Jo.an.e.ti.c. vnico ỽ.ordinem aut religionem li.vi.vbi tñ ponit remissiones in contrariũ. **Non conuenit**.i.simul nã eis nõ conuenit **Genera lex̃** de sta.mo.c.in singulis ỽ. hoc ipsum. **Sed quia** secũda ps. **Suo tota** viij. di.que citra. **Huiusmodi domus** que ser olim adhererant dictis angligenis. sed nõ sunt separate ab eis Et dic domus.i.mihi dicentes domus ipsas ꝫ sic ostenũ intelligatur ꝙ ostinẽs. **Obseruancia** De istis ceremonijs dixi supra e.ỽ.ceremoniarũ Et ex ista tñ appet ꝙ capitulũ generale ceremonias taliũ tollere nõ ꝑt. Sũt em̃ aliqui de ordine sancti augustini qui vtũtur vocato lineo ꝫ desup capa nigra añ aptã Aliqui tortaliter vtũtur vestibꝫ albis aut lineis aut laneis Aliqui vtũtur desup capis nigris clausis cum cruce añ pectus impssa Aliqui deferũt indumenta alba cum cruce appsita ꝫ sic in talibꝫ vult ipsorũ ceremonias eis saluas esse. Et idem intelligas de discrecõe ciborum Nam aliqui vescũtur carneis aliqui nõ. aliqui certis tempibꝫ ieiunãt aliqui non ieiunãt Sic etiã aliqui vtũtur botis siant monachi Alij vtũtur sotularibꝫ siant clerici secularis **Specialiter**.i.singulariter ꝙ singula eorũ monasteria Et sic generalis omissio nõ esset sufficiens. **Eorum epi**scopus nõ oportet ꝙ fiat ꝛsonaliter ꝙ ipsum epm sed sufficit qs̃ ꝙ aliũ fiat ipsius ꝓcto ꝫ auctoritate ſm ea que dixi supra de osti.c. i.ỽ.vel eorũ officiales **Alijs canonicis** suple eiusdem ordinis. **Delli ỽ. Inter eos** qui olim adhererant angligenis **Et a**lios mdizẽas de puincia cantuarien. **Substancialia** que ꝯsistũt in tribꝫ sex abdicatione ꝓprietatis obseruacõe castitatis ꝫ obedientie ex̃ de sta.mo.c.cũ ad monasterium ad fi ꝫ notatur ex̃ de regularibꝫ ꝯ. ad quid teneat ꝙ ꝓstitñ.in summa **Notabilis diuersitas** Hãc diuersitatem ſm sensum istius litere qualis esset nõ bene ꝯcipio Nã vniuersi religiosi tenẽtur ad tria supradicta siant ꝓz de sta.mo.ꝯ.in quibꝫ ꝛneniũt ꝙ ꝓstien̄.in summa. Sed intellige hanc diuersitatem ſm diuersitatem regularis obseruancie quo ad exercitiũ variũ iuxta institutiones diuersarũ religionũ Aliquorũ em̃ religiosorũ ordo instituitur ꝑncipaliter ad opa vite cõtemplatiue que in studio ꝫ oratione consistit siant ordo cartusien̄. Aliorũ vero ordo instituitur ad obsequia ꝓspitalitatis ꝫ infirmorũ vt ordo crucifigerorũ ꝫ sancti anthonij viennen. Quorũdam vero ordo instituitur ad ꝓdicationem

dctrinam ⁊ cõsiliũ animarũ sint ptz in fratribus p̃dicatoribus minoribus Augustiñ ⁊ Carmelitis aliorum ꝺo ordo instituit ad militiam vt hospitalarij ⁊ olim templarij ex quibus pz q religiones diuersificantur ſm diuersos actus exercitiorũ nam in vna religione castigatur corpus p abstinentiã in alia p auditatem in reliqua p opationem manuũ vñ p hec diuersa officia sine exercitio licet tendencia ad eundem finem diuntur religiones diuerse tũ rõne diuersarũ institutionũ tũ rõne diuersi habituũ tũ rõe diuerse nomina cõis pro qua materia videre poteris notata p pe. de ancho. extra de regularibus c. sane vbi. ij. oppone **Seperati** sic sez vt simul cõ conueniant. in eodem loco **Alioquin** sez si non cũ alijs conuenire nec p se capitulum generale celebrare volunt hoc facere sez cũ alijs conuenire vel p se capitulũ celebrare cõpellantur intellige de nõ exemptis qz exempti per eos ad hoc cõpelli non possent cũ nõ sint eorũ subditi de ostiẽ. e. ij. li. vi.

Constitucio Edmundi Archiepiscopi.

QVoniã religionũ immensa diuersitas grauem in ecclesia dei cõfusionem inducit precipimus q qui nolunt domum hospitale seu zenodochiũ fundare de nouo regulam ⁊ institucionem a loci ordinario accipiant secundum quam viuant regulariter ⁊ religiose.

QVoniam religionũ hec constitucio Edmundi facit tria. primo statuit ãrcta non loca religiosa fundata ij. ibi. **Ad hec** statuit quid fieri deberet ãrca anachoritas vel reclusos iij. ibi. **In domibus** prohibet ne p sone seculares in domibus huiusmodi reclusorũ hospitentur **Diuersitas** que consistit in multitudine domorũ religiosorũ ſm quosdam sed hoc nõ placet qz quantũcũqz multiplicaret religio nigrorũ monachorũ nõ esset nisi vna religio Sed hec diuersitas attendi debet ſm diuersitatem regulariũ habituum ⁊ sectarũ sicut pz e. ti. c. i. li. vi. Et in hoc pcor textus extra e. ti. c. fi. vbi prohibet nouã religionem institui **Conſulimus** pcor. extra e. c. fi. ⁊ c. vnico li. vi. **Domũ** supple religiosam. i. monasteriũ **Hospitale** q inter loca religiosa numeratur extra e. c. **Ad hec** **Zenodochium** sez locum vbi recipiuntur debiles ⁊ debiles ſm wil. in cle. p ires de pben. vel dic zenodochiũ est locus piꝰ vbi pauperes peregrini recipiuntur sicut notatur xxiij. q. viij. ſtimus q Io. ⁊ ibi ponitur differencia inter zenodochiũ Geruntechomiũ ⁊ Orphotrophiũ sed melius e. ti. c. de zenodochijs q hosti. in lectura qui sup hoc dat remissiones tam ad iura ciuilia q̃ ad canonica dicit tñ q qñqz sumitur pro quolibet hospitali ⁊ sic sumitur dõ c. de zenodochijs ſm eũ ⁊ de predictis ponit archi. in loco ꝓall. hos versus

Nascitur in belpho geron. orpho. noso. ze. noqz. **Infirmus** vetulus puer infans pe regrinus. **Fundare** .i. de vel a fundo mstructuram aliquam exigere **De nouo** sic ergo de renouacione vel reparacione aliarũ loci talis antiqui non debet intelligi hec ostitucio ⁊ sumitur hoc ex c. si. extra e. ti. **Regulam** ſm quam ibi mstituendi viuere debent **Institucionẽ**. i. ordinacionem quo ad statuta **Loci ordinarij** sez epõ sz contra hoc opponitur nam in c. si. extra e. dicitur q volens fundare domũ religiosam de nouo accipiet regulam ⁊ institucionem de approbatis ex qua ira appet q talis fundator pt q se sine cõsensu epi eligere regulam ⁊ facere statuta dum tñ sint de approbatis Soluto ista ostõ suplet ad illud q in dõ c. vlti. mis cõfuse dictũ erat vt scilicet talis fundator non p se sed ab epõ regulam ⁊ institucionem accipiat. **Epus** tñ videre habet q sint de approbatis vt ibi dicitur vnde pro intellectu horũ que hic diuntur aduerte qõd regulariter ⁊ de iure oĩ talia loca religiosa de quibus hic loquitur sunt in potestate epi vt ptz extra e. c. de zenodochijs ⁊ hoc verũ quo ad protectionem non quo ad, tpalia que nõ debet sibi vsurpare sed dare operam vt expendãtur in illum vsum ad quem destinata sunt vt sibi pz Quãqz tñ talia loca consistunt in potestate alterius q̃ epi forsan ex statuto facto ĩ fundacione locorũ vel alias ex ꝓscriptione legitima vel priuilegio pape sicut ptz le. ti. qz ctingit in cle. primo rñso ſm Io. an. in no. põ c. de zenodochijs ⁊ ille qui dicit talẽ locũ exemptũ ab epõ hoc probare dz ſm pe. de ancho. e. c. que exemptio licet protetur ĩ certis capitulis non tñ p̃est in alijs extra e. c. cũ venerabilis Dic etiã heremite subsunt epõ xxiij. di. c. nulla ⁊ scias q talibus locis nõ pñt accedere ecclesie neqz cimiteria neqz alia nisi auctoritate epi vt ptz dicto c. qz ctingit nec pñt exigi talia loca hñda spualia iura annexa sine auctoritate epi ⁊ ſm quosdam hospitale vel zenodochium aut locus cõsimilis pius non pt fundari eo mõ q epus non possit se intromittere ar. c. requisisti de testamentis ff. de leg. iij. l. nemo pt wil. tñ de monte laud dicit q sic in clemen. qz ctingit q. c. vniuersi de cse. di. i. ⁊ hoc intelligas

rum quo ad tempora ministranda vt pu
ta hospitalitatem tenendam & etiam in alijs
oratorio ibi erecto nō. tamen ad instar eccle
sie celandū absq; missarū celebratōe sacra mē
torū vt aut sacramentaliū ministratōe qt su
p talibz spūalibz epūs in sua dioc si erit pu
dēmatet & dispositet vt predixi & sic apget
in dicto c. vltimoq;

Ad hec districtius inhibe
mus ne inclusi vel incluse consti
tuantur alicubi sine licencia loci
diocesani episcopi speciali pensa
tis loci moribus & personarum
qualitate & vnde debeant sustenta
ri. In domibus etiam eo
rum persone seculares nullate
nus hospitētur sine honesta cau
sa.

Ad hec et cetera Deinde pe Inclusi Intellige de singulariter inclusis qua
les sunt apud nos auctorite nam de omnibus
mulieribus inclusis quales sunt vel esse debent omnes
moniales de sta. mo. c. vnico li. vi. nō dz hoc
intelligi Alicubi Idest in aliquo loco Di
oc̄esani Et sic inferior epūs hāc licentiam
dare nō pt Cui dec. in simili qđ legit & no
tatur in clem. i. de iure patronatus vnde nec
abbas pt licēciare monachū suū vt includa
tur nec ob qđ sequitur de ex̄t. pla. c. vnico
ad fi. li. vi. qz licet monachi possent de licēcia
abbatis ad vitam solitariam & heremiticam
transire vt ibi dicitur nō tū sic vt ibi cludan
tur soli nec hoc ibi dicitur sed volentū habita
re in heremo cū sociis suis vt bene notatur
p Host. de elect. c. Cum monasteriū glo. ij.
Iocis. Hic aliqui libri hūt socijs sed hec
ista est inconuenientie nisi intelligas de inclusio
ne totius conuentus sicut pz in monasterio de
sion londoñ. dioc. debet em̄ diocesanus cōsi
derare an locus vbi aliquis recludi desiderat sit
alicui ecclesie preiuditiosus vel ab ecclesia mul
tum! separatus Item an sit in urbe vel in cas
tro talis incluso in suis necessitatibz dictus p
uideretur in urbe vbi est multitudo popli q̄
in turre vbi pauci sunt & vt comuniter pauc
res qui nō pnt talibus succurrere Consideran
dum etiā debet locus si sit pre aliquod mona
sterium ex cuius elemosina possit sic incluso
sustentari vel longe a monasterio Nec ob qđ
legitur de ex̄t. pla. c. vnico ad fi. li. vi. Nā in
telligi debet vt dixi supra sup̄ d. diocesa ni.
Moribus scz an sit flagitiosus vel virtuo
sus Item an sit cōstans vel cito mutabilis
Nam omnibus in xp̄o pie viuere volentibz
necessaria est p̄stita in aduersis vij. q. i. fig
gestū. Item an sit in vita actiua perfecte
& virtuose confirmatus qz minus perfectus
vel alias indispositus ad perfectionē vite acti
ue non est de facili nec sibi nec alijs profectū
illaturus in vita contemplatiua. Est namq;
vita actiua dispositiua ad contemplatiuam vnde
dicit ysido. de summo bono qui prius in vi
ta actiua proficit inde ad contemplationem cō
scendit Ideo q̄diu nō peruenit homo ad perfe
ctionem in vita actiua nō pt esse in eo vita
contemplatiua nisi fm quādā inchoationem.
Personarum vtrū scz religiosus vel se
cularis clericus vel laicus vir vel mulier an
strictatem vite prius exercitus vel nō exercitus
Iuuenis vel senex vel alia huiusmodi Sus
tentari vtputa qz sufficienter hūt de pro
prio vnde viuere possint tales nāq; recluси si
non sint aliqui de religionibus approbatis q̄
professionez obligāti pūt habere proprium ad mo
dum heremitarū de quibus legitur & notatur
xvi. q. i. qui vere vbi de hoc Alias aūt si pro
prium nō habeāt vñ sufficienter viuere possint
de facili recludi nō debent nisi ad minus sufi
cientem habere valeāt aī alios in communi vt
puta qz talis recludendus religiosus est & vi
uere debet de bonis monasterij ar. ad hoc de p̄
fig. c. priuilegiū & dicto c. vnico de ex̄t. pla. ad
fi. li. vi. Vt aūt talis incluso viuat de mē
dicitate nō videretur esse securū nisi esset de or
dine mendicantū sic q̄ fibi p alios mendican
tes eiusdem ordinis nō inclusos de necessa
rijs valeat fm religionis observandas pro
uideri Cuius rei dispositionem in hoc casu nō
puto ad epōrum ordinationē pertinere eo qđ
communiter mendicantes hmōdi a iurisdictio
ne epi sint exempti tamē alios iurisdictioni
epi subiectos bene tenetur epūs asserere & vi
dere ne sub incerto quam sustentationem qne
rere cogantur Incerta namq; mendicitas &
in iure reprobata sicut pz e. ti. c. vnico & c. sic
natos li. vi. vnde si talis recludi volens cle
ricus esse sub obedientia epi exēs iuste & ra
tionabiliter poterit epūs eius reclusioni con
tradicere in casu quo nō haberet propriū nec in
communi vnde se sustentare sufficienter posset.
Ratio est qz mendicitas clericorū est ignomi
nia exercitū ex̄ de rescri. c. ad supplicationem
cū ibi notatis In hoc em̄ casu nō solū potest
dici mendicat in platris infelix clericus &c.
xxij. di. c. diuersi. Sunt quos Sed mendi
citatem suā deplorat nō est qui aspiciat quin
sine succurrente sit fame & inopia periturus cō
tra illud lxxxvi. di. c. paste cū similibz In do
mo inclusus clericus infelix animus miseriaz
sine inopiam pauci aspiciunt Cauendum er
go est epō ne aliquos includat nisi de p̄dictis
in hoc c. descriptis & etiā talium sustentatio
ne futura certus sit Alioquin vt rationabi
liter iudico de sua mensa talibz & cū inclusis

tur cū contencio sit inter duos patronos quorū vterqz clericum suū presentat cum ex epi collacōne nulli patronorū qui postea exierit ius patronatus p̄iudiciū dēat generari. ¶ Statuimus vt epus neutri illorū qui presentati fuerint ecclesiā illam conferat illa vice msi de vtriusqz patrōi consensu ne saltem aliquale p̄iudicium alteri patronorū videatur generari si forte postmodum ius exierit patronatus

¶ Dom secundū apostolum. Ista fuit cōstitucio Stephani i cōsilio oxon. & facit duo Primo quidet quid faciendū est quo ad custodiam ecclesie quando duo sunt p̄sentati ad vnam & eandem ecclesiam Secūdo ibi Sed li ad epm quidet quid fieri debeat in casu quo collacio deuoluatur ad epm iure deuoluto & est ps huius supra de instī.c.cū secundum apostolū Hoc scz q sequitur Adiūgendū scz illi statuto q habes supra de ma fīl.e.c. Presētati suple p diuersos se ei usdem ecclesie p̄tōnos fore pretendentes vt infra apparet q proxi. nam si duo essent presentati ab vno siquidem presentans esset clericus qui variare nō p̄t preferri deberet prio presentatus Si vero presentans esset laicus foret in gratificatione epi quem velit admittere extra e.c.cū aūt vbi de hoc. & est ibi doctorū cōclusio in substancia qō patronus laicus vno p̄sentato p̄t postea alium presentare & sic p̄t variare & est racio qr effectū rei i. titulus & dmū presentacione laici non cōfertur admissione epi nō secuta & ideo ante effectum cōsummatū habet lorū p̄ma. ar. l. si quencrint ff. de iuris om. iudi. & l. si cū dotez .ff. co aūt tpe ff. so. ma. Secus tn esset si illa voluntas & electio traheret se cū suum effectum qr tunc variacio nō admitteretur ipse tet exemplū in epo ofercnte bnficiū vt in .c. si tibi absenti de p̄ben. li. vi. & hinc est q ille qui habet electionez ex contractu p̄t variare postq eligerit sed n. ille qui habet electionem ex vltima voluntate qr in hac statim q electionem transfertur dmū & sic effectū cōsummatur non tn sic ibi vt notatur in l. eū qui certarū q. i. ff. de v. oblig. q bar. vbi dicit q ille qui habet potestatem declarandi post declaracionem semel factā non p̄t variare Secus quoq q patronus laicus successiue potest plures p̄sentare non tn q p̄sentacionem secūdi remouetur primus sed accumulatus

tunebitur prouidere fiat & clerico prouideri tenetur quem sine titulo promouerit ad ordines extra de p̄ben. c. cū sm aplm Insup dare ei hanc materiā scire debes q licet vita solitaria assumat cōtemplantū qui ia pruemit ad perfectū q dupliciter esse p̄t. Uno mō ex dono dei vt in Jo. baptista Secūdo q exercitium virtuosi actus exaliorū tū societate iuuatus hō dupliciter quo ad intellectū vt instruat in hijs que sunt cōtemplanda vñ Jero9 ad eustiā monachū in inquit placet q hēs stō cū contubernio nec ipse te docēs xvi. q. i. si clericatus in fi. Secundo quo ad effectū scz vt noxie affectiones hōis reprimantur exemplo & correctione aliorū vn idem ad eundem In solitudine inquit ato sucripit superbia dormit qū vult facit q vult &c. Ad vnū tū in societate dicit non sades quid vis communeres q iurens subiceris ei non vis secularibus fratribus p̄positū monasterij timeas vt deū dilexas vel parentem &c. put ista & alia notant extra de regularibus c. sane vbi. iij quero q pe. de ancho. In domibus iij. ps & dic in domibus scz edificatis pro inclusione taliū de quibus hic loquitur. Eorū scz inclusorū & intellige hoc verū ipsis viuentibus non aūt forsan qñ mortui sunt vel a loco sue inclusionis recesserūt seculares poterit intelligere tam de clericis secularibus q̄ etiam de laicis nā etiā clerici seculares appellātur de pben. c. cū de beneficio li. vi. & hoc q hic dicitur si intelligatur de clericis puto verum scz q non debent hospitari in taliū domibus q diu sunt secularter viuentes seculo puto tamen si in tali loco contemplacōi & orōni vacare vellent ab occupatione seculari se remotius se pantes & idem forsan dicerem de laico qui taliter cōtemplacionem & orōni vacare mouendo vt absq; inclusione aliqua nā tales nō sunt dicendi mere seculares sed religiosi sm ea q notantur p archi. de hereticis c. vt officiū v. religiosas li. vi. Hospitentur. i. maneāt vel moueantur honesta pone exemplū supra e. di. seculares Manifesta. i. non latenti jeju & pte cognita.

¶ Stephanus.

¶ Dom secundum apostolū & j hoc meritodixim⁹ adiungendum vt si duo ad vnā & eandē ecclesiā fuerint p̄sentati neutri eorū pendente lite cu⁹ stodia cōmittatur ¶ Sed ad epi scopū ius cōferendi talem eccle siam auctoritate cōcilij deuolue

pmo vnde ex quo potest succedisse plures p̃
sentare multo magis hoc potest a principio
sic vt epus eligat vnū ex presentatis pluri-
bus fm Jo.an. in dicto c. Cum autem De
dente lite sz inter p̃sentatos vel etiaz in
ter p̃sentantes, Cultadia sz ecclesie ſ ea
que leguntur & notantur ex de offi.ord.c.nō
vos. & Sed si ep̃us Secunda pos, Consi
liu sz latranen. de quo habetur ex de p̃ben.
c. nulla. Deuoluatur sz per lapsum
sex mensium in patronatu clerici Alias q̃
tuor mensium vbi laicus est patronus ex
c. nō ppter Fit etiam deuolutio ad ep̃m qñ
p patronū clericū p̃ntatur indignus iux no
tata p Bern. & alios de offi.ord. nō vos Ic nō
tamen sit deuolutio qñ scienter p̃ntatur indi
gnus p laicū vt notat ibi p bern. Et in hoc
vt videtur prima facie otra hostien. e.ti. cum
autem vbi dicit qñ primus p̃ntatus est in
dignus laicus talem p̃ntās merito potest re
mittere ff. de coll. vo. l. nonūq̃ Dicit tamē q di
ctus admittens secundū p̃ntatū dicitur
fauere gr̃am patrono eo q posset talem repel
lere ex quo minus ydoneum p̃ntauit aut de
sanctissimis epis ℞. si quis creatorij domum
coll. ix. Et sic videtur hostien. sentire cōtra
Bern. viz q laicus scienter p̃ntans indig-
num priuatus est illa vice potestate p̃ntandi
Et sic notat in summa ex e.ti ℞. in quibz ds
pnā &c. & ex de sup. neg. p̃la. i. ij. de re. iudi. c.
nō tertoldus & ex e.c.nō ppter Et nō Ho-
stien. ocr. Inno. de fi. p̃sbi. c. ppos fuit & archi
diaconus de p̃ben. c. i. li. vi & gesp. ex e. ti. c. i.
ℓ. obstat in cle. & de exes. p̃la. c. vnico ℓ. ydo-
neis in cle. vnde talis p̃ntatio facta de indig
no fm eos impedit secundam fieri etiam de
digno Jo. tñ. an. dicto c. nō vos dicit q laī-
cus p̃ntans indignū p̃t vsq ad quatuor mē
ses p̃ntare dignū & sic variare. Alias aūt
fm eū sequeretur q vbi primo p̃ntauit posz
variare ocrigendo q bene fecit Sed vbi p̃n-
tauit indignū nō possit variare ocrigendo q
male fecit qđ esset absurdū. Henricus de ho
yo.co in hoc passu dicit q patronus laicus e
tiam infra quatuor menses variare non p̃t
nisi epus admittat variationem sicut legitur
& notatur e. ti. c. quod autem & c. pastoralis
Nec obstat vō Jo. an. fm eum nā in iure vi-
demus hoc q post postulantes dignum re in-
tegra sz aute presentationem factam superi
ori p̃nt variare extra de postul. p̃la. c. bone ij.
℞. nec noc̃bat Et nō postulantes sciēter in
dignū sunt priuati ipso iure vt in c. scriptū
est in fi. de elect. Dicit tñ q si patronus lai
cus scienter vel ignoranter p̃ntat indignum
tunc talis p̃ntatio nō impedit secundam p̃nta
tionem fieri Ratio est fm eum qr patronꝰ
laicus variare potest infra quatuor menses
de consensu tamen dioc̃sani sicut pz in iuris
bus all. Addit q si primo p̃ntatus epō pre
laicam sit ydoneus non debet eum repellere
sed potius eum instituere si penam amisit vo
luerit vitare & etiam penam canonicam quā
incurrere habet fm ea que leguntur in dicto
c. pastoralis in fi. extra e. all. ad hoc notata
p hostien. extra e. ti. c. cum autem & Innoc.
de re iudi. c. cum tertoldus glo. iij. & ibi. ho-
stien. post eum Et hanc sententiam sz q lai
cus scienter p̃ntans indignum sit ea vice p̃-
natus potestate p̃ntandi videtur innuere Jo.
in coll. dicto c. nō vos p dictum ℞. Di ḳs cre-
atorij domū dicens q si testus ille hoc decidat
durū est otra stimulū calcitare anthonius de
butrio de sup. neg. p̃la c. sicut vbi de hoc p ho
stien. tenet nō Jo. an. Et idem notat paul⁹
in clem. i. ò. canonicam e. ti. qui rñdet ad ℞. si
quis creatorij domū Rñdet Jo. an. viz quod
ibi nō dicitur q epus ordinet ecclesiam sed
ordinati pareat supple ad p̃ntationem patro-
ni etiam laici & sic etiā sentit ibi Jo. de lyg.
in recitatione opinionis gesp. sup ò. obstat
Et ocr. mathe⁹ in e. ò. Con ocr. etiā cum
opinione Jo. an. dominicus de sancto gemi-
niano in dicto i. de p̃ben. li. vi. qui recedēs ab
op. archid. remittit ad notata Jo. an. dicto.
c. Cum vos Et huic p̃ti ego assentio. Nec
obstat vō henrici de hoyo to quam facit de po
stula. qr hz loc̃ in clericis & nō in laicis.
Et licet laicus variare non possit p̃t tamē re
integra etiam epō multo vnum alteri acu-
mulare extra e. ti. c. Cum autez & dixi supra
e. ò. p̃sentati ad fi. Duas patronus / su-
ple se pretendentes cum tñ in veritate vnꝰ
solus sit verus patronus & hoc presupponit
littera que sequitur Qui postea euicerit &c.
Clericum suū nam laicus nō potuit ad
beneficium ecclesiasticū p̃ntari Dic q ex illa
p̃ntatione ius sibi acquiratur ex de osti. c. ij
Et dixi supra de osti. c. ex solito ò. clericō.
Si tamen patronꝰ p literas suas p̃ntauerit
aliquem nōdū ordinatū qui tñ destinatione
animi ponit ordinari. Et sic p̃ntatus anq̃
literas sue p̃ntationis epō exhibeat se faciat in
clericum ordinari an tūc sit p epm admitten
dus ac si ab initio fuisset ordinatus videtur
q sic qr talis animi destinatione fuit clericꝰ
tempe receptionis literarum Et hoc videt suf
fragare ar. ād hoc ff. de mi. it. test. l. ex eo tempo
re Et faciūt ad hoc notata p bern. ocr. post de re
scriptis c. cum acto erat Contra tñ q pars
piū debet inspici tenet bern. ex de transact. c.
ex literis glo. vlti. vbi apparet q non clericus
impetrans vt sibi prouideatur de aliquo bñ
ficio nō pt virtute taliū literarū ocsequi illud be
neficium licet postea ordinetur. Et ocr. ibi
Innoc. qui ad hoc all. i. q. i. Quapatus ff. ad
macedo l. si causa ff. de ord. iudic. l. i. ff. de re.
iud. l. qđ ab initio Et ocr. ibi hostien. qui
dicit q data literarū debet inspici de rescriptis
eam tq de p̃ben. c. dilectus ij. Et idem sentit

Ibi Jo an. in no. ꝫ in addic. Et etiam ans thonius dicto c. cum adeo de Jnscriptis Et notabiliter facit textus de Restriptis c. Bi eo tempore libro sexto. Siant enim in Jnscripto quis asserens se clericum cum nō sit uel tacens se clericum cum sit arcebit cōmos do litterarum siant notant doctores dicto c. cum adeo ꝫ c. ex litteris Sic estimo fore di cendum si in litteris presentationis exprimā tur aliquem esse clericum cum ita non sit Di tamen patronus videns laicum bene littera tum qui desiderat ascribi milicie clericali eum presentauit Episcopo sub hac forma ad ta lem ecclesiam ꝫ cetera vacantem dilectū mi chi in xpisto Q laicum qui affectat ascribi milicie clericali presento Rogans quatin9 ipsum a clericum ordinare ꝫ ad eandem eccle siam admittere ꝫ cetera dignemini Jn tali enim casu putarem q9 postquā talis fuerit or dinatus bene posset admitti ad illam eccles am si alias ydoneus sit licet tempore date lit terarum presentationis fuerit laicus ad qs reduci possunt notata per Bernardum com post. dicto c. cum adeo ꝫ per Jo. an. in c. ij. ꝺ Jnsti. qui tradit doctrinam quomodo laic9 debeat impetrare vt sibi prouideatur de bene ficio sic q9 gaudere possit comodo litterarū. Collatione. scilicet iure sibi deuoluto ꝑm tenorem decre. quoniam in quibusdam extra e. ad si. ꝫ c. eam tr. Euicerit id est diuinado obtinuerit Jus patronus alius diffini tio est talis ꝑm Jo. an. extra c. super Rubri ca ius patronatus ē ius honorificum onero sum ꝫ vtile alicui in ecclesia competens p eo q9 diocesani licentia siue consensu illā fun dauit dotauit vel construxit ipse vel is a quo iustam causam habet Debeat generari supple quin in proxi. vacatione poterit presen tari extra eodem c. cum propter Neutri huic statuto concordare videtur dictum Jn nocen. extra eodem c. ꝺ. missarum vbi in ꝺ. si vero dicit q9 vbi patroni discordantes non concordant infra tempus iuris tunc episco pus instituet alium auctoritate consilij De consuet. preben. c. ij. Et hoc facere debet absq; preiudicio illius qui postea euicerit ius pa tronatus extra eodem c. si vero ꝫ c. cū prop ter Et hoc enim quod dicit Jnnocen. q9 epi scopus debet instituere alium ꝫpparet q9 nō instituet aliquem de presentatis ceteris nāq; ferent presentantes si in casu deuolucōis episcopus nullum eorum instituat sed tertiū im ar. eorum que leguntur ꝫ notantur De statu monachorum c. cum ad monasterium ꝫ. porro ꝺ. q9 si is ꝫ de electionibus c. consider rauimus ꝺ. si. Hic tamen stare debes q9 licet vbi vnus patronus presentat duos locum sit gratificationi vt saltem episcopus possit vnum eorum quem voluerit admittere siatꝫ legitur extra eodem c. cum autem. Tam vbi duo patroni presentant duos siatꝫ hic dici tur non erit locus gratificationi Habendo etiam respectum ad ius ipsorum presentan tium Quia vbi duo patroni discordant alias ter prouidetur vt supius de iure quam per gratificationem. Dicas ergo quod quan doq; vertitur discordia inter episcopum et patronum Et tunc etiam post lapsum sex mensium non deuoluitur potestas ordinandi ecclesiam ad episcopum Sed ponit ibi Jo nomum secundum ea que leguntur ꝫ notan tur de offi. ord. capitulo cum vos.

Quandoq; est Questio inter patro nos solum super proprietate iuris patrona tus Videlicet quis eorum sit verus patro nus Et tunc si fuerit clericus expectandi sunt per sex menses Si laicus per quatuor mens ses Postea vero potest episcopus prouide re vt hic dicitur. Quandoq; est discor dia non de iure patronatus Sed de persona presentanda ꝫ tunc seruari debet q9 legitur e odem titulo c. iij. in principio vt scilicet is p seratur si sit ydoneus qui plurimorū patro norū voces habet dum tamen sine scandalo fieri possit ꝫ hoc verum vbi sunt patroni plu res quam duo Si vero tantū sunt duo pa trom contendentes non de iure patronatus sed de persona presentanda quorū vnus presentat vnū alius presentat alium dicit Jo. an. extra e. c. cum aūt ꝺ. relinquendum q9 ibi est ar. q9 sit locus gratificationi hoc tamen non facit pe trus de ancho. q; licet qū vnus patronus p sentat plures locus sit gratificationi vt ibi patet non tū sic fieri debet qū duo a duob9 presentantur ratio est quia vbi vnus presentat duos in vtrūq; oritur voluntas patroni qui solus est sed vbi duo a duobus presentan tur neuter presentatorū hz presumptionem solidū sed in vtroq; vix vnus patroni suffragiū q9 nō suf ficiat ꝑm eū vū ꝫ in hoc casu si nō concordēt in fra tpus limitatū ad presentandū puidebit epis scopus iuxta formā decretorū quorumq; extra e. maxime ne ꝺ. sine scandalo ipemet nō pt ec clesie puidere ꝫ intelligo scandalū interuenis re qū forsan vtriusq; presentatū timatur se vel le occidere quocumq; ibi institutum alium a presentato suo sic intelligit antho. scandalum extra e. c. iij. ꝫ notatur in e. c. ꝺ. sine scanda lo p post. Et predicta procedunt qū vtriusq; pā rum est in possessione presentandi Quando q; vero est questio de iure patronatus ꝫ non obstat quis possidet Quia ad huc est questio de possessione tunc procedere potest finis capi tuli extra eodem quoniam. Quandoq; est questio super proprietate iuris patrona tus ꝫ neuter possidet Et ad hoc procedit id quod ibi dicitur in fi vt saltem episcopus possit prouidere si discordia non est reducta ad concordiam infra quatuor menses si sint laici Alias sex menses si sint clerici.

Mḋq̄ est discordia de iure ꝑatronatus & alt̄r tm̄ est in possessione p̄sentandi z tuc si pos sidens p̄tat aī motam ꝺtraurssiā obtinere debet p ipm̄ p̄tatus ex̄ e.c.ꝺsultationibus. Si autem possidens p̄tauerit post litem mo tam bene tenet p̄tatio sed eius validitas pē det ex futuro euentu qt si obtineat possessoꝛ valebit p̄tatio alias reuocabitur Et sic stat x.ij.ex̄ de in integ.resti. Et sic dz intelligi cō trarius ꝺsensus ex̄ e.c.ex l̄ris ꝑm anth̄o.qui sic notat ex̄ c.c.qm̄ ḋ.ij.principaliter oppo nitur. Sed quero quid si discordia sit mē duos patrouos sup iure patronatus quoꝝ rū vnus est clericus alter laicus ī q̄t tēp⁹ fiet deuolutio ad epm̄ an lapsis quatuoꝛ mē sibz vel lapsis sex mēsibz In dubio quidam dicit q epūs dz expectare p sex menses in q̄ tempus ꝺsideretur ex ꝑsona dignioris.s. clerici ar.ad hoc de arbitris c.p tuas de ꝺsue tuḋ̄ ecclesie vel altaris c.qđ in dubijs.

Sed ꝺtra hoc facit de officio dele.c.q̄stio nu.ḣ.si vero duo Alij ergo dicūt q tempus ꝺsiderari debet ex ꝑsona rei cuius fori actoꝛ sequitur ex̄ de fo.cpe.c.aī sit. vñ si clericus fit reus expectabit epūs p sex mēses. Sed ꝑma opinio placet Io.an. sz q mdiste mate expectentur sex menses. Mā de iure ꝯmuni in cāusa iur̄.patro.fori clerici & laici est idē ex̄ de iudic.c.pnāto Et cū hac opinione cōꝛ cor.hostien̄.in summa e.ti.ḣ.in quibus ḋ.ḣ.vbi aūt & archiḋ.e.ti.c.vnico glosa penulti.li.vi hostien̄.tñ in lectura sua ex̄ e.c.eam te videt sequi scāidā npinionē. Et hec ꝓbabilior est in regno anglie vbi causa iuris patronatus spectat ad forū regiū. Illa vice Ratio sta tim sequitur ibi ne saltem &c. Licet. Excē pit ab eo quod prius dixit Utrumq̄ In quo casu tollitur standalū ymmine qđ cuita re dz epūs inquātū ꝑt ex̄ e.c.i.& ij. Vel saltem Ratio ꝓmissorū Videatur sz m cō ceptu illius cuius p̄tatus nō instituitur. Waltmadū.i.post deuolucōnē factā episco po Euicerit In quo casu licebit euincenti instituti p epm̄ repetere ex̄ e.c. Si vero Et hec repetitio hoc opabitur vt euincens p hoc ꝺstituatur in quasi possessione iuris patro natus

Bonifacius

Aliquo eumcente ius patronatus con tra aliū in foro regio scribat rex epo vel al teri ad quem institutio pertinet quod presentatum ab illo qui euicit admittat si beneficium vaca uerit ne patrono fiat iniuria & a liud michil obsistat canonicum impedimentum admittatur libere

presentatus Si vero nō vacat huiusmodi beneficiū domino re gi vel iusticiario habet nunciare prelatus excusando se quia tale beneficium non vacat nō ꝑt mā datum regium adimplere Licet tamen pātrono iterum si vo luerit p̄sentare possidētem vt sic ius euincentis patroni in posterū declaretur

Caliqua Hec fuit ꝺstitutio bo nifacij archiepi Et hz tria dicta In ꝑmo statuit quid faciet epūs si euincens ius patronatus in so lo regio p̄tet ad ecclesiā adhuc vacantē In secūdo ibi Si vero ordinat quid fieri debe at si ecclesia vacauit In tercio ibi Liceat tū̄ quidet pōno euincenti etiā si ecclesia sit plenā. Fora regia In q̄ tractatur cā iur̄ pōnatus de ꝺsuetudine regni anglie liz p̄ti neat ad forū ecclesiasticū ḣ canones ex̄ de iu dicijs c.q̄to vbi de hoc Epūs scz ad quē p̄ti net institutio Alteri vt pnta abbati de aō vel archiḋ.aut aliqui ꝺsili Pertinet fors san de ꝺsuetudine p̄scripcōe vel p̄uilegio spāli Vacauerit scz de iure & de facto Et idem intelligo si de iure vacauerit liz nō de facto dū tñ māūbens ꝑ⁹ amoueatur ab māūbenda facti de ꝓben.c.liz epūs li.vi. Et hoc verū q̄n dubitatur de iure māūbentis qt tūc opus est vt recē māūbes vt dcō c.liz Secus tñ ē vbi satis ꝺstat de nō iure māūbentis Mā in hoc ca su epūs ꝑt absq̄ causse cognicōe auferre pos sessionē ab māūbente sic alias m sili notat de de offi.ordi.c.ordinarij v.ꝺferat p archiḋ.li.vi Nō ē qt in hoc cāu epūs exeq̄t officiū suū facit ad hoc de institucōibz c.ij.de pactis c.accepi mꝰ.& notat p inno.& ḣostien̄.de resti.spo.c. accepta.& facit ad idē qđ uotat archḣ.de elect. c.liz cano v.ꝑuatus li.vi. Tu vero circa hāc materiā vide q̄ scripsi ē de ꝺcess.ꝑbcu.c.esuriē quaricie e.glo.hec tñ ꝑt intelligi e.c.v.ipō sa cto Ne pōna scz euicēti iniuria Essz ei iniuria p pōno si vacāte eccl'esia n̄ admitteret eiꝰ p̄tatus dū tñ sit ydoneꝰ Scz qđ si ordi nacō eccie sit deuoluta ad epm̄ p lapsū tēpis tñ epūs nōdū ordinauit de ꝑsona ibidē instituēda si patronꝰ pꝰ lapsū euincat ius pōnatꝰ vt p̄tet ad eccias adhuc vacātē.nūqđ epūs tene at talē p̄tatū admittē vel alias potent libere vti iure sibi deuoluto nūq̄ effectū dare. nulla de ꝺcess.ꝑbcu. Puto q in hoc casu epūs n̄ tenet admittē ꝑ̄tatū talē in exclusionē iur̄.sibi ad quisiti p lapsū Nō ē qt ius epō q̄situ sine fō suo n̄ dz ab eo auferri ff.de re.iur̄.l.id qđ no stru.p̄. tñ epūs collatarij suū etiā ad p̄tacōz talē ꝓpōi admittē ex̄ c.c.si ꝺo & patrbit i ſi.

Canonicum vt quia sit clericus & etatis sufficientis alias qz humilis & ydoneus ad ipm bñficiū obtinendum ſm ea que ſtripſi ẽ de inſtitucionibus c.ex ſolito.d.clerico. Et ſub iſto q̃ dicit canoniam nõ obſtat p̃t in ſ. lligi id de quo dixi in gloſa precedenti videlicet de iure ep̃i cognitione deuolucõnis ſibi ſalte iuxta ea que leguntur extra e.c. Cuz aũt eam ſimilibus Aliter ſtz ſine inquiſitõne facienda ſup iure pr̃onatus qz ſuffiat q̃ rex p ſuas lr̃as teſtetur ipm in ſua curia obtinuiſſe ius pr̃onatus ar.ad hoc de fide inſtru. c.ũ dilectus. Si vero ij.ps. Iuſticiarius ſtz eciam quibus patronus obtinuit ius patronatus. Nũciare ergo nõ oz hoc fieri p̃ſonaliter ſed p nũciũ vel p lr̃as. Excludendi ſe ſimile habes quo ad mandatũ pape extra de reſtitutis c.ſi qñ. Liceat tñ ij.ps. Iterũ ſi.de nouo. Poſſidentẽ ſuple & auctoritate ep̃i inſtitutũ etiam ſi ſit p ep̃m iure ſibi deuoluto inſtitutus extra e.c.ſi vero vt ſic vt ſtz p p̃ſentacionem patroni euicentis. Declaretur ſtz quo ad cõez poſſeſſionẽ iuris patronatus vt notant doct extra e.dicto c.ſi vero vbi notant petrus de Ancho. Antho.de butrio & alij q̃ inſtitutꝰ p ep̃m dz cuicentem hmõdi recognoſcere in patronũ Et ſic eſt ꝓpoſteracio vt ſtz inſtitutio p̃edat p̃ſentacionem Nec p̃t patronꝰ cuicenus aliũ p̃ſentare q̃ inſtitutum p ep̃m vt notat ibi Jo.an. Sic̃ eſt qz non debet retractari ex cã ſuꝛuenienti quod geſtum fuit legitime ff.de itinere actuqz priuato l.ij. Si tamen iure patronatus euicto poſt tpis lapſuz eccam ad hoc vacante nec dũ prouiſa p epiſtolam pr̃onus euincentis ad eã p̃ſentauerit purto q bñ tenebit p̃ſentacio dum tñ ſit de eadem p̃ſona quam ep̃us inſtituere decreuit iure ſibi deuoluto qz aliũ p̃ſentando non p̃t tollere ep̃o ius ſibi queſitũ cõne lapſus vt dixi ſupra eodem d. Iniuria.

—

De noſtra prouincia. j. Statuimus & imperpetuũ ordinamus vt nullus decanus ſeu quiuis p̃latus alius exceptis perſonis ep̃oꝝ quoꝝ hac ordinacõne auctoritas nõ artatur inquiſicionẽ faciat de p̃ſentucionis alicuius ad beneficiũ eccleſiaſticum negocio niſi in pleno loci capitulo eo cui poſſeſſio eccleſie incũbit vacato legittime ſub tanti tẽporis ſpacio quo poſſit ſibi prudẽtũ viroꝝ cõſilio proſpicere defecõm ſtatus ſui & de ſufficiẽti remedio prouidere Quicp̃ aũt de cetero cõtra hunc noſtrã ordinacõez fuerit attẽptatum decernimus penitus nõ tenere Ad faciendũ nichilominus de dãpno ol modo quod idẽ poſſeſſor perpeſſus fuerit per decanũ vel p̃latũ aliũ taliter clãdeſtine inquirẽtez p̃nitis ſanctõe cõſilij cõdẽpnantes ambicioſum ipm ab huiuſmodi bñficio ſibi nequiter ambito excludẽtes perpetuoq̃ nichilominus eundẽ ab omni obtẽto alterius bñficij eccleſiaſtici per triennium ſuſpendẽtes

De noſtra prouincia. hec poſtõ facit principaliter duo. primo ponit ſtatutũ Secũdo ibi. & qua adiecta pena ꝓtrafacientibus Et intra hic additur quõ p̃ſentacione qñ qz fcã de bñficio pleno fiebant inquiſicõnes clãdeſtine ignorantibus poſſeſſoribus veris ipſoꝝ beneficiorum & ſic vt ſepius ſpoliati ſunt poſſeſſione beneficiorũ ſuoꝝ ipi veri poſſeſſores aliis in eorum loco ſubrogatis. Decanus ſuple eccleſie Cathedralis vel collegiate aut decanus alius ad quem de conſuetudine preſcripta priuilegio vel alias pertinet ſibi preſentatos inſtituere in beneficiis eccleſiaſticis. Prelatus alius ſcilicz a decano vtputa abbas Prior conuentualis & conſimiles habentes de conſuetudine preſcripcione vel priuilegio ius inſtituendi. Auctoritas ſuple eanctos alios prelatos inferiores in talibus exercens extra de hereticis c. cum ex iniuncto in fi. non artatur ſuple ſm intencionem inſtituentis an vero artetur ſm ea que leguntur & notantur de elect.c.viti.libro ſexto. vide infra glo pri. ff.d. non tenere. Inquiſicionem Debet ut pr̃ quam ſolet inquiri de iure preſentis & meritis preſentati nec non de vacacione eccleſie & ipſius vacacionis modo aliis qz artibus in talibus inquiri conſuetis Debet namqz inſtituens ante admiſſionem preſentati de omnibus & ſingulis talibus ſe diligenter informare ſm ea que dixi ſupra de inſtitucionibus c. Cum ſm apoſtoluz d. duos menſes Et concordat ad hoc q̃ legitur de electionibus c. Cum dilecti.

Presentionis videtur itaq; hec constitutio ad negocium collationis alterius vel prouisionis extendi non debet maxime cum sit penalis vt infra patet dist. quicquid. Differunt namq; presentatio collatio et prouisio institutio ordinatio et huiusmodi prout plenius notatur de pben. c. cum in illis per archid. li. vi. Et vide quod dicam infra e. d. nō teneat. **Iuxta capitulo** loquitur forsan p morem prouincie vbi obseruari solet q̄ hūs iurisdictionem aliquam de aliquo certo tempore in tempus vt puta singulis mensibz celebrat capitulum generale in aliquo loco sue iurisdictionis. Circa quam materiam vide quod scripsi supra de osti. c. i. d. capitulis ruralibus. Vel potes intelligere hoc q̄ hic dicit de pleno loci capitulo vt sz istud capitulum celebretur in loco. i. ipsa ecclesia ad quam sit presentatio sicut alias in simili ordinatur de prouisione et vocatione facienda in ecclesia illa ad quam aliquis electus est de cuius cōfirmatione agitur de elect. c. si. li. vi. **Ecclesie** ad quam sit presentatio de qua hic loquitur. **Incumbit** loquitur itaq; hec constitutio in casu quo ecclesia sit plena vt dixi supra sub parte decisa. **Vocato legittime** id est nominatim et in specie quando de eo constat sm ea que leguntur de elect. c. fi. q̄. vlti. li. vi. Alioquin si de incumbente non constat debz fieri vocatio in genere vt ibi dicitur. Et circa hoc vide notata per inno. de maioritate et obedientia c. humilis et c. in quatuor e. li. Et si fiat tal vocatio in genere debet fieri publice sicut alias notat io. an. in dicto c. vltimo de elect. d. generaliter li. vi. Erit etiam vocatio legittima scilicet vt obseruetur vt sequitur. **Spacio** Erit enim hoc spatium competens sm locorum distantiam personarum et negocij qualitatē vt tū talis terminus esse possit qui tutius iuxta notata doct. de offic. dele. c. consuluit et de accusationibus c. ad petitionem per Innoc. **Prudentum** scz aduocatorū vel alias iuris peritorū. **Consilio** q̄ vnum ex quibus necessarium est maxime in dubijs xvi. q. iij. ris. Et debet ordinarius requiri ab hijs qui ex parte sunt et moribus graues i. q. i. estate vnde qui talium ordinarius utique non curat arctius prendus est lxxxiij. di. c. i. **Defensiuum** Esset enim iniustum aliquem suo iure priuari ma possessum Et ideo etiam vbi iudex procedit ex officio ad utilitatem alterius debet procedere cum cause cognitione sm quod notat dominus c. vlti. de elect. li. vi. d. nota q̄ vbi interponitur. **Quicquid autem** secunda pars **Attemptatum** scz inquisitionem de qua hic loquitur alio modo faciendo vel vocationem impetrantis omittendo. Et sic hec constitutio institutionem faciendam de ipso presentato nō tangit vtrū scz valeat vel non si hec ordinatio non seruetur. Sed q̄ hoc vide infra glo. pri. **Non tenere** Simile hēs in confirmatione electionis siue in concordia siue in discordia facta celebrata vt sz non teneat confirmatio etiam per episcopum facta absq; eo q̄ quo electus si quis sit vel hij q̄ se opponere volunt quando est omnes electi nominatim vocantur et coelectus est presens vel etiam oppositores sunt vocati. Alioquin si iuncti sunt quod vocetur in genere sm formam q̄ habetur de elect. c. vlti. li. vi. vbi doctores quos vidi quo ad concordantiaz materie huius prout bene intelligens eos applicare potest ponunt conclusiones q̄ sequuntur. Una conclusio est q̄ in negocio electionis de qua hic loquitur non sufficit sola citatio eorum quorum interest sed opus est discussioni negocij. Alioquin non valet confirmatio. Et hoc apparet ex textu dicti capituli vltimi dum dicit nullis vocatis et non discusso negocio. Hec est conclusio Jo. an. in no dicto c. vlti. d. non discusso. Ex qua conclusione apparet q̄ in negocio presentationis q̄d equiualet negocio electionis vt infra dicetur non sufficit vocationem fieri sed cum hoc opus est discussione negocij. Alia conclusio est q̄ licet confirmatio electionis sine vocatione facta sit irrita et inanis. Electio tamē tenet in suo robore et vigore ita q̄d iterū queri debeat de viribus ipsius electionis sicut optime de elect. c. si confirmationē li. vi. hec vero est conclusio Jo. in no. dicto c. vlti. d. cōfirmationes li. vi. Ex qua conclusione potest inferri vt supra q̄ in negocio presentationis institutio habet vim confirmationis facte sine vocatione de qua proceditur hic nō tenet presentatio tamen remanet in suo vigore. Dic q̄ iterum de eadem queri et iuxta eam procedi debet ad admissionem priuati ar. c. si confirmationem et eorum que inferius dicam. Tercia conclusio est q̄ si plures sunt electi vel plures oppositores singuli sunt vocandi si de eis constet sm Jo. an. in no. in dicto c. vlti. d. coelectus. Ex qua conclusione inferri potest q̄ etiam in constitutione facienda ad presentationem alicuius si plures sint qui pretendunt aliquod ius sibi competere in illo beneficio omnes sunt vocandi in specie si de eis constet. Alioquin vocabuntur in genere. Quarta conclusio est q̄ vbi constat de coelecto vel oppositore non debet fieri vocatio post edictum sed ni specie. Dic ergo id sentire preteritis in negocio presentationis vbi cōstat de incumbenti vel plurib⁹ pretendentibus sibi ius vel titulum in eodem beneficio colligitur. Hec conclusio dicto c. vltimo verbo alias per Johā. in no. Quinta conclusio est quod vbi ab initio non constat de contradictore tamen est contradictor de facto.

Si talis vocatus non nominatim sed gnee

aliter pr edictum Vel aliter voluntarie. nulla vocatione facta appareat ꝙ suas cesen siones habeat ipse tenebit confirmacio subsequta fm Johan. Andre. in nouell. Qui se nomat in dicto capitulo vltimo. dicto v. as sas v. Ad hoc allegat multa iura pregnans qui ꝙ multum notabilia eo non obstante ꝙ ex eis textus videtur innuere contrariu iuxta quam conclusionem poteris idem intelligere in negocio presentacionis quantū erit ad institutionem inde sequturam.

Ex hac cōclusione poteris aduertere quō ad expeditionem actus requiritur citacio vbi ꝙ tandus venit ad iudiciū sine citacōe ꝙ tñet actui Sed nota ad hec notata p bar. in l. ij. ff. de iur. vocando ꝙ. C. de sentencijs ꝙ interlo. om. iud. l. prelatā Notat. etiā huic sentē cie qō notat spe. in ti. de libelli. cxpt. ℣. sequit ff Item quidem dūt ꝙ dicit casus v. q. ij. c. vocacio. Secta conclusio est ꝙ hec vocacio dz fieri in ecclesia de cius ꝑlatum agit nō alius v. facta electio siue pētacio sic sentit archi. dicto c. vlti. qui etiā ꝟsentit ibi Jo. an. in no. v in qua ꝙ nota. ibi pan. ꝙ Jo. de ymola quos refitat ibi dñus de sco geminiano notabilis cū eisdem qui dicit ꝙ electio in ecclesia denotat electōez ecclesie passiuā hoc est eius ecclesia ad ꝙ sit electio Allegat ad hoc textus in ℣. ꝙ sit in pncipio de elect. li. vi. Septiā est conclusio ꝙ vbi est citatio vnica dz fieri peremptoria alias nō valeret fm Jo. dcō c. vlti. v. peremptoria qui sup hoc remittit ad notata extra de dilat. c. i. sup glo. ij. Et hoc verū intelligit Jo. de ymola nisi fieret pceptū ꝙ monicio p iudicē ipsius electio Nā illud hēret vim peremptorij p eū sup quo est singularis in c. ꝟsuluit de offi. dele. v. terminū peremptorium ꝙ nota. l. ij. C. quō ꝙ qñ iudex v. de hoc.

Octaua conclusio est ꝙ talis vocacio dz fieri nō solū vbi electō vel pētacio sit in distoria sed etiā si fiat in nouidia Nā licet sit cōtra pt tū hec opposito quē qui tūc esset vocādus ar. eius qō legit de elect. c. indemnitatibus ℣. ceterū li. vi. Alias si nō appet fieret citacio generalis fm Car. dcō c. vlti. put ēm refitat Jo. an. in no. ibidem v. nouidia Sed vt melius intelligas ꝓmissa reuoco in dubiū Quid ea que statuūt in dcō c. vlti. quo ad confirmationē electōis sint etiā intelligenda. quo ad confirmacōez pētacionis q̄ est admissio ꝙ institucio cui put notat card. de insti. c. i. v. instituere li. vi. Jo. an. in dcō c. vlti. gloss. ij. tenet ꝙ sic nec obstat fm eū si dicat dictaz ꝟstitucōez esse penalē in q̄ntū irritat confirmationē aliter factā Dñ nō dz extendi put i li. vi. sepius dictū est qz vt dicit Jo. an. ibi in no. ꝟsto etiam pnalis extendit ad cxpensas sub mente allegat ad hoc notata c. si post ℣. li. vi. maxime nū vtrobiq; sit eadē rō i pētacōe siant in elect. Item fm eū dicit pt ꝙ dcā ꝟstō nō est pnal. s qz nō puat iure quesito p electionem cessat confirmacōi electōis ꝙ sic non pt dici pnalis Alias si dicerētur otrariū se queretur ꝙ iura que cassant testā aut codicillos vel dent sentencias nō valere deficientibus certis solempnitatibus essent penales ꝙ non videt verū eo ꝙ nō diminūt pōtimū vel ius pristimū si ergo nō sit penalis posset extendi fm eū nec obstat ꝙ textus dicti c. vlti. nō exprimit de pētacōe sed solū de electōe qz hoc fm eū erat vt concordaret vel cgrueret titulo in quo posita erat illa decretalis ꝙ sinaliter dicit Jo. an. ꝙ etiam quo ad verba. hoc satis colligitur quia verum est fm eum ꝙ verbum electio extenditur ad presentacionem cuius dicto concordare videtur Paulus de elect. c. i. v. eligatur in clemen. Et videtur textus extra eodem c. ij. v. ibi eligant presbiterum ꝙ vera Et ad idem facit ibi c. an. dum dicit ꝙ unanimorum eligitur consensu ꝙ extra. Et sic stat c. a nobis eodem titulo ꝙ de elect. c. querelam Et facit ad hoc ꝙ notatur de elect. c. sciant glo. ante penulti. per Jo. an. libro sexto. Et huic sententie videtur Jo. an. concor. lapus de Castellis dicēs ꝙ sic obseruatur in practica prout ponit idē lapus allegā. viij. Fiat etiam videtur cōsentire dominicus de Sancto Geminiano dicto c. vlti. Quia ex dictis Johan. an. in dcō ter infert ꝙ constitucio adnullans sententiam vel processum vel instrumenta ex defectu solempnitatis omnis non dicitur penalis ex quo non diminit patrocinium ad illud idem fatetur Petrus de Ancho. proprie loquendo dicit ꝙ talis constitucio potest dici penalis alleg. ad hoc de elect. c. si. religiosi ℣. i. libro sexto. Sed ibi priuatur iure quesito Forcius tamen facit textus ꝙ glo. de Rescriptis c. dispendia libro sexto Hic vero vt sciatis quando dicatur pena ꝙ quando nō oportet considerare ꝙ proprie dicitur pena lesio que punit ꝙ vindicat ꝙ quisq; commisit ita dicit textus de pen. di. iij. ℣. penitencia est quedam Et sic patet ꝙ si lex ledat psonam pro vindicta commissi illa proprie dicitur pnalis Et ideo dicit textus ꝙ glo. in dicto c. dispendia in si. ꝙ pena est irritare processum ꝙ rescriptum Ratio est quia laditur ille ex eo qui impetrauit contra iura. et lesio sit Quia saltem perdit expensas quas fecit in lite Idem etiam dicit ibi Dominicus Si lex priuat iure quesito per electionem quia pna est Cum leditur in ipso iure de electione capitulo capientes Et dicto capitulo Religiosus libro sexto Unde dato ꝙ non diminuatur patrocinium. Dum tamen lesio aliqua fiat pro vindicta illa dicitur proprie penalis vt vult ille textus de penitencijs distinctione tercia. Vocall. qui est summe notandus secundum eum.

Ecce ſm hanc ſententiã vltimã quã ponit do
minus apparet q nõ ſolũ pena attenditur
circa ius queſitũ totaliter auferendũ ſz etiã
alias dr dampnũ pſone immines etiã ratiõe
expenſarũ pditarũ ſm qnã etiã conſideracõnez
poſſz dicã illã ꝯſtitucõz de elect.c.vlti. li.vi.
fore penalẽ qz vbi nõ tenet ꝯfirmatio ꝓpter
omiſſionẽ ſolẽpnitatis ibi requiſite liz ob hoc
nõ admittat ius ꝓtens ex illa electõne vt
vult ibi Jo.an. Et ſic illa ꝯſideracõe nõ ſit
penalis Eſt tñ penalis illa ꝯſideracõe qua
ſic ꝯfirmatus pdit expẽſas quas fecit circa
talẽ ꝯfirmationẽ inualidã ar.eorũ que legũt
& notantur dicto c.diſpẽdia de reſcriptis li.
vi. Dz ſi bñ videas ille pene expmũt in dcõ
c.diſpendia etiã quo ad expẽſas. Et ideo nõ
immerito ꝑt dicã penalis quo ad expẽſas ſed
in caſu illius c.vlti.michil expmitur de expẽ
ſis a pte iuris hoc diſponẽtis ſed potius le
ſio ſtingit m expẽſis ꝓpter ſatuitatẽ ꝓpriam
illi9 electi forſan in deliberãdo ſeu fauorẽ ſibi
fieri in expeditione ſue ꝯfirmacõis ſiue voca
tione de qua fienda ibi ꝓuidetur Et aduerte
q m dicto c.diſpendia ꝑſatus dñus in ḡ.rel
rus q̃z aſſignat illũ textũ p vno notabili di
cens q lex q̃ anullat pæſſum vel trãs ꝺtencõ
ſas vel infert ꝺdẽpnationẽ expẽſarũ dr pena
lis ſatẽ tñ e.c.ḡ.i.ꝺ. nõ inde ꝺcẽs q ꝯſtitutio
penalis liz poſſz extendi ex ꝺdẽptitate võnis
pena tñ ꝺtenta nõ dz extendi ad caſum nõ ex
pẽſum Ex quo dicto ſequitur q illa ꝯſtitu
tio nõ extrudit ad pñtacões pena illi9 c. nõ
habebit locũ in illis ar.c.in penis de iureiur
li.vi. De hac matria quõ & qñ ꝯſtitucõ pe
nalis extendat ad nõ expẽſa ſcripſi ē de ꝓæſ. pa
ben.c. Eſurientis auaricie ꝺ.pauãtes. Hic
tñ aduerte q dicta opinio Jo. an.nõ obſtat
tur vt ꝺcit in anglia. Et p obſeruãcia illa
que practiſat inſtitutionẽ valere ad pſentas
tionẽ aliaui9 liz nõ fiat vocacõ ſm formã dis
cte decre.vlti.de elect.li.vi. Cõtra dictam
opinionẽ Jo.an.moueo ſic. Idem Jo.an.
ſicut dixi ē e.c.i.ꝺ. reuoluatur ꝺclusionaliter
tenet q pr̃onus laicus pñtans ſcienter indig
nũ ꝓpter hoc nõ amittit ius ſuũ illa vice ſed
ꝑt j tẽp9 legitimũ pñtare dignũ. Modo vi
deo verũ eẽ a ꝓte iuris q ſciẽter eligẽtes in
dignũ ꝓdũt ea vice ptãtq eligẽdi de elect.c.
q̃q̃ li.vi. Si ergo electio & pñtatio ad pena
rũ putant videret q laicus ctiã pmo eligens
& poſtea pñtans ſcienter indignũ amittit ius
ſuũ illa vice qđ tñ diffitetur Jo.an. ſz q p̃
ſentatio eſt electio Cui9 etiã dicto ꝺcr.ar
di.de inſti.e.i.ꝺ. inſtituere li.vi.nõ eẽ bñ di
ctũ nã eligẽ eſt ex pluribz votis eligere.i.col
ligere ſicut notat hoſtien.in ſumma de elect.
ḡ.in quibz ꝺb. Ecce ego dico Sed vt ibi di
cit hoſtien.hoc vitiũ ſtz electio actiua q̃ ex
pluribz iocis ꝺſiſtit nõ ꝑt cõſiſtere niſi inter
pueros & ſic in patronũ vnicum cadere non
ꝑt electio Sed vbi ius tale cadit in vnũ aut
dr pñtatio aut collacõ vel puiſio ſiue ordina
tio. Aliqñ vero dr creatio qñqz inſtitucõ qñ
qz collatio de quorũ ſingulis hoſtien.dat re
miſſiones in loco ꝓdicto Et hec vera dicit i
tm etiã q ſi plures ſint patroni laici nõ ꝑti
net ad eos electio ſicut plenius ibi notatur
q eũdem ḡ quis poſſ.t ꝺb.laicus aũt Et q diſ
ſentant electio & pñtatio ſatis colligitur ex
alia ꝺclusione eiuſdem Jo.an.in no.dicto c
vlti.ad fi.vbi querendo nũq illud c.locũ ha
brat in collacõe Videt q nõ eſt mediũ inter
electionẽ & ꝯfirmationem ſed in pñtatione
ſic. Namq in pñtatione ipſa pñtatio ẽ act9
medius inter electionẽ pſone pñtande & in
ſtitutionẽ eiuſdem que eſt loco ꝯfirmacõnis
Ex q̃ dicto ſequit q electio & pñtatio dñt
& nõ ſũt idẽ ẽ ꝑ opioz Jo.an.nec obſtat qđ
all. Jo.an.de c.ij.& iij.extra e.ti.vbi textus
circa patronos vtitur ꝺ electionis. Nã ibi
& in ꝺſimilibz verbũ electionis ponitur imp
ptie vt pz ex hijs que dixi ſupra hac eadem
glo.ꝺb.ꝑterea electio nãqz talis in vno pa
trono nõ eſt electio canonica qne ſit pauci
ꝺbz votis plurimis ſed ſit ſm votũ vnius ſi
cut vn9 puer dr eligere pulcrũ flotẽ vel pul
crũ pomũ nux notata hoſtien.de elect.ḡ.i in ſũ
ma ſua Nõ ergo videtur bona argumentacõ
a ꝓprietate vocabuli ſtricte ſumpti ꝓut ẽ vide
pe m dicto c.vlti.li.vi.vbi electio ſtricte ſum
pta ſumit p electõe canonica ad ſignificatio
nẽ eiuſdem large ſumptaz put notat Jo.an.
in electionibz que pædũt actũ pñtationis.
Nam ſenſus vt vbiqz non eſt vn9 Nec
ꝓſuppoſita opinione Jo.an. & ſuorũ ſequa
cium ſequeretur ex hoc q electus a patrono p
viam pñtationis ad aliquod beneficium con
ſentiens pñtationi de ſe facte ex tũc effectua
liter nõ poterit ſe admitti & inſtitui in eodẽ
bñficio tres menſes poſtq̃ hmodi pñtatio
ni de ſe facte conſenſerit amitteret ius ſibi cõ
petens ex eadẽ pñtatione ſm eã que caſu ele
ctionis legũtur & notant de elect.c. q̃ ſit li.
vi. Et ſic etiam in cæteris que ſtatuũtur ſer
uari in electionibz canonicis ſeruari dñt etiã ea
de in pñtatione ſimplici patronorũ Quorũ
tñ contrariũ communiter videm9 obſeruari nec
conſuetudo hoc obſeruat que dr legũ eſſe optima i
terpres ff.de leg.iij.l. Item ſi de interpretacõe
Hijs tñ nõ obſtantibz fateor iuxta opinionẽ
Jo.an.magnã eſſe equitatem vt ſtz etiam
in preſentatione fiat vocatio ſiu quod conſti
netur in dicto c.vltimo & q inſtitutio pſen
tati fiat cum cauſe cognitione maxime vbi p
babiliter poteſt dubitari an plures ſint pa
troni ſiue veri ſiue pretenſi Nam inſtituens
non debet eſſe præceps in admittendo preſen
tatum argumentum dicto c.vltimo ar. cotũ
que ſcripſi ſupra e.li.de inſtit.c.cum ſm apo
ſtolum verbo Duos menſes.

Quod non teneat institutio omissa tali so lempnitate reputarem in regno anglie satis rigorosum maxime ad cōis practica & cōsue tudo huius regni vt cōiter aliud inducant et obseruent & xtra hunc rigorem optime fac unt notata bet. xpost. extra de elect. c. q̄ siant ꝺ̄ Item queril vtrū ostrācio (Ad latisfa ciendū ꝺ̄. Dāpna cūm hic vide q̄ strīpsi supra de paurī. c. vnico ꝺ. dampna oīia. Pallelsuy. i. mūbrens preserim titulo co lorato de quo & pro eius iure quid importz vide q̄ strīpsi supra de cōrss. prēben. c. esurie tis Quarticia ꝺ. primitus amoueri Der uellus fuerit suple talis proæssus etiā de stimi xtra eum facti & habiti Taliter sz extra plenū loci capitulum & non facta vo cione vt hic statuitur cūdemnam? est ita q̄z hec ostō edita q̄ viam sententie iam late quo ad restitucionem huiusmodi dampno rū & est sensus q̄ ipso iure ligantur ad resti tutionem ita q̄ non sit opus ministerio ho minis n si quo ad declarationem sicut alias legitur & notatur in c. nā sm leges de hereti cis li. vi. Ambitiosum ambicio est ad ho nores mundi sine suffragio tpis & sine meri to laboris velle promoueri xli. di. iuramus ad si. & q̄ sit pctm mortale & ideo reprobanda notatur de Rescriptis c. vlti. glo. i. p archꝺ. li vi. Excludentes simile habes viij. q. i. c. apostolica i. q. vi. sicut ios de transl. epi. c. quā to ad si Perpetuo. i. quā diu vixerit & cō cor. in simili ff. pro socio l. i. vbi de hoc p au curꝺ. Sic etiam ponitur lxxi. di. c. scōrū. ff. de procur. l. & imperpetuum de Rescriptis. c. vlti. li. vi Emuda sz ambitiosum Omni obtentu. i. adeptione etiā p viam pmissa tionis sm ea que strīpsi supra de paur. c. ex horrenda ꝺ. obtinendum Ecclesiasticis q̄ sz hēri non pt sine institucione canonica Trieunium istad trienniū incipe debet a tpe quo ostat ipm xtra istam ostōem deli quisse declaracione indicis cōpetentis

Ut singula ecclesiastica officia i ecclesia dei rite procedant statuimus ne archidiacoui nimium gues eccles'ijs sibi subiectis existant discrictius inhibentes ne statutum in cōcilio generali enectionis numerū exceꝺāt sed visitacionis nomine debitam sibi recipiant procuracionē Nec ad eā procuracionē vementes extraneos vt secū veniant inuitare pſumant Si tñ pro honore archidiacoui ecclesiarū rectores ve lint aliquos inuitare hoc nullatenus prohibemus Sed ipi archidiacoui nullum inuitent ne forte qui per suū aduentū ecclesias nō guarent gūet per iuitatos. vñ vt eis subtrahatur necessitas inuitandi prohibemus ne archidiacoui die visitacionis apud eccles iam quā visitant caplm̄ celebrent nisi forte in burgo vel ciuitate ecclesia sit cōstituta Ad hec archidiacons districtius inhibemus ne aliquo mō procuracionē recipiāt sine cā rōnabili nisi illo die quo personaliter visitant ecclesiā procurantē nec redēpcionē pro visitacōe extorqueri p̄sumant.

Ut singula Ista ostō que fuit Stephani archiepi edita in cōcilio oxonie primo facit quatuor. In pma pte disponit de vno mo deramine quo ad archꝺ. visitantes & ipsorū p auracōes In ij. ibi Si tū ordinat etiā cū quoꝺā moderamine ne archi aliquas inui tent ad pauracōez In tertia ibi Dū vt ab ēis tollit occasionē inuitandi In iiij. ibi Ad hec statuit de pauracōe nō recipienda nisi cū archūs psonaliter visitat. gues sic viz q̄ aliquid subditis suis occasione visitacō onis ipsorū archꝺ. imponat xtra formā inse rius statutā aut alia canonū istituta x. q. iiij relatū extra e. c. phibemus & c. sopite. Ec clesijs sibi subiectis Sūt em̄ quedam ecclesie licet infra ambitū alicuius archidia conatus ostitute que tñ ipsi archidiacono nō sunt subiecte vt puta ecclesie regulares q̄ les sunt monasteria canonicorū regulariū et monialiū extra de offic. archꝺ. c. vlti. vbi ꝺ hoc p Inno. host. Jo. an. & alios Sic etiā si ar chiepus aliqs ecclesias sue iurisdictōi reser uauit in spē ita q̄ in eis archūs nullā iuris dictionē exercat tales ecclesie dicūt epi ar chidiacono subiecte sicut est videre in mltis locis vbi archiepi & epi exercent iurisdcōez immediatā & peculiarē Statutū sume q̄ ē j numerū ōcilio generali extra e. c. nī aplūs Enectōis numerū viz quinq̄ aut vi sicut pz dcō e. nī aplis q. q̄ circa an aūt vi tra hūc numerū deat pauracio psonis pluri bus q̄ sint enectōes reūtant opionez & ho sti. & Jo. an. post eū de excess. prel. nī ad q̄ rūdā vt viz sm opionē aliquorū q̄ntus ē nu merus enectionum cum suis excessibus. tantus sit vltra hos numerus psonarum pditum ad custodiendum equos.

Alia opinio est ꝙ p singulis trib⁹ equis vl
tra eor̄ assores sit vnus predester ad dictos
tres equos custodiendos Tercia opinio ē
ꝙ singuli duo equi vltra ipsor̄ assores ha
bebūt vnū Custstde n In hns tū Jo.an.ꝙ
hostien. relinquūt huius rei terminationem
tom iudicis arbitrio ſm regionis ꝯsuetudi
nē. Quor̄ opinioni ꝯsencio maxime vbi de
more regionis est ꝙ custodes equor̄ nō sunt
equites sed pedites vbi tū psone deputate ad
equor̄ custodiā sunt equites ꝛ nō pedites
vt omniter seruatur apud platos in An
glia satis rationabile est ꝙ psone nō debēt
exercere numerū euentionū. Sufficere nāq;
pūt iuxta morem anglie due psone ad cu
stodiendū septem equos Sicq; archidiaco
nus citra latus suū habeat quatuor psonas
ipso exīte quinto ꝛ sic in toto cū septē eīs
erūt septem psone ꝛ nō plures. In expressu
tamen vnius vel duarū psonarū pedestrium
nō erit vis ſm hostien. dicto c. Cū ad quor̄
dam exercēat Quod si fecerint pt eis dene
gari pauratio ſm ea que notat Innoc. c. cum
ad quor̄dam de exactib⁹ platoꝝ ꝺ. p illis.
Et hoc intellige verū qno ad numerū super
fluū quem forsan adduxit plat⁹ vltra debi
tū numerū put notat in glosa. ber̄. dicto c.
Cū apl⁹ ꝺ. otenti existant vñ licet archiꝺ
plures secū ducat viz vltra numerū debitum
tam̄ nō negabitur pauratio vsq; ad numerū
de iure limitatū ad instar petitoꝝ que si vl
tra debitū ꝯcepta est tū ad debitū redigēda ñ
aūt in totū neganda vt l. gui solidū ℔. etiam
ff. dele. ij. Si aūt supflui nō pūt ab alijs se
pari vt qꝺ archidiacon⁹ hoc recusat tūc po
terit pauratio omnib⁹ denegari vt sic vtile p
inutile videtur ff. de aqua ꝯc. ꝛ estima. l. i.
℔. Item queritur Et ad hoc petrus de an
c. prano allegat l. in fideius. si. ff. de vsuf. vbi
a proba petitio ratione incerte ptis potest
negari in totum Et sic ipse notat dicto c. cū
apl⁹ ꝺ. querit glo. visitationis nomie que
visitatio qualis esse debet quo ad archidiaco
nū dixi supra de offitio archiꝺ. c. i. ꝺ. visitatio
nem Et nota ꝙ dicit visitationis nomine.
nam si alia de causa archidiaconus citraiat
suum archidiaconatū nichil pt exigere a sub
ditis extra e. c. pro arationes cum ibi nos
tatis Et vide ad glosam Barth. in ꝺ. visita
tionis. Debitam Sume quod est infra p
arationem Et dicitur pauratio debita que
fit in victualibus ipsi archidiacono cum per
sonaliter visitat pro se ꝛ suis cum septem re
uectionibus ad magis patet qllo ad euectio
nes extra e. c. Cum apostolus quo ad pro
arationem fiendam in victualibus patet e.
ti. c. Romana ꝛ c. exigit li. vi. debet tamē per
p̄ro aratio solui ſm facultates ecclesie visita
te extra e. c. Cum nuper vt videlicet eccleſia
que magis habundat largius visitandi exhi

beat extra ē. c. Cum apostolus ꝛ dicto c. ū
nuper Inuitare ne prelatus ecclesie so su
per hoc grauatum fore rationabiliter conque
ri posset extra e. c. Cum instantia circa me
dium Et facit ad hoc quod legitur de offitio
ordinarij c. vt iuxta x. q. iij. cauendum. Si
tamen Secunda pars. Dormire archiꝺ
ne stiliet solus forsan in mensa sedeat absq;
solatio aliq⁹ eum honorem vivorum qui eū
consolari sciunt ꝛ possint Ecclesiarum
scilicet visitatarum Sed ipsi ꝺ℔. Re for
te Redditur ratio permissorum Non gra
uarent extra e. c. Cum apostolus i. q. iij.
cauendum Unde vt eis Tercia pars
Die visitationis. Potest enim visita
tor vna die morari apud ecclesiam visitatam
x. q. iij. inter iuxta si. Ultra vero vnum diez
morari non debet ibidem nisi necessitas ali
ud inducat prout notat archiꝺ. e. ti. c. Ro
mana ℔. deinde ꝺ. redeat li. vi. Quo casu q̄ꝺ
ibi morari contingit pro aurari debet sumpti
bus ecclesie visitate sicut notat Jo. an. ibi
dem e. e. ꝺ. visitatis in no. li. vi. Et intelligi
potest quod legitur xvi. q. i. placuit licet alij
dicant ꝛ illud c. placuit sit correctum p c. in
tr extera preall. quod vult vt p vnū diem
solum ibi moretur hostien. vero in summa de
offic. archiꝺ. ℔. quod sit ꝺ℔. patet ex p̄missis.
dicit ꝙ visitans potest redpe pauratione du
plicem vna viz in cena diei qua venit ad ec
clesiam vt visitet presbiterū aliam in pran
dio diei sequentis qua visitat Et sic tractā
tur e. ti. c. felicis ꝺ. vna die p archiꝺ. li. vi.
Sed michi videtur ꝙ siue visitatore veniat de
sero vnus diei ad cenam ꝛ facto prandio de
mane transeat ad aliam ecclesiam siue de ma
ne veniat ꝛ tam in prandio q̄ in cena etiam
p. totam noctez ibi moretur in proximo ma
ne transitarus ad aliam ecclesiam nō recipit
nisi pauragonem vnius diei quia vtrobiq;
prandium ꝛ cena computantur pro vna p
auratione sic ꝙ dies vnius pro aurationis
computetur secundum diem naturalem vide
licet xxiiij. horas iuxta notata doct. ff. de ꝺ.
fig. l. ij. Capitulum In quo congregāt
rectores tractatus ꝛ alia mihi facienda ſm
ea que scripsi supra de consti. c. quia incontti
nentie ꝺ. capitulis ruralibus Mili. Exci
pit ab eo quod supra dixit forte tempora me
tam philosophiam est iuxta illud Sub du
bio forte respondent sepe scripti ff. de annuis
leg. l. iij. glo. i. Et potest sumi assertiue. ꝛ sic
ponitur extra de testam. c. ij. vbi de hoc verbo
forte de rescriptis c. super litteras glosa ante
penultima de prim. di. i. quamobrem per Jo.
Et sic stat hic signans talem euentum.
Burgu Dest castro ſm quosdam vel vbi
sunt crebra castra. vel dicitur burgus vbi
sunt per limites habitacula plura constituta
secundum Januensem.

Et nota ꝙ burgus dicit ꝑt villa qua cuiqz ꝯ
lia a ciuitate in qua est vniuersitas appro
bata hoc ꝓbatur. C. de fund. vri ꝑnat l. penul.
li. xi. & notat ff. de leg. i. l. hered ℌ. vidis ad fi
p bartℏ. Ciuitate in qua sꝛz ſm cōez vſuz
loquendi est sedes epalis & hz maiorē & gu
bernatores in dignitate cōstitutis siait no
tat bartℏ. in extrauag. qm nup d. lūbardie.
coll. xi. & tangit ꝙ eundem dicta l. si hered ℌ.
vic. ff de leg'i. Que vero sit dīna inter ciuita
tem vrbem Castrū Castellū villam opidū.
& municipium notatur de sen. exē. c. si ciui
tas d. villa ꝙ Jo. an. in no. li. vi. Ecclesia
que sꝛz visitatur rō huius est qꝛ in talibus
burgis & ciuitibus habundāt hospicia Et
est ibi citer copia victualium sic ꝙ propter
supuenientes nō oz auratū ecclesie visitate ꝑ
nari in sua prouisione vltra expensas ar
chidiacoi & familie sue. Ad hec iiij. pars
Aliquo. mō sꝛz nec in victualibus nec in
pauma nec aliqua alia re loco paume ar. eo
rū que legūtur & notantur e. ti. c. romana ℌ.
parationes li. vi. ibi. quolibet alio mō &c.
Procuracionē ſuple que debetur nomi
ne visitacōis rōnabili vtputa qꝛ archℏ. in
firmus est vel aliter legittime impeditus q̄
minus possit psonaliter visitare nā in hoc ca
su potest ꝙ aliū suū officiū exercere ſm ea q̄
leguntur & notantur de offic. ord. c. si epūs
li. vi. vbi de hoc p dnōm de sancto gemmiano.
dℏ. quero an iste textus qui dicit ꝙ eadez ra
tione qua epūs impeditus ꝑt visitare p aliū
sic & quilibet archūs siue ordinarius inferi
or. Personaliter ad personalem em̄ vi
sitationem tenetur quilibet ordinarius nisi
cōpetit officiū visitacōis siait ptz e. ti. c. ro
mana li. vi. extra e. c. parationes si tñ ra
nabiliter impeditus sit ꝑt visitacionis offici
um ꝙ aliū exercere vt dixi supra e. pro x. glo
in quo casu & etiā si psonaliter visitauerit q̄n
tum hñt retinere noīe prouisionis in pau
ma vbi visitatus vult ipsius noīs prouisi
onis soluere pauma hodie limitatū est per
cōstōem benedictinā que incipit vas electō
nis ibi videas Redēptione simile habes
x. q. i. relata Ꝓrabilitatione. i. vt non
visitentur subditi & sic exponas pro visitacō
ne nō faciend & non licet. x. q. i. relata vbi de
hoc ꝙ archℏ. vel petes intelligere ꝙ visitacōne
nō facta forsan qꝛ epūs eodem anno visita
uit & suspendebat iurisdictionem archidiaco
ni & sic archℏ. vult ab eis aliquid loco pisa
tionis exigere q̄ nō licet vt hic vbi nō visita
uit Si tñ visitet bñ valet redemptio pisa
tionis debite in victualibus vt sꝛz pro pis
tacionibus hmodi aliquid certū accipiat x.
h. iij. c. relatū vbi de hoc ꝙ archℏ. Sed quero
nūquid archūs possit a suis subditis aliquid
exigere p modum caritatiū subsidij in casu q̄
nō visitauit suū archidiaconatū ſm iuris exi
gendam & sic nō possit pisationes habere.
dic ꝙ non qꝛ archidiaconi nullas exactō. s
re tallias exigere dñt a suis subditis ad opꝰ
suū proprium extra e. c. ai aplūs ℌ. prohibe
mus dℏ. archidiaconi vero ibi tñ bern. in d.
exactōes videtur tenere q̄ idem ꝙ ibi dicitur
de epō hēat loai in archidiacono hostien. tñ &
Jo. an. ibidem tenent otrariū viz ꝙ non ꝑt
exigere caritatiuū subsidiū all. ad hoc de ex
cess. prel. ad hec & c. accedentibus ad finem.

Idem.

Archidiaconi & j. Archidiaconis de
canis & officialibus
eorū districtius inhi
bemus ne subditos suos exacti
ones vel tallias per se vel per a
lios exercere vel extorquere pre
sumant.

Et archidiacani. hec cōstō
est eiusdem auius & precedens &
est ps huius supra de offic. ar
chidiaconi c. vt archidiaconū

Exactiones simile habes extra e. c. cum
aplūs ℌ. prohibemus dℏ archidiaconū d. et
ibi hoc vide ꝙ dixi supra e. proxi. glo. vlti.
Quot do modis sumit exactio vide p card.
de iudic. c. i. glo. vlti. li. vi. Per alias i hoc
addit ad ea que legūtur extra e. c. ai aplūs
ℌ. prohibemus dℏ archidiaconi vero.

Vanitacius.

Item cōtra grauā
mina & excessus que
per apparitores ar
chidiaconorū & decā
norū subditis inferri didicimus
remediū adhibere volentes statu
imus vt cū pro faciendis execu
tionibus aut pro alijs necessita
tibus ad hospicia rectorum vi
cariorū seu capellanorū vel alio
rū presbiterorū seu clericorū vel
religiosorum eos declinare con
tigerit nichil omnino rōne pro
curationis vel alterius seruicij.
exigant ab eisdē sed cum gracia
rum actione recipientes ea que
eis ab hospitibus apponentur il
lis contenti existant. Neq; per
nūcios & subbedellos sed per se
ipsos execucōes faciāt pceptorū

Bedelli vero qui contra hoc fecerint & onerosi subditis dominorum suorum seu iniurioſi insuenti fuerint grauiter puniantur & grauatis duplum restituere teneantur

Item contra. Hec est ostitutio bonifacij archiepi Et hz duo dicta. In pmo ordinat de puisacoibz & exactionibz nō faciēdis vel recipiendis p appitores archidiaconorum In secūda ibi Bedellis adiūt pnā Apparitores De hijs & de plurib nūcupationibz taliū vide supra. de iudi. c. exaussis ¶. statuimus v. apparitores Decanorū suple ruralium qui etiā sub diaconatu qnqz ecclīe mīisteriū vt dixi supra de iudi. c. i. in pncipio decani rurales Executionibus scz mādatorū eis directorū pm illud qd legit & notatur de insti. acti ¶. tripli Necessitatibus. i. negocijs tangentibz officiū archidi. Holpicia. i. māsiones siue inhabitationes Capellanorū suple pochialiū Presbiterorū sit nō pochialiū sed forsan cantarias hūtiū vel ānalia celebrātiū Clericorū suple secularium ad differz eius qd sequit Vel religiosorū Ex hac ltā nō intelligas qn religiosus ordinatus oplendat appellatiōe clerici large sumpto vocabulo liz tñ aliquis sit religiosus nō tā ordinatus nō obtinet appellatōe clerici p qd notat p Jo. an. de ſnil. c. exēpcōnē glo. vlti. li. vi. Duū tñ hic aduerte qd ex hac ltā colligi pt q religiosi subsunt archi. q quō verū sit hēs notata p doct. eſ de offic. archi. c. dilecto Eius scz appitores Ministerium procuratōis forsan q pretext tal noie dñi sui qz noie pprio nullā pauationē petere poterit p ea q scripsi ī c. c. i. Vel alterius seruitij suple officiū tal appitoris cernētis q̄tū ad exeaōz mādatorū sui dñi Nā remuneratione tal seruitij tenet sibi ipm mittens impēdere p ea q legūt & notantur de offic. ord. c. si epūs li. vi. Si tñ cernat labore suū aliūde impēsum seu sē qz dignꝰ ē merc de nariꝰ mercede sua iuxt ea q notaui ī de sac vnc. c. aū facti v. singlis ecclesijs Exigāt. i. petunt Grārum actione q reddida ē aī qui quicq tribuit ex liberalitate licz nō ex necessitate Et dor. in fili e. aī. c. ij. in e'em. ¶. igit Eis scz appitoribz Holpitibz. scz eos recipientibz & sic active pōt Nūqz tñ pōt passiue p ipo recepto iuxt illud sum qui suscepit eos & qui me suscipit hospes Appellatur loqtur de abis & pcabz q tradūt sub hospitalitate p ea q dixi ī de offi. ord. e. statuiꝰ v. hospitales. pz ergo q nō sentit de domis & muneribz data q laborare nō dīnt archidiacoti erga subditos neqz p se neqz p suos vt legit ī c. xi. aī suis remissis Illis scz appos

sitis Neqz dē. Ductus quibz si simplices nūcij sint liz & iurati sint nō ē credēdū vt notat archi. lxxxv. di. ppositi add. adde dicas audacter Periplus. Nō huiꝰ est qz industria psone & electa & tales appitores erūt iurati de fideliter exequēdis ea q spectāt ad officiū suū p ea q dixi ī de iudi. c. quidā ruralium v. coīū testibz dē. tu igit vū nō pt tal expedire p alios ex de offic. dele. c. vlti. Nūqz tū taliz mādatur vt p se vel p alios executionem faciāt quo casu sufficit vt p alios ad q̄s pōs pitur fieri faciat dūmō iuste & legitime fiat alioqn nō excusabit fieri ar. eorū q notatur p Jo. iij. q. vij. c. in gmnibz glo. i. Bedelli secūda ps. Et dic bedelli. i. appitores. & sic habes aliud vocabulū quo noiantur qnqz hmōdi appitores vltra ea q dixi ī de iudi. c. exaussis ¶. statuimꝰ v. appitores Cōtra hos scz qd supradictū ē Puniātur Justū est vt hec pūitio fiat pmo & pncipaliter p ipsorū dños archidiaconos viz vel decanos ar. eorū q legūtur de sta. mo. c. vlti. vbi de hoc in glo. i. Corrigé nūqz dz quis factū suū q̄ exspectare vt ab alijs corrigat p ea q notātur de rescriptis c. ab exōnato glo. ij. Si tñ iporū dñi eos nō pūiant pñt ipsorū superiores epi viz vel eorū officiales eos pūire etiā solū in casu negligentie sed p via simplis querele p ea q non tanꝰ ex de offic. ord. c. past dal glo. i. p bar. Duplū Sile habes e. ti. c. exigit li. vi. Teneātur an ipo iure vel p sñaz potes videre q notaui ī c. li. de ostitutōne ibz c. qz mōtinētes v. teneatur

Stadkard

Pena & miserabilis cupiditas adimuent vt pro litteris institutiouū clericorū ad beneficia ecclesiastica admissorum & litteris ordinū proscriptorum labore & sigillis fiunt multociēs exactiones immense id reprobante canone dicente quod sicut non decet epm manus impositionem vendere. Archidiaconorum quoqz et suorum officialiū nec non & aliorum cleri certificatoria as litteras inquisitionū super beneficijs vacantibus factas tradere renuunt presentatis nisi prius excessiuam nimis summam pecunie habeant pro scriptura.

Nos igitur hunc abusum abolere volentes pīntis ordinacōe

concilij duximus ordinandum
q̄ pro ſcriptura litterarū inquiſi
cionū inſtitucionum vel collacō
num ℰ cōmiſſionum ad inducen
dū vel certificatorijs ipſaruz in
beneficijs vltra xij.denarios pro
litteris vero cuiuſlibet ſacri or-
dinis vltra ſex denar.dicti clerici
per ſe vel per alios non recipi-
ant quouiſmodo. ¶ In veteris
vero ordinarij ſuis teneantur mi
niſtris ſtipendia conſtituere qui
bus debeant merito contentari.
¶ Pro ſigillacione vero littera-
rū huiuſmodi aut Mariſtallis
pro introitu ſeu ianitoribus ho-
ſtiarijs vel barbitonſoribus ſepo
rum a clericis minoribus Vel
maioribus ordinibus decoratis
nichil omnino exigi volumus.
vel perſolui ne cuiuſuis ſpē ve-
lamims ſolucio pro ſigillis litte-
rarū vel introitu ſupradictis in
queſtum dampnabile cōuertan
tur. ¶ Et ne temeritas prouiſ
a remedia violans preterea im
punita ſi cōtra premiſſa quicq̄
recipiatur ab aliquo duplū ſic re
cepti reddi precipimus infra mē
ſem. ¶ Alioquin clerici benefici
ati receptorū per ipos inique du
plum reſtituere differētes ab of-
ficio ℰ beneficio nouerint ſe ſuſ-
penſos. ¶ Clerici vero nō bene
ficiati ℰ laici ingreſſum eccleſie.
ſibi nouerint interdictum quouſ
q̄z de duplo ſatiſſactionem im-
penderint ſoluentibus compe-
tentem.

Pena et miſerabilis hec eſt
coſtō Johannis ſtratford nō tñ
contenta inter cōſtones eiuſdem
quarū exordiū ſic incipit Pon
ſam xpi ℰ habet quinq; dicta principalia.
In quorū primo relatat carta grauamina.
ūrca cartas lrās ſubditis libranda ℰ ſigil
landas a iure cōmuni exhorbitantia per ſu
periorū officiarios vt ſepius ſubditis illata.

In ij.ibi Nūs igitur prouidet de remedio
quo ad ſcriptura huiuſmodi lrārū In tertō
ibi In certis prouidet in genere ſup alijs
ordinarijs ipſis miniſtrantiū ſtipendijs
In iiij.ibi Pro ſigillacōe diſponit ſuper ſco
dis p ſigillo ℰ portorū officiariorū nō reci-
piendis In quinto ibi Et ne adicit penā
contra facientibus Cupiditas que eſt ra-
dix oim malorū xlviij.di.c.bonorū de pen.di.
ij.radix ℰ in ꝓhemio decretaliū ſup ē. cupidi
tas Circa q̄ vide notata de oſti.c.nā cupidi
ſencia ē.ostruuntur per bernardum.
Lris inſtitucōnum ℰ quibus dixi ſu-
pra de inſtit.c.i.ℰ c.ex ſolito Admiſſorū
ſcz p eos quorū officiū eſt tales admittere
ℰ auctorizabiliter inſtituere extra de hereti-
cis c.cū ex iuncto in fi. Lris ordinum
de quibus legitur ℰ notatur extra de cle.pe
gri.c.i. Scripturarum potes adiungere
de eaā pro carta in qua ſcribitur. Et ūrca
hec ℰ etiam ea que ſequūtur vide que ſcripſi
ſupra de inſtit.c.i.glo.vltī. Sigillis idest
ſigillorum appoſitionibus Multacies
ℰ ideo ūcius eſt ℰ fortius talibus reſiſtend
ar.ad hoc ff.de penis l.capitalium.ℌ. graſſato
res ℰ l.ſi diutino vbi de hoc in glo. Juxta il-
lud multis graſſantibus ꝺpus eſt exemplo
de penis c.i.ℌ.quitas autem in clemen.
Immenſe .i.magne tanone l.q.ij. Di-
cut epm Archidiaconorum ꝺℌ. Alio-
rum ſuple ipſis archidiaconis in dignitate
ℰ honore equalium vel eis in talibus inferi
orum ad ſuperiores nāq; vel maiores hec
clauſula referri non debet ſm ea que legūtur
ℰ notantur de Reſcriptis c.ſedes apoſtolica
Clerici ſuple ſcribentes in ipſorū officijs
Certificatorias lrās ſimilem conſti-
tucione habes ſupra de inſtitut.c. Item q̄
quo ad lrās certificatorias ſuper inductio
ne admiſſi ad beneficiū eccleſiaſticū non diſ
ferendas vbi videas que ſcripſi ſupra ē.certi
ficatorias lrās Inquiſicionum que præ
dere debent ad miſſiones fiendas ad beneficia
eccleſiaſtica ſm ea que ſcripſi ſupra de iure pa
tronatus c.per puncta Factas.i.i debitā
formā ꝺrceptas ℰ idem intelligas ſi eas face
re diſtulerint ar.eorū que habes in ſimili ſu
pra de inſtit.c. Item quia ē.facere ℰ glo.ſe
quentibus Preſentatis vel ipſorū pro
curatoribus Prius ſcz ante ſtradicionem
Minus accellitam reſpectu ſcripture i
talibus lris contente Non igitur ij. ꝑs
Abuſum.i.prauū vſum ℰ ſimile habes de
offic.ord.c.quis li.vi. Abalere.i.delere
.C.de edicto dini adrian.coll.l.ſi.de abolic. p
totum Scriptura ſub hac intelligē recta
cōprehendi ſm ea que ſcripſi ſupra de inſtit.
c.i.ē.carta Nam vt ibi patet intextu p car-
ta nichil debet ſumi ℰ ꝺcor.extra de ſpmonia
c.i. Lrarum ſcz certificatoriarū. Inſti-

cutionū de quibus habes supra de institu. ℔. ex solito **Collationū** de quibz habes supra de insti. **Cōmissionū** que solent fieri p epos p hijs que admittūtur ad beneficia ec clesiastica ℭ dirigūtur tales cōmissiones vt ꝯmuniter archidiacono vel eius officiali ꝑm ea notaui supra de insti.c. **Item** qz d. superio ris **Ad inducendū** sez sic admissos i eoz possessionez ymōdi beneficioꝝ **Certificatorias** repte lras **Inquisitionū** sez inductionū non aūt intelligas inquisitionum qz de hijs dixi supra **Et** q hec lra mtelligi debeat de certificatorijs inductionū pz ex lra que sequitur **In beneficijs** Si eā hec lra deberet referri ad lras certificatorias inq sitionū ñ dixisset in beneficijs sed ad beneficia **Ultra xij. denarios** minꝰ tū recipe possunt ℭ debēt nam in lra institucōis collatio nis vel mandati ad inducendum minor est la boz in scriptura q̄ sit in scriptura certificato rij institutionis vel inductionis statuitur ergo hic q ꝑ lras certificatorias inquisitionis so luantur xij. denarij **Item** p lras inductionis ℭ omissionis pd inducendum non debent solui nisi xij. denarij **Et** osimiliter p scripturas lrarū collationis ℭ omissionis ad inducendū non debent solui nisi xij. denarij **Et** hoc sonat hic lra dū dicit institutionū vel collationum ℭ omissionū. **Pro litteris** vbi. **Sacri ordinis** viz subdiaconatus diaconatus ℭ ꝓsbiteratus de quibus dixi supra de temp. cēd. c. eos qui d. sacros ordines **Dicti clerici** opz q referas ad clericos eorum quo rū eorum est clericos ordinare ℭ ad eccesiu clericos spectat sic ordinatos exinde lras cōfiare ℭ tamen de talibus clericis supra non fit mencio p expressum sed tales clerici tacite includuntur in principio capituli sub illa clausula ℭ litteris ordinū p scripturarū labo re ℭc. **Non recipiantur** Et sic excludit etiam gratis oblatum Pro quo vide q̄ scri psi supra de nisti. c. i. glo. vlti. **In ceteris** Tertia ps Et dic in ceteris sez que renūcia tione digna essent vltra scripturā vt puta p corruptione lrarū ymōdi ℭ aljs ipōrum labo ribus **Ordinarij** siue sint maiores siue minores **Ministris** supple quibuscunqz ℭ in quoūqz officio ꝑfici fuerint **Stipendia** i. solaria vbi pūt onera suis officijs mā dicta sustētare de nisti. e. i. glo. si. **merito** i. rationabiliter **Pro sigillatione** Quarta ps **Marescalis** qui regūt aulas epōrū ℭ loca mercuria **Janitoribus** sez qui obseruant ianuas **Hostiarijs** qui obser uant hostia **Barbitonsoribus** quorum officiū est ordinandorū coronas aptare vt in ospectu sui ordinatoris deferant tonsorā con gruentem Circa qđ vide qđ dixi supra de of ficio ord. c. ij. vbi. corona **Clericis** Junge od est infra de vsuris **Pertinuerūt** si vi

lint gratis aliquid soluere vt innuit hec lra **Ne cursus vie** vō ꝓmissorū. **Species** i. occasione vel causa **Introitus** quo ad mari stallos ℭ alios supradictos **Questum** i. aliquē vel acquisitionem **Et ne** quinta ps **Temeritas** i. ꝓsumptio vel audacia. **Dolosa remedia** de quibz supra dictū est **Impunita** etra illud quod legitur ff. ad l. aquil. l. ita vulneratus ppe si. **Dupli** an autem in hoc duplo inerit simplum vide ff de trsta. c. adeo quorundā. h. q̄ si quē vbi du plū **Precisum** sez sub pena que sequitur **Infra mensem** a tempe recepcois Et habes simile extra e. c. exigit **Aliquin** differentes sez vltra mensem **Et benefi cia** videl q sufficiasset dixisse solū ad officia. Pro quo vide que scripsi supra de osti. c. qz mōtinente d. ab officio ℭ bñficio d. sed cū hic loquatur **Sulpensionē** ipso facto **Clerici vero** d. **Quoniam** Igitur facta cō stitutione non est opus ei absolutione Est tā men opus declaracōe quod est satisfactū pro quo vide que scripsi supra de so. ipe. c. ultimo git d. satisfecerint **Solventibus** Dic igi tur alijs soluendo nō exonerantur. Quid ergo si soluens q ipsum qui recepit diligenter ℭ exactissime quesitus munera nō poterit in fra mensem ℭ sic nō possit istud duplum resti tuere forsan qz nimis distat vel omnino ig noꝛ est d. vel mortuus Et sic nō stat p re cipientem quin reddat infra mensem an mi dat in hanc pnā. **Pro** argumētis ad hāc questionē remitto ad notata per dy. ℭ Jo. an. in no. in c. peccatum de re. iurē. li. vi. Quo rū videtur esse oclusio talis videlicet q diffi cultas supereueniens que reddit restitutionē impossibilē excusat debitorem nisi culpa pcesserit cāsum qz tūc nō excusatur ppter cāsum. Hāc materiā tangere videt bar. ff. de. d. ob. l. ofiuius. h. illud inspiciendu d habemus vi dere, vbi dicit q omnibz cāsibz in quibz ex mora omittitur pena qz tūc mora nō pt omitti ppter difficultatem. Sic nec pna vt l. ij. ff. si quis cautum ℭ l. alius ff. de arbitris Tecaus tū esset si pna omitteretur ex odicōis euentu ar. ad hoc ff. de d. ob. l. in illa stipula tione si valeā. **Cum potenterem** Junge qđ supra dicitur satisfactionē Et in hoc casu intelligas satisfactionē exhibentem vbi res ē parata vt restituatur si eam recepturus ipse sam restituenti douauerit Ad qđ bñ faciunt notata per Jo. ℭ dy. de re. iurē. c. peccatū li. vi

Idem.

Quamuis lex nature ℭ infra. Presentis auctoritate consilij inhibemus ne quis pro curationē racione visitacionis

ſoluendā ab aliqua preſumat re-
cipere eccleſia niſi viſitacionis of-
ficiū eidem diligens impenderit
ſcrutatis perſonaliter ⁊ inſpec-
tis per ipſum cum effectu que
fuerit indaganda. Si quis vero
plures viſitare voluerit eccleſias
vno die procuracōne vnica in vi
ctualibus vel pecunia ad quam
omnes ⁊ ſingulos ſic die vnico
viſitatos proporcōnabiliter faci
at cōtribuere prout tradunt ca-
nones ſit cōtentus Et ſi norte
precedente ſuam viſitacōnem in
quauis eccleſia faciendā ad ſum
ptus rectoris ſeu vicarij viſi-
tanda ſeu die viſitacōnis in prā-
dio ſteterit cum eisdem veram
eſtimacionem ſumptuū hūmodi
in procuracōez ſi eam in pecunia
viſitans · licite duxerit exigen-
dam computare ſeu allocare vel
pro eo in toto ſtudeat cōpenſare
Ita ꝙ non vltra ſumptus hu-
iuſmodi ſolidaz procuracionem
in pecunia nec amplius ꝙ de-
ductis eiſdem ſumptibz de pro-
curatione in pecuniam exſoluen-
dam ſupererit preſumat recipe-
re vel exigere quouiſmodo. Si
quis autem aliter fecerit donec
indebite percepta reſtituit ab in-
greſſu eccleſie nouerit ſe ſuſpen-
ſum verum quia plures Archi
diacon ⁊ alij ordinarij honoris
prerogatiua vel nobilitate gene-
neris decorati in ſuis viſitacio-
nibus merentes familiarium et
vecturarum ſtatutum in canoni
bus numerū excedunt ſic ꝙ pro
curatores eiſdem in victualibus
exceſſiuis indebite onerant vltra
eſtimacionem procuracōis que
in pecunia ſolet ſolui Nos huiuſ
modi viſitatis an in pecuniam
quantitatis ſolite vel in victualis
bus viſitantes eiſdem voluerint
procurare opcōnem reſeruamus
Et ſi Capellas viſitatas habue
rit dependentes ab ea ſtatuimus
ꝙ pro eccleſie ſuarumqz Capel-
larum hūmoi vnica viſitacione q̄
pro vna eccl̄a p̄ſtari ſolet in dio
ceſi cuius eſt eccleſia viſitantes.
Archidiaconi et alij ordinarij
ſint contenti ſub pena ſuſpenſio-
nis ab officio ⁊ beneficio quam
ipſo facto incurrant. donec du-
plum illius ꝙ vltra procuracio-
nem huiuſmodi vnicam recipe-
runt ſue eccleſie ſoluerint cathe-
drali Item quia viſitantes Ar-
chidiacoui ⁊ alij ordinarij taz in
eccleſijs quam in ornamentis
eorum ⁊ Cimiteriorum clauſu
ris manſorum domibus reperi-
entes defectus ipſos ſub pecu-
mariis penis precipiunt repera
ri. ⁊ a non parentibus cenſuris
extorquēt penas huiuſmodi qui
bus dicti defectus debite pote-
rant emendari ne inde ſuas burſ
ſas Cum iactura pauperū hijs
diebus oppreſſorum inſolite ne-
quiter impugnantes Agiturr
ne propter tales exactiones pe-
nales aduerſus Archidiaconos
⁊ alios ordinarios ⁊ eorum mi
niſtros detur legalis occaſio ma
lignandi nec eccleſiaſticos viros
deceat queſtibus inhoneſtis ⁊ pe
nalibus auelari vel ditari Statui
mus ꝙ pene huiuſmodi quocies
exacte fuerint in reparacionez cō
uertantur huiuſmodi defectuum
reperandorum ſub pena ſuſpen-
ſionis ab officō ꝙ contra p̄miſſa
ſibi ipis applicātes donec ſic per
cepta ad repacionem dictorū de
fectuum cum effectu aſſignantur
incurrere decreuimus ipo facto.

Quanuis lex nature. Hec est ostitutio Jo. strodford auus sez ē supior Et facit quinqz. primo statuit de non rezigienda pauratione ratione visitationis psonaliter non impnso Secūdo ibi Si quis dispōit addita pna ārā pauationes hmodi rēcipientes in prauia Tertio ibi Verumqz prouidet xtra alia grauamina ordinariorū ē circa pauacões hmodi rēcipiendas. Quarto ibi Si vilitata ordinat sup hmodi pauationibus vbi aliqua capella est a pochiali ecclesia deprndens Quinto ibi Item quia Recitatio quodā abusu prouidet de remedio prnali Ratione vilitationis In alijs vero pauationibus que debentur ratione cōsuetudinis vel ratione pacti in fundacōe apposito non habz locum quod hic dicitur de talibz em̄ pauationibz habes extra e. quāto ē c. pauationes ē c. Cum uuper xviij. q. ij. Elen: hius Aliqua qualitercunqz fuerit secularis vel religios Officium In quo consistit e. ti. ḡ pauationes ḡ potuo ē e. ti c. Romana ḡ sane li. vi. Sed melius x. q. i. placuit Diligenter non x̄ functorie Per scrutatis Idest inquisitis Personaliter e. c. i. vbi dē hoc dixi personaliter ē e. ti c. felicis li. vi. Inspectis Pone exēplū supra de offitio archid. p totum ipsum visitatorem. Cum effectu. Dic q̄ nichil desit de hijs que spectant ad officiū suū indaganda .i. inquirenda vel inuestiganda Si quis secunda ps Et aduerte quia iste duo. ē præsens loquūtur non solum de archidiacomis ē ordinarijs inferioribus ē cis equalibus sed etiam superioribus quod patet ex hac lr̄a si quis que indifinite ponit. i. aliquis Plures ecclesias quod satis licet sicut pz e. ti. c. felicis li. vi ḡ adicientes Duas Idest ad vnam ecclesiam pertinentes. Del ecclesia e. i. c. felicis li. vi. vel alias exit electio visitandum vbi hoc hūt sibi acquisitum ex pnilegio speciali sicut patet in extrauagāte benedicti qui rēcipit vas elect. Ad quam sez pauationem siue in victualibus siue in prauia Proporcionaliter sez sm̄ ratam pauationis debite a singulis huiusmodi ecclesijs Faciat sez visitator. Et hinc nota. notata archid. aconi e. ti. c. felicis d. pluta li. vi. Cauones e. ti. c. felicis ḡ adicientes li. vi. vbi de hoc Ratio autem quare visitans plures ecclesias vno die non rēcipit nisi vnam prauationem est qz visitatio est principale pauatio accessoriū idest visitationi vnius diei non debet assidere prauacō plurium nec cōuenit q̄ accessoriū sit maius suo principali de re. iur̄. c. accessoriū li. vi. Et si non etc. dē vilitationem idest diem visitationis. Sumptus Hic tangit materiam de qua dixi supra c. e. i. d. sumptuū sez factorum tam in cena q̄ in prandio Perennia minus appellatione in hoc casu non solum obtinetur prauia numerata sed potest sm̄ oppositionem uri prosuetudinē pscriptaz esse certa mensura que consistit in aridis vel in liquidis vel in alia re danda pro qualitate taxata vel etiam sine taxatione dummodo seruetur moderatio sm̄ ea que leguntur dicto c. felicis Appellatione namqz prauie obtinetur quicquid hūt homines i. q. iij. totum. Hec tamen quantitas taxata est hodie sm̄ diuersitatem cartarū prouinciarum sicut patet in dicta ostitutione benedicti que incipit vas electionis ē hoc siue personaliter siue per alios visitant. Visitans Dic apparet q̄ electio erit visitantis non visitandi sed hoc intelligas quando visitantes super hoc habent priuilegium vt scilicet possint prouacōnem exigere in prauia sic legit in dicta ostitucōne benedicti vas electōnis Alioquin electio pertinet ad visitatum sicut patet in dicto c. felicis li. vi. e. ti. Allocare sez vbi sumptus facti in victualibus ad minus extendunt q̄ sit quantitas rēcipienda in prauia In totum idest in integrum prouacationem Ita quod declarat quod prius dixit. Sumptus huiusmodi sez factos in cena vel in prandio. Solidam procurationem Idest illud quod solet nomine integre prouacionis rēcipi in prauia Super erit vt puta si prouacatio in prauia soluenda sit ad alia quē tertū tps limitata ē sumptus de quib⁹ hic dicitur ad minus sm̄ veram estimacōnē se extendant tunc in eo quod restat satisfacto visitanti de residuo prouacationis in prauia Recipere Si hoc non esset prohibitū bene posset visitans rēcipere sibi gratis oblatum a volente sm̄ ea que notat Jo. an. de re. iur̄. c. peccatuz d. restituatur li. vi. Si quis autem dē. adiciens pnam Aliter fecerit q̄ scilicet dictum est ab illo ḡ. si quis vero Restituerit non dicit ait Sed intelligit de restitutione facienda illi qui grauatus est. Pro q̄ vide notata Inno. ē alioꝝ doctorum extra de immu. ecc. c. pleriqz ē de re. iur̄ c. peccatum li. vi. Verum quia Tertia pars Alij ordinarii archidiacomis eq̄les ē inferiores eis Honoris prerogatiua vt pnta quia sunt viri excellentes tituli extra de prēben. c. de multa ed si. vel alii viri excellenter promoti aut in magnis officijs constituti quos cuenit magis honorari ex templatione eorum quorum officijs ē ministerijs insistunt ij. q. v. d. alias iiij. c. habet in si. xviij. di. precipimus vbi de hoc Nobilitate generis Hij dicuntur persone sublimes extra de prēben. c. de multa in si. qui sez orti sunt de nobilibus parentibz ratione sanguinis ē talis nobilitas preferetur lr̄e iure extra de prēb. c. de multa ē nobili

parandum eſt magis ꝙ ignobili de prouiſe. ſi aut glo. Die etiam in beneficij o cõferen dis attenditur nobilitas de maioritate ꝛ o be. ſ. ſtatuimus in glo. Dolet dicã tamen ꝙ nobilitas mortũ plus ornat ꝙ genitorũ xl. di. non qui de preben. ſ venerabili **Virtutibus** de quibus habes ſupra e. cũ. **Cauonibus** extra e. c. aĩ apoſtolus onerantur. intellige de facto quia de iure hij qui ſunt vltra numerũ ſtatutum poſſunt repelli pro q̃ vide ſupra e. t. i. ò. accidunt. **Soleat ſolui** in anglia cõmunis vſus habet vt nomie procurationis Archidiaconus rapiat in prauia vij. ꝛ vi. di. hoc eſt pro ſcipſo ꝛ equo ſuo xvij. di. ꝛ pro q̃libet alia enectione aiz ſuo ſeſſore xij. di. vbi vero conſuetudo ſum procurationis non limitat tenarrendum eſt ad ea que habentur in extrauag. benedicti. q̃ incipit vas electionis ℣. in almanie **Magnis viſitatis** ò. **Voluerit.** ꝛ ſic opõo nõ erit viſitantis ſicut alias patet e. t. r. felicis **Si viſitat a** Quarta pars Capellas ꝛ parochiales ꝛ curatos. **Dependentes.** ſm ea que leguntur ꝛ notantur de eta. ꝛ qualita. c. eam te. vbi de hoc an aũt hec dependentia vel annexio poſſit adquirẽ preſcripcionem vide notata per Jo. an. in no. de regula iuris c. qui cõtra li. vi. **Pro ecclesia** ſcz maioris quia capella dependet **Capellarum.** huiuſmodi ſcz dependentium Et ſic appet ꝙ ad eccleſia vna poſſunt plures capelle depẽdere Et hoc ſatis approbat expiencia i plurib⁹ locis anglie **Vna ecclesia** huius cõtrarium videtur tenere Jo. an. de eta. ꝛ q̃l c. eam te iuuo vbi dicit ꝛ quelibet capella rũ dependenciũ ſoluet ſingularem procurationes ſi ſufficiant ꝛ habent populum Nã epiſcopus quodlibet membrum ſue dioc. reſpicere habet de officio ord. c. irrefragabili xi. q. i. de pſona Et cum hoc dicto Jo. an. ꝛ cet. Antho. dicto c. eam te ꝛ Jo. in coll. extra hoc e. ti. c. auctoritate ꝛ ibi p Henricũ de Howorth Predicta intellige vera quando capella dependens habet curatum proprium a curato ſuperioris eccleſie Secus tamen eſt quando prelatus ſuperioris eccleſie eſt curatus vtriuſq; exercet tñ ibi curam p vicariũ non ꝓpetuũ ſed tpalem ac remotiuũ ad libitum talis nã q; miniſtet non eſt certus quod requiritur ad effectũ vt ſubdat viſitationi ꝛ ſoluat procurationem in loco capelle ſm ea que notantur dicto c. auctoritate in principio per Jo. in coll. facit ad hoc de reli. do. c. de ſynodochiis Et tene faciunt ad hoc notata p Innoc. dicto c. auctoritate Et ad idem faciunt notata p paulum in clemen quia cõtingit de re li. do. ò. ꝛ prouentus ad fi. ꝛ ſic intellige q̃ hic dicitur Et q̃ notat archidiaconus e. t. i. c. p primo ò. viſitatis li. vi. **Cuius** ſcz dioc. **Et clerici** ſuple pochiales principalis a qua

Capella dependet Sed quid ſi eccleſia ſit vnius dioc. Capella vero annexa eidem ꝛ vnita aut ab ea dependens eſt alterius dioc. Mũ quid tunc habebit locum q̃ hic dicitur vt ſcz non ſoluatur niſi vna procuratio dic q̃ ſi ordinarius loci dicte capelle prius hũit in ea viſitationem ꝛ procuracionem rõne viſitacõnis eiuſdem tũc p talem vnionem ſiue dependenciam non auferetur prioti ordinario potestas eam viſitandi ꝛ p cõſequens nec procuratio que debetur rõne viſitationis aliorum que leguntur ꝛ notantur de reli. de. c. q̃ monaſterii Et faciunt ad idem notata per ipsa. de iure patro. ad fi. **Quicam.** idest q̃ cõtinet eccleſiam principalem. **Eccleſie cathedrali** ſcz loci ſic viſitati **Item quin** quinta pars **Ipos** ſcz defectus **Pecuniarijs penis** vbi vide que ſcripſi ſupra de offic. archidiac. c. eisdem ò. pena canonica **Non parentibus** idest nõ obedientibus **Cenſuris** idest p cenſuras. **Extorquẽt** ſcz ad vſum proprium vt ſequitur **Debite reparari,** quia pene ad tñi ſe extendunt vel amplius **Jactura.** i. dampno. **Pauperum** ſcz parochianorũ qui habent cõtribuere ad talem penam leuandam **Hijs diebus** ſcz tpe huius conſtitucionis **Oppreſſorum iſolite** idest p̃ter ꝛ vltra antiqua onera tũc inſolite aurẽtia ꝛ exacta **Nequiter ipinguantes.** i. replentes vel pingues vel craſſas faciẽtes Et aduerte idem ꝛ hic dicitur nequiter q̃ idem eſt q̃ iniuſte vbi tamen videtur cõtradicere a pte iuris ſm ea que notantur ſupra ò offi. archiò. e. ar. ò. ſub pena Sed quo ad penam huiuſmodi diſpenſandam illa cõſtitucio limitatur p iſtam vt infra patebit **Cogitue** ò. vbi opponitur remedium ꝺra pmiſſa **Tales** ſcz propter non reparationem factas **Et alio maliguãdj** preſertim laicis q̃ clericis opido ſunt infeſti de immu. ecc̃. c. clericis laicos li. vi. **Deceat** ſm honeſtatem non ſolum enim cõſiderare debent quid liceat ꝛ quid expediat ſed etiam quid deceat extra de voto ꝛ voti red. c. magne **Quelibet** idest lucris. ꝛ cõcor. ad hoc xxiij. di. c. is igitur **Inhoneſtis** omnem enim inhoneſtatem vitare debent clerici extra de vi. ꝛ ho. cle. c. clerici officia Et que ſunt eis officia inhoneſta notatur ti. de cle. cõiug. ò. ſed qm̃ dicetes per ſpe. **Aurelare** ꝛ ſimile habes lxxxvi. iij. di. c. ij. xci. di. in principio **Vitari** xxiij. di. c. is igitur xij. q. ij. **Fraternitatis.** ſtatuimus ò. **Exacte** idest leuate in repacione concor. ad hec notata de prms c. ij. per tertñ. Et facit ad idem quia pene ciuiles cõuerti debent in opus publicum. C. de modo muſti. l. i. Et ſic in hoc caſu videt q̃ pena ſuccedit loco rei Alioquin poſſet leuari pena et etiam res ipſa ꝺra q̃ vide notata per Jo. ꝛ

archid. xxv. q. ij. si ecclesia Et vide si placeat que notaui supra de offic. archid. c. archid. ℞ sub pena. Penas huiusmodi scz nomine ꝓ̄ oblationis defectuum.

Idem

ITem licet quis purgare ℭ infra Illorum archidiaconorū ℭ suorum officialium aliorumq; ordinariorum detestantes abusum quo a sacerdotibus in suis iurisdictionibus celebratur diuina ꝓriusq; id faciant certam ℭ exactam quantitatez pecunie exigunt liberalitatē qua sacerdotes huiusmodi clericos sua nomina inserentes in matriculis de vno denario solebāt recipere in exactionem censualem vi. de. vel circiter illicite conuertentes Statuimus q; de cetero a dictis sacerdotibus vltra denarium vnicum pro quo ipsorū nomina registrentur in primis admissionibus eorum ad celebrā dum diuina dicti archidiacon ℭ ceteri ordinarij aut quiuis eorū ministri recipere nō audeāt quo uismodo sub pena suspensionis a celebratione diuinorū ℭ ingressu ecclesie quam contrafacientes incurrant quousq; duplum recti ptorum huiusmodi fabrice ecclesie cathedralis locorum persoluant

ITem licet Hec est ꝑsonō ei⁹ dē actus ℭ supior Et hz duo dicta In primo ponit quādam abusum In secūdo ibi, Statuimus ibi ponit de remedio Et est ꝑs huius infra de purg. ca. Item licet Ordinariorum, scz q archidiacon is sunt eqies vel inferiores Idem faciant. Idest diuina celebrent. Liberalitatem que emendanda est Nā ea sunt in nostris officijs gratiosiora que ali liceret nō impendere tū causa dilectionis impendimus xxviij. q. i. iam nūc nec debet hꝰ liberalitatis sue penam pati ff. de edil. edic. l. ad res Et hec dicitur liberalitas eo q ex debito ad hoc nō tenetur nec ex necessitate.

Nam in necessitatibus nō dicitur quis liberalis ex de prebend. c. relatum vbi de hoc d. libe ralitatis p Deū. Sacerdotes huius modi scz diuina celebraturi. Clericos scz ipsorum ordinariorū. Sua nomina stilis et huiusmodi sacerdotum. Matriculis scz libris siue cartis in quibus solent scribi nomina taliū. Exactionem censualē scz pensionariam i. q. iij. quesitum ad fi. ff. de censibus Letatem cum duabus legibus se quentibus Circiter ad modicam quantitatem refertur vt notat Barth. de sponsi. in pub. c. vlti. d. circiter vt referatur ad obolum vel denario minus Et nota q circiter refertur ad numerū Circa refertur ad locum ℭ circum ad tempus vt notat card. de offic. ord. c. Romana d. circa li. vi. Tu tamen dic q circa refertur ad locum ℭ ad tempus. Est enim temporalis dum dicitur circa xx. annos Est localis quando dicitur circa ecclesiam Sed circum est tantū locale vt si dicatur circum montem vel circum villā Circiter vero refertur ad numerū ℭ ad tempus tantū nō autem ad locum sm Jannen Et tangitur per archid. dicto. c. Romana. d circa li. vi. Statuimus secunda pars Sacerdotibus scz admittendis ad celebrandum diuina Pro quo scz denario Registrentur Idest in matricula de qua dixi supra ponantur vel scribantur Primis admissionibus videtur loqui de talibus sacerdotibus qui de nouo reniunt ad aliquē archidiaconatum qui nō possunt publice in aliqua ecclesia ibidem celebrare nisi prius cō stet de eorum ordinibus ℭ q̄ habeant lras cōmendaticias ℭ q̄ sic ad celebrandum sunt ad missi sm ea que legūtur ℭ notantur supra de clerico peregrinante c. i. ℭ ij. Hanc autem inuestigationem facere debent prelati visitatores in suis visitationibus Et sic fiat hic ꝑs postq̄ de ordinibus moribus ℭ conuersatione ℭ vita talium sacerdotum constiterit possint ad celebrandum diuina ibidem admitti ℭ in eius rei signum nomina eorum debent in registro ipsius ordinarij in matriculari Nā i alijs visitacōibz sine structa cōibz ñ oz iporū lras reuideri nec iporū noia iterū imatriculari iā satis noti ℭ cogniti sunt Circa quod vide quod scripsi supra de cle. pegri. c. i. d. xxiij ℭ scripsit Et sic male faciunt qui in singulis visitationibus suis pro inspectione lrārum ordinū ℭ earum approbatione quicq̄ recipiunt cum talis immatriculatio fieri nō debeat nisi semel in prima admissione fiat hic patet.

Celebracū diuinorum Hoc referas ad eos qui sunt in ordinibus ecclesiasticis saltē sacris constituti qualis est archidiacon⁹ qui debet esse diaconus de etate ℭ qualitate c. i. Ingressu ecclesie Hoc referas ad eos qui non ordinati vel saltem sunt in mi

noribus eōstituti vt sic hic sint due pne rōes
ro do singula singulis. Sic alias notatur
in simili de homicid. c. pro humane propr si-
phi de hoc p azch. li. vi. d. excōicationis & c. d
p Jo. m no. Eccle ie cathedralis. sic
tamen & simplum restituat hys a quibz in
juste rapit sm ea que dixi supra de testa. c.
adro quorodam. si vero quēquam ȳp. eccles
sie cathedralis.

Idem.

OMm apparitorum &
infra presentis appro
bacione concilij statu
imus & singuli nostri
suffraganij vnum apparitorem
equitem habeant dūtaxat pro di
oc̄esibus eorūdem locorum ve-
ro archidiaconum nostre prouin
cie pro suorū archidiaconatuum
singulis decanatibus vnum ap-
paritorem non eq̄item sed pe-
ditem habeant tantūmodo inci-
dentem. Qui cum rectoribz
aut ecclesiarum vicarijs vltra no
ctem & diem vnicam Singulis
quarterijs in anno ipsorum sum
ptibus non morentur nisi per
eosdem inuitati fuerint ad mora
dum specialiter Nec in capi-
tulis generalibus collectas in pe
cunia alias de lanis agnis vel re-
bus alijs faciant aliquales gra
tis tamen eis data cum graciarū
actione recipere valeant Quod si
plures cōtra hoc fuerint deputa
ti vel eorum aliqui premissa re-
pertifuerint temere violare depu
tantes eosdem tā diu ipso facto
ab officio & bñficio sint suspensi
donec huiusmodi amouerint de
putatos quos etiam ab appari-
torum officio perpetuo suspen-
dimus ipso facto.

QDm apparitorū hec constitu
tio est eiusdem auus est supra
& habet iij. dicta In primo sta-
uit tam quo ad episcopos quaz
archidiaconos de numero apparitorum.

In secundo ibi Qui cum rectoribus prohi
bet exactiones eorūdez In tercio ibi & si plu
res adiāt penam otra facientibus Appro
bacione simile habes de homicid. c. pro hu
manā sacri. libro vi. Equitem idest equi-
tantem Dumtaxat idest tantum vel tantū
modo & hoc intellige sic & episcopus nō ha-
beat plures apparitores equites per hoc ta
men non prohibetur episcopo, quin plures
habeat pedites maxime vbi inter ipsum Et
archidiaconum est dare pręquentionem ſ ea
que notant doctores de officio. ord. c. Pa-
storalis super glosa prima vbi de hoc multū
bene per Johan. an. m add. Nam in hoc casu
esset inconueniens & archidiaconus in nu-
mero apparitorum excederet episcopum ci
bus vice principaliter fungitur. siat patet
de officio archidiaconi per totum nisi loquat
ad illum finem & archidiaconus leuia corri
gat & maiora referat episcopo prout ibi legi
tur & notatur in c. ad hec. Et sic mediante
archidiacono apparitores in singulis dece-
natibus constituti essent etiaz apparitores
episcopi siat alias solet dici de decanis rura
libus siat legitur dicto c. ad hec. ſ. si. Et sic
quantum est ad episcopum intelligi potest &
hic dicitur vt videlicet ipsi decani sint eius ap-
paritores ſm ea que legūtur & notantur in
constitutione othonis tanto Et nichilomi-
nus & in eisdem decanatibus archidiaconus
habeat singulos apparitores peditos q̄ sub
sunt ipis decanis ar. eorū que leguntur dcō
c. tanto ad si. ibi aut suos certos nūcios &c.
Nū equitē ex hoc apparet & nō intelligit de de
cano an attribuūt duo equi ex c. c. aī aplūs
sed de apparitoribz tam sub archiacono quā
decano vt dixi. s. glo. pxi. tantūmodo sic vt in
vno decanatu nō sit nisi vnus Qui cūj. ps
& die qui sz apparitores Et diē sz artifi-
cialem aī tū dies & nox faciūt diem vnū na
turalem vt notat acurs. ff. de d. sig. l. ij. Ne
cui sz rectorū vel vicariorum nisi ex cā pit
ab eo & pdixit Equi dē sz rectores vel vica
rios Nec i capitulis ōp. neq; alijs,
quid si faciat tales collectas an illud & rece
pit facet sui videtur & sic qz in hoc casu tra
fertur dominiū sm ea que notat Jo. xc. di. c
ij. ad si. econtra videtur & non Nam pecunia
sic data pt repetī vt notat idem Jo. xiij. q. v
c. vltī. & ibi videas notata p archidiaconum
Gratis scilicet absq; instancia vel solicita
tione Quod si tertia pars, Plures sz
apparitores Contra hoc sz statutū Ca
rū sz apparitorū ꝑmitta sz supius eis
prohibita Deputantes sz archidiaco-
nos nam vt videtur epos hec pena pcernere
non potest vt dicam infra glo. pxi. Sus
pendi ex hoc apparet & non concernit epis
copos qz hec pena non ligat epōs nisi de eis
quo ad hoc fiat mencio specialis.

Cuius sit deputatus Perpetuus Michi videtur q illa pena est irregularis cum ta lis apparitor occupando tale officiū ad deputationem sui superioris nō delinquat & vbi nō est delictū nō potest esse pnā xx.q.iiij.non afferamus de re.eccle.non alie.c.ij.in glosa.

Stephanus

Hec excitandum affectus laborancium in vinea domini sabaoth vt vere retributionis valeant denarium recipere post laborem. Decernimus ne opus dei fiat aliquibz negligenter pser tim cū in generali consilio sit statutum & preceptum vt diuinum officium nocturnum pariter et diurnum secundum q deus dederit studiose celebretur & deuote. Omnia quoq sacramenta ecclesiastica & precipue baptismatis & altaris deuotissime prout deus inspirauerit celebrentur et ministrentur Verba quoq canonis presertim in consecratione corporis & sanguinis xpisti plene & integre proferantur.

Presbiter autem postq̄ dominicum corpus & sanguinem sumpserit in altari si in eodem die missarum solempnia ipsum celebrare oportuerit iterato vinum in calice infusum sumere non presumat. Ad hec duximus statuendum districtius inhibēdo ne sacerdos quispiam missarū solempnia celebret bis in die extra diem natalis domini & resurrectionis dominice vel in exequijs mortuorum videlicet cum corpus alicuius eodem die fuerit tumulandum & tunc prima missa de die posteriori vero pro defuncto celebretur

Hec excitandum. Hec ostitucō est stephani. Et hz q̄tuor dicta. In primo statuit circa diuina officia deuote celebrāda. In secundo ibi. Presbiter. Omnia disponit circa sacramenta deuote ministranda. In tertio ibi. Presbiter autē Ordinat quid agendū sit vbi opz eodē die celebrare bis In quarto ibi. Ad hec Statuit in quibz casibz liz bis eodē die celebrare. Primum Est in ecclesia militante aiq omnes palmites sunt omnes iusti a primo abel vsq ad vltimū electū qui in fine mūdi est nasciturus Alias aūt vinea dicitur generalis iustitia sm Gris. que excolit & plantatur p operationū efficaciā eius palmites sunt castitas mansuetudo & virtutes ceteræ Denarium Dest dictum beatam In denario namq est figura spere vel rotunde in quo nō est inuenire principiū neq finem p qđ designatur vite eternitas In denario etiā est figura regis sculpta in quo signatur plena conformitas que est in patria In tertio est materia preciosa in quo denotatur summa fruitionis iocunditas In denario est pulchritudo gloriosa in quo signatur corpis gloriosa formositas Item denarius dz a decem qui est primus limes numerorū in quo notat primū orbitū p obsequiū dā decalogi Et vtpote sit parui denarius dictus est q p x.nūmis computabat Valebat em̄ x.nūmis vsualibus Sic & eterna felicitas excellēter valet quicq̄ decalogi obseruātia meretur pt Laborem sine quo virtuose exercitu ñ acquirit meritus felicitatis de ose.di.v.iejunia. Opus dei qđ consistit in hijs que pertinēt ad diuinū officiū exequendū & administrationē sacramentorū & ad doctrinā & eruditionē subditorum. Ab aliquibus etiā si in minoribz sint ordinibz sm hostien. & hoc fatentur doct.et cō ministrer in bñficiatis. De hijs em̄ qui sunt constituti in sacris liz nō bñficiati nō est dubitandū sm ea q̄ notat voil.de cele.misc.c.gemmi in cle.d.horas canonicas. Nō ordinati in sacris & etiā bñficiati sub ti.ecclesiastico tenēt ad horas canonicas p voil.ibi.pall.vbi notat Aliter dīnt quo ad dicendū hij q̄ sunt ordinati in sacris ab hijs q̄ sunt in minoribz sz bñficiati dicūt tū primus & abbas q̄ clericus in minoribz bñficiatus absens ex cā probabili puta studij excusat ab horis dicendis si in bñficio habet eas dicī p substitutū Sic q̄z occupati circa administrationē eis tpaliū excusare potest ab ecclesia officiāda dū tū exhibendo vel aliās piant horas Infirmi etiā excusant tā a dicendo q̄ ab audiēdo vbi infirmitas tal est que directe vel occasionaliter dicenti vel audienti generaret mortis periculū Talibz nāq infirmis nō est lex posita ar.ad hoc de obs. ieiu.c. consiliū q.5. Secus tū si infirmitas nō sit grauis ar.l.ff.de re.iudi.l.quesitū ad fi. Quo casu si possent dicere ad hoc tenentur Alias autem eas audire debent. Postq̄ autem conualuerint an teneantur redicere vide quod dicam infra e.c. sacerdotes suppleant.

Negligenter tali nãqz maledictio irrogatur iuxta illud. Jhere. xlviij. maledictus qui facit opus dei negligenter. ꝫ hoc intelligas qñ negligencia est acautuata ꝫ malitiosa. secus tñ cẽt de negligencia leui. vel leuissima que forte ex nimia ꝺtemplacõe ꝺtingit. ſm Jnno. ꝫ alios doct. extra. e. c. dolentes. vbi de hoc. vñ si simul cantantes in choro Ex tali negligencia aliquem ꝺsum omittant. nõ peccant. ſm Jnno. ꝫ hoc verũ mortaliter tñ venialiter peccant ſm hoſt. Nec est ꝑpter hoc a capite remouendũ sine magna ca qz forte posset talis remotio generare scandalum vñ ꝫ si ex tali negligentia omitteret psalmũ integer ob eandem cãm nõ deberet repeti siue iterari ſm Jnno. ibi. Alias aũt si absqz scãdalo iterari posset deberet iterari cõsulte tamẽ sedet omittens talem psalmũ vt dicat sub silendo ceteris interim pcedentibus in nocturno vbi vero aliquis solus vel cũ socio priuatim extra chorũ dicit officiũ diuinũ. tũc si ex negligẽcia leui aliquid omittat nõ tenetur iterare vt dixi in principio Alias si sit negligencia acautuata tenetur redire ſm hoſt. et notatur xci. di. c. clericis ꝑ archi. Sed quere an preest clericis dũ est in officijs si cogitet sup aliquo alio bono tpali vel spũali. dic ꝫ homo disponere se debet ne alijs intendat misi necessitas vel vtilitas que dilacionem non capiat vocat eũ de alijs cogitare. verũptñ qz ſm doctõs alios tratũ bernardũ vot pois vagũ est ꝫ mobilius est oi mobili. ꝫ ꝑpterea hõ nõ est adeo fortis ꝙ tales cogitationes euitet nõ semꝑ in hijs mortaliter peccat sed venialiter. Caueat tñ ne in hijs nimiũ excedat ſm Jnno. ꝫ nimiũ frequent. ſm Joh. an. dcõ c. dolentes Gestes tali cõsilio extra e. c. dolentes, ꝓceptũ ibi discrete ꝓpientes ꝫc. ꝫ hoc intelligas quantũ est addicere nã dicere est in ꝓcepto. vt ibi ptz. ſm Jo. an. Sed alia que in deuotione ꝺsistunt ibi suadendo ponũtur ꝙ satisfacit ex eo ꝙ ibi dicitur quantũ eis deus dederit ꝫc. durũ enim esset ponere in vim ꝓcepti nã sic euitaret ecclesia laqueũ ꝫ alligaret onus importabile extra c. de viduis xxij. q. i. Circa hanc materiã viz dicendũ has formas canonicas quõ eas omittant peccat vel nõ vide notata doct. viz Jnno. hoſt. ꝫ Jo. an. extra e. ti c. i. ꝫ c. dolentes ꝫ optime ꝙ sententiã. de Bonyo dcõ c. i. ꝫ xci. di. c. clericis ꝙ archi. et dixi supra e. ꝺ. ab aliquibus. Nocturnũ de quo hẽs extra e. c. i. in fi. ꝫ ſm Jo. an. ibidem officiũ nocturnũ stat in tribus scz matutinis que fient media nocte prima que fiet diluculo ꝫ cõpletorio ꝙ dicit ꝺz in crepusculo. Diurnũ ꝙ scz ꝺsistit in tertia sexta nona. ꝫ vespis ſ io. an. Deus dederit hoc dicit ꝓpiendo fragilitati humane ac. si diceret durũ ẽt tam deuotionẽ ac ꝙ mentis assistẽciam ꝫ alia de quibus tenetur in dicto c. dolentes cadere sub precepto sed talia relinquũtur dispositioni diuine ſm hoſt. ibi licet officium diuinum dicere cadat sub precepto vt dixi supra e. ꝺ. ꝓcepto. Studiose scz non sincopando nec aliquid omittendo quo ad officium ordinis ſm hoſt. Quas tamen qz sincopans vel loquens aim sincopa otans vel celebrans dũmodo intendat dicere q dicit ecclesia cõficit si utatur verbis in propria significatione nec intendat inducere errorem. ꝓ ut notat Anthonius dicto c. dolentes ꝺſ. q. eo quando dicatur deuote quo ad officiũ cor. dis vt scz q dicit cre preordinat ex corde xxiij di. psalmista iuxta illud Qui psalmos recitat vel verba rectissa voluntati Nõ plus intendere ꝙ si sua lingua tacaret ꝫ iterum. Dum orat non orat, in vanũ lingua laborat. Cantus nãqz non ꝺsistit in modulacõe nec verborũ multitudine sed in corde xcij. di. c. ij. ey. Uniuersa secunda pars Sacramenta de quibus dixi supra de sacra. non ite. c. ignorancia Verborum quoqz ꝺſ. Canonis de quo dixi supra de officiõ Archid vt archidiaconũ ꝺ. canon misse cõsecratione hoſt. extra e. c. cũ marthe in principio. forma enim verborum quo ad corpus est talis Hoc est enim corpus meum hec tamẽ cõiunctio enim non est de substancia sed de bene esse vñ nõ dz omitti Aliud nãqz est forã necessaria sine q nõ ꝑt fieri trãssubstãciacõ ꝫ aliud nãqz ẽ forã debita sine qua ñ dz fieri ſ Tho. libro de veritate pte. vi. c. xi. Plene. stilicet absqz omissione. Integre ideſt sine fractione verborum Si tamen celebrans verba huiusmodi sincopauerit an conficiat. dic sot dixi supra eodem ꝺ. studiose Sed quid si mutetur forma verborum non conficitur ibi corpus xpisti. Etiam si illa verba eidem sensum habeant Et similiter dicit de diminutione quia si ita dicatur hoc est meum. non conficitur quia remanet indeterminatum quid sit illud meum.

Similiter si dicat hoc est corpus. Mũia nõ significat proprium corpus xpisti. Deus tamen videtur. Dicendum si verbis consecratorijs non seperatis aliquid addatur quo mducit errorem Vt si dicatur Hoc est corpus meum dilectum vel sanctuz. vel aliquid huiusmodi tamen qui sic fecerit valde increpandus est. ſm Johannem in summa confessorum libro tercio. c. xxiiij. rubrica De sacramento eukaristie statim post principium. Scribiter autem. Tercia pars. Missarum. Pluraliter loquitur forsan pro festo Natiuitatis domini vel alia de causa ex quibus eodem die licet plures missas celebrare. Vt infra patebit. Et licet pluraliter loquitur. Idem tamen intelligas si vnam aliam missam

iterum eodem die ipsum celebrare oporteat.
Vinum Non em debet talis persuasio esse de aqua sed de vino extra e.c.ex pte Sed qd si nō possit bibere vinū an possit celebrare die qnō ymmo nec pmoueri vt notat Jo.ij.q.vij.ipsi apostoli ibi videas. Et hoc intelligē dum si vinū parum sciat sumenti abhominationem alias secus sm Jo.in coll.qui sic potat extra e.c.ex parte vbi.sed numquid nō bibens **Digitis superfusum** Ex hac tm colligi potest q prima infusio debet esse in calice Secūda super digitos etiam in calice & vtraq de vino vnde errant qui primo perfundūt digitos & etiam qui in secunda infusione apponūt aquam. Et scias q licet aliquid de sanguine remanet in calice ipsuz tamen vinum sic in fusum nō vertitur in sanguinem sm doctores c.ex pte Nec obstat extra de cōsec.ecc.vel altaris c. q in dubijs vbi oleum nō sanctificatum mixtum cū sacro efficitur sanctū vt: oleum consecratū remanet oleū & ideo non est mirū si liquor olei consistet sibi Sed vinū transit in sanguinem & sic aliud vinū admixtū non est eiusdem liquoris Item sicut sanguis ille est cōmutabilis ita & micōmistibilis sm Jo.an.& abbatem dicto c.q in dubijs.Et scor.petrus de ancho.& antho.e.c.
Non plumat Ratio est quia si fuerit nō esset ieiunus & celebratio misse debet fieri ieiuno stomacho vij.q.i.michil In tantum q nec post medicinam receptam debet celebrare vt notāt doct.dicto c.ex pte nec antequ tibi regestus sit receptus debet corpus xpi de cōse.di.ij.tribus Unde & modica sumptio aque calide vel frigide impedit celebrationem Et dicit esse hec abstinencia post mediā noctem a quo tempore incipit dies vt ibi notat antho. scot.etiā petrus de ancho.qui all.ad hoc extra de acūs.c.si obstiterit de offic.del.c.cōsuluit Si tamen contra premissa celebret licet peccet tamen constitit de cōse.di.ij. liquido.
¶ **Ad hec** Secunda pars **Diem natiuitatis domini** qua die potest tres missas celebrare sm ea que legūtur & notantur extra e.c.cōsuluisti vbi ratio redditur in glo Et ibi notatur quid significent dicte tres. Significat enim prima missa tempus ante legem & ideo celebratur in tenebris Secunda significat tempus sub lege quo tempe incipiebat sciri sed non clare Et ideo celebratur inter diem & noctem Tercia significat tempus gracie & cantatur in plena luce ad designandum xpistum venisse qui est lux vera et illuminat omnem hominē venientem in hūc mundum Jo.i. vel dic sm Jo.an. q prima missa significat generationem xpi maternā que occulta est & ideo celebratur in nocte. Secunda significat natiuitatem xpisti ptim naturalem quia ex muliere & ptim occultaz quia ex virgine ideo celebratur in mane Tercia significat generationem spūalem que fit per gratiam & illa celebratur in tercia quia clarescit sm veritatem. **Resurrectionis dominice** i.i.in die pasche de illo sez die qō in eo possit celebrari non inuenio textū alicuius iuris vel canonis Sed istud idē fortassis ordinatur quia contingit sepius quod in vna magna parochia non est nisi vnus presbiter qui commode in illo die non posset in missa solempniori de die omes parochianos suos communicare & oportet qd seruientes illo die ministrent & pparent ea que ad ipsorum seruicia spectant erga aduentum dominorū sucorum & magistrorum vñ tales comunicari pñt & debēt in prima missa ¶ Et sic istud q hic dicitur potest comprehendi sub illa clausula de qua loquitur textus extra e.consuluisti ibi dum dicit nisi causa necessitatis &c. Et hic nota q sm doct.potest dici causa necessitatis si facta missa aliquis moriatur pro quo oportet eodem die missam celebrare Vel q hic dicit stilicet q vnus sacerdos potest celebrare duas missas in festo resurrectionis dominice potest intelligi de vna que celebrari debet sabbato sancto de nocte & alia que celebratur de die. Pro quo vide que dicam infra e.licthramina. Q. nullus insuper d. tercium. Honestatis etiam causa pñt eodem die plures misse celebrari vt puta si facta missa superueniat aliqua magna persona que velit missam audire fiant notat Hern. dicto c. consuluisti vbi etiam dicit q causa vtilitatis hoc potest fieri Sed hoc intellige quando vtilitas concernit personam aliam q̄ ipsius sacerdotis celebrantis sm anthonium ibidem Unde pro lucro dicentis missam vel eius cōsolatione vel vtilitate non debet bis in die celebrare Sic etiam habet bis celebrare in die quando desit eu astitia ad opus infirmoruz si propendat sacerdos ante perfusionem & est ibi nouitatis nunciata infirmitas parochiani. ¶ Pro hoc autem quod dixi de magna persona superueniente potest intelligi de episcopo qui absq missa transire non debet vt patet de preuil.c.finali libro sexto. Sic quoq secundum Hostiensem ibidem eodem die habet bis celebrare propter defunctos propter peregrinos propter hospites propter commeantes propter infirmos propter varietatem presbiterorum quando vnus presest duabus ecclesijs Item quando eodem die contingit anniuersarium defuncti extra eodem c.quando in ecclesia. ¶ Et premissa intelligē vera si non sit alius sacerdos paratus ad celebrandum secundum Johan.an.& alios doctores dicto c. consuluisti ¶ Alius casus est secundum Hentiam de Hosiensi propter necessitatem nupciarum vbi tempus laberetur sic ipse notat eodem titulo ,& referente

Pias tñ ꝙ in nullo casuũ ꝓdictorũ licet vl tra duas missas celebrare excepto die natiuitatis dñi & hoc probatur de ꝟse.di.i.sufficit vbi de hoc p io.d'altrã & ocz.doct.in dcõ c.ꝟsuluisti & notatur p Jo.in summa ꝟse.li bro iij.c.xxiij.sub Rubrica de sacrõ eukaristie c.in quibus casibus de pdcis dant vsus

Una dies missam tñ expostolat vnã.

Expirit defunctus dirte ãi pegrino

Infirmus comeans dñi natalis & hospes

Et mulier nubens ãi tpus labitur illi.

Mortuorũ hoc statim declarat viz est declaratio eius vt prius dixit tumulandũ: et hac ratõe appet ꝙ in die septimo xxx.vel anniuersario alicuius defuncti nõ erit rõnabilis causa celebrandi duas missas. & hoc satis rectũ puto vbi ꝟsuetudo patrie hoc hz ꝙ sez vbi est in ecclesia vnus solus sacerdos nõ solet in talibus celebrari nisi vna missa Nã ꝟsuetudo patrie in hoc attendenda est ſm ꝙ notat xpõf.de Bovyno e.ti.c.& referente Attendenda est etiã ꝟstõ punctalis & synodalis. aliquid statuens in ea ptẽ vt hic & ꝙ sic celebraturus hoc nõ faciat intencõe cotrupta & ad hoc ocz.notata p archi.de ꝟse.di.i.sufficit d.ꝙ defunctis Cũ em̃ ni qualibet missa semꝙ fiant suffragia pro defunctis de ꝟse.di.i.rsum sufficit vt vbi nõ est nisi vnus sacerdos in ecclesia ꝙ in vno die vna celebretur missa ꝙue dz esse de festo etiã si tale anniuersarium vel alicuius defuncti memoriã fieri ctingat eadem die Alioquin si eodem die nõ ctingat aliq festũ tunc ꝛt anniuersariũ vel talis memoria fieri solempniter. Si tñ ecclesia aliq obligacõe legittima astringatur ad tenendu in spẽ anniuersariũ alicuius defuncti ãi missa spãli p defunctis tunc si tale anniuersariñ cõtingat die festo missa illius diei debet fieri solempniter & in publico altera vero missa pt & debet fieri in priuato Alioquin si nullũ festũ occurrat tunc dicta missa anniuersaria p defũcto fiet solempniter & missa de die fiet in priuato & sic intelligo ea que leguntur & notantur extra e.ti.e.cũ creatura & sic sentire videtur ibi pr.de ancho.dñ.ij. Nota extunc stricte qñ eodem die defunctus est tumulandus prima missa. Hic dat ordinem dicendi duas missas eodem die vt viz missa de die precedat missam p defunctis & idem intelligas de aliis missis vbi vnus solus est sacerdos de die, q nõ dz omitti ppter aliquaz missam peculiarem extra e.c.ij.& ꝙ diebus dñicis quilibet tenetur audire de ꝟse.di.i.missam p defuncto ex hoc ordine colligit Jo.an.extra e.c.ꝟsuluisti ꝙ post missam pmissam de die si aliquis inciatur pt sacerdos celebrare missam p defunctis sed nõ econuerso Facto est qr a defũctis nullus regreditur & iõ celebrata missa defuncto rũ nõ celebratur postea de die. Sed qr omnes tendunt ad mortem, iõ celebrata missa de die potest postea pro defunctis celebrari & pro hac ꝟsuetudine facit ꝛi.di.c.ecclesiasticorum

Johannes petham

Sacerdotes caucant vniuersi ne missarum peculiarium seu familiarium se celebracionibus obligent quo minus valeant canonico officio comissam sibi officiare ecclesiam vt tenentur

Nec presumant aliqui annualia celebranda suscipere. nisi pro defuncto celebrẽt cotidie vel procurent specialiter celebrari.

Nullus insuper plura recipiat annualia celebranda quam habet socios sacerdotes Illo casu excepto quo procurans suffragia fieri pro defuncto consentit exps se memoriam defuncti in missa. alij vel alijs copulari. Nec credat sacerdos celebrans se dicendo missam vnam posse satisfacere pro duobus pro quorum vtroq; specialiter & insolidũ promiserit celebrare. Licet canon dicat ꝙ nichil minus accipitur. cum missa pro defunctis vna dicitur Quam pro vno quolibet ipsorum diceretur Loquitur em̃ de hijs missis que anxiate corde dicuntur. Absit ne a quocũqz catholico credatur tantum intensiue proficere missam deuote. celebratam mille hominibz pro quibus forsitan dicitur quantuz pro eis mille deuocione cõsimili canerentur. Licet enim sacrificium ꝙ est xpistus infinite sit virtutis non tamen in sacramento vel sacrificio sue immensitatis summam plenitudinem operatur. Alioquin pro vno mortuo nũquam oporteret missam dicere nisi vnam.

¶ Operatur enim in huiusmodi misteriis distributionem certam sue plenitudinis quam ipse eisdem lege ineffabili allegauit.

¶ Illos autem qui pro huiusmodi annalibus vel anniuersariis celebrandis stipendia acceperunt ne ex certa malicia vel accidia satisfaciant vt tenentur monemus vt omissa suppleant & ad plenum satisfeciant in futurum.

¶ Et quicumq; id non fecerint fructus taliter receptos pro annalibus illorum qui eis talia contulerunt erogent pauperibus.

¶ Aut si vtrumq; istorum spõte neglexerint sicut fraudatores fidelium ab ordinariis suis aspere corrigantur

Sacerdotes Hec est ostitiõ Io. pchaz archiepi Cantuarieñ Et facit tria Primo statuit de ea ainatos ne obligent se missis peculiaribus p quas impediri valeat ipsorũ officiuz canonicũ Secũdo ibi **Precipimus** Statuit circa annalia celebrauda quo ad ñ ainatos aũ suis certis circamstancijs in casu opportunis **Illos autem** adiũt de quibusdam monitionibus in personas extraxa tiendum exequend. **Vniuersi.** Supple habentes ainam animarum vt infra pcz ibi omissam sibi officiare ecclesiam peculiarium videlicz de trinitate de sancto michaele de sancto spiritu & aliis huiusmodi extra tempora festorum eorumdem ꝑm ea que legũtur & notantur extra e.c.ij. Et ex hoc apparet q̃ nõ licet ainato celebrare trentale alias trigintale sancti Gregorij pro anima alicuius defũcti sic videlicet vt ꝓpter hoc omittat missam de die cui de iure omni astringitur vt solet notari dicto.c.ij. Et hoc verum intellige quãdo solus est Sacerdos si esset alius in ecclesia qui posset celebrare de die Cui ocor. Hostiẽ dicto c.ij.d. canentur Nam propter tales peculiares missas nõ debet populus abstrahi a missis solempnibus de die de ose.di.ij.c.i. Et hoc attendendum nec diebus dominicis aut festiuis debẽt tales misse cantari in publico ante missam solempnem ipsius diei ꝓut notatur dicto c. Et hoc attendendum aut festiuis est per archid. **Familiarium** idest pro familiaritate vel familia alicuius certe p sone vel aliquarum personarum ante horam congruam missas coram eis celebrari volen

I

tum obligẽt siue stricte siue verbo etiam p nudam promissionẽm Nam talis promissio si sit licita obligat promittentem. Ad quod vide notata per Host. de presbit.c. relatum glo.i. Et facit ad idem xij.q.ij.c. quicumq; suffragio per Io. Deus namq; inter iuramentum & simplicem promissionem non facit differentiam. **Canonica officia** idest missa de die que non habet omitti propter alias vt predictum est Et nota q̃ caute dicit canonico officio ac si per hoc innuat q̃ missa sit de officijs canonicis. Die notatur e.ti.c i.b. canonicas per Io. an. in clem. & e.d. per Hoil. Et ocor. ibi paulus e.d. **Commissa** Sume quod est infra ecclesiam Et ex hac lra apparet quod loquitur de sacerdotibz habentibus ainam animarũ. **Officiare** celebrando ibi missas & alia diuina officia. xxv. di. plect. ꝺ̃. ad presbiterum. **Nec presumat** Deanda ps **Aliqui** scz sacerdotes non ainati **Annalia** idest missas celebrandas per anni spacium vel alias temporaliter sic q̃ non sint ad officia talia dicenda instituti nec perpetui sed temporales & elapso termino removibiles **Pro defuncto** loquitur in casu quo sacerdos sit coductus per annum vt specialiter celebret pro anima alicuius defuncti. Et idem intelligas si conuenerit per annum celebrare pro viuente **Cotidie** Hoc intellige vt scz assidue hoc faciat nisi corporis infirmitate fuerit impeditus. Et quanto frequentius potest salua honestate sua & debita deuotione extra de pben. c. signatũ. Mã vt nõ tidie quis ad hoc artetur nõ conuenit iuri cõmuni ut ibi pz. Nõ dicit aug⁹ Cotidie eucharistie sacrificiõnẽ accipe nõ laudo nec vitupero Io. de ose. di. ij. cotidie vbi li sacerdos sentit suã sanctam & amoꝛem erga deum augeri ꝓt cotidie celebrare Si autem sentiat suam deuotionem minui bonũ est q̃q; abstinere vt maiori reuerencia & deuocõe postea accedat. Sic notat Io. in summa ose. li. iij. ti. xxiij sub rubrica de sacrõ eucharistie c. vtrũ q̃libet die. **Procurẽt.** Hoc intellige q̃n rõnabiliter impediũtur quo minus possint hoc facere in ꝑsona ꝓpria nec fuit sup hoc speciale pactũ initũ. vt hoc faceret p se ꝑm ea que legũt & notantur de pben. c. signatũ Mã si persone industria esset electa nõ posset alteri delegari de offic. dele. c. vlti. **Specialiter.** Dic vt hic videtur q̃ nõ sufficit talis defuncti meꝺ tia fieri sub suffragijs generalib⁹ sed dz fieri cũ specificatione alicuius forsan noie ipius defuncti. Sed ocra hoc faciũt notata Io. de ose. di. i. visum & c. de nominibus vbi apparet q̃ in nulla ꝓte misse debent defunctorum nomina specificari sed sufficit pro eis orare in genere Archidiaconus tamẽ ibi videtur innuere cõtrariũ Dicit eñ dõ c. visum q̃ in secũdo mõmẽto ꝓt sacerdos noiare nomia que voluerit

ę hoc verum intelligo mentaliter non autę
ſm vocem nominaliter p̄t tñ populo etiam i
miſſe tpe fieri ſpecialis recõmendatio alia
ius defuncti vel aliquorũ defunctorũ vtputa
eo tpe quo in ꝺſpecta populi ſacerdotes ſun
dunt cões preces vt ę tunc nominatim ę in
ſp̄ aliqui populo recõmendentur p quibus
habeant ſpecialiter orare ę ſic p̄nt intelligi.
que leguntur ę notantur deõ c.viſum ę c.ſe
quenti **Multus inſuper**, ꝺ̄ę **Plura**
annualia idest pro animabus ſuffragia in ani
mo impendenda **Sacras ſacerdotes** Ex
hac lra videt p quis poterit in ſe ipm plura
annualia recipe ſic tñ p habeat tot ſacerdo
tes quot poterit ea ſingulariter ad implere.
qt in pſona ſua propria hoc onus ſiant ꝟ ap
paret cedere non p̄t ę qt auctor huius ſti
tutionis erat frater ę vt videtur per iſtud
ſtatutũ mittur plãtis abſentibus forſan de
ſua fraternitate p aliquam p̄ntem in quib⁹
talem celebratione annualiũ adquirere hinc
eſt p ad hanc materiam modo ę forma quib⁹
ſequitur inueſtigare decreui Nuero ergo
an liceat ſacerdoti non nato preſertim
fratri mendicanti p ſe ipſo recipe aliq̄ annua
le celebrandũ pro ſtatu viui vel aĩa defuncti
pactione interueniente de aliquo ſalario ſibi
per annum aut aliud certũ tpus ea de cauſa
ſoluendo Dic ę ſi alias ex officio aſſumpſe
to ad hoc teneatur tunc nõ licet aliquid reci
pe ex pacto vel conuentõe qt ſi ſacerdos eſſet ſy
monia i.q.iij.vendentes Et notatur p Ar
chidiaconũ i.q.iij.c.iudices in glo.adde di
cas p ſi ſacerdos ę intelligo officiũ aſſumpſi
ti vbi aliquis talis prius ꝺſtrictus eſt le
gittime ę canonice in genere vel in ſpe ad ta
le officiũ pagendum Ubi vero nõ tenetur ex
officio alias debito ſeu aſſumpto ad hoc face
endũ ę non eſt beneficiatus vt patet in fra
tre mendicante vel quia alias paup eſt tunc
pro diuinis vel miſſis celebrandis mich. de
bet recipe ex pacto ſed vt moretur i aliqua
eccleſia ę ibi celebret diuina ę vt impendat
opas ſuas quas alias non teneretur impe
ndere circa talia ſiue ſit diues ſiue pauper
p̄t ex pacto aliquid recipe ratione laboris.
ſui ę rõne operum huiuſmodi ę more ibidẽ
faciendo non pro dicendo officio diuino face
nti ad hoc notata p bern. ę alios de p̄eben.
c.ſignatũ ę p Juno.de ſymonia c.non ſatis
ę p eandem extra ne p̄lati vices ſuas c. qm
vbi etiã de hoc p hoſt. Et in hac ſententia cõ
tra quaſi omnes doct. ę notatur p archi. dõ
c.indices ę p Jo.an. in ſumma ꝺſcſ.ti.de ſy
monia q.xxxix ę p henricũ de Bonoyto ex
tra de p̄eben. c.ſignificatũ di.ij.ę dõ c. ſig
natũ p anto.de Butrio. Queendo que
ro nũquid habens in ſocietate ſua plures ſa
cerdotes nõ beneficiatos ſed ad p̄cipiendum
huiuſmodi annualia alias habiles p̄t vni ex
eis vel plaribus adquirere talis annalis ce
lebrationem ę ipm adquirentem ę eum cui
adquirit ad idez effectualiter obligare ex hoc
ę.videtur p ſic Sed cõtra hoc opponitur
nam alteri ſtipulari nemo p̄t inſtit.de mutu
libus ſtipul.ꝓ.ſi quis alij.ę ꝓ.alteri cum ſi
milibus vnde ę ſm iuris cões theorica eſt p
que aĩaz getimus niſi in pſonam noſtrã in
cium ſumat inutilem actũ efficiunt ff.de act.
ę obl.l.que aĩaz Item promiſſio requirit p
ſonam promittentem ę pſonam cui promit
titur ę rem promiſſam vñ requiritur p per
ſona cui promittitur ſit preſens ita p in p
ſonam ſuam ꝺtrahatur obligatio inſtit. de i
util.ſtipul.ꝓ. Item verborũ obligatio Dic
dic p talis promiſſio ſi fiat ipſi qui preſens
eſt ſtipulãti ſic tñ vt effectus rei promiſſe ca
dat in pſonam alterius licet abſentis talis
promiſſio bene tenet vbi gratia promitto ti
bi ſtipulanti p ſoluam titio ſocio tuo hoc an
no centum ſic p dictus titius hoc anno ſpe
cialiter celebret pro anima talis hec promiſ
ſio ſortit pactum ę bene valet dum tamẽ tua
ſic fieri interſit qui hoc ſtipulare.ff.de.ꝺ.obl
l.ſtipulatio iſta ꝓ.ſiquis inſulam ę dicta.l.qs
aĩaz preall. Ratio eſt quia totus actus hu
iuſmodi in pſonis noſtris incipiat ſumit
liceat terminetur in pſona tertia Di vero
tua non intereſt ſic fieri tunc ab initio nõ ha
bet effectum Sed ſupueniente tuo nitereẽ cõ
firmabitur.ar.l.quamuis ꝓ.ſi mulieri.ff. ad
vell. ę.l.ſtichum ꝓ.aliquando.ff.de ſolut. pre
dicta locum habent vt ſcilicet tibi cui hec pro
miſeram queratur obligatio.ſed an per hoc
obligetur ille cui vel in quem dirigitur effe
ctus ipſius obligationis ad faciendum id cui
ius contemplatione talis fit promiſſio. dic
p non quia etiam ipſe cui promittitur pro
mittens factum cius vel factum alienũ non
obligatur..ff.de.ꝺ.obl.ſti.iſta ꝓ.i. Inſtit.de
inutil.ſti ꝓ.ſiquis alium. Et hoc verum niſi
ſic promittens ad hoc habuerit poteſtatem
ab eo cuius nomine promittitur. Argumẽ
tum ad hoc Inſtit.per quas perſonas nobis
adquiritur.ꝓ.penulti. Vel alias ille cuius no
mine ſic promiſſum fuerat poſtea hoc ratum
habeat vt in regula iuris rati habitionem li.
vi.tum ibi notatis. Hanc materiam lac
tus videre poteris ſm ea que notat bartholꝰ.
ff.de pactis.l.i.ꝓ.i. ę.ff.de.ꝺ.oblig.l. ſtipula
tio.iſta ꝓ.ſi ſtipulor aliqui. **Procurans**,
idest ſolicitans vel inducens. **Suffragia**,
Que continentur in quatuor.que recitant.
xiij.q.ij.c. Animę defunctorum. **Expreſſe**,
idest per verba apta.voluntatem ſuam in
hoc exprimendi ę circa hoc vide p ſcripſi ſu
per.de clericis peregrinis.c.vlti.ꝺ. expreſſe.
caueri. **Defuncti** pro quo fieri debent ſuf
fragia. **Immittę**.ſcz dicenda pro anima
ipi⁹ defuncti **Alij** ſcz defuncto **Copulari**

Jeest ꝺiungi. Nec credat ꝺñs. ꝺbi rñdet ad
tale queſtionꝫ ſiue obiectionꝫ Diceret namq;
forſan aliquis ꝙ obligatus dicere miſſaz ſpe
cialiter pro Johanne iterum dicere miſſam
pro Richardo Iterum dicere miſſam pro
Wilhelmo poſſz in vna miſſa ſatiſfacere ꝑ̄s
tribus Sed iſtam opinionem reprobat in
ſequentibus. Specialiter et in ſolis
dum hoc quod dicit ſpecialiter ꝫ in ſolidum
tollit opinionem otractam quia ſicut ex pa
cto ſpeciali promittens michi ſoli aliquid ſol
uere vel aliquam rem tradere violat precatꝫ
ſi illius rei reſolutionem vel traditionem ali
um meaꝫ ꝓficuam efficiat ff de ꝺ. ob. l. aꝫ ꝙs
ſibi cum ꝛoꝛ. ibi ꝓſitis in glo. Clarius ta
men ad ꝓpoſitum extra de iureiuꝝ. c. ea te cꝫ
ibi all. Sic ꝫ in caſu noſtro maxime aꝫ nec
proprietas nec poſſeſſio nec vſus rei ꝑt eciaz
apud duos inſolidum ſimul ꝫ ſemel. ff. ꝛmo
l. ſi vt certo ℈. ſi duobus rem in alium. Licet
canon de ꝛſe. di. v. non mediocriter Dicat
ſuple in effectu ſententiam qua ſequitur ꝙa
eadem rꝫ. non habet ymmo habet iſta verba.
Cum ergo pro tentꝫ animabus pſalmꝰ vel
miſſa dicitur nil minus ꝙ̄ ſi pro vnuquoq;
iſtorum diceretur accipitur Et hec ſunt ver
ba beati Jheronimi vt ibi patet niſi per ſtri
ctionem ſuper qua ibꝫ dicit Jo. de deo. ꝙ hoc
quod ibi dicitur potest eſſe verum triplici ra
tione Una eſt quia in ſacramentis non da
tur ſpꝰs ſanctus ad menſuram ſed omnia ſa
cit omnia de ꝛſe. di. iiij. nec quicꝙ ꝫ c. que
ris vel potest ipſa ibꝫ intelligi ſm ma
teriam ibi ꝓſuppoſitam vt ſꝛ non minus va
leat vna miſſa dicta cum hillaritate mentis
pro vno ꝙ̄ ſi pro quolibet diceretur cum mẽ
tis anxietate. Et hanc vltimam ſententiam
am plectitur hic auctor Hug. tamẽ dicit hoc
quod dicitur in dicto c. nõ mediocriter eẽ ve
rum in pſalmis ꝫ miſſis que generaliter can
tantur pro ommibus licet ſpecialiter pro ali
quibus videantur dici de ieiunijs cum elemo
ſinis ꝫ aliis oratiombus hoc non reputat
eſſe verum quia talia nõ proſunt niſi eis pro
quibus fiunt ſpecialiter Et iſte eſt verus in
tellectus ſm eum quia nec pſalmus nec miſ
ſa dicitur fieri ſpecialiter inſi propter illum
vel illam qui facit illam cantari Bern̄. Hy
ſpanus vt dicit archiꝺ. tenet illud Jheromi
mi eſſe verum ſi equaliter pro ommibus di
catur miſſa Sed ſi intuitu vnius dicatur li
cet etiam dicatur pro ommibus plus ꝓfi
dit ei pro quo orans ſpecialiter intendit Et
hanc ſententiam dicit archiꝺ. eſſe verum ſm
theologos In hac materia dicunt beatus tho
mas ꝫ petrus m ſcriptis ꝫ idem tractat Jo.
in ſumma ꝛfeſ. ti. de pe. ꝫ te. rubrica de ſuffra
gijs de ſanctorum q. elxix. vt ſuffragia viuoꝝ
act ꝫ c. ſm opinionem prepoſitiui ꝙ ſuffragia
pro aliquo facta ſpecialiter eque proſunt om
nibus equalis meriti quãtum ad liberatio
nem ſeu vtilitatem ſed nõ equaliter quo ad
honorem ſicut candela accenſa in menſa ꝑ di
uite equaliter facit ad ſolatium menſe vtili
tatem ſed magis ad diuitis honorem. Vo
let tamen ommuniter ab alijs dici ꝙ tum ſuf
fragium ſit virtutis finite ꝫ diminuetur ꝙ in
tentionem facientis pro quo voluit plus va
let ei pro quo ſit quantum ad liberationem
a pena tamen quantum ad gratulationem ꝫ
interiorem conſolationem ſm quod vnus in
caritate exiſtens gaudet de bonis alterius.
Sic valet ommibus in caritate exiſtentibus
ꝫ plus ei qui eſt in maiori caritate ſm quod
iſta notantur de reli. ꝫ vene. ſanctorum c. ans
diuimus per hanc de cõſecra. Et circa
hoc vide notata per Jo. an. de ſepult. c. iij. ꝫ
de cele. miſ. c. cum martha ꝺñs. Sed numquid
facta pro vno per Jo. in coll. Pro defun
ctis ſcilicet in genere Qualibet. ſcilicet
ni ſpecie loquitur canon Auriatu curae
Et ſic ſequitur opinionem quam ponit Jo.
in dicto c. mediocriter exponendo quod ibi di
citur ad litteram de alijs opiniombus dicti
ſupra c. ꝺ. dicat Tollit enim ꝺñs. Iuten
ſius Jeſt tam effectualiter Licet enim.
Reſpondet tacite obiectõi que poſſet fieri de
efficacia ſacramenti Sacrificium ſic di
ctum quaſi factum quia. pecie miſtice conſe
cratur pro nobis in memoriaz dominice paſ
ſionis ꝫ hoc pertinet ad corpus xpisti ſed
generalius accipit yſidorus ſacrificium aꝫ
dicit ſacrificium eſt victima ꝫ quecumq; in
ara cremantur ſeu ponantur Est xpus
non ſm ſignum vt quidam hereticꝰ dicunt
ſed ſm veritatem ſcilicet idem xpistus qui
de virgine natus ꝫ pro nobis paſſus eſt ſm
Thomam ꝫ petrum Et ꝛoꝛ. ambroſius de
ꝛſe. di. ij. c. omnia Infinite ſit virtu
tis de ꝛſe. di. ij. nichil. i. q. i. multi. de ꝛſe. di.
ij. iteratur Et dicitur virtutis infinite quia
eius virtus non limitatur ad menſuraꝫ certã
tam ſeu finitam de ꝛſe. di. iiij. nec quemquã.
Vel ſacrificia In quo differunt ſacra
mentum ꝫ ſacrificium vide ſupra de ſacra vn
ctione c. cum ſacri ꝺ. ſacrificijs Aliquin
ſcilicet ſi operaretur ſummam plenitudinem
Nil vnam quia in ſacramento vel ſacri
ficio altaris xpistus operatur ſummam ſu
am plenitudinem ꝫ virtutis ſue infinitatem
vna miſſa ſufficeret non ſolum ad vnam ſed
etiam ad omnes animas de purgatorio eru
endas Operatur enim ſcilicet xpistꝰ.
Milia cruꝝ que ſcilicet ſunt in ſacramen
tis ꝫ ſacrificijs Et differt miſterium a ſa
cramento ꝫ ſacrificio ſm ea que dixi ſupra
de ſacra vnctione c. cum ſacri ꝺ. ſacrificijs in

fine. **Ne certa** stilitet finita ℰ limitata sm menta eorum pro quibus offeruntur

¶ Valent namq; suffragia ecclesie ipius defunctis sm maius ℰ minus pro diuersitate meritorũ in mortuis vel pro caritate viuorum qui magis solidantur pro aliquibus. q̃ p alios sm Tho. in li. de veritate li. vij. c. v.

Alios aũt. ij. ps. **Annalibus.** i. suffragijs p annũ diendis **Anniuersarijs** pt supponere p eo q̃ supra dixit annalibus Ẽt est anniuersariũ certũ officiũ nõ solum vno die ℰ in fine anni sed etiã omni die p annum diendũ p defunctis statt notant doct. viz ℌ. extra e. c. aũ creatura glo. i. ℌ pben. c. signatũ ℌ. sit notatur p antho. ℰ Jo. an. in add. tenent forsan in redditibus vel aliq̃ pensio ℌ ne annua ad huiusmodi anniuersarium celebrandũ instituta vt solet notari decõ c. signatũ ℰ extra e. c. aũ creatura nec sume q̃ est. j. sa assentunt **Certa malicia** qz voluntarie hoc omittũt absq; impedimento rõnabili Si cñ rõnabile esset impedimentũ. vtpote egritudo vel infirmitas excusabilis esset omittens tenetur tñ in alios facere recõpensam. vt in psalmis ℰ ovibus ℌ Jo. in summa cõfes. li. vij. Rub. de officio cleticorũ in pncio. **Accidia** de qua dixi supra de officõ archiꝑ ꝑbiteri ignorantia ℌ. vij. vero dñ. accidia.

Supleant alijs diebus vel horis quibꝰ ad talia astringuntur suffragia sic omissa celebrãdo vel faciendo celebrare ℰ sic ex hoc lector colligere q̃ officiũ diuinũ omissum alias est supplendũ. ℰ plenarie rediens de q̃ materia quedam dicta supra e. c. i. d. negligenter ibi videas. Et diligenter aduerte q̃ hic dicit ex certa malicia vel accidia ℰc. nã si infirmitas grauis esset in cã excusabilis esset in tantũ q̃ nõ tenetur postea redicẽ. ℌ Joh. an. qui sic notat extra e. c. i. glo. vlti. allegat ad hoc de cle. nõ resid. c. ad audiencia cõmendabiliꝰ tñ est vt etiã cessante impedimento supleat. q̃ omissum est sm eũ. vbi vero ex obliuione vel negligẽcia omisit tũc de potõ omissionis est sibi pna iniũgenda ℰ facto conueniens est. q̃ sacerdos ponat ei pnam in eo quo deliquit. scz in officio omisso rediendo vel commutet in aliã pnã si magis credat pficere sm host. et Jo. an. in loco pall. Et hoc verũ nisi tanta fuerit horarũ omissarũ multitudo q̃ ei impossibile esset ei redicere. ar. ad hoc ff. de re. iuꝝ l. impossibiliũ extra de pactis c. fi. **Ad plenũ.** nichil omittendo **Nõ fecerit** scz hmoi anniuersariũ nõ celebrauerint vel omissum nõ supleuerint **Fructus** appet ex hoc q̃ loquitur vbi terre certe vel certi redditus sunt assignati p celebrando anniuersario alicuius fiant pz m canticis ℰ alijs hmodi recepto officio debito p hijs nõ impenso **Talia** scz emolumenta pauperibus qui absq; petõ nõ pũt fructus hmodi retinere officio nõ impenso pt

sic ex hoc appet q̃ nõ faciendo officiũ p quo recepit terras possessiones vel redditus a defuncto nõ amittũt ex hoc dñum rei sic donate cura q̃ vide q̃ dicam ℸ glo. vlti. **Vtrũ** qz scz tam supplere officiũ omissum q̃ in causa nõ suplectõis officij hmoi fructus receptos dare pauperibus **Sputc.** scz nulla necessitate urgente. **Fideliũ** scz defunctorũ **Corrigãtur** sic ergo appet q̃ bona eis donata vt faciat tale officiũ vel annuatim celebrent tale anniuersariũ ob cessacõz ab officijs hmoi nõ pũt ab eis auferri sed dñt alio mõ castiga ri. **Sed** otra hoc opponit. C. de donac. q̃ sub mõ. l. i. vbi appet q̃ dñũ rei donate sub modo siue ob certã causam ppter nõ obseruantiam pmissorũ ipso iure reuertitur ad donatorẽ. **Solucio** dic hoc esse spiale in casu illo qñ sit donatio vt pteutur alimenta ℰ sic soluit petrus de ancho. extra de odiõ. appos. c. vt. sed nũquid ppter nõ obseruanciã hmodi pmissorũ possit donatio sic facta reuocari videtur q̃ sic ar. dicti c. verũ extra de odiõ. appositis **Sed** dic q̃ illud opatur ibi pactũ q̃ fuit sic appositũ vt scz donatio posset reuocare. si nõ seruarentur pmissa vñ vbi ñinteruenit tale pactũ nõ dz fieri talis reuocatio sed potius agi ad interesse vt. l. ea odiõc. C. de fidei. simõ. vindi. ℰ ad hoc nota. notata q̃ post. Et Jo. an. de so. ppr. c. postulasti.

SAnctũ ℰ salubre ℰ ℸ. Statuimus vt pro singulis epis Cantuar. prouincie decedentibz residui cõfres superstites solẽpne faciant officiũ defunctorũ nõ solũ in capellis suis singulis scz eccũ post decessum alicuius ve aliquorũ eporũ hmodi recenter in cõcilio vel alias pro vtilitate ecclesie pariter cõgregantur. pcipientes insuper ℰ in virtute obediencie firmiter iniũgentes vt singuli sacerdotes tã seculares q̃ religiosi dicãt missas singulas de cũ dicta sam obitu eis fuerit veritas intiãta pro ipsius anima a peccati maculis expianda Mogamus insuper sacerdotes exẽptos religiosos ℰ si qui sint ecia seculares vt ordinocõez istã saluis ni alijs exẽpciõis siue pmilegijs gtis suscipiant vel eã saltim auctoritate propria sibi cõstituãt obseruã

dum. Sciturig grati erimus gracie et dolebimus si quos inuenerimus de ingratis.

Auctum. Hec est constitutio eiusdem ainis ꝙ precedens. Et habet tres ptes In prima statuit de solempnibz exequijs p epm pro epis tcedentibz singulariter ꝙ in omnibus faciendis. Secundo ibi. Precipiētes ordinat de missis p dioc̄sano defuncto celebrandis In tertia ibi. Rogamus. Hoc idem fieri requirit etiam ab exemptis. Cantent fratres. Idest uocepi. Solempne sic ꝯ cantu. Officium defunctorum. Idest institutū pro defunctis vt sunt exequie de quibus legitur xiij.q.ij.anime defuncte. Ꝯ Fiet cenfer. Idest primo. Conscilio sic pmo dati. Alias. Idest alio tempe vel alio loco. Precipientes Secunda ps. Religiu li suple non exemptū vt differat a sequentibus. Missas. Et per hanc ostitutionez nō artantur ad exequias pro eis dicendas.

Cum. Idest postꝙ vel quando. C. de pbac. l. Cum res vbi de hoc ff. de offic. ꝓsul. l. vnica. ℈. fi. Veritas intimata. Quomodo autem hoc veritas scirī potuit scilicet an aliquis sit mortuus notatur ff. quemadmodum testam aperiantur l. ij. ℈. si dubitetur ꝙ Bartℏ. Et huic quod hic legitur simile habes de elect. c. vbi periculum. ℈. penulti. li. vi.

Rogamus. Tertia ps. Et aduerte quia sacerdotibus non exemptis precipit sicut pz in ℈. precedenti. Exemptos vero rogat ratio est quia in talibus non subsunt iurisdictōi metropolitice de preuil. c. i. li. vi. Gratis hoc dicit quia ad hoc artari non pnt.

Eam scilicet ordinationem. Auctoritate propria non autem in vim huius ordinationis. Sciturī. ꝺℏ. Grati. Recipiendo bonū pro bono. Gratie. idest grate voluntati vel grate operationi. Dolebimus. idest tristabimur. Ingratis. idest nō gratis vel pō grām facere volentibz.

Idem.

HAtissimus de terra et infra. In eleuatione corporis xpisti ab vna parte ad minus campane pulsentur vt plures qui celebrationi missarum nō valent cotidie interesse vbicunq; fuerint siue in agris siue in domibus flectent genua indulgencias concessas a pluribus episcopis habituri. Statuimus insuper vt quilibet sacerdos quem canonica necessitas non excusat consiciat omni ebdomada saltem semel. Parochiales insuper sacerdotes caueant diligenter ne alicui dēt corpus domini nisi prius constet ipsum confessum fuisse testimonio vel iudicio fide dignorū Et huiusmodi certificationis onus ipsius susceptoris imponimus sacramento qui habet ea que saluti sue sunt necessaria procurare. Nullus etiam sacram communionez prebeat parochiano alterius sacerdotis sine ipsius licencia manifesta. Quā ordinationem non intendimus ad peregrinantes extendere vel periclitantes nec necessitatis casui cerogare.

HAtissimus Hec est constitutio eiusdem ainis est proxima precedens Et est ps huius supiꝰ ℈ summa tri. ꝙ si. ca. c. altissimꝰ supra de parochijs ꝙ c. c. ꝙ mfra de pen. ꝙ. re. Et habet quinq; dicta In primo ponitur statutum siue quedam ordinatio tendens ad exaltationem cultus siue reuerencie que exhibenda est sacramento altaris In secūdo ibi. Statuimus. hortatur vt quilibet sacerdos ad minus missam celebret semel in ebdomada. In tertio ibi. Parochialis. Statuit circa sacramentum eukaristie non ministrandum eis de quorum confessione non cōstat. in quarto ibi. Nullus etiam. Prohibet ne ministretur parochiano alterius sine licencia eius specialiter. in quinto. Quam ordinationem. ponit clausulam restrictiuam ordinationis predicte. Elevatione. que fit vt populus illud adoret. Pulsentur vt sonent ex vna pte ad minus. Campane non intelligas de pluribus illo tempore simul pulsandis in vna ecclesia quia sufficit vnam sonari. Sed pluraliter loquit respectu plurium ecclesiarum. Et hec pulsatio fieri debet de campanis illis que longius possent audiri ꝙ satis patet per rationem que sequitur. Vt populares. ꝺℏ. vbi ponitur finis ob quem sic statuitur. Flectant genua. saltem cotidie ar. ad hoc de immu. eccl. c. decet. li. vi. Indulgencias. a quibus tales indulgencie concesse sunt hic non exprimitur Sufficit tamen si sint concesse ꝙ pro eos qui voluut consequi ipsas indulgencias

sant ea pro quibus feudis conædunt̃ ꝛ indulgẽtie huiusmodi Alias si quis non fa cit id propter quod conæditur indulgẽtia ipsam non consequitur Etiam si liberrimi ꝛ me illud faterer tm tamen non pt ꝑm Tho. & Gilbertũ & notatur p Jo. in summa ofes. tit.ij.ti.xxiij.q.Clxxxvij. ¶ Et p hic oc currit aliud studendum circa materiaz indul gentiarũ pt vt videtur non improbabiliter fieri quia patrum prosunt vel prodesse pnt indulgẽtie qne vt cõmuniter a prelatis ec clesie fiunt Nam aut intelliguntur cõ esse impenitentibus aut penitentibus si im penitentibus non videtur posse fieri p in dulgẽtia comitetur eos naz manente culpa impossibile est remitti penam de cõse.di.iij. baptismi vicem de pñ.di.ij.sane cauendum Item impenitens retinet odium dei. & sic culpam quibus stantibus impossibilis est re missio de pñ.di.idcirco idem & c.voluissent et dicio regula iuris est p venia peccati non da tur nisi contrito de re.iuris c.peccati li.vi.

Quod huiusmodi indulgẽtie non prosint penitentibus probatur nam penitentibz de bet imponi penitẽcia iuxta qualitatem & qã titatem delicti.xlvij.di.omes ibi fiat exhi buistis nẽbra &c. Et alibi dicit canon qnãs to tpe errasse de nosti tanto humilia de ipm. de pñ.di.i.i.dicit benignum & apoc.xviij.quã tũ glorificauit se & in deliciis fuit tanto da te ei tormenta & luctum ꝑm quantitatem de licti erit plagarum modus Deutro.xxv.de pñ.di.i.quia diuinitas vt dicit canon pro lixior debet esse penitẽcia quam delictuz. de pñ.di.i.c.in p̃sencia & c.productõt Cũ ergo per huiusmodi indulgentias nulla pna satisfactione videãtur remitti peccata appet p cõtra iura diuina & humana cõtenduntur & diuine iustitie non cõcordant cui humana de bet se cõformare xi.q.iij.ruerta Preterea ali bi legitur & deus non dimittit debitas alt̃ ꝛ sine debite iustitie de cõse.di.iiij.baptismũ Et Beatus Augustinus dicit p opus est misericordie peccanti peccata dimittere. Sed oportet vt iustus misereatur iuste de pñ.di. i.quem penitet Preterea pnam inferior a superiore inflictam tollere non pt xxi.di.infe rior & in clemen.ne romani de elect.hinc est p de penitẽcia iposita p papam non pt epis copus minuere nec inferior prelatus de ipo sita p ẽpm vt notatur de sortileg.c.ij.& sicut p notatur de accusaẽ.c.cum p.in glo.si. Sed deus qui est superior penitentem abluendo & culpa mediante cordis contritione obligat seu dimittit obligatum ad pnã de pñ.di.i.si peccatum & c.fiant primi ergo &c. Preterea satisfactio est pars penitẽcie. Nec dicitur penitens qui non satisfacit cũ potest nõ ab solvitur a deo xiiij.q.vi.si res alicna nisi in baptismo de cõse.di.iiij.sine penitẽcia Un de legitur & habemus duas tabulas ad pec cata expienda scilicet baptismum & penitẽ ciam de pñ.di.i.c.ij.post naufragium de sum ma tri.c.i.sed de indulgencijs non habemus expressum nec in canone biblie nec in euãge lio nec in epistolis talem cõcessum fuisse: po testatem apostolus vel eorũ successoribus le gimus nec beatum petrũ nec paulum vel ali os apostolos talia cõcessisse ergo & non est sanctorũ patrũ auctoritate sanctitũ supstiõ sa ad inuentione non est ꝑsumendum ij.q.v ꝺsuluisti xxxi.q.i.si dormierit Preterea po testas ligandi & soluendi est tradita mĩstris ecclesie ad edificationem non ad destructõem de pñ.di.vi.c.i.facit xxiij.q.iiij.non impe tuum sed indulgẽtia que est gratuita remis sio pne peccatorũ tendit ad destructionem. quia p eam remanent delicta impunita cons tra c.vt fame de sen.excõ.& l.ita vulneratus. ff.ad leg.aquil. Item tribuit intẽtinuz de inquirendi facultas venie vnde cum illa que in citant homines ad delictuz sint de genere ma lorum nulla pactione cõfirmantur l.quemis de ff.de pactis dotal & facit c.vt clericorũ. nũ ibi notatis de vita & ho.cle.& facit ad idez l.inspiciendum in principio ff.de penis Ibi neqz em aut senectutis aut clemẽtie gloria affectanda est sed perpenso iudicio prout vna queqz res postulat statuendum est & facit ad hoc l.i.post principiuz ff.ad turpill.vbi pena legis auctoritati reseruatur non presidẽtis arbitrio cõmittitur Ex hijs omnibus cõ cludendum videtur p huiusmodi indulgẽtie sint cõtra iura diuina & cõtra sacros canos nes atqz leges ¶ Ad oppositum tamen qõ indulgẽtie huiusmodi sint valide fatent̃ om nes theologi fiant patet in scriptis suis.

Item omnes canoniste fiant patet hoc codẽ titulo in antiquis li.vi.& in clemen.per to tũ & signanter in Clemen.si dmũ de re.vẽ. sanctorũ in fi.& probatur auctoritate augu stini dicentis Quod quilibett sacerdos re mittit deus remittit de pñ.di.i.quem pnite tet ante medium. Item hoc seruauit ecclesia a tpe apius otrarij memoriã hominũ nõ ex istit & beatus gregorius qui fuit sanctus hoc ser uauit nec putandum est totam ecclesiam er rasse Nam dictum est petro in psonam tot us ecclesie ego rogaui pro te vt nõ deficiat fi des tua Jure xxij.de pñ.di.ij.si em inquit Preterea hoc idem probatur p illud priui le. gium datum petro & successoribus suis quoc ũiqz ligaueris &c. xx.di.legitur de indulgẽ ciis siue remissionibus que fiebant in annis iubilei.& notatur viij.di.in principio. & ob hijs iustificationibus cepit nus cõstitutas nis vt ibi dicit de quibus pẽtur de pe.di.i.q donũ ad quarũ remissionũ explificacõez. fa unt remissiones anno iubileo vt pz in extra vag. Nomsacij p incipit antiquorum.

Preterea tñ potissima valida cõis idulgẽ darũ est vnitas ecclesie videlicet corpis xpi mistis in qua multi viri sancti opa pietatis & mi sericordie superwgauerũt vltra mensuram suoꝝ delictoꝝ dõ patienter opprobria otu melias & infinitas passiones & cruciatus quas nõ merebãtur sustinuerũt vt diam infra de pe.& re.c. Cum salubriter ꝺ. thesaurus mistis suis Hij eñ nõ cessant orare pro nobis. Et ecclesia fundit preces ad eos vt orent ad dñ p nobis vt patet in letanijs. Et facit ad hoc xiij.q.ij. amme defunctoꝝ ¶ Et beatus paulus pollicetur p suis sine intermissione ad deum orationes porrigere xxij.di. sacro & sancta ¶ Preterea hijs cessantibus meritum mortis & passionis & effusionis sanguinis xpisti remissionem pectatorũ opatur de ose di.ij.qt corpus Ipse eñ obtulit se hostiam p pecato de ose.di.ij.nõ est Et illa pena est martiriũ que iniuste ptulit quinymmo numma eius gutta sanguims erat sufficiẽs ad ablutionem delictoꝝ nostrorũ. Dñ Ysa.liij. vere languores nros ipse ptulit & p trãsgres soribz orauit. Pua igitur merita & stoꝝ nobis omunicans ptãtem petro & sucessoribz suis dedit ligandi & soluẽdi. Ista igitur indulgencia pene p peccatis infligende creditur vere penitantibz & confessis m remuneratiõe pmij scorum martiriũ quasi sufficientes sint debitores & p nobis satisfaciẽdo liberent nos a pena dispensationem vero istoꝝ meritoꝝ quibus a pena pectatorũ possumus liberari. Christus vt dixi petro cmisit & sucessoribz suis qui etiam epis in plenitudinis potestatis talia cõmisertit sicut & alia vt in c.mandata vt in c.psumptiombz Restat igitur tñs dere ad obiecta. Et pmo ad id quod dicitur impenitentes nõ gaudent indulgencijs qz vana nõ datur nisi correcto fatere Sed penitenti vel ꝓponenti se corrigere & sic iam corde contrito bene valent Si tñ hoc habeat forma indulgencie. Pro quo facit xvij.q.iij. Dicit igitur Papa eñ qui hz summã ptãtem & in q depũtatur ecclesia indulgendo videtur nobis comunicare opa sanctoꝝ & passiones xpisti Et sic satisfacere & soluere penã p delicto pectatori infligendam. Et hoc simul iustitia cũ misericordia obseruatur quia prior est obiectio que accidit ad iustitiam Et sequitur indulgentia que est ad ptem misericordie. Ad hoc de pe.di.i. nullus debite. Et per hoc etiã soluitur aliud obiectum. In quo dixi q satisfactio debet precedere vt pena remittatur Et qui nõ satisfacit nõ dicitur penitens. Pã cõtritio pro satisfactione haberur. Et alius stiliter sanctoꝝ merita que omunicat ecclesia pro pectatoribz satisfacere dicitur vt in c. qm pter alium de re.iur.li.vi. Ad aliud obiectum in c. quo dixi q indulgencie sunt ad destructionem nõ ad edificationem fidelium ex eo q facilius venie &c. Nõdeo Pymmo ponent remediũ contra pecata vitandũ ratione ptinentis ad quã disponitur homo vt eis possit gaudere Et cũ hoc concurrit gracia gratũ faciens quã meretur ex humilitate & ope pio. Caue at tñ ne istã grãz sustipiat quis primo cotra negligendo pter ipsam indulgentiam postma operta in posteriũ Tales namqz licet pro pter indulgentiam reddantur immunes tñ ex obligatiõ pñt ligari xi.q.iij.Ḡ. cũ ergo xxiij. q.iij. notandum Unde dicit canon q negligẽcia & superbia parit offensam Et loquitur de obrempnente satisfactionem p delicto de pmi. di.i. ꝓdixerat Non ergo obrempni debet pmi tencia iniuncta vel satisfactio pter indulgẽcie susceptionem Ad aliud quod dixi de indulgencijs nullo iure Dico pmmo caueatur in illo ꝓuilegio quod datũ fuit petro & sucessoribus suis. Quodcũqz ligaueris &c. De q supra dixi tacite namqz illud p generale ꝓuilegiũ hoc includit. Hanc materiam petrus de anch'a. de pe.& re.c. abusionibus dñs. circa istas indulgencias in clem. quia sup eadem remittitur ad ea que notat Gasp de calꝺ. extra de pmi.& re. in repetitiõe quã facit p c. nostro e.ti. **Statutum** secũda pars. **Quicunque** siue ordinatus siue nõ ordinatus **Communica necessitas** que pt ex diuersis considerari vt qz suspensus est vel excõiatus vel interdictus sm ea que leguntur & notantur de sen.& re.iudi.c. cũ eterni li.vi. extra de cle.exc. mi.c.vlti.p doct. vel qz est in pcto mortali vel quia sibi est mortuo cõ vel mortis cohitudo vel immũdicia corporalis p pollutionem in somnijs Pro quibus plenius vide notata p Jo. in summa ose. li.iij.ti.xxiij. q.lxxiij. Et circa pollucionem in somnijs pt breuiter dici q vbi pollutio talis certũ procedit a pecato mortali abstinẽdũ & ex necessitate vbi nõ habet certum ex mortali pecato abstinendũ est ex honestate & tñ in arbitrio pollutꝰ ẽ abstinere vel nõ abstinere Obi vero dubiũ est debet etiã pollutus ex necessitate abstinere sm petrum qui sic notat vt recitat cum Jo. loco pall. Et vide quod circa hoc legit & notatur di.vi.c. testamentũ. Potest etiaz dici necessitas canonica si nõ habeat naturalem digestionem tibi sm ea que leguntur et notantur in c. si exstiterit de acusa. Itez insirmitas qñ dicit vt notatur vij.q.ij. in summa p Jo. Item qz nõ pt absqz piculo corporis ieiunare qz missa nõ est dicenda msi a ieiuno vij. q.i. nichil cũ glo. de cele. mis. c. ex pte & ibi p doct. Item qz nõ est dare aditũ ad locũ sacratũ Nã locꝰ nõ sacratꝰ nõ est excipiendũ sine licencia epi de ose.di.i.c. & sicut & iij. c. sequentibz nec etiã in oratorio e.di.c. omicuiqz & duobz c. sequentibz nisi tempe necessitatis vt dicto c. sicut & c. cedimus. Item qz nõ pt habere sacratas vestes sine quibus

missa celebrari non ꝑt de ꝺse.di.i.ꝙstimẽta. xti qz nen hz stolã manipulã xxiij.di.c.eccle siastica Item si nõ hz adiutorem qui sibi as sistat vj.q.i. Illud de ꝺse.di.i.hoc quoqz ꝙ dic vt ibi ꝙ Jo.ꝯ arcẽ. Item si laborat ꝯdi ꝯ motbꝫ vel ꝺsimili vij.q.ij.in lris Item vbi non ꝑt hẽre caliꝯm misi ligneũ vel vitreũ vel ereũ de ꝺse.di.i.c.vasa ꝯ c.sequenti ꝯ bre uiter in oñi casu vbi nõ ꝑñt habere requisita ad misse celebracõez ꝯ ad ꝺsectionem eucharistie ꝑsertim ea que sunt de materia huius sacramenti de quibus notat Joh̃.in summa ꝺsſ.li.ij.ti.xxiij.inspiendo cũ questione centesimaquinta ꝯ etiam dicti põt canonica necessitas si altare nõ sit ꝺgruũ de ꝺse. di.i. altaria Item si ꝯpale ꝺuenies hẽri ñ ꝑt de ꝺse.di.i.ex cõsulto Item si non possit hẽri lumen ignis extra de cele. mis.c.vlti. Cauiat aliqui libri hñt cõfitentur sed illa lit tera est ꝯrupta ꝯ erronea ꝯ hoc ptz qz tos tũ istud c.loquitur in materia eucharistie ꝯ i monachis statutũ est ꝙ non artantur ad cõ fessionem misi in singulis sex mensibus vt pz in cle.ne in agro de sta.moꝺ.sane cleric̃ vero secalares ꝯ laici nõ artantur misi semel i an no extra e.ti.c.oĩs vtriusqz liet, quocies pcauerint tocies expediatur cõfiteri ꝑm Inno.ibi ꝺ.semel Et dic ꝺsicat.i.missã ce lebret in qua cõfectionem omittere nõ debet nec ꝓpter alicuius pcatũ sciẽciã ꝺz fin gere se ꝺsecrare ai hoc nõ faciat qz sic faciẽs dupliciter offendit Offendit em deũ ꝯ popu lũ decipit extra e.c.de hoie ꝯ nõ solũ ꝺz ꝺsice re sed ctiã cõicare de ꝺse.di.ij.relatũ. Oĩm Ebdomꝺa.i.septiana, Saltẽ semel ꝯ hoc fiat die dñica si fieri potest iuxta illud Aug⁹.Cotidie eucharistie cõionem accipe nec laudo nec vituperꝺ oĩbus tñ dñicis dies bus ad cõicandũ hortor de ꝺse.di.ij.c.cotidie ꝯ ista ꝓstõ fcã ẽ ad inuitãdũ ꝑsciteres frequẽ tius celebrare qui forsan vix.quat. in anno ꝺsueuerunt celebrare ꝑm ea que leguntur ex tra e.c.dolentes ꝯ hic nota ꝑm Thomã qõ li cet quidã dicãt sacerdotẽ nõ ꝑcare qui di mittit celebracõez misse nisi hẽat populũ sibi ꝓmissum vel ex obedientia teneatur celebra re tũ qz vt greg.dicit cum crescunt dona vir tutes crescunt donorum Ideo cũ sacerdoti sit data potestas nobilissima reus est negligen tie nisi vtatur ea ad honorem dei ꝯ salutẽ aie sue ꝯ aliorũ viuorũ ꝯ mortuorũ ꝑm illud i. ꝑtri iiij.vnusquisqz sicut accepit grãm alte rutrum illã administret ꝯc.nisi forsan aliqs ex familiari spũs sancti instinctu dimitteret sicut legitur in quodã sancto ptẽ in vitis pa trũ qui ordinatus nũqꝫ postea celebrauit sa cerdos em tenetur deo sacrificiũ reddere licet nulli hoĩ teneatur Sacerdotibus em pre ceptũ est hoc facere in meam ꝺmemorationẽ ꝯ sic dicit Thomas in vltia ꝑte summe. q. lxxxij.articulo.i.ꝯ addit ꝙ saltim videtur ꝙ celebrare teneatur in ꝓcipuis festis ꝯ mari me in illis diebus in quibz fideles ꝺsicere cõ sueuerũt Parochiales ij.ꝑs Corꝓ ñi.i.eucharistiã de cuius materia plura dixi s.de sum.tri.ꝯ si.ca.altissimus ꝙ est ꝑs hꝫ c.ꝯ alia poteris videre eodem titulo c. si do minum in Clemeñ.ꝯ extra eodem c. Cum marthe. Priusꝙ idest antequam Illud ministret. Conficiet vt infra sequitur Ibi testimonio ꝯ cetera. Eis scilicet sa cerdotibus. Ipsum Sciliet cui illud hñt ministrare Cõfessum sed nũquid cõ tritus nõ tñ ꝺfessus recipiendo corpus xpi ꝑcat dic ꝑm ꝑtrũ ꝙ pcõr ctritus añ ꝺfes sionẽ volens cõicare aut hẽat copiã cõfesso ris qui eũ posset absoluere aut nõ si sic tunc ꝑccat siue ꝺfessione cõicando qz ad sacrm̃ ec clesie requiritur reconciliatio ꝑm iudicũ ec clesie aut non hz. tunc si immineꝫ aliq̃ neces sitas cõicandi vt qz timet scandalũ populi vel amisit loquelã ꝯ tunc nõ ꝑccat si hoc faciat cũ ꝓposito cõfitendi qñ poterit si ꝺo nõ im minet aliqua necessitas tũc ꝑccat ꝯ hijs cõ cor.albertus di.xvi. Hic tñ quero que es set cã huius phibicõis ꝙ nõ ministretur a liqui corpus xpi misi ei. quem ptius constet esse ꝺfessum. Nõ ꝑt esse qz existenti in pcõ mortali nõ est ministrandũ de offic.ordi.c.si sacerdos de ꝺse.di.ij.qui sceleraꝫ ꝯ t. sequẽ ti Circa hoc tñ dic ꝙ si sacerdos sciat pecatũ alicuius qui ꝑtit eucharisciã ꝯ illud pecatũ occultũ est ꝯ exigit in occulto ꝺz ei denegare ꝯ eũ monere ne in publico ꝑtat Si autem eucharistiam ꝑtat in manifesto debet ei dare de consecratione distinctione secunda capitũ lo non prohibeat Et huius ratio est qua ꝑ duplex. Una est quia pro ꝑccato oc culto ꝑnam publicam inferens est reuelator confessionis aut proditor criminis.

Alia est quia quilibet xpistianus habet ius in ꝑceptione eucharistie nisi illud ꝙ pec catum mortale amittat Unde cum in facie ecclesie denegetur constet talẽ amisisse ius su um non debet ei in facie ecclesie denegari alis as daretur facultas malis sacerdotibus pro suo libito punire hac pena quos vellent.

Tercia propter inscitutudinem status su mentis quia spiritus vbi vult spirat vnde subito potest esse cõpunctus ꝯ a pecato mũ datus ꝯ diuina inspiratione ad sacramentũ accedere.

Quarta est quia esset scandalum si dene garetur Et hijs concordat Albertus in li bro de missa.in fi. Si vero pecatum est manifestum debet ei denegari siue in occul to.siue in manifesto ꝑtat prout hec notan tur per Johannem in summa confessorum. Libro Tercio capitulo viceſimoquarto.que stione.lxxviij.

Testimonia illius cui forsan confessus est **Alias** alicui qui viderit eum auriculariter & p modum confessionis loquentem ei sacerdote **Indicia** i. est ostensione vel demonstratione **Et hujusmodi** Respondet tertie questioni forsan aliquis querit quis certificabit sacerdotem q talis confessus est. Cui respondet vt hic patet **Susceptorum** i. est susipe volentis corpus xpisti **Sacramenta** i. est iuramento. Circa hoc vide que dicam infra de pr. & re.c. sacerdos d. vel epi vbi appparet q credendum est nudi assertioni dicentes se esse confessum. Sed hoc quod hic dicitur intellige quando sacerdos hz eum pro habiliter suspectum. Quo casu potest ab eo exigere iramentum. **Salutis sue** Non est enim presumendum q aliquis sit immemor sue salutis. C. ad l. iul. vene. l. si. **Nullus etiam** Quarta ps **Sacrāz communionem** i. est eukaristia sue corpus xpi **Prebeat**. i. ministret. **Alteri** tali videlicet qui nō sit pochianus suus **Sacerdotis** qui suple p̄est aie animarūz vt pz ex hoc q dicit pochianos &c. **Ipsius** sz sacerdotis **Licencia** in religiosos qui ho die ministrant pochiano alieno sacrm extre me vnctionis vel eukaristie vel qui solempnizāt matrimoniū inter pochianos alienos sine licencia spetali auctoritate fertur sententia excomunic. ipso iure de p̄uil. c. i. in clem. Hic tn nō fertur in otrafacientes aliqua pena. Et sic hec ostitutio modicū pdesse potest q ad otrafacientes sm notata p doct. dicentes de cens. c. ij. li. vi. **Cuā ordinationem** Quinta ps Et intellige de ordinatione de qua loquet q pr. **Peregrinātes** i. viatores nāqz cuilibet ecclesie pochiani existunt ar. ff. de iudic. l. heres absens Dū & scolaris diuertens se ad studium dū ibi morat assistitur p̄tr pochianus eius in alio pochia deget sm ea que notat hostien. in summa de pochijs quis mutemigretur pochianus vbi. q̄d de scolaribz maxime qñ hoc faciūt scolares de licencia p̄latorū sucrū vt ibi dz Et potes intelligere aliquē eē pegrinū tem non solū si longe a sua ppria pochia pegrinet Sed & si ppriū relinquens domicilium aliud sibi querit iter faciendo vel nauigando ar. ad hoc ff. ad municipalis l. labeo in p̄ncipio & l. eius. q. celsus. **Periclitantes** i. in periculo mortis ostiatus Pone exemplū in pumendis vltimo supplicio quibus nō est negandū sacramentum p̄nitende sm ea que legūtur & notant de pr. & re. c. i. in cle. nec p̄ osequens sacrāmti au aristie extra de pr. & re. c. quod in te licet nō semp hoc sit verum vt legitur & notatur de sentencia excommunicationis c. finali li. vi. vbi de hoc per Joh. & archidiaconum. **Necessitatis caluz** suple alteri cuicūqz Necessitas namqz facit licitū q̄d alias foret illicitum de p̄ben. c. exposuisti x. q. iij. vnlo de etate & qualitate eam te de re. ecc. non alie. c. i. in clem. Unde solet dici q necessitas nō habet legem de p̄suc. c. q̄to de ofi. di. v. discipulos in glosa.

¶ Idem

Quam sit inhonestum & infra De fratrū nostrorum & tocius cōsilij assensu & consilio decernimus quemcumqz in oratorijs capellis aut domibus nō consecratis seu in loco minime dedicato seu delibato missarū solempnia diocesani nō obtenta licencia contra canonū prohibitionem de cetero celebrantem suspēsionem ad diuinorum celebratione per mensem incurrere ipso facto. ¶ Licencia aūt ab epis nostre prouincie in locis huiusmodi non consecratis concessam celebrandi etiam in posterū concedendam personis alijs q̄p magnatibus seu nobilibus moram facientibus in locis ab ecclesijs parochialibus notabiliter distantibus aut notorie debilibus aut infirmis irritam decernimus & inanem Per hoc tamen prelatis rectoribus & canonicis ecclesiarū cathedralium vel religiosis nouintendimus derogare quo minus ipsi in oratorijs suis ab antiquo constructis missas possint licite celebrare seu facere celebrari sicut fieri consuebit ¶ Sacerdotes insuper quos in oratorijs seu capellis regum aut regnarum anglie liberorū ve suorum erectis uel erigendis missas celebrare contigerit pena p̄dicta volumus coartari

Quam sit inhonestum Hec est ostitucō Johannis stradford & hz q̄tuor dcā. Primo phibet sub pna missas celebrare in oratorijs ū ofectis publicis l p̄uatis seu loc ū

ordinatis sine licẽcia episcopi. Secundo ibi **Licenciam** Distrnit quibus ꝑsonis ẽrat dandi talis licencia. Tercio ibi **Per hoc** restringit hoc statutũ quo ad certas ꝑsonas Quarto ibi **Sacerdotes** Exẽpsit ab hoc statuto sacerdotes regũ ⁊ reginarũ Anglie ⁊ liberorũ suorũ. **Nec** ñ sz sacerdotem ⁊ intellige etiã de exempto nam ⁊ si sit exemptus in hoc tñ casu subest ordinario ordinarij loci de priuileg.c. auctoritate li.vi. **Oratoriis** suple etiã publicis de quibus loquitur textus de priuileg.c. auctoritate li.vi. ꝑ hm archid. ibidem qui illud intelligit de ecclesijs ꝑ ut alias sumitur oratoriũ xlij.di.c.vltũ. Et sic ibi notatur ꝙ cuilibet in suo vsario Quãdoqz tñ oratoriũ sumit ꝙ locũ priuato ꝙ deputatur ad orandũ ⁊ sic sumitur hic. vñ ꝑm Jo.an. oratoriũ differt ab ecclesia nam in ecclesia statuitur certa dos ꝙ rectori ⁊ alijs necessarijs de cõse.di.i.nemo. Oratoriũ vo dicitur ꝙ non est edificatũ ad missam diendam nec dotatũ sed ordinatũ ad orandũ de cõse.di.i.vniuersiqz ⁊ tale oratoriũ ꝑt quis edificare sine cõsensu epi tñ sine licencia epi non ꝑt ibi celebrari sed hanc licenciam non obtinet i maioribus festiuitatibus c.di.clericos ⁊ c. Si quis ⁊ hmõdi oratoria Nonnulli ꝑstrunt ex necessitate aũ ibi nõ sit ecclesia vicina ⁊ tunc debz ꝑmittere epus vt ibi celebretur ⁊ nõ alibi vt dõ c.vniuersiqz ⁊ c.fraternitates In dictis tñ oratorijs nõ ꝑnt imponi cãpane sine auctoritate epi extra de priuileg.c.patronis sũt eñ hmõdi oratoria ad orandũ nõ ad celebrandũ nisi auctoritas epi interueniat vbi aliud ꝑ priuilegiũ a sede apostolica impetretur de priuil.c.in hijs ⁊ est expressum aũt vt nullus sabbatis aut oratorij domũ h.i. coll.v. ꝓdicta notãtur de cons.c.vltũ.ꝙ Jo.in no. **Capellis** simile habes de cõse.di.i. ordinamus de priuil.c.alias auctoritate li.vi.⁊ ꝑt capella dicit idem ꝙ oratorium vel qne ꝑparata est nõ solũ ea orandi sed etiã missas celebrandi tñ epi auctoritate sed nõ hz ꝑpriã pochiã ei deputatam ⁊ dicit qñ sz capella licet sit dedicata ad differentiã ecclesie maioris a qua ꝓcedit ꝑm ea que dixi supra de ma.⁊ obe.c.ꝑsoliti ꝺ. capellarum **Quibz** que sz non hñt similitudinẽ oratorioꝝ neqz capellarũ nõ obstantibus hoc ꝓfectus nõ solũ ad domos sed etiã capellas ⁊ oratoria **Loca** suple vbi nec est oratorium nec capella neqz domus vtputa sub domo vbi intentorio de cõse.di.i. ordinamus nisi in casu necessitatis vt ibi patz. Et sicut ad hoc ꝙ hic dicitur de cõse.di.i. sicut ⁊ in c.c.sequenti **Dedicato siue delibato** idem est ꝙ prius dixit consecrato de cõse.di.i. sicut de libato alias est in littera delibuto Differunt namqz delibare ⁊ delibuere Est enim delibare idem ꝙ satisfacere Immolare consumare contingere vel parumper degustare sed delibuere idem est ꝙ inungere vel liquere perfundere ⁊ hoc solet fieri in templi vel ecclesie dedicatione de consecratione di.i.c. in principio Sed istud ꝙ hic dicitur sumitur ex c. sicut de consecra.di.i. vbi habetur in textu deslibatis idest consecratis ꝙm Johannem ibi **Missarum solempnia** de matutinis vero ⁊ horis non sic est prohibitum Vt notat Archidiaconus de consecratione di.i.c.ecclesias **Diocesani** suple vel pape sed nũquid Archiepiscopus possit licenciam de ꝙ hic dicitur concedere extra dioc. sua Ex hac littera videtur ꝙ non estimo tamen ꝙ sic qs concedere talem licenciam non curarent iurisdictionem exercitiosam sed voluntariam. ꝙm ea que notantur per Bernardũ de pẽn. ⁊ remiss.c.nostro ⁊ quicquid sit de iure sic obseruat Archiepiscopus de consuetudine **Non obtenta** non ergo sufficit licencia petere nisi obtineatur. **Canonum** De consecratione distinctione prima sicut Cum iij.c.sequentibus **Diuinarum** idest missarum celebratione Simile habes de consecratione distinctione prima c.nullus **Per menses** Incipiendo scilicet statim ab illo die quo in tali loco celebrauerit **Incurrere** Sume quod est supra dictum. **Licenciam** Secunda pars. **Locis huiusmodi** scilicet oratoriis capellis domibus aut locis alijs supradictis **Cancellam** scilicet de preterito **Cancellandam** scilicet de futuro Simile habes de pomiãd.c.ij. vbi videas Johan. Andreu ꝺ. prouidere libro sexto. ⁊ de sententia excommunicat. c. Romana ꝺ. futuris per eundem **Personis aliis** Scilicet singularibus **Magnatibus** idest potentibus in populo quibus etiam episcopi licentiam audiendi missas extra ecclesiam parochialem nisi cum magna difficultate concedere non debent de consecratione distinctione prima c. certum **Nobilibus** idest nomine ⁊ genere preclaris vt hic notat quod nobilitas est qualitas illata per principatum tenentem qua quis vltra honestos plebeios acceptus ostenditur hanc distinctionem ponit Bartholus. C. de dignitat. l.i.li ⁊ hoc duodecimo Vbi notabiliter tractat De nobilitate ponendo infra quatuor opiniones super eo videlicet quis dicatur nobilis. Et ibi consequenter declarat singula contenta in descriptione predicta Et ex dicta diffinitione colligi potest ꝙ milites ⁊ eorum superiores habent dici nobiles Et idem intelligo de Armigero alias conceditur officium Dei administracio aut dignitas ⁊ nobilitas annectuntur ff. de Numer. et oñ. l. Honor ⁊ intelligo illa officia habere nobilitatem Et dignitatem annexam **Que** sic habentur in Prouincia seu loco **Vbi** tale officium

administratiuꝰ ¶ Hoc ꝓbatur ex dicto Inno. in c. de multa extra de ꝓben. & ꝑ textum ff. de muneri. & one. l. si in principio ibi questura in aliqua ciuitate inter honores nō habetur. Et sic ille ꝛnsendus est nobilis qui maior est popularibus & plebeis in dignitate & honore & pro nobili ꝛputatur. ¶ Et nota q̄ nobiliū status ꝙseruatur in multis Primo in obtinenda licencia de qua hic loquit. Deinde in penis infligendis Nō dic vt notatur xxiiij. q. i. que contra paꝛm de iurisdi nō quidam ff. de penis l. quedā aū similibus. Tertio in honoꝝ exhibicōne salutacione et sedis inter iudices assignacōne. C. de adnoc dōn iudi. l. ij. & iij. C. senatis l. cla. l. iij. ℌ. secū duz. Et notat iij. q. ix. necesse Quarto in bñ ficioꝝ optinēdoꝝ pcipalitate de ꝓbē. c. de multa in fi. Quinto in faciendis de eis ꝛtra tis pribus ejectionem aucten. de defens. ciuit. ℌ. ins terim coll. iij. de appel. c. ꝙstiterit v. impotenti am. Sexto in faciendo beneficiorū equali di stributione in & aliorū honoꝝ liberā admini stracōe ff. de donac. l. filius ℌ. nūq̄ ff. de admi stra. tu. l. aū plures vide gess. in exuag. que in cpit execrabilis v. genere claritatē Notabiliter dilectionis vt puta ꝑ vnum mthare vel vltra Et facit in simili extra de ec clesijs edificandis c. ad audiendam. Sz ibi loquitur de oratorio publico ¶ Unde melius facit de ꝙse. di. i. Si quis extra Notarie debilibus etiam licet non sint nobiles sed alias ꝓpter debilitatem nō pnt accedere ad ecclesiam Infirmis Quomodo infirmi differant a debilibus dixi supra de ꝙsti tuc. c. quia incōtinenter ꝓpe finem v. infirmis tas Irritam sz ipso iure. ¶ Per hoc tamen tercia ps. Prelatis videlicet ab batibus decanis archipresbiteris & archidi aconis. Et hic vide qd̄ scripsi supra de sacra iterand. vel nō c. ignorancia v. prelati eccle sie Religiosis scilicet qui nō sunt prelati Oratoria tuta Solent namq̄ abbates & hij qui superius exprimūtur in suis habitationibus oratoria habere nō solū ad otā dum sed etiam ad celebrandum Ab antiquo Mos namq̄ fidelissime retinendus est. C. de testa. l. testamenta Construentis Idem intelligas de construentibus in loco antiquorum arcetum que legū tur & notantur de iudeis c. iij. Secus tamē si talia oratoria d̄ nouo fuerit edificata xxiij q. ij. c. de monachis vbi vide notata p archi. Et circa hoc vide que leguntur & notantur de ꝙse. di. i. c. de fabrica. Nam in oratoriis de nouo constructis ad effectum q̄ in eis misse celebrētur requiritur licencia episcopi vt sus prius est dictū Contigerit Hoc intellige rectū maxie eo casu quo talis ꝙsuetudo hūit certum de ꝙsensu epi qui vt in talibus oratoriis celebrari possint misse concessit a principio sicut alias solet notari ꝑ doctores ex extra de institut. c. Cum translatum & institutio auctoritabilis non posset plus nouisse ad archidiaconum. Hyeronymus. nisi prius eam habuisset ex concessione archiepi eiorū Alias pūt talis ꝙsuetudo introducta otra canoēs non valere Circa q̄ vide notata p host. De ꝙsuetudine c. irrefragabilis glo. vlti. Sacerdotes iiij ps. Regnarum que hoc nomine decorantur ꝺdiu regibus vxorib⁹ coniuncte sunt Nam rege mortuo vxor eius desinit esse Regina notatur xxvij. q. ij. c. sed ꝑsit glo. i. p Jo. & sic ad hoc textus de ꝙsc. c. ex parte ibi quondam regine q̄. & hoc verum intelligas quo ad ministrationez. nō nomen retinet quousq̄ aliꝰ inferioꝝ contraxerit. C. de nupc. l. cum te. ff. ad munic. pal. l. filij ℌ. vidua Sed & tunc consuerunt nomen a principe impetrari ff. de senat. l. feminę & l. nupte sic notatur per hostien. dicto. c. ex parte glo. i. & eodem c. glo. vlti. per Dorū Anglie vnde si rex vel regina alterius terre veniret in angliam non posset facere in tali oratorio coram se celebrari sine licencia epi sccopi absq̄ hoc q̄ sacerdos sic celebrās incurret penam hic inflictam Nam q̄ in vno conceditur in alijs videtur esse denegatum de ꝓsumpc. c. nōne cum similibus & hoc verū nisi aliunde aliꝰ cum talibus fuerit super hoc suffragatus Inter dispensatū liberorū spuriorū bonum appellatione qui contineantur vide ff. de ꝺuersig. l. liberorum & q̄ filij naturales tantuz in hoc casu contineantur appellatione liberorū facit l. generaliter ℌ. vlti. C. de instit. & substit. & circa hoc vide notata per Jo. an. in clemen. vnica de baptismo v. liberi qui videt cōcludere q̄ appellatione liberorum quo ad cōmodum vel honores. non continentur filij naturales tantum Et contra. ibi paulus eodem ꝺ. Unum tamen scias q̄ appellatio liberorum non extendit se ad omnes inferiores in infinitum sed proprie verbum liberorum portigitur ad nepotes vltra quos alij posteri nūcupantur vt l. iurisconsultus ℌ. parentes ff. de gradibus sic notat bartℏ. dicta l. liberorum. ad finem

Cōstitucio Richardi. Archiepi.

Precipimus ne conse
cretur eukaristia nisi
in calice de auro vel
argento & ne stannē
um calicem aliquis episcopus
amodo benedicat interdici
mus.

III

Decreuimus. Hec est constitucio Richardi archiepi. Eucharistia quid sit vide supra de offitio Archid. prouideant d. eucharistia Stagneum calicem pro intellectu eius q hic dicitur vide q scripsi supra de summa trin. & si. in c. altissimus d. ni calice & dr in hoc vide doct. in c. si. extra eodez titulo vbi tractatur hec materia.

Cõstitucio Edmũdi

In celebracione misse pacẽ daturus sacerdos hostiam sacrã oris suo non apponat qz ante perceptionem ipsam ore suo tangere non debet. Si vero de patena sicut quidam faciunt eã sumat post celebracionem misse tã patenam quam calicem faciat aqua perfundi vel solum calicem si eam non sumat de patena.

Habeat quoqz sacerdos iuxta altare pannum mũdissimum alio pauno circumdatum vndiqz honeste ac decenter coopertuz in quo post suscepcionem sacramenti salutaris digitos cum labijs ablutos emundet.

In celebracione. Hec est cõstitucio Edmundi & hz tria dicta In primo statuit Ne eukaristia apponatur in missa ori sacerdotis ante ipsius perceptionem. In ij. ibi Si vero ordinat quid fieri debet qñ eukaristia sumit de patena In iij. ibi habeat quoqz statuit qd sacre debet sacerdos post sumptionẽ sacramẽti. Pacem, i. osculũ pacis qd triplex de causa datur in missa. Prima est q fideles post xpi mortem & resurrectionẽ dñi sui pacem & cõcordiã angelorum se promeruisse gratulantur animus signũ est osculum Deuida est aĩa sint filij dei patris & ecclesie matris xij. q. ij qui abstulerit frẽs sunt in xpo & ideo reficiendi sunt vno pane & ditandi cõi hereditate. q similiter notatur p osculum. Tercia ẽ qz in osculo raro carni & spũs spiritui cõiungitur vt nos qui carnis ppagine de Adam descendentem onusti sumus etiam caritas vinculo cõnectamur. Qui ergo oscultantur se odientes Jude proditoris osculum imitantur & notatur q post pacis osculũ sumit pbiter eukaristiã quasi diceret qui vnitate pacis nõ est non accedat non em est dignus sumere eukaristiam & aduerte q pacis osculũ datur primo viro quia vir est caput mulieris xxxiij. q. v. aĩ apud vir aũt non dat scie Ne si caro viri &, femine z pe accessernt ad libidinem accendantur hec notant Ose. di. ij. c. pacz p archi. Hostiã sacrã, i. eucharistiã Oris sui sz eam osculando nõ debet pctamen aĩ ipa hostia tangere libũ calicis & illud osculari & solet observari sm vsumfacũ. Di Vera ij. pe. i. Opaulo calicis sic dicta qz patten est & ampla quidã faciunt maxime religiosi aliqui licet nõ oes. Eam sz hostiã sacrã sumat sz sacerdos, post celebracionẽ missẽ pt intelligi post cõionem sumptam sm ea que legũtur & notant extra e. c. ex pte & sic missa sumitur stricte vt incipiãt aĩ ympno angelico gloria in excelsis extra de electõibz c. q fiat q. vlti. & finiatur accepta cõione vt dicto c. ex pte & pt intelligere vt hoc q hic dicitur fiat finita tota missa & hoc innuit ista sequens ibi aqua pfundi &c. Aquam ex hac ista appet q nõ loquitur de tpe statim post cõione qz tunc dz calix vino pfundi extra e. & c. ex pte Perfundi, i. spargi vel lauari Sẽat quoqz vij. pe Circũdatũ, i. mundatũ. Coopertũ, i. in aliqua theca. Ignaz sz pano mũdissimo ablutos, p suffusionem vini in calicem supra e. c. i q. pbiter vel p ablutionẽ facta in lauatorio sed hodie vt cõiter istud nõ seruatur nisi q iuxta lauatoriũ habetur manutergium.

walteri Archiepi.

Lantheamina corporalia palleq alia mundã sint & mũdissima & sepe abluãtur per personas ad hoc in canone deputatas ob reuerenciã & pnciã saluatoris nri & tocius celestis curie q sacrõ altaris cõficiẽdo & cõfecto n est dubiuz interesse. verba cadomsis in hijs pticulariter q ad scm sacrm pertinet plene integre & cũ summa ai deuocõe proferãtur. Nõ tn sit ita mowsus sacerdos in pmissis q fastidiũ ingerat auditoribz & officiũ suũ priuet deuocõis pingue dine qz muscę morãtes perdũt suauitatem vnguẽti idest pinguedinem deuocionis. Nullus insuper sacerdos parochialis presumat missam celebrare

antep̄ matutinale soluerit officium & primam & terciam de die
Item nullus clericus permittatur ministrare in officio altaris nisi indutus suppellicio et tpe quo missarū solēnia peragūtur accendantur due candele vel ad minus vna. Prohibemus quoq; ne vllus sacerdos lapsus in peccatum mortale ad altare presumat accedere celebraturus antequam confiteatur Nec puto vt quidā errantes credunt q; mortalia deleantur per confessionem generalem

Intheamina Hec est stolatio walteri archiepi Et habet ḥnq; dicta In primo ordinat vt ornamēta & indumenta altaris sint munda In secundo ibi Verba canonis. Prouidet circa vba canonis plene & integre & deuote p̄ferenda In tercio ibi Nullus iul nper Statuit circa missam parochialem celebrandam In quarto ibi Item nullus Disponit pro celebrāti ministrante & lumine habendo In quinto ibi. Prohibemus Statuit circa statum presbiteri celebrantis. Intheamina. Hoc est velamina de lino facta quibus altare coopritur de quibus loquitur decretum de cōse.di.i. Si quis p ne ligenciam. Corporalia que scilicet nō debent fieri ex serico sed solum ex panno lineo puro terreo ab epō consecrato de consecra.di.i.c.ex consulto nec debet confici neq; benedici corporale de panno misso in consecracione farine vel alterius rei ad hoc quod stet rigidum super talitem sed erit candidum de lino puro absq; mixtione alterius rei sine precioseris siue vilioris Et erit candidum ad q; mundum quia significat sindonem in qua corpus xpristus fuit inuolutum Et debet fieri de puro lino quia sicut linū multis tonsionibus deducit ad candorem Ita etiam & corpus xpristi per lumen signatum per multas tribulationes venit in gloriam Et consimiliter ecclesia multis passionibus & pressuris ad candorem vite eterne perducitur sicut notatur per archidiaconū dicto c.ex cōsulto Palle Idest vestimenta altaris scilicet sindones & corporalia quia quadrangula sunt Ideo dicuntur palle a quodam mulie cuius pallo quadrangulato sm archidiaconum de cōse.di.i°.altaris Hostien.extra de aug

stodia eukaristie c.ij.d.pallas Dicit q; palle sunt mappe que ponuntur super altare sub corporali Indumenta quibus scilicet induitur altare Integra idest non fracta Mundissima idest valde munda Et hoc concedo.quod legitur de conse.di.i.c.vestimēta In canonibus deputatq; scilicet pro diaconos & alios ecclesie humiles ministros de conse.di.i.nemo Salnatoris nostri scilicet ihesu xpristi. Est namq; in sacramento altaris vere corpus xpristi & eius sanguis de conse.di.ij.c.nos autem cū quadam capitulis sequentibus Celestis curie idest angelorum Cnam scilicet curiam interesse Ait enim Grego.in omelia paschali Quis inquit fidelium dubium habere possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri Et in illo ihesu xpristi misterio angelorum choros adesse summa & ymalsonari de cōse.di. ij.c. quid sit. Verba canonis Secunda pars. Sanctum sacramentum idest eukaristiam que ideo dicitur sacramentum quia sub tegumento tm panalium rerum diuina virtus secretius in corporis & sanguinis xpristi operatur effectum di.ij.Ego bringarius Pertinent de hijs dixi supra e.c.i.ḥ. vnuersa d. consecratione. Integre Hic vide que scripsi supra e.c.i.d.integre. Deuotione vt scilicet mentis intentio firmiter applicetur ad deum & ad pronūciationem verborum. Intentio namq; semper est necessaria vel specialis vel generalis. Et non solum requiritur intentio consecrantis sed etiam intentio istud sacramentum instituentis Unde si aliquis sacerdos staret in foro & super omnes panes proferret formam verborum etiam cum intentione consecrandi non fieret ibi transubstanciatio Et hoc non esset propter defectū virtutis verborum sed propter defectum intentionis illius qui hoc sacramentum instituit Qui non intendit q; cum tali ludibrio vel stultitia sicut consecratio Sed pro vtilitate vel necessitate ecclesie generalis vel particularis .sm Thomam de veritate li.vi. Quis ic tamen dicto videtur contradicere Joh. in summa confessorum li.ij.i.c.xxiiij.rubrica de sacramento eukaristie q.cliij.vbi dicit q; sacerdos stans in foro posset consecrare omnes panes in foro qui essent coram eo. etiam si non ad vsum hominum sed ad beneficia faciendā vel alias ad irrisionem sacramento vteretur Et allegat Tho.in vltima parte summe q.lxxiiij.ar.ij.Petrus tamen di.x.q.vltima dicit q; sacerdos potest consecrare quā tamaumq; materiam dummodo intenda consecrare ad vsum & alimentum fidelium Sed dimittendo hāc intentionem non potest quia deest intencio faciendi quod facit ecclesia. Et huic sententie concordat hugo de sancto

victore dicrus q̃ sacramentum irritum puta
tur si cõtra intencionem ecclesie celebretur.
hanc materiam tangit Jo.in coll.extra e.c.
ex pte dñi sed nũquid sacerdos vbi venidit in
opinionem illam quam recitat Jo.in sum
ma ofesso.q̃ primo dixi magis amplector.
Non tñ dñi **Morosus**.i tardans **Ore**
millis.i.pnũciacõe verborũ anomis **Fa**
stidiũ.i.tedium auditoribus qui vt pluri
mũ solent ex prolixitate otõmis vel alias of
ficij diuini anxiari aĩ tamen breuis orõ fa
cta aĩ animi deuotionẽ melior sit quam orõ.
prolixa aĩ anxietate cordis de ofe.di.v.non
mediocriter. **Circa** hoc vide que dixi supra
de ferijs c.i.d.otõne. **Officiũ suũ** q̃ scz
offitit in spũali ministerio ꝯ diligenter ꝯ exe
quendum xij.di.de hijs tamen non intelli
git principaliter de officio misse in quo debz
quilibet sacerdos summe esse deuotus.deuocã
omes piguedine que esse dz in ofcientia ꝯ fer
uore spũs quo ad deũ de ofe.di.ij.c.michil ꝯ
qz iuste ponitur võ mististica precedentium
ꝯ intellige p mustas cogitationes **immun**
das quandoqz ocurrentes tpe diuini offi
cij qui quidã cogitacões cõtrũpunt deuocio
nem siait ꝯ muste cõpales cõtrũpũt suauis
tatem vnguenti ꝯ sumitur hoc de scriptura
ecclesiastes.x. **Nullus insuper** iij.ps.
Parochialis.i. aiã gerens alicuius pa
rochie. **Matutinale** sume q̃ est infra ofs
ciũm ꝯ est officium matutinale totuz illud
q̃ cõtinetur in nocturnis ꝯ in laudibz. siait
notat archi.xã.di.c pbiter qui eñ nõ dictis
matutinis celebrat mortaliter peccat aĩ hoc
sit ctra generalem ofuetudinem ab ecclesia
approbatam ꝯ non solum in hoc casu delinquit
sacerdos parochialis de quo hic loquitur sz
etiam quiscũqz alius sacerdos faciũt ad hoc
notata p host.in summa extra e.q̃.ꝯ qualiter
dñs.debet autem ꝯ nota p Jo.in summa ofes
li.iij.c.xxiiij.rubrica de sacrõ eucharistie.q.
cxxx. **Primã** dicit Jo.in summa ofes.vbi
supra q̃ celebrans añquã dicat primam nõ
peccat mortaliter misi ctra ofuetudinem lo
ci aut cõtra statutũ sinodale aut puĩciale vñ
qz hic i hac ostõe de hoc expresse cauetur pec
cat cõtrafaciens sm opinionem pdictã.ꝯ ex
isto loco pt intelligi q̃ in festo natalis domi
ni celebraturus primã missã que solet canta
ri ante laudes debet prius pficere matinas ꝯ
primã ꝯ osimiliter celebraturus secũdã mis
sam que cantatur post laudes ꝯ hoc verum di
ci pt quo ad primã dicendã de honestate pro
ofciã magis suanda. Sed qđ prius pficiat.
matutinas videtur esse de necessitate vt d.xi
in glo.p̃cedenti michilominus ofuetudo gene
ralis pt saluare facientes in ctrarium vt ibi
patet nec obstat q̃ hic dicitur qz loquitur de
celebraturo missam solempnem diei que debz
celebrari hora tercia vt dicam in.ctra glo.xpi.
vel loquitur de alijs diebus q̃ de die natui
tatis dñi vbi ofuetudo generalis excusat sed
in alijs tpibus nõ excusat. Sed quero nũ
quid celebrãs antеq̃ dixerit matutinas de
beate virgine peccet mortaliter vid.e.tit.e. i.
in clemen.vi.horas canonicas videtur innue
re q̃ sic saltem vbi tale matutine dicende sunt
ex ofuetudine alicuius ecclesie siait ꝯ alie ho
re canonice qz tũc habẽtur pro horis canoni
cis Deus tñ credit in stolatizantibus vel
alia occupacõe licita absentibus ꝯ rõnabili
ter occupatis. **Tercia** istud q̃ hic dicitur
habes intelligere de missa pochiali Nã in ila
la missa sm canones maxime diebus festi
uis debet dici hora tercia de cõse.di.i.c.nocte
Ratio est qz illa hora dñs ligua iuxta nũ cru
cifixus est ꝯ illa hora spũs descendit super a
postolos vt ibi legitur Diebus vero pro st
stis dici debet in vi.diebus vero ieiuniorum
in ix.de cõse.di.i.soleut. Ratio est.quia hora
sexta dominus manibus militum crucifix
us est ꝯ hora nona expirauit sic notat Jo.in
summa confes.libro tercio titulo xxiiij. Ru
brica de cõs.eu aristie q.cxxix. In sabbatis
vero iij.temporũ potest missa dici in vespera
sabbato sancto dici potest in noctis initio.
lxxv.di.quod a patribus ꝯ c.ordinationes
lxxvi.di.c.si. Consuetudo tamen interpreta
tur q̃ in hijs diebus omnibus a prima vs
qz ad nonam in quadragesima ꝯ vsqz ad ves
peram in sabbatis iij.temporum publica ꝯ
solempnis missa celebratur priuate vero mis
se possunt celebrari in prima parte diei de cõ
se.di.i. Necesse de hoc notatur extra eodez ti
tulo c.i.di.ij.per Henr̃.ꝯ eodem titulo.c̃. et
quando ni principio per hostien.in summa.
Ante diem vero celebrare non licet nisi i du
abus noctibus scilicet natiuitatis domini.
quando xpũs natus est ꝯ nocte ipsius re
rectõis cir caipsius noctis principium. Vt
patet ex oratione Deus qui hanc sacratissi
mam noctem sic no. per Jo.in summa ofes
dicta q.cxxix.vbi etiam dicit. q̃ qui stenter
ante diem celebrat cum sit contra cõstitucio
nem ecclesie generalem peccat mortaliter ni
si super hoc per episcopum vel superiorem dis
pensetur in casu vt si aliquem vel aliquos cõ
tigerit infirmari ad mortem nec posset habere
eucharistiam misi ante diem confiteretur Est
namqz regulariter verum q̃ missa debet cele
brari de die non de nocte quia sacramentum
eucharistie pertinet ad tempus gracie q̃ p di
em sigatur iuxta illud ad ro.xiij. Nox pre
cessit dies autem appropinquabit Et notat
per archi.de ofe.di.i. Noctem de die.i. festo.
q̃ celebratur illo die seruicius namqz de die
non est omittendum vt dixi supra eodem c.
i.d. Tumulandum ꝯ c.ij.pe ailiarium. istud
tamen q̃ hic dicit non est omn no seruandũ
de horis seruicij Beate virginis.

¶ Item nullus Quarta ps. Clerictus ſuple pochialis. Officia altaris ꝺeſt in tempore miſſe vel alio quo ſacꝛꝺos exequitur officium altaris Pupelliciꝰ huius habitus mencionem facit hoſtien. ex c.c.ſane.ꝺ.hitus Due caudele Eſt eñ a pte iuris ordinatū ꝙ ſacꝛꝺos ſine lumine ig nis nō celebꝛet miſſam extra c.c.vlti. vbi de hoc Si tū faciat nichilominus ꝓfitit liꝫ ꝯ uiter pceꝑt ſm hoſtien.ibi. Et ꝓcur.alij doctores ¶ Et nota ꝙ candelas in celebꝛatio ne miſſe ardentes ducunt eſſe de cera pcōs ꝙ de alia materia. Candela namqꝫ ſic ardens ſignat ipſum xp̄m qui eſt ſplendoꝛ lucis eterne ex tra c.c.ſane Unde ꝫ candela in ſua cꝛpoſitione ſignat xp̄m propter tria. Componꝫ tur namqꝫ candela ex cera lichino ꝫ lumine Sic quoqꝫ xp̄us ꝓfitat ex carne virginea ſine ſemine generata fuit ꝓcreꝺit cera ex ape ſine ꝯgeneratione vel coitu apis lichinus qui eſt candidus ſigꝫ in xpriſto animā candoꝛe innocencie adornatā Lumen vero ſigꝫ eiꝰ diuinitatem carni vnitam. De hijs ſic dicit Dilectus meus candidus Cant.v. Candiꝺus eñ propter animam candidam ꝫ rubiꝺus propter diuinitatem fulgidam Electus ex milibus propter carnem ſine pecꝛa to gemtam. ¶ Prohibemus Quinta ps Mortale peccatum ꝙ voluntas diꝛitur cōſequendi vel conſequendi ꝙ iuſticia ve tat xpi.q.i. diffinitio. ¶ Que enim peccata dicantuꝛ mortalia legitur xxv.diſ alios Et ſunt peccata mortalia oēs tranſgreſſiones decalogi. Item ea que enumerat apoſtolus ad Ro.i. Item ad galathas quinto Celebraturus alia tamen facturus que pertinent ad officium ſuum accꝛꝺere non pꝛohibetur licet fuerit conſtitutus in peccato mortali vt hic apparet quia quod de vno pꝛohibetur de alio videtur eſſe conceſſum ff.de ꝺi. ꝫ delc.cum ita legatum ff.dele.l.cum lex Et habes ſuper hoc concoꝛ.extra de preſumpc.c. noune per Ioan.glosa xxv.di. qualis per Io. Sacramenta namqꝫ a malis ſacꝛꝺotibus miniſtrata q̄diu tolleꝛantuꝛ non ſunt contempnenda i.q.i. non. nocet ſibi ipſi ad inſtar ſacis ꝛꝺere acenſe que ſibi detrimenti tuit pꝛeſtat alijs tamen in tenebris lumen miniſtrat ꝫ vnde alijs con modum exhibet inde ſibi diſpendium pꝛebet xv.q.vlti.c. viti. Et cum velut lexiuium lauat alios ipſum met tamen non lauat lxxxiij.di.michil.

Confiteatur. ſcilicet in foro penitencie ſacramentalis vt ſcilicet vocaliter fiat pcmissi. Licet enim ante incarnationem xpriſti ſufficeꝛet confeſſio mentalis ſoli deo facta. Poſtq̄ tamen deus factus eſt homo debet fieri confeſſio vocalis homini vicario xpriſti. Et licet pꝛ contritionem deleatuꝛ peccatuꝫ tamen confeſſio vocalis neceſſaria ē vel in q

quando habetur oportunitas vel in propoſito quando eam neceſſitatis articulus excludit ꝫ non contemptus religionis ¶ Et iſta neceſſitas confitendi poſt contritionem non eſt in tali caſu propter neceſſitatem remedij cum peccatum iam dimiſſum ſit ſed propter obligationem pꝛeceptꝰ ſm Thomam de veritate tr.li.vi.c.xxiij. Et ꝙ exiſtens in mortali peccato non debet celebꝛare ſine confeſſione ꝫ penitencia vt legitur ꝫ notatur extra e.li.c.de homine vbi de hoc glosa vltima ¶ Sed an debet talis ſacꝛꝺos confiteri diuin deo dās tr infra de peni.ꝫ remiſ.loco ſuo ¶ Sed q̄d nunquid exiſtens in peccato mortali ad hoc accedens peccat mortaliter Die ſm petrum ꝙ aut talis habet conſcientiam peccati mortalis aut non. Si habet aut illa conſcientia ſurgit ex certitudine ſufficienti vt quia ſcit ſe fornicatum eſſe vel aliud ſimile feciſſe aut ex certitudine probabili vt quia modo ſe delectatus eſt ꝫ timet fuiſſe mortale peccatum ipſum conſenſum aut ex leui vt quia homo ſcrupuloſus qui timet de leui delectatione ne fuerit peccatum mortale In primo caſu peccat mortaliter Similiter in ſecundo ſi non in tercio Nam primo contempnit. In ſecundo diſcrimini ſe diſponit In tercio non Si autem non habet conſcientiam peccati mortalis aut hoc eſt quia pꝛeparauit ſe ꝫ diligenciſſime conſcientiam ſuam examinando aut negligenti. Primo caſu non peccat ſed remiſſionem peccatoꝝ etiam ſi que latent accipit ꝫ meꝛetuꝛ. Secundo caſu non peccat ſed tantum remiſſionem peccatoꝝ non accipit nec meꝛetuꝛ Tercio caſu peccat mortaliter maxime ſi negligencia ſit magna. Sic notatur per Io. in ſumma confeſſoꝝ li.iij ti.xxiiij.rubꝛica de ſacram.ento eukariſtie q. lxix. Sed numquid habens conſcientiā peccati mortalis contritus tamen ſed non confeſſus celebꝛans peccat. Dic aut talis habet copiam confeſſoꝝ qui poſſint eum abſolue re ꝫ tunc peccat aut nō habet tunc imminet aliqua neceſſitas celebꝛandi vt quia timet ſcandalum populi vel iam inꝛipit miſterium ſacramenti vel amiſit loquelam ꝫ tunc non peccat dum tamen hoc faciat cum ꝓpoſito confitendi cum poterit Si vero talis neceſſitas non imminet tunc peccat ſic notat Io. ſuper queſtione lxx. Et concoꝛdat Hoſtiēſis di.xvi. Et firma hoc vide notata per Ioān ardum extra e.c.de homine glosa vltima ꝫ ibi per Henricum de Hoyoꝛco.

Cōfeſſionē generalē ſcꝛ que ſit in introitu ad altare vel ad horā primaꝫ vel ad cōpletoꝛiū Eſt eñ duplex confeſſio generalis Una ſcꝛ ſacramentalis que fit qñqꝫ in ſecretis. quo ad venialia in generali enumeratis in ſpecie aliquibus grauioꝛibus peccatis de

quibus ꝓsitens meminit ꝙ talis ꝯfessio pꝛ
dest ad remissionem venialiū tam quo ad aꝰ
tam quam quo ad ꝑnam in toto vl in pte
quadruplici rꝛspectu. Uno viz ex cōtricōe
ꝓsentis. Alio ex humilitate ꝯfessionis
Tertio ex oīone sacerdotis in quantū ē pꝛ
sona publica. Quarto ex vi clauiū in quans
tū fungitur vice xp̄i. Alia est ꝯfessio generas
lis nō sacramentalis que sit ꝑuliter coram
multis in officio diuino vt prediximꝙ talis cō
fessio hꝫ effectū quō ad dimissionē venalium
ex tribus primis dictorū quatuor Sed nō
ex quarto sꝛz ex vi clauiū ꝑm Jo. in summa
ꝯfes. li. iij. ti. xxxii ij. Rubrica de remis. pcōꝝ
rū q. clvi. vbi consequent. q. sequentū. dicit
ꝙ ꝯfessio generalis aī cōtricōe generali de
let ecīa ptā mortalia oblita. qui ad hoc alle.
augustinū magistrū sm̄arū ꝙ Ray. subsequē
ter vero q. clviij. dicit ꝑm Ray. sex modis de
lentur peccata venialia Uno mō per eukari
stie dignam susceptiōez de ꝯse. di. ij. c. aī om
ne crimen ꝙ c. si quotiensq̄z. Alio mō per
aque bñdicte aspersionem de ꝯse. di. iij. aquam
Tertio mō p elemosinarū largicōez ꝙ ieius
ma di. lxxxij. p̄sbiter de p̄n. di. i. medicina ꝙ
c. quamobrē. Quarto p oīonē ꝙtque dīcā
sꝛz pater noster de p̄n. di. iij. de cotidianis
Quinto p generalem ꝯfessionem que fit cō
tidie in ecclesia dcō c. de cotidianis Sexto p
epalem bñdictionem. i. q. i. multi. in fi. ꝙ. c.
dictū Et ꝑdicta intellige vera q̄n aliquis pos
xit aī animi deuotione ꝙ ꝑmissa xatant
ꝙ post. in summa de p̄n. ꝙ ra. h. v. d. p stipulaz
Septimo p vnctionem extremā de sacra vn
ctione c. vnico in ꝓncipio. Octauo p deuotā
pcessionē de p̄n. di. i. tres sunt vn
ctionēs Nos duos modos ponit post. de p̄n
ꝙ re. c. omis vtriusq̄z ꝙ ꝑmissa que dixi De
remissione venialiū intellige vera in eo qui ī
est in mortali vt notat de p̄n. di. i. ꝓfecta in
viti. glo. Mortale eī siue venale ꝑt dimitti
sed nō econtra qz mortale oꝛꝑnitur caritati
venale seruori caritatis sublato vero priori
tollere secundū possumus sed nō econuerso.
notatur p Jo. an. in phimio li. vi. sup salutas
tione glo. viti. Uno p ꝯfessionem factā ꝓxi
mo ecīa nō sacerdoti de p̄n. di. i. quē penitet
Decimo per baptismū de p̄n. di. i. tres sunt
Undecimo p oīdis otricōez de p̄n. di. i. c. si
hos tres modos addit archi. de p̄n. di. iij. de
cotidianis vbi de hijs plene notat.

Constitutio Roberti wyncheliee.

Presbiteri stipendiarij
nec nō alij sacerdotes
propꝛijs sumptibus
vel per alios sustēta
ti diuina celebꝛantes in pꝛouin

cia nostra nō recipiant oblacōes
poꝛciones obuenciones denaꝛios pro requestis trigintalia vel
aliquā certaz quotam p̄sertim
oblaciones pro coꝛpoꝛibz moꝛtuoꝛum p̄sentibus non obtenta licencia a rectoꝛibus vel vicaꝛijs ecclesiarum in quibus celebꝛauerint nec ea vllo modo aspoꝛtent in preiudicium rectoꝛuz vel vicarioꝛum ecclesiarum predictarum vel coꝛum vicem gerēciū ne sententiam maioꝛis excommunicacionis in hoc parte latam incurrant. Decernimus eciam vt p̄sbiteri huius nodi infra nostram prouinciam celebꝛātes interfint in cancello in matutinis vesperis ꝙ aliijs diuinis officijs debitis hoꝛis induti superpelliciijs que sibi propꝛijs expēsis prouidebunt ꝙ non in uaui ecclesie cimiteꝛijs vel campis.

Et si super hijs peꝛ presidentes correpti fuerint non se reddant elatos nec erigant ceruices contra eos nec propter hoc excitent aliquos qui eos foueant. ꝙ protegant ꝙ ad interessēdū predictis hoꝛis debet eis iniungi in virtute obediencie quod sint p̄sentes legentes canentes ꝙ psalmodizantes. Dicti vero p̄sbiteri diebus dominicis ꝙ festiuis vel si coꝛpus alicuius defuncti affuerit missas suas post lectum euangelium maioꝛis misse inciꝑant ꝙ compleant sed non pꝛius nisi de licencia rectoꝛis vicaꝛij vel presidentis ꝑtita et obtenta.

Presbiteri. Hec est ꝯstitutio
robeꝛti wyncheꝛlsee anus ps est
supra de ma. ꝙ obe. c. p̄sbiteri ꝙ de
tem inī. c. p̄sbiteri infra de p̄mi.
ꝙ remis. c. p̄sbiteri Et istud capitulum habz

ture ꝓtes ꝓncipalis Secunda ps ibi. Decernimus Tertia ps ibi. Dicti vero stipendiarij Hij sꝛt qui de aliorū stipendijs vmnt ꝙ nullū certū titulum in ecclesia vbi celebrent habent exhibentur tū vt celebrent infra ecclesiam aliquā obtinue per ēuū vel aliquod tempus. Proprijs luctibus vt qz beneficiū seu patrimoniū hñt viū viuūt vel alias nullum hñt stipendiū neqz aliquod supra dictorū sed viuūt ex suo labore ꝛ honesto. Sustentati vt puta ꝓ aliqs dños sine magnatꝰ quorū obsequijs insistunt non tameu sic vt assidue in aliqua ecclesia deseruiant Sed qz forsan ꝓ vices illuc adūenīūt celebraturi. Non recipiant sup̄le ad vsum suum proprium. Oblationes. De hijs ꝙ ꝓ alijs statim sequentibus vide que scripsi ē de iure. c. ꝓsciteri v. oblacões. nam glos ibi sequentibus. Certam quātam vt puta duas tres bel quatuor ꝓtes. Presertim Idest maxime similiter qz exponitur de cœs. pben. Hi soli v. presertim pte archid. li. vi. Corporibus Idest animabus corpm ꝓsentium Factum em tales oblationes vt sacerdos celebrans eorū animas in suis precib9 specialius habeat recōmissas. Presentijus Idem etiam intelligas de hijs que fiunt corporibus absentib9 ac vt vbiqz fiet eadem deratio ergo idem ff. ad l. aqꝛ l. idem. Ville modo ꝙ tamen sacerdos celebrans de oblationibus habeat vnū denariū put obseruatur in quibusdam locis non recte puto mōgruum maxime de ꝛsensu rectoris vel viarij. Ne sententiam Ratio precedentis. Iacam sꝛt in ꝛstitutione Oxon. ꝑmo de qno cauetur infra de sen. excō. c. auctoritate ꝙ i. Tales namqz priuant ecclesias de re suo ꝙ ꝛmittūt sacrilegiū infra de penit. ꝙ remiss. c. presbiteri. Decernimus Secunda ps. Interlint Hic vide quod legitur ꝙ notatur supra de ma. ꝙ obe. c. presbiteri v. vbi ꝙ glo. se. Et etiam vide que scripsi ibi super v. parebūt vbi Sed quero nūquid. Debitis horis Concor. etiam extra e. c. i. vbi hostien. super v. ꝛpetentibus dicit ꝙ hora ꝛpetens est illa qua creditur populū ad ecclesiam accessurū alias ꝙ si nō ꝛspectatur adueutus populi seruari tamen debet hora debita vt sꝛt hore officij correspondeant horis dicī ꝙ non fiant recitatiue sed gradatim fiant legitur ꝙ notatur de officio archipbiteri c. ij. Preuenire tamen tempus qñqz licet vt scilicet matutine diantur de sero pro die sequenti ꝙ hoc ex causa licita ꝙ honesta v. gratia audiendi lectiones de mane vel propter aliā licitam occupationem Venia tamen ē si hoc fiat propter iasciuiam vt qz velit quicti9 vacare sompno nam tunc non esset sine peccato ꝑm Thomam ꝙ notatur per Jo. in summa c. ꝛfessorum li. i. ti. vij. rubrica de officio clerici

ecclām q. ix. Proprijs expensis Contra hoc opponitur. nā nemo cogitur ꝓprijs stipendijs militare de prestriptio c. cum ex ōfficij x. q. ij. precarie xiij. q. i. ꝙ. hijs ita cū similibus nec tenetur quis de suo facere beneficium xviij. q. i. Jā nūc ad finē Solutioqñqz aliqui officio sine obsequio annexū est aliquod emolimentum de iure recipiens ꝙ in tali casu exercens illud officium nō cogitur ꝓprijs sumptibus militare sed recte potest quodum illi obsequio sic annexum. Et sic stant iura superius allegata sicut notat hosticñ. de simonia c. cum sit romana. Ubi vero tali obsequio certum quodum annexū non est de iure tunc vbi tale obsequiū immineat necessario faciendum. Ille qui ad hoc tenetur debet illud facere sumptibus proprijs et ꝑ maxime qñ pro suo officio recipit salarium ꝛpens unde poterit sustentare onera illi officio pertinentia xxiij. q. i. militare. Et facit ad idem x. q. iij. cauendum vbi de hoc per Jo. ꝙ archid. In naui ecclesie Idest in illa pte que est extra cancellū Et dicitur nauis ꝓpter amplitudinem eo ꝙ ps illa sit ampla ad instar medij nauis quod est amplum cum tamen vterqz finis sit angustus. Est enim ecclesia nauis spūalis de qua sic ait Crisostomus Nauigat ecclesia instructa fidei gubernaculo felici cursu ꝑ huius seculi mare deum habens gubernatorem angelos remiges portantes chꝛos omniū sanctorū erecta in medio salutari arbore crucis in qua euangelice fidei vele suspendens flante spū sancto ad portum patrie perducat De hac naui loquitur canon xl. di. ante omnia vbi legitur ꝙ ꝓprium illū est prelato qui nauem ecclesie regit ꝙ remū tenere nō nouit. Campus In ecclesijs enim dicende sunt hore canonice quia ad hoc dꝛputate sunt de ꝛsecr. di. i. per totum. Excasu tamen pñt presbiteri extra ecclesiam dicere horas canonicas quando viz opz eos intendere circa administrationem temporalium tunc em̄ pñt dicere vel equitando vel stando in domo vel in campo ꝑm Innoc. extra e. c. i. Infirmi etiam excusantur a dicendo in ecclesia Die tamen ꝙ infirmitas sit talis ꝙ obesset vel obesse timeretur scilicet si in ecclesia ad dicendum vel etiam audiendum intercēnt Infirmis namqz lex posita nō est extra de observatione ieunioꝝ c. ꝛsimm. ꝙ. si.

Quod autem in ecclesia hore sunt dicende est textus notabilis xciij. di. c. vlti. vbi de hoc Et si vbi Per presidentes sꝛt ipsius ecclesie Et nota ꝙ presidens est dictio generalis ꝛprehendens quemcūqz ꝓpositus ecclesie guberuatorem quacūqz nomine censeatur. dummodo sibi immineat cura animarū Pro quo vide quod scripsi supra de ma. ꝙ obe. c. ꝑ sbiteri v. parebūt Correpti Idest castigati vel reprehensi Elatos Idest superbos

Cernices .i. signa superbie verbis vel facto. ceruix enim est posterior pars colli siant gula ad anteriora & per ethymologiã dicitur quasi arebris via qz per eam arebrũ ad medullam spine dorsi dirigitur Ceruix etiam significat superbiam presertim in plurali vt hic qñqz etiam in singulari vt Job xv. Tetendit aduersus eum cervicosto collo & pingui ceruice. **Propterhoc** .i. correptionem eis factã **prohibet** forsan suscitãdo odia scandala vel cõtencões de quibus legitur & notatur supra de iure iur. c. pbiteri vbi pierre poteris **In virtute obedientie** dicit. supra de ma. & obe. c. pbiteri vbi de hijs que habentur in textu has tres glosas sup v. obedientie in glo. seruentibus. **Dicti vero** iij. ps. **Feltinis** quibus sez populus solet conuenire ad diuina **Millas suas** .i. priuatas **Certum enim velim** ymmo videtur q non ante solempne missam finitam de cõse. di. i. c. & hoc attendendum **Ratio** est qz misse priuate sic dicte debent q populus non abstrahatur a missa maiori die & omnes huiusmodi sacerdotes tenentur illi misse interesse vt ibi dicitur vnde si misse priuate nõ pñt dici nisi in ofprctu populi vocãtis debent dimitti sm arch. ibi nõ & qr audita tali missa populus crederet & nõ exspectaret missam solempnem fallit tamẽ hoc quo ad moniales vt ibi dicitur qz in talibus nos nõ est egredi in publicũ. sed claustris monasterij obtineri de statu. rc. c. piaculosa li. vi. **Maiorib⁹ millis** que celebrari debet hora tertia sm ea que dixi depcm e. c. linthiami na. v. tertiam Et in diebus dñicis & festis quis debet audiri cõz letre per quemlibet de populo ita q in fi. accipiat sacerdotis benedictõnem de cõse. di. i. missas & c. sequenti vnde si parochianus alterius talibus diebus in alterius ecclesia inueniatur si cõtẽptu proprio pbitero illuc accedat vt missam audeat cõ nulli debet extra de parochi. c. ij. vbi de hoc **Cũ pleat** pertinet enim ad sacerdotem missaz inspectam opleri vij. q. i. nichil vbi de hoc Sed melius de cse. di. i. nullus epõs. Si tñ sacerdos dicti supueniat egritudo vel infirmitas alius pt tam supplere q die vt dicto c. nichil lacteus tñ sm diuersa dubia per Jo. in summa cõfes. li. iij. ti. xxiij. rubrica de sacrõ eukaristie q. lx. **Mili de licẽcia** exordit a dictis et sic hic colligi pt q inferior epõ pt de & super huiusmõi missis celebrandis dispensare q rectori quo q nõ p celebracões prius factam non timetur de subtractione populi a missa solẽpni Secus aũt dicerem vbi populus per hoc posset similiter subtrahereretur ab audicione huiusmodi missarũ solempniũ In quo casu puto q nec epus cõtra cõstitutiones agathen. & Auselliquesi. in quibus statuitur vt populus audeat cõplete missam huiusmodi solempnem absqz magna & rõnabili cã valeat dispensare

dictis cõstitutionibus habetur de cse. di. i. missas & c. sequenti. **Obtenta.** non itaqz sufficit petere nisi cõsensus pficentis optineatur sz quid si aliquis pbiterorum huiusmodi contumaciat dic q protendetur ctra eum sm modum quem habes supra de iure rẽ. c. ij. & decima. & obe. c. presbiteri vbi de hoc per totum, & in spie dicto c. presbiteri v. iuramento

Cantũ Symonis Ylepe

Effrenata & infra De fratrum nostrorum cõcilio & assensu. Statuimus & ordinamus q capellani quicumqz non beneficiati presertim ydonei curiis animarum ecclesijs seu capellis parochialibus moderatis sibi cõstitutis salarijs postpositis puatis seu peculiaribz obseqis quocũcũqz ante oia officiare & intendere teneantur cum per loci diocesanum seu ordinarium indicez in hac parte competentem fuerint requisiti **Sub** pena suspensionis ab officio qnam si sic requisiti **Vt** permittitur infra viginti dierum spacium cessante legittimo impedimento non paruerint cum effectu eo ipo se nouerint incursuros

Extrenata hec est ostõ Symõnis Ylepe Cantuarien archiepi & hz duo dicta In primo ponitur statutũ. In ij. ibi sub pena adicit pnã. **Nõ bñficiati** qui dicantur bñficias si dixi supra de vi. & ho. clc. c. exteriot hitus. v. bñficia ecclesiastica quo ogmito satis apparet qui dicant nõ bñficiati Insti. de hijs que sunt sui vel alieni iuris ¶. i. **Nauuel** hoc prima facie psumendũ est extra de psumpc. c. vlti. & p hoc nota glo. vlti. ex de struc. in oct. sa. c. vnico & verũ est quo ad qualitatem intrinsecam ãi qua hõ nascitur vtputa q sit sit actus pacificus sobrius & huiusmodi. secus tñ est in hijs que acternũt qualitatem extrinsecam vtputa letarũ nã talis qualitas nõ pasumitur nisi probetur p quo vide notata Jo. de elect. c. si forte v. stie li. vi. & eligendus ad regimen ecclesie pbandus est & de eius ydoneitate inquiri debet saltẽ quo ad illa que in iure exprimuntur extra de elect. c. ãi in actis

ę e.ti.licet canon li.vi. Cui dō decē. nota Card dō c ¶ Si forte v. scie li.vi. De hac materia potes videre notata Jo. de deo ij. q.vij. querendum glosa vltima. **Curio aut marmuy** Quibus deseruiri debet pr̄ sacerdotem p̄ roprium non autem conductum xxi. q.ij.c.precipimus vbi de hoc Ex quo canone apparet q̄ non esset opus requisitione de qua hic loquitur eo q̄ quilibet tenetur deseruire curie sue pr̄ seipsum Sed intellige istud c. precipimus vt scilicet regimen animarū nō tradatur ad firmam presbitero conducticio Nam hoc esset illicitum extra ne prelati vices suas c.iij. Quod tamen non prohibet quin prelatus simplex committat vices suas postea ostituendo sibi solariū non esset illicitū xij.q.i.caritatem Ad quod faciunt notata p Innoc.iij.c.ij.extra ne prelati vices suas ę pr̄ Jo. dicto c. precipimus Et hoc verū q̄n principalis curatus absens est de licentia episcopi Nam regulare est q̄ non licet curato se absentare a cura sua sine licentia epi de cl̄o viris non resid.c.iij. Potest ex causa necessaria ad tempus modicum deseruire cure sue p substitutum dato ei precio vt puta proficisci one necessaria imminente vel vbi contingit ex iusta causa eum abesse ſm ea que notantur pr̄ Innoc. ę hostien. dicto c.iij. ne prelati vices suas in principio Et licet quis sup regimen animarum cure sue resideat personaliter potest tamen ad tempus pp̄ter casus supuenientes assumere sibi socium coadiutorem qui potest constituere salarium vnde viuat et hoc multociens expedit tum pp̄ter multitudinem parochie tum prop̄ter infirmitatem ipsius principalis curati tum propter eius insufficientiam in ministrando sacramenta ę alia facienda que spectant ad eius officiū Ad quod faciunt notata dicto c. precipimus pr̄ Jo. ę vij.q.i. Si quis in clero per eundem de elect.c.Cum eo li.vi. vbi de hoc v. ab eis et glo. se. p Jo.an. in no. ę per archid. v. deferuiatur ¶ Circa hoc vide notata hostien. ę Jo.an. de p̄ben.c.extirpande. **Capellis parochialibus** vbi scilicet parochianis deseruitur de ecclesiasticis sacramentis ę sacramentalibus sic q̄ non teneantur accedere ad ecclesiam maiorem pro diuinis audiendis vel recipiendis sacramentis ę habent ad hoc sacerdotem specialiter limitatum ſm ea que dixi supra de censibus c. Quis lex nature v. vna ecclesia ¶ Quod tamen capella quandoq̄ habeat parochiam legitur de v. sig. c ¶ Omni inter. **Moderatio** simile habes de restrictis c. statutum ℔. assessorem li.vi. ę ℔. insuper e.t. Et debet hoc salarium moderari mixta cuius re quantitatem persone humilitatem ę patrie consuetudinē ar.. eūque notant dicto c. assessorem v. moderando p Jo.an. ę v. opertuit pr̄ archid. Hec autem moderatio limitatur ita

ſta e.t. proximo vbi videas **Cōstituentis** scilicet pr̄ ordinarium loci vel iudicem in ea pte opponentem non autem ſm voluntatem ipsius propriam pr̄ quam pr̄terret forsan salarium mmus exaſſatum ę vt hic patet hoc salarium debet limitari pr̄ ipsum iudicem recipientem non ex conuentione fienda inter ptes sed ex ipsius iudicis officio ¶ **Salarium** Quod autem ista salaria in casu isto ę in aliis casibus lucra temporalia licitum sit recipere pr̄ eos qui deputati ad diuinum officium celebrandum est aduertendum quod quandoq̄ talia salaria siue lucra recipiuntur. ex pacto q̄nq̄ gratis q̄nq̄ iudicis officio vt hic q̄nq̄ vno respectu q̄nq̄ alio Si talia salaria recipiuntur ex pacto vide que dixi supra e.c. sacerdotes ℔. nec p̄sumant v. socios sacerdotes Vt autem gratis aliquod temporale recipiant qui diuina administrant puto satis esse licitum dum tamen detur ę recipiatur pr̄ta intentione i.q.ij. ℔. pio Et legitur ę notatur de simonia c. dilectus in fi. ę notatur pr̄ hostien. in summa de simonia ℔. qualiter v℔. Solutio ex pacto ę e.ti.c. Cum in ecclesie v. requiratur sed expressius in c. ad apostolicam v. infringere in fine Exigere autem tale salarium siue cōmodum pro ipso spūali. Ita q̄ ipsum spūale sit causa immediata petendi seu exigendi illud temporale est illicitū tam antę q̄ post ipm spūale ministratū de simonia c. querelam ę c. ea que ę in tantum Hoc innuit hostien. dicto c ad apostolicam. Et sic intelligi possunt notata pr̄ hosticū. in summa de simonia ℔. qualitar v℔. Quid de hijs ę v℔. sequenti ę p Jo. in summa ossiensi e.ti. q.xxxij. ę q. sequenti Si vero illud temporale petitur vel exigitur pro ipso spūali sit ℔ illud spūale non est causa immediata petendi illud temporale sed consuetudo ex pluribus voluntarijs solutionibus introducta sit ipsa causa vt spūale ministerium subtrahatur quousq̄ illud temporale lucrum soluatur nō pt opari consuetudo Si stant iura videlicet c. sua ni ę c. ea que ę c. Cum in ecclesie ę c. nō satis ℔. si. de simonia Et sic notatur pr̄ hostien de simonia c. iacobus ę c. ad apostolicam v. vt libere Et dicit Jo.an. post eum. Vbi tamen spūalis rei administratio gratis ministratur si minister ecclesie post officium suum impletum petat illud quod solet solui ex consuetudine laudabili Et allegat cōsuetudinem tunc si hoc faciat contra laicum ę ad vtilitatem priuatam petentis licite agit Nam talē consuetudinem seruari compelli pūt sicut legitur ę notatur dicto c. ad apostolicam vbi hoc tenent Bern. ę Hostien. v. cōsuetudinis Et hostien. e.ti.c. Jacobus Sed melius ibi pr̄ Jo.an. Et ad hoc facit auctē. de sanctissimis epis ℔. pro consuetudinibus coll.ix. Et in hanc sententiam dicit. quasi omnes doct.

Inno. tñ dcõ c. ad apostolicã in ꝓncipio di
cit q ad officiũ epi ꝑtinet exercere volentes
mutare ꝯsuetudinem vel alicui instigare ni
tentes ad eius mutacionem ¶ Sed nul
lus cogetur huiusmodi consuetudinem ser
uare vt sꝛ ꝓuo spũali det tꝑale qꝛ esset sy
monia. ¶ Ex q ꝓmo dixi tenent b. hostien
Jo. an. tan goff . ꝛ quasi oẽs quibꝫ xxx.
xxxvi. de symonia c. Jacobus. ꝛ sic sentire
videtur ipe Inno. dicto c. ad apostolicã. ꝟ.
dicimus tñ Si vero ꝯsuetudo alleget ꝑtes
clericã tunc si ꝓcurat vtilitatem ecclesie de
uõino seruari alias si ꝓcurat vtilitatem ꝑ
tis ꝓtextu ꝛ ille a quo ꝑtitur hꝫ illã
de nouo lucro tũc ꝯsuetudo talis est seruan
da x. q. iij. c. nec numerus xviij. q. ij. clenthi
us potes ponere exemplũ in oblacõibꝫ mor
tuariꝫ ꝛ aliꝫ oibꝫ que de iure vel ꝯsuetudi
ne solẽt diuidi de sepulture c. certificari de te
sta. requisiti c. si. de v. sig. c. ad inter ꝛ c. ante
penulti. sm Inno. dicto c. ad apostolica ꝛ ho
stien. ꝛ Jo. an. dicto c. Jacobꝫ Si vero cle
ricus a quo ꝑtitur aliq tꝑale huiusmodi illud
nõ hꝫ ex lucro sed debuit soluere de proprio
tũc clericus ꝑtrum clericã nõ ꝑt talem ꝯsuetu
dinẽ allegare ꝑ hosti. in dcõ c. Jacobꝫ ꝛ etiã
ꝑ Jo. an. qui ibi sup hoc reddũt tripliçm rõ
nẽ q̃re aliud dicendũ sit inter laicos ꝛ aliud in
ter clericos **Primatin** vt qꝛ celebrãt ali
quod ãnuale ꝓ vno vel defuncto liꝫt eis
interesse ꝛ sanctũ ꝛ salubre sit ꝑ talibus exo
rare supra c. c. sm publicatũ vtilitas huiusmodi
priuate vtilitati ꝓferenda est de regularibꝫ
c. liꝫt añ si. nũ glo. vij. q. i. scias ꝑ Jo. ec. de
posc. prel. c. bone. i. glo. ꝛ **pertinatibꝫ** i. ad
ꝓpriũ comodũ ꝓncipaliter ꝛpectantibꝫ ꝛ dif
ferũt huiusmodi obsequia priuata sine ꝓcalia
cia ab obsequijs publicis qꝛ publica sunt q̃
bus deputat populus priuata vero sunt qui
bus nullus populus deputat xxj. di. de hijs
d. officia publica ꝑ Jo. **Monachũ** Si
ergo vt videt tales nõ bñficiati etiã existen
tes in domibꝫ epõrũ aliorũq ꝑlatorũ ꝛ mag
natũ atq nobiliũ ꝑnt requiri vigore huius
ꝓstõis vt omissis eorũ obsequijs deseruiant
circa animarũ verbũ em indiffinite pla
tũ generaliter est intelligendũ extra de v. sig
c. tua nobis vbi de hoc ꝑt satis rõnabiliter ui
dici q hij qui deseruiũt in capellis regũ ꝛ ꝓ
ncipũ archiepõrũ ꝛ epõrũ aliorũq magnatũ
quibꝫ a iure vel a ꝓuilegio cessuꝫ ẽ mini
stros ecclãsticos i suis capellis tenere ꝛ hẽre
gulariter nõ ꝓnt nec dñt requiri ꝑ fotmag
huius ꝓstõis qꝛ obsequia taliũ nõ sunt oio
priuata tñ qꝛ sine talibus ministris nõ possũt
huiusmodi magnates suas capellas sm q eis cõ
uenit est honeste seruare ꝛ in eisdem deo deꝭ
uire ꝛ sic cõcessio eis facta esset eis quodam
mõ mutilis quod esse nõ debet qꝛ confessio
tali magnati vel dño q posset tenere ꝛ habere

capellã cũ officio diuino in eadem ꝯtinue so
lempniter celebrando videtur sibi conuenia
cia sine quibus huiusmodi capella teneri nõ ꝓt.
ff. de iure om. iudi. l. ij. cũ ꝯuenit. ibi positis in
glo. Item q generalitas de qua hic loquit.
nõ dꝫ extendi ad ea de quibus nõ est verisi
mile statuentem intellexisse de dcõ. c. ij. q. sta
tuimus li. vi. de re. iur. c. in generali de offic.
vicar. c. si. e. li. Fateor tñ q si sit tanta pauci
tas sacerdotũ in ꝑtibus q non ꝓnt hẽri ꝓ
bitri qui deseruire debeant circa animarũ. ꝛ
in talibus capellis sit dare copiã sacerdotũ.
nõ bñficiatorũ tũc bene posset de talibus fie
ri requisitio vt hic dicitur nã circa animarũ
nõ debet omitti ꝓpter obsequiũ huiusmodi Sed
ante omnia debet deseruire circa animarũ. vt
hic dicit In casu nãq necessitatis nõ solum
tales sed etiã monachi ꝓnt sumi ad regimen
animarũ vel. de priscis vbi de hoc per archy.
glo. viii. xvi. q. i. in summa q Jo. ꝛ videt tex
tus xvi. q. i. c. in pochia ꝛ ibi q archy. Quid
ergo si in aliquo collegio sint plures sacer
dotes viuentes ꝛ non sit copia sacerdotũ in
ꝑtibus q quos possit deseruire circa animas
rũ an tales sacerdotes ꝓnt cõpelli subire ea
rũ animarũ iuxta ordinacõez huius ꝓstõis

¶ Pro declaracõe huius materie est aduer
tendũ q aliquem subire circa animarũ ꝓt cõ
tingit diuerso respectu . vnus est vt subeat
circa animarũ sub officio ꝑsone ad hoc ꝓnci
paliter assignande q viam tituli ꝓpetui. q̃lis
est rectoꝛ vel vicarius aut alius administra
toꝛ ecclesie ꝓpetuo intitulatus ꝛ tũc nõ ha
bet locũ ista ꝓstõ qꝛ loquitur de hijs tm qui
deseruire dñt citra salario eis constituto et
est regulariter verũ q beneficiũ nõ cõfertur
in inuitum nec cõpellitur quis crescere inui
tus lxxiiij. di. gesta ꝛ notatur vij. q. i. epi
scopus de loco vbi de hoc q Jo. qui tñ credit
q possit cõpelli ꝛ male sm hug. ꝛ archy. ibi ꝛ
hoc verũ si ꝑseuerauit in nolendo Alias aut
tem de nolente ꝓt fieri volens ad q faciũt no
tata ꝑ Jo. xl. di. ante omnia. i. q. vi. fiant viij
q. i. in scripturis xxiij. q. iiij. displicet ꝛ q ta
lis ꝓpse non ꝓt cõpelli notat archy. de postul
prel. c. i. d. teneatur li. vi. Fateor tñ q talis
vocatus ad regimẽ animarũ si reputet se ad
hoc habilem petat mottaliter si non ꝑsen
at sic ipse notat de elect. c. si electio d. reuisal
li. vi. ꝛ verũ in casu necessitatis vbi alius de
est ꝑdentius prout colligi ꝓt dicto c. in scrip
turis ꝟ. quies itaq ꝛ ideo in hoc casu sibi
cet necessitatis puto q talis posset vrgente
necessitate tali cõpelli vt suscipiat curã ani
marũ nõ tamen directe ꝛ simpliciter sꝫ indi
recte ꝛ causatiue vtputa q pnã arbitrariam
ei nõe precanti alias infligenda sm ea q̃ no
tantur ꝑ doct. de etã. ꝛ qual. c. queris ꝛ fa
cta sunt ad hoc notata ꝑ Jo. lxxiiij. di. in summa
ꝛ vij. q. i. scias Alia ꝯsideratio est vt alicui

ꝓtetur ad aiam animarum nõn vt institus latus sed vt coadiutor ipsius institulati ſm ea que dixi supra c.d. aiaꝝ animarũ. Et in hoc casu loquitur hec cõstitutio que loquitur de non beneficiato ꝓpellendo vt dimissis obsequijs ꝓcuriarum insistat aiaꝝ animarum Unde si in aliquo collegio sint sacerdotes nõ ꝓpetui nec admissi sunt ꝓ ꝓpetuo vt viuant de ꝓuentibus collegij sed admittuntur ad tempus eis certo salario ꝯstituto. Estimo q̃ imminente tam necessitate q̃ utilitate alicuius ecclesie aiaꝝte pñt tales requiri nisi huius ꝯstitucõnis formam vt omissis huiusmodi ꝓcuriarijs obsequijs insistant aiaꝝ animarũ dũ tñ eis ꝯstituatur salariũ vtenꝫ vel ad minꝫ equale illi q̃ percepit in tali collegio quia sint inuitus nõ ꝓpellitur cuestes ne vt dixi sic nec sua culpa dz decrescẽ ixxiij. di. gesta de translac. eporum c.i. Per que iura etiam dicã potest q̃ hñs ex testamento vel statuto alia re ordinatione salariũ q̃ annũ salariũ decem marcarũ p illo anno nõ potest cõpelli vt deseruiat aliaꝝ aiaꝝ nisi salariũ sibi ꝯstituendꝫ moderetur ad minus ad tantũ vel equales qui officiũ suum nõ debet esse damposum ff. quemadmodum testa aperiãtur l. si quis designatoribus. Deaus tamen diceꝫ si tales essent ꝓpetuati nam talis ꝓpetuatio facit eos vt habeantur quasi pro beneficiatis maxime quãdo forma siue modus eo ꝓpetuandi approbatur ab epõ vel papa in ordinacõne statutorũ ipsius collegij ar. ad hoc xvi. q. vij. determinus ixiij. di. ꝓcipali. Et facit notata extra de officio vicarij c. ad hoc Sed melius de restriptis c. postulasti vbi Innoc. notat q̃ beneficiũ habere videtur qui aliquam possessionem habet ab ecclesia xvi. q. i. possessiones Del si habet possessiones vel vnditum de restriptis ad audientiã Et hoc verũ vbi talia habet in beneficium ꝓpetuũ vt ibi notat Jo. an. in add. q̃ in no. Quibus etiã ꝓcurat. anthonius de butrio Sic videlicet q̃ talia beneficia a ꝑsona huiusmodi tolli nõ possunt nisi per iudicem ecclesiasticũ q̃ alijs nõ conferri nisi clericis. Ante omnia. Idest ꝓ omnibus q̃ super omnia xxxd. di. aũ omnia in principio per archid. Competentem Dume quod est supra ordinariũ iudicem Et intelligo in hac ꝑte iudicem operantem officialem epi Qui epus cũ habet consistoriũ de consuetudine c. ij. li. vi. Aiat enim talis officialis nõ possit absq; omissione epi aiaꝝ animarũ aliaꝝ auctorizabiliter omittere ne potest tñ requisitionem facere de qua loquitur hec constitutio Dicut alias in simili dixi supra de cens. pben. c. seruientis quantũcũque d. ꝓcentes In archidiacono vero seu eius officiali michi videtur q̃ non sit iudex in ea ꝑte ꝓcurans inquantũ hoc facere nitebatur in ꝓprio Deaus si ex omissione epi ex de offic archid. c. cum sit. Si tamen archidiaconꝰ de consuetudine percepta cũ ꝓcessione epi pecunia vel aliaꝝ ex ꝓuilegio speciali habeat potestatem omittendi auctorizabiliter aiaꝝ animarũ puto q̃ in hijs casibus potest dici ordinarius ꝓcurans ad faciendũ requisitionez de qua hic agitur maxime in locis illis vbi in re proprio potest exercere talem potestatem. Circa quod vide que scripsi supra de institut. c. Cum sit ap̃lica d. non admiscent Et idem intelligo de quocunq; alio habente huiusmodi potestatem. Sed nũquid archiepiscopus vel eius officialis dicendus sit in hac ꝑte ꝓcurans ad faciendam requisitionem de qua hic dicitur videtur q̃ nõ quia certi sunt casus quibus metropolitanus ꝑt exercere suam iurisdictionem in subditos suffraganeorũ sicut de quibus notatur extra de offic. ordinarij c. pastoralis q̃ Bern. de supp. negli. pla. c. i. d. circa per tard. li. vi. Sed iste casus non est vnus ex eis ergo ẽt contra videtur nam archiepus potest facere canonem seu ꝯstitutionem prouincialem totam pro salutem tangentem q̃ illa ꝯstitutõe etiam ligantur subditi suffraganeorum dũmodo illã fiant vel ipsorum ignorancia non sit crassa q̃ suppina vt plene notat tard. de sen. excõ. c. Romana ꝙ primo d. sentencie li. vi Potestq; ipsam pene adiectione seruare vt notat ibidẽ q̃ extra de sen. excõ. c. a nobis p Bern. inno. q̃ alios. Unde si aliquis in penam talis constitutionis incurrit qui non sit de dioc. archiepi sed sit subditus sui suffraganei In hoc casu a tali sententia nõ solũ pt epus absolue re suum subditum sed etiam archiepus vt notant doctores de pben. c. grauc Et ibi per postiẽ. q̃ Jo. in no. Et est ratio quia eius actus est ligare est soluere q̃ e cõtra ff. de re. iu. l. iij. Cum ergo archiepus possit incurrentem in penam constitutionis prouincialis absolue re ergo etiam potest cõtra tale statutũ delinquentez punire Et hoc fortificatur sic vbi causa aliqua cõcernit statum totius prouincie ibi archiepus est iudex ordinarius in tota prouincia etiã quo ad subditos suffraganeorũ vt clare legit q̃ notat de inst. c. iij. q̃ ibi p̃ inno. Et constitutio prouincialis ordinat statũ totius prouincie Dico q̃ melius dicendo ordinat ergo q̃ statuit de pben. c. que cũ ibi notatis de accus. fiant olim cũ filibus Sic etiã vbi vitiũ alicuius in prouincia est omune eius correctio spectat ad metropolitanum ex de tele. mis. c. prouisi. Dimissis tñ nõ obstãtibus puto q̃ in hoc casu nõ possit archiepus vel eius officialis facere requisitionem de q̃ loquit hec constitutio q̃ ad subditũ suffraganei nisi hoc habeat ex consuetudine ꝓscripta Nã consuetudo bñ pt in talibus dare iurisdictionẽ vt notat card. dicto c. i. de sup. negla. Et est expressum de offic. ord. c. Romana q̃. i. g. q̃. li. vi.

Quod autem non possit hanc requisicionem facere de iure cōi patet ex illa regula q̄ vult vt archiepus vel eius officialis non pt se i tromittere de subditis suffraganeorū nisi vbi tepitur iure vt patet dicto c.i.pall.de suppō. nec pr̄l.li.vi.Nec obstat si dicatur archiepi stopū vel eius officialem posse exercere iurisdictionem in causa ocrnentem statutum autoritate ipsius archiepi editū vt ipm statuti exequendo teneatur qz sicut habeat talem iurisdictionē in cā ocrnentē statutū ñ tñ hz iurisdictionem in psona que nondū deliquit cōtra ostitucionem illam sed ligatum est ipsius iurisdictio quo ad ipsam psonam q̄ ei requisitionē obedire non tenetur Et pro hoc bene faciunt notata per Johan.an.in addic. dicto c.pastoralis super glo.vltn.in d.exceptis quibusdam fatetur tñ q̄ si talis sacerdos q̄ alium iudicem cōpetentez monitus sit sub pena hic contenta & cessante rationabili impedimento monicionibus huiusmodi nō pāruerit & sic incurrerit in penam huius ostōis tunc bene licebit archiepō vel eius officiali talem pronūciare incidisse in huiusmodi penam & ipm propter inobedienciam punire sicut posset eum ab huiusmodi pena absolucre put supra dictum est facit ad hoc q̄ legitur & notatur x.di.c.iij.ad fi.vbi patet q̄ violans ostōnem superioris facit iniuriam statuenti& notatur q̄ archidiaconū Requisiti.i.monit Sub pena ij.pars Ab officio sz sacerdotali Quam sz suspensionem impedimento vtputa infirmitate vel alia consimili Cum effectu sic scilicet vt ibi maneat ñ anno suspirat Vt hodie illuc veniat infra iij. vel iij.dies verdat faciunt ad hoc q̄ legun & tur & notantur de cle.non resid.c.Relatum. vbi patres quod verba aim effectu sunt accipienda Eo ipso & sic ipso iure Incurrat ergo soluat auctoritate huius ostōis

Constitucio Symonis Sudburij.

Effrenata & infra. Quāquam bone memorie dominus Symon yslipe dudū Cātuarien. Archiepiscopus predecessor noster dum in humanis agebat de fratrum suorum consilio & assensu statuerit & ordinauerit q̄ capellani annalia celebrantes & ceteri animarum cure non intendentes quinq̄ marcarum ecclesias vero seu capellas parochiales & curam eisdem immi-

nentē officiantes sex marcarum summa pro suis stipendijs annuls deberent contentari In sacerdotes non parentes statuto huiusmodi penam suspensionis ab officio ipso facto imponēdo. Nos tamen temporum qualitate attenta de fratrum et suffraganeorum nostrorum consilio & assensu Statuimus vt qui cumq̄ in nostris ciuitate dioc si seu prouincia Cantuarien. pro animabus defunctorum annalia celebraturi septem marc. aut cibarijs & tribus marcis Alij autem qui cure animarum deseruient viij. marcis aut cibarijs et quatuor marcis sint annuatim contenti nullatimus vltra id recepturi nisi aliter loci diocesano cum hijs qui cure animarum deseruient primitus decreuerit faciendum Si quis autem clericus contra hanc nostram constitucionem dando seu recipiendo venire presumpserit excommunicacionis sentenciam incurrat ipso facto a qua nisi per diocesanum loci in quo deliquerit non poterit absolui. Sententijs vero in presenti statuto contentis post publicacionem eiusdem iuxta canonum exigenciam contrafacientes eisdem ligari volumus et inuolui.

Effrenata. hec est constitucio Symonis Sudbur & hz quatuor dicta In primo recitat statutum predecessoris prius editū. In secunde ibi Nos tamen illud statutum ampliat In Tercio ibi. Si quis clericis contra facientibus addit penam. In quarto ibi. Sententijs limitat tempus a quo habeat ligare huiusmodi pena Statuit istud statutum ponebatur in parte decisa c.preced tis & ideo ibi substitui quia hic recitatur. Nos tamen secunda pars Temporū qualitate leges nāq̄ & ostitucones

tenire debit tẽporibz suis di.iij.c.erit & ibi de hoc in glo. Et xx.xxiij.q.iij. Si ecclesia vbi notat Jo. q ex tpe loco & psona xx. canones all. ad hoc xxix.di.c.i.ij.& iij. Dñ solet diti pistingue tpa & ꝓsuetudines iura ij.q.i. si pecauit. **Jtahz defũctorũ** Jn hijs ergo q celebrat p statu vniuẽ dũ nõ hz hec constitutio locũ vt videt qz statutũ ꝓnale nõ est extẽdẽ dũ ad casus nõ expssos sed stricte dz intelligi sicut iacet in suis terminis de pe. di. i. ꝯ. pe nc. Volet tñ diti q vbi est oĩmoda sustitutio tũc fiet extẽsio put notat Jo. an. de tẽp. ce. c.i.d. Jtalie li.vi. Et sic a paritate rõnis idẽ erit & celebrãte p viuios sic p defunctis Tu sa p hoc videas q̃ scripsi ſ̃ de xx. ſpben. c. e furiẽ tis auaricie d. patrantes ibi plene videas.

Aut cibarijs Cuiꝰ itaqz erit electio in hoc casu vtrũ soluẽtis vel recipiẽtis Dic q electio erit soluẽtis in auiꝰ fauoꝛẽ hoc ꝓsitũ ẽ ſm ea q̃ notant p card. de re. iur. c. in alterna tiuis li.vi. & ibi p Jo. an. Vꝛ melius p dy. Potes etiã dr hoc vidẽ notata p Barth. ff. de leg. ij. l. ludo **Annuatim** i. p annũ **Sic cepturi** suple ex consuetudine siue pacto q quã liter interuenire pt in talibz dixi ſ̃ e. c. sacerdotes dñ. nullus msup d. socios sacerdotes. Gratis em oblatũ pt licite recipe vltra sum mã ꝓdictã dũ tñ hoc fiat sine fraude huius cõ stitutionis qz fraus & dolꝰ nemini patrocinari de bet de testis c. officij de eo q duxit in uxi q̃m peluit p adulteriũ e.i. de rescriptis c. sedes nũ silibz liberalitas tñ offerentis tollere possit su spitionẽ fraudis in hac pte xviij. di. de eulo gijs vbi de hoc de simonia c. dilectus ij. in fine ũ silibz Caueat tñ recipiens ne enã gratis oblatũ recipiat q̃ſi exactũ qz tũc nõ videt ꝑ tis recepisse ſm ea q̃ notant p archid. dco c. statutũ d. exigat li.vi. **Nili aliter** Exã pit ab eo q prius dixit **Diocesanis** Jn ferior ergo nõ pt hmõdi salariũ moderare aliter vt pz ex hac lra **Cure animarum** hijs nãqz assignãs est q̃nqz salariũ largius q̃ octo marcarũ ſm q̃ntitatẽ magnitudinis cu re qualitatẽqz psone hmõdi cure debite Nã iustũ est vt ſm magnitudinẽ q̃ntitatẽqz one ris & laboris ad maiꝰ vel minꝰ estimetur sala riũ siue stipendiũ ministrãtis faciũt ad hoc q̃ notauit ſ̃ c. c. pri. d. moderatis & vide notata p Jo. an. de rescriptis c. statutũ q̃. assessorem d. officiũ & c. d. p archid. li.vi. **Primitus** .i. añq̃ recipiãt aiãrũ animarũ vel deputentur hmõdi cure ministrãde Et ex hac lra apparet q capellano celebrãtuo p aia aliaui defuncti nõ dz epus diocesanꝰ dare licentiã vt ãplius recipiat q̃ vij. marcas Nõ est qz nõ subẽ cã **Si quis autẽ** Tercia ps **Clericus** Hec itaqz constitutio nõ artat laicos saltem quo ad pnã hic positã Quare aũt nõ fuit idẽ statutũ q̃ ad laicos pt eẽ võ qz extra laicos i eadẽ materia emanauit statutũ regiũ etiã pus

tale editũ vt audiui in pliamẽto glosatur vbi etiã facta fuit hec constitutio xvi. die nouẽ bris ãno dñi M.ccc.lxviij. Et intellige hic clericali omez illũ q̃ excipit ordinẽ clericale ſ ea q̃ notant de ꝓben. c. ij. glo. pnia facit ad hoc de iudic. in c. ãi nõ ab hoie de etate & q̃li. c. aum stingat in ſi. **Scripiẽdo** suple ex pacto **Diocesanus iuxta** Dic ergo q archiepm nõ pt absolui liz alias a ſma lata p constitutionez ylimitale possit archiepus absoluere etiã sub ditũ suffraganei sui ſm notata doct. de ꝓben. sue Nõ est qz hic archiepus videt renũciasse illi iuri limitando absolutionẽ vt hic dicit Et hoc verũ intelligo quo ad absolutiõz pri mariã Venus tñ dicõ si epus nollet talẽ ab soluere vel in ea imprudẽter malicioſe ſe haberet Nã tũc bñ possit archiepus vel eius officia lis talẽ absoluẽ ſ ea que legũtur & notant de sen. excõ. c. venerabilibz. q. sane li.vi. **Septẽ rijs** quarta ps **Publicationẽ** ciuili dẽ. Alias aũt nõ ligaret ignorates Circa qd vi de q̃ scripsi supra de cõsti. c. huiꝰ aũt d. publi cam notionẽ **Exigencijs** ſm ea que remi ſi supra glo. prima.

De baptismo et eius effectu

Baptisterium habeatur in qualibet eccle sia baptismali lapide um vel aliud compe tens vas quod decenter cooperi atur et reuerenter obseruetur et in alios vsus non conuertatur. Aqua vero in qua baptisatus fuerit puer vltra septem dies in baptisterio non seruetur. Si vero puer a laico domi propter necessitatem fuerit baptisatus aqua illa propter reuerenciam ba ptismi vel fundatur in ignem vel ad ecclesiam in baptisterio fun denda deferatur & vas illud vel comburatur vel ad vsus ecclesie deputetur. Item interroget sacerdos laicum diligenter cum in necessitate baptisauerit puerũ quid dixerit etiam quid fecerit. Et si diligenti precedente inquisi tione facta sibi de fide plena inue nerit laicum discrete in forma

ecclesie baptizasse siue in latino siue in gallico siue in anglico approbz scīm sinaūt baptizet puerū prout secūm formā ecclesie fuerit faciendū. Ad leuandū vo puerū de fonte tres ad plus recipiātur viz in baptismo maris duo mas culus et vna femina. In baptismo femine due femine et vnus mas culus qz em amplius ē a malo ē. De baptismate etiā et pīma pcipimus qz diacon pemtēcias dare vel brptizare nō psumant nisi in hijs casibus cū sacerdos nō pt vel absens ē vel stulte vel indiscrete n vult et mors iminet puero vel egroto. Si vero baptizatus fuerit puer a laico pcedencia et subsequencia mersionē explean tur vel supleantur a sacerdote

Baptisterium hec est ostō Edmundi et hz vij. dicta In pmo ordinat de loco vbi fieri dz baptismus In ij. ibi. aqua disponit de aquā in qua aliquis est baptizatus nō fe randā. In iij. ibi. Si vero puer statuit quid fieri dz cuz aqua baptismalis qñ puer baptizatus est dom ob necessitatem. In iiij. ibi Item sacerdos ponit doctrinā quid fieri dz qñ laicus baptizat in necessitate. In quinto ibi Ad leuandū statuit quantus esse numerus cōpatrū. In vi. ibi. de baptismate mandat qō inferior sacerdote non baptizat nisi in necessitate. In vij. ibi Si vero ordinat ordinem exercitissimū suplendū qñ puer in necessitate baptizatur. Baptisterium i. locus ue statio baptismalis s scz baptizatorium, ecclā baptismalē siue cathedrali siue pochiali tali viz que hz populū nam ecclesia collegiata vel quantuali que non hz populū nō dz esse baptisteriū xviij. q. ij. ꝓcipimus dicitur ecclesia baptismalis respū eas villarū subiectarū quarū plebs infantes in ea baptizentur et nō in ipsis capellis ymmo ad ipsas ecclesias baptismales tanq̄ matrices p baptismo recurritur ꝓ ea q notant de sen. exc. c. i. d. matricem p Jo. an. in cle. et c. d. p paulū et de talibus ecclesijs loquit decre. i. ex ma de no. o. nunc. et xvi. q. i. de decimis. et de hijs notat e. ū c. i. d. deputati p Jo. an. i cle. et s. d. p ge. Lapideum file hec de ose. di. iiij

c. dicis ꝓbitur. Aliud siz de alia materia q̄ aqua e honesta tali viz que sit solida durabil e fortis ac aque infuse retentiua ymmo sic q̄ baptizādus possit in eo mergi. Decenter. i. honeste vel decenter conueniat et aq̄ seruetur munda et supie aī sera claudat ne laicis vel alijs ad aquam patrat accessus ad aliqua nephanda exercenda fiant alias ordinatur de eucharistia et crismate extra de custos. eucharistie c. i. nā verum obseruari dz de alijs sacramentis vt ibi pz in rubrica et hoc innuit littera que sequit reuerenter obseruet et hoc est expressū j. ti. pri. c. i. Aliud vbum siz pphanos. Dū cōuertatur. vsq. ad hoc de ose. di. iij. c. dicis et sciter. Die etiā nec ligna ex q̄bus edificat eccla ꝓsecrata de c. di. i. c. ligna sic etiā nec palle altaris nec vestimēta ecclesie dēt in aliū vsum conuerti siant pz c. di. c. altaris et c. vestimēta. Sed nūquid in hmōdi baptisterio siue fonte baptismali liceat ablue ere tobalia vel pallas altaris aut indumēta sacre dōnia die q̄ nō qz talia lauari dēt in sacrario siant legit de ose. di. i. nemo. vbi traditur dotrina q̄ quos et vbi talia ablui dēt. viz in pluui ad hoc ordinata quo etiā ad alios vsus conuerti nō dz vt ibi dicit. aqua vero. ij. ps Septēm dies ne siz corrupat q̄ diutinā stationē. Si vero. iij. ps. a latere. Quomodocūq̄ intelligas si a clerico. Quomodocūq̄ siz vbi natꝰ ē puer vel in alio loco in baptisterio ad hoc deputato et nota q̄ extra ecclesias vbi sunt fōtes baptismales deputati regulariter nō liceat aliquem baptizare fallit tamen in liberis regū vel principū vel vbi alias necessitas exercere it ꝓ quā nequeat ad ecclesiam absq̄ periculo accessus hēri siant legitur e. ti. c. i. i clemē propter necessitatē. qz forsan timet de eiꝰ morte imminēti quo casu aiuliber licet baptizare xxx. q. i. ad limina etiam patri vt ibi legit Concor. etiā ad premissa nctata xxiij. di. dictiones vnde et heretimus tpe necessitatis potest baptizare dum tamen cum intencione baptizādi seruet formā ecclesie xxiiij. q. i. siquidez forte. et circa hoc vide notata de cle. ū ord. ministr. c. i. et nō solū pt esse necessitas in periculo mortis sed etiā qz in ptibus est hostilitas vt incursus latronū aut inundacio aquarū vel quid simile in via vel in loco vel dāpnum re maniarium. vt si sub pena prauiaria esset prohibitum ne quis ad talem locum accederet. p ut ista notantur. e. ti. c. vnico. in clemen. xx Paulum d. aut talis Scias tamen q̄ laicus sine necessitate baptizans peccat. i. q. i q quidem Nam baptizare propium est officium sacerdotis l. di. Qui sub gradu. Et hoc est verum solempniter. Vt ibi notatur Per Johannem et extra de cohab clē. vicar. c. significauit. Et ibi xx Bernardum glo. iij. et conco. Jo. ni summa. ose. li. iij. c. mulier. et c. sequenti xxx. q. iij. c. sup. quibus et circa dictis

Et ad ꝓmissa de tho. i vltiꝰ ꝑte sūme q. lxvij arti. iiij. q. liz ꝑsoꝝ baptisaꝝ possit pūte apō qz de officiō suo ē tūn pūte ꝑsbr̄o clericus baptisare ñ dz. nō laicus pūte clerico nō mlr pūte vivo **Aqua** ā ql eē dz dixi ō de sac. iterādis vel nō c. qō in ostitucōe d. legittit factū. Et nota q iō baptismꝰ poꝺ sit in aq̄ q̄ alio liq̄ re qz sic aq̄ fortes corpis ꝙ vestes ablut **Sic** baptismꝰ maculas aie fort sqz vicioꝝ mūdā do abstergit. alia vō ē vt ñllū iopia excusaret ꝙ possz fieri si in ol o vino aut alio liq̄re fiet vt aū multū careāt hijs ꝙ talia carioza sunt a q̄ **Tercia** vō ē vt apud oēs inueniaꝝ ris baptizādi materia **Quarta** ē qz aq̄ q̄ manauit de latꝰ xpi fuit signū huiꝰ sacri pūt notāt de cō sec. di. iij. c. i. ꝓ arch̄. Tu ꝓtes alit dicꝰ q iō baptismꝰ sit in aq̄ ꝙ nō in alio liq̄re qz aī hō p pmi parentis pctm̄ maurit immūdicīā ignoīāciā ꝙ culpaz p baptismū ab hijs tribz liberamur mal. Et hoc notāt in ꝓpetatibz aq̄ scz in puritate ꝓspitu tate ꝙ frigiditate **Da** ptismalis em̄ a sua puritate nos mūdat. pe spiritate nos illūmat atz sua frigiditate ab estu culpe nos tēperat **Hec** uotāt p thomā de veritate li. vi. c. viij. **Vel ad ecclesiam**

Et hoc eligibiliꝰ est si ꝓpe sit ꝙ omode illut possit deferri. **Vas illud** scz in q̄ puer baptisatus ē Et hec ista vt videt innuit q baptismꝰ dz fieri in aliq̄ vase sic q in aq̄ mergi debeat baptizādus vt possit Et talis immersio dz esse trina nisi ꝙsuetudo habeat vt sit omnia tūn de ose. di. iij. de trina aī glo. **Jo.** Tū hoc nō intelligas de necessitate baptismi scz vt si at immersio sed ꝓt fieri etiā ꝑ modū effusionis vel aspsionis Et hoc maxime estructū qñ ꝙsuetudo ecclesie hoc patit vel qñ necessitas imcūbit ꝓpter defectū aq̄ siue ꝓpter periculū pueri de aliꝰ mortr timet vel etiā ꝓpter intrāti licatē sacerdotis nō potētis sustētare infantē. In hijs enī casibz ꝙ silibz sufficit q caput aspgat vel sup caput aq̄ effundat vel in aquaz mergat tāq̄ ps ꝓncipalior ar. ad hoc ff. de reli. sup. su. l. cū in diuersis **Scias** tū q liz ꝑ aspsionē vel effusionē aq̄ possz fieri baptismꝰ vbi essz tal ꝙsuetudo **Laudabilior** tn̄ est ꝙsuetudo vt fiat ꝑ immersionē. Et liz immersio possz solū esse vna vt dixi in ꝓncipio ybabilius de tn̄ est ꝙsuetudo q̄ ter immergit qz sīgt fidē trinitatis ꝙ triduū sepulture xpi **Hec** tn̄ significatio nō ē de sua sacramti ꝑ nota **Jo.** in sūma ꝙfess. li. iij. c. xxiij. ꝙ q. xv. qui ad fūdationē ꝓmissoꝝ alle. tho. re. ꝙ alterū dicēs ꝑ thomā q̄ ḡuiter peccaret q̄ otra ꝙsuetudinē ecclesie tm̄ semel immergeret liz ñ sit de sua sacri **De** hac materia vide qō ꝓpriꝰ dicā j c. ti c. q in ostitucōe dī. immersio **Cōburatur** tale nāqz vas liz nō sit sacrū vone tn̄ veneratōnis sacri nō dz uerti ad vsus ꝓfanos sicut legit in sili de alijs materijs nō sacris vsibz deputatis mandato ꝙburēdis de ose. di. i. c. ligna ꝙ c. sequenti **Vtensilia ecclesie** scz vt in illo lauent vestimēta ecclesie vel pūt talia vasa verti ad vsum ꝓfani ecclesie in aliq̄ ministerio honesto. Secus tn̄ in vsu seruili vel inhonesto ꝑm ea que in simili legūtur ꝙ notantur in simili de ose. di. i. c. ligna. **Item laterduntes** Quarta ps. **Laicū** supple ꝙ quemlibet alium in casu solempnitatis minus solempniter baptisantē **Diligēter** nō ꝑfunctorie. Sic videlicet vt sine ꝙ intelligere possit oīes circūstātias adiuuantes vel aggrauātes **Quid dixerit.** scz q ad verba que sunt in substantia sacramenti. de quibus ꝙ sub qua forma ꝓferri debent. vide plenius que scripsi supra de sacramētis iterandis vel non c. quod in ostitucōe d. legittime factū **Quid fecerit,** scz vltra infantem in aqua immersit vel aquam super eū effuderit vel ipm aqua asperserit ꝙ quali aqua. Nam sicut in sacramento baptismi de substancia est verbū sic etiam de substācia est elementū de quo etiam dixi supra de sacramētis iterādis vel nō c. qō in ostitutione d. legittime factū **Diligenti** sic vt eruat veritatem ꝙ se ipsemet de singulis circumstan ꝓjs in ea parte requisitis **Fide plena** vi deliet ꝑ testes qui interfuerūt baptismati. Et viderint quod factum est ꝙ audierunt prolationem verborū ꝙ qui ea distincte intellexerint sic q probatio sit certa ꝙ non dubia ex de probat. c. in pūcto **Distincte** scz quo ad prolationem verborū de quibus ꝙ quomodo in eis defectus prolationis facit baptismū nullū dixi supra de sacramentis iterādis c. qō in ostitucōe d. legittime factū **Forma ecclesie** de qua habes infra c. xxiiij. ꝙ extra e. c. i. **Anglicana** supple vel alio peromate intelligibili. **Approbet factum** Jest q habes at puerū ꝑ baptisato **Diuautem** supple nō sit ibi facta plena fides ymmo probabiliter dubitet an puer sit vere baptizatꝰ **Forma ecclesie** videlicet si videat cū nō baptisatū ꝑm formā decreti talis ꝓme ex̄ e. Si vero dubitet ꝑm formā decre. ex̄ e. c. ñ. Et de hac duplici forma loquitur c. xxi. j. e. **Ad leuandū** Quinta ps **Tres ad plus** ymmo vt videt nō plures q̄ vnꝰ accedere dz ad leuandū puerū de sacro fōte de ose. di. iij. c. ñ plures de eo nacōe spūali c. vlti. li. vi vbi dī archid ꝙ si plures q̄ vnꝰ ad hoc accedāt. Decant qz factū otra prohibitionem canonicam **Hoc** tamē nō seruatur vbiqz ꝑ hugo. Mn̄ ꝙ si plures accedant licet id fieri non debeat tamē cō trahitur ꝙpaternitas vt ꝑz dicto c. vlti. Et nota q archid. xxx. q. iij. c. quod autem vbi apparet q plures q̄ vnus possunt accedere ad leuandum Et hoc satis potest vbi consuetudo non resistit sed potius assistit **Nam** in hoc casu leuis est culpa que de facili remitti ꝓtur secundum Jo. in no. dicto c. vltimo.

Permittitur nãq; ꝙ plures accedãt ad ſe
nationem vñe amicicie que inter tales ortꝫ
hitur ſm Albertũ in ſcriptis qui dicit. ꝙ ſi
rentũ accedant ꝛ tangant puerũ aĩ ommbz
ſtrahitur cognatio ſpũalis ꝛ idẽ notat hoſt
de ognac̃. ſpi.c.martinus ỽ.tyrkrga hic tñ
limitatur numerus ꝙ ſtz ad plus non accẽ
dant ad infantem leuandũ niſi tres. Iſtud
itaq; ſtatutũ nõ ꝓcipit vt plures ꝙ vnus ac
cedant ſed ne vltra tres recipiantur ad lenã
dũ ꝛ ſic nõ obſtat ꝙ legitur de conſe.di.iiij.c.ñ
plures ſcripiantur ſtz ꝙ ſacerdotẽ bap
tizantem ad hoc eſt diligere ea qne pertinẽt nõ
ſolũ ad ſubãm ſed etiã ad ſolempnitatem hu
ius ſacramenti Et ex hac cãa appet ꝙ ſacer
dos ꝓt recipere ad ſic leuandũ tres perſonas et
ſic ꝓt facere aliquid contra phibitionem cano
nis ſtatuentis ꝙ nõ ſit niſi vnus pñus de
cõſe.di.iiij.nõ plures ſed hoc intelligas ſtz
vt ſacerdos poſſit hoc facere permiſſiue nõ autẽ
preptiue ꝓt nãq; permittere ꝙ tot accedant ꝛ
ãũt ex ſua ꝓpria auctoritate diſponere Ma
rtin.i.maſãli duo mares loquit ꝓ
conſuetudinẽ ꝙ ſm iura In talibus nãq; põt
conſuetudo fieri locã fiant ꝛ in hoc ꝙ fiat inter
ſio vnius vel trium de conſe.di.iij.de trine. vel
ꝙ fiat aſperſio vel effuſio ſm ea que dixi ẽ. c.
ỽ.vas illud Femina nõ enim ſolũ maſcu
lus ſed femina ꝓt aliquem leuare de ſacro fõ
te ſicut ꝓz de ognac̃. ſpi.c.vltũ.li.vi. Sed cõ
tra hoc opponitur nã femina ognationez cõ
trahere nõ ꝓt aĩ nõ poſſit adoptare inſti.de a
dopc̃.ſemine Dolendo vtrũ ẽ ꝙ cognationẽ
legalem que ſit p adoptionẽ non ꝓt femina
contrahere vt ibi ꝓz ꝛ c.de adoptõe l.mulier
rem ꝛ notatur lxi.di.c.iſmael. ognationem
ſpũalem bñ ꝓt contrahere vt hic etiã actiue
contrahendo qz nõ eſt dicta in ſexu quo ad hoc
facit idem extra de ognatione ſpi.c. veniens
de diuis vtro ꝛ ouenientes ſexũ plene no
tatur in ſpc̃. li. de patrc̃. i. vbi ſpecialiter ponit
xxxvij. caſus quibz addicio mulierũ eſt de tertio
vel ꝙ viroꝝ ꝛ xi. caſus in qbz eſt melior ꝛ xiij
in quibz ouenient dictis vero xxxvij. caſibz
poteſt addere aliũ. xxx. q. ij. ſtatuimus vbi di
citur ꝙ mulier non ꝓt monachã velare aliã
etiã caſum poteſt colligere de ſta. re. c. i. li. vi.
vbi ꝓz ꝙ abbatiſſa nõ ꝓt viſitare loca ſibi ſub
iecta ſm lappũ abbatem ſed qz hic agitur de
pñs recipiendis ad leuacõez pueri de ſacro
fonte ꝛ ꝙ vtrum tres nõ admittantur ſcire de
bes ꝙ etiã ad talem numerũ nõ ꝓt indiſtinc
te quilibet admitti nã abbates ꝛ monachi
nõ ꝓnt de baptiſmo filios ꝛ cõmtres habere
xvi. q. i. placuit cõi de conſe.di.iiij. nõ licet Et
idem intelligo de canonicis regularibz ar. ad
hoc extra de poſtul. c. ex parte ꝛ hoc verũ in les
uando ſiue ſuſcipiendo ſeu is tñ eſt baptizãdus
vt notat Jo. xviij. q. ij. c. pruemit ꝛ dicõ. c.
nõ licet Et idem intelligas de aliis religio

ſis ſm Albertũm in ſcriptis in gloſa. ſuper
Ray. ti. de ognac̃. ſpũali ſuper ỽ. ſuſcipe ꝛ ſic
tatur per hoſtiã de Dovpco eodem ti. c. ex
litteris Scire etiam debes ꝙ plurimi ad his
biti in baptiſmo fideiuſſores ſunt baptizati
apud eum de conſe. di. iiij. vos ante omnia.
ꝛ tenentur docere eum ſymbolum ꝛ oracio
nem dominicam ꝛ alia que pertinent ad ſalu
tem ſicut ibi patet Et notat per Jo. an. In
no. de ognacione ſpi. c. i. libro ſexto. Requi
retur quoq; quo ad vinculum cognationis
ſpũalis contrahendum ꝙ ipſe paternus ꝙ ſe
ſuſcipiat puerum de ſacro fonte nec poteſt hoc
facere per procuratorez Nam cõpaternitas
non contrahitur per procuratorem ſed red
ditur actus corporalis extra de ognac̃. ſpi.
c. veniens ꝛ eodem titulo c. i. libro ſexto ibi
ſuſcipit ꝛc̃. Et ſic ibi notatur per archidia
conum ꝛ Jo. an. poſt eum in no. ꝛ de re. iure
c. poteſt quis ſm nouell. per eũdem ꝛ idem te
net bartho. l. gallus ℌ. forſan. ff. de libc̃. ꝛ po
ſtu. Angelus de puſio diſtinguit aut ſit ac
tus leuacionis per procuratorem ꝛ tunc pa
tet opinio archidiaconi aut ſit per nũcium
ꝛ tunc bene poteſt contrahi cõpaternitas ar
gu. l. ꝛ licet. ff. de oſti. pc̃. Sed dominus Jo
han. de ymola. dicit ꝙ tutius eſt tenere opi
nionem archidiaconi ꝛ Jo. an. quia opinio
nes eorum pariter concludunt. ꝛ quia in ac
tibus ſpiritualibus ꝛ inſeparabilibus a per
ſona non eſt differencia inter procuratorem
ꝛ nũcium. vt notatur per Jo. an. ỽ. credens
dum. i. glo. clemen. i. de veñc̃. ꝛ ni l. qui ita
ℌ. i. ff. ad trebell. ꝛ. l. ꝙ mõ. ff. de adquirenda
poſſeſſ. per Bartholum Volet tamen dubi
tari. An requiratur ꝙ pater ni reſpondeant
interrogationibus in catheciſmo factis. vel
ſufficit ꝙ ipſi preſentes annuendo conſencia
ant quod debeant reſpondere expreſſe videtur
de conſecracione diſtinctione quarta Pars
nulli vbi de hoc per archidiaconum. qui dicit
Hoſtien. ſic tenere in ſumma ſua titulo De
ſponſal. ſub Rubrica de matrimonijs ℌ. qua
liter contrahãtur ỽ. ꝛ nũquid Et ſic vide
tur tenere idem archidiaconus dicto. c. pcta
nulli Et de ognac̃. ſpirituali. c. i. ỽ. ognacio
nem ſpiritualem. libro ſexto. Alij tamen
doctores videlicet wilhelmus ſuper Ray. titu
lo de ognac̃. ſpi. ſuper ỽ. baptiſmum ꝛ cõ
firmacionem ꝛ Johã. in ſumma confeſſorũ
c. ti. q. xxij. ꝛ aſtexan9 c. ti. in ſi. tenẽt contra
rium dicentes ꝙ nõ credunt reſpõſionẽ patrꝫ
norũ eſſe de ſubã rei quo ad opaternitatẽ cõ
trahendã ꝛ p iſta opinione facit textus in di
cto c. li. vi. qui loquit de ſuſcipiente nec facit
mencionem de rñdente tu dicere poteſ ꝙ vbi
baptizat9 ẽ infans ita ꝙ ñ ſciat nec poſſit rñ
dere p ſeipo tũc neceſſaria ẽ rñſio paternorũ
ꝛ ſic ſtat dcm̃ c. puuli ſeqs tamen ẽ in hijs
qui poſſunt ſi ſciat reſpondere pro ſe ipſis

Hanc solutionem ponit hostiens de bouyco extra de cognatione spūali c. veniens.

¶ Sed queo numquid in tali leuatione siue susceptione requiritur tactus ipsius baptizati ad effectum obtrahende paternitatis arch̄id. de ose. di. iiij. c. non plures dicit q̄ sic. Et cum eo ocor. glo. vil. sup Hay. ti. pall. & Io. in summa ose. e. ti. q. xxi. Et pro hac materia videas notata per archidiaconū xxx q. iiij. c. quod autem vbi dicit q̄ sufficit tangere linteum in quo forsan puer est inuolutus licet non tangat ipsum puerum. Pro quo videas q̄ notat idem archid. Amplius scilicet quantum ad uumerū trium personarum A malo Dicit enim talis pluralitas paternorum fieri a malo ratione mali inde secuturi Vnum malum est quia liz vnus solus baptizandum suscipere debeat vt patet de ose. di. iiij. c. non plures Si tamen plures accedant cōtrahunt per hoc quandam cognationem spūalem cum leuato & eius parentibus & alys de quibus legitur de cognatione spūali c. ne dum li. vi. ¶ Et vt dixi supra e. d. tres ad plus. Et sic etiam matrimonialiter cōmisceri adinuicem non possunt talem cognationem cōtrahentes sine peccato. Aliud malum est quia quot paternos habet filiola tot maritos amittit Et econtra quot maternas habet filiolus tot vxores amittit Tertium malum est propter impedimenta ex cognitione insurgentia etiam quo ad personas de quibus legitur & notatur de cognatione spūali ℣. quot eius species in principio ¶ Sed queo numquid in baptismate adulti requiritur presentia & assistentia patrinorum qui eum suscipiant de sacro fonte videtur q̄ non quia adultus satis potest et scit & debet respondere pro seipso de conse. di. iiij. cum pro pueris & c. prima igitur. Sic tamen non est in parvulis Et ideo opus est vt alius respondeat pro eis. Econtra tamē videtur nam confirmandus etiam si sit adultus debet teneri in confirmatione in signum q̄ non debet presumere a seipso habere robur sed ad significandum quod per se stare nō potest tenetur ab alio de conse. di. iiij. c. in cathecismo cum duobus c. sequentibus Et notatur per archidiacouum de conse. di. d. c. spiritus & istud puto verius. Tum quia baptizatus est sepius admonendus vt sit firmus in fide vt dicit textus de conse. di. iiij. c. vos ante omnia. Et talis admonitio debet fieri per paternum. Tum quia presbiter baptizans tenetur omnes baptizatos per se instruere semper. Et quia multis impeditus non posset facere habet instructionem cōmittit aute paterni leuantis prout notat archidiaconus dicto c. vos ante omnia Vnde cum ire rationes etiam concludant in adultis satis potest dicā q̄ etiam in baptismo adulti debet pater ⁊ mater intervenire Et sic notatur de cognatione spūali c. vlti. ℣. quid de adultis per dominicam de sancto geminiano li. vi.

De baptismate Secta pe. Penitencia Que duo quo ad ministrationem eorūdem pertinent vt scilicet non ministretur nisi a sacerdote qui dictorum sacramentorum est debitus minister absq; causa necessitatis De primo scilicet quo ad baptismum sic sentiunt communiter omnes theologi qui dicunt q̄ alius non sacerdos baptizans preter articulum necessitatis peccat. Et de hoc dixi supra e. ℣. ij. d. necessitatem De secundo scilicet penitencia quod sit proprium officium sacerdotis & non alterius qui non est sacerdos patet ex hoc q̄ solum sacerdotibus dominus dedit potestatem ligandi atq; soluendi. di. de pen. di. i. c. verbum dei. Et notatur de pen. & remiss. ℣. quibus constitendum sit in principio per Hostien. in summa **Diacoui.** Istud sumptum est a canone de conse. di. iiij constat & xxxij. di. diaconos vbi legitur q̄ diaconi nō debent baptizare absq; iussu epi vel sacerdotis nisi contingat ipsum sacerdotem longius absentari & necessitas extrema compellat Nam in casu necessitatis absente presbitero potest diaconus suo iure baptizare & corpus xpisti erogare infirmis Sed in ecclesia presente presbitero non potest etiam si necessitas exigat nisi a presbitero Puta cum multi sint qui indigent baptismo & presbiter non potest omnibus sufficere. Similiter si multi volunt accipere corpus xpisti nec presbiter sufficit omnibus Prout ista notātur dicto c. diaconos per Joh. **Cum presumant** scilicet iure suo **Vti in hac** Excepit a premissis **Cum potest** quia sessus est vel impotens **Absens est.** Hoc die vt dixi supra d. diacon. **Stulte** Jest obtusis sensibus **Indiscrete** quia forsan non vult baptizare nisi data pecunia vel fingit se ire aliud facturum quod requirit consimilem accelerationem de ose. di. iiij. c. quicūmq; **Mors iuminet** quo casu non solum diacono sed etiam laico & cuicumq; alteri licet baptizare vt dixi supra ℣. ij. d. propter necessitatem **Egroto** qui desiderat confiteri Tali namq; casu potest non solum diaconus sed etiam laicus confessionem egroti audire immo & mulier hoc potest de pe. di. i. quem penitet de conse. di. iiij. sanctum est. Et hoc verū ad ostendendum fidem sacramenti Sacramentum tamen deficit qz nullus pt vere absolui & vt scilicet verum sit sacramentum penitencie nisi sacerdos ar. ad hoc extra de summa trin & fi. ca. c. ij℣. vna & notatur de pen. & re. ℣. quibus ostendum sit ℣. vij. tempore necessitatis q̄ hostien. in suma. **Et vere** pe. **Actu** scim casu necessitatis predicti. s. sigo exercitii & cathecismi de quibz dicā i c. vlo

Subsequencia scilicet signatio cum crisme in vertice aū oīone scauta Tradi etiaz sibi debet candida vestis que sigt innocenciaz et puritatem xpi de ose.di.iiij.post baptismū Traditur etiā et sibi cereus. qui sigt fidei et morum claritatem sm Jo.in summa ose.li bro tertio xxiiij.q.xliij.et notatur de ose.di iiij.c.fine vnde per archy.et sic fieri debent alia prout in manuali ōtinetur mersionē in qua sit baptismus et an huiusmodi mersio debeat esse trina vel vnica et an sufficit sup baptizandum aquam aspergere dixi ō.e. dē.ij.d.vas illud et vide infra e.c.si verbo immersio a sacerdote aliusve solius officiū ē solempnitatem baptismi agere de ose.di.iiij. c. ostat et dixi supra e.c.per ij.d.propter necessitatem.

Cōstitū Johannis Pecham

Circa sacramentum baptismi quosdaz cōperimus deliquisse. Cum enim periclitātibus parūulis in necessitatis ineuitabili articulo quibuscumqz laicis vel mulieribus sit concessū in casibus huiusmodi periclitantes taliter baptizare et huiusmodi baptismum constet ad salutem sufficere si forma debita teneatur nec debere taliter baptizatos iterum baptizari. Quidam tamen stolidi sacerdotes sic baptizatos paruulos non sine sacramenti iniuria rebaptizāt quos ne de cetero fiat firmiter inhibemus. Sed super sic baptizatos dicantur exorcismi et cathecismi propter reuerenciam ecclesie taliter statuentis. Forma autem sacramenti in vulgari lingua consistit non solum in signis verum eciam in ordine eorūdem verborum quibus ipsum ē diuinitus sacramentum institutum quo xpūs dīns illis verbis et taliter ordinatis vt sint in lingua latina regeneratiuā contulit potestatem Dicatur ergo a sacerdote baptizantibz Jon j cristē the in the naime of the fader and of the sone and of the holy gooste Vel alias in lingua materna secdm cōsuetudinē patrie vel in gallico sic Je.te baptize en le nom de le pater et de le fili et de le seynt en spirit Quod si sacerdos rōnabiliter dubitat an paruulus in forma debita baptizatus sit tenens modū decretalis cū exorcismis et cathecismo dicat. Si baptizatus es ego nō rebaptizo te Si nō dū baptizatus es ego baptizo te In noie prīs et filij et spūs scī amē. Attendāt etiā sacerdotes ne lasciua noia que scz mox prolata sonēt i lasciuiā ipom permittāt paruulis baptizatis sexus pueri pue femini et si cōtraaiū fiat per cōsirmātes epos corrigātur.

Circa sacramētum hec ē cōstitucio Johannis pecham et habet quatuor ptes In prima veritat abusum quem precipit emendari In ij.ibi q si sacerdos instruit quid fieri debeat quando dubitatur de baptismo In iij.ibi Attendant statuit circa nomina baptizandis imponenda Sacrm baptismi in quo ostat istud sacramentum sunt opiniones Prima est q ipa aqua est sacramentum baptismi Secunda est q passio tinctōis siue ablucionis est sacramentum baptismi. Tercia est q caracter qui in baptismo consertur est sacramentum baptismi Tu dic q in baptismo sunt tria vnum q est sacramentum et non res scilicet aqua abluens siue ablucio Secundum est res et non sacramentū scilicet peccati remissio et gracie infusio Tertium est res et sacramentum sz caracter anime impressus in baptismo Aqua igitur ex hoc dīn sanctificata proprie est sacramentum sicut et species panis in sacramento altaris et caracter secundario sicut et verum corp9 xpi sic notatur eodem ti.super Rubrica pre Innoc.aim quo concor.alij doct.in eodem loco stridentes et sic notatur p Jo.in summa cōfes.li.iij.ti.xxiiij.q.i.ad fi. Periclitantibus idest periculum expientibus Parvulis eidem intelligas de adultis aquisitis baptizari quando constituti sunt in periculo mortis Necessitatis non solum mortis sed alterius necessitatis sm ea que dixi supra e.c.dē.ij.d.propter necessitatem Quibuscumqz etiam hereticis vel scismā

tidis fidelibus ⁊ infidelibus dūmodo haberē intentionem baptizandi ⁊ seruent formam ecclesie de cōse.di.iiij.c.constat in fi. aī alijs c.sequentibus ⁊ notatur in e.ti.prehenciā de bapto sue distinctionis **Talibus huiusmodi** Ex hac littera apparet ꝙ in talibus non solum ponderari debet mortis articulus sed etiam alij casus in quibus maior timetur periculum ineuitabile ꝑm ea que dixi supra e.c.proximo ūb.ij.ū.propter necessitatem Et facit ad hoc de cōse.di.iiij.c.hij qui. **Taliter** scilicet in articulo necessitatis ineuitabili **Baptisare** suple sine solempnitate. ¶ Alias autem si cum solempnitate baptisaret etiam si clericus esset peccaret mortaliter prout notat astex.li.iij.ti. de baptisantibus articulo ij.ad finem Hic tamen baptisans baptismi sacramentum conferret nec taliter baptisatus deberet rebaptisari ꝑm eum ¶ **Huiusmodi baptismum** scilicet factum a non presbitero tempore necessitatis ¶ **Ad salutem.** Jcest ad saluationem ipsius baptisati. Vno qua materia vide que scripsi supra de sacramentis iterandis vel non c.ignorancia ū.debent reapi ⁊ ū.salute. **Forma debita** vna cum eleīto aque de quibus dixi supra de sacrāmē. iterandis vel non c.ignorancia ū.debent reapi ⁊ c.quod in cōstitutione ū.legittime factum **Taliter baptisatum** scilicet per laicos vel alios non sacerdotes tempore necessitatis. **Iterum baptisari.** Circa hoc vide que dixi supra de sacramentis iterandis c.ꝙ in cōstitutione ū.iterari **Quidam autē.** ūb. **Stolidi** Jcest fatui superbi vel insipientes **Dicbꝰ tisatus** scilicet per non sacerdotes vel etiam per sacerdotes absq; solempnitate in necessitatis articulo seruata tamen forma ⁊ materia debita **Paruulus** Idem intellige etiam in adultis. **Sacramenti iniuria** ꝑm ea que scripsi supra de sacramentis iterandis c.ꝙ in cōstitutione. ū.iterare ⁊ c.sacerdotes ū.iterato cōfirmādos ⁊ ū.regulariter ⁊ c.sacramentum ū.iterari. **Sed super** ūb. **baptisatos** scilicet seruato modo legittimo. **Dicantur.** Hic non dicit per quos sed hoc tenetur supplere supra ē.c. proximo in fine ibi a sacerdote ⁊c. Sed quo ad exorcismos videtur ꝙ possint ymmo debeant fieri per inferiores clericos scilicet exorcistas quorum officium est per incantationes cōiurationes potestatem spirituum malignorum per mannum impositionem abigere ⁊ effugare a catheciminis ⁊ emergimine xxv.di.prelectis Cui etiam sentencie conuenit quod legitur de cōse.di.iiij.c.fine parituli ibi dum dicit exorcismis ⁊ ex sufflationibus clericorum ¶ Econtra videtur ꝙ exorcismi fieri debeant per sacerdotes de cōse.di.iiij.c.postq̄ se.⁊ c.de hinc ⁊ c.

sequenti Soluto vbi adulti sunt solempniter baptizādi ad pascha vel pentecosten hūe solet obseruari ꝙ ante viginti dies baptismi ad purgacōnis exorcismum admittant baptizandi de cōse.di.iij.c.ante viginti dies Et ille exorcismus potest fieri per exorcistas maxime quando sacerdos est aliunde multum occupatus ⁊ sic loquitur dictum c.sine paruli Vbi tamen fit baptismus non seruato tali interstitio temporis sed fit baptismus absq; vltiori expectatione vnius aum exorcismis ad hunc immediate precedentibus debēt fieri exorcismi per ipsum sacerdotem ad cuius officium pertinet solempniter baptisare. Et sic stat c inconuenium alle. Et idem intelligo vbi aliquis in articulo necessitatis baptisatus est vt scilicet per sacerdotem suppleātur exorcismi ⁊ alia que ex parte solempnitatis baptismi consueuerunt precedere vel subsequi immersionem vt patet supra e.c.proximo in fine Mani huiusmodi officium exorcistatus non habetur in vsu. **Exorcismi.** Jcest incantationes aduersus dyabolum vt recedat a baptizando Ad hoc em statuti sunt exorcismi de cōse.di.iiij.c.de hinc ⁊ c.sequenti ¶ Et nota ꝙ exorcismi habent effectum in corpore ⁊ in anima quia minuunt potestatem dyaboli ne tantum possit in homine sicut ante Et ne baptismum ⁊ alia bona in ipso impediat sed predicta potestas totaliter in baptismo tollitur Sicut enim pharao prius flagellatus est populo nondum egresso de egypto ⁊ postea totaliter in mari rubro quod est figura baptismi submersus est Sic notatur per Jo. in summa confessorum li.iij.c.xxiij ꝙ.xliij.⁊ notatur per archid.di.iiij.c.Sine paruli. **Catheciſmi.** Jcest instructiones siue informationes in fide. ¶ Hij enim duo scilicet catheciſmus ⁊ exorcismus sunt ppatorij ad baptismum sicut legitur de cōse.di.iiij.c.ante baptismum cum multis c.ibi sequentibus ¶ Et nota ꝙ catheciſmus triplex de causis institutus est ꝑmo ꝓpter instructionem de articulis omnibus ad fidei susceptionem. Secunde ꝓpter responsionem ad fidei pfessionem Tercio ꝓpter sponsionem ad fidei obseruationē Quia vero adultus ꝓprium precatū hz ⁊ rēdere ꝑt requiritur hec ab eo. Paruulꝰ aūt qui nō hz precatū actuale nec per se credere ꝑt requiritur hec ab eo ꝙ vicarius qui ꝙ eo respondet de fidei obseruancia et notatur ꝙ archid.de cōse.di.iiij.c.aī baptismum **Statutis** cuius statutis in talibus humiliter obediendum est **Forma autem** Secunda ps **Insigniri** scilicet exteriorib⁹ qualia sunt signatio in fronte et pectore de cōse.di.iiij.c.postea Item exsufflatio e.di.c.postq̄ ⁊ c.sicut nostis. Talis datio eadem distīm.c.ex hinc ⁊ c.sal ¶ Item salinue ad nares appositō e.di.c.posteq̄ tanguil

Item pectoris ℊ inter stapulas ãi oleo in
unctio.e.di.c.deinde a sacerdote Item fontis
consecratio e.c.i si.ℊ c.venit Item patrono
rũ accessio e.di.c.puuli ãi tribz c.seqnentibz
Item ni vertitur crismatio e.di.c.postꝙ assẽ-
dit Item candide vestis ãi cereo traditio e.
di.c.post baptismũ Ista em̃ sunt pcdus ꝛc so
lempnitatꝛ baptismi ꝙ de subã iuxta illꝰ me
triã. Sal oleũ crisma cereus crismale sa
liua. Flatus virtutem baptismatis ista si
gurant Hec ãi patruus nõ mutant esse: sed
ornant in ordine vñ transpositio ordinis ve
rborũ sacramentaliũ vitiaret baptismũ ꝙ quo
vide ꝙ scripsi supra de sacrũ.ite.c.ꝙ in ostõne
v.legittime factũ ℊ ibi videas plene ꝙ hijs
que ptinent ad formã verborũ in baptizando
ℊ nota ꝑm Innoc̃.ℊ hostien.extra e.ti.c.i.ꝙ
ordo verborũ forme baptismi sic seruari debz
ꝙ nec litãliter nec in vulgari liceat aliquid in
terponere vel anteponere vel addere aliquid
in ipsa forma intendendo id esse de formã si ta
men ex simplicitate vel devocdone aliqd ad
dat nõ dico diminuat vel ordinẽ ꝓposteret ve
rus esset baptismus etiã si ex malicia vel ꝛe
ssi adderet dũmõ nõ crederet illud additum
esse de forma Circa hꝛc potes videre notata
extra e.ti.ꝙ que sit eius forma vbi quid si alis
quid ꝙ host.in summa ℊ v.quid si ordo ꝙ eun
dem vbi dicit ꝙ nõ est vis an dicat ego bapꝰ
tizo te an sic ego te baptizo ℊc. Eorũdem
verborũ vñ loco huius vbi baptizo non
posset dici balneo vel lauo vel tingo ꝑ Inno.
extra e.c.i.vbi plura circa formam baptismi
ponũtur notat em̃ ibi inter cetera ꝙ licet hoc
pnomen ego nõ sit de baptismi substã tñ hoc ꝙ
nomen te est de substã ℊ ꝛcor.ibi host.ℊ anꝰ
thomus ℊ petrus tñ de ancho.in eodem c.vbi cir
ca formã vo dicit ꝙ ꝙ l.ãi pal.ꝙ. donationis
ff.de leg.ij.vbi dicitur ꝙ ñ refert ãi quo ꝛgꝰ
loquatur sed in quem voluntatis intenco di
rigatur ꝙ forte nõ esset maledictũ ꝙ omissio
pnominis te nõ vitiaret baptismũ si baptiꝰ
zans alias pferat verbã apta ℊ sic verba in
dubio pferri videant ad illũ q̃ in aqua mer-
git ℊ non ad aliã rem qz maligna interptacõ
non est facienda nec talis qui vitiet actũ vt
l.quotiens ff.de re.du.ℊ hoc dicit idẽ petrꝰ
sore equins licet Inno.host.ℊ Jo.an.tenẽt
ꝛtrariũ Ego tñ estimo opinionẽ Inno.ℊ
sequendũ sore amplectandã vt securiorẽ et
magis certã. Ad ꝙ faciunt notata extra de
pscri.non baptizat.c.veniens ppe fi.in hijs
nãqz in quibus vertit piaculũ anime ꝙ ñ est
equius vel melius sed ꝙ tutius est ponderã
dũ l.di.ponderet in si.ℊ c.eos ℊ extra de spõ
sal.c.inuenis ℊ sic notat idem petrus in drõ
c.veniens vbi.quinto nota Ꝑm sume ꝙ est
ꝑ Sacramentũ diminutus, i.a deo in
stitutũ Factus seꝛ ℊ exemplo qñ xpus bap
tizatus est a Johanne v.aut ℊ pcepto instiꝰ
tutum est qñ dixit discipulis suis Ite bapꝰ
tizate oẽs gentes ℊc. Math.vlti. Dicit senꝰ
tentia pdetur arch.post goff .de cõse.di.iiij. in
summa Quũ seꝛ ordine Taliter i. sub ta
li ordine Et inuit supple ordinata Rege
neratiuam seꝛ spũaliter ꝑm ea que notan
tur de cõse.di.iiij.c.ex quo ꝙ Jo.Du. enim
sunt generacões vna carnalis que est a paꝰ
tribus ꝙ sucessionem Et alia spũalis que
fit ꝙ baptismi generacionẽ xxij.q.iiij.reauꝰ
rant de cõse.di.iiij.c.regenerante ℊ c.pcedente
Quod si sacerdos iij ꝑs Dubitet su
em ostiterit aliquez esse baptizatũ ꝙ homine
habentem ad hoc ptãtem vt puta ꝙ pbiteruz
ex casum necessitatis vel in casu necessitatis
ꝙ quemãqz alium habentem intencõez bapꝰ
tizandi ℊ seruantem formam ecclesie talis ñ
debet iterum baptizati.C.ne factum baptisꝰ
ma iteretur l.i.ℊ quasi ꝓr totum Di vero ꝙ
hominem non sit baptizatus sed ꝓr angeliꝰ
ℊ de hoc ostet tunc etiam ꝑm petrum non ta
lis ẽ rebaptizandus quia licet ad eius stiliez
angeli officium non pertineat baptizare poꝰ
test tamen ex dei speciali mandato hoc facere.
ℊ hoc presumitur quia angelus bonus nũq̃
vsurpat officium alienuz sine speciali manda
to dei. Sic etiam ℊ ecclesia per Bonum
angelum consecrata non est reconsecranda ℊ
huic sententie concor.Thomas qui ponit ex
emplum de ecclesia sancti Michael.ℊ notaꝰ
tur per archidiaconum de cõse.di.iiij.c.proꝰ
prie v.baptizandus ℊ per Jo.in summa cõa
sel.libro tertio c.xxiij.q.xxviij Di autem
aliquis sit bapti.atus per malum angelum
ℊ de hoc constet baptizandus esset sic baptiꝰ
zatus ꝑm Petrum ℊ Thomam quia talis
potestas nec ex officio nec ex speciali manda
to potest cõpetere malo angelo de quo presuꝰ
mendum est ꝙ non haberet intencionez bapꝰ
tizandi sed potius decipiendi Iste tamen
textus loquitur in casu dubij vbi notatur ꝙ
dubium potest esse fine racione facti fine raꝰ
tione iuris Ratione facti patet exemplum.
Quando aliquis natus est in captiuitate saꝰ
racenorum. Nam si quis natus est de paꝰ
rentibus fidelibus ℊ inter fideles nutritus
presumitur baptizatus extra de prisbitero
non baptizato c.Veniens. De iure autem
potest esse dubium ꝑm Hostien.extra eodez
c.ij.Vt quia dubitatur an fuerit forma serꝰ
uata vel non Et hoc verum ꝑm Johannem
Andre.vbi propter opiniones est iuris duꝰ
bium tunc namqz habet locum ꝙ hic dicitur
ℊ extra eodem c.vt stiliet teneatur certum
ℊ dimittatur incertum de Pcũ,di.vij.ad fi.
ℊ ad hoc facit dictio racionabiliter hic posiꝰ
ta in textu potest etiam esse dubium de facto Di
infans recenter natus exposituꝰ fuerit Et
in eo vel circa eum nõ apparent signa bapꝰ
tismi Vt dicunt doctores dicto capitulo ij.

Et ad hoc facit de ose.di.iiij.c. paulos.

Parũulus Hem intelligas de adulto

Forma debita Hec lĩa dcos opiom hoc ſtiẽ. de qua dixi ſupra hoc ℔ glo. i. **Decre** tãligextra e.c.de quibus **Catheciſmu.** Quid ſit catheciſmus dixi ſupra e.d. cathe ciſmus. Et nota q catheciſmus precedere de bet baptiſmum de ose.di.iiij.c. ante baptiſ mum Et eſt ratio quia cum ſalus baptiſmi ſiat per virtutem fidei neceſſarium eſt vt a bapti zendo requirantur ea que ſunt de neceſſita te fidei. Et ſunt tria videlicet fidei ſuſceptio fi dei profeſſio q fidei obſeruatio quibus ſi bapti zandus ſit adultus reſpondet in propria perſona de ose.di.iiij. cum pro paruulis paruli reſpondent per alios ſcilicet paternos qui ĩ reſpondent vt in perſona propria ſed vt in perſona ipſius paruuli de ose.di.iiij. queris Et eſt ſenſus ſm Aug⁹. cum paternus reſpon det Credo idest preſto ſum fidei ſacrãmentum recipere vel poteſt intelligi ſm dyonyſium de obſeruatione fidei in futuris ſm etiam Tho mam quãdo paternus dicit Credo duplex po teſt eſſe ſenſus Vnus eſt ac ſi in perſonam infantis diceret Credo idest cum ad perfectã etatem venero fidei conſentiam Alius ſenſus eſt Credo idest ego paternus operam da bo ad hoc vt infans cum peruenerit ad etatẽ adultam credet Primi nãq; tenentur ſic ſuſtre ptum in articulis fidei inſormare vt dixi ſupra e.c.i.d.femina dℓ.ſtire etiam debes. Et circa premiſſa videre poteris notata de ose.di iiij.c.ante baptiſmum per archid. **Baptiſ latus** Hec forma baptiſandi in dubio ponã tur extra e.c.ij. **Dinondum** Ex hac lĩa videri poteſt q aliquis baptizari poteſt ſub con dicione. ¶ Sed contra hoc opponitur de re. iur.c.actus legitimi li.vi. Solutio. dic q quedam eſt cõdicio de preterito vel de ꝑſenti Et iſta non eſt ꝓprie condicio nec ſuſpẽ dit actum l.cum ad preſens ff.ſi certum pe tatur Et talis eſt illa de qua hic fit mentio. Alia eſt condicio de futuro q talis non po teſt adiici in baptiſmo. vt puta baptiſo te ſi ueneris romam vel ſi feceris talem viciniam ſinã Eccleſie namq; ſacramenta ſunt pure q ſim pliciter conferenda i.q.iij.ℊ pio. Et ex pre dicta iſta poteſ colligere aliam q vbi dubita tur in iudicio de reuocatione mandati procu ratoris prius in iudicio exhibiti Et ſic ꝓp ter dubium petitur a procuratore ſatiſdatio vt.l.i.C.de procuratoribus ſi procurator ve lit ſub hac forma poteſt ſatiſdare ſi appareat procuratorium reuocatum ſatiſdatio ſit va lida. Alias ſi non apparet reuocatum habe atur pro non preſtitis tene videtur valens talis modus ſatiſdandi. Et huic ſententie dcor. petrus de aucho. q anthonius dicto c.ij **Attendant** Quarta ꝓs **Pacerdotes** non dicit parentes vel compatres. Et ſic

et hec lĩa videlicet parentes vel paterni nõ habeant libertatem imponendi nomina bap tizandis ad libitum ſed q potius talis nomi natio dependeat ex iudicio ſacerdotis Et hoc verum puto vbi per parentes vel paternos imponuntur nomina inhoneſta q in laſciuiã ſonanda vt hic dicitur Secus tamen credi rem ſi per parentes vel paternos imponan tur honeſta nomina q bene ſonanda Quod autem parentes poſſint ſuis natis nomina imponere vel imponenda alijs committere ſa cit ſcriptura euãgelica luce.i. vbi nato zacha rie filio mater dixit ipſum debere nominari Joh. Cuius dictis tunc pater conſentiens ſcripſit Johannes eſt nomen eius **Laſci** ua Dℓſt luxuriam vel diſſolutionem ſonan tia. **Mamina** Dicit enim in veteri lege de pre circumciſionis nomina ipſis circumci ſis imponebantur Hic q hodie baptizandis nomina imponenda ſint de ose.di.iiij.c.bapti zandi Et hoc ideo quia in baptiſmo meretur baptizandus vt nomen eius ſcribatur in libro vite ſm archidiaconum ibi. Et facit ad hoc de ofecta.di.ij.quia paſſus **Nec** ſcilicet nomina **Laſciuiam** Dℓſt diſſolutio nem vel luxuriam Et idem intelligo ſi nomi na huiuſmodi in aliquam aliam turpitudinẽ ſonauerint vt diam infra e.glo.vlti. **Per mittant** Sacerdotum enim vt hic appa ret non eſt imponere baptizandis nomina ſed hoc potius pertinet ad parentes vel pa tronos Poſſunt tamen ſacerdotes vtrumq; volentes imponere nomina turpia vel ma le ſonantia vt hic dicitur **Paruulis** Dℓſt intelligas de adultis etiam ſi nomina talia in laſciuiam ſonantia prius habuerint impo ſita Circa quod vide infra glo. vltima **Ba ptizatis** Dℓſt baptizandis quia nomina debent eis imponi ante baptiſmum vt dixi ſu pra d.nomina. **Precipue** Hec dictio in cludit q etiam idem ſeruari debet circa ma ſculos ſed multo magis circa feminas Et habes ſimile ff.de teſtibus l.i. vbi de hoc in glo. d. precipue. **Femini** Feminarum nã q honeſtati magis prouidendum eſt propter verecundiam ſexus de iudic.c.mulieres. li.vi. Et ſic dℓ. **Contrarium fiat** ſcilicet q in baptiſmo imponatur nomen ſonãs in laſciuiam. **Epiſcopus** ad quos ſolum pertinet confirmando criſmare in fronte ex tra de conſuetudine c.quãto **Corrigatur** ſcilicet mutando nomen q honeſtius impo nendo. ¶ Sed contra hoc opponitur .C.de mutatione nominis l.i. vbi prohibita eſt mutatio nominis. Solutio vt plenius inſtruaris circa hoc quãdo mutatio nominis eſt licita qñ nõ Dic q per ſuperiorem illius ritus nomen mutatur licite pt talis muta tio fieri. Patet exemplũ Gen.xvij. vbi dñs mutauit nomen abrã q vocauit eũ abrahã

Patet etiam exemplū de Petro qui primo vocabatur Symon vt notat Jo.an. in phemio li.vi.d.Bonifacij ꝙ seipm vero aliꝰ nomen mutatur si fiat in nomine appellatiuo. nō ꝺz talis mutatio ꝛ talia noia sunt immutabilia ff.de leg.i.l.siquis insundi vocabulo. Mō est qꝛ talia noia hentur sine ipositōe hoīs vt ibi ꝙz Si vero talis mutatio fiat i nomine ꝓprio ꝛ mutans sit seruus nō est licita talis mutatio sine dñi voluntate Si vero sit liber ꝛ mutatio fiat in alterius lesionem. vel vt alius ex hoc decipiatur est mutatio illicita vt dicta l.i.all.pro ostratio ꝛ sumitur fraus si in vno casu mutat sibi nomen ſz nō in omni casu facit l.falsi nois in principio ff.de falsꝭ vbi de hoc. Deaus tñ si generaliter in omni casu mutauerit sibi nomen nā tūc ñ ꝓsumitur fraus vbi vero aliquis mutat sibi nomen sine alterius lesione vt qꝛ hz nomen turpe ꝛ vult assumere nomen honestū sic est mutatio licita Mā interest cuiꝙ habere nomen honestū ꝛ bonū iuxta illud aīa hnēde de bono nomine eccle.xli.vū ex tali casu ꝑt fieri mutatio vt hic apꝑet ꝛ idem ꝑt fieri si quis hēat bonū nomen ꝛ satis honestū vbi mutat ex causa legittima sicut sit in assumpto ad papatum put notatur in phemio li.vi.d Bonifacius ꝙ Jo.an. ꝛ archi. ꝛ ꝙ dixi de mutatōe liberi hoīs intelligē etiā ō mutatōes sui qñ fit de voluntate dñi. Hanc materiam tractat Ho miniaus de sēō geminiano in phemio li.vi.ꝛ etiā notatur ꝙ Stephanū in phemio clementi. qui inducit glo.in eplā ad ro. in ꝓncipio vbi dicitur motis fuit stōrū potrū qui quā do mutabatur in melius mutabatur eis nomen ꝛ hinc sīne ꝛcet.Barth.dicta l.falsi nomina ꝛ vbi dicit ꝙ miles ꝛ doct.mutant nomina in recipiendo sui status

Idem

Quod in cōstitutione octoboni cauetur de pueris baptizandis. vsqꝫ geuerale baptisma pasche ꝛ penthecostes videlicet reseruandis prioꝛ ꝓpius statuti reuerencia hactenus videtur esse neglectum sic duximus declarandum vt pueri per octo dies ante pascha ꝛ dies totidē ante penthec. nati de maternis vtris si absqꝫ periculo seruari valeant vsqꝫ ad tempora illa reseruentur baptizandi ita tñ ꝙ medio tempore inter natiuitatē puerum huiusmodi ꝛ perfectum baptismū recipiant catheciſmuꝫ ſolaqꝫ diebus baptiſmi ſuperſit immerſio facienda. Alij autē qui alijs anni temporibus nati extiterint cum propter mortis periculum quod sepe pueris immineat in prouisum tamen propter simplicitatem parentum qui circa formam baptismi sunt desfacili erraturi absqꝫ vlla offensionis nota iuxta vetustam cōsuetudinem vel in continenti cū nati fuerint vel postea prout placuerit ipsis parentibus baptizētur

Quod in cōstitutione hoc ē cōstitutio eiusdem anni ꝛ ꝓcedens ꝛ hz duo dicta In primo declarat cōstōem prius editam In ij. ibi Alij aūt statuit in alijs consuetudinem antiq̄ fore obseruandā Octoboni qꝺ incipit ingredientibus ꝛ approbat cōstōez octonis que incipit ad baptismū generale baptisma de quo habetur de cōse.di.iiij.c.nō vone. ꝛ r.duo tpa Walche et pethecal. intelligunt hoc quidam non de ipso die sed de vigilia sez in ipso sabbato ꝙ requieni significat. archi.tū de cōse.di.iiij.c.duo tpa dicit ꝙ generalis baptismus fieri nō ꝺz in hijs tēporibus añ vespas sabbati tūc em incipit dies dñicus celebrandus Et si ante celebretur male fit ñ em fiat huiusmodi baptism intuitū sabboti sed diei sequentis vñ notas vliter dicit Ira pasche ꝛ penthecost. reseruās pis hoc nō dicit Ira in cōstitutione octoboni Ingredientibus nec in cōstōne octonis ad baptismū Sed volunt dicte cōstōnes ꝙ fideles frequenti predicatione inducantur vt in hijs temporibus suos puulos faciant baptizari Declarū eo qꝺ dictis temporibꝰ nō baptizabant declarandū cōtra hoc opponitur extra de cōstōibus c.vlti.vbi legitur ꝛ notatur ꝙ ad statuentem ꝛ ad nullū aliū ꝑtinet declarare vel interꝑtari cōstōem prius editā ꝛ ad hoc facit extra de sen.excō.c.mter alia xi q.i.Ex hijs omnibus. C.de legibus l.i.ꝛ vlti.ꝛ huic sīne cōcet.de offic.archi.c.ordinaria li.vi.vbi de hoc ꝙ card.in v.declarandum Solucio vbi verba cōstōis vel statuti sunt ambigua vel obscura tūc interꝑtacio erit ipsius qui statuit ꝛ sic stant cōtraria vbi tñ sunt satis clara ꝛ apta vt est videre in dicta constitutione octoboni tunc inferior ꝓlatus ꝑt declarare intellectū talis statuti sicut aliquas solet notari ꝙ doct.extra de iudic.c.cū venissent. Vel dic vbi declaratio statuti est vna consona tunc bene tenet declaratio statuti

facta per inferiorem. vt clare patet extra de consuetudine c. Cum dilectus Vbi vero statutum est adeo obscurum q̄ nō potest haberi congrua expositio tunc recurrendū est ad statuentem Sic notatur ff. de insti. & iur. l. omnes vbi. vi. principaliter sub q. iij. per Dart. **Dies octo** Alibi ordinatur spatium octo mensium de cōse. di. iiij. Iudei sed illud habet locum solūmodo in iudeis vt prohibentur ad ritus conuertantur vel ficte Et corrigitur c. di. c. ne quod absit vbi limitatur tempus xl. dierum. **Materis uterinis** Vi nāq; ad huc esset in vtero baptisari nō potest de cōse. di. iiij. c. qui in maternis Ratio ibi videtur Redditur & alia ratio quia si talis sit notus deo non tamen est notus ecclesie nec subici potest operationi ministrorum ecclesie Unde aug⁹. li. ij. de baptismo puuloꝝ sic ait Si aut qui nec vixerit non potest mori Ita qui natus non fuerit non potest renasci. Et hoc intelligas verum in aqua visibili prout notat archidiaconus dicto c. qui in maternis. Potest tamen talis ex speciali priuilegio dei in vtero sanctificari Et nichilominus natus debet baptisari quia per baptismum caracter imprimitur & augmentum gracie conferitur sm Io. in summa cōfes. li. iij. titulo xxiiij. q. xxxi. qui etiam in c. sequenti ibi dicit q̄ si puer non sit perfecte natus tamen caput pueri vel aliud membrum apparet Si tamen non timeatur periculum mortis expectanda ē tota egressio ex vtero Alias autem si periculū mortis immineat tunc egressa parte principali scilicet capite in quo operationes anime magis manifestantur vt quidam dicunt baptisari debet Et notatur v. di. c. baptisari per archid. qui all. l. cum in diuersis ff. de reli. & sup. su. non tamen sic erit de alijs partibꝰ vt de manu vel de pede q̄uis non noceat si aspergantur p̄tes ille baptismali aque qz diuina miseriordia non est artanda Si tamē puer pleue nascatur postea non est rebaptisandus sm quosdam. Et huius sententie videtur esse Hugo de cōse. di. iiij. c. proprie super v. trium milium Et pro hac sententia facit q̄ anima est tota in qualibet p̄te corporis. Et sic sentit Aster. li. iiij. ti. de baptizādis articulo. ij. q. vij. Dicens q̄ si alia pars q̄ caput abluta sit & decedat aī perfectam natiuitatem pie potest talis puer reputari baptisatus vt in cimiterio sepeliatur Scias tamen q̄ puer talis taliter in aliquo membro aī perfectam natiuitatez aqua baptismatis ablutus postea perfecte nascatur & viuat nō erit malum si ad maiorem cautelam rebaptisetur sub hac forma Si non es baptisatus &c. vt extra e. c. ij. & supra e. c. proximo ℌ. q̄ si sacerdos De hac materia tractatur de summa trinitate & fi. ca. c. vlti. vbi. regenerans q̄ vul. in clem. & extra c. ti. c. maiores di. ij. q̄

Lentiā de tempore do **Ablatz pertcula** scilicet mortis **Tempora illa** sez pasche ex precosten. **Catherismū** suple aī exorcismis & alijs que solent precedere baptismum. **Immerlio** de immersione huiusmodi an debeat esse trina vel vnica & an sufficit aspersio dixi supra e. c. i. vbi. vas illud. Et solet dici q̄ aspersio in capite vel perfusio sufficit vt quis dicatur baptisatus Sic notat Hugo de cōse. di. iiij. c. proprie. Joh. vero in. e. c. vbi. trium milium dicit sufficit si aqua tangat pcm baptisati. ar. ad hoc de cōse. di. iiij. cuncte quem qua Siant alias sufficit apprehensio possessionis in parte fundi dum tamen eius animi sit vt totū intendat possidere ff. de acquir. poss. l. possideri ℌ. i. Facit ad hoc de pni. di. i. vulgate Et ad hoc decr. Innoc. extra e. c. debitum qui dicit q̄ sufficit q̄ modica stilla aq̄ projecta a baptismate tangat baptizandum Et decr. ibi hostien. qui hoc putat satis cōsonum esse iuri & equitati licet tutius q̄ totꝰ mergatur in aqua Et vere simile est q̄ nō p modum immersionis sed aspersionis baptizauerit apostolus petrus Ad cuius predicationem legitur vna die quinqz milia & alia die tria mila conuersos ad fidem baptisasse Actuum ij. & iij. c. Et legitur dicto c. proprie vbi de hoc per archid. Thomas vero Albertus & petrus prout recitat Joh. in summa cōfessorum ti. de baptismo q. xiiij. videntur tenere q̄ in tali aspersione requiritur ad minus q̄ pars in capite nec sufficit q̄ fiat in alio membro. Michi videtur sic dicendū saluo iudicio sanioꝝ quod in baptismo generali de quo loquitur illud c. proprie vbi scribit est dare multitudinem talem q̄ baptismꝰ nō potest per singulos expediri sed oportet ne cessitate vrgente quod fiat generalis sic scribit Ego baptiso vos in nomine patris & filij & spūs sancti quod satis licet vt notat ibi archid. vbi. cōsecutus Sufficit q̄ aqua aspersa tangat aliquam partem corpis vt dicunt in noc. & Io. de deo & eorum sequaces Ubi vero non est talis necessitas ratione multitudinis sed pūt per se singuli baptisari tunc habeat caput aqua perfundi. **Alij autem** Secunda pars **Tum** Est vna ratione sine cōsideratione. **Improuisum** Est subito Et hic scias sm Thomam q̄ laudabilius ē q̄ puer q̄ citius potest baptisetur q̄ q̄ longo tempore expectetur maxime vsq; ad adultam etatem. Et hoc propter tres rationes Prima est propter infirmitatez nature sm quam puer possit de facili mori vt hic Et in hoc casu si decederit sine baptismo dampnatur Alia ratio est propter infestationes demonū qui non habent tantam potestatem in pueris baptisatis & a peccato originali mundatis quantam habent in non baptisatis. Et hoc verū quantū ad corpalia nocumenta

Tertia vō est qz in puericia facilius hō indu
citur ꝫ assuescit in hijs que sunt xp̄iane reli
gionis ꝫ fortius mherent ꝫ hec vō assignatur
p dionīs in ſi. eccleſiaſtice gerarchie prout no
tat Jo. in ſumma ꝓſeſ. ti. de baptiſmo .q. xl.
Quarta vō subiicitur hic ſcz ꝓpter ſimplicita
tem pentū qui in casu periculi mortis forsan
errarent in forma baptizandi. vnū tn nota
q licet baptiſmus puerorū nō ſit multū dif
ferendus Adultis tn aī quibus infertur ñ est
statim baptiſma ꝓferendū sed dz differri vsqz
ab artū typus triplici vōe Prima est ꝓpter
cautelā ecclesie ne scz derideatur forsan cōfe
rens sacrm ficte accedentibus. Secūda ē vt
aī baptiſmū de fide plene instruantur Tertia
est ꝓpter reverentiā sacramenti dū scz in
solempnitatibus p̄cipuis viz paschę ꝫ pen
thecost. homines ad baptiſmū admittuntur
Si tn tales adulti plene essent instructi in
fide vel infirmitas vel aliquod aliud mortis
periculū immineret statim sine dilatione essent
baptizandi. Vetus tam cōsuetudinem
que dicitur optima legū interpres extra de
ꝯsuetudine c. aī dilectus Incōtinenti ꝫ
hoc seqtius est Postea sic tn q vltra tem
pus paschę vel pnthecost. non differatur
baptiſmus pueri nati ante paschā nec vltra
Pentecost. differentes nolint vel esse
actualiter nō ꝓcurauerint pueros suos bap
tizari saltz tpe alicuius solempnitatis p̄dic
tarū sed eos seruent vsqz ad plenū etatis
baptizandos michi videtur in hoc casu q tas
les parentes in hoc veniunt p suos ordina
rios ꝛcripiendi maxime ꝓpter periula ꝫ vō
nes ꝛ quibus dixi supra e. d. imputsum ꝫ vt
suos pvulos baptizari faciant ꝛlerius quo
fieri possit sunt ꝛgendi maxime vbi ꝯsuetus
do approbata est vt q̄ citius fieri potuit post
natiuitatem pueri baptizentur nāqz aī i hoc
casu nulla esset parentū rōnabilis excusatio
que moueret ad differendū baptiſmū sic dif
ferendo p̄sumeretur otra tales parentes q
nollent esse ꝯformes quo ad hoc motibz ali
orum inter quos conuersantur otra illud de
quo legitur xli. di. siquis ꝫ nichilominus ta
les possent reputari suspecti de hereſi eorum
qui nō credunt baptiſmū esse necessariuz ad
salutem maxime quo ad eos qui nati sunt
de parentibus baptizatis otra quorū here
sim hēs scripturā aug̃ illā ep̄ionem dāp
nantis de ꝯse. di. iiij. c baptizata vbi etiā per
archi. notatur aliud dictū augustini sic dicen
tis Quō ꝓpter paleā remanet in illis quos ge
nuerunt ctrariā si quia quō licet palea hu
mana diligencia a grano separetur remanet
tamen palea in fructu qui pulabat ex gra
no taliter mūdato in terraz proiecto sic pec
catum remanet in hijs quos genuerūt bap
tizati ꝛ.

De baptiſmo et eius effectū

Constitucio Edmundi Archiepi.

Pontes baptiſmales sub sera clausi teneantur propter sortilegia crisma similiter ꝫ oleū sacrum sub claui custodiantur Si vero is ad quē spectat custodia incaute ea reliquerit tribz mensibus ab officio suo suspendatur Et si per eius incuriā aliquod nepharium cōtigerit grauiori subiacerat vlcioni.

Pontes, hec sunt ostō Edmūdi archiepi ꝫ hz duo dicta In p̄mo ponit statutū. In ij. ibi Si vero addit pnā baptiſmales i quibz fit scz baptiſmus propter sortilegia q honestiꝰ ē tacē q̄ dicē xliij. di. si vero Sub clauj claues cū muente sunt vt res diligencius ꝛseruentur ꝫ ille que tradit claues videtur tradere res que sub clauibz claudūtur vt. l. clauibus ff. de otrahendo empc. Custodiantur suple p sacerdotem ar. ad hoc extra de re. mis. c. sane in pncipio. Si vero ij. ps. incaute. i. negligenter. Ea scz sontem crisma vel oleū sacrum. Tribz mensibz cōor. extra c. c. i. Suspendatur scz p sētiam Sed quid si hac suspensione durante in aliam suspensionem ex alia causa incidat an tpus secūde suspensionis incipiat statim currere. vel finito tpe suspensionis prime die vt notatur in clem. ij. de magistris d. sequentes p Joh. an. ꝫ de elect. ci. aī in auctis d. triennio p eūdem in no. Et si dē. Eius scz custodis. Incuriam. i. negligendam Nepharium vt puta sortilegium vel aliud hmodi Grauiori arbitrarie tn extra de offic. deleg. c. de causis. Vlcioni. i. pene ꝫ sic ex hoc appet q custodi negligenti imputatur eūtus oīm malorum que ex sua negligēcia sequūtur ꝫ hoc fatentur doct. in foro otencioso nō tn in foro aie nā licz p hibens falsum testomū sit reus oīm malorū que inde sequūtur in iudicio tn aie nō impo neretur pna nisi de falso testio liceat aggrauaretur p mala secuta ar. l. veracius ꝯ. i. ff. de ꝑ no corrupto ꝫ hēs ad hoc concor. extra e. c. ij. d. grauiori.

Constitucio Johannis Derham.

Dignissimum eukaristie sacrm Precipimus decetero taliter custodiri vt in qualibet ecclesia parochiali fiat taber

naculum cum clausura decens & honestum secundum ture magnitudinem & ecclesie facultates in quo ipsum dominicum corpus non in bursa vel loculo propter comminutionis periculum nullatenus collocetur sed in pixide pulcherrima limo candidissimo adornata interius. Ita ꝙ sine omni diminutionis periculo facile possit extrahi & imponi ꝙ quid de venerabile sacramentum omni die dominica precipimus innouari. Sacerdotes autem in custodia eukaristie negligentes puniri precipimus secundum regulam consilij generalis & grauius si in negligencia perseuerent.

Diuinitatis. Hec est constitutio Johannis pecham Et habet tres ptes. In prima statuit circa custodiam eukaristie. In secunda ibi. Quod quidem ordinat pro ipsius frequenti innouatione. In tertia ibi. Sacerdotes addit penam negligentibus. Taliter scilicet sub forma que sequitur. Ecclesia parochiali. Idem intell. quod in capella curata habente populum vbi populus eiusdem ab ecclesia maiori Eukaristiaz non recipit sed a sacerdote specialiter deputato vt sacramenta ministret in eadem capella. Tabernaculum. Dic dictum quia de tabulis sit factum vel quia tabulis vel lignis sit appensum. Quandoqz tamen tabula ponitur pro tota ecclesia vt notat archidia. xxvi. q. vij. Et hoc d. templum. Quandoqz ponitur p territorio quo vruntur in expeditione militari manentes. Quandoqz ponitur p domo dei dedicata quadrata oblonga tribus pictibus clausa & sic sumitur Exodi xxvi. sicut notat archid. de resiudi. c. i. d. tabernaculum li. vi. Cum clausura. Simile habes extra de cele. miss. c. sane vbi dicitur ꝙ in loco singulari mundo & signato debet seruari eukaristia Et ex hoc videtur ꝙ vsus obseruatus in anglia vt scilicet in canapeo pendeat supra altare non est commendabilis quia contra mentem dicti capituli Sane vbi statuitur ꝙ nō custodiatur in loco patenti sed singulari licet enim consuetudo anglicana commendabilis sit illa consideratione qua deo representatur nostris aspectibus adoranda non tamen est commendabilis eo respectu quo ponitur in loco publico sic ꝙ eam manus temerarie de facili possunt apponi Nam licet in cupa que forsan clausa est pendeat tamen ad illam decessum mittendam vel forsan cum illa cupa totaliter auferendam manus temerarie de facile possunt apponi Et ideo vt michi videtur cōmendabilior est vsus aliquorum locorum que vidi scilicet ni hollandia & portugalia in quibus ordinatur vnus locus singularis honestus prope altare in quo reponitur eukaristia sub clauibus infra parietes vel locum bene munitum cōseruanda Sic ꝙ nullus ad ipsaz eukaristiā accedere potrit nisi sacerdos loci illius clauem custodiens. Magnitudinem que requirit locū ad hoc celebriorem. Facultates que in sumptibus huiusmodi faciendis inspiciendis sunt extra de vi. & ho. cle. c. quoniam vt ait vbi de hoc per Bern. glo. i. Sed quero quorū vel cuius sumptibus fieri debet huiusmodi tabernaculum an scilicet sumptibus curati vel parochianorum videtur ꝙ curati Et hoc satis pz ex hoc ꝙ hic dicitur ecclesie facultates ipsi attendi debeant non respectu parochianorum sed respectu curati prout colligi potest ex concordancijs positis dicto c. quoniam glo. i. Et ad hoc facit infra de ecc. edi. c. ij. vbi parochiani non artantur nisi ad pixidem honestum pro corpore xpi vnde cū ibi non fiat mentio de tabernaculo & parochiani teneantur solūmodo ad ibi expressa vt ibi patet in ḡ. vlti. Apparet ꝙ onus tabernaculi pertinere debeat ad curatum & non ad parochianos Et hoc verum puto nisi consuetudo aliud oretur. Nam cōsuetudo in talibus cōsideranda est vt ibi patet Posset enim cōsuetudo dare vt pertineat ad parochianos solummodo vel solum ad curatum vel ꝙ onus esset inter eos cōmune. Et ad hoc facit lex hic posita pro magnitudinem & ecclesie facultates vt scilicet magnitudo cure referatur ad parochianos. Hoc autem qđ dicit ecclesie facultates referatur ad curatum. Sed in pixide. Dic ergo tabernaculum & pixis non supponunt pro eodem quia pixis poni debet in tabernaculo sicut hic patet. Ymo candidissimo non autem ex fetido Pro quo vide questionem supra de cele. miss. c. linthzamina d. corporalia. Diminutionis que tuto contingeret si poneretur in loco arto. Facile idest de leui sine cōpressione. Quod quidem. Secunda pa. Sacramentum scilicet eukaristie. Die dominica. Supple ad minus nam & alijs diebz innouari pt instante necessitate quod presbiter semper habebit Eukaristiam paratam propter infirmantes de cōse. di. ij. c. presbiter nec ob. e. di. c. tribz vbi prohibet hostias plures in altari dimissas reseruari qz verū est ꝙ nō debent reseruari ad opus consecrantium sed ad opus mouendum sic

Ut ibi notatur per Io. & q̄ sic debeat cubans tistia ad tale opus reseruari habes de offic. archipbiteri c. offidam & p confirmatione huius ostionis que vult q̄ eucharistia non reseruetur vltra vnam ebdomadam videtur textus extra de sen. excō. c. pmittimus vbi de hoc q̄ hostien. **Precipimus** sic ergo precant sanctis otrarium pro quo vide q̄ scripsi supra. de osti. c. qz inconuenie dō capimus **Ministrari** suple hostias sique fuerint remanentes a sacerdote & eius ministris viz diacono & subdiacono relicti & cōsumi de cōse. di. ij. c. tubus. **Sacerdotem** iij. pos. **Cōsilij generalis** extra e. c. i. **Grauiter** ad artificium ordinatij extra de offic. delegat. c. de causis **Perseuerent** multis nāqz gravantibus opus & exemplo ff. de penis l. aut facta & potes intelligere hoc q̄ hic dicitur de iuniori pena quando stz pena semel incursa nichilominus delinquit nam talis vt videt perseuerancia siue continuacio in delicto nō exigit nisi vnam penam. sicut ad hoc. ff. De furtis l. insidiando. ℣. si insans vbi habetur q̄ ex cōsuetudine tpis non sequitur plurialitas delictorum & pro meliori intellectu huius materie nota hanc sententiam barth. i. c. ℣. quedam delicta omittuntur negligendo vt hic qñ precedit dispositio seu p̄ceptū de faciendo & si non fiat imponitur pena put ptz exemplū in casu isto vbi p̄cipitur eucharistia seruare custodiri addita pena otra negligētes & in tali casu dicit barth. q̄ tūc omissa ē negligencia qñ lapsum est tpus limitatū in dispositione Quid si tpus non sit appositū sicut est videre in casu uostro vbi p̄cipitur sola custodia absqz limitacōe tpis tunc omissa ē negligencia qñ tantū tpus est elapsuz q̄ res fienda p̄t omode explicari Di tamen incipet a odicōe tūc diceretur omissa negligencia qñ desijt posse fieri vt Lista stipulacio ff. de v. ob. & l. si ita stipulatus esset abste. & l. insulam. & l. cōtinuus ℣. Item qui insulam e. ti. cū similibus & hoc tenet Inno. extra de pben. c. exsurpande sm eū & hoc p̄supposito dicit Ibi barth. q̄ si aliquis fuerit negligens per lōgissimū tpus totū hoc est vna negligencia & meretur vnā penam nisi ex pluralitate termi notū indurarentur plures negligencie v. gr̄ Aliquis negligit vendicare mortem defūcti uel negligit petere alimentoz patri furioso totū hoc est vna negligencia vt l. i. C. de hijs q̄ bus vt indignis & C. de epis & cle. aut. Bi aptini & de epali audi. aut. liberi furiosi ideo findias comitatus qui tenet denūciare malefacta staret p plures menses nichil denūciando non essent tot negligencie quot mēses fuerunt sed vna tm̄ negligencia & p̄dicta intelligit vera nisi pluralitas termmotū aliud induceret ex p̄cepto ad hoc in autent. credētes & C. de hereticis vbi propter primam cōsuetudinem exco̅municatur postea si fuerit cōtumax p annum plus punitur simile habes in missione in possessionem que fit in actione reali nam in prima ctumacia fit missio si est postea cōtumax p annum nō auditur postea nisi de ppria etate vt l. si quis ℣. sed & siquis. C. de pstipulationibus xxx. annorū & ideo si p iudicem vel p legem essent statuti diuersi termini ad aliquid faciendum p quolibet termino posset dici vna negligencia & vna ctumacia Si vero omittantur plura delicta faciendo vide notata vbertius per barth. in loco p̄all. & vide q̄ dixi supra de vi. & ho. cle. quamuis d. quotidianis.

HEc exemplū salamonis qui omnia vasa domus dñi ex auro purissimo fabricata. diuino cultui mancipauit Statuimus vt quelibet ecclesia calicem habeat argenteum cum vasis alijs decentibus syndonem mundam et candidam & amplitudinis congruentis. Vetera quoqz corporalia que fuerunt non ydonea in altaribus quando consecrantur loco reliquiarum reponantur vel in presencia archidiaconi cōburantur.

HEc exemplū hec est cōstō Stephani archiepi edita in cōcilio oxonie Primo & hz duas partes. Secunda ibi **Vetera quoqz**. In prima p viam exempli ponit statutū circa vasa ecclesie ordinanda In ij. etiam statuit quid fieri debeat de veteribus corporalibz ad vsum ecclesie in ydoneis **Salamonis** regis israel de alius regni mido fit mencō iij Re. ij. c. **Domus domini** de qua legitur iij. Re. vi. c. fabricata scz vasa vt supra dicit in textu sed in quantū hic dicitur oīa vasa domus dñi fuisse fabricata de auro purissimo videtur obuiare textui scripture iij Re. vij. Vbi patet q̄ vasa que fecit salamon in domo dñi fuerunt de auricalco & de ere. sed dic q̄ in domo dñi fuerunt vasa multiplicata que dā scz que seruiebant ministerio alcaris & illa fuerūt de auro purissimo vt hic dicitur. & patet dicto c. vij. ppe fi. vbi dicitur q̄ ydrias fusimilas & phiolas & mortariolos Et turribula fecit de auro purissimo alia erant vasa cōia vtputa mare fusile litteros & bases letetes & alia huiusmodi & hec vasa erāt de auricalco & de ere vt ibi dicitur. **Calicem**

ſtz vnū ad minus argenteū vel aureum ꝛ hoc magis concordaret exemplo ſalomonis assumpto non autem ligneum nec vitreū nec eneum habebit quis aliqem Quod dic vt dixi supra de summa tri. ꝛ ſi. a. c. altissimus d. in aliqem Dalis alius De quibus infra ſi. pxi. c. vt pochiam. ꝛ vltra illa debuit dari ꝑ in eccia tres pnes vna in q̄ lauabūt corporalia alia i q̄ lauabūt palle altaris Tercia i q̄ lauabunt vela de ꝯſe. di. i. c. nemo pr ignorandam de ꝯſe. di. iij. c. omnis presbiter.

Sindonem Scilt corporale Hic sumitur de ꝯſe. di. i. c. nemo pr ignorandam de panno lineo vt hic patet Nam sindon dicitur lineum amictoꝝium mulierū quia humeri cooprimuntur Et quādoq; simpliciter ponitur pro panno lineo Math. xxvij. vbi dicitur. Et accepto corpore ioseph involvit illud in sindone munda ꝛ q corporalia fiunt de lino dixi supra de cele. miſ. c. linteamina d. corporalia

Cetera quoq; Secunda pars Nō debet qz fracta vel contusa vel vetustate consumpta aut alias inhonesta Altaribꝰ que consecrari non debent nisi sint lapidea ꝯ ꝯſe. di. i. altaria si non loco reliquiarū sine quibus altaria consecrari non debent de ꝯſe. di. i. c. de fabrica ꝛ c. placuit Si tamē cōsecretur altare sine reliquijs tamet consecratio ſm hugo. ibi male tamen facit qui sine reliquijs consecrat si alio modo fieri possit vt notat archid. ibi Unde licet reliquie nō sint de substancia consecrationis altaris. vbi tamen non habentur reliquie solent aliqui apponere corpus xpi Et hoc aliqui doctores dicunt debere fieri etiam si habentur reliquie. Et licet hoc possit dici verum quo ad consecrationem ecclesie fiat notatur de consecra. di. i. c. ecclesias non tamen puto hoc xpm in consecratione altaris vt sit corpus dominicum loco reliquiarum sepeliatur in altari licet communis opinio faciat contrarium prout notatur de ꝯſe. ecc. vel altaris ℔. ꝛ qualiter pro hostien. in summa. Ratio huius dicti patet ibi pro hostien. in si. Alia vō est qz corpus xpi est dbus anime de ꝯſe. di. ij. c. in illo ꝛ c. non iste ꝛ c. panis Item qz nō debet seruari nisi ad opus infirmorum de ꝯſe. di. ij. c. tribz Et non debet poni ad aliud vsum nisi ad eū pro quo institutum est. Nam debet comedi de ꝯſecra. di. ij. c. accipite ꝛ manducate nō dicit accipite ꝛ ꝯseruate siue recondite. Et facit ad idem de ꝯſe. di. ij. c comperimus extra de cele. miſ. c. ex pte Quod tamen corpus vale vel eius pꝰ detur in ꝯsecratione altaris loco reliquiarum non videtur esse absurdum vt hic patet. Et de hijs vide notata de ꝯſe. di. i. c. placuit pr archid. Vel in pri[illegible] sufficit itaq; alterum eorum fieri extra de rescriptis c. inter cetera Archidiacoꝰ siue vel alij visitatores Cauburā

[illegible]tur de ꝯſe. di. i. c. altaris vbi statuitur q̄ de[illegible] neus vel in baptisterium vel in parietes vel in fossis pauimentorum iactentur sic q̄ in transeundum pedibus nō calcentur

Pecham

Dignissimum ꝛ infra Statuimus vt sacramentum Eukaristie circumferatur cum debita reuerencia ad egrotos sacerdote saltem induto superpliscio ꝛ gerente ciriarium cum lumine previo in lucerna cum campana vt populus ad reuerenciam debitam excitetur qui ad prosternendum se vel orandum saltem humiliter informetur sacerdotali prudencia vbicumq; regem glorie sub panis latibulo nouerint deportari ꝛ de hoc archidiacoꝰ in suorum remissionē peccaminum sint solliciti Et quos circa hoc negligentes inuenerit disciplina rigida corrigatur.

Dignissimum Hec est constitutio Johānis pecham Et ē pꝰ huius supra ti. primo. dignissimum Et habet duo dicta In primo statuit debitā reuerenciam sacramento altaris exhibendam in eius deportatione ad infirmos. in secundo ibi Et de hoc imponit super hoc sollicitudinem archidiacoꝰis Circumferatur Nume quod est infra ad infirmos siue egrotos Reuerencia quam statim declarat ibi sacerdote ꝛc. Saltem. idest ad minus ꝛ sic tolleratur potest licet minister sacerdotis non sit indutus superpliceo licet honestius sit q̄ ꝛ ita fiat ministe supplicēo induatur ꝯsecrata qualitate beneficij ꝛ suaꝫ tutibus eiusdem Ornatum idest stolam q̄ sacerdos in omni obsequio vti debet ꝛ suo collo imponitur vt significet se iugum domini suscepisse. xxiij. di. ecclesiastica vbi de hoc per archid. ꝛ de hoc legitur xxv. di. vnum est. Quādoq; tamē ornatum ponitur p ornamento mulieris vt pplo quo mulieris caput velatur. xxvij. q. i. c. monacho per Jo. Lumine sū[illegible] Ratio est quia est candor lucis eterne ꝛ non prestat lumen ad fugandum tenebras sed ratione predicta extra de cele. miſ. c. sane ubi etiam statuitur q̄ sacerdos eukaristiam

treuerenter gerat ante pectus suū & q̄ tabern naculū in quo portatur opiatur mūdo vclas mine & ex hijs appet quod lumē de quo hic loquitur portari dz p ministrū nō lumen p̄ te rere dz vt hic dicitur & dicto c. sane si tū con tingerit casus necessitatis sic q̄ p̄s oiter nul lū ministrū h̄re posset paratū ad deferenduz lumen puto q̄ nō esset inōuen ens vt p̄s oi ter Iuxernam cum lumine ad vnum de suis brachijs suspensam gestaret & cāpanā modo quo posset meliori pulsaret Sic em̄ factū p̄s biteri in amplis pochijs qñ trāseunt ad in firmos in locis remotis qui qñq equitans tes luxrnā aū campana appliant collo eq̄ & in hoc nō sunt reprehendendi q; necessitas nō hz legem extrā de ofuetudine c. quanto. **Lucernā** ne sez lumen vento vel z luuia extin guatur. **Campanā** vō huius statuti sequit in textū Dicas tū q̄ si sacerdos reuertatur vacuus siue hostia dz extinguere lumen & sa cere q̄ non pulsetur campanula ne populus adorando omitteret ydolatriā pni host. qui sic notat dicto c. sane. **Qui** sez populus. **Pro ut** terne ndum se genua sez ad terram flec tendo **adorādū** aū inclinacione capitis et cordis deuocione & manuū expansione siue etiā elevacione aū oīōms deuote vocali ex pssione vt sez sic dicat sm host. ¶ Salue lux mundi verbū patris hostia verā ¶ Diua ca ro deitas integra verus hō. ¶ Salue ca ro xpi que pro me passa fuisti. ¶ Intus me mūda xpi caro sanguis & vnda. ¶ Et in cōsimili mō dicatur m̄ elevacōe corpis xpi in missa Alias oīones ponit Anthonius dō c. sane de cele. mis. quas non alio recitare. Ego tū soleo sic dicere. ¶ Aue verū corpus natū ex maria virgine. ¶ Vere passum immolatum in cruce pro hoie. ¶ Cuius latus vulnera tū vero fluit sanguine. ¶ Esto nobis pgus statū mortis in examine. O dulcis O pie O ihesu fili marie. **Humiliter** aū inclina cione capitis vt p̄dixi oculis q; in terrā di missis ac cōcussis visceribus **Informetur** sez populus. **Regem glorie**. i. ipsuz xpm sm humanitatem glorificatū. **Latibu lū**. i. spēcie sine ostentacione deportari. Sed nūquid hōicida vel alius flagicios fugiēs ad corpus xpi deportatū in via defendetur ab ec clesia ac si fugerz ad ecclesiam hostiē. in c. sane de cele. mis. ponit sup hoc opiniones dicens q; cēis opinio magistrorū est q; non dz defen di host. tū ocludit tenēdū esse vsq; ad sangui nis effusionē q; talis debet ab ecclesia defen di & ad hoc facit multa argumenta alius sen tenciā etiā concor. Io. an. in add. & in no. et idem petrus de Ancho. & Antho. e. c. & etiaz Io. in coll. & henricus de Hoyno Dec⁹ tamen est sm eos in hijs quibus infirmis vel in carcere positis aut alias ad mortez tē tantibus q; sacerdotem portatur corpus xpi

fiam talibus nō subuenitur p ecclesiam vt a carcere liberentur licet honestum sit illa die iusticiam differenda et sic potest intelligi q̄ notatur xiij. q. ij. c. si. vbi arch. concor. tū di cto host. **Et hoc** n. rs **Archidiacon**, suple & alij visitantes. **Et quos** suple sa cerdotes **Circa hoc** q̄ sez hic statuitur **Negligentes** negligencia em̄ graue pec catu est & ōtingit qñq ex pte eius q̄ preter mittitur p negligenciam quo casu si illud ex termissum sit de necessitate salutis siue sit ac tus siue circūstancia erit pcm̄ mortale Qñ qz ōtingit ex pte cause vt si voluntas in tan tū sit remissa circa ea que dei sunt vt totali ter a caritate dei deficiat talis em̄ negligēcia sequitur ex cōtemptu Alioquin si negligen tia ōtingat in pternissione alicuius actus vel circūstancie que non sit de necessitate sa lutis nec hoc fiat de ōtemptu. sed ex aliquo defectu feruoris qui interdū impeditur p a liquod veniale sm Thomā qui sic notat se cūda secūde q. liij. **Disciplina** que male vi te vitrix est xxiij. q. v. c. ad fidem **Rigida**, i. aspa vel austera debet tū talis rigid. tas tpa ri cum mansuetudine de iudic. c. i. in clemen. de pnis c. i. §. voluntas e. li.

Edmundus.

Rector alicuius ec clesie dereliquerit di rutas vel rumosas de bonis eius ecclesiasticis tanta porcio deducatur q̄ sufficiat ad reparandum hec & ad alios defe ctus ecclesie supplendos Idem statuimus circa illos vicarios qui soluendo modicam pensio nem omnes ecclesie habent pro ucntus. ¶ Nam cum ad p̄miss sa teneantur talis porcio dedu cta satis poterit & debet inter de bita cōputari. ¶ Semper tamē racionabilis cōsideracio sit habē da ad facultates ecclesie cuz hec porcio fuerit deducenda.

Rector hec est ostō Edmun di & facit quatuor. Primo ponit statutū. Secūdo ibi **Idem** illud extendit. Tercio ibi **Nam** cū po nit rōnem. Quarto ibi **Semper** tamen pro uidet de adhibendo moderamine **Hi rectores** hic loquitur de rectore ecclesie **parochialis**. q̄ pz ex eo q̄ statim in ūb. sequenti loquitur de vicario. Qñq; tū rectoris appellacio se extē

dit ad quas cunq; prelatū ecclesie vt dixi supra de cōsuetudine c.nullus rector v.rectorum

Ecclesie sc; parochialis **Debeant** videtur q; hec cōstitutio referri debet ad aliam cōstitutionem eiusdem auctoris de qua habet supra de consuetudine c.nullus rector vbi apparet q; rector teneat̄ post festū annūciacōis poterit disponere de fructibus illius nondum receptis ad sua legata vel debita persoluenda vbi vide per me scripta v.deuenerint & glosis sequentibus Et quod hic statutum est de decimis contingentibus ex pte decedentium per constitutionem domini octoboni improbam etiam ordinatur ex pte viuentium & beneficijs ipsis mutuandum **Domus ecclesie** vtputa mansum rectorie vel vinarie et alia edificia quicunq; quorum edificatio siue reparatio spectat ad ipsum rectorem immediate Secus tamen puto dicendum de illis domibus quorum edificatio siue reparatio immediate pertinet alijs sm feodi dationez ab aliquo vt puta in quibusdam vasallis & alijs cōsimilibus qui sm suam tenuram tenentur ad huiusmodi reparationem faciendam Ad quod vide notata per Jo.de athona in constitutione octoboni improbam v.edificia **Diruptas** i.est totaliter prostratas **Ruinosas** i.est de proximo verisimili casuras.

Bonis eius scz rectoris Ex hac lra apparet q; bona per rectorem ecclesie acquisita dici possunt propria bona Et hoc satis innuit hec dictio eius hic posita in textu. Circa quod vide notata de restrictis c.statutum v.suo proprio li.vi.p archid. Et aduerte quia bene dixit eius qz de bonis pertinentibus ad alios non est hec portio deducenda Unde de fructibus quos tales non sunt lucrati nec lucraturi nec fecerunt suos quia forsan non receperunt in beneficijs suis extra de cle.nō resid.c.penulti.& per totum & e.ti.c. vnico li.vi. vel quia debentur fabrice ecclesie vel episcopo sm ea que leguntur & notantur extra vt ecc.bñ fiunt di.con.c.vt nostrū in fi.de v. sig. c.tua nobis de restrictis c.si propter de pben. Si tibi concesso li.vi. Et quia natura beneficij est talis q; beneficiati non faciunt fructus suos vt sunt rectores elemosinarū leprosiarum seu hospitalium qui non faciunt fructus suos sicut legitur de relig.do.c.qz cogitur in cle.sm Jo.an.& gesp.ibi super v.suos non est hec portio deduenda Nec nāq; alienata ad talem vsum obligari nō potest ff.de pignoribus acti.l.si rem alienam.C.si res aliena pig.da.sit per totum nec etiam potest in causa iudicata capi.vel distrahi ff.de re. iudi. l.a diuo pio.q.si super rebus **Ecclesiastici** i.est iure & nomine ecclesie obuenientibus talia enim bona sunt per viam tacite y pothece ad reparationem huiusmodi faciendam obligata sicut notat Jo.de athona in constitutione octoboni improbam v. fructibus.

Si quid si bona sua ecclesiastica non sufficiunt ad huiusmodi defectus reparandos an debeat talis reparatio suppleri seu fieri de bonis suis patrimonialibus si que haberet **Dic** q; si bona sua expendiderit ecclesiastica in meliorationem patrimonij sui vel si propter minimam diligentiam priorum negociorum ne negexerit negocia ecclesie procurare **Et** sic ecclesia sit dampnum passa tenetur satisfacere de bonis suis patrimonialibus Ad quod facit extra de elect.c.q; sicut q.si. Et idem intelligas si ex culpa seu negligencia procuratoris sui ecclesia dampnū passa sit ar. ad hoc de officio archid.c.ea que de sta.mo.c.Cum ad monasterium q.penulti.ff.de iusto.& exh. reorum l.si. Pro qua materia poteris latius videre notata de pr.& re.q.quibus & qualiter in principio per hostien.in summa & per hen in titulo de homag.extra de proc.clericorum c. vltimo **Dedicatur** scz per ipm morituri qui de consuetudine potest testari de rebus ecclesie iure & nomine ecclesie acquisitis sm ea que scripsi supra de cōsuetudine c.nullus rector v.legata Alioquin hoc fieri debeat auctoritate ordinaria cuius officiū est vtilitati ecclesie prouidere xxi.di.cleros viij.q.i.c. qui epatium Et ad hoc facit cōstitutio octoboni improbam pall. **Sufficiant** Sed quid si non habeat tantum in bonis Dic q; exigi debent huiusmodi bona quatenus se extendūt ar.eorum que leguntur & notantur extra de solut̄.c.odardus vbi patet q; non ydonei debitoris admittitur plus lauis solucō etiā creditore inuito Sed quid si bona dimissa sufficiant ad reparationem vel forte non sufficiat Sunt tamen plures creditores vel legatarij qui petunt debita vel legata & simul occurrunt si in hoc casu aliqui alijs pferri debent. Dic q; in hoc casu si legatarij tamq̄ creditores petant legata sibi vel cta & prelatus ecclesie petat sumptus reparationis edificiorum ecclesie talis prelatus debet pferri ceteris legatarijs nam legata solui non debent nisi prius deducto ere alieno ff.de separ.l. creditoribus & l.quotiens ff.de trebell.l.i.q.deniq; **In aliis** vere creditoribus occurrentibz aim ecclesia in petitione debiti vide notata q; dy.in c.q; prior de re.iud.l.vi. **Reparandum** Hec scilicet diruta vel ruinosa Et intellige hanc reparationem fieri debere sm indigentiam & qualitatez rei reparande vt scilicet expense sint necessarie & non voluptuose ar. ad hoc ff. de impens.in res dotales factis l.i.cum legibus sequentibus Et notatur q; Jo.de athona in cōstitutione octoboni improbam v.indigent. **Defectus ecclesie** Hec ita potest intelligi de defectibus ecclesie que pertinent ad curatum ipsius ecclesie in solidum Dic q; non pertineant ad alios vt puta in canello

UT parochiani ecclesiarū singularum Cantuariensis prouincie sint decetero certiores de defectibus ipsos cōtingentibus ne inter rectores & ipos ambiguitas generetur temporibus successiuis Volumus decetero & precipimus q teneantur inuenire omnia inferius annotata videlicet legendam antiphonare gradale psalterium troperium ordinale missale manuale calicez vestimentum principale cum casula dalmatica tunica & cum capa in choro cum omnibus suis appendencijs frontale ad magnuz altare cum tribus tuellis tria superpellicia vnum vochetum crucem processionale crucē pro mortuis thuribulum lucernam timpanabulum ad deferendum corā corpore xpristi in visitacione infirmorum pixidem pro corpore xpristi honestum velum quadragesimale vexilla pro rogacionibz cāpanas cū corodijs feretrum pro defunctis vas pro aqua benedicta osculatorium candelam pro cero paschali fontem cum serura ymagines in ecclesia ymaginem principalem in cancello clausurā cimiterij reparacionem nauis ecclesie interius & exterius tam in ymaginibus quam in fenestris vitreis reparacionē librorū & vestimētorū qncūqz contigerit eā reparacōibus indigere Ceteras aūt omnia tā in reparacōe cācelli quā in alijs hic nō expssis secū dū diuersas cōsuetudines approbatas locorum rectoribus & vicarijs seu ad quos pertinet habent in omnibus reparari sumptibus eorūdem.

et alijs ad onus rectoris de iure vel ꝯsuetudine spectantibus vel pt intelligi defectibus in ecclesia tangentibus qui spectant ad alios non tñ sic quin astrictus teneatur ad tales defectus reparandos cōtribuere sm ea que legūtur & notantur extra e.ti.c.i.& c. de illis Pro q materia scire debes q circa reparacionem defectuuz ecclesie sūt q quis debeat eos reparare primo attendenda est ꝯsuetudo nā in quibusdam ptibus vt in Anglia reparatio pertinet de ꝯsuetudine ad pochianos & hāc cōsuetudinem seruare pñt cōpelli extra de symonia c. consilium. & sanctorū & h. Item ex illis & c.si. Cessante vero tali cōsuetudine recurrendū est ad portionem fabrice deputatam pt scilicet ille ad reparacionem huiusmodi teneatur qui dictam portionem recepit x.q.iij c.i.& c.vnio vbi vero nō est ꝯsuetudo nec alias portio est ad fabricam assignata vel portio illa ac minus sufficiens tunc illi qui sunt in ecclesia ipsa beneficiati habent ad huiusmodi reparacionem sm q priuilegiū ꝯferre extra e.c.i & c. de hijs & notatur dicto c.i.p host.& Johan.an.in add̄.& in no.& per Jo.in coll. et xvi.q.i:si monachus in fi.per arch.& xij.q.ij.c.quatuor per cūdem & vide qd dicaz infra e.proxi.d.nauis ecclesie Eidem statuimus ij. pars illius vicarius non ergo area omnes sed illos dūtaxat de quibus sequitur Modicam pensionem aui9 taxacio potius relinquitur arbitrio iudicis quā aliam limitacioni certe pro quo vide q strigi supra de decimis c.i.d.modicaz & q notatur ff.de impnis in res dotal.factis l.oio in glo. .i.& ibi per Barth.in fi. Nam cum tertia pars.& est ratio premissorū Premilla.s. reparationem huiusmodi defectuū Teneatur tamen illi rectores & vicarij recipientes omnes prouentus ecclesie & dic teneantur de iure q vult vt ipsuz sequantur onera ad quā spectant emolumenta ff.de re.iuris l.ꝑ natu m. C.de md.toll.l.i.& p ꝑ de re iu .c, sentit libro sexto aum concor.ibi positis per Joꝯ An.& dyg. Et Circa hanc materiam vide notata per Jo.de Athona in constitucione Octoboni Improbam d.teneantur Dare tm que scilicet sufficiat ad huiusmodi reparationem Inter debita scilicet ipsius defūcti & sic habes hic q beneficiatus potest esse debitor ecclesie cui preest. Et ad hoc facit de preb.cle.c.vltimo & de re.ec.non alie.c.si dos prebitorum vbi de hoc in glosa si.xij.q.ij. mouemus vbi de hoc. Semper tamen. Quarta pars Facultates ecclesie ꝑ quarū consideracionem hec reparacio est facienda quia in beneficio pingniori requiritur edificia magis sumptuosa q̄ in beneficio minus pingui fiunt & in ornamentis ecclesie ad qō pter q̄ tegūt & nota nl de cele. mis.c.i.ī cle.ꝑ. in multis vbi de hoc d. mordentibz p Jo.an.

Ut Parathiani Hec est constitutio Roberti vpnehelsee Et habet tres partes In prima recitat causam sui statuti In secunda ibi Volumus procedit ad statutum. In tercia ibi Ceteros ponit certam limitationem quo ad non expressa in ipso statuto. Ecclesiarum scilicet parochialium De ceteris hoc ideo dicit quia forsan prius erant dubium de hijs que hic declarantur Dereactibus supple in reformandis vel reficiendis Iuter rectores. supple vel vicarios vbi forsan ex ordinatione vicarie vel compositione onus ecclesiasticum translatum est in ipsum vicarium. Ambignitas Hest dubitatio maxime quando iura vel rationes applicari possunt ad vnam partem vel ad aliam. Sm ea que leguntur & notantur de iudicijs c.i.li.vi.vbi de hoc v. ambiguum per Cardinalem Quandoqz ambiguitas est in oratione vt ibi. Aio te tacite romanos vmeros posse. Et ibi Si omnes consenserint. Ego non contradico prout est insallacia amphibolie de qua notatur per glosam ff.de verb9 obligat hijs l.in ambiguo Potest etiam ambiguitas esse in verbo vel in dictione ff.de leg.& sic.l.in ambigua ff.de petitor.l.vtrum.C. de adquir.pos.l.nemo. Item in intentione ff.de iudic.l.si quis intentione ambigua. Sufficientius Hest post sequentibus. Volumus Secunda pars Precipimus Contrarium ergo facientes precant Circa quod vide que notantur supra de constitutione c. quia in continencie v. precipimus Istud ramo preceptum originem & fundamentum habere potuisset si a consuetudine processerit per quam inductum est talia de quibus hic loquitur pertinere debere ad parochianos sicut etiam ad eos pertinet constructio siue reparatio nauis ecclesie sicut dixi supra e.c. proxime v. defectus ecclesie Teneantur scilicet parochiani Iuuenire & suis sumptibus Legendam Hest librum in quo scribuntur lectiones in officijs matutinis legendis que quandoqz sumuntur de propheciis vtputa in aduentu quando agitur de temporali nisi in secundo nocturno diebus dominicis quando leguntur lectiones de sermonibus aut maximi episcopi videlicet dominica prima & secunda aut Augustini videlicet dominica tercia vel quarta. In tercio nocturno leguntur lectiones de euangelijs & approbatorum doctorum omelijs Et idem fit in festijs quo tuce temporum que contingunt in aduentu. In die vero natalis domini tres prime lectiones sunt etiā de prophecia Ysaie lectiones vero secundi nocturni sunt de sermone Isodori episcopi tres vltime lectiones sunt de omelijs Sic etiam in die Epiphanie tres prime lectiones sunt de prophecia Ysaie medie lectiones de sermone beati Leonis Per octauas fiant lectiones de sermonibus diuersorum doctorum scilicet leonis pape aut maximi episcopi Quandoqz lectiones huiusmodi sumuntur de epistolis pauli. Puta a dominica prima post octauas epiphanie vsqz dominicam in septuagesima quo die leguntur tres lectiones de libro Geneſi Et sic consequenter vsqz ad primā dominicam quadragesime Medie vero lectiones sunt de sermonibus beati Johānis episcopi Dominica prima quadragesime sunt lectiones sex de sermone beati Leonis pape Per ebdomadam vero sunt lectiones de sermonibus diuersorum doctorum. Dominica secunda leguntur tres prime lectiones de libro Genē. videlicet de hystoria ysaac & sic per totam ebdomadam. In dominica tamen sunt medie lectiones de sermone beati Johannis episcopi. Dominica tercia leguntur lectiones libri genē. de hystoria Joseph & per totam ebdomadam. In dominica vero sunt medie lectiones de sermone beati Johannis episcopi Dominica quarta legūtur tres de libro Exodi & per totam ebdomadam cum mediis lectionibus In dominica de sermone beati Johannis episcopi Dominica in passione & in ramis palmarum legitur Jeremias & per totam ebdomadam cum mediis lectionibus de sermonibus Johannis & maximi episcoporum Feria secunda post octauas pasche legitur de apocalipsi & sic subsequenter vsqz ad feriam secundam Ebdomade quarte quo die legitur epistola beati iacobi Et sic per totam ebdomam in octauas ascensionis domini leguntur lectiones de actubus apostolorum Dominica prima post festum trinitatis legitur liber regum inchoata hystoria. in principio legitur liber ecclesiasticus. in hystoria Si bona legitur liber iob durante hystoria Deto domini legitur liber thobie Cum venit hystoria ad esther legitur liber iudith. Aduente autem hystoria adaperiat legitur liber machabeorum Postremo in hystoria Nidi dominū legitur prophecia Ezechielis Et reteris vero temporibus leguntur lectiones aut de sermonibus aut omelijs aut vitis sanctorum excepto die commemorationis animarum q die legūtur lectōes libri iob vz prima iob vij. secunda & tercia iob x. quarta iob xiij. quinta & sexta iob xiiij. septima iob xvij. octaua iob xix. & nona iob x. Antiphanarium Sic dictum ab anthonos multitudo & phos contentus Et dicitur antiphona. i. otrus psalmum sonans vel quia pars vna illius cantatur ab vna parte chori alia ab altera & dicitur ab anti quod est contra & phanos quod est sonus sm Januen. vel sm papiam Antiphona grece dicitur vox versum duobz choris

alternatim psallentibus. ¶Et nota q̄ tale Antiphonarium non solū continebit se ī an tiphonas prout ipsa dictio nude sonat Sed etiam continebit Inuitatoria ympnos Re sponsoria ꝝ collectas capitula ⁊ alia que pertinent ad decantationem horarum canonica rum tam pro matutinis quam prima tertia Sexta Nona Vesperis ⁊ Completorio. De psalterio non loquitur Quia de eo Ins fra sit mentio ⁊ cetera.

Gradale sic dictum a gradalibus in tali li bro otentis Stricte tamen ponitur gradas le pro eo q̄ gradatim ponitur post epl̄am hic tamen ponitur pro libro integro in quo cō tineri debent officium aspersionis aque benedic missarum inchoationes siue officia kyrie ēi ex celsis gloria in excelsis gradalia alleluia ⁊ tractus sequentie Symbolū cantandum ī missa offertoria Sanctus Agnus cōmu nio ⁊c̄ que ad chorum spectant in misse solēp nijs decantatione. **Psalterium** i. librum in quo psalmi cōtinentur **Troperium** i. librum sequentiarum ⁊ hoc necessarium est, quando sequentie non habentur in gradalis bus. **Ordinale** i. librum in quo ordinat modus dicendi ⁊ solempnizandi officiū diui num. **Missale** i. librum in quo cōtinebun tur omnia ad missam singulis diebus dicens dam pertinentia. **Manuale** sic dictū a ma nu q̄ assidue habetur ad manum ⁊ in eo cō tinebūtur omnia que spectant ad sacramento rum ⁊ sacramentalium ministrationem.

Item benedictiones tam fontium quā alio rum ſm vsum ecclesiasticum benedicendorum ⁊ hic in hoc loco manualis nūncupatione pu to etiam cōtineri ea que sunt vsitata p̄ pro cessionibus ecclesiasticis quandocūq; fiēdis sic etiam liber professionalis dicatur manua le hæc hic de eo non fiat mendo specialis. in iure tamen manuale sumitur pro quodaz be neficio siue quadam portione que obuenit cle ricis deseruientibus in officio ecclesiastico vtputa in distributionibz cotidianis que fiu unt inter prebendatos ī ecclesijs quibus sunt residentes Item in anniuersarijs ⁊ ali is distributionibus huiusmodi que solēt fie ri in certis ecclesijs prout notatur p̄ hosti. extra de d. sig. c. olim d. manualia. **Calicez** aduerte q̄ ea que precedunt ⁊ que subsequi tur p̄tinere debentia ad inuentionem paro chianorum ponūtur in hoc capitulo in numa ro singulari videlicet hoc modo Ordinale mis sale manuale caliczm ⁊c̄. Ex quo videtur q̄ parochiani non ad plura de eodem genere inue nienda q̄ hic expressa etiam si ecclesia eis in digeat ⁊ sic vt videretur in alijs quibuscūq; Pertera que hic ponūtur ⁊ exprimūtur om nus ea inueniendi pertinebit ad curatum vel ad eum qui recipit prouentus ecclesie nisi ſa illud. ¶Comoda si sentis iugas onus emolumentis. ¶Et ad hoc facit clausula po sita in fi. huius c. que vult q̄ cetera hic non expressa pertineant ad rectorem vel vicarium ⁊c̄ ſm consuetudinem in ea parte approbatam possem tamen in hoc casu satis cōsonanter iuri dicere q̄ ista locutio singularis contine at in se etiam pluralitatem in eodem genere sicut alias vidimus in casu legis si quis ita ff. si quis filio ff. de testā. iu. vbi patet q̄ pa ter dans tutorem filio in singulari. videtur dedisse pluribus si plures habuerit. ¶Et ad hoc facit lex seruius ff. de d. sig. vbi patet qđ singularis locutio extenditur ad plures ei usdem sexus. ¶Cui sententie concor. q̄ legis tur ff. de leg. i. l. qui filiabus ff. si quis ita. de leg. iij. l. si plures Eadem enim ratione qua parochiam tenentur prouidere suis sumptu bus de singulis hic specificatis in singulari eadē rōe tenentur de pluribus Si ecclesia de pluribus indigeat Nam ⁊ numerus singu laris verificatur etiam in pluribus cum a iu re profertur vt hic ff. de neg. negō. l. i ff. ⁊ . l. ij ff. homines ff. de vi. bo. rapt. Hec quoq; est indiffinita prolata a constitutione pro uinciali que vicem legis habet regulam tra di sapientis Vnde equipollet suo vniuersa li ſm ea que notantur per Cardinalem De elect. c. vt circa d. ecclesiasticorum libro sex to. Maxime cum sit eadem ratio omnium cō tractorum sub dictione indiffinite posita ſm ea que notantur per dyg. de re. iuris Super Rubrica libro sexto. ¶Et hic vide q̄ dicaz infra eodem capitulo d. ymaginem principa lem. ¶**Deltimentum principale**. Idest pro festis principalibus ⁊ ex hoc qđ specialiter statuit de vestimento principali. Inueniendo p̄ parochianos videt q̄ eos ex onerauet in alijs vestimentis Dixerit pro usu dictum festialium inueniendis Nam q̄ de vno specialiter dicitur in alijs videtur es se negatum ff. de condictionibus ⁊ demon stra ⁊ cio. l. cum ita legatum ff. de leg. l. cum lex Consuetudo tū in talibus attendenda est pt dict Infra in fine ⁊ cetera.

¶**Casula** Idest planeta qua induitur p̄s biter celebraturus missam. ¶Et dicitur ca sula quia ad instar parue case totum homi ne tegit ſm Januensem. ¶**Dalmatica**, Idest veste sacerdotali vel diaconali sic dicta. Quia primo in dalmatica regione contexta est. ¶**Tunica** Tunica dicatur antiquis sima vestis quasi tonica Quia in motu mo dentis sonum facit Et est proprie tunica de pellibus ſm Januensem. Hic tamen ponis tur pro veste subdiaconali qua vtitur in offi ciando sacerdoti ad missam. ¶**Capa** Sic dicta. Quia totum hominem capiat.

Org. Chorg Illo loco ecclesie vbi cānūt qui in choro sunt. Chorus namq; est mul titudo l sactis collecta p̄ Januenſ sacrosanc

extra tempus misse dum exercet diuina offi
cia presertim dum ministrat interesse ad al
tare vel dicit collectas dicitur capa. Aperi
tricis scilicet amictibus albis cingulis ma
nipulis & stolis. Frontale. Est apparatus
dum prendentem in fronte altaris qui appara
tus alias dicitur palla de pse.di.i.c.altaris
Magnum altare scilicet illud ad cuius
honorem ecclesia est ordinata Et solet huius
modi altare collocari in choro tamq̃ in solēp
ni loco ecclesie. Et ex hoc quod dicit de appa
ratu magni altaris per parochianos suos i
meniendo videtur de alijs innuere contra se
cundum ea que leguntur & notantur de pre
sumpc̃. c. nonne glosa vltima in fine. Con
suetudo tamen in talibus consideranda est vt
supra e.d. vestimentum principale. Tribus
tuellis duobus scilicet ponendis super al
tare subtus corporale. Tertium vero erit ad
vsum lauatorij pro manibus tergendis Sz
non vt videtur requirit quatuor tuellas in
altari de cōse.di.ij.c.si pr̃ negligentiam.
Et ideo sm communem vsum super duas tu
ellas duplicatur corporale & sic sint quatuor
limbi. Tria superpellicia ad vsum scili
cet trium ministrorum ecclesie videlicet sa
cerdotis diaconi & subdiaconi. Rochetum
quod differt a superpellicio quia superpellicium
habet manicas pendulas sed rochetum est si
ne manicis & ordinatur pro clerico mini
strante sacerdoti vel forsan ad opus illius
sacerdotis in baptisando pueros ne per mas
nicas ipsius brachia impediantur. Dixi
dem suple cum clausum. Funeletum vi
delicet ab ebore argēto vel alia materia deau
rata. Osculatorium scilicet pacis ad mis
sam. Fontem scilicet baptismalem. Ymagines scilicet sanctorum que non sunt cō
tempnende sed reuerende de cōse.di.iij. vene
rabiles. ¶ Sunt namq; tales ymagines &
picture sanctorum libri & scriptura laicorum
de cōse.di.iij. prelatum. Ipsarum tamē yma
ginum pictura non est adoranda sed res pr̃
ipsam repr̃sentata sicut patet dicto c. venera
biles & c. prelatum. ¶ Et nota q̃ triplex fu
it ratio institutionis ymaginum. Una est ad
instructionem rudium qui eis quasi quibus
dam libris edoceri videntur Secunda est vt
incarnationis misterium & sanctorum exem
pla magis in memoria nostra essent dum co
tidie oculis nostris repr̃sentantur Tertia
est ad excitandum deuotionis affectum qui
ex visis efficacius excitatur q̃ ex auditis.
Scias tamen ꝙ Jo. q̃ adoratione latrie nō
licet adorare ymagines sed adoratione dulie
sic. Est enim latria cultus soli deo debitus.
Sed dulia est seruitius que debetur creature
vnde versus. Dulia sit seruo debetur latria
xpisto Vel sic Quotalis duliam latriaz dic
omnipotentis ¶ Adoramus itaq; deum super
omnia diligendo credendo in eum sacrificium
illi offerendo & super omnia reuerentiam ex
hibendo. Sed adoramus crucem & ymagi
nes reuerentiam exhibendo non in ea credē
do vel super omnia diligendo vel sacrificium
impendendo Nam hoc esset ydolatriam exer
cere sm archidiaconum dicto c. venerabiles
Sed quero an humanitas xpi sit adorenda
cultu latrie Dic q̃ habendo respectum ad hu
manitatem xpisti cum sit creatura non ob
stante quod est verbo vnita non est ei adora
tio latrie exhibenda Dicit enim glosa super
illud psalmi Adorate scabellum pedum eius
quoniam. Quod autem xpisti adoratur a nobis nō
adoratione latrie que soli creatori debetur,
sed illa que dulia dignior est Et de ydulia
qui ē dulia ad latriā accedens Di ait patet
tur respectus ad verbum cum quo vna ado
ratione xpisti humanitas adoratur Dic hu
manitati xpisti latrie cultus debetur.
¶ Una namq; adoratione adoratur suppos
tum & natura Ita q̃ natura pr̃ supposito
Christus autem est natum prsone in duas
bus naturis sm Damascenum li.iij.c.iij.
Et idco vna & eadem adoratione adoratur
christus & eius humanitas. Unde dicit
Augustinus. Ego numquam dominicam
carnem immo perfectam in christo humani
tatem adoro quia a diuinitate suscepta & di
uinitate vnita est & non alium & alium sed
vnum eundem deum verum & hominem ve
rum dei filium esse confitebor Demiq; si homi
nem seperaueris a deo. Illi numquam cre
do neq; seruio velut si quis purpuram vel
pyropum regis iacens inuenat nam ea non
conabitur adorare. Cum vero eis rex indu
tus fuerit periculum mortis incurrit si ea
dem rege adorare contempserit quis Ita est
am in christo domino humanitatem non so
lum vel nudam sed diuinitatem vnitam scili
cet vnum dei filium deum verum & hominem
verum si quis adorare contempserit eterna
liter mancipietur.
¶ Sed numquid ymago christi sit adoran
da cultu latrie. Dic q̃ si consideratur yma
go prout est quedam res sic nullus tunc si
bi debet. r sicut nec ligno vel lapidi. Si aut
em consideretur vt ymago tunc quia idem
motus est in ymaginem inquantum est yma
go & ymaginatum vnus tunc debetur yma
gini & ymagniato ¶ Et ideo cum christo la
tria adoretur eius ymago debet similiter la
tria adoriri. Nec obstat eidem c. xxvi. vbi di
citur non facies tibi ymaginem nec sculptam
similitudinem quia illud pro eo tempore e
rat prohibitum quo deus humanam natu
ram non assumpsit Tunc enim cum deus om
nino spiritus esset insigurabilis erat.
¶ Deus autem est postquam naturam as
sumpsit humanam.

Sed circa crucē xpisti vtrum sit adorāda adoratione latrie solet dubitari.

Pro quo dic q honor siue venerētia nō debetur nisi rōnabili creature insensibili nāq nō debetur nisi rōe nature rōnabilis q hoc dupliciter Uno mō in quantū repsentat naturaz rōnabilem Alio mō in quantū ei ꝓiungit q aliq modo. Primo modo soleāt homines venerari ymaginem regis Secūdo mō eius vestem vtriq aūt venerantur eadem venerātiōe qua venerātur ipm regem Si ergo q queritur de cruce i qua xpc fuit crucifixus vtroq mō est a nobis venerāda vno sz mō i quātū repsentat figurā xpi extensi i ea. alio mō ex cōtactu eius ad xpi membra q ex hoc q eius sanguine est perfusa vnde vtroq mō est adorāda eadem adoratiōe Cū xpo/sz adoratiōne latrie q ideo crucem alloquimur q repsentat quasi ipm xpm Si aūt loquamur de effigie crucis xpi. In alia matria sz lapidis q ligni sic veneramur crucem tm vt xpi ymaginem quā veneramur adoratiōe latrie vt dictū est supra Quidam tn dicunt q crux ipa xpi in qua pependit xpc in quantū est res quedā nō adorat eadē adoratiōe latrie cū verbo cui nō pūnet ad psonā verbi quasi pars Sed adoratiōe ydulie in quātū est res quedā xpi sm Thomā matri vero xpi nō debetur honor latrie pro eo q est pura creatura qz tū ē mater dei q est quoddā excellentissimū ita q excellentius pure creature cōuenire nō pt ideo sibi cuenit nō tm honor dulie sed etiā ydulie Reliquie sanctorum reliquie a nobis venerāde sunt nā vt dicit Aug⁹ qui ad aliquem affectum ea que de eo relinquūtur post mortem venerātur nō tm corpus aut ptes corpis sz etiā aliqua exteriora vt vestes q similia manifestū aūt ē q sanctos dei venerari debem⁹ cuiq xpi membra filios q amicos q interesse res nros q ideo reliquias sōrum qualescūq i eorū memoriā honore pgrue venerari debem⁹ nā q ipse xpc hmōdi reliquias quemlibet honorat in presencia earum miracula faciēdo ar. ad hoc extra de reli. q veñ. sōrum in antiquis in vi. q in clemen. pr totum In ecclesia .i. in corpe ecclesie Ymaginem principalē sz illius sancti ad cuius honorem ecclesia ofecrata est q itellige vbi talis ymago est ymaginabilis nā vbi ecclesia fundata est. in honorem oīm sōrū nō puto posse vnā ymaginē fieri oēs sōs repsentantem. sed aut oz plures fieri aut nulla Sic etiam vbi ecclesia ofecrata est in honore pluriū sanctorū vtputa petri q pauli Cosme q damiani Corneli q cipriani q aliorū hmōdi requiritur plures fieri ymagines q vnā. Nūquid itaq ex hijs casibus q similibus pochiani tenentur ad expensas oīm huiusmodi ymaginū vbi plures requiruntur videtur q nō quia hoc sunt ex tenore legem sed nō est nostrum extendere legē vt l. si vero ℌ de vsu ff. soluto matri. q de testa. milit. l. q ꝓstituti q ad municipal. l. ꝓstōibus ergo q̄c. Item statuta sunt stricti iuris insti. de acc̄. ℌ acctōnū. Sed in hijs que sunt stricti iuris casus ñ expssus pētur p omissu ff. de v. ob. l. quicquid astringende q casus omissus iuris cōis dispositioni relinquitur ff. solu. ma. l. si cū dotem in principio q de li. q postu. l. ꝓmodissime Ecōtra tamen videtur nā statuta sunt ius ciuile. ergo extendunt de similibus ad similia ff. de leg. l. nō pūt q ibi hoc notat glo. in ꝓsuetudine q c̄ casus in lege de quibus eodem titulo in principio q. C. que sit longa ꝓsuetudo l. i. Item stipulatio est stricti iuris q tn recipit interpretationem extensiuā ff. de v. ob. l. si ita stipulatus fuero p te ñ fieri dic itaq q stipulata te ne extendūt ad ea sine quibz in eis dispositi nō possent ꝓmode sortiri effectū ar. ad hoc dicā l. si ita stipulatus fuero p te ff. de arbitr. l. nō distinguemus ℌ de ofício de iuris o. iudic. l. ℌ. de pau. l. ad rem q l. ad legatū Sed quoq in casibz quibz est eadez rō fit extensio qñ casus occurrentes p ius cōe nō sunt decisi vt ℌ in casu ntō q sic stat dicta l. de quibus in principio q. C. que sit long. ꝓsue. l. i. q ita dz intelligi glo. in dicta l. nō pūt. Si tn casus occurrens esset decisus per ius cōe tunc absq extensione stabit dispōi iuris rōis Et sic stat illa iura que volūt q nō est nostrū iura extēdere q in casu isto liceat cōsulto loquatur in singulari dz tn intelligi pluraliter. ar. eorum q scripsi supra e. d. aliem. Clausurā cimiterii propter pericula q alia alia que possent illud deturpare. Sunt em cimiteria circa ecclesiā ab alijs locis diuidenda xiij. q. i. c. i. in principio q circa ecclesiā maiorē ꝓtinebit cimiteriū xl. pass. Sed circa ecclesiā minorem ꝓtinebit. xxx. pass. xvij. q. iiij. si aut antiqui sanctus Et in cimiterio non debent poni edificia nisi clericorum. xij. q. i. c. neccessaria. Reparationem .i. refectionem q idez intelligas de noua constructione quando opus erit Nauis ecclesie Corpis ecclesie siue illius partis que extra cancellum est q ꝓ hic dicit reparationem nauis ecclesie pūnere ad parochianos intellige de consuetudine. Deciis tamen de iure communi vt dixi supra eodem rubr. i. d. defectus ecclesie. Et nota q ad hanc reparationem contribuere debent nobiles q ignobiles sm Jo. an. extra eodem. c. i. vbi dicit q non credit q posset excusari. aliquis licet velit venū dare vsu ipsius ecclesie Interstitium .scilicet in albatione parietum Item in sedibus prestrandis q alijs huiusmodi q pertinent ad decorem ecclesie Exterius .scilicet in coopertura Ymaginibus .scilicet crucifixi q aliorum sanctorum. Cetera Tercia pars. Omnia ; Et sic vniuersaliter intelligitur nam qui omne

dicit nichil excipit xix.di. Si Romanorum ff.de fuit.vr.po.l.si seruitus ff.de damp.infect.l.dampni.§. emptor ff.de leg.iij.l.ait edictes.C. mandati l.a patratore ff.de leg.iij.l. exercitoribus l.iulian⁹ in principio. Aliis ſtz ad vſum ecclesie neſſarijs Nou expli cit Et ſic expreſſio aliquoꝝ facit intelligere q̄ non ſit idem in alijs non expreſſis facit ad hoc extra de ēcūnis c. ad audientiam de p̄ſumpt̄.c.nonne Diuersas constructiones que forſan interpretantur mentionē aliarum rerum hic non expreſſarū ad annatū vel forſan ad parochianos Talis namq; cōſuetudo que certam interp̄tacōnem alicui dubio p̄bet non eſt mutanda ff.de leg.l.minime cum l.ſequenti extra de conſuetudine c. cū dilectus Approbatas de quibus potes videre plura extra ex de conſuetudine ſup rubrica q̄ Jo.in no.Et intelligo illam conſuetudinez eſſe approbatam in qua parrūt requiſita ad eſſe conſuetudinis dum tamen ſit rationabilis & legittime p̄ſcripta. Quod dic vt legitur & notatur extra de conſuetudine c.ultimo Et ibi vidcas glo.penulti.& ſi.cū doct.ſupadditis. Et vicarijs Potes hoc intelligere vbi ſunt rector & vicarius in eadem eccleſia q̄ ſi ptus de quibus hic loquitur fiant cmunere inter eos ſaltem ſm quantitatez beneficij vnius & alterius Quod verum intelligas vbi non eſt ordinatio certa ad quem ſpectabit vacatio talis vel alias miniſtratio huiuſmodi ſumptuū Ad quod vide notata q̄ hoſtien.io.an.& alios extra e.ti.c.i.Si em̄ conſtet hoc onus p̄tinere debere ad rectorem in ſolidum vel ad vicariū in ſolidū tunc hec tūa legi debet ſic vt referatur cuilibet ſm onus ſibi inuma bens. Ad quos pertinet hoc Dicit ppter eos forſan qui nec ſunt rectores neq; vicarij Et tamen de conſuetudine vel compoſitione vel ordinatione aliqua prouiſio aliquarū rerum hic non expreſſarum ad vſum eccleſie neceſſariarū pertinet ad tales qui neq; ſunt rectores neq; vicarij De conſuetudine potes ponere exemplū in parochianis multarum eccleſiarū qui omnia inueniūt exceptis duobus cetis quos inueniet curatus Et in quibuſdam eccleſijs etiam parochiani inueniūt omnia luminaria eccleſie & etiam repārant cancellum & omnia ſuſtinent que ad eccleſiā interius & exterius p̄tinent ſicut ſatis conſtat in multis eccleſijs londoñ. De cōpoſitione etiam p̄t tale onus ad parochianos ſpectare vel alios prout eſt videre in eccleſijs parochialibus erectis vel collegiatis in quibus parochiani oneratur forſan ad certa inuenienda ſiue repanda ceteris p̄tinentibz ad ip̄m collegiū Et idem dūngere poteſt ex diſpoſitione vltime voluntatis alicuius defuncti qui forſan de ſuis poſſeſſionibus aliqua diſpoſuit in vſum ornamentorū alicuius eccle-

ſie & augmentacōz cultus diui in eadem ſeu & ſuos rectores perpetuo miniſtranda. In omnibus ſcilicet neceſſarijs de quibus in hac conſtitutione non ſit mentio ſic exponatur Deest iterum vel vetus paruus

Mepham

Statuimus q̄ nulla inquiſitio ſuper defectibus domorū aut aliorum ad beneficiū eccleſiaſticum ſpectancium de cetero facienda valeat in alterius preiudicium generari niſi fiat per viros fidedignos in forma iuris iuratos ipſo ad hoc cuius intereſt integram veram eſtimationē defectuum in domibus & alijs locis ad bñficia eccleſiaſtica ſpectantibus reperiendorum ſiue per inquiſitionem ſiue per viam cōpoſitionis facta extiterit loci diocesanus in reparationē ipſorum defectuum conuerti faciat infra terminum competentem ipſius arbitrio moderandum.

Statuimus Hec eſt conſtitutio ſimonis mepham Et hz duo dicta In primo ſtatuit dicta inquiſitionem capiendam ſuper defectibus domorū ac aliarū verū eccleſiaſticarū.in ſecunda ibi Integram Statuit q̄ prima eſtimata & limitata ad reparationē huiuſmodi fideliter conuertatur in vſum huiuſmodi & nō alium Inquiſitio que fieri poteſt nō ſolum ad impetrationem alicuius cui⁹ intereſt ſed etiā iudicis officio ut.ecrum que legūtur & notantur in conſtitutione octoboni impbam vbi apparet q̄ ordinarius etiā nullo.prentē poteſt facere domos eccleſie egre reparari & fructibz ip̄ius beneficij Et p̄t talis inquiſitio de qua hic loquitur fieri etiam nulla fama p̄cedente. Finalio eſt q; nō ſit ad amouendum p̄ſonaz ſed ad corrigendum ſiue emendandū defectus ſm ea que legūt & nocantur ex vt ecc.bñfi.ſine diminucōe conſtitu.c.vnico circa medium de vſuh.decre.c.ij. Et ſic notatur p̄ hoſtien.dicto c.vnico d. maxie Et hoc verū ē in inquiſicōne ſpāli q̄ ſit circa certam p̄ſonā.Nam in inquiſicōe generaliſſima que ſit in cōſilio generali vel ſpāli. Item in inquiſitione generali q̄ ſit circa ſtatū vniuerſis eccleſie vel caſtri vel ciuitatis non requiritur vt fama precedat ſicut notat Joh.an. extra de acuſa.c.qualiter ij.vertio principio.

Unde in talibus in quibz nō requiritur vt sū
ma pædat suffiat pæssam formari de plano
& sine strepitu & sine figura iudicij maxime
vbi z̄ additur ex officio mero ſm ea que notā
tur p Jo.an.in no.extra de postul.prel.c.i.
ō.requisitus Et circa hanc materiā videas
que scripsi supra de ostiē.c.exercide habitus
ō.inquirat. Domorū de quibz dixi supra e
c.i.ō.domos. Ecclesie aliorū ſuple bos
norū p̄tinentiū ad ipsorū beneficiatorū on⁹
& vsumfructū vtputa cameralli librorū muro
rū fossatorū sepiū clausuratū & aliorū hmōdi.
Ecclesiasticorū sz quodcūqz nā ista littes
ra indifinite loquitur vñ generaliter dz itel
ligi extra de sepul.lecpuſ c.ij.vbi de hoc.glo.
antepnulti.ff.de aliatoribus.l.i.ꝯ penulti.
Alterius iudicij vtputa obtinentis
illud beneficiū si viuat aut executorū vel ads
ministratorū bonorū suorū si mortuus sit
Viros fidelignos vtputa artifices ꝯ
bus in hijs que ad artem suam spectant fi⁹
des adhibēda est.C.de re.milit.l.semel li.xij
autentica de nō aliēn.p aūt vell.i.vbi pz p in
estimatione facienda edificiorū diruторū tumo
rorū vel aliās totaliter ablatorū requirendū
est ad mechanicos & artifices vna cū supui
sione virorū ecclesiasticorū ex quo etiā tex⁹
tu fundari p̄t illa practica ſm quam ꝯsueuit
mandari vt in talibus inquisitionibus ad⁹
piantur tā clerici q̄ laici magistrem in ea par
te notitiā habentes. Qui aūt dicantur fides
digni potes colligere extra de testi.c.testimo
nū c.licet ex quadā qui matri. ac aūs ꝯſ.
ē.insup ij.q.vij.matri. p̄t & c.testes. Jux
ta forma iuris vt sz iurent se nō pmiato,
odio neqz amicicia neqz p aliquo cōmodo q̄
habuerunt vel hūt vel habituri sunt deposito
nos extra de testibus c.quotiens vbi de hoc
videas. iuratos sile hēs autentica de non
alien.p aūt. Cuius interest vtputa ipsi
us beneficiati si viuat vel alias executorum
suorū si mortuus fuerit. Primitus si aū
p̄sentatur ad inquisitionem. Vocata.s.
p̄sentationem legittimā illi nāqz qui inter⁹
esse hūt citandi sunt qñāliqz tractat de eorum
p̄iudicio ff.de adopē.l.nā ita & ibi p acutē &
intellige si ille minus interest sit certus debet
citari in specie. Alioquin si incertus sit dz
citari in genere de elect.c.si.li. vi.C.si ab hos
ſtē.se absti.auct.si oēs & l.i.ꝯ dictum ff.si
cui plus q̄ p l.falsi & c.si.extra qui ma.acc.
poss.de ma.& obe.inter quatuor cū glo.& hbi
plene p Jo.post.& Jo.an.& e.ti.c.si.& notā
tur q̄ etiā oēs quorū interest citandi sunt in
genere qñ iudicis officiū ipsorum postulatur seu pro
modū actionis ponitur seu⁹ tū est qñ ppo⁹
nitur certa & ppria actio nā tunc iudex non
tenetur citare nisi specialiter notatur dō c.
si. de ma.& obe.p Jo.in no. Sic itaqz patz
q̄ p sens dz esse is otra quem formatur inq̄

ſitio nisi se p otumacia absentauerit & expo
nenda sunt illi capitula de quibus fuerit inq̄
quisitio facienda &c. de quibus legit de acuſ
c.qualiter ij.ꝯ dz in hoc casu tū qñ viz inqui
ſitio capitur potius sup statū rerū ecclesie q̄
ad amotionem psone sufficit capitula edi. in
genere licet nō in specie ſm quosdam extra q̄
vide notata p Jnno.de purg.ca.c.accepimꝰ
& ibi p hoſt.nec i hoc casu dabitur exceptō cō
tra testes ar.eorū que legūtur & notant de
re.iudic.c.aū Jo & Jo in si.& notatur extra de
elect.c.p inquisic.glo.i.vbi etiā notatur q̄ si
is otra quē inquirit sit absens p otumaciaz
p̄t p̄sidi ad inquisicōem lic. n otr.q̄ satis cō
ceditur vbi nullus p̄sequitur sed agit offic
iudicis de pax.in nra de purg.ca.c.i. ſ hoſt.
Petrus & abbas dicunt q̄ in generali inqui
ſicōe nō sit otest. In speciali vero videbitur
is otra quē p̄ditur qui si venies rsponde
rit hēbitur p otest. Si sit otumax p̄t p̄sidi
otra eū absqz litis otest.extra de lic nō ol.
c.qñ.ꝯ.sunt & alij vbi de hoc & circa hāc ma
teriā vide notata arch.ij.q.i.c.deus oipotēs
& extra de test.c.aū olim glo.i.ad si.p inno.
Interrogatorij ps. Estimationē hoc ideo
dicit qđ inquisiti in casu huius ostōis estiā
re debēt p quanto defectꝰ reperti possent con
grue repari quorū dicta sequi potuit iudex
qui inquirit ff.si mensor falsum mo. dix.l. si
duobz ꝯ.optit in si.& si p dolū vel latam cul
pā iustā estimationē fecerint tenebūt pti is
se ad interesse sicut pz e.ti.l.vlti. Reperta
tū p inquisitos sz vel alios vt sequitur
Inquisitionē ſuple capta iudicis aucto
ritate. Copiliciū q: forsan ptes inter se
quemūt de aliqua certa summa soluenda no
mine reparōis. Facta extiterit sz estima
cio hmōdi defectuū. Declarauit. sic
ergo inferior viz archūs non potuit vigore
huius ostōis exequi id q̄ sequitur. & simile
hēs in ostōne octobom imp̄bā vbi pz q̄ licet
archūs possit mouere bñficiatū vt faciat cō
gruā reparationē soli tū ex⁹ p̄tit vt de fructi
bus recipiat tm̄ q̄ntū sufficiat ad reparōem
hmōdi defectuū. cōuerti faciat p tensus
tas ecclesiasticas & alia iuris remedia etiaz
p sequestrationē fructuū fiat notatur dō
c.improbā ō.cessauerit & ō.fructibus p Jo
de Anō.& sic habes hic q̄ reamia soluta ali
cui beneficiato ad reparationem faciendam,
conuerti debet in illum vsum & non in aliuz
fuit ad hoc ff.de re.eorum qui sub tu.sunt .l.
magis ꝯ.illud dñ ne tamen de adminiſt.re.ad
unt.p tum l.i.tum similibus. Ipsius ar
bitrio ſuple iusto. Alioquin appellacioni
locus foret ar.ad hoc ff.de oprīs libertorum
l.si libertus .C.cōtrahend.empc.l.si Et no
tatur extra eodem titulo c.ij.ō. permittunt
per Jo.in nouella.

Licet parochiani & infra Presentis approbatione consilij duximus statuendum q̄ tam religiosi q̄ alij quicūq; possessiones aut predia seu redditus que de gleba reficiendarum ecclesiarum seu dote non existunt in quibuscumq; parochijs nostre prouincie obtinentes seu in posterum habituri in ipsis degētes vel alibi ad q̄uis onera parochianos ipsos ipsorum ecclesiam ac ornamenta eiusdem concernēcia & eis in hijs de iure vel consuetudine incumbencia consideratis possessionum & redditum huiusmodi quātitatibz cū ceteris parochiamis ecclesiarum predictarum quociens opus fuerit contribuere teneantur. Ad quod cum necesse fuerit censuris ecclesiasticis & alijs iuris remedijs per locorum ordinarios compellantur.

Licet parochiani. Hec est constitutio Johannis stradforđ Et patet duo dicta In primo ponitur statutum In secūdo ibi. Ad quod additur modus exequendi dictū statutum. Alij sz non religiosi. Quicumq; suple clerici vel laici Nam ostitutione archiepiscopi edita in consilio prouinciali ligātur omnes de prouincia de sen. excō. c. romana ℣. posito ibi glo. Jo. an. ibi supra d. sententie. Possessiones aut predia. In quo differunt ista habes ff. de v. signifi. l. questio. ℣. fundo. Redditus. alius nomine predij non ostinetur ff. de leg. ij. l. codicillis ℣. i. Que autem ostineantur nomine redditus. Et que est differencia inter redditus & fructus notatur de elect. c. generali v. redditus per Jo. & archid. li. vi. Item que est differencia inter redditum fundi & vsumfructum fundi habes ff. de vsufruct. leg. l. fundi Et q̄ nomine redditus ostineatur prius antille nō tamen est in vsufructu habes ff. ad trebell. l. deducta ℣. ad hereditatem cū glo. d. nō retinebit. Gleba. Idest terra in qua ostistit dos ecclesie Et sic hic gleba ecclesie sumitur pro dote ecclesie que erit prozsus libera extra de decim. c. i. de decimis c. nouū genus. Alias autem gleba dicitur durus desores cū herba sm Jo. nuen. Reficiendarū ecclesiarū. Ex hac lra apparet q̄ si terre existētes infra pochiam aliquam ptineant ad aliam ecclesiam & sint de gleba sive de dote ecclesie alterius debent tamen ostribuere terras hmōdi optinētes ad repationem & ornamenta illius ecclesie infra cuius pochiam sita sunt nec obstat c. i. de censibus q̄ vult terras illas que sunt de dote alicuius ecclesie esse liberas quia verū est quo ad tributum seculare Verus tamen est in tributo ecclesiastico vt ibi patet. Igit in casu nostro ad tributum tale q̄ō est ecclesiasticum tenebitur optinens tales terras que sunt de gleba vel dote alterius ecclesie. Et hoc quod hic dicitur videntur ofirmare notata per Jo. de athona dicta ostitutione Improbam d. ad hoc tenētur vbi videtur innuere q̄ onus repationis ecclesie pertinens pochianos est onus reale dicens q̄ vnusq̄sq; pochianus tenetur ad repationem ecclesie iuxta portionem terre quā possidet infra pochiam & sm numerū animalium Allegat ad hoc l. vlti. C. de immu. ecc. xmi oct. li. p. de omni agro deserto l. penulti. li. xi. cū not. ibi allegatis Dicit etiam q̄ religiosi etiam exēpti ad hoc tenentur. C. de sacro sanc. ecc. l. ad instructionem ff. de veteranis l. vic. Religiosi tamen istud non admittunt sm eū Quo ℣ hus facit l. rescripto ff. de mune. & one. ℣. fi. cū sua glo. Ecce aduertendz est ad ista Et vt ea melius intelligas scire debes q̄ quedā sunt predia que mere tributaria sunt quotiens casus talis tributi soluendi venit Et talia onera dicuntur mere patrimonialia q̄ sez ex eis sunt alique ostributiones rōne ipsarum possessionum sicut legitur ff. de mune. & one. dcā. l. rescripto. ℣. vlti. verbo gracia & quilibet muniat viam ante domum suam hoc est onus domus vt l. edill. ff. de via publica Item q̄ recipiantur hospites in domo est onus domus ff. de mune. & one. l. iij. ℣. munus Et tale onus potest imponi cuilibet indigne & etiam soreusi ac ecclesijs. C. de epi. & cle. l. de hijs & l. iubemꝰ. C. de sacrosanc. ecc. nisi ecclesie eēnt a talibz spāliter literate q: forsan talia tributa sunt eis spāliter remissa facit ad hoc l. i. C. de epi. & cle. Alia sunt onera nō mere pīmonialia sed imponūt psonis p rebz. & dicūt collecte Et talia onera nō pnt leuari ab ecclesijs. C. de epi. & cle. auctē. Ite nulla ītas. & dcā l. de hijs sic intelligit dcā l. rescripto ℣. vlti. in fi. quā allegat Jo. de atho p religiosi Nō ē q: collecta ē cnꝰ qđ imponit psone p rebz ergo si psona nō ē subdita rōne domicilij vel origims nō pt ei imponi vt dcā l. rescripto ℣. fi. & ff. ad mūc. l. libertus ℣. sola. & hoc verum nisi ītas aut solueret collecta habet vt sup hoc spāle pīuilegiū vt dicto ℣. sola vbi de hoc p barth. & dcā l. rescripto ℣. fi. p eūdem

Ex ꝓdictis satis ꝫppet ꝙd al ꝓmnia solnenda ad onus repationis de qua hic loquit non debeat imponi ꝙ modū collecte sed leuasi ꝙ modū ottribuc̄ois vt hic dicitur a taliono nec exausari nō ꝓſnt religiosi quicūq; pmmonet ep̄us ar. cius ꝙ legitur .ff. de munec̄. et oñ. l. numerū. ⁊ patrimoniorū ibi net ponit fex ec̄. g ibi ꝙ ac. g bart⁹. Sed q̄uo quo modo leuabitur ad hm̄odi religios ista ottributio die si agatur otra iudicē ecclesiasticū leuabitur ꝙ momic̄oes legittimas g ꝙ censuas ecclesiasticas ar. ad hoc extra de cens. c. cū instantia in si. c. ii. c. irrenubili. g c. sequenti ꝓnt cā ad hoc cōpelli auctoritate iudicis oportunis g ꝙ captionem ꝓignoris. C. de capit. end. g distra. pig. tribut. cā. l. ij. li. x. g hoc exꝓdit q̄n sunt exempti seu dote Idem importat ꝙ supra dixit de gleba g sic hec dictio seu hic ponitur peremptiue vel alias expositiue sic alias ponitur de sta. mo. c. pialoso g ibi d. seu ꝙ arch. li. vi. g sic verbis multiplicatis idem reꝓrit siat alias notatur de lic. cōt. c. exceptionis d. seu finita ꝙ Inno. Quandoq; ponitur ampliatiue lxiij. di. ego lodowyc⁹ vbi de hoc Quandoq; disiunctiue lxxv. di. c. vlti. Circa quā matriam videas notata ꝓr bart⁹. ff. de auro. g argen. leg. l. si quis ita ñ existunt Unde ꝙ illis terris que existunt de dote ecclesie repande non debet eas tenens cōtribuere vt hic patet. Obtinentes hoc refertur ad tpus huius ostōis. Impoſterum i. in futurū sic post tpus huius ostōnis. In ipis sic pochijs Alibi sic ipas pochias g sic hoc ꝙ hic dicitur hz locum ecām in forensibus ꝓ quo vide ꝙ notaui sup̄a c. d. restituendarū ecclesiarum. Onus verū sic ecclesiastica vt sequitur Super ecclesiam sic edificandam reparandam aut alias sustentandam. Ornamenta que debent esse decencia ſm ecclesie facultates De vle. mis. c. i. ⁊ insuper aum glo. in clemen. Eius sic pochiams In his sic oneribus quo ad ecclesias vel earum ornamenta. De iure qz ad hoc tenentur ꝙ aliquam ostōem exinde editam sic ꝓz supra e. c. vt pochiani Cōsuetudine que in diuersis locis arctat populum ad reparationem ecclesie siait nostant doctores extra e. c. i. g talis ꝙsuetudo ſmanda est extra de symonia c. ad apostolicam g hoc casu dixit Jo. an. dicto c. i. ꝙ oēs tā nobiles q̄ ignobiles ottribuent ad huiusmodi reparationem. Nec credat ꝙ possit exausari aliquis licet velit renūciare vsui ipius ecclesie. Quātitatibus que ꝓsiderari dñt ſ valorem reddituſ ff. de leg. i. l. si fundum ⁊ i. cū sua glo. Ceteris parochianis. hec trā innuit ꝙ etia illi qui morantur extra habēt tū terras ad intra censeri debent inter parochianos illius ecclesie vbi sunt terre g hoc intelligo verū respectu verū g onerum realiū,

qui imminent infra parochiam vbi possessiones site sunt non tū respectu personarū facit ad hoc c. de mulieribus in quo loco mutat sexui ogruentia g c. l. i. li. x. ff. de publicanis l. imꝑatores de trāſ. l. forma ⁊. si vero quis agrum g notatur extra de poen̄. ⁊. vlti. ꝓr si. ꝓr hostien. in summa. Cōtribuere hoc trā ostendit ꝙ loquitur de censu reali ꝙ exigitur ꝓr viam tributi non autem ꝓr viam collecte g huic ꝓpo. C. de apochis publicis l. i. aum glo. in d. ottributione.

Otro g infra. Statuimus vt qui ad immunitatem ecclesie fugientibus alimenta imꝑtiri dederint minſtrari secundū arbitrium ordinariorum per censuram ecclesiasticam arceantur. Confugientes que huiusmodi ab ecclesia vel cimiterio vel poſt abiuracionem terre a via publica extrahentes vel extractos occidentes cū sub ecclesiastica protectione consistunt ommibus penis sacrilegij parcellātur vna reliquam mimme cōsumente An ecclesia autem vel cimiterio non fiat custodia confugienciū ad eādem quod si secus ꝓesumptum fuerit tam custodes q̄ qui eos apposuerunt in forma iuris per excōmunicationis sententiaz arctantur. Illos quoq; tantūmō tueatur ecclesia quos canones p̄cipiunt esse tuendos

Porro et j. hec est ostitutio bonifacij g hz quatuor dicta. In ꝓmo statuit ctra alimenta ñ subtrahenda ad immunitatem ecclesie. In. ij. ibi Cōfugientes statuit quid fieri debeat otra abstrahentes tales ab ecclesia vel alios malefactentes hijs qui abiurāt terram In iij. ibi In ecclesia dispoit ctra custodiam eorum qui fugiunt ad ecclesiā vt sic ipa custodia non fiat in ecclesia vel cimiterio In quarto ibi. Illos quoq; ostēdit qui sunt tuendi ab ecclesia. Immunitate ecclesie. i. libertatem ecclesie sic accipitur ff. de iure immunit. ꝓr totū g notatur extra e. ⁊. i. ꝙ host. in summa vel dic ꝙ immunitas est priuilegium quo gaudet ecclesia vt in ambitu suo non fiat pugna vel insultus vel

xpiña y xxx. vel xl. passis xvij. q. iij. sicut
antiquitus ꝫ notatur xvij. q. ij. c. Cum tuos
assimam glo. ij. y Jo. Archidiaconus tñ
dicit ibi q immunitas est libertas ꝫ securi
tas ipsius ecclesie Consistit in hoc q ad eã
cõfugientibus nec victualia necessaria nec ve
stes nec quies auferatur nec exitus ad latu
nas vsq; ad loaum debitum nam nulla au
ctoritas debet artare ipsam qui claustris do
minicis se defendendum omisit xvij. q. iij.
diffinuit Jo. in summa pfes. li. i. ti. xiiij. q. i.
dicit q immunitas est priuilegiũ ecclesiastice li
bertatis vel psonarũ vel rerum ad eandem
ptinentium **Fugientibus** supple vel illic
refugientibus xvij. q. iij. diffinuit **Alimẽ**
ta que debent talibus ministrari de bonis su
is pprijs si habeant. Alioquin manibus su
is pprijs viuant opando Dõ si nullum hos
tium fieri potuit tunc credit hug. q ecclesia de
bet talibus priderre tamq̃ pauperibus ꝫ sic
intelligitur glo. Jo. xvij. q. iij. diffinuit sm
lau. ꝫ barth. hispa ibidem ꝫ sic ibidem no
tatur per archid. in add. Dic quid facient Et
intellige q alimentorum appellacõne cõtine
antur ãbaria vestimentum habitatio calcia
menta ꝫ alia huiusmodi sine quibus corp⁹
ali nõ potest ff. de eli. leg. l. i. ꝫ. l. legatis ff. de
transact. l. cum hñ. qui transigit ff. de d. sig.
l. victus cum l. sequenti **Impediermt**
ministrari tales sunt hodie ipso facto ex
cõmunicati p ostitutionem octobon ad tute
lam Et etiam omnes illi qui fugientes ad
ecclesiam vel cimiterium vel claustrũ inde abs
traxerint violenter ꝫ etiam delinquentes in
alijs casibus ibi numeratis. Et ibi videas
notata per Jo. de athona super d. si aliquem.
Et q alimenta vestis quies ꝛc. huiusmodi
nõ debent talibus subtrahi habes. C. de hijs
qui ad ecclesiã confugiunt l. presenti. ff. ex hijs
Arbitrio ordinariorum Huic dicto
conc. notata e. ti. ꝫ vltimo in principio Hos
tien. in summa **Per censuram.** sive sus
pensionis sive excõmunicationis sive interdi
cti sm tempora ista nam censura aggraua
ri debet sm qualitatem delicti Et hoc hic relinq̃
tur arbitrio epi hodie tamen expeditum est
q tales sunt ipso facto excõmunicati per cõ
stitutionem octoboni que incipit ad tutelam.
Arceantur Jo. est puniantur. **Confu-**
gientes De aliis ps **Cimiteria** qđ
etiam immunitate gaudere debet vt saluet fu
gientem ad illud. Patet hoc in textu dicte cõ
stitutionis octoboni ad tutelam ꝫ xvij. q. iiij
c. Si quis otumax vbi de hoc per archid. q
notat q ecclesia ꝫ cimiterium gaudent eode
priuilegio. Quod dic vt ibi ꝫ extra e. c. vltiõ
Abiuratione terre loquitur sm consue
tudinem regni anglie vbi fugiens ad ecclesiã
pro aliquo crimine abiurans terram tendu ꝫ
tur ad primum portum sic vt sic exeat tur
tum salua sibi vita ꝫ membris Dicas tamẽ
q clericus pro felonia fugiens ad ecclesiam
pro immunitate habenda asserens se esse cle
ricum non tenetur sive cõpellitur abiurare
terram Quod dic vt infra e. c. vltiõ. Item
clericus **Via publica** Que quomodo dif
ferat a via privata vel vicinalia habes ff. ne qđ
in lo. pu. l. pẽtor ait q. viarũm ꝫ q. viam vbi p
q via publica dicatur illa tantus solum publi
cum est relictum ac directum certis finibus
latitudinis ab eo qui ius publicandi habu
it vt ea publice iretur ꝫ duceatur. Et debet
esse ad minus viij. pedum in directum ꝫ xvi.
in anfractum vt notat ibi glo. **Effractę**
violentiam significat Si autem talis abiu
rans voluntate propria declinet a via publica
non habebit locum quod hic dicitur dum ta
men dolo vel fraude ad hoc non fuerit indu
ctus Faciunt ad hoc notata per hostiam de
transeo extra e. e. ecclesie q. aut extra eccleſiã
dñs. Item pulegia ibi dum dicit. Di exeat vo
luntarie vnde si iudex voluntarie exulem oc
ciderit vel etiam volentem abstraxerit ꝫ mor
ti addixerit non propter hoc videbitur ecclesia
offensa quia sola violencia punitur extra e. e
inter alia q. i. Et sm goffre. ꝫ hostien. extra
e. e. vltimo Et host. hug. xvij. q. iiij. diffinis
uit ꝫ archid. e. q. c. verum glo. ij. ꝫ vil. dicto
ꝫ. i. de pen. ꝫ remiss **Sed quid si via publi**
ca rupta sit vel aquis opta sive repleta ita q
abiurans non poterit per eam absq; periclo
transire nunquid tunc sibi licet aliunde in
cedere etiam extra viam publicam Dic q sic
Et ad hoc habes textum notabilem ff. quem
admodum seruitus amittitur l. locus q.
vltimo vbi dicitur q in tali casu proximus
vicinus in fundo suo viam dare debet **Cum**
sub ponitur ratio precedentium ꝫ subsequẽ
tium **Ecclesiastica protectione** In
cuius signum tales consueverunt in manib⁹
gestare signum crucis ad designandum q sub
protectione ecclesie consistant **Omnibus pe-**
nis sacrilegij pena est sm iura omnia
quoq; excõmunicatio lata xvij. q. iiij. Si qs
suadente ꝫ hoc verum qñ committitur in perso
nam ecclesiasticam. Quoq; excommunicatio
ferenda sq; qñ sit in rebus ecclesie xvij. q. iiij
Si quis domum Quoq; q sacrilegio infligit
pena pecuniaria e. q. c. quisquis ꝫ c. Si quis
otumax ꝫ notatur e. causa ꝫ e. q. c. sacrilegiũ
per Jo. tamen sm iura ciuilia pena sacrilegij
est austerior q sm canones sicut patet ff. ad
l. iul. peculat. l. sacrilegij Quoq; est dampnacõ
ad bestias. Quoq; sacrilegus viuus combu
ritur Quoq; in furca suspenditur. Quoq; pe
na metalli dampnatur quoq; deportatur in in
sulam Quoq; vxo sacrilegus pena capitis
punitur e. ti. l. sacrilegi Sacrilegium quadrat
impedit promouendũ extra de elect. c. venera
bilem vbi de hoc in glo. d. sacrilegiũ Interdũ

etiam sacrilegus ꝯponit̄ xxiiij.q.iiij ñ im
pertuū vbi de hoc p io. Tu aūt ītra p̄missa
stias q̄ omittens sacrilegium in p̄sonā ecc
lesiasticam est exc̄iandus ipso facto xvij.q.
iij.c.siquis suadente Sed cōmittens sacri
legiū in rebus ecclesie est exc̄iandus de so.
xpr.c.questus ¶ Quīq; sacrilegium omit
titur in ecclesia ꝛ hūc si fiat cū incendio l ef
fractione talis sacrilegus est ipso iure exc̄o
municatus de sen.exc̄.c. cōquesti ꝛ c.nō p cū
Si fiat sine incendio vel effractione vt quia
rem in ecclesia dimissam aufert aut dꝫ exc̄oi
cari de furtis c.fi.ꝛ ītra hoc vide notata i cōs
stōe octoboni ad tutelam q̄ aūt d.obser
uari p io.de sth̄o. Et q̄ occurrit materia sa
crilegii ¶ Nota q̄ dr̄am modis omittit sacri
legiū p restitut archiēpus de p̄ms c.felicis i p̄n
cipio li.vi.ꝛ q̄ sacrilegiū sumat̄ duobꝫ mo
dis viz stricte ꝛ large Alias ppie ꝛ impro
prie notatur dicto c.felicis d.sacrilegos per
eūdem ꝛ dicam infra e.c.ppi.d.sacrilegi
Parcellantur.i.puniantur Vna sꝫ p
na Minime cōsumente hoc potes sane
intelligere in quantū talis pena contrariat fo
ro spūali ꝛ etiam foro tpali Nam pro
sacrilegio p̄t agi in vtroq; foro extra de foro
cōpe.c.nō sit Vnde pena inflicta in foro eccle
siastico ñ impediet p̄nā infligi in foro secu
lari vt j dicam ꝛ sic pro vno delicto plures p̄
ne inferuntur ꝛ habes simile de p̄ms c.feli
cis libro Sexto.vbi de hoc Per archidiaco
num Et ibi patet q̄ per p̄nam canonicam
non tollitur pena legalis cui sententie nota.
C.de sepulcro violat.l.qui sepulturam in fi
ne vbi satis de hoc per Cyn.facit etiam Ad
hoc ff.de li.ho.ex l.iij in principio e.ti.l. cum
ex vno.C.de sacri san.eccle.l.placuit in fi.
Opponitur tū extra premissa ff.de ac aūt l. se
natus ꝛ l.q̄ si senatus ff.de iniurijs. Circa
hoc dicunt aliqui q̄ vbi agit̄ ad interesse tunc
vna pena non tollit aliam vt in p̄mis notā.
Secus tū est vbi agitur ad vindictam vt in
notā.secūdo alle ar. Et sic sentire videtur
dyg.dicta l.q̄ senatus Alij dicunt q̄ vbi plu
res pene adiuuente sunt pro vno delicto ꝛ
pene ipse sunt diuerse tunc vna non tollit a
liam vt dicta l.qui sepulturam ꝛ l.quotiens cū
similibus tū q̄ pene sunt similes tunc in quā
tum cōcurrunt vna tollit aliam ꝛ si in pēc
sit omnino pilitas non refert que eorū im
fligatur ad q̄ facit extra de si.inst̄.c.pastora
lis ꝛ notatur dicto c.felicis d.ediderunt per
Jo.an.in no.libro sexto Sed etiam pz i si
mili q̄ vbi ex vno delicto insurgit offensio plu
rium tunc delinquens pluribus pēnis affici
debet ꝛ hoc legitur de re iudic.c.cum eternū.
scripturus libro sexto Et sic ex premissis ha
bes limitationem ad textum decre. at si cleri
ci de iudic.que decretal vult q̄ pro vno delicto
non debet quis affici duplici pena Et ītra

hoc vide notata per archi.xvij.q.iiij.diffinit
d.regie In ecclesia iij.ps Timiter in
quod gaudet eodem p̄uilegio cum ecclesia vt
dixi supra e.d.cimiterio Custodia que so
let fieri ne huiusmodi cōfugientes euadāt nō
tū video q̄ deberet fieri talis custodia nec in
tra ecclesiam nec extra quin ad minus ad eā
cōfugiens libere possit trasire extra ecclesiam
si cathedralis sit per xl.pass̄ in circuitu si pa
rochialis sit per xxx.pass̄ xvij.q.iiij. Dicit
antiquitus ꝛ diffiniit Quod tū fallit in ci
uitatibus ꝛ burgis vbi propter strictitudi
nem loci sic seruari non p̄t vt ibi notat glo.
ꝛ est textus e.q.c.quisquis ꝛ c.videtur tā
lis custodia est frustratoria Nam vbi aliqs
pro delicto fugit ad ecclesiam sic q̄ gaudere de
beat immunitate sufficit q̄ cōponat cū eo ad
quem deliquit in tantum q̄ postea non posset
de ipso delicto accusari criminaliter siue pla
ne notat Jo.xvij.q.iiij.c.reuera ꝛ concor.
ibi archi.ꝛ hoc verum si imponatur pena mor
tis vel alia cōrpalis tam̄ a pena pecuniaria
ecclesia non saluabit cum sint notant doct.
extra e.c.inter alia vbi de hoc per Jo.an.vn
de dicit post.q̄ i hoc viri ecclesiastici deliquūt
qui cōfugientes saluare studuerunt in totū ita
q̄ nec penam pecuniariam patiantur ꝛ quia
sic excedunt suos terminos exceduntur a nō
suis terminis q; principes ꝛ dñi tpales cum
malefactor extra ecclesiam ponit pedem ipsa
sum capiunt ꝛ dum est nitus ipsum obcessuz
retinent requiem vestes ꝛ victualia denegā
do ꝛ q̄ grauius est in ecclesias violenter irru
unt ꝛ loca singula inquirunt inuentos extra
hunt ꝛ puniunt ꝛ sic vbi deberet alia pote
stas per alium adiuuari Vt c.i.de no.opis
nūc.contingit contrarium q̄ vna per alteram
violatur dum suis terminis ꝛ iustitie nō cō
tenti munita cōmittunt. ꝛ sic nouus error
ex alio nascitur vt l.ex diuerso ff.de re vend
In forma iuris sez monitione canonica
premissa vt inde exeant de sen.exc̄.c.sacro
Illos iij.pars Tueatur ecclesia scili
cet cōstructa auctoritate epi vel archiepi i su
is dioc̄.alias auctoritate pape. Nam si aus
toritate pape Archiepi vel epi in suis dioc̄.
fuerit cōstructa non gaudebit immunit. Nec
dicatur etiam ecclesia extra de re.l.do.c. Ad
hec ar.sumpto a cōtrario sensu ꝛ notatur q̄
post.de cens c.auctoritate qui dicit q̄ soluz ille
ecclesie gaudebunt immunit.in quibꝫ epi
scopus posuit primarium lapidem ꝛ cōcor. Jo
in summa confessorum hoc titulo q.vij.ꝛ est
expressum autentice vt nullus su.ora.dd. in
principio coll.v. Nec refert an talis ecclesia
sit consecrata nec ne dum tū sit ordinata per
epm vt ibi celebrentur diuina extra e.c.eccle
sie ꝛ notatur per innoc.e.ti.c.inter alia glo.
iij.ꝛ per vil.de pr.ꝛ re.c.i.glo.ij.in clemen.
ꝛ licet host.ꝛ abbas in dcō c.ecclesie dicunt

ꝯ ecclesiā vbi non sunt ād hāc diuinū offic̄ā celebrata non gaudet immunitate Goffr. in men hostien. & Jo. an. in hoc otradicūt dum modo sit dedicata dō p exm Non em̄ multū inspicienda est celebratio. vnde & Gratoria ꝑ natorū liz ibi celebr̄etur diuina immunitate non gaudent vt notat hostien. dicto c. ecclēsie Et otor. ibi Jo. an. Et idem notat hostien. de vnſ. c. auctoritate Et otor. vbi. & gesſ. di xto c. i. Canones precipiunt vt in hoc passu que scribit prsone gaudeant immunitate eccie fugiendo ad eam melius instruare. ¶ Nota ꝙ iudex vel paganus vel minus ca tholicus fugiens ad ecclesiam non gaudebit immunitate eius. C. de hijs qui ad eccleſiaz ꝓfu. l. i. licet quidam dicant otrariū & notat xvij. q. iiij. c. diffiniuit in principio ꝑ archid Dic autem catholicus fugiens ad ecclesiam si in ecclesia deliquerit non tuabitur ꝑ eam iz frustra inuocat ecclesie auxiliū qui in eā omittit ff. de minor. i. auxilium ℌ. in delictis extra e. c. si. Si vero deliquit extra ecclesiam tunc si seruus sit & fugit ꝓpter magnam at trocitatez dñi qui forsan mortem satagat tūc seruꝰ quod legitur instit. de hijs sez qui sūt sui vel ali. iuℜ ℌ dñorum Si vero seruus fugiat ꝓpter modicam seuiciam tunc seruari debet quod patet. C. de hijs qui ad ecc. ꝓfu. l. ꝓsentiℌ. sane Si autem seruus fugiat sine aliqua seuicia dñi & hoc fiat sine delicto tunc idem fiat vt in ꝓximo casu p̄cedenti Si hoc fiat ꝓpter delictum & hoc mediū delictū sit. quia forsan surripuit vnam mensuram vini vel seruisie vt potaret vel aliud huiusmodi tūc similiter hz locū ille ℌ. sane. ¶ Obi vero seruus fugit ad ecclesiam ꝓpter delictum nō facile tunc si timeat punir̄i a dño suo restitua atur sibi securitate prius prestita prout con tinetur dicta l. presentī vℌ. si seruus Si vero timeat puniri ab alio forsan ꝙ iudicem vel ꝙ viam accusationis Et tūc dic idem quod di cam in libero quia non est habenda acceptio ꝓsonarum apud deum aucten. de monachis ad fi. Si vero liber homo fugiat ad ecclesiam tunc si fugiat ꝓpter tributum potest extrahi de ecclesia ſm illud quod legitur auctenti. de mandatis principum ℌ. tributorū Si fugia at ꝓpter delictum quodcumqz illud sit duos bus casibus tantūmodo exceptis gaudebit immunitate ſm iura ecclesiastica siue canoni ca Hij vero duo casus excipiuntur extra e. c. inter alia. Et in hoc iura multa disponen ſ ita succumbūt canonibus de no. op. nūc. c. i. Et hanc tertiam ponūt petrus de anthora no & anthonius de butrio extra e. c. inter alia Si autem ꝓ delicto alio ꝙ tributorū alis quis fugit ad ecclesiam tunc dixit petrus aū dictus ꝙ qz de iure omuni debitor nō potest capi ꝓ delicto vt l. ob eos. C. de act. & ob. & de pig. c. lator Ideo debet extrahi Et sic cau

tēt intelligi quod legitur dicto l. pūc ¶ Sz contra hoc opponitur nam licet papa vel im perator ꝑnam que ms publicam respicit remi serit tūc tuē pius non videtur remisisse ar. nota in l. i. C. de in ius. vo. Item ecclesia libe rat fugientem solum a ꝑna corporali vt dō e. inter alia xvij. q. iiij. c. diffiniuit & c. nam vbi de hoc per archid. non tamen tollitur ꝙn alia ꝑna puniatur sed ꝑmittitur vt dicto e. inter alia. Solucio loquendo de iure omu ni loam habet quod primo dixi sed loquen do de iure municipali ꝙ pmittit debitorem ca pi ꝑt etiam fugiens ad ecclesiam ꝙ debito ex trahi hoc probatur etiā de iure omuni in casi bz in quibus licet capere debitorem nam in eisdem casibus non tuebitur eum ecclesia si ſ aut patet ni debitore tributorum vt dicto ℌ. tributorum & de exact. tribut. l. nemo vbi de hoc. Premissa intellige vera maxime qñ sic habet consuetudo que attendi debet in huiusmodi extractione vt notat Imo. dicto c. in ter alia d. impunitate in fi. Unde petrus de anthorano dicto c. inter alia ꝓpe finem dixit ꝙ in casibus quibus debitor vel delinquēs fu git ad eccliam prelatus eccie in casu quo non potest extrahi debet hoc pati Et si in hijs de prehendatur culpa tenebitur ad dampna & interesse ſm ea que notantur dicto c. diffi miuit ꝙ archid. Dicit em̄ ibi archid. ꝙ talis qui non gaudebit immunitate extrahendus est per ipsum sacerdotem etiam si sit publi cus latro qui morti tradendus est nec in hoc casu videtur sacerdos eum morti tradere sed lex xxiij. q. v. cum homo iust:. Unde si talem defendat tenebitur quātum actor iurabit in litem de dampno sibi obtingēte ꝓpter culpā sacerdotis iudex tamen illud moderante hic ipse notat dicto c. diffiniuit d. non abstante cum tribus glosis sequentibus ¶ In hac materia viz vtrum fugiens ad eccliam et quis gaudebit ipius immunitate poteris vide re latius per hentriam de boyz & dicto e. ecc lesie qui magis dilatat materiam inserendo diuersas opiniones quas hic non prosequor ¶ Sed quero in casu quo aliquis non tene at gaudere immunitate nunquid potest extra hi per iudicem secularem siue deliquerit in a fra eccliam siue extra ¶ Si vero sit laicus & sub iurisdictione iudicis secularis tūc si delin querit infra eccliam & sic infra iurisdictionē episcopi nō debet extrahi per iudicem secula rem sed per episcopum dandus est iudici Et sic stat ꝙ legitur auctē. vt liceat matri & ame ℌ. qz vero coll. viij. Si vero delinquat extra in iurisdictione secularis & fugiat ad eccliam tunc iudex secularis ipsum de eccia extrahere potest dummodo ipse verenter fugientem p e sequatur & eum capiat Dic potest intelligi quod legitur aucten. de mandatis principum ℌ. sed neqz homicidas. Secus tamen esset si

aliq̃ dicũ ipse fugiens esset tenpsus in eccle
sa C.r.ad hec Justi.de re diuis.¶quicquã cũ
similibus. Hic notatus extra e.c.inter alia
in principio ꝙ Jo.in coll. Item quero in q̃
quo fugiens ad ecclesiam gaudebit immunit
Numquid epũs posset eum extrahere Innoc.
ibi.in dicto c.inter alia videtur mouere q̃
sic vt videlicet detrudatur in artum monaste
riũ ad penitenciam peragendam Dei
mouendus alia ecclesiastica pena faciunt pro
hac opinione plures rones Dna est q̃ im
munitas ad iuĉta est otra seculares potesta
tes non contra ecclesiasticas xvij.q.iiij.c.
inter ibi q̃ nec potestatibus nec principi
bus vmq̃ liuit penitere. ¶Alia ratio est
q̃t ecclesia nõ ꝓsumitur priuilegiasse cõtra se
dum.s.c.cum instancia. ¶Tertia rõ est Jus
tex ecclesiasticus nõ imponit penam mortis
vel mutilationis membrorum a quibus de
betur immunitas fugienti vt dicto c.inter alia
& xxxvi.q.i.de raptoribus Jo.an.dicto c.
inter alia dicit aliquem viz q̃ extractio vio
lenta nõ ꝓt fieri de subdito vel de seruo pro ha
bitem ecclesiasticam ad q̃ adducit l.ij.C. de
his qui ad eccle.confu.ibi dum dicit nemini
licere cõfugientem &c. Item canonem xvij.q
iiij.sicut & c.veruem ibi nemo cõfugientem ei
trahere audeat &c. Preterea canones defen
dunt cõfugientes ergo prelati non dñt eos
impugnare de natis ex li.vnn.c.i. Item patet
ex legem quam ipse tuleris de cõsti.c.cũ om
nes nec obstat q̃ iudex ecclesiasticus nõ im
ponit penam mortis vel mutilationis. quia
dictus in c.inter alia loquitur generaliter de
omni pena Ded aliquis autem. de man.prius
alĩq̃ si relinquentes vol.iij. Unde nec glo
predicta Innoc.& host.loquitur de pena sed
de penitencia sm Jo.an.& ipsius opinionẽ
concor. Antho.& petrus de ancho.dicto c.in
ter alia Et tenẽ.de Donerpo extra e.c.eccle
sie. ¶Ex pmissis potest inferri q̃ clericus cõ
victus coram iudice seculari & reteptus in ma
nibus epi euadens de carceribus. & fugiens
ad ecclesiam nullo modo inde est extrahẽd⁹
per potestatem iudicis secularis potest tamẽ
per epm inde extrahi et remitti ad carcerem.
ad custodiam non tamen ad penam seruatis
tñ distinctione an in actu recenti talem fugi
entem prosequatur vel alias postq̃ se per ali
quod tempus receperit in ecclesia. vt supra
dixi.

¶ Jnuadentibꝫ bo
na ecclesiastica & ec
clesiasticas libertates
infringentibus & per
turbantibꝫ obuietur prouide duxi
mus statuendum q̃ huiusmo

di malefactores sacrilegi & excõ
municati per locorum ordina
rios nũcientur. ¶Et in sua pertina
cia per vnum mensem perseue
rauerint tunc terre sue & loca in
quibus cõmorantur supponan
tur ecclesiastico interdicto & neu
tra relaxetur sentencia donec de
dampnis & iniurijs satisfecerint
cõpetenter. ¶Et si qui diuino
non seruentes honori ecclesiã pos
sessionibus aut libertatibus spo
liauerint penis subiacerant supra
dictis & in ipos vsq̃ ad plenam
restitucionem & satisfactionẽ cõ
dignam in forma iuris excõmu
nicacionis sentencia solempniter
proferatur. ¶Et si idem sacrile
gi faciant iudices aut prelatos.
propter hoc attachiari & distrin
gi tam ipsi q̃ distringentes pe
nis in attachiatores & districtos
res editos seriantur.

¶ Jnuadentibus hec est con
stitucio anni est sumpta & habet
tria dicta In primo statuit con
tra inuasores bonorum ecclesias
ticorũ & perturbatores ecclesiasticæ libertatis
tis In ij.ibi. Et si quis statuit otra spo
liantes ecclesias possessionibus suis. In iij.
ibi Et si idem apponit remedium otra at
tachiatores & distringentes occasione predi
cta. Jnuadentibus Jnuadere proprie lo
quendo hz in bonis immobilibus sed occupare
in bonis mobilibus no.de pen.di.ij.c.cum
ius dicit occupare per Arch.qui dicit q̃ quan
doq̃ vnũ ponitur pro reliquo & ponit ibi re
missiones alibi notat idem arch. q̃ inuasor
est qui rem alienam alienat hoc ipse notat s
lanf.liiij.di. Alberti d. dño primo aũt dñs
consor. Jo.an.de elect.c.generali d. occupa
re & arch.e.d.li.vi. Bona ecclesiastica
immobilia proprie intelligendo potest tamen
intelligi etiam de mobilibus vt dixi in glo.
precedenti. Ecclesiasticas libertates
que consistunt in priuilegijs cõcessis super
spũalibus Item in priuilegijs cõcessis sup
temporalibus Item in priuilegijs generalibus
ecclesie cõcessis & etiam in priuilegijs singu
laribus cõcessis aliq̃bus ecclesie q̃ proce
quene sm notata Innoc.de sen.ex.c.nouit
& vide notata arch.de iure jur.c.i.d.ecclesias
tice libertatis li. vi. ¶Infringentibus

directe aliquid ſꝛ faciendo ꝑ quod vio etur libertas eccleſie ꝑ vim expulſionem vel abla tionem. **Perturbantibus vero** ſꝛ ope vel auxilio abſq; facto corpali vel perturba tione intellige qñ derogatur libertati eccleſie ꝑ vim turbatiuam ſm ea que legũtur & no tantur de ſo. ꝺpr. c. ꝺqueſtus. **Obuietur.** malicijs enim huiuſmodi eſt obuiandum ff. de rei vnd. l. in fundo de ſimonia c. de nobis. vbi de hoc ꝑ Bern. ꝺ. malitioſe ceſſe. Et puniendi ſunt clerici qui nõ opponũt ſe inua dentibus bona eccleſiaſtica Quod dic vt le gitur & notatur de elect. c. generali ii. vi. ꝑ Card. ꝺ. non oppnũt & ꝺ. permiſerint ꝑ ar chid. **Malefactores** ſꝛ inuadentes bona infringentes & pturbantes libertates eccle ſiarum. **Sacrilegi** Hic habes ſcire q̃ ſa crilegus dicitur aliquis dupliciter Uno mõ ſtricte ſiue ꝓprie qñ ſtilicz res ſacra de loco ſacro furtiuitur ſm leges ſed ſm canones ſuf ficit alterum vt patet xvij. q. iij. quiſquis in fi. Et facit ad hoc ff. ad. l. iul. ꝑcul. l. diui ff. de pnis l. aut facta. Et notatur. C. de fur tis l. fundum & tue que ſit pena ſacrilegij le gitur ff. ad l. iul. ꝑcul. l. ſacrilegij pnam in principio & l. ſacrilegij capite Et nota xvij q. iij. ſacrilegium Alio modo ſacrilegium ſu mitur large ſiue improprie & extenditur ad alia crimina ſicut patz. C. de epi. & cle. l. ſi ꝗs in hoc genus &. C. de ſacrileg. ꝑ totum Hic ſtat lr̃a quam habes de pnis c. felicis li. vi. Et ſic ſtat hic quo ad infringentes libertã tes ecclesie Sic etiam ſtat ſupra e. c. primo Et circa hoc vide notata ꝑ archid. dicto. c. felicis ꝺ. ſacrilego li. vi. Et q̃ inuadens bo na eccleſiaſtica ſit ſacrilegus habes. xvij. q. iiij. c. ſunt qui & c. omnes & c. ſacrilegium & c. ſunt qui. **Excommunicati** ſꝛ a canoa ne ſiue iure ſic ſtatuente Sed aim hic loqui tur de duobus inuadentibus bona eccleſiaſti ca Item de infringentibus libertatem eccle ſie vel eam pturbantibus vbi fundabim̃ tales fore ipſo fõ excõicatos Videtur nanq; q̃ inuadentes huiuſmodi bona ſunt excõmu nicandi de ſo. ꝺpr. c. ꝺqueſtus vbi de hoc Et ſic ꝺmuniter tenent doctores vt ibi patet. Quod tamen ſacrilegi ſunt ipſo facto excõm municati videtur ꝑ c. canonica. xi. q. iij. de ſententia excõ. c. aim pro cauſa xvij. q. iiij. c. omnes Jo. an. in dicto c. ꝺqueſtus retitat ſu ꝑ hoc opiniones diuerſas Hyp. dixit vio latores eccleſiarum ipſo iure fore excõmuni catos alios vero non vt dicto c. ꝺqueſtus. xvij. q. iiij. quiſquis Goffr. dixit vio ꝺ res & incendiarios eccleſiarum fore excõmu municatos alios vero non. Petrus & ab bas dixerunt q̃ ſi ſacrilegium ꝺmittitur in perſonam eccleſiaſticam ſic ꝺmittens eſt ex ꝺmunicatus ipſo iure vt in c. ſiquis ſuadente xvij. q. iij. Si ꝺmittit in rẽ eccleſiaſticã nõ ẽ ex

cõmunicatus ſed excõmunicandus Si in q̃ ſam eccleſiam aim incendio vel effractione. vt quia fregit fores eccleſie excõmunicatus eſt Et idem dicunt ſi in eccleſia quis aliquẽ opprimit de ſen. excõ. c. ꝺqueſtus & c. aim q̃ cauſa & ibi hoc tenet glo. B. vno ſiue incen dio vel effractione fiat ſacrilegium vt quia a liquis de eccleſia librum vel aliquem incaute dimiſſum auferat nõ eſt excõicatus de furt c. fi. Ubi enim michil de abſolucõne mandatur Habes ergo ꝓ regula aim ſacrilegij mala te ſunt ſpecies vt notat Inno. c. Cum pro cauſa ih̃. ꝺ. violatores & glo. xvij. q. iiij. ſa crilegium q̃ regulariter ſacrilegus non ẽ ipſo iure excommunicatus maiori excõmuni a tione Fallit in incendiario & violatore ſeu ſpoliatore eccleſie. Et idem ſi violauerit cla ſtrum aim incendio vel effractione vt dixit Hoſtien. dicto c. Cum pro cauſa Fallit ſe cundo in violatore & ſacrilegio perſone eccle ſiaſtice vt dicto c. Si quis ſuadente Fallit tertio in patiente vel capiente aliquem in eccleſia & ſic violante immunitatem eccleſie vt in dicto c. Cum pro cauſa xvij. q. iiij. omnes In violante autem iura & pcnilegia. dic vt in c. nouo minus exten de immu. ecc. vt ſtilicet monitio debeat precedere Alioquin ſi moniti ſe non corrigant poſſunt denũciari excommunicati vt ibi patet Et ſic intelligo hoc quod hic dicitur hoc ſaluo quod habes ſu per hoc in conſtitutione octoboni ad tutelam Fallit etiaz in violenter auferente rem de ec cleſia ſm Hoſtien. dicto c. Cum pro cauſa Dz hoc non tenet ibe Jo. an. niſi fiat aim incen dio vel effractione dicit tñ Inno. q̃ talis q̃ violenter auſert rem de eccleſia eſt excommu nicatus minori excõmunicacõe xvij. q. iij. ſi quis vir & c. ſi quis vouente. Fallit quoq; qñ ꝑ hominem lata eſt ſententia in quemcun q̃ ſacrilegum ledentem eccleſiam vel auferen tem rem de eccleſia vt ait textus aim gloſa. xvij. q. iiij. omnes & dicto c. Cum pro cauſa Fallit inſuper quando aliqui ſunt violato res eccleſiarum ipſarum vt quia corpora ec cleſiarum violenter rapiunt Sic ſentit glo ſa in c. conqueſti & dicto c. Cum pro cauſa de ſen. excõ. Et hec notantur de ſen. excõ. c. aque ſtus ꝑ authoniũ de patrio Item impedien tes iuriſdictionem eccleſie ſic quo minus poſ ſit ad eam liber acceſſus haberi ſunt excõmu nicati vt in c. quoniam e. ti. li. vi. Item de bo no vſurpantes guardiam vel cuſtodiam ec cleſie vacantis & illo pretextu bona eccleſia tum vacantium occupantes ſunt excommu nicati de elect. c. generali li. vi. Sic etiaz en tentes vel occupantes oblationes eccleſie. ꝑ q. i. quia ſacerdotes & c. ſequenti. & notatur dicto c. ꝺqueſtus de ſo. ꝺpr. ꝑ Jo. in coll. Et ſic ꝺ. **Pertinacia** ꝓtinax eſt qui impudẽ ter & ꝓpriam tenet quod incepit Et differt

ptinacia a pseuerantia in virtute Unde prel
inax idem est q valde vel impudenter tenēs
dutus vel irreuocabilis indocilis vel obstina
tus nō de summa trinitate. ℓ fide. in c. i. d. p
tinacitez. per Jo. in Clemen. Unū mens
lem sez postquā fuerint nūtiati excōiati
perseuerauerit. s. de ñ ōsistēdo ad iacpe
nec obediendo mandatis ecclesie. Tunc sez
elapso mense Terre sue in hijs ocludit il
le in quibus hz vsum fructuū tm. Nam in
multis casibus vsufructus est ps dñij ff. de
vsufruct. l. iiij. ℓ ibi notat si talis hēat terra
in diuersis locis q diuiso tūc omes ille
ptes sue subiacent interdicō sed si q indiuiso
seruus est ne innocens puniatur ar. ff. de au.
ℓ arg. le. l. quintus facit de pben. c. vlti. in si.
li. vi. xij. qiq. vlti. Et nota q si talis postea
nouā terrā adquirat illa terra ñ includitur
de Rescriptis c. vlti. ℓ c. ti. c. lras in cle. Et
si talis vendiderit terrā sic interdictā nichilo
minus remanet interdicta qz onus rei tēre
sit rei ipsa vt de dec. c. pastoral ℓ c. aū nō sint
de pignore ex lris aū similibus nō est ei iste
modus tollendi interdictū qz dz relaxari per
iudicē qui tm cessante fraude ℓ cā interdicti.
se facile exhibebit Ar. ad hoc de sepulturis
c. sacris ℓ notat q Jo. caldini loco pa. q. ij.
hō. sed quid si interdicit aū hō sequentia hic
pide q scripsi ō. de so. d. c. i. v. loca. Ecclesiā
ra interdicū hoc interdū erit generale respe
ctu ville terre castri vel opidi aut alteri
us cōitatis vbi tales morantur licet ibi tm
fuerit ecclesia Item dicendum est put notat
Jo. Caldi. in tractatu suo de ecclesiastico in
terdicto. q. i. vō. de hō. nam qñ locus est inter
dictus vt hic dicitur interdictū dicitur gene
rale extra de v. sig. aū in pribus ad fi. ℓ talc i
terdictū loci generale nō pt ad aurā relaxa
ri de sen. excō. c. pñti li. vi. Ventra sūma
sez nec excōiacomis nec interdicti Damp
nus q tinet nōie dāpnorū dixi ō de pact.
c. exorenda v. dāpna cia Injurijs q pñt
resistere re vbis ℓ lris Fie vtputa p manuū
iniectionē Verbis vtputa p vocicij illationē
lris p scripture interpositionē de quibz ples
nius videas extra de iniurijs. q. qt modis p
host. in summa. Quō aūt dīnt dāpna ℓ expē
se legit ℓ notat de iniurijs c. in nra ℓ q iniu
ria differet tā a dāpnis q expensis collegi
pt e. ti. c. olim vbi apparet q iniuria p̄supp̄it
iniquitatē ℓ iniusticiā otra iuris dispōcōez
Satisfecerit. qualis dz esse talis satisfa
ctio quo ad dapna potes colligere de iniuri
is sub rubrica de dāpno. q. quantū detur pre
host. in summa ℓ quo ad satisfactionē iniuria
hēs ti. de iniurijs. q. ℓ in quantū det p eūdē
Et si qui diuina. ij. ps. Honori ob
que ℓ diuinū cultū ampliandū possessiones
tales date sunt ecclesijs xij. q. ij. c. pdia ibi
deo nrō ℓc. Dalleliquiis sez tpalibz

cuas liāte tenet ecclesia xij. q. i. c. expedit et
c. fratrū ℓ c. videntes ℓ q̄si p totū Spoliā
uerit prius loquitur est de inuadentibus
bona ecclesiastica mō loquit de hijs qui spoli
auerint ecclesiam suis possessionibus ℓ nota
q spoliare dicit nō solū qui aliquē expellit de
possessione Sed qui venientem ad possessio
nem rei quam prius habuit non admittit. q.
notat p Jo. an. in cle. i. de so. ope. v. expulso
res sic etiā ℓ is qui aliquem phibet vti re
suo videtur ipm spoliare notatur de elect. c. q̄
velam p Innoc. de rest. spol. c. aū ad sedem p
doct. Supradictis sez sm formā supius
expssatā vt sez primo prodat otra eos p excō
municationē ℓ tūc demū p interdicti sūmam
Plenā restitutionē simile hēs extra de
rest. spo. c. si. vbi de hoc glo. penulti. vbi appet
q plene restitutio dicit qñ quis restituit in
eēm statū pstimū ℓ tūc dicit res plene restitu
tuta qñ libertas vsus rei restituit p qua ma
teria vide notata p Innoc. de cā possessionis
ℓ pprietatis c. aū sup v. restituend vbi hoc tm
bñ fatemur ℓ ad id q hic dicitur facit c. q̄q
in si. de renū. li. vi. an aūt restitui debeant fru
ctus medij tpis vide notata p Jo. ij. q. v. c.
sup aū glo. vlti. Satisfactionē cūdigna
ñ aū aūt fiet ista satisfactio sunt opiniones
videtur enī quibusdā sufficere si satisfaciat pla
to ecclesie maxime qñ in vbz ecclesie sit tran
sgressio facit ad hoc xvij. q. iiij. c. si quis ōtra
max ℓ sic videt sentire archi. de renū. c. quāq
glo. vlti. li. vi. ℓ hoc verū qñ iniuria fit loco
seruo si fiat psone nā tūc habebit locū q hēt
de sen. excō. c. pochianos pmo tm dō videtur
Bonauen id qd hēs xvij. q. iiij. c. siquis in ca
stio Sed illud locū hz qñ iniuria fit loco pu
est nichilominus iniuria fieri etiā psone et
loco quo casu vtriqz satisfaciendū est ar. ad
hoc de sen. excō. c. aū desideres in fi. In hoc pas
su dicit dīnus de sancto geiano dicto c. q̄q
q vbi platus ecclesie vbe rerū patrimoniali
um aliquid soluet indebite tūc sibi ē restitu cō
faciendo ar. ad hoc xij. q. iiij. sacerdotes. Sed
vbi soluit p rebus ecclesie tūc restitutio faci
enda est ecclesie vel ipsi plato nōie ecclesie ar
gu. dicti c. sacerdotes vbi revo agit de satisfa
ctione faciendo p iniuria tūc si iniuria cōcer
nat priuilegia ecclesie vel rerū ecclesiasticarū
vel patrimonialiū dz fieri satisfactio plato ec
clesie nōie ecclesie vt dō c. siquis otumax
si aūt iniuria facta sit psone tunc ipsi psone
faciend est restitutio vt dicto c. pochianos
In forma iuris de qua hētur xi. q. iij. c.
debent ℓ in clemen. i. de penis. q. q si terra
Solempniter vt dixi pr remissiones in
glo. precedenti Et si idem iij. ps. Tā ipsi
sez delinquentes principaliter ℓ procuran
tes districtiones huiusmodi quā distringen
tes sez executive Et potes istud intelligere
nisi de judice id exercente quaz de ministro

ctrum iudicis ꝛequente ꝙ die dt infra ꝛ
prius c.i. Editis ꝛ quibus habetur infra
de prius c.i.

OContingit aliquando ꝙ domino rege eccle
siarum cathedralium custodiam optinen
te tum secundum cartam liber
tatum ab eodem domino rege ꝛ
suis predecessoribus ecclesie con
cessarum tantundem rationales
exitus capere debeat ac rationa
bilia seruicia ꝛ hoc sine districti
one hominum ꝛ vastatione re
rum. ¶Ballini tamen eius per
fallias immoderatas ꝛ bona tenē
cium vacantis ecclesie auferunt
violenter pascos nemora ꝛ vi
ria destruunt domos consumi fe
stinant ꝛ dissipant bona Pau
peres male tractant ꝛ non solum
ad ea que ratione custodie opti
nere cōsueuerāt manus exten dūt
sed etiam ad bona superstitum
vt blada ꝛ instaurata ꝛ alia qui
bus capitula ꝛ conuentus susci
tari deberent ꝛ alia que ratione
bailiue ad ipsum spectare non
possunt videlicet decimas obla
tiones ad ecclesiam episcopati
bus seu monasteriis appropria
tas spectantes ꝛ pertinentes et
alia similia occupare presumunt.
¶Vt igitur huic morbo occurs
ratur ordinamus quod statim
cum archaetores ꝛ ballini regis
huiusmodi custodes ingressi fue
rint prelati qui iurisdictioni pre
sunt publice ꝛ solempniter inter
dicant sub pena excommuni
cationis dictis ballinis omnibꝫ
in genere ne talia attemptare pre
sumant. ¶Quod si contra fece
rint denuncient eos in sententia
excommunicationis latam
in violatores ꝛ perturbatores
ecclesiastice libertatis incidisse do
nec de dampnis ꝛ iniurijs satis
fecerint competenter Quam sen
tenciam post denunciationē huiusmodi si contempserint contra
eos procedatur per interdicta ꝛ
alias penas contra iniuriantes
huiusmodi ordinatas ¶Et nisi
dominus rex super hoc mon
tus competenter restituerit seu
restitui fecerit sic ablata ꝛ damp
na resarcierit vel resarciri fecerit
per suos illata procedatur con
tra eum sicut in alijs casibus re
gem tangentibus ē statutum
¶Et eadem que de rege ꝛ eius
ministris superius ordinantur
in alijs dominis inferioribus ꝛ
eorum ministris si forsan ad eos
custodia huiusmodi pertineat vo
lumus obseruari.

OContingit Hec est cōstitutio
eiusdem anni ꝛ superior Et ha
bet quatuor dicta In primo mi
tat grauamina solita fieri circa
custodiam ecclesiarum vacantiū per regem ꝛ
suos ministros. In secundo ibi. Ot igi
tur prouidet otra grauamina remissa p re
medium quale quo ad ministros regios.
In tertio ibi Et nisi prouidet de remedio
quantum est ad ipsum regem In quarto ibi
Et eadem. Extrudit suum statutum ad a
lios infelicores status. Cathedralium
in quibus est sedes episcopalis. Conuen
tualium vt puta abbathiarum ꝛ priora
tuum religiosorum in quibus episcopus nul
lam habet cathedram collocatam. Custodi
am. Est autem custodia alias guardia apa
pellatur de elect. c. generali li. vi. Et ex tali
custodia debentur regi certe emolimenta pro
tempore vacationis de bonis talis ecclesie tē
poralibus ꝛ hoc ratione ꝓsuetudinis q̄ ra
stodia spūliū ꝛ tēporaliū de iure omnī pti
net ad capitulum de ma. ꝛ obe. c. Cum olim
ꝛ e. ti. c. vnico li. vi. De ꝓsuetudine tamen po
test pti nere ad alium sicut legitur ꝛ notatur
de officio ordinarij c. pnti li. vi. ꝛ de elect. c.
statutum in clem. Et q̄ ad regem vel ad alia
um dōm tēpalem talis custodia pti nere po
test de ꝓsuetudine vel ex ordinatione in fun
datione ecclesiarum habes in dicto c. generali
li de elect. li. vi. Ecclesie Potes intelligē de
ecclesia parochiali pticulari an ꝓssa est talis

libertas vel de eccleſia ãglicana in genere. Illi
ſunt libertates multe in generali p̃ res
gnum anglie. Mutabiles exiũ. i. euentus
exeũtes de tertijs ℓ diriũs ad p̃latũ eccleſie.
talis dñs vixit pſonentibꝫ ℓ dicũt exitus rõ
nabiles q̃ recepiũt ſalua tenẽ ſubã equibus
recepiũt ſiant ꝓtingit in vſufructu ff. de vſu
fruct. l. i. ℓ q̃ recepiũt ꝙ onus poſitũ in fũda
cõne vel ꝙ conſuetudinẽ antiquã ſic ꝙ nichil ip̃o
nat de nouo de elect. c. generali li. vi. Mũna
lia ſeruicia q̃ ſolent p̃ſtari p tenentes
ꝙ conſuetudine manerij de quo tenẽt ℓ alia ſui
cia de iure ciuili dicũt onera q̃ quidez onera
q̃q̃ ſunt realia q̃ñq̃ pſonalia q̃ñq̃ mixta.
de quibꝫ aliq̃ dixi ſ. de offi. vic. c. q̃m aũt. d.
onera eccleſtica. Deſtructõe huiꝰ. i. te
nendũ q̃ deſtruũt q̃q̃ p onera ipportabilia
eis ipoſita. Dalcacõe rerũ ſuple ad ipſa
bñficia vacantia ſpectãdũ ℓ p̃tinẽtiũ vt ĩ ſeq̃
tur. Habiunt tñ ꝙ Eius. ſ. regis. Tallia
ta ſicle hẽs de cenſ. c. cũ aplõs. Q phibemus
ℓ ſunt tallie idẽ q exactões vt ibi pz ℓ e. c.
Q archiũ bo. vel dic q tallias. i. collectas vt ex
pmit poſt. d. cõ c. phibemꝰ d. tallijs. Bona
tenẽtiũ ℓ ſic vltra illa bona q̃ ſolẽt preire
de rebꝫ ipius eccleſie ℓ hij tenẽtes p̃nt nume
rari inter eos q̃ tenẽt terras in feudũ ab ec
cleſia de iudic. c. ceterũ de. ſo. d. c. verũ. Par
cos. i. ſiluas inclusas p ferias ꝙcudis vt ꝙ
ſumit ꝓtinens p otentis ℓ ẽ ſenſus deſtruã
unt parcos. i. beſtias ferus otentas in p̃cs
Nemora. i. ſiluas ñ clauſas pſternẽdo ar
bores aptas ad edificandũ vel ad aliud ꝙmo
dũ afferendũ ipi eccleſie vtiles ℓ neceſſarias.
Vivaria. i. lacus vel ſtagna p piſcibꝫ ꝙſer
uãdis. Domos cũ curtilagijs eos forſan de
moliendo vel i ſtatu debito nõ ꝙſuãdo. Diſſi
pãt bona ꝙtra illud de q̃ legit de elect. c. ge
nerali. ꝙ. vltĩ. cũ ſuerũt. ſ. ꝙ modũ poſitũ
forſan in fundacõe vel ꝙ conſuetudinẽ antiq̃
q̃ in talibꝫ ꝙſiderãda ẽ vt dcõ c. generali cauet.
Quoquotitijs. i. diuenditijs vtputa capitulo
rũ ſeu conuentuũ vel alias ſingularium pſonas
rũ ipius eccleſie vel aliorũ ad q̃s de conſuetu
dine vel ſtatuto aut priuilegio talia p̃tinent ꝙ
ea q̃ legũt de elect. c. ſtatutũ in clem. blada
dũ triturãt in orreis ꝙ ea q̃ notaui ſ. de decã
mis c. errores dãpnabilis d. frugũ. Illatus
ra. otputa in aialibꝫ et alia q̃ ſez ad fructũ
ℓ vtilitatẽ victus p̃tinẽt rapta reſpectu ec
cleſiarũ cathedraliũ. Cõuictus. reſpectu eccle
ſiarũ conuentualiũ. Fulcitari debent q̃s
ſunt de iure vel conſuetudine talibꝫ vſibus de
putata. Et alia ſez bona ſiue emolumenta
Baronie. i. dñi talis nũ p̃ſt. ꝙ hoc exem
pliſicat ſtatũ dũ dicit. Oiz deriãe. c. hoc enim
ſub tali cuſtodia de q̃ hic loquit cadere ñ p̃ſt
q̃ dicãme ℓ oblacões in ſignũ dñij vniuerſa
lis dꝰ ℓ eius miniſtris refuſate ſunt ex de
cimis c. tua nobis xvi. q. i. ſi. peruertimini.

ℓ ſub regimine dñi talis cadere ñ p̃nt xvi.
q. i. c. in canonibꝫ ℓ q. iij. placuit xij. q. i. expo
dit ℓ dicta hoc vide notata in dcõ c. tua nob.
d. aliena p terñ. Appropriatas. i. in p
pꝛios vſus ꝓcſſas annexas ſiue incorpora
tas. Alia licita. ſ. q̃ ſunt oio ſpũalia vtpu
ta q̃ de iuriſdicõe ſpũali puemũt ℓ ñ reſpectu
alicuius dñij vel curie talis ꝙ ea q̃ legũtur
ℓ notãt de elect. c. ſtatutũ in clem. Occupa
re. in malũ ſoãt p q̃ vide q ſtripſi ſ. de decis
c. imoderate d. occupãt. Vt igitur. ij. ps.
Eligatores. i. conſtatores. Tuitiua. i.
ſ. eccleſiarũ cathedraliũ vel quentualiũ vacã
tiũ. Prelati. autr loquit ſez ſub vocabulo
generali ſic viz q includit quẽcũq̃ etiã cpo
inferiorẽ qui iuriſdicõez hz in loco de q̃ agit.
ℓ hoc eſt q ſequit qui iuriſdicõni p̃ſunt nõ li
mitando an talis ſit archiepus vel epus in
ferior ve platus. Publice. i. coram multitu
dine populi. Solẽpniter. i. in loco viz ĩ ec
cleſia aliquo die ſolempni vel feſtino vel dic
ſolẽpniter. i. cũ ſolẽpnitate a pte iuris requi
ſita vt ſez monachi canonica pmiſſa hoc fiat ꝙ
ea q̃ legũt ℓ notant de ſen. excõ. c. ꝙſtõez. Q vl
ti. li. vi. Interdicãti. i. phibeant ℓ hoc phi
bitio locũ hz monitionis ℓ q viam monitio
nis ſieri debet vt dixi ſupra glo. pri. Excũ
catorũis. ſuple late vt ĩ ſequitur. In ge
nere. i. non ſpecificando noia eorũ. Sed ꝛ
tra hoc opponitur de vi. ℓ ho. cle. c. i. in clem.
de ſen. exc. c. ꝙſtõem li. vi. de ſent. excõ. c. g na
tis ad fi. in cle. In quibus patet q monitõ
fieri debet noiatim ℓ in ſpecie ℓ non in gene
re. Soluctio illud capitulũ primum de vita et
honeſtate clericorum in Clemen. loquitur
in matrſione pene non late ipſo facto ſed in
currenda pus monitõe pmiſſa quã monitio
nẽ in ſuis terminis obſuari ꝙſeuit. vt ibi
dicit ſed hic loquit de monitõe fienda nõ ad
euitandũ penã infligendã ſed iã inflictã ℓ iõ
iniuriũ ſi in illo caſu requirat monitio ſpecifi
ca hic aũt fiat talis monitio in genere cũ ve
rũ ſit a pte iuris q̃ni pena iã a canone ſiue
ꝙſtõe inflicta nõ oz monitionẽ pcedere. Si
aut notatur extra de appell. c. reprehenſibilis.
d. ipſo ſuo genere p terñ. ℓ ſic. monitio de q̃
hic loquit ſit ex ſuphabũdanti ℓ ex gñi non
aũt ex neceſſitate licet in caſu quo quis ĩcur
rat excommunicationem ipſo facto ante de
nunciationem opus ſit denunciatione ipſius qui
dicitur inuaſiſſe ℓ de declaratione ſuper ipſo
facto de hereticis capitulo cum ſm leges li
bro ſexto. Ad dictum c. conſtitutionem
reſpondetur quod illud q ibi dicitur ſpeciale
eſt in illo caſu ℓ hoc apparet ex textu ibi dnz
dicit in hoc caſu ℓ. Ac ſi diceret ſecus poſſet
dici in alijs caſibus ℓ notatur ibi p Jo. an.
d. noiatim ℓ q vbi ſima exactis ẽ generaliter re
uenda ſiue denũciãda ſufficit vt generaliter no
mine prędit ꝙ equitatẽ videt ſentire Guarꝙ.

in dcō c.ostitucōz vt eū ibi recitat Jo.an. in
no.liz i cū illiz c.ostitucōz qđ ibi dz sit sca
ndz Nec ēt c.ḡuis pall.qz ibi fit mēcio vt no
minatim ℔ i spāle fiat momcio sīc ℔ in aliz
c.pall.Dñi in talibz casibz vbi iura exigunt
momcōz fieri illa fōr̄ suāda est Vbi tū dispo
nit lex siue ostitucō vt momcio fiat in genē
sufficiat illū modū suasi vt hic Vbi aūt req̄rit
momcio ℔ nō caueat expresse an fieri dēat i ge
nē vel in spē Quantū ad pnā mairendā in
genē puto q sufficiat in momcio generalis. Ex
aus tū si pna infligēda sit in spē qz tūc req̄ri
tur v omcio spāl Et circa hoc vide q notaui
s de vi.℔ ho.cle.c.extirpe habitz d. momitz
Quod lz dñs Ego.s.sic delimitantes Iatā.
in ostitucōe stephi archiepi editā in cōsilio
oxoñ.de q hēs j de sen.excō.e.i q.i. Donec.
hic vide q scripsi s de so.spe.c.i.d.donec ℔ tri
bz glo.se. Quā limam scz excōicacōis Cū
cēpserint scz dicti exchaetores ℔ ballini.
Et qz hic nō sit mēcio de tpe q dicta fi nam
obtēperint relinquit iudici arbitrio de officio
del.c.de mus ff.de iur dcis.l.i. Aliasue pe
nas s e.c.vt in uacētibz Et nihil tertia ps
Super hac i.sup tali vsurpacōe Penis
sus sm formā quā hēs j de pr̄s s e.i. Sta
tutū j de pr̄s c.i.de elect.c.generali li.vi.
vbi pz q hoc q regulā custodiā siue guardiam
aduocacōis sine defensionis titulū in eccīs
mouasteriis sine q̄nscūq; aliis pijs locis de
nouo vsurpare cōnāt ℔ bona eccīarū monas
steriorū ℔ locorū hiuōdi pōsumūt q̄nto cinq;
dignitatis hōre pfulgeāt sunt ipo facto excōi
cati Et cadē Quarta ps. Pertineat
ratione iuris patronatus.

Accidit nouitate per
uersa q cū eccīsiarū
plati de morū disciplina peccatis ℔ excessibz
subditorū nitūtur inquirere magistates ℔ ptātes ℔ alij seculares
officia impedire molientes eo
rū inhibēt laicis iporū tenentibz
aut natiuis ne ad ordinariorū cis
tacões pro suorū criminū vel ex
cessuū correctionibz canonice sub
ēūdis quorū correctio ℔ punitio
ad ipos ordinarios nosciāur per
tinere de iure vel cōsuetudine aut
pro testamētorū insinuationibus
probationibz aut calculis de bo
nis defūctorū adminstratis per
eos seu cōpotes ℔ alijs testamē
tarijs iuribz extra locū sui domi
cilij vemāt vel cōparāt tota eis
℔ ne in locis sui domicilij per pe
latos exerceātur p̄missa impedi
unt ℔ impedire procurāt nequi
ter sibiq; super hijs vsurpant
Alij p̄terea viros eccīasticos
iurisdictionē eccīasticā exercētes
℔ suis subditis pro eorū culpis ℔
excessibus pīnas corporales seu
pecuniarias imponētes ac ipos
facere cōgētes sicut ordinarijs ip
sis licet aut pro penitencijs cor
poralibz iuxta modū excessuū su
orū impositis redēptionē pecūia
riā pro vt iuste potērūt admittē
tes de ℔ super extorsionibz ex
actionis indictāt sicq; indictatos
attachiant ℔ incarcerāt ac super
hijs in foro seculari eos sibi rēde
re cōpellūt quibz multas pecūia
rias ea occasione in dicto foro se
culari imponi procurāt ℔ faciūt
indebite pro libito volūtatis.
Frequēter etiā multi cū iur
mis ℔ strepitu ad iudicia cōcur
rūt ac iudices litigātes seu habē
tes ibi alia expedire grauiter sic
exterrēt q ecclesiastica cōfundi
tur iurisdictio ℔ opprobriose of
ficiū platorū suspēditur ac in cul
pā facile homines currunt dum
pena nō repzimit transgressores.
impunitatē sibi penalē nutriūt ac
antiqui hostis insidijs leuē adi
tū pparāt ℔ frequētē. Alij si
quidē multos pro eo q causas ℔
negocia in foro eccīastico de iure
℔ cōsuetudine pertractanda ibi
dē cōtra aduersarios mouēt nec
non aduocatos postulantes pro
eis ℔ procuratores alios q; mi
nistros eccīasticos iudices cog
noscentes super hijs indictari
et attachiari et etiam alias in fo
ro seculari multipliciter fatiga
ri faciunt ℔ procurant. suis q;

tenentibꝫ & alijs ad eccleſiaſticū
pro cāis ſeu negocijs in ipſo de
cōſuetudine vel de iure tractādis
recurrentibꝫ ſi nō deſiſtant & i fo
ro ſeculari ſuper hijs litigent im
ponūt ſepiſſime gues multas ip
ſosqꝫ affligunt & vexant iniuſte
multimodis laboribꝫ & expēſis
Alij vo epos iuriſdictionē ſuaꝫ
in ciuitatibꝫ. ſeu locis alijs eis
ſubditis debite exercere volentes
in de et ſuper hijs q̄ ſpectāt no
torie ad eoſdeꝫ ſeu pro exercicio
iuriſdcōis eccleſiaſtice mandata
ſua licita & canonica deſtinātes
execucōes qꝫ eorū debite faciens
das impediūt vel impediri pro
curāt iniuſte ac nūcios mādata
hmodi deferentes & facere debi
te iuſtas execucōes volētes capere
vberare & male pertractare in
iurioſe p̄ſumant· Quidā ecia
dm̄ tēporales & eorū ballini bo
na decedenciū ab intēſtato in ſus
is diſtrictibꝫ ad ipſos dnos p̄tēs
dentes fore q̄ uis erronee deuolu
ta ne per ordinarios bona hmo
di pro debitorū ſoluc̄oe ſic decedē
tiū ac in alios pios vſus pro ip
ſorū aiarū ſalute cōuertātur vti
liter prout cōſenſu regio & mag
natū regni anglie tangꝫ pro iure
eccleſiaſticaqꝫ libertate ab olim
extitit ordinatū impediūt in de
rogacionē eccleſiaſtice libertatis
iuriſdictionis & iuriſdcōis eccleſiaſtico
rū impedimentū & leſionē enor
mē. Nos igitur p̄ntis deliberā
cōne cōcilij oēs & ſingulis in p̄re
miſſis vel eorū aliquibꝫ delinq̄n
tes ſeu p̄miſſa vel eorū aliq̄ faci
entes cōſenſum ad ea dātes cōci
lij auxilij vel fauorē aut ea vel
eorū aliqua in ſuis fcā negocijs
noibus eorū rata vel accepta hñ
tes hoc ſacro approbāte cōcilio
pronūciamus maioris excōis
ſīa innodari quorū abſolucōem
dioceſanis locorū ſpāliter re ſer
uamus & delinq̄ntes hmoi q̄re
lāmis ſingulis in cūctis eccleſijs
parochialibꝫ nrē Cātuar. prouin
cie excōicatos in genere precipi
mus publice nūciari.

HActenus nouitate perpen-
ſa Iſta oſtō fuit Joh. ſtratford
& hꝫ duas ptes p̄ncipales In p̄
ma fit relatio grauaminū diuer
ſorū p̄ ſeculares p̄ſōas iudicibꝫ eccleſiaſticis
& otra eccleſiaſticā libertatē illatorū In ij.
vbi nos igit appoit remediū p ſtatutū p̄āle.
Platti quidē eccl̄aſticā iuriſdcōem optinē
tes Marſilius quorū ſi idiſciplinati ſint
reformacōem ſolliciti eē dr q̄lz p̄iatus hñs iu
riſdcōem qz hoc ſolū bñ agit vt vita hoīm cor
rigat xxiiij.q.v. p̄ſt & ipator dicit legibus
nris mores intēdim⁹ cōrigē. C. de ſenādis
nupc̄. l.i. ad idē xlvi.di.c.i.eī de vi.& ho.cle.c
vt clericorū plus nāqꝫ valēt hoī mores quā
diuicie multe ff. de tu.& cu.da ab hijs l. ſcire.
petis petm̄ ē volūtas retinēdi vel ꝓſequēdi
q̄ iuſticia vetat & vſqꝫ a deo petm̄ volūtariſi
malū ē xv.q.i.ſi. liſt vel petm̄ ē mali ꝓpetra
tio & notat de pe.di.i.ſi petm̄ vel ſ aug⁹ petm̄
ē dm̄ fem̄ vel ꝓcepta otra legē dei excelſi
hus de q̄bꝫ notat de exceſſ pl. q. cōiter p hoſt
ī ſumma Magnates i. potētes in populo
ptātes. i. viri ptate poſiti vōe officij q̄bꝫ eī
potēciores ſint pares eē ū poſſum⁹. C. ne hu
at potētioribꝫ l.i.& dr in maſculino genere hꝫ
ptās nom̄ mgrātus eī de hoīcidio c. tua nos
. q. ad vlt. qñqꝫ ī ſei mō poſt p eos eī de iud.
c. ſignificauerit Seclares ñ g⁹ ꝓhōdit ptā
tes eccl̄aſticas cū ſit ſtatutū p̄āle & ſtricte ꝓ
hanc dēat ī ſuis limis ō pe. di. i. q. nec multē
tes i. tnātes machinātes patrātes ex cogi
tātes vel diſponētes & ē moliri aliq̄d cū mo
re & difficultate agē & ē ꝓpe de magnis rebꝫ
machinari notat iij.q.v. accuſatoribꝫ d. mo
liant p arch. xxxiij.q.i. veꝝſiti d⁹ molit p eū
dē Comitū Prelatorū Baronū, i. magnatū ſi
ue ptātū tenentibꝫ liberis vt differat a ſer
uili natiuo i. tenētibꝫ q̄ ſunt ſuilis ꝛdicōis
& dicūt natiui q̄ naſcūt ſui inſti. de iur. p
ſonarū q̄ ſui aūt & de iure regni dicūt natiui q̄
in matrimonio nati ſunt ex pre ſuo licet mr̄
ſit libera q̄ tñ de iure ciuili ñ prodit q̄ de iure
ciuili plus ſeq̄t vtrū inſti. de mienuis q̄. i.
idē ē ſ canones eī de nat. ex libero vētre c. i.
Cadiuatariorū hoc plus noiant platos nā
& q̄lz platus ordinari⁹ dici pt de iudic. c. de
terminus xv.q.iiij.c.i. q̄ dic ꝙ ea q̄ notāt de
of. ord. q̄ q̄ gtiēt ꝺſ. q̄t ō ſubditis p hoſt. ī ſūa

Criminū Ex illa tñ ē ista q̄ hñt ibi pre
atis ē exæssibz ēē. vñ q̄ crimē ē pctm̄ idē im
portat Dctas tñ q̄ crimē ſ qđ n tat Jo. an.
xxv. di. vnū ꝯatiū ḡ. nūt ät v. noie ät sumit
q̄tuor modis ē ibi vide nōta p archi. Duō ät
dnt pctm̄ ē crim̄ hēs nota tūl xxxi. di. c. i. ibi
vbi appet q̄ crim̄ dr ḡue pctm̄ qđ ē a causacō
ne dignū Et ctra hoc vide notata de re. iur.
c. pctm̄ p Jo. an. li. vi. Et h vide q̄ dicā j ca
sen. exē. c. i. v. crimē **Quorūſ.** criminū sine
exæssuū **Cōsuetudine** q̄ dat iur sdictōez
de iudic. c. nouit v. ꝯsuetudo de ꝯsuetudie c. iij
li. vi. etiā ꝑuate psone nō tāḡ ꝑuato ſz noie
bñficij de ſo. ꝓpr. c. ad ꝯcangat **Calculū.** i.
xpotis. C. de errore calculi p totū p eos ſcz
ſubditos **Seu cūnate.** Expō ē illi q̄ di
xit calculū **Testamentarijs iuribz.** de q̄bz
dixi ē plenḡ de testantis p totū **Qui de**
micilij. ſ. talū tnētū vel natiuoꝝ **Curā**
tis. ſ. ordinarijs **Et in locis** vbi. ſ. plati
vel ordinarij acēdūt ad ipsa loca **Qui de**
micilij. i. dōrū tnentiū vel natiuoꝝ **Cē**
huic ire repetendo ſuple i ud qđ ē dr ne ēē.
Dremissa ſcz in ſſitio de moribz indiſcipli
natis precatis ē exæssibz subditoꝝ ē vt m
talibz fiāt debite correctiōes Jtē vt testamē
ta plēt̄ ē insinuent ē ad mmistratorū ꝯpa
ta audiāt **Impediūt** p se **Procurant**
opa cōſilio ꝓsuasione qt̄ ꝯpacōe. Nā istis
modis male ficia pretāt .l. di. ſi quis viduaz
xxiij. q. vltā. in ſi. de homic. sic dignū lxxxi. di.
tāta de cle. pug. in duello c. ij. in ſi. de huo vor
rupto l. vlt. p suadere ff. de d. sig. l. sepe nſti. de
oblig. q̄ ex delicto nastūt ḡ. opa **Et nigz** ſcz
magnatibz vel ptātibz **Usurpāt** in ma
la pte sumit Et hēs file de elect. c. vsurpare
d. generali p archid. li. vi. **Alij ūterea** eti
am nō magtes ueqz xtāos Et hic recitatur
ḡuamē aliud **Exercēteu** supla de ꝯsuetu
dine vel de iure **Culpis** i. delictis vel nfa
mijs **Pēas corporales** reputa fusti ga
cōes sue disciplinacōes de q̄bz loq̄t c. feli
cis de pmis ḡ. nā ät li. vi. Et tal pēa ꝯpal
maior dz imponi nobili q̄ vili vt notat Jo.
xxiij. q. i. c. q̄ otra d. ignobiles xli. di. nō ꝯ
gāt p eūdē ex de iureuit. nā q̄dā p bern. **De**
ciūarias q̄s ſm opinnē quercūdā ad ppm
lucrū nō recipiet platus ſz cuerti dñt ad vti
litatē eccie de pmis c. ij. in glo. ſ. ā ē pene ci
uiles cuertūt in op̄ publicū. C. de n militāt
l. i. de hoc videas ex de offi. ord. c. irrefragabi
li in fi. Et vide h q̄ notaui ē. de offi. archid.
c. eisdē d. pēa canonis ē c. archi. d. sub pēa **Ex**
pēteq expulsiōe auctoritatiua q̄ sit p rensus
ne **Caldē.** ſ. pmas **Dicet** ſcz ipone pmas
ꝯpales vel pecuniarias talibz delinq̄ntibz Et
hic aduertendū ē ctra impoſitiōz hmōi pecū
marie pecuniariarū p vivos eccliasticos infli
gēdarū q̄ diuerse sunt opiones Jo. de cro
xij. q. ij. c. in antiquis arguit q̄ ab eccliastico
iudice pt pēa pecuniaria infligi vbi allegat p
ē ot̄a Et q̄ vbi de crimine agit ñ p modū
acausacōis sed dualiter pt infligi. pēa pecunias
ria p iudicē ecclīastū/notat de offi. ord. c. diu
lect d. emende p hoſtien. ē c. c. p Jo. in no.
Dz otrariū facit c. ti. c. irrefragabili in fi. de
pmis c. liz. Dz hoſtien. ibi q̄ otraria loquit
cū puata psona vel cū cā anarcie viri eccleſia
stici pnas exigūt ē extorquēt Alij dicit q̄
vbi pene ſpūal imposita est a iure tūc hjs q̄
bz nō liz illā mutare vt sunt inferiores plati
nō est licitū pēā pecuniariā infligere ē nota
tur p doct. dō c. liz ē p hoſtien. in summa de
offi. ord. ḡ. qđ pertinet ē notat xviij. di. q̄m ḡ
dē glo. vl ti. p Jo. Alij dicit q̄ vbi pena pecu
niaria nō timet nō est infligēda Alias ät sic
q̄ illa pena infligēda est q̄ magis timet vt
notat xciij di. dictū p Jo. Ubi etiā notat
archid. q̄ in ſſoro iudiciali eccleſia nō pt mu
tare pecuniariā pena p aliis omissis nisi vbi
inuenit a canone diffinitū Jdē tñ archid. no
tat xxiij. q. iij. ea vindicta q̄ vbi pēa pecunia
ria plꝰ timet tūc ſm hug. epūs in bonis pro
prijs clericū pūire pt. Et hoc credit Jo. in
coll. verū q̄n credit p via inſſicōis ex offi
cio Deus si p via acausationis q̄ tūc debet
fieri iustitia sic petitū est. Dz in c. venerabili
bz de sen. exē. li. vi q̄ diuq̄/appet q̄ tales pe
ne pecuniarie nō pñt leuari de iure cōi sz pos
sunt de ꝯsuetudine Et hoc verū intelligit Jo.
in coll. q̄n pena certa limitata est in iure nec
sit tal q̄ dispensare possit q̄ sine pumēdo sue
ignoscēdo hoc solū bñ agit vt vitia hominū cor
rigat xxiij. q. v. pdest Vel forsan melius dicī
pt q̄ id qđ ibi dr loquit in iudice nō ordina
rio deliq̄ntis ſm eū. Tu ctra hoc videas q̄
dixi ē de offi. archid. c. eisdē v. pena canonis
Denitēcijs corporalibz Hec quintupli
ces sunt Nā vna est ieiunij siue abstinendo
p matrimōz de q̄ habet̄ xc. di. Si q̄s otrista
tus Alia urbernacōis xxiij. q. v. ārāe illo
rus Alia seruitutis xxxvi. q. i. de raptoribz
Alia publicationis omniū bonoꝝ lxiij. di.
adrianus Alia exilij lxiij. di. in synodo m fi.
Da hjs pmis plenḡ notat p Jo. in summa
ofessorū li. iij. c. xxxij. q. i. **Nudū excessi**
uum pena namq̄ debet ꝯmensurari delicto
de re. eccl. non alie. c. ij. glo. fi. de iure patrona
tus c. pastoralis glo. fi. de translatione epis
scoporum c. quanto/ē ſm grauitatem delicti
pena imponi debet xxiij. q. i. non asseramus
aucten. vt fratrum siij toll. ix. **Redemp**
tiones pecuniarias vt scilicet pena ꝯpo
ralis mutetur in pecuniariam. **Iuste**
poterunt extra de raptoribus c. m archi
episcopatu de iudeis c. postulasti Et hic si fi
at per eū qui pt sup crimine dispensare vbi ē
certa pēa in iure limitata ē prudēt ex officio
meo Nam in talibz iudex equitate seruata
pecuniam debet decimando in humanioꝝem

ꝯdem ſm q̄ ꝑſonas cauſas loca ꝛ ipſa tp̄a di
cunt poſtulare prauiam ex auaritie fomite q̄
ſubtiligo fieri qñ ſibi vtilitet niſi ſocie vbi ſta
tutū eſt Si quis tale quid cōmiſerit tm̄ ſolu
mat tūc em̄ ꝑt leuare ꝛ vtilitate ſic loquit ſub
quoſdam extra de officio ord̄.c.dilectus Et
extra de calicijs ꝓuentū ꝛeſeruāte vtilitū
tale ſtatutū nō videt̄ rōnabile qz fiant dis
cit hoſt.in ſumma de conſuetudine ¶.qualiter q
dam dz vltī.prr talia ſtatuta iuitantur ꝓies
ad crimina cōmittenda talis nāqz non timet
pnā prauie qui ſuſpendio nō terret Ar.ad
hoc Inſti.de lon otū captorū ¶ ſed ne dū tan
tia Admittentes.i.reſpicientes ¶ Dñi
per hoc ſcz ex tot ſonibus ſiue prauis ſic
creptis Ecc̄ie ſcz vivos eccleſiaſticos Di
hoc ſcz vivis ſeculanibus Cōpellūt̄ p bre
via regia ꝛ p pceſſum iudicū ſeculariū Mlti
tāl que impoñ nō dñt niſi ꝓpter vtilitū cōis
mada fiant notant Jo.de butrig.ꝛ barth.
.C.de interdictis ꝛ vlcg.l.ſi.ꝛ nota q̄d mul
ta ꝛ pena differūt nā pena eſt ordinaria mul
ta vero arbitraria Dñi in multis appellat
nō in pnis .C.de appell.l. in multis ff.de ſ
ſig.l.adhuc ¶.i. l.ſi qua pena de materia mul
tarū habes plene notatū de ſen.ꝛ re iudic.
Rubrica de multa p hoſt.in ſumma vbi vide
as Ea arcal ione qz ſcz a delinquentib9
extrahunt pecunias Impunit̄ ipſos iudi
ces ſeculares Procurāt̄ ſcz ore alio ꝛ
ꝑſuaſione Factū ſpacione Frequēter
etiā tractū grauamen Multi ſuple ſeculā
res .Turmis .i.ſocietatibus hominū ꝑ
prie triginta ſm Januenſ Improprie tm̄ lo
quendo ꝯtinet paucitores Strepitū .i.eſt
clamore ruimore ꝛ magno ſonitu Iudem
ſcz vbi exercentur indicia eccleſiaſtica Alit̄
que ſcz nō ꝑtinent ad cās vel litres Cōfun
ditur .i. ſtruatur Prelaturā .i. iudica
tum eccleſiaſticū Impedit̄ur .i. retarda
tur Culpā .i. tranſgreſſione Facile .i. faci
liter Ioues ſcz in talibus tmus vltōres
Pena ſcz p aliquam legem appoſita Res
primit .i. extrahit vel refrenat Sibi .i. eſſe
tranſgreſſoribus huiuſmodi Penalē ſumo
q̄ eſt ſupra Impunitatē ꝛ dicit̄ impuni
tas eſſe eis penalis vel pene que debetur pe
nato talium tales nāqz peccant mortaliter q̄
factū ſtrictū ꝓceptū iuris vt notat hug.xix
di.c.nulli ad q̄ ſunt de ma.ꝛ obe.c.ij.de ſen.
excō.c.ij.ibi dāpnabiliter ꝛ notatur p bar
tho.ff.de iure int̄.l.ſiquis pro eo vñ niſi ſpi
rant nutriūt ſibi pnā eternā Antiqui
hoſtis .i. diaboli qui aliqñ dicitur leuiathā
xiij.di.c.nerui Qñqz minimus hō extra de
elect.c.licet qñqz hoſtis .i. hoſtis verſutus.
xvi.q.ij.c.i. qñqz hoſtis antiquus vt hic ꝛ
ij.q.v.hz qñqz nequiſſimus hoſtis eccl̄. di.
qñqz ſumbus vt Job. xxvi.qñqz mendax.
Jo.viij.qñqz homicida qñqz peccat in pſ.qñ

qz ſpūs immūdus luc.xi.qñqz ſpūs maliz
nus in pſ.ad michilū deductus eſt in oſpectu
eius malignus qñqz ſeruus vi.di. teſtim.
qñqz manducatiū xi.di.ſi papa qñqz magiſter
ciaſdonis xlvi.di.c.i.qñqz belſabuch xxi.di.
c.i.qñqz behemoth de pe.di.i.ꝑ manducatiū qñqz
inſidiator vij.q.i. ꝙuis .qñqz leo ꝛ draco ex
otem c.ꝛ e.q̄.hoc tm̄ in ſi.ꝛ hec notantur.
xiij.di.dicto c.numeri glo.i.p arch.qñqz ecl̄
am dicitur princeps mūdi xxxij.q.ij.c.i.per
Jo. Ieuē aditū qz dyabolus acutus videt
eos quos capit in aliquo pcto quā eos qui
ſunt in converſatione bona vel die leuem aditū
qz deſidli conſentiūt ad male agendū Nec vt
debeant ſuggeſtioni diabolice reſiſtūt. Alii
liquidē quartū grauamen Multos tam
clericos q̄ laicos Pro eo .i.ea de cā . De
iure ſimile hēs de immunitate eccleſiarū c.
.i.li.vi.ꝛ pone exemplum de ſoro cōpe.cā ſit.
xi.q.i.cpianis ꝛ c.relatū ꝛ e.experiende ꝛ q̄ſi
p totū de cle.coniug.c.clericis ¶.i.li.vi. Cōſue
tudine ſuple aliqua de immunit.eccle c.q̄m
vt intellexim9 li.vi.talis namqz conſuetudo
cū ſit pſcripl dat iuriſdictionē vt notatur ex
de iudic.c.nouit ubi conſue.de conſuet. c.iij.li.vi.
etiā priuato pſone nō tm̄ tanq̄ priuato ſz no
mine būficij de ſo.cō.cū ctingat q̄ nota . dat
etiā iuriſdictionē in cauſa laicorū p quo vide
extra de ſo.cōpe.c.licet. Quidē ſcz in foro ec
cleſiaſtico Per nū ¶ Miſtros viz actos
nū ſcribas ꝛ regiſtrarios clericos ſtrictes
ꝛ appariteres Super his ſcz cāis ſpe
ctantibz ad forū eccleſiaſticū Alias .i. alio
is modis Teuētibus ex hac lra appet q̄
tota iſta cōſtō refertur ad id q̄ in principio .
dixit de magnatibz ꝛ potestatibz quorū noīa
tinere nō pūt ꝛ hij qui curias inter tenentes
ſuos hūt ꝛ ſuant quibz auctoritatiue ipare
pūt nam ꝛ tales potestatē in ſuos tenentes
habere dicendi ſunt vt notat acurſ ff.de teſti
bus l.ꝑdonei Et aliis nō ſuis tenentib9
tm̄ ipō ſcz foro eccleſiaſtico Nō deliſtūt
ſile hēs de immunit.ec.c.q̄m vt intellexim9 li.
vi.ibi a lite cauſa ſen cōne deſiſtere appellunt
Impunitū ex hac lra pz q̄loquit de habē
tibz iuriſdictiones in ſubditos q̄ priuato ñ lites
nec tales impoſitiones facere affligūt .i. cruci
ant deſtruūt diſſipant vel deuaſtat Alii ne
cq̄ quintū grauamen. Cōtra ꝑſus loquitur
ē in generali de iniurijs fcis iudicibz eccl̄aſti
cis quibuſcūqz hic loquit in ſpāli de iniurijs
fcis ipſis cōtra notarie exēpla hēs ff de pe
nis c.i. ad exhibē vbi ſcz pmatia vel ſetūda
ria actio cōpetit ad eos pro exercitū in
diſcretis hec lra pt intelligi duplē vno mō
q̄n volūt exercere iuriſdictiones ſuā ꝓpriā nō ipe
diendo alienā Alio mō q̄n volūt pti iuriſdictione
ꝓpria ſuſpendendo p tpe alienā ſicut otigit videt
de in caſu appellationis etiam querelarum
que referuntur ad iudicem ſuperiorem.

Stricta et tantum. Et pena sola pfumitur ar. ad hoc de ſ. inſtru. c. Cum dilecti de exceptionibꝫ c. ad audiendū Vnde ſit manifeſtū ſit illicitū. Dic vt notatur de offi. dele. c. poſtulatis ꝛ. ꝑ ſciat ꝙ Bart. Sed ꝓmū dum eſt ꝙ decreto iudicis optime facit extra de ſent. c. in pūcta de re iudi. c. ſiant ꝑ c. Cū inter ff. de re iud. l. ꝛes iudicata. **Debitæ ſ.** ſum formā mandati **Tempus dilat.** ſcꝫ ꝙ ſi.

Procurant ꝙ alios. **Mandata** huiuſdi ſcꝫ exceſſū de quibus in ſcꝫ loquit hic clauſula Et ſic hoc quod hic dicitur non extendi tur ad alios nūcios iudicū inferiorū cum in oſtitutione penali qualis eſt iſta ſtricta. ma tertꝫtatio ſit ſtanda ff. de pena l. interpreta cione de pe. di. ꝟ. i. pene Et ſi in nūcijs abbe tū pridem canonicum ꝑ archidiacono noſtro nō habet locum pena inferiꝰ impoſita ſed in ali ijs officialiū epūcum puto ꝙ habeat locum pena Nā tales officiales hūt item oſſicium nū ipō epō de conſuetudine c. ij. li. vi. Vnde cum inter nūcios epi ꝑ ſui officialis ſit omnimo da ſimilitudo bene ꝓt dici item ſieri debere qđ ꝑ hic dicitur de nūcijs ipſius epi. Et in hoc caſu non dicitur fieri pene intendo ſunt notatur de temp. ordi. c. i. ꝙ Jo. an. li. vi. **Valeat tem.** Loquitur itaqꝫ hoc oſtitutio in actu ſi endo non tū in actu iam facto Et ſic videt ꝙ hec oſtitutio nō habet locum ſtatuens qui mittit execūtionem fieri ſed poſt ipſam factā nūcios male tractāt Et hoc puto verum ex vi verborū huius ſtatuti que hic nō dimnt. Di tū tales nūcij ꝙ iniuriosa facta hmōdi in pdiantur poſt factam execūtionem in pūcto ne certificent iudicem de limitato tūc ei tale certificatio ſit ꝓ mandati eius directi eſtimo ꝙ etiam impedientes vel paruūtes impediti tales nūcios quo minus certificarit iudicem vel alia facāt que ſunt requiſita poſt execūtionem mandati in pūcto alligantur pena huius oſtitutionis ꝑ etiā illius qū vō intellexim⁹ de immu. eccl. li. vi. Nam ꝑ tales nūcij etiam non ſunt ad iudicium vocati di vſqꝫ ad eorum nūciationem ſuiſtim ff. de in ius vocando l. ij. ꝟ. ſed nec eum vbi de hoc ꝙ Bart. **Male pertractarꝫ.** omnem modum iniurioſe ꝓtractationis includit.

Iniurioſe Ex hac lē apparet ꝙ ſi aliqs talem nūcium auctoritate iudicis ſeruato ꝙ eſſu legittimo capi fecerit attachiari vel arreſtari ꝓ aliqua offenſa ꝓius facta ꝑ ipſum ſm legis regni exigentiam fecerit arrestari manifeſti non tenebitur hac pena que infra ſequitur quia non dicitur facere iniuriā qui vtitur remedio iur. ſibi competenti de elect. cum eccleſia vulturnen cum ſua glo. Et hoc verum puto ſi non ſit talis captio veſtatio vel proceſſus animo malignandi ſed iuſticiā conſequendi Non enim dicendus eſt quis iniurioſe aliquid feciſſe niſi culpa interueniat ex de iniurijs c. bl̄mo Et iniurioſe ſi quid fieri debuerit ex animo ꝓ. ꝙ. i. c illud. Vnde ſi non interueniat animus male faciendi non eſt dicendus fecīſſe iniurioſe C. de iniurijs l. ſi non ſoluta ff. ad l. aquil. l. ſed ꝑ ſ. illud. Dicas tamen ꝙ ſi dubium ſit quo animo aliquis tale quid fecerit vi tendum eſt quale ſit ipſum factum vtrum ma delict ſit factum vel dictum de ſe iniurioſum vel indifferens. Primo caſu quando dictum eſt vel factum iniurioſum tunc aut de ſui natura eſt huiuſmodi vt puta aliquem verbis turpibus vel opprobrio ſe vituperando tūc per ſumitur aliquis malus niſi probetur cōtrarium vt dicta l. quicū Si vero non ſit dictū vel factum iniurioſum de ſui natura ſed ex aliqua circumſtancia aggrauante tunc etiam in tali perſona contra quam eſt preſumptio iniurie preſumitur animus malus verbi gratia. Aliquis ſciens aliquem habere mandatum vt det eum vel animum volens eum impedire vel aliunde vrere abſq; aliqua cauſa rationabili penis fingit contra eum aliquā actionem de qua non clare conſtat talis preſumendus eſt malo animo hoc fecīſſe ff. de iniurijs l. iniuriarum ꝟ. ſi quis per iniuriam. Venus ſi prius habuerit iuſtam cauſam cū ipſo litigandi vel eum alias in iudicium trahendi ꝑ de cauſa ſua tenebat maxime cum iam primo potuit eum conuenire non ante Nā non fecit iniuriam qui vtitur iure ſuo. Et iuris executio non habet iniuriam ff. de iniurijs l. iniuriarum ꝟ. is qui iure Ibi vero iudex ex officio ſuo aliquem talem adiit arreſtibus vel ponit ſub areſto vel aliquid cōtra eum mandat preſumitur ex perſona indicis quod hoc nō fecit iniurioſe ff. de iniurijs l. iniuriarum ꝟ. is qui iure publico Et idem ſi alius de mandato iudicis aliq. id fecerit q ad iuſticiam pertinet ſicut patet dicta l. iniuriarum ꝟ. ſi quis quod decreto Ad hoc etiam patet exemplum in magiſtro verberante diſcipulum Nam non preſumitur fecīſſe animo iniurioſe ff. ad l. aquil. l. ſed ſi quis magiſter Ibi vero factum eſt indifferēs quia qđ factū eſt vel dictū ſe poteſt habere indifferenter ad bonū vel ad malum tūc qr dubium eſt quo animo id factum eſt vel dictum tunc debet interpretari in meliorem partem de re. iud. c. eſtote Et hec omnia notata ꝑ Bart. dicta l. iniuriarū ꝟ. is qui iur. ꝑ hoc Cyn. C. de iniurijs dicta l. Di nō comitt. ꝟ. Septimo quero Di tamen ex coniecturis aliquas appareat de propoſito faciendi vel dicendi tunc preſumitur animus malus ff. ad l. ne. de l. i. ꝟ. ꝑ qui hominem Si appareat de propoſito ex coniecturam aliquam tunc nō preſumitur animus. Id quod vide notata ex Cyn. C. ad l. ſotuel. de ſic l. ſi quis aut ſilo verſiculo Diſſimo quero.

Quidã regiã sertũ genuamẽu. **Dñi terre** vrales/ supple tpalem iurisdictionem hñ tes **Dñitur**/ i. iudices illius iurisdõnis ꝫ est vulgare normanorũ ꝫ gallicorũ vt no tant doct. de immunitate eccle. c. qm̃ vt intel leximus in principio li. vi. **Districtiũ**/ sic dictis a distringendo ꝫ propie pt̃inet ad crimina vl exactus & pbationibus liet in principio ꝫ notatur de elect. c. ne romani ỽ. districtꝰ p vsil. in clemen. dict̃ ꝙ districtus territoriũ ꝫ dioc̃. quasi p eodem supponuntur vñ nichil aliud sunt ℈ vniuersitas agrorum infra fines alicuius loci existens vbi sit ali quis ius optinet ipandi extra de pbat̃. c. lis net ꝫ dicitur districtꝰ a distringendo ꝫ terri torii a terrendo eo ꝙ ibi sit districtus delin quentiũ ad terrorem vt in l. pupillus ℌ. ter ritorii ff. de ỽ. sig. ꝫ ad quẽ pt̃inet districtus vl territorium nota ibi per vsil. **Erronee**/ Error iste patet ex hijs que legũtur ꝫ nos tantur supra de testis c. ita quorũdã ℌ. nec ñ ꝫ ibi ỽ. ab intestato ꝫ ỽ. descendentiũ ꝫ c. statu ti vbi de hoc ỽ. intestatis. **Tũlensu regiu**/ Ista lra̅ fortificat id ꝙ dixi supra de testamẽ tis c. statutũ ℌ. testis ỽ. approbatis ꝫ ỽ. ec clesiasticarũ libertatũ ꝫ nota bñ ꝙ dicit de ẽ sensu regio qt talis ordinatio edã in fauorẽ ecclesie mero motu regio ꝫ dñorũ tpaliũ fa cta nõ valeret nisi quatenus ad requisitionẽ ecclesie fieret vel postea ab ecclesia approbaret, extra de ẽstõnib9 c. ecclesia sancte marie vbi de hoc. **Per iurẽ**/ sit̃ prius ordinato ꝫ i vi rio ecclesiasticis stabilito ꝙ dic vt supra. **De testiũ** c. statutũ ℌ. testis ꝫ c. ita quo rũdam aũ ibi notatis ñctis glos ad quas re misi supra c. ỽ. errones. **Aliquin**/ aliquo regis temporibus hoc ordinatũ sit non regio. **Ecclesiastice libertatis** de qua dixi supra de testis c. statutũ ℌ. testis ỽ. ecclesiasti carũ libertatũ. **Ecclesiasticorũ**/ supple iu dicũ. **Pars initurꝰ** ỽ. pars principalis **Delinquentes**/ aliquo sit̃ modorũ qui se nãtur ꝫ sic generaliter dm̃ tñet vt sit̃ refe ratur ad quẽãqꝫ modũ dictꝰ p̃missa vl eoꝝ rũ aliqua delinquendi ꝫ sic dictio ꝫ j. que se quitur exponitur pro idest ꝫ sic sumitur ixti di. primatus in fi. ỽ. aduocationis ꝙ archid. **Facientes** in ꝑsona ꝓpria vl dic vt dixi supra de iudic. c. Item omes ỽ. fecerint. **Cũ lensum** offendentes nãqꝫ ꝫ agentes pa tria punitur extra de offic. del. c. i. vbi no tatur de ofensu quadruplis ꝙ terñ. cõsilium quõ abstrat a ofensu ꝫ ꝙ qñqꝫ punitur ꝙ cõ sensu notat̃ ge. se. va. c. i. ỽ. cõsilio ꝙ Jo. an. li. vi. Et dicta hanc materiã quõ aliquis de trahatur ex cõsilio vide supra de so. spr. c. dictũ ỽ. consilio. **Auxiliũ vel fauorẽ** de hijs diuersis dicto c. dictũ sub eisdem verbis. **Ma ioribus enim** hic vide ꝙ scripsi supra de iudi. c. Item cões ỽ. sic noic. **Fiata**, i. fra

mꝫ stabilia sine immutabilia. **Diocesanis** sic utiqꝫ abbates archiꝑs. ꝫ inferiores iudices nõ ꝑsit tales absoluere. **Spãliter reseruã** dm̃ ex hoc appet vt videtur ꝙ archiepus nõ ꝑt tales absoluere nisi in suã diocesi nã reser uando diocesanis absolutionem aliũ videtur sibi in ipsoꝝ subditis absolutionem abdica re ar. ad hoc extra de purgã. c. grauẽ ỽ. reser uatio absolutionis facit ꝙ alius non ꝑt abs soluere qui alias hoc facere posset vt ibi nota tur sed illa decret. non obstat qꝫ loquitur in casu quo supior reseruat sibi ipsi absolutio nem hic tamen supior reseruat inferioribus sit̃ epis absolutionẽ ꝫ hec reseruatio hoc ope ratur ꝙ inferior epo diocesano nõ ꝓterit ta les absoluere ꝙ hoc tamen nõ excludit supi or vt est archiepus quin possit eciam tales absoluere. Nã licet epi possint absoluere inde tentes in penam canonis puncialis cõtiñ vbi non sit reseruatio alteri nichilominus ꝫ ipse archiepus hoc idem ꝑt facere vt notant Jo. an. Anth. ꝫ petrus de ancho. in dcõ c. grauẽ ꝫ ad idem facit̃ nota ꝙ doct. extra de sen. excõ. c. nuper. **quater illis** sit̃ tempori bus quibus ꝫ alijs sine pmulgantur vt legit̃ infra de sen. excõ. c. vlti. **In genere** vbi sci liet ignorantur nomina ꝫ persone delinquẽ tium. Alioquin si persone note sint tunc pre missa citatione vt allegent causam rationa bilem quare nominatim ꝫ in spẽ denũciari non debeant excõiati nulla causa racionabi ꝓpsita possunt notati ꝫ in spẽ pro sic excom municatis declarari ꝫ denũciari. Cir ꝙ vide ꝙ dixi supra ꝑ. c. contigit ỽ. in genere. Circa medium.

Idem

Seculi principes po testatem recipientes a deo ꝙ ecclesie sacer dotes superbosũ cer uicibus imponere nequeũt solẽt ab ipsis terrore discipline sue po testatis gladio extorquere Un de veneranda tradit antiquitas ꝙ si excommunicati humilitatis graciam ꝫ reconciliationis affe ctum animo obdurato arrogan ter abiciant inuocata regia põte stas in auxilium teneatur ex de bito rigore seueritatis rebel les huiusmodi compescere Cu stodia carcerali.

Sed ℞ contingit interdū quod
pro excommunicatis ℔ manifestis offensis ad significationē ꝓlatorum prout consuetudo regni anglie optinet captis et carceri mancipatis per breue regium de mandatur episcopi ꝙ quod si sic capti de stando mandatis ecclesie ℔ parendo iuri cautionem exhibeant ipos a quibus detinentur carceribus faciant liberari
Alioquin si episcopi hoc non fecerint sicut ante debitum satisfactionem non pūt nec de iure tenentur vicecomitibus aliud breue dirigatur ꝙ cautōne huiusmodi ab incarceratis accepta eos liberet indilate ¶ Suggestio insuper regie curie licet minus vera citer pro tali excommunicato incarcerato ꝙ ipe paratus est mādatis ecclesie obedire ¶ Mandatur vicecomitibus vt incarceratum hmōdi excōmunicatuz vel parcium ad quarum instanciaz excōmunicatur non habita mentione a carcere liberant ac dimittent Et qnqz vt prius suggesto ꝙ excōmunicati incarcerati pro tali causa que ad forum ecclesiasticū non pertinet excōmunicatione hmodātur datur vicecomitibus in ꝑceptis ꝙ si pro causa hmōdi ℔ non alias excōicati ℔ incarcerati fuerint ipos tunc tales citer liberare nec processus iudicū ecclesiasticorū super causa excōicationis hmōdi quoquo modo prohibetur sed sic excōicati in suis ꝓdictis casibz ad mādata ℔ ꝑceptа hmōdi liberātur propter q ecclesiasticorū iudicū cōsuditur officiū dū laici claue ptātis ℔ scientie penitus destituti quos sic tenet obsequendi necessitas quod de bijs que ad iurisdictionem ecclesiasticā pertinent ipis cognoscendi vel imperādi prohibetur auctoritas falcem in messem mtū tur mittere alienā excōmunicato rūqz sic liberatorū indebite cōione nephāda tam vicecomites ꝙ ballini liberātes eosdem ꝙ ceteri populares varijqz fideles cōmunicātes cū excōicatis hmōdi pestifere maculātur ℔ animarū inde grauia pericula cumulātur
Cōtra que prouidere zelātes statuimus ꝙ excōicati sic capti in nrā prouinciā sic exeūtes a carcere cōtra libertates ℔ cōsuetudines ecclesie anglicane ad quorū maiorem cōfusionē ℔ rubore solempniter in locis insignibz publicatis capanis cūdelis accensis excōmunicati publice denūcientur ac iporū cōmerciū ad eorum cōmodū ℔ fideliū cōmunio inhibetur omnino ¶ Cōicantes qz cum eisdē illicite censura ecclesiastica sine deletu acriter punīatur

Ecundi principa. Ista assumptio est vera sed ꝯ sapice Et hz tres ptes In prima ponit phm ad dicendū In secunda ibi. Sed cōtingit ponit tres abusiones ma rū libertatis ecclesiasticā In tertia ibi Cōtra que ponit ordinē debitū Seruili principatu. i. regnos ℔ alij potentes qui in hoc facto puniūtur Et simile hz ex decreto xxiij. q. v. c. Pudpse Et non ꝙ deus aliqñ dr pusepe Isa. xi. ibi puerpes pedes. Hz angelꝰ dr puerpes Iosue v. Ego sum puerpes exercitꝰ hz papa dr 2se. di. i. corpa hz epi dr pudpes de ma. ℔ obe. c. si ho Item alij iudices ecclesiastici xxij. q. iiij. diffiniunt i se. hz imperator dr se mdi. c. ad aplm in puncto li. vi. hz rex ep dr sue vnit. c. vno de. vi in vi et acusp. vnus hz ꝯibz pudpas in populo dr ma. ℔ obe. c. dēs ex olim xxij. pudpes populi mi nō malebiacs Apostolꝰ etiā dr pusepe mūdi Jo. xiiij. Et simile pudpes qñ p mū locū capitis Et qnqz puerpes dr aliqs ex nobe dignitatis vt puerpe vallis ℔ alij hmōdi Et tales imperiales sunt regibz magnates tā marchionibz ℔ ducibz. Hoc pbat ex ordine liz in c. fundamenta ℣ vt ergo dr eiusdē qui. dbi loquēdo dr imperator rex ℔ pudpe

ꝓbdit de marchione duc ꝫ bārone Et dr̄ō
hoc vide notata Jo.an.de bap.c.primo ẽ.ne
gium in clem.ꝫ p paulū e.c.ẽ. principum.
Deꝰ a quo est omnis potestas de iudic.
c.nouit xxiij.q.iiij.quesitū ad romanos pe
ti.xxij.q.i.sic em̄ notatur de homīc.c.i.ẽ.tri
buitur a dño per arch.li.vi. Sacerdo
tes vulgo sic qui ꝑsunt populo vt iudices.
Superbiarū .i. vtcūq; sine ostentatum.
Requirit fuyle effectualiter Solent de
consuetudine que in ea parte legis viam hꝫ
extra qui ma.ac pos.c.videtur glo.i. ꝫ ꝑsue
tudo regionis diligenter inspicienda est ff.de
fundo instr.l.cū delamonis ℔ finā ff.de pe
tio lega.l.dñs ℔ testō cū glo. Rebellibus sic rebel
libus siue ostinatibus Terrores sile hꝫ
xxiij.q.v.principes Discipline.i.castiga
tionis Potestatis.i. iurisdictionis sue
meri imperij ff.de v.sig.l.potestatis verbo ff.
de offic. ꝑsi.l.illicitas ℔ qui vniuersitas
Gladio.i.aiduersino Extorquere.i.
suis ꝓpriis sine suo impio ad obediendum
cōpellere ꝫ nota.in simili extra de vita.ꝫ ho
nes.c.vt clericorū cū concor.ibi positis ẽ. ꝓ
hibet. Unde veneranda ꝺ̄ Antiquitas
hoc dicitur veneranda vt hic ꝫ extra de
translac.epoꝝ c.quanto cū glo.iij. ꝫ ibi ꝫ
Jo.in no.qui inter extera dicit ꝑ host. quod
antiquitati standū est nisi in ea deprehendatur
manifestus error ix.di.c.negꝫ xxi nisi ex eā
inuitur vel exhorrescatur xxiij.di.℔ vrsū de ℔
si.cū omnes de consue.c.cū consuetudinis
Et ꝫ antiquitati reuerencia adhibenda est.
habes ix.q.iij.ꝑ.cōquestus. Extitas
ab homine vel a iure ꝫ suple ꝫ talibus dena
tati Nam tūc excōiīcō est publica ꝫ in ea
iusto ꝫ cōsimilibus requiritur vt videatur
de eorum que legūtur ꝫ notantur extra de
sentē.c.excōiīcationem vbi de hoc per Bern
ẽ.publice ꝫ ad hoc optime facit de re iudic.c.
ad audiendū vbi de hoc per bern.glo.i. Et hꝫ
in hoc vide notata per Jo.an.in clemen.i. de
sepulturis ẽ.publice ꝫ p paulū e.ẽ. ꝫ hꝫ
hoc vide notata p bern. ante ꝑ. de consuetudine c.
cū dilectus ℔ sed quem dicas Deus tamen
ꝫ sentit pro denūciatione si veniat ad notā
dam excōiīcati vel q in iudicio cōtra multitudi
nem fertur sententia excōiīcationis Hic vi
detur sentire Jo.an.in dicta clemen.i.ẽ.pu
blica humilitatis Grām. ꝫ deus superbis
resistit ꝫ humilibꝫ dat gratiā Jacob. iiij. Ma
gistratūs per quem intelligitur ꝫ ex
ercitus ecclesie cū primo fuerit ab ecclesia
per excōiīcationem separatus Excōiīcatus nō
est membrū dyaboli xi.q.iij.c.cōtra xxiij
quos ꝫ c.sequenti. Alia obiectata vide si
libet solutiōe existentis mentis aut quas
de ꝫ talis obdurātio non est a deo sed ex
se ipsius obdurati Quā vero obdurātio cō
qua put dicit naturalia interrumpentes fa

quam homo nō ē habilis sed ineptus ad gra
tiam ꝫ hoc modo proprie nō est a deo sed ali
quo mō est a deo non sicut a cā efficiente qꝫ
nullam hꝫ causam efficientem cū sit defectus
nec sicut a causa deficiente qꝫ deus non est cā
deficiens sed est a deo tanquam non effundē
te grām Licet itaqꝫ deus non ipdatur grati
am non tā punit malitiam nec ꝑt deus dis
ti tota causa nec simplex nec prima non tota
qꝫ hominem aueꝛsa grā contingit duobꝫ mo
dis scꝫ ex eo ꝙ nō vult retrahere ꝫ eo quod de
se non dat ꝫ sic est ex homine ꝫ ex deo non
sūt tota ex deo deus etiā non est talis obdu
rationis simplex causa qꝫ deus nō vult ho
minem auertere grā nisi hm ꝙ ipm auertit bonuꝫ
est Sed cōstat quod ipm ea auertere simplici
ter nō est bonū ergo deus simplex causa nō
est deus etiam non est prima causa qꝫ talis
obdurādo nō est nisi ex suppositione alteri⁹
causē Circa hanc materiā vide notata per ar
chid. xxiij.q.iij.vasis in v.relictos Affe
ctum.i. desiderium. Arroganter.i. supe
de abiciant cōtemnendo sententiam excōiīca
tionis Regia potestas hoc tā ondit ꝙ
p principes de quibus supra sit mentio in
telligūtur reges In auxiliū ꝫ sic per in
uocationem brachij secularis sicarii dz ru
isdictioni iudicis ecclesiastici Circa ꝙ vide
ꝙ scripsi supra de cohabitatione cle. ꝫ muli.
ẽ.i.v.brachio seculari Ex debito xxiij.q.
v.principes in fi.ꝫ c.administratores Cu
stodia carceralis talis em̄ custodia fieri
non sit ad penam ff.de penis l.aut facta ℔ so
lent de penis c.finis li.vi.est tamen ma esta
tionibus debita vt alias legitur de sen. excō.
c.si clericos li.vi. Et quō differt a vinculis
notatur ff.ex qui.cau.ma.l.sicarius ℔ si.
Sed cū iudex ecclesiasticus hꝫ potestatem
manutenendi suos subditos delinquētes. vt
pz dicto c.si clericos. Queꝛo ad quid opus
est vt iudex ecclesiasticus scribat regie mage
stati ꝙ manutentione talium dic ꝙ diffidente
potestate ecclesiastica in corrigendo subditos
sine defectus ipse sit in fō vt extra de offic.
ordi.c.i.xxiij.q.v.administratores xcvi. di.
cū ad vnū sine in iure vt extra de iudic.c. cū
non ab homine vexatꝰ hētur ad iudicium secu
larem in subsidiū ꝫ sic exercitiū potestatis se
cularis dicit hoc est subsidiarie nō aut sibi ℔
petit ꝙ sua principalitas vnte vbi iudex ec
clesiasticus ex potestate propria nō ꝑt aliqd
exequi efficaciter in suos subditos sūt ꝑt
in subsidiū huiusmodi auxiliū iudicis secularis
patet exemplū in casu nō in quo iudex eccle
siasticus non hꝫ potestatem in regno anglie
tales rebelles manutenere. ꝫ ideo oportet in
hoc habere recursum ad auxilium iudicis se cu
laris ꝫ ꝑt ipsum cōpellere ad hoc vt legitur
ꝫ notatur dicto c.administratores ꝫ dō c.
principes Deus tamen foret vbi iudex ec

clesiastic⁹ posset ales sufficienter ad obij
nū primor per se ipsum ḡ q vide vocatis ce
iudicijs c. ā non ab homine dj. nota q offert
alij p aliq. de dolo. ¶Quā contingit
¶Deinde ps ¶Manifestum aliter ostēdit
q vij nō parent iussui iudicis in vocando eū
malefactū ē ēt de d. sig. c. i. vbi de hac glo. ij. q
cū in alijs similibj iudicū qui assistūt in sedem
do vtrūq; iussus restituere nō restituit ff. de
uri arus. l. qui restituere ¶Et iussus exhibere
nō exhibet ff. de appellatiōibj l. cuncta. ¶Si
iussus ¶In talibj nāq; q similib⁹ ptemptus
de offensa vt notat archid. de sen. excō. c. fili
d. manifesta li. vi. ¶Stigmatizentur a q vo
cabulo nūcupat breue vsus solitus in hac pte
emanare ad dē significandū. ¶Ordinarij sc
maiestā vt puta epōrū ad q̄rū significationē
dūtaxat emanare solz breue ptictū. ¶Ordinarij
tuūm ꝛcquisq; diligēter attendi dz vt dixi
s e. d. solent. ¶Obtinet antiquitē q lōgeuā
tē obseruantie impotat aq̄ nō est recedendū
nisi in ea dēprehendat errot manifestus vel nisi
ex cā rōnabili immutat vel reformet hūj. di.
q. cuiū de offi. c. nā oēs de obseruantie c. ¶Cū
obseruantie q notat p hostien. q Jo. in no.
de tūsiat. epōrū c. fino ¶Et hec obseruatio loā
dz q̄n excōiatꝰ sustinēt q̄m excōiationē p
xl. dies ¶Ecclie q̄ significauerūt ales sore ex
cōiatos. ¶Quātūm ecclesiis cū a dēcla
natione iustitie obseruāde ui q cause de qua
agit de sen. excō. c. dilecto q c. ex tenore de ob
sti. de l. c. pruēdia q sexta. ¶Carēdo iuri. s.
in hijsq; parcūt ppter cām p q alijs datus
est vt sty nō sit otumax in nō parendo sz p se
ui p aucto sine negocij expectet ēt vt lita
nō pc. c. q̄m frequēter q in alijs ¶Continuū
¶Quid adueat hec dño habes notatū de resti
spo. c. ex tūsmissa d. sustinēte quēdz ¶Iusta
sty excōiatos sic aptos ¶Faciāt restituere
sty custodibj vt ipos libent. ¶Ainoīm ēp
¶Debitā satisfactiōnē hec intellige q̄n
solutā creditoris satisfit vt notat archid. de
pscū. c. ēpg d. satisfactiōnē li. vi. ¶Tu pie vt dixi
q de fo. cōp. c. i. d. coperuerit ¶Per pūt sty de
mus ēt de iudic. c. i. q legit q notat ēt de d.
sig. c. ex pte. ¶Duo q̄ materia sūas q hostien
q q̄ndoq; aliqs excōiat ppter otumaciā sum
pliet q tūc sufficit mādo iuratoria c. ex pte
¶Dñi vero otumacia est pena q tūc necesse est
vt satisfaciat de bijs q̄ in sūa implenda sunt
sine agat de interesse sine de crimine ēt de iudi.
c. i. ¶Dz vbi aliqs excōiatus p offensā st de
licto si p tale offensa nō tm offerat tūc si pe
mittat liz pena pdicta mōdū pferre pt cū
absolui nisi alias p cā ecclesie sit illusum vt
pz in eo q̄d legit q notat de pbend. c. ad abolē
dū. ¶Illos q̄z ¶Ho est q si ex pretacta pactio
ne pene forsan stetit in excōiatōe p longitu
dinē tēpis vel q̄ia durauit pena ¶Dñi vero alio
qn est excōiatus z furto vel rapina vel alia

sententia pmodi irrogata vbi sic vere sit homi
cidium vel nouū pruentū tūc videt sic
affectio sua vt hic q dō c. ex tenore xpiā. q
pīū. pessimū de sepul. c. i. de sepul. c. ad hec q sic
notat p hostien. dicto c. ex pte ¶Hinc dicim⁹
quid sup hoc de iudic. c. ij. q pueniēs de bapta
ad ¶Hec dē q̄s excōiauit p manifesta offen
sa nō absoluit nec olim nec hodie nā satisfacti
oni pmissam ¶Dñi offensa est dubia tūc q aut
q tpa nō absolueba nā epūs iudicij q. q. ij
¶Dñi epūs forte vbi de hac fod hodie q quis nō
cit de nullitate sine adhuc nō absoluit ex ne
cessitate sed audit psequēs iudicū nisi petat
absolui ppter mōre de satisfaciendo ex de of
fic. ord. c. ¶Cū stingat c. pruēdā q. sexta non
vbi notatis q de sūa exc. c. p mas ¶Dñi vero
alijs sit excōiatus p otūacia tūc nō absol
uit nā satisfaciat. i. actu ex vossumat q sic
otumacia pungat ¶Nā sic satisfaciēs de hac nisi
satisfaciat de expens. de sūa ex. venerabilibj
q. sua li. vi. ¶Et q hec nichil immutat ut in
re antiq ¶Et q hāc assum pudit ceruisat ꝓua
de iudic. q̄n vir otumacia est manifesta sz q
otumacia est dubia olim nō absoluebat nisi
ea hōret excidi suū q potuit pcequi iudicū vt
tuus etia excōiatus de iudic. c. intellexim⁹
ar. dicti c. ¶Dñi epūs forte otendit nullitati
sine nō absoluit ex necessitate liz petat posse
absolui ad cautelā vt dō c. p tuas q c. ā cō
fugat de sūa ex. c. liz li. vi. ¶Dñi ēlit otendat
in iustitiā sūa tūc olim nō arctabat ad petā
absolutionē vt dixi hodie tū arctat liz enim
excōiatus vt suus posset esse in iudicio vt di
tto c. intellexim⁹ de exceptionibj ā inter
q c. significauerūt tū ex eo q absolutionē nō
petit q petere pt in ingressu iudicij otumax ē
q otēpnere videt q sic cōtemptū incarcerat q
petat q nō audit nisi petat absolui vt dicto
c. p tuas ¶Hec omia pdūt nisi aliqs excōi
catus essz qz iuxta in pcepto postq̄ semel ab
solutus est qz postea si excōiauit nō absol
uerat ad sūs iudicij ex de effic. ord. significa
uit ¶Hic ā intelligi dz hec materia vt notat
archid. de dolo ex de iudicijs c. i. d. scalo ad
glo. qui ēt q se debit intelligi dū de vota sua
solutione hūj. ¶Per de iure tenē tur. s.
obedire talibj pceptis iudicū semel ā ex de
iudic. c. decernim⁹ ¶Dirigentibus q̄
sz alias incarcerato hūt in custodia. ¶Ad
tionē hūdi de stilo mādatis ecclesie q
pcedo sūi ¶Excepta sz p ipos vicecomi
tes q ¶Singulis in carcere ¶Secūdū q
dictum ¶Ecclie pecie ¶Ho quā nō z sz ca
talibj indicere ex de iudic. c. decernim⁹ ¶Per
tūs. i. gelis q sic plurale ponit p singulari ad
de. de appo. c. i. d. pā q archi. li. vi. ¶Et sue.
Lāi omes vbi de hac q ex de pnit. c. vt pnit. z
glo. fi. ex de sustpēdis c. ij. glosa prima
¶Excōmunicatus sz talis incarceratus
¶Aut habita mentione nec pars vlo

ſuſtinet. Propter quod ſez ſe intrudit
ſuſta ⁊ uſurpata. Confunditur. idest ꝓ
ſingunt ff. de negg. l. ꝓcuſſor Dei dic⁹ cu
ſundit⁹ idest turbat⁹ ſiue fruſtrat⁹. Cla
ue teſtatis que non edit in laicum ſ
ſut notat Innoc. de cõſuetudine c. quanta ⁊
allegat ad hoc ff. di ꝙi. ⁊ de hac claue quid
ſit ⁊ q̃ ſint due claues notatur per Jo. ff
di. i ſumma qui dicit q̃ vna tantũ eſt clauis
⁊ vnc. ibi iuſ. Alij tamen dicũt q̃ due
ſunt claues ſez potſta tis ⁊ ſcientie quã ma
teriam lactus tractat hoſtien. in ſumma ſub
titulo de remiſ. ꝙi. ⁊ ſcias q̃ clauis potſtas
ſic conſiſtit potſtate ligandi ⁊ abſoluendi.
in qua eccleſiaſticus iudex dignos recipit
indignos excludit arcet a regno ⁊ ſm quos
dam claues ſunt due ſez ſcientia diſcernendi
⁊ potſtas ligandi ⁊ abſoluendi immediate
ſpirit⁹ ſanct⁹ tamen ſed clauis que dicit ſcia
tia oſtendit qui apienda ſit illa clauis Et
ſic videtur ſentire Januenſ in ſuo catholicon
v. clauis Jo. tamen in ſumma confeſ. libro
tertio titulo xxxiiij. q. Clxxij. ſequitur opi
nionem eorum qui dicunt q̃ vna eſt clauis
tantum ſtiliet potſtatis Nec obſtat q̃ de
claues ꝙrtur claues pluraliter.
propter plures clauis effectus qui ſunt li
gare ⁊ claudere apiu ⁊ ſoluere ⁊ huic opinio
ni cõnoc. patens in ſcriptis dicens q̃ ſint
in ſole potſtia liqueſaciendi ⁊ indurãdi vna
eſt in tudia ⁊ due in effectibus ſic vna tan
tum eſt clauis in tudia ⁊ due in effectibus
Et ſm eam clauis dicitur potſtas iudicat
di in foro anime non exterui ⁊ hec potſtas
iudicandi integratur ex duobus ſez ex potſ
tate diſcernẽdi in cauſe examinatione ⁊ diſ
finiendi in cauſe terminatione pr ſententiã
ꝺeꝛemptoꝛiam vel abſolutoꝛiam Prima po
ſtas appellatur ſcientia Secunda appella
tur potſtas. Et huic dicto ſatis ꝓuꝫ. tho
mas ſm eum ⁊ dicta hec q̃ dixit Hap. q̃ ſi in
aliquo mutiatur ſcientia annexa. Potſta
ſ non eſt ideo dicendum q̃ ſcientia ſez ſpi
ritua que eſt habitus ſit clauis, ſed qz ne
ceſſaria eſt potſtatem habenti ſicut lucerna
tenebris ambulanti. Scie/ que eſt neceſ
ſaria in examinatione materie vt predictum
eſt ⁊ hec eſt quo ad potſtatem ligandi vel ab
ſoluendi non audit in laicis ſed cõmuniter
ſacerdotibus vt notat Jo. in ſumma confeſ. li.
⁊ ti. predicto queſtione Clxxiij. Quod
ſtiliet laicos. Obſequendũ. obtemperandi.
⁊ ſumitur ex hoc q̃ habes extra de conſti. c.
eccleſie ſancte marie. Cognoſcendi ſtilia
nt ſuo nomine tanquam nus habentes Illi
oqum a nomine eccleſie ⁊ a nomine alicuius
poſſint talia pretendere pic vt notant docto
res extra de iudic. c. examinatis vbi de hoc
pr benic. ⁊ optime pr Antho. de butrio
Falcem. idest iudiandi exercendum.

Odia diuinis ℰ seculi legibus prohibetur ne de rebus ecclesiasticis disponendi laicis sit facultas vsurpationis illius cō tumelia longe nosciur depellens da qua quidam nostre prouincie ecclesiarū parochialiū sue potestatis ignorantes terminos limitatos seu erroganter pocius nō seruantes arbores ac herbas in ecclesiarū ac capellarū nostre prouincie cimiteriis crescētes sue voluntatis arbitrio prosternentes ac cueilentes seu metentes ꝓpter et ꝓtra voluntatem rectoꝝ aut vicariorū ecclesiarū aut capellarū hyuiusmodi seu custodū deputatoꝝ ꝑ ipsos eas suis aut ecclesiarū vel aliorum vsibus ausu sacrilego applicant indiscrete vñ ℰ animarum pericula contentio ℰ scandala grauia inter ecclesiarū ꝓlatos ℰ parochianos eorumq; quasi cotidie suscitā tur ꝓntis autoritate consilij declaramus temerarios hmōdi cōtemptores maioris excōicationis sententijs latis tā in cōstitucōne octoboni apostolice sedis legati in anglia que incipit ad tutelā promulgata ꝙ in cōsilio oxonie cōtra violatores ecclesiastice libertatis existens inuolutos Quos posse vsurpationem in hijs decretis facta illicite excōicatos esse ꝓcipimus vite ℰ tanonice publice nunciari per rectores aut vicarios qui ecclesias suas offensas senserint ac vsurpatores ꝓdictos in eoꝝ

Vellem alienam. Post similia. Alienam. Maculentur. qt communicans excommunicato maiori excōmunicatione maculatur sit ministrum ℰ nisi destituit maiorem te clericum. c. ij. ℰ ij. de sen. excō. c. quōd in dubijs. Et circa hoc vide que leguntur ℰ notantur extra que vi metus te cause c. facius de sen. excō. c. statuimus li. vi. Communicantes. qt aut communicans excōmunicato ꝑm quosdam prelatos tolerabiliter Circa quod vide qđ notat io. an. in no. extra de hijs q̄ vi. me. ve. cā c. fact ij. quinto ℰ vltimo quero. Vbi super hoc varie sunt opiniones pluriū. Finaliter tamen cōcludit ꝙ sint communicans peccat venialiter tantū nisi in sex casibus Primus est quādo hoc fiat in detrimentū ciuiū. Secundus est qñ fiat in detrimentū superioris ℰ eius ministrorum Tertius est qñ communicat excōmunicato in crimine damnato Quartus est qñ communicat ei qui est excōmunicatus ab vltimis Quintus est qñ in diuinis tali communicat Sextus est qñ nimis frequenter talli communicat De hac eciam materia notant doctores de exceptionibus c. exceptione. Tres tres. Post tria vsurpata permissa. Prelatos. Post caritatis fauore sapientes. Hoc exercitium. Post aliquo trium modorum de quibus ꝑfertur. Ecclesie anglicane. que in sui totalitate quādam vniuersitatē importat respectu sui ipsius ℰ sic eius libertas potest dici vniuersalis licet in aliquibus differat a libertate ecclesie generaliter vniuersalis ut ea que dixi supra de iudic. c. Item omnes illi. d. ecclesiastice libertatis. Iniuriis. siue excōmunicationis. Maiorem contemptum. Hec est causa quare publice denūcietur aliquis excōmunicatus xi. q. iij. ante. Iniuriarum. Simile habes de exceptionibus c. pia in principio li. vi. Solempniter. siue ut sequitur. Insignibus. Post nobilibus ℰ preclaris ℰ magne fame. Hic notatur per archid. de vsurpatis c. statuti. d. insignibus li. vi. Dilatatis campanis. Simile habes de prescr. c. i. in clem. Laudabilis accensitus. Duple ℰ in terra pactis ac pactibus solitis ꝙ xi. q. iij. c. debet. Commercium. Post emptio vel vendicio siue aliis modum quocūq; Et habes simile ex de iudiciis c. postulasti. Summa cōmodum. Tali nāq; oīe būsmodi ex legibus deffendens denegat auctū. de pen. vñ. c. ℰ nūquid. coll. viij. Et tales excludi debent ab hijs actibus q̄ tendūt ad suā vtilitatē notat de exceptī. c. pia d. excludit ꝙ io. ℰ archid. li. vi. de ꝓba. c. p illorū glo. penulc. ℰ ibi ꝙ dest. Inhibentur. monitionis tocius dum ꝓcia ꝙ qđ legit de sen. excō. c. ostij. li. vi. Illicite. ac post monitōz eis factā ℰ ū sunt de casibus exceptis de quibus hēs xi. q. iij. c. quia quidam. Censura ecclesiastica. i. excōicatiōe minori qđ ꝓ sunt quoddā pe cā

qđ de sen. excō. c. statuim⁹ li. vi. vel excōicatione maiori post monitōez voluntas eius sua vt in dcō. c. ostiarios de sen. excō. li. vi. Qui me percussit. i. absq; dāa sue aīe nec ꝓpria vi. C. de ꝓhibi. li. sequis. Qui sine culpa incidit passim vel indistincte ff. de vitu nup. l. pūlla in factio ff. de ꝓbat. l. penūltimo. ℰ vltimo.

confusionem ⁊ rubore ⁊ cōmu-
nione fideliū decernimus repel-
lendos donec pro p̄missis esse
condigne emēdam offerant et fe
cerint competenter

Quia diuinitus hoc est ostō eiusdem
tem animo ⁊ p̄cepto ⁊ hz duas
ptes In prima ponit vna vsur-
pationem reprobatam In ij. ibi
Decernitur declarat tales vsurpatores
sum excōiatos ⁊ pro excōiatis seruādos
andos p̄hibuimus .i. ecclesiasticis nam ius ca
nonū ius diuinū dicitur sicut patet de priui
le. li. de diuersis li. vi. de hijs canonib⁹ hēs
extra de ostiā. c. ecclesia sancte marie xcvi. di.
quidam extra de re. eccle. nō alie. c. nī laicis.
Exercuit legibus sc̄z imperatorum exem-
plum habes lxiij. di. valentinianus. C. de ep̄is
piscopis ⁊ clericis aut. clericus in fi. ⁊ aut
statuimus. De rebus extra de re eccle. nō
alie. nisi cum laicis Idem intelligas de ipsis ec
clesijs ⁊ p̄sonis Ecclesiasticis extra
de ostiā. c. ecclesia sancte marie ⁊ idem in eccle
sia ⁊ de ecclesiasticis dign. talibus xvi. q. vi.
si. nō placuit ⁊ c. laicis. Dispōendi id est
ordinandi statuendi vel alias ministrandi sic
cas cū q duplex est dispositio rerum ecclesie
una est legis p̄mulgande ⁊ hec cōpetit laicis
in rebus ecclesie vt xcvi. di. bene quidem
extra de ostiā. c. ecclesia Alia est exercende ad
ministrationis vel dispositionis ⁊ hec ē tri
plex nam alia est auctoritatis ⁊ est solius e
piscopi xc. q. ij. p totum x. q. i.
est ministerij ⁊ hec est p̄sbi: mi ni debet es
se clericus lxxxix. di. indignum ⁊ sequenti
xvi. q. viij. in nona. Alia est prouidentie et
solicitudinis ⁊ hec cōpetit laicis vtputa pa
trono xvi. q. viij. c. filius ⁊ notatur xvi. q. vi
si. c. laicis p arch. Laicis sup̄le iuste p̄pō ndis
rem alieno potest ecclesiastica negotia pre
bitos expedire vt dixi supra e. c. d. agnoscen
di. Usurpationis id ⁊ dic q vsurpare id
est q presumere vel illicite rape vel habere
Iniuria est iniuria ⁊ proprie illa q
fit in verbis ij. q. vij. c. puto d. iniuria ⁊
arch. Sine potestatis id est facultatis
se fadendi sic sumitur verbum potestatis ff.
de not. act. l. quotiens d. in potestate ff. de d.
fi. l. potestatis d. in fi. Ignorantes ⁊ in
se ausi ea tenebant presumi scientes vel igno
rantes vide notata xxv. Jo. an de re. iuris c.
presumitur li. vi. Terminos limites
dicit solent ecclesie vbus vel personis eccle
siarum se non intromittant extra ea que eis
ex iusto rectum d. diuinis ⁊ infra supra e.
quo p̄d. et quamvis ⁊ Et nota q aliquis
consuetudine terminos sibi limitatos quā
to tempore se eis intromittat ex q ad se nō

tinentia ff. de re. iuris l. nihil ⁊ hic ⁊ plures
alios casus super hoc habes notatos p ter.
extra de sepult. c. i. glo. viii. Quibus diuersos alios casus addit ibi Jo. an. in no. supra
s. glo. Et specialiter quo ad propositum qñ
aliquis occupat illud q de iure ad alium p̄ti
net extra de elect. c. venerabilem. Dicit
scilicet quam per ignorantiam quia scienter
⁊ voluntarie talia agunt super dato animo ⁊ ma
licioso que sunt eis de iure omnino illicita nec
ignorantia potest tales excusare. Ex quo
vide q scripsi supra de summa tri. ⁊ fi. c. x. i.
glo. i. d. per ignorantiam Et vide dicta hoc q
nomur per dyg. de re. iuris c. ignorantia li.
vi. Non seruātes ⁊ sic transgredientes q
non licet extra de sepulturis c. i. ad fi. Ar-
bores quarum nomine que continentur
habes ff. arborum furti cesarum l. iij. Ca
pellarum sup̄le capientium ad ipsis ec
clesijs matribus Limitteria in quib⁹
poni non debent edificia nisi clericorum, ij. q
i. necessaria ⁊ c. nulla vbi de hoc ⁊ quantum
spatium continere debet limitaria habes xx
xij. q. iiij. sic antiquitus ⁊ notatur q appel
latione limitarij continetur totus fundus
qui infra clausuram ipsius continetur xvij
q. iiij. frater ibi ad ecclesie capta ⁊ c. Dulli
catim arbitrio hoc importat exclusionem
rationis cōsideratione iuris talia p̄hibendi
tio ⁊ etiam coniectionem rectotis vel vica-
rij ad talia non consentientis. Preter-
quo ad arbores radicē in solo dimis
sa Enelleten sive arbores sive herbas.
pna cum radicibus vel potest dici euulsio qr
herba censeri ni limitario pro animalia est
depastal Cetetza hec usert ad herbas que
meti solent radice dimisse. Preter et cō
tra voluntatem intellige preter volun
tatem quando sit rectoris vel vicarij ignoran
te contra voluntatem intellige quando sit ali
quo eorum ad quem pertinet cōtradicente
Et dicta hoc vide q dixi supra de iudic. c. ite
omnes illi d. preter voluntatem. Rectoris
aut vicariorum vbi scilicet in ecclesia ē
dare solum rectorem vel solum vicarium sed si
in eadem ecclesia sit dare rectorem ⁊ vicarium
ad quem ipsorum tales arbores aut herbe p
tinebunt posset dubitari sed dic q pertinebūt
ad rectorem nisi in portione vicarie assignata de
eis fiat mentio aut in specie aut in genere a
pte soliunt ad ipsum vicarium pertinere Si
tunc pertinebunt ad vicarium sm ea que no
tavi supra de consuetudine c. nullus glo. i. ⁊ c.
fi. c. i. d. rectores ecclesiarum Custodum
vtputa procuratorum vel aliorum ministro
rum suorum Eas scilicet arbores aut her
bas Quas scilicet proprie Ecclesia
rum soliunt ad vsum fabrice ecclesie q alias
non licet absq consensu rectoris vel vicarij
ad quem pertinet ⁊ sic patuit aliqui libus in

ſtat ht ibi notat ꝑ geſ ꝯ ſup hoc fieri dz ſen
tēcia declaratoria vt legit in c. Cū ſim leges
de ſent. li. vi. Publice ſcz in eccleſia coram
populo mihi ꝺgregato. Per rectores. Ex
hac tñ appet ꝙ ſimplex aīarū ꝓ abſq; mā
dato ſuperioris ꝓmiſcuam aliquem in dixe in
pruam canonis late ſnie Et hoc ꝑt ſimplici
tendi in caſu iſto ꝙ hoc non ſolū in genere
ſed etiam in ſpecie qz ſuffiat ꝙ iſta ꝛſtitutio
hoc ſimplici amoto audat ꝙ Et circa hoc vi
de qđ dixi ꝑ de ſtāmis c. cum ꝓpter diuerſas
Sed qm ꝺ. cenſurā eccleſiaſticam ꝓpter finem
habuit tū vt dixi ē c. ꝺ. vide Firmauerunt
Eiusdē. Ex hoc appet ꝙ hec ꝛſtitutio intel
ligi dz etiā vt tales aīarū poſſent talem cru
ciationem facere in ſpecie qz ad effectū ꝙ ex
cōiatus repellatur a cōione fidelium nequit
nocēda pſone ſue Generalē dum ꝓmiſſa ma
nifeſtū ꝺ noſtrum eis quoꝝ ꝛſortū euitare dāt
de ſūa exā. c. ꝛſtitutōe li. vi. Et hoc ad effe
ctū vt eis cōiantes incidant in ſuam maio
rem excōiationis vt ibi pz. Donec Et ſic ſatiſ
factione facta eo ipō reſtituūtur cōioni fidelium
pt videt etiam ſi nō fuerint abſoluti Vno q
vide qđ dixi ē de ſo. ꝓpe. c. i. ꝺ. ſatiſfecerint.
Offerāt ſcz ſponte. Fecerint ſcz realit
ꝙ in effectu. Cūnctēter Que ſit oportuna
ſatiſfactio potes colligere ex hijs q̄ ſcripſi ē
de ſo. ꝓpe. c. i. ꝺ. oportuit.

Ex reuocatoriis regijs.

SCiatis ꝙ cū ducū ē
Placet dño regi ne di
ſtrictiones decetu ſi
ant in feodo eccleſie
nec in via regia nec in fundis qui
bus olim eccleſie ſunt dotate in
poſſeſſionibus tamen a perſonis
eccleſiaſticis perquſitis poſſunt
fieri diſtrictiones predicte

Item clericus pro felonia fu
giens ad eccleſiam pro immuni
tate habenda aſſerens ſe eſſe cle
ricum non compellitur regnum
abiurare ſed legi regni ſe reddēs
gaudebit eccleſiaſtica libertate iu
xta laudabilem conſuetudinem
regni hactenus vſitatam Ite
appellatori in forma debita tam
quam clerico per ordinarium
petito libertatis eccleſiaſtice be
neficium non denegetur

ſtat hec ꝛſtitutio Nec illā tñ nō eſt ne
ceſſaria huius ꝛſtitutionis ꝓpter ꝓpio ſed ſa
tis equū eſt vt nec nos nec vicarius pos
ſimus ſuſtinere hmōdi arbores niſi ꝓpter eiusmo
di neceſſitatem manſi rectorie vel ipſius cāpelli
laīa vno nullo modo tenant eas ꝓſternere
auctoritate ꝓpria Sed ſi nouis eccleſie in
digeat reparatione rector vel vicarius nō vult a
det ſe difficiles in ꝛcedendo eis licentiā vt ad
illā vſum vna vel duas ꝓſternant Liturii
ſcz ēxcoīi Ausu ſacrilego Tales nā
q̄ qui in eccleſia inuadit ſacrilegiū omittit
xxvj. q. iij. ſunt qui ꝙ c. ſacrilegiū ꝙ c. omēs
Item qui minuit vrat eccleſias ſacrilegus
eſt xij. q. ij. c. pdia Item qui eccleſiam vaſtat
xvij. q. iij. ſunt qui Item qui violat monia
lem xxvij. q. i. ſciendum Item clerum aut
ſpiem mutatores aurigos ꝙ autores hu
iuſmodi ſimiles xxvi. q. v. Ibi quis epūs q
alios indiſcrete ꝓſequit retrahendo xxiij. q.
iij. nō in pretiū Item qui violat immuni
tatem eccleſiaſticā xvij. q. iiij. ꝓ totū. Item
in illis caſibz qui enumerātur c. q. ꝙ ſacrile
giū ꝙ c. ſequenti. qui aūt ꝙ c. ſtituit Ita
qui clericū ꝓcuit ſtra iuſtū c. q. ſi quis Ita
in aliis caſibz quos diligens inueſtigator po
terit inuenire Dnūs. i. ex quo facto. Iuſta
marū pertinile. qz ꝓcunt mortaliter ſa
cientes ſtra ꝓpriū canonū Qđ dic vt dixi
ſupra de ſtitutōibz qz inōſtuentia ꝺ. ꝓpti
mus Prelatorū i. rectores ſiue vicarios
Quale contigit Hec dictio quaſi nō di
nuōis eſt ſm dy. licet aliqñ ſit nota mitti
gatis vt notat bartl. ff. ad l. mutuū. de ſicc. l. ſi
in rem ff. ſi. Dūtia. Nouāda pa. Decla
ramus antiqui ritus demonſtrato eſt ſtim
alias notatur de iniuriā. c. i. ꝺ. declaratam ꝙ
Jo. an. li. vi. Cōtemptores. ſcz canonū
in eis pte editorū Ad titulum ſpectantes
que incipit ad tutelam. vbi Auſilia ne
gotia de quo habetur infra de ſen. excō. c. an ſi
etoritate ꝙ i. Omnes ſcz ſic delinquentes Ju
ditia ſcz appellatōe arboꝝ vel herbarū ſuis
vel aliorū vſibz de quibz ſupra dicit Decre
tum Ante quo ad emendandū illos excōi
natos nō applicat ſtitutōz ſuā ad ꝓmiſſa ꝓ
teria ſed ad ſatisfa tū Illicite. ſcz auctori
tate ꝓpria vel ſine licentia rectoꝝ vel vicario
rū vel ſuoꝝ deputatoꝝ Deteriorauerit.
Ex hoc videt ꝙ negligens ꝓcuat Pro quo
vide quod ſcripſi ē de ſtitu. qz inōſtuentia ꝺ
ꝓpiamus Stipe. i. ea cubita ſtipitis vel dis
tu. i. inuis cubitis ſtato vt ſcz pons vel
delinquens ꝓpoſtuerit ruſum rationabilem
quam petitam nō debeat indidiſſe in dictam
ſententiā. Qđ effectū eamq; ꝙ aliquis de
mādetur excōiatus a canone vel ſtitutōe
requiſit dicto ꝓxio. C. ſi ꝙ vim vel alio mō
l. ſi de quo. ꝙ vbi. i. inter ēticos de ſen. excō. c. ſi.
clerū cū glo. ꝙ ibi ꝙ vil. pes eſt mandū cōē

Ciatin hec.exerpitur ex ver
sionibus regis ⁊ hȝ tria di
cta In primo declarantur in quis
bus locis ecclesiasticarum pſo
narum possint ⁊ in quibus non possint mis
si per temporales distringere In ij° Item
clericus dicitur ꝙ clericus ꝙ seloma fugi
ens ad ecclesiā nō dȝ cōpelli ab iudice regnū
In tertio ibi Item appellatur dicit ꝙ
clericus faciens appellum in causa crimina
li nichilominꝰ gaudebit būficio ecclesiastice li
bertatis. Fenūa ecclesie idest terris pti
nentibus ad ecclesiam. Via regia ait ius
stinet solum est publicum ⁊ in qua cuilibet
liber transire licet ff.ne quid in loco publico
fiat. Olim idest ab antiquo. Dotes
ecclesiarum sine dote ecclesia consecrari non de
bet vt legitur ⁊ notatur extra de cōsibus c.
i.⁊ talis dos debet esse libera a quocumq; ho
mine seculari vt ibi dicitur. Perquisitis
sue ad vsum suum proprium siue ad vsuꝫ ec
clesie proprium namq; possunt clerici secula
res habere ⁊ tō dicuntur seculares quia ad
modum laicorum qui vere seculares dicūtur
possunt proprium habere ⁊ inde disponere pro
pria voluntate ſm ꝙ patet de testamentis per
totum ⁊ notatur de officio ord.c.licet glo.ij
Possunt fieri Contra hoc opponitur de
immunitate ecclesie c.i.libro sexto. patet ꝙ
a psonis ecclesiasticis non possunt exigi,
vel eis imponi collecte vel tallie vel quecūq;
exactiones fieri per personas seculares
pro domibus predijs vel possessionibus quas
habuerunt ab eisdem ecclesijs vel personis ec
clesiasticis legitime adquisitis vel adquiren
dis etiam si possessiones huiusmodi sint in
fra districtum vicorum secularium Dolus
hic loquitur de possessionibus adquisitis in
quibus dñi temporales prius habuerunt ius
distringendi ꝙ ius amittere non debent. pro
hoc ꝙ tales possessiones adquiruntur vi
ris ecclesiasticis ⁊ Nam vbi alicui terre vel
loco imminet aliquod onus reale Res ipsa
transit cum suo onere.vi.q.i.siquis laicus ⁊
ita de decimis c.cum in tua de censibus c.i.
vbi ex hoc dictuꝫ verꝫ c.i.allegatū pro cōtra
rio loquitur de possessionibꝫ certo onere non
existente ſm Archidiaconum ibi d.adquisi
tum Item clericus secunda pars Fe
datur idest crimine per eum cōmisso vt pus
ta furto homicidio ⁊ huiusmodi Immunis
esse habenda ne scilicet grauetur in vitis
vel in membris vel incarceretur extra eodem
i.iubet alia Afferendum hoc die vt legitur de
sen.ex̄.c.si iudex li.vi. Clericum etiamsi
solum habeat primam tonsuram Quamuis
dum ad hoc extra de etā.⁊ quali.c.cum cōtin
gat Quo compellitur hic laicus compelli
potest ⁊ hoc ſm consuetudinem regni postquā
per pl.dicos fuerunt in ecclesia quo tamen cō

fuetudo vt michi videtur non est rationabi
lis quia est contra ecclesiasticam libertatem
que vult ꝙ ecclesia pro semp habeat tales de
fendere ⁊ tueri pro quo vide quod dixi supra
eodem c.i.⁊ in ecclesia d.custodia ⁊ ꝙ talis
consuetudo non valeat de elect.c.cum terra
⁊ c.sacrosancta ⁊ c.massana ⁊ circa hoc vides
as notata vij.di.c.frustra Legi regni
que vult ꝙ talis maneat in cartaribus epi
salua sibi vita ⁊ membris Ecclesiastica
libertate vt scilicet reddatur episcopo suo
iudicandus Item appellatori tertia
pars ⁊ hic dicitur appellator ille qui satis
do crimen cōmissum alium accusat de eodem
crimine Forma debita Forma debita est
vt ordinarius per se vel per alium loco suo
rum iudex secularis ſm formam c.si index
de sen.ex̄.li.vi. Ostendat ipsum esse clericū
⁊ sic petat eum liberari per ecclesiam iudican
dum Beneficium vt scilicet saluetur a
morte vel membrorum mutilatione

Stephanus.

Quom viris religiosis ⁊
infra. Decernimus
vt nec monachus nec
canonicus regularis
ecclesiam manerium prediū vel
quodlibet aliud ecclesie sue aude
at ad firmam retinere. Districti
us etiam inhibemus ne alicui
monacho vel canonico regulari
qui non sit alias obediencialis cu
stodia manerij committatur ita
ꝙ ex ipsius longa mora vel cō
uersacione scandalum oriatur ꝙ
si contra presumptum fuerit per
superiorem emendetur Item
viri religiosi non capiant eccle
siam ad firmam In qua sibi ali
quid iuris vendicant saltez post
mortem persone ꝙ si fecerint su
perioris arbitrio puniātur.

Quom viris. Hec est ostinacio
Stephani edita in consilio Op
onien. ⁊ habet tria dicta Deau
rum ibi Districtius Tertiū
ibi Item viri materie contente satis pa
tent Et infra hic additur ꝙ viris religi
osis nō licet possidere proprium qui se ⁊ sua
pariter in ipso religionis ingressu dōno cedi
derunt Ecclesie sue scilicet in qua pro
fessus est ⁊ idem intelligas de maneriis vel

ꝓuidis ꝓmerentib⁹ ad ecclesias aliorū ⁊ etiā de numerijs ⁊ ꝑdis laicoꝝ. Et hoc clare in ultigitur in ostitutione octoboni ad firmā vbi dī dicit sine a ꝓprio ꝓlato sine alio quo ⁊ cūq; ⁊ Ad firmū dicendo sit⁹ monasterium quod annuatim sic ꝙ residuū maneat ipsorū monachorū dispoñi ꝓprie Taliq; firme vtentes quodāmodo ostant monacho vel tali religioso ꝓpriū ⁊ ꝙñ cūq; modum sit sibi habere nō licet vt notat Jo. de athona in ostitutione octoboni Qui vero d. ꝓpriū non habent vbi arguit ꝓ ⁊ ꝛtra ⁊ solut ⁊ diuersas questiones querit quas ibi videas. Et dicas hoc vide quod legitur ⁊ notatur extra e.c. sm. Retinere ⁊ sic hoc ꝓhibito vsumat recipientem. sed ostitutio octoboni que incipit ad firmam ꝓhibet etiam talia de quibus hic dicitur dari ad firmā. Et ꝛ addendo ad ostitutionem istam vsumat contentum ⁊ addit ꝓmam de qua ibi videas Districtius Secūda ꝓ Obediens alia Sit quā remaneat ibi sub obedientia prelati ipsius monasterij sic ꝙ non possit in re proprio ⁊ ꝙ viam administrationis ꝓprie officium sibi omissum administrare ⁊ nullatenus a tali officio remouere ad libitū ipsius reputantis Celebria ꝓmanere sepe vel alterius vi vt in ostitucōe octoboni que incipit monachos vbi de hoc ꝙ Jo. de athona qui querit an talis religiosus possit in ecclesia aliqua instituari ibi vide in d. vel ecclesias Aliqua mora Sit absentia a monasterio Conuersatione mōstū sit solus in tali loco maneat monachi nam ⁊ canonici dicūt soli in capellis vel ecclesijs omnes ex ac capellis monachorū c. si. glo. vlti. in ostitutione octoboni que incipit monachos de stabilitate. c. ne in agro ⁊ ad hoc in clem. vbi Jo. an. in d. ad clausturū ocludit ꝙ religiosus obediēs alicui talis videtur qui solo motu ꝓprio vnos equū cetet secum habere sollū aliū religiosum eiusdē ordinis Bona tū si sit admissus ad ecclesiam parochialē vel si sit perfectus talis loci ⁊ ꝙ occasione administrationis illius loci nichil omnino habeat ab monasterio Ibi tūc solū habere nō tenetur ibi vitam Penitentiatum Monachi namq; ⁊ regulares in monasterio sui clausto remanere debent qz vocati sunt mūdo ꝓui. q. i. qui de ⁊ c. placuit ij. ⁊ eis a iure ꝓcipitur vt inter claustra maceretur vt e. q. c. iuxta Et monachi non deserūt sed plangentis officiū ꝛ ꝓui. q. i. monachus Dux monachi ꝓ omnia singulariter agere oportet ꝓui. q. i. c. i. Et ꝛ in solitudine ⁊ contemplatione permanere ꝙtum est in se vt e. q. si aspis in principio cū similib⁹ Et quātuo stare in monasterio est ⁊ substātia professionis ⁊ nunqz ⁊ c. sicut ⁊ ꝙ ꝓbatū. Potest tū ad tempus ex dispensatione sui ꝓ[illegible] ⁊ placere vt dicitur Ibi quod sicut ꝓi. [illegible]

statuimus Si vero religiosus solus stans in ecclesia siue capella populo siue monasterio Ex hoc forsan generaliter fiat dubium quis etiam posset ex mutuali scripsisse quod immineat ⁊ est sequela solitarie vite religiosi vbi inter homines conuersatur sm Jo. an. qui sic notat ex ꝛ de capellis monachorum c. si. Constituatur Huius emendacionis materiam vnam vltra ostitutionem istam habes in ostitutione octoboni que sic incipit monachos Etiam habes in clem. ne in agro ⁊ statim no. ad hoc Item vbi Ecclia ꝓpria sit nō intelligas hoc de viris religiosis singulariter sed sm qd communitatem impotāt Ecclesiam forsan eis approbatam de nouo cuius tū vtore vinit ⁊ adhuc instituatur in eadem Del potes intelligere de alii ecclesia in qua vendicant sibi aliquam pensionem vel portionem Et hoc est quod sequitur.

Religiosi nequeant iurisdictionem vel ꝓ viam stolaliter in alia approbationis vel ꝓ viam gratie in alia pecunie vel pensionis. Nec ꝛ post mortem Statuto est ne sub hoc velamine detur clero vitiosus ingressus ad occupandū sibi sine talem ecclesiam sine talis tus sine sacerdotis auctoritate Personam Dest vtro sic. Diuersitatis Dest epi qui nō sunt ex ꝓpo.

Quinq; prima

Presenti decreto statuimus ne clerici beneficiati aut in sacris ordinibus constituti villarum procuratores admittantur videlicet vt sint senescalli aut balliui talium administrationi occasione quarum laicis in reddendis rōcinijs obligentur nec iurisdictiones exerceant' seculares presertim illis quibus iudicium sanguinis est annexum

Hijs quoq; duximus adiungendum ne similiter iudicium sanguinis in locis sacris tractetur in ecclesia videlicet vel cimiterio

Huius autē auctoritate quo qz consilij districtius inhibemus ne quis clericus beneficiatus vel in sacris ordinibz constitutus litteras pro pena sanguinis infligēda scribat vel dictare presumat vel vbi iudicium sanguinis tractatur

vel exercetur interfit Noverint enim huiusmodi se ecclesiastica protectione indignos cum per eos in ecclesia dei per talia presumpta scandalū generetur

Presentiare est ostō eiusdē ei mus ꝙ pectus ꝙ hz tria dcā In primo phibet clericis benefica tis ꝙ existentibus in sacris exercitium iudiciorū seculariū In ij. ibi. Item quoq; phibet ne iudicū sanguinis tractet in locis sacris In iij. Auctoritate phibet dictum lēm sub pena sanguinis vel eas fraiare vel vbi iudicū sanguinis tractat interesse Beneficiatus les viz qui titulum canonicū in ipsis beneficijs obtinent sm ea que dixi supra de hab. clē. ꝙ nn. c. i. d. beneficiati in principio Sacris ordinibus iuncti in non sacris extra e. c. Sed nec vbi clericorū quisquā Officiarij proprios suos similē habes extra e. c. Sed nec. Admittantur idest assumant sup le nec sunt extra e. c. sed nec nā laicis non licet ad nomē clericos a diuinis officijs xxi. q. iij. Apostolus ꝙ lxxiij. di. c. viti. laicis senes tā videbat in administrationibus talibus que pertinent ad clericos Ar. sumpto a contrario sensu qz hoc non videtur esse phibitū ergo dicit oppositum ff. de pact. l. munus extra de simonia c. cum essent Ecclesiis idest cōpotis cōtra illud de quo habes extra de oblig. ad vō duim. i. nam ꝙ laicus obligatus vōtuijs aīe rationem reddituꝰ non pt in ordinem clericus hz assumi vō est ne infametur ecclesia vt ibi patet multo fortius post clericatum assumi tum non pt talia exercere Iurisdictionem exercent seculares consu. extra e. c. sed nec ꝙ dicit Jo. an. c. ti. c. sm̄am ꝙ si clericus sit aduocatus in causa sanguinis sola ad vocādo non facit eū irregularem sed vindicā sanguinis si ille vtrū quē aduocat occidatur ꝙ hoc sine dubio verū est qū aduocat vtrum re um de crimine accusatum Sed si ad eius de fensionem aduocat ꝙ est absolutus accusator vero succumbat pena talionis est etiā irregularis sed cum remittit tū ad notata ff hoc plenius extra de postul. c. i. Tu dicas hoc vi de ꝙ dixi supra de tpe ord. c. in primis v. ad vocatos in causa sanguinis ꝙ pro hac materia quomodo scitiant clerici prohibentur exercere iurisdictionem secularem vide que legunt hic ꝙ notantur in constitutione octoboni ad penultimū vbi de hoc per Jo. de Athona. Sanguinis sanguinolenta simile habes extra de cle. clericis Et pro hac materia plenius intelligenda scias quod clericus nō existens in sacris promotus tamen ordinandus ad sacros ordines non potest exercere iudicium sanguinis quia de tali iudicabitur idez ꝙ de eo qui est in sacris l. di. c. i. ꝙ n. xxiij. q. v. c. i. ij. ꝙ iij. ꝙ notatur per host. extra eodem c. sicut ꝙ c. sententiam Si vero proponat ordinari est tamen beneficiatus idem dicendū est ac si esset in sacris sm quod notat host. ibi ꝙ hoc verum quantum ad hoc ꝙ si irregularitatem incurrat debeat suo beneficio priuari extra de homi. c. sicut dignum de cle. exē. mi. c. latores de cle. pug. in du. c. sententias in fi. nisi cum eo canonice dispensetur vt ibi Si vero talis non est beneficiatus. tunc potest absq; peccato causam sanguinis agitare. Nam contrahere matrimonium ꝙ bygamus effici potest extra de bigamis c. i. i. de vita et honestate clericorum c. clericus si tonsuram incurrit tamen irregularitatem in casibus quibus incurrat existens in sacris extra de cle. exē. mi. c. ij. ꝙ c. clericū vbi de hoc per Host. Qui autem clericus sit in sacris constitutꝰ tunc vt iudex in persona propria cognoscere vel iudicare non potest extra eodem ti. c. clericus ꝙ c. sententiam nec vt ordinarius Nec vt delegatus extra de rap. c. in archiepiscopatu vbi de hoc si tamen ipsemet habeat iurisdictionem talem suo beneficio annexā tūc generaliter pt constituere aliquem laicū vicariū suū vel balliuū qui de reis malefactoribus faciat vindictā ꝙ dic vt notat bern. dicto c. clericis in glo. ij. ꝙ host. post eū pt etiam tali specialiter omittere certā causam sicut pz e. ti. c. epūs li. vi. ꝙ dic vt notat ibi Jo. an. in glo. sua prima ꝙ in no. sup d. optinens Dicas insup ꝙ clericus in sacris aliquē ad penā sanguinis accusare nō pt sm doct. in dicto c. clericis ꝙ sm ea que notat hon. de bowyco. dicto c. clericis ꝙ c. ti. c. sicut ꝙ c. sententiam Alia circa hanc materiā videas j. e. c. Quauctoritate in diuersis glo. ibi positis Item quoq; ij. ps. Loca sacra hoc statutum exponit In ecclesia vocat. de immūit. eccle. c. decet li. vi. ꝙ c. ti. cū in ecclesia Limites ris ꝙ sic limiteriū gaudet eadem immunitate ecclesia vt ꝙ in vno phibetur phibitū videatur ꝙ in reliquo facit c. i. de cōse. eccle. vel alicui li. vi. Auctoritate ij. per Locis iij sz presentis Beneficiatus idem de iure cōi intelligas sm nō beneficiato extra e. c. sententiam ibi nullus clericus ꝛc. Et idem dicas in hoc ꝙ sequitur de clerico ordinato in sacris vt pz dicto c. sm̄am vbi. nec quisquam pro pena sanguinis istud sumit ex e. c. sm̄am Sacrilegia si talis clericus scribis ignorauerit captum inde scripta tenere ad mortē nā ex tali scriptura meruit irregularitatē sm Jo. an. dcō c. sm̄am cō sua est qz homines non consueuerunt capi pro nichilo ꝙ lex promotionis in facto non in voluntate consistit vt patet xv. q. i. c. finali.

ꝯ cuctos tribuit hoc ēuitiu posse de homic. ca
ns qui li. vi. ꝯ ideo tribuit se subtrahere de ser
uis non ossi. c. i. Petrus tñ de Anch. ī di
cto c. sententiam credit ꝙ ex qualitate psone
ne eius qui capi mandauit tollit clericus in
hoc reputari aptabilis vel non Nam si in
dex ītuum ciuilium vel alius qui non assue
uit capere homines pro crimine sed pro tali
cto hoc scribi mandauerit alicui clerico licet
postea captus ex illa captura mortē subsecu
fuerit quia forte erat primo de crimine con
temptatus vel post illam capturam factam
pro tributo de crimine capitali puniatur tunc
clericus sic scribens non erit irregularis
Venis tamen dicit ꝙ si scripsisset litteras
captionis ad instantiam iudicis causarum
criminaliū vel illius qui hz cognitionem
de ciuilibus ꝯ criminalibus ꝯ sic idem Pe
trus de butrio dicto c. sententiam dicit insu
per ibi Jo. an. post Innoc. ꝙ clericus scribens
dcā testū auctoritate in causa criminali si ex
illis dictis mortis sequatur effectus irregu
laris alias secus. Sola namq; scriptura i
nullo casu irregularem constituit scribentem
quāuis alias puniri possit quia tam prohi
bitam exercat Sed quero quid si clericus nō
scribat sed legat tales litteras quibus man
datur aliquem criminosum capi ꝯ post lectu
ram talis capitur an clericus sic legens sit
irregularis Jo. an. dicit ꝙ sic qz ex lectura
sua homicidiū est secutū nec prodest sibi si di
cat se ignorasse tenorem qz debuit primo si
bi ipsi legere ꝯ repto tali tenore dicere ꝙ ips
as legere non erat sui officij Ar. ad hoc ex
tra de homic. c. sicut dignum ꝯ extra ne cle
vel mo. c. clericis ꝯ. i. ꝯ si. Dicitur contra
istud opponit xxiij. q. viij. c. illud Soluō ilꝫ
tud sequitur in laico qui erit immunis a tali
pa non tamen ab irregularitate ꝯ ꝙ hic dici
tur de dictatore intellige istā si dicet vt iu
dex vel assessor vel alias vt iuris prius qua
literēq; em dicet si sequitur vindicta sanꝯ
alius irregularis est etiam si non ipse sed a
lius puniret qz prosequendi prebet auxilium et
ossilium sm Jo. an. dō c. sententiam Ve
rando contra hoc opponitur. C. vt omnes tri
biles ꝯ militares l. vna Soluto illud se
quitur vbi agitur non criminaliter sed ciuili
ter contra officialem deposītum sm vim.
Interest sinas tamen ꝙ hoc solo ꝙ clericus in iudicio vel extra talibus interest nō
incurrit irregularitatem nisi intrusit vel auc
toritatem vel opem prestans sm Innoc. qui
sic notat extra c. c. suam ō. interest Et simi
liter irregularis est sm post. qui hoc notat ex
tra de homic. c. sicut dignum etiam si se in
teressendo consilium prebeat opem vel favo
rem ꝯ sicut ad hoc ꝙ notat host. de cle. pug. in
duello c. ij. ꝯ si ad aliquem clericum spectet
ipsa inuasactio talis tā vindicte quāmo

interesse debet sicut ad hoc optime exitum de ex
ass pl. c. ex litteris ꝯ notatur per spec. ti. de
legato ꝯ iuxta ōs. quid si epūs ꝯ hoc vult esse
auctorizando consilium opem vel opem dan
ꝙ vt predixi vnde clerici qui suspendio alte
rius vel duello interfuit ex sola curiositate
licet grauiter peccent non tamen incurrunt
irregularitatem sm Innoc. dicto c. sententi
am ꝯ concor. Jo. in summa cōfes. li. ij. ti. i. ꝯ
q. liij. ꝯ sup hac materia videas que notan
tur per vol. extra de sta. mo. c. ne in agro ꝯ
verso sup ō. interesse in clicis. ꝯ ibi nota gesse
in eodem Quaerit ōs. Huiusmodi scri
bentes dictantes vel interessentes vt sic
referatur ad hoc ꝙ vlt. dictum est vel pt refer
ri ad omnes de quibus predixit nam clausu
la posita in fi. refertur ad principium ꝯ con
tra ff. de leg. i. l. talis scriptura ꝯ. fi. extra de
appellationibus c. ij. requiris ꝯ c. antepenul
ti. Dicas tamen ꝙ sic est semper referenda.
ꝙ non distorquet iuri de Restitutis c. causam
que glo. penulti. ꝯ c. olim p doct. Quaere
Circa istud sumptum est ex eo ꝙ habes ex
tra eodem c. ij. in fi. Sed quero que est ista
protractio qua reddūtur indigni quidam di
cunt ꝙ tales perdunt priuilegium clericale.
sic ꝙ possunt trahi in causam coram iudice se
culari ꝯ capi possunt per iudicem secularem
essante priuilegio clericali Sed istud dictū
glo. reprobat dicto c. ij. ꝯ idem vīc. tenere ī
duo phi. Goffre. Innoc. ꝯ host. nisi mora
fuisset facta in synodo per episcopū sup hoc
sub pena amissionis eius priuilegii clericalis
quia illa loco tunc moratoris habebitur de
appellationibus postrema de loc. c. i. ꝯ hunc
intellectum probat littera in dicto c. ij. ibi pu
blice denūcias ꝯ. Unde si post talem mora
onem factam clericus eam contempnens es
set incorrigibilis tunc si iudex secularis eius
ve persona vel bona distringeret ecclesia non
protegeret eum sm autem alios moratio non
preexistit ex hoc solo ꝙ negocijs secularib⁹
se immiscet non esset priuatus protectione
ecclesiastica beneficio sm doct. qui sic notant
dicto c. ij.

Explicit liber tercius.

Matrimonium sicut alia sacramenta cum honore & reuerencia de die & infancie ecclesie non cum risu & ioco ac cõtemptu celebretur In matrimomo quoq; contrahendo semper tribus diebus dñicis vel festiuis a se distantibus quasi tribus edictis perquirant sacerdotes a populo de immunitate sponsi & sponse Si quis autem sacerdos huiusmodi edicta nõ seruauerit penam nuper in cõcilio super hoc statutam non euadat Prohibeant etiam presbiteri frequenter matrimomum contrahere volentibus sub pena excõmunicacionis ne dent sibi fidem mutuo de matrimonio contrahendo nisi in loco celebri coram publicis & pluribus personis ad hoc conuocatis.

Matrimonium. Hec est cõstitucio walteri raynold Archiepiscopi Et vt quatuor dicta In primo statuit firma matrimonium verum vbique publice celebrandũ. In secundo ibi In matrimoniis mãdat certa edicta seruari circa bannorum edicionem. In tercio ibi Si quis limitat penam contrafacientibus In quarto ibi Prohibeant portatur de quibusdam seruandis in cõtractibus matrimonialibus que sunt ante solempnizacionem eorũdem. Matrimonium. Hic posset tractari quid sit matrimonium vnde dicatur quomodo contrahatur vbi sint institutum que sunt cause institucionis que sunt eius bona & que ipsius impedimenta de quibus singulis Innoc. prosequitur extra eodem c. Inuenis sed plenius Jo.an in summula libri quarti decretalium. Sed queo an sit differencia inter sponsalia & matrimonium dic q; sic & hoc patet quia ponuntur vt diuersa per hanc copulatiuam et autius natura est vt copulet inter diuersa sicut notat ff. de uuis & facti ignorancia in Fluuibria & si essent idem non vocarentur diuersis vt l. si idez. C. de rei dict. & q; sint diuersa patet ex diuersitate diffinicionum. Sunt enim sponsalia repromissio futurarum nupciarum ff. de sponsi l. 1. sed nupcie siue matrimonium est viri mulieris q; coniunctio individuam vite consuetudinem retinens xpi. vij. q. ij. in principio & ibi notatur in summa Sacramenta de quibus dixi supra. De sacramentis non iterandis per totum & sic ex hac littera habes q; matrimonium est sacramentum Unde ad Eph. v. Sacramentum hoc magnum est Sacramentum enim importat aliquod remedium spiritualis sanctificacionis a peccato in re sensibili homini exhibitum. In matrimonio vero est remedium effectiue contra peccatum in signis sensibilibus vnde matrimonium est sacramentum. Est enim remedium duplex quoddam curatiuum quoddam preseruatiuum Primum confertur in aliis sacramentis Secundum in sacramento matrimonii Coniũcio autem exterius apparens per signa aliqua est sacramentum tantum Cõiunctio vero animarum interius est sacramentum Et res effectus autem gracie que ibi confertur est res & non sacramentum Res inquã primo signata Res vero signata secundario est coniunctio xpisti & ecclesie Thomas vero dicit quod forma huius sacramenti sunt verba siue signa quibus consensus matrimonialis exprimitur materia autem sunt ipsius actus exteriores Hec. Jo. in summa confessorum Libro quarto titulo ij. q. ij.

Cum honore qui attenditur non solum in reuerencia mutuo impendenda sed in administracione eorum que corpori sunt necessaria vel dic cum honore id est cum modestia & absq; lasciuia. Reuerencia que erit honor exterior tamen pcipue ipsius sacri cui pauor exhibitus ij. q. vij. sicut inquit d. reuerencia p arch. De die hic nota vt scz melius intelligas qñ est dies qñ nox q; in lege hec vba ff. de v. sig. dr aut ẽ dies aut ẽ nox vñ vt notat barth. in l. titij & lucij ff. de lib. & postu. nox nõ est aliud nisi priuacio lucis & colligit in c. soluit ex. de offi. del. & preterea ꝑ quosdã si dubitet an sero vel mane attribuat diei aut nocti dicit q; de sero post solis occasum vsque lucem nocte nõ ẽ nox. Item de mane albescente adhuc ẽ dies qz qñ nox recedit ẽ dies Idez tñ barth. in l. aut fcã. & tenus ff. de pris dicit sero diu pt qñ sol recessit remanet tñ ad huc aliq; lumẽ propter claritatẽ aeris & tũc nox ẽ. qz sol nõ ẽ sup terrã & eodẽ mõ dicit de mane qz mane pt intelligi qñ sol nõ ẽ sup terrã sed de primo venit qz aliũ ia albescit & tũc nox ẽ vt dcã l. tã ad Ludus sed si sol de prĩo incipit ee sup terrã tũc dies ẽ. C. de custo. reorũ l. i. qd aut dies itelligit qñ sol oriẽ hẽs ex de poi modo c. si pdies vbi et io. an. tractat vtrũ sero & mane attribuãt diei l nocti ibi videas

Facie ecclesie.i. ōspectū ecclesie. Ou
quis[q] ingressū i ecclesia de clādest. despō
c. cum inhibito. ℔ pari mō cū vtriusq[ue] sit pa
bis v. q. iij. c. in loco. Contemptu.i. vili
pressione vel cum modica ij. q. vij. metuo poli
tanū glo. ex abrupto per Archid. In mu
trimonijs i. pō. Cōtrahendis sc. ans
de ipsius solempnizationem. Semper. i.
omni tpe g inter quōscūq[ue] matrimoniū fie
celebrandum q die vt dictum infra de clādest.
despō. c. i. ō. solempnem celebrationem g t. hz
tamen sanctio ecclesie. ℔ sacerdos d. suos pa
rochianos. Tribus diebus. istud limitat
illud q legitur extra de clandest. despon. c. ad
inhibito. ℔ ij. g illud q habetur infra de clā
dest. despon. c. i. ibi pluribus gē. Diuris. vbi
videtur nulli sunt dies festum intermedij f
festuis in quos etiam numerari pt dñica
si sic occurrut vel potest intelligi quādo i vna
ebdomoda a dñica i dñicam tres occurrūt di
es festiui q dic vt infra glo. puxi. Ad
minus tribus. ad minus vt videt vno die
intermedio g facit ad hoc q legitur g notat
ibi per sen. extra. c. ostitem li. vi. sed puto q si tres
dies festiui successiue ō occurrunt sicut ōtin
git in ebdomoda pasche g xanthos. Sufficit
sufficit q singulis trium dierum huiusmodi bā
nis edantur distare namq[ue] idem est q differre
vel remotum esse. Cum itaq[ue] tres dies suc
cessiue festinales differunt ab inuicem sic
quod vnus dies non est reliquus sufficit si
in quolibet illorum dierum banna huiusmo
di proclamentur non tamen possunt expedi
ri q trina vel bina vice proclamentur i vna
die vt hic innuitur g facit ad hoc ff. de pigno
ribus act. l. si quenerit in fi. cum sua glo. ff.
de publicis iudic. l. inter actuatorem. Edic
tum. ff. de iudicijs l. ad peremptorium. Ca
techizandos. supple parochiales. Immunitas
te. idest libertate hoc est ne subditos ad con
trahendum. Si quis. Certa pena. Edic
ta. idest proclamationes siue denūciationes
in concilio. scilicet generali extra de clā
dest. matrimonio c. cum inhibito. Statuta
est. Hec pena est suspensionis q incurrant
ab officio vt ibi patet. Prohibeant. iij.
pars. Presbiteri. sup[er]le qui presunt cu
animarum. Certa excōmunicationis. sen
tencie g est continuatio. Dentes. scilicet scru
pulosos volentes. Fidem. idest seruitutem mu
liebre seruitutis multiplicitas enim dicitur fi
des vt notat Jo. xxij. q. i. t. mouet te g dici
tur hic sicus quedam promissio facta sūp̄ ſſa
ctā g est promissio sūp̄ ſſtim que fit per ali
quē pr̄ sponsum ipsius promittentis sm Ioan
ten. qui sic notat extra de hijs que vi. me. ma.
cū. ſ. c. ad aures g notatur de sepulturis c. i.
ℓ. Sine interpositione. vbi habes q ſſ
tio interpositio tantum ligat sicut g iuramē
tum g extra. eodem. Solida pena. post. vtrum eodem

similo c. ij. ō. fiorēti coierunt. Mutuo. Potest
hinc inde adminiculum alterutro vel vtriusq[ue] re
quiritur namq[ue] in matrimonio consensus
mutuus q[ue] vbi alter vtrumq[ue] tum nō cō
sentit non contrahitur matrimonium q extra
eodem c. tua nos. Contrahendi. i. ad hoc
ut matrimonium contrahatur sponsalia
sponsalibus que sunt de futuro debent di
spungi c. ij. ō. matrimonium vel potest intelli
gere de matrimonio celebrando idest in facie
ecclesie solempnizando sic tamen q contrac
tus ipse matrimonialis precedens publice
sit initus vt hic dicitur. Inter celebri. i.
a multis frequentato siue solempni g apto
sic q[ue] in latebris non fiat. Publicis. Di
puta tabellionibus vel die publicis. i. palam
g in publicis presentibus. Duobus. duo
bus ad minus ff. de testibus l. vbi numero.
Ad hoc. i. est ad audiendum contractum ta
lem fieri g inde testificandum. Et nota q sm
hanc constitutionem non debent contrahi
sponsalia de futuro nisi palam g publice coā
testibus que vtinā g velent in ea parte tra
timotiam habere multo magis hoc fieri de
bet quando per verba de presenti cōtingit cō
trahi matrimonium cum insponsalibus de fu
turo ex consensu partium possit vtrūlibet a tali
cōtractu g in aliis casibus de quibus notas
tur eodem titulo sub Rubrica de sponsalibus
℔ g qualiter dissoluuntur per post. in summa
sed in matrimonio contracto de presenti nō
extra eodem c. si autem.

De disponsatione impuberū.

Rubrica Remundi.

Vbi non est consensus
vtriusq[ue] non est con
iugium. Agitur qui
pueris dant puellas
in nubilis nichil faciunt. Nubilis. Vbi vtriusq[ue] puerorum postquam de
nerint ad tempus discretionis
consenciat. Huius ergo de
creti auctoritate inhibemus ne de
cetero aliqui quorum vtriq[ue] vel
alter ad etatem legibus consti
tutam et canonibus determina
tam non peruenerit coniungan
tur nisi vrgēte necessitate pro bo
no pacis talis coniunctio tol
leretur.

Explicit.

Dot nūm etc. Hec est ostō Edmūdi Cantuarien. Archiepi. et hz tria dicta In primo pōnt ōsi iuris regulā In ij. ibi Scitum elidit quandā cōclusionē ex ea In iij. ibi Cum tus ergo ponit quandā inhibitōez dicta p missa Silentium utriusq; sexz otrahendum ē istud sumitur ex. c. ij. extra de despōsi impub. non est pinguū pot. ad idem xxx. q. ij. c. vbi nde si aliter otrahendū sit furiosus nō ueniet q actū est extra e. c. dilectus ē idem si aliter fuerit infans extra e. c. lītas ē c. accessit tales nāq; non habent iudiciū ai ex te cōtr pte vitat. c. ex pte Scitur videl. Duertis intellige xpie de maioribus septimo minoribz tū xiiij. annis extra de etā. ē qual. s. ij. glo. i. ē in pcipio vi. li. ad fi. in principio magne glo. hic tū sumitur xquer pro minore sexterm annis vt pz ex hoc q subdit in annalibus ē Duellam que quanto plus cre scūt tantū in eas plus exprendendū est ff. de ali. ē vba. leg. l. ū vnus ℣. si. in glo. Inter sponsalia hēc sponsalia nulla sunt nū cōsensū desistat vt pz in his que notat host. extra e. c. pubertes d. generare ē in c. lītas d. annabilis dic vt ibi. Nichil factū supple q ad vinculū matrimonij nec etiā quo ad spōsalia nisi post septennū. Verba uel fcā appeat eos pdurare in eadem voluntate tūc ex mā voluntate sine cōsensu incipiunt mīer eos esse sponsa sint legitur e. ti. c. si infans in principio li. vi. Uterq; puerorū. ē sic cōsensus vnius non sufficeret vt patet xxx. q. ij. c. vbi ē e. ti. c. si infantes li. vi. Tā pius discretōis hoc intellige quo ad vinculū matrimonij sed quo ad sponsalia sufficit post septimū annū cōpletū vterq; eorū xpt currant in eadem voluntate vt dcō c. si infantes Cōsenciat sz otractui pcurati q dicit vt legit ē notatur extra e. c. de illis ē sic hab hic q actus nullus a principio tractu tē pitis cognoscit qñ sup̄uenit cā habilis ad actū de nouo creandū sicut est cōsensus factus vel expressus de quo in regula iuris nō fiemalū te re iuris li. vi. Annus exactus ij. per Decretis de quo fit mentio xxx. q. ij. c. vbi. Et dicit decretū qz statuit papa ō cōsilio cardinaliū suorū ad nullius cōsultationē c. di. c. i. ea non dicitur id q statuitur in vniuersali cōsilio ex liga. c. Decretōis li. vi. Decretalis epla est quā statuit papa vel solus vel cum cardinalibus ad cōsultationē aliorum sicut dicitur ad nos dogma est q cōsistit in doctrina sicut xpiane xxiij. di. qui xpus mandatū ē q cōsistit in doctrina de mōtibz xxiij. di. hijs igit Interdictū est quo nulla pna adicitur xxxi. di. c. ij. ē simile habes e. ti. dcō c. si infans li. vi. Etatem hec etas quo ad sponsalia est vij. annorū vbi sumitur infantia tā a viro q a femina quo ad matrimoniū In scia est xij. annorū In masculo xiiij. annorū ē sic i pubertate quo ad sui principiū est inequalitas sed quo ad finem equalitas in masculo ē in scia qz in vtroq; sexu finitur pubertas i xxo anno. C. si minor se maiorem dixerit. l. i. et. C. si maior factus l. fi. ē insti. de aurat. i pncipio Sed que est vō quare nō ponūt sexus in tpe medio sicut in fine infantie ē in ille adolescentie nā in principio pubertatis discrepant ē citius pubescit scia q masculo Quidā dicūt q vō ē qz mulier calidior ē vñ citius ipetit maturā etatis q masculo vt l. ij. C. de his qui ve. etā. impetrauerūt Alij dicunt q vō est qz difficilius est agere quā pati. Plat. dixit q vō est qz mala herba citō excrescit ē notatur extra e. c. lītas p Jo. an. ti dic q sufficit inuiste dicere q naturā pubertatem facit disparem in sexu cū principiamus naturaliter pubescere scias in xij. anno masculum in. xiiij. Unde lex positiua dz cōuenire nature iiij. di. erit autem Justi. de adopc. circa medium ē notatur p Jo. an. e. ti. c. si. infantes in glo. ij. in no. li. vi. Legibus insti. q no tu finit q. pubertatē Canonibus extra e. c. pubertes xx. q. ij. si puella. Nō pōt generare requiritur em in otrahere volentibus etas cpleta extra e. c. pubertes Dicas tū q si masculus ante xiiij. annum cpletum possit generare etiam si non esset nisi nouem annorum sicut narrat grego. in dyalogo de quodam impubere ix. annorum qui impregnauit nutricem suam ē notatur xx. q. i. i summa ē etiam puella ante xij. annum ē si in septimo anno posset cōpe inuicem otrahere bene teneret otractus ē sentiret matrimonium sm post. ē Jo. an. qui sic notant extra e. ti. c. pubertes ē hoc verum sm eos dummodo tales vite potentes discretōem habeant (Ar. ad hoc de sponsa c. inuenis ē huic sententie cōsonat. notata Jo. an. e. ti. c. si infās d. suplebat li. vi. Sed otra pmissa opponitur ē videtur q oīo iudicabitur pubertas ex annorū numero nō ex potentia generādi vt insti. qui mo tu si. in principio Soluēdo otrariū loquit quo ad tutelā ē ita sed q dixi locū hz quo ad matrimoniū In q̄ sufficit q alius aptus sit ad generādū vt ō dixi ē sic aliter i matrimonijs aliter in tutelis ē aliis cōsiderat pubertas vt ex pdictis appet ē circa hāc materiā vide notata in dcō c. pubertes per hunc. de donatō Sed q̄ro pone testatoz relinq̄t mille aurēū puelle cū nupserit ista nubit i dictō āno ē appet viripotēs nūquid cōsequit relictū ex pdictis vidit q sic ē illud relictū debet in oīa matrimonij In eo ergo vt matrimonio mentiamur etatē q vtrū intelligas qñ cōstat p aspectū aliter q sit apta ad pueniendo inupcijs tpus a iure statutū ū pſumere ea apta ē in hoc etatis tpe facō q̄ sit a iure est vtile ē uccia vt ō nisi otractū appeat semp ei stet

Item queritur quid si quis voluit ꝓmitt. ad
nū & appet ꝙ nullo mō ꝑt generare talis dū
tunc hat dū mulierē viri potentē an teneb it ma
trimoniū sic notant Innoc. & host. dō c. pu
beres & hoc verū nisi talis naturaliter esset
frigidus & maleficiatus & sic intelligitur c.
ꝙ sepius extra de frig. & malef. Unde si mul
ier instet ut separetur a tali qz vult ferri matre
mōstrat host. vt interr expectet tempus masculi
ille expleuerit xviij. annū & postea p mensem
vel duos vt videat si duret talis impotentia
quo casu separentur seruata solempnitate De
qua extra de frig. & malef. c. i. Mouet autē
host. ex eo ꝙ etas xiiij. annorū licet regulari
ter apta sit ad matrimoniū tū qnqz propter
aut. de nupc. ꝙ occasionē coll. iiij. Etas enī
xviij. annorū est plena pubertas & hanc cōe
qz lex cōsidit ꝙ in tali etate quis posset gena
ture ad omne maius limitat potestatem ado
ptandi vsqz ad illam etatem quasi ante pos
set naturaliter non generare & sic adopcō in
hoc imitatur naturā insti. de adopc. ꝙ minorē
ff. de adopc. l. arrogatores. ꝙ pupil. & ff. de ali. &
cib. le. l. mela vbi etiā dicit in muliere spectās
dos xiiij. annos quantū ad plenam pubertā
tem & ad hoc facit extra de regularibus quia
in insul & cum hac opinione Innoc. & host.
Petrus de Ancho. dicto c. puberes & Io. de
an & propterea si ī naturaliter frigido vel male
ficiato exspectamus triennū ꝙ die vt extra
de frigid. & ma c. laudabilem multo magis
hoc erit in illo in quo non appet pre espectū
anditas vel defectus in membro sed solū tēs
porale vicium ob defectum forte nature infir
mitatem vel aliam causam que non est cons
tranda in matrimoniis vt l. sed est questiū
& l. si quis post humos. ff. de li. & post. Ubi
dicitur ꝙ naturā in homine generandi & con
suetudo spectanda potius ē ꝙ tpale vicium aut
valitudo propter quā abdicitur hō quando
qz a generandi facultate. Cunilligitur. ra
tio est quia tales sepe resilunt & penitenda
ducti a sponsulibus illis verebunt ꝙ satisfa
cet & tamen remanet quoddam vinculum sic
ut quidam nexus ex quo inducitur iustitia
publica honestatis propter quam neuter de
cōsanguinitate illius sponse poterit illam sic
repudiatam ducere de cōsanguinitate sponse.
vt patet extra de sponsa c. Ex parte & c. spon
sa. Alia ratio est qz damnosus est rei pu
blice tot personas iudini per huiusmodi spō
salia sic ad libitum dissolnenda. Urgente
necessitate & sic vrgente necessitate alias
as prohibit ordinantur sunt. C. licet extra
de sponsis vbi de hoc. Sed quis erit
nosset vtrum subsit ista necessitas sine non
Dicit Io. an. post host. ꝙ dominus sine as
tus licentia non habent contrahere vt extra
eodem c. vbi & c. continebatur & c. duo pueri
similiter contracta non tenent sine eius aut

Rositate dissolui extra eodem c. accessit & c.
de illis aut tribus ꝙsequentibus Et hec sū
liceat de licentia optinendi in contrahendo & dis
soluendo sm Petrum de Ancho. & Io. an. es
sent obseruanda etiam in maioribus ppter
multa pericula animarum vt patet extra De
sponsa. c. cum in tua. & de clandest. desponsa c.
fi. & vt in hoc sit simile matrimonium carnas
le matrimonio spirituali extra de insti. c. iij.
de renūc. admouet & r. ꝙ indubijs. & multo
magis sm eos ista locum haberent quando
extraneus ignotus venit ad aliquam ciuita
tem dicit namqz Io. an. ꝙ ratione sacrorum
in tantum subiacet laicus prelato suo ꝙ fiat
clericus non est recipiendus sine litteris ab
extraneo extra de clericis non resid. c. frater
nitati sic nec laicus extra de postu. c. nullus
de prēb. & remiss. c. omnis & expresse dicitur de
laico de ofic. di. v. non oportet. Cauere ergo
debet sacerdos ne pochianam suam desponset
extraneo in cōsulto alterato ipsius extranei l
ecclesia Quilibet enim pastor debet agnosce
re ouem suam & proprie non extraneā aliā
habere hoc tamen vt dicit host. male predicat
& primus seruatur & vt dicit Petrus de An
cho. extra eodem c. vbi ad fi. expediret hoc in
multis locis practizari quia dicit se vidisse
vnum virum qui simul habuit viuētes qua
tuor mulieres cum quibus publice contrax
it in facie ecclesie videlicet vnam in rodo alia
in insula crete. Terciam in pyrano Et qrtā
in venecijs & cum prima legittima pbatus
mostra voluit remāsisse cum quarta que tam
en remanebat extra de eo qui duxit vxorem c.
. i. & ibi de hoc Quinta pars hec enī est vna
de causis secūdarijs quare detrahitur matri
monium sm host. qui de hoc tractat ti. de ma
trimonio ꝙ. & quare in summa sua in princi
pio Sunt naqz due principales cause quare
detrahitur matrimoniū vna est suspensio sos
tolis alia est vitatio fornicationis xxx. q. ij
Hijs ita secūdarie do cause sunt multe sci
psonarū diuictio Animorū & diuitiarū adhe
sio pacis reformatio vxoris pulchritudo &
similia.

De clādestina desponsacōne.

Quia ex contractibus
matrimonialibus absq
bannorum edicio
ne prehabita mitis nō
nulla pericula euenerūt & manife
stū est indies prouenire Omnib
& singulis suffraganeis nris pci
pimus statuendo quod decretalē
cū inhibicio qua prohibetur ne
qui matrimoniū cōtrahāt bānis

non p̄missis in singulis ecclesijs parochialibz sue dioc̄. pluribz diebus solēpnibus cū maiori populi affuerit multitudo expoñi faciant in vulgari & eā firmiter obseruari penā quibuslibet sacerdotibus etiā nō parochialibz qui cōtractibz matrimonialibz ante solemnē edicionē bānorū minus p̄ simpserint interesse penā suspēsionis ab officio per triēniū ifligēdo & hmodi cōtrahentes etiaz si nullū subsit impedimentū pena debita percellendo Quinimo ēt sacerdos siue secularis siue regularis extiterit q̄ solēnizacōez matrimonij extra ecclesiā parochialem absqz epi diocesani spiāli licencia celebrare p̄sumpserit aut eidē interesse per annū integrū ab officio sit suspensus.

Quia ex cōtractibus Hec ē ostō Hymonis mepham & habz tria dicta In primo venit motiuū ostōis eternē. In ij. ibi ūibus p̄dicit ad ostōnem penalē otra sacerdotes qui interfunt ctractibus matrimonialibus bānis non editis. In iij. ibi **Cunctis** statuit otra sacerdotes solemnizantes matrimonium extra ecclesiā parochialem absqz licēcia dioc̄sani. **Cōtractibus matrimonialibus** qui no solū p̄t fieri vtrūqz parte p̄nte sed altera absente vt viz ctrahatur matrimoniū p procuratorē fiant legit & notatur de procu. c. vlti. li. vi. & in hoc casu requiritur mandatū spiale vt ibi dicit̄ nec p̄t alius procurator aliū substituere vt ibi dicit̄ absqz spiali mandato & si reuocetur mandatū talis procuratoris etiā ipso ignorante re integra nō tenebit ctractus vt ibi dicit̄ vō est q̄ desit ocensus mandantis & sic videt q̄ vbiāqz actus gesti p procuratorē dz adesse vt tunc ocensus dm̄ p substanciā actus nō est necesse q̄ reuocatio trāseat in noticiā procuratoris. vel iudicis de quo vide q̄ legitur & notatur de procu. c. ij. li. vi. & in clemen. cū illusio de renūc. **Quias** tū q̄ q̄n quis ctrahit p nūcium vel p epl̄am cū absente tunc sine ctractu matrimonij siue in alijs ctractibz sufficit revocatio ante ctractū etiā si nō trāseat in no

ticiā procuratoris vel ex hoc q̄ desetur reuocatū mandatū nec postea obligatur vt l. si pater ff. de ma. vindicā & est vō q̄ nūcius vel epl̄a solū p̄tent ministeriū nudū vt pcia vel oratio nū ff. de ostī. prauia. l. & licet. C. si quis sibi vel alteri l. multū interest vbi de hoc dubitant ergo ocensu tpe p̄tractionis nichil agit̄ etiaz si nūcius nō fuerit ārciotatius licet glo. i. l. i. ff. de ctrahenda empc̄. etiā in nūcio l epl̄a tenet ctrariū vbi aūt aliquis ctrahit p procuratorem vel syndicum tunc quia non suo sed alterius facto & ministerio obligatur vt notatur in dicta l. multum interest & instit. de inutil. stipu. ℣. alteri. illum in quem consensum suum trāstulit necesse est ārciotare ff. q̄ iussu. l. i. & glosa ibi posita & ad idem facit ff. mandati l. si mandassem ff. de public. l. si quis p hibuerit ff. de odict. ob causam l. si pecuniam. ℣. i. **Fallit** tamen in casu dicte decretalis ij. de procurat. libro sexto in alijs vero casibus quibus nūquid sit necesse contrahentem ārciotari vide ad notata in c. ex parte decani. de ffestriptis super glo. sic in terra per Jo. an. **Ratio** autem specialitatis illius c. ij. exprimitur ibi in textu videlicet quia loquitur in contractibus in quibus requiritur consensus vtriusqz partis & notatur per paulum & wilhelmuz in clemen. i. de renūciat̄. Et ex hoc videtur q̄ in omnibus casibus in quibus subesset ista ratio p̄ocederet dispositio illius & vlti. de procura. libro sexto Et ita dicit ibi Jo. de ymola tenere Cynum in l. mandatū. C. mandati Et de ista materia vide per glo. & alios stribentes dicto c. vnico de renunc. in clemen. **Bannorum** idest proclamationum publicarum extra eodem c. cum inhibitio vel die bannorum idest denūciacionuz sic exponitur extra de sponſ c. cū in tua vel bānas p̄nt dict̄ edcā publicē proposita vt notat Petrus de ancho. dcō c. cū in tua. **Pericula** sez aiarū que sez insurgunt ex diuersis impedimentis p̄ter que matrimoniū nō p̄t īter tales ctrahi. **Cauisetū est** sez p experientiā & rei euidentiā aut ocor' notata p Jo. an. de vsuris c. i. d. manifestos li. vi. **Iudicis** .i. de die in diē. **Dibus** ij. ps. **Cū ibidem** extra e. ti. **Ecclesijs parochialibz** quātus parochiale ossistit in multis puta q̄ in diebus festis parochiam in ipsis missas audire debent & nō alibi Item in p̄nijs sepulturis bñdcōmbz nubentiū oblacōibz & decimis persoluendis sicut notat plenius p Jo. an. extra de parochijs sup Rubrica **Oluribz** sic duobus ad minus ff. de testibus .l. vbi minus. **Solempnibus** idest festiuis. **Multitudo** vt sic non sit aliquis qui possit pretēdere ignorantiam **Faciant** non ergo tenentur hoc facere personaliter **In vulgari** scilicet pcomate omnibz intelligibili. **Et eam** scilicet decretalem.

Sacerdotibus. Non intelligit de clericis aut pr in dicto c. Cum inhibitio d. sacerdotes Et sic.ibi hostien. qui dicit q etiaz laici ex merite illius constitutionis nō debent talibus interesse sequit ad hoc de sil. monetā l. i. de fen. ex. c. q̄s Non parochialibus. Scilicet ē ibi ecclesiis autem animarū Solemnitē edita etiamsi. Scilicet publicam sm formam dicti c. cum inhibitio Vel vt dicā solempnis qñ sit cuilibz diebz solempnes sequalem a se distantibz Et sic approbatur cōsuetudo que in hoc seruanda est sm hostien. dicto c. cum inhibitio d. extrauā maxime si synodalis constitutio super hoc facta sit ¶ Et sicut in carnali matrimonio contrahendo debent p̄mitti banna publica vt hic sic q in matrimonio spūali contrahendo de elect. c. fi. li. vi. Sed in hoc est differentia quia ibi cōfirmatio nō p̄missis edictis non tenet hic vero quia non est tanta potestas papa in dissolvendo carnale matrimoniū sicut spūale sicut quod notatur de sponsa. cōiug. c. ex publico ¶ Sed quero vbi debet fieri p̄dicti edictō tenorū Ioan. in dicto c. cum inhibitio dicit q debet proponi in omnibz ecclesijs illius loci vbi contrahere volentes habitant vel saltem in pluribus earum qd maxime seruari debet qñ sunt diuersarum parochiarum tñ sm hostien. hoc non seruatur immo sit in vna ecclesia tantū vt plurimū Et sufficit q fiat publice sm eū. Vel q ad omnes pertinere posset extra de postula pla. c. i. Et licet textus in dicto c. cū inhibitio dicit in ecclesijs banna edi debere sufficit tñ si ex ecclesijs in locis oportunitibz puta p̄dicationibz proponantur de sen. ex. c. rūso Et ideo dictū est de ecclesijs qz ibi vt plurimū conueniūt homines Facit ad hoc quod notatur in clem. causam de elect. q notatur dicto c. cū inhibitio q Io. an. in add. ad. in ecclesijs q e. c. q petrū de anchorano dē. sēndo quero. ¶ Sed quid si illi qui contracturi sunt habitent in eodem loco q sint de alio contrahendi ipsi q parentes eorū vbi fiet bannorū editio. Dicitur q in ecclesijs habitationis parentū quia ibi melius scitur veritas parentele si aliqua sit q ibi fieri debet inuestigatio sz vbi melius scitur p̄t de elect. c. scriptū de purga. can. c. nō pr. Tuitiū est q fiat in vtroq loco Nam expedit in loco habitationis parentū qz ibi de parentela si qua viget habebitur plenior notitia In loco vero habitationis p̄tū habebitur certitudo an cū aliqs ibi contraxerūt Et hoc tenet attende sm intellectum Innoc. q constitutio cū inhibitio in illegittimitate p̄sumit nō solū eos qui contra dictam constitutionem detegūtur contraxisse in gradu prohibito sed etiā q cū aliq impedimento canonico matrimoniū apparebat non tenere postea vt filij inde nati reputentur illegittimi q̄uismaq parentes contraxerunt bona fide si non seruauerūt dictā constitutionem Et sic licet dicta constitutio tunc temporis in impedimento cognitionis consanguinitatis habet tū locum in quocūq impedimento canonico vt eo tempore filij iudicentur illegittimi si non fuerit hec forma seruata. Et hoc tenet Io. an. extra qui sint le. ex te. vbi de hoc per patrū de anchorano Interesse. Scilicet ecclesiastici namq non debent interesse actui q geritur circa iura Similiter nec test. testamento vsurarij manifesti de vsur. c. q̄q li. vi. Et facit ad hoc lex Iudemus q̄ hijs tabellionibz. C. de epi. q cle. nec refert an sacerdotes huiusmodi sint regulares aut seculares. Nam etiam exemptio nō prodest talibus in talibus quod dic vt legitur q notatur de p̄uil. c. i. li. vi. Ab officium q p nōs beneficio qđ sine officio nō obtinet lxxi. di. c. Si qs amodo q c. si quis sacerdotū q. 1. q. i. Si quis obierit ¶ Quid autem si pma suspensione durante mouet alijs matrimonijs prohibitis Nā secūde suspensionis triennū incipiet si a finito primo triennio q tertiū finito secūdo q sic de singulis vel vna in reliqua cōsuetudine quatenus durauit Dic vt in clem. i. de magistris p Io. an. Et vide circa hoc qđ notat ex de elect. c. cū in cūctis q ff. ad turpill. l. senatus Infligendo. Scilicet p sententiam vt notat Io. an. dicto c. cū inhibitio in add. ad. suspendatur. Et sic hoc quod dicit infligendo referatur ad epm in sua diocesi qui in hoc erit executor illius constitutionis. Cum inhibitione Contrahentes. Scilicet bannis solempniter non p̄missis Et si nullum. Scilicet impedimentū quod est in fm simile habes dicto c. cū inhibitio ad fi. Sed hijs Dona debita. Scilicet indigna Et erit arbitraria cū non exprimatur extra de officio del. c. de cauſ. Et sic habes q contrahentes etiam licite puniūtur si cōtempserint statutiam ecclesie Dic q miles cū obediens magistro militum punitur etiaz si culpa feliciz habuerit exitum ff de re. mili. l. iij. q. ni bello Magna namq p̄sumptio ē triūphodi canones vt dicto c. Cum inhibitio de ma. q ob. c. illud Hodie vero sic cōtrahentes vt aliqui volūt sunt ipso facto excōmunicati. Quod dic vt legitur q notatur in fm c. proximo q. clamantes. ¶ Quia etiam Tertia pars Scilicet regulares etiam exempti vt dixi supra q proximo d. interesse Solēpnizationem. Scilicet que non debet fieri nisi post banna canonice edita q non potest fieri a pma dominica aduentus vsq ad oct. epiphanie exclusiue Et a dñica lxx. vsq ad pmam dñicam post pascha inclusiue q a pma dicte rogationū vsq ad septimū diem festi pentecosten inclusiue licet quo ad vltimū hijs diebz contrahi possit extra de feriis c. capellanus in fi. Ex quo tertio quicquid ibi dicant Hostien. q alij doctores apparet q in dominica trinitatis licite possunt nuptie celebrari.

dit obstat vndo post. quam ponit in tribz eb
domadis cōputandis a die lune in rogacio
nibus ꝛ sic fm eum dñica trinitatis est viij
mus dies trium septimanarū Vnde nō pos
sunt nupcie celebrari vsqz ad diem lune post
dñicam fm eum ꝛ sequentes suos quia dies
ꝙ suffitit legis latorem otrucium declarasse
se ꝛ determinasse vt videlicet in dñicam pxi.
post pntiarosten possit huiusmodi solempni
tatio fieri ff. qui ꝛ a quibus l. prosperit nec
obstante illam expositionem quam ibi ponit
post. In dñica. i. post dñicam scz in cras
stino dñce quia si papa sic intellexisset sic ex
posuisset de cōs. c. ad audientiam. Ecclesiā
parochialem vnius nomine intelligitur
etiam capella habens iura parochialia. Vt
patet infra e. c. pxi. ad fi. Epi diocesani
ꝛ sic archid. ꝛ alij ordinarij inferiores Et
hanc licentiam dare non possunt Nam ꝙ de
uno quaeritur per osequens de altero cense
tur ff de legibus l. cum lex. Expōlit licē
tia. idest nominatim ꝛ in specie facta sic vide
licet vt in hac specialitate specificetur tam pa
sona solempnizationem huiusmodi celebratu
ra ꝙ persone inter quas fieri debet solempni
zatio aut dicto in simili 2002. Jo. an. de pris
uil. c. religiosi v. speciali in clemen. ꝛ sic fieri
tutū est Ar. ad hoc de ro. ꝛ con. c. ij. de sentēs
tia exc. c. grauis in clemen. Diunt tū Jo.
an. ꝛ paulus in dicto c. religiosi ꝙ suffitit vt
parochiano detur licentia facta specificatione
sacramenti licet non exprimatur nomen sa
cerdotis ꝛ ꝙ sacerdoti detur licentia facta spe
cificatione sacramenti licet nomina otrahen
tium non exprimantur Ar. ad hoc de tempo
ribus cū. c. i. decretali. vic. c. vlti. de probēn. c si
epus li. vi. Quicquid tū ipi diant tutius tu
men est vt fiat specificatio prout dixi Et sic
sentit gesp. in dicto c. religiosi. Sed quero
quid si nupcientes inter se matrimonium so
lempnizari diunt se ab epo optinuisse hanc
licentiam nūquid sacerdos a quo petitur hāc
solempnizationem fieri debent eis credere Jo
ꝛ paulus dicto c. religiosi videntur concludere
ꝙ sic per id ꝙ notatur de pr. di. vi. placuit qđ
sacū de quibus loquitur illud c. religiosi dā
tur propter nupcientes tantum vt diunt. et
preterea cum sacū predicta oernūt forū cō
sientie credendum est assertioni. i. q. vij. san
ctimus de bonifacio. c. signasti ij. Cōtra hoc
tamen facit nam in sacō ordinis vt confes
tur a non suo epo requiritur ꝙ fiat plena fi
dem de licā ꝛ quandoqz de causa de hoc ord. c.
i. ꝛ ij. li. vi. cū concor. Sed hoc fm eos ideo
fit quia illud est sacramentum dignitatis. i.
q. iij. si ergo ꝛ Nec si clericus ꝛ facit ꝙ no
tatur de reg. seruorum c. i. in glo. ij. nec sa
cramentum ordinis datur alicui propter se
tantum sed propter alios ecc si bene cōsi
pio michi videtur ꝙ ratio Jo. an. ꝛ pauli cū

ponunt quare sit credendum parochiano esse
denti se habere licentiam a nupto suo ꝙ pos
sit recipere dicta sacramenta a sacerdote etiā
a religioso bene procederet in duobus sacra
mentis ibi specificatis scilicet in sacramen
to extreme vnctionis ꝛ sacramento eucharis
stie que duo sacramenta penitentibus ꝛ in so
lo conscientie ministrātur ꝛ propter ipsos
recipientes tantum Sed in tercio sacramēs
to ibi posito scilicet solempnizationis matri
monij michi videtur ꝙ non concernit forum
sciencie magis qz sacramentum ordinis de
quo dixi nec concernit recipientes tantum.
Sed etiam alios videlicet prolem siue sobo
lem inde suscitandam pro earum legitimacio
ne ꝛ preterea sicut in sacramento ordinis
requiritur vt fiat plena fides de licentia vt p
dixi sic erit etiaz in sacramento matrimonij
cum eadem sit ratio ergo idem erit ius ff. ad
legem aquil. l. illud. Eidem scilicet solēp
nizationi Interesse scz extra ecclesiaz pa
rochialem vel capellam habentem iura paro
chialia integrū cōpotādū a tempore senten
cie declaratorie super hoc ferende mquātū pe
na que sequitur est sentencie late Alioquin
si sit sentencie ferende cōputabitur a tempore
quo fertur sentencia pro quo vide ꝙ dicā in
fra glo. pxi. Sit suspensus scilicet ip
so facto vt patet infra c. pxi. ad finez Sed
quia glose varie sunt quando canoñ. vel cons
stitucio dicatur sentencie late ꝛ quando ferē
de scias ꝙ qñqz canon vt lex loquitur per
ptitipium preteriti temporis ꝛ tunc regulas
riter est sentencie late sic stat glosa de elect.
s. cupientis. ℣. ceterum v. suspensos per Jo.
Et hoc verū maxime qū ponitur cū adiuncto
vt eo ipso vel ipo facto vel si dicat auctori s
tate huius constitutionis sit ipso iure ꝙas
tus sic stant textus ꝛ glosa de elect. c. licet ca
non li. vi. ꝛ ibi per Jo. in v. priuatus ꝛ fa
cit ad hoc glosa de hereticis c. quia mqz Ubi
hec verba sit inodatius impositis excōmuni
cationis sententiam ipso iure. Vt ibi notat
Jo. an. v. inodetur fallit tamen hoc vbi as
sio iure apparet ꝙ sit ferende vt in c. ij. de sos
lo pxr. vbi ista verba sit sequestratus sunt
sententie ferende ꝛ non late quandoqz verba
non proferuntur in preteritum. Et tunc si
sint verba propria siue declaratoria est canō
late sentencie v. gra cum dicitur sic determi
nus viribus carere maxime si addatur omi
nino vt dicto c. licet canon vbi sic notatur ꝙ
Jo. in v. carere vel si dicat determinus nō va
lere de elect. c. si aut v. valere per Jo. li. vi.
Si vero verba sint dispositiua tunc si verba
sonent futurum vel respiciunt actuz iudicis
v. gra priuentur excōmunicentur ꝛ similia.
debent intelligi in dubio ferende sentencie vt
notat Jo. an. de elect. c. cupientes ℣. si vero.
v. puentur li. vi. facit ad hoc glosa de. rr. unus

c.in prnis li.vi. Fallit tñ ad hoc qñ sungunt hec verba vel similia eo ipso vel ex hoc facto vt dicit glo. Jo.dicto c.in prnis ℔ est textus ibi glo.de elect.si religiosi li.vi. ibi ipso facto vitibus vacuetur Item si dicat oio prinent de prnis c.in quibusdã vel si dicat protinus Vt notat glo. Jo.dicto c.in prnis ℔ hec intelligẽ vera nisi ex sequentibus vel precedentibus apparcat ꝙ sit late sñe vt ē textus de elect. c.ne pro defectu e.li. quisquis in textu iuncta glo. Si vero verba respiciũt actũ iudicis. et talia sint ꝙ pñt trahi ad ptritũ ℔ futurũ qz in futurũ pñt itelligi put premittit factũ de futuro sed factũ qñ erit factũ non pñt operanes de ptrito tũc si verba reperiantur in simili declarata ꝙ sint late sñe late intelligũtur etiam in simili materia sic stat glo. extra de crimine falsi c.dura ℔ in c.clericis ne clerici vel mo. iunct. doct. ibi ℔ iuncto textu. xvij. q. iiij. si quis suadente Si vero nõ reperitur declaratũ tũc in dubio intelligũtur ferẽde nisi iugaẽ tale verbũ in oriõe aũ verbo additur in alia pena verbũ ipso iure qz tũc qualificatur vtrinqz pena vt est textus de vi. ℔ ho. cle. c. i. li. vi. ℔ facit ad hoc lex iam hec iure ff. de uulg. ℔ pusubst. Sed si verba dirigũtur ad canonez puulgantem intelligũtur late sñe. maxime si additur ỳ. totaliter vel simile de elect. cupiẽtes ℌ. extrũ ℔ ibi ꝙ Jo. in ỳ. excludentes vbi aũqz aũt addit ꝓbabilis dubitacio an sit ferendx an late in dubio dz intelligi ferende qz hec est minor pena vt notatur dõ c. cupientes ℌ. si vero ỳ prinentur ꝙ Jo. an. li. vi. hãc thesoriam ponit anthonius extra de so. ꝓx. e si diligenti ff. ℔ ex hoc nota.

Constitucio Johannis Stratford archiepi.

ROmana cõcupiscencia ℔ j. Presentis auctoritate cõcilij statuimus ꝙ ex nũc matrimonia cõtrahentes ℔ ea inter se solempnizari facientes quecũqz impedimenta canonica in ea parte scientes aut ꝓsumpcionez verisimilem eorũdem habentes Sacerdotes quoqz in solẽpnizaciones matrimoniorũ prohibitorũ huiusmodi seu etiã licitorũ inter alias quã suos parochianos impositerũ scienter fecerint diocesanorũ vel curatorũ ipsorũ cõtrahenciũ super hoc licencia non optenta. Clandestina etiã matrimonia in ecclesijs oratorijs vel capellis solẽpnizari vi vel metu imposterũ facientes. Ac matrimoniorũ ꝓdictorũ huiusmodi solẽpnizacõi interessentes conscij ꝓmissorũ maioris excõicacionis sentenciã incurrant ipso frõ Et ꝙ ꝗter anno singulis in genere excõicati publice nũcientur pensqz aliqs cõtra celebrantes matrimonia bannis nõ editis vel alias clandestine statutis a iure nichilominus arcẽãtur Sane qz constitucio bone memorie Symonis Mepham quondã Cantuarien. archiepi prede cessoris nostri proximi que incipit. Item qz ex cõtractibus iuxta verborũ suorũ cortice opinionẽ multorũ in sui fine videtur dubia seu obscura ipsam cõstitucionem reddere pro futuro cupientes indubiam eam sic intelligendam fore hoc approbante cõcilio declaramus ꝙ quiuis sacerdos secularis vel regularis qui solempnizacõi matrimonij extra parochialem ecclesiam vel capellam habentem iura parochialia sibi cõpetencia ab antiquo interesse presumpserit penam in ea latam subeat ipso facto.

ROmana cũcupiscencia. ista est ostõ dñi Johannis stratford Archiepi Cantuarien. ℔ hz quinqz ꝙ tres. In prima statuit otra contrahentes matrimonia scientes aliqs impedimentũ sub esse canoniũ vel de eo ꝓsumptionẽ verisimilem habentes In ij. ibi Sacerdotes statuit ꝙ sacerdotes solempnizantes talia matrimonia prohibita vel etiã licita. inter non suos parochianos In iij. ibi Clãdestina statuit otra otrahentes matrimonia clãdestina ℔ ea fieri parantes ℔ eis interessentes adiendo penam in singulis casibus supradictis In iiij. ibi. Et quod quater mandat penam huiusmodi quatenus singulis publicari In quinta ibi. Sane declarat ostõem predecessoris sui alias edita in

cōlio pumdali ārcta otractus mātrimoniā les Et j. hic deridūt quedam piaula ꝯ abusi eutes que sepius otingebant in otractibus mātrimomalibus otra que hic puidet Et ītūū sic ideꝯ futura respicit ꝯ ū ptērita matrimonia nūquid idem diendū sit in sponsalibus de futuro dic ꝙ nō qz hec ostō quā sit pualis nō exardet rasum suū ꝯ sic sentire videtur Jo in cōll. extra c.c. aī mbidio. Et etiā Jo. an. in add. qui dicit ꝙ nō sine misterio aut or usus est hoc vocabulo matrimonio ꝯ aliud est ymittere otrahere ꝯ aliud otrahere ꝑ cū. post tū dicit ꝙ ex mēte statuentis idē diendū ꝯ nā multis modis talia spōsalia tollere osirānt ꝯ trāseūt ī mriomū psumptū ex tra de sponſ c. adolescens ꝯ sic eadem vō phibitoms remanet ergo idem ius extra De trāslac. epōrū c. inter corporalia sed ꝙ prius dixi puto verius in casu huius ostōis. Ad lēpnizari facientem sed quid si trīmos do otraxerūt sed nō pfessērūt ad solēpnizacōnem nūquid mittant in penam huius statuti videtur ꝙ nō qz ista trā requirit duos. siz otractū ꝯ solempnizacōez ergo nō suffi cit alterū intruenire sine reliquo Ar. eorum que legūtur ꝯ notantur de re. iudīc. c. i. li. vi ꝯ ibi p Card. v. iustitiā ꝯ p Jo. an. v. pdicto Jn otrariū tū facit qz sciens impedimēta matrimonia vōne quorū phibetur contrahi matrimoniū ex solo otractu obligatur ad pnā licet viterius pcessum nō fuerit de consang. ꝯ affi. c. i. in cleñ. ꝯ hoc puto verius etiam in hoc casu Nō est qz copula hic posita copulat inter ea que tendūt ad eūdem finē siue effectū ꝯ ideo sufficit alterū corū intruenire ſm ea que solent notari p doct. de scriptis c. ij. ꝯ ibi optime p Anthoniū Feaus tū esset si tenderet ad diuersos effectus vt etiam ibi solet notari Impedimenta canonis

Ca. ne dū diuina sed etiā humana zut notat xxxv. q. i. q. hinc ita in glo. extra de rest. spol. c. licas v. diuina lege ꝯ impedimenta huiusmodi plura sunt put notatur p Innoc. extra de sponſ c. inuenis ꝑe fi. ꝯ in summa Jo. an. sup li. iij. decretalū Quid ergo si sīa lata ē in causa matrimomali p matrimonio a q̄ appellatū est si appellans pendente cā appellationis mibat alteri nūquid mīdit in penam huius statōis Effectus huius questionis est nūquid talis sīa pssit dici impedimentū canonis videtur ꝙ sic qz talis sīa ostēdit illū otra quem lata est esse verū maritū eiꝰ p quā lata est quo ꝑsupposito ꝙ vero nō pt tenere otractus aī alia extra de sponſ c. aī ma qz facit ad hoc qz res iudicata p veritate accipitur ff. famil. herc. l. aī putarem ꝯ qz ex sīa ſt ius inter ptes extra de re. iudic. aī inter. ꝯ qz ꝙ sīa iudicis pmanendum est ſm ea que leguntur ꝯ notantur de veruic. c. in pñtia Dffficit cū ꝙ sic otrahens habeat suspicionem veriſimilem ꝯ impedimento vt j dicit i textu Jn cōtrariū tū facit. ꝙ ostō ista loquitur de impedimento ꝑticulari tali viz ꝙ nō sua ſū impedit matrimoniū otrahendū ꝙ dirimit jam otractū sed impedimentū puemens ex sīa nō est huiusmodi maxime qñ est ab ea appellatū ergo cū hoc pz qz sine dicamus ꝙ appellatio suspendat sine extinguat pnūciatū put legitur ꝯ notatur ff. ad turpil. l. i. saltz ꝑsibile est sīam ipaz posse infirmari aut ex eisdem actis aut ex de nouo in iudicio oriendis iuxta l. ꝙ hanc. C. de temporibz ꝯ rescriptis appellationū Sīa igitur non pt dici impedimentū ꝑtiuū nisi ex euētu q̄ fuerit ofirmata Jn quo etiā casu nō trāsiret oīo in rem iudicatam in ꝓiudicium alterius matrimonij veri extra de re iudīc. c. latore Et hanc ptem puto veriorē siz ꝙ sic cōtrahens scienſ sīam prius otra se latā nō incidit i pnā huius ostōis nisi hoc faciat lapso tempore ad pſequendū ꝯ finendū suā appellationem ꝯ negligens sit in ea pſequenda Nam tunc sīa prius lata rata manet de app. c. aī sit ꝯ c. reprehensibilis ꝯ c. sepe nec obstat ꝙ dicitur res iudicata p veritate accipitur ꝯ qđ ex sīa sit ius inter ptes qz illa vera sunt. q̄ nō est appellatū sed sīa transiuit in rem iudicatam vt pz dicto c. aī inter nec obstat ꝙ ꝓsumitur pro sīa iudicis Nā illa ꝓsumptio bene recipit phationē in otrariū vt pz dicto c. in pñtia Fateor tū ꝙ talis qui facit cōtra tactū interdictū ecclesie alias est arbitrarie puiendus ſm ea que leguntur ꝯ notātur de sponſ. c. veniens ꝯ c. aī apostolica Certē ſi rei veritatem ꝯ hec sciā pt aprehendi ex auditu iij. q. iiij. oībus in principio aī glo. i. de iure iurā. c. ex litteris p Innoc. ꝯ nimirū si scienti nō subuenitur qz se ipsum decepit ſꝙ aī falso tu. l. i. in fi. ꝯ sic habes ꝙ ignorantes nō ligat hec ostō ꝙ intellige verū in ignorantia facti phabili ꝯ non affectata siz ꝙ ignorant ius nescientes illud ꝙ est impedimentū forte impedimentū vt puta sciunt se esse attinentes in quarto gradu ꝯ sic sciunt gradū ignorant tū in illo gdu otrahere fore phibitū tūc ligat ipsos ostō de re iuris ignotātia li. vj. aī suis dicit. Si vero alter otrahentiū solus hoc sciat ille solus ligatur facit ad hoc xxxiij. q. ij. non sotis. C. so. ma. si ignorans qz si otraxerint ignorantes postea tū sciūt impedimentū ꝯ cohabitant nō ligantur aut hec ostō nō putaz cohabitantes sed otrahentes ꝯ intra se matrimoniū solempnizare facientes facit ad hoc ff. de his qui no. i. ſo. l. quid ergo in principio. C. de vsuc. trāsfor. l. i. ad fi. ff. de vsuris l. qui scit in fi. ff. de to. li tertorū l. qui aī maior ꝯ de minoribz l. iij. ꝯ fio Dic aī otrahentes ꝯ cohabitantes criminaliter cōmittentes peccant Ar. ad hoc. i. q. vi. eos in fi. de symonia facit huius. C. de inter

stis nup̄c.l.ñ nullū te fec.ex̄. Inquisitō ti
ē pro hac materia vide notata Jo.an. de ō
sanḡ.ē affi.t.ecc̄s ꝺ scienter in clem. Ore
sumptuosem veritū inuitem scias nam
ꝙ ē scire debere equipantur ff.de adquirēꝺ
da ẏaī.l.si duo eorūdem ipedimentorū Mi
cerantes ij.ps. Prohibitorū huius
modi etiā inter suos pochianos vt differat
a casu sequenti Licitorū i. non phibito
rū Edictū nuptiaꝝ de matrimonio est phibi
torū vtriusq; psonarū de sponſ.c.ñ apud ali
as dict̄ ꝺ pmissorū qꝛ quilibet admittitur ꝙ
non phibetur Cūq; em edicta sunt regulari
ter pmissuꝛa ē tunc oēs admittuntur qui ñ
phibentur ē tale est edictū de matrimonijs.
ē de procuratoribus ff.de patrn.l.inuitus ℣.
i. Cūq; edicta sunt phibitiua ē in illis oia
sunt phibita nisi sint expresse cessa ē ita est
illud de collegijs illicitis ē ℣ notat de trās
lac.epōrū c.inter cetera ℣.sed neq; Om
nis parochianus quando videlicet neu
ter utrahentiū subest ipsi solēpnizatiuo ma
trimonij iuxta pochiale Quid ergo si vnus
utrahere volentiū sit pochianus suus alius
vero est de aliena pochia an habebit loāl pe
na huius cōstōis si non intervenerit licentia
quorū interest vt infra dicitur videtur ꝙ nō
qꝛ istud statutū ꝙ est penale stricte debet in
telligi Unde ñ pluraliter loquatur de pochi
anis videtur ꝙ non habeat loāl in vno ad ꝙ
facit l.detestatio ℣.si.ff.de ꝺ.sig. Ita utrumq;
tñ facit ff.vi.bo.rap.l.ij.℣.sed ē si vnus ē e.
l℣.ꝙ ait p̄tor ff.de neg.gest.l.inj. ē hoc puto
verus Ar.dictarū legum que volunt ꝙ sta
tutū loquēs de delicto plurium habeat etiaꝝ
loāl in delicto vnius ē sic senſit Bartholus
in dicto ℣.sed ē si vnus p̄all Diocesanus
cūq; qui ñ habeant aurū in solidū per totū di
oēsim p̄t licēdā de q̄ osequit statere vbi
qꝛ p totam dioc̄. Ar.ad hoc extra de sucuss.
ad intestato c.si.de sepulc.c.ij.ꝙ Jo.an. dic
pro hoc vt notatur x.q.i.in summa fallit tñ
si de ꝺsuetudine vel priuilegio epūs non pos
sit immediate aditi sed inferior vt archidiacō
nus de offi.ord.pastoralis ꝙ Jo.an. super
glo.i.ē e.ti.c.ñ epūs in no.li.di. Cura
torū quo ad suos pochianos tantū arbi
ꝙ vide ꝙ scripsi supra e.c.i.ꝺ.vrgente neces
sitate Quare qꝛ sup solempnizacōe ter
am matrimonij licet Licentia de qua scio
licet ostare potuit p eclām vel per testes q̄
dic vt dixi supra e.c.i.ꝺ.speciali licentia Nō
obtenta ē sic non fuisset petere licentiam
nisi valiter optineatur extra de regularibus
c.licet glosa magna Clandestinarij. pars
ē hic scias ꝙ matrimonū dicitur clāndestinū
multis modis sumitur Primo qñ sit sine
testibus extra e.t.ij. Secūdo qñ sit sine so
lempnitate posita xxx.q.v. Aliter qꝛ stꝛ spō
sa non petitur ab habentibus eam in ꝺmo ſ

ne potestate nec traditur dotata nisi postquaꝝ
ducta est abstinent utrahentes a cōmixtios
ne carnali biduo vel triduo Si tñ oia hec nō
interuenerint non est peccatū xxx.q.v.c.no
strates in si. Tertio qꝛ non permittuntur
publice denūciationes sine banna publicā ex
tra e.c.ñ inhibitio ē supra e.t.qꝛ ex struc
tis alios tres modos ponit post.e.ti.c.i.ē
Jo.an.in dicto c.ñ inhibitio Et sunt hij in
effectu primo qñ pubes alteri ligatus utra
hat sine licentia ecclesie de sponſ in pub.c.ad
audit ē e.obtinebatur Secūdo qñ impubes cō
trahit cuius de primis sponſalibus agatur.
Tertio si utrahat pubes utra interdictū ec
clesie spāliter factū ex̄ de spon.duorū c.tua ℣
generaliter factū ex̄ de ma.utruct.utra inter
dictū ecclesie c.i.ē p totū ē hoc sine interdi
ctū sit expressum vt ibi sine tactū vt qꝛ lic
pendet extra de sponſ veniens ē c.ñ apostoli
ca Dias tñ ꝙ in quolibet casuū predictorū
tenet matrimoniū utructū quo ad deū nisi a
liud ppetuū obstet ꝙ dic vt notatur extra
de sponſ duorū c.penulti. Parochiis ſc; pa
rochialibus vel alijs nam generaliter loqui
tur Oratorijs hic vide ꝙ scripsi supra de
cretalis c.quā sit ꝺ.oratorijs Capellis
sine aurum animarū habentibus sine nō Ob
tel metus si ergo absq; vi vel metu hoc fac
at non habebit loāl pena que hic sequitur i
casu celebrationis matrimonij clāndestine Et
sumpto a utrario sensu ē p̄t esse nō qꝛ utra
hentes clāndestine ē sacerdotes matrimonia
huiusmodi solempnizantes alias satis pu
niūtur sm ea que habes extra e.c.ñ inhibi
tio Dnt non esset iustū tales duplici pena
utrq ñ vna sit sufficiens extra de iudic.cū
si clericis in si. Sed qꝛ interpretatio ista cō
tinet in utrariū que opinatur ꝙ etiā utrahen
tes ē solempnizantes matrimonia clāndestī
na ē eis interessentes etiam nec vi.nec me
tu interueniente inūdant in hanc penam vt
illam cōem interpretationē ofendas remit
to te ad notata supra de habitatione clic.
ē multi.c.i.ꝺ.publice vbi scripsi qñ fallit ar
gumentū a utrario sensu Facientes id est
cōpellentes ē intelligas hoc sine vis sine me
tus adhibeatur sacerdoti solempnizanti sine
ipsis utrahentibus sine ipsorū penitibz aut
amicis sine quorū ofensa forsan ipsi utrahē
tes talem solempnizationem nō subirent.
Predictorū sic clāndestinorū maxime hā
mo non punitis alias posset intelligere de q
busūq; matrimonijs utrahi phibitis vel
alias impedimenti canonici vt dictū est i
ꝺ ptimo ē ij.vt videlicet sacerdos talia ma
trimonia solempnizari vel eis interessentes
ē cōsiij eosūdem incurrant penaꝝ hic limita
tam sed ꝙ ptius dixi reputo multos ex mul
tis statutis ē hoc satis apparet ex tēa que se
q̄tur. Huiusmodi solempnizationes

gl. que refert hz ad solempnizacionem fieri
pi vel actu de qua pri. dixit. Interesseu
ergo vpte q est supra scienter & sic intelligi
ſe q sequitur Consentiūt punitorii. D
opponitur sic. i. scientes punitis vel potes d
esse consciis punitorū etiam si nō interfuit s
fuerint absentes volentes tamen & consen
entes q talia fiant nam ofendentes & agē
tes pe pnapuniendi sunt extra de offi. del
leg. c. i. ē ords. ibi in glo. Sed sm hūc intelle
lectum oportet q hēas in littera sic & cōsci
entibus omnibus tamen littera sic has
bet intelligentes consciis premissorum & hoc
hīn est planius quia sm hanc lām nichil sub
intelligitur quo ad interessentes sed declarat
qualis interessentia reprobatur sed si interp
pretatur hec copulatiua & sic vt copulat dis
uersa & vt cōprehendat etiam absentes con
scios talis solempnizationis tunc quo ad in
teressentes oportet subintelligere scienter vt
supra dixi & ideo planius est lām que pt stare
sine subintellectu. Et quod quatercquat
in pars. Celebrantes. idest otrahentes
vel solempnizantes & sic hec dictio celebrare
no potest referri tam ad eos qui matrimoniū cō
trahunt q̄ ad eos qui otractum solempni
zant & puto q in hoc loco sub vocabulo cele
brandum etiam talibus solempnizationibus
interesse & eas approbantes attendant.
Nam & hoc importat significatio vocabuli
Celebrare est em celebrare idem q festi
nare solempnizare frequentare vel celebria ad
que que omnia locum habent approbative
in ipsis quia talia approbando interesse vi
dentur ad hoc notata supra ne cle. vel mo. c. pē
sentū d. interfit in principio. Quinto nō
obstantibus exigentiam decreti eius inhibiō
extra e. vel alias sm exigentiam statuti pro
vincialis in ea parte editi vel cōsuetudinis re
tum modum huiusmodi bannorum ediōis
limitantis vt dixi supra eodem c. i. d. solemp
nem edictionem. Aliaq; scilicet q̄ bannis no
dictis & hoc contingere pt quinq; modis vt
dixi supra eodem d. clamestina. Statutis
& iuris. sic habes scire q ostrahens matri
monium clamestine q̄tū solempnitatem il
lius c. aliter de qua dixi supra eodem d. clam
estina & non aliter modicam penam incre
dere a parte iuris nisi in hoc q sine benedictō
ne solempni vel sine oblatione in ecclesia mo
re solito facta sponsū sponsam suam carnaliter
cognouerit. Nam tunc vterq; peccat qz vetiti
tum cōsuetudinem generalem ecclesie & con
suetudines ecclesiasticas consuetudines sunt pre
sumptas legis diuine punitur ri. di. in hys
quib⁹ tres qui otrahentes clam sine testibus
solum adinuicem mentiuntur aliquanto penā
propter excōmunicationem aliquando perpe
tui adulterii scilicet si antequam otractu ma
trimonium publicauerint ad sponsa trās

transierint de sen. ex. c. tiquisquis de mat. sponsa
c. lām. Secundo. In tercio casu scilicet quando
non editur banna tunc habet locum q legi
tur extra eodem titulo c. cum inhibicio. In
quarto casu quando scilicet pubes contraxit
sine licencia episcopi qui primus fuit alteri al
ligatus etiam solum ex contractu sponsalicio
puniendi sunt otrahentes arbitrarie & etiā
alij sum presentiam exhibentes scienter se
cus tamen si ignoraret. Et. ad hoc d despōs
impub. c. duo pueri in fi. de diuort. c. porro.
xxxiij. q. ij. sed iuxta. In quinto casu scilicet
quando impubes otrahat sine licencia episco
pi dic vt legitur & notatur de despons impub
c. si infantes li. vi. In sexto casu remitto te
ad ea que leguntur & notantur de matrimo
nio contracto contra interdictum ecclesie p
totū. nichilominus arctātur. Hic ergo
hic habes q lex siue constitucio noua impo
nens penam diuersam a legibus antiquis
super arcto delicto non videtur tollere anti
quam penam sed potius statuere accumulati
ue pro quo vide glosam Jo. an. in c. licet ex
non de elect. li. vi. d. priuatus dē & dicō nūq
ea quam glosam notat ibi dñus de Sancto
geminiano q vbi vna ostinacio imponit pe
nam ipso iure super actu per antiquam legez
etiam dampnato nō intelligitur sublata lex
antiqua nec pena antique legis que potest cū
mitrere cum pena noue legis. Sane quinta
pars. Quia ex contractibus. hāc con
stitutionem habes supra c. proximo. Cur
icem. idest superficialem intellectum.
Multorum. supple minus bene sapientium.
Qui tunc. ibi scilicet vbi dicitur. Quinto
etiam sanctos &c. vsq; in fi. Dubia q̄ pos
sit habere duos intellectus diuersos vt sci
licet vnus intellectus sit sicut littera iacet
quo ad ecclesias parochiales matrices ex
tra quas non debeat fieri solempnizacio. de
qua dicit hic. Et sic in capella etiam annexa
dependente ab ecclesia parochiali non posset
hoc fieri. Innuendo q capella licet annexa nō
tamen dicā patuit ecclesia parochialis cum a
se ipsa principalitatem non habeat sed ab ec
clesia parochiali tanquam matrici dependeat
sm ea que alias dixi supra de censibus c. om
nis. lex nature d. vna ecclesia. Alius intelle
ctus posset esse vt etiam talis capella consti
neretur sub nomine ecclesie parochialis. Et
iste intellectus hic approbatur saltem quan
tum ad eos qui fabricarunt tali capelle iure pa
rochiali. Obscura. hic obscuritas colligi
tur eadem ratione qua & dubietas de qua p
fertur in glosa precedente. Declara
mus. sic ergo successor declarat constitu
tionem predecessoris sui pro qua materia vi
de q scripsi supra de consuetu. c. statutum. hac
ait d. interpretatione. Dei capellam
hoc habet locum declaratio vt scilicet capella

tione ecclesie parochialis obtinet ꝯ capella
hūs mra parochialis cura parochialis ꝯ
s hūs obstāt nota plenus ꝑ ... ꝯ
rochijs super Rubrica ꝯ tangi ... hoc e.
st.c.i.d.ecclesijs parochialibus ... cura
quis sez ꝑ spaciū xl.annorū ad minus ...
ordinatione episcopi a principio xvi.q.i.qs
in sanctis vbi patet ꝙ ad solum episcopum
spectat constituere ecclesiam vel capellam pa
rochialem ... quibus instituitur aliquis
vt ꝑpetuus curatus eius rem licet dependeat
talis capella ab ecclesia superiori vt notatur
xvi.q.i.c.plures in principio ꝑ Archi. Tas
les namq; capelle pnt prestribere decās ꝯ ta
lia iura spūalia otra matricem ecclesiā de pō
stripc.c.ex transmissa sua aūt in tali capella ñ
sit institutus ꝑpetuus curatus ꝑpetuus sed
remouibilis ad libitum prelati maioris eccle
sie ꝑt nichilominus in casu talis capella ha
bere iura parochialia videlicet ex consuetudine p̄
scripta Cōsuetudo namq; multum potest in
transferendo ius vnius ecclesie ad aliam ex
tra de decimis c.dudum ꝯ c.ꝯ ad apostolice s
ꝯ c.cum in tua ꝯ c.cum sint Similiter hoc
fieri potest ex cōpositione extra de decimis c.
ex transmissa ꝯ c.a nobis. ... ex pres
scriptione vt dicto c.cum in tua ꝯ de pscripc̄
c.de quarta cum similibus Et circa hāt ma
teriam videlicet quomodo ad capellam subdi
tam ecclesie matricis possunt pertinere decime
ꝯ alia iura parochialia vide si placeat notata
per Anthonium de butrio de decimis c. cum
cōtingat vlt.vltimo.igit ad fm ꝯ vlt sequētibz

Explicit liber quartus.
Et incipit liber quintus
de accusationibus inquisi
cōibus et denūciacōibus

Quint in quolibet decanatu. duo vel tres vi
ri deū habentes
poculis qui ex
cessus publicos
prelatorum et aliorum clericorum
rum ad mandatum Archiepis
copi vel eius officialis ipsis de
nūcient.

Quint in quolibet Hec
est statuto Edmūdi Ar
chiepi ꝯ facit ad tertiā par
tem Rubrice sez denūciacio
nibus decanatu stilicet
rurali. Duo vel tres su
ple ad assignationem Archiepiscopi vt in s
fra sequitur Et hoc ostō adiecte videtur ali
quid vltra id ꝙ legitur extra e.c. sicut olim
quod loquitur de psonis ꝑroneis prouidis
et honestis ꝑ singulas dioc̄.ad talia in cōsi
lio generali referenda assignandis Hic aūt
ordinat vt tales persone vsq; ad numerum
hic limitatum sint nō solum in dioecesi sed in
singulis decanatibus qui per singulas dioc̄
solent esse plures vel pauciores sm latitudi
nem ꝯ amplitudinem ipsarum dioecesiū Et
sic ꝑt ista ostō intelligi de talibus vicis ordi
nandis ꝑ prouinciam sed hoc nō dicit hec lit
tera qt non loquitur de prouincia sed gene
raliter non faciendo mentionem de prouin
cia vel de dioc̄. Quod tales deputentur in dioc̄.
Archiepi satis videt iuri vt notat archidia
cus de offic.ordinarij c.i.d. suffraganeorum
li.vi. Et vide ꝙ dicam infra e.d. mandatum
archiepi Deū habentes poculis extra
e.t.qualiter ꝯ qui de re iudic.c.i.li.vi. ... Ex
cessus publicos i.notorios de quibus
magna ꝯ publica regnat infamia nam tales
de quibus hic loquitur et extra e.c. sicut oli
referre hūt solum ea de quibus fama laborat
ꝯ talibus etiam licet iurati nō sint vedit in
notorijs ꝯ alijs quibus assistere debent iux
dicis ff.ad turpil.l.ab accusāc̄ ꝙ denūciatores
ꝯ in talibus eis creditur sine inscriptione.
xiy.q.iij ꝙ aliqñ ꝯ.C.de accusāc̄.l.ea quidez
Si vero excessus non sunt notorij nō credi
tur vni officiali nisi probetur.C.e.li.l. fingu
li iurati tñ ex quo plures sunt credit quos
usq; reprobentur extra de test.cogendi c.ꝑte
ras Prelatorū sez eōrum qui in quantū
suffraganei sunt subiacent immediate Archi
episcopo ꝯ eius officiali ꝯ etiā officiales ip
sorū epōrum ꝙ dic vt legitur ꝯ notat de offi
cio.vicar.c.i.li.vi. Aliorū clericorum
sez subditorum ipsorū suffraganeorū ad esse

ſtam q̄ huiſmodi exceſſū ordinario fiat in
ſuo pontificali bñ putdit q̄ hic ordinat ſm
ea que leguntur & notantur extra e.c. fiant
olim non tñ vt archiepus seu eius officia
les eos arrogat vel in eos iurisdōem exer
uat niſi in caſibus notatis p hern. & alios
auct. extra de offic. ordi. c. paſtoralis & ſupli
da neglig. plat. c. vnico prr ard. li. vi. & vi
de que dicam infra glo. ptor. in Mandatū.
archiepi. extra poſt opponitur de offic. ordi.
c. i. ii. vi. vbi pz q̄ archiepus nō pt deputare
officiales ſuos in dioc. ſuffraganeorū
ſuorū nam ad ipſe archiepus non poſſit i ta
li dioc. ſedere non patet ibi officialem ſtitue
re nec pt ibi aliquid exercere q̄ nō permit pote
ſtatem iudicialem vt ibi innuitur. Solutio
illud loq̄ pz q̄n tales officiales deputantur
ſic vt ibi habeant iurisdōem q̄ nō licet Vt
ibi dicitur hic nec loquitur de talibus q̄ nul
lam iurisdictionem exercebunt ſiant alias le
gitur extra e.c. fiant olim Sed tñ denūcia
bit archiepo vel eius officiali exceſſus pu
blicos & notorios in quibus eo q̄ tales ex
ceſſus ſunt notorii ſtati deprehendit ne s
egnicia ipſius dioceſani. ſicut alias patet
de cenſibus c. iq̄ notoria li. vi. & dicto c. ſiant
olim p hern. & alios. Deleatur officia
liter qui pz idem pſiſtoriū cum ipſo archiepo
ſedem in hijs que pertinent potestatem ſuam
metropoliticam de conſue. c. putamus li. vi. &
idem puto in hijs que pertinent eius officiū
iure legationis extra de offic. legati c. i. nam
inquantū archiepus eſt legatus natus non
ſuum vt eius potestas in hoc ſepetur hijs
que ad ipm ſpectant iure metropolitico max
ime cū pi vnq̄ potestas ſimul & ſemel ei ac q̄
ſuſſet adepta dignitate archiepali & ſic vna
& eadem dignitas diuerſe iure cenſeri nō de
bet ſū. q. ii. c. ognouimus vñ & iura que los
quitur de archiepo remenſi qui etiā eſt le
gatus natus in ſua puincia vt ōiter loquū
tur & eius officiali pz exemplum de offi. ordi
c. i. officiales de ſo. pr. c i. li. vi. de appell.
i. Romana & penitencijs c. i. de ſenten. excō.
c. romana c. li. ac ſi iura vellent innuere q̄ li
cet principalis iuriſdictio remaneat in archi
epo & apud eū ſecundarie cū eius exercitiū
tranſferatur in eius officialem generaliter cō
ſiderū & hec ſatis ſonat hec tñ que dicta mā
datū huiſmodi parificat officiales archiepi
ipſi archiepo nec repies in toto corpe iuris
canonici in aliquo textu mentionē facta de
mandato ſeu conſenſu alicuius archiepi ſed
de ipſo ipſum archiepm quarūcūq; cauſarum
in foro ſuo ordinali cognito examinatōe & tra
ctatu primo debent ad eius officiale ge
neraliter remitti. Fatetur tamen q̄ liceat hoc conuenire
& tunc officij ſit vt ſit officialis archiepi les
gali natus exercitat & ſuppleat vices ipſius ar
chiepi in hijs que generaliter ipſius forum

iuriſdictionalem tractant ſicut & alij officiales ſuffraganeorū ſuorū ſimiliter faciunt
in hijs que generaliter ad ipſorū forū pertinent ſicut clare pz dicto c. romana de app̄. li. vi. Debet tñ huiſmodi officialis in ſcribendo appellationes vel querelas vno modo vel alio interpoſitas ſm earū qualitatem veritatis vt ſit in hijs que ſpectant ad archiepm iure legationis aliquid reſcripto inſeratur q̄ qd ſtari poſſit q̄ ſcribens aliter fundat iuriſdictionem in illo caſu quā in alio q̄n ſit ſcribit iure metropolitico & ſic intelligo c. i. de officio legati pall. Denūcient hic ſcias q̄d quedam eſt denūciatio euangelica & ad eam quilibet admittitur etiam infamis niſi pertinaciter in crimine nullus tñ ad hanc tenet niſi ſicut ad alia opa pietatis & in ea requiritur trina monitio & eſt eius effectus pticularis vt aīa ſaluetur & non requirit iuris ordinem & de hac habetur ij. q. i. ſi precauerit vbi de materia denūciationis prolixe tractat p archid. Alia eſt denūciatio iudicialis & hec eſt duplex qz alia publica alia priuata Publica ſit p officiales iudicis & non ſolum in notorijs vt hic neq; requirit monitionez p̄ cedentem de hac notat Jo. an. extra e.c. ſicut ſup glo. ſi. & notatur iij. q. iij. c. aliunde per Jo. Priuata eſt que petit leſo propter ſuum intereſſe & pt fieri in foro ſeculari ff. de offi. p̄ conſul. l. nec quicq̄ ff. de plano ac etiā in foro eccleſiaſtico vt ſi eſt miſerabilis perſona vel q̄n̄ conqueritur de eo qui nō hz ſuperiorem vel de iudice faciente expreſſionem auct. vt diffe. in s dic ff. ſin aūt volluerit. Ne ſi fieret generaliter omnes cauſe p hanc viam traherentur ad fora rū eccleſiaſticā & requiritur in ea monitio ſi fiat foro eccleſiaſtico alias non & requiritur ordo iuris & plena phatio de hac loquitur c. nouit extra de iudic. vbi de materia denūc. tractatur p hoſtiū de hoīcidio ſed ſatis pro lixe p Antho. de butrio. Quedam eſt denūciatio canonica & hec eſt duplex qz quedā eſt generalis quedam ſpecialis Generalis eſt que fit de eo q̄ pertinet ppric ad forum eccleſiaſti puta qz ſubditus denūciat prelatum criminoſum vel aliquos non legittime in matrimonio copulatos & requirit triplex monitio & ſit tantum in negocio eccleſiaſtico Specialis eſt que ſit tm̄ ppter ppriū intereſſe viz vt aliquis removeatur a bñficio q̄ mihi petit & requiritur triplex monitio et in hac iuxta nō pedit niſi pte ſequente De iure in generali Quedam eſt denūciatio regularis que ſit ſm conſuetudinem religioſorū & de hac materia ladus videre poteris de reſi. do. c. i. p Card. li. vi. & dicto c. ſi precauerit p archid. de iudic. c. nouit p Antho. & in extrauag. que incipit ad reprimendam de denūciationem p barth. coll. xi. & ex hac tñ habes q̄ non ſolū epus in ſua dioc. ſed etiā archie

ꝓpus in suꝑ ynducta ꝑ hmõdi denũciatores
ꝓstituerꝫ ꝯ quilibet ordinarius sine iudex ad
quem ꝑtinet correctio eiusmõi facit ad hoc ff
de offic. ꝓfecti vigiliũ l.i.ꝯ.hs .C. de denũc.
l.i.ii.xij.ꝯ facit ad vltr ff.de accusatore.ꝯ.de
nũciatores ff.ad turpill.ꝯ l.ea quidem. C. de
accusaꝯ.ꝯ denũciator ꝑt ꝓstitui ille qui ad
mittitur ad accusandum ꝯ nõ alius ad ꝙ fa
ciũt notata ff.extra de testibꝫ c.in omi ꝯ tal
denũciacõis effectus est vt in crimine graui
nõ credat tali denũciatori vt ꝓz de custod.re
l.dim ꝯ dicta l.i. C. de thesauro ꝯ l.ea quidẽ ꝑ
all. Ita in leuibus tñ delictis creditur talib
qñ reputant ad referendũ illud ꝙ vt ipsa imue
niant ꝯ vere illud quod ipsi vident sic stat
l.i.ꝯ.qui ea ff.de offic. ꝑfecti vigiliũ facit ad
hoc l.leuia ff.de accusaꝯ. Si vero denũciator
nõ mittit ad referendũ id ꝙ videt sed id ꝙ re
ꝑit ex auditu ꝯ fama aliorũ tũc talibus denũ
ciatoribus nõ creditur ad ꝓdẽpnacõez ꝛz ad
officiũ inquirendi ꝯ sic stat dicta l.dimus
Sed nũquid talis denũciator dz se subscribe
re sicut ille qui accusat dic ꝙ nõ textus ẽ dis
cta l.ea quidem ꝯ extra e.ti.c.super hijs tal
tñ denũciator si nõ ꝓbauerit ꝙ denũciat pus
niendus est extra ordinarie non tñ ad ꝑnã
talionis hoc ꝓbat extra de calũpniat.c.si.cũ
ibi notatis Et si iudex virtute talis denũci
acõis ꝓcedat simpliciter ad infligendũ ꝑs
nã tũc otra denũciantem ꝑnt opponi exceꝓ
ones que opponi ꝑnt otra accusatorem dice
do ꝙ talis nõ est legitimus denũciator Si
tñ iudex ꝓcedat ꝙ inquisitionem tũc exceꝓõ
nes orte otra ꝑsonam denũciatoris cessabũt
hoc ꝓbatur extra de symonia c.licet ꝛly Et
hec notantur ff.de custod.reorũ dicta l.dim
ꝑt barth.vbi etiã videre potes de aliꝭ du
bijs hanc materiam verentibus

Stephanus

Firmiter inhibemus
ne cuiquã ꝓ aliqua
pecunia denegetur se
pultura vel baptis=
mus vel aliquod sacramentum
ecclesiasticum vel etiam matri=
monium contrahendum impe=
diatur Quoniam si quid pia de
uocione fidelium consuetum fu
erit erogari super hoc postmo=
dum voluntꝫ per ordinarium
loci eccleſ ꝭ ſticiam fieri ſicut
in generali concilio expressius ẽ
statutum Absonum etiam indi
camus ꝙ decretum ꝓ crismate

ꝯ oleo aliquid exigatur vel ero=
getur cũ tociens hoc ꝓhibitum
reperiatur Si quis vero contra
hoc presumpserit anathemate sit
mmodatus .

Firmiter inhibemus. Hec
est ostõ stephani in cõcilio ayen
primo ꝯ ꝓz tres ꝓes In prima
ꝓhibet ne ꝙ aliquo sacramento mi
nistrando exigat ꝓmia. In ij. ibi Hoc mi
nime reprobat vt aliquid exigatur vel ꝓmitta
tur ꝙ crismate vel oleo sancto In iij. ibi Si
quis addit ꝓmã Aliqua pecunia scilis
set solita solui vel ꝛepi in mimstratõe dicti
tus sacramenti Denegetur nec differat
extra e.c.ad apostolicam Sepultura ge=
nus
rendi nõ dz viij.q.ij ꝯ., Item queritur ꝙ Jo.
ꝯ c.ibi sequentibus de sepult.e.abolende vbi
apꝑet in textu ꝯ in glo.ꝙ in loco sacro vbi
ta ecclesia vel ministerio ꝙ sepultura nichil ex
igi dz ymmo nec ꝙ officio sepulture vt no ta
tat ibi ꝯ.ꝯ hoc verũ quo ad officiũ qñ cleri
cus tõe beneficij ad hoc tenetur secus si non
teneatur võe bñficij dũmodo ñ fiat ex pacto
qz tunc esset symonia extra e.ti.c.in tñ fin
post.ꝯ c.non satis. Dicit tñ glo.ſi dicto c.ab
bolende ꝙ licet clerici exigere non possint alia
quid ꝙ sepultura hmõdi cogi tñ ꝑt laici pi
as ꝯ laudabiles cõsuetudines obseruate Et
aduerte ꝛm notata post.in c.c. ꝙ ꝑtens eas
suetudinem seruari debere sibi caueat Nam si
ꝑtat ꝙ terra vel officio sacerdos nec ꝑrit ſi
bi allegare cõsuetudinem vt dicto c.abolende
Si aũt dicat ꝙ ꝓ quolibet mortuo cõse=
uit tm donari ꝑ altero vel ecclesie opꝫ uebit
vt in c.ad apostolicã extra e.ꝯ vide glo.huic
similem.xiij.q.ij ꝯ. Item queritur Sed qua
ro nũquid propter debitũ defuncti possit fa
beliat differri sepultura Dicit Tancred. ꝙ
sic in Anglia ꝯ hoc olim erat statutũ extra
de appell.c.qua fronte in ꝑte decisa Sed ꝛ
dicit Jo.an.hoc tanquã iniquissimum dñs
fuit sublatũ de textu Mose nãq; omnia sol
uit auct.de nupc.ꝯ.cum ꝛpe . nã licet in vita
possit debitor ꝓ debito carcerari quantoq;
ꝑt extra de solut.c.odardus Tamen tam
e tali vinculo est solutũ ꝙ vbem ꝓdita vt no
tatur extra de sepultur.c.ex ꝑte.i.ad fi.ꝙ ꝑt
tũ ꝛ ancho Quattuor sed quid ſi fami
nes nolint aliquem baptizare nisi data sibi ꝑ
cunia dic ſm Thomã in summa articulo ij.ꝙ
ut eũ arctant Jo.in summa 2ſec.ti.i.ti.i. cõe
ꝛto.ꝙ in casu necessitatis quilibet ꝑt baptiſa
re Et qz nullo mõ est precandũ Jaco in ta
li casu ꝓnus habendum est ac ſi non eſſet fa
mines qui baptizant vnde tũc qui genit ea
tã puer tuite ꝑt eũ baptizare vt a quocũq;
alio licite fuisse baptizatũ possit tamen tñ

V

apostolicum Statuimus Secunda pars. Extenatur Soliat a solenne Exigatur Soliat gratis Quod dic vt dixi supra de facra vnctione c. Cum sacri. d. tenendum g d. singulis ecclesijs Statuimus extra eodem c. non satis g c. ea que g in tantus in constitutione Othonis sacramenta g constitucione octoboni Quoniam tertia Si quis vero Terdia pars Contra hec Soliat que dicta sunt in principio capituli. Anathemate Dest excommunicatione solempni de qua habes xi. q. iij. debet vel anathemate Dest suprema maledictio Sic exponitur xxiij. q. iij. Guillielmus in principio per archidiaconum de sen. g ve. iudi. c. apostolice d. anathematis per archidiaconū qui ibi dicit quod anathema nichil aliud est quam separacio a tro xxiij. q. iij. tertium c. Sit ipso datur ipso facto Quod dic vt dixi supra de clamdest. desponſ. c. i. d. Sit suspensus.

Eodem in eodem.

Preterea Statuimus consilio generali approbante vt nullus de cetero pro recepcione alicuius in religiosam domum pecuniam vel aliud quicquam exigat quoquer pſumat adeo vt si pro paupertate domus ingrediens debeat vestire seipsum preter vestium nichil vltra instū pciū ab eo penitus recipiatur.

Preterea Statuimus hec est decreto eiusdem anus g precedens g nō diuidit Nullum sed abbas vel prior aut alius ad quem tinet talia pcipio. Pro recepcione concludit extra c. c. vnicus g c. qñ vbi sint tres quod si quaratur an ingrediens monasterium tpe sue recepcionis ante vel post aliquid absq; vllo symonie ipsi monasterio dare possit distinguendum est an hoc fiat pro intervenīente condicione vel modo. g sic tales fieri non licet. i. q. l. eos g extra vt eccl. sastica beneficia sine diminucione conferantur c. vnico Nullo tñ istorū intervenīente dicit licet. c. ii. c. hinc nos sup d. fuit consentient g bene licet tpe recepcionis ingredienti si aliquid offerre g admittentibus illud vel pe qđ fiat extra c. c. ina nos de pbē. c. in presentia de successi. ab intest. c. Cum dilectus in fi. Et hinc dicto cōsōt. Johan. an. hinc Host. g Jo. an. dicto c. ina nos. g archid. dicto c. eos glo. vlti. Post tamen in talibus ex facili committi symonia mentalis. que

a sacerdote aquā cuius qua est parui elementi in baptisate Vin aūt esset adultus qui baptismū desiderauit g immunit gratiā meritis. Insuper tus nullus eū sine periculo baptismi debet si possit p alium baptizari Quod si nō posset ad aliū habere recursum nullo mō debet ut pro baptismo pecuniā dare sed gratis absq; baptismo flaminis decretum Supplerent enim ex baptismo flaminis qđ ex sacramento deesset Et ad hoc faciunt notata p Jo. in. baptizandis g ibi p archi. aliud sacramentale Supple vel sacramentale ad qđ sit qđ legitur g notatur in ostiē othonis ecclesiam g c. audita g in ostiē octoboni qui dicti. Impediatur Quid igitur si sacerdos nimis pecuniosus infundit nubere mulieri alterius parochie nō vult absolvere vt matrimoniū hmōdi benedicatur extra parochiam suam nisi data prius pecunia vel saltez promissa Dic quod si talis sacerdos nō intendit vendere licentiam benedictionis fudendę sed petere sibi sup pactione oblationū g parentū que ipm attingūt de iure nō est symonia licet forte plus ei detur vel promittatur q̄ habiturus esset si ipsemet illā benedictionē faceret Si tñ ex certa sciā maiorem exegerit summā g pſumatur debere valere pactū ipm astringens merito pſumi pt quod nō sibi tñ petere voluit de pactione sibi debita g eam ad firmā dare sicut aliqñ fructus ecclesie dāt ad firmā sed etiam licentiā benedictionis fudendę petere Et similiter sacerdos qui nō vult dare parochiano suo licentiam alteri absolvendi nisi p pecunia symoniam committit nota tur p Jo. in summa absolu. li. i. tī. i. c. xxxv.

Cum si quis dē vbi ponitur nō pmissorum Consuetū fuerit sit ab antiquo g per tempus pscriptibile licet exponere talia voluntaria pstatione Nam ex quo tanto tempore solebat pſumūtur prius se id voluntarie obligasse vt notat Jo. an. dicto c. ad apostolicam post Inno. quem ibi cio vicarius parochie que decernit ea que in talibus absentia sunt fieri Exigari sit tpe ministrationis huiusmodi sacramentorū Super hoc sit quod absentia est fieri Ministrandi. i. post ministrationem sacramenti Per ordinarium loci dest epm extra c. apostolicam g sic sacerdos non exit iurez in re ppria sed diocesanus si vitat absentiam laudabilez g probabilem ad exercendum prouidat alium absentibus per Jo. an. dicto c. ad apostolicam d. per epm Ecclesiis quasi nomine ad eam iura consequenda agere debent g onus sui possunt earūdem gerere g arcti de Jure possint c. eodem cum ibi notatis in glosa. supra d. officio vicarii Dbi patet qđ non nisi ecclesie continebat prelatus g contra ix. q. i. Dicit beatus ff. de re du. l. tribus.

Generali concilio extra eodem c. nō

landa ibi. Et ppetuū p̄hibitū ꝯ ſtatū
eſt nichil dare vel recipere ꝛ. Tertia
ibi. Et hoc intellige ꝛ. Quarta ibi. Et
ſi eſtōe. Vide tū ſecūdū ꝓ. Et hoc ſtatū
ſi eſtō non ſit ꝓpria ſi tē
palis nec fiat ni ſimilem ſymonie. Et ſic in
tracto ſtituentis quod non ꝓ vbi dandis
ſed principaliter ꝓpter diuinū cultū aug
mentandū ꝯ deuotionem dantis recipiatur
ad ſpūalia bñ teneret talis eſtō dū tū dig
nus ſit ille qui recipitur alias non. Et no
tatur in glo. vil. ſup Rayn. ti. xxij. Vnde
quod aliquis ꝯ Io. in ſumma confeſſorū li. i.
ti. i. q. liij. ſine viri ſine mulieris Relinq
tur dubiū vt ſi ipſi inter ipos religioſos
ibi gerūt habitū ꝯ inter eos ſuſtentētur
Detrimēti. i. aliquid tpale. Cū em̄ oē tpa
le in pecuniā poſſet redigi omne tale nōie pe
cunie cōtinetur. C. de eccleſti. pe. li. ij ꝯ ar. i. q
iij. c. to tū Extorquere. i. nolente exigere. Sed quid ſi conſuetudo ſit in monaſterio
ꝙ tantū eſt quantū quilibet ingrediens da
re debet nūquid talis conſuetudo ſit approba
da. Dic quod non extra e. c. in tūm ꝯ. ſimt p
certo. Sed nūquid dādo quod conſuetū eſt cō
mutatur ſymonia. Dic ſi detur ex conuentiōne
vel cōpulſione pūa tunc eſt ſymonia cū ex
tra c. veniens. Duo ꝛc. i. q. iij. ꝙ i. ꝯ c. ꝙ pio ꝯ
c. nullus abbas ꝯ p totū. Et idem ſi ingre
diens gratis recipiatur ꝯ poſtea appellatur
ad talem conſuetudinem obſeruandam extra e
odorni audiuimus ꝯ c. Jacobus. Si vero ex
tante omni expulſione ꝯ contentione gratis
datur id quod eſt conſuetū. tunc non omittit
ſymonia quo ad militantem eccleſiam quia
ſit ſymonia nō quo ad deū ar. extra de conſuē. c.
conſuluit xiij. q. iij. plerique ꝯ eſt expreſſum ex
tra e. c. ſi. Dōt tū vbi monaſterū eſt pauper
dum hoc adhibeti remedium vt viz monaſte
riales gratis recipiant ingredientem. Et ſi
non poſſent ingredienti de neceſſarijs proui
dere agant extra ingredientis parentes ad ali
menta ad que tenentur vt notatur extra de
quer. inſtrumenti c. viti. Vel ſi pater mortuus
ſit agat ad ꝙd hereditatis ſue vt in auct.
de ſanctiſſimis epis ꝙ nullam vii. ix. Ita
notat hoſt. in ſumma c. ti. ꝙ qua pena ꝑ. quid
de monaſterijs ꝯ Io. in ſumma confeſſ. li. i. ti.
i. q. li. ꝯ q. ſequenti. Et notatur extra e. c.
in tūm ꝙ tenuit de bonoꝛo Gideon ꝙ Dotare ſeilicet. Hec paupertas vt videtur a
poſſet habere locum niſi mere mendicantes.
Quod dic vt dixi ſupra de ſtatu regularium
c. ſancte moniales ꝙ hanc aūt de mendicā
tibus vtrum vtrorumque obſeruandum ſupli
ſue optat ꝙr ordinarius loci ſecundū qua

ſanctā preſens ingredientis ꝯ habitus re
ligionis ꝯ ſm communem preſumptionem
talis electio in patria illa qua contra ipſa
ſtatuatur ff. ad legem falcid. l. prede ff. ad l. aq
uiliam lege ꝙ ſeruum.

Edmundus.

Preterea venalitatem
missarum districte in
hibentes precipimus
ne pro annalibus vel
triennalibus missarum faciendis
laici vel alij quicq̄ dare vel lega
re presumant in testamento. Et
ne super hoc aliqua pactio vel
actio vera vel sub aliqua specie
palliata a sacerdotibus vel alijs
mediatoribus fiat prohibemus.
Et ne superflua multitudine
talium annalium quandoq̄ se o
nerent sacerdotes ad que explen
da honeste sufficere non possunt
propter que oportet ipsos sub
certo precio conducticios habe
re sacerdotes vel ea vendere alij
s faciendo vt se exonerent id de
cetero fieri sub pena suspensionis
prohibemus.

Preterea. Hec est constitutio
Edmundi Archiepiscopi ꝯ sta
tuit triplicem prohibitionem.
circa annalitatem missarum. Se
cunda ibi. Et ne super. Tercia ibi. Et
ne superflua vsq̄ ad finem. Denali
tatem missarum quam non liceat fieri.
ti. q. iij. c. vendentes. Pro annalibus.
Post missis per annum celebrandis. Tri
ennalibus. Post triginta missis celebran
dis. Hoc est in textu triennalibus. Post
per triennium celebrandis. Et aduerte hāc
prohibitionem fieri vt scilicet aliquid detur
vel legetur pro huiusmodi missis celebran
dis. Nam ſm Wilhelmum super Ray. Dare
vel accipere aliquid temporale pro spiritua
li symoniacum est sine detur pro sacramen
to sine pro officio sine pro oratione ſm ꝙd
ly pro notat approximationem. Vel pro notat
causam motiuam non primam vel principa
lem sed remotam ꝯ occasionalem tunc hoc
quod est dare vel accipere pro spirituali.

V

Et hic dicto dor. Thomas de summa et
Alano iij. archid. lxiij. di. agatosa dicit qđ pos
sido pro quandoq; notat appretiationem
siue remunerationem ꝛ sm hoc nūquem vonu
dum est quod temporale detur pro spūali
si vel exoneris Quandoq; notat causam effi
cientem quandoq; finalem Vbi ergo aliq;
dat vel legat seu disponit aliquid temporale
pro re spūali tanquam pro precio illius rei
spiritualis tunc talis dispositio est illicita.
quia significat appretiationem Vbi tamē sig
nificat causam finalem vt sit sensus quod ta
le quid detur propter veneracionem sacra
menti siue propter venerandum sacrumen
tum licite potest hoc fieri. Similiter si notat
causam efficientem vt sit sensus quod tale
datum sit pro tractatione quam aliquis habet ad sacramentum licite potest eum mouere
ad aliquid dare in remptione sacramenti.
Vnde in casu huius constitutionis considera
tur aliquid dari vel legari pro missis celebrandis sic quod hec dictio pro significet ap
pretiationem tene prouidit constitucio hoc
fieri prohibens Alios autem respectibus su
pradictis non prouidit quod hic dicitur.
Illarum idem intelligas de aliis rebus
spiritualibus presertim sacramentis ꝛ sa
cramentalibus Vel aliis scilicet clericis.
Dare scilicet inter vnos Recipere vt se
quitur in testamento Et ista constitucio vi
detur sumpta est de notatis Inno. extra
ne prelati vices suas c. iij. qui reprobat Vt
pro annalibus vel alia missarum celebratio
ne detur vel promittatur vt alias relinquatur aliquid certum Et hoc verum quando
sit ex pacto personali Vel sic vt hec dō pro
significet appretiationem vt dixi supra eodē
d. tricēnalibus Vbi tamen onus fuerit impo
situm rei de qua celebrans recepturus sit sa
larium suum vt puta si legetur certus reddi
tus ad vsum talem vt ex tali redditu inueniatur capellanus vnus annualim. Et quod
capellanus recipiens redditum teneatur sub
certa forma celebrare vel officiare diuinis
Verus est quia tunc res transit cum suo o
nere extra de treugis c. pastoralis de decimis
onibus c. Cum dilectus Et sic videtur sen
tire Jo. an. extra de pben. c. sigatum Queritur enim ibi questionem an sit licitum pro anni
uersario dare vel legare certos reddit⁹ De
de illis fiat anniuersarium Innoc. vt pdixi
dixit quod non sed tamen post dicit contra
rium Nam alias sm eum infiniti essent Sy
monaci ꝛ inuite ecclesie per hoc illaquearen
tur cum cotidie pro anniuersariis relinquū
tur Dicit ergo post. quod non est licitum de
nouo per pactū vt tot diurni dentur p tot
pro numero missarū Sed quando onus adi
citur cui siue spūali siue tpali bene licet ꝛ ex
hoc dicitur sm post. istę verbę cōtra Felinū

quo tali ecclesie x. libras annuas sup tali do
mo vel ducentas libras ad emendū x. annu
as libras in anniuersario meo ꝛ inter illos
tm qui interesse ꝛ officiauerint diuidendas
sdm consuetudinem ecclesie ꝛ vigo plātū ꝛ ca
pitulum ecclesie vt anniuersariū meū faciat.
siat certe. ¶ Sed cōtra istud dcm post. pos
sit opponi Nā res que sunt inanimate ꝛ nō
sentiunt non pūt proprie dici onera realia.
qz ipse res non sunt apte suscipere sed pso
ne vt misse diuinū officium ꝛ similia. Res
enim ipse huius ministerij non sunt capa
ces Vnde licet verba oneris dirigantur ad
res vt res iste habeant ad illud onus tm effectus dirigatur ad psonam vt quod talis di
cat officium Non enim inspiciendum est cui
quis loquatur sed in quem voluntatis intē
tio dirigatur ff. de leg. ij. l. cū patet ꝗ donatio
nis Preterea non dicitur onus si persona
recipit a re. sed qn res a re Et ideo differt
vsufructus ab alijs seruitutibus qz vsufru
ctus dicitur seruitus psonalis alie reales.
Facit quod nota in l. Gayꝰ ff. de ānuis le.
ꝛ de seruitutibus l. vt pomū Preterea sm pi
ctam opinionem essz facile excludere symo
niā imponendo sz onus rei ꝛ dicendo quia
qz voluerit habere has x. libras vel tot red
ditus fundi mei dicat tot missas Valuando
tm dicta post. ꝛ sequatur posses dicere quod
quicq; transfertur proprietas rei in ecclesiā cū
pdicto onere ꝛ valet cū talis condicio vel mo
dus spūalis sit Ad hoc extra de re. pmutac.
x. ad questiones Quicq; priuatus retinet si
bi rem ꝛ destinat fructus illi qui dixit tot
missas ꝛ non valet qz nō est res effecta sanc
ta sanctorū sed primo casu sic vnde postquaz
res intra ecclesiā magis licet addere onera
illis qui postea institulantur cū res spūalis
quodāmō cū spūali opa permutatur. Et de
ista materia an in collatione beneficij. vel pri
mo cione possint adici condiciones ꝛ modi ha
bes notatū extra de elect. c. significasti ꝛ viij
q. iij. in synodo Et ne super Secunda p
hibicio Super hoc sz p ānalibz vel mis
sis celebrandis Vera est apta Pallia
ta. i. velata. Sacerdotibus sz sic rec
toribus Alijs sz ipsorū nōie Nam qui
p aliū facit ipsemet facere intelligitur in re
gula iuris qui p aliū li. vi. Prohibemꝰ.
Nacio est qz tale factū obtineret symoniā ex
tra e. c. Cū in ecclesie votre i. q. ij. c. ꝙpio.
de pact. c. vlt. Et ne superflua Tercia
phibicio Querent recipiendo sz in se o
nus celebrādi tot ānalia ex quentōne Ma
gistratus sive seculares sive regulares
Honeste qz forsan propter multitudinē hu
iusmodi ānaliū opprimeret sepiꝰ i die celebrans
alias missas dicēdas omittē. vel qz euene
nit eis aliquis casus propter quem nō posset honestatē missam celebrare posset.

ſi dñis ſe loꝫ̃tibꝰ vt dñis ſa hoc poſſit plus ſtꝫ loꝫ̃do ꝙ ego ſua ſpūali ꝙ corpa lis opa mercabit Quare vero poſſet ꝙ ſa eſt ſibi acquirere victum ex honeſto arti ꝙ di. dicletiones victum ꝙ qui ſeminat ſpūa lia non eſt magnum ꝯ. vt c. cū ex officio ex tra vt ꝑſtitꝑ. ſic ſenſit Hoſtien. et anch. ad dicto c. ſignatū obijciendo oppoſitum ad ſuā Conductitiorum ſic dictos qt opa eorum ad talia educuntur Deſi conſtituit annalia Deinde forſan pro minori pecto ꝙ ipſi met mutuantes eſſent recepturi ſic quod in tra modicus ſit remanſura pars emanet Hoc ſtꝫ recipe in ſe omne plurium annaliū ad que expleuda non poteſt honeſte ſuſtineri Vel penſiunculam Cum ſimpliciter hoc dicat de qua ſuſpenſione tenear intelligi vide ſu pra de ſacra vnctione c. Cum ſacri d. ſuſpen ſionis Deinde inhibemus Circa hanc prohi bitionem ꝙ eius materiam vide quod legitur ꝙ notatur ſupra de cele. miſ. c. ſacerdotes qđ poterit allegare pro contrario. Sed et dic vt ibi.

Idem.

Dilli liceat eccleſiam nomine dotalitatis ad aliquem transferre vel pro preſentacione alicuius perſone pecuniā vel aliquod aliud emolumentū pactione mediante recipere. Et ſi quis fecerit ꝙ in iure cōuictus fuerit vel cōfeſſus ipm tā regia ꝙ noſtra freti auctoritate patronatu eiuſdem eccleſie in perpetuum priuari ſtatuimus.

Dilli licet Hoc eſt pſbō Mil archiep Et hꝫ duo dicta Ju ꝓmo ponit ſtatutū phibitiuū Ju ij. ibi. Quod ſi adiecit pnā Ecclesiam ſtꝫ ſemel fundatam dotatam ꝙ cō ſecratam Dotalitatis hoc ſm poteſt intelligi dimerſimode vno mō vt intelligatur nomine dotalitatis Poteſt dotationis ſiue patro ni ipſius eccleſie aliqui viro maritando Sic victum vt marius recipiat fructus talis eccleſie in dotē ad ſuſtentandum onera matrimonij ſed foret eio illicitū Alio mō poteſt intelligi quod ius patronatus aliqui eccleſie tranſferatur in maritū cū fundo dotali Ja quod ipſum ius patronatus tranſeat cū vniuerſitate ꝙ hoc nō eſſet illicitū. Tali illo mō pt ius pōnatus vendi. qđ dic vt ſi quis ꝙ notat qđ ex iure pōnatus ecc. ex bis Poſſet etiā alia ius in aliū trāſferri ſi. quod

---

ſit ſacerdotes ea obtinuerit. Deinde quoniam ſit annalia expleuda Annua ſtꝫ ſacerdotes qui recipiunt omne ius modi annalium Duo certa ſicut verbi gratia vt ſit ecclesia alicui ſacerdoti p annū ꝙ p. Et ſic in ter eos erit locatio ꝙ ꝯductio Cum tū omnis pactio ꝙ cōuentio in talibus eſſari debeat extra e. cū in eccleſie corpe. Sed qđ ſacerdos poſſit locare opas ſuas ſacit c. ſignatū extra de pbēn. in qua materia glosa ibi diſtinguit inter habentem bñficiū eccleſiaſticū vñ poſſit vtuere ꝙ talis non poterit locare operas ſpūales vt dicto c. Cū in eccleſie vt pe xxiij. di. piis igitur xxi. q. ij. c. vlti. Alias poterit locare vt dicto c. ſignatū quod ē verū niſi velebet illa intentione vt premiaz recipiat tūc em grauiter peccat licet ſymoniam non omittat ſm ſanct. Jo. an. vnitiſi ad notata de cle. non reſid. c. vnico li. vi. in ſi glo. penulti. Inno. ꝙ poſt. d iſto articulo plene tractant extra ne plati vi. ſuas li. ij. vbi dicunt ꝙ inſtitulatus non pt locare operas ſuas ſpūales pochianis etiā obtentu ſumptuum ſine vitio ſymonie extra e. c. ſua. Si tamen egeat egentur pochiani aſſignare ſi bi vnde ſuſtentari poſſit xvi. q. i. ſtatuimus. de poch. c. vt dñis pt Jo. an. Si vero extra pochiam locet ꝙ eſt dio paup ꝓuis non licet locare opas diuinas licet tamē locare corpales vt pt ſe aſtringere ad mouendū aī aliquē dñō ad tempus ꝙ ſeruiendum ſibi in lictis Duta ſtribere pueros informare illis aſſocare ꝙ alia ſimilia que pnt fieri ſalua honeſtate extra e. c. ne clerici. Et erit talis ab hac promiſſione extra pe opas ſpirituales vel ſeorſum ab illo ſtructu locandis ope corpalis ymittere quilibz hanc oꝛtam ſpūalem vt ſic ſtructus inuiam nō omiſſo antur extra de reſi pmiſſa. c. ad queſtiones Et pdicto mō non ſolū paup ſed diues locare poterit vt ꝙ manſione quā fecit in eccleſia vel alijs ſeruicijs vel in reꝓpriationem dāpnoꝝ que ſuſtinet occaſione illius mo ris non p diuinis officijs recipiat pretium Ita ſunt verba Jo. an. poſt. Inno. ꝙ poſt. dicto c. ſignatū Ex quibus patet qđ ſancti eos non debet mente gerere ne dñi verbis expriment quod locat opas ſpūales ꝙ illa mercem quā recipit ſed tunc remanet difficultas Done em quod eam ſuam corpalem de aſſi ſtendo ſtudiuit pueros informando ſimilia non debuerit quia ꝙ r. qr ad hoc non eſt aptus ſed qr expertus eſt in officio diuino aliquis debuit eum ꝙ rrr. Alias non debituꝝ ꝙ r. ꝙ hoc ipſorū quilibet bene nouit Quid ergo ſtia eum monebit Fiat verbis actum aliter appareat inter eos Certe ſic. Deus em interrogat oꝛ non verba. Quid ergo erit Credo in hoc caſu differet paragra

V

lladonis extra de iure patro. c. illud etiam
in laicū dū tñ ofensus epi intercueniat Nam
sine ofensu epi nō valet donatio iuris patro
natus in laicū vt notat host. in summa de iu
re patronatus qualiter trāsferuntur. ff. do
nato ℓ sequenti. Et hoc verū est sm Jo. an
in dicto c. illud qñ sez donatio iuris pronatꝰ
facta ē priuato ad qđ all. c. ꝓterea de iure pa
tro. ℓ c. i. e. ti. li. vi. ecclesie tñ ℓ loco religio
so bñ teneret facta talis donatio vt ibi nota
tur Vel istud qđ dicit nōie totalitatis ꝑt in
telligi sic sez vt vna ecclesia non detur in
dotem alterius ecclesie de nouo fundate a do
tante Nā ecclesie prius fundate ℓ dotate nō
debent amittere sua iura pristina propter no
uarū ecclesiarū ostēm xvi. q. i. quicūqz Po
test tñ vna ecclesia incorpari ℓ vniri alteri
ecclesie de nouo fundate vt sez fructus ℓ pe
nsiones talis ecclesie tūseant in vsus ppri
os ministrorū ecclesie de nouo structe Et
qđ deo ipsius noue ecclesie ꝛsistat in ꝓpōti
one fructuū ℓ pensionū ecclesie antique Fa
cit ad hoc qđ legitur ℓ notatur de exessibus
platorū sicut vnire. In hac materia sez vtrū
patronus laicus possit dare ius ecclesie vel
ipam ecclesiam vel quid aliud iuris qđ in ea
sz varie sunt opiniones Pro quibus stim
detur qđ patronus laicus ecclesiam dare ñ
ꝑt sine auctoritate epi vt dicto c. illud. Sed
ñ ofensu epi bñ ꝑt extra de donāt. c. pastora
lis Et in hoc ꝛcor. verū. Inno. ℓ host. dicto
c. illud psonā tū ydoneā ꝑt laicus patronꝰ
ꝛpo ad ecclesiam vacantem ꝓntare sm distin
ctionē quā ponit hentricus de bowyw de iure
patronatus c. fi. Di vero laicus patronus
valit dare ius patronatus cū auctoritate et
ofensu epi hoc bñ ꝑt cuicūqz sine loco religi
oso sine clerico siue laico Sed si absqz aucto
ritate seu ofensu epi hoc faciat tūc sm ibīm
dicto c. illud cū quo ꝛcordat Inno. nō ꝑt
host. tñ dicit qđ sine auctoritate epi vel ofen
su loci religioso vel clerico nōie ecclesie po
test dare cuicūqz de iure patronatus c. nul
lius ℓ c. ꝓterea sine auctoritate epi vel ōsen
su loci religioso vel clerico nōie ecclesie ꝑt do
nare sed laico sine cōsensu epi donare non ꝑt
sm host. dicto c. illud et e. ti. ex insinuacōe
vbi est hoc expressum sm eū nec etiā clerico
tutuitu psone Et in hoc ꝛcor. Jo. c. ti. c. sig
nificasti. Tamē. verū dicto c. ex insinuacō
ne tenet qđ si ꝛdinario ecclesie fiat detrimentū per
talem donationem tūc non valet donatio fa
cta in priuatū sine ofensu epi vt si detrimen
tum detur Et sic loquitur c. preterea alias bene
sm archi. xvi. q. vij. pie mentis in glo. addas
quam ꝑt patronus ℓc. ℓ de iure patrona
tus c. vnico d. loco religioso Dicit tñ ppy.
quod laicus laico ius patronatus sine auc
toritate epi donare non ꝑt ℓ sic loquitur c.
dicto c. illud Et est nōdo qz p hanc ꝛcessio
nē melior fiat ꝛdinario ecclesie cū laici magis
ofsueuerūt aggrauare ecclesias ꝙ clerici vel
religiosi Ar. ij. q. vij. laicos Item qz clerici
si ledant vel vexant ecclesias facilius cohe
rentur p ecclesiā lxxxix. di. indicatū. Et hoc
opinio sm archi. qui hoc notat dicto c. vnico
li. vi. ibi ofirmatur Et idem tenet Jo. i. sum
ma ofes. li. i. ti. i. q. lxxxiiij. hentricus de bowy
w dicto c. illud dicit qđ opinio host. ꝑt pba
biliter sustineri p illud c. vnicū de iure patro
natus li. vi. qđ statuit. Et ꝛcedit laicū pa
tronū posse oferre ius patronatus eidez vel
alteri ecclesie aut loco religioso absqz ofensu
epi igitur in alijs casibus denegasse videtur
ar. ff. de iudic. l. ū ꝑtor et extra de ꝑ sumptē.
c. nōne Et hoc tenet Jo. an. dicto c. illud di
cens se credere quod non ꝑt donari priuato
sine ofensu epi p dictam decr. ꝓterea ℓ per di
ctam decr. vnicam li. vi. que inuit hoc esse spā
le in ecclesia vel religioso loco **Aliquē** siue
clericū siue laicū. **Ora ꝓsentacionē** ℓ su
per hoc debet ꝑntatus prāre iuramentū si ex
igatur ab eo supra de iure iurā. c. i. Et vide
qđ ibi dixi sup v° propter ꝑntacionem **Ali
quid emolumentū** hic videas qđ dixi su
pra de iureiur. c. i. v°. pactionē **Pactione
interueniente** Circa hoc vide qđ dixi ī
de iureiur. c. i. v°. pactionē **Recipere** in di
cto c. i. supra de iureiur. loquitur de dato vel
ꝓmisso ex pte ꝑntati hic aūt sit phibicō quo
ad ꝑntantem qui nichil ea occasione debz re
cipe vt hic dicitur Et circa hoc vide ꝙ dixi.
dicto c. i. super v°. aliquid in principio Et vi
de p hoc quod legitur ℓ notatur in cōstōe oc
toboni qz pleruīqz vbi statuitur qđ talia pa
cta viribus oia careant ℓ carere debent **quis.
Si quis** secunda pars **Fecerit** suple con
tra ius alterius ꝓmissoru **In iure** Jo ē in
dicio siue in quo ius redditur ff. de iustitia
ℓ iur. l. penulti **Conuictus** sez p tes
tes vel instrumenta sma sup hoc lata extra
de cohabi. cle. ℓ mul. c. quesitum. ℓ c. vestra.
Et quod requiritur pnūciatio habes de offi
cio. del. c. iudex li. vi. Et habes super hoc glo
sam notabilem ff. de iureiur. l. si possessor. ℓ
si. v°. probatum est per acarꝭ. **Confes
sus** Repete in iure ℓ talis confessio sufficit
vt factum dicatur notorium patet dicto c.
vestra Nam confessus in iure pro iudicato
habetur extra de fideiuss. c. ij. glosa iij. Dicas
tamen quod confessus post lit. cō. dampnas
ti debet per sententiam. Sed confesso ante
lit. cō. solum debet fieri preceptum de solven
do de elect. dudum ij. v°. in iure propositum ff.
ad l. adquil. ℓ. proinde ℓ. notandum in glosa.
ij. q. i. c. i. per iohannem. Et talis confessio
ꝑt revocari post preceptum de v°. sig. c. ex parte
i. glo. fi. et non est alibi. **Inuitus** sūf
fluit sit conuictum vel confessum.

Regia ſeme dō eſt infra ānū cōputāde quā ſi venerit in hac pte quantū de facto flex anglie vgnoſcit in muſa iuris patronatus et dicit hanc cauſam ad factum ſuū pīnere aīm tñ otrarium ſit verū de iure canonico g ea que legūtur g notantur extra de iudic. c. q̄to. Voſtra ſtz metropolitica in quantū hoc actū ſit in cōcilio pvincialis Patronatus .i. iure patronatus Eiusdem eccleſie quam ſtz in aliū trāſtulit noīe dotalitatis vt alias p pīntacione ad eam aliquid recepit p̄cio intrueniente Imperpetuū iſtud p̄t dupliciter exponi vno modo vt dicatur imperpetuū. i. ad tp̄us vite ſue ff. p ſocio l. i. Alio modo vt intelligatur imperpetuū ideſt ſine tēporis p̄fīcōe. C. de diuerſis reſcriptis l. ſalſo ff. de exceptōe dōli. l. pure. ij. ſm quem intellectum videretur g eius heredes eccl̄ā p̄tinerent hmodi patronatu g eſſet incōueniens nā aliquem ſine culpa ſua puniri grauius eſſet l. di. ſatis puerſ Vō dic vt legit̄ et notatur de re. iuris ſine culpa li. vi. Et in hoc caſu michi videtur prima expoſitionē ſonare vriorem vt ſtz non extendatur ad heredem, qz regulare eſt g filius nō debeat puniri pro crimine paterno. C. ne filius p patre Fallit tñ vbi iura expreſſe cauent filiū puniri pro delicto patris ſicut eſt videre in pluribz iuribz viz. C. ad le. iul. maieſtatis l. quiſquis de heretics c. ij. li. vi. vbi de hoc p Jo. an. in d. ſiliꝰ extra de penis c. in quibuſdā g ā priuacō de qua hic loquit̄ p̄t intelligi duobz modis vno modo viz ad vitam ſolūmodo exlinquentis. Alio modo vt ſtz extendatur ad ſuos poſteros intelligā de miciori g benigniori pena de re. iuris c. in penis ā ibi notatis p doct. li. vi. maxime ā nō fiat mentio de heredib⁹. vt pz dō c. in quibuſdā d. heredes p bern. et ad hoc optime facit textus in ℓ. ſi. auct. de capitulis Corradi coll. x. vt tū clariorem habeas notitiā qñ ppter delictū patris filius g alij poſteri amittere debant ius quod habuit patri g ſpecialiter ius patronatus vt in caſu iſto vide notata p hentiā dicto c. in quibuſdā diſt. olim Primarij ſentēciā vt videtur ā hoc ſonet in futurū ſm ea que dixi ſupra de clādeſt. deſponſ. c. i. d. ſit ſuſpenſ. g qz hec primacio p̄t relacionē ad iudicem ſic promūciare debentem g nō ad verba ipſius ſtatutis vt ibi dixi.

Stephanus.

Tommus cupiditas g auaricie cultus expellatur ab eccleſie dei miniſtris ſtatuimus vt archidiaconatus vel decanatus vel aliquod officium g in ſpūalibus mere cōſiſtit nulli detur ad firmā Si vero certus redditus huic officio ſit annexus ille de ſuperioris licēcia dare poſſit ad firmā ſicut de aliis bñficiis eſt ſtatutū. Si quis vero contra p̄ſens ſtatutū nrm̄ venire p̄ſumpſerit archidiaconus vel decanus hmodi ve officiū hñs. g ſi ſuper hoc canonice fuerit conuictus per eīm a tali bñficio ſuſpendatur per annum. g alius conſtituatur qui diſcrete gerat vices illius.

Auaricie hec eſt oſtō ſtephani archiepi edita in cōcilio oxon. et hz tres ptes. In prima phibet beneficiū vel officiū g reſiſtit ne ſe in ſpūalibus dari ad firmā In ij. ibi Si vero ſtatuit quid fieri debeat vbi redditus tales ſunt annexi In iij. ibi Si quis ſi mittat prnā alia ſtatientibz. Cupiditatis que eſt radix oīm malorū xlvij. di. c. bonorū de pnit. ij. qz radix g in prohemio decret. ſup̄ d. cupiditas g dic vt in c. nā cupiſcentia de reſti. p dern. g nota g cupiditas niſi addatur alius rei ſemp ſonat in malū g dicit cupidus qui aliena deſiderat xlvij. di. virū cupiſcendas p archi. g vt dicit ſenica fortis ē qui cupiditatē vincit quā qui poſſē ſubiicit g idem ait ſeruiſſima beſtia eſt cupiditas qz ſolet egenos ſemp quos capit qz ſepe querendi nō inueniet g dicit Cano quod nemo cupiditati debita cito deuiat a vitio. lxxxiij. di. nichil g xcvi. di. bñ quidem Qd cupiditate multa mala puenirūt ex cupiditate notat p Jo. de athona in conſtōe othonis ad eligēdū d. nimia cupiditate g dicit ibi vt ibi notat in d. auaritia g in conſtōne octoboni qñ ibi principio g i conſtōe ita notabiliū. Et qz ſit dīa inter cupidū auarū g parcū notat bene. extra de conſuetudine c. ex pte d. pdigalitatis. Auaricie que eſt in vtendo ſed cupiditas eſt in adquirendo ff. de edil. edō l. pma. ℓſi. ā glo. Et qualiter auarus peccat abſq̄ eo de pecuniis note optime xlvij. di. Sunt hij g ibi p Jo. an. peccat quis in vtendo dicitur neceſſaria g an pauper hēant actōem ſtrictā de materia etiā auaricie plura poteris videre notabilia de elect. c. auaricie d. etiā ad pr Jo. an. libro ſexto g eodem d. g an finalem g gloſa. i. ij. g iij. pr archidiaconū Et idem notat wilhelmus in extrauag. ex crebris in Clemen. g ibi bene Et de quibus alia g eius triplici genere notatur xlvij. diſtinctione Sunt hij qui Archidiaconatū [illegible] religio quam [illegible]

V

auri preamio tanquā deo ꝫ ypterea dicit ydo
lorū seruitus ad Eph.v. De militia
.i.clericis Et nimirū est ēm magnū auaris
tie vicīū qz siant dicit beda fidem tollit pax
diā dissipat caritatem violat ꝫ innūerabi
lia mala generat teste aplō qui ait Radix oī
um malorū est cupiditas auaricia siquidem
visceribus pietatis mouet patrem negāt mas
trem ignorat fidem ꝫ amicicā nō custodit p
pinquo vel proximo nō miseret sed proprios
quos velut extraneos abicit Decanat⁹
scilicet quiscūqz cui annexa est iurisdictio ec
clesiastica extra eodem .c.i. Officium
qui dicuntur habere officium ꝫ quot modis
dicitur officiū notat archi. de cōsue.c.i.d. duo
officia li.vi. ꝫ ibi vide que sit differencia inter
officiū dignitatē ꝫ psonatū Vere sic scz q
nō habeat mixturā tpaliū Nullis scz neqz
clerico neqz laico Ad firmā simile habes
in cstōe ottonis ecclesias ppe si. ꝫ quid hoc
signficet dixi supra de locato c. vendentes d.
de firmis huiusmodi ꝫ dic ad firmā. i. sub an
nuo pcio sine cēnsu extra e.c.i.ꝫ ij. Si tam
habēs iurisdictionem spūalem assignat alicui p
suo salario certam summā sic ꝙ officialis res
pondet sibi p integro lucro hoc bene licet xij
q.ij. caritatem ꝫ c. quicūqz ꝫ notatur p hoc
extra e.c.i. ad cōcor. Innoc. host. ꝫ Jo. an.
e.ti.c.ij. ꝫ archi. i.q.iij. in summa glo. sua vl
ti. ꝫ goffr. in summa e.ti. ꝙ pt aūt ꝫ host. e. ti.
in summa circa primatū dī. Item est sciēn
da nō ꝫ cōcor. Jo. in summa cōfes. e. ti. q.i. Si
aūt hīs iurisdictionem talem velit ēa cōmittere
alteri sic vt soluat sibi certū pciū ꝫ p labo
re suo sibi retineat residuū hoc non licet ymo
recipiens tali mō officio suo priuandus
est ꝫ a clero pcessio amouendus sm host.
dō c.i.ꝙ sic omittens potestatem cōferendi
tale beneficiū amittet vt dicto c.i.ꝫ hoc verū
ꝙ diu vixerit auct. de aplis cōcordi c. Item si
clericus Alias est vidū c.ꝫ est in.ḡ. si coll.
x.ꝫ nichilominus districtōe canonica pcelle
pus est. i. deponendus aī nota infamie Set
ēm est discretio canonica symoniaci. i.q.iij.
c.si. sm host.ꝫ Jo.an.e.ti.c.ij. in fi. officia ve
ro spiritualia p pcio ānuo vendi nō possūt
extra de symonia c. ad nrām In tpalibz ve
ro officijs licet turpe lucrū sit ea vendere nō
tū omittitur symonia aī non venduntur spū
lia nec ānexa spūalibus. i.q.iij. salnator Et
nota extra de symonia c. tua nos sm Inno
cen. ꝫ host. dicto c.i.ꝫ cōcor. astex. de symoia
titulo ix. dī. ad hoc nota ꝫ hoc verū intelli
ge de tali officio tpali ꝙ non est annexū spū
alibus vt est ballinatus castaldia ꝫ hmōdi
nā tale officiū bene pt cito pcō trādi ad fi
nem absqz vicio symonie vt notant doct. pū
dicti Si tū tale officiū temporale esset ānex
um spūalibus non liceret certo pcio vendere
ꝫ aūt notatur de symonia c. consuleꝝ Juxta

dictio tū tpalis nullo mod pt ad firmā dā
ri aut. de iudic. sine quo suffrag ꝙ totū coll.
ij. ꝫ notatur per henricū e. ti. c.i. di. ij. Et
Dere.ij. ps. Redditus scz tpalis. Ille
scz redditus Arrentia sm ea que legūtur
ꝫ notantur supra de locato c.i. statutum su
pra de locato c.c.i.ꝫ ij. ꝫ totū Et quia
aūt iij. pars Officium hūmodi scz cōsi
stat in mere spūalibus Quare hoc scili
cet violatione huius statuti Canonice
coniicitur saltem pre testes instrumenta
vel cōfessionem propriaz ꝙ dic vt dixi supra
titulo proximo c. vltimo v. cōuictus ꝫ glo
sa sequenti Episcopum suū ꝫ sic archi
diaconus hoc facere non potest nisi ex spēcia
li omissione episcopi Tali officio scilicet
archidiaconatus vel decanatus vel de alio ꝙ
consistit in mere spiritualibus ꝫ intelligas
officio idest exercicio officij Solvenda
tur per annum cōn aut. i.q.i. quicquam ni
chilominus si exactus enormitas hoc expos
cerit potest deponi lxxxi. di. dictum Interi
idest durante illo anno Constituatur
scilicet per episcopum Dicas idest iurisdic
tionem sic exponut Host. eodem titulo c.ij.
glosa ptima.

Thomas Arundell.

Reuerendissime syno
do ꝫ Similiter qz
id quod capit nouate
sta inueterata sapit
Statuimus ꝫ ordinamus quod
magistri siue quicumqz docen
tes in artibus aut gramatica pu
eros seu alios quoscūqz in primi
tiuis sciencijs instruentes de fi
de catholica sacramento altaris
seu alijs sacramentis ecclesie aut
materia aliqua theologica cōtra
determinata per ecclesiā se nulla
tenus intromittant instruendo
eosdē nec de exposicōe sacre scri
pture msi in exponēdo textū pro
ut antiquitus fieri cōsueuit Nec
permittant scolares suos siue di
scipulos de fide catholica seu sa
cramētis ecclesie publice disputa
re etiā vel occulte Contrariū
autem faciens vt fautor erroruz
et scismatum per loci ordinarios
um grauiter puniatur.

Reverendissime domine.

Hoc est ostō dñi Thome Gui
lelmi in ostilio Opoñ. Et hy
tus gēs in prima phibet sibas
gistris artiū & gmatice ne doment vl ist
aut discipulos suos ex sue & sacris eccleie
sticis determinata p ecclesiam Ju ij. ibi nec
permittant mādat q nō pmittant eos
publice disputare de side seu sacramentis ec
clesie Ju iij. ibi Cauteriū quidē de pu
na xtra facientes xtianum. Et iuxta sub
ista pte diuisa plancta quedā plixa arangā
de qua pz in integra & est pe huius supta
clericis peregrinis c.ij. & sunt pe huius oma
nia capitala infra in hoc titulo sequendia &
de hereticis p totum Magna tenta. volla t
alia res siue materia queniqz que de terra
argillosa coquitur & ponitur hic ff. p terra.
extra de pñsumpc. c. ad in iuuentute d. expie
turq notat q p testā in hoc loco intelligitur
ātia pueri nōdum informati & eruditi que vt
ait phūs est sicut tabula rasa siue nuda in q
nichil est depictum. & iō aūquam sit eruditus
dz q suguemat instructio sicut notatur per
poil. e. ti. c. i. d. instructōis efficatiā in clem.
hec aūt instructio dz esse de virtutibus & op
tibus virtuosis & precipue puericis quatuor
sunt docenda. Primū est vt exhibeant deo &
seruis eius reuerentiam Secundū est vt ex
hibeant patri obedientiā Tertiū est q in se
metipsis seruent pudicitiam Quartū est q
erga pximos seruent verecundiā Et nota
q reuerentia erga deū ostendere dz in quatuor
sitz vt deū timeant ad officiū ecclesiasticū cō
ueniant otōni insistant & confessionem cuelo
facant & dz talis doctrina impriimi dū aliis
infans est Infantia nāqz est etas sicut cera
flexibilis & impressionū facilitet receptibilis
unde quintilianus li. i. de instōne oratoria
Quod durū est ictus frangitur quā flecta
tur Etas inquid quintilianus puis time
maxime formanda est nā similandi est nestis
& pāpientibus facilime subit frangere eñ q
ictus q cuiges que in pritū diuuerunt.
De hijs pom pñt multa exempla Ouidius in
etate iuuenili facilius ecomantur Aues de
mestisantur Quales aues in nido melius ca
nūt & omnibus sic ait Quo semel est imbuta
recens seruabit odorē testa diu & hoc est q se
quitur muetescit sapit Unde vegetius de re
militari non tm alendos sed potius imbu
endos que a pueris addiscendo pdest q vi
ciosi sunt a mala consuetudine quibus sunt
potis in iuuenili etate qt non pt ethiops
mutare pellem suam eccle. vi. Fili a iuuentu
te tua ecclie doctrinā & vsqz ad canos inue
nies sapientiam Magistri hij differunt a
doctoribus Nam magistri dicuntur liberā
lium artiū doctores vero qui docent ipa ela
menta Ar. extra de vi. & ho. cle. c. pe quosqz

pōp. dicit q nō gistri dicūtur maiores in stadio
ne Nam stemon grece latine stadiū dicitur ergo
maiores stans constituatur & hij debent esse viri
prouecti & litterati & tales qui docere possent ex s
tra e. c. qz non nulli & si assumptus inpiti
est tractetur ff. ad leg. aquil. l. id iuris qi. & si de
ere non possit reprobari pt licet alias aptos
batus sit ff. de mu. & oñ. l. vt gradatim d. res
probati notatur xxxvij. di. de quibusdam in
principio p grech. Jo. an. in glo. iij. e. ti. c. ij.
in clemen. dicit q doctores dicuntur in iure
canonico vl ciuili Magistri vero in theolo
gia vl in artibus Docentes qui issz non
receperunt gradū magisterij Ju artibus
sz liberalibus que sunt vij. sz gramatica di
alectica rethorica musica arismetrica geome
tria & astronomia de quibus & ad quid ordi
nantur notatur xxxvij. di. c. de quibusdam p
grech. d. liberalium artiū & de hijs notatur
ff. quas ponit host in summa extra e. ti. ff. q
sciam in principio hic tñ appet p hoc q dicit
artibus intelligitur sophistria logica philo
sophia ita q stricte stet terminus iste & hoc i
uuit tm que sequitur aut gramatica &c. Ac
si nō comprehenderet gramaticam sub hoc q dix
it artibus vl hoc dicit vt magis clareat de
intentione statuentis Gramatica que di
citur in litteram sillabam dōem & orōem
pt ait hugo. in didascalicon pte ij. & nil ō
gruitas inspicitur in iure ff. de quo & argē
to l. planctus de postulatis ad audientiam.
in glo. Ar. cōtra xxxvij. di. quāuis ff. sed lic
set & c. sedulo & huius artis cotrina pt pro
sicere ad vitam eternam dū fuerit in melio
res usus assumpta xxxvij. di. siquis grama
ticam vbi dicit archid. q gramatica dialetica
& rethorica dicuntur triuium quadam simili
tudine quasi triplex via ad idem sz eloquen
tiā arismetrica musica geometria & astronos
mia quadā simili itudine dicuntur quadriuiū
quasi quadruplex via in idem sz ad sapientiā
qm. Origenes infra etatem xiiij. annorū in
masculis & qui primo addiscere debent vocē
articulatam litteram sillabam pdes accentus &
sic de alijs sine quibus vix poterunt postea in
terui in alijs scientijs Alius sz maiores
xiiij. annis in masculis xij. vero in feminis.
Quoscūqz etiā si scie sint nā sub vocabulo
masculini generis comprehenditur & scia q qua
pde remissiones supra de summa tri. & si. m.
& i. d. ne quis & pro huius materie declara
tione scire habes q masculinū qnqz pfertur
a lege qnqz a statuto qnqz a priuilegio qnqz
in rescripto qnqz ab homine siue in testis si
in contractibus vel in alijs dispositionibus
Primo casu au masculinū profertur in ma
teria que non pt feminino sexui conuenire Et
hinc solus masculus sexus includitur nam
si lex dicat si quis nō seruit se ordinari in
quemcūqz talem quam lex includitur femina

ꝑ̃ nõll ẽſt expr̃ ordinũ de ff.ꝯ C.ꝯ. notã aut ꝓfertur in materia vtriqꝫ ogmenti Et tunc aut ꝓfertur ſub noĩe ois generis. Et tunc oprehendit vtriũqꝫ vt notat gloſa. Jo. an. in clemen. i. de elect. ꝙ dicendo homines includit maſculũ ⁊ femĩnã ⁊ ideꝫ notat glo ſa Jo an. ſup̃ d. atiuſtibet in clem̃. i. de regula ibus ⁊ hoc intellige verũ inſi ex verbis le gis apparet ꝙ non intendit ſub noĩe cõmu nis generis includere niſi maſculum ⁊ ita p edit glo. xiiij. q. v. hec ymago aut ꝓfertur ſub noĩe maſculini generis ⁊ tunc aut illa l alia lege excluditur ſcia ⁊ non includit femi minũ fœmũ ſi vero illa vel alia lege non exclu ditur femina tunc ſi ꝓfertur ꝙ verba qualis tatis vt dicendo religioſus in materia penas li non includitur femininum Sic intelligit paulus textũ in clem̃. eos de conſanguinitate ⁊ affinitate ⁊ allegat textũ de ſymonia. ḡ. penul ti. facit textus xxvij. q. i. impudicas vbi exs primit monachos ⁊ monachas. ⁊ aſſignat paulus cõem nã ſi in materia penali nomen qualitatis in maſculino genere platũ nõ ins cludit maſculinũ aliud vbi mutatur ſola qua litas vt ꝓ ff. de ſen. exc̃. c. ſi ſententia li. vi.

Multo minus includit femininũ vbi muta tur qualitas ⁊ ſexus aut nõ ꝓfertur per verba qualitatiua ſed ſubſtantiuã ⁊ tunc in materia memorabili ⁊ etiam odioſa odio cõna bili includitur etiã femina vt ꝓbat glo. ij. io. an. de elect. generali in ſi. li. vi. Ratio eſt qꝫ ita ꝓcedunt femine ſicut maſculi licet quando qꝫ minus puniatur vt notat arch. xvij. q. iij. ſi quis ſuadente Si vero materia ſit odi oſa odio cõnabili tũc nõ oprehendit vt l. quiſ quis. C. ad leg. iul. maieſtatis facit ad hoc e. vbiãqꝫ de penis li. vi. Quo ſecundo dic aut ſtatutũ ẽ oſorme iuri cõi vel preter ius cõe ⁊ tũc dic idem quod dictũ eſt de lege Quę talia ſtatuta reſtringunt interpretationez a ius re cõi extra de ꝓſt. c. ex lẽis ⁊ de cle. non reſi c. de utero ⁊ c. ad audientiã ⁊ ita ꝓ̃ intelligi dictũ arch. c. ſiquis ſuadente qui dicit ꝙ ſta tuta eccleſiaſtica oprehendunt femininũ ſub maſculino etiã in materia odioſa licet ibi aſſig net cõem diuerſitatis inter ſtatuta eccleſia ſtica ⁊ ſecularia iſta videtur melior qꝫ eccleſi aſtica non ꝓ̃t ſtatuere ultra ius ſed ſm ius vel preter vt in clemen. ne vomani de elect. ⁊ talia ſtatuta reſtringunt interpretationẽ iu ris ergo ſicut ius extenditur ita ⁊ talia ſta tuta aut ſtatutũ eſt ultra ius cõe ⁊ tũc iſtud reſpondet a dubio an qñ maſculinũ oprehendit fe mininũ hoc facit ex propria ſignificatione verbi Nam ex interpretata ⁊ lata ſignifi catione arch. in dicto c. ſi quis tenet ꝙ ſit caſus ex interpretata all. ff. de d. ſig. quiſqs ⁊ ita tenet gloſa in dicta l. Sed dicit dñs Jo de ymola ꝙ Barth. ibi diſtinguit. qꝫ que a hõ ſunt noĩa maſculina que ſunt ſeptẽ nõ

femininũ vt equus equa Rex ⁊ regina de of fic. dil. c. ſi ḡ. i. li. vi. ⁊ tunc eodez caſu quo cõ prehendit femininũ eſt ex interpretatione, vt l. pnũciatio ff. de d. ſig. Quedam ſunt nos mina cõia vt homo ⁊ tũc oprehendit femini nũ ex ꝓpria ſignificatione vt l. hoĩs. ff. de d. ſig. ⁊ notat glo. Jo. an. in clemen. i. de elect. Quedam ſunt ſigna adiectiua vt quiſquis quilibet ſiquis ⁊ ſimilia que reſpiciunt aliaz ſubãm et tunc ſi adiciat termino cõi maſculi nũ oꝛpit femininũ ex ꝓpria ſignificatione, vt dicta l. hoĩs Si adiciatur ſigno maſculi no oꝛpit ex interpretatione vt dicta l. pnũs ciatio Si ꝓfertur indeterminate vt dicendo ſi quis tranſierit et tũc oꝛ ꝙ habeat determi nationem a ſigno cõi vt intelligatur ſi quis homo et ꝙ dñs ex propria ſignificatione cõ prehendit ꝙ ſupra dicta et hoc probat tex tus in dicta l. quiſquis ff. de d. ſig. vbi dicit apte verbũ huiuſmodi ſi quis feminam cõ prehendit non aũt dicit ad femininũ Notũ igitur ꝛ extenditur et licet diceremus ꝙ eſtz interpretatiua tñ haberet locũ in ſtatutis qꝫ eſt interpretatio paſſiua que hz locũ in ſtatu tis vt notat barth. in l. omnes populi ff. de inſti. et iur̃. Unde ex ꝓmiſſis ꝓt fieri cõclu ſio quod qñ maſculinũ profertur a ſtatuto ſub termino cõi vel qñ ꝓfertur ũ termino ſingulari idem eſt dicendũ ꝙ dictũ eſt ſupra d iure cõi Si aũt profertur ſub noĩe maſculi no tũc non oprehendit femininũ ex quo ex orbitat a iure cõi ꝙ ſupradicta et ꝓ hoc in fertur ꝙ ſi ſtatutũ excludat matrem vt non ſuccedat filio ꝙ hoc excludetur vt non ſuccez dat filie vt notat arch. in dicto c. ſiquis ſua dente. Tertio caſu qñ ꝓfertur in priuile arch. vbi ſupra tenet ꝙ extendatur Unde ſi michi oꝛtum eſt priuilegium immunitatis ꝙ me et filijs meis vel poſteris includit ⁊ fe minas et eſt cõ qꝫ priuilegium principis ẽ late interpretandũ de d. ſig. olim de donat. c. dilectus quod dicit intelligendũ iuxta nota ta de conſang. et affi. c. ꝙ dilectio et ꝙ oppoſt. de reſcriptis c. cauſam que et ſic remanet arch. quaſi innuat id qđ dixit eſſe verũ qñ priuile giũ non obtineret preiudicium tercij qꝫ ſi non obtineret preiudicium tercij ſtricte interpreta retur poſſet igitur concludi iſto caſu put eſt dictũ ſupra in ſtatuto vtrum diſtinguat vel ꝓfertur ꝙ verba cõia vel adiectiua ſi ꝙ ver ba maſculini generis diſtinguatur qꝫ aut cõ tenuit preiudicium obtentus ⁊ oprehendit femininum aut obtenuit preiudicium tercij ⁊ non oprehendit femininum qꝫ tũc ſtricte de bet fieri interpretatio vt notatur in loco pre allegato. Quarto caſu in reſcriptis arch. vbi ſupra tenet ꝙ ſub illa clauſula quidã alij includitur ſcia vt notat oppoſt. in c. fedes de reſcriptis. Quinto caſu qñ ꝓfertur ab ho mine in legatis vel alijs diſpoſitionibus tũ

an sit expressio sub ppio noie ꝫ nou ostēpit femininū vt l. siquis ita aū sua glosa. ff. de testāia tutela ꝫ in hoc est sensus si ꝓferatur a lege ius hoc nomē vt in prima ostō. C. de ſ. ꝫ notatur p dyg. in regula ꝙ aliqui de re iu. li. vi. Aut proferut sub noie appellati ꝫ no ꝫ tunc aut ōstat de mente ꝓferentis ꝫ illi standū est vt in l. iactus ꝟ quesitū ff. de ꝛe. iu. l. ij. ant non ostat de mente ꝫ tūc aut loquitur de materia fauorabili ꝫ includit feinum aut materia odiosa ꝫ non includit vt in iuribus all. in glo. ij. dō c. generali de elect. ꝓr Io. an. li. vi. Ista colligūtur de dictis dñi ō sancto Geminiano post alios doct. dicto c. generali de elect. li. vi. Permittitis scientiā in quę addisti non pūt fine notitia trārum quarū figuras primo nosse hūt ꝫ vt sciāt eas artificiose coniungere ꝫ demū recte ꝙ nūciare prima nāq; rudimenta tenaciter miherent pueris siue bona siue mala vñ Horatius epla lxxviij. ipsa inquid trārū studia teneris melius inseruntur ingenijs eadem q; penitus imbuere solet sensibus ꝙs semel se dedit in mente nec nimis imbui debent doctrinis poetarū fabulosis ne earū delectationi bus illecteantur Unde narrat valerius li. vi. c. iij. ꝙ lacedomonij libros archilochi a ciuitate sua expulsam se dixerūt q; eorū parū honestā ꝫ pudicam lōnem arbitrabantur Noluerunt em eam puerorū suorū animis imbui ne plus moribus nocerent ꝙ ingenijs proderent side catholica de qua supra de summa tri. ꝫ si. ca. c. i. per totū. Sacramento altaris de quo supra de summa tri. ꝫ si. ca. altissimus ꝙ totū. Sacramentis celestis de quibus supra de sacramentis tractandis vel non c. ignorantia. Theologi a ca. i. loquēte de deo vel scriptura sacra. Certa determinata iniuriam namq; sudicio reuerendissime synodi qui semel iudicata ac recte disposita reuoluere ꝫ publice disputare otendit. C. de summa tri. ꝫ si. ca. l. nemo clericus xxv. q. ij. cū pie ꝫ c. ecclesiastice xxv. q. ix. loci nostri. Per ecclesiam sua le congregatam in conciliis generalibus ardicte l. nemo clericus que loquitur de determinatis p concilium generale Talicte nō talia nāq; cōcilia generalia repsentāt vniuersalem ecclesiam que dicitur catholica xv. di. per totū vbi in c. sancta romana recitantur cōcilia ꝫ etiā opuscula que admittuntur per ecclesiā de cōciliis quoq; approbatis habetur xvi. di. c. sexta synodus ꝫ quasi p totū Et talia generalia cōcilia absq; auctoritate sedis apostolice congregari non pūt xvij. di. p totū. Expositione sacre scripture ꝫ sm quatuor sensus expon pot sci hystorie tropologie. allegorie ꝫ anagogie. Hō sus hystoricus est qui narrat historiā sicut res fuit gesta ꝫ ille sensus est satis notus. Sed

pro aliis rebus sensibus nota huc vrsum. Tardis ames spretus docet altrop anagogia. Allegotia est reverendocū Tropologia emendocū Anagogia spernendocū Unde sensui allegorico respondet fides Sensui tropologico caritas Sensui anagogico spes. Textū sci scripture Continentis sci grammaticaliter ꝫ sic sui sensus misticos vel mo rales non tenet eam exponere qz hoc nō pertinet ad ipsorū sanctitatem siue doctrinā ꝫ nil pa est se imiscere rei ab se non pertinenti ff. de re. iur. l. culpa. Per permittentiā ij. ps Scolares sic dictos a stola qua exercēt, vel dicuntur scolares a stolon grece q est vacatio latine ꝫ vacare in hoc loco non sigt vacuum esse vel fieri sed vacare idem est q intendere vt pz in hijs vrsibus. Diue vacans studio quasi nūquam sis moriturus. Diue carens vicio quasi vita emas aduersus. Discipulum sic dictos a discendo ꝫ que pertinent ad discipulum vt bene addiscat notatur xxxviij. di. nullus in si. per arch. Dubitce sci in ostractu populi vel publice. i. turbis et adunatis ꝫ audientibus. C. de summa tri. ꝫ si. ca. l. nemo in principio. Disputare regulare eni est q nemini licet disputare de side sallit tñ vt dicam infra c. proxi. c. nullus ō. disputare p̄sumant ibi videas. Occulte. i. priuatim aui owt. notata per Chy. C. de summa tri. ꝫ si. ca. l. nemo ōs glosa querit ꝫ in q nūq; laico habes idem de hereticis c. quicūq; d. inhibemus li. vi. Contrariū iij. pars. Facienz stiliter aliter docens se intromittens instruens vel exponens ꝙ supra dictū est. Fautor errorū Error em est aliud pro alio putare xxij. q. ij. in quibus ꝫ notat xxxviij. di. c. quānis glo. i. per Io. Est enim differentia inter errorem titubationem ignorantiam ꝫ nesciendam Nam ignotancia in mala pte sumitur qū quis scire dz q ignorat. Nescienda accipitur in bona ꝫ in mala significatione nam oīs ignotans nescit sed nō econtra vt dicto c. quānis ꝫ sic ista duo verba copulantur. C. per quas psonas nobis adquiritur l. si duo Sed error est aliud pro alio putare vt supra dixi ꝫ sic error est aliud q̄ ignorare ꝫ hoc ex eo pz q dicitur q possessio adquiritur ignoranti ff. de adquirēda pos. l. fine Titubatio est aū hunc inter diuersa et contraria scire videar Nam aliati eorū animū magis applico Et sic notatur ff. de iuris ꝫ facti ignotancia super rubrica Et notat per arch. in dicto c. in quibus in regula iuris ignotancia de re. iur. p Io. li. vi. Scisma Scisma est recessus ab ecclesia in pte vel in toto vel alias scisma est illicita discussio inter quos vnitas esse debet seu illicitus ab vnitate ecclesie vel vnitate discessus sm gosse. Vel scisma est illicita diuisio per inobedientiā ab vnitate ecclesie scā xxiij. q. iij. ꝫ dēr scisma

V

q in principio differt ab hereſi. nam hereſis in ſui principio hz quenſum dogma q nō habuit ſciſma Sed ſi ꝑduxit audit in hereſim et fingit ſe ab eccleſia recte receſſiſſe q ideo arguitur hereticus vt dicto c. inter ſtiſma q nos inter de ſciſmaticis ℣. i. g. ij. per hoſt. in ſumma ne Ordinariū i. epm diocesanū Quod autē arbitrarie ei prius non ſit expreſſa ex tra de officio del. c. de cauſis ei innoti. Ibi all' per Bern.

Idem.

QVia inſuper noua via frequencius ſeducit ꝙ antiqua volumus q ordinamus ꝙ nullus libellus ſiue tractatus Per Johannē wycliff. aut aliū quē cūqz tempore ſuo vel citra noui ter cōpoſitus ſiue in poſterū cōponendus āmodo legatur in ſcolis aulis hoſpicijs ſiue alijs locis quibuſcūqz infra nrām prouinciā antedictam ſiue ſcdm ipſum doceatur ſiue per vniuerſitatem Oxonie aut Cātabrigie quin ſaltem per xij. perſonas ex eiſdem quas eedem vniuerſitates aut altera earūdem ſub nrā ſuccceſſorum ve noſtrorū diſcrecōne laudabili duxerint eligendas primitus examinetur q examinatus vnanimiter per eoſdez de mū per nos ſeu ſuccceſſores noſtros expreſſe approbetur q vniuerſitatis nomine q auctoritate ſtacionarijs tradatur vt copietur q facta collacione fideli petētibus vendatur iuſto pretio ſiue detur originali in ciſta aliqua vniuerſitatis ex tunc perpetuo remanenti Quod ſiquis libellū aut tractatum huiuſmodi in ſcolis aut alibi vt ſupra legerit ſiue ſecundum ipſum docuerit cōtra formam ſupradictam vt ſeminator ſciſmatis aut fautor hereſis prout delicti qualitas flagitabit puniatur

QVia inſuper. Hec eſt conſtō autus q precedens Et hz ij. dcā in primo ponit ſtatutū In ſcāi ibi. Quūd ſi quis diſponit de pna infligenda otra facientibus Quā antiqua Iuxta illud Depe viatorem noua nō retus otbita fallit. Libellus i. puus liber vel oder. Aliter in iure multiplicter ſumitur libellus quod dic vt notatur de libellis cū oratione ℣. quot aūt modis ꝑr ſpeciē Tractatus i. ſma frequenter hac q illac ad libitū tracta. Et ꝑt dicī tractatus liber electus ſiue tractatus de materijs ſiue queſtionibus dubitabilibus ff. de ꝑſcripc. d. l. naturalis ℣. ſed ſi facto. Johannem wycli Anglū hereſiarcham magnum qui multas hereſes antiquas reſuſcitauit in anglia tpe ſuo q ex eius doctrina tota Boemia intoxicata extitit q eſt de ꝑſenti In tm ꝙ papa Martinus quintus modernus otra ipſos Boemos fidei ortodoxe rebelles cruciatum exercit ꝑe Anno dñi M.CCCC.xxix. ſub dictum reuerendiſſimi Cardinalis anglie diuinitatis putō. in partibus Germanie hungarie et boemie Apoſtolice ſedis legati q dicti Johannis wyclyf corpus ꝙ erat ſepultum in eccleſia ꝑoch. de lotterworth. lincolñ. dioc. vbi fuit rector de mandato q decreto ſedis apoſtolice fuit exhumatū q eius oſſa cōbuſta cineribus eorūdem ꝓiectis in proximum ampnē ad dampnacionem q deleōnem memorie ſue Reuerendo patre dño Rico Flemyng lincolñ. epo moderno premiſſa exequē de Anno dñi M.CCCC.xxviij.

Aliū quēcūqz clericū ſiue laicum in latina lingua vel alia generaliter eēm loquitur q ideo generaliter intelligi debet extra de cōſtitutio leptoſorū c. ij. glo. antepenul. de aleatorib. l. iſ. penulti. Tempore cuius ſtz poſtquā incepit hereſes ſuas ſeminare vſqz ad mortem eiuſdem Citra. i. a tpe mortis ſue Cis eēm q citra idem ſignt niſi ꝙ cis eſt tm locale ſed citra quandoqz tpale vt hic qñqz locale Item Cis ꝓprie preponitur ꝓprijs nominibus montū q fluuiorū vt cis renū cis alpes Sed citra preponitur appellatiuis nominibus locorū vt citra ſorū ſed qñqz ꝑr impropietatem cis ꝓponitur appellatiuis. citra ꝓprijs q de hac dictione citra habes ff. familie hercī. l. ſi filia ℣. pampinianus Legatur ꝑr viam doctrinacionis ſeus ꝑr viam examinacionis vel poteſt intelligere de ſimplici lectura ſm ea que cōtinentur extra e. t. cūm ex iniūcto in principio ſub ꝑe cessa vbi mādatur ꝙ in vite q dioc. meteñ. laicorū q mulierū multitudo nō modica euangeliū epiſtolas pauli pſalteriū moralia Job q plures alios libros ſibi fecit in gallico ſermone trāſferri tranſlacionem huiuſmodi ore receptās vt hereſis ſuccēſſoribus talia inter ſe laici q

mulieres eruditas ꝑsumeret ꝙ sibi inuideat ꝑ
dictas qui etiã eorũ aspernabantur consortiũ
qui se talibus noũ immiscerent ꝙ a se repu
tabant alienos qui asines ꝙ alios ad talia ñ
apprehẽt. Quos cũ aliqui pochialiũ sacerdo
tũ super hijs uerbis uoluissent ipsi eis i fa
ciem restiterunt conantes eos mouere de
scripturis qũ ab hijs nõ debuerent aliqualiter prohiberi. Quidã etiam ex eis simplicita
tem sacerdotũ suo eũ fastidiebãt ꝙ cũ ipsis ꝑ
eos uerbum similis ꝓponebat se habere me
lius in libellis suis ꝙ prudentius se posse id
eloqui submurmurant in occulto Donec pas
pa otum tales ꝑcepit ꝙ statuit prout cõtinetur in textu illius c. Cũ ex iniũcto **Aulis** id est habita aulis scolariũ in uniuersitatibus **Hospitijs** que pprie sunt scolarum sed de
mus burgentiũ ꝑm Januen. Et de hmõdi
hospicijs fit mentio extra de locato ꝙ cõduc
to. c. i. Et aula ꝙ hospitiũ in hac lege suppo
nũt p eisdem. **Alijs locis** que sũt alijs ꝛo
cabulis uũ aspantur. ut puta camerijs mi
tibus ꝙ huiusmodi. **Libris** sũt libellũ ꝙ tes
tatũ. **Doceatur** ꝑt supponere pro eodem.
qũ supra dixit legatur Est em̃ de more doc
tũ ut primo lra legatur deinde exponendo de
clarentur ut melius intelligatur. **Nisi** Ex
cipit ab eo qũ prędixit. **Uniuersitate** Iu
cõi que tñ defacili in unam uoluntatem sentẽ
tiam ff. de orig. iur. l. ij. ℣. deinde cũ glo. de ædi
quit. ꝛer. poss. l. si quis. ℣. i. in glosa. **Et** in
telligas hoc fieri p uniuersitatem qũ sit p ei
us regentes ut patet in glo. ꝑall. Et tuc
uniuersitatis ꝑt assistere in uno lxv. di. si sol
te p Jo. ꝙ ibi. p archid. ꝙ extra de postul. ꝑt
c. ꝑtum p bern. ꝙ ff. de leg. i. l. si quis ꝑ hanc
tho. **Ex eisdem** Idest ex altera earundem
Non em̃ sufficeret qũ essent ui. de una uni
uersitate ꝙ sex de alia sicut patet ex lra ꝙ se
quitur ibi Ipsarũ altera Et dic ipsarũ alte
ra pcout casus cõtigerit in una uel in alia
Discretione laudabili Hic sic ut Ar
chiepus primo habeat notitia ꝓsonarũ hu
iusmodi elegendarũ ꝙ de eis eligendis con
sentiat Et nota qũ in hoc casu distinctio ar
chiepi non debet esse affectionata neq; uolũ
taria sed laudabilis idest digna laudari eo qũ
tale ecclie examinandũ cõsentit in ꝓsonis ꝑ
ritis ꝙ bonis moribus pollentes Nec enim
electio uniuersitatis libera que forsan posset
reputare ad talem examinationẽ ꝓsonas ine
habiles ꝙ suspectas **Quererint eligere**
Dicit Hic igitur electio huiusmodi ꝓsonarũ
pertinet ad uniuersitatẽ deliberatione archiepi
scopi ꝓsonis eligendis prius habita. **Deta**
liter idest anteq̃ legatur in scolis ꝙ. uel
alias per ipm̃ ordinatur. **Unanimiter** idest
cõibus ꝙ singulis in unam sententiam conue
nientibus Et sic non statur maiori pte. Ut
hostien. notant dec. de ofic. ord. Cũ olim Et

optime ibi p bertram. **Per eosdẽ** ꝛc. uel a
uersitatis uel alias p xij. ꝓsonas. Et sume
qũ est infra approbetur ꝙ. Et optime fuit
ad hoc extra c. ñ. c. fraternitatis cũ sua glo.
Deinde ꝺ. Et dic deinde idest post appro
bationem huiusmodi uniuersitatis uel xij. ꝑ
sonarũ. **Expresse** Et sic tacita approba
tio in hoc casu non sufficit Quo aũt dicatur
aliquid expresse fieri dixi supra de postulando
c. i. glo. ultĩ. Uniuersitatis uoce unius uir
sungebantur dicte xij. ꝓsone **Auctoritate**
ꝙ. Dic ergo auctoritas approbationis hmõ
di non stat in ipsis xij. ꝑsonis Sed in
uniuersitate ipsas eligente qui dixit xij. ꝓso
ne in facto ꝓprio auctorisari non possunt
Quod dic. ut notatur p Jo. an. de re. ecc. nõ
alie. c. ij. ℣. mense sue in clemẽ. **Stationa**
rijs idest hijs in quorũ statione libri sunt
expositi ad uendendũ. Est em̃ statio locus
ubi naues uel merces uite stare pñt ad tem
pus ff. de flu. l. i. ℣. non aũt. Et sic similiter
ꝑt statio dici locus ille ubi aliquis ꝑ tempe
exponit aliquas merces uenales ꝛc. ad hoc
ff. de iudic. l. ꝛrus absens ℣. at si quis Et
statio dicitur locus ubi stat exercitus con
gregatus. i. legiõ xiiij. Deniamus ꝙ transe
amus ad stationem philistiorũ. **Cupiet**
tur idest cũ labore studeatur siue exemplet
Copia em̃ sine labore haberi non ꝑt. **Colla**
tionem idest lectura unius ad alterũ ut scili
cet doceant quod neq; plus neq; minus sit
in uno ꝙ in reliquo Alio mõ sumitur colla
tio. G. de collatione bonorũ p totũ. Ibi etiã
sumitur collatio pro cõiunctione rei ꝓprie in
cõi ut notatur ff. de collatione bonorũ super
Rubrica Aliquando ponitur pro erogatio ne
sicut patet in collatione beneficiorũ ꝙ no
tatur de ꝓben. c. Cũ in illis ꝺ. collationem p
archi. li. vi. **Petentibus** idest querentibus
uel postulantibus **Multa scimus** non sm̃ af
fectionem singularem sed sm̃ cõem estimacõ
nem ff. ad l. falsidiam l. ꝑcta uerũ Et adde in
diam iustũ precii cõsiderata utilitate ꝙ cõ
suetudine loco rũ ꝙ rei qualitate sm̃ qũ notat
 Chy. de restitu. undic. l. rem maiorẽ precii
ℏ ix. quęritur Di tñ res sit publice uenalis
quanti sũt quanti uendi possit ff. de adic. furtiũ
Si seruus cũ dot. ibi positis in glo. Et hoc
uerũ qũ res tñ ualet quanti uendi ꝑt homi
ni scienti qualitatem rei. ut l. mortis causa.
aspio in si. ff. de donat. causa mortis Facit l.
Si quos. C. ut inst. uendi. nota p bartho.
dicta l. ꝑcta uerũ quantũ uendi ꝑt cõiter ꝙ in
loco publico Et intellige quod si sic potuit
uendi pluribus hoibus ꝙ pluribus diebus tã
tum dic ut uno momento ut dicta l. precio
si. Et ibi notatur per glo. ꝙ per bartholam.
Item adde intelligi qũ tractatur de estimas
tione rei immobilis sit estimatio sm̃ glosam p
ctem in l. ij. C. de rescin. uend. Dic ꝑ sol.

V

ponatur sit quis fine pno Peruicaci
ter libello vl tractatu ex tunc est a tem
pore collacois facte eī copie Pertinax
remanserit ad illū possit haberi vsus
in casu quo postea libellus siue tractat9
isse ad extra dictus sit asciuus Quod
sit q̄ ita Secunda pars Pertinator
sit qui ex ira idest diuisionis ad vnitate Fau
tor hereticī Sic igitur habes hic vnum
casum quo quis fautor hereseos Alius
est qñ aliquis in potestate iudicaria siue
publica constitutus omittit cōpugnatos
ab ecclesia de hereſi fugare vl punire xxiij .q.
iij.qui pōt & q.v.qui vicijs & q.viij.ptera
Eā si quis pt punire hereticos & sciēter hos
negligit videtur fauere eis extra de hereticis
li.vi.& homicidio sunt dicī.illi vero Negli
gere eīm eī possit ptubare pernersos nichil
aliud est q̄ fauere .ff.ad l.adquil.l. sciāt in
principio & noxā.act.l.in omnibus de sentē
tia ex.q̄nte ij.q.vij.negiexerint vindicare.
C.de samarcis & paga l.i.in fi. Nam non
debet scrupulo occulte societatis. Qui
cum pt manifesto facinori desinit obuiare di
cto c.negligere & c.errori .C.de cōmerciis l.
ij.cum similibus Alius est in casu qui habe
re de hereticis c.vt officiū in fi.li.vi. Item
prelata persona qui iurauit iudicare hereticos
& non iudicauit dicitur fautor hereseos.
xi.q.iij.quisquis Ad hoc facit xxij.q.ij.qui
audit & c.hoc videtur Ita etiā qui non iura
uit iudicare Interrogatus a iudice de he
reticis & sciēter eos celans & recusans ea
os iudicare censebitur fautor qz vbi ex debi
to tenetur quis aliquid iudicare. Illud sci
enter celando videtur facere Sed quilibet
xpianus etiam sine iuramento tenetur . ex
debito denūciare hereticū seu iudicare aim te
neatur hoc facere in delinquente delicto minō
si ar.ff.de iure fisci.l.ex quibusdam & dicunt
ex essi.ff.ibi.l.cōgruit aim similibus Potest
etiam quis facere verbo accusando hereticum
non ex liuido lingue nec p locum sed in cō
uenticulis vl aim inter laicos dicit illos ī
esse tales quales dicuntur Sic etiā prelata
persona non capiendo vl non detinendo hereti
cum si hoc dolose faciat intelligitur fautor he
reseos Et sic stat xxiij.q.iij.c.si.de sententia
ex.c.dilectio hs.& quidam Secus est quā
do hoc non dolose faciat Et sic stant notata
per archi.in hereticis c.ij.d.fautores li.vi.vbi
nota quid de adhoc qui eos defendendo ex
cusant an dicantur fautores Et dicit quod
sic excusatores dici debent fautores xi.q.iij
.sin Ex quibus duobus capitulis colligi
tur quod etiam colligate defendens dicen
dum est fautor Secus si ex liuido lingue
ut ff.ad l. Iul.ma.l. famosi Et idem si lo
cum ff.de act.& ob.l.obligationū sub xxij.q.
ij.quod sit Item quamuis talibus alijs

nomiam vel subministrūs aliqua per que lis
berantur vl alia similia fauere dicitur xxiij
q.iij.est iniusta ff.de furt.l.si pignor. de her
reticis c.accusatus & sacerdotes li.vi & c.in
quisitionis & prohibemus. Item fautor est q̄
talem liberat pēnis xxiij.q.vi.c.i.d. Illud
vero Ista notantur per archid.duto c.ij.d.fau
tores . de hereticis li. vi. Et p̄dicta intelli
gas in eo qui scienter talia facit Nā in oi
bus delictis attenditur scia & propositū .ff.
ad l.cor.de sicc.l.dimus extra de simia exī.c.
Tam voluntate enim similibus Aliū etiam
casum habes in quo aliquis dicitur fautor
hereseos j.c.proxi.ad fi. Dubitatur sz arc
bitrarie vt sequitur Delicti qualitas.
Pena nāqz mensuranda est delicto xxiij.
q.i.non affirmamus. Sed pone quod quis ex
didit aliquem talem libellū vel tractatū erro
nea continentem sed talem librū ab alio exposi
ti scienter recepit & penes se retinet nūquid
per hoc censetur hereticus siue credens Die
quod non sed surgit vehemens suspitio here
sis contra eū qz nullus deret tales scienter
suscipere vel tenere ymmo magis cōburere.
vel ēpo resignare vt p eum cōburantur ex a
tra de summa trī.& si.m.c.dāpnamus in pn
cipio & in fine extra de hereticis c. fraternī
tas Cui acor.C.de epi.& cle.l.mathematī s
cos de hereticis l.quicūqz v.q.i. Vi quis .
Unde preter suspitionem que oritur contra
eum ex retentione talis libri erit sibi indicē
da purgatio in qua si defecerit erit tanq̄ here
ticus puniendus Quod die vt notatur ins
tra ti.pxi.c.i.d. purgauerit.

Idem.

Periculosa quoqz res
testante Hieronimo
est textum sacre scrip
ture de vno ydiomate
in aliud transferre eo quod in ip
sis translationibus non defecis
li idem sensus in omnibus reti
netur prout beatus Hieronimus
et si inspiratus fuisset se in hoc
sepius fatetur errasse Statuis
mus igitur & ordinamus vt ne
mo deinceps textum aliquem sa
cre scripture auctoritate sua . in
linguam anglicanam vel aliam
transferat per viam libri vel li
belli aut tractatus ne legatur ali
quis huiusmodi liber libellus
aut tractatus iam nouiter in tē
pore dicti Johannis wyclyff.

vel citra cõpositus aut in po ste rũ componendus in parte vel in toto publice vel occulte sub pẽa maioris excommunicationis quo usq; per loci diocesanũ seu si ves exegerit per consiliũ prouinciale ipsa translatio fuerit approbata. Quicumq; vero contra hoc fecerit vt fautor hereseos ⁊ erro ris similiter puniatur.

Preterea. Ista sñtō est eiusdem ordinis ⁊ pōtus. Et pz ꝗm or dicta in primo ponit causam motiuã sui statuti in ij. ibi. Statuimus/ phibendo statuit scripturã sacram nõ trãsferri in linguã anglicanã vel aliã auctoritate ppria ipsius trãsferentis. in iij. ibi Nec lenatum phibet vsum siue lecturã earundem librorũ in iiij ibi. Qui cõtra fecerit addidit decretũ punibile pmissorũ. De cetu Seruandus textus. Textus est liber doctorũ obtinens tractatũ siue litteram vel sñs expositõe vel textus est ipe tractatus libri sine expositõe lre vel sñs sm Januen. sacre scripture id est biblie que stant vetus ⁊ nouũ testamentũ xi.di. Di quis nesciat.

Penuria. i. proprietatem loquendi. Nũ de facili. Simile hõs ff. de exñs. tu. l. i. i. tñso in glo. vbi pz qõd propter difficultatem trãsferendi aliqn dõ grecã ponitur in legibz latinis Et sunt ad hoc xxxiij. di. c. Ioannis. Et quod dñs. In hoc sz trãslatione scripture. Statuimus/ sua pa. Auctoritate sua. i. iudicio suo Penis si auctoritate epi vt pz j. c. d. nec legatur. Libros/ sz de nouo cõpilandi vt pz j. dñs sequenti. Deum sibi fiat p modũ sermonis publici exponendo textũ in lingua vulgari Et qñ dicit p viã librũ intelligere potes sic viz vt intelligat librũ obtinentem totam bibliã. Appellacõ nameq; libri simpliciter sumpti obtinet liber cõpletꝰ ⁊ integer ⁊ nõ sm ptes numerales put sepius vnũ volumen diui ditur in plures libros vt pz in biblia. Ad qñ facit ff. de leg. iij l. librorũ vel potes intelligere vt sz ad vnũ librũ ptinentem textus biblie transferat. Nã talis ptinentis trãslacio poterit dici libellus vt sequitur. Aut tractatus sic vt deliret qñ de dictis doctorũ vel ypocrisis aliquis tractatũ aponat explanando textũ sacre scripture ⁊ illius sensum transferendo in anglicũ vel aliud ydioma Et eodem mõ pt intelligi de libro siue libello vt sz textũ sacre scripture in tali libro vel libello applicat ⁊ textũ ipsum trãsferat in aliud ydioma. De legatis iuncti. ps. Legendi libros sz trãslatos in textu sacre scripture. Quoniam sicut ꝗm qñ

est ipsum cõpositus. Et ex hoc pdicit notari compositus apparet qñ libros/libellos vel tractatus in anglicis vel alio peromatis prius trãslatos de textũ scripture legere nõ est phibitũ xxxi. supra e. c. yxi. q. i. Certis tamen personis sz seruanda ⁊ sic omnia nõ est. Diuersimode non igitur pt hoc fieri per inferiores nisi de ipsius mandato. Nec erit mirum qz fortan materie in tali libro libello vel tractatu otente vequicũt aliorem indaginem ⁊ pluriũ sapientũ inuestigacõez. Ne qz oberrãt fidem vel ecclesiã vniuersalem ipsi ⁊ ipsius regimen ⁊ alia huiusmodi. Cõsiliũ prouinciale qñ singulis ãnis semel dz celebrari ex tu de actu c. fiant olim. Ista probata. Nõ est qz sint nudus textus scripture fuerit trãslatus pt tñ transferẽs si trãslacione errare vel si librũ libellũ aut tractatu cõpilauerit pt vt frequenter accidit nã ea falsa ⁊ erronea admiscere. Qui cõtra fecerit iij. ps. Fautor hereticorum. Debes alii assum per eos de quibus dixi supra c. yxi. e. b. in quo aliquis dicitur fautor hereseos. Et errorum. qz pstat occasionem alios induendi in errorẽ qui ex talis libri libelli vel tractatus lectura insurgunt. Punitur. fautor em hereseos reddit se vehemẽter suspectũ de hereseos Et ex tali suspitione potest inquiri ex tu tales xiij. q. iij. hij qui. Et pt eis purgatio iudicii ad arbitriũ inquirentis In qua si defecerit tanq; hereticus potuit detrimonii extra de hereticis c. sicut ait Et postq; fuerit sic excõicatus efficitur infamis ⁊ intestabilis actiue ⁊ passiue. Et ita omnes actus legitimi sunt interdicti preter extra de hereticis c. excõicamus. Omnes dentes Item nullũ beneficiũ ecclesiasticũ pt assequi de hereticis c. ij. ⁊ c. statutũ li. vi. Item nõ est tradendus ecclesiastice sepulture si talis erederat vt dõ c. ij. in principio Et dicto c. sicut Item tales sic excõicati ⁊ i suo excessu pistentes sunt de iure inhabiles impetrandi publicatis oibus eorũ bonis put traditur in quadã sñtõe proxima incipit Et patronos eccl̃ ⁊ est seruanda sicut pz de hereticis c. vt inquisitionis li. vi.

Idẽ in eodem.

Preterea cũ termini philosophicis aut aliis huiusmodi adinuẽtis cõcludi nõ poterit ol um determinatoꝝ btũs Augustinus veras cõclusiones q̃ velis philosophorũ auribz erãt offensiue sepius reuocauit. Statuimus ⁊ sub obtestacõe diuini officij inhibemus specialiter ne quis vel aut

V

cuiuscūq; ḡdus status aut cēdi
cōnis existat cōclusiōes aut pro
positiōes de fide catholica aut bo
nis moribꝫ aduerse sonantes pu
ter necessariā doctrinā facultatis
sue in scolis aut extra disputādo
aut cōicando protestacōe p̄missa
vel non p̄missa asserat vel pro
ponat etiā si quadā verborū aut
terminorū curiositate defēdi p̄nt
Nā teste bt̄o hugone de sacrām
tis Sepius quod bñ dicitur nō
bñ intelligitur Si quis aūt posē
publicationē p̄senciū hmodi cō
clusiones aut propositiōes cōui
ctus fuerit scienter proposuisse
seu asseruisse nisi motus se cor
rexerit infra mēsem auctoritate
p̄ntis cōstōis maioris excōicacō
nis sīnaꝫ incurrat ipso fctō & pro
excōicato publice nūcietur do
nec in loco vbi sic proposuit aut
asserit publice suū delictū fatea
tur & verū catholicum intellec
tum eiusdē conclusionis seu pro
positiōis ad arbitrium ordinarij
publice p̄dicauerit in vna eccle
sia aut diuersis prout ipi ordina
rio videbitur expedire

Posteres. Hec est ostō eiusdē
autus & p̄cens. & hꝫ quatuor
dicta In primo ponit motiuū ad
statutū sequens In ij. ibi. Sta
tuimus x̄cedit ad statutū. In iij. ibi. Si
quis aūt addit pnā otrafacienti. Vers
pnus christi ybricis xxxvij. di. omnes
Hereticorum xxiij. q. vi. vides xij. q. i. arti
xxvi. q. iij. quoda lom. Statuimus ij. pe
Obtestacōe diuine ire i. dampna
tionis eterne in extremo examine qñ sepabū
tur quos ab edis Diat exponit extra post.
de sum. trin. c. questiū ppe finem. Et tali p̄
cepto otrariū faciens x̄cat mortaliter siat
dicat vil. de foro spir. c. i. ℣ sane ppe finem in
clem. & talis obtestatio sine admōne ē loc
o iuramenti Et p̄t habere locū in matros
nis infidelibus mulierem extra de frig. &
malefi. c. fraternitatis Item vbiūq; inuen
et nemo officio p̄cepto vult p̄cem iuuenis
ad fiat qñ examinat electionē nec studios
us eppet extra de elect. c. inclyti est. Item qñ

disitando inquisit generaliter de statu eccle
sie & psonarū de rēnsibus c. Romana ℣. sane
p̄ post. li. vi. Et notatur p̄ post. de appell. c.
sollicitudinē. ij. d. adiuuauit & m ostōe Octoboni
Pastor bonus d. obtestacōe indicij Et q̄ sit
dria inter testari obtestari ptestari obtestari.
detestari & adtestari notatur iij. q. ix. testes
in principio p̄ arch. Et est obtestari admi
nare supplicare p̄ces impendere xiiij. q. vi. si
res vo obtestamur p eūdem. Omnia mo
ribus dicit em Alexander anglicus in ij.
summe sue & astex. li. ij. ti. de hereticis articu
lo. i. qđ vō fideri primo & principaliter ē circa
articulos fidei & p̄ oppositū hereseos Secū
do fides extenditur ad illa que dant fidē scrip
turā circa mores vt quod fornicatio ē pēm
mortale & p̄ oppositū hēs Tertio fides extē
ditur ad historias in biblia otent & p̄ oppo
sitū hereseos Ordinis dig. i. dignitatis. vel die
gradus. i. magistery siue baculariatus & sic
sumitur ad gradū scolasticū Statuti. i. se
cularis vel regularis Cūdictionis sēz libe
re vel seruilis Et sic ponitur p̄ qualitate si
ne statū psone ff. de testibꝫ l. iij. & notat ex
tra de sēnt. excō. appoñ. quid sit odium p̄ hosti. in
summa Necessariā doctrinā scalez sine
qua non p̄t veritas inueniri absq; argumen
tis sonantibꝫ otra fidez siue otra bonos mo
res Disputandi publice huic oppo. l. ne
mo. C. de summa trī. & fi. in. vbi pz qđ nec cle
ricis nec laicis dz publice disputare de fide.
& de laico qđ non dz publice disputare de fide
vel occulte est textus de hereticis c. ij. ℣ inhi
bemus li. vi. Cōicando privatim & sic ha
bes hic quod etiā clerico nō licet publice vel
priuati disputare de fide publice vel occulte ī
materia fidei repugnante vel bonis moribus
ꝑterq̄ si necessaria doctrina facultatis sue hoc
exposcat. ℣ Duo autus materie intellā scili
cet ortos qđ laicus nullo mō debet disputare
de fide publice vel occulte Et si fecerit excōi
candus est de hereticis c. ij. ℣ inhibemus li.
vi. etiā si fuerit vir optime literatus vtputa de
utroq; canonū sm Jo. an. ibi d. laico De cleri
co vero distingue Nā aut vult disputare cū
infidelibꝫ vl cū fidelibꝫ Si cū infidelibꝫ tūc si
sufficiat dubitans de fide volens tū argu
mentis expire fidē male sentit & pecat qz dubius
in fide infidelis ē ex de hereticis c. i. Si vero
disputet de fide non tū de ea dubitans sed vo
lens ostendere infideles vel alios ad exercitiū
hoc laudabile est vt fiat in publico maxime cū
audientes sint satis instructi & solidi in fide
qz vtq; talibꝫ disputare de fide nullū est pec
cm Sed circa simplices distinguendū est aut
sunt solicitati siue pulsati ab infidelibus puta
Judeis vel paganis seu hereticis intentibꝫ
in eis extinguere fidem & tūc necesse ē publice
disputare de fide dūmō inueniantur aliqui ad
hoc sufficientes & p̄ncti qui errores ostendere

ptit Per hoc ei fimplitus firmabu mr in fi de g tolletur infidelibus credpiendi faultas Dñ greg. Siant inanita lomtio in errore p trahit Ita filentiu indiferetu eos qui pretut inftrui in errore relinquit aut fimplices in nullo funt follicitati fup hoc g tunc piaulos fum eft pubhce difputare de fide cotra fimplices quoru fides ex hoc erit infirmior qd a liqs diuerfum audierit ab eo qd credut Et ideo non expedit eis vt verba infidelu audiant difputantiu otra fidem hoc Jo. in fumma ofef. ti. de pr. g re. Rubricella de impedimentis pne q. cc. vi. Et aftex. h. ij. ti. de fide licate articulo iij. Et ad pdicta nota. vbi. i g. fup cathedra de fepulturis. Item eccleſys d. mandaret dicens qd cu infidelibz difputare u licet maxime de fecretis fidei xxiij. q. iij. cum quibus nifi forte tales nimis puocent magiſtros in theologia vel alios doctores fidei qz tuc debent p aliqua dba prudeter eos tm fire g eludere na tuc inchil tuderet non eſſz vtile pter audientes qui forte crederent qd no beret hoc quid rnderet xliij. di. in mandatis in fi. Aut vlut difputare u fidelibz g inter fideles g tuc fi quis de epis aut alys platis otra hntibz vel de magiſtris in theologia et tuc publice docendo turba u licet vt hic. et ar. ad hoc extra de hereticis c. excoicamus. Item qz do Di vero in ſtolis g ca exercitij g de aliis p pncipalibz articulis fidei g tuc licet vt hic Inferioribus vero g clericis u licet fm hentiu de homicidio qui fic notat de hereticis. c. u ex iniucto di. ij. in fi. Fallit in hoc caſu ſtz huius oſtois in quo inferioris gradus clerici pnt difputare g coicare ea q ptinet ad neceſſaria doctrina fualitatis ſue. **Protelatcoe fmilla** eſt em pteftatio denuciatio u teſtatoe facta vt l. deteftatio ff. de v. ſig. g quatuor ſunt ſpes pteftatois Una eſt declaratoria volutatis ptefantis Alia eſt phibitoria ſiue inhibitoria ne quid fiat Tercia eſt incitatoria vt quid fiat Quarta eſt vtili ſiatoria illius qde vel qd u e De tribz vltimis nil ad nos in materia pnti Sed de prima tm viz de ptefatoe declaratoria voluntatis ptefantis que qnqz ſit otra id qd oſiſtit in ptate ptefantis g alterius Nnqz de eo id qd oſiſtit volutate ptefantis de iure ſz ptas de fco qnqz otra id qd oſiſtit in volutate g ptate ptefantis de fco ſz de iure n. Quatuor primas obſeruacoes omitto ad p ſens g accedo ad quinta q e qn illud de quo fit ptefatio n depenaet ex volutate neqz ex facto ptefantis ſed iure vt in caſu nro. g ſatis poſſet dici qd ptefatio talis nil opatur in hoc caſu qz lex otradixit ptefatoi du pa g pit ne talis diſputatio de q hic loquit fiat. Et qz ſolu pt quis diſputare vel coicare in talibz fm qd pmittit lex g u fm volutate ſua am ppria facit l. edita. C. de edicto eo. et dilato

t. depoſuit ff. de leg. i. l. nemo pt g ad hoc fuerunt notata ff. de no. o. nuci. l. non ſolu. Item ex materia ptefatois p duo ſolia g ampliusq ſequendo ſingillati mebra de quibz pdixi. Et ſpaliter ad ppoſitu ſub mebro .i. d. circa qnstu. De hac materia ptefatois ſi vis illa ampliare vide notata p Card. de re. iud. c. in generali g ibi p Jo. an. in no. Et vide etia notata p hentiu de homicidio extra de pdicoibz. apponitis c. ſi. g de oſtoibz c. Cu Jo. g ibi p Jo. an. Sed optime vltra oes ibide p an. de butrio qui diſtinguit hanc materia p tres articulos pncipales Primus eſt qn ptefatio obuiat facto g eotra g ambo ſubitaneo narrunt in tre Secundus eſt qn factu precedit g ptefatio ſubſequitur Tertius e qn p tefatio obuiat facto ſed ptefatio precedit et factu ſubſequitur ibi videas. **Qu ſimilla** fiet forte ſe auta Nd ſi ſe auta fuerit diſputatio hmodi ptefatio u iuuat qz precedit a pta te ptefatis tollere diſpoſitoe iuris vt dixi ſupra glo. pxi. **Allerat** p via excluſionis. **Depugnat** p via dubitatois. **Curioſitate** q ſm hugone de ſancto victore e intellectus hmani libidinoſa pſtitutio paſſim quaa libet veritate amplectens g veritatis pene fluenta adulterias notatur p arch. de poſtul. pl. c. i. d. curioſitas li. vi. Sed hic ponit curioſitas p ſubtilitate Alias pcit p ſollicitudine vel inueſtigatoe ff. de nouac. l. doli in fi. **Nam teſte** uſ vbi redditur rō prudentu. **De ſacramentis** d. **Si quis aut** iij pc. **Publicatione** que quo debeat fieri dixi ſupra de oſtoibz c. huius aut dbo publicent g duabz glo. ſequentibz. **Cognitus** ſiue teſtibz ſiue inſtrumetis ſiue oſeſſione propria. C. de pcis l. qui ſmam de iudic. Et ſi clericu. C. de excuſat. tri iudic. l. ſi. Et intelli ge pnuciatoe ſecuta vt dixi ſupra de ſymonia c. nulli d. ſuictus. **Preter** In delictis na qz attenditur ſcia g ppoſitu ff. ad l. mo. de ſic ame l. dnus de ſpa exi. c. Cu volutate. **Monitione** p ſuu ſupiore g ordinariu Et debet hec monitio vt videt eſſe trina ar. ad hoc de vi g ho. cle. c. i. li. vi. Sed hoc eſt ideo qz ſic iuste anatur Na vbi ius dicit ter moneat nō ſufficit vna monitio etia peremptoria vt notat Jo. an. de vi. g ho. cle. c. i. in glo. d. tertio in clem. Alias aut ad ſtituendu que cotus macu vti narrat pnas legis ſufficit vna monitio u ſolu iudicis ſed etiam pties vt notat Jo. an. de cetimis c. i. d. facta in clem. Et q ſufficit vnica monitio facit textus de ſtatu monachoru c. ij. in fi. Et glo. vlti. Jo. an. in clem. Sed melius ibi p paulu Et nota geſſ ſup d. reſipiſcat vbi videre poteris an ſufficiat monitio generalis. **Contrexerit** ſtz eſſe undo pala g publice otraiu illius qd pus male tenuit vel alias dubitando ppoſuit g pos

V

in eodem loco vbi sic ꝓpositū vel asserint vt ī ꝓ in textu ꝛ hoc sanius est vt quisq; corregat factū suū q̄ expectet corrigi ab alio de sic scriptis ꝛ. ab excōiato glo. ꝝ. Abbas nāq; Joachim conscripsit ꝓpriā scripturāꝛ propria manu scripsit ex̄ ꝛ summa tri. ꝛ si. ca. damnamus Infra mēsem computandū a tēpore monicōis Donec ī loco Nūquid igitur postq̄ fecerit ea q̄ hic ꝑcipiūt sit ipso iure absolutus a sēa ex̄. de q̄ hic loquit. vel alias veniet absoluendus vide q̄ dixi ē. de so. cpe. c. i. d. satisfecerint Publice. i. populo congregato. Arbitriū ordinarij cuius ē iudicare ꝛ vero intellectu talis exclusionis siue ꝓpositionis Et nota qd̄ cantr dicit ordinarij ñ aūt diocesani vt ꝓ hoc includat Cancellarium vniuersitatis in q̄ forsan talis delinquit q̄ in hoc casu merito ꝑt dicī ordinarius talis delinquentis Publice ꝑdicauerit sez in publico sermone Et sic taliter delinquēs tenet ad duo Dnū ē vt fateat suū delictū in loco q̄ sic asserunt siue ꝓposuit Aliud est verū ꝛ catholicū intellectū talis exclusionis siue ꝓpositionis ꝑdicet publice vt hic dicit Et qd̄ teneat ad vtrūq; ꝓz ex lra q̄ dicit ꝛ verū catholicū ꝛc. Domt em̄ ipse lra copulatiue Et sic ꝛphendit vtrūq; Inst. de hēredibus instituendū ꝛ finali.

REuerendissime synodo ꝛ infra. Statuimus ꝛ determinus ꝛ ordinamus Quod nullus secularis Aut regularis ad predicandū verbū dei a iure scripto mime auctorizatus p̄uilegio ve spāli munitis officiū siue exercicīū ꝑdicacōis eiusdē vbi cei in se assuāt populo ve aut clero quouismō ꝑdicet in latino sermone seu vulgari i ecclesia seu extra nisi priō diocesano illius loci in quo ꝑdicare sic mittitur se pntet ꝛ examinacōez subeat Sicq; demde tā moribꝫ quā sciā repertus fuit ydoneus per ipm̄ diocesanū ad ꝑdicandū mittatur ad aliquā certā parochiā vel ad plures prout ordinario sed m̄ qualitatē persone videatur expedīē Nec etiā aliquis ꝑmissoꝝ ꝑdicare ꝑsuāt nisi de missiōe aut auctorisacōe sua priō fides fiat in forma cōpetēti. ita vi; quod ille qui de iure scripto auctorizatus ē vemat in forma limitata in eo· et qui de p̄uilegio spāli venire se asserūt ipm̄ p̄uiligiū recōri aut vicario loci vbi ꝑdicant realiter exhibeāt. Qui vo per locoꝝ dioceſanos se missos fore ꝑtēdunt ipsius diocesam lrās sub sigillo suo magno ad hoc sibi cōfectas silr̄ oñdāt Curatū vo perpetuū intelligimus a iure ad locū ꝛ populū cure sue cōmissū Si tn̄ ꝑmissoꝝ quisq̄ propter errores aut hereses quos añ ꝑdicasse asseruisse aut docuisse ꝑtēditur per loci diocesanū aliū ve superiorez a ꝑdicacōe hmōdi suspēsus fuerit siue prohibitus ex tūc de ꝑdicando alicubi in nrā cantuar. prouincia añdcā nullatenus se intromittāt donec ad ipsius suspēdētis siue prohibētis iustū arbitriū defectuū suoꝝ purgauerit ꝛ ad ꝑdicādū legittiē iterū fuerit restitutus. super quo lrās testiōiales ipsius restituētis ad locū quēcū q; in quo postea ꝑdicabit secū deferre ꝛ mō supdcō realiter exhibere teneatur Sacerdotes vo parochiales seu vicarij tēporales ꝛ nō perpetui in forā aiīdcā ii missi in ecclesijs illis in quibꝫ hmōdi officia gerūt illa sol a simplr̄ ꝑdicēt vna cū ꝑcibꝫ consuetis q̄ in cōstōe prouiciali a bone meōrie Johe ꝑdecessore nrō bone ꝛ scē in supplecōe ignorācie sacerdotū edita q̄ incipit Ignorācia sacerdotū ꝛ. cōtinetur expsse q̄ in singulis nrē Cātuarie. prouicie ecclesiis ī tres mēses post publicacionē pīciū haberi wlumus ꝛ. vt ipsa postulat ānis singulis ꝛ tē porib; per ipsos sacerdotes effectualiter decliāri Et ne hoc salubre statutū rōne exactionis pecunie

difficultas ve ℓdere teneatur ad
noxā volumus ℓ ordinamus ꝙ
examinacio personarū de qua sū
perius fit mēcio ac lrē dioc̄esa
ne faciēde eisdē siue aliqnali exa
ctione pecunie per ipsos quoꝝ
interest ℓ ad qnos spectare ℓ pe
timere dinoscitur celeriter expedi
antur ℓ ḡtis difficultate quacūq;
remota Si quis aūt hoc exe
cutiuū nostrū iuris antiqui sta
tutū post publicacōeꝫ eius dē sciē
ter violare p̄sumpserit cōtra for
mā in eodē descriptā sua temeri
tate propria p̄dicādo sm̄am ma
ioris excōicacōis incurrat ipso
fcō cuius absolucōeꝫ nobis ℓ suc
cessoribꝫ nostris tenore p̄ncium
sp̄aliter reseruamus Quod si p̄
dicator hm̄odi hoc salubri statu
to cōtēpto ipsamq; maioris ex
cōicacōis sm̄am minime ponde
rās se sdō mgesserit p̄dicādo di
cēdo asserendo pertinaciter de v̄
bo aut fcō innuēdo ñ posse per
ecclesiā personas p̄latoꝝ eiusdē
sic statui sm̄a excōicacōis p̄dicta
per superiores locoꝝ ag̃ruetur
contra eos debite ℓ inhibeatur
eisdē ois cōio xp̄i fideliū ac super
hoc legittiē cōuicti nisi resipiscāt
ℓ abiurauerint in forā ecclesie cō
sueta per loci ordinariū pro here
ticis declarētur vt ex tūc pro sci
smaticis ab oibꝫ reputentur ad
oēm iuris effcm̄ heresis qꝫ ℓ sci
smatis penas in iure exp̄ssas in
currāt ipso fcō ℓ p̄sertim vt bo
na eoꝝūdē ipso iure cēseātur con
fiscata ℓ ab illis quoꝝ interē oc
cupētur . ¶ Ipsorumq; fau
tores receptores et defensores
Si per superiores suos in hac
parte legittiē monti ñ desite
rint ꝛ mēsem super hoc conuicti
simuli pena in oibꝫ percellantur

Preterea nullus clericus aut p̄
pulus cuiuscūqꝫ parochie aut lo
ci nrē Cātuarī. prouincie aliqueꝫ
in ecclrsijs cimiteriijs aut alijs
locis quibuscūqꝫ ad p̄dicandū ad
mittat misi prius de auctoritate cō
ne sua priuilegio aut missione ei
usdē iuxta formā p̄dictā fcā fue
rit fides . alioquin ecclesia cimite
riū aut locus quicūqꝫ in quo sic
p̄dicatō fuerit ipso fcō subiacēat
ecclesiastico interdicto Sicqꝫ ma
neat interdictus quousqꝫ ipsi ad
mittētes seu p̄dicare permitten
tes se congrue emendauerint et
per dioc̄sanū seu aliū superiorē
ip̄m interdictū optineāt in debi
ta forma iuris relaxari Insupes
sicut bonus paterfamilias tritis
cū dispergit in terrā ad hoc dis
positā vt fructū plus afferat vo
lumus ℓ ordinamus vt p̄dicator
vbi dei vemens iuxta formā su
perius annotatā in p̄dicādo cle
ro seu populo sdm̄ materiā sub
iectā honeste se hēat spergēdo se
men sdm̄ conuemētiā auditorij
clero p̄sertim p̄dicās de vicijs
pullulātibꝫ inter eos ℓ laicis de
peccatis inter eos cōiter vsitatis
ℓ ñ ecōtra Alioquin sic p̄dicās
sdm̄ qualitatem delicti per loci
ordinariū canonice ℓ acriter pu
niatur .

Venerādissime hēre ostō tho
me arundell. archiepi ℓ hz lvij dcā
In ꝓmo ponit statutū suū circa
eos qui licite p̄nt p̄dicare verbū
dei ℓ qui nō p̄sertim circa rectores ℓ vicarios
os ecclesiarūq; alios qui missi sunt ad p̄dicā
dū In ij. Sacerdotes limitat p̄dicatio
ni fienda p sacerdotes perhiales In iij. ibi
Me hoc quidē circa licentiā missis ad p̄di
candū dandā In iiij. ibi Si quis aūt ad
dat pnā otra facientibꝫ In v. ibi Quod si
hm̄odi incidit pnā p̄dicatori hm̄odi repug
nāti otra ptātē sic statuēdi In vi. ibi Pte
rea statuit pnalē otra recipientes hm̄odi
p̄dicatores aliter ꝙ i forā limitata. in vij. ibi
Iuxta dat ipsis p̄dicatoribꝫ instructio

V

nē de materijs p ipsos pdicandis. **Verum** xiij. suple sacerdos nā alius a sacerdote non est psona habilis ad pdicandū verbū dei nisi sit auctus. In quo casu diaconus pt pdicare subditis suis xvi.q.i.c.admonemus. Nec obstat xciij.di.ni sancta vbi videt q ad dyaconū ptinet pdicare qz illud loqī hz qñ hoc facit ex delegacōe sup̄ioris ptātem ad hoc hñtis. vel ibi sumit p lectōe euangelica sm Jo. ibi Nec obstat xix.di. Cū ecclesie ātra medium vbi dicit qd nō querit quis vel qlis pdicet. sed que pdicet qz loquit sm antiq̄ tpa. Vel die qd nō querit quis vel qlis pdicet sz q̄ p dicet sz epus vel alius ad hoc ptātem hñs vel auctoritatem vel ibi loquit de secreta pue dicatione ñ p viā pdicacōis sed p viā monicionis q̄ quilibet pt facere etiā monachus. xxvi.q.i.c.i. ⁊ c.iuxta. **Verbū dei** qd qñqz ē ca correctionis ⁊ ita p ons remissionis Facit em verbū dei in cordibz nris plura ex q̄bus sequit peccati dimissio Frāgit em corda nra p timorem Jer.xxiij verba mea q̄si ignis ardens ⁊ quasi malleus terens petrā Item territ p dolorē in p̄s. Cor tritū ⁊ hu miliatū ⁊c̄. Item liq̄facit p amorē Cant.v. Anima mea liquefacta est ⁊c̄.⁊ in p̄s. Fcm̄ est cor meū tamq̄ cera liquescēs Et istos tres effectus hz terra cordis duricię Trahit etiā sursum p cordis desideriū Cant.i. Trahe me post te Item ebibit xpter delectacōez in p̄s. Memor fui ⁊ delectatus sum ⁊c̄. Item viui ficat vñ Jo. ad hebreos. Viuus est dei sermo Et btūs bernā. Si mortuus in peccatis fue ris vnes si vocem filij dei audieris. Si cor tuū induratū est emittit verbū suū ⁊ liquefa ciet illud Et alludit verbis euangelij Vbi dicit venit hora ⁊ nūc est qñ qui in monumē tis sunt sctī mortui in peccatis audient vocē filij dei ⁊ qui audierint viuent Item sanat. ysa.xxxij. Omps sermo tuus dñe sanat oia ⁊ in p̄s. Misit verbū suū ⁊ sanauit eos Item vulnerat aliqñ vulnere timoris aliqñ vulne re amoris vt p primū respiscat a malo p se cūdū opet bonū Et iste gladius est penetra bilior oi gladio vt dicit ap̄lus ad hebre. In quo triūphat qui ipm accipit Dñs dicit bea tus bernā. ac cpe gladiū spūs qd est verbū dei Item est illuminatiuū facit ei hoiez cognosce re peccā sua vt btūs bernā. dicit Di tenebras ignorācie plangis audi qd loquat in te dūs Lucerna pedibz meis verbū tuū Et gregō. Clauis aplcatus est sermo correctōis xxxij. di.c.i. Et notat.i.q.i.c.interrogo p arch. **Ex iure scripto** Circa hoc vide j e.c.de. auctū vero **privilegio** de hoc vide j isto ti.d.privilegio spāli. **Officiū** sile hēs ex de offi.ord.c.inter cetera circa medium. **Ejus de verbi dei** qd qñqz aufert a pdicatore pter impbitatē ⁊ importunitatē proferentis Jux illud pphe Quare tu enarras justicias

as meas xliij.q.dij. testat Et dicit greg. iusti tū est qd ñ hēat lingua qui ñ hz vitā Et di cit glo. sup illud p̄s. et ne auferas de ore meo verbū veritatis Obtumescit sanctia si ego sit ostia ⁊ aueant igit pdicatores vt obsis cō gruant fcā ⁊ ne deformet meritatis opera. Magisteriū displine aliqñ aufert propter in fectōez ⁊ insufficiencia pferentis vt pz i Je remia q̄ recusauit offm̄ pdicacōis qz se ipsum sciebāt viij.q.i. in scripturis. Aliqñ aufert propter malicia audiencia xi.q.iij.c.qñ. Alias qñ ppt p secucōez siue ei timorē ⁊ sic petrus negauit xpm vi.p.i. imitare Si propter hoc ve ritatē tacere malū ē xi.q.iij. timēdo. Ad idez xliij.di. dispēsatio Et notat p arch. xi.q.iij. nolite timere ꝺ pnūciare. alluāt etiā vocatus. **Populo** alius numero ñ obtinet cle rus in penalibz nec ecōtra de sma exī.c. Si sma li.vi. **Quamvis mū** pdicet vt sz nec p viā publice exhortacōis nec p viā publice collacōis nec p viā publice smonicionis. ⁊ hoc ꝺbaliter dictando populū nam pdicare fo dando de se bonū exēplū cuilibz vt notat ō.de ose.di.v. nouissime Et de hoc vi.q.iij.c.i. et notat de sepult.c.dudū ꝺ.pdicare p paulū in clem. Dic etiā p viā salutaris monicōis licti ē hoīes ad bonū admouere exī e.c.cū ex in iūcto ītra pncipiū. **In ecclesia** dz e m̄ sic ri pdicatio in ecclesia l alio loco publico ⁊ ho nesto ñ aūt in puatis doibz ne nascat ex hoc suspicio hereseos xxx.di.si qs exī ecclesiā. **Aut** ⁊ē. sez cimiterio l plateis publicis put ē cō cessū fribz de sepult.c.dudū ꝺ.pdicare p paulū in clem. **Nisi prius** excipit ab hoc qd pue dixit. **Dicelanū** ad quē in sua dioceſi pncipaliter hoc ptinet vt pz in clem.dudū de se pult.q̄.m ecclesijs ad fi. Et ibi p paulū in ꝺ mādavit q̄ dicit q epūs l supior plat9 sacer dotis maiorē gerit curā in ecclia q̄ ipe curas tus. allegat ad hoc de pe.⁊ re.c.si epūs li.vi. Sed qd si epūs mortuus ē dic qd tūc illud q hic dr pt expediri p cristodē spūalitatis q̄ de osuetudine sucrevit ⁊ admīstrat vicē epi in pnicia Cant. Alias aūt de iure cōi hoc fiet p capitulū ar.ad hoc de ma.⁊ obe.cū oli ⁊ de hēticis c.i.i clem.⁊ si dioceſan9 viuēs sit ab sens tūc pt fieri p ipi9 vicariū gñalē ar.ad hoc de tēp.ord.c.cū nullus q̄.epo li.vi. si ñ hēat vicariū recurrēdū ē ad archiepm q̄ ei9 negli gencia hz supplere ix.q.iij.cū simus. ⁊ facit de iure patro.c.nullus ⁊ silr fieri dz si epūs sit excōicatus suspēsus l interdictus ar.ad hoc exī de cleric.pegrin.c.qz diuersitatē ⁊ deō c. Cū si mus. Sed nūqd epūs exī suā dioceſē possit ta lia expedire die q̄ sic qz ē voluntarie iurisdcō nis facit qd notat de offi.le.c.nouit. possz ēt dici qd abbas exēptus q̄ in subditos suos hz iurisdcōnem episcopalem. Sed quod dictus abbas nulli subsit dioceſano nec eius subdi tus hanc licentia fiarī possit ar.ad hoc de pri

nil.c.abbates li.vi.ad ſ.Et ſicut ad ꝓmiſſa notata p paulū in clem.dudū de ſepulc & ſtatuimus v.ad pñtiam. Sed huic vltimo dō obſtare videt textus extra e. c.ex ōia & mus & qz vtro ibi ⁊thol ico epō loci ḡ.Et ſic ſentit ibi Innoc.in glo.nota igit niſi ſpialiter ſup hoc ſit ꝓilegiatus Nam ḡ ipſe abbas hoc ñ poſſet facere niſi a ſede apoſtolica vel a loci epō vel alias mirabiloſe miſſus ſit vt extra e.c.ā ex iniūcto. **Se pñtet** ſtz p ſonaliter ḡ dcor.de iure patro.c.nobis & c. vlti.Cū em in talibz requirit examinado et ꝓueritas opus eſt pñta talis licentiandi ſine mittendi Et ad hoc facit notata p paulū in clem.dudū ꝑall.d.vrpñtant. **Examinē habeat** debēt em ꝓlati tales admiſſuros ꝓmo ſe inſtruere de eorū habilitate motibus & ſcia vt ī ſequi & facit ad hoc ⁊xtū di.c.quid eſt cito **Moribus** vt ſit vite pbate diſcretus moderatus atqz pius ad tale officiū exequendū vt in dō c.dudū & ſtatuimus in clem. & qō ſit potens ope & ſmone talis viz qui eos quibz miſſus eſt edificare poterit verbo & exemplo extra de offi.ord.c. inter nētra. **Dciā** que dz eſſe ſufficiens licz ſi eminens de vnūc.niſi ā ꝑem & defectu de elect.ā nobis olim. **Pdnenea**.i.irrep hensibilis vtilis et tali negocio ꝟueniēs ſius aptus **Diocelanū** nō igit ꝙ abbatem vel aliū niſi ꝓilegiatus ſit ſup hoc vt dixi ꝺ.e.ꝺ diocesano in fine. **Mittatur** alias em pdicare nō dz extra e.c. Cū ex iniūcto & i. & c. excōicamus & qz vtro. **Qualitatē** vere que inſpicenda eſt in ea que dixi ſupra e.ꝺ.moribz. **Per etiā** ꝟ. **ꝑmiſſorū** ſtz ſiue a iure ſiue a ꝓilegio vel miſſione ſpāli deputatorū **Miſſione** ſtz vbi ſpāliter miſſus eſt. **Auctoritacōe** ſtz a iure priuilegio. **Fides**.i.ſuffic.ens euidencia ſiue ⁊xba cie **Forma cōpetēti** ſtz ſm modū ſiue forma que ſequit **Ita q** declar & qō prꝰ dixit **Auctoritat** ē ois epūs etiaz ni aliena diocesi Quod dic vt dixi ſupra de cleno rēſ.c.ꝑtres ꝺ.pdicant verbū dei Et pas ga vbiqz vt ibi dixi Item inferiores ꝓlati i suis ſuis ⁊ctā ſi ſoli ſint diocesim & etiā vt ibi dixi auctoriſati etiā ſunt a iure magiſtri in ⁊thologia vt notat Inno.extra e.ti.c. ꝛ cōicamus & qz vtro glo.nota igit. Et dcor. arch.xvi.q.i.adictmus qui dicit qō tali vel altrī ꝓuideo pdicatori bñ noto pt etiam a iure ecclesie dare licentiam pdicandi & hoc intelligit verū in tūſitu. Sed papa pt vbiqz generaliter dare & quilibet epūs p ſuam diocesim extra de offi.ordi.c.inter nētra Sed tū nō pt inferior vt notat hoſt.de cō & qz dcor ꝺ.epō loci ꝓmiſſ.dcor.nota p vol.in clem de ſepul.c.i.ꝺ.licentia ſpāli Item frēs pdicatores & minores auctoriſati ſunt de iure cōi vt poſſint libere pdicare ſm formam eis limitatā in c.ꝺudū & nōs alibi de ſepulc.in clem & ad funera Hoc tū aliqui intelligūt eis cō petere de ꝓilegio ſpāli Quorū dictis obſtat quia originaliter conſiderando hanc poteſtatē eis ſacramentalem qō tū ꝓilegiū hodie inoleuiſſe eſt in iure cōi put pz de c.ꝺudū Et de talibz ꝓilegijs inoleuiſſe legit & notat ex de verborum ſignis c.ā ordinem. **Limitata ī ea** vt ſtz & libet vemat ī ſtatu ſuo Papa ſtz vbiqz epūs etiam vbiqz niſi phibeat ab epō alterius diocesis Cumtus quilibet in loco iure ſuo Doctor in ⁊thologia approbatus ab eo ad quē ꝑtinet vel aliūs ab epō approbatus qui ad hoc immunitatus vel vocatus eſt Frēs vere in ſuis eccleſijs & locis vbi inſunt. & in plateis publicis & aliās ſicut ſtatuit de ſepulc.c.dudū in clem. **Priuilegiū ſpāli** potes ponere exemplū de fratribz Auguſtinenſibus & carmelitis qui nō intenſent circa pdicationes eorū de iure cōi pdicatoribz & minoribꝰ niſi ſup hoc habeant ꝓuilegiū ſpāle notat p paulū deō c.ꝺudū ꝺ.pdicatorū **Vicariū** ñ ſolū ꝑpetuo ſed etiam tpali dū tñ habeat regimen eccleſie & gerat curā aiarū pochianorū eiuſdem Ad quod facit notata per paulū deō c. ꝺudū ꝺ.fratribz in clem. **Realiter** ſic vt deliret vt poſſint illud videre legere & intelligere. **Qui vero ꝟ. ꝓtendūt**.i. allegant **Sigillū ſuū magnū** ſic ergo ſigillū ad mortū vel ſignetū ſuū ñ faceret ſicut ſed vtitur ſigillū ſuū quo vtit generaliter in expdicione eccleſiaſticorū negociorū vt ſic illud ſigillū ſit autenticum de ſide inſtrumentorum e.ij.vbi bern.ꝺ.autenticū ſigillū dicit qō ſi ſigillū epi & ſigillū capituli dicit ſigilla autentica Item ſigillū magni ꝓnapis aut de conſuetudine excidit Et vt ſigillū dicat autenticum dēt appere caracteres & cerbita ff.ꝙ teſta.ſu. poſ.l.ad teſtm & ſignū de pr.di.ij.ꝓncipium in quid ꝟ.quid nā boni Et notat p h.de ſi.inſtru.c.inter dilectos ꝺ.ſed dimidia & ſunt no tat arch. Sigillū ꝓlati annulabat eccleſie collegiate eſt autenticū & annullabit ꝓlati ordinariā iuriſdcōez exercentis de iure vel conſuetudine hoc ipemet notat xi.q.iij.nuc. addc. addr ad idem ī c. Et circa hoc vide notata p Jo.de atona.in conſtōe otonis. Nec tabellio nū ꝺ.ſigilla autentica ibi videas. Sed qō ſi epūs de nouo ordinatus & electus confirmatꝰ nōdū habet ſigillū hmodi pontificū vel manꝰ pt tñ ſigillū armorū & ſignetū an ſufficiat alteruī eorū talibz lris apponē.videt qō ſic dū tñ tale ſigillū ſit notū qz etiā ſigillo alieno ſigillare poterit dū tñ ſit notū ar.C.de teſtam & ſi vnꝰ & ſic ſentit videt Inno.ex de appell. c.ſignifi in fin Bene tū qō qñ ſigillū apponitur ad perſtandum auctoritatem ſcripti de principaliter & non ſecundario Tunc ſic quiritur quod tale ſigillum ſit autenticum. Dicas ſi apponat nō principaliter ſed ſecundo

V

Sutio Nã tūc sufficit ꝓpatū sigillū dū tñ ꝙ
nctorū hēat ff. de testamentis l. ad testū ꝯ.
penul. Ill ergo in casu nō sigillū apponi debe
at ꝓcipaliter ꝙ vīa auctoritatis ē ibi sed am
dato requirit apposito sigilli authentici vt ꝑ
bitur Et alias nō est credendū talibus lris
ad hoc factūt notata p antoniū de butrio. de
fi. instru. c. ij. ꝯ. xxmo ad materiā sigilli vbi. ad
ertū in ꝓncipio **Curatū vero** vbi. **perpetuū** qualis est epūs in sua dioœsi Rector
ot ē vicarius in sua pochia ē quilibet alius
ꝓpetuo mutulatus ad būficiū cui imineat cū
ra aiarū **De iure** ꝙm ea que dixi supra e. d
auctorisatus est **Et tū** vbi **simplicitū** sc
auctorisatorum a iure multorū ꝛ ꝓuilegio
spāli aut missorū p loci dioœsanū. **Aut hereses** dicit cū hereſ ꝙm quosdā ab errore ē
rectus Inde hereticꝰ .i. errans a rō siue re
ctitudine fidei catholicæ facit. C. de hereticis l.
j. in fi. Alij dicūt qđ hereſ dicit ab exāsce.
dis qđ idem est qđ diuido dis vñ hereſ .i. dis
uiso ab vnitate fidei Sic notat azo. in sum
ma sua. C. eod. Et ad hoc facit vij. q. i. omiqz
filij. q. i. Vel aūt Alij dicūt quod hereſ dicit
ab hæreo ē arbo vñ hereſ. Ad hęsio erroris ē
pertinax quasi adhærens errori. Error tñ
p se nō facit hereticū sed adhærere errori facit
hereticū vt patebit j. Hieronimus vero in q
dam epla dicit qđ hereſ dicit ab electione qz
hereticus eligit sibi illam opinionē quā pu
tat sibi meliorē xxiiij. q. iij. hereſ. **Docuisse** in publico **Asseruisse** siue in publico siue
in priuato **Docuisse** in scholis vel in instru
ctione priuata **Superiorē** indistincte dicit
nec referendo superioritatē respectu epi nec re
spectu sic pdicantis Vñ pt intelligi de supio
ritate siue vno mō siue alio mō lectus Si in
telligas de superioritate respū epi hēs intelli
gere superiorem ni hoc casu archiepūm in sua pro
uincia vel alias legatū sedis apostolicæ a la
tere missum aut inquisitorē hereticæ prauita
tis talē viz qui hz ptātem spālem etiā inqui
rendi vbi epos vt pz e. ū. c. inquisitores li.
vi. Vōt etiā abbas vel alius hūs iurisdōnem quasi epalem in suos subditos hoc casu
dicā superior respū talis infra iurisdōez suam
relinquentis ꝙm ea q̄ dixi supra e. d. dicendo
Talis nāqz pt suspensionē ferre de qua
re loquit licet licentia ad pdicandū data nō
posset vt ibi dixi Et pt esse vō qz in suspendō
do relinquentem vtiq; fidei fauor ē ibi ampli
andus Sed in dando licentiā pdicandi vtiq;
fit magnū periculū Et ideo fieri ñ dz nisi pre
mittendo hoc ordinē p expssum stz p epm
vel eius superiorem vt apparet ex e. c. ex crebra
misq; qz vbi Et ad ꝓmissa facit e. odia ꝑ re
mis. li. vi. **Pdicatiōe tumultuosa** indiffe
renter ñ attendo j dioœsim aliā siue locū ali
ū. Alias si suspensio siue phibitio de q̄ loqꝰ
tur extenderet se solummō ad aliū territoriū

Hic forsan ex illud posset talis licite pdicā
re p quo vide q̄ scripsi in simili supra de postu
lando c. i. d. quatus existat Sed illud dubiū
salvat ex textu qui j ibi ex tūc ē. **Suspē
sus** iudicialiter p sniam. **Prohibitus** ex
indicialiter vel alias vna voce. **Ex tūc** sc
post suspensionē vel phibitionē hmodi. **Alibi** .i. in alio loco vel in alia dioœsi Et sic
hæc lra satis tollit dubiū de quo dixi supra
e. d. pdicatiōis hmodi. Nā hæc lra innuit qđ
eo ipo qđ talis est suspensus a pdicatiōne in
vna dioœsi ē ē suspensus p totā ptinctā sō
pt esse qz semel malus adhuc p̄sumit esse ma
lus de re. iuris c. semel li. vi. Et nota. hēs ff
de re. milit. l. nō dēs. ꝯ. a barbaris ff. de acq
l. si qui ꝯ. hinc idem **Sub pēdentes** siue suc
cessoris sui si mortuus sit qz sucessor eodez
iure æquet cū eo qui sucæssit ex lite pendente
e. ecclesia .. cū glosa ij. de re. iuris in vi
us li. vi. **Sub tū arbitrio** .i. instū iudicū
qđ hic dicit arbitriū qz in iure ñ hz certā de
terminationē si relinquit arbitrio ex de offi.
dele. c. de causis Et nota. huic dō ex e. ad as
dolendā ꝯ. pnti ē c. excōicamus ꝯ. adicimus.
Et dz moderare arbitriū suū iux exigentiaz
iuriū ē canonū in casu simili statutorū q̄te s
nus de eis ostare poterit qz ppria volūtate
nō pt vti nec aliquid iustū facere Nō dic vt
dixi supra de ele. ñ resid. c. in decimis d. arbi
trū in ꝓncipio Et poterit dici arbitriū usu
tū qñ aliqđ pcipit otra deū vel pietatē vel e
quitatē ex de iur. iur. c. quātauis vel qñ pci
pit aliqđ in pindicū tertij de iurisdic. c. veniēs
l. qñ pcipit aliqđ in q facilis ē otrauenō vt
si mandet sub pena quod nullū verbū dicat
otumelioſum Nam hoc facile pt accidere quia
lingua sepe labitur Et ideo defectui non debz
ipsius lubricum trahi ad penam ff. ad l. Jul
ma. l. famosus Item quia iuste posset prohi
bere aliquod verbum contumelioſum continens veritatem ff. de iniurijs l. eum qui nos
tentem Et sic est contra iura tale mandatum vt dicto c. quatuallis ē notatur e. c. per
Anthonium vbi. venio ad quintum in princi
pio. **Defectum sui** non dixit delictum,
qz pt esse qđ erravit nō ex proposito sed ex in
aduertentia Et ideo magis imputabit sibi i
defectū q̄ in delictū Vel intellige defectū ꝙm
qđ legit in l. amissione in ꝓncipio ff. de capti
vis di. vbi pz qđ defectū innatum qui ab hijs
sub quorū impio exsistit nascens affert se in
numero pestiū ē talis est quilibet qui ab im
pio ecclesiæ recedit erronea vel hereticā predi
cando ē confert se in numero errantium vel
hereticorū qui sunt hostes ē inimici fidei.
Purgauerit Hic nota quod eis qui ñ
sunt dampnati de hæresi Sed sunt de ea sus
pecti possent imungi pene ꝛmitentia ꝯ
es Per quas talis suspectus purgabit in
nocentiam suam. Et talis purgationis ni

luctio relinquit arbitrio epi vel inquisitoris
vt pz extra e.c.ad abolendam.ℸ.pnũ ℭ c.ex
cõicamus.ℸ.adicimus Et hre pene purgato
rie sunt multe Quarũ vna est abiuratio hre
sis de qua habet dcõ c.ad abolendaz ℭ e.ti.
c.accusatus li.vi.Et de hæresi suspectus qui
abiurat hæresim abiurare nõ videt vere redire
nec videt correctus Et ideo tanq̃ hæreticus
est dãpnandus extra e.c.ad abolendã.ℸ.lai
cus ℭ c.excõicamus.ℸ.Si qui vero Alia pe
na pt esse incarceratio seu detrusio in mona
sterio ad pniam pagendam Et hoc est vt pe
niteat ℭ p hoc possint appere in eo vera signa
ℭ vere evidencie an ambulat in tenebris vel ĩ
lure Vel ne velud pecus morbosum inter ho
mines exẽs inficiat alias oues sanas.De
hoc habet extra e.ti.c.i.in clem. Dõt etiam
pena pecuniaria talibz impoi cũ sit arbitra
ria Prouiso tñ qõ illa pena magis sit timẽ
da q̃ alie pene pnales vt puta qz diues est
ℭ auidus ℭ dolet cordialiter de pecunia sole
uenda Facit ad hoc extra vt lite ñ pe.e. qñ
frequenter in fi.xxiij.q.iiij.ea vindicã ℭ eadẽ
cã q.v.post Item si ppter auiditatem ℭ a
narcã est feneratus diutius ad vsurã ℭ po
stea vouerit se suspectũ dicens qõ vsura ñ
est peccatũ pt tñc puĩri in perditione peccu
vt sit pumat ni eo ni quo deliquit . extra de
iure pãonatus c.pastoralis cũ similibz Et
eadem rõe si purgandus expendit certã sum
mã pecunie in sustentationẽ ℭ alimoniam be
neficiorũ poterit puniri vt tm̃ offerat in opa
pietatis Talis tñ pena ñ dz impoi clericis
qui tm̃ viuũt de bonis ecclesie ℭ ñ hñt patri
monium Nam bona ecclesiarũ nõ dñt diminui
vt in clem.ij.e.ti.ℸ.nec stienter Et delictũ p
sone nõ dz in piudiciũ ecclesie redundare De
re.iudi.c.delictũ li.vi.Si vero hẽant pximos
mũ tñc pt eis talis pena impoi qz võ pdcã
phibens cessat oio Alia etiã pt esse pena vt
talis delinquens edificet ecclesiam vel hospi
tale vel vt indurat paupes vel vt maritet et
dotet virgines vel faciat alia opa pietatis .
vt in auct.de eccle.titul.ℸ.Si quis aũt edi
ficatione xxii.ix.Et ita dz intelligi e.ti.c.ac
cusatus ℸ.si vero p hijs Item si talis male
lo autus fuerit de fide p sua verba in aliquo se
ostendit male sentire de fide faciet eũ in ter a
minis vel pdictõibz recognoscere detestari
suũ errorem Item si olim inde fuerit notat
vel minus catholicus qz nũq̃ visitauit eccle
siã nũq̃ audiunt diuina officia nũq̃ ieiunia p
bat vel obseruabat mandata ecclesie inũgi fa
bi potenit vt tot diebz in ebdomada ieiunet ℭ
qõ qualibet die visitet ecclesiam ℭ vt assidue
audiat diuina ℭ visitet limina aplorũ ℭ alio
rũ sanctorũ Item si diutius fuerint feneran
tus ℭ vsurarius fit vsuram dixisse ñ esse pecca
tũ potenit puniri vt vsuras usurpatas restituat
ℭ amplius ñ feneret Item intellige qõ nõℸ

tur e.ti.c.accusatus.ℸ.qõmbz li.vi. Et ℸ
sic iussus restituere ñ restituat pt posse otra
eũ tamq̃ resistentem in purgacõe vt ĩ diann
Item si publice detestatus sit fidem catholi
cã vel publice se oẽnderit inficelem inũgi sibi
poterit vt ad tps portet crucem ℭ magnaz
ℭ patentem assumptã sup pannos superiores
in signũ conversionis ℭ in detestatõez erroris
siat alias similes pnas iponere pt epus p
quas is q̃ purgandus est taliter se coniget
qõ pterite obstinacõis rebellio p virtutis se
quẽtis obediẽtiã valeat expiari extra de no.
o.nũc.c.ij.in fi.ℭ p qõ delinquens puniat
in eo in quo deliquit ℭ p qõ is qui oẽndit se
esse corruptũ ℭ p quarũ obsuacionẽ eius in
fomia poterat in famã ℭ oẽ standalũ sopiat
Hic dicũt intelligi e.ad abolendam.ℸ.pnt ℭ e
excõicamus.ℸ.adicimus cũ similibz q̃ volũt
qõ delinqntes se purgẽt ad arbitriũ epi Ca
neat tñ epus qõ sp inspecta qualitate psone
iponat illam penam q̃ magis sit timenda vt
pdixi supra dist.p.t esse Et qõ pna sit talis q̃
credit vniuersaliter fore implendam ℭ ñ dese
rendam l.di.penitentes.Clericis etiam au
dibus in pmissis pt ad tps suspendi ab of
ficio xxi.di.nũc aũt in glo. sed videt in fi. et
notat arctz.e.ti.c.vt omissi dist.consilio li.vi.
Alie etiã sunt pene pnales multe de quibz
iura faciũt mentionez qs cã breuitatis omit
to.Quas tñ qõ si purgandus desistat i pur
gatione qz pnã seu penas sibi iniũctas nõ
adiplet pt tamq̃ hereticus ondẽpnari extra e.
ti.c.excõicamus.ℸ.si quis vero ex hijs ℭ de
psumpc.e.ltras in fi.de purgac.canonica c.in
ter sollicitudines in fi.Si tñ talis fuerit in
firmus forte valitudine vel tpis austeritate
vel alio iusto impedimẽto excusat ff.de excus.tu
l.aũ ipe ℭ l.ñ solũ.ℸ.si.ff.si qs cautionibz l.ij
ℸ.iij.Si tñ pt aliqd sibi iputari qz potuit p
venire impedimentũ tñc ñ excusat ff.Si qs
cauẽ.l.ij.ℸ.si qs nũ dcor.Et licet fuerit ipse
ditus rõnabili impedimento. nichilo9 paget
pnaz sibi iniũctã qz illud pceptũ tenet duo
viz qõ agat pnam ℭ qõ inter diẽ hoc faciat.
Nũ licet dies sit trãsacta durat tñ pceptũ de
pna pagenda ff.de arbitris l.celsus de dolo ℭ
otin.e.dilecti Cũ ho pnas iniũctas pfecerit
tñc ad tollendũ oẽm infamiã certã dcm eum
potenit publice in pdicacõibz pnũciari vir bo
testimonij de pneg.m.c.ex tuarũ xv.q.i.c.i.
ij.q.v.ad hoc ℭ c.oibz. qõ si purgandus ipse
morte pcuntus sit Tñc dic qõ si pne iniũcte
fuerũt tales q̃ possent p alios explicari cũ sũ
pto tñ otputa fabricare ecclesiã vel hospitale
ℭ maritare ℭ dotare virgines ℭ solui pnã pecu
niã ℭ restituere vsuras ℭ facĕ alĩ sumptuosa o
pera pietatis tñc si ic cu talia iniũcta essent
ab ea ipleta deadat hres ipi9 hẽbit ea. De
talibz suis adiplem ℭ idem dicũt alĩ in pna
psonali q̃ potest per alium expliari sicut est

V

ieiunare ꝫ celebrare nam ieiunia ognatorum ꝫ
oones sanctorū liberāt ꝫ saluant aias defunctorū xxvij.q.vij.ab infiemis xiij.q. iij.
cies Si vero pme sint ita psonales qđ nō
pūt p aliū exhiberi vt audire theologiaz vel
singulis diebz audire missam abiurare ꝫ dete
stari errorem ofiteri qualibet ebdomada tūc
tales pme ñ trāseūt ad heredes ymmo fuan
tur purgatorio Mā mortuis est indulgendū
ñ miūgendū xxvij.q.vij.c.i. Et pena dz te
nere suos auctores .C. de pmis l. scimus ex
tra de hijs que fi.a nia.ptē capituli c.quesi
uit Et sic intelligendū est qđ legit ꝫ notat
e.ti.c.accusatus ℣. Si vero li.vi. Et que ibi
notat archi. Restituturus ipm qui ab inis
tio hoc potuit ordere Et sic hec restitucō si
et p eom ñ aūt p iudicem inferiorē ℣ forsan
talem delinquentem suspenderit vel pdiare p
hibuerit Et hoc satis sonat lām ista que dicit
legittime fuerit restitutus Et sic sm istū in
tellectū suspensio talis siue phibitio ꝫ pma
inūctio pt fieri p vnū sed restitutio p aliū.
Et huic dcō owt. que scripsi supra de officō
viarij c.qm aūt ℣ puideat v.dioesanis Du
per quas scz sup restitucōe sua Aocū que
cūqz suple j puincia Cantuarien Mū
supradicto scz vt veniens in vocacōe sua
qua vocatus est Ista de quibz hic dicit ex his
bebat rectori vel vicario vbi voluerit pdiare
Teneatur etiam licet ab eo nō petat Vt
appet ex textū supra c.in ds.nec etiam Sa
cerdotes ij.ps Parochiales scz ℣ pe
sili sunt ad regendas pochias Vicarii tē
porales qui idem figūt qđ sacerdotes pos
chiales Et dicit tpales qz ñ sant instituta
ti sed mercenarij ꝫ oductitij sm ea que no
tant de offitio vicarij c.vnico v. ppetuis in
clem.p voil Ad perpetuū qz nō instituntas
ti. Forma supradcā scz nec de iure cōi
nec de pilegio nec de licencia eēi speciali
Officia hūmodi i. curā pochianorū tam
℣ viarij tpales Alia scala hic vide ℣ dixi
supra de summa tri. ꝫ fi.ca.c.altissimus ds.
sacerdotes Simplex i. absqz themate re as
lia solempnitate sicut lām iacet Precibus
cōsuetis scz in diebz dmcis post offertoriū
um solitis fieri ad populū Johannes pecha
Ignorancia sacerdotis de qua quō sit
tollendus quō ñ dixi supra de summa tri.
ꝫ fi.ca.c.i.glo.i. Quā scz ostōem Habe
xi scz in scriptis Ipsa scz ostō Poterit
qđ dic vt dixi supra de offitio archipb̄iteri.
c.ignorancia. Et ne iij.ps Difficulta
tis ve alterius que varia pt esse sm di
uersas odicōes hoim qūqz rōnabiles qūqz
irrōnabiles pticulariter in casu isto ex ℣ ocessu
si licenciam pdicandi forsan redderent se diffi
ciles in edendo eorū pūsam vel alias quereu
do aliqs dilacōes ymaginarias Ad nostā
ceri, de rescriptis c.statuim in pncipio li.vi

ꝑbi dicit archi. ꝙ nocua qūqz ponit ꝙ culpa
Alij dicūt noxam. i. delictū sic sumit ꝑ card.
ꝫ Jo.an. de exactionibz c.pia v. noxam. et
simile hēs xlv.di.c.licet Et sic impie ponit
pro deō noxa vt notat archi. e. v. c. pia qz p
pie noxia dz ipm corpus delinquens noxa
vo ipm delictū Inst. de noxalibz actō. noxa
Juxta illud Noxia delictū delinquens noxa
vocat Et notat extra de regularibz c. cū olim
in ij. glo. ꝫ ibi ꝙ post. v. noxa Michi videtur
qđ in hoc loco noxa possit exponi p nocumen
to Et sic pt intelligi in deō c.pia aī similibz
licet aliter sumat in alijs locis qūqz vt pt
apperet diligenciis intuenti Diocesani ex
hac lām appet qđ statuens n sentit has lās
ordi debere p inferiorem epo. Eis dē scz li
enciandis ad pdicandū Exactū etiam si
sic licenciandus gīs voluerit aliqđ soluere
sicut alias legit ꝫ notat de sensibz c.exigit ꝫ
ibi v.a volente p Jo.an. ꝫ de restriptis c.sta
tutū v. exigat ꝙ Card. ꝫ archi. li.vi. Quo
rū interest hec referas quo ad examina
dem Spectare dinoscitur hoc refe
ras quo ad offectionem lārū Celeriter
huic owt. qđ legit ꝫ notat extra de locato ꝫ
oducto c.penul. ꝫ fi. Bet. m. lius de sen. ꝫ re
iudi. c. iuranciū vbi notant bern. ꝫ alij doct
de materia celeritatis ꝫ qđ est omendabilis
Et owt. notata ꝙ archi. viij. di. mala osue
do vbi de hoc sunt multe owt. ꝫ i c. fi. de elect
v. celeritate li.vi. p eūdem vbi ponunt multe
owtancie ad oppositū scz qđ ñ sit aliqđ cele
riter agendū sed morose. Et habes allega
cōes ꝙ ꝫ extra xcij. di. c. i. ꝙ archi. qui dicit ꝙ
sic sustinendū est ne quid iusto tardius fiat
Nam ū dz accelerādo pcipitare sīam nec dz
esse nimia morositate tardius Cui dcō optī
me ouenit ff. de admi. tu. l. tutor qui ℣. i. Et
hec celeritas adhiberi dz sm qualitatem per
narū negociorū ꝫ circūstanciarū vt dicta l.
tutor ꝫ ff. de v. ob. l. ocinuus ℣. Cū ita stipu
latus Si quis aūt. iiij. ps. Antiqui
juris pt pz ex allegatis supra ꝫ pticulariter
extra c.c. Cū ex iniucto ꝫ c. extōicamus ℣.
qz vero Scīēter Ignorancia igit excusat
tales qđ verū intelligas in ignorancia pba
bili ꝫ ñ affectata sm ea que notat Jo.an. de
osang. ꝫ affi. in cle. v. scientet ꝫ c. v p paulū
Nam ignorācia iuris siue huius ostōis. ñ
excusaret vt notant doctores pdicti in loco p
all. maxime post publicationem eiusdem Et
postq̄ venerit ad eius noticiam. Nō dic vt
dixi supra de osti. c. huius aūt v. publicā no
tionem Del dic quod si aliquis implicite te
net ꝫ sequitur quod doceat ꝫ predicat sancta
romana ecclesia licet applicando erret mo
tus quadaz ratione naturali videlicet quod
pater sit maior ꝫ prior ꝙ filius tunc excusa
bitur extra de summa tri. ꝫ fi. ca. c. damnas
mus xxiiij. q. tercia. Dicit Apostolus.

Sed ſi implicite ꝛ explicite erret nō excuſa
bit.qz religio apud deū eſt quaſi de iure natu
rali ff.de inſti.ꝛ iur.l.veluti Item ſi ignoret
aliquꝫ qui eſt publice oībus notꝰ vre vel pſ
ſumptiue ꝯtra ſm aplm ad Corinth.xiij. in
oēm terrā exiuit ſonus eorū Et ſic ignoꝛa
cio eſt in lata culpa ff.de d.reg.l.crederē ff.
ꝛ l.latꝛ ꝛ lege magis Vero nō excuſat max
ime cū facile potuit oſulere pōtifex ff.de bo.
poſſ.l.in bonorū.i.q.i.notandū cū ſimilibꝰ
Formā que etiā in ſcripturis attendenda ē
de arle.miſ.c.in quadā ꝛ ibi y bernā.d. ſz fleu
ma dixiſſet Et qđ forma legis ſuari dz fac
ta nt notata y Jo.an.in clem.i.de iura patro
d.inhibentes Deſcriptā ſupra e.ꝟ.i. Et i
hac forma nūcupatur pluta Primū pdicatu
ri.ꝑſonalis pñtatio vtā epo Secūdū ē ipſi
us examinatio.Tertiū eſt ꝑuenitatio ap
batio.Quartū eſt ipſius ad pdicandū miſſio
Quintū eſt ſue miſſionis auctentica oſtēcio
Sextū eſt ꝑſus ſuſpenſi a pdicatione ceſſatio
Septimū eſt talis ſic ſuſpenſi correctio ſiue
purgatio. Octauū eſt ſic correcti ꝛ ſuſpenſi
legittima reſtitutio.Nonū eſt ſue reſtitutio
nis realis ꝛ realis oſtencio. Decimū eſt q
ad ſacerdotes pochiales oſtōis Jo.pchanꝰ
que incepit Ignorancia ſacerdotū in docendo
vera obſtacio Temeritate ꝓpria q
appet in hoc qđ non ſuadis ꝓmiſis ingerit
ſe ad predicandū Predicādo quouis mō
vt appet publice ſupra e.i ꝓncipio ibi dixi
d.quouis mō Relevamus ꝛ ſic epi dio
ceſam nō ꝓnt tales etiā ſuos ſubditos abſol
uere qui alias ipſos abſoluere poſſent ſi non
obſtaret iſta reſuacio extra de ſēa exc.c.nu
per aū ſimilibz. Quod ſi hmōdi quia ꝑ
Predicatur ſz forma ꝑdicta nō obſuās
Cōceptu vt dixi ſupra glo.ꝟi. Excūica
cionis ſēam qua vōe non obſeruacōis
ꝑdicte forme ipſo fcō incurrebat Quinto
quodcūq.i.nō aduertens vel de ea nō ad
uas Secundo.i.alia vice. Ingeſſerit
ſz abſqz auctoritate ſupioris vt pſert ꝑdi
candū publice Dicēdo ad ptem. Aſſe
rendo in cōiatione Pertinaciter .i.
impudenter vel obdurate irrōnabiliter. vel
obſtinate.Verbo.importat idem qđ dixit ꝑ
dicando dicendo ꝛc. Nā ex verbis detegitur
intencio volūtatis ff.de ſupell.le.l.labro ſed
ꝓpria volūtas in ꝓfeſſione monſtrat ut oſe.
di.iij.aū quulus ꝛ c.Di qua mulier xij.q.
ij hijs aūt Factis.qz fiat ꝛ opat extend
id qđ manifeſtat intencionē ſue volūtatis ad
intra Nō em, refert an dbis vel factis quis
declarat voluntatē ſuā ff.de legibz l.de quibz
in fi.xx.q.i.quē pgenitores xi.q.iij. exiſti a
mant ꝛ ex factis ꝓſumit de effectu. C.dolo l.
dolū ff.de exceptōe dol l.i.in ſ.extra de biga
mis c.nup xxij.q.v.quid erit ꝛ c fiat ei ym
nō plus ē aliquid factis fateat ꝙ verbis aſſ

declarandū voluntatē extra de appell.c. dile
cti ꝛ cor.extra de oſt.c. Cū accuſſent de ira
regularibz c.i.in fi.li.vi. Innuendo nā ex
leni argumento deuians a rubido catholice
religionis punui ꝓt vt hereticus .C.e.l. hiad
fi.Et vide q dicā ī e.t.permit.in fi.d. innēo
Ju perſonis ꝓlatorū qui ſunt rectores
eccleſie quo ad iudicia ꝛ ſtatum eorūdā ꝛ red
endā inter ſuos ſubditos xviij.di.legimus
xi.di.catholica ꝑdicta in quo ſupra ꝟ.pri.
Puericiores locorū . Iſta lra facit ad
hoc qđ ni iuriſdōnalibz ad alios ꝓlatos ꝙ
epos ꝓt aſpectu puncto eorū de quibus hic
loqnit. Pōt em eſſe ſupiores locorū quales
ſunt abbates ꝛ alij exempti qui in locis ꝛ
ꝑſonis ſibi ſubiectis hāt ex ꝓuilegio vel conſue
tudine quaſi eꝑalem iuriſdōez vt dixi.ſupra
e.ꝟ.i.d.ſupioꝛ Aggrauetur ſz vt ſtatim
ſequnt. Debite ſz eis vocatis ꝛ ad hoc ꝛ
tatis ꝛ pñtibz ſen y ꝓtumacia abſentibus.
Et inhibeatur hic ponit forma aggraua
tionis . Eisdē ſz actiue ꝛ paſſiue. Qui
cūq ſm ea que legunt e.ti.c.excōicamꝰ ꝟ.
credentes ꝛ ꝟ.ſequenti Forma nūt inhibicō
nis fieri dz ſm ea que legunt ꝛ notantur de
ſēa exc.c.ſtatuimus ꝛ c.oſtōem li.vi Su
per hac ſz qđ verbo ꝛ facto pñaciter tra
ſierant vel innuerint ſic non poſſe ſtatui pro
eccleſiā in ꝑſonis ꝓlatorū eisdē cōmitti
y eoſdē vel alias ybacōes legittimas ꝛ in
hac oſtōe requiritur pnūciatio vt dixi ſupra
de ſymonia c.nulli d.quictus ꝛ dz hec pnūci
atio eſſe nō ſz vt pnūciet hereticum ſed vt y
nūciet ſic dixiſſe dño actu vt ſe eſſe Der qđ ſa
cis appet eū ſentire qđ eccleſia nō poſſet ſic
ſtatuere ꝛ ſic y ꝑnās de hereſi ſuſpectū eſſe. et
niſi reſipiſcat y hereticꝰ dāpnandū foꝛe Re
cipiſcant i.a tali opinione recēdāt Et ſic
hēs hic qđ poſtꝙ aliquis ptinaciter defenſa
uerit aliquē errorē vel hereſim ꝛ ſup hoc vul
tus fuerit ꝓt pmittere ꝛ ad vnitatē redire
Qđ dic vt legit ꝛ notat extra e.ad abolendā
ꝟ.pñti ꝛ ibi y bernā.d.ſponte recurrere Ha
turauerint Dare em debes qđ oīs qui
oſt grauiter ſuſpectus de hereſi volens redire
ad vnitatē eccleſie ꝓt aſpelli hereſim abiurare
extra e.ad abolendā.ꝟ.pñti ꝛ c. accuſatus in
pncipio li.vi. Et de hereſi ſuſpectus qui vera
ſit hereſim abiurare ñ videt vere redire Nec
videt vere correctus Et ideo tanꝙ hereticus
oſt dāpnandus vt ꝑ dcō e.ad abolendā ꝟ.hai
nus ꝛ c.excōicamus ꝟ.Hi qui vero ꝛ notat
y archid.dcō e.accuſatus d.orta Ju ſtrum
eccleſie hec forma colligit ex c. Ego berer
gatius de oſe.di.ij.ꝛ in c. Inter ſollicitudi
nes de purg.can.ſm archid.qui ſic notat in c.
accuſatus d.abiurauit Ordinarii ſz epm
vel alū qui de tali cā poſſit agnoſcere Decla
retur Detegit nāqz aliquis hereticus ver
bis ꝛ factis vt dixi ſupra e.d.ſponte ꝛ glo.ꝙ

videntia. Et sciendū qđ aliquis tenſet hęreticus multis modis Ita nāqz q̄ male ſentit vel docet de fide et corpe xp̄i de baptiſmate ptōrū ꝯfessione matrimonio vel aliis ſacramentis eccleſie. Et generaliter qui de aliquo p̄dictorū vel de articulis fidei aliter p̄ dicat docet vel ſentit q̄ doceat ſancta mr ecclesia dicit hęreticus extra de ſumma.tri.ꝯ ſi.m.c.i.ꝯ ij.extra e.ad abolendā xxiij.q.i. hoc eſt ſcm. Mā oio tenſet hęreticus qui nō tenet id qđ docet ſancta Romana eccleſia xi.di c.ſi.ꝯ c.nolite.de ſumma tri.ꝯ ſi.ca.c.i.li.vi. Tenſet etiā hęreticus oīs ille qui falsaz opinionē de fide catholica gignit vel ſequit xxiij q.iij.hęreſis ꝯ c.hęreticus aū ſequentibus. Nōt tā inter tales quo ad nomen aſſignati dria. Mā gignens erroē pprie dicit hęreticus Sed ſequens erroē p̄t dicit credens erroi Ité ille qui gignit erroē pprie dicitur hęriarcha ſiaut ille qui pertinaciter defendit erroē xxiij.q.iij.que aliorū Alio mō dicit hęreticus quicūqz ſacrā ſcripturā aliter intelligit q̄ ſpūs ſanctus flagitet ꝯ ſic erret in expoſitione ſacre ſcripture xxiij.q.iij.hęreſis xxxvij.di.relatū Dicit em hęreticus qui ex otēptu romane eccleſie otēpnit ſuare ea que romana eccleſia ſtatuit ꝯ etiā qui deſpicit ꝯ negligit ſuare decretales quaſi videant clames xv.di.de libellis xix.di.nulli. Hęreticus etiā eſt oīs ille qui puertit eccleſie ſacramenta.i.q.i.eos qui peccūnia v.q.i. ſed licet Dicit etiā hęreticus oīs qui quōcūqz ab vnitate catholicę fidei ꝯ cōione fideliū diuiſus eſt iiij.q.i. Cđ aūt vij.q.i.deniqz is quoqz qui dubitat de fide catholica p̄t dici hęreticus extra e.c.i. Mā vt diximus fideles debemus firmiter credere ꝯ ſimpliciter cōfiteri. extra de ſumma tri.ꝯ ſi.ca.c.firmiter ꝯ e.ti.c.fide libro vi. Dubietas etiā i fide eſt octa fidē. C. de iudeis l.celicolarū ꝯ extra illo e.ti.c.firmiſſime vbi de hoc. Hęreticus etiā appellat qui romane eccleſie ꝓuilegiū ab ipō ſumme eccleſiarū capite conat extorqre xxij.di.c.oēs Hęreticus etiā dicit qui nō recipit neqz tenet id qđ p̄dicant ſancta quatuoꝛ euangelia. C.e.ti.l.quicūqz Hęreticus etiā dicit largo mō oīs qui p̄cīſus eſt ab eccleſia. Et ſic excōicatus dicit hęreticus iij.q.i.c.ij. Et ꝺ hac materia notat xxiij.q.iij.ill ꝟ.qui vero hęreticus in glo.vario mō ſtz p verū. dō c. ſtmiſſime ꝯ p arcḥ.e.ti.c.ij.in ꝓncipio li.vi Sed ſtricto mō loquēdo etiā generaliter p̄t dici qđ hęreticus eſt ille qui a recto tramite ꝯ iudicio catholice fidei detectus fuerit deuiare. C.de hęreticis l.ij. Vel aliter ſtricto mō ꝯ pprie hęreticus eſt qui falſam de fide catholica opinionē ſentit ꝯ gignit xxiij.q.iij.hęreticus Et de hac materia vide qđ legit de ẽ ſtz.c.ſup quibuſdā in ꝓncipio Et inſup ſcias qđ hęreticus eſt qui male ſentit ꝯ nouis ꝯ falſis opinionibz otra doctrinā eccleſie licet ñ ſint otra articulos fidei notat de vſur. c.i.in glo.ñ ſolū p tenn.p Jo.an.in clemen Ex tenore ſtz poſt declarationē nā añ declarationē ſi patus ſit corrigi licet erret ñ eſt dicendus hęreticus xxiij.q.i.hoc eſt p Jo.ꝯ c. que digmce in glo.ꝯ q.iij.dixit m glo. Schiſmatis qz volūtarie diuidit ſe ab eccleſia ꝯ dicē qđ dixi ſupra de magiſtr.e.i.ò. ſciſmatū Juris effectū vt ſtz eis ñ faueat neqz credat vt recipiendi nec defendant ab aliquibus ꝯ qđ otra eos tā p iudices eccleſiaſticos q̄ ſeculares ad ipſorū eliminationem deſtructionē ꝯ punitionē p̄cedat ſm qđ in legibus ꝯ ſacris ordinet canonibz ꝯ ad effectum vt maturāt penas hęreſis ipſo facto vt ſequitur ſtatim Penas iure expllas. Hic loquit de pena tā hęreſis q̄ ſciſmatis Vñ q̄ ad penas hęreſis hēs ſcire qđ in iure reperiūt multe pene q̄ hęreticis ipſo iure infligūtur. Dūt em hereticū ipo iure excōicati extra c.c. ad abolendā in ꝓncipio ꝯ c.excōicamꝰ q. tre centes Et hoc ſiue ſint manifeſti ſiue occulti e.ti.c.i.circa ſi.in glo. Hic pz p Jo.in clemen.ꝯ notat arcḥ.de ſumma tri.ꝯ ſi.ca.c.ſi deli de ſma excē. Cū quis li.vi. Ité oēs eos a rū fideles liberāt ꝯ oīs obligatio eis queſita diſſoluit ex.e.c.ſi. Item m filijs diſſoluit ſimaliū patrie ptātis e.ti.c.ij.q.ſi.li.vi.ꝯ ipſi filij fratres ꝯ ſoores debent eos deſerere xxviij.q.i.ſi fidelis Et aī eis diſſoluit ciuilis ſeruitus ꝯ p̄t fieri ſeparatio a thoro xxviij.q.i.c.vxor ꝯ c.ydolatria ꝯ hēt extra de diuorc.c.ꝙuto ꝯ c.ex lris Et ſi talis hęreticus poſt lapſum redierit ad vnitatem eccleſie tūc ſi ñ erat ſeparati iudicio eccleſie alter ciuis tenetur omnino redire ad aliū Si do erant p ſmam ſeparati tūc erit in electōe illius q̄ remanſit in fide an velit venire ad cingē vel religionē intrare qz ñ poſſit in ſeculo ꝑmanere nec aliū recipere viuente illo qui ē mō auerſus aū ipe dicat p p̄maz eſſe ſanatus xxxij.q.i.qđ aūt Et ita dz intelligi extra de dmoꝛc. e.de illa ꝯ c.ꝙuto de ſuerh.ciu ḡ.c.ſi. Ité hęretici ſunt infames ꝯ inteſtabiles actiue et paſſiue Item ñ p̄nt creari iudices vel cabellanes vel rectores ciuitatū vel locorū Item oēs actus legittimi eis interdicūtur a iure nec p̄nt aliqđ bñficū eccleſiaſticū obtinere. Item ſi tales decedāt ñ ſunt ſepeliend in ſepultura eccleſiaſtica qui p̄miſſa pbant extra ꝯ.c.excōicamus. Credentes ꝯ e.ti.c.ij.li.vi. C.e.ti.l.manichęos. C.de apoſtatis l.ij. cōfitari etiā debēt oia bona eorū que ꝑ ſequit Quod dic vt ꝑ e.d. confitata De iure etiā ciuili ponūt certe pene ſm antiq̄ iura ſiaut patet. C.e.l.quicūqz in ſi. Sed hodie indiſtincte illi q̄ iudice eccleſiaſtico ſunt dāpnati de hęreſi q̄les ſunt ptinaces ꝯ relapſi qui nō poſſunt miam aū ſmaz ſunt dāpnadi ad mortē

ſeculares poteſtates & p̄ eos dēnt ꝺburi ſeu igne cremari vt pz in q̄dam ꝺſtōe frederici q̄ incipit vt ꝺmiſſi-Ⓗ. Item mœtis Et in alia ꝺſtōe ipſius q̄ incipit in cōſutile-Ⓗ. ſtra tales que ſunt ſuande vt pz e.ti. vt inquiſicōis in ꝓncipio li.vi. & c.ſi.e.li. que aūt ſit pena ſciſmaticorū notat p hoſt. in ſumma de ſciſmaticis-Ⓗ. qua pena **Ipſo facto** requirit tm̄ ſen tencia declaratoria vt pz e.ti.c. Cū ꝓ leges li.vi. De pemis aūt pmalibz que n̄ dampna tis ſed tm̄ ſuſpectis imponi ſolent ab homine dixi ſupra e-Ⓗ. i.ꝺ. purgauerit. **Preſertim** .i. maxime de ꝺæſ. p̄ben. c.ſi ſoli ꝺ. p̄ſertim p archi. li.vi. **Cōfiſcata** ſimile hēs in crimine leſe maieſtatis. C. ad l. Jul. ma. l. quiſq̄s & l.ſi. Cui ꝺoꝺt. ff. de donac̄. l. donacōes Sic etiam in quibuſdam alijs crimimbz ꝺfiſcantur bona. C. de inœſt. nupc̄. l. aī antillis & de rap. virg. l.i. de rectig. & ꝺmiſſ. l. ꝺmiſſa cum ſimilibz. Dn̄ talis pena habebit multo fortius locū in tam graui crimine extra c. vrgētis vi. q. i. Di quis dñs Et intelligas q̄ ſtatim ꝺmiſſo crimine n̄ ſolū pdit talis adminiſtracōez bonorū hmōdi ſed etiam dnīum & eſt caſus e.ti c. Cū hm leges li.vi. Item talēs deſinūt poſſe aliq̄ bona poſſidere & p dñs n̄ pnt p̄ſtribē xxiij. q. viij p totū viij. di. q̄ in re iūcto c. Cū poſſeſſore de re. iur̄. li. vi. Sed circa materiam ꝺfiſcationis bonorū eſt ſciēdū q̄ licet bona taliū ſunt ipſo facto ſiue ipō iure ꝺfiſcata neceſſaria eſt tm̄ ſēa declaratoria iudicis ſup ipſa ꝺfiſcacōe vel adeptōne bonorū Et hec ſēa ſolūmō fieri ꝺz p iudicē eccleſiaſticū & nō p iudicem ſeculārem e. ti. c. vt inquiſitionis Ⓗ. phibemus & dcō c. Cum hm leges li.vi. Et hec pena vendicat ſibi locū ſolū mō in illis quos ꝺſtat eſſe hereticos vel qui de hereſi ſunt dampnati e.ti.c. ad abolendam & de ꝺ. ſig. c. ſup quibuſdaz e.ti.c. ac iuſtatus Ⓗ. porro li.vi. **Quorū intereſt.** Intereſt em̄ vxoris vt habeat dotem q̄ non poſſet niſi ſcienter cū hereticō ꝺtraxiſſet e.ti.c decreuit li.vi. Di tm̄ ipa mulier ꝓpter hereſim ſuam dampnaret bn̄ amitteret dotem & ꝺfiſcaret dos ipſius ff. de bo. damp. l. q̄cq̄s legibz Filij vero hm iura canonica intereſſe n̄ hnt neq̄ pnt in talibz bonis ſuccedere vt pz e.ti. c. vrgentis in fi. & e.ti. aī hm leges li.vi. & eſt expreſſum in quadam ꝺſtone frederici q̄ incipit gazaros & in alia que incipit ꝺmiſſ. & ſunt archiepi e.ti.c. vt inquiſitionis li.vi. Fallit tm̄ in duobz caſibz Primus eſt q̄n filij ſponte reuelant hereſim patris. C. ad l. iul. ma. l. quiſquis Et habet in dicta ꝺſtōe frederici que incipit ꝺmiſſi-Ⓗ. etrici ꝺf. nec quidem Secūs eſt q̄n filij tanto tpe poſſederunt bona q̄ ea p̄ſcripſerūt aduersus bijs q̄ habet tur e.ti.c. ſi. li.vi. Et nota q̄ q̄n iudex eccleſiaſticus viderit bona heretici fore publicanda faciet ipſa anotari & deſcribi & tamē coget ſcientes ad ipſa iudicanda. C. de bo. p̄ſcrip. l. Si quis de iure deli. l. ſtimus Ⓗ. licentia & de bijs qui ad ecc. ꝺfugiūt l. p̄ncipi Ⓗ. ſimili aī ſimilibus **Occupet** hec occupatio primo de iure canonico dz fieri p ipm iudicem eccleſiaſticū & nō p ſeculārem niſi quatenus p iudicem eccleſiaſticū fuerit requiſitus e.ti.c. vt inquiſitionis Ⓗ. phibemus & c. ſi. li. vi. q̄ die vt j e. pri. ꝺ. occupant. Scias tm̄ q̄ olim p Jnno. iiij. fuit ordinatū in quadā ꝺſtōe que incipit Statuimus q̄ bona taliū ꝺberent diuidi in tres ptes Sic q̄ vna pars ꝺ vel poteſtati ſeculari & eius officialibz q̄ fa cerent execucionem ꝺtra tales ſup hmōdi bonis Alia pars ꝺberet ciuitati in qua talis hereticus dampnaret Tertia vero pars remanet ipſi iudici ad ſuſtendendū onera inūbētia officio ſuo Sed hodie in anglia tali bona pre ſtatutū regiū applicant integraliter ad vſus regios. De vno tm̄ pt hic dubitari ſi aliquis ſtetit in hereſi p multos annos vt x. annos Et poſtq̄ ogmitū eſt ipm fuiſſe hereticū inter im alienat plura bona & multas iuijt obligacōes Nō talis viuens vel poſt mortem dampnat de hereſi & detegitur retro fuiſſe hereticus p tantū tpus Nūquid alienata retro cabunt & iudicabūt. ille obligacōes n̄ tenuiſſe ſup ſuis bonis Dic q̄ in hoc crimine bonorū obligacō nō tenuit & alienata p̄nt per iudicem in ea pte pcedentem a poſſeſſoribus reuocari Nō eſt q̄ a die ꝺmiſſi criminis ſiue a die quo incidit in hereſim bona fuerūt ipſo iure ꝺfiſcata & delata in fiſcū ex tunc ſint ſibi miniſtratio eorūdem a iure interdicta Unde alienatio & obligatio nō tenuit idem videm in crimine leſe maieſtatis. C. ad l. iul. ma. l. quis Ⓗ. amittit pcio & Ⓗ. ꝺnacōes & l. finali Scias tm̄ q̄ incorpatio in fiſcū fieri ꝺz poſt ſēam iudicis p quam dampnat talem de hereſi & ꝺclarat bona ſua ꝺfiſcata fuiſſe ff. ꝺ iuſtitia l. ipatos nr̄. & talis corpatio fiet p iudicem ecclēſiaſticū vel p iudicem ſeculārez ſi ad hoc p iudicem eccleſiaſticū fuerit requiſitus & nō aliter vt p̄ dixi. Ad hoc faciūt que dixi ſupra de ꝺnac̄. c. octdis dolore Ⓗ. i° ꝺ. rex. & hec que dixi ſunt ꝺo vera in hijs qui adquiſierūt dictas res titulo lucratiuo ſed ſi eas adquiſierūt titulo empcōis & n̄ titulo lucratiuo tūc dicit archi. ꝺcō e. Cū ſcḋm leges ma diſtincte q̄ hijs a quibz bona hmōdi reuocāntur nō dz reſtitui p̄cū Tu tm̄ dic q̄ aut p̄ciū ſeu aliud loco p̄cij extat aut eſt conſumptū Si eſt conſumptū n̄ reſtituet & ſic pt ſaluari dictū archi. Si nō eſt conſumptū tūc bone fidei emptori reſtituet & nō alij ff. de hijs que in fraud. c vel. ſi debitor & l. ſequenti Sic notat dig. in dicta l. debitor Et nota. ibi barth. qui dicit aut p̄cū eſt uerſum in utilitatem credi toris & dz reſtitui p inquiſitorē hereticē pra uitatis qui reuocat bona ſic alienata Nō eſt

V

ne ꝑeat dom̃ ꝫ etiã ꝑcũ Si vero ſi ſit ſuꝑ
ſum in vtilitatem creditoꝛis tũc nõ dz veſtis
tui ar. dicte l. debitoꝛ ꝫ l. ex hijs ꝫ l. emptoꝛ
ãi ibi notatis ff. de rei vend. **Fautores** q
quoꝝ ꝑna dixi ſupra de magiſtꝛis c. xxiiij. q
ſa glo. vlti. **Receptatores** hij ſunt q̃ ſuꝑtes
hereticos ſuſcipiũt in domibz ſuis ꝫ eos oc
cultant vt ſic euadant manus iudicis. ff. de
ꝛeceꝑt. l. i. ꝫ ꝛ. ꝺ offi. ꝑſi. l. ogruit. C. de hijs
qui latro. oc. p totũ Et ſufficit ſi ſemel. rece
pit ff. de adult. l. maritus. ℊ. queſitũ Et facit
ad hoc. C. felicis in ꝓncipio de ꝑnis li. vi.
Si tñ ꝛeceptus fuerit oſanguineus ꝛecipiẽ
tis minoꝛ erit ꝑna vt dicam infra glo. ꝑxi.
ꝫ de hijs ꝛeceptoꝛibz vide notata p areh. c. ũ
c. ij. ꝺ. ꝛeceptoꝛes li. vi. **Defenſores** Hij
dicunt duobz modis Uno mõ ãi quis publi
ce defendit hereticos Et talis dicit hereticꝰ
manifeſtus extra de ꝺ. ſig. c. ſup quibuſdam
Item hereſiarcha xxiiij. q. iij. qui aliorum.
Alio mõ dicit defenſoꝛ is qui ñ defendit ex
ꝛoꝛem ſed ꝑſonam erꝛoganter ne forſan veni
at ad manus iudicis ꝫ hoc ꝑſtando ſibi aux
iliũ forſan tenendo volentes hereticã capere
vel eius capcõnẽ p obiectionẽ ſui coꝛpis im
pediendo Item p coadiuuacõez gentiũ vel vi
cinie vel etiam ãi ſolis clamoꝛibz vel ſimilis
faciendo ff. ad ſill. l. i ℊ. exauſatoꝛ ꝫ l. ãi dñs ꝫ
talis dicit defenſoꝛ hereticoꝝ xxi. q. v. Si ꝙs
autꝫ libet ꝫ c. ſi forte Primus horũ qui ẽ de
fenſoꝛ hereſis ꝺãpnat vt hereticus vt dõ c.
ſup quibuſdã Secũs vero qui eſt tñ defenſoꝛ
ſone nõ eſt ꝺeꝑnandus hereticus ſed
si tamꝑ de hereſi ſuſpecto eſt purgatio iudicẽ
da ſm archi. qui de hac materia notat c. ti. c.
ij. ꝺ. defenſores li. vi. Dicas tũ qꝺ ſi talis de
fenſus fuerit oſanguineus defendentis licet
excuſat a tanto nõ tñ a toto ſed minus pu
nietur ff. de ꝛeceꝑt. l. ſi. Nam quedã võe ſang
uinis tollerant aliqñ vt dicta l. ſi. ff. de ſuſpe
ctis tu. l. ſi tutoꝛ ꝫ ibi narrat **Superio
res** i. iudices oꝛtentes **Legittĩe mo
niti** ſm formã c. oſtõem de ſma excõ. li. vi.
Super hoc ſtz qꝺ poſt dictũ menſez eos
ꝛeceꝑit defenderint vel eoꝝ fautoꝛes exti
terint **Simili ꝑna** ſtz ſint hereticã.
Decretalĩtur võ huius ꝑt eſſe qz monis
cio etiam ꝑtis oſtituit quẽ otumacem vt in
currat ꝑnas legis vt notat Jo. an. de decimis
c. i in glo. in cleñ. ¶ Nõ multo fortius
hoc erit in monicõe iudicis qz monicõ in
dicis facit quẽ eſſe in dolo ſi faciat otra mo
nicionã ff. de edendo l. quedã ℊ. is aũt ãi glo.
Preterea vi. ꝑs. **Clerus** i. ogregatio
ſiue multitudo cleꝛicoꝝ **Populus** ꝙ aꝑ
ꝑllacõe ñ otinet clerus de ſma excõ. c. ſi ſma
nec ꝙotus. Et dicit populus a polis qꝺ ẽ ci
uitas ꝫ eſt populus hũane multitudinis ce
tus iuris oſenſu ꝫ modis diuiſione ſedatus.
Vel dicit populus collectio tã nobiliũ q̃ ig

nobiliũ Inſti. de iure naturali ℊ. plebiſcitum
Sed plebs eſt tñ collõ ignobiliũ vt ibi pz
Et dicit a pluralitate qz plures ſunt ignobi
les q̃ nobiles Vel dicit a pleo ples qz plebs
replet vulgus eſt paſſim inhabitans multi
tudo a volente qz quiſqz facit qꝺ vult ſm Ja
nuenſ **Iuri** qui ꝑt oꝛꝺẽare pochianos pla
ciũ pochiarũ ſicut pz in ciuitatibz burgis et
aliis locis vbi de diuerſis pochijs popul9 ad
ſermonẽ congregat in vnũ locũ Et potes dice
re locũ etiã vbi ñ eſt de aliqua pochia ꝺ. gñã
in monaſterio vel collegio ñ hñte ius pochi
ale **Muribus cũqz** v tputa plateis vicis cã
pis domibus ꝓuatis ſiue detis ꝑdicandũ
ſtz publice. vñ in ꝓuata doctrina que ñ ſit p
modũ ꝑdicacõis admittentes eos incurrũt
pnã inferius limitatam. **Admittat** Su
pra impoſuit pnam ingerentũ ſe ad ꝑdicandũ
ſtz in ℊ. Si quis aũt Mõ in hoc ℊ. imponit ta
lem pnã ſe ad ꝑdicandũ ingerentem admit
tentibz ſiue recipientibz **Fides.** i. pbacio
Aliquum vꝺ. **Muribus cũqz locus** ſiue ſit
eccleſia ſiue ciuiterii ſiue locus alius Sed
hic eſt aduertendũ qz intelligendo de loco a
lio ab eccleſia ſiue cimiterio vel alio loco ſa
cro vt puta platea vico prato cãpo agro ſunt
ꝺo aut domo vt ſtz talis locus interꝺicis mo
dica foret pena ꝫ quodãmõ inutilis ꝫ deriſo
ria Et ideo in tali caſu intelligere debes locũ
i. deſt purgũ oppidũ caſtrũ viãi municipiũ
villam vel villatam ſiue pochiam vt ſic aꝑ
pellacõe loci obtineant homines talem locum
inhabitantes de ſma excõ. c. ſi ſma li. vi° ꝫ ibi
notat Et tũc quo ad eos dicit interdictum ge
nerale extra de ꝺ. ſig. c. ãi in ꝑtibz Nõ ꝑdicã
tũ ꝑt eſſe qz pena a iure impoſita dz intelligi
vt locũ habeat **Iuris fcũ** ſic igit hic dẽs vnũ
caſum in quo ipſo iure locus aliqs eſt inter
dictus Alius caſus eſt de cenſibz c. ꝙꝙ li. vi
ꝫ in cle. c. ti. ꝑnũ Item in caſu capituli ꝓmi
de vſuris li. vi. Item in caſu capituli. Et ſi
impignoracões de iniurijs li. vi. ꝫ c. vbi pis
anoſum de elect. li. vi. ℊ. ciuitas Et in caſu ca
pituli felicis de pnis li. vi. Et in caſu capitu
li. Si quis ſuadente de pr. in cleñ. **Interdi
ctus** cuius effectus eſt ſuſpenſio diuini offi
cij exceptis certis caſibz Item phibicio mi
niſtracionis ſacramentoꝝ exceptis quibuſdã
ſacramentis put pz in ſma excõ. c. alma vbi ꝺ
hoc p Jo. an. ꝺ. ſacramem. **Interdicti** .
ſtz ille locus **Admittẽtes** ſiue clerici ſiue
laici **Premittẽtes** qꝺ facere videnꝫ.
eo ipſo qz tali ñ reſiſtit qz erroꝛ cui ñ reſiſti
tur approbat ſicut xxiij. di. erroꝛ Et qui aliũ ab
erroꝛe nõ reuocat ſeipm errare demõſtrat.
extra c. ti. c. ij. **Emẽdauerit** ſubmittendo
ſe iudicio ꝫ correctioni eccleſie ꝫ ſatiſfactõi
ꝓmiſſa vt dicã ꝫ ſup ꝺ. iuris forma **Dupe
rint** ad quẽ ꝑtinet **Juris forma** pro
huius puncti declaracõe ſcias qꝺ vbi certꝫ

ꝑsonā interdict ꝓpter ſuā ꝯtumaciā dz aſſ
relaxationē ꝑſtare cautionem de ſtando iuri
extra de ỽ.ſig.c.ex ꝑte.i. Et ſi aliā cautionē
ꝑſtare nō poterit iuret qđ parebit mandatis
eccleſie de ſīna exī. venerabili Eodem mō tol
lit ſi ꝓpter dubiā offenſam latuz ſit in aliquē
interdictū Sed ſi ꝓpter manifeſtā offenſam
vel culpam ſingularis ꝑſona fuerit interdicā
abſolutionē ſiue relaxationem ꝑmittere dz ſa
tiſfactio vt in dcō c.ex ꝑte Si aūt ſatiſfacere
re nō ꝑt ꝑſtet ꝑdoncā cautiōez de ſtando vel
iuratoriā ſi aliam ꝑſtare non ꝑt. C. de epi. ⁊
cle. auct. generaliter de ſīna exī. c. vltī ℔. illis
etiā li. vi. Et idem ỽ oīa intelligas ſi inter
dictū fuerit ꝓmulgatū in eccleſiam ſingulare
qđ bñ ꝑt fieri ꝓpter culpā ꝑſone vel ꝑſonaꝝ
eiuſdem eccleſie vt hic Sed in interdcō gene
rali loci vel vniuerſitatis ſiue populi ſiue cōi
tatis ñ repit certa forma ſed tale interdictū
dicit reuocari qđ me cauſa e. vnico li. vi. vel
relaxari de ſīna exī. c. pūcti e. li. Illorū tū ⁊
fuerīt culpabiles añ hmōdi relaxationē dz
exigi ſatiſfactio ſiue cautio iuxta ordinē ſu
prdictā ar. dicti ℔. Illis etiam Dñ ſi inter
dcō loci populi vel cōitatis aliqui vel nt ſatiſ
facere aliqui nō Sufficit qđ illi ſatiſfaciāt ꝓ
pter quos vel quorū culpaz interdcm fuerit
ꝓncipaliter latū Abſurdū eīm eſſet qđ ab il
lo requireret ſatiſfactio qui in nulla fuit cul
pa extra de oſt. c. ij. añ ocoz. Et ſic ſi eſt ge
nerale interdictū loci vel vniuerſitatis l cōi
tatis de iure ſingularis ꝑſona nō dz abſolui
vel otra ipam nō dz interdcm ſpāliter relax
ari Sic notat ỽ Joh. Caldrini in tractatu
ſuo de interdictis in vltimo mēbro qđ inci
pit ad ſeptimū Relaxari ceſſante dcō ybat
pot qđ dixi in glo. pūcti ſcz qđ nō dz fieri abſo
lutio quo ad ꝑſonā ſingularem vbi interdcm
loci eſt generale Inſuper vij. ys Tritici
cīi. i. frumentū. Ad hoc i. ad nutrimentū
tritici Verbi dei qđ ꝓuilegiatū eſt in mul
tis extra de regularibz qđ dei timoz: m vbi ꝺ
hoc ỽ doct. Et hēt ꝓuilegia reātant eī hoc e.
ti℔. ſi. ỽ hoſt. in ſumma Supertus ſcz hoc c.
℔. i. Materiā ſubiertā i. ꝺdicōnē matu
rie ſubiecte vt infra ſequit. Et ſic hic ponit
materia nō ex qua aliquid fit vt aultellus ex
ferro ⁊ talibe nec in qua aliquid fit. ſicut in
corpe fit vel ineſt colos ſed circa ꝙ ſcz circa
rdicōes eorū quibz ꝑdicat. Honeſte hꝫ
hēat in hac honeſtate quatuoz ſunt attenda
da ſcz tempus locus qualitas audiendum ⁊
modus dicendi Tempus attendi dz ſcili
cet vt nō ſemp loquat ſed tempibus opitu
nis Si nāqz ſemp plueret terra ñ germina
ret Unde otra tales dicit in leuitico Die ℔
fluxū ſeminis patit immūdus erit xliij. di.
ſit rect x. ℔. vñ bñ Joans etiā attendendus ē
qz ꝑdicatio dz fieri in eccleſia vel in aliq loco
publico ⁊ honeſto nō aūt in ꝓuatis domib

ne ex hoc naſcat ſuſpicio hereſ. xxiij. di. ſi qs
Nō tū nego quin aliq verba bona ꝑnt dici
alijs locis in modū ſimilitis exhortationis
licet ū in modū ꝑdicationis ex e. c. Cū ex in
iūcto extra ꝓncipiū Qualitas etiā audiendi
um attendi dz vt hic ℣ dicit in textū ⁊ etiam
qualitas dicendoꝝ Sapientibz nāqz ⁊ diga
nis ꝑt ꝑdicatoz alta ⁊ ꝓfunda ꝑdicare Sim
plicibz vro ⁊ nō capacibz pauca plana ⁊ vti
lia De. i. ad Corinth. ij. Sapientiā loquis
mur inter ꝓfectos De ij. ibi. Ac oꝺi vos
potū nō eſcam xxxij. q. iij. qđ ſtripſi xlix. di.
c. vltī. i ꝓncipio viij. q. i. Grammaticā vo aut
Jeuis fabulas ꝑdicare nō dz. lxxxvi. di. cū
multa Item hereticis ſecreta fidei ñ ſunt di
enda niſi forte ſigna exꝑſſa apparent qđ vele
nt corrigi ⁊ tūc cū magna cautela xliij. di.
In mandatis Et ſi otra hanc formā aliqs
docuerit ỽz locū qđ dicit xliij. di. paulus Si
vro ſm hanc formam docuerit licet audien
tes ñ corrigant mūde erunt manus eius a
ſanguine ſubditoꝝ actuū xx. xliij. di. explꝫ
Et notat ỽ arch. xliij. di. docent vbi. ſi. Ora
men ſtz verbū dei qđ ocpat ſemini multis de
cauſis Primo qz ſicut ſemen eſt ꝓncipiū in
naturalibz ſic verbū dei eſt ꝓncipiū in mora
libus Juxta illud fides ex auditu auditus
aūt ỽ verbū xpi Ad romanos ij. qz ſicut ſe
men qñ ſpergit ꝓmo manu ſumitur ⁊ poſtea
ſpergit Sic qui fructuoſe ꝑdicat ꝓmo ſumit
⁊ poſtea docet actuū ꝓmo Cepit ihūs facere
⁊ docere ⁊ Math. v. Qui aūt fecerit ⁊ docuerit
Tertio qz ſicut ſemen in terra culta ⁊ ri
gata fructificat Sic verbū dei in aīa q̄ illud
recipit ⁊ tenet efficaciter Hīa eīm colit ỽ pe
nitentiam ⁊ bonam operationem rigatur pre
ce infuſionem actuū xiij. Verbū aūt creſce
bat ⁊ multiplicabat ⁊ pſa. lv. quō extendit
pluer ⁊ mz de celo ⁊ illic vltra ñ reuertitur
ſed inebriat terrā ⁊ infundit eā ⁊ germinare
eam facit Sic erit verbū meū qđ egredietur de
ore meo Quarto qz ſicut ſemen eſt in mate
ria refectōis corpalis Sic verbū dei refecti
onis ſpūal s Deutro. viij. Non in ſolo pane
vivit hō ⁊c. Quinto qz ſicut ſemen in di
uerſam terrā ſpergit ſic verbū dei ꝑdicat bo
nis ⁊ malis Dubierti auditorij. Ut
dixi ſupra ꝺ. honeſte hēat ꝑdicator eīm ſimi
lat ſagittario qz cōe tribere dz arcū vt pauci
at ſignū ad qđ ſagittat Aliter itaqz eſt ꝑdicā
dū clericis. aliter ſcz laicis Dñ qui clericis
ꝑdicat de vicijs laicoꝝ ⁊ laicis de vicijs cle
ricoꝝ nō paucit ſignū qđ eſt ꝓpaciendū ſed
ñ cetaret pacere ſerā ꝓpacit hoiez ⁊ ꝓterea
ꝑdicandū eſt quod ſequit. Clerus eccliaſtat
qđ ꝑdixit. Preterea ij. tīm ſic ſtat de ſen
tentia exī. c. inter alia vbi de hoc ꝺ. ꝑſertim.
Inter cetera ſtz clericos ⁊ de vicijs eoꝝ
nentibus laicos ꝑt videre notabi ꝓ hoſtien.
in ſumma de pe. ⁊ remiſſ. ⁊ quis interrogandus

V

in ſ. Clinguin ſ. ſic pudianꝰ iaſt cleꝰ
ro vita laiꝯ ⁊ ecõtra. Tanquã .i.
ſm exigentiã canonũ. Nunciatur eꝑ di.
ſ. ex iure vtili. l. i. ⁊ eꝑ de offi. ordi. c. de cãis.

ITem qz turpis eſt
pars q̃ non conuenit
ſuo toto Determinus
vt nullus hmodi p̃di
cator verbũ dei aut alia queuis
perſona de ſacramento altaris
matriõnio peccatorũ cõfeſſione
alio ve ſacramento ſeu fidei arti
culo aliud doceat p̃dicet aut ob
ſeruet ꝑ per ſanctã mrem eccle
ſiã reperitur diſcuſſum Nec ver
tatur in dubiũ quod per eccleſiã
determinatũ fuerit aut deciſum
nec verba ſcãdaloſa circa eadem
publice ſcienter vel occulte neq;
ſectã aut ſpem hereſis quãcũq;
p̃dicet doceat vel obſeruet cõtra
ſanã doctrinã eccleſie Qui autẽ
cõtrariũ poſt publicationẽ p̃ci
um ſcienter ⁊ pertinaciter attẽp
tare p̃ſumpſerit excõicacõis ſen
tenciã incurrat ipſo fcõ a qua ex
cepto mortis articulo minime
abſoluatur niſi abiuracõe p̃miſſa
de hereſi generaliter vel ſimplici
ter in forma eccleſie conſueta ad
arbitriũ ordinarij in cuius terra
cõmictur deliquiſſe ſe cognorꝛe
rit ⁊ de hac pro cõmiſſis p̃nam
meruerit ſaiutarem Quod ſi ſe
cũdo ſe ingeſſerit ſic qz reſidina
uerit ⁊ relapſus fuerit cõuictus
legittime pro heretico ⁊ lapſo ſe
tencialiter declaretur ⁊ ipſius bo
na pro cõfiſcatis habeãtur . ⁊ ab
illis quoꝝ intereſt occupentur.
Penitenciã vero de qua fit mẽ
cio ſuperius volumus eſſe talez
quod ſi quis cõtrariũ determi
natis per eccleſiã viz in decretis
decretalibz ſeu cõſtõibus noſtris
prouincialibus ſiue quãcũq; hꝛ

i

meſis ſpem ſiue ſectã publice vel
occulte docuerit p̃dicauerit ſeu
aſſeruerit in eccleſia parochiali .
ipſius loci in quo ſic p̃dicauerit
ſeu aſſernerit vno die dñico vel
ſolẽpni pluribus ve ad ipſius
ordinarij loci arbitriũ prout ma
gis aut minus cõuincitur deli
quiſſe Ipſaq; p̃dicata docta ſi
ue affirmata reuocabit exp̃ſſe in
fra miſſarũ ſolẽpnia cũ maior af
fuerit populi multitudo ⁊ ipſa
determinata per eccleſiã predica
bit ⁊ recitabit effectualiter ſine
fraude vlterius qz punietur iux
ta ſui demeriti qualitatem quas
tenus diſcretiom ordinarij vide
bitur expedire .

ITem quis Hec oſtõ eſt eiuſ
dem anims ⁊ precedens ⁊ hz q̃tu
or dcã In ꝑmo ꝑmit ſtatutũ In
ij. ibi Qui aũt adiũt penã In
iij. ibi Quod ll aggrauat penam in caſu .
In iiij. ibi Penitenciã limitat p̃naz de
quinquentis Duo tanta vij. di. que otra de
ſpon. duorũ c. tua. Sacramenta alta
rium de quo dixi ſupra de ſumma tri. ⁊ fi. ca.
c. altiſſimus Matrimonio . quod q̃re ſic
dicat pactus ꝑ patrimoniũ notat eꝑ de quer
ſione inſideliũ c. ij. p ꝟ. Cũ ſellique ꝟ qua
plenius tractabit j de pr. ⁊ re. p totũ Fidei
articulo de quibus dixi ſupra ⁊ de ſumma
tri. ⁊ fi. ca. p totũ. Doceat . in publico vel
priuato, p̃dicet in publico Obſeruet In
ſenſu ⁊ motibz ſuis ppriis Matrẽ eccle
ſiã ſcz romanã vniuerſaliter vel alianus ꝑ
ticie ꝑticulariter Mendacium . ſupra de
magiſtris c. i. ꝟ. ſtra determinata Per eccle
ſiã etiam alicuius principie ꝑticulare reſpũ
eccleſie vniuerſalis vt pz j e. q. ſi ⁊ j e. ti. c.
ꝑri. Scandalula . i. detractoria vituꝑan
tia vt blaſphemia que poſſent alios fore cauſa
ruine Eadẽ ſcz ſacramenta . Scienter
. i. volũtarie ⁊ ex ꝓpoſito Nã ſi ex lubrico lin
gue vel p talotẽ ignorãdie ſiue ex loco aliquis
ꝓferat verba hereſim nõ eſt dãpnandus ff.
ad l. Iul. ma. l. famoſi. C. ſi quis ignorãti ma
le. l. i. xxij. q. ij. qꝰ ait Et dicit Canon oſtia
nanda ſunt que ex mente ñ que ex ore ꝓ
ꝓlit xxiij. q. ij. Deus qui de ſma exp̃. c. Tuꝝ
volũtate Dñ furioſus vel ñ ſana mente talia
ꝓferens nõ eſſet puniendus eodẽ. ti. c. ſi. li.
ſi. extra de ſuct. ab itrſt. c. ſi. Et idem dicas
ebrio Nam ebrius dicit alienatus a mente

ex̄ de vi. ℊ ho.cle.c.a ecrupula Et nota ff.de pe
nis l.delinquit de re.mili.l.oē delictū ℏ.qđ ℊ
inte Et dicit anon qđ nō debeamus respice
verba sed mentē xiij.q.iij. inter verba Et
vere ebrius ñ est sane mentis ℊ ideo nō dica
tur meruī xo.q.i. Sane xxij.q.iij. Onus
quisq; Potuit tñ aliqualiter wtrigi ppter
ꝓcedentem culpā nimie potacōis de reli. ℊ vnī
stōrū c.i. Sectā sic dictā qz fit quasi sectō
vel diuisio e.ti.c.acusatus d. secta p areh.
li.di. Hyēm hereticā alius spēs lxxv in
numerat iiij.q.iij.c.quidam. Qui aūt ij.
ps Scienter qđ intellige vt dixi supra e.
c.i.ℏ ℊ ne d. scienter. Et pertinaciter.
Sic igit vt videt licet aliquis scienter hic p
hibita dixerit ℊ pdicauerit vel obstinauerit.
dū tñ patus sit wtrigi nō incidit in hanc pe
nam qđ dic vt in glo. precedenti Attēpta
re ista attemptado verificari non pt in casu
huius stōis absq; actu exteriori misi in ca
su q̄ aliquis obstinet straniū eius qđ hic pā
pit Docē nāq; vel pdicare ñ pt aliquis misi
verbo vel alio actu extrinseco exercito oīs
dat intentionē suā interiorem Sic nec decis
sa p ecclesiā pt quis vertere in dubiū misi dō
vel scripto hoc faciat Verba aūt scandalo
sa que hic phibēt actū verbi exteriorem depo
scūt Et sic sola obseruancia pt straneare in
tentionem siue mentē ad iura in quo casu co
gitando attemptare ñ facit attemptantem in
hanc penam intidere ff.de pe.l.cogitationis ℊ
hoc verū quo ad pmū motū cogitationis aut dif
ficile est resistere Deus si cogitado pseue
ret ℊ veniat in consensum qz tūc error quē reti
net ℊ obstinat mente reddit eū culpabilē aiz
sciat straniū esse decisum p ecclesiā Et si ad
hereses suo pprio sensui nolens se conformare
determinationi ecclesie obstinatus est ℊ ipse
reus ℊ obduratus ℊ p oēs pertinax sm ea q̄
scripsi supra e.ℏ. qđ si hmōdi d. pertinaciter et
ppterea merito incidit in penā excōicationis
que est medicamentū aie de sēa.ex̄.t.i.li.vi
Et quod talis consensus consistens in mente
sufficiat vt incidat in hanc penaz faciunt no
tata p Jo. in cle.i.e.ti.sup d. maurīat vbi al
legat multas xxx.qđ cōstō ecclesie ligat cri
men oīo occultū ad penas suspencōis ℊ excō
icationis Dic igit consentiens rei phibite
sola mente delinquat ℊ puniendo sit multo ꝛ
magis si errorem mentis sue oīdat p verba
vel actū extrinsecū Sin hoc etiā casu vbi
phibitaz attemptare reddit eū culpabilē qui
hoc attemptat etiam si effectus ñ fuerit sequ
tus Sed et nāq; dici qđ ad inurendū penā
que ipso iure infligit vt hic sufficiat quod lex
ñ requirat pfectionem delicti sed solaz attēp
tationem ff.de postul.l.i.ℏ removet Deus
si lex requirat nō solū attemptationem sed ef
fectū ff.de his qui no.in fa.l.qui opas Et
notat y chy.C.de epi.ℊ cle.l.si quis ñ dimit

d. ecclīa ārā hoc vel quod dicit hic at
temptare potes intelligere etiam si semel hoc
tm fecerit Et iste intellectus pbat ex lā q̄
sequit ℏ.qđ pri.ibi qđ si sēdo ℊ.i. Et eo ipo in
lis dicit pīnax qđ scienter facit straneare
minationem vel preceptū ecclesie Martini
articulo qui semp excipit sm ea q̄e non
tant ex de offi.ord.c.pastoralis d. preterq̄.
in mente p terñ. Abiuratōe ōmissa in
lis nāq; vehementer suspectus est de hereti.
Et ideo apli pt hereticū abiurare in genere
vel in specie vt sequit Et nota.ex̄ e.c.ad ab
olendam vt dixi supra e.ti.c.i.ℏ.qđ si hmōi
di. d. abiurauerint Et huic dō nota.qđ legi
tur e.ti.c.vlti.in si.in clem. generaliter
dtpnta qz abiuret oēm hereticam. Simplī
ter. sez indistincte abiurando hereticam Et sile ha
bes e.ti.c.acusatus ℏ.eū vero li.vi. Sed si
abiuret aliquis vnū articulū hereticū inquē in
cidit licet postea laberet in alio nō esset relap
sus Dic notat Joh.an.dō c.acusatus d.
simpliciter qui etiam dicit qđ infamatus de
vno articulo ñ tenet de oībz se purgare Et
sic notat Jo.an.de ose.di.ij. Ego berengari
us glo.i. Et dicit Jo.an. se putare qđ lra in
dō c.acusatus ℏ.eū vero hoc innuat. Dicit
tñ si hoc faciat bñ valet ℊ debit locū. postea
pena relapsus Sed predicte opinioni Jo.an
straditat areh.dō c.acusatus d. generali
ter qui tenet qđ abiurās tm vnam spēm he
reseos postea incidens in aliā habebit p relaps
so Cuius rōnes ibi videre poteris Sed p o
pinione Jo.an. facit qz textus in c.ad abolē
dam qui imponit relapsis penam loquitur de
hijs qui relabūt ni hereticam abiurata.m. si igi
tur vnicū articulū abiurauit ℊ postea omit
tit in aliū nō dicit relapsus in hereticam abiu
ratam licet posset dici relapsus in hereticam in
genere igit ñ habebit locū pena relapsorū q̄ i
ponit tm relapsū in abiuratam hereticam cū iu
ra penalia sint restringenda ℊ nō extendenda
de elect.c.statutū li.vi. Sed in cōtrariū facit
glo. Jo.an.dicto c.acusatus d.iudicare vbi
appet quod ille qui abiurat hereticam etiaz in
vna spē videt aliam abiurare illas spēs cum
habeant inter se connexitatem igit relapsus in
aliam postea dicitur relapsus etiam in abiu
ratam ℊ sic p oēs videt puniendus ℊ hanc
ptem tenet dñus de sto geminiano dō c.
acusatus ℏeū vero Nec obstant sm eū rō
nes q̄s allegat ibi Jo.an. in no. Primo vi
deri aut quod verba textus in dō c. acusat9
dūt aliquid operari qz textus ibi loquit de ab
iuruante generaliter Et ad intellectū suū a cō
trario sensu dicit quod talis sensus ñ est su
mendus qz spāliter abiurās propter connexita
tem videt oēm hereticam abiurare Et sic talis
in effectu dicit hereticam generaliter abiurare
licet quo ad verba spāliter abiuret Cū nam
ℊ inducit effectus pter sonū verborū ad aliud

V

ꝫ verba sonent ꝛe desponſ.impu.e.i.li.vi.
Nec obstat quod dicit de iuribus penalibz ꝛ extendendis qz in hoc casu ñ fit extencio aim talis intelligat abiurare. **Forma eccle** lie de qua dixi supra e.c.iq.qđ si hmodi ꝺ. forma ecclesie **Ordinarii** .i.epi in suis dio cesibz qui hñt ordinariã iurisdcõem circa nõ exemptos sue dioœsis Circa exẽptos vero in sua dioœsi exñtes hñt iurisdcõem delega tam a papa e.ti.c.p hoc ꝫ c.vt officiũ li.vi, Quod dic vt j̃ c.r.ꝺ.ordinarij ipsius loci ꝫ sic credo qđ abbates quãtũcũqz exempti ei am hñtes cleriũ ꝫ populũ in diuerſ pochijs sibi sub quasi iurisdcõe epali subiectũ nõ pñt cognoscere in cã hereſ nisi fulti sint sup hoc ꝓ uilegio spali sicut nec de causis matrimonia libus ꝫ alijs q̃ pertinent ad dignitatem epalẽ ꝛe exceſſ.pla.c.accedentibus Cognito nãq hereſis duobz tm̃ iudicibz in iure pmittit viz epo loci ꝫ inquisitori hereticæ prauitatis a se ꝛe apostalica deputato sicut pz e.ti.c.vt' offm̃ q̃.fi.li.vi.ibi. Ad requisitionem dioœsanorũ ꝫ c.p hoc ꝫ c.inquisicõis in e.li.m quibz fit mencio tm̃m de dioœsanis ꝫ inquisitoribꝰ deputatis a sede apostolica Sic ꝫ loquit e. vltũ.e.li.ꝫ e.ti.c.i.in cleñ.vbi pz q talis iu risdictio siue cognicio pertinet ad capitulũ sede vacante Nõ em̃ respicies aliquem textũ vt cre do qui hanc cognicõez cædat inferiori epo ꝛ suus officiali siue vicario generali Est ei cã hereſis vna de maioribz causis q̃ pertinent ad solos epõs ex̃ de offi.ordi.c.i.vbi de hoc p ꝺ. **Correxerit** quo casu ñ pt dici hereticus. sicut pus errauerit xxiiij.q.i.hec est ꝫ ibi ꝓ Jo.ꝫ c.que dignior p eũdem. **Minam** qua qualis debeat esse pz j̃ e.q.vltũ. **Quod si** iij. rs. **Negauerit** scz ad pdicandũ docendũ vel aliter faciendũ extra ea que phibita sunt supra e.c.q.i. **Relapsus** p primũ etem̃ fem̃ lapsus est Vñ p eiusdem delicti iteracionem dicit relapsus qz re in oposicõe figit iteracio nem vñ relaxsus.i.iterũ lapsus facit ff.de ꝺ. sig.l.verbũ reddendi **Cõuictus legitti** .i.p legittimas pbacões **Relapso** vere scz in casu huius ostõis vñ scias qđ qñqz dicit aliquis vere relapsus in hereſim Qñqz dicit ficte relapsus Vere relapsus dicit qui quic tus de vna spẽ vel secta hereſis aut errore in vno fidei articulo seu ecclesie sacramẽto post modũ abiurauit hereſim simpliciter vel ge neraliter ex tũc in alia hereſis spẽ siue secta. aut alio articulo siue sacramento ecclesie cõ mittit ꝫ talis iudicandus est vt hereticus re lapsus ex̃ e.c.accusatus q.eũ vero li.vi. Ille aũt dicit ficte relapsus de ruinis lapsu aũ vel post abiuracionem hereſis ostiterit si post il lam abiuracionem hereticos receperit dedu cat visitet associet aut dona aut munera eis tenet vel mittat seu fauorem eis impendat qui excusari non posset qui ista iegunt dõ ſ.

accusatus q̃ ille qđoqz ficte etiã religiosus di cit qui relapsus et suspectus de hereſi ñ tam quictus hereſim in iudicio abiurauit ꝫ post ea omisit in ipa ꝫ in vtroqz casu sic relaxꝰ fiat pz dcõ r.accusatus in pncipio ꝫ dcõ q̃. Eũ vero Que qualis esse dẽat vide j̃ glosa pti. **Similiter declaretur** sed q̃s dz eẽ effectus huius sñe Videt qđ iudex pt elige re an velit talem mancipare ppetuis carceri bus vel tradere potestati seculari iudicandus vel pmendũ Quod iudex pt talem mancipa re ppetuis carceribus facit qđ notat in c.ad abolendam e.ti.q̃. Alios ꝺ.audiencia p ter̃ qui all.ad hoc c.penul.e.ti.sed illud hz locuz in ꝺempnato ex primo lapsu Nam si secũ do lapsus sit ꝫ sic relapsus sine vlla audien cia tradendus est iudicio seculari puniẽdus vt pz dcõ q̃. Alios dũ tñ si sit clericus pre cedat degradacio vt pz ex̃ c.ti.c.penulti.q̃.dãps nati Et qđ relapso ñ est danda venia videt deciſum in l.iij C.de epali audiencia i fi. Et sic terminat e.ti.c.sup eo h.vi.vbi dicit Jo. imponderandũ esse qđ relapsis penitentibz se lũ ꝺedit sacrũ eukaristie ñ aũt extreme vn cionis qz sacrũ extreme vnctõis ñ ada ptã tur relapsis etiam penitentibz qz relapsi tra ditũ incendio Et idem credit de sepultura ꝫ sic ipse notat e.ti.c.statutũ ij.ad fi. Et vt di cit lapus abbas in dcõ c.sup eo intencio Jo an.est nec timis nec cotpus relapsi tradi de bet ecclãstice sepulture. Sed nũquid index vi dens aliquem relapsum in hereſim abiurare qz ꝓ dñs tradendũ iudicio seculari possit istã penam omutare vt scz talis mancipet ppetu is carceribus Dic qđ ñ post smam latam cõ tra talem qz facti qõ est in potestate iudicis sed pene impositio est in potestate legis seu iu ris ff.de ꝺ.sig.l.aliud q̃.i.ꝫ l.si qua pena Et melius ff.ad turpill.l.i q̃.i.ꝺ.nam vt papini anus Credo tũ qđ index ex causa multũ cõ nabili possit pene tali qui dicit relapsus quo ad smam vt scz nõ pnũcict eũ relapsum ꝫ sic salua sibi vita remaneat in ppetuis carceribz maxime si talis ꝓs sup hereſim ꝺempnati relapsus ñ sit clare pbatus sm eũ Nã in ta libz grauibus causis qualis est hereſ pbacio nes dñt esse luce clariozes .C.de pbacõibus l.sciant cũcti Alioquin si satis ostet eũ forte vere relapsum Credo qđ ñ dz iudex sibi pere qz talem vult lex iudicari relapsum. vt pz in e.accusatus c.ti.q̃.eũ vero in fi.li.vi. Ibi dũ dicit Volumus ꝫ relapsum iudicari Deus tñ posset dici in ficte relapso sm id qđ habet i e.c.q̃. Ille quoqz in fi.ibi dũ dicit merito de bet iudicari relapsus que verba vt videt nõ ita artant iudicem siant voluimus vt relap sum iudicari Nã verbuz dz ñ semp importat necessitatem sed qñqz ꝺecencia siue potesta tem ff.de officio p cõsulis l.obseruare q̃.fi. ff. de leg.l.si quis seruũ q̃.fi inter.C.an.ꝫ alia.

ãũ ap.l.ij. Et valẽt tãgo vsum esset q̃ quilibet ficte velapso siue mia tenereť iudicio se s aulari Dñ satis crederem qđ si talis velapsꝰ añ sniam otra eũ latam sit vere pnitens qđ iudex pt sibi pcere vt ꝓdixi Et ad hoc facit̃ notata p barth.ff.de hijs qui no.im fa. l. đ igit̃ ꝗ.pena ḡuidẽ dꝫ ad istud opponit̃ Cũct scating/hic vide qđ dixi supra c.c.i.ꝗ. Qđ si hmodi v. ofistata ãũ glo.sequenti Occupẽtur/hic dist.an tales ꝺempnati sint laici l tũc p ꝓncipes seculares ꝫ alios dños etiam ecclesiasticos a quibꝫ ꝫ sub quibꝫ hmodi bona tenent̃ occupabũt sꝫ p quẽlibet in iuriſ dcõe sua eꝛ c.c.vgentis ꝫ c.ti.c.ãũ stdm li.vi Et optie facit ad hoc c.de bonis vac̃.l.ij.et circa hoc vide q̃ plixe notat Jo.mi no.dcõ c. ãũ ſm v.tp ales li.vi. Si vero tales sunt clerici tũc in rebꝫ imobilibꝫ q̃ subsunt fisco eccle siastico vel seculari dic idẽ qđ dcm̃ est de rebꝰ laicorũ. De rebꝫ vero mobilibꝫ clericorũ dic qđ si sint bñficiati tũc credo qđ debẽt de iure applicari fisco ecclastico.i.epo cui regulariter bona mobilia clericorũ feũs pſonã vt legit̃ ꝫ no.eꝛ de vi.ꝫ jo.cle.c.vlti. Et ad hoc bñ facit in li.sent.de trenga ꝫ pace ꝫ eiꝰ violacõe ꝗ.si đs clericus vell.x. Ista notantur p henricũ de bovyco dcõ c.vgent.ꝺꝫ.aut q̃ris di.ij. Et pmissa intelligas da post sm̃az declaratoriã sup ofiscacẽ bonorũ hmodi latam p iudicez ecclesiasticũ Et sic intelligas qđ dixi supra e.c.i.ꝗ.qđ si hmodi v. obauẽt ꝫ sic stat c.ãũ ſm leges in fi.e.ti.li.vi. De rritẽcia iij.ps Superius sꝫ e.c.ꝗ.qui aut in fi. Talẽ vt sequit̃ Ecclesiã q̃ itel ligat determinatio ecclesie statim declarat in textu. Decretis xix.di.q̃i p totũ.ꝫ quo ꝺ ecretalis differat a decreto dixi supra de despõs impuberũ c.i.v.decreti Et nota qđ decretales summorũ pontificũ sunt eiusdẽ auctis sicut decreta q̃ sunt in corpe canonũ digesta xix di q̃si p totũ Parisiens̃ etiam canombz ꝺalio rũ xx.di.p totũ qñqz tñ decretalis ẽ localis ꝫ ñ trahit̃ alibi ad pñtiam xvi.q.i.hinc est. Sic etiam est si sit pſonalis vij.q.i.petisti. Generalis vero q̃ oibꝫ dirigit̃ dcs ligat xxv q.i.hoc ꝺsona Et qñqz impant vel phibent necitatem iportant xiiij.q.i.qđ papie Si ꝺo pmittũt vel ꝺsulũt libẽa hnt obſuandaz vt etiam ibi pz Cetꝫ/stz quorũcũq; archis epoꝝ Cant̃.q̃ aliquas ꝺstões punctales ediderũt Et sic ñ debes referre hoc qđ hic dicit nrisꝫ tm̃ dño Thome Arũdell.sed etiam pdecessoribꝫ ꝫ successoribꝫ quibuscũq; .ꝫ hoc pbat ꝗ c.xxi.in pncipio.vbi de hoc v.synodalibꝫ Orquicialibus/de quibꝫ velligit̃ et explat liber iste quem punctalem dixi ppter rea nũcupandũ Et certũ est qđ ꝺstõ edita p archiepm in pcilio punctali ligat dcs de pe

bnicta de sma exc̃e.romana ꝗ.potro ãũ glosa Jo.an.q̃ incipit canon li.vi.ꝫ Cuius loci/qđ si locus ille in q̃ pdicauit n hẽat ec clesiam pochialem qz est monasteriũ l locꝰ religiosus vel collegiũ alius de locus q̃ subẽ alicui ecclesie pochiali Michi videt qđ i hoc casu ista cstõ ñ pudet Potenit tñ iudex qui hanc penaz exequet̃ sic delinquenti locũ limitare siue ecclesiam ipam j ruinus limites siue territoriũ sic deliquid q̃ pt dicta pochialis eorũ qui in eadem ogregant ꝫ ñ alibi ad diuina siue aliꝰ aliam ãũ talis pme inũctio ꝫ q̃ ad locũ alias de iure cõi pendeat ex arbitrio ipsius iudicis ecclesiastici eꝛ c.c.ad abolendam ꝗ.pñti vñ illud qđ hic ñ est puisum relinquit̃ dispcicõi iuris cõis ꝫ casus omissus habet̃ p ñ expsso de Rescriptis c.suscepti li.vi. Et ibi pena statuta ñ pt cadere in delinquentem ouerti ꝺz in aliam ꝫ notat̃ de re.iuris c. nemo p Jo.in no.li.vi. Et est textus siue casus legis ff.de acuꝫ.l.hos accusare ꝗ.si. Ordinarii ipius loci/qđ si locus in q̃ sic ꝺonauit pdicauit vel asserunt sit exẽptus nũquid platus illius loci q̃ alias pest iuriſ dcõi in eadem pesset otra talem exq̃ hoc qđ hic statuit Puto qđ ñ qz cognitio hmodi ꝫ pmõ ipsius ptinet ad epos etiam in loco exempto vt dixi supra e.v.ordinarij Et epi in hoc casu hnt iuriſdcõez ordinariã in psonas exemptorũ ipsorũ ꝫ ipsorũ loca vt notat Jo stien.e.ti.c.ad abolendam ꝺꝫ.de legat.ꝫc. Nec obstat ſm eũ qđ textus ibi dicit a sede apostolica delegatis qz hoc dixit papa vt plus aret exemptis ſm eũ qui etiã dicit qđ epus hoc facit iure suo pprio Et nota.ad hoc nota ta p bern.de offi.ordi.c.irrefragabili ꝗ. cle rũ v.delegatus Et idem tenet paulus e.ti.i. v.capituli in clem̃. Sic etiam inquisitores hereticæ pauitatis sunt ordinarij vt notat archiꝺ.e.ti.c.ne aliqui in si li.vi. Sed hinc doct.ñ solũ q̃ ad inquisitorem sed etiam q̃ ad epm sꝫ qđ ñ sit ordinarius in cã hereꝫ otra exemptos sed delegatus videt abiurare tex tus in c.p hoc e.ti.li.vi. Idi dicit Jo.an.su per v.delegata qđ epus est delegatus a iure ꝫ ꝙ eius iuriſdcõ sit delegata ñ ordinaria pa ise dicit vim̃ ꝗ.re tertiũ Et eidem dcõ ꝺonanda re videt ibi Jnno.sub dubio Tñ qui dicunt qđ spale est qđ talis iuriſdcõ ñ expiret per mortem Jo.an.in no.dcõ c.ad abolendaz di cit qđ illa opio est verior q̃ vult qđ talis iu riſdcõ sit delegata nec est spale qđ ñ expiret morte qz tales ñ sunt delegati papæ sed sedis apostolicæ que ñ moritꝫ de rescriptis c.ḡlose li.vi. Jtez ista iuriſdcõ ñ delegat̃ psonis epo rũ sed dignitati que ñ moritꝫ de offi.delegati. qm̃ abbas Nec obstat ſm eũ si dicat ꝙ iuriſdcõ qua gauit epus võe exemptõis vere at ad eũ p talem delegacõez Et idem erit ordi narius siue epus qz illud hꝫ loco q̃ iuriſdcõ

V

est restituta nō aūt qñ est delegata vt in casu dicti c. ad abolendā in si. Sed p ꝓma opinionē facit decñ c.i.de officio ordinarij vbi pz in crimine hereś epi sunt ordinarij p totā suā diocesim Et delegato talis generalis equipa let ordinarie iurisdictioni. vt notat paulus in dō c.i.v. capituli in clem. Et sic sentire videt Jo. Faldrini in dō c. ad abolendā. cū nincitur que oiūcte ptinent ad epos non aūt ad ipsos exēptos Et sic ex hac tā apparet qđ epus sit diendus ordinarius i hoc casu. Revocabit vocat. que dixi ō.e.c.i.h.i. p purgauerit vſ. Item si talis Revocare naqz dz quilibet id qđ male fecit ex vt lite pn. c.i. in glo. ij. Et qñ quis pt revocare factū ppri um glo. de elect. c. nosti. Et ita vſ. Per ecclesiā vt sz otinet in decretis decretalibus & ostōibz puincialibz. Alterius qz vltra pñam hic limitatā. Qualitatē xxiiij q.i. nō afferamus. Videbitur expedire Quid iportet hec clausula vi. ō. de vita. & ho. cle. c. exterior hit9 ppe si. v. videbit expedire

Dllus quoqz de articulis determinatis per ecclesiā prout in decretis decretalibus & cōstōnibz prouincialibz siue locorū synodalibz cōtinetur nisi ad habēdū verū itellectū eorūdē publice aut occulte disputare psuāt aut auctoritatē eorūdē decretorū decretaliū aut cōstōnū prouincialiū ptātē ve condētis eadē in dubiū revocet siue cōtra determinationē eorūdē doceat & psertim circa adoratiōnē crucis glorioſe ymaginū scōrū veneracōnes seu peregrinacōes ad loca vel reliquias eorūdē aut cōtra iuramēta in vtroqz foro ecclesiastico vel tēporali in casibz cōsuetis & more solito pstāda sed ab oibz deinceps doceatur cōiter atqz predicetur crucē & ymaginē crucifixi cete rasqz ymagines scōrū & ipsorū memoriā & honorē quos figurāt & in ipsorū loca & reliquias prosternēdo genuflectōibz inclinationibz thurificacōibz deosculacōnibz oblacōibz lumināriū accēsionibz & perigrinacōibz nec nō a-

liis quibuscūqz modis & formis quibz nris & pdecessorū nrōrū tēporibz fieri cōsueuit venerari debere atqz iuramēta tactis sacrosanctis dei euāgeliis & superipis in casibz a iure permissis & exp̄ssis in vtroqz foro vsitatis ab oibz quorū interē legittiē fore pstāda Cōtrariū aūt asserens doces pdicās aut pertinaciter imnuens nisi resipiscat sub mō & forma alias per nos statutis abiuret. vt ibi cauetur peās hereſis & relapsi in euētū incurrat & pro tali ad omnem iuris effectū sententialiter declaretur

Dllus quoqz hec ostō. est eius dē auius & pdecs Et hz duo decā. in pmo ponit statutū In ij. ibi. cōtrariū videt dē pna in fligēda otrafacientibz. articulis ñ. adiect fidei sz vt seqtur determinatis p ecclesiā ac si diceret qđ ñ solū hereś incurrit ex hoc qđ aliqs impugnat articulos fidei sz etiā si impugnet ea q̄ sunt determinata p ecclesiā licz ñ negarent articulos fidei. & dī. qđ legit e.ti.c. ad abolendā in pncio. & e. ad nām in clem. per ecclesiā. i. p platos ecclesie synodalibz. i. ostōnibz q̄ fiūt in synodis epōrū de qbz notat ex de ma. & obe. c.ij. aū glo. i. vñ si ostō synodal liget subditos statuētis. ita qđ ñ liceat otra uenire determinatis in synodo epali. Multo fortius hoc erit dicēdū q̄ ad determīata sz determinata in synodo puncti ali ar. eorū q̄ legit xviij di. qi p totū. Ille excipit ab eo qđ pas dixit ear ūdē. s. decretorū decretaliū & ostōnum. disputare. si ñ liceat disputare de hijs q̄ p ecclesiā statuta sunt q̄ ad mores hoim vt hic multo magis ñ licebit disputare de articul fidei vel sacmētis ecclesie vt dixi ō. de mgrīs c. ꝓterea v. dispntādo & glo. seqn. auctoritatē. i. vi siue decisione cultūnū. siue puncti liū. cūdētis. siue sit pena vniuersal siue archiepus in sua diocesi. Ī dubiū sz vtrū sic possz statuere nec ne. Docteahe sic includit p dictacōez. adoratiōez. i. cultū siue veneracōz crucis glorialē & qđ adoracōe vide q̄ dixi ō. de eccles ns edificādis c. vt pochiani v. ymagines. peregrinacōes. q̄ ñ sunt odēpnā de qt a sctis pribz sunt approbate xxx. di. si qđ p superbiā. reliquias de harū veneracōe vide q̄ dixi v. de ete. edi. c. vt pochiani v. ymagines i si. calibz cūlnetis. sz p rea fide huāda de ose. di. iij. ego veregari9. ite p obedīa ꝓstāda v iuriur. ego epus Ite p exp̄ſ fcis i

lite ij.q.i. Jn pmis ārā mediū Item p ūt
ēpnitate verū ecclesie viij.q.iij.artaldus
Item p defectu testiū xxij.q.i.c.pt nouerit.
Item pro asseruanda mnotēcia ij. q.v. si
quis pſoiter Item pro ālūpnia vitanda ij
q.i.in pmis ¶ Quatuor etiam casus recī
tant in qbz licitū est iurare viz p pace ineun
da solēnitate cōiūcta p testimonio ferendo.
Item ob defectū testiū xxij.q.i.oē. De hac
materia solent notari versus Pax ē fama fi
des reuerencia caucio dampni Defectus vera
poscunt iurādo caueri ē notat de elect.c.signi
ficasti v.p fide p host. Alij casus notant p ar
chid.in dō c.oē.quos ibi videas. Et circa
hoc vide notata p viol.in clem.i.de iureiur.v
ēndit Processibz de quibz hēs de ose.di.
iij. Jeiuna v.vocand.p archid. Et potes in:
telligere de pæssionibz ad crucem in naui ec
clesie vt solet fieri certis tēpibus. Genu
flectionibz que tñ ad horas fieri nō dēnt
a festo pasche vsqz ad festū pentecostes in
clusiue in signū resurrectōis dīcē lxxvj.di.c.
nō aūt ē di.xxx.c.siquis pſbiter Item nec
aliquo die dīcō de ose.di.iij.c.qm sunt De
cans tñ est in diebz ieiuniorū xxvi.q.vij.sa
cerdos Et q dicit genuflectionibz pt refers
ri ad hoc qd dixit de ymagine crucifixi ē yma
ginibus aliorū sanctorū ē etiam ad reliquias
sanctorū ē cētā eis fiant genuflectōes
Inclinationibz. inclinacio ēm capitis
sigt deuocionem mentis siue cordis vt habe
tur ē legit in c.decet in immu.ecc.li.vi.ibi ca
pitis inclinacōe ēc. Thurificationib
.i.incensacōibz vel sacrificacōibz sm Januen
Sacrificiū ēm dicit oē qd in altari crematur.
sm pſid. Et sic incensum siue thus crematū
in altari pt dici sacrificiū Et tale sacrificium
ad huc remanet in nouo testamento sicut et
obseruabat in veteri testamento licet alia sacri
ficia veteris testamenti cessauerint Et est vō
qz thurificacio sigt qd semp faciendū est scz
ordinem ē mentis ad deū deuocionem Ita q
ipsa tālis obseruācia mozalis ē Jn thurificōe
nāqz honorat deū sic honorat i magnitudine ē
pulcritudine tēpli materialis Sigt ei magni
tudo templi materialis ymaginē templi spū
alis quod est regnū celeste vel alia iusti q ma
ior est toto mūdo nō mollis corpis distēcō
ne sed virtute ē pfāte vt dicit Aug⁹ Et ta
le sacrificium potest dici spēs latrie q est ali
tus soli deo debitus Patria namqz sistit in
quinqz scz ordōe adoracōe iuracōne sacrificacī
one ē laudatione vt notat phylippus de pe
gamo sup cathone pte psalm prepto pmo vñ
de eodem thure sine incenso q thurificat alta
re nō dēbent thurificari clerici vel etiam alij
laici sed de alio incenso nō bñdicto Et sic sen
tire videt magister in historijs Exodi.xxx.
c.ad fi. Et hinc est qd qdaz ordinalia hñt vt
in bñdictione ambonū incensato altari non

thurificent sponsus ē sponsa de eodem thure
sed de alio. Regularibz que sunt re
ligionis vñ dicit Osculetur me ab osculo pacis
Basia vero sunt amoris Suauia vero luxu
rie ē libidinis. vñ versus Basia pingibz sz
oscula dant amicis Suauia lasciuis miscēt
grata puellis. Item oscula damus filijs pa
rem amicis basia vxoribz suauia sōrtis Itē
oscula sunt caritatis basia blandicie suauia
voluptatis sm Januen. Oblationibus
quas si fiant reliquijs vel in honorem scōrū
otemnens anathema sit xxx.di. Si quis p
superbiam Luminarijs ecclēsiarum
ad tenebrarū effugacōem sed ad ondendū qō
ipsi sancti celesti lumine cto sunt illuminati.
mi quibz viuentibus in hac vita effulsit lūm
sideri gracie ē doctrine Peregrinanti
bus que nō sunt otemnende vt dixi supra
e.d.pegrinacōes Cōsueuit Consuetudo
nāqz ecclesiastica diligenter est obseruanda ci
ius trāgressor puniendus est vt trāgressor
legis xi.di. Jn hijs rebus āi sua glosa Ad
iuramēta dē. Tactis sacrosanctis
hic vide quod dixi supra de iureiur.c.pſbiteri
v.ē inspectis Super ipsis huius mate
rie declaracionem vide in loco ad quē remissi ā
glo.xxi. Fore pītanda nam in talibz re
cusans iurare censeri dz hereticus xxij.q.i.ñ
est vbi de hoc p Jo ex e.ti.c. exōicamus ē.
vlti. Error cūm illorū qui dicit quod nulla
veritas est firmanda iuramento potuit occa
sionem hēre ex illo dicto euangelij Mathei
v. Ego aūt dico vobis non iurare oio Item
Jacobi v.añ oia fratres mei nolite iurare
Item Aug⁹ in quodam smone dicit falsa
iuracō vitiosa est va iuracio periculosa ē nulla
iuracio secura est Dec otrariū ondit scz qd
licitū est iurare gen.xx.ij.dicit p memetipm
iurauī dixit dns Si quis ēc. Jurauit ēm p
seipm qui nō habuit maiorē p quem iuraret
Jō si deus qui est summe pfectus iurauit
sequit qd nō est otra statuta pfectōis iura
re Snffragat ēm hoi pfecto qd sit sicut magis
ter eius Magister ēm noster deus est Ma
thei.xxiij.vnus est magister noster. Et
Jo.xiij.vos vocatis me magister ē dne ēc
Et angelus iurauit p viuentem in secula.
Apoc.x. Item aplus iurauit ad Ro.i. Tes
tis est michi deus Cū igit iurent deus an
gelus ē hō sanctus miti est quō nō vult he
retic⁹ iurare qsi deo angelis ē sanctis san
ctior esse velit Sed videt pus assimilandus
dyabolo Dyabolū ēm nō ineū me legisse iu
rasse ad cfirmacōez veritatis Argumēta do
quibz vsūt hereticī ad cfirmacōem erroris
sui valde debilia sunt Si ēm ex hoc qd dī Ja
cobi v. Frēs mei nolite iurare esset precep
mortale iurare, sequit qd āi dns dicit Math
xxiij. Nolite prēm vō vocare sup terrā esset
mortale pcm vocare aliqē prēm super terrā

Adem.

HAualiter quia ea que de nouo & insolite emergunt nouo & maturo indigent auxilio Et vbi maius periculum est. ibi caucius est prouidendum & forcius resistendum. Nec iniuste minus nobile discrete absciditur Vt quod nobilius esse perfectius nutriatur. Considerantes igitur & dolēter reserentes quomodo alma vniuersitas Orome que sicut vitis habundans palmites fructuosos. ad honorem dei multiplicemq; profectum & protectionem ecclesie sue diffudere cōsueuit ia partiūsa in labruscas vuas acerbas gignit quibus indiscrete commestis a patribz in lege videlicet dei reputantibus se peritos dentes obstupescunt filiorum nostraqz prouincia variis & infructuosis doctrinis inficitur ac noxio & dampnabili lollardie nomine maculatur in ipsius vniuersitatis scandalum non modicum ad partes exteras & remotas existencium & proficiencium in eadem per maximum tedium nec non ecclesie anglicane que per virtuosam doctrinam eius seam tamquam muro inexpugnabili defendi solebat iacissis & diuisis lapidibus nisi celerius occurratur secundnm verisimile dampnum irrecuperabile. Ad supplicacionem igitur procuratorum tocius cleri nostre Cantuarien. prouincie consensuq; & assensu omnium confratrum & suffraganeorum nostrorū & aliorum prelatorum in hac cleri conuocacōne presencū

N ij

V

Item si iō in nullo casu iurandū est qz dns dicit Math.v. Dico vobis nō iurare oio igitur cū aliquis dicit alicui colligenti petroclium vt nō oio colligat illā herbam sine illud petroclium sequere qd cū phiberet vt nichil inde colligeret qd manifeste flm est sm cōem modū loquendi & sm logicos Aliū nāqz sensum facit negatio pposita signo vniuersali. ali qn postposita Prepposita em equipollere facit pticulari negatiue Postposita do suo otrario sz vniuersali negatiuo Dn differt dicere nō ois hō aurit & ois hō nō aurit Christ9 aūt nō dixit oio nō iurabis sed dixit nō iurabis oio Dn nō phibuit oem iuracōem sz phibuit ne iurarek oio. i. sine cā ne viz exq̄ qz leui causa veniak ad facultatem iurādi & ex facilitate ad cōsuetudinem & ex cōsuetudine ad periū Nec obstat id Jacobi v. vbi dicit. non lite iurare oio Nam in hoc remouet indiscretam iuracōem vel p q̄libet cā nō sit iurādū qz nō p leui cā ij. q. v. Si quis pūbiter vel die aliter qd nō phibet simpliciter iuramentū sz volūtatem libidinosam iurādi. Et ideo dixit vulgaritre nolite qz ad iurandum nō dz quē quam de honestate spōtanea volūtas inducere xxij. q. ij. c. nō est & c. si petīm vn dicit nolite id est ne velitis vel non placeat vobis. Qd aūt subdit oio exponūt quidā. i. obiqz. vel dic oio. i. tamq̄ p se esse bonum iurare. vel oio. i. sine causa vel ex leui causa siue indiscrete. in oibus & p oia Hanc materiam tetigi in lectura decretorū xxij. q. i. in pncipio Ad dictū Augustini rndetur qd fiat transire mare est piaculosum & nō transire seaurū & tamē qnqz necessariū ē iurare licet iurare n sit seaurū. Contrariū Secūda ps Inuenta Ex hoc appet qd nō solū verbo sed signo vel nutu pt qnis delinquere Et hoc verū quo ad ostentationem mentis sue siue intencōis ad intra Nam siue bene agendo siue male pt quis nutū volūtatem suam exprmere Facit ad hoc ff. de leg. iij. l. nutu Et dicit aliquis nutu aliquid ondere qn ad interrogata osentit vel facit aliqua signa p que volūtas eius ondit sue pcendit vt l. huo inuito §. si pupillo ff. ad trebell sm Ja. de are. Et pdicta intelligo vera nō solū de eo qui nō pt loqui magis tamē eligit volūtatem suaz ondere signis q̄ verbis Et qd sit talis q̄ nō pdidit intellectū Alias si pdidisset intellectū nō teneret ar. l. Jube sm9 . C. de testamentis Per nos statutis s. e. c. pri§. qui aūt Penas hereticis premissa sūa sine pnūciacōe otra tales p q̄ declarent hereticti In eventū sz si post abiurācōem iterū lapsus fuerit in errores pristinos Pro tali sz heretico & relapso In rigis effectū vt scilicet puniatur pnis hereticorū & pnis relapsorum.

& procuratorū abscēciū ne purga
to riuulo maneat fōs infectus &
aquam ab eo current̄ non sint
esse clarā Volentes honori & vti
litati scē matris ecclesie & vniuer
sitatis p̄dcē salubriter prouide
re. ¶ Statuimus & ordinamus
quod qui ibet gardianus & p̄po
situs seu custos collegij aut p̄n
cipalis aule vel introitus cuius-
cūqz vniuersitatis semel singulis
mensibz ad minus diligenter in
collegio aula vel introitu hm̄odi
cui p̄est an aliquis scolaris siue in
habitās in collegio siue in aula si
ue introitu hm̄odi aliq̄ conclusi
onē siue proposicōez aut opinio
nē in fide catholica aut boms
moribz male sonantē aut contra
determinacionē ecclesie p̄ter ne-
cessariā doctrinā sue facultatis as
sequit tenuerit defensauerit seu a
liquo mō proposuerit. ¶ Et si su-
per hoc aliquē suspectū aut de-
famatū reperiat ipm moueat ef
fectualiter vt desistat. et postea
cōtra ad momcōez hm̄odi itera
to eadē vel similia reassumat pre
ter penas alias per nos statutas
maioris excōicacōis sm̄az incur
rat ipso fcō Et nichilominus si
scolaris fuerit qui sic reassūpse-
rit quicquid ex tūc in eadē vni-
uersitate fecerit non stet sibi pro
forma. ¶ Et si doctor magister
aut bacularis fuerit eo ipo ab oi
actu scolastico sit suspensus & in
vtroqz casu ius quod hz in eodez
collegio aule vel introitu amit-
tat ipso fcō & per ipsos gardia-
nos custodes siue p̄positos p̄n
cipales siue alios ad quos hoc
spectat realiter expellatur & sta-
tim vnus legittime substituatur
catholicus loco suo. ¶ Et si ipsi
gardiani prepositi siue custodes
collegiorū aut p̄incipales aula-
rū siue introituū in quibz degūt
hm̄odi persone suspecte detecte
aut diffamata negligentes fuerit
circa inquisiciones & execucōes
predictorū per x. dies cōtinuos
a noticie tempore vere vel pre-
sumpte publicacionis p̄sencium
eo ipso sm̄am maioris excōica-
cionis incurrant Et nichilomi
nus omni iure quod in ipsis col
legijs aulis siue introitibus se ha
bere pretendunt ipso facto sunt
priuati & ipsa collegia aule vel in
troitus effectualiter vacent Et
facta super hoc legittima decla-
racione per ipsos quorum inter
est noui substituantur gardiani
custodes prepositi seu p̄incipa
les prout secundum antiquum
morem vniuersitatis predicte va
cantibus collegijs aulis siue in
troitibus fieri consueuit Quod
si ipsi custodes prepositi siue gar
diani siue p̄incipales predicti
de & super huiusmodi conclusio
nibus aut propositionibus diffa
mati suspecti vel fuerint aut de
tecti seu defensores protectores
aut fautores eorūdez si per nos
vel auctoritate nostra vel per lo
cū ordinariuz vel auctoritate sua
moniti non desistant ex tūc om
ni priuilegio ecclesiastico vniuer
sitatis predicte & iure quod sibi
competebat in huiusmodi colle-
gio aula siue introitu preter ali-
as penas de quibus supra dic-
tum est ipso iure priuentur Et
sententiam insuper maioris ex-
communicacionis predictam in
currāt. ¶ Quod si quis in ali-
quo casu presentis constitucio-
nis vltimo alio ve superius exp̄s
sato quocūqz statuta nostra hu-
iusmodi in aliqua sui parte etiā si

V

pena alia ibidē expſſe limitetur temere ⁊ pertinaciter violare p̄ſumpſerit eo ipſo ad quodcūqz b̄ñficiū eccleſiaſticū in nrā C̄atuarien. pronincia optimēdum per triennū ex tunc abſqz ſpe veme reddatur mhabilis ⁊ indignus . oio nichilominus inxta ſua demerita ⁊ qualitatē excēſſus ſcd̄m ſui ſuperioris diſcrecionem canonice puniatur .

FInaliter Hec eſt oſtō eiuſd̄ actus ⁊ p̄decēs ⁊ hz dictam In p̄mo ponit excōdiū fundatur triplici motiuo In ij. ibi C̄ūſ ſi derāten/ recitat cām p̄ncipalem edēdi iſtaz oſtōem. i iij. ibi ad ſuppliciū/ recitat ſup hoc reſiſtōz cleri in iij. volētes/ dicit ad ſtatutū p qd̄ mandat ārtam inquiſiciōez fieri In v. ibi Et ſi aliquē/ adiūt pnā hys q̄ inuenti ſunt culpabiles poſt monicōez eis factam In vi. ibi Et ſi ipſi/ adiūt pnā ne gligentes facere inquiſiciōem p̄dictam. in vij. ibi Quod ſi ipſi/ aggūat pnā otra violantes has oſtōes q̄ ſunt in hoc titulo. In viij ibi Quod ſiquis/ aggūat pnā otra violātes has oſtōes q̄ ſunt in alio ti. In ix. ibi. Ad hec/ cuidet de mō p̄cedendi otra hereticos In x. ibi. Habita quoqz/ mandat cō tra victos legitīe ſmaz ferri ⁊ ipſos canonice puniri Indiget auxilio/ iure canonico c. ætrū ⁊ ibi p̄ d. glo. ij. ff. de iur. acc. l. de etate. ḡ. ex cā ff. de ventre inſpic. l. in p̄nci. Et vbi ij. inuencio puidēdū ōc. de elect. c. vbi plaūlū li. vi. ff. de Carbo. edō l. i. ḡ. Et ſi ḡs xlij. di. quieſcam. Ner iuſte/ iij. inuēcio abſtimdit lxxxij. di. Item qz in ſi. C̄ūſ derāten ij. ps. Dolēter/ ſile hēs de cele miſ. c. dolentes Alma/ ſile vrbū hēs de ſma exī. c. alma li. vi. Et dic alma. i. ſcā pulē nutriens ſeu excelſa Et nota de reli. ⁊ vēn. ſcō tū c. rmco li. vi. d. alma p̄ archi. li. vi. vitis habūdās/ viti ꝺpant virtuoſitates ſtudēcium ab ea p̄cētis tāq̄ humorū nutritiui effuſionē In ij. qz vitis vt ait pſiō. dto firmatur in radice ſic vniuerſitas dto firmatur i hijs q̄ ſunt catholice fidei Tercio qz ſicut vitis q̄ flexibilis ē arbores vicinas q̄ſi ḡbus dā brachijs amplectit atqz ſtringit Sic vniuerſitas dz oēm ſciām ⁊ ſanctitatē doctrine ſibi p caritatē copulare Quarto qz ſicut vitis in ſuis palmitibz nūq̄ deſinit fructificari. ſic ⁊ vniuerſitas ſtudēciū n̄ deſinit in ſuis palmitibz. i. magiſtris ⁊ doctoribz bone doctrine et bone opacōis fructus emittere palmites/ i doctores ⁊ magiſtros ḡrū verba doctrine ſapiē plene rēdūt in ſcolarib; tāq̄ yſtere in

ſapientibz folia p̄mio emiſſa de vite In yſtē tibz dō ad gdū ſcolaſticū p̄fectus ſed in p nementibz q̄les ſunt magiſtri ⁊ doctores oī tere hūt fructus ⁊ hoc eſt qd̄ ſequit fructuoſos ēē. Partū i. ñ totaliter ſed in pte Labruſcas i. vitē ſilueſtrem ſic dictā qz a labris ⁊ extremitatibz terre naſcit. i. iux vias ⁊ ſemitas Vuas acerbas/ q̄ ⁊ vocant labruſce pſa. v ⁊ ſic labruſca poſt tā p arbore q̄ p fructu Et p vuas acerbas hic mtelligit puerſa ⁊ erronea doctrina ſiue miqtas l fructus mali oris ſm Haymonē in loco p̄all. Quibz/ ſcz vuis acerbis Indiſcrete/ i. ñ diſternendo doctrinā bonā a mala ſanam ab inſana ſapidā ab inſapida maturā ab inmatura acerbā a dulci. Cameltis/ i. incorpatis vel alias in ſtomachū mentis aſſūptis Iu lege dei/ q̄ natura oſtat di. i. oēs leges et oē qd̄ fas eſt legis diuine noie oſtinet e. di. c. ex ḋbis Iex etiā eccleſiaſtica ḋr lex diuina vt clare notat archi. de p̄ſtipē. c. vltī. ḋ. hūane li vi. Et v. dēt textus de puil. c. cū de diuerſi li. vi. Jo. tñ an. ibi ḋr q̄ lex diuina dicit ſolū illa q̄ oſtinet in ſac pagina Et huic dō doctor. vil. in pyrio clem. ḋ. ſanctio vbi ḋr qd̄ lex diuina eſt duplex ſcz vetus ⁊ nouū teſtm vt notat in p̄ncipio decretorū ⁊ viij. di. moyſes Ieiuntātibz/ q̄les ſunt hij q̄ imitant prudentie ſue otra id qd̄ legit ⁊ notat ḋ oſtō mbz c. ne imitaris Dētes/ Jeremie xxxi. ḋr p̄res comederūt vuā acerbā ⁊ dentes filio tū obſtupeſcūt Per vuā em acerbā intelligit ſcriptura male intellecta q̄ ipſorū ſic male intelligentiū dētes. i. ſenſus interiores fāt obſtupeſcere Hic qd̄ ñ ſapiūt neqz ſentire p̄nt ſuauitatem de q̄ dicit. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dñs Vel vua acerba eſt fructus collectus añ tp̄us vt ait grēg. in li. xi. moralium vñ qui ſe intromittit de expō ſacre ſcripture añq̄ ipſaz maturē intelligat vuam acerbā comedit ⁊ ſolū in ſemetipſo ſed etiā in alijs audientibz quibz tale tibū miſtrat dentes obſtupeſcere facit Mā dū erronea doctrina animus paſcit panē iuſticie edere n̄ valet q̄m ligati dētes. i. ſenſus ⁊ erronea habituadine iuſticiam q̄ intus ſapit edere nequaquaz p̄nt. Filiorū/ i. ipſorū ſic indiſcrete comedētiū ⁊ ſcripturā ſibi incorpancū p erroneum intellectū q̄ ſunt filij vniuerſitatis de q̄ hic loquit Vel dic filiorū. i. auditorū eorū viz qui talē doctrinā audiendo recipiūt q̄ reſpectū docētiū dicī p̄nt filij Iollardie/ ſic dicte a loleo qz ſicut lolliū infīcit ſegetes ſic lollardi multotiens infitiūt fideles ſimplices inter q̄s cōuerſant. Erteras/ i. exīneas vel ad ex ſitas. Hematas/ hoc ḋr p̄ter regnū bohemie quod hoc vicio lollardie infectum fuit a longo tempore Ad cuius reformacionem Reuerendiſſimus pater Dominus Henricus . Tituli ſancti Euſebij p̄ſbiter Cardinalis

vyntoñ. hoc anno dñi M. CCCC. xxix. die mensis Junij cū exercitu copioso gentium armorū exiuit anglia dirigens cruciatū sibi omissam versus regnū illud. In eadē scz vniuersitate Diuisis lapidibz. i. xij. artū aliis fidei apoc. xxi. vbi pz qđ fundamēta muroꝝ celestis ierusalē. fuerūt ex xij. lapidibz pphoꝝ vel p lapides intelliguūt solite doctrine q̄ p hereses diuidūt q̄ dissoluūt lapides nā dz signt dogmata veritatis. vt in leuitico c. xxiiij. ibi p̄cepit alios lapides sumi p hijs q̄ ablati fuerūt de domo lepsa lapides em in quibz lepra est doctores sunt heresum Vel p lapides intelligūt testimonia scripture q̄ p hereticoꝝ diuersam expōem q puersam q intellectū puersum a lapidibz solidis vere doctrine dinidūt Mn salomon q̄ edificaret domū suaz sumpndijs alienis q̄i qui colligit lapides in hyeme ecclāstici xxi. Hereticus em mittit alienos ipendijs. i. exneis interpretacōibz edificare domū aie applicando sacrā scripturā modo exneo ad errorem suū confirmandū Sed vinc dicta vlcōis iuste dissoluet duricia nephande actōis que assilat hyemi q̄ n̄ sunt aliq̄d crescere Ad suppletiones iij. ps Et suffraganeorū hic pomit q exposituе prout idest Et sic alias pomit ff. de pcis l. si intra. di. ij. plebiscita vbi de hoc p archid. Aliorū platorū scz abbatū decanorū q archidiaconorū Ductū nō dicit viatorū qz ad pmiale cōsiliū n̄ alij vocandi de necessitate nisi epi xviij. di. qm̄ quidā q c. epūs q c. placuit q c. si epūs Si tn alij veniant admittendi sunt ymmo vocandi sunt qñ de eorū factis agitur vel qz eorū cōsiliū est necessariū ex de hijs q̄ a pla. siue cōsensu capituli c. si. lxiij. di. debēt hbz Ablencium scz platoꝝ Riuulo. i. pmincia sine ciū pte vel dic riuulo. i. magistris siue doctoribus ab vniuersitate exeūtibz vel riuus sigt p̄dicacōez vbi dei ysa. xxx. erūt super oēm collem eleuatū riui currentiū aquarū Fons. i. vniuersitas a q̄ prædit doctrina sine sana siue n̄ sana sicut aq̄ prædit a fonte in riuulū Infectus p hereses q errores. Aquā. i. doctrinā siue sciam p̄dicacōis Infectum illud aqua p̄ua ex ore viri q turris redundans fons sapiē. puer. xviij. Valētes iiij. ps Matris ecclesie n̄ solū anglicane scz vniuersalis que mater iō dr qz sicut mr cōis palis nos generat sic q ecclesia tāq̄ mr spūlis nos regenerat p baptismū facit̄ nota ta p Carb. de puil. c. ū de diuerb. li. vi.

Gardianus istud vocabulū q ea que secūdum intelligi debēt sm vulgare vniuersitatis p̄dicte in qua horū q̄ p̄sunt scolaribz alicq̄ vocant gardiani aliqui p̄positi aliqui custodes maxime in locis collegiatis Principatus Istud vocabulū pomit p eo qui p̄est loco in q̄ n̄ est collegiū vt sequit Singulis mēsibus n̄ limitat vsq ad qđ tpus sed sic. dr in

telligi qđ p̄dicto Dō die vt legit notat ex de cōsuetō. ex leris (Ad minus istud vocabulū pomit p eo qđ pluries hoc facere pt si velit Inquirat null a fama p̄cente qz nō agit spaliter vt p crimine pna ordinaria ponat. sed vt rōem reddat subditus de talento sibi omisso ad q quilibet tenet Item qz talis inquisitio sit p̄napaliter ad correctōez morum q̄ facere dnt hij quibz hoc omittit aucte huius cōsuetudinis vt cōstituentis p̄uncta purget malis hoibz ff. de offi. p̄si. l. ogrnit Et ad hoc facit̄ p doct. in c. graue ex de p̄ben. q ibi p putrū de aneto. dñ. queri dr hic Et circa hanc materiā vide que dixi s. de cōsuetudinibz c. exteriore habitus d. inquirat ppe finē. Scolaris ratius appellacōe n̄ cōprehendit doctore nec eo tra vt notat Jo. an. in pario de rescriptis Et nota qđ vi. sunt necessaria scolari vt pficiat i litterā sciā Primū est constancia stabilitud. nā constancia parit sed inconstancia p̄ua dissoluit. Cōstancia etiā colligit sed inconstancia colligata dispgit Secdm est qđ suā applexionem diligenter cōsideret qz aliter dr laborare melancolicus aliter colericus Tertiū est q magistrū diligat q reuereat q credat hijs q docent ab eo Quartū est qđ cū magistro cohabitet Quintū est honestū socioꝝ atq fideliū adminendo Sextū est sumptuū atq expensarum sufficiens pensio Hec boetius in li. de disciplina scolariū in p̄ncipio q etiā tradit duo a quibz bonus scolaris abstinere dr Primū est vt abstineat a mulierū cōsortio Secdm est vt abstineat a cōsortio detractancium q bilinguiū. Inhabitās etiam si n̄ sit scolaris q sic pt cōprehendere magistros q doctores Necessariā doctrinā Cōcor. d. de magistris c. fi. Et si aliquē v. ps q dic aliquem scz scolarem vel inhabitantem Super hoc scz qđ asseruerit tenuerit defensauerit vel pposuerit vt s dictū est. Sulpectū scple probabiliter Nam suspicioni temerarie nō esset adhibenda vt notat vi. q. i. oues p Jo. q arch. l. diferrū in glo. de p̄sumpt. c. quanto p terñ. q ij q. i. semp p Jo. Moueat etiā si semel fiat talis monicio sufficit sm ea que notant per Jo. an. de de. c. i. in clemen. glosa que incipit concordat. Et si dñs. Iterato idest alia vice. Eadem scilicet p̄r ipsum asserta tenta defensata vel pposita Conformitis scilicet sonancia contra fidem vel bonos mores Alias statutas supra de magistris c. fi. q supra hoc eodem ti. c. Item quia q supra c. proximo Recessumpserit Conclusionem scilicet proposiciones vel opiniones male sonantem in fide vel bonis moribus q Extunc scilicet post monicionem sibi factam Et si doctor dñs. Baculari rius ex hac lra videt qđ baccalarius non appellando intendit appellacōe scolaris Sed ista hoc facit de symonia s. fi. vbi appellacōe monachoꝝ

V

ōtinēt abbas ꝑ q̄ decretis dicāt vinc qđ app
pellacōe stolariū ōtinent etiam doct. Et sen
sit ad hoc de paūt. c. qz in cāis Et hoc dicāt ra
tiū de materia differentiꝫ ꝓmustua doctoribz
ꝫ stolaribz Sic ꝫ familia ꝓhendit dñm ff.
de ỽ. sig. l. familie ꝫ populus senatoris Inst
de iure naturali ℊ plebiscitū Sed in ōtrariū
facit de ꝛæſ. p̄bē. c. post electōez vbi appellacī
one capituli ñ ꝓhendit decanus Sed ad hoc
rñdet ꝑm Egidiū qđ est allegatio. qz aliqñ
soli capitulo ꝫ ꝓprehenditur decanus de p̄bē.
c. qz in cōctis ℊ. i. li. vi. de elect. cū nobis olim
de elect. c. massana. Et hoc intelligit Jo. an.
vera in materia fauorabili. Sed in materia
odiosa vt hic ꝫ in restrictis ad lites ꝫ in pri
uil. appellacōe stolariū ñ ꝓhendūt doct. de
restrictis c. sedes de iure iur. c. odia li. vi. de
loca c. i. Nec ob. c. si. de symonia q̄ p abbatiā
ñ desimit esse monachus sed ꝑ doctoratū desi
mit ꝺs esse stolaris Fatet tñ Jo. an. qđ ap
pellacōe stolariū p̄terq̄ in materia stricta et
odiosa i q̄ mixta ñ ꝫ ꝓhendūt sub simplici ar
gumento eorū que notant l. ij. in ꝓncipio ff
de ỽ. obli. ꝫ ni l. si ita ff. ꝺeli. ꝫ postu. Jo. in
coll. in phcio decre. dicāt qđ baculariꝰ ꝫ inæp
tores ꝓhendūt noie stolariū Et hoc puto
uerū respū doctorū et large intelligendo sto
larem Secus tñ stricte intelligendo de ñ gdu
ato sed pficiente ad gdū in hoc loco ꝛel iō his
sepat stolares a baculariꝰ qz aliam penam
infert stolaribz aliā baculariꝰ Et iō ob di
uersitatem pene ponit eos vt diuersos Ac
tu scolastico q̄ sonat magis ad instructi
one aliorū ꝑ modū docendi q̄ ꝑ receptōez in
structōis ꝑ modū audiendi Utrūq; casu
sz sue sit scolaris simplex siue doctor. aut
baculariꝰ Alios qui forsan sunt loco hu
iusmodi gardianorū ꝓpositorū custodū siue
ꝓncipaliū realiter ñ solū verbo sed re ip
sa vt sz expellat actualiter Vta legitti
ma sz ꝑm ꝛsuetudinē collegij aule ꝛel intro
itus Catholice sz qui talibz erroribz ñ
sit inuolutus nec de eis suspāus ꝛel diffama
tus Et si tūc vi. ps. Defecto sz in iu
ficōe de qua supra Inquisitōis suple fac
endas Executōem sz expulsionis a col
legio aula ꝛel introitu Dece diese sic hoc
q̄ hic statuit obseruandū singulis mensibz ꝺz
fieri ꝫ exacōi mandari ꝙ x. dies ꝑmos aut
uslibet mensis vt euitet pena huius ostōis
Cōtinuos sz occurrentes in singulis mē
sibz de quibz hic dicāt Vere qz ostet eis de
ipsa publicacōe q̄ auditū suū ꝓpriū alias ig
notācia publicacōis ostōis lucide pbata ex
cusat etiā post duas menses a tpe publicacō
nis de ostōibz c. ij. glo. fi. Et ibi bñ q̄ Jn
no. lxxxij. di. ꝓpo. c. ꝓposuisti vbi de hoc q̄ Jo.
Drelincte qz forsan maior ꝑs hoim ipsiꝰ
vniuersitatis nouit publicacōez huius ostō
nis fore facta Duo tñ ꝛel tres dicāt se igno

ture in quo casu ipsorū ignorācia eos ñ ex
sat cū sit crassa ꝫ supina qđ dic vt dixi ꝺ. ꝺ sa
cra vnctōe c. cū sacri ỽ. ignorācia crassa ꝫ glo
sa sequenti Nichilominꝰ. i. ꝑter hanc pe
nā Se. i. gardianos custodes siue ꝓncipa
les vacēt sz officio talis gardiani custo
dis ꝓpositi siue ꝓncipalis Et hoc ꝺ. Su
per hac sz sup negligencia gardianorū aut
stodū ꝓpositorū siue ꝓncipaliū Declarati
one q̄ necessaria est regulariter in oī sma la
ta a iure vt ꝑz e. ti. c. cū ꝑm leges li. vi. qui
cū interē in hoc casu ꝑt venti interesse can
tellarij ocome inquantū sz habuit iurisdōnē in tales Alias aūt ptinebit ad epm loc
ꝛel ad eū q̄ ꝑm fundacōez talis collegij aule
ꝛel introitus nostri in illo ꝫ psonis eiusdez
here iurisdōem Cūq; uenit sz q̄ electōez l
q̄cūq; aliā puisionē Quod si vij. ps. pro
posicūibz suple siue opinionibz vt sic ea q̄
dca sunt in p̄cedentibz videant esse repetita.
Cui dō ocor. ff. ad l. aquil. l. que admodū et
Inst. ad l. aquil. ℊ hoc tñ capite. Sed cōtra
hoc opponit ff. vi. bo. rap. l. ꝓcor. ℊ eritq; Cic
ca hoc solet dici qđ dca in p̄cedentibz q̄ ptinēt
ad legis dispōez intelligūt repetita in sequen
tibz vt in pmis ocor. Secus in hijs q̄ ptinent ad facti narracōnē vt dō ℊ eritq; Sz
contra hanc solucōez opponit ꝫ videt qđ etiam
ea q̄ ptinent ad facti narracōez vident repeti
ta ff. de incendio ru. nau. l. i. in ꝓncipio iūcta
l. iij. ℊ. ꝙ ait ꝓcor e. ti. Sed dic qđ qñq; lex
disponit circa plura in diuersis ocoibz tūc di
ctū in vna ocōe nō intelligit repetitū in alia
circa facti narracōem vt dō. ℊ. eritq; Qñq;
lex disponit circa plura in eadē ocōe Ita qđ
oia illa regūt ab eodē ꝺo tūc dcm in vno in
telligit repetitū in alio ꝫ ita loquit contrariū.
Mā cū oia ab eodē ꝺo regūt q̄litas q̄ respi
cit illud verbū respicit ipm vniuersaliter quo
ad oia Pro hac solucōe facit ff. de sou. instru
cto l. Seye a gayo Pro clariori tñ doctrina
dic aut ē vna lex hñs plura capitula aut sūt
plures leges sepate ꝫ distincte. ꝑmo casu aut
q̄ris de hijs q̄ ptinent ad facti narracōez aut
de hijs q̄ ptinent ad iuris dispoſicōez. ꝑmo
casu aut illa plura capita inserūt sub diuerſ
ocoibz ꝫ tūc intelligūt repetita in sequentibz
vt dcō. ℊ. eritq; ꝫ e. ti. l. ij. ni ꝓncipio Aut in
serūt sub eadē ocōe ꝫ tūc intelligūt repetita
vt hic ꝫ dcā l. i. ociūcta l. iij ℊ. qđ ait ꝓcor pall
Scō casu qñ q̄ris de hijs q̄ ptinēt ad iuris
dispōez tūc aut dcā in p̄cedētibz ocra ius cō
ꝫ exorbitāt a iure cōi ꝫ ñ intelligūt repetita
in seqntibz ar. ad hoc l. vxor. ℊ. vxori ff. de l. iij
ꝫ ꝙ notat glo. in l. tal scripture in fi. ff. de le.
. l. facit de re. iur. c. q̄ a iure li. vi. ꝫ notat l. in
hijs ff. de legibz. si ꝺo. a iure cōi ñ exorbitant
tūc aut q̄ris an intelligūt repetita i ꝑxis capi
tulis seqntibz Et dic qđ intelligunt repetita
vt dicta l. quemadmodum in fine, Et ff. de

adulē.l.mariti ḡhoc ḡnquēniū aut ḡuis an i
telligūt reptita in alijs capitulis distantibz
mediatis a plurib alijs capitulis ḡ ñ intel
ligūt reptita Just.de re.di.ḡ. Item lapilli ḡ
hoc uerū nisi vt statim dicam in diuersis legib
sepatis. Docō pncipali casu qū diuerse les
ges uel diuersa statuta pdūt aut vna lex p
edit p modū regule tūc in oīb alijs legib
intelligit reptitū ar.l.regula uerta si .C. de
re.iuris ḡ facti ignoātia Et patz ex in l. de
vnoquoqz ff.de re iudi.vbi ponit regula qđ i
vnoquoqz iudicio dz p ē ātari supuenit l.ij
ḡ.de sīma exē.pialo recē.que tradit fosmā q
liter ferat sīma ḡ ñ reptit de ātāc.ptis uerte
illud intelligit reptitū qz i alia l.p modū re
gule est traditū Si do ñ pdit p modū re
gule tūc aut vna lex venit ad interptacōnem
alterius Et tūc oia q̄ dicūt in l. interptata
intelligūt reptita in l.interptante vt l.nichil
.C.de priug.cū emāli ḡ in auct.de filijs añ do.
in ua ḡ.i. Si uero vna lex non pdit ad in
terptacōez pme tūc dcā in vna ñ intelligunt
reptita in alia vt l.i.ḡ.memimisse ḡ.ḡ.quid tñ
ff.de ven.inspic. Jsta notant p bartho.ff.de
vi. bo. rap.l.ptor ait dō.ḡ.eritqz ¶ Per
uus sz archiepm Cantuarien. Ordina
riū luqz puto qđ Cancellarius oxome po
terit in hoc casu dicī ordinarius loci ad effm
monicōis de q̄ hic loquit faciende sicut ḡ gar
diani custodes ppositi pncipales pnt osiles
monicōes facere scolaribus ḡ alijs pmota
tibz in collegijs aulis introitibz suo regimi
ni omissis vt supra patet ḡ hoc q̄ntū ad eos
in qs cancellarius hz iurisdicōez ordinariam
alias ñ. Ex tūc. i. post monicōez sic factam
ḡ attemptacōez mōtrariū. Supra dcīm
ḡ de magistris c.si.ḡ sup hoc.e.ti.c. Item qz
ḡ c.sequenti Incurrāt suple etiā ipso iure
Quod si vij.ps Oltiē cūltūia que in
cipit finaliter. Quocūqz sz casu Superi
us sz in hoc ti.ḡ ti.de magistris p totuz de
cle.pegri.c.ij.alia q̄ j scripta Jbidē sz .i.
in alia ptē huius statuti Ex tūc. i. postquā
sic temere ḡ pīnaciter dcā statuta violare p
sumpserit Obtinēdū optentus tñ gaude
re poterit tñ hoc statutū qđ est penale nō sit
extendendū vltra casus in eo expssatos đ pa
di.i.c.pe.de re.iuris c.in pmis li.vi. ¶ Sup
venit sile hēs de elect.c.i.in fi.li.vi. ḡ sic
inferi de archiepo ñ pt hanc pnā relaxare
ea que notat archi.dō c.i.d.mia ḡ de regula
tibus c.ñ solū d.suspensos li.vi. Et cū archi
ppz.ibi paulus sed hoc,videt tenere ptrarī
um p c.nup de sīma exē. Jo.de pmola videt ḡ
nichil ppzdare opiones Nam aut suspēsio
adiecit certū tpus ḡ tūc pdit dem archi. qz
tūc inferior a instituente ñ pt añ illud tpus
absoluere Et sic stat glo. Jo.an.de elect.cū
pientes ḡ.ceterū d.suspēsos li.vi.ḡ glo. Jo.
an.d.excōicatōis in clem.i.de hereticis ad fi.

Qui est simplex fex ḡ tūc yndit dem hoc.

Ad hec ne in mō procedēdi cir
ca pmissa vagare videātur sub in
certo aduertentes quod licet in
ter crimen hereseos ḡ lese maiesta
tis in legibz diuersis quēdā pari
tas reputetur ¶ Et tñ dissimilis
culpa penāqz exigit ḡuiozē diuis
tā q̄ humanā offēdere maiestatē
Cū em crimen lese maiestatis
propter pericula q̄ ex dilacione
poterunt imminere sufficit cōmit
tere per iudicia procedi qz pote
rit cōtra eū ḡ de plano ḡ citacōe
pmissa per nūciū per lrās per e
dictū ḡ lite cōtestata ad receptio
nē testiū ḡ diffinitiuā sīam volu
mus ordinamus ḡ declaramus
ad faciliozē puincionē delinquen
ciū in pmissis ḡ reformacionez
stissure ecclesie ex hoc lese quod
diffamati detecti siue denūciati
siue uehemēter suspecti in aliquo
casuū pdictorū siue aliquo artis
culo quocūqz in fide catholica .
aut bonis moribz male sonātes
auctoritati loci ordinarij alteri
us ve superioris citentur perso
naliter cōphendi si poterūt per
lrās siue per nūciū iuratū Sīm
mūt per edictū ad locū habitacio
nis ipsius delinquētis vbi mora
ri cōiter consueuit ḡ in ecclesia
sua parochiali si certū habuerit
domiciliū publice proposito ali
quim in ecclesia cathedrali loci
originis sue ḡ in ecclesia parochi
ali illius loci in quo sic pdicaue
rūt ḡ docuerūt ḡ recepto certifi
catorio legittiō de citacōe hmōi
di executa cōtra sic citatū etiam
absentē sic cōparere negligentem
in penā cōtumacie sue hmōi mo
di summarie ḡ de plano absqz
strepitu ḡ figura iudicij ac lita n
cōtestata ad testiū receptcōem ḡ

V

alias probacões canonicas pro-
datur Habita quoqz informacō
ne legittima idē ordmarius om
ni dilacōe semota sententiet & de
clauet pumetqz sdm qualitatem
delicti modo & forma superius
exp̄ssatis vlteriusqz faciet quod
est iustū ipsius absentis contu-
macia non obstante.

Ad hec Nona ps, Smilla q̄ sz obtinētur
in hoc titulo & supra ti.p̄cedenti Legibus
diuersis. C. de hereticis l. manicheos e.ti.
c. vergentis vi. q. i. h. vertū dr. si quis aū mili
tibz Dissimilis culpa. Maior nāqz est
culpa q̄ omittit in deū q̄ que omittit in proi-
mem vt statim sequit Maiestatē ex e.c.d
gentis aū ibi allegatis. Tū ergo dr. Per
iudicia, i. p demonstracões leues sufficē
tes tn iudicare nāqz quātuce opponit sz de
lacōem argucōez acausacōez & etiā diffictionē
ff. de d. sig. l. iudicasse Et potes intelligere iu
dida sz vt n̄ solū prodat otra tales p acausa
tionē vel inquisicōez sed etiam p denūciatio-
nem sic qd aliqua via data possit ostare de cō
misso crimine vt pz in ex̄uag. que incipit ad
reprmendū coll. xi. Sūmarie. i. breuiter
ita tn qd totam fubam oponat michil omit
tendo de subālibz q̄ materiam lactus pseque
re vt notat barth. in dcā ex̄uag. ad reprmen-
dū d. summarie. De plano quid hoc impor-
tet vide barth. in ex̄uag. p̄dcā d. de plano. Ci-
tacūe smilla sz vt sequit. Per nūciū
De hac materia vide barth. in loco p̄all. d. p
nūciū Et de citacōe p lras vel edictū vide ibi
in duabz glosis sequentibz Et circa hoc vide
que scripsi supra de iudicijs c. quidā tn aliū
d. loco & d. publice cotā testibz & d. añ citacō
nem factam. Per lras hic vide notata. bar
tho. in loco p̄all. d. p lras & vide glosas ad q̄s
te remisi supra glo. pri. Per edictū quod
dic vt in dicta ex̄uag. ad reprmendū d. p edictū
Ante nū cōtestata istud fundat in dicta
exuagan. ad reprmendū Et sic in casu quo pt
quemre ad smam diffinitiuā lite n̄ otestata.
Illa otumacia hz vim otestationis. C. vbi
in rem actō l. ij. Exceptōez quā facere dz
iudex p vtraqz pte. C. quō & qn̄ iudex aūt q̄
semel & pt absentem absoluere. C. de iudic.
l. ppriū Sm aūt ex gestis. Et sic appet
q̄ sola otumacia n̄ hēt p confessione vt notat
bar tho. ff. ad silleianū l. lege Cornel. q̄. si.
Diffinitiuā smam. Dicens ergo casu in
q̄ absente reo pt cā liquidari & diffinitue rnū
cian in criminalibz capitalibz Dolum. ibi
Declaramus & sic hoc qd hic statuit c. an
liquotū tamū demonstratio Et ōi. de iniur.
c. i. d. declaramus p Jo. an. li. vi. In omnib

lig. sz que phibent p totū hūc titulū & su
pra ti. pri. Drillure que facit hereſim que
sonat in diuisionez vt dixi supra e. c. i. d. aut
hereses. Detecti quorū detectione vtile est
añ oia in scriptis facere redigi p notariū pu
blicū seu p alia psonā pdoneā in pnčia duarū
psonarū discretarū sm ea que legūt e. ti. c. vt
officiū q̄. vertū qz li. vi. Debemēter sul-
pecti q̄les sunt oēs scienter hereticos visi-
tantes eisdem elemosinas dātes ducatū p̄bē
tes siliaqz facientes In quibz michil appet
exp̄ssum quo ad appbacōez vitus eorūdem.
Nam si verbo vel fcō aliquid exp̄mat qd ap
pbat ipsorū ritū tūc tales dicūt hereticē
credentes & tamē hereticū venient iudicandi
Nota p archi. c. ti. c. ij. d. credentes li. vi. De
hementer etiam suspecti sunt qui scienter re
ceptant hereticos & qui eis fauent vt ibi no
tat. Item audientes smones vel p̄dicacōes
hereticorū semel tm̄ Item vetipientes libros
reprbate lectōis nisi illos statim incendio t
alio mō destruxerint Debementer etiam sus
pectus est qui defendit psonā hereticū ne veni
at ad manus iudicis examinandus Item p̄
lati & p̄cipes qui negligūt punire odempna
tos de hereſi sunt de hereſi vehementer suspe
cti Item iurantes iudicare hereticos si eos
scienter celauerint Item eos verbo vel facto
excusantes añ nouerint eos esse hereticos e
tiaz si colerate eos tm̄ excusauerint Deinde
tn̄ si ex lubrico lingue fadant hec Item pau
cātibus talibz alimoniā eis re submistrātes
aliq̄ p que possent euadere & etiam tales p̄ti
bus libertates Ista colligūt & notant p ar-
chid. & Jo. in no. post eū dcō c. ij. li. vi. Con
tumax quoqz in cā fidei est vehementer suspe
ctus de hereſi e. ti. c. añ otumacia li. vi. Item
hōs familiaritatem otinuā añ hereticis Item
accedens añ eis ad occulta conuentacula Item
a cōi conuersacōe hoim vita & moribus distre
pans siaut hec notat archid. e. ti. c. acaisat9
li. vi. Item ipedicns ne veritas in cā fidei in
ueniat dcō c. acausatus. q̄. sacerdotes Et no
ta qd ad phandū suspicōez hmodi sufficit le-
uis phatio licet n̄ sufficiat ad odempnacōem
. C. de hereticis l. ij. de p̄sumpc. c. lras & nota
tur p archi. e. ti. c. filij & hereses li. vi. Casu
um p̄dictorū qui reatant in c. huius ti.
& ti. p̄cedentis. Bonis moribz. i. virtuo-
sis actibz quibz otrariant mali motes q̄ in plu
ribz repiūt & pmo in iuuenibz vt cōiter sub
numero senario otinent. Dūt em̄ iuuenes
vt cōiter pmo passionū suarū inseruatores.
Secdo sunt instabiles. Tertio sunt nimis
crudeles. Quarto sunt verbosi: Quinto vt
plurimū sunt mendaces Sexto n̄ hnt in fu-
turis factis moderationem. Mores vero mali
senis cōiter stant in tribz viz pmo qd sunt mi
nus timidi & suspicosi Secdo qd sunt auari
di & auari Tertio qd sunt de factis aliorum

multū iudiciū. Sūt etiā mores mali nobiliū ⁊ sunt dece ⁊ ū dico oīm sed aliquorū
Primus est iniustitia Secūs ⁊emptus ecclesie ⁊ psonarū ciusdē Tertius est ⁊empt
tus parentū ⁊ pgenitorū maxiē vbi a fortūna nobilitant. Quartus est rerū alienarū ⁊
violentā ocupatio. Quintus est crudelitas in subditos Sextus est adulatoribz in
clinatio Septimus est inferiorū oppressio
Octauus est nitēpancia Nonus est generū ⁊modo Decimus est inanis gloria Sūt
etiā quidā mores mali aialiū siue āglicorū
eorū viz q̄ aiales sunt aut quecūq; ⁊diēce
nerijs sunt astricti Et eorū mali mores sūt
x. Primus est qđ sunt ābitiosi Secūdo sunt a
dnlatores Tertio sunt munerū rexptores
Quarto sunt officiorū venditores Quinto
sunt falsi similatores Sexto sunt legū imi
cū admuentores Septimo sunt erga alios
inuidi Octauo sunt rumorū exploratores.
Nono sunt otiosi Decimo sunt ⁊messatoribz dediti Mores etiā mali mechanicorum
siue plebeiorū ꝑm septē artes mechanicas si
ue opacōes quibz dediti sunt ꝑm hugonē li.
suo didascolicon pte iij. Prima ars mecha
nica dicit lanificiū ⁊ ꝓhendit sub se multos
artifices qr ꝓhendit incidentes ⁊suētes tō
dentes dealbātes barbas radentes oēs qui
circa pilos opāt ⁊ lanā itē ⁊tinet notarios
⁊scriptarios ⁊ hmodi q̄ circa pelles opāt Itē
mechellarios siue boxerios ⁊ tales q̄ circa
carnes opant Et horū mali mores cōiter
sunt inuidia furta fraudes mendacia voluptates piuria ⁊ amicitiarū violacio Secūda ars
mechanica est armatura cui subalternantur
oēs qui aī dolabro vel mallio opant. viz fa
bri ferrarij aurifices monetarij qui malleo
opant Item nancleri æsores lignorū ⁊men
tarij domos muros ⁊ turres edificantes q̄
oēs dolabro opant Item sub hac arte ⁊tinetur ars sagittatorū ⁊ balistatorū ⁊ hij vt
cōiter subiacēt malis motibz qr vt plurimū
sunt infideles ignari ad vtilitatē opandū debiles ⁊ ⁊stij ad faciendū qđ est illicitū oīno
pati Tertia ars est nauigacio sub q̄ ꝓhendūt oēs opantes in aquis ⁊ ventres nauibus circa aq̄s quorū mali mores sunt pusillanimitas mōstancia ⁊ cordis timiditas
Quarta est agricultura sub q̄ ⁊tinent oēs q̄
agris arboribz ⁊ pascuis deputant quorum
mali mores sunt dei ignorātia illegalitas ⁊timarū subtractio erga dñm suū infidelitas ⁊
pigricia siue odiū Quinta ars est venacio q̄
diuidit in ferinā auicupiū ⁊ piscatoriā ⁊ horū
mali mores sunt diuini cultus obliuio sabbati violacio ab ecclesia subtractio ⁊ vtilioris
laboris ꝓtermissio. Sexta ars est medicina
Medicorū mali mores sunt ignorācia negligē
cia auaricia homicidiū infidelitas ⁊ inobediē
cia Et sub hac arte ⁊tinent physici, ⁊ pigmentarij quorū etiā mali mores sunt
tortorū seuicia Incōtinencia iactācia fallacia ⁊ incōpassio Septima est ars theatrica,
idest scia ludorū Et horū mali mores sunt il
lusio lasciuia vanitas ⁊ voluptas Sub p̄dictis artibz ꝓhendūt mercatores quorū mali mores sunt fraudulencia, malicia rapina
mensurarū diminucio mercū ⁊mixtio ponderū inequalitas certamenta ipia piuria mendacia usura auaricia infidelitas Preter hoc ē
reperire malos mores diuitū ⁊ sunt quatuor
Primus est superbia. secūdus ⁊tumelia Tertius nitēpancia. ⁊ quartus est cupiditas Finaliter etiam occurrit dicere de malis moribz pauperū qui sunt duo Primus ē furtū
sēdūs est blasphemia, p istos malos mores
sic sucincte enumeratos potes p ⁊trarium
colligere qui sunt boni mores q̄s impugnare
si licet vt dicit hic quorū declaracionē plixā
si desideres hēre vide notata p philippū de pergamo sup cathonez sīa phemiali pte p totū
Superiores vtputa archiepi legati a latere vel inquisitores hereticæ prauitatis personaliter. i. appḧensione psonali ⁊ vide q̄
dixi supra de iudic. Item oēs illi psonaliter
Per eorū sume qđ est ꝯ publicæ ppositū p
citacōe de q̄ hic fit mencio vide que dixi ē. de
iudic. c. quidam tyranniū p totū ⁊ c. sequenti
ē. personalē inuenire ⁊ glo. sequentibz. Aliū
quin. i. si cartū ñ hēat domicilū. Origis
. i. natiuitatis Vi em domicilū hēret magis
inspiceret loais domicilij ꝙ origis iuxta
ta p arch. de pben. c. pnti ē. mor. vel li. vi Et
pt plenius istā materiā intelligas scire dēs
qđ epūs vel alius iudex in hac pte optens
pt prędere sup hoc crimine otra quascūq; psonas ne solū exītes de sua dioc̄si vel puincia
sed etiā otra alienigenas vel forenses delinquentes ibidem sicut dicit in alijs crimimibz
ff. de offi. pcōs. l. iij. ⁊ iij. q. vi. placuit Et clare pbat. C. vbi de crimine agi oportet auct. q̄ puincia Et hoc q̄tūcūq; tales sint exempti
Nam tratus talis oēm exempcōez ⁊ dignitatem excludit. C. vbi senatores vel cla. l. i. in fi. ⁊
ita pbat e. ti. c. vt officiū. ⁊. demiq; ⁊ c. vt cōmissi ibi. ⁊ econtra li. vi. Dū vbi aliquis delinquit vel omisit in hoc crimie ꝯ iuriscōez iudicis cognoscētis añq̄ recedat puentus ē citacōe ñ est opus vt postea citet vt hic ordinat qr talis puentus est citacōe ñ dicit manari fōt ar. l. ff. de iur. o. iudi. l. aī q̄dā puellā ff. de so. ipe. c. pouisti Si ñ erat citacōne puentus nec hz certū domicilū vt hic dicit pōt citari in illo loco in q̄ deliquit put hic ꝯ dicitur ibi in ecclesia pochiali loci ipsius in q̄ sic
pdimuit vel deuit ad oēm tm iusticiam suam
dā Et vt magis psumat citacōem venire ad
eius noticiā expediens est qđ talis ciacō fiat in ecclesia cathedrali origis siue vt hic dicit. Et hoc verū puto vbi ostat de loco originis

V

vel saltem de diocesi in qua ordinarius est q dio
cesis illa subsit prædicti otra talem vtputa
archiepo in sua prouincia Alias em si epūs
crederet otra talē delinquentem in sua dioc
si ad tū esset ordinarius de alia opus esset ala
cōe sub mutuo vicissitudis obtentu q in juris
subsidiū hm ea q legūt q notant ff. de iudic. c
Item oēs illi ḡ vlti. Nō dic vt dō ḡ. vltiō.
d. inuent vbi aūt alios deliquit in pluribz lo
cis siue diocesibz tūc in oibz pt puenit q cō
tra eū prædi q p sin gulos iudices pt punit
dū tū pena sit iterabilis Deaus in pena nō
iterabili vtputa in morte q sic stat glo. q ha
bes ff. de furt. l. vulgaris q mouit Immo vi
det Alias si pena sit iterabilis a pluribz pt
punit Nā iterata delicta iteratiōez pene au
mulant q inducāt ff. de penis l. relegati de iu
re patro. l. i. Et vnū delictū ñ minuit penam
alterius ff. de pe. l. nūq maxiē vbi in pluribz
locis deliquit q sepatim q ex interuallo vñ
ñ insurgūt eius crimina ab eodē fcō sed ex
diuersis qt sepius hoc omisit Et ex q libet
ipsorū factorū resultat effectus viz qd nouā cō
mittit offensam p l. mancipios c. e. ti. Et
ñ est mirū si p qlibet offensa veniat puniendus ar. ad hoc ff. de iniurijs l. p tor edixit ḡ. si
plures ad l. aquil. l. illud ḡ. si. C. de epali au
dientia l. nemo ḡ. hijs igit de Judic. c. tū nō
ab hoie aū filibz immo talis aui propter hereſim iniucta est pena in vno loco si postea in a
lio loco omittat hereſim aggnat eius odicō
ad effem p censeri pt relapsus in tm qd nul
la mia est habenda vt pz e. ti. c. accusatus ḡ.
i. q c. sup eo li. vi. q ex e. c. ad abolendā ḡ. Il
los q Et si talis fugiat a loco vbi potuit
inueni michi omino pt otra eū etiā absentē
procedi q sic est pāle in crimine hereſ ex de do.
q otu. c. veritatis Et in ecclesia p hāc co
pulatiuā et videl qd ñ sufficit alterū istarū fi
ri tm dū fieri sz de fieri vtraq ar. ad hoc inst.
de hered. Inst ḡ. fi. Et hoc verū puto si talis
originis fuerit ī primā statuentis q constat
de loco sui origis Alioqn si alienigena fuerit
et vel ñ constet de ipsius origine Muto hāc vl
timā sufficere vel ad minus qd alia citatio si
at in ecclesia cathedrali dioc. in q deliquit ar.
eorū q legūt q notant ff. de iudic. c. Itē oēs
illi ḡ. i. Certificatoria legittima p ea q
notaui dō c. Item oēs illi d. certificatorio
Sic citatū sz aliq modorū de quibz pōt
Obiectē sz p otumacia q hoc est qd sequit
oparere negligentem q casu si cā p q citat pos
sit liquidari q̄ntūcūq sit absens odempnari
potest ñ obstantibz hijs q legūt q notant.
ff. de penis L. absentem Nam pāle est in cau
sa hereſ vt absens odēpnari possit ex de do.
q otu. c. veritatis lxxxvi. di. tanta q notat p
archi. e. ti c. vt omissi glosa. q̄liter procedi Si
aūt cā liquidari ñ pt tūc talis ex eius otuā
cia pnūciari potest peremptorie suspās de hy

si maxime qñ citatus est ad cōdendū de fide
vel se excusandū sup inquisicōe hereſ formata
tra eū Et in hoc casu talis otumax ñ dz
odempnari sed pt excōicari Jn q excōicatiōe
si steterit p annū aio indurato tūc illa suspi
cio vehemens trāsit in violētaz suspicōez ad
effem vt tamq hereticus possit odempnari e.
ti. c. accusatus li. vi. Et circa hoc vide notata
p archi. e. ti. c. accusatus li. vi. in pncipio. d.
vehemens li. vi. q e. c. sup d. certa p eūdez Et
si talis absens pus cederit fideiussores de iu
dicio sisti potest eis iudici pena prāmaria.
ff. de aust. reorū l. si qs rū. Sūmarie et
de plano quid hec verba iportant dedi tibi
remissiones s. e. d. summarie q d. de plano. q
circa hanc materiā vide q legūt q notant de
d. sig. c. sepe q de iudic. c. dispendiosam in cle.
Strepitu quid hoc iportat q hoc qd sequi
tur figura iudicij hēs p barth. in dicta extra
gan. ad repmendū e. d. coll. x. q dicto c. dispē
diosam in cle. sepe de d. sig. Aliē nū cōtesta
ta vide qd dixi s e. d. Tertiū receptū
nē aliusq odicōis fuerit e. ti. c. in fideli. li.
vi. etiā crimmosi infames excōicati q etiā so
cij eiusdem crimis vt ibi pz q sic hereticus
tra hereticū testificari pt vt ibi notat archi.
q plat vi. q. i. c. si qs cū militibz de symonia
c. ij. Scias tū p due sunt exceptiones q pūt
obponi otra psonas testiū q propter quas te
stes repelli pūt aliq deponant Et si deposue
rint eo detrahit eorū fidei viz si plūs esse cō
spiratores vel inimici capitales ex de accu
satiōibz c. repellant q c. cū oportet auct. de test
ḡ. fi. d. odiosi coll. vij. Alie vero exceptiones
legittime pūt obponi otra testes seu otra eo
rū dicta postq deposuerint falsum ex de testibz
c. ex tenore Item qd sunt singulares de testi
bus c. ltās Item qd sunt otrarij varij q ob
scuri vel siles e. ti. c. accusatus ḡ. licet q c. fi.
li. vi. de re. iudi. cū j. et ti. de symonia c. p tua
as q c. tanta Debēt nāq in hoc crimine esse
q in alijs probacōes esse lucē clariores. C. de p
bac. l. sciant cūcti cū notatis ex de test. c. ve
mens Et pm q̄sdam in cā hereſ requrūt tres
testes Sic notat archi. e. ti. c. vt officium in
glo. aliq rū li. vi. Et qd ibi generaliter requi
tur de hereſi si testes inducti ad puniendū a
liquē sup hereſi sint i suis depositiōibz singula
res vt qd vnus deponit de vno articulo ali
de alio dū tū rendant ad probandū nequitiam
eiusdem sceleris sufficit ad odempnacōez. C.
e. l. Actiani c. de penis l. que simam Deus est
vbi spāliter inquirit otra aliquē sup certo ar
ticulo siue sup certa spē ff. de testibz l. ob cri
men ḡ. testes Nō aūt quelibet vnusquisq admit
tit ad accusandū aliquē sup hoc crimine Nō
aūt ad certificandū est ista qz dem testis pce
dit ad simam odempnatoriā ff. de officio psis
l. illicitas ḡ. veritas. sed ad dem accusatoriā
procedit solū ad inueniendū veritatem facit qd

notat ex qui matrimoniū ac. pos. c. nobis pt
tñ inde qui ē acausator ellā sore ꝫ testis qt ñ
ē cā ppria sed dei nec verūt acausatoꝝ ppriū
omodū l icōmodū sz vt puiat iiuria fcā deo
.C..eli.l.mamchyeos Et facit ad hoc ex de te
stibz c.sup eo.de spō.c.in tua qui matrimoni
um ac.pos.c.videt Et requisitus ad ferendū
testimoniū i hoc crimine si acausauerit pt ad
hoc ꝺcłli ex e.c.exōiamus.Ꝙ.adimus nec
acausator vouo vel iuramto in otrariū emis
so nec aliq̄ ꝓuilegio vt notat Canchym9 hu
golomi in tractatu suo de hyreticis c.xiij.tu
brica q̄ ꝫ quot testes admitti ḋeant Et te
stis qui in hac cā flm deponit pt puniri p iu
dicem ognoscentem ꝑna arbitraria .C. de
test.l.nullū Et ꝺz testis falsus qui sciente
ꝫ dolose exꝑmit falsum vel ꝺcłat verū ex de
falsis c.i. Et si testis hmodi vacillauerit pt
poni in qnestionibz ff.de qōmbz l.ex libero ꝫ
l.de minore.Ꝙ.tormēta dū tñ sanguinem p hoc
ñ eliceat xxiij.q.vlti.hys a quibz de cap.in
archiepatu ꝫ hoc e.ti.in clem.c.i. Et si dem
testis sit ita obscurū qꝺ veritas ñ pt elici ite
rū examinari ꝺz vt clare deponat ex de testibz
c.p tuas ꝫ c.Cū clamore ff.de qōmbz l. re
peti. Sed quid si testis postꝙ deposuit i eā
fidei otra hyreticū venit vtā iudice ꝫ dixit se
deposuisse flm ꝫ retractat dem suū dicens ꝺ
malicłose hoc dixerit rescripto stabit pmo vł
secꝺo Dic vbi pmo deposuit de fide otra hyreti
cū stabit pmo deō qz potuit subornari postea
p ipm otra quē deposuit vel suos amicos.et
sic psumit corruptus vñ sue reuocacōi ñ sta
bit ex de psumpc.i.cās de test.cū cām ij.de te
sti.cog.c.pterea Et ibi notat p Innoc.Cui
ꝺcor.auct.de test.Ꝙ.qm vell.viij.Di ꝺo deposu
erit p hyretico vel p eo otra quē prꝺixit ꝫ ia
vult deponere otra eū admittet ꝫ stabit dcō
secꝺo nisi appareat qꝺ mꝺ deponat ex odij fo
mite vel ex aī leuitate c.ti.c.acausatus.Ꝙ.licz
li.vi. Et vō ē fauor fidei ꝫ detectio crimis
vt ibi pz Poterit tñ talis testis qui flm de
posuit a iudice puniri ꝓpter falsitatem suā vt
ē dixi. Probacōes canonicas q̄ pnt esse
plures Una pt esse facti euidencia qt deph en
dit in errore ex de acaus c.euidencia aī ibi no
tatis Alia pt esse facti euidencia p testes vt
dictū est s.glo.pxi. Facit ad hoc ex de test.c.
in oi negotio Alia pt esse p ofessionem ppri
am. C.quorū ap.rect.l.ij.ff.de custos .re.l.si
ofessus de qōmbz l.i.Ꝙ. Si quis vltꝺ. ꝫ ista
ofessio pt esse triplex. Uno mō vere qñ fit o
re ppio xv.q.vi.c.i. Aliis duobz modis p
sumptiue vz facti euidenciam xxxiij.di.puto
Ꝙ. Item ppter fugam ꝫ otumacia iij.q.viij.
determinus ex de psumpc.c.nullus aī ibi no
tatis Quarto mō pt fieri probacio p instrm
qñ viz tabellio audiuit aliquem pdicare er
rorem vel docere. Nam crimina qñq; probant p
instrm vt dicta l.ij.C.quotū app.ū rec. Et
notat.C.ad l.aquil.l.otra negantem.ff.ad
turpill.l.in senatus Habitallet x.pars
Informacōis ognicōem in cā fidei alij ve
alios delegare Et hoc pt intelligi verū q̄ ad
pbacōem sme sed ppatoriū ꝫ media litis pnt
delegari vtputa recepcōes tenūciacionū for
macōes inquisicionū citacōes psonarū exa
minacōes testiū ꝫ cetera hmodi Et sic q̄ ad
inquisitores hereticę declarauit clemens pa
pa in qꝺam ex uaganti q̄ incipit liter cōibus
Ꝙ.vt igit Et hoc verū puto qñ epūs pcedit
otra exemptos q̄ casu pcedit vt delegat9 se
dis apostolice.ex e.c.ad abolendam in fi. De
aus forsan esset qñ pcedit iure suo ordinario
vt acꝺant notata p Jo.an.e.ti.c.vt omis
si in pncipio li.vi.ꝫ e.ij.in ꝑncipio in clem.
Sētencier sz ꝺepnando vel absoluendo p
ut merita cē exegerint Debet tñ añ sma; qn
tū poterit ipm reducere ad fidei catholice vni
tatez ad exemplū boni pastoris q̄ suas oues
errātes colligit ꝫ reduxit xxiij.q.vi.c.i.ꝫ in
carcerādo ꝫ corpus affligendo xxiij.q.v.ads
dere xxiij.q.vi.qꝺ erranerat ꝫ c.sequenti vt
quem dei timore a malo ñ reuocat saltem ope
rat seueritas distipline.C.de emen.ppinqs
tū l.i.de elect.c.Cū in actis.Ꝙ.clerici Facit
ad ꝑmissa xxx.q.v.puenit ꝫ c.otra polonū
de offi.ordi.c.iraꝝ fragabili Dm aūt epūs se
rut sma pnūciando ipm hyreticū ꝫ ipm tan
q̄ hereticū ꝺepnando Illūq; relinquat iudi
cio secularis ptātis puniend ex e.c.ad abolē
dam.Ꝙ.pñti ꝫ Ꝙ.laicus Et hoc verū vbi dēp
natus est laicus ac vbi esset clericus ꝺz dili
genter attendere an velit i illū solū deponere
ab officio ꝫ bñficio an velit etiam qꝺ degꝺet
vt relinquat puniendus p iudicem secularez
put exegerit qlitas delicti Nam tūc demū de
gꝺandus est ꝫ tradendus iudici seculari pu
niendus qñ venerit in pfundū malorū ꝫ fue
rit incorrigibilis ex de iudic.c.Cū ñ ab hoie
Quo aūt talis tradendus sit hēs de ꝺ.sig.
c.nouimus ꝫ de penis c.degradacio li.vi.
Formas aūt smarū otra tales videre potes
tis p Canghynū hugolini tractatu suo ꝺ hy
reticis xpe si. Declaret hec declaracio pt
fieri respū eorū que dicta sunt ꝺ.e.c.i.Ꝙ.qꝺ si
hmodi Itē respū eorū q̄ ꝺcā sunt ꝺ.e.c.ij.Ꝙ.
qꝺ si ij. Item respū eorū que dicta sunt ꝺ.e
c.iij.Ꝙ.si. Item respū eorū que dicta sunt sus
pta hoc e.c.Ꝙ.ꝫ si ipsi Omniatqz inquantū
sz ipsius de q̄ agit omicio ptineat ad iudi
cem ecclesiasticū. Qualitatē delicti alit
nāqz puniendus leui suspicōe aliter gui suspi
cōe notabilis aliter ex certa sciā aliter ex
lubrico lingue lapsus Aliter otumax sue p
tinax aliter statim penitens ꝫ mandatis ec
clesie obedire patus Aliter semel convictus et
michilominus penitens Aliter post abiūctio
nem recidiuās ꝫ relapsus.aliter credēs here
ticis,aliter fauens hereticis vel eos recep

V

tans sine defensōr Habes nāq; scire quōd credens hereticis ꝯ hereticus pari mō puniunt qr q̄s par sat̄mus ꝯ inquinat ꝯ equat eos par pena punit. C. de epi. ꝯ cle. l. fi. ꝑ̄ꝑ̄. sat̄ ex e. ti. c. penulti ℞. si de v. sig. c. quibus dā in ꝓncipio Et qui vltra semel sc̄ienter vadit ad audiendū dogma vel p̄dicationem hereticorū ꝺt esse credēs qr par crimen est ꝓhibita dicere ꝯ docere. C. de mathematic̄. l. aulpa. Ex hiis actu videt crimen trahi in ꝓsuetudinez. C. de epāli audientia l. iij. Ad qđ sat̄ de vi ꝯ ho. cle. c. monasteria Alioquin si tm̄ semel fuerit ꝯ postea viterius ire voluerit tunc ñ videt credēs qr ñ videt appbasse qđ postea eu nitauit ex de p̄sumpc̄. c. ex sndijs ff. de ritu. nupc̄. l. plena de diuorc̄. l. diuortiū ꝯ notat p̄ archi. e. ti. c. ij. li. vi. Et nota q talis hereticus seu credens si redeat añ sm̄am siue in ipso ꝓmotorio cū incidit in errorem Vel postea cū deprehensus sit in errore vel qm̄ inquisit cō tra eū ꝯ patus sit detestari suū errorē ꝯ hus militer petere miam admittendus est si tm̄ ex puro ore ꝯ fide vera ñ ficte redeat e. ti. c. vt officiū ℞ quisito li. vi. de pr. di. iij. Inter hec de ꝓfe. di. iiij. omnibus xcvij. di. qđ interrogasti. i. q. i. sicut fieri ſtō est qr ecclesia ñ claudit gre miū credenti. C. de sum. trin. ꝯ fi. ca. l. fi. ꝯ hoc e. ti. c. sup eo. li. vi. Silr si qm̄cūq; añ sm̄am redire velint ad arbitriū iudicis pēnitētie ad mittendus est ꝓut plane notat Cancegyus hugolim tractatu suo de hereticis Iubvera ō hereticis seu de credentibz ꝯ finacibz ꝯ relaps qm̄ sunt ad miam recipiendi vltra mediū Et scias qđ si rediens ꝯ receptus añ sm̄am ō sequet miam ꝯ grām vt ñ puniat ꝓnis hereticorū convictorū de heresi ꝯ vt euitet penas corpales q̄ alias de iure sunt hereticis infligende Cōficerabit tū talē ad grām recipiēs ꝓuisionē ꝯ fict ñ ficta redeat Cōficerabit ecclm an sit relapsus nec ne Nam si fuerit re lapsus vere vel ficte Alias interp̄tative ꝺm quosda p̄t eū detrudere in artū monasterium ad pm̄am ꝑpetuā pagandā ex e. c. ad abolēdā. Illos Tu dic hodie vt legit e. ti. c. sup li. vi viz vt talis relapsus recipiat ad ecclesiastica sacramenta q̄ ad salutē aie ñ aūt q̄ ad euitan dū pnas corpales Si vero ñ fuerit relaps ꝯ iudex velit sibi facere grām ñ detrudet i mo nasteriū sed erit ad arbitriū iudicis sibi alia pena punialis iudicenda ꝺm ea que dixi ō. e. c. i. b. purgauerit Et si talis rediens sit cleri cus ñ dz deponi ab officio ꝯ bñficio sed pōt suspendi ad tp̄us ſiat notat arch. e. ti. c. vt omissi b. consilio li. vi. Ubi vero alius redire ñ vult sed otio manet pēnaz ꝯ incorrigibilis. tūc ꝯ tendū est ut ra eū vt dixi ꝑ. e. b. sentēcia et Superius in diuersis capitulis huius tituli ꝯ e. ti. xxi. p totū ꝑ̄ꝑ̄ſz dicti.

Nā nihilōmin̄ sed quid si fuerit ꝑsens Tūc dic qđ dabit añ oīa de iudicio ſſti ꝯ penis

mandatis ad arbitriū iudicis ꝯ si ñ cauerit potuerit mereri ꝑ positis qz sibi articulis sup quibz incidit si errorem suū fateat recipietur ad miam sicut dcm̄ est ō. sup vbo qualiter tem relicti iniūcta sibi pēnia salutari In qua pagenda si defecerit tamq̄ hereticis puniet. de purga. ca. c. Inter sollicitudines in fi. de p̄sumpc̄. c. lēs Et qm̄ sic ofitet crimen sibi ꝺs positū p̄t interrogari si habeat socios eiusdē cri minis ꝯ q̄s ꝑ id qđ habet e. ti. c. ex officiamꝰ ℞. addiximus. C. de malefi. ꝯ mathe. l. fi. Tm̄ tūsio talis q̄ ad alios ñ sufficiet q̄ ad convicti onē sed faciet ad p̄sumpc̄onem sine iudicū ex de ofes. c. i. Si vero errorem sibi impositū ne gauerit ꝯ petat copiā inquisic̄is facte otra eū ꝯ forsan dictorū testiū ꝑ q̄s iudex mouet ad pcedendū otra eū ñ erit copia sibi denegā da ex de acuſ. c. q̄liter ꝯ qm̄ ℞. dz. Si aūt ius dex viderit qđ ex cessione talis copie possit aliqđ periculū immere forsan ꝓpter ꝑsonas te stiū qđ totū relinquit distrectōi ꝯ ofic̄ iudic tūc ñ dabit copiā e. ti. c. fi. li. vi. Sed dicet iu dex illi qđ det in scriptis noia illorū q̄s ꝺz si spectos ꝯ causam puta inimicicie vel ofpis tac̄ois ꝯ siles exceptōes p q̄s testes in hoc crimine repellūt de quibz dixi ō. e. ꝺ. testiū re cepōez Et si iudex inuenerit qđ det ꝑ suspec ptis noia illorū qui pmouent inquisitionez vel qui ꝓbant crimē Et qđ silr ꝓbat causas ꝑ ipsum ꝓpositas tūc detractū intelligit fidei ipsorū testiū Et illis ꝓbacōibz ñ obstantibz absoluet ipm inquisitū Alioquin pcedet ꝯ dēpnabit illū ex dictis illorū testiū Et si p bacio facta fuerit ꝑ vnū testē solū bone opinionis ꝯ bone fame otra negantem crimen sibi ipositū tūc inquisitus poterit torqueri vt eruat veritas Sic stat qđ legitur e. ti. c. i. m clem̄. ꝯ xxxi. ij. q. i. In pmis xxxv. di. ante Nam semp durius agit cū eo eo qui victus ofiteri recusat. C. de malefic̄. ꝯ mathe. l. si ex cepta.

Decham.

Preterea sunt nō nulli quos apparet per fa cti euidenciā seculum intendere perpetuo re linquere Et per certa iudicia in claustri excubijs velle toto suo tempore dño militare Qui tm̄ ꝑualēte in eis carneli desiderio redeunt ad vomitū seculū repetē tes inter sydera errancia cōpu tandi Quāuis igitur iura mani feste diffiniant hmodi ñ posse re ligionis habitū olo deserere qui saltē in religione perpetuo ma

neant laxiore Quidã tñ attriti frontis audacia apostasie infami am nõ verentes postꝙ absolute se velle sẽculũ relinq̃re oñderint relicta iherosolima redeũt in egiptũ Quo circa statuimus ꝯ ordinamus vt ordinarij locorũ tales cũ oi diligẽcia inuestigẽt Et per subtractionẽ tã officij q̃ bñficij ecclãstici si quod hẽant ad sta tutũ pristinũ vel laxiorẽ cogãt regulã eos pertrãsire Quod si sint hmodi apostate laici vt ipsi ad.salutis sue studia redeãt per censurã ecclesiasticã cõpellãtur. Hãc ordinacionẽ ad illos nõ extendimus cũ quibz sedes aposto lica aliter ordinauit.

Posterea Hec est ostõ Jo. pe tham Et hz pncipaliter duo dcã hm ibi. Qua circa Primũ dictũ senãt tria ꝑmo recitat factũ. hm ibi Quãuis recitat decãsionẽ iuris sup illo facto Tercio ibi. Quidã tñ Ponit re essum a iure illo Secãdũ etiã dcm facit tria Primo statuit ꝯ ordinat de remedio quo ad clericos ij. ibi. Quod licitꝫ uidet de reme dio q̃ ad laicos .iij. ibi. Hanc aũt restringit ordinacõez pus facta Facti euidẽcia vt qz statim pfitẽt. Nam pfessio statim facta nõ pcedentẽ expientia religionis siue regule obligat pfitentem ad religionẽ in gene re nõ ad assũptam pũse Talis em̃ de alio cito ostat nõ hz bñficiũ tridui Siquis nec ille qui ex pcedũ voto pfessionis facit in c. q̃ stõem de regularibz li.vi. Facti euidencia eti am est qñ aliqs expresse dicat se velle seculo re nũciare vt legit ꝯ notat de regularibz c.sta tuimus Item si recipiat habitũ pfessorũ vt ibi etiã notat Item si ingressũ religionis pe tessit ppositũ pfitendi de q̃ hic ostat Nã ppositũ ꝯ intencio ingredientis est pncipaliter ꝯsiderãda in pfessione sicut ꝯ in oi alio negocio vt l.nõ ois ff.si certũ petat aũ silibz sicẽ tiã si pcessit votũ de regularibus c.porrectũ. Item si pus renũciauit pprijs ꝯ postea ingrediat sustipiens habitũ pfessorũ Pro quibus vide notata doct.de regularibz c.ofultꝫ ibi p petrũ de ancho.d. Secãdo quo Seculũ.i.secularẽ vitã Perpetua.i.qdiu vixerit Certa iudicia vt qz scienter se igessit actibz pfessorũ de regularibz c.vidua. Ex actibz naqz ꝯ moribz pncipit aliquius statuis ꝯ odio ff.qd mauedo l.i.de elect.c. qõ sicut de reli.do.c.i.ff.de solut.l.titia.ꝯ de sma exc.

c.si iudex li.vi. Vel iudicia in hoc casu sunt si pus renũciauit beneficio vel de bonis pprijs pus disposuit hm Jo.an.de regularibz c. nõ solũ d.iudicijs li.vi. Et circa hoc vide nota ta p'archi.e.d. Exuuias.i.vigilijs Militare sz spũali milicia que hm aplm̃ nõ est aduersus carnẽ ꝯ sanguinem de qua Job vij Milicia est vita hois sup terrã Et in hac milicia vt ait greg.dz hõ esse industria. puidus disciplina exercitijs virtute pditus ostãcia aiosus Alia est milicia virtualis q̃ exercẽtes dicũt plati ꝯ pdicatores circa hostes fidei. Item circa hereticos ꝯ errorũ inuentores iuxta illud ad thi.ij. Labora sicut bonus miles Tercia est milicia votiualis q̃ ptinet ad eos q̃ ex diuino amore ꝯ fidei deuocõne deuouent ꝯ exponũt se circa hostes infideles Vt sunt milites tẽpli frẽs almani de prussia. Quarta est milicia hũanalis q̃les sunt oẽs milites tpis nostri quibz q̃tucũq̃ sunt necessaria Primo vt sint disciplina electi.secõdo qõ sint viribz pditi.tercõ qõ sint duxꝯ aspe nu triti Quarto qõ suo pncipi ꝯ sibi inuicẽ sint mutua fidelitate onexi Qui sz sic intendentes absolute renũciare seculo Carnalia deliderio qõ pt esse circa gulã accidiam ꝯ luxuriã q̃ tñ a clericis maxime dñt elõgari vt legit de vi.ꝯ ho.cle.c.a crapula Et in ostõe othonis licet ad pfugandũ vbi de hoc p Jo.de atona Võ aũt a luxuria hoi multa mala accidũt pz p hos versus. In coitu vi.dãpna.luo nã denariũ do. Offendoq̃z deũ de turpi labe redũdo. Humorem q̃z bonũ pprio de corpore fundo. Apocopo vitam studiũ aũ lumine pr do. Vomitũ.i.pstimã malam vitã Seculũ.i.actus seculares Sidera errãcia .i.planete ꝯ hec sydera sunt vij. Saturnus Sol. Jupiter. Mars. Venus. Mercurij Luna Et dicũt planete.i.errãtes qz singulis diebz mouent circũ ꝯ occasum Vñ dicũt planũte ideſt errorem inducentes qz diebus singulis ortũ suũ ꝯ occasum sic variando hoibus in aũtũt errorẽ ꝯ faciũt ipsos errare. hm Oracũ Vñ uõ dicerent dicti planete .i. errãtes sed planũte.i.errorem inducentes Planete em̃ nõ errãt immo cũdez motũ eũdem legem mouendi hñt quã habuerunt ab inicio sue ordinacionis sed errare vident mortalibus aũ ita variant ortus ꝯ occasus p diuersa loca Vñ poẽus dicit dicta planũte .i. errare facientes q̃ planete id est errãtes nõ em̃ ipsi errãt sed nos errare faciũt circa motus eorũ Quãuis igitur Secãda ps p me pcis Iura ex de regularibz c. ofultꝫ c. statuimus Religione aliqua sz in genere Cui obst.qd legit de regularibz c.nõ solũ ꝯ c.ostõem li.vi. Laxiori Duple ad minus Nam arctiorẽ ingredi pt talis si voluerit nã nõ inueniat phibitũ Quidã tñ.iij. pte hme pcis Attrite.i.minerenide vel ob

V

stimale **Apostate** Est aūt apostasia tertius retrossus a statu fidei obedientie vel religionis q̄ quis pfessus est se tenere Et sicut sunt tres spēs apostasie sc̄z fidei obedientie vel religionis q̄ quis pfessus est se tenere Et sicut sunt tres spēs apostasie sc̄z pfidei mobediē ꝫ irregularitatis Verfidei qñ aliquis retrahit a fide ij.q.i.nō pt Inobedientie q̄n aliqs sponte trāsgredit pceptū licitū p lati sui vel sacris canonibz nō obedit ij.q.iiij alieni de ma.ꝫ obe. Di quis ꝫ c.illud maxiē qñ scit qđ tenet obedire Irregularitatis qñ aliquis ab ordine suo siue statu sumpte religionis sue pfessus est recedit vt hic ꝫ c.p tot ra ꝫ c.si. Et talis apostasia otigit multis modis sc̄z dimittendo tonsurā accipiendo vxorem aū sit in sacris abiciendo religionis vestem vel clericalem Item redeūdo ad seculum de vi ꝫ ho.cle.c.ex lris de sīa exē. in audientia ꝫ c.ppedimus Qđ aūt dcm̄ ē de clericis secularibz intelligo ostitut in sacris vt in dicto c.i.ꝫ in ti.e.c.tue Item generaliter pt dicit apostata ois qui recedit a deo mortaliter peccando sm Astex.e.ti. **Infamiā** Tales nāq̄z apostate sunt infames de regularibz c. ostitui **Absolute** i.simplr vel ex toto. Et sic verbū hes de regularibz c.bñficiū li.vi. **Qūderit** p facti euidētiā ꝫ certa iudicia vel pdictū est in d.iudicia vbi dixi qđ vnū iuditium est si pus renūciauit bñficio qđ habuit Et hoc verū intelligas q̄n simplr ꝫ sine pte statōe renūciauit Sed si aū pte statōe qđ non intendit p id dimittere secularia hoc fecerit tūc nō recederet qđ ibi dixi Et sic rñdet ad c. ex trāmissa exī de renūc. Nā qñ simplr renūciat bñficio ꝫ post intrat religionē videt voluisse vitā mutare qz oio est verisile qđ si voluisset manere in hoc seculo nō renūciasset beneficio tot laboribz ꝫ expens adquisito de renūc.sup hoc Et sic sentit dñs Jo.de Imola dcō c. ū solū de regularibz li.vi. Alia exēpla pōit Jo. an.de regularibz c.statuimus sup glo.ij. viz si nūc ostarent qđ tpe ingressus habuit aīm dimittendo seculū sm Inno.vel sm host.si m ingressu illud expfit vel qz se ꝫ sua monasterio obtulit expsse vel qz pprijs oio renūciauit vel qz tastitatem ꝫ obedientiā solēpnitet promisit Alia signa ponit glo.xxiij.di.clerici. pt si magnā tonsurā si fecit illam est signum successionis Huic etiā deō owtdare videtur glo.i.d regularibz c.ij. **Jerusolima** i.monasterio vbi p otemplacōem est visio pacis. **Egiptū** i.seculū siue mūdū vbi nichil aliud est ꝫ tenebre pcōrū. **Quo circa** ij.ps **Ordinarij locorū** i.epi Et hoc appet ex hoc qđ sequit de subtractōe officij ꝫ bñficij Et huic dcō owt.de regularibz c.nō est Alias em ordinarij ad inuestigationē de q̄ hic dicit faciendā diuerent pfidentes capitulo quinquagesimo Huc illa que legūt ꝫ notant de regula

ribus ē.vlti. **Tales** sc̄z sub forma pdcā apostatantes. **Inueltigēt** i.pquirat **Subtractionē** no dicat puationē qz tales nullū titulū in officijs siue bñficijs hmodi hes re pnt Cū etiā talia officia siue bñficia rxij habuerint vacant ex eo qđ religioni astringūt vt hic dicit Ad qđ facit de regularibz c. Cū bñficiū li.vi. Et circa hoc vide qđ diam j glo.xxi. **Quikirij ecclesiastici** Ad qđ pcsq̄ religiom astricti sunt assumi nō debent de regularibz c.sup eo. Sed otra hoc opponitur xvi.q.i.doctos ꝫ c. Di quis Ex q̄ videtur qđ monachus pt assumi ad aīā ecclesie poch. Ad hoc rñdet doct.qđ de iure cōi monachus nō pt assumi ad talem aīā sed dispnsative sic de q̄ materia notat exī de sta.monachorū c.qđ dei timorē Alij dicūt qđ ad talia nō pnt exire nisi vocent ꝫ hoc aū dist. decre. post trāslationem de renūc. Nec obstat c. ex trāmissa e.ti.qz ibi nō apparuit an velint diutius mutare nec ne. Nec ob.de regularibz c. postulasti qz ibi loquit in minore Sed c.sup eo loquit in adulto Et sic sm aliqs doct.clericus secularis trāsiens ad religionē pt ad officia siue bñficia clericorū secūlariū reassumi eo mō q̄ ab inicio poterat assumi Jn hoc tū casu viz reassumpcōis dicit anthonius de butrio qđ sibi videt qđ nō poterit reassumi. ne in eo notet tanta variatio Nec obstat de cre.post trāslationē qz loquit qñ assumit ad epatū Vñ dicit qđ licet monachus assumi poterit ad ecclesiā curatā nō tū clericus secularis ad religionem trāsiens pt reassumi ad bñficiū qđ pus habuit qz posset dubitari an ppter religionē trāsiuerit de q̄ reaurrendū ē ad notata in c.post trāslacōem de renūc. **Qđ quod hēant** qz de facto pmouent ad alia qđ bñficiū ecclesiasticū dū sunt sic manētes in seculo Jn quo casu posset dubitari aū q̄it illa que taliter bñficiatus adquirit dic qđ si otemplacōe ecclesie hoc faciat tūc illi ecclesie adquirit ad quē est iuste pmotus de testamentis c. Cū in officijs Di otemplacōe psona siue adquirat monasterio adquirit Jn dubio vero si adquirit ab exīneo psumit otemplatione psone de testamentis c.requisisti notat p anthonium de butrio de regularibz c.vlti.v. qđ si monachus **Vrikinū** sc̄z monasterium de q̄ exierūt. **Laxiorē** pcōt.de regularibz c.cōsulti Et istud intelligas verū q̄n ingredies religionez nō pfitet aliq̄ regulā in spē nec obligat se alicui religioni in spē Nā si in spē esset pfessus vel obligatus nō posset trāsire ad laxiorem absq̄ dispnsacōe de regularibz c.licet Beatus tñ est vbi in genere obligat se de regularibz c.ostōem li.vi. Unde nō tenet ingredi religionem eiusdē ordinis siue q̄litatis sc̄z sufficit p ingrediat religionē dispponis q̄licat dū tū tria subālia religionis ibi fuerit obsua ꝫ vt satis colligit dcō c.sup eo c.postulati nū ꝫ

milibz Cogāt. sc̄or de regularibz .c. sup eo. Regulā. i. observantiā de diuersitate observantiarū in religionibz potes videre que dixi sup pīa de reli. do. c. i. d. notabilis diuersitas.

Quod si lint. scīa ds scīde ptes. Ipz scz laici sic redeūtes. Salutis sue. idest aiarū suarū. Studia. i. loca religiosa vbi studere & otemplare poterant ea que ptinent ad salutē aiarū suarū. Redeāt. scz si in spē alicui religionē pfessi fuerint ad eā redire debēt Si in genere pfessi sunt vel se obligauerint religioni tūc ingredi debēt aliquā de approbat. vt dixi ē. e. d. laxiorem. Cēsurā. que triplex estide d. sig. c. querenti. Hanc aūt. iij. ps scīde ptis. Illum. scz ingredientes loca in q̄ bus pfessi vel deo se obligauerūt. Sedes apostolica. que nūquam moritur de Rescriptis c. si gnose li. vi. Edmūdus.

EMine cōmoueātur vt pueros caute alāt & iuxta se de nocte in lecto nō collocent ne pueros ne opprimātur Solos in domibz vbi ignis fuerit vel solos iuxta aquā sine custode non relinquant & hoc omni die dīco eius dicatur.

EMine. Hec est ostō Edmundi & nō diuidit. Onerosa. sume qđ est j teneros. Caute. i. diligenter & ā ruinosis piaculorum. Alant. i. nutriant siue educent. Iuxta se. i. in eodē loco. ī nocte. scz dū dormiūt. Teneros. scz dū sunt in etate tenera. Ne opprimantur. Nō phibudoms pdce & ōsor. ex e. c. vlti. ij. q. v. cōsul uisti. Iuxta q̄ mater tā sm Ray. scire debes qđ si pater vel mater scienter occidat filiū vel filiā dz induci vt intret aliqđ monasteriū vbi peccata sua pīa deploret Si tā ppter carnis fragilitatem ad hoc induci nō pt ordenda est licentia ostrahē di matrimoniū ne pluribz abatat q̄ pīa ei iniūcta in seculo remanenti Si vo talis hz ostem viuū vel filios quos a quibz nō pt recedere nō dz induci vt intret monasteriū ni si uxor etiā velit ingredi monasteriū si sciens ter possit cuicere de educatōe puuloīū Si vero pater vel mater opponit filiū iuxta se in lecto dz ag ere pīam sm quosdā trū annorū. vnus est in pane & aqua ex e. c. vlti. ij. q. v. osuluisti. vbi hēt quasi idē qđ hic ordinat. Et ad pdictis scor. host. e. ti. ij. in summa Tudis sm glo. ter. n. in dō c. vlti. scz vō si scienter hoc faciat maior est pena inūgenda q̄ p alio homicidio Si aūt casu & q̄ culpa pcedente hoc fiat tūc inūgēt pīe v. vel vij. annorū ar. di. Si qua femina de pr. & re. c. quesitū Si aūt lenis culpa p̄cesserit pīa trīū annorum indicenda est vt dō c. vlti. vbi aūt nulla p̄cessit negligencia vel culpa nō est aliq̄ pena ipponenda ar. ex. de hom. c. c. ex lris Et hoc verū de iure. Ad cautelā tn ppter ambiguū est eis aliqua pena inūgēda ar. ad hoc xxiij. q. vlcx cōiatorū & aiterf cōtribz xxxiij. q. ij. i lectū Et nota ꝑ host. ibidē qđ si culpa sit occulta etiā pena erit occulta si vo culpa fuerit manifesta etiā pena erit manifesta. Maior etiam pena inūgenda est qn̄ suffocant in lecto quā qn̄ in armis Et maior sacerdoti q̄ laico. ex de v. sig. c. quesitū. Solos. scz pueros. Aquā. suple ad ignē. Custode. suple discreto Nā idē esset nullū custodē dimittē et indiscretū dimittere ff. q̄ satis w. l. quotēs. Et hoc. scz vt obseruent pdicta. Dīco. Suple vel alijs festis quibz populus cōfluit ad diuina. Dicatur. suple q̄ curatū siue gerentem cura ipsius ecclesie. Idem.

SI mulier mortua fuerit in partu & de hoc bñ cōstiterit scindatur si infans viuere credatur procurato tū quod os mulieris apertum teneatur

SI mulier. Hec est ostō Edmundi & nō diuidit. In partu. .i. tpe pariendi. Et de hoc. scz qđ sit mortua. Cōstiterit. vt puta qz corpus est tactu frigidū nec est in ea respirc respirationē neq̄ pulsum. Scindatur. scz venter mulieris Et & cor. ff. de mortuo inferendo l. negat. Infās. i. partus in ventre. Credatur viuere. alias aūt vt videt duplex inconueniencia sequeret. vna scz homicidiū qđ contingeret in ptu viuo Secūdo esset qđ ptus nō baptizatus sepeliet cū mastre in loco sacro In qua materia aduerte qđ inter doctores fuerūt varie opiniones Dixit enī hugo qđ mulier pregnans sepulta in loco sacro etiā ptu nō exīāso dz ibi manere etiam si ptus viuificatus esset Alij dixerūt qđ scindi dz mulier & si ptus viuat baptizetur puer Si moriturus sit ex loīs sacrū sepeliri dz ar. ad hoc de ose. di. i. ecclesiā. Facit de ose. di. iiij. Si quid est & c. si qua mulier et duobz capitulis pcedentibz ff. de euictis l. Si pregnans & l. iacte ff. de vsuc̄p. l. si āliena in fi. Sed neutra istarū opinionū placet hosti. put pz de ose. ecc. vel altaris. Q̄. an sit iterūda dē. quid si mulier aī ibi sequentibz. Prima nō placet qz sic omitteret homicidiū Secūda nō placet mō. scilicet qz qua cōe admittit mulier pregnans ad baptismū vt in ruribus fall. Eadē cōe pt admitti ad sepulturā vt sic ptus & si baptizatus nō sit putat tū p baptismo q̄tū ad hūc gradum ptinet ne indigo

V

inutiliter facta qz ostta. q̄ ptus mortuus est horrorē induit ar. ff. de rei. vn. l. q̄ religiosꝰ ō ose. ecc. l altaris c. qđ indubijs. vñ ōt hoſt. q̄ si p terro ostet ptū esse mortuū nō inde mulier sz aī ptu sepliet. ꝯ sic da ē sna gug. Nō obstāt inra q̄ volūt q̄ pagan⁹ ñ sepliat in loco sacro qz verū ē in eo q̄ sepatus est a vtre matris Deus tñ est si in vtero nr̄is xp̄iane fuerit qz tūc defacili discerni ñ pt Fa at ad hoc ex̄ de statu. mo. c. sup q̄dā de sepul. c. sacr̄. si aūt certū ē q̄ ptus viuat l dubitat tūc hz loca scda opio vt hic ꝯ ff. de sta. ho. l. ipatoꝛ procuratoꝛi. ruiso multeris sic in patiendo morient. apertū aī baalio cla ni l instrumīto alio sic viz q̄ aer possit intra re ne ob defectū respiracois suffocet ptus.

Sacra prouisione cō silij statutū ē q̄ si pa= trom vel aduocati aut feudarij seu vicem ge rēs alicuius dñi rectorē ecclesie vicariū vel clericū ipius ecclesie per se vel alios occidere ausu me phario p̄sūpserint patronī pa= tronatū aduocati aduocaciā seu= datarij feudū vicedñi vicedñatū prorsus amittāt ꝯ posteritas ta liū in collegiū clericoꝝ vsq̄ ad ārtā generacōez nullatenus assu mātur nec in regularibz doibz ali cuius p̄lacie asseq̄ntur honorē ꝯ hoc volumus sepius in ecclesia de nūciari.

Sacra prouisione. hec ē ostō ei use aui⁹ ꝯ pdes ꝯ hz duo dca In pmo tractat rd qđ statutū ē ab antiq̄ In ij. ibi. et hoc mādat illi⁹ statutū sepi⁹ denūciari cōsilij sz gnalis ex̄ de penis c. in qbusdā patroni an sit dria inī patronum aduocatū ꝯ alios de qbz hic dr Dicit alij q̄ ñ ymmo p eodē signt vt in c. p̄trea ex̄ de iur̄ patro. vbi de hoc sunt opiones inī Inno. ꝯ hoſt. ꝯ q̄ signt idē notāt b. ꝯ hoſt. de iure pa tro. c. qz clericā glo. i. ꝯ p hoc sacit de sta. mo. c. in singul. ℣. si. ꝯ q̄ aduocat⁹ ꝯ patron⁹ idē signt pz de iure pat ro. c. aī aūt ꝯ q̄ supponāt p eodē notat tard. de elect. c. gnali. d. custodia li. vi. ꝯ e. d. p Jo. an. ꝯ ēt pc̄. archy. e. c. d. gar diam ꝯ duabz glo. seq̄n. Aliq̄n tñ dicit qđ aduocat⁹ intelligit ñ p patrono eccle sz p defensore ꝯ solet notari de elect. c. venerabilē d. aduocato p b. Seu aduocatti q̄ idē signat q̄ patrom in hac loco vt dixi in glo. p̄cedenti ꝯ sic dcō seu hic posita dz exponi p idest. Nā dcō seu posita inī diuersa vox tñ idē signifi

exponit q̄ idest ꝑ arch̄. de elect. c. gnali d. defen sionis li. vi. ꝯ idē intelligas de dcōe aut q̄ se quit Feudatarij tales viz q̄ aliqs terras tenēt in feudū ab eccl̄ia vicedñi vicedñs ponit qñqz p patrono vt ex̄ de iur. pa. c. p̄tre rea. qñqz ponit p vicario in tēpalibz gnali de iudic. c. exaīata de ofic. vti. l mutili. c. exaīa ta ꝯ sic sumit lxxxix. di. c. volum⁹ vbi cardīt p archi. clericū suple quēcūqz bñficiatū q̄ sustētat de bonis ipius occidere, pnt extipi asus de q̄bz legit de sna exc. c. iij. ℣. nec ille. dic vt ibi. ꝯ de hac materia vide lacu⁹ notata doctorū ō p̄is c. in q̄busdā amittāt, p sma ar. eorū q̄ notāt ō so. ope. c. si diligēti v. cām pdāt p b. sz in dcō c. in q̄busdā. vñ istud fuit dt textus p̄sus amittant p qđ dicūt hoſt. ꝯ Jo. an. ibidē qđ tales ipo fcō absqz vlia sna incidūt in has penas. ꝯ oc. card. de p̄stripcie fi. d. ipo iure li. vi. Et ad hoc facit qđ dixi ō ō clādest. de spōſ c. i. d. suspēsus. ad quē ēt trāsa ferri dēat ius hmōdi patronat⁹ vide p doct. dcō c. in q̄busdā. et posteritas dōſ vbi ap pet q̄ filiꝰ punit p delicto p̄is. ꝯ sic vnus p alio punit extra id qđ legit de hijs q̄ fi. a. ma p̄ c. q̄siuit. Sed dica hoc dic vt plixe notat dcō c. in q̄busdā di. iiij. p hanc. de bono⁹ cō dcā sūmarie collcā sunt hec qđ duplex ē pena eterna scz ꝯ talis. eterna pena ñ punit vnꝰ p alio nisi in crimine ptā apet l sucedat. i. q. iij Idē moyses ꝯ ℣. seq̄nti. fallit in pcō origina li qđ ab adā in oēs defendit. ꝯ p̄t esse rō qz q̄n adā peccauit nūq̄ aliqs ex illo fuit materialē seminat⁹ xxiij. q. iij. hijs ita dōſ vñ pcō Et sic semē suū corruptū ꝯ abhoiabile fem̄ ē nec potuit postea aliqs ñ corruptus de tali semine gnari. ꝯ iō aī forāto corpe de tali semine infūdit aia necessariū ē q̄ ipa aia q̄dāmō inficiat ꝯ corrūpat vñ a tali pcō naturalit̄ inest ei natura corrupta p̄cēs ñ p̄t q̄s purgari nisi p baptismū siue q̄ saluari ñ possum⁹ ō osc. di iiij. placuit de pe. di. ij. ñ ē mirū dōſ q̄aliqz Tē palis pena est triplex q̄dā arca corpꝰ ꝯ illa ñ punit vnꝰ p alio. ¶ de penis l. scim⁹ qđ in tellige verū de pena p hoiez infligenda Sed tñ est in pena q̄ infert vlcōe diuina qz qñqz vnꝰ p alio punit vt pz de pe. di. i. sz ꝯ omnes de exc̄ssibus p̄latorū c. clerici i. q. iiij. ℣. Item p pcō arca m diū. alia est pena arca statū. vt fuitus ꝯ infamia. ꝯ hac qñqz punit vnus pro alio vt hic ꝯ vij. q. i. verum xv. q. viij. Cū multe de penis c. ad aures de filijs p̄sbit q̄i p totū Tercia est pena real ꝯ hac punit vnꝰ p alio vt dcō. ℣. Item p pcō. ¶. ad l. iul ma. l. q̄squis de hęret. c. vgent. ff. cōi. di. l. si is aī q̄ Ecclesiastica ēt pena punit qñqz vnus p alio vt hic ꝯ dcō c. in q̄busdā. Et hec pena spūalis est q̄druplex. prima est excōicatō is. ꝯ illa ñ punit vnus p alio xxiiij. q. iij. si hēs de sna exc̄. romana ℣. si. li. vi. Secūda pena est interdicti loci ꝯ illa frequēter punit vnꝰ p alio

de offiō tale. sane ℊ t. p. ℊ q. Hāc tñ pena nō dz vniuersitas puniri p delicto psone singula ras ex de hijs. q. si. a. ma. pte capitali c. quesi nit nisi sit dñs loci vt dō c. sane de vsuris c. i. de. si. Tertia pena est remocōis ab obla cōi bz ℊ hec pena punit familia ppt delictū dñi. xvij. q. iiij. mivot Quarta pena est interdō nis ab ordinibz ℊ ista pena punit manit⁹ ob delictū vxoris xxxiij. di. Si ⁹ dra q vir notata p Jo. i. q. iiij. in summa. ℊ p ard. dō c. i. de vsuris li. vi. Et casus ꝗbz aliqs punit l ḡuat iure suo sine culpa notant p s. de ostis tuōibz c. ognoscentes de puil. antiq xxij. di. renouantes p Jo. ℊ aret. xvij. q. i. q bona in magna glo. dra si. Et nota q deus ꝗnqz de cauſ punit aliqs in hac vita fiat pz p hos dē Est q torquet ne fastus ei dñet vt paulus. Est q torqt vt ei meritū cumulet vt Job ℊ tob. Est q torqt de⁹ vt sic glorificet vt xp⁹ natus. Est q torqt vt ppetuo cruciet vt ix vores. Est qui torquet vt crimen purificet. vt maria sovor mopsi Numeri xij. de pr. ℊ ut. ū infirmitas Vel aliter. Ut pbet vt damp net vt expiet vt mereat. Ut patet xpi glia pena dat Hos dēus ponit aret. xxiij. q. iij in summa ī clericorū collegiū sez q ad be nefitia ecclastica optinenda Quartā ge neracōez sez p lineā masculinā ℊ ñ femini na d pr. e. vbiāqz li. vi. Assumat supla nec tales bñficia ecclastica pti⁹ hita d nouo cū a lijs pmutare pmittāt ū sint ihabiles ad bñ ficia ar. notatorū p Jo. in cle. i. de pr. d. opā nēda p gesb. Plactę intellige in linea ma sculina vt dixi s. d. generacōez. et hoc ij. ps ℊ Clerijs vbi sez ē frēqncia ℊ multitudo ppli

Prohibemus sub interminacōe anathematis ne quis latrones ad latrocinū faciēdū in seruicio suo retineat nec eos scienter in terra sua habitare permittat.

Prohibem⁹ hec est ostō Stephani in ōcilio oxoñ. Interminacō anathematis. Cōminacō est ñ sna lata p ea q dixi s. de testam. c. religiosa 4. ℊ qz d. sub pena anathemat. ℊ facit ad hoc c. relatū de iur. pat vo. de imu. ecc. c. ñ mim⁹ ℊ c. ū ecclia. ℊ sic notat p gosfr. de mimomo otracto otra interdictū ecclie c. ij. de mgris. c. q̄nq̄ dt tñ q si intencō sic dicētis sit stati ligare ostrafactes stati ligant ar. ad hoc ff. de adquir. possb. l. q̄ absenti. facit ad hoc ex de eo q furtiue ordines suscipit c. i. ℊ videt casus lxxij. di. Salomitane vbi de hoc optiē p arch voil. in clem. i. de exss. pla. d. interminacōe. distinguit hoc mō aut pmo erat lata sna ex ℊ postea intulit tale ominacō ℊ tunc infert sna lata de sna ex. c. a nob. ℊ idē dicendū ē q̄n post hmodi interminacōez secut tale clausa

la q̄ otra fecerit sciat se excōicatū. ℊ sic nō tale p hoc dcō c. ñ min⁹ aut ñ pcessit tale sna ℊ tūc aut tale intminacō plata ē a iure ℊ ñ in fert excōicacōez. xxx. di. p totū ℊ dcō c. ū ec clesia. ℊ ita intellige qd notat ibi alan⁹ ℊ silr s. in glo. penul. ℊ post. ℊ Jo. an. post eos vbi aūt tale interminacō pserat ab hoie tūc ns spirit iudex. nā si dt hic phibem⁹ sub pena ex cōicacōis ne aliqd tale fiat. ℊ hoc faciat aio q mulgan di sñaz statī ligat. alias do ñ ligat. ℊ in hac materia voil. remittit ad notata p host de sagitt. c. i. ne quis ℊ sic nec mulier Ut pt dixi s. de mgrīs c. i. d. q̄ stūqz Retineat tale nāqz videt esse pticeps furti ex e. c. q̄ ami sue terris suis. i. dñijs tales nāqz q̄ ptā tē dnt tenent purgare terras suas mal hoibz ff. de offi. pcōs. l. ij. ℊ l. ogruit. Bonifaci⁹

Statuimus Ut si quis clericus de trāsgressione fortiste aut parci alicuius diffamatus fuerit ℊ cōuictus les gitimē cora ordinario suo vel cō fessus idē per suū diocesanum si bona hēat pro q̄litate trāgressionis ḡuiter rediātur. ℊ illi cui dāp nū vel iniuria est illata vel nora hmodi redēpcio assignetur. Si aūt ñ hēat bona suus epūs ipm prout culpa poposcerit ḡuiter puniat i persona ne propter ipu nitatis fiduciā pateat psumptos ribz licencia delinquendi

Statuim⁹. hec ostō tonsacij ℊ hz duo dca ij. ibi. Si aūt otenta patent in lra. Foreste vbi sunt fere ñ incluse de de nacōibz aū dilecti d. forestā p host. Parci. i. loca vbi sūt fere incluse cōuict⁹ p testes, cū Cellus iudicialī cora cpa vt hic dt. Mā tale uictō siue cofessio cora iudice seculari sibi ñ obesset ad ipius cdēpnacōez ex de iudic. c. at si clericā Idē sez clericus Diocesanū ℊ sic se ad iudicem laicū huius rei cognicio non pertinet Cui concor. de foro competenti c. ij. Bona sez ppria nō ecclesiastica nā ppter de lictū psone ecclesia dāpnificari nō pt nec de bet de re. iur. c. delictū li. vi. Redimatur. i. ad redēpcōem ponat Mora. i. delictum Re dēncia sez p epm limitata Si aūt ip. s. Nū hēat sez talis clericus In persona ℊ sic q̄ nō luit in bursa luet in corpe de do. ℊ ostu. c. finē in glo. si. xij. q. ij. firmitatis in glo. Et hoc verū q̄n pena est iponenda ppter deli ctū Secus si ppter debitū ppter qd pā cor palis nō dz iponi de soluc. c. odardus ℊ Ne propter vo pdictū. Delinquēdi pena fit vnius erat mit⁹ multorū de ohi. cle. ℊ

mul.c.iij.glo.fi. Sed oppa ista q̄ hic dicunt opponit nō fere nulli⁹ in ūbus sunt ⁊ iō oēs arpanti ordinē Inst.de re.di. ℌ fere ff. de ad quit. de.l.i. vñ licitū est tales feras capere nō solū in fundo ppo sed etiā alieno vt pz ibi l. iij. Si igit̄ cuilibet licet tales feras capere igit̄ iniustū est vt eas capiens puniat qz qđ le gittē fem̄ est penā nō mereat. C. ad l. Jul. de adul. ḡchus Solutio absq; pena licitū ē tales feras capere nisi a lege vel ab hoie annus interst phibeat Phibere em̄ q̄s pt̄ alii ne fūdū suū ingrediat vt pz decō ℌ fere ⁊ decā l. iij Quo casu nō licet absq; pena talia facere vñ cū p statutū sit phibitū in alieno fundo bestias venari et trasadens est merito puniendꝰ vt hic dicit.

Perchan

Om sedm̄ doctores ⁊ theologos milicia clericalis septem munia tur ordibz singuloruz caracteribz in aia cōsignat is per singulos etiā accipiēs augmētuz grē vbi ordinati furtiue ordiez recipiāt seu crimine irretiti expedit plurimū ipos ordies minime recipere inculcatos qm̄ inculcacō reuerenciā minuit ⁊ grām per cōsequēs q̄ per irreuerenciā repercutitur ab imḡtis Cōtra dignitatē igitur tā reuerēdissimi sacrām ti fore dmostitur eē sacramētum viz q̄n simul quatuor minores ordines solēt non sacros cū vno sacro alicui hoi exhiberi. Dñ in nōnullis alijs prouincijs quatuor minores ordines nō faciliter simul cōferūtur. Dñ ascēdētes clerici ad xp̄i misteria quasi cāticū ḡduū cōcimētes cū probati extiterint in minoribz officijs deinde ḡdatim prospiciāt ad maiora Oz igitur ex singulis ecclesiis q̄ pia q̄ deuota q̄ religiosa q̄q; honestiora sunt tenemur eligere ea tāḡ fasciculū in angloz̄ mēti bus colligare. p̄cipimus vt epi in hijs sequātur canocas sanctiones minores ēt ordiēs q̄n id pt fieri bono mō pro sacrām̄ti reuerēcia dētur saltē aliquociēs cō

binati seu sublimati Et si recipiētes eos simul seu sigillati in vulgari lingua publice mstruātur de distinctōe ordinū officiorū ⁊ caracterū ac de profectu grē q̄ in singulis ordinibz cōtinetur ⁊ digne accedētibz augmētatur.

Om decūdū doctz hec ē ostō Jo. peccha ⁊ hz q̄tuor dicta. In pmo vidat q̄lis sit dignitas ordinū in ecclesia dei In ij. ibi. Contra dignitatē vidat quādā reuerentiā q̄ osueuit fieri sacrām̄to ordis In iij. ibi. qz igit̄ ponit statutū ctra pmissa In iiij. ibi. minores ⁊ statuit de mō ofrendi minores ordines theologos q̄i oēs vt dixi ē. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. v. ordines Milicia clerical de q̄ dixi ē. de apostat c. i. v. militare Septē ordinibz de q̄bz dixi ē. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. v ordis Oltra q̄ glosaz nota qđ theologi dicūt qđ epo optit certū misteriū ctra corpꝰ xp̄i misticū qđ est ecclia nec optit illud inferioribz siat ē oferre sacrīm̄ confirmacōis in frōte ⁊ ordis ⁊ illa de q̄bus xxv. di. plectis vñ. ad epm ⁊ lxviij. di. q̄uis vñ dicit caracterē nō solū iprimi in hijs ordinibz q̄ relaxacōez hīt ad corpꝰ xp̄i verū ñ misticū. ⁊ hm eos psalmi status ñ ē ordo facit lxxvij. di. illd xciij. a sub diacono Hic etiā dicit q epatus ñ ē ordo facit de stru. in ordie faciēdo c. i. in fi. de sac vnctione c. i. ad fi. In q̄bz dt epos epm osecrare p̄sbiteros ordinare inuidendo qđ alia sit osecratio alia ordinacō. vñ olim p̄sbiteri p̄ficiebāt vnū quē epm vocabāt xciij. di. legimꝰ v. qđ aūt. sz de psalmistatu pz contrariū de eta. ⁊ q̄li. c. aū stigat vbi de hoc. de epatu etiā q̄ sit ordo pz in c. q̄ties de purga. ca. ibi sui ordis ⁊ c. domimicꝰ de stō gemini in phio li. vi. d. epos dt q̄ sibi videt opinionē theologoz. ñ esse bonā nā hostiariꝰ hz custodiā ianue vt pz xxi. di. cleros exorcaste ⁊ hīt adiutare exorcistas ⁊ sic ñ hīt certū misteriū deputatū circa corpus xp̄i verū. i. osectōez eucharistie ⁊ tñ theologi fatent istos esse ordiēs. dic igit̄ p decisione istarū opionū q̄ in pmatua ecclia ñ erat dria inter p̄sbiterū ⁊ epm sz qz p̄sbiteri ordinabāt alios indiscrete petrus cū alijs restrinxerūt ptātē caracteris vt ñ possint oferre sacrāmēta q̄ hodie re huāt epis ⁊ pumcijs certas psonas creauerūt hīntes ptātē illā q̄s voluerūt epos. hec patent ex notatis p glo. sup ō ad hec xciij. di. legimꝰ vñ q̄ epus osecrare laxat restrictō illa caractes ⁊ āpliat ad sacrāmēta q̄ fuerūt interdicā. ex hoc pōt reduci iste opiones ad cōi. vt sz dicat q epatꝰ ñ ē ordo Jta qđ in eo oferatur nouus caracter Et sit prorsus potest opinio theologorum.

Quantū tū ptās epalis quo ad sacrām̄ta

sibi refuata depāet ā ptāe ordinis pt dicit do qr ordo dicit sacrū signaculū q̄ offert spūs lis ptās & officiū faciendi ea que ptinent ad illū ordinem put notat Innoc. de stismatic. c.i. Et sic pdere pt opinio anomistarū Et sic sentit anth. de butrio de elect. c. iij. plenis qz in clem Et iō sup hoc vide qd dixi de vi. & ho. cle. c. i. d. o dimo **Singulorū** sc̄z ordinū **Caracteribz** in q̄libet nāqz ordine imprimit caracter spalis & offert spālis ptās & caracter vnius ordinis nō p̄supponit caracterē alterius Mā recepto posteriori ordine & primo p̄termisso nō recordinat q̄s in eodē ordine quem recepit ex de clerico p saltū promoto. c. vnico Et scias q caracterem ordinis cuiq; q̄qz p̄dit caracter baptismi qr baptismus fundamentū oim sacramentorū ex de p̄sbitero nō baptizato mi. c. i. & c. veniens Sed caracter confirmacōis nō p̄exigit de necessitate. sed de congruo sic Sic notat p Jo in summa ofes. li. iij. ti. xxij. q. vi. & vij. Sed quero in q̄ actu ordinacōis imprimit caracter Dic sm q notat Jo. in summa ofes. li. pall. q. x. q in collacōe ordinis p aliq̄ que ibi fiūt suscipi s eus pparat & disponit vtputa p būdcōnem vnctōnem manuū impositōem & hmodi. pter vniā tū actū caracter imprimit sc̄z p instrumenti tradicōem Caracter em in ordine res & signū est Oportet igit q hēat aliqd p signo exterius in q̄ offerat Illud aūt potissime videt esse hoc qd magis ad illo hz silitudinem q̄lis est tradicio instrumenti apti ad officiū ordinis in q̄ sit ptās ordinis figmficatio et expssio verborū in qua sit ipsius officij determinatio Primū est loco materie. Secundū est loco forme ideo in illo actu putat fieri caracteris impssio non in alijs Quia vero in diuersis ordinibz diuerse sunt ptātes & diuersi caracteres Ideo in diuersis actibz fit caracteris impssio Nam in duobz supmis fit imposicōe manuū que est organū organorū & organū ofectacōis & ministracōis sacramentorū s̄m petrū sed Thomas dicit qd caracter sacerdotalis imprimit in exhibicōe calicis cū vino & hostia qr ibi segregat principalis actus eius Caracter aūt diaconatus in exhibicōe libri euangeliorū Et huic dō magis cōsentio Sed in li. vi. de veritate ti. de sacramēto ordinis dr. in q̄libet ordine tenet vt prius dictū est Sed primo dicō dixit. Jo. in coll. de temp. or. c. vtrū nō est cōpos dr. Sed in q̄ actu. subdiacono do imprimit caracter in calicis ofectati traditōe vt dicit petrus & albertus In acolito vero imprimit in vrceoli seu candelabri traditōe sm petrū. sed Thomas dicit q acolitus recipit caracterem ex verbis ei quod accipit vrceolū & candelabrū & huiusmodi de manu archidiaconi Et magis vt dicit recipit caracterem in acceptōne vrceoli & candelabri Et vt michi videt pt esse vō qd

ministeriū vrceoli qd̄ ppat ad ministrandū vinū & aquā magis & propinquius respicit ofectionem eukaristie q̄ candelabrū & ureus liquet albertus videat diligenter ostratiū Exorcizote aūt sm petrū di. xxiij. ipmit caracter in tradicōe libri exorcizmorū lectori in tradicōe libri in q̄ lecturus est Hostiario in tradicōe clauis & hoc ad singulis verborū formis Ad aūt videtesse sit instrumenta de quibus dictū est tangi p ipsos ordinandos vel si aliqd sit vide notata p host. in summa de sacra vnctōe q̄. q̄ & a quo dr. hoc si probabiliter Et vt dicit petrus solus ordinator manū imponit ad ordinacōem faciendā Alij vero psbiteri assistentes manus leuant ad cōionē ecclesie & consecrandā Item in tradicōe instrumēti q̄ facit ordinator sit caracteris impssio in tradicōe vero q̄ facit archidiaconus sit potestat collate expssio **In q̄a** est namqz caracter distinctiuū signū q̄ quis ab alijs distinguit ad aliqd spūale deputatus sm Januen̄s **Singulos** sc̄z ordines **Grē** sc̄z gratū facientis q̄ necessaria est nō solū ad digne suscipiendū sacramentū sed etiā ad digne mistrandū **Furtiue** qr absolute coactus recipit contra vol. tatē ordines . Quo casu nullū recipit ordinem fiat nec in tali casu recipet baptismū ex de baptismo & eius effectu c. maiores circa finem & l. di. p̄sbiteros vel pone exemplū sm ea q̄ dixi s. de temp. or. c. eos d. tē palem **Crimine irretiti** p q̄ materia vide q dixi s. dcō c. eos all. in fi. vltime glo. d. pus prepetrati & glo. p̄denti **Expedit** dr. **Plurimū**, i. valde. **Mime** p nō **Inculcatos**. i. multiplicatos vel q̄ plures sit eod die **Qm** p nō **Grām** sc̄z gratissacientem. vt p̄dixi **Scias** em q gra dr triplicitter Primo generaliter & sic gra est adiutoriū diuinū creature gtis impensum & indifferenter ad quemcūqz actū Et sine huius grē adiutorio michil possumus facere nec messe durare. Secūdo dicit gra specialiter Et talis gra dicit gtis data sc̄z donū q̄ se hō p̄pat ad suscipiendū spūs sancti donū Huius em grē est reuocare liberū arbitriū a malo & excitare ad bonū sine q̄ nullus sufficienter q in se ē vt p̄pet se ad salutē Tertio dicit gra ppe sc̄z donū datū diuinitus ad meritandū Cō quidē donū gra gtū faciens dr sine q̄ nullus pt mereri nec i bono psicē nec ad gloriam puenire ista triplex gra sumit ex verb apli ad cōrinth xv. vbi dr. gra dei sum id qd sum q̄ ad pmā. & gra eius i me vacua n̄ fuit q̄ ad sdāz. sc̄z gra eius sp in me manet q̄ ad tertiā. & nota q gra gtū facies distinguit in operantē & cooperantem. Gra opās dr p̄uenies & incipiēs ac liberās q̄ pcm expellit. gra cooperās dr subsequens & incipiēs adiuuās qz liberū arbitriū adiuuat & ei cooperat i merito. & cē hāc materiā vide nō. & io'an. & paulū de mgtis c. i. d. cooperā

V

Reuerentia que fit in vtepcõe pluriũ ordinũ vno die fiant ꝯ qdã irreuerentia fit sacramento qñ quis celebret pluries in vno die ꝯ semel exceptis casibz a iure ꝓmissis de celebr.mis.c. Soluistis **Ingratia** Tales nãqz sciũt id ex q̃ ñ merent ꝯ sic repellit ab eis gr̃a gr̃ũ faciens **Cõtra dignitatẽ** ij.ps **Quinq; ciuium** hoc exemplificat ad statũ. ꝯ die simul. i. vnũ post aliũ Eodẽ die **Non la cros** ot sunt hostiariatus lectoratus exorcistatus ꝯ acolitatus **Duo sacros** sez subdiaconatu **Oni huĩ** ac si innueret qd̃ pluribus singulariter tot ordines possent pluribus offerri **Duos** dñ. **Prouicius** In q̃bus forsan consuetudo est mõtrariũ ꝓ ea q̃ notant p̃ bern. ex̃ de tẽp. ord. c. de eo glosa ij. **Nõ facilitet** qz forsan scandalũ generatur pt notat bern. dcõ c. de eo. ꝯ nott. notata per Jo. lxxv. di. ordinacões **Vt credentes** vo dicti p̃dentes **Canticũ graduũ** qd̃ consistit ex xv. psalmis viz inchoiendo psalmũ Ad dñm cũ tribularer finiendo cũ psalmo Ecce nũc bñd. Hij em̃ xv. psalmi intulant canticũ gdũ ad instar xv. gduũ quibz ascendebat in templũ salomonis qd̃ fuit figura tẽpli celestis ad qd̃ xv. graditur nõ passibz pedũ sed ꝓmocõe affectuũ Et merito dr canticũ qd̃ est exultacio mentis habita p eternis dñ canticũ graduũ id̃ est qd̃ mentis exultatio de ascensu spũali Ad spũales gdus sunt xv. Primus est exitus a pctõ. Secũs est pcessus diuine inuocacio Tertius est gaudiũ de vite puritate Quartus est constancia Quintus est grãrũ actio Sextus est cõsideracio in dño Septimꝰ est iocũdacio sup generali resurrectõe. Octauus est laus diuine p̃ videlicet circa edificacõem ecclesie Nonus est cũ pace timere dñm Decimꝰ est pacientia i aduersis Undecimus est vehemens grẽ expectacio Duodecimꝰ est hũilitas serui dei Tredecimus est zelus psistendi in bono Quartus decimus est caritas fr̃na Quintus decimꝰ ẽ caritas diuina **Probati extiterit** lxxvij. di. quicũqz **Gradatim** nõ subito nec per saltũ ex̃ de cle. p saltũ primo p totũ Et con. ff. ō mune ꝯ. ho. l. vt gradatim lxxvij. di c. i. ij. ꝯ iij **Quod igitur** iij. ps **Singulis ecclesiis** i. singula rũ puncturũ pcia xj. di. Sana tenemur eligere xiij. di. nouit. **Accipimus** dñ. i hijs sez clericis ordinandis vel pluribz ordinibz eodẽ die conferendis ẽ minoribz q̃ maioribz Et scias q̃ diuersꝫ ꝯ sepatis psonis singulariter pñt singuli ordines eodẽ die conferri Sed q̃stio nr̃a p̃dicit an plures ordines pñt sil eodẽ die conferri vni psone ꝯ q̃ntũ ad maiores ordines dic breuiter qd̃ nõ licet oẽs nec etiã duos sil eod̃ die conferri de tẽp. ord. c. lr̃as vbi pz de duob9 de tribz e. ti. c. cũ dilãis An aũt oẽs minores ordines pñt sil vni psone conferri dicũt doct.

qd̃ q̃tuoꝫ pñt sil conferri si talis sit consuetudo patrie vt pz in c. Cũ ꝫ. ex̃ de eo q̃ furtiue ordines suscepit de tẽp. ord. c. iij. Et sic pz qd̃ de iure hoc fieri nõ dz nisi consuetudo hoc habeat Et ita sentit Inno. de tẽp. ord. c. vlti. in fi. ꝯ Jo. lxxvij. di. c. quicũqz glo. iij. bern. tũ et alanus dcõ c. intelligũt qd̃ de iure hoc pt fieri nisi consuetudo pmitte repugnet Archi. tũ i c. nullus de tẽp. ord. d. canonibz li. vi. videt adherere dcõ Inno. dũ dicit interstitia temporũ obseruanda nisi necessitas vel vtilitas aliud exposterit Sed Jo. an. de temp. ord. c. vlt nõ est cõpos ꝯ paulus de eta. ꝯ qual. c gene male ppe fi. in clem. tenent qd̃ interstitia temporũ nõ sunt seruanda Et cũ eis concor. Jo. in coll. dcõ c. iij. Sed an ꝓma consecutus possit cũ alijs q̃tuoꝫ sil eodẽ die conferri sunt opiones Nã post. in dcõ c. iij. dicit qd̃ ñ qz textus ibi nõ facit mentionẽ de ꝓma tonsura Et quia collocatio pluriũ ordinũ vno die vni ẽ generaliter reprobata vt dcõ c. lr̃as ꝯ c. cũ dilect9 Et qz talis ordinatio nec de iure nec de consuetudine approbat Et cũ hoc dcõ concor. Jo. an. ꝯ anthonius de butrio dcõ c. iij. Sed Jo in coll. e. c. dicit qd̃ nõ videt bona separacõnis vo cũ inter minores obtineat Et ideo ꝓm eũ melius est dicendũ qd̃ sic cũ textus ibidẽ loquit indistincte Michi videt q̃ opinio post intelligi pt vera vt sez in generali celebracõe ordinũ ꝓma tonsura nõ det cũ alijs quatuoꝫ in apto pt tñ eodẽ die cũ inchoacõnem misse celebracõis ordinũ ꝓnate conferri Et sic pt intelligi opinio Jo in coll. Sed nũquid cum vno de minoribz ordinibz possit eidẽ psone eodẽ die conferri ordo subdiaconatus post. ꝯ Jo. an. ex̃ de eo q̃ furtiue ordines recepit c. Cũ H. dicũt plane qd̃ nõ quibz concor. Jo. in coll. dicto c. iij. de temp. ord. Et cõcludit Jo. i summa confes. li. iij. ti. xxij. q. x iij. Et videt hoc satis colligi ex dictis in c. Cũ H. vbi collectũ pz ex tribus Primo qz recipienti ordine subdiaconatus cũ minore ordine eodẽ die imputat temeritas Secundo qz eius excessus magnus et multus esse indicat Tercio qz ab excaucõne ordinis suscepti suspendit vt ibi pz **Minores** iiij. ps **Bonã mẽ** i. absqz scandalo **Reuerẽcia** q̃ tũc hẽt qñ sigillatim recipiunt **Conbinati** sez duo vna vice ꝯ postea duo alia Sed hoc qd̃ hic dicit nõ est de necessitate sed potius de honestate **Simul** Ex hac lr̃a pz q̃ statuens nõ intendebat phibere p hanc constõem q̃n oẽs minores ordines possint vni psone eodẽ die conferri **Vulgari lingua** talis sez q̃ ordinatus sciat clare intelligere **Publice** sez tpe ordinacõis **Instruantur** p epm vel aliũ de mandato suo **Distinctõe ordinũ** qui habet xxv. di. p lectis **Caracterem** de quibus dixi supra s. d. caracteribus

Edmundus.

Quemus rectores ecclesiarum ne capellanos annuos sine cā rōnabili studeāt amouere maxiē si honeste fuerint conuersacōis & laudabile de sua conuersacōe hēant testimoniū Sed si de incōtinēcia parochialis sacerdotis scandalū ortū fuerit cū circa hoc vigilās dz esse rector ecclesie si per famā vel inquisicōez nobis de hoc cōstiterit ꝙ per rectoris denūciacionē tūc rector tamꝙ cōscius puniatur arbitrio superioris Et simile de vicarijs perpetuis ē intelligendū Et tā rōnes ꝙ vicarios ꝙ annuos sacerdotes quiter puniendos esse determinus nisi super denūciacōe excessuū & pcipue incontinencie in quibz notabiles clerici inuēti fuerit in suis parochijs sit vigilātes

Quemus Hec est ostō Edmūdi & hz tria dcā In pmo ordinat de capellanis nō de facili amouendis In ij.ibi. Sed si dispositū pmicōe rōnis ecclesie ꝙ negligens est in detegendo sacerdotē parochialem incōtinentem In iij.ibi. Et tā pudet de puniendo aratos ꝙ negligentes fuerint in denūciacione clericorū inferiorū sue parochie sup incōtinencia suspectorū Annuus sive parochiales sūt sive stipendiarij nō bñficiati in ecclesia. Cā rōnabili Cā rōnalis poterit esse si nō fuerit ea de quibz legit ī.de ma.& obe.c.pbiter de iureinū.c.pbiteri de cle.mis.c.pbiteri de pr.& remis.c.pbiteri Amouere Hic hēs qđ rector ecclesie pt ex cā amouere pbiterū nō bñficiatū in ecclesia sua ne otra volūtatem suā celebret in eadē Et huic ord.notata p arch.de temp.ord.c.nullus glo.i. li.vi. Testimoniū p lras emendaticias et alia de quibz dixi ī.de cle.pegri.c.i.& ij. Sed si.ij.ps. Scādalū.i.publica fama Circa hoc sez ne parochialis sacerdos sit incōtinens De hac sez scandalo Denūciacionē p hac materia vide q stripsi ī.de acusati ombz c.i.v.denūcient Et si vis dilatare materiā vide remissiones ibi positas Unū tamē hic aduerte qz ex hoc loco appet qđ alijs ne tñ denūciare illū otra quē regnat scandalū sup alio crimine Cui ord.notata & etiā que legūt xxij.q.ij.Si qs p capillū Et hoc pt intelligi vtrū qđ sunt testes quibz denūciās possit talē inimicare Alias aūt dz tacere & latenter eū corripe sm arch.dcō c.si qs p capillū vel saltem dicere dz tali persone que potest prodesse xxij.q.v. Hoc videtur vel sm Jo.an.dicto c. Si quis per capillum. Ad hoc pt opelli ex officio iudicis nō iure actionis Et facit ad hoc ff de officio pcōs.l.iij Et est rō ne malificia maneant in punita de sua ex.vt fame aū ord.i bi notatis Sed qz pdicta loāi hēre possent in acusacōe melioꝝ ē vt hoc itelligas qđ hic dicit de denūciacōe q̄ fit ecclesie si pctm nō emendet de iudic.c.nouit Et sic erit denūciatio euangelica nō aūt canonica aū loquat de pctō omisso nō aūt committendo vt notat arch.ij.q.i.Si precauerit in add.abd Dicit bern.in quantū tñ est pctm publicū nō requirit monicio Juxt illd Decretē cor cū oibz argue xlv.di.sed illud. qz tūc nō solū peccat in se sed in alios p malū exemplū xi.q.iij.papue & notat p arch. dcō c.si precauerit in vij.q.sua Cumctis Juxt illud aug.de verbis dñi Qui negligat precatorum corrigere pricē eo factus es Mū ervor aui nō resistit appbat lxxxiij.ervor.cumctis nāqz ex alta omissa ad hoc tenet vt no stat archid.dcō c.Si precauerit. Et facit ad hoc xxij.q.iij.duo Arbitrio superioris ex de officio delegati c.de causis ff.de iur de l.l.i. Et similiter ista similitudo q̄ extendi tur ad vicarios pt intelligi dupliciter Uno mō vt sez in loco vbi est rector p ipm denūcietur vicarius otra quem scandalū regnat Alio mō vt vbi nō est rector sed vicarius q̄ talis vicarius nō hz denūciare capellanū suū pochiale nisi aut alias faceret rector Et si in vna ecclesia fuerint rector et etiā vicarius ac pbiter pochialis dicerem qđ q ad pbiterū pochialem scandalizatū denūciacō de qua hic loquit fieri dz p eū cuius sumptibus exhibetur ipe pbiter potius ꝙ p eū qui talem pbiterū nō exhibet & hoc quo ad penā de q̄ hic loquit infligendā Et tā ij.ps Annuos.i. pochiales vt j appet ex textu aū dixit suis pochijs ꝛc.q̄ lra verificari ñ pt in pbitero nō pochiali sed stipendario Notabiles.i. infamati Clerici quorū noie intelligo et sacerdotes stipēdiarios.vel aliter in ipsa ecclesia pmotos ex de cohī.cle.& mul.c.ij. glo .i.de v.sig.c.Cū tibi iūcta glo.& etiā alios i minoribus ordinibz ostitutos de pbendis c. ij.glosa pma. Wecham.

Sacramentū pme et j Sūt pterea nōnulli qui ptextu quorūdam priuilegiorū generalium a sede apostolica obtentorū contra intencionē apostolicā sez

V

dãtis ꝓiuilegiũ ſpreta auctoꝛi
date pontificali ipſoꝝ pontificũ
irrequiſito bñplacito ⁊ aſſẽſu in
gerũt ſe de ſubditoꝝ eoꝝdẽ cõ
feſſionibꝫ audiendis Quoꝝũ pre
ſumptiões volẽtes rep̃imere vt
tenemur Prohibemus ſub peã
excõicacionis ne quis deꝛetero
abſqꝫ epi licencia exp̃ſſa vel pro
habiliter p̃ſumpta confeſſiones
audiat ſubditoꝝ ſuoꝝ niſi in au
diendis confeſſionibꝫ a iuriſdicti
one ordinaria ⁊ dioceſana ⁊ me
tꝛopolitana tenoꝛe ſui p̃iuilegij
ſit exẽptus. Et ſi qui contrariũ
facere p̃ſumſerint procedatur cõ
tꝛa eos ſicut contra ꝓiuilegioꝝũ
temerarios abuſores

Sacramentũ Hec ẽ oſtõ Jo.
pchã ⁊ hꝫ tres ꝓtes In ꝓma re
ſtat quoꝝũdã abuſum In ij. ibi
Quoꝝũ ponit ꝓhibicionem con
tꝛa abuſum talem In iij. ibi, Et ſi qui diſ
ponit p remedio ꝓtꝛafacientes ꝓtꝛariũ Et
eſt ps huius j de pr. ⁊ re. c. ſacramentum
Priuilegioꝝũ generaliũ vtputa eo
ꝝũ q̃ pluribꝫ pſonis vel vꝛe pluriũ pſonaꝝꝫ
vel rerũ ordĩẽ Exemplũ habes ex̃ e. ti. c.
Cũ plantare de p̃ſcrip. temens ⁊ c. auditis
de filijs p̃sbiteꝛoꝝũ ex tua. Sed p̃t dicere qđ
vnius generalis ptãs ordĩẽ vt dcõ c. ex tua
de officio legati qđ tꝛãſlacõem Et hanc ma
teriã latius ꝓſequere p hoſt. in ſumma e. ti. q̃.
quot ſunt ſp̃es ⁊ q̃. quid opet ⁊ p hanc iã e.
ti. di. i. Intencionẽ q̃ in tũlibꝫ inſp̃ciens
da eſt de offi. ord. c. ſup eo de reſtit. ſpol. audi.
ũa de p̃b̃. ũi cãm ⁊ c. vlti. Dãtis. i. paꝛe cõ
cedentis Spreta auctoꝛitate ſile hẽs
e. ti. c. ãi ⁊ plantare. Ingerũt ſe Et ſi p
ñõs ſuſpecti ſunt ff. de paꝛuc. l. que oia Ẽ
xẽptẽ ſcz pontificũ Cũcellionibꝫ ſcz ĩ fo
ro p̃nali. Quoꝝũ ij. ps. Excõicacõis
ſcz ſic generaliter ꝓuilegiatus ĩmmuneſ
ſcz qñ talis vocatus eſt vel licẽciatus p ali
quũ in mediatũ ipſius ſubditi ar. ad hoc e.
ti. c. i. in cleñ. de pr. ⁊ re. c. oĩs dñ. ſi quis aũt
Suoꝝũ ſcz epoꝝũ Subditoꝝũ, qĩes ſunt
oes ſui dioc. de ſuc ceſſ. ab intẽſt. c. ſi. de ſepul.
c. ij. p Jo. an. vel potes iſtud intelligere d̃ au
dientibꝫ hmõdi ofeſſiones ⁊ iponentes pu
blicas pnas quaꝝũ ipoſitio pt̃inet ad ſolos
epos de exceſſ. pla. c. accedentibꝫ Sed qđ pri
us dixi eſt verius nã generaliter loquit̃ de
ofeſſionbꝫ audiendis Nihil exꝛipit ab eo q̃

poꝛrit Cõfeſſionibus audiẽdis ⁊ ſic
opus eſt vt in ꝓuilegio de hoc fiat ſpecificacõ
ſicut pz in ꝓuilegio generali ofſo frib̃ ad
audiendũ ofeſſiones put legit in c. dudũ de
ſepulc. in clem. Jurisdcõne ordinaria
que quõ differat a lege dioceſana notat d̃ of
ſi. ord. c. dil ectus p h. glo. ij. Metropolit
tica ſcz archiepali. Sit exẽptus. ſcz ſic
audiens Et hoc dicit ꝓpter fratres de quis
bus ⁊ eoꝝũ ꝓuilegio q̃ ad hmõdi ofeſſiones
audiendas ſit mencio in c. dudũ de ſepulc. in
clem. Et ſi qui iij. ps Procedatur ſcz
p epm vel aliũ iudicem opetentem Abuſu
rẽs ꝓuilegiũ nãqꝫ meꝛet amittere qui ſibi
ꝓmiſſa abutit̃ ptãte xi. q. iij. ꝓuilegiũ ixriij.
di. vbi iſta Et quõ ſit talis abuſus vide no
tata p hoſt. in ſumma e. ti. q̃. quõ amittat p to
tũ Sed ſpãliter quo ad iſtũ caſum d̃. Sed
⁊ dicit̃ p hoſt. in ſumma Et circa hoc vide
notata p doct. ex̃ de poſtula. pla. c. gtũ ⁊ de ſcri
ptis c. gz nõ nulli.

Stephan9.

Oterũ ⁊ j. Diſtricti
us duximus inhiben
dum ne archidiacoꝛi
vel eoꝝũ officiales ant
iudices alij aliquẽ ad ſuggeſtio
nẽ p̃conũ ſuoꝝũ ad purgacionez
compellãt niſi apud bonos ⁊ gra
ues fuerit infamatus nec in ſuis
cãis p̃ſumãt eſſe iudices ⁊ acto
res viz cũ in dubiũ venerit vtrũ
quod ab eis exigitur debeatur

Oterũ et j. Hec eſt oſtitucio
Stephani ⁊ hꝫ duo dicta Seã
dũ ibi, Nec ĩlius Judices a
lij ſcz archidiacoꝛis vel offici
alibus alioꝝũ equales ſiue eoꝝũ inferioꝛes
nã ad ſupioꝛes ñ extendit hec clauſula alij q̃
ſint pſone ſpecificate aꝛ. ad hoc de reſcriptis
c. ſedes apoſtolica ãũ ibi notatis p doct. Inqui
ſitionẽ. i. detectionem ſiue denũciacõem
Preconũ. i. apparitoꝝũ. Purgacionẽ ſcz
canonicã que quid ſit nota p hoſt. inſumma.
e. ti. q̃. i. Et p̃t dici breuiter qđ purgacio ca
nonica eſt ſup adiecto crimine ꝓpo iuramẽto
vel ſi optꝛat iuramẽto ꝓpurgatoꝝũ de ipo cri
mine diffamati innocencie oſtencio Cũcel
lãt vo eſt qz purgatio nõ eſt aliqui iudicã
da niſi fuerit infamatus apud bonos ⁊ gra
ues nt ſtatim ſequit̃ ⁊ doꝛ. ad hoc ex̃ e. ti. c
nos inter ⁊ c. ũ in tuuentute ⁊ ij. q. v. c. ſi
mala Requiriꝫ tñ qđ hꝛc infamia nõ habeat
oꝛtũ ab inimicis xi. q. iij. in cãctis ⁊ notat p
h. de offi. ord. c. ex ptꝛe glo. ſi. vbi etiam ⁊ hoc
ſcẽ notant Tancẽ. phy. vñc. ⁊ hoſt. Tu aũt
ſdm dicas etiã ſi ab inimicis oꝛta ſit ⁊ puene
rit ad ꝑſonas ex̃ e. Cum dilectus d.

tonos ⁊ ḡues p ꝺ. Cū quo ꝺcit. hoſt. ⁊ Jo. an. ibiꝺē ⁊ ꝺō c. aī in iuuentute ⁊ de accuſa cōibz c. uenies in ſi. ⁊ archi. ij. q. vij. c. teſtes ⁊ uil. de offi. ordi. c. i. ꝺ. inūgimus in clem. Et ſic ꝓpter leuem ſuggeſtionē nō eſt ꝑonē da purgatio vt hic ⁊ ij. q. v. c. quanto vbi de hoc p Jo. ⁊ archi. Dic etiā ſi nō ſit diffamatus nō ꝺz ei iudex purgatio vt notant ꝺo. ſ. poteſ ꝺō c. ex ꝑte Alias aūt ſi nō diffamato iudex purgatio ioui hz appellatio vt notat hoſt. ꝺō c. nos inter. Et licet vbi eſt ſuſpitio veriſilis apud ordinariū ⁊ alios poterit ordinarius procedere ad inquirendū ⁊tra ſubditū etiā abſq; infamia p̄cedente vt notat de acuſa. c. ij. glo. i. in ſi. p archi. li. vi. Secus tñ eſt qñ vult procedere ad purgatiōem q̄ eſt probatio ſeu oſtentio innocentie Eſt em̄ probatio negatiue qz res ſine cā. i. ſine infamia onerari nō ꝺz vt notat archi. ij. q. v. c. hz hoc ꝓpriū glo aūpenul. Ad qđ ſatis ff de probat. l. circa. Sed qđ ſolius epi ⁊c. ſuſpitio ſufficiat ad hoc qđ poſſit indicere purgationē notat Jnno c. de acuſa. c. qualiter. li. ij. glo. nota quod hic. ⁊ de ſymonia c. licet hely glo. i. Et ꝺcit. ibi hoſt. ⁊ uil. de offi. ordi. c. i. ꝺ. Inūgimus in clem. Ad hoc all. c. oibz ij. q. v. in ſi. ⁊ ex e. c Si quis de ḡdu vbi idē notat vinc. ⁊ hoc etiā re pt colligi ex e. c. Inter ꝺ. attendentes ibi rehementem ſuſpitiōem ⁊c. Et idē innuit abbas c. ti. aī dilectus glo. de alio ꝺſ. nobis autem videt vbi dicit qđ ſiue ſtandalū ſiue periculū ſiue infamia ſiue ſuſpitio ḡuis fuit ōtra aliquē p̄latus pt procedere ad inquiſitiōem. vel ſi nō inueniat probationes indicet purgationem ḡ ſi p̄ſtiterit pnūciabit eū virū bōi teſtimonij ⁊ abſoluet ab infamia vt ꝺō t. inter ⁊ e. ti. c ex tuarū ⁊ c. oibz Sic etiā notat hoſt. e. ti. Cum P. ꝺ. priuari Et ſaciunt notata Jnno. de acuſ. c. nō optatur glo. iij. ⁊ p Jo. ꝺō c. oibz vbi archi. notat qđ ſolius epi occulta ſuſpitio nō ſufficit vt vi. q. ij. placuit. Dz ſecus vbi eſt veriſilis ſuſpitio apud epm ⁊ alios Et hec opinio tenet oīter Hoſtiēſis de homicidio dicit nō credere ſufficere ſuſpitiōem epi ⁊ aliorū abſq; fama ad iudicandā purgationē vt ꝺō c. ex ꝑte de offi. ordi. niſi ſit ſtandalū Alias aūt ſi ſit ſcandalū tūc ꝓpter huiuſmodi ſtandalū euitandū pt indici purgatio ar. eorū q̄ legūt ⁊ notant de renūt. c. miſi ꝺ. p ḡui de no. o. nūc. c. Cū ex iniūcto. ⁊ ſic ſm eū pnt intelligi opiones eorū q̄ volūt q vbi aliq̄s eſt ſuſpectus. de enormi crimine q̄ uis accuſator deficiat ⁊ mala fama nō ſubſit cogit ſeipm purgare put notat vi. q. ij. c. ſi. glo. ab epo p archi. Nā enorme crimen dicit pt qđ ſtandalū generat Alias licet de ſe nō eſſet enorme Nec ob. c. inter. pall. qz loquit copulatiue nō diſiūctiue ſm eū Et huic ꝺō ꝺcit. Jo. in coll. e. ti. c. ſi quis p̄ſbiter Nisi. Excipit ab eo q̄ ꝓdixit Omnes. i. honeſtos

malos viz qui ſunt inter vicinos ſuos bone fame ⁊ opinionis illeſe Graues. i. maturos nō verbis nec alio nec actu leues ſz puidos ⁊ diſcretos ſm ea q̄ notat Jnno. de acuſ. c. ū optatur glo. ij. modicū poſt ꝓnci. Nā oīs ꝑſona ꝺz ḡuis q̄ nō eſt leuis ex de teſtibz c. licet ex quadā glo. i. p Jnno. Nec requirit ad hoc qđ dicit ḡuis dignitas ꝑſone. ſed qđ ſit bone fame ⁊ opinionis Et ḡuitas ꝓficerit reſpectu antiq̄tatis ⁊ bñ meriti qz ſemibz in dubio maior fides eſt adhibenda nota ꝺō c. licet ex quadā ꝺſ quērit glo. p Anth. de bustrio Infamatus Hec lra videt appbare opinione illa q̄ vult q̄ ſola ſuſpitio epi ñ ſufficit ad hoc qđ indicat alicui purgatio abſq; fama p̄cedente de q̄ materia dixi ꝺ. c. c. ꝺ. ꝓbant Nec i ſua ij. ꝑs plumātiſtz archidiacon vel eorū officiales aut alij iudices de q̄bus ꝓfert. Judices et actores iiij. q. iij. c. ⁊ ij. Regulare em̄ qđ in cā ſua ꝓpria nemo pt eſſe iudex. C. ne q̄s in ſua cā p totū ⁊ ibi multū bñ p Thy. Et circa hanc materiā vide notata p ſpe. ti. de actore q̄ vno ꝺſ. Item qđ vult ꝓpria auctoritate ex de re. iudi. q̄s ꝺz Item vōe rei p hoſt. in ſumma de locato ⁊ ꝺuctor. q̄. nūc aliq̄ ꝺſ. lxviij. queri. Nā nil ꝺ. hec materia xxi ij. q. ij. Juſtū bellū p archi. de iure empt. c. potuit ꝺ. ex ꝑſſi p bern. de cō teſ. ꝑtē. aī nris p Jnno. Sed melius de immu. ecc. c. vt in domibz p eūdē ff. qđ metus cā l. extat ꝺ. iudic. p acc. de iudic. c. Cū venisset p bern. glo. ij. de elect. c. noſci p Jnno. Dic explificat id de q̄ ꝓdixit Dubiū ſic igit ſi ñ ſit dubiū poterit vt videt eſſe iudex in cauſa ſua Et hoc pt dici verū qñ illud qđ pnt notorie cēdit reſpectū eccleſie ſiue bñficij Nō autē reſpectū ꝑſone Et ſic intelligit vno mō ij. q. vij. Si q̄s erga Nec tūc eſt iudex in cā ꝓpria ex q̄ notoriū eſt tū nō requirit cāe cognitio ij. q. i. manifeſta ſed eſt potius exe autor. Hic ſentit videt dīnus de ſō geminiano de pe ni ⁊ . c. i. glo. iij. ꝺ. punire vltra mediū li. vi. Ab eis. i. p eos ſez archidiaconos vel eorū officiales Bonifacius.

Statuimus ⁊ j. Ad hec ſi clerici ſe canonice purgauerint ſuper ſibi impoſitis et obiectis ⁊ laica poteſtas nichilominus bona occupet ⁊ occupata detinet eorūdē occupātes ⁊ detinētes bona hmodi ad reſtituendum per cenſuram eccleſiaſticā compellantur

V

Catuimus Hec est ostõ Io. sacry & nõ diuidit. Canonice .i. sm exigencã canonũ. Qõ dicit vt legit & notat ij.q.v. psbiter si a plebe & c. ibi in fi. Nichilominus .i. nõ obstante tali purgacõe Egrũdẽ sez clerici ortũ & potes istud intelligere de purgacõe clericorũ pns conuictorũ cõrã iudicẽ secularẽ. quorũ bona forsan auctoritate iudicis secularis post eorũdẽ indictacõem fuerint arestata Et q talis conuictio vel etiã hmõdi clericorũ remissa cõrã iudicẽ secularẽ nõ cẽat eis nocere ad pdẽpnacõem hẽs in c. at si clerici ex De iudicijs Si tñ ex hoc eorũ opinio sit multũ grauata pt eis q suu iudicem indicã purgacõ pt notat b. e. glo. i.

Pecchã.

Clerici pro suis criminibz detenti a publica ptãte & tandẽ pro conuictis ecclesie restituti nõ faciliter liberãtur nec perfuctorie pro eis purgacio admittatur sed cũ omi iuris solẽpnitate & tã prouida maturitate vt oculos merito offẽdere nõ dẽat regie maiestatis seu quorũlibet aliorũ quos exagitat studium equitatis

Clerici Hec est ostõ Io. pechã & nõ diuidit. Publica ptãte. .i. iudicẽ secularẽ Tandẽ sez post pæssum iudicis secularis habitũ ortra eos Pro cõuictis qtũ sez pũnet ad cognicõem iudicis secularis Nam tales vere conicti nõ sunt habẽdi vt legit & notat ex de iudicijs c. at si clericũ Et sic loquit qñ iudex secularis remittit clericũ ad iudicẽ ecclesiasticũ actis & conictõe hita cõrã eis in ã casu iudex ecclesiasticus nõ teuet talibz actibz credere vt notat Inno. de officio ordinarij c. i. d. ad pcedendũ & aut. de ecc. tit. fi vero crimen Et notat p barth. ff. de aust. reorũ l. dimus An aũt econtra iudex secularis teneat credere actis habitis cõrã iudicẽ ecclesiastico notat archidiaconus xi. q. i. Di ois sacerdotũ ad fi. & xxiij. q. v. administratores in pncipio In quibz hẽt qõ tales iudices ad hec teneãt Et facit ad hoc de hereticis Tam iura leges in fi. li. vi. Ecclesie .i. iudicis ecclesiastico Fuerit restituti suple qr talis iudex secularis qi no essent de foro suo ñ potuit eos cõ dẽpnare Liberẽtur sez p iudicem ecclesiasticũ Perfunctorie .i. trãsitorie . Pro rege sez clericis conictis cõrã iudicẽ secularẽ Purgatio admittatur pmmo vide qõ quis in iudicio seculari ocpnãdus sit .i.

q.i. multũ ibi dñ dicit iudicio ecclesiastico vel ibi loquit de laico conicto cõrã iudicẽ seculare qui ea de causa pt repelli a cõione p iudicẽ ecclesiasticũ Et sic habita acta cõrã iudicẽ secularẽ faciũt fidẽ otra laicũ cõrã iudicẽ ecclesiasticũ si postea võe peccati agat cõrã iudicẽ ecclesiasticũ Ad qõ faciũt notata de offi. ord. c. i. Nñ si laicus repiat in pcõ cõrã iudicẽ secularẽ Qõ tñ pcm ipse iudex punire non pt tũc erit recursus ad iudicẽ ecclesiasticũ vt ipse illud puniat & peccantẽ ab eo desistere cõpellat & hoc in subsidiũ qr vna iurisdõ p aliã est iuuanda xxiij. q. v. administratores ecclesiarũ. ad vnũ x. di. i. qm̃ & dõ c. i. de offi. ord. Dic etiã sit fides iudicij secularis p ecclesiasticũ x. q. i. statuimus Dic etiã si sit aliq delictũ mixtũ aũ q ecclesia cuncat excõicacõe inuisstenti Hi cuncat cõrã iudicẽ secularẽ pt laicus excõicari p iudicem ecclesiasticũ Vel iij. pt dici qõ illud c. multi loquit de conicto cõrã iudicẽ secularẽ qui siue sit clericus siue sit laicus potuit repelli ad pmam ex gestis cõrã iudicẽ secularẽ Nam etiã in hoc heretico tñ certificat ecclesia xxiiij. q. i. qsquis vbi de hoc & in auct. de sanctissimis epis q. si vero crimen Et hoc confirmat ibi glo. qr in correctõe peccati Et vt videt suffirit tenuis fama de spõsal. pterea xx. q. v. hoc videt. ymmo sufficit vnus testis q. ad sentiam iudicialem de cõse. di iij. aũ itaqz de cõsang. & affi. sup eo. Et nota hoc dem quod p purgacõe cuiuslibet peccati manifesti pt adiri ecclesia vt repellat quem a pctõ desistere Et quod talibus probacõnes recepte p iudicem secularem cõrã ecclesiasticũ iudicẽ faciũt fidẽ & pt ipm repellere ad pmam Item quod in cã hereticali probacões recepte cõrã iudicẽ secularẽ faciũt fidem cõrã iudicẽ ecclesiasticũ vt ex illis posset procedere ad remissionẽ indicendã hereticis Textus tñ in dicto q. Sin vero crimen hoc relinq̃t arbitrio iudicis an talibz probacõibz fidez adhibeat nec ne Et hoc tenet bar. ff. de cõsto. re. l. dim & dixi b. de imu. ecc. c. seculi pudices q. Sed cõtingit b. adhibet Aliter rñdet ad dem̃. c. multi quod clericis conictus cõrã iudicẽ secularẽ nõ cõdempnabit ad hoc p iudicem ecclesiasticũ directe sed indirecte vbi viz ex conictõne hita cõrã iudicẽ secularẽ insurrexit infamia facti vt sez tũc deficientibz probacõibz indicat sibi purgacio in q̃ si defecerit poterit p iudicez ecclesiasticũ tamq̃ conictus cõdempnari ex c. inter in fine Sed hic orit dubiũ quõ post. dicitur testificata in pcõi iudicio pũt alij testes crapi cõrã iudicẽ ecclesiasticũ in secũdo iudicio aũ sup articulo directe otrarijs nõ audiant testes publicatis attestacõibz de testibus c. testibz in clem̃. Dic quod testes in pmo iudicio iurarũt de veritate. Sed testes in secũdo iudicio viz cpurgatores iurant de credulitate. & sic nulla est otrarietas Nã id

quod est verū possū cūdere falsum xxij.q.ij.g totū Et sic ex hoc hēs l mitacionē ad illā regulam de q̄ dict̄ q̄ sup articulis directe otra tys nō audiūt testes publicatis attestacōibus qz id verū est qñ ambo deponūt de veritate Secus est si aliq deponant de veritate ant crudelitate Qñ etiā testes de crudelitate ꝑsentāt hijs q̄ deposuerūt de veritate Et hoc verū qñ nō sunt recepti coram ꝓtento iudice l qñ nō venūt ad detrahendū testimonio sed infamie ex testimonio orte vt hic q̄ etiā recipiūtur publicatis attestacōibz qz nō venūt ad rephandū ꝓmos testes qui nec etiā phant sz ad rephandū infamiā Item vbi testes ꝓmi nō phant plene admittūt testes ad phandū articulū directe otrarij g sic limitat clem̄.i. de testibz quod tene menti Et ista notant ꝺ in dic̄.c.at si clerici ꝺ.xnul.pncipaliter p anthomū de bntrio **Solēpnitatē** hanc solēpnitatem hēs e.ti.c.inter glo.i.p ꝺ. g ij.q.v. ꝑsbiter Di a plebe p Jo.vbi vltra glo.vlti. Jo.addit archy.quod anteqū iudex pcedat ad purgacōem recipiendam dz facere publicaz denūciacōem vt q̄ voluerit accusare veniat g p rdat j certū tpus ex̄ e.c.ex tuarū Et simile hēs ex̄ q̄ si.sint le.c.latoz q̄ ma.ac. possunt c.cū in tua Et nūquid solempnitates iuris de quibz hic dict̄ pnt omitti de consensu ptiū vide notata p ꝺ.ex̄ de offi.del.c.de cāis glo. ij.p q̄ dic̄ pt qꝺ nō qz solempnitates de q̄bz hic dict̄ cernūt vtilitatem publicam Et io remitti nō pnt vt ibi dict̄ Et ad idem faciunt notata p barth̄.ff.de leg.in l.i.g que nota p Jo.an.de ꝺ.sig.c.sepe glo.vlti.i clem̄ **Regie maiestatis** a cuius curia vt sepe ad otdmarios remittūt tales clerici g ad quē pt̄inet videre g diligenter pspicere ad regnū suū vt purget malis hoibz ff.de offi.pcōs l.congruit g quod maleficia nō remaneant impunita ad l.equit.l.vulneratus **Aliorū** vt puta iudicū g taliū q̄ positi sunt ad iusticiam regni exeq̄nda **Exagitat** i.cmouet **equitatis** ac si innueret poc̄ de hijs qui miquitatem q̄ equitatem sapiūt nō esset curandū. dū tū p iudices ecclesiasticos illud fiat quod equū est.

Stradfort.

Item licet g j Statuimus quod decretum diffamati de crimimibus seu excessibz g de eis se purgare vlēntes de vno decanatu ad aliū seu ad loca ruralia vbi nō inveniūtur victualia venalia et vite necessaria nullatenus protrahātur In indicēdā vo purgacōne diffamatis hmodi epi archidiacoui g ceteri ordinarij aut eo rū officiales vltra sexte manus cōpurgatorū pro fornicacōe seu simili crimine Pro guioti quidē vt pro adulterio vel maioti vltra xij. manus cōpurgatorum numerū non imponāt sub pena suspēsionis ab officio quā cōtra facientes incurrere volumus ipo facto.

Item licet Hec ostō est vt videt Jo. Bradford.nō tū otinet inter eas Quarū exordiū sic incepit Dyonsam xpi g̃.g hz duo dicta. In ꝓmo phibet ne purgatio sumat ex̄ decanatū vbi crimen dict̄ esse omissū In ij.ibi. **In indicēda** disponit de numero ꝓpurgatorū g adict̄ pnā otrafacientibz **Diffamati** talis diffamatio quō differt a scandalo ꝑt colligi ex hijs q̄ notant g legūt de hoc dio c.ex lris g p ꝺ.g alios **Ad aliū** g sic ex̄ decanatū in q̄ qs morat sive deliquid non est detrahendus ad faciendū suā purgacōem qz vō ꝑt esse vt pat laboribz g expens tā purgādi q̄ etiā ꝓpurgatorū suorū sm ea que legūt de rest.in integrū c.cū ex lris ꝺ.distancia p ꝺ. Alia vō ꝑt esse qz ibi dz fieri purgacō apud qs aliqs infamatus est vt ibi moriat malū vbi otingit de ose.di.ij. Ego berengarius in fi.ex̄ e.ti.c.inter sollicitudines **Ruralia** etiā j eūdem decanatū **Nullatenꝰ protrahātur** sile hēs ꝺ.de renū.c.i. **In indicēda** ij.ps **Sexte manus** Licet em sm iura antiqua numerus ꝓpurgatorū erat in multis casibz limitatus sm ea q̄ notat hostien.in summa ex̄ e.ti.q.quotus numerus Hodie tū hmodi numerus est arbitrarius ex̄ de.accus.c.inquisitōis ad finē g notatur de symonia c. Insinuatū glosa.de adulteriis significasti g ibi p ꝺ.glo.penul.de accus.cū p glo.fi.ex̄ e.ti.c.i.in glo.g c.inter in glo. iij. g ij.q.v.in summa Dñi tū assignatio numeri sit arbitraria hic videt qꝺ nō arbitret vltra numerū senariū qñ purgatio indict̄ p fornicacōe vel crimine equali vel minori.

Furnitūre sic dict̄ a formibz.i. artus g tus locus in quibz meretrices ꝓstituebant. Et est fornicatio amor a legitimō thoro solutus g vagus explende libidinis cā g ois illicita corruptio dict̄ fornicatio siat est ydolatria g auaricia ex quibz fit trāsgressio legis ꝓpter illicitam acquisitionē Juxt illd ꝓdest oēs q̄ fornicant abs re Et facit ad hoc xxviij.q.i.ydolatria Sic etiā immunda pollutio. dict̄ fornicatio xxxij.q.vij.nō solū vbi dicit textus q fornicatio est magnū scelus Dup q̄ verbo dict̄ arch̄.q planibz modus vnū peccatū dict̄ maius alio. Primo essentio Et

symoniā vel hereſi.i.q.vij.placet. Secundo horrore vt homicidiū l.di.mirot.xxxiij.q.ij. admonere.tertio ſeditate vt pctm̄ ꝺtra natū ū xxxij.q.vij.adulterij Quarto p̄ſumpcōe ſi.q.i.eos Quinto cōitate vt fornicatio vel adulteriū l.di.qz tua **Pari crimine** p hac materia ſtz q̄ ſunt crimina maiora tractant doct.de iudic.c.at ſi clericā.q.ſi. Fornicatiōi nūt ſilia crimina dicā p̄t oia crimina medio cria ꝫ minora q̄ diuerſ reſpectibz p talibz iudicant put notat hoſt.in ſumma de tēp.cre.q. ꝑma regula vbi.hoc vocō enceme ū vbi ſeq̄ntibz Et facūt ad idē notata de pr.ꝫ re.de q̄ bus pctis vbi.ꝫ licet ꝓpie vbi loq̄t de hijs q̄ ſunt crimina maiora **Hanc** ēt materiā tangit arch.l.di.de hijs ꝺ.venie ꝫ dixi de gloſa pri. **Pro grauiori** vbi. **Adulterio** Ex hac ītā videt qđ adulteriū ſit pctm̄ gui fornicatiōe Sed ꝺtra hoc opponit ex eo qđ dixi ī c.ꝺ.fornicatiōe in allegatiōe illa xxxij.q.vij. ū ſolū ſed ſolue vt ibi dixi. Deīo opponit de c.p̄diandū xij.q.i.vbi dicit qđ eq̄lis p̄na dz imūgi p priuriō ſicut p adulterio fornicatiōne ꝫ hoīcidio ſponte omiſſo Ex q̄ ītā pz qđ fornicatiō ꝫ adulteriū reputant ad paria Et ſic adulteriū vt videt ū eſt gui delictū Soluitō ibi loq̄t de p̄na imūgenda p q̄libet pctō ſin gulorū pctōrū q̄ quidē p̄na dz eſſe ſeptēnis Et ſic q̄ ad numerū annorū p̄ne ſimūgentur puniſcant nō tū q̄ ad auſteritatem p̄ne Eſt nāq; regulare.qđ p q̄libet pctō mortali debet ſeptennis p̄na niſi dignitas delinq̄ntis vel q̄litas delicti aliud ſuaderet xxiij. q.ij.hoc ipm Nam ſicut p pctm̄ ſeptiſormē gram amiſit. Sic eam p ſeptēnem p̄nam reacquirere dz vt notat ibi Io.ꝺ.qz maria Hodie tū oia iſta ſunt in arbitrio ſacerdotis xxxi.q.vij.tpa de pr.di.i.c.menſurā vñ licet q̄ ad numerū annorū talis p̄na imponit p priuriō q̄lis p hoīcidio adulterio ꝫ hmōdi ī tū eque aſpa ſm Io.dō c.p̄diandū Nam ſm eū durior ſeu aſperior p̄na imponit p adulterio ſeu hoīcidio q̄ p priuriō ꝫ durior p hemicidio q̄ p adulterio xxxiij.q.ij. Sed qđ Nō em̄ oia crimina ſunt eq̄lia ſicut nec puniēda ſm lauꝫ. **Maturi** qđ dic vt dixi ī e.ꝺ.formicatiōne in ſi. Et de iſtis pctis q̄ ſunt adulterio maiora vel ſaltem eq̄lia p̄nt exēmpla poni de ſeptē pctis vt puta hereſi xxij.q.ij.primu nī Item de pctō ītra naturā xxxij.q.vij.flagitia Item de hoīcidio xxxiij.q.ij. Sed qđ tu tius l.di.placuit Item de crimine leſe maieſtatis lxxxix.di. Si quis papā vi.q.i.ſ.verū Item de ſacrilegio ij.q.i. In p̄mis xxij.q.ij Rex dz ꝫ c. Dūt quedam.xxxij.q.iiij.ſi q̄s p delictū ꝫ c.ſi q̄s in atrio ū ſilibz Item de inceſtu ij.q.iiij. ꝺſanguineoꝝ xxv.q.ij. de inceſtuoſ ꝫ q.viij.ſalubriter Item de ſpiritū ſo xi.q.i.ſpirituū ꝫ c. Si qui clericā.

Item de falſo teſtiōnio ex̄ de falſarijs c. falſi riorū Item de ſymonia ex̄ de ſymonia c. Si aut ſymonia ꝫ c.tanta ꝑtz de vſura extra de vſuris ū tu Et ſcias q̄ vnū ꝺr maius alio diuerſ reſpectibz vno mō reſpū lapſus a bono maiori xxviij.q.i.hec natura Alio mō reſpectu q̄ntitatis penc.xxiiij.q.i.nō afferam Tertio mō reſpū exēmpli q̄ inde ſumit xi. ij.iij.p̄ipue Quarto reſpū ꝺicōis loci tēporis ꝫ pſone de pr.di.i.aut factis Quinto reſpū ſeditatis xxxij.q.iiij.in oīi. Sexto reſpū freq̄ntis reiteracōis de pr.di.iij.iruſos ū ſeq̄ntibz **Quoderī manū** ꝫ ſic refrenatur arbitriū iudicantis q̄ alias ꝓpter enormitatem crimīis poſſet hūc numerū augmentare ex̄ c.ti.inter vbi de hoc ꝺ.xiiij.manu **Cū purgatorū** quorū iuramentū q̄le erit et q̄le erit iuramentū ipſius q̄ ſe purgabit notat ij.q.v.auditū p Io.ex̄ e.c.q̄dens ꝫ c.ſi in ſi. Et quid ſi is qui indicit purgatio ū poterit habere ꝛpurgatores nota de ac alb c.ū p.glo.ſi. Et quod purgatiō clerici p̄t fieri ū laicis hēs xviij.q.ij.in decima p Io. Conſanguinei etiā p̄nt eſſe ꝛpurgatores de p̄ſumpt̄ c.ītās Et purgare p̄t ſe q̄s ū ſemimis ij.q.v.ſi legittimi in glo. Quales autē debēt eſſe hmōdi ꝛpurgatores notat c.ti. c. ū Ro. Et ſufficit quod ꝛpurgator ſit ab eccleſia tolleratus e.ti.c.ꝛſtitutus ū glo.pau ulti.ꝫ c.ū dilectus iūcta glo. Et regulare eſt quod purgare dz ſe alīq̄s ū ſuis paribꝫ Et talibz q̄ ſunt eiuſdē ordinis ſiue ſtatus. vt dō c.q̄dens ꝫ e.ti.c.ex tuarū Hijs tū reſidentibz vel exūtibz inimicus p̄t ſe purgare ū inferioribz etiam laicis ꝫ etiā mulieribus Et ſic intellige quod ꝺ dixi ꝫ notat e. ti.c.ū in iuuentute glo.ſi. **Volū ītū** ſi intelligas hanc p̄nam auferre ꝛtra dicēntes in hijs q̄ dicuntur in hac vltima clauſula ſcz in illo verbo In indicenda ꝫc. vſq; ad finem ſatis planū eſt Sed nūquid hec p̄na ꝓcurat eos qui facūt ꝛtra ꝓhibita in p̄cipio huius c.cōos viz q̄ tales trahūt de vno decanatu in aliū Et ſic q̄ iſta p̄na reſpicit vtrāq; clauſulam p̄cedentem Dolucio puto q̄ iſta p̄na ſolū reſpiciat hanc clauſulā p̄cedentem Dicit alias in ſili hēs ex̄ de p̄bē c.exūrpante ℣.vlti.vbi de hoc ꝺ.p̄batis p ꝺ. Et ibi dicūt doct.qđ illa clauſula alioqn ꝫc. referri dz ad p̄xima ꝫ nō ad oīa p̄cēdēta nā vbi diuerſi caſus p̄cēdūt clauſula generalis ſubſequens ad p̄xima refert vt l.ſi ita ū eo ff.de iuriſdict.o.iudicū **Tantum.**

Terne ſanctio volūtatis ꝫ j. Cū ſepe cōtingat archiepos epiſcopos ꝫ alios p̄latos inferiores per ītās ꝺm̄ regis ꝺ

ſeculare iudiciū euocari vt ibi re-
ſpondeant ſuper hijs q̄ mere ad
eorū officia & ſoꝛū eccleſiaſticum
pertinere noſcūtur vt ſi forte cle
ricos ad eccleſias vel capellas
vacantes ſeu nō vacantes admi
ſerint rectores inſtituerint vel ñ
inſtituerint in eiſdē ſuos ſubdi-
tos excōicauerint excōicatos de
nūciauerint interdixerint eccle-
ſias dedicauerint ordines celebra
uerint de cauſis mere ſpūalibus
cognouerint vtputa de decimis
& oblacōibꝫ limitibꝫ parochiarū
& ſimilibꝫ q̄ non pñt ad ſeculare
ſoꝛū aliquatenus pertinere ſiue e
cīa cognouerint de peccatis ſub
ditoꝛū & eoꝛū excæſſibus ſicut de
periurio fidei trāſgreſſione ſacri
legio violacōe aut perturbacōe
eccleſiaſticæ libertatis p̄ſertim cū
ipſius violatores nec nō liberta
tū perturbatores per cartas dñi
regis anglie confeſſas in ſimꝫ ex
cōicacōis inciduṅt ipſo facto. Et
ſi inter clericos ſuos cognoſcant
vel inter laicos conq̄rentes & cle
ricos defendētes in perſonalibꝫ
actōibꝫ ſuper contractibꝫ vel q̄
etiā delictis vel quaſi etiā ſi perſo
uas eccleſiaſticas ad mandatum
dñi regis de foro ſeculari amer-
ciatos non cōpulerint ad amer
ciamēta hmodi ſoluēda ſeu ipſa
non ſoluerint p̄ro eiſdē ſi iuriſdi
cionē ſuā in eccleſijs vel capellis
ep̄atibꝫ ſeu monaſterijs ānexis
per mortē p̄latoꝛū aut ceſſionē
vacantibꝫ exercuerint canonicā &
conſuetā Et ſi qua hmodi fece-
rint vel non fecerint pertinēcia
ad officia eorūdē Statuimus au
ctoꝛitate p̄ntis conſilij quod ar-
chiep̄i & alteri p̄lati non veniant
p̄ro hmodi ſpūalibꝫ euocati cum
mdicādos xp̄os dñi nulla ſit laſ
cis attribūta ptās apud quos ne
ceſſitas manet obſeq̄ndi Vt tam̄
honori regio deferatur maiores
p̄lati dñm regē adeāt vel ſibi ſcri
bāt quod hmodi mādatis regijs
parere non p̄nt abſq̄ periculo
ſui ordinis Et ſi forte dominus
rex in ſuis attthaciamonibꝫ proh
biciombꝫ ſine monicōibꝫ non de
decimis ſed de iure patronatus.
non de fide mētita ſed de perin-
rio ſeu de catallis non de ſacrile
gio vel perturbacōe eccleſiaſticæ
libertatis ſed de trāgreſſione ſub
ditoꝛū ſuoꝛū & ballimoꝛū quoꝛum
coꝛrectōes ad ſe aſſerit pertinere
fecerit mēſionē tūc itimēt ei p̄la
ti p̄dicti quod ñ de patronatu ca
tallis ſeualijs ad ſoꝛū ipſius perti
nētibꝫ cognoſcāt vel cognoſcere
intendūt ſed de decimis pctis &
alijs mere ſpūalibꝫ ad officiū &
iuriſdictionē eoꝛū pertinētibꝫ. &
ad aiaꝛū ſa'utē mouēdo & vogan
do quod ipſos nō impediat in p̄
miſſis Et michil ominus ep̄us
dominū regē adeat & iterato mo
neat vt ſue aie ſaluti conſulat &
ab hmodi mandatis oio deſiſtat
Et ſi nō deſtiterit tūc ad denūci
acionē ep̄i archiep̄us conuocatis
duobꝫ ep̄is vel tribꝫ vel pluribꝫ
quos duxerit euocādos ſi in p̄o
uincia extiterint Alioquin Lon
doñ. ep̄us tam̄ p̄ ep̄oꝛū decanus
duobꝫ ep̄is vel pluribꝫ ſibi adiūc
tis dominū regē adeāt & ipſum
moneant diligēcius requirētes
quod mādatis ſuper ſedeat ſupra
dictis Et ſi dñs rex ſpretis hu-
iuſmodi exhoꝛtacōibꝫ & monicō
nibꝫ ad attthaciaciones hmodi
vel diſtrictōes per ſe vel per ali
os proceſſerit tūc vicecomites &
alij quicūq̄ ballini eos attthaci
antes & deſtringētes per loco-

ordinarios in forma iuris per ex communicationis & suspensionis sententias arctantur ¶ Qđē fiat si vicecomites aut ballini ad attachiaciones & districtiones. processerint pendentibus supradictis monicionibus domino regi faciendis ¶ Et si vicecomites vel ballini in sua duricia perseuerauerint loca in quibus cōmorantur & terre quas hīnt in prouincia Cantuarien̄. per locorum diocesanos ad denūciacionē diocesani in cuius episcopatu tales fiunt districtiones interdcō ecclesiastico presentis auctoritate consilij supponantur ¶ Et si taliter attachiantes clerici fuerint & beneficiati ab officio suspendātur Et si in eorum malicia perseuerauerint ad desistendum & satisfaciendum per subtractionē prouentuum beneficiorum suorū arctantur ¶ Non beneficiati vero per quinquēnium si ad beneficium ecclesiasticum in prouincia Cantuarien̄. presentati extiterint nim me admittantur. ¶ Clerici vero qui breuia huiusmodi attachionum seu districtionum detinuerint scripserint signauerint consilium aut auxilium dederit seu adhibuerint canonice puniantur nec aliqui premissorum tergiuersacione suspecti ad aliquod beneficium ecclesiasticum obtinēdum donec super hijs canonice se purgauerint admittantur.

¶ Et si dn̄s rex cōpetenter monitus vel alia secularis potestas hīmodi attachiaciones non reuocauerit epūs qui districtus fuerit terras vicos villas & castra q̄ dn̄s rex vel alia secularis ptās in suo epātu optinet ecclesiastico interdicto supponat ¶ Et si rex vel alia secularis ptās in sua duricia perseuerat ceteri coepi districtōq; hīmodi quasi cōq; omnium & cōem iniuriā ecclesie reputantes ciuitates terras dīma burgos castra & villas ipsius regis vel alterius ptātis in suis epātibus exīstes pītis auctoritate cōsilij ecclesiastico supponāt interdcō ¶ Et si nec sic infra xx. dies postmodū attachiaciones & districtiones hīmodi rex reuocauerit aut ob hoc manū contra ecclesiā aggrauauerit archiepūs & episcopi suas dioceses supponāt interdcō ¶ Qđē fiat de terris castris burgis regalia hīntibus in prouincia memorata. Et si aliquis epōrū in hac parte niuētus fuerit negligēs aut remissus per suū metropolitanū grauiter arguatur & si perseuerauerit in sua negligēcia canonice pulsatur per eūdē. Et michi dominus sua diocesis omniū plātorū & suo auctoritate & cōsensu in pīti consilio adhibitis ecclesiastico subiaceat interdicto ¶ Et si forte ab aliquo epō vel iudice ecclesiastico vel inferiori plato cōpulso per districtiones vel spontanee cōparente coram rege vel iusticiarijs suis vt alleget priuilegium fori nisi in cā a iure permissa vt eos moueat vt a pdictis desistant iniurijs exigantur acta processus sui vt per ea appareat vtrū contra prohibicionē regiā in aliquo pdictorū casuū vel consiliū processerit vel petantur super hijs iuramēta excusacōes vel purgacōes nullo mō exhibeat acta vel iuret eū instrumēta hīmodi pīnt a partibz vel aliqua parcium si necesse fuerit exhiberi Et si clericus fuerit et propter hoc fuerit arrestatus dio

ersanus taliter arestati vel im
peditι clerici Vel Archiepiscos
pus vel episcopus londoñ tamꝫ
episcopotū decanus vel aliquib⁹
epis sibi associatis sicut si fuerit
episcopus arestatus requirat eū
& pumat detentores . Et si
si necesse fuerit procedatur ad pe
nas superius annotatas

Terue Hec est ostō Honisa
cij archiepi & hz x. dicta In pmo
vedtat cām sui statuti In ij. ibi .
statuim? pcedit ad statutū In
iij. ibi. Et si forte disponit de remedio rna
tali qñtū pertinet dnm regē In iiij. ibi et si
dñs ponit aggnacōem pne otra mimstros
regios In ānto ibi. Idē fiat hoc extendit
ad aliū casum etiā ñ qdam aggnacōe In vi.
ibi Et si taliter disponit pnā otra cleri
cos in hmodi delinqntes In vij ibi. Et si
hūs ordinat otra regē & suos mimstros p
nam aggnationis In viij ibi et si aliquis
disponit otra epos negligentes In ix. ibi .
Et si forte phibet acta iudicū ecclesiasti
corū exhiberi vta indicꝫ sealarī p viā oppi
sitij In x. ibi. et si clericus ordinat de re
medio p psona simplicis clerici Et ꝛ hic de
cidit plogus siue phemiū statuentis Inte
rimex vtputa abbates pores decanos &
alios hmodi Irān siue sub sigillo suo mag
no eius de pte vel alias sub suo pnato sigil
lo aut signeto emanantes Et nō vt tenas vt
nō solū apphendat breuia sed etiā alias lras
quascūq; Mere, i. clare vel manifeste Non
rūt sez platorū maiorū & etiā minorū Vt si
ñ. in q exemplificat in multis negocijs q p
tinent ad forū ecclesie Cancellam in quib⁹
osuerūt aliqui p epm vel alīū ordinarium ad
hoc ptātem hñtem instituι & indutι Admi
serit Hoc vt respāt illius qđ ē dixit vacā
tre Et hec admissio locū hz in casu pntatio
nis facte p aliū Nō admiserit hoc vt res
spāt illius qđ ē dixit nō vacantis sic vt res
pant singula singulis Vel hoc qđ vt admise
rint pt intelligi etiā si ecclesia vacuerit qz i
talibz nō ptinet correctio ad iudicem secula
rem sed ecclesiasticū in qntū nō offendit iur
patronatus vt hz ex de iure pat ronatus et
de institucōibz p totū Et ipsarū ecclesiarum
ordinatio vnio & diuisio ad epm spectat i sua
dioc si ex de exces. pla. c. sicut vnici xvi. q. vij
ocs basilice Instituerit q institutio pti
neat ad iudicē siue plati ecclesiasticū & maxi
me ad epm habes de institucōibz c. ij. de hys
quas Cū ex iniuncto ad sue Visitē siz eccle
sijs vel aliis Interdixerit siz subdi
tos suos vt dictū est Et sic ex hoc colligi
q nō solū loca interdicit sed psonas. Cui

opet. de sna ex. c. si sua Petitum de qua
sum pcipiendi vel retinendi si agat iudex se
cularis ognoscere nō dz qz illud est ius spuale
Et sic pcedit glo. ff. de so. opp. c. ex tenore
glo. iij. & xi. q. i. in summa & qđ notat Cast
de iudicijs c. vltι. v. cxpōentibz li. vi. & c. d. p
Arch. Simpliciter do de fructibus decimarū
pt ognoscere iudex sealaris aī nō sit eā spā
lis quod pz qz laicꝫ pōt ordi titulo lomā
nis & de lomto c. vñ & vendi vt ibi nota Jo
an. & notat in c. quis ō decimis sed si essent
spuale id fieri non posset ne plati vires suas
c. querlam Et ad hoc optime facit c. postulasti
de homicidio & de vsuris c. quto Et sic cons
cludit Jaspar de Caldrinis in osilio xv. de
so. opp. & idem tenet petrus de ancho. in re. iu
xis ea que li. vi. iij. q. v . Limitibz pa
rochiarū ex de pochijs c. sup eo aī sua glo
Similibz de quibz aliq notant ex de foro
opp. c. aī sit d. malefactores p ff. Et ibi opti
me p an. de buttio qñ stz eā aliq sit mere spā
alis qñ mixta & multū bene c. c. p Jo. i xii.
Sed illa loca hñt potius in criminalibz aī
tñ exempla hic posita pdant in mus ciuilis
bus & iō dixi similibz vtputa matrimonio
musis testamentarijs & hmodi Quarū cau
sarū cognitio solū spectat ad iudicem eccleśa
sticū Jde est de qōne legitimitatis de qđ. cog
nic. tuam qui si. sint le. latoꝫ de sna ex. c. si
iudex laicus q. i. li. vi. Non pōt qz ium tēs
palia sup talibz disponendi saltem nō ha
bent ex de ost. c. ecclesia de iudic. c. de crimi
aī similibz sine etiā vi. De petitu Quod
tū occasione cognitio pertinet ad iudicem eccle
siasticū vt dictū est ō de so. opp c. Tiraī spece
agatis sicut de ponit exemplū Petitu
rio de anus vinculo si dubitet an liget . vel
nō cognitio pertinet ad ecclesiam de elect. venes
rabilem de iureiur. quanto Et sic stat c. pdi
candū xxij. q. i. Facit ad hoc qđ notat de foro
opp. c. vltι. p Jo. an. in no. li. vi. Ubi dicit qđ
in foro contencioso quando versat altrius in
teresse & agit vt iuramentū fuet tunc pt esse
iudex nō solum ecclesiasticus sed secularis .
dūmodo nō venerit indubiū an iuramentum
sit littū nec ne & quod iudex secularis etiaz
in casu iuramenti prestiti possit cognoscere pt
de iureiur. c. licet li. vi. ibi ḡnis eius ostet les
gitime ꝛc. Et quod sup iuramento cognos
cit iudex ecclesiasticus est casus decō c. vltι .
Et est nō qz pluriū diuine patrie iuris
dictā que ppric est religioni cristiane contra
ria Ubi vero accipiat de iuramento cōtra iudi
ce laicū pt cognosci & diffiniri quando ius ma
no mitti Et ad hoc optulli pt p iudicem eccles
siasticū vt decō c. licet in fi. & de petis c. quis li.
vi. l. & G. si aduersus vend. aucr. puberu Di iu
men vertatur in dubium probabile an iura
mentum sit littum vel non Et tunc tenet
agentis ad iudicem ecclesiasticum . Et sic

loquit ꝛ. venerabile ꝑall. Et sic ꝑt intelligi dictū ꝯost. in c. tuam ex̄ de cedi. ogniē. Nec ob. de iudiē. c. nouit qz rex anglie adijt iudices ecclesiasticos qꝫ potuit dō c. vltō. tñ textꝰ illius c. nō ꝓhibet ꝙn iudex seaularis possit ꝯgnoscere si ꝓmo adeat Item ibi ꝯcurrebat nō ꝑtes que spectat ad iudicem ecclesiasticū de trenga ꝯ pace c. i. Et defectus alterius superioris ex̄ qui fi. sint le. p venerabilem dꝯ in sup Et sic crimen periurij nō est crimen mere ecclesiasticū sed mixtū vñ nō mutat ex eo solū sed accumulat ſm Jo. an. Ex hac sententie ꝓpoſ. notata p antho. de butrio de so. ꝓpr. c. Cū sit dꝯ. tertius casus q̄ dicit qꝫ etiā vbi agit de dissolucōe vel absolucōe vinculi iuramenti solus iudex ecclesiasticus ꝯgnoscit et absoluit vt in c. venerabilem de elect. ꝯ notatur de iureiur. c. q̄nto Ex ꝑdictis colligi ꝑt practica libellandi in cā periurij ad euitandum ꝓhibicōes regias vt sꝛ dicit sic A ꝓponit i iudicio ctra B. quod idē b. fidei sue interposicōe seu alias iuramento suo medio ꝓmisit ꝯ se astrinxit dō a. x. tali die fideliter soluturū qz tñ iuramentū ꝯ fidem idē b. dō die aduenīente ꝓmissū suū hmodi nō ſuando sed ctra illud temere cōmendo dāpnabiliter violauit minus catholice ꝑtendēs se dicti iuramenti seu alias fidei sue interposicōis hmodi vinculo nō ligari Cū re vera fidei sue interposicō seu alias iuramentū hmodi ipm ad ꝑmissa fideliter ſuanda ſm ius diuinū ꝯ instituta canonica sub ꝓna ꝓcauti mortalis effaūaliter astrinxerint ꝯ astringat et tūc in cōclusione libelli ꝓtat sic q̄liter facta fide q̄ requirit i hac ꝑte petit ꝓs dicti a ꝙ nos dīm iuditem aīadcm ꝓnūciari decerni ꝯ declarari supradictū b. ꝑsate sue fidei interposicōe iuramenti vinculo ad ſuandū ꝯ implendū ꝓmissa de iure diuino ꝯ iux̄ canonica instituta effectualiter et sub ꝓna ꝓcauti mortalis astrictū ꝯ ligatum fuisse ꝯ esse ymmo eūdem b. fidē suā seu iuramentū hmodi temere violasse ac ꝙ violacōne ipsa canonice puniendū fore ꝯ puniri debere **Fidei trāgressiuus** qū sꝛ aliqđ ꝓmissū est ꝙ fidei interposicōem absq; alio iuramento Talis nāq; interposito ligat ad instar iuramenti ſm ea q̄ dixi ē. dē iureiur. c. ꝑsuiteti. ꝯ. ꝯ inspectis **Sacrilegij** Istud crimen nō est mere canonicū qz eius cognicio ꝑtinere ꝓterit ad iudicē seaularem saltē q̄ ad ꝓnā .C. de epi. ꝯ cle. l. si q̄s in hoc genus Et hoc satis ꝯost. q̄ ad ꝓnā corpalē **Mens** tñ quo ad ensuras ecclesie ctra talē fulminandas. **Libertatis** de q̄ plenius dictū est ē. de immu. ecc. ꝙ totū **Ipsius** sꝛ ecclesiaſ **Perturbatores** hic ira videt distinguere inter violatores ꝯ perturbatores vt sꝛ ecclesia ſua ne eius immunitas dicat violari. **Libertas** vo cinsdē dicat ꝑturbari Sed hij terminj vt fugius ymſpus ꝓnūtur **Cartaſ** quarum vna dr magna carta. alia dr carta de foresta. **Regis anglie** sꝛ henrici tercij **Ecclesie** sꝛ anglicane **Excōicatōis** qꝫ aūt hic dr tales inducere in ſmam excōicacōis ꝙ cartas a rege otroſſas Itelligas sic ꝙ cartas ꝙ ut dicunt in cartis Nā excōicacōis ſma nō fuit lata ꝙ ipm regē sed ꝛ sensu regio fuit lata ꝙ bonifacū archiepm Cantuarien. ꝯ eiꝰ ſuſfraganeos siaut patet in floribꝰ hystoriarū sub anno dīm M. cc. liij **et si iter** dꝯ. **Clericos suos** sꝛ qñ vtraq; ꝑs est clericus **Clericos dekēdētes** q̄ casu accidit dꝛ sequi sortē rei ex̄ de so. ꝓpr. c. si clericus **Personalibz actōibz** de quibꝰ hēs inst. de act̄ in ꝓncipio **Cōtractibus vel qualz** ꝯ de q̄bus inst. a tī. de obligacōibz vsq; in fi. illius tercij libri **Delictis** de quibꝰ inst. de ob. q̄ ex delicto nascit ꝙ totū **vel qualz** vt inst. de ob. que ex q̄si delicto nascit ꝙ totū **Et personas** dꝯ. **Ecclesiasticas** etiā licet clerici nō sint sed ꝛuersi ſm ea q̄ legit ꝯ notant ꝛ xoij. q. iiij. c. q̄squis ꝯ dixi ē de iudic. ꝛ. Item oēs illi ꝛ. ꝙsonas ecclesiasticas.

Amerciatas i. multatos **ipsa** sꝛ amerciamenta **Nō solnerit** sꝛ ꝑlati **Oru eiꝰ dē** sꝛ clericis siue ꝙsonis ecclesiasticis **Et iurisdictōem** dꝯ. **Suā** suple ecclesiasticam **Epatus** .i. mense epali **Monasteriis** .i. locis religiosis vtputa abbachijs ꝓoratibus ꝯ hmodi **Annexis** .i. vnitis incorporatis siue appriatis **Prelatorū** sꝛ eporū abbatū vel porū **Cellionū** .i. venūtiationum In cessione tñ eporū requirit licencia pape ex̄ de renūc. c. nisi aū ꝑdem vbi de hoc glo. vij. ꝙ b. Dic etiā eporū trāslacōes fieri nō. ꝑt sine licencia pape ꝯ eius auctoritate vij. q. i. inuitacōes de trāslac. eporū c. i. Epus etiam nō ꝑt fieri monachus inscō sulto papa vij. q. i. Stas vbi de hoc ꝙ Jo. ꝯ c. nequaq̄ i glosa ꝯ c. suggestū **Vacātibz** In quo casu dñs rex de ꝙsuetudine ꝯ ꝓgatiua suis vendicat custodiā siue guardiam ecclesie siue monasterij vacantis Que tñ custodia siue guardia ad eū spectare nō ꝑt nisi respectū bonorū tpalium ipsius ecclesie vt dixi ē de imu. ecc. c. cōtingit aliqñ ꝛ. custodiā optinente Et de hac materia ibi ꝙ totū illud c. Ex quibꝰ ꝑz qđ i talibꝰ ecclesijs appriatis iurisdcō spūalis vel talis custodie nō ꝑtinet ad dīm regē **Canuticā** sume qđ est ē iurisdcōem Et de hac iurisdcōe vide q̄ legit ꝯ notant de offi. ordi. cōmittente ꝯ de elect. trāsmissā ꝛ. de talibꝰ ꝙ b. **Quietā** hoc dr q ꝙsuetudo dat iurisdcōez vt ꝑ scribi ꝑt de so. ꝓpr. cū ꝛtigat ꝯ notat ꝙ Inno. de offi. ord. c. cōquerente ꝯ ꝑt ex ꝙsuetudine illi dr ecclastici q̄rere iurisdcōez ꝯ i hijs q̄ ꝙtinet ad iurisdcōez laicorū sunt de imu. ecc. c. q̄n li. vi. ꝯ ctra hoc vide notata de so. ꝓpr. c. **Statutum** ij. ꝙs **certi pilati** sꝛ inferiores **Hmōdi spiritualibz** de quibꝰ

ſz ſpūdeāt ei⁹ **Cū intrauerit** Nisi p̄ceruū **Ypos** .i. epos ꝯ ſacerdotes qui ſunt vncti. xpūs em̄ idē eſt qđ sanctus. ꝯ ſic dictus a crīſmate Precepti⁹ em̄ fuit iude⁹ vt ſacrū oſecrent vnguentū q̄ pungi poſſent p̄y q̄ vocabant ad ſacerdociū vel ad regnū Et ſunt regibz noſtris indumentū p̄p̄e inſigne eſt regie dignitatis Hic illis ſacra vnctio vnguenti nomen ac p̄tātem regiaz oferebat vt notat archi. de ofe. di. iiij. c. ſi baptiſata Et de iſtis dicit p̄ pſalmiſtā **Nolite tangere** xp̄os meos p̄ſ. ciiij. **Obſequēdi** de oſtit. c. eccleſia de p. ecc. nō ali. c. Cū laicis xcpi. di. bñ q̄ ē ārta mediū **Vi tñ** vrbi. **Honorare** ꝯ giū iuꝝ illud regem honorificate .i. p. ij. Et regi obediendū eſt viij. di. q̄ ota xviij. di. ſi epūs p̄ Jo. **Maioris filati** ſz archiepi ꝯ epi **Adeāt perſonaliter** ſi p̄p̄e ſit. **Scribāt** ſi lōge diſtet **Parere**, i. obedire **Sut vrdia** q̄ aſtringūt ad obediendū Et ad obſuandū canonica inſtituta de oſtit. c. i. Vno q̄ vide qđ dixi ō de ſacra vnctōe c. Cuꝝ ſacri d. reluctantes **Et ſi forte** iij. ps. **At thaciacūibz** q̄ ſunt ālacōes reales p̄ captionem realem oꝛporū ꝯ aliq̄n rerū. **Prohibicōibz** quibz in talibz nō eſt parendū de iudic. c. deternimus Et ſolent fieri phibicōnes ārta exercicū iuriſdicōis **Sine municūibz** que ſunt ālacōes quibz licet xpa rere p̄ p̄uratorem qui in foro tpali de alo tornatus **Jure patronat⁹** ei⁹ ognicōne ad ſe p̄tinere vendicat ālia regia licet cā iuris patronatus ſit annexa ſpūalibz et ſic p̄tineat ad foꝝ eccleſiaſticū de iudic. c. q̄to Sed aſuetudo dat ogniconem foro tpali ꝯ hoc fateri videt hic oſtō in hoc loco **Veriuriq** aliꝰ ognicō p̄tinet ad eccleſia vt ſup̄a dixi **Catallis** que p̄p̄rie conſiſtūt in bonis tpalibus mobilibus vt eſt vulgare anglicorū **Trāſgreſſiones** q̄ ſic de q̄ p̄ dicto intentat actio ciuilis **Subditorū**, i. hoim ligiorū ipſius regis. **Ballimorum ſuorū**, i. officialiū ſiue miniſtrorū ad p̄cepta regia exāndā **Regnū** ſz ſubditorū ſiue ballmorū **Correctiones** .i. puniciones p̄ ſuas trāſgreſſiombz **ad ſe** ſz ad ipm regem ꝯ ipſius curiā **Mētionē** ꝯ ſic variando veritatem facti quo ad cām in q̄ p̄dic **Tūc** ſz q̄n in ſuis lris ſiue breuibz ālio modo vel ſup̄ alia re aſſerit iudicem eccleſiaſticū p̄cedere de q̄ ſit veritas **Filez** regi **plati p̄ci** ſz maiores **Jpīm** ſz regis. **Cognoſcūt** ſz iudices eccleſiaſtici **Mere ſpūalib⁹** talibus viz de q̄ibz iudex ſeculares ognoſcere nō p̄t **Officiū** vt in hijs q̄ ponūt in p̄ncipio huius c. **Iuriſdictionē** vt ni hijs que dicta ſunt ā e. q̄ de cauſ ꝯ ſequentibz alias tū vbi ſz agit ad punicōnē p̄cōrū ſm ea q̄ habē ꝯ notant de iudic. c. nouit **manere** de cauſ. poſſeſſ. ꝯ ipetrat qz tales plati ſpūa

libus ſuplēre ſunt regibus ꝯ eis p̄ſunt de ma. ꝯ ob. ſolite de iudic. c. nouit q̄ nō igit. **Ypm** ſz iudices eccleſiaſticos **Immiſcere** ſz p̄tinebit ad eorū officia ꝯ ad eorū uniſdēm **Et nichilominus** ō. **ypm** ſz in alijs dicēt fuit talia ꝯamina **Iterata**, ꝯ ſic requiſit monicio pluries repetita. ꝯ dz hec itimatio fieri diuerſis vicibz vt p̄ aliq̄ tēma poſſū intermalla de ſua exī. c. oſtōem li. vi. **Moneat**, i. hortando induat ꝯ requirat **Mandatis** impedientes iudices eccleſiaſticos ne poſſint libere exercere ea q̄ ſpectant ad eorū officia ꝯ iuriſdōem eccleſiaſticam **Qđ** ſic viz vt nō reuocet. Nō em̄ ſufficit eſſe reuocatū niſi duret de in rē dē. l. ſi p̄ pactū. ff. de. **Nō deſtiterit** ſz rex ſz tūc poſt hmam requiſicōnē factam p̄ epm. **Epi** ſz ſic in exercenda ſua iuriſdōe ḡuati **Alii** ꝯ quitu ſz ſi fuerit ex p̄uincia **Tāquā** vere p̄mit ꝯ nō ſimilitudinarie **Habet** naq; archiepūs Cantuarien. in collegio epoꝝ epiſcopos Londō. decanū wintō. Cancellarium Lincolñ. vicecancellariū Saliſbur. p̄centorem wigorn. capellanū Roſenſeu cruciferarium **Adiūctis** ſuple ſi voluntarie eum aſſociare voluerint **Alias** aūt vt videt eos ad hoc cōpellere nō poterit Et hoc videt minuere tñ que p̄mittit de archiepō qui p̄t hmōdi epos conuocare que tñ p̄tās nō tribuit hic Londō. epo p̄ expreſſum Vnde caſus omiſſus habet p̄ nō expſſo de reſcriptis c. ſuſceptā li. vi. Et relinquit diſpoſicōi iuris cōis qz ſi legis lator aliud voluiſſet aliud expſſiſſz de decimis c. ad audiendā. ꝯ Ecōtra tñ videt quod in tali caſu epūs Londō. poſſet aliqs ex epis ad ſe vocare cū alias ptās ſibi hic cōceſſa eſſet fruſtra tota ꝯ alias ſtatus iuriſdictionis eccleſiaſtice ꝯ libertatis eiuſdem decipiet Facit ff. de iuriſdict. o. iudi. l. qui iuriſdictio de offi. dele. c. i. ꝯ c. preterea ꝯ c. ſignifica ſi ꝯ c. prudentiam in fine ꝯ c. ſuſpicionis primo reſponſo de teſtibus c. tam lris ꝯ Et hoc puto verius vt ſcilicet talis potſtas ſibi comp̄ſit auctoritate huius conſtitucionis. que alias eſſet fruſtratoria vt p̄dixi.

Moneant Et ſic hic erit forma monicō que habet p̄cedere vindictam de ſua exī. c. oſtōem li. vi. **Et ſi tūc** iiij. ps **Attachiamentum** ſcilicet prius vel poſterius fiat. **Alios** laicos ſiue clericos vt ī p̄z **Tunc** poſt talem paſſum **Jpīm** ſz p̄latos maiores vel minores nam ad alios iudices eccleſiaſticos qui nō ſunt p̄lati nō extenditur hec oſtō nī ſit penalis de p. di. i. pene de p. iuncta c. in p̄ncipio li. vi. Hec nāq; oſtō de officialibz omiſſatijs ꝯ alijs iudicibz eccleſiaſticis nō facit mencōem igit ꝯ. Sed ī ſ. c. ſit extēſio ad alios etiam clericos inferiores.

Diſtringentes ſz in bonis ꝯ **Fructus mobiles**. Diſſert monicione canonica

V

ꝓmissa vt desistant ⁊ sic monicoibus nō obstantibꝫ siue exhortacōnibꝫ factis ipsi regi. Nichilominus mouendi sunt ipsius officiales aūꝫ ꝓdat otra eos ꝙ ꝯsuetus de sma exc.c.sacro **sma** vt sꝫ ipsarū altera infligat ꝑut ꝗlitas ꝑsone ⁊ delicti exigerit. **Idē dat.** v.ps Et dic idē sꝫ q dcm est in ḡ. ꝑcedenti vt sꝫ monicōe ꝑmissa arceant hꝰ de ḡ. bus supradcm est. **Et si dñs duricia** q̄ sonat in idē qđ ꝑtinacia. **Perseuerauerit** supple ꝓcedendo otra tales ꝓlatos nō obstantibꝫ monicōibꝫ eis factis in sustinendo ꝯsumus suspēcōis ⁊ excōiacōis otra eos latas. **Intra** i. ville pochie castra opida manens ⁊ alia ipsorū habitacula vt ꝑz j e.ḡ. Et si dñs rex ⁊ sic obdurātū vnius q̄ꝙz puniture cōitas. Qđ verū intēllige in delicto dm̄ ipsius loci vel capitanei vel alterius gubernatorū. Qđ dic vt in c.sane de offi.dele.de vsurīs c.i.vbi.s.li.vi. **Terre eorū** vbi quibꝫ terris hoc intelligit vide s de imu.ecc.c.vt inuadenti bꝫ v. terre sue. **diocesanor** de ostiē.c.ij.li.vi. **Denūciacionē diocesi** hec denūciatio fiet post decretū ipsius ordinarij interpositū sup sma ipsi⁹ interdicti ptīcularis. **Epus** nāqz in alius dioœsi sunt talia ḡuamina nō ne delicti in sua dioœsi ꝯmissi ferat hāc smaz que tū q̄ ad terras existentes in dioœsibus aliens se nō extendet sed ꝙ denūciacōez epi sic ḡuati singuli epi ꝓcēt vt hic vbi ꝑm formā q̄ ponit j e.ḡ. ⁊ si dñs rex. **Pūtia concilij** celebrati apud lambithꝫ. anno dñi M.cc.lx. **Et si taliter** vi.ps. **Ab officio** sꝫ clericali siue ecclesiastico. **Inuꝑdatur** ꝙ smam. **et si vbi perseuerauerit.** Sꝫ post hmōdi suspensionem. **Satisfactiōū** ꝓti lese ⁊ etiā iudicā alius iurisdcōnem sic ꝙ turbauit de imu.ecc.c.qm̄ in si.li.vi. **Ornamentuū bñficiorū** ⁊ sic suspendi debent a bñficio. **Nū bñficiati vbi quinquēniū** a tpe suspensionis ab officio. **Pūtaty** Ex collacōe tū electōe vel alia ꝓuisione vt videt bñ ꝓt admitti qz in eis nō ꝓdit hec ostō Sed sup hoc dic vt notaui s de iure patro.c. ꝙ puncta v. nō tenere vbi.sed vt melius. **clerici vero** vbi **dictauerit** faciendo ꝓias notulas. **Scripserit** manu ꝓpria. **signauerit** sꝫ substitēdo se cūctiū sile de imu ecc.c.qm̄.ḡ. penulti. **Canonice** ad arbitriū epi aut hic nō limitat pena. **Per aliquos** vbi ꝑmissorū sꝫ clericorū nō bñficiatorum. **Certa rōe** i. euidenter. **Ourquauerint** ad arbitriū epi ꝑm ea q̄ dixi s de purgacōe c. statutū ꝙ totū. **Et si dñs rex** vij.ps. **cōs petēter** vt s dictū est ptās. i. magistratꝰ **Attachiacōes** supple vel districtōes. **Nū reuocauerit** sꝫ post monicōes ⁊ legitimas vt ꝑfert factas **vicus** sic dictos ab habitantibꝫ vel qz vias tū hūt sine muris. **Et** qđ differūt vicus ⁊ pidū castellū ciuitas ⁊

municipium notatur xxiij.q.viij in ꝗlibet ꝙ arch. **dñs rex** suple monitus sic. **ptās** facta ꝑs monicōe vt ꝓdictū est. **Cū sua epatu** idē videt de terris q̄ sunt in epatu al terius vt dcm est s ḡ. idē fiat. Sed hoc intelligo vt ibi dixi ⁊ statim j dicā. **Interdictū cumpugnat** ⁊ sic hēs ex hoc low ꝙ epus ꝑt pmere iniuriā ꝓpriā Et sic esse iudex in causa ꝓpria qđ verū est vbi impugnat impedit vel turbat eius iurisdcōnem ꝑm ea q̄ legit⁹ ⁊ notatur e.ti. Romana li.vi. **Et si rex** vbi. **Duricia** sꝫ nō autēdo hmōdi monicōes ⁊ ms terdictū ptīcularē. **Cuem iniuriā** facta omi clerico videtur fcā totū ordini clericali de sma exc.c.conquesti. **Terras dñicas** non aūt regulares qz tūc interdiceret totū regnū. **Suis epatibꝫ** largior est signficatio epatus ꝙ dioœsis qz epatus ꝑt referri ad dioœsim alterius epi imq̄ forsan alius epus hz iurisdcōem pculiarē. **et si nec** vbi. **vigiti dies** otinuos. **poltmodū** i. pmulgacōez talis interdicti. **ob hoc** i. ꝓpter pmulgationem hmōdi interdicti. **Manū** i. ptātē. **Cōtra ecclesiā** i. ptīcularem vel vniuersalem. **Suas dioceses** i. ꝗlibet suā dioœsim ⁊ sic archiepus totam ꝓuinciā nō ꝑt supponere interdcō sed ꝙ singulos epos tota ꝓuincia ꝑt dicti interdicti. In q̄ casu qvo an tale interdcm dicet generale vel spāle. Dic ꝙ tale interdictū est spāle respū puncte nō obstante ꝙ oēs dioœses ꝓuincie sunt interdicte qz talis vniuersitas distribuit in singularitates. Dñ dicendo interdico oēs dioœses talis ꝓuincie ꝓinde est ac si dicret interdico hanc ⁊ illam q̄ sunt in tali ꝓuincia facit ad hoc xix.di. c.de pe.di.iij. Adhuc instant de ma.⁊ obe.solite ff.offi.ꝑfti vbis le.i.ḡ. aū vtē de ꝑtem quis ij.ḡ.i.li.vi. Et hoc ꝓbare videt decre. aū in tēpibus de v.sig. distinguendo generaliter interdictū a ptīculari siue spāli. Sed tale interdictū aū ꝙ quēlibet epm in suam dioc. promulgat dicā potterit generale respū illius dioœs. **Idē dbꝫ. Regule** supple ex ꝓuilegio talibus locis a dño rege spāliter ꝓcesso. **et si aliquis** viij.ps. **In hac parte** sꝫ ārcta excaūcōem ꝑmissorū. **Metropolitanū** .i. archiepm Differūt tū archiepus ⁊ metropolitanus ꝑm q̄sdam ꝙ satis videt innui xxi.di.cleros vbi dr ꝙ archiepus ꝑsidet metropolitanis ac ceteris epis Et sic sentit archidiaconus in Rosar. ibidem v. Metropolitanus ⁊ c.presenti de officio ordinarij glosa prima libro sexto. wilhelmus tamen in clemen. vlti. de ꝓuilegijs v. Archiepiscopo. vbi finali. Dicit quod Archiepiscopus ⁊ metropolitanus idem sunt in re. licet differant nomine. Dicitur namqz Archiepiscopus respectu episcoporum Quorum ꝓmceps et summus ē Metropolitanus vo dicit respū ciuitatū in quibꝫ instituitur. episcopatus ⁊

mōdeo ꝙ eſt menſura ꝯ polis qđ eſt ſtatio .i. meta menſura ciuitatis vel eccleſiaſtici mēbꝛi puilii Et ſi ỽ. Per eūdē ſꝛz metropoli tanū Sua diocelim .i. epi ſic negligentis Subiaceat ſꝛz ipſo fō ỽñ ſtante ipa ō ſtone ſatis timendū eſt ne multe dioc. in ꝛeg no anglie ſubiacꝛant tali interdō niſi dimit qđ iſta ꝓna ſolūmō ꝓcernebat epos qui tūc fuerūt Et hoc ꝺr innuere ītā q̄ ꝺt oim ꝓlato tū ꝯ ſua ꝯ. ꝯ ibi in ꝓñō ꝓſilio ꝯ. et ſi fuꝛ te ix. ps Iudice eccleſiaſtico eſtā licꝫ nō ſit aliꝫs platꝛis ꝛe quibus ꝺ. dcm̄ eſt in ꝓnūpio c, īferiori ſꝛz epo Fori ſꝛz eccle ſiaſtici qđ vt videt tenet ſaꝛre ſm ea q̄ legūt ꝯ notant ff. ꝛe iudic. l. ſi qs ex alicna Sed il la l. loquit in caſu dubio hic tū loquit in eo ꝙ eſt ſatis notoriū Et ſic nō tenet ꝛenire ad allegandū ꝓuilegiū ſoi vt notat ꝙ acurſ in glo. dicte legis ſi quis Prohibꝫ viz eo q̄ ſequit Moneat ſꝛz epus Exigantur .i. petant ꝓceſſus ſui, i. iudices eccleſi aſtici Per ea ſꝛz acta Super hiis, i. ꝓ teſtibꝫ eccleſiaſticis Exhibeat ſꝛz iudex ec cleſiaſticus Cū ꝓmit vō pcētis ordinacio ms īſtrumēta ſꝛz actorū Partibꝫ ſꝛz litigantibꝫ. Aliqua cius viz anus interē. Et ſi clericus ꝛ. ꝛs clericus ſimplex q̄ nō ſit ꝓlatus Propter hoc, i. ꝓpter exer citiū eccleſiaſtice iuriſdōis Arreſtat ꝫ .i. attachiatus Archiepūs ſi ſit in ꝛumcia. Epūs londoñ. qñ archiepūs eſt abſens Eū ſꝛz clericū Puniat arbitrarie, Et ſi ỽ. Rebelle fuerit exigēte malicia ꝛei tinentes in hac ꝛalu ſꝛz detencōe ſimplicis clerici Iuxtatis ſꝛz ꝛenſuratā ꝯ inter ꝛ dicti ſm malicie ꝯ rebellionis exigenciaꝫ ag gꝛauati.

Idem

Hoc ꝯ j. Quia fre qnēter accidit ꝙ non nulli clerici per laicā ptātē eccleſias occu pant pawchiales ꝯ ꝑbēdales eci am curā aiarū hītes ꝯ in eiſdē abſq̄ auctoꝛitate eccleſiaſtica in truduntur Statuimus ꝙ clericus ſic per ſe vel per laicā ptātem in truſus in eccleſia vel ꝑbēda non ſeruata iuris forma excōicatur ꝯ excōicatus per loci ordinariū nūcietur ꝯ illo bñficio in perpe tuū careat ipō fcō Et ſi poſt la tā ſīam i ſe i intruſione hīmodi animo pertinaci per duos men ſes perſteterit per locoſū dioc ſanctos vbi illa bñficia eccleſiaſtica ſ ca hꝫ ad denūciacōēꝫ illius epi in cuius dioceſi ſe intruſit ſeu pro curauit ſe intrudi cuiuſq̄ moni cionē ꝯ excōicacionē per dcm̄ tē pus contēpſerit prouētus illo rū bñficiorū quouſq̄ cōgrue ſa tiſfecerit ei ſubtrahāt̄ olo Et ſi per annū idē intruſus in hīmo di excōicacōis ſīma ꝑſeuerane rit ex tūc ad aliꝙ bñficiū eccleſi aſticū in prouincia cantuarien. minime admittatur. Si vō per procuratoꝛē clericū fuerit intru ſus cōtra eūdē procuratoꝛē mō ſimili procedatur ꝯ penis ſubia ceat ſuꝛadictis Si vō talis pro curatoꝛ laicus fuerit in forma iuris excōicetur ꝯ excōicatus pu blice denūcietur Dñs aūt abſēs citetur quod ſi cōparens ratifi cauerit factū procuratoꝛis ſui in hac parte penis ſubiaceat ſuꝛadi ctis Si vō per contumaciā ſe ab ſentet poſt ſpaciū triū mēſiū ex pectatus ſi ſit in regno maioris ex cōicacionis ſīma īnodatur ꝯ pe nas nichilominus ptaxatas in curꝛat maxīe cū ſacrilegij mobe diencia adiecerit ꝯ contēptū Si vō fuerit ex regnū contra ipm̄ vocatū poſt dilaciones trāſmari nas mō ſimili procedatur Et ec cleſia ſeu prebēda in qua fcā fuit talis intruſio ſupponatur eccleſi aſtico interdcō Fautores aūt ꝯ cooperatores hīmodi intruſoꝛ ſi clerici fuerint ꝑſatas penas cō tra clericos editas incurrāt Et ſi laici fuerint penis plectētur cō tra laicos alias ānotatis. loca vō ꝯ terre hīmodi intrudencium ſi j vnū mēſem nō ſatiſfecerint ſup ponātur eccleſiaſtico interdicto. ſi vō hīmodi ītruſioēs fcē fuerit ex regia ptāte per loci dioceſanū

V

monetur dñs rex quod eas faci
et ī tēpus cōpetēs reuocari. alio
quin ę terre ę loca q̄ dūs rex hz
in illa dioc̄si in qua fuit intrusio
ecclesiastico supponātur interdi
cto sc̄dm formā superius ānota-
tā. ¶Si vo per aliū magnatē seu
ptātē fuit talis intrusio facta per
interdicti ę excōicōnis sm̄as vt
superius arceātur Et si per du
os mēses sustinuerit propter hoc
in se latas ex tūc terre ę loca que
optinet in illa dioc̄si per loci di-
ocesanū ecclesiastico iterd cō sup
ponātur nec laxentur sm̄e p̄fate
donec de iniuria ę inobediencia
ac cōtēptu satisfecerit cōpetēter.

¶Quer Hec est ostō ciusd̄ aū
ę prędens ę hz vij. ptes In pā
ma ponit motiuū ostōnis ꝺc̄de
In ij. ibi Statuim? prędit sta
tutū penale otra clericū in psona ppa intru
sum būficio ecclesiastico In iij. ibi Si ve
ro statuit de intruso p̄ paratorē In iij ibi
Dūs aūt credimat de mō prędendi otra abs
sente anus noie sit intrusio In q̄nta ibi
Fautores edixit p̄nā otra fautores In
vi. ibi Si vero intrusiones decernit q̄d
fiet q̄n talis intrusio fit p regiā ptātem In
vij. ibi Si vero per aliū credimat q̄ ad
alios magnates in talib⁹ derelinquentes Tu
tā hūtes. Sm ea q̄ legūt ę notant de pēn.
sup eo li. vi. Auctoritate ecclesiastica
ta. i. sine instōe canonica Statuim? sca
da ps Sit. i. sine auctoritate ecclesie Per
ce. i. ptātē laica absq; violencia Et sic notat
Jo. de atona ꝺcor. aū archē. in ostōe otponis
ad eligendū ꝺ. vi. vl clam. licet Jo. an. in c.
Eū qui de pēn. li. vi. teneat otrariū viz q̄ ā
hz loaī pena otra intrusores statuta nisi vio
lenter sint intrusi Duo quatū opinionū cō
cor. pt distingui aut aliqs intrat possessionez
būficij vacuā auctoritate ppria Et tūc pt p
dictū Jo. an. pall. aut auctoritate pro
pria intrat possessionē būficij ab alio detenti
ipso detinente iniuto Et tūc prędit dictū ar
chid. qt tali possidenti ę detinenti oporteret
interdictū vīsvi. ę dicēt spoliat⁹ vt notat ca
ersti. spol. c. aū ad fed̄. Et sic ingrediens dici
poterit violentus Et sic notat p lapū de ara
stall. allegacōe sua xij. Jaicā ptātē Idem
intelligas si p clericā ptatē hoc fiat tale viz q̄
nō sit credimenia nec auctoritatiua nā ę tales
inferius punit vt pz j. ¶fautores Et vbi
ſſ catū q̄ erit tū ius ſſ ad l. aquil. l. illud

maxime aū pene ſq̄ntes ñ sunt sine late sz
ferende Iuris forma sz p̄missa monicōe
canonica vt a tali būficio actualiter recedat ę
illud dimittat Excōicetur a iudice hoie
Illa būficio sz in q̄ intrusit īperpe
tuū. i. q̄ diu vixerit Ipso fcō ę si aliud bū
ficiū ꝺsilis aut ecclesiā sz pochialē p̄sus ha
buerit ę etiā illo būficio ipso iure p̄cuatus de
p̄bē. eū q̄ q̄. i. li. vi ę sic taliter intrusus cauebit
tā p̄sus vito q̄ sto in q̄ se intrusit Et si
post hoc. Dictū tēpus sz duorū mensiū.
Subtrahatur hodie tal est ipsis būficijs
ipso iure p̄cuatis de p̄bē. eū q̄ q̄. i. li. vi. ę hoc in
telligit verū si p̄mo habunt ecclesiā pochialē
curatā ę postea ipsa retenta intrudit se ī alia
etiā pochiali curata Alioq̄n si būficiū in q̄ ī
trudit sit ecclesia p̄bendalis curata ñ erat pri
mo p̄cuatus ipso iure sed p̄det ius q̄ hz i se
tudo vt hic ę notat p Jo. an. dō c. eū q̄ ꝺ.
cura li. vi. et si per annū hoc ex tūc sz
lapso anno Ecclesiastica etiā simplex ę
sine cūra Minime admittatur huic au
tē q̄ hic ꝺc talē ñ ꝺcet admitti ī pumtā ob
uiare videt ostō octoboni amoris pp̄ij q̄. adi
cientes vbi sic intrusus efficit inhabilis ad
alios būficiū optinendū in ea dioc̄si q̄ sui ce
lerus p̄ste turbauit ę ñ p totā pumtā ę sic
videt q̄ hec ostō sit ꝺrecta p illā q̄ hac fuit
posterior. Ad scire dēs q̄ ostōes q̄s habem⁹
in regno anglie hoc ordine fce sunt. sz p̄mo
ostōes Stephani langtoñ. in ꝺsilio Oxoñ.
Anno dñi M. ccxxij. deinde postea ostōes bo
nifacij archiepi anno dñi M. cclx. Post has
ostōes Octoboni aplice sedis legati Anno
dñi M. CC. lxviij. Deinde ostōes fris Jo.
peckā apud Radyng. anno dñi M. cc. lxxix.
Et p̄st ostōes eiusd̄ apud lambhith. anno
dñi M. cc. lxxxi. Post has edite sunt ostōes
Roberti wynchelsee anno dñi M. cccv. Dein
de ostōes walteri Raynolde q̄ intitulātur
Oxoñ. ij. ę in q̄busdā libris ascribūt Symo
ni Mepham sed erronee Nā data illarū cō
stonū est anno dñi M. cce. xxij. cū tū walte
rus Raynolde obijt vt dicūt crouice Anno
dñi M. ccc. xxvij. cui succ̄ssit Symon Mes
pham ę sic stante data dictarū ostonū pz qđ
edite sunt p ipm walterū has seq̄bāt ostōes
Symonis Mephā anno dñi M. ccc. xxviij.
Post has ostōes Jo. Stradforꝺ anno dñi
M. ccc. Cōstōes Symonis Islipe edite fuit
anno dñi M. ccc. lxij. Constōes Symois
Sudburij fce sunt ānō dñi M. ccc. lxxviij.
Cōstōes Thome arūdell fce. sunt in ꝺsilio
oxoñ. ānō dñi M. cccc. viij. Cōstōes Hen
rici Chychele edite sunt anno dñi M. cccc.
xviij. Constonū Edmūdi ę Ricardi archie
pōrū datas ñ scribo qt data alicui earūdē nō
vidi certā verū tū ē q̄ Ricardus succ̄ssit Ste
phano predō ę Richardo. succ̄ssit Ed
mundus ¶Nunc quis sint ex premissis

appant amotis ꝑ̃tis est posteriꝰ ista vide
tur quod hꝰ sit ꝙ eū reuocata Sed michi vi
tr ꝙ nō sit reuocata qꝫ satis ꝓpatet se aī di
cta ꝓstōe Nā prima ꝓstōis amotis ꝑ̃tis assi
dit ꝑsonam ꝓmouendi inq̄tū eū inhabilitat
ad bñficia illius dicī. in ꝙ deliquit. Sic viz
qꝫ admissio facta in ꝓtractū nō valet sed ī ma
su huius ꝓstōis nō afficit ꝑsona illa prima in
habilitatis sed restringit ptās epi ad quez ꝑ
tinet admissio ꝙ tū si talem admittat cōfert
ei titulū licet male faciat ꝙ alias puniri posſ
faciendo ꝓtra hanc ꝓstōem Nā dic vt notat
ō de sacra vnctōe c. Cū sacri ò. reluctantes ꝙ
ad hoc faciūt oia illa iura ꝙ volūt aliqui ò nō
ficti fcm tū tenet maxime aī hic nō ꝓbatur
clausula irritans si ꝓtractū fiat vel alias pu
niens ꝓtrafacientem Nā si prima nō sit appo
sita in lege vel in ꝓstōe ꝓtra deriantes lex il
la siue ꝓstō ipfcā ē vt colligi pt ex notatis
doct. in c. ij. de cens li. vi. Et ad hoc facit ꝙ le
git ꝙ notat de sina ext. c. romana ℔ caueant.
li. vi. ꝙ c. ti. c. sacro. pmo tūso. Et ad hoc dē.
notata p ō. dō c. Romana ò. p sutuī. ꝙ ò.
collegiū p Jo. an. li. vi. Et ꝙ ꝓstō nō sit re
uocata p ꝓstōem octauam ꝓdictā pt intelli
gi ex notatis doct. de ꝓstōibz c. i. li. vi. ò. stue
dicsus pt videre argūta ꝙ ꝙ ꝓtra Si vero
iij. ps Intrusus supple auctoritate ec
clesiastica vt dicit in ꝓncipio Et hic stias ꝙ
intrusus ꝑt aliquis dici multis cōmbz siue cō
sideracōibz Uno nō qī aliquis fingit bñfici
atū absentem ꝙ viuit forte mortuū ꝙ parat
se admitti ad bñficiū ipsius absentis vel fin
git eū resignasse aī nō resignauit Talis nāqz
eo nō obstante qꝫ est institutus ꝑ epm ꝙ sic
occupat illud officiū auctoritate ecclastica
Intrusus ōr vt legit in ꝓstōe octauis ad e
lidendū aīas sic intrusi ꝓna est suspēsio ip
so fcō ab officio ꝙ bñficio vt ibi ꝓz Et idem
ibīē statuit in eo qui auctoritate ꝓpa ingre
dit bñficiū ecclesiasticū alterius illud bñficium
possidentē ꝙ possessioni eius cē inhērētē ꝙ illud
armis defendit postꝫ declaratū est ad aliū ꝑ
tinere nec in ꝓmo casu excusat talem institu
tio epi qꝫ tale institutio fuit iniusta ꝙ auctō
risans videt in illo casu ꝑticipasse delictū Vt
notat ibi Jo. de athona ò. intrudi Ju sc aūdo
etiā casu nō excusat institutio epi auctorisans
ḡn in accipienda possessione opus sit auctori
tate illius ad quem ꝑtinet induere in posses
sionem vt etiā notat Jo. de athona dō c. ad
eliendū ò. auctoritate ꝓpa Et illa ꝓstō loq̄
tur generaliter de q̄cūqz bñficio ecclesiastico
Alia ꝓsideracōe dicit intrusus qui etiaz per
epm institutus est in ecclesia aīq̄ vere vel ad
minus ꝓbabiliter ꝓstet de vacatōe eiusdem.
Et talis instō ipso facto est inualida vt legi
tur in ꝓstone Octauam auctis ꝓpis ℔ ꝙ
si ꝓtra Et instituens suspēsus est ipso fcō a
collatōe instōe ꝙ pūtatione bñficiorū dōnez

mōdi dicte ecclesie ipsius ꝓssessio restituat
Et sic institutus si occupauerit eāē ꝙ tres
menses postq̄ ꝓstiterit de vita ipsius recto
ris oībz būficys q̄ in regno anglie optāt ip
so fcō ꝓpetuo est ꝓuisus Et ad illud bñfici
um ꝙ sic occupauit obtinendū ꝓpetio est in
habilis Et silr si nullū bñficiū ꝑat non
solū inhabilis efficit ad illud bñficiū ꝙ sic oc
cupauit sed ad qcūqz aliud l̄ ille dicat op
tinendū Tertia ꝓsideratōe intrusus dr ꝙ bñ
ficiū ecclesiasticū ad pūtatōem ꝓtroni occa
pat sine instōe canonica ꝑ se vel ꝑ aliū Et
etiā qui absqz pūtatōe patroni se ipm intru
dit Et talis nisi ī tres menses dimiserit de
neficiū sic occupatū incurrit ipo facto ꝓnas
supradictas vt legit in dcā ꝓstōe amotis ꝓ
ꝓ. ℔ cetera Quarta ꝓsideratōe dr intrusus
is qui hñs collatōez vel instōem auctoꝛisabi
lem ingredit possessionem auctoritate ꝓpa qū
bñficiū ab altero detinet ꝙ alius inād. t pos
sessioni eius dē ꝙ casu opus est amotōe mā
dantis de ꝑtē. c. licet li. vi. Et de tali intruso
loquit dcā ꝓstō amotis ꝑ̃tis in si. Quinta
ꝓsideratōe dr intrusus qui ꝑ laicalē ptātem
ecclesiā pochialem sine curatā. siue ꝑtēdalem
occupat sine auctoritate ecclesiastica vt i hac
ꝓstōe Sexta ꝓsideratōe dr intrusus in casu.
c. eū qui ℔ i. de ꝑtē. li. vi. qꝫ loquit de illo qui
vi. vel intrusit se intrudit in bñficio aī inuit
aīa aiarū Cuius ꝓna est vt ipso iure sit ꝑ
natus būficio qꝫ aī sibi aīa sic optinebat.
Septima ꝓsideratio est qꝫ intrusus dr qui
violenter aucte ꝓpria occupat qꝫ aliqz bñfici
um ecclesiasticū aīus ꝓna ē vt amittat ipse
ꝙ forsan sibi cōpetit in hmodi būficio fiat ō
hoc legit de ꝑtē c. eū qui ℔ insup li. vi. Juxta
ꝓmissa qꝛo nūqd admissus institutus ꝑ epm
possit ministrare aīq̄ corpaliter induat pre
cū ad quē ꝑtinet Dormissa facīūt ꝙ nō Et
sic sentire videt arch. dcō c. eū qui aius mo
tiua ibi videas Et inter ceteta dicit qꝫ hoc
ꝓbat ꝑ illū ℔ insup in dcō c. eū qui li. vi. Ibi
tū dnus de sto geminiano dr ꝙ ille ℔ hoc ū
ꝓbat qr ille ℔ solū punit violentā Aap9 ab.
dr qꝫ ꝑ opinone arch. facit c. pastoral. de ꝑ
nil. Paulus etiā dr qꝫ opinio arch. cōiter
ſuat ꝙ notata in c. trāsmissa de elect. xvi. q.
vi. sup glo. Dūme videt reducere opiones in
pactanctā distinguendo ꝙ qñqz ꝙ ꝓsequit
instōez ab illo qui est ordinarius loci ꝙ pas
tet plenā ptātem in re qlis est papa vbiqz ꝙ
archiepus in sua ꝓuincia ꝙ epus in sua dioce
si Et tūc ꝑ solā instōem absqz inductōe in
possessionē ꝓrtit liberā administratio Et sic in
telligit notata dcō c. trāsmissa ꝙ c. nosti de
elect. Et est cō qr tales instōes pleniorem
hnt auctoritatē Et nos ꝙ loca plenius sub
sunt eis maxie in spūalibus ꝓpter ꝙ ꝓrtit
eis instituere de elect. ꝙclam Et iō efficacia
ce est eoꝝ institutio ꝙ institutio ꝑ eūdem.

Mā nō exigit vlterius ꝟuēiendā vel assens
sus alterius Vbi vo instituit illē q̄ nō ē eis
dinarius loci tūe p solā institutiōem siue indu
ctionē in possessionem nō adquirit iuris admi
nistrādi sed requirit alterius superioris puta
diocesani qui pest auerę regimīm ꝟuēiendā
ę assensus Et ita ꝑt intelligi alia opio vt
dō c.postoral Et hec distinctio est satis eq̄
ſm dicta qui dt q primū nebrū est verū qm̄
bñficiū vacat q̄ ad possessionē Alias aūt si ñ
esset vacans nō posset ꝓpria auctoritate p c.
siat de ꝓb.li.vi. Mū simili sicut ō dem est
de ꝓcāpali. Vbi iacet sꝫ patronus Si
vero dꝰ Iacens qui ꝑt esse patronꝰ i
mus spualibz de patron.c.i.li.vi Forma in
tis mōitiōe canonica ꝓmissa de sma exī. c.
sacro.ę e.ti.c.ostōem li.vi. Dūs aūt q̄rta
ꝑs. Citetur ſm formā de q̄ dixi ē de iudic
c.quidē tamē ę c.seq̄nti dꝰ de frm̄ nō rū
vel de hoc dic vt notat ex vt lic.nō ot.c. qm̄
frequenter q̄ porro d.canonibz p b. Cōparēs
p se vel patronū ꝑdoneū Cumulcūq sꝫ
electū vel laicū In hac parte.i.in hac in
trusione plibatis s.eq̄ statuimus Si
vero dꝰ Trin mēlin otra hoc oppone
de c.ex tue b cle.nō resi.vbi dat spatiū vi.mē
sū sed illud loquit in eo de alius ti.ostat ę
ad altius ꝓuationē ꝓcedit vbe nō residentie.
Sed hic loquit de eo de alius titulo nō con
stat qr nullū hz vel minus validū Et iō ad
maius imineat ꝓculū otra talē auctus est
agendū de elect.c.vbi ꝓculū li.vi Innode
tur p sinam. Sacrilegiū qd̄ omisit i tru
dendo se in tale bñficiū Inobedientiā.i.
humanā nō parendo citacom sibi facte Si
vero fuerit dꝰ vocatū.i.citatū trā
marinus q̄ sꝫ sunt arbitrarie Cōsecrato
loco in q̄ dr esse ę eius distantia ſm qd̄ nos
tat t.ex tt lite nō ot.c.qm̄ frequenter d.ano
nibz Ecclesia sꝫ parochialis ꝑbēdg Su
ple hns aīa annexā vt pz in ꝓcāpio iter
dictū vñ in tali ecclesia sꝛaliter interdicā non
ꝑnt celebrari diuina suata forma c.alma q.a
dicimus de sma exī.li.vi.qr decre.alma lo ꝫ
qm̄ locus est interdictis ę tale vocat interdi
ctū generale de pr.ę re.c.qd̄ in te.q.i.de d.sig.
c.ā in ꝓtibz Vōt tū sacrm̄ baptismi in tali
ecclesia offerri qr a quis interdicō baptismꝰ
est exceptus de sma exī.c.qm̄ li.vi. Hic no
tat Jo.caldrin in tractatu suo de interdicto
ecclesiastico q.ij.d.p ꝓdicta ę dꝰ seq̄nti Can
tores q̄nta ꝑs Equitas s.q statuimus
Annotatio supra q.si do Intrudētiū
actiue loquit de hys qui nō intrusi sunt sed
de latis vel alijs talibz p suā potestatē intru
dentibz Vinti mēse sꝫ tpe monitionis sibi
sup hoc facte Nū satisfecerit sꝫ vti sup
hoc lese Interdicū sed si hmodi sma interdi
cti latā sit in aliquē locū p inferiorē ordina
riū nūquid ligat ꝓferentē vel ipso maiorem

Jo.Val.in tractatu ꝓdicto q.quinto dꝰ hoc tū
occurrit Et dt se credere qd̄ sufficit vel iū p
ferens sinam interdicti violare tūa est irre
gularis qr hec irregularitate ligat a canone
ad sma exī. Is qui li.vi. nū subest de ost.c.ti
ę vltū. Et ꝓferens interdictū si illud nō ser
vat reddit alios excusabiles si illud nō ser
vent licet videat posse dici otrariū ar. decre.
ꝓtestatis de ꝓcū. Sed illa decre.loquit cū ips
p q̄ ad actus q̄relā ę ad actus sucrē latū est
illud nō ſuat qd̄ nō est ad aliū actum exten
dendū cū videat p modū ꝓuilegij licet corpe
turis clausi emanasse vt colligi ꝑt ex nota i
tis p Inno, ę host. Vbi aūt turis ꝓuilegia
actus suos nō extendant pz de ꝓcū. Bene
etiā si sint corpe turis clausa vt ibi notat Jo
stien. Ex quibz sequit q ꝓferens interdictū
ę illud nō ſuans postea celebrās est irregu
laris ę p oēs alios nō excusant licet em̄ ma
la supiorū timeant frequenter a subditis i ex
emplū de voto c.magne. Nō tū subditi ꝓpter
hoc excusant a pena iuris ꝛvi.q.i.in canonis
bus de temp.or.dilectus de exce.ꝓla.tanta.
Sed nūquid ꝓferens nō ſuando interdictū
p se latū vicet illud relaxare Die q si pro
ferens dicat se hoc intendere tūc nec ipsi nec sub
diti sunt irregulares qr sublato ꝓcāpali cet
sant oia accessoria. C. de lege nō dubiū ę lic
nō ot.accedens in fi.de no.o.nūc.c.qd̄ cū fi
milibz maxime cū relaxatiōe interdicti nō ha
beat certā formā vt dixi ē.de hereticis c.i.q.ꝓ
terea d.iuris forma Et ad hoc facit q notat
Jo.an.in cle.i.de decimis in glo.sic suspensi
Si tū ꝓferens hoc nō dixit sed mente solum
hoc intendebat tūc tā ipse q̄ alij subditi id nō
ſuantes sunt irregulares qr sicut verbaliter
sma erat lata ita ex debis est relaxanda ff. de
re.iuc.l.nichil Et hoc verū ꝓterq̄ in papa q̄
nō subiacet legibz ff.de legibz l.ꝓnapos Vñ
si mente gerat q̄is interdictū relaxare licz d
ba nō exꝓmat postea ibi celebrātes nō essent
irregulares Sed hoc casu si ignorātes cele
brarent aīo violandi interdictū gnaliter pec
carent ꝛxij.q.ij.hoies ę c.seq̄nti in fi. Hec no
tat Jo. Cal.in tractatu ꝓall.q̄nto. dꝰ. sꝫ
nūquid Si vero vi.ps Eas sꝫ trusiōes
Cōpetēs arbitrio epi sꝫ moderandē. Alij
quin si hoc nō faciat Illa diocesis in
q̄ talis intrusio facta est ę sequit Verūdū
formā q̄ hēs ē.c.i. Si vero per aliū
vy.ps Magnatē vtputa ducē comitē vel
baronē Statē magistratū viz qui iurisdō
ni se actam post Superius sꝫ in c.i. Et
si dꝰ. Pmas excōiatiōis ę interdicti propter
hoc.i.ꝓpter talē intrusionem Diocesa
nū sꝫ illius diocesis in q̄ sunt ipse terre.i.
turis q̄ ad intrusionē. Inobediētiā q̄
ad monitionem Contēptū quem talis ma
nifestat respectu auctoritatis iudicarie.

Idem

Si aliqui clerici per laicalē ptātē capti fuerint tonsurā ℊ clericā tū hītes si tēpore medio abrasi malicioſe fuerintℊ ſuſpēſi aut alio mō puniti abradentes ℊ ſuſpēdētes aut alio mō puimentes eoſdē aut auxiliū impendētes penis ſubiacerāt ſupradictis Foris vo bānītes hīmodi clericos ſimilibz penis percellātur

Si aliqui Hec eſt oſtō eiuſdē tenus ℊ pdens ℊ hz duo dcā In ṗmo cēdimat penam otra laicos capientes clericos īcerdentes in tonſura ℊ habitu clericali eos punientes. in ij. ibi. Foris bānītes extendit easdē penas ad fores bannientes eosdē Capti fuerīt qđ q̄liter liteat dixi ō de ſo. ope. c. i. vo de ꝓhensi Tōſurā q̄ oſiſtit in p̄ſtiſione capillorū ſupra aures vt dixi ō. de offi. or. c. ij. vo. corona Clericatū i. cedīe qui dz pſalmiſtatus vel alias ṗma tonſura de eta. ℊ q̄li. c. nī otingat Tēpore medio ſcz dū ſunt in cuſtodia laice ptātis Malicioſe malicia apparebit qn nō ſubeſt ex pte ipſorū clericorū vtilitas vl neceſſitas abrādendi Mulpē ſi ad mortē Puniti put factū vario mō ſepōt poſſz Foldē ſcz clericos Supradictis ſcz excōicatōis ℊ interdicti de qbz habet ō. e. c. i. Foris bannītes ij. ps penis ſic igit nō eiſdē cū mchil eſt cui eſt ſile ff. ſimenſor ſal. mo. dixit l. i. ℊ. hec actō ff. depoſiti. l. quod nerua Ded ꝓt dict ℊ ꝑna dict poterit eisdē ſpē ſed nō erit eadē numero. Idem.

Venit ℊ j. Statuimus quod laici ad exſoluēdas quaſlibet penas tā corporales ꝙ pecuniarias canonicas per plas tos ſuos eis inflictas ꝓciſe per excōicacōis ſnām cōpellātur. Impedientes vo ne pene hīmodi exſoluātur per interdicti ℊ excōicacōis ſnās arcētur Et ſi propter hoc ad diſtrictōes ꝓlatorum procedū fuerit cōtra deſtrigētes per penas in ea parte dictatas procedatur.

Venit ℊ j. Hec eſt oſtō eiuſdē cuius ℊ pdens ℊ hz tria dcā. in ṗmo ponit ſtatutū In ij. ibi Impedientes non inpedientes ꝑ medii edict In iij. ibi Et ſi. otrā inducit ſtatuens in ea pte malignantes de pena infligenda diſponit Et j. hic declarat cā mouens ſiue inducens ad ediōem hujus ſtatuti Et ē ps huius ō. de iureiur. c. euenit. Turpura lucri q̄les ſunt intruſio in monaſteriū l. xxi. di. dem ℊ c. ſi quis clericus xvi. q. vi. de lapſi ex de pe. c. tue Item inuectiua depoſitio c. quis de apoſtatis c. a nobis Item verbera cō p. q. v. illi. vi. q. vi. ℊ. verū in ſ. iiij. g. iij. ℊ. Nē in criminali xxiij. q. v. de cāe lliones Item maledicis impoſſio ex de crimine falſi ad audiendā ℊ alie hīmodi de quibz notat e. ti ℊ. qđ ſunt ſpes p poſt. in ſumma Detruncatio q̄s aū licet infligē notat de offi. ordi ℊ. quid ptinet vō. dz etiā punire p poſt. in ſumma Et de hac materia dixi ō. de officio archi c. eiſdem vo. pena canonica ℊ de īmu. ecc. c. accidit noui tate puerſa vo. licet ℊ vo. peccatios Canonicas i. q̄s approbant ſacri canones pretiſi. i. ſimpliciter appellant. Sed qđ nūqđ pena corporalis aliati poſſit cōmutari in aliam viz pecuniariā Quidā vt goffr. dicūt quod ū qđ nos puniri ū debūt p delictis auct. de mandatis apoſtolicis ℊ. oz vol. iij. xvi. q. vi. illud caſuale tū pena in perſonā inferenda conuertit in pecuniari am ex de excepto. in archiepiatu de iudic. c. poſtulaſti Tu de hoc die vt dixi ō. de īmu. eccle. c. accidit vo. iuſte poterūt Quō aūt pena pecuniaria pōt cōmutari in corporalē penā notat hoſt in ſumma e. ti ℊ. qđ ſunt vō. vltiō. dicēnd. viz qū puniendi ſunt mores Nā hoc regulare eſt quod q̄ nō luit ni burſa luet in corpe xij. q. ij. fraternitatis xiiij. q. i. ſi res aliena Inhēdientes ij. ps Pene hīmodi ſcz corporales vel pecuniarie. Et ſi propter tertia ps Propter hoc. i. ppter inflictionē vel leuacōez hīmodi penārū Vel dic propter hoc. i. ppter fulminationē hīmodi cenſurarū. Prelatorū maiorū vel minorū Et hec cō ſtitutio in nō platis nō hz locū vt pz in integra Extiterit ij iudices ſeculares Dictatas i. e. ſ. i. Idem.

Ne ſtatuimus quod quilibet epūs hēat in ſuo epātu vnū vel duos carceres ad cleri cos flagicioſos dephēſos in crimine vel cōuictos iuxta cenſurā canonicā detinēdos Et ſi clericus aliquis adeo malicioſus et incorrigibilis fuerit ℊ cōſuetus ad flagicia cōmittēda pro quibz

V

ecia si laicus esset sedm leges se
culi vltimu dever pati suppliciu
talis clericus perpetuo carceri
adiudicetur In illis aut qui nō
ex volūtate vel proposito sed casu
fortuito vel iracūdia aut forte in
fantia cōmiserūt antiqua iura de
cernimus obseruari.

Item lta. Hec est ostō eiusdez
actus ę predens Et hz tria dcā
In pmo ponit statutū in genere
de carceribz habendis In ij. Et
ibi dicit de hijs q̄ pretuis carceribz manc̄pā
di sunt In iij.ibi. In illis dicit de hijs cū
q̄bz minus ē agēdū Epatu.i.dioc̄.vl potes
telligere vocabulū epatꝰ plꝰ stinē q̄ vocabu
lū dioc̄.epatꝰ nāqz vocabulo stinet ois lo
cus sue iurisdcōi subiectus etiam si ex̄ suā di
oesim fuerit Vel duus sm amplitudinem
sue dioes Carceres q̄s pt here ecclesia.
xvij.q.iij attendendū in si.de apostatis a no
bis de hereticis vt inquisicōis pmo rnso li.
vi.ę in cle.i q̄ sane de hereticis Deplacz
siue p iudicē ecclesiasticū siue secularē in casu
q̄ possint capi p laicos Vnde q̄ vide q̄ stripsi
ē de so.ope.c.i.v.deplacensi Cū aūt talis dep
lacensio nō sufficiat ad cōdēpnacōem legitur ę
notat de iudicijs c.cū nō ab hoie Conuic
tus etiam cōtra iudicē secularē licet talis cō
uictio nō sufficiat siaut legit de iudic.c. At si
clericꝰ ę dixi ē de purgacōe canonica c.clericꝰ
Cēlura canonica Nota qd in hoc loco
ensura nō sumit put sigt suspēsionē excōica
cionē vel interdictū.ę sic penā spūalem Sed
put sigt penam tēpalem ę idē est qd seueri
tas canonū ex̄ e.c.in q̄busdā Proprie tam
ensura ecclesiastica est cura spūalem penam
de.d.sig.c.q̄renti Seueritas ecclesiastica cū
in degdacionē ę curie seculari traditionē put
hec notant p archi.de exceptoibz c.fi.glo.vlti
li.vi. Detinēdus nō dt pumendos Regu
lare nāqz est qd carceres deputant ad custo
diā nō ad penam ff.de pe.l.aut facta.ḡ. solent
ę e.ti.c.q̄uis li.vi.pt tn clericus p suis de
meritis aditi ppetuis carceribz vt ibi dicit.
Et li ij.ps. Incorrigibilis qz reuerti
tur ad pcta delicta vel in eis pseuerat l'ter
monitus nō desistit Sic sentire videt Joh.
an.de iudic.c.cū nō ab hoie ę nōn. ibi An.
de butrio Consuetus hec osuetudo pbatur
ex iteracōe delicti.C.de epali audientia l.iij.
Flagitia quicquid agit indomita cupidi
tas ad corrūpendū aim ę corpus ppriū fla
gitiū dr Sed quicquid agit noceat alteri fa
cinus dicit Et hec sunt duo genera oim pec
catorū Sed flagitia pcta sunt q̄ corrūpūt
aim ę p ea ad factnoza puenit Sūt em fla
gitia in dictis vel cogitationibz sed factnoza

In factis sm arch.Qui sic notat xxxij.q.vij.
flagitia Supplicetū.i.mortez ff.de pe.l.vl
ti.Talis clericus scz flagiciosus Per
petuo carceri cost.e.ti.c.q̄uis li.vi. sz
hic q̄o q̄re ius canonicū pmittit carcerez p
petuū cū scias sit de iure ciuili vt notat Jo.
an.dcō c.q̄uis v.nostat Dic p cō est qz de
nō vult mortē peccatorū sed magis vt conu
ertat ę viuat iij.q.iiij.hij qui xxiij.q.viij.
auct.vt nō luxuriē cōtra naturā in principio.
coll.vi.Sed iura ciuilia loco hmodi carceri
ponūt pruam mortis vt notat Joh.an.dcō
c.q̄uis glo.ij. Adiudicetur supple nō solū
p cām sed p quecūqz qui iurisdcōi pest. Et
delicta punire pt sicut notat Jo.an.dcō c.q̄
uis v.tibi li.vi.Et hic aduerte qz ctra cle
ricū flagicijs creditū limitat modus pcedi
ex̄ de iudic.c.cū nō ab hoie Primo em talis
clericus postq̄ fuerit de crimine xpter qd dz
deponi legitīē conictus hoc est cōtra iudicē suo
ecclesiasticō p ipm iudicē ecclesiasticū deponi
dz Qui sic depositus si fuerit incorrigibilis.
sm ea q̄ legūt in dcō c.cū nō ab hoie dz excōi
cari absqz solēpnitate sm host.ibi Et denium
crescente ctumacia excōicari dz solempniter
candelis ardensis Postmodū vo si sic correc
tus nō fuerit deprimendus erit p ptātem se
cularem hoc est dimittendus erit iudicio se
cularis ptātis postq̄ exutus priuilegio cleri
li vt iudex secularis talem puniat sm leges
suas Hic tn post incorrigibilitatē nō pcedit
ad excōicacōem sed ad ppetuam incarceracio
nem Qd sane intelligas viz qn qualitas ne
gocij ę q̄uitas sceleris hoc exposcat Ad effe
ctū namqz ppetue incarceracōis plura pond
rari debēt viz q̄litas excessus ę psone cū cete
ris circūstancijs p discretū iudicem ponderā
dū siant pz in dcō c.q̄uis e.ti.li.vi. Sed
hic q̄o nūquid laicus pt incarcerari p iudi
cem ecclesiasticū p ecclesiastico crimine vel a
lias puniri vltra ensuras ecclesie vel alias
spūales penas Cd nō facit iurisdcōnū distī
ctio x.di.q̄m.xcvi.di.cū ad verū de iudic.no
uit in pncipio Item q̄ ad laicos vlt dz ordi
narius ecclesiastica ensura de so.ope.c.vlti.
li.vi.qd c.loquit de piurio qd est ecclesiasti
cū crimen Et bn facit c.cū epūs de offi.oe.
li.vi.vbi captio psonarū restringit ad psoās
ecclesiasticas Sic stat etiā c.q̄uis pall. de
sēma ex̄.c.vt fame de v.sig.c.nouimus. Ad
hoc etiā facit iura ciuilia auct.de mandatis
pncipū.ḡ.si nō canonicū coll.iij .C. de sacro
sanc.ecc.l.placet Ex quibz appet q̄ p eccle
siasticū ę p secularē iudicē pcedi dz Ad op
positū facit qz q̄litas delicti facit tale laicū es
se de foro ecclesie.C.de epi.ę cle.auct. Item
nulla ex̄.de so.ope.c.cū sit ę c.ex tenore Ite
p.i.e.ti.nō distinguit inter clericos ę laicos
q̄ ad inuocacōem brachij secularis in causis
ecclesiasticis Facit etiā ad hanc ptē de penit

t.felicis ad ſ.li.vi. Et iſtā plēm tenēas pīs oſtanti in cauſa ḡuēſ ſiant pz de ḡuēſtūs c. vt omiſſi li.vi.ḡ c.vt inquiſicōis e.ſt.ḡ li.ap tus tñ e.ſt.c.i.in clem. Ju alys aūt cauſis nō licet iudici eccleſiaſticō laicū p cauſa ſpūa li maxime vt notat Jo.an.in add.ad ſpēc de offi.or.ſup Rubrica Ut illis.iij.pars. Qualitatē ꝙ oſiderāda eſt in maleficijs ut ſma ext.c. Cū volūtate Caſu fortuito quē allegans aīt debeat ꝓbare illū ſine culpa ſua accidiſſe vel aduerſarius culpā ꝓbabit no ta ff.locati l.ſi quis fundū ꝙ.impator in glo. Iracūdia.i.ex calore iracūdie Tale em ſu ctū vel dictū nō ponderat niſi pſeuerēcia aī eſſit ff.de re.iur.l.quicquid calore iracūdie ḡ inōſulte pcēdū eſt ij.q.iij. Di quem ꝙ.i. de re.iudi.aī de glo.ſi. Qđ dic vt notat de male dict.c.i.p b.ḡ alios Et qđ iracūdia excuſat a culpa ḡ a delicto ḡ a ctractū vſcindit ꝓbatꝰ ff.de diuorc.ḡ repudijs l.iij.aī glo. Inſa nia qz furioſi ſunt Taliū em nō dicit volūs tas ff.de re.iur.l.furioſi ḡ cor.de ꝓhibēdo c.i. in clem Cūmiſeritur.i.deliḡrint antiqua iura ꝙ ſparſim ponūt in varijs titulis in q̄ bus agit de delictis ḡ exceſſibz clericorū qui forſan nō delinquūt ſcienter nec ex ꝓpoſito

Cantū imualuit lubri citatis enormitas vt quidā nec legibz deſe rentes ad caſtitatē ſcē monialiū concitandū editis Cū eis ſacrilegiū ḡ mœſtū cōmittere non formidant Cui horrendo fla gicio remediū apponere cupien tes oēs tā clericos ꝙ laicos hmō di turpitudinis perpetratores maio ris excōicationis ſma imo damus Solis epīs hmodi per ſonis abſolucionē ſme reſeruan tes excepto mortis articulo quo ſic abſolui valeāt a quolibet ſacer dote ſic vt ſi conualuerint pecca tū ſuū hmodi teneātur ſub pena anathematis j ſpaciū triū men ſiū proprijs epīs confiteri aut ſe de epāli vacāte cuſtodi ſpūalita tis aut decāo eccleſie cathedralis

Cantū imualuit hec eſt oſtō Jo.pecchām Et hz duo dcā Ju mo ponit cauſam ſtatuendi

In ij.ibi Cui horrēdo pce dit ad ſtatutū Lubricitatis.i.laſciuie xij q.i.ois eps ꝙ arch. Rubricas cū dicit lenis

pitoſas ſanctus ineptus laſciuus luxurio ſus defluens Enormitas enorme enim eſt pcm luxurie ḡ enormius alijs pcatis ḡdeplicit conſideracōis Domo vbe libidinoſi ardoris q̄ eſt in hoc pcō ſ ꝙ aia copulat car ni Et hoc mō accipit illa glo.i.ad Corinth. vij.q̄ dicit ꝙ ardor libidinis q̄ nec vlla mas ior eſt voluptas corpis aim ſuū tenet Se cūdo vbe generalitatis ḡ ſm hoc intelligitur auctoritas yſydori ꝙ magis ꝙ carnis luxus tā humanū genus ſubdit dyabolo ḡ ꝙ alig aliud pcm Unde iſtud pcm opat ſagene dy abolū abaault ꝓmo eccleſiaſticū vij. Nā ſicut i ſagena magni ḡ pui piſces capiūt ita ḡ iſto pcō magni ḡ pui detinēt Juxta illud pſ.nō eſt q̄ abſcōdit a calore eius Tertio conſideran ne ſeditatis qz ſedius eſt inter oia pcata a lia ḡ maiorem ſeditatem ḡ q̄ntū ad famā red dit in hoie Propterea dicit greg.ꝙ hoc pctm eſt minoris culpe ḡ maioris infamie Quar to conſideracōe duplicis tēptacōis ſcz dyaboli ḡ carnis qđ nō eſt in alijs pcatis ſpūalibz Et licet duplex tēptatio ꝓt eſſe in pcō gule nō tñ eſt ita vehemens ſicut Brias tñ qđ licet iſtud pctm exprimit alia in iſtis ondicōibz mi nus tñ eſt ſimpliciter in genere ḡ minori pe na dignū eſt pcis ſpūalibz Legibz ciuilibz ſcilicet.C.de epi.ḡ cle.l.ſi qđ no dicam Ca nonibz xxi.di.quis xxvij.q.v.c. piaſoſa li.vi.ḡ e.ti.c.attendentes in cle. Caſtitatē q̄ equipat virginitati de eta.ḡ q̄li.c.a cle ricis Et hec ſola potens eſt deo aias ꝓim repſentare auct.de lenombz ꝙ.ſcimus xcll.iij ḡ in phcio decre.d.pudicos Et magis requi rit in ſcis q̄ in maſculis ff.de riti nup.l.pa la ꝙ.q̄ in adulterio p ac.de bigamis c. debitū p b. Jōia ſcz monialibz Sacrilegium xxvij.di.dgmes Cui horrēdo ij.pars Mortis articulo iſte caſus ſemp exapi tur ſm ea q̄ legit ḡ notant ex de offi.or. c. paſtoralis d in morte p b. Ut ſi impetrat oō dicōem Nā hec odicio vt qñ iūgit hunc dcōi ſi facit odicōem ff.de adquir.poſ.l.q̄ abſenti. ꝙ.i. Item qū miſtet aī ablatiuis abſolutis vt l.ſi ego ꝙ.i.ff.de iure dotiū Et notat ff.de ſolucōibz l.ſub odicōe d.xenio Ad ſm p bar tho. Vel dic vt idest ꝙ ſic ponit xxvij.q.i. c. .i.d.vt p archi.ḡ tūc eſt noua clauſula Cū conualuerit omittens hmōdi ſacrilegium Anathematis.i.ſolēpnis excōicationis Triū mēſiū numeracōrū a tpe cōuale ſcende Proprijs epīs ſi tñ epūs adit9 aliū ſibi deputauerat vice ſua ſufficit qz licet nō ſit in ptāte ſic precantis ſubterfugere ſuū epm q̄n ipm adeat p hoc tñ nō phibet epūs aliū qui ſuā ofeſſionē audiat deputare Cuſ todi ſpūalitatis loquit ſm conſuetudinez ꝓuincie ſm ꝙ archiepūs vacante ſede depu tat aliquē ſpūalitatis vel loq̄t ſm oppoſitōez inter archiepm ḡ eccleſias cathedrales initā

V

y bt Iohēs Bostisdū qui fuit ānullor ostōū
pcessū ⁊ diuersas ecclesias cathedrales
sue gumte varie oposicōes in eis ptr sunt vi
delicet inter londō. Dariso. Linc. nos
wiens. wigorn. ⁊ alias sue gumte eccles
as cathedrales i ꝗrū oposicōnū forma pnia
cū ex quibz hic tanet impositio forsan ptinet
ad austor ex q hic loquit Del alias ad exa
nū ipsius ecclesie cathedralis vt sequit in si.
ibi aut exano ⁊c. Intellige de hijs qui sunt
sm subditi sm ea que legit ⁊ notant j ti. pri
mo c. j.

Stradkard.

Omā reus ⁊ j. Sta
tuimus quod pro de
licto notorio ⁊ residi
uo cōtinuato diucius
secūda vice non recipiatur pecu
nia vllo mō sub pena duplici pe
cunie restitucōis contra hoc re
cepte j mensem poste recepcionez
eiusdē fabrice cathedralis eccles
sie applicāde ac suspenciomis ab
officio ꝑ taliter recipiētes pecu
niā nisi eius duplū j mensem re
stituerint incurrere volumus ip
so facto In cōmutaciombz etiā
pniarū corporaliū pro pecunia
quas absq3 magna ⁊ vrgente cā
fieri prohibemus locorū ordina
rij taliter moderentur quod de
linquentibz pnas corporales ⁊
ues ⁊ publicas non imponāt a
deo excessiuas vel causatiue vel
per obliquū cogantur redimere
suas pnas pecuniaria gui sum
ma Sed cōmutacōes hmodi cū
faciende in posterū videantur fie
fiāt modeste ꝑ rapax non iudica
tur accipiens ⁊ dās munus nō
gnetur sub pena supradictis su
periꝰ annotatis

Omiā Hec ostō astribit Io.
Stradford ñ tū otinet inter eas
quarū ybmiū incipit Dponsam
xpi ⁊ yz tres ptes In pma sta
tuit ctra pnas pecuniarias ñ recipiendo ꝑ
pcō notorio otinuo In ij. ibi In cūmu
tacōibz statuit ctra cmutacōes pecuniā
otrariū in pecuniarias ñ faciendas sine mag
na cā In iij. ibi Sedicamutacōez Do
uit sup hoc modificōez Delicta notarij

qđ fit tribz modis sez facti euidencia confessio
ne ppria ⁊ iudiciali sīa ex de cohi. cle. ⁊ mu
li. c. vñ Et nota ꝙ formator notorius pt
dici alicꝫ esse eo ipso qđ tenet mulierem pu
blice in domo ⁊ in mensa Et talis pt dici no
torius formator notorio facti actu pmanēs
tis Et sm quosdā si celebret est irregularis
Dicit tñ Io. de ly. qđ ad effectū vt talis no
torie peccans mādat in penā irregularitatis
opus est vt prædat monicio iudicis vt desis
tat Et allegat ad hoc de cohi. cle. ⁊ mul. c. si
aut ⁊ duobz c. sequntibz Et notoriū in gene
re sic destribit Notoriū est pbacio indubitata
ta ⁊ finita nulla discussione egens probacū
in hac diffinicōe ponit vt genus Dicit indu
bitata ⁊ finita ad diam aliarū pbationū qt
notoriū est pbatio pbata Alie aūt pbacōes
sunt pbantes. Indubitata dicit qt vt dicit
notoriū oz ibi dare gdū vltimū sez fidei Ubi
sciendū qđ ad habēdū fidē sue credulitatē sup
re aliq est dare plures gdus pueniendi ad cer
titudinē talis rei Primus gdus est dubita
tio qt animꝰ mō titubat in vnā ptem modo
in aliā ptem nec vehementer plus applicat
aim ad vnā ptem q ad aliā. Et in hoc nullꝰ
est gdus pbacōis vt dt bartꝰ. ff. de iur. ⁊ fa
cti ignorancia sup Rubrica Ad hanc aūt du
bitacōem sapientis animus nō mouet. Ad
cuius aim ⁊ nō ad inspicientis recurrendū
est ex de fals. c. si Hec aūt dubitatio est pnci
piū muestigacōis certitudinis ⁊ fidei Post
hanc iudex incipit inclinare aim ad aliq pciū
nō tñ vehementer Et hre vocat suspitio ad
q deducit iudex qnqz argnment ex de pbac.
c. cām ff. de pbacōibz l. iij. Argumentū nāqz
est rei dubij ostensio in gdu materie subiecte
possibili Et hoc cōtingit dupliciter Uno mō
qñ argumentū sumit sine trahit a sensu cor
poreo ⁊ tali argūento vtit iudex iudicando ff
de testibz l. ij. iiij. q. iij. sola Alio mō qñ ar
gumentū trahit de discursu intellectuali in si
nē stie ⁊ illud spectat ad logicā. Et eo qñ
vtit iudex concludendo ex pbacōibz. C. de otra
hend ⁊ omit. stipulacōe l. optimā de testibz
c. ex tenore Mā si Titius hodie fuit vme sec
tur qđ hodie nō fuit in āglia Qnqz iudex in
ducit ad suspicandū aliqđ p certa iudicia ex
qbz informat eius aimus aliqđ suspicari. C.
de pbac. l. instrumēta ⁊ C. de rei vend. l. iudi
cia facit glo. de pbac. c. iij. loco ⁊ textus de hre
ticis c. excōicamus Et de istis pbacōibz
p indicia quid opent notat spec. ti. de pbac.
ff. videndū dñs. hic etiā Gradus gradus
est opinio qz ex deductis vltra dubitacōem
⁊ suspicōem incipit opinari ⁊ vltra suspitio
nē applicat aim ad vnā ptem nō tñ absq3 du
bitacōe modica vt yz ff. de iureint. l. admoue
di ex de iureiur. c. si Hec aūt opinio si ex de
ductis multū violat pt dicta psumptio Et ca
sis psumptio qz violentat aim iudicis. hēt

in iure p plena pbacõe vt ea possit iudex iudicare Et dr psumptio violenta re psumpc.e. afferte aũ silibz.sm aũt sic temeraria vrĩa dz Si pbabilis pt ex ea purgacio indicij.

Tertius gdus est ficis ꝙ fierna crudelitas qñ sez ex coductis vtũ se aimus iudicis tm informat qđ ficẽ hz eius re q ꝙrit Et hre habet p plena pbacõe ex re vesti.spol.c.Cuz ad sedẽ ij.q.i.in pmis Ultra hanc tñ est data re qrtũ gdũ qui est da notitia ꝙ hanc hz iurex ex pprio instrũ nãturali ꝙ imediate rem oculis subiciendo vt l.si irruptõe ff.finiũ regendorũ ex re ac ch c.Tũ opꝛtat Nulli diffitillione ꝙcẽ Ideo adicit sez ad driaz alia pbationũ q distructione ꝙ exaĩnacõe egẽt hec Anthoñ dcõ c.vtũ dr vemo ac stũm Et sciendũ est qđ triplex est notoriũ sez iuris sui ꝙ psumpcõis Notoriũ iuris sm quosdã est spõtanea confessio clara pbatio iusta ꝙ irretractabilis diffinitio Primũ pbat ex d cõfes.c.i. Decãdũ C.de re iudi.l.gesta Tertiũ ff.de re iudi.l.res iudicata vel notoriũ iuris ẽ re q quis ꝺdẽpnatus est vel in iure confessus vt c.tua ꝙ c.fi.de cohi.cle.ꝙ mul. Iste tñ diffinitões nõ placrunt Antho.de butrio qui dr qđ sunt potius demõstracões q̃ diffinitões Dicit ergo q notoriũ iuris est pbatio finita p mediũ in iure aut ex fcõ iudicialiter discusso sine alias notorie a iure sumpta approbata Est em pbatio vt genus Est finita añ driam pbacõis q̃ ppie dr dũ est in fieri qua discussa ꝙ iudicialiter finita dr notoriũ qz est pbatio pbata Dicit p mediũ ad driam notorij facti qđ ex se absqꝫ alio instrumento oculi hoim se exhibet sed hoc sit p mediũ aut confessionis aut pbacõis p testes vel instrumenta. Dicit in iure facta qz vt pbatio tũ seat i notoriũ oz qđ sit facta in iudicio. Dicit aut ex facto iudicialiter discusso qz sit notoriũ p sententiã Dicit sive alias notorie ꝓpter notorium psumpcõis vel fictõis Dicit sumpta a iure approbatũ ficta vel psumpta vt includat quadruplex spẽs notorij iuris Qñqz em aliqđ est notorie in iure pbatũ ꝙ ius illud assuit p pfecta pbacõe Et illud dr notoriũ pbacõis sive fieri Qñqz aliquid pbatũ in iudicio l cõfessatũ vel alias est factũ notoriũ vt ex eo id ad aliud factũ extendat Et hoc qñqz dispone do ꝙ sic dr notoriũ dispõnis Nam cõstito in iudicio qđ terra sive pdiũ sit infra alicuius pochie limites ius disponit qđ certime spectãt ad ipsius pochie ecclesiã de testi.spo. c.ad decãs li.vi.qñqz pgredit psumendo et sic vocat notoriũ psumpcõis Nã ostito nostrio qđ hõs teneat feminã in domo suspectã tus psumit qđ cã cognoscat ꝙ hoc est notoriũ psumpcõis Item ostito in iudicio qđ spõsa libz psentibz aliqs sponsam cognouerit hoc est notoriũ fictõis q illa sit vxor de sponsa. ita qui Notoriũ facti ꝙ aliqs est publica fama vox veniens ex euidẽcia rei q nulla pt tergiuersacõe ostari. C. de nupc. l. si victus. Inter diffinit sm vinc. sic notoriũ facti est qđ nõ dubitat a populo vel maiore p te populi Vel notoriũ facti ẽ in q fama pbat suũ administratũ ꝙ ipsa rei euidentia protestatur Ita se oculi oim vel maioris pris loci se exhibẽs qđ nulla tergiuersacõe valeat pt p vol. in spũ. ti. de crimine notorio Vel notorium facti ẽ quoddã intellectuale ꝙ notũ sicliz nulla pt tergiuersacõe ostari sm Jo. Cal. an. de butrio ani non placent iste distinctões Dicit q notoriũ facti ẽ pbata ꝙ finita ꝙ cõiter indubitata pbatio imediate natura facte vel rei oculue interpolati aut momentanee oculi oim aut maioris pris populi se exhibẽs sic q nulla pt tergiuersacõe ostari vtputa nullus vniuersus populus l maior ps eius testis esse pt Hec diffinitio p eũ sumit a textu optime in hac matria viz c.aũ dilaũs de purg. can.ꝙ pti a c.tua ꝙ c.fi.ex de vbi.cle.ꝙ nu.ibi huic diffinitõi dcor.arch.de app.c.Romana ff.sin aũt d.notorio li.vi.ꝙ de offi.del.c.i. d. exigũt c.li.Et huius diffinitõis ptes pses quil antho.dcõ c.vtũ dr.pred ad expositõez Dicit em sic Ideo in hac diffinitione ponit pbatio pbata ꝙ finita ad driaz pbacõis q̃ distussione eget Sed pbatio finita distussione nõ eget Dũ notoriũ Ideo dr cõiter indubitata qz si res esset dubia nõ diceret notoriũ Sed ad effectũ qđ dicat notoriũ sufficit qđ attento cõi aliqs sit pbatio indubitata q̃q̃ aliqua possint allegari vel pbari ex quibz obfuscetur In diffinitõe etiã pdcã iõ dr indubitata pbatio vt det genus diffinitõis qz notorium est spẽs pbacõis in genere sumpte Dumẽdo pbacõez in genere put ẽ in fieri ꝙ nõ in fcõ immediate Ideo dr in dcã diffinitõe vt det differentia inter notoriũ facti qđ imediate sumit a fcõ Et notoriũ iuris qđ sumit p medium aliq instrumentale Dñ dr lex q notoriũ est se exhibẽs oculi oim nõ indigens aliq pdicto instrumento ff.de integra rest.l.i. Ideo in dcã diffinitõe subiũgit natura facti vel rei ad oñendũ qđ factũ notoriũ ex se nõ eget pbacõe facti q̃uis exigat certificatõem q̃litatis sm qđ est notoriũ Dicit etiã in diffinitõne ostinue interpolatim aut momentanee. ad includendũ spẽs notorij facti q̃ sunt tres sez facti ostinui interpolati aut momentanei. Addit in diffinitõe oculis oim aut maioris pris se exhibẽs ad tollendũ diffinitõnẽ doctorũ quorũ quidã vt Cyn. C. de [illegible] l.ea. Quidã tenent qđ notoriũ est qđ est factũ videntibz x.ar.l.si plures ff.de iniurijs Ad qđ dicũt qz x.dicũt pochiani x.q.iij.c.vnio.

Alij dicũt qđ notoriũ est qđ sit vicentibus tot qđ tot nõ possent in loco repiri inãtrarium Sed hoc dcm simpliciter loqndo nõ pcedit qz si aliqđ fcm̃ sit cõm̃ quoz sic possz dici

V

notoriū ⁊ forte nō esset reperire duos insoē
matos incōtroūiū Sed intelligendo qꝫ tot ñ
possent reperiri in ciuitate si oēs de victoria. vel
ipso facto essent pñtes tūc bñ poterit illud di
ci ñ vt viz illud diceret notorii ū in ⁊ totā victo
ria vel maior pars fuerit pñs Ita ⁊ in tota vi
ctoria tot nō reperient in oppositū quot pñsen
tes fuerūt Unde dicūt iura id esse notorium
cuius vniuersus populus vel maior pars est
testis ij.q.i. scelus ibi oibz manifesta vt vbi
pene totus orbis vndiqz ad limina reuerebat
Et dicit ij.q.i. de manifesta Et optime de
purg.can.c. Cū dilaīs ibi Cuius vniuersus
populus testis est Et facit ad hoc notata ⁊
archi. de offi. del. c. si. in v. exigūt li. vi. Duo
itaqz sunt necessaria vt qd dicat notorium
Unū est ⁊ vniuersus populus vel maior pars
sit esse testis Aliud est ⁊ populus sit magnus
nus cuius magnitudinē puto fore relinquen
dā arbitrio iudicis qz nō pt dari certa doctri
na facit ad hoc l. i. ff. de iure deliberād. de offi.
pre. c. de cauſ Ūñ sufficit q' iudex hoc arbitret
ſm ąntitatē loci v. grā vbi factū de q agit cō
grunt plurimā notorii dicit ⁊ tota plurima
vel eius maior pars nouit Si respiciat ciuitas
tē notoriū erit id ⁊ sit tota ciuitas vel ma
ior ⁊ Si respiciat parochiam opus est ⁊ to
ta parochia l maior pars hoc sciat Et satis equū
erit arbitriū sufficere parochiaz esse de certē hoī
nibz vt dixit Cyp. in diffinitōe pdicta. Hub
ūgit oculi oīm se exhibēs In q dō sumi dz
oculus p q libet sensu corporeo de quibz legit
⁊ notat ex de testibz c. cūm Et ni hoc differt
a fama qz in pbatōe fame nō exigit maioris
partis populi notitia imediata ita ⁊ possit esse
testis Sed sufficit maiorē partem populi hoc
habere etiā ex auditu ⁊ sic p medium In fama
etiā sufficit vniuersum populū vel maiorē pa
rtem esse testem qz hoc ōt licet nō appeat se
isse pñtem ita ⁊ imediate sensu aliq id ap
prehendit Sed in notorio oportet vniuersum po
pulū l maiorem partem esse testem qz vidit l
pñs sunt vbi alio sensu corporali imediate id p
prehendit In diffinitōe pdicta dz sic ⁊ nulla pōt.
tergiuersatōe celari hoc iō dcm est qz oz ⁊ lo
us ⁊ tpe tali fiat Ita ⁊ sit clarū sic ⁊ testes
de tali nō possint Ūñ oz ⁊ locus sit ⁊ qđ fiat
cora multis astantibz Et iō q occulte fiūt
in domo ⁊ q de facili phari nō pñt nō sunt no
toria. C. de repudijs l. ofensus ⁊. Sin aūt de
test. c. veniens ij. de elect. e. Cū dilecti Ytē
di etiā dz temporis qlitas qz de die hoc factum
esse ⁊ nō de nocte xvij. q. ij. punctosam ff. de pe
nis l aut facta de homicidio sicut dignū Ite
ostendendz est qlitas facti nā tale posset esse fa
ctū qđ etiā de nocte foret notoriū vt in somi
tu expane ſm Io. Cald. q sic notat in dō e.
vñ Et hec sufficiūt ad pñs de notorio facti
Notoriū pñsumptiuis est euidentia facti a iu
re vel hemine pñsumpta Barth. ōt ⁊ notat

am dicit illud q hz cām ymanentem vt tes
tus phat auct. vt fel c. quō ⁊ qñ iudex v. p
ponere edā pt facere trāsire aliqd in notoriū
qz hz cām ymanentem Sed qz vox pronū
pauca inuotescit qz hz cām momentaneam
Uno hoc facit l. Si v. q. p rei ff. qui satisd
co. Ita notat barth. in l. accāōe ⁊. vlti. ff. ad
turpill. Et nota ⁊ notoriū vt pdixi dephen
dit loco ⁊ tpe. Locus qñ sit cōtra vicinia l ma
iori pte Tempe qz de die nō de nocte ſm Io
in no. dō c. vtā v. Et est sciendū ⁊ notori
um ⁊c. Et circa hoc ⁊ dixi de tpe ⁊ loco vi
de notata p barth. in materia fame ff. de qōni
bus l. de minore ⁊. vlti. Petrus de ancho.
diffinit notoriū p hos versus sequentes
Que l nemo agat populo l teste phantur
Uel se subiicit oculis notoria dicas.

Et scias ⁊ notoriū facti est triplex. scz
actus trāseūtis hūtis tñ rei euidentia sic ⁊
negari ñ pt puta si epūs trāsiuit de vna eccle
sia ad aliā ⁊ incepit vna ecclesie ministrare
de trāslatōe eporū c. q̄nto de cle. nō resi. c. i. l
vbi aliqs occidit hoiem in platea l in ospāl
populi ij. q. i. ⁊. aūt Aliud est notoriū inter
polatū de q pone exemplū de vsuris c. Cū in
dioc. Est etiā notoriū obtinuū in q nullus
credo nec phatio requirit vt si clericus in carce
re tenet qñ carceres patent oculi vel si qs in
domo publice teneat paubinā ij. q. i. de mani
festa Et hoc exemplū placet anthonio q ad
psonā mulieris nō tñ q ad carnalem copulā
de q magis psumit Et est potius notorium
psumptōis ⁊ facti etiā si hz ples gdientes su
p terrā Nā pt esse ⁊ ples sit alterius ⁊ illi
us q talem mulierem tenet in domo sua l si
qs otra iuramentū fidelitatis obtinue psequi
dnm suū de elect. venerabilem de exces. pla. ge
uem Istud exemplū nō placet antonio quia
talis psecutio nō pt esse obtinua nisi aptitudi
ne Melius igit exemplū ponit in piurio ō
q iurās se uō emendat ſm eū Si velis scire
qlis ordo sit seruandus in notorijs Et pri
mo an requirit citatio Dicit Io. an. ⁊ in q
libet notorio pt ptedi sine citatōe ⁊ sine pro
batōibz nec postea retractat sīa nisi obstet i
portunū Sed melius est et tutius vt dicit ⁊
fiat citatio nisi forte scandalū vel gue pericu
li publice timeat sicut in mora Et sic pt in
telligi de elect. bone ⁊ c. venerabilē ⁊ ⁊ requi
rit citatio tenet petrus de ancho ubi ordo
citatio est spes defensionis vt in c. pastoral
de re. iudi. in clem. Et ille qui sine citatōe cō
tempnat videt auferre defensionē que ē de iu
re naturali ⁊ nō pt etiā impator vt ibi pz ⁊
sufficit citatio simplex nec requirit solempni
tas peremptorij ſm anto. de butrio q etiā di
cit ⁊ in notorijs nō requirit libellus solēpe
nis sicut nec in summarijs vt in cle. si. de d.
sis. Sed sufficit factum exponi ſm formā de
ordi. c. qualiter ⁊ qñ. ⁊ dz. Et hoc verū ſm

ell qñ tego ñll ꝺcernit publicum vtilitatē ēt vbi agit materia pcnti Beatꝰ tñ est qñ ꝺ ſit ꝑuatū interesse.qz tūc siet ꝓiudicio summas ria saltem ꝺbo q̄ apud acta scribat g no tñ viū Sed nūquid in notorijs siet litis ꝯtestatio Aduerte ſm Jo.an.qz in notorio ꝑsumpti omis nō est necessaria sed sufficit ybare ꝺrāi stantias g ꝑsumpcōes liant nō ybet factum xxxij.q.i.c.i.ꝺe ꝑsum.pt.c.iij. In notorio re vo actꝰ otinui siue pmanentis nō requirit etiā lit.ꝺ.sed ꝓt in eo sine acusatore g tes stibz pædi In notorio tñ seūte si acusatus est absens g otumax tūc ex q̄ factū in iudi cio ꝺeducit vt notoriū pædat ꝯ lit.ꝺ. g alio iuris ordine ij.q.i.manifesta g c.q̄ lotha rius ꝺe iureiur.ad nūam Di ꝺo acusatus sit pñs siet lit.ꝺ.g si neget erūt duo ybanda stz factū g notorietas g suari ꝺebo iurus an thonius ꝺt q̄ in notorijs facti in casibz in q̄ bus index ꝓt pædere ex off cio si sic e ligat p pædere nō est necessaria lit.ꝺ. Vbi aūt nō p ædit ex officio sed agit ad ꝯmodū ꝑuatum. nec exigit materia pcnti ꝺt illud icē siue pi ædat otra absentē siue pūtem g quecūq; sit spēs notorij facti siue interpolati siue momē tanei siue otinui qz iura simplr loquūt Dt pz ꝺe iureiur ad nūam ꝺe test.vbi.sup eo.ij.q .i.ꝺe manifesta in ꝓncipio Talis nāq; ꝺebo iudicarius admuētus est ob indagandā ve ritatē Veritate igit existente notoria ad q̄d opus esset tali ordine g est expssū ꝺe filijs ꝑsbiterorū c.q̄m Jō Antonius in notorio iu ris ꝑsumpcōis siue fictōis qñ surgit a noto rio facti Et ꝯtra Jo.Cal.ꝺō c.vñā Et ꝺi cūt alij q̄ in notorijs otra otumacē lite nō otrst.g alio iudicioꝝ ordine ñ seruato ꝓt fie ri sīa vbi pna pecuniaria ꝺz imponi Sed se cus si cōꝛpalis pna sit infligenda Faciunt ad hoc notata p vbi.ꝺe re.iudi.c.pastoralis. in c.i.ꝺe offi.ꝺel li.vi.g p Jo.ij.q.i.manife sta Sed q̄ in notorijs criminibz posset fieri sīa otra absentē otumacē etiā ad pnam ordinalem vident approbare post.g Jo.an.in c. Cū olim ꝺe re.indi. Et hoc placet Jo ꝺe lyn ibi g ybat in clc.ꝑdicta pastoralis vbi ñ cō ne absendē sed alijs cōibz fuit ꝺicta sīa re ybata tñ ꝺe pna ordinali tractabat g de cri mine lese maiestatis ¶ Concludit igit Jo. ꝺō c.vñā q̄ quis in notorijs pædi possit p tibz pñtibz lite ꝺ.g seruato ordine iudiciorū ꝓt tñ aū eis absentibz pædi lite nō ꝺ.g iu diciorū ordine nō seruato Omni tñ casu vehe mentur citatio g q̄ venienti exponat factū p q̄ ci tatus est g q̄ andiat ejus defensio Et huic ꝺō ꝯcor.petrus ꝺe ancho.ꝺō c.vñā ꝺ. sed a q̄stio est Et est cō qz si diuersimꝰ ordinē iuris requiri in notorio actn tñseūte nō esset ꝺria inter delictū notoriū g nō notoriū q̄ tñ ius ita voluit vt pz in ꝺō c.ad nūam g c.manife sta aū similibz Dicit tñ Jo.an.post. Juno. q̄ si nō stat reus nec exponit factū sibi nec audit eius defensio nō tenet sīa lata sup no torio Nā stant in causa q̄ requiritur ordine nō valet sīa que fert nō agnito de cō.C.de sen g inter o.iudi.l.placitum Jō videt in notoriis ꝺ.g si nō ois alioq; tñ ordo seruandus est. ꝓt ꝺō c.ad nūam ij.ꝺe iureiur.vbi de hoc sed si audiant quicti allegacōes g defensiones ei us nō admittūt ybacōes eius michilominꝰ tenet sīa si est notoria g p iuditem appella cōis pnūciabit tam licet reus sit in causis plenariis agnicōem requirentibz qz tūc ñ vas leret sīa nisi sup defensionibz audirent ybas tiones ſm anthonii Cōclude itaq; q̄ pte p sente ꝓt suari de notorijs ordo iuris ꝓt etiā pædi eo nō seruato otra abūtem vtro g otra mam ꝓt pædi etiā ad sīam qñ tñ nō est i crimine nō notorio l.absentem ff.ꝺe pcns. Nō aūt q̄re in notorijs opus est citacōe pos est qz licet malū nō ꝓt excusari tñ nullū est malū adeo q̄n recipiat aliq̄ excusacōem saltez voluntā g q̄ ꝓt esse vera Pone exemplū ho micida ꝓt allegare q̄ fecit ad sui defensionem de sīa exc.c.ij.q. Si ꝺo tñsiens ad alium epatū ꝓt ꝺicere q̄ hoc fecit ex licentia papæ de trāslacōe epoꝝ c.si.adalt.ꝓt ꝺicere q̄ igno rater alterius vxorē agnouit qz supposita si sit xxxiij.q.ij.in lectū g sic de alijs Si tamē delictū adeo sit notoriū iudici q̄ nō recipiat excusacōem tūc index ꝓt punire exeq̄ndo no agnoscendo Pone exemplū aū delinquit co tra iudicē.C.de testibz l.nullū Si aūt dubi tas an requirat ybacio in notorio Dic q̄ in notorio iudici g aliqs nō requirit ybacio et ita si delictū sit omissū coram iudice sedente p tribunali Jo.tñ & lyg.ꝺt q̄ nō refert vtrum sedeat vel nō Vbi vero delictū q̄ ꝺicat notori um ñ est omissū coram iudice tūc si negat rem p ꝺz ybari Et duo sunt ybanda stz ipm deli ctū g notorietas ſm Jo.an. Et hoc verū in notorio facti g notat p Chy.in l.ea quidem .C.de acuq̄ in iij.q. In notorio ꝺo ꝑsumpti omis suffidit ybare ꝺrāstantias ex quibz re sultat notoriū iuris ſm Jo.an. Hāc mate riā lacus tractat antho.ꝺō c.vñā ꝺ. nūq̄d aūt in notorijs ibi videas Sed nūq̄d in no torijs necessaria sit sīa dic q̄ sic nā aī q̄lis bet notarius ꝓt hēre legitimas defensiones vt ꝑdixi igit aū de eis index agnoscit pnūciare etiā ꝺz vt l.ꝺe q̄ re ff.ꝺe iudic. Sīa itaq; ꝺz esse illa q̄ claudere ꝺz os reo aliquid allegan di nō ipm factū notoriū plures hūs excusa ones vt dixi Et notat p petrū de ancho.ꝺ. Quarto q̄rit Antho.in hoc passu ꝺt q̄ vbi notoriū hz in se sīaz iuris inclusam q̄ ad effe ctū iuris nō requirit alia sīa qz qui quis essz in notorio delicto irregularis est g suspensus notat ꝺe verbi.c.nisi aī prīcē q̄. extra ꝺe tēp.ꝺe.c.ex tenore de cohi.cle.g mul.c. ſi. Hūc em esse cū suspicōis g irregularitatis

V

impmit ipsa notorietas a pncipio absqz alia
ſma vt quis dicat nõ tolleraturus vt ſic sub
iecti pũt ab eo vendere vt dcõ c.vnã xxxij.di
.Notorietas em opat absqz alia ſma
de cohi.cle.ℰ mul.c.ſiant In alijs vero esse
ctibus inquirendi facti l exeq̃ndi opus est
ſma sed nõ est opus vt ferat in ſcriptis ℰ tã
solẽpnitate de q̃ habet in c.ſi.de re.iudi.li. vi.
Et hoc tenet archi.ij.q.i.q̃ lotharius de pe
nis c.felicis ẏ.pontificali li.vi.ad ſi.glo. vbi
dt q̃ ſufficit q̃dam detectio ymmo ſufficit pre
ceptũ vt notat archi.dcõ c.q̃ lotharius. Et
Cyn.in l.nullã.C.de hijs que no.in ſa. Et
hoc verũ in cã ciuili In criminali vero nõ ſuf
ficeret tale p̃ceptũ ſicut nec incõfeſſũ ymmo
dz sequi ſma vt notat glo.ij.q.i.c.i. ℰ in l.i.
.C.de ofes.ff.de custod.re.l.ſi ofessus vbi vi
det casus Nõt tñ talis ſma ferri ſine ſtrip
tis vt ꝑdixi a tali etiã ſma lata ſup notorio
pt appellari l ad minus ſupplicari ℰ pt que
ri de innocencia ꝺẽpnati ſup notorio ſm no
tata Jo.an.de app. Romana li.vi. Et bñ ſa
tit clem.paſtoralis ꝑall.vbi etiã post ſmam
latam ſup crimine tamq̃ notorio cgnitũ et
diſcuſſũ fuit ℰ ſma retractanda Sed ſm Pe
trũ de ancho.q̃ de hoc allegat Jo.an.forte ꝑt
dicit vbi appellat ab alijs ſnijs diffinitiuis
nõ fit nedeſſe exp̃ſſio cãrũ vt l.ſtio ff.de app.
Tñ a ſma lata ſup notorio nõ recipiet ap
pellacio niſi cauſe exp̃miant in appellacõe vt
ſentit Jo.an.dcõ c.Romana. Et hoc iõ q̃
appellans hz p̃ſumpcõem iuris ꝺtraria con
tra ſe Ideo exp̃ſſio cauſe requirit Circa hãc
materiã lacus videre poteris notata ẏ An
cho.dcõ c.vnã ẏ.vemio ad vltimũ q̃ i hoc paſ
ſu pcedit ẏ diſtinctões diuerſas Et ꝑdca lo
cũ hñt qñ pcedit ſup notorio ẏte p̃nte. Si
aũt q̃rat abſtre ℰ reus ꝺpeat p̃dcte iudicõ
añ ſmam audient exaiacões eius ij.q.i.de
us omps Et ſi aliq̃ pena ſit ei impoſita l p̃
ceptũ factũ in ſua abſencia purgata ꝺtuma
cia erit reuocandũ tamq̃ iniuſtũ l nullũ ℥ re
ſtudi.cũ bartolous Si aũt ꝺpeat poſt ſmam
cũ ſma teneat facta fide iudicij de notorio non
admittit eius exaiacio nec ẏbacio ſm Jo.
an.dcõ c.vnã ppe ſi.vbi plura potes videre de
hac materia Sed optime ℰ vltra oẽs ẏ An.
dcõ c.vnã in ſolẽpni rubrica eiuſdẽ Contí
nuata dinctus videt q̃ ſufficiat qõ bina
vice omittat delictũ ad effectũ vt dicat ꝺtí
nuacõem Cde epali audiã l.iij.ad ſi. Et hoc ve
rũ q̃ ad reſidiuũ de q̃ hic loquit non tñ q̃ ad
ꝺtinuacõem reſidui vbi requirit qõ pluries
reſidmauerit Et hoc intendit iſta lra cũ di
cit ꝺtinuato diu ctus Secũda vice .i.ſe
cũda reſidmacõe vel qñ ſe cãdo ẏ tali eri mine
vomt ad correctionẽ Einsdẽ ſcz ꝓuincie
Cathedralis eccleſie ſcz illius dioc
in q̃ ſit talis correctio Et repete ſub pena
Qui officiũ ſcz exercendi vel faciendi ꝺtra

ctionis vt ſic puniat in eo in q̃ deliquit de re
ecc.nõ ali.c.ij.vbi de hoc glo.ſi.de iure pa tro
natus c.paſtoralis glo.ſi.de trãſlacõe epoꝝ
c.q̃nto Quã ſcz pena ſuſpencionis In cũ
mutacõibus ij.ps Corporaliũ q̃a
mimma maior est ꝙ pena pecuniaria l.in ſer
uorũ ff.in ſi.ff.de penis Fallit tñ hec regula
in psonis vilibz vt l.hoc ope in ſi.ff.de op. li
bertorũ ſm bartũ.qui ſic notat ff.de pemis l.
.i.q̃.ſi.in ſi. Pro pecunia Quo aũt possit
fieri talis ꝛmutacio nota q̃ dixi ō.e.c.euenit
ꝺ.ꝛpellant Quas ſcz ꝛmutacões urgen
te cã qz magis timetur pena pecuniaria ꝙ
corpalis ſm ea q̃ notant xciij.di.dictũ per
Jo. vel qz pcna est nobilis vel talis cuius
opinio exmde multũ lederet ℰ generaret gra
ue ſcandalũ Ideo q̃ vitando q̃qz omittitur
veritas iuſtide ex de no.o.nũc.c.Cũ ex miũ
cto Moderẽtur.i.tali moderacõne vtant
graueq̃ hec q̃litas cõſideranda est q̃druplici
reſpectu ſcz pſone cauſe loci ℰ tpis de tranſ
act.c.ſi. dñ glo.penulti. Publicas.i.in pu
blico facendas Cautatiue ſicut alias cau
tatiue clericus ꝛpellit recipe ordines ex ꝺ eta
te q̃li.c.queris in.ſi.vbi de hoc. Per obli
quũ ꝓtra regulam que dicit aim quid vna
via prohibetur ad id alia via non debet ad
mitti de re.iuris c.aim quid li.vi. Cogan
tur verecundia ducti. Sed cõmutacio
nes Tercia pars Modelte, id est mode
rate. Venia predicta ſcilicet restitucõ
nis ab officio ipso facto infra illud tempus
premia restituatur Et ſcias quod hec pena
ſuſpencionis ab officio non tangit epiſto
pos aim de eis hic non fit mencio ſpecialis
ſm ea que leguntur de ſentencia excommuni
cacionis c.Quia periculoſum libro ſexto.
Niſi dicas quod per hoc quod dicit littera
lorum ordinarij. Quod dic vt legitur et
notatur de Officio ordi.c. ordinarij lico
rum libro ſexto.

Stephanus

QUoniam non nũquã
obdefectum confeſſo
rum Vel quia deca
ni rurales vel perſo
ne erubeſcunt forte confiteri ſuo
prelato certum imminet pericu
lum animarum. Volentes
huic morbo mederi ſtatuimus
Vt certi confeſſores pruden
tes. et diſcreti per ſingulos
archidiaconatus ab epiſcopo.

loci ſtatuantur q̄ confeſſiones audiant decanorū ruraliū perſonarū ⁊ p̄sbiterorū In cathedralibꝫ aūt eccleſijs vbi ſunt ſeculares canonici cōſiteātur ipſi canonici ep̄o vel decano vel certis perſonis ad hoc per ep̄m vel de canū vel capitulū cōſtitutis.

Quia Hec eſt oſtō Stephani Et hꝫ tria dicta In p̄mo poſt eam oſtōis facende In ij. ibi Volētes credimat de remedio ſtatuendo circa decanos rurales In iij. ibi In cathedralibus ſtatuit circa eos qui ſunt in eccleſijs cathedralibꝫ Defectū q⁹ nulli ſunt ad hoc deputati Cōfeſſorū habendū p̄tātem audiendi confeſſiones eorū de quibus ſequit Et quia aliud motiuū ¶ Decani rurales de q̄bus dixi ſ. de iudic. c. i. Rectores .i. rectores Erubeſcāt Erubeſcentia eſt vnū de ſignis amarituidis ſiue otriſtitie de q̄ loquit aug⁹ de p̄. di. i. quem pene tet laborat inquit mens patende erubeſcentia Et q̄m verecūdia magna eſt p̄na q̄ erubeſcit p xp̄o dignus eſt vma Et hic ſtias q̄ dicit verecūdia duplex vna ſcz virtuoſa alia vitioſa de quarū vtra q̄z ſcribit Eccleſiaſtici iij. Eſt confuſio adducens pcm ⁊ eſt confuſio adducens gloriā ⁊ grām. Virtuoſa itaq̄z erubeſcentia vtiis omnibꝫ amplectenda eſt Et eſt quodda frenū q̄ regit aliq̄s in via padyſi q̄ qui hꝫ de eius correctōe ſcripturā eſt. Juxta illud eccleſiaſtici xxxij. an grandine pibit corruſcatio ⁊ an verecūdia pibit grā ¶ Et nota q̄ vi. ſunt de quibꝫ multū erubeſcendū eſt q̄ tangit eccleſiaſtici xxxi. vbi ſic legit Erubeſcāte a patre ⁊ matre ⁊ de fornicatōe ⁊ a p̄sidente ⁊ potente de mendacio a p̄nāpe ⁊ iudice de delicto ⁊ ſynagoga ⁊ plebe de iniq̄tate a ſocio ⁊ amico de iniuſticia ⁊ etiā de furto Primo enī ponit fornicatio eo q⁹ magis de erubeſcibilibus Cuius rei cā p̄t eſſe triplex q⁹ ſit p vſum viliū membrorū Secūdo q⁹ nō ſolū aīa ſed corpus in ea maculat Tertio q⁹ aia viliter ibi tendit. Dat enī fornicator animam diabolo p duobꝫ denarijs ⁊ corpus lenatori Sicq̄z mortaliter a deo patre ⁊ matre eccliа dz erubeſcere fornicator. Secūdo erubeſcere dz hō a p̄sidente ⁊ potente de mendacio q⁹ pot̄ eſt fur q̄ aſſiduitas viri mendacis eccleſiaſtici xx. Sicq̄z mortaliter hō dz erubeſcere a deo p̄ſide.i. abſente ⁊ exp̄nte potente vindictam ſumere de mentiente nec p̄miſſionē fcaz in baptiſmo ſuante Tertio erubeſcendū eſt. a delicto. i. negligentia ⁊ p̄gritia Turpiſſima enī eſt iactura q̄ fit p negligentiam Primā

pi nemq̄z multū placet velocitas ⁊ multū ei diſplicet pigritia puer. xxij. Vidiſti hoiem velotem in ope ſuo coram regibꝫ. ſtabit nec erit ignobilis añ eū Quarto erubeſcendū de iniquitate a ſynagoga ⁊ plebe. i. de hoc q⁹ hō ſibi appriat q⁹ plebi cōe eſſe dz vt faciūt vſurarij q̄ tp̄us ſibi appriant q⁹ dñs voluit eccliam eē poſſideri Et mali diſpēſatores q̄ ſibi retinent q⁹ pauperibꝫ diuidere debuerūt Quibꝫ iuxta xvi. dz facite vobis amicos de mamona iniquitatis .i. de pranda iniqua l̄ mēdicitate dimenta Quinto erubeſcendū eſt a ſocio ⁊ amico de iniuſticia. i. de hoc q⁹ hō iniuſte egit erga ſociū l̄ amicū hoc enī valde iniquū eſt prouerbiorū iij. Ne moliaris amico tuo malū. cū ille in te habeat fiduciā Sexto erubeſcendū eſt de furto Vñ Tobie ij. nō licet nobis aut edere de furto aliquid aut tingere Secūda verecūdia eſt vitioſa ⁊ mala ⁊ hec eſt totaliter fugienda ⁊ abidenda Et hec fit q̄n timore irriſorū hō erubeſcit nec audet facere bonū Et talis filius eſt eq̄ umbram ſuā q̄ magis timet umbrā q̄ calcaria vel verū malum Vera enī mala nō ſunt vite p̄ſentis ſed future Preſentia ſunt ſicut umbre futurorū Vñ q̄ erubeſcentia p̄ſentem timet ⁊ nō futuram timet umbrā ⁊ nō veritatem De hijs dt p̄ſ. Trepidauerūt timore vbi nō erat timor Tales etiam ſunt q⁹ puuli q̄ latratu catulorū q̄ morde re nō p̄nt terrent Mundus nāq̄z iſte eſt q̄ catulus latrās irriſiombꝫ q̄ otra illos q̄ bene faciūt nobis ſed morderē neſdt q⁹ eos nō p mittit Et cū ſatis latrauerit ſilebit Tales q̄ q̄z ſunt timidi vt lepores ſed vtinā haberent in eis odiōes lepris Dicit enī ſcriptura puer. xxx. Lepuſculus volocat in petra cubile ſuū Et vt dicit ſapientes lepus hꝫ tales odiōes q⁹ labia ſemp hꝫ in motu aures lōgas p̄des veloces Timor nāq̄z addit alas p̄dibꝫ Moraliter enī in petra collocat cubile q̄ in xp̄o fiduciā hꝫ labia hꝫ in motu q̄ frequenter orat Pedes hꝫ aures qui velox eſt ad audiendū ſed tardus ad loq̄ndū ſcz ad rēdendū oppbrijs ſiue factis ſiue dictis veloces habet p̄des quem timor dei occupat quia q̄ timet deum nichil negligit Eccleſiaſtici vij. Coram prelato Scilicet epiſcopo aut immediate ſubſunt in conſtitutione Othonis q⁹ in quodam dicitur qui decanis erubeſcant cōfiteri. Periculum animarum. Iſtud periculum explanatur infra eodem c. Cum ſepe ¶ Volentes Secūda pars Morbo Scilicet qui prouenit ex defectu talium confeſſorum. ¶ Mederi Eſt medelam ſiue medium apponere. ¶ Certi confeſſores. Horum arbitrio declaratur infra eodem c. licet ⁊ c. Cum ſepe. Prudētes q̄bꝫ viij. ſunt neceſſaria tamquam per viij. prudentie partes Primo enī oportet quod confeſſor ſit prudens habens memoriam preter

V

nitorũ vt ſtz ꝑueritio aliqis vrogoſcat qđ
vrifiliter euenire debeat in futurũ ſm ea que
notant de ſeruis nõ cõb. c.i. in glo. de teſtibz
c. ſignificauit glo. i. eẽ de paſt. c. i. aũ glo. ij.
Beaũ do exꝑdit vt ſit puicõs futurorũ exo
gitando ſtz quõ ꝑ vias cõptentes ad ſanacõ
nẽ infirmi oſitentis poſſit pueniꝛe de pr. ꝫ re
miſ. c. oĩs vtriuſqz. Terdo ꝫ q̃rto ſil ꝙ ſit i
telligens ꝫ cõnabilis qz modus ꝙ quez bz
dirigi dz eſſe hũan us ſciens ꝙ hõ eſt ꝫ ꝓcu
bilis ſiait ꝫ ille q̃ oſitet Juꝛ illud ꝑſ. Dis
ant qz hoĩes ſunt Facit ad hoc xxvi. q. vlc. al
legant lxxxvi. di. nõ ſatis vltra mediũ. Qui
do dz eſſe ſolers vt ſciat inueniꝛe ꝓtinẽdaꝫ
expdiencia ad ſalutem aie oſitentis ipſi9 ut
pz dõ c. oĩs q̃. Si q̃s de pr. di. vi. c. i. đ dili
gens aũ ſua glo. Dexto qz a ſeipſo non põt
oĩa ad regimen ſibi omiſſum inueniꝛe oz eũ
eſſe docãlem ꝫ vt oſilijs aliorum adquieſtat
q̃s nouit eſſe ſapientes Facit ad hoc de oſue
ſudme c. ad noſtrã aũ glo. i. ꝫ ij. Septimo et
octauo ſil dz eſſe exꝑtus ꝫ cautus qz ſiaut
in ſꝑcialibz falſa admiſtent veris Dic et
in agibilibz multorũ mala bonis admiſteñt.
Dñ opus eſt vt ſciat ea abinuicem deꝛnes
ꝛe ꝫ ſepare Diſcꝛecio nãqz eſt mat virtutũ
. i. q. i. c. ſi. de offi. auſto. c. i. de irꝛegularibus.
c. ij. vbi de hoc li. vi. Duy oĩa aũt dz vt in ſea
ipſo bonis ſit de pr. di. vi. c. i. đ. Ideoqz Qz
vt đ pđus vi. ethicorũ. Impoſſibile ẽ prue
tentem eſſe nõ exãtem bonũ Dãpnat namqz
malicia aliqñ iudiciũ vt aliquis imꝑudẽter
agat ꝓpter maliciã decꝑtantem volũtatem
Diſcreti diſtreto eĩ ſacerdoti facienda eſt
oſeſſio de ſymonia c. ex diligenti de pr. di. i.
quẽ ꝓmitt ꝫ di. vi. q̃ vult ꝫ c. i. ꝫ fi. ꝙ Joh.
Et de hoc legit ꝫ notat c. ti. c. Dis vtriuſqz
q̃. ſi q̃s aũt Archidiaconat9 viz in ſingu
lis decanatibz vt j c. c. aũ ſeꝛe ꝫ c. liꝛet epũ
nius eſt aiꝛa imediata ſup ꝓſonas j ſcripꝫ
tas Cleꝛi ſtz oſſcꝛes Decanorũ rura
liũ illorũ viz q̃ ſunt bnficiati l alias in ſa
cerdocio ſtituti vl nõe nũriſdicois q̃ fortẽ ex
erant immediate ſubſunt epõ in foro aie ſm
notata hoſt. ni ſumma c. ti. q̃. aii archipſbit.
Aliter aũt ſi talis decanus ſit pochian9 ali
uius curati inferioꝛis epõ ſibi dz oſiteri vt
in c. oĩs eẽ c. ti. ꝑſbiterorũ hꝛc lꝛa ꝑt in
telligi dupliciter Uno mõ vt hꝛc dõ ꝑſbite
rorũ ſupponat ꝙ q̃libet ꝑſbiteꝛo eiũ ſimpliꝫ
vt viz tal oſiteri debeat epõ l eius deputato
vt hic dz aſſignando Sed hoc nõ puto veꝛum
niſi tales ꝑbiteri ſint curati ꝫ imediate epõ
ſubiecti Alias aũt ſi ſint ſtipendiarij vl alt
tarias in eccleſijs pochialibz hñtes oſiteri
debẽt rectoꝛi vl vicario illius eccleſie vbi ꝛe
lebrãt diuina eẽ c. c. oĩs. Et bñ facit ad hoc
eẽ de offi. archipſ. c. ſi. Alio mõ ꝑt intelligi
vt hꝛc dõ ꝑſbiterorũ ꝛeferut ad hoc ꝙ dixit
decanorũ rurãliũ ꝓt ſtz tales ſi. ſint ꝑbiteꝛi

oſiteant epõ vl eius deputato vt hic dz qđ
expoſicio magis placet ꝑſertim in tali dea
no qui ſub epo tuitã gerit aiarũ vl alias ſub
eo gerit officiũ ꝓpetuũ tale viz cuius cõe nõ
bz in ſuo decanatu aliquem aii ſubſit in foꝛo
aie Perſonarũ i. rectorũ Et aduerte ꝙ
nõ addit vicariorũ ac ſi ꝙ hoc innueret ꝙ vi
carij oſitebũt ꝛectoꝛibus q̃bus ſubſunt Sed
otra hoc oppoñt j e. c. licet ſolue vt ibi dicit
In cathedralibus iij. ꝙs Canonici
ſeculares Regulares namqz oſiteri debẽt
ſuis abbatibus vl ꝓoꝛibus ſm ea que no
tat hoſt. e. ti. q̃. quibus oſitendũ ſit đ aii mo
nachus Canonici Quid de hijs q̃ ſunt i
dignitatibus vl officijs aut adminiſtracio
nibus ſtituti q̃les ſunt decanus archidiaco
nus archipſbiteꝛ ꝓpoſitus ꝑcentoꝛ theſauꝛa
ius Cancellarius magiſter ſcolariũ ſacriſta ꝫ
hmõdi aii debẽt oſiteri vice notata ꝙ hoſt. in
ſumma e. ti. q̃. quibus oſitendũ đ aii decan9
ꝫ vi. đ ſeq̃ntibus Epũ ſuple vl eius pñia
tio ſicut notat hoſt. dõ q̃. quibus cõſitendum
đ. aii canonici in principio Vel decanu.
Ex hac diſtinctione apparet quod canonici
poſſint eligere an velint cõfiteri epõ vl decã
no nec ꝓciſe aſtringũt epõ Nam in diſiun
ctiuis ſufficit vnam partem veꝛificari Inſt.
de ꝛeꝛed. inſt. q̃. vltimo de Reſcriptis inter ce
teras Uno quo die vt notant doct. c. In als
tum li. vi. Et quod canonici quo ad aliam a
marii ſubſunt decano videtur texꝛus de of
ficio archipſbiteꝛi c. ij. ꝓpꝛe finem ibi ꝑnaz
ctis alijs ſacerdotibus iniũgere ꝫ e. ti. c.
officiũ ibi confeſſiones vero peccatorum ꝫc.
Sed illa c. loquũtur q̃ epus abeſt vt ibi pa
tet Dñ q̃ epus eſt pñs debent canonici cõ
fiteri epõ Sm aũt ſi abſit poſſint confiteri de
cano vt hic dicit Sed q̃o nliqđ decan9 ab
ſente epõ audiens oſeſſionẽ canonici poſſit
eũ abſoluere in caſibus epõ ſpãliter ꝛeſeruas
tis hoſt. de offi. archipſbiteꝛi c. officiũ videtur
innuere ꝙ nõ niſi hoc habeat ex ſpãli omiſſio
ne Et hoc veꝛũ ſm Jo. an. in c. ſi epõ de pr.
ꝫ re. li. vi. Per eũm vtputa eius penitẽ
tiarium Decanum et capitulum Ex
hac lꝛa potes colligeꝛe quod exercitium aus
diendi confeſſiones canonicorum pertiẽt ad
ſolum decanum Hanc tamen poteſtatem nõ
poteſt alteri cõmittere ſine conſenſu capituli
Sed contra hoc opponitur extra de offis
ad archipꝛesbiteꝛi c. i. in fi. ꝫ c. ij. ad ſi. ꝫ c.
ad finem Ex quibus locis apparet quod de
canus ea que pertinent ad officium ſuum po
teſt alijs committeꝛe ꝛeꝛ ſe nec requiritur
conſenſus capituli Soluitio Illud de iu
ꝛe communi Illud de iure ſpeciali Et po
teſt eſſe ratio ſpecialitatis ne canonici habe
ant in foro conſcientie iudicem eis non con
uenientem Cũ etiam in foro otencioſo vna
parte inſtante pt quis non ſit audiendus

tudez delegatis alia ꝑte ꝓtradicte ff. de in dic. iobñandū. Sed huic nō nocet obstare c. Di epūs q. ſi. c. ū. li. vi. vbi ꝓz q nulla cō ſuetudo ꝑt introduci vt aliq̄s ſibi eligat cō feſſorem ſine licētia ſupioris Sed ſm nōez ꝓdictam canonū ſaltez inducte ꝯ p obliquū ſibi elegerūt ofessorem absq; licētia ſupio ris ſui ſtz epi vel decani Cuius diſpoſitio nō eſt litere ſed requirit ofensus capituli maxi me ex eorū ofensus ꝓcurat oēs ꝯ ſingulos ꝯ nō vt vniuerſos Et ꝛō ſolue aliter qđ hic dicit ꝙ loāi ꝓz qñ ꝑſona oſtituta ad ſupplen dū vices decani in ſui abſentia ꝓz in ea parte officiū ꝓpriū cuius officij inſtitutio ab ini cio ꝑt fieri p ſolū decanū ſed requirit ofens9 capituli Vone exemplū in ſubdecano qui officiū in quibus dā eccleſijs eſt ꝓpriū Et ſtat in hoc vt ſuppleat vices decani abſentis Cōtraria loqnūt in eo quē deputat decanus loco ſuo ad tp̄us ꝯ eſt remotiuus ad libitū Vñ in eccleſijs illis quibz loāi tenens dez cani nō ꝓpriꝰ ꝓz loāi qđ dicit i otrarijs vel die vt ꝛglo. ꝛxi. in ſi. Cōſtituta Hic dī ſint ꝓpria ꝯ nō tales vt dixi in glo. p̄ce denti Jn hijs nāq; q̄ nō tangūt epm p̄nt de cano ꝯ capitulū ſtatuere id qđ licitū eſt abſ q; ofensu exi put notat Jo. an. de d. ſig. c. ij. d. ſtatut. li. vi. Vñ dic ſm notata doctorum in c. Cū olis de reſcriptis ꝯ de ꝛſuetudine c. cū ꝛſuetudinis Sed q̄ ad hūc articulū vide licet audiendo ofessiones canonicorū ꝯ alio cū miniſtrāctū in eccleſia cathedrali hoc pui ſum eſt p oſtēm legatiuā vt in hmodi eccle ſijs cathedralibz p epm deputatus ofeſſor ge neralis vt legit in ꝛſtōe ottonis quod in q dam ad ſi.

Dominicus.

Dm ſacramētū con feſſionis ꝯ p̄me ſit ſe cūda poſt naufragiū tabula vltimus huā ne nauigacōis partus ꝯ finale re fugiū ꝯ ſic vnicuiq; peccatori per maxime neceſſariū ad ſalutē ſub pena excōicacōis diſtricte p̄cipi mus ne quis p̄ſumat impediri quin hmodi ſacramētū p̄me vni cuiq; petenti libere impēdatur ꝯ ſpaciū liberū cōſitēdi ꝙ potiſſiē propter incarceratos ſuadetur quibz hmodi ſacramētū ſepius in hūaniter incedēs infideliter de negatur Et ſi interdū cōſitendi ſpaciū eis datur hoc eis ita bre ue ꝯ importune cōcedit̄ quod credit̄ potius miſeris in deſolacō nis ac deſperacōnis periculum q̄m cōſolacōis gaudiū ſpūalis.

Dm ſt. Jhec eſt oſtō bonefacij ꝯ ꝓz duo dicta Jn ꝓmo ꝓmit ex cediū ad dicenda Jn ij. ibi. Sub pena q̄rdit ad ſtatutū. Cū ergo ſignes q̄ ſm aug9 ē p q̄ morbꝰ latens ſpe venie apit. Ad cuius intellcm nota. q ofeſ ſio tripliciter ſit aut in foro aie intus coram deo aut in foro p̄me exterius cōm dei viantio aut in foro oſtentioſo cōm iudicū Jn ꝓma cō feſſione pctm latrus nō agit qz deo aptū erat Jn vltima nō agit ſpe venie Vñ ſacram ēs talis ofeſſio q̄ eſt ps p̄me hic conuenienter de ſcribit ꝙ materiā q̄ eſt pctm Jhē ꝙ actū qui eſt agere ꝯ ꝙ finē q̄ eſt ſp̄s venie Rap. vero ꝑt ꝙ ofeſſio eſt legittā cōm ſacerdote pctōꝝ ū declaratio q̄ſi ſil vel ex toto vel vndiq; fa ſcio. Vñe autus ps eſt ofeſſio. vt dixi in glo. p̄cedēti Et nota ꝙ in hoc ſacramento p̄me exterioꝛ eſt ſacramentū tm actus ofitē tis eſt q̄ſi materiale actus aut̄ ſacerdotis. ſtz abſolutio eſt q̄ſi formale Interioꝛ do p̄ma ſiue ctritio nō eſt actus dtutis ꝙ ſe ſed put diūgit p̄me exteriori ſaltem in ꝓpoſito ſic eſt ps ſacrām̄ti ꝯ res ꝯ signū Res quidē p̄me exteriꝛis ē signū remiſſionis pctōrū. remiſ ſio aut̄ pctōrū eſt res tm ſicut notat Jo. an in ſumma ofeſ. e. ti. q. clxxix. Beruda ta bula de pe. di. iij. q. ij. Prima tabula ē bap tiſm9 q̄ euadimus nau fragiū pcti originalꝭ Secūda tabula ē p̄ma q̄ lapſi poſt baptiſmū euadimus naufragiū pcti actualꝭ Nauigacōis hō in hac vita ē q̄ſi nauigādo dūs patriā celeſtē ꝙ p̄cellas huius mūdi vt no tat Jo. de pe. di. q. ij. vita em̄ hois merito cō pat nauī cui9 vterq; finis ſtz intrinſecus in mūdū ꝯ exitus de mūdo ꝯ ſtructus ꝯ ortus ē ad inſtar nauis Jn medio aut̄ dz nauis eſſe lata ꝯ otentiā honorū ne vanis ſiue mercā monijs oneriat ad portū Et nota ꝙ hō ad inſtar nauis claudi dz inferius ab auctore inde diāto tpaliū ꝯ aperiri ſupius liberē de celo rē cipiens pluuiā grātiā ꝯ ſicut nauis in vndacō ne fluctuū eleuat ſic ita hois ꝙ multas p̄ſuras ꝯ in vndacōes tribulationū huiꝰ mundi magis ad miſeriā diſponit Per nauē equidez mercēs q̄ in vna patria habūdāt vehit hō ꝙ matr vt eas melioribz ꝯ ſibi vtilioribz omū tat ꝛ ſaltē p̄cū magis deſideratū ſibi accipiat ſic q̄q; hō ꝙ matr huiꝰ mūdi ea q̄ in patria eius habūdāt portat ſtz tribulacōes tēptacō nes ꝓſecucōes ꝯ miſerias mūdiales vt p eis eterna gaudia recipiat ꝛ cū gaudio eterno cō mutet portus ſicut namq; nauis in portu ſilua exiſtit. Sic homo dum eſt in penitētia. Finale Refugium. Huiꝯ

V

Bertũ. ait ☞ felix ꝑnitẽcũ humilitas ☞. bona ſꝑs ⁊ſiternũ ꝙ ſubtle vincas in cõuin tibilem ꝙ cito tremebũdũ iudicẽ ouertis in pijſſimũ ꝓtẽm Patet in Jona exemplũ qui dũ requieuit in ſentina nauis deo iterato ven ti mare turbauerũt gurgites nauem inuaſe rũt Sed Jona pñe ⁊ ſeipm pitente in fũ do maris in ventre cete collaudauit triduo ſaluatorem in pfundo pelagi ſicuis manet, nec mergit in ſtomacho vel illeſus nõ digeri tur Cetꝰ ſuanit qõ deus amauit ⁊ ipm eno uiuit quem creatoꝛ voluit venti acuſabant ⁊ gurgites impugnabant reũ latitantem Sed ventus ſubito ſilait mare victũ diſſiluit ⁊ ꝛe uus ꝛdolens rapit eũcẽ lacrimantem ☞ la ꝛtima miãda que ſit deũ placas retũ prepa ras ventũ cedas ⁊ fluctũ fugas **Neceſſa rtũ ad ſalutẽ** ſꝛ aie Pña namqꝫ intro ducta ad tollendũ offenſam ⁊ reconciliandum ãmicitiam Et ad hanc ſacramentaliter ſub cũdam tenet hõ ex neceſſitate Omnis nam qꝫ peccati ſiue originalis ſiue actualis eſt re mediũ paſſio xpi Illius aũt paſſionis vtus in ſacrãmẽtis eccleſie impꝑtita eſt Dñ nõ poſſu mus a pctõ ſiue actuali ſiue originali ſaluari ſiue ſanari ſine ſacramentoꝝ ſuſcepcõe l in re qñ habet opoꝛtunitas ſuſcipiendi vel in pꝛ poſito cũ articulus neceſſitatis excludit ſacꝛ mentũ ⁊ nõ ꝛtemptatis religionis Cõfeſſio õo pertinet ad ſacrm inſtitutũ ꝛtra morbũ pec cati mortalis iõ tenemur ꝛfiteri

¶ Eſt enim Confeſſio ſacramentalis, de iure diuino nõ de iure naturali licet ꝛfeſ ſio mentalis q̃ ſit ſoli deo ſit de iure naturꝛ li ſm pr. Quibꝫ etiam ꝛnot. Thomas ⁊ ſm Ray. ꝛtritio cõfeſſio ⁊ ſatiſfactio ſunt de pre cepto diuine ſcripture Nam cõtritio pãpit Joel. i. Scindite corda vra ⁊c. Cõfeſſio pꝛ nipit Jacobi vltõ. Cõfitemini alterutrũ pec cata vra ⁊ in pſ. Effudite vrã illo corda ve ſtra De ſatiſfõe habet Matth. iiij. ¶ Facite dignos fructus pñe Et hec oĩa ſit pãpiũt a dño aũ dicit Matth. iiij. Pñam agite Nõ eſt ergo ſalus ſine ꝛfeſſione vbi ꝙs pt habꝛ re ſacerdotẽ aut ꝛfiteat ſm Ray. ⁊ notat per archid. de pr. di. i. c. menſura q. c. cõtra d. ꝛfite mini Et q oris ꝛfeſſio ſit neceſſaria ad ſalu tem pꝫ ex võe Dis namqꝫ creaturã oñdit ⁊ ꝛfiteꝛ defectus ſuos naturales ꝓi eomõ q pt vt dicit glo. ſup illo loco Cõfeſſio ⁊ mag nificencia opus eius Dñ nõ põt dꝫ oñere de fectus ſuos voluntarios ⁊ ꝛfiteri verbo voca li in q̃ habũdat ⁊ etiam ꝓi dꝫ ꝛfiteri Eo eĩ mõ q̃ verbũ diuinũ ita humilitatĩ eſt ꝙ pre catis noſtris delendis qõ eſt vnitũ humanis tati In hoc obligauit nos ꝙ humiliem⁹ ver bũ noſtrũ loquendo ꝛtra nos nõ ſolũ deo ſed ꝓi⁊ hoc fiet in ꝛfeſſione facta ꝓi Hodie eĩ peccamus ꝛtra deũ ⁊ ꝓiem ⁊ iõ ꝛfiteri debe mus nõ tm deo ſed ꝓi loco ipſius dei Dnꝫ

ſm pr. ſi aſſit facultas Illud Jac. pall. Cõ fitemini alterutrũ ⁊c. eſt pceptũ Si tm facul tas nõ aſſit ſufficit cordis contritio Et hoc eſt vtũ q̃ ad culpam delendam nõ penã Põt tm tanta eſſe contritio ꝙ ſufficit ad pnam delen dã ſed hoc nõ erit võe contritionis ſed võe pena litatis Et nota de pr. di. iij. c. pfecta pña d, in ore ꝛfeſſio ꝙ arcꝫ. **Sub pena** iij. pars. **Excõicatõis** ſꝛ ferende ⁊ eſt ominatio nõ aũt ſña lata **Aliquis** etiam ſi ſit ſemi na otinet ſub hoc pcepto **Vnicuiqꝫ** ſꝛ bap tizato nam pña otinet ſub hoc pcepto **Vni cuiqꝫ** ſuple baptiſato Nam pña in q̃ntum ſacramentũ ſequit baptiſmũ ⁊ nõ pcedit qꝛ baptiſmus ianua eſt ⁊ fundamentũ ommiũ ſacramentoꝝ ſm pr. di. xvi. Et nota Jo. in ſumma ꝛfeſſ. c. ti. q. cxliij. **Petẽti** facit ad hoc de eo qui dux. in ma. c. ſignificaſti in ſi. et ꝙ ibi nota **Libere**. i. ſine impedimento q̃ aũ qꝫ vel abſqꝫ alicuius lucri tpalis exactione **Spaciũ liberũ** abſqꝫ ptirbacõe **Nisi**, ſꝛ vnicuiqꝫ libere impedit ſacramentũ pñe ⁊ ꝙ habeat liberũ ſpaciũ ꝛfitendi **Incarce ratus**, etiam ſi non ſint ſtatim deputandi vltimo ſupplicio In q̃ caſu pdet ꝙ cle. i. e. ti. **Suadetur**, i. monet **Infideliter**, i. ꝛtra mores bõm xpiani **Tales** namqꝫ vt apparet modicum pondrant de ſacramento penitẽcie Et per hoc reddũtur quodãmodo infideles **Denegatur** forſan ꝙ malicias auſtodum carcerum in quibus ſunt tales in carcerati vel potẽſt intelligi vt denegetur per pbiteros qui negligunt viſitare tales ⁊ eoꝛ um confeſſiones audire Et ſi dñ. Etiã ſi licet incarceratis **Datur**, i. dicit **Ita breue** ſꝛ ſpacium cum tamen confeſſio q̃ dꝫ eſſe integra de omnibus ⁊ fieri debet cum declaratione circumſtantiarũ requirat pro greſſum ⁊ tempus ad talia exprimendũ maxi me cum aliquis per annum integrum nõ ſu erit confeſſus **Importune** id eſt inconue nienti tempore **Miſeris** id eſt huiuſmodi incarceratis qui ſunt in miſeria corporali et etiam ſpirituali quando tenentur ſeu alias in conſcientia opprimuntur grani pondere peccatorum **¶ Deſperationis** Decca toꝛ nãqꝫ plerumqꝫ quando propter culpam contempnitur in deſperationem labitur xlv. diſtinctione diſcedite.

¶ Conſtitucio Edmundi.

IN confeſſione audi enda habeat ſacerdos vultum humilem. Et oculos ad ter ram dimiſſos Nec faciem de ſpiciat confitentis et maxime

mulieruꝫ ⁊ pariēter audiat q̄ie
quid dixerit ⁊ i spū lenitatis sup
portet eā⁊ pro posse suadeat plu
ribꝫ modis q̄ integra cōfiteatur
aliter nō ē vera confessio ¶Pecca
ta inquirat vsitata singillatim in
usitata aūt nō nisi a longe ⁊ per
circūstancias vt expertis detur
modus confitendi ⁊ inexpertis
nō detur occasio noua delinq̄n
di ¶Personarū noia cū quibꝫ pec
cauit confitēs nō inquirat sacer
dos sed post confessionē p̄t in
quirere vtrū clericus vel laicus
monachus vel sacerdos vel dia
conus existat ⁊ semper maiora
crimina ⁊ p̄cipue notoria maio
ribꝫ reseruētur ¶Sūt aūt ista ma
iora sacrilegia pctā cōtra naturā
homicidia mœstus stupra virgi
nū ⁊ monaliū ⁊ iniectōnes ma
nuū in parentes nec uō ⁊ in cle
ricos vota fracta ⁊ hm̄odi ¶Sūt
aūt casus in quibꝫ nullus nisi so
lus papa hꝫ p̄tātem absoluendi
vel eius legatus ¶Absolucio au
tem talium in mortis articulo
nulli est deneganda saltem erit
condicionalis videlicet si conua
lescant apostolico conspectui se
presentent mōhilominus tamen
remittendi sunt ad episcopuꝫ vel
eius p̄miarium ¶Semper tamen
qui mittun tur deferant secum
litteras continentes genus pec
cati ⁊ circumstancias sufficien
tes vel ipse sacerdos remat per
sonaliter cum eis ¶Alioquin nō
recipiantur.

sonas a⁊n quibus p̄cātum est commissum
¶In tercio ibi. **Et semper** dat doctrinam
quid fiet q̄ ad ipm̄ p̄catum ¶In quarto ibi.
Sūt aūt ista recitat q̄ sunt pcā maiora
¶In v. ibi. **Sūt aūt tales** ponit q̄ alīq̄ sunt
p̄cata q̄rū absolucio reseruat papa ⁊ quid ni
talibꝫ fieri dz ¶In vi. ibi **Nemo aūt** dat do
trinā de mō mittendi ad supiorem **Sacer
dos** sꝫ audiens confessionē **vultū huiꝫ**.
ne sꝫ p austeritatem vultus terreat confite
tem **Mulieres**. Mulier em̄ in confessione
genuflectet vl sedebit ad pedes confessoris ex
trāsuerso nec faciem eius respiciet q⁊ si a
aut dicāt scriptura abacuc p̄mo Facies mu
lieris ventus vrens **Quicquid dixerit**
Si aūt nichil dixerit vl confiteri noluerit pe
nat ei terrorē iudicij ⁊ penas inferni **Le
nitatis** pio viz ⁊ dulci ⁊ suaui eloquio **Sup
portet** nō ei imp̄rando tale nāq̄ impedi
mentum pt esse causa desperacōis vt dixi ē c. p̄ri.
glo. si. **Pluribus modis**. ponendo sibi
bñficia q̄ otulit eis deus **Terrendo** ⁊ recreando
vite etiam brunitatem mūdi instabilitatē ⁊ p̄
cipue xp̄i pietatem q⁊ propter pcōres venit in
mundū ⁊ si lia **Integre** vt sꝫ oia pcā di
cat nō dimittendo ea inter diuersos sacerdo
tes diuidendo sed vni totū dicat Nam dñs
summe bonus opus imperfectōis non nouit
Aut em̄ totū hoiem sanat aut nichil de pe. di
iij. **Sūt plures** Et aug⁹ dicit Caueas ne
vre cūdia ductus diuidas confessionē Nā hec
est semp̄ vemia cauere ad quā putas per fres
tum q̄enire de pe. di. d. c. i. circa fi. **Alie** sunt
q̄litates requisite in confessione sꝫ vt sit discre
ta hoc est separata ⁊ nō generalis Item q⁊ sit
frequens Item q⁊ sit humilis dz etiā esse recta
.i. sine vicio itē sui ipsius accusatoria. itez ve
recūda. item voluntaria. item amara. item pe
nida. item p̄pria. item vera. item dolens alis
as dolorosa. Item indiuidua put ista ⁊ alia
plenius notant de pe. di. v. videret glo. p ars
ibid. **Aliter vero** sꝫ si nō fuerit integra
Nū ē confessio q̄ dicit vel vndiq̄ sufficio
vt dixi ē. c. ij. d. confessionis **Octā** dī **visita
ta** viz de pij. pctis incertalibꝫ in genere ⁊ de
eorū modis ⁊ cāis ⁊ diuturnitate Dicā aūt
pctā distinctē hoc versu. **Luxus auaricia**
sup ac. inuidus ira gula. Item de eisdē datur
alius versus **Luxus gustus auer tristis**
furit inuidet ambit **A longe**. i. a remotis et
si vis de hm̄odi interrogacōibꝫ plenius ins
truī videas notata p host. in summa c. q̄q
interrogacōes p longū p̄ssū **Circūstan
cias**. i. circūlocucōes indirecte viz ⁊ p obli
quū Et de circūstanciis pctōrū inquirendis
p confessorē solent dari versus.
Quis q̄d vbi p q̄s q̄dēs aut quō q̄n.
Quilibet obtuet aie medicamina dando
Mutus vtrū masculus l femina Juuenis vel
senex. Nobilis vel ignobilis. Liber vel

I **N confitentur** Hec est con
stitucio Edmundi Et habet vi.
dicta. In p̄mo dat doctrinam
quid faciet confessor circa p̄sos
nam confitentis In secundo ibi **Mer-
cum** dat doctrinam quid faciet quo ad pre

V

ferunus in dignitate vel officio ꝯstitutus aut alias ꝓuatus sane mentis vel insanus sciẽs vel ignarus solutus vel uiugatus claustral vel secularis clericus vel laicus ꝯsanguineꝰ vel affinis aut alias exꝛneus catholicus l hꝛ reticus iudeus vel paganus ꝫ filia **Quid** vtrũ sꝛz adulteriũ l fornicacõem vel filia. et vtrũ sit manifestũ vel occultũ vel ꝯtinuatũ. **Vbi** sꝛz an in loco sacro de domibz dñorũ vl alibi **per quos** sꝛz mediatores amicos itẽ ꝓ quibz ꝫ aĩ quibz ꝫ ꝯtra quos **Quoties** .i.quot vicibz Iteratio nãqz peccati auget delictũ Et vulnus iteratũ tardius sanat de pe.di.iij.nauis **Cur**.i.ql tẽptacõne Et vtrũ ꝓuenerit ea vel ꝓuẽtus sit ab ea ꝫ vtrũ sponte vel coactus ꝫ an coactõe ꝯdicõnali l absoluta Et vtrũ cupiditate vel ꝓuꝛtate vtrũ ludendo vel aĩo nocendi ꝫ filia. **Quũ** sꝛz de modo agendi vel patiendi ꝙ melius ac tu ꝙ locucõe scil **Quũ** sꝛz vtrũ in sacro tpe. vtputa in festiuitate ꝙdragesima ꝫ alijs iejunijs aut in tpe nõ sacro vt in alijs diebꝰ ꝓ festis Item añ ꝓmam acꝛptã l post frangendo eã put ista ꝫ alia notant e.ti ꝟ. q iterrogacões d.ar ꝯstancias ꝓ host.in summa. **Expertis**.i.scientibz q̃ sunt pctã ꝯtra et q̃les sunt eorũ circũstancie Et hec expiens cia ꝑt intelligi dupliciter. vno mõ vt ꝯsistit in noticia q̃ habet ꝓ actũ. Alio mõ put ꝯsistit in noticia q̃ acquirit ꝓ inspectõem librorũ vel ꝓ doctrinã ait eĩ Tulius ars facilem naturã potentꝛz ingenij habilẽ vsus promptũ reddit artificem Exercitiũ eĩ ꝫ experientia ꝑtet auxiliet artifici incrementũ ff. de.l. iij.l.legat ꝟ cenatrinibz ꝫ notat in c.q̃ sit d. expientia de elect.ꝓ Card.li.vi. **Modus cõfitẽdi** qui ꝑt esse multiplex �means sensum vnius animusq; ordinem in ꝯsitendo sibi limitatũ Est eĩ vt michi videt bonus modꝰ cõfitendi vt facta ꝯfessione generali deꝛtendat ad spãlia Et ꝓmo vt ꝯsiteat de hijs in quibus offendit circa articulos fidei de quibz ff de sum.tri.ꝫ si.a.c.i. Secũdo vt ꝯsiteatur de hijs in quibz offendit circa x.mandata de quibz dixi ẽ de offi.archiꝑ.c.ignorãtia ꝟ. Item x.mandata Terno in quibz offẽdit circa duo ꝑcepta euangelij de quibz habet ẽ.de offi.archiꝑ.c.ignorãtia ꝟ. hijs añt. Quarto de hijs in quibz offendit circa opa mie de quibz in dcõ c.ignorãtia ꝟ. sexto añt. Quinto in hijs in quibz offendit circa septem pctã capitalia de quibz dixi dcõ c.ignorãtia ꝟ.septim do. Sexto de hijs in quibz offendit circa septẽ vtutes ꝓncipales de quibus dixi dcõ c.ignorantia ꝟ. Septem do vtutes Septimo de hijs in quibz offendit circa sacramenta ecclesie de quibz dixi ẽ de sacramentis iterũdis c.ignorancia ꝟ. septez sunt Hic ordo colligit ex ꝯsõe Io. peccham q̃ i ꝯpit Ignorantia sacerdotũ **Incerti**.i.ignorantibz **Occulta deliquẽdi** q̃ ꝑt fieri ꝓ expssione modorũ quibz diuersimode peccat Cautus itaqz dz esse cõfessor ne nimis ꝙ oꝛtꝛeat modos peccandi aperiat ne forte ꝯsitendi modũ incognitũ discat ꝫ sic viam ad peccandũ demõstrat **Personarũ** ij. pars **Quia** sꝛz ꝓpria ymmo nec cognomina nec demõstracões quibz ꝓueniri ꝓterit ad talium ꝓsonarũ noticiã Demõstratio nãqz vicẽ nominis sungit ff.si ceꝛtũ ꝓtat l.certũ **Nũ inquirat** ꝙ est qꝛ sciat ꝓnitens nõ dz noiam sꝛcifice ꝓsonam aĩ q̃ peccauit nec circũstancias ꝓ q̃s intelligi possit Ita silr nec dz sacerdos sꝛcialiter ꝓsonam in interꝛogacõne vtꝛqz itaqz sit cautus circa q̃litatem ꝓsone vt pcedat in genere an sꝛz erat virgo vel corrupta vidua vel meretrix ꝯiugata vel consanguinea l sanctimonialis ꝫ filia ꝟm Ray. e.ti ꝟ.xxxi. Dicit tñ ibi vil.ꝫ alij ꝺ.nõ dz ꝙ si ꝓnitens expꝛmat ꝓsonã aĩ q̃ peccauit bona intencione tali ꝯfessori qui dz ꝓesse ꝫ ñ obesse nõ vt ꝓdat ipm peccatorem sed vt ꝓnitẽcialius oret ꝓ eo aut secreto laboret ad coꝛrectionem illius nõ peccat sed ꝓtius mereꝛ ar.xxij.q.v. hic videt Similiter si ꝓmatius inquirat de illa ꝓsona bona fide vt oret ꝓ ea aut coꝛrigat eã in occulto ꝑt dicti ꝙ ñ peccat ꝟñ tñ ꝯsitentem nullo mõ cogat ad noiandũ ꝓsonam illã ꝫ eius expssionem extoꝛqat ab eodẽ **Et sẽper** iij.ꝑs **Maiora criminalia** de quibz subdit in ꝟ.seqnti. **Notoria**. Hec dñt ergo publice ꝯsiteri de pe.di.i.m actione ꝫ c.quem ꝓmittet in fi. **Maioribꝰ** sꝛz ꝓnitenciarijs vtputa ergo in casibz sibi reseruatis ꝫ pape etiam in casibus sibi ꝛꝛuatis **Sũt aũt** iiij ꝑs **Homicidia** de quibꝰ dixi supra de temp.de.c.in ꝓmis ꝺ. homicidas Et aduerte ꝙ hic in spẽ enumerant viij.casus ꝛꝛ seruati maioribz pñarijs qui patent in textu Ray.tñ e.ti ꝟ.xviij.solũ exꝛcipit quinq; casus Unus est de hijs quibz solẽpnis pnitencia iniungenda est viz q̃n crimen est publicũ ꝫ diuulgatũ sic ꝙ ꝺturbat totam patriam vrbem vel locũ in quo sic peccans morat xxvi.q.vi.c.vlti. Et potest imponi ꝙ quolibz graui crimine vtputa homicidio l.di placuit sacrilegio ꝫ incestu ac ꝯsimilibz q̃ gravia ꝫ horrenda sunt de ꝯse.di.iij.de pnitentibz ꝫ breuiter de oi peccato ꝙ totam cõmouet ciuitatẽ alium ve locum vt ꝓdixi Alius casus est in excommunicato cuius absolucio episcopo vel alteri ꝛꝛseruatur Nam tunc inferior pnitentiarius siue curatus non potest talem absoluere Faciunt ad hoc notata ꝙ doctores de sentẽcia excõ.nuper de ꝓbend. graue Tertius casus est vbi contracta est irregularitas nam tunc non debet remitti ad ẽpm Vel ipse dispensat si possit. Alias quod talem cum suis litteris remittat ad papam. De peccato tamen potest absolui a suo ꝯfessore

vt vt glo. vell. sup Nay. e. ti. q. xviij. Quar⁹ tus casus est de mendiarijs xxxiij. q. viij. si qs mēbrorū. c. peßimā. Cōtra q vide qđ notaui ō de temp. or. c. in pmis vbi ecclesiarū mendiarios Quintus casus est si sit cōsuetudo in aliq̄ ep̄atu q aliquorū certa crimina ad ep̄m referāt vtputa de homicidio de filiorum oppressionibz sacrilegio falsarijs violatoribus ecclesiastice libertatis siue immunitatis q aliis enormibz Et hijs casibus addit hostien. alios viz in blasphemia de maledic. c. statuimꝰ Item in voto vt hic q ex de voto q vota redēp. c. i. Item qñ ipse ep̄us audit cōfessiones sit remissio xxi. di. inferiorū. Item de pctō otra naturā q maxime aī brutis de ablatorū siue subtractorū vel alias illicite acq̄sitorū restitucionibz de vsurio de clādestinc cōtrahentibz hoc notat host. de pe. q vel. q. quibꝰ cōfitendū vbi. Quinus est q se Jo. de in summa cōfes. hoc ti. q. i. vbi si dt q sacerdos mutuo ia p̄t in ocultis pctis q ad forū pīnale q nō sunt in iure reßuata spāliter ep̄is vel q nō sunt ix̄pis sacerdotibz directe vel p aliꝗ cōsequentiā interdcā ex de iudic. at si clerici q c. nup de trāslac. epi. Inter ceteralia satis tamē q vbiāqz gue delictū fuit vel enorme supiorius est iudicū requirendū de sīa ex̄. Cū illorū Et vbiāqz difficultas vel ambiguitas inciderit ppter impiciā sacerdotis l ppter casus nouitatem qui si. sint le. p venerabilē xi. q. iij. sumope Idē et dt in oibz casibz in quibus in aliq̄ ecclesia sic fieri est cōsuetū xi. di. i hijs de cele. mis. c. penulti. Et vbiāqz dispēsacio spāliter reßuat ep̄o Ista colligūt ex dictis vel. duranti in suo repertorio aureo e. ti vbi. sup quibz sic penitens ad ep̄m mittendꝰ vbi recitat multos plures casus q supradicti sunt Dicit tū q ponere tot casus nichil aliud est q sacerdotū ptātem restringere q tū sibi plenarie in hijs attributa est Impar tes hic est vnus casus quē recitat vel. duranti loco q all. in si. glo. p̄cedentis Et nor vel. in cle. dudū de sepulc. vbi. a iure concessis vbi dicta hmodi casus ponit hos versus

Qui fuat incestū defloras aut homicida.
Sacrilegus p̄ns paßor et sodomita
Trāsgressor voti piurus sortilegus qz
Et mētita fides factēs mendia prolis
Oppßor blasphemus p̄rectanis ois adulter
Pōtifice sup hijs semp detentus adibit.

Et de hac materia tangit p eūdē vel. c. c. vbi. absolucōis in pncipio q in ex̄uag. q incipit. Inter alictos p Card. q isto e. ti. c. ij. p Joan. vbi. reßuant li. vi. In clericū Cū pcussio talis violenta nō sit enormis sed media q levis de sīa ex̄. pvenit Aliter vnit tendus esset talis ad sedē apostolicam xvij. q iij. Si quis suadente Vota fracta de voto q voti redēp. c. i. Et huic dō nor. nota q Jo. an. c. ti. c. ij. vbi. reßuant li. vi. Jnnō

vbi de quibz bix ti. c. vbi. holādia. Vult autē quinta pe Julius papa vt in iniectōe violēte manuū in clericos vel religiosos puersos p̄sertim qñ iniuria est atrox xvij. q. iiij. Si qs suadente Alius casus est in mendacio ecclesie denūciato excōiato de sīa ex̄. dāsti q. vna nos Tertius casus est in falsantibz bullas aplicas vel eis falsatis scienter vtentibz de crimine falsi c. dura Quartus casus est in casu c. significauit de sīa ex̄. qñ aliqs p̄cipat in diuinis aī aliq̄ excōiato a papa. Quintus casus est qñ aliqs p̄cipat in crimine aī excōiato a papa de sīa ex̄. c. nup. q. i. in pmo q duobz c. seqntibz Sextus casꝰ est in sacerdote bñdicente secūdas nupcias. ex̄ de secūdis nupt. c. i. q hoc vsū sm illa tēpa Hodie tū odit ep̄is dispensacio aī talibus vt legit in ex̄uag. Jo. xxij. que incipit cetera cōi antique Septimus est in casu de cru. gue ex̄ de p̄b̄. Et idē intelligas in casibz illis qs papa spāliter sibi reßuauit Patz ex emplū de re. iudi. aī eterni li. vi. q in c. quis ō sīa ex̄. in clem. q. c. seqnti de p̄uil. c. i. de immu. ecc. c. electris li. vi. Alius casus de sententia ex̄. c. quicūqz li. vi. Item in casu c. vniuersitatis de sīa ex̄. Item xvi. casus reßuatos papa ñ glo. Jo. an. sup d. ex̄. ō sīa ex̄. c. i. in cle. Casus aūt pape reßuati notantur in hijs versibus.

Per papā clerū ferens falsatiue vrens
Volunt q quisqs audet celebrare ligatus
Symon si fuerit sed fallit regula talis
Impubes l moachꝰ mulier vetulꝰ q qz pauꝑ
Jamitor hostilis hos releuabit iter

Hos versus ponit hentinus bohic. e. ti. c. tus qui in si. Et casus reßuatos pape notat spe. ti. de legato Nūc ondendū legatꝰ sez de latere missus de offi. le. c. qđ trāslacōnem de sīa ex̄. c. quis Absolucio tū dō. articulo mortis, hic casus sp exāpit de offi. dē. pastoralis de immunit. e. clericis li. vi. Cū dicesanus sez vt sequit Cūnalelcant file hēs de sīa ex̄. c. quis Se putēt sez cūctus q̄ poterint de sīa ex̄. de cetero hoc est impedimento cessante vt in dō c. quis e. ti. Nichilominꝰ dō. taliū sez casuū p quibus mittendi sunt ad sedē aplicā; ad eōm sez diocesanū nō vt p eū absoluant sed vt ipse iudicet an vere sint ad sedē aplicam mittendi Sēper aūt vi. ps Mittuntur sez ad epm Irag sez mittentes vel ipe dat igit sacerdoti electio an velit ire psonaliter l mittere lras de p̄b̄. c. mandato li. vi. Alioquī nisi psonaliter veniat sacerdos vel lras mittat Nō recipiantur sez accedentes ad episcopū vel eius p̄naciū Hāc pfessionē pudo modica nōe fultus ii ep̄us q eius p̄nacius sint proprij sacerdotes cuiuslibet subdit ipsius diocesis q libere possit eorū vocē audire cōfessiones subditorū q liberū est ip

V

ſus ſubditus ãtendere ad ep̃m vel eius p̃nãs
nũ etiã licencia ꝓpꝛij curati nõ obtenta vt
notat poſt. in ſumma e. ti. ℌ. quibꝫ oſitendũ ꝺ
ãũ patriarcha in ſi. ¶ Edmũdus

Ꝯ penitencijs p̃cipi
mus quod diaconi pe
nitẽcias dare nõ pſu
mãt niſi in caſu quo
ſacerdos nõ p̃t vel abſens ſit vel
ſtulte vel indiſcrete non vult et
mors immineat egroto.

Ꝯ penitẽcijs Hec eſt oſtitu
cio Edmũdi ꝫ hꝫ tria dcã. In ꝓ
mo ponit phibiõem In ij. ibi.
Nili ī hijs exãpit quatuor ca
ſus in q̃dam modificõe Pñã, i. ſacramẽ
to pñe Diaconi nãqꝫ eſt regulare q̃ quili
bet dꝫ oſiteri ſacerdoti Nã ſolis ſacerdotib9
dedit dñs p̃tãtem ligandi ⁊ ſoluendi ãũ dixit
Jo. xx. Quoꝝ remiſeritis pcã remittũt
eis ⁊c. de pe. di. i. c. dei Nũ ꝓ̃ſumãt ſtz ra
ne ꝓpꝛio ſiant alias dictũ eſt ō de baptiſmo ⁊
eius effectu c. i. ℌ. de baptiſmate Jux quez ℌ.
et ibi notat id qđ hic dicit Nili ī hijs vide
hic qnẽ dixi ō de baptiſmo ⁊ eius effectu c.
i. ℌ. de baptiſmate ꝯ. egroto Et ſic vſqꝫ ad ſi
nem ⁊c. ¶ Ricardus

Q Vm anima vero lõge
pretioſior ſit corpore
ſub interminacõe anꝫ
thematis prohibe
mus ne quis medicorũ pro ſa
lute corporali aliquid ſuadeat e
groto quod in periculũ aie verta
tur Verũ cũ ipm ad egrũ voca
ri contigerit egrũ ante oia mo
neat efficaciter ⁊ inducat vt me
dicos mnocet aiarũ. Et poſt ꝯ
fuerit infirmo de ſpũali prouiſuꝫ
medicamine ad corporalis me
dicine remediũ ſalubriter proce
datur Tranſgreſſores aũt hmõ
di conſtõis penã in conſilio ſta
tutam non euadant.

Q Vm ãia Hec eſt oſtõ Ricardi
⁊ hꝫ tria dcã. In ꝓmo ponit phi
biõem In ij. ibi Verũ adiat qũ
dã informacõem In iij. ibi, tranſ
greſſores ponit q̃dam ominacõem pcã
aliter xi. q. i. ꝓcipimus xxiij. q. iij. In hec
.C. ea ſecũ ſanc. cet. ſtimus in fi. ex e. ti. Cũ
infirmitas in fi. Sub interminacõe

anathematis q̃d hoc importet vide ī re
ſurr. c. vnico e. ꝺ. Periculũ aie vt pute
muſa vacandi huõres nocuos cognoſcat
mulierem q̃ nõ oꝫ qz neceſſitas ad hoc ī cõs
pellit aũ alio mõ p artis peritiam poſſit huõ
nocẽs vacuari ſm poſt. e. ti. c. aũ infirmitas
glo. ſi. Verũ ij. ps, ipm ſtz mediãt Aia
rũ, i. curatos quibꝫ oſicant vt pulcquã
ꝺ. Delinãt medicamine, i. ſacramẽto
pñe Salubriter infirmitas ſm Jo. an.
q̃nqꝫ de manꝰ puenit Prio vt inſtis. p pa
cẽcia augeat meritũ vt in Job ij. Ad cuſto
diã virtutũ ne in ſuperbiã tendat vt in paulo.
Tercio ad corrigendũ pcã vt in dcõ c. infir
mitas Quarto ad dei gloriã vt in cco nato
⁊ illuminato Quinto ad meritũ pene vt in
pcepto vñ vrſus ¶ Vt plet vt dãpnet eris
piet vt mereꝫ. Vt patcat xpi gloria pena da
tur. Tranſgreſſores ij. ps Conſilio
ſtz generali ex e. c. aũ infirmitas Statutã
, i. limitatam ⁊ pena eſt vt tãgreſſor ſuſpena
dat ab ingreſſu eccleſie ¶ wyncheſtre.

Preſbiteri ſtipẽdiarij
⁊ j. Statuimus vt p̃ſ
biteri p̃dicti nõ audi
ant confeſſiones paro
chianorũ vel capellanorũ in ec
cleſijs in quibꝫ diuina miniſtra
uerint niſi in caſibꝫ a iure permiſ
ſis Quod ſi cõtrarium fecerint
crimen ſacrilegij incurrant ni
ſi de licencia p̃ſidẽtis hoc fecerit
petita ⁊ obtenta

Preſbiteri. Hec eſt oſtõ ſtos
cti wyncheſtre ⁊ hꝫ duo dicta.
In ꝓmo ponit phibicionẽ In ij.
ibi Quod ſi limitat penã Et ꝫ
Hic deſinũt alia capla huius libri que ſunt
ps huius viz ſupra de ma. ⁊ obe. c. p̃ſbiteri.
de iureiuꝝ. c. p̃ſbiteri de cele. miſſ. c. p̃ſbiteri
p̃dicti ſtz ſtipendiarij. Capellanorũ
quorũcũq̃ miniſtraverit, i. celebrauerint
A iure permiſſis, viz in articulo
mortis deficiente curato vel ſacerdote ꝓprio
xxvi. q. i. c. p̃ſbiter Alius caſus eſt qñ talis
capellanus ad hoc hꝫ licenciã a ꝓprio ſacerdo
te vel a pochianis hꝫ licenciã vt poſſit oſite
ri aiteri cui ſibi placuerit ex e. ois Tertius
caſus eſt qñ talis hꝫ ptãtem a papa vel lega
to in prouincia ſibi decreta vel ab epo vt deõ e.
ois Quartus qñ ponit ſpe de cathabicõne
ꝓprij ſacerdotis ar. extra q. iij. lugduneñ. ſed
hoc fieri nõ dꝫ niſi ꝓprio curato abũte ⁊ tũc
miũgat ofesso q̃ ato poterit cxpñtet ſe eorũ
ꝓprio ſacerdote ⁊ q̃ actũ eſt ei ſignificet ar.
de ſpa ex. c. decano ⁊ c. ea noſcitur ⁊ c. de
hijs in fi. Dodiſte caſus tollit pre hoc q̃ dꝫ

ſ. in ſi. de licencia petita & obtenta. Quod ſi v. ps Fecerit ſcz dicti pſbiteri ſtipendiarij Sacrilegij de q̄ dixi ſupra de imu. ecc. c. vt maiorē ꝺ. ſacrilegi incurrāt non ipſo iure ſed p ſmam pferētia ſiue ſit rector ſiue vicarius ꝑpetuus ſiue tpalis. Et nōtēta ex hac lra pz q̄ non ſufficit ponere ſpē de mutua vicōe ꝓpij ſacerdotis de q̄ dixi ē e. ꝺ. ꝓmiſſis.

Walterus.

SAcerdotes in pma in iūgenda diligēter attendāt circūſtancias crimiꝰ qualitatem perſone & genus delicti tēpus & locū cām & motā in pctō fcām deuocionē animi pententis Et hijs conſideratis & diligēter pē ſatis ac diſcrete maiorē vel minorē pententi iniūgat pmam

Item ſacerdos ad audiendū cōfeſſiones cōem locū eligat in ecclesia vt cōiter ab ommbz videri poterit in eccleſia & in locis abſconditis non recipiat confeſſionē alicuius & maxiē mulieris nſi ſit in magna neceſſitate aut infirmitate pententis Item nullus ſacerdos alterius parochianū admittat ad pmam niſi de licencia ſui pſbiteri vel epi Item ſacerdos talē pmam iniūgat vxori i occulto crimine vt vino ſuo non reddatur ſuſpecta & de marito idē obſeruetur Item in furto rapina vſura ſymonia & fraude decimarū detencione ſeu ſubtractione alicuius iuris eccleſiaſtici diligēter ſibi caueant ſacerdotes ne aliquibus iniungant pmam niſi cū reſtitucōe & ſatiſfactione faciēda miuriā vel dāpnū paſſis cū non dimittatur peccatū niſi reſtituatur ablatum.

Item in maiorib3 criminib3 et atrocioribz dubijs ſacerdos conſulat epm vel aliū qui vicē gerit epi aut ꝓuidos & diſcretos quorū cōſilio certificatus ſciat quos & qualiter ligare poſſit & abſoluere ne quod abſit penitens i deſperacionē cadat moneat ipm diligēter interim vt quicquid bonū facere poſſit faciat vt deus cor ſuū illuſtret ad pmam Et hoc idē faciat de eo qui pctm conſitetur & tam ab eo motus non vult abſtinere quo caſu minus abſolucionis eidē non poterit impendi cū venia non legatur cōfeſſa niſi ſe corrigenti Item caueant ſacerdotes ne peccata a penitentibus recipiant aut noia perſonarū cū quibz peccauerunt ſed circūſtancias tm & qualitatem peccati cū ſcriptū ſit deus vitam meā annūciaui tibi & nō alterius & ꝓpria debet eſſe confeſſio et non aliena

SAcerdotes hic eſt oſtō walteri & informat oſſorē de plurib3 viz de ix. oſficiālis circa oſeſſiones audiendas q̄ patent p H. in textu ordinatos Circūſtancias de quib3 dixi ē. e. c. in oſeſſione ꝺ. circūſtancias Debz itaq3 penitens oſſiteri de oīb3 q̄ pctm ꝓpriū detegūt & aggūant Tuū. ij. Effunde ſicut a quā tot tuū Et ſic dz oſſiteri circūſtancias comitantes viz q̄litatem criminis perſonarū loci tpus pſeuerancia & hmodi ex e. c. cruꝭ qui Item circūſtancias allidentes vt cerumenta virorū mulierū electuaria calida & huiuſmodi & de circūſtanciis de quibz hic dicit oſficiandū Et bñ nos inſtruit Aug9 de pdi. v. e. i. & ſeqnti Et dicit doct. q circūſtancias aggūantes q̄ teneñt in alia ſpē pcm ſi mortalis opus eſt oſſiteri ꝺ. grā furari alicui de ecclesia ex circūſtancia loci trāſit in ſacrilegiū Et furari aliquid dño ſtiente & ꝓuim trāſit in rapinā & ſic de alijs Circa hāc materiā vide notata p Jo in ſumma oſſeſſ. e. ii. q. lxxx i. & e. tiq. qualis dz eſſe dē integra & hoſt. in ſumma de pe. di. v. in principio p archi. Et de circūſtanciis aggūantibz dicit hij verſus Aggūat credo locus perſona ſtia tempus.

Eſt modus in culpa ſtatus actus iuncta pilla. Hij verſus notant dcō e. ii. c. oīs di. ia. dē aut queras de quoto p penitēcia de homicidio.

Qualitatē perſone de hoc & de hijs q̄ ſcire debet oſficiandis dixi ē. c. e. In oſeſſione ꝺ. circūſtancias & colligit ex e. deus qui ex e. ii. & de pe. di. v. c. i. & ſeqnti Denuncians animi q̄ pt apparere ex ſtatu ꝺne penitentis

V

ẽ e.deus ꝙi **vel minorẽ** ꝑ̃ma nãmꝫ imponenda est ꝑm qnt̃itatem exæssus ⁊ cõ tritionem ꝑmitentis ẽ e.deus qui de iure tñ regulariter imponit ꝑ mortali ꝑtõ ꝑna septennis xxij.q.i.c.si in glo. Canones tamen ꝑnales moderant ꝑt sacerdos l.di. de hijs glo ij.i.si. de pr.di.iij. plures ī glo. Sed nũquid nõ tñ totũ tpus ꝑt remittere xxvi.q.vij. in summa. ⁊ c.tpa ꝑnitudinis ẽ.e.ti.c.iij. in glo.ij. Beatis tñ in manifestis in quibꝫ dcr̃t ꝑuari statuta iuris e.ti.c.i.⁊ ij. **Itẽ sacerdos** ij.ps. **Cũem locũ** i.aptũ siue publicũ vt sequit **In ecclesia**, i.in tpe ecclesie **Abscõditis**, i.secretis vel tenebꝛos Nã talia loca ad opandũ mala aptõꝛa sunt ff. de ven. inspi. l.i.⁊. trina lumina **Alicuius** sꝛz ꝑmittitis **Mulierũ** ex mulieꝛũ naqz secretis ⁊ ꝑuatis colloquijs possit scandalũ exoꝛiri qõ est vitandũ vt legit ⁊ notat de no op.nũc.c.cũ ex iniũcto Et possit esse occasio mali a cui⁹ oi sꝑ abstinendũ ẽ ẽ de vi.⁊ ho. cle.c.Cũ ab oi **Milꝫ** exãpit ab eo ꝙ prius dixit **Itẽ nullus** ij.ps **Sacerdos** ecclam hñs curã aiaꝝ Et sic differt ab eo ꝙ dicitũ est ꝛ in c.ꝓsbiteri stipendiarij ꝙ c. loquit de capellanis nõ hñtibꝫ curã aiaꝝ **Alterius parochianũ** fallit in casu necessitatis ⁊ aliꝭ casibꝫ de quibꝫ ꝛ dixi c.e.ꝓsbiteri v. a iure ꝑmissis Fallit etiã qñ ꝑprius sacerdos indistrictus est de pr.di.vi.placuit. Requirit tñ licentia ꝑprij sacerdotis ẽ e.c.oies Et si nõ vult dare licentiã recurrendũ est ad supiorem de iure patro. nullus ꝑm host. in summa ꝙ sic notat e.ti.⁊.qlis cetreat esse ofessio vꝝ. discreta Et quõ talis licentia sit ꝙrenda ⁊ negãda nota ꝙ eũdem e.ti.⁊.quibꝫ ofitendũ in ꝑncipio Fallit tñ etiã in vagabũdo .ff. de iudic.l.heres absens Item qñ aliqꝭ est ī cãmendo domicilij iter faciens vel nauigando ff. ad mũicipal.l.labeo in ꝑncipio ⁊ l.eius ⁊.vel fus Item vbe delicti ī pochiã ꝑsbꝛ rectoꝛis ofessus ab alieno pochiano commissi de capl.c.i.vi.q.iij. plauit Sed illud potꝫ locũ hz in foro ꝓtencioso q̃ in foro pñe tal dz ofiteri curato suo vbi hz domicilium xvi.q.i. plauit ꝙ Jo.⁊ archꝫ. Et idẽ notat archꝫ. de const.c.ij.m fi.li.vi. Nec credo repiri in iure cautũ ꝙ quis foꝛtiat foꝛũ alienũ vbe peccati qr cũ plurieꝭ hõ forsan peccat in die ⁊ in diuersis pochijs sequeret absurditas viz qõd ofitendo pluribꝫ diuideret ofessionẽ ctra illũ ⁊ legit c.ti.c.oies Et sic ibi nota ꝙ Jo.an. in collect. vꝝ. Sed nũquid casus ꝑmissi ista cũ aliꝭ ꝛ de quibꝫ dixi ꝛ.e.c.ꝓsbiteri v. a iure ꝑmissis notat ꝙ host.e.ti.⁊.quibꝫ ofitendum vꝝ.fallit tñ ⁊ vꝝ.se. **De licẽcia** Sed tunc q̃ro nũquid in casibꝫ quibꝫ licet ofiteri alteri ꝙ ꝓprio sacerdoti siue curato liceat indistincte ofiteri cuilibꝫ sacerdoti etiã nõ hñti curã aiaꝝ Dic ꝑm Ray. ꝙ nõ excepto articulo

neꝯsitatis Et est duplex cõ una est qr tales casus nõ sunt modi dandi iurisdcõem ei ⁊ alias nõ hz iurisdcõem in foro aie sibi cõmissã Alia cõ est qr licet ipsi ꝑmittentes sint licẽciati seu alias absoluti ⁊ possint ofiteri alij cõ ꝓprio sacerdoti, nõ tñ tales capellani hñt ptãtem audiendi ⁊ absoluendi. Alia ꝑt esse cõ qr ꝓprius curatus nõ ꝑt dare ptãtem talibꝫ capellanis simplicibꝫ sed solus epus. dũtaxat illis ⁊ sunt in epatu suo xvi.q.i. peruenit Et licet possit alijs de alio epatu dare hanc ptãtem ⁊ ad iurisdcõem volũtariam ñ tñ ꝑt eos capellere suã omissionẽ recipe host. tñ dicit ⁊ sufficit si habeat licẽciã iudicis sui vt possit aliqui m sꝑ ofiteri immo ⁊ si licentiam habeat in genere vt possit ofiteri cui simpliciter vult vel qõ possit ofiteri alteri ī istis duobꝫ casibꝫ dicit vt possit ofiteri ⁊ si subditus recurrit ad discretionẽ maiorem hñtem. siue ad religiosum siue aliũ vel ex cã ad non ita peritũ dũ tñ pius ⁊ honestus sit sciue ofitet ⁊ alius sciue audit ar.eẽ.e.ne ꝑ dilacõe Si vo cãm nõ hz nisi qr vult abscondere peccata sua a ꝓprio sacerdote vel qr ipm otẽpnit seipm seducit ⁊ de hoc ipse dz pñaz agere Hec notat host.e.ti.⁊.qui ofitendũ vꝝ. tutum vel epus hñs nãqz iurisdcõem immediatam su ꝑ aliqꝭ omittere ꝑt ptãtem audiendi ofessiones eoꝝdẽ siue sit ipse curatus sacerdos vel epus siue papa ꝑm host. in summa e.ti.⁊.qui ofitendũ vꝝ.qui patriarcha vꝝ.si. Et sufficit nuda licẽcia ꝑm eũ absq; lris eẽ c.ti.c.oies Nñ ⁊ curatus alicuius ecclesie nõ sacerdos eo ꝙ iurisdcõem in foro aie in cura sibi omissa ꝑt ipam iurisdcõez omittere in foro aie ei qui hz credimẽ ꝑm pe. Sed q̃ro nũquid epus ꝑt omittere ptãtem alicui audiendi ofessiones pochiani alicuius subditi sui ipso cui⁹ est pochian⁹ inuito Videt ꝙ nõ qr ꝑ talẽ cõmissionẽ fieret ꝑiudicium pochialibꝫ sacerdotibus quoꝝ interest vt cognoscant vultũ peccatoꝝ sui ꝑuer.xxvij.⁊ ꝑ aiabꝫ eoꝝ tenentur reddere rationẽ Sed dic qõd ius illud vt sꝛz singuli ofiteant ꝓprijs sacerdotibꝫ nõ est introductũ ī fauoꝛẽ ipsoꝝ curatoꝝ sed in vtilitatem ecclesie vñ siue eoꝝ ꝑiudicio omitti ꝑt alteri qñ ecclesie videbit expedire Nec obstat si dicas ꝙ curatus ministrabit eukaristiam vñ tenet scire eius ostiam Nã vbi est aliquis ofessus hñti ptãtem ab epo vel papa sufficit qõd de hoc certificet curatũ suũ ⁊ dicat se ofessũ esse ⁊ absolutũ Nã aliter nõ ꝑt sibi ostare de ostia eius ꝑm Pe. In hac tñ materia sꝛz an curatus teneat pochiano suo credere dicenti se esse ofessum ⁊ absolutũ ad effectũ vt sibi ministret eukaristiam Thomas in quodam qõne de q̃libet distinguit inter ea q̃ pertinent ad foꝝ iudiciale nõ est sibi credendũ. ꝑ.gũa Vtio pochianũ meũ ꝙ iudicem esse excõicatũ dicit se absolutũ nõ teneoꝛ sibi credẽ

nisi aliter ꝯfeℓ de ābsolucōe. Hi ālt sit imp
dimentū carnens forū pñe vtputa ꝑcatū
tenet sibi credere ℊ iniuste ago sibi denegā
do sacrm eukaristie cū assert se ꝯfessū ℊ abs
solutū ab eo qui hz ptātem absoluendi vel ac
tionitate aplica vel epi nec ꝑt ꝯtelli vt pcā
tali ꝯfessa ℊ de quibz absolutus est vt iterū
ꝯfiteat et hnic sme dmt.ymus ℊ etiā albe
tus qui dicit ꝙ talis absolutens dz iniūgere
ꝯfesso q̄ꝝ in generali se oñdat aurato suo
ꝑrio qui dz sibi sacramenta mistrare licz tā
hoc noluerit nichilominus tū dz ip̄m absolue
re Dimissa sūt q̄ dixi ꝙ in hijs q̄ dicunt
forū aie auratus tenet credere pochiano In
tellige fore vrm de occultis ꝟ quibz nichil sci
re ꝑt nisi ꝑ pochianū ip̄m Deaus est in mas
nifestus l qñ aliās est ybabiliter suspāis sm
Jo.an.mi summa ꝯfes.e.ti.q.xlviij. Sima
liter hic scias ꝙ tales aut epi generaliter cō
mittūt ptātem audiendi ꝯfessiones subdito
tū suorū nō ꝑnt absoluere in casibz ep̄o reſ
uatis sm Ray.ad ꝙ facit de officio vicarij c.
fi. li.vi. Ītē sacerdotem iij.ps Vxori
.i.mulieri ciugate occulta seaus ergo erit
in pcō manifesto siue publico Cō dic vt no
tat host.in summa c.ti.q̄ que pñia d.si sit cir
gata enormi vt puta adulterio incestu ℊ
huiusmodi Idē vō Marita vbi sūz omise
rit pcm̄ enorme occultū Idē i furto q̄n
ta ps Rapina q̄ est ꝙpie vereū raptus vel
mulierū virginū maxime Et dicit rapina
ū ꝙ violentiā auferet res alterius in apto.
vñāqz fiat exceptio loco sacro l ecclesiastico
qz tūc omittit sacrilegiū Et nota sm Tho
mā in summa q.lxvi.art.ix.qd rapina est ge
nius pcm̄ q̄ furtū qz violenta magis ē cō
tra volūtatem q̄ ignoātia Et qz ꝙ rapinaz
nō solū dampnū alicui in rebz ꝛsd etiā vergit
in q̄ndam ꝙsone iniuriā Cō aūt homines mis
nus vereāndant de rapina q̄ de furto Ex hoc
est qz homes sensibilibz inhrentes magis a d
tute exteriori q̄ magis manifestat in rapina
q̄ de virtute interiori q̄ tollit ꝙ pcm̄ ℊ ideo
minus vereāndant de rapina Fraude q̄ dif
fert a dolo in hoc q̄ fraus ꝙprie ptinet ad ex
cacōem astucie sm q̄ est ꝙfecta Sed dolus
ptinet ꝙprie ad excacōem viarū falsarum ℊ
falsarū q̄s excogitat astucia Et astucia di
cit ā q̄s ad finē aliquē ꝯsequendū bonū vel
malū vtik nō veris sed falsis ℊ nō appen
tibus Et astucia ꝑt sonat in malū sm tho
mā q.lv.articulo.i.ℊ ij. Et est spāle peccatū
iux illud ij.ad Corinth.iiij. Abdicamꝰ oc
culta dedecoris nō ambulantes in astucia ℊ
nota Jo.in summa ꝯfes.li.iij.de iudic.pcōs
rū q.ec.xxxij.vtrū astucia sit pcm̄ ℊc. Sa
cerdotem supple ꝯfessum. Cū talis frūg
ē assistit in elemosina ℊ armis mactatione
Sed q̄o nūquid restitutio de q̄ sequitur sit
ps satisf̄ōis Dic sm ꝑ. ꝙ ps satisf̄ōis

ꝑt dici dupliciter Uno mō ꝯiter oē illud q̄
ad debitam satisf̄ōnem exigit Et sic restitu
tio est ps satisf̄ōis qz dicit ꝯfessionē tm̄
ab iniuria sed est fundamentū ℊ q̄si pambus
lū Fit em̄ meliꝰ iustitie ad ꝓximū tripli
citer aliq̄n in rebz tm̄ eius res retinendo, ali
q̄n in actōibz ℊ passionibus iniuriando ali
q̄n in vtroq; similiter vt ei ꝙ vim res ausers
rendo Et sm hoc tripliciter sit emenda Nam
in ꝑmo casu sit restitutio sicut q̄n soluit debi
tū Secūdo suffic̄t satisf̄ō In iij. requiritur
vtrūq; Restitutū̄e faciendā Si vis hāc
materiā plenius intellig. re vide notata ꝑ
Jo.in summa ꝯfes.li.ij.ti. v. ꝙ totum Ubi
ꝙ plures q̄ones tractat materia restitutōis
male ablatorū ℊ retentorū Scias tū cir
ca hanc matriā ꝙ q̄ꝝ equitas naturalis
repugnat retentōi alicuius tam̄ male adq̄
site ℊ cū hoc ius positū etiā repugnat ℊ dat
remediū dāpnificato vtputa in rebz ablatis
ꝙ rapinā vel ꝙ dolū vel oppressionem calūpniā
vel furtū xiij.q.v.c.fi. Et in talibus in foro
pñe absq; dubio est iniūgendū vt restituat.
vel aliter ñ ꝑt saluari Et hoc intelligas i om
ni casu vbi ius positū vult restitutōem fieri
siue iuris actōe vtputa de dolo ꝙ metus cau
sa ℊ filibz sine officio iudic. Ītō est qz tā ma
terialis equitas q̄ iuris positiua volūt restis
tutōem fieri ꝓpriis q̄z qui sub nomine bos
ni xp̄iani q̄siuit multa bona tenet ad restitus
tionē qz ꝙ fraudē adquisiuit xiiij.q.i.c.i.ℊ
dz hec restitutio fieri cito ꝙ largitōem elemo
sinarū ℊ nō illi qui credit qz ille ꝯfeatus est
meretrīc suā ar.c.c.ex trāmissa ex de decimis
Cōsimiliter si naturalis equitas exposcat re
stitutōem fieri in eo q̄ est soluendo Tenet ad
hoc ius positū nō assistit faciendā est restitu
tio d.gtā. In eo q̄ ꝓmisit soluere suo obli
gat em̄ naturaliter ff.de ꝛdic.indebiti l.q̄ set
uus ℊ l.naturaliter In q̄ casu in q̄ntū res ꝙ
missa arquirit dño suffic̄t etiā in foro ꝯsci.
vt soluat dño maxime vbi ꝓmittens certus
est Quod soluendū suo nō verteretur i
vtilitatem dm̄ Et id dicendū est in monacho
qui serno equipat xij.q.i.nō dicatis ℊ c.no
lo Q̄ꝝ stingit ꝙ lex nature suadet re mas
le tentā fore restituendā siue soluendā Sed
tus posituū ob culpam aliq̄ ꝑuat illū an de
bet ex actōe debiti vt in re donata ex turpi cā
meretricū vel mathematico q̄ casu cū in pari
causa turpitudinis melior ē ꝛditio possidētis
Meretrix q̄ recepit nō tenet ad restitutōem
qz dans q̄ntū in se erat habuit rem ꝙ dereli
cta Tenet tñ q̄ turpiter recepit illam rē in
vsus pauperū destribuere xiiij.q.v.nou sane
Dōt tñ si velit illam rē restituere illi a q̄ tur
piter recepit Quo q̄ faciūt notata de decimis
c.ex trāsmissa ℊ.i.q.i.nō ē putanda Dic etiā
ain exquisitū ex ludo aleatū nō ꝑt teneri. ex
bona ꝯsciā nō tñ ꝓz restitui illi q̄ ꝛdidit sed

V

debet ertogari pauperibz Dōt tñ illi q̄ pdidit
restituere si velit Dnatura in filio familias
mutuante premias ecclas naturalis dictat
vt restituat Lex tñ positiua mota certa de cā
dat filio cuento exceptōez ff. ad maced. l. i.
vix ne filius habita prima aliqd ymaginet
in mortem patris Jn hoc tñ casu oz q offes
sor sit diseretus in examinanda offia filij q̄
mutuo recepit sz an offet q in veritate credi
tor credit in nerum paternū & sic filius susce
pit sic q vterq; fuit ni turpitudine & tūc dā
da est pauperibz Dōt tñ reddere ei q̄ mutua
uit si velit nā licet mutuans turpiter dedit
dō resolutū turpiter recepit Di offat q non
in mortem patris sed in caritatem mutuaue
rit restituj dz p filiū qz ecclas faciens legi po
sitiue obuia legi nature essat Di est dubiuz
q̄q̄ lex positiua p̄sumat mutuatū esse in nece
patris Lex tñ offiū nō tz hanc p̄sumptōem
immo potius p̄sumat caritatē Et sic tutus
est q restituat in q̄ facto nullū est periculū q̄
q retineat in q̄ facto p̄t esse periculū Ex hijs
pz q̄d dicendū est in q̄sitis ex p̄scriptōe mere
odiosa tali viz q̄ solū fundata est sup negligē
cia nō prentis vt in p̄scriptōe xxx. vel lx. an
in q̄ nō requirit titulus neq; bona fides nec
fundat ex possessione vel terminis residentibz
in p̄scriptōe Jn viz detreat fieri restitutio Et
sciendū q licet talis fm doct. sit tutus in fo
ro otencioso tenet ad restitutōem Dbi vero
p̄scriptio nō ē mere odiosa qz nō fundat sup
negligentia eius otis quē p̄scribit Sed sup
terminis residentibz nō p̄scribēte cū titulo &
bona fide tūc fm canonistas licet talis p̄scrip
tio sit otra naturalē equitatem qz tñ sit pps
ter bonū publicū & equitatem publicam non
tenet ad restitutōem notat q doct. in c. vigilā
ti ex de p̄script. & in re. iuris possessor de re. iu
ris li. vi. Theologi tñ in hoc cōiter tenēt cō
trariū qz nō est tanta equitas ex pte p̄scribē
tis q̄nta ex pte eius otra quem p̄scribit Et
qz in foro offiē nō adest dō finis litis qz tā
lia expediūt sine lite Et hec opinio theolo
gorū maxime pt dici vera vbi p̄scribit otra
ignorantem Secus si otra scientem. nō tūc
offiā nō tm stimulat qz p̄scribēs videt habe
re tacitū offensum eius otis quem p̄scribit.
Sed in hoc casu puto idē fiat vbi ignorat nā
ex q̄ p̄scribēs nō est certus an is otra quem
p̄scribit offendat vel nō Jn dubio hoc p̄sumi
tur nō offendere Et sic p̄scribēs in foro offiē
tenet ad restitutionē Et hoc pt satis dici re
tū vbi adquisiuit rem titulo lucratiuo Nec
circa eam ullas fecit expensas Alias aūt si
rem habuit titulo onerofo tūc si otra igno
rantem vel nō sagacem p̄scribit exolendū est ei
vt restituat Si otra sagacem presciperet.
nec recuso prio & sumptibz meliorationis qz
hoc dapnū passus est per negligentiā illi
us erat tūs in tā nō vigilando Similiz

nō dicendū est de eo qui rez tenet ex sīa in
qua sine odēpnatoria sine absolutoria Nam
licet sīa ob bonū publicū sit introducta vt i
ponat finem litibz nō tñ est tanta ecclas ex p
te eius p quo inq̄ sīa ferē vt possit absolue
re ecclatem ex alia pte q̄ est vt nō impletet
ex iniusta sīa ei iactura aliena vt in regula
impletari de re. iuris li. vi. Et hoc maxime
erit verū q̄n parcuit tale sīam ferri Et ita
otra quem est lata otradixit q̄ntū potuit vt
qz bis appellauit & z° nō potuit de appell.
c. sua nobis Dbi vero nō p̄cōe sed iudis
cis ignorācia iniuste optinuit & ps aduersa
nō appellauit puto idē qz licet videat adquis
euisse sīne tñ talis offensus nō est verus sed
p̄sumptus vt nota. C. quō & q̄n iudex l. ab eo
ex de re. iudi. q ad offultacōem Et factū nos
tata de oēs. p̄cē. c. i. & qz hoc expediret in fos
ro aie sine lite & sic essat vō finis litū Per
missa etiā pz quid de legatis in minus solēp
ni testamento & p legatariū recepit Mam lex
offiē dictat talia legata fore retinenda Licet
lex positiua velit otrariū Et iō nō tenet ad
restitucōem in foro offiē Die etiā ille q̄ offen
sus est se debere ex spe future munerācōis
biennio licet in foro otencioso possit artari ad
soluendū. C. de non nu. pe. l. in otractibz. tñ
in foro p̄iali nō dz artari ad soluendū qz n̄
est naturaliter obligatus ff. de odiis. inde. l.
q̄ō si maritus Nā licet in foro otencioso lap
so biennio p̄sumat eius offensus nō tñ ē ita
tū de eius offensu & iō in dubio tutus ē elis
gendū Nec adest tanta equitas in creditore
q̄ absoluat ecclatez debitoris Et lex fori cō
tencioſi est male informata de veritate Sed
in foro p̄iali fit informacio veritatis ex ap
tura offiā offitentis Et si tal solueret dicta
ex. recipiens tenet ad restitucōem fm ea que
dixi Dari forma si legatarius recepit inte
grū legatū dū tñ heres posset detra;ere q̄rtaz
falcidiacā eo q̄ totū recepit ex voluntate defū
cti nō tenet in foro offiē illam q̄rtam restitu
ere fm Jnno. licet scalis sit in foro otencio
so vt l. errot. C. ad l. falc. Et ad Jnno. scot
host. q̄ heres soluit p errorem facti Tu dic
q si testator vetuit falcidiaz tūc absq; dubio
pt retinere integrū legatū ad bona offiā Et
idē si testator sui ignarus fuit patrimonij ap
paret em voluntas testatoris p legatario sed
p herede est dubia Nec est aliquis error si vo
luntas testantis apparens impleat pt tñ esse
error si aliquid detrahat iō tutius est ample
ctendū Si vero testator nō vetuit falcidiam
tūc voluntas defuncti est dubia. Et iō puto
q si testator fuerit p̄sona ignorans iura falci
die nichil restituendū est qz verisi le est q nō
cogitauit de q̄rta falcidie detrahenda. Si vo
fuerit sciens iura falcidie tūc in foro aie os
tendū est vt restituat sine solutū fuerit p erra
rem iuris sine p errorē facti Nam in talj

dubio dr̃ãm ꝑ alĩ eligendũ est Est nãmq; vrisile q̃ testatoꝛ sciens iam falsidie si volu isset falsidiã nõ solui mutasset eã Ex quo igit hoc ñ facit aliq̃lis est suspitio q̃ assenserit tu tuo hꝛedis in habendo falsidiã. Et itꝛo hoc tutius agendũ est aie legatarij vt nõ tollat luerũ iustã datiũ a lege ꝑ labore se implicãdi oneribꝫ hꝛediarijs Insup vbi aliquis inti ste est cõpnatus ad aliq̃d soluendũ vel trans dendũ aũ tñ in ꝓsciã sciat se nõ tenere id in q̃ cõpnat spõte nõ tenet in foro ꝓsciẽ illõ so uere licꝫ lege fori possit ad hoc opellu ff. de rei vend. l. q̃ restituere ff. ne ius fi. ei gẽ. l. q̃ iusa sus ff. de re iudi. l. a diuo pio ymmo dꝫ ꝓten ti resistere ij. q. vij. negligere ſm Inno. ꝑ post Bi tñ ille ꝑ q̃ fert sũa sciens illud nõ debe ri illud retꝛpiat tenet in foro ꝓsciẽ illud resti tuere xiij. q. v. c. fi. Et vltra hoc sufficere. vi. di. c. i. ꝑ de purgat. vulg. c. ij. Dic q̃q; vbi hꝛes nõ ꝓsidet inuentariũ licet de iure fori te neat in solidũ etiã vtra vires hꝛeditarios. Beatus tñ est in foro ꝓsciẽ Et sic notat Jo an. de vsuris c. q̃q̃ li. vi. Et barth. in l. i. C. de sacro ecc. Et hoc verũ est qꝛ in q̃ntũ plus tenet est ꝓna Sed ꝓnã nõ tenet quis in fo ro ꝓsciẽ xij. q. ij. fraternitas aũ ibi notatio. Has materias collegi ex dictis anto. de bu trio post Inno. ꝑ alios doct. de imu. eccle. c. qꝛ pleriq; Qui in effectũ ponit exclusiones pdi ctas q̃quid alij doct. dicant Et hanc mate riã laudo ꝓsequẽdo isto e. tit. fi. ꝑ host. in sum ma. Cũ nõ ꝓmouet vo ꝓmissoꝝ. Nisi rectꝫ fuerit de re. iuris c. potm li. vi. vbi de hoc. Ite i maioribꝫ vi. ps Dubijs hꝫ sꝫ in quibꝫ sacerdos dubitat q̃d est agendũ vtꝫ rectꝫ eiꝰ sꝫ viatorũ suũ generalẽ vel eiꝰ ꝓxi nitentiariũ ꝑt etiã ꝓsulere officialem epi sed tñ ipse officialis võe officij sui nõ hꝫ ptatẽ audiendi ꝓfessiones qꝛ ad spualia nõ est deputatus ſm host. ꝑ videt expssum de temp. ordi. c. cũ nullus. q. supiores li. vi. Dicunt duo, puta doctores in theologia in iure canonico Absoluere suple l alias ad supiorem re mittere Et ne vij. ps penitẽs i. ꝓfitẽs Desperationẽ qꝛ forsan desperabit de ve nia cũ viderit se nõ recipi statim ad bñficiũ absolucõis Moneat sꝫ ꝓfessor interi .i. tũ ꝓfessor est iquirendo ꝓsiliũ illustret .i. illuminet Et hoc viij. ps Idẽ vt eum sꝫ moneat facere quicquid bom potuit Nũ vult vel vult abstinere ab vno ꝑ nõ ab alio Non poterit vo statim sequit Et ta lis nõ est in caritate nec q̃sunt si bi bona q̃ fa cit ad vitam eternã q̃uis ꝓsint ad aliã vt sta tim dimm Est tñ eius ꝓfessio admittenda ꝑ de peccatis omissis ꝓsiliũ adhibẽdũ Et licet talis nõ sit vere penitens. Est tñ cibus ꝑ salutaribꝫ monitionibus induendus ex e. tit. q̃ quidam Et nota q̃ Ray. ſ. lij. ꝑ q̃ host. in summa e. tit. q̃n facie in fi. Idem tñ q̃ ſ

ptm̃ talis fit publicũ dꝫ oꝑtli ad satisfaciẽ dũ ꝑ arsuras ecclesiasticas Sed aũ in hoc q. dicat q̃d tali ꝓsulendũ est vt faciat quicquid boni potuit: Quid opant hmõdi bona facta aũ nõ ꝓsunt ad vitam eternã vt ꝺ dixi Dic q̃ poterũt ei ad aliq̃d istoꝝ Primo ad extremi iudicij supplicij tollerabilius futurũ ꝺ de pe. di. iij. Bi q̃s aũt nõ hñs caritatem q̃ loquitur de illo q̃ sine caritate mortem passꝰ ꝑ fi de Betũdo ad tpalem ꝓsperitatem obtinẽdã de pe. di. iij. muendũ ꝑ xxij. q. ij. Bi quilibet. Tertio ad hoc vt actus illustret vt eius ad pñam de pe. di. v. falsas in fi. Quarto ad ꝺs fectõem bonorũ oꝑũ siant dicit de Jo. baptismo q̃d nõ valuit ad remissionẽ pcatoꝝ sed ad assuefactionẽ bom de ꝺse. di. iij. nõ re generabant Quinto qꝛ credendũ est q̃ ꝺpalis ius in eo nõ hꝫ tantam ptatem q̃ntam habe ret si bona opa nõ faceret q̃d ꝑ ex eo q̃d re fert greg. in dialogo ꝺ iudeo qui se minuerat signo crucis Et iõ demones nõ poterãt ei nocere Innuo demon qui aũ ꝑmo inuenerat retulit maiori demoni ꝑ ceteris in hec verba Inuem vas vacuũ sed signatũ. Cũ venia vo est pcedendũ Corrigẽti de re. iuris pce aũ li. vi. Ite caueant ix. ps Ortã Sim ple aliena vt ꝫ ꝑ Personarũ de hꝫ vi de q̃ dixi ꝺ e. e. in ꝓfessione q̃ ꝓsonarũ. Cum scriptũ sit in ꝑs. ꝑ est vo pcedendũ, prius prig. i. de patis ꝓpijs Non aliena. i. de pcatis alienis Hic stias q̃d aut sine alteri us ꝑt ꝓsitentis patis sufficienter notificare ꝓfessori Aut nõ ꝑt Bi ꝑt nõ est ꝓsitendum pcatũ alienũ qꝛ tũc esset ꝓditor cuiusq; al terius vñ sup illud ꝑs. Dixi ꝓsitebor aduersus me iniustitiã meam dicit glo. mea ñ alie na Bi vero nõ ꝑt tñc aut ꝑ hoc imminet aliq̃d periculũ illi ꝑ nõ est exprimenda ꝓsona aũ qua pcatũ est omissũ sed sufficit dicere sine tali circũstancia aut nõ imminet periculũ ꝑ ꝑt exprimi ꝓsona. Idem

Prohibemus q̃ nullus sacerdos lapsus in mortale pctm̃ ad altare p̃sumat accedere celebraturus antea cõfiteatur Nec putet vt quidã errãt credẽtes quod mortalia deleantur per confessionẽ generalẽ Ite nullus sacerdos ira odio metu etiã mortis audeat detegere quouismõ alicuius cõfessionẽ signo nutu vel verbo generaliter vel spãliter Et si super hoc cõuictus fuerit sine spe recõsiliacõis nõ immerito debet degradari.

V

Prohibemus Vet est ostõ au
tus ꝯ ꝓcẽs ꝯ facit duo Primo
statuit ne exñs in mortali pctõ ce
lebret nõ ossessus ij. ibi. Item
nullus dedinat sub ꝑna ne ossessõe detegat
ꝑtm sibi ossessũ Mortale uetũ qis est
ois trãsgressio decalogi Ite illa q̃ numerat
ab apło ad Ro. i. scz ydolatria uitũ otra na
turã Iniquitas malicia fornicatio auaricia
nequicia Inuidia homicidiũ otencio dolus ma
lignitas susurracio detractio otumelia superbia illacio muencio malorũ Inobedientia
insipientia incõpositio quibz adiũgit illos q̃
sunt sine affõe ꝯ absqz mia De hijs oĩbus
hijs subiũgit apłus qõ qui talia agũt digni
sunt mortẽ eterna Item in epla ad galatas
ãnto ait manifesta sunt opa carnis . q̃ sunt
fornicacio imũdicia impudicicia luxuria auaricia qõ est ydolorũ fuitus veneficia inimicicie
otencões emulacões ire rixe discencões ses
te Inuidie homicidia ebrietas omessacões et
hijs silia q̃ ꝑdico vobis sicut ꝑdixi qm̃ q̃ tas
lia agũt regnũ dei nõ ossequnt Multa em enu
merat aug⁹ mortalia xxv. diq. crimine vbi
Et q mortalia sunt sacrilegiũ homicidiũ adulte
riũ fornicacio falsum testimoniũ rapina furc
tũ superbi invidia auaricia ꝯ si lõgo tpe tenea
tur ira cãdia Et subdit quicũqz alicꝫ de istis
peccatis in se dñari ꝑmiserit nisi digne pnitu
erit eterno igne cremabit Et sic post. brc
uiter q tradi potuit q regula q vbiãqz alis
quid omittit in otemptũ dei fiant in hereti ꝯ
ecclesie fiunt in rebellione obstinacia ꝯ inobe
dientia ꝯ in detrimentũ ꝓximi ex certa sciã si
ant in furto uel rapina ꝯ in oppbriũ sui fiant
in formacõe qz sm aplm qui formantur in
corpus suũ peccat mortale pcm potuit iudi
care sm post. in summa e. ti. q. de quibus pcc
tis vł. auaricia Cõfiteatur scz in foro pe
nitencie ꝯ sacramentaliter hoi sacerdoti nec
putet vł. generalẽ q̃ fieri solet in introi
tu ad altare ꝯ ad cõpletoriũ ꝯ ad ꝑmã ꝯ cir
ca hec q̃ hic dicit vide q̃ scripsi ẽ de cele. miss.
c. imtramina q. ꝓhibem⁹ Ite nullus ij. ꝯ
Etiã mortis illud qõ hic dr additur ad e
vis vtriusqz e. ti. dicti. Et sicut ad hoc qõ
magis ꝙs dz ad mortẽ pati q̃ pctõ mortali
offendere cõfessionẽ suple sacramentalem
Nã in ossessione nõ sacmentali qm̃ aliꝙs scz
in secreto ossilio revelat alicui id qõ nõ ẽ pec
catũ de sui natura vt qz forsan revelat sacerdo
ti ea q̃ dz vel sibi dicit Sacerdos nõ dz tale
secretũ recipe sub sigillo ossessionis Et licet
q iurisdcõez sic. susceperit nõ tm̃ tenet celare ni
si q modũ ossilij vel ceteri Nã sacerdos expul
sus q iudicem de hm̃odi debito dicere veritas
tem hoc sacre tenet quõcũqz iuste iudex sup
hoc inqrat vt possit ognoscere veritatem non
obstante q indiscrete hoc secretũ recipit sub si
gillo ossessionis Et licet iurauerit illud cela

re Si tũ postea illud debitũ fuerit ossessatlig
iudex sup hoc inqrat sacerdos inquisitus ter
net dicere veritatem nõ obstante illo iuramẽ
to qz illud iuramentũ nõ est obligatoriũ qz
illicitũ ꝯ sic nõ est obſuandũ in iudicio iuris
alicui sm Thomã di. xxij. ꝯ post. ex e. c.
ois h. queat Si aũt h nodi debitũ requirat
iniuste q aliquẽ tyrannũ tũc ostius illius
debiti dz tacere l hmone n trãsferre ad aliud
vel rñdere sophistice sm vol. sup Nay, gene
raliter ꝯ sic nullo mõ ꝯ hoc verũ qñ ossessio facta est sacerdoti non vt iudici sed vt dei
ministro Nã si vt iudici fuerit aliquid sibi revelatũ nõ tenet celare ex de clericis q saltũ pro
cessis c. vnico ꝯ ibi q post. d. secreto Sed quid
si sacerdos illud sciat alio mõ q̃ q ossessionẽ
in foro aie pt dici q in qntũ alio mõ stit ꝯ cõ
pulsus est q iudicem pt illud dicere nõ tm̃ sic
q scz audiuit in ossessione Sed dicat sic Ego
audiui ꝯ vidi Sẽp tm̃ abstineat in qntũ pot
ne de ꝑsona loquat ꝓpter scandalũ vitandũ
nisi necessitas imineat Sic sentire videt Jo
no. dõ c. ois h. queat in fi. ꝯ glo. sup Nay.
h. xij. Et Jo. in summa osess. de celacõe ossessionis q. xxiij. Et Astex. li. vi. ti. de sigillo cõ
fessionis q. vtrũ scdm Et li vł. Super
hoc scz revelacõe ossessionis sacramentalis
Sed quid si ossitens osentiat vt revelet. qa
forsan ꝓduxit ossessorẽ in testẽ Dicit dx. q
pt revelare ex de symonia c. nemo ꝯ de adulte
c. significasti ꝯ ibi q Jo. an. e. ti. c. testimonium
in fi. ꝯ b. de exceꝑ. c. i. glo. fi. fuerint Et ibi q
post. ꝯ Jo. an. in summa de test h. i. vł. Item
opponit Et archid. l. di. In capite ꝯ ij. q. ij.
Ipsi apli glo. addit Dicas qõ d. hoc tũ sic in
telige q sacerdos illud qõ sat solũ q ossessionẽ nullo mõ dz revelare Sed ille q ossessus
est pt ei alio mõ minuare dando ei licenciam
vt revelet ꝯ tũc pt dicere nichilominus debet
scandalũ evitare inqntũ pt Tenebit nãqz ce
lare ossessionẽ ꝓpter duo scz ꝓpter sacramen
tũ qz qsi de essencia sacmenti est celare ossessionẽ Item ꝓpter scandalũ Primũ tollit pre
licenciã ossitentis sed secũdũ nichilominus
manet Et iõ vbi scandalũ timet non debet
vti licencia tali Hec sunt dicta Thome ꝯ pa
tris sm q notat Jo. in summa ossess. Rubrica
de ossess. celac. q. C. Et huic dõ concordare vi
detur Jo. in coll. dõ c. ois e. ti. vł. sed nũquid
de voluntate Sed q̃re quid si fiat ossessio ꝑ
pctõ omittendo nõdũ adhuc omisso d. g. Ali
quis ositet velle se occidere hoiem vel aliud
maleficiũ omittere Et vt q nõ pt tẽpacõni
resistere nũquid sacerdos pt revelare Aliqui
dicũt q pt revelare tali q pt posse ꝯ no. ob
esse ar. xxij. q. v. hoc videt. i. q. iiij. Si quis
aliquid ꝯ c. nõ solũ In hoc tũ doctores theo
logi dicit cõiter q nõ dz revelare sed oio ce
lare vt dõ c. ois ꝯ de exceꝑ. pl. c. dilectus de
offi. ord. Si sacerdos post. tũ in dõ c. Dicis vt

q̄ quicquid poterit bono mō fuerit tñ sine ex
pōsione psone ℓ sine pdicōe ofitentis ¶ Alij
diāt q̄ vbi sit ofessio de pcō omittendo nō
est vera ofessio nec tali dari pt pīa Et ppte
ra pt revelari hijs qui pnt pdesse ℓ nō obes
se vt pdixi . Et hoc fuit opinio Hoderici de
pe.di.vi.sacrdos Et sic sentire videt archi.
ibidē post cū Et suāt ad hoc qđ nota. Jo.vi.
q.i. Di precauerit v.pditorie Henricus Do
bil.in dō c.ois di. v. videt adhērere opiōi
theologorū qui diāt qđ etiā vbi imineat pri
culū futurū vtputa in hereticū q̄ intendit cor
rūpe ficē vel de homicidio l de aliq̄ alio damp
no tpali futuro dz ofesso adhibere remedium
inq̄ntū pt sine revelacōne ofessionis vtputa
monendo ofitentes vt desistant ℓ alias dilu
gentiā adhibēdo ad impediendū ppositū ofitē
tis Pōt etiā dicere plato vt diligentius in
vigilet sup gregē Ita tñ q̄ nō dicat aliquid
p qđ verbo l nutu pdat ofitentem Et hanc
opinionē reputo veriorē ℓ magis ofonā us
ui qđ simplīr loquit Alia vo opinio q̄ vult q̄
revelet talis ofessio hijs qui possūt pdesse et
nō obesse posse pcedere qñ ofitens ofentit ad
hoc sm ea q̄ dixi ē.e.glo.in pncipio Ex pre
missis potes inferre qđ si iudex malitiose in
stet ℓ inquirat a sacrdote an aliquid sciat de
tali facto q̄ forsan audiuit in ofessione si nō
possit trāsferendo sermonē ad aliud l alio mō
iniquū iudicem declinare pt tñdere se nichil
inde scire qz subintelligit ibi revelandū . sicut
dz Math̄.xix.de dieb̄ horā nemo scit neq̄ an
gelus in celo neq̄ filius Et subintelligit q̄
filius nichil scit ad revelandū nobis sm vul.
sup Mar̄.lxij. Cōuictus sz in iudicio
Degradari.i.deponi vt in c.ois in si.ibi a
sacrdotali officio deponendū Hic vero scias
q̄ sm decreta antiq̄ sacrdos revelans ofessio
nē ofitentis depon dz ℓ oibz diebus vite sue
ignominiosus pigritando pficiscī de di.vi.sa
cerdos in c.omnis cū e.ti.dicit q̄ dz deponi ℓ
detrudi in monasteriū ad ppetuā pīam pa
gendā Vñ aliqui dicūt q̄ dcm̄ c.sacrdos cor
rigit q̄ dictū c omnis in si. Post.tū intelli
git qđ c.sacrdos hz locū in pīa tpali limita
tā forsan ad septennū l ad aliud maius tem
pus l minus vt sz illo tpe peregrinādo tran
seat Et illo tpe finito detrudit in monaste
riū vt dz in dō c.omnis in si. Et hanc opi
nionē tēnētibus videtur hostien. de homici.
in dō c.ois di.vi. ℓ Jo.in summa ofes.ō cō
fessionis rūbe q.xcix. Sed michi videt qđ
intellāis post.nō pt stare qz c.sacrdos non
loquit de pīa tpali sed ppetua q̄ satis pz
ex hoc q̄ ibi dt omnibz diebz vite sue ℓ. Et
iō melius est dicere qđ dcm̄ c.sacrdos sit cor
rectū p c.omnis vt dicūt alij . Vel dic q̄ qñ
tū in vtroq̄ loco statuit pena deposicionis ℓ
durāt vna tollit alia Sed inq̄ntū vna les
ge statuit pena peregrinacōis ppetue ℓ alia le
ge detrusio ppetua in monasteriū Et hec
due pene nō pnt in eadē psona stare sil pm
mo successiue sil vna earū est infligenda sz
secūda lex posterior qz sta lex licet nō tollat
pnā hme legis q̄ ad originē . tollit tñ q̄ ad
extaredem ff.de ac aq̄.l.senatus vbi de hoc p
bartħ. ¶ Sed q̄ro quō pbabit ofitens qđ
confessor revelauit ofessionē suā Dic sm Jo.
an.in dō c.omnis qđ pbabit p duos testes
q̄ audierūt sacrdotē dicentem q̄ talis in cō
fessione sibi dixit q̄ omisit tale pctūm sin aūt
testes dicerent qđ audierūt sacrdotē dixisse
Ego scio qđ talis omisit tale pctūm ℓ nō ad
dat qđ sciuit in ofessione non pbant ad ef
fectū qđ sacrdos ipse puniat pena revelātis
ofessionē licet talis sacrdos aliūde sit extra
ordinarie puniendus ¶ Idem

Quom sepe cōtingat q̄
rectores ecclesiarum
ac etiā nonnulli sacer
dotes in sacris ordi-
nibz existētes eo q̄ nullus vt eis
videtur quo ad forū pīnale sunt
subiecti vel ommno nō cōfitētur
vel ad quos dā accedūt qui nullā
hñt in ipsos ptātem ligandi vel
absoluendi ¶ Statuimus vt per
singulos archidiaconatus vnus
vel duo pbiteri pficiantur lrātu
re sufficientis ℓ probate opinio
nis ad cōfessiones taliū audien-
das quibz ℓ pīnas eisdē iniūge-
das per loci diocesanū vel vicem
eius gerentē auctoritatē impar-
tiri pohibētes firmiter ne religi
osi monachi vel canonici anacho
rite heremite ve subditum alicu-
ius audeāt ad pīnam admittere

Quom sepe hec est ofō eius a
nus ℓ pcēs Et fuit duo p̄mo
ponit cām statuti Secūdo ibi.
Per archidiaconatus ponit
statū Sacerdotes vtputa viarij ppetui
vel tales q̄ hñt regimen animarū vel pt in
telligi de alijs vt j̄ dicā Sacris ordini-
bus vtputa diacōni ℓ subdiacōni Nullus
sit ausus cum videtur nā forsan moran
tur in collegijs l locis religios l capellis do
minorū in quibz aiarū nō exercent ea q̄ spe
ctant ad aiārū animarū nisi fuerint inuitati .
Nichilominus tñ verū est q̄ tales subesse de
bēt aiarū ecclesiarū pochialiū j̄ q̄rū pochi
is ergūt nisi loca illa sup hoc spāli priuilegio

V

sint fulcta vt sz psone illoꝝ locoꝝ possint sibi ofessores eligere litere vel alias in eisdez exercere debeant aiꝝ animarū. Quod q facit notata p post in summa e.ti q. quibz ofitendū in pncipio in vf. qui ꝓpositus in fi.ꝫ vf. Cui docte in pncipio ꝫ vf quid de familia epi. et vf qui rusticꝰ p eūdez vbi loq de inhabitantibus diuersas pochias ꝫ etiā de hijs q sunt in familijs dnoꝝ. Qui nūq i. nullo mō sic alias exponit ff. de fideiuss. l. grece. Et iō sic exponit qz p̄dit negacōem. Deus tñ essz si negatio p̄deret vt dixi ō. de hereti. c. nullus quoqz v. p̄standa. Nulla sez ofessores Nullā sume q est ꝯ ptātem Ille nāqz qui nō est sacerdos ꝓprius nec hz aiꝝ ie illiꝰ cuius ofessionem audit non p̄t eū absoluere nec ligare. ij. q. i. In pmis vi. q. iij. scitote. ex de iudic. at si clericā. ff. si. de sma exc. nup. ff. in ij. hoc tñ fallit in casibz q̄s tetigi ō. e. c. pbiteri vrri a iure pmissis ꝫ c. sacerdos. ff. Item nullus v. alterius pochianū. Per archidiaconat? ij. ps. Singuli. q. ocz. ō. e c. i. Unus vel duo. explanat hoc q minꝰ apte dictū erat ō. e. c. i. Et nota q vnus vel duo. Sic q nō oꝛtet p̄se duos ordinare li ert ō. e. c. i. loquat pluraliter dū dicit ofessores artū prudētes ꝫ c. qz illud c. loquit de archidiaconatibz in quibz opus est vt sint plures. Sed hic loquit de decanatibz vt sequit in quibz ꝑm amplitudinem decanatuū ponendi sunt plures vel pauciores ꝑm discretōem epi Cui ocz. notata p. Jo. de atona in ostiu cōe othonis t. q in quodam v. p quoslibet. Presbiteris quibz solis data est ptās licgandi vt dixi supra e. c. pma v. diaconi. Idē nec tales viz qui sciant circūstancias ofidere ꝫ diuersa medicamentis vti ad sanandū egros tū ex e. c. omis de pe. di. vi. c. vlti. de homicidio c. sciat dignū Et nota q sive tales alias sint ammarū sive nō vt dicant ꝑdoneci nō refert dū sint tales ꝑsone q nullius sibi ofiteri nolentis inōgrue voluntati deseruiant Sed vita ꝫ moribz decorate tanto ministerio digne valeant inueniri vin. q. ij. c. i. Sed huic videt repugnare id q dixi ō. e. ti. c. sacerdos ff. Item nullus v. de licencia vbi apparet q licenciatus ofiteri alteri q̄ suo ꝓprio curato tenet ofiteri illi qui alias hz aiꝝ animarū nec sufficit ofiteri illi qui nō hz iurisdictionem in foro anime Soluto illud habet locū vbi ptās eligendi ofessorem cessat ē ō fiteri volentibz nō sꝓficiendo ꝑsonam vel ꝑsonas aii l quibz debeant ofiteri aii volunt, nec simpliciter dicendo Quod possint alteri q̄ suo ꝓprio sacerdoti. Vno quibz die vt ibi dixi. Sed hic loquit q̄n epūs deputat in spē alios ofessores ꝫ alias nō hñtes aiꝝ animarū Dat tū eis facultatem ꝫ licenciam audiendi ofessiones subditoꝝ suoꝝ viz eoꝝ quibz loquit hec ostiō In q casu nescitur

iurisdōem ex oꝛessione epi vt etiā ibi dictum est Singulis decanatibus suple rurabus Et sile hꝫ in ostiō othonis quod in quodā Cōpetentis īmatur ꝫ qđ pertinet ad ꝑdoneitatem de q ꝑdixi Dn ad intellectū eius q dicit oꝛtentis īmature Nota q in quibusdā ꝑsonis ecclesiasticis requiritur maior in quibusdā minor. Epūs em scire dz qđ vtrūqz testamentū ꝫ canones tā pīales q̄ alios xxxviij. di oīes Est em iudex tam annuarū q̄ oꝛporū xi. q. i. de ꝑsona Oꝛes bis ter vero nō est iudex animarū Et iō nō exigitur ab eo sciā aliorū canonū. Sed dz scire canones pīales psalteriū omelias ꝫ alia ō ennumerant xxxviij. di. que ipsis in alijs aūt ꝑsonis ecclesiasticis non requirit tanta sciā sicut notat xxxvi. di. illūatos v. p̄fectio. p archi. Hanc tñ debes q̄ sicut dicit textus. ex de elect. c. Cū nobis licet in epo requirat eminens sciā Cōpetens tñ sciā in eo p̄t tolerari. Et dicit Innocen. scientiam eminentem reputamus que subtiles questiones discutere ꝫ diffinire nouit ꝫ in promptu responsiones hz. ille v. mediocrem sciām sive oꝛtentam hz qui scit aliq mō examinare negocia q̄uis ad omnia nesciat rñdere Et qui in libris veritatem eoꝝ que scire tenet scit querere Et si in promptu oīa nō hz sufficiēter vere sciām hz que sufficit sibi ad faciendum ea que sibi īminent facienda Hec nota p Inno. de elect. Cum in canonicis vbi etiam dicit quod ille qui non habet scientiam saltē competentem vel sufficientem peccat recipiendo officium ad quod gerendum non habet sciencia necessariam. Probate opinionis. idest estimationis sive fame. Et hoc est secūdum spectans ad ꝑdoneitatem de qua predictum est. Talium quibus scilicet videtur quod non sunt aliquibus subiecti in foro penitencali. Penitencias iniungendas. Secundum qualitatem ꝫ quantitatem peccati xlvij. distinctione Omnes videlicet de peccatis occultis penitenciam priuatam pro peccato publico penitenciam publicam. De qua notant doctores extra eodem titulo Quesitum. Solempnem tamen penitenciam iniungere non debent sine mandato episcopi Nisi aliud habeat consuetudo, secundum wilhelmum super Raymundum. Et notat Johannes in summa confessorū eodem titulo questione xij. Quibus. Scilicet confessoribus. Vicem eius. idest vicarium generalem Nam alius aii episcopus committit vices suas in penitencijs iniungendis non potest subdelegare extra de officio delleg. c. si. in fine.

Auctoritatem. Idest potestatem licandi et soluendi Vt sic iurisdictionem habeant sine qua nec non potest fieri.

Firmiter ꝺ. Religiosi ſꝛ qui ſeā̃tur Cannonici. ſuple regulares anachorite .i. recluſi. Heremite. Hec q̄ dicit intelligere vꝝ niſi tales ad ꝓfessiones hm̃odi audiendas ſint licẽciati ab epo vel a papa l alio qui in hoc hz ptātem Nō dic vt nota. c. ti. ꝯ. quibz ꝓfitendū ꝺ. ſi ſacerdos in ſi. p hoſt. in ſumma. Ad pmam. i. ad ſacramentū pme. Admittere ſuple ſine licẽcia de qua dixi ſupra eo. Heremite

Pecchan.

Qum ſalubꝛiter ſit pꝛouiſū vt plati in indulgenciis cōferendis xl. dierū numerū nō exꝛcedant ne claues eccleſie contẽpnãtur quibz cū theſaurus miſticus cōmittitur diſpẽſandus Caueãt alij quicūqz ne per multiplicatas indulgencias platoꝛū ſibi perquiſitas dedicus faciant platis eccleſie ſupra ipſos in ſuis pdicac oibz indulgencias effūdendo ne qui clauibz hñt ſubici eas faciant vilipendi.

Qum ſalubꝛiter. Hec eſt cōſtō Io. pecchā in q̄ ſtatuit ctra indulgencias nō ampliandas ſic ſtatuit cū ex c. cū ex eo i ſi. plati epi vi. Nā inferiores plati indulgencias dare nō pñt ex de exces. pl. accedentibz Et nota p hoſt. in ſumma c. ti. ſub Rubꝛica. de remiſſi oibz ꝯ. quis poſſit in pncipio. Quibz ſꝛ platis. Theſaurus miſticus ſꝛ meritoꝝ tū tam totius eccleſie q̄ pfectoꝝ in eccleſia q̄ etiā ipſius epi. Iſte em̃ thesaurus colligitur ex habūdancia meritoꝝ que multi ſancti vltra menſurā debitoꝝ ſupervogauerūt. & impenderūt & ex tribulacoibz q̄s ſuſtinuerūt q̄ tā meritoꝝ tanta eſt copia q̄s exedit oēm pnā debitam viuentibz & pꝛpue paſſio & meritū xpi cuius minima gutta ſanguinis l ſudoris ſufficeret ad expiacoem oīm pcoꝝ tū q̄ vnq̄ fuerunt qꝛ ciuus vſpiā michil ſunt oia ex de ſumma. tri. c. dāpnamus ctra finez Et io ꝺ. vere dolores nros ipſe portauit de ale. miſ. c. Cū martyꝛ & cetera bona q̄ fecūt veri fideles q̄ oia ponūt in ſtrimo & thesauro eccleſie cuius diſpoſito tradita eſt illis q̄ hñt aiā cꝛpis xpi miſticā & clauem tocꝰ eccleſie militantis generaliter vide licet ſummo pontifice localiter aūt ceteris epis in ſuis dioc. & archiepis in ſuis pincijs Dic q̄ nō exedant q̄ntitatem a iure limitatam Vel aut pꝛ ex e. ti. c. Cū ex eo & c. indulgentie li. vi. Omiſſa nota de reliquijs & vxatacoīa ſanctoꝝ c. ſi dñm glo. vltī. p totū in cle. Alij quicūqz ſꝛ qui nō ſunt diſpenſatores huius theſauri. Multiplicatas vtputa ſi pluꝛes epi ſub vna ītā apponẽtes ſigilla ſua vel ſil exñtes put ſepius ctingit ad ctuam ſancti pauli londoñ. & quilibet eoꝝ cedit xl. dies indulgencie In q̄ caſu indulgencia non excedit ex toto numeꝝ xl. dieꝝ fiat legit e ti. c. ſi. li. vi. q̄s c. vt ibi dicit Card. ſuit editū ctra tales fraudes Vñ tm̃ dat vnus ſic aut oēs hm hoſt. qui ſic notat e. ti. ꝯ. Vi q̄s poſſit ꝺ. ſꝛ caueant in ſm̃a ſua Nō pt eſſe q̄ indulgencia vnius epi nō pdeſt niſi ſubditis ſuis ꝓpꝛijs ex e. ti. c. q̄s aūt Verū tn̄ eſt q̄ q̄ ad indulgencias cedſas p archiepm̃ Omnes ſunt ſui ſubditi de punicia ex e. c. nō Vñ ſi archiepus & epūs ſil exñtes cedant idest vterq; eoꝝ cedat xl. dies indulgencie Ille qui eſt ſubditus epi hz lxxx. dies xl. ſꝛ ab archiepo & xl. a ſuo epo Alius vero punctat nō ſubditus dicti epi habebit xl. dies ab archiepō ſꝛ hm q̄ notat hoſt. e. ti. ꝯ. q̄s poſſit et ex e. c. Cu ex eo Ded Io. an. ibi tenet ctra tiū ſꝛ q̄ ſolū indulgencia hm̃odi ctinebit numeꝝ xl. dieꝝ & nō vltra. Alias aūt hm eū ſeq̄ret q̄ ſi oēs epi pueniunt & quilibet eoꝝ daret xl. dies & archiepus etiā xl. dies q̄ tūc quilibet punctalis haberet lxxx. dies q̄ eſſet ctra mentem ītē dcō c. Cū ex eo et eſt expſſum e. ti. c. ſi. li. vi. hm Io. an. Dic eā m̃ ſi epus londoñ. cēſerit ſeruentibz ad aliq̄ piū opus xl. dies & ſucceſſoꝛ ſuus cēſe vt etiam xl. dies indulgencia p hoc nō augmentat ſed ſolūmodo erūt ipſius indulgencie xl. dies. Sic nota. Io. an. in addic. ad ſpēc. e. ti. ſup Rubꝛica Sic q̄qz ſi idē epūs pluꝛes ſucceſſiue cēſerit indulgencias xl. dieꝝ ob vnā cām renouando ſolū dicenda indulgencie pꝛis nō adiectio Indulgēcias q̄ in hoc caſu remiſſionē pene important. & cet. ñ q. iij. in ſi. Nūqz indulgencia importat cēſſionem gre ex vt lite pend. c. ſi. de pun. dudum Nūqz diſpſacoēz lxxviij. di. c. ſi. in ſi. de elect. c. dudū q̄nqz ius cōe xxxiij. q. ij. interfectores xxxv. q. iij. de inceſtis. Nūqz indulgere ponit p vacare l opam dare put hec nota pꝛ archi. dcō c. indulgencie in pncipio. Platis ſꝛ cedētibz ipſas indulgencias. Suum ꝓpꝛium ſꝛ platos hoc eſt vltra vel aliter l amplius q̄ ipſi plati cēſerūt. Huiꝰ pdicationibus q̄ ſolebant & huc ſolent fieri per questores & alios obtinentes hm̃odi indulgencias ſicut patet extra e. ti. Cum ex eo in pncipio. vbi ponitur quedam directio ctra questores hm̃odi ſed planius ſup ꝺ. pdicacoīs mbz q̄s pdicacoīs officiū ad tales nō pertinet ſed tm̃ caritatiua ſubſidia pꝛtere & indulgentiam ſi quam habent exponere de pꝛactatis .c. vt officium q̄. compreſſendi Libro ſexto.

Et eſt expreſſum dicto c. abuſionibus Vbi

V

nullatenus ꝓpulo ꝑdicare ꝛc. Ne qui dñ. Et dic qñ sūt impetrātes tales indulgencias ac Clauistheri de quibus dixi ē. de imu. ecc e. sciali ꝑuisione d. claue ptātis. viz aut sint due l vna. Et nota ſm May. q claues diuīt sūt distinguendi inter potīm ꝛ potīm Et ptās ligandi atq; soluendi xx. di. q. i. Et hanc ptām tem hz quilibet sacerdos ex ptāte ordinis nō tn oēs hūt vsum illius ptātis qz cessāt eis ptās iurisdōis q̄ ministrat miam ſm pe. in striptis di. xix. vt eā refutat Jo. i summa. cō sel. li. iij. ti. xxxiiij. q. clxxij. in fi. Dn hic possit dubitari quō ꝓdere indulgencias sit ꝺ potestate clauiū ꝛ a q̄ claue ꝓcedit sūt vtrum a claue ordinis vl a claue iurisdōis Quo ad ꝑmū die vt dixi supra e. d. thesaurus mistic9 Quo ad secundū videt dicendū ſm host. Nā profſio indulgentiarū ꝓcedit a claue iurisdōis l ſm eū electus ꝛfirmatus nō tn consecratus ꝑt ꝓdere hmōdi indulgencias quia hz iurisdōem ēpalem ex de elect. trāsmissam Et ꝑt soluere ꝛ ligare ai sit index ꝓprius ex e. ti. qñ aūt Dicit tn tucius esse q̄ abstineat a tali ꝛfessione si nō fuerit sacerdos. qz talis nō videt habere ptātem clauiū q̄ ad ꝑnas iniūgendas vl relaxandas sed ad salos ꝑsbiteros hoc ꝑtinet sic ipse notat e. ti. q. quis possit in summa sua ꝛ idē sentire videtur ex de exce. ꝑla. ac cedentibz qui etiam ibi sentire videt q̄ indulgencia est mixte ptātis qz ptim accedit ad ordinem ptim ad iurisdōnem. Tu dic ſm thomaz super quartū di. xx. q. iij. ar. iij. qñ effectus clauis est remissio q̄ est ꝓ indulgencias aī talis remissio nō pertineat ad dispensacōem sacramentorum sed ad dispensacōem bonorū cōium ecclesie Et ideo legati etiam nō sacerdotes indulgencias dare ꝑnt ꝛ insup C. di. q. iiij. ar. ij. dicit q̄ ptās suendi indulgencias sequit iurisdōem l cōmissam sicut in legatis vl in ordinariam sicut in electis ꝛfirmatis nō tn ꝛsecratis. et iō possunt indulgencias facere licet nō sint sacerdotes q̄uis nō ꝑnt absoluere in foro ꝑnali qz illud est ordinis Indulgencias aūt facere ptinent ad clauem iurisdōis nō autez ad clauem ordinis. Ex quibus sequitur quod electus ꝛfirmatus nō sacerdos hmōdi indulgencias ꝓdere possit. Ad ꝑmissa facit qđ solet dici de absolucōe ab excōicacōe que sit vō ne iurisdōis illa nō requirit sacerdotem vñ solet dici de sīa ext. a nobis ij. Sed quero nūquid capitulū sede vacante possit ꝓdere indulgencias Ex ꝑmissis videt q̄ sic ꝛ p ꝛ cōtra ꝑnt induci notata p doct. in cle. i. de hereticis ꝛ ibi p Jo. an. Paulus vero in hac q̄stione dicit q̄ capitulū hoc nō ꝑt nec oīa que sunt iurisdōis in capitulū trāseunt sicut est ꝓponere abbatem vl clericū sicut nota. lxxix di. sicut epūs. Et hijs q̄ ꝑdixit ꝛsentit Gaspar de ſaldinis in repticōe c. ꝙ cū ex e. ti. ꝛ

in hoc vltimo causa ꝑt esse tō qz nō repit in iure cautū ij. q. v. ꝛsuluisti. Nam thesaurū ecclesie dispensare nō ꝑt nisi is cui repit ꝓmissum ſm eū. Sed nūquid de ꝛsuetudine ꝑt hre ptās ꝓpetre inferioꝝ ꝑlato videt q̄ sic qz ꝛsuetudo dat iurisdōem de so. ꝓpe. c. Cū ottingat Sed ꝓdere indulgencias est iurisdōis vt ꝑdixi igit ꝛc. Facit ad hoc qđ nota dō c. accedentibus in fi. aī glo. sua Et huic opinioni ꝛsentit Jo. Cal. vt dixit Gaspar ꝑdict9 Pro q̄ facit q̄ ꝛsuetudo dat ꝑlato potestatez excōicandi Sed gaspar ꝑdictus qui fuit filius Jo. Cal. dixit ctrarium qz p talem consuetudinem rūpetur nerꝝus ecclesiastice disciplīne de consue. aī inter qz hoc ꝓpetit solis ēpis ꝛ non alijs inferioribus de offic. ordi. cū in pleriſq;. Nec obstat q̄ consuetudo dat iurisdōem qz ſm Jn. ꝛ host. dō c. aī cō tingat dz intelligi de modica Nō em̄ possit cō ſuetudo potestatem ꝓdere deponēdi clericos all. de elect. c. transmissaz de ꝛsuetudine c. q̄nto. Nec obstat silitudo de excōicatis. qz illa potest competere inferioribus ꝓmissione iuris ꝛ hominis Sed hoc non hominis inferioris papa expſſo vl tacito consensu. Et in hac ſīa ꝛsidet dñs Gasp in repetitione alegata c. nvō. Hūt lubricū diu viuunt ꝛ q̄ diu sunt in statu moriendi Sed nūquid animabus existentibus in purgatorio possunt indulgencie prodesse. Omissis opinionibus dicit ſm Thomam quod si concedens indulgenciam intendat quod ne dum ad vinos sed ad illos qui sunt in purgatorio. Et hoc considerari debet ex forma indulgencie. Si enim talis sit forma quicumq; fecerit hoc vel illud habeat tantum de indulgencia tunc non proderit existentibus in purgatorio. Quia ille aī concedit non potest fructum indulgencie in alium transferre quia eius non est applicare ad aliquam aliā intencōez ecclesie ꝑt quam communicantur communia suffragia ex quibus indulgencie valent. Si autem indulgencie forma sit talis quicumq; fecerit hoc vel illud ipse ꝛ pater eius vel quicumq; alius ei adiunctus in purgatorio detentus tantum de indulgencia habebit in hoc casu non tantum viuo sed etiam mortuo ꝓderit. Non enim est aliqua ratio ſm eū quare ecclesia possit transferre merita communia quibus indulgencie innituntur in viuos et in mortuos. Nec ex hoc sequitur quod p latus ecclesie possit suo arbitrio animas a purgatorio liberare Quia ad hoc quod indulgencie valeant requiritur causa conueniens indulgencias faciendi. Et huic sententie concordant Petrus ꝛ Albertus. Et ad hanc sententiam remittit Stephanus eodem titulo c. abusionibus in Clemen.

Et ibi etiam idem videtur sentire Petrus de Anchorano ꝛ wilhelmus eodem c.

ō.purgatorio. **Faciāt vilipēdi** dū eis ab utunt vel fictas vel fabricatas indulgencias ꝓdicant otra ea que habēs e.ti.c. abusionibz in clemen. ¶ Sed q̄o nūquid aliquid dantes ꝓtextu indulgencie ꝓtenso q̄ in veritate ē ficta & fabricata eius falsitate detecta ꝙsequā tur indulgenciā talem q̄lem estimabant ꝙseq̄ Ds sic facit q cōis error idē opat qđ veritas vt l.barbarius ff.de officio ꝓtoris Et i mul tis artialis iuris opio ꝑfert veritati ꝛclusionibz ibi allegatis Item deus indicat nō ex opibz sed ex mitencōe & vtde xxij.q.v. q̄ piurare. Incōtrariū facit illud generale qđ veritas opimoni ꝑfert viij.di. veritate & c.cō suetūdo maxime in spūalibz in quibz veritas opimoni ꝓponit que est maioris potencie et virtutis xxxv.q.ix. Hijs ita Et nota Archid.de voto c.i.li.vi. Et videt casus dcō c. abusionibz dū diunt dcæpcōe multiplicā aia tū Mā si indulgencie ꝙseq̄rent nō essent de cepti Facit ad hoc c.dudū ex de elect ibi misc rabiliter sunt dcæpte Et hanc ptem tenet pe trus de anchorano ex e.ti.qđ aūt vbi efficaciter hoc pbat & respondet otrarijs. Dz hoc ꝓsupposito q̄o nūquid tales pnt repetere pe nias datam ob causam cā nō secuta videtur qđ sic vt.C.de ꝛduct.ob causam & ff.c.ti.per totū Mā penes ipsos dcæptores non debēt prauie remanere postq̄ mendaciter & dolose simplices dcæpint. Et credo hoc verū si esset talis prauia sic extorta remanens penes ip sos q̄stores Si aūt ꝙuersa est in vtilitatem ecclesie vel alicuius pij opis vel exinde eccle sia sit facta locupletior l' ñ appet magis esse dubitandū nō dicit lex id qđ falsa opione pie tatis causa datū est repeti nō ꝓt vt in l. cum hijs ¶.si mulier ff.de ꝛduct.indebiti Et hoc verū est vbi sublato errore nichilominus re manet pietas vt ibi notat bartholus. Idē

Sacramētū pēne nau fragātū remediū sin gulare pro quorūdaz insipiencīū sacerdotū debito fructu caret Et qui cre si dūt a fluctibz euadere pernicio us in dāpnacōis pelagus demer gūtur dū de fcō absoluūt pluri mos quos de iure absoluere ne queūt viuificātes ait prepheta. propter pusillū ordei aut frag men panis alias q̄ nō viuūt vt pote absoluētes de facto excōica tos a iure & p̄cipue ab Oromeñi cōsilio propter lesionē aut per turbacionē ecclesiastice libertatis & propter cōsilia scelera in eodez consilio cōsimili pena dāpnata. seu absoluētes de facto excōica tos decimas vel alia iura eccle siastica detinētes Quibz absistē tes vt seductoribz animarum & puluillos consuentes sub cubitis reproborū Omnibz Cantuarien. prouincie confessoribz sūb nobis & nostris coepis constitutis di strictius inhibemus ne deretro manus audeant extendere ad se ducendos homines per absoluci onis signaculū quod nouimus sine debita satisfcōe & spāli com missione archiepi vel epi nō tene re dū sint in suis sceleribz pertī naces estimantes nichilominus huiusmodi nō tā confessores q̄ foueārū diaboli confessores pec care etiā grauissime cū cōmitan tur saltē tacite eisdē sceleribz cō sentire & scelerosos in sua perfidia confortare Vnde caueant ipi ne in eodē cū eisdē excōicacōnis la queo inuoluantur Cum insuper nos dudum pluralitatem ben efi ciorum sacrilege vsurpatam co hibere volentes inhibuerimus sub pena excommunicacionis. ne de facto ad tales quis in suis furtis & sacrilegijs contuma ces manus extenderet absoluē dos. ¶ Quidam tamen sacer dotes baal pocius q̄ domini sal uatoris contrarium facere pre sumpserunt occidentes animas cristi sanguine redemptas euer tentes ecclesiasticam disciplinaz Astos igitur quasi vulpes de molientes o vineas dominini ve raciter reputantes sub pristina districtōe p̄cipimus iterato qua tenus a talibz absoluēdis deretro abstineant & eos ad renunciam

V

dum beneficijs obtentis illicite vel retentis sollicite inducant

Sacramentũ Hec est ostitutio Joh. precham. sicut ℓ preces Et hz ꝗtuor. dicta. in primo ponit abusuz circa sacrm̃. in ij. ibi Quibz ponit remediũ. in iij. ibi. Cũ inclusper ponit aliũ abusum circa eandẽ materiaz in iiij. ibi Ecce igitur ponit ꝗndã omissionẽ circa ipsos abusores Naufragãtiũ de hoc naufragio dixi ē. e. ti. c. Cũ sacrm̃. d. nauigacõis ℓ prẽcẽti Iulianencia. i. statuit statem Sacerdotũ qui deputati sunt ad audiendas ofessiones Debita caret fructu sz võe q̃ sequit ibi dũ de facto ℓc. Tria naqz requirit vt pña sit fructifera viz Integrũ otritio. in ore ofessio ℓ in ope satisfcõ. de pe. di. i. p secta. Ex satisfcõe em̃ colligunt digni fructus pñe Que quidẽ satisfcõ in penitencia sacramentali rezpit aliũ iudicem q̃ sit ipse delinquens. Dñ in sacramento pñie otritio est q̃si dictato ad opendũ cõtã iudicẽ Et hanc sequit rei apud iudicem spontanea ofessio. Deinde sequit emende p iudicem ipsius Soluto ℓ istud iudiciũ differt a iudicio fori otrito si qz in foro otrito ofessus cõdẽpnat Sed in foro pñe absoluit ofessus. Fructus igit sine vtilitas pñe est absolucõ a peccatis q̃ quis nõ ofequit ab eo qui nõ est suus iudex nec hz ptãtem cũ ligandi l̃ soluendi ij. q. i. in pmis vi. q. iij. scitote aũ similibz. Et sicut forus otrito suus nõ exercẽt i nõ subiectũ. ita nec iurisdcõ fori pñalis exercẽt. de iudic. c. at si clerici ℓ ex. e. ti. ois ℓ ar. c. Si epus e. ti. li. vi. Sed otra istud oppomit. nã p otritionẽ delet ℓ mũdat peccatũ ꝑ ea q̃ notat post. in summa e. ti. ℣. q̃lis dz esse otritio. dñs Illud aũt. Dñ aũ talis a deo mũdat qui opus imperfectũ nõ nouit ex de bap. maiores ℣. Sed ad hoc videt q̃ absolutio sacerdotis nichil operat. Sed dic q̃ licet solus deꝰ peccata dimittat tñ sacerdos officiũ suũ exhibet penitencialiter mittendo Et vt dicit Inno. e. ti. c. ois d. sed nñq̃ absoluet peccator a deo qui se ligauit petõ nisi absoluat a ꝓsbitero Iux illud Quodcũqz ligaueris sup terrã ℓc. Unde Ambro. Verbũ dei dimittit petã sacerdos aũt est iudex de pe. di. i. d. dei Circa q̃ materiam vide notata p post. in summa e. ti. ℣. pall. dõ d. Illud aũt ℓ ti. de remiss ℣. i. Et ꝺt petrus in scriptis di. xviij. qd̃ sicut ad mũdationem peccati originalis in baptismo vz absolutio aque Item ad mũdationem actualis ait pe vz absolutio sacerdotalis qz istud sacramẽtũ hz p materia actũ hois. Unde ℓ Thomas dicit q̃ si ante absolutionem sacerdotalez aliqs nõ fuit perfecte dispositus ad grãm suscipiendam in ipsa ofessione ℓ absolutõe sacramentali grãm ofequeret si obicem nõ poneret; Et

ide dicit Petrus qui addit q̃ sufficienter & tuto dat illi augmentũ gracie. Et illi sz sacerdotes Credũtur sz ex pte ofitentiũ. A fructibz. i. a voragine pctorũ Eruere. i. erupe vel extrahere. Dũ de facto exemplificat pdicta Nequiunt qz nõ hñt in eis iurisdcõem nec sunt sacerdotes ppter ipsorũ ofitentiũ. Sũt em̃ ppter sacerdotes plures sz sacerdos ali aut pochialis ẽ cõmissa vtputa rector vel vicarius. item pochialis sacerdos. item papa. item epus. item eius pñarius. item vicarius generalis epi & post. ℓ Jo. an. e. ti. c. omnis ℓ ibi p henricũ de bowyco di. ij. Viuificantes ꝺ̃ ℓ dic viuificantes. i. viuificare silentes Prophetã ezech. xiij. c. Pugillũ ordei. i. modicũ lucrũ rerũ terrenarũ que ppter aspitatez assimilant cedro Multi namqz sunt qui pro lucro tpali quoscũqz indifferenter absoluũt de facto aũ tñ de iure hoc facere nõ pñt vt hic dicit. Fragmen panis. i. modicũ victꝰ subsidiũ vtputa p aliquo exẽmio eis missio vt aliqui faciũt. Nã viuũt sz p grãm sz sunt mortui p culpam Licit em̃ greg. non morientem mortificat qui iustũ damnat Et nõ viuificare nititr qui reũ a supplicio soluere tenat. vt pote declarat id qd̃ pius dixit sub sensu mistico. De fcõ aũ tñ de iure ñ pt Excõicatos ℓ p ons mortuos spũaliter Nã excõicatio est mors aie xi. q. iij. nemo eporũ. A iure vel suple constõe que hz vim iuris. Oxonien̄ concilij celebrato sub Stephano Cantuarien. archiepiscopo. de quo habetur infra ti. prox. c. auctoritate. Ecclesiastice libertatis. Quod tales sunt excõicati ipso facto patet infra. ti. proxi. c. auctoritate ℣. i. Conclusi pena scilicet excõicationis ipso facto. Nubes nubilentes Secunda pars Pulnillus ꝺ̃ Jest paruos pulmos siue parua cerealia siue pulmaria per que significantur blandimenta adulatorum vt infra patebit. Consuentibus id est apponentibus Cõsuere enim pulvillos dicuntur illi qui malis ℓ peruersis hominibus in sua malicia adulantur vt dicam infra glosa proxima.

Sub cubitis vt scilicet mollius quiescant ℓ significant complacentiam xlvi. di. Sunt non nulli vbi sic sumitur de Greg. in in moralibus xviij. parte iij. c. iij. Ad hoc quippe sub cubito pulvillos vel cervical sub capite iacentis ponitur vt molliter quiescat Quisquis igitur male agentibus adulatrix pulvillum vel cervical sub capite subito iacentis ponit vt qui corripi ex culpa debuerat in ea laudibus fultus molliter quiescat.

Omnibus ꝺ̃ Confessoribz id est deputatis ad confessiones audiendas Manum Scilicet absolutorias siue reconciliationis. Est enim impositio multiplex.

vide licet consecratoria xxiij.di.episcopus. Item confirmatoria de cons. di.v.c.ij. iij & iiij. Item ordinatoria xcvi.di.q.oleo Item unctoria quaq; corpis tacta illud sup eg̃os manus ponant Et q̃q; aie l.di.penitentes Item est manus unctoria utriusq; xxiij.di exce tista Est em̃ manus impositio rc̃o alia toria Et hec impmit hereticos reuersos.i.q. .i.arrianonos de cons.di.iij.q̃m Item excõi catis xi.q.iij.cã aliquis Item penitentibus l.di.in capite Est etiã manus iposicio dicto ria xxiiij.q.iij.q. Sed qui gen. xlviij.c. Et de hoc habet xi.di.ecclesiarũ & xlix.di. Q̃m. Et hec nota.i.q.i.c.manus & p Jo. & Ar chid. Hmõdi sic excõicatos. Absolucõnis signaculũ in q̃ etiã vbi fieri pt & dz nõ requirit vt sacerdos absoluendo manũ ipo nat ꝑm Thomã.in vlti.pte summe q.lxxxiiij arti.iiij.qt sacramentum pene nõ ordinat ad consequendã aliq̃ extellentiã gre sed ad remissionẽ pcatorũ. Dicit igit q magis in hoc sacrãto signatio crucis q̃ iposicio manꝰ In signũ q̃ p sanguem xp̃i crucifixi remittit peccata Et hoc est forsan qd hic dr absolucõis signaculũ quod sic signaculũ absolucõis & supponit ipa absolucõe Satisfcõe debita hoc debitũ considerari dz ꝑm qlitatẽ cẽ ipsius excõicacõis vt sic attendat confessor an sufficẽ prẽdere debeat absolucõem vel sufficiat eam consequi Et qd prẽdere debeat videt exp̃ssũ ex̃ de inst.c.ex frequntibz in fi. Cui otor.nota ta in sili de cõsuetud.posse. & fruc.c.i.d.amo p vol.in clem. Et ibi textus Circa hanc materiã vide q̃ dixi d.de imu.eccl.c.seculi princi pes q̃.sed ottingit vbi.nec pnt. Spãli cum missione & sic generalis q̃ omissio ad hoc nõ sufficit vt sic talis confessor abluat in casibz epõ reseruatis vt di xi d.e.ti.c.sacerdos vbi.vel epi in fi. Archiepi quia a sma lata p ostõ nes pmdales pt subditos suorũ suffraganeorũ absoluere ꝑm ea q̃ legit d.de imu.eccl. c. Accidit nouitate puersaq̃.uos igit d. spãliter reseruamus Et nota xvij.di.c.i.p archid. Vel epi qui etiã absoluere pt excõicatos a canone vel ostõne insq̃supiori sit absolucio reseruata vt legit & notat de sma exc̃.c.nup de pbẽ.gue p Jo.an. & modernioresnũ tenere sic otra hoc oppoit nã vbi oditor canonis l supiori nõ reseruat absolucio incidentis i penã canonis licet proprio autoritate delinq̃ntis talem absoluere ar.c.nup de sma exc̃. & de prebẽn.c.gue in fi. Et nota exp̃sse p Jo. dcõ c. nup Et otor.ibi.d.absolucio & post.de sententia exc̃.q̃.viij.in summa sua Ecce p declaracõe huius materie est sciendũ p q̃q; alios incidit in canonẽ late sme minoris excõicacõis In q̃ casu proprius sacerdos pt tale s absoluere si absolucio nõ sit reseruata superiori Et sic stat c.nup pall. Vbi tñ aliquis incidit in canonẽ late sententie maioris excõica

tionis tñc absolucio talis nõ potest inferiori ꝑ epõ vt dcõ c.nup Et hoc clare notat p Joan.de pe. & remiss.c.si epus d.resuant Cũ q etiã otor.dmaus de sancto geminiano qui dicit q illa glo.sacit p dcõ Frederici de Senis osilio suo xiij. Anno.tñ & host.lotis pall.dicit qd nõ solũ in minori sed etiã maiori excõicacõe a canone lata absolui pt a sacerdote proprio si absolucõ nõ sit alteri reseruata. & huic sme otor.glo.vol.sup Nay.ti. de sma exc̃ q̃. xxiij.d. reseruauerit Michi tñ videt q opinio Jo.an.sit uerior Cuius dictũ confirmatur expressum p dictũ c.nup q̃. in secundo vbi pz qd excõicans aliq̃ excõicato in crimine vel sibi prestens osilium auxilium vel fauorem involuitur sme maioris excõicationis nec potest ab alio q̃ a conditore canonis vel eius supiore absolui Deus tñ est in eo qui osculo l oratione vel omendo tali excõicat Nam talis cũ sit excõicatus minori excõicacõe pt absolui a proprio autorato vt ibi dicit. Et in ista sententia post plura allegata huic inde resident Joh. in vol.in dicto c.nuper & p ista pte sacit c.i. de puil.in clemen.vbi pz quod uullus religiosus pt absoluere excõicatũ a canone. pmmo nec a ostõne pmdali vel synodali. & si secerit sic absoluens est ipso facto excõicatus Unde dicit ibi gesp.d.pmdalia quod etiã religiosi admissi siue licenciati ad audiendũ cõfessiones cum maiorem potestatem non habeant in absoluendo q̃ habeant sacerdotes parochiales non possunt tales absoluere cum nec ꝑsbiteri parochiales sed tales absoluent ordinarij vt nota spe.ti.de legato q̃.subest dub.potest esse. & otor.Mathẽus & Petrus de ancho.in eadem. Dum sint scilicet tales excõmunicati Pertinaces ex hac littera videt quod si non fuerint pnaces in suis delictis tunc pnt miseriores epõ tales absoluere a sẽtencia canonis ar.sumpto a contrario sensu Sed dic contra vt patet supra d.non tenere nec habet hic locum argumentum a contrario sensu ꝑm ea que notantur supra de cohabitatione clericorum & mulierum c.i.d.publice. Existimantes Nos scilicet Jo Archiepiscopus Hmõdi Scilicet absoluentes hmõdi excõmunicatos a canone vel constitucione pmdali.

Fauearum diabli in quas proiciunt tales quos absoluunt dum non habent ad hoc potestatem. Cum conuincantur Hic ponitur ratio eius quod predixit. Et dic dum conuincantur presumptiue vt sequitur. De talibus namq dicit psod. Qui consentit peccantibus & defendit alium delinquentem maledictus erit apud deum & homines xi.q.iij. Qui consentit. Et alibi qui aliorum errorem defendit Multo amplius est dãpnabilior illis qui errant qr nõ solũ ille errat sed etiã alios offendicula erroris ꝓpat

V

ꝙ ꝺfirmat Et itez̃ qui aliũ aũ ꝑt ab errore nõ reuocat ſciẽm errare demõſtrat eꝫ de hys vtijs c.ij.aũ ꝛcor.ibi in glo. Cũlentire vt dixi ꝺ.glo.pxi. vnde ꝺ. Caneãt Dez absoluentes ī eodẽ ſumt ꝙ eſt ī laqueo Cũ talibz excõicatis Laquen ſume ꝙ ī ꝺ.eodem Hoc eſt maioris excõicacõis ſñia aũ eis ꝓtãpare videant in crimine qui ſunt maioris excõicacõis ſñia irritiũ eꝫ ꝺ ſen.exĩ nup.ℊ. ſtõo Cũ inſurgy iij.ps Dudum Iſtud ꝙ hic ꝺr nõ reperi in aliq̃ ꝺſtonũ Jo precha nõ enim ꝓtinet in cõſtõe ſua edita apud Padyng. q̃ incipit Audiſtis frẽs ẽ. nec in ſeq̃nti q̃ incipit bñficia ꝺo nec in ꝺſtõ ne ſua edita apud Lambhith. q̃ incipit ab exordio naſcentis eccleſie ꝙ ꝑſertim in illo c. Conſtitutionũ ſuarũ editarũ apud lãbhith. q̃ incipit lõge plixior Põt tñ eſſe ꝙ inhibita onẽ de q̃ hic loquit ſecerit p aliqs lras ſuas de quibz nõ caneat in ꝺſtõibz ꝑdictis l forſan ꝓlxendit ſub eo qꝺ hẽs ẽ de ꝓbẽ. c. audiſtis ī fi. vbi pz qꝺ optinens plura bñficia curata l alias incõpatibilia abſq; diſpenſacõe ſufficiẽ ti eſt ipſo facto excõicatus Dñ tales nõ ꝑnt abſolui a dcã ſña niſi p ẽm l eius ſupiorez vt ibi pz Sacrilega eo qꝺ res eccleſie occupet iniuſte ꝙ ꝺtra canonicas ſanctões ſm ea q̃ notat archi. de pr. felicis glo. ij. li. vi. Inhibuerim? vt dixi ꝺ.e. ꝺ.dudũ Tales ſtz optinentes pluralitatẽ bñficorũ in cõpatibiliũ ſiue diſpenſacõe Furti ꝛcor. ad hoc de elect. dudũ ij. Cuidã ꝺ. baal ſtz cultuſde ꝙ doli de q̃ ſit mencio Judicũ vi. ℊ iiij. Regũ x. Occidẽtes aĩas ꝙ hmodi abſolucões illicitas Ictos igitur iiij. pars. vulpes p q̃s itelligũt ſubdoli adulatores l callidi ſilatres qui quaſi vulpes in foueis ꝓcorũ latitant ℊ rõ nũq̃ trãunte in rediit ſz viã veritatis deſerũt ℊ falſis ſilacionibus aneg. i. aias hoim in eis ꝛſidentes occidũt vineã dñi. i. eccleſiã l fideles in eccleſia. ℊ ſumit hoc ex ſcriptura Cant. ij. Priſtina diſtrictõe. i. ſub pena excõicacõis. Talibus ſtz obtinentibz plura bñficia incõpatibilia. Obtẽtis etiã p inſtõnẽ canonicã Et potes referre hoc ꝙ dicit obtentis ad bñficia nõ ꝓmo ſed vltimo adquiſita Qꝺ aũt ī ꝺicit retentis potes referre ad bñficia ꝓmo habita q̃ videbant retinere aũ vltimis Quo q̃ materia vide ꝙ ſtrix ſi ſupra de ꝓben. c. Audiſtis q̃ſi p totũ Onũ tñ q̃uo vltra ea q̃ dixi in dõ c. audiſtis habẽs bñficiũ curatum recipit ſm nõ curatũ qꝺ tñ requirit reſidenciam Dtrũ poſt pacificam poſſeſſionem habitã illius ſcãꝺi vacat ipſo iure ꝓmũ l hz operationẽ inf c. referente extra de ꝓben. videt qꝺ ꝓmũ bñficiũ vacat ipſo iure p tacitam renũcionẽ q̃ reſultat ex acceptõne ſcãꝺi bñficij incõpatibilis aũ ꝓmo ar. ad hoc ff. de diuorc l. ſi. ꝺ. op. li. Si aũ patronus ℊ in cleũ. gñ

de ſcriptis Et hoc videtur tenere de cle. ñ reſi. ex tue. Sed ꝺtrariũ videt verius qꝫ c. de multa loquit ſpãliter de bñficijs curatis vñ in alijs ſtant iura antiq̃ ar. ff. de ſo. matri. l. ſi vero. ℎ. de vivo. Et qꝫ illa ꝺſtõ eſt penalis nõ eſt extendenda de elect. ſtatutũ li. vi. Jura igit antiq̃ que ꝺabant opõem in aſibus dicta ꝺſtõne de multa non õpreꝛenꝺ vera ꝛneant incorrecta vt l. precipimus in fi C. de appell. Et in hanc opinionem quod non incurratur vacacio ipſo iure inclinat Inno. in c. ſi. de clericis non reſiꝺ. Et quod dicit ī dicto c. ex tue intelligatur de bñficijs curatis vt ibi nota Et ita conſuluit Oldardus cõſilio CCxx. Et nota per Petrũ de ancho. dicto c. de multa ꝺ. Sed hic incidenter Illicite quia ſine diſpenſacione ſedis apoſtolice Retentis cum alijs ſecundo obtẽtis Inducant ſcilicet confeſſores. Alia quin ꝺ. Dinine maledictionis Pena ſpũalis eſt que ſolum concernit Et alias nota Archiꝺ. de cenſ. Romana ꝺ. maledictionem libro ſexto. Et inducit penam eternam que debetur pro peccato mortali xxiiij. q. iij. c. Deus.

Idem.

Preterea cum iuxta ſacros canones pecca ta grauiora vt homi ſtus ℊ ſimilia que qua ſi vulgatiſſima ſuo ſcandalo to tam cõmouent ciuitatem ſunt ſolempni penitencia caſtigandi. Quorũdam tamen negligencia id agente huiuſmodi pentencia videtur quaſi in obliuionem tradita ℊ creuiſſe ℊ per cõſequẽs audacia huiuſmodi facinora horrenda ℊ flagicia perpetranda Quo circa precipimus vt huiuſmodi penitencia ſolempnis de cetero imponatur ſecundum canonicas ſanctiones Abſolucionem etiam ab homicidio voluntario tam publico quam occulto ſolis epiſcopis reſeruamus extra neceſſitatis articulum per quod minoris intendimus reſtringere audienciam ℊ non maioris in aliquo derogare.

Pretera Hec est ostō eiusdē. uius ę pdens Et hz tria dcā. In pmo vexat q̄ndam negligen tiā circa solempnē pmam imūgēs dam In ij.ibi **Una circa** ponit pceptum. In iij.ibi. **Absoluciōnē** vsuat epūs absolucionē ab hoīdio voluntario **Hactenus** ca **nonica** l.di.penitentes ę c.in capite **Sed** melius q̄ ad ppositū xxvi.q.vi.c.vlt. **similia** vtputa hoīcidiū l.di.placuit Item sacrilegiū ę hmodi enormia de ose.di.iij.de penitentis bus ę alia q̄ nota ē.in e.c. In ofessione in textu. **Sūt** aūt ę de hijs crimimbz maiori bus vide q̄ dixi ē.de purgā.a. Item licet d. formacōe in si.ę glo.seq̄ntib⁹ ę ibi nota in d.maiori **Vulgatissima** .i. manifeste no toria siue publica **Nā** p pcto gui etiā occul to tal pna de q̄ hic loquit nō est imponenda vt notat Jo.xxvi.q.vi.c.si.in glo. Et hoc ve rū in multo Volenti tn pt mūgi etiā p pec cato occulto Et sine oi pcto pt qs sic penite re si velit ę hoc pretexit ar.ad hoc de ose.di.iij c.de penitentibz sm hug.dō c.vlti.qui vt qd talis pna nō est de facili imponēda nouembz nec decretalitis **Ciuitatē** suple l aliū locū vt notat archi.xxvi.q.vi.c.vlti. **Solēpnit pna** tres nāqz sunt spēs pne scz solepnis publica ę puata Solēpnis est q̄ sit in capi te xl.aū solempnitate q̄ habet l.di.in capite. Dicit etiā solēpnis pna licet nō ita ppe qn aliquis multus detrudit in monasteriū ad pnam pagendā l.di. Si ille. Pna publica qn vr illa q̄ ē dict solempnis hac cōe qz pu blice sit in facie ecclesie siue solempnitate. de qua dicit l. di.in capite scz aū mūgit pegri nacio p mūdū aū baculo ę pera bndictis Et hanc pt imponere quilibet sacerdos suo pochi ano sm Hay.Dn multo fortius pt hoc face re pnarius epūs generalis sm glo.vōl.super Hay.nisi osuetudo sit oppositū Et talis pna nō dz imponi clerico nisi deposito nec dz impo ni nisi p crimine enormi ę manifesto de pe.di vi.sacerdos vbi talis pna iponit sacerdoti re uelanti osessionē sibi factā Et huic dco vide post.ex e.ti.in summa q.vtrū pna in si. Dis cit tn Thomas in scriptis q̄ tal pna publi ca etiā clerico pt imponi qn crimen est publi cū Et in hoc vide.b.in dcō e.q̄stū in glos. tūc em in pncipio Et vide.ibi antho.de bus trio qui dicit q pna dz publica duplr Uno mō dicit publica illa q̄ est solēpnis Et talez pnam nō agit clericus l.di.confirmandū. Alio mō dz publica inq̄ntū sit publice ę tas lem pnam pt agere clericus xxxiij.di.pslo ter Et sm hanc distinctōem intelligi dz qđ legit lxxxij.di.pbiter vbi de hoc Dicuista est q̄ cotidie sit qn qs petā sua singulariter suo sacerdoti ofitet sm ea q̄ legūt ę notant ex e. c.oīs utriusq; sexus **Quarūdā** tū dī. **Agēte** .i. causante **Dnō** dī pna scz solā mis **Una circa** ij.pos **pcipim⁹** precat igi tur ostruū faciens qđ dic vt dixi ē.de cōst. c.qz mōtinente d. pcipimus **ipugnatur**. suple ab epūs tm vel si fiat ab alijs fieri debet de eorū mandato Nā nō dz imponi nisi p celi tis guioribz quorū absolucio vsuat epūs. vt clare nota. henriā tohib⁹ ex e. ti. quesitū statim post pncipiū Et nota.vol.sup Hay. e.ti ḥ vi.qui dicit q fratribz quibz est gene raliter omissa potestas audiendi ofessiones nō pnt hmodi ofessiones solēpnes impone re sine spāli mandato epi nisi in illis locis i quibz est osuetudo q hmodi pnarij generas les ab epo deputati imūgant hanc pnam pa rentibz p quorū inuitiā manifestā eorū ꝓxi li pcerūt Et tūc dz talibz imūgere in capite teiunij vt vsuentur se cōtā epo vt p eū adhis beat debita solempnitas Et pmissis nota.ar chid.xxvi.q.vi.c.vlti. Sed hic q̄o nūquid sacerdos inferior epo possit de mandato epi p sentis l eo absente pagere pnam Solemps nitatem hmodi pne ę etiā ipsorū penitentiū reconciliationem admittere hug.l.di.penitens tes ę c.sequenti dicit qđ sic Cuius dcō nota vol.sup Hay.loco pall. Cū vt dicit dcā glo. vol.sup Hay.put eū allegat Jo. in summa ose.e.ti.q.viij.vol.duranti in repertorio suo aureo e.ti.sub Rubiella sup quibz sit peni tens ad epm remittendus Videt sentire qđ nō pt omit ti simplici sacerdoti vt pagat so lempnitatem pme deiectōis ę finalis intro ductōis siue reconciliationis qz dixit q hoc est ordinis nō iurisdictōis xxvi.q.vi.c.vlti. Et nota expsse de ose.di.iij.c.de penitentibus q archi.Et idē notat archi.dcō c.vlti.aū dicit. q simplex sacerdos nō pt solempniter tales reconciliare sed puata sic Ecce p nouissima has rū opinionū est aduertendū q in hac pna so lempni est osiderare duplicem eiectōem de ec clesia ę duplicem reconciliationē Est em una eiectio pncipalis que sit abinicio qn scz pri mo penitens ingreditur pnam hmodi Alia scz est eiectio q renouat q̄libet anno q̄ durabit talis penitentia Cōsimiliter q̄qz est duplex reconciliatio Una scz finalis ę vltimata que scz sit in fine illius penitentie Alia q̄ fit sin gulis annis durante termino ipsius penite tie Principalem itaqz eiectionē ę vltimā re cōciliationē q̄ fieri debet alī solempnitate ne mo facere pt insi epūs Et sic stat c.in ca pite l.di.aū ibi notatis Et nota.notata archi. in locis pall. Eiectionē tn ę reconciliationē intermedias facere pt sacerdos infector De mandato epi Et sic pt intelligi opinionem illā esse vera Nā verū est q̄ q̄libet anno dns tante tali penitentia in die cene reconciliandi sunt huiusmodi penitentes ę stabūt in eccles sis vsq; ad octauas paschē a q̄ tpe iterū per totū annū manebūt ex ecclesia vsq; ad die cē as Dñi hanc eiectionē ę reconciliationē amis

V

intermedijs vbi pnitẽcia durat p biennij
vel trienijm̃ l ampl⁹ expedire p̃t ppri⁹ ar
batus Sed pncipalem eiectionẽ ꝫ finalẽ re
cõliationem expediet solus epus Et sic stat
glo.q̃ ponit in decõ c.in capite l.di. Et quod
nota p Jo.in summa ofes.e.ti.q.viij.in fi.si
tñ vno solo anno pnia sit duratura tũc tam
eiectio q̃ recõciliatio expediri debẽt solempni
ter p epm vt legit ꝫ notat decõ c.in capite ꝫ
decõ c.de pnitentibꝫ Canonicas sanctiones sꝫ xpter publica ꝫ notoria crimina
ex quibꝫ tota cmouet ꝫ turbat ciuitas l ali
us locus xxvi.q.vi.c.vlti. Et qõ nõ imponi
tur clerico nisi deposito l.di.ofirmandũ Dos
lempniter namq; penitentes si clerici nõ sint
nõ debẽt promoueri ad ordines. Et si clerici
sunt nõ debẽt in ordine suscepto mimstrare.
vt decõ c.ofirmandũ Et sm hug. vir tm tal
pnia imponit dz coma deponere xxx.di.quicũ
q; Et nota qõ si is aũ miũgit nolit eaz sub
ire opelli p̃t p censuras ecclesiasticas p hug.
Et hoc vtũ qñ crimen ẽ enorme ꝫ generãs
gue scandalũ in loco Nec ob.si dicas q; p ta
lem pniam revelat crimen l ofessio qz liceat
suspicio oriat q; tal gue crimen omisit aũ aul
pa p xrto nõ sit ex pna qz qñ quis facit pe
nitenciã p alio ꝫ etiã absq; pcõ p̃t qs subi
re hanc pniam si velit vt dixi ē.e.c.d.vulgatissima Sed nũquid hmodi solempnes pnie
possit iterari Ray.dt q; nõ licet alias publi
ca pna tociens reiterari debeat qciens homo
publice peccat de pr.di.iij.versiũ Dicit tamẽ
vil.sup Ray.q; vbi ofuetudo est necessaria p̃t
reiterari Cui acor.petrus in scriptis Et q̃
re de iure cõi talis pnia nõ reiterat tres sunt
cões Una est ne ex iteracõe vilescat Secunda est xpter significõem qz figurat expulsionẽ hois de xpadyso q̃ tm̃ sel facta est. Tercia
võ est qz hec solempnisatio est q̃si qdam xpfessio xpetuo pniam oseruandi ꝫ iõ iteratio solempnitatis obsistit Si tñ postmodũ precaverit nõ claudit eius locus pnie sed pnia solempnis nõ est iterũ miũgenda hec Thomas in scriptis Absolutionẽ iij.ps Solis epis sume q; est j reservamus Et nota qõ
per has ostones solis epis reseruat absolutio delinquentiũ in multis casibꝫ primo vt
legit in c.exteriores habitus ē.de vi.ꝫ ho.cle.
Secũdo vt in casibꝫ notatis in c.qz quidam
ē.de crimis Tercio in casibꝫ enumeratis i
c.Errores dãpnabilis e.ti.Quarto in casu
c.Quemia xpter.q. sed quoniã e.ti. Quinto
in casibus enumeratis in c.accidit novitate
cuersa ē.de immu.ecc. Sexto in c.tantũ ē ō pe
nis Septimo in casu huius c. Octauo ē.e.
c.in ofessione q. Sũt aũt ꝫ ibi dixi in glo.su
p v.homicidia Nono in casibꝫ qui habẽt j .ti.
xxi.c. Supno dei munere Necessitatis
est mortis Per quam. Dest xr quam
conservationem Minarum Dest inferio

rum confessorum. Maiorum sꝫ eporum
quorũcũq;. Idem

Licet a sanctis patribus iã pridẽ fuerit ordinatũ quod in quolibet decanatu sit vnus
rector vel vicarius lrãture sufficienter instructus ꝫ illustratus
grã fameq; laudabilis assignatus ad cõfessiones rectorũ vicariorũ ꝫ aliorũ sacerdotũ ac ministrorũ audiendas miũgendas
q; pnias vt sit mare fusile in tẽpli intwoitu iuxta tẽpli tipici sacramenta Hoc tñ nõ fuit hactenus cleri moribꝫ vsitatum nõ sine multis dei iuriis ꝫ sacrãm
torũ mimstracõibꝫ ꝫ missarũ celebracionibꝫ q̃ execracões pocius dicerentur Ordinacionẽ autẽ
pdcã a dissuetudine revocantes p
tipimus vt ipsa inuiolabiliter
de cetero observetur Ex hoc tñ
minime inhibere intendimus.
quin possint p̃tacti si voluerint
ad alios cões pnarios dũ tam
id constat pro sacramento penitencie convolare

Licet a scrtis hec est ostõ eius
dẽ anis ꝫ pdecis ꝫ hz q̃tuor ptes In pma tractat ordinacõez p
cedentem In ij.ibi. Hoc tñ tra
tat dicte ordinacõis dissuetudinẽ In iij.ibi.
Ordinacionẽ papit vt ordinatio prima
obfuet In iiij.ibi. Ex hoc ponit clausulam
sue intencionis declaratoriã Patribꝫ Diz
Stephano archiepo in palio orome supra
e.c.l. Item othone aplice sedis legato in cõ
stõne sua provinciali c.qõ in qdam Item wal
tero archiepo ē.e.c.Cũ spe. Scias tñ q; in
tr ostões pdictas est dare drãm Mã ē.e
.i.ordinat vt sint certi ofessores prudentes
ꝫ discreti p singulos archidiaconatus ꝫ ad
audiendum ofessiones decanorũ curaliũ psbiterorũ ꝫ xpouatũ in ostõe Othonis q; in
qdam statuit vt p singulos decanatus deputent prudentes viri ofessores quibꝫ psone et
minores clerici ofiteant qui erubescũt ofiteri decanis in c.cũ sepe ē.e.statuit q; in singul
decanatibꝫ ordinentur pdonei ofessores ad audiendũ ofessiones eorũ quibꝫ videl qõ nulli
subsint in foro pnie hic aũt statuit vt appel

in textu Vñ textus ostõnũ ꝓcedẽtiũ loqũtur nõ singulariter de vno sed de pluribꝫ exceptꝰ c. Cũ sepe ō.e.vbi loquit alternatiue de vno l duobꝫ Dic vt ibi.ḣ. ꝙ archidiaconatus d.vnus l duo. **Rector aut vicarij** Istud nõ tenet in aliq̃ ostõnũ ꝑdictarũ sed loquũt ostões ꝑdicte generaliter in ofessoribus prudẽtibus ⁊ discretis seu alijs ydoneis Est tñ verisile ꝙ auctor huius ostõis hic determinet q̃ sunt dicendi viri illi discreti prudẽtes siue ydonei vt sꝫ intelligat de rõtribꝫ siue vicarijs q̃ ꝑsunt iurisdicti in foro penitenciali Nõ dic vt dixi ō e.c. sacerdotes.ḣ. Item nullus d.de licencia Et huic dõ adde ꝙ dixi ō.e.c.cũ sepe.ḣ.ꝙ archidiaconatus d. ydonei. **Irãture sufficientes** in c.Cũ sepe supra e.d: irãre expectãtis dic vt ibi. **Il inſtratus grã** Circa hoc vide ꝙ dixi ō.e c.i.d.prudentes in fi. **Assignatus** ꝙ epm **Ficũrũ** qui epõ ostiteri tenent l ei quem ad hoc assignauerit ex de offi.archipſ.c.ij.⁊ iij. Et nota e.ti.ḣ.aũ archipſbiter ꝙ host. i summa qui hoc nõ solũ intelligit de archipſbitero sed etia rurali **vicariorũ** sed extra hoc oportet nã in ofessionibꝫ audiendis est dare de dimẽ ꝑm quem ꝑsone alijs subiciuntur Cardinales nãqꝫ de iure tenent ostiteri pape Et sic patriarche ⁊ ꝓmati Epũs archiepo Et sic defendendo vnusquisqꝫ inferiore suo ꝓlato supiori imediato ꝑm ea q̃ seriosius notat ho stien.e.ti.ḣ.quibꝫ ostendũ ꝙ longũ præsũ vñ videt ꝙ vicarius debeat confiteri rectori qui sibi ꝓficit imediate in eade ecclesia ar.ꝑmisso rũ Solucio vbi est talis rector puto ꝙ vicarius subsit in foro pñe maxime qñ rector hꝫ aũa aiarũ sicut ctingit in ecclesijs pochialibus nõ ꝓbẽdalibꝫ vbi nõ solũ vicarius sed rector habet aũa aiarũ Et ideõ puto in ecclesijs pochialibꝫ ꝓbẽdalibus in quibꝫ ꝓtenda rius hꝫ aũa nõ solũ in foro otencioso vt dicunt doct.de ꝓbẽ.c.sup eo li.vi. Sed etiam in foro aie saltem habitu Nã in talibꝫ ecclesijs aiarũ habita est penes canonicũ sed actus ⁊ exercicio penes vicariũ ꝑm Jo.de lig.in dõ c. sup Vñ nemirũ si ꝓbẽdarius qui q̃ ad pochianos hꝫ aũa habitu illam habeat actu ⁊ exercicio q̃ ad vicariũ Et huic dõ nota.notata Jo.an.ex de ꝓbẽ.c.expo fuisti sup glo.iij. qui videt innuere ⁊ ꝓbẽdarius qñqꝫ hꝫ aũa laxã vtputa ꝙ vicariũ l in certis casibꝫ Et sumitur de glo. Inno.ex de ꝓben.c.extirpande d. extirpande d.ꝓbendã Vbi vero in vna ecclesia nõ sunt rector ⁊ vicarius sed solus vicarius qui deseruit aũe tũc hꝫ locũ qđ hic dicit. **Aliarũ sacerdotũ** si intelligas de parochialibus sacerdotibꝫ qui sunt vicarij tpales Idẽ dic qđ dixi in glo.pcedenti ꝙ sꝫ in foro ostiẽ subesse debet ꝑochiali curato illius eccle sie si ue sit rector siue vicarius Alioquin si actor sit lõgo tpe absturus tales habebãt recursum ad epm vel ipsius deputatũ vt hic. Vi intelligas de alijs sacerdotibꝫ diuina in aliq̃ ecclesia celebrãtibꝫ subesse debent curato ecclesie in q̃ celebrãt saltem in foro pñali nisi in casibꝫ epo reſuatis Tales nãqꝫ quo ad hoc subsunt rectoribꝫ ecclasiarũ in quibꝫ ministrãt ꝑm qđ notant docto.ex de decimis c. nouũ gen. Et faciunt ad hoc notata ex e.ti. r.oĩs vtriusqꝫ de pochijs sup Rubrica pre Jo.an.in no.⁊ ꝙ retũ de ancho.e.ti. **Ministrarũ ecclesiq̃les** sunt diaconi sub diacõi ⁊ alij inferiores qui tũ sicut ⁊ sacerdotes de quibꝫ dixi ō.glo.pxi.subsunt curato ecclesie a q̃ recipiunt ecclesiastica sacramẽta. Nescio itaqꝫ quid sibi velint iste ostões que loquũt de ofessoribꝫ in singulis decanatibus deputandis maxime q̃ ad eos qui subsunt curatis ecclesiarũ a quibꝫ tenent ⁊ debẽt recipe ecclesiastica sacramenta misi habeãt intelligi de ofessoribꝫ deputatis in casibꝫ epo reſuatis in quibꝫ curati ꝓpij nõ ꝑnt eos absoluere Et istũ intellectũ videt innuere lra j e. c.in fi.ibi dũ dt ad alios cões pñarios ⁊c. ac si dicerent Aliqui sunt pñarij ab epo deputati ad audiendũ ofessiones eorũ de quibus hic dicit ne forsan in talibꝫ casibꝫ arcentur accedere ad epm l eius sumpmũ pñariũ qui forsan longe distat a loco quẽ inhabitãt tales de quibꝫ hic loquimur In cathedralibus vero ⁊ in quentualibꝫ ecclesijs p audiendis ofessionibꝫ ministrorũ earũdẽ sufficiens ter ordinatũ est ex de offi.ord.c. Inter actera in fi. Et qđ ea q̃ hic dicit intelligi debeãt de casibꝫ epo reſuatis Dicit sentire Joh.de athona in ostõe othonis Nõ in q̃dam d. constituant **ut sit** suple ꝙ ministracõem sacramentorũ sacramenti pñie **Mare fusile** Tangit hystoriã q̃ habet Reg.c.vij. vbi legit ꝙ salomon fecit fabricari mare fusile in tẽplo dñi cuius latitudo erat x.cubitorũ a labio vsqꝫ ad labiũ ⁊ erat rotũdũ in circuitu Altitudo eius erat quinqꝫ cubitorũ ⁊ restacula xxx. cubitorũ cingebat illud Et qđ istud mare dicitũ est vas quoddã eneũ qđ repletũ erat aq̃ in q̃ ingredientes templũ sordes abluebant Et fusile dictũ est eo qđ ope fusorio erat factũ Et istud mare bñ sigt sacramentũ pñie i q̃ abluũt sordes pctõrũ ⁊ x.cubitorũ in latitudine qt pctores ad x.ꝑceptorũ obſuancã reduxit in quibꝫ oia q̃ facere debemus l non facere dñs expſſit In denario me recẽ bñficiorũ assignauit Quinqꝫ cubitorũ altitudo eius qt quicquid in q̃nqꝫ sensibꝫ deliquimꝰ gra dei ꝑ ablucõem in sacramento pñie relaxatur Restacula xxx.cubitorũ cingit qt disciplina celestiũ ꝑceptorũ q̃ funiculus triplex ē ypter fidẽ spẽ ⁊ caritatem sacramentũ pñie pndiqꝫ miolabiliter custodit Vel qt xpus cũ xxx.esset annotũ sacramentũ pñie suo ieiunio cosecrauit ⁊ istud mare rotũdum erat

V

qz sacrm̄ pñiē oibz āđ id ofluentibz eāđē in stide coranā rpmittit. Tēpli.i. ecclesie q̄ est ogregacio ficeliū tuz illud templū dm̄ qđ estis vos.i. Coz.iij. Tēpli tiptci sz templi ihrusalē qđ templū erat tipus ę figura ecclesiē xpi Hoc tū.ij.ps. Deus intu trijs q̄ resurgūt in otinuacōe in ptō. Sacramētarū mīlīstracōibz sub aubi ministrāte exīte in mortali ptō q̄ hoc ḡuiter precat licet nichilominus verū sacramentuz ofīciat ę ministrat q̄ diu ab ecclesia tolleraē Ita q̄ in forma ecclesie ofīciant ę oferātur. Facit de whi.cle.ę mul.c.vlā.vbi de hoc Celebracōibz subaudi in ptō mortali. Que sz celebracōes missarū, execrationes.i. maledcōes l nō sacracōes ę hoc pōt mtelligere verū respaī sacerdotis celebrātis Seaus tū respaī ipius sacramenti.in missa nāqz ad id qđ est essenciale in ea. sz corpus xpi a q̄uīqz sacerdote bono l malo dicaē eq̄liter bona est qz opus opatū bonū est ę virtū osum xv.q.vlti.c.vlē. Mñ ðt decretalis qđ quantuniaīmqz pollutus non pt polluere diuina sacramenta de whi.cle.ę mul.c. vlā Sed otra hoc opponiē nā ðt canon Qui sancti nō sunt sancta tractare nō pñt lxxxi.di. maximianus Et alibi ðt canon polluimus panē.i. corpus xpi qñ indigne accedimus ad altare ę sordidi mūdū sanguinē bibim9.i.q. .i.sit populus ę c.multi in fi. Solucio sacrm̄enta in se ñ pñt pollui sed dicūt polluta respaī illorū qui polluti diuina tractando peccata ptō addūt.i.q.i.si fuerit lxxxiiij. di.ğ.vlti mo Mñ nota q̄ duo sunt genera sacerdotū. sz polluti ę nō polluti Nō polluti ðo duplicā honore honorant.hoc est dicere q̄ iporū sacramenta valent duplicā merito sz merito bone vite ipsorū ę ecclesie merito. Sacramēta vo polluti pſunt sed ipsi ipis nocent de ofc. di.ij. cotidie. Et hoc est qđ ðz in canone qđ vbi sacramentū mīstrat p pollutū vel indignū sacramentū manet impollutū sicut radij solis trāsiens p lutū fetidū qui nō fedat. et alibi dicit q̄ tales mīstri sunt sicut cerā ę falx accensa q̄ sibi detrimentū pſtant sed alijs lumen in tenebris admīstrāt xv.q.vlē. Ītz alibi dicit q̄ sacramenta ę bona doctrina p malū mīstrū sunt sicut lixiuia q̄ p cinerem humidū trāsiens lauat ę nō lauat. facit lxxxiij. di.ğ.vlti.ę notat dcō c.vnā v.polluere p Jo. an. in addiē. Ordinacionē igitur Tertia ps. Ista sz ordinacio, ex hoc iiij.ps. pīncipatti sz rectores viarij ę alij sacerdotes ę mīstri ecclesie, et alias sume q̄ est j pmi tenēciarios. ę sic ex ista lra tolligi pt qđ ę isti ofessores dicendi sunt pmarij dm̄ epi eos deputatis qđ pz ex hac dcōe alios auius natura est vt mcludat licet hoc nō sit semp verum xxvi.di.demqz in pncipio p Jo ff.de patrac l.nō solū.ğ.queri in glo.de Rescriptis ę.sed

des in glo.ę vij.q.i.nolūtanā vbi de hoc pcē. Cūes pīncipes qui solent deputari in cathedralibz ecclesijs ę quentualibus de offi. ordinarijs c. Inter cetera in fi. et dicūt cōes qz deputati sunt cōiter tam p laicis q̄ p clericis Et hij de quibz hic loquitur dicendi sunt pīncipes q̄ ad psonas clericorū q̄rū ptās extendi nō ðz ad laicos nisi hoc in feodo ptāte in spē l in genere ottineatur Cūlter. sz q̄ sint cōes pīncipes. Sed quō ostabit dic q̄ publicacionē lrārū epi quibus ptās est eis cōmissa vel qz publice sunt ad hoc assignati in synodo l alia cleri publica ogregacione Sed hic q̄ro nūquid vnus sacerdos possit absolvere viānū sacerdotem a mortali ptō sine licēcia supioris. Ex pmissis videt qđ nō Mā si posset inutilis foret hec cōstitucio q̄ vult vt eis p epm deputent certi ofessores Mñ vid.sup Ray.vt recitat eū Jo. in summa ofes.e.ti.q.xlij.dicit se credere q̄ nō possit sine licencia supioris generali vl spāli tacita vel expssa Tacita qz epus sciat talia cōiter a sacerdotibz fieri ę nō reclamat sz tacet ę sustinet Mā in hoc casu eo ipo pſumē dū est epm tacite appbare hmodi absolucōnes ę dare licētiā sacerdotibz semuicem absoluendi post.quoqz ex e.ti.ğ.quibz ofitendū ðđ.qui pſbiter potđ.videt innuere qđ nō pñt muicem se absolvere sine licencia supioris.ę q̄ hanc licentiā eis dare nō possit expedit vt ibi dicit Preterea certe psone sunt quib9 cōcedit vt possint sibi ofessores eligere sine licētia supioris viz epi ę supiores ę inferiores plati exempti igit alijs videt phibitū ex c. ne p dilacōe iunctis notatis p post.ę ß. de psumpc.c.nōne in fi. Mñ in dcō c.ne p dilacione dicit abbas illud c.optime facere cōtra rectores ecclesiarū ę alios inferiores qui sine licencia supioris mutuo se absoluūt Et q̄ inferiores clerici nō pñt sibi sine superioris licentia eligere ofessores notat ibi p ß.in glo.ij. Et est expsse determinatū e. ti. c. Si epus ğ.vlti.li.vi.vbi dicit q̄ nulla pt osuetudine introduci q̄ aliquis pter sui supioris licenciam ofessorē sibi eligere valeat qui eum possit soluere vel ligare vbi dicit Jo.an.q̄ bñ pt aliquis ofiteri auiāqz vult petendo salubre ofiliū etiā laico Sed nemo pt soluere vel ligare nisi ipse qui iurisdcōem hz in foro aie. Et dicit ibi archid.in fi.qđ vō pdicti c.est qz vnūsquisqz curatus tenet agnoscere vultum pecoris sui ę tenet de aia eius reddere rōem ę sibi mīstrare sacrm̄ eukaristie ę alia sacramenta in quorū collacōe vertit pcipuū. ę iō sacerdos qui est suus curatus tenetur sacre posse suū vt sciat ali det. Et p hac vōe facit c. Quis vtriusqz ex e.ti. Jo.de atona i cōstōe Othonis qđ in qdam v.ostituant intelligit illud qđ ðz in dcō c.epus in fi.loqī hac lra in maiozibz peccatis mortalibus ę que

ȝ.purgatorio. **Faciāt vilipēdi** dū eis ab utunt vl fictas vl fabricatas indulgencias ꝓdicant otra ea que habes c.ti.c. abusionibz in clemen. ¶ Sed q̄o nūquid aliquid dantes ꝓtextū indulgencie ꝓtenso q̄ in veritate ē ficta ⁊ fabricata eius falsitate detecta ꝙsequātur indulgenciā talem q̄lem estimabant ꝙseq̄ Ad hoc dicit q̄ cōis error id̄ opat qđ veritas vt l. barbarius ff. de officio ꝓtoris Et i multis artialis iuris opio p̄ferē veritati ꝯclusionibz ibi allegatis Item deus indicat nō ex opibz sed ex mitencōe ⁊ xxiij. q. v. q̄ piurare. Incōtrariū facit illud generale qđ veritas opinioni p̄ferē viij. di. veritate ⁊ c. cōsuetudo maxime in spūalibz in quibz veritas opinioni ꝓponit que est maioris potencie et virtutis xxxv. q. ix. Hijs ita Et nota (Ar chid. de voto c. i. li. vi. Et videt casus dcō c. abusionibz dū dicunt deæpcōe multiplici aia tū Mā si indulgencie ꝙseqrent nō essent decepti Facit ad hoc c. dudū ex̄ de elect ibi misserabiliter sunt deæpte Et hanc ptem tenet petrus de anchorano ex̄ e. ti. qđ aūt vbi efficaciter hoc pbat ⁊ respondet otrarijs. Sz hoc ꝓsupposito q̄o nūquid tales p̄nt repetere pecuniā datam ob causam cā nō secuta videtur qđ sic vt. C. de ꝯduct. ob causam ⁊ ff. c. ti. per totū Mā penes ipsos deæptores non debet pecunie remanere postq̄ mendaciter ⁊ dolose simplices deæpsit. Et credo hoc verū si esset talis pecunia sic extorta remanens penes ipsos q̄stores Si aūt ꝙuersa est in vtilitatem ecclesie vel alicuius pij opis vel exinde ecclesia sit facta locupletior l ñ appet magis esse dubitandū nō dicit lex id qđ falsa opione pietatis causa datū est repeti nō p̄t vt in l. cum hijs ⁊ si mulier ff. de ꝯduct. indebiti Et hoc verū est vbi sublato errore nichilominus remanet pietas vt ibi notat bartholus. Idē

SAcramētū p̄ne naufragātū remediū singulare pro quorūdaz insipiencīū sacerdotū debito fructu caret Et qui cresi dūt a fluctibz euadere pernicious in dāpnacōis pelagus demergūtur dū de fcō absoluūt plurimos quos de iure absoluere nequeūt vivificātes ait prepheta. propter pusillū ordei aut fragmen panis alias q̄ nō viuūt vt pote absoluētes de facto excōicatos a iure ⁊ p̄cipue ab Oromeñ cōsilio propter lesionē aut perturbacionē ecclesiastice libertatis ⁊ propter cōsilia scelera in eodē consilio cōsimili pena dāpnata. seu absoluētes de facto excōicatos decimas vel alia iura ecclesiastica detinētes Quibz absistētes vt seductoribz animarum ⁊ puluillos consuentes sub cubitis reprobozū Omnibz Cantuarien. prouincie confessoribz sub nobis ⁊ nostris coepis constitutis districtius inhibemus ne decetero manus audeant extendere ad seducendos homines per absoluciois signaculū quod nouimus sine debita satisfcōe ⁊ spāli commissione archiepi vel epi nō tenere dū sint in suis scelerib̄z pertinaces estimantes nichilominus huiusmodi nō tā confessores q̄ foueārū diaboli confessores peccare etiā grauissime cū cōmitantur saltē tacite eisdē scelerib̄z cōsentire ⁊ scelerosos in sua perfidia confortare Vnde caueant ipi ne in eodē cū eisdē excōicacōnis laqueo inuoluantur Cum insuper nos dudum pluralitatem beneficiorum sacrilege vsurpatam cohibere volentes inhibuerimus sub pena excommunicacionis. ne de facto ad tales quis in suis furtis ⁊ sacrilegijs contumaces manus extenderet absoluēdos. ¶ Quidam tamen sacerdotes baal pocius q̄ domini salnatoris contrarium facere presumpserunt occidentes animas cristi sanguine redemptas euertentes ecclesiasticam disciplinaz Istos igitur quasi vulpes demolientes o vineas domini veraciter reputantes sub pristina districtōe p̄cipimus iterato quatenus a talibz absoluēdis decetero abstineant ⁊ eos ad renunciam

V

dum beneficijs obtentis illicite vel retentis sollicite inducant

Sacramentū Hec est ostitus cio Joh. pecham. sicut ꝫ prece des Et hz q̄tuor. dicta. in primo ponit abusuz circa sacrm. in ij. ibi Cuibz ponit remediū. in iij. ibi. Cū inclu per ponit aliū abusum circa eandē materiaz in iiij. ibi. Ictus igitur ponit q̄dā ommacionē circa ipsos abuscres Naufragātū re hoc naufragio dixi ē. e. ti. c. Cū sacrm. v. nauigacōis ꝫ p̄cēti Insipientiā. i. fatui fatem Sacerdotū qui deputati sunt ad audiendas ofessiones Debita caret fructu sz vōe q̄ sequit ibi dū de facto ꝫc. Tria nāq; requirūt vt pma sit fructifera viz Interide otricio. in ore ofessio ꝫ in ope satisfcō. de pe. di. i. p fecta. Ex satisfcōe cm colligunt digni fructus pme Que quidē satisfcō in penitencia sacramentali vel ritt aliū iudicem q̄ sit ipse delinquens. Dū in sacramento pme otricio est q̄si dictado ad opendū cōm iudice Et hanc sequit rei apud iudicem spontanea ofessio. Deinde sequit emende p iudicem ipsius Soluclo ꝫ istud iudiciū differt a iudicio fori otentiosi qz in foro otentioso ofessus cō dēpnat Sed in foro pme absoluit ofessus. Fructus igit sine vtilitas pme est absolucō a peccatis q̄ quis nō ofequit ab eo qui nō est suus iudex nec hz ptātem cū ligandi l̄ soluendi ij. q. i. in pmis vi. q. iij. statuta aū similibz. Et sicut forus otentiosus nō exercet i nō subiectū. ita nec iurisdcō fori pmalis ex de iudic. c. at si clerici ꝫ ex. e. ti. ois ꝫ at. c. Si epus e. ti. li. vi. Sed otra istud opponit. nā p otricionē delet ꝫ mūdat peccatū ꝑ ea q̄ notat host. in summa e. ti. q̄lis dz esse otricio. dd Illud aūt. Dñ aū talis a deo mūdat qui opus inpfectū nō nouit ex de bap. maiores ℔. Sed ad hoc videt q̄ absolucio sacerdotis nichil opat. Sed dic q̄ licet solus deꝰ peccata dimittat tñ sacerdos officiū suū exhibet penitentiā minūgendo Et vt dicit Inno. e. ti. c. ois d. sel nūq̄ absoluet peccatoz a deo qui se ligauit pctō msi absoluat a p̄sbitero Iuxta illud Quodcūq; ligaueris sup terrā ꝫc. Unde Ambro. Verbū dei dimittit pctā sacerdos aūt est iudex de pe. di. i. d. dei Circa q̄ materiam vide notata p host. in summa e. ti. ℔. pall. dcō d. Illud aūt ꝫ ti. de remiss ℔. i. Et dt petrus in scriptis di. xviij. qđ sicut ad mūdacionem peccati originalis in baptismo vz ablucio aque Item ad mūdacōem actualis ait pe vz absolucio sacerdotalis qz istud sacramētū hz p materia actū hois. Unde ꝫ Thomas dicit q̄ si ante absolucōem sacerdotalez aliqs nō fuit pfecte dispositus ad grām suscipiendam in ipsa ofessione ꝫ absolucōe sacramentali grām ofequeret si obicem ē ponerez: Et

icē dicit Petrus qui addit q̄ sufficienter ꝺ tristo dat illi augmentū gracie. Et illi sz sacerdotes Credūtur sz ex pte ofitencū. A fructibz. i. a vonagine ptōrū Emergere. i. erupe vel extrahere. Dū de facto exemplificat ꝓdicta Nequiunt qz nō hnt in eis iurisdcōem nec sunt sacerdotes ꝓpriꝫ ipsorū ofitencū. Sūt em ꝓpriꝫ sacerdotes plures sz sacerdos ali aut pochialis ē cōmissa vtputa rectoe vel vicarius. item pochialis sacerdos. item papa. item epūs. item eius pmarius. item vicarius generalis epi ꝑ host. ꝫ Jo. an. e. ti. c. omnis ꝫ ibi p hēnriū de bowyco di. ij. Vivificantes dd ꝫ dic vivificantes. i. vivificare silantes Prophetā ezech. xiij. c. Pingillū ardet. i. modicū luctū rerū terrenarū que ꝓpter aspitatez assimilant cedro Multi namq; sunt qui pro luctu tpali quocūq; indifferenter absoluūt de facto aū tñ de iure hoc facere nō hnt vt hic dicit. Fragmen panis. i. modicū victꝰ subsidiū vtputa p aliquo exēmio eis missō vt aliqui fecūt. Nū viuūt sz p grām sz sunt mortui p culpam Licit em greg. non mortem mortificat qui iustū dampnat Et nō victurū viuificare nitit qui reū a supplicio solvere conat. vt pote declarat id qđ ꝓpus dixit sub sensu mistico. De fcō aū tñ de iure ñ pt Excūicatos ꝫ p ons mortuos spūaliter Nā excōicatio est mors aie xi. q. iij. nemo epōrū. A iure vel suple constōe que hz vim iuris. Oxonien̄ concilij celebrato sub Stephano Cantuarien̄. archiepiscopo. de quo habetur infra ti. prī. c. auctoritate. Ecclesialtice libertatis. Quod tales sunt excōicati ipso facto patet infra. ti. proxi. c. auctoritate ℔. i. Conlimili pena silicet excōicationis ipso facto. Nubna nbsistentes Secunda pars Pulnillos Jest paruos pulmos sive parua cervicalia sive pulmaria per que significantur blandimenta adulatorum vt infra patebit. Conluentibus idest apponentibus Cō fuere enim pulvillos dicantur illi qui malis ꝫ peruersis hominibus in sua malicia adulantur vt dicam infra glosa proxima.

Sub cubitis vt silicet mollius quiescant ꝫ significant complacenciam xlvi. di. Sunt non nulli vbi sic sumitur de Greg. in in moralibus xviij. parte iij. c. iij. Ad hoc quippe sub cubito pulvillos vel cervical sub capite iacentis ponitur vt molliter quiescat Quisquis igitur male ãgentibus adulatrix pulvillum vel cervical sub capite subito iacentis ponit vt qui corripi ex culpa debuerat in ea laudibus fultus molliter quiescat.

Omnibus dd Confessoribz idest cpubatis ad confessiones audiendas Damnum silicet absolutorias siue reconciliationes. Est enim impositio multiplex.

vide licet cōsecratoria xxiij.di.episcopus. Item confirmatoria de cōsecra. di.v.c.ij. iij & iiij. Item ordinatoria xxvi.di.q.oleo Item curatoria q̄q; ostpis iuxta illud sup egros manus ponant Et q̄q; aie l.di.penitētes Item est manus curatoria utriusq; xxiij.di exercitia Est em manus impositio ꝛc̄ō alia toria Et hec imponit hereticis reuersis.i.q. .i.arrianonos de cōse.di.iij.q̄m Item excōi catis xi.q.iij.cā aliquis Item penitentibus l.di.in capite Est etiā manus iposito dicto tia xxiij.q.iij.q. Sed qui gen. xlviij.c. Et de hoc habet xi.di.ecclesiarū & xlix.di.Cūm. Et hec nota.i.q.i.c.manus & p Jo. & Ar chid. Hūmodi sz excōicatos. Absolucū nis signaculū in q̄ etiā vbi fieri p̄t & dz nō requirit vt sacerdos absoluendo manū ipo nat ſm Thomā.in vlti.pte summe q.lxxxiiij arti.iiij.qz sacramentum p̄ne nō ordinat ad cōsequndā aliq̄ excellentiā grē sed ad remissio nē petōrū. Dicit igit q magis in hoc sacrām to signatio crucis q̄ iposito manꝰ In signū q p sanguinem xp̄i crucifixi remittit peccata Et hoc est forsan qđ hic dr absolucōis sig naculū quod sz figuraculū absolucōis & sup ponit p ipa absolucōe Satisfcōe debita hoc debitū cōsiderari dz ſm qlitatē cē ipsius excōicatōis vt sz attendat cōfessor an sa tisfcō p̄cedere debeat absolucōem vel suffiat e am cōsequi Et qđ p̄cedere debeat videt exp̄ssū ex̄ de inst.c.ex frequntibz in fi. Cui otor.nota ta in sili de seq̄strac.posſ.& fruc.c.i.d.amo p voil.in clem. Et ibi textus Circa hanc ma teriā vide q̄ dixi d.de imu.eccl.c.seculi prin cipes.q. sed ottingit vſ.nec p̄t. Spāli cum missione & sic generalis q̄ omissio ad hoc nō sufficit vt sz talis cōfessor ablúat in casibz ep̄o reſuatis vt dixi d.e.ti.c.sacerdos dſ.vel epi in fi. Archiepi quia a sma lata p cōstō nes pmcales p̄t subditos suorū suffragā neorū absoluere ſm ea q̄ legit d.de imu.eccl. c. Accidit nouitate puersa q.uos igit d. spā liter reseruamus Et nota xvij.di.c.i.p archid. Vel epi qui etiā absoluere p̄t excōica tos a canone vel cōstōne insſsupiori sit abso lucio reſuata vt legit & notat de sma exī.c.nu p de pbē.gue p Jo.an.& modernioresnū te nere sz otra hoc oppit nā vbi oditorū cano nis l supiori nō reſuat absolucio incidentis i pnā canonis licet pprio curato delinq̄ntis talem absoluere ar.c.nup de sma exī.& de pre ben.c.gue in fi. Et nota exp̄sse p Jo. dcō c. nup Et ocōr.ibi.d.absolucio & post.de sen tentia exī.q.viij.in summa sua Circa p decla racōe huius materie est sciendū p q̄q; alios mādit in canonē late sme minoris excōi cacōis In q̄ casu pprius sacerdos p̄t tale s absoluere si absolucio nō sit reſuata superio ri Et sic stat c.nup p̄all. Vbi tū aliquis in dit in canonē late sentencie maioris excōica

tionis tūc absolucio talis nō oppit infectis vi ep̄o dt deō c.nup Et hoc clare notat p Jo an.de pe.& remiſ.c.si epūs d.reſuant Cū q etiā ocor.dnus de sancto geminiano qui di cit q illa glo.facit p dcō Fuerunt de Genis osilio suo xiij. Anno.tū & post.locus p̄all.dix it qđ nō solū in minori sed etiā maiori ex cōicacōe a canone lata absolui p̄t a sacerdote pprio si absolucō nō sit alteri reſuata.& huic sme otor.glo.vil.sup Nay.ti. de sma exī. q. xxiij.d.reſuauerit Michi tū videt q opinio Jo.an.sit vera Cuius dictū ostirmatur ex pressum p dictū c.nup.q. in secūdo vbi pz qđ cōicans cū excōicato in crimine vel sibi pre bens osilium auxilium vel fauorem inuoluitur sma maioris excōicationis nec potest ab alio q̄ a conditore canonis vel eius supiore absolui Deus tū est in eo qui osculo l ovō ne vel omedendo tali cōicat Nam talis cū sit excōicatus minori excōicacōe p̄t absolui a p prio curato vt ibi dicit. Et in ista sententia post plura allegata huic inde resident Joh. in voll.in dicto c.nuper & p ista pte facit c.i. de puil.in clemen.vbi pz quod uullus religio sus p̄t absoluere excōicatū a canone. pmmo nec a ostōne pumcali vel synodali. & si fece rit sic absoluens est ipso facto excōicatus Unde dicit ibi gesp.d.pumcalia quod etiā re ligiosi admissi siue licenciati ad audiendū cō fessiones cum maiorem potestatem non habe ant in absoluendo q̄ habeant sacerdotes paro chiales non possunt tales absoluere cum nec p̄sbiteri parochiales sed tales absoluent ordinarij vt nota spe.ti.de legato.q.subest dſ.po test esse.& ocor.Mathyus & Petrus de an cho.in eadem. Dum sint scilicet tales excō municati Pertinaces ex hac littera videt quod si non fuerint pūnaces in suis delictis tunc p̄nt mseriores ep̄o tales absoluere a se tencia canonis ar.sumpto a contrario sensu Sed dic contra vt patet supra d.non tenere nec habet hic locum argumentum a contra rio sensu ſm ea que notantur supra de cohabitatione clericorum & mulierum c.i.d.pu blice. Existimantes Nos scilicet Jo Archiepiscopus Huiusmodi Scilicet absolucentes huiusmodi excommunicatos a canone vel constitucione pmcali. Fauearum diaboli in quas pmittunt tales quos absoluunt dum non habent ad hoc potestatem. Cum conuincantur Hic ponitur ratio eius quod predixit. Et dic dum conuincantur presumptiue vt sequi tur. De talibus namq; dicit pſod. Qui con sentit peccantibus & defendit alium delin quentem maledictus erit apud deum & homi nes xi.q.iij. Qui consentit. Et alibi qui aliorum errorem defendit Multo amplius est dāpnabilior illis qui errant qz n̄ solū ille errat sed etiā alios offendicula erroris p̄parat

V

ꝯfirmat Et itez qui alīū cū pt ab ervore nō revocat ſeipm errare demōſtrat cꝫ de hereticis c.ij.cū ꝛoꝛ.ibi in glo. Cūlentire vt dixi ꝟ.glo.pxi. vnde dr. Caneāt Dez absoluentes ī laqueꝰ ſumt ꝙ eſt j laqueo Cū talibz excōicatis Laquen ſume ꝙ ī ꝟ.eodem Hoc eſt maioris excōicacōis ſñia cū eis ptīcipare videant in crimine qui ſunt maioris excōicacōis ſñia irrititi eꝫ d ſen.exī nup.ꝯ. ſtdo Cū inſuper iij.ps Dudum Iſtud ꝙ hic dr nō reperi in aliq̄ oſtonū Jo prechā nō enim obtinet in cōſtōe ſua edita apud Nadyng. q̄ incipit Audiſtis frēs eꝫ. nec in ſeq̄nti q̄ incipit bñficia do nec in oſtō ne ſua edita apud Lambhitz.q̄ incipit ab exordio naſcentis eccleſie ꝙ pſertim in illo c. Conſtitutionū ſuarū editarū apud lābhitz. q̄ incipit lōge plixior Pōt tn eſſe ꝙ inhibiti onē de q̄ hic loquit fecerit p aliq̄s lras ſuas de quibz nō caneā in oſtōibz pdictis l forſan opponendit ſub eo qd hēs ē de pbē.c.audiſtis ī fi.vbi pz qd optinens plura bñficia curata l alias incōpatibilia abſq; diſpenſacōe ſuffitiē ti eſt ipſo facto excōicatus Dn tales nō pnt abſolui a dcā ſñia niſi p epm l eius ſuperiorez vt ibi pz Sacrilega eo qd res eccleſie occupet iuſte ꝙ alia canonicas ſanctiones ſm ea q̄ notat archi.de pr.felicis glo.ij.li.vi. Inhibuerim? vt dixi ꝟ.e.d.dudū Tales ſtz optinentes pluralitatē bñficiorū in incōpatibilū ſiue diſpenſacōe Furti ꝛoꝛ.ad hoc de elect.dudū ij. Quidā dr baal ſtz artuſdē p doli de q̄ fit mencio Judicū vi.ꝙ iiij. Regū x. Occidētes aiaas hmodi abſolucōes illicitas Itaq igitur iiij.pars. vulpes p q̄s itelligūt ſubdoli adulatores l callidi ſilatres qui quaſi vulpes in foueis pcōrū latitant ꝙ rō nūq̄ tranſeunte in redūt ſz via veritatis deſerūt ꝙ falſis ſilacionibus . aues.i.alias hoim in eis ſidentes occidūt vineā dn̄i.eccleſiā l fideles in eccleſia .q̄ ſumit hoc ex ſcriptura Cant.ij. Priſtina diſtrictōe.i.ſub pena excōicacōis.Talis hus ſtz obtinentibz plura bñficia incōpatibilia. Obtētis etiā p inſtōnē canonicā Et potes referre hoc ꝙ dicit obtentis ad bñficia nō pmo ſed vltimo adquiſita Dd aūt j dicit retentis potes referre ad bñficia pmo habita q̄ vitebant retinere aū vltimis Quo q̄ materia vide ꝙ ſtrixi ſupra de prēben.c. Audiſtis q̄ſi p totū. Onū tn q̄ vltra ea q̄ dixi in dcō c.audiſtis habēs bñficiū curatum recepit ſm nō curatū qd tn requirit reſidenciam Otrū poſt patificam poſſeſſionem habitā illius ſeādi vacet ipſo iure primū l hz opacionē iuꝛ c.referente extra de pben.videt qd pmū bñficiū vacet ipſo iure p tacitam renūciacionē q̄ reſultat ex acceptōne ſeādi bñficij incōpatibilis aū pmo ar.ad hoc ff.de diuoꝛc l.ſi.de op.li. Si aū patronus ꝙ in cleū. gñ

de ſcriptis Et hoc videtur tenere de cle.ī reſi.ex tue. Sed otrariū videt verius qz c.de multa loquit ſpāliter de bñficijs curatis vñ in alijs ſtant iura antiq̄ ar.ff.de ſo.matri.l. ſi vero.ꝯ.de viro.Et qz illa oſtō eſt penalis nō eſt extendenda de elect.ſtatutū li.vi. Jura igit antiq̄ que dabant opōem in aſibus dicta oſtōne de multa non cōprehenſa rema neant incorrecta vt l.precipimus in ſi C.de appell.Et in hanc opinionem quod non inducatur vacatio ipſo iure inclinat Inno. in c.ſi.de clericis non reſid. Et quod dicit ī dicto c.ex tue intelligatur de bñficijs curatis vt ibi nota Et ita conſuluit Oldardus cōſilio CCxx. Et nota per Petrū de ancho. dicto c.de multa dr. Sed hic incidenter Illicite quia ſine diſpenſacione ſedis apoſtolice Retentis cum alijs ſecundo obtētis Indicant ſcilicet confeſſores . Alia quin dr. Dinine maledictionis Pena ſpūalis eſt que ſolum concernit Et alias nota Archid.de cenſ.Romana d.maledictionem libro ſexto.Et inducit penam eternam que debetur pro peccato mortali xxiiij. q.iij.c.Deus .

Idem.

Peterea cum iuxta ſacros canones peccata grauiora vt homicidia ſacrilegia & ſimilia que quaſi vulgatiſſima ſuo ſcandalo totam cōmouent ciuitatem ſunt ſolempni penitencia caſtigandi. Quorūdam tamen negligencia id agente huiuſmodi penitencia videtur quaſi in obliuionem tradita & creuiſſe & per cōſequēs audacia huiuſmodi facinora horrenda & flagicia perpetranda Quo circa precipimus vt huiuſmodi penitencia ſolempnis de cetero imponatur ſecundum canonicas ſanctiones Abſolucionem etiam ab homicidio voluntario tam publico quam occulto ſolis epiſcopis reſeruamus extra neceſſitatis articulum per quod minoris intendimus refrenare audienciam & non maioris in aliquo derogare .

Preterea Hec est ostō eius dē. mius ꝯ pdens Et hz tria dcā. In pmo redarat q̄ndam negligen cīā circa solempnē pñam imūgēs dam Hi ij. ibi **Quia circa** ponit pceptum. In iij. ibi. **Absolutionē** refuat epūs absolutionē ab hoīdio voluntario **Sacros ct nones** l. di. penitentes ꝯ c. in capite **Sed melius** q̄ ad ppositū xxvi. q. vi. c. vlt, **similia** vtputa hoīdiū l. di. placuit Item sacrilegiū ꝯ hmōdi enormia de ose. di. iij. de penitentiis ꝯ alia q̄ nota ē. in e. c. In ofessione in textu ꝙ. Sūt aūt ꝯ de hijs crimimbz maioribus vide q̄ dixi ē. de purgā. c. Item licet v. formitatē in fi. ꝯ glo. seq̄ntibz ꝯ ibi nota in v. maiori **Vulgatissima** j. manifeste notoria siue publica Ma p pctō gui etiā occulto tal pña de q̄ hic loquit nō est imponenda vt notat Jo. xxvi. q. vi. c. si. in glo. Et hoc vr cū in multo Volenti tñ pt miūgi etiā p pec cato occulto Et sine oi pctō pt q̄s sic penite re si velit ꝯ hoc pcaverit ar. ad hoc de ose. di. iij c. de penitentibz sm hug. dcō c. vlti. qui vt qd talis pña nō est de facili imponēda inuenibz nec decrepitis **Civitatē** suple l aliū locū vt notat archi. xxvi. q. vi. c. vlti. **Sulēput** pñia tres nāqz sunt spēs pñe scz solēpnis publica ꝯ puata Solēpnis est q̄ fit in capite xl. cū solempnitate q̄ habet l. di. in capite. Dicit etiā solēpnis pña licet nō ita ppe qñ aliquis multus detrudit in mouasteriū ad pñam pagendā l. di. Hi ille. Pña publica qñ hz illa q̄ ē dicit solempnis hac tōe qz pu blice fit in facie ecclesie siue solempnitate. de qua dicit l. di. in capite scz cū miūgit pegri nacio p mūdū cū baculo ꝯ pera bñdictis Et hanc pt imponere quilibet sacerdos suo pochi ano sm Hay. Mō multo fortius pt hoc sacer re pñarius epi generalis sm glo. vōl. super Hay. nisi osuetudo sit ocraria Et talis pña nō dz imponi clerico nisi deposito nec dz impo ni nisi p crimine enormi ꝯ manifesto de pe. di vi. sacerdos vbi talis pña ipōit sacerdoti re uelanti ofessionē sibi factā Et huic dco occr host. ex e. ti. in summa. ꝙ. vtrū pña in fi. Dicit tū Thomas in scriptis q̄ tal pña publi ca etiā clerico pt imponi qñ crimen est publi cū Et in hoc occr. ē. in dcō c. q̄situ in glos. tūc em in principio Et occr. ibi antho. de bus trio qui dicit q̄ pña dz publica duplē Uno mō dicit publica illa q̄ est solēpnis Et talez pñam nō agit clericus l. di. confirmandū.

Alio mō dz publica inq̄ntū fit publice ꝯ talem pñam pt agere clericus xxviij. di. pbiter Et sm hanc distinctōem intelligi dz qđ legit lxxxij. di. pbiter vbi de hoc Dicunt est q̄ cotidie fit qñ q̄s pctā sua singulariter suo sacerdoti ofitet sm ea q̄ legūt ꝯ notant ex e. c. ois vtriusq; sexus **Quarundā** tū dz.

Agēte, i. causante **Hmōdi** pña scz solē

mis **Quia circa** ij. ps principi? procat igi tur ostruū faciens qđ dic vt dixi ē. de cōsc. c. qz in cōtinente d. papimus **ipponatur**. suple ab epis tm vel si fiat ab alijs fieri debet de eorū mandato Mā nō dz imponi nisi p deli ctis gnioribz quorū absolutio rfuat epūs. vt clare nota. hostiā tohib ex e. ti. quesitū statim post pncipiū Et occr. vōl. sup Hay. e. ti ꝙ vi. qui dicit q̄ fratribz quibz est gene raliter omissa potestas audiendi ofessiones nō pūt hmōdi ofessiones solēpnes impone re sine spāli mandato epi nisi in illis locis i quibz est osuetudo q̄ hmōdi pñarij genera les ab epo deputati miūgant hanc pñam pa rentibz p quorū iniuriā manifestā eorū pue li pierūt Et tūc dz talibz miūgere in capite teiunij vt rcpñtent se cora epo vt p eū adhi beat debita solempnitas Et pmissis occr. ar chid. xxvi. q. vi. c. vlti. Sed hic q̄ro nūquid sacerdos inferior epo possit de mandato epi p sentis l eo absente pagere pñam Solemp nitatem hmōdi pñe ꝯ etiā ipsorū penitentiū reconciliationem admittere hug. l. di. penitē tes ꝯ c. sequenti dicit qđ sic Cuius dcō occr vōl. sup Hay. loco pall. Cū vt dicit dcā glo. vōl. sup Hay. put eū allegat Jo. in summa ose. e. ti. q. viij. vōl. duranti in repertorio suo aureo e. ti. sub Rubicella sup quibz sit peni tens ad epm remittendus Videt sentire qđ nō pt omit ti simplici sacerdoti vt pagat so lempnitatem pme deiectōis ꝯ finalis introi ductōis siue reconciliationis qz dixit q̄ hoc est ordinis nō iurisdctōis xxvi. q. vi. c. vlti. Et nota etiā esse de ose. di. iij. c. de penitentibus q archi. Et idē notat archi. dcō c. vlti. cū dicit. q̄ simplex sacerdos nō pt solempniter tales reconciliare sed puata sic Ecce p occr dantia has cū opinionū est aduertendū q̄ in hac pña so lempni est osiderare duplicem eiectōem de ec clesia ꝯ duplicem reconciliationē Est em vna eiectio principalis que fit abinitio qñ scz pri mo penitens ingredit pñam hmōdi Alia scz est eiectio q̄ renouat q̄libet anno q̄ durabit talis penitentia Consimiliter q̄qz est duplex reconciliatio Una scz finalis ꝯ ultimata que scz fit in fine illius penitentie Alia q̄ fit sin gulis annis durante termino ipsius penitē tie Principalem itaqz eiectionē ꝯ ultimā re conciliationē q̄ fieri debet cū solempnitate ne mo facere pt nisi epūs Et sic stat c. in ca pite l. di. cū ibi notatis Et occr. notata archi. in locis pall. Eiectionē cū ꝯ reconciliationē intermedias facere pt sacerdos inferior De mandato epi Et sic pt intelligi opinionem illā esse veram Nā verū est q̄ q̄libet anno dns tante tali penitentia in die cene reconciliandi sunt huiusmodi penitentes ꝯ stabūt in eccle sia vsqz ad octauas paschē a q̄ tpe iterū pt toti annū manebūt ex ecclesia vsqz ad die ce ne Ubi hanc eiectionē ꝯ reconciliationē omis

V

intermedijs vbi penitencia durat ꝑ biennij vel trienniū ꝛ amplius expedire ꝑt ꝑpriꝰ ca tus Sed ꝓcipalem eiectionē ⁊ finalē re ōliationem expediet solus epūs Et sic stat glo.q̄ ponit in deō c.in capite l.di. Et quod nota p Jo.in summa ofes.e.ti.q.viij.in fi.si tñ vno solo anno ꝓnia sit duratura tūc tam eiectio q̄ recōciliacio expediri debēt solempni ter p epm vt legit ⁊ notat deō c.in capite ⁊ deō c.de ꝓnitentibꝫ **Canonicas sanctiones** sez ꝛpter publica ⁊ notoria crimina ex quibꝫ tota ꝑmouet ⁊ turbat ciuitas ꝛ alius loais xxvi.q.vi.c.vlti. Et qō nō imponitur clerico nisi deposito l.di. ofirmandū Dolempniter namq; penitentes si clerici ñ sint nō debēt ꝓmoueri ad ordines. Et si clerici sunt nō debēt in ordine suscepto mīstrare. vt deō c.ofirmandū Et ſm hug. vir tui tal pōia imponit dz comā deponere xxx.di. que aū q; Et nota qō si is aui miūgit nolit caz sub ire opelli ꝑt p censuras ecclesiasticas ſ hug. Et hoc verū qñ crimen ē enorme ⁊ generās gue scandalū m loco Nec ob.si dicas q; p talem pōiam velat crimen ꝛ ofessio q; liceat suspicio oriat q; tal gue crimen omisit aū aut pa p certo nō scit ex pena q; qñ quis facit penitenciā p alio ⁊ etiā absq; pcō ꝑt qs subire hanc pōiam si velit vt dixi ō.e.c.d.vulgatissima Sed nūquid hmodi solempnis pōa possit iterari Ray.dt q; nō licet alias publica pōa toties reiterari debeat q̄ties homo publice peccat de pr.di.iij.repiūt Dicit tamē uoil.sup Ray.q; vbi ofuetudo est necessaria ꝑt reiterari Cui accor.petrus in scriptis Et q̄ re de iure cōi talis pōa nō reiteret tres sunt cōes Una est ne ex iteracōe vilescat Secunda est ꝛpter sigmficōem q; figurat expulsionē hois de paradyso q̄ tm̄ sel facta est. Tercia vō est q; hec solempnisacio est q̄si q̄dam ofessio ꝛpetuo pōam obseruandi ⁊ iō iteracio solempnitati obsistit Si tñ postmodū peccauerit nō claudit eius locus pōie sed pōia solempnis nō est iterū miūgenda hec Thomas in scriptis **Absolucionē** iij.qs **Solis epis** sume q; est j reseruamus Et nota qō per has ostones solis epis reseruat absolucio delinquentiū in multis casibꝫ ꝓmo vt legit in c.exteriorē habitus ō.de vi.⁊ ho.cle. Secūdo vt in casibꝫ notatis in c.q; quidam ō.de decimis Tercio in casibꝫ enumeratis i c.Errores dampnabilis e.ti. Quarto in casu c.Quemā ꝓpter q. sed quomā e.ti. Quinto in casibus enumeratis in c.accidit nouitate quersa ō.de immu.eccl. Sexto in c.tantū ō ō pcis Septimo in casu huius c. Octauo ō.e.c.in ofessione q. Sūt aūt ⁊ ibi dixi in glo.su p d.hoīdia Nono in casibꝫ qui habēt j .ti. xxi.c. Supno dei munere **Necessitatis** Jest motus **Per nunū** Jest ꝓr quam **Conseruatorem Minorum** Jest inferiorum confessorum. **Maiorum** ſez eporum quorūcūq;. **Idem**

Licet a sanctis patribus iā pridē fuerit ordinatū quod in quolibet decanatu sit vnus rector vel vicarius lrātur sufficienter instructus ⁊ illustratus grā fameq; laudabilis assignatus ad cōfessiones rectorū vicariorū ⁊ aliorū sacerdotū ac ministrorū audiendas miūgendas q; pōias vt sit mare fusile in tēpli intwoitu iuxta tēpli tipici sacramenta Hoc tñ nō fuit hactenus cleri moribꝫ vsitatum nō sine multis dei iuriis ⁊ sacrām torū mīstracōibꝫ ⁊ missarū celebraciombꝫ q̄ execracōes potius dicerentur Ordinacionē autē pdcā a dissuetudine reuocantes ꝓtipimus vt ipsa inuiolabiliter de cetero obseruetur Ex hoc tñ minime inhibere intendimus. quin possint ptacti si voluerint ad alios cōes pōarios dū tamē id constat pro sacramento penitencie conuolare

Licet a ſctis hec est ostō eiusdē ains ⁊ pdēs ⁊ hz q̄tuor ptes Jn pma recitat ordinacōez p cedentem Jn ij.ibi. **Hac tñ** recitat dicte ordinacōis dissuetudinē Jn iij.ibi. **Ordinacionē** ꝓsupit vt ordinacio pōnia obsuet Jn iiij.ibi. **Ex hac** ponit clausulam sue intencionis declaratoriā **Patribꝫ** Viz Stephano archiepo in solio oxome supra e.c.l. Item othone aplice sedis legato in cōstōne sua ꝓuinciali c.qō in q̄dam Item walteno archiepo ō.e.e.Cū spe. Scias tñ q; in tur ostōes p̄dictas est dare dciam Mā ō.e.c.i.ordinat vt sint certi ofessores prudentes ⁊ discreti p singulos archidiaconatus ⁊ ad audiendum ofessiones decanorū rurāliū psbiterorū ⁊ xsonarū in ostōe Othonis q; in q̄dam statuit vt p singulos decanatus deputent prudentes viri ofessores quibꝫ psone et minores clerici ofiteant qui erubescūt ofitēri crimis in c.aū sepe ō.e.statuit ⁊ in singul decanatibꝫ ordinentur ydonei ofessores ad audiendū ofessiones eorū quibꝫ dicit qō nulli subsint in foro pōie hic aūt statuit vt appet

in textu Dñi textus ostõnũ ꝓcedentiũ loquũ
tur nõ singulariter de vno sed de pluribꝫ ex
cepto c. Cũ sepe õ.e.vbi loquit alternatiue
de vno l duobꝫ Dic vt ibiꝯ. p archidiacona
tus ꝺ.onus l duo. **Rector aut vicarij** Istud nõ caret in aliq̃ ostõnũ ꝑdictarũ sed
loquit ostões ꝑdicte generaliter in ofessori
bus prudẽtibus ⁊ discretis seu alijs ydone
is Est tñ verisile q̃ auctor huius ostõis
hic determinet q̃ sunt dicendi viri illi discreti
prudẽtes siue ydonei vt sꝛ intelligat de rẽ
tibꝫ siue vicarijs q̃ ꝑsunt curisdicti in foro pe
nitẽciali Nõ dic vt dixi õ e.c.sacerdotes ꝯ.
Item nullus ꝺ.de licẽcia Et huic dõ adde
q̃ dixi õ.e.c.ãũ sepe ꝯ.p archidiaconatus ꝺ.
ydonei. **Irãture sufficientes** in c.Cũ
sepe supra e.ꝺr ĩure optentus dic vt ibi. **Illustratus gra** Circa hoc vide q̃ dixi õ.e
c.i.ꝺ.prudentes in fi. **Assignatus** p ep̃m
Ciũrũ qui ep̃o ostiteri tenent l ei quem ad
hoc assignauerit ex de offi.archiꝑs.c.ij.⁊ iij.
Et nota e.ti.ꝯ.aũ archiꝑsbiter p hoc. ĩ sum
ma qui hoc nõ solũ intelligit de archiꝑsbitero
sed etia rurali **vicariorũ** sed ꝛtra hoc op
ponit nã in ofessiombꝫ audiendis est dare de
dimẽ ꝑm quem ꝑsone alijs subiciuntur Car
dinales nãqꝫ de iure tenent ꝛfiteri papę Et
sic patriarche ⁊ ꝑmati Epũs archiepo Et
sic destendendo vnusquisq̃ inferior suo ꝑlato
supiori imediato ꝑm ea q̃ seriosius notat ho
stien.e.ti.ꝯ.quibꝫ ostendũ p longũ pessũ vũ
videt q̃ vicarius debeat confiteri rectori qui
sibi ꝓficit imediate in eadẽ ecclesia ar.ꝑmisso
rũ Soluto vbi est talis rector puto q̃ vica
rius subsit in foro pñie maxime qũ rector hꝫ
aiarũ aiarũ sicut ctingit in ecclesijs pochiali
bus nõ ꝑbẽdalibꝫ vbi nõ solũ vicarius sed re
ctor habet aiarũ aiarũ Et ideꝫ puto in eccle
sijs pochialibꝫ ꝑbẽdalibus in quibꝫ ꝑtenda
rius hꝫ aiarũ nõ solũ in foro otendoso vt di
cunt doct.de ꝓbẽ.c.sup eo li.vi. Sed etiam in
foro aie saltem habitu Nã in talibꝫ ecclesijs
aiarũ habita est penes canonicũ sed actus ex
ercitio penes vicariũ ꝑm Jo.de lig.in dõ c.
sup Dñ nemiru si ꝑbẽdarius qui q̃ ad pochi
anos hꝫ aiarũ hitu illam habeat actu ⁊ exer
citio q̃ ad vicariũ Et huic dõ owt.notata
Jo.an.ex de ꝓbẽ.c.expo fuisti sup glo.iij. qui
videt innuere q̃ ꝑbẽdarius qñqꝫ hꝫ aiarũ laxã
vtputa p vicariũ l in certis casibꝫ Et sumi
tur de glo. Inno.ex de ꝓben.c.extirpande ꝺ.
extirpande ꝺ.ꝑbendã Vbi vero in vna eccle
sia nõ sunt rector ⁊ vicarius sed solus vicari
us qui deseruit aiue tũc hꝫ loaũ qđ hic dicit.
Aliorũ sacerdotũ si intelligas de paro
chialibus sacerdotibꝫ qui sunt viarij tpales
Idẽ dic qđ dixi in glo.pcedentũ q̃ sꝛ in foro
ostiẽ subesse debẽt pũcipali curato illius eccle
sie siue sit rector siue vicarius Alioquin si
rector sit lõgo tpe absturus tales habebũt
recursum ad ep̃m vel ipsius deputatũ vt hic.
Si intelligas de alijs sacerdotibꝫ diuina in
aliq̃ ecclesia celebrãtibꝫ subesse debent curato
ecclesie in q̃ celebrãt saltem in foro pñali ni
si in casibꝫ ep̃o refuatis Tales nãqꝫ quo ad
hoc subsunt rectoribꝫ ecclasiarũ in quibꝫ mi
nistrãt ꝑm qđ notant docto.ex de decimis c.
nouũ geñ. Et faciunt ad hoc notata ex e.ti.
r.oĩs vtriusq̃ de pochijs sup Rubrica ꝑr
Jo.an.in no.⁊ p petrũ de ancho.e.ti. **Ministrorũ ecclesie** q̃les sunt diacon sub
diacon ⁊ alij inferiores qui tũ fiunt ⁊ sacer
dotes de quibꝫ dixi õ.glo.pxi.subsunt curato
ecclesie a q̃ recipiunt ecclesiastica sacramẽta.
Nestio vtraq̃ quid sibi velint iste ostões que
loquũt de ofessoribꝫ in singulis deanatibus
deputandis maxime q̃ ad eos qui subsunt
curatis ecclesiarũ a quibꝫ tenent ⁊ debẽt re
cipe ecclesiastica sacramenta misi habeãt intel
ligi de ofessoribꝫ deputatis in casibꝫ ep̃o refu
atis in quibꝫ curati ꝓpij nõ pñt eos absol
uere Et istũ intellectũ videt innuere lra ĵ e.
c.in fi.ibi dũ ꝺr ad alios cões pñarios ⁊c.
ac si diceret Aliqui sunt pñarij ab ep̃o de
putati ad audiendũ ofessiones eorũ de quis
bus hic dicit ne forsan in talibꝫ casibꝫ arcen
tur accedere ad ep̃m l eius sumpniũ pñariũ
qui forsan longe distat a loco quẽ inhabitãt
tales de quibꝫ hic loquimur In cathedrali
bus vero ⁊ in quentuahbꝫ ecclesijs p audi
endis ofessiombꝫ mistrorũ earũdẽ sufficien
ter ordinatũ est ex de offi.ordĩ.c. Inter cete
ra in fi. Et qđ ea q̃ hic dicũt intelligi debeãt
de casibꝫ ep̃o refuatis Dicit sentire Joh̃.de
athona in ostõe othomis Nõ in q̃dam ꝺ.con
stituant **ut sit** suple p ministracõem sacrã
torũ sacramentũ pñie **Vare fusile** Tan
git hystoriã q̃ habet Reg.c.vij. vbi legit q̃ sa
lomon fecit fabricari mare fusile in tẽplo dñi
anus latitudo erat x.cubitorũ a labio vsq̃
ad labiũ ⁊ erat rotũdũ in circuitu Altitudo
eius erat quinqꝫ cubitorũ ⁊ restiabat xxx.
cubitorũ cingebat illud Et qđ istud mare di
ctũ est vas quoddã eneũ qđ replctũ erat aq̃
in q̃ ingredientes templũ sordes abluebant
Et fusile dictũ est eo qđ ope fusorio erat fac
tũ Et istud mare bñ sigt sacramentũ pñie i
q̃ abluũt sordes pcatorũ ⁊ x.cubitorũ in lati
tudine qꝫ pcatores ad x.ꝑceptorũ obsuancia
reduxit in quibꝫ oia q̃ facere debemus l non
facere dñs expssit In denario me recte bñfi
ciorũ assignauit Quinqꝫ cubitorũ altitudo
eius qꝫ quicquid in q̃nqꝫ sensibꝫ deliquim⁹
gra dei p ablucõem in sacramento pñie relax
atur Restiabat xxx.cubitorũ cingit qꝫ disci
plina celestiũ ꝑceptorũ q̃ sumabat triplex ĕ
propter fidẽ spẽ ⁊ caritatem sacramentũ pñie
pndiqꝫ inviolabiliter custodit Vel qꝫ xpus
cũ xxx.esset annorũ sacramentũ pñie suo ie
hunio dedicauit ⁊ istud mare votiuum erat

V

qz sacrñ pñiẽ oibz ād id ꝺfluentibz ẽād̃ iu
stice oꝛanā rꝛmittit. Tẽpli. i. ecclesie q̄
est ogregatio sicliū tuꝛ illud templū dñi qđ
estis vos. i. Corinth. iij. Tẽpli tiptci sꝛz
templi ierusalē qđ templū erat tipus ꝫ fi
gura ecclesiē xpi Hoc tū ij. ps. Dei autu
tris q̄ resurgit in ꝺtinuacõe in pctō. Sa
cramẽtorū m̄ tractatibz sub audi mi
nistrãte exñte in mortali pctō q̄ hoc ḡuiter
peccat licet nichilominus verū sacramentuz
ꝺficiat ꝫ ministrat q̄ diu ab ecclesia tolleraꝛ
Ita q̄ in forma ecclesie ꝺficiant ꝫ ꝺferãtur.
Facit de cohi. cle. ꝫ mul. c. vlã. vbi de hoc
Celebratibz subaudi in pctō mortali.
Que sꝛz celebracões inissarū, exectatio
nes. i. maledicões l nō sactacões ꝫ hoc pōt
mtelligere verū respū sacerdotis celebrãtis
Seuꝰ tū respū ipius sacramenti. in missa
nāqz ad id qđ est essenciale in ea. sꝛz oꝛpus
xpi a q̄uiqz sacerdote bono l malo diaꝛ eq̄li
ter bona est qz opus opatū bonū est ꝫ virtū
ꝺsum xv. q. vltī. c. vlt. Nō ꝺt decretalis qđ
quantuniamqz pollutus non pt polluere
diuina sacramenta de cohi. cle. ꝫ mul. c. vlã
Sed ꝺtra hoc opponiꝛ nã ꝺt canon Qui san
cti nō sunt sancta tractare nō pñt lxxxi. di.
maximianus Et alibi ꝺt canon polluimus
panẽ. i. oꝛpus xpi qñ indigne accedimus ad
altare ꝫ sordidi mūdū sanguinẽ bibimꝰ. i. q.
. i. sit populus ꝫ c. multi in fi. Solucio sacra
menta in se n̄ pñt pollui sed diaꝛ polluta re
spū illoꝝ qui polluti diuina tractando pec
cata pctō addūt. i. q. i. si fuerit lxxxiiij. di. Ḡ. vl
timo Nō nota q̄ duo sunt genera sacerdotū.
sꝛz polluti ꝫ nō polluti Nō polluti ꝺo duplici
honoꝛe honoꝛant. hoc est diceꝛe q̄ ipoꝝ sacra
menta valent duplicī merito sꝛz merito bone
vite ipsoꝝ ꝫ ecclesie merito. Sacramẽta ve
ro polluti psunt sed ipsi ipis nocent de ꝺse.
di. ij. cotidie. Et hoc est qđ ꝺt in canone qđ
vbi sacramentū ministraꝛ q̄ pollutū vel indig
nū sacramentū manet inpollutū fiat radiꝰ
solis tãsiens q̄ lutū fetidū qui nō fedaꝛ. et
alibi diaꝛ q̄ tales mīstri sunt sicut cerꝛ ꝫ fax
accensa q̄ sibi detrimentū pstant sed aliꝫs lu
men in tenebris admīstrãt xv. q. vlt. Sꝛz a
libi diaꝛ q̄ sacramenta ꝫ bona doctrina q̄ ma
lū mīstrū sunt sicut lixiuia q̄ q̄ cinerem hu
midū tãsiens lauat ꝫ nō lauaꝛ. facit lxxxiij.
di. Ḡ. vltī. ꝫ notaꝛ dcō c. vlã ꝺ. polluere q̄ Jo.
an. in addiꝛ. Ordinacionē igitur Ter
cia ps. Ista sꝛz ꝺdinacio, ex hoc iiij. ps.
ptatti sꝛz rectores viarij ꝫ alij sacerdotes
ꝫ mīstri ecclesie, et alios sume q̄ est j̄ pmi
tenciarios. ꝫ sic ex ista lra colligi pt qđ ꝫ istri
ꝺfessores diandi sunt pmarij dñi epi eos de
putatis qđ pz ex hac dcõe alios auius nati
ra est vt mcludat licet hoc nō sit semp verū
xxvi. di. demqz in pncipio q̄ Jo ff. de pactis
l. nō solū Ḡ. queꝛit in glo. de Rescriptis c. se

des in glo. ꝫ vij. q. i. nouacian9 vbi de hoc pꝛe
archi. Cues pñarias qui solent deputa
ri in cathedralibz ecclesijs ꝫ quentualibus
de offi. ordinarijs c. Inter cetera in fi. et
diaꝛ cues qz deputati sunt cõiter tam p laica
lis q̄ p clericis Et hij de quibz hic loqui
tur dicendi sunt pñarij spāles q̄ ad psonas
clericoꝝ q̄ꝝ ptās extendi nō ꝺz ad laicos
nisi hoc in feoꝝ ptāte in spẽ l in genere ꝺtine
atur Cūltet. sꝛz q̄ sint cues pñarij. Sed
quō ꝺstabit dicq̄ publicacionē lrāꝝ epi qui
bus ptās est eis cōmissa vl qz publice sunt
ad hoc assignati in synodo l alia cleri publica
ogregacione Sed hic q̄ro nūquid vnus sacer
dos possit absoluere vicinū sacerdotem a mor
tali pctō sine licencia superioris. Ex pmissis
videꝛ qđ nō Mā si posset inutilis foret hec cō
stitucio q̄ vult vt eis q̄ epm deputent certi
ꝺfessores Mñ vil. sup Ray. vt recitat eū
Jo. in summa ꝺfes. e. ti. q. xliij. diaꝛ se credere
q̄ nō possit sine licencia superioris generali vl
spāli tacita vel expssa Tacita qz epus sꝛit ta
lia cōiter a sacerdotibz fieri ꝫ nō reclamat sꝛz
tacet ꝫ sustinet Mā in hoc casu eo ipo psumẽ
dū est epm tacite approbare hmodi absolucio
nes ꝫ dare licentiā sacerdotibz semuicem ab
soluendi hoꝛt. quoqz ex e. ti. Ḡ. quibz ꝺsitendū
ẑh. aui psbiter pocẑh. videꝛ innuere qđ nō pñt
muicem se absoluere sine licencia superioris. ꝫ
q̄ hanc licentiā eis dare nō possit expedit vt
ibi diaꝛ Preterea certe psone sunt quibꝰ cō
cediꝛ vt possint sibi ꝺfessores eligere sine licẽ
cia superioris viz epi ꝫ superiores ꝫ inferiores
plati exempti igiꝛ alijs videꝛ phibitū ex c.
ne p dilacõe iunctis notatis p hoꝛt. ꝫ ẑ. de
psumpc. c. nōne in fi. Nñ in dcō c. ne p dilacti
one diaꝛ abbas illud c. optime facere cōtra
rectores ecclesiarū ꝫ alios inferiores qui si
ne licencia superioris mutuo se absoluūt Et
q̄ inferiores clerici nō pñt sibi sine superio
ris licencia eligere ꝺfessores notaꝛ ibi p ẑ. i
glo. ij. Et est expsse determinatū e. ti. c. Si
epus Ḡ. vltī. li. vi. vbi diaꝛ q̄ nulla pt ꝺsuetu
ꝺine introduci q̄ aliquis pter sui superioris li
cencia ꝺfessorē sibi eligere valeat qui eum
possit soluere vel ligare vbi diaꝛ Jo. an. q̄ bñ
pt aliquis ꝺfiteri auiāqz vult petendo salu
bre ꝺsiliū etiā laico Sed nemo pt soluere vel
ligare nisi ipse qui iurisdcõem hꝛ in foro aie.
Et diaꝛ ibi archid. in fi. qđ vō p̄dicti c. est qz
dnūsquisqz auratus tenet agnoscere vultum
pcoris sui ꝫ tenet de aia eius reddere rōem
ꝫ sibi mīstrare sacrñ eukaristie ꝫ alia sacra
menta in quoꝝ collacõe vertit pciulū. ꝫ iō
sacerdos qui est suus auratus tenetur face
re posse suū vt sciat sui det. Et q̄ hac vōe fa
cit c. Quis vtriusqz ex e. ti. Jo. de atona i cō
stõe Othonis qđ in q̄dam v. ꝺsituanꝰ intel
ligit illud qđ ꝺt in dcō c. epus in fi. loq̄ hab
ere in maioꝝibz pcatis moꝛtalibus ꝫ que

ex p̃nedicta deliberacõe omittũt Et videt se fundare sup dictis archi. in decõ c. si epus & alia dicit q̃ ibi scribit vt viz ex hijs q̃ ex ignorãcia iuris seu facti l fragilitate hũana otra hũt sufficit sm illam auctoritatem Jacobi vltimo Cõfitemini alterutrũ pcã vã vt vn⁹ sacerdos alteri socio sacerdoti ofitear audacter Et ipsorũ alter altri pñam iponat & ipsum absoluat all. ad hoc c. i. xvi. q. i. Et dt illud expeditũ xxv. dist. crimines Ecce salua reuerencia tanti doctoris dico qd iura p eũ allegata nõ phant id q̃ dicit sed potius faciũt cõtra eũ Na c. i. xvi. q. i. loquit de monachis qui vt dicit ibi nõ pnt aliquibz pñam imũgere nisi iuniam vt iustũ est Vbi dicit archi. q̃ de ofessione monachorũ tenendũ est qd abbati ppio debent ofiteri qui dz scire opiniones eorũ & ãles intrinseas sunt cx de tẽp. cord. c. ad aures. Cũ em abbas habeat eorũ nolle & velle xij. q. i. c. nolo & c. dicatis & quẽ sup capita sua posuerũt vite dei xix. q. iij. statuimus appet q̃ ei low dei ofiteri debeat. et notabiliter aduertendũ est sm archi. id qd dicit ibi textus ofitant sibi iniuncm vt iustus est qui hoc iustũ esse intelligit si hoc eis ab abbate pmittatur l ab epo qd seuerius est Ex q̃ decõ archi. appet qd sine licencia supioris. etiã ipsi monachi nõ pnt sibi iniuncm absolvere Aduertendũ etiaz est q̃ ille c. crimines xxv. di. allegatus p Jo. de atona vbi dicit qd dictũ suũ pz nõ phat dictũ suũ qz illud q̃ dicit in illo c. crimines hz solũmõ loci in ofessione venialiũ q̃ tollũt p ofessionem generali ter factã in missa ad pmã & ad opletoriũ que confessio dz fieri alterutrũ & hoc phat textꝰ in decõ c. crimines Dicit em sic crimines apellado late pz amplectens oẽ pctm̃ q̃ etiaz ex deliberacõe prædit Dñ beda sup epla Jacobi vltimo. sic ait pcta q̃ ex ignorãcia vel infirmitate hũana om̃ttũt. Dicit aplus & pcipit alterutrũ ofiteri qz facile dimittũt. Et loc̃t de venialibz & subdit. Quecũqz vero fiũt ex deliberacõe nõ nisi p pñam & loquit de mortalibz. In ofessione vero generali nõ solet iniungi pña & tñ p eam tollũt venialia vt dixi d. de cele. mis. ofessionem generalem. Et qd dicta auctoritas Jacobi loquat de peccatis venialibz tm̃ notat dicto c. crimines p archi. in vo. In ofessione do pñali sacramentali de q̃ hic lo3mur est pña iniũgẽnda & absolucio impẽdenda q̃ nõ pt fieri nisi ab eo qui pt soluere & ligare q̃lis est ille q̃ est pprius sacerdos l qui ab eo qui pprius est sacerdos hz ptãtem vt sepius ẽ. dictũ est Et est declinsio illius c. vlti. c. Si epus e. ti. li. vi. Ex quibus pz q quicquid dicat Jo. de atona vn⁹ sacerdos nõ pt absoluere aliũ de pctõ mortali sine licencia supioris vt dicit textus in illo c. Si epus. Vbi dicit q dinus de sancto geminiano post Jo. an. dicit q̃ ofuetudo etiã aliius otrarij nõ est memoria otrariũ introduere nõ pt. & ocor. Jo. in no. ibi. Nec obstat q dicit vil. sup Ray. q epus qui hoc scit videt tacite tales licenciare qz licet hoc possz prædi in casu vbi requirit ofensus epi qui est in aio vt viz sciens & tacens habeat p ofentiente sm ea q̃ notant de p̃sumpc. c. nõne hoc tñ nõ prædit vbi requirit licencia Nam licencia nejcit ofessionem exp̃ssam & hz in se grãz ex de elect. c. vlti. de elect. c. q̃ sit vbi de hoc dicetur p archi. li. vi. Fatece tñ q hanc licenciam dare pt nõ solũ epus sed etiã ppius suus sacerdos siue curatus Dñ tutũ erit vt sacerdotes in aliq̃ ecclesia pochiali celebrantes habeant a rectore l vicario siue curato eiusdẽ vt possint sibi ofessores eligere. Alioqum q ofitent ipsi rectori sm ea q̃ legũt & notant. ex c. ti. c. ois vtriusq. Et sic notat dicto c. ois dh. qualiter igitur sunt p Jo. in collectanio. Sudburp.

OOnfessiones mulierũ extra velũ templi audiantur & in propatulo quantũ ad visuz nõ quantũ ad auditũ Moneantur etiã laici statim in principio quadragesime confiteri Et cito post lapsum ne peccati sui ponderis ad aliud trahãtur Itẽ nullus sacerdos nomine pñe totalis vel parcialis missas p̃sumat iniũgere cõsulere tamen potest.

OOnfessiones. Hec ostõ est Symonis Sudburij. & hz tria dicta in pmo statuit de ofessionibus mulierũ audiendis. in ij. ibi **Moneãtur** hortat ad celerem pñam & nõ tardandã. in iij. ibi. **itẽ nullus** prohibet vnũ modũ pñe iniũgendi. **Ex velũ** loquitur de tpe q̃dragesimali qñ velũ pẽdet in chorũ inter altare & respectũ populi vel dic ex velũ. i. loãm velatũ vel coptũ **in propatulo**. i. in apto. & huic ocor. ẽ. e. c. sacerdos. h. Itẽ sacerdos. **Ad visũ** vt sz possint ab alijs existentibz in ecclesia videri. **Nõ quantũ ad auditũ** qz solus dz quis ofiteri ex e. e. ois & secrete sm ofuetudinẽ ecclesie. **Moneantur.** ij. ps. **Laici.** de laicis potius loquit. qz hij vt cõiter remissius ofitent q̃ clerici **Statĩ** i. pmo vel secundo die vel iij. importat em hec dictio statim q̃nqz tpamentũ temporis ff. de solue. l. qd diutius. **Dẽper.** i. oi tpe ex q̃dragesimã. **Cito post lapsũ** habita sz oportunitate Sed otra hoc opponitur ex e. e. ois vbi pz q̃ suffic qd sel in anno et J. e. c. ofessiones ter. Solucio illud s. Dis

V

ꝑt intelligi qñ ꝓst ꝑnam rẽceptam aliqs ñ
peccat mortaliter Cui tñ dcõ in e.oĩs ꝛsulit
vt sel in anno ꝛfiteat licet ñ sit in pctõ mor
tali qz nõ dz se nimis assecurare v.di. ad ei9
Vel dic ꝙ etiã loquit de illis qui sunt in pec
cato mortali viz qꝫ ad minus sel in ãno cõ
fiteant Sed ꝓpter hoc nõ ꝓbat ꝙ statim p9
pctm nõ debeant ꝛfiteri dũmõ ꝑnt habere co
piã sacerdotũ. Et hec opinio secunda ẽ licet
aliqui dicant ꝙ tales ꝑnt differre confessio
nem vsqz ad qdragesimã vel pasthа qñ cõica
re debẽt. Et notat ꝙ Inno.c.ti.c.oĩs ꝺ sel
Iñ thõas dicit ꝙ illa opinio est ꝓbabilis q̃
vult ꝙ sel in anno viz eo tpe q̃ cõicare dz cõ
fiteat put eũ allegat arch.de pe.di.v. in sum
Dicit tñ Petrus in scriptis ꝙ in ꝗtuor ca
sibz tenet peccans ante ꝛfiteri. Vnus ẽ vbe
sacramenti ſtz si vult cõicare vel celebrare vl
sacrũ ordinẽ rcipe l hmõdi. Alius est vbe
piculi vt si ẽ in piculo mortis. Et istos duo
os casus etiã Thomas ponit in scriptis.
Tertius est vbe ꝛfitẽ vt si dicat sibi ꝛfitia.
ꝙ statim teneat ꝛfiteri. Quartus est vbe du
bij vt si nũc habeat copiã ꝛfessorũ ẽ ꝙ totuz
annũ postea verisile est se nõ habiturũ cõpiã
eusdẽ Dicit Thomas in qdam qõne de qõli
bet ꝙ laudabile est ꝙ hõ pctm suũ dictus q̃ po
terit ꝛfiteat tñ ꝙ accidẽs dilatio poterit esse
meritoria dũmõ nõ differret vltra annũ viz
si ad hoc differret vt pmdẽctori ꝛfiteret l de
uotius ꝓpter sacrũ tpus Et hns ꝛcor. Jo.
in summa ꝛfess.e.ti.q.lxix. Circa hanc mate
riã vide q̃ dicam .je. ꝛfessiones vero manno

Ne peccatũ nõ pcedentiũ **Pũdere sua** Ait em greg.xxv.moraliũ c.x De pctm qꝫ
ꝙ pmam nõ diluit ipso suo pondere mox ad
aliud trahit Mn nõ solũ sit pctm sed peccatũ
ẽ cã peccati Ex illo inquid victo culpa subse
quens oritur ex q̃ mens rcata ducit vt pmis
liget ex alio Peccatũ vere ꝙ ex pctõ oritur
ita nõ solũ pctm est sed peccatũ ẽ pna pecca
ti qz iusto dei iudicio ompe deus cor pctoris
obnubilat vt pcedentis peccati merito etiam
in alios eadat **Itẽ nullus** iij.ps **Mil**
lat stz vt faciat missas celebrari Rõ est qz
posset de facili ꝛfitens suspicari ꝙ hoc sibi cõ
fessor iniũgeret vt sibi forsan l alteri quẽ di
ligit pcaniam ꝙ ipsarũ missarũ celebracione
daret Et hoc esset spes mali a cuius oi spe ab
stinendũ est ex de vi. ẽ ho.cle.c. Cũ ab omni.
Et scias ꝙ hoc ꝙ hic statuit sumptũ est ex
notatis ꝙ host.in summa e.ti.ꝙ. ẽ aliquid tes
net dh.quid si sacerdos ibi videas hoc tñ scie
as ꝙ si ꝛfitens sit sacerdos hic nõ ꝓhibet q̃n
ꝛfessor possit sibi iniũgere vt ꝙ aliqrũ missa
rũ celebracões priteat qz in hoc casu nulla ꝑt
esse suspicio mali. **Cõsulere** Circa hoc vi
de notata ꝙ host in loco ꝑall.i.glo. xxi.

Item

De ꝑnitẽcijs et remissionibꝫ

In confessionibus et
ꝑdicacionibus sepius
laicis inculcetur ẽ ꝑci
pue in maioribꝫ solẽp
nitatibus quod omnis cõmixtio
maris ẽ femine nisi per matri
monũ excusetur ẽ mortale pec
catũ Et si in hmõdi salubris do
ctrine sacerdos inuentus fuerit
negligens tam ꝑ fornicatoꝛ con
senciens fornicacionibus canoni
ce puniatur.

In cõfessionibus. Hec est ostẽ
eiusdẽ auus ẽ supior. ẽ hz duo
dicta In ꝓmo mandat q̃ndaz pu
blicacõem fieri In ij. ibi. Et si
mandat negligentes puniri laicis de hijs
loquit in spe qz magis erranꝫ circa ea q̃ j.
dicit. cõmixtio suple carnalis Maris. i.
masculi. Matrimonii. i. sacramentũ ma
trimonij Et intellige inter psonas legitti
mas Hic scias ꝙ coniuges aliqñ misteat cã
plis pcreande aliqñ cã rededendi debitũ. Et
hijs duobz casibz nõ est peccatũ qñqz misteat
causa fornicacõis euitande ẽ tunc est veniale
pctm Aliqñ causa libidinis saturande ẽ tunc
est pctm mortale De ꝓmo dicit angl Cõiu
galis cõ habitus generadi gra nõ hz culpã et
Aplũs. i. ad Corinth. vij. sic ait si em nõ pos
set fieri sine pctõ carnalis habitus non ꝑ
cepisset dns post diluuiũ copulari dicẽs gen.
viij. Crescite ẽ multiplicamini aũ iã sine car
nali sapistencia nõ ꝑnt omittere De ij. dis
cit Augl xxxiij.q.v. Hic dicens rede debi
tũ Et si nõ exigeris rede ꝓ satisfacõe pfecta
deus tibi ꝛputabit Si nõ ꝙ tibi debet exi
gis sed rede vxori ꝙ debes. De iij. dicit aug
l sorte aliquis dicit Si vemã cæssit aplũs
igit pctm fuit in pte Cui em venia nisi pctõ
cædit. Et ista venia cædens aplũs habitũ
attendit coniugatorũ vbi est ꝛtinencie vitatio
Malũ est ꝙ vir ꝛgnoscit vxorem vltra ne
cessitatem pcreandi filios sed ẽ ibi nuptiarũ
bonũ Et iõ ista nõ ꝓpter illud malũ culpabi
le est hoc bonũ sed illud malũ sit veniale ꝓ
ter bonũ nuptiale De iiij. phũs. ẽ habetur.
xxxiij.q.iiij. origo Adulter est in suã vxorẽ
amatoꝛ ardencior Et Hieronimus sapiens iu
dicio amat coniugem nõ affectu non regnat in
eo impetus voluptatis nõ ꝑceps ferꝛ ad co
itũ Nichil em sedius q̃ vxorem amare qua
si adulterã. Et hijs ꝛcor. Thomas ẽ petrus
in scriptis dl.xxij. Et host. in summa. extra
de sponsal. ẽ matrimoñ. Quis sit effectus ẽ.
circa finem. Dicit tñ Thomas ẽ petrus qñ
quis ꝓpter voluptatẽ ẽ delectacõez amittet

dūgi iā tñ ꝙ illā voluptas ꝺſiſtit ꝺ limi
tes matrimonij viz aū alia mulierē ꝺc ñ fa
ceret tūc eſt veniale ꝓtm Di aūt delectacōez
ſeat in ea vt in mercede exercendo ſuū affe
ctū eꝝ fines matrimonij Ita ſtz ſi nō eſſz vx
de tūc idē faceret tūc eſt mortale ꝓtm. mor
tale peccatū ſic formicatio ſimplex que
eſt ſoluti aū ſoluta eſt mortale ꝓtm. Cūlen
cies fornicacūibz ꝑſumit nāqz talibus
ꝺſentire ꝙ nō caret ſcrupulo ſocietatis occul
te Quia aūm potest manifeſto ſacnoti deſi
nit obuiare eꝝ de homicidio c. ſiat dignū Item
nō puniens crimē aū hz ad hoc ptātem xviij
q.ij. abbates in fi. Item crimen nō phibes.
xxiij.q.iij. qui pt c. vlt. Item fauorem precā
di pſtans xxiij.q.iij. qui pt. Item cōrigere
negligens .i.q.i. quicquid. ij.q.vij. negligere
Item licentiā ad predandū dans xi.q. iij. qui
ꝺſentit. Et ad hoc quod hic dicit ꝓcurat legi
tur lxxxiij.di. error. Canonice puni
tur. Hec punitio fieri dz ſm qlitatem ſen
ſus vt ſtz puniat ſm eā maius l minus ſm
ea q notant eꝝ de offi. del. c. i. per ſ. Et vide
tur ꝛra hoc notata p henricū de hoyo ꝺ homi
cidio c. ſiat dignū.

Idem

Confeſſiones ter in an
no audiantur ter i an
no cōicari moneātur
videlicet in paſch. in
penthecoſte. ⁊ natali domini
Prius tñ ꝑparent ſe per aliquā
abſtinenciā de conſilio ſacerdo
tis faciendā Quicūqz vero ſe
mel in anno ad minus proprio
confeſſus non fuerit ſacerdoti.
⁊ ad paſcha ſacramētū eukari
ſtie non percipit niſi de conſilio
ſacerdotis duxerit abſtinendum
⁊ viuens ab ingreſſu eccleſie ar
ceatur ⁊ moriens xp̄iana careat
ſepultura ⁊ hoc frequenter in ec
cleſijs publicetur.

Confeſſiones. Hec eſt oſtō
eiuſdē auctus ⁊ prēdens ⁊ hz duo
dicta In ꝓmo limitat tria tēpa
ad ofitendū ⁊ cōicandū In ij. mā
dat ꝙ ad minus hoc fiat ſel in anno. Ter i
anno tribus ſtz de quibz j pz. Cōcart.
.i. eukariſtiam recipe ⁊ loquit de laicis. Nā
de p̄sbiteris tene q dixi ꝺ. de cele. miſ. c. altiſſi
mus ꝺ. ofiat ⁊ glo. ſe. In paſcha eꝝ e. c.
ois. Pētecoſtes de ofe. di. ij. ⁊ ſi nō fre
quentius. Natali dñi de ofe. di. ij. ſecula
res Et circa hanc materiā vide q dixi ꝺ. De
ſumma tri. ⁊ ſi. m. c. altiſſimus ꝺ. paſche li tē
pus ⁊ glo. ſequitur. Prius tñ ꝺ. ⁊ die pu
ſtz añ feſta ꝓdicta quibz hñt cōicare (ppa
rent ſe ſtz cōionem recepturi Abſtinencia
.i. ieiunij Conſilio ſacerdotis hoc oſilio
rum multi recipiunt qui añ natale dñi p totū
aduentū p totam q̄drageſimā añ paſcha l ni
liquam eius ptem añ pentecoſten a ꝓmo die
vocationū vſqz ad pentecoſten Et iſtis tri
bus tpibus cōicant ad minus. An aūt ex
neceſſitate debeant hoc facere ⁊ p̄ſertim q̄ ad
confeſſionē vide q dixi ꝺ. e. c. confeſſiones ꝺ. vltō
poſt lapſum. Quicūqz vero ij. ps. Se
mel ymmo pluries qz ter vt pz ꝺ e. c. q̄. i. q̄
textus videt contradicere Sed dic q illud lo
quit de conſilio iſtud aūt de p̄cepto. Et ſic ſen
tit archi. de confeſſ. di. ij. Et ſi nō frequentius l il
lud loquit de clericis qui erāt p̄fectiores q̄
laici Sed hec ſolucio nō placet qz c. Quis vtri
uſqz eꝝ e. a quo ſumit q hic dicit loquit ge
neraliter tam de clericis q̄ de laicis q pz ex
hoc q dicit ois ⁊ nullū excipit. Tene er
go ꝓmam ſolucionem l dic p hoc q hic dicit
ſel confiteat propio ſacerdoti nō excludit aḡ etiā
ſepius poſſit confiteri ſibi l alteri ptātem hñti
Quis dic vt dixi ꝺ. e. c. confeſſiones ꝺ. vltō poſt
lapſum. In anno ſuffitat igit q q̄ilibz an
ni tpe hoc fiat nec tpus paſche eſt de neceſſi
tate p̄cepti Et hoc verū de ꝓma ſed de p̄cepti
one cōtpis xp̄i tpus paſche eſt de neceſſitate
ſm hoſt. ⁊ hoc phat ltā poſita ad minus in di
cto c. ois Et ex hac ltā videt q peccator p̄t
differre confeſſionē p annū. Sed contra hoc op
ponit de pe. di. i. multi vbi pz q nullam mortā
patit vera ſuerſio Et eccleſiaſtica v. dicitur
ne tardas ſuetis ad dñm ⁊c. ⁊ hoc fatent ali
qui qñ p̄tm eſt manifeſtū ⁊ nota p Io. de pe
di. v. in ſumma p c. de pe. di. iij. Ille vex i pn
cipio. qđ c. bñ phat q ſtatim ſit confitendū poſt
lapſum. Et hoc tenent multi theologi vt no
tat archi. in dō c. ille vex dicentes q illud c.
ois nō dat licentiā differendi ſed phibet confeſ
ſionem negligi. In hac materia dicit Io. in
coll. dō c. ois q confeſſio ſecreta q̄ ſit ſoli deo
n dz differri vt dō c. ille vex ſed confeſſio facte
da hoi p̄t differri qz ad p̄cepta affirmatiua nō
tenet quis ad ſemp ſed p locū ⁊ tpe q̄le eſt
illud in dicto c ois pnt notat archi. de pe. di.
v. in ſumma. Nō dicit aug⁹ q aū ꝓpoſitū cō
fitendi ſit annexū ſtatui q̄liter peccatū mā
li occurrit dz peccator dolere ⁊ contriti ꝓpoſi
tū confitendi habere in illo c. ille vex. Sed ad
confitendū actualiter nō tenet niſi p accidens.
vt ſi ſemel in anno recipe dz corpus xp̄i vel
qz eſt in mortis piculo ⁊ in alijs caſibz hu
iuſmodi Et hec opinio ſm Thomam eſt ꝓ
babilior nec ſm eū eſt diſtinguendū inter cle
ricos ⁊ laicos nec inter ſeculares ⁊ religio
ſos de iure diuino nec de iure poſitiuo Tu tñ
q̄ ad religioſos circa hoc dic in cle. ne in agro
de ſta. mo. ⁊ ſane Iuno. tñ dicit qđ illa opi

V

est sc auctor que vult q nõ differat cfessio. p
q facit q statim post pcm̃ deus posuit primũ
hoiem ad pnam Item qz obligatus simplici
ter tenet satisfacere statim ff.de v.ob. l. eum
qui lil.l.fi. Inst.de v.ob.ç ois ff.de soluc.l.q
dicimus Et ctatus sine die tenet venire q̃
tito pt de do.c otũ.c.Cũ dilecti. ad minꝰ
ex hac lra colligit q pluries in anno cfiteri
nõ est de necessitate pcepti Verum, sacer
dcti licet plures sint sacerdotes ppij In hoc
tñ casu ppius sacerdos xprie c cõiter loq̃n
do scz pochꝰ.pbiter aũ subest aliqs q ad cu
rã aiarũ pm host.c Jo.an.c Antho. de Bu
trio in dcõ c.ois. Sed qro nũquid frater ad
missus pm formã dicti c.dudũ de sepul.c.sta
tuimus in cle.sit diendus ppius sacerdos.
Jo.de atona in cstõe Othonis q in qdaz v.
minores clerici ppe finẽ illius magne glo
riet sentireqd sic saltem p extensionem et p
qndam assotiacõem q associat aratis in sub
sidiũ aure aiarũ Et idẽ sentire videt vol.in di
cto c.statuimus v.faciendã Sed otra hoc op
ponit Mã ppius sacerdos dr qui immediate
pz artã aie illius aũ pest.Vñ papa c eius
pmarij. Epus c eius pmarij sunt sacerdo
tes ppij imediati Item sacerdos pochialis
sive sit rector sive vicarius aut alio ucie qcũ
qz vocet dr sacerdos ppius imediatus.Vt
notat Jo.an.post host.de offi.archipr.c.iij c
dcõ c.ois Et otra.ibi hentricus Hohik.di.
ij.dp.aut qris de ij.Sic etiã vicarius epi ge
neralis dr sacerdos ppriꝰ imediatus vt no
tant host. Jo.an.c alij dcõ c.ois Item lega
tus in sua puincia c eius pmarij. De qnibz
oibz doctores ipi dant remissiones in loco p
all.Cũ igit doctores tanti c tales inter ppti
os sacrdotes vidt eos p ñ talibz habuisse.
nã si hoc de fratribz intellexissent hoc de eis fi
ut c de aliꝭ expssissent pm ea q legũt c no
tant de decimis c.ad audientiã Verumissa cõ
firmat oclu.ex hoc qd fratres hmodi ñ hñt
artã aiarũ vt clare notat Jo.in coll.dicto c.
ois dp Sed nũquid isti fratres q ad hoc all
nota Jo.an.c Card.qui diunt qd hmodi
fratres nõ sunt astricti ad audiendũ cfessio
nes cfluentiũ ad eos nisi velint Nec ipsi cõ
fiteri volentes sunt astricti vt ad eos ea de cã
reaurãt Et notat in cle.dudũ de sepulturis
ç statuimus v.impediant p Jo.an.c otra.
ibi gesp.c paulus ymmo nec ppie hñt iurisꝺ
cõem ordinariã nec delegatam cũ in eis nõ
sedat aliq placto nec p ois vlla ex parte cfi
tentis subiecto Sed est csiderãda in eis qdã
gãcosa ordinatio a papa in fauorẽ aiarũ in
troducta. Vñ tales pñt dici nudi mistri. qd
tñ ministeriũ nõ pñt aliꝭ omittere ex de cfi
sitio del.c.fi.pm pr.de ancho.in dicta cle.dn s
dũ ç statuimus dp Numto qro c notat ibi
p gesp.v.cesserint quibz etiã paulus e.c.v.
impediant. Verumissa etiã oclusio fortificatur

ex eo q ille qui est ppius sacerdos pt subi
to dare licentiaz alteri cfitendi vt notant do
ctores dcõ c.ois. Sed hanc licentiã dare nõ
pt talis frater qz nõ pt omittere alteri mi
nisteriũ sibi omissũ vt pdixi igit c.licet igit
habeat ptatem audiendi cfessiones c pnas
miigendi nõ tñ ex hoc reputabit ppius sa
cerdos exneus qui ex puilegio possit audire
cfessionẽ pochiani alterius. Sed qro nũqd
pochianus aliarius possit cfiteri tali fratri,
sive alteri puilegiato sup cfessionibz audien
dis sine licentia ppij sacerdotis In hac qõ
ne quicquid alibi repias scriptũ q ad frẽs
pdicatores c minores c p extencõem ad fra
tres augustinenses c carmelitas Dic qd vt
pochianus alterius cfitat fratri admisso.
inf formã dicti c.dudũ vel aliarũ extensionũ
in ea pte nõ est opus licentia ppij sacerdo
tis qz tales fratres admissi pnt libere audi
re cfessiones eorũ qui volũt eis cfiteri Vt
ibi dr in textu. Vñ in qntũ ibi dicit q pnt li
bere hoc facere pz q nõ est opus licentia de q
qrit Et hoc sentit ibi Jo.au.in v.libere In
aliis do puilegiatis ad audiendũ cfessiones
volentiũ eis cfiteri sine puilegiati illi sunt
scaulares sive regulares requirit licentia p
ppij sacerdotis nisi in eorũ puilegio otineat
aliqd tale q talis licentie petitionem exclu
dat Et sic intelligo notata p ho.dcõ c.ois v.
sacerdoti Et si: ibi notat p antho.de butrio.
dp.remanus ad glo. Cũ fellus nũ fue
rit. hic qro si pochianus pus sunt cfessus
fratri admisso nũquid teneat eadẽ petã meri
to itrũ cfiteri suo ppio aurato Omissis
argumentis dic q nõ pm q notant vil. pau
lus c Stephanus c Jo.de lig.de sepultu
ris c.dudũ ç statuimus in clem. Et oc. ibi
petrus de ancho.c videt esse determinatũ in
exuag. Jo.xxij.q incipit vas electionis c cõ
tra Jo.in coll.ex e.c.ois dp nũquid religio
sus in fi.q ibi tetigit dcã arch.de pe.di.i.indi
cat vbi arch.notat otrariũ A auius tñ dcõ
ibi tetigit Jo.in coll.Quibz etiã oc.hentri
cus de bohic dcõ c.ois qz loquit de eo qui
alteri hñti ptatem nõ est cfessus Vt notat
hentricus in loco pal.Vel vt quidam diunt
frater sic admissus habet locum ppij sacerdo
tis Et sic sentit ibi vil.vt dixi ẽ.e.v.ppio
sacerdoti. Dic q ad hoc vt ibi Di ergo dubi
tes quõ cfessus alteri ptatem hñti alis est
frater admissus satisfaciet cstõi illi Omis
utriusqz sexus vt euadat penã illius c. Dic
qd si vult pt itrũ eadẽ petã sibi cfiteri c essz
sibi meritoriũ propter maiorẽ erubestentiam.
Alias aũt cfitear de hys in quibz post cfes
sionẽ pus facta culpabilis extiterit ad min
de venalibz l qz pus sufficientẽ otricõez nõ
habuit Et sic cfitear i gñe petã ꝑ Jo i coll.
dcõ c.ois dp. Quid ergo cfiteor Ad mi
nus hoc dicit qz pluries pt cõitere vt pz ẽ.

e.c.in ꝑncipio nō tñ ꝺeneꝺ ex nēceſſitate Dē hic pz ꝫ ex e.c. Quis vbi habes ad hoc idem. Ad pascha i.in feſto paſche qñ quilibz ſi celis ſolet coicare. Et q̄ ꝺz fieri in feſto iſto pz in ꝺcō t.oīs vbi ꝺr in paſcha. Qđ tñ hoc fiat in ſabbato ſancto nō eſt vitiꝑabile cūm miſſa tūc celebrata attribuat ipſi feſto paſche vt dixi ō.de cele.miſ.c.limthiamma.q̄.nullus inſup ꝺ.tertiā Sed nūquid ſuſpectus qui nō coicat oi anno ꝑt ad hoc oꝓlli videt q̄ ñ. qz tale nō repit ſacramentū ſine ꝑcō ſi recipiens ſit in mortali ꝑcō ex de offi.ordi.c.ſi ſacerdos de ꝛſe.di.ij.qui ſtelerate. ꝫ c. ſeqn ti. Dic tñ ſm Jo.xxx.di.c.vltī. qđ talis ꝑt oꝓlli vt faciat ſe dignū.i.vt penitrat de ꝛſe. di.ij. Vi quis mtrat Et vide arta hoc q̄ legūt ꝫ notant de pe.di.i.c.ſunt ꝺij vi.q.i.illi qui aī ſimilibz. Sacramentū euchariſtie qđ a ieiuno ſumi ꝺz ex caſum neceſſitat. Et hoc tam obreuerentiam ſacramenti q̄ ob ſobwetatem ſumentis. Et ꝺz eſſe ieiunꝰ ab oibz q̄ ſolent ſumi p viam cibi ꝫ potus Vnde ꝺz ſumi añ oēm cibū vt ꝺr Augꝰ de ꝛſe.di.ij liquido Et facit ad idē vij.q.i.michil. de hac materia latius ſcripſi ō.de ſumma.tri.ꝫ ſi.ta c.altiſſimus ꝫ de cele.miſ.c.altiſſimus ibi videas. Nisi Excipit ab eo qđ ꝓdixit. Cūſilia ſacerdotis qui ꝛſeſſus eſt. Abſtinendū ſtz a cōione forſan ꝫ liceat ꝛſeſſꝰ ſit tñ nō eſt in ꝓpoſito dimittendi ꝑcm̄ ex e. q̄ quidam Qui tñ ſe publice ingerat cū aliis. ad recipiendū euchariſtiā vide q̄ ſcripſi ō de ce le.miſ.c altiſſimus.q̄.pochiales ꝺ. ꝛſeſſū vl potes ponere exēplū in eo quē ſacerdos ꝓpriꝰ aī aliqs ꝛſitet nō ꝑt abſoluere nā talem remittere ꝺz ab ſupioꝛz abſoluendū ar.ad hoc xxxiij.q.ij.latorem ex e.ti.c.ſignificauit Dñ interim tutū eſt vt abſtineat a cōione Dōt etiā eſſe cā huius abſtinencia ſacramentū hoc recepturi indeuocto l infidelitas l infirmitas q̄ nō patit recreationē tanti ſacramenti Dos let cūm dicit qđ hiſtrionibz dari nō ꝺuent hoc ſacramentū de ꝛſe.di.ij.p dilacōe Dic vt ibi Hic quoq; nec freneticis nec mente captis qui nō gaudēt diluꝺijs interuallis ymmo nec de moniacis q̄n certum eſt qđ a demone vexant ꝓpter aliqđ crimen. Pro quibz vide notata p Jo. in ſumma ꝛſeſ.ti. de ſacramento euchariſtie q.lxxxiij.ꝫ q.p̄cedenti

Et vivens hic ſumit pena ꝺtra facientis Arceatur per pñam ſm hoc ſed In q̄ ſima nō eſt opus vt ferat p ordinariū ſed ꝑt fieri p ipſum pſbiterū pochialē vt clare notat hoſtienſ dcō e.oīs q̄. Vi quis aūt ꝓprio ſacerdote vbi ꝺr q̄ licet aliquis fuerit ꝛſeſſus alicui eorū qui p̄ter aūtū ꝓpriū diāē ꝓpriꝰ ſacerdotes vel alteri ex ipſorū licencia michi dominus ſacerdoti pochiali qui ſpāliter habet oues ſuas ognoſcere facienda eſt inde fides Alioquin poterit non ꝛſitenti ſibi nec ꝺ

ſua licencia penā infligere in dcō e.oīs in ea pte otentam Et ꝛcor.ibi Jo.an.qui idē tenet ꝫ Anthonius de butrio ꝺh.q̄o iij.quis dicat ꝓprius ſacerdos Careat ſepultura idē hēs ex e.c.oīs vbi notat anthoniꝰ de butrio qđ pro delicto omiſſo in vita corpus mortuū punit licet ꝓpria ſit pena q̄ ad corpus. Publicetur ſile hēs ex e.ti.c. Cū infirmitas Et multū ꝓꝺeſt talis publicatio frequenter facta ad maiorē declaracōem ipſius iuris Ad qđ facit ex de locato c.i.in fi.et ꝑt eſſe vō qz in plurib locis multi de pochiis ſunt freq̄nter vbe merchandizarū t alii ex de cauſis abſentes Et ideo magis expedit vt ſepius fiat publicatio. Stephan⁹

Hoctoritate dei p̄ris ommpotentis ꝫ bea te marie virginis et ommū ſanctorū ꝫ p̄n tis conſilij excōicamus oēs illos qui eccleſias ſuo iure malicō ſe priuare p̄ſumūt aut per malicia contra iuſticiā libertatū eaꝝ ꝺem mfringere vel perturbare contendūt. Item oēs illos ex cōicacionis mnodamus ſm̄a qui pacē ꝫ trāquillitatē dm̄ regis et regni miurioſe perturbare preſumūt ꝫ qui iura dm̄ regis miuſte detinere cotendūt. Adicimus oēs etiā illos ſimili ſm̄a mnodatos q̄ ſcienter falſum teſtimonium perhibēt ꝫ perhibere contē dūt ſiue procurant vel qui tales teſtes ſcienter producūt vel ſubornāt in cā matrimoniali vbi ſtz agitur contra matrimoniū Vel vbi agitur ad alicuius exhereꝺacionem. Item excōicamus oēs illos qui grā lucri oꝺij vel fauoris vel alia quacūq; de cā alicui malicioſe crimē imponūt vñ in famatus ſit apud bonos ꝫ ḡues vt ſic ſaltē ei purgacio indicatur vel alio mō ḡuetur Adu ocatos quoꝺz excōicamus oēs qui in cauſis matrimonialibz malicioſe exceptcōes opponūt vel oppoſi

V

procurāt ne matrimonia vera debitū sortiantur effectū vel vt cō tra iusticiā processus cē diucius suspendatur Preterea oēs illos ſma excōicacionis innodamus qui vacāte ecclesia malicioſe opponūt vel oppoſi procurāt prō natus queſtionē vt ſic verū patronū illius eccleſie a collacione ſaltē illa vice defraudent Excōi camus etiā oēs illos qui grā lucri odij vel fauoris aut aliter cō tēpnūt exequi mandatū dñi regis cōtra excōicatos editū claues eccleſie contēpnentes

Doctoritate Hec eſt ſtitucō Stephani archiepi edita in conſilio Oxonie Et hȝ plura dicta que patent in textu ꝛ ſingillatim limitat certos caſus in quibz maioꝛ ſentē cia exī. maioꝛ ipſo facto Et ſunt vij. articuli de quibz ꝛ aliȝs publicandis canet j e.c. Cū malū cū aliquali declaracōe carīcē. **Excōi camus** ſilez modū loquendi habes ex de hȝ hereticis c. excōicamus. Sed ſtra hoc oppo nit de ſma exī. c. Romana. q. caueant li. vi. Vbi pȝ p futuris culpis ſma excōicationis ferri nō dȝ nec p pñtibz nec p pteritis niſi monicione canonica pmiſſa. Solutio illud locū hȝ in ſma exī. que ferꝛ ab hoie Iſtud loquit in ſma excōicationis lata a ſtatuto ppetuo In quo caſu pt ferri ſma excōicacōis eciam p futuris culpis vt clare notat Jo. an. de oſtiē. c. ij. d. omiſerint li. vi. **Eccleſias** .i. pſonas eccleſiaſticas Sic ſumit lxiij. di. c. i. Vel dic eccleſias .i. pīaturas eccleſiarum ex ne pīati vices ſuas c. penulti. Aliȝs vero modis ſumit eccleſia vt nota p d. ex ne pīati vices ſuas c. fi. glo. hec decretalis ꝛc. et circa hoc adde nota. p Jo. vij. q. i. ſicut. **Malicioſe** Malicia vt dicit Januen. dicit cogitacio male mentis vñ malicioſus ſa. ſum .i. frequenter malus ꝛ callidus aſtutus ſubdolus vel inſidioſus. Malicioſe igit aduerbiū importat oēs ſignificationes pdictas Et tali mō loquendi vtit papa in decre. Cum plures de offi. del. li. vi. Et preſumit malicia qñ appet iuſta cauſa ſm archidiaconum ꝛ Joan. ibidē in no. li. vi. **Suo iure** ſiue hoc iȝ oſiſtat in ſpūalibz ſiue in tpalibz Jure nāqz ſibi pīnenti nemo puari dȝ ſine culpa ſua Vñ die vt notat de oſtiē. c. ij. p d. ꝛ alios. **Priuare pīumat** ſilez habes j. de imu. eccle. c. nō minus vbi loquit de auferentibz ſuis eccleſiaſticis iuriſdōem vivorū eccleſiaſticoꝛū ſtitoꝛū ꝛ c. aduerſus Et ex hoc q̄ dicit pīuare pſumūt Et aduerte q̄ ad effectū vt incurrat iſta pena nō eſt opus vt eccleſia ipſo facto ſuo iure pīuet. Sed ſufficit vt ad taliuȝ iuriū pīationē laborare quis pſumat vel ad ea auferenda alios nā talis pſumpcio ſonat in audaciam faciendi ſtra pohibicōem legū ſiue canonū que quidē audacia facit hoiem reputari ſtēptorem iuris vt notat Innoc. e. ti. c. Cū mediocris in fi. li. vi. **Per malicia** idē importat q̄ d. dixit malicioſe. **Aliter tates earūdē** ſcz eccleſiarū Et hec littera facit ad hoc q̄ nō ſolū violatores eccleſiaſtice libertatis vniuerſalis ſunt excōicati ſz etiā violatores libertatū alicuius eccleſie pticularis Cuius tñ ſtrariū notat Innoc. ex e. c. nouerit Dicit tñ q̄ faciens ſtra libertatem iſtius eccleſie vel illius nō facit ſtra eccleſiaſticā libertatē Et dicit Innoc. ꝛc. ibi hoſt. ꝛ alij modernores Sed dic q̄ verū eſt tales nō eſſe excōicatos ab illo canone nouerit Sed ſunt excōicati ab iſto canone In ſilio pumciali edito qui nō repugnat aliȝs canonibz ſm ea q̄ notat Jo. an. de offi. archi pſbiteri c. fi. Et in quibz oſiſtat libertas eccleſiaſtica vniuerſalis vel pticularis ſatis colligit ex dict. ꝛ Inno. in dcō c. nouerit. **Infringere**, i. deſtruere vel adnichilare. vel dic infringere. i. violare illudere vel ei nocere. **Perturbare** impediendo ne eccleſia libere gaudeat ſua libertate licet nō mitat eam auferre vel aliter infringere. **Cōtendūt** de facto impediendo q̄ minus eccleſia gaudeat libere ſua libertate Et ſile habes ex de pīē. c. de multa. **Itē nēa illaꝝ** ſcāndus articulꝰ in q̄ quis eſt excōicatus **Vacem** cui⁹ iudicū ad eccleſiā pīnet ex de inditijs c. nouit Et ad eccleſiā pīnet diſcordantes pacificare ꝛc. di. ſtudendū Criſtus em̄ moritur⁹ pacem inter ſuos puari ſtatuit xxiij. q. i. miſi bella Nos eſt igit hȝres xpi qui pacē ab eo relictā nō hȝ vnde merito pt ab eccleſia ſeparari vt hic pȝ Qualiter aūt pax nō ſuat inter hoies notat Jo. an. vi. cauſas q̄s ponit i glo. ſua de ſen. ꝛ re. iudi. c. ad apoſtolice d. pacem li. vi. Et que ſunt illa q̄ ad pacem regni pīnent pūt pīni colligi ex hijs que legunt ꝛ notant auct. de pace tenenda coll. x. p totū **Trāquillitatē** i. quietudinē regis q̄ ad ipſius pſonā ꝛ ſtatū ſui regiminis **Regunt** q̄ ad eos qui ei ſubſunt ꝛ inter q̄s regnat **Iniurioſe** quid hec dcō importet dixi d. de imu. ecc. c. accidit nouitate puerſa. q. aliȝ vero d. iniurioſe **Et qui** ſubaudi oēs illos **Jura** ea viz xpiana q̄ de iure pīnent ad regem. **Iniuſte** ꝛc. i. ſine iuſta cā **Adicim⁹** Terc⁹ articulus **Tales teſtes** qui ſcz falſum phibēt teſtimoniū **Scienter** .i. ſcientes q̄ teſtes ipſi volūt teſtimoniū phibere **Producāt** ſcz cōia iudicia **Dei iuuarmant**

ꝑ est informant vel in secretis instruūt ꝺ̄o deponere debeant vel eos ad falsum deponēdū corrūpūt ex de ꝓbaꝯ.c.licet cām autem auct. de testi.ℊ. Quia vero coll. vij. Est subornare quasi subtus in aure aliquius ipm male cenare vt nota gesp. de test.c.vltī.in fi. in clemen. Mñ subornacio dicit de aliqno falso exprimendo vel vero tacendo in testimonio testis ꝙ aliquem facta informacio vt ibi ꝺ̄t Et ꝺ̄cit.ibi vul.ꝺ̄.subornacio in causa matrimoniali vbi sit talis suspicacio vel ꝓducūt falsi testes ad deponendū ꝓ matrimonio vt ĵ sequitur. **Vbi sꝛz** limitat hoc qꝺ ꝑus dixit **Contra matrimoniū** vtputa in cauſ diu recij vel alias vbi agit de federe matrimonij & tales testes ꝓducūt ad impediendū matrimoniū vñ hec ostō maiorem penā infligit subornantibz testes in causa matrimonij ꝙ facit ostō Othonis clamorem iustitie ℊ.caueant. vbi ꝓz ꝙ tales si sint beneficiati ipso fō sunt suspensi ab officio & bñficio Et aduerte ꝙ licet illa ostō fuerit posterior ista & imponat penā huius ostōis que est maior ꝛō est quia vtraqz pena ꝑt habere locū in eaꝺ̄ ꝑsona Simul nāqz se ꝺ̄amnāt excōicacio & suspensio ab officio & beneficio Et sic vnū non tollit reliquū Et satis colligit ex ꝺ̄o c.clamorem ℊ.caueant vbi dicit Alias nichilominus pena debita puniant. Et arcta hoc vide que dixi ē.de imu.ecc.c.i.ℊ ofugientes ꝺ̄. minime ꝙsumente **Exheredacionē** vtputa in causa bastardie & illegittimitatis vt viz aliquis cēseat illegittimus & sic ab hereditate paterna vel materna sit excluſus **Item excōicamus** Quartus articulus **Oēs illos** siue clericos siue laicos etiā si celsa quens epūs fuerit Mā quo ad sñam excōis cationis late a canone epi nō excludūt licet se cus sit in sña suspensionis & interdicti sic aut ꝓz e.ti.c.qz piaculosum li.vi. **Item** hec clausula nō solū ꝛpꝛhendit masculos sed etiā feminas ꝛmi ea que dixi supra de magistris c. .i.ꝺ̄.quoscūqz **Grā**, i.causa vel amore **Lucri** qꝺ ꝙsistit in oi modo qꝺ gītis aliqui obuemt ff.p socio l.sed si adiit cū sua glo.iūcta l.questus e.ti. **Odii** qꝺ nichil aliud est quā ira inueterata de vindicatione semper cogitans Mꝺ dic vt dixi supra de offi.archipb̄i terra c.ignorancia ℊ.ira est ꝺ̄.sit odium **Fauoris** ꝑt em esse qꝺ nec ꝓpter lucrū nec propter odiū aliquis alteri crimen imponat Sed vōe fauoris vel amicicie ꝙ̄ gerit erga aliqē hoc facit qz intendit famā alicuius cū suo amico forsan discrepantis ob amorem sui amici & vt eū supportet ꝙ criminis obiectū demīgret vel dampnificare Et sic eū a suo ꝓpposito reprimere **Vel alia** ſuple a ꝓmissis quod nō grā lucri nec odij nec fauoris hoc faciat.

Quacūqz de cā. Ista lra innuit vt videt causam aliquam licet modicam ꝑpetre debeꝛ ꝛe ob quā fiat crimīs impoſicio de quā se aquit Quid ergo si nō subsit causa apparens talis imposicionis an ꝛponens incurrat hāc penā ceteris ad hoc requisitis nichilominus ꝺ̄currentibz de quibz ĵ dicit videt ꝙ nō. Mā in ostōe penali stricta interꝑtacio facienda & nec vltra otenta in ipsa ostōe ꝺz fieri extensio sed ꝑm dicta & otenta in eadem ꝺz eius effectus regulari de pe.di.i.ℊ.pene Et vbi plura in ostōe penali deducta sunt que mouent statuentem ad penā infligendā requiritur ꝙ oīa ꝺ̄currāt nec sufficit eorū altrū adesse de pe.iudi.c.i.li.vi.vbi de hoc ꝙ doct. Cū igitur hic requirat causa videt qꝺ ea cessante cessare ꝺz & pena ex de appell.c.cū cessante cū similibus Contrariū videt nā magis delinquit q̄ nulla cā ꝑma l monēte ꝺlinqt ꝙ̄ q̄ delinqt ca vel occasione acceꝑta. Ignoscendū namqz ē ei vt dicit lex qui se vltiſſitur ꝓuocatus ff.de bonis libertorū l.qui cū maiore ℊ. Idem puto Et qñqz causa magis est ꝙsiderauda ꝙ̄ culpa ꝑm ea que notant ꝺ̄. & alij ex de ostōibus c.ognoscentes Unde vbi nulla subest causa ꝑt ꝑsumi nō malicia verisilr malicia ꝑm ea q̄ dixi supra e.ꝺ̄.malicioſe & econtra vbi subest cū ꝑt ꝑsumi nō malicia sine qua nō incurrit hec pena vt ĵ.pz ibi malicioſe &c. Circa hic scire debes qꝺ ꝓ clariori intellectu ꝑmissorū quod causa in iure multipliciter sumit Unꝺqz causa ponit ꝓ iudicio vel litis instancia. C. de trāsact.l.causas. Et dicit causa a casu qꝺ materia & origo negocij nōdū discussionis examine patefacta ex de ꝺ̄.sig.c.forus Item causa.i.titulus ff.de publicī.l.si ego ℊ.idē iull. Item causa.i.via vel ꝛtractus ff.de tributaria actione l.qꝺ in heredem in ꝓncipio. Unꝺqz ponit ꝓ testamento .C. de testamentis .l. antiquitas in ꝓncipio Item causa.i.questio ff.de his que in testamento delent l.prime. ℊ.si. Item cā.i.utilitas ff.de sta.lib.l.si quis ita libertatem ℊ.i. Et ꝑm Card.de iuramentis Calūpn.c.si.li.vi.Causa aliquotiens ꝓmitur ꝓ impulsu animi ad aliquid agendū Sic accipit ff.de postul.l.i ℊ.sexū & differt a vōe qz vō est gerendorū credo ex cā vementiū Unde cā ꝑt esse sine vōe sed vō nō ꝑt esse sine causa ꝺ̄.ḡ. Id qꝺ nō est sufficiens ibi est dare cām sed nō vōem Dic accipit de sponſ.c.i.li.vi. Alio mō dicit causa ad cuius esse sequit aliud Et sunt q̄tuor sꝛz due essendi & due fiendi vt notat Card.in ꝓhemio li.vi.Causa est ām dicit modus siue forma & est de ꝑtinentibus actibus suasio vt cū dico lego vxori mee q̄ eius causa parauī ff.de au.& ar.legato l.qñs Alio mō dicit cā facti explicacio .ff.ad l.aquil.l.si ex plagis ℊ.inclius ibi ius ideſt iuris rōnsio positū est in cā hoc est in explicacione facti. Alios modos videre poteris quos non ꝙsequor Dic aūt dū dicit vel alia quas q̄qz de cā poteꝛ hoc intelligere.i. quo cunqz

V

animi impulſu Et ſm hoc videt qđ ſi aliquis inconſulto calore irati aliqui imposuerit aliqui crimen q̄ incurreret hanc pnā Et ꝯsimiliter ſi ex lubrico vel lapſo lingue hoc fecerit etiam incurret hanc pnam Nā ſi imponens crimen alicui non videt excusabilis aī nō intelligatur aliquid verbo ptuliſſe quin prius illud mente agitauerit ff. de ſupell. legata l. labro ¶ Sed contra hoc opponitur nam quicquid calore irati dicitur Vel dicitur non plus ratum eſt quam ſi perſeuerantia apparuit iudicium animi fuiſſe ff. de re. iuris l. quicquid q. q. iij. Si quis iratus Unde et uxor que lauore irati die uerſit a marito Et mox rediit non videtur diuerſiſſe ff. de diuor. eijs vel diuortiū ¶ Soluō quedam ſunt. que pñt reuocari ſine preiudicio vel detrimēto iniuriam paſſi Et talia ſtatim p pñaz reuocari pñt vt dicta l. diuortiū ꝯ dicta l. quicquid Quedam ſunt que ſine p̄iudicio ꝯ detrimento iniuriam paſſi nequeūt reuocari Ut vituperium factū alicui vel dictū vnde quis leſus vel infamatus apud bonos ꝯ ḡues Et talia p pñam nō reuocanter qr pña ſic iniuriantis nō ſatiſfacit fame pſone leſe vel infamate ff. de penis l. aut facta ℔. causa ¶ Et ſic ſtat lex ſi non cōuicij. C. de iniurijs ꝯ notat p Chy. dd. Secūdo opponit ꝯ hoc intelligo vera etiā ſi aliquis bis nō reiterat illud idē ſed ſemel tm̄ qr qui reiterat cōuictū nō videtur ex ira ſed ex deliberatiōne dixiſſe ar. Cad vell. l. ſi mulier ꝯ notat p Jo. dicto c. ſi q̄s iratus glo. ſi. in ſi. ꝯ xi. q. i. Si quis ſacerdo tū p archi. d. intulerat Unde fiat ſel aliquē paciens ex ira punitur ff. de penis l. aut facta ℔. causa Dic etiā ſel ex ira cōuictū alicui faciens. C. de iniurijs l. ſi non cōuicij ar. ſūpto a ꝯtrario ſenſu ꝯ notatur p Chy. dd. ij. opponitur ¶ Secundo opponitur ꝯ videtur. Quod ſi ex lubrico lingue aliquis alteri cōuitiatus fuerit vel imperium dixerit non iudicabit in hanc pnam ¶ Nam lubricum lingue de facili ad pnam trahendum non eſt ff. ad l. Jul. ma. l. famoſi ꝯ male dicens principi ex quadam leuitate vel lubrico lingue non punitur. C. ſi quis impatori maledixerit l. vnica ¶ Soluō lex illa famoſi non negat q̄n precauti etiam ex lubrico lingue ſit infligenda pna. ꝯ hoc ondit ibi textus dum dicit de facili ꝯc. Conſiderande enim ſunt in tali qualitates diuerſe ꝯ ſpāliter an autem talibus verbis ſerio vel ex leuitate prolatis ſolebat pſonam aliquam diffamare nec ne nam de preteritis p̄ſumit ad preſentia de p̄ſumpc̄. c. ſcribam ei. Conſiderare enim debet an fuerit vel ſit pſona cōiter in ſuo ſenſu bene diſpoſita vel non vt ſatis innuit ibi textus. ꝯ idez habetur. C. in dicta l. vnica ¶ Contra talem namq; qui iocando ſiue ſolatiando cōiter vſ' eſt loqui verba in vituperium leue aliquis ꝯ

ſonantia non tamen ex propoſito vel ex malicia hoc proſert nec eius contra quem ſtatum vel honorem deshonestant vel ſi temulentus aut ebrius aut diſtractus talia dixerit. non eſt per iudicem multum arandum maxime vbi pſona contra quam talia verba proferuntur in nullo aut in modico dampnificatur. ¶ In talibus namq; ponderatur malicia ex parte dicentis potius quam ipſum dictum. ꝯ hoc innuit textus infra dum dicit Maliciose ꝯ cetera ¶ Et facit ad idem textus l. vnica. C. de hijs qui maledixerit impatori ibi Per iniuriam ꝯ cetera ¶ In quo caſu fit remiſſio ad ipſum principem vt ibi dicitur ℔ parte eius etiam contra quem aliquid tale proferatur. conſideratur eucntus dampni quod ſibi exinde contingit Ut infra patet. Licet modus dicendi forſan alias ſit excusabilis vt quia iocoſe aſſerit ſe hoc dixiſſe. ¶ Nam non poteſt dici ludus. Unde aliqui infamia ſeu crimina oriuntur extra. de preſumptionibz. c. i. ff. ad l. aquil. l. nā ludo

¶ Malicioſe. An autem malicia preſumatur vide ſupra de immunitate eccleſie. c. actis dit. ℔. Alij vero verbo iniurioſe ¶ Et ex hoc quod dicit Malioſe apparet quod ſiue dicat verum ſiue non tenetur hac pena ſi poſſit conſtare quod ex malicia hoc dixit. in hoc tamen caſſu poſſit dici quod aliquis imponit alicui crimen ꝯ dicit verum Et hoc poteſt probari. Tunc ſi interſit rei publice detegi ꝯ puniri Ut quia vocat quis aliquem latronem vel furum homicidam vel adulterum ¶ Et hoc dicit in iudicio per viam accuſationis vel denūciationis ꝯ id probauerit. non incidit in hanc pnam ff. de iniurijs l. eum qui ꝯ. C. de iniurijs l. Si quidem. Et idem ſi hoc dicat. exāpiendo vt eum repellat a teſtimonio Extra de teſtibus c. ex parte ade vel ab origine. vel beneficio. extra de accuſationibus c. ſuper hijs. in hijs enim caſibus non eſt preſumēda malicia. Nec videtur iniuriari qui vtitur ſuo iure ff. de iniurijs. l. iniuriarum ℔. primo de regula iuris. l. Nemo dampnum de electionibus. c. Cum eccleſia vulterana. Si vero hoc dicat ad infamiam tantum non accuſando nec denūciando nec exāpiendo. Quod patet ex eo quod ſic dicendi iuſtam cauſam non habet Tunc omnino iniuriari videtur. ꝯ tenetur hac pna. Argumentum. C. de iniurijs. l. ij. ꝯ l. Si quidem primo Reſponſo ſexta queſtione prima ex merito ꝯ capitulo deteriores ¶ Et notatur extra de iniurijs capitulo Si culpa. ¶ Johan. An. recitat ibi quod hic dicitur Per Hoſtienſem. Et Johan. andre. In defectibus enim non habet locum hec conſtitutio Sed ſolum in criminibus vt verba ſonant Unde ſi aliquis impoſuerit alicui per viam contumelie Vel vituperij quod ſit leproſus non incidit

in hanc ꝑnam. Vel quod sit aliaꝫ morbo infitienti laborans seu vꝛsꝑsus eccl̃ia nō inuadit hāc ꝑnā i licet aliaꝫ vōe iniurie seu contumelie possit ꝑuniri ꝑr iudicem ꝓtentē qñ viz Interē rei publice talē defectū detegi Vt in leproso vel patente alium morbū infectiuū licet ea de cā puniendus nō sit is qui hmodi defectū hz Vbi vero imponit aliqui defectus quem nō interest rei publice detegi l puniri vt si vocat aliquem aurbitam aut bastardum tūc aut non ocurrit ratio quare hoc dici possit vt in turbita in q̃ nō ocurrit iusta cā sed fit ad infamandū Et tūc talis puniendus est ꝙ hmodi ꝓtumelia licet nō ꝓueniat huius ꝓstōis Et idē si vocauerit aliquē bastardū vel seruū causa infamandi tm̄ licet secus esset si subesset iusta causa vtputa ad repellendū eū ab hereditate ex qui si. sint le. c. causam que g. c. latoꝛ In tali enī casu nō tm̄ nec dūmodo hoc ꝓbet sm hen tria in bohic qui hoc notat ex de iniurijs c. si culpa di. i. Crimē Sic ergo si seruitutem bastardiā l illegitimitatem aut aliq̃ aliam infamiā nō criminosam iposuerit nō habebit locū ꝓna huius ꝓstōis vt dixi s glo. ꝓxi. Et hic aduerte ꝙ crimen in casu isto sumitur ꝙ pctō grauiqđ est accusacōe g dampnacōe digniss̄imū vtputa homicidiū adulteriū aut aliq̃ immundicia fornicacōis furtū l fraus qñ inest ei dolus sacrilegiū g cetera hmodi xxxi. di. c. i. vbi de hoc p Io. Et vt dicāt ibi archid. nō ē pec catū accusacōe g dampnacōe dignū nisi qñ ꝙ cedit ad actū exteriorē g tm̄ extendit fines voluntatis nec aliter ꝓt quis accusari g dāpnari ab hoie xxxij. di. erubescant vij. q. i. Di oia xxxij. q. i. xpiana g sm hoc nō oē mortale pec catū est crimen accipiendo crimen ꝙ tali de q̃ ꝓt quis accusari cor̄ iudice licet posset dici crimen ea ꝓsideratione q̃ est dignū accusacōe g dapnacōe q̃ ad deū Et sic ꝓt intelligi ꝙ legit xxv. di. q̃. noīe aut criminis Vbi dt quod noīe criminis intelligit quodlibet pecatū g sic tam mortale q̃ veniale iuxt illud cathonis Nemo sine crimine viuit Vel dic ꝙ crimen sm canones q̃druplicit̄r accipit Quq̃ generaliter loquendo Crimen dicit oē pecatū siue prædat ex deliberacōe siue non siue venie le siue mortale Quq̃ spāliter crimen dr criminalis infamia. i. que orit ex criminali pecato Tertio mō crimen dicit solū id qđ ē accusacōe g dampnacōe digniss̄imū vt p̄dixi Quarto mō crimen dicit illud solū ꝙ ex deliberacōe prædit vt ista colligit dc̄ō. q̃. noīe alio criminis aū dr. sequentibꝫ Hic aūt p̄ōt sumi crimen tertio mō Pōt etiā intelligi secūdo mō vt sit crimen importet tale pecatū vel delictū ꝙ irrogat infamiā Et illud in casu huius ꝓstōis ꝓt dicā crimen cuius ꝑna de iure ciuili est corꝑalis vel alias praxmatica ro tm̄ applicanda sm ea que notāt ff. de se pul. violat l. iij. in glo. Item illud cuius pena sm canones est depositio siue degrada cio ex de accus c. q̃liter ij. dcta medio. Imputāt siue verbo siue scripto. C. de libellis famosis ꝙ totū Et dic imponūt alio mō q̃ ꝙ vi am accusacōis denūcōis vel exceptōis iudicialis sm ea q̃ dixi s. d. maiose Vnde. i. q̃ crimine vel dic vnde. i. ex q̃ criminis imposicione siue cuius criminis imposicōis prextu Quidā em̄ libri hnt sic in lr̄a. Vnde infamatus apud bonos et graues g tūc exponit Vnde. i. ex q̃ imposicōe siue criminis imposicōis ꝓtextu Quidā libri hnt sic in lr̄a Vnde infamatus nō sit Et tūc exponit sic Vnde. i. de q̃ crimine g subaudit ꝑus ve ꝑ dicam Aliqui libri hnt hanc lr̄am. Vnde sed hnt in lr̄a sic Tm̄ prius apud bonos et graues infamatus non sit Vt sic intelligat prene huius ꝓstōis locū esse tūc qñ infamia sumit originem ab imponente aliqđ crimen Sic ꝙ ille cui imponit ꝑus fuit bone fame Et oꝛ hanc lr̄am vt intelligas eū cui crimen imponit ꝑus nō fuisse infamatū de eodē crimine Et sic recidit in eūdē sensum ac si diceat in lr̄a vñ nō sit infamatus g̃. de q̃ crimine nō sit infamatus g̃. Et subaudit ꝑus vt dixi supra vñ sm hanc lr̄am et hūc intellectū appet ꝙ si ꝑus fuerit infamatus sup eodē crimine tūc nō haberet locū ista ꝑna g sic ꝑcāsant multi qui ad euadendū hāc ꝑnam dicūt ꝙ ꝑus fuit infamatus sup eodē crimie sibi iposito sz michi videt ꝙ ista lr̄a nō sit bona g ꝓpterea ꝙ practica ñ sit bō qz licet ꝑus fuerit infamat9 sup eodē crimie etiā p aliū q̃ p ipm̄ q̃ ia ꝺz iposuisse tale crimē tm̄ ñ seq̃t quin etiā sic infamatus ꝑr istū cum etiam infamatus potuit amplius infamari. Vnde si ꝓpter infamiā p̄cedentem iste posset excusari a ꝑna sequeret qđ impune posset augere infamiam g amplius famā alicuius demēgre absq; ꝑna qđ esset absurdū cū non debeat vt maledicta g maleficia remancant impuita ff. ad l. aquil. l. ita vulneratus Et etiā ex hoc sequeretur aliud inconueniens quod si idem primo infamauerit aliquem qui ꝓ postea in continuando in sua malitia propter repetitionem g continuationem non puniret tut Cum tamen repetitio g frequens reiteratio contumelie aggrauet delictum xi. q. i. Si quis sacerdotum Qui canon intelligitur de iterante contumeliam Vt notat Iohannes ij. q. iij. Si quis sacerdotum iratus Potest enim esse quod prima vice imposuit crimen ex passione iracundie g quod sic minus delinqueret ff. de re iuris l. quicquid Quod tamen non habet locū quando illud reiterat quia reiterando videtur facere ex deliberatione vt dixi supra eodem verbo Quandoq; te causa Vñ absurdū foret qđ ex ira fortuita vocans aliquem. furem l poetā in carcere

V

hanc penã ⁊ tñ hoc iterando. ⁊ sic deliberate hoc idẽ dicens nõ incideret in penã Istud fortificat ex eo qꝺ infamans sepius aliquem nõ omittit solũ vnũ sed plures ⁊ tamẽ ꝑ pluribꝫ delictis est puniendus Nã in talibꝫ actibus qui hñt successionẽ quandã ex quadam reiteratione quot sunt reiterationes tot sunt delicta vt notat barth. ff. de furtis l. viuicando. ꝙ. in fans vbi. aũ finẽ Et circa hoc vide que dixi ẽ. de vi. ⁊ ho. cle. c. quis ꝙ. nos hmõdi v. quod enscũqꝫ Dñ michi videt qꝺ probabilior est illa ltã que sic hꝫ Dñ infamat? ⁊ hec ltã ꝑt dupliciter intelligi Põt em esse qꝺ vn9 maliciosus malitiose imposuerit alicui crimen ⁊ tñ ex tali impositõe is cui imponit nõ sit infamatus apud bonos ⁊ graues qz boni ⁊ graues ad quorũ noticiã talis impositio crimis puenit Scientes ipsius famã ꝑstimam nõ hñt eũ apud se ꝑ infamato Põt quoq; alio mõ intelligi qꝺ licet crimen impositiꝫ audientes ex inde vel ob id in nullo minus ponderent siue appꝓcient eũ cui imponit tñ ex hoc nõ excusat imponens cuius malicia quo ad se pfecta est sed obligat ad penã qz talis filis est illi qui offert pluribꝫ venenũ ad bibendũ Et licet hij quibus offert illud non biberit offerens tñ malitiose nõ ꝓpterea excusabit Ex volũtate nãqꝫ ⁊ ꝓposito distinguũtur maleficia ex de sñia exc. c. aũ volũtate. ff. de furtis l. qui minutie in ꝓncipio Unde in odiũ talis infamantis suffitit ipm cui crimẽ imponit re ipsa fore infamatũ licet talis infamia nõ resideat in mente audientiũ Et hoc puto vtrũ siue ꝓus fuerit infamatus sup eo dẽ crimine siue nõ. Nã sicut excõicatus põt amplius excõicari de iudeis c. ita quorũdam de sñia exẽ. Cũ ꝑ cã sic ⁊ infamatus ꝑt amplius infamari Et sic vtrũqꝫ intellectũ reputo vtrũ Nã si infamatio resideat apud bonos ⁊ graues audientes tũc nõ est dubium Si nõ resideat nichilominus ꝑstat re ipsa infamiã hmõdi puenisse ad ipsorũ noticiã Et sic ipm re ipsa fore infamatũ ⁊ sic ꝑm vtrũqꝫ intellectũ dicã ꝑt infamatus apud bonos ⁊ graues **Apud bonos et graues.** de hijs dixi ẽ de purg. ca. c. i. v. bonos ⁊ v. graues. **Vt ltr** sez ꝓtextu sine occasione criminis sibi impositi Et nota qꝺ monosillaba in hoc loco ꝑt legi diuersimode Põt em legi vno mõ vt denotet intentionẽ imponentis crimẽ qñ viz ea intentione hoc facit vt is cui imponit aliqꝺ aliqꝺ grauamen inferat ⁊ huic intellectui satis ꝑcor. ltã ꝓcẽs maliciose ⁊c. Põt etiã intelligi vt hec dcõ vt ponat ꝑsecutiue Sic viz qꝺ licet imponens crimen non intendebat vt ꝓpter hoc sibi iudicet purgacõ vel alio mõ grauaret Si tñ aliqs istorũ ex inde sequat sufficit vt incidat in hanc penam Et puto vtrũqꝫ intellectũ esse satis bonum Nã quo ad primũ nõ ꝑt quis aliquid maliciose dicere vel facere nisi cũ intentione mali. ⁊ grauaminis vel dampni inferendi ff. de iustitia ⁊ iure l. nã ⁊ ipm in glo. ff. de suppell. le. l. labeo vbi pz qꝺ vocẽ oñdit intencio voluntatis Et quo ad ꝑm licet intentionẽ nõ habuerit vt sic grauaret Sufficit tñ ad effectum qꝺ pumat vt occasione sui maledicti grauamen fuerit subsecutũ Nã qui occasionẽ dãpni dat videt dedisse dampnũ etiã si ꝑter intentionẽ suã acciderit extra de iniurijs c. si egressus ⁊ c. si culpa in fi. ff. ad l. equil. l. qui occiderit ꝙ. penulti. de homicidio c. decretum vbi de hoc Saltẽ. i. ad minus **Purgatio** scz ea noma de qua dixi ẽ de purg. ca. ꝑ totũ ⁊ videas c. i. sup v. ꝓpellant **Iudicatur** p iudicem cedmarium vel aliũ cui hoc fuerit delegatũ ⁊ dz hmõdi purgatio indici ꝑter electõnem siue volũtatem ipsius purgandi Nã si purgado ipsa podus indicat ex desidetio sine electione iudicis nõ videret exinde fore scz grauatus Cũ volenti ⁊ affectanti nõ fit iniuria de re iuris c. scienti li. vi. Et hñs volũtatez suam ensez habere lucrũ licet in veritate sit sibi dampnũ vt notat glo. ff. de cõdict. causa data l. penul. ff. de vsu. ⁊ habitaẽ. l. si. **Aliq mõdo.** ꝙ ꝑ purgationem **Grauetur** ex hac ltã pz qꝺ is cui nolenti ⁊ inuito indicat. Purgatio sentit grauamen ⁊ hoc colligitur ex eo qꝺ hic dicatur vel alio modo grauetur Ac si ex hoc innueret quod aliquem se purgare est grauamen Et hoc vtrũ est respectũ se purgantis qui sine labore ⁊ expensis hoc facere nõ ꝑt Nõ aũt respicãt iudicis purgationem iudicantis qz ille nõ videt grauare dũ tamen purgationem indicat put exigũt canonica instituta Et ꝑt alio modo grauari viz in ꝑsona rebus ⁊ fama In ꝑsona vt puta propter crimen sibi impositũ imꝓisonatur In rebus qz ea occasione bona sua arestant vel aliter in eis dampnificat In fama qz ꝓpter hmõdi criminis impositionem est minoris reputatiõis apud vicinos ⁊ ꝓximos suos. Fame nãqꝫ amissio est maius grauamen ꝙ amissio oculorũ. C. de aũ. l. infamia li. x. **Adnocatos quoqꝫ** quintus articul9 **Omnes** sup ple nostre iurisdictioni subiectos **Cã matrimoniali** siue agatur ꝑ matrimonio siue ꝑa matrimoniũ **Malicioso** Malicia apparet quando non subest iusta causa exigendi **Opponit** ꝑr seipsos **Procuratori** per alios **Vera matrimonia** Si ergo constat quod talia matrimonia non tenent non habet locum hec ꝓna **Effectum** vt scilicet si solemnizata non sint quod solempnizentur ⁊ consummentur Si vero solempnizata fuerint quod non diuocentur **Deint** Alius casus in quo aduocatus incurrit hanc penam.

Contra iusticiam quia modus procedẽdi. vel ex quo iudicatus non requirit talem

in hanc pñam. Vel quod sit alias morbo
infidenti labitans seu respsus etiã nõ inddit
hãc pnã i licet alias võe iniurie seu contume
lie possit puniri pr iudicem optentẽ qñ viz
Interẽ rei publice talẽ defectũ detegi Vt in
leproso vel patente alium morbũ infectiuũ
licet ea de cã puniendus nõ sit is qui hmõdi
defectũ hz Vbi vero imponit aliqui defectus
quem nõ interest rei publice detegi l puniri
vt si vocat aliquem aurbitam aut bastar
dum tũc aut non ocurrit racio quare hoc
dici possit vt in turbita in q nõ ocurrit iu
sta cã sed sit ad infamandũ Et tũc talis pu
niendus est p hmõdi otumelia licet nõ pena
huius ostõis Et idẽ si vocauerit aliquẽ bas
tardũ vel seruũ causa infamandi tm licet se
rus esset si subesset iusta causa vtputa ad re
pellendũ eũ ab hereditate ex qui si. sint le. c.
causam que g c.latoz In tali eñ casu nõ te
net dũmodo hoc ptet hm hentiam tohit qui
hoc notat ex de iniurijs c.si culpa di.i. Cris
mẽ Sic ergo si seruitutem bastardiã l ille
gitimitatem aut aliq aliam infa mia nõ cri
minosam iposuerit nõ habebit locũ pena hu
ius ostõis vt dixi ẽ glo.pxi. Et hic aduer
te p crimen in casu isto sumitur p pctõ gra
ui qđ est accusacõe g dampnacõe digniſſimũ
vtputa homicidiũ adulteriũ aut aliq imundi
cia fornicacõis furtũ l fraus qñ inest ei do
lus sacrilegiũ g cetera hmõdi xxxi.di.c.i.vbi
de hoc p Io. Et vt dicit ibi archid.nõ ẽ pec
catũ accusacõe g dampnacõe dignũ nisi qñ p
cedit ad actũ exteriorẽ g trãscendit fines vo
lũtatis nec aliter pt qnis accusari g dãpna
ri ab hoie xxxij.di.erubescant vij.q.i. Di oĩa
xxxij.q.i.xpiana g hm hoc nõ oẽ mortale pec
catũ est crimen accipiendo crimen p tali de q
pt quis accusari cora iudice .licet posset dici
crimen ea ꝯsideratione q est dignũ accusacõe
g dapnacõe q ad deũ Et sic pt intelligi q le
gitt xxv.di.q.noie aut crimmis Vbi dt quod
noie crimmis intelligit quodlibet pecatũ g
sic tam mortale q veniale iuxt illud cathonis
Memo sine crimine viuit Vel dic q crimen
hm canones qdrupliciter accipit Qñq ge
neraliter loquendo Crimen dicit oẽ pecatũ
siue pœdat ex deliberacõe siue non siue venia
le siue mortale Qñq spãliter crimen dr cri
minalis infamia.i.que orit ex criminali pec
cato Tercio mõ crimen dicit solũ id qđ ẽ ac
cusacõe g dampnaccõe digniſſimũ vt pdixi
Quarto mõ crimen dicit illud solũ q ex de
liberacõe pœdit vt ista colligit dcõ q.noie a
lio crimmis cũ dr.sequentibz Dic aũt põt
sumi crimen tercio mõ Põt etiã intelligi se
cũdo mõ vt sz crimen importet tale pecatũ
vel delictũ q irrogat infamiã Et illud in ca
su huius ostõis pt dicã crimen ainus pna
de iure ciuili est extpalis vel alias pecuniaria
sed tũ applicanda hm ea q̃e notãt ff. de se
pul.violat l.iij.in glo. Item illud ainus pe
na hm canones est deposicio siue degrada
cio ex de accus c.qliter ij.circa medium. Ingi
nũt siue verbo siue scripto.C.de libellis fa
mosis p totũ Et dic imponũt alio mõ q̃ p vi
am accusacõis denũcõis vel exceptcõis iudi
cialis hm ea q̃ dixi ẽ.d.macose Vnde .i. q̃
crimine vel dic vnde.i.ex q̃ crimmis imposi
cione siue ainus crimmis imposicõis pretextu
Quidã em libri hñt sic in lra. Vnde infa
matus apud bonos et graues g tũc
exponit Vnde.i.ex q̃ imposicõe siue crimmis
imposicõis ptextu Quidã libri hñt sic in lra
Vnde infamatus nũ sit Et tũc expo
nit sic Vnde.i.de q̃ crimine g subaudit pus
ve j dicam Aliqui libri hñt haue lram. Vn
de sed hñt m lra sic Cũ prius apud bo
nos et graues infamatus non sit
Vt sic intelligat pene huius ostõis loc̃ esse
tũc qñ infamia sumit originem ab imponen
te aliqđ crimen Sic q ille ai imponit pus
fuit bone fame Et oz hanc lram vt intelli
gas eũ ai crimcu imponit pus nõ fuisse in
famatũ de eodẽ crimine Et sic recidit in eũdẽ
sensum ac si dicat in lra vñ nõ sit infamatus
g̃.de q̃ crimine nõ sit infamatus g̃. Et sub
audit pus vt dixi supra vñ hm hanc lram et
hũc intellectũ appet q si pus fuerit infama
tus sup eodẽ crimine tũc nõ haberet locũ ista
pena g sic pcedant multi qui ad euadendũ hãc
penam dicũt q pus fuit infamatus sup eodẽ
crimie sibi iposito sz michi videt q ista lra nõ
sit bona g pterea q practica ñ sit bõ qz licet
pus fuerit infamatꝰ sup eodẽ crimie etiã p aliũ
q̃ p ipm q ia dr iposuisse tale crimẽ tũ ñ sequi
tur etiã sic infamatus per istũ ainus etiam
infamatus potuit amplius infamari. Vn
de si ppter infamiã pcedentem iste posset ex
ausari a pena sequeret qđ ipune posset augere
infamiam g amplius famã alicuius demĩgere
absqz pena qđ esset absurdũ cũ non debeat
vt maledicta g maleficia remanent impuni
ta ff.ad l.aquil.l.ita vulneratus Et etiã ex
hoc sequeretur aliud inconueniens quod si
idem primo infamauerit aliquem qui postea
in continuando in sua malicia propter re
petitionem g continuationem non punire
tur Cum tamen repetitio g frequens vitu
peratio contumelie aggrauet delictum xi.q.i.
Si quis sacerdotum Qui canon intelligi
tur de iterante contumeliam Vt notat Jo
hannes ij.q.iij. Si quis sacerdotum iratus
Potest enim esse quod prima vice imposuit
crimen ex passione irascndie g quod sic mi
nus delinqueret ff.de re iudis l.quicquid
Quod tamen non habet locũ qnando illud
iteraut quia reiterando videtur facere ex deli
beracione vt dixi supra eodem titulo Qua
cũqz de causa Nã absurdũ foret qđ ex ira fo
san vocans aliquem furem l porcidã indicaret

V

hanc penã ⁊ tñ hoc iterando. ⁊ sic deliberate hoc idẽ dicens nõ inderet in penã Istud fortifiat ex eo q̃ infamans sepius aliquem nõ omittat solũ vnũ sed plures ⁊ tamq̃ p pluribz delictis est puniendus Nã in talibz actibus qui hñt successionẽ quandã ex q̃dam reiteratione quot sunt reiteracões tot sunt delicta vt notat barth̃. ff. de furtis l. viuianꝰ. q̃. in fans vbi. aũ finẽ Et circa hoc vide que dixi s. de vi. ⁊ ho. cle. c. q̃uis q̃. nos hmõdi v. quod enscũq; Dñ michi videt q̃ probabilior est illa ltã que sic hz. Dñ infamatꝰ ⁊ her ltã pt dupliciter intelligi Põt em esse qꝺ vnꝰ malidosus malicidose imposuerit alicui crimen ⁊ tñ ex tali imposicõe is cui imponit nõ sit infamatus apud bonos ⁊ graues qz boni ⁊ graues ad quorũ noticiã talis imposicio crimis nis puenit Scientes ipsius famã pstimant nõ hñt eũ apud se p infamato Põt quoq; alio mõ intelligi q̃ licet crimen impositus audientes ex inde vel ob id in nullo minus ponderent siue appticent eũ cui imponit tñ ex hoc nõ excusat imponens cuius malicia quo ad se pfecta est sed obligat ad penã qz talis filis est illi qui offert pluribz venenũ ad bibendũ Et licet hij quibus offert illud non biberit offerens tñ malicidose nõ pterea excusabit Ex volũtate nãq; ⁊ pposito distinguũtur maleficia ex. de sma exc. c. cũ volũtate. ff. de furtis l. qui iniurie in pncipio Unde inodiũ talis infamantis suffidit ipm cui crimẽ imponit re ipsa fore infamatũ licet talis infamia nõ residerat in mente audiencũ Et hoc puto vtrũ siue pus fuerit infamatus sup eo de crimine siue nõ. Nã siait excõicatus põt amplius excõicari de iudeis c. ita quorũdam de sma exẽ. Cũ p cã sic ⁊ infamatus pt amplius infamari Et sic vtriq; intellectũ reputo vtrũ Nã si infamacio residerat apud bonos ⁊ graues audientes tũc nõ est dubium Si nõ residerat nichilominus ostat re ipsa i famiã hmõdi pcmisse ad ipsorũ noticiã Et sic ipm re ipsa fore infamatũ ⁊ sic ꝑm vtrũq; intellectũ dicã pt infamatus apud bonos ⁊ gues Apud bonos et graues de hijs dixi s de purg. ca. c. i. v. bonos ⁊ v. graues. Ut lic sez ptextu sine occasione criminis sibi impositi Et nota qꝺ monasillaba in hoc loco pt legi diuersimode Põt em legi vno mõ vt denotet intencionẽ imponentis crimẽ qñ viz ea intencione hoc facit vt is cui imponit aliqꝺ aliqꝺ graue men incurrat ⁊ huic intellectui satis ocurrit ltã prẽdes malicidose ⁊c. Põt etiã intelligi vt hec dicõ vt ponat ofeas tiue Sic viz qꝺ licet imponens crimen non intenderet vt ꝓpter hoc sibi iudiret purgacõ vel alio mõ grauaret Si tñ aliqꝺ istorũ ex inde sequat suffidit vt mandat in hanc penam Et puto vtrũq; intellectũ esse satis bonum Nã quo ad primũ nõ pt quis aliquid male dicere vel facere nisi cũ intencione mali. ⁊ grauaminis vel dampni inferendi ff. de iustida ⁊ iure l. nõ ⁊ ipm in glo. ff. de suppell. le. l. labeo vbi pz q̃ voce oñdit intencio cordis Et quo ad hm licet intencionẽ nõ habuerit vt sic grauaret Sufficit tñ ad effectum qꝺ pumat vt occasione sui maledicti grauamen fuerit subsecutũ Nã qui occasionẽ dãpni dat videt dedisse dampnũ etiã si pter intencionẽ suã acciderit extra de iniurijs c. si egressus ⁊ c. si aũpa in fi. ff. ad l. equil. l. qui occiderit q̃. penulti. de homicidio c. decretum vbi de hoc Dalte. i. ad minus Purgacio sez canonica de qua dixi s de purg. ca. p totũ ⁊ videas c. i. sup v. opellant Iudicatur p iudicem ordinarium vel aliũ cui hoc fuerit delegatũ ⁊ dz hmõdi purgatio indici pter electõnem siue volũtatem ipsius purgandi Nã si purgacio ipsa podus indicat ex desiderio sine electione iudicis nõ videret exinde fore sez grauatus Cũ volenti ⁊ affectanti nõ fit iniuria de re iuris c. scienti li. vi. Et hñs volũtatez suam censet habere lucrũ licet in veritate sit sibi dampnũ vt notat glo. ff. de cõdict. causa data l. penul. ff. de vsu. ⁊ habitac. l. fi. Aliq̃ modo. q̃ p purgacionem Grauetur ex hac ltã pz q̃ is cui nolenti ⁊ inuito indicit. Purgacio sentit grauamen ⁊ hoc colligitur ex eo qꝺ hic dicitur vel alio modo grauetur Ac si ex hoc innueret quod aliquem se purgare est grauamen Et hoc vtrũ est respectũ se purgantis qui sine labore ⁊ expensis hoc facere nõ pt Nõ aũt respectũ iudicis purgacionem iudicentis qz ille nõ videt grauare dũ tamen purgacionem indicat put exigũt canonica instituta Et pt alio modo grauari viz in psona rebus ⁊ fama In psona vt puta propter crimen sibi impositũ imprisonatur In rebus qz ea occasione bona sua arestant vel aliter i eis dampnificat In fama qz propter hmõdi criminis imposicionem est minoris reputacionis apud vicinos ⁊ pximos suos. Fame nãq; amissio est maius grauamen q̃ amissio oculorũ. C. de aũr. l. infamia li. x. Adnocatos quoq; quintus articulꝰ Omnes sup ple nostre iurisdictioni subiectos Cã matrimoniali siue agatur p matrimonio siue extra matrimoniũ Malicidose Malicia apparet quando non subest iusta causa excipiendi Opponit per seipsos Procuratori per alios Vera matrimonia Si ergo constat quod talia matrimonia non tenent non habet locum hec pena Effectum vt scilicet si solemnisata non sint quod solempnisentur ⁊ consummentur Si vero solempnisata fuerint quod non diuorcientur Deint Alius casus in quo aduocatus incurrit hanc penam.

Contra iusticiam quia modus procedẽdi. vel ordo iudiciarius non requirit talem

dilaco3em **Tanꝯ** ſꝛ matrimonialis **Diuꝛ-ring** iuſtitia exigit **Dulpēdatur**.i.retar det. **Preterea** Sextus artialus **Pacꝫ-ꝯ** tali ſꝛ mō vacationis q eccleſia ipſa poſ ſit oferꝛ vel ad eā poſſit aliquis pntari Cō dic vt dixi ē de oꝛſ.pben.c. Eſurientis aua rice.q.i.d.vacationū **Patronatus q̄ſti-onē** i.litem ſup iure patronatus **Vtſic**.i. virtute vel ptextu talis oppoſicōis Et hic vi de q dixi ē.e.q. Item extōicamus d.vt ſic **Verū patronū** quis ſit ille apparebit ex euentu litis **Collacōe** Collacio dicit q̄ ſit p eū qui pt oferꝛe aut vult abſq; alterius facto de pben.c. Si tibi abſenti pmo rnſo et de elect.c.ſtatutū iuꝛ ſi.li.vi. Et notat de pben.c.Cū in illis d.collatione p archid. Et differt collacio a pntacōe qꝛ pntacio ptinet ad patronū ex vi iuris patronatus q non collacio etiā ſi eſſet patronus eccleſiaſticus de iurepatronatus c.trāſmiſſe q c.dilectus de re.iudi.Cū bartoldus aī ſilibꝫ q notatur picto c.Cū in illis d.pntatione p archid.li.vi ¶ Sed hic quero nūquid hoc q hic dicit in collacōe hꝫ locū etiā in pntatione videt q nō. qꝛ aī hec oſtō ſit penalis dꝫ ſtricte intelligi i ſuis termins ff.de penis l.interpretatione de re.di.i.q.pene Sed vt pdixi alind eſt collatio aliud pntacio igit q dictū eſt de vno non habet intelligi de reliquo Facit ad hoc nota ta Jo.an.de elect.c.vlti.glo.vl.li.vi. Econtra videt qd ſic qꝛ oſtō intendit ad ea q̄ ſunt de mente maxime de hijs in quibꝫ eſt eadē rō ar.eorū que legūt q notant ex de elect.c.Si poſtq̄ li.vi. Sed in pntatione eadē eſt rō ſicut in collatione igit q̄ē. Et vt videt hic ver bū collacōis exprimit nō vt ſumat ſtricte ſe cundū ea que ē dixi in pncipio Sed vt intel ligat ſiue ſumat large p donacōe Et ſic oper hendit pntacōem Nā ſm vlgarem modū lo quendi in anglia qui pntat aliquem ad eccle ſiā intelligit eā ſibi oferre vel donare Et hūc intellectū reputo veriorē vt ſic cōis vſus lo quendi attendat in hoc ff.delegatis iij. l. li bro rū.q.Caſſius ff.de fundo inſtructo i.cum dilamonis q.aſinam in fi. Et facit ad idē ex de ſponſ.c.ex lris.i.in fi.ff.de.ſuppell.le.l. la beo de trāſlacōe epoꝝ inter cetera q. ſꝛ ne qꝫ. **Vila vice** hoc dicit qꝛ vbi dubitat quis eſt patronus ſi j q̄tuor menſes diſtenō in ter eos nō terminet epūs puidebit eccleſie ſaluo ei iure patronatus qui euicerit ex ō iu re patronatūs c.ij.q c.ſi vero **Defraudēt** ſꝛ inq̄ntū eſt ad ipſorū intentione malicio ſam Potuit em eſſe qd deſideraūs pmocōem alicuius clerici intelligens q patronus nol let ipm pntare pauuret litem moueri ſup iu re patronatus otra eū qn pntauit aliū Vt ſic interim labat tpus q̄tuor menſiū Et vt hic epūs oferat ipm bnficiū clerico illi quez pauras litem ipam moueri deſideraꝛat pmo

cleri ad hmodi bnficiū Et ſic fraudaret ver patronus illa vice. **Extōicatōis** Septi mus artialus **Aliter**, i.alia de cā **Tan-tēpnūt** hic otemptus ſit ex ipſo q dū poſ ſent hoc facere illud tn exequi otradicāt. eſt nāq; otempnere aſpernari vel nō curare xij. q.ij.qui diuinis x.q.iij.excellentiſſimꝰ in fi. vñ qui requiſitus eſt exequi qd mandat q il lud vilipendit vel deſpicat otempnit. Nam aliud eſt otēpnere aliud negligere vel nō pa tere vt notat Jo.x.di.c.quis aut leges Et hoc verū in hijs q̄ ſunt oſilij ſeus in hijs q̄ ſunt neceſſitatis Nā in in hijs que ſunt ne ceſſitatis otempnere q negligere ad paria re putant vt notat Card.de elect.c. ſapientes d.otempſerit li.vi.q oꝛt.archi.e.d. Et cō tempnere dicit qui ſine cā nō facit qd pceptū eſt vt notat archi.de appel.c.i.d.otempſerit li.vi. **Mandata** que dū vim legis ſiue iuris exeaudem otinēt neceſſitatem important et pcatū mortale induūt ſi tali mandato non obediat Cō dic vt dixi ē de oſtōibꝫ c.qꝛ in cōtinentie d.pcipimus q d.obſuari. **cōtra excōicatus** ſume qd eſt j otēpnētes q̄c. **Editū** p Bonifariū j.c.cū autē q ē.de imu. ecc.c.ſeculi pncipes **Claues eccleſie** de hijs clauibꝫ dixi ē.de imu.ecc.c.ſeculi pncipes d.claue ptātis. **Cōtēpnētes** de hmōi otemptu pz qn aio indurato pſeuerāt in exe cōicatione p xl.dies ſm conſuetudinē regni an glie Et de hac materia tetigi ē.de imu.ecc.c. ſeculi pncipes ¶ Et hic ſcias q ſīa excōi cationis otempnit multis modis. Primo qꝛ excōicatus aulpā aulpe adicit c.ti.c. dilcō li.vi. Secūdo qn nitrat eccleſiā licet ibi non dicant diuina i.q.i.nō licet niſi hoc faciat cā audiende pdicationis qua audita ſtatim exeat c.ti.c.rnſo Tertio q ſi eccleſiā nō nitrat. tn de foris ad valuas eccleſie ſtat dū diuinum diuina q ea audit ex penit.c.quod in te.q.i.de puil.c.qd nonnullus Et clerici intus celebrā tes hoc caſu ſi hoc ſciant q nō abſtineant de ſe cret pumi ar.ad hoc ex ce.ſigmficauit Quan to qꝛ cōioni aliorū ſe ingerit aī in ptāte ſua ſit de clerico excōicato c.illud Animto qꝛ ni mis otmit in ſīa ſic legatus p q̄ pſumitur quod euanuerit medicina aī michil ſit opata Et licet talis regulariter ſit expectandus vſq; ad annum xi.q.iij. Rurſus tamen in hoc regno quo ad inuocationem brachij ſeculaꝛ eis ſuffitit vt labantur xl.dies Et michilo minus elapſo anno ſi ymanſerit in ſua obſti nacia poteſt procedi contra eum tanquā ſuſ pectum de hereſi vt dicto c. Rurſus q e.q.c. quiſquis. Quibus pꝛs.quod legitur et no tatur de hereticis c.excōicamus q. Si vero q e.ſi.c.Cum otumacia li.vi.

Stephanus

V

Stephanus archidiacom ℭ j. Ad hec ecclesiastici ordims vtilitate pensata pariter ℭ honore determinus ne archidiacom. vel officiales eorũ sẽtias excõicacioms suspẽsioms vel interdicti in aliquẽ audeant promulgare vbi exæssus non ẽ manifestus nisi momicõe canomca pœdente. Si quis aũt cõtra p̃missa sẽtiam excõicacioms tulerit in quẽcũq; pene subiacęat per lateranẽse cõsiliũ in tales promulgate ℙro suspẽsione vero vel interdicõ superioris arbitrio pumatur quod eciam superiores obseruent

V archidiacoui. Hec est cõstitucio Stephani archiepi Et hẽ duo dicta ℑn p̃mo p̃mit statutũ ℑn ij. ibi Si quis adiẽt pnã otrafacientibz Et j. Dic dicidit illud q̃ ẽ. de offi. archid. c. vt archidiacom q̃ sunt pes huius Ecclesiastici ordis que ẽsistit in supioritate ℭ inferioritate graduũ ℭ plaꝯ arũ adminis tracionũ lxxxix. di. c. ad hoc.

Vtilitate q̃ ẽsistit in hoc q̃ vnusquisq; cõtentꝰ gdu siue statu suo i q̃ vocatus ẽ xvi. q. i. interdicimus Excellenti. offensa Manifestus Dic scias qđ manifestũ est publica seu famosa insinuacio vel pclamacio cõmunis ex certa sciã ℭ a certis auctoribz pueniens nodũ iudicialiter discussis Sic describit p̃ anthoniũ de cohi. cle. ℭ mul. c. vtã Dicitur eñ famosa insinuacio l pclamacio qt oz qđ fama narrat aũ veritate ad iudicandũ manifestũ Et p hoc p̃t dari subtilis dria inter publicũ ℭ manifestũ vt illud dicat publicum q̃ fit extra multos ℭ tñ nõ est famosum. Ad hoc de postul. pla. c. i. Manifestũ aũt ẽ qđ hz scãi famã Dicit aũt cõis in destripcõe qt oz esse multorũ Mã nõ sufficeret duos l tres testes hoc stituisse sed tot requirũt quot famã induxit Et sic exigit qđ acclametur a maiore pte populi Ideo aũt addit ex certa sciã qt in hoc oz qđ aliqui dent fuisse pñtes a quibꝰ cetũ habuit qui p ãr aũstandã possent depone re qt fuerũt pñtes ℭ aliq̃ sensu naturali, sm qđ rei natura exposit id pcepũt Et in hoc dat dria inter famosum ℭ manifestũ qt in famoso sufficit qđ fama habuit cetũ a certo ℭ

qđ hoc clamet tota vicinia vel maior ps nec est necesse qđ oñdant auctores qui hoc habuerũt ex certa sciã l p̃cia In manifesto aũt oz q̃ plures affuerũt auctores qui p certam sciam hoc appẽderũt ℭ sup hoc possent testificari Facit qđ notat ij. q. i. de manifesta ℭ q̃ notat in l. de minori. ff. de qõmibz ℭ per archid. ij. q v. Addit quoq; a certis auctoribus qđ oz qđ sint plures qui de hoc testificari possent Quot aũt exigant ñ pot certa dari doctrina sed relinquit arbitrio iudicantis dũmõ ñ excedãt maiorẽ ptẽ populi l vicinie qz sic esset notoriũ ℙro q̃ vide q̃ dixi ẽ de pens c. qm̃ reus v. delicto notorio. Et credit antho. de butrio qđ sufficerent x. p ea q̃ dicit Cyp. C. de accuꝑ l. ea quidẽ Et hoc intellige vera sumẽdo manifestũ put distinguit cõtra notoriũ pene occultũ ℙro vt aũt distinguit extra notoriũ oio occultũ sic manifestũ oio dici posset pbabile qđ duo testes stirent Ad q̃ facit qđ notat de tẽp. ce. ex tenore de elect. in vi. cõn. Posset etiã manifestũ dici oẽ ñ occultũ qđ etiã vnus vidit Et sic sumit in l. ij. et l. seqnti ff. de furtis vbi loquit de furto manifesto ℭ nõ manifesto in fi. dicte diffinitionis vt nodũ iudicialiter discussa Et hoc facit ad driam notorij pbacõis sm anthon. qui sic notat de cohi. cle. ℭ mul. c. vtã Nouicũ ue canonica Dic scias q̃ vbi supior fert sẽtiam excõicacõis in vi statuti ñ est aliq̃ monicio necessaria sicut notat host. i summa e. ti. Quis valeat dꝰ nõ subditus ℭ quãliter pse rat dꝰ. Di aũt q̃as ℭ p io. in sum. ose. e. ti q. lxvi. ℭ p host. in lectura ne cle. vel mo. c. sacerdotibz Vbi do excõicacio fert in vi sine ℭ excõicacõis prædit vt ps q̃ iura sua defendit mucrone spũali qđ satis licet vt pz e. ti. c. dilecto li. vi. nõ est necessaria monicio vt expresse pbat de pstripc. c. ãi officij de cens c. ãi nuꝑ in fi. Mã vbi aliquis nõ admittit p suũ superiorẽ ad exercendũ ius sibi petens viz officiũ visitacionis l postq̃ visitauerit nõ vult solvere paraciones debitas ãi ex hoc pbet ipsiꝰ contumacia manifesta nõ est opus monicõne Et sic stant notata p Inno. de cens. c. venerabili magna glo. dꝰ nec obsunt huic opinioni Et host. ℭ Jo. an. post eũ Si vero superior prædat vt iudex vt puniat delicta pñcia. vel preterita tunc necessaria est monicio ante fulminacionem censure ecclesiastice vt notãt Inno. ℭ host. extra eodem titulo c. sacro Si hoc faciat pro delictis futuris non est necessaria monicio qz tempus mouet v. q. i. quidez de appellacionibus c. Preterea ij. ℭ c. reprehensibilis Et sic notant Innocencius host. ℭ Jo. an. dicto c. sacro. Quod tamen dic vt legitur ℭ notatur eodem titulo. c. Romana. 4. Caueant libro sexto ¶ Et quod hic dicit Monicione canonica et cetera. Dic as quod regulariter talis monicio debet esse

trina xxiiij. q. iij. ex illicita aūt de vasallo militē qui ptumax est c. omnis vol. ps. Sed ex necessitate illius c. sacro. ex e. nō requirit oīo trina monitio qz sufficit vt sit monitio cōpetens Et sic nō requirūt plures monitiones sm Inno. g post. dicto c. sacro Et idz notat archi. xij. q. ij. indigne glo. addē qđ de trina vt lite non ptest. c. tue iiij. q. v. c. i. in fi. Potest tn̄ vna fieri p oibus q̄ casu obseruari debent in ter monitiōem g sm̄am aliquorū dictū oportuna interualla nisi facti necessitas aliter ea suaserit moderāda ex e. c. ostōnem li. vi. Si quis aūt ij. ps Excōicationis Adde qz non reputāt suspensionem g interdicti Sed qđ qnqz ptingit in eis diuersitas. Equipant enī in deam g drīt in ix. casib9 quos recitat Jo. in no. e. ti. c. i. d. obseruari li. vi. Equipant em̄ ꝓmo quo ad formā c. Tu mediānalis e. ti. li. vi. seruandam in earum qualibet Secūdo qz in ipsarū singulis precedēs appellatio tuet appellantem Sequens nō de appellationibz ad hec g c. pastoralis. Tertio qz neutri debent celebrare diuina de cle. ex. mi. c. ij. g c. postulasti Quarto qz vtrā qz sm̄am dz p̄cedere monitio de appellationibus reprehensibilis Quinto qz vterqz prius iurat antrē absoluit. Et vtrobiqz pt fieri absolutio ad cautelam extra c. c. venerabili Sexto qz vtraqz sm̄a a superioribz est suāda de offi. ord. c. Tu ab ecclesiarū. Septimo qz neuter dubitate sm̄a eligere vel eligi vel testificari pt de consuetudine tu dilectus de elect. cum inter fi. de exceptionibz aplice de testib9 c. veniens ij. in fi. Octauo qz nō dz supior alind de ipsis disponere ptibus nō vocatis de appell. Romana g. fi. li. vi. g hoc e. ti. c. romana in ptincipio Nono qz spales filij apostolice sedis nulla illarū sm̄arū pt ligari de v. sig c. veniens li. vi. Decimo qz oīa illa reprehendā tur appellacōe censure ecclesiastice Differlit em̄ in ix. Vndecimo in ptcipacōe qz aī suspēso vel interdicto p ticipare possum nisi spāliter ptcipatio sit interdicta ff. de penis l. morum de suis expectandis l. aut pctō sed aī excōicato nō qđ metus cā c. sacris Duodecimo qz proprie hō excōicat vel suspendit sed nō interdicit. locus vero pprie interdicit. Tertio qz effectus excōicationis late nō pt suspendi sed aliorū sic vt notat p dict. dcō c. ad hec Quarto qz relaxatio generalis interdicti in ciuitates castra vel alia loca nō pt fieri ad cautelā sed absolutio ab excōicacōe vel suspensione. sic e. ti. c. pnti li. vi. Quinto qz sm̄a excōicationis generaliter lata ligat eps licet de eo nō sit spālis mentio facta sed pena suspensionis vel interdicti nō e. ti. c. qz pialosum Sexto qz licet excōicatio nō ferat in vniuersitatem vel collegiū interdictū tn̄ fert e. ti. c. Romana in fi. Septimo qz excōicati nō admittūt ad pnam nisi in mortis articulo Sed suspō sl g interdicti sic e. ti. e. vlti. g. i. dn̄. dū tn̄ li. vi Octauo qz certis festiuitatibz interdicti ad mutūt in ecclesijs sed excōicati nō e. ti. c. vlt. g. i festiuitatibz Nono qz excōicatō ñ fert p aliena culpa xxiiij. q. iij. Di habes sed interdictū g suspensio sic e. ti. e. si sm̄a. g. i. li. vi. xij q. iiij. mirot Et pdictis addit Jo. Caldrini decānū Et interdictū generale nō pt fieri in loco p peamia sine licentia speciali a papa vt in extuaganti puide attendentes Sed secus est in excōicatione de appellationibus c. pterea requisisti Et potes addere vndecimū Vt hic viz quo ad pnā qz pna apposita contra ferentem sm̄am excōicacōis non hz locū contra infligentem sm̄am suspensionis g interdicti sed est arbitraria vt hic pz Nec obstāt iura que volūt q idem sit in sm̄a suspensionis g interdicti siait in sm̄a excōicationis. qz illa iura loquūtur in casibz illis quibus sic in iure expmit g sm̄ ea que obtinentur in iuribus illis Statuta nāqz penalia nō extendūtur ad casus non expressos de re. di. i. g. pene Vaterauense consilium extra eodem sacro. Promulgate pena est q talis ipso iure suspensus est ab ingressu ecclesie per mensem Pro suspensione dn̄. Superioris imediate Arbitria g sic suspēdens aliquem monitione non premissa licet non incidat in pnam ostōnis Sacro extra e. ti. puniendus tamen est arbitrarie. Desistente nāqz pena legali reassumenda est ad arbitrariam de offi. del. c. de causis ff. de iure deliberandi l. i. Quod etiam vt scilicet nullum excōicent suspendant vel interdicant nisi monitione premissa Superiores vtpu archiepiscopi g episcopi

Bonifacius

Plerumq; contingit interdum quod excommunicati de mandato prelatorum secundum regni consuetudinem capti g carceri mancipanti aliquando per regem aliquando per viceco mitem alios qz ballimos sine cōsensu prelatorum ad quorum. mandatum sic captorum debet liberacio fieri nulla satisfactione prestita liberantur. Et plerumqz huiusmodi excommunicati non capiuntur neqz de huiusmodi capiendis lre regie cōcedūtur Nōnūquā etiā dicti

V

rex vicecomites & ballini & hmõi excõicatis & publice denũciatis cõicant claues ecclesie contẽpnẽtes in subuersionẽ ecclesiastice libertatis & suarũ periculũ animarũ. Huic ergo morbo congruã volentes adhibere medelã statuimus quod excõicati sic capti et taliter exeũtes de carcere ad maiorẽ detestacionẽ liberatorũ & liberanciũ publice & solẽpniter pulsatis cãpanis cãdelis accẽsis excõicentur & denũcientur excõicati in locis in quibz ordinarijs locorũ eorũdẽ videbitur expedire Vicecomites & alij ballini qui eos liberauerint non pstita satisfactione ecclesie vel emẽda excõicentur seruato iuris ordine & excõicati publice nũcientur. Si autẽ contingat quod lrã consueta de excõicato capiẽdo deuegetur cũ ipsam requiri contingat. In quo casu dari dz secũdũ regni cõsuetudinẽ approbatã. Noueatur idẽ dns per platũ pntantẽ capiendũ qui super hoc scribit quod eã concedat & faciat pertrãsire. Quod si non fecerit ciuitates castra burgi & ville quas hz in dioc̃esi eius qui sic scribit per epm ipsum scribentẽ supponãtur ecclesiastico interdicto donec negate lrẽ tales concedantur & execucionẽ legittimã forciantur Contra cõicantes vo cũ excõicatis procedatur secundũ censurã eccle siastice discipline .

Pieterea Hec est ostõ Bonifacij Et hz q̃tuor dicta In pmo recitat tres abusiones laicorum circa excõicatos a platis ecclesiasticis In ij.ibi. Huic ergo morbo adhibet remedia In iij.ibi. Si aũt Statuit quid fieri dz si nõ pcedat lã de excõicato capiendo In iiij.ibi. Contra cõicantes ponit quid sit agendũ ai cõicantibz ai excõicatos.

sis. Excõicati ab habentibz ad hoc ptãtem Mandato.i. rogatu . nõ em mandãt prelati dño regi vt excõicati capiant sed supplicant siue rogant Dupiorũ nãq est mandare in feriorib vel pares rogare. C. de acc̃. & oblig. l. Si quidẽ xiij.q.i.qd pcipit vel dic vt j.e. d. mandatũ. Prelatorũ.i. eporũ nã ad rogatũ platorũ iferiorũ rex n osueuit scribere p captione excõicatorũ vñ si aliquis fuerit excõicatus ab inferiori vt puta decano l archidiacono inuocatio regie maiestatis fieri dz p epm Nã inferiores epis non pnt inuocare brachiũ seculare vt dixi supra de cõsti. cle. & mulie. c.i.q. & si nec d. brachium secũlare sed epi exequent eorũ sñias vt legit & notatur de offi. ord. c. Cũ ab ecclesiarum Quod si epi hoc facere noluerint ad hoc ordinarii pnt per archiepiscopũ de iure patronatus c. nullus Regni consuetudinẽ que est qd excõicati pseuerantes in excõicacõe p xl. dies ad requisicõem platorũ capiant & incarcerentur quousq humiliauerit se deo & ecclesie Mãdatũ.i. rogatũ vel intelligas pprie quia ad mandatũ ecclesie iudex secularis tenet pstare auxiliũ iudicibz ecclesiasticis ad puniendum criminosos & rebelles vt notat de offi. ord. c.i. glo. vlti. p d. Et si iudex secularis non vult prestare auxiliũ pt ordinarius p excõicacionem vt notat Inno. dicto. c.i. Et idem videtur sentire d. de sord. ord. c. Cũ sit & Jo. an. de dilac̃. c. fi. Et facit ad hoc de exceptõibz c. i. li. vi. Et vide circa hoc notata p Jo. & archidiacõnũ xxiij. q. v. administratores captorũ suple & incarceratorũ. Liberacius sz a carceribus Nulla satisfactione. Idest emenda Prestita sz iudicii vel ecclesie cuius potestatem attempsit vel parti ad cuius instanciam fuit excõicatus Et plerũq; Alia abusio Nõ capiuntur etiam si rex fieri mandauerit Concedantur etiam licet p prelatos rex super hoc fuerit requisitus Nonnũq; Tercia abusio Denũciatis Sic quod non pnt pretendere ignorancia quin sciant ipsos excõicatos Publice idest in apto An autem liceat cum talibus occulte cõicare dicam infra eodem. q. vltimo. Claues ecclesie Que consistunt in potestate ligandi & soluendi. Huic ergo morbo Secunda pars. Sic capti sc. licet ad mandatum prelatorum & nulla satisfactione prestita. Detestacionẽ idest opprobrium Publice in ecclesia mercatis vel nundinis vel alijs locis vbi conuenit multitudo populi Solempniter a sacerdote induto ad mi. suppellicio & stola alijs sacerdotibus circumstantibus vt legitur xi. q. iij. c. debent . Excommunicentur Hec excommunicacio in hoc casu non est noua excõicationis sñia sed prioris renouacio cum aggrauatione de qua hic fit

mentiõ Vnde talis excõicatiõ que sit ex eadem cã fieri pt nulla citatiõe nulla ammonitione pnia Et nota.ex de iudeis c. ita quorũdam vbi pz q excõicatus pt iterũ excõicari ex eadem cã vel ex causa noua ibi videas ℔ iij q.iiij.egeldrudã vbi de hoc **Et denũcientur excõicati**, Hic expone et p ideſt qñ pma excõicatio in effectu fuit sufficiens vt talis eiceret de ecclesia. Vnde sel ab ecclesia exclusus amplius excludi nõ pt Nz michil adnes de hijs que foris sunt ij.q.i.multi xxi iij.q.i.c.i.ij.℔ iij.Et qui sel ex ecclesiam positus est nõ pt amplius ex pomi xi.q.iij.oĩs xpianus Ad idẽ ff.de v.ob.l.qui bis. Potest tñ ex hac denũciatiõe sequi alius effãs vt sz ab oĩbz catholicis excluſus reputetur ℔ teneat donec p suũ iudicem ſm formã eccle sie fuerit absolutus vt pbat in eo q legit et notat ex e.e.Cũ desideres.ℌ.i.℔ a. nobis ij ℔ c.nuper ℌ.penulti.℔ si. **Vicecomites**. vh. **Ecclesie** aũ sz facti sunt rebelles ℔ inobedientes **Excõicentur** ℔ sic tales non sunt ipso facto excõicati sed excõicandi **Vocata iuris ordine** Citari cm debet allegatur cam rõnabilem quare ppter ipsorũ offensam nõ debeant excõicari q̃ si in termino pfixo cõparentes nõ allegauerint nec ab offensa hmodi sufficienter excusauerint vel iuste satisfacere hoc noluerint facere excõicari poterũt ſm ea q̃ legũt de v.sig.ex pte vbi de hoc Sin aũt legittime citati nõ cõparuerint tũc rõne otũmatic sue potuerũt excõicari vt ibi dicitur. **Excõicati** nõ ipso iure sed p sñam puiam **Solẽpniter**.i. publice a sacerdote vestibz sacerdotalibz indutus nõ aũt aĩ solẽpnitate illa de qua dicit supra vh pri. qz si legislator hoc voluisset hoc expressisset v cetimis c.ad audiendaz. **Si tũ** vh. **Precellerit** vicecomites vel ballimi **micina** sic igit mãdatũ regiũ nõ excusat eos in toto. Sed contra hoc opponit Mã qd quis mandato iudicis facit dolo facere nõ videt aĩ habeat parere necesse de re.iuris c.qd quis li.vi. Soluõ qñ iudex aliquid mandat officiũ suũ exercendo tunc ! iussus iudicis excusat a toto ff. ad trebell.l.seruo ℌ.Cũ p toz ℔ ff.ad l.aquil. l. ita vulneratus Si vero nõ exercet officiũ suũ tũc nõ est sibi parendũ nisi in reuerencie exhibicõe ff.de i ius voc.l.generaliter maxime in attocionibus quibz potius parendum est deo q̃ hoĩbz xi.q.iij. Si dñs de sña exi. inquisicõi Et notat dicta regula qd quis pre Jo.an.li.vi. Thynus ibi dicit q qñ ostat p aptũ iudicis fore iniustũ iussus iudicis non excusat Mñ ostat pceptũ esse iustũ ℔ ſm legẽ excusat Mñ est dubiũ etiam excusat iura Ad hoc vide p dy.dõ c.qd ius ℔ xi.q. iij. q iustus p Jo. Et hec materia tractat de tempo.cedi.c.ad aures p v. Henricus bohyn. circa hanc materiã dicit q in hijs q̃ mandãs pt p se licite facere vel expedite mandatũ excusat etiã in attocionibz all.C. ab l. Jul. de adul.l.ℊchus ex e.c.ot fame Et hoc verũ intelligas qñ id qd mandat est simpliciter licitũ Secus si fit licitũ nõ simpliciter sed certe pſone eius ptiuilegio vtputa maritus pt occidere adulterũ vilem inuentũ aĩ vxore certe aĩ hoc sit cessum ex ptiilegio pſone nõ pt hoc mandare alteri misi forte filijs suis sicut notat barth.ff.de iniur.l.nõ solũ ℌ. si mandato vh.Secũdo quero Jñ hijs aũt q̃ mandans nõ pt licite p se explicare in attocionibz iussus superiorum nõ excusat facientẽ tñ minus pumet.C.ad l.iul. de vi. publica l. seruos.C.de sepul.viola l.ij.aĩ silibz Jn ñ attocionibus vno talibz quibz subditus tenet rõe officij resistere superiori si male agat. facienti tñ qd mandat superior nõ excusat.C. vt omes tam ciuiles q̃ militares iudices l. vna de app.l.qñ iudices vbi do rõe officij ñ tenet resistẽ superiori tũc iusse superioris excusat ff.ad l.aquil.l.liber hõ ij.vbi de hoc ℔ notat p henricũ ex e.ti.c.vniuersitatis di.ij Et ad de notata p archi.xi.q.iij.c.qui iustus vbi dicit q qñ superior exprimit errorem impcepto subditus nõ dz ei obtemperare. Et si facit nõ excusat verbi grã Si rex pcipiat vicecomiti vt liberet a carceribz talem excõicatũ Exprimit errorem qz talis nõ est liberandus misi satisfacõe prestita Facit ad hoc ex e.ti.c.p tuas Si vero rex nõ adiciat talem errorem sed pcipit talem hoiem liberari a carceribz tũc vicecomes si sciat ipm hoiem incarcerati ppter hoc q aio indurato pseuerat in excõicatione nõ liberabit eũ sed certificabit regẽ de causa q̃ re nõ pt eũ liberare ex de.ſc.c.si qñ.si ignorauerit ℔ eũ liberauerit minus aĩ eo agendũ ẽ ℔ ad pmissa facit notata ex e.ti.c.aĩ desiderres p vincentiũ **Cũ eis**.i. aĩ vicecomitibz **Si aũt** iij.ps. **Deuegetur** p regem vel eius cancellariũ **Requiri** p platũ petentez vt rex stribat p captõe corporis sic excõicati **Pari debet** hoc fieri dz quociens ℔ qñ platus ecclesiasticus hñs ad hoc ptãtem sine auctoritate stribẽdi dño regi p excõicato capiendo nec tenet platus facere fidẽ de pcessu suo Sed iudex secularis dz ei credere vt dixi ẽ de immu.ecclie.c.seculi pnãtes ℌ.at qñqz v.adhibet. Sed quero nũquid talis excõicatus captus p breue regiũ qd dicit significauit vel p q emanauit vel petit tale breue possit se tueri virtute appellacõis forsan otra sñam excõicationis hmodi interiet te oñendo appellationem ipsam aĩa iudici seculari vt sic pdente appellacõe euadat incarceratione Videt qd nõ qz talis appellatio requirit indaginez iudicialem vt sz oquostat de eius valore teneat vel nõ teneat sit legittima vel nõ legittima ſm ea que notat Oxi.ti.de appellacõe ℌ.de officio pt eĩ esse qd appellatio sit inu

V

ida Et hoc ꝯtingit expluribus ꝯansis q̃ numerant ti. de appellacõe p Spẽ. ℔. qualiter aũt ꝯ est. ℔. vltimus Mñ aũ talis indago siue discussio nõ ptineat ad iudicem secularem videl qđ frustratorie hoc allegaret cõtra eo cuius nõ est merita ipsius appellacõis examinare. Preterea ꝑsupposito qđ appellacõ habeat formã ꝯ debeant singulare quisita in appellacõe si tñ appellatio ipsa sit manifeste frinola ꝯ frustratoria ꝯ talis aũ iudex excõicans nõ detulit nec tenebat deferre vel ñ est iudici notificata q̃ ad excõicantem haberẽ pro nõ appellato Et sic appellatio hmodi ñ ꝑt appellantem tueri nec cõtra iudicẽ ad quẽ nõ est appellatũ ꝑm ea que notat Spẽ. ti. de appellacõe. ℔. Nũc dicamus dꝫ ctra hoc aũt Et est aduertendũ qđ in foro ecclesiastico iudex aliquez excõicans appellacõe interposita si detulerit appellationi nõ haberet scribere regie maiestati p capcõe cõtpis excõicati sed habet eũ dimittere ptãti iudicis ad quem ẽ appellatũ de appell. c. appellationibus frinolis li. vi. Et vbi iudex talis nõ detulit ꝑt cõtra cũ ad vlteriora pcedere. Vnde satis videtur qđ appellatio talis ostensa cõtra iudicẽ seculari ad quem nõ est appellatũ nõ pderit q̃ debeat capi ad requisicõem ep̃i certificantis ipsum aio indurato remansisse in excõicacõe p xl. dies ꝯ maxime aũ iudex secularis teneatur credere ipso epo certificanti nec dz eius pessum vertere in dubiũ vt dixi supra in ꝓncipio glo. vt j. diam ¶ Preterea ad iudicẽ secularem q̃ ad fortũ suũ nõ ptinet strue defensiones ꝯ remedia que ptinent in foro ecclesiastico ꝯ maxime in anglia quo ad remedium appellationis vbi tale remediũ ꝑm iura regni nõ hz locũ vsta illud. Nichil ad nos de hijs que foris sunt ij. q. i. multi. Vnde culpa est tali iudici immistere se rei ad se non ptinẽti vt viz quo modo se intromittat de appellatione tali aũ nõ habeat locũ in foro suo ff. de re. iuris l. culpa. ¶ Preterea ad certificationem iudicis ecclesiastici iudex secularis debet repellere excõicatos alias agendo i foro seculari Et ad hoc ꝑt opelli p censuras ecclesiasticas e. ti. c. determinimus li. vi. Et si illi aui obiciat excõicatio asserat se non esse excõicatũ dũ tamen p lras ordinarij doceat ipm fore excõicatũ quibus credendũ ẽ xi. q. iij. aue ꝯ extra de pbac. c. post cessionem in tm quod si excõicatus dicat excõicacõem nullaz Et q̃ ab ea tamq̃ nulla forsan appellauit tñ dz euitari vt notat ibi Card. ꝑter quã in articulo mortis c. ti. c. solet. ℔. in secũda li. vi. Et est võ qz ex quo fatet se excõicatũ licet dicat ipsam excõicationem nullã Et sic hoc allegat in sui releuamen nõ credit sibi nisi hoc probet de officio deleg. aũ ctingat que pbatio nõ ꝑt fieri cõtra iudicẽ secularem sed ecclesiastico Ad quem forsan appellauit Et sic interim debet

euitari ꝑm notata p Card. dicto c. determinamus in fine. Videt ergo qđ ofiliter fieri dz in casu nro vt viz allegans cõtra iudicẽ secularem se appellasse legittime a sma excõicationis lata ctra eũ in hoc fateat se excõicatum in sui releuamen allegat se legittime appellasse a dicta sma qđ quousq; docuerit se legittime appellasse ꝯ ex causis iustis ꝯ veris que pbatio dz fieri cõtra iudicẽ ad quem appellatũ est dz interim capi ꝯ in carceribus seruari. ꝑmissorũ Et facit ad hoc c. licet e. ti. li. vi. Et ad idem facit notata oia illa iura q̃ volũt qđ q̃n aliquis duo allegat quorũ vnũ est p se aliud ctra se donec pbauerit illud qđ allegat p se ¶ Quo vide notata ff. de libe. mic. legat. l. aurelius ℔. idẽ qui vbi de hoc per bart℔. ꝯ de ofesp. c. i. glo. i. p arch℔. li. vi.

¶ Preterea dato qđ absq; examinacõne instrumenti appellacõis posset ꝯ deberet supsederi a captione ꝯ incarceratione taliũ ꝯ sufficeret cõtra iudicẽ seculari exhibere qualecũq; instrumentũ appellacõis sequeret maximũ icõueniens qz ad exhibitionem appellationis falsissime etiã fabricate vel aliter q̃n tũcũq; inepte vel vitiose supsederet ab executione iustitie qđ esset oio absurdũ. Et dato q̃ appellatio fuerit licita tñ vsquequo iudici aliter de hoc doceat non retardabit executionem iustitie qz talis appellatio interposita. post executionem latam nõ susprendit pnũciatũ fiant pz e. ti. c. is aũ ℔. si. li. vi. ¶ Preterea hec allegatio viz qđ est a sma excõicationis appellatũ facta cõtra iudicẽ secularem ẽ q̃dam exceptio p quã excipiens mittit differre vel impedire quo minus executio fiat cõtra eũ quo ad ipsius captionẽ Vnde nõ est credẽdũ sibi misi pbet qđ excipit de oes. pben. Cũ sup Sed hec pbatio nõ ꝑt fieri cõtra iudicẽ secularem etiã p exhibicõem instrumenti appellationis cuius vires ipse iudex ignorat vel saltem ignorare ꝑsumit Et dato q̃ nouerit ipsius vires tñ de ipsis iudicare nõ ꝑt vt predixi Vnde aũ ostet sibi de excõicatione dubium vero sit de appellationis vigore magis dz adhereri illi qđ certũ est q̃ illi qđ dubium est ex de spons. c. Iuuenis maximũ aũ ꝑsumẽdum sit p sma iudicis ecclesiastici donec aliq̃ legittimũ ctra eũ pbatũ sit ex de renũc. c. in pncia Et qz appellacões vt cõiter excipiũt frinolis frustratorie interponũt quibus deferendũ nõ est de appellacõibz e. tũ frinolis li. vi. ¶ Preterea iudex secularis inuocato brachio seculari p iudicem ecclesiasticum tenet ex debito suũ auxiliũ impendere xxiij. q. v. administratores ꝯ c. pncipes. Et licet stiuerit sman iudicis ecclesiastici iniustã tenet tñ eã exqui ad hoc qđ requisitus ar. eorũ que legũt ꝯ notant de offi. del. c. pastoralis ℔. penulti. Ergo multo fortius hoc facere debet qui ẽ sibi dubiũ fiant ctingit i appellacõe

allegãs ꝺtm ſmam Talis nãq; iuꝺex ſe ꝺ
laris nõ hz ognicõem ſed merũ exꝯcationem
Unde excõicationes ꝓpoſitas cõtã eo non
admittet vt notat ibi bern.ꝺ.ꝑ ſi ſtiat Nec
obſtat ſi ꝺicat ꝙ illud c.poſtulaſti.ꝙ. penulti.
loquit in ſubꝺito q ꝺz obeꝺire pꝛæpto ſui mã
ioꝛis ſed iuꝺex ſecularis nõ eſt ſubꝺitus ſed
equalis xcvi.ꝺi.ꝺuo ꝑ c.Cũ aꝺ veꝛũ Nã ſi
iuꝺex eccleſiaſticus ſine iuꝺicio ꝓtit aliquoꝺ
a ꝛege qõ tenꝺit in ꝓiuꝺicũ alteꝛius Et ꝛex
ſcit illuꝺ foꝛe iniuſtũ tũc ꝛex non teneꝛ illuꝺ
ꝓfiꝛe. Secus tñ eſt ſi in iuꝺicio ꝑ iuꝺicia
liteꝛ hoc faciat nã tũc ꝛex tenetur obeꝺire vt
ꝺicto c.aꝺminiſtratoꝛes Nec ꝛegis eſt inqre
ꝛe vtrũ ſma iuꝺicis eccleſiaſtici ſit iuſta vel i
iuſta vt notat Inno.ꝺe offi.oꝛꝺ.c.i. Et omiſ
ſis argumentis in oꝛtꝛariũ huic ꝓti aꝺhꝛeꝛẽ
ſaluo iuꝺicio melius ſentientis Et hꝛc opi
nio magis iuſtificabit ex hoc ſi iuꝺex eccleſia
ſticus poſt lapſum xl.ꝺieꝝ ꝺitari ſcæꝛit ex
cõicatũ aꝺ ꝓponeꝺũ cãm cõnabilem ꝙꝛe nõ
ꝺebeat ſtribi ꝙ oꝛtꝛis ſui captione limitanꝺo
ſibi aꝺ hoc teꝛminũ In quo teꝛmino ſi cõ
paꝛens nullã cauſam ꝓpoſuerit vel ꝙ otuma
tiam abfuerit imputet ſibi ipſi quaꝛe tũc vel
anꝛea pꝛeꝛtu appellacõis interpoſite ſe nõ ꝺe
fenꝺat cõtã iuꝺicꝛ a qno ſma hmõꝺi fuit lata
Aꝺ cuius officiũ ſpectat ꝺictam appellacõs
nem ꝛeaꝑe vel nõ ꝛeaꝑe vt notat ſpec. ti. ꝺe
ꝺe appellacõibz.ꝙ.nũc ꝺicamus in ꝓncꝑio
Quantũ/i. ſignificantem ꝛegi ꝺe aĩo obꝺu
cato ꝑ pſeueꝛencia ipſius excõicati Ut eã
ſtz lrãm ꝙ captione ſic excõicati Tũc ꝛeꝺat
ſtz ꝛex et faciat pertrãſiꝛe mãꝺãꝺo ſtz
nuncellano vt hoc faciat. Cꝺ ſi ꝺẽ. optiẽt
.ſ.ꝛex Quer ꝑ ſi lrie ceſſis ꝑ ſuũ effectũ
ſortientibus eo ipſo ꝛelaxat interꝺictum.
Execucionẽ legittimã ꝑ ſic nõ ſuffi
cit lrãs ceꝺere ſed opus eſt vt emanent ꝺe
cancellaꝛia ꝑ qõ effectualiteꝛ ꝺemanꝺent exe
cutoꝛes Contra cõicantes quaꝛta ꝓs.
Cũ excõicatis quoꝛũ cõicacio vitari ꝺe
beꝛ ſi ſint excõicati maioꝛi excõicatione vt ꝙ
ꝺicam Secus ſi minoꝛi Nã talis vitari nõ
ꝺz aĩ nõ ſit excluſus a cõione hoim ſeꝺ ſolũ
a ꝓticipatione ſacramentoꝝ ꝺe exceptioni
bus c.a nobis ꝺe cle.ex.mi.c.ſi celebꝛet.vbi
vꝛo aliquis excõicatus eſt maioꝛi excõica
tione Et aliquis hoc ſcit tñ in foꝛo ꝛſciena
tie vt ꝺeus tũc nec in publico nec in priuato
ipſum vitaꝛe ꝺz qz nec veꝛbo nec ſigno ipſum
ꝓꝛeꝛe ꝺebet ꝺe offi.oꝛꝺi.c.ſi ſacꝛꝺos ꝺe exceſ.
ꝓlatoꝝ c.ꝺilectus ꝺe pꝛ.ꝑ ꝛe.c.oĩs.ꝙ.ſi.Non
eñ ꝺicit ꝓpꝛie ſciꝛe id qõ ſcit vt ꝺeus vt no
tat hoſt.eꝛ e.ti.c.Cũ nõ ab hoie ꝑ e.ti.c.poꝛ
ro Si vꝛo hoc ſciat vt hõ eꝛ ſigillũ ofeſſio
nis tũc in illis caſibus quibus iuꝛa ꝓmit
tuc aĩ tali cõicaꝛe nõ eſt vitanꝺus Caſus au
tem hmõꝺi ꝛeciant ꝙ hoſt.in ſumma iſto ti.ꝙ
ſi.in ꝓncꝑio In alijs vꝛo caſibus ꝺem
ꝺie ſi ſup hoc ſit ſufficienteꝛ ꝓuilegiatus vt
puta ſi papa ex cauſa ſpãli ocꝛſſit aliqui tale
ꝓuilegiũ vt poſſit excõicato cõicaꝛe eꝛ ꝺe elect.
ſiginficaſti ꝑ ꝺe ꝓuil. Cum ꝑ plantaꝛe.ꝙ.qõ ſi
templaꝛij ꝑ eꝛ e.ti.c.ſi vꝛo Sine cauſa nã
qz nõ valeꝛet tale ꝓtiuilegiũ ocꝛſſum ſiue m
ſpẽ ſine in geneꝛe ocꝛꝺat vtputa ꝙ omnibus
excõicatis poſſit cõicaꝛe Papa nãq; non hz
tus ꝺeſtꝛuere liꝛet poſſit illuꝺ ex cauſa moꝺi
ficaꝛe ꝑ ꝺeclaꝛaꝛe Ar.xv.ꝺi. Sancti euãge
lij xxv.q.ij.ſi ea Si tñ ꝓuilegiũ ſit in oꝛꝺe
tuꝛis clauſum tũc in ſuis caſibꝫ ſufficit ꝑm
ea que legũt ꝑ notant eꝛ e.c.qõ m ꝺubijs et
c. Inteꝛ alia ꝑ c.aĩ volũtate ꝑm Inno.hoſt.
ꝑ Jo.an.cꝛ.e.c.nulli ꝑ ibi ꝙ hꝛntiaĩ Si ve
ro nõ ſit ſup hoc ꝓuilegiatus ꝑ excõicacõ ſit
oĩo occulta ita ꝙ ꝙmti nõ ꝓt vt qz aliquis
ſolus hoc ſcit tũc ꝓuatim ꝺz eũ vitaꝛe ſtz in
teꝛ ſe ꝑ ipſum ſolum eꝛ e. Cum ab hoie vbi
ꝺe hoc ꝙ b.ꝑ hoſt.vi.q.ij. Si tñ ꝑ c. placuit
vbi ꝺe hoc ꝙ Jo.Nou tñ.ꝺz eũ vitaꝛe in pu
blico Et ꝓmiſſis ꝺ.aꝛcꝫ.in ꝺicto c. ſi tñ.
glo.penulti. Si vꝛo excõicacio ſit publica.
qz publice eſt denũciatus vel eſt iuꝺicialiteꝛ
cõuictus vel ſic excõicatus qõ ꝓt ſup hoc cõ
ꝙmti tũc vnuſquiſq; hoc ſciens ꝺz eũ vitaꝛe
vt ꝺicto c.Cũ nõ ab hoie Si aũt ignoꝛatuꝛ
excõicatus ꝑ talis ignoꝛancia ſit ꝙbabilis nõ
peccat cõicans cũ tali ꝺe cle.ex.mi.c.apoſto
lice ꝺe cõſtit.vt aiaꝝ li.vi.C. ꝺe tabulaꝛ. l.
generali li.x. Et facit ad hoc notata ꝙ hoſt.
ꝺe cle.exmi.ꝓpoſuit.ꝙ.Cũ aũt ꝺ.noiatim Ec
cleſia nãq; non iuꝺicat ꝺe occultis ꝺe ſymo
nia ſicut tuis in ſi.ꝑ c.tua Ubi aũt talis ig
noꝛancia eſt cꝛaſſa ꝑ ſuppina tũc cõicans
ꝛũ ſic excõicato peccat quo aꝺ eccleſiã militã
tem vt notat hꝛntius bohic ꝺicto c.cum nõ
ab hoie ꝺi.i. Et nota qõ ſciꝛe ꝺebet quis a
liquem excõicatũ qñ viꝺit eũ ꝙ aiteꝛe cleꝛicã
in caſu nõ ꝓmiſſo a iuꝛe vel aliquiꝺ facꝛe ob
quo ipſo facto incuꝛꝺit in excõicationez Item
ſi ꝑñs auꝺiuit ſmam feꝛꝛi vel eam publicaꝛi
Item ſi ipſe excõicatus hoc ſibi ꝺixit vel qz
epus ipſius excõicati hoc ꝺixit vel alius cui
merito cꝛeꝺenꝺũ eſt Item ſi ſit fama publica
aliquem eſſe excõicatũ Item ſciꝛe preſumit.
qñ oẽs vicini id ſciũt vel pñtes ſunt in pa
rochia qñ denũciacio fuit publice facta xvi.
ꝺi.qõ ꝺictis xij.q.ij.qui ꝑ humanis ꝑ no
tat ꝺicto c. Cũ nõ ab hoie ꝙ hꝛntiaĩ. Ec
cleſiaſtice ꝺiſcipline que exiꝛ hꝛc ꝺiſci
plina poſſes colligeꝛe ex capitulo. Statuim9
ꝑ c.oſtõem e.ti.li.vi.

Idem

Item contra grauia
mina ꝑ ꝙ Statuimus
vt apparitoꝛes ſeu he
ꝺelli aꝛchiꝺiaconoꝝ
vel ꝺecanoꝝ ſmas excõicacõis

V

ſuſpenſionis vel interdicti per ſe non ferant neqꝫ per alios latas denūcient ſine ſpālibus litteris dūorum ſuorū Et ſi ſecus preſumptum fuerit ſīne ſic late ipo iure non teneant nec ſeruentur. rum in veritate non ligent. Et bedelli qui contra hoc fecerint ſtatutum & onerosi ſeu iniurioſi ſubditis dominorum ſuorum inuenti fuerint grauiter puniantur & grauatis duplum reſtituere teneantur.

ITem contra Hec eſt conſtitutio eiuſdem anime & precedens Et habet duo dicta In primo ponit duplex ſtatutum In ij. ibi Et ſi ſecus adiūt duplicem penam Et ſ pars huius. ſupra de sent̄ c. item contra.

Decanorum ſiue eccleſiarum cathedralium ſiue ruralium. Nam & decani rurales in quibuſdam partibus habent iuriſdictionē & apparitores ſine bedellos ſibi intrudētes Per le idest organo votis proprie vel proprio officij ſui Per alios ſꝫ archidiaconos vel decanos de quibus locutus eſt Ut littera ſequens manifeſtat ibi dominorū ſuorum Denūcient idest noticiam populi deducant vel denūcient Spālibus litris In quibus ſꝫ ſpāliter mandatum ſit vt hoc faciant Et ſic virtute generalis mandati hoc facere non poſſunt Dūorū ſuorum ſꝫ archidiaconorum vel decanorum Et ſi ſecus. Tercia pars Sic late ſꝫ per tales apparitores ſiue bedellos ipſo iure ſic ꝙ nō eſt opus excōicatione Nec ſeruentur ſꝫ per eos contra quos proferuntur. Nō ligēt num ſint late ab eis qui poteſtatem excōicandi non habent Tales namqꝫ qui ſunt miniſtri nullam iuriſdictionem habent. Sed ad effectum vt teneat excōicatio in foro cōtentioſo requiritur quod proferatur ab eo qui ꝑ eſt aliam iuriſdictionem Unde abbates & priores & alij qui ꝑſunt eccleſijs pōnt excōicare ſubditos ſuos de ma. & obe. Cum in eccleſiis de ſymonia Diant tuis de offi. ord. Cum ab eccleſiarum Archidiacōni quoqꝫ excōicare poſſunt ſi habeant hoc de conſuetudine etiam licet non ſint ꝑſbiteri prout notant doct. de offi. archid. c. Cum ſatis & c. ſequenti. Et facit ad hoc de appell. c. reprehenſibilis vbi arguitur archidiacōni quod monitione non ꝑmiſſa excōicant Soluitur tamen epūs excōicat excōicatione ſolempni que dicitur anathema de qua habetur xi. q. iij. debent Et hec bedelli ꝑſ. Fecerint ſꝫ excōicando per ſe.

vel denūciando ſubditos dñorū ſuorū excōicatos ſine ſpāli mandato Onerosi ſiue in premiſſis ſiue aliūde Inuenti fuerint. ſꝫ coram iudicibus ſuperioribus vel aliter coram ipſis dīnis ſuis Nam & ipſi dīn ſubditos ſuos delinquentes & preſertim officiarios tuos male ſe habentes reprehendere & punire debent vt dixi ſupra de sent̄. c. Item contra d. puniantur ibi videas Grauiter ſꝫ arbitrarie ſecundum qualitatem delicti ſſ de iure deli. l. i. xiiij. q. i. non afferamus & hec grauitas conſiderari debet vltra id quod infra ſequit de duplo reſtituendo ipſi grauato quod quidem duplum leuari debet reſpū dampnorum que paſſus eſt is cui talis iniuria facta eſt Et hec pena arbitraria nichilominus imponi debet taliter iniuriantū ſecundū qualitatem delicti vt predixi Duplū Simile habes ſupra de sent̄. c. Item cōtra ibi videas.

Idem

QUm ſepius domino regi & iuſticiarijs eius falſo ſuggeratur quod prelati & iudices eccleſiaſtici de iure patronatus catallis & alijs ad forum regium ſpectantibus cognoſcant in domini regis preiudicium cum idem ꝑlati & iudices ſuper decimis peccatis & excæſſibus ſuorum ſubditorum ſue iuriſdictionis prout ad eos pertinet exerceant Noneantur huiuſmodi delatores & ſuggeſtores iniqui vt a tali ſuggeſtione & delacione deſiſtant

¶ Quod ſi prelatos iudices eccleſiaſticos ſic delatos dampnificari ſeu vexari propter hoc per ſecularem poteſtatem contigerit huiuſmodi ſuggeſtores & delatores excōicati publice nūcientur tāquam impugnatores eccleſiaſtice libertatis doner de expēſis dampnis & iniurijs tam iudicibus ꝙ partibus rōe hūmodi ſuggeſtionis illate ſatiffecerint competenter.

QUm ſepius Hec eſt conſtitutio eiuſdem animus & due precedētes. Et habet tria dicta In primo recitat quēdam abuſum In ij. ibi Maneantur diſponit ꝙ remedio in iij. ibi

Quod si prelatus adiat penam ꝯtra dentibus **Aliis** sꝛz pladis **Excellis** talibus quoꝝ ꝯrectio ꝑtinet ad ecclesiam **Moneantur** ꝝ.ps ꝛ ſuple ꝑ prelatos. ꝛ audiatꝫ ꝓdictos si sic suggerentes sint ipsoꝝ subditi **Alioquin** ꝑ ꝓlatos quibꝫ subsunt ad requisitionem ꝓlatorum ꝯtra quos fit talis suggestio **Quod si** Tercia pars. **Propter hoc** .i. occasione talis dilationis **Excōicati** sꝛz ipso facto vt sequitur. **Ruticentur** p superiores suos quibus subsunt **Ecclesiastice libertatis** que inter cetera ꝓtingit ꝛ ꝓsistit in libero exercicō iurisdictionis ecclesiastice ꝝ e.c. Cum malū ℔. primo quidem **Expensis** que differunt dampnis ſm ea que leguntur ꝛ notantur ex te iniurijs c.in nr̄a vbi de hoc per doctores. **Iniurijs** que non dr̄nt a dampnis legitur ff. de iniurijs l.i. C. de dampno infcō l.iij. **Judicibꝫ** sic vocatis **Partibus** quarū ea occasione prouellantur.

Percham.

QUom malum ꝛ infra. Precipimus Cantuar̄ prouincie sacerdotibus vniuersis vt oli die dm̄co sequēte immediate post celebracionē ruralis capituli exponant aperte populo sibi commisso excōicationū sentencias q̄ sequūntur. Primo quidē excōicātur auctoritate Oxon. consilij a sancte memorie Stephano Archiepo Cantuarien. celebrati omnes qui malicioſe ecclesias suo iure priuare p̄sumūt aut per maliciam aut contra iusticiam libertates earū infringere aut perturbare contendūt Ex quo intelligimus excōicacionis vinculo subiacere omnes illos qui lr̄as impetrant a quacūqꝫ curia laicali ad impediendū procēssum ecclesiasticoꝝ iudicū in causis que per sacros canones ad forū ecclesiasticū pertinere noscūtur. Item secūdo omnes illi qui pacem et trāquillitatēꝫ domini regis ꝛ regni miurioſe perturbant seu perturbare p̄sumūt ꝛ qui iura domini regis iniuſte detinere ꝓtendūt ex quo intelligimus excōicatos non solū gnerrarum ſuſcitantes erroꝛē verū etiam latrones publicos omnes pariter et predones ac quoscūqꝫ regni iusticiam temere impugnantes. Item tercio excōicantur vniuersi qui ſcienter falſum perhibēt teſtimoniū vel perhibere procurant vel qui tales teſtes ſciēter produxerint ad impediendū iuſtum matrimoniū vel ad exheredacionēꝫ alicuius hominis procurandam Item quarto excōicantur omnes aduocati qui malicioſe per quascūqꝫ exceptiones verum matrimonium impēdiūt ne effectū debitū ſorciatur vel in quibuscūqꝫ causis vt contra iusticiam ꝓ processus ecclesie ſuſpēdantur. Item quinto excōicantur omnes illi qui gracia lucri. odij vel fauoris malicioſe alicui crimen imponūt vn̄ infamatus ſit apud bonos ꝛ graues vt sic ei purgacio indicatur vel alio mō graue tur Item ſexto excōicantur omnes illi qui vacante ecclesia malicioſe opponūt vel opponi procurant queſtionē de iure patronatus vt verū a collacione illius ecclesie patronū ſaltem impediūt illa vice. Item ſeptimo excōicantur omnes illi qui malicō ſe contempnūt exequi mandatū domini regis de excōicatis capiendis vel qui eoꝝ impediūt capcionē vel procurant earūdeꝫ iniuſtam liberacionē contra debitum ecclesiaſtice diſcipline. Item octauo excōicantur in cō ſilio bone memorie Octoboni. omnes illi qui pro impedimēto pacis ſeu pro compoſicione litigancij quicūꝫ receperūt donec ipſum ſic receptū reſtituerint dona

V

tori Item excōicantur per eūdē qui de domibus manerijs grangijs aut locis archiepōrū aut aliarum ecclesiasticarū personarum contra ipsorum volūtatem seu custodum rerum eārūdem aliquid auferunt aut cōsumunt aut iniurioſe cōtractāt qua sententia ligantur nec absolui possunt donec de iniurijs satisfecerint cōpetenter Item excōicantur ab eodem quicūqz abstrahunt violenter reos ad ecclesiaz vel cimiteriū aut claustrū fugiētes vel qui eis victum necessariū prohibēt exhiberi vel qui res alienas in locis eisdem depositas violēter asportant vel asportari faciūt vel qui aspoztationez talium facta nomine suo vel a familiaribus ratam habuerint vel qui ad hāc publice vel occulte cōsiliū pbuerint vel cōsenſerint Item excōicati sunt ab omnibz archiepīs & epīs anglie omnes illi qui venunt aut faciunt contra magnā cartā dñi regis quo per sedē apostolicā pluries ē cō firmata & approbata.

QUom malū. Het est ostō Jo. precham & recitat xi. asus in quibus incurrit sīa excōicationis ipso facto ptes de se patent. Prouincie suple Cantuarien. Sacerdotibz suple pochialibus & aiārū aiarū hantibus vt j pz. Immediate & sic in pzima dīca hoc fiet Rurales capitulj Cōtra hoc opponit j e.c. si. hoc q dicit hic locum hz solūmodo in articulis de quibz hic fit mētio sed illud e. locum generaliter hz in hijs & in oibz alijs Expunāt non excōicando sed declarando oēs tales ipso facto fore excōicatos Aperte idest palam & intelligibiliter sibi Cōmissu Ex hac litera appazet qd loquitur de arratio. Que legūtur & sic hec ostō attat solum ad expositionē articulorum hic enumeratorum. Primus quidē hūc primū articulū expediui supra e. c. i. q. i. Cruū. consilij supra eodē. c. i. Et quia Faciunt statuto suo articulo.

de sentēcia excōicationis

Intelligimus & sic hic fit declaratio siue interpratio illius statuti in quātum generaliter loquitur Arās etiam p solam suggestionem sine lrīs dum tamen iudicibus ecclesiasticis ex hoc p̄iudicetur supra e. c. Cū seruus Pertinere de quibus legitur & nos tatur supra de pmīs c. i. q. Item omnes Ex quo sz statuto sine articulo Impugnantes iste articulus tactus est interpretatus j. e. c. Superno dei munere. Item excōicantur Tercius articulus est quem & actos sequentes vsqz ibi. Item viij. articulo boni in ostōe eiusdem que mīpit Cum pces Omnes illi ꝑm que nullus exāpit. Mā qui ome dicit nichil exāpit xix. di. Di romanorū ff. de fuīc. vtb pb. l. si huius ff. de dāp. infec. l. dāpni. q. emptor cū silibus Sed tñ dic qd illa ostō octoboni hz intelligi tm de iudicibus siait pz in exordio eiusdem Et hoc sentit ibi Jo. de atona in v. Si quis Donatur suple & tantū distribuant inter pauperes vt dicit in dicta ostōne Octoboni cū ptes vl dic verius qd dicta ostō solū loquit hz otra nō restituentem & nō otra nō erogantem paupibus Et hec sīma satis colligit ex eo q dicit ibi in fi. donec sic restituerit & c. nō aūt dicat donec sic erogauerit paupibz pñ cū dicta ostō sit penalis quo ad pnā excōicationis nō dz extendi nisi quo ad casum expssū de re. di. i. q. re. de re. iuris c. in penis li. vi. Itē excōicantur ix. articulus. Per eūdē Octobonū & hec ostō dicti Octoboni que mīpit ad tutelam de aiārum effectu aliq dixi ē de iudicijs e. Item oēs illi. Item excōicantur x. articulus Ab eadem. sz octobono & suple in ostōne sua que mīpit ad tutelā Ad ecclesiā fugiētes De materia ista tractaui ē. de imu. ecc. c. i. Item excōicātur xi. articulus Oībus epīis anglie qui sunt in numero xx. & vnus in pvincia viz Cantuarien. in prouincia Ebor. tres cū epatu Ebor. de quorū numero tēpe Bonifacij archiepi regnante tunc in anglia henrico tercio Dibz maij in aula vestmon. xv. epi legūtur sīam de qua hic fit mentio fulminasse Et sic q dicit hic oībus nō sumitur vniuersaliter sed debet intelligi de oībus ad tūc interessentibus Sic alias solet dici oēs sic dicāt hoc est oēs de tali materia tractantes vel qui inter fuerūt vt l. omēs inter oēs ff. qui satisda cog. & l. sciām. q. qui cū aliter ff. ad l. aquil. & l. i. q. penulti. ff. de vsufructu ereſc. & C. sine cenſ. vel veli. l. fi. ibi Dis hō timet Et verū qn hoc signū vniuersale oīs vel oēs apponit vero ꝓteriti vel pñtis tpis vt notat bartho. ff. de vo. op. nūc. l. i. q. nūciatio. Magnā cartā aius capitula sunt xxxvij. vt in eadem plenius appet & retinā sic in pupilla oculi pars quinta c. xxij.

SOperno dei munere informatus illustris rex auglie Edwardus pacem ecclesie anglicane atq; regni cupiens firmiter obseruari nos & cetewos coepiscopos dicti regni olim litteris suis rogauit vt omnes malefactores pacis ecclesie. atq; sui perturbatores & violatores felones nec non felonum manutentores conspiratores. falsos iuratores in assisis & iuratis coram iusticiarijs domini regis. scienter deierantes falsarū querelarum assumptores & manutentores & fautores earum Per quos turbacionem pacis & violacionem libertatis ac iuris ecclesie atq; regni in ipso regno nō ambigitur procurari in singulis diocesibus ecclesiastica compescentur censura ipsos desiderans pro suis grauibus in hijs excessibus maioris excommunicacionis sentencia innodari seu denūciatos excommunicari publice. Vnde nos pie mentis dicti regis imitacione laudabili excitati audaciam huiusmodi perfidorum compescere cupientes Omnes malefactores predictos taliter in posterum in nostra Cātuarien. prouincia delinquentes scienter auctoritate consilij maioris excommunicacionis sententiam volumus & pronūciamus incurrere ipso facto quorum absolucionem locorum ordinarijs seu sedibus ecclesiarum cathedralium vacantibus hijs qui iurisdictionem episcopalem exercebūt ibidē pterq; in mortis articulo reseruamus Ceterū vt huiusmodi delinquēciū facinora eo amplius euitentur quo ipi delinquētes excōicati solēpnius fuerint nūciati hoc prouinciali consilio approbāte pcipimus qp oēs & singuli malefactores pdicti in singulis cathedralibz collegiatis & parochiamis ecclesijs nrē prouincie andicte prima dnica quadragesime & in festo corporis xpi alijsq; diebz festiuis & solēpnibz ānuatim excōicati publice nūcientur in genere cū intimacōe reseruacionis absolucionis predicte

SOperno dei muneris Hec est ostō Jo. Stratford & hz quice dicta In pmo ponit regis requisicio Deinde ibi. Dñi ung. ponitur ad regis requisicōem maioris excōicacionis placito In iij. ibi. Nonnūllos etiā reperiatur excōiicatorū hmodi absolucio In iiij. ibi. Ceterū mandat vt dicte sine fiat frequens publicacio. Informatus alias inspiratus. Edwardus post conquestū terre. Ecclesie anglicane. Regni anglie. Nos Jo. stratford. Dicti regni non solū puincie Cantuarien. sed etiam Ebor. Malefactores eos. sz qui sequūtur. Pnē ecclesie qnā perturbāt hereticā & lollardi Suos. sz regis & regni. Felones. Hij sunt malefactores quicūq; quibus debetur pena mortis. Manutentores. Tales namq; tamq; obsequentes pari pena puniendi sunt. sm ea que legūtur & notantur extra de offi. del. c. i. vbi de hoc. Cōspiratores. Cōspiratio est pluriū fil i aliqd sine bonū sine malū ordinate vel pacisci. Et differt ospiracio a coniuracōe qz coiuracio dicitur qn fit cū iuramento sm qp notat archi. de d. sig. c. ij. d. pueniendos li. vi. Et cōiter loquendo ospiracio sonat in malū & est illicita Nūnq; tn sumit i bona significacione vt plenius notatur p archid. in loco pall. Sed hic sumitur eo modo quo sonat in malū & illicitū. Et xpi dicā cōspiratores hij qui malicose conueniunt i vnū vt aliquem indictent In quo casu non ē audabilis neq; reus Et tales vt hic pz sunt ipso facto excōicati & repellendi a testimonio & ab alijs actibus iudicialibus vt nota. ex. de iudic. c. exhita d. ospiracionē p d. xi. q. i. Hi qui clericorum p Joh. & archi. de Sismaticis c. i. per Innocencium de symonia. p tuas de re iudi. cū J. et a. Et semp phibetur ospiracio nisi fiat ad bonū finem vt notat Inno. in dicto c. i. & nota ff. de aqe. l. nō dubito p barth. Falsos iuratores. id est iuratos falsum dicentes de quibus legit et notatur de cri. fal. c. i. In assisis. i. iudicijs possessorijs Et iuratis. sz inquisicionibz

V

in quibus duodena est iurata Deierãtes .i. ꝓtra sua iuramenta dicentes Scieuter ꝑ̃ ignorans se falsum dicere nõ maruit hãc ꝓnam Per quos ſꝫ omnes supradictos Perturbacionẽ pacis Et sic hoc loco ampliat interpretacio de q̃ habet ō.e.ã malũ.ç. Item ij. Iuris ecclesie ſꝫ in casibus illis qui ecclesiam ꝺcernũt ꝫ ipsius libertatẽ Nõ ambigitur .i. nõ dubitat Singulis diet. ſuple dicti regni Reos ſꝫ malefactores supradictos Deliderãs ad preceptũ nãq; regis l iudicis secularis nõ ꝺz iudex ecclesiasticus subditos excõicare Ꝺũ nos ij. rs Taliter siant supra dictũ est Imposterũ ꝫ sic respicit futura ꝫ nõ preterita Cãtuar. prouincia ꝫ sic quo ad subditos p uincie Ebor. non �herz loco ã liceꝫ ō dixerit quod rex scripsit oibus epis regni Auctoritate cõsilij ꝫ sic hoc sña pfert ꝑ via statuti. Vnde bñ ꝑt ꝓsiderare futura Nõ dic vt legitur ꝫ notatur e.ti. cõsionem Quarum ij rs. Ordinarius .i. epis sede plena Exercebit vt sunt custodes spũalitatis deputati ꝑ archiepm Cantuarien. Mortis articulo, hic notat q̃ in mortis articulo dicit esse aliquis ꝓstitutus nõ solũ qñ est in periculo ex graui infirmitate puemente. sed etiam si hostẽ timeat capitalem vel etiã si sit obsessus ab inimicis vel si resideat in loco in qua machine frequenter iactãtur ꝫ baliste .vel si sit nauigaturus lõgo ꝫ periculoso nauigio vl si sit ꝑ loca periculosa ꝫ insidiosa in quibꝫ sunt euidencia pricula trãsiturus ff. de donacõibꝫ cã mortis l.iij.ꝫ frequenter ꝑm Anno.ꝫ hostien.ex̃ e.t.qđ de hijs Cauere tñ ꝺz absoluens ne inimicũ laxet habenas in hoc casu sub hoc pretext. Alias oẽs possent absolui. ꝫ sic eluderet edictũ id qđ legit ꝫ notat de diuort. c.q̃nto ꝑm host.dõ c.qđ de hijs Et hijs ad te q̃ notant ꝑ ō.de offi.ord.c.pastoral glo. quo casu Sed plenius ibi ꝑ host.ꝫ Jo. an. qui ibidẽ notat q̃ mulier pregnans, ã aperpinquat ꝑtui excõicata ea spẽ cuius absolucio ꝫtinet ad papã non ꝑt absolui ab ordinario ꝫ hoc verũ ꝑm eũ si mulier talis fuerit corpulenta ꝫ multos habuit filios ꝫ facile pepererit uã talis absolui nõ ꝺz nisi alius casus immineat Si tñ alias nõ pepit ꝫ multum ti met ptũ qz fortẽ debilis est bñ ꝑt absolui et maxime qz si euaserit remaneret in eandẽ sñam insi satisfecerit ad mandatũ pape qđ dic vt e. ti.c.eos li.vi. Relcruamus alios casus habes notatos ō.de pr.ꝫ remiss.c.ꝑterea ç.si. ꝺ.solis epis Ceterũ iij.ps Scripsimus ꝫ sic ꝺtrafacientes precaut mortaliter quod dic vt dixi ō de ostõibus e.qz imõtinencie ꝺ. Scripsimus Prima dñica Cõtra j.e. c.pz vbi mandat sñas excõ.pmulgare dñica media xl.ꝫ aliꝭ tẽporibus Solucio capitulũ primũ loquitur indistincte de quibuscũqz excõicatis onũ sentencijs pmulgandis Sed istud c.lo ã hz in hijs solũ que hic exprimũt fiant alias pz ꝫ dixi ō.e.c.ã malũ in ꝓncipio Quibus ꝺbz ad electionem pmulgantis cum hic limitentur ꝺbent tñ dies ipsi longe abinuicem distare Et sic hec pmulgacio fiat in q̃libet quarta anni sil ar. ad hoc j c.pxi. Annuatim .i. singulis annis ꝫ sic ista ostõ est pretua Ju genere .i. absq; expressione nominũ vel psonarũ Reseruationis ſꝫ qđ absolucio taliũ est reseruata epis

Peccham

Precipimus quod sentencie maioris excõicacõis promulgẽtur in ecclesijs quater in anno viz die dñica prima post festũ sancti Michaelis ꝫ die dominica in medio xl. Et in festo sancte trinitatis ꝫ in die dñica proxima post festũ sancti Petri quod dicitur ad vincula candelis accensis ꝫ pulsatis cãpanis cum cruce ꝫ aliꝭ solempnitatibus prout decet

Precipimus. Ista ostõ sumit ex ostilio Jo. Peccham apud Reading.c.cũ malũ in fi. Promulgentur .i. manifestentur siue ꝺnũcientur ꝫ suple in genere In ecclesijs nõ ergo in mercatis vel alijs locis etiã publicis ex̃ ecclesiã Quero tñ qđ si ꝑmo fiat ad populũ in cimiterio sufficit vt ibi promulgent. maxime vbi cimiterũ est ꝓtiguũ ecclesie ar. de hoc e.e.si ciuitas li.vi.in fi. Quater ſꝫ ꝑm limitacionem que sequit Sancti michaelis ꝺ festũ ꝓtingit penultimo die septembris Candelis accẽsis Hec forma sequit ex c.ꝺcent xi.q.iij Et sub hac forma sñas excõicacionũ pmulgari iõ mandat vt maior auditoribꝫ incutiat timor Et qz in hoc precipit quater in anno excõicationis sñas pmulgari ꝫ plures sunt casus in quibꝫ sñe excõicationis incurrit ipso facto Ne casus hñiodi p ignorancĩã obliuioni tradant ẽ sciendũ qđ ꝑm ostões in hoc libro ꝓtentas in multis casibꝫ incurrit excõicacio ipso facto. Primo in casu c.qz ꝓtinencie supra de ostõibus Decãdo in casu c.dierũ inualescens malicia ō.de so.exp. Tercio in casu c. vnic.ç. si sit ō de pace. Quarto in casu c.ꝓtingit.ç. qz ꝺo ō de so.exp. Quinto in casu ç. illi aũt e.ti ꝫ in casibus ibi sequentibus Sexto in casu c.vnic supra de sequestratione possess. Septimo in casu c.Cũ ex eo m fi.supra de cle.cõiugat. Octauo in casu c.audistis in fi.supra

ce pben. Nono in casu c. Esurientis auaticē ō. de oēs. pben. Decimo in casu c. Coedis de lore supra de donac. Item in casibus c. statuit supra de testamentis Item in casibus c. Erroris dampnabilis e. ti. Item in casu c. pbiteri in pncipio ō. de cele. mis. Item in casu c. Effrenata e. ti. Item in casu c. vt inuadē tibz ō. de imu. ccc. Item in casu c. Cōtingit e ti. Item in casibus c. accidit nouitate puersa e. ti. Item in casibus c. Nouli pucipes e. ti. Item in casu c. Qz diuinis e. ti. Item in casu c. Humana cauisencia ō. de clamdest. despous. Item in casu c. vltimi supra de Magistris Item in casu c. i. ℣. Si quis aūt ō. de hereticis Item in casu c. Item qz e. ti. ℭ ℣. et si ipsi ℭ ℣. qđ si ipsi e. c. Item in casu c. Item qz e. ti. Item in casu c. finaliter ℣. ℭ si aliquez e. ti. ℭ ℣. Et si ipsi e. c. Item in casu c. Ad hec in pncipio supra de rems ℭ c. tm̄ e. ti. Item in casibus enumeratis ō. e. c. i. ℭ c. preterea. ℭ c. Cū sepius ℭ c. Cū malū ℭ c. supno qui casus collecti sunt numero lx. ℭ amplius hostien. pter hos in summa e. ti. in pncipio ℣. quis possit recitat xxxvi. casus collectos ex decretis ℭ decretalibus Jo. an. etiā in c. eos d. canonis e. ti. li. vi. collegit de eodem xxxiij casus Et idem Jo. an. de cōibus cle. collegit quinquaginta casus qui enumerant e. ti. c. i. d excōicationis sīa in clem. Ei sic i toto sunt casus excōicationū sīe late C. lxxij ℭ amplius preter casus otentos in cōne Otonis ℭ Octoboni quos numeratos habes in libro qui vocatur pupilla oculi pars te quinta capitulo xxi.

QDamp̄ ex soluentibz et j. Huiusmodi declaramus prouisione consilij siluam ceduaz illam esse que cuiuscūqz generis arborum exīs in hoc habeatur vt cedatur ℭ succisa rursus ex stipitibus aut radicibus renascatur ac ex ea decimam vtpote re alem ℭ p̄dialem baptismalibus seu matricibus ecclesijs persoluendam nec non siluarum possessores huiusmodi ad prestacionem decimarum lignorum excisorum in eis sicut feni bladorum omnium censura ecclesiastica fore canonice compellendos

QDamqz̄ ex soluētibz hoc est sumptum ex cōe Jo. Stratford que incipit quamq̄ Et habetur supra de decimis vbi tractaui eā que ptinent ad materiā huius c. sub ℣. Mos igit Et ꝓpterea hic non repeto Sed opis huius finem speratum aduenientē paschalis festiuitatis die iubileo diz vigilia p̄teritos Anno gracie M. CCCC. triesimo feliciter attingens gracias indefinenter deferro oim largitori cuius maiestati preces fundo supplices ℭ deuotas quatenus in militātis ecclesie iubileo sit nos per peractorū remiam ℭ remissiones graciam sibi reddat acceptos vt in triūphantis ecclesie iubilo spiritus sancti grā copante eternaliter letari gaudere ℭ quiescere meremur Amen

Explicit opus magistri wilhelmi lyndewoode Super constitucōnes prouinciales laus deo

Incipit liber primus.

De summa tri. & si. ca.	Ignorãcia sacerdotũ	Peccham
	Altissimus	Idem.
	Quia incõtinencie	Peccham
De ostõibz	Exterior habitus	Stratford.
	Huius aũt osilij	Idem
De consuetudine	Statutũ & j	Islipe.
	Nullus rector	Edmundus
	Eos qui	Edmundus
De tẽpibz ordinãdorũ	In primis	Idem
	Quia quidẽ	Ricardus
	Cum quanta	walterus.
De scrutineo in ordiẽ sacr.	Cũ q̃nta	Idem
De sacra pnctione	Pãm crismales	Edmundus
	Sacerdotes	walterus
	Cum magna	Idem
	Cũ sacri crismatis	Peccham
De sacramẽtis iterãdis	Confirmacões	Idem
	Sacerdotes	walterus
	Sacramentũ extreme.	Idem
	Quod in ostõe	Peccham
	Ignorãcia sacerdotum	Idem
De si. ꝑsbi.	Cũ a iure	Peccham
De cle. peregrims	Cũ quanta	Peccham
	Reuerendissiẽ synodo	Arũdell
	Est archidiacono	Stephanus
De offi. archid.	Eisdem tẽpibus	Peccham
	Sint ecclesiarũ	Oxoñ.i.
	Archidiacom	Idem
De offi. archipresbiterorũ	Ignorancia sacerdotij.	Peccham
	Item ꝯmoueant	Edmundus
	Presbiterorũ	Oxoñ.i.
De officio pniarij	Cum hostis	Oxoñ.i.
	Cũi aũt	Idem in eodẽ
	Statuimus	Oxoñ.i.
De officio cẽs.	Statuimus	Oxoñ.i.
	Item statuimus	Womfactus
De treuga & pace.	Magna nobis	Edmundus
De trãsact.	Ceterũ districtius	Oxoñ.i.
De postulãdo	Cũ p aduocatos	Oxoñ.i.
De pauratoribus	Veloces ãd audiendũ	Oxoñ.i.
	Exhortenda	Peccham

Incipit liber secundus.

	In cansis	Oxoñ.i.
De Iudicijs	Quidã ruraliũ	Peccham
	Item oẽs illi	Mepham.
	Exaussis et j	Stratford
	Contingit aliqñ	Womfadus.
De fore cõpetenti	Ciraũspecte agatis	Idem
	Tierũ inualescens	Stratford.
	Exaussis & j	Idem
	Aliarũ saluti	Mepham
De Festis.	Ad hec	Idem
	Ex scripturis	Islepe
	Ineffabilis et j	Chicheley
	Angliane ecclesie	Idem
De seqstrõ	Freqũs querelarũ	Stratford.
De ꝓsumpc.	Me lepra et j	Oxoñ.i.
	Quũti statuto	Oxoñ.i.
De iureius rando	Euenit et j	Womfadus
	Presbiteri stipendiarij.	Wynchilsee.
De appellationibus	Freqũs diuersorũ	Stratford.
	In cõsilio Oxoñ.	Stratford.

Incipit liber tercius.

De. vi. & honestate cleri	Ut clericalis ordo	Oxoñ.i.
	Quãuis religionis	Peccham
corum	Exterior habitus	Stratford.
De clericis ꝑiugatis.	Si qui clerici	Ricardus
	Cum ex eo	Cicheley.
De cle. non resid.	Statuimus	Oxoñ.i.
	Cum hostis	Idem in eodẽ
	Preterea et j	Peccham
De ꝓbẽbis et dignitatibz	In decimis	Stratford
	Quia iuxta	Oxoñ.i.
	Audistis fratres	Peccham
De institutionibus	Quia iuxta	Stephanus
	Cũ sm aplm	Idem in eodẽ
	Ex solito cursu	Peccham
	Item qt archid.	Stratford
De concess. ꝓben.	Ne lepra et j	Oxoñ.i.
	Esurientis auaricie	Stratford.
	A nostris	Womfactus.
De re ecc. non alie.	Ecclesiarũ	Oxoñ.i.
	Ut secũdum	Idem in eodẽ
De locato. et ꝓducto.	Ut vere	Oxoñ.i.
	Vendentes	Peccham
	Dicet	Stratford
De pignoribz	Iubemus	Edmundus.
De donacõibz	Cordis dolore	Stratford
De ꝓcuratione	Quia plerũq;	Stratford
	Ut clericalis et j	Oxoñ.i.
	Cũ viris	Idem in eodẽ
	Religiosa sinceritas	Peccham
De Testamentis	Item oẽs et j	Mepham
	Statutũ bone memorie	Stratford.
	Item quorũdam	Idem
	Ordo querelarũdam	Idem
De sepulturis	Quia sepe	Peccham
	Quia inter rectores	Wynchelsee
De pocẽ. et al. pocẽ.	Ad instar	Oxoñ.i.
	Altissimus	Peccham
	Quia quidã	Mepham.
	Erroris dãpnabilis	Stratford.
	Quãquã ex soluentibz	Mepham
De excessibus	Immoderate	Idem
	Cũ ꝓpter diuersas	Wynchelsee
	Cũ vt audiuimus	Idem
	Causa ecclesiastica	Idem
De regularibz	Quia nonnũq;	Oxoñ.i.
De voto et voti redemptione	Sanctimoniales	Peccham
	Quia iuxt striptur	Oxoñ.i.
	Precipimus	Edmundus
	Ut rectius	Oxoñ.i.
	Quia nonnũquam	
	Ad hec qñ	
De statu regularium.	Ut sm canonicas	Idem
	Iubemus	
	Omnem a iure	

	m̄ inter alia.	
	Sanctimoniales	
	Plures inuenim⁹	Oxon̄.i.
De religios	M̄ religionē	Edmundus
tomib⁹	Ad hec districtius	Idem.
	Cum ꝑm aplm̄	Oxon̄.i.
De iure pa	Si aliq̄ eximēte.	Bonifacius.
tronacus	Per nostram	Peccham
	Vt singula	Oxon̄.i.
	Vt archidiacōi	Idē in eodem
De censib⁹	Item otra ḡuamina	Bonifacius
& pue.	Sena & miserabilis	Stratford
	Quauis lex nature	Idem
	Item licet quis	Idem in eodē.
	Cū apparitorū	Idem
	Ad exstirpandum	Oxon̄.i.
	Sacerdotes	Peccham
	Sanctū & salubre	Idem.
	Ingtitudinis vicū	Idē in eodem
	Altissimus & j̄	Idem.
De celebra	M̄ sit inhonestū	Stratford
cōe missarū	Precipimus	Riardus
	In celebracōe	Edmundus
	Imthiamina	walterus
	Presbiteri stipēdiarij	wynchilsee
	Effrenata & j̄	Sudbury
	Effrenata & j̄	Peccham
	Circa sacramentū	Islipe
De baptis.	Quod in ostōe	Idem
& ei⁹ affā	Baptisterium	Edmundus
	Fontes	Idem
De rel. & vñ.	Ad exemplum	Oxon̄.i.
sanctorū	Dignissimum	Peccham
	Si rectōr ecclesie	Edmundus.
De ecc. edi.	Vt pochiani	wynchelsee
	Statuimus	Mepham.
	Licet pochiani	Bonifacius
	Nouo & j̄	Idem
	Vt inuadentibus	Idem
	Contingit aliqn	Stratford
De iniu. ecc.	Accidit nouitate	Idē in eodem
	Beati pncipes	
	Quia dumis	Idem
	Sciatis q̄ cū dudum	
Me cle.	Cū viris religios	Idem
vel mo.	Pñti decreto	Oxon̄.i.

Incipit liber quartus

De spōsalib⁹	Matrimonū	Oxon̄.i.
De spō. ipu.	Ubi nō ē offensus	Edmundus.
De clādest.	Ex extractibus	Mepham
despōsacōe.	Humana sapiste̅ta.	Stratford

Incipit liber quintus

De accusāc.	Sūt in quolibet	Edmundus
	Firmiter inhibemus	Oxon̄.i.
De symo	Preterea statuimus	Idē in eodem
nia.	Preterea venalitē	Edmundus.
	Nulli licear	Idem
De pla. vi. su.	Vt oīs cupiditas	Oxon̄.i.
	Reuerendissīe synod⁹	Arūdell.

De Ma	Quia insup̄	Idem
gistris	Periculosa res	Idem
	Preterea cum	Idem
	Reuerendissīe synod⁹	Arūdell
	Item qt turpis	
De hereticī.	Nullus quoqz	Idem.
	Finaliter quia	
	Ad hec ne ni mō.	
De apostatis	Preterea sūt nōnulli	Peccham
De bijs q̄ si. occi.	Fame ꝓmoueant	Edmundus
De homi	Si mulier mortua	Edmundus
cidio.	Sacri pulsione	Idem
De furtis	Prohibemus	Oxon̄.i.
De cle. venatōr.	Statuimus	Bonifacius
De eo q̄ furti	Cū secundum	Peccham
ue ordines recepit		
De excess̄ pla	Monemus	Edmundus
De pulegi	Sacramentū pne	Peccham
	Ceterū & j̄	Oxon̄.i.
	Statuimus & j̄	Bonifacius.
De purgacō	Clericū p̄ suis crimib⁹	Peccham
ne canonica	Item licet & j̄	Stratford
	Diffamati	Idem
	Eterna sanctio	Bonifacius.
	Ad hec et j̄	
De pnis	Si aliqui	Idem
	Euemt	
	Item statuimus	
	Item inualuit	Peccham
	M̄ reus et j̄	Islipe
	M̄ nōnūq̄	Stephanus
	Cum sacramentū	Idem
	Habeat sacerdos	Peccham
	De penitencijs	Edmundus
	Cum anima	Riardus
	Presbiteri stipēdiarij	wynchelsee
De peniten	Sacerdos	walterus.
cijs et remis	Prohibemus	Idem
sionibus	Cum sepe	Idem
	Cum salubriter	Peccham
	Sacramentum pne.	
	Preterea	Idem
	Licet a sanctis	
	Confessiones	Sudbury
	In cōfessionibus	Sudbury
	Confessiones ter	Idem
	Ex stōmbus	
	Auctoritate dei p̄is	Stephanus
	Vt archidiacōi	Oxon̄.i.
	Preterea stingit	Bonifacius
De sīa exc̄	Item otra ḡuamina	Peccham
	Cum sepius	Bonifacius.
	Cū malum et j̄	Peccham
	Nupno dei munere	Stratford
	Precipimus ad finē	Idez
De dnorū sig.	Quāḡ ex soluetib⁹	Stratford.

Explicit tabula constitucionum prouinciaiium.

Hec monosillaba A.

Aliqz stat inclusiue qñqz exclusiue de ossue.c.nullus verbo a primo die

Abbas quare dicat & quis ei tenip.ord.c.Cū quanta verbo abbas

Abbas cū ouentu facit statutū cū iuramento firmatū p singuli monachi habeant certā peuniā p vestibus nūquid abbas possit illū statutū reuocare de statu regulariū c.qz nonnūq; ver. denarij tribuantur

Abbas quō singulis annis mutabit suos capellanos e.ti.c.secundū in textu.

Abbas an cā hospitū supuemenciū possit cōmodare carnes e.ti.c.oēm d.viderit expedire

Abbas in quibz casibz nō pt dispensare cū monacho e.c.ver.dispensare

Abiurare regnū nō tenet clericus fugiens ad ecclesiā de imu.ecc.c.i.d.abiuracionem

Abiurās regnum gaudebit imunitate dum est in via publica nec dz violenter extrahi et quid si volūtarie exeat e.c.ver.exhentes Et quid si via publica rupta sit l aqs opta l ali unde trāsiens gaudebit imunitate ibi notata

Abiuracōis regni ossuetudo etiā in laico an sit dicenda rōnabilis c.ti.c.sciatis verbo nō opellitur

Abiurare hereſim recusans qñ est suspectus de hereſi est dāpnandus vt hereticus de hereticis c.i.q.qd hmodi ver.abiurauerit.

Abiuracōis hmodi forma qualis erit e.q.d in forma ecclesie

Abiurās vnā spēm hereſ postea incidens in aliā an censebitur relapsus e.ti.c.ij.d.simplē

Absens in cuius psonā dirigit effectus pacti l remissionis an ex tali contractu obliget de re le.mis.c.sacerdotes verb.nullus insup ver. socios sacerdotes ad fi. glo

Absens in cā hereſis pt ocēpnari de hereticis c.finaliter q.ad hec ver.absentem.

Absolutio an sit necessaria qñ censura fert ctra aliquem donec satisfecerit satisfactione facta de so.ore.c.i.q.qz vero verbo satisfecerit

Absolutio an erit vna vel plures qñ plures incurritur pena de vi.& ho.cle.c.quouis verbo quotienscūqz.

Absolutio suspensi reseruat epō e.ti.c.extenore q. Si quis aūt ver.reseruamus & quid opat talis reseruatio ibi nota

Absolutio a pena statuti puincialis ad quē spectat nota e.glo.

Absolutio in mortis articulo vel articulo p quem fieri pt de donationibz c.vnico q.denantes ver.absolucōe Et ibi nota an possit ptinere ad nō sacerdotem

Absolutio ad cautelā an habeat locū in sēa iuris nota e.glosa

Absolutio a sēa exē.late a iure nō possit fieri nulla satisfcōe pmissa nota e.glo. verbo sz nūquid Et ibi subsequenter nota an ad talē absolutionem fiendaz opus sit vocatione eorum quorum interest

Absolutio a sēa exē.an possit fieri post mortem & p quem e.glo.ppe finem

Absolutio a sēa exē.i mortis articulo quō fiet e.glo.in fine

Absoluere subditū suffraganei a sēa lata a canone an possit archiepus vel eius officialis maxime qñ absolutio est reseruata epō d cle.inis.c.Effrenata n.verbo dioesanū loci de immu.ecc.c.accidit.q.nos igitur verbo reseruamus

Absolutionem a sēa exē.an pcedere dz facti factio e.ti.c.sedi ꝑncipes q.sed ostingit verbo nec possunt

Absolutio quibz casibz reseruat epō in foro sciē de pe.& re.c.in ofessione q. Sūt aūt ver homicidis & glos sequentibus

Absolutio in quibus casibus reseruat soli papa e.c.q. Sūt aūt ij. verb solus papa

Absoluere non pt in foro scie is qui nō hz aūa aīme eius cuius ofessionē audit e.ti.c. Cum sepe ver. nullā.

Absolutio sacerdotis in foro pīali quid sit ret e.ti.c.sacramentū q.omnibz & ver. absolucionis signaculum

Absoluere a sēa exē.late a canone quis potuit nota e.q.verbo nō tenere

Absolutio delinquentū solis epis reseruat p has ostōes in multis casibus notatis in e.pterea e.ti.ver.solis epis

Sacerdotes an in foro pīe possint sine licētia superioris se ad mulieri mutuo absoluere e.ti.c.licet q. Ex hoc verbo ostet

Absolutio ab excōicacōe in mortis articulo Et ibi nota an mulier pregnās possit absolui tamē posita in mortis articulo.

Accidia quid est de offi.archipb.c.ignorandā q.septem vero verb accidia in textu & in glo.ver.boni spūalis Et ibi nota p tedium boni spūalis est accidia & qūqz nō.

Accidie multe sunt spēs c.verb ver.similia.

Acquietancia si ꝓdat executoribus nō audito pleno ꝓcto quid ꝓdest de testamentis. e.adeo q.in ipsa ver.acquietanciarum Et nūquid p acquietanciam generalem videat remitti dolus ibi nota.

Actus legitimi qui sunt & a quibus est exclusus qui excluditur ab actibus legitimis de patronis c.exhortenda q.patronos autem verbo actu legitimo

Administracōis omissio in bonis defuncti. an sit necessaria de testamentis c. Item qz lorū ver.administracōes vt executor administret bona defuncti que requirit e.ti.c. statutū q. Inhibemus ver.prius Et ibi nota quō administrās sua ꝓpria auctoritate tenet rndere creditoribus Et quid si administret nō ofecto inuentario ibi nota.

Administracio dñorū defuncti infra q tem
pus dz opleri de testamentis c.adeo.q.m ips
a ver.fideliter in fi.
Adminstracōis verbū quid importet Et q
diail habere administracões in monasterijs
de statu regulariū t.i.d.administracio
Adoracio ymaginū quō pt licite fieri & an
xpi humanitas sit adorāda cultu latrie de ec
cle.edi.c.ij.d.ymagines Et quid de ymagi
ne xpi ibi nota.
Adulacio reprobat de penitēcijs c.sacramētū.
ver.sub arbitrio
Adulteriū quid est de offi.archipf.c.i. verf.
tertiū mandatū d.adulteriū
Adulteriū an sit pctm grauius fornicacione
de purg.ca.c. Item licet ver.adulterio
Aduocatus in cā sanguinis quō est irregu
laris de temp.ord.c.in pmis d.cā sanguinis
Aduocati mali multa mala agūt de postulan
do c.i.d.aduocatos
Aduocatus quis sit Et an patronus sit ad
uocatus & que requirūt in aduocato e.c.ver
bo aduocatus
Aduocatus stans extra sīam lacam p ma
trimonio puatus est aduocacione eo ipso p
annū e.c.in textu.
Aduocatus suspensus ab aduocacōe ad tem
pus an possit interim ofiliū prebere vel amici
negocia pmouere extra iudicialiter e.c.ver.
puatus in fi.
Aduocato quantū tpus studendi suffidt an
tq̄ admittat e.ti.c.veloces in textu & i glo
& in qua facultate studere dz nota ibidem.
Aduocati iuramentū q̄le erit e.c.glo vlti
Aduocati officiū q̄le est de patr.c.exhortem
da q.quicūq; d. aduocatus
Aduocatus ecclesie quis dicit de foro cpe.e
tiraūspecte ver adnocatus
Affines qui sunt de statu regu.c.sanctimoni
ales verbo affines
Agnus quis esse dicit de decis c.qm̄ ppter
d.de agnis & ibi & in glosis sequentibz No
ta q̄liter fiet agnorū decimatio
Agricultura quō pt vel nō pt fieri diebz fe
struis de feriis c.i.d.agricultura
Alienacio rei puace facta p infirmū de aīali
bus suis ex quibus in casu mortis cinsdem
debet mortuariū an teneat de consuetudie c.sta
tutū d.post obitū Alienacio bonorū puato
rū q̄lis est phibita hñti creditores de donac.
c.vnico verbo alienare
Alienacio oim bonorū quō psumit fraudu
lenta vi.de causis e..c.d.rex Et ibi nota qñ
alienacio psumit ficticia & non vera & que re
quirunt vt nō dicat ficticia
Alienacio necessaria quō pt fieri p habentez
creditores e.glo.dd qnqz donacio dd talis &
dd sequenti
Alienacōis verbū quid importet quo ad ali
nacionem rei ecclesiastice de re. ecc. nō alie.
e.i.verbo alienare.
In alienacōne rerū ecclesie q̄lis solēpnitas
est seruanda eodem c.d.forma canonis In
alienatione rei ecclesiastice an debeant inter
uenire tractatus e.c.d.viribz careat
Alienantibus male bona ecclesie q̄lis erit pe
na e.c.verbo sine dāpnis Et nūquid eccle
sia teneat restituere pretium nota ibi verbo
suis sumptibus
Alienacio rei ecclesie quō dz reuocari et per
quem e.c.verbo reuocandū
Alienari nō debēt bona ecclesie mobilia pre
ciosa c.q.is quoqz d bona Recipiens bona
ecclesie male alienata quō punit e.q. ver.deti
nere & glosa sequenti
Alimentorū noie quid ctinet de imu.ecc.c.
.i.verbo alimenta
Alioquin de huius dōnis significacōe nota
de cle.pegri.c.ij.ver.alioquin de iureiurā. c.
pfbiteri verbo alioquin.
Aliquid quid importat de iureiurā.c.pnti.d.
aliquid
Almus quid importat de hereticis c. finalis
ter verbo alma
Alius an p aliū quis posset facere quod pt
facere p se ipm de ostōibus c. qz mōtinētia
verbo officiales Aliet dictio alij quos inclu
dit de trenga & pace c.vnico d alij Ad idem
vide de donac.c.vnico verbo alij creditores de
testamentis c.statutū q.Ceterū verbo alio
rū de censibus c.cena verbo aliorum
Altare an possit consecrari sine reliquijs de
reliquijs & veneracione c.i.verbo loco reli
quiarum Et ibi nota nūquid in consecrāc
ne altaris debeat apponi corpus dominicum
loco reliquiarum.
Altare magnū siue summū qd esse dicat de ec
cle.edi.c.ij.verbo magnū altare. In altari
q̄t erūt tuelle nota e.c.d.tribus tuellis.
Ambicio quid est de iure patronatus c.p p
umdā verbo ambicosum Et ibi nota quod
est pctm̄ mortale
Ambiguitas ctingit diuersis modis de eccle
edi.c.ij verbo ambiguitas
Amicus quid est & quomodo differt amici
cia ab amore de trenga & pace c.i.verbo ami
cicias In copulacione amicicie que debent
intercurrere eodem c.verbo copulantes In
ter amicos qui numerandi sunt Et an con
iubima sit numeranda inter amicos de sepul
c.i.verbo amicicie
A modo a beneficio quo quis priuatus est.
Quomodo debet fieri de filijs presbiterorum
c.Cum in iure q.precipimus verbo iuris ex
igendam.
Amoueri debet de facto inhibens beneficio
vacanti de iure antiq̄ alius admittatur ad il
lud de concess.pben.c.Furientis in textu et
in glosa
Amouere inhibente beneficio de facto Cum

tamen vatet de iure an possit officialis epi e. r.ver. oprtentes Item amouendo aliquē ab īmūbendia facti in aliq̄ būficio q̄lis erit pro cessus e.t.ver.canonice.
Amotio hmodi q̄li auctoritate fieri dz e. c. ℌ. Si vero ver. sufficiet auctoritate
Anachoriticam vitam ducere volens q̄lis es se debeat q que sunt circa eū q eius locū osis deūda de relī.do.c.qm religionū ℌ.ad hec ver to locis q ver.moribz q glos.sequentibus.
Anathema quid ē q quid importat hec clausula sub pena anathematis de testamentis c. religiosa ver.anathematis q ibi nota quō anathema differt ab excōicatōe Et an hec verba sub pena anathematis sint sme late l non de hac materia etiā vide de symonia c.i. glosa pcuultima Hec verba sub interminatōe anathematis quid important de furtis c.vnico. glosa pma
Alia xpi p triduū mortis sue ānt sanctis patribus in limbo fuit de summa tri. q fi.ca.c.i. Item vers.quartus ver.de aīa.
Alie salus in quo osistit de osue.c.statutum ver.anime sue
Alia pueri sunt tabula nuda in q̄ michil depingit de magistris c.i.ver.noua testa
Animal quō intelligit de osue.c. statutum. ver.animalia
Animus quō psumit bonus siue malus de imu.eccle.c.addidit ℌ.alij vero ver.iniuriose
Anulus aui oretit q in quo digito portabit de vi.q ho.cle.c.exercet ℌ.si quis aūt ver.dignitatis Et qō clerici nō debent vti anulis nota ibi in textu
Annualia que sunt de cele.miss.c. sacerdotes ℌ ibi nota an annalis celebratio p aliq̄ salario recipiendo possit deduci in pactū. q nūqd possit queri absenti
Anniuersariū quid est de cele.miss.c. sacerdotes ℌ.illos aūt ver.anniuarsarijs.
Anniuersariū celebrare obligatus q rōnabiliter impeditus qualem faciet recōpensam e. ℌ.ver.certa malicia q ver.suppleant Dic anniuersario celebrādo an liceat dare vel legare certos reddituis de symonia c.preterea ij. verbo legare.
Annus quot dies hz de sacramentis itez dis c.sacramentū glo.prima.
Anm quatuor sunt tpa q qñ incipiūt de officio archipbiteri c.ignorancia i pncipio ver quater in anno Et ad idē nota de decimis c. qm pter ℌ.Sed si oues ver.hyeme.
Ante hec dictio idem qō tpus significat Et qñ appenit certo termino vtrū debeat intelligi ante terminū inchoatū vel ante terminū finitū de osue.c.nullus ver.añ annūciatōem
Antipbona quid est q antipbonariū quid cō tinebit de ecc.edi.c.ij.ver.antipbonarium
Antiquitati statur Et est ei reuerencia adbibenda de imu.ecc.q.seculi pncipes ver.antiquitas q è.c.ℌ.sed obtingit ver.obtinet
Antiquus vsus quō ligat q quō ad eius obseruanciā pnt subditi oppelli de symonia c.i. ver.osuetū fuerit.
Antiquitas q̄ntū tpus requirit de pben.c.i. glosa vltima.
Apostasia quid est q qō nulte sunt spēs de apostatis c.i.ℌ.quidam tñ ver.apostasie. q ibi nota q apostasia obtingit multis modis.
Apparitor q mimistri quō dnt de iudic.c.ex assis verbo mimistros.
Apparitores quorū sumptibz vinere debēt. de cēnb.c. Itē otra ver.alterius huius
Apparitorū numerus quale erit in quolibz archidiaconatu e.ti. Cum apparitoram in textu q in glosa
Apparitores nō debent facere collectas inter curatos e.c.ver.rebus alijs
Appellari an possit ad epm deputantem ab officiali foraneo seu aliās pticulariter osticuto de iudic.e.i.ℌ.ij.verbo cōmittatur
Appellacō interposita a sequestro ex iustis causis interposito quō teneat de sequestra.posse c.frequens ℌ.Si tñ ver.appellatum
Appellacōem quis videtur legittime pro se qui e.ℌ.ver.pfecta Et ibi nota an possit terminus assignari ad psequendū appellacōem Et an appellationis pfectio possit de osensu partium progari
Appellacō interposita an sit sufficiens ad suspendendū vel euitandū pnā inflictā a iure e. ℌ.ver.eisdem Et quid si appellatio talis sit pnūciata inualida ibi vide
In appellatione tria tpa sunt osideranda e.glo.vers.vn de p horum Et ibi nota qualis sit appellationis effectus:
Appellatio veri otumacis quō nō tenet de appellac.c.i.verbo appellatū Et quid si patator sit otumax an dūs audietur appellās ibi nota
Appellatōe pendente inuocata quō debēt revocari e.c.verbo pendente
Appellatione pendente vtitur quis possessione sua siait prius eodem c.verbo Possessores
Appellari potest a grauamine non solum illato sed cōminato eodem titulo c.seāndo ver. Judicali
Appellatio in iudicio facta ante diffinitiuaz requirit decem vt teneat eodem c. Verbo diffinitiuam
Appellatio que dicatur friuole eodem c.verbo friuole
Statutū synodale vt nō appellet añ sñiam diffinitiuā an valeat e.c.statuti.
Appellationis discussio ad quem ptinet e. verbo pallietur
Appellari nūquid possit a sentencia lata super notorio de penis c.quoniam reus verbo delicto notorio in fi.

Appellatio an possit meri captū vel capiens dū p breue regiū q̄ dr̄ significauit p cā exōdi mōcis ne imaretur̄ de sīa exē.c.pretera d.dari debet

Appropriatio ecclesie quale ius eis quibus appropriat de locato ℔ ꝺduc.c.licet.q.Et qr. nō ligat̄ ℔ appropriationum

Aqua bñdicta cuius sit efficacie .de cons.pre ben.c.a nris d.aq̄ bñdicte Aqua significat de trinā de hereticis c.finaliter.q.ad supplicationem d.aqnam.

Aqne baiulus an laicus p̄t esse vel clericus ꝺiugatus aut bigamus de cons. preben. c. a nostris d.clericis.

Aquebaiulatus officiū qui ofert in loco vbi est rector ℔ viarius e.c.d.℔ viarij

Aquebaiulus qne teneat scire e.c.d.sciant

Arbitriū bon viri quō differt a volūtate lis tera de vi.℔ ho.cle.c.exterice.q.vltimo d.expedire.

Arbitriū diuersis modis sumitur ℔ nūquid is ni cuius arbitriū aliquid positū est possit sua volūtate vti de cle.non resid.c.in decis d arbitrio

Arbitriū epi quale erit in legato relicto con cubine cleti de testamentis c.i.d arbitrio e pistopi ℔ in glo. si.

Arbitriū iniustū quod esse dicet de hereticis c.i.d.iustū arbitriū

Arborū appellacōe que ꝺtinent ℔ que dicā tur arbores edue de decimis c.quāq̄ d.arborū ceduarū e.c.d.vt crederet

Arborū grossarū an sit soluenda decima e.si c.sancta q.d.arborū

Arbores crescentes in cimiterio ad quem p tinēt ℔ in quos vsus expendi debeant de immunitate eccle.c.qr diuinis in textu ℔ in glosa.

Archiepus in cilio puinciali faciens cstōnem penalem an ligat ad obseruantiā ipsius Et nūquid ctrafaciens incurrat penā eiusdem de cstit.c.qr incōtinente d.in ipsos.

Archiepi in ciscōi subsunt imediate suffraganij ℔ quid de epo nō suffraganeo morante ī puincia suam de temp.ord.c.quia quidaz glo.ij.

Archiepi census an sufficiat vt mulieres scelares habitent in monasterijs monialium in dioœsi suffraganeorū suorū de statu regulariū c. Inhibemus d.dioœsani.

Archiepus an possit cedere licentiā ex ecclesiam in dioœsi sui suffraganei de cele. mis. c.quid sit d.dioœsani

Archiepūs an possit deputari officiales forancos in dioœsi suffraganeorū suorū de actus.c.i.d.mandatū archiepi

Archiepus ℔ metropolitanus quō differūt de pmo c.i.q. Et si aliqs d.metropolitanum

Archidiaconus qui habet visitationem in suo archidiaconatu de iure cōi℔ quotiens potest in anno visitare de officio archidiaconi

c.vt archidiaconi d.visitatione

Archidiaconus debet esse vir bone cstie ℔ mature e.c.d.sanū intellectū

Archidiaconus an p̄t suaz ptātem exercere in laicos e.c.q. habeant d.impicia Et ibi nota an possit diffinire ℔ terminare causas quas audit.

Archidiaconus an possit infligere penā pe cuniariam c.ti.c. eisdem d.pena canonica.

Archidiaconus an possit corrigere delinquentes e.c.d.castigando ℔ an possit excōicare c.c. d.cōpellant

Archidiaconus an sit maior ℔ dignior decano siue archipsbitero de vi.℔ ho.cle.c.i.d.decanum de re.sec.nō ali.c.ecclesiarū d.decanus.

Archidiaconorū facta iniuriosa hñt epi re frenare de insti.c.i.d.archiaconis

Archidiaconis quot equitaturis dz contenti in visitacōe ℔ quot inductione facienda e. ti.c. Item qr d.quadraginta denarijs ℔ q̄t equis contenti dz eius officialis ibi nota d. duorum solidorū

Archidiaconis nō subsunt loca religiosa in fra suū archidiaconatū cstituta de censibus c.i.d.sibi subiectis

Archidiaconus an possit visitare p aliū e.c. q.ad hec verba rōnabili ℔ glo.se.

Archidiaconus an possit exigere a subditis p modum tributi subsidij e.q.d.p visitacōe

Archidiaconi qñ ℔ quō subsunt religiosi e.si c. Item ctra rr.religiosorum.

Argumentū a contrario sensu quō fallit de ho hi.cle.℔ mulier.vt clericalis d.publice Item de statu regn.c.oēm verbo.viderit expedire

Arrij hereſ habet de summa tri.℔ fi.ca.c.i.q. stiendū ver. essencie in si.

Arrogancia quō differt a supbia de offi.archipsbiteri.c.i.d.septē vno verbo Iactancia

Violati ℔ pctm violandi quid est de sacra vnct.c.cū sacri vr.violandi

Artes liberales que sunt de magistris c.i.d artibus

Artes mechanice que sunt nota de hereticis c.finaliter.q.ad hec vr.bonis moribus

Articulos fidei nemini licet ignorare de summa tri.℔ fi.ca.c.i.in pncipio ver.p ignorantiam Et an vnusquisq; teneat ipsos scire equaliter scire nota ibi d.sciat Articulus quid est ℔ quot modis sumit.c.c.in pncipio d.articulos de sacra vnctione c.confirmationis ver. articulū mortis

Articuli fidei sunt xij.de summa tri.c.i.q.stiendū vsq; ad finem Et ibi p hoc videas e.c.q. Item vr.alij septem

Articulo mortis plura licent que alias nō licerent de sacra vnct.c.confirmationis vr.articulum mortis

In articulo mortis quis esse dicat de sīa. exē.c.supno.q.quotū d.mortis articulo.

Assumptio assumptio ℔ euolatio quō dr̄ de

ſumma tri. ℭ ſi. ca. ℣. Item ver. ſextus ℣. aſtē
Et ibi nota de loco xpi aſtendentis
Aſtripticij qui ſunt ℭ quō fiūt ℭ quō ſunt li
beri ℭ teſtari pñt de teſtamentis c. ſtatutū ℣.
tertū verbo aſtripticiorū
Aſtucia quid eſt Et an ſit peccatū de pniē.
c. ſacerdos ℣. Item in furto ỽ. fraude.
Aſſumptio aſtentio ℭ eleuatio quō differūt
ℭ quis eſſumpte virginis locus. de ſumma
tri. tri. ℭ ſi. ca. c. i ℣. Item ỽ. ſextus verbo.
aſtentio
Attemptans rem publicam nō tñ eā pficis
ens an incurrat pnā ſup hoc ſtatutam de hę
reticis c. ℣. ỽ. attemptare
Auaricia quid eſt de officio archipſbiteri ℣.
in ver. ſeptem vero ỽ auaricia in tertu ℭ ver
bo amor. Et ibi ſubſequenter nota que ſunt
ſpēs auaricie ℭ ſpāliter m ỽ. turpe lucrum.
Auaricia quō differt a cupiditate. ℭ alia de
materia auaricie nota ℭ ver. de miniſtris.
Audacia qñq ſonat in malū qñq in bonū.
de ſacramentis iterandis vel nō c. qđ in oſtiē
ſiōe ver. audeant
Auctoritas an debeat p̄tendere actū vel nō c.
religioſa.
Audire debent p̄lati ſubditos pauper ℭ pu
blicā tertū tpus aſſignare de offi. ord. c.
ſtatuimus ℣. Et vt hoc in textu ℭ i gloſa.
Aureus ſolidus ℭ nūmiſma in quo drñt de
teſta. c. Item qz ℣. ſtatuimus ver. ſolidos

Allimus quis eſt de im
mu. ecc. c. accidit ℣. quidam etiam
ver. ballini
Banna matrimonialia quō debēt
edi. de ſponſ c. i. ver. diſtantibus.
Banna quid ſunt de clādeſt. deſponſ. c. i. ver.
bannorum
Banna hmōdi quō debent edi. Et quid ſi nō
edantur an nichilominus teneat matrimo
niū e. c ℣. oibus ver. ſolempnem editionem ℭ
ibi nota vbi ℭ in quibus locis dz fieri ban
norū editio.
Bannitionis pene ſit mentio de ſo. pxe. c. di
erū ver. foris banniūtur
Baptiſmus generalis qñ fiet de ſacra vnct.
c. Cū ſacri ver. paſche ſolempnitatez
Baptiſmus ſi imineat antēq̄ habeat nouū
criſma quid fiet e. c. ver. q̄ ciuis fieri poterit
pxe finem
Baptizare quis poterit ℭ quis ſit huius mi
niſter debitus de ſacramentis itrādis c. qđ
inſtōne ver. a laicis In baptiſmo fluminis
que ſunt neceſſaria ℭ que ſit forma verborum
Et quid ſi baptizans nulla verba pfert int
tineucia vel ſi pferat pntencia tñ mutat for
mā vel aliqua addit vel detrahit forme vel ſi
fiat forme pposteratio verborū vel diſtōtinu
atio nota bñ e. c. ver. legittime factum
Baptiſmi aqua qualis eſſe dz Et ſi dubite
tur de baptiſmo quid fiet e. glo. ỽ. et q̄ eis

mentū Et ſi vnus baptiſet ℭ alius pnoſe
rat verba quid iuris Et nūquid vnus ſimul
poſſit plures baptizare nota e. glo. pxe finem
Baptiſmi iteratio nō dz fieri ℭ que ſit pena
iterandis e. c. ver. iterare. Quare aūt nō dz
iterari nota ibi plures cauſas In baptiſmo
ipſo facto tpe neceſſitatis omiſſe ſunt poſtea
ſupplenda p ſacerdotem e. glo. in ſi.
Baptiſmus eſt ſacramētū mtroeūctū ℭ quō
pt in neceſſitate a quocūqz ofterri c. ū. c. Ig
noracia. ver. baptiſmus
Baptiſmalis eccleſia que eſſe dicitur de bap
tiſ. ℭ eius effectu c. i. ver. baptiſmali
Baptiſmus nō dz fieri ex eccleſiā baptiſmā
lem niſi in certis caſibus e. c ℣. Si vero ver
bo domi
Baptiſmus quō ℭ p quos fieri pt tpe nec
eſſitatis ℭ quō intelligi dz neceſſitas e. ℣.
pter neceſſitatem
Baptiſmus q̄re fit in qua potus q̄ in alio
liquore e. ℣. ver. aqua In baptiſmo an neceſ
ſaria ſit imerſio c. ℣. ver. vas illud Et an im
merſio erit trina ibi nota. Et circa hoc vide
notata e. ū. c. qđ in oſtōne ver. immerſio.
Baptiſmi ſacramentū quō ex caſum neceſſi
tatis ptinet ad ſolū ſacerdotem e. c ℣. de bapti
ſmate verbo pma
Baptiſmi ſacramentū in qua conſiſtit e. ū. c.
ij. ver. ſacramentū baptiſmi
Babtizare ſolempniter nō dz inferiōr ſacer
dote e. c. ver. baptizare De baptiſmi ſolemp
nitate que ſunt e. c. ℣. forma ver. in ſignis In
baptiſmo qualis dz eſſe ordo verborū. ℭ an
addicio diminucio vel pposteracio vicet bap
tiſmū e. ℣. ver. in ordine. In baptiſmo hoc p
nomen ego ℭ hoc pnom̄ te. an ſint de ſubſtan
cia e. ℣. ver. eorūdem verborū
Baptiſmus qñ fuit inſtitutus e. ℣. ver. inſti
tutum.

Baptiſmus factus p angelū an debeat ite
rari e. c. ℣. qđ ſi ſacerdos Et ibi nota quō pt
dubitari de baptiſmo
Baptiſmus quō dz fieri in dubio ℭ quō pt
fieri ſub ꝺdicione e. ℣. in textu ℭ in glo. ver.
ſi nondum
Baptiſmus generalis quō fieri dz e. ū. c. ij
in oſtōe ỽ. paſche ℭ pnē.
Baptizandi adulti q̄nto tpe manebūt ante
rumi ni e. c. ver. dies octo.
Baptizari an poſſit infans in vtero matris
e. c. ver. matermis vteris Et quid ſi aliqua
pr pueri appeat an poſſit baptizari ibi nota
Baptiſmus puerorū an debeat diu differri
e. c. ℣. alij aūt ver. impuiſum ℭ ibi nota quō in
adultis pt tertio tpe deferri ℭ quam tū pa
tibus qui differūt baptiſmū puerorū ſuorū
vltra modū ſolitū quid erit faciendū e. c. glo.
vlti. Et ibi nota de hereſi dampnata illorum
piz qui opinantur qđ baptiſmus non ē ne
ceſſarius hijs qui nati ſunt ex parentibus

bāptisatꝰ
Baptismus ꝺz fieri gratis Et quid si sacer dos nolit baptisare nisi data pecunia de Symonia c.i.ver.baptismus
Baptismus est ianua oim sacrāmētorū sine q̄ non quemlt ad alia de penit.c.ij.ℊ.sub pena ꝺ vniuersꝫ
Baptisterū quid est de sacra.vnct.c. sacer & dos ℊ. puuli quoqꝫ. verbo baptisterio
Bellū de agnoscut qñ fuit de feriis c.vlti ver.viresimus quintus
Benedicā debent ornamenta ecclesie & a quibus de sacra vnct.c.pām ver.benedictionem
Beneficij sufficientia quō ꝺsiderat de officio vicarij c.qm̄ cer.quinqꝫ meretrū & ver. ad firmam
Beneficij ecclesiastici noie quid cōtinet de p̄ba.c.exhortenda ℊ.quicūqꝫ ver.beneficiuꝫ ecclesiasticū de vi.& ho.cle.c.exterꝫ ver. beneficia ecclesiastica
Bñficiū ecclesiasticū habere nō ꝑt uxoratꝰ de p̄ba.c.exhortenda ℊ.qꝺ si sit ver.uxoratꝰ Item nec bigamus eℊ.ver.bigamus.
Beneficia ecclesiastica an.sint ea in quibus cadit a lege vel alia psona secularis p̄petuꝰ titulus sine instōne & inductione facta p ordinariū de iohī.cle.& muli.c.vt clericalis ver beneficiati
Beneficiū ecclesiasticū an possit habere clericus ꝺigatus de clericis ꝺigatis c.i.verbo nullo mō & glo.p̄cedenti Et ibi vide nūquid beneficiū clerici ꝺigati qꝺ ptius optinuit vacet ipso iure p̄ contractum matrimonialem ipsius clerici
Beneficij vocabulū large sumit in materia fauorabili de cle.nō resid.c.in decis glo.i.
Beneficiū secūdo sibi datū assecutus an possit eo dimisso redire ad primū de p̄ben.c.audistis ver.sit extentus Et ibi nota qñ institutio in bñficio vltimo adepto nō tenet & quādo dat alicui optio bñficij primi vel secundi.
In quibus bñficijs ꝺz locū c.de multa ex de p̄ben.nota e.c.ver.nec vltimo
Bñficio aliquo ꝓuatus an possit de nouo ad illud idem promoueri e.c.ver.p̄petuo
Bñficia incōpatibilia que sunt e.c.ver.incōpatibilia.
Bñficij vocabulum large sumit p oi victus vtilitate de cæs.p̄ben.a nostris ꝺ.bñficia.
Bñficij ecclesiastici collatio institutio & inductio debent fieri gratis de insti.c.i.in textu & in glo.Et an quid liceat recipere a tali promoto p̄ scripturā vel alit ibi nota glo.vlti. Rector an possit in ecclesia sua aliq̄ portionē dare alteri nomine p̄petui bñficij de cæs.p̄ben c. ne le pra in textu & in glo.Et nūquid vacante ecclesia possit aliqua eius portio dari in bñficiū nota ibi in ver.resignandum Rector ecclesie quō p̄t in ecclesia sua cedere alteri bñficiū tēporale nota e.c.ℊ.Item statuim̄ ver.bñficij
Bñficio inhābens de facto amoueri ꝺz ab hūi iusmodi inhabenda anteq̄ alius admittatur ad illud e.ti.c.furientis in textu & in glo.et quō pardi debeat otra talem notā ibi ver.ta nomine de iure patro.c.si aliq̄ ver.vacauerit.
Bñficij collacō cui aliquis de facto inhābit ipso ꝓcesse non amoto an teneat de cæs.p̄ben & furientis ver.amoueri Et quid de p̄nitatione ibi nota in fi.glo.
Bñficiū qñ tenet vt pprietas qñ vt bñficiū de locato & ꝺducto c.licet verbo nō ligari
Bñficiū ecclesiasticū qꝺ p̄t ꝺsistere in sustentatione cessa ad certū tempus & quō e.glo ꝺb sed p̄latione.
Bñficiū ecclesiasticū si deb aliqui loco in proprios vsus quid p hoc trāff. rē e.glo.ꝺb Nūqz epūs Ju bñficij collation l pmocōne ad illud an possint licite adici ꝺditiones vel modi de symonia c.p̄terea ij.ver.legare in fi. Ad bñficiū ecclesiasticū an possit assumi monachus vel alius religiosus de apostata. c.i.ℊ. quo ꝺcta ver.bñficij ecclesiastici Hanc bñficiū curatū recipit secundū nō curatū requirens tñ residentiā nūquid post adeptam pacifficam possessionē secūdi vacet primū de p̄benit c.sacramentū.ℊ.istos igit ver.obtentis
Benignitas quid importat de iureiur.c.p̄sbiteri.ℊ.vltimo verbo benigne
Bigami ordinati nō hñt ordinis exercitionem de temp.ordi.c.in p̄mis ꝺ.bigamos Et quis ad tales p̄t dispensare ibi nota
Bigamiā an incurrat ducens mulierem prius corruptam e.c.ver.corruptarū maritos
Bigamus dicit quis dupliciter vere sit & interp̄tatiue de cle.ꝺig.c.ij.ver.bigami
Birrū quid est Et que dicit vestis birrata de vi.& ho.cle.c.quis verbo birratam.
Boetiam hereℊ q̄lis fuit de summa.tri.& fide ca.c.i.ℊ.sciendū ꝺb tertiꝰ ꝺ.esse dīn
Bonorū appellatione cōtinent mobilia & immobilia de re.ecc.nō ali.c.i.ℊ.is quoqꝫ verbo bona Et extra hoc vide de donationibꝫ c.vnico ver.vniuersa bona
Bonorū suorū libera dispensatōe careant alii qui iusto dei iudicio de testa.c.statutū.ℊ.cæterorū ver.diuino iudicio
Bona uxoris an sint distincta a bonis viri nota e. ℊ. ver.ppriatū uxorum.
Bona notabilia que dicūt ad effectū qꝺ archiepus Cantuariēn.insinuet testm̄.habentis bona notabilia in diuerb ꝺioc.sue p̄rogatiue nota e.c.ℊ.testamentis ver.laicis
Burgus quid est de censibus c.i.ℊ. unde vt eis ver.burgo.
Blada que esse dicunt de imu.eccle.c. Contingit ver.blada
Blasphemia quō incurrit & que sit eius pena de offi.archipb.c.i.ℊ.in secūdo ꝺ.blasphemia
Brachiū seculare a quibus est imorandum & ohi.cle.& muli.c. vt clericalis ℊ. Et nec

verbo brachiū secularē
Brachij secularis auxiliū an debeat impē
di ex necessitate de imu.ecc.c.seculi pncipes.
verbo custodia carcerali
Breue quid est de foro spr.c.dierū ꝺ breuia
Breuia regia vñ fortiant sua nota de ꝺæs.p
ben.c.Esurientis verbo breuium
Brunus colox ę brunetū quō dicūt de statu
regu.c.ad hec verbo Bruneto

Calix de qua materia de
bet fieri ad misse celebracōnem de
sum tri.ę fi.ca.c.ij.q.doceant ver
bo in calice
Cancellus quid est de offido archiꝺ c. ar
chidiacoꝰ verbo cancelli
Cancela ardens sigt xpm de cele.mis.c. Im
theamina.q.uullus insup verbo due cācele
Canonē siue legē violans qñ sit puniēdus
ę quō de sac vnct.c.Cū sacri ver.reluctātes
Canon misse in quibus ossistit de offi.archꝺ.
ę.vt archidiacoꝰ ver.canon misse ę ibi nota
vi.causas quare canon misse ꝺr in secreto
Canonia quō differt a pbenda de ꝺæs. pben
c.esurientis verbo pbendas
Canonicū ius quid est ę quare sic dicit De
postulādo c.veloces verbo Jus canonicum.
Canonica ecclesiarū cathedraliū aui debēt cō
sistri de penit.c.ij.q.in cathedralibus in textu
ę in glo
Cantaria hūs in ecclesia vel capella p quem
pt amoueri de iureiur.c.psbitri.q.qꝺ si verbo
optente Et an possit amoueri pr Jaicum
ibi nota
Cantus qnid opatur de offi.archiꝺ c.Omit
ecclesiarū verbo psallendum
Cānicū graduū quid est de eo qui furtiue de
dimem rcipit c.ij.q.otra dignitatem verbo cā
nicū graduum
Capa quid est de vi.ę hy.cle.c.i.verbo Ca
pis clausis
Capella an pngat iure ecclesie de sacra vnct
ę.sacerdos.q.puuli quoqꝫ ver.ad ecclesiā. de
ma.ę obe.c.pbitri ver.capellarū vbi legit
de capella multiplici Et ad idem vide de iudic
c.ij.verbo i ecclesia
Capella vt deprendeat ab ecclesia pochiali an
possit adquiri p scripcōem de censibus c.quā
uis verbo dependentes
Capella dependens an soluat procuracionez
vnā p se pretextu visitacionis archidiaconi e.c.
ver.vna ecclesia
Capella que esse dicit de cele.mis.c.ē sit ver
capella Et ibi nota an differat ab oratorio.
Capella quō pt esse pochialis ę habere iura
pochialia nota e.ti.c.Effrenata ver.capell.
pochialibus de clamdest.desponꝺ c.humana.
q.sane ver.ab antiquo
Capitulū pluribus modis sumit de vsti.c.
qz otinentis ver. capitulis curialibus.

Et ibi nota cuius ecclesie ppie dicat fore cō
stitutū ouentius ę collegiū ibi videas
Caracterū sive signorū delacio an sit licita ꝺ
offi.archipb.c.Ignorancia.q.deem cū ver.
caracterum
Caracter in ordinibus quō ę qñ ipmitur
de eo qui furtiue ordinem recepit c.i.verbo ca
racteribus.
Caracter quid est e.c.ver.Jnanima
Carcerari an possit clericus de foro spr.c.cō
tingit ver.carcere
Carer quō iuste debet malefactoribus de im
mu.ecc.c.seculi pncipes ꝺ custodia carcerali
Carceres habere pt ecclesia de penis c.Item
statuimus ꝺ carceres
Carer ppetuus quare tollerat ab ecclesia.
e.c.q.ę si ver.ppetuo carceri
Carceri ppetuo admdicari quis pt e.q.verbo
admdicet Et ibi nota nūquid laicus pt in
carcerari p iudicem ecclesiasticum.
Caro sumit tribus modis de offi. archipb.
c.i.q.is aūt ver.vidū
Carnalis comixtio inter coniuges quō fit vel
nō sit sine pctō de penit.c.in cōfessionibus ꝺ.
matrimonū.
Carpocracionorū hereb qualis fuerit de sum
ma.tri.ę fi.ca.c.i.q. Item ꝺb primus verbo
ex fola
Carta quid est ę vnde dicit de Jnsti.c.i.ver
bo carta
Casei comendacōem nota p versus de decis
c.qm.q.de lacte verbo de caseo.
Castitas equipat virginitati ę magis requi
rit in feminis q̄ in masculis de penis c. tm
verbo castitatem
Casula quid est ę vnde dicit de eccle.edi.c. ij
ꝺb casula
Casum fortuitū allegans an debeat illū pro
bare sine culpa sua accidisse de penis c. Item
statuimus.q.in illis ꝺ.casu fortuito
Cathafrigiarū hereb qualis fuit. de summa
tri.ę fi.ca.c.i.q.stiendū ꝺb sextus ver.sanxi
mus ꝺ ecclesie
Cathecismus quid est ę quare fuit institū s
tus de baptismo ę eius effectu verbo Ca
thecismi
Cathecismus ꝺz pcedere baptismū ę que in
terrogationes in eo fieri debent e.ti.q.qꝺ si sa
cerdos ꝺ.cathecismo
Catheaminus quis dicit de sacra vnct.c.ol
sacri.q.qꝺ ipm ꝺ.cathecummorū.
Cathedrali ecclesie debitū aui soluet qñ dne
sunt ecclesie cathedrales de locato ę conducto.
c.licet ver.cathedralis
Catholicus quis est de offido archipbiterū
c.i.q.sextū ꝺ.catholici.
Cauco prestanda p religioso p quē fiet ꝺ te
stamentis c.religiosa ver. supior
Cauco sufficiens q̄ est e.c.ꝺ.sufficienter et
qñ sufficiat cauco iuratoria ibi nota

Cautio religiosi exeatoris in testāmēto de
punctī q̄lis esse debeat c.c.ꝺ.de dampnis ℭ ibi nota
de cautionibꝫ que ꝑt exigi ab exeatoribus
Cautio talis religiosi an possit fieri p aliū
q̄ ipsius religiosi fuꝑioꝛē c.c.q̄.vnde ver.suffi
cienter cauere
Cauere quid importat de sacra itēꝛ.ꝛ.vel nō
e.sacerdotes ver.cauebant
Causa finalis quō ognoscit ℭ nūquid cessā
te causa ꝛsuetudinis siue legis cessabit effec
tus eiusdē de ꝛsue.c. nullus ꝺ. legata
Cā impulsiua quō ognoscit ℭ que est ꝺria in
ter cām ℭ rem Et nūquid sine vō legis ces
sante cessabit lex de iudic c.exaussis ꝺ p Hie
ronē
Cā vōnabilis intrādi monasteria monialiū
que est de statu regulariū.c.oēm q̄ finali glo
sa vltima.
Causa in iure multiplicīter sumitur de sīma
exī.c.i.q̄. Item exōicamus ꝺ.q̄ūq̄ de causa
Cautela quid est de ostōibꝫ c.exteriꝰ in fi.
glo.penulti.de testamentis q̄. Item qꝛ verbo
Cautelas
Celebrare quid est de iureiur c.p̄sbiteri q̄. et
volumus ꝺ.celebrare de clādest.desponſ c.hu
mana.q̄.ℭ qꝺ quater ꝺ celebrātes
Curatus an possit se obligare ad celebrandū
trigintale beati greg.p aīa alicuius defuncti
de cele.mis.c.sacerdotes ꝺ.peculiariū Sacer
dos nō bñficiatus quō ꝑt ex cā legittā mo
ueri p curatū ecclesie nc celebret in ecclesia su
a de exeq̄ pla.c.mouemus verbo vōnabili in
glosa sequenti .
Celeritas quō est ꝛmendabilis quō non de
fectus c.i.q̄. ℭ ne verbo celeritatis
Celū quadruplex repit de summa tri.ℭ fi.ca
c.i.q̄. Item ꝺ̄ sextus verbo ad celos.
Censura ecclesiastica ℭ aiaduersio quō diffe
rūt ℭ qui ꝑt fulminare censuras ecclesiasti
cas de ꝛsuetudine e.statutū q̄. ad solutionem
ver. censura ecclesiastica
Censura ecclesie est triplex ℭ ꝺ̄ est censura
de iudic c.ex auct̄.q̄. Si verū ꝺ. censure
Censurā ecclesiasticā an possit fulminare sim
plex curatus nota de decim̄s c.q̄ñ ꝛpter ꝺ̄
Sed q̄ñ ꝺ. censurā ecclesiasticam
Censura seueritas ℭ aiaduersio ecclesiastica
quō dīñt de pēnis c. Item statuimus verbo
censurā canonicam
Ceremonialia ℭ sacramentalia quō dīñt. de
offi.archip̄s.c.i.q̄. In tertio ꝺ.ceremonijs .
Et ibi nota qꝺ quedam erant moralia ℭ q̄
daꝫ iudicialia
Ceremonie religiosoꝝ in quibus ꝛsistūt de
reli.do.c.i. ꝺ. ceremoniarū
Certificatorii citationis quid ꝛtinebit De
iudic c.ij.q̄.qꝺ si aliquo verbo certificatorii
e.ti.c. Item oēs q̄.vtrūq̄ aūt ꝺ certificatorio
Certū quid dicit de offi.archiꝺ.c.archidia
conum verbo certum
Ceruix quid est ℭ quid sīgt de cele.mis.c.p̄sa
biteri verbo ceruices
Ceteroꝝ appellatiōe q̄ cōtinent de reli.do.
c.i.verbo ceteris
Chorus qꝺ est de ecc.edi.c.ij.ꝺ . p choro
Cibi superfluitas nocet corpi de offi. archip̄s
biteri c.i.q̄.septem vero verb gula verbo, cor
pus aggrauat ℭ glos sequentibus
Cimiteriū vnde dicit de sepo ꝛpe.c.circūspec
te verbo cimiterio
Cimiteriū quantū spacij ꝛtinebit de ecc.edi
c.ij verbo clausurā cimiteriorū
Cimiteriū an gaudeat eadē imunitate cū ec
clesia de imu.ecc.c.i. verbo cimiterio
In cimiterio que domus p̄t edificari ℭ q̄n
tū se extendit c.ti.c.qꝛ diuinum ꝺ. cimiterij
Cimiterij ꝛmoditas ad quem ꝑtinebit i ca
su quo sunt in ecclesia rectoꝛ ℭ vicarius e.c.
verbo rectoꝛ aut vicariorū
Circāter circā ℭ circa quō dīñt de cens.c.itē
liceat verbo circāter.
Circūstancie peccatoꝝ que sunt de pēnit. c.
in ꝛfessione verbo circūstancias De circum
stancijs peccatoꝝ an ℭ de quibus est ꝛfitē
dū e.ti.c.sacerdos ver. circūstancias
Ciuogphus ℭ synogphus in quo dīñt de of
ficio archiꝺ.c.vt archidiaconi q̄. habeant ec
am verbo in scriptis.
Cis et citra quō dīñt de magistris c.ij. ver
bo citra
Citatio vbi dꝫ fieri qñ citandus est domicili
atus in duobus locis de iudic̄.c.ij.verbo so
uet latem Et quid si nullū domicilium habeat
vel hꝫ sed ibi nō morat Et quid si sit vagās
p mūdū nota e.c.ver.amplius ꝛuersatur
Citatus habebit sufficientes inducias ad cō
parendū Et quō ꝛtet sufficientia estimabitur
e.c.verbo inducias Et ibi nota an valeat ci
tatio vbi ꝛpus nō sufficit ad ꝛparendum
Citatio an debeat ꝛtinere diem ꝛparitionis
e.c.verbo die Item an ꝛtinebit locū e.c.ver
bo locꝰ ℭ q̄lis debeat esse ille locus ibi no
ta Et quid si locus assignet generaliter vt
puta londoñ.aliter nō specificando locū nota
in eadem glosa
Citatio facta p archiep̄m Cantuar.vt citā
tus ꝛpeat vbicūq̄ archiep̄us fuerit ℭ c̄ Sꝫ
quero ℭ qꝺ citationibus variis vtit papa no
ta in e.glosa
Citatus qualiter debeat ꝛpere nota e.c.ver
bo ꝛpetenter
Citatio an fieri debeat publice coram testibus
e.ti.q̄.qꝺ si aliq verbo coram testibus
Citationis dies dꝫ fieri in certificatorio ℭ q̄
re e.q̄.verbo dies citationis Et idem erit de lo
co vt pꝫ ibi in glo.sequenti ℭ sumit ex textu
Citatio fit pluribus modis Et quō fieri de
bet Et an citatio fieri possit ex iurisdictiōe si
ne territorii iudicis citantis e. c.q̄. ℭ nullo
mō verbo citationem factam

Citacō qñ reddit difficilis ꝛ iudic. Itē om
nes ꝺ.difficultas.
Citationis ordo qlis erit e.c.ver. psonali ꝛ
ter inueniri aī glo.sequentibz ꝛ in textu
Citatio si nō pt fieri tute quid fiet e.c.verbo
tute ꝛ glos sequentibus
Citatio ad domū qñ pt fieri e.c.ꝺ.nō inueni
ri aī glo.sequente Et q̄ citans nō dz ingre
di domū nota ibi ver.domicilio
Citandus ad domū an pt citari ad citacōem
vel ad hospitiū in via nota e.glo ꝺ.si
Citandus in ecclesia an possit citari in cimi
terio e.c.ꝺ.pochiali ecclesia
Citandus ad domū vbi citari dz qñ hz duo
domicilia e.c.verbo domicilij
Citare ad domū an possit quilibet iudex e.c.ꝺ
citacōem Et ibi nota qui iudices pnt citare
p edictū ꝛ quis possit citari ad domum
Citari quō dz delinquens vt oppeat cōtā ins
die in alterꝰ territorio deliquit e.c.verbo cō
uenit
Citatio sub muare vicissitudinis obtentu q̄
modo hz locū e.c.ꝟ.in pmissis ver.ꝛ alijs
Citatio pmaria in correctoribz nō dz omitti
rectoꝛi ipsius citandi
Et quid si sit ibi tam rector q̄ vicarius eoꝺ
titulo c.exaussis ꝺ p rectores Et quid si cri
men sit notoriū c.c. verbo nō mandentur
Citandi plures sunt noīa e.c.ꝺ apparitores
Bi citatio pma in causa correctōis nō sit p
emptoria an secūda possit omitti curato Et
quid si in citacōe nō exprimat delictū e.c.ꝟ. si
vero verbo pmarie.
Citatio clerici facta p iudicem secularem aī
teneat de foro oppe.c.stingit ꝺ. foris bānit.
Citatio qualis dz obseruari in negocio ofir ꝛ
macōis electi de iure patro.c.p primam ꝺ
non tenere
Citatione qñ sit opus qñ citandus est pnes
in iudicō ꝛ vidat actui exercendo c.glo. vers
quinta ocluso
Citacōi peremptorie equiualet pērptū iudicis
aī monicōe e.glo ꝺ septima oclusio
Citatio qñ dz fieri in spē qñ in genere de ecc.
edi.c.statuimus verbo euocato
Citatio qualis requirit in cā hereꝟ de hereti
cis c.finaliter ꝛ ad hoc in textu c.in glo.ver
bo originis
Citatione opus est in notoriis ꝛ quare ci
pnis c.qm̄ vous verbo delicto notorio verꝟ
ocludit ergo.
Ciuitas quid est ꝛ quō differt ab vrbe Ca
stro castello villa opido ꝛ municipio de cen
sibus c.i.ꝟ.tene vt eis verbo ciuitate.
Clauiū traditio quid operatur de custodia cū
haristie c.i. verbo sub claui.
Clauis ptātis an cadat in laicum ꝛ an sint
due claues vel vna de īmu.ecc.c.semel pnā
pes ꝟ.ac qñq ꝺ.clane ptātis.
Claues ecclesie que sunt de pnik.c.Cū filii
biter verbo clāuibus
Clausula ofimilis in pncipio ꝛ in fine regit
mediū vt sit eiusdem nature de pcurā.c. Ex
parte ꝺ ꝟ.quia q̄q ꝺ.suspensus sit.
Clausula posita in fine an referat ad oīa pce
dentia ne cle. vel in mo. c.ij ꝟ.auctoritate.
ꝺ.hīmodi ꝛ de purg.can.c. Item licet glo.si
Claustrales dicūt religiosi etiā habentes ad
ministrationes de statu regularium c.i. vers
bo claustralium
Clericus quis dicat de temp.ord.c.q̄ quidā
ꝺ.clericum
An clericus nigatus pt esse iudex in caus
spūalibus de cle.nig.c.aī ex eo
Clericorū vita qualis esse dz de cle.peg.c.aī
q̄nta verbo vite mūdicia.
Clericus si velit vti priuilegio clericali quō in
cedere dz in habitu ꝛ tonsura de offi.ord. c.ij
p totum
Clerici an possint impune capi p secularem po
testatem de foro ppe.c.Contingit verbo depī
hensi
Clerici an possunt incarcerari e.c.ꝺ.i carcere
Clerici depīhensi p iudices seculares quomō
pnt repeti ꝛ reuocari p iudicem secularem e.
c.ꝟ.q̄ vero ꝺ.iudicat ꝛ glo.se.
Clericus etiā inuitus quō pt repeti p epm
a iudice seculari ꝛ quō prædi deberat otra ip
sum detinentem e.c.ꝟ.q̄ vero ꝺ.requisitōnis
ꝛ ꝺ.locorū ordinarios ꝛ glo.se.
Clerici p iudicem capti requisitio p quē fieri
dz e.ꝟ.ver.ordinarijs eorūdez
Clericatus possessio quō probat e.c.ꝟ.clerici ve
ro verbo possessione Et p quos tales si a la
icis detineant debent requiri nota e.ꝟ.ver.lo
corū ordinarios
Clericorū appellatione an contineant religio
si ordinati de trinꝰ c. Item otra ꝺ.religiosorū.
Clerici an teneant ad tallias vel collectas
p terris p eos adquisitis de imu.ecc.c.scia
tis verbo pnt fieri
Clerici nō debent astringi tēporalibus erga lai
cos nec exercere iudicia secularia nec iudicū
sanguinis ne cle.vel mo.c.ij.p totū nota bñ
totū capitulum
Clericus conuictus cōtra iudicē secularī an sit
ex hoc damnandus p iudicem ecclesiasticum
de purg.can.c.clerici ꝺ.purgatio admittatur.
Contra clericū facinorosum quō procedat Iu
dex ecclesiasticus de pnis c. Item statuim
ꝟ.et si ꝺ. adiudicatur
Cogitationes immūde signt p mascas de cele.
mis.c.linthiamina ꝟ.ij.verbo qr muscę.
Cognatio spūalis quō contrahit in baptismo
ꝛ confirmatione Et an altero coniugum leuāte
filium alterius vel proprīū aut confirmandū tes
nente contrahit cognatio spūalis ꝛ cessat effe
ctus de sacra vnctōe c.sacerdotes ꝟ. Item ad
confirmacōem ꝺ.ad hec phibitio ꝛ inter quot
psonas contrahit p confirmationem nota ibi ꝟ

ſi.gloſa vltima
Cognacio ſpualis an ꝑt ꝙtrahi p ſeminam ſicut ꝙ p virū de baptiſmo c.i. ad leuandum ꝺ.femina
Cognoſcens in cā aliq̄ an debeat pnūciare ꝺ eadem de iudicijs c.i.ℭ.quibꝫ ꝺ.pnūcietur
Collacio bñficij sui ꝙliquis de facto imāibit an valeat eo ꝓpter nō amoto de ꝓæſ.ꝑbēn. c. eſurientis ꝺ amouerī Et quid de pntacōne ibi nota in ſi.gloſe
Collacio dicit multis modis de magiſtris c.ij.ꝺ.collacōne
Collacio ꝙ pntacio quō dr̄ de ſīma exc̄. c. i.ℭ.ꝑterea ver. collacione Et ibi nota nūqꝺ ſtatutū pnale loquens in collacione habeat locū in pntacōe.
Collecta ꝙ ꝙtribucio quō dr̄ de ecc.edi.c. licet ꝺ.reſtituendarū
Comedendū eſt horis ſtatutis de ſta.regu.c quā inter verbo horis ſtatutis
Comeſſacio quid eſt ꝙ quod omnino ꝓhibet clericis ꝙ religioſis de ſtatu regulariū c. qm̄ inter verbo ꝛmeſſacionī
Comende quid ſit iuſta cā de ꝓbē.c. audiſtis verbo reꝓrūt
Comendaticias nō ꝑt quis habere duas ecclesias e.c.verbo ꝛmende.
Cōmendaticias lr̄as quis dare poſſit ꝙ quę ſint de cle.pegr̄.c.Cū quanta verbo ꝛmendatis cijs ꝙ c.reuerendiſſime ꝺ.ſui dioc̄ſani ꝙ glo. ſequenti
Comendaticie lr̄e quales eſſe ꝺ.c.verbo ex preſſe caueri.
Cōuentū quid ē de foro. ꝛpr.c.i.ℭ. Illi autez ꝺ. quenta.
Cōmiſſio generalis an ſufficiat in cā matrimoniali de iudic.c.i.ℭ.ij ꝺ.ꝛmittatur ꝙ eadez glo. Nota qualis ꝑtās dat officiali epi ꝑ ꝛmiſſionem generalem ꝙ quid de officiali archidiaconi ꝙ aliorū qui de ꝛſuetudine ꝛgnoſcūt in cauſis matrimonialibus an p ꝛmiſſionem generalem trāſeat in eos talis ꝑtās nota e.glo.ꝺ ſ. Sed nūm abbates
Comitatus quid eſt de foro ꝛpr.c.dierū verbo comitatus
Comode fieri quō intelligit de iudic.c.i.ℭ.q̄ bus ꝺ.comode.
Cōponere multa ſigt de trāſact.c. Ceterū ꝺ. ꝛpoſicionem.
Cōpoſicio multiplex repit c.c.verbo ꝛpoſicionem admittat ꝙ ibi in e.gloſa
Nota quō ꝛpoſicio locū habeat in ſpualibꝫ vide in verſ.in cauſis vero ſpualibus.
Cōpoſicio an poſſit fieri ā pochianis vt ab ratus recipiat mmus decima de decimis c. qm̄ ꝓpter verbo redemptionem
Cōpotes qui dicant de ſacra.iterū. vel non c. Ignorancia verbo cōpotes.
Cōpaternitas an ꝙtrahat vbi plures quaz vnus acūdit in baptiſmo ad leuacionē baꝛ

ſmi ꝙ baptiſmo c.i.ℭ.ad leuandū ver. trez vel plus.
Cōpatres qui eſſe ꝑnt e.ℭ. verbo feia ꝙ ibi nota ad quid cōpatres obligant Et an ꝛpaternitas poſſit ꝙtrahi p paranymphum
Cōpatres an teneant cōfitere interrogacionibus factis in ſolempnitate baptiſmi nota e. glo. Et an ſit de ſubā ꝛpaternitatis vt ꝛpatres tangant baptiſatū nota e.glo. Ex cōpatrū pluralitate que mala ſequāt nota e.ℭ. ꝺ a malo Et ibi nota nūquid in baptiſmo adulti neceſſaria ſit pnūcia ꝛpatrū.
Cōpatrū tūſio in baptiſmo cuius eſt eſſe actus e.cℭ.ſi ſacerdos verbo catheciſmo
Compotū qualem tenet excutor reddere ſuo ꝙ ſua adminiſtracōe ꝙ qñ ꝙ nūquid tenetur reddere ꝛpotū ſuo excutori de teſtamentis c. ſtatutū.ℭ. Inhibemus verbo reddere rōnem, ꝙ ſup hoc vide notata e.ℭ. verbo ordinarios. Vno ꝛpoti audicione quantū licet ꝛtiue e. ti.c.adeo quotūdam in textu In ꝛpoto an veniat reſiduū e.ℭ. In ipſa verbo fideliter A cō poto an poſſit excutor liberari p ordinarium nota e.glo.verſ ſed quero Et quid p ipſum teſtatorem nota e.ti.c.religioſa verbo rōnem In audicione ꝛpoti quales expenſe ſunt allocande excutoribus de teſtamentis c. adeo ℭ.in ipſa verbo fideliter in fine
Cōpotū qualiter facere debent religioſi ſuper adminiſtracionibus ſuis de ſtatu.regu.c.i. in textu ꝙ in gloſa
Cōpromitti an poſſit in clericū ꝙ laicū ſuper re ſpuali ꝙ quō de locato ꝙ conducto c.licet verbo clerico ꝙ laico
Compūctio quid opat de ferijs c.i.ver.cōpūctionem.
Cōmune michi et alteri an ſit meū ꝙ an poſſit per me ſolū dari inſolutū de ꝛſuetudine c. ſtatutū verbo bonis ſuis
Cōmunio eccleſie in quo ſtat de ſumma tri. c.i.ℭ.ſtendū ꝺ.ſextus verbo ſanctificatio eccleſie
Cōmunio in eccleſia q̄ ſit ꝓmiſſa q̄ non ℭ ꝙ verſ ꝺ.quibus cōicat.
Cōmunio dicit dupliciter e.ti.c.ij. In ꝓncipio verbo cōionem
Conceptio xpi qualis fuit die vt infra verbo incarnacio
Conceptio ſancte marie an fuit ſine originali pcō Et nūquid feſtū ꝛceptōis ſit merito celebrandum de ferijs c. Ad hec verbo conceptionem.
Conſiliū p Octobonū celebratū qñ fuit de oſtōibus c.qt incōtinencie ver. Octoboni
Conſiliū aliud generale aliud ꝙnciale aliud epale e.ti.c.exterior habitus glo.i.
Conſiliū dū dicit ꝙ quō ꝺz ſcribi p c.vel p ſe c.ti.c.huius aūt glo.i.
Conſiliū ſtephani qñ fuit celebratū de offi. archipſ.c.ꝑ vniuerſū ꝺ.pūctis ꝛſilij Ad con

filiū ꝑmēda qui ſunt vocandi de lōca. ꝛ vnꝰ
ꝓuct. c. licet ꝑmitiali oſilio de hereticis c. ſi
naliter ℌ. ad ſupplicationē verbo ꝑnciū
Conſiliū lateranenſe qñ fuit celebratū de lo
ma. ꝛ odue. c. licet ℌ. ꝛ qz ver. porcōnes
Conſiliū tomiſacij qñ fuit celebratū de teſta
mentis c. religioſa ver. de lamhethe.
Conſilia generalia repñtant eccleſiā catholi
cā Et que ſunt oſilia approbata de magiſtris
t. i. verbo ꝑ eccleſiam
Concordia emendat de tregua ꝛ pace c. vni
uo verbo ꝛcordiā
Concordare diſcordantes ꝑtinet ad ꝑlatum
e. c. verbo reuocantes
Concordiā inter ꝑtes ꝑuocare debēt iudices
de trāſact. c. ceterū ver. exigāt
Concubitus ꝑcingalis qñ ſit cū pcō qñ nō
de remit. c. In cōfeſſionibus
Concupiſcentia qualis ꝓhibet in illo ꝑcep
to nō ꝛcupiſces ꝛc. de offi. archipſ. c. i ℌ. ſex
tū mandatū in textu ꝛ in glo.
Concubina ſumit in ſcriptura diuerſimode.
Et qnō aliquis dicit ꝛcubinarius Et quō
ꝛcubina noſcit ab vxore de inſtōitibus c. qz in
cōtinentie verbo ꝛcubinarios
Concubine an poſſit relinqui legatum vel fie
ri donatio de teſtamentis c. i. d. ꝛcubine
Confeſſiones ſubditorū audire dz epūs de
de offi. ord. c. i ℌ. vlti. verbo ofeſſionibus.
Confeſſio oſideratr varijs modis de Judic.
c. exauſpd. foro aie
Confiteri an debēt moniales de ſta. regu. c.
omnem ℌ. puidant ver. confitentur ꝓbo ab
epis.
Confeſſio vocalis facienda eſt ꝓi ꝛ qliter et
quō eſt neceſſaria ad ſalutem de cele. miſ. c. lin
thiamina ℌ. ꝓhibemus d. ofiteantur
Confeſſio generalis eſt duplex ꝛ quō ꝓdeſt
ad remiſſionē peccaminū e. ℌ. verbo ofeſſionē
generalem
Confiteri qū tenent monachi ꝛ ſacerdotes
ſeculares de cele. miſ. c. altiſſimus d. officiat.
Confeſſio quō ꝑt fieri laico ꝛ quid ꝓdeſt talis
ofeſſio de baptiſmo c. i ℌ. de baptiſmate d
egroto.
Confeſſio iudicialis quid opat de ſymonia.
c. nulli ℌ. qđ ſi quis verbo ofeſſus.
Confeſſoris prudentia qualis erit de pnit
e. i ℌ. volentes verbo prudentes Et qđ diſ
cretꝰ viꝰ ofitendū eſt nota ibi glo. ſe.
Confiteri cui debent ꝑſbiteri ſimplices ꝛ cui
curati e. ℌ. verbo ꝑſbiterorū
Confeſſio quid eſt ꝛ qđ triplex eſt ofeſſio e.
ti. c. ñi ſacramentū d. ofeſſiones.
Confeſſio ſacramentalis quō eſt de neceſſita
te ſalutis e. c. ver. ad ſalutem Et ibi nota ꝙ
ofeſſio oratio ꝛ ſatiſfactio ſunt de precepto
ſacre ſcripture ꝛ qđ ofeſſio dz fieri ꝓi.
Confeſſor quō ſe habebit erga ofitentes no
ta e. ti. c. in ofeſſione ℌ. i, in textu ꝛ in glo.
Confeſſio qlis dz eſſe e. c. ver. integra
Confitendi modus qualis eſſe dz e. c. verbo
modus ofitendi
In ofeſſione nō dz exprimi pſona cū q̄ ꝛs
precauit e. c ℌ. pſonarū verbo nō inquirat et
ſacerdos glo. vlti.
Confeſſionem alterius pochiani qñ licet au
dire e. ti. c. pſbiteri ver. a iure pmiſſis ꝛ ſic ſa
cerdos ℌ. Item nullus verbo alterius pochi
anū Habens licentiam ofitendi alteri quaz
ſuo proprio ſacerdoti an poſſit confiteri ani
mā qz voluerit e. ℌ. verbo licentia Licentiā ofiten
di alteri ꝙ ꝓprio curato quis ꝑt acquirere e. ℌ.
d. vel epi Et ibi nota nūquid epūs poſſit cō
mittere licentiā audiendi ofeſſionem pochia
ni mei me inuito Parochiano ſe dicenti ſoꝛ
ofeſſum ꝛ abſolutū ab hñte ptātem an ſit ſi
bi credendū nota e. glo
Confeſſiones ſubditorū epi an poſſit eiꝰ of
ficialis audire e. c ℌ. Item in maioribus ver
bo vices eius
Cum ofeſſo qui tñ nō vult abſtinere a pcō
quid eſt faciendū e. c ℌ. ꝛ hoc verbo non potes
rit Jn ofeſſione dictū quō eſt vel nō eſt re
uelandū e. ti. c. ꝓhibemus verbo ofeſſionem
ꝛ glo. ſequentibus In ofeſſione dictū an poſ
ſit revelari de volūtate ofitentis e. c. verbo.
ſup hoc.
Confeſſio ſi fiat de pcō omittendo an ofeſ
ſor poſſit illud revelare nota e. glo. verꝭ Sed
quero
Confeſſionem revelantis pena que erit e. c.
gloſa vlti.
Confeſſor ꝓdoneus quis dicat e. c. Cū ſepe
verbo ꝓdonei.
Confiteri cui dz viatius ꝑtinus e. ti. c. litz
verbo viatiorū Et quid de viatijs tpalibz
ibi nota in gloſa ſequenti Et quid de ſacerdo
tibus non curatis nota in e. glo
Confeſſio qñ ꝛ quo tpe fieri dz e. ti. c. ofeſ
ſiones verbo cito poſt lapſum Et vide circa
hoc qđ notatur e. glo. ſequenti ibi nota nūqđ
ofeſſio differri
Confiteri an quis poſſit fratri admiſſo t alī
as ꝓuilegiato ſup ofeſſionibus audiendis ſi
ne licentia ꝓpria ſacerdotis nota e. ℌ. verbo ꝓ
prio ſacerdoti
Confeſſus fratri admiſſo nūquid teneat ea
dem peccata numero ofiteri ꝓprio ſacerdoti.
ſiue curato e. ℌ. ver. confeſſus nō fuerit Nō con
feſſum ſuo ꝓprio curato nec facienti ſibi ſicō
qđ ſit confeſſus alteri ſup hoc pñti ptātem pōt
ipſe curatus repellere ab aſſūp cōe eukariſtie
e. c. verbo arceatur
Confectio corpis xpi in quibus verbis cō
ſiſtit de cele. miſ. c. i ℌ. vniuerſa verbo conſecra
tione An officiat qui ſincopat verba conſecra
tionis Et quid ſi ea mutet nota ibi d. integre
Confitere volenti corpus xpi q̄lis requiriꝭ
ſitumcto e. ti. c. linthiamina ℌ. verba canonis

5.trnodone ℔ ibi nota in qua ꝙlitate ꝑt ſñ
ſacerdos ofitre
Confitere dz ſacerdos celebrans nec ob ali
quem casum simulare se ofitere ℔ hoc nō age
re e.ti.c.altissimus v.ofitat
Confirmacōis sacramentū p quē dat quid
opat ℔ quare fit in fronte de sacra vnct.c.cō
firmacōis ver.ofirmacōis
Confirmacōis sacramentū a quo incipit et
que sunt de eius subā e.c.verbo sacramentū.
Confirmacōis sacramentū facit plene xpia
nū ℔ quō e.c.verbo ofirmatus
Confirmationis sacramento dat gr̄ā e.ti.c.
sacerdotes verbo ofiteatur
Confirmari nō dz quis ante baptismū e.c.
ℌ.frequenter verbo baptisatos
Confirmacōis sacramentū an sit neressita
tis e.ℌ.v.puenos Circa ofirmationem ques
dā siūt que nō sunt de esse sacramenti e.ℌ.ver
bo fascias ℔ ibi nota glo sequenti Nota de li
gaturis circa caput ofirmati ℔ spāliter in v
deferant dies tercia amouendi ligaturas de
capite ofirmati quō oputabit e.c.ℌ.puuli q̄
qz v.tercia die Frontis ofirmatio lauatio
an possit fieri p nō sacerdotem e.ℌ.verbo ma
nus sacerdotū Et qđ ligature statim obuti
derint nota ibi verbo tūc Et nō quare pz in
verbo oremeturr
Confirmandus quare teneat ab alio e.c.ℌ.itē
ad ofirmacōem verbo teneat Et a quibus
ꝑsonis teneri ꝓhibet nota ibi q̄tuor glos se
quentibus Et que fit nō ꝓhibicōis nota e.
ℌ.verbo hec ꝓhibitio.
Confirmatio est sacramentū pugnandū de
sacramentis iterandis vel nou c. Ignoātia
verbo ofirmatio In sacramento ofirmatio
nis quare ofirmatus teneat ab alio de baptis
mo c.i.ℌ.ad leuandū verbo a malo
Confirmacōem electōis qualis dz ꝑdere
vocatio de iure patro.c.p puinciā verbo nō
tenere Et ibi nota subsequenter que sunt ꝑ
randa in negotio ofirmacōis
Confirmatus an possit ministrare sine tradi
tione possessionis de instrōibus c. Item qz d
certificatorias lr̄as Et ibi nota quō nō cō
firmat9 in certis casibus ꝑt administrare
Confiscacōis bonorū pena qn̄ hz locū de hys
reticis c.i.ℌ.qđ si huius ver.ofiscata
Nota qn̄ bona hmodi trāseūt in fiscum.
Confundere quid ē de so.ore.c.stingit ℌ. qz
vero verbo ofunditur
Coniectura quid est de donacōibus c.vnico.
verbo iectura.
Coniugatus de ofensu vroris ordinatus i
sacerdotem an vxor teneatur ingredi religio
nem vl sufficit ei vinere caste de cle.coniug. c.
.i.verbo ofangnmeis religionem
Coniugatus an possit obtinere beneficiū ec
clesiasticū ℔ quale e.c.ver.bñficia ℔ glo.se
Clericus coniugatus an sit numerandus inter
laicos e.ti.c.ij.ℌ.nos igit verbo canonū.
Cōscij qui sunt de donac.c.vnico v.ostios.
Constiā quid est de temp.ordō.c.eos qui v.
onstiencia
Constiē aliarius qn̄ quid relinquit ipsemet
erit iudex ō statu regulariū c.sanctimoniales
verbo ostiencias.
Coñsiliū pfectōis ℔ reuerencie quō dr̄ūt de
sacra vnct.c.aū sacri v.reluctantes
Consiliū superioris an subditus teneat sequi
de sacramentis ℔ iterandis c. Ignorancia v
consulimus
Consiliū quale est obligatoriū in maleficijs
de so.ore.c.dierū verbo consiliū Et nota q
modo ꝓstat osiliū Aliud est facere de osi
lio aliud aī osilio Aliud osilio aliud non fa
ne osilio de sta.regu.c.qr nōnūq̄ v.de osilio
Consiliū a quibus petendū est de iure patro
natus c.p puinciā verbo osilio
Consiliū quō differt a osensu de imu.ecc. c.
actidit ℌ.nos igit verbo osiliū
Cōsensus an debeat p̄cedere actū vel possz se
qui de testa.c.religiosa verbo licencia
Cōsentire dr quis multiplicater de penit. c.
In ofessionibz ver.osentīes formeatōmbz
Cōsecracio virginū p quem fiet ℔ in q̄ etas
te de irregularibz c.sanctimoniales verbo.ab
epīs ℔ v.suo tpe De hoc etiā vide de sta regu
lariū e.ad hec.ℌ.meriant verbo osecrata.
Virgines quare consecrant ℔ non vidue e.
ℌ.vrebo anulum
In osecracōe eukaristie que sunt verba sub
stancialia de cele.mis.c.i.ℌ.vniuersa verbo cō
secracione
Cōsanguinei quare dicūt ℔ qđ osanguinitas
in ordinibus ℔ donacionibz inducit suspi
tionē de re.ecc.non ali.c.i.v.osangineis
Cōsanguinei qui sunt Et qđ clerici tenētur
uidere suis osanguineis nota de testa.c.nā
quorūdam verbo osanguineis
Cōsistorū ℔ tribunal quō dr̄ūt de so.ore.c
exceptis verbo cōsistoria
Cōspiracio quid est ℔ quō differt a diuisi
one de sēa xpi.c.supno v.ospiratores
Cōstōmi aliquid p̄apienti obstancies an
prestet mortaliter de ostōibus c.qz incōtinēs
tie verbo p̄apimus ℔ ver.observari ℔ ver.
mandamus.
Cōstitucio nisi sit penalis modicā vtilitatez
affert ℔ dr impfecta e.c.v.sub pena de penis
s.ad hec. verbo minime admittatur.
Constitucio p̄ceptoria an possit tolli p non
vsum de ostōibus c.qz incōtinentie ver. mā
damus de vi.℔ ho.cle.c.i.v.expis clausis.
Cōstōes Jo.stratford quo anno fuerūt edi
te e.ti.c.extrice verbo edite
Cōstōes Jo.stratford quō situant in hoc li
bro e.ti.c.huius art v.ostōes
Constōes punctales an arcent eos qui nō
sunt de punctis Et quid si punctalis cōtra

eas delinquat ad extra c.t.ver.puncta. Et nūquid arcent extraneū delinquentem ad intra nota ibi verſ finem

Conſtitucio regulariter reſpicit futura et nō preterita c.t.ver futuris tēpibz Et qñ oſtō incipiat ligare nota ibi ꝺ publicā noticnē

Conſtō puncialis quō ligat ſubditos ſuffraganeorū de ꝺſue.c.ſtatutū ꝺ ordinacōne

Conſtōes quales pñt facere archiepi & epi de ma.& obe.c.pſbiteri ver. iuramento

Conſtō inferioris pōt addere ad oſtōem ſuperioris & eā retroborare ſed nō tollere nec ei derogare de pben.c.audiſtis glo.vltā.

Conſtō que dicat eſſe penalis & ad que extenꝺit tales oſtō de iure patro c.p puncta ver. nō tenere verſ Sed vt melius

Conſtōes regni anglie puncta les quo cēdine præſeruāt de penis c.ad hec ver minime admittatur

Conſumere ſumit in bono & in malo de Iudic.c. Item oēs ver. ꝺſumere

Conſūmacio ideſt finis Item ꝺſūmacō ideſt roadtruacio de ſumma tri.c.i.q.ſciendū verſ ſeptimus verbo ꝺſummacio

Conſuetudo ꝺtraria an excuſet a pēpto legis vel canonis de oſtōibus c.q; inconuenēs cie verbo mandamus

Conſuetudo laudabilis eſt ſeruanda & ad eā ſeruandam ſubditi cogent ꝺpelli Et que dicat ꝺſuetudo laudabilis de ꝺſuetudine c.ſtatutū.q.hac aūt ꝺ. ꝺſuetudini laudabili

Cōſuetudini ſpāli ñ derogat oſtō niſi ꝺ ea faciat mencōem ſpālem c.q.ver.generali Et de materia ꝺſuetudinis vide remiſſiones c.q. ꝺ ꝺſuetudo eccleſiaſtica.

Conſuetudinis verbū ſimpliciter platū intelligit de pſcripta e.ti.c.nullus ꝺ ꝺſuetudine

Conſuetudo q̄ decrescens poſt feſtū annūciacōnis lucratur fructus autūpnales illius anni nūquid valeat e.glo.Præſuppoſita ꝺſuetudine pdicta pſuppoſita etiam ꝺſuetudine qđ epiſcopus l quiuis alius vacante eccleſia durante vacacione quis dz pferri in præpōne fructuū epūs l adminiſtratores bonorū defuncti nota e.gloſa

Conſuetudo que dat rectori fructus eccleſie obuenientes poſt eius mortem an habeat locū in viario ꝑpetuo e.c.ver.ipſorū rectorum

Cōſuetudo hoīs interpetat quē excōicatū qñ qz vbi ius ſcriptū hoc nō dicet de clāderſt.deſpon.c.huāna ver.vi vel metu & de decimis c qz quidam verbo inuolui

Conſuetudo que dat rectori fructus eccleſie poſt mortem ad legata vel debita ſoluenda an habeat locū ſi nulla ſint legata l debita vide e c.ver.legata.

Conſuetudinē laudabilē ſuare pñt ſubditi cōpelli de præſ.pben.c.a nrī & glo.vltā.

Conſuetudo que dat epō l archidiacono fructus eccleſie vacantis bene valet de inſti.c.ij verbo ad epm

Conſuetudo an poſſit tollere ſolempnitatem requiſitam in alienacione rerum eccleſie ꝺ re ecc.nō ali.c.i.verbo forma canonis

Conſuetudines repiūt diuerſe & q ꝺſuetudo patrie eſt attendenda de teſtamentis c.ſtatutū.q.ceterū ver.ꝺſuetudine patrie

Conſuetudo diuerſa ſi ſit in diuerſis locis quibus aliquis hz bona que conſuetudo eſt attendenda e.q.ver.defunctos ꝺtingit

Conſuetudo & ſtilus curiaꝝ qz curie conſiderari debet de teſta.c.adco quarūdam ver. acꝺicere

Conſuetudo de ſoluendo decimas per aceruū an poſſit infringi impune ſic vt ſparſim proueniantur de decimis capitulo primo verbo volligendis

Conſuetudo an habeat locum in decimis nō ſoluendis eodem titulo capitulo quāquā verbo arbitrantur et eodem titulo c.Quoniam propter verbo Conſuetudines et verbo vniformis

Conſuetudo patrie & regionis vt Patriſfamilias eſt attendenda e.c.q.Sed ſi oues ꝺ ab hyeme.

Conſuetudo quomodo habeat locum in decimis Nota eodem titulo capitulo Quoniam vt .q.agni vero ver.ꝺſuetudini locorū

Conſuetudo quid poteſt operari vt ſtiliet aliquod cōmodum temporale recipiatur pro aliquo ſpirituali impenſo l impendendo de celebris.c.effrenata ver.ſalariis

Conſuetudo que certam interpretacionem alicui dubio prebet non eſt mutanda de eccleſiis.c.ij.q. certa verbo diuerſas conſuetudines Et que ſit dicenda conſuetudo approbata nota ibi in glo.ſe.

Conſuetudo quomodo dat iuriſdictionem ꝺ immu.eccle.capitulo accidit.q.primo ver. conſuetudine

Contempnere quis dicatur Et que ſit differencia inter contempnere & negligere De Conſtitucionibus qt inconuenientie.q. vltimo verbo neglexerit de ſententia excommunicacionis c.i.q. Excommunicamus ver.cō tempnūt

Contencio quid eſt & an importet peccatum De iureiurando Capitulo preſbiteri verbo ꝺtencōnes

Continue hec dictio quid importat & continua poſſeſſio quomodo probatur de Clericis non reſidentibus capitulo ſecundo verbo Reſideant.

Item de hac dictione nota de decimis Capitulo Quoniam vt audiuimus verbo continuo.

Contractare quid eſt de officio archipreſbiteri capitulo primo.q.quartum mandatum & contractio de Iudic.c. Item omnes ver.cō tractare

Contractus vbi fit ex duobz quorū vnum reddit validū Alterū vero ipm reddit inualidū inspicit id qđ nocet nō id q̄ prest de loca. & coduc. c. licet ḋ. clerico & laico in fi. glo

Contractus initus otra iura quō tenet vt ñ tenet c. c. ḋ. teneant & ibi nota an ex tali cō tractu oriat obligacio & in glo. se. ḋ. obliget.

Cōtractui inualido pena apposita an tencat Et nūquid pena exacta stabit otractus e. c. ḋ. pena plecti.

Contribuere ad onus reparacōis ecclesie qui tenent Et an viri ecclesiastici ad hoc teneantur de ecc. edi. c. licet ver. residendarū & quō leuabit talis ottribucio ibi nota

Cōtumax quid iportat de sacra vnct. c. Cum sacri ḋ. otumacia

Contumax vere dicit de Judic. c. Hez oēs đ hmodi verbo psonaliter

Contumax ālis non audit appellans & qs dicendus est verus otumax de appell. c. i. ḋ. appellatum

Contumacia qñ habet p lit. ot. de hereticis c. salubriter ℣. ad hec lit. non ot. Et qđ sola otumacia non phibet p osessione nota e. ℣. ḋ recepcionem

Cuentus & capitulū quō dñt de osti. c. qz in cōtinencie ver. capitulis ruralibus.

Cōuictus qnō quis esse dicit de pan. c. exs horenda. ℣. et hij ver suima valeant de foro pre. c. otingit verbo ouicti de symonia c. nulli ver. ouictus

Cōuocare populū vel clerū pt plat9 ex multis tanq̄ de offi. ordi. c. ij. ḋ. ouocacōibus

Copulatiue natura est vt vtraqz ps sit vera de decimis c. qñ vt audiuim9 ḋ vt aiūt

Copulatiua qñ ponit p disiūctiua de testa. c. statutū ℣. testamentis ver testamenta et voluntates

Cora quō dicit aliquid fieri de ostōibz c. qz in cōtinencie ver. cōra toto capitulo de iureiur. c. pscribi ver. cōra rectoribus

Corona clericalis que fit & vñ ortū habuit de offi. ordi. c. ij. ver coronam

Corpale in altari de qua materia ḋz fieri De rele. mis. ḋ. lintheamina ḋ corpalia De corpalibz antiquis quid sit faciendū de reli. & vest. sanctorū c. i. in textu & in glosa

Corpus xpi misticū est ecclesia de trenga et pace c. omne ver. dnū corpus In eleuacōne corpis xpi debent pulsare campane & quare de rele. missarū c. altissimus in textu de hoc ḋ Eukaristia

Correctio qualis spectat inferioribz epō de ostōibus c. exterior ḋ inquirere ḋđ finem.

Correctio criminū an spectat archidiaconis de offi. archid. c. eisdem ver. castigando.

Corrigendi ptās nō trāsit sub omissione generaliter iudic. c. ex aliđ ver. correctōibus

Correctio subditorum delinquenciū ad extra quō fiet e. e. ver delinquentium

Corrigere ḋz primo seipsum qui vult alios corrigere de vi. & ho. cle. c. exterior in fi. verbo corrigant.

Ad correctionem alie qñ pertinet de cle. coniug. c. ij. verbo officio.

Corrigere ḋz senex tumorem & nō econtra de sta. regu. c. qñ inter ver. correctionem.

Correctio appartinet archidiacono ad quem spectant de ordi. c. Item otra ℣. hec delli vtrbo puniantur

Corrigere errorem suum debet homo potius q̄ expectare vt corrigatur ab alijs de magistris c. preterea ℣. Si quis ḋ. correxerit.

Corrodia quomō possunt concedi in domibz religiosis de re. eccle. non alie. capitulo se ādo per totum In corrodijs huiusmodi concedendis an intervenire debeat consensus diocesani & c. ver diocesani

Cum in qua significatione stat nota de peregrinis Capitulo Cum quanta verbo Cum per tōs

Cultus dolorū. vari9 de offi. archipr. c. ignorancia ℣. ij. ver in aquis

Culpa lata equiparatur dolo & ignorancie crasse Et quid est culpa lata de sacra vnct. c. Cū sacri verbo esse vidua

Cupiditas sonat in malum et radix omnium malorum de offitio archipresbiteri capitulo primo ℣. Sextum mandatum verbo cupiditas de censibus capitulo sena verbo cupiditas de cupiditate nota bene ne pla. vi. su. c. i. ver cupiditatis

Cura animarum ad quos spectat de prebendis Capitulo audistis verbo Curam animarum

Cura animarum quomodo posset cōmitti alteri p curatū ecclesie de rele. mis. c. effrenata. ver. cura animarū

Cura animarum an & quomodo quis possit cōpelli deserere eodem capitulo verbo quos cum aliqz

Curatus ecclesie multis modis vocatur de vita & honestate clericorum c. i. verbo ¦ personatibus

Curatus repntat psonam ppi de decimis c. i. ḋ. personis

Curie cuius qz mos & consuetudo attendenda est de testamentis c. adeo quorūdam ḋ acūpere

Curiositas qđ est de magistris c. preterea verbo curiositate

Curtis qđ est & quid curtilegiū de decimis c. sancta. ℣. oibus ver. curtilegiorum

Custodia ecclesie cathedralis & quentualis vacantis adquē pertinet de imu. ecc. c. ostingit ver. custodia In custodia ecclesie q̄ dicit ex titis cōnabiles nota e. c. ver cōnabiles exit9 Sub custodia ecclesie nūquid cadant decime e. c. ver. decimas Et quid de alijs quentib9 spūalibus nota e. c. verbo alia similia

Crapula est spēs gule abhoiabilis de offic̄o archipb̄iteri e.i.ḡ. Septimo vero verb̄ gula ver.vilissimū Et que mala facit ibi nota vel sensum exteriorem

Crapula quid est & qō duplicit̄er ꝺlingit ti vi.& ho.cle.c.i.ḡ.a crapula ver.crapula

Creare generare & facere quō dr̄ñt de summa tri.c.i.ḡ.sciendū verb̄ ꝺiunctus ver.creatio.

Credere deo credere deū & credere in deū quō dr̄ñt de summa tri.c.i.ḡ.sciendū ver.credo

Credere quid est e.c.verb̄ scādus ver.credere Et vide de hoc de sacra.iterāb. vel non c. Ignorācia ver.credimus

Creditores quidā sunt p̄ntes quidam futuri Et diuīl ꝺditionales de donacionibus e. vnico ver.creditores

Crimen quid importat & qō sumit q̄tuor mōdis de fo.ꝺpr.c.ꝺlingit ver.de crimine

Crimen potiꝰ & delictū quō dr̄ñt e.c. verbo delicto.

Crimina ecclesiastica sup̄ quibus cognoscat ecclesia que sunt de fo.ꝺpr.c.ad aūspecte ver. huiusmodi

Crimen an possit ꝓbari p̄ instrumentū de iure uū.c.p̄sbiteri ḡ.qō si ver.ꝓbacōes legitimas

Crimina quedā maiora quedā mediocra q̄dam minora de purg.ca.c. Item licet ver.similе crimen.

Crimen imponens alicui malicioſe & ex imposicōe infamatus sit apud bonos & graues est exc̄ōicatus de sēa exc̄.c.i.ḡ.excōicamus in textu Sed quid si calore iracūdie vel ex lubrico lingue hoc fecerit nota ibi ꝺ.quacūq; de causa Imponens hm̄odi crimen dicens verū an mādat ni hanc pēnā nota e.ḡ.ver.malicō se Et quid si imponat alicui defectū nō crimē nota c.glo. verb̄ in defectibus

Crimen quid importat & qō mūltis modis sumit e.ḡ.ver.crimen.

Crismalis quid sīgt de sacra vnct.c.panni. verb̄ crismales

Crismales panni in vsum ecclesie & nō aliū sunt vertendi e.c.verbo ornamento tū ecclesie

Crisma qñq; dicitur sacramentū & vnde sit de sacra vnctione cū sacri ꝺ crismatis

Crisma quando debet ꝺfici & quod potest cōfici tpe interdicti e.c.verbo in annū

Crismatis ꝺfectio p̄tinet ad solos epōs e.c.verbo epōs

Crisma dz tradi gratis ecclesijs inferioribz e.c.verbo tradendū

Crisma vtius & vetera cenamenta ecclesiarum ꝺburi debent e.c.ver.ocremandum Nec debet crisma vtius misteri aim nouo vt ibi notatur

Crisma quibus ecclesijs est dādendū & que ecclesie debent crisma petere e.c.verbo p̄sunt ecclesijs

Crisma p̄t quos debet p̄ti e.c. ꝺ. sequenti p se & duabz glos sequentibus

Crisma a quibus recipiendum est Et quid si episcopus loti nec p̄r se nec per aliū cōficiat crisma nūquid potest p̄ti ab alieno episcopo Et an alienus episcopus teneatur illud tractare subditis alieni episcopi eodem c. ꝺ.locoꝝ epis

Crisma an debeat p̄ti ante pasche solempnitatem inceptam vel finitam e.c.ver.pasche solempnitatem

Crisma nouū an de necessitate haberi debeat in sabbato sancto e.c.verbo quamcitius fieri potuit

Crisma nouum si non habetur & immineat baptismus necessario faciendus quid fiet e. glo.verb̄ finem

Crisma an possit vnus p̄bere pro pluribus ecclesijs Et nūquid nūcio deficiente defer̄ti crisma possit aliquid solui absq; symonia e. c.verbo singulis ecclesijs

Crismati an possit oleum non sactum misteri e.c.ver.de isto nouo

Crisma infundi debet de aqua baptismatis. & crismate vngi debet baptisandus eodem c. verbo baptisare & glosa sequenti Vngēs baptisatum de veteri crismate grauiter punien dus est nisi necessitas hec vrgeat ꝺ.protulisse sīam

Crismatio simplicis p̄sbiteris que ꝺcidit que nō ver.aliis sacrificijs

Crucis mortem quare subire voluit x̄pūs de summa trinitate & fide catholica capitulo primo ḡ. Item verb̄ Tertius verbo in cruce. Et ibi nota quod quatuor sunt p̄tes crucis & quid signisicant & quod fuit facta ex quatuor diuerb̄ lignis

Crucis festum quare celebremus & non assimi de ferijs capitulo ex scriptūs verbo sanctе crucis

Crux x̄pisti an sit venerāda veneracione latrie de eccle.ꝺi.c.ij.ver.ymagines ꝺf Sed ecce.

Crucіata fuit concessa contra tholomos Et quando de hereticis capitulo finaliter verbo remotos

Dalmatica quid est De ecclesijs edificandis c.ij. Verbo dalmatica

Dampnacio de hoc verbo pena in principio

Dampni appellatione quid continetur De pro curat. capitulo vnico ḡ.vltimo ver.dampna omnia de decimis capitulo primo ḡ. nos igitur verbo dampni Et ibi nota an ausens dampnū teneatur illud resarcire licz ad ipsum nichil pueneriit

Dampnum illatum ecclesie p̄latū eiusdem ns debent resarcire ex bonis patrimonialib̄

ipſius prelati de eccleſijs edificandis c.i.d. ecclesiasticis

Dare intelligitur quis multis modis de iu re uti.c.pñti ver.dederit Hec dictio dare nu tus eſt nature de loca.g oduc.ci.i.d dentur.

Dare g reddere quo dñt de treſta.c.adeo ℔. ſi uno verbo reddere

De ꝓpoſitio ſigt multa de ſum.tri.g ſi.ca.c.i. ℔ Item uerſ ptimus ver.p ſrm̃ ſanctū

Debet hec uerbū non ſemp importat neceſſi tatem ſed qñq; conuentiā ſiue ptātem de hu ttiis c. Item turpis d.declarat ad ſi.gloſe

Decalogus quid eſt de officio archipſ.c. Ig norantia ℔.i.d.decalogi

Decanus ruralis quis eſt g de ipſius ptā te Et quare dicit decanus de oſti.c.qt imō tinentia verbo decanus ruralis

Decanus multis modis dicit de iudic.c.i.d decani rurales

Decani rurales non pñt cognoſcere in cauſ ma rimonialibus e.c.m trx. g au hoc poſſūt ex ſpāli omiſſione nota ibi d.viris diſcretis

Decani qui ſubſunt archiepo Cantuar. an pñt ex conſuetudine ꝓſcripta cognoſcere in cāis matrimonialibus c.℔.ver. omittatur

Decani ruralis qđ eſt officiū e.ti.c.ij.verbo decani rurales

Decanus ſancti Martini magni londoñ. an ſit bñficiū eccleſiaſticū ad effectū in currendi penas que infligūt bñficiatis de cohi.cle. g mul.i.c.vt clericalis ver.beneficiati

Decanus eccleſie cathedralis in abſencia epi an poſſit abſoluere in caſibz epo reſuatis De penit c.i.℔.n cathedralibus d.vel decano.

Decanus hñs ptātem audiendi confeſſiones monitorū an poſſit hanc ptātz alteri omit tere ſine aſſenſu capituli e.c.glo viti.g penul.

Decretum hec uerba quid importent de ſacra dnt.c.ij.d. decretum de poſtulando c.vlo cres verbo decretum

Decime ꝓſonales que ſunt g vbi ſolui debēt de conſue.c.ſtatutū verbo decimarū ꝓſonalium g an iudei ad eas ſoluendas teneāt ibi nota

Decime an g quō cadant ſub diſpoſitiōe plati eccleſie de conſue.c.nullus ver.nōdū penas Et an decime future pñt vendi vel locari c.c verbo ante annūciationem

Decime ꝓſonales an obtineantur appellatiōe fructuū e.c.verbo fructus

Decime quō pñt pertinere ad religioſos in a liena pochia de loca.g oduc.i.litet℔.g qs d. g portiones.

Decime tam ꝑdiales q̄ ꝓſonales ſunt ſub p̄ cepto de decimis c.i℔.alij uero ver.percipit e. ti.c.ſancta glo.vltima

Decimas an g quō pñt habere laici e.c.ver. ſuo altari

Decima an poſſit vendicari anteqū ſit ſepara a nouem ptibus e.c.verſ colligendis g quō g qñ dz ſolui ibi nota Et nūquid conſuetudo ꝑ ſoluendo decimas collectas in aliquo poſſit ad libitū coloni mutari vt ſoluat ſparſim ibi etiā nota an dñs fundi poſſit prohibere p curatū eccleſie ne fructus colligat vel aſportet niſi ipſo pñte vel eius nūcio vt ſic recipiatur de cima e.c.g e.glo.

Decimas prediales ſoluere qui teneantur et an pauperibus exauſet eodem c. ver. aſport tant Et ib nota quis ouerit debeat pro de cimis preteritis emptor ſtz an venditor: et an uno ſoluente alius liberetur

Decime quomodo prohibentur inuadi ſub trahi vel ab alijs occupari eodem capitulo. ℔.nos igit verſ antiquorū canonū

Decima garba ſoluenda eſt eccleſijs c.errō tis in textu g in gloſa nec debent deduci ex penſe vt ibi pz d.autūpnali labore

Decime ſine traditione tranſeunt in domini um eccleſie eodem c℔. quorūdam verbo ſu tres In decimis non ſoluendis an habeat lo cum eodem titulo c.quāquam verbo arbi trantur De groſſis arboribus an debeat de cima e.c.verbo renaſcatur

Decime ꝑdiales aui eccleſie ſoluende ſunt e. c.ver.matricibus

Decima an preſi debeat ab emptore vel vendi tore e.c.d.poſſeſſores

Decima ſemi molendinorum piſtoriarum. lane apum eſt predialis eodem capitulo ver bo ſemi

Decime ſoluende ſunt integre g ſine diminu tione g de quibus rebus eodem titulo capi tulo quoniam propter verbo integre g gloſa ſequenti.

Decime minute que ſunt e.c.verbo talibus decimis.

Decima ſoluenda eſt de herba viridi quando herba ſic ſumitur eodem capitulo verbo ſe mes ¶ In decimis ſoluendis an requiratur exactio ſiue monicio ad effectum quod non ſoluens dicatur peccare mortaliter e.c. ver. exigantur

Decima de nutrimentis animaliū qnō dz intel ligi e.c.verbo animaliū

Decima alicuius rei quando ſolui poteſt in praemia eodem capitulo verbo expedit prout expedit

Decima non perfecte ſoluta hoc anno an poſ ſit g debeat ſuppleri anno ſequenti eodem ca pitulo verbo plenarie Et quid ſi non ſit vn de ſuppleatur decima in anno ſequenti ibi no ta in glo..ſe.

Decima agnorum quomodo ſoluetur e.c.et in textu g in gloſa verbo agnis et gloſis ſe quentibus

Decima lane quomodo ſoluetur eodem ca pitulo verbo decima lane Et an ſit ſoluen da de pellibus lanatis Ibi nota eodem ti tulo Capitulo Quoniam vt audiuimus d. integre

Decima agnorū vel lane quō soluet qñ agni vel vellera sequūt diuersa capita ni vna familia e.ti.c.qñ ppter verbo decima lane ℰ qđ erit in hijs que mixta sunt gregibus alienis ibi nota

Decima aialiū quō dz solui vbi aialia nutriūtur in diuersis pochijs e.c.ℸ.Et si oues ver. diuidenda est Et an decime aialium sint prediales vel psonales ibi nota Et de decima pasture quō solui dz ibi nota

Decima lactis ℰ casei quō soluet e.c.ℸ. de lacte p totū

Decime molendinorū quō debent solui e.cℸ. de quentibus Et ibi nota in ō. integre vbi etiam notat an de decima molendini sint deducende expense

Decima de apibus quō dz solui e.cℸ.piscatis omibus verbo apibus

Decima an sit soluenda de immobilibus eℸ. verbo bonis

Decima an sit exigenda de illicite adquisitis eℸ.verbo iuste adquisitis

Decima soluenda est toticus in anno quoticus fructus renouantur eodemℸ. verbo renouantur

Decima piscationum quomodo debet solui e. ℸ.verbo debito modo Et ibi nota an huiusmodi decime sint predriales vel psonales. Et quid de decimis animm et feratum Ibi nota

Decime psonales que sunt ℰ quomodo ac quando soluende eodemcℸ.statuimus in textu ℰ in glosa Et ibi videas in verbo Ignorationes

Decima lane vbi debet solui nota eodem ti.c quoniam vt audiuimus ver.integre ℰ glosis sequentibus

Decima agnorū an sit p̄dialis e.ti.c.sancta ℸ.oibus ver.agnis

Decime predriales ℰ psonales quō dnt eℸ ver.negociationū in primatio

Decime predriales ℰ psonales vbi debent solui eℸ.verbo ecclesijs Super decimis an possit cognoscere iudex secularis de penis c.i. verbo decimis

Declaramus hec dictio quid importat de decimis c.q̄q̄ verbo declaramus

Declarare statutum vel constitutionem prius editam quis potest de baptismo c.quod j ēstōe verbo declarandum.

Decretum canon decretalis dogma mandatū interdictum ℰ sanctio quō differūt de sponſ. c.iℸ.huius ergo verbo decreti

Decretales summorum pontificum alij sunt auctoritatis de hereticis c.ij.ver. pmittū ver.decretalibus

Dedicare quid importat de testa. c. ij. verbo dedicarunt

Defectū inducere quid est pe hereticis c.i.ō defectū suum

Defectū imponens alicui an videat irrogare iniuriam de sīa exī.c.iℸ. Item exōicamus ō.maliciose

Delegari an possint eℸ meri imperij de ostiē. c.exterior ver. vel alios.

Delegari quis p̄t p ordinariū de iudicijs c. .iℸ.ij.verbo viris discretis

Delegare quibus ordinarius p̄t ea q̄e ad ipsius iurisdōem spectant e.ti.c. exaussis ō omissarij

Delegare an possit epūs cām hereticē pauitatis de hereticis c.finaliterℸ.habitaq; ver. Item ordinarius

Deletū quid sīgt de so. spe.c.ostingitℸ.i.verbo deleti de imu.eccle.seculi pncipes ℸ.solli. glosa finali

Delictū si plures delinquant an vno conuento vel soluente liberent oēs de pānt.c.vnico glosa vltima

Delicti cōne sortiē quis sortū de iudī.c.itez oēs ℸ.priuatos ō.delicti loco In delictis an loū habeat remissio eodemℸ.ō.posse

Delictū fieri mandans ratū habens ℰ hīmodi an possit cōuenire in loco delicti eℸ.ō.cōuenit

Delictū pctū ℰ crimen quō dīnt de so. spe. c. ostingit ō.delicto.

Delictorū pluralitas an iudicabit ex iteratione delicti quo ad multiplicationē pene De vi.ℰ ho.cle.c.q̄uis ō.quodcunsaq; de astrologia eukaristie c.ij.ℸ sacerdotes Verbo presseuerent.

Delictū aliud leue aliud graue aliud grauis aliud grauissimū de decimis c.errores ℸ.nos igit ō.mandantes

Delictū an dicat ostinatū si bina vice omittatur de penis c.q̄m ceus verbo continuato diucius

Denarius sīgt gaudiū celeste de celc.mis.c.i. verbo denariū

Dentes quid sīgnt de hereticis c.finaliter ō. dentes

Denūciatori criminū cui ℰ quō est credendū de accusationibz c.i.p totum Et ibi nota in verbo duo vel tres. ¶ Nota quando tales denūciatores possunt constitui per archipistopum ℰ ibi vide glosa sequentī ℰ glosa vltima in fine

Denūciatio multiplex reperitur eodem capitulo glosa vltima Et ibi nota quedam summarie collecta de materia denūciationis. ¶ Et qualis in denuntiatione requiritur monitio ℰc.

Denūciatorem quis potest constituere Et quis potest constitui denūciator ℰ quis erit denūciationis effectus ℰ in quibus sibi cedit Et an teneatur se subscribere ℰ que exceptiones apponi possunt contra eum nota eadem glosa

Denūciare crīminosum an aliquis teneatur se excuſ. pter capitulo. vnico verbo denūcia

dōnem gō
Descendit xp̄us ād inferos non vt pas
no sed vt deus de summa trinitate ℊ sīa ec
clesia c.i.ℌ. vers̄ quartus verbo descendo
xp̄i dei.
Descendere quam xp̄us voluit ad inferos c.
vers̄ v.ad inferos Et ibi nota q̄ descendit
Desperacio quid est de offi.archip̄s.c.i.ℌ. sep
tem vero vers̄ accidia verbo desperacio
Desperacio vñ puenit de penit c.ij.glo.vlti.
Desperacio est duplex de sta.regu.c.ad hec.
ℌ.metiatur verbo annum
Detractio in quibꝫ consistit de offi.archip̄s.c.
.i.ℌ.septem vero v.inuidia v.detractio Et ibi
nota qd̄ sex sunt spēs detractōis Item de de
tractione ℊ quō differt a superbia nota de
ma.ℊ obr.c.p̄sbiteri ver.nō detrahent.
Deuocio populi nō est subtrahenda de decis
c.i.ver.pluraliter
Deuocio quō dꝫ esse in fratre diuino de ce
le.mis.c.i.verbo deuote
Deuocio in quo consistit c.ti.c.lintheamina ℌ
ij.verbo deuocōis pinguedine
Deuolucio bñficij quō fit epō de iure patro
c.i.ℌ. Sed si ver.deuolat Et ibi nota an de
uolucione facta epūs possit conferre bñficiū sic
deuolutū alteri eorū qui prius a diuers̄ sibi
pñtati fuerūt
Deuolucione facta epō si pr̄ius euincens
ius patronatus pñtet antеq̄ epūs cōferat
nūquid talis pñtatus sit admittendus c.ti.
e.si aliq̄ ver.iniuria ℊ ver.declaretur
Deus in deitate est essencia subā ℊ natura ℊ
quō hec tria dīnt de summa tri.ℊ si.ca. c.ℌ.
friendū v.essencie
Deus vnus esse dicit e.ℌ.v vnū deū esse ostē
dit e.ℌ.vers̄ secundus v esse deū
Diabolus pluribus modis appellat de sta.
regu.c.ij.verbo spreus antiquus de imu.ecc
e.accidit ℌ.frequenter ver. antiqui hostis
Diaconus an possit in p̄sencia sacerdotis bap
tisare vel sacramentū eukaristie ministrare v
bap.c.i.ℌ.ℊ baptismate vēr.diacoi
Diaconus an possit confessiones audire de pe
nit c.de pēna in textu ℊ in glo.
Diei appositione aī hec dēe ante nūquid dꝫ
intelligi de die inchoato vel de die finito de cō
sue.c.nullus verbo ante annūciacōem
Dies q̄n incipit ℊ q̄n finit e.glo.pre finem
Dies tercia quō computet respū diei quo alis
quid factū est de sacra vnct.c. sacerdotes ℌ. Si
uili quoq; v die tercia
Dies dñicus sucesserit loco sabbati ℊ quō de
offi.archip̄s.c.i. vers̄ in tercio ver. expiuit
nit Et quare dicit dies dñicus nota ibi ver.
diebus dñicis Et quō sanctificabit ibi no
ta Et de feriis ex scripturis v.die dñi
Dies quō dicit mali de so.pre.c.diem pere
malicia
Diebus dñicis vel festiuis quō ℊ que opa

licet optari de feriis c.ex stephanis ver.regu
lariter e.ti.c.ineffabilis ver.fuit ope Vbi
nota de mendatis an liceat ea exercere pue
diebus
Dies quot attinet quilibet mens de decimis
e.q̄n vt ℌ.qd̄ si ver.triginta dierū Et ibi no
ta an dies mensis habeat p repleto
Dies naturalis quot horas hꝫ de sta.regu.
c.sanctimoniales ver.dies naturalis
Diei vel nocti an attribuat crepusculū siue
mane de sponsa c.i.verbo de die
Dicta quō dꝫ intelligi de institu.c. Item qd̄
verbo dicta
Diffamatus quō aliquis dicat de iureiur.c
p̄sbiteri ℌ.qd̄ si v diffamati
Diffamacio quō differt a scandalo nota pre
missiones de purg.ca.c. Item licet verbo
diffamati.
Diffamans aliquem maliciose sup crimine
aī prius nō fuerit infamatus est excōicatus
quaūqꝫ de cā hec fiat de sēa exī ℌ. Item ex
dicamus in textu Sed quid si hec faciat si
ne cā nota ibi verbo quaūqꝫ de causa Qd̄ si
aliquis verba diffamatoria de aliquo dicat
calore iracūdie vel ex lubrico lingue an incur
rat hanc penam ibi nota
Diffamans aliquem super crimine de quo
prius fuit diffamat9 an maneat hanc penā
nota eodem ℌ.verbo infamatus non sit
Diffinimus quid importat hec dictio de pas
sochijs ℊ alienis poch̄.capitulo primo vers
bo diffinimus
Dignitatem in ecclesia qui dicuntur habere
de vita ℊ ho.cle.c.i.verbo psonatibus ℊ glo
sa sequenti
Dignitatis vocabulo quid continetur eodē
capitulo verbo dignitatibus Et que pso
ne dicuntur esse in dignitate ibi nota
Dignitas quomodo cognoscitur ℊ quomos
do psonatus ℊ quot modis sumitur digni
tas nota c.glo.
Dignitas psonatus ℊ officium in quo dif
ferunt ℊ que dicatur dignitas ℊ quomodo
cognoscitur de consue.p̄bēn.c.eccl̄ie v.pso
natus.
Diligere deum ex toto corde ex toto anima
ℊ ex tota mente quomodo intelligitur de of
ficio archipresbiteri c.i.ℌ. hijs autem verbo
dilectionem dei
Dilectio dei quomodo differt a dilectione
proximi e.ℌ.verbo ℊ proximi
Dilectionis quadruplex est gradus e.ℌ.ver.
ex amore
Diligere proximum sicut seipsum quomodo
debet intelligi eodem ℌ. in textu ℊ in glosa.
In dilectione proximi ℊ sui ipsius an debeat
at esse equalitas eorum ℌ. Verbo equali a
tem.
Dilectio sui ipsius qualis sit e.ℌ.verbo nō
ē malum

Dilucidꝰ intervallꝰ quid est de sacra. ite. l si
e. ignorãdã ver. dilucidꝰ intervallꝰ
Dimissorie lrꝫ que sunt nota de temp. ord.
c. Cũ quanta ⁊ litteris dmissoꝛijs ꝫ tales
trẽ aliqñ vocant ꝫmendatiõe vt ibi ꝓz Et ꝫ
ꝗuẽ ordi pñt nota e. c. ver. ipsius epi ꝫ glo
sequentibꝫ Et sup e. materia vide de cle. pe
gri. c. Cũ quanta ver. dimissoꝛijs ꝫ c. reuerẽ
dissime ver. sui dioœsani
Disciplina regularis que est de sta. regu. c. ad
hoc ꝯ. Si qui aũt ver. disciplinę
Discipulus qualis esse dꝫ de magistris c. i ꝯ.
nec ꝓmittant ver. discipulos
Distordia vñ ortꝫ de tregua ꝫ pace c. vnico.
ver. inimicitias ꝫ e. e. verbo distordãtes
Discretio quid est ꝫ qualis discretio requiri
tur in iudice de iudicijs c. i ꝯ. ij. verbo virię
discretis
Disiũctiue sufficit alterũ ꝓtem esse verum de
ꝓsue. c. nullus ver. legata ꝺ. sed quero in fi.
Dispensare cũ illegitimis ad ordines quis
ꝑt de temp. ord. c. eos qui ver. dispensatione
sufficientẽ
Dispensare cũ illegitimo an videat papa vel
epus qui eũ ordinat e. glo.
Dispensare quis ꝑt cũ recipiente ordines ab
alieno epo e. e. ver. dispensacõis
Dispensatio dicit gratã Et qꝫ multis modis
dicit dispensatio e. e. verbo gratã
Dispensari tacite an possit cũ irregulari e. ti.
c. in ꝓmis ꝺ. expresse Et qꝫ ꝑt sup irregulari
tate dispensare nota ibi ꝺ. dispensare poterint
Dispensatio qualiter dꝫ fieri e. c. ꝺ. dispẽsatũ.
Dispensare qꝫ ꝑt cũ symoniaco in ordinibꝫ
e. c. ver. symoniacos Et quid de symoniaco
in bñficio e. glo. verbo ꝛsimiliter
Dispensare quis ꝑt cũ ordinato ab hereticis
e. c. verbo ab hereticis Et quis cũ hijs qui
ordinati a nolatim excõicatis.
Dispensare cũ bigamo quo ad ordines quis
ꝑt e. e. verbo bigamos
Dispẽsari quis ꝑt cũ violatoribus sanctimo
nialiũ e. c. verbo violatores ꝫ glo. se.
Dispensare quis ꝑt cũ furtiue recipientibus
ordines e. c. verbo furtiue.
Dispensatio qualis requirit cũ puro de im
puber. c. ꝑsbiteri ꝯ. quod si ꝺ. dispensatiue.
An possit clericus ꝛiugatus laicus biga
mus iurisdictionem ecclesiasticam exercere
vel in cauꝰ correctionũ aut vbi agit ex officõ
iudicis scriba vel registrorũ custos existere
de clericis ꝛiugatis c. ij. glo. vltã. Et ibi no
ta qꝫ archiepus possit dispensare ꝛtra statu
tũ ꝓuinciale ꝓ se editũ
Dispensare sup pluralitate bñficiorũ an pos
sit epus de ꝓben. c. audistis ver. dispensacõs
Dispensare nõ dꝫ quis de recte discussis ꝫ de
terminatis de magistris c. i. verbo ꝛtra de
terminata
Distincte quõ dicit aliquid fieri de cõsti. c. qꝫ
in ecclesiarum de verbo distincte
Distributores in testamẽto expunti an dif
ferant ab executoribus de testa. c. religiosa ꝯ.
et qi ꝺ distributores
Districtus ꝫ territoriũ quõ differat de im
mu. ecc. c. accidit ꝯ. quidã etiam verbo distric
tibus.
Diffuetudo an excusat a precepto legis l cas
nonis de ꝯstitutionibus c. qꝫ inconstitutionalia
verbo mandamus
Diu multis modis accipit de sacra vnct. c.
sacerdotes ꝯ. frequenter ꝺ. diu
Diuinorũ appellacõe que cõtinent de iureiu
rãdo c. ꝑsbiteri ꝯ. vt volumus verbo diuina
Docere debent curati subditos suos ꝫ an ꝑs
biteri pochiales non ꝓpter hoc possint filios
do docere fiant ipsi principales curati de sum
ma tri. ꝫ si. m. c. ij. In principio verbo Sa
cerdotes
Doctrina puerorũ qualis esse debet de Ma
gistris c. i. verbo noua festa Et ibi nota que
etas est disposita ad doctrinam recipiendam
ꝫ iunge glo. se. ꝫ e. c. verbo ꝓmitis scienciꝫ
Doctores ꝫ magistri quõ differũt e. e. verbo
magistri
Doctrina predicatoris in quibus stabit. de
hereticis c. i ꝯ. insuper ꝺ. honeste habeat
Dolus quid est ꝫ quomodo probatur de cõ
sue. e statutũ verbo sine dolo
Dolus quomodo presumit ꝫ quod lata cau
pa equipatur dolo de sacra vnct. c. Cũ sacri
verbo dolo
Doli capax in qua etate esse dicatur de regu
laribus capitulo Sanctimoniales ver. doli
capaces
Domicilium habens in diuersis pꝛochijs
vbi soluet mortuarium de consuetudine c. sta
tutũ ꝺ. ecclesie sue ꝺ si.
Dominium an habeant persone ecclesiastice
in rebus eccle. de Judicijs c. Item omnes
verbo dñorum
Dominus simpliciter est deus de testimis c.
. i. verbo dñs
Domus quid significat de consuetudine c. sta
tutum ꝯ. quod si duo verbo in domo Item do
mus quomõ sumitur de Justic. c. Item om
nes verbo domibus.
Domus ꝫ domicilium quõ differũt eodem c. ver.
domicilio
Donatio facta cõsanguineis inducit suspicio
nem de re. ecc. non alie. capitulo primo ver.
consanguineis
Donacio ecclesie facta religiosis quod tus
ꝫ quam potestatem transfert in eos de loca
to ꝫ conducto c. li cet ꝯ. Et quia verbo non
dizati verꝫ aliquando religiosi Et quid si
fiat donatio nisi hac clausula pleno iure ibi
no tã. Et quid si eis donetur in propꝛios
vsus ibi vinas Verꝫ. Quando Episco
pus.

Donacio ypinque mortis eā fit qñqz a sa
no te donāt.c.vnico ver.mortis viāe In
donatione que fit metu mortis instantis p̄s
sumit fraus e.c.ver.vniuersa bona.
Donacio facta inter vinos quō etiā qñqz cō
stinet fraudē e.c.ver.inter vinos
Donare libertatem quid sigt. Et q donacio
oim bonorū fiat p̄sumi fraudē vbi donās hz
creditores nota e.e.verbo donare
Donacio oim bonorū si fiat p vites diuer
sas an p̄sumit fraus e.c.d.alienare
Donacio quō tendit in fraudem ecclesie e.c
verbo ecclesia
Donacio bonorū quō p̄t tendere in fraudez
regis e.c.ver.rex Et ibi nota quō donacio re
pbat vel nō repbat in psona criminosi vl de
linquentis aut delinquere ponentis.
Donacio facta in fraudem quō renocat nota
eadem glosa
Donacio facta eo tpe quo donās nullos hz
creditores habz tū postea an did p̄t facta in
fraudem e.c.d.teneantur
Donacio qñ dicit facta irrecapabiliter e. c.
verbo irrecapabiliter
Donantes oia bona sua in fraudem credito
rū sunt excōicati e.c.in textu Sed quid si de
natorij pati sunt satisfacere creditoribz stāte
donatione an habeat locū hec pena e.c.verbo
irrecapabiliter Et quid si donacio facta sit
ad illū finem vt donatarius satisfaciat credi
toribus ibi videas
Donationē fraudulentam recipiens ignorāz
ter an incurrat penā in ea gte ordinatam e.c
verbo recipientes
Donacio facta laubine an teneat de testamē
tis c.i.d.laubinus
Donacio facta ecclesie ob cām causa non im
pleta an possit renocari de cele.mis.c.sacerdos
Hillos aūt verbo extrigantur
Donacio iuris patronatus quō p̄t vel non
p̄t fieri de symonia c.nulli d.dotalitiis
Donatistarū hereś qualis fuit de summa tri
ni. q.i.c.i.H.striendū dñs sextus
Donec satisfecerit suspensus interdictus vel
excōicatus an facta satisfactōe sit eo ipso libe
ratus vel absolutus de offi.c.qz incōtinē de
H.vlti.verbo donec de so.pot.c.i.H.qz ver.satis
fecerint De significatōe huius dictionis do
nec nota e.ti.c.attingit H.qz vero ver.donec.
Dos ecclesie an possit esse tributaria ad rep
rationem ecclesie de ecc.edi.c.licet d.restituenda
cū verbo non existant
Dotarat quid importat de testa.c.statutū H.
Inhibemus d.dotarat
Duplum in penalibus an cōtineat in se sim
plum de testa.c.adeo quorūdam H. Si vero
verbo duplum

Ebrietas unde dicitur.
et que mala inde puenīt de vi.q
ho.cle.c.i.H.a crapula verbo. ebri
etate.
Ebrius dicit alienatus a mente de hereti.
c.turpis ver.scienter q ibi de ebrio
Ecclesie cōio siue sanctificatio in q̄ ofistit de
summa tri.q si ca.c.i.H.sciendū dñs sextus ver
bo sanctificatio ecclesie
Ecclesia catholica que dicitur e. dñs verbo ec
clesia xp̄iana.
Ecclesia catholica veraciter in se hz dīna sa
cramenta e.dñs ver.cū suis sacramentis.
Ecclesia que vniuersaliter statuit ab oīnibz
sunt seruanda e.vers verbo q legibus
De ecclesia militante q triūphante e.H. vers
septimus verbo ecclesie
Ecclesie que dicunt maiores e.ti.c.ij H.doce
ant verbo minoribz ecclesijs.
Ecclesiarū incendiarij sunt ipso facto excōi
cati q a quo p̄nt absolui de temp.ord.c.in pe
nis verbo incendiarios
Ecclesie appellacōe an ostineat contra illus de
offi.archid.c.archidiaconū ver.fabricam et
glosa sequenti. Contra auferentem bona
ad ecclesias l ecclesiasticas psonas pertinēcia
quō est procedendū de iudi.c.itē oēs in textu
q in glosa
Ecclesie romane consuetudo in quibz sequēda
est in quibus nō de feriis e.ex scripturis d
Thome martiris
Ecclesia vna quō nō p̄t diuidi in duas de p̄
ben.c.i.verbo ecclesia aliqua q glo.se. Et q
modo in ecclesia nō p̄nt esse duo plati equa
les nota in e.e.verbo pluribus rectoribus q
verbo plures vicarij
Ecclesia sumit multis modis de loca.q vo
duc.c.i.glo.i.
Ecclesia quō tenet in proprietatem q cui9 na
ture est talis ecclesia e.ti.c.licet H q qz verbo
non ligari
Ecclesia quō p̄t esse religios subiecta multis
modis e.glo.ver.p lationē Et ibi nota p pa
ssum quid iuris in tali ecclesia q̄ hūt religi
osi Et primo si sit de ipsorū fundatōe Secun
do si eis donet a laico Tertio si eis donetur
ab epo aut pleno iure aut in p̄prios usus
Ecclesie nomine obtinet p̄latus de decimis c.i.
vers finem verbo ecclesijs
Ecclesie ps est portiuncula e.ti.c.immoderate.
verbo portiuncula
Ecclesia dicit nauis spūalis de cele.mis.c.p̄s
bitarij verbo naui ecclesie
Ecclesie immunitates in quo ofistit de immu.
ecc.c.i.d immunitatē Et p materia immunita
tis ecclesie nota totū capitulū cū sua glo.
Ad ecclesiā fugiens an possit custodiri ne ex
eat e.c.H.in ecclesia verbo custodia. Et ibi
nota in quibus ecclesia saluat fugientē ad eā

Ecclesia que ést qualis ſanabit fugientez ad eam nota e.c.ꝙ. Illos quoqz ver. teneat ecclesia Cū fugiente ad ecclesiā quid dz p̄latus agere illius ecclēie nota e.ꝙ.ver. canones p̄ capiūt verſ vnde petrus Ad ecclesiam fugiens de maritis epi an poſſit auctoritate epiſtopi ad maritos reduci nota e.glo.in fine.

Ecclesia quare dicit mater nr̄a de hereticis. c.finaliter.ꝙ.volentes ver. matris ecclesie p ſone Item oēs ver psonas ecclāſticas de locato ꝫ cōducto c.tenentes verbo psonis ecclesiasticis

Edicta quedā ſunt phibitoria quedam pmiſſoria de clādeſt.deſponſ c.humana v. licitorū

Edificare an poſſit clericus bñficiatus in p prio ſolo de bonis ſui beneficij Et ſi fecerit ad hoc erit edificiū de peculio clericorū c.vnico verbo feode laicali

Elemoſina alia corpalis alia ſpūalis de offic ord.c.ſtatuimus ver elemoſinarios Et ibi nota quō danda ſit elemoſina ꝫ an elemoſine largitio cadat ſub p̄cepto

Elemōſina ſpūalis an ſit melior elemoſina corpali nota e.glo.ꝫ ibi nota Nūquid elemoſinarius deputatus ad diſtribuendū elemoſinā corpalem poſſet licite ſibi aliquid de hmōi elemoſina retinere

Elemoſina de quibus bonis ſit danda nota de cle.nō reſid.c.p̄terea v. neceſſitati extreme

Elemoſina certa diſtribui dz inter paupes arbitrio epi de eccleſijs appropriatis Sed quid ſi epus in arbitrando ſit negligēs an poſſit ad hoc agi Et ſi eā epus nō fuerit moderatus an nichilominus debeat Et an ipſis pauperibus ad ipſam petendā agere actio ꝫ qle dicit equū arbitriū in hac pte e.ti.c.i decimis verbo arbitrio

Elemoſinarū abſtractio ſiue ſubtractio ē pena ipſa de cōſ.p̄ben.c.nrīs v.elemoſinas

Elemoſine ſolucio quō limitat tradenti ad firmā eccleſiā de locato ꝫ cōduc.c.vendentes. Et quid ſi ſic tradens nichilominus reſederit an habebit locū talis elemoſine aſſignacō e.c.vel firmis hmōdi Et que debēt conſiderari in aſſignacōe ipſius nota ibi v.pignis porrō Elemoſinā an poſſit dare religioſus ſine cōſenſu ſui p̄lati de ſta.regu.c.oēs v.elemoſinarum.

Elemoſina quotidiana a menſis religioſorū vel aliorū an poſſit diſtribui omiſſis alijs modis pauperū ſcolariū nota e.glo ꝫ ibi nota plura conſideranda circa largitionem elemoſine ꝫ in gloſa ſequenti

Eligens ſcl an poſſit iterato eligere de decimis t.qm̄ propter ver.ſi maluerit

Electio quis erit vbi duo ſunt in obligacōne ꝫ vnū in ſolucōe e.c.v. vel ter tū

Electionē hns ſi ſcl elegerit an poſſit variare de iure patro.c.i.v.p̄ſti In electōis conſtitutione quō ſit procedendū e.ti.y.quotū.ver

non tenere

Electio in eccleſia quid ſit ꝫ.glo.verſ ſexte excluſio Et an electōis verbū extendat ad p̄ſentacōem e.g.o verſ Sed vt melius.

Electio ꝫ p̄ſentatio an ſit diuerſa c.glo verſ. hic tū attende

Elimdij hereſ qualis fuit de ſumma tri. ꝫ fi. m.c.i.ꝙ. Item verſ ſecundus ver. incorrupta

Emanatio eſt triplex in diuinis de ſumma tri. ꝫ fi.m.ꝙ.ſciendū ver. quintus ver. creatio

Emptionis verbo quid obtinet de pa.cle.c vnico ver emere Et ibi nota an phibitus emere poſſit coadiuare ad firmā vel de facto.

Emptio qualis eſt phibita vt fiat de bonis eccleſie nota e.glo.

Clericus an poſſit ad opus ppriū emere poſſeſſiones de bonis eccleſie e.c.ver.eorū

Epōrū ordo diſtinguit in plures dignitates de cōſtōibus c.qz incōtinentie ꝙ.i.ver. epis

Epus ppriꝰ quis eſſe dicit quo ad ordines de temp.ord.c.eos qui ver.ſuis epis.

Epus vñ dicit e.ti.c.qz quidā glo.i.

Epus nō ſuffraganeus in puncta q̄ mortal ali ſubeſt e.glo.r.ij

Epali officio deferit in multis de Iudic.c.i. ꝙ.ij.ver omittat verſ ſi cū abbates

Epūs quō p̄t facere in ſua dioceſi ſanctū aliquem venerari de ferijs c.ex ſcripturis ver. ordinatios

Epūs in ſua dioceſi p̄t facere ſtatuta ꝫ an ſuari debeant ſine ſcriptura de appell.c.ij ꝙ.ſtatutum

Epi an involuūt ipſo facto ſñia ſuſpenſionis vel interdicti niſi de eis fiat mencio expreſſa de cle.coniug.c.i ꝙ.quodqz ver. inferiores

Epi quibus tēporibus tenent intereſſe ſuis eccleſijs cathedralibus de cle.nō reſid.c.i.i textu ꝫ in glo verbo feſtis

Epūs q̄ p̄tatem hz in eccleſijs ſubiectis religioſis de locato ꝫ cōducto c.licet ꝙ. ꝫ quia ver.non ligari

Epi appellatōe qui obtinent de teſta.c.i.ver. arbitrio epi

Epi in quibus caſibus p̄nt ſe intromittere de bonis defunctorū e.ti.c. Ita quorūdā ver expōſſe promiſſ ꝫ ver.libere

Epūs renūciare ad aliā eccleſiā tūſine vel religionem intrare nō p̄t ſine conſenſu pape de pe nis c.i.ver. ceſſionem

Epi quot ſunt in anglia de ſñia exc̄.e.Cum malū ꝙ.vlti.ver.oībus epis

Error alius iniuſtus alius iuſtus alius inculpabilis de poſtu.c.i.ver.iuſtū errorem. Et ibi nota quō dr̄ñt error ꝫ ignorāda et vnde cauſet iuſtus error Errare ſtudere ignorare ꝫ neſcire quō dr̄ñt de magiſtris c.i ꝙ. ſtatuū ver. ſanctoꝝ errorū

Erubeſcentia pctōri prodeſt de p̄enit.ꝫ remiſſi ombus c.i.ver.erubeſcūt Et ibi nota q̄ eſt erubeſcentia duplex ꝫ q̄ de ſex erubeſcēdū eſt

Estimacio vide q̄lis bñficij quō fiet m̄cio
nio ꝙ ꝓduc.c.licet verbo estimationis
Et ponit q̄q; p itest de offi.archiꝑ.c. Jte
moneant d.ꝙ patrem Hec monosillaba et
ponit q̄q; p diūcta q̄q; p disiūcta de trsta.
c.statutū.q.testamentis d.testamenta ꝙ vo
lūtates Et ibi bene nota de ipsius natura ꝙ
an in oīone copulatiue ꝓlata requirat omnes
sus vtrusq;
Etates ꝓois sex sunt de sacra vnct.c.sacerdo
tes verbo adultus.
Etas que sit sufficiens ad electionē de irre
gularibus c.sanctimoniales d.doli capacs
Etas qualis requirit in sponsalibz ostendi
dis q̄lis in matrimonio de sponsi ipuberū c.i
q.huius ergo verbo eta trin
Etas que est dispositiua ad doctrinā recipiendā
de magistris c.i.verbo noua trsta ꝙ glo se
Eucharistie sacramentū excellit alia sacramē
ta de sum.trī.ꝙ si.ca.c.ij.d.sacramenti
Eucharistie sacramentū quō dz sumi e.c.ver
pasthali tpe ꝙ glo.se. In sacramento eu
charistie nō obtinet subā panis materialis sed
spēs panis tm̄ Et quare sub spē panis ꝙ vi
ni corpus xp̄i sumit e.c.q.i.ver panis spēcie
In sacramento eucharistie obtinet verū corꝑ
xp̄i ꝙ illud recipiens in spē panis recipit et
sanguinē Et quare sanguis diuisim a carne
ꝓsecrat e.c.ver.sil dari ꝙ ver vnū et verū
De sacramento eucharistie nota opiones rep
batas i e.c.verbo panis spē ꝙ ver.vnū ꝙ ve
rū In sacramento eucharistie obtinet xp̄us to
tus e.c.verbo totus Et de eius mirabilibꝫ
vide remissiones in fi. In sacramento eu as
tie quoddā est sacramentū tm̄ quoddaz sa
cramentū ꝙ res quoddā res tm̄ ꝙ nō sacra
mentū e.c.verbo spē sacramenti Aute cōse
crationem eucharistie non est ibi sacramentum
e.c.verbo docent ver.sacramentum
Eucharistia non datur laicis sub duplici spē
ꝙ quare e.q.verbo vinū purū
Eucharistia in ventrem recepta an ibi statim
desinat esse sacramentū e.q.verbo glosant
Et an eucharistia recepta nutriat nec ne Nota
eadem glo
Eucharistie sacramentū solis sacerdotibz hic
tū ē recipe sub vtrāq; spē e.q.ver.celebrātibꝫ
Et hoc verū in ecclesijs pochialibus Sed
nūquid idem dicendū est in ecclesijs maiorita
bus vide ibi ver minoribus ecclesijs Nūqd
in sacramento eucharistie corpus xp̄i tertatur
dentibus ꝙ dominat e.c.q.instruat glo.i.
Eucharistia non dz diu in ore sumentis reser
uari Et de quodā miraculo in hoc casu nota
e.q.verbo forbere ꝓfecte
Eucharistia in plures ptes diuisa in qualibet
ptacula obtinet verū corpus xp̄i e.q.verbo
ne ptialem aliquam
Eucharistie sacramento se ingerens an ꝙ qñ
sit repellendus de sacra vnct.c.confirmatione
ver.admittatur Et si nō sit confirmatus ibi
nota ꝙ in glosa vlti
Eucharistia est sacramentū ygredientiū Et
quare dicit eucharistia ꝙ p quem pt officiū mi
nistrari de sacra.itrādō vel nō ver.eucharistia
Eucharistia vñ dicit de offi.archid.q.quidā
verbo Eucharistia
Eucharistie sacramentū an ꝙ qñ liceat alie
no pochiano dare de poch.c.ij.i tex.ꝙ in glo
Eucharistiā recipiens in pcō mortali an pec
cet mortaliter de cele.mis.c.linthiamina.q.p
hibemus ver ꝓsiteat Cōtritus non tñ confes
sus recipiēs eucharistiam an peccet e.ti.c.alti
simus verbo confessum Et ibi nota an debeat
ministrari illi de quo nō constat q ē confessus
Eucharistie sacramentū nō est denegandū fla
gitiosis tendentibus ad mortem si id deuote
petant e.c.q.vlti.glosa penulti.
Eucharistie sacramentū quō dz seruari nota
de custodia eucharistie c.i.ꝙ ij. Et de hoc ibi
nota in dicto c.ij.d ad clausum Tabernaculū
sine clausura p eucharistia custodienda animo
sum ptibus fieri dz e.c. ver.facultates
Eucharistia p infirmis qñ dz innouari e.c.q.
qs quidā verbo die dñica
Eucharistiā qñ defert ad infirmos dz p̄cedere
ve lumē ꝙ cāpana de celi.ꝙ vñ.sōrū c.digni
simū in textu ꝙ in glo.verbo lumine ꝑuio et
quid si sacerdos reuertat sine hostia ꝓsecrata
nota e.c.verbo campana
Eucharistia deportata an saluabit facinorosus
fugientem ad ecclesiam e.c.ver.deportari Et
quid de incarceratis ad quos deportat eucha
ristia nota ibi
Eucharistie sacramentū certis ꝑsonis ē subs
trahendū e.c.verbo abstinendū
Euentus mali sequens qñ imputat ei q̄ fu
it occasio illius mali de custodia Eucharistie
e.i.glo vlti.
Euolatio de quibus dicit ꝙ quis est lo aus
euolantiū de summa trī.ꝙ si.ca.c.i.q. Jte dī.
Sextus ver.asserio
Euticij hereſ qualis fuit de summa trī.c.i.q.
stiendū vers septimus ver.carne ꝙ alia
Eutrapelia est virtus circa ludos de officio
archiꝑ.c.i.q.septem virtutes d.plures alie
Examinatio in ordinibus qñ p q̄s ꝙ de q̄
bus fieri dz de scrutineo in ordine faciendo ꝙ
Cū quanta ver.examinatis Et ibi nota an
indistincte quilibet ordinandus dz prius ex
aminari
Examinatio ordinandorū qñ fieri dz ꝙ an re
ligiosi sint examinati qñ debent ordinari e.i.
ver.pūtatores
Examinatio nuse quid importat ꝓ Judic.
e.i.verbo examinatio
Excōmunicare qui pōt de consuetudine e.statutū.q.
pīti.ver.mensura ecclesiastica
Excōiationis sīne articuli si nō publicent
an nichilominus subditi abstinent ipsis sētijs

de offi.archidiaconi c.eisdem verb.excõiatos nũ sententiam

Excõiatio simpliciter posita intelligitur de maiori de pœnit.c.exhortenda.q.ꝗ sit verbo excõiationi

Excõiato plura licent que notant e.c.q.pe autoꝛ aũt verbo actu legittimo Et ibi nota quõ excõiatio est maioꝛ pena que est i ecclesia dei

Excõiationis sine pena a iure inflicta a q̃ licet appellare an inuitentur nisi tm decem dies cessos ad appellandũ de sequestr.c.posꝭ c.vnico glo.vlti.verꝭ sed quero

Excõiatio minoꝛ a quibus excludit de cõ habi.cle.g muli.c.vt clericalis.q. Et si forte verbo sacramenta

Excõiationis sine late signũ est qñ dicitur sciant se excõiatione inuolutos de testa. c. statutũ.q.testamentis verbo sciant se

Excõicare an possit simplex curatus de de ciuitate c.qñ ꝓpter.q.sed qñ verbo censura ecclesiasticam

Excõiationis sñia quõ sit publica g quõ dz denũciari de inu.ecc.c.seculi principes verbo excõiati

Excõiatus est membꝛũ diaboli e.c.ver. reconciliatione

Cõicans excõiato maioꝛi excõiatione an sit excõicatus e.c.q.ac qñq; ver.manulantur Et an sic excõicans pecat mortaliter e.q.d. manulantur

Excõiatus a quibz actibz excludit e.c.q.cõsuetꝛa que ver.suũ omodũ

Excõiatus a canone dz euitari anteqũ denũciet e.ti.c.qꝛ diuinis.q.vlti.ver.vitr

Excõiationis sñia sup articulis articulum viz magne carte g carte de foresta qñ g ꝓ quã fuit lata de penis c.i.verbo excõiationis

Excõiationis denũciatio vbi monitio precedit fieri nõ dz nisi post lapsum monitoꝛij d sñia ext.c.Cũ sepius ver.nũcientur

Excõiationis sñia an possit seruꝛ p futuris culpis e.ti.c.i.verbo excõicamus

Excõiationis sñia otempnit multis modis e.c.q.excõicamus glo.vlti. Et ibi nota quõ pretendũ est otra otemptoꝛem excõiationis.

Excõiatio suspensio g interdictũ an semp transeũt sub vna regula e.ti.c.vt archidiaconi.q.scias aũt ver.excõiationis Et ibi nota in quibz equipant g in quibus nõ equipant Deo excõiati capcione scribere non potest insticie epõ e.ti.c.ꝓterea d.ꝓlatoꝛũ

Excõiatio que sit sepius ex eadẽ cã ꝓt fieri nulla citatione nullaq; monitione ꝓuia e.c. verbo excõicant Et qd excõiatus ꝓt iterũ excõicari ibi nota bene

Excõiatus captus vl capiendus p bruchiũ regiũ an possit se tueri p appellationẽ pt cuius arteres c.i.verbo dari debet

Excõiatus qñ g quõ vitari dz e.c.q. cõtra excõicantes d.aũ excõiatis

Excõiatio vt liget p quẽ fieri dz e.ti.c. Item alia verbo ligent

Excõiato quibz casibz inuitꝛit ipso facto e.ti.c.vlti.glo.vlti.

Executio officij ecclesiastici qñ interdicit excõiato suspenso vel interdicto de temp.ord. c. In primis ver.executõe Et ibi nota quõ irregularis nõ dz executionẽ ordinũ g d pluribus ꝓsonis quibz de iure interdicit executio officij nota e.c.in textu g in glo.g ꝓsertim in glo.finali

Executio sine est duplex de sequestr.c.posꝭ. g fructuũ c.vnico glo.vlti.verꝭ sed quero

Executoꝛ p sedem apostolicam deputatus ad uidendũ an possit oferre bñficiũ vacans de iure tñi de pœs.ꝓben.c.esurientis d.oferri

Executoꝛ testamenti nõ dz esse religiosus sine licencia ordinarij de testa.c.religiosa ver. ordinatioꝛũ Et quid si ordinarius nolit ipsum licenciare ibi nota Tacita ꝓmissio ordinarij an sufficiat ad effectum quod religiosus sit executoꝛ testamenti e.c.ver. ꝓmittantur

Executoꝛ est multiplex e.c.ver.executoꝛ.religiosus nõ est admittendus executoꝛ testamenti nisi cũ certa cautione Sed quis ꝓstabit illã cautionẽ nota e.c.suus supiꝛe

Cautio exigenda a religioso vt sit executoꝛ an possit remitti g p quẽ e.c.ver.sufficienter

Fratres minores nõ ꝓnt esse executoꝛes testamentoꝛũ e.c.ver.religiosus

Abbas vel ꝓcoꝛ alicuius monasterij si sit deputatus executoꝛ quid fiet nota eiscẽ glosꝭ

Executoꝛ etiã religiosus g exemptus tenetur reddere rõem siue spotũ sup administracione sua rõa ordinario e.c.ver.rõem Quid si testatoꝛ voluit ne executoꝛ reddat rõez administracõis sue nota e.glosꝭ

Executoꝛ deputatus in testõ an ꝓteat reddere rõez ordinario de residuis e.c.d.residuis

Executoꝛ maxime religiosus in testõ deputatus an opelli possit in euentũ satis dare vel cautionẽ aliꝫ ꝓstare e.c.d dampnis

Executoꝛ g distributoꝛ an dñt e.c.ver. distributoꝛes Et ibi nota de cautionibz ad q̃s tenẽtur executoꝛes

Executoꝛ merus seu nudus quis dicit et quis nõ est merus e.c.verbo de dampnis

Executoꝛ an possit administrare sine ꝓsensu ordinarij e.ti.c. Item qꝛ verbo administracionis executoꝛ vniuersalis est loco ꝓredis e.ti. c.testamentũ statutũ.q.Ceterum verbo intestatis

Executoꝛ testamentarius quo ad ꝓfectionẽ inuentarij magis assimilatur tutoꝛi q̃ ꝓredi Et quid si administret nõ ꝓfecto inuentorio e.c.q. Inhibemus verbo penis

Executoꝛ deputatus p testatoꝛem an possit

repelli p ordinariū e.q.verbo nisi talibus
Executore non valente exequi ad quē transferē executē e.q.ver.pñt Et ibi nota q̄ non pñt esse executores
Executoris iuramentū pstitū de fideliter administrādo non excusat eū a iuramēto in reddicti one opoti e.q.verbo pmittant
Executor qualem opetū sine mōez reddere teneatur sup administrac̄one sua e.q.verbo reddere rōem Et ibi nota qñ teneat reddere opotū
Et nūquid vnus executorū teneat reddere rationem siue opotū sui executoris ibi nota
Executor an possit rem ostitutam sub administrac̄one sua emere c'e.q. statuimus ver. ti. exemplationis
Executor quō pt rem sibi pus redditam per defunctū reape auctoritate ppria e.q.ver.mater vnos
Executor an possit remunerare seipm p suo labore arbitrio ppo e.q. ordinarij arbitrio
Executor quō possit soluere sibi ipsi debitum qđ sibi debuit defunctus e.q.verbo debitū
Executor quō pt facere sumptus ꝯ quos de bonis defuncti e.q.verbo moderatis
Executor an possit sibi applicare legata relicta vel ea quorū legatarij deasserūt añ testatorem e.q.ver.suis bonis
Executor legittimus an possit sibi aliqđ retinere de bonis defuncti e.ti.c. Ita quotidiā v. sibi Et ibi nota quō executores legittimi teneantur facere inuentariū ꝯ reddere opotū et rōtam quibus
Exequi esine memorie defunctorum q̄e sunt generaliter de sepultur.c.qr sepe v. mēbrijs
Exequie ꝑmodi fieri debent sine planctu de decimis c.i.verbo exequijs
Exempti a quo debēt ordinari de tem.ord.c. Cū tanta verbo dioc̄sano
Exorcismi p quos fieri pñt ante baptismū de baptismo c.ij.verbo dicantur
Exorcismus quid est ꝯ aliud est effatis e.c verbo exorcismi
Expense in quibz decimis sunt deducende de decimis c.qm̄ ꝓpter verbo non deductis expensis
Expense an sint deducende de decimis molendinorū uota e.q. de puentibus.verbo molendinorū Et ibi nota de expensis in re arrem rem ꝯ extra rem
Expense quales deducende sunt in solucione decimarū psonaliū e.c.q. statuimus ver.negociationis ꝯ verbo rementarius
Expensis ꝓpijs qñ quis militare teneatur ꝯ qñ nō de ele.mis.c.pfbitem.ver ꝓpijs expensis
Exigere c̄p significationē hz de ofue.c.statutū q. si duo verbo exactio quelibet
Exigere phibitus an possit gratis oblata recipe de so.opr.c.exactis d.exigentes ꝯ adde vide notata de testa.c. Item qr glosa si.
Exactio impba nō pmittat vitia ecclesiastica de decis c.qm̄ q.m pretionē d. ꝓcuratis
Explis credendū est de sacramentis iteratis dis vel nō c.ignorāda ver.expimentis
Experiencia hz duplicem ofideracōem de pmi.c.in ofessione d.explis
Expressū de cle.pegri.c.ij.verbo expresse ca ueri de postu.c.i.glosa ꝓhibi.
Extencio que ꝯ qualis fieri pt in statutis ꝯ maxime in penalibz de sac̄.pben.c. Esuri entis verbo paruates in penalibus an ostō extendat ad ꝓhensiua sub mente de testa. c. statutū q.i.verbo infra scriptis
Extensio statutorū quō fit diuersis ex causis de cce.edi.c.ij.d.ymavmē pncipalem
Extraneus quis est de sta.regularium c.sanctimoniales verbo extraneos
Expirare quid est de temp.ord.c.eos q̄ glosa vltima

Facere generare et creare quō dr̄nt de sum.tri.ꝯ fi. m. c.i.q. sciendū d.qr q̄ntus d.creatio
Facere nūquid dicendus est qui facit p aliū de osti.c.qr inōtinente q.officiales ver.facere omnem causam amplectit. de Judic̄.c. Item oēs verbo fecerint
Factū otra phibitionē legis nūquid teneat de ofue.c.nullus ver.pfumat
Factū quō habet p infecto de pcura.c.exhortenda.q. ꝯ id qđ rer.p infecto
Factū ppriū revocare qñ licet ꝯ qñ nō de re. cce.uō ali.c.i.ver revocandū
Fama quid est ꝯ quō differt a rumore de inquirē.c.pfbiteri qđ si verbo diffamati
Familie appellacōe quid otinet ꝯ p varijs modis sumit ꝯ nō solū filij vel filie otineāt noie familie regimine
Fascia ꝯ fasciola quō dr̄nt de sacra vnct.e.sacerdotes q.frequenter ver.fascias
Fauere qualis est obligatorius in maleficijs de so.opr.c.dilectū q.ij.ver fauorem Et ibi nota an requirat vtrū fauor p̄edat l' sequat
Fauere hereticis quis dicat de magistris c. ij.ver.fauere hereq
Fenū quale esse dicat de decimis e.qm̄ ꝓpter d.senis
Feria quid sigt de ostōibus c.qr inōtinente q.vlti.verbo sexta feria
Ferie queda q̄da reperitue.solempnes de offi. archip̄s.c.i.q. si vero ver.auctoritate ecclesie
Feriis solempnibz a quibz opibz est abstinē dū e.q.ver.canonico institutis de feriis c. ex scripturis d.vilibus ꝯ d regulariter
Ferias solempnes an ep̄us posset ordinare in sua dioc̄si e.c.verbo ordinarios
Feriis solempnibz an liceat videre barbas ferrare equos p̄parare vel vendere victualia c.ti.c.in effabilis verbo seruili ope.
Festiuitates sanctorū celebrande que sunt

ſtrijs e.ex ſtraplūtis in textū ℔ in glo .
Feſta quedā ſunt in totū duplicia quedam ſimpliciter duplicia ℔ quedā ſemiduplicia e. ti.c. Ineffabilis ver.officio duplicī In feſtis quorū ſolenpnibz an liceat vendere barbā ferrare equos p̄parare vel vendere victualia e.verbo ferunt ope
Feudū ordere quid eſt de ecc.non ali.c.i.v. infeudare
Feudū antiqū an eccleſia poſſit aliani ordere e.c.verbo de nouo
Fidelis quis dicit de ſacra vnct.c. Cū ſacri verbo fidelibus
Fidei articulos oēs eccleſie miniſtri ſcire tenent de ſum.trī.℔ ſi.ca.c.i.in pincipio
Fidei articulos an oēs teneantur ſcire eq̄liter ibi nota v.ſciat Et an laicus īſtructus teneat eos ſcire magis explicite e.glo.verb ſz quid de laicis
Fidei articuli ſunt xiiij.e.c.q.ſciendū i textu
Fides dicit multis modis Et quō fidei interpoſitio ligat ſicut iuramentū de ſponſ c.i. verbo fidem .
Fidei vō extendit ſe ad tria de magiſtris c.p̄ terra verbo bonis moribus
Fide digni qui ſunt dicendi de ecc.edi.c.ſtatuimus ver.fide dignos
Figmenta que ſunt de officio archipſ.c.i.q. decem vero verbo figmentorū
Filiū ſibi genuit pater in diuinis de ſum.trī ℔ ſi.ca.c.i.q.ſciēdū dz tertio v.filium
Filius in diuinis dicit vnigenitus e.verb. verbo vnigenitū Et ibi nota qd nō p̄nt eſſe duo filij in diuinis
Filius in diuinis in eſſentia ſubā ℔ natura eſt vnus cū patre e.verb verbo eſſe deū
Filiorū appellatōne qui obtinent de preſbite clericorū c.vnico verbo filiorū
Filius an ℔ qñ ſit puniendus p delicto patris de ſymonia c.nulli ver.imp̄petuū
Cū filiorū oppreſſionibz quō agendū eſt de hijs qui filios occidūt c.i.v.oppnmant
Filius p̄ſbiteri quō p̄t vel nō p̄t promoueri in eadem eccleſia in qua pater ſuus prius fuit bñficiatus de filijs p̄ſbiterorum c. Cū a tua ve ver.miniſtratū
Filius p̄ſbiteri natus ex vxore legittima an ſit legittimus vel illegittimus c.glo.in ſi
Filiatio quō pbat e.c.q.p̄cipim9 v. inquant
Firma eccleſie quō p̄t dordi de loca.℔ oduc. c.i.in textu ℔ in gloſa In firmario eccleſie q̄ ſunt reſidēda e.c.verbo vniuerſaliter ℔ in gloſa vlti
Firmā eccleſie nō poſſit tenere laicus e.ti.c. vendentes verbo pſonis eccleſiaſticis
Firma quid eſt ℔ vbi aliquid certū ſolui dz. ex firma nūquid ſolui dz p locatorem vel ō ductorem e.c.ver.firmis hīnodi Ad firmam dari an poſſit bñficiū qđ habet vt pprietas nō mutando prā limitatā ordra tenentes
beneficia ad firmā niſi ſub certo mō e.ti.c.licet ver.eccleſiaſticū beneficiū Ad firmā dari an poſſit beneficiū eccleſiaſticī clerico ℔ laico e.c.ver.clerico ℔ laico Nota p ſolutione cō tractū In inſtrumento confecto ſup dimiſſione bñficij ad firmā inſertio nois laici quos mō vitiat ordactū p̄t opelli oñdere illud īſtrumentū e.c.verbo nomen laici
Firma in quem ordactū ℔ qualem indidit e. c.verbo ad firmam
Pena oſtōis Et ob hm indignū qui loquit de firmis eccleſiarū nō tradendis laicis quā do hz locū e.c.verbo beneficij ſic dimiſſi Pena hīnodi que eſt tertia pro puentuū bñficij qñ firma dordit ad plures annos an leuabitur p vno anno tm vel p ſingulis e.c.v.eſtimationis Item pna predicta quō dz leuari cōiter tam a locante q̄ a oducente nota ibi in textu ℔ in glo.ver.cōiter Religioſi an poſſūt eccleſias eis appatas tradere ad firmā ſine licentia epi e.ti.c.licet q.℔ qr ver.nō obſtante Et an poſſent eas tradere ad firmam laicis e.c.verbo laicis quouiſmō An poſſit ad firmā dari ſiue tradi iuriſdō ne plati vices ſuas e.c.verbo ad firmā
Flagitiū ℔ factnus quō dtūt de pen̄is c. ſtatuimus q.℔ ſi ver.flagicia
Fontes ſaluatoris ſunt eius vulnera de ſe rijs c.ſaluti ver.fontibz ſaluatoris . Et de hijs quatuor potare debet vt ibi pz
Fons baptiſmalis qualis eſſe dz ℔ quō ſervabil de baptiſmo c.i.in tex. ℔ in glo.v.vopu tiantur An fonte baptiſmali an poſſint lauari veſtimenta eccleſie e.c.v.nō ouertat
Fornicatio eſt pctū mortale de ſo.ovo.c.dr ūſprete ver.fornicatione
Fornicatio quō intelligit de offi.archipſ.c. .i.q.tertiū mandatū ver.fornicatio
Fornicatio quid eſt ℔ vñ dicit Et p multis modis dicit nota de purg.ca.c. Item licet . verbo fornicatione
Fornicationi pctā ſimilia que ſunt e.c. ver. ſimili crimine De fornicatōe eſt erubeſcendū de penit.c.i.ver.erubeſcūt
Forſitan variis modis ſumit de treſta.c.q.ūdam ver.forſitan
Forte diuerſ modis ponit in iure de ſacra. in.rād.c.qđ in oſtōe glo.i.de transfibz c.i.q. vñ vt eis ver forte
Fortū ſortit quis multis modis de forw ovo c.dictū in textu ℔ in glo.ſup ver. dictum in textu ℔ in glo.ſup verbo nūq̄ fuerūt ℔ gloſ ſequentibus
Frater dicit multis modis de offi.archipſ. c.i.q.quītū mandatū ver.fratrem tuū
Fratrū noſtrorū conſilio hec verba quid importent de ſenijs c.anglicane v.fratrū noſtrorū
Frater minor nō p̄t eſſe executor teſtamēti de treſta.c.religioſa verbo religioſo
Fratres vbi p̄nt p̄dicare ℔ an area p̄dicatō

iem verbi tui oēs fructus habeant eandem
ptātem e.q.ver.priuilegio spāli
Frater admissus iuxta formā c.duduz an sit
dicendus ppius sacerdos de penit.c.ofessio
nes ij.q.quiāiqz ver.ppio sacerdoti
Fraus quō pbat ꝙ ex quibus ofitentur ꝙ
ꝙ quō differt a dolo de ofue.c.statutū verbo
fraude.
Frequenter aliquid fieri quō intelligit de sa
cra vnct.c.sacerdotes.q.frequenter glo.i.
Item de hoc vide de sta.regu.c.oēm.q.cleticali
aūt ver.frequentem
Fructus ecclesiastici nōdū pcepti an ꝙ quō
pnt vendi de ofue.c.nullus ver.vendere non
psumat ꝙ d.añ annūciacōem ppe fi.glo
Fructus noie que otinent e.c.d.fructus ꝙ
nūquid appellacōe fructuū remant decime p
sonales e.glo.verꝭ sed quere Et que sit dif
ferencia inter fructū ꝙ lucrū ibi nota Et no
ta quō differt fructus a reddit
Fructus ecclesie qñ ex ofuetudine ptinent
ad defunctū quō interim puidebit ecclesie ꝙ il
li qui sucessit in beneficio e.c.ver. ofuetudi
verꝭ sed iuxta
Fructus ecclesie qñ ptinent ad aliquem in
casu vacacōis p mortem au ptinere debant
ad eūdem in casu alterius modi vacacōis e.ꝙ
ver.deasserint
Fructus ecclesie vacantis ad quem ptinēt.
de Insti.c.i.verbo.fructus Et que sit pena
vsurpantis fructus ecclesie vacantis. nota
e.c.ver.presumat
Fructus ecclesiastici non debent reponi i lai
co feodo de prudio clericorū c.vnico Et quid
si feodū teneat ab ecclesia au in tali feodo pos
sunt reponi nota e.c.ver.reponant
Frugū appellacōe que otinent de decimis e.
erroris ver.frugū Et ibi nota quō dīnt fru
ges ꝙ segetes messes ꝙ blada
Furti phibicōe quid otinet Et quid ē furs
tū de offi.archipr.c.i.q.quartū mandatū In
textu ꝙ in glo. Et ibi nota vñ dicit furtū d.
clamdestina
Furtū in qua re omittit a.q.rei ꝙ glo.se.
Furtū nō omittit sine dolo e.q.d.muito dño
Furtū fit licite tribz modis e.glosa

Galam heresis qualis fu
it de sum.tri.c.i.q. Item verꝭ tres
dus ver.ꝙ motꝰ
Generatio est pfectissima ema
nacionū de summa tri.c.i.q.stiendū verꝭ tres
tius ver.filium
Generare facere ꝙ creare quō dīnt e.q.verꝭ.
quintus ver.creacio
Generaciones sunt due de baptismo e. ij.q.
forma aūt ver.regenerariuam
Generalitas in pluribus astringit de ofuet
e.statutū ver.aialia
Genitus dicit filius in diuinis · Et ꝙ hec
dō genitus tria ipotat de sum.tri.e.e.q.stiēdū verꝭ quartus ver nec genitū
Genus multis modis sumit de ofuetudine e.statutū.q.i.d.auūstūqz generis
Genuflectōes in ecclesia qñ sunt faciende de heretico c.nullus ver.genuflectionibus
Gleba quid est de ecc.edi.c.licet ver gleba
Terre que sunt de gleba aliarius clesie sunt
tū in pochia alterius eccl. sie an sint libere a
decimis ꝙ atributionibus fiendis ad repa
onem ecclesie infra auūs pochiam existunt
e.c.verbo reficiendarū
Gloria idest summus honor de osti.c.huius
aūt ver.gloria
Glā quō ofert in sacramentis ecclesie Et
au offerat in sacramento matrimonij de sacra
itrād.c.ignotāda verbo.glām
Glā plena fuit maria de serijs e.ad hec ver
maiorem glām
Gracie carencia an causet a deo de imu. ecc.
c.seculi pncipes ver.aio obdurato.
Glā dicit triplex de eo qui furtiue otdi. sus.
ver.glām ꝙ ibi nota bñ de glā
Gradale quid est Et quid retinere dz de ecc.
edi.c.ij.ver.gradale
Gradus ordinū qui sunt ꝙ quare dicāt gra
dus de scrutinio in ordine faciendo e.Cū qn
ta verbo gradus
Gradus quid est de vita.ꝙ ho.cle.c.quis.q.
mandamus ver gradus
Gradus spūales sunt xv. de eo qui furtiue
ordines susceptit e.i.q.cōtra dignitatem verbo
canticū graduū
Gramatica diuidit in qtuor de magistris e.
.i.ver.gramatica Et ibi nota nūquid gmatica
ca possit pficere ad vitam eternam
Grangia quid est de Iudic.c. Item oēs d.
grangijs
Grauamen iudiciale qō ē de appellacōibus
e.ij.ver grauamen
Grauat hō diuerſ modis viz in pſona vbz
ꝙ fama de ſma ex.c.q. Item excōicamus ver.
grauetur
Graues pſone que esse dicāt de purg.can.c.i
ver.graues
Gratificacōi an sit locis vbi plures pnant
tur ad vnū bñficiū de iure patronatus e.i.q.
sed si ver.neutri
Gula quid ē de offi.archipr.e.i.q. Septem
vero verꝭ gula in textu ꝙ in glo. Et ibi sub
sequenter nota quō omittit gula Et q gula
ebetat tam sensus aie q̄ corpis nota ibi per
glo.se.ꝙ que mala opatur

Habitus clericalis qualis
erit de vi.ꝙ ho.cle.c.i.verꝭ habitu
clericali
Habitū clericalem an liceat cle
rico trāsfetmare e.c.ver.trāsformari Et q̄d
de monacho ibi nota De habitu clericali ex

tetioti statuta loquenſta an extendat ad habitū interiorem e. ti. c. quis ver. exteriorem Et ibi nota arius honestatis erit habitus extrior Et vide sup hoc glo. se.

Habitus religiosi gestatio nō phat quē religiosum de tsta. c. religiosa ℭ qz ver. habitum deferentes

Habitus qualis gestio inducit pfessionem tatitam de regularibus c. sanctimoniales ver pmittantur.

Habitus portatio ñ obligat ad religionē nō appbatam e. e. ℌ. Idē etiā ver. religios alijs

Habitus delatio quē obligat vel nō obligat ad religionē Et quis est habitus indistinctus. indistinctissimus ℭ quis distinctus e. ℌ. ver. religionis habitū

Habitus religiosi colore qualis erit de statu regu. c. ad hec ver. burneto ℭ glo. se.

Hereditas xpi que est de filijs pbitrorum c. aū in iure. ℌ. vlti. ver. hereditate.

Heremite an possint testari de tsta. c. ij. ver. regulari ordine.

Heremite quō subsunt epō loci ordinario de reli. do. c. qm religionū ver. loci ordinario

Heresi est dicere qd nō sunt obseruanda statuta p ecclesiā vniuersaliter ordinata de summa tri. c. i ℌ. sciendū vers sextus ver. ℭ legibz

Hereticus ordinans aliquem an in ipm ordinatū trāsfūdat exercitiū ordinis de temp ord. c. In primis ver. ab hereticis Et quis pt aū talibus dispensare ibi nota

Heresi ostendat triplicitēr de offi. archipb. c. i. ℌ. In secūdo verbo heresi vniuersa

Heresi fautor quis esse dicat de magistris c. ij. ver. fautor hereticis

Hereticus an censeat quis ex eo p apud cū reperiat libri hereticī sine reprobate lectionis e. c. glo. vlti.

Heresi sauentis pena qualis erit e. ti. c. pti culosa verbo puniatur

Heresi pū dicit de hereticis c. i. ℌ. i. d heresi

Heresis qualis pena sit iponenda e. c. ver purgauerit Et an pēa talibus imūcta possit p aliū explicari nota e. gio. ad si. De here si quis tus ian possit penitere ℭ ad vnitatē ecclesie redire e. c. ℌ. p si hmodi d. resipiscant

Hereticus censet aliquis multis modis e. ℌ. verbo declarentur

Hereticis que pene debeant e. ℌ. ver. in iure expssis ℭ ver. ostiscata In hereticorū bonis qui hnt interesse e. ℌ. ver. quorū interest ℭ quō debeant aut possint eorū bona p alios ocari pari nota ibi glo. se. verbo occupentur

Hereticorū receptores e. ℌ. ver. receptores

Hereticorū defensores qui sunt dicendi ℭ q mō puniend e. ℌ. verbo defensores

Hereticā verba proferens qñ sit puniendus qñ nō e. ti. c. ij. verbo scienter

Heresi multe sunt spēs e. c. ver spēm heresis

In causa heresi qui sunt iudices competentes

e. ē. ver. ordinarij

Hereticorū ocempnatorū bona quibz applicant e. c. ℌ. qd si d. occupentur In causa heresis otra aq pt pædi p epm vel inquisitorē hereticē prauitatis e. ti. c finali. ℌ. ad hec d origines In causa heresi quem modū seruare debit iudex aū detecto vel accusato sup heresi e. c. ℌ. habitaqz ver. sententiet

Hereticus credens quis esse dicat e. ℌ. ver. q litatem delicti Et ibi nota quō ℭ vsqz ad qs tpus hereticus pt redire ad vnitatem eccles sie Et quis erit effectus talis reuersionis

In causa heresi quō debeat pædi otra pītem ℭ parentem e. ℌ. ver non obstante

Hyemps qñ incipit qñ finit de decimis c. qm pter. ℌ. sed si oues verbo hyeme

Hoc qñqz demonstrat aliquid ad oculū vt pis qñ ad oculū mentis de ferijs c. ad hec d per hoc

Homicidij quis tenet reus de temp. ord. c. in primis ver homicidas

Homicidiū est iniustū varijs ex caus de offitio archipb. c. i ℌ. sm est d. non occides

Homicidiū qñqz est licitū e. ℌ. ver. illicita

Homicidiū an omittat patras ab otsum e. ℌ. ver. psone Et qd homicidiū multis modis omittit ibi nota glos se.

Homicidiū spuale quō omittit e. ℌ. ver. spū aliter ℭ glos se

Homo sigt tam masculū q femiā de tsta. c. statutū ℌ. ceterū verbo hoim

Honestas clericalis in quibus affirmat de vi ℭ ho. cle. c. i. a crapula d deformant

Honestus quis esse dicat de offi. ordi. c. statuimus ver honestos

Honore debet aurato multiplicī de causa de decimis ℌ. nos igit ver. honoris

Honoris progatiua quibus debet de censibz c. quis ver. progatiua

Hore canonice que sunt de ma. ℭ obe. c. psbiteri verbo alie hore

Hore canonice debent dici in choro in oi c. c ℌ. parebūt verbo Sed quere

Horas canonicas dicere qui tenentur de ele. mis. c. i. ver ab aliquibus

Horas canonicas omittentes nūquid peccant e. t. ver pceptū In horis canonicis omissio dōis vel sillabe an noceat e. ℌ. ver. studio se Inter horas canonicas nō obtinet missa e ti. c. sacerdotes ver canonico officio. Inter horas canonicas an obtineant matutine beate virginis e. ti. c. lint hamma ℌ. nullus insup verbo ptimam

Hore canonice quo loco sunt dicende e. ti. c. psbiteri d campis de hoc j verbo officiū

Hospes sumit actiue ℭ passiue de censibus c. Item otra ver hospitibus

Hospitalitas a quibus est seuanda ℭ qd de plex est hospitalitas de officio ordi. c. statuimus ver hospitales

Hospitales teneãtur esse quiãlibz ciuitati de cle. nõ resid. c. ꝓterea ver. viarios Et ibi nota an bñficiati hñtes sub se viarios teneant ad hospitalitatem

Hospitalitas qualis teneri dz a viris eccle siasticis & quõ ad hoc debent eorũ ecclesie do cari c.t. ver hospitalitatis & ibi nota tex. et glo. fe. Ad hospitalitatem recipi debent ꝓdica tores verbi dei e.c. ver. ꝓdicent verbũ dei

Hospitiũ largo mõ & stricto sumit de cohi. etc & nul. c. vt clerici ỽ. hospicijs suis

Hospitale an possit fundari sine cõsensu epi. de relig. do. c. qm̃ religionũ ỽ. loci ordinario

Iactancia est spẽs superbie de offi. archipr̃s. ℣. septem vero verbo Iactancia

Idoneitas qualis requirit in ꝑsona mouendo ad bñficiũ ecclesiasticũ de instit. c. ij ver. Idoneus

Idoneus an aliquis esse ꝓsumat de cele. mis. c. Effrenata ver. Idonei

Ieiunii an obligatus ex voto k ꝓna incurrat si certo die ieiunare in pane & aqua eodẽ die nichil ꝓcessus comedendo nec bibendo satisfaciat obligacõi de cõsti. c. qz in cõtinencia ℣. vltĩ ver. pane & aqua

Infirmitas quõ excusat a ieiunio ẽ ℣. vel. infirmitas

Ieiunii an necessario requirat i recꝑcione sacramenti de sacra vnctione c. sacerdotes ỽ. Ieiunus.

Ieiunium cuius sit efficacie de ferijs c. i. ỽ. Ieiunio

Ieiunus esse dz qui vult celebrare missaz de cele. mis. c. i ℣. ꝑsbiter aũt ỽ. nõ ꝓsumat

Ignorãcia est triplex & que sit ignorãcia ex cusabilis & q̃ in sacerdotibz maxime est vitãda de summa tri. c. i. glo. i.

Ignorancia nũquid sit ꝓcñ e. glo. dz iuxta ꝓdicta Et ibi nota remissiones ꝓpter materia ignorancie

Ignorancia an excusat a pecõ e glo. dz Dz qz Et ibi nota q̃ sit ignorancia affectata & q̃ vincibilis & que inuincibilis

Ignorantia artificialiorũ fidei & pricipalia valet e. c. ℣i. ver ꝑ ignorantiam

Ignorancia an possit ꝓbari ꝑ iuramentũ de temp. ord. c. qz quidã ỽ. scienter

Ignorancia crassa que est de sacra vnct. c. ad sacri ver ignorãcia crassa Et quõ ignorãcia crassa incidit in dolñ ꝓsumptũ nota ibi ỽ. esse vicina Et q̃ equipat late culpe ibi nota

Ignorãcia qualis excusat a pena cõstõie publicate de offi. archiꝺ. ci. eisdem ver excõicati onũ sñas Et ibi nota quõ ignorãcia iuris excusat & quõ non

Ignorãcia qualis excusat in hijs que ꝑtinent ad fidem de hereticis c. i ℣. si quis aũt vero scienter

Ihesus idest saluator Et quare dicimur xp̃i am & non Ihesuani de cõsecr. c. huius autem glo. vltĩ

Illegitimi an ꝓmoueri de temp. ord. c. eos qui glo. i.

Illegitimũ ordinans an videat ex hoc num ipso dispensare c. c. glo. ij.

Illegitimꝰ ordinatus an sit eo ipso suspꝰ ab executione ordinũ e. c. verbo suspendimus

Filius ꝑsbitri an natus ex vxore legitima sit legitimus vel illegitimus de filijs ꝑsbitorũ c. aĩ a iure ỽ. ministrantiũ in fine

Impedire affectũ voluntatis defuncti an videatur ille qui penes se retinet aliq̃ bona eiusdem aĩ tñ nichilominus executores sufficiẽter habeant aliũde vñ possint implere voluntates ipsius defuncti de testa. c. statutũ ℣. testamentis ver. effectũ verb̃ senẽdo quero

Immunitas ecclesie quid est de iudic. c. Ptẽ cõs in ꝓncipio ver immunitatis ecclãstice de imu. ecc. c. i. ver. immunitate ecclesie

Immunitatis ecclesiastice violatores multi sunt de iudic. c. Item cõs ꝺ̃ hmõdi verbo ad tutelam

Immuinitas ecclesie in quo cõsistit de ime. ecclc. c. i. ver. imunitate ecclesie Duo imunitate ecclesie ad eam fugientes vñ debẽt sustentari e. c. verbo ministri

Immunitas ecclesie offendit qñ violencia sub ea exñtibz adhibet Et quid si nõ fiat violencia e. c. verbo extrahentes

Immunitate ecclesie qui gaudere debent c. l. ℣. Illos quoq; ver tueatur ecclesia

Immunitate que ꝑsone gaudere dñt ad eã confugiendo & que nõ e ℣. ver. canones ꝓpinnt

Immunitate ecclesie gaudere nõ debẽs an possit licite extrahi ꝑ iudicem secularem eadem glo. verb̃ Sed quero

Immunitate ecclesie gaudere debẽs an possit extrahi ꝑ epm̃ e. glosa ver Item quero

In ꝓpositio sumit q̃q; negative q̃q; ꝓnative de summa tri. c. i ℣ sciendũ verb̃ quartus ver. nec ingenitũ

In idest cum tuenga & pace e. vnico ỽ. in xp̃o

Incantatores qui sunt de offi. archipr̃s. c. ignorancia ℣. ij ver Incantationes

Incarnatio xp̃i qualis fuit de summa tri. c. i ℣. Item in ꝓncipio Assumptio humane nature ꝑ xp̃m quare magis dicit incarnatio q̃ assumptio e ℣. ver vera carnis assumptio

Incendiarij ecclesiarũ ipso facto sunt excõicati & a quo ꝑnt absolui de temp. ordi. c. in ꝑmis ver incendiarios

Includi an possit monachus ex sola licencia abbatis sine cõsensu epi de reli. do. c. qm̃ religionũ ℣. ad hec ver dioc̃esani.

In ꝑsona aliqua includenda & circa ip̃ius inclusionem que debent cõsiderari e. c. verbo locatis & glo. sequenti

Includendi statui quo est ꝑ epm̃ punitorũ e. c.

ver sustentati

Incontinencia quãqz vitiũ quãqz nõ Et ꝙside
ret multiplic de inst. c. qz incontinencie glo. i.

Incorrigibilis quis esse dz de penis c. Itez
statuimus ℣. Et si ver corrigibilis

Iudicare quid importat de hereticis c. finali.
ter ℣. ad hec ver p iudicia

Indignus dz aliquis dnplic de offi. archipf
c. i℣. quintũ mandatũ ver indignũ

Inductio in beneficiũ eccleſiaſticũ an augmẽ
tet titulũ de Jurisd. c. ij. ver institutus fuerit

Inductio in possessionem beneficij ptinet ad
archid. e. c. ver admissus

Inductio nõ dz fieri p archidiaconũ vel aliũ
nisi ad mandatũ instituentis c. ti. c. Item qz
ver superiores Et q archid in hoc tali manda
to obedire dz nota in glosa sequenti

In inductõe facienda aliquis quibz sumptib
bus abstinere dz iducens c. c. in tex. & in glo

Inductio in possessionem bñficij an sit ps ti
tuli c. c ver certificatorias lras.

Iducens an possit aliquid recipe ab indcn
to vltra sumptus suos rationabiles c. c. d.
indebite

Inductio admissi ad bñficiũ cui alius mali
bit de facto qnõ fiet de rest. spol. c. Esurien
tes ℣. vltã. glosa si.

Inductio qñ est necessaria post institucõnem
ad effectũ libere administracõis in fructib9
bñficij de penis c. ad hec ℣. Si vero ver in
truſus verb iuxta pmissa

Indulgencie q̃les debeãt interesse intersentibus in
officijs diuinis in festo corpis xpi de ferijs
c. ex scripturis ver corpis xpi

Indulgentiã an ꝙsequat is q̃ vellet facere id
quod debet indulgencia & nõ pt de cele.
mis. c. altissimus ver indulgentias ℣. Et ibi
nota q̃d ꝙsunt indulgencie q̃s debent plati ec
clesie Et vide argumenta pro & otra.

Indulgencie vñ fundant de penit. c. Cũ salu
briter ver thesaurus misticus

Indulgencie p vnũ l plures multiplicate q̃
lis sit effectus c. c. ver multiplicatus.

Indulgere siue indulgentia plura importat.
c. c. ver indulgentias

Indulgencie quõ pedũt a ptãte clauiũ c. c.
ver claubus

Indulgentias ordere an possit capitulũ sede
vacante nota c. glo. Et ibi nota an indulgen
tiarũ dessio possit ex consuetudine cõpetere p
lato inferiori epo.

Indulgencie an pdesse pnt aiabz exũtibus in
purgatorio c. c. ver hnt subiã Ubi indulgen
tia est ficta l fabricata an aliquis tribuens
causa vndi indulgentiã sequat talis indulgẽ
tiã q̃e spernit se habituriũ c. c ℣ vilipendi

Infernus & inferi vñ dicãt & ubi est locus i
ferni de sum. tri. c. i℣. Item verb quattuor ver
ad inferos Et ibi nota quare xpus voluit
descendere ad inferos

Inferni nomen sumit dupliciter s. verb in g
mma Et ibi nota q est infernus duplex

Infirmitas & debilitas quõ dnt de rest. c.
qz incontinencie ℣. vltã. ver. infirmitas & quõ
infirmitas & debilitas exaussent a ieiunio. ibi
nota

Infirmitas est duplex & quõ pbabile infir
mitas alicuius nota c. glo.

Infirmitas aie est piculosa valde & q̃ sit ei9
medicina de sacra. ite. c. Ignorãcia ver salus
tu Et ibi nota de infirmitate aie

Infirmitas deuenit hoi duerb ex causs de pe
nit. c. Cũ anima ver salubrius

Insula quid est de vita & ho. clc. c. quis ver
insulas Et quõ insularũ delatio clericis est
phibita ibi nota in textu & in ver vitis

Ingenitus dicitur patet in diuinis et qua
re de summa tri. c. i℣. sciendum verb secũdus
ver ingenitum

Ingenitus non dicitur spiritus sanctus c.
℣. ver nec ingenitum.

Inhabilitatis penã q̃ pnt infligere & q̃bz de
pen. c. exhortãda ℣. q̃ñqz ver inhabilis

Inhabilis ad bñficium eccleſiaſticum optis
nendum ad tempus an interim possit elegi ad
episcopatum Et quid si talis interim recipi
at beneficiũ tale an sit irregularis e c. ver. ob
tinendum

Iniuria personalis que est de sponsa. c. cõ
tingit ver iniuria psonali.

Iniuriam sibi factam an iudex possit puni
re auctoritate xpiana e. c ver quod si clerici ꝺ
se defendant

Iniuria in quibus cõsistit & quõ differt a
dampno & expensis de immu. ecc. c. ij. verbo
iniurijs

Iniurioſe quis facere videtur c. ti. c. accidit
℣. alij vero ver iniurioſe

Iniuria que & qualis potest statim per pe
nitentiam revocari De sententia excommunis
cationis c. i℣. Item excõicamus ver quacũ
qz de causa in fi. glo

Imperfecti qui dicuntur de sacramentis ite
randis vel non capitulo Ignorancia verbo
imperfectis.

Inquirere de excessibus subditorum ad q̃s
pertinet De constituc. Capitulo extrema ꝺ
inquirere

Inquirendi potestas aliqui cõpetens Qñ
possit expediri per alium eodem capitulo ver
vel alios

Inquisitio multiplex in iure reprobatur eo i
dem capitulo verbo Inquirant Et ibi no
ta quomodo debet fieri inquisitio generalis &
per quem:

Inquiri quomodo potest per ordinarium in
sua visitacione de sacra unctione c. panni glo
sa vltima de filijs presbiterorũ c. Cũ in iure
℣. pcipimus ꝺ inquirat Et ibi nota an ar
chidiaconi possint inquirere de filijs pbiterorũ

ꝓmotis ad bñficia pñtia ℓ in eccleſijs quib⁹ ipſorū patres ante miniſtrauīt

Inquiſitio qualis ꝫ quomodo dz ꝓcedere re admiſſionem ad beneficiū eccleſiaſticū de iure patronatus c.ꝓ ꝓuincia ver non arctatur

Inquiſitio ꝯmodi vbi nota e.c.ẏ loci capla

Inquiſitō ſup defectibz domorū eccleſie quō pt ꝫ dz fieri etiā fama nō ꝓcedere Et quō ſor mabitur in ea pœſſus de ecc.ædi.c. ſtatuim⁹ verbo Inquiſitio

Inquiſitio ſup ꝯmodi defectibz ꝙ q̄s fiet vl a quibz hoc req̄ret e.c.ver vivos fide dignos

In inquiſitōe quō dz vocari is ꝙtra quē inquirit Et quō pædi dz ꝙtra eū e.c.verbo ex uocato ꝫ an requirat lit ꝑ.ibi nota

In inquiſitione ſup defectibus domorū ec eleſie qualis fiet ædempnatio e.c.ℊ.integram ver eſtimationem.

Inquiſitio q̄nq; ſit nulla fama ꝓcedat de hereticis c.finaliter.ℊ.nolentes ver inquirat

Inſinuatio teſtamenti ad q̄s ꝑtinet de teſta s. Item qz ver inſinuationem ꝫ melius e.ti t.ſtatuto.ℊ.teſtamentis ver approbatis ꝫ ver laicalis feodi

Inſinuatio teſtamenti dz fieri gratis e.ti.c. adeo quorūdam Et ibi nota cōcordantias in verbo ordinarios

Inſinuatio quid eſt ꝫ q̄ntū ꝑt ſcribens recta pere ꝙ labore e.c.ver inſinuatōes ꝯmodi Et annis ſumptibz fiet remuneratio laboris no ta ibi ver ſex denarios

Inſtitutio in bñficijs eccleſiaſticis ad quē ꝑtinet de officio vicarij c.q̄ poſtis ẏ eō orū ꝫ ad idem vide de cohī clc.ꝫ multi.c.ꝑt cle ricalis ver bñficiati verſ.i.

Inſtitutio auctoriſabilis an poſſit ꝓſcribi e. gloſa verſ ad fortiſicationem

Inſtitutio multis modis dr de inſtōibz c.i ver inſtōe Et ꝙ inſtitutio in bñficio eccleſia ſtico dz fieri gratis ibi nota in text.ꝫ etiā inſtō miſtra vt ibi pz ver carta Ad inſtitutū in bñficio eccleſiaſtico an liceat aliqd recipe re ta ibi in glo.vltā. Et nūqd ꝙ ſcripturā l cartā aliquid poſſit recipi ibi videas.

Inſtitutio canonica dat ius in re ꝫ ꝙ eā ad quirit titulus e.ti.c.ij.ver inſtitutus fuerit

Inſtitutio auctoriſabilis ad quem ꝑtinet e. c.ver non admiſerit

In inſtituendo in beneficiū eccleſiaſticū q̄tus dr requirit e.ti.c.ex ſolito ver clerico

Inſtōmis lrē ſi ſint defectiue an titulus ꝓ hoc vitiet e.c.ver lras patentes.

In inſtituendo q̄lis ordo requirit ꝫ qd ſi in lris inſtitutōis nō fiat mentio de clericatu ẏ ordine an ex hoc vitietur inſtitutio e.c. ver. ordine.

Inſtōis canonice q̄lis ſit effectus de ædſ.ꝑ ben.c. Furientis verbo iuris effectu.

Inſtituere qui ꝑt iure ꝓprio qui delegato. e.ℊ.ſi vero ver iure ꝓprio ꝫ glo.ſa

Inſtitutio ſi nō teneat an opus ſit noua ꝓ ſentatōe de iure patro.c.ꝙ ꝓuincia ver nō te nere ꝫ ibi nota q̄lis vocatio ꝫ q̄lis ꝓceſſus fuari debeat in inſtōe facienda no ta bñ Et an requirat ſimilis ꝓceſſus fiant in confirmatione electi nota ibi verſ Sed vt melius

Inſtō facta nō ſuata forma c.vlti.de elect.li. vi.an teneat e.glo.verſ hic tñ aduerte

Inſtitutus ꝙ epm an poſſit miniſtrare fruc tus bñficij añ inductionē habitā ꝙ eum ad quē ꝑtinet de ꝓmis c.ad hec ℊ. Si vero ver intruſus verſ Iuxta premiſſa

Inſtrumentū q̄re dr ꝫ quō differt a lītā Et q̄s inſtrumenti appell acōe obtinent teſtes de loco ꝫ adduc.c.litet ver inſtrumentis

Intentio q̄lis requirit in confeſſione ſacramē ti euchariſtie de cōſe.miſ.c.lint examina ℊ. ver ba canonis ver deuotione

Intereſſe ꝙ quē ꝓbat de ꝓuīt.c.vnico.ℊ.ꝫ hij verbo intereſſe.

Interdictū terrarū q̄s terras oꝑhendit de foro ompe.c.attingit.ℊ.que vero ver terre de im mu.eccle.c.ij.ver terre ſue.

Interdictū eccleſiaſticū differt ab alijs inter dictis ꝫ de eius natura ꝫ q̄ ſit pena clerici de labētis in loco interdicto e.ℊ. ver interdō.

Interdictū latū donec certū aliqd fiat illo fa cto nūquid ſtatim abſq; facto ꝓhis relaxat. e.ℊ.verbo ſatisfecerit

Interdictū eccleſiaſticū quid eſt de iniuriū.c euenit ver interdicti

Interdicta ꝓut ſumūt in iure ciuili vñ ſumꝑ ſerūt ſua nomina de ædſ.ꝑben.c. Furietis verbo breuium

Interdictū terre añ eſſet ꝙ vendicōem illi⁹ terre de immu.ecc.c.ij.ver terre ſue.

Interdictū loci generale qđ eſſe dr e.c.ver. eccleſiaſtico interdicto.

Interdictum loci quomodo contingit ipō fa cto de ſententiis c.i.ℊ. Preterea verbo Ipſo facto.

Interdicti eccleſiaſtici effectus quis eſt e.ℊ. ver interdicto

Interdictū ꝑſone vel loci quō tollit ſiue re laxatur e.ℊ.ver iuris forma

Interdictum quod fertur in ſingulas dio ceſes ꝓuincie an ſit generale vel ſpeciale. De ꝓmis capitulo.i.ℊ. Et ſi dominus verbo dioceſes

Interdictū terre eccleſie in ſpē alius ſit effe ctus e.ti.c.ad hec ℊ.ſi vero ver. interdicto

Interdicti ſnīa lata ꝙ inferiorem ordinariuz an liget ſeipſum vel ſe maiorem e.c.ℊ.ſanctos res ver interdicto

Interdictū ꝑſone vel loci quō tollit ſiue re laxat e.ℊ. ver. iuris forma.

Ferens ſententiam interdicti illud violans an reddat alios excuſabiles ad conſimiliter faciendum eadem gloſa vbi nota. Nunquid ferens ſententiam interdicti illud nō ſuos

videatur illud relaxare
Interpretari statutū predecessoris ꝑt sueuerſor Et de materia interpretacōnis vide remissiones de ꝯsuetudine c. statutū ℔ hac autem d. intꝛpꝛtacione
Intestatus si bñficiatus decedat quis disponet de bonis suis de ꝯsuetudine c. nullus d. legata ℔ Ab intestato defuncti bonorū administracio an possit cōmitti religioso de testamēt c. religiosa ℔. vnde d. bonorū hmodi
Intestatus quis esse dr e. ti c. statutū ℔ ulterius d. intestatus Et ibi nota ā diuitur intestatus qui ñ potuit testari
Intestatus dr quis mltis modis Et an hoc dbū intestatus cadat i psonas eozū qui nō pnt testari e. ti. c. Ita quotūdā ver. intestato Ab intestato decedēciū bona quib⁹ applicabūt e. c. ver. decedenciū
Intestatozū bona an sunt distribuenda interipōzū filios spurios et bastardos e. c. d. sibi
Intrusus quis dr de vacāt. ſ. pbñ e. Esuriēs ℔. Si do in textu ℭ ibi dℏ. intrusus et et glos. sequeñ. Et ibi nota de penis intrusozū ver. a canonib⁹
Intrusozū penas an quis incurrat absq; hoc qꝺ fiat intrusio cū violēcia de pris c. ad per d. per se
Intrudēs se in bñficio curato p violēciam puatus est bñficio curato ꝙ pus habuit e. ea. ver. ipso facto
Intrusus quis dr mltis modis siue ꝺsideꝛacionib⁹ e. ℭ ℔. si do ver. intrusus Et ibi nota que sit pena intrusorum
Inuadē ℭ occupare quō dñt de immu. eccs. c. ut inuadentib⁹ ver. inuadentibus
Inuentariū ꝙd est Et ꝙd est inuētariū multiplex ℭ de natura inuētarij ℭ quis tēt illud facere de testam. c. Itē qt ℔. statuim⁹ ver. inuentariū ℭ e. ti. c. statutū ℔. ibidem⁹ d. pus
Inuentariū quō debz fieri ℭ cōm quo ℭ que res poni debēt in eo ℭ qlit debēt scribi in eo et de ceteris hanc materiā tangentib⁹ nota remissiones co. ℔. ver. inuentariū
Inuentarij cōfectio an possit p testatorem remitti ea. glo. Et ibi nota an ꝺsuetudo hoc possit remittere ℭ ān ordinarius hoc possit remittere
Inuētario qualia bona dñt inferi nūquid sibi debita l q debet alijs e. ℔. ver. dictis bonis
Inuētarij confectionē qualis admīstracio debz pōdere e. ℔. ver. exceptis
Inuētariū ā dēat fieri cōm iudice e. ℔. d. tradi Inuentariū infra qꝺ temp⁹ debz fieri e. ℔. ver. infra temp⁹ ℭ glo. sequenti
Inuidia quid est de offic archipꝑsbiteri c. i. ℔. septez vero. in textu Et ibi nota in verb
Inuidia ver felicitatis aliene
Inuidie ꝙt sūt spēs nota ibi in textu et in glosa ver. similia
Inuitus ēm dr quis tribus mōis de officio

archipꝑsbiteri c. i. ℔. quarūm mandatum dei inuito domino
Ipso facto ꝺ importat de offiō archidiacol c. eisdem ver. ipso facto
Ipso iure quid importat de iudicijs c. exaussis ℔ Si do ver. ipso iure
Ira quid est de offiō archipꝑsbiteri c. i. ℔. septem do. verb. ira in textu ℭ in glosa ver. vindicte Est ira p stelus ℭ ira per zelum co. ℔ ver. no augmenti ālieni
Ire multe sūt spēs nota ibi in textu ℭ in glo ver similia
Ira quō differt ab iracūdia de treuga ℭ pac c. vnico glosa vltima
Iracūdia auctoritas illa Sol nō occidat sup iracūdiam vestrā quō intelligit. de treuga ℭ pace c. vnico ver sol occidat
Iracūdia ℭ ira quō dñt e. c. glo. vltima.
Iracūdia an euaserit a structu l a culpa de penis c. Item statuimus ℔. i illis d iracūdia
Irregularis an efficiat ordinatus a nō suo epo exequens ordinem sic susceptū de tempꝛe ord. c. eos qui vrbo suspendimus
Irregularis an sit suscipiens ordinē in pcto mortali ipsum ordinem exequens ante expiacionem p sacramentū penitencie e. c. d. non exequatur
Irregularitas vnde nomen ꝺceꝑit ℭ quid ē irregularitas ℭ qñ incurrit ℭ irregularitas ꝙque vnde puenit e. ti. c. In penis ver irregularitatem.
Irregularitas quō ꝙbat e. c. ver ꝙstat Et q̄ lis dz esse dispensacio que sit cū irregulari e. e. ver. expresse Et ꝺs ꝑt dispensare cū irregulari e. c. ver dispensare poterint Vbi nota qꝺ irregularitas ꝺtrahit multis modis.
Irregularis non ꝑt exequi ordines suscꝑt p ns absq; dispensacōe e. c. ver exequi ℭ ibi ad finem glose nota nūquid irregularis suspensus ab officio sit suspensus a bñficio.
Irregularis est homicida ℭ quis e. c. verbo homicidas Et ibi nota quis dispensat cum homicida
Irregularis est aduocatus in causa sanguinis ℭ quō e. c. ver in caus sanguinis Et idē in iudice assessore notario dictatore ℭ teste: nota ibi Et ne cle. vel mo. c. ij. verbo iurisdictiones seculares ℭ glosis sequentibus
Irregularis est symoniacus ℭ quomodo e. c. ver symoniacos
Irregularitatem tollit ingressus religionis de scrutineo in ordine faciendo c. Cū quanti ver pētatores
Irregularis efficitur rebaptisatus vel reconfirmatus De sacramentis iterandis vel nō e. sacerdotes ver irregulares.
Irregularis an sit qui celebrat in ecclesia. contra inhibicionem canonis siue constitucionis de iureiur. c. presbiteri ℔. Et volum⁹ verbo irregularitatem tractat ℭ ℔. qꝺ si d.

interdicatur.
Irregularis an sit is qui est ꝓlictus de pe
iurio e.q̃.qđ si ver dispensatū
Irregularis quō efficit clericus exercens
iudiciū sanguinis ne cle. vel mo.c.ij ver Iu
dicium sanguinis.
Irregularis an sit scribens id p qđ aliquis
capitur & ad mortem tradit e.c.q̃.auctoritas
te ver scribere Et ibi vide nūquid legens ta
les lras sit irregularis
Irregularis an sit clericus interessens vbi
agitur iudiciū sanguinis e.q̃.ver interfit.
Irregularis an sit notorius formato: tele
brans de pnis e.reus ver delicto notorio in
principio
Irregularis est ostitutus in delicto notorio
e.glo parū ante finem
Iter qnid est de decimis c. Errores alij pti
nea ver itinera
Iterari nō dz baptismus & q̃ erit pena itera
tis de sacra.ite.vel nō c.qđ in ostōe ver ite
rare Et quare non dz iterari nota ibi mul
tas causas
Iterari nō debent tria sacramenta e.ū.c.sa
cerdotes ver. confirmandos
Iterari que sacramenta phī que nō e.ū. &
sacramentū ver iterari & quō extrema vnct.
sit iterabilis post annū vide ibi glo.se
Judex bz ptes trahere ad cōcordiam De
trāsact.c. Ceterum ver exigant & ob hoc ni
chil ab eis dz exigere e.glo
Judex qñ pt vlāsci iniuriam sibi factam qñ
non de fo. cpe e.i.q̃.qđ si clerici ꝺ defendant.
Judex cpetens quis est ad amouendū pbi
teros ne celebrent in eccles̄ijs de iniurijs. e.
pbiteri q̃.qđ si ver cpetente & an laicus dis
catur ad hoc iudex cpetens ibi nota
Judex qui pcedit ex officio ad vtilitatem al
terius dz p cedere cū cause cgnōe de iure pa
tro.c.primam ver defensiom
Judicis secularis pt̄as dz esse subsidiaria
iudicii ecclesiastico de immu.ecc.c.seculi pnci
pes vel custodia carcerali
Judicis ecclastici pcessus an sit aliquotiēs
exhibēdus cora iudice seculari qñ aduocat ei
us auxiliū e.c.q̃.ac qñ ver adhibet & ibi no
ta an iudex secularis teneatur credere iudici
ecclesiastico aliquid asserenti
Judex an possit quis esse in cā pria nota re
missiones de purga.ca.c.i.ver.iudicis & ac
tores & ver dubium
Judex ecclesiasticus an teneat credere actis
iudicis secularis vel econtra e.ū.c.clerici ꝺ.
p quictis Et circa hoc vide notata e.ū.c.pur
gatio admittatur nota bene.
Judex secularis an possit cognoscere sup de
cimis de pnis e.i.ver decimis
Judex in causa pria qñ pt esse epus e.ū.c.
.i.q̃.si dās ver suppoat.
Judex secularis an ad mandatū ecclesie te
neatur prestare auxiliū sue ptātis de sīa ex̄c.
c.preterea ver.mandatū.
Judicis iussus qñ excusat qñ non e.c.verbo
miclus
Judiciū est triplex scz vniforme multiforme
& oiforme Et de terribilitate finalis iudicij
de sum. trī & fi.ca.c.i.in fi.glo penulti.
Judiciū quane opiniones otra aliū vñ pre
dit de offi.archipbiteri c.i.q̃.septem vero.
vers Inuidia ꝺ puersa iudicia
Judiciū qñ censet magne ad effectū vt quis
dicatur trahere aliquem in iudiciū vtilitū de
pœs.pbē.c. Curientis ver psequantur
Judiciū sumit multis modis Et q dri iudi
cio multa accidūt de testamentis c.statuimus.q̃.
ceterū ver diuino iudicio
Judicium in foro conscientie quomodo dif
fert a iudicio in foro contentioso de penite
cijs e.sacramentū ver caret fructu.
Juramentū quid est & per quid iurande ob
ligatur homo an liceat iurare p creaturas &
sup qua re iurandū est de iureiur.c.pūti ver.
iuramentū
Juramentum de veritate dicendo quomodo
prestatur & quomodo differt a iuramento cū
tumpme eodem titulo c.aduenit verbo verita
te dicenda.
Juramentū an possit exigi in inquisicōe e.c.
ver appellantur.
Juramentum an possit prestari die dnico e.
ū.c.pbiteri ver die dnica
Juramentum super quali re debet fieri. Et
an res super qua iuratur debet tangi Et iu
ramentū per fieri interpositionem an liget.
Et an epus iurās debeat tangere sacrosancta
e c.ver inspectis
Juramenti violatio an possit probari per in
strumentum eodem q̃.quod si vertio proba
tiones legitimas Iduraturū an sit admit
tendus qui semel pnūciatus est periurus e.c
ver dispensatum
Juramentum quale non obligat iurantem
de appellationibus c.ij.verbo iuramenti Et
ibi nota quomodo iuramentum sex modis
vergit in priorem exitum Et an iurans pos
sit contrauenire auctoritate ppria & e.c.ver.
absoluimus nota bene
Juramentum executoris de fideliter admi
nistrando an excusset eum a iuramento pres
tando in ratione reddenda de testamentis c.
statuū.q̃. Inhibemus ver pmittant
Juramentū testiū quale erit de ecc.edi.c.sta
tuimus vel forma iuris
Juramentum in quibus casibus fieri cōsu
sueuit de hereticis c. Nullus verbo casibus
cōsuetis
Juramentū dampnanciū error reprobatur
e.c.ver fore prestanda
Jurisdictio ad ecclesiam pertinet racōe mo
talis peccati & quomodo de foro cpe.c. Cus

alspectbe ver mōtali ptō
Jurisdictionem hz ecclesia in diuerſ cuſtuis
bus e.c.ver hmodi
Jurisdcōez ecclesiasticā an possit exercere lai
cus re cle.ꝺiug.c.ij.ꝺ cetcrnere ꝛ ꝺ exercat
Jurisdcō an possit dari ad firmam ne pla vi
res suas c.i.ver ad firmā
Jurisdcō epi in exemptos in cā hereſ an sit
ordinaria l delegata de hereticis c.ij.ℌ.pmam
ver ordinarij ipsius loci
Jurisdcō ecclesie in quibz cāis vertat de pb
mis c.i.in textū ꝛ in glo ver similibz
Jurisdcōem dat ꝺsuetuꝺo etiam in hijs q̄ pti
nent ad laicos e.c.ver.ꝺsuetū.
Jus multis modis sumit ꝛ que diāt iura
nota de donat.c.omne ver iuribus

Labes ideſt malicia pu
tredo ruina siue miseria de temp.
or.c.ni pmis ver labe
Labrusta quid est de hereticis c.
finaliter ver la brustas
Lacrime p peccatis q̄nte efficacie sunt de pe
nis c.i.ver cū lacrimis Et ibi nota q lacri
me sint emendabiles in septemplicī dria
Item de lacrimis nota de pnit c.ij ver.fina
le refugiū Laicus lītatus an teneat magis
explicite scire articulos fidei q̄ laicus n̄ lītā
tus de summa tri.c.i.in pncipio ver sciat
Laicis nō dat eucharistia sub bina spē ꝛ q̄ti
e.ti.c.ij.ℌ.dicant ver vinū purū
Laici vñ dicāt de ꝺstōibz c.qz incōtinen de.
ver exclus laicis sed melius de sacrmite. l ū
c.qꝺ in ꝺstōne ver a laicis
Laico pt ꝺs ꝺficeri sed laicus nō pt absolue
re l ligare e.ti.c.ignorātia ver pēna
Laicus nolens exequi mandatū epi an posſ
sit ꝺpelli ꝛ p quem de iureiur.c.presbiteri ℌ.
qꝺ si ver competente in si
Laicus de mandato epi an possit exercere iu
risdcōem ecclesiasticam de cle.ꝺiug.c.ij ver
cernere Inter laicos an ꝺnumcret cleri
cus ꝺligatus e.c.ℌ.nos igit ver vestigia ca
nonū de ꝺcel.pben.c.a nostris ver clericis
Laicū an pnt tractare negotia ecclesiē de cle.
nō resi.c.pterea ver yponomos
Laicus an possit colligere fructus eccleſie.
noie suo pprio de loca.ꝛ ꝺdue.c.licet ver suo
noie ꝛ in glo.fezꝛ ibi in tex.ꝛ in glo.nota q̄
mō firma ecclesie non pt ꝺcedi laico
Laicus qui virtute firme sibi ꝺcesse ſde facto
colligit decimas an teneat ad restitucōem e.
t.ver obligetur
Laicis quō ꝺpetit disponere de rebus eccleſi
asticis de imu.ecc.qz dimis ver disponendi
Laici clericis sunt infesti ꝛ de eis solēt meti
tiri de sma exc.c.cū sepius ver falſe
Lāici in quibz casibz pnt ꝺueniri coram iudi
ce ecclesiastico e.c.ver subditorū
Laicus an possit impetrare p iudicem eccle
sticū de pnis c. Item statuimus ℌ.ꝛ si vos

ꝺiudicetur
Lane decima quō solui ꝺz de decimis c. Ad
ppter ꝺ decima lane Et lane appellacōe ꝺ
nuntiatur ibi nota Ad idem vide textum cū
glosa eodem ti.c.qm̄ vt audiuimus.
Lapides quid significant de hereticis c.finā
liter ver diuersis lapidibus.
Larem fouere quid est de Judicijs c.ij.ver.
larem
Latria quid est ꝛ quomodo differt a dulia et
an humanitas xpisti sit adoranda cultu la
trie de ecclesijs edificandis c.ij ver ymagi
nes Et quid de ymagine xpi ꝛ quid de eius
cruce ibi nota
Latrie honor an deferatur matri xpi nota ꝺ
glo.ver matri vero
Latria in quibus cōsistit de hereticis c.nul
lus ver thurificationibus
Laus quid est de ꝺstōibus c. huius autem
ver laudem
Lectioni quali vacare debent clerici diebus fe
stiuis de ferijs c.animarum ver lectioni
Legatum an possit relinqui conalbine clerici
per ipsum clericum de testamentis c.i.verbo
conalbinis Et quid fiet de tali legato Nota
ibi gla penulti.ꝛ finali
Legatum varijs ex causis non tenet de te
stamentis c.statutum.ℌ. testamentis verbo
legari pnt
Legata ad pias causas que diuntur eodem
titulo Capitulo Jta quorūdam verbo pias
causas
Legenda in matutinis vnde sumatur de cel.
edi.c.ij ver legendam
Leges superiores inferiores tollere non potest
Juuare tamen potest eas penam adiciendo
de locato ꝛ conducto Capitulo liet. verbo
adiciendo
Leges sine canones concordabunt suo tem
pore de cele.mis.c. Effrenata ij ver tempora
li qualitate
Lex diuina que esse dicitur de hereticis c.fi
naliter ver lege dei
Lesus quomodo quis dicitur de pēn.c.omi
nus ℌ.ꝛ hij ver pti lese
Lesio iuris ecclesiastici quomodo fit per im
petrationem libere testandi de testamentis ca
pitulo statutum.ℌ.ceterum verbo Juris ec
clesiastici
Libamen quid est de decimis ꝑ.i.verbo Li
bamine
Libellus multis modis sumitur de Magi
stris c.ij.ver libellus
Libellus in casu petitorij quomodo debet
formari ad euitandas prohibitiones regia
as De pnis c.i.ꝺ pretio
Liberalitas valde commendabilis est de lega
tis Capitulo Item liet verbo Liberalis
tatem
Libra quid importat de foro competenti.

c. ottingit ver. libere de loca. & odue. c. decer
des ꝑ libera de testa. c. Ita quodã ver libere
Litterarũ appellacõe qui obtinent de cele mis
c. ꝙ fit ℣. viti. glo. viti.
Libertas ecclesiastica violat multis modis
de iudic. c. itẽ oẽs ver hmõdi ꝺ ad tutelam
Libertas ecclesie ꝺsistit in multis c. c. ver. p̃
fatos ver ecclesiastice libertatis Et an ipsas
violans sit excõiatus ibi nota.
Libertas ecclesie quo ad insinuacõem testa
mentorũ & vt pumant impedientes ne præ
dant vltime volũtates defunctorũ vñ funda
tur de testa. c. statutũ ℣. testamentis ver. ecc
clesiasticarũ libertatũ
Libertas ecclesie in quibz ꝺsistit de immu
ecclesie c. ij. ver libertates & ibi duabz glo se.
nota quõ infringit & quõ ꝓturbatur
Libertas ecclesie nõ solũ intelligit de ecclesia
vniuersali sed ꝓticulari de sma ext. c. i. ver li
bertates eorũdem
Libroꝝ appellacõe ꝺ obtinet de offi. archi.
c. vt archidiacõi ℣. habeant ver libros
Licencia quõ ꝺ gr̃a & eq̃alet dispensacõi
de cle. peg. c. Cũ quanta ver licencia
Licencia iudicis an sit necessaria in trãsigen
do sup lite iudicali de trãsact. c. ceterũ ꝺ licẽcia
Licencia q̃lis erit vt valeat de testamentis
s. religiosa ver licencia Et ibi nota an opus
sit vt licencia p̃cedat actũ Et quid si consen
su l auctoritate ibi nota
Licencia & volũtas an differant inter se e.
c. ver voluntate Et ibi nota quid importat
dictio licencia Sine licencia nõ ꝑt quis mis
strare sacramentũ eukaristie alieno pochi
ano Et nũquid credendũ sit pochiano dicẽ
ti se habere hanc licẽciam nota de pochijs
c. ij. ver. licencia
Licencia vt aliquis possit recipe aliqs sacra
mentũ ecclesie ab alieno sacerdote & presertim
in sacramento matrimonij q̃lis erit de clam
dest. ma. c. i ℣. quiuis et ꝺ spãli licencia
Licẽcia epi an sufficiat qñ agit de licencia ad
rati habẽda c. ti. c. humana ꝺ dioc. sanorum
Licencia qñqz sufficit petere licet non optis
neatur c. c. ver nõ optineat c. c. ꝺ ñ obtenta
Licentia hñs alteri q̃ ꝓprio curato ꝺsiteri
an possit ꝺsiteri sacerdoti alicuiqz velit de pẽi
tentijs c. sacerdos ℣. Item nullus ꝺ licencia.
Licencia qũ requirit vt quis ꝺsiteatur alte
ri q̃ curato ꝓprio c. ti. c. ꝺfessiones ij. verbo
ꝓprio sacerdoti in fine
Ligni appellacõe quid ꝺtinet de decimis c.
q̃q̃ ver ligms c. ti. c. sancta. ℣. omnibus ver.
turbarum
Limbus sanctorum pat̃rum vbi est de sum.
tri. & si. m. c. i. ℣. Item vers quartus ver in
anima.
Litem deferre l ab ea desistere quõ quis pos
sit de trãsact. c. ceterũ ver ꝓtibus
Litem fouere ꝙs intelligit c. c. verbo a lite

Lis ꝺsiteri & nominatur triplicit̃er de In
dic. c. Item omnes ℣. Et vt in p̃missis verbo
iusticiam debitam
Litere dimissorie & cõmendatitie quomodo
differunt de clericis peregrinis c. Cũ quans
ta ver ꝺmendaticijs & glo. se
Litteras cedimis sacerdotalis solummodo
exhibens an sit admittendus ad celebracõez
diuinorũ c. c. ver non cõstat
Litteras cedimus an teneatur ostendere na
tus vel ordinatus in eadem dioc̃esi eodem ti
tulo c. venerabilem ver non fuerit Et ꝙ
de ꝺmendaticijs ibi nota
Litteras omnium ordinum maiorum Et
minorum habebit ordinatus Et an aliquid
pro eis sit recipiendum eodem capitulo ver
bũs ordinum
Locacio facta in plures annos an sit vna l
plures de locato & ꝺducto c. licet ver estima
cionis ver℣. Item quero
Locare operas suas an possit sacerdos de sp
monia c. ꝓterea ij. ver sub certo p̃cio
Locus publicus quis esse dicat de iudic. c. ij
℣. qꝺ si aliquo ver loco publico
Loci appellacione qnid continetur. de sen
tencia c. Contingit ℣. quia vero verbo lo
ca etiam
Loca insignia que sunt s. ti. c. exaussis verbo
insignibus
Loca pia quomodo subsunt episcopo & an pos
sunt fundari sine ipsius consensu de reli do. ca
pitulo Quoniam religionum verbo loci or
dinario
Locus quid importat vbi agitur de loco in
terdicto de hereticis c. i ℣. ceterea verbo qui
umqz.
Lollardi vnde dicantur capitulo finaliter ꝺ
lollardie
Lubricus quis est de penis c. Tantum ver
lubricitates
Lucrũ & fructus quõ differũt de ꝺsuetudine c.
nullus ver fructus
Lucrum multiplex repitur de decimis Ca
pitulo Sancta ℣. omnibus verbo arborũ
in fine
Lucri appellacione quid cõtinetur de sen
tencia excõicacionis c. i ℣. Item excõicam
ver. lucri
Lupus cognoscitur ex tribus licet omia pti
le sit indutus de offic̃io archipb̃. c. p̃sbiteroꝝ
ver luporũ spũalium.
Luxuria quid est & que sunt eius differencie
de offi. archipb̃. c. i ℣. septem vero ver luxuriã
glo. i. & sequenti
Luxurie libido fetet nota ibi verbo ãereni in
fluit vniuersum
Luxuria que mala facit homini de apostasie
c. i. ver carnali desiderio
Luxuria est enorme p̃cñ alijs quadruplici
ter enormius de penis ℣. tantum inualuit.

verbo enormis

Macedonij heresis qualis
fuit de sum.tri.¶ fi.ca.c.i.ℌ.scien
dū verſ quartus ver esse deum
Magistri ¶ doctores quō dr̄nt de
magistris c.i.verbo magistri.
Maledictio diuina quid importat de penit.¶
sacramentū glosa vltima
Maleficiū quatuor modis fit de imu.ecc. c.
accidit ℌ.i. verbo patrant
Malitiose quō dicit aliquid fieri de osti.c.qz
mōtinentie ℌ.si qui aūt ver malitiose
Malicia obtinet dolū ¶ fraudē de offi.ordi
ℌ.habent verbo malitiam.
Malitia quō pbat de pan̄.c.exhorrenda ver
malicia de pœn̄.pten.c.a nris ò malitiose
Malicia p̄sumit qñ nō subest iusta cā aliqd
faciendi de sūa ex̄.c.i.ℌ.i.ver malitiose
Masculinū genus an oppendat femminū no
ta p remissiones de sum.tri.¶ fi.ca.c.i.ò Ne
quis sed plenè de magistris c.i.ò quosiūqz.
Mandans aliquid fieri an ipsemet videatur
hoc facere de ostōibz c.qz mōtinētie ò offici
ales de pan̄.c.exhorrenda ver obtinū fecer
rit verſ Si aūt
Mandatū etiā intelligit p verbū rogo de iu
dic.c. Item omes ℌ.vlti.glosa vlti
Mandare ¶ suadere quō dr̄nt de donac.c.v ni
co verbo suasionibus.
Mandatū rei illicite an sit obligatoriū ¶ ℌ
si mandatarius non fecerit qđ mandat an te
neat mendans de decimis c.exhortis ℌ. nos
igit ver mandantes
Mandatū iudicis qñ excusat illū qui mādat
de sūa ex̄.c.preterea ver.minus
Maneriū quid est ¶ quid mansus de Judic.
c. Item omnes ver manerijs
Manichęorū hęresis qualis fuit de sum.tri.c.i
ℌ. sticndū verſ quintus ò arti ¶ terre ¶ glo.se
¶ e.c.ℌ. Item verſ tertius ò vera xpi passio
Manifestū quid est ¶ quō differt a publico ¶
famoso ¶ quō pbabit manifestū de sūa ex̄.
e.archidiacon ver.manifestus
Mansus de hoc supra ver manerijs
Mansuetudinis virtus in quo consistit de cō
suetudine c.statutū ℌ.q si duo ver mansue tus
dine eccłesie Et q vitus ecclesiasticis est cō
mendabilis ibi nota
Manuale diuersis modis sumit de eccle.edi.¶
ij.ver manuale
Manus impositio est multiplex de penit.c sa
cramentū ℌ.omnibus ver manus
Maria mater dei fuit gloriosa multipliciter
de summa tri. ¶ fi.ca.c.i.ℌ. Item verſ primus
verbo virgine gloriosa
Maria fuit mater dei ibidem verſ secūdus ò
incarnati dei de hoc ī ver virgo Ad idem vide
de feriis c.ad hęc verbo matrem dñi
Maritus an ¶ quō est dñs bonorū uxoris
de testa.c.statutū ℌ. extrā ò pharsi uxorem

Matria de variis modis de hęreticis c.i.ℌ.
Insup ver.materiam subiectam.
Matrix ecclesia q̄ est de reli.do.ci.ver matri
cibus ecclesijs Maturus multis modis
dr̄ de vi.¶ ho.cle.c.exterior ℌ.¶ pter ò maturi
tatem Matrimonij sacrū nō omnibus
¶ est dolūtariū de sacra.ite.vel non c.ig
norācia verbo matrimonium.
Matrimonij sacramentū quibus conuenit qui
bus nō e.c.ver imperfectis
Matrimonij tria sunt bona otra triplicē cau
sationē ¶ c.ò grāum Et nūquid contractus
matrimonialis teneat in p̄iudiciū alicui dō
rū triū bonorū e.c.glosa vlti
Matrimonialis cā in multis p̄uilegiatur de
post.c.i.ver p matrimonio.
Matrimonialis causas audire non p̄nt decā
ni rurales de iudic.c.i.ver causam matrimo
nialē ¶ glosa sequenti
Matrimonialē cām an possit decanus rurālis
ex omissione spāli e.c ℌ.ij.ò viris discretis
Matrimoniales cās qui p̄nt alijs committere
e.ℌ.ver committat ¶ ibi in ōs Sed nūquid vide
an in causa matrimoniali sufficiat omissio ge
neralis vel requirit spālis
Matrimonialis causa est de causis grauioris
bus e.glo.
Matrimonium an sit separatum quando vter
qz iugum incurrit religionem de cle.cō
iug.c.i.ver.sep entur
Matrimony solēpnisatio qñ p̄t fieri l nō de
decimis c.i.ver nubentiū solempnijs.
Matrimoniū ¶ sponsalia quō dr̄nt de sponſ.c
.i.ver matrimonium
Matrimoniū quō est sacramentū que eius
forma que eius materia e.c.ver sacramenta
Matrimoniū nō obtrahit vbi vnus obtrahen
tiū est furiosus vel infans de despon.impub tū
c.i.verbo iugum
Matrimoniū an possit obtrahi ante etatez le
gitimam vbi cōtrahentes sunt apti ad gene
randum e.c.ℌ.huius ergo ver nō pueuerit
Matrimonium obtractū cū virilipotente p. eū
qui est etatis legitime nō tū potens adhuc
generare an teneat e.glo.ò Item quero
Matrimoniū non est solempnisati. vbi vna
ps est incognita inconsulto errato ipsius ex
tranei e.ℌ.ver bono pacis
Matrimoniū quō p̄t obtrahi p procuratorem.
Et quid si reuocetur eius mandatum nota
de clamdest.desponſ c.i. verbo contractibus
matrimonialibus
Matrimonijs clamdest. nullus dz interesse
e.c.ℌ.omnibus ver sacerdotibus
Matrimonij clamdest pena quo ad c. Cum
inhibicio quantum se extendit e.ℌ.ver solēp
nem editionem in fine
Matrimonium quibus temporibus non po
test solempnisari Et an possit solempnisari i
dominica trinitatis e.c.ℌ.quinis etiam verbo

solẽpnisacõem Pena statuit otra otrahens
tes matrimonia clãdestina an habeat in otra
hentibz sponsalia clamdestina e.ti.c.humana
ver.matrimonia
Matrimoniũ otrahi impedienta que sunt e
c.d.impedimenta canonica
Matrimoniũ clamdestinum dr sex modis ℣.
clamdestina ver.clamdestina
Matrimonũ clãdestinũ otrahens quõ puni
tur e.c.℣.Et qđ quater d statutis a nre
Matrimoniũ quare pcius dicit ℣ patrimo
nũ nota p remissiones de hereticis c.ij.ver.
matrimonio.
Mediatores symoniacarũ pactionum quõ
sunt symoniaci de temp.cõe.c.in pmis d.In
truentores ℇ quid de mediatoribz in pmis
tactombz bñfictorũ fiendis nota ibi glo.se.
Maxime quid figt de offi.archid.c. archidia
coni v.r.maxime
Medũ tenere honestũ de vi.ℇ ho.cle.c.extra
tior ℣.si qui aũt ver exercisiue.
Medicina aie sunt ecclesie sacramenta de sa
cra.itẽmd vel nõ c.ignoracia ver salute
Mechya noie que otinent de offi.arch ipſ.c.
.i℣.tertiũ mandatũ in tex.ℇ in glo.
Mendaciorũ viij.sunt gña de offi.archipſ.c.
.i.℣.quintũ mandatũ ver oẽ mendaciũ Et ib
de mendacio nota in glo se.d.pciosum
Mens legis an pcius ospectabit ℣ verba.
nota de testa.c.statutũ.℣.i.d.infra scriptis ℇ
ibi nota qñ aliquid venset esse de mente legis
l ospuetudinis Et nũquid in penalibz ostõ ex
tendat ad ỽhensiua sub mente
Metus ofensus solus qñ sufficit ad incurrẽ
dã penã legis de hereticis c.ij.ver attẽptare
Mercata exercere diebz dñicis ℇ festiuis an
sit pctm mortale de feriis c.Ineffabilis d.
seruili ope
Meretrix q esse dr d offi.archipſ.c.i℣.tertiũ
mandatũ verbo meretrix
Metropolitanus ℇ archiepus quõ dñt de
penis c.i℣.ℇ si aliqs d. metropolitanũ
Milicia cepit multiplex de apostatis c.i. ver
militare
Minister hꝰ intelligit de sum.tri.c.i℣.i. ver
ministri de Iudic.c.exaussis ver. mistros
Ministet nudus quis intelligitur de testa.
c.religiosa ver. de dampnis
Missas plures celebraturus in vno die đ
faciet aũ vino pfusionis in pma missa de cele
mis.c.i℣.pbiter aũt in textu ℇ in glosa
Missã nũ đ possit celebrare q nõ pt bibere vi
nũ e℣.ver.vinũ ℇ ibi nota ỽ pfusio digitorũ
dz esse de vino ℇ non de aqua
Missam celebrare volens dz esse ieiunus e℣.
ver. non presumat
Missas tres licet vni sacerdoti celebrare i fe
sto natalis dñi e.e℣.ad hec ver natalis dñi.
ℇ ibi nota đ significent hec tres misse
Missas plures pt vnus celebrare in die pẽ
sche e℣.ver.resurrectõis dñice Et ibi nota ca
sus in quibus sacerdos pt celebrare plures
missas in die Et q nõ dz hoc facere p pũlia
te ppria ibi nota
Missas plures ℣ duas an liceat celebrare.
vbi agit meõria defuncti die octauo xxx. vel
anniuersario e℣.verbo tumulandum.
Missa in ãniuersario defuncti de q officio cele
brabit nota in eadẽ glosa
Missas plures ℣ duas nõ licet celebrare in
die in casibz etiã pmissis nisi in die natal dñi
d.glo.ppe finem
Missa d die quõ nõ est omittenda ppter mis
sas peculiares e℣.ver de die
Missa de die pus est celebranda ℣ p defunctis
vbi vnus sacerdos celebrare debz duas mis
sas hmodi e.c.glosa vlti
Misse peculiares q esse dicant e.ti.c.sacerdo
tes ver peculiarũ Et ibi nota quõ misse pe
culiares cessare debẽt in publico diebz dñicis
añ missã solempnem eiusdem diei
Missam an teneat sacerdos cotidie celebrare
e. c℣.nec pſumãt ver. cotidie In missis p de
functis an debeant fieri ipsorũ memorie no
minatim e℣.ver spãliter
Misse celebratio an possit p aliquo salario re
cipiẽdo deduci in pactũ e.d suos sacerdotes
Missas celebrare nõ licet in oratoriis nec i
capellis nec in locis nõ dedicatis sine licẽn
tia epi e.ti.c.℣ sit in textu ℇ in glosa
Missas celebrandi vel audiẽdi licenda ex ec
clesia nõ est de facili cercenda etiam magna
tibus e.c.ver magnatibus
Missa qñ incipit ℇ qñ finit e.ti.c.in celebra
tione.℣.si vero ver celebracionem misse
Missã celebrare nõ dz aliqs nõ dictis matu
tinis e.ti.c.lintyramina℣.nullus insup ver.
matutinale
Missam celebrare an possit aliqs nõ dicta p
ma ℇ qđ de matutinis btẽ dginis e℣.d pmã
Missa pochialis siue solempnis de die q hora
dici dz e℣.ver.terciã Et ibi nota q hore pos
sunt quate misse celebrari Et nũquid licz ce
lebrare ante diem ibi nota
Missa non dz celebrari sine lumine ℇ de qua
materia erit candela Et an otinuatus offici
at e℣.ver due candele
Missã celebrãs hñs officiã peccati mortal
etrinus tñ an peccet e.e℣.prohibemus d officia
tur e.ti.c.altissimus ver ofessum
Misse peculiares siue quate in diebz dñicis
ℇ festiuis quõ ℇ qñ dici debeant e.ti.c.pbi
teri.℣.dicti vero ver lectũ euangelium
Misse solẽpni in diebz dñicis ℇ festiuis tenẽ
tur pochiain oẽs interesse e℣.ℇ e glosa ℇ d.
maioris misse
Missã inceptã quõ oplere dz celebrãs Et đ
si sibi supueniat infirmitas e℣.d opleant.
Misse celebrandem q debeant iprodire e.ti.c.
altissimus ver. ea nouiter necessitas.

Missam celebrare dz sacerdos quilibet ad mi
nus quolibet die dnīco Et an peccat omit
tens celebrationem misse e.c.ver saltem sel
Pro misse celebratione an liceat aliquid dare
vel recipe de symonia e.preterea ij.ver trien
alibus & verbo legare
Missa quocūqz dicat siue bono siue malo
an sit semp equaliter bona de pnit c.licet.ℌ.
hoc tñ verbo execrationes
Missarū celebrationem an liceat inuigere p vi
am pñe e.ti.c.ꝓfessiones glosa vlti
Misericordie corpalis opa notant de offic
archipr.c.iℌ.sexto aūt in textu Opa vero
mie spūalis notant ibi in glo.ver mie & ibi
glos se.nota quō opa mie ordinantur.
Misericordia inter religiosos quō intelligit
de sta.regu.c.qm inter ver mia & glosa se.
Misteriū & sacrm quō dnāt de summa tri.c.i
ℌ.sciendū verbo misteriū de sacra vnct.c.aī
sacri ver sacrificijs
Moderatio quid importat de Inst.c. Veni
quia ver.moderatos.
Modiū vel modica summa quomō intelligi
tur de decimis c.i.ver modico
Moliri quid est nota de imu.ecc.c.accidit ℣.
molientis
Monachis an possit dari premia p vestib9
de sta.regu. qz nonūq̄ vērꝫ nec singul in tex
tu c.glo.vsqz ad finem capituli
Monachi nūqd & vbi pñt comedere carnes
e.ti.c.oēm ver viderit expedire & ibi nota q̄
lis erit monachorū refectio etiam ex pīsiden
tis grā Monachi quib9 tēporibus debent
cōicare e.e.verbo corpus xpi
Monachus vnius monasterij an & quō pos
sit transire ad aliud monasteriū vt ibi admit
tat e.c.ℌ.ad hec ver mota Et nūquid opus
sit licentia epi ibi nota ver.licē epi
Monach9 an possit includi sine licentia epi ℣
reli.do.c.qm religionū.ℌ.ad hec ver dilectissimi
Monachus an possit assumi ad bñficiū eccle
siasticū secularē nota de apostatis c.iℌ.q̄ tra
ta ver bñficij ecclesiastici Et talis si sit bñfi
ciatus an adhuc erit nota ibi ℣ qđ si habeant
Monasteriū quid est de sta.regu.c. Inhibe
mus ℌ.hoc quoqz ver.monasterium
Monere valet quō dz ꝓsequi nota de testa
c. Item qz.ℌ.statuimus ver.sterilmigorum
Monialiū violatores excōicati sunt & alias
multiplicitr puniendi & qs pt aī talibz dis
pensare de tem.ordi.c.in pmis ℣ violatores
Monialiū noie an ꝓfiteat abbatissa de regu
c.ad hec ver moniales
Monialiū habit9 qlis erit e.ti.c.i tex.& glo
Moniales si āmoueant q̄ debent remanere ℣
sta.regu.c.oēm.ℌ.quicūq̄ ver redacte fuerūt
Cū monalibz nō debent viri religiosi mora
ri in eodē monasterio e.ℌ. ver custodientib9
Ubi xpc monasteriū monialiū morant viri
religio,i qualem pcessionem hñt in ipas mo
nales e.ℌ.ver.admiserint
Monialiū monasteria nō debēt frequentari
a viris e.c.ℌ.clerici aūt in textu & in glosa
Monialis corruptio grauc est pctm̄ e.ti. l.
sanctimoniales verbo primodosius
Moniales quō pñt & nō pñt exire excepta mo
nasterij e.c.d.aī facta & ibi i tex.& in al.glo
Monialiū violatores quō pñt absolui & a q̄
de pcis e.tantum in textu & in glosa.
Monitio qñ est necessaria l nō ad effectū vt
quis incurrat penā canonis latam ipo iure
de ꝓsti.c.qz monentes ver ferimus Et p
monitio dz precedere gue penā nota ibi ℣ p mo
nitōe Monitio ne quis absqz ꝓfessione de
recipiat aliq̄ sacramenta quō fieri dz de sac runct
e.sacerdotes verbo admouendus
Monitio vna qñqz sufficiat ad ꝓstituendū ali
qnē i mota de vi.& ho.cle.c.quis ver monitu
Monitio facta p vnū iudicē an liget ex ipsi9
territoriū e & verbo ecclesiasticorum
Monitio facta ꝓtra ꝓsubmiarios & eorū cō
submas an dēat fieri in spē vl sufficiat vt fiat
in genere de cōpi.cle.& muli.c.vt clericalis ℌ.
Et si forte verbo publice premissa
Monitio canonica que est e.c.glo.vlti
Monitio an requirat & q̄lis vt bñficiatus n̄
residens puet suo bñficio de cle.nō resid.c.aī
hostis ver admonitōe & ibi no q̄ op3 est mo
nitōe in delictis ad effectū incurrendi penam
Monitio fienda p̄sbitero nō curato vt defen
at cure aiarū an possit fieri p archi.Et nūqd
possit fieri p archiepm l eius officialē i dioce
si suffraganei de cle.mis.c.effrena ℣ optētē
Monitio qū dz fieri in spē qñ in genere De
imu.ecc.c.ꝓtingit ver in genere
Monitio publice fcā in synodo habebit loco
trine monitōis ne cle.l mo.c.ij.glo vlti.
Monitio qñ dz esse trina qñ vna de magis
tris e.preterea ℌ. si quis verbo monitus.
Monitio iudicis sive ptis quid opat de hac
re dicis c.i.ℌ.qđ si hmōdi vez pallant In
monitōe an sit necesse noīa monitorū expri
mi de sīa ext̄.e.aī sepius ver moneantur
Monitio qñ est necessaria inferenda sīa ext̄
Et que dr mōnitio canonica e.ti.c.archidia
coni verbo monitione canonica
Morū reformatōi intendere dz prelatus De
immu.ecc.c.accidit verbo morum
Mores mali repiūt in plurib9 viz in iuueni
bus in senib9 in nobilibus in artialibz in me
chanicis in diuitibz & in pauprib9 de hereti.
c.finaliter.ℌ.ad hec verbo bonis moribus
Mortis duplicis rōdet duplex resurrectio de sū
ma tri.c.i.ℌ.sciendū verꝫ septimus ver glo
riā eternā Mortis in pcalo multū licent
que alios non licerent de sacra.iterād. l nō
c.qđ impōne verbo mortis periculum
Mortis vicinitas attendēda est & q̄ sunt sig
na mortis vicine de donatōibz c.omo verbo
mortis vicine c

Mortuus an ꝯs sit quō stuibi dz nota de si le.misſ.c.ſm̄ ver.intimauit de homicidio c.i. verbo cōstiterit

Mortis in artículo quis esse dicendus ē de ſma exc̄.c.fupno ver.mortis articulo

Mortuariū quare debeāt ecclesie de ꝓsue.c.ſta tutū in textu

Mortuariū an debeāt in re que fuit defuncti & alteri cōis e.c.verbo bonis suis

Mortuariū qđ debeāt in aialibz an habeāt lo cū in aialibz fetis e.c. ver aialia Et quid de anibus & pſcribus ibi nota

Mortuariū vſuari dz ecclesie & p quē e.c. de.vſuario Mortuariū vbi dz solui qñ dece dēs bz domicilū in diuerſ pochijs e.c. ver. ecclesie suc prope finem

Mortuariū quare sic dēt e.c.q̄.qđ si duo ver. mortuarij In mortuarijs soluendis varie sunt ꝓsuetudines e.c.q̄.hac aūt ver.ꝓsuetudi ne laudabili Mortuarij exactio q̄lis erit de dāmis e.qm̄.q̄. in pticōe in textu

Mucro duplex est de vbi cle.& mul.c. Vt clericalis q̄.& si nec ver.mucrone

Mulier diuerſ modis sumit de ꝓsue tudine & statutū q̄.qđ si duo verbo mulier

Mulier pregnans & tendēs ad ptu q̄uō dz p parari de offi.archipſ.c. Itez quemāt in tex tu & in glo. Mulier soluta q̄ est & nūquid ſponsu alicuius de futuro dicat soluta de texta e.statutū q̄.Ceterum verbo solutarū

Mulier vñ dēt de ſta.regu.c.ad hec ver m in fortē Mulierū appellatione que obtinent c.ti.c. Inhibemus verbo mulieres

Mulierū odio m quibz est melior in q̄bꝫ deterior odiōne virorū de baptiſmo & eius effectu c.i.q̄.ad leuandū verbo femina

Multa qñ ponit & que sit dia inter multā & pnā de imu.ecc.c.accidit q̄.ꝑterea ꝺ multas Mūdus dicta mūdi creacōem nota multos errores de summa tri.& fi.ca c.i.q̄.ſtie ndū ꝺ quintus .ver.æli & terre

Murmuratio qđ ē & qđ multiplex est mur mur de offi. archipſ.c.i.q̄.ſeptem vero verbo iunidia

Natalis dies dies ſcōrum

dz mortis eorū de ferijs c. angli cane. ꝺ diſpoſitionis

Natiuitas est multiplex de sum. tri.c.i.q̄. Item verꝫ ſecundus ver.natiuitas. Masci ex virgine q̄m voluit xp̄us nota ibi ꝺ ex virgine.

Natiui q̄ sunt de iniu.ecc.c.accidit ꝺ.natis.

Naui ꝺpak ecclesia de cle.miſ.c.p̄ſbi.verbo naui ecclesie Naui ꝺpak vita hoīs de penit. c. Cū sacramentū ver nauigacōis & ibi no ta de naui pne & in duabz gloſis ſequentibz

Necessitas facit licitū q alias foret illicitū de sacra vnct.c. Cū ſacti ver.ponunte mor te de cle.miſ.c.altiſſimus gloſa vltā

Necessitatem hūi ſubuenire teneat pri es ꝑ rieſiaſtici & cle.uō vſi.c.p̄tera ver.necessita ti extreme Et de qua necessitate dz hoc intelli ligi ibi nota Et ibi vide que sit dicenda necef ſitas extrema Et quid ſi plures pariūt nec essitatem aui pus ſubuemendum est

Necessariotū nūcupacōe que obtinent de ſta. regu.c.oim q̄.quicūt ver necessarijs oibus

Necessarij ſuientes qui sunt dicendi e.ti. c. Inhibemus ver necessarios ſeruientes.

Negligencia ſpontanea q̄ dicat eē de ꝺsto ibz c.qt incontinencie verbo ſi ſponte

Negligencia quō ꝺbat e.c. ver negligentes Quis dicat esse negligens & negligēcia quō differt a ptēptu e.c.q̄.ſi ꝺs vero ver neglexe rit Negligentis pna q̄lis erit e.q̄.verbo pane & aqua

Negligencia qñ est excuſabilis & qñ nō ꝺ ſa cra vnct.c.ꝺfirmacōis ver negligentes Et qñ negligens videt ptēpncie ibi nota.

Negligencia circa opus diuinū quō est vitu pabil quō nō de cele.miſ.c.i.ver negligēter.

Negligēcia ad effectū incurrendi pnā qñ dz esse omiſſa ꝺ cuſtodia euharistie e.diginſſimū q̄. ſacerdotes ver pſeuerent & ibi nota nūq̄d iteracō negligēcie mereat pnā multiplicata.

Negligēcia an sit ptm̄ & quale de veli & veñ ſanctorū c.ij.ver negligentes

Negacōe an res sit dubia de Iudic̄.c. Item omnes q̄.vtrū aūt ver in dubio

Negacio ꝑpoſita ſigno vli dat aliud intelligi ꝑ poſtpoſita de hereticis c.nullus ver fore preſ tanda Nestorij herꝫ q̄lis fuit de ſum. tri. c.i.q̄. Item verꝫ ſeāidus ver. incarnati dei

Nichilominus quō exponit de parua. c. ex horrenda & c.hij ver.nichilominus

Nimietas in multis ꝛepbat de vi.& ho. cle. c.q̄uis verbo exceſſiue

Nisi hec deō aius est nature de ꝺce. ſ. p̄bend c.Esurientis verbo nisi de causis

Nobilitas p̄rogatiua notat de cōſ.c. quā & uis ver.nobilitate generis

Nobilitas quid est & qui sunt nobiles Et q̄ nobilis ſtatus ꝺficeat in multis de ecle. c.nā fit q̄.li cōtra ver nobilibus

Nominū in diuinis diuerſa sunt vocabula & hmodi noia ipotant de sum.tri.c.i.q̄.ſi endū verꝫ quartus verbo pretendentem

Nomen dei quō sumit inuenū de offi.archis p̄ſbi.c.i.q̄.in ſecūdo glo.i.& gloſis ſe. Et ibi nota ſup ver piuſio Noia debitorū an nu meretur inter bona mobilia l immobilia de re ecclē.nō alij.c.i.q̄.is quoq; ver.bona

Noia baptiſandorū p q̄s debēt imponi de bap tiſmo & eius effectu c.ij.q̄.attendāt verbo ſa cerdotes Nomina quare imponūt in bapa tiſmo e.q̄.verbo nomina.

Noīs mutacio qñ est licita qñ nō e.q̄.ꝺ contri gat Nota ꝺ multis modis de ma. & obs c.preſbiteri verbo Cum nota

Notariū de materia notarij nota optime ꝛ

longū ꝓcessū ꝫ in mat̄erijs di uerſ de ꝓnis
e.quoniam mus ver delict o notorio
Mouerā q̄ dic̄tur de ſacra vnct. c.ſacerdo s
tus Item ad oſtmac̄oem ver nouerā
Mouū aliquid eſſe quō intelligitur de cle.pe
gri.c.ij verſ nouis opniombus
Noxa ꝫ noxia quō dr̄ūt de hereticis c.iq̄.et
ne ver ad noxā Numerus monialiū q̄lis
sit in monaſterio monialiū de ſta.reg.c.om
nem.q̄.quideant ver tomis monaſterij Et in
numero ſingulari placito fcā an extendat ad
plurale eiuſd̄ generis de ecc.edi.c.ij ꝺ calicē
Mūcio aſſerenti ſe aliquē ctaſſe an ſit cre-
dū de inſti.c.ij.ver otra teſtibꝫ Et an ctat⁹
teneat credere ctantem ſine nūcū ſi non oñ
dat mandatū e.glo.verſ Sed qz taliter
Nūcus ctans quō c̄rtificari dz e.ti.c. Item
oēs q̄.vtrū aūt ver c̄rtificatorio Et quō cre
dendū eſt ſibi etiam ſine iuramento nota ibi
Mūcus an poſſit exeq̄ mandatū ſibi decretū
p aliū de c̄nſ c. Item otra ver ſeipſos
Mūcij eporū ꝫ ſuorū officialiū an gaudere de
beant eadē ꝓrogatiua q̄ ad pnicōem eis in
furiantū de immu.eccle.c.accidit.q̄.alij ꝛc
ver mandata huiuſmodi
Mūcus gaudere dz ꝓrogatiua nūcij vſq; nū
ciac̄oem limitam e.q̄.ver innuens

Oduracio cōtingit di
uerſimode ꝫ an ſit a deo de immu
ecc.c.ſecuſ pnāpes ꝺ aio obdu
rato Obediencia erga ſupiores
alis eſſe dz de oſti.c.qz incōtinencie ꝺ obedi
e ꝫ ꝙ ḡuiter pecat q̄ inobedientiā miaxit
nota ibidē ꝫ q̄d ſit obediencia vide in ſi.gloſe
Obediencia ſtat in tribz ꝫ q̄d iportant ꝛec ꝺ
ba in virtute obedience de ma.ꝫ obe.c.p̄ſbi
teri ver obedience Obediencia q̄lis preſta
būt p̄ſbiteri celebrates in eccleſijs e.c.ꝺ iura
mento ꝫ ibi nota de obediencia iuratoria
an debeat p̄ſtari
Obediencia quō p̄ſtabit in eccleſia vbi ē rec
tor ꝫ vicarius e.c.ver vel vicarijs
Obediencia hmoi an exigere poſſit ſacerdos
parochialis nota ibi ver.p̄ſentibus
Obediēcia habebit ix.odiōes e.c.ꝺ humiliter
Obediencia debita preſidenti in eccleſia in q̄
bus conſiſtit e.c.ver parebunt
Obedire an teneat ſubditus ſuo ſupiori i re
bus caſibz de indic.c.exaiſp q̄.ſi vo ꝺ teneant.
Obediēde dr̄ūt certa officia inter religioſos
de ſta.regu.c.i.ver obedienciales
Oblationū noie q̄ cōtinent ꝫ que ꝓprie dic̄
tur oblata ꝫ ꝙ multiplex eſt oblatio ꝫ an
poſſit q̄s cōpelli ad oblac̄oes faciendas de cō
ſuetudine e.ſtatutū ver oblationū
Oblac̄oes que fūt in eccleſijs ad quē ꝑti
nent ꝫ q̄d ſi fiant ad manus ep̄i Et qō q̄dru
plū vel tenet q̄s ad oblac̄oes de iureiur. c.
ꝓpe ſbiteri ver oblationes.
Oblatorū in ꝓtri teſtō triplex erat diſcre
tio de decimis c.i. ver libamine
Oblac̄oes an p̄nt cōpe laici cuerſi e.ti.c.
moderata ꝺ laicos ꝫ ꝺ eccl̄aſticarū ꝑſonarū
Oblatio q̄ videat fieri diuino intuitu e.c.ꝺ.
diuino intuitu
Oblac̄oes q̄bz caſibz p̄nt omitti diſpoſic̄oni
laicorū e.e.ver ſufficienti ꝫ gloſa ſequenti.
Oblac̄oes q̄ ſunt in ciuitate londoñ. in diebz
dñicis ꝫ feſtiuis an poſſint excuſare offeren
tes a nō ſolūc̄oe ꝑſonaliū decimarū de decim
e.ſancta q̄.omnibz ver negociationū
Oblationū efficax vñ oriꝫ de donac̄.c.i.ꝺ ef
ficacit Obteſtatio diuini iudicij q̄d im
portat de magiſtris c.p̄tres ver obteſtac̄one
ꝫ ibi p̄t remiſſiones nota quō dr̄ūt obteſta
ri attestari ꝫ cetestari
Occaſio ꝫ cauſa quō dr̄ūt de peculio clericō
rū c.vnico ver occaſio
Occaſio hois eſt iniuſta datio ex cāis de of
ficio archiep̄ſ.c.iq̄. ſcāduū ē ꝺ nō occides
Occaſio hominis q̄nqz dicta eſt e.q̄.ver.illi
cita Sub hoc p̄cepto nō occides que cōtinen
tur e.q̄.in textu ꝫ in gloſa
Occiditur homo ſpāliter multis modis e.q̄.
ver ſpūaliter ꝫ gloſa ſequenti
Octoboni legati oſtitū q̄n fuit celebratū De
oſti.c.qz incontinencie ver octoboni
Octoboni oſtōes q̄n fuerūt publicate e.cō.
obſtuari Occupare q̄d ſigt de cauſ.p̄ē c.e
ſurientis.q̄.viii.ver occupata de decimis c.i
moderate ver occupantes ꝫ ibi nota remiſſio
nes q̄ ſit dria inter occupare ꝫ inuadere.
Odiū q̄d eſt ꝫ vñ oriꝫ de offi.archip̄ſ.e .i.q̄.
ſeptem vero verſ ira ver.ſit odium.
Odiū ſumit in malo ꝫ in bono ꝫ quō qui o
dit frēm ſuū homicida ē de iureiur.c.p̄ſbiteri ꝺ
odia Offenſa manifeſta que eſſe dicat De
imu.eccl.c.ſecuſ pnāpes q̄.ſed cōtingit verbo
manifeſtis offenſis
Officialis q̄s dicat ꝫ q̄ eſt ptās officialis
Et qd̄ hz ide auditorū aī epo ip̄m deputāte
Et q̄ eſt in dignitate conſtitutus de oſti. c.
qz incontinencie ver officiales
Officialis archidiaconi an poſſit viſitare de
offi.archid.c.archidiaconi ver viſitac̄oibus
Officialibz ſiue miniſtris quibz eſt credendū
e.c.ver inquirāt Officialis epi Item offi
cialis deputatus ſede vacante Item official
electi confirmati q̄lem hnt iuriſdic̄oem virtute
commiſſionis generalis de iudicijs c.i.q̄.ij.ver
committatur verſ Sed nūquid Et quid de of
ficialibus foraneis ibi nota
Officiales eporū p̄ferri debēt officialibz ali
orū inferiorū e.glo verſ ſed nā abbates
Officialis quis ſit ꝫ que eſt eius ptās ꝫ q̄
mō differt a vicario generali de ſequeſtrac̄.
poſſ.c.frequens ver vicarios generales
Officialis multis modis vocat in iure Et
quō conſtituit in iure officialis vñ ſit ꝫ qual
dignitas eſt In quibz conſiſtit eius officium

ℊ in quib3 deſſat Et quō extinguit ℊ in qb⁹ differat ab alijs indutis ab epo deputatis ℊ vbi duo ſunt officiales q̄s eorū anſebit ꝑ ſpalis Et vbi ſunt duo officiales ſi cā cō mittat ſimpliciter officiali quis ognoſcet et quid ſi cā omiſſa officiali tñ añ cām ſimitam deſinit eſſe officialis an remaneat iudex e.c. vel officiales ꝓmdpales.

Officiales archidiaconorū nō ꝯnt dignitatem de vi.ℊ ꝯ.cle.c.i.ver officiales

Officialis vocabulū large ſumit q̄q ꝑ q̄libet officiū adminiſtrātē de inſti.c.i.ꝺ officialibus ¶ Officialis epi an amouere tenentē bñficio de facto poſſit nī tñ vacet de iure De ꝓceſ.ꝓbn.c.eſurientis ver ꝓcurentes Penaq̄ ꝯ loā in offendentes nūcios epi an habeāt locum in offendentes nūcios ſui officialis de imu.eccle.c.accidit ꝙ.aliq̄ vero vel mandato hm̄odi ¶ Officialis archiepi legati nati an habeat iuriſdcōem virtute officij ſui in hijs q̄ ꝓcernūt ius legacōis ipſius archiepi de acuſ c.i.ver vel eius officialis

Officij eccleſiaſtici exercitio quō ℊ q̄lis interdicit excōicato ſuſpēſo l interdicto de tēp. cēd.c. In ꝓmis ver exercitione

Officij exercitio multis interdicit de quib⁹ cauetur e.c.in textu ℊ in glo.finali.

Officiū diuinū in quibꝫ conſiſtit de offi.archi. c.ſint eccleſiarū ℊ.ℊ vt ꝯnce ver officijs

Officijs diuinis intereſſe debent ꝑſbiteri in eccleſijs celebrātes de ma.ℊ obe.c.ꝑſbiteri ℊ totū ℊ quē debēt intereſſe ver pſalmodiſantes

Officijs diuinis intereſſe debēs an excuſet ſi ad mandatū ipm ſuſpēdentis tpe dicti offi cij ſit abſens e.e.ver debūt verū. ſed quere

Officijs dīms nō intereſſentes aī a lijs an excuſet pactū ſpāle e.glo verū ſed ꝺ ſi mpel lanus Suſpēſio ab officio de q̄ officio dꝫ intelligi de ſo.ordi.c.excuſſ.ℊ.citacōes ꝺ ab offi.

Officiū diuinū ꝑm alium eccleſie vſum ē diuidendū de ferijs c.vlti.ver Barū eccleſie.

Officiū in eccleſia quō cognoſcit a dignitate ℊ ꝑſonatu de cōtēſ.ꝓben.e.Eſurientis ꝺ. officia ad gloſa ꝓcedente

Officiū diuinū omiſſū ꝑ negligentiā an debeat iterari de cele.miſ.c.ij.ver negligenter Et ibi nota an ꝓcet clericus alius cogitatōes verſant circa mūdialia tpe diuini officij.

Officiū noctrnū in q̄bꝫ ſtat e.c.ꝺ noctrnū ℊ in quibꝫ diurnū nota ibi in glo.ſe.

Officiū matutinale quid eſt e.ti.c.lintheami na ℊ nullus inſup ver matutinale

Officiū diuinū omiſſū an ſit rediendū e.ti. c.ſacerdotes ℊ illos aūt ver.ſuppleant In officijs diuinis diendis que ſit forma ordinis Et an liceat ꝑuenire forā e.ti.c.ꝓcurabit. verbo cebitis huius

Officia publica ℊ ꝑuata quō ꝺiſtinguit e.ti.c.ordinatis ver ꝓuincialibus

Officiū an poſſit rendi ꝑ ꝓcuratorē annis ꝓcedentibus ꝓ ſuos ſuos c.i.ver ad firmam

Oleū ſanctū dꝫ quolibet anno innouari debet ℊ cruſma de ſacra vncti.c.ū ſacri ℊ. ꝺ idipſum in textu Et ibi de hoc oleo nota ver oleo ℊ ꝺ credimus Et an ungens baptiſandū hoc oleo refuſato vltra ānū ſit puniendus ibi nota

Oleū infirmorū differt ab oleo ſancto e.ti. c.Cū magna ver oleū infirmorū

Oēs de hac dcōe nota de ꝛſti.c.qz incōſinēcie ℊ.ℊ ꝓmo ver ℊ ſingulis Item de temp. de.c.in ꝓmis ver oēs de donac.c.i.ver ſingulos nota bñ Hec dcō oēs q̄q nō ſtat vniuerſaliter ſed limitatiue de ſīma excō.c.ū magnū ℊ vlti.ver omnibus epis

Olio ꝺ importat de iureiur.c.ꝑſbiteri ℊ qđ ſi vel amoueant olio de teſtamētis c.acto quoad vīdā vel omnino

Onera eccleſie q̄s ſupportabit vbi ē date rectorum ℊ vicarij de officio vicarij e.q̄m.ℊ. videat ver facultate ℊ e.cū ij ver cōferre

Onera eccleſiaſtica q̄ ſunt e ℊ.ꝺ onera eccleſiaſtica ¶ Onerū quedā ſunt ordinaria quedā ex ordinaria c.glo verū ſed hic aduerte Et ibi nota q̄ onera ſubeat eccleſia ℊ que non

Onerū ordinaria ℊ exordinaria quō ꝺiſtinguit e.glo verū ſed ecce ¶ Et ibi ſubſequenter nota an vrpādo canonicatū ſit onus ordinarium l exordinarium

Onus reale ꝙ eſſe dicat de ſymonia c.ꝓterea ꝺ legare ¶ Opa que ſunt illa a quibꝫ excuſant dū eſt diebꝫ dīnis de offi.archipſ.c.rꝫ In textu ver canonicis inſtitutis ℊ ibi nota q̄ ſunt opa ſeruilia q̄ liberalia ℊ circa hoc vide de ferijs c.ex ſcripturis ver ꝓlibꝫ Sed laicꝫ e.c. vel regulariter

Opas ſuas an ſacerdos poſſit locare de ſymonia e.ꝓterea ij.ver ſub certo pretio

Opinio noua que dicit de cle pegri.c.ij. vel nouis opinionibus.

Optet ꝑ dictiō quid ſīgt de decimis e.ex eis ℊ.alij ꝓterea vel oportet

Oratio ꝺ eſt vñ dicat q̄ ſit eius diuiſio ad quē ſit portigenda ꝙ quē ad ꝺ qualiter vbi ℊ ꝺ ſit eius effectus de ferijs c.i.ꝺ otōne ℊ ibi nota de alijs tangentibꝫ materiā otōnis.

Oratorij ꝺ eſt ℊ ꝙ diuerſis mūdis ſumit De celi.ℊ vrū.ſtōrū e.digniſſimū ver oratorij.

Oratorium multis modis ſit de cele miſ.c. ſit ver oratorijs Et ibi nota quō differt ab eccleſia ℊ alia ibi vtilitas de materia oratorij nū ſine capellarū ℊ quō in eis liceat celebrā de diuina l nō nota ibi in textu ℊ in glo

Ordinarij qui dicāt ℊ ꝙs obtinet appellacōe ordinarij de ꝛſti.c.exterricę ver ordinarij ℊ ſi.de ſo.ordi.c.ſtingit ℊ.qz vero ver ordinarium ℊ ver locorū ordinariōs.

Ordinarij ꝓpriū ℊ naturales ſunt epi De ꝓceſ.ꝑſ.c.eſurientis ℊ.vlti.ver ordinariorū.

Ordinari a q̄ debēt religioſi exēpti ꝙ tenq̄ ord.ℊ.ū quatenus ver ꝓcurans

Ordinari an ꝑñt illegitimi e.ti.c.eos qui
glo.i.¶ Ordinās illegitimū an eo ipō vide
atur nō eo dispensare v.c.glosa secunda
Ordines sacri q̄ diuīl e.t ver sacros ordines
Et ibi nota an in penalibz appellacōe ordi
nū sacrorū ꝺtineant minores ordines
Ordinis execucio in q̄bz ꝺsistit e.c.ꝺ execu
cione Ordines suscipiens ab alieno epō
an sit ipso facto suspensus ab execucōe ordi
nis e.c.ver suspendimus In ordinibz susceꝑ
tis l̄ sustipiendis mistrare an impediat pec
ca tū mortale e.c.ꝺ peccati mortal nō glo.se.
Ordinis assūpcio ꝓpter luxū tpale tm̄ quō
ipedit ipius ordinis execucōem e.c.ꝺ tpalez
tm̄. Ordinū execucōem nō hz irregularis aī
dispēsacōem e.ti.c. In ꝑmis vr execucōe
Ordinati ab hereticis an habeāt execucōem
ordinis e.c.vr ab hereticis
Ordinatus a noiatim excōiato an habeat
execucōem ordinis Et q̄s ꝑt aī tali dispēsa
re e.c.ver nominatim excōiatis
Ordinari nō debēt bigami & si sint ordinati nō
hīnt ordinū execucionem vr bigamus
Ordines furtiue recipe ꝺt q̄s multis modis
& sic suscipiens suspēsus ē ab execōe ordinis
sic susceptū & q̄s disp̄sabit aī tali e.c.ꝺ furtiue
Ordines siue maiores siue minores nō debēt
celebrari sine examinacōe p̄cedēti ꝺ scrutineo
in ord.sa.c.aī q̄nta ver ordines & ibi in ver
examinatus nota qñ & ꝑ q̄s & de quibus ordz
fieri examinatio
Ordinū gdus qui sunt e.c.vr gradus
Ordinādorū examinatio qñ fieri ꝺz & quō exa
minati pbābūt ordinatori e.c.ver pbatores
Ordinatio clandestina l̄ alterius ꝓhibiti acce
dere ad ordines an teneat e.c.glosa vlti
Ordis sacrm̄ q̄d est & quibz ꝺuenit & ꝑ est
volūtariū & a quibz ꝺsert & de ipsius digni
tate de sacra.ite.l nō c.ignorantia.¶ sunt & duo
ver ordz ¶ Ordinandus ꝺz esse masculus nō
femina e.ti.c.sacerdotes verbo masculi
Ordinatio alicuius quō ꝓbat de cle.pegri.c.
sū q̄nta cur ꝺstiterit Et que sit ordinatio le
gitima vide ibi ver legitima ordinatione
Ordis sacerdotal l̄ns solū oñdēs an sit ad
mittendus ad celebrandū diuina e.c.ꝺ n̄ ꝺstet
Ordo q̄d ē & q̄t sunt ordines in eccl̄ia & q̄d
ordo sūt multiplex de pi.& ꝺo.cle.c.i.ꝺ ordis
Ordinū lr̄e in ꝑsonis notis n̄ debēt examinari
nisi sol. nec ꝑ eorū inspectōe ꝺz aliq̄d recipi ꝺ
eccl̄ia c. Item licet vcr ꝑmis admissionibus
Inter ordines eccl̄esie an numerent ep̄atꝰ
& prima tonsura de eo qui furtiue ordines re
cepit c.i.ver ordinibus
Ordinandus ꝺz ꝑus baptisati ex necessitate
sed ꝺfirmati n̄ c.c.ꝺ maculeribz Et ibi nota
quō ordinatis imꝑmit caracter & an sit nece
se instrumenta que tradūtur tangi Et quis
imponet manus ordinandis
Ordinatus tacte an recipiat ordines v.c.ꝺ
ficte ¶ Ordines plures an ꝑñt fil mo & eo
dē die sui ꝓpone & eodē ꝺferri e.c.q̄ igitur
ver canonicas functiones
Ornamēta ecclesiarū n̄ debēt vti i ꝓphanos
vsus & si sint vetustate corrupta debēt ꝺburi
re sacra vel.c.q̄ni verbo reputentur
Ornamēta q̄ve di aūt se offi.archipr̄s.c. vt ar
chidiacon.q̄ habeant ver ornamenta.
Ornamenta ecclesiarū q̄lia esse debēt e.ti. l.
Sint ecclesiarū in textu & in glosa
Ostulū pacis q̄ve dat in missa de cele.mis.c.
in celebracōe ꝺ pace & q̄ ordie dabit ibi no
ta Ostula basia & suauia quō ꝺfūt de hereti
cis c.nullus verbo osculationibus
Ostentatio ē spes superbie & quō ꝺ offi. ar
chipr̄s.e.i.q̄.septem vero verbo ostentatio
Quis hz q̄tuor ꝺicōes de regularibz e.sanc
timonales glo ꝓnulti.

Pactio siue transactio
quō ꝑt vel nō ꝑt cadere in rebus
spūalibz de ꝓsumpc̄.c.ne lepra ꝺ
pactionē Pactio an & quō ꝑt
interuenire ꝑ missis celebrādis l̄ sacramētis
aut spūalibz mimstrādis de cele mis.c.sacer
dotes q̄.nec ꝓsumant.ver sacros sacerdotes
e.ti.c. Effrenata ver salarijs nota bene.
Palle altaris que sunt de cele.mis.c.linthea
mina ver palle de ecc.edi.c.ij.ver frōtale
Panis recipit multiplex de cle.nō resi.e. Cū
hostia ver panis dīcus de hoc ꝺ eucharistia.
Paradisi vocabulo intelligit dei fruitio de su
ma.tri.c.i.q̄. Item verꝫ quartus ver in aia.
Paterfamilias q̄d est de ferijs c.aiarii ꝺ patre
familias ¶ Patentū noīe qui ꝺtinent de Pa
tre vnct.c.sacerdotes q̄.frequenter ver parē
tes Et ꝓfert q̄n statuit q̄d patentes aliq̄d
faciant cōtrarium salutem spūalem filiorū
Patentibz quorū facto iterat sacrm̄ baptis
mi l confirmacōis q̄lis pena sit ꝓponēda de sa
cra.ite.l nō c.sacerdotes ꝺ frequēter ꝺ puni
loc ¶ Parochia q̄q̄z ponitur ꝑ dioc̄si De
temp.ord.c.q̄ quidem ver pochianum
Parochialis ecclesia que est de parochi
is c.i.ver pochialis ecclesia In ampla paro
chia plures de bēt esse p̄sbiteri & quales e.c.
ver duo sint & glo se
Parochiam quibz diebus teneāt intresse
diuinis officijs e.t.ver volentibus
Parochiano an credendū est dicenti se hr̄e
licentiam vtt recipiat eucharistie sacrm̄ a nō
suo curato de poch.e.ij ver licencia
Parochianus animus ecclesie ē viator e.c.ꝺ
pegrinātes
Parochiani q̄ intelligūt ad effectū ꝓtendi de
cimas de decis c.seā ecclesia ꝺ pochianos
Parochiale ius in quibz ꝺsistit de clandest
desponꝺ c.i.ver.desponsalibus
Pasche solēpnitas q̄n incepit & q̄ntū ꝺurat
de sacra.vnct.t.aī sacri ꝺ paschē solēpnitatem
Paschē tpus an sit de necessitate p̄cepti quo

ad ofessionē ⁊ q̄uo ad sacrām enchāristīa de pa
nit.e.ofessiones ij.q̄.quiāq; ver in anno
Passio xp̄i fuit sm ỹuanitē nō sm diuinitat
tē de sum.trī.⁊ si.ca.c.iq̄.ỹtē e.vbi ꝺ in cruce
Pastor q̄s cēſet de cle.ū nſi.c.ij.ꝺ pastoribꝫ
Pastura ⁊ pascua quō dīt de decimis c. q̄s
iam q̄.de pasturis verbo pascuis
Pater vū ꝺr ⁊ q̄ deus ꝺr pater multiplīt de
sum.trī.⁊ si.ca.q̄.sciendū vbi sedūs ver patrez
Patrinitas quō pbat de filijs p̄bitero rū c.
Cū in iure q̄.primus ver inquiūt in si
Pater alius carnalis alius spūalis de offi
archip̄s.e.iq̄.primū ꝺ secūdo ver.patrem.
Patri ⁊ matri qnō ⁊ quare debet vere dēda
nota ibi ver tpaliter ⁊ glosa se.
Pater multis modis ꝺr ibidē ꝺ ḡdus merito
Patronat9 ius ex quibꝫ ꝓsistit de so.ope.c.
tranſeūnte ver pro honorū
Patronat9 ius an sit res spūalis de iureiur
c.pūcti verbo pactione
Patronus in ecclesia nō p̄t deputare inferio
res ministros de cæs.pbr.c.a nostris ꝺ studeāt
Patronus laicus quō p̄t variare ⁊ q̄re De
re patro.c.i.ver p̄tati
Patronus laicus scienter p̄sentans indignū
an sit p̄uatus ea viā p̄tē p̄sentandi e.c.ꝺ de
nouat Jus patronat9 q̄d est e.q̄.sed si ver
Jus patronatus Jnt patronos si sit discor
dia q̄d erit ẽpo faciendū eq̄.ver neutri
Patronus post deuolutionem factā ẽpo p tē
pus lapsum eumdem ius patronatus an pos
set ecclesiā p̄sentare q̄ de ea nōdū sit puisum p
ẽpm e.ti.c.si aliq̄ ver Jniuria ⁊ glosa vlti.
Patronus laicus an possit donare alteri i9
patronatus q̄ hz in ecclesia ⁊ an possit ꝺ are
ipsam ecclesiā ℓ alig ius qꝺ in ea hz de Sy
monia c.nulli ver totalitatis.
Patronus ⁊ aduocatus an differāt inter se
de homicidio c.ij.ver patroni ⁊ glo se.
Patronatus ius quō admittit de homici
dio c.ij.in textu ⁊ in glosa.
Paupibꝫ est dāda audientia de officō.ordi.c.
statuimus q̄.⁊ vt horis in textu Et quis ꝺr
paup ibi nota ver audiendos. ⁊ quō differt
ab inopē ibi etiā nota quō est hijs puidendū
de consilio Jtē q̄s ꝺr paup vide de ferijs c.i.ꝺ
pauperibus
Paupibꝫ quibꝫ danda est elemosina de cle.ñ
nſi.c. Ju de decimis ver.paupibus
Paupes clerici qui diciť de dæs.p̄bē.c.a nos
tris ver.paupibus Jtem quis dicit paup
habes de testamentis ver laicis ⁊ e.ti.c. sta
tutū q̄.testis ver laicis ibi nota.
Pax quid est ⁊ vñ ꝺr de treuga ⁊ pace e.vni
uo ver pacem Cū oibꝫ hīē pacē est difficile e
t.ver ad oēs ad bonā pacē laborare debēt iu
dices de trāsact. e.ueterū ver bonop atis
Pacis osculū q̄re dat in missa de cele nisi.c.
in celebratōe ver pacem Et ibi nota vi.cas9
quare pax nō fuit in ecclia

Pctā mortalia q̄ sunt vij figurāt ꝑ vij.popu
los de offi.archip̄s.c.iq̄.septē vero glo.i.
Pctā capitalia q̄ sunt ⁊ q̄ q̄nq; dicūt crimi
nalia q̄nq; mortalia eq̄.ꝺ capitalia ad pctā de
facili labit hūana natura de iudic.c.exaiss.ꝑ
pctā ℓ Pctm mortale q̄d est ⁊ q̄ sunt peccata
ca mortalia de cele.nisi.c.limt peramia q̄.phibe
mus ver mortale peccatum.
Peccata venialia quibꝫ modis delentur dō
q̄.phibemus ver ofessionē generalem.
Peccatū vnū quō sit grauius alio de purg.
ca c. Jtem licet ver fornicatione
Peccata maiora q̄ sunt e.c.ver.maiori ⁊ ibi
nota quō vnū pctm sit grauius alio
Pctā vij.mortalia q̄ sunt de penit.e.in ofessi
one ꝺ vsitata Bona facta ꝑ eū qui est in mor
tali pctō quid opant e.ti.c.sacerdos q̄. ⁊ hoc
ver non potest ℓ Pctm quō sequit ex pctō
e.ti.c.⁊ ofessiones ver pendere suo.
Pecorū appellatōe que obtinētur de decimis
c.q̄ni vt audiuimus verbo pecorum
Peccunie appellatōe q̄d obtinet de testam .c.
Jtem q; ver pecunia de censibꝫ c.q̄uis ꝺ pe
cunia de symonia c.ij.ver pecuniam
Pelagianorū hereſ q̄us fuit de sum.trī.⁊ si
ca.c.iq̄.sciendū vbi sextus ꝺ grē sacramenta
Pena siue dāpnatio eterna fundat ex scrip
turis de sum.trī.⁊ si.ca.c.iq̄.primo vers sep
timus ver gloriā eternā ⁊ ver eternā dāpnatō
Pena duplex in inferno ibidē q̄. Jtem vers.
q̄rtus ver in aia Et ibi nota de pena purga
torij ⁊ eius que est in lymbo
Pena sīe late nō ꝺr mandari execatōni nisi
pus lata sup hoc sīa declaratoria de ofti. c.
q; inōtinent de ver.ferimus Et ibi nota q̄n
pena inflicta a iure mutat ipso facto mons
tione nō p̄missa ⁊ q̄n est opus monitōe Et
vide notata in e.c.ver execationem.
Pene canonice que sunt de offi.archiꝺ.c.eis
dē ver pena canonica Et ibi nota an pena pe
cuniaria possit infligi p archidiaconū
Pena nō repandū ecclesiā q̄lis erit ⁊ p quē
infligat e.ti.c.archidiacono ver sub pena Et
pena hūmodi omissa sibi applicabit e.glo.vrs
Sed cum archidiacono
Pena q̄ infligit ipso facto requirit actū cō
summatū nō inchoatū tm de postul.c.i.verbo
steterit in pena lata ipso iure opus est sīa ꝺ
claratoria in casu dubij e.c.ver hoc ipso.
Pena iuris q̄ p̄uat aduocatū facultate aduo
candi an indistincte extendat ad quasiūq;
curias e.c.ver p̄uatus existat
Pena a iure inflicta aliq̄ faciēti an incurs
rat si fiat p aliū de pact.c.exp̄tenda verbo
contrarium fecerit.
Pena simplīt iposita an sit p̄petua e.q̄.pa
rator aūt ver p̄petuo de foro cpe.c. exaissis
ver suspensos ℓ Pena a iure inflicta quō de
mādabitur execatōni de foro cpe.c. vlingit.
q̄. q; pena verbo ꝑtinebat

Pena an sit diuersificanda in psonā liberi & serui e.ti.c.tranſpecte ver liber hō & ibi notatur quō in pmis infligendis minus agit cum nobili q̄ cū ignobili

Pena duplicā qñ potuit quis puniri e.ti.c. exauſt ver ingreſſu ecclesie de vi. & ho.cle.c.q̄uis ō pmis alijs Pena mioti & regulariē inchoandū de iureiur.c.euenit ō exōiacōis

Pena an multiplicabit ſm itteracōem delicti de vi. & ho.cle.c.q̄uis ver quotienſtūqz

Penale statutū nō exædit limitacōem in eo positā e.ti.c.exteriora. ſi qui aūt ō pendulis

Pene due iposite p vno delicto hñt p vna de inſtōibz c.vlti.pr ſi.ver ingreſſu

Penale statutū nō recipiet extencōem & q̄ō de uer.ſ.pōt.c.eſurientis ver patētes.

Pena inflicta tmentī aliquē ad iudiciū vocatū qñ omittit e.c.ver ſequant

Pena apposita otractui imaliciō an teneat de loca & oduc.c.licet ver pna plecti.

Pena exacta p otractu inito otra phibitionem iuris an stabit otractus in ſe validꝰ e.glo verſ Sed hic quero.

Pena duplex qñ statuit p vno delicto q̄ ipa rū dz infligi c.oēm ver ſatiſfactionem.

Peale qñ ḡd è diutrudū qñ nō de iure patro.e p ſuncta ō nō tenere verſ ſed vt melius

Pena imposita p nō repacōe ecclesie ad quē vſum dz conuerti de cenſ.c.q̄uis ḡ vlti.nū glo. penulti. Pene plures quō pōt infligi p vno delicto de imn.ecc.c.i.ō minime oſumente

Penas pecuniarias an iudex poſſit conuertere in vſum pprium e.ti.c.accidit ḡ pterea ō pecuniarias Penas pecuniarias an pōt infligere ex viri ecclesiaſtici e ḡ.ver exaſſiuū.

Pena corporalis an mutari poſſit in pecuniari am e.ḡ. ver iuſte poterint

Pena legis antique nō tollit p pnā a poſtō ne noua ordinata m de clam.deſt.deſponſ e.humana ver q̄ter ver nichilominus arcentur

Pena limitata qñ nō defuit caſui occurrenti qō fiet de hereti.c.ij.ḡ.pōam ō ipſius loci

Pena qñ pōt exerceri in aliū q̄ in eū qui delicquit de homicidio c.ij.ver poſteritas Et ibi nota q vnus punit pro alio

Pena quare infligit aliquibz p deū in hac vita nota in e.gloſa.

Pena corporalis alias nō pōt infligi p debito de clerico penatore e.domo ver in pſona.

Punit qñqz cōitas p delicto ſingularis pſone de penit.c.i.ḡ. Hec fiat ver loca

Pene eccleſiaſtice corporales q̄ ſunt e.ti.e. eximit ver corporales

Pena pecuniaria an & quō pōt mutari in corporalem e.t.ver poſſent

Punitī dz q̄s in eo in q̄ deliquit c.qm̄ vnus ō ab officio Minima pena corporalis maior eſt quamis pena pecuniaria e.c.ḡ. in cō mutacōibus ver corporalium

Penarū omnium ex quibz cauſ fieri debeat

e.ḡ.in textu & in gloſa.

Pōna q̄lis dz ſacrm & que nō de temp.ex.l. eos qui ver ſacrm pōne Et ibi nota q̄ ſunt pctes intrēgles pōne & an opus ſit qd pagat pōna iūcta in eo q̄ recipit ordines in pctō mortali ante expiacōem ordinū.

Pōna eſt ſacrm vetū Et quō eſt de neceſſitate ſalutis de ſacra.itrād.vel nō c.ignorātia ver pōna In penitencijs iūgendis que ſunt conſiderāda de offi.ord.c.i.ḡ.vlti.glo.vlti.

Penitencia qñ opus eſt vt compleat vel ſuffi cit eā incepta de ſtatu regu.c. Inhibemus ḡ.hoc quoqz ver pmiſerit.

Pōne ſacrm ſolū nouit ſacerdotibz q̄ ad miniſtracōem de baptiſmo & eius effectu e.i.ḡ. de baptiſmate ver penitencia

Pōne corporales q̄ ſunt de immu.ecc.c. accidit ḡpterea ver penitencijs corporalibz

Pōna q̄t annorū debet p q̄libet pctō mortali de purg.c. Nec licet ver adulterio in pōne ſacramento qd eſt ſacrm q̄ eſt materia q̄ forma de pmiſ.c.cū ſacrm ver pōne De pōne nature quō ē finale refugiū e.c.ver.finale refugiū

Penitencia q̄lis dz iūgi ofitenti e.ti.c. ſacerdos ver vel minorem

Pōnam ſolēpnem quis pōt iūgere e.ti.c.cū ſepe ver penitentias iūgendas

Penitencia vt ſit fructifera tria requiritur e. ti.c.ſacrm ver debito careat fructū

Pōna ſolempnis quibz eſt iūgenda & p q̄ li pctō e.ti. c.pterea ver vulgatiſſima

Pōne tres ſunt ſpēs viz ſolēpnis publica & p uata & quibz ipōni dz e.c.ō ſolēpni pōna

Pōna ſolempnis p q̄s pōt iūgi & ex quibz cauſ e.c.ver q̄ tarda ō imponat Et ibi nota an inferior ēpo poſſit explere ſolēpnitatem requiſitam tarda ſolempniter penitentes Et ad icē vide notata e.c.ver canonicas ſanctiones Volens ſubire hmōi pōnam an poſſit ad hec appelli & nūquid ſolempnis pōna poſſit itterari e.glo verſ Et nota & verſ ſequenti.

Pōna ſignificat p mare ſufile e.ti.c.licet ver. mare ſufile

Pemtus quid ſigt de appel.c.ij.ō verbaꝰ de teſta.c.adeo quoriūdam ver penitus

Penſio quō pōt imponi aliqui eccleſie de ſuo ꝓpe.c.tranſpecte ver penſionem.

Penſionem an poſſit rector aliqui acquirere de eccleſia ſua & quō de præſ.pben.c.ne lepra ḡ. Item ſtatuimus ver beneficij

Penſionē q̄lez pōt dom religioſa acquirere de ecc.nō alie.t.ij.ō.gtis acquāt & ō neceſſitas.

Peplū quid eſt de ſta.regu.c. ad hec ō peplū Per de hac dōne vide de ſum.trī.& ſi.cū.c. .i.ḡ. Item verſ primus ver p ſpm ſcm de conſue.t.ſtatutū.ḡ.qō ſi duos ver p annū

Peregrini & ignoti quō dīnt de cle.pegri.c. Cū q̄nta ḡ.ij.ver ignoti

Peregrinus dz duobz modis de offi.archi. pſ.ſ.i.ḡ. ſex aūtpar pegrinū de cle mſ.c. al-

ãſſimus ℣ vlti. ver pegrinantes

Peregrinaciões ad loa ſanctoꝝ nõ ſunt cõ-
tẽpnende de hereti. c. nullus ỽ peginaciões

Perællere ℊ pauere quõ dr̃ de wbi cle. ℊ
muli. c. vt clericalis. ℣ et ſi nec ver pællãtur

Perfectus q̃s ỽz ℊ qõ multis ofiernacõib9
ỽz pfectus ℊ qõ multiplex eſt pfectio de ſac.
ite. vel nõ c. ignorancia ver. pfectis

Periurij ꝓuictus quõ eſt infamis ℊ an ſit
irregularis de iureiur. c. pſbiteri. ℣. ℣ ſi dipſa
tũ. ℣ Periurus pnũciabus an iterũ ſit ad ſ
mittendus ad iramentũ e. glo.

Periuriũ triplr̃ matrir̃ de offi. archipſ. c. i.
q̃. tertio ỽ piurio ſup piurio an poſſit ogno
ſcere iudex ſeaularis de pmis c. i. ver piurio

Perhẏndmare quid eſt de ſtatu regulariũ c.
ſanctimoniales ver phẏndmare.

Permittere ſumit multis modis de poſtu.
c. vrloꝝ ver pmittatur

Permiſſio an debeat eſſe expꝛſſa vel ſufficiat
tacita de iudic. c. Item oẽs ver pmiſſionem

Permiſſum ordinarij an exauſet illũ q̃ tolle
rat in vinculo canonis ſiue legis de pbẽ. c. au
diſtis ver permittimus

Permittere q̃s videat de hereticis c. i. ℣. pre
tea ver pmittentes.

Permutacio in quibz rebz nõ cadat de trãſ
act. c. veterũ ver oppoſicõem admittat verſ in
cauſ ver in ſpũalibz Et ibi nota nũquid in
pmutacõibz interuenire poſſit pactio Et an
poſſit fieri de re ſpũali ℊ tempali.

Permutacio bñficiorũ cuiꝰ auctoritate fiat
de wbi. cle. ℊ muli. c. vt clericalis ver bñficia
ti verſ preterea ad naturã

Perpetuũ quid importat de iure patro nat9
c. ꝑ puinciam in fi. ver. ꝑpetuo

Perſone tres in diuinis de ſum. tri. ℊ fi. ca.
c. i. ℣. ſtiendũ ver trũ pſonarum.

Perſona variis modis ſumit de offi. arch.
c. vt archidiacon. ℣. habeãt ver pſonarũ.

Perſona put pmẽ p rectore eccleſie an ha
at dignitatem de vi. ℊ ho. cle. ver pſonatibus

Perſonatũ acæptio nõ erit in iudicio e. ti. c
quis in fine ver exellẽcie

Perſone certe ℊ mrte q̃ ſunt de loca ℊ con
duc. c. i. glo. ij. ℊ ibi nota quid eſt pſona.

Perſonatus quid eſt ℊ quõ ognoſcit de pre
ſumpt. c. ne lepra. ℣. qõ ſi ver. pſonatu.

Perſonatũ quis intelligitur habere de vi. ℊ
ho. cle. c. i. ver pſonatibus.

Perſonatus ℊ dignitas an inter ſe diſt e. c
ver dignitatibz Et ibi nota quõ pſona tus
generibus bñficiorũ equiparatur

Perſonatus quõ ognoſcit de præſ. pben. c.
Ecutientis ver pſonatus

Perſuadere ℊ mandare quõ dirit de donac. c.
vnico ỽ pſuaſionibz Et nũquid pſuadẽs alia
quid quod pſona pus nichilominus facere
ut facturus teneat ex pſuaſione nota e. glo.

Pertinax quid eſt ℊ quõ ptinacia differt a

pſeuerancia de immun. eccl. c. ij. ver ptinacia

Pertinere quid importat de iudic. c. Item om
nes ver ptinentibus

Petere qui dz aliquid hoc facere tenet ei eſſe
ctu de ſacra vnct. c. Cũ ſacri ver petere.

Pietas quõ differt a mia de ferijs c. i. ỽ pie
tates ℣ Pie cauſe ℊ pia loa que ſunt de teſ
ta. c. Ita quorũdam ver pias cauſas

Pignus in quibz rebz loari hz Et q̃ ſit dria
inter pignus ℊ ypotecam de reſcc. nõ ali. c. i.
ver inpignorare de pignoribz c. i. glo. i. In re
pignorata quõ fructus oputari debẽt in ſor
tem e. c. in textu ℊ in glo. Et nũquid fruct9
q̃s pape potuit oputabũt in ſortem nota ibi
ver pæpit Mes pignorata ſi ꝓſiſtat in fruc
ctu an tũc fructus debeãt oputari i ſortez no
ta ibi ver expenſis Et nũquid vſus rei debe
at oputari ibi videas

Pilati hiſtoria de ſum. tri. ℊ ſi. ca. c. i. ℣. Item
verſ tertius ver. tyranno pilato

Placitũ q̃d eſt de ſo. opr. c. ut aũſpecte ỽ placi
tũ. ℣ Planete q̃ ſunt ℊ quõ diañ ſpem er
rancia de apoſtaſia c. i. ỽ ſpem errancia

Plebs populus ℊ vulgus quõ dr̃ de he
reticis c. i. ℣. ꝑterea ver populus

Plurat loacõ quõ pmit p ſingulari de inu
ecc. c. ſeãli pntibꝰ. ℣ ſuggeſtio ỽ infra tit.

Pluralitatis bñficiorũ materiã habes de pẽ
ben. c. audiſtis in textu ℊ in glo. ſup pluralis
tate bñficiorũ an poſſit epus diſpenſare e. c. ỽ
diſpenſatione

Pollucio alia volũtaria alia inuolũtaria de
offi. archipſ. c. i. ℣. tertiũ mandatũ ver volũta
ria pollucio. ℣ Pollucio nocturna inuolũta
ria an debeat impedire miſſe celebracõem De
cele. miſ. c. altiſſim9 ver canonica neceſſitas

Populus quos ꝓhendit de ſacra vnct. c. ãi
magna. ℣. moneãt ver populũ de offi. archipſ.
c. ignorancia. ℣. i. ver. populo Et dra hoc vide
notata de hereticis c. i. ℣. ꝑterea ỽ populus

Portio viarij ꝑpetui q̃lis eſſe dz de offi. vi
carij c. q̃m ver quinqz marcarũ ℊ verbo ad ſir
mã Et qõ dz aſſignari ſm facultates eccleſie
ℊ ſm morem patrie nota ibi ver trimitatem

Viarius inſtituꝰ in modica vicaria ſcies
ipſius exilitatem an poſſit agere ad augmen
tũ ſue portõis e. c. ver ſunt otenti Et nũ q̃d
aſſignatio debeat ꝑcedere admiſſionẽ l ſubſeq̃
ibi nota Et q̃d ꝑt aſſignari ex offitio iudic
vicario nõ ꝑtente nota ibi in fi. glo.

Portio vicarij an poſſit aſſignari l augmẽta
ri p inferiorẽ epo e. c. ℣. quideat ỽ dioceſana.

Portio eccleſie debita in q̃ oſiſtit de decimis
t. ℣ ver portione

Poſſeſſio variis modis ſumit in iure te oſ
ficio archid. c. vt archidiaconi. ℣. Item quid
ant ver poſſeſſionibus eccleſiarũ.

Poſſeſſiones infideliũ an liãte poſſint ab eis
auferri de offi. archipſ. c. i. ℣. Dextũ manda
tũ ver ſchiſmatici

Possessio ꝓhibet quandoq; pro re ipsa quã
doq; pro dominio et ꝓprietate ℣. Septi ℣
mum uerbo possessiones aliene
Possessione sua ut prius utitur qui appel
lat de appellacõibus c.i.glosa penultima
Possessionem bñficij an possit institutus uel
ofirmatus obtinere auctoritate ꝓpria de in
stit.c. Item quia uer ꝯtificatorias lr̃as
Possessio coloꝛata que sit ℣ que nõ coloꝛa
ta de oꝛæs.ꝑben.c.Furientis uer amoueri.
uerſ Sed ecce
Possessiones ecclesie q̃ sunt ℣ q̃re sic diã
t. de re.ecc.non ali.c.i.ver possessiones
Possessio ɔtinuata facit ꝓsumi ꝓ titulo licet
nõ ostet de ꝓstripõe ꝛ demis c.qm̃ ℣.in pe
titione uerbo possessione
Possessiones tales q̃re date sunt eccleſijs
℣ qõ eas licite tenet ecclesia de imu.ecc.c.ij
℣. Si qui uer honoꝛi ℣ glosa sequenti
Potentia sumitur a malo de fouo ɔpotenti c
Contingit uerbo potentiam
Potestas sumit ꝓ iurisdõe uel meto impe
rio de immu.ecc.c.seculi ꝓncipes ver ptãtis
Prebendas quõ ofert rex anglie de ꝛobi.cle
℣ mulierum c.ut clericalis uer beneficiati.
uerſ finaliter hanc partem
Prebenda quõ differt a canonia de oꝛæs.pbẽ
c.Furientis uerbo prebendas
Preceptũ supioris q̃ ligat q̃ nõ de ostit.
c.qz mãtinentie ℣.i.ver ꝓcipimus. Et ibi
nota de effectu huius dõnis precipimus
Preceptũ legis siue canonis an ligat sub pe
na peccati mortalis e.c.ver dbꝓnari An a p̃
cepto legis uel canonis excusẽt q̃s ꝓ nõ usũ
e.c.ver mandamus Faciens scienter ctra
p̃ceptũ legis uel canonis añ peccet mortalis
ter de sacra unct. c.aũ sacri ꝺ dãpnabiliter
Precepta decalogi figuratiue ꝛolligũt in ꝛo
pe humano tripliciter ℣ quõ ipsoꝛũ nume ℣
rus sumit et ad que nos ordinant de offiõ
archiꝑs.c. Ignorancia ℣.ij.ver deum enim.
Preceptoꝛum huiusmodi duc sunt tabule e.
℣.verbo prime tabule.
Preceptum de obseruatione sabbati quale
sit e.c.℣.in tertio ver ceremonijs
Pretiũ iustũ alicuius rei qõ esse dicetur de
magistris c.ij.ver iusto pcio Et ibi nota qũ
tanti ualet res quanti uendi possit
Predecessoꝛ predecessoꝛ ℣ anteceſſoꝛ quõ dicũt no
ta ꝙ remissiones de testa.c.statutũ ver prede
cessoris
Predestinatio quid est ℣ qõ sumit tm̃ in bo
no ℣ quõ differt a ꝓscientia ℣ de alijs hanc
materiã ɔcernentibꝫ nota de sacra.iteraꝺ.uel
nõ c.ignorancia ver predestinationis
Predicatoꝛ uerbi dei ꝛetipiendus est ad hoſ
pitalitatem ℣ quibꝫ licet p̃dicare uerbũ dei de
cle.nõ uesi.c.ꝑterea ꝺ p̃dicant uerbum dei
Predicatoꝛ uerbi dei qualem sustentationeꝫ
habebit ab alijs quibus predicat eodem ℣.ꝺ
alimenta ℣ ver ꝺ suo
Predicandi officium ad quem ꝓtinet Et
nũquid diaconus possit predicare de hereticis
c.i.uerbo secularis
Predicatio est multiplex eodem c.℣.i. uerbo
quouis modo predicet
Predicatio ubi fieri debet eodem ℣.uerbo In
ecclesia ℣ glosa sequenti
Predicandi licentiam quis dare potest eod̃
℣.ver diocesano
Predicatoꝛ qualis esse debet eodem ℣.uerbo
Moribus et glosa sequenti
Predicare qui possunt sine licentia e.℣.ver au
ctorisatus Et ibi etiam nota qui possunt da
re licentiam predicandi
Predicatoꝛ uerbi dei de quo loco potest pre
dicare eodem ℣.uerbo limitata.
In missione predicaturi que debent obserua
ri eodem c.℣. Si quis nec ver formam ℣ glo
sa sequenti
Predicatoꝛis honestas in quibus stabit eo
dem c.℣.insuper uerbo honeste habeat Et ibi
nota in quibus stabit doctrina p̃dicatoꝛis.
Predicatoꝛ similatur sagittario eodem ℣.ver
bo auditoꝛij.
Predicare non debent questoꝛes quando ꝛol
ligunt elemosinas de penit.c.aim salubriter
uerbo suis predicationibus
Prelati multi iuncti sunt in execatione iuri
um ecclesiasticoꝛum de ɔstitutionibus c.
huius autem uerbo prouisa remedia.
Prelati dicuntur non solum superiores sed
inferiores de sacra.iteraꝺ.uel non c. Ignoꝛã
tia ver prelati ecclesie de filijs p̃sbiteroꝛũ c.
Cum in iure ℣.precipimus uerbo prelati
Prelatus malus pluribꝫ rebꝫ ꝛpak de offi.
archiꝑs.c.presbiteros uerbo canes muti
Prelatus in doctrina mutus comparatur
ꝑdlo eodem c.uerbo litterata
Prelati appellacõe ɔtinetur rectoꝛ ecclesie
poꝛtialis de so.ꝛpr.c.Cirãspecte ꝺ platus
Presbiter uñ ꝺꝛ ℣ ꝙ sumit multis modis de
sacra unct.c. Cũ sacri uerbo presbiter
Presbiteri stipendiarij quõ tenentur obedi
re airatis in quoꝝ ecclesijs celebrant et
officijs diuinis interesse antiphone beati ma
rie que solet cantari prope noctem de maiõ.
℣ obe.c.presbiteri ꝑ totum Et ibi in glosa
ver alie hore.
Presbiteri nõ beneficiati ati seruientes in aui
is dñoꝝ an possint ut omissis obsequijs
hmõdi deseruiãt aue animaꝝ de cele.mis
c. Effrenata ꝺ quoꝝũãiqz Et quid de colle
giatis ibi nota.
Presens dicitur deus multipliciter de sum
ma tri.℣ fide ca.c.ij.verbo virtus totus
Presens dicitur aliquis multipliciter De
offi.ordinarij c.i.℣.penul.ver presentiam
Presencia licenciandi q̃ requiritur de here
ticis ℣.i.℣.i.ver presentent

Pñtacio ad quem pñnet & quo differt ab e lectõe collacõe puisione instõe inuestitura & inductõe de iurenũ.c.pñti vers pñtatus Pro pñtacione habenda aliqd soluere siue dare an sit licitũ e.c.ver pñtacionem ver aliquid.
Pñtacio an sit quid spũale e.c.d pactionem
Presentatio canonica que est de Jnsti.c. ij. verbo Canonice
Pñtatus ad bñficiũ ecclesiasticũ & canonice et ydoneus an debeat statui e.c.d duos mensses Per pñtacõem adquirit ius ad rem Et quo eodem c.ver post factam
Pñtacio facta ad ecclesiã an aliquis inũbit de facto eo pus nõ amoto an teneat de pæs. pben c. Furientis ver amouere in fi.glo Si due sint pñtati ad vnũ bñficiũ qs eorũ dz p ferri de iure patre.c.i.ver pñtati Et ibi nota quod patronus laicus potest presentare duo simul ad vnum beneficium
Pñtacio an viciet ex hoc q pñtatus tpe pñ tationis sigillate fuit laicus dũ tñ antep̃ p̃ sentet se cõa epõ sit clericus e.c. ver clericũ suũ Jn pñtacõis negotio qlis vocacõ siue p cessus fieri dz ante instõnem pñtati e.ti.c. q puncta ver nõ tenere nota optime Ea que sunt requisita in negotio cfirmacõis electi an requirãt in instõe pñtati e.glo.verſ Si vt melius Et ibi nota an verbũ electionis extendat ad pñtacõem Et vide circa hoc nota tata e.glosa verſ hic tamen aduerte de hoc ver bo patronus & ver deuolucio
Prescribere nõ pñt decani rurales vt habeãt iurisdcõnem in caus matrimonialibz de iudic c.i.ver audire presumant Et quid de canis iurisdcõnis immediate ecclesie Cantuaricñ. nota eodem c.ꝯ.ij verbo omittatur
Prescripcio non currit vbi is qui ius cõm petit agere non potest de decimis c.sancta ꝯ. ommibus verbo arborum
Prescripcio tpis cuius ctrarij nõ est me moria quo ybabit et cuius etatis petent esse testes de pben.c.i.glosa finali
Presumere sumit in bono et in malo de iudi ciis c. Item oẽs ver psumpserint de psump cionibz c. Ne lepra ꝯ.quod si verbo psumptũ fuerit
Presumpcio multiplex reperit decõ c. ne lepra d psumi & ibi nota quid operat presumpcio
Presumitur in deteriorem partẽ quandoqz et quare eodem c.verbo pactionem
Presumpcio iuris & presumpcio iuris et de iure quo differunt eodem c.glosa vltima
Presumpcio comitatis aliquius quo insur git & nũquid qs psumendus sit potius bonꝰ q̃ malus de lo.& duc.c.i. ver psumi debeat de cle mis.c.effrenata ver ydonei
Presumere temeritatem significat de donacio nibus c.vnico verbo presumpserit
In maleficijs an presumatur aim precessisse ver rez vers quinto presumit Et ibi p totã illam glosaz nota quomodo multis modis presumitur fraus.
Presumptio importat audaciam ot tus et ſma exẽ.c.i.d priuare psumant
Preter hec decõ multis modis sumit & qñ qz ponitur inclusiue quandoqz exclusiue De Judicijs c. Item omnes verbo preter volũ tatem Jtem super e.glo nota qd aliud ẽ facere preter voluntatem & aliud otra volũtatẽ
Priuatus est ipso iure admissus ad vicariã si non sit ordinatus in presbiterum in proxi mis ordinibus de officio vicarij c. Cum ho stis glosa vltima
Priuatus est quis beneficio ipso iure in casu c. Cum a iure de filys presbiterorum Jtẽ in casu c. Extrauag.ꝯ. Si qui autem de vita & honestate clericorum
Priuatur spe qui non habet priuati re eodẽ titulo et eodem c.ꝯ.non beneficiati verbo ob tinendum
Priuatus est quis beneficio ecclesiastico di uersimode vt legitur de preben.c.audistis et ibi nota in ver nec vltimo
Priuatus beneficio vtrum possit iterum ad mitti ad idem beneficium eodem c. d ppũtio
Priuatus est beneficio auctoritate prius obten to qui violenter intruditur in beneficiũ au ctoritatum postea obtentum de penis c.ad hec d. Ipso facto Et subtrahantur quid si primũ beneficium non fuerit auctoritatum ibi nota.
Prior alius claustralis alius conuentua lis de temp.ordi.c. Cum quanta ver prior
Prior claustralis et conuentualis quomo do differunt de statu regularium c. Inhibe mus ꝯ.hoc quoqz ver non habens abbatem
Priuilegium clericale in quibus consistit de offi.ordi.c.ij.ver clericali priuilegio
Priuilegio clericali quomodo priuatur cleri cus diuersis modis vt in c.deferant
Priuilegij generalis obtentu non potest pri uilegiatus audire confessionem subditi alte rius de priuilegijs capitulo vnico in textu & in glosa.
Priuilegijs quo aliqui abutũtur nota p re missiones eodem c.glosa vltima
Priuilegia in corpe iuris clausa casus suos non excedunt de penis c.ad hec.ꝯ.fautores d Interdicto
Pro hec dictio sumi potest diuersimode Vt notatur de symonia c.preterea ij.verbo tri nalibus
Probare dz tria sacerdos qui de nouo vult ministrare in ecclesia de cle.pegri.c. Cũ qua ta ver constiterit Et qualis debet esse hmo di probatio eodem c.glosa vltima
Probationum multe sunt species Et an hee omnes faciant plenam fidem & an violacio iuramenti possit probari per instrumentum de iureiurando c.presbiteri ꝯ.quod si ver pba tiones legitimas

vel dolū allegat de donacō. c. vnico. ℣. cæterū ꝺ. diffiultas Et quō ꝑsumptiue ꝓbat fraus in donacōe vel alienacōe bonorū alicꝰ e.c. glosa vltima

Probatio testamēti quō fiet de testamētis c. statutū. ℣. testamētis ꝺ. ꝓbat.

Probatio qualis sufficiat in causa hereſis c. sāliter. ℣. ad hec ꝺ. ꝓbationes canonicas

Proæssus iudicialis quid cōtiēt de iudicijs c. exaussis ℣. Si vero. ꝓæssus

Prorsus extra ciuitatū nō tenet de so. competenti c. dierū ver reprobētur

Proæssus qualis fiet extra incūbētem bnsi cio de fcō aim tū valet de iure de cōæs. ꝓbē c. Esurientis ver. canonice

Procurationes quō debēt visitanti de officō archidiacōi c. ut archidiacōi ℣. habeant ver viderint

Procurationes an soluī debeāt in victualibꝰ vel in pecunia de offi. vicarij c. qm. ℣. vltiō ver procurari

Procuratio vna tm̄ solni debet in eccliā ubi est rector et vicarius e c. ℣. finali m textuet in glosa ꝺ. vna tantum

Procurationes a quibꝰ & qñ licet recipe de sono oppressi c. exaussis ver actibus

Procuratio debita noē visitationis an possit negari ppter supfluū numerum de tensibꝰ c. primo ver. exædant

Procuratō debita que esse dicit e. c. ꝺ. debitā

Procuratō debita in victualibꝰ an possit redemi e. c. ℣. ad hec ꝺ. pro visitacōe

Procuratō est mltiplex e. ti. c. quis verbo ratione visitationis

Procuratō vt soluat in pecunia l victualibꝰ cuius erit electio e. c. ver vl pecunia

Procuratio solū vna oppetit visitanti pluresꝫ ecclias in die e. c. in tex & in glo. ꝺ. canones

Procuratio racōne visitationis soluenda in pecunia limitata ad certū qntz e. c. ꝺ. vna ecclia Et qnid si capella & eccha hmoi sint diuersarum dioc'sum nota ibi in glo. sequenti ver. ecclesia

Procuratū vl actū p falsum pcuratorem vel fictū an teneat de procuratoribꝰ c. exhortenda ℣. & id quod ꝺ. actū et glosa sequēti

Procuratoris falsi fictū an valeat p ratiha bicōem alius noīe actū est e. ℣. ver reputetur Et quid p taciturnitatem eius cuius noīe agitur ibi nota.

Procuratorium fictū & falsum quō dnūt e. c. ver falsum

Professio regularis quādo pt fieri in locis insularibus de regu. c. i. in tex. & in glosa ver. ꝓmittantur

Professio intrātis religionē stati facta ad cōd obligat de apostatis c. i. ꝺ facti euidentiam

Professio tacita que esse dicit e. ti. c. sanctimoniales in textū & in glosa ver ꝓmittant.

Prohibitōi legis factū incōtrariū an teneat de consuetudine c. nullus ver non presumat ℣

Prohibitio regia locū non habet in certis casibus notatis ꝺ sono ope. c. Cum̄ spōte

Promissio fit multis modis de iuriurando c. presenti verbo promiserit

Promissio alicui facta vt habeat cōio bona pmittentis post mortem suā an teneat de donationibus c. vnico verbo voluntate testādi

Promissio simplex an sit obligatoria de elemosinarū c. Sacerdos verbo obligent

Promissio cuius effectus tendit in absentem nūquid teneat e. c. verꝫ nullus insuper. ver socios sacerdotes verꝫ secundo quero

Propriū. q̄d est de testa. c. ij. verbo propriuni

Propria habere possunt clerici seculares de immu. ecc. c. Statis verbo Perquisitis

Propriū habere non pnt religiosi ne cle. vel mo. c. Cum viris ni tex' & in glosꝫ

Prosenete qui diuntur de temp. ordi. c. Inprimis verbo Interuentores

Protectionis ecclesiasticē beneficio quando priuatur clericꝰ imiscens se negocijs secularibus ne cle. vel mo. c. ij. glosa vltima

Proteruia q̄d ē de ri. & ho. cle. c. quis ꝺ pro teruie

Protestatio q̄d est & qd q̄tuor sunt spēs protestationū. & alia de hac materia nota de magistris c. ꝓterea ꝺ protestacōne pmissa

Prouentus noie q̄d obtinet de loca. & ꝺuc. c. liat ver prouentus & ver prouentuum

Prouincie appellacōe obtinet dioc'sis ciuitas et ecclesia metropolitana de consuetudine c. statutum. ℣. hac autem verbo prouincia

Prouincie appellacōe figit q̄ntz pochia l di oc'sis de decimis c. q̄m. ℣. in pticōe ꝺ prouincie

Proximus dicitur multis modis de officō archipr'. c. i. ℣. quintū mandatū ver proximū.

Psalmorum lectio quid operatur de sepulturis c. i. verbo psalteria.

Pubertas q̄re actus incepit in fēiam q̄ in mā sculū de sponsꝫ ipub. c. i. ℣. huius ergo ꝺ etatz

Publicatio ostiōis j q tpus & qñ dz fieri & quō de ostiē. c. huius aūt ver publicent.

Publice fieri quō dr de postul. c. vlocis ver publice

Publice aliquid facere phibitus sub pena an incurrat penā si in puato hoc faciat de vi. & ho. cle. c. quis verbo publice

Publice prohibitus aliquid facere an possit illud facere in occulto de cohi. cle. & mulierū c. vt clericalis verbo publice

Puer quis dicitur de sacra vncti. c. sacerdos & tres ℣. frequenter ver pueros et eodem e ℣. Item ad confirmationem verbo puer

Puella q̄nto plus creuit tāto maioris sumptus exigit de desponſ ibuſ. c. i. ver puellas

Purgacōe deficiens censet iuris fictōne esse quictꝰ de iureiur. c. ꝑsbiteri ℣. qui ꝺ neq̄erit

Purgatō ex quibz causꝫ indicit de pcalio clericorū c. vnico verbo purgauerit

Purgatio hereticꝰ qualis erit & quod multiplex est purgatio de hereticis c. i. verbo purg

gauerit Et quid si cessãt in purgatione no
ta ibi verꝫ Scias tamen
Purgatio canonica quid sit de purgatione
canonica c.primo ver purgationem
Purgatio qñ est indicenda qñ nõ e.c.ò opꝫ
lãt & ibi nota ql̃s suspitio sufficiat ad iudicẽ
dã purgatiõem In purgatõe attendenda ql̃s
solempnitas sit obseruãda e.ti.c. clericã verbo
solempnitate
Purgatio vbi fieri dz e.ti.c. Item licet ver
in aliũ Cõpurgatorũ numerus ignotus erit
e.c. ver sexta manus & ver maiori Cõpurga
torũ iuramentũ ql̃e erit Et quid si purgan
dus nõ possit habere opurgatores & aũ quibz
psoms pt fieri purgatio e.c.ò opurgatorũ.
Purgatio non dz indici ad electionem pur
gandi sed iudicis de sña exĩ.c.i.ꝯ. Item ex
cõicamus verbo indicatur.
Purgatorij locus vbi est de sum.tri. & fi.ca
c.i.ꝯ. Item verꝫ quartus ver In anima.
Pusillanimitas quid est de vi. & ho.cle.c.q̃
uis verbo pusillanimitatis

Quasi hec dcõ diuersimo
de sumit de cons.pbẽn.c.ne lep tra.
ꝯ. Item statuimus ver ql̃si hoc de
imu.ecc.c.qz dimis ò ql̃si cotidie.
Quicq̃ de iudic.c. Item oẽs ò quicq̃
Quin hec dictio diuersimode sumit de sum.
tri & fide ca.c.i.ꝯ.i.ver Me quis
Quilibet hec dcõ minus sit nature de elc.oiu
gatis c.ij verbo quomodolibet

Raptus et rapina quõ
differũt de remit.c.sacerdos ꝯ. itẽ
in furto ver rapina. Et ibi nota
an rapina sit grauius furto
Rata tpis quõ oportabit de dẽmis c.quo
niam vt ꝯ.quod si ver.rata temporis
Ratihabitio qñ opat mandato qñ nõ de Iu
dic.c. Item oẽs ver suo nõie & glo.se.
Receptare quid importat de sepulturis c.iu.
receptatoris
Receptatores hereticorũ qui sunt de hereti
cis c.i.ꝯ.quod si huiusmodi ver receptatores
Recipe & accipe quõ differũt de donationibus
c.vnico ver recipientes
Receptorũ appellatõe ad ꝙs extendit de cõs
suc.c.nullus ò ipsorũ receptorũ & ibi no ta
an appellatõe rectorũ obtineantur vicarij pe
petui
Rectoris officiũ in ecclesia ql̃e esse dz de ma.
& obe.c.presbiteri ver parebunt.
Recreatione indiget homo de statu regula.c.
sanctimoniales verbo recreationis.
Redditus & fructus quõ differũt de consuetudi
c.nullus ver fructus verꝫ fructus.
Redditus appellatõe quid obtinet de offi. vi
carij e.qñ aũt ver reddituũ de cleri. nõ resid
c.ij.ver.redditibus de re ecc.non ali.c.i.ꝯ. ita
quoqz ver bona in fine glo.
Regina an dicat vxor regis rege mortuo de
cele.mis.c.q̃ sit ꝯ.sacerdotes ò reginarũ
Regule sunt tres sub qnibz militant oẽs re
ligiosi de reli.do.c.i.ver Augustini.
Relapsus an censeri possit vt puniat pena re
lapsorũ ille qui abiurauit vnã spem hereꝫ Et
post incidit in aliã de hereticis c.ij ò simplẽ
Relapsus ꝙs esse dz e.c.ꝯ.qò si ver relapsus
Relapsus dicitur aliquis quandoqz vere qñ
qz ficte e.ꝯ.ver relapso
Relapsorũ pena ql̃is erit e.ꝯ. ò declarat & ibi
nota an pena religiosi q̃ est vt tradat ptãti se
ipsum posse p iudicẽ ecclesiasticũ commutari
Relapsus censet nõ solũ qui in eadẽ diocesi
iterũ relapsus est sed qui in aliena diocesi de
liquit e.ti.c.finaliter.ꝯ.ad hec ò originis in fi
ne Cũ relapso in hereſi penitente quid agẽdũ
est e.c.ꝯ.habita ò qualitatem delicti.
Religio xpiana q̃ est de offi.archipr.c.i.ꝯ. in
tercio ò religionis xpiane Et habet i se tria
vt ibi patet.
Religionẽ vt intret coniugatꝰ qñ requirit con
sensus alterius coniugis qñ nõ de cle.coniug.c.
.i.ver assensu Vbi coniugatus intrat religio
nẽ de cosensu alterius coniugis an etiã cosen
ens teneat religionẽ intrare e.c. ò religionẽ
Et ibi nota an sit cosentiẽs nõ tũ pmittẽs
suave cohabitatiõe possit ingredientem reuocare
Religionem ingredientis bona quo modo sunt
de testamentis c.ij.verbo pariter
Religionem quando videtur quis ingredi eo
dem capitulo ver religionis ingressu
Religio approbata que est e.c. ver regulari
tatem Ad religionẽ obligat pubes vi. mo
dis de regu.c.sanctimoniales ver pmittant.
Et ibi nota qꝺ impubes ingressꝰ religionẽ ob
ligat q̃tucũq modis impleto xiiij.anno
Religiosi qui se obligare non possunt eodẽz
c. Idem etiam vel canonicum
Religio & credo idẽ signt de reli.do.c.i.ò credis
Religionis substantialia que sunt eodem c.
ꝯ.sed quia verbo substantialia
Religionũ diuersitas in quibus consistit e.
ti.c.ij.ver diuersitas
Religionẽ ingrediens an possit absqz vicio
symonie aliqꝺ dare in ingressu religiosis de sym
monia c.ij.ò p remissiõe & ò extorquere
Religionem ingrediens quomodo dicitur as
trictus sic quod non possit ad seculum redire
de apostatis c.i.per totum & ibi in ꝯ.quidam
tamen ver ostenderint nota qñ sic intrans
videtur voluisse vitam mutare
Religionem ingrediens quando pt transire
ad religionem laxiorem e.c.ꝯ.quo dicta verbo
laxiorem
Religiosus quis esse dz de locato & conduc. c.
licet Qet qz ver religiosi
Religiosi fundantes ecclesiã quale ius hnt
in ea e.c.ver non ligant ꝺꝫ sed pro laicos

Religiosi hñtes ecclesiã ex donacione alterius qđ ius hñt in ea c.glo ỽ ꝑ aliqñ religiosi Et quid si habeant eam pleno iure l in propios vsus nota ibi subsequenter

Religiosi an pñt ecclesias eis appriata ꝛ da re clericis l laicis ad firmã sine ꝯsensu epi e c.ver nõ obtenta ę ver laicis quis mõ Et an statutũ sup hoc editũ valeat ibi nota

Religiosus quõ pt vel nõ pt habere ppriũ ỽ testa.c.ij.ver ptoprium Et ibi nota an ingressus monasterium possit testari

Religiosus an pt esse executor testamti sine licencia Et de quali religioso est hoc intelligẽ dũ c.ti.c.religiosa ver nullus religiosus.

Religiosi qui sunt hñtes nolle ę velle c.glo

Religioꝝ an possit ꝯmitti admimstracio bonorũ ab intestato defuncti c.c.ꝟ.vnde ver.bonorum huiusmodi

Religiosus an possit recipe prebendã p resti bus de statu regulariũ c.ꝙz nõnũq̃ verꝝ nec singulis dsqz in finẽ in textu ę in glosa

Religiosus an pt habere locum in diuersis manasterijs eodem ti.c. Inhibemus ꝟ. hoc quoqz verbo ad tempus

Religiosus qñ mittendus est ad aliud monasteriũ pumendus c.ꝟ.ver domñ aliã ę quõ pt mittũ ad monasteriũ alterius dioc̃ nota ver ꝯtulat Et quõ fimto tpe dz redire nota ibi ver reuocetur Et alius sumptibus sustentabitur talis nota ibi glosa vltima.

Religioso an pñt possessiones monasterij dari ad firmam nec ꝯmitti admimstracio talis ꝙ quam subtrahentur a suo claustro ne cle. vel mo.c.i.in textu ę in glosa

Religiosus an possit manere in aliq̃ loco sollius sine socio c.c.ỽ ouersacõe ę glosa se.

Religiosus an possit assumi ad bñficiũ curatũ de aposta.c.i.ꝟ.q̃ ãrea ỽ bñficij ecclesiastici

Reliquie an sint reponende in altari ꝯsecrato de reli. ę vñ.stõrũ c.i.ỽ loco reliquiarum

Reliquie sanctorũ quõ sunt venerande de ecc edi.c.ij. ver ymagines in fine glose

Remissio an habeat locum in delictis de Iud c. Item omnes ꝟ. prefatos verbo posse

Remissio delinquentis ad iudicem loci delicti an debeat fieri ex necessitate c.c.ꝟ.vlti. ver inuent ę an iudex loci in quo delictum est cõmissum possit ad hoc ꝯpellere iudicem loci in quo moratur delinquens ibi nota.

Renũcians bñficio an possit post renũciacõ ne ymodi recipe fructus eiusdẽ vt faciat ipsos suos de ꝯsuetudine c.nullꝰ ỽ deesserint

Renũciari iuri qđ in ipsius fauorẽ introductũ est an homo possit de officio vicarij c.qñ autem ver sint contenti prope finem

Renũciacio bñficij in alterius manibus erit de presumpt̃.ne lepra ver renũcians Et an teneat facta in manus laici ibi nota

Renũciacio in quibz casibz nõ tenet nota c. glo.verꝝ in quibz ę an renũcians re integra possit penitere ę beneficium retinere vide ibidem verꝝ hoc tamen

Renũcians beneficio un possit obtinere vicariam eodem c.verbo vicariam.

Renũciari iuri sibi competenti in domo religiosa inferiori an possit domus superior de reli.dc.c.i.ver sepate

Repacio ecclesie ad quem pertinet de officiõ archidiaconi verbo repacione.

Repare ecclesiam nolentes quõ pñt cõpelli eodem c.ver sub pena.

Repacio cancelli an sit opus ordinariũ l ex ordinariũ de officio vicarij c.qñ ver puideat ver onera ecclesiastica verꝝ iuꝛ pmissa quero

Repacio q̃lis pertinet ad platũ ecclesie de ecc edi.c.i.ver domos ecclesie Ad repacõem mansi ę domuũ ecclesie q̃ bona obligãt e.c.ỽ bonis eius ę glo.se. Et ibi nota an bona patrimonialia prelati ad hoc obligentur.

Repacõis sumptus an debeat fieri omissa solucione aliorũ debitorũ e.c.ver sufficiet.

Reparacio qualis fieri debet nota eodem t.ỽ reparandum et eodem c.glosa finali

Repacio defectuũ ecclesie ad quem pertinet e. c.ver defectus ecclesie Et ad idem nota c.ti. c.ij.ꝟ.volumus verbo nauis ecclesie

Repacõis in vsum debent integre ouerti primo ad indicate siue recepte pro repacõne fienda e.ti.c.statuimus ꝟ.si.in tex.ę in glosa.

Ad repacõem ecclesie quõ qualis ę ꝙ quos fiet ꝯtributio e.ti.c.licet ver reficiendarũ Et an per viros ecclesiasticos debeat fieri talis ꝯtributio ibi nota A ꝯtribucõe ad repacionem ecclesie nõ est aliquis pochianus exaltandus e.c.ver ꝯsuetudinem Et qui in hoc casu dicti debeant parochiani nota ibi ver extra de parochianis.

Repeti an pñt data in piũ vsum ex falsa causa de penit.c. Cum salubriter ver vilipendi

Repetita an videant in sequentibus que dicta sunt in precedentibus de hereticis c.finaliter ꝟ. quod si ipsi ver prepositionibus

Requisicio an sit necessaria ad effectũ vt qs incurrat penã canonis siue iuris de testis c. statutũ.ꝟ.testis ver effectũ Et an libelli oblacõ sufficiat p recõgnicõe ibi nota ỽ ꝙz nõqđ

Requisicio ꝑbiberi vt desuiat aure aiarũ per quem fieri pt Et nũquid archid hãc pt facere Et quid de archiepo vl eius officiali an possit hãc requisicõem facere in dioc̃esi suffraganei de cele.mis.c.effrenata ỽ extentem

Residere tenet epus certis tpibz in ecclesia sua cat hedrali ę qđ si hẽat duas cathedras de cle.nõ resi.c.i.glo.i.ę vide sup hoc ỽ festis

Residere cũ effectu qnis dz e.ti.c.ij ỽ resideãt Et an residencia erit psonalis e.c.ỽ ppria p sona Cõtra nõ residentem an requirat monicio ę q̃lis ad effectũ vt pueꝰ beneficio e.c.ỽ admonicõe Contra nõ residentes qualis erit processus e.ti.c.preterea glosa ptima.

Residere an teneant' qui hñt sub se viatios in bñficijs suis e.c.ver viatios.
Residuū bonorū defuncti ad quē ptinet quā do testator nō disposuit de eo in spē de testa.c. statutū.ℊ.testamentis ver effectū vers Sed quid si testator.
Residuū hmodi an veniat in apto e.c.adeo .ℊ. In ipsa ver fideliter
Restitutiōis difficultas an excuset a pena de censibus c.sena glosa pnulti.
Restitutio plena que esse dicat de immu.ecc. c.ij.ℊ.et si qui ver plenā restitutionem
Restitutio suspensi a pdicatōe p quem fiet de hereticis c.i.ver restitutus
Restituere bona ablata vl male acepta quō ḡs obligat de testa.c.adeo ver cathedralis ecclesie Et vide de pnit.c.sacerdos.ℊ. Item in furto ver restitutione nota optime.
Resurrectio generalis quid erit in corpe et aia de sum.tri.ℊ si.ā.c.i.ℊ.stiendu vers septimus ver gloriā eternam ℊ glosa sequenti
Resurrectōis spes in q̄ nobis pderit e.vers ver eterna dampnatio
Resurrectio xpi.multiplr oñsa ℊ qd eius de surrectio erat in carne nota ibi glo.se.
Retrū appellatōe quid ptinet de officō archidiaconi c.archidiacon ver rebus
Retencōis iure qñ liceat vti de testa.c. Ita q̄ rūdam ver retinendam
Revelare qñ q̄s pt q audiunt in secretis de pnit.c.phibemus.ℊ. Ite nulla d confessionē.
Revelare an possit dictū in confessione de volūtate cōfitentis e.ℊ.ver sup hoc Et ibi nota nū quid confessor possit revelare confessionē sibi factā de pctō omittendo l si inde a confessore aliquid de crimine comisso inquirat Sacerdotis revelantis confessionē pena qlis erit e.c.glo.vltā ℊ ibi nota quō phabit revelatio confessionis
Reverentia in quibz cōsistit de ma. ℊ obe. l. vnico glosa vltima.
Reverentia erga deū cōsistere dz in q̄tū ad De magistris c.i.ver nova testa
Revocatio ptātis nūcij l procuratoris an debeat venire ad notitiā ipsius nūcij l procuratoris de clādest.despons c.i.ver contractibz matrimonialibz In revocatōe ei aliene in fraudē creditorū nūquid debeat restitui ptū de hereticis c.i.ℊ.qd si hmodi ver occupent in fine.
Rex de hoc d beneficij iiij.
Reus vñ dicit de cōstōnibus c.exteriōr ppter finem ver otra reos.
Ritr ℊ recte quō dnt de cons.pben.c.esurien tis ver rite
Rivus quid sigt de hereticis c.finaliter.ℊ.ad supplicationem ver rivulo.
Rixa quid est de iureiur.c.pscriberi.ℊ.qd si d. rixas Et an importet pcūm ibi nota
Rumor quid est ℊ quō differt a fama de iure iur.c.pscriberi.ℊ.qd si ver diffamati.

Sabbati sanctificatio ē memorāda de offi.archipb.c.i.ℊ.in tertio ver memento
Sabbatū dicit multis modis ℊ quid figurat e.ℊ.ver sabbatū
Sabbati hora sucessit dies dñicus e.ℊ.vers expirauit oīo
Sabbati obsuatio in vetri lege an fuit ceremoiale morale l sacrāmtale e.ℊ.d cerimonijs
Sabbati mutatio in diem dñicū vñ habuit ortū e.ℊ.ver canonicis institutis
Sabbato festiuali q̄ opa liceat exercere de offi.archipb.c.i.ℊ.in tertio d canonicis institutis de feriis c.ex scripturis ver regulariter
Sabellij hereses qlis fuit de sum.tri.ℊ si.ā. c.i.ℊ.stiendū ver triū psonarū
Sacerdos ℊ pbiter idem signt de sacra vncti c.sacerdotes ver sacerdotem loti.
Sacerdotes extranei oīdūt tria antequam admittāt ad celebratōem diuinorū in ecclesiis de cle.pegri.c.quanta ver obstiterit.
Sacerdotū hmodi admissio p quem fiet e.c. ver epūs locorū
Sacerdotes nō debēt interesse actui á lege p hibito de clādest.despons c.i.ℊ.oibz d interesse
Sacerdos pprius quis esse dicat de pnit. c.sacramentū ver nequierūt e.ti.c.confessiōes ij.ver ppio sacerdoti Et ibi vide nūquid frater admissus sm formā c.dudum sit dicend' pprius sacerdos
Sacramentū quō differt a misterio de summa tri.ℊ si.ā.c.i.ℊ.stiendū ver misteriū Per sacramenta ecclesie cōseruat salus aie e.c.ℊ. sextus ver non est salus
Sacramentorum effectus tales sunt quales si corde ℊ conscientia accipiuntur. Et quod sacramenta non debent dari non pnitentibus eodem titulo Capitulo sacerdotes ver. confiteatur
Sacramenta ecclesie sunt septem ℊ figurantur per plura de sacramentis itrandis c.ignorancia glosa prima Et ibi nota quomodo disponunt ad septem virtutes Et quod desimantur contra tripliez culpam et quadrupliem pnam
Sacramenta quomodo ℊ quare dicuntur gratie Et quod semper habent significationem veritatis sed non semper efficaciam curatonis e.ti.ver gratie
Sacramentū quid est ℊ quare sunt instituta sacramenta e.ti.ver sacramenta
Sacramentorū dispēsatio ad quos| ptinet e.ti.c.prelati ecclesie.
Sacramenta que sunt necessitatis que non e.c.ver debent recipi
Sacramenta ecclesie debent offerri grātis e. ti.ver detur.
Sacramentū altaris est virtutis infinite institutis de celeb.miss.c.sacerdotes ver nullus in fine ver infinite virtutis

Sacramentū q̄re dicāt eucharistia e.ti.c.lim. thiamina.q.d canonis d sūm sacrīm.
Sacramenta a malis sacerdotibz minist̄ata nō sunt ꝺtempnenda e.c.q.phibemus ver. celebraturis
Sacramenta a malis ℭ pollutis sacerdotibz ministrata nō debent dici polluta siue inualida de pnit.c.licet q.hoc tū ver execrabiles de hoc ver Eucharistia.
Sacrificiū sacrīm et ministeriū in quo dīnt de sacra vnct.c.nū sacri ver sacrificijs
Sacrificiū ꝺz pluribz modis de cele.mis.c.sacerdotes vel nullus insup d sacrificiū.
Sacrilegiū q̄d est ℭ quō ꝺmittit de offi.archipr.c.1.q.septem vero verb auaricia ver sacrilegium
Sacrilegij pena q̄ est ℭ q̄t modis sacrilegiū ꝺmittit de imu.ec.c.i.d oibz pnis sacrilegij
Sacrilegus quis dicāt dupliciter e.ti.c.ij.d sacrilegi
Sacrilegij mult̄e sunt spēs ℭ nūq̄d sacrilegus sit ipso iure excōicatus e.d excōica cōm
Sacrilegus efficit q̄s multis modis e.ti.c. q̄t diuinis ver ansu sacrilego.
Sacrilegiū nō est crimen mere ecclesiasticū de pnis c.i.ver sacrilegio
Salarij moderacio viz pbiteri annalia celebraturi viz ecclesie debituri q̄lis erit de celebris.c.effrenata ver moderatis ℭ glo.se.
Salaria sine lucra tpalia quō licitū l nō licitū est sacerdotibz in ecclesijs l diuinis officijs celebrandis reape e.c.ver salarijs
Salariū pbiteri debituri aure aiarū quō ꝺz moderari e.ti.c.effrenata ij.ver aure aiarum
Saltem de natura hui⁹ dōis vide de Instit.c.q̄t incōtinentis ver saltem Item de sacra vnct.c.ū magna q.moneāt d saltē Item de so.spe.c.extissis ver saltem
Salus aie ꝓuat p ecclesie sacrā de sum.tri. c.i.q.sciendū verb sextus ver nō est salus
Salus aiarū exigit de manibz platorū d statu regu.c.sanctimoniales ver ꝓsulere
Sanguis post sumpcōem sanguinis modico forsan remanente in calice an vinū calici infusum vertat in sanguinem de cele.mis.c.i.ꝺb presbiter aūt ver sup infusum
Sanctus ꝺz aliquis tripliciter de sum. tri. c.i.q.sciendū verb q̄rtus ver spm̄ sanctū e.c. verb sextus ver sanctificatio ecclesie in fine.
Sanctū canomsare quis pt de ferijs c. Ex scripturis ver ordinarios.
Sanctus quis dicitur de loca.ℭ ꝺduc.c.vēdentes ver sanctis
Sanctificatio ecclesie in q̄ ꝓsistit de sum.tri. c.i.q.sciendū ꝺb sextus d sanctificacō ecclesie
Sanctificacio sabbati in quibz ꝓsistit de offi archipr.c.i.q. In tercio ver sanctificēs
Satisfactio ꝓpetens que est de forō ꝓp.c.i q.q̄t vera ver ꝓpetentis
Satisfactio an debeat p̄cedere absolutionem a sīa canonis de donacionibus c. omnes q. donantes ver absolucione verb Sed nūquid talis
Satisfactio p̄tialaris an liberet debitorem e.c.q. terū verb satisfieri
Satisfactio plenaria que esse dicitur de decimis c.i.glo.vltima
Satisfactio an sit ꝓpetens si res per satisfactionem soluenda ꝺnetur satisfacturo de tēp c.sena glo.si.
Satisfactio pro iniuria qualis erit de immūn ecc.c.ij.ver satisfecerint
Satisfactio pro iniuria aui fiet q̄n iniuria facta est ecclesie e.c.q. Et si qui ver satisfactionem condignam
Satisfactio pro peccatis in quo consistit de penitencijs c.sacerdos q.m furto verbo satisfactione Et ibi nota an restitucio sit pars satisfactionis.
Scandalū q̄d est de Iudic.c.ex assis d scandalisant de iureiur.c pbiteri d scandala
Scientia qualis requirit in sacerdote de summa tri c.i.glo.i.m principio
Scire articulos fidei an omnes teneantur equaliter e.c.q.i.ver sciat
Scīā quō ꝓbat de temp.ord.c.q̄ quidam d stienter
Scīā q̄lis requirit in aduocato de postulādo c.veloces in textu ℭ in glosa
Scire quō quis intelligit de so ꝓp.c. dierū verb ū p̄fluus ver scienter de sīa exī.c.pterea q.si.ibi bene
Scīā qualis requirit in viris ecclesiasticis de pēn.c. Cū sepe ver competentis scīature ibi nota que sit dīa inter sciām ꝓpetentem eminentem ℭ sufficientem
Scisma quid importat de offi.archipr.c.i.q. septem vero ver sciſmata
Scisma q̄d ℭ quō differt ab hereſi de magistris c.i.q.vltū.ver sciſmatū
Scolaris vnde dicāt de magistris c.i.q. Nec ꝑmittant ver scolares
Scolaris vocabulo an ꝓhendat doctore ℭ q̄ requirit in bono scolari de hereticis c.finali q.volentes vel scolaris
Scolaris appellacōe an ꝓhendat bacularios e.c.q.ℭ si aliquē ver bacularius ℭ ibi nota qui ꝺtinent appellacōe scolarū
Scortū quid est de offi.archipr.c.i.q. tercū mandatū ver scortator
Scripture sacre quadruplex est sensus de magistris c.i.ver sacre scripture.
Seculū quid est de regularibus c.sanctimoniales q.idem etiam ver seculum
Secta vnde dicitur de hereticis c.secundo d. sectam
Sedare quid est de treuga ℭ pace c.omnes d. sedantes
Semel fieri quō intelligit de offi.archipr.c Ignorancia in p̄ncipio ver pluribus.

Semini spaciū verbū dei multis ex causis
& hereticis c.i.q.inſup ver semen
Semper diuersis modis sumit de statu regu
c.qm̄ ver seniores.
Sensus aie interiores q̄ sunt de offi.archipr̄
c.i.q.vij.vero ꝺ gula ꝺ sensum interiorem.
Sña declaratoria opus est in execuc̄one p̄
ne q̄ incurrit ipso facto de ſti.c. qz incōtinē
cle.q.vlti.ver teneat ver execuc̄oem & e.c.ꝺ.
ferimus & e.c.q.si qui aūt ꝺ Ipso facto
Sña qñ ꝺz esse lata ipso iure & qñ opus est
facto hois deō c.qz incōtinendo.q.vlti.ver te
neat & qñ opus est sña declaratoria Nota
ibi in fi.& circa hoc vide notata de clamdest.&
sponſ.c.i.glo vlti.nota bene
Sententia dicitur multis modis de postul.
c.i.ver sententia
Sña an sit ferenda in notoriis & nūquid
in scriptis de penis c.qm̄ vꝰ ꝺ delicto noto
rio verſ sed nūquid in notoriis. & an possit
appellari a tali sña ibi nota
Sña excōicationis suspensionis & interdi
cti in quibz equipant̄ i quibz nō de sña exc̄
c.vt archiꝺ.q.si q̄s aūt ver excōicationis
Sepe fieri quō aliq̄ intelligit ꝺ sac̄ vnct.c.
sacerdotes q.Item ad ꝯfirmac̄oem ver sepe.
de voto & vlti rōp̄c.c.ij.ver sepe
Sepius faciendo in anno an possit fieri vno
die & diuersis tpibus ppe viuctis e.ti.c.i.ver
bis in anno.
Sepultura ecclesiastica quō alicui denegat &
si sit absolutus a sña canonis q̄ fuit inuolu
tus de donac̄.c.vnico ver donantes ꝺ sepul
tura Vbi sepultura an possit aliquid tpe se
pulture solui eccl̄sie quō fiat exactio de Sy
monia c.i.ver sepultura
Sepultura an possit l̄ debeat differri p delic
tis defuncti e.glo
Sequestrū quid est & quod interpo nit̄ dupl̄
de sequestrac̄. c. frequens ꝺ sequestrorū
Sequester qualez ptātem hz in re sequestra
ta nota eadem glosa
Sequestracōis interponende q̄ sunt cause
iuste e.c.ver causis iustis & ver pmissis In
sequestracōe interponenda requirit cause cog
nitio e.c.ver veris
Sequestracio diuersis modis interponitur e
c.ver interpositorū
Sequestracō interposita a q̄ tpe ligat ad pe
nā ipam violent̄ e.c.ver publicac̄oem
Sequestri interpositi publicacio quō fiet e.
c.ver factā & glo.se.
Sequestrū violant̄ que sit pena e.c. in tex.
& ibi vide notata vt excōicac̄ois sña An
sez epūs sequestrū violans incidit in pnam
ibi limitata m
Sequestracio fructuū p nō regac̄oe defectu
um ecclesie an possit fieri p archidiaconū De
acc.vdi.c.statuimus q.vlti.ver diocesanum
Serui & fulis vdicōis hoies dicūt de testa.
c.statutū q.reterū ver fatis vdicōis.
Seruientes necessarij q̄ sunt de sta.regu. c.
inhibemus q.necessitas ꝺ seruientes
Seu est dō ampliatiua vt Iudic.c. Item
oēs ꝺ psonas ecclesiasticas De significac̄oe
huius dic̄onis seu de vi.& ho.cle.c.exterior.q.
si qui aūt ver ex hūc Item de clericis coniu
gatis c.ij.q.vltq; ver obtinens de p̄b̄.c. audi
stis ver custodie de ecclesijs edificandis c.li
cet ꝺ seu dote de fratribus c.ij.ꝺ seu adnotati
Si cuius nature est de iureiur.c.p̄scriptū q.
& volumus ver si tū & glo se.
Sigilla auctentica q̄ hīs debēt de pur̄.c. ex
horrenda ꝺ nullus dicanus & glo.se.
Sigillū auctēticū q̄le ꝺz esse e.c.ꝺ sigillū suū
Sigillū alienū quō sit apponendū partato
rio nota ibi in tex.& in glo.ver malicia
Sigilli appositio illicite facta p aliū nūquid
afficiat pna ipm cuius est sigillū c.c.ver cō
trarium seruat.
Sigilla auctentica q̄ sunt de hereticis c.i.ꝺ.
sigillo suo Et nūquid sigillū nō auctenticū fa
ciat fidem ibi nota bene
Silencium quō ꝺz seruari in ecclesijs tpe diuini
officij de feriis c.i. ver silencio Item de silen
cio nota remissiones de sta.regu.c. Inhibe
mus ver. silencium
Silua cedua q̄ ꝺz de decimis c.q̄q̄ in textu.
& ibi vide glosas in q.nos igit̄ p totum Et
quō de ea soluet decima ibi videas.
Symoniaci quō arcent̄ iccirgulares & suspē
si ab execuc̄oe ordinū de temp.or.c. In ver
bo symoniacos Et ibi q̄s ꝺz symoniacus in
ordine siue būficio Et q̄s p̄t cū symoniaco
in ordine dispensare
Symoniam omittunt mediatores symoni
acarum pactionum eodem capitulo vt In
structores
Symoniacus in ordine l̄ beneficio an possit
execucionem ordinis alteri conferre c.c. ver
Infectis.
Symonia quomodo contrahitur vel non si
aliquid detur pro presentatione ad beneficiū
ecclesiasticum de iure iurando c.presenti ver.
aliquid Et nūquid contrahitur propter ob
sequium ibi nota.
Symonia nūquid committatur si aliquid pro
beneficio ecclesiastico detur alteri quam pa
trono presentanti Eodem capitulo ver pre
sentanti
Symonia quare contrahitur dando aliquid
pro presentatione ad beneficium eccl̄esiasti
cū de Institut̄.c.i.in textu & in glo.e.ti.c.si
vt indebite.
Symonia an cōmittatur quando fratres ut
vult consentire vt parochianus suus nubat
extra parochiam suam nisi data pramia Vel
non vult dare hereditatem alteri conferendi nisi
si pramia data De symonia capitulo primo
ne impediatur.

Symonia an ſit aliquid dare l recipere p̄ ꝛē
expōe alicuius in religionem e.ti.c.ij.ver p
recreatione ꝛ ver extorquere
Symonia an ſit dare l recipe tpale p ſpūali
e.ti.c.p̄tera ver triennalibus
Simplicitas aliq̄ bona alia emendabilis a
lia mala ꝛ vituperabilis de ſum.trī ꝛ ſi.m.c.ij
.i.ver ſimplicitibus
Singularitas reprobatur de ſtatū regu.c.oēm
ver ſingularitas
Singuli hec dō quid ſigt de oſtī.c.qz īmōti
nentie ver ꝛ ſingulis
Synodus quid importat de ꝛſue.c.ſtatutuz
.i. ver ſynodali de offi.ordi.c.ij.ver ſynodꝰ
Et qui teneāt ad eas venire ibi nota.
Syndon .d est de reli.ꝛ vn̄ ſanctorū c.i.ver
ſyndonem.
Solerter .d ſigt de cle.n̄ reſi.c.ij.ꝺ ſolerter
Solidus ꝛ aureus in .q. dīt de teſta.c. itē
qt.ꝙ ſtatuimus ver ſolidos
Soluendo l nō ſoluendo quō ꝓbat aliquis
de loca ꝛ ꝛduc.c.licet ver ſoluendo
Solempnitas requiſita qn̄ p̄ſumat interue
niſſe de inſti.c.ex ſolito ver ordine
Solempnitas requiſita in alienac̄one rei ec
cleſiaſtice an p̄t tolli p ꝛſuetudinem de re ecc
non ali.c.i.ver forma canonis
Solempnitas iuris an poſſit remitti de con
ſenſu p̄tū de purg.can.c.clerico ꝺ ſolēpnitate
Sortilegi qui ſunt ꝛ quō ſunt puniendi De
temp.ordi.c. In p̄mis ver ſortilegos de hoc
etiam nota de offi.archipſ.c. Ignorantia ꝙ.
ij.ver ſortilegia ꝛ gloſa ſequenti.
Spūs-ſanctus multis modis dr de ſum trī
c.i.ꝙ.ſtiendū verſ q̄rtus ver ſpm̄ ſanctū
Spūs ſanctus nec dr genitus nec igenit9
ꝛ quare e.verſ ver nec ingenitū.
Spūs ſanctus p̄cedit a patre ꝛ filio e verſ
ver patre
Spūs ſanctus extra eccleſiam nil operat ibi
dem verſ ſextus ver p ſpm̄ ſanctū.
Spūale quid eſt de iurei.c. p̄ter verbo
rationem
Spoliare quis dicit de immu.ecc.c.ij.ꝙ. ꝛ ſi
qui ver ſpoliauerint
Sponſalia an ꝛ quō poſſint diſſolui de teſta
mentis c.ſtatutū.ꝙ.ceterū ver ſolutura ꝛ ibi
nota an ſponſa dicī poſſit ſoluta
Sponſalia ꝛ matrimoniū quō dīnt de ſpons
c.i.ver matrimonium
Sponſalia nō tenent qué ꝛtrahūt in annabi
lis Et vide gloſam ſequentem quō talia ſpō
ſalia p̄nt qualeſcere
Statio diuerſis modis ſumit de magiſtris
c.ij.ver ſtationarijs.
Statuimus hec dō quid ſigt de ſen.ijs c.ad
hec ver ſtatuimus
Statutū ꝛ conſuetudo quō equipant de ma.ꝛ
obe.c.p̄ſbiteri.ꝙ.ij.ver iuramento
Statutū quale p̄t epūs facere in ſua dioceſi
ꝛ an ſeruari dz dū ſcribitur de appell.c.ij.ꝺ
ſtatutum
Statutū ſynodale ne appellet an̄ ſmam diſ
finitiuam an valeat de appell.c.ij.ꝺ statutuz
Statutū penale an recipiat extenc̄onem ad n̄
expſſa de ꝛceſ.p̄ben.c. Furientis ver partū
tes Et ibi nota optime de materia extenctio
nis ſtatutorum
Statutū penale loquens de pſona vera An
extendat ad pſonam repn̄tatam de loca. ꝛ cō
duc.c.i.ver certis pſonis.
Statutū quo ordinat ne religioſi trahant
ecclesias ad firmā ſibi appriatas ſine licētia
epi nūquid teneat e.ti.c.licet glo.vlti.
Statutū Symonis ſudbury ſuper ſalarijs
preſbiterorū qn̄ fuit editū de cele.miſ.c. Ef
frenata ij.ver clericis
Statutum factū p laicos etiam ad vtilitatē
eccleſie non tenet niſi eccleſia illud approba
uerit de immu.ecc.c.accidit.ꝙ.quidam etiam
ver conſenſu regio
Stipendium quid eſt ꝛ vnde dicitur de re ec
cle.non ali.c.ij.ver ſtipendium vbi nota qua
lia ſtipendia poteſt eccleſia conferre ſuis ſer
vientibus l alijs vide ibi ver gratis conce
dant ꝛ ver neceſſitas
Stipulationes annue tot ſunt quot ſunt an
ni de locato ꝛ conducto c.licet ver eſtimac̄oes
verſ Item quero
Studium ſcolaris quale erit de poſtul.c. ve
loces ver diligencia
Studendi diligencia quō probabitur e.c.ꝺ.
teſtimonio
Studia generalia que ſunt ꝛ quō conſtituūn
tur ꝛ in quibus de vi.ꝛ ho cle.c.e ꝛteriores ꝙ.et
preterea.
Subcenacio quid ē De ſententia excommu
nicationis Capitulo primo.ꝙ.adiicimus ver
ſubcenant
Subtilitas quedam laudabilis quedam vi
tuperabilis de offi.archipi.c. Ignorantia ꝙ.
.i.ver ſubtilitatis.
Subtractio beneficij quō dz intelligi de con
habi. cle.ꝛ mulie.c.i.ꝙ. Ipſos autem verbo
ſubtractionem
Sufficientia bñficij quō ꝛſiderabitur de of
ficio vicarij c.qm̄ ver quinqz marcarum Et
ver ad firmam
Suffraganei vnde dicantur epiſcopi. De
Conſtitucionibus c.quia incontinenti de ver
ſuffraganeis.
Suffraganei eccleſie Cātuar. quō in diuer
ſis officijs ſubſunt archiepō de p̄mis c.i.ꝙ.
ſtatuimus ver tamē
Suffragia eccleſie p defunctis conſiſtunt in
quatuor de cele.miſ.c.ſacerdotes ver nullus
inſup ver ſuffragia
Suffragia eccleſie dicta in genere an tantuz
ꝓſint aiabus defunctorum e.verſ ver diſtri
butione certa

Subybia est oiꝰ mali initiū ꝙ qui de offi ar
chiꝑs.c.i.ꝯ.septē vero ver superbia
Superbia quid est eꝯ.in textu Et ibi nota
vicia que ex superbia oriūtur.
Supbia ꝙ arrogantia in q̄ deūt eꝯver Ja
ctantiā Et q̄ supbie ibi videas ꝙ in glos se.
Supbie spēs q̄ sunt eꝯ.in ter.ꝙ in glo. si. ꝙ
ibi nota q̄ gdus supbie sunt duodecim.
Superior quis esse dicitur de hereticis c.i.
ꝯ.i. ver superiorem
Supplliciū quid sit de offi.archid.c. Hinc
ecclesiarū glosa vlti.
Supplicium ꝙ Noctū quō dicūt de ecc.edi.
c.ij.ò noctum
Supstitio quid est de offi.archiꝑs.c. Ignos
randa ꝯ.deam in ver superstitionibus
Superstitio quō differt a religione e cꝯ. in
tertio ver superstitiose de decimis c. erroris
superstitiosa
Supernisor testamenti quo iure fungit De
testamentis c.statutū ꝯ.inhibemus ver red
dere vōem in fine glose
Surreptio quid est de filijs ꝓsbiterorum c.
vnico glo.penulti.
Suspensio recipit multiplex de ꝓsti.c.q; inō
tinente ꝯ.i.ver suspensiōis Et ibi nota de ef
fectu suspensionis ab officio ꝙ bñficio Item
de suspensione ab officio tantum Et de dif
suspensionis interpositi a iure ꝙ interpositi ab
hoie Et quid si in vna pochia plura contīnat
officia ꝙ simpliciter suspensus ab officio A
quo videt esse suspensus
Suspensus a bñficio tm̄ cuius ꝏdiōis est
Et nūquid celebrās efficit irregularis c.glo
verꝭ sed mō Et ibi nota subsequenter an ta
lis possit ministrare in suo officio fiat pri?
ꝙ an suspensus a bñficio tm̄ interim ingerēs
se bñficio fiat ꝑpus sit hmodi officio ꝑpatus
Suspensus ab officio an sit suspensus a bñ
ficio c.glo.verꝭ Sed aī hic
Suspensionis pena in genere lata nō ligat
ꝑsonas nisi de eis fiat mentio spālis e.c.ver.
In ipsos Suspensōis sīa simplī lata de
q̄ suspensōe intelligendū est de sacra vnct. c.
Cū sacri ꝯ.ij.ver suspensionis
Suspēsio ab ingressu ecclesie cuius sit effica
cie de vi.ꝙ ho.cle.c.quis ò ingressu ecclesie
Suspensio ab officio cuius sit efficacie c. ti
ver ecclesiasticorū bonorū.
Suspensionis sīam incurrens ꝙq; ad tem
pus si ꝺ illud ex alia causa suspensiōem incur
rat q̄ incipiet illud tpus currere de cōsto
dia eucharistie c.i.ver suspendatur
Suspensus a ꝑdicatōe in vna dioœsi an sit
suspensus ꝙ totam primam de hereticis c.i.
ver aliabi
Suspensiōem latam a iure an inferior la
tore ipsius iuris potuit relaxare e.ti.c. finaliter
ꝯ.q̄s si quis ver ſ ꝙ vnde
Suspēdis aliquem monicōe nō ꝓtinus pos
mendus est arbitrarie de sīa ēpī.c.vt archi
diaconi ꝯ.vlti.ver arbitrarie
Suspīcōis ḡdus est triplex de officio.ar
chiꝑsoi. c.i.ꝯ.septem verꝭ inuidia ver quer
sa iudicia De suspicōe triplici ꝙ eius natura
nota de so.ope.c. ꝓtingit ver suspecti
Suspicio vehemens sup hresi q̄ esse dicat ca
hereticis c.finaliter ꝯ.ad hec ver vehementer
suspecti Et ibi nota qualis ꝓbatio sufficiet
ad ꝓbadū huiusmodi suspicōnem
Suspicio variis modis oritur de iureiur.
c.pūti ver suspectus
Sumi quō intelligit aliq̄ res esse sua de cō
sue.c.statutū ver bonis suis Et an dicatur
res sua in q̄ hꝫ vsum l vsumfructū Et quid
de re mpignorata ꝙ quid de re possessa bona fi
de ꝙ nūquid res cōis dicat esse sua nota ibidē
Sua ecclesia ꝺr in q̄ aliquis administrat de
offi.ordi.c.ij.ver suis ecclesiis Et ibi nota
de pnoibꝫ meū tuū suū q̄ signficant dīnum ꝙ
ipsus fallendi

Tabernaculū multis mo
dis sumit de custodia eucharistie c.
dignissimū ver tabernaculū.
Tabule duc sunt ordinate ad eua
dendū naufragiū spūale de pmit.c. Cū sacra
mentū ver secunda tabula.
Tacens an habeat ꝓ ofitente de Judic. c.
Item cēs ver permissionem
Tallia ꝺd est de imu.ecc.c. ꝓtingit ò tallias
Tamē diuersꝭ modis sumit de so.ope.c. ꝓtin
git ver tamē de pœn.pīē.c.furientis ò tāē
Tartarus ꝺr est infernus vñ ꝺr de sum.tri.c
.ij.ꝯ. Item verꝭ quartus ver tartari
Thesaurus misticus ꝺs est de penit.c. Tuz
salubriter ver thesaurus misticus
Temere quid importet de offi.archid.c. Cū
eisdem ver temere de donac.c.i.ò temere
Temporis appositi ꝓtipiū q̄ inspicit q̄ si
mit de ꝓsue.c.nullus ver aī annūciationem
Tēpus puū magnū l modicū qnō estimabit
de cle.peg.c.reuerendissime ò magnū tempus
Tena ꝺd ē de vi.ꝙ ho.cle.c.quis ò tenas.
Tenebre interiores quid sunt de sum.tri.c.i
ꝯ. Item verꝭ quartus ver in anima
Teneat hec deō q̄qz īportat necessitatē q̄n
qz n̄ de ꝓsti.c.qz incōtinentie.ꝯ.vlti.ò teneat
Terminos limitatos trāsgredit ꝺs multi
pliciter de īmu.ecc.c.qz diuinis ò terminos
limitatos Tessareserū q̄lis fuit de sum.tri
c.iꝯ.sciendū verꝭ sextus ver ꝙ legibus
Testari an possit bñficiatus de fructibꝫ sui
bñficij ecclesiastici de offi.archiꝑs.c.ignoran
tia ꝯ.ferū do ver veteris testamenti.
Testamentū nouū ꝺs est de sacra.ite.l non
c.ignorātia ver noui testamenti
Testamenti libera factio nō ꝑt impediri per
pactū neqz ꝙ iuramentū neqz ꝙ stipulacōez
Et nūquid liceat ꝺquis mō sic disponere ꝙ

hoc assetat libera factio testamenti & donaci-
uico ver volūtate testandi
Testari aliquem phibens siue impdiens q̄
mō punitur e.c.vr literam
Testamenta legittima clericonū q̄ sunt de te
stamentis c.i.ver legittima testamenta Et
ibi nota quō testamenta dicūtur illegittima
varijs modis.
Testari de quibz bonis p̄t clericus bñficiat9
& de quibz nō c.c.ver beneficiatorū.
Testari an possit ingrediēs religionem nō tñ
pfessus e.ti.c.ij.ver ppriū
Testamenta scribere qui non p̄ñt e.t.vr cōs
cribere testamentum.
Testamenti insinuacio ad q̄s pūnet & quō
osuetudo in ea pte tribuit iurisdcōem e.ti. c.
Item qt locorū ver insinuationem
Testari p̄t cis qui nō est spāliter in iure pe
hibitus Et quibz hoc est phibitū nota e.ti.
c.statutū.q.vltrū ver ppriarū vxorē Et ibi
nota quō vxores p̄ñt testari vel non.
Testamentū & vltima volūtas in quo dtūt
e.q.ver volūtatem vltimam
Testamenti phacio quō q̄ fieri dz Et quid
si deedens subsit diuersis ordinarijs e.ti.q.
testamentis vr ad q̄s pertinet
Testamenti approbacio siue insinuacio cōia
quo fiet & an possit fieri p̄t non ordinarium
e.q.ver approbatis
Testamentū si sit sel phatū & appbatū cō mu
indice oppenti an deat postea cōia alio in
dice phari si forsan defunctus habuerit bona
in diuersis diocesi e.q.ver laicis.
Testamenta siue volūtates defunctorū quo
minus ꝓdant siue suū sortiant effectum in
hijs q̄ legari p̄ñt de osuetudine vel de iure in
pdientes siue impdire patrantes sunt ipso
facto excōicati e.q.in textu.
Testimoniū falsum quid importat de offi.ar
chipſ.c.i.q.cntū mandatū in tex.& in glo.
Testis falsus tribz est obnoxius e.q.ver fal
sa testificacio
Testis alius supice alius intrice alius ex
trice de statu regu.c.vt sōm vr testis
Testes in causa hereſ q̄les esse debēt de here
ticis c.finaliter.q.ad hec ver testiū reprōez
Et ibi nota q̄ exceptōes p̄ñt opponi cōtra
eos Et quid si sint regulares & alia multa
pertrenda ad materiam testiū ibi nota
Testes post publicacōem aliorū testiū quō
p̄ñt pduci sup articulis directe otrarijs de
purg.ca.c.clerici ꝺ purgado admittatur.
Textura quid est de offi.archiꝺ.c.Ignoran
tia.q.i.ver textura.
Textus quid est de mgris c.pisanosa ꝺ textū
Timere alius initialis alius finalis de offico
archipſ.c.i.q.is aūt ꝺ timere pene
Tyrannus quis dz de sum.trī.q. Item verſ
tertius ver sub tirannus Et ibi nota diffa
tyrannum inter tirannū & regem.

Titulus multis modis dr de filijs ꝑsbiterō
rū c.Cū in iure q.p̄cipimus ver titulo Et q̄
sunt modi inducendi titulū canonicū ibi nota
Titulū canonicū an ꝺpet collacio regia cum
inductōe sc̄a absq; auctoritate epi de tpi
cle.& multi.c.vt clericalis ver bñficiati verſ.
Ecce quia
Titulus bñficiati an vicet ꝓpter defectū in
litteris institutoꝝis de Instit.c.ex solito ver.
lōas patentes
Titulus bñficiati an vicet ꝓpter ordines in
quo erat tpe instōnis nō ætū e.c.ꝺ ordini
Titulus qñ ponit p via siue p medio vemen
di ad titulū c.c.glo.vltima.
Titulus ad ordines an possit dari in eccle
sia pochiali p rectorem eiusdem de præs.pben
c.ne lepra ver de ofensu.
Titulus oppressus alicui ad ordines in aliq̄ ec
clesia ad⁹ est efficacie e.c.q. Item statui a
mus ver aliq̄ & glo.se.
Tonsura clericalis in q̄ osistit de offi. ordi.
e.ij.ver tonsuram Prima tonsura an sit ordo
de vi.& ho.cle.c.i. ver ordines
Tōsura clericalis quō fiet e.c.ver tonsi
Tonsurā clericalem an liceat transformare e.
c.ver transformari
Tractatus q̄d ē de mgris c.ij. ꝺ tractatus
Transactio in quibz cauſ p̄t fieri in quib9 nō
de trāsact.c.ærtū ꝺ oppositōem admittat.
Transactio & pactio quō dr̄ñt e.glo.verſ in
causis vero spūalibus
Tribunal de hoc ver osistorium
Tributū an possit exigi a dote ecclesie de ecc.
edi.c.neq; ver vestiendarū.
Trinitas multiplex repit de sum.trī.c.i.q.sti
endū ver trinitatis
Trinitas & vnitas quō sunt de creatr e.q.ꝺ
trium psonarū
Trinitatis opa sunt insepabilia e.q.ver in
diuisibili in pncipio Et ibi nota q̄ beata tri
nitas multis modis nobis innotescit. Et
quō opa trinitatis insepabilia sunt e.c.verſ
quintus ver indiuisibili
Tristicia de bono alterius p̄t ofitari q̄tuor
modis de offi.archipſ.c.i.q.septez vero verſ
in uidia ver felicitatis aliene.
Triuiū & quadriuiū quid sunt de magistris
c.i.ver gramatica.
Thurificacio quō dr sacrificiū & est spēs las
trie de hereticis c.nullus ꝺ thurificacōibus
Tunc hec dcō varijs modis stat in iure De
sacra vnct.c.sacerdos Hypuuli ver tunc
Tūc extremū tpis sigt de vi.& ho.cle.s.extre
mor.q.ſ qui aūt ver tūc
Tunica q̄d est de ecc.edi.c.ij.ꝺ tunica
Turma quid ostituet de īmu.ecc.c. accidit q.
frequenter ver turmis
Turpitudinis in pari causa q̄ erit melior
conditio possidentis de locato & conducto r. licet
per obligetur

Vacantis ecclesie fructus quō ex ꝯsuetudie ꝑtinere possunt ad defunctū de ꝯsuetu.c.nullus vel de ꝯsuetudine

Vacantis ecclesie fructus ex ꝯsuetudine ꝑtinentis ad aliquem in casu mortis an ꝑtinent ad eūdem in casu alterius vacacōis e.c.ꝺ transferint

Vacare qñ ꝺr bñficiū ꝑpus habitū ꝑ assecucōnem alterius secūdo adepti de ꝑbē.c.audistis ꝺ recepit ꝫ glo.se.ꝫ e.c.ver nec vltimo

Vacante ecclesia an in ea possit creari nouū bñficiū ꝫ q̄ ad hec requirūt de ꝓcess.ꝑbē.c.Nelepra ver resignandū.

Vacare ꝺr multis modis ꝫ ꝑ qñqz vacat de facto ꝫ de iure qñqz de iure ꝫ nō de facto qñqz de facto sed nō de iure e.ti.c.Furientis ꝺ vacationum.

Vacare quid importat de magistris c.i.ꝟ.nec permittant ver stolares

Vagi sine vagabūdi qui sunt de foro ꝓpe.c.i.ꝟ.clerici vero ver vagi

Vagari nō debent religiosi de sta.regu.c.sanctimoniales ver vagacione

Variare qñ liceat Et an de iure patro.c.i.ꝺ. presentati.

Vasa domus dñi in templo salamonis de q̄ materia fuerunt de reliquijs ꝫ veneracōne sanctorū c.i.ver .fabricata.

Vasa que ꝫ q̄lia esse debent in ecclesia ad ministrandū diuinū officiū e.c.in tex.ꝫ in glo.

Vel qñ ponit inter synonoma quid importat de ꝑcurā.c.exhortenda ver fictū De hac dōe habes de cle.ꝯiug.c.ij.ver officio de ꝑben. c. audistis ver assecutus

Velū repit multiplex de irregularibz c. sanctimoniales ꝺ velandas

Venati licet in fundo alieno nisi sit ꝓhibitus de clerico venatore c.vnicō glo.vltā.

Vendicōis vocabulū quid importat de re ecc nō ali.c.i.ver vendere

Verbū dei est ālbz aīe de offi.archipr.c.ꝑbis tex rū ver pabulo verbi dei

Verbū dei que bona facit in ꝯmine de hereticis c.i.ꝟ.verbū dei.

Verbū dei aufert a ꝓdicante de diuersis exemplis e.c.ver eiusdem verbi dei.

Verbū dei est ꝑuilegiatū in multis e.c.ꝟ.insuper ver verbi dei

Verbū dei ꝯpatur semini in multis e.ꝟ.ver semen.

Verecūdia est duplex ꝫ de multis est erubescendū de ꝑmit.c.i.ver erubescūt

Veritas magis ꝯsideratꝫ ficio de loca. ꝫ ꝯduc.c.licet ver fingatur

Versucia quid est de loca.ꝫ ꝯduc.c.vendens tes ver versucia

Vestes clericales q̄les erūt de vi.ꝫ ho.cle.c quis ver exteriorem ꝫ ver birretam e.ti.t. exteriorꝟ.si q̄ aūt ꝺ breui ꝫ totū textum

Vestes clerici itinerantis quales esse debēt e.c.ꝟ.vltimo ver expedit

Vetus ꝺr ꝙ annū excedit de sacra vnct.c.nī sacri ver vetus.

Viam ꝺz rector habere ꝑ fundū alienū vt colligat decimas ꝫ abducat de decimis c.i.de t. ingressum.

Via quid est ꝫ q̄ntū spatiū ꝯtinet e.ti.c. ex tenis ꝟ.alij ꝑterea ver vias Et ibi nota tres missiones de vijs .

Via publica ꝫ victualis quō differt de īmu. ecc.c.i.ꝟ.ꝯfugientes ꝺ via publica

Vicarius an possit aliū vicariū substituere de ꝯsti.c.qz incōtinenter ꝺ vices eorūdem

Vicarius an possit agere l ꝯuenti noīe ꝓvocatiō de ꝯsue.c.statutū ꝟ.i.ꝺ rectores ecclesiarū

Vicarius ꝑpetuus ꝺs sit ꝫ q̄l sunt genera vicariorū de offi.vicarij c.Cum hostis verbo ad vicariam

Vicarius ꝑpetuus an possit sibi assumere coadiutorem ꝫ de eius residencia ꝫ ꝑsonali ministracōe nota e.c.ver ꝑsonaliter ministrare

Ad vicariā ꝓmouendus in q̄ ꝺz esse cedine. e.c.ver ꝑsbiterū Et quid si nō ꝑt ꝓmoueri ad cedinem illū infra tpus limitatū an statim ꝑpetuabitur e.c.ver noluerit

Vicarie dotacio q̄lis fuit ab antiq̄ e.ti.c.qm Et ibi vide ꝺ quinq; marcarū

Vicarie dotatio quō fiet e.c.ver.assignet Et q̄nta erit vicarie porcio nota ibi ver ad firmā

In vicario an locū habeat qđ ordinat de rectore de so.ꝓpe.c.cū ꝯsuete ꝺ aliū rectorem.

Vicarij generalis ꝑtās quō differt a ꝑtāte officialis de sequestrac.possꝟ c.frequens ver. vicarios generales

Vicedns diuersꝟ modis sumitur de homicidio c.ij.ꝺ vicedñi.

Vicīū ꝺr illud ꝙ ꝯtingit aīam de ꝯsti.c.qz incōtinente ver viciosos.

Victrices quis ꝺr de sacra vnct.t. Materno tres ꝟ. Item ad ꝯfirmacōem ꝺ victrici.

Vicus vñ dicāt ꝫ quō dñt vicus opidū ciuitas ꝫ municipiū de ꝑmis c.i.ꝟ.ꝫ si dñs ꝺ vicos.

Videbitur expedire hec verba quid importāt ꝺ vi.ꝫ ho.cle.c.exterius.ꝟ.finaliter ꝺ expedire

Vidua q̄ sit ꝫ vñ dicāt de ꝯsuetu.c.statutum ꝟ.qd si duo ver vidua

Vigilare nō curāt ꝓlati q̄ plures vt obseruantur statuta nullā vtilitatem bursalem inducenda de vi.ꝫ ho.cle.c.i.ꝟ. a crapula verbo vigilanter

Vigilias que festa habent de ferijs c. Ex ꝯscripturis verbo Vigilias

Vigilijs in memorijs defunctorū quō sunt ꝓhibite de sepulturis c.qz sepe in textū ꝫ in glos. Et qđ nō debent fieri in ecclesijs Nec extra nota ibi ver ꝓfatis domibus

Vinculū ꝺr caritas siue dilectio de tregua et pace t.vnicō ver vinculo

Vinea dñi in ecclesia l cõis iustitia de vle. mis. c. i. ver vinea dñi

Violare diuersis modis sumit de ost. i. c. qz in cõtinencie ℊ. i. ver inuiolabiliter.

Virgo fuit maria mater xpi ante partũ post partũ ℰ in partu Et q̃re voluit nasci ex vgine ℰ quare de maria virgine potius q̃ de alia nota ibi

Virtutes theologice ℰ cardinales que sunt ℰ quõ diñt de offi. archipr. c. i. ℊ. septem virtutes in textu ℰ in glo. ver ad deum

Virtutes hẽ tres fides spes caritas q̃re dicunt theologice c. ℊ. ver theologice Et ibi nota quõ diñt inter se.

Virtutũ cardinaliũ q̃lis sit effectus c. ℊ. ad se ipsum ℰ ver bonũ eligere

Virtutes hẽ q̃tuor prudencia iustitia fortitudo ℰ temperancia q̃re dicũt cardinales c. ℊ. ò cardinales Et ibi nota q̃ pluribus modis appellãtur

Virtutes morales plures hñt notatas c. ℊ. ver plures alie.

Visitare pt archidiaconũs singulis ãnis de sacra vnct. c. pãm. ℊ. vlti. ver visitacione

Visitare dz archidiaconus psonaliter Et si nõ fecerit quõ soluent ei procuracões de offi. archid. c. vt archidiacon. m. ℊ. habeãt ò videant

Visitare an possit officialis archidiacon. i c. fi c. archidiacon ver visitacionibus

Visitare dz curatus infirmos sue pochie de leuiter de offi. archipr. l. c. psbiter ver cũ ℊ. illud etiam in textu ℰ in glo

Visitans archidiaconus l alius q̃t psonis dz ostentari ò ensibz c. i. ver eucõis muneribus

Visitator q̃nto tẽpe dz morari i vno loco visitato sumptibz ecclesie e. c ℊ. vnde vt eis vertio die visitationis

Visitatoris officiũ in quo ꝓsistit e. fi. c. quãuis ver officiũ Et ibi nota textũ

Vite mũdicia in quibz ꝓsistit de cle. pe ℊ. c. cũ q̃nta ver vite mũditia Et ibi nota q̃lis esse vita clericonũ

Vitam ꝛemplatiuã ducere volens q̃lis esse de reli. do. c. q̃m religionũ ℊ. ad hec ò moribꝰ

Vita solitaria an sit eligenda c. ℊ. ver sustentari in fine

Vmatiũ quid est de decimis c. sancta ℊ. omnibus ver primationũ

Vnctionis extreme sacramentũ quõ ℰ ꝙbꝰ dz ministrari de sacra vnct. c. Cum magna in textu ℰ in glo. Et ibi nota ver ad infirmos q̃d sacerdos in ministracõe huius sacramenti dz accedere ad infirmũ

Vnctio extrema an possit fieri p vnũ sacerdotem solũ absq; alio sacerdote l clerico Nota ibi ver sacerdotes In hoc sacramento quoꝫ modo forma verborũ differt ab alijs sacramentis siue forma ꝛerborũ in alijs sacramentis c. e. ver orationũ

Vnctionis extreme sacramentũ q̃nõ ℰ quis bus diebus dz ministrari nõ enim datur nisi adultis c. e. ver q̃uocirca annorũ Et q̃re dicit vnctio extrema Et q̃d nõ dat sanis sed infirmis existentibus in piculo mortis c. e. ò extreme vnctõis ℰ ℊ. sequenti ò infirmat

Vnctio extrema solũ potentibus ministrari dz sed non ollbus c. e. ℊ. effectus ò inducant ℰ an possit ministrari p diaconũ nota ibi ò ꝑsoi tenos.

Vnius sacramenti materia qualis esse dz e ℊ. ver vngentes eũ oleo Et huius sacramẽti effectus qualis sit nota ibi ver saluabit infirmũ vsq; in finem

Vnctio extrema est sacramentũ exeũctũ De sacramentis iterandis c. i. ver extrema vnctio Et q̃n ℰ quibus debet ofericri ibi nota in textu ℰ in gloꝫ sequentibus

Extrema vnctio an sit iterabilis e. fi. c. Sacramentũ glosa penulti. ℰ finali

Vnigenitus dicitur filius in diuinis ℰ q̃re de summa tri. c. i. ℊ. stiendum verꝫ textus ver vnigenitum.

Vnio ecclesiarũ est multiplex Et nũquid ecclesie pochialis ad religiosam fieri possit vnio de locato ℰ ꝛducto c. licet. ℊ. ℰ quia ver appropriationum

Vnitas est i deo ℰ quõ de summa tri. c. i. ℊ. stiendũ ver vnitas

Vnus est deus eodem ℊ. ver vnũ deũ Et ibi nota de multiplici vnitate

Vnitas fidei quid opet de trenga ℰ pace c. vnico ver vnitate fidei

Vniuersitas actus quis esse videatur ℰ quõ ius vniuersitatis ꝓsistit in vno de magistris c. ij ver vniuersitatem

Vniuersitas studencium ꝓpter vitia propter multa de hereticis c. finaliter ver vitio hẽdans ℰ glo. se.

Vocati quõ dz minẽs beneficio ecclesiastico quando alius est vocatus ad illud de iure patronatus c. per prouinciam ℰ ver vocato legitime in glosis sequentibus Et qualis etiam vocatio facienda est si ecclesia vacet antꝫ institucionem faciendam eodem c. ver non tenere.

Volumus de effectu huius dictionis nota de constitut. c. Quia incontinendo Verbo volumus.

Voluntas libera ℰ arbitrium boni viri quoꝫ modo diñt de vi. ℰ ho. cle. c. exterior ℊ. vltimo ver expedire Et ibi nota quomodo mala voluntas est voluntas. ℰ que est natura voluntatis

Volũtas vltima quõ differt a testamento. de testamentis c. statutũ ℊ. ceterũ ver voluntatem vltimam.

Voluntatis vltime effectus quis erit c. s. ℊ. testamentis ver effectũ.

Volũtas hois quõ oñdit verbis ℰ factis de hereticis s. i ℊ. q̃ si hmõdi per facto ℰ glo. se

Votū quid est ꝙ qū nō est obligatorū de vo
to ꝙ voti redempc.c.i.ver votū Et qđ i voto
tria sunt ꝯsiderāda nota ibi in glo.se. Jn vo
to que sunt necessaria vt obliget e.ti.c.ij.ver
deliberatione Et an ꝙ quō vxor poterit votū
emittere sine ꝯsensu viri ꝙ in glo.vlti.
Vsq; qñq; ponit inclusiue quandoq; exclusi
ve de decimis c.qm vt audiuimus ver. vsq;
ad festum
Vsura qnō omittit recipiendo fructus ui i
pignorate vltra sortem de pignoribus c.dni
no glosa vltima.
Vsurpare quid est de immn.ecc.c. quia diui
nis ver vsurpationis
Vt qñq; importat ordinē de penis c. tū d.
vt si qñq; ponit pro qđ vt ibi patet Hec dō
vt sumit diuersimode de sña exc.c.i.q. Item
excōicamus d vt sic
Vtensilia ecclesie que sunt de offic.o.archid.
c.archidiacon̄ q. habeant ver vtensilia
Vtile quō vitiat ꝙ inutile de loca.ꝙ odue.c.
licet ver nomen laici.
Vtilitas ecclesie in quibꝫ ponderat de irregu
laribus c.i.glosa vlti.
Vtilitas publica p̄ferenda est puate de cle.
mis.c.Effrenata ver puatis
Vtpote quid importat de sacra.itr.c.Ignorā
tia ver vtpote
Vtlegatio quid est de foro cpt. c.dictū ver.
vtleganūr
Vua acerba quid sigt de hereticis c.finaliter
ver dentes
vacenna quid est de decimis c. sancta ꝯmo
nibus d vacennarū
vpclyf hereseiarchę exhumatō de magistris c.
ij.d vpclyff
Vxor an posset testari Et quā ptātum hz ui
ri bonis mariti de testa.c. statutum q. ceterū d.
ppriatū vxorū.
Vxor an possit vouere sine ꝯsensu viri de uo
to ꝙ voti recōpē. c.ij.ver ꝯsentio
Vxor in puerpio l̄i infirmitate vouens sine cō
sensu mariti an teneat illud ad implere c. c.
glosa vltima.

Xristo corpore mortuo

diuinitas mansit corpi ꝙ aie vni
ta de summa tri.c.i.q. Item vers.
quartus ver in aia
Xp̄c interp̄atur unctus Et quare dicimur
xp̄iani potius q̄ ihesuani de osti.c.huius aut
glosa.vltima.
Xp̄i dicūt reges ꝙ sacerdotes oēs uncti cris
mate de penis c.i.q.statuimus d xp̄os

Conomus quis est De

cle.nō resid. c.p̄terea ver yconos
mos Et ibi nota an yconomus
possit esse laicus
Ydolatria diuersis modis ꝯsistit de sac unct
c.Cū sacri ver ydolatrie.
Ydolatria triplex de offi.archip̄ s.c. Ignorā
tia q.ij. vel ois ydolatria ꝙ glo.se.
Ydoneus an qs esse p̄sumatur de cle.mis.c
Effrenata ver ydonei
Ymaginū adoratio est licita de offi.archip̄s.
c. Ignorātia q.ij. ver in aquis
Ymagines sanctorū quō sunt del nō sunt
adorande de ecc.edi.ver ymagines Et ibi no
ta que fuit rō institōis ymaginū.
Ymago xp̄i an sit adorāda adoratōe latrie c.
glo.verb Sed nūquid ymago
Ypocrisis est spēs superbie ꝙ idē est q̄ simulatio
ꝙ quō de offi.archip̄s.c.i.q. Septem vero d
ypocrisis

Zenodochium quid est.

de religiosis domibus c.Cum re
ligionū ver zenodochiū.
Zenodochium an possit fundari si
ne ꝯsensu epi e.c.ver loci ordinario

Explicit tabula cōpendiosa super librum
qui intitulatur pumptalis cōpilata per vnū
ex nūi de Tylia nemore completa Jn festo
cōuersationis Sancti Pauli. Anno dñi
Millesimo.CCCC.xxxiij.

Per tabulam sequentem potest lector eiusdem agnoscere que fuerunt & sunt cō
stitutiones vtiliores singulorū archiepōrū Cantuarien. prout cōtinentur in
cōpilatione antiqua & per remissiones positas in eadem tabula mox reperiet sub
quo titulo & quo in loco earū singule vocantur in hac cpilatione noua.

Constituciones Stephani Archiepiscopi.

Ca.	Auctoritate dei patris	Ti.	De Dñia excōiationis	c. Auctōritate
Ca.	Statuimus	Ti.	De officio ordinarij	c. Statuimus ꝑ. i.
ℌ.ibi	Et vt in ecclesijs	Ti.	De clericis nō residentibz	c. primo.
Ca.	Et quia iuxta	Ti.	De voto & voti redempc.	c. primo
ℌ.ibi	Ad hec statuimus	Ti.	De institucionibus	c. secundo
Ca.	Cū secundū aplm	Ti.		c. primo
ℌ.ibi	Hoc etiam merito	Ti.	De iure patronatus	c. primo
Ca.	Ad exstirpandos effectus	Ti.	De celebracōe missarū	c. secūdo
Ca.	Ceterū pnūtis ꝓsilij	Ti.	De cle. vel mo.	c. vltimo
Ca.	Presbiterorū pochialiū	Ti.	De officio archipr̄sbiteri	c. primo
Ca.	Ad exemplū salomonis	Ti.	De Heli. & ven. sanctorū	c. Dint ecclesiarū
ℌ.ibi	Prouiderant etiam	Ti.	De officio archid.	c. dmo
Ca.	De lepra	Ti.	De presumpcionibus	c. primo
ℌ.ibi	Illud etiam absurdum	Ti.	De cōtr. ꝑben.	c. primo
Ca.	Quia iuxta sanctiones	Ti.	De prebendis	c. eodem
ℌ.ibi	In ecclesia autem	Ti.	Eodem ti. et	c. secundo
Ca.	Cū hostis antiquus	Ti.	De officio vicarij	c. secundo
Ca.	Quoniā aūt multo cicius	Ti.	De pārochijs	c. primo
Ca.	Ad instar patrisfamilias	Ti.	De iuteriurando	c. primo
Ca.	Presentū quoqz	Ti.	De penit. & remissionibus	c. primo
Ca.	Quoniā nōnūquam	Ti.	De Judicijs	c. primo.
Ca.	In causis matrimonialibus	Ti.	De furtis	c. primo
Ca.	Prohibemus etiam	Ti.	De censibus	c. primo
Ca.	Vt singula ecclesiastica	Ti	Me prelati vices suas	c. vnico
Ca.	Vt omnis cupiditas	Ti.	De officio archidiaconi	c. primo.
Ca.	Vt archidiaconi	Ti.	De officio archidiaconi	c. primo.
ℌ.ibi	Preterea archidiaconis	Ti.	De censibus	c. vt archid.
Ca.	Ad hec ecclesiastici	Ti.	De dñia excōicationis	c. vt archid.
Ca.	Firmiter etiam	Ti.	De symonia	ꝑ. primo
Ca.	Ceterū districtius	Ti.	De transactionibus	c. primo
ℌ.ibi	Sed neqz aliquem	Ti.	De purgacōe canonica	c. primo
Ca.	Vt clericalis ordinis	Ti.	De vita & ho. cle.	c. primo
ℌ.ibi	Cauentes vt nec	Ti.	De cohī. cle. & mulic.	ꝑ. primo
ℌ.ibi	Item licet legittima	Ti.	De testamentis	c. primo
Ca.	Quia plerique	Ti.	De patrocinio clericorū	c. vnico
Ca.	Ecclesiarū aūt	Ti.	De Hie. eccle. nō alie.	c. primo
Ca.	Vt rectius gerantur	Ti.	De Statu regulariū	c. primo
Ca.	Ad hec qm̄ sexū	Ti.	Eodem titulo	ꝑ. tercio
Ca.	Vt ꝑm canonicas	Ti.	Eodem titulo	ꝑ. Vt secundū.
Ca.	Preterea statuimus	Ti.	De symonia	c. preterea
Ca.	Vt vere videamur	Ti.	De locato & conducto	c. primo
Ca.	Vt versutis	Ti.	De cōtr. ꝑben.	c. primo. ℌ. vltimo
Ca.	Quoniā p aduocatos	Ti.	De postulando	c. primo
Ca.	Quia vero nōnūq̄	Ti.	De statu regulariū	c. secundo
ℌ.ibi	Monachi j̄ xv. annū	Ti.	De regularibus	c. primo
Ca.	Cū viris religiosis	Ti.	De testamentis	c. secundo
ℌ.ibi	Item nec monachus	Ti.	De cle. vel mo.	ꝑ. primo

Constituciones Ricardi Archiepiscopi.

Ca.	Quia quidam	Ti.	De temp. ordi.	c. quia quidam
Ca.	Si qui clerici	Ti.	De clericis cōiugatis	ꝑ. primo

Ca.	Precipimus	Ti.	De cele. missarum	c. precipimus.
Ca.	Nulli liceat	Ti.	De symonia	c. vltimo
Ca.	Cum anima	Ti.	De penitencijs & remissionibz	c. Cum anima

Constitutiones Edmūdi Archiepiscopi

Ca.	nullus rectoꝛ	Ti.	De consuetudine	c. secundo
Ca.	Eos qui non de legittimo	Ti.	De temporibus ordi.	c. primo
Ca.	In primis	Ti.	Eodem	c. secundo
Ca.	Nanni crismales	Ti.	De sacra vnctione	c. primo
Ca.	Item cōmoneant	Ti.	De officio archipresbiteri	c. Item cōmoneāt
Ca.	Item magna nobis	Ti.	De treuga et pace	c. vnico
Ca.	Inhibemus ne pignus	Ti.	De pignoribus	c. vnico
Ca.	Quoniam religionum	Ti.	De religiosis domibus	c. secundo
Ca.	In celebracione misse	Ti.	De celebratione missarum	c. In celebracōne
Ca.	Baptisterium	Ti.	De baptismo	c. primo
Ca.	Fontes baptismales	Ti.	De custodia eukaristie	c. primo
Ca.	Si rectoꝛ alienus	Ti.	De ecclesijs edificandis	c. primo
Ca.	Vbi non est consensus	Ti.	De sponsis impub.	c. vnico
Ca.	Sint in quolibet	Ti.	De accusationibus	c. vnico
Ca.	Preterea venalitatem	Ti.	De symonia	c. secundo
Ca.	femine cōmoneantur	Ti.	De hijs qui filios occidunt	c. vnico
Ca.	Si mulier fuerit mortua	Ti.	De homicidio	c. primo
Ca.	Sacri prouisione consilij	Ti.	Eodem	c. secundo
Ca.	Monemus rectoꝛes	Ti.	De excessibus prelatorum	c. vnico
Ca.	In confessione habeat	Ti.	De penitencijs & remissionibz	c. In cfess
Ca.	De penitencia	Ti.	Eodem	c. de penitencia

Constitucionem Bonifacij Archiepiscopi.

Ca.	Eterne sanctio voluntatis.	Ti:	De penis	c. primo
Ca.	Item si aliquo	Ti.	De Jure patronatus	c. secundo
Ca.	Item quia frequenter	Ti.	de penis	c. secundo
Ca.	Preterea contingit	Ti.	De sentencia excōicationis	c. tercio
Ca.	Statuimus insuper	Ti.	De foro competenti	c. primo
ℌ. ibi	Aut si clerici	Ti.	De purgatione canonica	c. secundo
ℌ. ibi	Quod si clerici	Ti.	De penis	c. Si aliqui
Ca.	Item cum sepius	Ti.	De sentencia excōicationis	c. Cum sepius
Ca.	Euenit etiam	Ti.	De iureiurando	c. Euenit
ℌ. ibi	Statuimus quod laici	Ti.	De penis	c. Euenit
Ca.	Porro cum ad humanitatez	Ti.	De immunitate ecclesie	c. primo
Ca.	Vt Inuadentibus	Ti.	Eodem	c. secundo
Ca.	Contingit etiam	Ti.	Eodem	c. tercio
Ca.	Quandoqz etiam	Ti.	De testamentis	c. Statuimus
Ca.	Item cum sacramentum	Ti.	De penitencijs & remissionibz	c. Cum sacramētū
Ca.	Item grauamina	Ti.	De censibus	c. Item contra
Ca.	Item Statuimus	Ti.	De officio ordinarij	c. secundo
Ca.	Item statuimus qd quilibet	Ti.	De penis	c. Item statuimꝰ

Constōnes Johānis Peccha apud Redyng.

Ca.	Audistis fratres	Ti.	De prebendis	c. secundo
Ca.	Quoniam malum	Ti.	De sentencia excōicationis	c. Cum malum
ℌ.	Ibi preceptum est	Ti.	Eodem	c. vltimo
Ca.	Quando in presenti	Ti.	De baptismo	c. qd in cstitucōe
ℌ. ibi	Quod si forte	Ti.	De sacramentis iterandis	c. qd in cstitucōe
Ca.	Quia impertinentie	Ti.	De Constitucionibus	c. primo

Ca.	Cum sanctissimum	Ti.	De custodia eukaristie	c.secundo
℣.ibi	Circumferatur autem	Ti.	De reli.ℰ vñ.sanctorum	c.secundo ℣
Ca.	Cum sacri crismatis	Ti.	De sacra vnctione	c.Cum sacri
Ca.	Sanctum et salubre	Ti.	De cele.mis.	c.sanctum
℣.ibi	Item cum salubriter	Ti.	De pmiſ.ℰ remissionibus	c.Cum salubriter
℣.ibi	Clerici pro suis	Ti.	De purgatione canonica	c.tercio

Constituciones eiusdem.apud Lambyth

Ca.	Altissimus et terra	Ti.	De celebracõe missarum	c.Altissimus
℣.ibi	Attendant insuper	Ti.	De summa tri.ℰ fide ca.	c.Altissimus
℣.ibi	Et vt in ecclesia	Ti.	De custodia eukaristie	c.Dignissimum
Ca.	Sacerdotes insuper	Ti.	De celebracõe missarum	c.secundo
Ca.	Circa sacramentum	Ti.	De baptismo et eius effectu	c.vltimo
Ca.	Confirmationis insuper	Ti.	De sacra vnctione	c.vltimo
Ca.	Cum secundum doctores	Ti.	De eo qui furtiue ordines sus.	c.vnico
Ca.	Sacramentũ pnitencie	Ti.	De pmiſ.ℰ remiſ.	c.Sacrm pñe
Ca.	Sunt preterea	Ti.	De priuilegijs	c.primo
Ca.	Preterea cum iuxta	Ti.	De pmiſ.ℰ remiſ.	c.preterea
Ca.	Licet a sanctis patribus	Ti.	De eodem	c. Licet a sanctis
Ca.	Ignorãcia sacerdotum	Ti.	De summa tri.ℰ fide ca.	c.primo
℣.ibi	Item decem mandatorũ	Ti.	De officio archipresbiteri	c.primo
℣.ibi	Hijs autem decem	Ti.	De eodem et e.c.	℣.Hex aũt
℣.ibi	Hex aũt mic opera	Ti.	Eodem et e.c.	℣.septem vero
℣.ibi	Septem vero peccata	Ti.	Eodem et e.c.	℣.Septẽ vtutes
℣.ibi	Septem etiã sunt grẽ sacrã	Ti.	De sacramentis iterandis	c. Ignorancia
Ca.	Eisdem etiam tpibus	Ti.	De officio archidiacoñi	c.eisdem
Ca.	Preterea cum sacro	Ti.	De clericis non residentibus	c.tercio
Ca.	Quidam curialium	Ti.	De Judicijs	c.secundo
Ca.	Exhortenda quorũdam	Ti.	De proauiatoribus	c.primo
Ca.	Per prouinciam	Ti.	De Jure patronatus	c.p prouinciã
Ca.	Vendentes et ementes	Ti.	De locato ℰ conducto	c.secundo
Ca.	Plures inuenimus	Ti.	De religiosis domibus	c.primo
Ca.	Tantum inualuit	Ti.	De pmis	c.Tantũ inualuit
Ca.	Sanctimoniales plurime	Ti.	De statu regularium	c.sanctimoniales
℣.ibi	Item moniales	Ti.	De regularibus	c.secundo
Ca.	Preterea sunt nõnulli	Ti.	De apostatis	c.vnico
Ca.	Religiosa sinceritas	Ti.	De testamentis	c.tercio
Ca.	Quãuis religionis	Ti.	De vita ℰ ho.cle.	c.secundo
Ca.	Cũ a iure sit inhibitum	Ti.	De filijs presbiterorum	c.vnico
Ca.	Ex solito cursu	Ti.	De Institutionibus	c.tercio.
Ca.	Veloces ad audiendum	Ti.	De postulando	c.secundo
Ca.	Ingratitudinis vicium	Ti.	De celebracõe missarũ	c.Sanctum

Constituciones Roberti woynchelsee.

Ca.	Vt parochiani	Ti.	De ecclesijs edificandis	c.secundo
Ca.	Cũ propter diuersas	Ti.	De decimis	c.propter
Ca.	Cũ vt audiuimus	Ti.	Eodem	c.Cũ vt
Ca.	Presbiteri stipendiarij	Ti.	De celebracõe missarũ	c.presbiteri
℣.ibi	Item de interesse	Ti.	De ma.ℰ obe.	c.primo
℣.ibi	Presbiteri vero predicti	Ti.	De iureiurando	c.Presbiteri
℣.ibi	Item non audeant	Ti.	De pnitencijs et remiſ.	c.presbiteri
Ca.	Cũ inter rectores	Ti.	De sepulturis	c.secundo
Ca.	Sancta ecclesia	Ti.	De decimis	c.Sancta

Constituciones walteri Archiepiscopi.

Ca.	Cum quanta reuerencia	Ti.	De scrutineo in ordine faciẽdo	c.vnico
℣.ibi	Prohibemus etiam	Ti.	De tpibus ordinandorũ	c.vltimo

ℌibi	Ordinati in hibernia	Ti.	De clericis pegrinis	c.primo
Ca.	Sacerdotes frequenter	Ti.	De sacra vnctione	c.secundo
ℌibi	Caueant igitur	Ti.	De sacra. iterand nō	c.primo
Ca.	Cum magna reuerentia	Ti.	De sacra vnctione	c.Cū magna
ℌibi	Coeant	Ti.	De sacramentis itterandis	c.secundo
Ca.	Sint ecclesiarum	Ti.	De officio archidiaconi	c.tercio
ℌibi	Linthiamina			
ℌibi	Verba canonis	Ti.	De celebracōe missarū	c.Linthiamina
ℌibi	Nullus sacerdos			
Ca.	Archidiacono	Ti.	De officio archidiaconi	c.vltimo
Ca.	Matrimonium	Ti.	De spōsg matrimonijs	c.vnico
Ca.	Sacerdotes in pīa	Ti.	Eodem	c.Sacerdotes
ℌibi	Firmiter inhibemus	Ti.	De celebracōe missarū	c.Prohibem⁹
ℌibi	Cum sepe	Ti.	De pēnit.et remissionibus	c.Linthiamina
				c.Cum sepe

Constituciones Symonis Nepham.

Ca.	Animarum salus	Ti.	De feriis	c.primo
Ca.	Ad hec quia inter	Ti.	Eodem	c.secundo
Ca.	Item omnes illi	Ti.	De Judicijs	c.Item oēs illi
Ca.	Item omnes qui	Ti.	De testamentis	c.Item qz lowd cū
Ca.	Item qnia in consilio	Ti.	De Appellacionibus	c.secundo
Ca.	Item qnia quidam	Ti.	De decimis	c.primo
Ca.	Item quia ex contractibus	Ti.	De matrimonio clādestino	c.primo
Ca.	Item statuimus	Ti.	De ecclesijs edificandis	c.Statuimus

Constituciones Johannis Stradford

Ca.	Superno dei munere	Ti.	De Sēna exōiacionibus	c.penultimo
Ca.	Exterior habitus	Ti.	De vita et ho.cle.	c.exterior
ℌibi	Ad hec quia	Ti.	De cōstitucionibus	c.exterior
Ca.	Licet bone memorie	Ti.	De locato et conducto	c.Licet
Ca.	Errores dampnabilis	Ti.	De decimis	c.secundo
Ca.	Quāq; exsoluentibus	Ti.	De eodem	c.quāq;
Ca.	Immoderate temeritatis	Ti.	De eodem	c.Immoderate
Ca.	Statutū bone memorie	Ti.	De testamentis	c.statutum
ℌibi	Ita quia quorūdam	Ti.	Eodem	c.Ita quorūdam
Ca.	Cordis dolore	Ti.	De donacionibus	c.vnico
Ca.	Quia sepe	Ti.	De sepulturis	c.primo
Ca.	Humana sapiencia	Ti.	De clamdestino matrimonio	c.secundo
Ca.	Accidit nouitate puersa	Ti.	De Immunitate ecclesie	c.Accidit
Ca.	Deauli principes	Ti.	Eodem	c.seculi pncipes
Ca.	Quia diuinis	Ti.	Eodem	c.qz diuinis
Ca.	Frequens diuersorum	Ti.	De sequestrac.post ℓ fructus	c.vnico
ℌibi	Si tamen	Ti.	De appellacionibus	c.primo
Ca.	Dierū insalestens malicia	Ti.	De Foro competenti	c.Dierum
ℌibi	Dnus autem	Ti.	De cōstitucionibus	c.vltimo

Constituciones eiusdem extrauagantes.

Ca.	Exaussis	Ti.	De Judicijs	c.Exaussis
Ca.	Est pars huius	Ti.	De foro competenti	c.Exaussis
Ca.	In decimis	Ti.	De cle.non resid.	c.In decimis
Ca.	Item quia	Ti.	De Institucionibus	c.Item quia
Ca.	Cupientes aurarie	Ti.	De sacr.preben.	c.Cupientes
Ca.	Ideo quorūdam	Ti.	De testamentis	c.vltimo
Ca.	Dena ℓ miserabilis	Ti.	De censibus	c.Dena
Ca.	Cuiuis lex nature	Ti.	Eodem	c.Cuius lex nature
Ca.	Item licet	Ti.	Eodem	c.Item licet

Ca.	Cum apparitorum	Ti. Eodem	c. cū apparitoris
Ca.	Quā sit honestum	Ti. De celebracōe missarum	c. q̄ sit
Ca.	Licet parochiani	Ti. De ecclesijs edificandis	c. Licet
Ca.	Item licet	Ti. De purgacōe canonica	c. Item licet
Ce.	Quoniam reus	Ti. De prīis	c. Q̄m reus

Constitucio Symonis Yangham.

Ca.	Statutum	Ti. De consuetudine	c. primo

Constituciones Symonis Islepe

Ca.	Ex scripturis	Ti. De ferijs	
Ca.	Effrenata	Ti. De celebratione missarum	

Constituciones Symonis Sudbury

Ca.	Effrenata	Ti. De celebracōe missarum	c. vltimo
Ca.	Confessiones mulierum	Ti. De prīis. & remissionibus	c. confessiones
Ca.	In confessionibus	Ti. Eodem	c. confessionibus
Ca.	Confessiones ter	Ti. Eodem	c. ofessiones ter

Constituciones Thome Arūdell.

Ca.	Reuerendissime synodo	Ti. De hereticis	c. primo.
Ca.	Item quia turpis	Ti. Eodem	c. secundo
Ca.	Similiter quia id	Ti. De Magistris	c. primo
Ca.	Quia insuper noua	Ti. Eodem	c. secundo
Ca.	Perniciosa res	Ti. Eodem	c. qz pernicioſa
Ca.	Preterea cum terminus	Ti. Eodem	c. preterea
Ca.	Nullus quoqz	Ti. De hereticis	c. Nullus quoqz
Ca.	Statuimus etiam	Ti. De clericis peregrinis	c. secundo
Ca.	Finaliter quia ipsa	Ti. De hereticis	c. Finaliter

Constituciones Henrici Chycheley.

Ca.	In effabilis	Ti. De Ferijs	c. Ineffabilis
Ca.	Anglicane ecclesie	Ti. Eodem	c. Anglicane
Ca.	Cum ex eo	Ti. De clericis coniugatis	c. secundo

Explicit Tabula.

Constitucionēs

Stephani	xlviij.
Iliardi	ij.
Edmundi	xij.
Bonifacij	xix.
Item Peccham apud Radyng	xij.
Eiusdem apud Lambyth	xxxv.
Roberti wynchelsee	ix.
walteri	xvi.
Symonis Mepham	viij.
Johannis Stratford	xix.
Constōnes extrauagantes	xix.
Symonis Yangham	.i.
Symonis Islepe	ij.
Symonis Sudburij	iiij.
Thomas Arūdell	ix.
Henrici Chycheley	iij.